Alkitab
Bahasa Toraja
Edisi 2009

KADADIAN

Kadadianna langi’ sola lino

1:1–2:7

1 1 Iatonna tipamulanna, Napadadii
Puang Matua tu langi’ sola lino.
2 Iatu lino tang tibori’pa sia tae’ bangpa
apa-apa lan sia misa’pa tasik pidun-
pidunan; na iatu PenaanNa Puang Matua
sumayo daona lu uai.
3 Ma’kadami tu Puang Matua kumua: La
den tu masiang. Denmi tu masiang.
4 Natiroi Puang Matua tu masiang kumua
melo, Napasisarakmi Puang Matua tu
masiang na malillin.
5 Nasangaimi Puang Matua allo tu
masiang, na bongi tu malillin. Tonna
mangkato, makaroenmi sia melambi’,
iamo allo bunga’na to.
6 Ma’kadami tu Puang Matua kumua: La
den tu batara lan to’ tangnga uai, anna
pasisarakki tu uai.

7 Napadenmi Puang Matua tu batara,
anNa pasisarakki tu uai diongna lu sia
daona lu; dadimi susito.
8 Nasangaimi Puang Matua langi' tu
batara. Tonna mangkato makaroenmi sia
melambi', iamo allo ma'penduanna to.
9 Ma'kadami tu Puang Matua: La ma'misa
rokko misa' inan tu mintu' uai nasambo
langi', anna sombo tu karangkean.
Dadimi susito.
10 Nasangaimi Puang Matua
kapadanganna tu karangkean sia
iatu nanii ma'misa uai Nasanga tasik;
Natiroi Puang Matua, kumua melo.
11 Ma'kadami tu Puang Matua: Iatu
padang la untuoan riu sia tananan kelise'
sia kayu membua situru' a'ganna, tu
kelise' lanna lu dao kuli'na padang.
Dadimi susito.
12 Natuoammi padang tu riu sia tananan
kelise' situru' a'ganna sia kayu membua,
tu kelise' lanna lu situru' a'ganna. Natiroi
Puang Matua, kumua melo.
13 Tonna mangkato, makaroenmi sia
melambi', iamo allo ma'pentallunna to.
14 Ma'kadami tu Puang Matua: La den
pira-pira apa parrang lan batara dao
langi', anna pasisarakki tu allo na bongi

sia mendadi tanda sia pentaunan sia
umpamanassa allo sia taun,
15 sia kumua anna mendadi apa
mangarrang lan batara dao langi’ la
unnarrang lino. Dadimi susito.
16 Napadenni Puang Matua da’dua apa
parrang kapua, iatu apa parrang tu
kapuana la umparenta masiang, na iatu
apa parrang tu bitti’na la umparenta
bongi, sia mintu’ duka bintoen.
17 AnNa palanni batara dao langi’ Puang
Matua la unnarrang lino,
18 sia la umparenta allo sia bongi sia la
umpasisarak masiang na malillin. Natiroi
Puang Matua, kumua melo.
19 Tonna mangkato, makaroenmi sia
melambi’, iamo allo ma’penna’pa’na to.
20 Ma’kadami tu Puang Matua: La
sibi’tokan lan mintu’ to’ uai tu ba’tu
pira-pira kepenaanna sia la den manuk-
manuk sitiaran lan lino sia lan batara
dao langi’.
21 Napadadimi Puang Matua tu bale
kapua sia mintu’ olo’-olo’ sisayoan, tu
sibi’tokan lan to’ uai, situru’ a’ganna,
sia mintu’ manuk-manuk kepani’ situru’
a’ganna. Natiroi Puang Matua, kumua
melo.

22 Napassakkemi Puang Matua Nakua:
Membati’ kalle-kalleangkomi sia
samemba’ka’-ba’ka’nakomi sia ponnoi tu
uai lan tasik, na iatu manuk-manuk la
memba’ka’ lan lino.
23 Tonna mangkato makaroenmi sia
melambi’, iamo allo ma’pellimanna to.
24 Ma’kadami tu Puang Matua kumua:
Iatu lino la umpabu’tu panampa kepenaa
situru’ a’ganna, iamotu patuoan sia
olo’-olo’ mendonglo’ sia iatu mariranna,
situru’ a’ganna; dadimi susito.
25 Napadadimi Puang Matua tu mintu’
olo’-olo’ marira situru’ a’ganna, sia
mintu’ patuoan situru’ a’ganna sia mintu’
olo’-olo’ mendonglo’ dao kuli’na padang
situru’ a’ganna. Natiromi Puang Matua,
kumua melo.
26 Ma’kadami tu Puang Matua kumua:
Melo ke umpadadiKi’ tolino Tapasusi
rupanTa, umparundu’i a’ganTa, dikua
anna parentai tu mintu’ bale lan tasik
sia mintu’ manuk-manuk dao lu langi’
sia mintu’ patuoan sia mintu’ issinna
lino sia mintu’ olo’-olo’ mendolonglo’ tu
mendonglo’ diong padang.
27 Napadadii Puang Matua tu tolino
Napasusi rupanNa, Napadadii susi

rupanNa Puang Matua; Napadadimi tu muane sia baine.
28 Napassakkemi Puang Matua sola duai, Nama'kada lako Nakua: Membati'komi sia memba'ka'komi sia ponnoi te lino, sia taloi sia parentai tu mintu' bale lan tasik sia mintu' manuk-manuk dao lu langi' sia mintu' tu olo'-olo' mendonglo' lan lino.
29 Sia Nakua Puang Matua: Tonganna tongan kumua mintu' tananan kelise' narande tana sia mintu' kayu kelise' buanna Kubenmokomi la mikande.
30 Apa iatu mintu' olo'-olo' marira lan lino sia mintu' manuk-manuk dao lu langi' sia mintu' olo'-olo' mendonglo' lan lino, tu kepenaanna, Kubenmo tu mintu'na daun-daun maido la nakande. Dadimi susito.
31 Natiro Puang Matua tu mintu' apa Napadadi, kumua lendu' tongan melona. Tonna mangkato, makaroenmi sia melambi', iamo allo ma'pennannanna to.
2 1 Susimoto tu langi' sola lino sia mintu' issinna mangka dipatepu.
2 Iatonna allo ma'pempitu tonNa patepumi Puang Matua tu pengkaranganNa tu mangka Nakarang, Natorroimi tonna allo ma'pempitu

ungkarangi tu mintu’ pengkarangan
mangka Nakarang.
3 Napassakkemi Puang Matua tu allo
ma’pempitu sia Napamadatu, belanna ia
Nanii untorroi ungkarang pekaranganNa
tu mangka Nakarang tonNa padadii.
4 Susimoto tu ulelean diona tipamulanna
langi’ sola lino, tonna mangka dipadadi.
IatonNa garagai tipamulanna PUANG
Kapenomban tu langi’ sola lino,
5 – anna mintu’ kayu dao kuli’na
padang tonna tae’pa lan lino sia mintu’
tananan dao kuli’na padang tonna tang
mentarukpa, belanna tae’pa anNa pasaei
PUANG Kapenomban tu uran tama lino
sia tae’pa tau la umposara’i tu litak,
6 sangadinna kendek tu ambun diong mai
padang anna sakka’i tu mintu’ kuli’na
padang –,
7 Nakombongmi PUANG Kapenomban
tu tolino dio mai litak, Napamurru’i
tama to’tok illongna tu penaa napotuo,
susimoto tu tolino mendadi misa’ a’gan
tuo.

Pa’lak Eden

2:8-25

8 Nagaragaomi PUANG Kapenomban
tu Pa’lak dio Eden, dio rampe matallo,
indemoto Napannianni tu tolino mangka
Nakombong.
9 Indeto dio Nanii PUANG Kapenomban
umpatuo ma’rupa-rupa kayu, naporai
tau untiroi sia melo la dikande, sia den
duka tu kayu katuoan, lan tangnga
pa’lak iato, sia kayu kapaissanan diona
melo na kadake.
10 Dio mai Eden nanii lolong salu la
ussakka’i pa’lak iato, indemoto nanii
tipa’a’pa’ tu salu.
11 Iatu salu bunga’na disanga Pison,
ussalungku tondok Hawila, tu nanii bu’tu
bulaan.
12 Iatu bulaanna padang iato matasak
tongan, sia den duka dio tu lite
busarungngu’ sia ake’ ido.
13 Iatu salu ma’penduanna disanga
Gihon, iamo ussalungku tondok Etiopia.
14 Iatu salu ma’pentallunna disanga
Hidekel, iamo lolong lu tama rampe

matallona Asyur, na iatu salu
ma’penna’pa’na disanga Efrat.
15 Naalami PUANG Kapenomban tu
tolino, Napalanni pa’lak Eden, kumua
anna posara’i sia anna kampai.
16 Ma’kadami PUANG Kapenomban lako
tolino Nakua: Iatu buanna mintu’ kayu
lan te pa’lak, ma’din mukande unturu’
pa’poraiammu,
17 apa iatu kayu kapaissanan diona melo
anna kadake da mukandei, belanna
randuk allo iato ke mukandei, la ma’lalan
mateko.
18 Sia ma’kada tu PUANG Kapenomban
susite: Tae’ anna melo, ke misa-misa
bangri tu tolino. La Kukombongan to
umbalii, tu nasangkalammaran.
19 Belanna iatonna mangkamo Napadadi
PUANG Kapenomban tu mintu’na
olo’-olo’ dao kapadanganna sia mintu’
manuk-manuk dao lu langi’ dio mai litak,
Napopentingayo nasangmi lako tolino, la
Natiro umba nakua tolino la ussangai;
umba nasanganni tolino tu mintu’ a’gan
tuo, susi dukamoto tu sanganna.
20 Nasangaimi tolino tu mintu’ patuoan
sia mintu’ manuk-manuk dao lu langi’
sia mintu’ olo’-olo’ dio lu kapadanganna,

apa iatu tolino tae’ anna appa’i tu to
nasibalian tu nasangkalammaran.
21 Napamamma’ kalupi-lupiammi PUANG
Kapenomban tu tolino, anna leppeng
Naalami tu usukna sangbamban,
Napakemunni duku’ tu pangalaian.
22 Nakombongmi PUANG Kapenomban
misa’ baine tu usuk Naala lan mai kalena
tolino, Nasolanni lako tolino.
23 Nakuami tolino: Buku lu dio pale’ mai
bukungku sia duku’ lu dio mai duku’ku;
la disanga baine, belanna diala dio mai
muane.
24 Iamoto anna la untampe ambe’na
sia indo’na tu muane anna la’ka’ lako
bainena, anna mendadi sangbatang kale
sola duai.
25 Ma’kale-kale bang sola duai ma’baine
tu tolino, apa tae’ namasiri’.

Katobanganna to lino tama kasalan

3:1-24

3 1 Iatu ula’ mandu matangngaran na
iatu mintu’na olo’-olo’ lan lino, tu
mangka Napadadi PUANG Kapenomban.
Nakuami tu ula’ lako baine iato: Umbai
susite tu kadanNa Puang Matua: Da

mikandei buanna tu mintu’ kayu lan te pa’lak!
2 Mebalimi tu baine lako ula’: Ma’din kikande buanna tu mintu’ kayu lan te pa’lak,
3 sangadinna iatu bua kayu lan tangnga pa’lak Nakua Puang Matua: Da mikandei, ba’tu da mirumbui, da mimate.
4 Nakuami ula’ lako tu baine: Manassa tae’ ammi ma’lalan mate.
5 Sangadinna Naissan Puang Matua, kumua randuk allo iato, ke mikandei tu bua kayu iato, ta’pa tibungka’ tu matammi, ammi susi Puang Matua unnissan melo sia kadake.
6 Natiromi tinde baine, kumua melo la dikande tu bua kayu iato sia dipora’dik untiroi, ondongpi iamo misa’ kayu sipatu dikaduangi la umpabu’tu kamanarangan, naalami tu buanna nakandei sia naben duka muanena, anna kandei sola.
7 Tibungka’mi tu matanna sola duai, naissanmo kumua ma’kale-kale, nalelen-lelenmi tu daun kayu ara, nagaraga dodo.
8 Nasa’dingmi tu tengkaNa PUANG Kapenomban sumalong-malong lan pa’lak tonna mangiri’ tu angin

sarrang allo; umpembuniammi PUANG Kapenomban tu tolino sola duai ma’baine dio mai oloNa PUANG Kapenomban tama to’ kayu makampu-kampu lan pa’lak iato.
9 Nakambaroimi PUANG Kapenomban tu tolino Nakua: Umbara munii?
10 Mebalimi tolino nakua: Kusa’ding tu tengkaMi lan to’ pa’lak, mataku’mo’, belanna ma’kale-kalena’, iamoto angku membuni.
11 Ma’kada Puang, Nakua: Mindara ungkuangko kumua ma’kale-kaleko? Mukanderaka tu bua kayu, tu mangka Kupasanangko kumua da mukandei tu buanna?
12 Mebali tu tolino: Napa te baine Miparondonganna’ tu umbenna’ bua kayu iato angku kandei.
13 Ma’kadami PUANG Kapenomban lako tu baine: Apara te mangka mupogau’? Mebali tu baine: Napakenana’ ula’ angku kandei.
14 Ma’kadami PUANG Kapenomban lako tu ula’:
Belanna mangka mupogau’ tu susinnato, tampakan ropumoko na iatu mintu’na patuoan sia olo’-olo’ dao kapadanganna,

kumua la mendonglo'ko umpopa'lingka
tambukmu sia la ungkande dukako
barra'-barra' angge tuomu.
15 La Kupaden tu kasiualiammu na iate
baine sia bati'mu anna bati'na; iamo
la unnisak-nisakki tu ulummu ammu
totokki tu kambutu'na!
16 Nama'kada Puang lako tu baine:
La Kupakerangngan lako kalemu
tu kamasussan ke ma'tambukko,
la mapa'di'ko ke la kianakko, sia
la mamali'ko lako muanemu anna
parentako.
17 Ma'kadami Puang lako tolino:
Belanna muperangiimo tu kadanna
bainemu ammu kandei tu bua kayu
Kupasanangko, kumua da mukandei,
iamoto la narua tampak ropu te kuli'na
padang mutumang, anna situangpi
kamaparrisan angge tuomu mumane
ungkandei tu burana.
18 La napatuoangko duri sola a'da', na
iatu kandemu iamotu utan tuo dio lu
padang.
19 La to'dopi tu ma'pu'mu, mumane
ungkande kandemu, sae lako sulemu
pole lako litak, belanna dio mai dinii

unnalako. Apa litakko, dadi la sule lako
dukako litak!
20 Pakalan nasangaimi tolino Hawa tu
bainena, belanna iamo indo'na mintu' to
tuo.
21 Nagaragami PUANG Kapenomban
tamangkale tu balulang, nagaragan
tolino sola ma'baine. Napaluangi sola
duai.
22 Ma'kada PUANG Kapenomban:
Tonganna iatu tolino susi bang to
misa'mo dio mai te Kita, naissan tu melo
sia kadake; totemo nakorongi manii
limanna, naalami tu bua kayu katuoan
nakandei natuomo tontong sae lakona.
23 Iamoto anNa suai PUANG Kapenomban
sun lan mai pa'lak Eden, kumua anna
posara'i tu litak, dinii ungkombongi dio
mai.
24 Naula'imi tassu' tu tolino Napannii
ba'tu pira-pira karubion mentiro lu lako
matallona pa'lak Eden sitetang pa'dang
pandillak-dillak dukku-dukku matanna la
ungkampai lalan lako to' kayu katuoan
iato.

Diona Kain sola Habel

4:1-26

4 1 Sangampa’mi bainena tu tolino, iamotu Hawa, ma’tambukmi, nadadianni tu Kain, nakuami: Kuappa’mo tu misa’ pia muane tete dio pa’tunduanNa PUANG.
2 Undinnato nadadiammi tu adinna, iamo Habel; iatu Habel umpatuo bembe’ sola domba, na iatu Kain lumbang dilitak.
3 Den pissan tonna kendekmo bura padang nabaami Kain tu bura padangna la dipenomban langngan PUANG.
4 Ia duka tu Habel naala tu duku’ bembe’ sia domba pa’bunga’na sia lompona. Naalami penaanNa PUANG tu Habel sia iatu pemala’na.
5 Apa iatu Kain sia penombana tae’ anNa alai penaanNa PUANG. Lendu’mi sengkena tu Kain sia suruk bang.
6 Nakuami PUANG lako Kain: Ma’apai ammu sengke sia tukku bang?
7 Iake ma’gau’ meloko tae’ mutang mentingara? Na iake tae’i ammu ma’gau’ melo, tumayamo tu kasalan dio to’

babangan. Nakailuiko apa sipatu la muparenta!
8 Nakuami tu Kain ungkuan Habel, adinna: (Talao lako padang.) Iatonna diomo lu padang sola duai, nabobo'mi Kain tu Habel, adinna, napatei.
9 Nakuami PUANG lako Kain: Umbami tu adimmu, Habel? Mebalimi: Tae'kuissanni; akuraka ungkampai adingku?
10 Nakuami PUANG: Apara tu mangka mupogau'? Iatu gamara rarana adimmu metamba diong mai padang lako kaleKu!
11 Iamoto nasallamoko padang, tu mangka menganga untimang rarana adimmu dio mai limammu.
12 Iake muposara'i tu padang, manassa tae'mo na la umpakendekangko burana, la salamba-salaoko lan lu lino!
13 Nakuami tu Kain lako PUANG: Iatu kasalangku natondon maro'na'.
14 Tonganna totemo Miula'imo' lan mai padang iate, la kupembunian tu kaleku dio mai oloMi, sia la salamba salaona' lan te lino; manassa la dadi undinna, ke minda-minda kusitammuan tae' na la tang umpateina'.
15 Nakuami PUANG lako Kain: Iamoto ke denni tau umpatei Kain, la manglokkon

pempitu tu pakkanna! Nabenni tanda
PUANG tu Kain kumua da napatei tau, ke
denni nasitammuan.
16 Sumoro'mi tu Kain dio mai oloNa
PUANG, natorro dio padang Nod, dio
matallona Eden.
17 Sangampa'mi tu Kain bainena,
nama'tambuk, nadadianni tu Henokh.
Ullepongmi tondok tu Kain, nasangaimi
Henokh sikona sanganna anakna.
18 Iatu Henokh undadiammi Irad, na
Irad undadian Mehuyael na Mehuyael
undadian Metusael na Metusael undadian
Lamekh.
19 Iatu Lamekh umpada'dua bainena,
misa' disanga Ada na misa' disanga Zila.
20 Iatu Ada undadian Yabal, iamo
naponene' mintu' to ma'banua tenda sia
to umpatuo patuoan.
21 Iatu adinna disanga Yubal, iamo
naponene' mintu' pa'katapi sia passuling.
22 Na iatu Zila undadian Tubal-Kain, iamo
misa' pande tambaga sia pande bassi;
iatu adinna baine Tubal-Kain, disanga
Naama.
23 Nakuami tu Lamekh lako bainena sola
duai Ada sola Zila: Perangii sola duakomi
tu randan dipudukku, e kamu bainena

Lamekh, patananni talinga tu tongka’
dililaku. Tonganna umpateina’ misa’
muane belanna diona bangkeku, sia to
mangura belanna diona kaluntorangku.
24 Belanna iake pempitui dipassosoan
tu Kain, iatu Lamekh la dipassosoan
pempitungpulo sipitu!
25 Iatu Adam sangampa’ pole’omi
bainena, nadadiammi tu misa’ pia
muane, nasangai Set nakua: Belanna
nabenmo’ Puang Matua tu misa’ taruk
senga’ la ussonda Habel, tu mangka
napatei Kain.
26 Iatu Set undadian misa’ pia muane,
tu nasangai Enos; attu iamorato anna
randuk tu tau massambayang ussa’bu’
sanganNa PUANG.

Ossoranna bati’na Adam sae lako tonna sae uai saba’

5:1-32

5 1 Iamora te tu ossoranna Adam.
IatonNa padadii Puang Matua tu
tolino, Napasusi a’ganNa.
2 Napadadii tu muane sia baine,
Napassakkemi Nasangai: Tolino, tonna
attu dipadadi.

3 Iatu Adam saratu’ tallungpulomo
taunna, anna dadianni tu misa’ pia
muane, susi bang a’ganna sia umpalin
rupanna Adam, anna sangai Set.
4 Iatonna mangka undadian Set, karuapa
ratu’na taunna tu Adam, anna dadian
ba’tu pira-pira muane sia baine.
5 Iatu Adam kasera ratu’na ntallungpulo
taunna, namane mate.
6 Iatu Set saratu’ limamo taunna, anna
dadian Enos.
7 Iatonna mangka undadian Enos,
karuapa ratu’na mpitu taunna tu Set,
anna dadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
8 Iatu Set kasera ratu’na sangpulo dua
taunna namane mate.
9 Na iatu Enos kaseramo pulona taunna,
anna dadian Kenan.
10 Iatonna mangka undadian Kenan,
karuapa ratu’na sangpulo lima taunna,
anna dadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
11 Iatu Enos kasera ratu’na llimang taun,
namane mate.
12 Iatu Kenan pitungpulomo taunna,
anna dadian Mahalaleel.

13 Iatonna mangka undadian Mahalaleel,
karuapa ratu'na mpatangpulo taunna
tu Kenan, anna dadian ba'tu pira-pira
muane sia baine.
14 Iatu Kenan kasera ratu'na sangpulo
taunna, namane mate.
15 Iatu Mahalaleel annanmo pulona llima
taunna, anna dadian Yared.
16 Iatonna mangka undadian Yared,
karuapa ratu'na ntallungpulo taunna tu
Mahalaleel, anna dadian ba'tu pira-pira
muane sia baine.
17 Iatu Mahalaleel karua ratu'na ngkasera
pulona llima taunna, namane mate.
18 Iatu Yared saratu'annanmo
pulonandua taunna, anna dadian
Henokh.
19 Iatonna mangka undadian Henokh
karuapa ratu'na taunna, anna dadian
ba'tu pira-pira muane sia baine.
20 Iatu Yared kasera ratu'na annanpulona
ndua taunna, namane mate.
21 Na iatu Henokh annanmo pulonallima
taunna, anna dadian Metusalah.
22 Iatu Henokh, tonna mangka undadian
Metusalah talluratu'pa taunna tuo,
la'ka'bang lako Puang Matua, anna
dadian ba'tu pira-pira muane sia baine.

23 Iatu Henokh talluratu’ annanpulona
llima taunna.
24 Iatu Henokh la’ka’ bang lako Puang
Matua, pa’demo ia, belanna Nasolan
Puang Matua langngan.
25 Iatu Metusalah saratu’mo
ngkaruapulona mpitu taunna, anna
dadian Lamekh.
26 Iatonna mangka undadian Lamekh,
pituratu’pa ngkaruapulona ndua taunna
anna dadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
27 Iatu Metusalah kasera ratu’na
annanpulona ngkasera taunna, namane
mate.
28 Iatu Lamekh saratu’mo karuapulona
ndua taunna anna dadian pia muane
misa’.
29 Nasangaimi Nuh nakua: Iamote tu la
umpakatanaki’ lan kamara’tasanta sia lan
kamaparrisanta mengkarang, napobua’
padang, tu mangka Natampakki ropu
PUANG!
30 Iatonna mangka undadian Nuh,
limaratu’pa ngkaserapulona llima taunna
tu Lamekh anna dadian ba’tu pira-pira
muane sia baine.

31 Iatu Lamekh pitu ratu'na
pitungpulompitu taunna, namane
mate.
32 Iatu Nuh lima ratu'mo taunna anna
dadianni tu Sem, Ham sola Yafet.

Kakadakeanna tolino

6:1-4

6 1 Iatonna sakerangngan-
rangngannamo tu bilanganna
tolino lan telino sia budamo pia baine
nadadian,
2 natiromi anak Puang Matua tu baine
bati' tolino, kumua melo tu pantarisanna,
anna pobainei minda-minda tu naala
penaanna.
3 Ma'kadami tu PUANG: Iatu PenaangKu
tae' na la tontong bang lan kale tolino,
belanna patengkan sia inang pa'kalean
siamo; la saratu' duangpulomora taunna
tempona tu tolino!
4 Attu iato den tu tau lan lino kalando
kapua naundinnato, tonna rampeimi
anak Puang Matua tu baine bati' tolino,
napadadiammi bati': iamote tu lalong sia
kalelean tu sanganna tonna lino dolo.

Uai saba’

6:5–9:7

5 Natiro PUANG tu kakadakeanna tolino
lendu’ tongan kapuana, sia tontong bang
kelok tu karangan inaanna;
6 menassanmi tu PUANG, belanna
mangka umpadadi tolino untongkonni
kuli’na padang sia iamoto tu umpatu’pe
penaanNa.
7 Ma’kadami tu PUANG kumua: la
Kusabu’i lan mai lino tu tolino mangka
Kupadadi, la tolino la patuoan sia
olo’-olo’ mendonglo’, sia manuk-manuk
dao lu langi’ belanna menassanMo’
mangka ungkombongi tu mintu’iannato.
8 Apa iatu Nuh dikamasei dio mai oloNa
PUANG.
9 Iamote tu ulelean diona Nuh. Iatu Nuh
misa’ to malambu’ penaanna sia tae’
sayuanna dio mintu’na tau attu iato, na
iatu Nuh la’ka’ bang lako Puang Matua.
10 Undadiammi tallu pia muane tu Nuh,
iamo Sem, Ham na Yafet.
11 Na iatu lino kadake liumo dio oloNa
Puang Matua sia ponnomo kamasa’garan
te lino.

12 Natiromi Puang Matua te lino,
tonganna kadake liumo, belanna mintu'
kepenaanna umbala'-bala'mo lalanna lan
te lino.
13 Iamoto anNa ma'kada tu Puang
Matua lako Nuh kumua: Nalambi'mo
tu ma'katampakanna mintu' tolino
situru' pangra'ta'Ku, belanna ia te lino
naponnoimo kamasa'garan.
Tonganna la Kusabu'i tu tau iato mai sola
te lino!
14 Garagako misa' lembang kayu gopiri;
la musapa'-sapa' sia la mupi'da' tu lanna
lu sia salianna.
15 La mugaraga susite: iatu lambe'na
talluratu' siku, na iatu babana limangpulo
siku na likunna tallungpulo siku.
16 La mupapai tu lembang, iatu (rinding)
lembang dipasae langngan anggenna
sangsiku dao mai papa sia ba'ba lembang
iato la mupadio sa'dena, la mugaraga tu
sapa' diongna lu sia ma'penduanna na
ma'pentallunna.
17 Tonganna la kupasae tu uai saba' lan
te lino la ussabu'i mintu' angge menaa
nasambo langi' sia mintu'na apa lan lino
la sisarak angin dipudukna.

18 Apa iatu ikona, la Kutananangko
basseKu; la mentamako lembang iato,
iko sola repokmu sia iatu mai bainena
anakmu sola iko.
19 Iatu mintu' kepenaanna iamotu mintu'
angge menono' sida'dua, misa' laki na
misa' birang la mupatama lembang la
dikarimmanni tu sunga'na sola iko.
20 Iatu mintu' manuk-manuk situru'
a'ganna na mintu' patuoan situru'
a'ganna na mintu' olo'-olo' mendonglo'
dao kuli'na padang situru' a'ganna
sida'dua ke sangrupaoi la sae lako
kalemu.
21 Na iatu iko, alai tu mintu' kande
ma'dinna dikande, rampunni, ammi
potuoi sia mintu'i sola nasang.
22 Napogau'mi Nuh tu mintu' apa
Napasan Puang Matua lako kalena,
susimoto napogau'.

7 1 Undinnato ma'kadami PUANG lako
Nuh Nakua: Tamamoko lembang sola
mintu' to lan banuammu, belanna ikomo
tu Kutiro malambu' dio oloKu tu mintu'na
tau attu iate.
2 Dio mai mintu' olo'-olo' tang
dipemalianna la muala sipitu rundun bali,
misa' laki na misa' birang, apa dio mai

mintu’ olo’-olo’ dipemalianna da’duari,
misa’ laki na misa’ birang.
3 Sia dio mai manuk-manuk dao lu langi’
sipitu rundun bali misa’ londong na misa’
birang, la umpatumale’ bati’ lan mintu’na
lino.
4 Belanna pitung allopa angKu pasae uran
tama lino patangpulo allona patangpulo
bonginna, na mintu’ angge menono’ tu
mangka Kupadadi la Kusabu’i lan mai
lino.
5 Napogau’mi Nuh tu mintu’ apa Napasan
PUANG lako kalena.
6 Iatu Nuh annanratu’mo taunna dadinna
tonna sae tama lino tu uai saba’.
7 Iatu Nuh sola repokna, sia iatu mai
bainena anakna mentamami lembang
umpallaian kalena dio mai uai saba’.
8 Dio mai mintu’na olo’-olo’ tang
dipemalianna sia dipemalianna sia
mintu’ manuk-manuk sia mintu’ olo’-olo’
mendonglo’ dao kuli’na padang,
9 sae rundun bali, ke sangrupaoi, lako
Nuh mentama lembang, misa’ lakinna
misa’ birangna, susitu kadanNa Puang
Matua lako Nuh.
10 Tonna lendu’mo pitung allo, saemi tu
uai saba’ tama lino.

11 Iamo tonna annanratu’mo taunna
dadinna tu Nuh, tonna bulan
ma’penduan, allo ma’pessangpulo
pitunna, allo ia dukato mintu’
kalimbuang lan posi’na tana kumala’dak
anna mintu’ mata kalimbuang dao langi’
tibungka’ duka.
12 Saemi tu uran kamban tama lino
patangpulo allona patangpulo bonginna.
13 Allo ia dukamoto anna tama lembang
tu Nuh na Sem, Ham na Yafet, anakna
Nuh sia bainena Nuh anna bainena
anakna sola tallui.
14 Iatu tau iato mai sola mintu’ olo’-olo’
marira situru’ a’ganna sia mintu’ patuoan
situru’ a’ganna sia mintu’ olo’-olo’
mendonglo’ lan lino situru’ a’ganna sia
mintu’ manuk-manuk situru’ a’ganna,
mintu’ manuk-manuk pantan laen
pani’na.
15 Dio mai mintu’na pa’padadi kepenaa
sia menono’ sae rundun bali tama
lembang lako Nuh.
16 Iatu mintu’nato sae situang laki
situang birang dio mai mintu’ pa’padadi
susitu Napokadanna Puang Matua
lako Nuh. Namane untutu’i PUANG tu
lembang.

17 Iatu uai saba’ patangpulo allona lan
lino, anna sakendek-kendekna tu uai,
anna aanganni tu lembang diong mai
padang.
18 Sakapua-puanami tu uai sia
sakendek-kendeknamo lan lino, anna
unnaang-aang tu lembang dao uai.
19 Iatu uai sakapua-puana lan lino,
naurunganni mintu’ buntu malangka’
nasambo langi’ naleanni.
20 Sangpulo limapa sikunna langngan tu
uai, tonna leannimi tu mintu’ buntu.
21 Namintu’ pa’padadi tu menono’
lan lino ka’tu sunga’na, la mintu’na
manuk-manuk la mintu’na patuoan, la
mintu’ olo’-olo’ marira sia mintu’ olo’-olo’
mendonglo’ lan lino sia mintu’ dukato
lino.
22 Mintu’ pa’padadi dao kapadanganna tu
denna penaa napotuo lan illongna mate.
23 Susimo lalanna dinii ummangsanni tu
angge menono’ lan te lino, la tolino, la
patuoan sia mintu’ olo’-olo’ mendonglo’
sia mintu’ manuk-manuk dao lu langi’;
mintu’nato dimangsanni lan mai lino,
Nuh manna tu tuo sola mintu’ to nasolan
lan lembang.

24 Saratu’ limangpulo allona tu uai ponno
lan lino.
8 1 Nasusito Nakilalaimi Puang Matua
tu Nuh sia mintu’ olo’-olo’ marira sia
mintu’ patuoan tu nasolan lan lembang;
Napopangiri’i Puang Matua tu angin lan
lino, namere tu uai.
2 Namintu’ kalimbuang lan posi’na tana
sia mintu’ mata kalimbuang dao langi’
titutu’, sia iatu uran kamban dao mai
langi’ mari’.
3 Iatu uai lolong pela’mi sule lan mai lino;
na iatonna ganna’mo saratu’ limangpulo
allona randukmi mere.
4 Iatonna bulan ma’pempitu sia allo
ma’pessangpulo pitu bulan iato,
sampemi tu lembang iato dao buntu
Ararat.
5 Iatu uai tontong samere-merena sae
lako bulan sangpulo: iatonna bulan
sangpulo allo bunga’na bulan iato,
payanmi tu mintu’ botto tanete.
6 Undinna tonna patangpulomo allona,
nabungka’mi Nuh tu pentiroan lembang,
tu mangka nagaraga.
7 Narampananmi tu misa’ kaduaya male
anna mentia’ messulesulean sae lako
marangkena tu lino.

8 Undinnato narampananmi tu misa’ bu’ku’, la nanii untiroi kumua ba’tu la mere liumi tu uai lan mai lino.
9 Apa iatu bu’ku’ tae’ inan la nanii ta’pa; sulemi lako Nuh lan lembang, belanna budapa tu uai lan mintu’ lino. Nakorongi Nuh, napatamai lembang sule.
10 Ma’peagi pole’mi tu Nuh pitung allo, namane urrampanan pole’i tu bu’ku’ iato lan mai lembang.
11 Suleomi tu bu’ku’ iato tonna makaroen. Denmi dio tillokna tu sanglamba’ daun sa’pek natotokki dio mai garonto’ saitun, iamoto anna issanni Nuh kumua meremo tu uai lan mai lino.
12 Ma’peagiomi pitung allo pole’, undinna narampananomi tu bu’ku’ iato, apa tae’mo anna sule lako Nuh.
13 Tonna taun annan ratu’na mmisa, bulan ma’pamula, tonna allo bunga’na bulan iato, meremi tu uai lan mai lino; natimbakmi Nuh tu papa lembang, natiroi kumua tonganna marangkemo tu lino.
14 Iatonna bulan ma’penduan allo ma’duangpulo mpitu mamarami tu kapadanganna.

15 Ma’kadami tu Puang Matua lako Nuh
Nakua:
16 Tassu’moko lan mai lembang, la iko, la
repokmu sia iatu mai bainena anakmu.
17 Sia la mupatassu’ duka tu mintu’ olo’-
olo’ tu musolan, tu mintu’na pa’padadi,
iamotu manuk-manuk sia patuoan sia
mintu’ olo’-olo’ mendonglo’ lan lino, anna
tumale’ sia membati’ kalle-kallean lan
lino sia samemba’ka’-ba’ka’na lan lino.
18 Ta’kala tassu’mi tu Nuh sia mintu’ tu
repokna sia iatu mai bainena anakna.
19 Namintu’ olo’-olo’ marira sia mintu’
mendonglo’na sia mintu’ manuk-manuk
sia mintu’ tu sikedoanna lan lino, pantan
umporupa rupanna, tassu’ lan mai
lembang.
20 Nagaragami Nuh tu misa’ inan
pemalaran nanii memala’ lako PUANG,
anna alai dio mai mintu’ patuoan tang
dipemalianna sia manuk-manuk tang
dipemalianna anna pemalaran pantunu
pu’pu’ dao inan pemalaran iato.
21 Kendekmi busarungngu’na langan
PUANG, anNa ma’kada lan penaanNa,
kumua: Tae’mo angKu la untampakki
ropu tu lino diona tolino, belanna tempon
dio mai bitti’na kelok tu karangan

inaanna, sia tae’mo angKu sabu’i pole’i
tu angge menono’, susitu mangkanna
Kupogau’.
22 Iake tontongpi den tu lino, tae’mo
anna la ka’tu tu pangamboran sia
peparean, madingin na malassu,
pealloan na palauran, allo na bongi!
9 1 Napassakkemi Puang Matua tu
Nuh sola tu mai anakna, anNa
ma’kada lako Nakua: Membati’komi sia
memba’ka’komi sia ponnoi tu lino.
2 La mataku’ sia tiramban lako kalemi
tu mintu’ olo’-olo’ lan lino sia mintu’
manuk-manuk dao langi’; anggenna
mendonglo’na lan lino sia mintu’ bale
lan tasik, mintu’nato Kusorong tama
limammi.
3 Mintu’na olo’-olo’ menono’, tu
kepenaanna, iamo la kandemi, mintu’na
Kuben nasangkomi, susi dukato tu
mintu’ tananan maluna.
4 Apa iatu duku’ sola sumanga’na iamotu
rarana da mikandei.
5 Tonganna tongan kumua iatu rarami
la Kupembalaran, la Kupembalaran lako
mintu’ olo’-olo’ sia lako duka tolino, lako
mintu’ tolino la Kupembalaran rarana

padanna tolino: la Kupembalaran tu
sunga'na tolino.
6 Minda-minda umpatibollo rara tolino,
la napatibollo duka tolino tu rarana,
belanna mangkamo Nakombong Puang
Matua tu tolino Napasusi rupanNa.
7 Apa iatu kamu la membati'komi sia
ma'lelen batik lan lino sia memba'ka'komi
lan!

BasseNa Puang Matua lako Nuh

9:8-17

8 Ma'kadami Puang Matua lako Nuh sia
lako tu mai anakna nasolan Nakua:
9 Tonganna Akumo tu untanan basseKu
lako kalemi sia lako lanto mimi'mi,
10 sia mintu' angge menono' tu misolan,
tu mai manuk-manuk na mintu' patuoan
sia mintu' olo'-olo' marira lan lino tu
misolan, tu mintu' olo'-olo' lan lino tassu'
lan mai lembang.
11 Iamote tu basseKu Kutanan lako
kalemi kumua, iatu mintu' menaanna
inang tae'mo anna la ussabu'i uai saba'
sia la tae'mo uai saba' la ussanggangi
lino.

12 Ma’kada tu Puang Matua kumua:
Iamote tu tanda tasikna basseKu, tu
Kutanan lan tangngata patomali sia
angge menaa tu misolanna landa’ lako
disituran-turanni.
13 Kupalanmo gaun tu tindak sariraKu,
iamo la tanda tasikna basseKu lako lino.
14 IangKu popa’lemunni tu gaun,
napayan tu tindak sarira lan gaun,
15 manassa Kukilalai tu basseKu mangka
Kutanan lan tangngata patomali sia
angge menaa tu menono’na, kumua
inang tae’mo anna la saba’ tu uai la
ussabu’i tu mintu’ angge menono’.
16 Iake lanni gaun tu tindak sarira
iamo Kutiro la Kunii ungkilalai basse
matontongan, tu ditanan lan tangngaNa
Puang Matua anna mintu’ menaanna tu
menono’ lan lino.
17 Ma’kadami tu Puang Matua lako
Nuh kumua: Iamote tu basse mangka
Kutanan Kusibassei mintu’ kepenaanna
lan lino.

Diona anakna Nuh

9:18-29

18 Iatu mai anakna Nuh tu sun lan mai
lembang, iamo Sem, Ham sia Yafet,
anna iatu Ham iamotu ambe'na Kanaan.
19 Iamora te tau sola tallui tu anakna Nuh
sia tau iamora te mai tu nanii sun tau
anna tumale' lan mintu' kuli'na padang.
20 Iatu Nuh lumbang dipadang anna
randuk untanan anggoro' sanginan
pa'lak.
21 Nairu'mi Nuh tu uai anggoro'
anna malango, mamma'mi tang
ma'tamangkale lan tendana.
22 Natiromi Ham, ambe'na Kanaan tu
kama'kambelanganna ambe'na anna lao
umpokadanni siulu'na dio salian sola
duai.
23 Naalami Sem sola Yafet tu sambu'
misa' anna bassei dao mai palempengna,
namemboko' lumingka ussamboi tu
kama'kambelanganna ambe'na, anna
mentiro senga', natae' natiroi tu
kama'kambelanganna ambe'na.

24 Ta’kala namangingaran tu Nuh
naissanni tu gau’na anak bongsunna
lako kalena.
25 Nakuami: Tampak ropu tu Kanaan;
nake napokaunan tai manukki mintu’
siulu’na.
26 Sia nakuapa ma’kada tu Nuh: Mintu’na
kapa’pudian lu langngan PUANG, tu
Kapenombanna Sem, na iatu Kanaan la
napokaunan!
27 Puang Matua la umpatumale’i tu Yafet
anna torroi tu mai tendana Sem, na iatu
Kanaan la napokaunan!
28 Talluratu’pa llimangpulo taunna tuo tu
Nuh mangkanna sae tu uai saba’.
29 Iatu Nuh kasera ratu’na llimangpulo
taunna, namane mate.

Ossoranna bati’na Nuh

10:1-32

10 1 Inde sia tu bati’na Sem, Ham na
Yafet, iamotu anakna Nuh; iatu
anakna Nuh undadian ba’tu pira-pira
muane tonna mangka uai saba’.
2 Iatu muane nadadian Yafet, iamo
Gomer na Magog na Madai na Yawan na
Tubal na Mesekh na Tiras.

3 Iatu muane nadadian Gomer, iamo
Askenas na Rifat na Togarma.
4 Iatu muane nadadian Yawan iamo
Elisya na Tarsis na mintu’ to Kitim sia to
Dodanim.
5 Tau iamote mai tu nanii sun mintu’
bangsa dio lu biring tasik tumale’ lako
lili’ tondok pantan umpobasa basana sia
pa’rapuanna, nalili’ bangsa iato.
6 Iatu muane nadadian Ham iamo Kush
na Misraim na Put na Kanaan.
7 Iatu muane nadadian Kush iamo Seba,
Hawila, Sabta, Raema na Sabtekha;
na iatu muane nadadian Raema, iamo
Syeba na Dedan.
8 Na iatu Kush undadian Nimrod, iamo
randuk dadi to paa lan te lino;
9 sia iamo misa’ to moasu lalong dio
oloNa PUANG, iamoto anna dipoparunde
kumua: Susi Nimrod, misa’ to moasu
lalong dio oloNa PUANG.
10 Iatu panglisuan parentana, iamo
Babel, Erekh, Akad sia Kalne, lili’na
Sinear.
11 Iamote tondok iate nanii sun male
lako Asyur anna bangun tondok Niniwe,
Rehobot-Ir, Kalah,

12 na Resen tu naparitangnga Niniwe
anna Kalah: iamote tu tondok kapua
iato.
13 Misraim nanii sun to Ludim na to
Anamim na to Lehabim na to Naftuhim,
14 sia to Patrusim na to Kasluhim iamo
nanii bu'tu to Filistin sia to Kaftorim.
15 Kanaan undadian Sidon, iamo anak
pa'bunga'na na Het,
16 sia iatu to Yebusi sia to Amori sia to
Girgasi,
17 sia to Hewi sia to Arki sia to Sini,
18 sia to Arwadi sia to Semari sia to
Hamati; undinna to dipasisarak-sarak
poleomi tu pa'rapuanna to Kanaan.
19 Iatu angge tondok to Kanaan dio mai
Sidon ma'palulako Gerar sae lako Gaza
sia ma'palulako Sodom na Gomora sia
Adma sia Zeboim sae lako Lasa.
20 Iamote mai tu bati'na Ham, tu pantan
pa'rapuan sia pantan basa lan mintu'
tondokna sia bangsana.
21 Dadi poleomi tu anakna Sem, kakanna
Yafet, iamo ambe'na mintu' bati'na Eber.
22 Iatu anakna Sem tu muane, iamo
Elam, Asyur, Arpakhsad, Lud na Aram.
23 Iatu anakna Aram iamo Us, Hul, Geter
na Mas.

24 Na Arpakhsad undadian Selah na
Selah undadian Eber.
25 Na Eber undadian muane da'dua,
misa' disanga Peleg, belanna iatonna
linona titaa-taami tu issinna lino, na iatu
siulu'na disanga Yoktan.
26 Iatu Yoktan undadian Almodad, na
Selef, na Hazar-Mawet na Yerah,
27 na Hadoram, na Uzal na Dikla,
28 Obal, na Abimael na Syeba,
29 na Ofir na Hawila na Yobab, ia
nasangmote tu anakna Yoktan.
30 Iatu pa'tondokanna randuk dio mai
Mesa sae lako Sefar, tanete rampe
matallo.
31 Iamote mai tu bati'na Sem, tu pantan
pa'rapuan sia pantan basa sia pantan
bangsa lan mintu' tondokna.
32 Iamote tu bati'na anakna Nuh, pantan
umposuku-sukunna lan bangsana;
iamora te tau iate mai nanii sun tumale'
mintu' bangsa untorroi kuli'na padang
tonna mangka uai saba'.

Menara dio Babel sia katangsiissananna basa

11:1-9

11 [1] Iatu mintu’ nasambo; langi’ narande tana sangrupari tu basa sia kada.
[2] Iatonna male lako rampe matallo tu tau iato mai, nakabu’tuimi tu misa’ padang malona’ dio tana Sinear, torromi ma’tondok dio.
[3] Sipa’kadami tinde mai tau nakua: Maikomi anta garaga batu tela sia tapemeloi tununna. Iatu batu tela napasondana batu tongan na gala-gala napopi’da’.
[4] Sia nakuapa: Maikomi anta bangun misa’ tondok sia misa’ menara tu la sumpu langan langi’ tu lolokna; susimoto la tanii unggaraganni tanda kalelean tu kaleta, da anta sisarak-sarak lan te lino.
[5] Ta’kala mengkalaomi tu PUANG la untiroi tu tondok sia menara tu nabangun ma’rupa tau.
[6] Nakua kadanNa PUANG: Mintu’ torro tolino misa’ bangsari sia misa’ basari; mane randuknari penggauran te; nakua

lan penaanna, tae' natang la dadi tu mintu' apa nasanga la napogau'.
7 Melo ke mengkalaoKi' umpatangma'runduananni tu kadanna anna tangsiissanan.
8 Susimorato Napasisarak-sarakki PUANG lan lu te lino, natorroimi umbangunni tu tondok iato.
9 Iamo bannangna to anna sangai Babel tu tondok iato, belanna dio Nanii PUANG umpatangma'runduananni tu kadanna mintu' to untorroi kuli'na padang. Indemoto dio nanii PUANG umpasisarak-sarakki tu tau iato mai lan lu te lino.

Ossoranna bati'na Sem

11:10-32

10 Iamote tu mintu' bati'na Sem. Iatonna saratu'mo taunna tu Sem undadiammi Arpakhsad, tonna duang taunmo mangkanna uai saba'.
11 Tonna mangka undadian Arpakhsad tu Sem tuopa lima ratu' taunna sia undadian ba'tu pira-pira muane na baine.

12 Iatu Arpakhsad tallungpulomo llima
taunna anna dadianni tu Selah.
13 Tonna mangka undadian Selah tuopa
a’pa’ratu’ ntallung taun tu Arpakhsad
sia undadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
14 Iatu Selah tallungpulomo taunna anna
dadianni tu Eber.
15 Tonna mangka undadian Eber
a’pa’ratu’pa ntallung taun tuo tu Selah
sia undadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
16 Iatu Eber tallungpulomo nna’pa’taunna
anna dadianni tu Peleg.
17 Tonna mangka undadian Peleg tu Eber
tuopa a’pa’ratu’ ntallungpulo taunna
sia undadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
18 Iatu Peleg tallungpulomo taunna anna
dadianni tu Rehu.
19 Tonna mangka undadian Rehu tu
Peleg duaratu’pa ngkasera taunna tuo
sia undadian ba’tu pira-pira muane sia
baine.
20 Iatu Rehu tallungpulomo ndua taunna
anna dadianni tu Serug.
21 Tonna mangka undadian Serug tu
Rehu duaratu’pa mpitung taun tuo sia

undadian ba’tu pira-pira muane sia baine.
22 Iatu Serug tallungpulomo taunna anna dadianni tu Nahor.
23 Tonna mangka undadian Nahor tu Serug tuopa duaratu’ taunna sia undadian ba’tu pira-pira muane sia baine.
24 Iatu Nahor duangpulomo ngkasera taunna anna dadianni tu Terah.
25 Tonna mangka undadian Terah tu Nahor tuopa saratu’ sangpulo kasera taunna sia undadian ba’tu pira-pira muane sia baine.
26 Iatu Terah pitungpulomo taunna anna dadianni tu Abram, Nahor na Haran.
27 Iamote tu bati’na Terah: Iamotu Terah undadian Abram, Nahor sia Haran, na Haran undadian Lot.
28 Iatu Haran mate dolo anna Terah, ambe’na, dio tondok kadadianna, iamo Ur, tondok to Kasdim.
29 Kebainemi tu Abram sola Nahor; na iatu bainena Abram disanga Sarai na iatu bainena Nahor disanga Milka, tu anakna Haran, ambe’na Milka sola Yiska.
30 Iatu Sarai tamanang, tae’ anakna.

31 Nasolammi Terah tu Abram, anakna
sola Lot, ampona, iamo anakna Haran sia
sola Sarai, minintunna, bainena Abram,
anakna, sun sola lan mai Ur, tondok to
Kasdim, la lao lako tana Kanaan; saemi
lako Haran natorro dio.
32 Iatu Terah duaratu' llimang taun,
namate dio tondok Haran.

Abram Napilei langsa' Puang Matua

12:1-9

12 1 Ma'kadami tu PUANG lako
Abram Nakua: Tassu'ko lan mai
tondokmu sia lan mai pa'rapuammu sia
lan mai banuanna ambe'mu, ammu male
lako tondok tu la Kupakitangko dako'.
2 AngKu popendadiko misa' bangsa
kapua sia angKu parongko'ko angKu pa
kaleleanni tu sangammu; la dadiko misa'
karongkosan.
3 La Kuparongko' minda-minda tu
umpassakkeko sia la Kutampakki ropu
minda-minda tu ullangdoko; lan duka
kelemu nanii mintu' suku lan te lino
unnappa' karongkosan.
4 Ke'de'mi tu Abram susitu kadanNa
PUANG lako kalena, sia ia duka tu Lot

male sola; iatonna ke’de’ dio mai tana Haran tu Abram pitungpulomo llima taun dadinna.
5 Nasolammi Abram tu Sarai, bainena, sia iatu Lot, pa’anakanna sia mintu’ iananna, tu mangka napasinu’du sia mintu’ tau, to tau kullena dio tana Haran, ke’de’mi sola nasangi la male lako tana Kanaan; rampomi lako tana Kanaan.
6 Iatu Abram ullendu’i tana iato, anna rampo lako tondok Sikhem, rampo lako to’ kayu tarpin More. Attu iato nanii to Kanaan tu tana iato.
7 Ta’kala anNa payanmo tu PUANG lako Abram, Nama’kada Nakua: Iate tana la Kuba’giammo lanto mimi’mu. Nagaragami Abram inde to dio tu misa’ inan pemalaran lako PUANG mangka payan lako kalena.
8 Tilelemi inde to dio mai lako ma’buntunna rampe matallona Betel, naosokmi tu tendana, na iatu Betel dio rampe matampu’na, na iatu Ai, dio rampe matallona; nagaragami inde to dio tu misa’ inan pemalaran lako PUANG, anna menomba ussa’bu’ sanganNa PUANG.

9 Nasusi to ke’de’mi tu Abram inde to dio
mai nama’palusau’ pollo’na uai.

Abram torro lan tondok Mesir

12:10-20

10 Saemi karorian lan tana iato, anna
male rokko Mesir tu Abram, la mempue
dio butung to sae, belanna karorian
pannang lan tana iato.
11 Denmi pissan tonna la rampomo
lako tana Mesir, nama’kada lako Sarai
bainena, nakua: Kuissan tongan kumua
iatu iko te to melo pantarisammu:
12 iamoto, iake natiroko to Mesir,
manassa la nakua: Iamo bainena te;
napateina’, apa iatu iko la napatuoko.
13 Iamoto la musangana’ siulu’mu angku
maupa’ tete dio iko; sia angku tuo
belanna iko.
14 Ta’kala dadimi susito; iatonna
rampomo tu Abram tama tondok Mesir,
natiromi to Mesir tu baine iato misa’ to
melo tongan pantarisanna.
15 Natiromi to kapuanna Firaun tu baine
iato, natendengmi dio olona Firaun.
Nasolammi tau tu baine iato tama
tongkonan layukna Firaun.

16 Dibenmi apa tu Abram belanna diona
baine iato; naampuimi Abram tu domba
sia sapi sia keledai sia kaunan muane sia
kaunan baine sia keledai birang sia unta.
17 Naparompoimi ba'tu pira-pira parri'
kapua PUANG tu Firaun sia mintu' to lan
tongkonan layukna, natumang Sarai,
bainena Abram.
18 Natambaimi Firaun tu Abram,
nakuami kumua: Umba nakua te
gau'mu lako kaleku? Ma'apai ammu
tang umpokadanna' kumua iate baine
bainemu?
19 Ma'apai ammu kua siulu'ku,
kuurunganni umpobainei? Indemo tu
bainemu; solammi mumale!
20 Nakuammi Firaun tu taunna tu diona
Abram kumua anna lao ussolanni sola
bainena sia mintu' tu apa naampui.

Abram sola Lot

13:1-18

13 1 Tassu'mi tu Abram lan mai
tondok Mesir sola bainena sia
mintu' tu apa naampui ma'palusau'
Padang lo'na lu sisola duka Lot.

2 Iatu Abram lendu’ ia sugi’na, sugi’
patuoan sia salaka sia bulaan.
3 Malemi urrundu’ lalan dolona lo’ mai
pollo’na uai melayo dio to’ kapelayoan
dolona rampo lako Betel, tu, inan bunga’
naninna tendana paralla’na Betel anna
Ai.
4 Rampo lako to’ inan pemalaran
mangkamo nagaraga tonna dolona;
menombami dio tu Abram ussa’bu’
sanganNa PUANG.
5 Iatu Lot tu male sola Abram, unnampui
duka domba, sapi sia tenda.
6 Tae’ anna alai padang tu tau iato mai,
ke torroi sisola, belanna lendu’ budanna
tu patuoanna, iamoto anna tae’ nama’din
la torro sola.
7 Sia den pissan nabu’tu kasipakkanna
mintu’to mangkambi’na Abram anna to
mangkambi’na Lot. Iatonna attu iato to
Kanaan sia to Feris ma’tondok lan tana
iato.
8 Ma’kadami tu Abram lako Lot nakua:
Da naden kasipakkanta sia kasipakkanna
to mangkambi’ta, belanna kita te, to
sangdadiangki’.
9 Tang nata’pairaka matammu te padang
kalua’? Messarakko dio mai kaleku. Iake

lu lakoko kairi, lu lakona’ kanan, na iake
lu lakoko kanan, lu lakona’ kairi.
10 Nabangunammi Lot tu matanna,
natiroi tu mintu’ lili’na Yordan, narumpei
nasang salu iato sae lako Zoar – tonna
tang ussanggangpi PUANG tu tondok
Sodom na Gomora –, iamo butung pa’lak
PUANG sia butung to tana Mesir.
11 Iamoto anna pilei Lot tu lili’na Yordan,
nake’de’ ma’palulako rampe matallo;
sisarakmi sola duai.
12 Torromi tu Abram dio tondok Kanaan,
apa iatu Lot ma’tondok dio lu tondok
Padang, anna osok tendana sae lako
Sodom.
13 Iatu mintu’ pa’tondokan lan Sodom
kadakemo gau’na’ sia ma’liu alukmo dio
oloNa PUANG.
14 Tonna mangka sisarak Lot tu Abram,
ma’kadami PUANG lako Abram susite:
Bangunanni tu matammu, tiroi dio mai
to’ inan munii bendan rekke ulunna salu,
sia sau’ pollo’na uai, tama matallo sia
rokko matampu’;
15 belanna mintu’ tu padang mutiro,
la Kuba’giangko sia Kuba’gian lanto
mimi’mu tontong sae lakona.

16 La Kupapada budanna barra’-barra’ tu
lanto mimi’mu. Iake dikulle umbilangi tu
barra’-barra’, maneri dikulle umbilangi tu
lanto mimi’mu.
17 Ke’de’ko ammu lingkai mintu’ padang
iato dio mai lambe’na sia babana,
belanna iamo la Kuba’giangko.
18 Napalelemi Abram tu tendana, saemi
unnosok tendana dao to’ kayu tarpin
Mamre, sikandappi’ tondok Hebron,
nagaragami inde to dio tu misa’ inan
pemalaran lako PUANG.

Diona Abram untaloi tu a’pa’ datu sia kasitammuanna Melkisedek

14:1-17

14 1 Ta’kala denmi pissan tonna
attunna Amrafel, datu Sinear sia
Ariokh, datu Elasar sia Kedorlaomer,
datu Elam sia Tideal, datunna bangsa
pantan tama,
2 iatu mintu’ datu iato sirari Bera, datu
to Sodom, sia Birsya, datu Gomora, sia
Syinab, datu Adma, sia Syemeber, datu
Zeboim, sia datunna Bela, iamo Zoar.
3 Sirampunmi sola nasangi diong lombok
Sidim iamotu tasik Ma’sin totemo.

4 Sangpulo duamo taunna tunduk
tu mintu’ datu iato mai lako
datu Kedorlaomer; iatonna taun
ma’pessangpulo tallunnamo unneami tu
tau iato mai.
5 Iatonna taun ma’pessangpulo a’pa’
saemi tu datu Kedorlaomer sola mintu’
tu datu nasiban, anna taloi tu to Refaim
dio tondok Asyterot-Karnaim sia to
Zuzim dio tondok Ham, sia to Emim dio
Syawe-Kiryataim.
6 Sia to Hori dao buntunna, disanga Seir
sae lako padang El-Paran, dio randan
padang pangallaran.
7 Undinna sulemi tu tau iato mai anna
sae lako En-Mispat, iamotu Kadesh,
untalo mintu’ tana to Amalek sia to
Amori duka, tu untorroi Hazezon-Tamar.
8 Iatonna attu iato sunmi tu datu Sodom
sia datu Gomora sia datu Adma sia datu
Zeboim, sia datunna Bela, iamo Zoar,
anna arra’ tananan ra’ dio Sidim, la
unneai,
9 la unnea Kedorlaomer, datu Elam sia
Tideal, datunna bangsa pantan tama sia
Amrafel, datu Sinear sia Ariokh, datu
Elasar, a’pa’ datu unnea lima datu.

10 Iatu padang Sidim situtu' limbong
aspala'; mallaimi tu datu Sodom sola
Gomora natobang rokko; na iatu mintu'
to torropa mallai langngan tanete.
11 Narampami tau tu mintu' ianan dio
Sodom na Gomora sia mintu' kande,
namane male.
12 Narampa duka tu Lot, pa'anakanna
Abram sola mintu' iananna, belanna
ma'tondok duka lan Sodom, namale.
13 Ta'kala saemi misa' tau tu umpallaian
kalena umpokadai tu iannato lako
Abram, to Ibrani, torro dio to' kayu
tarpin Mamre, misa' to Amori, tu siulu'
Eskol sia siulu'na Aner, iamo to sibasse
Abram.
14 Iatonna rangimi Abram tu
sangdadianna kumua dibaamo
dipaalai ulang, napasandaimi pa'buno tu
to nasibassean sola kaunanna, iamotu
mintu' to dadi lanmo banuanna, tallu
ratu' sangpulo karua tau, anna ula'i tu
uali sae lako Dan.
15 Nataa-taami tu solana ullaoi uali tonna
bongi, anna taloi, naula'i sae lako Hoba
rampe rekkena Damsyik.
16 Nabaami sule tu mintu' barang apa
sia nabaa sule tu Lot, sangdadianna sia

mintu’ barang apanna sia mintu’ baine
sia tau kamban.
17 Saemi tu datu Sodom umpa’tentenanni
tu Abram tonna sulemo untalo datu
Kedorlaomer sia mintu’ datu nasiban, dio
lombok Syawe, iamo lombok Datu.

Abram sitammu Melkisedek

14:18-24

18 Na iatu Melkisedek, datu Salem umbaa
roti sia uai anggoro’; iamo misa’ to
minaanNa Puang Patodoranna.
19 Napassakkei Melkisedek tu Abram,
nama’kada nakua: Napassakkemira
Puang Patodoranna, Puang ungkombong
langi’ sola lino tu Abram.
20 Mintu’ kadipudian lu langngan nasang
Puang Patodoranna, tu mangka ussorong
ualimmu tama limammu. Nasorongmi
Abram lako tu sangtaa sangpulona
mintu’ barang apanna.
21 Ma’kadami datu Sodom lako Abram:
Benna’ tu mintu’ tau, apa iatu mintu’
barang apa kamumo.
22 Nakuami tu Abram lako datu Sodom:
Kupasa’bian PUANG, Puang Patodoranna,
ungkombong langi’ sola lino,

23 kumua inang tae’ angku la morai
unnalai tu apammi, moi sanglamba’
bannang ba’tu ulang lapik lentek,
da ammi kuai undinna, kumua: aku
umpasugi’i tu Abram.
24 Moi si’dik damo tu akunna, sangadinna
tu apa nakande tu mai solaku sia taana
tu to kusolan male, iamotu Aner sia Eskol
sia Mamre, da’ito anna alai tu taana.

Lampa kadanNa Puang Matua lako Abram

15:1-21

15 1 Ta’kala tonna mangka tu
mintu’nato, saemi kadanNa
PUANG lako Abram lan patiro mendeata
Nakua: Da mumataku’, e Abram, belanna
Akumo tu balulang toto’mu sia rongko’
kapuamu.
2 Ma’kadami Abram nakua: O PUANG
Puangku, apara tu la Mikamaseanna’,
belanna la tontong bangna’ susito, tang
la keanak, na iatu Eliezer, to Damsyik,
iamo la umpomana’ barang apangku?
3 Sia nakuapa tu Abram: Tae’ tongan
Mikamaseina’ bati’, manassa denni misa’

tu pa’kurinangku la umpomana’ barang apangku.
4 Ta’kala saemi tu kadanNa PUANG lako kalena Nakua: Tangia tau iato la umpomana’ barang apammu, sangadinna misa’ to sun dilassakmu tu la umpomana’ barang apammu!
5 Nasolammi Puang sun lako salian, Nama’kada Nakua: Mentingarako langngan langi’, bilangi tu mintu’ bintoen, ke mubelai umbilangi. Nakuami ungkuanni: Susi dukamoto tu bati’mu.
6 Napatonganmi Abram tu PUANG, iamoto tu Nabilang Puang napomalolo Abram.
7 Ma’kadami tu Puang lako kalena Nakua: Akumo tu PUANG, mangka ussolangko sun lan mai Ur, tondok to Kasdim, la umbenko te padang iate la musiosso’i.
8 Ma’kadami tu Abram nakua: O PUANG Puangku, apara tu la ma’din kunii untandai kumua iate padang la kusiosso’i?
9 Ma’kadami Puang lako kalena: AlanNa’ misa’ sapi birang tu tallung taun dadinna, sia misa’ bembe’ birang tu tallung taun dadinna, sia misa’ domba laki tu tallung

taun dadinna sia bu’ku’ misa’ na burung misa’!
10 Nabaami tu mintu’nato, nasesean nasangi, anna pasitingayoanni, apa iatu manuk-manuk napakalebu.
11 Ta’pami tu pa’duku’ dio to’ passampan iato, apa narambai Abram.
12 Iatonna lambunmo allo, ta’kala mamma’mi tu Abram, natarru’ leppengna narampoimi katirambanan sia nakabu’ kamapattangan kapua.
13 Ma’kadami Puang lako Abram: La muissan tongan-tongan kumua iatu bati’mu la torro mempue to lan tondok tang napotondok sia la napokaunan to ma’tondok sia la napakario-rio a’pa’ ratu’ taunna.
14 Apa iatu bangsa umpokaunanni, la Kupaolai salunna, namangkato la tassu’mi umbaa ianan sanda makamban.
15 La sule marampa’ko sangtondok to dolomu, sia iapi ammu dipatama batu dilobang, ke lellenganna siamoko.
16 Iatu bati’ ma’patang papa’mu la sule indete, belanna tae’pa nasundun langngan lolokna tu kakadakeanna to Amori.

17 Ta’kala iatonna lambunmo allo sia
malillinmo dio mai, denmi tu misa’ dapo’
merambu sia misa’ sulo ma’lana-lana
urruak tangnga mintu’ passampan.
18 Allo ia dukamoto anNa basse kada tu
PUANG sola Abram, Nakua: Kubenmo
bati’mu tu padang iate, angge dio mai
salu Mesir landa’ lako salu kapua iamotu
salu Efrat:
19 tu naninna to Keni sia to Kenizi sia to
Kadmon,
20 sia to Het sia to Feris sia to Refaim,
21 sia to Amori sia to Kanaan sia to
Girgasi sia to Yebus.

Diona Sarai sola Hagar

16:1-16

16 1 Iatu Sarai, bainena Abram tae’
nama’dadian tau. Denmi misa’
kaunan baine dio mai Mesir nakurinni,
disanga Hagar.
2 Nakuami Sarai ungkuan Abram:
Tonganna tang Napoelo’na’ PUANG
la ma’dadian tau, iamoto melo ke
sangampa’komi kaunanku, napadenan
siana’ manii bati’. Napasituru’mi Abram
tu pa’palakunna Sarai.

3 Iatonna sangpulomo taunna tu Abram,
untorroi tondok Kanaan, naalami Sarai tu
Hagar, kaunanna dio mai Mesir, nabenni
Abram muanena la napobaine.
4 Sangampa'mi Abram tu Hagar, anna
ma'tambuk. Iatonna sa'dingmi tu kalena
kumua ma'tambukmo, natapa'mi tu
puangna.
5 Ma'kadami Sarai lako Abram: Iatu
siri'ku diong riammi; kusorongmo
tu kaunanku mati', na randukna
naissan tu kalena kumua ma'tambukmo,
natapa'mo', iamoto PUANG la umpaolaiki'
salunna.
6 Nakuami tu Abram lako Sarai: Iatu
kaunanmu poissanmu, pogau'i lako
umba tu pa'poraiammu. Naa'ga asumi
Sarai anna male mallai.
7 Nakabu'tuimi Malaeka'Na PUANG
sikandappi' misa' kalimbuang lan
padang pangallaran, iamotu sikandappi'
kalimbuang dio to' lalan lako tondok
Syur.
8 Nakuami: E Hagar, kaunanna Sarai,
bu'tu umbako nii naumba la muola?
Mebalimi: Mallaimo' dio mai puangku
Sarai.

9 Nakuami tu Malaeka'Na PUANG
lako: Suleko lako puangmu sia
mengkanorongko lako.
10 Sia Nakua polepa tu Malaeka'Na
PUANG lako: La Kupopemba'ka' tongan
tu bati'mu, naurungan tang dikemba'
bilanganna.
11 Sia Nakua pole siapa tu Malaeka'Na
PUANG lako: Tonganna ma'tambukko sia
la undadiangko misa' pia muane, ammu
sangai Ismael, belanna Natanannimoko
talinga PUANG lan kamaparrisammu.
12 Iatu pia iato la susi keledai lampung,
sia la unnea mintu' tau, anna mintu' tau
la unnea dukai: la ma'tondok sitingoan
naninna mintu' siulu'na.
13 Nagente'mi Hagar tu PUANG,
tu mangka ma'kada lako kalena:
Kapenomban metiro lumbang, belanna
nakua tu Hagar: Tonganna inde
dukaraka te kunii untiroi tu Puang, tu
untiro lumbangna'?
14 Iamoto anna sangai tu kalimbuang
iato: kalimbuang Lahai-Roi; tu lan
kasiallaranna Kadesh, anna Bered.
15 Napadadiammi Hagar misa' pia muane
tu Abram, anna iatu anakna Abram tu
nadadian Hagar, nasangai Ismael.

16 Iatonna attu undadian Ismael tu
Hagar, karuamo pulona nnannan taunna
tu Abram.

BasseNa Puang Matua lako Abram

17:1-27

17 1 Iatonna ganna'mo kasera pulona
ngkasera taunna tu Abram,
ombo'mi tu PUANG lako kalena, sia
ma'kada Nakua: Akumo Kapenomban
Umpoissan angge maritik; la lolangko
dio oloKu sia la lantuk tu penaammu.
2 La Kutanan tu basseKu lan tangngata,
sia Kupopemba'ka' kalle-kalleangko.
3 Malinguntu'mi tu Abram natukku rapa'
rokko padang; ma'kadami tu Puang
Matua lako kalena Nakua.
4 Iatu Aku manassa tonganna den tu
basseKu lako kalemu, sia la napoambe'ko
ba'tu sangapa budanna bangsa.
5 Iatu sangammu tae'mo anna disa'bu'
Abram, sangadinna Abraham, belanna
Kupaambe'namoko ba'tu sangapa
budanna bangsa.
6 La-Kupopembati' kalle-kalleangko sia
la Kupabu'tu ba'tu pira-pira bangsa dio

mai kalemu sia iatu datu-datu la bu’tu dio mai kalemu.
7 La Kutanan tu basseKu lan tangngata sia lako bati’ siosso’mu undinna, iamotu misa’ basse matontongan, kumua Aku tu mupoKapenomban sia napoKapenomban mintu’ bati’mu undinna.
8 La kukamaseangko sia la Kukamasean bati’mu te padang munii mempue totemo, te mintu’ lili’na padang Kanaan la napopadang tontong sae lakona; na Aku la napoKapenomban.
9 Sia Nakuapa tu Puang Matua lako Abraham: Iamoto la mukaritutui tu basseKu, la iko, la bati’ siosso’mu tu undinna na iko.
10 Iamote tu basseKu tu pato’ mikaritutui, tu Kutanan lan tangngata sia lako bati’mu undinna, iamotu mintu’ muane la disunna’.
11 La misunna’ tu kuli’ kasirisammi la tanda tasikna basse lan tangngata.
12 Iatu pia muane karuamo allona dadinna sipatu la disunna’, tu mintu’ muane siosso’mi, sia iatu mintu’ to dadi lan banuammu sia mintu’ to dialli doi’ dio mai to mambela, tu tangianna bati’mu.

13 La muane dadi lan banuammu,
la iatu dialli doi'na, tae' anna tang
disunna'duka. Anna iatu basseKu lan
batang kalemi mendadi misa' basse
matontongan.
14 Iatu muane tang disunna', tu tang la
disunna' tu kuli' kasirisanna, la disabu'i
lan mai bangsana, belanna naputtai tu
basseKu!
15 Sia Nakuapa tu Puang Matua lako
Abraham: Iatu Sarai, bainemu, damo
ammu sangai Sarai, sangadinna Sara tu
sanganna.
16 Belanna la kupamasakke na dio duka
mai la Kunii ungkamaseiko misa' pia
muane, tonganna la Kupamasakke, sia
la nanii bu'tu ba'tu pira-pira bangsa sia
datunna ba'tu pira-pira bangsa la sun
dio mai kalena.
17 Malinguntu'mi tu Abraham natukku
rapa' rokko padang nametaa, anna
ma'kada lan penaanna nakua:
Ma'dinraka tu to saratu'mo taunna
undadian misa' pia? Ma'dinraka tu Sara,
tu kaseramo pulona taunna la kianakpa?
18 Ma'kadami tu Abraham lako Puang
Matua nakua: O Puang, Ismael bangmo
Mirinding pala' natuo marampa'.

19 Nakuami Puang Matua: Tonganna
tongan, iatu Sara bainemu la
napadiongko misa' pia muane, la
musangai Ishak, la Kutanan tu basseKu
sola, iamotu misa' basse matontongan,
lako mintu' bati'na undinna.
20 Na diona Ismael Kupalalo tu
palakummu. Tonganna tongan la
Kupamasakke sia Kupopembati' sia
la Kupopemba'ka' kalle-kallean, sia
sangpulo dua tu datu la sun dio mai
kalena sia la Kupopendadi misa' bangsa
kapua.
21 Apa iatu basseKu la Kutanan lako
Ishak tu la napadadiangko Sara ke attu
susite taun pole.
22 Napayaimi Puang Matua ma'kada lako,
Nakendek langngan dio mai inan nanii
Abraham.
23 Naalami Abraham tu Ismael, anakna
sia iatu mintu' muane tu dadi lanmo
banuanna sia iatu mangkanna naalli
doi', iamotu mintu' muane sola nasangi
lan banuanna Abraham, anna sunna'i
tu kuli' kasirisanna tonna allo ia duka
bangsiamoto, susitu kadanNa Puang
Matua lako kalena.

24 Iatonna attu disunna’ tu kuli’
kasirisanna Abraham, kaseramo pulona
ngkasera taunna,
25 sia iatu Ismael sangpulo tallumo
taunna, tonna disunna’ tu kuli’
kasirisanna.
26 Misa’ri allo tonna allo ia bangsiamoto
dinii ussunna’i tu Abraham sola Ismael,
anakna.
27 Sia mintu’ muane lan banuanna,
iamotu to dadi lanmo banuanna sia
mintu’ to dialli doi’ lako to mambela,
mintu’naito sangbara’ disunna’ sola.

Kadadianna Ishak dipakatua pole

18:1-15

18 1 Undinna ombo’mi tu PUANG
lako Abraham dio to’ kayu tarpin
Mamre, sirupang unno’ko’ tu Abraham
dio to’ ba’ba tendana tonna sarrang allo.
2 Anna bangunan matanna, natiroi den
muane tallu bendan dio tingayona;
iatonna tiromi, ma’dondomi dio mai to’
ba’ba tendana male untammui tu tau
iato mai, anna tukku rapa’ rokko padang.

3 Nama’kada nakua: O Puangku, iake
denni kamamaseanta lako kaleku, da
talendu’i bangna’.
4 Da’ito anna baangki’ uai tau sidi’ la
tabasean lette’ta, tasissare-sare indete
to’ garonto’ kayu.
5 La kubaangki’ roti sangsasa’ anna mole
tu ta’ka’ta tamane tarru’; inang siappa’
dukamoki’ lempang dio to’ lantangku!
Mebalimi tu tau iato: Pogau’mi susitu
mupokadanna.
6 Sasa-sasami male tama tendana tu
Abraham lako Sara, nama’kada nakua:
Madomi’ko unnala ta’pung manisak
tallung bakku’, la’pa’-la’pa’i ammu
rangginai.
7 Ma’dondomi tu Abraham lako to’
inan sapi, naalami misa’ tu anak sapi
kamalumemme’-memmeranna sia melo
rupanna, anna benni solana, nasarra’i
natollo’.
8 Naalaomi Abraham tu dadi’ sola
bumbungan na iatu anak sapi mangka
ditollo’, napalenna’i dio tingayona tau
iato mai; nabendan diong to’ garonto’
kayu sikandappi’ tau iato mai, tonna
kumande tu tau.

9 Nakuami tu tau iato mai lako Abraham:
Umbami tu Sara, bainemu? Mebalimi
nakua: Lan sia tenda.
10 Nakuami: Tae’ nasalai tang sae
pole’na’ lako kalemu, ketaun pole, attu
susite, la denmo pia muane nadadian
Sara, bainemu! Iatu kada iato narangi
Sara tu bendan dio to’ ba’ba tenda
Naboko’i.
11 Iatu Abraham sola Sara matuamo,
matessek tonganmo, na iatu Sara
radanmo tu kanalambiranna bulanna.
12 Iamoto anna metaa tu Sara nama’kada
lan penaanna nakua: Ma’dinparaka la
diong mai penaangku ke tang pa’belamo’
sia iatu muaneku matua dukamo?
13 Ma’kadami tu PUANG lako Abraham:
Ma’apari anna metaara tu Sara, nakua
lan penaanna: Ma’din tonganpara’ka
kianak, te matuamo’?
14 Denraka apa tang dadi ke PUANG?
Iake attu susite taun pole’ la saeNa’ lako
kalemu, la denmo pia muane nadadian
Sara.
15 Meonganmi tu Sara kumua: Tae’
kumetaa, belanna mataku’. Nakuami tu
Puang: Tae’, manassa metaako.

Abraham umpengkamoyan tondok Sodom

18:16-33

16 Ke’de’mi tu tau sola tallui inde to dio
mai anna ma’palulako tondok Sodom,
anna male tu Abraham ussolanni.
17 Nakuami tu PUANG: Ma’apari angKu la
umbunianri Abraham tu apa la Kupogau’?
18 Belanna iatu Abraham la dadi misa’
bangsa kapua sia kuasa, tu napobannang
dinii umparongko’i tu mintu’ bangsa lan
telino.
19 Belanna mangkamo Kuturo ta’ba,
dikua anna patudui tu mai anakna
sia bati’na, la ungkaritutui lalanNa
PUANG, la umpogau’ kamaloloan sia
kamalamburan anNa palanda’i PUANG
lako kalena tu apa mangka Napokadanni.
20 Ma’kadami tu Puang Matua nakua:
Tu belanna kapuamo tu sarro diong
mai Sodom na Gomora sia belanna
kakadakeanna tau iato mai lendu’
tonganmo,
21 iamoto angKu mengkalao totemo la
lao untiroi ba’tu napogau’ nasangmi

susitu sarrona rampo lako Kaleku ba’tu tae’i, angKu issanni!
22 Sepangmi tu tau sola duai nama’palulako Sodom, apa iatu PUANG torropa sola Abraham.
23 Saemi tu Abraham umpentireke’i anna ma’kada nakua: Ma’apari na la umpasisabu’iri PUANG tu to malambu’ sola to kadake?
24 Umbai den limangpulo tu to malambu’ lan tondok iato, ma’apari anNa la ussabu’iri Puang, natae’ Nakarimmanni tu tondok iato bannang dio te limangpulo to malambu’ lan?
25 Toyang ia tondonna lalan dio mai Puang la umpogau’i tu susinnato, la umpasipatei to kadake tu to malambu’, butung Napasangtinti to kadake tu to malambu’; toyang ia tondonna lalan dio mai Puang to. Ma’apari Ia tu To Ma’paolai salunna te mintu’ lino anna tae’ra Nala umpasalunnai tu salunna?
26 Ma’kadami tu PUANG kumua:
Iake denni limangpulo to malambu’ Kukabu’tui lan tondok Sodom, manassa Kukarimmanni mintu’ tondok iato bannang dio tau iato.

27 Ma’kada polemi tu Abraham nakua:
Tonganna tongan losso’ sia barubuk
balingku, kupengkabatta’imo sipa’kada
Puang.
28 Umbai iato limangpulo to malambu’
sosso’ lima, ma’apai anNa la ussanggangi
dukai Puang tu tondok iato, belanna
sosso’ lima tau? Nakuami Puang: Iake
denni Kuappa’ patangpulo llima lan, tae’
angKu sanggangi tu tondok iato.
29 Napasilambi’mi Abraham ma’kada
lako Puang: Umbai den patangpulo
tu to malambu’ lan. Mebalimi Puang
Nakua: Tae’ angKu la umpogau’i belanna
bannang dio to tau patangpulo.
30 Ma’kada tu Abraham nakua: Da
Naposengkei Puang te kadangku: Umbai
den tallungpulo tu to malambu’ lan.
Nakuami Puang: Iake denni tallungpulo
tau Kuappa’ lan, tae’ angKu la umpogau’i.
31 Ma’kadami tu Abraham:
Umpengkabatta’i tonganmo’ kaleku
ma’kada lako Puang: Umbai den
duangpulo to malambu’ lan. Ma’kadami
Puang: Belanna bannang dio to
duangpulo tau, tae’ angKu la
ussanggangi.

32 Nama’kada pole tu Abraham, nakua:
Da Naposengkei Puang te kadangku
ia mannamo te pissan: Umbai den
sangpulo tau lan. Nakuami Puang:
Belanna bannang dio to sangpulo tau,
tae’ angKu ussanggangi.
33 Iatonna upu’mo kadanNa lako
Abraham, malemi tu PUANG; sulemi tu
Abraham lako inanna.

Kasangganganna Sodom

19:1-29

19 1 Rampomi tu malaeka’ sola
duai lako tondok Sodom tonna
makaroen; attu iato siappa’ unno’ko’
tu Lot dio to’ babangan tondok Sodom.
Iatonna tiromi Lot, ke’de’mi male
umpessitammui, tukkumi rapa’ rokko
padang.
2 Nama’kada nakua: Melo ke lempangi tu
puang lako to’ banuangku anta ma’bongi
dio, nadibaseimora tu lentekna puang,
namasiangpa melambi’ anta ke’de’ male
umpatarru’ lalanta. Mebalimi sola duai
nakua: Tae’, sangadinna la ma’bongi
diokan to’ pasa’.

3 Tontong bangmi nalono', naurunganni
lempang sola duai lako natama
banuanna, anna toratui, nagaragan
pa'ranggina tang diragii; kumandemi
sola duai.
4 Tae' bangsia anna bambangan
kalena la mamma', saemi tu mintu'
pa'tondokan, iamotu mintu' muane lan
Sodom, to matua to mangura, mintu'
to sanggundangan rambu tae' pa'de
rupanna umpatama limbu banua iato.
5 Metambami lako Lot nakua: Umbamira
tu to sae tama banuammi te bongi?
Solanni sun, angki pogau' pa'poraiangki
lako kalena.
6 Sunmi tu Lot lako tangdo' la lao lako,
anna rapa'i tu tutu' ba'ba.
7 Nakuami ma'kada: E siulu'ku, da
mipogau' kakadakean susito.
8 Den tu anakku baine da'dua, tae'
bangpa nalako muane, da'ito anna
ia kutassurangkomi, pogau'i lako tu
misanganna melo, podo da ammi
patumba lenni te muane, belanna la
ungkaritutui kalena, nasurruk tama
ongan banuangku.
9 Ma'kadami tu to buda nakua: Mallaiko!
sia nakua: Misa'i to sae tinde anna la

ma’parenta lenno! Totemo la mandupoko
kikadakei anna iatu tau sola duai!
Nalumpa’imi tau iato mai tu Lot, sia
pantan lako la untesse-tesse ba’ba.
10 Apa iato tau sola duai
umpopengkorong limanna, nariu’i
tu Lot tama banua anna salli’i tu ba’ba.
11 Napasuleimi te tau sola duai tu mintu’
to dio to’ ba’ba, la bitti’na la kapuanna,
napamaraun tu matanna naurunganni
bo’yo’ undaka’i tu ba’ba.
12 Nakuami tinde tau sola duai lako
Lot: Iake denpi minintummu indete
ba’tu anakmu muane ba’tu baine ba’tu
mintu’raka solamu lan kota iate, solanni
sun lan mai inan iate.
13 Belanna la kisanggang te tondok,
apa kapuamo tu sarro kendek dio
oloNa PUANG, sia nasuamokan PUANG
ussanggangi.
14 Sunmi tu Lot anna sipa’kada-kada
minintunna, tu la sibali anakna baine,
nakua: Ke’de’komi, tassu’komi lan mai te
inan iate, belanna la Nasanggang PUANG
te tondok iate! Apa nasanga minintunna
kumua nabarrugai.
15 Iatonna passisimo randan langi’,
naparuku-rukumi malaeka’ sola duai

tu Lot, nakua: Millikmoko, solanni tu bainemu sia iatu anakmu baine da'dua tu musiban inde, daammu sabu' lan kasanggangan buntu tumangna kota iate.
16 Apa torro bangpa ma'dempa-dempa, natoemi tinde malaeka' sola duai tu limanna sia limanna bainena sia limanna anakna sola duai, belanna la nakaturu-turui duka PUANG, nasolammi sun, nabaai lako salian tondok.
17 Iatonna solammi sun, ma'kadami tu misa' nakua: Pallaiangko kalemu ke la ungkatirinnaiko katuoammu; da ammu messaile len sia da ammu torro len lan lili'na Padang; mallaiko langngan buntu, da ammu sabu'.
18 Ma'kadami tu Lot lako nakua: Da ammi pasusikanto, o puang!
19 Iake mikaturu-turuimo', la mipakapua pissan tu kamamaseammi, tu mipa'pekitanammo lako kaleku, la ungkatirinnai sunga'ku, belanna tang kubela la mallai langngan buntu, nalambiranna' manii kasanggangan iato, angku matemo.
20 Tiromi to dio kota, mandappi' sia kubela sia mallai lako; sia ia dukamo

misa’ kota bitti’, da’ito angku male
bangmo ussurrukan ulungku lako, angku
tuo mana’pa. Tang kota bitti’raka?
21 Nakuami lako Lot: Iate ianna te
kukadoimo tu palakummu, tae’ angku la
ussanggangi tu kota mupokada.
22 Madomi’ko male umpallaian kalemu
lako, belanna tae’pa kuma’din umpogau’
misa’ apa, ke tae’pi ammu rampo lako.
Iamoto anna sangai Zoar tau tu kota
iato.
23 Dellekmo dio randan langi’ tu allo
tonna tamamo kota Zoar tu Lot.
24 Mangkato napaurannimi PUANG dao
mai langi’ uran solo’ sia api lu dio mai
PUANG, tu kota Sodom na Gomora.
25 Nabaliangammi Puang tu mintu’ kota
iato sia mintu’ lili’ Padang sia mintu’
lisa’na kota sia tanan-tananan.
26 Messailemi sule tu bainena Lot,
namendadi lentong sia.
27 Iatonna melambi’ dio mai to allo iato,
millikmi tu Abraham namale lako to’ inan
pura nanii bendan dio oloNa PUANG.
28 Namentiro lako to’ sipatunna Sodom
na Gomora sia lako to’ sipatunna lili’
bambana Padang, anna tiroi tu rambu

kendek diong mai, susi rambu sun lan mai panglallangan.
29 IatonNa sanggangi Puang Matua tu mintu' kota dio lili' Padang, Nakilalaimi tu Abraham, iamoto anNa patassu'i tu Lot lan mai kasanggangan, tonNa balianganni tu kota tu pura nanii Lot.

Lot sola anakna

19:30-38

30 Tassu'mi tu Lot lan mai tondok Zoar anna torro dio lu buntu sola tu anakna baine da'dua, belanna mataku' mari'pi lan tondok Zoar; torro lanmi misa' lo'ko' sola tu anakna da'dua.
31 Ma'kadami tu anak bunga'na lako adinna: Iatu ambe'ta matuamo natae' bang misa' muane lan tondok iate la tasilambiran susitu aluk malutena lino.
32 Maiko anta pairu'i uai anggoro' tu ambe'ta anta sangampa', anta padenan bati' ambe'ta.
33 Tonna bongi iato napairu'mi uai anggoro' tu ambe'na, anna sangampa' ambe'na tu pa'bunga'na, tae' bangmi nasa'dingi ambe'na tonna mamma' rokko sia iatonna millik.

34 Iatonna masiang dio mai ma’kadami tu
kakanna lako adinna nakua mangkamo’
sangampa’ ambe’ku sangmai’ bongi;
maiko anta pairu’ polei uai anggoro’ te
bongi iate, ammu lao duka sangampa’,
anta padenan bati’ ambe’ta.
35 Napairu’mi uai anggoro’ tu ambe’na
to bongi ia dukato, nalao tu adinna
sangampa’ ambe’na; tae’ bangmi
nasa’dingi Lot tonna mamma’ rokko sia
iatonna millik.
36 Ma’tambukmi sola duai tu anakna Lot
nakia’tangi ambe’na.
37 Kianakmi tu kakanna undadian misa’
pia muane, nasangaimi Moab, iamo nanii
bu’tu mintu’ to Moab sae lako totemo.
38 Na iatu adinna undadian duka misa’
pia muane, nasangaimi Bin-Ami, iamo
nanii bu’tu mintu’ to Amon sae lako
totemo.

Abraham torro dio Gerar

20:1-18

20 1 Ke’de’mi inde to dio mai tu
Abraham nama’palusau’ Padang
lo’na lu, torromi dio kasiallaranna tondok

Kadesh anna Syur sia mempue dio
tondok Gerar.
2 Napokadami Abraham tu diona Sara,
bainena nakua: siulu'ku. Mesuami tu
Abimelekh, datu Gerar umbaai sae tu
Sara.
3 Apa sae tu Puang Matua lako Abimelekh
bongi iato lan tindona ma'kada kumua:
Tonganna tongan la mateko, bannang
dio te baine mangka muala, belanna
bainenamo tau!
4 Apa tae'pa narumbu lenni Abimelekh,
iamoto anna ma'kada nakua: O Puang,
la Mipateiraka tu bangsa tang sala?
5 Tang Abraham kalenaraka
umpokadanna' susite, kumua: Iate
baine, siulu'ku? sia ia duka kalenamo tu
baine iato ma'kada susite kumua: Iate
muane siulu'ku. Mangkamo kupogau' tu
iannato naturu' bannang pute sia lima
mapindanku!
6 Ma'kadami tu Puang Matua lako kalena
lan tindo: Kuissan sia kumua bannang
pute tu penaammu mangka umpogau'i
to, sia mangkamoko Kugagai umpogau'
kasalan lako kaleKu, iamoto angKu tang
untangga'ko urrumbui tu baine iato.

7 Totemo pasuleanni tu bainena muane
iato, belanna nabi tu muanena, anna
passambayangangko, mumarendeng,
apa iake tae'i ammu pasuleanni, issan
bangmi, tae' tang matemu sola tu mintu'
solamu!
8 Millikmi tu Abimelekh tonna melambi',
anna tambai tu mintu' solana lan
banuanna, napokadai te mintu' kada
lako tau iato mai, lendu'mi mataku'na
sola nasangi tinde tau.
9 Natambaimi Abimelekh tu Abraham,
nama'kada nakua: Penggauran apara
te migaurangkan sia apara salaku lako
kalemi, ammi pabu'tuanra' kasalan
kapua sola to kuparenta? mangkamo
mipogau' lako kaleku ba'tu pira-pira
penggauran tang sipatu dipogau'.
10 Sia nakua siapa tu Abimelekh lako
Abraham: Apara tu nakita penaammi,
ammi pogau'ri tu susinna to?
11 Mebalimi tu Abraham: Belanna iatu
passangangku, iake tae'i lan tondok iate
tu to ungkataku' Puang Matua, manassa
la napateina' diona baineku.
12 Tonganna anak darangku duka sia,
anakna ambe'ku, apa tangia anakna
indo'ku, na iamo kupobaine.

13 Susimoto, tonna suana’ Puang Matua
tassu’ lan mai banuanna ambe’ku male
lako padang tau, kukuami lako: Inde tu
tanda kamamaseammu lako kaleku, tu
la mupasomboanna’ umba-umba tu inan
tarampoi, pokadai kumua siulu’muna’.
14 Nasusi to naalami Abimelekh tu
ba’tu pira-pira domba sia sapi sia
muane sabua’ sia baine sabua’, nabenni
Abraham sia iatu Sara, bainena Abraham
napasule dukamo.
15 Ma’kadami Abimelekh nakua:
Tiroi, iatu padangku nata’pai nasang
matammi, umbanna tu naala penaammi
iamo minii torro.
16 Nakuami lako Sara: Iatu siulu’mi
mangka kuben sangsa’bu sikele’ salaka
la misamboan siri’mi lako mintu’ to
misisolan anna payan kumua tae’ misala.
17 Napassambayangammi Abraham tu
Abimelekh sola ma’baine sia mintu’
baine sabua’, anna kianak pole sule.
18 Belanna napapirri’ PUANG tu inan
taunna mintu’ baine lan banuanna
Abimelekh, belanna pa’katumanganna
Sara, bainena Abraham.

Kadadianna Ishak

21:1-7

21 [1] Nabuaimi PUANG lako Sara
to apa mangka Naalluranni sia
Napogau’ PUANG lako susitu kadanNa.
[2] Belanna ma’tambukmi tu Sara, anna
padadianni misa’ pia muane tu Abraham
tonna matuamo, iamoto attu mangka
Napamanassa Puang Matua lako kalena.
[3] Nabenmi sanga Abraham tu anakna,
dadi dio kalena tu napadadianni Sara,
nasanga Ishak.
[4] Nasunna’mi Abraham tu Ishak, anakna,
tonna karuamo allona dadinna susitu
pepasanNa Puang Matua lako kalena.
[5] Iatonna didadian tu Ishak, saratu’mo
taunna tu Abraham.
[6] Nakuami Sara: Napopetaana’ Puang
Matua, naurunganni mintu’ tu to urrangii
la kusolan metaa.
[7] Sia nakua siapa: Mindara la ma’din
umpokadai to lendu’namo lako Abraham,
kumua la umpasusu pia-pia’ tu Sara? Na
kupadadian duka siai misa’ pia muane
lan attu matuanna.

Hagar sola Ismael disua mallai

21:8-21

8 Iatu pia sakapua-puana nasumarak
susu. Iatonna sumarak susumo tu Ishak,
umpogau'mi pa'maruasan kapua tu
Abraham.
9 Natiromi Sara tu anakna Hagar, baine to
Mesir, tu mangka napadadian Abraham
marassan ma'be'se.
10 Iamoto anna kua Sara lako Abraham:
Rambai lao te baine sabua' iate sola
anakna, belanna iate anakna baine
sabua' iate, tae' nama'din la sidulu
mana' anakku Ishak.
11 Iate kada iate lendu' kadakena
nasa'ding Abraham, diona tu anakna.
12 Apa ma'kada tu Puang Matua lako
Abraham: Da na kadake musa'ding
diona te pia iate sia diona kaunanmu;
iatu mintu' napokadanna Sara perangii,
belanna lan Ishak la dinii ussa'bu'i tu
bati'mu.
13 Na iatu anakna te baine kaunan la
Kupadadi misa' bangsa, belanna bati'mu
duka.

14 Millikmi tu Abraham tonna melambi', naalai tu roti na misa' kiriba' nanii uai lan, nabenni Hagar, napatoppo'i dao palempengna, naben dukai tinde pia, anna suai male. Malemi, anna pusa lan padang Bersyeba.
15 Iatonna puramo tu uai lan kiriba' napamamma'mi tu pia dio to' kakayuanna.
16 Malemi unno'ko' lako to' sipatunna agi-agi sangpassumpiran, anna ma'kada nakua: Tang kusara untiroi te pia mate. Unno'ko'mi sipatu pia iato lako, anna tumangi' ma'urrukan.
17 Iatu gamaranna tinde pia narangi Puang Matua, Nametamba tu Malaeka'Na Puang Matua dao mai suruga ma'kada lako Hagar Nakua: Matumbaroko Hagar? Da mumataku', belanna Naperangiimo Puang Matua tu gamaranna tinde pia dio mai to' inanna.
18 Ke'de'ko, mubangunanni tu pia, mutoei, belanna iatinde pia la Kupopendadi misa' bangsa kapua.
19 Nabungka'mi Puang Matua tu matanna Hagar; anna tiroi tu misa' bubun, malemi umponnoi uai tu kiriba', napairu'i tinde pia.

20 Narondongmi Puang Matua tinde pia,
naurunganni kapua, natorro ma’tondok
lan padang pangallaran mendadi to
ma’pana.
21 Untorroimi padang Paran, naalammi
indo’na misa’ baine dio mai tondok Mesir,
la napobaine.

Kasibasseanna Abraham na Abimelekh

21:22-34

22 Ma’kadami tonna attu iato lako
Abraham tu Abimelekh sola Pikhol,
pa’baraninna, nakua: Iatu kamu
narondongkomi Puang Matua lan mintu’
penggauran mipogau’.
23 Iamoto menggatakomi totemo lako
kaleku ussa’bu’ sanganNa Puang Matua
kumua tae’ ammi la ungkadakean lenna’
penaa, ba’tu bati’ku, ba’tu rapungku,
sangadinna la mipogau’ lako kaleku
sia lako tondok minii mempue lan, tu
sitinayanna kameloan mangka kupogau’
lako kalemi.
24 Ma’kadami tu Abraham nakua:
Kumenggatamora.

25 Naparapa’mi Abraham lako Abimelekh
tu diona bubun mangka narampa solana
Abimelekh.
26 Nakuami tu Abimelekh: Tae’ aku
kuissanni minda mangka umpogau’i tu
penggauran iato. Sia tae’ duka ammi
pokadan lenna’, sia tae’ duka kurangi
lenni tu iannato, sangadinna iamira te
totemo.
27 Naalami Abraham ba’tu pira-pira tu
domba sia bembe’ sola sapi, anna benni
Abimelekh. Sibassemi sola duai.
28 Nasarakkimi Abraham tu pitu domba
birang dio mai mintu’ domba.
29 Ma’kadami tu Abimelekh lako Abraham
nakua: Apa la dipapatui te pitu domba
birang, tu mangka mipopessarak?
30 Mebalimi Abraham: Iate pitu
domba la mikarang dio mai limangku
la kupotananan sa’bi, kumua aku
umbo’bokki te bubun iate.
31 Iamoto anna sangai tau Bersyeba tu
inan iato, belanna inde to nanii mangka
sibasse sola duai.
32 Susimoto tu kasibasseanna dio
Bersyeba sola duai; mangkato, ke’de’mi
tu Abimelekh na Pikhol, pa’baraninna,
nasule lako tana Filistin.

33 Natananmi Abraham tu sangto’ kayu
esele dio Bersyeba anna menomba
ussa’bu’ sanganNa PUANG, Kapenomban
matontongan.
34 Torromi tu Abraham dio padang to
Filistin ba’tu pirang-pirang allo.

Kapatongananna Abraham disudi

22:1-19

22 1 Pakalan denmi pissan, iamo
tonna mangka tu mintu’nato,
Natobami Puang Matua tu Abraham,
Nakua lako: E Abraham! Ma’kadami:
Inde siana’, Puang!
2 Ma’kadami Puang: Totemo alai
tu anak tungga’mu, iamo Ishak tu
mupakaboro’, solanni lako tana Moria,
ammu pemalaranni dio la mendadi
pemala’ ditunu pu’pu’ dao misa’ buntu,
tu la Kupakitangko.
3 Melambi’mi millik tu Abraham, nalapikki
tu keledainna anna solanni tu solana
da’dua sia iatu Ishak, anakna, sia napiak
tu kayu la napantunuan pemala’ ditunu
pu’pu, anna ke’de’ male lako to’ inan
mangka Napokadanni Puang Matua.

4 Iatonna ma’tallung alloammo
nabangunammi Abraham tu matanna
anna tiro mambelai tu inan iato.
5 Ma’kadami tu Abraham lako solana:
Torromokomi sola keledai inde te, na
iatu aku sola te pia la male inde to lako;
iake mangkamokan menomba, la sule
siakan sae.
6 Naalami Abraham tu kayu la
dipantunuan pemala’ ditunu pu’pu’, anna
papassanni tu Ishak, anakna, anna ia
kalena untangke ruaya sia piso, namale
sola duai.
7 Ma’kadami tu Ishak, lako Abraham,
ambe’na, nakua: O ambe’! Mebalimi
nakua: Apara, anakku? Nakuami tu
Ishak: Tiromi te api sia kayu, apa
umbara tu anak domba la ditunu pu’pu’?
8 Mebalimi tu Abraham, nakua: E anakku,
Puang Matua Ia umpadenanni Kalena
tu anak domba la ditunu pu’pu’. Malemi
sola duai.
9 Rampomi lako inan mangka
napokadanni Puang Matua, anna garagai
Abraham tu misa’ inan pemalaran,
napalangnganni tu kayu anna pungoi
tu Ishak, anakna, napandanni dao inan
pemalaran daona lu kayu.

10 Nabenammi Abraham tu limanna la
unnala piso, la nareresan anakna.
11 Apa metamba lako kalena tu
malaeka'Na PUANG dao mai suruga
Nakua: E Abraham, Abraham. Mebalimi
nakua: Inde siana', Puang!
12 Ma'kadami tu Malaeka' Nakua:
Da mupata'pai lima tu pia, sia da
mupatumba lenni, apa Kuissanmo
totemo tu kaungkatakurammu Puang
Matua, belanna ia duka ia tu anakmu,
anak tungga', tae' ammu pessinampei
lako Kaleku.
13 Nabangunammi Abraham tu matanna,
natiroi tu misa' domba lako dio to'
boko'na tikadang tu tandukna lan to'
kayu, malemi naala Abraham, anna
pemalaranni mendadi pemala' ditunu
pu'pu' ussonda anakna.
14 Nasangaimi Abraham tu inan iato:
PUANG umpadenni. Iamoto anna sae
lako totemo nakua tu tau: Dao buntu
Nanii PUANG la umpadenni.
15 Metamba ma'penduannami tu
Malaeka'Na PUANG dao mai langi' lako
Abraham.
16 Nakua: UmbasseNa' kada ussa'bu'
Kaleku, kadanNa PUANG: tu belanna

mupogau’ te iannate sia tae’ ammu
pessinampei lako Kaleku tu anakmu,
iamotu anak tungga’mu,
17 manassa la Kubenko karongkosan
kapua sia la Kupopemba’ka’ kalle-kallean
tu bati’mu pada bintoen dao langi’ sia
pada karangan dio biring tasik, sia la
nalapa’ nasang bati’mu tu babanganna
ualinna.
18 Anna lan mai tarukmu la nanii
unnappa’ karongkosan mintu’ bangsa
lan te lino, belanna mupengkaolai tu
kadangKu.
19 Mangkato sulemi tu Abraham lako
to’ inanna solana, situru’mi sule lako
Bersyeba, anna torro dio Bersyeba.

Anakna Milka

22:20-24

20 Iatonna mangka tu mintu’nato,
napokadami tau lako Abraham kumua:
Iatu Milka denmo ba’tu pira-pira pia
muane napadadian Nahor, siulu’mu.
21 Iamo Us, pa’bunga’na, sia Bus adinna
sia Kemuel, ambe’na Aram.
22 Na Kesed na Hazo na Pildash na Yidlaf
na Betuel.

23 Betuel undadian Ribka; iamote tau
karua tu nadadian Milka dio Nahor,
siulu'na Abraham.
24 Na iatu baine tang nabolainna, tu
disanga Reuma, undadian Tebah na
Gaham na Tahash na Maakha.

Kamateanna sia kadipelianganna Sara

23:1-20

23 1 Iatu Sara saratu' duangpulo
mpitu taunna, iamo angge tuona
Sara.
2 Matemi tu Sara dio Kiryat-Arba, iamotu
Hebron lan lili' Kanaan; anna sae tu
Abraham umbatingi sia untangi'i.
3 Bendanmi tu Abraham dio mai to'
batang rabukna bainena, anna sipa'kada
to Het, nakua:
4 Iatu aku te to saena' sia to
mentiruranna' lan tondokmi; benna'
dikka' liang kupomana' dio tondokmi,
angku sisi'i tu to mateku.
5 Mebalimi tu to Het lako Abraham
nakua:
6 Perangii tu kadangki, puang! kamumo
tu misa' datu tarompo' tongan lan

tondokki; umbanna tu liangki mala'bi',
iamo minii umpeliangi tu to matemi;
tae'kan misa' tang la umpa'bengan
liangna la dinii umpeliangi tu to matemi
tama.
7 Ke'de'mi tu Abraham anna tukku dio to'
tingayona to sipopadang padang iato,
iamotu to Het.
8 Sipa'kadami Abraham tu mai tau iato,
nakua: Iake miringnganni tu naala
penaammi angku sisi'i tu to mateku,
perangiina', sia tulungna' mipalakuanna'
lako Efron, anakna Zohar:
9 anna benna' tu lo'ko' Makhpela, tu
lo'ko'na dio randan pa'lakna, anna benna'
pada tu allinna siamo, la kupoliang
mana' lan tondokmi!
10 Iatu Efron dio duka unno'ko' sola to
Het. Nabalimi Efron, to Het, narangii
talinga ma'dandanna to Het sia mintu' to
tama sun lan kota iato, nakua:
11 Tae' nasusi to! Perangiina': iatu
padang kubenkomi sia lo'ko' lan kuben
dukakomi, natingayoi mintu' sangrara
sangbukungku angku benkomi, peliang
siai dio tu to matemi.
12 Tukkumi tu Abraham dio tingayona
mintu' to ma'tondok.

13 Ma’kadami lako Efron dio tingayona
mintu’ to ma’tondok nakua: Iake naalai
penaammi, la miperangii te kadangku.
La kubaya’ tu alli padang; karangi tu
doi’ dio mai kaleku, angku mane ma’din
umpeliangi tu to mateku dio.
14 Mebalimi tu Efron lako Abraham
nakua:
15 La miperangii te kadangku: iatu
angga’na padang iato, a’pa’ratu’ sikele’
salaka, apaora to tu kitanna sola dua?
Iamoto peliang bangmi dio tu to matemi.
16 Napasituru’mi Abraham tu kadanna
Efron, anna timbanganni pada tu
napokadanna dio tingayona mintu’
to Het, tu a’pa’ratu’ sikele’ salaka, tu
naangga’na to ma’baluk.
17 Susimoto tu padangna Efron dio
Makhpela dio rampe matallona Mamre,
iamotu padang sola lo’ko’ lan sia mintu’
kayu dio padang iato,
18 diben nasangmo Abraham to, dio
tingayona to Het sia to tama sun dio
babangan tondok, la napoapa.
19 Mangkato napeliangmi Abraham tu
Sara, bainena lan lo’ko’ dio padang
Makhpela, dio rampe matallona Mamre,
iamo Hebron dio lili’na Kanaan.

20 Susimoto tu padang iato sola lo’ko’
lan nasorongmo to Het lako la napoliang
misa.

Ishak didakaran baine la nasangkalammaran

24:1-67

24 1 Iatu Abraham matuamo sia
masaimo tau, Naparongko’mo
PUANG lan mintu’na.
2 Ma’kadami tu Abraham lako ruranan
matuanna lan banuanna sia umpoissan
mintu’ apanna nakua: Padiongi to’
garonto’ pupungku tu limammu.
3 Angku popenggatako ussa’bu’ PUANG
Kapenombanna langi’ sola lino, kumua
da mualanni anakku la napobaine tu
misa’ baine dio mintu’ anak to Kanaan,
tu kunii duka torro.
4 Sangadinna la lu lakoko tondokku, lako
sangdadiangku la unnalanni baine tu
anakku Ishak.
5 Nakuami tu rurananna lako: Iake
manokai tu baine undi urrundu’na’ sae
indete tondok iate, ma’dinraka kusolan
sule tu anakmi lako tondok mangka
mitampe?

6 Ma’kadami Abraham nakua: Kanandai
meloi, da musolan sulei lako tu anakku.
7 Iatu PUANG, Kapenomban dao suruga,
tu mangka ussuana’ sun lan mai
banuanna ambe’ku sia lan mai tondokna
sangdadiangku sia mangka ma’kada
lako kaleku Nabassei kada Nakua: La
Kukamasean bati’mu te padang iate, Ia
dukamo la ussua malaeka’Na dolo dio
to’ mupatunna, ammu alanni baine tu
anakku dio mai.
8 Apa iake manokai undi, masero
pindanko dio mai te penggatamu lako
kaleku; sangapaoi anna da musolanni
lako tu anakku!
9 Napadiongmi to’ garonto’ pupunna
Abraham tu limanna tinde ruranannа,
anna menggata tu iannato.
10 Naalami tinde kaunan tu untana
puangna sangpulo, namale; iatu mai
iananna puangna lan pala’na; ke’de’mi
male lako Mesopotamia; tondokna
Nahor.
11 Napanno’ko’mi tu untana dio salian
tondok, sikandappi’ misa’ bubun tonna
makaroen sae, tonna attunna sun
nasang tu baine meuai.

12 Ma’kadami nakua: O PUANG,
Kapenombanna puangku Abraham,
pamaupa’na’ te allo iate sia tiroanni
kameloan tu puangku Abraham.
13 Tiromi, la bendan bangmo’ indete to’
bubun, na la sun nasangmo tu anak dara
lan te kota meuai.
14 Melo ke susii te dako’, iatu anak dara
kukuan lako: Patorroi tu bussomu, angku
iru’pi tu uai, namebali: Iru’mi sia ia duka
tu untami la kupairu’ duka, iamora to tu
Napasiuparanni Puang tu taumMi Ishak,
na iannato kunii unnissanni kumua
Natiroan kameloan Puang tu puangku!
15 Dadimi susito tonna tang upu’pa
ma’kada-kada, sun tonganmi tu Ribka
ussompo busso, iamo anakna Betuel,
dadi dio Milka, bainena Nahor, tu
sangmanena Abraham.
16 Iatu anak dara iato, iamo misa’ anak
dara me’lok tongan pantarisanna, tae’pa
natandai muane, malemi rokko bubun
unnissii bussona, nakendek sule.
17 Ma’dondomi lako tu ruranan iato
nama’kada nakua: Benna’ dikka’ kuiru’i
sidi’ tu uai lan mai bussomu.

18 Nakuami: Iru'mi, puang! Ta'pa
napatorromi tu bussona natoei, anna
pairu'i.
19 Iatonna mangka umbenni nairu',
nakuami: E kualan dukai uai tu mintu'
untami anna pemosoi nairu'.
20 Nasarra'imi natua' rokko pa'pairusan
tu uai lan bussona, nama'dondo pole
lako bubun untimba uai, anna alanni uai
tu mintu' untana.
21 Kappa bangmi tinde tau untiroi
lako, la morai unnissanni kumua
Napamaupa'raka PUANG tu kalingkanna,
tae'raka.
22 Nasusito, iatonna mangka nasangmo
unniru' uai tu mintu' unta, naalami tau
iato tu baba' bulaan sangbangunan,
sangtangnga sikele' timbangna, na
sangbangunan komba bulaan, sangpulo
sikele' timbangna, napaluangi tu limanna
patomali.
23 Nakuami: Mindaroko anak?
Pokadanna'. Den siaraka inan dio
banuanna ambe'mu, tu ma'din kinii
ma'bongi?
24 Nakuami tu anak dara lako: Anaknana'
Betuel, anakna Milka, tu napadadian
Nahor Milka.

25 Sia nakua siapa tu anak dara lako:
Den sia dalame sia silasa sia tu kande
unta, sia den sia inan dinii ma'bongi.
26 Tukkumi tinde tau, umpenombai
PUANG.
27 Nakua: Mintu'na kadipudian
lu langngan nasang PUANG,
Kapenombanna puangku Abraham,
belanna tang Napamoro' tu
kamasokananNa sia kamarurusanNa
lako puangku, Narenden marampa'mo'
PUANG lako to' banuanna sangdadianna
puangku!
28 Ma'dondomi te anak dara male
umpokada nasangi te ianna te lako to'
banuanna indo'na.
29 Den anak muanena Ribka, disanga
Laban; ma'dondomi tu Laban lao
untammui tu tau iato lako to' bubun.
30 Belanna iatonna tiromi tu baba' na
komba lan limanna anak daranna sia
narangimo tu mintu' kadanna Ribka,
anak daranna nakua: Susito tu kadanna
tau iato, saemi tu Laban umpessitammui
tu tau iato, tu bendan bangpa dio sa'de
untana sikandappi' bubun.
31 Nakuami Laban: Tamakomi mai,
to Napamasakke PUANG. Ma'apari

mibendan bangra iti’ salian,
namangkamo kupasakka’ tu inan
sia inan la nanii tu mintu’ unta!
32 Tamami banua tu tau iato, anna bukai
tau tu lapik untana, nabenni dalame
sia kande sia nabaan uai la nabasean
lentekna sola tu mai to nasolan.
33 Mangkato napalennarammi kande tau,
apa nakua: Tae’pa kumorai kumande,
ke tae’pi anna pura nasang kupokada
tu kadangku dolo. Nakuami tu Laban:
Pokadami.
34 Nakuami: Aku te ruranannana’
Abraham.
35 Napasundun rongko’ tonganmo PUANG
tu puangku, naurunganni tarompo’mo,
naben PUANG ba’tu sangapa budanna
domba, bembe’ sia sapi, salaka, bulaan,
kaunan muane baine, unta sia keledai.
36 Na Sara bainena puangku, undadian
misa’ pia muane tonna matuamo, anna
ben nasangi to anakna tu mintu’ barang
apanna.
37 Nasuamo’ puangku menggata nakua:
Da mualanni baine tu anakku dio mai
anak dara to Kanaan, te tondok kunii
torro.

38 Sangadinna laoko lako to’ banuanna
ambe’ku sia lako to’ pa’rapuangku,
ammu dakaranni baine tu anakku dio.
39 Mebalimo’ lako puangku kukua: Umbai
anna tae’ namorai tu baine iato undi
urrundu’na’.
40 Nakuami lako kaleku: Iato PUANG
kupengkaolaimo, tu la ussua malaeka’Na
la musolan sia Ia duka la umpamaupa’
kalingkammu, ammu alanni baine tu
anakku dio mai to’ pa’rapuangku sia dio
mai banuanna ambe’ku.
41 Iapi ammu masero pindan dio mai te
penggatamu lako kaleku, ke rampomoko
lako pa’rapuangku anna tae’ nabenko,
manassa masero pindanmoko dio mai te
penggatamu lako kaleku.
42 Nasusi to, iate allo saemo’ lako to to’
bubun, angku massambayang kukua:
O PUANG, o Kapenombanna puangku
Abraham, pamaupa’i tu lalan kuolainna.
43 Tiromi, bendanna’ indete to’ bubun,
melo ke susii te: umbanna tu anak
dara sun la meuai, angku ma’kada
lako: Benna’ kuiru’i sidi’ tu uai lan mai
bussomu,
44 nakuami: Iru’mi sia ia duka tu mintu’
untami la kualan uai, iamoto tu baine

Napasiuparanni PUANG tu anakna puangku.
45 Tae’pa angku upu’ ma’kada lan penaangku, pakalan sunmi tu Ribka ussompo bussona namale rokko bubun unnala uai. Ma’kadamo’ lako kukua: Benna’ dikka’ angku iru’i.
46 Madomi’mi nalendokan dao mai palempengna anna kuai: Iru’mi puang, sia la kupairu’ duka tu mintu’ untami. Mangkato kuiru’mi na iatu mintu’ unta napairu’.
47 Kukutanaimi kukua: Mindaroko anak? Mebalimi nakua: Anaknana’ Betuel, anak dadianna Nahor, tu napadadianni Milka. Kupapasangimi baba’ lako, sia kupaluangi komba tu limanna patomali.
48 Tukkumo’ umpenombai PUANG, angku pudii tu PUANG, iamo Kapenombanna puangku Abraham, tu mangka urrendenna’ lako lalan tongan, la unnalanni anakna sangdadianna tu anakna puangku.
49 Na totemo, ke mitiroanni kameloan sia maruru’komi lako puangku, la mipokadanna’, angku issanni, kululako kanan, ba’tu lakoraka kairi.

50 Mangkato mebalimi tu Laban sola
Betuel nakua: Iate ianna te, bu'tu dio Ia
mai PUANG, tae' nama'din la kikua lako
kalemi kumua melo ba'tu kadake.
51 Iti' sia tu Ribka, tambaimi misolanni,
da'ito anna pobainei anakna puangmi
susitu kadanNa PUANG.
52 Iatonna rangimi rurananna Abraham
tu mintu' kadanna tau iato mai, tukkumi
rapa' rokko padang umpenombai PUANG.
53 Napatassu'mi tu ba'tu sangapa
pareanan salaka sia bulaan sia ba'tu
sangapa pakean, anna benni Ribka, sia
ba'tu sangapa dukapa pareanan ballo
nabenni tu anak muanena sia indo'na.
54 Kumandemi sia mangiru'mi sola solana
nama'bongi dio. Mebongngi'mi millik, na
ma'kada nakua: La messimanmo' la sule
lako puangku.
55 Nakuami tu anak muanena sola
indo'na: Da'ito angki torropa ba'tu
sangapa sola te anak dara, susito,
sangpulo allona, mimane male.
56 Nakuami mebali: Da mitang
unneloranna' na Napamaupa'mo PUANG
tu kalingkangku; da'ito kimalemo sule
lako puangku.

57 Nakuami tu mai tau iato: Da’ito
kitambai titi’ anak dara, angki
pepudukki.
58 Natambaimi tu Ribka, anna kutanai
lako nakua: Morairokoka la male sola
tinde tau? Mebalimi nakua: La moraimo’
male.
59 Naelorammi tu Ribka, anak daranna
male sola to massarakna sia iatu
rurananna Abraham na mintu’ solana.
60 Napassakkemi tu Ribka nakua lako:
E anak darangki, podo ammu membati’
massa’bu-sa’bu lampana, sia la nalapa’
nasang bati’mu tu babanganna ualinna!
61 Ke’de’mi tu Ribka sola tu mai baine
baananna, namale urrundu’i tu tau iato
ussakei unta; nasolammi male tu Ribka.
62 Ia toda tu Ishak sae lu dio mai bubun
Lahai-Roi, belanna torro dio padang lo’na
lu.
63 Sunmi tu Ishak sumalong dio lu
padang ma’tangnga’-tangnga’ tonna
solo’ allo, naadonganni tu ulunna,
pakalan anna tiroi tu ba’tu pira-pira unta
sae.
64 Naadonganni Ribka tu ulunna; na
iatonna ta’paimi matanna tu Ishak,
mengkalaomi dao mai untana.

65 Nakuami tu Ribka lako rurananna
Abraham: Mindara titi' muane male dio
padang sae untiroki'? Mebalimi nakua:
Iamo puangku to. Naalami tu lullungna
anna ma'lullung.
66 Naulelean nasangmi tinde ruranan lako
Ishak tu mintu' apa mangka napogau'.
67 Nasolammi Ishak tu Ribka tama
tendana Sara, indo'na, napobainemi sia
napakaboro'. Susimo kadipakatananna
Ishak to tonna matemo tu indo'na.

Kamateanna Abraham

25:1-11

25 1 Kebaine polemi tu Abraham
umpobaine misa' baine disanga
Ketura.
2 Nakianak te undadian Zimran sia
Yoksan sia Medan sia Midian sia Isybak
na Suah.
3 Na Yoksan undadian Syeba sola Dedan.
Iatu bati'na Dedan iamotu to Asyur sia
to Letushim na to Leum.
4 Iatu mintu' muane nadadian Midian
iamotu Efa sia Efer sia Henokh sia
Abida na Eldaa. Mintu' te, muane bati'na
nasang Ketura.

5 Lako ia Ishak nanii nasang ussorongi
Abraham tu mintu’ apa naampui.
6 Apa lako anak tang nabolai naben
pa’pakatana, mangkato nasua nasangmi
mallai dio mai Ishak, anakna; tonna
tuopa tu Abraham nasuai lako rampe
matallo, lako Padang matallo.
7 Inde sia tu lambe’na sunga’na Abraham,
angge tuona saratu’ pitungpulo llima
taunna.
8 Ka’tumi angin dipudukna Abraham
sia ronta’mi tondon to batangna tonna
matua indukmo banu’ karurungan,
nadipatama batu dilobang dipasola
rapunna.
9 Napeliangmi Ishak sola Ismael, anakna,
tama lo’ko’ Makhpela dio padangna
Efron, anakna Zohar, to Het, sitingoan
Mamre.
10 Dio to padang naalli Abraham lako
to Het. Indeto nanii umpalumpunni tu
Abraham sola Sara, bainena.
11 Napamasakkemi Puang Matua tu
Ishak, anakna tonna matemo tu
Abraham; torro diomi sikandappi’ bubun
Lahai-Roi.

Bati’na Ismael

25:12-18

12 Inde sia tu sanganna mintu’ anakna
Ismael, anakna Abraham sola Hagar,
baine to Mesir, pa’kurinanna Sara, tu
umpadadian pia Abraham.
13 Inde sia tu sanganna mintu’ muane
nadadian Ismael, situru’ kadadianna:
iatu pa’bunga’na Ismael iamo Nebayot,
namane Kedar sola Adbeel sia Mibsam.
14 Sia Misyma sia Duma sia Masa,
15 sia Hadad sia Tema sia Yetur sia Nafish
na Kedma.
16 Inde sia tu mintu’ anak muane
nadadian Ismael sia inde sia tu mai
sanganna, pada unnii tondokna sia
inanna, tu sangpulo dua datu pantan
umpobangsa bangsana.
17 Inde sia tu lambe’na sunga’na Ismael:
saratu’ tallungpulo mpitu taunna;
ka’tumi angin dipudukna sia ronta’mi
tondon to batangna, nadipatama batu
dilobang dipasola rapunna.
18 Torromi tu tau iato mai randuk dio mai
tondok Hawila sae lako Syur, matallona
Mesir, ma’palulako Asyur. Na iatu tau

iato ma’tondok sitingoan naninna mintu’ siulu’na.

Bati’na Ishak

25:19-34

19 Inde sia tu tuna’na diona bati’na
Ishak, anakna Abraham. Na Abraham
undadian Ishak.
20 Patangpulo taunna tu Ishak tonna
pobainei tu Ribka, anakna Betuel, to
Aram dio mai Padan-Aram, anak daranna
Laban, to Aram.
21 Iatu Ishak malaku tongan langngan
PUANG diona bainena, belanna
tamanang: Napalalomi PUANG tu
palakunna, ma’tambukmi tu Ribka,
bainena.
22 Iatu pia’-pia’ sita’du-ta’du lan
pa’tambukanna, iamoto anna ma’kada
nakua: Iake susite, ma’apari narampoira’
te iannate? Malemi umpekutananni lako
PUANG.
23 Ma’kadami tu PUANG lako Nakua: Den
da’dua bangsa lan pa’tambukammu,
iatu da’dua to sangpetayanan sisarak
sun lan mai inan taummu; iatu misa’

la mawatang ia na iatu misa’na sia iatu
kakanna la napokaunan adinna.
24 Tonna lambi’mi allona la kianak, den
tonganmi da’dua pia rindu lan inan
taunna.
25 Tassu’mi tu bunga’na, mararrang, tae’
bang silaenanna to balulang kebulu:
nasangaimi Esau.
26 Tassu’mi tu siulu’na, pia muane
sia, manda’ untoe kambutu’na Esau;
nasangaimi Yakub. Iatu Ishak annanmo
pulona taunna tonna dadi tu pia sola
duai.
27 Sakapua-puanami tu pia sola duai;
iatu Esau manarang moasu sia tang
rapa’ torro dio to’ banua, apa iatu Yakub
misa’ to rapa’ penaa torro lan tenda.
28 Iatu Esau napakaboro’ Ishak, belanna
naporai Ishak ungkandei tu apa naala ke
laoi moasu, apa iatu Ribka Yakub ia tu
napakaboro’.
29 Denmi pissan namangka tu Yakub
ma’pare’de, saemi tu Esau dio mai
padang bo’yo’ tongan.
30 Nakuami tu Esau lako Yakub:
Benna’ dikka’ kukandei titi’ pa’pare’de
mararang-rarang, belanna bo’yo’
tonganna’te. Iamoto nasangai tau Edom.

31 Ma’kadami tu Yakub lako Esau:
Balukanni lako kaleku te allo ia
bangsiamote tu katonganammu anak
pa’bunga’.
32 Nakuami tu Esau: Manassa aku te
inang la mateku, apara gai’na lako
kaleku tu katonganan anak pa’bunga’.
33 Nakuami tu Yakub: Massumpako lako
kaleku te totemo. Massumpami lako
kalena, anna balukki tu katonganan
anak pa’bunga’ lako Yakub.
34 Mangkato nabenmi Yakub roti sola
pare’de kadong barra’ tu Esau. Iatonna
mangka kumande sia mangiru’, ke’de’mi
male. Susimoto tang napakeangga’na
Esau tu katonganan anak pa’bunga’na.

Ishak torro dio tondok to Filistin

26:1-35

26 1 Saemi tu karorian pannang
lan tondok iato, senga’ ia na
iatu karorian bunga’na tonna linona
Abraham, iamoto anna male tu Ishak
lako Abimelekh, datu to Filistin dio Gerar.
2 Ombo’mi tu PUANG lako kalena anna
ma’kada Nakua: Da mulao rokko Mesir;
torromoko dio padang la Kupokadangko.

3 Torromoko butung to sae lan
tondok iate, Aku la urrondongko sia
umparongko'ko, belanna mintu' te tana
iate la Kuba'giangko sia lako bati'mu,
sia la Kupalanda' tu sumpa mangka
Kuposumpa lako Abraham, ambe'mu.
4 Sia la Kupopemba'ka' tu bati'mu susi
bintoen dao langi' sia la Kuba'gian
bati'mu mintu' tana iate; lan bati'mu
mintu' bangsa lan te lino la unnappa'
karongkosan.
5 Tu belanna naturu'mo Abraham
tu kadangKu sia nakaritutui tu
pangalukangku, iamotu pepasanKu sia
tu apa Kupondok sia Sukaran alukKu.
6 Torromi tu Ishak dio Gerar.
7 Nakutanaimi pa'tondokan tu diona
bainena, namebali nakua: Siulu'ku,
belanna mataku' umpokadai kumua
bainena, nakua: Napateina' manii
pa'tondokan diona Ribka, belanna melo
pantarisanna.
8 Den pissan tonna masaimo torro
dio mentiromi tu Abimelekh, datu to
Filistin dao mai pentiroanna, anna ta'pai
matanna tu Ishak marassan sibarruga
Ribka, bainena.

9 Natambaimi Abimelekh tu Ishak anna
kuanni: Manassa bainemi te baine iate,
ma’apai ammi kua: siulu’ku? Mebalimi tu
Ishak lako nakua: Belanna kusanga la
kupomate.
10 Nakuami Abimelekh: Ma’apai ammi
pogau’i susito lako kaleki? Maraa
bangsia te mai bangsa iate sangampa’
bainemi, apa susirito kumua la minii
umpabu’tuangkan misa’ sala!
11 Napa’parentammi Abimelekh lako
makalima’na tau iato, nakua: Minda-
minda umpatumbai lako te tau iate ba’tu
iatu bainena, la mate dipongko.
12 Mangambo’mi tu Ishak lan tondok
iato, nalan taun ia dukato, natammumi
manglokkon pessaratu’, belanna
Napamasakke PUANG.
13 Sugi’mi tu tau iato, samasai-sainna
sasugi’-sugi’nami naurungan mandu
tongan sugi’.
14 Den bembe’ sola domba tu daka’na,
sapi sia kaunan buda, naurunganni
nakemburu to Filistin.
15 Mintu’ bubun nabo’bok kaunanna
ambe’na tonna linona Abraham,
ambe’na, nabumbunmo to Filistin,
naponnoimo litak rokko.

16 Nakuami tu Abimelekh lako Ishak:
Mallaikomi dio mai kaleki, belanna
mandu paamokomi anna kami.
17 Soro’mi tu Ishak inde to dio mai, anna
pabendan tendana dio lombok Gerar,
anna torro dio.
18 Tonna iato nakaroi polemi Ishak
tu mintu’ bubun dibo’bok tonna
linona Abraham ambe’na, tu mangka
nabumbun to Filistin, tonna matemo
tu Abraham anna mintu’nato nasangai
Ishak susitu nasanganni ambe’na.
19 Iatonna marassan tu mintu’ kaunanna
Ishak mangkali-kali dio lombok iato,
naappa’mi tu misa’ kalimbuang tang
mate.
20 Sipakkami to manglaa to Gerar tu to
manglaana Ishak nakua: Uaingki kami
te. Iamoto anna sangai Esek tu bubun
iato, belanna sipakkamo tau iato mai.
21 Nabo’bok poleomi tu bubun senga’,
sipakka poleomi diona bubun iato,
iamoto anna sangai Sitna tu bubun iato.
22 Tilelemi inde to dio mai tu Ishak
anna bo’bok bubun senga’, natae’mo
nasipakkai, nasangaimi Rehobot, anna
ma’kada nakua: Totemo nabenmoki’

kamalonaran PUANG sia la memba’ka’ki’ lan te tondok.
23 Undinnato malemi inde to dio mai langngan Bersyeba.
24 Iatonna bongi iato, ombo’mi tu PUANG lako kalena, anna ma’kada Nakua: Akumo tu Kapenombanna Abraham, ambe’mu; da mumataku’ belanna Kurondongko sia la Kupamasakkeko sia la Kupopemba’ka’ tu bati’mu tete dio Abraham, taungKu.
25 Napabendanmi Ishak tu inan pemalaran inde to dio, anna massambayang ussa’bu’ sanganNa PUANG, sia napabendan tu tendana dio. Nabo’bok polemi kaunanna Ishak misa’ bubun inde to dio.
26 Saemi tu Abimelekh dio mai Gerar sola Ahuzat, sangmuanena na Pikhol, pa’baraninna, umpessitiroi Ishak.
27 Nakuami tu Ishak lako: Ma’apai ammi sae umpessitiroina’ na mikabiri’na’ sia misuamo’ mallai lan mai tondokmi?
28 Mebalimi nakua: Payan mentolino lako kaleki kumua narondongkomi PUANG, kikuami: Sipatu la den tu basse tang simallaran ba’teng dio patomalinta, iamotu kamu anna kami

sia la untanankan basse lako kalemi,
kumua:
29 tae’ ammi la umpogau’ kadake
lako kaleki, susi dukato tu kaminna
tae’ kirumbu lenkomi sia moi misa’
tae’ kipogau’ lako kalemi sangadinna
kameloanri, na iatonna pirangbongi’
tongki suakomi male, mipomelo duka
sia. Manassa Napamasakke tongankomi
PUANG totemo.
30 Natoratumi Ishak tu tau iato mai, anna
kumande sia mangiru’.
31 Mela’bikmi millik tu tau iato mai,
anna sibasse tang la simallaran ba’teng;
naelorammi Ishak male sule, namale
marampa’ tu tau iato mai.
32 Iato allo iato saemi tu mintu’ kaunanna
Ishak umpokadanni tu diona bubun
nabo’bok nakua: Kikabu’tuimo tu uai.
33 Nasangaimi Syeba, iamoto anna
disanga Bersyeba tu tondok iato sae lako
totemo.
34 Nasusi to, iatonna patangpulomo
taunna tu Esau, umpobainemi Yudit,
anakna Beeri, to Het, sia Basmat,
anakna Elon, to Het.
35 Iatu iannato umparosso penaanna
Ishak sola Ribka.

Yakub umpakena ambe’na la unnala katonganan anak pa’bunga’

27:1-40

27 1 Den pissan tonna matuamo tu
Ishak sia maraunmo, anna tang
pakitamo, natambaimi tu Esau, anak
pa’bunga’na, anna kuanni nakua: E
anakku! Mebalimi nakua: Inde siana’.
2 Ma’kadami nakua: Matuamo’, tae’
kuissan tu sunga’ku.
3 Totemo baai tu pareamu, tambilamu
anna panamu, ammu sun lako padang
umpangularanna’.
4 Ammu posarasanna’ kande mammi’
susitu kuporainna, baanna’ mai angku
kandei sia anna ponno penaangku
umpassakkeko kumane mate.
5 Narangimi Ribka tu apa napokada Ishak
lako Esau, anakna. Malemi tu Esau lako
padang la moasu tu la napakandeanni.
6 Nakuami tu Ribka lako Yakub, anakna:
Kurangi tu ambe’mu ma’kada lako Esau,
siulu’mu, nakua:
7 Banna’ pangula’mu sia posarasanna’
kande mammi’, angku kandei

kupassakkeko dio oloNa PUANG
kumane mate.
8 Iamoto totemo, e anakku, perangii
tu kadangku ammu pogau'i tu apa
kupokadangko.
9 Laoko lako to' bembe' ma'baanan,
alanna' da' dua anak bembe' laki
malompo dio mai, angku posarasanni
kande mammi' tu ambe'mu susitu
naporainna.
10 La mubaan ambe'mu, anna kandei,
napassakkeko, namane mate.
11 Nakuami tu Yakub lako Ribka, indo'na:
Iatu Esau, kakangku kebulu tu kalena,
na aku te malana tu kuli'ku.
12 Nakaka'na' manii ambe'ku angku
butung to ma'telle dio olona, angku
pabu'tuammo tampak ropu kaleku,
tangia rongko'.
13 Nakuami ungkuanni: Lu lako ia kaleku
tu tampak ropummu, e anakku, perangii
siai tu kadangku ammu lao unnalanna'.
14 Malemi naala nabaai lako indo'na,
naposarasanni indo'na kande mammi'
susitu naporainna ambe'na.
15 Naalami Ribka tu tamangkalena Esau,
anak pa'bunga'na, iamotu me'lokna tu

napalanna banua, anna papasangi tu
Yakub anak bongsunna.
16 Na iatu limanna patomali sia kale
malananna lan barokona nasapu'
balulang anak bembe' laki iato.
17 Napatangkeimi kande mammi' sia roti,
to naposara', tu Yakub, anakna.
18 Saemi lako ambe'na, anna ma'kada
nakua: O ambe'! Nakuami tu Ishak: Inde
siana', mindaroko, e anakku?
19 Nakuami tu Yakub lako ambe'na:
Akumo Esau te, anak pa'bunga'mi,
kupogau'mo susitu mipokadanna'.
Millikmokomi unno'ko', ammi kandei
tu pangula'ku, anna ponno penaammi
umpassakkena'.
20 Nakuami tu Ishak lako: Umba
mukua madomi' unnappa'i, e, anakku!
Mebalimi: Belanna, Napasiappa'na'
PUANG, Kapenombammi.
21 Nakuami tu Ishak lako Yakub:
Inde-indeko, angku kaka'ko, e anakku,
ba'tu la tongannai ikomo anakku Esau,
ba'tu tangiaraka.
22 Nareke'mi Yakub tu Ishak, ambe'na,
anna kaka'i Ishak, nama'kada nakua:
Iate gamara, gamaranna bang Yakub,
apa iatu limanna, limanna Esau.

23 Apa tae’ anna tandai, belanna iatu
limanna kebulu duka, susi limanna Esau,
kakanna, napassakkemi.
24 Nakuami Ishak: Tongannaraka iko
siamo anakku Esau te? Nakuami:
Tonganna.
25 Nakuami Ishak: Painde-indeanna’,
angku kandei tu pangula’na anakku sia
anna ponno penaangku umpassakkeko.
Napadio-dioammi, anna kandei Ishak.
Nabenmi uai anggoro’, anna iru’i.
26 Nakuami lako tu Ishak, ambe’na:
Inde-indeko, udungna’, e anakku.
27 Nareke’mi anna udungi tu ambe’na.
Naudukmi Ishak tu bau busarungngu’na
tamangkalena, napassakkemi, nakua:
Iatu busarungngu’na baunna anakku
susi busarungngu’na padang, tu
Napamasakkemo PUANG.
28 Na Puang Matuamora la
umpasaeangko ambun dao mai
langi’ sia lompona padang sia gandung
manglokkon sia uai anggoro’!
29 Anna ba’tu pira-pira bangsa la
mengkaunan lako kalemu sia ba’tu
pira-pira to sangpetayanan la tunduk
dio olomu; sia la dadiko puangna mintu’
siulu’mu. Anna la tunduk tu mintu’ to

nadadian indo'mu dio olomu. La narua tampak ropu tu to untampakkiko ropu. Na minda-minda umpassakkeko la rongko'!
30 Iatonna mangkamo tu Ishak umpassakke Yakub sia mane ra'pa' mallai tu Yakub dio mai tingayona Ishak, ambe'na, ta'kala anna saemo tu Esau sule moasu.
31 Naposara'mi tu kande mammi', anna baai lako ambe'na sia ma'kada nakua: Millikmokomi, ambe', ammi kandei te pangula'na anakmi, anna ponno penaammi umpassakkena'.
32 Nakuami lako tu Ishak, ambe'na: Mindaroko? Mebalimi nakua: Akumo Esau anak pa'bunga'mi.
33 Lendu' tonganmi tirambanna tu Ishak, nama'kada nakua: Iake susii to, mindamo ia to moasu, anna sae umbanna'? Belanna mangka nasangmo kukande to, mumane sae sia mangka kupassakke, inang la rongko' ia.
34 Iatonna rangimi Esau tu kadanna ambe'na susito, unnurruk-urrukmi tumangi', na ma'kada lako ambe'na, nakua: Passakkena', passakke dukana', ambe'!

35 Nakuami tu ambe’na: Mangkamo sae
ma’pakena tu adimmu, naalaimoko tu
rongko’mu.
36 Mebalimi: Tang sipato’raka nasanga
tau Yakub? Belanna totemo penduanmo’
napakena: naalaimo’ tu katonganangku
anak pa’bunga’, na totemo naalaiomo’
tu rongko’ku! Ma’kadami tu Esau:
Tae’moraka pa’passakke minannanna’
37 Nabalimi Ishak, nakua lako Esau:
Kuangka’mo mendadi puangmu sia
mintu’ siulu’na kupadadi kaunanna sia
kupaguntu’i gandung sola uai anggoro’;
naapapa la kupogaurangko, e anakku?
38 Nakuami tu Esau lako ambe’na: Ia
mannaraka te misa’ tu pa’passakke
miampui, o ambe’? Passakkena’,
passakke dukana’! Unnurruk-urrukmi tu
Esau tumangi’.
39 Nabalimi Ishak, ambe’na nakua:
Manassa iatu padang mupa’tondokki la
sikambela padang malompo, tae’ na la
unto’doi ambun dao mai langi’;
40 sangadinna pa’dangmuri la munii tuo
sia la mengkaunanko lako adimmu. Sia
la dadi undinna, ke umberong-berongko,
la mulendokan tu ayokana dao mai
sokkongmu!

Yakub mallai lako Mesopotamia

27:41–28:9

41 Ta’kala anna kabiri’i Esau tu Yakub tu
diona pa’passakke nabenni ambe’na.
Nakuami tu Esau lan penaanna: Iatu
allo dinii umpote bolongi ambe’ku
mandappi’mo, na iapa to angku patei tu
adingku Yakub.
42 Napokadami tau lako Ribka tu kadanna
Esau, pa’bunga’na, napopetambaimi tu
Yakub, bongsunna, nakuami: La muissan
kumua iatu Esau kakammu, la matana
penaanna diona iko, ke napateiko.
43 Na totemo, e anakku, perangii te
kadangku; ke’de’ko, maleko mallai lako
Haran, lako Laban anak muaneku.
44 Torroko ba’tu sangapa-apa sola dio sae
lako pa’dena tu kasengkeanna siulu’mu,
45 sae lako merena tu kasengkeanna
siulu’mu lako kalemu sia tang
nakilalainna tu penggaurammu lako
kalena; mangkato angku mesua
untambaiko dio mai. Ma’apai te aku
te, anna la sangallo bangri la kunii
umposayu’komi sola dua?

46 Ma’kadami tu Ribka lako Ishak:
Masorromo’ tuo, belanna natumang tu
mai anak to Het, iake la umpobainepi
to Het tu Yakub, susitu mintu’ te to
ma’tondok, apaopara gai’na tu katuoan
lako kaleku?

28 1 Natambaimi Ishak tu Yakub
anna passakkei sia napakare’na
nakua: Da mupobaine baine bu’tu dio
mai to Kanaan.
2 Ke’de’ko sia maleko lako Padan-Aram,
lako banuanna Betuel, ambe’na indo’mu;
alai dio mai tu misa’ baine la mupobaine,
to bu’tu dio mai Laban, anak muanena
indo’mu.
3 Na Puang Matuamora tu Umpoissan
angge maritik umparongko’ko
umpopembati’ko sia umpopemba’ka’ko,
anna iko nanii garonto’na ba’tu pira-pira
bangsa.
4 Sia Ia la umba’giko rongko’na Abraham
sia lako duka bati’mu ammu pomana’i
tu padang munii mentiruran sia tu
mangka napa’ba’gian Puang Matua lako
Abraham!
5 Susimoto tu kanasuanna Ishak ke’de’
male tu Yakub, malemi lako Padan-Aram
umpellambi’i Laban, anakna Betuel,

to Aram, iamo anak muanena Ribka, indo'na Yakub sola Esau.
6 Iatonna tiroi Esau kumua napassakke Ishak tu Yakub sia nasua male lako Padan-Aram la unnala baine dio mai la napobaine sia iatonna passakkemi anna pakare'nai nakua: Da mupobainei tu mai to Kanaan;
7 sia naturu' Yakub tu kadanna indo' ambe'na anna male lako Padan-Aram,
8 na iatonna tiroi Esau kumua iatu Ishak, ambe'na, tang naporai tu anak dara to Kanaan,
9 malemi tu Esau lako Ismael, anna alai tu Mahalat, anakna Ismael, to nadadian Abraham, sangbainena Nebayot, anna pobainei, boko'tu baine inang dennamo.

Yakub mangimpi dio Betel

28:10-22

10 Tonna mangkato, tassu'mi tu Yakub lan mai Bersyeba, namale lako Haran.
11 Rampomi lako misa' inan, anna ma'bongi inde to belanna lambunmo tu allo; naalami tu batu misa' to mintu' batu dio inan iato, napoallonan, anna bambangan kalena inde to la mamma'.

12 Mangimpimi den misa’ eran bendan
lan lino sumpu langngan langi’; natiromi,
ba’tu pira-pira malaeka’Na Puang Matua
lu langngan lu dao mai eran iato.
13 Manassa den tu PUANG bendan dao
anNa ma’kada Nakua: Akumo tu PUANG,
Kapenombanna Abraham, nene’mu, sia
Kapenombanna Ishak, na iate padang
munii mamma’ la Kubenko sia la Kuben
bati’mu.
14 Iatu bati’mu la susi barra’-barra’ sia la
tumale’ko lako matallo matampu’, rekke
ulunna salu sia sau’ pollo’na uai, nalan
kalemu sia lan bati’mu nanii tu mintu’
suku lan lino unnappa’ karongkosan.
15 Manassa la Kurondongko sia la
Kurinding pala’ko umba-umba muola
sia la Kupasuleko indete padang iate,
belanna tae’ angKu la untampeko sae
lako Kupogau’na tu apa mangka Kuallu’
lako kalemu.
16 Pakalan anna pana’dingmo tu Yakub,
na ma’kada nakua: Den pale’ tu PUANG
indete inan iate, natae’ angku issanni!
17 Saemi mataku’na anna ma’kada
nakua! Lendu’ masangna inan iate!
Tangia senga’na sangadinna banuanNa
Puang Matua na iamote tu ba’ba suruga!

18 Mebongngi'mi millik tu Yakub, anna
alai tu batu naallonni, napabendan la
dadi misa' tanda dianna batu silambi',
anna bolloi minna'.
19 Nasangaimi Betel tu inan iato, apa iatu
sanga dolona tondok iato, disanga Lus.
20 Mangallonammi tu Yakub nakua:
Iake Narondong siana' Puang Matua sia
Narinding pala'na' dio lalan, tu kuolai
totemo te sia Nabenna' la kukandena sia
tamangkale la kupake,
21 angku sule marampa' lako to'
banuanna ambe'ku, manassa PUANGmo
tu Kapenombangku.
22 Iate batu tu kupabendan la dadi
misa' tanda dianna batu silambi' iato,
mendadi banuanNa Puang Matua, angku
penombangKomi sangtaa sangpulona tu
mintu' barang apa Mikamaseanna'.

Yakub lan banuanna Laban

29:1-30

29 1 Ke'de'mi tu Yakub inde to dio
mai, ma'palulako padang to
rampe matallo.
2 Natiromo den misa' bubun dio padang
iato; naden tallung tuntunan bembe' sola

domba tisambo’ dio sa’dena, belanna dio bubun iato tu nanii tau umpairu’i tu mintu’ bembe’ sola domba; den misa’ batu kapua dao baba bubun iato.
3 Naramba nasangmi tau lako tu mintu’ bembe’ sola domba ma’baanan anna lolinni tu batu dao mai baba bubun, napairu’i tu mintu’ bembe’ sola domba, mangkato napasulemi langngan baba bubun tu batu lako inanna.
4 Nakuami tu Yakub lako: E mintu’ siulu’, lu umbarokomi nii te? Mebalimi nakua: Lu diokan mai Haran.
5 Nakuami lako tau iato mai: Mitandairaka tu Laban, ampona Nahor? Mebalimi tu tau iato nakua: Kitandai.
6 Nakuami lako: Malaga’-laga’ siaraka? Mebalimi tu tau iato mai nakua: Malaga’-laga’ sia; tiromi, iamo Rahel to dio, anakna baine, sae ussolan bembe’na sia dombana.
7 Ma’kadami tu Yakub nakua: Tiroi, kulla’pa tu allo, tae’pa naattunna la dipebala tu patuoan; pairu’mi tu bembe’ sola domba ammi pakandei sule!
8 Mebalimi tu tau iato mai nakua: Tae’ nama’din, ke tae’pi anna ma’misa nasang tu bembe’ sola domba, nalolinni

tau tu batu dao mai baba bubun, kimane
umpairu' nasangi tu domba sola bembe'.
9 Marassanpa sipa'kada-kada tau iato
mai, saemi tu Rahel urramba bembe'na
sia dombana ambe'na, belanna to
manglaa duka ia.
10 Iatonna tiroi Yakub tu Rahel, anakna
Laban, anak muanena indo'na, sia
iatu bembe'na sia dombana Laban,
anak muanena indo'na, saemi tu Yakub
urreke'i anna lolinni tu batu dao mai
baba bubun, napairu'i tu bembe'na sia
dombana Laban, anak muanena indo'na.
11 Sia naudung Yakub tu Rahel, anna
ma'urrukan tumangi'.
12 Belanna napokada Yakub lako Rahel
kumua sangdadianna ambe'na, iamo
anakna Ribka, ma'dondo-dondomi tu
Rahel male umpokadanni ambe'na.
13 Iatonna rangii Laban, kumua sae tu
Yakub, anakna anak daranna, ma'dondo-
dondomi umpessitammui, anna raka'i
sia naudung nasolanni tama banuanna.
Naulelean nasangmi Yakub lako Laban
mintu' apa dadi lako kalena.
14 Nakuami tu Laban lako: Manassa
ikomo tu sangrara sangbukungku!

Torromi tu Yakub sola, ganna’ bang sangbulan.
15 Mangkato nakuami tu Laban lako Yakub: Belanna sangdadiangkuko, la sipaturokoka mengkarang punala bang dio kaleku? Pokadanna’ umbara nakua tu saromu?
16 Iatu Laban den da’dua baine tu anakna, iatu kakanna disanga Lea, na iatu adinna disanga Rahel.
17 Iatu Lea ma’mata mallun, apa iatu Rahel makari’dik tu kalena sia melo tu pantarisanna.
18 Iatu Yakub Rahel tu nakasinnai, iamoto anna kuai: Da’ito angku mengkarang bangmo lako kalemi pitung taun diona Rahel, anakmi, tu bongsunna.
19 Ma’kadami tu Laban nakua: La’bi’ ke iko kuben, ke la tau senga’mora la kuben; tatorromo sola.
20 Mengkarangmi tu Yakub pitung taun tu belanna Rahel, na iato pitung taun sangattu’ bangri nasa’ding, belanna kamasinnanna lako Rahel.
21 Ma’kadami tu Yakub lako Laban kumua: Benmo’ tu baineku, angku sangampa’ belanna ganna’mo tu attungku.

22 Narampunmi Laban tu mintu’ to
ma’tondok, anna pogau’ pa’maruasan.
23 Iato bongi iato, nasolammi Laban tu
Lea, anakna, lako Yakub anna sangampa’
Yakub.
24 Iatu Lea naben Laban misa’ baine
sabua’na disanga Zilpa la napopa’dua’.
25 Iatonna melambi’ dio mai, natiromi,
Lea ia; iamoto anna ma’kada tu Yakub
lako Laban nakua: Ma’apai ammi
pasusina’ to? Tang dionaraka Rahel
angku mengkarang dio kalemi? Ma’apai
ammi pakenana’?
26 Mebali tu Laban nakua: Tae’
ia biasanna lan te tondokki tu la
umpa’benganni dolo tu adinna, ke tae’pi
tu kakanna.
27 Paganna’i pitung allo lako te anakku,
angku ben dukako tu pia iato belanna
pengkarangan la mukarang polepa dio
kaleku pitung taun.
28 Napogau’mi Yakub susito, napaganna’i
pitung allo lako baine iato, namane
umbenni Laban lako tu Rahel, anakna la
napobaine.
29 Iatu Rahel naben Laban misa’ baine
sabua’na, disanga Bilha la napopa’dua’.

30 Sipatonangan polemi kurin Yakub tu
Rahel sia mandu napakaboro’ na iatu
Lea. Mengkarangmi tu Yakub lako Laban
pitung taun polepa.

Diona anakna Yakub

29:31–30:24

31 Iatonna tiroi PUANG kumua iatu Lea
naerean penaa, Nabungka’mi tu inan
taunna, apa iatu Rahel tamanang.
32 Ma’tambukmi tu Lea, anna dadian
misa’ pia muane, nasangai Ruben nakua:
Natiro PUANG tu kamasussangku, iamoto
totemo la napakaboro’na’ muaneku.
33 Ma’tambuk poleomi, anna dadian
misa’ pia muane, nakuami: Belanna
Narangi PUANG kumua diereanna’
penaa, Nakamasei poleomo’ te totemo.
Nasangaimi Simeon tu pia iato.
34 Ma’tambuk poleomi, anna dadian
misa’ pia muane, nakuami: Totemo,
pissanna te, la la’ka’mo tu muaneku
lako kaleku, belanna tallumo tu muane
kupadadianni. Iamoto anna sangai Lewi
tu pia iato.
35 Ma’tambuk poleomi, anna dadian
misa’ pia muane, na ma’kada nakua:

Pissanna te la umpudina’ PUANG. Iamoto anna sangai Yehuda tu pia iato. Radanmi ma’dadian tau.

30 [1] Iatonna tiromi Rahel kumua tae’ anna padadianni tau tu Yakub, mangimburumi lako kakanna, anna ma’kada lako Yakub, nakua: Benna’ aku anak; iake tae’i, matena’ aku te!
[2] Re’dekmi tu ara’na Yakub lako Rahel, nama’kada nakua: Ussondara’ka Puang Matua, tu tang unnelorangko ma’tambuk?
[3] Nakuami tu Rahel: Tiroi, inde sia tu pa’dua’ku Bilha, sangampa’ko nakianak diong to’ riangku, anna dio mai kalena nanii bu’tu bati’ku.
[4] Nabenmi tu Bilha, pa’dua’na napobaine anna sangampa’.
[5] Ma’tambukmi tu Bilha, anna padadianni misa’ pia muane tu Yakub.
[6] Nakuami tu Rahel: Na sandatongannimo’ Puang Matua tu diona kaleku sia Natanding talingamo tu palakungku, Nakamaseina’ pia muane misa’, iamoto anna sangai Dan tu pia iato.

7 Iatu Bilha, pa’dua’na Rahel ma’tambuk
poleomi, anna padadianni misa’ pia
muane ma’penduanna tu Yakub.
8 Ma’kada tu Rahel nakua: Sieana’
kakangku lan kasiean maparrang, angku
taloi. Nasangaimi Naftali tu pia iato.
9 Iatonna tiromi Lea kumua radanmo
ma’dadian tau, naalami tu Zilpa,
pa’dua’na, nabenni Yakub napobainei.
10 Napadadiammi Zilpa, pa’dua’na Lea
misa’ pia muane tu Yakub.
11 Nakuami tu Lea: Rongko’ tongan.
Nasangaimi Gad tu pia iato.
12 Undinna napadadiammi Zilpa,
pa’dua’na Lea pia muane ma’penduanna
tu Yakub.
13 Ma’kadami tu Lea nakua: Maupa’na’,
belanna mintu’ baine la ussangana’,
rongko’. Nasangaimi Asyer tu pia iato.
14 Iatonna peparean sunmi tu Ruben
male, nakabu’tuimi tu bua mandragora,
nabaai lako Lea indo’na. Nakuami
tu Rahel lako Lea: Benna’ tu bua
mandragorana anakmu.
15 Mebalimi tu Lea nakua lako: Tae’paraka
nasilasa tu mualaina’ muaneku? La morai
siaporokoka unnala bua mandragorana
anakku? Nakuami tu Rahel: Iamoto anna

la sangamparangko te bongi, sonda bua mandragorana anakmu.
16 Iatonna saemo tu Yakub dio mai padang tonna makaroen, sunmi tu Lea umpessitammui, anna ma'kada nakua: Tae' nama'din tang torroko, belanna kupassaroi tongan-tonganko bua mandragorana anakku! Sangampa'mi tonna bongi.
17 Natanding talingami Puang Matua tu palakunna Lea, naurunganni ma'tambuk anna padadianni pia muane ma'pellimanna tu Yakub.
18 Nakuami tu Lea: Nabenmo' Puang Matua tu saroku, belanna kubenmo muaneku tu pa'dua'ku. Nasangaimi Isakhar tu pia iato.
19 Ma'tambuk polemi tu Lea, anna padadianni pia muane ma'pennannanna tu Yakub.
20 Nakuami tu Lea: Naserongina' Puang Matua misa' pamengan mala'bi'; totemo la nakari'piina' muaneku, belanna kupadadiammo pia muane annan. Nasangaimi Zebulon tu pia iato.
21 Undinna undadiammi misa' pia baine, tu nasangai Dina.

22 Nakilalai dukami Puang Matua tu Rahel
sia Natanding talinga tu palakunna anNa
bungka'i tu inan taunna.
23 Ma'tambukmi, anna dadianni tu misa'
muane, nama'kada nakua: Nasamboimo
Puang Matua tu siri'ku.
24 Nasangaimi Yusuf tu pia, nama'kada
nakua: AnNa rangngannimira Puang
Matua misa' pia muane.

Kerangngan tu dombana sia bembe'na Yakub

30:25-43

25 Denmi pissan tonna mangka undadian
Yusuf tu Rahel, nama'kada tu Yakub lako
Laban nakua: Eloranna' male, angku
sule lako tondokku sia lako padangku.
26 Benna' tu baineku sia mintu' anakku
tu kupa'rurananni lako kalemi, angku
male, belanna miissan sia tu ra'ta'ku tu
mangka kupogau' mati'.
27 Mebalimi tu Laban nakua: Melo ke
mukamaseina', belanna sombomo lako
kaleku, kumua tete diori kalemu anNa
parongko'na' PUANG.
28 Sia nakuapa tu Laban: Pokadanna'
saromu, tu sipatu kubaya', angku benko.

29 Mebalimi tu Yakub lako nakua: Miissan
tumba tu ra’ta’ku mati’ sia tumbai tu
mintu’ patuoammi tu kukampainna.
30 Belanna sidi’ri tongku tang saepa,
namemba’ka’ kalle-kalleammo,
Naparongko’komi PUANG tu temponna
aku umpoissanni; na totemo piran
polepa angku la umposara’ kalena
tananan dapo’ku?
31 Nakuami tu Laban: Apara tu la
kubenko? Mebali Yakub: Moi misa’ apa
da’omo mibenna’; ke la mia’ga susimora’
te, kulaaimira sia kukampai polemira tu
dombami sia bembe’mi.
32 Iate allo la kulelei mintu’ dombami
sia bembe’mi, angku sarakki tu
domba sambo ra’tuk sia saleppang.
Na iatu mararangna mintu’ domba sia
saleppangna sia sambo ra’tukna tu
mintu’na bembe’ iamo saroku.
33 Na kamalamburangku la ussanda
tongannina’ undinna, ke saekomi untiro
saroku: na iake denni tang sambo ra’tuk
ba’tu tang saleppang tu mintu’na bembe’
sia tang mararang tu mintu’na domba,
iamo disanga bokoku to.
34 Mebalimi tu Laban: Inaammu bang
susitu kadammu.

35 Iato allo iato, nasarakkimi tu mintu’
bembe’ laki balo sia saleppang sia
mintu’ bembe’ birang sambo ra’tuk,
sia saleppang sia iatu mintu’ ma’balo
mabusanna sia mintu’ mararangna tu
mintu’na domba, anna sorongi lako
anakna.
36 Napamambelai Laban tu mintu’nato
lingkan tallung allo dio mai to’ naninna
Yakub, na iatu senga’na dombana na
bembe’na Laban nalaai Yakub.
37 Naalami Yakub ba’tu pira-pira tangke
mamatanna kayu awara’ sia kayu badan
sia kayu kastala’ anna sosoi anna
passura’-sura’ napayan tu mabusanna to
dio tangke kayu iato.
38 Iatu tangke kayu mangka nasosoi,
naparokko pambo’bok sia rokko
pa’pairusan, tu nanii domba sia bembe’
sae unniru’ uai, dio tingayona; iake
saei unniru’ uai tu domba sia bembe’,
sirundu’.
39 Iake mangkai sirundu’ tu domba sia
bembe’ sikandappi’ tangke kayu iato,
anna kianak, den tu balo, den tu sambo
ra’tuk, den tu saleppang.
40 Nasarakkimi Yakub tu mintu’ anak
domba iato, anna popentingoi tu mintu’

anak domba sia bembe' lako ma'balona
sia mararangna lan tu mintu' dombana
sia bembe'na Laban; susimoto nanii
umpabu'tu ba'tu sangngapa domba sia
bembe' ma'baanan tu Yakub, tu tae'
anna pasisolai dombana sia bembe'na
Laban.
41 Susimoto, ke sirundu'oi tu domba
sia bembe' malappukna, naparokkomi
pambo'bok Yakub tu tangke kayu dio
tingayona domba sola bembe', anna
sirundu' sikandappi' tangke kayu iato.
42 Apa iatu mintu' domba sia bembe'
tang malappukna tae' naparokkoi;
susimoto, iatu mintu' domba sia bembe'
tang malapu' napotaa Laban, na iatu
malappukna napotaa Yakub.
43 Mandumi sakendek-kendekna
tu kasugiranna Yakub, naurunganni
unnampui ba'tu sangapa budanna domba
sia bembe' sia kaunan muane-baine sia
unta na keledai.

Mallaimi tu Yakub untampe Laban

31:1-55

31 1 Narangimi Yakub tu kadanna
anakna Laban tu mai muane,

nakua: Naala nasangmo Yakub tu mintu’ apanna ambe’ta, na iatu barang apanna ambe’ta iamo naposugi’.
2 Sia natiro Yakub tu lindona Laban, tae’mo namatana susi dolona.
3 Ma’kadami tu PUANG lako Yakub, Nakua: Sulemoko lako tondok nene’mu sia lako sangdadiammu, Aku la urrondongko.
4 Mesuami tu Yakub untambai Rahel sola Lea sae dio padang tu nanii mintu’ patuoanna.
5 Nakuami tu Yakub lako: Kutiro tu lindona ambe’mi, tae’mo namatana susi dolona, apa Narondong siamo’ Kapenombanna ambe’ku.
6 Miissan sia kumua kupengkabatta’i tongan sumaro lako ambe’mi.
7 Apa napakenana’ ambe’mi, pessangpulo nasondai tu saro ra’ta’ku, apa tae’ anNa tiro-tiroi Puang Matua umpogau’ kadake lako kaleku.
8 Iatonna kuai: Mintu’ domba sia bembe’ saleppang la muposaro, undadian nasangmi saleppang, sia iatonna kuai: Mintu’ domba sia bembe’ balo la muposaro, undadian nasangmi balo.

9 Susimoto Nanii unnalai Puang Matua
dio mai ambe'mu tu patuoan, anNa
palulakoi kaleku.
10 Belanna den pissan tonna sirundu'
tu domba sia bembe', kubangunanni tu
matangku, kutiroi lan tindoku, kumua
iatu mintu' bembe' laki tu urrundu'
bembe' birang, den balo, den sambo
ra'tuk, den saleppang.
11 Ma'kadami tu malaeka'Na Puang
Matua lako kaleku lan tindo: E Yakub.
Mebalimo': Inde siana'.
12 Nakuami: Totemo bangunanni tu
matammu, tiromi tu mintu' bembe'
laki, tu urrundu' bembe' birang, den
balo, den sambo ra'tuk den saleppang,
belanna Kutiro nasangmo tu mintu'
penggauranna Laban lako kalemu.
13 Akumo tu Kapenomban dio Betel, inan
munii umbolloi minna' tu batu tanda,
iamotu inan munii mangallonan lako
Kaleku; totemo ke'de'moko ammu tassu'
lan mai tondok iate sule lako tondokna
sangdadiammu.
14 Mebalimi tu Rahel sola Lea: Denparaka
taaki ba'tu mana' lan banuanna ambe'ki?

15 Tang nasangarakannika kumua to
saekan? belanna nabalukmokan sia
napepurai tu sombaki.
16 Belanna mintu’ tu kasugiran mangka
Naala Puang Matua dio mai ambe’ki,
inang apangki siamo, sia apanna
anakki; totemo pogau’i tu mintu’ apa
Napokadangko Puang Matua!
17 Mangkato, ke’de’mi tu Yakub anna
pakendekki tu mintu’ repokna langngan
unta.
18 Sia nabaa tu mintu’ patuoanna sia
barang apanna, tu napabu’tumo, iamotu
patuoan napoapamo, tu napabu’tumo
dio Padan-Aram, la male lako Ishak,
ambe’na, lako tondok Kanaan.
19 Iatu Laban male toda ia ungku’ku’i
bulu dombana; nabokomi Rahel tu balo’
taunna ambe’na.
20 Natangnga’ Yakub tu Laban, to Aram,
tae’ napokadanni kumua la mallai.
21 Mallaimi tu Yakub umbaa mintu’
apanna, ke’de’mi anna ullamban salu sia
ma’palulako buntu Gilead.
22 Iatonna ma’tallung alloammo
napokadami tau lako Laban nakua:
mallaimo tu Yakub.

23 Nasolammi Laban tu mintu’
sangdadianna anna ula’i pada
mambelanna kalingkan pitung allo, anna
lambi’i dio buntu Gilead.
24 Apa sae tu Puang Matua lako Laban,
to Aram, tonna mabongi lan tindona,
Nakua: Kilalai tonganni, da muma’kada
lako Yakub la melona la kadakena.
25 Mangkato nalambi’mi Laban tu Yakub.
Iatu Yakub unnosokmo tendana dao
buntu iato, na iatu Laban unnosok toda
ia tendana dao buntu Gilead.
26 Ma’kadami tu Laban lako Yakub
nakua: Umbara susite penggaurammu,
ammu tangnga’na’ sia mupallaian tu
mai anakku butung to dirampa bassi
mataran?
27 Apara bannangna ammu mallai
kamama’ bangra sia mutangnga’na’ tang
mupokadan siamo’, angku issanni lao
ussolangko naturu’ kaparannuan sia
naturu’ sengo sia oni ganda’-ganda’ sia
oni katapi.
28 Sia tae’ poleopi ammu tangga’na’
unnudungi tu mati’ bati’ku muane
sia baine. Iamoto munii umpogau’mo
penggauran baga.

29 Maatang duka sia tu limangku la
umpata’paikomi kadake, apa sangmai’
bongi Nama’kada lako kaleku tu
Kapenombanna ambe’mu Nakua: Kilalai
tonganni, da muma’kada lako Yakub la
melona la kadakena.
30 Totemo inang la malemoko, belanna
mamali’ tonganko lako banuanna
ambe’mu, nama’apai ammu bokoi tu
balo’ku?
31 Mebalimi tu Yakub lako Laban nakua:
Mataku’na’ kukua: Mialai torona’i manii
tu mai anakmi.
32 Na minda-minda minii unnappa’i tu
balo’mi, damo nadipatuo len. Daka’i dio
tingayona mintu’ sangdadianta, ke la
denni dio kaleku tu apammi, alai sule.
Apa tae’ anna issanni Yakub kumua
mangka naboko Rahel.
33 Tamami tendana Yakub tu Laban sia
tama tendana Lea sia tendana to baine
sabua’ da’dua, natae’ nakabu’tui lenni.
Iatonna sunmo lan mai tendana Lea,
anna tama tendana Rahel.
34 Apa naalamo Rahel tu balo’ tau,
anna patamai lapik unta, anna o’ko’i.
Napemabillei Laban lan tenda iato, apa
tae’ nakabu’tui.

35 Nakuami tu Rahel lako ambe’na: Da misengke, ambe’, belanna tae’ kubelai bendan dio tingayomi, pa narampoina’ lalan biasanna baine. Napemadaka’i lan tenda iato, apa tae’ nakabu’tui tu balo’ taunna.
36 Re’dekmi ara’na Yakub anna sarabai tu Laban, nakua lako: Apara palendurangku sia kasalangku, ammi sengkera undi unnula’na’?
37 Iatommi bille simisa’i tu pareanangku, apara tu pareanammi mikabu’tui? Paindei te tingayona mintu’ sangdadiangku sia sangdadiammi, anna paolaiki’ salunna sola dua.
38 Duangpulomo’ taunna torro sola kamu, na iatu domba birangmi sia bembe’ tae’ bangra masala tu anakna, sia iatu lakinna tae’ra angku kandei.
39 Iatu tang kulaainnamo tae’ angku patiroangkomi, sangadinna kusonda sia iatu dibokona ke kulla’i allo ba’tu mabongi mipasurungina’.
40 Nala’da’na’ allo keallo sia iake bongi naparrana’ sangkang, sia maroyana’.
41 Na totemo duangpulomo’ taunna lan banuammi: sangpulo a’pa’na’ taunna ruranan mati’ diona te anakmi da’dua

na annan taunna diona dombami sia bembe'mi, anna pessangpulo misondai tu saro ra'ta'ku.
42 Iake tang la Narondongna' Kapenombanna ambe'ku, Kapenombanna Abraham sia To napengkaolai Ishak, manassa totemo misuana' male ma'pala' lo'bang. Manassa Natiro Puang Matua tu parri'ku sia kamara'tasangku mengkarang. Iamo umpakilalakomi sangmai' bongi.
43 Mebalimi tu Laban lako Yakub nakua: Iate mai baine anakku sia iate mintu' pia muane anakku duka, sia mintu' te patuoan patuoangku duka, pissanni to, mintu'na tu mutirona inde, apangku nasang. Apa totemo la kupatumbai te anakku baine sia mintu' te pia muane nadadiammo?
44 Maiko anta tanan basse, la tapotanda-tasikna patomalinta!
45 Naalami Yakub tu misa' batu anna osokki, tu la mendadi misa' tanda dianna batu silambi'.
46 Nakuami tu Yakub lako mintu' sangdadianna: Rampunni tu batu. Naalami tu ba'tu pira-pira batu,

natombonni anna kumande dao
pa’tombonan batu.
47 Nasangaimi Yegar-Sahaduta Laban,
apa nasangai ia Galed Yakub.
48 Nakuami tu Laban: Iake totemo, iate
pa’tombon batu la titanan sa’bi lako kita
sola dua. Iamote nasangai Galed.
49 Sia nasangai siapa Mizpa, belanna
nakua: La Nakanandaiki’ PUANG
patomalinta, ke tang sikitanammiki’.
50 Iake mupakario-rioi tu mai anakku sia
umpobaineko baine senga’, moi anna
tae’ tau dioren: kilalai, kumua Puang
Matua la untiroki’ patomali.
51 Sia nakuapa tu Laban lako Yakub:
Tiroi te pa’tombon iate sia iate batu
dipotanda, tu kuosok tapotanda.
52 Iate pa’tombon sia iatu batu dipotanda
tu la ditanan sa’bi, kumua tae’ angku la
ullendu’i te pa’tombon iate sia tae’ duka
ammu la ullendu’i te pa’tombon sia batu
dipotanda sae la kadake.
53 Kapenombanna Abraham sia
Kapenombanna Nahor, pada
Kapenombanna ambe’ta umpaolaiki’
salu! Massumpami tu Yakub ussa’bu’ To
napengkaolai Ishak, ambe’na.

54 Napemalarammi Yakub tu misa’
pemala’ dao buntu iato, anna tambai
nasangi tu sangdadianna sae kumande
sola; kumandemi sola nasangi anna
ma’bongi dao buntu iato.
55 Iatonna mela’bik la ke’de’mi tu Laban,
anna udung nasangi tu mai bati’na
muane sia baine sia napassakke, anna
male sule lako tondokna.

Mataku’ Yakub sitammu Esau

32:1-21

32 1 Tarru’mi tu Yakub male,
anna sitammu ba’tu pira-pira
malaeka’Na Puang Matua.
2 Iatonna tiroi Yakub, nakuami: Iamo
pa’baraninNa Puang Matua te mai!
Nasangaimi Mahanaim tu inan iato.
3 Nasuami Yakub tu ba’tu pira-pira tau
male dolo umpessitiroi Esau, siulu’na,
lako tana Seir, iamo lili’na Edom.
4 Napakare’nami tu tau iato mai nakua:
Susite tu la mipokada lako Esau,
puangku, kumua: Susite tu kadanna
kaunanta Yakub: Mentiruranna’ dio
Laban sia torrona’ sola sae lako totemo.

5 Den sapi sia keledai, sia domba na
bembe’ sia sabua’ muane baine kuampui,
iamoto angku mesua umpokadangkomi,
ke ma’dinni mikaturu-turuina’.
6 Sulemi lako Yakub tu to disua nakua:
Sitiromokan Esau, siulu’mi sae duka la
ussitiroangkomi sia den a’pa’ratu’ muane
nasolan.
7 Lendu’mi mataku’na tu Yakub sia
pussak, na iatu mintu’ to nasolan sia
mintu’ domba sia bembe’ sia sapi sia
unta napaduang tuntunan.
8 Belanna nakua: Iake saei narukka’
Esau tu sangtuntunan anna taloi, iatu
sangtuntunan ma’dinpa lussu’.
9 Ma’kadami tu Yakub nakua: O
Kapenombanna nene’ku Abraham,
o Kapenombanna ambe’ku Ishak, o
PUANG tu mangka ma’kada lako kaleku
susite: Sulemoko lako tondokmu sia lako
rapummu, Aku la umpatiroiko melo.
10 Iatu aku te tae’ angku sipatu la
unnappa’ kameloan sia kamarurusan
moi sidi’ duka, tu Napa’ pekitanan Puang
lako kaunanMi, belanna tekkenku manna
kubaa ullambanni te salu Yordan, na
totemo menduang tuntunammo.

11 Rampananna’ dio mai limanna
siulu’ku, dio mai limanna Esau, belanna
mataku’na’, saei manii ullampak-
lampakna’ la’bo’ sia iate mai pia sola
indo’na.
12 Tang susiraka te tu kadanNa Puang
kumua: Manassa la Kupatiroiko melo sia
iatu bati’mu la Kupapada karangan diong
biring tasik, tu tang dikemba’ dibilang?
13 Ma’bongimi tu Yakub inde to dio
tonna ibongi. Naalai tu apanna, la
napa’kasianan lako Esau, siulu’na.
14 Iamotu bembe’ birang duaratu’ na
bembe’ laki duangpulo, na domba birang
duaratu’ na domba laki duangpulo,
15 sia unta birang tu ma’pasusunnapa
tallungpulo sola anakna, na sapi birang
patangpulo na sapi laki sangpulo na
keledai birang duangpulo na sangpulo
anak keledai laki.
16 Mintu’nato nasorong lako kaunanna,
napapantan torro, ke sangrupaoi,
nama’kada Yakub lako pa’dua’na
nakua: Dolo nasangkomi namane aku;
pasitoyang-toyangan sisangtuntunanni.
17 Nakuanni tu dolona, nakua: Iammu
sitammu Esau, siulu’ku anna kutanaiko

kumua: Mindaroko sola sia umba muola sia minda apa te dio tingayomu?
18 La mibalii kumua: Apanna Yakub, kaunanta, misa' pa'kasian la naben sia puangku Esau, undi duka kalenamo dio mai boko'ki.
19 Susi dukato tu kadanna lako ma'penduanna sia ma'pentallunna sia lako mintu' to urrambai tu mai patuoan iato, nakua: Susito tu la mipokada lako Esau ke sitammukomi.
20 Sia la mikua: Iatu kaunanmi Yakub undi dio mai boko'. Belanna nakua tu Yakub lan penaanna: la kusa'po pamengan tu penaanna, tu dipopennolo kumane rampo, mangkato kumane ussitiroanni, nakambaroan siana' manii.
21 Susimoto tu pa'kasian napopennolo dolo, apa iatu kalena ma'bongi tonna bongi dio tu naninna pa'bongian.

Yakub massila'karan dio Pniel

32:22-32

22 Ke'de'mi tu Yakub to bongi iato, nasolanni tu bainena da'dua sia baine kaunanna sia anakna sangpulo misa

anna lamban dio kalambanan salu Yabok.
23 Nasolanni napalambanni lian, sia nabaa nasang duka tu mintu’ apanna lian.
24 Sangadinna Yakub mannamo torro misa-misa; denmi misa’ muane nasila’karan sae lako tibangka’na masiang.
25 Iatonna tiroi tau iato kumua tae’ nasau’i tu Yakub, nala’ka’imi tu garonto’ pupunna Yakub nasilesangan, tonna sila’karan.
26 Nakuami ma’kada: Rampananna’, belanna tibangka’mo masiang. Nakuami Yakub: Tae’ angku rampanankomi, ke tae’pi ammi passakkena’!
27 Nakuami tu tau iato lako: Mindara sangammu. Mebalimi nakua: Yakub.
28 Nakuami tinde tau: Tae’mo mudisanga Yakub, sangadinna Israel, belanna mangkamoko sirari Puang Matua sia tolino ammu patalo.
29 Mekutanami tu Yakub nakua: Pokada dukai tu sangammi. Mebalimi nakua: Ma’apai mupekutananni tu sangangKu. Napassakkemi inde to.

30 Nasangaimi Pniel Yakub tu inan iato,
belanna nakua: Sitiro lindomo' Puang
Matua, sia makarimmanna'.
31 Iatonna lendu'imi tu Pniel, dellekmi
tu allo unnarrang Yakub; iatu Yakub
tisondokmo tu pupunna.
32 Iamoto sae lako totemo tae' nakandei
to Israel tu kaua' dio garonto' pupu,
belanna Nala'ka'i tu garonto' pupunna
Yakub dio to' kaua'na.

Yakub sitammu Esau

33:1-20

33 1 Nabangunammi Yakub tu
matanna natiroi, sae tonganmo
tu Esau sia a'pa'ratu' muane nasolan.
Napapantan torromi Yakub tu mintu'
anakna, naben Lea sia Rahel sia lako
da'dua baine kaunanna.
2 Napadoloi tu baine kaunanna da'dua
sola anakna sia iatu Lea sola anakna
napaundi-undi sidi' na iatu Rahel sola
Yusuf napaundi'-undi'na.
3 Dolomi dio tingayona tau iato mai anna
tukku rokko padang pempitu sae lako la
nalambi'na tu siulu'na.

4 Ma’dondomi tu Esau sae umpellambi’i,
natoei sia naraka’ tu barokona sia
naudung anna sitangiran sola duai.
5 Iatonna bangunanni Esau tu matanna,
natiromi tu mintu’ baine sola anakna,
ma’kadami nakua: Mindara te mai
musolan. Mebalimi Yakub nakua: Iamote
tu mintu’ pia tu Napa’kamaseammo
Puang Matua lako kaleku.
6 Iatu baine kaunanna sola anakna sae
mentireke’ anna tukku mekatabe’.
7 Sae dukami tu Lea sola anakna
mentireke’ anna tukku mekatabe’;
namane sae tu Yusuf sola Rahel
mentireke’ anna tukku mekatabe’.
8 Nakuami tu Esau: Apara la dipapatuanni
tu mintu’ kusitammuanna ma’baanan?
Mebalimi tu Yakub nakua: Iamo la
umpamatana penaammi.
9 Nakuami Esau: E adingku, silasa sia
tu dionamo kaleku, paiti’ bangmi tu
apammu.
10 Mebalimi tu Yakub: Da misusi to;
iake mikamaseimo’, la mikarangi te
pa’kasianku; belanna iate kutirona te
rupammi samangku to untiro rupanna
Puang Matua apa mikatana siana’.

11 Karangi te pa’kasiangku tu
disorongammokomi, belanna
Nakamaseammo’ Puang Matua sia
mintu’na apa kuampui nasang.
Naparuku-rukumi naurunganni
ungkarangi.
12 Nakuami tu Esau: melo ke ke’de’miki’
male tasituru’mora.
13 Apa mebali tu Yakub lako nakua:
Miissan kumua iate mai pia tang nabela
sia den duka tu domba sia bembe’ sia
sapi sumusupa tu anakna; iake sangallori
nanii umpalingkai tau manassa mate
nasang.
14 Melo ke dolo bangmokomi, la
umparanta’ pela’na’ kaleku unturu’
lingkana patuoan kuramba sia lingkana
te mai pia, sae lako kikarampoimmi dio
Seir.
15 Nakuami tu Esau: Da’ito
kupatorroangko ba’tu pira-pira te
to kusolan. Nakuami Yakub: Ma’apai
nasusi to! Da napomatana’i penaammi
to!
16 Mangkato sulemi tu Esau to allo iato
unnola lalan lu lako Seir.
17 Ke’de’mi tu Yakub lako Sukot,
nagaragami tu misa’ banua dio la nanii

sia nagaragan lantang tu mintu’ patuoan. Iamoto anna sangai Sukot tau tu inan iato.
18 Rampo mana’pami tu Yakub lako Sikhem, misa’ tondok dio tana Kanaan, tonna sulemo dio mai Padan-Aram; ma’tendami dio matallona tondok iato.
19 Unnallimi padang sangbidang, tu naninna siamo unnosok tenda lako bati’na Hemor, ambe’na Sikhem, saratu’ batu salaka.
20 Indemoto nanii umpabendan misa’ inan pemalaran, nasangai: Kapenombanna Israel tu Kapenomban tongan.

Diona Dina sola to Sikhem

34:1-31

34 1 Denmi pissan iatu Dina, anakna Lea tu napadadian Yakub, male sitanda-tandan anak dara lan tondok iato.
2 Natiromi Sikhem, anakna Hemor, to Hewi, datu lan tondok iato, nala’ka’i anna sangamparanni nabanga’i.

3 La’ka’mi tu penaanna sia masinna
lako anak dara iato, nasede-sedemi tu
penaanna anak dara iato.
4 Ma’kadami tu Sikhem lako Hemor,
ambe’na, nakua: Alanna’ te anak dara
iate la kupobaine.
5 Tamami talinganna Yakub tu kareba
kumua mangka nagau’ sala Sikhem tu
Dina, anakna, tonna dio lu padang tu
mai anakna muane ullaai patuoanna;
ma’loko-lokomi tu Yakub sae lako saena.
6 Malemi tu Hemor, ambe’na Sikhem lako
Yakub la sipa’kada.
7 Iatonna saemo tu anakna Yakub dio
mai padang anna rangii tu iannato,
mapa’di’mi tu penaanna sia re’dek
tongan tu ara’na, belanna mangkamo
tu Sikhem ma’gau’ baga dio to Israel,
nagau’ sala tu anakna Yakub, tu inang
tang sipatu napogau’.
8 Sipa’kadami Hemor nakua: Nakasinnai
anakku Sikhem tu anakmi; melo ke
mibenmi napobaine.
9 Melo ke sisula’ sirrinki’, benkanni tu mai
anakmi baine ammi alai tu mai anakki
baine.

10 Melo ke torroki’ sola; iate padang
tiballa’ dio tingayomi, torroi sia lelei sia
alai tu apa lan.
11 Sia nakuapa Sikhem lako ambe’na
sia siulu’na anak dara iato: Melo ke
mikamaseina’, na iatu apa mipalaku la
kubenkomi!
12 Padami budanna tu somba sia
pamengan mipalaku lako kaleku, padami
kubenkomi, podo mibenna’ tu anak dara
la kupobaine!
13 Nabalimi anakna Yakub tu Sikhem sola
Hemor, ambe’na, napakena, belanna
nagau’ salamo tu Dina, siulu’na.
14 Ma’kadami lako nakua: Tae’ kima’din
umpogau’i susinnato, la umpa’ben
siulu’ki lako to tang ma’sunna’, belanna
kipomasiri’.
15 Ia manna te misa’ ma’din kinii
untarimakomi, iake susikomi kami mintu’
muane disunna’.
16 Susipi to kimane ma’din umbenkomi
anakki baine sia anakmi baine kiala, sia
la sibaaki’, susito ma’dinmiki’ la sirapu.
17 Apa iake tae’i mipasiolai tu kadangki,
la kiala sule tu anakki angki male.
18 Mintu’ kadanna naala penaanna
Hemor, sola Sikhem, anakna Hemor.

19 Iatu pia muane tae'mo anna
ma'dempa-dempa umpogau'i te iannate,
belanna nakasinnai tongan tu anakna
Yakub, sia ia polepa mala'bi'na, tu mintu'
to lan banuanna ambe'na.
20 Saemi tu Hemor sola Sikhem, anakna
lako babangan kota, anna sipa'kada
pa'tondokan sola duai, nakua:
21 Mintu'i tu tau iato mai to rapa'
penaanna, iamoto melo ke torroki' sola
lan tondok iate, sia ma'lele-lele lan,
belanna padang iate malona' tiku lao
lako tau iato mai, na iatu anakna la taala
tapobaine sia iatu anakta baine la taben
tau iato mai.
22 Apa misa'ri la taallu', namane unturu'i
tu pa'porainta sia torro sola kita la
sangrapu, ke mintu'ki' muane disunna'
susi tau iato mai.
23 Iatu mintu' patuoanna sia mintu'
barang apanna sia mintu' tu nalaainna
tang la tapobarang apaoparaka undinna?
podo ke taturu'i tu pa'porainna, anta
torro sola.
24 Naturu'mi mintu'na muane tu
ma'dinnamo untongkonni kombongan
kalua' dio babangan tondok tu kadanna
Hemor sola Sikhem, anakna, anna

pantan disunna’ tu muane ma’dinnamo
untongkonni kombongan kalua’ dio
babangan tondok.
25 Iatonna ma’tallung alloammo tonna
sikularammo tu mai tau, pantan
unnalami la’bo’na tu anakna Yakub
da’dua, iamotu Simeon sola Lewi,
kakanna Dina, anna tama tondok ullaoi
tu tau anna patei nasangi tu muane.
26 Iatu Hemor sola Sikhem anakna
napatei duka bassi mataran, naalai tu
Dina lan mai banuanna Sikhem anna sun
sola duai male sule.
27 Iatonna mangkamo dipatei tu mintu’
tau iato, saemi tu anakna Yakub tu
mai pia muane ussarrinni sisalingna lan
tondok iato, belanna mangkamo nagau’
sala tau tu siulu’na.
28 Mintu’ domba sia bembe’ sia sapi sia
keledainna sia barang apa lan kota sia
barang apa dio duka lu padang narampa
nasang,
29 sia mintu’ iananna sia mintu’ anakna
sia mintu’ bainena narampa sia nasarrin
tu mintu’ apa lan banua.
30 Nakuami Yakub lako Simeon sola Lewi:
Mipa’petumanganna’ sia mipalele kadake
tu sangangku lako mintu’ pa’tondokan

iate, iamotu lako to Kanaan sia to Feris; kita te to tang pirariki', iake natambai nasangi tu solana, sae unneaki', manassa natalona' sia napasisanggangna' mintu' repokku.
31 Mebalimi nakua: Pato'raka la napasusi baine bualang tu adingki?

Katorroanna pole' Yakub dio Betel

35:1-15

35 1 Ma'kadami Puang Matua lako Yakub Nakua: Ke'de'ko male sau' Betel, ammu torro dio sia garagai dio tu misa' inan pemalaran lako to Kapenomban umpa'pekitanan Kalena lako kalemu tommu mallai dio mai Esau, kakammu!
2 Nakuami Yakub lako repokna sia mintu' to nasolan: Tibei tu mintu' balo' to salian lembang dio mai kalemi sia seroi tu kalemi sia sondai mintu' tamangkalemi.
3 Maikomi tamale sau' Betel, belanna la unggaragana' misa' inan pemalaran lako tu Kapenomban untandingina' talinga tonna lambi'na' kamaparrisan sia urrondongna' dio lu lalan kuolai.

4 Nasorongi lako Yakub tu mintu’ balo’
to salian lembang dio kalena sia mintu’
baba’ dio talinganna, anna lamun
nasangi Yakub rokko padang dio to’
garonto’ kayu tarpin tu sikandappi’
tondok Sikhem.
5 Ke’de’mi tu tau iato mai, anna parampoi
kamatakuran Puang Matua tu tondok
naolai, natae’ pole naula’i tu mai anakna
Yakub.
6 Susimito anna rampo tu Yakub sia
mintu’ to nasolan lako tondok Lus, dio
tondok Kanaan, iamotu Betel.
7 Indemo to nanii unggaragai tu misa’
inan pemalaran na iatu inan iato
nasangai El-Betel, belanna indemo to
Nanii Puang Matua umpaombo’ Kalena
lako tonna mallai tu Yakub dio mai
kakanna.
8 Iatu Debora to mantaranakna Ribka
tonna mate nadilamun rampe sau’na
Betel, diong to’ garonto’ kayu jati, tu
disangai jati Parran uai mata.
9 Umpa’pekitanan poleomi Kalena tu
Puang Matua lako Yakub te mangkanna
sae dio Padan-Aram sia Napassakke.
10 Ma’kadami tu Puang Matua lako: Iatu
sangammu Yakub, apa tae’mo anna la

disa’bu’ Yakub, sangadinna Israelmo tu
la sangammu. Nasangaimi Israel.
11 Nakua tu Puang Matua lako kalena:
Akumote tu Puang Matua tu Umpoissan
angge maritik. Membati’moko sia
memba’ka’ko. Namisa’ bangsa,
ontongrika buda bangsa la bu’tu dio mai
kalemu sia iatu mai datu la bu’tu dio mai
tarukmu.
12 Iate padang tu Kuba’giammo Abraham
sia Ishak la Kuba’gian dukako sia iatu
bati’ undimmu la Kuba’gi duka padang
iate.
13 Soro’mi langngan tu Puang Matua dio
mai to’ inan Nanii ma’kada lako Yakub.
14 Naosokmi Yakub misa’ tanda dianna
batu silambi’ dio to’ inan Nanii Puang
ma’kada lako kalena, iamo batu, tu misa’
tanda dianna batu silambi’ anna pato’doi
anggoro’ dipennoloan sia nabolloi minna’.
15 Na iatu inan Nanii ma’kada Puang
Matua lako nasangai Betel Yakub.

Kamateanna Rahel sia kamateanna Ishak

35:16-29

16 Ke’de’mi tu tau iato mai dio mai Betel,
tae’mora nasangapa anna lambi’mo
Efrata, kianakmi tu Rahel, lendu’
maparri’na.
17 Lan to kamaparrisanna kianak
to, nakuami to ma’pakianak lako:
Da mumataku’, belanna unnappa’
poleomoko misa’ pia muane.
18 Tonna kadakemo nasa’ding -- belanna
la mate -- nasangaimi Ben-oni, apa
nasangai ambe’na Benyamin.
19 Susimoto tu kamateanna Rahel,
dilamunmi dio randan lalan lako Efrata,
iamotu Betlehem.
20 Naosokmi Yakub tu misa’ tanda dianna
batu silambi’ dao to’ lamunanna; iamo
tanda lamunanna Rahel tu denpa sae
lako totemo.
21 Ke’de’mi tu Israel inde to dio mai,
anna osok tendana sambali’ lamban
lianna Migdal-Eder.
22 Den pissan tonna pa’tondokkimi
Israel tu padang iato, malemi tu Ruben

ussangamparan Bilha, gundi’na ambe’na,
napekarebami Israel tu iannato. Iatu
muane, tu anakna Yakub sangpulo dua.
23 Mintu’ muane tu anakna Lea iamo
Ruben, pa’bunga’na Yakub, namane
Simeon, Lewi, Yehuda, Isakhar na
Zebulon.
24 Iatu muane anakna Rahel: Yusuf na
Benyamin.
25 Iatu muane anakna Bilha, pa’dua’na
Rahel: Dan na Naftali.
26 Iatu muane anakna Zilpa, pa’dua’na
Lea: Gad sia Asyer. Mintu’nate
iamo anakna Yakub tu nadadian dio
Padan-Aram.
27 Rampomi tu Yakub lako Ishak,
ambe’na lan Mamre dio Kiryat-Arba,
iamo Hebron, nanii Abraham sola Ishak
mentiruran.
28 Iatu Ishak saratu’mo karua pulona
taun dadinna.
29 Ka’tumi angin dipudukna tu Ishak,
ronta’mi tondon to batangna tonna
matua indukmo banu’ karurungan,
nadipatama batu dilobang dipasola
rapunna, nakasara’i Esau na Yakub,
anakna.

Bati’na Esau

36:1-43

36 [1] Inde sia tu bati’na Esau, tu diganti Edom:
[2] Umpobainemi anak to Kanaan tu Esau, iamotu Ada, anakna Elon, to Het na Oholibama, anakna Ana, anakna Zibeon, to Hewi,
[3] sia Basmat, anakna Ismael, anak daranna Nebayot.
[4] Iatu Ada umpadadian Elifas Esau, na Basmat undadian Rehuel.
[5] Iatu Oholibama undadian Yeush na Yaelam na Korah; iamote tu mintu’ muane nadadian Esau dio tana Kanaan.
[6] Iatu Esau nabaa nasang tu mintu’ bainena sia mintu’ anakna muane sia baine sia mintu’ to lan banuanna sia patuoanna sia mintu’ tu nalaainna sia mintu’ barang apanna tu napabu’tumo dio tana Kanaan, anna male lako tana (senga’) sikambela Yakub siulu’na.
[7] Belanna iatu mai barang apanna buda tongan napourungan tang sibaa sola duai, sia iatu padang nanii mentiruran

tae’ nasilasa sola duai, apa buda patuoanna.
8 Iamoto anna torro tu Esau dio buntu Seir na iatu Esau, iamo diganti Edom.
9 Inde sia tu mintu’ bati’na Esau, nene’ to Edom dio buntu Seir.
10 Inde sia tu sanganna mintu’ muane anakna Esau: Elifas anak diona Ada, na Rehuel anak diona Basmat.
11 Iatu mintu’ anakna Elifas tu muane, iamo Téman, Omar, Zefo, Gaetam na Kenas.
12 Iatu Timna, iamo gundi’na anakna Esau, disanga Elifas; iatu Timna umpadadian Amalek, Elifas; ia nasangmote tu muane, anakna Ada, bainena Esau.
13 Inde sia tu mintu’ anakna Rehuel tu muane, iamo Nahat, Zerah, Syama na Miza; ia nasangmote tu anakna Basmat, bainena Esau.
14 Inde sia tu mintu’ muane anakna Oholibama bainena Esau, anakna Ana, iamo anakna Zibeon; napadadianmi Esau tu Yeush, Yaelam na Korah.
15 Inde sia tu pangala tondok tu bati’na Esau, iamotu muane nadadian Elifas,

anak pa’bunga’na Esau, tu mai: Sia
Téman, Sia Omar, Sia Zefo na Sia Kenas,
16 Sia Korah, Sia Gaetam, Sia Amalek.
Iamorate tu mintu’ pangala tondok, tu
bati’na Elifas dio tana Edom, iamote tu
muane bati’na Ada.
17 Inde sia tu anakna muane Rehuel,
anakna Esau tu muane: iamotu Sia
Nahat, Sia Zerah, Sia Syama, Sia Miza.
Iamorate tu mintu’ pangala tondok tu
bati’na Rehuel dio tana Edom, iamote tu
muane, bati’na Basmat, bainena Esau.
18 Inde sia tu anakna Oholibama, bainena
Esau, iamotu Sia Yeush, Sia Yaelam na
Sia Korah; iamorate tu mintu’ pangala
tondok tu bati’na Oholibama, anakna
Ada, bainena Esau.
19 Iamorate tu mintu’ muane bati’na
Esau, tu diganti Edom sia iamote pangala
tondokna tau iato mai.
20 Inde sia tu muane bati’na Seir, to Hori,
tu untorroi padang iato, iamotu Lotan,
Syobal, Zibeon na Ana,
21 na Disyon na Ezer na Disyan; iamo
pangala tondokna to Hori bati’na Seir dio
tana Edom.
22 Iatu anakna Lotan: Hori na Heman na
iatu anak daranna Lotan iamotu Timna.

23 Iatu anakna Syobal: Alwan, Manahat,
Ebal, Syefo na Onam.
24 Inde sia tu anakna Zibeon: Aya na
Ana; iamora tu Ana mangka ungkabu'tui
ba'tu pirang mata uai lassu lan padang
pangallaran, tonna laai tu mintu'
keledainna Zibeon ambe'na.
25 Na inde sia tu anakna Ana: Disyon na
Oholibama, iamoto tu pia baine nadadian
Ana.
26 Inde sia tu anakna Disyon: Hemdan,
Esyban, Yitran, na Keran.
27 Inde sia tu anakna Ezer: Bilhan,
Zaawan na Akan.
28 Iatu anakna Disyan: Us na Aran.
29 Inde sia tu pangala tondokna to Hori,
iamo Sia Lotan, Sia Syobal, Sia Zibeon,
Sia Ana,
30 Sia Disyon, Sia Ezer na Sia Disyan;
iamote tu pangala tondokna to Hori,
pantan sibaa rapunna dio tana Seir.
31 Inde sia tu mai datu ma'parenta dio
tana Edom tonna tae'pa datunna to
Israel.
32 Iatu datu ma'parenta dio tondok
Edom, iamotu Bela, anakna Beor, na iatu
kotana disanga Dinhaba.

33 Kabu’mi tu Bela anna dadi datu tu
Yobab, anakna Zerah dio mai Bozra,
sondana.
34 Kabu’mi tu Yobab anna dadi datu
tu Husyam dio mai tana to Téman,
sondana.
35 Kabu’mi tu Husyam anna dadi datu
tu Hadad, anakna Bedad, sondana, tu
untalo Midian dio padang Moab; na iatu
kotana disanga Awit.
36 Kabu’mi tu Hadad anna dadi datu tu
Samla dio mai Masreka, sondana.
37 Kabu’mi tu Samla anna dadi datu tu
Saul dio mai Rehobot to dio randan salu,
sondana.
38 Kabu’mi tu Saul anna dadi datu tu
Baal-Hanan, anakna Akhbor, sondana.
39 Kabu’mi tu Baal-Hanan, anakna
Akhbor, anna dadi datu tu Hadar,
sondana, na iatu kotana disanga Pahu,
na iatu bainena disanga Mehetabeel,
anakna Matred, baine nadadian
Mezahab.
40 Inde sia tu sanganna mintu’ pangala
tondok tu to bu’tu dio mai Esau, pantan
siporapu rapunna sia inanna, siposanga
sanganna, iamotu Sia Timna, Sia Alwa,
Sia Yetet,

41 na Sia Oholibama, Sia Ela, Sia Pinon,
42 Sia Kenas, Sia Téman, Sia Mibzar.
43 Sia Magdiel na Sia Iram. Iamote tu
mintu' pangala tondokna Edom sipoinan
inanna lan tu tondok napa'tondokkinna.
Susimoto tu diona Esau, nene'na to
Edom.

Yusuf nabaluk siulu'na nadibaa lako tana Mesir

37:1-36

37 1 Iatu Yakub torro dio padang
nanii ambe'na mentiruran dio
tana Kanaan.
2 Inde sia tu ulelean diona bati'na Yakub.
Iatu Yusuf tonna sangpulo pitumo
taun dadinna, manglaami sola mintu'
siulu'na-namangurapa-sibaa anakna
Bilha sia anakna Zilpa, tu da'dua bainena
ambe'na, naparampomi Yusuf lako
ambe'na tu kareba diona kakadakeanna
siulu'na.
3 Iatu Yusuf mandu napakaboro' Israel
na iatu mintu'na anakna, belanna iamo
dadi tonna matuamo, napopegaragammi
bayu lamba' ma'borong-borong.

4 Tonna tiroi siulu’na, kumua mandu
napakaboro’ ia ambe’na, na iatu mai
siulu’na nasikabiri’imi, tae’ napa’kadai
meloi lako.
5 Ma’tindomi tu Yusuf misa’ tindo anna
pokadai lako siulu’na, mandu pissanmi
nasikabiri’i.
6 Ma’kadami tu Yusuf lako nakua:
Perangiri kamu te tindo mangka
kupa’tindo.
7 Dikua marassanki’ dio lu bela’
manguyun gandung, bangunmi tu
panguyunku anna bendan, anna sae tu
panguyunmi untalimbungi sia tukku lako
panguyunku.
8 Nakuami tu siulu’na lako:
La mudatuirakannika ba’tu la
muparentarakannika? Mandu pissanmi
nakabiri’ belanna diona tu tindona sia
iatu kadanna.
9 Ma’tindo poleomi misa’ tindo senga’
anna pokadan siaoi siulu’na nakua:
Ma’tindo poleomo’ misa’ tindo, dikua iatu
allo sia bulan sia sangpulo misa bintoen
tukku lako kaleku.
10 Iate tindo napokada Yusuf lako
ambe’na sia lako mintu’ siulu’na,
apa nata’tan ambe’na nakua: Apaora

patunna tu tindo mupa’tindoan? La sae
tonganrakannika, te aku na indo’mu
sia mintu’ siulu’mu la tukku sae rokko
padang lako kalemu?
11 Nakemburumi siulu’na, apa iatu
ambe’na napalan penaa bang tu iannato.
12 Den pissan namale tu mintu’ siulu’na
ullaai dombana sia bembe’na ambe’na
sikandappi’ Sikhem.
13 Nakuami Israel lako Yusuf: Iatu
siulu’mu tang dioraka lu sikandappi’
Sikhem ullaai patuoan? Maleko mai
angku suako lao lako. Mebalimi tu Yusuf
nakua: Io.
14 Ma’kadami tu Yakub lako Yusuf
nakua: Laoko untiroi tu siulu’mu
ba’tu la malaga’-laga’ siai sola tu mai
mintu’ domba sia bembe’, ammu sule
umpokadanna’. Susimoto tu Yakub
ussuai dio mai rante Hebron, anna sae
lako Sikhem.
15 Denni misa’ tau nasitammuan,
belanna pusa tu Yusuf dio lu padang,
anna kutanai tau iato nakua: Apara
mudaka’?
16 Mebalimi nakua: Undaka’na’ siulu’ku,
pokadanna’, umbara nanii ullaai tu
panglaana.

17 Nakuami tu tau iato: Ke’de’mo male
indete, belanna kurangi nakua: talao
lako Dotan. Malemi tu Yusuf urrundu’
siulu’na anna kabu’tui dio Dotan.
18 Iatonna tiro mambelami sia iatonna
tae’pa narampo lako sipa’kadami sola
nasang undaka’ tangnga’ la umpatei.
19 Sipa’kada-kadami: Tiromi tu to
pa’tindoan saemo.
20 Iamoto malekomi mai anta patei
sia ba’tu umbanna te bubun misa’
tanii umpembuanganni rokko, anta
pokadamira kumua: mangka nakande
olo’-olo’ masuru tatiroi umba nakua
dadinna tu tindona.
21 Iatonna rangii Ruben tu iannato,
la narampananmi Ruben nama’kada
nakua: Da tapatei.
22 Sia nakuapa tu Ruben: Da mipatibollo
rara, parokko bangi misa’ bubun lan te
padang pangallaran sia da mipata’pai
lima. Ia sia nama’kada susito tu Ruben
kumua anna rampananni tu Yusuf anna
solanni sule lako ambe’na.
23 Iatonna rampomo tu Yusuf lako to’
siulu’na nalalakkimi tu bayu lamba’na,
iamotu bayu lamba’ ma’borong-borong
tu napake dio.

24 Nala’ka’imi anna parokkoi bubun apa
iatu bubun marangke tae’ uai lan.
25 Mangkato nno’ko’mi sola nasangi
la ungkande roti. Nabangunammi tu
matanna anna tiroi, tu to ma’patteke’
unta, to Ismael lu dio mai Gilead sibaa
untana napatteke’i lite sia pebangki’ sia
kamanian, la ma’palulako Mesir.
26 Ma’kadami tu Yehuda lako mintu’
siulu’na nakua: Apara bua’na tu adinta
la tapatei sia iatu rarana la tabuni?
27 Maikomi anta balukki lako to Ismael,
da anta pata’pai lima lako, belanna
adinta sia sangrara sangbukuki’.
Naturu’mi siulu’na tu kadanna.
28 Iatonna lendu’ tu to Midian diriu’mi tu
Yusuf diong mai bubun anna dibaluk lako
to Ismael duangpulo sikele’. Nabaami
tau iato tu Yusuf lako Mesir.
29 Iatonna sulemo tu Ruben lako to’
bubun, natiroi, a’a ta’demo tu Yusuf
diong bubun, naserek-serekmi tu
pakeanna.
30 Sulemi lako to’ siulu’na nakua: Iatu
to mangura pa’demo na iate aku te
umbamora tu la kuola?
31 Naalami tau iato mai tu bayu lamba’na
Yusuf sia narere’ tu anak bembe’ laki

misa’ anna otonni tama rarana tu bayu lamba’ iato.
32 Napa’peami tu bayu lamba’ ma’borong-borong iato namesua umbaai lako ambe’na nakua: Den ia inde kikabu’tui, tiroi, ba’tu la bayunnai anakmi te, ba’tu la tangiai.
33 Natandaimi nama’kada nakua: Bayu lamba’na anakku te, manassa nakandemo olo’-olo’ masuru, tae’mo nasalai tang mangka nabesse-besse tu Yusuf!
34 Naserekmi Yakub tu tamangkalena, anna pododo karoro’ sia ma’barata ba’tu pirang-pirang allo diona tu anakna.
35 Saemi tu mintu’ anakna muane sia anakna baine la umpakatanai, apa noka dipakatana nama’kada nakua: Belanna diona te anakku, angku la ma’pote dibolong sae lako maleku lako lino to mate! Susimoto tu Yusuf natangi’i ambe’na.
36 Nabalukmi to Midian tu Yusuf dio tondok Mesir lako Potifar, parea mase’ponna Firaun, pangulu pekampa tongkonan layuk.

Diona Yehuda sola Tamar

38:1-30

38 [1] Denmi pissan tonna attu ia dukato, natampei Yehuda tu
mintu’ siulu’na, namale rokko, torro
ma’tondok sola misa’ to Adulam, disanga
Hira.
[2] Natiromo Yehuda inde to misa’ pia baine
to Kanaan, disanga Syua, napobainemi,
anna sangampa’.
[3] Ma’tambukmi tu baine iato anna dadian
misa’ pia muane tu nasangai Er.
[4] Ma’tambuk pole’mi anna dadian misa’
pia muane tu nasangai Onan.
[5] Kianak poleomi undadian misa’ pia
muane, tu nasangai Syela. Iatonna
dadianni torro dio tondok Kezib tu
Yehuda.
[6] Naalammi Yehuda misa’ baine tu Er,
anak pa’bunga’na, na iatu baine iato
disanga Tamar.
[7] Apa iatu Er, pa’bunga’na Yehuda tae’
Naporai PUANG tu gau’na, undinna
Narabunnimi PUANG.
[8] Nakuami Yehuda lako Onan: Maleko
lako to’ bainena kakammu ammu

pobainei ussonda kakammu sia
padenanni bati’ tu kakammu.
9 Tu naissan Onan kumua tae’ na ia
la umpobati’i, iamoto nabolloan salai
rokko padang tu uai mentaunna tonna
sangampa’ bainena kakanna, kumua da
napadenanni bati’ tu kakanna.
10 Iate penggauranna tang Naporai
PUANG, iamoto Narabunni dukai PUANG.
11 Nakuami Yehuda lako Tamar,
menintunna: Belangpako lan banuanna
ambe’mu sae lako kapuanna tu anakku
Syela, belanna nakua lan penaanna:
podo da namate susito kakanna da’dua.
Malemi tu Tamar natorro dio banuanna
ambe’na.
12 Ba’tu sangapa lendu’nato, matemi
tu anakna Syua, to bainena Yehuda.
Tonna maseromo tu kalena Yehuda,
malemi lako to ma’ku’ku’ domba,
langngan Timna sola Hira, to Adulam,
sangmanena.
13 Napokadami tau lako Tamar nakua:
male langngan Timna tu matusammu la
ungku’ku’i dombana.
14 Nalalakkimi baine iato tu pakean
balunna anna pakei tu lullung tu
urrerung lindona anna nno’ko’ dio to’

babangan tondok Enaim, dio randan
lalan lako Timna, belanna natiromo tu
Syela kapuamo natae’ nadiben Syela la
napobaine.
15 Iatonna tiromi Yehuda nasangami
kumua baine bualang, belanna
nabungku’ tu lindona.
16 Lendu’mi tu Yehuda lako to baine iato
nama’kada nakua: Sia’ko, tasangampa’,
belanna tae’ naissanni kumua iatu baine
iato menintunna. Mebalimi tu baine
iato: Apara tu la mubenna’, ammu
sangamparanna’?
17 Nakuami: Kupa’peammoroko anak
bembe’ laki misa’. Mebalimi tu baine iato
nakua: Melo, ke mubenna’ pa’petamben
sae lako mupa’peanna’.
18 Mekutanami tu Yehuda: Apara
tu pa’petamben sipatu la kubenko?
Mebalimi nakua: Benna’ tu sissin
peca’mu sola ulangna sia iatu tekken
mutoe. Nabenmi lako nasangampa’,
susito nakea’tangimi.
19 Ke’de’mi tu baine iato namale sia
nalendokan tu lullungna napakei sule tu
pakean balunna.
20 Napa’peami Yehuda tu anak bembe’
laki nabaa sangmuanena to Adulam,

nasua ulla’bakki tu pa’petambenna dio
mai baine iato, apa tae’ naappa’i.
21 Mekutanami lako tau inde to nakua:
Umbamira tu baine sala’kedo, tu nno’ko’
tonnanu inde Enaim dio randan lalan?
Nakuami tu tau iato mai: Tae’ ia baine
sala’kedo sae inde.
22 Sulemi lako Yehuda nama’kada nakua:
Tae’ kuappa’i sia nakua tu tau dio: Tae’
ia baine bualang sae inde.
23 Ma’kadami tu Yehuda: Da’ito napoapai,
podo da natellekan tau. Kupa’peamo
te anak bembe’ laki lako, apa tae’
muappa’i.
24 Denmi agi-agi tallung bulan to,
napokadami tau lako Yehuda nakua: Iatu
Tamar, minintummu ma’gau’ salamo sia
kia’tang bule’mo. Nakuami tu Yehuda:
Solanni sae naditambenan kayu buangin.
25 Matangngamo nasolan tau nasuai tu
tau lako matusanna umpokadai kumua:
Iatu kama’tambukangku te, iamotu to
sipoapa te apa iate! Ma’kada polemi tu
baine iato nakua: Tiroi mindara sissin
peca’ sola ulangna sia tekken te?
26 Mangakumi tu Yehuda nakua: Tongan
iate baine na aku, belanna tae’ kubenni
tu anakku Syela. Tae’mi nasangampa’len.

27 Iatonna la kianakmo tu baine
iato, payan kumua rindu tu pia lan
pa'tambukanna.
28 Marassanmo mangurria' denmi tu
misa' umpatassu' limanna anna alai to
ma'pakianak tu bannang rarang anna
papontoi, nakua: Iamote tu sun dolo.
29 Iatonna riu'i tu limanna tama sule,
sunmi tu sangmuanena. Nakuami
tu to ma'pakianak: Lendu' ia tu
kapessuangammu! Iamoto nadisangai
Peres.
30 Undinna sunmi tu sangmuanena tu
ma'ponto bannang rarang anna sangai
Zerah.

Yusuf dio banuanna Potifar sia diona kaditarungkuanna

39:1-23

39 1 Iatu Yusuf nabaa tau lako Mesir,
na iatu Potifar, parea mase'ponna
Firaun, pangulu pekampa tongkonan
layuk, iamo misa' to Mesir mangka
unnallii dio mai to Ismael, tu to umbaai
rokko.
2 Iatu Yusuf Narondong PUANG
naurunganni maupa' lan mintu'na

sia torro mengkarang lah banuanna puangna, iamotu to Mesir.
3 Iatonna tiroi puangna Narondong PUANG sia PUANG umpamaupa'i tu mintu' napogau'na tete dio Yusuf,
4 naporaimi tu Yusuf, nasuai umparakai sia nadullu umpoissan mintu' barang apa nasorong lako Yusuf.
5 Tonna mangka undullui la umpoissan apa lan banuanna sia mintu' tu naampuinna, Napamasakkemi PUANG tu lanna banuanna to Mesir iato, belanna diona Yusuf, ondongpi Napamasakke PUANG tu mintu' apa naampui la daona banua, la diona lu padang.
6 Mintu' tu naampuinna nasorong tama limanna Yusuf, naurunganni tae'mo na ia umpoissan lenni sangadinna ia mannamo tu kande nakande lu rokko. Iatu Yusuf melo pa'kaleanna sia melo tu pantarisanna.
7 Denmi pissan tonna mangkamo tu mintu'nate mailu matami lako Yusuf tu bainena puangna nama'kada nakua: Tasangampa'.
8 Apa noka tu Yusuf anna ma'kada lako bainena puangna nakua: Iatu puangku tae'mo angku sola umpoissanni tu mintu'

apa lan banua, sangadinna iatu mintu’
apa naampui mangkamo nasorong tama
limangku.
9 Ia duka ia tu ia lan te banua tae’
anna mandu madoan na aku sia
mintu’ barang apa tae’ napasalian
lako kaleku sangadinna kamu manna,
belanna bainenakomi; ma’apai angku
la umpogau’i te kakadakean kapua sia
kasalan langngan Puang Matua!
10 Moi nakuan bang tu Yusuf kiallo-kiallo
tae’ duka naperangii la sangampa’ ba’tu
la lako kalena.
11 Denmi sangallo namale tu Yusuf tama
banua la ungkarang pengkaranganna,
na iatu mintu’ tau lan banua tae’ misa’
dioren nasolan.
12 Nala’ka’imi baine iato tu bayu lamba’na
nakuanni: Tasangampa’! Apa nalendokan
Yusuf tu bayu lamba’na tu manda’ lan
limanna baine iato, namallai sun.
13 Iatonna tiromi tu baine iato
natampemo Yusuf tu bayu lamba’na lan
limanna sia mallaimo sun,
14 natambaimi tu mintu’ tau lan
banuanna nama’kada lako nakua:
Tiromi, nabaangki’ sae te to Ibrani,
la umpaningo-ningoiki’, belanna sae

lako kaleku la ussangamparanna', apa
metambana' umpekapuai gamarangku.
15 Iatonna rangimi kupekapuai tu
gamarangku metamba, natampemi tu
bayu lamba'na dio to' sa'deku namallai
sun.
16 Napadio bangmi to' sa'dena tu bayu
lamba'na Yusuf sae lako saena tu
puangna.
17 Napokadami lako tu mintu'na kada
iato, nakua: Iate kaunan to Ibrani
tu mubaangkan sae, sae lako kaleku
umpaningoina'.
18 Iatongku metamba umpekapuai
gamarangku, natampemi tu bayu
lamba'na dio to' sa'deku anna mallai
sun!
19 Iatonna rangimi puangna Yusuf tu
mintu' kadanna bainena tu napokada
lako, nakua: Susimoto tu penggauranna
kaunanmu lako kaleku, re'dekmi tu
ara'na.
20 Naalami puangna tu Yusuf napatamai
pa'tarungkuan tu dinii duka untarungku
taunna datu tu dirante bassinna.
Indemito tu Yusuf lan pa'tarungkuan.
21 Apa Narondong PUANG tu Yusuf,
anNa pa'kamaseanni sia Napabu'tu lan

penaanna pangulu pa'tarungkuan tu kamamasean lako Yusuf, naurunganni naporai.
22 Nasorongi pangulu pa'tarungkuan tama limanna Yusuf tu mintu' to ditarungku, na iatu mintu' apa la napogau', naissanpi Yusuf.
23 Tae' napasalai bangi mata pangulu pa'tarungkuan tu apa napoissan Yusuf, belanna narondong PUANG sia iatu apa napogau' Napamaupa' duka PUANG.

Yusuf ussembang tindona da'dua tau lan pa'tarungkuan

40:1-23

40 1 Denmi pissan tonna mangka tu mintu'nate, iatu pa'kampa pangiru'na datu Mesir sia pa'kampa kandena ungkadakean penaa puangna, iamotu datu Mesir.
2 Sengke tonganmi tu Firaun lako to parea mase'ponna sola duai, tu pangulu pa'kampa pangiru' sia pangulu pa'kampa kande.
3 Napattangmi sola duai lan banuanna pangulu pekampa tongkonan layuk, tu naninna duka Yusuf ditarungku lan.

4 Napasibaami Yusuf pangulu pekampa
tongkonan layuk tu tau sola duai
kumua naparakai; ba'tu sangapami lan
pa'tarungkuan sola duai.
5 Ma'tindomi sola duai tu tau iato, pantan
den tindona lan to sangbongi, sia pantan
den battuananna tu tindona, la iatu
pa'kampa apa diiru' la iatu pa'kampa
kandena datu Mesir, tu dipattang lan
pa'tarungkuan.
6 Iatonna melambi' dio mai saemi tu
Yusuf lako to tau da'dua, natiroi masussa
sola duai.
7 Nakutanaimi Yusuf tu parea mase'ponna
Firaun sola duai, to nasolan lan
pa'tarungkuan dio banuanna puangna,
nakua: ma'apai narondon bang tu
lindomi te allo?
8 Nabalimi nakua: Mangkakan ma'tindo,
apa tae' misa' tau indete la ussembangi.
Nakuami tu Yusuf lako: Tang Puang
Matuaraka umpoissanni tu battuananna;
pokadan siana' mai tu tindomi.
9 Narundunammi pangulu pa'kampa
pangiru' lako Yusuf tu tindona, nakua:
Lan tindoku den kutiro dio tingayoku tu
sangto' garonto' anggoro'.

10 Iatu garonto’ anggoro’ iato den tallu
tu tangkena, mane mellolo natiballa’o
tu ta’binna sia iatu burena silelemo
matasak tu bua anggoro’ dio.
11 Iatu irusanna Firaun kutoe angku alai
tu bua anggoro’, kuparrai tama irusanna
Firaun, kumane umpennoloanni tu irusan
iato lako Firaun.
12 Nakuami tu Yusuf lako: Susite
tu battuananna: iatu tallu tangke
battuananna tallung allo.
13 Tallung allopi anna angka’komi Firaun
sia napasulekomi tama toemi ammi
pennoloan polei tu irusanna Firaun
lako susitu biasanna tommi ma’kampa
pangiru’pa.
14 Apa kilalai siana’, ke torro
melomokomi, katuru-turuina’ sia pokada
melona’ lako Firaun, ammi patassu’na’
lan mai te banua pa’pattangan.
15 Belanna iatu aku te naboko bangra’
tau lan mai tondok to Ibrani, inde duka
mai tae’ tu apa kupogau’ tu sipatu nanii
tau umpatamana’ te lo’ko’.
16 Ta’kala tonna tiromi pangulu pa’kampa
kande tu battuananna tindona solana
kumua melo, ma’kadami lako Yusuf

nakua: Aku duka lan tindoku den tallu
bakku’ inan deppa kududung.
17 Iatu inan deppa tu iringna daona
lu nanii ma’rupa-rupa kande-kandena
Firaun, panggaraganna panggaraga roti;
nakandemi manuk-manuk lan mai inan
deppa dao ulungku.
18 Mebalimi tu Yusuf nakua: Susite
tu battuananna iatu tallu bakku’
battuananna tallung allo.
19 Tallung allopi naangka’i Firaun tu
ulummi, anna toke’i tu batang kalemi dio
to’ kayu namintu’ manuk-mauk la sae
ungkandei tu duku’mi!
20 Iatonna ma’tallung alloammo tonna
allo kadadianna Firaun napadenanmi
misa’ pa’maruasan tu mintu’ pareana
anna angka’i tu pangulu pa’kampa
pangiru’ sia naangka’ tu pangulu
pa’kampa kande dio tingayona mintu’
pareana.
21 Napatamai tu pangulu pa’kampa
pangiru’ tama toena sule, kumua
napennoloan polei tu irusan lako Firaun.
22 Apa iatu pangulu pa’kampa kande
natoke’ susitu nabattuananninna Yusuf
lako sola duai.

23 Tae’ duka nakilalai pangulu pa’kampa
pangiru’ tu Yusuf, sangadinna nakalupai.

Yusuf umbattuananni tindona Firaun anna diangka’ sulle batang

41:1-45

41 1 Iatonna ganna’mo duang taun
ma’tindomi tu Firaun bendan dio
randan salu.
2 Pakalan kendekmi pitu sapi diong mai
salu tu melo rupanna sia malompo anna
undaka’ kande dao randanan.
3 Pakalanto kendek poleomi pitu sapi
senga’ diong mai salu, megi’giran tu
rupanna sia madongkong anna bendan
sikandappi’ sapi senga’ dio randan salu.
4 Na iatu sapi megi’giran rupanna sia
madoko pura nakande tu pitu sapi
melo rupanna sia malompo. Mangkato
pana’dingmi tu Firaun.
5 Leppeng poleomi tu Firaun anna
ma’tindo ma’penduan. Pakalan tuomi
pitung buli gandung lobo’ sia malapu’ dio
sangbatang dalame.
6 Pakalanto tuoomi pitung buli gandung
tu mambu sia nalayu angin lu lan mai
matallo.

7 Iatu pitung buli mambunna naamma' tu
maloboranna sia malapu'na. Pana'dingmi
tu Firaun; a'a ma'tindona' pale'.
8 Iatonna melambi' dio mai ma'bara-
barami tu ara'na Firaun na mesua
untambai mintu' to paissan-issan sia
to patanda-tandan dio tondok Mesir;
napokadami Firaun lako tau iato mai tu
tindona, apa tae' bang misa' unnissanni
ussembanganni Firaun.
9 Saemi mennolo tu pangulu pa'kampa
pangiru' lako Firaun, nakua: Iate allo
kukilalai tu salaku.
10 Belanna lendu' tongan sengkena
tu Firaun lako to ma'parakana anna
pattangna' sola pangulu pa'kampa
kande lan banuanna pangulu pa'kampa
tongkonan layuk.
11 Iato bongi sangbongi pada
ma'tindomokan, aku na ia, iatu
pa'tindoki pantan den battuananna.
12 Iatu kisolan dio den misa' to mangura
to Ibrani, kaunanna pangulu pa'kampa
tongkonan layuk; kipokadai tu tindoki
lako, anna sembangi, napantan
umpapatui sembangna susitu tindoki.

13 Naumba nakua ussembangi susi
dukato tu dadi, iatu aku dipasulena'
tama toeku na iatu ia ditoke'.
14 Mesuami tu Firaun umpopetambai tu
Yusuf, natassu'i tau madoi' lan mai lo'ko
nadiku'ku'i tu beluakna sia disondai tu
pakeanna nasae mennolo lako Firaun.
15 Ma'kadami tu Firaun lako Yusuf:
Dikua ma'tindona' natae' bang misa'
tau manarang ussembangi, apa kurangi
tu karebammu kumua: muranginna tu
misa' tindo muissanna ussembangi.
16 Mebalimi tu Yusuf lako Firaun: Tae'
naaku umpoissanni te, Puang Matua Ia
la umpokadai tu la napomelona Firaun.
17 Ma'kadami Firaun lako Yusuf nakua:
Iatu lan tindoku bendanna' dio randan
salu.
18 Pakalan kendekmi pitu sapi diong mai
salu, malompo sia melo rupanna anna
undaka' kande dao randanan.
19 Pakalan to kendek poleomi pitu
sapi senga', madongkong sia lendu'
megi'giranna tu rupanna sia surrengge-
rengge usukna. Lendu' kadakena tae'
bangpa kutiro lan lili'na tondok Mesir.
20 Iatu sapi surrengge-rengge sia
megi'giran pura nakande tu sapi

malompo pitu tu bunga’-bunga’na kendek.
21 Mentamami tambukna, apa tae’ napayan kumua lendu’mo rokko tambukna, belanna megi’giran bang sia rupanna, susi dolona. Pana’dingmo’
22 Undinnato kutiro pole’omi lan tindoku: tuo pitung buli gandung dio sangbatang dalame, malappuk sia melo.
23 Pakalanto tuo poleomi pitung buli gandung langko sia mambu sia nalayu angin lu lan mai matallo.
24 Iatu buli gandung mambunna naamma’ tu malapu’na. Kupokada nasangmote lako mintu’ to pakita-kita, apa tae’ bangi misa’ unnissanni ussembanganna’.
25 Ma’kadami tu Yusuf lako Firaun nakua: Iate tindona Firaun misa’ bangsiari, iatu apa Napaden Puang Matua, Napaissanan Firaun.
26 Iatu sapi malompo pitu iamo pitung taun sia iatu buli gandung melo pitu, pitung taun duka, na iate tindo misa’ bangsiari.
27 Iatu pitu sapi madongkong sia megi’giran tu undinna kendek; ia dukamo pitung taun sia iatu buli

gandung langko sia nalayu angin lu
lan mai matallo, la pitung taun ra’pak
padang.
28 Iamote tu kada kupokada lako Firaun,
kumua iatu apa la Napaden Puang Matua
Napatiroan Firaun.
29 Manassa iate la pitung taun lako la
memba’ka’ tu bura padang lan mintu’
lili’na Mesir.
30 Apa undinna to la sae tu ra’pak padang
pitung taun naurunganni tang dikilalaimo
tu mintu’ kamemba’karan bura padang
lan tondok Mesir sia iatu ra’pak padang
iato iamo la urratoi mintu’ tondok.
31 Iatu kamemba’karan iato tang
dilamban bayo-bayomo lan tondok
natumang karorian pannang sae
undinna, belanna iatu ra’pak padang iato
lendu’ masangna.
32 Iatu tindo iato ma’penduan maro’ sae
lako Firaun tu belanna iatu apa iato
Napamanassa tongan Puang Matua sia
Puang Matua duka la umpalaloi madomi’.
33 Na totemo melo ke nadaka’i Firaun
misa’ to manarang sia kinaa naangka’i la
umparenta tondok Mesir.
34 La susite napogau’ Firaun: la diangka’
mantari’ sikambi’ panaungan, nadiala

sangtaa limanna tu bura padang lan tu
pitung taun attu kamemba'karan.
35 La naduruk tu mintu' kande lan to
taun melo te la sae sia iatu gandung
dipopa'misa' lan paissanna Firaun sia
iatu kande la silele tu tondok dipannii.
36 Na iatu mintu' kande iato la
diparingkisan tondok lan to pitung taun
ra'pak padang tu la dadi lan tondok
Mesir, kumua da nasabu' tu pa'tondokan
napobua' ra'pak padang iato.
37 Iatu kadanna Yusuf to natonganni
Firaun sola mintu' to naala parea.
38 Ma'kadami tu Firaun lako tu to naala
parea: Umba la tanii unnappa' misa'
tau susite tu natorroi PenaanNa Puang
Matua?
39 Ma'kadami tu Firaun lako Yusuf nakua:
Belanna Napasombo Puang Matua lako
kalemu tu mintu'na te, iamoto tae' tu
tau misa' manarang sia kinaa susi iko.
40 Iko la kuangka' pangulu lan tongkonan
layukku sia iko la umpasun parenta
anna podenni kande nakande mintu'
orangku; ia mannamo te torroangku
kunii ullosongiko.

41 Sia nakuapa Firaun lako Yusuf:
Kuangka'moko dadi pangulu lan lili'na
Mesir.
42 Nalossokammi Firaun tu sissinna lan
mai limanna anna patamai limanna
Yusuf sia mesua umpapakei sampin kasa
malannang sia napamanikki rante-rente
bulaan.
43 Napakendekmi langngan kareta
ma'penduan, iamotu karetana, dolomi tu
tau metamba-tamba dio olona nakua:
Ma'kamandi'komi! Iamote tu to naangka'
Firaun umparenta mintu' tondok Mesir.
44 Ma'kadami tu Firaun lako Yusuf nakua:
Aku te Firaun, apa tae' nama'din misa'
tau tumengka ba'tu kumorong lan lili'na
Mesir ke tae' na iko!
45 Nasangaimi Zafnat Pa'aneah Firaun tu
Yusuf sia naben Asnat, anakna Potifera,
to minaa dio On napobaine. Sunmi tu
Yusuf male ussalong-salongi mintu' tana
Mesir.

Yusuf untoe pangka' sullebatang

41:46-57

46 Tallungpulomo taun dadinna tu Yusuf
tonna mennolo lako Firaun, datu Mesir.

Messimanmi tu Yusuf lako Firaun anna
male ussalongi tu mintu' tana Mesir.
47 Lan to pitung taun kamemba'karan,
kendekmi tu burana padang tang
dikemba'-kemba'.
48 Nadurukmi Yusuf tu mintu' kande
dio tana Mesir lan to pitung taun
kamemba'karan, anna annai tu
pa'paringki' lan mintu' tondok; pada
napopa'misa lan mintu' tondok tu bura
padang lembangna.
49 Susimoto nadurukmi Yusuf tu gandung
tu pada karangan dio biring tasik,
naurunganni tae'mo napalanda'i tau
umbilangi, belanna tang dikemba'
budanna.
50 Tonna tae'pa nalambi'i taun ra'pak
padang, dadimo da'dua tu anakna Yusuf,
pia muane, napadadianni Asnat, anakna
Potifera, to minaa dio On.
51 Iatu anak pa'bunga'na Yusuf nasangai
Manasye belanna nakua: Napa'deimo
Puang Matua lan mai penaangku mintu'
kamaparrisangku sia mintu' to lan
banuanna ambe'ku.
52 Iatu anak ma'penduanna
nasangai Efraim, nakua: Belanna

Napopembati’mo’ Puang Matua lan tu tondok kunii dipakario-rio.
53 Iatu pitung taun nanii kamemba’karan dio tana Mesir ganna’mo.
54 Randukmi sae tu pitung taun ra’pak padang, susitu napokada Yusuf; ra’pak padang nasang lan mintu’ tondok, apa lan mintu’ tondok Mesir den ia kande.
55 Belanna iatonna sipangeloan nasangmo tu pa’tondokan dio Mesir sia sumarro lako Firaun umpalaku kande, ma’kadami tu Firaun lako mintu’ to Mesir, nakua: Lulakokomi Yusuf: pogau’i tu apa napokadangkomi.
56 Iatonna rampoi ra’pak padang tu mintu’ tondok iato, nabungka’mi Yusuf tu mintu’ pa’pannian gandung anna balukki lako mintu’ to Mesir, belanna masang tongan tu ra’pak padang lan tondok Mesir.
57 Pantan saemi dio mai mintu’ tondok tu tau male lako Mesir unnalli gandung lako Yusuf, belanna masang tongan tu ra’pak padang lan mintu’ tondok.

Bunga’na siulu’na Yusuf lao unnalli gandung rokko Mesir

42:1-38

42 1 Iatonna rangimi Yakub kumua
den gandung dio Mesir, nakuami
lako anakna: Ma’apari ammi sitiro-tiro
bangra?
2 Sia nakua: Kurangimo kumua den
gandung dio Mesir, iamoto malekomi
rokko mialliangki’ dio mai anta tuo, da
tamate.
3 Ke’de’mi tu siulu’na Yusuf sangpulo tau,
lao unnalli gandung rokko Mesir.
4 Apa iatu Benyamin adinna Yusuf
tae’ nasuai Yakub lao sola mintu’
siulu’na, belanna nakua Yakub:
Matumba-matumbai manii.
5 Saemi tu mai anakna Israel unnalli
gandung sola mintu’ tu to saemo,
belanna masang duka tu ra’pak padang
dio tana Kanaan.
6 Iatu Yusuf ma’parentamo dio tana iato,
ia kalena duka umbalukan gandung
lako to sae unnalli gandung. Susito sae
dukami tu mintu’ siulu’na Yusuf anna
tukku sae rokko padang dio olona.

7 Iatonna tiroi Yusuf tu mai siulu’na
natandaimi, apa naangga’i tang
untandai, nasarabai lako nakua: Bu’tu
lu umbakomi nii? Mebalimi nakua: Lu
diokan mai tana Kanaan, sae la unnalli
kande.
8 Iatu Yusuf natandai tu siulu’na, apa tae’
ia natandai siulu’na.
9 Nakilalaimi Yusuf tu tindo napopa’tindo
diona tau iato mai nama’kada lako
nakua: Kamu te sola nasang to
masserre’i saekomi la ummanta-mantai
umbanna te tana tu tang di kampai.
10 Ma’kadami tu tau iato mai lako nakua:
Tae’ ia, puang, sangadinna kami te
saekan la unnalli kande.
11 Kami sola nasang te sangambe’rakan
sia kami te to malambu’, tangiakanni to
masserre’i.
12 Nakuami tu Yusuf: Tae’ sangadinna
kamu te saekomi ummanta-mantai
umbanna te tana tu tang dikampai.
13 Nakuami tu tau iato mai: Kami te
sangpulo duakanni massiulu’, misa’
ambe’rakan dio tana Kanaan, iatu
bongsunna totemo torro sola ambe’ki,
na iatu misa’na’ pa’demo.

14 Nakuami tu Yusuf lako: Tongan siamo
tu kadangku mati' kumua kamu te to
masserre'i!
15 Inde la disudiangkomi: Susitu
katanglelukanna Firaun, tae' mima'din
tassu' indete, sangadinna ke saemi tu
adimmi inde.
16 Suai misa' ba'tu mindammi lao
unnala adimmi, apa iatu kamu te
dipattangkomi indete, kumua anna
iatu kadammi diissan disudi, ba'tu la
to manappa'komi. Apa iake tae'i, susi
katanglelukanna Firaun, manassa to
masserre'i siamokomi!
17 Napatamami pa'tarungkuan sola
nasangi tallung allo.
18 Iatonna ma'tallung alloammo nakuami
Yusuf lako: Pogau'i te ammi tuo, belanna
ungkataku'na' Puang Matua.
19 Iake tongannai to malambu'komi,
melo ke misa'i siulu'mi torro dipattang
lan te pa'tarungkuan, ammi male
sola nasang umbaa gandung, belanna
sipangeloammo tu tau dio banuammi.
20 Iake mibaammo' sae tu adimmi,
manassa tongan tu kadammi sia tae'
mila dipatei. Napogau'mi susito.

21 Ta’kala nasipa’kadamo sola nasangi
nakua: Manassa kita te sola nasang
kasalangki’ lako adinta tu tatiro pu’du’
tu penaanna tonna mengkamase-mase
lako kaleta, apa tae’ taperangii, iamoto
anna rampoiki’ te kapu’duran.
22 Mebalimi Ruben nakua:
Tangkupokadan rokomika kukua:
Da mipogau’ kasalan lako te to mangura!
Apa tae’ mimorai umperangii; iamoto
tiromi: totemo dituntun tu bala’na
rarana!
23 Tae’ naissanni kumua natandai Yusuf
tu kadanna, belanna iatu Yusuf umpake
duru basa misa’.
24 Mallaimi tu Yusuf natumangi’, undinna
namane sule sipa’kada-kada; naalami
tu Simeon namesua umpungoi dio
tingayona sola nasangi.
25 Mangkato nasuami Yusuf tu tau
umpatamai gandung tu mintu’ karungna
sia pantan dipasule tama karungna tu
doi’na sia naben kinallo la napokinallo
lako lalan. Susimoto napogau’ tau lako
kalena.
26 Napalangnganmi keledainna tu
gandung, anna ke’de’ dio mai.

27 Denmi misa’ umbungka’ karungna dio
to’ banua pa’bongian la umben kande
keledainna, natiromi tu doi’na, lan sia
baba karungna.
28 Nakuami lako siulu’na: Dipasulemo
tu doi’ku, tiromi lan sia karungku!
Selangmi sola nasangi sia tiramban anna
sipa’kada-kada, nakua: Apamora te
Napogau’ Puang Matua lako kaleta?
29 Rampomi lako Yakub, ambe’na, dio
tana Kanaan, anna uleleanni lako tu
mintu’na apa urrampoi kalena nakua:
30 Iatu puang ma’parenta lan tondok
iato makarra’ tu kadanna lako kami,
nasangakanni to lao usserre’i tondok.
31 Apa kikua ma’kada lako: To
malambu’kan kami, tangiakan to
masserre’i.
32 Iate kami te sangpulo duakan
massiulu’, misa’ ambe’rakan,
misa’mokan tu pa’de na iatu bongsunna
torro sola ambe’ki totemo dio tana
Kanaan.
33 Nakua tu puang ma’parenta lan tondok
iato lako kami: Iamote tu ma’din kunii
unnissankomi kumua to malambu’komi,
torrokomi misa’ ammi male umbanni

kande tu to dio banuammi, belanna
sipangeloammo.
34 Sia banna’ dio mai tu adimmi, angku
issanni kumua tangiakomi to masserre’i,
sangadinna to malambu’komi; kumane
umpasuleangkomi tu siulu’mi sia ma’din
dukamokomi sumalong lan te tondok.
35 Iatonna pasun nasangi tu issi
karungna, oh... anna pantan lan sia
karungna tu poro’-poro’na nanii doi’;
iatonna tiroi sia natiro duka ambe’na tu
poro’-poro’ doi’na, mataku’mi.
36 Nakuami lako tu Yakub, ambe’na:
Mipasisayuranna’ anak, belanna pa’demo
tu Yusuf sia Simeon duka; totemo la
miala pole’omo tu Benyamin. Mintu’nate
napasumpu tonganna’!
37 Nakuami tu Ruben lako ambe’na: Patei
tu anakku muane da’dua, ke tae’i angku
solanni sule lako kalemi te to mangura.
Patage’i bangmo’ manassa la kusolan
lako kalemi sule!
38 Apa nakua tu Yakub: Iate anakku
tae’ na la lao sola kamu, belanna
iatu kakanna matemo na misa-misa
mira totemo; iake matumba-tumbai
lako lalan tu la miolainna, manassa la

mipatama liang tu ubanku natumang
kamapa’diranna penaangku.

Ma’penduanna siulu’na Yusuf lao unnalli gandung rokko Mesir

43:1–44:34

43 1 Iatu ra’pak padang tontong bang
masang lan tana iato.
2 Ta’kala iatonna puramo nakande
tu mintu’ gandung nabaa dio mai
tana Mesir, nakuami tu ambe’na: Lao
polekomi unnalliangki’ kande sidi’.
3 Mebalimi tu Yehuda nakua: Iatu puang
ma’parenta dio ma’kada pissanmo lako
kaleki nakua: Tae’ mima’din untiro pole
lindoku, sangadinna ke misolanni tu
adimmi.
4 Iamoto iake mitangga’i tu
adingki kisolan, male siakan rokko
unnalliangkomi kande.
5 Apa iake tae’i misuai tu adingki, tae’
duka kimale rokko, belanna nakua
kadanna tu puang ma’parenta lako
kaleki: Tae’ mima’din untiro pole lindoku,
sangadinna ke misolanni tu adimmi.
6 Nakuami tu Israel: Ma’apai ammi sussai
susina’to, ammi laora umpokadanni

puang iato, kumua denpa misa’ tu adimmi?
7 Mebalimi nakua: Nakali oto’ tongan puang iato umpekutananni tu diona kami sola nasang sia diona rapungki nakua: Tuo siaparaka tu ambe’mi, denparaka misa’ tu adimmi? Mebalimokan susitu tonganna siamo. Umba la kikua unnissanni kumua la ma’kada susite tu puang iato: solanni sae tu adimmi.
8 Nakuami tu Yehuda lako Israel, ambe’na: Eloranni te to mangura kumale sola, kike’de’ male, anta tuo, da tamate la kami, la kamu, la iatu mai anakki.
9 Aku untanggungi te to mangura, midaka’ lakomira kaleku. Iake tae’i kusolanni sule sia tae’ angku popennoloi lako kalemi, akumora urrengnge’i tu kasalan iato tontong sae lakona.
10 Belanna iakenta tang ma’dempa-dempa, manassa totemo penduanmiki’ tibalik!
11 Nakuami lako tu Israel ambe’na: Iake susito, pogau’i susite: alami tu apa bu’tu lan padang iate tu melona, patamai pa’panniammi mibaai rokko la mipennoloan lako puang iato, susinna tu pebangki sidi’, sia tani’ enoan sidi’, lite

busarungngu’, kamanian, bua pinu’, sia bua badan.
12 Sia baai tu doi’ manglokkon penduan, belanna iatu doi’ dipasule tama baba karungmi, la dibaa duka sule, umbai anna sala.
13 Ammi solanni tu adimmi, mimale sola lako puang iato.
14 Na Puang Matuamora tu Umpoissan angge maritik umpamaturu-turui tu puang iato anna katuru-turuikomi, natangga’i tu siulu’mi sia Benyamin duka misolan sule! Iate aku te, iake dipasayu’na’, elo’namo angku sayu’.
15 Naalami tu apa ladipennoloan sia nabaa tu doi’ penduan manglokkon sia ia duka tu Benyamin namale rokko Mesir. Rampomi mennolo lako Yusuf.
16 Iatonna tiromi Yusuf den tu Benyamin nasolan nakuami lako to matappa’na lan banuanna: Solanni tama banua te mai tau, pangreranni, mipasakka’i, belanna la kumandena’ sola te tangnga allo.
17 Napogau’mi tindeto matappa’ susitu napokadanna Yusuf, nasolanni tama banua.
18 Mataku’mi, belanna nasolan tau tama banuanna Yusuf. Nakuami: Ia sia anta

dipatama indete, dionamora tu doi', tu
mangka dipasule tama karungta tonna
bunga'na, dikua anna den lalan nanii
umpaalaiki' poya sia unno'tonki', anna
potauki' sola mintu' keledainta.
19 Iamoto napentireke'i tu to matappa'na
Yusuf lan banuanna anna sipa'kada-kada
dio to' ba'ba.
20 Nakua: Tabe' puang, iatonna bunga'na
saekanni la unnalli kande.
21 Susimito tongki rampo rokko banua
pa'bongian sia kibungka' tu karungki,
oh... anna pantan lan sia baba karungki
tu doi'ki ganna' bang, apa totemo
kibaamo sule.
22 Sia kibaa polepa tu doi' senga' la
kipangallian kande, na iatu doi' tae'
kiissanni kumua mindara umpatamai
karungki!
23 Nakuami tu tau iato: Pakari'pii
tu penaammi, da mimataku'!
Nakamaseimokomi Kapenombammi
sia Kapenombanna ambe'mi,
Napatamangkomi ianan tama karungmi;
iatu doi'mi mangkamo kutarima.
Nasolammi sun lako tu Simeon.
24 Nasolammi sola nasangi tama
banuanna Yusuf anna benni uai anna

baseanni lentekna sia napakande duka tu mintu’ keledainna.
25 Napasakka’mi tu la napenoloanna sae lako kasaeanna Yusuf tonna tangnga allo, belanna narangimo kumua la torro kumande inde to.
26 Iatonna saemo tu Yusuf, napennoloammi lako lan banua, natukku sae rokko padang dio olona.
27 Napekutanammi Yusuf tu diona kamalaga’-lagaranna tau iato mai sia nakua: Malaga’ siaraka tu ambe’mi, tu mangka misa’bu’, tuo siaparaka?
28 Mebalimi tu tau iato mai: Iatu kaunanmi ambe’ki malaga’-laga’ sia, sia tuopa. Unnundumi tu tau iato mai sia tukku rokko padang.
29 Nabangunammi Yusuf tu matanna natiroi tu Benyamin, tu adinna nasangindoran nakuami: Iamoraka adi bongsummi te tu mangka misa’bu’ lako kaleku? Nakua polepa tu Yusuf: Nakamaseimoroko Puang Matua, e anakku.
30 Tikarami tassu’ tu Yusuf, belanna mamali’ tongan tu penaanna lako adinna, anna daka’ inan la nanii tumangi’, anna tama inan natumangi’ lan.

31 Mangkato mendau'mi anna
pengkasarai kalena tassu', nama'kada
nakua: Baami mai tu kande.
32 Napalennarammi kande tau tu Yusuf
sangtorroan sia iatu siulu'na sangtorroan
duka sia iatu to Mesir tu dipakande
attu iato sangtorroan duka, belanna
tae' nama'din tu to Mesir kumande
sangtalimbungan to Ibrani, apa iamo
nakagallinna to Mesir to.
33 Nno'ko'mi tu tau iato mai dio olona
Yusuf, iatu pa'bunga' dio siamo torroan
anak pa'bunga' na iatu bongsunna
dio siamo torroan anak tampak,
naurunganni simangngan sola nasangi.
34 Naangka'mi tau tu pa'sanduk dio mai
olona Yusuf lako tingayona tau iato mai,
apa iatu sandukanna Benyamin pellima
losongna na iatu sandukanna to senga'.
Mangiru'mi tu tau iato mai sola, sia
sende-sende.

44 1 Nakuammi Yusuf tu to
matappa'na lan banuanna nakua:
Patamanni karungna sola nasangi te tau
tu kande angge nabelanna nabaa sia
patamai baba karungna tu mai doi'na.
2 Iatu irusangku, tu irusan salaka,
patamai baba karungna to bongsunna,

sia doi’ pangalli gandungna. Napogau’mi
susitu pepasan napokadanni Yusuf.
3 Iatonna masiang melomo dio mai
naelorammi tau sola nasangi ke’de’ sola
tu mai keledainna.
4 Iatonna tassu’mo tu tau iato mai
lan mai tondok, tae’pa nasangapa
mambelanna, ma’kadami tu Yusuf lako
to matappa’ lan banuanna: Ke’de’ko
ammu undi urrundu’i tu tau iato mai,
iake mulambi’i kuako susite: Ma’apai
ammi papakkanni kadake tu kameloan?
5 Tangiaraka irusanna puangku te sia
ia duka nanii untiro tanda-tanda?
Lendu’ tongan kadakena tu penggauran
mipogau’mo.
6 Nalambi’mi tu tau iato mai anna
pokadai lako tu mintu’na kada iato.
7 Mebalimi lako tu tau iato mai nakua:
Ma’apari mima’kada susira to, puang?
Toyang kami dio mai kaleki la umpogau’i
tu penggauran susito!
8 Iatu doi’ tu dikabu’tui lan baba karungki
kibaamo sule lako kalemi dio mai tana
Kanaan, ma’apai angki la umboko salaka
ba’tu bulaan lan mai banuanna puangmi?
9 Indangki sola nasang te minii
ungkabu’tui tu irusan, elo’namo

nadipatei na iatu kami sola nasang la
mipokaunankan.
10 Mebalimi nakua: Totemo melo susitu
kadammi, minda-minda dinii ungkabu'tui
iamoto tu la kupokaunan, apa iatu kamu
senga'na ma'dinkomi tarru'.
11 Napopengkalaomi madomi' tu mai
karungna rokko padang anna pantan
umbungka'i.
12 Napemadaka'imi tau iato randuk dio
mai matuanna sae lako manguranna,
nakabu'tui tu irusan lan karungna
Benyamin.
13 Naserek-serekmi tau iato mai sola
nasangi tu tamangkalena, sia pantan
napakendek tu karungna langngan
keledainna, anna sule tama tondok.
14 Mentamami banuanna Yusuf tu Yehuda
sola mintu' siulu'na, belanna dio siapa tu
Yusuf, anna tukku sae rokko padang tu
tau iato mai dio olona.
15 Ma'kadami tu Yusuf lako nakua:
Penggauran apaora te penggaurammi?
Tae'raka miissan kumua iatu to susi aku
te to untandai tanda-tanda?
16 Ma'kadami tu Yehuda nakua: Apara
tu la kikua lako kalemi, sia umbara la
kikua ma'kada sola nasang sia umbara

la kikua sola nasang umpa'tutuan kaleki? Nakabu'tuimo Puang Matua tu kasalanna kaunanmi. Iate kami sola nasang mipokaunanmokan, la kami sola nasang, la iatinde to dinii ungkabu'tui irusan.
17 Ma'kadami Yusuf nakua: Toyang ia dio mai kaleku la umpogau'i tu susinnato, sangadinna iatu to dinii ungkabu'tui tu irusan, iamo la kupokaunan, apa iate kamu sola nasang, ke'de' marampa'mokomi male langngan ambe'mi.
18 Saemi tu Yehuda umpetireke'i Yusuf nama'kada nakua: O puangku, simanna' la umpokada sangbuku kada narangii talingammi, sia da nare'dek tu ara'mi lako kaunanmi, belanna samammi bangsia Firaun.
19 Mangkamokomi umpekutananni lako kaunanmi kumua: Den siaparaka tu ambe'mi ba'tu siulu'mi?
20 Kikuami ma'kada lako kalemi: Den siapa tu ambe'ki matuamo, sia misa' tu anakna muane, anak tampak, tu dadi te matuannamo, iatu kakanna matemo, misa-misamora tu sangindo', lendu' napakaboro'na ambe'na.

21 Mikuammokanni kumua: solanni sae
angku tiroi.
22 Ma'kadamokan lako kalemi kumua:
Umbai tae' nabelai tu to mangura
iato untampei tu ambe'na, belanna ke
natampei, manassa matemo tu ambe'na.
23 Apa ma'kadakomi lako kaleki kumua:
Iake tae'i misae sola adimmi tu
bongsunna damo mitiro lindoku.
24 Iatongku sae langngan kaunanmi,
ambe'ku kupokadami lako tu mintu'
kadammi.
25 Nakuami tu ambe'ki: Sulekomi ammi
alliangki' kande sidi'.
26 Mebalimokan kumua: Tae' kila male
rokko. Sangadinna ke kisolanni tu
adingki, male siakanni; belanna tae'
kima'din umpennoloi polei tu puang iato,
sangadinna ke kisolanni tu adingki.
27 Nakuami tu kaunanmi, ambe'ku lako
kaleki: Miissan kumua iatu baineku
da'dua muane napadadianna'.
28 Iatu misa' natampemo', kusanga
manassa mangkamo nabesse-besse
olo'-olo' masuru, belanna tae'mo kutiroi
sae lako totemo.
29 Iake la miala poleoi te pia anna
matumba-matumba, manassa

mipatama liang tu ubanku natumang
kamapa’diranna penaangku.
30 Iamoto iake saekan lako kaunanmi,
ambe’ku, napa’de te to mangura kisolan,
belanna iatu penaanna tiala lako te to
mangura,
31 tae’ nasalai, ke natiroi pa’de te
to mangura, manassa la mate, na
iate kami la umpatamakan liang
ubanna kaunanmi, ambe’ki natumang
kamapa’diranna penaanna.
32 Pissanmi to mangkamo kutanggungi
te to mangura dio tingayona ambe’ku,
kukua: iake tae’i angku solanni sule lako
kalemi, manassa aku urrengnge’i tu
kasalan iato tontong sae lakona.
33 Totemo da’ito na akumo torro inde
mipokaunan ussondai te to mangura,
eloranni te to mangura male sola mintu’
siulu’na langngan.
34 Belanna umba la kukua sule langngan
ambe’ku, ke pa’dei te to mangura
kusolan? Kutiroi manii tu kamasussan
urrampoi ambe’ku.

Yusuf umpa’petandan kalena lako siulu’na

45:1-28

45 1 Susimito iatu Yusuf tang
natanan-tananmo tu ara’na dio
tingayona mintu’ to dio ren nasolan
nametamba nakua: Suai tassu’ tu mintu’
tau indete! Tae’ bangmi tau nasolan
Yusuf tonna pa’petandan kalena lako
mintu’ siulu’na.
2 Ma’urrukammi tumangi’ naurunganni
narangi mintu’ to Mesir sia mintu’ to lan
tongkonan layukna Firaun.
3 Nakuami tu Yusuf lako siulu’na: Akumo
Yusuf! Tuo siaparaka tu ambe’ku? Tae’mi
napebalii siulu’na, belanna tiramban
tongan untiroi.
4 Nakuami tu Yusuf lako siulu’na:
Inde-indekomi saemi nareke’, nakuami:
Akumo Yusuf, adimmi, tu mibaluk sae
inde Mesir.
5 Apa totemo da mimasussa ba’tu tilalak
tu ara’mi, tu mangkamo’ mibaluk sae
indete, belanna Nasuana’ Puang Matua
dolo la umpatuokomi.

6 Belanna totemo mane duang taun tu
ra’pak padang lan te tondok, limang
taun bangpa, nalan to limang taun tae’
tau la ma’tengko ba’tu mepare.
7 Nasuana’ Puang Matua dolo, kumua
ammi patorro siapi lan te lino, sia
umpamakarimman ba’tu sangapa
budanmi ammi marendeng.
8 Iamoto tangia kamu umbaana’ sae
indete, sangadinna Puang Matua sia
Napadadina’ sulle ambe’ lako Firaun
sia umpoissan mintu’ lanna tongkonan
layukna datu sia umparenta mintu’ tana
Mesir.
9 Madomi’komi male langngan ambe’ku,
pokadai lako: Susite tu kadanna anakmi,
Yusuf: Napadadina’ to ma’parenta Puang
Matua lan mintu’ tana Mesir, iamoto
saekomi, da mima’dempa-dempa.
10 Ammi torro dio padang Gosyen
sikandappi’ aku, kamu, ambe’, na mintu’
anakmi sia ampomi sia dombami sia
bembe’mi sia sapimmi sia mintu’na apa
miampui.
11 Indemoto la kunii ungkaduttu’komi,
belanna la denpa limang taun tu ra’pak
padang, da mikapu’duran sola to lan
banuammi sia mintu’ tu miampuinna.

12 Manassa matammi kalena sola
nasang ta’pa sia matanna adingku
Benyamin, kumua pudukku bangsiamo
ma’kada-kada lako kalemi.
13 Iamoto pokadanni ambe’ku tu mintu’
kamala’birangku inde tana Mesir sia
mintu’ tu apa nata’pai matammi,
mimadomi’ ussolanni dao mai tu
ambe’ku.
14 Naraka’mi Yusuf tu barokona
Benyamin natumangi’ sia tumangi’ duka
tu Benyamin anna raka’i tu barokona
Yusuf.
15 Sia naudung Yusuf tu mintu’ siulu’na
anna tumangi’; mangkato maneri
umbuang kada lako, tu siulu’na.
16 Kaissanammi tu kareba iato tama
tongkonan layukna datu, kumua sae tu
mintu’ siulu’na Yusuf; iatu kareba iato
naposende Firaun sola mintu’ to naala
parea.
17 Ma’kadami tu Firaun lako Yusuf nakua:
Pokadanni siulu’mi susite: Pogau’i te:
passampei tu mintu’ keledaimmi ammi
male lako tana Kanaan.
18 Ammi solanni dio mai tu ambe’mi sia
mintu’ to lan banuammi sae inde, angku

kamaseikomi apa melo lan tana Mesir sia
la mikande tu lompona te padang.
19 Totemo dipokadangkomi: Pogau'i
te, alanni anakmi sia bainemi tu ba'tu
pira-pira kareta lan tondok Mesir sia la
misolan duka dio mai tu ambe'mi sae
inde.
20 Sia da mikatirinnai tu pareanan
banuammi, belanna iatu apa mandu
melo lan mintu' tondok Mesir la mipoapa!
21 Napogau'mi anakna Israel susito;
nabenmi Yusuf ba'tu pira-pira kareta
lako susitu kadanna Firaun sia naben
pole kinallo lalanna.
22 Napapakeimi pakean rundun
sisangpasang, na iatu Benyamin diben
talluratu' sikele' na limang pasang
pakean.
23 Na lako ambe'na inde sia tu
napa'peanni: sangpulo keledai laki
unteke' apa masuli' allinna dio mai tana
Mesir sia sangpulo keledai birang unteke'
gandung sia roti sia ma'rupa-rupa kande
la napokinallo ambe'na.
24 Nasuami tu siulu'na ke'de' anna male,
sia napakare'na nakua: da misigaga lako
lalan.

25 Ke’de’mi tu tau iato mai dio mai tana
Mesir narampo lako tana Kanaan, lako
Yakub, ambe’na.
26 Napokadami tau iato mai lako
nakua: Iatu Yusuf tuo siapa, ia
poleopi umparenta mintu’ tana Mesir!
Tilalakmi tu ara’na Yakub, belanna tae’
napatonganni tu kadanna tau iato mai.
27 Apa iatonna parampomi lako tu mintu’
kadanna Yusuf sia natiro tu mintu’ kareta
tu napa’peanni Yusuf kumua la umbaai
lako Mesir, matanami tu penaanna
Yakub, ambe’na.
28 Nakuami tu Israel: Ganna’moto, iatu
anakku Yusuf tuo siapa, la laona’ sitiro
kumane mate!

Yakub sangke’deran sola bati’na lako tana Mesir

46:1-34

46 1 Ke’de’mi tu Israel sibaa tu
mintu’ apa naampui, narampo
lako Bersyeba; anna pemalaran ba’tu
pira-pira pemala’ lako Kapenombanna
Ishak, ambe’na.
2 Iatonna bongi ma’kadami tu Puang
Matua lako Israel lan patiro mendeata

Nakua: E Yakub, Yakub. Ma'kadami
Yakub nakua: Inde siana', Puang!
3 Ma'kadami Nakua: Akumo tu Puang
Matua, Kapenombanna ambe'mu, da
mumataku' lao lako Mesir, belanna dio la
Kunii umpadadiko misa' bangsa kapua.
4 Aku la musolan rokko Mesir sia manassa
la Kupasule poleko diong mai, sia iatu
Yusuf iamo la ussamboi matammu.
5 Susito ke'de'mi tu Yakub dio mai
Bersyeba. Nasolan anakna Israel tu
Yakub, ambe'na sia iatu mai anakna
sia iatu mai bainena ma'kareta tu
napa'peanni Firaun la umbaai tu tau iato
mai.
6 Sia nabaa duka tu mintu' patuoanna sia
mintu' barang apanna tu napasidurukmo
lan tana Kanaan, narampo lako Mesir,
iamotu Yakub sia mintu' bati'na nasolan
duka.
7 Iamotu mintu'na anakna muane sia
ampona muane nasolan, sia iatu mai
anakna baine sia ampona baine tu
nadadian anakna muane, sia mintu' tu
bati'na nasolan duka lako Mesir.
8 Inde sia tu sanganna tu mai anakna
Israel tu male rokko Mesir, Yakub sola

mintu’ anakna muane: Iatu pa’bunga’na Yakub iamotu Ruben;
9 iatu anakna Ruben tu muane iamo: Henokh, Palu, Hezron na Karmi;
10 iatu anakna Simeon tu muane iamo: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakhin na Zohar na iapa tu Saul tu nadadian baine to Kanaan;
11 na anakna Lewi tu muane iamo: Gerson, Kehat, na Merari;
12 na anakna Yehuda tu muane iamo: Er, Onan, Syela, Peres na Zerah; apa iatu Er sola Onan mangka mate dio tana Kanaan; na anakna Peres tu muane iamo: Hezron na Hamul;
13 na anakna Isakhar tu muane iamo: Tola, Pua, Ayub na Simron;
14 na anakna Zebulon tu muane iamo: Sered, Elon na Yahleel.
15 Mintu’nai te muane nadadian Lea, tu napadadian Yakub dio Padan-Aram sia Dinapa, anakna baine. Mintu’ tu anakna muane sia baine tallungpulo ntallu sola nasangi.
16 Iatu anakna Gad tu muane iamo: Zifyon, Hagi, Syuni, Ezbon, Eri, Arodi na Areli;

17 na anakna Asyer tu muane iamo:
Yimna, Yiswa na Beria, na Serah anak
daranna; na anakna Beria iamo: Heber
na Malkiel.
18 Iamote tu muane tu mai anakna
Zilpa, tu napa'ben Laban lako Lea,
anakna, iamo mintu'i sangpulo annan
tau napadadianni tu Yakub.
19 Iatu muane nadadian Rahel, bainena
Yakub, iamo: Yusuf na Benyamin.
20 Iatu lakona Yusuf dadi dio tana Mesir
tu Manasye sola Efraim, tu napadadianni
Asnat, anakna Potifera, to minaa dio On.
21 Iatu anakna Benyamin tu muane iamo:
Bela, Bekher, Asbel, Gera, Naaman, Ehi,
Rosh, Mupim, Hupim na Ared.
22 Mintu'i te iamo muane anakna Rahel,
tu napadadian Yakub, mintu'i sangpulo
a'pa' tau.
23 Iatu anakna Dan muane iamo: Husim.
24 Iatu anakna Naftali tu muane iamo:
Yahzeel, Guni, Yezer na Syilem.
25 Iamote tu muane, tu mai anakna Bilha,
tu napa'ben Laban lako Rahel, anakna,
iamo mintu'i pitu tau napadadianni tu
Yakub.
26 Mintu'i tu bati'na Yakub tu sae dio
Mesir, tu sun dikalena boko' tu mai

bainena anakna, annan pulona nnannan
tau sola nasangi.
27 Iatu anakna Yusuf tu muane tu
dadi dio Mesir da'dua tau; namintu' to
lan banuanna Yakub tu sae dio Mesir
pitungpulo tau sola nasangi.
28 Nasuami Yakub tu Yehuda male dolo
lako Yusuf la umpokadanni Yusuf kumua
diomo Gosyen tu Yakub. Rampomi to
mai tau dio tana Gosyen.
29 Napasakka'mi Yusuf tu karetana,
namale lako Gosyen lao untammui
Israel, ambe'na. Iatonna sitammumo
naraka'mi Yusuf tu barokona sia
tumangi', mendoyang ba'tu sangapa dio
barokona.
30 Nakuami Israel lako Yusuf: Totemo
moi matemo' to, tu kutiro siamo tu
lindomu, kumua tuo siapoko!
31 Ma'kadami tu Yusuf lako mintu'
siulu'na sia lako to lan banuanna
ambe'na: La malena' umpaissananni
Firaun sia la umpokadanni kumua mintu'
siulu'ku sia mintu' to lan banuanna
ambe'ku dio tana Kanaan, rampomo lako
kaleku.
32 Iatu tau sola nasangi manglaa domba,
belanna biasamo umpatuo patuoan sia

nabaa duka tu dombana sia bembe'na sia sapinna sia mintu' tu apa naampui.
33 Iake natambaikomi Firaun, anna kutanaikomi kumua: apara tu pandakarammi?
34 La mebalikomi susite: Iate kami sola nasang biasakan umpatuo patuoan randuk dio mai bitti'ki sae lako totemo, la kami la to doloki. La susito, ammi dieloran torro lan tana Gosyen, belanna iatu to umpatuo domba nakagalli to Mesir.

Yakub mennolo lako Firaun

47:1-12

47 1 Saemi tu Yusuf umpokadanni Firaun nakua: Iatu ambe'ku sia mintu' siulu'ku na mintu' dombana bembe'na sia sapinna na mintu' tu apa naampui saemo dio mai tana Kanaan; dio sia tana Gosyen.
2 Naalami lima tu mintu' siulu'na napopangolo lako Firaun.
3 Ma'kadami tu Firaun lako siulu'na Yusuf nakua: Apara tu pandakarammi? Nakuami tu tau iato mai lako Firaun: Iatu

kami sola nasang to manglaa dombakan
sia bembe’ la kami la to doloki.
4 Sia nakua polepa tu tau iato mai lako
Firaun: Iate kami saekanni la mentiruran
lan te tondok, belanna tae’ tu inan la
kinii umpakande dombaki sia bembe’ki,
apa masang tu ra’pak padang dio tana
Kanaan; totemo elorangkanni torro dio
tana Gosyen.
5 Ma’kadami tu Firaun lako Yusuf nakua:
Iatu ambe’mu sola siulu’mu saemo lako
kalemu,
6 iate tana Mesir tiballa’ dio tingayomu;
suai tu ambe’mu sia siulu’mu anna torro
dio padang mandu malompo, kuanni
natorro dio tana Gosyen. Iake muissanni
kumua denni tu tau iato mai malute, suai
umpangului to manglaa patuoangku.
7 Nasolanni Yusuf tu Yakub, ambe’na,
anna popangoloi lako Firaun;
napassakkemi Yakub tu Firaun.
8 Nakuami tu Firaun lako Yakub: Pirang
taunmora dadimmi?
9 Mebalimi tu Yakub lako Firaun: Iatu taun
kamempueangku saratu’ tallungpulomo
taunna. Sidi’mora naponno nasang
kamasussan tu katuoangku, tae’ napada
katuoanna to doloku tonna mempue.

10 Napassakkemi Yakub tu Firaun anna
messiman sun dio mai olona Firaun.
11 Nadulluammi inan Yusuf tu ambe'na
sia mintu' siulu'na, nabenni padang lan
tana Mesir, padang mandu malompo,
dio tana Rameses, susitu napokadanna
Firaun.
12 Napakaduttu'i kande Yusuf tu ambe'na
sia mintu' siulu'na sia mintu' to lan
banuanna ambe'na sia lako pia'-pia'na.

Pa'pana'ta'na Yusuf dio tana Mesir

47:13-26

13 Tae'mi kande lan mintu' lili'na tana
Mesir belanna masang tongan tu ra'pak
padang, naurunganni mandasa tu mintu'
pa'tondokan lan tana Mesir sia dio tana
Kanaan, napobua' ra'pak padang.
14 Anna popa'misai Yusuf tu mintu' doi'
lan tana Mesir sia lan tana Kanaan, tu
doi' pamaya' gandung tu naalli tau iato
mai, nabaai tama tongkonan layukna
Firaun tu mintu' doi' iato.
15 Iatonna makalima' nasangmo tu doi'
lan tana Mesir sia lan tana Kanaan, saemi
tu mintu' to Mesir mennolo dio Yusuf
nama'kada nakua: O puang, benkanni

dikka’ kande, matumbai angki la mate
dio olomi, belanna makalima’ nasangmo
tu doi’!
16 Mebalimi Yusuf: Baai tu patuoammi,
angku benkomi gandung, sondana tu
patuoammi, ke tae’mi tu doi’.
17 Nabaami tau iato mai tu patuoanna
lako Yusuf anna benni kande Yusuf tu
tau iato mai sonda darang sia sonda
domba sia bembe’ sia sapi sia keledai;
napadenanni kande tu tau iato mai to
taun iato diona mintu’ patuoanna.
18 Iatonna puramo tu taun iato, tonna
taun pole, saemi tu tau iato mai lako
kalena ma’kada nakua: Tae’mo angki
la umbuniangkomi, tu tae’mo doi’
sia mintu’ patuoangki sia iatu mintu’
kilaainna mipoapa dukamo, moi misa’
tae’mo mitiro, sangadinnamira batang
kaleki sia litakki sola nasang.
19 Matumbari ammi la untiro-tirokanni
mate, la kami, la litakki; allii kande tu
batang kaleki sia litakki anna poapai
Firaun tu kaleki sola litakki; sia benkanni
banne angki tuo sola nasang da kimate,
sia da natalo tu litakki.
20 Susimoto nanii Yusuf unnallianni
Firaun tu mintu’ tana Mesir, belanna

pantan nabaluk to Mesir tu litakna, apa masang tongan tu ra’pak padang urrampoi tau iato mai: Susimito tu padang anna poapai Firaun.
21 Susimoto napokaunanmi tu mintu’na pa’tondokan randuk dio mai tampakna tana Mesir sae lako tampak sangbalinna pole.
22 Ia mannamo tu litakna mintu’ to minaa tu tang naalli, belanna unnappa’ taana dio mai Firaun, sia ia nakande tu taana, tu nabenni Firaun; iamoto anna tae’ nabalukanni tu litakna.
23 Attu iato ma’kadami Yusuf lako to ma’tondok nakua: Totemo mangka kuallian Firaun tu batang kalemi sia litakmi; tiromi: indemo tu banne ammi ambo’i tu pa’lakmi.
24 Iatu burana la mipennoloan lako Firaun tu taa limanna, anna iatu patang taanna la mibannean pa’lakmi sia la mikande sola mintu’ to lan banuammi sia la nakande mintu’ anakmi.
25 Ma’kadami tu tau nakua: Mipatuomokan, puang; katuru-turuipakan, puang, napokaunanmorakan Firaun sola nasang.

26 Napantokmi Yusuf lan mintu’ lili’na
tana Mesir tu atoran sae lako totemo,
kumua taa limanna napotaa Firaun,
sangadinna ia manna tu litakna mintu’ to
minaa tu tae’ na la umpoapai Firaun.

Tampakna katuoanna Yakub

47:27-31

27 Torromi tu Israel dio tana Mesir, lan
padang Gosyen, napoapai tu apa lan sia
membati’ sia memba’ka’ kalle-kallean.
28 Iatu Yakub sangpulo pitu taunna torro
dio tana Mesir, naurunganni mendadi
saratu’ patangpulo mpitu taunna tuo.
29 Iatonna la madomi’ mate tu Israel,
natambaimi tu Yusuf, anna ma’kada lako,
nakua: Iake mupakaboro’na’, padiongi
to’ garonto’ pupungku tu limammu sia
pogau’ko kameloan sia kamarurusan
lako kaleku, sia da mupeliang indena’
Mesir.
30 Sangadinna peliangna’ sola to doloku,
la musolanna’ sun lan mai tana Mesir
sia patamana’ liangna tau iato mai.
Mebalimi tu Yusuf nakua: La kupogau’
susitu kadammi.

31 Nakuami: Palaoko sumpa lako kaleku.
Massumpami lako. Tukkumi tu Israel dio
to’ pennuluanna.

Yakub umpassakke anakna Yusuf

48:1-22

48 1 Undinnato napokadami tau
lako Yusuf kumua: Iatu ambe’mi
masaki. Nasolan duami Yusuf tu anakna,
Manasye na Efraim.
2 Napokadami tau lako Yakub kumua:
Iatu anakmi Yusuf sae ussitiroangkomi.
Naparukumi Israel tu kalena, anna
unno’ko’ dao kamammaranna.
3 Nama’kada tu Yakub lako Yusuf nakua:
Iatu Puang Matua tu Umpoissan angge
maritik mangka sombo lako kaleku dio
Lus, lili’ tana Kanaan sia Napassakkena’.
4 Nakua ma’kada lako kaleku: La
Kupopembati’ko sia la Kupopemba’ka’ko
sia la Kupagaronto’nako ba’tu pira-pira
bangsa sia tana iate la Kuba’gian bati’
undimmu napomana’ tontong sae
lakona.
5 Totemo iatu anakmu sola duai tu Efraim
sola Manasye, tu dadi inde tondok Mesir

kumane sae inde Mesir, anakku to pada Ruben na Simeon.
6 Apa iatu bati'mu tu muappa' undi na iate tau da'dua, anakmu iko to, la umposanga sanganna siulu'na lan taan mana'.
7 Iatongku sae dio mai Padan mate diomi kaleku tu Rahel lan tana Kanaan dio tangnga lalan, tonna la madomi'mo rampo lako Efrata, kupeliangmi inde to dio lalan lu lako Efrata, iamo Betlehem.
8 Ta'kala natiromi Israel tu anakna Yusuf anna ma'kada nakua: Mindara tau te?
9 Nakuami tu Yusuf lako ambe'na: Iamora anakku te, tu Nakamaseanna' Puang Matua inde mai. Ma'kadami nakua: Solanni mai sola duai angku passakkei.
10 Iatu matanna Israel patomali maraunmo belanna kamatuanna, naurunganni tae'mo namano'ra. Napopentireke'mi lako sola duai anna udungi sia naraka'.
11 Nakuami tu Israel lako Yusuf: Tae' bangmo angku sangai la kutiroopoko, apa Napatiroan pole'omo' Puang Matua tu bati'mu!

12 Napasoro’mi Yusuf sola duai dio mai
guntu’na anna tukku sae rokko padang
tu lindona.
13 Naalami Yusuf sola duai, iatu Efraim
lima kananna untoei dio kairinna Israel,
na iatu Manasye lima kairinna untoei dio
kananna Israel anna popentireke’i sola
duai lako.
14 Nae’te’mi Israel tu lima kananna
naremme’i tu ulunna Efraim moi na
ia tampak, na iatu ulunna Manasye
naremme’ lima kairinna; tonna pogau’i
napasitambenan tu limanna moi na
Manasye tu pa’bunga’.
15 Napassakkemi Israel tu Yusuf, nakua:
Iatu Puang Matua tu Naniimo lolang to
doloku Abraham na Ishak tu oloNa, iamo
Kapenomban ungkambi’na’ randuk dio
mai dadingku sae lako te allo totemo,
16 iato Malaeka’ urrampananna’ dio
mai sanda kadake Ia dukamora
umpamasakkei sola duai tu pia, anna
disa’bu’ tu sangangku dio te tau iate sia
sanganna to doloku Abraham sola Ishak,
sia anna memba’ka’ kalle-kallean te tau
sola duai lan kuli’na padang!
17 Iatonna tiroi Yusuf tu ambe’na lima
kananna napadao to’ ulunna Efraim,

tae’mi namelo nasanga penaanna, anna
toei tu limanna ambe’na la napalele dao
mai to’ ulunna Efraim lako to’ ulunna
Manasye.
18 Ma’kadami tu Yusuf lako ambe’na
nakua: Da nasusi to, ambe’, belanna
ia iate tu pa’bunga’, iatu lima kananmi
mipadao ulunna.
19 Apa noka tu ambe’na sia nakua:
Kuissan sia, e anakku, kuissan sia; la
mendadi duka ia misa’ bangsa sia la
kapua duka, apa ia duka tu adinna la
mandu kapua na ia sia iatu bati’na la
mendadi misa’ bangsa tepu.
20 Napassakkemi sola duai to allo iato,
nakua: Sangammi la nasa’bu’ to Israel
sipalakuan kamauparan nakua: Puang
Matuamora umpasusikomi Efraim sia
susi Manasye! Napalosong Yakub tu
Efraim na Manasye!
21 Mangkato ma’kadami tu Israel lako
Yusuf nakua: Mandappi’mo tu lampakku,
apa Puang Matua la urrondongkomi
sia Ia duka la ussolangkomi sule tama
tondok to dolomi.
22 Kubenmoko sanglontok padang
umborong, iamo mulosongi to na iatu
mai taana mintu’ siulu’mu, iamotu

kurampa la’bo’ku sia panaku dio mai to Amori.

Pa’nubua’na Yakub diona mintu’ anakna

49:1-28

49 [1] Undinnato natambaimi Yakub tu mintu’ anakna nakua:
Sirampunkomi la kupokadangkomi tu apa la urrampoikomi undinna.
[2] Ma’misakomi ammi patanan talingammi, e to nadadian Yakub,
patananni talinga tu kadanna Israel, mendadiammi.
[3] E Ruben ikomo bunga’ matangku,
kamawatangangku sia bunga’ kamatotorangku, tu tompo’ kamala’biranna sia kamawatanganna.
[4] Ta’dulu’ bang susi uai mandirri’ tae’mo na iko tu la tompo’, belanna mulosa’ tu randan dali’na mendadiammu, sia muruttakkimo, mukendekki tu dali’ patindoangku.
[5] Iatu Simeon sola Lewi to massiulu’ iatu pa’dangna oongan mebala’-bala’.
[6] Tae’ natamai deatangku tu bisaranna, sia tang sipatu penaangku tu

kombonganna. Belanna re’dek ara’na
umpatei tau, sia ta’dulu’ ungkattuang
sapi laki.
7 Tampak ropu tu kasengkeanna, belanna
napukan ara’na, sia kare’dekanna ara’na,
belanna masa’ga’. La kupopentialla’
lan lu mintu’ bati’na Yakub sia la
kupasisarak-sarak lan lu to Israel.
8 Na iatu iko, e! Yehuda, la napudiko,
mintu’ siulu’mu, iatu limammu unti’tin
sokkongna mintu’ ualimmu, sia mintu’
to nadadian ambe’mu la tunduk lako
kalemu.
9 Iatu Yehuda butung anak singa; ke
mangkamoko mangrampa, e anakku,
kendekmoko langngan sule. Kumuku
sia mamma’ susi singa, sia susi singa
birang: mindara la untundanni!
10 Iatu tekken kapayungan tae’ anna la
tileluk dio mai Yehuda, sia iatu ta’ba
kaparentan tae’ natiberu dio mai to’
lentekna. Sae lako saena tu Silo, na lako
kalena nanii mengkaola mintu’ bangsa.
11 Iatu keledai manguranna nasangkin
dio to’ garonto’ anggoro’ sia iatu anak
keledai birangna nasangkin dio to’
garonto’ anggoro’ mandu melo. Anna
busukki tamangkalena tama to’ uai

anggoro’, sia iatu bayu lamba’na tama
to’ rara anggoro’.
12 Iatu matanna mandu mararang anna
uai anggoro’ sia iatu isinna mandu
mabusa anna bumbungan.
13 Iatu Zebulon la torro dio biring tasik,
dio biring tasik nanii kappala’, sia
umpopollo’ Sidon.
14 Iatu Isakhar butung misa’ keledai
mawatang, tu la mamma’ lan alla’na
da’dua bontong.
15 Ianna tiromi tu kamanamanan melo
lan tondok, sia marampa’ tu padang,
napatadomi tu palempengna la mamaa,
anna mengkanorong sia ma’dua’ lako
tau.
16 Iatu Dan la urrengnge’ sukunna, pada
tu misa’ suku senga’na Israel.
17 Iatu Dan susi ula’ dio batatta, susi ula’
rakke’ dio lalan. Tu untotokki kambutu’
darang, naurungan tobang sumpandan
tu to ussakei.
18 Umpeagina’ kamakarimmanan tu
bu’tu dio mai Kalemi, o PUANG!
19 Na iatu Gad la nalaoi ba’tu pirang
tuntunan uali, apa undinna la naula’sule!

20 Iatu Asyer la malompo tu barokona,
ia umpabu'tu kande mammi', tu kande
kandean datu.
21 Iatu Naftali butung misa' donga birang
malinta', tu umpalolong minna' kada.
22 Iatu Yusuf butung misa' kayu parabua,
misa' kayu parabua tuo dio randan
kalimbuang, na iatu mai tangkena
mendolok ulleanni tembo' malangka'.
23 Lendu' naranding-randingna to
ma'pana sia natumbui pana sia nalaoi.
24 Apa iatu panana tontong duka matoto',
sia iatu takia'na sia limanna matimpan
duka, tete dio limanNa To patunduan
matoto'na Yakub, tete dio To pakambi'na
tu To napobuntu batu Israel;
25 Kapenombanna mendadiammu, tu la
untunduiko, Kapenomban Umpoissan
angge maritik, tu la umpamasakkeko
rongko' dao mai langi' sia rongko'
kalimbuang lu diong mai posi'na padang,
sia rongko' lolo tau na tedong.
26 Iatu pa'passakkena mendadiammu
undaoanni mintu' rongko' nabaa mintu'
buntu sipuli padang, sanda maelo nabaa
tanete sangkarapoi tana; tu la unta'pai
botto ulunna Yusuf, sia la toppo' dao

passaronganna tu to dipilei langsa’ dio
mai mintu’ sile’to lolona!
27 Iatu Benyamin susi guruk ma’kase’bu-
se’bu! Ianna melambi’ ungkande bu’tu
rangka’na, ianna makaroen untaa-taa
pealanna.
28 Iamorate tu sangpulo dua rapunna
Israel sia iamorate tu napokada
ambe’na tu diona torro ke’de’na tonna
pada umpassakkei sitinaya rongko’
simisa’-misa’na.

Yakub umpa’pakare’nan batang rabukna

49:29-33

29 Mangkato napasanammi tau iato
mai, nakua: Iatu aku te la dipasisolana’
rapungku, peliangna’ dio inanna nene’ku
lan lo’ko tu dio padangna Efron, to Het,
30 iamotu lan lo’ko dio padang Makhpela
sitingoan Mamre dio tana Kanaan, tu
naalli Abraham, lako Efron to Het la
dipoliang mana’.
31 Indemoto dinii umpeliangi tu Abraham
sola Sara, bainena; inde dukato dinii
umpeliangi tu Ishak sola Ribka sia inde
duka sia to kunii umpeliang Lea.

32 Iatu padang iato sola lo’ko’ lan,
mangkamo dialli lako bati’na to Het.
33 Iatonna mangkamo tu Yakub
umpakare’nai tu mai anakna, nabenan
duami tu lentekna sule langngan inan
mamma’na nasisarak angin dipudukna
anna dipatama batu dilobang dipasola
rapunna.

Kadipelianganna Yakub

50:1-14

50 1 Bambangmi tu Yusuf rokko to’
lindona ambe’na anna batingi sia
naudung.
2 Nasuami Yusuf tu mintu’ taunna
tu ma’dampinna umbangki’i batang
rabukna ambe’na; napalakoimi pebangki’
mintu’ to ma’dampi tu batang rabukna
Israel.
3 Patangpulo allona nanii ungkasara’i,
belanna susimoto namane sundun tu
mintu’ allona to dibangki’. Na mintu’ to
Mesir ma’barata pitungpulo allona.
4 Iatonna tilendokmo tu kapa’baratan,
ma’kadami tu Yusuf lako to lan
tongkonan layukna Firaun nakua: Iake

mitiroan siana', parampoanni Firaun te kadangku:
5 Mangkamo' napopassumpa ambe'ku nakua: Tiromo' la matemo' te, da mutang umpatamana' liangku tu mangka kupa' dio tana Kanaan, na totemo eloranna' male langngan, angku peliangi tu ambe'ku, kumane sule.
6 Ma'kadami tu Firaun nakua: Langnganmoko mupeliangi tu ambe'mu susitu kanasuammumo massumpa.
7 Susito malemi tu Yusuf langngan la umpeliang ambe'na na mintu' to naala parea Firaun male langngan sola, iamotu mintu' parea mase'pon lan tongkonan layukna sia mintu' pekaamberan lan tondok Mesir.
8 Sia mintu' to lan banuanna Yusuf sia mintu' siulu'na Yusuf sia mintu' to lan banuanna ambe'na, ia mannamo tu anak bitti'na sia mintu' dombana sia bembe'na sia sapinna tu napatorro lan tondok Gosyen.
9 Ke'de'mi langngan naturu' ba'tu sangapa kareta sia to ma'pakkanarang, lendu' budanna tu to ma'baananni.
10 Rampomi sola nasangi lako Panglulluran gandung dirompo

pundanga lamban lianna salu Yordan
na inde to nanii siorronan umbating,
napa'baratammi Yusuf pitung allo tu
ambe'na.
11 Iatonna tiroi to Kanaan umpa'tondokki
padang iato tu kapa'baratan dio
Panglulluran gandung dirompo
pundanga, nakuami ma'kada: Iamote tu
kapa'baratan to Mesir. Iamoto nasangai
Abel-Misraim lamban lianna Yordan.
12 Napogau'mi anakna Israel lako
ambe'na susitu mangka napasananni.
13 Nabaami anakna tu batang rabukna
lako tana Kanaan anna peliangi dio lan
lo'ko' dio padang Makhpela sitingoan
Mamre tu naalli Abraham lako Efron to
Het dipoliang mana'.
14 Iatonna mangkamo umpeliangi tu
ambe'na sulemi tu Yusuf rokko Mesir
sola mintu' siulu'na sia mintu' to nasolan
langngan umpeliang ambe'na.

Yusuf umpakatana penaanna siulu'na

50:15-21

15 Iatonna tiromi siulu'na Yusuf
iatu ambe'na matemo, sipa'kadami

kumua: Umbai nakabiri'miki' Yusuf
sia napakkanni tu mintu' kakadakean
mangka tagauranni!
16 Iamoto nasuai tu tau umpokadanni
Yusuf kumua: Iatonna tae'pa namate tu
ambe'mi, mangka mepasan nakua:
17 Susite la mipokada lako Yusuf:
Pagarri'i tu kapatodo-tintinganna
mintu' siulu'mi sia kasalanna, belanna
mangkamo bulituk lako kalemi! Apa
totemo pagarri'mi tu salana taunNa
Kapenombanna ambe'mi! Tumangi'mi tu
Yusuf tonna pokadanni lako te.
18 Undinna sae dukami tu mintu'
siulu'na tukku mennolo dio olona anna
ma'kada nakua: Iate kami sola nasang
kaunanmimokan!
19 Ma'kadami tu Yusuf lako nakua: Da
mimataku', sondanara'ka Puang Matua?
20 Tonganna kumua midakarammo'
kadake, apa Nadakaran kameloan Puang
Matua la umpabu'tui tu susinna te
totemo, tu la umpatuo misa' bangsa
kapua.
21 Na totemo da mimataku', belanna
la kukaduttu'komi sola mintu' anakmi.
Susimoto tu napakatananni Yusuf sia
naparapasanni tu penaanna.

Kamateanna Yusuf

50:22-26

22 Torromi tu Yusuf lan tana Mesir sola
mintu’ to lan banuanna ambe’na; iatu
Yusuf saratu’ sangpulo taunna tuo.
23 Natiropa Yusuf tu bati’na Efraim sae
lako anakna tu mai bati’ ma’tallung
papa’na; sia iatonna dadimo tu mai
anakna Makhir, anakna Manasye dadi
rokko to’ rianna Yusuf.
24 Ma’kadami Yusuf lako mintu’ siulu’na
nakua: La matemo’, apa manassa
la Nakamaseikomi Puang Matua sia
Natassu’ikomi sun lan mai tondok iate
anna solangkomi langngan to tana
Naallu’ lako Abraham, Ishak na Yakub
Napandanni sumpa.
25 Nasuami Yusuf sumpa tu bati’na Israel
nakua: Manassa la Nakamaseikomi
Puang Matua, attu iato da mitang
umbaai sun tu batang rabukku!
26 Matemi tu Yusuf tonna saratu’
sangpulomo taun dadinna, nabangki’mi
tau anna dipatama patti dio tana Mesir.

KATASSURAN

Kadipandasanna to Israel dio Mesir

1:1-22

1 [1] Inde sia tu sanganna Israel tu male
lako Mesir sola Yakub; rampomi lako
tu tau iato mai pantan umbaa repokna,
iamotu:
[2] Ruben, Simeon, Lewi na Yehuda.
[3] Isakhar, Zebulon na Benyamin.
[4] Dan na Naftali, Gad na Asyer.
[5] Iatu mintu' bati'na Yakub den
pitungpulo, apa iatu Yusuf diomo ia
Mesir.
[6] Iatonna matemo tu Yusuf sola mintu'
siulu'na sia mintu' to dadi attu iato,
[7] marapuammi tu to Israel sia satumale'-
male'na sia memba'ka' kalle-kallean sia
sakerangngan-rangnganna, naurunganni
nasitutu'imo tu tondok.
[8] Ta'kala denmi misa' datu ba'ru
umparenta Mesir, tang untandaimo
Yusuf.

9 Nakuami tu datu iato lako taunna: Iatu
bangsa to Israel sabuda-budannamo sia
mandu mawatang na kita.
10 Melo tapatamanni tangnga', tu tau iato
mai, da nasakerangngan-rangnganna sia
da duka nasama turu' ualinta urrariiki',
ke parariki', anna tassu' lan mai tondok
iate.
11 Naangka'mi ba'tu pira-pira tu kapala
bandoro' la umpabokkokki pa'diaman tu
tau iato mai; napabendanammi Firaun
tau iato mai tu kota pa'palumpunan,
iamotu Pitom na Raamses.
12 Apa sanapakario-riona to Mesir tu tau
iato mai, sakerangngan-rangnganna
sia samemba'ka'-ba'ka'na, naurunganni
nakagiang to Mesir tu to Israel.
13 Napandasa tongan to Mesir nasua
mengkarang tu to Israel.
14 Napemaparri'i tu katuoanna tau iato
mai nasua mengkarang magasa, iamotu
unggaraga pi'da' litak sia batu tela sia
lakoan padang; mintu' pengkarangan
iato nasua ungkarangi napandasa
tongan.
15 Sia nakuapa datu Mesir lako to
ma'pakianakna to Ibrani, misa' disanga
Sifra na misa' disanga Pua:

16 Iammi pakianak baine to Ibrani, tiro
meloi ke kianakmi: iake pia muane tu
anakna la mipatei, apa iake pia baine,
da'ito natuo.
17 Apa mataku' tu to ma'pakianak iato
lako Puang Matua sia tae' naturu'i tu
kadanna datu Mesir, sangadinna napatuo
tu mintu' pia muane.
18 Napopetambaimi datu Mesir tu to
ma'pakianak iato, nama'kada lako
nakua: Ma'apai mima'gau' susito, ammi
patuoi tu mintu' pia muane?
19 Ma'kadami tu to ma'pakianak lako
Firaun, nakua: Iatu baine Ibrani tae'
nasusi baine Mesir, matoto' ia tu tau
iato mai; tae'pa narampo lako tu to
ma'pakianak na inang kianakmo.
20 Iamoto Napogau'i Puang Matua tu
kameloan lako to ma'pakianak iato;
sakerangngan-rangngannami tu bangsa
iato sia memba'ka' kalle-kallean.
21 Belanna nakataku' to ma'pakianak iato
tu Puang Matua, iamoto Napamasakke-
sakkei tu tananan dapo'na.
22 Mesuami tu Firaun lako mintu' taunna,
nakua: Mintu' tu pia muane la dadi, tae'
mitang la umpembuanganni rokko salu
Nil, apa iatu mintu' pia baine patuoi.

Kadadianna Musa

2:1-10

2 [1] Denmi misa’ to dio mai sukunna
Lewi, male umpobaine bati’na Lewi.
[2] Ma’tambukmi tu baine iato anna dadian
pia muane. Iatonna tiroi kumua melo
rupanna, nabunimi tallung bulan.
[3] Apa belanna tang naissanmo la
umbunii, naalammi misa’ toban
tille, napi’da’i aspala’ sia gala-gala,
napamamma’i lan tu pia’-pia’ iato, anna
patorroi lan to’ marrang, dio biring salu
Nil.
[4] Iatu kakanna te pia’-pia’ bendan
mambela la umpenniroi kumua ba’tu
apamo la dadi lako kalena.
[5] Mengkalaomi tu anakna Firaun la
mendio’ diong salu; na iatu mai
baananna baine sumalong lu lako lu dio
mai dio biring salu Nil; ta’kala natiromi
tu toban tille lan to’ marrang, anna suai
tu baananna male unnalai.
[6] Iatonna bungka’i natiromi tu pia iato;
mangngami, belanna tumangi’ tinde pia
muane, iamoto namasse tu penaanna,

anna ma’kada nakua: Iamote tu misa’ anak to Ibrani.
7 Ma’kadami tu kakanna baine pia iato lako anakna baine datu Firaun nakua: Ma’dinra’ka lao untamban puang misa’ to ma’ pasusu dio mai to Ibrani, anna pasusuanni puang tu pia iato?
8 Nakuami tu anakna baine datu Firaun lako: Malemoko. Malemi tinde pia baine untambai tu indo’na pia iato.
9 Ma’kadami tu anakna baine datu Firaun lako, nakua: Solanni te pia mupasusuanna’, angku benko saromu. Nabaami tinde baine tu pia iato anna pasusui.
10 Iatonna kapuamo tu pia iato nasolammi lako anakna baine datu Firaun, naala anakki, nasangai Musa, nakua: Belanna kuangkaran diong mai to’ uai.

Musa umpatei to Mesir anna mallai lako Midian

2:11-22

11 Den sangallo tonna kapuamo tu Musa, tassu’mi namale lako mintu’ sangsiuluranna, natiroi tu mintu’

pa’diamanna tau iato mai; natiromi
tu misa’ to Ibrani dio mai mintu’
sangsiuluranna nabamba misa’ to Mesir.
12 Messailemi tu Musa lu lako lu dio mai;
iatonna tiroi tae’ sia tau, napateimi tu
to Mesir iato, nabunii tu batang rabukna
diong to’ bungin.
13 Iatonna masiang tassu’ pole’omi,
natiroi tu da’dua to Ibrani marassan
sikambean nakuammi tu solana: Ma’apai
ammu kambei tu sangsiulurammu?
14 Mebalimi nakua: Mindara unnangka’ko
arungki sia to ma’paolaingki salu?
Lanomoraka penaammi la umpateina’
susitu to Mesir mipatei? Mataku’mi
tu Musa, belanna natangnga’mo lan
penaanna, kumua: Kaissanammo te
kara-kara iate.
15 Iatonna rangimi Firaun te kara-kara
iate, undaka’mi lalan la umpatei tu
Musa, apa mallai tu Musa dio mai Firaun
undaka’ inan dio lu tondok Midian, anna
torro sikandappi’ misa’ bubun.
16 Iatu to minaa dio Midian pitu tu anakna
baine; saemi tu tau iato mai la untimba
uai unnissii pa’pairusan, la napairusan
bembe’na sia dombana ambe’na.

17 Saemi ba’tu pira-pira to manglaa
muane unnula’i tu baine iato, apa
ke’de’ tu Musa untundui anna pairu’i tu
bembe’na sia dombana.
18 Iatonna rampomo tu tau iato mai lako
Rehuel ambe’na, nakuami ambe’na:
Ma’apari te allo iate ammi sule kale’ra?
19 Mebalimi tu tau iato mai, nakua: Den
misa’ to Mesir untunduikanni unneai
tu to manglaa sia natimbangkan uai
salempanna sia napairu’ duka tu bembe’
sia domba.
20 Nakuami lako anakna: Umbara nanii?
Ma’apai mitampei dio? Tambai anta
kumande sola.
21 Natarimami Musa tu palakunna tau
iato, anna torro tu Musa lan banuanna
anna benni tu anakna napobaine Musa,
disanga: Zipora.
22 Undadiammi misa’ pia muane,
nasangaimi Musa tu pia iato Gersom,
nakua: Belanna to saena’ dio lu tondokna
tau.

Musa Natambai PUANG **la urrampanan to Israel**

2:23–4:17

23 Masaipa alla’na to namane mate tu
datu Mesir; iatu to Israel tontong bang
sumarro belanna magasa pa’diamanna
sia silallakan, naurunganni iatu
pengkamoyana diona pa’diamanna
rampomo lako oloNa Puang Matua.
24 Naperangiimi Puang Matua tu sarrona
tau iato mai, sia Nakilalaimo tu basseNa
sola Abraham, Ishak na Yakub.
25 Natiromi Puang Matua tu to Israel sia
Nakilalai.
3 1 Iatu Musa ullaai bembe’ sia
dombana Yitro, matusanna, to minaa
dio Midian. Den pissan tonna baai tu
bembe’ sia dombana ullendu’i padang
pangallaran, rampomi lako buntunNa
Puang Matua, disanga Horeb.
2 Umpaombo’mi kalena tu Malaeka’Na
PUANG susi dukku api lan duri
sangkombong. Mangngami untiroi: to’
duri ma’lana-lana, apa tae’ nakandei api.
3 Natangnga’mi Musa lan penaanna: La
malena’ lako untiroi tu apa kalle-kallean

iato, ma’apai natae’ namampu’ tu to’
duri iato.
4 Iatonna tiroi PUANG tu Musa la sae
untiroi, metambami Puang Matua lako
lan mai to’ duri iato, Nakua: E Musa,
Musa! Mebalimi nakua: Io Puang!
5 Ma’kadami Puang lako Nakua: Da
mureke’i mai, alai tu sepatummu,
belanna iatu munii bendan, padang
maindan.
6 Sia Nakua dukapa: Akumote tu
Kapenombanna ambe’mu, iamotu
Kapenombanna Abraham sia
Kapenombanna Ishak sia Kapenombanna
Yakub. Nabungku’mi Musa tu lindona,
belanna mataku’ untiro Puang Matua.
7 Ma’kadami tu PUANG, Nakua: Kutiro
tonganmo tu kamandasan rampo
lako taungKu dio Mesir sia Kurangimo
sarrona napobua’ mintu’ bandoro’
masarrangna sia Kuissan tonganmo tu
mintu’ kamaparrisanna.
8 Iamoto Kusonglo’ la urrampananni lan
mai kuasanna to Mesir sia ussolanni
tassu’ lan mai tondok iate lako misa’
tondok melo sia kalua’, iamotu misa’
tondok sebo pangandu’na sia tani’
enoan, tu napa’tondokki to Kanaan sia to

Het sia to Amori sia to Feris sia to Hewi
na to Yebus.
9 Tonganna iatu sarrona to Israel
rampomo lako oloKu sia Kutiromo tu
pa'pakario-rio nagauranni to Mesir tu tau
iato mai.
10 Iamoto maimoko angku suako male
mennolo lako Firaun, ammu solanni sun
lan mai tondok Mesir tu taungKu, iamotu
to Israel.
11 Ma'kadami tu Musa lako Puang
Matua, nakua: Tau apara' te, angku
la umpennoloi Firaun sia la ussolan to
Israel tassu' lan mai tondok Mesir?
12 Ma'kadami tu Puang Matua nakua:
Inang la Kurondongko sia iamote
tu la dadi misa' tanda lako kalemu,
kumua Aku ussuako: iammu solanni
tassu' tu bangsa iato lan mai Mesir, la
menombakomi langngan Puang Matua
dao tanete iate.
13 Ma'kadami tu Musa lako Puang Matua,
nakua: Iake rampona' lako to Israel,
angku ma'kada lako kumua: Aku te
nasua Kapenombanna nene' to dolomi
sae lako kalemi, anna mekutana tu tau
iato mai nakua: mindara sanganNa,
naapa la kupebalian lako kalena?

14 Ma’kadami tu Puang Matua lako Musa
Nakua: Aku Den tu inang Denna’ sia
Nakuapa: Susite tu la mupokada lako to
Israel, kumua: Aku Den tu ussuana’ sae
lako kalemi.
15 Ma’kadami tu Puang Matua lako
Musa, nakua: Susimo la mupokada
lako to Israel, kumua: Iatu PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolomi, Iamo
Kapenombanna Abraham, Ishak na
Yakub ussuana’ sae lako kalemi sia
Nakua: iamote tu sangangKu tontong
sae lakona sia sanga iamote tu misiosso’i
la ussa’bu’Na’.
16 Malemoko ammu rampunni tu mintu’
to matua-tuanna Israel, sia ma’kada
lako tau iato mai, kumua: Iatu PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolomi iamotu
Kapenombanna Abraham, Ishak na
Yakub paan lako kaleku sia Nakua:
Kutiro tonganmokomi sia iatu mintu’ apa
digaurangkomi dio tondok Mesir.
17 Iamoto Kuma’kada Kukua: La
Kusolangkomi lan mai kamaparrisan
lan Mesir lako tondok to Kanaan sia to
Het sia to Amori sia to Feris sia to Hewi
na to Yebus, iamotu lako tondok sebo
pangandu’na sia tani’ enoan.

18 La naperangii tau iato mai tu
kadammu, ammi male, la iko la
mintu’ to matua-tua to Israel lako
datu Mesir, ammi ma’kada lako,
kumua: Iatu PUANG, Kapenombanna
to Ibrani paanmo lako kaleki; iamoto
elorangkanni te sola nasang male tama
padang pangallaran, angki memala’ lako
PUANG Kapenombangki.
19 Apa Kuissan tu diona datu
Mesir, kumua inang tae’ anna la
unnelorangkomi male, moi nalima
mawatang umparukui.
20 Iamoto la Kue’te’ tu limangKu
umpandasai tu to Mesir sia umparampoi
mintu’ tanda kalle-kallean, tu la
Kupogau’ lan; mangka to namane
unnelorangkomi male.
21 La Kupatiakka’ penaanna tu to Mesir
anna katuru-turui tu tau iate mai,
naurunganni iake tassu’komi male, tae’
mila ma’pala’ lo’bang.
22 Belanna mintu’ baine la umpalakui lako
sangbanuanna ba’tu lako siruranna tu
ma’rupa-rupa pareanan salaka sia bulaan
sia tamangkale, tu napapakean anakna
muane sia baine; la mipasusimoto
umpangrampai tu tondok Mesir.

4 [1] Mebalimi tu Musa, nakua: Apa
umbai tae’ na la umpatonganna’
tau iato mai sia tae’ na la umperangii
tu kadangku, sangadi la nakua: Iatu
PUANG tae’ namempaan lako kalemu.
[2] Ma’kadami tu PUANG lako, Nakua:
Apara te lan limammu? Mebalimi nakua:
Tekken.
[3] Nakuami Puang: Pembuanganni rokko
padang. Napembuangammi rokko
padang, anna dadi ula’. Mallaimi tu Musa
dio mai to’ ula’ iato.
[4] Nakuami tu PUANG lako Musa:
Pakorongi tu limammu, mutoei tu
ikko’na-napopengkorongmi tu limanna,
nadammakki, namendadi tekken sule lan
limanna-
[5] anna patonganni tu tau iato mai
kumua paanmo lako kalemu tu
PUANG, Kapenombanna nene’ to
dolona, iamotu Kapenombanna
Abraham, sia Kapenombanna Ishak, sia
Kapenombanna Yakub.
[6] Ma’kada pole’mi tu PUANG lako kalena,
Nakua: Ulumi tu limammu tama ara’
bayummu. Naulumi tu limanna tama
ara’ bayunna, anna patassu’i sule;

mangngami: iatu limanna golenan
mabusa susi ambun makko.
7 Nakuami Puang: Pasulei tu limammu
tama ara’ bayummu. Napasulemi tu
limanna tama ara’ bayunna; iatonna
patassu’i, mangngami: iatu limanna susi
pole’mo kale senga’na.
8 Ma’kadami tu Puang Nakua: Iake tae’
napatonganko tau iato mai sia tae’
nasangai tu tanda bunga’na, manassa la
napatongan tu tanda undinna.
9 Iake tae’ dukapi napatonganni tau
iato mai te tanda iate da’dua, sia tae’
naperangii tu kadammu, la muala tu uai
diong mai salu Nil, ammu bolloanni rokko
padang, na iatu uai muala diong mai
salu Nil, la membali rara dao padang.
10 Ma’kadami tu Musa lako PUANG,
nakua: Messimanna’ Puang, iate aku
te tangiana’ to rangga lila, la tonnanu’
la totemo, moi ia duka tomMi randuk
ma’kada lako taumMi, sangadinna iate
aku te to magasa pudukna’ sia tang
malute ma’kada.
11 Ma’kadami tu PUANG Nakua: Mindara
umbenni puduk tu to lino, ba’tu mindara
umpamamang tau, ba’tu umpataru tau,

ba’tu umpopakita tau, ba’tu umpabuta tau? Tae’raka na Aku te, tu PUANG?
12 Totemo malemoko, Aku la umpamaluteko ma’kada sia la unnada’iko tu apa sipatu la mupokada.
13 Ma’kadami tu Musa nakua: Messimanna’ Puang, melo ke iamo Misua minda-minda tu sipatu la Misua.
14 Re’dekmi tu ara’Na PUANG lako Musa, Nakua: Tangiaraka kakammu tu Harun, to Lewi? Kuissan tu kamaluteanna ma’kada; manassa tassu’mo umpessitammuiko. Iake natiromoko, manassa la parannu penaanna.
15 La sipa’kadako, ammu pokadanni te kada iate, Aku la umpamaluteko ma’kada sia umpamalutei sia Aku la umpatudukomi tu apa sipatu la mipogau’.
16 Iamo la ussondako ma’kada-kada lako tu tau buda sia iamo dadi sumbung pudukmu sia ikomo la butung Puang Matua lako kalena.
17 Toemi te tekken iate, tu la mupake umpaden mintu’ tanda.

Musa sule lako Mesir

4:18-31

18 Sulemi tu Musa lako Yitro matusanna,
nama'kada lako nakua. Eloranna' kusule
sitammu mintu' siulu'ku dio Mesir, angku
issanni ba'tu la tuo siapi. Mebalimi Yitro
lako Musa, nakua: Pela'moko lalan!
19 Ma'kadami PUANG lako Musa tonna
diopa Midian. Nakua: Sulemoko lako
Mesir, belanna iatu mintu' tau la
umpateiko, matemo.
20 Naalami Musa tu bainena sia anakna
sola duai, napopa'keledai sule lako
tondok Mesir, sia naala Musa tu tekkenNa
Puang Matua natoei.
21 Ma'kadami tu Puang lako Musa,
nakua: Totemo la sulemoko lako Mesir,
apa kilalai kumua la mupogau' dio olona
Firaun tu mai tanda kalle-kallean tu
Kupakuasangko, apa la Kupamakarra'
penaanna, naurunganni tang untangga'i
male tu to buda.
22 Attu iato la ma'kadako lako Firaun,
kumua: Susite tu kadanNa PUANG:
Iatu Israel anakKu muane, iamo anak
pa'bunga'Ku.

23 Iamoto Kukua lako kalemu: Eloranni
tu anakku male anna penombaiNa';
iake tae'i mueloranni male, manassa la
Kupatei tu pia muane pa'bunga'mu.
24 Iatonna dio lu lalan lan misa' banua
pa'bongian tu Musa saemi tu PUANG la
umpatei.
25 Naalami Zipora tu piso batu na seppa'i
tu kuli' tappa' kasirisanna anakna,
anna pasussuanni lette'na muanena,
nama'kada nakua: Ikomo misa' to
diparampo rara lako kaleku.
26 Tae'mo Napatumbai Puang tu Musa.
Attu iato ma'kadami, nakua: Ikomo
misa' to diparampo rara, belanna sunna'.
27 Ma'kadami PUANG lako Harun,
Nakua: Maleko sitammu Musa lako
padang pangallaran. Malemi naappa'i dio
taneteNa Puang Matua, anna udungi.
28 Napokadami Musa lako Harun tu
mintu' kada Nasuanni PUANG, sia iatu
tanda kalle-kallean, tu Nasuanni Puang
la napogau'.
29 Malemi tu Musa sola Harun anna
rampunni tu mintu' ambe'-ambe' to
Israel.
30 Naparampomi Harun lako tau iato mai
tu mintu' kadanNa PUANG lako Musa sia

napogau’ tu tanda kalle-kallean iato dio tingayona to buda.
31 Napatonganmi to buda tu kadanna Musa sia iatonna rangimi, kumua Nakilalaimo PUANG sia Natiromo tu kamaparrisanna, tukkumi menomba.

Musa sola Harun dio olona Firaun

5:1-21

5 1 Mangkato malemi tu Musa sola Harun mennolo lako Firaun, anna ma’kada nakua: Susite tu kadanNa PUANG, Kapenombanna to Israel: Eloranni tu mintu’ taungKu male, anna memala’ lako Kaleku lan padang pangallaran.
2 Apa mebali tu Firaun nakua: Mindara tu PUANG, tu sipatu la kuturu’ kadanNa sia unneloranni tu to Israel male? Tae’ kutandai tu PUANG iato sia tang kueloran tu to Israel male.
3 Nakuami Musa sola Harun: Sitiromokan tu Kapenombanna to Ibrani, iamoto elorammokan sola nasang male lan kalingkan tallung allo mambelanna tama padang pangallaran la memala’ lako PUANG, Kapenombangki, da anNa sae

umparampoikanni ropu ba’tu kandean
pa’dang.
4 Ma’kadami tu datu Mesir lako nakua:
E Musa sola Harun, ma’apai ammi
patadangi tu to buda lan diamanna.
Malekomi lako pa’diamammi!
5 Sia nakuapa Firaun: Iatu to kamban
buda kadakemo lan tondok iate, ammi la
umpatadangopi dio mai pa’diamanna!
6 Iamoto nama’kada tu Firaun allo iato
lako mintu’ kapala bandoro’ sia bandoro’
tu untiro to buda, nakua:
7 Damo mibenni dalame dita’tak-ta’tak
tu tau la napantunui batu susi sangmai’
sia duangbongi’, sangadinna ia kalena la
male undaka’i,
8 sia patage’i batu tu tau iato pada
budanna tu nagaragai sangmai’
sia duangbongi’, da mipasosso’i,
belanna napopaningo-ningoan bangri
lumingka, iamoto nama’kada nakua:
Elorangkanni male angki memala’ lako
Kapenombangki.
9 La dipabokkokki tongan pa’diaman,
anna karangi, da natolo’ talinga kada
tang tongan.
10 Tassu’ nasangmi tu mintu’ bandoro’
lompo sia bandoro’ untiro to buda, anna

ma’kada lako to buda nakua: Susite
tu kadanna Firaun: Tae’mo mila diben
dalame dita’tak-ta’tak.
11 Male kalenakomi unnalai tu dalame
umba-umba tu minii unnappa’i apa iatu
diamammi tae’ra la dipasosso’.
12 Sisarak-sarakmi tu to buda lan lu
mintu’ tondok Mesir la urrampun dalame
la dita’tak-ta’tak.
13 Naula’mi mintu’ bandoro’ lompo tu
tau iatu mai anna kuanni: Mangkai
tu pa’diamammi, iamotu borongammi
susi biasanna tonna denpa dalame
dita’tak-ta’tak.
14 Mintu’ tu bandoro’na to Israel, tu
napapatui borongan bandoro’ lompona
Firaun, nalonga’ bandoro’ lompona
Firaun, anna ma’kada nakua: Ma’apai
natae’ mimangkai tu panglallang batu
borongammi, la allo iate la iongi’, susito
lendu’na?
15 Iamoto namale tu mintu’ bandoro’na
to Israel mennolo lako Firaun, anna
ma’kada nakua: Ma’apari anna
ma’pasusito tu puangki lako kaunanna?
16 Tae’ nabenni dalame dita’tak-ta’tak
tu kaunanmi, anna ma’kada nakua:

Garagai tu batu. Kami tu nalonga’, apa
taunna ia puang tu sala!
17 Ma’kadami Firaun, nakua:
Mipopaningo-ningoan bang lumingka,
ondongpi mipopaningo-ningoan bangri,
ammi ma’kada: Elorangkanni male,
angki memala’ lako PUANG.
18 Iamoto malemokomi totemo
ma’diama; tae’ mila diben dalame
dita’tak-ta’tak, apa inang la ganna’
bilanganna tu batu mipatama.
19 Attu iato naissanmi mintu’ bandoro’na
to Israel, kumua kadakemo tu apa
urrampoi, belanna dipokadammo,
kumua: Tae’ mima’din umpasosso’i tu
batu, iamotu borongammi kiallo-kiallo.
20 Iatonna tassu’mo dio mai olona Firaun
tu tau iato mai, sitammumi Musa sola
Harun, tu bendan ungkampai.
21 Ma’kadami tu tau iato lako: Kenna
tiroorokomi PUANG sia Napaolaikomi
salu, belanna mipakadake lelemokan
lako Firaun sia lako mintu’ pareanna
natumang kadammi, butung-butung to
mipatangkei pa’dang la umpateikanni.

Ma’penduanNa PUANG **ussua Musa male lako Mesir**

5:22–6:13 (5:22–6:12)

22 Sulemi tu Musa mennolo lako PUANG,
nakua: O Puang, ma’apari amMi
parampoi kakadakean te bangsa iate?
Ma’apa dukari amMi suana’?
23 Belanna randuk to attu kunii
umpennoloi Firaun la umparampoanni
tu kadamMi, ta’pa napogau’ tu
kakadakean lako bangsa iate, anna
tae’ra Mirampananni tu taumMi.
6 1 (5-24) Ma’kadami PUANG lako
Musa, Nakua: Totemo ma’din mutiro
tu apa la Kugauran Firaun; belanna tete
dio lima makuasa, anna rampananni
male tu tau iato mai, ondongpi tete dio
lima makuasa na la urrambai tu tau iato
mai tassu’ lan mai tondokna.
2 (6-1) Ma’kadami Puang Matua lako
Musa, Nakua: Akumo tu PUANG!
3 (6-2) Kupaombo’mo tu Kaleku lako
Abraham, Ishak sia Yakub butung Puang
Matua Umpoissan angge maritik, apa
tae’ natandai tau iato mai, kumua
disangaNa’ PUANG.

4 (6-3) Sia tae’ Kutanan mannai
tu basseKu sola tau iato mai la
ungkamaseanni tu tondok Kanaan,
iamotu tondok pempueanna, tu mangka
nanii mempue.
5 (6-4) Sangadinna Kurangi dukamo tu
sarrona to Israel, tu napokaunan to
Mesir sia Kukilalaimo tu basseKu.
6 (6-5) Iamoto pokadanni to Israel,
kumua: Akumo tu PUANG, sia Akumo
la ullendokangkomi dio mai pa’diaman
napabokkokangkomi to Mesir sia
Akumo la ullessurangkomi dio mai
pa’kaunananna tau iato mai sia Akumo
la ulla’bakkomi tete dio takia’ tiangka’
sia ukungan kapua.
7 (6-6) La Kuangka’komi dadi taungKu
angKu dadi Kapenombammi, ammi
issanni, kumua Akumo tu PUANG,
Kapenombammi, tu urrampanangkomi
dio mai pa’diaman napabokkokangkomi
to Mesir.
8 (6-7) Aku la ussolangkomi tama
tondok, tu umpalaoNa’ sumpa unnallu’i
la umbenni Abraham, Ishak sia Yakub:
Akumo la umbenkomi la dadi misa’
mana’, iamotu Aku, PUANG.

9 (6-8) Ma’kadami tu Musa susito lako
to Israel, apa tae’ naperangii tu Musa,
belanna kapussakanna penaanna sia
belanna pa’pokaunanan masang iato.
10 (6-9) Sia ma’kadapa tu PUANG lako
Musa, Nakua:
11 (6-10) Malemoko sipa’kada Firaun,
datu Mesir, anna eloranni tu to Israel
tassu’ lan mai tondokna.
12 (6-11) Apa mebali tu Musa lako
PUANG, nakua: Akkenna to Israel tae’
namorai umperangii te taumMi, ondong
pissanpi tu Firaun na la morai umperangii
tu kadangku, te to magasa puduk.
13 (6-12) Ma’kadami tu PUANG ussua
Musa sola Harun lako to Israel sia lako
Firaun, datu Mesir, kumua anna solanni
tu to Israel tassu’ lan mai tondok Mesir.

Ossoran bati’na Ruben, Simeon na Lewi

6:14-27 (6:13-26)

14 (6-13) Inde sia tu mintu’ pangulu
rapunna anakna Ruben, anak
pa’bunga’na Israel, iamotu: Henokh,
Palu, Hezron na Karmi; iamote tu mintu’
pa’rapuanna Ruben.

15 (6-14) Inde sia tu anakna Simeon
disanga: Yemuel, Yamin, Ohad,
Yakhin, Zohar na Saul, tu misa' anak
napadadianni baine to Kanaan; iamote
tu mintu' pa'rapuanna Simeon.
16 (6-15) Inde sia tu sanganna mintu'
anakna Lewi, situru' kadadianna, iamotu:
Gerson, Kehat na Merari. Mintu' tu taun
kadadianna Lewi saratu'tallungpulo
mpitu.
17 (6-16) Iatu anakna Gerson disanga
Libni na Simei naposanga sanga
pa'rapuanna.
18 (6-17) Iatu anakna Kehat disanga:
Amram, Yizhar, Hebron na Uziel; mintu'
tu taun kadadianna Kehat saratu'
tallungpulo ntallu.
19 (6-18) Iatu anakna Merari disanga
Mahli: na Musi; iamote tu mintu'
pa'rapuanna Lewi situru' kadadianna.
20 (6-19) Naalami Amram tu Yokhebed,
pa'indoranna, napobainei, napadadianni
tu Harun sola Musa. Mintu' tu taun
kadadianna Amram saratu' tallungpulo
mpitu.
21 (6-20) Iatu anakna Yizhar disanga:
Korah, Nefeg na Zikhri.

22 (6-21) Iatu anakna Uziel disanga:
Misael, Elsafan na Sitri.
23 (6-22) Naalami Harun tu Eliseba,
anakna Aminadab, siulu'na Nahason,
napobainei, napadadianni Harun tu
Nadab, Abihu, Eleazar na Itamar.
24 (6-23) Iatu anakna Korah disanga:
Asir, Elkana na Abiasaf; mintu'na te
pa'rapuanna to Korah.
25 (6-24) Iatu Eleazar, anakna Harun,
naala misa'i tu anakna Putiel napobainei,
tu umpadadianni Pinehas. Mintu'na to
pangulunna rapunna to Lewi naposanga
sanga pa'rapuanna.
26 (6-25) Iamotu Harun sola Musa, tu
mangka Nanii PUANG ma'kada, Nakua:
Solanni tu to Israel tassu' lan mai tondok
Mesir unturu' mintu' tuntunanna.
27 (6-26) Iamotu ma'kada lako Firaun,
datu Mesir, anna eloranni tu to Israel
tassu' lan mai tondok Mesir. Iamora tu
Musa sola Harun.

Musa sola Harun umpogau’ tanda kalle-kallean dio olona Firaun

6:28–7:13 (6:27–7:13)

28 (6-27) Iatonna ma’kada tu PUANG
lako Musa dio tondok Mesir,
29 (6-28) susite tu kadanNa, Nakua:
Akumo PUANG; parampoanni Firaun,
datu Mesir tu mintu’na Kupokadangko.
30 (6-29) Mebalimi tu Musa dio oloNa
PUANG, nakua: Iatu aku te, to magasa
pudukna’; ma’apai na la umperangiina’
Firaun!
7 1 Ma’kadami PUANG lako Musa,
Nakua: Kupabutungko Puang Matua
lako Firaun; na Harun kakammu la
butung nabimmu.
2 Ikomo la umpokadai tu mintu’
Kupasanangko na Harun kakammu
la ma’kada lako Firaun, kumua anna
eloranni tu to Israel tassu’ lan mai
tondokna.
3 Apa Aku la umpabattuk penaanna
Firaun sia Aku la umpabudai tu tanda
mangnga sia tanda kalle-kalleangKu lan
tondok Mesir.

4 Apa tae’ na la unturu’i Firaun tu
kadammi sola dua. Iamoto angku la
umpata’pai lima tu Mesir sia ussolanni tu
surodadungKu, iamotu mintu’ taungKu
Israel lan mai tondok Mesir tete dio
ukungan kapua.
5 Anna issanni to Mesir kumua Akumo tu
PUANG, ke unnangka’mo’ limangKu lan
tondok Mesir sia ussolanni tassu’ tu to
Israel lan mai tau iato mai.
6 Napogau’mi Musa sola Harun susito;
susitu Napokadanni PUANG, susi dukamo
napogau’ to.
7 Iatonna ma’kada sola duai lako Firaun,
karuamo pulona taunna tu Musa, na
Harun karuapulona ntallu taunna.
8 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sola
Harun, Nakua:
9 Ianna ma’kada tu Firaun lako kalemi,
nakua: Patiroanna’ tu tanda mangnga,
la ma’kadako lako Harun: Alai tu
tekkenmu; pempa’nakanni rokko padang
dio olona Firaun, anna dadi ula’.
10 Malemi tu Musa sola Harun mennolo
lako Firaun, anna pogau’i sola duai
susitu pepasanNa PUANG lako kalena;
napempa’nakanni Harun tu tekkenna dio

olona Firaun sia mintu’ to mase’ponna,
anna dadi ula’.
11 Natambaimi Firaun tu mintu’ to
paissan sia mintu’ balik mata, na mintu’
tu to Mesir den issan-issanna umpogau’
dukai susito tete dio basa-basana.
12 Pada napempa’nakammi tu tekkenna,
anna dadi ula’, apa naamma’ nasang
tekkenna Harun tu mintu’ tekkenna tau
iato mai.
13 Makarra’mi penaanna tu Firaun, anna
tae’ naperangii tu kadanna sola duai,
susitu Napokada PUANG.

Kamandasan bunga’na: uai dipopembali rara

7:14-25

14 Nakuami PUANG lako Musa:
Tang nakalo’mo penaanna Firaun la
urrampananni tu bangsa iate male.
15 Ianna melambi’ malemoko mennolo
lako Firaun; inang biasa male rokko
salu; la bendanko umpeagi dio biring
salu Nil ammu tangkei tu tekken denmo
namembali ula’.
16 Sia pokadanni lako, kumua: Iatu
PUANG, Kapenombanna to Ibrani

ussuana’ umparampoi lako kalemi te
kada iate: Rampananni tu taungKu
male la umpenombaiNa’ dio padang
pangallaran, apa tonganna sae lako
totemo tae’ mituru’i tu kadangku.
17 Iamoto nakua kadanNa PUANG: Diona
te apa iate la munii unnissanni, kumua
Akumo tu PUANG: tiromi iate tekken
kutoe, la kusambakan uai diong salu Nil,
anna membali rara.
18 Sia mintu’ bale, tu lan salu Nil la mate,
naurunganni bubosi tu salu Nil, natang
tiamma’ nairu’ to Mesir.
19 Sia Nakuapa PUANG lako Musa:
Pokadanni Harun: Alai tu tekkenmu,
angka’i tu limammu lako mintu’ uai to
Mesir, lako mintu’ salunna sia kalo’na sia
limbongna sia lako mintu’ pa’rampunan
uainna, kumua anna membali rara; nake
nanii nasangi rara tu mintu’ lili’na tondok
Mesir, la lan lu busso kayu, la lan lu
busso batu.
20 Napogau’mi Musa sola Harun susite
kadanNa PUANG, naangka’i tu tekkenna
nasambakki tu uai diong salu Nil dio
olona Firaun sia dia olona mintu’ to
mase’ponna; membali rara nasangmi tu
mintu’ uai diong salu Nil.

21 Mate nasangmi tu mintu' bale diong
salu Nil naurunganni bubosi tu uainna sia
tang nasaramo nairu' to Mesir; dadimi
rara lan mintu' tondok Mesir.
22 Apa mintu' to Mesir unnampui
issan-issan umpogau' dukai susito tete
dio basa-basana, naurunganni makarra'
tu penaanna Firaun, sia tae' naturu'i tu
kadanna sola duai, susito Napokadanna
PUANG.
23 Memboko'mi tu Firaun sule lako
tongkonan layukna sia napasalai duka
penaa te apa iate.
24 Apa mintu' to Mesir mambo'bok tiku
lao salu Nil undaka' uai diiru', belanna
iatu uai salu tang disaramo diiru'.
25 Susimoto anna ganna' pitung allo
mangkanna Nabamba PUANG tu salu Nil.

Kamandasan ma'penduanna: iamotu tokko' ussitutu'i tondok

8:1-15

8 1 Mangkato Nakuami PUANG lako
Musa: Maleko mennolo lako Firaun,
pokadanni: Inde sia tu kadanNa PUANG,
Nakua: Rampananni tu taungKu, namale
umpenombaiNa'.

2 Iammu manoka unneloranni tu tau iato
male, manassa la Kupandasa tu mintu'
lili'na tondokmu, Kuparampoi tokko'.
3 Naurungan iatu salu Nil
umpasikarangan tokko' tassu', anna
kendek langngan tongkonan layukmu sia
la tama bilik patindoammu, ondongpi
la langngan inan mamma'mu, sia tama
banuanna mintu' to mase'ponmu sia
mintu' taummu sia tama dapo'mu sia
tama pa'ta'pungammu.
4 Sia la nakendekkiko tu tokko' iato
sia mintu' taummu sia mintu' to
mase'ponmu.
5 Sia Nakuapa PUANG lako Musa:
Pokadanni Harun: Angka'i tu limammu
mutoei tu tekkenmu lako mintu' salu sia
kalo' sia limbong, ammu pakendekki tu
tokko' langngan tondok Mesir.
6 Naangka'mi Harun tu limanna lako
mintu' to' uai Mesir, anna kendek tu
tokko' ussitutu'i tondok Mesir.
7 Iatu to paissan-issan umpogau'
dukai susito tete dio pa'basa-basana,
napakendekki tokko' tu tondok Mesir.
8 Natambaimi Firaun tu Musa sola Harun
nama'kada nakua: Palaku tongan-
tonganni lako PUANG, anna pasoro'i

te mintu’ tokko’ dio mai kaleku sia dio
mai mintu’ taungku, angku eloranni
tu bangsa iato male la memala’ lako
PUANG.
9 Ma’kadami Musa lako Firaun nakua:
Iake nakalo’i penaanna puangku
napokadan tonganna’ piranra angku la
umpassambayangangkomi sola mintu’ to
mase’ponmi sia mintu’ taummi, kumua
anna dipisanni tu tokko’ dio mai kalemi
sia lan mai mintu’ banuammi, anna
diong mannamo salu Nil nanii.
10 Ma’kadami Firaun nakua: Masiang.
Nakuami Musa: Melo, susitu kadammi
puang; ammi issanni kumua PUANG,
Kapenombangki tae’ sangtintinna.
11 Mintu’ tu tokko’ la soro’ dio mai kalemi
sia dio mai mintu’ banuammi sia dio mai
mintu’ to mase’ponmi sia dio mai mintu’
taummi; anna diong mannamo salu Nil
nanii.
12 Soro’mi tu Musa sola Harun dio mai
olona Firaun, anna meongli’ tu Musa
lako PUANG diona tu mintu’ tokko’ tu
Napandasan Firaun.
13 Napogau’mi PUANG situru’ palakunna
Musa, anna mate tu mintu’ tokko’ lan lu
banua sia tarampak sia pa’lak.

14 Napopa’tombon-tombonmi tau
narampun, naurungan bubosi tu tondok.
15 Iatonna tiromi Firaun kumua radanmo
tu kamandasan, magasaomi penaanna,
naurungan tang umperangii tu kadanna
sola duai, susitu Napokada PUANG.

Kamandasan ma’pentallunna: iamotu katamuk ussamboi tondok

8:16-19

16 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Pokadanni Harun: Angka’i tu tekkenmu,
sambakki tu barra’-barra’, anna membali
katamuk lan lu mintu’ tondok Mesir.
17 Napogau’mi sola duai susito;
naangka’mi Harun tu lima untoena
tekkenna, anna sambakki tu barra’-
barra’, anna ta’pa tu katamuk lako to lino
sia lako olo’-olo’. Mintu’ tu barra’-barra’
membali katamuk lan mintu’ tondok
Mesir.
18 Natobami to paissan-issan umpogau’i
susito tete dio pa’basa-basana, la
umpabu’tu katamuk, apa tae’ nakullei;
ta’pami tu katamuk dio lu mintu’ to lino
sio dio lu mintu’ olo’-olo’.

19 Ma’kadami tu mintu’ to paissan-issan
lako Firaun, nakua: Iamote tu rakka’Na
Puang Matua! Apa makarra’ tu penaanna
Firaun naurungan tae’ naturu’i tu
kadanna, susitu Napokada PUANG.

Kamandasan ma’penna’pa’na: iamotu tabuan ussamboi tondok

8:20-32

20 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Masiang mela’bikko millik, ammu male
mennolo lako Firaun; biasa male rokko
salu; la mupokadan kumua: Susite tu
kadanNa PUANG: Eloranni tu taungKu
male anna menomba lako Kaleku.
21 Ianna tae’ murampananni tu
taungKu male, manassa la umpasaeNa’
tabuan lako kalemu sia lako mintu’ to
mase’ponmu sia mintu’ taummu sia
tama mintu’ banuammu, naurunganni
ussitutu’i tu banuanna mintu’ to Mesir,
susi duka tu padang nanii tu tau iato
mai.
22 Apa allo iato la Kupasenga’ tu tondok
Gosyen, tu napa’tondokki taungKu,
kumua da naden tambolik dio, ammu

issanni, kumua Akumo, tu PUANG,
ma’dioren lan tondok iate.
23 Sia la Kulendokan tu taungKu lan mai
bangsamu. Masiang bangsiamo anna la
dadi te tanda iate.
24 Napogau’mi PUANG susito; ta’kala
saemi tu tabuan lendu’ budanna tama
tongkonan layukna Firaun sia banuanna
mintu’ to mase’ponna sia ussamboi
mintu’ tondok Mesir, naurunganni narua
kamandasan tu tondok iato napobua’
tabuan.
25 Natambaimi Firaun tu Musa sola
Harun, nakua: Malemokomi, ammi
memala’ lako Kapenombammi lan
tondok iate.
26 Apa nakua Musa: Umba la
kikua la umpogau’i tu iannato?
Ma’dinrakannika umpemalaranni lako
PUANG, Kapenombangki tu apa nakagalli
to Mesir? Iake la kipemalaranni tu
apa nakagalli to Mesir, dio pentirona,
tae’raka na la ulladangkanni batu?
27 Elorangkanni male tama padang
pangallaran lingkan tallung allo, angki
memala’ lako PUANG, Kapenombangki,
susitu Napokadangkan.

28 Ma’kadami Firaun, nakua: La
kuelorangkomi male ammi memala’
lako PUANG, Kapenombammi, lan
padang pangallaran, podo da mimale
mambela bang. La mipassambayangan
tongan-tonganna’.
29 Nakuami Musa: La malemo’ totemo,
angku mengkamoya-moya lako PUANG,
nasoro’ masiang tu tabuan dio mai
Firaun sola mintu’ to mase’ponna sia
mintu’ taunna; podo natorroi Firaun tu
ma’pakena, damo natang unneloranni te
bangsa iate male memala’ lako PUANG.
30 Mangkato tassu’mi tu Musa dio mai
olona Firaun, namengkamoya-moya
massambayang lako PUANG.
31 Napogau’mi PUANG susitu napokada
Musa, anna soro’ tu tabuan dio mai
Firaun sia mintu’ to mase’ponna sia
mintu’ taunna; moi misa’ tae’mo torro.
32 Apa moi susito, attu ia duka bangsiato
anna umpabattuk, penaanna tu Firaun
naurungan tang naeloran male tu bangsa
iato.

Kamandasan ma’pellimanna: iamotu patuoan siropuan

9:1-7

9 1 Ma’kadami PUANG lako Musa
Nakua: Maleko mennolo lako
Firaun, pokadanni kumua: Nakua
kadanNa PUANG Kapenombanna to
Ibrani: Eloranni tu taungKu male, anna
menomba lako Kaleku.
2 Belanna iake manokako urrampananni
tu tau iato male sia tontongko la
umpatadangi,
3 manassa la Napata’pai lima PUANG
tu mintu’ patuoammu dio lu padang,
iamotu mintu’ darang sia keledai sia
unta sia sapi sia mintu’ bembe’ sola
domba; iamoto tu la Naparampoi ropu
mapannang.
4 La Napasenga’ PUANG tu patuoanna to
Israel anna patuoanna to Mesir, kumua
da naden mate moi misa’ tu mintu’
patuoanna to Israel.
5 Napatantumi PUANG tu attunna,
Nakua: Masiangmo anna la umpogau’i
PUANG tu apa iato lan te tondok.

6 Iatonna masiangmo Napogau'mi
PUANG tu apa iato; mintu' tu patuoanna
to Mesir mate nasangmo, apa iatu
patuoanna to Israel moi misa' tae' duka
mate.
7 Nasuami Firaun tu tau lao inde to lako,
anna moi misa' tae' ia mate tu mintu'
patuoanna to Israel, apa iatu penaanna
Firaun tontong battuk, naurungan tang
naeloran tu bangsa iato male.

Kamandasan ma'pennannanna: iamotu kele

9:8-12

8 Ma'kadami PUANG lako Musa sia Harun,
Nakua: Alakomi au lan mai dapo' ammi
peponnoi pa'ka'panmi, anna samboranni
Musa langngan langi' dio olona Firaun.
9 Au iato la mendadi manissang
sipettiaran ussitutu'i tondok Mesir, anna
iatu mai to lino sia olo'-olo' lan mintu'
tondok Mesir puruan, na iato puru iato
sira'tuk-ra'tuk mendadi kele.
10 Naalami sola duai tu au lan mai
dapo', anna male mennolo lako Firaun,
naamboranni Musa tu au iato langngan
langi', anna puruan tu mai to lino sia

olo’-olo’, nasira’tuk-ra’tuk tu puru iato
mendadi kele.
11 Naurunganni iatu mintu’ to unnampui
issan-issan tang naatta bendan dio
olona Musa, napobua’ puru iato; belanna
pada puruammo tu mintu’ to unnampui
issan-issan sia mintu’ to Mesir.
12 Apa Napamakarra’ PUANG tu
penaanna Firaun, naurungan tae’
naturu’i tu kadanna sola duai, susitu
Napokada PUANG lako Musa.

Kamandasan ma’pempitunna: iamotu uran batu

9:13-35

13 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Masiang melambi’ko millik, ammu male
umpennoloi Firaun, pokadanni: Nakua
kadanNa PUANG, Kapenombanna to
Ibrani: Eloranni tu taungKu male, anna
menomba lako Kaleku.
14 Belanna attu iate la Kupasae tu mintu’
kamandasan landa’ lako kalemu sia lako
mintu’ taummu, ammu issanni, kumua
tae’ padangKu lan mintu’ lino.
15 Moi totemote ma’din Kuangka’ tu
limangKu umparampoiko ropu sia mintu’

taummu, ammu mangsan dao mai
kuli’na padang.
16 Apa tonganna iamo bannangna te
angKu karimmanniko, kumua angKu
patiroangko tu kamatotorangKu; anna
sangangKu dipakalelean lan mintu’ lino.
17 Tontong bangpoko undampa taungKu,
tang mueloran male.
18 Manikale’ attu susite, angKu pasae
uran batu mandu mapannang, tu inang
tae’ lenpa nadadi lan tondok Mesir,
randuk dio mai pamulanna sae lako
totemo.
19 Totemo pesuanni urrampunni tu
mintu’ patuoammu sia mintu’ apammu
dio lu padang, belanna mintu’ to lino
sia patuoan tu dio lu padang sia tang
dirampun tama banua, la mate narua
uran batu.
20 Minda-mindai to mase’ponna Firaun,
tu ungkasiri’ kadanNa PUANG, iamo
umpasere mintu’ rurananna sia mintu’
patuoanna tama banua.
21 Apa mintu’ tu to tang undampang
kadanNa PUANG, iamo umpopa’elo’na
mintu’ rurananna sia mintu’ patuoanna
dio lu padang.

22 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Angka’i tu limammu langngan langi’,
anna sae tu uran batu lan lili’na tondok
Mesir, urrua mintu’ to lino sia mintu’
patuoan sia mintu’ tananan lan lili’na
tondok Mesir.
23 Naangka’mi Musa tu tekkenna
langngan langi’, anNa pasaei PUANG tu
guntu’ sia uran batu sia kila’ sipellepa’-
leparan tama lino: susimoto tu tondok
Mesir Napauranni PUANG uran batu.
24 Sia iatu uran batu sirau kila’ silalle-lalle
lendu’ metakuranna, tae’ bangpa susinna
lan mintu’ tondok Mesir temponna to
Mesir dadi misa’ bangsa.
25 Mintu’ tu apa dio lu padang, la tolino la
patuoan, nasanggang uran batu, sia iatu
mai tananan dio lu padang nasanggang
duka sia iatu mintu’ kayu dio lu padang
napasiapanan.
26 Ia manna tu padang Gosyen, tu
napa’tondokki to Israel, tang narampoi
uran batu.
27 Iatonna attu iato napopetambaimi
Firaun tu Musa sia Harun, anna ma’kada
lako nakua: Tonganna te allo iate
kasalammo’; inang malambu’ tu PUANG,

apa aku, sola mintu’ taungku to kadake gau’.
28 Mengkamoya tonganmokomi lako
PUANG, belanna iatu guntu’ Napasae
Puang Matua sia uran batu metakuran
tongan. Ianna dadi la kuelorangkomi
male, tae’mo ammi la torro.
29 Nakuami Musa lako: Iangku tassu’ lan
mai tondok, la mempala’ patomalina’
langngan PUANG anna radan tu mintu’
guntu’ sia la pa’de tu uran batu, ammi
issanni, kumua PUANG ampunna te lino.
30 Apa kutandai duka tu kamu sia
mintu’ to mase’ponmi, kumua tang
mataku’pokomi dio oloNa PUANG
Kapenomban.
31 Iatu mintu’ kame sia dalle sisikan
napasiapanan uran batu, belanna iatu
dalle sisikan membulimo sia iatu kame
membungamo.
32 Apa iatu mintu’ gandung sia gandung
kapua lise’na, tae’ nasanggang, belanna
tae’ siapa nakeba’tang.
33 Malemi tu Musa dio mai olona Firaun
anna tassu’ lan mai tondok, sia mempala’
langngan PUANG, anna iatu guntu’ sia
uran batu, tae’mo nauranni tu padang.

34 Iatonna tiromi Firaun tu diona uran
sia uran batu sia guntu' pa'demo,
umpogau'omi kasalan sia umpabattuk
penaanna, la ia, la iatu mintu' to
mase'ponna.
35 Umpamakarra'omo penaanna tu
Firaun, naurunganni tang unneloran
to Israel male, susitu kadanNa PUANG
nasa'bu' Musa.

Kamandasan ma'pengkaruanna: iamotu batik

10:1-20

10 1 Ma'kadaomi tu PUANG lako
Musa, Nakua: Malemoko
umpennoloi Firaun, belanna
Kupabattukmo tu penaanna sia
penaanna mintu' to mase'ponna, kumua
angKu paden mintu' tanda mangngaKu
dio lu tau iato mai.
2 Sia ammu potuleranni lako mintu'
ampo bati'mu tu apa Kuparampo untelle
to Mesir sia mintu' tanda mangnga
tu Kupaden dio lu tau iato mai, ammi
issanni, kumua Akumo tu PUANG.
3 Malemi tu Musa sola Harun umpennoloi
Firaun, anna kuai lako: Nakua kadanNa

PUANG, tu Kapenombanna to Ibrani:
Sangapapoko manoka la tunduk dio
oloKu? Eloranni tu taungKu male anna
menomba lako Kaleku!
4 Belanna iake manokako unneloranni tu
taungKu male, manassa masiang angKu
pasae batik lan mintu' lili'na tondokmu.
5 Batik iamoto la ussitutu'i te padang
iate, naurunganni tae'mo paan tu
padang; iamo la umpepurai nakande tu
mintu' tananan, tu torronapa, tu denna
siapa, nara'dakangkomi uran batu, sia
iamo la umpepurai nakande tu kayu tuo
dio lu padangmi.
6 Batik iamoto la ussamboi tu tongkonan
layukmu sia banuanna mintu' to
mase'ponmu sia mintu' banuanna to
Mesir; iatu iannato tae' bangpa natiroi
ambe'mu ba'tu nene' to dolomu dio mai
randukna tau iato mai lolang lan lino
sae lako allo iate. Memboko'mi tu Musa,
anna sere dio mai olona Firaun.
7 Ma'kadami tu mintu' to mase'ponna
Firaun lako Firaun, nakua: Sangapapara
te tau iate la butung poya lako kaleta?
Eloranni tu muane iato mai male
menomba lako PUANG, Kapenombanna.

Tae’paraka miissanni, kumua iatu tondok
Mesir la sabu’mo?
8 Nasolammi tau tu Musa sola Harun
sule umpennoloi Firaun, nakuami Firaun
ungkuanni: Malemokomi menomba lako
PUANG, Kapenombammi! Minda siara tu
la male to?
9 Ma’kadami tu Musa nakua: Mintu’kanni
la male la matua, la mangura sia
mintu’ anakki muane sia baine sia
la ungkaloli’kanni mintu’ sapingki sia
dombaki belanna diomo kaleki tu misa’
pa’gauran lako PUANG.
10 Nakuami Firaun ungkuanni sola duai:
Na PUANGmora urrondongkomi, ke la
susinna kupalalokomi male sola tu mai
anakmi! Kanandaimi, dako’pa naruakomi
kasanggangan.
11 Tae’ ia nasusito, sangadinna kamu
manna tu muane, malemokomi
menomba lako PUANG, belanna
susimoto tu palakummi. Narambaimi tu
tau sola duai dio mai olona Firaun.
12 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Angka’i tu limammu, mupapatui
tu tondok Mesir, anna kendek tu batik
ussamboi tondok Mesir, la umpepurai
nakande tu mintu’ tananan dio lu

padang, tu mintu’ nara’dakna siapa uran batu.
13 Naangka’mi Musa tu tekkenna umpapatui tondok Mesir, pakalan Napasaemi PUANG tu angin lu dio mai rampe matallo tama tondok iato sangallo sangbongi, na iatonna masiang ta’pa napakendekmi angin matallo tu mintu’ batik.
14 Kendekmi tu batik dio lu tondok Mesir, nasitutu’i tu mintu’ lili’na, lendu’ budanna; tu dolona tae’ bangpa batik buda susito, sia undinna tae’ duka la susito.
15 Batik iato ussitutu’imo mintu’ padang, naurungan pi’tuk tu tondok; na iatu mintu’ tananan dio lu padang sia mintu’ bua kayu tu nara’dakna siapa uran batu, tappu’ nasang nakande batik; na iatu malunanna dio lu kayu sia dio lu mintu’ tananan lan nalili’ tondok Mesir tae’ bangmo narantang.
16 Attu iato natikaraimi Firaun umpopetambai tu Musa sola Harun, nakuami: Kasalammo’ lako PUANG, Kapenombammi, sia lako duka kamu.
17 Totemo te pagarri’pi tu kasalangku, ammi mengkamoya langngan PUANG,

Kapenombammi, anNa pasoro'i dio mai
kaleku te kamandasan mepatei.
18 Soro'mi tu Musa dio mai olona Firaun,
anna mengkamoya langngan PUANG.
19 Napasaeammi PUANG angin matampu'
lendu' ma'pamumbukna, anna iatu
mintu' batik napettiaran, napoli'i tama
tasik Teberau; moi misa' batik tae'mo
torro lan mintu' lili'na tondok Mesir.
20 Apa iatu penaanna Firaun
Napamakarra' duka PUANG, naurungan
tae' naeloranni tu to Israel male.

Kamandasan ma'pengkaseranna: iamotu kapi'tukan

10:21-29

21 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Angka'i tu limammu langngan
langi', anna dadi kapi'tukan lan tondok
Mesir, naurunganni ma'din nakaka' tau.
22 Iatonna angka'mi Musa tu limanna
langngan langi', saemi tu kapi'tukan
lendu' mapattangna ussamboi tondok
Mesir lan tallung allo.
23 Moi misa' tau tae' nasipebayo len sia
moi misa' tau tae' napandiu dio inanna
lan to tallung allo, sangadi lako manna

to Israel nanii masero lan mintu’ inan
napa’tondokki.
24 Attu iato napopetambaimi Firaun
tu Musa, anna kuanni, kumua:
Malemokomi, ammi menomba langngan
PUANG, iatu mintu’ sapimmi sia
dombami da’ito natorro bangmo, apa
iatu mintu’ anakmi ma’dinmo misolan.
25 Apa nakua Musa lako: Inang la
mibenkan tu sapi sia domba, la
kipopemala’ pangrere’ sia la kipopemala’
ditunu pu’pu’, sia la kiparandanan
PUANG, Kapenombangki.
26 Iatu mintu’ patuoangki la kibaa,
moi misa’ kalungkungna tae’ angki la
umpatorroi, belanna dio mai mintu’nato
la kinii unnalai, tu la Kipenombanna
langngan PUANG, Kapenombangki;
belanna iake tae’pi kirampo lako,
tae’pa kiissanni umbanna tu sipatu la
kipenomban langngan PUANG.
27 Apa iatu penaanna Firaun
Napamakarra’ PUANG, naurungan
tang unneloranni tu tau iato mai male.
28 Ma’kadami tu Firaun lako Musa,
nakua: Pallaiko dio mai oloku! Kanandai
tongan-tonganni, da mutiro polei tu

lindoku, belanna iake mutiroi tu lindoku,
manassa la dipateiko.
29 Nakuami Musa: Tonganmo te
kadammi; moi pissan tae'mo kula untiro
lindomi.

Kamandasan ma'pessangpulona dipa'peissanan

11:1-10

11 1 Mangkamo tu PUANG ma'kada
lako Musa, Nakua: Misa'mora
tu kamandasan la Kuparampo lako
Firaun sia lako tondok Mesir, namane
unnelorangkomi sola nasang male;
iake naelorammokomi male la
naparukumokomi mallai madomi'.
2 Totemo pokadanni to buda, kumua:
Simisa'-misa' muane sia baine la
umpalakui lako sangbanuanna tu parea
salaka sia bulaan.
3 Tete dio pa'poraianNa PUANG anna
kasokanni to Mesir tu to Israel, ondongpi
iatu Musa to paa lan tondok Mesir,
nakasiri' mintu' to mase'ponna Firaun sia
mintu' to Mesir.

4 Sia nakuapa Musa: Nakua kadanNa
PUANG: Agi-agi ma'tangnga bongi,
angKu salongi te tondok Mesir.
5 Mintu' anak pa'bunga' lan tondok
Mesir la mate, randuk dio mai anak
pa'bunga'na Firaun tu la unnisung dao
isungan kapayunganna sae lako anak
pa'bunga'na kaunan baine dio boko'na
pa'ta'pungan sia anak bunga'na mintu'
patuoan.
6 La sianglean tu tau lan lili'na mintu'
tondok Mesir, tu tae'pa nadadi len sia
tae'mo na la dadi len.
7 Apa dio lu to Israel, moi misa' asu tae'
pandiu umburoroi sia la ungkeke'i tu to
lino ba'tu patuoan, dikua ammi issanni,
kumua iatu PUANG umpasilaenan to
Mesir na to Israel.
8 Attu iato mintu' te to mase'ponmi la
mengkalao anna rampo umpellambi'ina'
sia tukku dio tingayoku, nakua:
Malemokomi sola tu mai to unturu'
bate lalanmi; attu iamoto angku male.
Soro'mi tu Musa dio mai olona Firaun,
nakabu' liu kasengkeanna.
9 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Iatu Firaun tae' naturu'i tu
kadammi, dikua anna iatu mintu' tanda

kalle-kalleangKu dipabuda lan tondok Mesir.
10 Mintu’ tanda kalle-kallean iate napogau’ Musa sia Harun dio olona Firaun. Apa iatu penaanna Firaun Napamakarra’ PUANG, naurungan tang naeloran tu to Israel tassu’ lan mai tondokna.

Kadipondokanna Pa’pasa

12:1-28

12 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sia Harun dio tondok Mesir, Nakua:
2 Bulan iamote tu la mipobulan pamulanna mintu’ bulan, iamo la mipobunga’na mintu’ bulan lan sangtaun.
3 Pokadami lako mintu’ kasirampunan to Israel susite: Iake allo ma’pessangpulonami bulan iate, pantankomi la unnalan kalemi misa’ anak domba sitinaya rapummi, iamotu misa’ anak domba, ke sangdapo’oi.
4 Iake makurangi tu pangala banua ke sangdapo’oi la naalan kalena misa’ domba, melo ke sisolai sangbanuanna, tu

nasiruranan unturu’ bilanganna pangala
banua; la miagian sia la mipasipatuan
kalemi tu anak domba iato.
5 La muala tu misa’ anak domba laki tang
tattan, tu sangtaunnamo; iamotu dio
lu mintu’ domba ba’tu bembe’ la minii
unnalai.
6 La miparandanmo sae lako allo
ma’ pessangpulo a’pa’na bulan iate,
anna mintu’ kasirampunan, iamotu
kombonganna to Israel pantan la urrere’i
ke makaroenmi.
7 Iatu rarana la naala, anna todingi tu
da’dua patongkon ba’ba sia ampang
daona lu ba’ba banua, tu inan nanii tau
ungkandei.
8 Bongi ia dukamoto, anna kandei tau
iato mai tu duku’na, tu dirarangna sia
roti tang diragii, anna pasikandei utan
mapai’.
9 Da mikande mamatai ba’tu iake
ditollo’i, sangadipi ke dirarangi sola
tu mai ulunna, pupunna sia tambuk
barinni’na.
10 Sia da mipatorroi tu misesanna sae
lako masiangna; ianna denpa misesanna
sae lako melambi’, la mitunu pu’pu’.

11 Susimo a’gannato la minii
ungkandei, la ma’tambeke’komi,
sia la massepatukomi, ammi toe tekken;
ammi sarra’i ungkandei; iamoto tu
Pa’pasa dipakarayan PUANG.
12 Bongi ia dukamote angKu la ussalongi
tondok Mesir sia la umpata’pai lima tu
mintu’ anak pa’bunga’ lan Mesir, la to
lino sia olo’-olo’; sia la Kupaolai salunna
tu mintu’ deatanna to Mesir, tonganna
Akumo tu PUANG.
13 Iatu rara iamo la dadi misa’
tanda lako kalemi dio lu banua
minii; iangKu tiromi tu rara iato la
Kulendu’imokomi, naurungan tae’
kamandasan mesanggangan dio lu
kalemi, ke Kupata’paimi lima tu tondok
Mesir.
14 Allo iate la dadi misa’ allo
kapengkilalaiammi; allo iato la
mipakaraya iamo pa’gauran dinii
umpakala’bi’ PUANG; ammi siosso’i
umpakarayai butung aluk matontongan.
15 La ungkandekomi roti tang diragii
pitung allo, apa ia bangsiamo tu allo
bunga’na la minii untibei tu mintu’
ragi lan mai banuammi, belanna
minda-minda ungkande apa-apa diragii

randuk allo tipamulanna sae lako allo
ma’pempitu, la disabu’i lan mai to Israel.
16 Iato allo tipamulanna na allo
ma’pempitunna la den kasirampunan
masallo’, allo iato tae’ nama’din tau
mengkarang, sangadinna ia manna
tu la mikandena simisa’-misa’ ma’din
mipasakka’.
17 Karitutuimi tu aluk ungkande roti
tang diragii, belanna allo ia dukamote
Kusolangkomi tassu’ lan mai tondok
Mesir. Iamoto karitutui te allo iate
misiosso’i umpoaluk matontonganni.
18 Lan to bulan pamulanna, allo
ma’pessangpulo a’pa’na, makaroen la
mikande tu roti tang diragii sae lako allo
ma’penduangpulona mmisa bulan iato,
ke makaroenmi.
19 Lan to pitung allo, tae’ mila unnanna
ragi lan banuammi, belanna minda-
minda ungkande apa diragii, iamo la
disabu’i lan mai kasirampunanna to
Israel la to sae la pa’tondokan.
20 Moi misa’ tae’ mima’din ungkandei tu
apa diragii, sangadinna mintu’komi la
ungkande roti tang diragii lan tondokmi.
21 Natambaimi Musa tu mintu’ to
matua-tua to Israel la sirampun, anna

kuanni: Malemokomi ammi alanni anak
domba tu mintu rapummi, ammi rere'i
tu Pa'pasa.
22 Alami tu supa sangpori, otonni tama
to' rara lan pindan, tedokki tu rara iato
lan mai pindan lako ampang daona lu
sia lako to da'dua patongkon ba'ba, na
iatu kamunna, moi misa' da mitassu'
len lan mai ba'ba banuammi sae lako
masiangna.
23 Iake sumalongmi tu PUANG lan tondok
la umpata'pai lima to Mesir, Natiroi tu
rara iato dio ampang ba'ba daona lu
sia dio to da'dua patongkon ba'ba, la
Nalendu'i PUANG tu ba'ba iato, tae'
Naeloranni tu to pasanggang la tama
banuammi la ma'kasolang-solang.
24 Karitutuimi te pepasan iate; padadii
aluk tipondok matontongan lako kalemi
sia lako mintu' tarukmi.
25 Ke tamakomi tondok tu la
Nakamaseangkomi PUANG, susitu
Napokadanna, la mikaritutui te
kamenomban iate.
26 Sia iake nakutanaikomi anakmi,
kumua: Kamenomban apara tu
mipogau'?

27 La mikua mebali: Iamote tu pemala’
Pa’pasa dipemalaran lako PUANG, tu
lendu’ mana’pa dio mintu’ banuanna to
Israel dio tondok Mesir tonna dipata’pai
lima tu to Mesir, Nakatirinnai tu mintu’
banuanta. Sangtukkuammi tu to buda,
anna menomba:
28 Malemi tu to Israel umpogau’i susitu
Napasanna PUANG lako Musa sia Harun,
susimo napogau’ to.

Kamandasan ma’pessangpulona, iamotu kamateanna anak pa’bunga’na to Mesir

Na katassuranna to Israel lan mai tondok Mesir

12:29-42

29 Iatonna ma’tangngamo bongi
Napata’paimi lima PUANG tu mintu’
anak pa’bunga’ lan tondok Mesir randuk
dio mai anak pa’bunga’na Firaun, tu la
unnisung dao isungan kapayunganna
sae lako anak pa’bunga’na to dipattang
lan pa’tarungkuan sia anak patuoan.
30 Bongi ia dukato millikmi tu Firaun sola
mintu’ to mase’ponna sia mintu’ to Mesir,

siangleammi tu tau lan tondok Mesir,
belanna misa’oi banua tae’ tang nanii
tau mate lan.
31 Bongi ia dukato natambaimi Firaun
tu Musa sola Harun, nakuanni:
Ke’de’mokomi, tassu’mokomi lan mai
mintu’ taungku, la kamu la to Israel;
malemokomi ammi menomba lako
PUANG, susitu kadammi.
32 Sia mintu’ dombami sia bembe’mi
sia sapimmi la mibaa duka, susitu
mipokada. Malemokomi ammi palakuan
dukana’ kasalamaran.
33 Naparuku-rukumi to Mesir tu to Israel,
anna madomi’ tassu’ lan mai tondokna,
belanna nakua: mate nasangkan manii!
34 Naangka’mi tau iato mai tu ta’pung
panglemongna, tu tang diragiipa, sola
palungan roti napasibungku’i pakeanna,
napadaoi palempengna.
35 Napogau’mi to Israel susitu
napepasanan Musa, napalakui lako to
Mesir tu parea salaka sia bulaan sia
pakean.
36 Tete dio pa’poraianNa PUANG anna
kasokanni to Mesir tu to Israel,
naurungan unturu’i tu palakunna.
Susimoto nanii unnalai tu ianan to Mesir.

37 Ke’de’mi tu to Israel, dio mai Raamses
lako Sukot, agi-agi annan ratu’ sa’bunna
muane, senga’pi tu mintu’ pia.
38 Sia buda tau dio mai ma’rupa-rupa
bangsa male sola tau iato mai, sia
bembe’ sia domba sia sapi lendu’
budanna patuoan.
39 Iatu ta’pung panglemong tu nabaa dio
mai tondok Mesir, natunu pa’ranggina
tang diragii, belanna tae’pa nadiragii,
apa dipasassa’ lan mai tondok Mesir,
naurungan tang pakala ma’parandan sia
umpasakkaran kinallo kalena.
40 Iatu to Israel a’pa’ratu’ ntallungpulo
taun masainna torro dio tondok Mesir.
41 Iatonna ma’katampakannamo
a’pa’ratu’ ntallungpulo taunna, allo
ia duka bangsiamoto, natassu’ tu
kaponanna taunNa PUANG lan mai
tondok Mesir.
42 Bongi iato Nanii PUANG ma’kampa,
la umpatassu’ tau iato mai lan mai
tondok Mesir. Bongi iato iamo bongi
nanii ma’kampa umpakaraya PUANG, tu
sipatu napakala’bi’ tongan la nasiosso’i
mintu’ to Israel.

Ba’tu pira-pirapa atoran diona Pa’pasa

12:43-51

43 Ma’kadami PUANG lako Musa sia Harun, Nakua: Inde sia tu apa dipondok diona Pa’pasa: iatu to sae moi misa’ duka da nakandei.
44 Apa iatu mintu’ ruranammu, tu mualli doi’, ke mangkami musunna’i ma’dinmo ungkandei.
45 Apa iatu to tama sae ba’tu to sumaro, da nakandei.
46 Manassa la dikande lan misa’ri banua. Da mubaai tu duku’ iato sun lan mai sia moi misa’ bukunna da mile’toi.
47 Mintu’ kombongan to Israel la umpogau’i to.
48 Iake denni misa’ to sae musolan torro, anna la umpogau’i tu Pa’pasa umpakaraya PUANG, manassa mintu’ taunna muane la disunna’ dolo, namane ma’din sae mentireke’ la umpogau’i, anna dipapada pa’tondokan, apa iatu tang disunna’na, inang tae’ nama’din la ungkandei.

49 Misa’ri atoranna tu pa’tondokan sia to
sae.
50 Napogau’mi mintu’ to Israel susitu
kadanNa PUANG lako Musa sia lako
Harun, susi dukamo napogau’.
51 Iatonna allo ia bangsiamoto Nasolanni
PUANG tu mintu’ to Israel lan mai tondok
Mesir unturu’ mintu’ kaponanna.

Iatu mintu’ pa’bunga’ la dipamarimbangan lako PUANG

13:1-16

13 1 Ma’kadami PUANG lako Musa
Nakua:
2 Pamarimbanganni lako Kaleku tu
mintu’ pa’bunga’, tu bunga’na urrubak
pa’tambukan dio lu to Israel la to lino la
patuoan; Aku tu Puangna.
3 Ma’kadami Musa lako tu to buda,
nakua: Kilalai te allo iate, iamotu allo
katassurammi lan mai tondok Mesir, lan
mai banua minii dipokaunan, belanna
tete dio lima mawatang anNa solangkomi
PUANG tassu’ indete. Iamo bannangna
to na iatu keraginna tae’ mima’din
ungkandei.

4 Allo ia duka te ammi tassu', iamotu
bulan Abib.
5 Iake Nasolammoko PUANG tama
tondokna to Kanaan sia Het sia Amori
sia Hewi na Yebus, tu Naalluran
nene' to dolomu umpalao sumpa, la
Nakamaseangko, iamotu misa' tondok
sebo pangandu' sia tani' enoan, manassa
la mukaritutui te atoran kamenomban
lan bulan iate.
6 Pitung allo munii ungkande roti tang
diragii, na iatu allo ma'pempitu la dadi
misa' allo kapua dipakarayan PUANG.
7 Lan to pitung allo roti tang diragii
manna la dikande, da nakaanan lako
kalemu tu keraginna, ondongpi, da
nakaanan tu ragi dio lu kalemu lan
mintu' lili'na tondokmu.
8 Attu iato la mupokadan mintu' anakmu,
kumua: Iamote tu bannangna apa
Napogau' PUANG lako kaleku, tongku
tassu' lan mai tondok Mesir.
9 Iate iannate la butung misa' tanda dio
limammu sia misa' kapengkilalan dio
kasitammuan matammu, kumua na iatu
atoranNa PUANG dio randan pudukmu,
belanna Nasolammoko PUANG tassu'

lan mai tondok Mesir tete dio lima mawatang.
10 Toe manda'i te aluk tipondok iate lan attu dipamanassa, ke taunnoi.
11 Sia iake Nasolammoko PUANG tama tondokna to Kanaan, susitu mangka umpalao sumpa unnallu'i lako nene' to dolomu, sia ke Nakamaseangko tu tondok iato,
12 manassa la mupamarimbangan lako PUANG tu mintu' pia pa'bunga' urrubak pa'tambukan sia anak pa'bunga'na mintu' patuoan tu dio kalemu, tu lakinna iamo apanNa PUANG.
13 Apa mintu' anak bunga'na keledai la mula'bak misa' domba ba'tu bembe', na iake tae'i mula'bakki manassa la mutoto sokkongna, apa mintu' tu anak pa'bunga'na tolino, iamotu mai anakmu muane la mula'bak.
14 Iake nakutanaiko anakmu muane undinna, kumua: Apara te?, la mukua lako: Nasolammokan PUANG tete dio lima mawatang sun lan mai tondok Mesir, lan mai banua dinii umpokaunankan.
15 Belanna iatonna pamakarra'i Firaun tu penaanna, tae' naelorangkan male, Napatei PUANG tu mintu' anak pa'bunga'

lan tondok Mesir, randuk dio mai
pa'bunga'na tolino sae lako anak
bunga'na patuoan, iamo bannangna
to angku pemalaranni lako PUANG tu
mintu' lakinna, tu bunga'na urrubak
pa'tambukan, apa iatu mintu' anakku
muane tu pa'bunga' kula'bak.
16 Iate iannate la butung misa' tanda
dio limammu sia misa' toding pa'patudu
dio kasitammuan matammu, belanna
Nasolammokan PUANG tassu' lan mai
tondok Mesir tete dio lima mawatang.

To Israel ullamban tasik Teberau

13:17–14:31

17 Iatonna elorammi Firaun tu to buda
male, Nasolan Puang Matua tu tau iato
mai tae' naturu'i tu lalan ma'palulako
tondok Filistin moi anna mandappi',
belanna Nakua Puang Matua: Menassan
manii tu to buda ke untiroi rari, anna
sule lako Mesir.
18 Sangadinna Napasepang Puang
Matua, tu tau iato mai, unnola lalan
ma'palulako padang pangallaran tasik
Teberau. Ke'de'mi tu to Israel tassu' lan
mai tondok Mesir, sakka' pa'bunona.

19 Nabaami Musa tu mintu’ bukunna
Yusuf, belanna napa’pakare’nan Yusuf
lako to Israel, napalaoi sumpa kapua,
nakua: Inang la Nato’longikomi Puang
Matua, na attu iato la mibaa nasang
male tu mintu’ bukungku indete.
20 Ke’de’mi tu tau iato mai dio mai Sukot
anna ma’tenda dio Etam, dio biring
padang pangallaran.
21 Malemi tu PUANG undoloanni, iake
masiang lan misa’ lentong gaun, la
unnanta’i tu tau iato mai dio lu lalan,
na iake bonginna lan lentong api, la
unnarrangi tu tau iato mai, kumua
anna ma’din lumingka la masiangna, la
bonginna.
22 Tae’ natoyang dio mai tau iato mai
tu lentong gaun, ke masiangnai sia iatu
lentong api, ke bonginnai.

14 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
2 Pokadanni to Israel anna tibalik anna
ma’tenda dio tingayona Pi-Hahirot, dio
kasiallaranna Migdol na tasik; ammi
ma’tenda sipatu Baal-Zefon dio biring
tasik.

3 Attu iato la ma’kada tu Firaun diona tu
to Israel nakua: Pusamo tu tau iato mai
sia nakapu’mo padang pangallaran.
4 Aku la umpamakarra’i tu penaanna
Firaun anna ula’i tu tau iato mai, anna
attu iato la umpatarompo’Na’ Kaleku
lako Firaun sia lako mintu’ surodadunna,
naurunganni naissan mintu’ to Mesir,
kumua Akumo tu PUANG. Napogau’mi to
Israel susito.
5 Iatonna parampomi tau lako datu
Mesir, kumua mallaimo tu bangsa iato,
membalimi tu penaanna Firaun sia
penaanna mintu’ to mase’ponna lako to
Israel, anna ma’kada nakua: Ma’apai
anta ma’gau’ susito, anta rampananni
tu to Israel, naurungan tae’mo anta
pokaunanni?
6 Naparandanmi tu keretana, anna
solanni tu mai taunna male.
7 Sia nabaapa tu annan ratu’ kareta
pa’tonno’ sia mintu’ tu kareta senga’
dio tondok Mesir, iatu mintu’nato ganna’
nasang surodadunna.
8 Belanna Napamakarra’ PUANG tu
penaanna Firaun, datu Mesir, naurungan
unnula’i tu to Israel. Apa iatu to Israel

tassu’ umpatarru’ kalingkanna tete dio
kuasa lu dao mai.
9 Naula’ darangmi to Mesir tu tau
iato mai sisola karetana Firaun sia
pakkanarangna sia mintu’ surodadunna,
anna lambi’i, tonna torropa ma’tenda dio
biring tasik sikandappi’ Pi-Hahirot, sipatu
Baal-Zefon.
10 Iatonna reke’mi Firaun,
nabangunammi to Israel tu matanna,
natiroi tu to Mesir, undi dio mai boko’na.
Lendu’mi mataku’na tu tau iato mai,
anna meongli’ langngan PUANG,
11 sia ma’kada lako Musa nakua: Tang
ganna’raka tu lamunan dio Mesir, ammi
solangkanni sae unturu’komi, kumua
angki mate lan te padang pangallaran
iate? Umbara susite penggaurammi
diona te kamibangki tassu’ lan mai
Mesir?
12 Tae’raka kipokadangkomi dio Mesir,
kumua: Popa’elo’na bangmokanni kami,
dai’to napokaunan bangmokanni to
Mesir. Belanna kila’biranmo napokaunan
to Mesir na iatu la mate lan padang
pangallaran iate.
13 Apa ma’kada tu Musa lako to
buda, nakua: Da mimataku’,

pabatta’i tu penaammi, ammi tiroi
tu kadilendokan kapua lu dio mai
PUANG, tu Napadenangkomi allo iate;
belanna iatu mintu’ to Mesir, tu mitiro
allo iate, tae’mo ammi la untiro polei
tontong sae lakona.
14 PUANG duka iatu la parari
ussondakomi, na iatu kamu la
ma’pakappa bangkomi.
15 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Ma’apai ammu meongli’ lako
kaleKu? Suai tu to Israel male indete.
16 Na iatu iko angka’i tu tekkenmu
pa’dulluanni tu limammu tama tasik,
ammu pa’duai tu uainna, anna ma’din
tu to Israel lumingka lan tangnga tasik
unnolai tu marangkena.
17 Apa Aku, la Kupamakarra’ tu penaanna
mintu’ to Mesir, kumua anna tau iato
mai undi unturu’ to Israel, angKu
patarompo’ kaleku lako Firaun sia mintu’
surodadunna sia mintu’ karetana sia
mintu’ pakkanarangna.
18 La naissan mintu’ to Mesir kumua
Akumo tu PUANG, ke umpatarompo’Na
Kaleku lako Firaun sia lako mintu’
surodadunna sia mintu’ pakkanarangna.

19 Iatu Malaeka’Na Puang Matua
tu undoloan baanan to Israel, lele
ma’palulako boko’na tau iato mai sia ia
duka tu lentong gaun dio mai tingayona
tau iato mai anna tulangdan dio boko’na.
20 Saemi lan alla’na surodadu to Mesir
anna baanan to Israel; iatu gaun iato
malillin dio sangbalinna, unnarrang
bongi dio sangbalinna, naurunganni iatu
surodadu tae’ nasireke’ situ’turan bongi
iato.
21 Napa’dulluammi Musa tu limanna
tama tasik anNa pasoro’i PUANG tu uai
tasik iato Napairi’i angin bara’ lu dio
mai rampe matallo situ’turan bongi iato
Napopempadang marangkei tu tasik,
anna tipa’dua tu uainna.
22 Lumingkami tu to Israel lan tangnga
tasik unnolai tu marangkena, na iatu uai
butung to rinding tembo’ dio la’pekna
patomali.
23 Naula’mi to Mesir tu tau iato mai,
naturu’i tama tangnga tasik, iamotu
mintu’ darangna Firaun sia mintu’
karetana sia mintu’ pakkanarangna.
24 Iatonna dannarimo Natiromi PUANG
lan mai lentong api sia gaun tu surodadu

to Mesir, anNa patirambanni tu surodadu
to Mesir.
25 Napalammak tu mintu’ roda karetana
tau iato mai, sia Napamale’lan lumingka,
naurunganni ma’kada tu to Mesir, nakua:
Melo ke mallaiki’ dio mai to Israel,
belanna PUANG urrondongi tu tau iato
mai urrarii to Mesir.
26 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Pa’dulluanni tu limammu tama tasik,
anna lolong sule tu uainna ungkabu’
mintu’ to Mesir sia lako mintu’ karetana
sia pakkanarangna.
27 Napa’dulluammi Musa tu limanna tama
tasik, anna lolong sule tu uai tasik rokko
salinna tonna berre’mo allo; mallaimi tu
to Mesir nasitammu tu uai iato; susimoto
tu PUANG unnula’ mintu’ to Mesir tama
tangnga tasik.
28 Lolongmi sule tu uai tasik ussamboi tu
mintu’ kareta sia pakkanarang sia mintu’
surodadunna Firaun, tu unturu’mo to
Israel tama tasik; mintu’i tu tau iato mai
tae’ bangi misa’ tilendok.
29 Apa iatu mintu’ to Israel unnola
karangkean lan tangnga tasik, na
iatu uainna butung rinding tembo’

umpetangngai dio kananna sia dio
kairinna.
30 Susimo kaNarampananna PUANG to tu
to Israel dio mai limanna to Mesir to allo
iato; anna tiroi to Israel tu to Mesir mate
situlambenan dio biring tasik.
31 Attu iato natiro to Israel tu penggauran
matoto' Napogau' PUANG lako mintu'
to Mesir; anna kataku'i tau iato mai tu
PUANG sia napatongan tu PUANG sia
iatu Musa, taunNa.

Penanianna Musa dio biring tasik Teberau

15:1-21

15 1 Attu iato napenaniammi Musa
sola to Israel tu nanian iate
umpudi PUANG, nakua: La menanina'
umpudi PUANG, belanna matande tongan
tu kamala'biranNa, Napembuangan tu
darang sia to ussakei tama tasik.
2 PUANGmo tu oto'na kamatotorangku
sia oto'na pa'pudiangku,
Nanii bu'tu kamakarimmanangku.
Iamo Kapenombangku,
Iamoto angku la umpangke'i,

Iamo Kapenombanna ambe’ku, iamoto
angku la umpudii.
3 PUANGmo tu To lalong lan Kasirarian;
PUANG, iamoto tu sanganNa.
4 Mintu’ karetana Firaun sia mintu’ petoe
kassa’na Napembuangan tama tasik; sia
mintu’ lalong pa’tonno’na dao kareta
dilammu’ tama tasik Teberau.
5 Tau iato mai nasamboi tasik kalua’;
sia butung to batu tallanmo rokko liku
mandalan.
6 O PUANG, mala’bi’ tu lima kananMi
diona kamatotoran,
O PUANG, lima kananMi unnisak-nisakki
tu uali iato.
7 Tete dio kamala’biran kapuaMi, amMi
sanggangi tu mintu’ to pabali-bali lako
kalemi;
Mipalalomo tu kasengkean maparrangMi,
anna mampu’i tu tau iato mai butung
ta’pian.
8 Diona angin sun dao mai illongMi anna
dipopa’patuku-tuku tu uai;
sia iatu uai saba’ tulangdan susi sapan,
sia mintu’ bombang makko lan atena
tasik.

9 Ma’kadami tu uali, nakua: La
mangula’na’, la kupellambi’i, la
untaa-taana’ pangrampa;
iatu penaangku la kupatosso lako tau
iato mai sia la unnonokna’ la’bo’ku;
limangku la ussanggangi tu tau iato mai.
10 Apa Kamu umpa’pamurrusan
penaanMi, anna samboi tasik tu tau iato
mai; tallanmo tu tau iato mai butung
tumarra rokko uai mongngo’.
11 O, PUANG, iatu mintu’ deata mindara
tu la ussitinti-batuangKomi, mindara
tu susimMi, dipatarompo’ tete dio
kamaindanan,
metakuran tete dio penggauran
kapudian, tu umpogau’ tanda kalle-
kallean.
12 Mane unnangka’Komi lima kananMi,
naampello’mi kuli’na padang tu tau iato
mai.
13 Belanna kamaturu-turuamMi Misolanni
te bangsa iate, tu Milendokan;
Sia tete dio kamatotoramMi amMi paela’
mana’pai lako inan maindanMi.
14 Napelelemi tu mai bangsa, anna
sipa’parondoan;
narampoimi kapa’pagegean tu
pa’tondokan Filistin.

15 Attu iato tirambanmi pangulunna
Edom, narampoimi kapa’pagegean tu
mintu’ to paa dio Moab, iatu pa’tondokan
Kanaan sipa’parondo-rondoan.
16 Narampoimi kamatakuran sia
katirambanan tu tau iato mai, tang
tilento ten to batu tete dio takia’
mawatangMi, anna tarru’ bang lumingka
tu mintu’ taumMi, o PUANG, anna tarru’
bang lumingka tu mintu’ taumMi, tu
Miappa’.
17 Kamu ussolanni tama tu tau iato
mai, amMi patunannangi dao buntu
mana’Mi; o PUANG, dio inan Mipadadi
kao’koramMi, dio inan maindan, tu
Mipabendan, o Puang.
18 Iatu PUANG ma’parenta tontong sae
lakona.
19 Iatonna saemo tu mintu’ darangna
Firaun sola karetana sia pakkanarangna
tama tasik, Napalolong sulemi PUANG
tu uai tasik lako tau iato mai, apa iatu
to Israel unnola karangkean lan tangnga
tasik iato.
20 Naalami Miryam, nabi baine, anak
daranna Harun tu ganda’-ganda’, anna
tassu’ tu mintu’ baine unturu’i, anna
undedek ganda’-ganda’ sia ma’gellu’.

21 Natindokmi Miryam tu penanianna tau
iato mai, nakua:
Menanimokomi umpudi PUANG, belanna
matande tongan tu kamala'biranNa;
Napembuangan tu darang
sia to ussakei tama tasik.

To Israel ke'de' dio mai tasik Teberau lako Elim

15:22-27

22 Mangkato nasuami Musa tu to Israel
ke'de' dio mai tasik Teberau, anna male
ma'palulako padang pangallaran Syur;
lumingkami lan padang pangallaran
tallung allo apa tae' naappa' uai.
23 Rampomi tu tau iato mai lako Mara,
apa iatu uai dio Mara tae' nadiiru'
belanna mapai', iamoto nasangai tau
Mara.
24 Attu iato sipa'nuku-nukuammi tu tau
iato mai lako Musa, nakua: Apara la
kiiru'?
25 Meongli'mi tu Musa lako PUANG,
Napadulluanni PUANG misa' kayu,
nabuangi tama uai iato, anna malino.
Indemo to dio Nanii umpokadanni tu tau

iato mai tu aluk Napondok sia atoran sia
inde dukamoto Nanii untobai.
26 Sia ma'kadapa tu Puang, Nakua: Iake
muperangii tonganni tu kadanNa PUANG,
Kapenombammu sia mupogau' tu apa
malambu' dio oloNa sia mutananni
talinga duammu tu mintu' pepasanNa
sia mukaritutui tu mintu' apa Napondok,
manassa mintu' tu saki Kupata'pa lako
to Mesir, moi misa' tae' la Kupata'pa
lako kalemi, belanna Akumo PUANG, To
ma'dampimmu!
27 Rampomi tu tau iato mai lako Elim;
inde to dio den sangpulo dua kalimbuang
boba sia pitungpulo koroma, anna
ma'tenda inde to sikandappi' to' uai.

Diona puyo sia manna sia atoranna allo katorroan

16:1-36

16 1 Iatonna ke'de' nasangmo tu
tau iato dio mai Elim, rampomi
tu mintu' kombonganna to Israel
tama padang pangallaran Sin, tu
naparitangnga Elim na Sinai, tonna allo
ma'sangpulo lima bulan ma'penduan
randukna tassu' lan mai tondok Mesir.

2 Mintu’ tu kombonganna to Israel
sipa’nuku-nukuan lako Musa sia Harun
lan padang pangallaran.
3 Ma’kadami tu to Israel lako sola
duai, nakua: A’a melo kengki mate
Napata’paiora limanNa PUANG dio
Mesir tongki untingayoipa kurin nanii
duku’ sia ungkande roti sadia’ki,
apa misolammokan tama te padang
pangallaran la umpamate tangdia’i te
kombongan iate.
4 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Tiromi, angKu paurannikomi roti
dao mai langi’, anna tassu’ tu to buda
urrampunni tu silasanna keallo-keallo,
kumua angKu tobai ba’tu la naturu’ siai
tu Sukaran alukKu, ba’tu tae’i.
5 Iake allo ma’pennannanni la napasakka’
tu apa la nabaa tama, iatu iannato
la penduan pada tu narampunna
keallo-keallo.
6 Ma’kadami tu Musa sola Harun lako
mintu’ to Israel: Makaroen iate la
miissan, kumua PUANGmo tu mangka
ussolangkomi sun lan mai tondok Mesir.
7 Sia masiang melambi’, ammi tiroi
tu kamala’biranNa PUANG, belanna
iatu pa’nuku-nukummi ussayu PUANG

Narangimo. Apa tau aparakan te sola
dua, ammi ma'nuku-nukura lako kaleki?
8 Sia nakuapa Musa: Iake
Napakandekomi duku' PUANG te
makaroen iate sia masiang melambi'
roti sadia'mi, iamotu belanna Narangimo
PUANG tu pa'nuku-nukummi, tu
mipa'nuku-nukuan lako Kalena. Apa tau
aparakanni te? Iate pa'nuku-nukummi
tae' nalulako kaleki, sangadinna lu lako
PUANG.
9 Mangkato ma'kadami Musa
lako Harun, nakua: Pokadanni
mintu' kasirampunanna to Israel:
Mentireke'komi dio oloNa PUANG,
belanna Narangimo tu pa'nuku-
nukummi.
10 Iatonna marassan tu Harun ma'kada-
kada lako mintu' kombonganna to Israel,
anna messaile tu tau iato mai lako
padang pangallaran, ta'kala paanmi tu
kamala'biranNa PUANG lan gaun.
11 Attu iato ma'kadami tu PUANG lako
Musa, Nakua:
12 Kurangimo tu pa'nuku-nukunna to
Israel; pokadanni, kumua iate makaroen
iate la ungkandekomi duku', anna
masiang melambi' la dipedia'ikomi roti,

ammi issanni, kumua Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.
13 Makaroen ia dukato, saemi ba'tu
sangapa budanna puyo, naurungan
ussitutu'i tu mintu' to' tenda iato, sia
iatonna melambi'mo denmi ambun
ussitutu'i tiku lao tu to' tenda iato.
14 Iatonna kendekmo tu ambun
iato, pakalan, dao lu kuli'na padang
pangallaran iato, den apa sibarinni' sia
messissik, barinni' susi damo'dio lu
padang.
15 Iatonna tiromi to Israel sipa'kada-
kadami: Apara te? belanna tae' natandai.
Nakuami Musa lako tau iato mai: Iamote
tu roti Nabenkomi PUANG la mipokande.
16 Iamote tu kada Napepasanan PUANG,
Nakua: Rampunni dio mai tu silasanna
mikande simisa'-misa'komi, la simisa'-
misa'komi urrampunanni tu mintu' to
lan tendami sanggome', ke misa'oi tau
situru' tu bilanganna.
17 Napogau'mi to Israel susito; pantan
narampun, den buda, den sidi'.
18 Apa iatonna suka'i, iatu to urrampunni
buda, tae' nala'bi, sia iatu to urrampunni
sidi', tae' nakurang, pantan narampunmo
silasanna nakande.

19 Nakuami Musa lako tau iato mai: Moi
misa’ tau tae’ nama’din umpatorroi tu
sesanna sae lako melambi’na.
20 Apa den tu tau pira tae’ naturu’i tu
kadanna Musa sia unnannai tu sesanna
sae lako melambi’, anna ulliran sia
bubosi. Iamoto anna mandu sengke tu
Musa lako tau iato mai.
21 Pada narampunmi tau iato mai,
ke melambi’oi tu silasanna nakande,
belanna iake mapana’mi allo, lollo’mi tu
manna.
22 Iatonna allo ma’pennannanna
narampunmi tau iato mai tu roti
manglokkon penduan, iamotu siduang
gome’ misa’oi, anna male tu pangulunna
kasirampunan umpokadanni Musa tu apa
iato.
23 Ma’kadami Musa lako tau iato mai
nakua: Inde sia tu Napokada PUANG:
Masiangmo tu allo katorroan, iamotu
allo katorroan dipamaindanan PUANG;
iamoto gorengmi totemo tu apa la
migoreng sia nasumi tu apa la minasu
na iatu la’binna patorroi sia nannai sae
lako masiang melambi’.

24 Nanannami sae lako masiangna susitu
napa'parentan Musa, anna tae' nabubosi
sia tae' duka naulliran.
25 Nakuami Musa: Kandemi te allo iate;
allo iamote tu allo katorroanNa PUANG;
allo iate tae' mila unnappa'i dio lu
padang.
26 Annan allona la minii urrampunni, apa
allo ma'pempitu, iamo allo katorroan,
allo iato tae' na la den.
27 Iatonna allo ma'pempitu denmi ba'tu
pirai tu tau iato tassu' la urrampunni,
apa moi misa' tae' naappa'.
28 Attu iato ma'kadami PUANG lako Musa,
Nakua: Sangapapakomi mengkailing la
ungkaritutui tu mintu' pepasanKu sia
Sukaran alukKu?
29 Pengkilalai, kumua Napa'kamaseanmo
PUANG tu allo katorroan lako kalemi;
iamoto anna lan allo ma'pennannan
Nabenkomi tu roti silasa lan to duang
allo. Iamoto ammi pantan mari'pi bang
dio to' inanmi; moi misa' tau tae'
nama'din tassu' lan mai to' inanna, to ke
allo ma'pempitu.
30 Susimoto tu tau iato mai untorroi
mengkarang tonna allo ma'pempitu.

31 Nasangaimi to Israel manna; iatu
apa iato mabusa susi lise’ katumba’ na
kandeanna susito deppa sirau uai tani’.
32 Ma’kadami Musa nakua: Inde sia
tu Napepasanan PUANG: Ponnoi
sanggome’ tu apa iato, ammi nannanni
mintu’ ampo bati’mi, anna tiroi tu
roti Kupakandeangkomi lan padang
pangallaran iate tongKu solangkomi
tassu’ lan mai tondok Mesir.
33 Sia nakuapa Musa lako Harun: Alako
misa’ busso, patamai manna sanggome’,
ammu patorroi dio oloNa PUANG, la
dinannan mintu’ ampo bati’mi.
34 Susitu pepasanNa PUANG lako Musa,
napatorromi Harun dio tingo Kasa’bian,
la dinanna.
35 Iatu to Israel ungkande manna
patangpulo taunna sae lako tamanna
tondokna tau, manna bang nakande tu
tau iato mai sae lako rampona dio angge
lili’na tondok Kanaan.
36 Iatu sanggome’ iamotu taan
pesangpulona misa’ epa.

Uai sun lan mai buntu batu dio Masa sia Meriba

17:1-7

17 1 Mangkato, ke’de’mi tu mintu’
kasirampunanna to Israel dio mai
padang pangallaran Sin, anna ma’bongi
ba’tu pempiran-piran dio lu lalan, susitu
parentaNa PUANG, anna torro ma’tenda
dio Rafidim, apa inde to dio tae’ uai la
nairu’ tu tau iato mai.
2 Iatonna attu iato iatu to buda unggaga
Musa, nakua: Benkanni uai, angki iru’i!
Nakuami Musa lako tau iato mai: Ma’apai
ammi gagana’? Ma’apai ammi toba
PUANG?
3 Indeto dio ma’rang tu to buda la morai
unniru’ uai, iamoto anna ma’nuku-nuku
lako Musa, nakua: Ma’apai ammi
solangkanni tassu’ lan mai tondok Mesir,
la mipateirakannika sola mintu’ anakki
sia patuoangki, mate ma’rang?
4 Attu iato meongli’mi tu Musa langngan
PUANG, nakua: Apara la kugauranni te
bangsa iate? Sattu’mora naleba’na’ batu.
5 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Doloko dio tingayona tu to buda sia

solanni tu to matua-tua to Israel,
ammu toei tu tekkenmu, tu mangka
musambakan salu Nil, mumale.
6 Tiromi, la bendanNa' dio tingayomu dao
buntu batu Horeb; la musambakki tu
buntu batu iato, anna sun tu uai lan mai,
anna iru'i to buda. Napogau'mi Musa
susito dio tingayona mintu' to matua-tua
to Israel.
7 Nasangaimi Masa sia Meriba tu inan
iato, belanna kapa'gaganna to Israel sia
belanna natoba tau iato mai tu PUANG,
nakua: Ba'tu la denni tu PUANG lan
tangngata ba'tu tae'i?

To Israel untalo to Amalek

17:8-16

8 Saemi tu to Amalek sirari to Israel dio
Rafidim.
9 Ma'kadami tu Musa lako Yosua, nakua:
Tonnorangki' ba'tu pira-pira muane,
ammu tassu' urrarii to Amalek. Masiang
la bendanna' dao botto tanete iato angku
toei tu tekkenNa Puang Matua.
10 Napogau'mi Yosua susitu napasan
Musa lako kalena, nararii tu to Amalek.

Kendekmi tu Musa sia Harun sola Hur
langngan botto tanete.
11 Ianna popempala'i tu limanna Musa
langngan langi', patalo tu to Israel, apa
ianna parokkoi tu limanna, patalo tu to
Amalek.
12 Mata'ka'mi tu limanna Musa, iamoto
naalai sola duai tu batu misa' napatorro
diongna lu, anna unno'ko' dao; anna
tulakki Harun sola Hur tu limanna
patomali misa'i dio kairinna, misa'i
dio kananna, naurunganni bantang tu
limanna sae lako lambunna allo.
13 Susimoto tu Yosua untalo pa'dangi tu
to Amalek sola tu mai surodadunna.
14 Ma'kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Sura'i te tama misa' sura', la dadi misa'
kapengkilalan la dinanna batu silambi'
sia patobangi tama talinga duanna Yosua
te kada iate, kumua Aku la umputtai tu
mintu' kapengkilalan diona Amalek lan
nasambo langi'.
15 Napabendanni Musa tu misa' inan
pemalaran, anna sangai: PUANGmo tu
kupobandera!
16 Nakuami: Sipatu tu lima ma'palulako
isungan kapayunganNa PUANG! Iatu rari

lu dio mai PUANG la unnea to Amalek landa’ sae lako ampo bati’na.

Yitro sae untammui Musa

18:1-27

18 1 Narangimi Yitro, to minaa dio Midian, matusanna Musa tu
mintu’ apa Napogau’ Puang Matua lako
Musa sia lako to Israel, taunNa, sia diona
to Israel Nasolan PUANG tassu’ lan mai
tondok Mesir.
2 Nasolammi Yitro, matusanna Musa, tu
Zipora, bainena Musa, tu mangka nasua
Musa sule,
3 sola tu anakna muane da’dua, misa’
disanga Gersom, belanna nakua Musa:
Mangkamo’ to sae lan tondokna tau.
4 Na iatu misa’ disanga Eliezer,
belanna nakua Musa: Kapenombanna
ambe’ku dadi To patunduangku sia
Narampanammo’ dio mai pa’dangna
Firaun.
5 Iatu Yitro, matusanna Musa, sola
anakna Musa sia bainena rampo lako
Musa lan padang pangallaran dio lili’
buntunna Kapenomban, tu inan nanii
ma’tenda.

6 Attu iato mesuami umpokadanni Musa
kumua: Akumo Yitro, matusammu
saemo umpessitammuiko sia ussolanni
tu bainemu sola tu anakna da'dua.
7 Sunmi tu Musa untammui matusanna,
natukku umpenombai sia naudung, anna
sipekutanan diona kamalaga'-lagaranna,
namane male sola nasangi tama
tendana.
8 Nauleleammi Musa lako matusanna
tu mintu' apa, tu napogau' PUANG
lako Firaun sia lako mintu' to Mesir,
belanna to Israel, sia mintu' kamasussan
urrampoi dio lu lalan sia umba Nakua
PUANG urrampananni tu tau iato mai dio
mai mintu'-mintu'na.
9 Sendemi penaanna Yitro-belanna
mintu' kameloan Napogau' PUANG lako
to Israel sia belanna Narampanammo
lan mai limanna to Mesir.
10 Nakuami Yitro: Mintu'na kadipudian lu
langngan PUANG, tu urrampanangkomi
dio mai limanna to Mesir sia lan mai
limanna Firaun.
11 Totemo kuissanmo kumua tarompo' tu
PUANG anna iatu mintu' deata, belanna
Narampanammo te bangsa iate lan mai

limanna to Mesir belanna matampo tu to
Mesir lako tau iato mai.
12 Naalami Yitro, matusanna Musa
tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’
pangrere’ napennoloan lako Puang
Matua; nasae tu Harun sola mintu’
to matua-tua to Israel kumande sola
matusanna Musa dio oloNa Puang Matua.
13 Iatonna melambi’ unno’ko’ tu Musa
umpaolai salunna tu bangsa iato, anna
bendan tu tau iato mai dio olona Musa
randuk dio mai melambi’ sae lako
makaroen.
14 Iatonna tiroi matusanna Musa
tu penggauranna lako bangsa iato
ma’kadami nakua: Umbara susite
penggaurammu lako to buda! Ma’apari
mumisa-misa unno’ko’, anna bendan
nasang tu tau iato mai dio olomu randuk
dio mai melambi’ sae lako makaroen?
15 Mebalimi Musa lako matusanna,
nakua: Iamo bannangna nasae tu tau
iato mai lako kaleku la umpekutanan
atoran lako Puang Matua.
16 Iake denni kara-karana tu tau iato
mai, nasae lako kaleku, kumua angku
paolai salunna tu kara-karana sola
solana; sia angku pokadanni tu mintu’

aluk Napondok Puang Matua sia Sukaran alukNa.
17 Nakuammi matusanna tu Musa: Tae’
namelo tu penggaurammu, ke susii te.
18 La langga’ kalemu, la iko la iatu mai
to musolan; belanna pengkarangan iate
lendu’ magasanna lako kalemu, tae’
mubelai misa-misa ungkarangi.
19 Totemo perangii tu kadangku,
kupokadangko pa’timbangan, anNa
rondongko Puang Matua; melo ke
mennoloko lako Kapenomban bannang
dio bangsa iato sia sorong lakoi Puang
Matua tu mintu’ kara-karana.
20 Sia ada’i tau iato mai tu mintu’ parenta
sia Sukaran alukNa Puang Matua sia
patudui tu lalan sipatu la naolai sia gau’
sipatu la napogau’.
21 Apa la mudaka’ dio lu tau iato
mai tu ba’tu pira-pira to malinta’
sia ungkabangnga’ Puang Matua, sia
manappa’ sia ungkabiri’ saro bu’tu
kadake, ammu angka’i pangulunna to
buda, den pira umpangului sangsa’bu
tau, saratu’ tau, limangpulo tau, na
sangpulo tau.
22 Kumua anna tontong tu tau iato mai
umpaolai salunna tu kara-karana to

buda, na iatu mintu’ kara-kara kapua la
nabaa tau lako kalemu, apa mintu’ kara-
kara bitti’ la nara’ta’ kalena tau iato mai;
na susito la maringngan tu passanammu,
belanna solako umpassanni.
23 Iake mupogau’i susito situru’
pepasanNa Puang Matua, manassa
la batta’ko umpassanni, anna rampo
mana’pa lako inanna tu mintu’ tau.
24 Naturu’mi Musa tu kadanna matusanna
sia napogau’ tu mintu’ apa napepasanan.
25 Napileimi Musa tu to malinta’ lan mai
to Israel, naangka’ pangulunna to buda,
den umpangului sangsa’bu tau, saratu’
tau, limangpulo tau na sangpulo tau.
26 Anna tontong tu tau iato mai umpaolai
salunna tu kara-kara to buda; na iatu
mintu’ kara-kara kapua dipennoloan lako
Musa, apa mintu’ kara-kara bitti’ nara’ta’
kalenamo tau iato mai.
27 Mangkato naelorammi Musa male tu
matusanna, anna sule lako tondokna.

PUANG **umpaombo’ Kalena lako to Israel dao buntu Sinai**

19:1-25

19 1 Iatonna bulan ma’pentallunna
to mangkanna to Israel tassu’ lan
mai tondok Mesir, ia duka bangsiamoto
allo iato anna rampo tu tau iato mai lako
padang pangallaran Sinai.
2 Iatonna ke’de’mo tu tau iato mai dio
mai Rafidim, rampomi lako padang
pangallaran Sinai, anna ma’tenda
dio padang pangallaran iato; leleomi
ma’tenda sipatu buntu iato.
3 Kendekmi tu Musa langngan buntu iato
mennolo lako Puang Matua, metamba
tu PUANG lako kalena dao mai buntu,
Nakua: Susite tu la mupokada lako
bati’na Yakub sia lako tarukna Israel,
kumua:
4 Mitiromo tu apa Kupogau’ lako to Mesir,
umba Kukua urrande pala’komi susi dao
pani’ langkan maega, angKu pasaekomi
lako Kaleku.
5 Iamoto, iammi perangii tonganni tu
kadangKu sia mikaritutui tu basseKu
manassa dio mai mintu’ bangsa kamumo

tu dadi mana'Ku, belanna mintu' lipu
daenan Aku puangna.
6 Kamumo la dadi misa' kadatuan
to minaa sia misa' bangsa
dipamarimbangan dio oloKu. Iate
kada iate la mupokada lako mintu' to
Israel.
7 Saemi tu Musa, natambai tu mintu' to
matua-tua bangsa iato, naparampoi tu
mintu' kada Napokadanni PUANG lako
tau iato mai.
8 Sangrambanammi mebali tu mintu' tau
iato, nakua: Mintu' tu kada Napokada
PUANG la kipogau'! Naparampomi Musa
tu mintu' kadanna to buda lako PUANG.
9 Ma'kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Tonganna songlo'Na' lako kalemu lan
misa' gaun malillin, kumua anna rangii
to buda, ke ma'kadaNa' lako kalemu, sia
anna patonganko tontong sae lakona.
Naparampoomi Musa lako PUANG tu
mintu' kadanna to buda.
10 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Maleko lako to buda, ammu
pemaseroi tu tau iato mai te allo iate sia
masiang; la nabusukki tu pakeanna.
11 Sia la ma'parandan tu tau iato duang
bongi, belanna duang bongi na la songlo'

tu PUANG sae dao buntu Sinai dio
tingayona mintu’ tau iato mai.
12 Iamoto anggeanni tiku lao natorro
salian tu to buda sia pokadanni kumua:
Matangkinkomi, da mikendek langngan
te buntu sia da duka mirumbui tu
biringna; minda-minda urrumbui te
tanete iate, manassa la mate dipatei.
13 Moi misa’ tau tae’ nama’din la
urrumbui, belanna inang la dileba’ batu
ba’tu dipana sae lako matena; la olo’-olo’
la tolino tae’ nadipatuo. Ianna dipannoni
pela’-pela’mo tu tanduk domba, maneri
tau iato mai kendek langngan buntu iato.
14 Solo’mi tu Musa dao mai buntu rokko
to’ to buda, anna pamaseroi tu tau iato
mai, sia pada umbusukki pakeanna.
15 Ma’kadami tu Musa lako to buda,
nakua: Ma’parandankomi sae lako duang
bongi; moi misa’ tau tae’ nama’din
urrumbu baine.
16 Iatonna ma’duang bongian melambi’
dadimi dao buntu iato tu ba’tu pira-pira
guntu’ sia kila’ sia gaun makamban
sia oni tarompe’ pua lendu’ kapuana,
naurunganni sipa’parondoan nasang tu
tau iato mai lan lu to’ tenda.

17 Nasolammi Musa tu tau iato mai lan
mai to’ tenda, napopennoloi lako Puang
Matua, anna bendan dio to’ biring buntu
iato.
18 Mintu’ tu buntu Sinai merambu,
belanna songlo’mo tu PUANG lan api
sae dao, anna kendek tu rambunna,
susi rambu dapo’ sia lendu’ tigega’na tu
mintu’ buntu iato.
19 Iatu oni tarompe’ pua samasai-sainna
sakapua-puana; ma’kadami tu Musa,
Nabalii Puang Matua lan mai guntu’.
20 Iatonna songlo’mo tu PUANG sae dao
buntu Sinai, dao bottona, Natambaimi
PUANG tu Musa langngan bottona, anna
kendek tu Musa.
21 Ma’kadami PUANG lako Musa, Nakua:
Solo’moko, pakilalai tu to buda da
nasuangi tu rompo la umperreke’i
PUANG la mentiro-tiro, kumua da
nasanggang ba’tu pira-pirai tu tau iato
mai.
22 Sia iapa tu mai to minaa tu la mennolo
lako PUANG la umpemaseroi kalena,
kumua da Nakare’dekki PUANG.
23 Ma’kadami Musa lako PUANG,
nakua: Tae’ nama’din tu tau iato mai
ungkendekki te buntu Sinai, belanna

ma’kada tu Puang lako kaleki kumua:
Rompoi tu buntu iate sia pamaindanni.
24 Ma’kadami tu PUANG lako, Nakua:
Malemoko rokko, ammu kendek pole
sola Harun, apa iatu mai to minaa sia to
buda da nasuangi tu rompo la kendek
umperreke’i PUANG, da Nakare’dekki tu
tau iato.
25 Malemi tu Musa rokko to buda, anna
pokadanni te mintu’ kada iate.

Sangpulo Sukaran alukNa Puang Matua

20:1-17

20 1 Nasa’bu’mi Puang Matua mintu’
kada iate, Nakua:
2 Akumo PUANG, Kapenombammu, tu
ussolangko sun lan mai tondok Mesir, dio
mai inan munii dipokaunan.
3 Da’ naden kapenomban senga’ dio
oloKu.
4 Da’ mugaraga rapang-rapang dipodeata
dipa’, sia rapang-rapang apa dao lu langi’
ba’tu apa dao kuli’na padang nasambo
langi’, ba’tu apa diong to’ uai diongna lu
lino.

5 Da’ mutukku umpenombai sia da’
mupengkaolai, belanna Akumo PUANG,
Kapenombammu, Kapenomban manoka
ditimba oloNa, tu umpapakkanni
kakelokanna mintu’ ambe’ lako
anakna, sae lako osso’ ma’pentallunna
sia ma’penna’pa’na tu mintu’nato
ungkabiri’Na’,
6 apa umpa’pekitananNa’
kamasokanangKu lako massa’bu’-sa’bu
tu to ungkamali’Na’ sia ungkaritutui
mintu’ pepasanKu.
7 Da’ musa’bu’ punala bangi tu sanganNa
PUANG, Kapenombammu, belanna tae’
Nabilang maseroi PUANG dio mai kasalan
tu to ussa’bu’ punala bangi tu sanganNa.
8 Pengkilalai tu allo katorroan, ammu
pamadatui;
9 annan allona la munii mengkarang sia
ungkarangi tu mintu’ pengkarangammu;
10 apa allo ma’pempitu iamo allo
katorroanNa PUANG, Kapenombammu,
allo iato da’ mumengkarang, la iko, la
anakmu muane, ba’tu anakmu baine,
ba’tu solamu muane, ba’tu solamu
baine, ba’tu patuoammu, ba’tu to sae tu
torro lan kotamu.

11 Belanna annan allona Nanii PUANG
umpadadi tu langi' sia lino sia tasik sola
mintu' issinna, anNa torroi tonna allo
ma'pempitu; iamoto Napassakkei PUANG
tu allo katorroan sia Napamadatu.
12 Kasiri'i tu ambe'mu sia indo'mu,
anna dipamalambe' tu sunga'mu lan
tu tondok Nakamaseangko PUANG,
Kapenombammu.
13 Da'mupapatean.
14 Da'mupasandak salu lako rampanan
kapa'.
15 Da' muboko.
16 Da' musa'bi tang tongan lako
padammu ma'rupa tau.
17 Da' mukailui banuanna padammu
ma'rupa tau, da' mukailui bainena
padammu ma'rupa tau, ba'tu solana
muane, ba'tu solana baine, ba'tu
sapinna, ba'tu keledainna, ba'tu barang
apanna padammu ma'rupa tau.

To Israel ungkataku' PUANG **umpaombo' Kalena**

20:18-21

18 Mintu' tau iato mai ungkanassa
nasangi tu guntu' sia kila' sia oni

tarompe’ pua sia iatu buntu merambu;
iatonna tiromi ma’parondomi sorong
boko’ anna toyang bendan.
19 Anna ma’kada lako Musa, nakua: Melo
ke kamu bangmo ma’kada lako kaleki,
angki perangii; da’omo anNa Puang
Matua ma’kada lako kaleki, da angki
mate.
20 Nakuami Musa lako tau iato mai:
Da mimataku’, belanna songlo’mo tu
Puang Matua la untobakomi, sia dikua
ammi mataku’ lako Puang, da mipogau’
kasalan.
21 Iatu to buda toyang bendan, apa iatu
Musa umpentireke’i gaun malillin, tu
Naninna Puang Matua.

Atoranna kapemalaran

20:22-26

22 Nakuami PUANG lako Musa: La
ma’kadako lako to Israel susite: Iatu
kamu mikanassai, kumua Aku tu
ma’kada lako kalemi dao mai langi’.
23 Iamoto da migaraga rapang-rapang
dipodeata miparondonganNa’; da
migaragan rapang-rapang dipodeata
kalemi, la salaka, la bulaan.

24 GaraganNa’ misa’ inan pemalaran
litak sia pemalaranni dao tu mintu’
pemala’ pantunu pu’pu’mu sia pemala’
kasalamarammu, iamotu bembe’ sola
domba sia sapimmu. Iatu mintu’ inan,
tu Kupadadi misa’ kapengkilalan diona
sangangKu, inde to dio Kunii songlo’ lako
kalemu sia umpamasakkeko.
25 Iake la mugaraganNa’ misa’ inan
pemalaran batu, da’na iatu batu
dipa’ mugaragai. Iammi la umpa’i
mipamaruttakmo to.
26 Sia da mukendek langngan inan
pemalarangKu ma’eran, kumua da anna
kaanan tu kasirisammu dao.

Atoran diona kaunan to Ibrani

21:1-11

21 1 Ia nasangmote tu mintu’ atoran,
tu la muparampo lako tau iato
mai.
2 Iake unnallikomi misa’ kaunan to
Ibrani, annanri taunna la dipopa’kurinan,
apa iake taun ma’pempitu, manassa la
mentorro to makakamo sule, apa tae’
nama’talla’.

3 Iake misa-misai tama, sipatu duka ia
la misa-misari tassu’; iake tamai sola
bainena, sipatu la tassu’ sola.
4 Iake napakebainei puangna na iatu
baine iato umpadadianni muane ba’tu
baine, iatu baine iato sola anakna la
torro napotau puangna, anna sun tu
muanena misa-misa.
5 Apa iake napamanassai ma’kada,
kumua: Kukamali’ tu puangku sia
repokku, manokana’ la tassu’ mentorro
to makaka,
6 la napopengkareke’ puangna lako oloNa
Kapenomban, mangkato nabaai lako
to’ ba’ba banuanna ba’tu to’ ampang
ba’bana, anna tossokki panusuk puangna
tu talinganna, anna dadi pa’kurinanna
angge tuona.
7 Iake nabalukanni tau tu anakna baine
dadi kaunan, tae’ ia na la tassu’ susi
mintu’ kaunan muane.
8 Ianna tae’ nakalo’i penaanna puangna,
moi nadipamanassamo, sipatu naeloran
dila’bak, tae’ nama’din nabaluk lako
bangsa senga’, belanna tang nakaruru’i.
9 Ianna pamanassai lako anakna, sipatu
napalalo lako tu atoran pia baine.

10 Ianna umpobaine pole’ to senga’, tae’
nama’din napasosso’ tu kandena sia
pakeanna sia ada’ kasisangamparan.
11 Ianna tae’ napogau’i te tallu kara-kara
iate, ma’din tassu’ tang mamaya’ doi’.

Atoran ungkaritutui katuoan to lino

21:12-36

12 Minda-minda ungkambei tau namate,
manassa dipatei duka.
13 Apa iake tae’ naangga’i tu
kamateanna, sangadinna pangeloranNa
Puang Matua naruai limanna. Aku la
umpadulluangko tu inan ma’din la nanii
lussu’ lako.
14 Apa iake denni tau umpogau’ kadake
la ussanggangi padanna ma’rupa tau sia
natangnga’ la umpatei, sipatu la miala
moi nadio mai to’ pemalarangKu, anna
dipatei.
15 Minda-minda ungkambei ambe’na
ba’tu indo’na, manassa la dipatei.
16 Minda-minda umboko tau, ba’tu
mangkami nabalukan, ba’tu lan siapa
limanna, manassa la dipatei.
17 Sia minda-minda unggantan ambe’na
ba’tu indo’na, manassa la dipatei.

18 Iake denni tau sigaga, anna sileba’
batu ba’tu sitambusuk, apa tae’ sia
namate, sangadinna masakiri dao inan
mamma’na;
19 ianna ke’de’mo sule sia ma’tekken
lako salian, iatu to ungkambei tae’
nadiukung, sangadinna la nasondai
bangri tu ruginna, belanna tang leto tu
pengkaranganna sia napa’pedampian
samondona.
20 Sia iake den tau ullonga’ kayu
kaunanna muane ba’tu baine, anna ta’pa
mate, tae’ na la tang dipabala’i.
21 Apa iake tuo siapi sangallo ba’tu duang
allo, tae’ nadipabala’i belanna apanna.
22 Na iake denni tau sikambean sia denni
misa’ untambusuk baine ma’tambuk
naurungan kanaoan, apa tae’ sia
napomatumbai, manassa didosa pada
natuntunna muanena, anna baya’i pada
tu nasituru’ina to ma’paolai salu.
23 Apa iake napomatumba-tumbai,
manassa iake papateanni la dipatei
duka,
24 pabutanni la dibutai duka, pasimpoanni
la disimpoi duka, pata’takan limai la
dita’takki duka tu limanna, pale’toan
lentekki la dile’to duka tu lentekna,

25 kama’la’poan ussonda kama’la’poan,
bangke ussonda bangke, lonto’ ussonda
lonto’.
26 Sia iake denni tau ussala’pa kaunanna
muane ba’tu baine, naurunganni
nabutai sangbali tu matanna, manassa
la napopentorro to makaka belanna
matanna.
27 Sia iake nasala’pai tu kaunanna muane
ba’tu baine, naurungan simpo misa’
tu isinna, manassa la napopentorro to
makaka.
28 Iake denni muane ba’tu baine nalaga
sapi namate, manassa la ditumbui batu
samatena tu sapi iato, na iatu duku’na
tae’ nama’din dikande, apa iatu puangna
tae’ nadipasala.
29 Apa iake pa’burrusan tempon dioi mai
tu sapi iato sia dipokadammo puangna
tu iannato, apa tae’ nakampai, anna iake
umpatei muane ba’tu baine tu sapi iato,
manassa la ditumbui batu samatena, na
iatu puangna diukung mate.
30 Iake dipa’tuntunni doi’ pa’dosa,
manassa la nabengan tu mintu’ apa
dituntun lako kalena nala’bakan
sunga’na.

31 Ba’tu iake umburru’i misa’ pia muane
ba’tu pia baine, manassa la susi duka
a’gan ukunganna to.
32 Iake naburru’i sapi tu misa’ kaunan
muane ba’tu baine, manassa la diben doi’
salaka tallungpulo sikele’, tu puangna
tau iato sia ditumbui batu tu sapi iato
samatena.
33 Iake denni misa’ bubun tae’ naditutu’i,
ba’tu tau umbo’bok bubun, natae’
natutu’i, anna tobang misa’ sapi ba’tu
keledai tama,
34 manassa la nasonda puangna bubun
tu karugian nabaya’i tu allinna lako
puangna patuoan iato, apa iatu duku’
patuoan iato ia unnalai.
35 Iake denni sapinna tau ullaga solana
napomatei, manassa iatu sapi tuo
dibalukan na iatu doi’ allinna dipa’dua,
susi dukato tu matena la disese.
36 Apa iake manassai, kumua pa’burrusan
tempon dio mai tu sapi iato natae’
nakampai puangna, manassa la nasonda
mintu’ tu sapi iato, apa iatu duku’ sapi
iato ia unnalai.

Atoranna diona apanna padanta ma’rupa tau

22:1-17

22 1 Ianna den tau umboko misa’
sapi ba’tu domba ba’tu bembe’,
anna tunui ba’tu nabaluk, manassa la
nasonda lima sapi tu misa’ sapi sia misa’
domba ba’tu misa’ bembe’ la nasondai
a’pa domba, ba’tu a’pa’ bembe’.
2 Iake den misa’ to boko diapparan
marassan ma’kakei anna dilonga’
samatena, tae’ nadituntun tu rarana lako
to umpatei.
3 Ianna bu’tuimi allo, la dituntun tu
rarana lako to umpatei. Na iatu to boko
la ussonda nasangi; iake tae’mi dio
kalena, ia la dibalukan belanna bokona.
4 Iake tandanni tu apa naboko dilolongan
tuopa dio kalena, la sapi la keledai, la
domba sola bembe’, manassa la nasonda
manglokkon penduan.
5 Iake denni tau ompopa’elo’nai tu
sapinna, ba’tu dombana umpepurai
bela’na ba’tu pa’lak anggoro’na to
senga’, belanna napangrambai tama,
anna pepurai tu bela’ iato, manassa la

napa’bengan tu bura pa’tonno’ dio mai
bela’na sia dio mai pa’lak anggoro’na la
nasondanni.
6 Iake denni tau mamalla anna mellepa’
tu api ungkande duri, naurungan
ussappii patuku gandung ba’tu gandung
tuo ba’tu mintu’ pa’lak, manassa la
nasonda mintu’, to mamalla iato.
7 Iake denni tau umpa’penannan doi’na
ba’tu apa-apanna lako solana, anna
diboko lan banuanna tau iato, ianna
dilambiran tu to boko, manassa la
nasonda manglokkon penduan.
8 Iake tae’i nadiapparan tu to boko, iatu
to ma’banua la mengkareke’ lako oloNa
Puang Matua, anna umpalao sumpa
kumua tae’ narumbui limanna tu apanna
solana.
9 Iatu mintu’ kasite’geran diona apa
disanga diboko la bannang dio misa’
sapi, ba’tu misa’ keledai, ba’tu misa’
domba sola bembe’, ba’tu sanglamba’
pakean, ba’tu mintu’ apa pa’de, tu
nasanga tau apanna, la napopennolo
lako Puang Matua tu kara-karana tau
iato sola duai. Minda-minda tu napasala
to ma’paolai salu, manassa la nasonda
lako solana penduan manglokkon.

10 Iake den tau umpa’pekambiran misa’
keledai ba’tu sapi ba’tu domba sola
bembe’ ba’tu mintu’ patuoan senga’ lako
solana anna mate, ba’tu bangke, ba’tu
labu’, anna tae’ misa’ tau untiroi,
11 manassa umpalao sumpa ussa’bu’
sanganNa PUANG la umpaolai salu sola
duai, kumua narumburaka limanna tu
apanna solana, tae’raka, manassa la
natarima puangna tu iannato, natae’
nama’kasonda tu senga’na.
12 Apa iake manassai diboko dio mai
kalena, sipatu la nasonda lako puangna.
13 Iake tisepak-sepakki, la nabaa
napotanda sa’bi, na iatu tisepakna
tae’mo na la ussondai.
14 Iake denni tau mangindan lako solana,
anna sanggang, ba’tu matei, anna
tae’ nadioren tu puangna, manassa la
nasonda nasang.
15 Ianna dio ren tu puangna, tae’
nasondai. Ianna sewai, iatu karugianna
dipasireken sewana.
16 Iake denni tau unnaran-naran misa’
anak dara, tu tae’pa nasikampan, anna
sangampa’ sola, manassa la nabaya’
mintu’ tu sombana, anna pobainei.

17 Iake manokai tu ambe’na umbenni,
inang la natimbangan salaka tu tau iato
sama budanna somba anak dara.

Atoran diona kasalan masang

22:18-20

18 Da mupatuoi tu baine balik mata.
19 Minda-minda ungkaromok olo’-olo’,
manassa la dipatei.
20 Minda-minda memala’ lako deata,
natae’ na lako manna PUANG, manassa
la disabu’i.

Atoran diona to sipatu ditundui

22:21-27

21 Da mupakario-rioi tu to sae ba’tu
mupandasai, belanna mangkamokomi to
sae dio tondok Mesir.
22 Da mipakario-rioi tu baine balu ba’tu
pia biung.
23 Apa iake mupakario-rio bangi susito,
anna meongli’ lako Kaleku, manassa la
Kuperangii tu peongli’na,
24 la re’dek tu ara’Ku, angKu pateikomi
pa’dang sia mintu’ bainemi la balu sia
anakmi la biung.

25 Iake mupaindanni doi’ tu taungKu,
iamotu mai to bongko musisolan, da
mubutung to pa’tungka maparrang lako
kalena sia da mutuntunni tu uainna.
26 Iake unnala pentoeko bayu lamba’na
solamu, manassa la mupasulean dolo,
namane lambun allo.
27 Belanna iamannato tu perampangna,
tu narampangan kuli’na; apa pole’pa
senga’na tu la napennammu’ mamma’?
Tonganna ianna meongli’ lako Kaleku,
manassa la Kuperangi tu peongli’na,
belanna Aku te maturu-turuNa’.

Atoran diona to ma’parenta sia diona apa disorong lako Puang Matua sia diona patuoan nasepak olo’-olo’ masuru

22:28-31

28 Da mugantanni tu Puang Matua sia da
mutangdoi tu mai arungmu.
29 Da mupatadangi tu bunga’ bura
padangmu sia uai anggoro’mu lako
Kaleku. Manassa la mubenNa’ tu
pa’bunga’na dio mai mintu’ anakmu
muane.

30 Susi dukato la mugauranni tu mintu’
sapimmu sia mintu’ bembe’ sola
dombamu: pitung allori la mupasibaa
indo’na, apa ianna allo ma’pengkaruamo
sipatu la mupenomban lako Kaleku.
31 La dadikomi to masero lako Kaleku,
iamoto da mikande duku’ tisepak-sepak
dio lu padang; sipatu la mibuangan asu.

Atoran umba nakua to Israel lolang lako padanna ma’rupa tau

23:1-12

23 1 Da mupatale’ kareba tang
tongan sia tae’ muma’din sa’bi
kadake untundui kara-karana to sala.
2 Da muturu’ bangi tu to buda umpogau’
kakadakean sia da mudadi sa’bi diona
apa disikara-karai la unturu’ to buda
umputa’-puta’i tu sukaran aluk.
3 Sia da mupalosongi tu to bitti’ lan
kara-karana.
4 Iake unnappa’ko sapinna ualimmu
ba’tu keledainna pusa, manassa la
mupasulean.
5 Iake untiroko keledainna to
ungkabiri’ko, tibambang nai’pinni
passampena, tae’ nasipatu mutiro-tiro

bang tu tau iato, sangadinna la mutundui
unnalai tu passampena.
6 Da muputa’-puta’i tu katongananna to
bongkomu lan kara-karana.
7 Toyangangko kalemu dio mai
kakelokan. Iatu to tae’ salana sia
malambu’, da muukungi la dipatei,
belanna tae’ Kusanda tonganni tu to
kadake.
8 Sia da mutarima pappe’, belanna
iatu pappe’ umpabuta to pakita sia
umputa’-puta’ kara-karana to tang sala.
9 Sia da mupandasa to sae, apa
mitandaimo tu penaanna to sae, belanna
mangkamokomi to sae dio tondok Mesir.
10 Annan taunna la muambo’i banne tu
pa’lakmu sia urrampunni tu burana,
11 apa taun ma’pempitu la mueloran
talo, tang la mukarang, kumua anna
iatu to bongko lan lu bangsamu ma’din
ungkandei, sia iatu torrona ma’din
nakande mintu’ angge menono’. Susimo
la mugauranni to tu mintu’ pa’lak
anggoro’mu sia saitunmu.
12 Annan allona munii ungkarangi tu
pengkarangammu, apa allo ma’pempitu
sipatuko la torro, kumua anna iatu
sapimmu sia keledaimmu ma’din melayo

sia anna iatu anak pa'kurinammu baine sia ia duka tu to mempue la umpasule penaanna.

Atoran umba nakua to Israel la lolang dio oloNa PUANG

23:13-33

13 Iatu mintu' apa Kupokada lako kalemi
la mikanana'i; iamotu tae' muma'din la
ussa'bu' sanga deata senga', da natassu'
len dio pudukmu to.
14 Lan sangtaun pentallunko la umpogau'
pa'gauran umpakarayaNa'.
15 La mukaritutui tu allo kapua roti tang
diragii; pitung allo la munii ungkandei tu
roti tang diragii, susitu Kupa'pepasanan
lako kalemu, lan tu attu dipamanassa,
bulan Abib, belanna lan bulan iato
munii tassu' lan mai tondok Mesir; da
naden tau mennolo lako Kaleku ma'pala'
lo'bang.
16 Sia iapa tu pa'gauran pegandungan,
iamotu bunga' bura padangmu, tu
muambo' dio pa'lakmu: sia iapa tu
pa'gauran pangrampunan bua-bua,
ketappu' taunmi ke urrampunko
kara'tasammu dio mai pa'lak.

17 Lan sangtaun la pentallun tu taummu
muane umpennoloi Puangmu PUANG.
18 Da mupemalaran rara pemala' lako
Kaleku sola apa diragii, sia lompo
pemala' lako Kaleku lan allo pa'gauran
da nadipaalai bongi sae lako melambi'.
19 Mintu' tu bunga' bura padang
me'lokmu la mubaa tama banuanNa
PUANG, Kapenombammu. Da mutollo'i
tu anak bembe' muuai pangandu'na
indo'na.
20 Tonganna la ussuaNa' misa' malaeka'
lako tingayomu la ungkaritutuiko dio
lu lalan sia la ussolangko lako inan
Kuparandanangko.
21 Kanandai tu kalemu dio oloNa, turu'i tu
kadanna sia da mubali-balii, belanna tae'
na la umpa'dei tu kapatodotintingammi,
belanna iatu sangangKu lan kalena.
22 Apa iake muperangii tonganni
tu kadanna sia muturu' tu mintu'
kadangKu, manassa Aku la dadi ualinna
tu mintu' ualimmu sia Aku la umpandasai
tu mintu' to umpandasako.
23 Belanna iatu malaeka'Ku la
undoloangko sia la ussolangko
tama tondokna to Amori sia to Het sia
to Feris sia to Kanaan sia to Hewi sia to

Yebus sia Aku la ussanggang nasangi tu
tau iato mai.
24 Da mutukku umpenombai tu deatanna
tau iato mai sia da mupengkaolai sia da
muturu'i tu penggauranna, sangadinna
la musabu'i nasang tu iannato sia la
musanggang-sanggang tu mintu' batu
napa'deatainna.
25 La menombakomi lako PUANG,
Kapenombammi na Ia la umpasikambi'i
kamasakkean tu kandemu sia uaimmu,
sia mintu' saki la Kupatoyang dio mai
kalemu.
26 Lan tondokmu tae' kanaoan sia
tamanang sia Aku la umpaganna'i tu
mintu' taun kadadiammu.
27 Iatu kama'parondoan lako Keleku
la Kusua undoloangko sia Aku la
umpamarambai tu bangsa murampoi,
sia iatu mintu' ualimmu la Kurambai dio
mai olomu.
28 Sia la ussuaNa' tabuan balo
undoloangko anna ula'i tu mintu' to
Hewi sia to Kanaan sia to Het dio mai
tingayomu.
29 Tae' nasangtaun manna Kunii urrambai
tu tau iato mai dio mai tingayomu,
kumua da namakarorrong tu mai tondok

sia da nasakerangngan-rangnganna tu
olo'-olo' untaloiko.
30 La Kurambai pela'-pela' tu tau
iato mai dio mai tingayomu sae lako
samemba'ka'-ba'ka'mu muurunganni
umpomana'i tu tondok iato.
31 Iatu lili' tondokmu la Kukamaseangko
randuk dio mai tasik Teberau sae lako
tasik to Filistin sia dio mai padang
pangallaran sae lako salu Efrat belanna
mintu' tau lan tondok iato la Kusorong
tama limammu, ammu rambai tu tau
iato mai dio mai tingayomu.
32 Da' musibasse tu tau iato mai ba'tu
deatanna.
33 Da' natorro tu tau iato mai lan
tondokmu, da' naada'iko kasalan lako
Kaleku. Iake menombai lako deatanna,
manassa iatu iannato la dadi poya lako
kalemu.

Diona Puang Matua sibasse to Israel

24:1-18

24 1 Mangkato ma'kadami tu Puang
lako Musa Nakua: Kendekkomi
umpennoloi PUANG la iko sia Harun
sia Nadab sia Abihu sia pitungpulo

to matua-tua to Israel, ammi tukku mambela.
2 Musa manna misa-misai tu la mentireke’ lako PUANG, apa iatu tau iato mai tae’ nama’din mentireke’ sia tae’ duka na la kendek tu to buda nasisolan.
3 Saemi tu Musa umpokadai tu mintu’ kadanNa PUANG sia atoran lako to buda, anna mebali tu to buda susito misari gamara nakua: Mintu’ te kada iate tu Napokada PUANG, la kituru’.
4 Napatamami sura’ Musa tu mintu’ kadanNa PUANG, anna pelambi’i nagaragai tu misa’ inan pemalaran sia naosok tu batu sangpulo dua situru’ bilanganna sangpulo dua suku to Israel.
5 Nasuami tu ba’tu pira to mangura to Israel, umposara’i tu pemala’ ditunu pu’pu sia umpemalaran sapi laki napopemala’ kasalamaran lako PUANG.
6 Napa’duami Musa tu rarana naparokkoi pindan, napa’pi’pikanni inan pemalaran tu torrona.
7 Anna alai tu sura’ pangallu’ iato, nabasanni tu tau iato mai; ma’kadami tu tau iato mai: Mintu’ te kadanNa PUANG la kipogau’ sia la kituru’.

8 Naalami Musa tu rara iato, napi'pikanni
tu tau iato mai, anna ma'kada nakua:
Tonganna iamote tu rara basse,
tu Natanan PUANG misibassei tu
menggaronto' lan mintu' kada iate.
9 Kendekmi tu Musa sola Harun sia Nadab
sia Abihu na pitungpulo to matua-tua to
Israel.
10 Natiromi tau iato mai tu
Kapenombanna to Israel, na diong
to' lette'Na den susi sali batu parimata
lasuri', na iatu parrangna butung to langi'
maserrong.
11 Apa tae' Naparumbui limanNa lako tu
to kapua to Israel, sangadinna tonna
tiromi tu Puang Matua, maneri kumande
sia mangiru' tu tau iato mai.
12 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua: Kendekko langngan buntu
mennolo lako Kaleku sia torroko inde to,
angKu benko papan batu, iamo sukaran
aluk sia pepasan Kusura' la unnada'i tu
tau iato mai.
13 Ke'de'mi tu Musa sia Yosua, taunna
anna kendek tu Musa langngan buntunNa
Puang Matua.
14 Ma'kadami lako mintu' pekaamberan
iato nakua: Torromokomi inde te

ungkampaikanni sasuleki lako kalemi;
iatu Harun sola Hur la torrokomi sola;
minda-minda den kara-karana la nabaa
lako kalena sola duai.
15 Mangkato kendekmi tu Musa langngan
buntu, anna samboi gaun tu buntu iato.
16 Unnisungmi tu kamala'biranNa PUANG
dao buntu Sinai nasamboi gaun annan
allona; na iatonna allo ma'pempitu
metambami tu PUANG lan mai gaun lako
Musa.
17 Iatu rupa kamala'biranNa PUANG dio
pentirona mintu' to Israel butung to api
ma'kande dao potok buntu iato.
18 Malemi tu Musa tama gaun iato,
nakendek langngan buntu; anna torro
dao buntu iato patangpulo allona
patangpulo bonginna.

Diona pa'duruk la dipabendanan kema

25:1-9

25 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Suai tu mintu' to Israel urrampunanNa'
pa'duruk; dio mai tu mintu' to masorok
penaanna, la mirampunanNa' pamengan.

3 Iamote tu pamengan la miduruk dio
mai tau iato mai: bulaan sia salaka sia
tambaga;
4 sia parada lango-lango sia lango-lango
makaseda sia karamisi sia lenan melo
sia bulu bembe';
5 sia kuli' domba laki pa'damorro'
mararang sia kuli' taka' sia kayu simmin;
6 sia minna' la ma'pamasiang
sia pebangki' la dirauan minna'
dipa'minnakan sia dipa'tokkoan sia la
dipodupa;
7 sia ake' ido sia parimata la dimatan
epo' sia pesambo ara'.
8 Ia nagaraganNa' tau iato mai tu
inan maindan, angKu unnisung lan lu
tangngana tau iato mai.
9 Susitu mintu' la Kupadulluangko,
susitu pandirinna kema iato sia susitu
pandirinna mintu' pareananna, susi
dukamoto la mugaragai.

Diona patti basse

25:10-22

10 La nagaraga tau iato mai tu misa'
patti, kayu simmin digaraga, duang
siku ssangtangnga landona sia babana

sangsiku sia langka’na sangsiku ssangtangnga.
11 Iatu patti iato la mukallasa’ bulaan massang tongan; kallasa’i tu lanna lu sia salianna, sia la mugaragan sa’pi’ bulaan daona lu tiku lao.
12 Sia pati’noranni komba a’pa’, pale’ke’i dio to a’pa’ lette’na, da’dua dio sesena na da’dua pole’o dio sangsesena.
13 Sia iatu pebullena kayu simmin, ammu kallasa’i bulaan.
14 La muulu tu pebulle tama komba iato dio sa’dena patomali, anna ia dibulleanni tu patti iato.
15 La manda’ bang tu pebullena lan komba iato, tae’ nadialai.
16 La mupatama patti iato tu kasa’bian tu la Kubenko.
17 Sia garagai misa’ tutu’ pebase kasalan bulaan massang tongan, duang siku ssangtangnga landona sia babana sangsiku ssangtangnga.
18 La mugaraga tu da’dua karubion bulaan, iamotu bulaan pa’kombong la mugaragai, dao tampakna patomali tu tutu’ pebase kasalan.
19 Garagaiko misa’ karubion dao tampak sangsesena, na misa’ pole’o dao tampak

sangsesena; iato tutu’ pebase kasalan
sola tu karubion dao tampakna patomali
la mupasikande mitampa.
20 La umballa’ pani’na patomali langngan
tu karubion iato, anna samboi pani’na tu
tutu’ pebase kasalan sia la sitingoan tu
lindona; namentiro rokko tutu’ pebase
kasalan tu matanna.
21 La mupatorro tu tutu’ pebase kasalan
dao pattinna, ammu palanni patti iato tu
kasa’bian tu la Kubenko.
22 Indemoto tu la Kunii ussitammuangko
sia ussipa’kadangko dao mai tutu’
pebase kasalan lan mai alla’na da’dua
karubion, tu dao patti kasa’bian, diona
tu mintu’ apa Kubenko la muparampo
lako to Israel.

Meda nanii roti dipennoloan

25:23-30

23 Sia la unggaragaiko misa’ meda
kayu simmin, duang siku landona,
babana sangsiku na langka’na sangsiku
ssangtangnga.
24 Sia la mukallasa’ bulaan massang
tongan sia la mugaragan sa’pi’ bulaan
tiku lao.

25 La mugaragan duka petolo’ tiku lao
sangpala’ lua’na, sia la musa’pi’ bulaan
tiku lao tu petolo’ iato.
26 La mugaragan komba bulaan a’pa’,
pale’ke’i tu komba iato lako a’pa’
tetukna.
27 La sikandappi’ petolo’ iato tu naninna
komba, tu la diului pebulle tama la
umbullei tu meda iato.
28 Iatu pebulle kayu simmin la mugaraga
sia la mukallasa’, anna ia dibulleanni tu
meda.
29 Sia la mugaragan piringna sia dolong-
dolongna sia sere’na sia balubunna
dipa’bolloan; iatu apa iato bulaan
massang tongan la mugaraga.
30 Sia palenna’i tu roti dipennoloan dao
meda iato tontong dio oloKu.

Diona tongkonan palita

25:31-40

31 La mugaraga tu misa’ tongkonan palita
bulaan massang; iatu tongkonan palita
bulaan pa’kombong la digaragai susi
dukato tu tongkonanna sia batangna;
iatu bunga tiballa’na sia kalopakna sia
bunganna la mupasikande mutampa.

32 Annan tangkena la sun dio sa’dena
patomali, tallu tu tangkena tongkonan
palita la sun dio sa’dena sangbali na iatu
tallu la sun dio sa’de sangbalinna.
33 Iato tallu bunga tiballa’ la susito
bunga badam rupanna dio sangtangke
sola kalopakna na bunganna sia tallu
bunga tiballa’ la susito bunga badam
dio sangtangkenao sola kalopakna
na bunganna; la susimoto tu annan
tangkena sun lan mai batang tongkonan
palita iato.
34 Nadio batangna tongkonan palita
iato la den a’pa’ bunga tiballa’ la susito
bunga badam rupanna sola kalopakna
sia bunganna.
35 Sia misa’pa kalopak diongna lu tangke
dionganna tu sun patomali lan mai,
iatu misa’ kalopak diongna lu tangke
tangngana tu sun patomali lan mai, iatu
misa’ pole’o kalopak diongna lu tangke
daoanna tu sun patomali lan mai; la
susimoto tu annan tangkena sun lan mai
batang tongkonan palita iato.
36 Mintu’ kalopak sia mintu’ tangkena
la sun lan mai batangna; mintu’nato
la dipasikande ditampa dio mai bulaan
pa’kombong massang.

37 La mugaragan pitu palita ammu
padaonai lu, na iake dipadukkui la
parrang lu lako tingayo.
38 Mintu' tu pesipi'na sia inan dinii
umpa'dei bulaan massang la digaragai.
39 Iatu tongkonan palita sola mintu'
pareanna sangtalenta bulaan massang
la digaraga.
40 La mupengkilalai tongan, ammu
garagai tu mintu'nato susitu pandiri
mangka dipatiroangko dao buntu iato.

Diona kema

26:1-37

26 1 Iatu kema iato la mugaragan
kulambu sangpulo lamba'na;
iamotu bannang lenang melo dikaridi'
sia bannang ma'rupa lango-lango sia
lango-lango makaseda sia karamisi; iatu
sampin iato la mutannun melo tongan
sia la mupopa' karubion lan.
2 Iatu landona ke misa'oi duangpulo
ngkarua sikunna, na iatu sangka'na
patang siku sia la sangsukaranri tu
mintu' kulambu iato.

3 Iato limang lamba’ kulambu la sikande-
kande nasang na iato limang lamba’na la
sikande-kande nasang duka.
4 Sia la mugaragan dukapa ba’tu pira-
pira kale’ke’ lango-lango dio biringna tu
misa’ kulambu dio tampakna kulambu tu
dipasikandemo, susi dukato la mugaraga
dio biringna kulambu misa’nao dio
tampakna tu dipasikandemo.
5 Limangpulo kale’ke’ la mugaraga
dio to’ biring kulambu sanglamba’ na
limangpulo kale’ke’ dio biring kulambu
misa’nao tu dipasikandemo; mintu’ tu
kale’ke’ la sipatu nasang.
6 Sia la mugaragampa limangpulo
pekadang bulaan, anna pekadang
iato la mupasikandeanni tu kulambu,
naurunganni mendadi misa’ tu kema
iato.
7 Sia la unggaraga dukapako kulambu
tenda kulambu bulu bembe’ la dipotenda
dio salianna tu kema iato, iatu kulambu
tenda iato la mugaraga sangpulo misa
lamba’na.
8 Iake sanglamba’oi tu kulambu tenda la
tallungpulo sikunna tu landona na patang
siku tu babana; la sangsukaranri tu
kulambu tenda sangpulo misa lamba’na.

9 Iatu mintu’ kulambu tenda la mupasitoe
limang lamba’ mupamisa’, susi dukato
annannapa lamba’na mupamisa’; iatu
lamba’ kulambu ma’pennannanna la
mulu’pi’ dua dio tingayo ba’ba tenda
iato.
10 La unggaragako limangpulo kale’ke’
dio biringna to kulambu sanglamba’, tu
kulambu dio iringna tu dipasikandemo,
na limangpulo kale’ke’ dio kulambu
misa’nao tu dipasikandemo.
11 Sia la unggaragako limangpulo
pekadang tambaga, ammu patamai
mintu’ kale’ke’ ammu pasikandei tu
tenda iato mendadi misa’.
12 Iatu kulambu tenda tu mendoke’,
sesena kulambu mendoke’ iato la
mupopendoke’ dio boko’na kema iato.
13 Iatu la’binna landona kulambu tenda
indena mai sia diona lu la mupopendoke’
sangsiku dio sa’de patomalinna kema, la
ussamboi.
14 Sia la mugaragan duka misa’ pesambo
kuli’ domba laki pa’damorro’ mararang,
na daona lu misa’ pesambo kuli’ taka’.
15 Sia la mugaragampa papan kayu
simmin la dirinding te’dekanni tu kema
iato.

16 Iatu landona papan iato la sangpulo
siku ke misa’oi na iatu babana la
sangsiku sangtangnga ke misa’oi.
17 Dio misa’ papan la den da’dua
petangki’na, tu la sitoe-toe; la mupasusi
nasang to tu mintu’ papan kema iato.
18 La mupasusite tu mintu’ papan kema
iato: duangpulo papan tu la rampe
sau’na.
19 Sia la unggaragapoko patangpulo
lette’ salaka diongna lu to duangpulo
papan; da’dua lette’ diong misa’ papan
la dinii ullasukki tu petangki’ na da’dua
pole’o diong misa’ papan dinii ullasukki
tu petangki’.
20 Susi dukato la mugaragan duangpulo
papan tu sa’de senga’na kema, iamotu
rampe rekkena,
21 sola patangpulo lette’ salakana:
da’dua lette’ diong misa’ papan, na
da’dua lette’ diong papan sidampi’na.
22 Apa iatu boko’ kema rampe
matampu’na la mugaragan annan
papan.
23 Sia la mugaragampa da’dua papan la
untutu’i tu da’dua tetuk kema tu diona
boko’.

24 La pada bang tu papan iato da’dua
diongna lu sia daona lu dio komba
misa’na; la susimoto tu papan iato
da’dua; anna patomalinna to la dadi tu
da’dua tetuk.
25 Iamoto na iatu mintu’ papan la karua
situang lette’ salakana: sangpulo annan
tu lette’na; sida’dua lette’na diong ke
misa’oi papan;
26 Sia la mugaragan ba’tu pira-pira
pesa’pi’ kayu simmin: limang batang
lako mintu’ tu papan dio sangsesena
kema,
27 na limang batang lako mintu’ papan
dio sangsesena pole’o, sia limapa lako
tu mintu’ papan dio boko’ kema rampe
matampu’na.
28 Iatu pesa’pi’ lan tangngana tu lan
tangnga papan la natarru’ tu mintu’
papan iato randuk dio mai tampakna sae
lako tampak sangbalinna.
29 Sia la mukallasa’ bulaan tu mintu’
papan sia bulaan la mugaraga tu komba
dinii unnulu pesa’pi’, sia la mukallasa’
bulaan tu mintu’ pesa’pi’.
30 Mangkato la mupabendanmo tu kema
iato susitu pandiri mangka dipatiroangko
dao buntu iato.

31 Sia la mugaragampa misa’ kulambu
bannang ma’rupa lango-lango sia
lango-lango makaseda sia karamisi sia
bannang melo dikaridi’; iatu sampin
iato la mutannun melo tongan sia la
mupopa’karubion lan.
32 Sia toke’i a’pa’ lentong kayu simmin tu
dikallasa’ bulaan; iatu lentong iato nanii
pekadang bulaan dio anna dipadao a’pa’
lette’ salaka.
33 Sia la mutoke’ tu kulambu iato diong
pekadangna, ammu baai tama tu patti
kasa’bian lanna lu kulambu, naurunganni
iatu kulambu iato la ussapa’i tu inan
maindan anna inan tarru’ maindan;
34 Ammu patoppo’i tu tutu’ pebase
kasalan dao patti kasa’bian lan inan
tarru’ maindan.
35 Dio salianna kulambu iato munii
umpatorroi tu meda sia tongkonan palita
sitingoan tu meda iato rampe sau’na
kema na iatu meda la mupatorro rampe
rekkena.
36 La mugaragampa misa’ kulambu tu
ba’ba tenda, iamotu bannang ma’rupa
lango-lango sia lango-lango makaseda
sia karamisi sia bannang melo dikaridi’:
misa’ pa’tannun paruki’.

37 Iatu kulambu iato la mugaragan
lentong kayu simmin lima ammu
kallasa'i bulaan; iatu lentong iato palakoi
pekadang bulaan, sia la mupati'noran
lima lette' tambaga.

Diona inan pemalaran dinii mantunu

27:1-8

27 1 La unggaragaiko misa' inan
pemalaran kayu simmin, limang
siku lambe'na na iatu sangka'na limang
siku duka naurunganni massulapa' a'pa'
tu inan pemalaran iato, na tallung siku
langka'na.
2 Sia iatu tandukna la mugaragai dio
to a'pa' tetukna sia la mupasikande
mugaraga tu tandukna, ammu kallasa'i
tambaga.
3 Sia la mugaragan tu kurinna, tu
la dipatamai au sia pesodokna sia
pindan pa'pi'pikanna sia petossokna
sia peruayanna; mintu' pareanan iato
tambaga la mugaraga.
4 La mugaragampa sala'bi' ma'rupa dalla'
tambaga sia dio a'pa' tetuk sala'bi' la
mugaragan a'pa' komba tambaga.

5 Ammu padioi biring inan pemalaran sia
diongna lu, naurunganni iatu sala'bi' la
rampo tama tangnga inan pemalaran
iato.
6 Sia iatu inan pemalaran iato kayu
simmin la mugaraganni tu bulleanna sia
kallasa'i tambaga.
7 Iatu bullean iato la diulu tama kombana
bullean iato dio sa'de inan pemalaran
patomalinna, kumua anna ma'din
dibulle.
8 La murinding papan; susitu mangka
Napatiroangko Puang dao buntu, susi
dukamo la napogau' tau iato mai.

Diona tarampak kema

27:9-19

9 Sia la mugaragapa tu tarampak kema;
mintu' tu tenda rampe sau'na bannang
lenang melo dikaridi' la digaraga; saratu'
sikunna tu landona dao sangsesena;
10 sia la den lentongna duangpulo,
dilette'i tambaga duangpulo sia mintu'
pekadangna sia tokeranna salaka
digaraga.
11 Susi dukato tu rampe rekkena unturu'
landona tu tenda; la saratu' sikunna tu

landona, sia la den lentongna duangpulo, dilette'i duangpulo tambaga sia mintu' pekadangna sia tokeranna salaka digaraga.
12 Sangka'na tarampak dio rampe matampu' la limangpulo siku tu tendana, na sangpulo tu lentongna situang lette'.
13 Susi dukato tu sangka' tarampak rampe matallona la limangpulo siku.
14 Sia sangpulo lima siku tu tenda dio sangsesena, na tallu tu lentongna situang lentekna.
15 Sia sangpulo lima siku tu tenda dio sangsesena pole'o natallu tu lentongna situang lette'na.
16 Dio to ba'ba tarampak iato la den misa' kulambu duangpulo siku bannang ma'rupa lango-lango sia lango-lango makaseda sia karamisi sia bannang melo dikaridi' misa' pa'tannun paruki' na a'pa' tu lentongna situang lette'na.
17 Mintu' te lentong iate tiku lao tarampak napasikande mintu' tokeran salaka; iatu pekadangna salaka na iatu lette'na tambaga digaraga.
18 Iatu tarampak iato la saratu' siku landona sia sangka'na limangpulo siku patomali sia langka'na lima sikunna, tu

bannang lenang dikaridi' digaraga na
mintu' tu lette'na tambaga.
19 Iatu pareanan kema tu dipake
umpabendanni, sia petangki'na sia
petangki' lentong lu ba'ba, tambaga
nasang digaraga.

Diona minna' palita

27:20-21

20 La musua tu mintu' to Israel umbangko
minna' bua saitun dilambuk sia malino,
la dipatama palita, anna tontong dukku
tu palita iato.
21 Lan tu tenda kasitammuan dio salian
kulambu tu dio olona kasa'bian, la
napasakka' Harun sia mintu' anakna
muane dio oloNa PUANG randuk dio mai
makaroen sae lako melambi'; iamote tu
misa' aluk dipondok matontongan lako
mintu' to Israel la nasiosso'i.

Diona pakean to minaa

28:1-43

28 1 Suai tu Harun kakammu
sia mintu' anakna muane
mengkareke' lako kalemu dio mai mintu'

to Israel la ungkarang toean to minaa
lako Kaleku, iamotu Harun sia Nadab
sia Abihu sia Eleazar sia Itamar, anakna
Harun.
2 Sia garaganni Harun kakammu tu
pakean masero anna pomaramba'i.
3 Sia suai tu mintu' to pande sia
matarru', tu Kuponnoi penaa kinaa,
unggaragan pakeanna Harun, anna
dipamarimbangan tete dio pakean iato,
anna toei tu katominaan lako Kaleku.
4 Iatu mintu' pakean tu la nagaragai
tau iato mai iamotu: misa' pesambo
ara', misa' epo', sanglamba' bayu salian,
sanglamba' bayu paroki' lanna lu,
sanglamba' passapu sia sanglamba'
pepori aak pa'tannun. La napasusimoto
nagaragan Harun kakammu sia mintu'
anakna tu pakean masero, kumua anna
toei tu katominaan lako Kaleku.
5 Mintu'nate la narampunan bulaan dolo
sia bannang lango-lango sia bannang
lango-lango makaseda sia bannang
karamisi sia lenang melo.
6 Iatu epo' bulaan la digaraga sia
bannang lango-lango sia bannang
lango-lango makaseda sia bannang

karamisi sia lenang dikaridi’: misa’ pa’tannun kamanarangan.
7 Dio palempengna la den da’dua ulang sikande, na dio tampakna patomali nanii tu pa’pasikandean.
8 Iatu beke’ dibekeran epo’ la dipapada garaganna sia la dipasikande epo’ bulaan la digaraga sia bannang lango-lango sia bannang lango-lango makaseda sia bannang karamisi sia lenang dikaridi’.
9 La unnalako duang batu ake’ ido, ammu sura’i dio tu mintu’ sanganna to Israel.
10 Iatu mintu’ sanga iato annan tu dao misa’ batu parimata na iatu senga’na annan la dao tu batu parimata misa’nao, situru’ kadadianna tau iato mai.
11 Susi garaganna passura’ parimata, iamotu susi garaganna passura’ parimata peca’, la mupesuan ussura’i tu mintu’ sanganna to Israel dao tu da’dua batu parimata; sia la mupesuan ussa’pi’i bulaan.
12 Iatu da’dua batu parimata la mupalako da’dua petampi’ palempeng epo’, la dadi parimata kapengkilalan diona to Israel, anna iatu mintu’ sanganna tau iato mai la napassan Harun dao petampi’

palempengna patomali dio oloNa PUANG,
la dadi misa’ kapengkilalan.
13 La mugaragai pela’ka’ bulaan,
14 sia rante bulaan massang duang
tinting, diampinni’ dipopa’karawang na
iatu rante diampinni’ la mupale’ke’ lako
pela’ka’ parimata iato.
15 Sia la unggaragako misa’ pesambo
ara’ pangra’ta’, misa’ panggaraga
kamanarangan, la susi epo’ garaganna:
bulaan la digaraga sia bannang
lango-lango sia bannang lango-lango
makaseda sia bannang karamisi sia
lenang dikaridi’.
16 Iatu apa iato la massulapa’ a’pa’ sia la
duang papa’, sangdangkan landona, sia
sangdangkan duka sangka’na.
17 La mumatai parimata patang borong,
bunga’na sangbatu parimata Yaspisi’
mararang sangbatu parimata krisoli’, na
sangbatu parimata malaki’, iamoto tu
borong bunga’na;
18 iatu borong ma’penduanna sangbatu
ake’ malontong, sangbatu parimata
lasuri’, na sangbatu parimata yaspisi
maido;

19 iatu borong ma’pentallunna sangbatu
parimata amba’, sangbatu parimata ake’,
na sangbatu parimata ketubung;
20 iato borong ma’penna’pa’na, sangbatu
parimata pirusa’, sangbatu parimata ake’
maido, na sangbatu parimata nepri’;
mintu’ parimata iato la disa’pi’ bulaan
lan to’ inanna.
21 Mintu’ parimata iate la situru’ tu
sanganna anakna Israel, la sangpulo
dua pada bilanganna sanganna; la
disura’ susi panggaraga parimata peca’;
iatu apa la disura’ lan la situru’ tu
sanganna sangpulo dua sukunna to
Israel simisa’-misa’i.
22 Ia mugaragan rante bulaan massang
tu pesambo ara’ diampinni’,
23 sia garagai tu da’dua sissin bulaan
daona lu pesambo ara’, ammu pale’ke’i
tu sissin iato da’dua lako tampak
pesambo ara’ patomali.
24 Mangkato pale’ke’i tu duang tinting
rante bulaan dipasibaroe’-roe’ lako tu
da’dua sissin dio tampak pesambo ara’.
25 Iatu tampakna rante duang tinting
diampinni’ la mupale’ke’ lako da’dua
pela’ka’ petampi’ palempeng epo’ dio
tingayo.

26 Sia tampai tu da’dua sissin bulaan
pale’ke’i lako tampak pesambo ara’, dio
biring lanna lu, umpatu epo’.
27 Sia tampai tu da’dua sissin bulaan
pale’ke’i lako petampi’ palempeng
epo’ patomali, diongna lu, dio tingayo,
sikandappi’ pa’pasikandeanna dao lu
pepori epo’.
28 Na iatu pesambo ara’ la dipori lako
epo’, na iatu sissinna napasipori ulang
lango-lango, anna manda’ dao pepori
epo’ anna iatu pesambo ara’ tae’
natilendok dao mai epo’.
29 Susimoto la narengnge’ Harun tu
mintu’ sanganna anakna Israel lan
pesambo ara’ pangra’ta’ daona lu
penaanna, ke tamai inan maindan la
misa’ kapengkilalan matontongan dio
oloNa PUANG.
30 Lan tu pesambo ara’ pangra’ta’ la
mupannii Urim sia Tumim, kumua anna
daona lu penaanna Harun, ke mennoloi
lako PUANG, sia natontong Harun
urrengnge’i daona lu penaanna dio oloNa
PUANG la umpadenan kara’tasan to
Israel.
31 Sia la mugaragaipa tu bayu salian
lango-lango massang diongna lu epo’.

32 Sia iatu baroko bayu salian la
ma’tangnga melo sia iatu biring baroko
bayu iato la matottok susi tannun bayu
kararran, da naserek.
33 Dio to’ biringna la mugaragai tu susi
bua dalima, ma’rupa lango-lango sia
lango-lango makaseda sia karamisi,
dio biringna tiku lao, dipasialla’-alla’
giring-giring bulaan;
34 misa’oi giring-giring misa’oi bua
dalima, dio tu biring bayu salian tiku lao.
35 La napake Harun te, ke menombai,
anna rangii tau tu oninna ke tamai
inan maindan dio oloNa PUANG sia iake
tassu’i, kumua da namate.
36 Sia la unggaragaiko makota bulaan
massang sia sura’i lan susi passura’
peca’: Dipamaindanan PUANG.
37 Pasikandei passapu dipori ulang
lango-lango, dio tingayo passapu.
38 Iatu makota la dio kidena Harun, anna
passanni Harun tu salana mintu’ apa
masero, tu napamarimbangan to Israel,
dio mintu’ apa masero tu nasorong
napopamengan to Israel; tontong bang
dio kidena tu makota iato, anna bannang
dio makota iato Napopaimanni PUANG tu
tau iato mai.

39 Sia iatu bayu lanna lu bannang melo
mupopetannunanni mupopassura'-sura'i
tu tannunna, sia iatu passapu lenang
melo la mugaraga sia iatu pepori aak la
mutannun paroki'.
40 Iatu mai mintu' anakna Harun tu mai
muane la mugaragan bayu lanna lu
sia popegaraganni tu pepori aakna sia
popegaraganni tali anna pomala'bi'i sia
napobeloi.
41 Mintu'nate la mupakean Harun sia
mintu' anakna muane, ammu bolloi
minna' busarungngu' tu tau iato mai sia
tokkoi sia pamarimbanganni, anna toei
tu katominaan lako Kaleku.
42 Sia garaganni seppa lenang tu tau iato
mai la ussamboi kasirisanna; na iatu
seppa iato randuk dao mai aakna sae
rokko pupunna.
43 Manassa la napake Harun to sola
mintu' tu mai anakna, ke tamai tenda
kasitammuan, ba'tu iake mennoloi
lako to' inan pemalaran la menomba
lan inan maindan, da naruai kasalan,
anna mate. Iamote tu dadi misa' atoran
matontongan lako kalena sia lako
bati'na.

Diona kaditokkoanna to minaa

29:1-37

29 1 Susite la mupogauranni
tu tau iato mai, kumua
nadipamarimbangan untoei tu
katominaan lako Kaleku: Alai tu sapi laki
mangura misa’ sia da’dua domba laki tu
tae’ sayuanna;
2 sia roti tang diragii sia pa’ranggina
tang diragii tu dipasirau minnak sia
pa’ranggina manipi’ tu disapu’ minnak;
mintu’nato ta’pung gandung mani’sa’ la
mugaraga.
3 Patamai misa’ baka, ammu pennoloanni
tu apa lan baka iato sola anak sapi sia
iatu da’dua domba laki.
4 Attu iato la musua tu Harun sola tu
mai anakna muane mennolo lako tenda
kasitammuan, ammu dio’i uai.
5 Mangkato la muala tu pakean iato,
papakei Harun tu bayu lanna lu sia bayu
salianna epo’ sia epo’ sia pesambo ara’;
ammu porii pepori epo’;
6 sia tali-bate’i tu ulunna sia pale’ke’i tu
makota maindan dao tali bate’na.

7 Ammu alai tu minna’ dipa’minnakan
sia dipa’tokkoan, ammu bolloanni dao
ulunna; la susimoko to umminna’i.
8 Mangkato suai tu mai anakna muane
sae mennolo ammu papasangi tu bayu
lanna lu.
9 La mupatambeke’i pepori aak tu aakna
tau iato mai, iamotu Harun sia mintu’
tu anakna, sia passapui tu ulunna,
naiatu katominaan dadi misa’ atoran
matontongan dio kalena; la susimo
kamutokkoanna to tu Harun sola mintu’
anakna.
10 Mangkato la mupesuan umpopennoloi
tu sapi laki lako to’ tenda kasitammuan,
anna remme’i Harun sia mintu’ anakna
muane tu ulu sapi laki mangura.
11 Ammu rere’i tu sapi laki iato dio
oloNa PUANG dio tingayo ba’ba tenda
kasitammuan.
12 Mangkato alai tu rara sapi laki iato,
muotonni rakka’mu, muraranni tanduk
inan pemalaran na iatu mintu’ rara
torronapa la mubolloan rokko to’ lette’
inan pemalaran.
13 Sia la muala tu mintu’ kampipi’na
sia balaan atena, sia bale’ke’na da’dua

sia mintu’ tu lompona dio, ammu tunu
pu’pu’i dao inan pemalaran.
14 Apa iatu mintu’ duku’ sapi laki sia
balulangna sia lanna tambuk barinni’na
la mutunu pu’pu dio salian to’ tenda;
iamoto tu suru’ pengkalossoran.
15 Mangkato alai tu domba laki misa’,
anna remme’i Harun sia mintu’ anakna
muane tu ulu domba laki iato.
16 Ammu rere’i tu domba laki iato sia alai
tu rarana, pi’pikki tu inan pemalaran tiku
lao.
17 Ammu ta’tak-ta’takki tu domba laki
iato ammu basei tu tambuk barinni’na
sia gariginna, ammu patoppo’i dao duku’
senga’na sia ulunna.
18 Iatu domba laki iato la mutunu pu’pu’
nasang dao inan pemalaran; iamo
pemala’ ditunu pu’pu’ lako PUANG,
la dadi bau busarungngu’; iamoto tu
pemala’ pantunu, dipemalaran lako
PUANG.
19 Mangkato la muala tu domba laki
misa’nao, anna remme’i Harun sola tu
mai anakna muane tu ulunna.
20 Ammu rere’ dukai tu domba laki iato,
sia alai tu rarana, ammu palakoi baba’
talinga kananna Harun sia dio baba’

talinga kananna tu mai anakna, susi
dukato tu indo' rakka'na lima kananna
sia indo' rakka' lentek kananna; sia
iatu rara torropa la mupa'pi'pikan inan
pemalaran tiku lao.
21 Ammu alai tu rara dao inan pemalaran
sia iatu minna' dipa'minnakan sia
dipa'bolloan, pa'pi'pikanni Harun sia
pakeanna sia ia duka tu mintu' pakeanna
anakna, anna maindan tu kalena sia
pakeanna sia ia duka tu anakna sia
pakeanna anakna.
22 Mangkato la muala tu lompo
domba laki sia ikko'na sia pa'ranggina
manipi' misa' sia iatu kampipi'na sia
balaan atena sia bale'ke'na da'dua
sia mintu' tu lompona dio sia pesese
kananna, belanna domba laki iamote tu
dipopemala' pa'tokko;
23 sia roti misa', pa'ranggina tu dipasirau
minna' misa', lan mai baka roti
tangdiragii tu dio oloNa PUANG.
24 Padaoi limanna Harun sia dao limanna
anakna muane, sia la musua ussorongi
sia untarimai sule, dadi pemala' disorong
ditarima sule dio oloNa PUANG.
25 La mutarima dio mai limanna tau
iato mai, ammu tunu pu'pu'i daona

lu pemala’ ditunu pu’pu’ la dadi bau busarungngu’ dio oloNa PUANG; iamoto misa’ pemala’ pantunu dipemalaran lako PUANG.
26 Ala dukai tu dada domba laki dipopemala’ pa’tokko lako Harun; sorongi sia tarimai sule dadi pemala’ disorong ditarima sule dio oloNa PUANG; iamoto tu la mupotaa.
27 La mupasusimoto mupamaindan tu dada pemala’ disorong ditarima sule sia pesesena diala dipamarimbangan, tu mangka disorong ditarima sule sia dipamarimbangan, diala dio mai domba laki dipopemala’ pa’tokko, dipa’tokkoan Harun sola anakna.
28 Iamote tu la natuntun Harun sola mintu’ anakna, misa’ apa dipondok matontongan lako to Israel, belanna iamote tu misa’ pemala’ dipamarimbangan; mintu’ to la diala dio mai to Israel dio mai pemala’ kasalamaran; iamote tu pemala’ dipamarimbanganan PUANG.
29 Mintu’ tu pakean maserona Harun la napomana’ anakna undinna, kumua anna popakei, ke dibolloi minna’ busarungngu’ sia ke ditokkoi.

30 Minda-mindai tu anakna ussondai
dadi to minaa, ianna tama tenda
kasitammuan la menomba lan inan
maindan, manassa pitung allo la
napopake.
31 Sia la muala lu duku' domba laki
pa'tokko ammu tollo'i lan to' inan
maindan.
32 Duku' domba laki iamoto tu la nakande
Harun sola tu mai anakna dio to' ba'ba
tenda kasitammuan sola tu roti lan baka.
33 La nakande tau iato mai tu
mangka umpadenanni pengkalossoran,
kumua anna tau iato mai ditokko sia
dipamarimbangan, apa iatu to senga'
tae' nama'din la ungkandei to, belanna
iamoto tu misa' apa maindan.
34 Ianna den torro tu duku' pa'tokko sia
roti sae lako melambi'na, manassa la
mutunu pu'pu', tae' nama'din dikande,
belanna misa' apa masero.
35 La mupogau' lako Harun sia lako
mintu' anakna muane susitu mintu'
pepasanKu mati'; pitung allo la munii
untokkoi tu tau iato mai.
36 Sia la urrere'ko sapi laki kiallo-kiallo
la diposuru' pengkalossoran, la usseroi
kasalan, sia la mupamasero dio mai

kasalan tu inan pemalaran, belanna
mupadenan kadiseroian kasalan, sia
la mubolloi minna' busarungngu' la
mupamaindananni.
37 Pitung allo la munii umpadenanni
pengkalossoran sia la mupamaindanan
tu inan pemalaran iato, anna tarru'
maindan; minda-minda ungkaka'i tu
inan pemalaran iato la maindan.

Pemala' melambi' sia makaroen kiallo-kiallo

29:38-46

38 Inde sia tu la tontong mupemalaran
dao inan pemalaran iato kiallo-
kiallo, iamotu da'dua anak domba tu
sangtaunmo dadinna.
39 Iatu misa' la mupemalaran ke
melambi'i na iatu misa', la mupemalaran
ke makaroenni,
40 sisola taa sangpulona ta'pung mani'sa'
dipasigerok minna' dilambuk, taa a'pa'
hin sia misa' pemala' pantedok taa a'pa'
hin uai anggoro' la dipasisola tu anak
domba misa'na.
41 Iatu anak domba misa'nao la
mupemalaran ke makaroenni; susitu

kande dipemalaran ke melambi’ sola
pemala’ pantedok, la susi dukamoto la
mupemalaran, dadi bau busarungngu’;
iamoto tu misa’ pemala’ pantunu
dipemalaran lako PUANG.
42 Iamote tu la tontong dadi pemala’
ditunu pu’pu’ la misiosso’i dio ba’ba
tenda kasitammuan dio oloNa PUANG; na
inde to dio la Kunii sae ussitammuangko
la ma’kada lako kalemu.
43 Indeto la Kunii sae sitammu to Israel,
anna kamala’birangKu umpamaseroi tu
tau iato mai.
44 Aku la umpamaindanni tu tenda
kasitammuan sia iatu inan pemalaran
sia Aku la umpamaseroi tu Harun sola
tu mai anakna muane, kumua anna ia
untoei tu katominaan lako Kaleku.
45 La unnisungNa’ lan lu tangngana to
Israel sia Aku la dadi Kapenombanna.
46 La naissan tau iato mai kumua Akumo
tu PUANG, Kapenombanna, tu mangka
ussolanni tassu’ lan mai tondok Mesir,
kumua angKu unnisung lan lu tangnga:
Akumo tu PUANG, Kapenombanna.

Inan pemalaran pantunuan dupa

30:1-10

30 [1] Sia la unggaragaiko misa’ inan pemalaran la dinii untunu dupa; kayu simmin la mugaraga.
[2] La sangsiku tu lambe’na, na sangsiku tu sangka’na, massulapa’ a’pa’, na iatu langka’na duang siku sia la sikande tu tandukna.
[3] Sia kallasa’i bulaan massang, la papan daona lu, la rindingna tiku lao, sia iatu mintu’ tandukna, sia la mugaragan sa’pi’ bulaan tiku lao.
[4] Sia mutampan komba bulaan diongna lu sa’pi’na siduanan dio sa’dena patomali, dinii unnulu pebulle.
[5] Iatu pebullena kayu simmin, la mugaraganni sia la mukallasa’ bulaan,
[6] iatu inan pemalaran iato la mupadio tingayo kulambu tu ussapa’ patti kasa’bian dio tingayo tutu’ pebase kasalan tu daona lu kasa’bian, dio tu inan la Kunii sae ussitammuangko.
[7] Dao inan pemalaran iato la natunu Harun tu dupa; kiallo-kiallo la natunu, ke la unnissii palita.

8 Ianna padukkui Harun tu palita iato,
ke makaroenni la natunu dukato, anna
tontong dadi misa’ bau busarungngu’ dio
oloNa PUANG la misiosso’i.
9 Dao to inan pemalaran iato da mutunu
dupa senga’ ba’tu pemala’ ditunu pu’pu’
ba’tu kande dipemalaran, sia da mubolloi
pemala’ pantedok.
10 Sipissan lan sangtaun iatu Harun la
umpaden kadiseroian kasalan, iamoto
nararai rara suru’ pengkalossoran la
usseroi kasalan, tu tandukna; sipissan
lan sangtaun la umpaden kadiseroian
kasalan urrarai tu inan pemalaran iato la
misiosso’i; iamote tu apa tarru’ maindan
dio oloNa PUANG.

Diona doi’ pa’duruk

30:11-16

11 Sia ma’kadapa tu PUANG lako Musa
Nakua:
12 Iammu alai tu bilanganna mintu’
to Israel, ke mubilangi budanna, iato
attu dinii umbilangi la nanii pada
umpennoloanni lako PUANG tu doi’
pela’bak penaanna kumua da nadadi

misa’ kasanggangan dio lu tau iato mai,
ke mubilangi.
13 Iatu pada la napennoloan to naala
bilangan iato, iamotu sangtangnga
sikele’, tu pada timbangan sikele’ masero
– iatu sikele’ iato duangpulo gera
angga’na – iatu sangtangnga sikele’
iamo doi’ pa’duruk, la dipennoloan lako
PUANG.
14 Minda-minda naala bilanganna to
duangpulo taun dadinna ba’tu la’bi, iamo
la umpennoloan pa’duruk susito lako
PUANG.
15 Tae’ nama’din dipalosong tu to sugi’,
tae’ nama’din dipasosso’ tu to bongko
dio mai to sangtangnga sikele’, ke
umpennoloanni pa’duruk lako PUANG la
mipopela’bak penaammi.
16 Iamoto la muala tu doi’ pela’bak
dio mai to Israel sia sorongi belanna
kamenomban lan tenda kasitammuan,
anna iatu iannato napobannang
kapengkilalanNa PUANG lako Israel la
dipopela’bak penaanna.

Pembasean tambaga

30:17-21

17 Ma’kadami PUANG lako Musa Nakua:
18 Sia la unggaragako misa’ pembasean
tambaga, la dinii membase, sia patorroi
lan kasiallaranna tenda kasitammuan
anna inan pemalaran, anna dipatamai
uai.
19 Iatu Harun sola tu mai anakna muane
la umbasei limanna sia lette’na uai lan
mai pembasean iato.
20 Iatu tau iato mai, ke tamai tenda
kasitammuan, la membase da namate:
susi dukato ke urreke’i inan pemalaran
la menomba sia untunu pemala’ ditunu
pu’pu lako PUANG.
21 Attu iato la nabasei tu limanna sia
lette’na, da namate; iamote tu misa’
aluk matontongan dipondokanni sola
bati’na la nasiosso’i.

Minna’ masero la dipa’minnakan sia dipa’tokkoan

30:22-33

22 Sia ma’kadapa tu PUANG lako Musa
Nakua:
23 La muala tu pebangki’ keangga’,
iamotu muru’ to’do kalena lan mai
kuli’na limaratu’ sikele’ sia kayu
matanning busarungngu’ sangsesena,
iamotu duaratu’ limangpulo sikele’,
sia iatu bangle busarungngu’ duaratu’
limangpulo sikele’
24 sia kadinge’ limaratu’ sikele’ tu pada
timbanganna sikele’ maindan sia minna’
saitun misa’ hin.
25 Iamoto tu la mugaragai minna’
maindan la dipa’minnakan sia
dipa’tokkoan iamotu misa’ panggaraga
pebangki’ dipasirau melo, susi
panggaraga pande ma’bangki’;
iamoto tu la dadi minna’ maindan la
dipa’minnakan.
26 Iamoto tu la muminnakan tenda
kasitammuan sia patti kasa’bian

27 sia iatu meda sola mintu’ pareana sia
tongkonan palita sola mintu’ pareana sia
iatu inan pemalaran pantunuan dupa;
28 sia inan pemalaran dinii mantunu sola
mintu’ pareana sia iatu pembasean den
lette’na.
29 La mupamaindan nasang tu
mintu’nato, anna tarru’ maindan; na
minda-minda ungkaka’i to, la maindan.
30 Sia la mubolloi minna’ iato tu Harun
sola tu anakna muane sia mupemaseroi,
anna toei tu katominaan lako Kaleku.
31 La mupokadan to Israel, kumua:
Iamote tu minna’ maindan la
dipa’minnakan sia dipa’tokkoan
dipamaindananNa’ la misiosso’i.
32 Tae’ nama’din dibolloan kale tolino
sia tae’ nama’din unggaragai susinna,
tu la pada garaganna: iamo misa’ apa
maindan, tu la mipomaindan.
33 Minda-minda unggaragai minna’
susite, ba’tu umpalakoi to tang sielle’,
tau iato la disabu’i dio mai bangsana.

Dupa masero

30:34-38

34 Sia Nakuapa tu PUANG lako Musa:
Alako pebangki' busarungngu':
muru to'do kalena, onik sia dama'
busarungngu', iamotu pebangki'
busarungngu' sia kemenyan massang,
mintu'nato la pada budanna.
35 La mugaragai misa' dupa, tu apa
susi panggaraga pande ma'bangki', tu
disiai, anna massang, iamotu misa' apa
masero.
36 La mupemanissangi tongan mulambuk
na iatu manissangna patorroi dio olona
Kasa'bian lan tenda kasitammuan, tu
inan Kunii sae ussitammuangko; iamoto
tu la tarru' maindan lako kalemi.
37 Dupa susimorate tu la mugaragai, da
migaraganni kalemi tu apa-apa pada
garaganna; iatu iannato la misanga
maindan lako PUANG.
38 Minda-minda tu unggaragai tu
susinnate, la nauduk, la disabu'i dio mai
bangsana.

Bezaleel sola Aholiab dipatage’i la unggaragai tu tenda kasitammuan

31:1-11

31 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Kilalai tonganni kumua mangkamo
Kutambai sanganna tu Bezaleel, anakna
Uri, anakna Hur, dio mai suku Yehuda,
3 tu Kuponnoi PenaanNa Puang
Matua, iamotu kakinaan, pa’inaan sia
kapaissanan lan mintu’ pengkarangan
lima,
4 la untangnga’i tu pandiri sia untampai
tu bulaan sia salaka sia tambaga susitu
pandiri iato;
5 la ussura’ parimata sia umpale’ke’
parimata; sia ussura’ kayu sia ungkarang
ma’rupa-rupa pengkarangan.
6 Akumo umpasolai Aholiab, anakna
Ahisamakh, dio mai suku Dan; iatu
penaanna to pande Kupatamaimo
kakinaan, la ungkarangi tu mintu’ apa
Kupesuan lako kalemu.
7 Iamotu tenda kasitammuan sia patti
dipannii kasa’bian sia iatu tutu’ pebase

kasalan daona lu, sia mintu' pareanan tenda,
8 sia meda sola mintu' pareananna,
sia tongkonan palita bulaan massang
sola mintu' pareananna, sia iatu inan
pemalaran pantunuan dupa,
9 sia inan pemalaran dinii mantunu sola
mintu' pareananna, sia pembasean
situang lette',
10 sia mintu' pakean pangka', iamotu
mintu' pakean maindan tu napake
Harun, to minaa, sia mintu' tu pakeanna
anakna, tu napake ungkarang toean to
minaa,
11 sia minna' dipa'minnakan sia
dipa'bolloan sia dupa pebangki'
busarungngu' tu dipalan inan maindan;
la nakarang tau iato mai susitu mintu'
apa Kupasan lako kalemu.

Pa'pakilala la ungkaritutui atoran allo katorroan

31:12-17

12 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
13 Pokadanni to Israel, kumua: Karitutui
meloi tu mintu' allo katorroangKu,

belanna iamoto tu misa’ tanda lan
alla’ta, misiosso’i, anna issanni
tau kumua Akumote tu PUANG
umpamarimbangankomi.
14 Iamoto karitutui to allo katorroan,
belanna iamo misa’ apa masero lako
kalemi; minda-minda tu umpamatunai,
la mate dipongko, belanna minda-minda
mengkarang lan allo iato, la disabu’i lan
mai bangsana.
15 Sipatu lan annan allona nannii tau
mengkarang, apa allo ma’pempitu iamo
allo katorroan sundun tu maindan lako
PUANG; minda-minda tu mengkarang
lan allo katorroan iato, manassa la mate
dipongko.
16 Iamoto anna mintu’ to Israel la
ussiosso’i nakaritutui tu allo katorroan,
ke napakarayai, anna pobasse
matontonganni.
17 Allo iamoto tu dadi misa’ tanda
matontongan lan alla’Ku na to Israel,
belanna lan annan allona Nanii PUANG
umpadadii tu langi’ sola lino, anNa
torroi PUANG tonna allo ma’pempitu sia
melayo.

Musa untarima da’dua papan batu

31:18

18 Iatonna mangkamo tu PUANG
ma’kada lako Musa dao buntu Sinai,
Nakamaseammi Musa tu da’dua papan
batu kasa’bian, iamotu papan batu
Nasura’ rakka’Na Puang Matua.

To Israel unggaragai anak sapi bulaan

32:1–33:11

32 1 Iatonna tiromi tu buda, kumua
male’lanmo tu Musa mengkalao
dao mai buntu iato, sirampunmi lako
Harun nama’kada nakua: Maikomi
migaragangkanni tu mai rapang-rapang
dipodeata tu undoloangkan, belanna iatu
Musa, tu to ussolangkan lan mai tondok
Mesir, tae’mo kiissanni ba’tu umbamo
nakua dadinna.
2 Ma’kadami Harun lako tau iato mai
nakua: Sintakki tu mintu’ paku-paku
bulaan dio mai talinganna bainemi sia
anakmi muane sia baine mibanna’ mai.

3 Nasimpula’imi to buda tu mintu’
paku-paku bulaan dio mai talinganna
anna banni Harun.
4 Natarimami dio mai tau iato mai anna
tarekki pesura’ susi anak sapi, anna
garagai anak sapi dipati’no’. Nakuami:
E to Israel iamote tu deatammu, tu
ussolangko sun lan mai tondok Mesir.
5 Iatonna tiromi Harun tu iannato,
napabendanammi misa’ inan pemalaran
dio tingayona, anna metamba nakua:
Masiang la ma’gau’ki’ lako PUANG.
6 Iatonna melambi’ napemalarammi tau
iato mai tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia
napennoloan tu pemala’ kasalamaran,
anna unno’ko’ kumande sia mangiru’;
mangkato bendanmi ma’marua’-rua’
maningo.
7 Attu iato ma’kadami PUANG lako Musa
Nakua: Malemoko, mengkalaomoko
belanna iatu bangsamu, tu musolan sun
lan mai Mesir kadakemo gau’na.
8 Madomi’ bang tu tau iato mai sepang
dio mai lalan, tu Kupasan lako kalena:
nagarammo kalena tu misa’ anak sapi
dipati’no’, anna tukku umpenombai
anna pemalaranni tu pemala’ lako, anna
ma’kada nakua: E to Israel, iamote tu

deatammu, tu ussolangko sun lan mai
tondok Mesir.
9 Sia Nakuapa PUANG lako Musa: Iate
bangsa iate Kutiro, manassa tongan
misa' bangsa makarra' penaanna.
10 Totemo da'ito anna rampoi
kare'dekanna ara'Ku sia la Kusabu'i
angKu padadiko misa' bangsa kapua.
11 Mengkamase-masemi tu Musa dio
oloNa PUANG, Kapenombanna nakua: O
PUANG, ma'apari amMi la umparampoiri
kare'dekanna ara'Mi tu taumMi tu
Misolan lan mai tondok Mesir tete
dio kamatotoran kapuaMi sia lima
mawatangMi?
12 Ma'apai na la ma'kada tu to Mesir
kumua: Ia sia Nasolanni tassu' tu
tau iato mai, kumua anna sanggang
Napatei dio lu to' buntu sia Nasabu'i
dao mai kuli'na padang? Paradanmi tu
kare'dekanna ara'Mi sia penassanni tu
kasengkean la Miparampoan taunMi.
13 Kilalai tu taumMi Abraham sia Ishak
sia Israel, tu umpalaoKomi sumpa
unnallu'i tete dio Kalemi lako tau
iato mai sia ma'kada lako kumua: La
Kupopemba'ka' kalle-kallean tu bati'mi
susi bintoen dao langi', na mintu' tu

padang tu Kupokadammokomi a’ganna,
la Kukamasean bati’mi, la napomana’
tontong sae lakona.
14 Attu iato menassanmi tu PUANG diona
tu kasanggangan la Napasae lako mintu’
taunNa susitu mangka Napokada.
15 Messailemi tu Musa, anna mengkalao
dao mai buntu untangkei tu da’dua
papan nanii kasa’bian. Iatu papan iato
disura’ patomali, iamotu boko’na sia
tingayona.
16 Iatu papan da’dua panggaraganNa
Puang Matua, na iatu passura’ lan
passura’Na Kapenomban, tu tioki’ lan
papan iato.
17 Iatonna rangimi Yosua tu gamaranna
to buda unnarrak-arrak, ma’kadami lako
Musa nakua: Den arrak to parari lan to’
tenda.
18 Apa nakua Musa: Tangia arrak to
patalo sia tangia gamara to talo,
sangadinna kurangi tu to menani
sibali-bali.
19 Iatonna reke’mi tu to’ tenda sia
iatonna tiromi tu anak sapi sia iatu to
buda tumbang-tumbang re’dekmi ara’na
tu Musa, anna pentibeanni tu papan

da’dua, natesse-tessei diong se’pon tanete.
20 Naalami tu anak sapi nagaragai tau iato mai, anna tunui sia nanisak-nisak samanissangna, anna ambo’i rokko to’ uai, nasuai tu to Israel unniru’i.
21 Ma’kadami Musa lako Harun nakua: Napatumbaroko te to buda ammu pasaeanri kasalan kapua susite?
22 Nakuami Harun: Da natarru’ re’dek ara’na puangku; mitandaimo tu a’ganna bangsa iate kumua umparri-parri kakadakean.
23 Ma’kada tu tau iato mai lako kaleku nakua: Garagangkanni tu mai rapang-rapang dipodeata tu undoloangkan, belanna iatu Musa, tu to ussolangkan lan mai tondok Mesir, tae’mo kiissanni ba’tu umbamo nakua dadinna.
24 Ma’kadamo’ lako tau iato mai kukua: Minda-minda tu umpake bulaan la naalai, nabenna’; kubuangmi tama to’ api, anna sun susite anak sapi.
25 Attu iato natiromi Musa tu a’ganna tau iato mai ma’inaanna bangmo, belanna napopa’inaanna Harun naurunganni tattammo tu tau iato mai lako to unneai.

26 Bendanmi tu Musa dio babangan to’
tenda, anna ma’kada nakua: Minda-
minda tu mengkaola lako PUANG, nasae
lako kaleku; ma’rampunmi lako kalena
tu mintu’ to Lewi.
27 Ma’kadami Musa lako tau iato mai
nakua: Susite tu kadanNa PUANG,
iamotu Kapenombanna to Israel, Nakua:
Pada untakinkomi pa’dangmi, mimale lu
lako lu dio mai lan lu to’ tenda dio mai
misa’ ba’ba lako ba’ba senga’, ammi pada
umpatei tu siulu’mi sia sangmanemi sia
solami.
28 Napogau’mi to Lewi susitu kadanna
Musa; allo iato, mate tu tau iato agi-agi
tallungsa’bu.
29 Ma’kadami tu Musa nakua: Allo
iate ammi tama sangtorroanna to
umpenombai PUANG – ammi pada
tae’mo ungkatirinnai tu anakmi ba’tu
siulu’mi, kumua ammi dipamasakke.
30 Iatonna masiangmo dio mai
ma’kadami tu Musa lako to buda:
Mangkamokomi umpogau’ kasalan
kapua; totemo la kendekna’ umpennoloi
PUANG, lala siai manii kupadenanni
kadiseroian tu kasalammi.

31 Sulemi tu Musa lako PUANG, anna
ma'kada nakua: Ah, iate bangsa iate
umpogau' kasalan kapua, unggaragan
kalena deata bulaan.
32 Totemo ke ma'dinni, Mipa'dei salana
tau iato mai; iake tae'i, puttaina' lan mai
sura'Mi tu mangka Misura'.
33 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua: Tau iato tu la Kuputtai lan mai
sura'Ku iamotu to umpogau' kasalan
lako Kaleku.
34 Totemo malemoko, solanni te bangsa
iato lako inan, tu Kupokadangko;
malaeka'Ku la undoloangko, apa ianna
allo kapa'balarangKu, la Kupabala'i tu
kasalanna tau iato mai.
35 Susimo kaNapa'dikkianna PUANG tu
bangsa iato, belanna unggaragai anak
sapi tu mangka napandiri Harun.

33 1 Ma'kadami PUANG lako Musa
Nakua: Ke'de'moko indete
mumale, la iko la iate bangsa iate tu
musolan lan mai tondok Mesir lako
tondok tu umpalaoNa' sumpa unnallu'i
lako Abraham, Ishak na Yakub, Kukua:
La Kukamasean bati'mu
2 – la ussuaNa' misa' malaeka'
undoloangko sia la Kurambai tassu' tu

mintu’ to Kanaan sia to Amori sia to Het
sia to Feris sia to Hewi sia to Yebus-
3 lako tondok sebo pangandu’ sia
tani’ enoan, apa tae’ Kula ke’de’
ussolangkomi, belanna kamumo tu
misa’ bangsa makarra’ penaammi,
Kusabu’ikomi manii lako lalan iate.
4 Tonna rangimi to buda te kada
metakuran iate, masussami penaanna,
naurunganni tae’mo’ misa’ umpake
belona.
5 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
Pokadanni to Israel kumua: kamumo
misa’ bangsa makarra’ penaammi. Moi
angKu sattu’ri ke’de’ ussisolangkomi,
manassa la Kusabu’ikomi. Iamoto alai
tu mintu’ belomi, angKu issanni apa tu
sipatu la Kupogau’ lako kalemi.
6 Nalossokammi to Israel tu belona,
randuk dio mai buntu Horeb.
7 Unnalami misa’ tenda tu Musa, anna
pabendan dioi lu salian mambela dio
mai to’ tenda, anna sangai tenda
kasitammuan. Minda-minda la mekutana
lako PUANG, la tassu’ male lako to’ tenda
kasitammuan.
8 Sia ianna tassu’ tu Musa lako tenda iato
ke’de’ nasangmi tu mintu’ tau, anna pada

bendan dio to’ ba’ba tendana, umpaula’i mata tu Musa sae lako tamanna tenda iato.
9 Ianna tamamo tenda tu Musa, ta’pa songlo’ tu lentong gaun, anna tadang dio to’ ba’ba tenda, anna sipa’kada Puang tu Musa.
10 Iatonna tiromi to buda tu lentong gaun iato tunannang dio to’ ba’ba tenda, bendan nasangmi, anna pada tukku menomba dio ba’ba tendana.
11 Sitiro lindomi PUANG tu Musa, Nama’kada lako Musa, butung to misa’ tolino sipa’kada sangmanena; mangkato sulemi tu Musa lako to’ tenda. Apa iatu taunna, iamo Yosua, anakna Nun misa’ to mangura, tae’ namallai dio mai tenda iato.

Palakunna Musa la untiro kamala’biranNa PUANG

33:12-23

12 Ma’kadami Musa lako PUANG nakua: Tonganna Mikua lako kaleku: Solanni te bangsa iate, anna tae’ Mipokadanna’ minda tu la Misua ussolanna’ moi

mangkamo Mikua: Kutandai tonganko
sia Kukaturu-turuiko.
13 Iake Mikaturu-turuina', paissannina'
tu lalanMi kuurungan untandaiKomi,
ianna susito kuissan tonganmo, kumua
Mikaturu-turuina'. Melo Mikilalai, kumua
iate bangsa iate taumMi.
14 Ma'kadami PUANG Nakua: Aku
Kalenaraka la ussolangko, anna
pomatanai penaammu?
15 Ma'kadami Musa lako PUANG nakua:
Iake tae'i na Kamu Kalena ussolangkan,
da Misuakan ke'de' indete.
16 Belanna umba la dikua unnissanni,
kumua Mikaturu-turuina', la aku
la taumMi? Tang bannang iaraka
te ke Misolangkanni? Susimo
kadipamarimbangangki to, la aku
la taumMi dio mai mintu' bangsa dao
kuli'na padang.
17 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua: Iate apa mupokada, la Kupogau',
belanna Kukaturu-turuiko sia Kutandai
tonganko.
18 Nakuami Musa: Patiroammo' tu
kamala'biramMi.
19 Ma'kadami tu PUANG Nakua: Iamoto la
Kupalendu'iko tu mintu' kamadatuangKu

sia la ussa'bu'Na' sanganNa PUANG dio
tingayomu: iamoto angKu katuru-turui,
minda-minda tu Kukaturu-turui, sia
Kukamasei minda-minda tu Kukamasei.
20 Sia nakuapa kadanNa PUANG: tae'
nama'din mutiro tu lindoku, belanna moi
misa' tolino tae' nakullei untiroNa' anna
tuo.
21 Sia Nakuapa PUANG: Den misa'
inan Kusikandappiran, inde to la munii
bendan dao buntu batu.
22 Iake lendu'mi tu kamala'birangKu,
angKu palanko lo'ko' batu sia la
Kuparerungiko limangKu sae lako
lendu'Ku.
23 Attu iato Kuriu'mi sule tu limangKu,
ammu tiroi tu boko'Ku, apa iatu lindoKu
tae' nama'din ditiro.

Diona da'dua papan batu ba'ru

34:1-35

34 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua: Parangko kalemu da'dua
papan batu susito dolona, angKu sura'i
lako tu mintu' kada dio papan batu dolo
tu mangka mutesse.

2 Ma’pasakka’moko ke melambi’i, ammu
mela’bik kendek langngan buntu Sinai,
umpennoloiNa’ dao botto tanete iato.
3 Moi misa’ tau da musolanni kendek
sia moi misa’ tau da naditiro dao nalili’
buntu iato sia da naden domba sia sapi
kumande sikandappi’ buntu iato.
4 Napa’mi Musa tu da’dua papan batu
susito dolona; melambi’mi millik anna
kendek langngan Sinai, susitu kadanNa
PUANG lako kalena anna tangkei tu
da’dua papan batu.
5 Songlo’mi tu PUANG lan sangkombong
gaun, anna sae bendan umpentireke’i,
sia ussa’bu’ sanganNa PUANG.
6 Lendu’mi tu PUANG dio tingayona
sia meongli’ Nakua: PUANG, PUANG,
Puang Matua sumpu mamase liu
kaboro’, kalando pesuka’ sia kapua
kamasokananNa sia kamarurusanNa,
7 tu umpatontong kamasokananNa
lako ma’sa’bu-sa’bu tau, tu umpagarri’
mintu’ kapatodo-tintingan sia kakelokan
sia kasalan; inang tae’ nabilang
maseroi tu mintu’ to umpogau’ kasalan,
sangadinna umpapakkanni kakelokanna
mintu’ ambe’ lako anak-lanto mimi’na

sae lako osso’ ma’pentallunna sia
ma’penna’pa’na.
8 Tikarami tu Musa tukku menomba sae
rokko padang,
9 anna ma’kada nakua: O Puang iake
Mikaturu-turuina’, Puang la ussolangkan.
Tonganna iate bangsa iate to makarra’
penaanna, apa la Mipa’dei dikka’ tu
kapabali-baliangki sia kasalangki, amMi
pomana’kan.
10 Ma’kadami tu Puang Nakua:
Manassamo untananNa’ basse, kumua
la Kupaden tu ba’tu pira-pira tanda
mangnga, tu tae’ bangpa dipadadi
dao kuli’na padang ba’tu dio lu mintu’
bangsa; na mintu’ tu tau iato mai tu
musolan la untiroi tu penggauranNa
PUANG, belanna metakuran tu apa la
Kupogaurangko.
11 La mukaritutui tu apa Kupepasanan
lako kalemu allo iate. Manassa la
Kurambai dio mai tingayomu tu mintu’
to Amori sia to Kanaan sia to Het sia to
Feris sia to Hewi sia to Yebus.
12 Sia kanandai tu kalemu dio mai
kasibasseammu pa’tondokan tu
mupempatui, kumua da anna tau iato
mai dadi poya dio kalemu.

13 Sangadinna la mirondonni tu mintu’
inan pemalaranna sia la mipoka-
poka tu mintu’ batu napodeatanna
sia la milelleng tu mintu’ lentong
napodeatanna.
14 Belanna tae’ muma’din tukku
menomba lako deata senga’ belanna
iatu sanganNa PUANG iamo Puang noka
ditimba oloNa, sia Iamo Kapenomban
noka ditimba oloNa.
15 Da musibasse tu pa’tondokan iato
mai, belanna tau iato mai ma’gau’ sala
umpengkaolai deatanna sia napemala’i,
umbai natoratuko ammu kandei tu
pemala’na.
16 Iake mualai tu anakna tau iato mai
la napobaine anakmu, sia iake ma’gau’i
umpengkaolai deatanna, manassa la
nanaran duka tu anakmu ma’gau’ sala
umpengkaolai deatanna.
17 Da mugaraganni kalemu tu rapang-
rapang dipodeata dipati’no’.
18 Karitutui tu pa’gauran umpakaraya
allo roti tang diragii: pitung allo la munii
ungkandei tu roti tang diragii, susitu
Kupepasanan lako kalemu, lan attu
dipamanassa ke bulan Abib, belanna lan
bulan Abib ammu tassu’ lan mai Mesir.

19 Mintu’na tu anak pa’bunga’ urrubak
pa’tambukan Aku puangna, sia mintu’
patuoan lakimmu tu bunga’na dadi la
sapi la iatu domba sia bembe’.
20 Apa iatu anak keledai pa’bunga’ la
mula’bak misa’ domba ba’tu bembe’; na
iake tae’i mula’bakki, manassa la mutoto
sokkongna. Na mintu’ anak pa’bunga’mu
muane, la mula’bak, sia da naden tau
mennolo lako Kaleku ma’pala’ lo’bang.
21 Lan annan allona la munii mengkarang,
apa allo ma’pempitu la mutorroi; moi
attu ma’tengko moi attu pegandungan la
mutorroi.
22 Sia la mupogau’ tu pa’gauran Pitung
Minggu, iamo pa’gauran pangrakanan,
ke pegandungan, sia allo kapua
pa’rampunan bua-bua, kepentaunanoi.
23 La sipentallun lan sangtaun tu mintu’
muane dio lu kalemi la mennolo lako
PUANG Puangmi, iamotu Kapenombanna
to Israel.
24 Belanna la Kurambai nasang tu mintu’
bangsa iato lan mai tondokna, dio olomu
sia Kupakalua’mo tu lili’ tondokmu;
moi misa’ tau tae’mo la ungkamorai tu
tondokmu to, ke kendekko la mennolo

lako PUANG, Kapenombammu, pentallun lan sangtaun.
25 Da mupasiraui apa messu’ tu rara pemala’ pangrere’ mutunu lako Kaleku, sia iatu pemala’ pangrere’ ditunu ke allo Pa’pasa, da nadipaalai bongi sae lako melambi’.
26 Mintu’ tu bunga’ bura padang me’lokmu la mubaa tama banuanNa PUANG, Kapenombammu. Da mutollo’i tu anak bembe’ muuai pangandu’na indo’na.
27 Sia Nakuapa PUANG lako Musa: Surasanni kalemu te mintu’ kada iate, belanna tete dio kada iate, angKu sibasseangko sola to Israel.
28 Torromi tu Musa dao sola PUANG patangpulo allona patangpulo bonginna, tang ungkande roti sia tang unniru’ uai; Nasura’mi PUANG dao papan tu mintu’ kada basse, iamotu Sangpulo Kada.
29 Iatonna mengkalaomo tu Musa dao mai buntu Sinai, natangkemi tu da’dua papan kasa’bian tonna marassan solo’, natae’ naissanni, kumua iatu kuli’ lindona pandila-dila belanna sipa’kada-kada Puang.

30 Tonna tontongimi Harun sola mintu’
to Israel tu Musa, natiroi tu kuli’ lindona
pandila-dila, mataku’mi tu tau iato mai
urreke’i.
31 Attu iato natambaimi Musa tu tau iato
mai, anna sule tu Harun sola mintu’
pangulu lan kasirampunan urreke’i,
namane tu Musa ma’kada lako tau iato
mai.
32 Mangkato sae nasangmi tu to Israel
mentireke’ lako Musa, anna pepasananni
Musa lako tau iato mai tu mintu’ apa
Napokada PUANG lako kalena dao buntu
Sinai.
33 Iatonna mangkamo Musa ma’kada
lako tau iato mai, nalullungimi tu lindona.
34 Apa iake tamaoi tu Musa umpennoloi
PUANG la sipa’kada, naalaimi tu lullung
iato sae lako tassu’na; iatonna tassu’mo
naparampoammi to Israel tu mintu’ kada
dipepasanan lako kalena.
35 Iake natiroi to Israel tu kuli’ lindona
Musa pandila-dila, nalullungiomi Musa tu
lindona sae lako tamanna la sipa’kada
Puang.

Pa’pakilala la ungkaritutui atoran allo katorroan

35:1-3

35 [1] Nasuami Musa sirampun tu
mintu’ kasirampunan to Israel,
anna ma’kada lako tau iato mai nakua:
Iamote tu mintu’ kada Napepasanan
PUANG, kumua naturu’i tau iato mai.
[2] Sipatu lan annan allona la dinii
mengkarang, apa iake allo ma’pempitu
la mipoattu maindan, iamo misa’
allo katorroan sundun lako PUANG:
minda-minda tu mengkarang allo iato, la
dipatei.
[3] Iake allo katorroan da mipadukku api
lan mintu’ banuammi.

Diona pa’duruk la dipa’pabendanan kema sia dipake menomba

35:4-29

[4] Sia nakuapa Musa lako to Israel:
Iamote tu kada Napepasanan PUANG
Nakua:
[5] Dio mai tu apammi la miala pira ammi
pa’durukanni lako PUANG; mintu’i tu tau

la umbaai butung pamengan lako PUANG
situru' kamasorokan penaanna: Iamotu
bulaan sia salaka sia tambaga,
6 sia parada lango-lango sia lango-lango
makaseda sia karamisi sia lenang melo
sia bulu bembe',
7 sia kuli' domba laki pa'damorro'
mararang sia kuli' taka' sia kayu simmin,
8 sia minna' la ma'pamasiang sia bangki'
la dirauan minna' la dipa'minnakan sia
dipa'tokkoan sia la ditunu dipodupa;
9 sia ake' ido sia parimata la dipa'matan
epo' sia pesambo ara'.
10 Mintu' tu pande dio lu kalemi pada
la sae unggaragai tu mintu' apa
Napepasanan PUANG:
11 Iamotu kema sola tendana sia
pesambona sia pekadangna sia papanna
sia pesa'pi'na sia lentongna sia lette'na;
12 sia iatu patti sola pebullena sia
tutu' pebase kasalan sia kulambu
dipa'rerungan;
13 sia iatu meda sola tu pebullena sia
mintu' pareananna sia roti dipennoloan;
14 sia iatu tongkonan palita la
ma'pamasiang sia la dipasakka' tu mintu'
pareananna sia palitanna sia iatu minna'
la napadukku;

15 sia iatu inan pemalaran pantunuan
dupa sola pebullena, sia minna’ la
dipa’minnakan sia dipa’tokkoan sia dupa
busarungngu’; sia kulambu la digaragan
kulambu ba’ba kema,
16 sia iatu inan pemalaran dinii mantunu
sola sala’bi’ tambagana sia pebullena sia
mintu’ pareananna, sia iatu pembasean
sola lentekna;
17 sia tenda dio lu tarampak sola
lentongna sia lette’na sia kulambu ba’ba
tarampak;
18 sia petana’ kema, petana’ tarampak
sola ulangna;
19 sia pakean pangka’ la napake
menomba lan inan maindan, iamotu
pakean maindan la napake Harun to
minaa sia mintu’ pakeanna anakna, la
untoe katominaan.
20 Soro’mi tu mintu’ kasirampunan to
Israel dio mai tingayona Musa.
21 Pada saemi tu mintu’ to tiakka’
penaanna sia masorok ba’tengna
umbaa pa’duruk lako PUANG la dipake
unggaragai tenda kasitammuan sia la
dipake lan mintu’ kamenomban sia la
digaraga pakean masero.

22 Pada saemi la muane la baine
minda-minda masorok penaanna
umbaa baba’ illong sia anting-anting
sia sissin diparimatai sia manik ata sia
ma’rupa-rupa pareanan bulaan. Iatu
mintu’ muane tu umpennoloan bulaan
dipopemala’ disorong ditarima sule lako
PUANG,
23 sia mintu’ muane tu unnampui parada
lango-lango sia lango-lango makaseda
sia karamisi sia lenang melo sia bulu
bembe’ sia kuli’ domba laki pa’damorro’
mararang sia kuli’ taka’ pada sae nabaa.
24 Minda-minda tu den salaka ba’tu
tambaga la napopa’duruk, nasorong lako
PUANG, sia minda-minda unnampui kayu
simmin, tu la dipake lako pengkarangan
kamenomban, nasae umbaai.
25 Mintu’ tu baine manarang ma’karidi’
kalena, nabaai tu pa’karidi’na: lango-
lango sia lango-lango makaseda sia
karamisi sia lenang melo,
26 sia mintu’ tu baine manarang sia
tiakka’ penaanna, ungkaridi’ bulu
bembe’.
27 Iatu mintu’ pangulu umbaamo
parimata ake’ maido, sia parimata
dipa’matan epo’ sia pesambo ara’,

28 sia pebangki’ sia minna’, iamotu
minna’ la dipatama palita sia pebangki’
la digaragai minna’ dipa’minnakan sia
dipa’tokkoan sia digaragai dupa.
29 Mintu’ muane sia baine tu tiakka’
penaanna la umbaai tu apa la
dipopengkarangan tu Napa’pesuan
PUANG nalopian Musa – mintu’ to Israel
umpopa’langngo’ penaanna umbaai to la
napopamengan lako PUANG.

Bezaleel sola Aholiab ditambai la unggaragai kema

35:30–36:7

30 Undinnato nakuami Musa lako mintu’
to Israel: Tonganna Natambai PUANG tu
Bezaleel tu Nasa’bu’ sanganna, iamotu
anakna Uri, anakna Hur, dio mai suku
Yehuda,
31 sia Naponnoi penaanNa Puang
Matua, iamotu kakinaan, pa’inaan sola
kapaissanan lan mintu’ pengkarangan,
32 la untangnga’i tu pandiri sia
unggaragai bulaan tu natampa sia salaka
sia tambaga susitu pandiri iato;

33 sia ussura’ parimata sia umpale’ke’
parimata; sia ussura’ kayu sia unggaragai
tu mintu’ napandirinna.
34 Sia Nakamasei Puang kamanarangan
lan penaanna la mangada’ lako to senga’,
la ia la Aholiab, anakna Ahisamakh dio
mai suku Dan.
35 Naponnoimi kamanarangan sola duai
tu ba’tengna la ungkarangi tu mintu’
pengkarangan pande sia pande paliu, sia
to manarang ma’tannun paruki’ dio mai
bannang lango-lango sia lango-lango
makaseda sia karamisi sia lenang melo,
sia to manarang ma’tannun: manarang
ungkarang ma’rupa-rupa pengkarangan
sia manarang unggaragai pandiri.
36 1 Iatu Bezaleel sia Aholiab sia
mintu’ to manarang tu Nakamasei
PUANG kakinaan sia pa’inaan diona tu
apa iato, anna issanni ungkarangi tu
mintu’ pengkarangan kamenomban lan
inan maindan la nakarang susitu mintu’
apa Napepasanan PUANG.
2 Natambaimi Musa tu Bezaleel sia
Aholiab sia mintu’ to manarang,
tu Napatamai PUANG kakinaan tu
ba’tengna, tu mintu’ to dipatiakka’

penaanna la sae ungkarangi tu
pengkarangan iato.
3 Natarimami dio mai Musa tu mintu’
pa’duruk tu nabaa to Israel la dipake
lako pengkarangan, tu dikarang
menomba, lan inan maindan, kumua
anna karangi tu pengkarangan iato. Apa
iake melambi’oi tontongpa nabaa tau
iato mai tu pamengan langngo’ penaa.
4 Sia iatu mintu’ to manarang, tu
ungkarang mintu’ pengkarangan diona
inan maindan iato, pantan sae lu dio mai
to’ pengkaranganna,
5 anna ma’kada lako Musa nakua: La’bi
maro’ nabaa tu tau iato mai na iatu
la dipakena lako pengkarangan tu
Napepasanan PUANG ungkarangi.
6 Mesuami Musa metamba-tamba lan
lu to’ tenda, nakua: La muane la baine
damo namasara’ la umbaa pa’duruk lako
inan maindan. Susimoto nanii unta’tanni
tu to buda umbaapi.
7 Belanna ganna’mo tu mintu’ pareanan
lako kalena, kumua anna karangi tu
mintu’ pengkarangan iato, ondongpi
la’bimo.

Diona garaganna kema

36:8-38

8 Nagaragaimi to manarang dio mai
mintu’ pande tu kema umpake kulambu
sangpulo lamba’na, dio mai bannang
lenang melo dikaridi’ sia bannang
ma’rupa lango-lango sia lango-lango
makaseda sia karamisi; natannun melo
tongan sia napopa’karubion lan.
9 Iatu landona kulambu iato ke
misa’oi duangpulo ngkarua siku na
iatu sangka’na patang siku sia la
sangsukaranri tu mintu’ kulambu iato.
10 Iatu limang lamba’ kulambu
napasikande-kande nasang na iato
limang lamba’na napasikande-kande
duka.
11 Nagaragan dukapa ba’tu pira-pira
kale’ke’ lango-lango dio biringna tu
kulambu misa’ dio tampak kulambu
tu dipasikandenamo, susi dukato
nagaragan dio biring kulambu dio
tampakna misa’nao tu dipasikandenamo.
12 Limangpulo kale’ke’ nagaraga dio
to’ biring kulambu sanglamba’ na
limangpulo kale’ke’ dio biring kulambu

misa’nao tu dipasikandenamo; mintu’ tu kale’ke’ iato sipatu nasang.
13 Nagaragampa limangpulo pekadang bulaan, anna pekadang iato napasikandeanni tu kulambu, naurunganni mendadi misa’ tu kema iato.
14 Sia nagaragaipa tu kulambu tenda bulu bembe’ la dipotenda dio salianna tu kema iato; iatu kulambu tenda iato nagaraga sangpulo misa lamba’na.
15 Iake sanglamba’i tu kulambu tenda la tallungpulo siku tu landona na patang siku tu babana; la sangsukaranri tu kulambu tenda sangpulo misa lamba’na.
16 Iatu limang lamba’ kulambu tenda napasipatu napamisa’, susi dukato tu annannapa lamba’na napamisa’.
17 Nagaragaimo tu limangpulo kale’ke’ dio biringna to kulambu sanglamba’, tu kulambu dio iringna tu dipasikandenamo, sia limangpulo kale’ke’ dio kulambu, misa’nao tu dipasikandemo.
18 Nagaragammo limangpulo pekadang tambaga, anna pasikandei tu tenda iato mendadi misa’.
19 Sia nagaragan dukamo misa’ pesambo kuli’ domba laki pa’damorro’ mararang

nasamboanni tu tenda iato, na daona lu
tu pesambo iato misa’ pole’pa pesambo
kuli’ taka’.
20 Nagaragammo papan kayu simmin,
dipabendananni tu kema iato;
21 iatu landona papan iato sangpulo siku
ke misa’oi sia iatu babana sangsiku
sangtangnga ke misa’oi.
22 Dio misa’ papan den da’dua
petangki’na, tu dipasitoe-toe; napasusi
nasang to tu mintu’ papan kema iato.
23 Napasusite tu mintu’ papan kema iato:
duangpulo papan tu rampe sau’na.
24 Nagaragaimo tu patangpulo lette’
salaka, diongna lu to duangpulo papan;
da’dua lette’ diong misa’ papan, dinii
umpellasukanni tu da’dua petangki’ sia
da’dua pole’o diong misa’ papan dinii
umpellasukanni tu da’dua petangki’.
25 Nasusi dukato nagaragan duangpulo
papan tu sa’de senga’na kema, iamotu
rampe rekkena,
26 sia nagaragan lette’ salaka patangpulo
tu papan iato: da’dua lette’ diong misa’
papan na da’dua pole’o diong misa’
papan.
27 Apa iatu boko’ kema tu rampe
matampu’ nagaragan annan papan.

28 Sia nagaragammo da’dua papan la
untutu’i tu da’dua lette’ kema tu diona
boko’.
29 Pada bang tu papan iato da’dua tu
diongna lu sia daona lu sae langngan
komba bunga’na. Napasusimoto tu
papan da’dua, anna padadii tu da’dua
tetuk.
30 Iamoto na iatu mintu’ papan la karua
sola lette’ salakana: sangpulo annan tu
lette’na; da’dua diong ke misa’oi papan.
31 Sia nagaragammo ba’tu pira-pira
pesa’pi’ kayu simmin: limang batang
lako mintu’ tu papan dio sangsesena
kema,
32 nalimang batang lako mintu’ papan
dio sangsesena pole’o, sia limapa lako
tu mintu’ papan dio boko’ kema rampe
matampu’na.
33 Nagaragaimo tu pesa’pi’ lan tangngana
lan tangnga papan la untarru’i tu mintu’
papan iato randuk dio mai tampakna sae
lako tampak sangbalinna.
34 Sia nakallasa’mo bulaan tu mintu’
papan sia bulaan nagaraga, tu mintu’
komba dinii unnulu pesa’pi’, sia nakallasa’
bulaan tu mintu’ pesa’pi’.

35 Nagaragammo tu kulambu bannang
lango-lango makaseda sia karamisi sia
bannang lenang melo dikaridi’; iatu
sampin iato natannun melo tongan sia
napopa’karubion lan.
36 Sia nagarammo a’pa’ lentong kayu
simmin sia nakallasa’ bulaan; sia
iatu pekadangna bulaan digaraga, sia
napati’noran lentek salaka a’pa’.
37 Nagaragammo ba’ba tenda tu misa’
kulambu bannang lango-lango sia
lango-lango makaseda sia karamisi sia
bannang lenang melo dikaridi’: misa’
pa’tannun paruki’.
38 Sia nagaragammo lima lentong kayu
simmin sola pekadangna; sia nakallasa’
bulaan tu tampak daona lu sia tokeranna,
sia iatu lentekna lima tambaga digaraga.

Diona garaganna patti basse

37:1-9

37 1 Nagaragaimi Bezaleel tu patti
dio mai kayu simmin, duang
siku ssangtangnga landona sia babana
sangsiku ssangtangnga sia langka’na
sangsiku ssangtangnga.

2 Nakallasa’ bulaan massang tongan tu
lanna lu sia salianna sia nagaragan sa’pi’
bulaan tiku lao.
3 Sia napati’noran komba bulaan a’pa’,
napale’ke’i lako a’pa’ lette’na, da’dua
dio sangsesena na da’dua pole’o dio
sangsesena.
4 Sia kayu simmin nagaraganni tu
pebullena, anna kallasa’i bulaan.
5 Naulumi tu pebulle tama komba iato dio
sa’dena patomali, anna ma’din dibulle tu
patti iato.
6 Nagaragaimi tu tutu’ pebase kasalan
dio mai bulaan massang tongan, duang
siku ssangtangnga landona sia babana
sangsiku ssangtangnga.
7 Nagaragaimi tu da’dua karubion bulaan,
iamotu bulaan pa’kombong nagaragai,
dao tampakna patomali tu tutu’ pebase
kasalan,
8 misa’ karubion dao tampak sangsesena
na misa’ pole’o dao tampak sangsesena.
Iatu tutu’ pebase kasalan sola tu
karubion dao tampakna patomali
napasikande natampa.
9 Iatu karubion iato umballa’ patomali
pani’na langngan, anna samboi pani’na
tu tutu’ pebase kasalan sia sitingoan tu

lindona; namentiro rokko tutu’ pebase kasalan.

Diona garaganna meda roti dipennoloan

37:10-16

10 Nagaragaimi tu meda kayu simmin,
duang siku landona, babana sangsiku na
langka’na sangsiku ssangtangnga.
11 Nasapu’i bulaan massang anna
garaganni sa’pi’ bulaan tiku lao.
12 Nagaragai pesa’pi’ tiku lao sangpala’
lua’na, sia nasa’pi’ bulaan tiku lao tu
pesa’pi’ iato.
13 Sia napati’noran komba bulaan a’pa’,
napale’ke’i tu komba iato lako a’pa’
lentekna dio tu tetukna a’pa’.
14 Sikandappi’ pesa’pi’ iato tu naninna
komba, tu diului pebulle tama la
dibulleanni tu meda iato.
15 Iatu pebulle iato kayu simmin
nagaraga, anna sapu’i bulaan, la
dibulleanni tu meda iato.
16 Sia nagaraga tu mintu’ pareanan la
dipadao meda iato, iamotu piringna
sia pindanna sia balubunna sia sere’na

tu dipa’bolloan; iatu apa iato bulaan massang nagaraga.

Diona garaganna tongkonan palita

37:17-24

17 Nagaragammi tu tongkonan palita dio
mai bulaan massang; iatu tongkonan
palita bulaan pa’kombong nagaraga, susi
dukato tu tongkonanna sia batangna;
iatu bunga tiballa’na sia kalopakna sia
bunganna napasikande natampa.
18 Annan tangkena sun dio sa’dena
patomali: tallu tu tangkena tongkonan
palita sun dio sa’dena sangbali na iatu
tallu sun dio sa’de sangbalinna.
19 Iatu tallu bunga tiballa’ susi bunga
badam rupanna dio sangtangke sola
kalopakna sia bunganna sia tallu
bunga tiballa’ susi bunga badam
dio sangtangkenao sola pusona sia
bunganna; susimoto tu annan tangke
sun lan mai batang tongkonan palita
iato.
20 Nadio batangna tongkonan palita den
a’pa’ bunga tiballa’ susi bunga badam
rupanna sola kalopakna sia bunganna.

21 Sia misa’pa kalopak diongna lu tangke
tu sun patomali lan mai; iatu misa’
kalopak diongna lu tangke tangngana tu
sun patomali lan mai na iatu misa’ pole’o
kalopak diongna lu tangke sun patomali
lan mai; susimoto tu annan tangkena
sun lan mai batang tongkonan palita
iato.
22 Mintu’ kalopakna sia mintu’ tangkena
sun dio mai batangna; mintu’na
dipasikande ditampa dio mai bulaan
pa’kombong massang.
23 Nagaragammo pitu palita sia pesipi’na
sia inan dinii umpa’dei dio mai bulaan
massang.
24 Iatu tongkonan palita sola mintu’
pareanna sangtalenta bulaan massang
digaragai.

Diona garaganna inan pemalaran pantunuan dupa

37:25-28

25 Iatu inan pemalaran pantunuan dupa
kayu simmin nagaragai; sangsiku tu
lambe’na na sangsiku tu sangka’na,
massulapa’ a’pa’, sia iatu langka’na
duang siku; iatu tandukna sikande dio.

26 Nasapu’ bulaan massang, la papan
daona lu, la rindingna tiku lao sia iatu
mintu’ tandukna, sia nagaragai sa’pi’
bulaan tiku lao.
27 Nagaragammi komba bulaan diongna
lu sa’pi’ siduanan dio sa’dena patomali,
dinii unnulu pebulle, anna bullei tau.
28 Iatu pebulle kayu simmin nagaraga,
anna kallasa’i bulaan.

Diona kaunggaragaianna minna’ la dipa’minnakan sia dipa’tokkoan

37:29

29 Sia nagaragapa tu minna’ maindan la
dipa’minnakan sia dipa’tokkoan sia dupa
massang busarungngu’, susi panggaraga
to pande ma’bangki’.

Diona garaganna inan pemalaran pantunuan

38:1-7

38 1 Iatu inan pemalaran pantunuan,
kayu simmin nagaragai limang
siku tu lambe’na, na limang siku duka tu
sangka’na, massulapa’ a’pa’, na tallung
siku tu langka’na.

2 Nagaragaimi tu tandukna dio to a’pa’
lentekna sia iatu tandukna dipasikande
ditampa nakallasa’i tambaga.
3 Nagaragaimi tu mintu’ pareanan inan
pemalaran iato, iamotu mai kurinna sia
pesanglena sia pindan pa’pi’pikanna sia
petossokna sia peruayanna: iatu mintu’
pareanan iato tambaga nagaragai.
4 Nagaragampa sala’bi’ susi dalla’ sae
lako tangana diongna lu biringna.
5 Napati’noranni komba a’pa’ tu a’pa’
tetuk sala’bi’, dinii unnulu pebulle.
6 Iatu pebulle kayu simmin nagaragai
anna kallasa’i tambaga.
7 Naulumi tu pebulle tama to komba dio
sa’dena inan pemalaran patomali, dinii
umbullei; inan pemalaran iato lo’bang,
papan nagaragai.

Diona garaganna pembasean

38:8

8 Iatu pembasean tambaga nagaragai, na
iatu lentekna tambaga duka, samminna
baine untoe toean dio ba’ba tenda
kasitammuan, tu digaragai.

Diona garaganna kulambu tarampak

38:9-20

9 Nagaragaimi tu tarampakna; iatu
rampe sau'na digaragan tenda lenang
melo dikaridi' saratu' siku lambe'na;
10 iatu lentongna duangpulo dilette'i
tambaga duangpulo, na iatu mintu'
pekadangna lentong iato sia mintu'
tokeranna salaka digaraga.
11 Rampe rekkena digaragan tenda
saratu' siku lambe'na; iatu lentongna
duangpulo dilette'i tambaga duangpulo,
na iatu mintu' pekadangna lentong iato
sia tokeranna salaka digaraga.
12 Iatu rampe matampu'na digaragan
tenda limangpulo siku lambe'na; iatu
lentongna sangpulo dilette'i tambaga
sangpulo, na iatu mintu' pekadangna
lentong iato sia mintu' tokeranna salaka
digaraga.
13 Iatu rampe matallona digaragan duka
tenda limangpulo siku lambe'na.
14 Iatu sangsesena digaragan tenda
sangpulo lima siku lambe'na situang
lentongna tallu sia tallu lette'na.

15 Iatu sangsesena – patomalinna ba’ba
tarampak iato nanii tenda – digaragan
tenda sangpulo lima siku lambe’na,
situang lentong tallu sia tallu lette’na.
16 Iatu mintu’ tenda untikui tarampak
iato bannang lenang melo dikaridi’,
digaragai.
17 Mintu’ tu lette’ lentong iato tambaga
digaraga, na iatu pekadangna na
tokeranna salaka sia iatu kallasa’
sarongna salaka duka. Mintu’ lentong
tarampak iato dipasikande ba’tu pira-pira
tokeran salaka.
18 Iatu kulambu ba’ba tarampak
pa’tannun paruki’, bannang lango-lango
sia lango-lango makaseda sia karamisi
sia bannang lenang melo dikaridi’ tu
digaragai; duangpulo siku lambe’na, na
iatu langka’na pada bangsia sangka’na
tu pa’tannun limang siku, sipatu tu
mintu’ tendana tarampak iato.
19 Iatu lentong a’pa’ sola tu lette’na a’pa’
tambaga digaragai; na iatu pekadangna
sia sarongna daona lu sia tokeranna
salaka.
20 Iatu petangki’ kema sia petangki’
tarampak tiku lao tambaga digaragai.

Diona mintu’ ianan dipopareanan dio kema

38:21-31

21 Iamote tu bilanganna tu mintu’ pareanan kema, iamotu kema kasa’bian tu napa’peiaran Musa lako to Lewi, napangului Itamar, anakna Harun, to minaa.
22 Nagaragaimi Bezaleel, anakna Uri tu nadadian Hur, dio mai suku Yehuda tu mintu’ pareanan Napepasanan PUANG lako Musa.
23 Iatu nasangayokan iamotu Aholiab anakna Ahisamakh dio mai suku Dan, to pande sia pande paliu sia manarang ma’tannun paruki’ dio mai bannang lango-lango sia lango-lango makaseda sia karamisi sia lenang melo.
24 Mintu’na bulaan dipake dio tu pengkarangan ditoe unggaragai inan maindan, iamotu mintu’ bulaan pemala’ pangurrande disorong anna ditarima sule, timbanganna duangpulo ngkasera talenta pituratu’ ntallungpulo sikele’ pada timbanganna sikele’ masero.

25 Iatu salakana mintu’ to diia’ lan
kasirampunan iato, timbanganna saratu’
talenta sangsa’bu pituratu’ pitungpulo
llima sikele’ pada timbanganna sikele’
masero.
26 Misa’ tau misa’ beka, iamo
sangtangnga sikele’, pada timbanganna
sikele’ maindan, dio mai mintu’ to
naala bilangan, tu siduangpulomo taun
dadinna ba’tu la’bi; mintu’nato den
annan ratu’ ntallu sa’bunna limaratu’
llimangpulo.
27 Saratu’ talenta salaka dipati’noranni
tu mintu’ lentek inan maindan sia iatu
kulambu; saratu’ lentekna saratu’ talenta
dipake, simisa’ lentek namisa’o talenta.
28 Iatu sangsa’bu pituratu’ pitungpulo
llima sikele’ nagaraga pekadang lentong,
nakallasa’ salaka tu sarongna sia
nagaragan tokeran.
29 Iatu mintu’ tambaga pemala’
pangurrande disorong anna ditarima
sule, timbanganna pitungpulo talenta
duangsa’bu nna’pa’ratu’ sikele’.
30 Iamoto tu digaragai mintu’ lentek
ba’ba tenda kasitammuan, sia inan
pemalaran tambaga sia sala’bi’ tambaga

tu untikui sia mintu' pareanan inan
pemalaran.
31 Sia mintu' lentek tenda tarampak tu
untikui sia mintu' lentek ba'ba tarampak,
sia iatu mai petangki' kema sia mintu'
petangki' tenda tarampak untikui.

Diona garaganna pakean to minaa

39:1-31

39 1 Nagaragaimi tu mintu' pakean
pangka' la napopake menomba
lan inan maindan; iamotu mai bannang
lango-lango, lango-lango makaseda sia
karamisi, sia nagaragan Harun tu mintu'
pakean maindan susitu Napepasanan
PUANG lako Musa.
2 Iatu epo' bannang bulaan nagaragai
sia bannang lango-lango makaseda
sia karamisi sia bannang lenang melo
dikaridi' nagaragai.
3 Natampami tu bulaan napemanipi'i
anna nunnukki bannang bulaan
napasitannunni bannang lango-lango
sia lango-lango makaseda sia karamisi
sia lenang melo, dadi misa' pa'tannun
kamanarangan.

4 Nagaragaimi tu petampi’ palempeng
dio epo’ tu sikande, anna siumpu’ tu
tampak epo’ patomali.
5 Iatu beke’ dibekeran epo’ sikande sia
dipasusi duka garaganna; iamotu mai
bannang bulaan, bannang lango-lango
sia bannang lango-lango makaseda sia
bannang karamisi sia bannang lenang,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
6 Nagaragaimi tu parimata ake’ ido,
disa’pi’ bulaan, disura’ susi passura’
peca’ unturu’ sanganna mintu’ to Israel.
7 Anna pale’ke’i lako tu petampi’
palempeng epo’ patomali, nadadi
parimata kapengkilalan diona to Israel,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
8 Sia nagaragai tu pesambo ara’,
misa’ panggaraga kamanarangan susi
garaganna epo’, iamotu mai bulaan
sia bannang lango-lango sia bannang
lango-lango makaseda sia bannang
karamisi sia bannang lenang melo
dikaridi’.
9 Massulapa’ a’pa’ tu rupanna;
napaduang papa’ tu garaganna,
sangdangkan lambe’na sangdangkan
duka sangka’na, duang papa’.

10 Namatai parimata patang borong:
sangborong dimatai parimata yaspisi’
mararang sangbatu sia parimata krisoli’
sangbatu sia parimata malaki’ sangbatu,
iamotu borong bunga’na;
11 iatu borong ma’penduanna dimatai
parimata ake’ malotong sangbatu sia
parimata lasuri’ sangbatu sia parimata
yaspisi’ maido;
12 iatu borong ma’pentallunna parimata
amba’ sangbatu sia parimata ake’
sangbatu sia parimata ketubung
sangbatu;
13 iatu borong ma’penna’pa’na dimatai
parimata pirusa’ sangbatu sia ake’ maido
sangbatu sia parimata nepri’ sangbatu.
Mintu’ tu parimata iato umposa’pi’
bulaan lan inanna.
14 Mintu’ tu parimata iato unturu’
sanganna anakna Israel, sangpulo dua
bilanganna, pada bilanganna sanganna;
pantan disura’ susi passura’ peca’,
unturu’ sanganna simisa’-misa’i tu
sangpulo dua sukunna to Israel.
15 Nagaragaimi tu rante bulaan
massang dio pesambo ara’, diampinni’
dipopa’karawang.

16 Sia nagaragai tu da’dua pesa’pi’ bulaan
sia da’dua sissin bulaan, anna pale’ke’i
tu sissin da’dua lako tampak pesambo
ara’ patomali.
17 Napale’ke’i tu duang tinting rante
bulaan diampinni’ lako tu da’dua sissin
dio tampak pesambo ara’.
18 Iatu tampakna duang tinting rante
diampinni’ napale’ke’ lako to’ pesa’pi’
da’dua, napatoppo’i tu petampi’
palempeng epo’ dio tingayo.
19 Natampai tu da’dua sissin bulaan
napale’ke’i lako tampak pesambo ara’,
dio biring lanna lu, umpatu epo’.
20 Sia natampai tu da’dua sissin bulaan,
napale’ke’i lako petampi’ palempeng
epo’ patomali, diongna lu dio tingayo,
sikandappi’ pa’pasikandean, daona lu
pepori epo’.
21 Naporii tu pesambo ara’ lako epo’,
na iatu sissinna napasipori ulang
lango-lango anna manda’ dao pepori
epo’, kumua da natilendok dao mai epo’,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
22 Sia nagaragai tu bayu salian lanna lu
epo’, pa’tannun lango-lango massang.
23 Iatu baroko bayu salian ma’tangnga
melo, susito bayu kararran, iatu

barokona bayu iato dilu’pi’ tiku lao,
kumua da naserek.
24 Dio to’ biringna bayu salian napalakoi
ba’tu pira-pira bannang diulang susi
bua dalima, ma’rupa lango-lango sia
lango-lango makaseda sia karamisi.
25 Nagaragai ba’tu pira-pira giring-giring
bulaan massang, anna giring-giring iato
napasialla’ bua dalima dio to’ biring bayu
salian, tiku lao napasialla’ bua dalima;
26 sialla’-alla’ misa’ giring-giring na
misa’o bua dalima dio tu biring bayu
salian tiku lao, tu dipake menomba,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
27 Sia nagaragai tu bayu lanna lu tannun
lenang melo la napake Harun sola tu mai
anakna,
28 sia iatu passapu lenang melo sia tali
maballo lenang melo sia seppa lenang
melo diulang,
29 sia pepori aak lenang melo diulang,
ma’rupa lango-lango sia lango-lango
makaseda sia karamisi: pa’tannun
paruki’ susi Napepasanan PUANG lako
Musa.
30 Nagaragaimi tu sa’pi’, iamotu makota
maindan, bulaan massang, anna sura’i

dao tu misa’ passura’, iamotu passura’ peca’: Dipamaindanan PUANG.
31 Napalakoimi misa’ ulang bannang
lango-lango anna pasiporii passapu, susi
Napepasanan PUANG lako Musa.

Diona garaganna kema naala penaanna Musa

39:32-43

32 Attu iato dipasundunmo tu mintu’
karangna kema, iamotu tenda
kasitammuan, nagaragaimo to Israel
susitu mintu’na Napepasanan PUANG
lako Musa, susimo kanagaraganna to.
33 Nabaami lako Musa tu kema iato,
iamotu tenda sola mintu’ pareananna,
iamotu pekadangna sia papanna sia
pesa’pi’na sia lentongna sola lette’na;
34 iatu pesambona kuli’ domba laki
pa’damorro’ mararang, sia pesambo kuli’
taka’ sia kulambu dipa’rerungan;
35 sia iatu patti kasa’bian situang
pebullena sia tutu’ pebase kasalan;
36 sia iatu meda sola to mai pareananna
sia roti dipennoloan,
37 sia iatu tongkonan palita bulaan
massang sia iatu palitanna, iamotu

palitanna dipasirundunan inanna –
sia mintu’ pareana sia mintu’na la
napadukku;
38 sia inan pemalaran bulaan, sia minna’
la dipa’minnakan sia dipa’tokkoan, sia
dupa sia kulambu dikulambuan tenda;
39 sia inan pemalaran pantunuan situang
sala’bi’ tambaga dio sia pebullena sia
mintu’ pareananna, sia pembasean
situang lette’na;
40 sia kulambu dio lu tarampak sia
lentongna situang lette’na sia kulambu
ba’ba tarampak situang ulangna sia
petangki’na sia mintu’ pareanan dipake
menomba lan kema, iamotu tenda
kasitammuan;
41 sia pakean pangka’ napake menomba
lan inan maindan, iamotu pakean
maindan la napake Harun to minaa
sia mintu’ napake anakna muane, la
ungkarang toean to minaa.
42 Susi mintu’ tu Napepasanan
PUANG lako Musa, susimo tu mintu’
pengkarangan iato nakarang to Israel.
43 Napasileleimi matanna Musa tu
mintu’ pengkarangan iato, manassamo
nakarang tau iato mai susitu mintu’
Napepasanan PUANG; susimo

kanakaranganna to. Napassakkemi Musa tu tau iato mai.

Musa umpabendan kema

40:1-38

40 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
2 Iake allo bunga’na lan bulan tipamulanna la mupabendanmo to tu kema, iamotu tenda kasitammuan.
3 La mupatama tu patti kasa’bian, parerungi kulambu.
4 Sia iatu meda la mubaa tama sia pasirundunanni dao tu apa sipato’ mupalenna’, sia baa dukai tama tu tongkonan palita, ammu padaoi tu mintu’ palitanna.
5 Iatu inan pemalaran bulaan dinii untunu dupa la mupadio tingayo patti kasa’bian. Ammu toke’i tu kulambu ba’ba kema.
6 Iatu inan pemalaran pantunuan la mupadio tingayo ba’ba kema, iamotu tenda kasitammuan.
7 Iatu pembasean la mupadio alla’na tenda kasitammuan na inan pemalaran, ammu issii uai.

8 Undinnato la mupabendan tu tenda
tarampak tiku lao, ammu toke'i tu
kulambu dio ba'ba tarampak iato.
9 Mumane unnalai tu minna'
dipa'minnakan sia dipa'tokkoan,
ammu minnakki tu kema sia mintu'
barang apa lan sia pamaindanni sola tu
mai pareananna, anna maindan.
10 Sia la muminnakki tu inan pemalaran
sia pantunuan sola tu mai pareananna,
sia la mupamaindan tu inan pemalaran
iato anna tarru' maindan.
11 La muminnakki tu pembasean sola
lette'na sia pamaindanni.
12 Mangkato musuai tu Harun sola tu
mai anakna mentireke' lako ba'ba tenda
kasitammuan, ammu dio'i.
13 Ammu papakei pakean maindan tu
Harun sia mubolloi minna' busarungngu',
ammu pamarimbanganni, la ungkarangi
tu toean to minaa lako Kaleku.
14 Sia suai tu anakna anna sae
mentireke', ammu papakei tu pakean
lanna lu.
15 La mubolloi minna' busarungngu' tu
tau iato susitu ambe'na mangkamo
mubolloi, anna karangi tu toean to
minaa lako Kaleku; la dadimo tu iannato,

kumua iatu kadibolloianna minna’ la
dadimo lako kalena tu katominaan tu
tontong nasiosso’i.
16 Napogau’mi Musa tu mintu’na te;
susitu Napepasanan PUANG, susimo
napogau’ to.
17 Iatonna bulan tipamulanna, taun
ma’penduan tonna allo bunga’na,
napabendanmi tau tu kema iato.
18 Napabendanmi Musa tu kema, napadioi
inanna tu lentekna, napale’ke’mi tu
mintu’ papanna, sia napale’ke’ tu
pesa’pi’na sia napabendan tu lentongna.
19 Naballa’mi tu kulambu daona lu kema
anna samboi tenda kema daona lu,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
20 Naalami tu kasa’bian, napalanni patti,
napalakoi pebulle tu patti iato, nasamboi
tutu’ pebase kasalan tu patti iato.
21 Nabaami tama kema tu patti iato,
anna toke’i tu kulambu dipa’rerungan,
narerungi tu patti kasa’bian, susitu
Napepasanan PUANG lako Musa.
22 Iatu meda napatama tenda
kasitammuan, napadio rampe daanna lu
kema, naboko’ kulambu.
23 Napalenna’mi tu roti dao,
napasirundunan melo dio oloNa

PUANG, susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
24 Iatu tongkonan palita napatama tenda kasitammuan napasitingoanni meda, rampe sau'na kema.
25 Napadao nasangi tu palita iato dio oloNa PUANG, susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
26 Iatu inan pemalaran bulaan napatama tenda kasitammuan napadioi tingayo kulambu.
27 Natunumi tu dupa dao, susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
28 Natoke'mi tu kulambu ba'ba kema.
29 Iatu inan pemalaran pantunuan napadio sikandappi' ba'ba kema, iamotu tenda kasitammuan, anna pennoloanni tu pemala' ditunu pu'pu dao sia kande dipemalaran, susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
30 Iatu pembasean napadio alla'na tenda kasitammuan na inan pemalaran, anna issii uai la dipembase.
31 Iatu uai lan nabasean limanna sia lentekna Musa sola Harun sia iatu mai anakna muane.
32 Iake tamami tenda kasitammuan sia iake urreke'i tu inan pemalaran, nabasei

tu kalena susitu Napepasanan PUANG
lako Musa.
33 Napabendanmi tu tenda tarampak
untikui kema iato sia napabendan
duka tu inan pemalaran, anna toke'i tu
kulambu dio ba'ba tarampak. Susimoto
tu Musa umpalanda'i tu pengkarangan
iato.
34 Nasamboimi gaun tu tenda
kasitammuan na iatu kamala'biranNa
PUANG parrang ussitutu'i tu kema iato,
35 naurungan iatu Musa tang nakulle
tama tenda kasitammuan, belanna
naniimo gaun sia nasitutu'imo
kamala'biranNa PUANG tu kema iato.
36 Iake sulemi langngan tu gaun diong
mai kema iato, ke'de'omi tu to Israel dio
lu kalingkanna.
37 Apa iake tae'pi nasule langngan tu
gaun, tae' duka nake'de' dio mai tu tau
iato mai sae lako sulena pole' langngan
tu gaun.
38 Belanna iatu gaunNa PUANG ussamboi
kema, ke allona, sia nanii api ke
bonginna dio pentirona mintu' to Israel
lan mintu' kalingkanna.

SURA’ KATOMINAAN

Diona pemala’ ditunu pu’pu’

1:1-17

1 [1] Natambaimi PUANG tu Musa,
anna ma’kada lako lan mai Tenda
Kasitammuan, Nakua:
[2] Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
kumua: Iake denkomi misa’ la memala’
lako PUANG, sipatu la miala dio mai
patuoammi, tu la mipemalaranna, la
dio mai sapimmi la dio mai domba sia
bembe’mi.
[3] Iatu pemala’na, ke misa’i pemala’
sapi ditunu pu’pu’, manassa ia la
napemalaran tu lakinna, tu tae’ tattanna.
La nabaa lako ba’ba Tenda Kasitammuan
kumua anna padenanni kapaimanan dio
oloNa PUANG.
[4] La naremme’ tu ulu pemala’ ditunu
pu’pu’ iato; ianna susito, la napabu’tuan
kapaimanan, kumua anna padenanni
kadiseroian kasalan.

5 Mangkato natunumi tu sapi iato dio
oloNa PUANGna iatu anakna Harun, tu
mai to minaa, unnalai tu rara nabaai
la napa’pi’pikan tiku lao dao inan
pemalaran, tu dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan.
6 Anna liu’i tu pemala’ ditunu pu’pu’ iato
sia naira’ sia nata’tak.
7 Napalangnganni api anakna Harun,
to minaa, tu inan pemalaran, namane
untamben kayu dao api iato.
8 Sia mintu’ tu ira’na sia ulunna sia
lompona naato’ anakna Harun, to minaa,
dao kayu, tu ditamben dao api dao inan
pemalaran iato.
9 Anna dibasei tu tambuk barinni’na sia
lentekna sia la natunu pu’pu’ to minaa tu
mintu’nato dao inan pemalaran, iamotu
pemala’ ditunu la dipobau busarungngu’
dio oloNa PUANG.
10 Iatu pemala’na, ke patuoan bitti’ susi
domba sia bembe’ la dipopemala’ ditunu
pu’pu’, la napopennolo tu lakinna tu tae’
tattanna.
11 La natunu dio rampe daanna lu inan
pemalaran dio oloNa PUANG; anna
anakna Harun, tu to minaa la umpi’pikki
rara tiku lao dao inan pemalaran iato.

12 La naira’-ira’ sia nata’tak-ta’tak, anna
ato’i to minaa tu mintu’ ira’na sola ulunna
sia lompona dao kayu, tu ditamben dao
api dao inan pemalaran iato.
13 Anna dibasei tu tambuk barinni’na sia
lentekna sia la napopennolo to minaa tu
mintu’na sia la natunu pu’pu’ dao inan
pemalaran; la dipopemala’ ditunu pu’pu’,
iamotu pemala’ pantunu la dipobau
busarungngu’ dio oloNa PUANG.
14 Iake manuk-manukki tu pemala’na
lako PUANG, iamotu pemala’ ditunu
pu’pu’, la napennoloan tu bu’ku’ ba’tu
anak dangan-dangan.
15 La napalangngan inan pemalaran to
minaa sia la napula’ tu ulunna, anna
tunui dao inan pemalaran; sia la naparra
tu duku’na anna to’do tu rarana lako
rinding inan pemalaran.
16 Iatu bianna, tu nanii kande lan, la
dialai, anna tibei dio rampe matallona
inan pemalaran dio to’ au.
17 Sia la naserek dio to’ pani’na tu manuk-
manuk iato, apa tae’ napasisarakki, anna
tunui to minaa dao inan pemalaran, dao
kayu, tu ditamben dao api; iamo pemala’
ditunu pu’pu’, iamotu pemala’ pantunu la
dipobau busarungngu’ dio oloNa PUANG.

Diona kande dipemalaran

2:1-16

2 1 Iake denni misa’ tau umpemalaranni
lako PUANG tu misa’ pemala’, iamotu
kande dipemalaran, iatu la napemalaran
iamo ta’pung manisak nabolloi minna’
sia napasisola dupa.
2 Anna baai lako anakna Harun, to
minaa; ke mangkai naalai to minaa
sangka’pan tu ta’pung manisak iato sia
minna’ sisola tu dupa, natunui tu pemala’
iato dao inan pemalaran iamo pemala’
kapengkilalan la dipopemala’ pantunu, la
dipobau busarungngu’ dio oloNa PUANG.
3 Iatu torronapa tu kande dipemalaran
napotaa Harun sola mintu’ anakna,
iamotu tarru’ maindanna mintu’ pemala’
pantunu, tu dipemalaran lako PUANG.
4 Iake la umpemalarangko kande
dipemalaran, iamotu apa ditunu lan
dapo’, ta’pung manisak la digaragai,
iamotu pa’ranggina tang diragii
dipasigerok minna’, sia roti manipi’ tang
diragii dipasapui minna’.
5 Iatu pemala’mu ke kande dipemalaran
diba’te lan pamuntu, iatu iannato ta’pung

manisak digaragai tu tang diragii, tu
dipasigeroknamo minna’.
6 Tepu-tepui ammi bolloi minna’; iamoto
tu kande dipemalaran.
7 Iatu pemala’mu ke kande dipemalaran,
tu dipadio panti, ta’pung manisak sola
minna’ la digaragai.
8 Iatu kande dipemalaran, tu
mangkannamo dikarang susito, la
dipemalaran lako PUANG; iatu iannato la
diparampo lako to minaa, tu la umbaai
lako inan pemalaran.
9 To minaa la unnangka’i tu pemala’
kapengkilalan dio mai kande dipemalaran
anna tunui dao inan pemalaran,
iamotu pemala’ pantunu, la dipobau
busarungngu’ dio oloNa PUANG.
10 Iatu torronapa tu kande dipemalaran
napotaa Harun sola mintu’ anakna,
iamotu tarru’ maindanna mintu’ pemala’
pantunu dipemalaran lako PUANG.
11 Iatu kande dipemalaran, tu
mipennoloan lako PUANG, da
nadimessu’i, belanna la iatu ragi
la iatu uai tani’ enoan da mitunui
dipopemala’ pantunu, tu dipemalaran
lako PUANG.

12 La mipemalaran tu iannato lako
PUANG, la dipopemala’ bua bunga’,
apa tae’ nama’din ditunu dao inan
pemalaran, la dipobau busarungngu’.
13 Iatu mintu’ pemala’ dio mai kande
dipemalaran la musiai; da mupasalai
sia basseNa Kapenombammu tu kande
pemalarammu; iatu mintu’ pemala’mu la
musiai.
14 Iake mupennoloanni lako PUANG tu
kande dipemalaran dio mai bua bunga’,
iatu burena dinanang dio to’ api sia
lise’ gandung diridi’ la mupennoloan,
dipokande dipemalaran dio mai bua
bunga’.
15 La mubolloi minna’ sia muparokkoi
dupa; iamoto tu kande dipemalaran.
16 Iatu pemala’ kapengkilalan dio mai
lise’ gandung diridi’ sia dio mai minna’
sola dupa la natunu to minaa, iamotu
pemala’ pantunu, dipemalaran lako
PUANG.

Pemala’ kasalamaran

3:1-17

3 1 Iatu pemala’na ke pemala’
kasalamaran, sia iake sapi

napemalaran, la napennoloan lako
PUANG tu misa’ sapi laki ba’tu birang tu
tae’ tattanna.
2 La naremme’ tu ulu pemala’na sia la
natunu dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan,
sia iatu rarana la napa’pi’pikan to minaa,
iamotu mai anakna Harun, tiku lao dao
inan pemalaran.
3 Iatu pemala’ kasalamaran tu
dipopemala’ pantunu la napennoloan
lako PUANG tu kampipi’na sia mintu’
lompo dio lu tambuk barinni’ iato,
4 sia bale’ke’na da’dua sola lompona dio,
sia iatu lompo aakna sia tampak atena;
la naalai sola bale’ke’na.
5 Mintu’na to la natunu anakna Harun
dao inan pemalaran, iamotu dao pemala’
ditunu pu’pu’, dao kayu, tu ditamben
dao api, la dipopemala’ pantunu dipobau
busarungngu’ dio oloNa PUANG.
6 Iatu pemala’na, ke misa’ domba ba’tu
bembe’ napopemala’ kasalamaran lako
PUANG, la napennoloan tu misa’ patuoan
tae’ tattanna, iamotu lakinna ba’tu
birangna.
7 Iake domba tu la napemalaran, la
napennoloan dio oloNa PUANG,

8 sia la naremme’ tu ulu pemala’na, anna
tunui dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan,
sia iatu rarana la napa’pi’pikan anakna
Harun tiku lao dao inan pemalaran.
9 Iatu pemala’ kasalamaran la
napennoloan tu lompona dipopemala’
pantunu lako PUANG, iamotu mintu’
ikko’ malompona, tu sipatu nata’takki
sikandappi’ buku boko’na, sia iatu
kampipi’na sia iatu lompo dio lu tambuk
barinni’ iato.
10 Ia duka tu bale’ke’na da’dua sola
lompona dio, sia iatu lompo aakna sia
balaan atena; la naalai sola bale’ke’na.
11 Mintu’nate la natunu to minaa dao inan
pemalaran, la dadi kande dipopemala’
pantunu lako PUANG.
12 Iatu pemala’na ke misa’i bembe’
birang, la napennoloan dio oloNa
PUANG;
13 la naremme’ tu ulunna, anna tunui dio
to’ ba’ba Tenda Kasitammuan, sia iatu
rarana la napa’pi’pikan anakna Harun
tiku lao dao inan pemalaran.
14 Iatu iannato la napennoloan tu
pemala’na, dipopemala’ pantunu lako
PUANG, iamotu kampipi’na sia iatu
lompo dio lu mintu’ tambuk barinni’ iato;

15 ia duka tu bale’ke’na da’dua sola tu
lompona dio sia iatu lompo aakna sia
balaan atena; la naalai sola bale’ke’na.
16 Mintu’nate la natunu to minaa dao inan
pemalaran, la dadi kande dipopemala’
pantunu, la dadi bau busarungngu’;
mintu’na tu lompo iamo dipapatuan
PUANG.
17 Iamote tu misa’ apa dipondok
matontongan la misiosso’i dio lu mintu’
inan minii torro, kumua da mikandei tu
lompo sia iatu rara.

Diona suru’ pengkalossoran

4:1–5:13

4 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Pokadanni to Israel te kada iate: Iake
denni tau kasalan natae’ naangga’i diona
misa’ apa tu Nagagai PUANG umpogau’i,
anna pogau’i tu misa’ apa iato:
3 iake to minaa tu mangka dibolloi minna’
kasalan, napotete anna diparampo sala
lako mintu’ tau, manassa la napennoloan
lako PUANG tu misa’ anak sapi laki,
tu tae’ tattanna belanna kasalanna, la
diposuru’ pengkalossoran.

4 Iatu sapi laki iato la nabaa lako to’
ba’ba Tenda Kasitammuan dio oloNa
PUANG sia la naremme’ tu ulu sapi laki
iato, anna tunui dio oloNa PUANG.
5 Na iatu to minaa dibolloi minna’ la
unnalai pira tu rara sapi laki iato, nabaai
lako to’ Tenda Kasitammuan.
6 Na to minaa iato la unnoton rakka’na
tama rara iato, anna pi’pikki pempitu dio
oloNa PUANG, dio tingayona kulambu
inan maindan iato.
7 Sia iatu to minaa iato urrarai tu tanduk
inan pemalaran pantunuan dupa, tu
bendan dio oloNa PUANG lan Tenda
Kasitammuan; iatu mintu’ rara sapi laki
tu torronapa la nabolloan diong to’ lette’
inan pemalaran dinii mantunu, tu bendan
dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan.
8 Mintu’ tu lompona sapi laki diposuru’
pengkalossoran la naalai dio mai, iamotu
kampipi’na, sia mintu’ lompo dio tambuk
barinni’ iato,
9 sia iatu bale’ke’na da’dua sola tu lompo
dio, sia iatu lompo aakna sia balaan
atena; la naalai sola bale’ke’na,
10 susitu diala dio mai sapi pemala’
kasalamaran; anna tunui to minaa dao
inan pemalaran dinii mantunu.

11 Sia iatu balulang sapi laki sia mintu’
duku’na sola ulunna sia lentekna sia
tambuk barinni’na sia tai lanna tambuk
barinni’na,
12 iamoto mintu’ kalena sapi laki iato la
nabaa lako salian to’ tenda, lako to’ inan
masero, nanii tau umbolloan au; anna
patamai kayu natunui; dio to’ inan dinii
umbolloan au, la dinii untunu pu’pu’i.
13 Iake kasalanni tu mintu’ kasirampunan
to Israel natae’ naangga’i sia kabunian
tu apa iato dio pentirona kombongan
iato sia patengkan lako misa’ pepasanNa
PUANG, tu tae’ nama’din dipogau’,
napobannangi kasalan tu tau iato mai,
14 manassa, ke nakanassai tu
kasalan napogau’, iatu kombongan
la umpemalaran misa’ anak sapi laki, tu
diposuru’ pengkalossoran sia la nabaa
lako tingayo Tenda Kasitammuan.
15 Anna mintu’ pekaamberanna
kasirampunan iato la urremme’ ulu sapi
laki iato dio oloNa PUANG sia la natunu
tau tu sapi laki iato dio oloNa PUANG.
16 Na iatu to minaa dibolloi minna’ la
naala pira tu rara sapi laki iato, nabaai
tama Tenda Kasitammuan.

17 Na to minaa iato la unnoton rakka’na
tama rara iato, anna pi’pikki pempitu dio
oloNa PUANG dio tingayona kulambu.
18 Sia iatu rara pira la nararan tu tanduk
inan pemalaran tu bendan dio oloNa
PUANG lan Tenda Kasitammuan; iatu
mintu’ rara sapi laki tu torronapa la
nabolloan diong to’ lette’ inan pemalaran
dinii mantunu, tu bendan dio to’ ba’ba
Tenda Kasitammuan.
19 Mintu’ tu lompona la naala dio mai sia
la natunu dao inan pemalaran.
20 La napogau’ lako sapi laki iate,
susitu napogau’ lako sapi laki suru’
pengkalossoran; susimo la napogau’ to.
Na susito iatu to minaa la umpadenanni
kadiseroian kasalan tu tau iato mai,
namane dipa’dei tu kasalanna.
21 Mangkato la nabaa tu sapi laki lako
salian to’ tenda, anna tunu pu’pu’i, susitu
kamangkanna untunu pu’pu’ sapi laki, tu
dipemalaran bunga’na. Iamote tu suru’
pengkalossoranna mintu’ kombongan.
22 Iake kasalanni tu misa’ arung,
natae’ naangga’i patengkan lako misa’
pepasanNa PUANG, Kapenombanna, tu
tae’ nama’din dipogau’ napobannangi
kasalan,

23 manassa, iake nakanassai tu kasalan
napogau’, la umpemalaran misa’ bembe’
laki, iamotu misa’ bembe’ laki, tu tae’
tattanna.
24 La naremme’ tu ulu bembe’ laki iato
sia la natunu dio to’ inan, tu dinii untunu
pemala’ ditunu pu’pu’ dio oloNa PUANG;
iamote tu suru’ pengkalossoran.
25 La naoton to minaa tu rakka’na
tama to’ rara suru’ pengkalossoran,
anna raranni tu tanduk inan pemalaran
dinii mantunu; iatu rara torronapa la
nabolloan diong lette’ inan pemalaran
dinii mantunu.
26 Apa mintu’ tu lompona la natunu dao
inan pemalaran, susitu lompona pemala’
kasalamaran. Na susito iatu to minaa
la umpadenanni kadiseroian kasalan tu
tau iato belanna kasalanna, namane
dipa’dei.
27 Iake kasalanni misa’ tau lan tondok
natae’ naangga’i umpogau’ misa’ apa
nagagai PUANG anna pobannangi tu tau
iato kasalan,
28 manassa, iake nakanassai tu kasalan
napogau’ la napemalaran tu misa’
bembe’, iamotu misa’ bembe’ birang tae’
tattanna, belanna kasalan napogau’.

29 La naremme’ tu ulu suru’ pengkalossoran iato, anna tunui tu suru’ pengkalossoran dio to’ inan dinii untunu pemala’ ditunu pu’pu’.
30 La naoton to minaa tu rakka’na tama to’ rara, anna raranni tu tanduk inan pemalaran dinii mantunu; iatu mintu’ rara torronapa la nabolloan diong lette’ inan pemalaran iato.
31 Apa mintu’ tu lompona la naala, susito biasanna, ke dialai tu lompona pemala’ kasalamaran, sia la natunu to minaa dao inan pemalaran, la dipobau busarungngu’ lako PUANG.
Susimoto tu to minaa la umpadenanni kadiseroian kasalan tu tau iato, namane dipa’dei tu kasalanna.
32 Iake umpemalaranni misa’ domba diposuru’ pengkalossoran, la napemalaran tu misa’ domba birang tang tattan.
33 La naremme’ tu ulu suru’ pengkalossoran iato, anna tunui diposuru’ pengkalossoran dio to’ inan dinii untunu pemala’ ditunu pu’pu’.
34 La naoton to minaa tu rakka’na tama to’ rara suru’ pengkalossoran, anna raranni tu tanduk inan pemalaran dinii

mantunu; iatu mintu’ rara torronapa la
nabolloan diong to’ lette’ inan pemalaran
iato.
35 Apa mintu’ tu lompona la naala,
susito biasanna, ke dialai tu lompo
domba dipopemala’ kasalamaran, sia la
natunu to minaa dao inan pemalaran
dao pemala’ pantunu, tu dipemalaran
lako PUANG. Susimito tu to minaa la
umpadenanni kadiseroian kasalan tu tau
iato diona tu kasalan napogau’, namane
dipa’dei tu kasalanna.
5 1 Iake den misa’ tau kasalan urrangi
penggata tu dipokada maleso sia
dadi sa’bi belanna narangi kalenamo,
ba’tu naissanmo, anna tae’ napokadai,
la napassan tu kakadakeanna.
2 Ba’tu iake denni misa’ tau ungkaka’
apa maruttak, la iatu batang rabukna
olo’-olo’ marera, tu maruttak, la iatu
batang rabukna patuoan maruttak, la
iatu batang rabukna olo’-olo’ mendonglo’
maruttak, apa tae’ naissanni, manassa
la maruttak sia kasalan tu tau iato.
3 Ba’tu iake ungkaka’i apa maruttakna
tau, moi umba-umba duka nakua anna
maruttak, apa tae’ naissanni, undi

namane ungkanassai, manassa tau iato kasalan.
4 Ba’tu iake denni misa’ tau umpalao sumpa sia umpalendu’ kadanna, la umpogau’ misa’ kadake, ba’tu melo, moi umba-umba nakua tau umpalao sumpa umpalendu’ kadanna, anna tae’ naissanni, undi namane ungkanassai, manassa tau iato kasalan diona misa’ apa iato.
5 Iake den naposala lan te misa’ apa iato, la naaku tu kasalan napogau’,
6 sia la napemalaran lako PUANG tu misa’ patuoan bitti’, tu birangna, iamotu misa’ domba ba’tu misa’ bembe’ diposuru’ pengkalossoran, la usseroi tu kasalan napogau’; susimoto tu to minaa la umpadenanni kadiseroian kasalan tu tau iato belanna kasalanna.
7 Apa iake tang nabelai umpaden misa’ patuoan bitti’, la napennoloan lako PUANG tu da’dua bu’ku’, ba’tu da’dua anak dangan-dangan la usseroi tu kasalan napogau’, iamotu misa’ la diposuru’ pengkalossoran, na iatu misa’ dipopemala’ ditunu pu’pu’.
8 La nabaa lako to minaa, anna pemalaranni dolo, tu napatu’tun la

diposuru’ pengkalossoran. La napula’
tu ulunna dio mai barokona, apa tae’
naditantangi tarru’.
9 Iatu rara suru’ pengkalossoran la
napa’pi’pikan pira dio to’ rinding inan
pemalaran, apa iatu rara torronapa la
diparra tu duku’na, anna to’do tu rarana
dio to’ lette’ inan pemalaran; iamote tu
misa’ suru’ pengkalossoran.
10 Iatu ma’penduannato la nakarang
ditunu pu’pu’ situru’ pepasanna.
Nasusito iatu to minaa la umpadenanni
kadiseroian kasalan tu tau iato diona tu
kasalan napogau’ namane dipagarri’.
11 Apa iake tang nabelai umpadenni
tu da’dua bu’ku’ ba’tu da’dua anak
dangan-dangan, ta’pung manisak pissan
taa sangpulona epa napemalaran diona
tu kasalan napogau’. Apa da nabolloi
minna’, ba’tu naparokkoi dupa, belanna
iamote tu misa’ suru’ pengkalossoran.
12 La nabaa lako to minaa, anna alai to
minaa diong mai sangraku’ dipopemala’
kapengkilalan sia natunu dao inan
pemalaran dao pemala’ pantunu
dipemalaran lako PUANG; iamote tu
misa’ suru’ pengkalossoran.

13 Susimoto tu to minaa la umpadenanni
kadiseroian kasalan tu tau iato napobua’
kasalan napogau’ diona misa’ te apa iate
anna dipagarri’. Na iatu la’binna iamo
napotaa to minaa, susi diona kande
dipemalaran.

Diona suru’ pangakuan sala

5:14–6:7

14 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
15 Iake denni tau tang maruru’ sia tang
naangga’i umpogau’ kasalan diona apa
dipamaindanan PUANG, la napemalaran
lako PUANG tu misa’ domba laki
tu tae’ tattanna dio mai domba sia
bembe’ diposuru’ pangakuan sala, la
usseroi tu kasalanna, na iatu angga’na
dibutunganni unturu’ sikele’ salaka,
iamotu pada gasa sikele’ maindan.
16 Iatu maindanna tu naposala la
nasondai sia la narangnganni pole’pa
pissan taa ma’pellimanna; la nabaa lako
to minaa anna to minaa umpadenanni
kadiseroian kasalan tete dio domba
laki iato tu diposuru’ pangakuan sala,
namane dipagarri’.

17 Iake denni misa’ tau kasalan sia
umpogau’ misa’ apa tu Nagagai PUANG,
anna tae’ naissanni manassa sala ia sia
napassan kalena tu kakadakeanna.
18 La nabaa lako to minaa tu misa’
domba laki, dio mai domba sia bembe’
tu tae’ tattanna dibutunganni angga’na,
diposuru’ pangakuan sala, anna to minaa
la umpadenanni kadiseroian kasalan
diona tu apa napogau’ natae’ naangga’i
namane dipagarri’.
19 Iamote tu misa’ suru’ pangakuan sala;
naseroi tonganmi tu kasalanna lako
PUANG.
6 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Iake denni misa’ tau umpogau’
kasalan sia tang maruru’ lako PUANG
sia messakka’ lako sangtondokna tu
diona apa dipopenanna, ba’tu apa
dipa’pentoean lako kalena, ba’tu
apa narampa, ba’tu untoro’ apanna
sangtondokna,
3 ba’tu urruru apa pa’de, anna messakka’
sia umpalao sumpa tang tongan diona
apa-apa, tu napogau’ tau, tu nanii
umpogau’ kasalan,

4 iake umpogau’i kasalan susito, sia
iake denni sala, la napasule tu apa
narampa, ba’tu apa natoro’, ba’tu iatu
apa dipopenanna lako kalena, ba’tu iatu
apa pa’de anna rurui,
5 ba’tu apa-apa tu nanii umpalao sumpa
tang tongan. La napasulean ganna’
tu sondana sia la narangngannipa
pissan taa pellimanna; anna pasulei
lako puangna, iamotu allo nanii
umpemalaranni tu pemala’na belanna
kasalan.
6 La napemalaran lako PUANG tu misa’
domba laki tang tattan dio mai domba
sia bembe’, dibutunganni angga’na,
naposuru’ pangakuan sala tu la dibaa
lako to minaa diposuru’ pangakuan
kasalan.
7 Napadenanni kadiseroian kasalan
to minaa dio oloNa PUANG, namane
dipagarri’ tu diona mintu’ apa naposala.

Diona pemala’ ditunu pu’pu’

6:8-13

8 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
9 Pasanni tu Harun sia anakna kumua:
Inde sia tu atoranna pemala’ ditunu

pu’pu’. Iatu pemala’ ditunu pu’pu’ la torro
dao dapo’ api daona lu inan pemalaran
situ’turan bongi sae lako melambi’na, sia
api dao inan pemalaran iato la tontong
dukku.
10 Iatu to minaa ma’bayu lenang lanna lu
sia masseppa lenang nasamboan kalena;
anna angka’i tu au pemala’ ditunu pu’pu’,
to ke purami nakande pu’pu’ api, dao
inan pemalaran, anna bolloanni dio sa’de
inan pemalaran.
11 Mangkato la nalendokan tu pakeanna,
anna ma’pakean senga’, anna baai tassu’
tu au iato lan mai to’ tenda lako misa’
inan masero.
12 Na iatu api dao inan pemalaran
iato la tontong dikampai, da napa’de;
melambi’oi la natutungoi to minaa tu
kayu dao, anna dao kayu iato la nanii
umpasirundunanni tu pemala’ ditunu
pu’pu’ sia dao pemala’ ditunu pu’pu’ la
nanii untunui tu mintu’ lompo pemala’
kasalamaran.
13 Dao inan pemalaran iato la tontong
dikampai tu api, tae’ nama’din pa’de.

Diona kande dipemalaran

6:14-23

14 Inde sia tu atoranna kande
dipemalaran. La napemalaran anakna
Harun dio oloNa PUANG dio tingayo inan
pemalaran.
15 Na misa’ to minaa la unnala ta’pung
manisak sangka’pan dio mai kande
dipemalaran sia dio mai minnakna,
sia dio mai mintu’ dupa, tu dao kande
dipemalaran, anna tunu nasangi dao inan
pemalaran, la dipobau busarungngu’ sia
la dipopemala’ pengkilalan dipemalaran
lako PUANG.
16 Iatu torronapa la nakande Harun sola
anakna: la dikande butung pa’ranggina
tang diragii dio inan maindan, dio
tarampak Tenda Kasitammuan la nanii
tau iato mai ungkandei.
17 La ditunu tang diragii; iamo taana
tau iato mai tu Kubenni dio mai tu
mintu’ pemala’ pantunu lako Kaleku;
iamoto tu tarru’ maindan, susitu suru’
pengkalossoran sia iatu suru’ pangakuan
sala.

18 Mintu’ anakna Harun tu muane
ma’din ungkandei; iamote tu misa’
apa matontongan dipondokangkomi la
misiosso’i tu diona pemala’ pantunu
dipemalaran lako PUANG: minda-minda
ungkaka’i la maindan.
19 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
20 Inde sia tu pemala’, tu sipatu
napemalaran Harun sola mintu’ anakna
lako PUANG to allo dinii untokkoi, iamotu
pissan taa sangpulona epa ta’pung
manisak dipokande dipemalaran,
sangsese ke melambi’, sangsese ke
makaroen.
21 La dikarang diong pamuntu sola
minna’, la mupennoloan, ke mangkami
dipasigerok, dipokande dipemalaran sia
la mupemalaran ditepu-tepu la dipobau
busarungngu’ lako PUANG.
22 Iatu to minaa, tu la ditokko dio
mai mintu’ anakna la ussondai la
umpogau’i tu iannate; iamote tu misa’
apa dipondok matontongan; la ditunu
pu’pu’ dipemalaran lako PUANG.
23 Iatu mintu’ kande dipemalaran
napopemala’ to minaa la ditunu pu’pu’,
tae’ nala dikande to.

Diona suru’ pengkalossoran

6:24-30

24 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
25 Pokadai lako Harun sia lako mintu’
anakna kumua: inde sia tu atoran suru’
pengkalossoran: dio inan dinii untunu
pemala’ ditunu pu’pu’, inde dukato la
dinii untunui tu suru’ pengkalossoran dio
oloNa PUANG, iamoto tu tarru’ maindan.
26 Iatu to minaa umpemalaran suru’
pengkalossoran la nakande: la nakande
dio inan maindan, iamotu dio tarampak
Tenda Kasitammuan.
27 Iatu mintu’ apa ke naruai duku’
iato, la maindan, sia iake den rarana
untibura’i pakean, la dibusukki dio
to’inan maindan.
28 Iatu kurin mangka dipantollo’i duku’
iato, la ditesse, apa iake ditollo’ lanni
kurin tambaga, la disussui sia la dibasei
lan to’ uai.
29 Mintu’ to minaa tu muane la ungkandei
tu pemala’ iato, iamoto tu tarru’
maindan.

30 Apa iatu mintu’ suru’ pengkalossoran
tu dibaa rarana tama Tenda Kasitammuan
la umpaden pengkalossoran lan bilik
maindan, tae’ nama’din dikande to; la
ditunu pu’pu’ iato.

Diona suru’ pangakuan sala

7:1-10

7 1 Inde sia tu atoranna suru’
pangakuan sala, iamoto tu tarru’
maindan.
2 Dio inan dinii untunui tu pemala’
ditunu pu’pu’, iamo la dinii untunui
tu suru’ pangakuan sala; sia iatu
rarana la dipa’pi’pikan tiku lao dao inan
pemalaran.
3 Iatu mintu’ lompona la dipemalaran
sia iatu ikko’ malompona sia iatu
kampipi’na.
4 Ia duka tu bale’ke’na da’dua sia iatu
lompona dio, sia iatu lompo aakna, sia
balaan atena; la naalai sola bale’ke’na.
5 Mintu’na to la natunu to minaa dao
inan pemalaran, dipopemala’ pantunu
dipemalaran lako PUANG: iamoto tu
suru’ pangakuan sala.

6 Mintu’ to minaa tu muane la ungkandei
tu pemala’ iato, iamoto tu tarru’
maindan.
7 Susitu diona suru’ pengkalossoran susi
dukamoto tu diona suru’ pangakuan
sala; iatu atoranna pada bangsia;
iatu iannato napotaa to minaa, tu
umpadenanni kadiseroian kasalan tete
dio suru’ iato.
8 Na iatu to minaa, tu umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’na tau – iatu kuli’na
pemala’ ditunu pu’pu’ napemalaran la
napotaa to minaa iato.
9 Mintu’ tu kande dipemalaran tu ditunu
lan dapo’ sia mintu’ apa diba’te lan panti
sia diong pamuntu la napotaa to minaa
umpemalaranni, iamoto tu taana.
10 Iatu mintu’ kande dipemalaran,
tu dipasigerok minna’ ba’tu iatu
marangkena, la napotaa mintu’ anakna
Harun, pantan la den taana.

Diona pemala’ kasalamaran

7:11-21

11 Inde sia tu atoranna pemala’
kasalamaran tu la napemalaran tau lako
PUANG.

12 Iake den tau umpemalaranni tu
iannato napopemala’ pa’pudian, la
napemalaran situang pemala’ pa’pudian
ba’tu pira-pira pa’ranggina tang diragii
dipasigerok minna’, sia pa’ranggina
manipi’ tang diragii dipasapui minna’,
sia ta’pung manisak, tu dipasiraunnamo
minna’, iamotu pa’ranggina dipasigerok
minna’.
13 La napennoloan tu pemala’na sisola
ba’tu pira-pira pa’ranggina ta’pung
diragii digaragai, situang tu pemala’
pa’pudian dipopemala’ kasalamaranna.
14 Na iatu pemala’ iato pantan
tama la napennoloan misa’; la
dipamarimbanganan PUANG: iamoto tu
la napotaa to minaa tu umpa’pi’pikan
rara pemala’ kasalamaran.
15 Na iatu duku’ pemala’ pa’pudian
dipopemala’ kasalamaranna la dikande
to allo nanii umpemalaranni; moi misa’
apa tae’ la dipatorro sae lako masiangna.
16 Iake iatu pemala’ direre’ tu
napopemala’, misa’ pemala’ pangallonan,
ba’tu misa’ pemala’ tanning inaa, la
dikande bangsiamo lan to allo nanii
umpemalaranni tu pemala’ direre’, sia

iatu torronapa ma’dinmo dikande, ke masiangmi.
17 Apa ianna denpa torro tu duku’ pemala’ direre’, ke masiangmi, la ditunu mampu’, ke allo ma’pentallunna.
18 Apa ianna dikande tu duku’ pemala’ kasalamaranna, ke allo ma’pentallunna, iatu tau umpemalaranni tae’ naalai penaanNa PUANG, tang direken tu napomelona; apa megi’giran tu iannato, sia minda-minda ungkandei iamo ia umpassanni tu kakadakeanna.
19 Sia iatu duku’ pemala’ narua apa maruttak tae’ nama’din dikande sangadinna la ditunu mampu’; apa iatu duku’ pemala’ minda-minda masero, ma’din nakande.
20 Apa minda-minda ungkandei tu duku’ pemala’ kasalamaran tu apanNa PUANG, anna den maruttakna dio kalena, tau iato la disabu’i dio mai sangtondokna.
21 Susi dukato, minda-minda ungkaka’i tu apa maruttak ba’tu maruttakna tau ba’tu olo’-olo’ maruttak ba’tu misa’ olo’-olo’ mendonglo’ maruttak, anna kandei tu duku’ pemala’ kasalamaran, tu apanNa PUANG, tau iato la disabu’i dio mai sangtondokna.

Digagai ungkande lompo sia rara

7:22-27

22 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
23 Pokadanni to Israel kumua: Da
mikandei tu lompo sapi, ba’tu lompo
domba, ba’tu lompo bembe’.
24 Iatu lompo olo’-olo’ mate, ba’tu lompo
olo’-olo’ dibesse-besse ma’din sia dipake
dio lu ma’rupa-rupa pengkarangan, apa
da len mikandei.
25 Belanna minda-minda ungkandei tu
lompo patuoan, tu dinii unnalai pira
dipemalaran pemala’ pantunu lako
PUANG – iatu to ungkandei to, la disabu’i
dio mai sangtondokna.
26 Susi dukato lan lu mintu’ inan
minii torro da mikande rara, la rara
manuk-manuk, la rara patuoan.
27 Minda-minda ungkande rara moi
rara apa, tau iato la disabu’i dio mai
sangtondokna.

Taana to minaa dio mai pemala’ kasalamaran

7:28-38

28 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
29 Pokadai lako to Israel kumua: Minda-minda umpemalaran pemala’ kasalamaran lako PUANG, la napennoloan sangtaan pemala’ kasalamaranna lako PUANG la dipopemala’.
30 Limanna kalena la umpennoloanni tu pemala’ pantunu tu dipemalaran lako PUANG; la napennoloan tu lompona sola dadanna; na iatu dadanna la disorong ditarima sule dio oloNa PUANG dipopemala’ disorong ditarima sule.
31 La natunu to minaa tu lompona dao inan pemalaran, apa iatu dadanna la napotaa Harun sola mintu’ anakna.
32 Na iatu pesese kananna la miben to minaa dipamarimbangan dio mai pemala’ kasalamarammi.
33 Minda-mindai tu mai anakna Harun, tu umpemalaran rara pemala’ kasalamaran

sia lompona, iamo la umpotaai tu pesese kananna.
34 Belanna iatu dada disorong ditarima sule sia iatu pesese dipamarimbangan Kuala dio mai to Israel, iamotu dio mai pemala’ kasalamaranna, Angku benni Harun, to minaa, sia lako mintu’ anakna; iamotu misa’ apa dipondok matontongan lako mintu’ to Israel.
35 Iamote tu taa maserona Harun sia mintu’ anakna dio mai tu mintu’ pemala’ pantunu, dipemalaran lako PUANG, lan allo Nanii umpopengkareke’i tu tau iato la untoe pentoean to minaa ungkamayai PUANG.
36 Iatu iannato Napepasanan PUANG la diben tau iato mai pamenganna to Israel lan tu allo Nanii untokkoi, iamoto tu misa’ apa dipondok matontongan nasiosso’i.
37 Iamote tu atoran pemala’ ditunu pu’pu’, tu kande dipemalaran, tu suru’ pengkalossoran, tu suru’ pangakuan sala, tu pemala’ pa’tokkoan sia tu pemala’ kasalamaran,
38 tu Napepasanan PUANG lako Musa dao buntu Sinai, lan to allo Nanii ussua

to Israel umpemalaran pemala’na lako PUANG lan padang pangallaran Sinai.

Harun sola mintu’ anakna ditokko

8:1-36

8 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Alami tu Harun sola tu mai anakna
tu nasisolan, pakeanna, minna’
dipa’tokkoan, sapi laki tu diposuru’
pengkalossoran, tu da’dua domba laki
sia baka nanii roti tang diragii,
3 ammu tambai sirampun tu mintu’
kasirampunan dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan.
4 Napogau’mi Musa susitu Napepasanan
PUANG lako kalena, anna ditambai
sirampun tu kasirampunan iato dio to’
ba’ba Tenda Kasitammuan.
5 Ma’kadami tu Musa lako kasirampunan
iato nakua: Iate apa dadi te, iamo apa
Napepasanan PUANG la dipogau’.
6 Nasuami Musa tu Harun sola tu mai
anakna sae mengkareke’, nadio’i uai.
7 Mangkato napapakeimi bayu lanna
lu, naporii pepori aak, napapakei bayu

lamba’, napapakei epo’ dio salian
napadioi pepori epo’, anna porii.
8 Mangkato napalakoimi pesambo ara’
sia napatamai pesambo ara’ tu Urim sia
Tumim.
9 Napassapui tu ulunna, anna palakoi
dio tingayona passapu tu makota
bulaan, iamotu makota maindan, susitu
Napepasanan PUANG lako Musa.
10 Naalami Musa tu minna’
dipa’minnakan, anna minna’i tu
kema sia mintu’na lanna lu, anna
pamaindanni.
11 Iatu minna’ iato pempitu napa’pi’pikan
inan pemalaran, sia naminna’i tu inan
pemalaran sola mintu’ pareananna
sia pembasean sola lette’na la
umpamaindanni.
12 Mangkato nabolloammi tu minna’
pa’tokkoan iato dao ulunna Harun sia
natokko la umpamaindanni.
13 Nasuami Musa tu mai anakna Harun
sae mengkareke’, anna papakei bayu
lanna lu, napori pepori aak sia natalii
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
14 Mangkato nasuami umpopengkareke’i
tu sapi laki diposuru’ pengkalossoran,
anna remme’i Harun sola tu mai

anakna tu ulu sapi laki iato diposuru’
pengkalossoran.
15 Natunumi anna otonni Musa tu
rakka’na tama to’ rara, anna raranni
tu tanduk inan pemalaran tiku lao
sia naseroi dio mai kasalan tu inan
pemalaran; iatu rara torronapa nabolloan
diong to’ lette’ inan pemalaran; susimoto
nanii umpamaindanni sia umpadenanni
kadiseroian kasalan.
16 Naalami tu mintu’ kampipi’na, balaan
atena, tu bale’ke’na da’dua sola tu
lompona dio, anna tunui Musa dao inan
pemalaran.
17 Apa iatu sapi laki sola balulangna,
duku’na sia tai lanna tambuk barinni’na
natunu pu’pu’ dio salian to’ tenda, susitu
Napepasanan PUANG lako Musa.
18 Mangkato napopengkareke’mi tu
domba laki dipopemala’ ditunu pu’pu’,
anna remme’i Harun sola tu mai anakna
tu ulu domba laki iato;
19 natunui, anna pa’pi’pikanni Musa inan
pemalaran tiku lao tu rarana.
20 Nata’tak-ta’takmi tu domba laki iato,
anna tunui Musa tu ulunna, tu mintu’
pa’ta’takna sia iatu lompona.

21 Apa iatu tambuk barinni’na sia
gariginna nabasei, anna tunui Musa tu
mintu’ domba laki dao inan pemalaran;
iamoto tu misa’ pemala’ ditunu pu’pu’
dipobau busarungngu’, iamotu pemala’
pantunu, dipemalaran lako PUANG,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
22 Napopengkareke’mi tu domba laki
tu ma’penduanna, iamotu domba laki
dipopemala’ pa’tokko naremme’i Harun
sola tu mai anakna tu ulunna domba laki
iato.
23 Natunumi anna alai Musa tu rarana
pira sia nasussui tu baba’ talinga
kananna Harun, tu indo’ rakka’na lima
kananna, sia indo’ rakka’na lentek
kananna.
24 Sia nasua mengkareke’ tu mai anakna
Harun, anna sussui rara Musa tu baba’
talinga kananna, tu indo’ rakka’na
lima kananna, sia indo’ rakka’na
lentek kananna, na iatu rara torronapa
napa’pi’pikan Musa inan pemalaran tiku
lao.
25 Naalami tu lompona, tu ikko’
malompona, mintu’ kampipi’na, balaan
atena, tu bale’ke’na da’dua sola tu
lompona dio sia tu pesese kananna.

26 Sia lan mai baka nanii roti tang diragii
tu dio oloNa PUANG, naala tu misa’
roti tang diragii, misa’ pa’ranggina tu
dipasirau minna’ sia misa’ pa’ranggina
manipi’, anna patoppo’i dao mintu’ lompo
iato sia dao pesese kanan iato.
27 Mintu’nato napatoppo’ dao limanna
Harun sia dao limanna tu mai anakna,
anna sorongi sia untarimai sule
dipopemala’ disorong ditarima sule dio
oloNa PUANG.
28 Mangkato naala pole’omi Musa tu
mintu’nato dao mai limanna tau iato
mai, natunui dao inan pemalaran daona
lu pemala’ ditunu pu’pu’; iamoto tu
pemala’ pa’tokko, dipobau busarungngu’,
iamotu pemala’ pantunu dipemalaran
lako PUANG.
29 Naalami Musa tu dada iato, anna
sorongi sia untarimai sule, dipopemala’
disorong ditarima sule, dio oloNa PUANG;
iamoto tu napotaa Musa dio mai domba
laki dipa’tokkoan, susitu Napepasanan
PUANG lako Musa.
30 Sia naala Musa dio mai tu minna’
dipa’tokkoan sia dio mai tu rara dao
inan pemalaran napa’pi’pikanni Harun
sia pakeanna sia ia duka tu mai anakna

sia pakeanna anakna; susimoto dinii
umpamaindan Harun sia iatu mai
pakeanna sia ia duka tu mai anakna sia
pakeanna anakna.
31 Ma’kadami tu Musa lako Harun sia lako
tu mai anakna nakua: Tollo’i te duku’
iate dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan,
inde to dio la minii ungkandei sola tu
roti lan baka pemala’ pa’tokko, susitu
Kupa’pepasanan kumua la nakande
Harun sola tu mai anakna.
32 Na iatu duku’ sia roti torronapa la
mitunu mampu’.
33 Tae’ mila mallai dio mai to’ ba’ba
Tenda Kasitammuan lan pitung allo, sae
lako ganna’na tu allo, iamotu allo dinii
untokkokomi belanna lan pitung allo la
dinii untokkokomi.
34 Susitu dipogau’na allo iate, susi
dukamoto mesua tu PUANG la umpogau’i
tu allo undinna, la umpadenangkomi
kadiseroian kasalan.
35 La torrokomi dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan la allona la bonginna lan
to pitung allo, sia la ungkaritutuikomi
atoranNa PUANG, da mimate, belanna
susimoto tu dipepasanan lako kaleku.

36 Napogau'mi Harun sola tu mai anakna
tu mintu' apa Napepasanan PUANG
nalopian Musa.

Iatu to minaa umparandukmo untoe pentoeanna

9:1-24

9 1 Iatonna allo ma'pengkaruamo
natambaimi Musa tu Harun sola tu
mai anakna sia mintu' pekaamberan to
Israel sirampun.
2 Ma'kadami lako Harun nakua: Alangko
kalemu misa' anak sapi iamotu misa' sapi
mangura, la diposuru' pengkalossoran,
sia misa' domba laki la dipopemala'
ditunu pu'pu', tu tae' tattanna, ammu
pennoloanni lako PUANG.
3 Sia la mupokada lako mintu' to Israel
kumua: Alakomi misa' bembe' laki
diposuru' pengkalossoran, sia misa' anak
sapi sia misa' domba tu sangtaunmo
sia tae' tattanna la dipopemala' ditunu
pu'pu'.
4 Sia misa' sapi sia misa' domba
la dipopemala' kasalamaran, la
dipemalaran dio oloNa PUANG, sola
misa' kande dipemalaran dipasigerok

minna’, belanna allo iamote Nala sombo
tu PUANG lako kalemi.
5 Nabaami tau iato mai tu mintu’ apa
napepasanan Musa sae lako to’ Tenda
Kasitammuan, anna sae mengkareke’ tu
mintu’ kasirampunan iato, sia bendan
dio oloNa PUANG.
6 Ma’kadami tu Musa nakua: Inde sia tu
apa Napepasanan PUANG lako kalemi
ammi pogau’i, kumua anna sombo tu
kamala’biranNa PUANG lako kalemi.
7 Ma’kadami tu Musa lako Harun
nakua: Mengkareke’ko lako inan
pemalaran sia parandanmi tu suru’
pengkalossorammu sia pemala’ ditunu
pu’pu’mu sia padenanni kadiseroian
kasalan tu kalemu sia bangsa iato;
mangkato mumane umparandanni tu
pemala’na bangsa iato, ammu padenanni
kadiseroian kasalan susitu Napepasanan
PUANG.
8 Mengkareke’mi tu Harun lako to’ inan
pemalaran, anna tunui tu anak sapi la
naposuru’ pengkalossoran kalena.
9 Nabaami anakna Harun tu rara iato lako
anna otonni tu rakka’na tama to’ rara
iato nararanni tu tanduk inan pemalaran;

na iatu rara torronapa nabolloan lako to’ lette’ inan pemalaran.
10 Apa iatu lompona sia iatu bale’ke’na sia iatu balaan atena suru’ pengkalossoran natunu dao inan pemalaran susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
11 Apa iatu duku’na sia balulangna natunu mampu’ dio lu salianna to’ tenda.
12 Mangkato natunumi tu pemala’ ditunu pu’pu’, anna tadoanni anakna Harun tu rarana lako ambe’na, anna pi’pikki tu inan pemalaran tiku lao.
13 Natadoan duka tu pemala’ ditunu pu’pu’, tu dita’tak-ta’tak sisola tu ulunna, anna tunu nasangi dao inan pemalaran.
14 Nabaseimi tu tambuk barinni’na sola tu gariginna, anna tunui dao pemala’ ditunu pu’pu’ daona lu inan pemalaran.
15 Mangkato napemalarammi tu pemala’na bangsa iato; naalai tu bembe’ laki la diposuru’ pengkalossoranna bangsa iato, anna tunui sia naparandanmo diposuru’ pengkalossoran, susito bunga’na dipogau’.
16 Napemalarammi tu pemala’ ditunu pu’pu’, anna karangi situru’ tu atoranna.

17 Mangkato mesuami umbaai tu kande
dipemalaran, anna alai sangka’pan, anna
tunui dao inan pemalaran napasituru’ tu
pemala’ ditunu pu’pu’ melambi’.
18 Natunu dukami tu sapi sia iatu domba
laki la dipopemala’ kasalamaranna
bangsa iato, anna anakna Harun
untadoanni tu rara iato, anna pi’pikanni
inan pemalaran tiku lao.
19 Apa iatu mintu’ lompo sapi sia
ikko’ malompona domba laki, sola tu
kampipi’na sia iatu bale’ke’na sia iatu
balaan atena,
20 mintu’ te lompo tiira’mo napatoppo’
dao dada dita’tak-ta’tak, anna tunui tu
mintu’ lompo iato dao inan pemalaran.
21 Iatu dada dita’tak-ta’tak sia iatu
pesese kanan nasorongi sia natarimai
sule Harun dipopemala’ disorong
ditarima sule dio oloNa PUANG, susitu
mangka napepasanan Musa.
22 Naangka’mi Harun tu limanna
daona lu bangsa iato anna passakkei;
mangkato mengkalaomi, tonna mangka
umpemalaranni tu suru’ pengkalossoran,
sia iatu pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’
kasalamaran.

23 Malemi tama Tenda Kasitammuan
tu Musa sola Harun, anna tassu’ sule
umpassakkei tu bangsa iato, anna
sombo tu kamala’biranNa PUANG lako
bangsa iato.
24 Tassu’mi tu api dio mai oloNa PUANG
ungkandei tu pemala’ ditunu pu’pu’
sia iatu mintu’ lompo tiira’na dao inan
pemalaran; iatonna tiromi bangsa iato
tu iannato, siarrakammi anna tukku sae
rokko padang.

Kamateanna Nadab sola Abihu

10:1-7

10 1 Iatu anakna Harun iamotu
Nadab sola Abihu, pantan
unnala peruayanna, naparokkoi api sia
napatoppo’i dupa; susimoto nanii umbaai
tu api tang sipatu lako oloNa PUANG, tu
tang Napepasanan Puang lako kalena.
2 Tassu’mi tu api dio mai oloNa PUANG,
anna kandei te tau sola duai, namate dio
oloNa PUANG.
3 Ma’kadami tu Musa lako Harun nakua:
Inde sia tu Napokada PUANG Nakua:
Lako tu tau rengke’ tongan dio Kaleku,
la Kupamanassan kumua MaindanNa’

sia dio pentirona mintu’ bangsa la
Kupapayan tu kamala’birangKu. Kappami
tu Harun.
4 Natambaimi Musa tu Misael sia Elsafan,
anakna Uziel, pa’amberanna Harun, anna
ma’kada lako nakua: Mengkareke’komi,
alai te siulu’mi dio mai tingayo inan
maindan ammi solanni tassu’ lako
salianna to’ tenda.
5 Saemi mengkareke’ anna baai situang
pakean lanna lu tassu’ lako salianna to’
tenda susitu mangka napokada Musa.
6 Ma’kadami tu Musa lako Harun sia
Eleazar sia Itamar, anakna Harun,
nakua: Da miserangan beluakmi sia
da miserek pakeammi, kumua da
ammi mate sia da Nasengkei PUANG tu
mintu’ kasirampunan iate; sangadinna
mintu’ siulu’mi, iamotu mintu’ to Israel
ma’din untangi’i tu apa naballa api tu
Napadukku PUANG.
7 Sia da mitassu’ dio mai to’ ba’ba
Tenda Kasitammuan, kumua da ammi
mate, belanna dio kalemi tu minna’
pa’tokkoanNa PUANG. Napogau’mi tau
iato mai susitu kadanna Musa.

Iatu to minaa ke untoei pentoeanna, digagai unniru' pangiru' mepamalango

10:8-11

8 Ma'kadami tu PUANG lako Harun
Nakua:
9 Da muiru' uai anggoro' ba'tu pangiru'
mepamalango, moi iko moi anakmu, ke
tamakomi Tenda Kasitammuan, kumua
da ammi mate – iamote tu apa dipondok
matontongan la misiosso'i;
10 kumua ammi ma'din
umpasisengaranni tu apa maindan
anna apa tang maindan sia apa maruttak
anna apa tang maruttak,
11 sia ammi ma'din unnada'i to Israel
diona mintu' apa dipondok, tu mangka
Napokada PUANG lako to Israel nalopian
Musa.

Diona taa dio mai mintu' pemala' tu napotaa to minaa

10:12-20

12 Ma'kadami tu Musa lako Harun
sia lako Eleazar sia Itamar, iamotu

anak torronapa nakua: Alai tu kande
dipemalaran tu torrona dio mai pemala’
pantunu tu dipemalaran lako PUANG,
ammi kandei tu iannato butung roti
tang diragii, dio sa’de inan pemalaran,
belanna tarru’ maindan.
13 La mikande dio to’ inan maindan,
belanna iamoto tu taa dipamanassangko
sola anakmu muane dio mai mintu’
pemala’ pantunu, tu dipemalaran lako
PUANG; susimoto tu dipepasanan lako
kaleku.
14 Iatu dada disorong ditarima sule
sia iatu pesese dipamarimbangan la
mikande dio inan maindan, iamotu iko
sola tu mai anakmu muane sia baine;
belanna iamoto tu taa dio mai pemala’
kasalamaranna to Israel, tu dibenko sia
diben anakmu.
15 Iatu pesese dipamarimbangan sia
iatu dada disorong ditarima sule la
napennoloan sola tu lompotiira’na
dipopemala’ pantunu, la disorong
ditarima sule dio oloNa PUANG
dipopemala’ disorong ditarima sule.
Iamote tu aluk dipondok matontongan
lako kalemu sia lako anakmu, susitu
mangka Napepasanan PUANG.

16 Attu iato nadaka’ tonganmi Musa tu
bembe’ laki diposuru’ pengkalossoran,
apa manassa ditunu mampu’mo. Sengke
tonganmi tu Musa lako Eleazar sia
Itamar, anak torronapa Harun, anna
ma’kada, nakua:
17 Ma’apai natae’ mikandei tu suru’
pengkalossoran dio to’ inan maindan?
Belanna iamoto tu tarru’ maindan, sia
Nabenkomi PUANG la ullendokanni tu
kakadakeanna kasitammuan iato sia la
mipadenan kadiseroian ksalan dio oloNa
PUANG.
18 Manassa iatu rarana tae’ nadibaa
tama inan maindan lanna lu; sipatu
mikande lan inan maindan, susitu
kupepasanammo.
19 Ma’kadami tu Harun lako Musa nakua:
Tonganna allo ia dukate napemalaranni
tau iato mai tu suru’ pengkalossoranna
sia iatu pemala’ ditunu pu’pu’na dio
oloNa PUANG, anna rampoimo’ tu apa
susite; iake kukandemi te allo iate tu
suru’ pengkalossoran, la meloraka tu
iannato dio pentiroNa PUANG?
20 Iatonna rangimi Musa te kada iate,
melomi dio pentirona.

Diona olo’-olo’ masero sia olo’-olo’ maruttak

11:1-47

11 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
sia Harun, Nakua ungkuanni:
2 Ma’kadakomi lako mintu’ to Israel
kumua: Inde sia tu olo’-olo’ ma’din
mikande dio mai mintu’ olo’-olo’ lan lino.
3 Mintu’ tu olo’olo’ ma’kasapak
kalungkungna, iamotu olo’-olo’ tipa’dua
kalungkungna, sia lenga’, ma’din
mikande.
4 Inde sia tu mintu’ olo’-olo’ lenga’
ba’tu ma’kasapakna kalungkungna
tae’ mima’din la ungkandei, iamotu
unta, belanna moi anna lenga’, apa tae’
nama’kasapak kalungkungna; manassa
la maruttak to lako kalemi.
5 Sia kalinti to’ batu, belanna moi
anna lenga’, apa tae’ nama’kasapak tu
kalungkungna; manassa maruttak to
lako kalemi.
6 Sia ia duka tu kalinti, belanna moi
anna lenga’, apa tae’ nama’kasapak tu
kalungkungna; manassa maruttak to
lako kalemi.

7 Sia ia duka tu bai, belanna moi anna
ma’kasapak kalungkungna ondongpi
tipa’dua kalungkungna, apa tae’
nalenga’; manassa maruttak to lako
kalemi.
8 Da mikandei tu duku’na, sia da duka
mikaka’i tu batang rabukna; manassa
maruttak to lako kalemi.
9 Inde sia tu ma’din mikande tu mintu’
apa tuo diong lu to’ uai, iamotu mai
kekaa-kaana sia kesissikna, tu diong lu
to’ uai, sia diong lu tasik sia diong lu
salu, iatu iannato ma’din mikande.
10 Apa iatu mai tang kekaa-kaana sia
tang kesissikna, diong lu tasik sia diong
lu salu, tu mintu’na dio mai mintu’ apa
siberongan lan to’ uai sia iatu mintu’ apa
kepenaa diong lu to’ uai, la mipomagiang
nasang tu mintu’nato.
11 Tonganna la mipomagiang to; da
mikandei tu duku’na sia la mikagi’gi’ tu
batang rabukna.
12 Mintu’ tu tang kekaa-kaana sia
tang kesissikna diong lu to’ uai, la
mipomagiang tu iannato.
13 Inde sia tu mintu’ manuk-manuk
la mikagi’gi’ tu tae’ nama’din dikande

belanna dipomagiang, iamotu langkan
maega, langkan sia langkan tasik,
14 tengnge’ sia mintu’ pa’bulan sanda
rupanna,
15 mintu’ kadoya sanda rupanna,
16 burung unta, totosik, manuk-manuk
tasik sia mintu’ tarru’ sanda rupanna.
17 Sia iatu langau to’ batu, koro’-koro’,
langau sia langau mabusa,
18 kayo, alo,
19 tambolang ballau, mintu’ tambolang
sanda rupanna, dora’ na ledo.
20 Sia mintu’, olo’-olo’ pandiu tu
kepani’na, iamotu umpopellese a’pa’
lette’na, mintu’nato la mipomagallian.
21 Inde sia tu mintu’ olo’-olo’ pandiu tu
kepani’na, iamotu umpopellese a’pa’
lette’na ma’din mikande, iamotu mai
olo’-olo’ kepupu daona lu lette’na tu
napopekkondong dao kuli’na padang.
22 Inde sia tu ma’dinna mikande, iamotu
mintu’ batik sanda rupanna, mintu’
pokkamurrung sanda rupanna, mintu’
batik padang sanda rupanna sia mintu’
pokkalondong sanda rupanna.
23 Apa iatu mintu’ olo’-olo’ pandiu tu
kepani’na, iamotu umpopellese a’pa’
lette’na la mipomagiang.

24 Iamote tu mipobannang maruttak;
minda-minda ungkaka’i tu batang
rabukna manassa la maruttak sae lako
makaroen,
25 sia minda-minda unnangka’i tu batang
rabukna, la nabusukki tu pakeanna, sia
la maruttak sae lako makaroen.
26 Iatu mintu’ olo’-olo’ ma’kasapak tu
kalungkungna, apa tae’ natipa’dua
kalungkungna, ba’tu tae’ nalenga’, iamo
maruttak lako kalemi; minda-minda
ungkaka’i la maruttak.
27 Iatu mintu’ olo’-olo’ a’pa’ lette’na
tu umpopellese pala’ lette’na, iamo
maruttak lako kalemi; minda-minda
ungkaka’i tu batang rabukna, la maruttak
sae lako makaroen.
28 Sia minda-minda unnangka’i tu batang
rabukna, la nabusukki tu pakeanna sia la
maruttak sae lako makaroen; mintu’nato
maruttak lako kalemi.
29 Inde sia tu maruttak lako kalemi tu
mintu’na olo’-olo’ pandiu, tu pandiu dao
kuli’na padang, iamotu tangali, balao sia
mintu’ koko sanda rupanna;
30 iatu anaka, puarang sia bulilik, bukoyo
sia bulilik membali-bali rupanna.

31 Iatu iannate tu mintu’na olo’-olo’
pandiu la maruttak lako kalemi;
minda-minda ungkaka’i, ke matemi, la
maruttak sae lako makaroen.
32 Mintu’ tu apa natobangi olo’-olo’ iato,
ke matei, manassa la maruttak; iatu
mintu’ pa’pannian kayu ba’tu pakean
ba’tu balulang ba’tu karung, pantanni tu
mintu’ pareanan la dipatama to’ uai sia la
maruttak sae lako makaroen; mangkato
namane masero sule.
33 Sia iatu pareanan litak natobangi
olo’-olo’ iato – mintu’ tu apa lan la
maruttak, ammi pokai tu pareanan iato.
34 Mintu’ kande lan pa’pannian iato, tu
ma’din dikande, namennuai la maruttak;
sia mintu’ apa diiru’, tu ma’din diiru’ tu
lan pa’pannian iato la maruttak.
35 Sia mintu’ apa natobangi batang
rabuk iato la maruttak: iatu dapo’ sia
lalikan la dipoka; inang maruttak ia sia
la mipomaruttak.
36 Apa misa’ kalimbuang ba’tu misa’
bubun batu, iamotu pa’pannian uai la
masero; apa minda-minda ungkaka’i tu
batang rabuk iato, la maruttak.

37 Iake denni tu batang rabuk iato,
untobangi banne la diambo’, la tontong
masero.
38 Apa iake dibolloi uai tu banne iato,
anna tobangi tu batang rabuk iato, la
maruttak lako kalemi.
39 Iatu olo’-olo’ mikandena, ke matei
misa’, naminda-minda ungkaka’i tu
batang rabukna, la maruttak sae lako
makaroen.
40 Sia minda-minda ungkandei tu
duku’na la umbusukki pakeanna, sia
maruttak sae lako makaroen; la susi
duka minda-minda unnangka’i tu batang
rabukna la umbusukki pakeanna sia
maruttak sae lako makaroen.
41 Sia mintu’ olo’-olo’ pandiu, tu pandiu
dao kuli’na padang, la megiangan, tae’
nama’din dikande.
42 Iatu mintu’ olo’-olo’ mendonglo’ sia
mintu’ olo’-olo’ menono’ umpopellese
a’pa’ lette’na, susi duka tu apa
buda lette’na, iamotu mintu’ olo’-olo’
pandiu sanda rupanna, tu pandiu dao
kuli’na padang, da mikandei, belanna
megiangan.

43 Iamoto da mipamako’do’ kalemi
napobua’ ba’tumba olo’-olo’ pandiu sia
da miruttakki kalemi diona olo’-olo’ iato.
44 Belanna Akumo tu PUANG,
Kapenombammi; pamaserokomi
kalemi ammi masero belanna Aku te
masero; da miruttakki kalemi napobua’
olo’-olo’ pandiu sanda rupanna, tu situtu’
dao kuli’na padang.
45 Belanna Akumo PUANG tu
ussolangkomi sun lan mai tondok Mesir,
kumua Akumo tu Kapenombammi; la
maserokomi, belanna Aku te masero.
46 Iamote tu atoran diona mintu’ patuoan
sia mintu’ manuk-manuk sia mintu’ a’gan
kepenaanna tu sibi’tokan lan to’ uai sia
mintu’ a’gan kepenaanna tu pandiu dao
kuli’na padang-
47 la umpasisengaranni tu maruttakna na
iatu maserona, iamotu olo’-olo’ ma’din
dikande na iatu tae’na nama’din dikande.

Atoran diona baine la umpamasero kalena ke mangkami kianak

12:1-8

12 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:

2 Ma’kadako lako to Israel mukua: Iake
kianakki tu misa’ baine, anna dadian pia
muane, la maruttak ia pitung allo; susi
ke attu nakasunni rara la maruttak.
3 Ianna allo ma’pengkaruamo la
disunna’moto tu kuli’ salepe’ kasirisanna
pia iato.
4 Iatu baine iato la torropa
tallungpulontallu allona lan a’gan
rara kadipamaseroanna; moi misa’
tu maserona tae’ nama’din ungkaka’i
sia tae’ nama’din tama inan maindan
sae lako ganna’na tu mintu’ allo
kadipamaseroanna.
5 Apa iake undadianni pia baine, duang
minggu la nanii maruttak, susi ke
attunna nakasunni rara; la torropa
annan pulona nnannan allona lan a’gan
rara kadipamaseroanna.
6 Iake ganna’mi tu mintu’ allo
kadipamaseroanna, belanna pia
muane ba’tu pia baine la nabaa tu
misa’ anak domba sangtaunmo la
dipopemala’ ditunu pu’pu’ sia misa’ anak
dangan-dangan ba’tu bu’ku’ diposuru’
pengkalossoran, lako to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan, lako to minaa.

7 Anna to minaa umpemalaranni
dio oloNa PUANG sia umpadenanni
kadiseroian kasalan; anna mane masero
dio mai nakasunninna rara tonna kianak.
Iamote tu atoran lako to undadian pia
muane ba’tu pia baine.
8 Apa iake tang nalambi’i peallinna tu
misa’ anak domba, la naala tu da’dua
bu’ku ba’tu da’dua anak dangan-dangan:
misa’ dipopemala’ ditunu pu’pu’ sia misa’
diposuru’ pengkalossoran, anna to minaa
la umpadenanni kadiseroian kasalan,
namane masero.

Diona to golenan

13:1–14:57

13 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
sia Harun Nakua:
2 Iake den misa’ tau kambang kuli’na,
ba’tu kelean ba’tu panoan, tu ma’din
menggolen dio kuli’na, la disolan lako
Harun to minaa ba’tu sala umbanna
misa’ anakna to minaa.
3 Anna to minaa iato untiroi tu naninna
saki iato dio kuli’na; iake memmabusai
tu bulu dio to’ naninna saki sia payan tu
saki iato mandu mandalan anna kuli’na,

manassamo golen. Iake mangkami
natiro la napamanassa to minaa kumua
maruttak.
4 Apa iake panoanni tu naninna saki
dio kuli’na, sia tae’ napayan kumua
mandalan na iatu kuli’na sia tae’
namemmabusa tu bulunna, la nakurung
to minaa tu to masaki iato pitung allo.
5 Iake allo ma’pempitu, la natiromo
to minaa to; ianna payanmo kumua
tontong bang sia tu naninna saki iato sia
tae’ namanglalla’ dio kuli’na, manassa la
nakurung pole’pa to minaa pitung allo.
6 Iake allo ma’pempitunna pole’ la
ma’penduanomo to minaa untiroi
tu tau iato; iake payanmi kumua
tangganmo marorrong tu inan saki
iato sia tae’ namanglalla’ dio kuli’na,
la napamanassamo to minaa kumua
masero belanna kele bangsiari; la
umbusukki pakeanna tu tau iato, anna
masero.
7 Apa iake manglalla’i tu kele iato dio
kuli’na, ke mangkami umpa’petiroan
kalena lako to minaa, anna pamanassai
to minaa kumua masero, la mentingayo
pole’ lako to minaa.

8 Iake natiroi to minaa, anna payan
kumua manglalla’ dio kuli’na tu kele
iato la napamanassa to minaa kumua
maruttak; iamoto tu saki golen.
9 Iake payanmi tu misa’ tau narua golen,
la disolan lako to minaa.
10 Iake natiromi to minaa sia payan
kumua den duku’ mabusa kambang
dio kuli’na, tu umpamabusa bulunna,
ba’tu naniimo tuo duku’ kadake dio to’
kambang iato,
11 iamoto tu golen masaimo dio kuli’na,
sia tae’mo na la ungkurungi to minaa,
belanna maruttak ia.
12 Apa iake samanglalla’-lalla’nai tu golen
iato dio lu mintu’ kuli’na sia nasitutu’i
tu mintu’ kuli’na to masaki iato randuk
dio mai lentekna sae langngan ulunna
situru’ pentirona to minaa,
13 sia iake natiroi to minaa, anna payan
kumua iato golen ussitutu’i mintu’
kalena, la napamanassa to minaa kumua
masero; memmabusamo, apa masero
ia.
14 Apa iake payanmi tu duku’ kadake
dio kalena, manassa maruttakmo tu tau
iato.

15 Iake natiroi to minaa tu duku’ kadake
iato, la napamanassa kumua maruttak,
belanna iatu duku’ kadake maruttak,
iamoto tu golen.
16 Apa iake pa’de pole’i tu duku’ kadake,
anna memmabusa pole’, la male
mentingayo lako to minaa.
17 La natiro to minaa tu tau iato; iake
payanmi kumua memmabusamo tu
to masaki, la napamanassa to minaa
kumua masero tu to masaki iato, iamoto
namasero.
18 Iake denni tau mangka bundangan,
anna mondomo tu bundang iato,
19 apa dio tu naninna bundang nanii
duku’ mabusa kambang ba’tu pano
mararang mabusa, la dipatiroan to
minaa tu iannato.
20 Iake natiroi to minaa, anna payan
kumua mandalan na iatu kuli’na
sia memmabusa tu bulunna, la
napamanassamo to minaa kumua
maruttak; iamo golen to, tu den dio to’
bundang iato.
21 Apa iake natiroi to minaa, anna
payanmo kumua tae’ tu bulu mabusa
dio, sia tae’ namandu mandalan na kuli’,

apa tangganmo marorrong, iamoto la
nakurung to minaa lan pitung allo.
22 Sia iake manglalla’i dio kuli’na, la
napamanassa to minaa kumua maruttak;
iamoto tu golen.
23 Apa iake tontong bangsiai dio inanna
tu pano iato sia tae’ namanglalla’,
manassa inan bundang iato membua,
anna to minaa la umpamanassai kumua
maseromo.
24 Ba’tu iake denni misa’ tau nala’poi api
tu kuli’na, sia iatu duku’ kadake den dio
pangla’poan iato mararang mabusa ba’tu
ballang,
25 la natiro to minaa; na iake payanmi
kumua membali mabusamo tu bulu
dio pano iato sia iake payanmi kumua
mandu mandalan na kuli’na, manassamo
golen tu la dio pangla’poan iato; na
to minaa la umpamanassai kumua
maruttak; iamoto tu golen.
26 Apa iake natiroi to minaa, anna payan
kumua tae’ bulu mabusa dio pano iato
sia tae’ namandalan na iatu kuli’na,
apa tangganmo marorrong, iamoto la
nakurung to minaa pitung allo.
27 Iake allo ma’pempitunna la natiro to
minaa; ianna manglalla’ dio kuli’na, la

napamanassa to minaa kumua maruttak
belanna iamoto tu golen.
28 Apa iake tontong bangi tu pano iato dio
inanna sia tae’ namanglalla’ dio kuli’na,
apa tangganmo marorrong, iamoto tu
kambang napobua’ kama’la’poan; la
napamanassa to minaa kumua masero,
belanna kama’la’poan iato membua.
29 Iake den misa’ muane ba’tu misa’
baine kelean tu ulunna ba’tu dio to’
danggo’na,
30 la natiro to minaa; iake payanmi
kumua mandalan na kuli’na, sia den
beluak mani’sa’ dio, la napamanassa
to minaa kumua maruttak; iamo kele
to, iamotu golen dao ulu ba’tu dio to’
danggo’.
31 Apa iake natiroi to minaa tu inan nanii
kele sia tae’ napayan kumua mandalan
na kuli’na, sia tae’ duka beluak malotong
dio, la nakurung to minaa tu to kelean
pitung allo.
32 Ianna allo ma’pempitunna la natiro to
minaa tu inan nanii kele; iake payanmi
kumua tae’ namanglalla’ tu kele iato,
sia tae’ natuoi beluak mariri dio, anna
payan kumua tae’ namandalan tu kele
na kuli’na,

33 la naku’ku’i tau iato tu ulunna, apa
iatu to’ re’pe’na tae’ na la ungku’ku’i,
anna kurung pole’i to minaa tu to kelean
pitung allo.
34 Ianna allo ma’pempitunna la natiro to
minaa tu kele iato; iake payanmi kumua
tae’ namanglalla’ tu kele dio kuli’na sia
tae’ napayan kumua mandalan tu kele na
kuli’na, la napamanassa to minaa kumua
masero sia la umbusukki pakeanna tu
tau iato, anna masero.
35 Apa iatu kele iato, ke manglalla’
tonganni dio kuli’na, ke mangkami
dipamanassa kumua masero,
36 sia natiromo to minaa, anna payan
kumua manglalla’ tu kele dio kuli’na, tae’
namanggi’ nadaka’ to minaa tu beluak
mariri, manassa maruttak ia.
37 Apa iake dio pentirona tontong sia
tu kele, sia natuoimo beluak malotong,
manassa mondomo tu kele iato sia
masero tu tau iato, anna pamanassai to
minaa, kumua masero ia.
38 Iake den misa’ muane ba’tu misa’
baine panoan iamotu ma’tappi’-tappi’
mabusa.
39 Anna tiroi to minaa, kumua iatu
mabusanna dio kuli’na tanggan

marorrong, iamotu pano den dio lu
kuli’na; masero ia tu tau iato.
40 Sia iake den misa’ muane rondon
beluakna, manassa pese bangri; masero
ia tu tau iato.
41 Sia iake misa’ tau rondon tu beluakna
dio kidena, manassa pese tu kidena;
masero ia tu tau iato.
42 Apa ianna botto ulunna tu mapese
ba’tu kidena mapese, nanii inan kele
mararang mabusa, manassa iamo golen
tu den dao botto ulu mapesena ba’tu
kide mapesena.
43 La natiro to minaa tu tau iato; iake
payanmi kumua iatu kele kambang
sia mararang mabusa dao botto ulu
mapesena ba’tu dao kide mapesena,
susito golen dio kuli’na tau ditiro,
44 manassa tu tau iato golenan sia
maruttak; manassa la napamanassa to
minaa kumua maruttak; dao ulunna tu
nanii sakinna.
45 Iatu tamangkalena to golenan, tu
narua saki iato, inang la serek-serek
sia ma’rundun, sia ditampun tu puduk
daoanna, anna metamba nakua:
Maruttak, maruttak!

46 Iake tontongpi tu golenna dio kalena,
tontong duka maruttak; belanna
maruttak, iamoto na la torro senga’,
iamotu dio lu salian to’ tenda la nanii
torro.
47 Iatu golen, ke denni dio lu tamangkale,
la dio lu sampin bulu domba la dio lu
sampin lenang,
48 la dio lu bannang direnden, la dio lu
pakkanna sampin lenang ba’tu sampin
bulu domba iato, la dio lu balulang ba’tu
dio lu balulang digaragai ba’tu apa-apa.
49 Na iake dioi lu sampin ba’tu dio lu
balulang la dio bannang direndenna la
dio lu pakkanna, ba’tu dio lu balulang
digaragai ba’tu apa-apa, maido-ido ba’tu
mararang-rarang tu inan sanggang iato,
manassa, narampoi golen iato sia la
dipa’petiroan lako to minaa.
50 La natiro to minaa tu inan sanggang
iato, anna palumpunni tu apa sanggang
pitung allo.
51 Iake ma’pitung allomi la natiro tu inan
sanggang iato; iake manglalla’mi tu inan
sanggang dio lu sampin iato la dio lu
bannang direndenna la dio lu pakkanna,
ba’tu dio lu balulang iato, moi nabalulang
iato digaragai ba’tu apa-apa, manassa

iatu kasanggangan iato, iamo golen masang tongan; maruttak tu iannato.
52 La naballa tu sampin iato, la bannang direndenna la pakkanna ba’tu sampin bulu domba ba’tu sampin lenang, ba’tu balulang digaragai ba’tu apa-apa, tu narua kasanggangan iato, belanna iatu golen masang tongan iato la ditappui diballa.
53 Apa iake natiroi to minaa sia payan, kumua tae’ namanglalla’ tu inan sanggang dio sampin iato, la dio lu bannang direndenna la dio lu pakkanna, ba’tu dio lu balulang digaragai ba’tu apa-apa,
54 la napesuan to minaa umbusukki tu apa sanggang, anna nanna pole’i pitung allo.
55 La natiro to minaa tu apa sanggang, ke mangkami dibusukki; iake payanmi kumua tae’ nasenga’ rupanna tu apa sanggang iato, moi natae’mo namanglalla’ tu apa sanggang iato, manassa maruttak; inang la mutappui muballa, belanna iamo misa’ apa pasanggangan lanna lu ba’tu dio salianna.

56 Apa iake natiroi to minaa kumua iatu
inan sanggang tangganmo marorrong,
tonna mangkamo dibusukki, la naserekki
tarru’ to dio sampin ba’tu dio balulang
la dio lu bannang direndenna la dio lu
pakkanna.
57 Apa iake payan pole’oi undinna tu
iannato dio sampin la dio lu bannang
direndenna la dio lu pakkanna, ba’tu
dio lu balulang digaragai ba’tu apa-
apa, manassa nanii den golen; la
mutappui nasang muballa tu apa narua
kasanggangan iato.
58 Apa iatu sampin la bannang
direndenna la pakkanna, ba’tu balulang
digaragai ba’tu apa-apa tu mibusukki,
iake pa’demi tu sanggangna, la dibusukki
pole’, anna masero.
59 Iamote tu atoran diona golen tu dio
lu sampin bulu domba ba’tu sampin
lenang, la dio lu bannang direndenna la
dio lu pakkanna, ba’tu dio lu balulang
digaragai ba’tu apa-apa, la dipamanassa
kumua masero ba’tu maruttak.

14 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:

2 Inde sia tu la dadi atoran lako to
golenan ke allo kadipamaseroanna: la
dipopentingayo lako to minaa,
3 sia iatu to minaa la sun lako salianna
to’ tenda. Iake natiroi to minaa kumua
mondomo tu golen sia soro’mo dio mai
to golenan,
4 la napesuan to minaa unnala da’dua
manuk-manuk masero sia kayu arasi’,
bannang karamisi sia supa.
5 Anna mesua to minaa urrere’i tu
manuk-manuk misa’ daona lu kurin litak
nanii uai kalimbuang.
6 Mangkato la naala tu manuk-manuk
misa’ tu tuonapa sia kayu arasi’,
bannang karamisi sia supa anna otonni
sola tu manuk-manuk tuopa tama
rara manuk-manuk direre’ dao uai
kalimbuang.
7 Anna pi’pikki pempitu lako tu to
la dipamasero dio mai golenna, sia
napamasero, sia la narampanan tu
manuk-manuk tuo mettia’ dio lu padang.
8 Iatu to dipamasero la umbusukki
pakeanna sia la ungku’ku’i mintu’
beluakna sola bulunna sia la mendio’
namane masero; mangkato namane

ma’din tama inan to’ tenda, apa la
torropa pitung allo dio salian tendana.
9 Iake ma’pitung allomi la naku’ku’i tu
mintu’ beluakna sia bulunna: iamotu dao
ulunna, danggo’na sia kanning matanna;
mintu’ beluakna sola bulunna la
naku’ku’i, sia la nabusukki tu pakeanna
sia la nadio’ tu kalena, anna masero.
10 Ianna allo ma’pengkaruamo la unnala
domba da’dua tu tae’ tattanna sia domba
birang sangtaunmo tu tae’ tattanna sia
tallung taan sangpulona epa ta’pung
mani’sa’ dipasigerok minna’ la dipokande
dipemalaran, sia misa’ logo minna’.
11 Iatu to minaa tu umpamaseroi tu tau
iato la umpopennoloi tu tau iato sola
mintu’ pemala’ iato dio oloNa PUANG,
dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan.
12 La naala to minaa tu domba misa’,
anna pemalaranni sola tu minna’
sanglogo, diposuru’ pangakuan sala,
anna sorongi sia untarimai sule
dipopemala’ disorong ditarima sule dio
oloNa PUANG.
13 La narere’ tu domba iato dio inan
nanii tau urrere’ suru’ pengkalossoran
sia iatu pemala’ ditunu pu’pu’, dio
to’ inan maindan, belanna susi suru’

pengkalossoran susi dukamoto tu suru’
pangakuan sala, napotaa to minaa,
iamoto tu tarru’ maindan.
14 La naala to minaa pira tu rara suru’
pangakuan sala anna raranni baba’
talinga kananna to la dipamasero sia iatu
indo’ rakka’ lima kananna sia iatu indo’
rakka’ lentek kananna.
15 La naala dukato minaa pira dio mai tu
minna’ sanglogo, anna bolloanni rokko
pala’ kairinna.
16 Anna otonni to minna’ tu rakka’
lima kananna rokko minna’ diong pala’
kairinna, anna pa’pi’pikanni pempitu tu
minna’ iato dio oloNa PUANG.
17 Iatu minna’ torropa diong pala’na la
nasussuan to minaa tu baba’ talinga
kananna to la dipamasero, sia iatu indo’
rakka’ lima kananna sia iatu indo’ rakka’
lentek kananna, daona lu rara suru’
pangakuan sala.
18 Iatu minna’ torropa diong pala’na
to minaa la napalangngan ulunna to
la dipamasero; susimoto tu to minaa
umpadenanni kadiseroian kasalan dio
oloNa PUANG.
19 Mangkato la napasakka’ to minaa tu
suru’ pengkalossoran sia umpadenan

kadiseroian kasalan to la dipamasero dio mai kamaruttakanna, namane urrere’i tu pemala’ ditunu pu’pu’.
20 Iatu pemala’ ditunu pu’pu’ sia kande dipemalaran la napemalaran to minaa dao inan pemalaran. La napadenan kadiseroian kasalan to minaa, anna masero.
21 Apa iake bongkoi tu tau iato sia tae’ napa’bela, nang la umpaden misa’ domba diposuru’ pangakuan sala, la dipopemala’ disorong sia ditarima sule la umpadenanni kadiseroian kasalan, sisola epa sangtaa sangpulona ta’pung mani’sa’ dipasigerok minna’ sia misa’ logo minna’.
22 Sia bu’ku’ duka da’dua ba’tu anak dangan-dangan da’dua sitinaya pa’belanna, iatu misa’ la diposuru’ pengkalossoran na iatu misa’ la dipopemala’ ditunu pu’pu’.
23 La napopangalukan kadipamaseroanna, ke allo ma’pengkarua, anna baai lako to minaa dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan dio oloNa PUANG.
24 La naala to minaa tu domba diposuru’ pangakuan sala sia iatu minna’ sanglogo,

anna to minaa ussorongi sia untarimai
sule la dipopemala’ disorong ditarima
sule dio oloNa PUANG.
25 Mangkato la narere’ tu domba
diposuru’ pangakuan sala, sia naala to
minaa pira tu rara suru’ pangakuan sala,
nararanni tu baba’ talinga kananna tu
to la dipamasero, sia iatu indo’ rakka’
lima kananna sia iatu indo’ rakka’ lentek
kananna.
26 Iatu minna’ pira la nabolloan to minaa
rokko pala’ kairinna.
27 Mangkato rakka’ kanannami to minaa
unnalai tu minna’ diong pala’ kairinna
napa’pi’pikanni pempitu dio oloNa
PUANG.
28 Iatu minna’ pira diong pala’na to
minaa, la nasussuan tu baba’ talinga
kananna to la dipamasero sia iatu indo’
rakka’ lentek kananna dio to’ inan rara
suru’ pangakuan sala.
29 Iatu minna’ torropa diong pala’na to
minaa la napalangngan ulunna to la
dipadenan kadiseroian kasalan dio oloNa
PUANG.
30 Mangkato la umpasakka’ misa’ bu’ku’
ba’tu misa’ dangan-dangan, iamotu apa
sitinaya pa’belanna;

31 iatu apa sitinaya pa’belanna, iatu misa’
la naposuru’ pengkalossoran sia iatu
misa’na la napopemala’ ditunu pu’pu’
sisola kande dipemalaran; anna to minaa
la umpadenanni kadiseroian kasalan tu
to la dipamasero dio oloNa PUANG.
32 Iamote tu atoran lako to narua
golen tu tang pa’bela umpaden apa,
sitinayanna kadipamaseroanna.
33 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sola
Harun Nakua:
34 Iake tamakomi tondok Kanaan, tu
la Kukamaseangkomi la mipomana’,
angKu pasae golen tama misa’ banua lan
tondok mana’mi,
35 la sae tu puangna banua umpokadanni
to minaa anna ma’kada nakua: Dio to’
banuangku den kutiro susito golen.
36 La mesua to minaa ullo’bangi dolo
tu banua iato, namane sae to minaa
untiroi tu saki kapua iato, kumua da
namaruttak nasang tu apa lan banua;
mangkato namane sae to minaa untiroi.
37 La natiro tu saki kapua iato; ianna
payan, kumua den saki kapua dio to’
rinding banua iato susito to’tok bitti’
maido-ido ba’tu mararang-rarang, tu

kanaan ditiro mandu mandalan na rinding,
38 la tassu’ tu to minaa lan mai banua iato unnola ba’ba, anna tutu’i tu banua iato pitung allo.
39 Ianna ma’pitung allomo sae poleomi tu to minaa; iake natiroi tu iannato sia payan kumua iatu saki kapua manglalla’ dio to’ rinding banua iato,
40 la mesua to minaa ussu’be’i tu batu narua saki kapua iato, anna tibei lako misa’ inan maruttak dio salian tondok.
41 Sia la mesua ungkarrukki tu lanna lu banua iato tiku lao, na iatu losso’ pitti’ nakarrukki tau la mesua umbaai lako salian tondok sia umbolloanni rokko misa’ inan maruttak.
42 Mangkato la mesua unnala batu senga’ nasondanni tu batu disu’be’i sia unnala losso’ pitti’ senga’ nasapuranni tu banua iato.
43 Apa iake den pole’i tu saki kapua lan banua iato, ke mangkami nasu’be’i tau tu batunna sia nakarrukki tu banua iato sia nasapu’ kapu’,
44 anna sae to minaa, natiroi sia payan kumua iatu saki kapua iato manglalla’

lan banua, manassa den golen masang
lan banua iato, iamoto namaruttak ia.
45 La narondonni tau tu banua iato, iatu
mai batunna, sia kayunna sia mintu’
losso’ pitti’na banua iato, la nabaa tau
lan mai kota lako misa’ inan maruttak.
46 Minda-minda tama banua iato lan allo
dinii untutu’i, maruttak tu tau iato sae
lako makaroen.
47 Sia minda-minda mamma’ lan banua
iato la umbusukki tamangkalena sia
minda-minda kumande lan banua iato,
la umbusukki duka tamangkalena.
48 Apa iake saei tu to minaa natiroi,
anna payan kumua iatu saki kapua
tae’ namanglalla’ lan banua iato
tonna mangkamo disapu’ kapu’,
la napamanassa to minaa kumua
maseromo, belanna pa’demo tu saki
kapua iato.
49 La naala tu da’dua manuk-manuk,
kayu arasi’, bannang karamisi sia supa,
kumua anna seroi tu banua iato dio mai
sala.
50 Iatu misa’ manuk-manuk la narere’
dao kurin litak nanii uai kalimbuang.
51 Sia naala tu kayu arasi’, supa, bannang
karamisi sia iatu manuk-manuk tuopa,

anna otonni tama to' rara manuk-manuk
direre', tu sisola uai kalimbuang, anna
pempi'pikanni pempitu lako banua iato.
52 Susimoto la naseroi tu banua iato dio
mai sala tete dio rara manuk-manuk, uai
kalimbuang, manuk-manuk tuo, kayu
arasi', supa sia bannang karamisi.
53 Sia iatu manuk-manuk tuo la
narampanan namale mentia' lako
padang dio salian tondok; susimoto nanii
umpadenanni kadiseroian kasalan tu
banua iato, anna masero.
54 Iamote tu atoran diona ma'rupa-rupa
golen, sia diona kele dao ulunna tau,
55 sia golen dio tamangkale sia dio lu
banua,
56 sia kambang, sia kele sia pano-
57 la umpatudui kumua attu apa
namaruttak tu tau sia attu apa namasero
sule; iamote tu atoran diona golen.

Diona kamaruttakanna muane sia baine

15:1-33

15 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
sola Harun Nakua:

2 Ma’kadakomi lako mintu’ to Israel, sia
kuanni kumua: Iatu muane nakasunni
nana, kasunan iato maruttak.
3 Iamote tu ruttakna, diona
kanakasunninna nana: ke lolongi
lan mai kalena, ba’tu torroi lan,
naurungan tae’mo nalolong, iamoto tu
ruttakna.
4 Mintu’ inan mamma’, tu nanii mamma’
to nakasunni nana iato, maruttak, sia
mintu’ pareanan nao’ko’i maruttak.
5 Minda-minda ungkakai’ tu inan
mamma’na, la umbusukki pakeanna
sia la mendio’, anna maruttak sae lako
makaroen.
6 Sia minda-minda unno’ko’i tu pareanan
nao’ko’imo to nakasunni nana, la
umbusukki pakeanna sia la mendio’,
anna maruttak sae lako makaroen.
7 Minda-minda ungkaka’i tu kalena to
nakasunni nana iato, la umbusukki
pakeanna sia mendio’, anna maruttak
sae lako makaroen.
8 Iake nakattudui to nakasunni nana iato
tu to masero, la umbusukki pakeanna
sia la mendio’, anna maruttak sae lako
makaroen.

9 Sia mintu’ lapik darang mangka nasakei
to nakasunni nana iato la maruttak.
10 Minda-minda ungkaka’i tu naninna
diong, la maruttak sae lako makaroen,
sia minda-minda unnangka’i tu iannato,
la umbusukki pakeanna sia la mendio’,
anna maruttak sae lako makaroen.
11 Sia minda-minda tu nakaka’ to
nakasunni nana iato, anna tae’ naoton
limanna tama uai dolo la umbusukki
pakeanna sia la mendio’, anna maruttak
sae lako makaroen.
12 Iatu pareanan litak, ke nakaka’i to
nakasunni nana iato, la ditesse sia mintu’
tu pareanan kayu la dibasei.
13 Iake mondomi tu to nakasunni
nana iato dio mai kanakasunninna
nana, la nareken pitung allo tu diona
kadipamaseroanna, anna busukki tu
pakeanna sia la mendio’ diong to’ uai
lolong, anna masero.
14 Ianna allo ma’pengkaruamo la naala
tu da’dua bu’ku ba’tu da’dua anak
dangan-dangan, anna sae lako oloNa
PUANG dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan
sia la naben to minaa.
15 Anna pemalaranni to minaa misa’
diposuru’ pengkalossoran namisa’

dipopemala’ ditunu pu’pu’. Anna
padenanni kadiseroian kasalan to minaa
dio oloNa PUANG diona kanakasunninna
nana.
16 Iake denni tau kasunan rangke, la
nadio’ tu mintu’ kalena, anna maruttak
sae lako makaroen.
17 Mintu’ pakean sia balulang tu nato’doi
uai kasunan rangke, la dibusukki, anna
maruttak sae lako makaroen.
18 Iake misa’ muane sikoko’ misa’ baine,
anna kasunan, la mendio’ sola duai,
anna maruttak sae lako makaroen.
19 Iake misa’ baine nalambi’ bulanna –
iamotu bulan kakeraranna – manassa
la torro lan kanalambiranna bulanna
pitung allo; naminda-minda urrumbui la
maruttak sae lako makaroen.
20 Mintu’ tu apa nanii mamma’ lan
kanalambiranna bulanna, la maruttak sia
mintu’ tu apa nanii unno’ko’, la maruttak.
21 Minda-minda ungkaka’i tu inan
mamma’na, la umbusukki pakeanna
sia la mendio’, anna maruttak sae lako
makaroen.
22 Sia minda-minda ungkaka’i tu apa
nanii unno’ko’, la umbusukki pakeanna

sia la mendio’, anna maruttak sae lako
makaroen.
23 Iake nakaka’i tu misa’ apa dao inan
mamma’ iato, ba’tu pareanan tu mangka
nao’ko’i, manassa la maruttak sae lako
makaroen.
24 Iake misa’ muane sikoko’ baine iato,
anna ruai kamaruttakan kanalambiranna
bulanna, sia la maruttak lan pitung allo,
na iatu mintu’ inan mamma’ tu mangka
nanii mamma’ la maruttak.
25 Iake misa’ baine nakasunni bang
rara, natae’ nalambi’i bulanna, ba’tu
mandu masai na kanalambiranna
bulanna, temponna nakasunni bang
rara, maruttak ia, susi lan attu
kanalambiranna bulanna; manassa
maruttak to.
26 Mintu’ inan mamma’ tu nanii mamma’
lan to attu nanii ungkasunni rara, la
pada maruttak lako kalena susitu inan
mamma’na lan attu kanalambiranna
bulanna, sia mintu’ pareanan tu nao’ko’i,
la maruttak susi lan attu kanalambiranna
bulanna.
27 Sia minda-minda ungkaka’i tu mai
apa iato, la maruttak, anna busukki tu

pakeanna sia la mendio’, anna maruttak
sae lako makaroen.
28 Iake radanmi nakasunni rara, la
nabilangpa pitung allo, namane masero.
29 Ianna allo ma’pengkaseramo la naala
tu da’dua bu’ku’ ba’tu da’dua anak
dangan-dangan, anna baai lako to minaa
dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan.
30 Anna pemalaranni to minaa misa’
diposuru’ pengkalossoran namisa’
dipopemala’ ditunu pu’pu’; susimoto
nanii umpadenanni kadiseroian kasalan
to minaa dio oloNa PUANG belanna
kamaruttakan nakasunni rara.
31 Susimoto la minii usseroi tu to Israel
dio mai kamaruttakanna, kumua da
namate natumang kamaruttakanna,
ke la naruttakki tu kemaKu, tu dio lu
tangngana tau iato mai.
32 Iamoto tu atoran diona muane, tu
nakasunni nana ba’tu kasunan rangke,
tu napobannang maruttak,
33 sia diona baine, nakasunni rara, ke
nalambi’i bulanna, sia diona la muane la
baine tu kasunan, sia diona muane, tu
sikoko’ baine maruttak.

Allo ma’iringanna suru’ pengkalossoran

16:1-34 (16:1-35)

16 [1] Iatonna matemo tu da’dua anakna muane Harun, tu mate
tonna mennolo lako PUANG, ma’kadami
tu PUANG lako Musa.
[2] Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
Pokadanni Harun, kakammu, kumua
lan mintu’ attunna, da natama tu inan
maindan dio boko’ kulambu tarru’ lako
olo tutu’ pebase kasalan, tu dao patti
iato, da namate; belanna ombo’Na’ lan
gaun, tu dao tutu’ pebase kasalan.
[3] Ia manna ke susite nasipatu Harun
tama inan maindan, ke nabaai tu
misa’ sapi laki mangura la diposuru’
pengkalossoran sia misa’ domba laki la
dipopemala’ ditunu pu’pu’.
[4] Bayu lanna lu tu maindan la napake,
lenang digaragai sia ma’seppa lenang
dio kalena sia la ma’pepori aak lenang
sia la ma’passapu lenang; mintu’nate
iamo tamangkale maindan tu la napake,
ke mangkami mendio’.

5 Dio mai kasirampunan to Israel la
naala tu bembe’ laki da’dua la diposuru’
pengkalossoran sia misa’ domba laki la
dipopemala’ ditunu pu’pu’.
6 La napennoloan Harun tu sapi
laki diposuru’ pengkalossoran, anna
padenanni kadiseroian kasalan tu kalena
sia to lan banuanna.
7 Mangkato namane unnalai tu bembe’
laki da’dua, anna pabendanni dio oloNa
PUANG dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan,
8 sia Harun la ulloterei tu da’dua bembe’
laki iato; misa’ loterei umpatu PUANG,
na misa’ loterei umpatu Azazel.
9 Mangkato la napennoloan Harun
tu bembe’ laki nakanna lotereinNa
PUANG, anna pasakka’i diposuru’
pengkalossoran.
10 Apa iatu bembe’ laki nakanna
lotereinna Azazel, la dipabendan tuo dio
oloNa PUANG, la umpadenan kadiseroian
kasalan tete dio kalena, belanna dibaa
lako padang pangallaran lako Azazel.
11 La napennoloan Harun tu sapi laki la
naposuru’ pengkalossoran kalena, anna
padenanni kadiseroian kasalan tu kalena
sia to lan banuanna sia narere’ tu sapi
laki diposuru’ pengkalossoran kalena.

12 Mangkato la naala tu peroyan ponno
ruaya dao mai inan pemalaran dio oloNa
PUANG, anna ponnoi dupa busarungngu’
tu pala’na, tu ditu’tuk sia nabaa nasangi
tama boko’ kulambu.
13 Iatu dupa iato la napatama to’ api dio
oloNa PUANG, naurunganni iatu rambu
dupa ussamboi tutu’ pebase kasalan, tu
daona lu kasa’bian, da namate.
14 La naoton tu rakka’na tama to’ rara
sapi laki napi’pikki dao tutu’ pebase
kasalan dio tingayona; nalako tu tingayo
tutu’ pebase kasalan la napi’pikki
rakka’na tu rara iato pempitu.
15 Mangkato la narere’ tu bembe’ laki
naposuru’ pengkalossoran bangsa iato
sia iatu rarana la nabaa tama lako
boko’ kulambu, sia la napogau’ tu rara
iato susitu rara sapi laki, iamotu la
napi’pikan dao tutu’ pebase kasalan sia
dio tingayona tu tutu’ pebase kasalan.
16 Napasusimoto umpadenanni
kadiseroian kasalan tu inan maindan
belanna kamaruttakanna mintu’ to Israel
sia belanna mintu’ kapatodo-tintingan
diona mintu’ kasalanna; sia la napasusi
dukamoto tu Tenda Kasitammuan tu dio

lu tau iato mai lan tangngana mintu’
kamaruttakanna.
17 Moi misa’ tau da nadioren lan Tenda
Kasitammuan, ke tamai la umpadenan
kadiseroian kasalan lan inan maindan,
sae lako tassu’na sia sae lako mangkanna
umpadenan kadiseroian kasalan kalena
sia mintu’ to lan banuanna sia mintu’
kombongan to Israel.
18 Mangkato anna tassu’ lako inan
pemalaran tu dio oloNa PUANG, anna
padenanni kadiseroian kasalan, sia la
naala tu rara sapi laki sia rara bembe’
laki, anna raranni tu mintu’ tanduk inan
pemalaran tiku lao.
19 Sia la naoton tu rakka’na tama to’
rara, anna pi’pikki pempitu; sia la
napamasero sia la napamaindan dio mai
mintu’ kamaruttakanna to Israel.
20 Iake mangkami napadenan
kadiseroian kasalan tu inan maindan sia
Tenda Kasitammuan sia inan pemalaran,
la napennoloan tu bembe’ laki tuo.
21 La naremme’ patomali Harun tu
ulu bembe’ laki tuo, anna akui dao tu
mintu’ kakadakeanna to Israel sia mintu’
kapatodo-tintinganna diona mintu’
kasalanna, sia la naparengnge’i tu ulu

bembe’ laki, anna suai tu misa’ tau
sakka’ la umpogau’i tu iannato, umbaai
tu bembe’ laki lako padang pangallaran.
22 La susimoto tu bembe’ laki urrengnge’i
tu mintu’ kakadakeanna tau iato mai lako
padang tang malunak sia la narampanan
tau iato tu bembe’ laki dio padang
pangallaran.
23 Mangkato la tama Tenda Kasitammuan
tu Harun, anna lendokanni tu pakean
lenangna, tu napake, tonna tama inan
maindan, sia la napatorro dio.
24 La mendio’ dio inan maindan, anna
ma’pakean biasa; mangkato namane
tassu’, anna pemalaranni tu pemala’
ditunu pu’pu’na sia pemala’ ditunu
pu’pu’na bangsa iato sia umpadenan
kadiseroian kasalan kalena sia bangsa
iato.
25 Iatu lompo suru’ pengkalossoran la
natunu dao inan pemalaran.
26 Iatu to male umbaai tu bembe’ laki, tu
diban Azazel, la umbusukki pakeanna sia
la undio’ kalena, namane ma’din tama
to’ tenda.
27 Iatu sapi laki diposuru’ pengkalossoran
sia bembe’ laki diposuru’ pengkalossoran,
tu dibaa rarana la umpadenan

kadiseroian kasalan lan inan maindan, la nabaa tau lako salian to’ tenda, naditunu pu’pu’ tu balulangna, duku’na sia tai lanna tambuk barinni’na.
28 Iatu to untunu pu’pu’i la umbusukki pakeanna sia mendio’, namane ma’din tama to’ tenda.
29 Iamote tu la dadi atoran matontongan lako kalemi kumua: Ianna bulan ma’pempitu sia allo bunga’na bulan iato la umpamadiongangkomi penaammi, da mimengkarang, moi misa’ pengkarangan da mikarangi, la to Israel, iamotu pa’tondokan, la to sae tu torro dio lu kalemi.
30 Belanna allo iato mila dipadenan kadiseroian kasalan, ammi dipamasero, miurunganni dipamasero dio mai mintu’ kasalammi dio oloNa PUANG.
31 Allo iato la dadi misa’ allo katorroan sundun lako kalemi kumua ammi pamadiongan penaammi; iamote tu misa’ atoran matontongan.
32 Iatu kadiseroian kasalan iato la napaden to minaa, tu dibolloi minna’ sia ditokko la untoe pentoean to minaa ussonda ambe’na; la ma’pakean lenang, iamotu pakean maindan.

33 La napadenan kadiseroian kasalan
tu inan tarru’ maindan, sia iatu Tenda
Kasitammuan sia inan pemalaran la
napadenan duka kadiseroian kasalan,
susi dukato tu mintu’ to minaa sia mintu’
to naala bilanganna kombongan iato la
napadenan kadiseroian kasalan.
34 Iamote tu la dadi misa’ atoran
matontongan lako kalemi, iamotu
sipissan sangtaun la dipadenan
kadiseroian kasalan tu to Israel belanna
mintu’ kasalanna.
(16-35) Napogau’mi susi tu mangka
Napa’parentan PUANG lako Musa.

Inan sipatu nanii memala’

17:1-9

17 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Ma’kadako lako Harun sia anakna sia
lako mintu’ to Israel, ammu pokadanni
kumua: Inde sia tu apa Napepasanan
PUANG Nakua:
3 Minda-minda tu to Israel tu urrere’ sapi
ba’tu domba ba’tu bembe’ birang la lan
to’ tenda la salianna to’ tenda,

4 anna tae’ nabaai lako to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan, kumua napennoloan
napopemala’ lako PUANG dio tingayo
kemaNa PUANG – manassa iatu rara iato
la dipatanggungi tu tau iato, belanna
umpatibollo rara; iatu tau iato la disabu’i
lan mai bangsana.
5 Dikua anna pennoloanni to Israel lako
PUANG tu pemala’na, tu biasa natunu dio
lu padang, iamotu lako to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan, lako to minaa, anna
pemalaranni lako PUANG dipopemala’
kasalamaran.
6 Iatu rarana la napa’pi’pikan to minaa
inan pemalaranNa PUANG, tu dio ba’ba
Tenda Kasitammuan, na iatu lompo la
natunu la dadi bau busarungngu’ lako
PUANG.
7 Sia damo napemalaranni tu pemala’na
lako ampu padang tu napengkaolai
ma’gau’ sala. Iamote tu la dadi atoran
matontongan lako tau iato mai la
nasiosso’i.
8 La mupokada lako tau iato mai kumua:
Minda-mindai tu to Israel ba’tu to sae,
tu torro dio lu kalemi, ke umpemalaranni
misa’ pemala’ ditunu pu’pu’ ba’tu
pemala’ pangrere’,

9 anna tae' nabaai lako to' ba'ba Tenda
Kasitammuan, kumua anna pemalaranni
lako PUANG, tau iato la disabu'i lan mai
bangsana.

Digagai ungkande rara sia batang rabuk

17:10-16

10 Minda-mindai tu to Israel sia iatu to
sae tu nasisolan torro, ke ungkandei rara
sala umbanna – manassa la Kupapatui
lindoKu la ullaoi tu to mangkamo
ungkande rara iato, angKu sabu'i dio mai
bangsana.
11 Belanna iatu penaa duku' lan rarana
sia mangkamokomi Kuben dao inan
pemalaran la umpadenan kadiseroian
kasalan penaammi, belanna iatu rara
umpaden kadiseroian kasalan tete dio
penaanna.
12 Iamotu mangkamo Kupokadan lako te
mintu' to Israel, kumua: Da miden misa'
ungkande rara sia moi misa' to sae, tu
torro misisolan da nakande rara.
13 Minda-minda tu mintu' to Israel sia
to sae, tu torro misisolan untingkan
misa' olo'-olo' marira ba'tu misa'

manuk-manuk ke malei moasu ma'din
dikande, la napatibollo tu rarana sia
nasamboi losso'.
14 Belanna diona penaanna mintu' duku'
– iatu rarana iamo penaanna; iamoto
Kupokadanni to Israel, kumua moi misa'
rupanna duku' da mikandei tu rarana,
belanna iatu penaanna mintu' duku',
iamotu rarana: minda-minda ungkandei
la disabu'i.
15 Minda-minda la pa'tondokan to Israel,
ba'tu to sae, tu ungkande olo'-olo'
masala ba'tu olo'-olo' tisapek, la
umbusukki pakeanna sia la mendio', sia
tontong maruttak sae lako makaroen,
namane masero.
16 Apa iake tae'i nabusukki tu pakeanna
sia tae' nabasei kalena manassa la
napassan tu kakadakeanna.

Atoran diona rampanan kapa' sia apa dipa'gagai

18:1-30

18 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:

2 Ma’kadako lako to Israel sia
kuanni kumua: Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.
3 Da mipogau’i tu aluk napogau’ tau
lan tondok Mesir, tu mangka minii
torro; da mipogau’i tu aluk napogau’
tau lan tondok Kanaan, tu inan Kunii
ussolangkomi; da mituru’i tu aluk
napondok tau iato mai.
4 Sangadinna la mipogau’ tu mintu’
atorangKu sia mikaritutui tu aluk
Kupondok, ammi turu’i: Akumo tu
PUANG, Kapenombammi.
5 Manassa la mikaritutui tu aluk
Kupondok sia mintu’ atorangKu; minda-
minda umpogau’i la napotuo: Akumo tu
PUANG.
6 Moi misa’ tau da nareke’ sangdadian
marengke’na la sangampa’ sola: Akumo
tu PUANG.
7 Da mukillang kasirisanna ambe’mu,
iamotu da musangampa’ indo’mu;
belanna iamoto tu indo’mu, da
musangampa’ sola.
8 Da musangampa’ sola tu baine
napobaine ambe’mu; belanna
ungkillangko kasirisanna ambe’mu.

9 Iatu siulu’mu baine dio ambe’mu, ba’tu
dio indo’, tu dadi lan banuanna ambe’mu,
ba’tu salianna, da musangampa’ sola.
10 Iatu ampomu baine dio anakmu
muane ba’tu dio anakmu baine,
da musangampa’ sola, belanna iko
umposiri’i tu iannato.
11 Da musangampa’ sola tu baine
nadadian bainena ambe’mu, tu
napadadian ambe’mu, belanna iamo
anak darammu – da musangampa’ sola.
12 Da musangampa’ sola pa’indorammu
dio ambe’, belanna sangrara sangbuku
ambe’mu.
13 Da musangampa’ sola pa’indorammu
dio indo’, belanna sangrara sangbuku
indo’mu.
14 Da mukillang kasirisanna
pa’amberammu dio ambe’; da
mureke’i tu bainena, belanna iamo
pa’indorammu.
15 Da musangampa’ manintummu
baine, belanna napobaine anakmu, da
musangampa’ sola.
16 Da musangampa’ sola bainena
siulu’mu, belanna mangkamo sangampa’
siulu’mu.

17 Da musangampa’ sola misa’ baine sia
iatu anakna baine; da mualai tu ampona
baine iato dio anakna muane ba’tu
dio anakna baine, la musangamparan,
belanna sangrara sangbukuko; sala
belanna to sikande rara bangpa.
18 Da mupobaine misa’ baine
mupa’da’duai siulu’na, ammu pasisondai
musisangamparan, ke tuopi bainemu.
19 Da musangampa’ misa’ baine, ke
nalambi’i bulanna.
20 Da musangampa’ bainena padammu
ma’rupa tau, miurunganni pada
maruttak.
21 Da musorongi moi misa’ tu anakmu
la dipennoloan lako Molokh, anna
da mupamatunai tu sanganNa
Kapenombammu: Akumo tu PUANG.
22 Da musangampa’ padammu muane,
susi baine, belanna iamoto tu misa’ apa
megallian.
23 Sia da muruttakki kalemu ungkaromok
olo’-olo’; sia misa’ baine da nabendan
sipatu misa’ olo’-olo’ la sikaromok sola,
belanna iamo gau’ sala megi’giran
tongan to.
24 Da miruttakki kalemi napobua’ tu
mintu’na te, belanna tete dio tu mintu’na

te naruttakki kalena tu mintu’ bangsa,
Kurambai dio mai tingayomi.
25 Iatu tondok iato diruttakki sia
Kupabala’i tu kakadakeanna,
iamoto naluai padang tu mintu’ to
umpa’tondokki.
26 Sangadinna la mikaritutui tu mintu’
aluk Kupondok sia mintu’ atorangKu, sia
moi misa’ tu apa megallian da mipogau’i,
la to Israel dadi lan tondok la to sae tu
misisolan.
27 Belanna mintu’ te apa megallian
tu napogau’ tau lan tondok, tu dolo
na kamu lan tondok iate, naurungan
maruttak te tondok-
28 dikua anna da naluakomi tu tondok
iate, ke miruttakki, susi tu bangsa dolo
na kamu mangka nalua.
29 Belanna minda-minda umpogau’i te
apa megallian iate, iamo la disabu’i dio
mai bangsana.
30 Iamoto la mikaritutui tu atoran
Kubenkomi, kumua da mipogau’i tu
aluk dipondok megallian, tu napogau’
tau dolo na kamu, kumua da miruttakki
tu kalemi tete dio apa iato. Akumo tu
PUANG, Kapenombammi.

Penggauran dipamasero

19:1-37

19 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Ma’kadako lako mintu’ kasirampunan to
Israel sia kuanni kumua: La maserokomi,
belanna maseroNa’, te Aku PUANG,
Kapenombammi.
3 Pantankomi la ungkasiri’ indo’mi
sia ambe’mi sia la ungkaritutui tu
allo katorroangKu: Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.
4 Da mipennoloi deata sia da migaraga
rapang-rapang dipodeata dipati’no’:
Akumo tu PUANG, Kapenombammi.
5 Iake umpemalarangkomi pemala’
kasalamaran, la mipemalaran susito
naalanna penaanNa PUANG.
6 Iato allo la minii umpemalaranni sia
iake masiangi dio mai la mikandemo
to, apa iatu apa torronapa sae lako allo
ma’pentallunna, la ditunu mampu’.
7 Iake ma’tallung bongimi, mikande
bangpi, iamo misa’ apa megi’giran sia
tae’ naalai penaanNa PUANG.

8 Minda-minda ungkandei, iamo la
umpassanni tu kadakena, belanna
umpamatuna kamaseroanNa PUANG;
tau iato la disabu’i dio mai bangsana.
9 Iake unnalakomi bura padangmi, da
mipurai tu randanna, sia da mirurukki tu
misalanna.
10 Da duka mimebua anggoro’ sipenduan
sia iatu bua rondonna damo mirurukki,
sangadinna la mieloran anna potaai
to bongko sia to sae. Akumo PUANG,
Kapenombammi.
11 Da miboko, da mima’kada tang tongan
sia da misipakena len.
12 Da mipalao sumpa tang tongan
ussa’bu’ sangangKu, belanna iake
susito umpamatunakomi sanganNa
Kapenombammi. Akumo tu PUANG.
13 Da mupandasa padammu ma’rupa
tau sia da murampa barang apanna; sia
sarona to sumaromu da mupopa’bongii
sae lako masiangna.
14 Da mutampakki ropu tu to taru sia
da mupadioi tingayona to buta tu apa
la natodo, sangadi la mataku’ko lako
Kapenombammu. Akumo tu PUANG.
15 Da mibimbang ma’paolai salu; da
mikaturu-turui to baitti’ ba’tu umpelindo

to kapua, sangadinna la musanda
tonganni tu kara-karana padammu
ma’rupa tau.
16 Da mumale ma’pakadake lele dio
lu bangsamu; sia da mudaka’ lalan la
umpatibollo rarana padammu ma’rupa
tau. Akumo tu PUANG.
17 Da mukabiri’ siulu’mu lan penaammu,
sangadinna la mupakanaan ke unnada’ko
sangtondokmu, kumua da’mo natete dio
tau iato ammu passan kasalan.
18 Da mupalan penaai tu la umpabala’i
kadake ba’tu untambukan essun
sangbangsamu, sangadinna la
mukamasei tu padammu ma’rupa tau
susi batang kalemu: Akumo tu PUANG.
19 La mikaritutui tu aluk Kupondok,
da mupasisolai tu patuoammu, ke
sisengaranni, da muambo’i banne duang
rupa tu pa’lakmu, sia da mupake sampin
duang rupa.
20 Iake denni misa’ tau sangampa’
misa’ baine, iamotu mai kaunan
diben misa’ muane la napogundi’, apa
tae’pa nadila’bak ba’tu ditomakakai,
la dipakannai ukungan; apa tae’ na la
dipatei, belanna tae’pa naditomakakai.

21 La napennoloan lako PUANG tu
kadiseroian kasalan dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan, iamotu misa’ domba laki
la diposuru’ pangakuan sala.
22 Sia to minaa la umpadenanni
kadiseroian kasalan tete dio domba laki
tu diposuru’ pangakuan sala dio oloNa
PUANG, napobua’ kasalan napogau’,
anna iatu kasalan napogau’ la dipagarri’.
23 Iake tamamokomi tondok iato, ammi
tanan ma’rupa-rupa garonto’ bua-bua,
iatu bua bunga’na la mipa’pemalii;
tallung taun la pemali lako kalemi sia
tae’ na la dikande.
24 Lan taun ma’penna’pa’ iatu mintu’
buanna la dipamaindan, anna
dipopemala’ umpudi-pudi PUANG.
25 Apa iake taun ma’pellima,
ma’dinmo mikande tu buanna,
anna rangnganangkomi buanna. Akumo
tu PUANG, Kapenombammi.
26 Da mikandei tu apa kerarapa; da
midaka’ to pakita-kita sia to umpogau’
balik mata.
27 Da mima’ku’ku’ ma’soppo kurin sia da
miku’ku’i tu randan danggo’mi.

28 Da mitori-tori’i tu kalemi belanna
kamatean sia da mitoboi passura’ tu
kalemi: Akumo tu PUANG.
29 Da mupamatunai tu anakmu baine
ke mupopa’elo’na bangi lako gau’
sala kumua da nama’gau’ sala tu
to ma’tondok sia da naponnoi gau’
mesirisan tu tondok.
30 La mikaritutui tu allo katorroan tu
mangka Kupondok sia la mikasiri’ tu inan
maindanKu, Akumo tu PUANG.
31 Da mima’palulako bombo to mate,
ba’tu lako to sola-sola bombo;
da midaka’i tu tau iato mai la
urruttakki kalemi: Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.
32 La ke’de’ko dio tingayona to keuban
sia kasiri’i tu to matua sia kataku’i tu
Kapenombammu: Akumo tu PUANG.
33 Iake denni to sae musisolan lan
tondok, da mupandasai.
34 Iatu to sae misisolan la mipapada
bangsiato ma’tondok dio lu kamu; la
mukamasei susi batang kalemu, belanna
mangkamokomi to sae lan tondok Mesir;
Akumo tu PUANG, Kapenombammi.

35 Da mibimbangan tau ke ma’paolai
salukomi, ke massuka’komi sia ke
ma’timbangkomi sia ke ma’kararoikomi.
36 La mipake tu timbangan tongan
sia batu petimbang tongan sia epa
tongan sia hin tongan: Akumo tu
PUANG, Kapenombammi, tu mangkamo
ussolangkomi lan mai tondok Mesir.
37 Susimoto la mikaritutui tongan
tu mintu’ aluk Kupondok sia mintu’
atorangKu: Akumo tu PUANG.

Atoran ukungan

20:1-27

20 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Pokadapi lako mintu’ to Israel mukua:
Minda-minda tu mintu’ to Israel sia
mintu’ to sae dio lu to Israel, tu
umpa’bengan misa’ anakna lako Molokh,
manassa la dipatei; iatu mintu’ tau lan
tondok ussileba’i batu.
3 La Kupapatui lindoKu umpandasai tu
tau iato sia ussabu’i dio mai bangsana,
belanna mangkamo umpa’bengan misa’
anakna lako Molokh, la urruttakki inan

maindanKu sia umpamatuna sanga madatungKu.
4 Iake natampunanni mata pa’tondokan tu diona to umpa’bengan misa’ anakna lako Molokh, anna tae’ napatei,
5 manassa la Kupapatui lindoKu umpamandasai tu tau iato sola pa’rapuanna sia la Kusabu’i dio mai bangsana tu tau iato sola mintu’ to unturu’i umpengkaolai Molokh anna ma’gau’ sala.
6 Sia iake den tau lu lako bombo to mate ba’tu to sola-sola bombo umpengkara’pai tu iannato, anna ma’gau’ sala – manassa la Kupapatui lindoKu umpandasai tu tau iato sia la Kusabu’i dio mai bangsana.
7 Iamoto pemaseroi tu kalemi, ammi masero, belanna Akumo tu PUANG, Kapenombammi.
8 Karitutui tonganni tu mintu’ aluk Kupondok; manassa Akumo tu PUANG, tu umpamaserokomi.
9 Iake denni misa’ tau, tu unggatai ambe’na ba’tu indo’na, manassa tau iato la dipatei, belanna unggatai ambe’na ba’tu indo’na, iamoto anna passan kalenai tu rarana.

10 Iake denni misa’ muane ussandak
salu rampanan kapa’na bainena tau,
iamotu ussandak salu rampanan kapa’na
bainena to nasisolan, manassa la dipatei,
la iatu muane pasandak salu lako
rampanan kapa’ la iatu baine.
11 Iake denni misa’ tau sangampa’
bainena ambe’na, iamo ungkillang
kasirisanna ambe’na, manassa la dipatei
sola duai, anna passan kalenai tu rarana.
12 Iake denni misa’ tau sangampa’
manintunna baine – manassa la
dipatei sola duai, belanna ma’gau’ sala
megi’giran, anna passan kalenai tu
rarana.
13 Iake denni misa’ muane sangampa’
padanna muane susi baine – umpogau’
duai apa megallian, manassa la dipatei,
anna passan kalenai tu rarana.
14 Iake denni misa’ tau umpobaine misa’
baine situang indo’na – sala –, belanna
to sikande rara bangpa – manassa la
ditunu tu muane iato sia iatu baine sola
duai, dikua da naden sala belanna to
sikande rara bangpa dio lu kalemi.
15 Iake den misa’ tau ungkaromok
olo’-olo’, manassa la dipatei; iatu
olo’-olo’ dilonga’ samatena.

16 Iake den baine lao umpentireke’i
olo’-olo’ la sikaromok, la mipatei tu baine
sola tu olo’-olo’ iato; manassa la dipatei,
anna passan kalenai tu rarana.
17 Iake denni tau umpobaine anak
daranna, la anak dio ambe’na la anak
dio indo’na, anna killang kasirisanna
anak daranna – iamo gau’ mesirisan
maro’; iamoto anna disabu’i dio
pentirona bangsana, belanna ungkillang
kasirisanna anak daranna, iamoto anna
passan kalenai tu kakadakeanna.
18 Iake denni tau sangampa’ baine
nalambi’ bulanna sia ungkillang
kasirisanna – ia ungkillang
kanalambiranna bulanna sia ia duka
tu baine ungkillang kanalambiranna
bulanna; la disabu’i sola duai dio mai
bangsana.
19 Da musangampa’ siulu’na baine
indo’mu ba’tu anak daranna ambe’mu,
belanna iammu pogau’i susito
ungkillangko kasirisanna sangrara
sangbukummu; anna pada umpassan
kalenai tu kakadakeanna sola duai.
20 Iake denni tau sangampa’
pa’indoranna, iamo ungkillang
kasirisanna pa’amberanna; la pada

napassan kalena sola duai tu kasalanna,
sia la mate tang kianak.
21 Iake denni tau unnala bainena siulu’na
– iamo sala belanna to sikande rara
bangpa; iamo ungkillang kasirisanna
siulu’na, anna tang kianak.
22 Iamoto karitutui tonganni tu mintu’
aluk Kupondok sia mintu’ atorangKu, da
naluakomi tondok, tu Kunii ussolangkomi
lako, ammi torro lan.
23 Da mipeolai tu aluk napondok bangsa
iato tu la Kurambai dio mai tingayomi,
belanna tau iato mai umpogau’ mintu’
apa iate, Kuurunganni ungkagi’gi’i.
24 Apa lako kalemi Kunii ma’kada
Kukua: Alai tu tondokna ammi
pomana’i, belanna Kukamaseangkomi
la mipomana’, iamotu misa’ tondok
sebo pangandu’ sia tani’ enoan;
Akumo tu PUANG, Kapenombammi, tu
umpamarimbangankomi dio mai mintu’
bangsa senga’.
25 Iamoto la mipasisengaran tu patuoan
tang maruttak sia maruttak, sia manuk-
manuk maruttak sia tang maruttak, da
mipadadi megirianni tu kalemi natumang
patuoan sia manuk-manuk sia mintu’
olo’-olo’ mendonglo’ dao kuli’na padang,

tu Kupatoyang dio mai kalemi, belanna
Kupamanassa kumua maruttak.
26 La maserokomi dio oloKu, belanna
Akumote tu PUANG masero, iamoto
Kupamarimbangankomi dio mai mintu’
bangsa, kumua ammi dadi taungKu.
27 Iake denni misa’ muane ba’tu baine
natamai bombo to mate anna ma’kada
ba’tu unnampui penaa pakita-kita,
manassa tau iato la dipatei; sia nasileba’i
batu tau, anna passan kalenai tu rarana.

Atoran to minaa anna torro masero

21:1–22:33

21 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua: Ma’kadako lako mintu’ to
minaa, anakna Harun kumua: Moi misa’
to minaa da naruttakki kalena dio lu to
mate sangbangsana,
2 sangadinna sangdadian marengke’na
iamotu indo’na, ambe’na, anakna
muane, anakna baine sia siulu’na
muane,
3 sia anak daranna, tu tae’pa nakemuane
sia marengke’ lako kalena, tu tang
napobainepa tau – bannang iamoto nanii
urruttakki kalena.

4 Iatu to minaa, tu mendapo’mo da
naruttakki kalena dio lu sangbangsana
tete dio bainena, napourungi umpadadi
kalena tang masero.
5 Da nagalettungi tu ulunna sia da
naku’ku’i tu randan danggo’na ba’tu da
natori’-tori’i tu kalena.
6 La masero tu tau iato mai dio oloNa
Kapenombanna sia da napamatunai
tu sanganNa Kapenombanna, belanna
tau iato mai umpennoloan pemala’
pantunu, dipemalaran lako PUANG,
iamotu kinandeNa Kapenombanna;
iamoto sipatu la masero tu tau iato mai.
7 Da napobaine misa’ baine kadake
gau’, ba’tu baine mangkamo lao siri’na,
ba’tu baine natantang muanena,
belanna iatu to minaa masero dio oloNa
Kapenombanna.
8 La mubilang masero, belanna
umpemalaran kinandeNa
Kapenombammu; iamoto sipatu la
mupamasero, belanna maseroNa’, Aku
tu PUANG umpamaserokomi.
9 Iamoto, iake denni misa’ anakna baine
to minaa ma’gau’ sala, tete iato nanii
umpamatuna ambe’na; manassa la
ditunu mampu’ tu baine iato.

10 Na iatu to minaa mandu kapua dio
lu siulu'na, dibolloi minna' pa'tokkoan
tu ulunna sia ditokko belanna dipapakei
pakean masero, iatu tau iato tae'
nama'din mangrundun ba'tu usserek-
serek pakeanna.
11 Moi misa' to mate da nareke'i
moi diona ambe'na ba'tu indo'na da
naruttakki kalena.
12 Da natampei tu inan maindan, kumua
da napamatunai tu inan maindanNa
Kapenombanna, belanna kaditokkoanna
minna' pa'tokkoanNa Kapenombanna
dao ulunna: Akumo tu PUANG.
13 Sia iapi tu anak dara la napobaine.
14 Da napobainei tu to balu ba'tu baine
ditantang, ba'tu baine mangka lao siri'na
ba'tu baine kadake gau'na, iatu mintu'na
te da napobainei, sangadinna misa'
anak dara dio mai sangbangsana tu la
napobaine,
15 kumua da napamatunai tu bati'na dio
lu sangbangsana, belanna Akumo tu
PUANG, tu umpamaseroi.
16 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
17 Kuako lako Harun, kumua: Minda-
minda tu bati' siosso'mu tu tattan kalena

tae' nama'din mareke' la umpemalaran kinandeNa Kapenombanna.
18 Belanna iatu mintu' to tattan moi misa' da namareke', iamotu mai to buta, to kupi', to karobe ba'tu to kalandong limanna ba'tu lentekna,
19 ba'tu to le'to lentekna ba'tu limanna,
20 ba'tu to bukku', ba'tu to marangke kale ba'tu to ma'mata gara', ba'tu to karresan, ba'tu to masaki kuli', ba'tu to sanggang kamuaneanna.
21 Iatu mintu' bati'na Harun, to minaa, minda-minda tu tattan kalena, tae' nama'din mareke' la umpennoloan pemala' pantunu, dipemalaran lako PUANG; den tattanna, iamoto natae' nama'din mareke' umpennoloan kinandeNa Kapenombanna la umpemalaranni.
22 Iatu kinandeNa Kapenombanna, dio mai tu tarru' maindanna sia dio mai maindanna, ma'din nakande.
23 Apa tae' nama'din sae lako to' kulambu sia tae' nama'din urreke' inan pemalaran belanna tattan tu kalena, kumua da napamatunai tu mintu' inan maindanKu, belanna Akumo tu PUANG, tu umpamaindanni.

24 Susimoto tu Musa umparampoi tu
mintu’ kada iate lako Harun sia lako
anakna sia lako mintu’ to Israel.
22 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Ma’kadako lako Harun sia lako
anakna, kumua nakanandai tonganni tu
pamengan masero, tu napamaseroanNa’
to Israel, da napamatunai tu sanga
madatungKu: Akumo tu PUANG.
3 Pokadai lako tau iato mai kumua:
Minda-minda tu mintu’ bati’ siosso’mi
tu sae urreke’ pamengan masero tu
napamaseroan PUANG to Israel, anna
den bangsiapa ruttakna dio kalena, tau
iato la disabu’i dio mai oloKu: Akumo tu
PUANG.
4 Mintu’ bati’na Harun, iamotu to golenan
ba’tu to nakasunni bang nana, da
nakandei tu pamengan masero, ke
tae’pi nadipamasero; susi dukato tu tau
ungkaka’ apa maruttak tete dio to mate,
ba’tu to kasunan rangke bang,
5 ba’tu to ungkaka’ misa’ olo’-olo’
mendonglo’, tu umpamaruttakki ba’tu
tau, tu umpamaruttakki, belanna den tu
sala umbanna kamaruttakan dio kalena.

6 Minda-minda ungkaka’i tu susinnato,
la maruttak sae lako makaroen, da
nakandei tu pamengan masero, ke tae’pi
namendio’.
7 Ianna lambunmo tu allo, maneri
masero, namane ma’din ungkandei tu
pamengan masero, belanna iamoto tu
kandena.
8 Iatu olo’-olo’ mate punala bang
ba’tu tiserek da nakandei, kumua da
naruttakki kalena: Akumo tu PUANG.
9 Sipatu nakaritutui tu atorangKu, kumua
da nabannang iato nanii tau untanggung
kasalan sia iamo napomate, belanna
napamatuna tu iannato: Akumo tu
PUANG, umpamaseroi tu tau iato.
10 Iatu to tang sipatu da nakandei tu mai
apa masero, la to tama sae tu naruranni
to minaa ba’tu to sumaro da nakandei tu
mai apa masero.
11 Apa iatu to naalli to minaa, ma’din la
ungkandei susi dukato tu to dadi lan
banuanna ma’din ungkandei tu kandena.
12 Iatu anakna baine to minaa, ke
napobainei to tang to minaa, tae’
nama’din ungkandei tu pa’duruk dio mai
pamengan masero.

13 Apa iatu anakna baine to minaa, ke
balui ba’tu ditantangmi sia tae’ nakianak,
anna sule lako banuanna ambe’na, susi
tonna mangurapa, ma’din ungkandei
tu kandena ambe’na, apa iatu to tang
sipatu, tae’ nama’din ungkandei.
14 Iake den tau ungkandei tu apa masero
anna tae’ naangga’i, la nasondai lako to
minaa tu apa masero iato, narangnganni
pole’i sangtaa lima.
15 Tae’ na la umpamatunai tau iato mai
tu pamengan masero, tu naduruk to
Israel lako PUANG,
16 belanna napapassanni kasalan tu to
Israel, ke nakandei to tang sipatu tu
pamengan maserona, belanna Akumo tu
PUANG, tu umpamaseroi tu tau iato.
17 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
18 Ma’kadako lako Harun sia lako anakna
sia lako mintu’ to Israel sia kuanni
kumua: Minda-minda tu mintu’ to
Israel ba’tu to sae dio lu to Israel, tu
umpennoloan pemala’na unturu’ mintu’
pangallonan sia mintu’ pemala’ tanning
inaa, tu la napemalaran lako PUANG
dipopemala’ ditunu pu’pu’,

19 kumua na iatu pemala’ iato sipatu tang
la tattan, tu sapi laki sia domba laki,
sia bembe’ laki, ke la Napopaimankomi
Puang.
20 Mintu’ tu apa den tattanna da
mipemalaranni, belanna tae’
napadenangkomi kapaimanan tu
iannato.
21 Iake den tau la umpemalaran
pemala’ kasalamaran lako PUANG la
umpangallonan misa’ pangallonan ba’tu
pemala’ tanning inaa, tu diala dio mai
sapi ba’tu domba sia bembe’, sipatu tae’
tattanna Anna popaimanni PUANG: tae’
nama’din den tattanna.
22 Iatu olo’-olo’ buta ba’tu le’toi ba’tu
bangkei, bundanganni, karresanni ba’tu
masaki kuli’i, tae’ nama’din mipemalaran
lako PUANG sia da mipennoloanni lako
PUANG la dipopemala’ pantunu dao inan
pemalaran.
23 Iatu sapi ba’tu domba kalandong ba’tu
ko’dik tangkena ma’din mupasakka’
dipopemala’ tanning inaa, apa iake
unturu’i pangallonan tae’ Napopaimanni
PUANG tu iannato.
24 Iatu olo’-olo’ disanggang belanna
dirimpi’ ba’tu ditumbuk, ba’tu disepak

ba’tu diira’, da mipemalaranni lako PUANG; da mipogau’i to lan tondokmi.
25 Dio duka mai limanna to sae da mipemalaranni tu susinna te lako Kapenombammi la Napokinande, belanna apa sanggang sia den tattanna; tae’ napadenangkomi kapaimanan tu iannato.
26 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
27 Iake dadii tu anak sapi, ba’tu anak domba, ba’tu anak bembe’, la sisola bangpa indo’na pitung allo, apa randuk dio mai allo ma’pengkarua sia lendu’pa to, la Napopaiman PUANG dipopemala’ pantunu.
28 Da mipasangbara’i anakna mirere’ tu sapi ba’tu domba sia bembe’ lan sangallo.
29 Iake umpemalarangkomi pemala’ pa’pudian lako PUANG, la mipemalaran susito, ammi kabu’tui kapaimanan.
30 Lan allo ia dukato la minii ungkandei, da minannai tu sesanna sae lako masiang: Akumo tu PUANG.
31 Iamoto karitutui tonganni tu pepasanKu: Akumo tu PUANG.

32 Da mipamatunai tu sanga
madatungKu, angKu dipamadatu
dio lu to Israel: Akumo tu PUANG, tu
umpamaserokomi,
33 sia ussolangkomi tassu’ lan mai
tondok Mesir; kumua angKu dadi
Kapenombammi: Akumo tu PUANG.

Attu pa’gauran

23:1-44

23 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
nakua:
2 Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
lako kumua: Iatu mintu’ attu pa’gauran
dipamadatuan PUANG, tu mipetamban
butung pa’kombongan masero, iamotu
attu pa’gauran dipamadatuanNa’.
3 Annan allona la nanii tau mengkarang,
apa allo ma’pempitu iamo sipatu allo
katorroan madatu tongan, iamotu
misa’ pa’kombongan masero; moi misa’
pengkarangan da mikarangi, belanna
iamo misa’ allo katorroan dipamadatuan
PUANG lan mintu’ inan minii torro.
4 Inde sia tu mintu’ attu pa’gauran
dipamadatuan PUANG, iamotu

pa’kombongan masero, tu la minii
umpetambanni lan attu dipamanassa.
5 Lan bulan bunga’na, allo
ma’pessangpulo a’pa’na bulan
iato, ke makaroenni, iamo pa’pasa,
dipamadatuan PUANG.
6 Lan allo ma’pessangpulo lima bulan iato
den tu attu pa’gauran roti tang diragii
dipamadatuan PUANG; la mikande tu
roti tang diragii lan pitung allo.
7 Lan allo bunga’na la den tu
pa’kombongan maseromi; allo iato
da mikarangi tu dakaran kandemi.
8 Pitung allo la minii umpemalaranni
tu pemala’ pantunu lako PUANG; iake
allo ma’pempitu la den pa’kombongan
masero; da mikarangi tu dakaran
kandemi.
9 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
10 Ma’kadako lako to Israel, mukuanni
kumua: Iake tamakomi tondok tu la
Kukamaseangkomi ammi alai tu burana,
iatu bunga’ pealammi sanguyun la dibaa
lako to minaa,
11 anna sorongi natarima sule tu
sanguyun bura padang iato dio oloNa
PUANG, kumua Napopaimankomi Puang;

masiangna allo katorroan to la nasorong
natarima sule to minaa.
12 Iato allo minii ussorong untarima
sulei tu sanguyun bura padang iato, la
mipasakka’ tu misa’ domba sangtaunmo
tu tae’ tattanna, la dipemalaran ditunu
pu’pu’ lako PUANG,
13 sisola kande dipemalaran, iamotu
ta’pung manisak duang taan sangpulona
dipasigerok minna’, la dipopemala’
pantunu, la Napobau busarungngu’
PUANG, situang uai anggoro’ taa
penna’pa’na misa’ hin dipopemala’
pantedok.
14 Da mikande roti ba’tu sara’buk ba’tu
lise’ gandung sae lako mipemalaranna tu
pemala’ lako Kapenombammi; iamote tu
aluk dipondok matontongan lako bati’mi
lan mintu’ inan minii torro.
15 Randuk dio mai allo sidampi’na
allo katorroan, iamotu allo minii
umpennoloan sanguyun bura padang la
dipopemala’ disorong ditarima sule, la
miia’ ganna’ pitung minggu;
16 sae lako allo sidampi’na allo katorroan
ma’pempitu, la miia’ limangpulo allona;
allo iato la minii umpennoloan kande
dipemalaran tu ba’runna lako PUANG.

17 La umbaakomi da’dua roti pemala’
disorong ditarima sule; roti iato ta’pung
manisak digaraga, diala duang taan
sangpulona epa, diragii anna ditunu,
iamotu bunga’ pealammi, la dipennoloan
lako PUANG.
18 Sisola tu roti iato la mipemalaran
tu pitu domba sisangtaunmo tu tae’
tattanna sia misa’ sapi laki mangura
sia da’dua domba laki; mintu’nato la
dipopemala’, ditunu pu’pu’ lako PUANG
sola kande dipemalaran sia pemala’
pantedok, la dadi pemala’ pantunu
Napobau busarungngu’ PUANG.
19 Sia la umpasakka’komi misa’ bembe’
laki la diposuru’ pengkalossoran
sia da’dua domba sisangtaunmo la
dipopemala’ kasalamaran.
20 Sia la nasorong sia natarima sule to
minaa sisola tu roti bunga’ pealanna tau,
dipopemala’ disorong ditarima sule dio
oloNa PUANG sola tu da’dua domba; iatu
iannato la dipamaindan lako PUANG,
anna potaai to minaa.
21 Allo ia dukato la metambakomi ammi
pogau’ pa’kombongan masero, sia da
mikarang dakaran kandemi; iamote tu

aluk dipondok matontongan lako bati’mi
lan mintu’ inan minii torro.
22 Iake unnalakomi bura padangmi,
da mupurai tu randanna muala sia da
mururukki tu musalanna, sangadinna la
mutampean bang to kalala’ sia to sae:
Akumo tu PUANG, Kapenombammi.
23 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
24 Ma’kadako lako to Israel kumua: Lan
bulan ma’pempitu lan bunga’na bulan
iato la den tu allo katorroammi; la
dipannoni tu tarompe’ pua umpaissanni
tau tu iannato, iamotu pa’kombongan
masero.
25 Da mikarang dakaran kandemi,
sangadinna la umpemalarangkomi
pemala’ pantunu lako PUANG.
26 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
27 Apa iake allo ma’pessangpulona bulan
ma’pempitu iamoto tu allo kadiseroian
kasalan: la den tu pa’kombongan
maseromi, ammi pamadiongan
penaammi sia umpemalaran pemala’
pantunu lako PUANG.
28 Allo iato da mimengkarang; belanna
allo iato allo kadiseroian kasalan, la

dipadenangkomi kadiseroian kasalan dio oloNa PUANG, Kapenombammi.
29 Iamoto minda-minda tu tae’ napamadiongan penaanna allo iato, la kusabu’i dio mai bangsana.
30 Minda-minda ungkarang moi ba’tu pengkarangan apa allo iato, la Kumangsanni dio mai bangsana.
31 Moi misa’ pengkarangan da mikarangi; iamote tu aluk dipondok matontongan lako bati’mi lan mintu’ inan minii torro.
32 Iatu allo iato allo katorroan madatu tongan lako kalemi, sia la umpamadiongangkomi penaammi. Lan to allo ma’pengkasera bulan iato, ke makaroenni, randuk dio mai makaroen sae lako makaroen, la mipakaraya tu allo katorroammi.
33 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
34 Ma’kadako lako to Israel kumua: Iake allo ma’pessangpulo limanna bulan ma’pempitu randukmi tu pa’gauran pekalumban dipamadatuan PUANG lan pitung allo.
35 Iatu allo bunga’na la den pa’kombongan masero, da mikarang dakaran kandemi lan allo iato.

36 Lan pitung allo la minii umpemalaran
pemala’ pantunu lako PUANG; sia
iake allo ma’pengkarua la den tu
pa’kombongan maseromi sia la
mipemalaran tu pemala’ pantunu lako
PUANG; iamote tu allo dipamadatu, allo
iato da mikarang dakaran kandemi.
37 Iamote tu mintu’ attu pa’gauran
Napamanassa PUANG, tu minii
umpetamban pa’kombongan masero
la umpemalaran pemala’ pantunu lako
PUANG, iamotu pemala’ ditunu pu’pu’,
kande dipemalaran, pemala’ pangrere’,
sia pemala’ pantedok, pantan unturu’
atoranna, ke nalambi’oi allona,
38 senga’pi tu allo katorroanNa PUANG
sia senga’pi tu pamengan sia mintu’
pemala’ belanna pangallonanna sia
mintu’ pemala’ tanning inaa, tu la miben
PUANG.
39 Apa iake allo ma’pessangpulo
lima lan to bulan ma’pempitu,
ke urrampunmokomi mintu’ bura
padangmi, la umpakarayakomi
pa’gauran Napamanassa PUANG lan
pitung allo; iake allo bunga’na la den
katorroan sia iake allo ma’pengkaruanna
la den duka katorroan.

40 Ianna allo bunga’na la miala tu
buanna kayu melo, sia palapa koroma
sia takke’-takke’ kayu umbalumbun
sia takke’-takke’ araba nahala, ammi
parannu-rannu dio oloNa PUANG,
Kapenombammi lan pitung allo.
41 Iatu pa’gauran iato la mipakaraya
mipamadatuan PUANG pitung allo
lan sangtaun, iamotu aluk dipondok
matontongan lako bati’mi; lan bulan
ma’pempitu la minii umpakarayai tu
iannato.
42 Pitung allo la minii torro lan lantang
pekalumban; iatu mintu’ to Israel tongan
la torro lan lantang pekalumban iato,
43 anna issanni mintu’ bati’mi, kumua
Kusua tu to Israel torro lan lantang,
tongKu solanni tu tau iato mai tassu’ lan
mai tondok Mesir: Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.
44 Susimoto tu Musa umpa’peissananni
lako to Israel tu attu pa’gauran
Napamanassa Puang.

Diona tongkonan palita sia roti dipennoloan

24:1-9

24 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Suami tu to Israel anna baai lako
kalemu tu minna’ masero dio mai saitun
dilambuk, la dipatama tongkonan palita,
sia dipasakka’ natontong bang dukku tu
palita iato.
3 Dio salianna kulambu kasa’bian lan
Tenda Kasitammuan la nanii Harun
tontong ungkaritutui randuk dio mai
makaroen sae lako melambi’na dio
oloNa PUANG. Iamote tu aluk dipondok
matontongan lako bati’mi.
4 Dao tongkonan palita bulaan massang
iato la nanii tontong umpasakka’i tu
mintu’ palita dio oloNa PUANG.
5 La muala tu ta’pung manisak, ammu
tunui tu pa’ranggina sangpulo dua;
simisa’oi tu pa’ranggina iato duang taan
sangpulona epa.
6 La mupadao meda bulaan massang,
ammu paduang topporanni siannan roti
ke sangtoppo’oi, dio oloNa PUANG.

7 La mupannii dupa masero dao tu roti
manipi’ dipasitoppo’, ke sangtoppo’oi;
la dipopemala’ kapengkilalan tu roti
iato, iamotu misa’ pemala’ pantunu
dipemalaran lako PUANG.
8 Iake allo katorroanoi la nene’
naparandan dio oloNa PUANG; iamote tu
kasialluran matontongan natanggung to
Israel.
9 Iamote tu la napotaa Harun sola mintu’
anakna, sipatu la nakande lan inan
maindan, belanna mandu masero lako
kalena; naala duka bilangan tu pemala’
pantunu dipemalaran lako PUANG;
iamote tu aluk dipondok matontongan.

Ukungan urrua tau tu umpa’kada solangi sanganNa Puang Matua

24:10-23

10 Denmo misa’ muane ma’indo’ to
Israel, iatu muane iato ma’ambe’ to
Mesir, torro dio lu to Israel, anna tassu’
dio mai inanna, nasigaga tu anakna
baine to Israel iato na misa’ muane to
Israel lan to’ tenda.
11 Iatu muane ma’indo’ to Israel
iato umpa’kada solangi tu Sanga,

nama’tampak ropu; nasolammi tau lako
Musa. Iatu indo’na disanga Selomit,
anakna Dibri, to ma’suku Dan.
12 Napatadangmi tau lan pa’tarungkuan
la ungkampai pangra’ta’ situru’ kadanNa
PUANG.
13 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
14 Baai tu tau ma’tampak ropu lako salian
to’ tenda, anna mintu’ tu to urrangimi
urremme’i lima tu ulunna, na iatu mintu’
kasirampunan ussileba’i batu.
15 Sia ma’kadako lako to Israel kumua:
Minda-minda tu untampakki ropu
Kapenombanna, la umpassan kalena
kasalanna.
16 Minda-minda tu umpa’kada solangi
SanganNa PUANG, manassa la mate
dipongko; mintu’ kasirampunan la
ussileba’i batu la to sae la to Israel
tongan, ke napa’kada solangi tu Sanga,
la mate dipongko.
17 Sia minda-minda duka tu umba’ta tau
namate, manassa la mate dipongko.
18 Minda-minda umpatei misa’ patuoanna
to senga’, la nasondai: misa’ ke misa’oi.

19 Sia minda-minda ussanggang batang
kalena padanna ma'rupa tau, la dipogau'
duka lako kalena sitinaya penggauranna,
20 iamotu, ianna pale'to, dile'to duka,
pabutan dibutai duka, pasimpoan la
disimpoi duka; apa-apa tu nasanggang
dio kalena tau, la susi dukato
diparampoan kalena.
21 Sia minda-minda tu umpatei olo'-olo',
la nasondai, apa minda-minda tu
umpatei ma'rupa tau, la mate dipongko
duka.
22 La pada-pada tu katonganan
dio kalemi, la to sae la to Israel
tongan, belanna Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.
23 Susimote tu kadanna Musa lako to
Israel; anna baai tau tu to ma'tampak
ropu lako salian to' tenda, nasileba'i
batu; napogau'mi to Israel susitu
mangka Napepasanan PUANG lako Musa.

Taun katorroan sia taun Yobel

25:1-22

25 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
dao buntu Sinai Nakua:

2 Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
kumua: Iake tamakomi tondok tu la
Kukamaseangkomi, la melayo tu mai
pa’pa’lakan, iamotu attu katorroan
dipamadatuan PUANG.
3 Annan taunna la munii unnambo’i tu
pa’lakmu sia annan taunna la munii
umpetakke’-takke’i tu garonto’ anggoro’
lan pa’lakmu, ammu rampunni tu
burana,
4 apa iake taun ma’pempitu la den
tu attu katorroan madatu tongan tu
pa’pa’lakan iato, iamotu attu katorroan
dipamadatuan PUANG; da muambo’i tu
pa’lakmu sia da mupetakke’-takke’i tu
garonto’ anggoro’ lan pa’lakmu.
5 Iatu umbu’ tuo lan pa’lakmu da
muka’ta’i sia iatu buanna garonto’
anggoro’mu tu tang dipetakke’-takke’i
da murampunni; iamoto tu taun
kapelayoanna pa’pa’lakan iato.
6 Iatu bura padang lan attu katorroan
la mipokande: la iko la iatu kaunanmu
muane sia baine, la to sumaromu sia to
sae, tu musisolan.
7 La napokande duka patuoammu sia
mintu’ olo’-olo’ lan padangmu tu mintu’
bura padang iato.

8 La muia’ tu pitung taun katorroan,
iamotu pempitu ke sipitung taun;
naurunganni iatu attu pitung taun
katorroan patangpulo ngkasera taunna.
9 Attu iato la mupannoni tu tarompe’ pua
tiku lao lan bulan ma’pempitu, ke allo
ma’pessangpulona; ke allo kadiseroian
kasalan la minii umpannonii tu tarompe’
pua tiku lao dio lu mintu’ tondokmi.
10 Iate taun ma’limangpulo la
mipamadatu, ammi petamba-tambanni
tu kadirampanan lan tondok lako mintu’
to umpa’tondokki, la mipotaun Yobelmo
tu attu iato; attu iato pantan la sulekomi
umpeloloi apammi sia pantan la sulekomi
lako pa’rapuammi.
11 La mipotaun Yobel te taun
ma’limangpulo; attu iato da
mimangambo’ sia da mika’ta umbu’
sia da mirampunni tu buanna garonto’
anggoro’ tang dipetakke’-takke’i.
12 Belanna la mipotaun Yobel, la
mipomadatu; iatu apa mennumbu’, iamo
la mipokande.
13 Lan te taun Yobel pantan la sulekomi
umpeloloi apammi.

14 Iake umbalukko apammu lako
sangbangsamu ba’tu unnalli apanna, da
misiparugi.
15 Diagian tu taun undampi’ pole’i
tu taun Yobel, ammu allii tu apanna
sangbangsamu; anna balukki lako
kalemu siagi tu mintu’ taun la dinii
umpeburai.
16 Kabudanna taunna la minii umpasiagii
tu kabudanna pangallimmu sia ianna
sosso’ tu taunna la sosso’ duka tu
pangallimmu, belanna iaranna manna tu
burana nabalukan lako kalemu.
17 Da misiparugi len, sangadinna la
ungkataku’ko Kapenombammu, belanna
Akumo tu PUANG, Kapenombammi.
18 Iamoto la mituru’ tu mintu’ aluk
Kupondok sia la mikaritutui tongan tu
atorangKu, ammi tuo marampa’ lan
tondok.
19 Sia iatu padang la umbenkomi burana
sia la mikande sadia’mi, ammi tuo
marampa’ lan tondok.
20 Iake mikua: Apa la kikande lan to
taun ma’pempitu, tonganna anna tae’
kima’din mangambo’ sia unnala bura
padangki,

21 manassa la mesuaNa’ anna
rampoikomi kamauparan lan to taun
ma’pennannan, anna iatu padang
umpakendekangkomi burana siagi lan
tallung taun.
22 Lan tu taun ma’pengkarua la minii
mangambo’, apa la mikande siapa tu
bura padang taun dolo sae lako taun
ma’pengkasera; sae lako mialanna
tu bura padang taun iato, tontongpa
mikande tu bura padang taun dolo.

Kadila’bakanna padang

25:23-28

23 Iatu padang iato tae’ na la dibaluk
sae lakona, belanna padangKu sia kamu
to sae sia to mentiruran tu torro dio
padangKu.
24 Dio lu mintu’ padang, iatu mipoapanna,
la mieloran anna dila’bak.
25 Iake kalala’mi tu siulu’mu, nadiparuku
umpamalei tu misa’ barang apanna, la
sae tu siulu’ marengke’na ulla’bakki, sia
ia la ulla’bakki tu apa mangka napamale
siulu’na.

26 Iake tae’i tau ulla’bakanni, apa silasa
siamo pandaka’na kalena, anna appa’i tu
apa la napangla’bakan,
27 anna iatu taun-taun lendu’mo randuk
dio mai dipamalena diia’, anna iatu
torronapa dibaya’ sule lako tu to dinii
umpamalei, kumua anna alai sule tu
apanna.
28 Apa iake tae’i pa’pabu’tunna, tu
silasanna la napasuleanni, manassa iatu
apa napamale napoapa to unnallii sae
lako taun Yobel; apa lan taun Yobel la
tilendokmo sia la sule lako puangna
siamo.

Kadila’ bakanna banua

25:29-34

29 Iake den tau umpamale misa’ banua
lan kota dibenteng tembo’, ma’din
la nala’bak, ke ganna’mi sangtaun
temponna napamale; lan sangtaun
ma’din nanii ulla’bakki.
30 Apa iake tae’i nala’bakki, ke ganna’mi
sangtaun, iatu banua lan kota dibenteng
tembo’ iato, napoapa tontongmo to
unnallii sae lako bati’ siosso’na; tae’
natilendok lan taun Yobel.

31 Apa iatu banua lan kampong, tu tae’
nadibenteng tembo’ la dipasangbilangan
sola pa’pa’lakan, iamoto nama’din
dila’bak sule, sia tilendok lan taun Yobel.
32 Iatu kota nanii to Lewi, iatu diona
banua lan kota tu napoapa – iatu to Lewi
tontong dieloran la ulla’bakki.
33 Iake misa’ to Lewi unnallii tu banua
iato, na iatu banua dipamale torro lan
kota napokota, la tilendok lan taun
Yobel; belanna iatu mintu’ banua lan lu
kota nanii to Lewi, iamo umpoapai dio lu
to Israel.
34 Na iatu padang kariuan tiku lao kotana
tau iato mai tae’ nama’din dipamale,
belanna napomana’ matontongan.

Penggauran sipatu lako to kalala’

25:35-55

35 Iake kalala’mi tu siulu’mu, anna
tae’mo tu pandakaranna, la mutundui,
susito sae sia to mentiruran, anna tuo
musisolan.
36 Da mupedenne’i ba’tu umpesaroi,
sangadinna la ungkataku’ko
Kapenombammu, anna iatu siulu’mu tuo
musisolan.

37 Da mupedenne’i, ke mubenni doi’mu
sia da mupeburai, ke mubenni kandemu.
38 Akumo tu PUANG, Kapenombammi,
tu ussolangkomi tassu’ lan mai
tondok Mesir, angKu kamaseangkomi
tondok Kanaan, kumua anna Aku dadi
Kapenombammi.
39 Iake kalala’mi tu siulu’mu tu musisolan
anna sandang lako kalemu, da musuai
ungkarang pengkarangan kaunan.
40 Sangadinna la torro dio kalemu susito
sumaro sia susito mentiruran; sia la
umpengkarangangko sae lako taun
Yobel.
41 Attu iato la tilendok dio mai kalemu
la ia la iatu mai anakna, nasule lako
pa’rapuanna sia la umpoapai sule tu
mana’na nene’ to dolona.
42 Belanna tau iato mai taungKu, tu
Kusolan lan mai tondok Mesir; tae’
nama’din dibalukan, susito umbaluk
kaunan.
43 Da mumakarra’ umparentai,
sangadinna la mukataku’ tu
Kapenombammu.
44 Apa iatu kaunanmu muane sia baine
tu mururanni la lu dio mai mintu’ bangsa

tiku lao; dio mai tau iato la mialli tu
kaunan muane ba’tu baine.
45 Dio duka mai anakna to mentiruran tu
torro misisolan sia dio mai pa’rapuanna
tu misisolan, tu nadadian lan tondokmi,
la minii unnallii tau iamoto mai tu la
mipotau.
46 La misorong tu tau iato mai lako
anakmi la napokaunan garonto’, anna
pomana’i; la miposuan tontongmo tu tau
iato, apa iatu siulu’mi, iamotu to Israel,
da nasiparenta makarra’.
47 Iake den to sae ba’tu to mentiruran,
tu torro dio lu tu muninna, kerangngan
tu iananna, anna sandang lako to sae
iato ba’tu to mentiruran iato tu torro dio
lu tu muninna, ba’tu lako misa’i bati’na
to sae,
48 manassa, ianna sandangmo, ma’din
la dila’bak, ma’din la nala’bak sala
umbanna mintu’ siulu’na.
49 Ba’tu pa’amberanna, ba’tu anakna
pa’amberanna ma’din ulla’bakki ba’tu
sangdadian marengke’na dio mai
sangrara sangbukunna la ulla’bakki,
ba’tu iake ganna’mi tu pandaka’na,
ma’din nala’bakan kalena.

50 La naagian sola tu to unnallii randuk
tu taun nanii sandang lako kalena sae
lako taun Yobel, na iatu doi’ allinna
dipasireken bilanganna taun nanii
mengkarang; susito sumaro dio kalena.
51 Iake budapi tu taunna, la napasule
tu doi’ pangla’bakna dipasipatu tu doi’
diallianni.
52 Iake sidi’mira tu taunna sae lako
taun Yobel, la naagian melo sola
tu tau unnallii, anna pasulei tu doi’
pangla’bakna; la napasule tu doi’
pangla’bakna dipasipatu taunna.
53 Iamoto la susitu to sumaro nasolan ke
taunoi; tae’ na la umparenta makarra’i
dio pentiromu.
54 Apa iake tae’i nadila’bak susito,
nalambi’i taun Yobel, la tilendok tu tau
iato, la ia la iatu mai anakna.
55 Belanna iatu to Israel Kupotau;
taungKu tu tau iato mai tu mangka
Kusolan dio mai tondok Mesir; Akumo tu
PUANG, Kapenombammi.

Diona kamasakke-sakkean sia kamandasan dio mai PUANG

26:1-46

26 1 Da migaragan kalemi rapang-rapang dipodeata; iamotu mai
rapang-rapang dipodeata dipa’, ba’tu
batu dipodeata da mipabendananni
kalemi; susi duka tu batu dia’ga rapang-
rapang da mipabendanni lan tondokmi,
ammi tukku umpenombai, belanna
Akumo tu PUANG, Kapenombammi.
2 La mikaritutui tu allo katorroangKu sia
mikasiri’ tu inan maindanKu, Akumo tu
PUANG.
3 Iake miturui tu mintu’ aluk Kupondok
sia mikaritutui tongan tu pepasanKu,
4 la Kupasaeangkomi uran, ke attunnai,
anna pakendek burana tu padang sia la
membua tu kayu lan pa’lak.
5 Iatu panglulluran la sae lako
peanggorosan sia iatu peanggorosan la
sae lako pangamboran; la mikande tu
kandemi sadia’mi sia la marampa’komi
lan tondokmi.
6 La Kupaden tu kamarampasan
lan tondok, ammi mamma’ tang

dipatiramban len; la Kumangsanni tu
olo’-olo’ masuru lan mai tondok, sia iatu
pa’dang tang la umpandasa tondokmi.
7 La miula’ tu ualimmi, anna tibambang
dio tingayomi nakande pa’dang tu tau
iato mai;
8 limakomi la unnula’i tu to saratu’, sia
saratu’komi la unnula’i tu to sangpulo
sa’bu, anna iatu ualimmi la tibambang
dio tingayomi nakande pa’dang.
9 Sia la messaileMo’ lako kalemi, angKu
popemba’ka’komi sia umpabudakomi sia
la Kupabantangmo tu basseta.
10 Sia la mikande tu bura padang taun
dolo, tu la’binnapa sia la mialai tu bura
padang taun dolo, belanna denomo tu
ba’runna.
11 Sia la Kupabendan tu kemaKu lan lu
tangngami sia tae’ Kula ungkalilukomi,
12 apa la Kusalongikomi sia la dadiNa’
Kapenombammi, angKu potaukomi.
13 Akumo tu PUANG, Kapenombammi,
tu mangkamo ussolangkomi tassu’
lan mai tondok Mesir, kumua damo
napokaunankomi tau iato sia Kutessemo
tu kayu ayokami, ammi lumingka malolo.
14 Apa iake tae’i miperangiiNa’ sia tae’
mituru’i tu mintu’ pepasan iate,

15 Iake mipamatunai tu aluk Kupondok
sia mikalilui tu atorangKu, ammi tang
unturu’i tu pepasangKu, moi misa’ duka
sia mipokamo tu basseKu,
16 iamoto la Kupogau’ dukamo susito
lako kalemi sia la Kuparampoimokomi te
katirambanan iate, iamotu saki rangke
sia lalla’ tu umpamalo’ko’ mata sia
umpalangga’ sumanga’; attu iato tae’
gai’mi unnambo’ bannemi, belanna la
pura nakande ualimmi.
17 La messaileMo’ unneakomi, miurungan
natalo ualimmi sia mintu’ tu to
ungkabiri’komi iamo la umparentakomi,
sia la mallaikomi, moi natae’ misa’ tau
unnula’komi.
18 Moi narampoimokomi susito, ke tae’i
miperangiiNa’, manassa la Kutompoipa
sae lako pempitu, diona kasalammi.
19 Sia iatu kuasa mala’bi’mi la Kuputtai
sia la Kupadadi susito bassi tu langi’mi
sia susito tambaga tu padangmi.
20 Anna iatu kamabukuammi mipake
sala, belanna iatu padangmi tang la
membura sia iatu kayu lan pa’lak tang la
membua.

21 Iake la mieaNa’ sia tae’ miperangiiNa’,
manassa la Kupa’dikkikomi pempitu
pole’pa makarra’, sitinaya kasalammi.
22 La Kurampanan tu olo’-olo’ masuru
lako kalemi, anna pasisayurangkomi
anak sia la napisanni tu mai patuoammi
sia la napososso’ lu rokko tu bilangammi,
anna iatu mintu’ lalanmi makarorrong.
23 Moi natete dio te kadipandasammi,
ke tae’pi mimengkatoba’ sule sia
tontongkomi unneaNa’,
24 manassa la Kulaoikomi sia la
Kupa’dikki dukakomi pempitu diona
kasalammi,
25 sia la Kuparampoikomi pa’dang,
anna pabala’i tu basse mipoka; iammi
sirampunmo lan kotami, manassa la
Kupasaeangkomi ropu, ammi disorong
lako ualimmi.
26 Iake Kuparoto’i tu roti mipopamuntu,
la sangpulo baine untunui tu rotimmi lan
misa’ dapo’ sia ditimbang tu rotimmi, ke
dipasulei, ammi kandei, apa tae’ ammi
dia’.
27 Moi nasusimoto, ke tae’i miperangiiNa’
sia la tontongkomi unneaNa’,
28 manassa la Kulaoikomi sia la
Kuparampoikomi kare’dekan ara’Ku,

ondongpi la Kupa’dikkikomi pempitu diona kasalammi.
29 Ammi kandei tu duku’na anakmi muane sia duku’na anakmi baine.
30 Sia la Kusanggang tu inan madao sia la Kusabu’i tu inan pemalaran pantunuan dupammi sia la Kupembuangan tu batang rabukmi dao batang rabukna deatammi sia la Kukalilukomi.
31 Iatu mai kotami la Kupadaun lauanmo sia la Kusanggang tu inan maindanmi sia manokaMo’ unnudukki tu bau busarungngu’na tu apa la mitunuanNa’.
32 Aku kalena la ussanggangi tu tondok naurunganni iatu ualimmi tu untorroi, magiang untiroi.
33 Apa iatu kamu, la Kupasisarak-sarakkomi dio lu mintu’ bangsa sia la Kunonok tu pa’dang dio boko’mi sia la mempadang lo’bang tu tondokmi sia iatu kotami la daun lauan.
34 Iatu padang disondai taun katorroanna, lan mintu’ allo nanii talo sia la minii torro lan tondokna ualimmi, attu iamoto namelayo tu padang sia disondai taun katorroanna.
35 Lan mintu’ attu nanii talo tu padang, la melayo, iamotu kapelayoan tae’pa

naappa’i lan to taun katorroammi, tommi torro lan.
36 Sia la Kupaden tu kamatakuran lan penaammi tu mintu’komi tu torronapa lan tondokna ualinna, naurungan moi daun kayu rondon unnula’ tau iato, anna mallai, susito naula’ pa’dang, anna tibambang tang naula’ tau.
37 Sia pantan la tilende’ tu tau iato mai anna siboton-boton susito undi naula’ pa’dang, anna tae’ tau undi unnula’i, sia tang la miatta bendan dio tingngayona ualimmi.
38 Susimokomito la sanggang dio lu mintu’ bangsa sia la mangsankomi dio lu tondok ualimmi.
39 Sia minda-mindakomi tu torronapa, la marangke tu kalena lan tondokna ualinna natumang kakelokanna sia diona duka kakelokanna nene’ to dolona, anna marangke tu kalena, susitu nene’ to dolona.
40 Apa iake naakui tu kakelokanna sia iatu kakelokanna nene’ to dolona, belanna katangmarurusanna, nanii umpogau’ tang maruru’ lako Kaleku sia ia duka tu naeaNa’-

41 iamoto angKu ea dukai tu tau iato
mai sia Kusolan tama tondokna ualinna
–, sia iake umpamadiongi kalena tu
tang disunna’ penaanna sia mangkamo
umpassan pakkan kakelokanna,
42 attu iato la Kukilalai tu basseKu sola
Yakub, sia iatu basseKu sola Ishak sia
iatu basseKu sola Abraham la Kukilalai,
sia la Kukilalai duka tu tondok.
43 Apa iatu padang iato la natampe tau
iato mai sia la disondai taun katorroanna,
ke talomi tang napa’tondokki tau iato,
sia la umpassan pakkan kakelokanna
tu tau iato mai, ondongpi, belanna
napamatuna tu atorangKu sia iatu
penaanna ungkasorro mintu’ aluk
Kupondok.
44 Apa moi torro lan tondokna ualinna,
tae’ duka Kula umpamatunai sia tae’
Kukasorroi, Kuurungan ussabu’i sia
Kupoka tu basseta, belanna Akumo tu
PUANG, Kapenombanna.
45 Sangadinna napomelona tau iato mai,
la Kukilalai tu basseKu sola nene’ to
dolona, tu Kusolan tassu’ lan mai tondok
Mesir, dio pentirona mintu’ bangsa,
kumua Akumo dadi Kapenombanna,
Akumo tu PUANG.

46 Iamote tu mintu’ aluk dipondok sia
atoran sia sukaran aluk, tu Napamanassa
PUANG lan alla’Na anna mintu’ to Israel
dao buntu Sinai tu nalopian Musa.

Pangla’bak diona pangallonan

27:1-34

27 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
kumua: Iake denni tau umpangallonni
misa’ pangallonan, situru’ tu muanggaran
to disorong lako PUANG,
3 la muanggaranni tu misa’ muane randuk
duangpulo taunna sae lako annan pulona
taunna, iatu la muanggaranni limangpulo
sikele’ salaka, tu pada sikele’ lan inan
maindan.
4 Apa iake misa’ baine, la muangga’
tallungpulo sikele’.
5 Apa iake tau silimang taunmo sae lako
duangpulo taunna, ianna misa’ muane
la muangga’ duangpulo sikele’ sia ianna
misa’ baine sangpulo sikele’.
6 Iake pia sisangbulan sae lako limang
taun, la muangga’ tu misa’ pia muane

lima sikele’ salaka sia iake misa’ pia
baine tallu sikele’ salaka.
7 Iake to annanmo pulona taunna ba’tu
la’bi, ianna misa’ muane la muangga’
sangpulo lima sikele’ sia ianna misa’
baine sangpulo sikele’.
8 Iake tang nabelai tu muanggaranni,
belanna kalala’, la nabaa tau
napopennolo lako to minaa, na
tominaa iato la unnangga’i; pada tu la
nabelanna tu to mangallonan iato, la
naanggaranni to minaa.
9 Iake diala dioi mai tu patuoan
dipemalaran lako PUANG, iatu mintu’na
patuoan iato tu dipennoloan lako PUANG
dio mai patuoan iato, la maindan.
10 Tae’ nama’din tu tau ussondai ba’tu
la untuka’i, iamotu melona nasondai
kadakena, ba’tu kadakena nasondai
melona. Apa iake napasituka’i tu
misa’ patuoan, manassa iate patuoan
dipamanassa sia iatu tuka’na la maindan.
11 Iake denni misa’ patuoan maruttak, tu
tae’ nama’din dipemalaran lako PUANG,
la dipopennolo dio olona to minaa,
12 sia la naangga’ to minaa napasipatui
tu melona sia kadakena; susitu
naanggaranni to minaa, la susimoto.

13 Ianna den tau la morai ulla’bakki la
narangnganni pissan taa pellimanna tu
angga’na.
14 Iake den misa’ tau umpamaindan
banuanna la dipamanassa maindan
lako PUANG, la naangga’ to minaa la
dipasipatui tu melona sia kadakena;
susitu naanggaranni to minaa, la susi
dukamoto.
15 Apa iatu to umpamaindanmo
banuanna, ke morai ulla’bakki, la
narangnganni pissan taa pellimanna
angga’na; anna poapai sule tu banuanna.
16 Iake denni misa’ tau umpamaindanan
PUANG sangtaan padang mana’na,
iatu muanggaranni sitinaya amboranna
iamotu sangome’ dalle sisikan diambo’
diangga’ limangpulo sikele’ salaka.
17 Iake napamaindanni tu pa’lakna,
tempon dio mai taun Yobel, iatu
dianggaranni la tontong bang.
18 Iake napamaindanni tu pa’lakna, ke
lendu’mi tu taun Yobel, la naia’ to minaa
tu doi’ sipatunna taun torronapa sae lako
taun Yobel, sia la napasosso’ dio mai tu
doi’ dianggaranni.
19 Iake la morai tu to umpamaindan
pa’lakna nala’bakki sule, manassa la

narangnganni tu doi’ dianggaranni pissan
taa pellimanna, natontong umpoapai tu
pa’lak iato.
20 Iake tae’i nala’bakki tu pa’lak iato sia
iake nabaluk lakoi to senga’, tae’mo
nama’din ulla’bakki,
21 sangadinna iatu pa’lak iato,
ke tilendokmi lan taun Yobel, la
dipamaindan lako PUANG, susitu pa’lak
dipa’pemalii, anna poapai to minaa.
22 Iake napamaindananni PUANG tu
misa’ pa’lak naalli, tu tangia pa’lak
mana’na,
23 iatu doi’ dianggaranni la naiaran to
minaa sae lako taun Yobel, anna sorongi
te doi’ dianggaranni to allo iato, butung
misa’ apa dipamaindanan PUANG.
24 Iake taun Yobel la dipasule tu pa’lak
lako to dinii unnallii, iamotu lako to
umpomana’i tu padang iato.
25 Iatu mintu’ dianggaranni la situru’
sikele’ lan inan maindan, iamotu
duangpulo gera, ke sangsikele’i.
26 Apa iatu mintu’ anak bunga’na
patuoan, tu belanna anak bunga’na,
iamoto napoapai PUANG, moi misa’ tau
da napamaindanni tu iannato, la sapi la

domba sia bembe’; iatu iannato apanNa PUANG.
27 Apa iatu mintu’ patuoan maruttak,
sipatu dila’bak sitinaya dianggaranni
anna dirangnganni pissan taa
pellimanna, sia iake tae’i nadila’bak,
ma’din dibaluk sitinaya dianggaranni.
28 Apa iatu mintu’ apa napa’pemalian tau
lako PUANG dio mai mintu’ apanna la tau
ba’tu patuoan ba’tu padang, moi misa’
tae’ nama’din dibaluk, ba’tu dila’bak;
iatu mintu’ dipemalianna, iatu iannato
tarru’ maindan lako PUANG.
29 Iatu mintu’ dipopepayuan, iamotu
pepayuammo dio lu to lino, moi misa’
tae’ nama’din dila’bak; manassa inang la
dipatei.
30 Mintu’ tu sangtaan sangpulona bura
padang, iamotu polean padang sia
mintu’ bua kayu, iamo apanNa PUANG;
iatu iannato maindan lako PUANG.
31 Apa iake den misa’ tau la ulla’bak
sangtaan sangpulona bura padang, la
narangnganni pissan taa pellimanna.
32 Mintu’ sangtaan sangpulona sapi ba’tu
domba sia bembe’, tu lendu’ diongna
lu tekken, iatu sangtaan sangpulona,
iamoto tu maindan lako PUANG.

33 Da natiroi tau tu melona ba’tu
kadakena sia da napasituka’i; iake den
tau umpasituka’i, manassa iate patuoan
sia iatu tuka’na la maindan lako PUANG:
tae’ nama’din dila’bak.
34 Iamote tu pepasan Napa’bengan
PUANG lako Musa dao buntu Sinai, la
naparampo lako to Israel.

KADIBILANGAN

Kadibilanganna surodadunna to Israel

1:1-54

1 [1] Ma’kadami tu PUANG lako Musa lan
padang pangallaran Sinai, lan Tenda
Kasitammuan, tonna allo bunga’na bulan
ma’penduan lan taun ma’penduanna
mangkanna tassu’ tu tau iato mai lan
mai tondok Mesir, Nakua:
[2] Alai tu bilanganna mintu’ kasirampunan
to Israel unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilangan sanganna,
iamotu mintu’ muane, simisa’-misa’i,
[3] randuk dio mai duangpulo taunna ba’tu
la’bi, iamotu mintu’nato la lao parari lan
Israel; iko sola Harun la unnia’i unturu’
tuntunan surodadunna.
[4] Anna tunduikomi misa’ tau ke simisa’oi
suku, iamotu pekaamberan lan mintu’
rapunna.

5 Inde sia tu sanganna muane la
untunduikomi, iamotu dio mai Ruben
disanga Elizur, anakna Syedeur;
6 dio mai Simeon disanga Selumiel,
anakna Zurisyadai;
7 dio mai Yehuda disanga Nahason,
anakna Aminadab;
8 dio mai Isakhar disanga Netaneel,
anakna Zuar;
9 dio mai Zebulon disanga Eliab, anakna
Helon;
10 dio mai anakna Yusuf, iamotu dio mai
Efraim disanga Elisama, anakna Amihud;
dio mai Manasye disanga Gamaliel,
anakna Pedazur;
11 dio mai Benyamin disanga Abidan,
anakna Gideoni;
12 dio mai Dan disanga Ahiezer, anakna
Amisyadai;
13 dio mai Asyer disanga Pagiel, anakna
Okhran;
14 dio mai Gad disanga Elyasaf, anakna
Rehuel;
15 dio mai Naftali disanga Ahira, anakna
Enan.
16 Iamoto tu la ditambai dio mai
kasirampunan, iamotu arungna suku

nene’na; iatu tau iato mai pekaamberan
lan pa’rapuan to Israel.
17 Attu iato natambaimi Musa sia Harun
tu to disa’bu’ sanganna anna solanni,
18 sia natambai ma’misa tu mintu’
kasirampunan tonna allo bunga’na
bulan ma’penduan, pada bendan unturu’
pa’rapuan sia rapu, situru’ bilangan
sanganna, randuk dio mai siduangpulo
taunna ba’tu la’bi, simisa’-misa’i,
19 susitu Napepasanan PUANG lako Musa.
Anna bilangi lan padang pangallaran
Sinai.
20 Iatu bati’na Ruben, pa’bunga’na
Israel, iamotu, lanto mimi’na unturu’
pa’rapuanna sia rapunna, situru’ bilangan
sanganna simisa’-misa’i, mintu’ muane,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari,
21 mintu’ tu iaranna suku Ruben
patangpulo nnannan sa’bu llimaratu’.
22 Iatu bati’na Simeon, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna situru’ bilangan sanganna
simisa’-misa’i, mintu’ muane, randuk
dio mai siduangpulo taunna ba’tu la’bi,
mintu’nato la lao parari,

23 mintu’ tu iaranna suku Simeon
limangpulo ngkasera sa’bu ntalluratu’.
24 Iatu bati’na Gad, iamotu lanto mimi’na
unturu’ pa’rapuanna sia rapunna,
situru’ bilangan sanganna, randuk dio
mai siduangpulo taunna ba’tu la’bi,
mintu’nato la lao parari,
25 mintu’ tu iaranna suku Gad patangpulo
llima sa’bu nnannanratu’ llimangpulo.
26 Iatu bati’na Yehuda, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilangan sanganna,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari,
27 mintu’ tu iaranna suku Yehuda
pitungpulo nna’pa’ sa’bu nnannanratu’.
28 Iatu bati’na Isakhar, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilangan sanganna,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari.
29 Mintu’ tu iaranna suku Isakhar,
limangpulo nna’pa sa’bu nna’pa’ratu’.
30 Iatu bati’na Zebulon, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilangan sanganna,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari.

31 Mintu’ tu iaranna suku Zebulon limang
pulo mpitu sa’bu nna’pa’ratu’.
32 Dio mai anakna Yusuf iamotu bati’na
Efraim, iamotu mai lanto mimi’na
unturu’ pa’rapuanna sia rapunna, situru’
bilangan sanganna, randuk dio mai
siduangpulo taunna ba’tu la’bi, mintu’na
to la lao parari.
33 Mintu’ tu iaranna suku Efraim
patangpulo sa’bu llimaratu’.
34 Iatu bati’na Manasye, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilanganna sanganna,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari.
35 Mintu’ tu iaranna suku Manasye
tallungpulo ndua sa’bu nduaratu’.
36 Iatu bati’na Benyamin, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia rapunna
situru’ bilangan sanganna randuk dio
mai siduang pulo taunna ba’tu la’bi,
mintu’nato la lao parari.
37 Mintu’ tu iaranna suku Benyamin
tallungpulo llima sa’bu nna’pa’ratu’.
38 Iatu bati’na Dan, iamotu lanto mimi’na
unturu’ pa’rapuanna sia rapunna
situru’ bilangan sanganna, randuk dio

mai siduangpulo taunna ba’tu la’bi,
mintu’nato la lao parari.
39 Mintu’ tu iaranna suku Dan annan
pulona ndua sa’bu mpituratu’.
40 Iatu bati’na Asyer, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilangan sanganna,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari.
41 Mintu’ tu iaranna suku Asyer
patangpulo mmisa sa’bu llimaratu’.
42 Iatu bati’na Naftali, iamotu lanto
mimi’na unturu’ pa’rapuanna sia
rapunna, situru’ bilangan sanganna,
randuk dio mai siduangpulo taunna ba’tu
la’bi, mintu’nato la lao parari.
43 Mintu’ tu iaranna suku Naftali
limangpulo ntallu sa’bu nna’pa’ratu’.
44 Mintu’ tau iate naia’mo Musa sola
Harun sia arung to Israel, sangpulo dua
muane simisa’ ke sangrapuoi.
45 Iamote tu bilanganna to Israel, unturu’
rapunna randuk dio mai siduangpulo
taunna ba’tu la’bi, iamotu mintu’nato la
lao parari lan Israel,
46 iatu mintu’na tau iato annanratu’na
ntallu sa’bu limaratu’ llimangpulo.

47 Apa iatu mintu’ to Lewi unturu’ suku
nene’na tae’ naalai bilangan sola tau iato
mai.
48 Belanna susimote tu kadanNa PUANG
lako Musa, Nakua:
49 Ia manna tu suku Lewi tae’ mula
umbilangi sia da’ mualai tu bilanganna
dio lu mintu’ to Israel.
50 Sangadinna la mupatage’i to Lewi tu
kema kasa’bian sia mintu’ pareanan
sia mintu’ tu dipakena; anna tau iato
umbullei tu kema sia mintu’ pareananna;
sia la untoe pentoeanna dio sia ma’tenda
untikui kema.
51 Iake la dipake’de’mi male tu kema,
anna rondonni to Lewi, sia iake la
dipatorroi tu kema la napabendan to
Lewi; apa minda-minda tu tang sipatu
urreke’i la mate dipongko.
52 Iatu mintu’ to Israel la umpabendan
tendana pantan dio to’ tendana sia
banderana, situru’ tuntunanna.
53 Apa iatu mintu’ to Lewi la umpabendan
tendana untikui kema kasa’bian,
da’ narampoi kare’dekan ara’ tu
kasirampunanna to Israel; iamoto anna
kampai to Lewi tu kema kasa’bian iato.

54 Susimoto napogau’ tu to Israel susi
tongan tu mangka Napepasanan PUANG
lako Musa, tu napogau’.

Inan diatoranni la umpabendan tendana suku to Israel

2:1-34

2 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
sola Harun Nakua:
2 Iatu mintu’ to Israel la pantan
umpabendan tendana dio to’ banderana
situru’ tu mai bate-bate rapunna; la
ma’tenda tu tau iato tiku lao sikambela
tu Tenda Kasitammuan.
3 Dio rampe matallona, tu dio kabu’tuan
allo, la nanii bendan banderana dio to’
tendana to Yehuda, situru’ tuntunanna.
Iatu arung bati’na Yehuda disanga
Nahason, anakna Aminadab.
4 Iatu tuntunan surodadunna, tu mangka
diia’, den pitungpulo nna’pa’ sa’bu
nnannanratu’na.
5 Dio sa’dena la nanii ma’tenda tu suku
Isakhar. Iatu arung bati’na Isakhar
disanga Netaneel, anakna Zuar.

6 Iatu tuntunan surodadunna, tu mangka
diia', den limangpulo nna'pa sa'bu
nna'pa'ratu'.
7 Sia iatu suku Zebulon: iamotu arung
bati'na Zebulon disanga Eliab, anakna
Helon.
8 Iatu tuntunan surodadunna, tu mangka
diia', den limangpulo mpitu sa'bu
nna'pa'ratu'.
9 Iatu mintu' mangkanna diia' dio
to' tendana to Yehuda den saratu'
karuapulona nnannan sa'bu nna'pa'ratu'
situru' tuntunanna. Tau iato mai la ke'de'
dolo.
10 Iatu bandera dio to' tendana Ruben la
dio rampe lo'na lu situru' tuntunanna.
Iatu arung bati'na Ruben disanga Elizur,
anakna Syedeur.
11 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia', den patangpulo nnannan
sa'bu llimaratu'.
12 Dio sa'dena la nanii ma'tenda tu suku
Simeon. Iatu arung bati'na Simeon
disanga Selumiel, anakna Zurisyadai.
13 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia', den limangpulo ngkasera
sa'bu ntalluratu'.

14 Sia iatu suku Gad; iamotu arung
bati'na Gad disanga Elyasaf, anakna
Rehuel.
15 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia', den patangpulo llima sa'bu
nnannanratu' llimangpulo.
16 Iatu mintu' mangkanna diia' dio
to' tendana to Ruben, den saratu'
limangpulo mmisa sa'bu nna'pa'ratu'
limangpulo situru' tuntunanna. Tau iato
mai la ma'penduan ke'de'.
17 Iatu Tenda Kasitammuan, tu natikui
to' tendana to Lewi, la dipake'de' male
dio tangngana to' tenda iato; susitu to
umpabendan tendana, la susi dukato
ke'de' male, pantan dio to' inanna
unturu' banderana.
18 Iatu bandera dio to' tendana Efraim
situru' tuntunanna la dio rampe
matampu'. Iatu arung bati'na Efraim
disanga Elisama; anakna Amihud.
19 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia', den patangpulo sa'bu
llimaratu'.
20 Dio sa'dena nanii tu suku Manasye.
Iatu arung bati'na Manasye disanga
Gamaliel, anakna Pedazur.

21 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia', den tallungpulo nduang
sa'bu nduaratu'.
22 Sia iatu suku Benyamin; iatu arung
bati'na Benyamin disanga Abidan,
anakna Gideoni.
23 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia' den tallungpulo llima sa'bu
nna'pa'ratu'.
24 Iatu mintu' mangkanna diia' dio to'
tendana to Efraim, den saratu' karua
sa'bu ssaratu' situru' tuntunanna. Tau
iato mai la ma'pentallun ke'de' male.
25 Iatu bandera dio to' tendana Dan la
dio rampe daanna lu situru' tuntunanna.
Iatu arung bati'na Dan disanga Ahiezer,
anakna Amisyadai.
26 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia' den annanpulona ndua
sa'bu mpituratu'.
27 Dio sa'dena nanii ma'tenda suku
Asyer. Iatu arung bati'na Asyer disanga
Pagiel, anakna Okhran.
28 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia' den patangpulo mmisa
sa'bu llimaratu'.

29 Sia iatu suku Naftali. Iatu arung
bati'na Naftali disanga Ahira, anakna
Enan.
30 Sia iatu tuntunan surodadunna, tu
mangka diia' den limangpulo ntallu sa'bu
nna'pa'ratu'.
31 Iatu mintu' mangkanna diia' dio to'
tendana to Dan, den saratu' llimangpulo
mpitu sa'bu nnannanratu'. Tau iato mai
la ma'katampakanna ke'de' male situru'
banderana.
32 Iamote tu mintu' to diia' dio mai
to Israel unturu' rapunna; iatu mintu'
mangkanna diia' dio to' tenda situru'
tuntunanna, den annan ratu' ntallu sa'bu
limaratu' limangpulo.
33 Apa iatu to Lewi tae' nadipasiia' to
Israel, susitu mangka Napepasanan
PUANG lako Musa.
34 Napogau'mi to Israel susito; susi
tongan tu mangka Napepasanan
PUANG lako Musa, naturu'mo,
iamotu umpabendan tendana unturu'
banderana, sia pantan ke'de'mo male
situru' pa'rapuanna, dio lu rapunna.

Diona to Lewi

3:1–4:49

3 1 Inde sia tu bati'na Harun sola Musa,
tonna sipa'kada PUANG tu Musa dao
buntu Sinai.
2 Iamote tu sanganna anakna Harun: iatu
pa'bunga'na disanga Nadab, namane
Abihu, Eleazar na Itamar.
3 Iamote tu sanganna anakna Harun,
iamotu to minaa dibolloi minna' tu
mangka natokko la untoe pentoean to
minaa.
4 Apa iatu Nadab sola Abihu mate dio
oloNa PUANG dio padang pangallaran
Sinai, tonna pennoloan api tang sipatu
dio oloNa PUANG, natae' anakna sola
duai. Mangkato iatu Eleazar sola Itamar
untoe pentoean to minaa, tonna tuopa
Harun, ambe'na.
5 Ma'kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
6 Suai tu suku Lewi ma'pampangan sia
popennoloi dio olona to minaa Harun,
anna kamayai tu Harun,
7 sia la nakarang tu apa dipatageranni
untundui Harun sia untundui mintu'
kasirampunan dio olona Tenda

Kasitammuan, belanna untoe pentoean
sikandappi’ kema.
8 Iatu tau iato mai la ungkampai tu
mintu’ pareananna Tenda Kasitammuan,
sia ungkarangi tu apa dipatageranni
untundui to Israel, belanna untoe
pentoean sikandappi’ kema.
9 La musorong tu to Lewi lako Harun
sia anakna; dio mai mintu’ to Israel la
dipa’benganmo lako Harun tang naola
kada.
10 Apa lako Harun sia iatu mai anakna
la mupasan anna toei tu pentoean
to minaa; minda-minda tang sipatu
anna reke’i tu pentoean iato, la mate
dipongko.
11 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
12 Manassa iatu Aku, Kualamo tu to
Lewi dio mai mintu’ to Israel la ussonda
mintu’ anak pa’bunga’na to Israel, tu
bunga’na urrubak pa’tambukan indo’na,
kumua na iatu to Lewi taungKu,
13 belanna mintu’ anak pa’bunga’
taungKu nasang. IatongKu pata’pai lima
tu mintu’ anak pa’bunga’ lan tondok
Mesir, Kupamarimbanganan Kaleku tu
mintu’ anak pa’bunga’ lan Israel la tau

la olo’-olo’; apangKu nasang; Akumo tu PUANG.
14 Ma’kadami tu PUANG lako Musa lan
padang pangallaran Sinai, Nakua:
15 Ia’i tu to Lewi situru’ rapunna sia
pa’rapuanna, iamotu muane, randuk dio
mai to sisangbulan sia la’bi, la muia’
nasang.
16 Naia’mi Musa tu tau iato mai unturu’
parentaNa PUANG, susitu mangka
Napasananni.
17 Inde sia tu sanganna anakna Lewi,
iamotu Gerson, Kehat na Merari.
18 Inde sia tu sanganna anakna Gerson
situru’ pa’rapuanna, iamotu Libni na
Simei.
19 Na iatu anakna Kehat situru’
pa’rapuanna, iamotu Amram, Yizhar,
Hebron na Uziel.
20 Na iatu anakna Merari situru’
pa’rapuanna, iamotu Mahli na Musi.
Iamote tu pa’rapuanna to Lewi unturu’
rapunna.
21 Iatu pa’rapuanna to Libni sia to
Simei naala bilanganna Gerson; iamotu
pa’rapuanna to Gerson.
22 Iatu mangkanna diia’ situru’
bilanganna mintu’ muane randuk dio mai

to sisangbulan sia la’bi, den pitung sa’bu llimaratu’.
23 Iatu pa’rapuanna to Gerson ma’tenda
dio boko’ kema dio rampe matampu’.
24 Iatu pekaamberanna to Gerson
disanga Elyasaf, anakna Lael.
25 Diona tu Tenda Kasitammuan la kema
la iatu tenda natu’gunmo to Gerson tu
papana sia kulambu dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan,
26 sia tenda tarampak sia iatu kulambu
dio to’ ba’ba tarampak, tu untikui kema
sia inan pemalaran, sisola ulangna,
situru’ tu mintu’ apa sipatu dipogau’ dio.
27 Iatu pa’rapuanna to Amram, to Yizhar,
to Hebron na to Uziel naala bilanganna
Kehat; iamote tu pa’rapuanna to Kehat.
28 Iatu mangkanna diia’ situru’
bilanganna mintu’ muane randuk dio
mai to sisangbulan sia la’bi, den karua
sa’bunna nnannanratu’; iatu tau iato mai
untu’gunmo apa maindan.
29 Iatu mintu’ pa’rapuan to Kehat
ma’tenda sipeupu’ kema rampe lo’na lu.
30 Iatu pekaamberanna mintu’ pa’rapuan
to Kehat disanga Elisafan, anakna Uziel.
31 Iatu tau iato untu’gun patti, meda,
tongkonan palita, mintu’ inan pemalaran

sia mintu’ pareanan maindan, tu dipake
umpogau’ kamenomban, kulambu sia
mintu’ apa sipatu dipogau’ dio.
32 Iatu pangulu lompona to Lewi, disanga
Eleazar, anakna to minaa Harun, tu
umpetayanni nasang tau untu’gunni tu
apa maindan.
33 Iatu pa’rapuanna Mahli sia Musi naala
bilanganna Merari.
34 Iatu mangkanna diia’ situru’
bilanganna mintu’ muane randuk dio
mai to sisangbulan sia la’bi, den annan
sa’bunna nduaratu’.
35 Na iatu pekaamberanna mintu’
pa’rapuan to Merari disanga Zuriel,
anakna Abihail. Tau iato mai ma’tenda
sipeupu’ kema rampe daanna lu.
36 Iatu to Merari dipatu’gunni papan
kema, pesa’pi’na, lentongna, lette’na
mintu’ pareananna sia mintu’ apa sipatu
dikarang dio,
37 sia iatu lentong dio tarampak tiku lao,
sia iatu lette’na, tangki’na sia ulangna.
38 Iatu to la ma’tenda dio tingayona kema
dio rampe matallo, dio tingayona Tenda
Kasitammuan rampe dio kabu’tuan allo,
iamotu Musa sola Harun sia anakna,
tu untu’gun inan maindan ussonda to

Israel; apa minda-minda tu tang sipatu urreke’ inan maindan, manassa la mate dipongko.
39 Iatu mangkanna diia’ situru’ bilanganna mintu’ muane randuk to sisangbulan sia la’bi, den duangpulo ndua sa’bu.
40 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua:
Ia’i tu mintu’ muane pa’bunga’na to Israel randuk dio mai to sisangbulan sia la’bi, sia patamai sura’ tu bilanganna sanganna tau iato.
41 Sia la mualanNa’ tu to Lewi, la ussonda mintu’ pa’bunga’na to Israel – Akumo tu PUANG – sia ia duka tu patuoanna to Lewi la ussonda mintu’ anak bunga’na patuoanna to Israel.
42 Naia’mi Musa, susitu Napasananni PUANG, tu mintu’ pa’bunga’na to Israel.
43 Iatu mintu’ muane pa’bunga’ situru’ bilangan sanganna, randuk dio mai to sisangbulan sia la’bi, iatonna diia’mo manassamo duangpulo ndua sa’bu nduaratu’ mpitungpulo ntallu.
44 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua:

45 Alami tu to Lewi ussonda mintu’ anak
pa’bunga’na to Israel, susi duka tu
patuoanna to Lewi ussonda patuoanna,
kumua na iatu to Lewi mendadi taungKu:
Akumo tu PUANG.
46 Iatu doi’ pangla’bakna duaratu’
pitungpulo ntallu anak pa’bunga’na to
Israel, tu losong na bilanganna to Lewi,
47 iatu doi’ pangla’bak iato la muala
silima sikele’ ke misa’oi tau, situru’ sikele’
maindan; iatu sikele’ iato duangpulo
gera.
48 Na iatu doi’ iato la mupa’bengan lako
Harun sia lako anakna, dipangla’bakan
tu tau losong na bilanganna to Lewi.
49 Naalami Musa tu doi’ pangla’bakna tu
tau losong na bilanganna tu to nala’bak
to Lewi.
50 Naalami tu doi’ iato dio mai anak
pa’bunga’na to Israel, sangsa’bu
ntalluratu’ annan pulona llima sikele’,
situru’ sikele’ maindan.
51 Napa’benganmi Musa tu doi’
pangla’bak iato lako Harun sia lako
anakna unturu’ parentaNa PUANG, susitu
mangka Napepasanan PUANG lako Musa.

4 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sia
lako Harun, Nakua:

2 Alami tu bilanganna to Kehat dio lu to
Lewi, situru' pa'rapuanna sia rapunna,
3 randuk dio mai tallungpulo taunna sia
la'bi sae lako limangpulo taunna, iamotu
pantan sipatu mengkarang la ungkarang
pentoean lan Tenda Kasitammuan.
4 Inde sia tu la natoe to Kehat lan Tenda
Kasitammuan, iamotu la untu'gun mintu'
apa tarru' maindan.
5 Iake la ke'de'mi dio mai to' tenda, iatu
Harun sola anakna la tama inan maindan,
anna popengkalaoi tu kulambu pererung,
anna samboi tu patti kasa'bian.
6 Namane ussamboi kuli' taka', namane
ussamboi sampin lango-lango massang,
sia napalakoi kayu pebulle.
7 La nasamboi duka sampin lango-
lango tu meda nanii roti dipennoloan,
napatorroi dao piring, dolong-dolong,
balubu sia sere' dipa'bolloan; sia roti
dipatontong bang, la torro dao.
8 Mangkato namane unnampa'i sampin
karamisi, sia nasamboi kuli' taka', sia
napalakoi kayu pebulle.
9 Sia la naala tu sampin lango-lango,
anna samboi tu tongkonan palita tu
dipadukku sola palitanna, pesipi'na, inan

pa’pa’deanna sia mintu’ pa’minnakanna,
tu dipake dio pengkarang iato.
10 Iatu tongkonan palita sola mintu’
pareananna napatorro dao kuli’ taka’,
namane umpadaoi bullean.
11 Iatu inan pemalaran bulaan la
naampa’i sampin lango-lango, namane
ussamboi kuli’ taka’, sia napalakoi kayu
pebulle.
12 Mangkato la naala tu mintu’ pareanan
kamenomban tu dipake menomba lan
inan maindan, anna padaoi sampin
lango-lango sia nasamboi kuli’ taka’, sia
napadao bullean.
13 Napa’dii tu au dao tu inan pemalaran
namane unnampa’i sampin lango-lango
makaseda,
14 sia la napadao tu mintu’ pareananna,
tu dipake lan pentoean iato, iamotu
mai peroyan, petossok, pesodok, inan
pa’pi’pikan, sia mintu’ pareananna inan
pemalaran, anna ampa’i kuli’ taka’ sia
napalakoi kayu pebulle.
15 Iake la ke’de’mi tu tau dio mai to’
tenda sia iake mangkami tu Harun sola
anakna ussamboi tu apa maindan sia
mintu’ pareanan maindan, namane
tama tu to Kehat la umbullei; apa da’

narumbui tu apa maindan iato, kumua
da’ namate tu tau iato. Iate pareananna
Tenda Kasitammuan sipatu nabulle to
Kehat.
16 Iatu Eleazar, anakna to minaa Harun
la untu’gun minna’ dipatama inan palita,
dupa busarungngu’, kande dipemalaran
kiallo-kiallo sola minna’ dipa’tokkoan;
la natu’gun nasang tu mintu’ kema sia
mintu’ apa lan, la apa maindan la iatu
pareananna.
17 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sia
Harun, Nakua:
18 Kanandai tonganni tu suku
pa’rapuanna Kehat, da nadisabu’i
dio mai to Lewi.
19 Apa la mipogau’ te iannate lako tau
iato mai, kumua anna marendeng, da’
namate, ke la urreke’i tu apa tarru’
maindan.
La tama tu Harun sola anakna
umpadulluanni inan, la nanii sipatu
pantan mengkarang ba’tu mamulle.
20 Apa da’ natama tu tau iato mai,
naurungan untiroi tu apa maindan, moi
sattu’ri, belanna manassa la mate.
21 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:

22 Alami tu bilanganna to Gerson situru’
tu mai rapunna sia pa’rapuanna,
23 randuk dio mai tallungpulo taunna
sia la’bi sae lako limangpulo taunna, la
muia’, iamotu pantan sipatu mengkarang
la ungkarang pentoean lan Tenda
Kasitammuan.
24 Iamote tu pentoeanna pa’rapuanna to
Gerson, tu sipatu la natoe sia la nabulle.
25 La nabulle tu mintu’ tenda pererungna
kema sia iatu Tenda Kasitammuan sia
iatu pesambona sia iatu pesambo kuli’
taka’, ussamboi dao mai sia iatu kulambu
dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan,
26 sampin pererungna tarampak sia
kulambu babangan tama tarampak,
tu untikui kema sia inan pemalaran,
situang ulangna sia mintu’ pareanan
kamenomban; sia mintu’ tu apa dipake
dio, la natoe nasang tau iato.
27 Situru’ parentana Harun sia anakna la
natoe to Gerson tu mintu’ pentoeanna,
tu mintu’ la nabullena sia mintu’ la
natoena; la mipatiroan nasang tu apa
dipatanggunganni, iamotu mai apa la
nabulle.
28 Iamote tu pentoeanna pa’rapuanna to
Gerson dio Tenda Kasitammuan sia iatu

apa sipatu natoe tau iato mai, napenniroi
Itamar, anakna to minaa Harun.
29 Iatu mai to Merari la muia’ situru’
pa’rapuanna sia rapunna,
30 randuk dio mai tallungpulo taunna
sia la’bi sae lako limangpulo taunna, la
muia’, iamotu pantan sipatu mengkarang
la ungkarang pentoean, dio Tenda
Kasitammuan.
31 Iamote tu sipatu la natoe tu apa
dibulle, tu mintu’ pentoeanna dio Tenda
Kasitammuan, iamotu mai papanna
kema, pesa’pi’na, lentongna, sia lette’na,
32 iatu lentongna tarampak tiku lao
situang lette’, petangki’ sia ulang, mintu’
tu pareananna sia mintu’ apa dipogau’
dio. La misangai tu mintu’ pareanan, tu
sipatu nabulle.
33 Iamote tu pentoeanna pa’rapuanna to
Merari situru’ mintu’ pentoean dio Tenda
Kasitammuan tu napenniroi Itamar,
anakna to minaa Harun.
34 Naia’mi Musa sola Harun sola
pangulu kasirampunan to Kehat situru’
pa’rapuanna sia rapunna,
35 randuk dio mai tallungpulo taunna sia
la’bi sae lako limangpulo taunna, iamotu

pantan sipatu mengkarang la ungkarang
pentoean dio Tenda Kasitammuan.
36 Iatu mangkanna diia’ situru’
pa’rapuanna, den duangsa’bu pituratu’
llimangpulo.
37 Iamote tu mintu’ to diia’ dio mai
pa’rapuanna to Kehat, iamotu mintu’ to
untoe pentoean dio Tenda Kasitammuan,
tu mangka naia’ Musa sola Harun unturu’
parentana PUANG tu nalopian Musa.
38 Iatu mangkanna diia’ dio mai to
Gerson situru’ pa’rapuanna sia rapunna,
39 randuk dio mai tallungpulo taunna sia
la’bi sae lako limangpulo taunna, iamotu
pantan sipatu mengkarang la ungkarang
pentoean dio Tenda Kasitammuan,
40 iatu mintu’ mangkanna diia’
situru’ pa’rapuanna sia rapunna, den
duangsa’bu annan ratu’ ntallungpulo.
41 Iamote tu mintu’ to diia’ dio mai
pa’rapuanna to Gerson, iamotu mintu’ to
untoe pentoean dio Tenda Kasitammuan,
tu mangka naia’ Musa sola Harun unturu’
parentaNa PUANG.
42 Iatu mangkanna diia’ dio mai
pa’rapuanna to Merari situru’
pa’rapuanna sia rapunna,

43 randuk dio mai tallungpulo taunna sia
la’bi sae lako limangpulo taunna, iamotu
pantan sipatu mengkarang la ungkarang
pentoean dio Tenda Kasitammuan,
44 iatu mintu’ mangkanna diia’ situru’
pa’rapuanna, den tallungsa’bu nduaratu’.
45 Iamote tu mintu’ to diia’ dio mai
pa’rapuanna to Merari, tu naia’ Musa
sola Harun unturu’ parentaNa PUANG
nalopian Musa.
46 Iatu mintu’ mangkanna diia’, tu
mangka naia’ Musa sola Harun sola
pangulunna to Israel situru’ pa’rapuanna
sia rapunna, iamotu to Lewi,
47 randuk dio mai tallungpulo taunna sia
la’bi sae lako limangpulo taunna, iamotu
pantan sipatu mengkarang la mentoe sia
la mamulle dio Tenda Kasitammuan,
48 iatu mintu’ mangkanna diia’, den karua
sa’bunna limaratu’ ngkarua pulona.
49 Situru’ tu parentaNa PUANG tu
nalopian Musa pantan dipasan tu tau
apa tu la natoe sia la nabulle, iamotu
to mangka diia’, susitu Napepasanan
PUANG lako Musa.

Pepasan diona to maruttak

5:1-4

5 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Pasanni tu to Israel,
2 kumua natassu’i dio mai to’ tenda tu
mintu’ to golenan sia mintu’ to nakasunni
nana ba’tu rara sia mintu’ to maruttak
belanna urrumbu apa mate.
3 La muane la baine la misua male; la
misua lako salianna to’ tenda, kumua
da’ naruttakki tu inan tendana, belanna
torroNa’ dio lu tau iato mai.
4 Attu iato napogau’mi to Israel susito,
anna suai male tu tau iato mai lako
salianna to’ tenda; napogau’mi to Israel
susitu mangka Napepasanan PUANG
lako Musa.

Atoran diona ussonda apa dipa’dean

5:5-10

5 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
6 Ma’kadako lako to Israel mukua: Iake
den misa’ muane ba’tu baine umpogau’
misa’ kasalan, tu napogau’ tolino, anna

potetei tang maruru’ lako PUANG,
naurunganni narua kasalan,
7 la naaku tu kasalan napogau’,
anna sondai tu mintu’ allinna tu apa
napoindan, narangnganni pissan taa
pellimanna, nasorongi sule lako to nanii
kaindanan.
8 Apa iake tae’i tu to mangla’bakna,
tu sipatu la nanii umpasulei tu
apa dipa’dean, naapa diindan iato
Napoapamo PUANG, anna pakei
to minaa, senga’ na iatu domba laki
pemala’ pengkalossoran, tu napemalaran
to minaa la umpadenanni kadiseroian
kasalan.
9 Iatu mintu’ pa’duruk dio mai pamengan
masero, tu nabaa to Israel lako to minaa,
la napoapamo to minaa.
10 Apa iatu pamengan masero pira la
napoapamo tu to umbaai; sangadinna ia
manna tu apa nasorong lako to minaa,
la napoapa to minaa.

Sukaran aluk diona muane umpangimburui bainena

5:11-31

11 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
12 Ma’kadako lako to Israel mukua: Iake
den misa’ bainena tau patengkan sia
tang maruru’ lako muanena,
13 anna sangampa’ misa’ muane senga’,
apa tae’ naissanni muanena, belanna
membuni bang urruttakki kalena sia tae’
to ussa’bii tu gau’na sia tae’ diapparan.
14 Anna re’dek tu ara’na muane iato,
anna mangimburu lako bainena, ke
naruttakki tu kalena ba’tu iake re’dekki
tu ara’na muane iato, namangimburu
lako bainena, moi anna tae’ naruttakki
kalena tu baine iato,
15 la nasolan tu bainena umpennoloi to
minaa anna pennoloan duka pemala’
tu la napopemala’ bainena, pissanna
taa sangpulona epa ta’pung dalle
sisikan, tu tae’ nadibolloi minna’
sia tae’ nadiparokkoi dupa, belanna
iamoto tu kande dipemalaran diona
kapangimburuan, iamotu pemala’

kapengkilalan, umpakilalai tu diona kakadakean.
16 Anna suai to minaa mengkareke’ sia umpopennoloi dio oloNa PUANG.
17 La naala to minaa tu uai masero lan busso litak sia la naala to minaa tu barra’-barra’ diong sali anna patamai lan to’ uai iato.
18 Ianna mangkamo to minaa umpopennoloi tu baine iato dio oloNa PUANG, la naserangan tu beluakna baine iato, anna parokkoi limanna tu pemala’ kapengkilalan, iamoto tu kande dipemalaran diona kapangimburuan, anna lan limanna to minaa la nanii tu uai mapai’, tu umpaden tampak ropu.
19 La nasumpa to minaa tu baine iato, anna ma’kada lako nakua: Iake tae’ siai muane senga’ musangamparan sia tae’ muruttakki kalemu unnola boko’ muanemu, la torro marampa’ko dio mai te uai mapai’, tu umbaa tampak ropu.
20 Apa iake tonganko unnola boko’ muanemu sia urruttakki kalemu, belanna muane senga’ musangamparan,
21 – la nasumpa to minaa tu baine iato misa’ sumpa umpaden tampak ropu, anna ma’kada tu to minaa lako baine

iato nakua: La Napadadiko PUANG
misa’ tampak ropu sia sapuan pala’
dio lu bangsamu, anNa pamarangkei
PUANG tu pupummu, Napakambangi tu
tambukmu.
22 Belanna uai iate, tu umpaden tampak
ropu, la rampo tama ba’tengmu
la umpakambang tambukmu sia
umpamarangke pupummu. La mebali tu
baine iato nakua: Amin, amin.
23 Mangkato la nasura’ to minaa tu mintu’
sumpa iate lan sanglamba’ karattasa’,
anna basei pole’i uai mapai’ iato,
24 sia la nasua tu baine iato unniru’i tu
uai mapai’, tu umpaden tampak ropu,
anna iatu uai umpaden tampak ropu
iato, napobannang rampo kamapairan
lan batang kalena.
25 La naala to minaa tu kande
dipemalaran diona kapangimburuan
dio mai limanna baine iato, namane
ussorong untarima sulei dio oloNa
PUANG, anna baai lako inan pemalaran.
26 La naala to minaa sangka’pan dio
mai kande dipemalaran dipopamengan
tanda kapengkilalan, natunui dio inan
pemalaran; namane umpairu’i tu baine
iato.

27 Ianna pairu’mi tu uai iato, iake
manassai urruttakki kalena sia tang
maruru’ lako muanena, iatu uai iato tu
umpaden tampak ropu, la napobannang
rampo kamapairan lan batang kalena,
naurunganni kambang tu tambukna
sia marangke tu pupunna, anna dadi
misa’ tampak ropu tu baine iato dio lu
bangsana.
28 Apa iake tae’i naruttakki kalena tu
baine iato, sangadinna masero dio mai
sala, manassa tae’ narampoi ukungan sia
ma’din kianak. 29 Iamote tu atoran diona
kamangimburuanna misa’ muane, ke
den misa’ baine unnola boko’ muanena
sia urruttakki kalena,
30 ba’tu iake den misa’ muane
napabaga kapangimburuanna, anna
tontong mangimburu lako bainena, la
napopennolo tu baine iato dio oloNa
PUANG, anna pogauranni to minaa tu
atoran iate.
31 Iatu muane la masero dio mai
sala, apa iatu baine la umpassanni tu
kakadakeanna.

Atoran diona nasirinNa PUANG Matua

6:1-21

6 [1] Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
[2] Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
kumua: Iake den misa’ tau, muane
ba’tu baine, mangallonan ma’iringanna,
iamotu mangallonan la dadi nasirinNa
Puang Matua, la umpamarimbangan
kalena lako PUANG,
[3] manassa la untoyangan kalena dio mai
uai anggoro’ sia pangiru’ mepamalango,
sia da’ nairu’i tu uai anggoro’ messu’mo
ba’tu pangiru’ mepamalango tu
messu’mo, sia da’ nairu’i moi misa’
pangiru’ dio mai bua anggoro’ sia
da’ nakandei tu bua anggoro’ la tang
marangkena la marangkena.
[4] Lan mintu’ attu nanii nasirinNa Puang
Matua da’ nakandei tu misa’ apa dio mai
garonto’ anggoro’ randuk dio mai lise’na
sae lako taru’-taru’na.
[5] Lan mintu’ attu nanii mangallonan
nasirinNa Puang Matua, tae’ na la
urrampoi piso peku’ku’ tu ulunna;
sae lako ganna’na tu allo nanii

umpamarimbangan kalena lako PUANG,
la masero sia la naeloran bang tu
beluakna tuo.
6 Lan mintu' attu nanii
umpamarimbangan kalena lako
PUANG, da' nareke'i tu to mate.
7 Da' naruttakki kalena, ke untoei batang
rabukna ambe'na ba'tu indo'na, ba'tu
siulu'na muane ba'tu siulu'na baine,
belanna iatu tanda nasirinNa Puang
Matua dao ulunna.
8 Lan mintu' attu nanii nasirinNa Puang
Matua, la masero dio oloNa PUANG.
9 Apa iake den misa' tau mate tang
dikapang-kapang dio sa'dena, anna
ruttakki tu beluakna, tanda nasirinNa
Puang Matua, la naku'ku'i tu ulunna,
ke allo kadipamaseroanna, ke allo
ma'pempitu la nanii ungku'ku'i.
10 Ianna allo ma'pengkarua la nabaa
tu da'dua bu'ku' ba'tu da'dua anak
dangan-dangan lako to minaa dio to'
ba'ba Tenda Kasitammuan.
11 La napemalaran to minaa tu misa'
diposuru' pengkalossoran na iatu
senga'na la dipopemala' ditunu pu'pu',
anna padenanni kadiseroian kasalan,
belanna kasalan untoe batang rabuk,

anna allo ia dukato la nanii umpamasero ulunna.
12 Anna pamarimbanganan polei PUANG tu attu nasirinNa Puang Matua, anna pennoloanni tu misa' domba sangtaunmo la diposuru' pangakuan sala; iatu attu dolo tang la dibilangmo, belanna iatu Kanasirinna maruttakmo.
13 Inde sia tu atoran diona nasirinNa Puang Matua, Iake ganna'mi tu allo nanii kanasirianna, manassa la disolan lako to' ba'ba Tenda Kasitammuan,
14 sia la napennoloan lako PUANG tu pemala'na, iamotu misa' domba sangtaunmo tu tang tattan la dipopemala' ditunu pu'pu' sia misa' domba birang sangtaunmo tu tang tattan la diposuru' pengkalossoran sia misa' domba laki tu tang tattan la dipopemala' kasalamaran,
15 sola misa' baka nanii roti tang diragii, tu ta'pung manisak digaraga, sia pa'ranggina dipasigerok minna' sia roti manipi' tang diragii, tu disapu' minna' sola kande dipemalaran tu tontong dipasisola sia iatu pemala' pantedok dipasisolanni.

16 La napennoloan to minaa tu iannato
dio oloNa PUANG, anna pemalaranni
tu suru' pengkalossoranna sia pemala'
ditunu pu'pu'na.
17 Mangkato la napemalaran tu domba
laki dipopemala' kasalamaran lako
PUANG sisola tu baka nanii roti tang
diragii; la napemalaran duka to minaa tu
kande dipemalaran tu tontong dipasisola
sia iatu pemala' pantedok dipasisolanni.
18 Naku'ku'imi to nasirinNa Puang Matua
tu beluak tanda nasirinNa Puang Matua
dio tingngo ba'ba Tenda Kasitammuan,
anna alai tu beluak tanda nasirinNa
Puang Matua, nabuangi tama to' api,
diongna lu pemala' kasalamaran.
19 La naala to minaa tu sepak dolona
domba laki iato, tu mangka ditollo' sia
misa' deppa tang diragii lan mai baka,
sia misa' deppa manipi' tang diragii,
anna parokkoi pala'na to nasirinNa
Puang Matua, ke mangkami naku'ku'i tu
beluak tanda nasirinNa Puang Matua.
20 Mangkato la nasorong natarima sule
to minaa te ianna te dio oloNa PUANG
susi pemala' disorong ditarima sule;
iamote tu maserona napotaa to minaa
sola tu dada disorong ditarima sule

sia pesesena tu dipamarimbangan.
Mangkato namane ma’din unniru’ uai
anggoro’ tu to nasirinNa Puang Matua.
21 Iamote tu atoranna to nasirinNa
Puang Matua. Iatu apa napopangallonan
la napemalaran lako PUANG tete dio
nasirinNa Puang Matua, senga’pi tu
ma’din napemalaran la’bi, la napogau’.
La napogau’ tu iannato, susitu allu’na
unturu’ atoranna nasirinNa Puang Matua.

Pa’passakkena to minaa

6:22-27

22 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
23 Ma’kadako lako Harun sia lako
anakna, mukua: Susimote tu kada la
mipassakkean to Israel:
24 Na PUANGmora umpamasakkekomi
sia ungkatirinnaikomi;
25 na PUANGmora umpaarrangikomi
lindoNa sia ungkaturu-turuikomi;
26 na PUANGmora umpatiroangkomi
lindo masokanNa sia umpasiriakomi
kamarampasan.

27 Susimoto iatu sangangKu la napatorro
dio lu to Israel, angKu pamasakkei tu
tau iato mai.

Pamengan pemala’
tonna dirara tu kema

7:1-89

7 1 Iatonna mangkamo tu Musa
umpabendan kema, allo ia dukato
naminnakki sia napamaindan sola
mintu’ pareananna. Naminnakki sia
napamaindan tu pareanan iato.
2 Mangkato nabaami arungna to Israel
tu pemala’na, iamotu pangulu rapunna;
tau iato mai arungna suku, iamotu
pangulunna tau dibilang.
3 Iatu tau iato mai umpennoloan
pamengan pemala’na dio olona PUANG,
iamotu annan kareta tu ditendai sia sapi
sangpulo dua; da’dua arung namisa’o
kareta, simisa’ arung nasimisa’o sapi;
anna baai dio tingo kema.
4 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
5 Tarima nasangmi te dio mai tau iato
mai, anna dipake dio pentoean dio Kema

Kasitammuan; sorongi lako to Lewi,
pantan sitinaya pentoeanna.
6 Natarimami Musa tu mintu' kareta sia
sapi iato anna sorongi lako to Lewi.
7 Da'dua kareta sia a'pa' sapi nasorong
lako to Gerson sitinaya pentoeanna,
8 sia a'pa' kareta sia karua sapi nasorong
lako to Merari, sitinaya pentoeanna, tu
napoissan Itamar, anakna Harun, to
minaa.
9 Apa iatu Kehat moi misa' tae' apa
nasoronganni, belanna tau iato mai
dipatage'i pentoean mintu' apa maindan
tu napassan.
10 Nabaa duka arung tu mai pamengan
lako tu inan pemalaran dirara, tonna
allo dinii umminnakki; nabaa arung tu
pamengan pemala'na dio tingo inan
pemalaran.
11 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: lan sangallo simisa' arung la
umbaa pamengan pemala'na lako inan
pemalaran dirara.
12 Iatu umbaa pamengan pemala'na
tonna allo bunga'na, iamo Nahason,
anakna Aminadab, lan mai suku Yehuda.
13 Iatu pamengan pemala'na misa'
pindan salaka, saratu' tallungpulo sikele'

timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan salaka pitungpulo sikele’ timbanganna, situru’ sikele’ maindan, ponno dua ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’, la dipokande dipemalaran;
14 sia misa’ dolong-dolong bulaan sangpulo sikele’ timbanganna ponno dupa diong;
15 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba laki sia misa’ domba sangtaunmo, dipopemala’ ditunu pu’pu’;
16 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’ pengkalossoran;
17 sia da’dua sapi, lima domba laki sia lima bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo dipopemala’ kasalamaran.
Mintu’nate iamo pamengan pemala’na Nahason, anakna Aminadab.
18 Iatonna allo ma’penduan Netaneel, anakna Zuar, arungna Isakhar, umbaa pamengan pemala’na.
19 Iatu pamengan pemala’na nabaa, iamotu misa’ piring salaka saratu’ tallungpulo sikele’ timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan salaka pitungpulo sikele’ timbanganna, situru’ sikele’ maindan, ponno dua ta’pung manisak,

tu dipasigerok minna’ la dipokande
dipemalaran,
20 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
21 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
22 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
23 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Netaneel,
anakna Zuar.
24 Iatonna allo ma’pentallun arungna to
Zebulon, disanga Eliab, anakna Helon.
25 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran,
26 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;

27 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
28 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
29 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Eliab, anakna
Helon.
30 Iatonna allo ma’penna’pa’ arungna to
Ruben, disanga Elizur, anakna Syedeur.
31 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
32 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
33 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala ditunu pu’pu’;
34 sia bembe’ laki la diposuru’
pengkalossoran;

35 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Elizur,
anakna Syedeur.
36 Iatonna allo ma’pellima arungna
to Simeon, disanga Selumiel, anakna
Zurisyadai.
37 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
38 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
39 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
40 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
41 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Selumiel,
anakna Zurisyadai.

42 Iatonna allo ma’pennannan arungna
to Gad, disanga Elyasaf, anakna Rehuel.
43 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
44 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
45 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
46 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
47 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Elyasaf,
anakna Rehuel.
48 Iatonna allo ma’pempitu arungna
to Efraim, disanga Elisama, anakna
Amihud.
49 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan

salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
50 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
51 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
52 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
53 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo,
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Elisama,
anakna Amihud.
54 Iatonna allo ma’pengkarua arungna
to Manasye, disanga Gamaliel, anakna
Pedazur.
55 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;

56 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
57 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
58 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
59 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo,
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Gamaliel,
anakna Pedazur.
60 Iatonna allo ma’pengkasera arungna
to Benyamin, disanga Abidan, anakna
Gideoni.
61 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
62 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;

63 sia misa’ sapi laki, misa’ domba laki sia
misa’ domba sangtaunmo dipopemala’
ditunu pu’pu’;
64 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
65 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Abidan, anak
Gideoni.
66 Iatonna allo ma’pessangpulo arungna
to Dan, disanga Ahiezer, anakna
Amisyadai.
67 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
68 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
69 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
70 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;

71 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Ahiezer,
anakna Amisyadai.
72 Iatonna allo ma’pessangpulomisa,
arungna to Asyer, disanga Pagiel, anakna
Okhran.
73 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna,
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
74 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
75 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
76 sia bembe’ laki misa’ la diposuru’
pengkalossoran;
77 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Pagiel,
anakna Okhran.

78 Iatonna allo ma’pessangpulo dua
arungna to Naftali, disanga Ahira,
anakna Enan.
79 Iatu pamengan pemala’na misa’
pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’
timbanganna sia misa’ pindan pa’pi’pikan
salaka pitungpulo sikele’ timbanganna’
situru’ sikele’ maindan, ponno dua
ta’pung manisak, tu dipasigerok minna’,
la dipokande dipemalaran;
80 sia misa’ dolong-dolong bulaan
sangpulo sikele’ timbanganna ponno
dupa diong;
81 sia misa’ anak sapi laki, misa’ domba
laki sia misa’ domba sangtaunmo
dipopemala’ ditunu pu’pu’;
82 sia bembe’ laki misa’, la diposuru’
pengkalossoran;
83 sia da’dua sapi, lima domba laki, lima
bembe’ laki sia lima domba sangtaunmo
dipopemala’ kasalamaran. Mintu’nate
iamo pamengan pemala’na Ahira,
anakna Enan.
84 Iamote tu pamengan lako inan
pemalaran dirara, tonna allo dinii
umminnakki, tu nasorong arung Israel,
iamotu sangpulo dua piring salaka,

sangpulo dua pindan salaka pa’pi’pikan, sangpulo dua dolong-dolong bulaan.
85 Simisa’ pindan salaka saratu’ tallungpulo sikele’ timbanganna, na pitungpulo, ke simisa’ pindan pa’pi’pikan; iatu mintu’ salakana pareanan iato den duangsa’bu nna’pa’ratu’ sikele’ situru’ sikele’ maindan.
86 Sia sangpulo dua dolong-dolong bulaan ponno dupa diong; simisa’ dolong-dolong sangpulo sikele’ timbanganna, situru’ sikele’ maindan; iatu mintu’ bulaanna dolong-dolong iato saratu’ duangpulo sikele’.
87 Iatu mintu’ patuoan dipopemala’ ditunu pu’pu’ den sangpulo dua anak sapi laki, sangpulo dua domba laki, sangpulo dua domba sisangtaunmo sola kande dipemalaran, tu tontong dipasisola; sia ia dukapa tu sangpulo dua bembe’ laki la diposuru’ pengkalossoran.
88 Iatu mintu’ patuoan dipopemala’ kasalamaran den duangpulo nna’pa’ anak sapi laki, annan pulona domba laki, annan pulona bembe’ laki sia annan pulona domba sisangtaunmo. Mintu’nate pamengan lako inan pemalaran dirara, tonna mangka diminnakki.

89 Iake tamaomi Tenda Kasitammuan tu
Musa la sipa'kada Puang, narangimi tu
misa' gamara, tu ma'kada lako kalena
dao mai tutu' pebase kasalan, tu dao
patti kasa'bian, dio alla'na karubion.
Susimoto tu Puang ma'kada lako kalena.

Diona tongkonan palita

8:1-4

8 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
2 Ma'kadako lako Harun sia kuanni,
mukua: Iake umparandanko palita,
sipatu tu pitu palita la parrang lu lako
tingo tongkonan palita.
3 Napogau'mi Harun susito; napadio
tingo tongkonan palita tu palitanna
susitu mangka Napepasanan PUANG
lako Musa.
4 Inde sia tu garaganna tongkonan
palita iato, iamotu bulaan pa'kombong
ditampa, la batangna la iatu bunganna,
situru' tu apa Napa'patuduan PUANG
lako Musa, susimoto tu tongkonan palita
mangka nagaragai.

Diona kaditokkoanna to Lewi

8:5-22

5 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
6 Tambai tu mintu’ to Lewi dio mai mintu’
to Israel ammu pamaseroi.
7 La mupogauran tu tau iato mai susite,
ke mupamaseroi, iamotu la mupi’pikki
uai pebase kasalan; mangkato la
naku’ku’i tu mintu’ kalena sia la
nabusukki tu mintu’ tamangkalena,
kumua nadipamasero.
8 La naala tau iato mai tu misa’ anak sapi
laki sola tu kande dipemalaran, tontong
dipasisola, iamotu ta’pung manisak,
dipasigerok minna’, sia la muala tu
misa’ anak sapi laki ma’penduanna, la
diposuru’ pengkalossoran.
9 Mumane ussuai tu to Lewi sae
mengkareke’ lako tingo Tenda
Kasitammuan, ammu tambai sae
sirampun tu mintu’ kasirampunan to
Israel.
10 Ammu suai tu to Lewi urreke’ oloNa
PUANG, na iatu mintu’ to Israel la
urremme’i tu to Lewi.

11 Sia iatu Harun la ussorong untarima
sule to Lewi susito pemala’ disorong
ditarima sule dio mai to Israel dio oloNa
PUANG, sia la dipamanassa tu tau iato la
untoe pentoeanNa PUANG.
12 Mangkato naremme’i to Lewi tu ulu
anak sapi laki iato sia la mupemalaran
tu misa’ diposuru’ pengkalossoran sia
iatu misa’ dipopemala’ ditunu pu’pu’
lako PUANG, la umpadenan kadiseroian
kasalan to Lewi.
13 Iatu mintu’ to Lewi la musolan dio
olona Harun sia dio olona anakna, sia
la musorong mutarima sule tu tau iato
susito pemala’ disorong ditarima sule
lako PUANG.
14 Susimoto la mupamarimbangan tu to
Lewi dio mai mintu’ to Israel, anna iatu
to Lewi Akumo tu Puangna.
15 Mangkato namane tama tu to Lewi la
untoe pentoean dio Tenda Kasitammuan;
susimoto la mupamasero tu tau iato
butung to pemala’ disorong ditarima
sule.
16 Belanna dio mai mintu’ to Israel la
disorong nasangmo tu tau iato mai lako
Kaleku. Tau iato mai Kualammo Kaleku
la ussondai tu mintu’ bunga’na urrubak

pa’tambukanna indo’na, iamotu mintu’
anak pa’bunga’na to Israel.
17 Belanna mintu’ anak pa’bunga’ dio
lu to Israel la dio mai tolino la dio mai
olo’-olo’ Akumo tu Puangna, belanna
iato allo Kunii ussabu’i tu mintu’ anak
pa’bunga’ dio tondok Mesir iatu tau iato
mai Kupamarimbangammo lako Kaleku.
18 Kualami tu to Lewi la ussonda mintu’
anak pa’bunga’ dio lu to Israel.
19 Iatu to Lewi dio mai mintu’ to Israel
Kusorongmo lako Harun sia lako anakna
la untoe pentoeanna to Israel dio
Tenda Kasitammuan sia la umpadenan
kadiseroian kasalan to Israel, kumua
da’ naruai kamandasan tu to Israel,
ke mengkareke’i tu to Israel lako inan
maindan.
20 Napogau’mi Musa sola Harun sia
mintu’ kasirampunan to Israel te
iannate lako to Lewi; susitu mangka
Napepasanan PUANG lako Musa diona to
Lewi, napogau’mi to Israel lako tau iato
mai.
21 Iatu to Lewi umpamasero kalena
dio mai kasalan sia nabusukki tu
tamangkalena, anna sorongi natarima
sule Harun tu tau iato mai susito pemala’

disorong ditarima sule dio oloNa PUANG,
sia napadenan kadiseroian kasalan tu
tau iato mai sia napamasero.
22 Mangkato tamami tu to Lewi la untoe
pentoeanna dio to’ Tenda Kasitammuan,
tu napa’patuduan Harun sola anakna.
Susitu mangka Napepasanan PUANG
lako Musa diona to Lewi, anna dipogau’
lako tau iato mai.

Attu pentoeanna to Lewi

8:23-26

23 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
24 Inde sia tu atoranna to Lewi: Iatu
mintu’ to siduangpulo llima taunna sia
la’bi sipatu la sae mengkarang diona
pentoean lan Tenda Kasitammuan.
25 Apa iake limangpulomi taunna,
tilendokmo tu tau iato mai dio mai
pentoean iato, tae’mo na la untoe
pentoeanna tu tau iato mai.
26 Moi anna ma’din siapa untundui
siulu’na untoe apa dipatanggungan tau
iato mai dio to’ Tenda Kasitammuan,
apa tae’mo na la untoe pentoeanna.

Susimoto tu la mupogauran to Lewi diona apa dipatanggunganni.

Pa’pasa ma’penduanna

9:1-14

9 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa lan
padang pangallaran Sinai lan taun
ma’penduan, tonna mangka tassu’ lan
mai tondok Mesir, tonna bulan bunga’na,
Nakua:
2 Iatu to Israel la umpogau’ Pa’pasa, ke
attu dipamanassanni.
3 Iake allo ma’pessangpulo a’pa’ bulan
iate, ke makaroenni, la mipogau’ tu
iannato lan attu dipamanassanni, situru’
tu mintu’ aluk dipondok dionato sia
mintu’ atoranna la mipogau’.
4 Mesuami Musa lako mintu’ to Israel la
umpogau’ Pa’pasa.
5 Napogau’mi tu Pa’pasa lan bulan
bunga’na tonna allo ma’pessangpulo
a’pa’ bulan iato, tonna makaroen,
lan padang pangallaran Sinai; susitu
mangka Napepasanan PUANG lako Musa,
napogau’ dukato Israel tu iannato.
6 Attu iato den tau naruttakki batang
rabuk, naurunganni tae’ nama’din

umpogau’ Pa’pasa allo iato; iamoto
nasae umpennoloi Musa sola Harun allo
iato.
7 Ma’kadami tu tau iato mai lako nakua:
Iatu kami naruttakkikan batang rabuk;
ma’apari angki digagai umpemalaran
pamengan pemala’ lako PUANG dio
lu mintu’ to Israel lan attu mangka
dipamanassa la umpogau’i to?
8 Ma’kadami Musa lako tau iato mai
nakua: Kampaipi sattu’, angku perangii
apa tu la Napasan PUANG diona kamu.
9 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua;
10 Pokadai te iannate lako to Israel,
kumua; Iake den misa’ tau naruttakki
batang rabuk ba’tu male lumio’ – iate
atoran iate la dipapatuangkomi, susi
duka bati’mi – la umpogauran duka
Pa’pasa PUANG.
11 Lan bulan ma’penduan lan allo
ma’pessangpulo a’pa’ ke makaroen, la
napogau’ tau iato mai tu iannato, sola
roti tang diragii sia rampa-rampa mapai’
la nakande tau iato mai.
12 Sia da’ nanannai tu torrona sae lako
melambi’na, sia moi misa’ bukunna da

nale’toi; susi nasangmoto dipondok tu diona Pa’pasa, la napogau’ tau iato.
13 Apa iatu tau masero sia tae’ namale lumio’, anna kasalangai umpogau’ Pa’pasa, la disabu’i tu tau iato dio mai bangsana, belanna tae’ napennoloanni tu pamengan pemala’ lako PUANG lan attu mangka dipamanassa lan umpogau’i to.
14 Iake denni to sae torro dio lu kalemi, tu la morai umpogauran Pa’pasa Puang, sipatu la napogau’ unturu’ apa dipondok diona Pa’pasa sia atoran dionato. Misa’ri tu atoran dipondokangkomi sola nasang, la to sae la iatu mai pa’tondokan.

Diona lentong gaun sia lentong api

9:15-23

15 Iatonna allo dinii umpabendan Kema, nasamboimi gaun tu Kema iato, iamotu Tenda Kasa’bian, tonna bongimo nasamboimi gaun tu Kema susito api ditiro sae lako melambi’.
16 Tontong bang susito; nasamboi gaun tu Kema iato, sia susito api ditiro ussamboi ke bongi.

17 Iake tiangka’omi tu gaun iato dao mai
Tenda, ke’de’omi tu to Israel, naumba
nanii torro tu gaun iato, inde dukato
nanii ma’tenda tu to Israel.
18 Tete dio parentaNa PUANG nake’de’
tu to Israel, sia tete dio parentaNa
PUANG anna ma’tenda; lan mintu’
attu nanii gaun dao kema iato, pada
duka masainnato nanii torro tu tau iato
ma’tenda dio.
19 Iake masai tu gaun torro dao Kema,
napogau’mi to Israel tu kamenomban
lako PUANG, tae’ namale len.
20 Sipissan-pissan tu gaun ba’tu pirang
allo torro dao Kema; ianna susito
ma’tenda tu tau unturu’ parentaNa
PUANG, sia tete dio parentaNa PUANG
nake’de’ tu tau iato.
21 Sipissan-pissan tu gaun torro randuk
dio mai makaroen sae lako melambi’;
ianna tiangka’ tu gaun ke melambi’,
ke’de’ duka tu tau; la allona la bonginna,
ianna tiangka’ tu gaun, la ke’de’ duka tu
tau.
22 Iake masai tu gaun torro dao Kema,
ba’tu duang allo, ba’tu sangbulan, ba’tu
masaipi, iatu to Israel torro ma’tenda,

tae’ nake’de’ len; apa iake tiangka’mi tu
gaun, namane ke’de’ tu tau iato.
23 Tete dio parentaNa PUANG, anna
ma’tenda tu tau iato sia tete dio
parentaNa PUANG, anna ke’de’ tu
tau iato; napogau’mi tu kamenomban
lako PUANG situru’ parentaNa PUANG
nalopian Musa.

Diona tarompe’

10:1-10

10 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
2 Garagangko kalemu da’dua tarompe’
salaka; panggaraga pa’kombong la
mugaragai, anna apa iato la mupake
untambai ma’misa tu kasirampunan sia
la umpake’de’i dio mai to’ tenda.
3 Iake napannonii tau tu da’dua tarompe’
pissan dipamurru’, la sangsaean tu
mintu’ kasirampunan lako kalemu, dio
to’ ba’ba Tenda Kasitammuan.
4 Iake napannonii tau tu misa’ tarompe’
pissan dipamurru’, la sangsaean tu
mintu’ arung lako kalemu, iamotu
pangulu suku to Israel.

5 Iake mupannonii misa’ tanda, la
ke’de’ tu mintu’ tuntunan, tu dio rampe
matallona to’ tenda iato.
6 Iake mupannonii tu tanda ma’penduan,
la ke’de’ tu mintu’ tuntunan, tu dio rampe
lo’na lu to’ tenda iato. La napannoni tau
tu misa’ tanda, ke la ke’de’mi.
7 Apa ianna ditambai sirampun tu
kombongan, pissanri dipamurru’, apa
iatu tanda tae’ na la dipannoni.
8 Iatu anakna Harun, iamotu to minaa la
umpannonii tu tarompe’; iamote tu misa’
atoran dipondokangkomi misiosso’i.
9 Sia iake lankomi tondokmi, milao
sirari tu uali urrussunkomi, attu iato
la mipannoni tu tarompe’ misa’ tanda;
tanda iato la umpakilalakomi dio
oloNa PUANG, Kapenombammi, ammi
dilendokan dio mai ualimmi.
10 Susi dukato ke allo kaparannuammi,
ke pa’maruasammi sia ke allo bunga’
sombona bulanmi, la mipannoni
tu tarompe’ pissan dipamurru’,
ke umpogau’komi pemala’ ditunu
pu’pu’ sia pemala’ kasalamaran; iatu
iannato la umpakilalakomi dio oloNa
Kapenombammi: Akumo tu PUANG,
Kapenombammi.

Iatu to Israel ke’de’ dio mai Sinai

10:11-36

11 Iatonna taun ma’penduan, lan bulan
ma’penduan, tonna allo ma’duangpulona
bulan iato, tiangka’mi tu gaun dao mai
Kema Kasa’bian.
12 Attu iato ke’de’mi tu to Israel dio mai
padang pangallaran Sinai unturu’ atoran
dipamanassa, na iatu gaun torro bang
lan padang pangallaran Paran.
13 Iamote tu pamulanna nanii ke’de’ tu
tau iato mai unturu’ parentaNa PUANG
nalopian Musa.
14 Iatu dolona ke’de’ iamotu banderana
to’ tenda to Yehuda situru’ tuntunanna;
na iatu pangulu tuntunan surodadunna
Yehuda iamotu Nahason, anakna
Aminadab.
15 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Isakhar iamotu Netaneel, anakna
Zuar.
16 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Zebulon iamotu Eliab, anakna
Helon.

17 Namane dirondonni tu Kema anna
ke’de’ tu mintu’ to Gerson sia to Merari
umbullei tu Kema.
18 Mangkato ke’de’mi tu banderana to’
tenda Ruben situru’ tuntunanna; iatu
pangulu tuntunan surodadunna Ruben
iamotu Elizur anakna Syedeur.
19 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Simeon iamotu Selumiel, anakna
Zurisyadai.
20 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Gad iamotu Elyasaf, anakna
Rehuel.
21 Namane ke’de’ tu to Kehat, tu umbulle
pareanan maindan; dipabendanmi tu
Kema, tonna tae’pa narampo tu tau iato.
22 Mangkato ke’de’mi tu banderana to’
tenda to Efraim situru’ tuntunanna: iatu
pangulu tuntunan surodadunna Efraim
iamotu Elisama, anakna Amihud.
23 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Manasye iamotu Gamaliel,
anakna Pedazur.
24 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Benyamin iamotu Abidan,
anakna Gideoni.
25 Iatu ma’katampakanna mintu’ to’
tenda ke’de’ iamotu banderana to’ tenda

to Dan situru' tuntunanna; iatu pangulu
tuntunan surodadunna Dan iamotu
Ahiezer, anakna Amisyadai.
26 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Asyer iamotu Pagiel, anakna
Okhran.
27 Iatu pangulu tuntunan surodadunna
suku to Naftali iamotu Ahira, anakna
Enan.
28 Susimoto tu atoran diona kake'deranna
to Israel situru' tuntunanna. Ke'de'mi tu
tau iato mai.
29 Ma'kadami tu Musa lako Hobab,
anakna Rehuel to Midian, matusanna
Musa, nakua: La malemokan lako
to' inan tu Napokadamo PUANG
diona a'ganna susite kumua: Aku la
ungkamaseangkomi; tamalemo sola,
angki pogau' kameloan lako kalemu,
belanna PUANGmo umpokadai tu melona
diona to Israel.
30 Apa mebalimi nakua: Tae' angku
male sola, sangadinna la sulena' lako
tondokku sia lako sangdadiangku.
31 Ma'kadami Musa nakua: Da'
mutampekanni, belanna mutandai
umba tu melona la tanii ma'tenda lan

te padang pangallaran, angki pomata lalanko.
32 Iake sisolaki' male, manassa iatu kameloan, tu Napogau' PUANG lako kaleki, la kiparampo duka lako kalemu.
33 Ke'de'mi tu tau dio mai buntunNa PUANG, anna male lan kalingkan tallung allo, na iatu patti basseNa PUANG dolo dio tingayona tau iato mai la undakaranni inan kapelayoan.
34 Iatu gaunNa PUANG daona lu tau iato, ke masiangi, ke ke'de'i tu tau iato mai dio mai to' tenda.
35 Iake ke'de'mi tu patti, ma'kadami tu Musa nakua: Ke'de'mokomi, o PUANG, kumua na iatu mintu' ualimMi tisambo'-sambo' sia iatu to ungkabiri'Komi mallai dio mai oloMi.
36 Na iake torromi, ma'kadami nakua: SulemoKomi, o PUANG, lako ma'pulo sa'bunna dio lu to Israel ma'sa'bu-sa'bu.

Api Naparampo PUANG

11:1-3

11 1 Den pissan ma'parapo'mi tu to buda dio pa'peranginNa PUANG diona kamandasanna. Iatonna rangii

PUANG, re’dekmi tu ara’Na, nadukku tu
api Naparampo PUANG dio lu tau iato
mai sia umpamampu’ biring to’ tenda.
2 Sumarromi tu to buda lako Musa,
namassambayang tu Musa lako PUANG,
napa’de tu api.
3 Nasangaimi Tabera tu inan iato, belanna
iatu apinNa PUANG dukku dio lu tau iato
mai.

Diona pitungpulo pekaamberan Diona puyo

11:4-35

4 Iatu to merrau tu dio lu tau iato
mai narampoi kabarakan; naparanduk
dukaomi tu to Israel sumarro sia
ma’kada nakua: Mindara la umbenki’
duku’ anta kandei?
5 Takilalai tu mintu’ bale tang dialli, tu
takande dio Mesir sia mintu’ katimun,
lau, kanda, lassuna rarang sia lassuna
pute.
6 Apa totemo madongkongmoki’, moi
misa’ apa tae’ bang tatiro, sa’bari te
manna tatiro.
7 Iatu manna susi lise’ katumba’ sia ditiro
susito lite busarungngu’.

8 Iatu tau lu lako lu dio mai la urrurukki
tu manna, anna rissoi lan pangrissoan,
ba'tu nalambuk lan issong sia nanasu
lan kurin ba'tu nagaragai pa'ranggina.
Iatu kandeanna susito deppa digoreng
minna'. 9 Ianna bongi, ke ta'paoi damo'
dio to' tenda, saeomi tu manna dao mai.
10 Iatonna rangimi Musa tu to buda
pantan tumangi' dio pa'rapuanna, sia
pantan dio to' ba'ba tendana, ma'lulu-
lulu tonganmi tu kasengkeanNa PUANG,
anna kadake dio pentirona Musa.
11 Ma'kadami tu Musa lako PUANG
Nakua: Ma'apai Mipamasussai te
taumMi sia ma'apai natae' kuappa'
kamaturu-turuan dio pentiroMi, amMi
papassannina' te tanggunganna mintu'
bangsa iate?
12 Akuraka untambukki te bangsa
iate, ba'tu akuraka undadianni, amMi
ma'kadara lako kaleku kumua: Kayunni
diong riammu, susi misa' to mantaranak
ungkayun pia ma'susu, sia baai lako
tondok tu Miallu' umpalao sumpa lako
nene' to dolona?
13 Umba la kunii unnala duku' la kubenni
te mintu' bangsa iate? Belanna sumarro

tu tau iato moi lako kaleku nakua:
Benkan duku’ la kikande.
14 Iate aku misa-misa tae’ kubelai
untanggungi te mintu’ bangsa iate.
Manassa lendu’ tongan ia magasanna
lako kaleku.
15 Iake Mipatanggungina’ susito, la’biran
Mipateina’, ke unnappa’na’ kamaturu-
turuan dio pentiroMi, anna da kutiroi tu
kamandasangku.
16 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Rampunni lako Kaleku tu
pekaamberan to Israel pitungpulo, tu
mutandai kumua iamo pekaamberan sia
pangulunna to buda; solanni lako Tenda
Kasitammuan, ammu bendan sola tu tau
iato mai.
17 La songlo’Na’ sia la sipa’kadaki’ inde
to dio, angKu alai pira tu Penaa ta’pa
dio kalemu, angKu patorroi dao tau iato
mai, kumua ammi tanggungi sola tu
tanggunganna bangsa iate, da naiko
manna misa-misa untanggungi.
18 Apa la mupokada lako bangsa
iate kumua: Pamaseroi tu kalemi
sae lako masiang, ammi kandei tu
duku’, belanna ma’paropo’komi dio
pa’peranginNa PUANG, mikua: Mindara

la umpakandekan duku’ angki kandei?
Manassa melo kami tu katuoangki dio
Mesir. – Iamoto la Nabenkomi PUANG tu
duku’, ammi kandei.
19 Tangia manna sangallo ba’tu duang
allo la minii ungkandei, tangia manna
limang allo, ba’tu sangpulo allona, ba’tu
duangpulo allona,
20 sangadinna la sipeupu’ sangbulan,
naurungan tassu’ lan mai illongmi, ammi
bossa ungkandei. Belanna mipamatuna
tu PUANG, tu misisolan sia sumarrokomi
dio oloNa, mikua: Ma’apai angki tassu’
lan mai Mesir?
21 Ma’kadami tu Musa nakua: Annanratu’
sa’bunna tu muane lumingka dio mai te
bangsa iate, tu kusisolan, amMi ma’kada
kumua: La Kuben duku’ tu tau iato mai,
anna kandei sipeupu’ sangbulan!
22 La padaraka budanna to tu domba sia
sapi la ditunuanni, anna silasa nakande?
Ba’tu mintu’raka bale lan mai tasik
dialanni, anna silasa nakande?
23 Apa ma’kada tu PUANG lako Musa,
Nakua: La kondi’raka limanNa PUANG?
Totemo la mitiro, ba’tu landa’raka tu
kadangKu lako kalemu, ba’tu tae’.

24 Tassu’mi tu Musa, anna parampoi tu
mintu’ kadanNa PUANG lako to buda,
anna rampunni tu muane pitungpulo dio
mai pekaamberanna bangsa iato, sia
nasua bendan dio Tenda Kasitammuan
tiku lao.
25 Songlo’mi tu PUANG lan gaun, anNa
ma’kada lako Musa sia Naala PUANG
tu Penaa pira ta’pa dio Musa, anNa
patorroi dao tu tau pitungpulo iamotu
pekaamberan. IatonNa torromo dao tu
Penaa, ma’nubua’mi tu tau iato, apa
undinna to tae’mo.
26 Apa da’dua tau torro dio to’ tenda,
misa’ disanga Eldad na misa’ disanga
Medad. IatonNa ta’paimi Penaa –
belanna naala bilangan dio mai to disura’
sanganna, apa tae’ namale lako Tenda
Kasitammuan – ma’nubua’mi dio to’
tenda.
27 Ma’dondomi tu misa’ to mangura sae
umpokadanni Musa nakua: Iatu Eldad
sola Medad ma’nubua’ dio to’ tenda.
28 Mebalimi tu Yosua, anakna Nun,
iamotu to mase’ponna Musa tempon dio
mai manguranna, anna ma’kada nakua:
O puangku Musa, gagai tu tau iato.

29 Apa ma’kada tu Musa lako nakua:
Mubirisan maro’ra umpoissan apangku?
Dennoupa’ na iatu mintu’ taunNa
PUANG mendadi nabi, belanna PUANG
ungkamasei Penaanna ta’pa dao lu tau
iato!
30 Mangkato sulemi tu Musa lako to’
tenda, nasolan pekaamberanna to Israel.
31 Attu iato saemi tu misa’ angin
Naparampo PUANG, tu ussarrin puyo
diong mai tasik, napatisambo’i dao lu
to’ tenda, anna lan kalingkan sangallo
nanii tiku lao tu to’ tenda dio lu mintu’
biringna, agi-agi duang siku kambanna
diong mai padang.
32 Ke’de’mi tu to buda anna rampunni
tu puyo sipeupu’ sangallo sangbongi sia
sipeupu’pa allo sidampi’na to; iatu to
tang pira dio urrampun sangpulo ome’:
sia malona’ tongan nanii unnamparanni
tu puyo dio salian tiku lao to’ tenda.
33 Iatu duku’ iato dio bangsia alla’ isinna
tau iato mai, tonna tae’pa nakemai,
re’dekmi tu ara’Na PUANG lako bangsa
iato, anNa parampoi kamandasan kapua.
34 Nasangaimi tau tu inan iato Kibrot-
Taawa, belanna inde to dio dinii
ullamunni tu mintu’ to barak.

35 Ke’de’mi tu bangsa iato dio mai
Kibrot-Taawa lako Hazerot, anna torro
dio Hazerot.

Iatu Miryam diparampoi ukungan golen

12:1-16

12 1 Iatu Miryam sola Harun unta’tan
Musa diona baine to Kush tu
napobaine, belanna napobainemo tu
misa’ baine to Kush.
2 Ma’kadami sola duai nakua: Tete dio
mannaraka pudukna Musa tu PUANG
ma’kada, tae’ dukaraka natete dio kami
anNa ma’kada tu Puang? Narangimi
PUANG te kada iate.
3 Iatu Musa iamoto mandu malamma’
penaanna, losong na iatu mintu’ tau dao
kuli’na padang.
4 Ta’pa ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Harun sola Miryam, Nakua: Tassu’komi
sola tallu lako Tenda Kasitammuan.
Tassu’mi sola tallui.
5 Songlo’mi tu PUANG lan lentong
gaun, Nabendan dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan, Natambaimi tu Harun
sola Miryam, malemi sola duai mennolo.

6 Ma’kadami tu Puang Nakua: Perangimi
tu kadangKu. Iake denkomi misa’ nabi,
ma’din Kupasombo tu Kaleku lan patiro
mendeata, ba’tu ma’kada lako kalena
lan tindo.
7 Apa tae’ Kupasusi to tu taungKu Musa
tu manappa’ lan mintu’ banuangKu.
8 PudukKu kalena sipa’kada pudukna,
Kupamanassan tongan sia tae’
Kubunianni, sia natiro tu pa’kaleanNa
PUANG, ma’apai anna tae’ mimataku’
unta’tanni tu taungKu Musa?
9 Iamoto nare’dek tu ara’Na PUANG lako
tu tau sola duai, anNa male tu Puang.
10 Iatonna tiangka’mo tu gaun dao Tenda
Kasitammuan, pakalan golenammi tu
Miryam susito ambun makko. Iatonna
messailemo tu Harun lako Miryam,
natiromi tu misa’ to golenan.
11 Ma’kadami tu Harun lako Musa
nakua: O puangku, da mipapassannikan
te kasalan iate, tu kipogau’ diona
kabagangki.
12 Da nasusi to pia mate dadi mangura,
tu bosimo duku’na pira, tonna tassu’ lan
mai pa’tambukanna indo’na.

13 Metambami tu Musa lako PUANG
nakua: O Puang Matua, pamondoi tu
golenna.
14 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Iake natittudui ambe'na tu
lindona, tae'raka na la dipakasiri' lan
pitung allo? Elo'namo nadipasalian to'
tenda pitung allo, namane ma'din sule
sirau tau.
15 Dipasalianmi to' tenda tu Miryam
pitung allo; iatu tau iato tae'pa nake'de'
dio mai, tonna tae'pa nasule tu Miryam
sirau tau.
16 Mangkato ke'de'mi tu tau dio mai
Hazerot, anna ma'tenda lan padang
pangallaran Paran.

Sangpulo dua tau lao umparessa bunii tu tondok Kanaan

13:1–14:38

13 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Suai tu tau la lao umparessa buni
tondok Kanaan, tu la Kukamasean to
Israel; iamotu simisa' tau la musua dio
mai simisa' suku nene' to dolona; mintu'
tau iato iamo arungna.

3 Attu iato nasuami Musa tu tau iato dio
mai padang pangallaran Paran, unturu'
parentanNa PUANG; mintu' tau iato iamo
pangulunna to Israel.
4 Inde sia tu sanganna: Dio mai suku
Ruben, iamotu Syamua, anakna Zakur.
5 Dio mai suku Simeon, iamotu Safat,
anakna Hori.
6 Dio mai suku Yehuda, iamotu Kaleb,
anakna Yefune.
7 Dio mai suku Isakhar, iamotu Yigal,
anakna Yusuf.
8 Dio mai suku Efraim, iamotu Hosea,
anakna Nun.
9 Dio mai suku Benyamin, iamotu Palti,
anakna Rafu.
10 Dio mai suku Zebulon, iamotu Gadiel,
anakna Sodi.
11 Dio mai suku Yusuf, tu dio mai suku
Manasye, iamotu Gadi, anakna Susi.
12 Dio mai suku Dan, iamotu Amiel,
anakna Gemali.
13 Dio mai suku Asyer, iamotu Setur,
anakna Mikhael.
14 Dio mai suku Naftali, iamotu Nahbi,
anakna Wofsi.
15 Dio mai suku Gad, iamotu Guel,
anakna Makhi.

16 Iamote tu sanganna mintu’ tau,
tu nasua Musa male umparessa buni
tondok; sia iatu Musa ussangai Yosua tu
Hosea, anakna Nun.
17 Nasuami Musa tu tau iato mai male
umparessa buni tondok Kanaan, sia
ma’kada lako nakua: Ke’de’komi tama
indete Padang lo’na lu, mimale langngan
tondok ma’buntu,
18 sia la mitiro melo, umba nakua tu
tondok, sia iatu to ma’tondok lan, ba’tu
matoto’i ba’tu malamma’i, ba’tu sidi’ri
ba’tu budai bilanganna;
19 sia ba’tumba nakua tu tondok
napa’tondokki, meloraka ba’tu
kadakeraka, sia matumbari tu mai kota,
nanii torro, kampung tang dibenteng
tembo’raka ba’tu kota ditambakukuraka;
20 sia matumbari tu padangna,
malomporaka ba’tu madokoraka,
denraka to’ kayu dio, ba’tu tae’? La
baranikomi unnala bua kayu sia bura
padang mibaai dio mai. Attu iato
sirupang bunga’ peanggorosan.
21 Ke’de’mi tu tau iato mai lao umparessa
bunii randuk dio mai padang pangallaran
Zin sae lako Rehob, tu nanii randuk lalan
diola lako Hamat.

22 Iatonna ke’de’mo tu tau unnola
Padang lo’na lu, rampomi lako Hebron;
inde to dio nanii ma’tondok tu bati’na
Enak, iamotu Ahiman, Sesai na Talmai.
Iatu Hebron pitung taunmo dolona
dibangun namane Soan dio Mesir.
23 Iatonna rampomo tu tau iato mai lako
lombok Eskol, nara’ta’mi tu sangbuli bua
anggoro’, anna da’dua tau umbullei, sia
ba’tu pira-pira bua dalima sola bua ara.
24 Nasangaimi tu inan iato lombok Eskol,
belanna dio tu bua anggoro’ sangbuli, tu
mangka nara’ta’ to Israel dio.
25 Iatonna upu’mo patangpulo allona
sulemi tu to umparessa buni tondok.
26 Ke’de’mi tu tau male anna pellambi’i
tu Musa sola Harun sia mintu’
kasirampunanna to Israel dio Kadesh,
lan padang pangallaran Paran, anna
parampoi tu kareba lako mintu’
kasirampunan sia napa’petiroan tu bua
kayu nabaa dio mai tondok iato.
27 Anna uleleanni lako sia ma’kada
nakua: Rampomokan tama tondok, tu
minii ussuakan male; manassa tonganna
iatu tondok iato nanii sebo pangandu’ sia
tani’ enoan, sia iamote tu bua kayunna.

28 Apa iatu bangsa umpa’tondokki
tondok iato matoto’ sia iatu mai kotana
ditambakuku sia mandu kapua, sia kitiro
duka dio tu mai bati’na Enak.
29 Iatu Padang lo’na lu nanii ma’tondok
to Amalek, iatu padang ma’buntunna
nanii ma’tondok to Het, to Yebus sia to
Amori, nadio ma’biring tasikna sia dio
randan salu Yordan nanii to Kanaan.
30 Attu iato napabatta’mi Kaleb tu bangsa
iato dio olona Musa sia ma’kada nakua:
Melo ke ke’de’ki’ lako, da tamataku’ sia
la taala tapomana’i, belanna manassa la
tatalo.
31 Apa iatu muane nasisolan ma’kada
nakua: Tae’ takullei lako tu bangsa iato,
belanna mandu matoto’ ia na kita.
32 Napalele kadake dukami tu kareba
dio lu to Israel diona tu tondok mangka
naparessa sia ma’kada nakua: Iatu
tondok mangka kiola lendu’ angki
paressai, tondok iato unnampello’ to
torro lan, sia iatu mintu’ to kitiro dio tu
mandu malangka’.
33 Sia kitiro duka dio tu to kalando kapua,
iamotu bati’na Enak, tu sangbilangan to
kalando kapua iato; na iatu kami susi

bangkan to batik dio pentiroki sia dio pentirona tau iato mai.

14 1 Attu iato iatu mintu’ kasirampunan umpekapuai gamaranna sia sitangiran lan bongi iato.
2 Mintu’ tu to Israel umparopo’ Musa sola Harun; anna ma’kada tu mintu’ kasirampunan lako, nakua: Ha’a, melo kengki mate bangmo dio Mesir, ba’tu lan te padang pangallaran.
3 Ma’apai Nala umbaakan PUANG lako tondok iato, angki tibambang nakande pa’dang sia iatu baineki sia anakki la dirampa?
Tae’raka namelo, ke sule bangmokan lako Mesir!
4 Pada sipa’kada-kadami tu tau iato mai nakua: Melo ke taangka’i tu misa’ pangulu, anta sule lako Mesir.
5 Attu iato lumbangmi Musa sola Harun dio pentirona mintu’ kombongan kasirampunanna to Israel.
6 Apa iatu Yosua, anakna Nun, sia Kaleb, anakna Yefune, sangbilangan tu to umparessa buni tondok iato, usserek-serek tamangkalena;
7 anna ma’kada lako mintu’ kasirampunan to Israel nakua:

Iatu tondok mangka kiola lendu’ angki
paressai, iamo tondok lendu’ melona.
8 Iake naalaki’ penaanNa PUANG,
manassa Nabaaki’ tama tondok iato sia
Nakamaseangki’, iamotu misa’ tondok
sebo pangandu’ sia tani’ enoan.
9 Sangadinna da mipabali-bali lako
PUANG sia da mikataku’i tu pa’tondokan
iato, belanna la tapokande, sia iatu
ongan-onganna lendu’mo dio mai kalena
sia PUANG tu ussisolangki’, da ammi
kataku’i.
10 Attu iato sipa’kadami tu mintu’
kasirampunan iato la ulleba’i batu tu
tau sola duai. Apa iatu kamala’biranNa
PUANG payan lako mintu’ to Israel lan
Tenda Kasitammuan.
11 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Sangapapara te bangsa iate la
ussayuNa’ sia sangapapara te tau iato
mai tang la umpatonganNa’, moi angKu
pogau’mi tu mintu’ tanda kalle-kallean
dio lu tau iato mai?
12 La Kuparampoi ropu te bangsa iate
sia la Kusabu’i, angKu padadiko misa’
bangsa kapua sia mawatang na iate
bangsa iate.

13 Ma’kadami tu Musa lako PUANG
nakua: Iake narangii to Mesir – te
bangsa inang Mipatassu’mo dio mai
tondok to Mesir tete dio kamatotoramMi-
14 la ma’kada lako tau lan tondok iate,
tu mangka urrangii, kumua Kamu, o
PUANG, urrondongi te bangsa iate sia
mangkamoKomi, o PUANG sitiro lindo,
anna iatu gaunMi daona lu tau iato mai
sia doloKomi lan lentong gaun ke allona
sia lan lentong api ke bonginna.
15 Iake la Mipateimi te bangsa iate sae
lako tappunna, manassa la ma’kada tu
mintu’ bangsa urrangimi tu karebamMi,
nakua:
16 Belanna tang Nabelamo tu PUANG
ussolanni te bangsa iate tama tondok,
tu Naalluranni umpalao sumpa, iamoto
Nasanggangi lan lu padang pangallaran.
17 Totemo da’ito na iatu kuasanNa Puang
paan tu kamatandeanNa, susitu mangka
Mipokada, Mikua:
18 PUANG tu kalando pesuka’ sia
kapua kamasokananNa, tu umpagarri’
kakelokan sia kapatodo-tintingan, tu tae’
Naeloranni tang la diukung tu to sala, apa
Napapakkanni tu kakadakeanna mintu’

ambe’ sae lako anakna sae lako osso’
ma’pentallunna sia ma’penna’pa’na.
19 Pagarri’i tu kakadakeanna te
bangsa iate situru’ kakapuanna
kamasokanamMi, susi kamangkamMi
umpagarri’ kasalanna bangsa iate randuk
dio mai tondok Mesir rampo indete.
20 Ma’kadami tu PUANG Nakua: Tete dio
pengkamoyamu angKu pagarri’i.
21 Apa la lelukraka tuoKu sia tae’ nasalai
kamala’biranNa PUANG la ussamboi
mintu’ lino.
22 Kumua tae’ misa’ muane, tu mangka
untiro kamala’birangKu sia tanda
kalle-kallean mangka Kupogau’ lan
Mesir sia lan padang pangallaran, sia
pessangpuloMo’ nasandak sia tang
umperangii kadangKu,
23 la untiro tondok, tu mangka Kuallu’
umpalao sumpa lako nene’ to dolona!
Ondongpi moi misa’ tu mintu’ to
ussayuNa’ tae’ la untiroi tu tondok iato.
24 Sangadinna taungKu Kaleb, tu
ma’penaa senga’ sia lantuk penaanna
urrundu’Na’, la Kusolan tama tondok, tu
mangka naola, sia la napomana’ bati’na.
25 Iatu to Amalek sia to Kanaan torro dio
Padang marante. La tibalikkomi ammi

sule ma’palulako padang pangallaran,
umpatu tasik Teberau.
26 Ma’kada poleomi tu PUANG lako Musa
sola Harun Nakua:
27 Sangapapara masainna te
kasirampunan kadake iate la
umparopo’Na’? Iatu mintu’ pa’paropo’na
to Israel lako Kaleku, Kurangi nasang.
28 Kuanni kumua: Susite tu kadanNa
PUANG: La lelukraka tuoKu, manassa la
Kupogau’ lako kalemi, susitu mipokada
tama pa’perangingKu!
29 Inde te padang pangallaran la
tibambang tu batang rabukmi, iamotu
ba’tu pira-pira tu to mangka dibilang,
situru’ mintu’ bilanganna, randuk dio
mai duangpulo taunna sia la’bi, belanna
kama’paroposammi lako Kaleku.
30 Manassa inang tae’ mila tama tondok,
tu mangka Kuallu’ umpalao sumpa la
Kunii umpatorrokomi lan, sangadinna
Kaleb, anakna Yefune sia Yosua, anakna
Nun!
31 Iatu mai anakmi tu mangka mipokada
diona a’ganna, kumua la dadi to dirampa
– tau iato la Kusolan tama, anna tandai
tu tondok misayu.

32 Apa iatu kamu, iatu batang rabukmi la
tibambang lan padang pangallaran iate,
33 na iatu mai anakmi la patangpulo
taunna lan padang pangallaran salamba
salao, lao mangkambi' sisurung tu gau'
salami sae lako tibambang nasang tu
batang rabukmi lan padang pangallaran.
34 Situru' tu bilanganna allo minii
umparessa bunii tu tondok, iamotu
patangpulo allona, sangtaun ke
sangallooi, ammi sisurung tu
kakadakeammi lan patangpulo taunna,
kumua, ammi issanni battuananna tu
kamembokorangKu.
35 Akumo, tu PUANG, mangka ma'kada.
Manassa la Kupogau' susite lako mintu'
kasirampunan kadake iate, tu massituru'
umbaliNa'. Lan te padang pangallaran la
nanii sabu' sia la nanii mate.
36 Iatu muane tu mangka nasua Musa
la umparessa buni tondok, sia iatonna
sulemo, iami napobannang tu mintu'
kasirampunan ma'paropo' lako Musa,
belanna umpalele kareba kadake diona
tu tondok iato.
37 Tau iate, tu umpalele kadake diona
tondok iato, mate nasang, belanna narua
kasanggangan dio oloNa PUANG.

38 Apa iatu Yosua, anakna Nun, sia Kaleb,
anakna Yefune, tontong siapa tuo dio
mai tu to lao umparessa buni tondok
iato.

Tang landa’ tu penggauranna la ullaoi tondok Kanaan lo’na lu

14:39-45

39 Naparampomi Musa te kada iate lako
mintu’ to Israel, namassanda bolong tu
tau iato.
40 Masiang melambi’ to, la moraimi tu
tau iato tuka’ langngan botto buntu,
anna metamba-tamba, nakua: Iate kami
ke’de’mokan lako to’ inan, tu Napokada
PUANG, belanna kasalammokan.
41 Apa ma’kada tu Musa nakua: Ma’apai
ammi pasalai tu parentaNa PUANG?
Manassa tae’ na la dadi to.
42 Da mike’de’, belanna tae’
Narondongkomi PUANG, kumua da
ammi talo dio tingayona ualimmi,
43 belanna iatu to Amalek sia to Kanaan
umbalikomi, ammi tibambang nakande
pa’dang, belanna miboko’imo tu PUANG,
sia tang la Narondongmokomi PUANG.

44 Apa napabarani bang tu penaanna
tuka' langngan botto buntu, apa iatu
patti basseNa PUANG sola Musa tae'
natampei tu to' tenda.
45 Attu iato mengkalaomi tu to Amalek
sia to Kanaan, tu ma'tondok dao lu
ma'buntunna, anna taloi sia napasisarak-
sarak tau iato, anna sorong boko' sae
lako Horma.

Diona pemala' ditunu

15:1-21

15 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Ma'kadako lako to Israel sia kuanni
mukua: Iake saekomi tama tondok tu
Kukamaseangkomi la minii ma'tondok,
3 sia mipemalaran lako PUANG tu pemala'
pantunu, la pemala' ditunu pu'pu', la
pemala' pangrere', la umpangallonni
misa' pangallonan, ba'tu pemala' tanning
inaa, ba'tu pemala' allo kapuammi,
la umpadenan PUANG misa' bau
busarungngu' dio mai sapi ba'tu domba
sia bembe',
4 attu iato iatu to umpennoloan
pemala'na lako PUANG la umbaa pissan

taa sangpulona epa ta'pung manisak, tu dipasigerok minna' sangtaa a'pa'na hin la dipokande dipemalaran.
5 Sia uai anggoro' dipopemala' pantedok; sangtaa a'pa'na hin la mukarang dio pemala' ditunu pu'pu' ba'tu pemala' pangrere', ke misa'oi domba birang.
6 Iake misa' domba laki la mupennoloan duang taan sangpulona epa ta'pung manisak, dipasigerok minna' sangtaa tallunna hin dipokande dipemalaran,
7 sia uai anggoro', sangtaa tallunna hin dipopemala' pantedok. La mipennoloan lako PUANG dipobau busarungngu'.
8 Iake mupemalaranni tu misa' sapi dipopemala' ditunu pu'pu', ba'tu la dipopemala' pangrere', la umpalesso' misa' pangallonan ba'tu dipopemala' kasalamaran lako PUANG,
9 manassa la nabaa tu tallung taan sangpulona epa ta'pung manisak, dipasigerok minna' sangtangnga hin, dipasisola tu sapi dipokande dipemalaran.
10 Sia uai anggoro' la mubaa sangtangnga hin la dipopemala' pantedok; mintu'nato la dipopemala' pantunu la umpadenan PUANG misa' bau busarungngu'.

11 Susimoto la napogau’ tau, ke misa’oi
sapi ba’tu misa’oi domba laki, ba’tu ke
misa’oi patuoan bitti’, iamotu domba
ba’tu bembe’.
12 Pada tu bilanganna apa mipemalaran
la mipogauran susito, ke misa’oi, unturu’
kabudanna.
13 Mintu’ batang to Israel la umpogau’i
susito, ke umpennoloanni pemala’
pantunu, la dipobau busarungngu’ lako
PUANG.
14 Sia, iake misa’ to mentiruran torro
ussisolangkomi, ba’tu misa’ to sae
tu siosso’mo dio lu kamu, sia iake
umpennoloanni pemala’ pantunu,
dipobau busarungngu’ lako PUANG,
manassa la napogau’ susi kamu.
15 Iatu mintu’ kombongan, misa’ri tu
aluk dipondok la napeolai la kamu la iatu
to sae torro dio lu kamu; iamotu misa’
aluk dipondok matontongan la naturu’
ossorammi; kamu sia to sae la pada
bang dio oloNa PUANG.
16 Misa’ri tu sukaran aluk sia misa’ri
atoran la mituru’ la kamu la to sae torro
dio lu kamu.
17 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:

18 Ma’kadako lako to Israel sia kuanni,
kumua: Iake rampokomi tama tondok,
tu Kunii la ussolangkomi,
19 manassa iake mikandei tu kande lan
tondok, la mipennoloan tu pa’duruk lako
PUANG.
20 Iatu bunga’ pealammi, iamotu ta’pung
dalle sisikan, la digaragai pa’ranggina
la dipennoloan dipopa’duruk susikomi
umpennoloan pa’duruk lako kalemi dio
mai panglullurammi, la susi dukato
mipennoloan dipopa’duruk.
21 Dio mai bunga’na pealammi, iamotu
ta’pung dalle sisikan la mipennoloan
pa’duruk lako PUANG misiosso’i.

Kasalan tang diangga’i

15:22-31

22 Iake tae’ miangga’i tang unturu’i te
misa’ pepasan tu mangka Napokada
PUANG lako Musa,
23 dio mai tu mintu’na apa Napepasanan
PUANG lako kalemi nalopian Musa,
randuk allo iato tu Nanii mepasan PUANG
sia undinna, misiosso’i,
24 iake tang naissanni sia tang naangga’i
kasirampunan umpogau’i susito,

manassa iatu mintu’ kasirampunan
la umpennoloan misa’ anak sapi laki
la dipopemala’ ditunu pu’pu’, dipobau
busarungngu’ lako PUANG, sisola kande
dipemalaran sia pemala’ pantedok
unturu’ atoranna, sisola bembe’ laki la
diposuru’ pengkalossoran.
25 Attu iato to minaa la umpadenan
kadiseroian kasalan mintu’ kasirampunan
to Israel, anna dipagarri’ tu kasalanna,
belanna tae’ naangga’i sia belanna
napennoloan tu pamengan pemala’na
lako PUANG dipopemala’ pantunu sola
suru’ pengkalossoranna dio oloNa PUANG
bannang dio kasalanna tu tae’ naangga’i.
26 Manassa la dipagarri’ kasalanna tu
mintu’ kasirampunan to Israel, susi duka
to sae, tu torro dio lu kamu, belanna
narampoi kasalan iato tu mintu’ bangsa,
anna tae’ naangga’i.
27 Iake den misa’ tau umpogau’ kasalan
tang diangga’i, manassa la umpennoloan
misa’ bembe’ birang sangtaunmo la
diposuru’ pengkalossoran.
28 Na to minaa la umpadenanni
kadiseroian kasalan tu to umpogau’
kasalan tang naangga’i napobua’
penggauran tang naangga’i untengkai

pepasanNa PUANG, anna dipagarri' tu kasalanna.
29 Misa'ri sukaran aluk la mituru', la batang to Israel sia la to sae torro dio lu kamu, diona to umpogau' misa' kasalan tang diangga'i.
30 Apa minda-minda tu unnangga'i umpogau' kasalan, la batang to Israel, la to sae, iamo umpa'kada solangi PUANG, na tau iato mai la disabu'i dio mai bangsana,
31 belanna umpamatuna kadanNa Puang sia untengkai pepasanNa; manassa la disabu'i, na iatu kakadakeanna napassan kalena.

Diona to untengkai allo katorroan

15:32-36

32 Iatonna lan padang pangallaran tu to Israel, diapparammi tu misa' tau marassan urruruk ranga'-ranga' tonna allo katorroan.
33 Iatu to unnapparanni tu tau iato marassan urruruk ranga'-ranga', nasolammi lako Musa sola Harun sia mintu' kasirampunan.

34 Napatadangmi, belanna tae’pa
nadipamanassa tu apa la digauranni.
35 Attu iato ma’kadami tu PUANG lako
Musa, Nakua: Manassa la dipatei tu tau
iato sia mintu’ kasirampunan la umbatui
dio salianna to’ tenda.
36 Nasolammi mintu’ kasirampunan tu
tau iato lako salianna to’ tenda, nabatui
anna mate, susitu mangka Napepasanan
PUANG lako Musa.

Rombe-rombe bayu lamba’ ma’pakilala

15:37-41

37 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
38 Ma’kadako lako to Israel mukuanni,
kumua la nagaragan kalena tu rombe-
rombe dio biring bayu lamba’na,
nasiosso’i sia la naampinni’ bannang
lango-lango tu rombe-rombe ma’pakilala
dio biring tamangkalena.
39 Iatu iannato la miporombe-rombe;
iake mitiroi lako, la umpakilalakomi
tu mintu’ pepasanNa PUANG ammi
karitutui tang unturu’ tangnga’ bu’tu lan
penaammi ba’tu pa’poraianna matammi,

da midinaran la pasandak salu lako
rampanan kapa',
40 kumua ammi kilalai sia unturu'i tu
pepasanKu, ammi masero dio oloNa
Kapenombammi.
41 Akumo tu PUANG, Kapenombammi, tu
mangka ussolangkomi dio mai tondok
Mesir, la dadi Kapenombammi. Akumo tu
PUANG, Kapenombammi.

Kapabali-balianna Korah, Datan sola Abiram

16:1-50

16 1 Iatu Korah, anakna Yizhar,
anakna Kehat, anakna Lewi
umpasirampun tau sola Datan sia
Abiram, anakna Eliab sia On, anakna
Pelet, to Ruben.
2 Bendanmi tu tau iato mai dio olona
Musa sola tu duaratu' limangpulo tau
dio mai to Israel, iamotu pangulunna
kasirampunan, to ditambai tama
pa'kombongan, to kalelean.
3 Sirampunmi tu tau iato umbali Musa
sola Harun, anna ma'kada lako, nakua:
Silasamoto tu diona kamu, belanna iatu
mintu' kasirampunan to masero nasang,

na iatu PUANG dio lu tau iato mai.
Ma’apai ammi umpamatande kalemi dao
kombonganNa PUANG?
4 Iatonna rangimi Musa tu kada iate,
lumbangmi sae rokko padang.
5 Anna ma’kada lako Korah sia mintu’ tu
to massituru’, nakua: Masiang manassa
PUANG la umpa’peissananni, minda tu
marengke’ lako, sia minda tu to masero,
tu Napopengkareke’ lako Kalena; minda-
minda tu la Napilei Puang, manassa la
Napopengkareke’ lako Kalena.
6 Pogau’mi te: Alanni kalemi tu peroyan,
tu iko Korah la kamu tu to massituru’.
7 Patamai tu api sia patorroi dao tu dupa
ke masiang, dio oloNa PUANG. Sia iatu
muane la Napilei PUANG, iamoto tu to
masero. Silasamoto tu diona kamu, e to
Lewi.
8 Ma’kadami tu Musa lako Korah, nakua:
Perangiimi, e kamu to Lewi.
9 Tang silasaporokomika,
kumua Kapenombanna Israel
umpamarimbangankomi dio
mai kasirampunan to Israel la
umpopengkareke’komi lako Kalena,
ammi toe pentoean dio kemaNa
PUANG sia la bendan dio tingayona

kasirampunan la ungkamayai tu tau iato mai,
10 sia Napopengkareke'ko sia mintu' siulu'mu tu to Lewi musisolan? La mituntun dukaparaka tu katominaan?
11 Iamoto, iatu iko sola tu to massituru' sipakulu-kulukomi umbali PUANG. Belanna mindara tu Harun, ammi paropo'ri?
12 Napesuammi Musa tu tau lao untambai tu Datan sola Abiram, anakna Eliab, apa ma'kada nakua: Tae' kila lao.
13 Misangaraka apa bitti' tu mipatassu'kan dio misa' tondok sebo pangandu' sia tani' enoan, ammi pamatekan lan te padang pangallaran sia la morai dukapokomi unnangka' kalemi dadi to umparentakan?
14 Inang tae' misolangkanni tama misa' tondok tu sebo pangandu' sia tani' enoan sia tae' duka pa'lak sia pa'lak anggoro' mibenkan la kipomana'? Misangaraka iatu matanna te tau ma'din mipabuta? Tae' kila lao.
15 Attu iato re'dek tonganmi tu ara'na Musa, anna ma'kada lako PUANG nakua: Da' Mitiroi tu kande dipemalaranna. Moi misa' keledai tae'pa kuala dio mai tau

iato mai sia moi misa’ tau tae’ duka kupandasa.
16 Ma’kadami Musa lako Korah nakua: Iatu iko sola mintu’ to massituru’, mennoloko masiang dio oloNa PUANG, iko sia tau iato mai sia Harun.
17 La pantan miala tu peroyammi, ammi parokkoi dupa, ammi pantan umpennoloanni tu peroyammi lako PUANG duaratu’ limangpulo; iko sola Harun, pantankomi peroyammi.
18 Pantan naalami tu peroyanna, naparokkoi api, napatorroi dao tu dupa, anna bendan tu tau iato dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan sola Musa na Harun.
19 Iatonna rampunmi Korah tu mintu’ to sirampun dio to’ ba’ba Tenda Kasitammuan la unneai tu tau sola duai, payanmi tu kamala’biranNa PUANG lako mintu’ kasirampunan.
20 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sola Harun Nakua:
21 Sarakkikomi kalemi sola dua dio mai te kasirampunan, angKu sanggangi lan sangkappidian mata te tau iate mai.
22 Attu iato lumbangmi sola dua rokko padang, anna ma’kada nakua: O Puang Matua, Kapenombanna sunga’na

mintu’ batang kale; iake misa’ri muane
kasalan, la re’dekraka ara’Mi lako mintu’
kasirampunan?
23 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
24 Ma’kadako lako mintu’ kasirampunan,
mukua: Soro’komi dio mai nalili’ inan
nanii Korah, Datan sola Abiram.
25 Ke’de’mi tu Musa anna male lako
Datan sia Abiram, anna turu’i mintu’
pekaamberanna to Israel.
26 Ma’kadami lako kasirampunan nakua:
Soro’komi dio mai tendana te muane
tang mekaaluk sia da len ammi kaka’i
tu mintu’ apanna, kumua da midipisanni
sola, natumang mintu’ kasalanna.
27 Soro’mi tu tau dio mai nalili’ inan
nanii Korah, Datan sola Abiram. Tassu’mi
tu Datan sola Abiram, nabendan dio
to’ ba’ba tendana sola tu mai bainena,
anakna muane sia anak bitti’na.
28 Ma’kadami Musa nakua: Iatu iannate
la mitandai, kumua Nasuamo’ PUANG la
umpogau’i tu mintu’na penggauran iate,
tangia pa’tangngarangku te.
29 Iake matei te tau iate susi kamateanna
simisa’-misa’ tau, sia iake nalambi’i
lampakna te tau iate, susitu mai

simisa’-misa’ tau, manassa tae’ na
PUANG ussuana’.
30 Apa iake Napadadii PUANG tu apa
ba’ru, anna menganga te padang
unnampello’i te tau iate mai sola mintu’
apanna, naurungan mengkalao tuo
tama lino to mate, manassa la mitandai
kumua tau iate ussayumo PUANG.
31 Mane ra’pa’ mangka napokada tu
mintu’ kada iate, pakalan tipa’duami tu
padang diongna lu tau iato,
32 sia menganga tu padang, anna
ampello’i tu tau sola to lan banuanna
sia sola tu mai taunna Korah sia mintu’
barang apanna.
33 Susimoto tu tau iato mengkalao tama
lino to mate sola mintu’ taunna; anna
sikemunni padang, naurungan pa’de
poto’mo dio lu kombongan.
34 Iatu mintu’ to Israel, tu ullilingi,
mallaimo, tonna rangimi tu pelallakna
tau iato mai, belanna nasanga, kumua:
Naampello’ dukaki’ manii te padang.
35 Songlo’mi tu api dao mai PUANG, anna
pisanni tu muane duaratu’ llimangpulo,
tu to umpemalaran dupa.
36 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:

37 Pokadanni Eleazar, anakna to minaa
Harun, kumua la naala tu peroyan, lan
mai apa ditunu sia seranni lao tu api,
belanna maindan tu iannato,
38 iamotu peroyanna to umpogau'
kasalan, anna sisayuran sunga'na, anna
ditampa tu peroyan iato mendadi susito
papan manipi', anna disapuran inan
pemalaran, belanna napennoloammo
dio oloNa PUANG, naurungan maindan;
susimoto napotanda pengkilalan mintu'
to Israel.
39 Attu iato naalami to minaa Eleazar
tu peroyan tambaga, tu napennoloan
to nakande api, anna tampai tau la
nasapuran inan pemalaran,
40 la dadi misa' tanda pengkilalan lako
to Israel, kumua da namengkareke'
lako Puang tu to tang sipatu, tu
tang sangbilangan bati'na Harun, la
untunu dupa dio oloNa PUANG, sia da
naruai kasanggangan susi Korah sia to
massituru' nasisolan, susitu Napokada
PUANG lako Eleazar tu nalopian Musa.
41 Iatonna masiangnato ma'paropo'mi
tu mintu' kasirampunanna to Israel lako
Musa sola Harun, nakua: Mipateimo tu
taunNa PUANG.

42 Iatonna ma’misa tu mintu’ kasirampunan umbali Musa sola Harun, nama’palulako Tenda Kasitammuan, natiromi tu gaun ussamboi sia payanmo tu kamala’biranNa PUANG.
43 Rampomi tu Musa sola Harun dio tingo Tenda Kasitammuan.
44 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua:
45 Soro’komi dio mai te kasirampunan, belanna la Kusanggangi lan sangkappidian mata. Attu iato lumbangmi rokko padang sola duai.
46 Ma’kadami Musa lako Harun nakua: Alai tu misa’ peroyan, parokkoi api lan mai inan pemalaran, patorroi dupa dao, ammu madomi’ lako kasirampunan sia padenanni kadiseroian kasalan, belanna tassu’mo tu kare’dekanNa PUANG sia randukmo tu kamandasan.
47 Naalami Harun tu (misa’ peroyan), susitu napokada Musa, nama’dondo tama tangnga kombongan, pakalan iatu kamandasan randukmo urrua to buda; napatorromi tu dupa dao, anna padenanni kadiseroian kasalan tu to buda.

48 Bendanmi lan alla'na to mate na to
tuo, anna radan tu kamandasan iato.
49 Iatu matenamo narua kamandasan
iato, den sangpulo a'pa' sa'bu mpituratu'
tau, senga' iatu mate natumang
penggauranna Korah.
50 Iatonna sulemo tu Harun lako Musa dio
to' ba'ba Tenda Kasitammuan, radanmo
tu kamandasan.

Diona tekken membunganna Harun

17:1-13

17 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
2 Ma'kadako lako to Israel sia alai dio mai
arungna simisa'o suku namisa'o tekken,
iamotu sangpulo dua tekken unturu'
sukunna; pada la musura' tu sanganna
dio lu tekkenna.
3 Apa, iatu sanganna Harun la musura'
dio tekkenna Lewi, belanna misa' tekken
dipapatuan pangulu sukunna.
4 La mupatorro lan Tenda Kasitammuan
dio olona kasa'bian, tu Kunii biasa
ussitammuangkomi.
5 Iatu to Kupilei, la membunga
tu tekkenna; susimoto la Kunii

umparapa’i tu pa’paropo’na to Israel, tu napopa’paropo’ lako kalemi, naurungan tae’mo Angku rangi pole’i.
6 Iatonna parampomi Musa lako to Israel te kada iate, napa’benganmi mintu’ arungna simisa’ arung misa’ tekken, iamotu sangpulo dua tekken unturu’ sukunna na iatu tekkenna Harun sisolamo tekken iato.
7 Napatorromi Musa tu mintu’ tekken iato dio oloNa PUANG lan Tenda Kasa’bian.
8 Masiangto tonna tama Tenda Kasa’bian tu Musa, mangngami untiroi tu tekkenna Harun, tu dipapatuan suku Lewi, menta’bi; umpabu’tumo ta’bi, denmo ta’binna sia ta’pa matasak tu bua badanna.
9 Naalami Musa tu mintu’ tekken iato dio mai oloNa PUANG, nabaai lako salian, tu naninna to Israel. Attu iato natiromi, anna pantan unnalai tu tekkenna.
10 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua: Baai sule tu tekkenna Harun lako tingo kasa’bian, anna dipatorro napotanda tu pabali-bali, ammu paupu’i tu pa’paropo’na tau iato, sia tae’mo Kurangi lenni, da namate.

11 Napogau'mi Musa susitu Napepasanan
PUANG lako kalena.
12 Belanna mangkamo ma'kada tu to
Israel lako Musa, nakua: Manassa la
ka'tumo tu sunga'ki, la sabu'mokan, la
sabu' nasangmokan.
13 Minda-minda tu mengkareke' bangri
lako KemaNa PUANG, la mate. Ma'apai
angki la purara ka'tu sunga'ki?

Passanan tengkona sia saro ra'ta'na to Lewi

18:1-32

18 1 Ma'kadami tu PUANG lako
Harun, Nakua: Iatu iko sia
anakmu sia rapummu la pada mipassan
tu kakadakean untodo inan maindan:
sia iatu iko sia anakmu la mipassan
tu kakadakean, tu mipogau' lan
katominaan.
2 Ia duka tu mai siulu'mu, tu suku
Lewi, tu sukunna ambe'mu, suai ammu
mengkareke' sola, anna turu'ko sia la
natunduiko sia ungkamayaiko, la iko
la iatu mai anakmu, dio tingo Kema
Kasa'bian:

3 anna pogau’i tu passanan tengkona
untunduiko, sia ia duka tu passanan
tengkona diona mintu’ kamayana tenda;
apa da namengkareke’ lako pareanan
maindan sia inan pemalaran, da namate
la tau iato la kamu.
4 Sia anna turu’ko sia la natunduiko sia
umpogau’ passanan tengkona diona
Tenda Kasitammuan unturu’ mintu’
pentoean tenda; apa iatu to tang sipatu
mengkareke’, da napengkareke’ikomi.
5 Apa iatu kamu la mipogau’ tu
passanan tengkomi dio inan maindan
sia inan pemalaran, kumua damo nanii
kare’dekan ara’Na Puang tu to Israel.
6 Manassa Aku Kalena unnalai tu siulu’mi,
iamotu to Lewi dio mai to Israel, butung
to misa’ pamengan lako kalemi, belanna
to disorong lako PUANG tu tau iato la
untoe pentoean dio Tenda Kasitammuan.
7 Apa iatu iko sola tu mai anakmu, la
musisolan untoe katominaammi lan
mintu’ apa sipatu dipogau’ dio lu inan
pemalaran sia diona tu mai apa dio boko’
kulambu, sia la mentoekomi dio. Susito
misa’ pentoean, tu dipa’kamasean,
Kukamaseikomi katominaan tu mitoe;

apa iatu to tang sipatu mengkareke', ke mengkareke'i, la dipatei.
8 Ma'kadami tu PUANG lako Harun, Nakua: Manassa Aku kalena umbenko tu kamakaritutuan diona pa'duruk lako Kaleku; iatu mintu' pamengan maserona to Israel, Kukamaseangko sola anakmu la mipotaa masero, iamotu misa' aluk dipondok matontongan.
9 Iatu pamengan tarru' masero, tang ditunu, inde sia tu la mupotaa: mintu' pamengan pemala'na la iatu mintu'na dipokande dipemalaran la iatu mintu'na diposuru' pengkalossoran sia mintu'na diposuru' pangakuan sala, tu napemalaran lako Kaleku, iamoto tu pamengan tarru' masero la mupotaa sola anakmu.
10 La mukande susito apa tarru' masero; mintu' muane la ungkandei; iatu iannato sipatu mupoapa masero.
11 Inde sia tu la mupotaa, iamotu dipotaa dipamarimbangan dio mai mintu' pemala' disorong ditarima sule, tu napennoloan to Israel; Kubenko sia Kuben duka tu mai anakmu muane sia tu mai anakmu baine, misa' aluk dipondok

matontongan; minda-minda masero tu
to lan banuammu, ma’din ungkandei.
12 Iamotu mintu’ melona dio mai
minna’ sia mintu’ melona dio mai uai
anggoro’ ba’ru sia gandung, tu bunga’na
dipennoloan PUANG, la Kubenko.
13 Iatu bunga’ pealanna dio mai mintu’na
bura padang, tu dipennoloan lako
PUANG, la mupotaa; minda-minda
masero tu to lan banuammu ma’din
ungkandei.
14 Mintu’ tu apa pepayuammo dio lu to
Israel, la mupoapa.
15 Mintu’ tu bunga’na urrubak
pa’tambukanna indo’na dio mai
kepenaanna, tu dipennoloan lako
PUANG, dio mai ma’rupa tau ba’tu dio
mai patuoan, la mupotaa; sangadinna
iatu anak pa’bunga’na tolino sipatu la
mula’bak, sia ia duka tu anak bunga’na
patuoan maruttak sipatu la mula’bak.
16 Iatu la’bakna la muben ke sangbulanmi
dadinna sitinaya dianggaranni, iamotu
lima sikele’, situru’ sikele’ maindan, tu
duangpulo gera angga’na.
17 Apa iatu bunga’na anak sapi, domba
ba’tu bembe’ da mula’bakki; belanna
apa masero; iatu rarana la mupi’pikan

inan pemalaran sia iatu lompona la
mutunu dipopemala’ pantunu, la dipobau
busarungngu’ lako PUANG.
18 Apa iatu duku’na la mupotaa, susito tu
dada pemala’ disorong ditarima sule sia
pesese kananna la mupotaa dukato.
19 Iatu mintu’ pa’duruk dio mai
pamengan masero, tu napennoloan
to Israel dipopa’duruk lako PUANG, la
Kubenko sia la Kuben tu mai anakmu
muane sia anakmu baine, tu misa’ aluk
dipondok matontongan, iamotu misa’
basse sia matontongan dio oloNa PUANG
lako kalemu sia bati’mu.
20 Ma’kadami tu PUANG lako Harun,
Nakua: Iatu tondokna tau iato mai tae’
ammu la umpotaa mana’i lan, sia pa’lak
sangtempe’ tae’ mula umpotaai. Akumo
tu la mupotaa sia mupotaa mana’ dio lu
to Israel.
21 Apa iatu to Lewi, manassa la Kuben
tu mintu’ pissanna taa sangpulona
bura padang sia patuoan lan Israel la
napotaa mana’ belanna diona pentoean
natoe, iamotu pentoean dio Tenda
Kasitammuan.

22 Belanna iatu to Israel tae’mo na la
urreke’ Tenda Kasitammuan, naurungan
untanggungi tu kasalan, anna mate.
23 Sangadinna iatu to Lewi la untoe
pentoean lan Tenda Kasitammuan sia la
umpassanni tu kasalanna, iamotu misa’
aluk dipondok matontongan nasiosso’i
sia tang ketaa mana’ dio lu to Israel.
24 Belanna iatu to Lewi la Kuben pissanna
taa sangpulona, tu napopa’duruk to
Israel lako PUANG; iamoto angKu
ma’kada diona tau iato mai kumua tae’
na la ketaa mana’ dio lu to Israel.
25 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
26 La ma’kadako lako to Lewi sia kuanni
kumua: Iake mutarimai tu pissanna taa
sangpulona bura padang sia patuoan
dio mai to Israel, tu Kuala dio mai tau
iato, angKu benkomi, la mipotaa mana’,
la mipennoloan la dipopa’duruk lako
PUANG tu pissanna taa sangpulona dio
mai taa sangpulona bura padang sia
pissanna patuoan.
27 Na iatu kamu la disanga pa’durukmi,
dipasusito gandung diala dio mai
panglulluran sia iatu dialanna dio mai
pa’parran bua anggoro’.

28 Sia ia duka tu kamu la mipennoloan
lako PUANG tu pa’duruk dio mai mintu’
pissan taa sangpulona bura padang sia
patuoan, tu mitarima dio mai to Israel,
sia iatu pa’duruk iato, tu dipennoloan
lako PUANG, la miben to minaa Harun.
29 Dio mai mintu’ apa napa’bengan tau
lako kalemi, la mipennoloan tu mintu’
pa’duruk iato lako PUANG, iamotu taa
dipamaserona diala dio mai mintu’ apa
melo.
30 Sia la ma’kadako lako tau iato mai,
kumua: Iammi pennoloanni tu melona
dio mai apa iato la dipopa’duruk, ke
to Lewi, la dipapada gandung dio mai
panglulluran sia iatu dialanna dio mai
pa’parran anggoro’ tu iannato.
31 La mikande sola to lan banuammi tu
apa iato dio lu mintu’ inan, belanna la
miposaro diona pentoeammi dio Tenda
Kasitammuan.
32 Tae’ mila umpassan kasalan tu
iannato, podo ke mipennoloanni tu
melona dio mai apa iato. Iake susito
tae’ mila umpakasarembanganni tu
pamengan maserona to Israel, kumua
da mimate.

Diona uai ma’pamasero

19:1-22

19 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
sola Harun, Nakua:
2 Inde sia tu atoran sukaran aluk tu
Napepasanan PUANG, kumua: Pokadanni
to Israel, kumua la nabangko misa’ sapi
birang mararang, tu tang tattan, sia tang
dipapassannipa ayoka.
3 La misorong lako to minaa Eleazar,
anna baai tau lako salian to’ tenda sia la
natunu dio tingayona.
4 La naoton to minaa Eleazar tu rakka’na
tama to’ rara sapi iato, anna pa’pi’pikanni
pempitu tu rara iato umpempatui olona
Tenda Kasitammuan.
5 Namane untunu mampu’i tau tu sapi
birang iato dio pentirona, anna mennau;
la kuli’na, la duku’na sia rarana la natunu
mampu’ tau sola tai lanna tambuk
barinni’na.
6 Sia la naala to minaa tu kayu
arasi’, supa sia bannang karamisi,
napembuanganni dao tangngana sapi
birang tu nakande api.

7 La nabusukki to minaa tu pakeanna
sia la mendio', namane tama to' tenda,
apa iatu to minaa la maruttak sae lako
makaroen.
8 Iatu to mangka untunu mampu'i, la
umbusukki pakeanna sia la mendio', apa
la maruttak sae lako makaroen.
9 Iatu aunna sapi birang iato la narampun
misa' to masero, napatorroi dio lu salian
to' tenda dio inan masero, kumua anna
dinannan kasirampunan to Israel, la
dipasirau uai ma'pamasero; iamoto tu
napolalan la usseroi sala.
10 Iatu to mangkamo urrampun
aunna sapi birang iato la umbusukki
pakeanna, apa la maruttak sae lako
makaroen. Iamote tu dipoaluk dipondok
matontongan lako to Israel sia lako to
sae, tu misisolan.
11 Minda-minda ungkaka' batang rabukna
sala umbanna misa' tau, la maruttak
pitung allo.
12 Iake allo ma'pentallun la napake tu uai
ma'pamasero usseroi salana, anna allo
ma'pempitu la maseromo. Apa iake allo
ma'pentallun natae' naseroi salana, tae'
na la masero ke allo ma'pempitu.

13 Minda-minda tu ungkaka’ batang
rabukna, sala umbanna misa’ to mate sia
tae’ naseroi salana, iamo umpamaruttak
KemaNa PUANG sia la disabu’i dio mai
to Israel; belanna tae’ nadipi’pikki uai
ma’pamasero, iamoto anna maruttak;
iatu maruttakna dio siapa kalena.
14 Inde sia tu atoranna sukaran aluk,
kumua iake denni misa’ tau mate lan
tenda: minda-minda tu tama tenda
iato sia minda-minda tu torro lan, la
maruttak pitung allo,
15 susi duka tu mintu’ busso, tang dipori
sampin pesambona, la maruttak.
16 Minda-minda duka la ungkaka’ to mate
nakande pa’dang dio lu padang, ba’tu
batang rabukna tau, ba’tu bukunna misa’
tau, ba’tu panglamunan, la maruttak
pitung allo.
17 Iatu to maruttak iato la dialan dio
mai tu aunna patuoan ditunu mampu’
la usseroi sala, sia la dibolloi uai
kalimbuang tu au lan busso.
18 Sia misa’ to masero la unnala
supa, anna otonni tama to’ uai iato,
napa’pi’pikanni tenda sia mintu’
pareanan dapo’ sia mintu’ tau lan tenda
iato sia to ungkaka’ buku to mate, ba’tu

to mate dipongko, ba'tu batang rabuk,
ba'tu panglamunan.
19 Iake allo ma'pentallun sia iake allo
ma'pempitu la napi'pikki to masero tu
to maruttak, sia iake allo ma'pempitu
la naseroi tu salana: anna busukki tu
pakeanna sia mendio', sia la masero ke
makaroenni.
20 Apa iake maruttakmi tu misa' tau sia
tae' napopeseroi tu salana, la disabu'i lan
mai kombongan, belanna umpamaruttak
inan maindanNa PUANG: tae' nadipi'pikki
uai ma'pamasero, iamoto namaruttak.
21 La dadimo lako tau iato mai misa' aluk
dipondok matontongan. Minda-minda
umpa'pi'pikanni tu uai masero, la
umbusukki pakeanna sia minda-minda
ungkaka'i tu uai ma'pamasero, la
maruttak sae lako makaroen.
22 Mintu' tu apa nakaka' to maruttak, la
maruttak sia minda-minda ungkaka'i, la
maruttak sae lako makaroen.

Kamateanna Miryam

20:1

20 1 Iatonna bulan bunga'na,
iatu to Israel, iamotu mintu'

kasirampunan saemo tama padang pangallaran Zin, natorro tu bangsa iato dio Kadesh, matemi tu Miryam, nadilamun dio.

Diona kasalanna Musa sola Harun

20:2-13

2 Iatonna tae'mo uai dio lu kasirampunanna to Israel, sirampunmi tu tau unnea Musa sia Harun,
3 anna iatu to buda unggaga Musa sia ma'kada nakua: Melo kami, ke matemokan, tonna mate tu siulu'ki dio oloNa PUANG!
4 Ma'apai mibaai indete padang pangallaran tu kombonganNa PUANG, angki mate dio, la kami la iatu mai patuoangki?
5 Ma'apai misuakan tassu' lan mai tondok Mesir, ammi baakan tama te inan mandasa, tu tang natuoi gandung sia garonto' ara sia garonto' anggoro' sia bua dalima sia tae' nanii uai la diiru'.
6 Malemi tu Musa sola Harun dio mai kombongan lako to' ba'ba Tenda Kasitammuan, anna lumbang rokko

padang, anna payan lako kalena tu
kamala’biranNa PUANG.
7 Anna ma’kada tu PUANG lako Musa,
Nakua:
8 Alami tu tekken sia popa’misai tu
mintu’ kasirampunan, iko sia iatu
kakammu Harun; ma’kadakomi dio
tingayona tau iato mai lako buntu batu,
manassa la napa’bengan tu uainna,
ammu patassuranni uai tu tau iato
lan mai buntu batu sia la mupairu’ tu
kasirampunan sia iatu mai patuoanna.
9 Naalami Musa tu tekken dio mai oloNa
PUANG, susitu mangka Napasananni
Puang.
10 Narampunmi Musa sola Harun tu
kombongan sitingoan buntu batu,
nama’kada lako tau iato mai nakua:
Perangii, e kamu to pabali-bali, la
kipatassuranrokomika uai lan mai buntu
batu iate?
11 Naangka’mi Musa tu limanna, anna
sambakki tekken penduan tu buntu batu,
anna tassu’ tu uai buda, naurungan
ma’dinmo tu kasirampunan iato mangiru’
sia ia duka tu mai patuoan.
12 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
sola Harun, Nakua: Belanna tae’

mipatonganNa’ sia tae’ mipamaindanNa’ dio pentirona to Israel, iamoto tae’ mila ussolanni te kombongan iate tama tondok, tu Kukamaseanni.
13 Iamote tu uainna Meriba, tu nanii to Israel sigaga PUANG sia Nanii PUANG umpamanassai lako tau iato mai, kumua Maindan.

Tae’ naeloranni to Edom tu to Israel unnola lendu’ tondokna

20:14-21

14 Mangkato nasuami Musa tu sumbungan puduk dio mai Kadesh lako datu Edom, umparampoi kumua: Inde sia tu kadanna siulu’mi Israel, kumua: Mitandai tu mintu’ kamasussan urrampoikan,
15 umba nakua tu diona nene’ to doloki male lako Mesir, sia masai allokan umpa’tondokki Mesir, sia iatu to Mesir umpakario-riokan, susi duka tu nene’ to doloki.
16 Attu iato metambakan lako PUANG, Naperangii tu petambaki, anna suai tu misa’ malaeka’ ussolangkan tassu’ lan mai tondok Mesir; totemo indemokan

Kadesh, misa’ kota dio passaparanna lili’
tondokmi,
17 elorangkan ullendu’i tondokmi; tae’
angki la unnola pa’lak sia pa’lak anggoro’
sia tae’ angki la unniru’ uai bubun; la
unnola batatta bangkan, tang sumepang
kanan, ba’tu kairi sae lako kilendu’ina tu
lili’mi.
18 Apa mebali tu Edom lako nakua: Tae’
mila unnolai lendu’ te lili’ku, iammi olai
la kutammuikomi pa’dang.
19 Ma’kadami tu to Israel lako, nakua:
La unnola batatta bangkan, sia
iake unniru’kan uaimmi, aku la iatu
patuoangku, manassa la kubaya’
tu allinna; tae’ra apa la kipogau’,
sangadinna la tarru’ liu bangna’
lumingka.
20 Apa ma’kada nakua: Tae’ mila unnolai
lendu’. Tassu’mi tu Edom sola surodadu
budanna sia to ma’pa’buno mawatang.
21 Susimoto tu Edom tang unneloran
to Israel unnola lendu’ lili’na, iamoto
nasepangi to Israel tu lili’na.

Diona kamateanna Harun

20:22-29

22 Ke’de’mi tu tau iato dio mai Kadesh,
anna rampo lako buntu Hor tu mintu’
kasirampunanna to Israel.
23 Ma’kadami tu PUANG lako Musa sola
Harun dio lili’ tondok Edom sikandappi’
buntu Hor, Nakua:
24 Iatu Harun la sisarak angin dipudukna
sule lako nene’ to dolona, belanna tae’
na la tama tondok, tu Kukamasean to
Israel, belanna mibali sola duakomi tu
parentaKu dio to’ uainna Meriba.
25 Solanni tu Harun sola Eleazar, anakna,
ammi kendek sola langngan buntu Hor.
26 Lendokanni tu pakeanna Harun,
papakei tu Eleazar, anakna, namane
sisarak angin dipudukna tu Harun sule
lako nene’ to dolona, anna mate dio.
27 Napogau’mi Musa susitu mangka
Napepasanan PUANG, anna kendek
langan buntu Hor dio pentirona mintu’
kasirampunan.
28 Nalendokammi Musa tu pakeanna
Harun, napapakeanni Eleazar, anakna.
Attu iato matemi tu Harun dao botto

tanete, namengkalao tu Musa sola
Eleazar dao mai buntu iato.
29 Iatonna tiromi mintu' kasirampunan,
kumua iatu Harun ka'tumo tu sunga'na,
nabatingimi mintu' to Israel tu Harun lan
tallungpulo allona.

Kasirarian dio Horma

21:1-3

21 1 Iatonna rangimi to Kanaan,
iamotu datunna Arad, tu untorroi
tondok rampe Lo'na lu, kumua iatu to
Israel unnola lalan Atarim, narariimi tu
to Israel, narampai tu tau ba'tu pira-pira.
2 Mangallonammi tu to Israel lako
PUANG, sia ma'kada nakua: Iake
Misorong nasangi te bangsa iate tama
kuasangku, manassa la kusabu'i tu
mintu' tondokna butung pepayu.
3 Natanannimi talinga PUANG tu to
Israel, anNa sorongi tu to Kanaan; attu
iato nasabu'imi tu tau iato mai sia kotana
butung pepayu. Iamoto nasangai tau tu
inan iato Horma.

Diona ula’ tambaga

21:4-9

4 Ke’de’mi tu tau dio mai buntu Hor
ma’palulako tasik Teberau nalilingi tu
tondok Edom, anna massinurung tu
bangsa iato dio lu lalan.
5 Ma’kadami tu bangsa iato umbali
Puang Matua sia Musa, nakua:
Ma’apai misolangkanni lan mai tondok
Mesir, angki la matemo lan padang
pangallaran? Belanna tae’mo roti sia
tae’mo uai sia iate kande kadake
nabossa bangmokan.
6 Naparampoimi PUANG ula’ keipo dio lu
bangsa iato, natotokmi tu bangsa iato,
anna buda tu to Israel mate.
7 Saemi tu bangsa iato lako Musa anna
ma’kada nakua: Kasalammokanni,
belanna ma’kadamokan umbali PUANG
sia umbalikomi; passambayangangkan
lako PUANG, anNa patoyangi te mai ula’
dio mai kaleki. Napassambayangammi
Musa tu tau iato.
8 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua:
Garagako ula’ keipo, sia patoppo’i dao
kayu sangbatang. Minda-minda mentiro

langngan, ke mangkami natotok ula', la tuo.
9 Nagaragaimi Musa tu misa' ula' tambaga napatoppo'i dao kayu sangbatang; sia minda-minda, ke mangkami natotok ula', anna mentiro langngan ula' tambaga iato, manassa tuo.

Kalingkan ma'palulako padang Moab

21:10-20

10 Ke'de'mi tu to Israel dio mai anna ma'tenda dio Obot.
11 Ke'de' pole'omi dio mai Obot, anna ma'tenda dio to' padang daun lauanna Abarim, lan padang pangallaran, tu dio rampe matallona Moab, umpatu kadellekan allo.
12 Indeto dio mai ke'de'omi, anna ma'tenda diong lombokna Zered.
13 Indeto dio mai ke'de'omi, nama'tenda dio sambalinna lu Arnon, tu lolong dio padang pangallaran, tu tassu' dio mai lili'na to Amori, belanna iatu Arnon passaparan kasiallaranna Moab na to Amori.

14 Iamoto nadisa’bu’ lan sura’ diona
pararinNa PUANG, nakua:
15 iatu Waheb lan Sufa sia iatu mai
lombok, sia Arnon, sia mennaa’na
lombok, tu tiballa’ sae lako
pa’tondokanna Ar sia umposissarean
passaparanna Moab.
16 Indeto dio mai ma’palulakoomi Beer.
Iamote tu kalimbuang, tu mangkamo
Napokada PUANG lako Musa diona
a’ganna, kumua: Rampunni tu mai
bangsa, angKu benni uai.
17 Attu iato napopenanimi to Israel te
penanian iate, kumua: Tidarrakmoko, e
kalimbuang, penanianni umpasisonda-
sonda pa’tendeng,
18 iamotu kalimbuang nabo’bok tu mai
datu, tu nalo’po’ tekken kapayunganna
iamotu tekkenna to mala’bi’na bangsa
iato. Ke’de’mi tu tau iato mai dio mai
padang pangallaran lako Matana;
19 dio mai Matana lu lako Nahaliel, nadio
mai Nahaliel lu lako Bamot;
20 nadio mai Bamot lu rokko lombok,
tu diong padangna Moab, sikandappi’
bottona Pisga, tu untongloi padang talo.

Kasirarian unnea Sihon, datu Hesbon

21:21-30

21 Nasuami to Israel tu sumbungan
puduk lako Sihon, datunna to Amori,
22 anna palakui kumua: Eloranna’ unnola
lendu’ tondokmi. Tae’ angki sumepang
unnola pa’lak sia pa’lak anggoro’, tae’
angki la unniru’ uai bubun, la tarru’
bangkan unnola batatta, sae lako
kilendu’ina tu lili’mi.
23 Apa tang naeloran Sihon tu to Israel
unnola lendu’ lili’na, apa narampunora
tu mintu’ surodadunna, anna ke’de’
umpessitammui Israel lan padang
pangallaran, narampo dio Yahaz,
pararimi unnea to Israel.
24 Napa’dangi to Israel tu tau iato, anna
taloi sia naala tu tondokna randuk dio
mai Arnon sae lako Yabok, sae lako lili’na
to Amon, belanna iatu passaparanna to
Amon, matoto’ tongan.
25 Naalami to Israel tu mintu’ kota iato
sia napa’tondokki tu mintu’ kotana to
Amori, iamotu Hesbon sola mintu’ lili’na.
26 Belanna iatu Hesbon, iamo kotana
Sihon, datu to Amori. Na iatu Sihon

mangkamo urrarii datu Moab, iamotu
datu dolo, sia narampa tu mintu'
tondokna, sae lako Arnon.
27 Iamoto ma'kadami tu to untono' sengo
kada peada', nakua:
Malekomi lako Hesbon, la dibangun sia
ditambakuku tu kotana Sihon!
28 Belanna iatu api tassu'mo dio mai
Hesbon, sia ma'lana-lana dio mai kota
Sihon; anna kandei tu Ar-Moab, tu
umparenta inan madaona Arnon.
29 Upu' allomu, e Moab; sanggangmoko
pole', e taunna Kamos! Ia napotete
namallai tu anakna muane, na iatu
anakna baine dadi to dirampana Sihon,
datu to Amori.
30 Kilaoimo pana tu tau iato; iatu Hesbon
sanggangmo sisola Dibon, kisabu'i sae
lako Nofah, tu landa' sae lako Medeba.

Kasirarian unnea Og, datu Basan

21:31–22:1

31 Susimoto tu to Israel torro lan tondok
to Amori.
32 Mangkato nasuami Musa tu tau lao
umparessa buni Yaezer, natalomi tu
lili'na, sia naula' tu to Amori torro lan.

33 Sepangmi to tau iato, anna
ma'palulako Basan: malemi tu Og, datu
Basan, umpessitammui, la ia la mintu'
taunna, la urrarii dio Edrei.
34 Apa ma'kada tu PUANG lako Musa,
Nakua: Da' mukataku'i, belanna la
Kusorong tu datu iato sola mintu' taunna
sia tondokna tama kuasammu sia la
mupogau' lako susitu mangka mupogau'
lako Sihon, datu to Amori, tu torro dio
Hesbon.
35 Natalomi tu datu iato sola anakna sia
mintu' taunna, natalo nasang, naurungan
moi misa' tau tang pakalamo lussu';
naalami tu tondokna napotondokki.
22 1 Attu iato ke'de'mi tu to Israel,
anna ma'tenda dio padang Moab,
sambalinna lu salu Yordan, sipatu
Yerikho.

Bileam umpassakke to Israel

22:2–24:25

2 Iatonna tiromi Balak, anakna muane
Zipor, tu mintu' apa napogau' to Israel
lako to Amori,

3 tiramban tonganmi tu Moab diona
bangsa iato, belanna buda tongan, sia
mataku’ tu Moab napobua’ to Israel.
4 Ma’kadami tu Moab lako
pekaamberanna Midian, nakua:
Totemo iatu to buda iato la ungkande
pu’pu’ mintu’ tondokta, susito misa’
sapi ungkande pu’pu’ riu dio padang.
Iatonna attu iato iatu Balak, anakna
Zipor, undatui Moab.
5 Nasuami tu sumbungan puduk lako
Bileam, anakna Beor, lako Petor, tu dio
biring salu, lu lako tondok sangbangsana
la untambai nakua: Inde sia tu misa’
bangsa tassu’ dio mai Mesir manassa
tongan ussitutu’i mintu’ tondok lao, anna
ma’tenda ussitingoanna’.
6 Iamoto maimokomi, ammi tampakanna’
ropu te bangsa iate, belanna mandu
matoto’ na aku; dennoupa’ angku
taloi sia urrambai lan mai tondok iate.
Belanna kuissan kumua: minda-minda
tu mipassakke, masakke-sakke tu tau
iato sia minda-minda mitampakki ropu,
maropu tu tau iato.
7 Pakalan malemi tu pekaamberanna
Moab sia Midian umbaa saro disaroan
to pakita-kita; iatonna rampomo lako

Bileam, naparampomi tu kadanna Balak lako.
8 Ma’kadami tu Bileam lako tau iato mai nakua: Ma’bongikomi indete bongi iate, angku pebaliikomi susitu la Napokadanna’ PUANG. Torromi tu arungna Moab sola Bileam.
9 Saemi tu Puang Matua lako Bileam Nama’kada, Nakua: Mindara te mai muane musolan?
10 Mebalimi tu Bileam lako Puang Matua, nakua: Balak, anakna Zipor, datu Moab, umparampo kada lako kaleku nakua:
11 Manassa den misa’ bangsa tassu’ lan mai Mesir ussitutu’imo mintu’ tondok lao; iamoto maimokomi, ammi tampakanna’ ropu; dennoupa’ angku bela siai urrarii sia la kurambai.
12 Ma’kadami tu Puang Matua lako Bileam, Nakua: Da’ mumale sola tau iato, da mutampakki ropu tu bangsa iato, belanna to dipamasakke tu tau iato.
13 Millikmi tu Bileam tonna melambi’, anna ma’kada lako arungna Balak, nakua: Sulemokomi lako tondokmi, belanna tae’ Napasiolai PUANG, ke maleki’ sola.

14 Malemi tu mintu’ arungna Moab,
rampo lako Balak, nama’kada nakua:
Iatu Bileam tae’ napasiolai, ke saekan
sola.
15 Apa iatu Balak ussua pole’ arung,
mandu buda sia mala’bi’ na iatu dolona.
16 Iatonna rampomo lako Bileam
ma’kadami nakua: Susite tu kadanna
Balak, anakna Zipor, nakua: Da’
mididampa sae umpellambi’ina’,
17 belanna la kusaroi la’da’komi;
mintu’ apa tu mipokada, la kupogau’;
maimokomi sia tampakanna’ ropu te
bangsa iate.
18 Mebalimi tu Bileam sia ma’kada lako to
mase’ponna Balak nakua: Moi nabenna’
Balak ponno banuanna tu salaka sia
bulaan, tae’ duka kuma’din ullendai
parentaNa PUANG, Kapenombangku, la
umpogau’ misa’ apa bitti’ ba’tu misa’ apa
kapua.
19 Iamoto torro dukakomi indete bongi
iate, angku issanni, ba’tu apa la
Napokada pole’ PUANG lako kaleku.
20 Rampomi tu Puang Matua lako Bileam
to bongi iato, anNa ma’kada lako
kalena, Nakua: Belanna saemo te mai
muane untambaiko, millikmoko, ammu

male sola, apa ia manna tu kada la
Kupokadangko, tu la maturu'.
21 Millikmi tu Bileam tonna melambi',
nalapikki tu keledai birangna, anna male
sola arungna Moab.
22 Apa iatu kasengkeanNa Puang Matua
dukkumo, tonna male tu Bileam, na
iatu Malaeka'Na PUANG bendanmo dio
lalan la unneai; iatu Bileam messake
dao keledai birangna, nada'dua taunna
nasolan.
23 Iatonna tiromi keledai birang tu
Malaeka'Na PUANG dio lalan sitangke
pa'dang tinonok, sumepangmi dio mai
lalan lako to' pa'lak; nabambami Bileam
tu keledai birang la napasule lako lalan
naolai.
24 Mangkato bendanomi tu Malaeka'Na
PUANG dio lalan mabo'bok dio alla'na
pa'lak anggoro', tu nanii tembo' patomali.
25 Iatonna tiromi keledai birang tu
Malaeka'Na PUANG, umpasi'pinmi kalena
lako tembo', anna tirimpi' tu lette'na
Bileam tama tembo'; nabamba pole'omi
tu keledainna.
26 Dolo pole'omi tu Malaeka'Na PUANG
anna bendan dio to' lalan si'pi', tu tae'mo
inan nanii sumepang kanan ba'tu kairi.

27 Iatonna tiromi keledai birang tu
Malaeka'Na PUANG, unno'pakmi diongna
lu Bileam. Re'dekmi tu ara'na Bileam
nabambai tekken tu keledai birang iato.
28 Nabungka'mi PUANG tu sadangna
keledai birang iato, anna ma'kada lako
Bileam nakua: Apamora tu kupogau'
lako kalemi ammi bambana' totemo
pentallun?
29 Ma'kadami tu Bileam lako
keledai birang iato nakua: Belanna
mupopaningoanna'; kengku toe pa'dang,
manassa kupateiko.
30 Apa ma'kada tu keledai birang iato
lako Bileam nakua: Tae'raka angku
keledai birangmi, tu miposakean tempon
tuomi sae lako allo iate? Denmoraka
kuma'gau' susito lako kalemi? Mebalimi
Bileam nakua: Tae'.
31 Attu iato Napamillikki PUANG tu
matanna Bileam; natiromi tu Malaeka'Na
PUANG sitangke pa'dang tinonok bendan
dio lalan, anna malinguntu' lumbang sae
rokko padang.
32 Ma'kadami tu Malaeka'Na PUANG lako,
nakua: Ma'apai mubambai totemo tu
keledai birangmu pentallun? Manassa
tassu'Na' la unneako, belanna iate lalan

iate mebaa lako kasanggangan dio oloKu.
33 Iatonna tiroNa' tu keledai birang, pentallun ussepangiNa'; ianna tae' nasepangiNa', manassako Kupatei, apa iatu keledai birang iato la Kupatuo.
34 Ma'kadami tu Bileam lako Malaeka'Na PUANG, nakua: Kasalammo', belanna tae' kutandai, kumua Kamu tu bendan dio lalan unneana', na totemo, iake kadakei dio pentiroMi, melo ke sulemo'.
35 Apa ma'kada tu Malaeka'Na PUANG lako Bileam, Nakua: Maleko sola te muane iate, apa ia manna tu kada, la Kupokadangko, la mupokada. Malemi tu Bileam sola tu mai arungna Balak.
36 Iatonna rangimi Balak, kumua la saemo tu Bileam, malemi umpessitammui sae lako kotana Moab, lan lili'na Arnon, dio tampak passaparanna lili'na.
37 Ma'kadami tu Balak lako Bileam nakua: Tae'raka angku tonganni umpesuangkomi? Ma'apai natae' misae lako kaleku? Misangaraka tae' kubelai ussaroikomi?
38 Apa mebali tu Bileam lako Balak nakua: Manassa, saemo' lako kalemi

totemo. Ma’dinra’ka la umpokada misa’ kada? Iatu kada la Napatama Puang Matua pudukku, iamo la kupokada.
39 Malemi tu Bileam sola Balak, anna rampo lako Kiryat-Huzot.
40 Napemalaranmi Balak tu sapi sia domba, anna pa’peai tu duku’na lako Bileam sia iatu mai arung nasisolan dio.
41 Masiang pole’ to nasolammi Balak tu Bileam, nasuai kendek langngan inan madoanna Baal. Na inde to nanii untiro nasangi sae lako tampakna tu bangsa iato.

23 1 Ma’kadami tu Bileam lako Balak nakua: Pabendananna’ pitu inan pemalaran inde te sia parandananna’ pitu sapi laki sia pitu domba laki inde te.
2 Napogau’mi Balak susitu napokada Bileam, anna pemalaranni Balak sola Bileam tu misa’ sapi laki sia misa’ domba laki, ke misa’oi inan pemalaran.
3 Mangkato ma’kadami tu Bileam lako Balak nakua: Malekomi bendan dio to’ pemala’ ditunu pu’pu’mi, angku male; umbai la sae tu PUANG umpessitammuina’, sia apa tu Napamanassanna’, iamoto la

kupa’peissannan lako kalemi. Attu iato
tuka’mi langngan misa’ tanete karing.
4 Saemi tu Puang Matua umpessitammui
Bileam, nama’kada tu Bileam lako
nakua: Mangkamo kuparandan tu pitu
inan pemalaran, simisa’ inan pemalaran
misa’ sapi laki sia misa’ domba laki
kupemalaran.
5 Napatamami PUANG tu misa’ kada dio
pudukna Bileam, Nama’kada Nakua:
Sulemoko lako Balak, ammu ma’kada
susite.
6 Iatonna sulemo lako, bendan bangsiapa
tu Balak dio to’ pemala’ ditunu pu’pu’na,
la ia la iatu mintu’ arungna Moab.
7 Naparandukmi tu Bileam umpokadai tu
kada peada’na, anna ma’kada nakua:
Dio mai Aram, nanii ussolanna’ Balak,
datunna Moab, dio mai ma’buntunna
rampe matallo, nakua: Malekomi mai,
mitampakanna’ ropu tu Yakub, sia
malekomi mai ullangdo Israel.
8 Umba la kukua untampakki ropu, anna
tau iato tae’ Natampakki ropu Puang
Matua? Umba la kukua ullangdoi, anna
tau iato tae’ Nalangdoi PUANG?

9 Belanna dao mai potok buntu batu
kunii untiroi, sia dao mai tanete kunii
umpenunui.
Kutiro misa' bangsa, tu torro misa sia
tae' nasangai sangbilangan dio lu bangsa
senga'.
10 Mindara ma'din umbilangi tu barra'-
barra'na Yakub sia mindara unnia'i
kabudanna Israel?
Kumatemora susitu kamateanna to bulo
lolong sia iatu lampakku la susi duka tau
iato!
11 Ma'kadami tu Balak lako Bileam nakua:
Apara tu mupogau'? Kutambaikomi la
untampakki ropu tu ualingku, ammi
ma'passakkeora.
12 Apa mebalimi nakua: Iatu aku, tae'
kutang la umpokada tonganna susitu
apa Napatama PUANG dio pudukku.
13 Ma'kadami tu Balak lako nakua:
Tamale pole' sola lako inan senga', tu
minii ma'din untiroi (tu tau iato mai);
tampakna manna la mitiro tu tau iato,
apa iatu mintu'na tae' mitiroi; na inde to
minii untampakanna' ropu tu tau iato.
14 Nasolammi lako padangna To
ma'penunu, langngan bottona Pisga,
napabendanmi pitu inan pemalaran,

anna pemalaranni tu misa’ sapi laki
sia misa’ domba laki, ke simisa’o inan
pemalaran.
15 Anna ma’kada lako Balak nakua:
Malemokomi bendan inde te to’ pemala’
ditunu pu’pu’mi, angku dikamasei
kasitammuan inde to dio.
16 Sitammumi PUANG tu Bileam, anNa
patamai pudukna tu misa’ kada, anNa
ma’kada tu Puang Nakua: Sulemoko lako
Balak, ammu ma’kada susite.
17 Iatonna sulemo lako, bendan
bangsiapa tu Balak dio to’ pemala’
ditunu pu’pu’na sisola tu arungna Moab.
Ma’kadami tu Balak lako nakua: Apara
tu Napokada PUANG?
18 Naparandukmi tu Bileam umpokadai
tu kada peada’na anna ma’kada nakua:
Ke’de’komi, o Balak, sia perangii;
tanannina’ talinga, e anakna Zipor.
19 Iatu Puang Matua tangia tolino, anNa
ma’kada tang tongan; ba’tu misa’
ma’rupa tau, anNa menassan.
Ma’kadaraka anna tang umpogau’i, ba’tu
mangallu’, anNa tang umpadadii?
20 Manassa dibenmo’ parenta
la ma’passakke sia iake Puang
ma’passakke, umba la kukua undampai.

21 Tae’ napenunui tau tu kamandasan dio
lu Yakub, sia tae’ natiroi tu kasanggangan
dio lu Israel.
Iatu PUANG, Kapenombanna,
urrondongi, sia arrakna to untendeng
Datu den dio lu tau iato mai.
22 Puang Matua, tu ussolanni lan mai
Mesir, Iamo napomatoto’ butung to
tanduk sapi laki lampung,
23 belanna tae’ gai’na tu kada la ullangdo
Yakub, sia pa’basa-basa la dinii unnea
Israel.
Totemo melo ke dipokadai tu diona
Yakub sia diona Israel apa tu la Napogau’
Puang Matua.
24 Tiromi, misa’ bangsa tu bendan
butung to misa’ singa birang, sia
tunannang butung to misa’ singa laki,
tu tae’ nabambangan kalena, ke tae’pi
nakande pealanna sia unniru’ rara to
mate tibambang.
25 Ma’kadami tu Balak lako Bileam
nakua: Iake tonganna tae’ miporai
untampakki ropu tu tau iato mai da
pissanmo mipassakkei.
26 Apa mebali tu Bileam nama’kada lako
Balak nakua: Tae’raka kupokadangkomi,

kumua: Mintu’na apa la Napokada
PUANG, iamoto tu la kupogau’?
27 Ma’kadami tu Balak lako Bileam:
Malekomi mai, angku solangkomi lako
inan senga’; umbai nasipatu sia dio
pentiroNa Puang Matua, na inde to dio
mai minii untampakanna’ ropu tu tau
iato.
28 Nasolammi Balak tu Bileam langngan
bottona Peor, tu nanii untiroi tu Padang
aak.
29 Ma’kadami tu Bileam lako Balak nakua:
Pabendananna’ pitu inan pemalaran
indete sia parandananna’ pitu sapi laki
sia pitu domba laki indete.
30 Napogau’mi Balak susitu mangka
napokadanni Bileam, sia napemalaran tu
misa’ sapi laki sia misa’ domba laki, ke
misa’o inan pemalaran.

24 1 Belanna natiro Bileam kumua
melomo dio pentiroNa PUANG, ke
dipassakkei tu to Israel, tae’mi nalao
susitu bunga’na sia ma’penduanna
undaka’ lalan, anna langdoi, sangadinna
mempatu lu lako padang pangallaran.
2 Iatonna bangunanni Bileam tu
matanna, sia natiro tu to Israel ma’tenda

unturu’ sukunna. Narampoimi PenaanNa
Puang Matua.
3 Naparandukmi umpokadai tu kada
peada’na sia ma’kada nakua: Kada
peada’na Bileam, anakna Beor, sia kada
peada’na muane, tu millikmo matanna;
4 kada peada’na tu to umperangiimo
kadanNa Puang Matua, tu to untiromo
patiroNa To umpoissan angge maritik,
tonna matindo tibungka’ matanna.
5 Lendu’ mala’bi’na tu tendamu, o Yakub,
tu katorroammu, o Israel!
6 Butung to lombok tiampa’; butung to
pa’lak dio biring salu; butung to pondan
daa Natanan PUANG; butung to kayu
arasi’ dio to’ uai.
7 Nalolongmora tu uai dio mai petimbana,
nalempanmora tu uai pangambo’na;
ondongpi natongloimira datunna tu Agag
sia natarompo’mora tu kadatuanna.
8 Puang Matua, tu ussolanni lan mai
Mesir, Iamo napomatoto’ butung to
tanduk sapi laki lampung.
Mintu’ bangsa tu napouali
naampello’mira, sia iatu mai bukunna
nale’to-le’to, sia natarru’mira tinaran tu
tau iato mai.

9 Umbukku kalena, anna sumpandan
susito singa laki, sia butung to misa’
singa birang; mindara la umpabendanni?
Nadipassakkemora tu to umpassakkeko
sia naditampakkimora ropu tu to
untampakkiko ropu!
10 Dukkumi tu kasengkeanna Balak lako
Bileam, napasisala’pami tu limanna,
anna ma’kada tu Balak lako Bileam
nakua: Kutambaikomi la untampakki
ropu ualingku, nakutiro pentallunmokomi
situru’-turu’ umpassakkei tu tau iato.
11 Totemo, pallaimokomi lako to’ inanmi;
mangkamo kupokada kumua: La kusaroi
la’da’komi, apa manassa Nadampa
PUANG tu saromi.
12 Apa ma’kada tu Bileam lako Balak
nakua: Tang kupokadaraka lako
mintu’ sumbungan pudukmi tu misua
umpellambi’ina’, kumua:
13 Moi nabenna’ Balak ponno banuanna
tu salaka sia bulaan, tae’ duka kuma’din
ullendai parentaNa PUANG la umpogau’
kalenai tu misa’ apa melo ba’tu kadake;
apa tu Napokada PUANG, iamoto tu la
kupokada.
14 Na totemo tiromi, la ke’de’mo’
sule lako bangsaku, iamoto melo

ke kupa’nubuarangkomi apa tu
la naparampoanni bangsa iate tu
bangsami.
15 Naparandukmi Bileam umpokada kada
peada’na, anna ma’kada, nakua: Kada
peada’na Bileam, anakna Beor, sia kada
peada’na muane, tu millikmo matanna;
16 kada peada’na tu to umperangiimo
kadanNa Puang Matua, sia to unnissan
kapaissannanNa To patodoranna, tu
to untiromo patiroNa To umpoissan
angge maritik, tonna matindo tibungka’
matanna.
17 Kutiro tu tau iato, apa tae’ natotemo,
kupenunu tu tau iato, apa tae’
namandappi’; misa’ bintoen bu’tu lan
mai Yakub, misa’ tekken kapayungan lan
mai Israel, sia untesse pili’na Moab, sia
umpipping mintu’ bati’na Set.
18 Attu iato iatu Edom la dadimo lili’
ditalo, sia Seir la dadimo lili’ ditalo –
iamotu ualinna. – Apa iatu to Israel la
umpasombo kuasanna,
19 sia lan mai Yakub nanii untoe
kaparentan, sia la ussanggangi tu to
mallai lan mai kota.

20 Iatonna tiromi tu Amalek,
naparandukmi umpokada kada
peada'na, anna ma'kada nakua:
Iatu pamulanna mintu' bangsa iamotu
Amalek, anna ma'katampakanna iamotu
kasanggangan.
21 Iatonna tiromi tu to Keni,
naparandukmi umpokada kada
peada'na, anna ma'kada nakua: Moi
matoto'mo tu banuammu, digaragaimo
tu serangmu dao buntu batu,
22 apa la narampoi duka kasanggangan
tu Keni; sangapapa masainna tu Asyur
urrampako?
23 Naparandukmi umpokada kada
peada'na, anna ma'kada nakua:
A'a! mindapara la tuo, ke Napogau'i
Puang Matua te mintu'na te?
24 Apa iatu mai kappala' dio mai
biring tasik to Kitim! Tau iato mai la
umpatunduk Asyur sia umpatunduk
Heber, apa la sanggang duka tu bangsa
iato.
25 Mangkato ke'de'mi tu Bileam anna
sule lako inanna, sia iatu Balak sule
dukamo.

Iatu to Israel umpenombaimo Baal-Peor

25:1-18

25 1 Iatonna torromo tu to Israel dio
Sitim, naparandukmi ma'gau' sala
sola baine to Moab.
2 Belanna natambai tu bangsa iato
lako to' pemala' pangrere' dipemalaran
deatanna, anna kumande dio tu bangsa
iato, anna menomba lako deatanna
baine iato.
3 Iatu to Israel menturu'mo lako
Baal-Peor, iamoto anna dukku tu
kasengkeanNa PUANG ullaoi Israel,
4 sia ma'kada tu PUANG lako Musa,
Nakua: Alami tu mintu' pangulunna
bangsa iato, ammu toke'i dio tingayona
to buda la umpamatande PUANG, kumua
anna soro' tu kare'dekan ara'Na PUANG
dio mai Israel.
5 Ma'kadami tu Musa lako mintu' to
ma'paolai salunna to Israel nakua:
Pantan la mipatei dio lu taummi
minda-minda tu menturu'mo lako
Baal-Peor.

6 Pakalan saemi misa’ to Israel
umbaa misa’ baine to Midian lako
siulu’na dio pentirona Musa sia mintu’
kasirampunan to Israel, tonna marassan
tu tau sitangiran dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan.
7 Iatonna tiromi Pinehas, anakna
Eleazar, anakna to minaa Harun tu
iannato, ke’de’mi lan mai tangngana
kasirampunan, nasitetang misa’ doke.
8 Attu iato undimi naula’ tu muane
to Israel, anna lambi’i lan inan
kamammaran, anna rokki tu tau sola
duai la iatu muane Israel la iatu baine
diong to’ banneanna. Attu iato ra’dami
tu kasanggangan urrampoi to Israel.
9 Iatu to mate belanna kasanggangan
iato, den duang pulo nna’pa’ sa’bu.
10 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
11 Iatu Pinehas, anakna Eleazar,
anakna to minaa Harun, umpara’dai
tu kare’dekan ara’Ku dio mai to Israel,
belanna maparrang tongan dio lu tau iato
mai umpakala’bi’Na’, iamoto natae’mo
Kumaparrang ussabu’i tu to Israel.
12 Iamoto pokadanni: Tonganna, la
Kukamasei basse kasalamarangKu.

13 Kumua anna ia sia mintu' bati'na
umpobassei tu diona katominaan
matontongan, belanna maparrang
umpakala'bi' Kapenombanna sia
umpadenan kadiseroian kasalan to
Israel.
14 Iatu to Israel tu dipatei sola baine
to Midian, disanga Zimri, anakna Salu,
iamotu pangulu rapunna to Simeon.
15 Sia iatu baine to Midian tu dipatei,
disanga Kozbi, iamotu anakna Zur; tu
pangulu rapunna suku to Midian.
16 Ma'kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
17 La mipogau' lako to Midian susito
mipogau' lako ualimmi sia patei,
18 belanna iatu penggauranna lako
kalemi susito uali untangnga'-tangnga'
kadake unneakomi diona Peor sia diona
Kozbi, anak arungna to Midian, iamo
siulu'na baine, tu dipatei tonna allo
kasanggangan tete dio Peor.

Kadiiaran ma'penduanna to Israel

26:1-65

26 1 Iatonna ra'damo tu
kasanggangan iato, ma'kadami

tu PUANG lako Musa sia lako Eleazar,
anakna to minaa Harun, Nakua:
2 Ia'mi tu mintu' bilanganna
kasirampunan to Israel, randuk
dio mai tau siduangpulona taunna sia
la'bi situru' rapunna, iamotu to malemo
messurodadu lan Israel.
3 Attu iato ma'kadami tu Musa sia to
minaa Eleazar lako tau iato mai dio
padang Moab dio biring Yordan sitingoan
Yerikho, kumua:
4 Randuk dio mai siduangpulomo taunna
sia la'bi! – susitu mangka Napepasanan
PUANG lako Musa, iamotu to Israel, tu
tassu' lan mai tondok Mesir.
5 Iatu Ruben anak pa'bunga'na Israel;
bati'na Ruben, iamotu dio mai Henokh
pa'rapuanna to Henokh; dio mai Palu
pa'rapuanna to Palu;
6 dio mai Hezron pa'rapuanna to Hezron
sia dio mai Karmi pa'rapuanna to Karmi.
7 Iamote tu pa'rapuanna to Ruben, iatu
iaranna den patangpulo ntallu sa'bu
pituratu' ntallungpulo.
8 Na iatu anakna Palu iamotu Eliab,
9 na iatu anakna Eliab iamotu Nemuel,
Datan sola Abiram. Iate Datan
sola Abiram to ditambai lan mai

kasirampunan, tu umbali Musa sola
Harun dio lu to massituru' lan kapabali-
balianna Korah, tonna sigaga umbali
PUANG.
10 Apa menganga tu padang anna
ampello'i tu tau iato sola Korah, tonna
mate tu to massituru' iato, belanna
duaratu' limangpulo tu muane nakande
api, naurungan dadi misa' tanda
pa'pakilala lako tau.
11 Apa iatu anakna Korah tae' namate.
12 Na iatu bati'na Simeon unturu'
pa'rapuanna, iamotu dio mai Nemuel
pa'rapuanna to Nemuel; dio mai Yamin
pa'rapuanna to Yamin; dio mai Yakhin
pa'rapuanna to Yakhin;
13 dio mai Zerah pa'rapuanna to Zerah
nadio mai Saul pa'rapuanna to Saul.
14 Iamote tu pa'rapuanna to Simeon, den
duangpulo ndua sa'bu nduaratu'.
15 Iatu bati'na Gad, situru' pa'rapuanna,
iamotu dio mai Zefon, pa'rapuanna to
Zefon; dio mai Hagi pa'rapuanna to Hagi;
dio mai Syuni pa'rapuanna to Syuni;
16 dio mai Ozni pa'rapuanna to Ozni; dio
mai Eri pa'rapuanna to Eri;
17 dio mai Arod pa'rapuanna to Arod,
nadio mai Areli pa'rapuanna to Areli.

18 Iamote tu pa’rapuanna bati’na Gad
situru’ bilanganna, den patangpulo sa’bu
llimaratu’.
19 Iatu bati’na Yehuda, iamotu Er sia
Onan; na iatu Er sola Onan mate lan
tondok Kanaan.
20 Iatu bati’na Yehuda situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Syela
pa’rapuanna to Syela; dio mai Peres
pa’rapuanna to Peres na dio mai Zerah
pa’rapuanna to Zerah.
21 Iatu bati’na Peres, iamotu dio mai
Hezron pa’rapuanna to Hezron na dio
mai Hamul pa’rapuanna to Hamul.
22 Iamote tu pa’rapuanna Yehuda situru’
bilanganna, den pitungpulo nnannan
sa’bu llimaratu’.
23 Iatu bati’na Isakhar situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Tola
pa’rapuanna to Tola; dio mai Pua
pa’rapuanna to Pua;
24 dio mai Yasub pa’rapuanna to Yasub,
na dio mai Simron pa’rapuanna to
Simron.
25 Iamote tu pa’rapuanna Isakhar situru’
bilanganna, den annan pulona nna’pa’
sa’bu ntalluratu’.

26 Iatu bati’na Zebulon situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Sered
pa’rapuanna to Sered; dio mai Elon
pa’rapuanna to Elon, na dio mai, Yahleel
pa’rapuanna to Yahleel.
27 Iamote tu pa’rapuanna to Zebulon
situru’ bilanganna, den annan pulona
sa’bu llimaratu’.
28 Iatu bati’na Yusuf situru’ pa’rapuanna
iamotu Manasye sola Efraim.
29 Iatu bati’na Manasye, iamotu dio
mai Makhir pa’rapuanna to Makhir; na
Makhir undadian Gilead; dio mai Gilead
pa’rapuanna to Gilead.
30 Inde sia tu pa’rapuanna Gilead, iamotu
dio mai Iezer pa’rapuanna to Iezer; dio
mai Helek pa’rapuanna to Helek;
31 dio mai Asriel pa’rapuanna to Asriel;
dio mai Sekhem pa’rapuanna to Sekhem;
32 dio mai Semida pa’rapuanna to
Semida, na dio mai Hefer pa’rapuanna
to Hefer.
33 Na iatu Zelafehad, anakna Hefer tae’
muane nadadian, apa undadian sia
baine; na iatu sanganna baine nadadian
Zelafehad, iamotu Mahla, Noa, Hogla,
Milka na Tirza.

34 Iamote tu pa’rapuanna Manasye sia
bilanganna den limangpulo ndua sa’bu
mpituratu’.
35 Inde sia tu bati’na Efraim situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Sutelah
pa’rapuanna to Sutelah; dio mai Bekher
pa’rapuanna to Bekher, na dio mai Tahan
pa’rapuanna to Tahan.
36 Sia inde sia tu bati’na Sutelah, iamotu
dio mai Eran pa’rapuanna to Eran.
37 Iamoto tu pa’rapuanna Efraim situru’
bilanganna, den tallungpulo ndua sa’bu
llimaratu’. Iamote tu bati’na Yusuf situru’
pa’rapuanna.
38 Iatu bati’na Benyamin situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Bela
pa’rapuanna to Bela; dio mai Asbel
pa’rapuanna to Asbel; dio mai Ahiram
pa’rapuanna to Ahiram;
39 dio mai Sefufam pa’rapuanna to
Sefufam na dio mai Hufam pa’rapuanna
to Hufam.
40 Sia iatu bati’na Bela iamotu Ared sia
Naaman; dio mai Ared pa’rapuanna to
Ared na dio mai Naaman pa’rapuanna to
Naaman.

41 Iamote tu bati’na Benyamin situru’
pa’rapuanna na iatu bilanganna den
patangpulo llima sa’bu nnannanratu’.
42 Inde sia tu bati’na Dan situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Suham
pa’rapuanna to Suham. Iamote tu
pa’rapuanna Dan situru’ pa’rapuanna.
43 Mintu’ pa’rapuanna to Suham situru’
bilanganna den annan pulona nna’pa’
sa’bu nna’pa’ratu’.
44 Iatu bati’na Asyer situru’ pa’rapuanna,
iamotu dio mai Yimna pa’rapuanna to
Yimna; dio mai Yiswi pa’rapuanna to
Yiswi na dio mai Beria pa’rapuanna to
Beria.
45 Iatu diona bati’na Beria, iamotu dio
mai Heber pa’rapuanna to Heber, na dio
mai Malkiel pa’rapuanna to Malkiel.
46 Na iatu baine nadadian Asyer disanga
Serah.
47 Iamote tu pa’rapuanna bati’na Asyer
situru’ bilanganna, den limangpulo ntallu
sa’bu nna’pa’ratu’.
48 Iatu bati’na Naftali situru’ pa’rapuanna
iamotu dio mai Yahzeel pa’rapuanna to
Yahzeel; dio mai Guni pa’rapuanna to
Guni;

49 dio mai Yezer pa’rapuanna to Yizer, na
dio mai Syilem pa’rapuanna to Syilem.
50 Iamote tu pa’rapuanna Naftali situru’
pa’rapuanna, sia bilanganna den
patangpulo llima sa’bu nna’pa’ratu’.
51 Iamoto tu mintu’ bilanganna to Israel,
den annan ratu’ mmisa sa’bu pituratu’
ntallungpulo.
52 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
53 Tau iamote mai la ditaa-taan tu
padang la napotaa mana’ situru’
bilangan sanganna.
54 Iake budai la mupakalua’ tu taa
mana’na, iake sidi’ri la mupabitti’ tu taa
mana’na; situru’ bilanganna la pantan
diben taa mana’na.
55 Moi susito la ditaa tu padang unturu’
pa’loterei; situru’ sanganna suku nene’
to dolona tu la napotaa mana’.
56 Pa’loterei iato la umpamanassai tu
taa mana’na, ke sangsukuoi unturu’
kabudanna sia kasidiranna bilanganna.
57 Inde sia tu bilanganna to Lewi situru’
pa’rapuanna, iamotu dio mai Gerson
pa’rapuanna to Gerson; dio mai Kehat
pa’rapuanna to Kehat, na dio mai Merari
pa’rapuanna to Merari.

58 Inde sia tu pa’rapuanna to Lewi, iamotu
pa’rapuanna to Libni, pa’rapuanna to
Hebron, pa’rapuanna to Mahli,
pa’rapuanna to Musi, pa’rapuanna to
Korah.
59 Iatu Kehat undadian Amram, Iatu
bainena Amram disanga Yokhebed,
anakna Lewi, tu dipadadian Lewi dio
Mesir. Anna padadianni Amram tu Harun
sia Musa sia Miryam, anak daranna.
60 Iatu dipadadian Harun, iamotu Nadab,
Abihu, Eleazar na Itamar.
61 Matemi tu Nadab sola Abihu, tonna
baai tu api tang sipatu dio oloNa PUANG.
62 Na iatu bilanganna den duangpulo
ntallu sa’bu, muane nasang, randuk dio
mai sangbulan ba’tu la’bi; tau iato tae’
nadipasibilang to Israel, belanna tae’
nadiben taa mana’ dio lu to Israel.
63 Iamote, tu to nabilang Musa sola to
minaa Eleazar, tu umbilang to Israel
dio lu padang Moab dio biring Yordan
sitingoan Yerikho.
64 Dio lu tau iato tae’ misa’ tu to nabilang
Musa sia to minaa Harun, tonna ia’ to
Israel lan padang pangallaran Sinai.
65 Belanna mangka Napokada PUANG
diona tau iato Nakua: Tonganna la mate

lan padang pangallaran. Nadio mai tau iato tae'mo tau tinampe sangadinna Kaleb, anakna Yefune na Yosua, anakna Nun.

Diona ba'gi sipatunna lako pia baine

27:1-11

27 [1] Sae mengkareke' tu mai anakna baine Zelafehad, anakna Hefer, anakna Gilead, anakna Makhir, anakna Manasye, dio mai pa'rapuanna Manasye, anakna Yusuf – inde sia tu sanganna anakna baine, iamotu Mahla, Noa, Hogla, Milka sia Tirza-
[2] anna bendan dio olona Musa sia to minaa Eleazar sia iatu mai arung, sia mintu' kasirampunan dio to' ba'ba Tenda Kasitammuan nama'kada, nakua:
[3] Iatu ambe'ki mate lan padang pangallaran, apa tangia iatu sangbilangan to massituru' umbali PUANG, iamotu to massituru' lan kapabali-balianna Korah, apa natumang ia kasalanna kalena, namate, anna tae' tu anakna muane.
[4] Ma'apai na iatu sanganna ambe'ki la pa'de poto' lan mai pa'rapuanna,

belanna tae’ anakna muane? Benkan
kami ba’gingki tu apa dio lu siulu’na
ambe’ki.
5 Naparampomi Musa tu pekutananna
baine iate dio oloNa PUANG.
6 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
7 Iatu anakna baine Zelafehad tonganna
tu napokada; manassa la muben
ba’ginna, tu apa dio lu siulu’na ambe’na,
sia la mupalele tu taa mana’na ambe’na
lako kalena.
8 Lako to Israel la ma’kadako kumua:
Iake den misa’ tau mate natae’ tu anakna
muane, manassa iatu taa mana’na la
mupalele lako anakna baine.
9 Iake tae’i tu anakna baine, la muben tu
taa mana’na lako siulu’na.
10 Iake tae’i tu siulu’na, la muben tu taa
mana’na lako pa’amberanna.
11 Iake tae’i tu siulu’na ambe’na,
manassa la muben tu taa mana’na
lako sangdadian marengke’na dio mai
pa’rapuanna, anna poapai. Iamote tu
misa’ atoran dipondok lako to Israel,
susitu Napepasanan PUANG lako Musa.

Passondana Musa

27:12-23

12 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua: Kendekko langngan buntu
Abarim, ammu tiroi tu tondok, mangka
Kukamasean to Israel.
13 Iake mutiromi, la sisarak dukamoko
angin dipudukmu sule lako nene’ to
dolomu susi siulu’mu Harun.
14 Belanna tonna pabali-bali tu
kasirampunan lan padang pangallaran
Zin, miea tu parentaKu tu Kukua:
La mipakala’bi’Na’ dio pentirona tau
iato mai dio to’ uai. Iamoto tu uainna
Meriba sikandappi’ Kadesh dio padang
pangallaran Zin.
15 Ma’kadami Musa lako PUANG, nakua:
16 Iatu PUANG, Kapenombanna penaanna
mintu’ apa tuo, la unnangka’ misa’ muane
umpangului tu kasirampunan,
17 tu lu tama lu lan mai dio tingayona
tau iato mai sia iatu ussolanni tassu’
sia ussolanni sule tu tau iato, kumua
da nasusi to domba tae’ panglaana tu
kasirampunanNa PUANG.

18 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua: Alami tu Yosua, anakna Nun,
tu misa’ muane, tu naponnoi penaa,
muremme’i limammu,
19 ammu popennoloi lako to minaa
Eleazar sia lako mintu’ kasirampunan,
sia pokadanni parentamu dio tingayona
tau iato mai,
20 sia soronganni pira tu
kataromposammu, kumua anna
rangii mintu’ kasirampunanna to Israel.
21 La bendan dio olona to minaa Eleazar
anna pekutananni to minaa Eleazar tu
pangra’ta’na Urim dio oloNa PUANG.
Anna tete dio parentaNa anna lu tama
lu lan mai tu tau iato mai, la ia la iatu
mintu’ to Israel nasisolan, sia mintu’
kasirampunan.
22 Napogau’mi Musa, susitu Napasananni
PUANG, nasolammi tu Yosua lako olona
to minaa Eleazar sia dio tingayona mintu’
kasirampunan.
23 Naremme’imi limanna sia napokadan
parentana, susitu mangka Napokada
PUANG nalopian Musa.

Pemala’ dipennoloan kiallo-kiallo sia pemala’ dipennoloan, ke pa’gauran

28:1–29:40

28 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 La mupasan tu to Israel sia pokadanni,
kumua: la mikanandai mipennoloanni
lako Kaleku tu pemala’ dipemalaran lako
Kaleku, iamotu kandeKu, dipopemala’
pantunu, dipobau busarungngu’ dio
oloKu, lan attu dipamanassa.
3 Sia pokadanni lako tu tau, kumua:
Iamote tu pemala’ pantunu tu la
mipennoloan lako PUANG, iamotu da’dua
domba sisangtaunmo, tu tae’ tattanna,
dipopemala’ ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo.
4 Iatu misa’ domba la muparandan, ke
melambi’, iatu misa’na la muparandan,
ke makaroenni.
5 Dipasisola pissan taa sangpulona epa
ta’pung manisak dipasigerok minna’ dio
mai saitun dilambuk sangtaa a’pa’na hin
la dipokande dipemalaran.
6 Iamote tu pemala’ ditunu pu’pu’
kiallo-kiallo, tu dipondok dao buntu
Sinai, la dipobau busarungngu’, iamotu

misa’ pemala’ pantunu dipemalaran lako PUANG.
7 Sia pemala’ pantedok, tu dipasisolanni la sangtaa a’pa’na hin, ke misa’o domba; tedokanni PUANG tu pemala’ pantedok dio mai apa diiru’ tu mepamalango lan inan maindan.
8 Na iatu domba senga’ la muparandan, ke makaroenni; la muparandan susitu kande dipemalaran ke melambi’, sia susi pemala’ pantedok, tu dipasisolanni, iamotu pemala’ pantunu dipemalaran lako PUANG, dipobau busarungngu’.
9 Na iake allo katorroan la mupemalaran tu da’dua domba sisangtaunmo tu tae’ tattanna sola duang taanna ke sangpuloi ta’pung manisak, dipasigerok minna’, dipokande dipemalaran, sia pemala’ pantedok, tu dipasisolanni.
10 Iamote tu pemala’ ditunu pu’pu’na allo katorroan, ke allo katorroanoi, senga’ iatu pemala’ ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, sia pemala’ pantedok dipasisolanni.
11 Iake pamulanna bulanmi la mipemalaran lako PUANG tu pemala’ ditunu pu’pu’, iamotu da’dua anak sapi laki, misa’ domba laki, pitu domba sisangtaunmo, tu tae’ tattanna,

12 dipasisola tallung taanna ke sangpuloi
ta'pung manisak, dipasigerok minna'
la dipokande dipemalaran, ke simisa'o
sapi laki; sia duang taanna ke sangpuloi
ta'pung manisak, dipasigerok minna'
dipokande dipemalaran, ke misa'o
domba laki.
13 Sia sangtaanna ke sangpuloi ta'pung
manisak dipasigerok minna' dipokande
dipemalaran, ke misa'o domba, iamote
tu pemala' ditunu pu'pu', dipobau
busarungngu', iamotu pemala' pantunu,
dipemalaran lako PUANG.
14 Iatu pemala' pantedok, la
dipasisolanni, iamotu uai anggoro'
sangtangnga hin, ke misa'o sapi laki, sia
sangtaa tallunna hin, ke misa'o domba
laki, sia sangtaa a'pa'na hin, ke misa'o
domba. Iamote tu pemala' ditunu pu'pu',
ke sangbulanoi lan simisa'-misa' bulan
lan mintu' bulan ke taunoi.
15 Sia misa' bembe' laki la diparandan
diposuru' pengkalossoran lako PUANG,
sia pemala' pantedok dipasisolanni,
senga' na iatu pemala' ditunu pu'pu'
kiallo-kiallo.

16 Lan bulan bunga’na, allo
ma’pessangpulo a’pa’na bulan iato
la dipogauran Pa’pasa tu PUANG.
17 Sia lan allo ma’pessangpulo lima lan
bulan iato, la den allo kapua; pitung allo
la nanii tau ungkande roti tang diragii.
18 Iake allo bunga’na la den tu
kasirampunan masero; da’ mitoe
pengkarangan dakaran kande.
19 La mipemalaran lako PUANG tu
pemala’ pantunu, iamotu pemala’
ditunu pu’pu’, da’dua anak sapi laki,
misa’ domba laki sia pitu domba
sisangtaunmo, tu tae’ tattanna.
20 Iatu kande dipemalaran la miparandan,
iamotu ta’pung manisak dipasigerok
minna’, tallung taan sangpulona,
ke misa’oi sapi laki sia duang taan
sangpulona tu domba laki;
21 sangtaan sangpulona la miparandan,
ke misa’oi tu pitu domba.
22 Na misa’ bembe’ la diposuru’
pengkalossoran, la umpadenangkomi
kadiseroian kasalan.
23 Senga’ iatu pemala’ ditunu pu’pu’ ke
melambi’, tu dipasangbilangan pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, la miparandan
tu iannato.

24 Susimoto la miparandan kiallo-kiallo
lan pitung allo tu kande pemala’
pantunu, iamotu dipobau busarungngu’
lako PUANG. Senga’ iatu pemala’ ditunu
pu’pu’ kiallo-kiallo la diparandan la
dipasisola pemala’ pantedok.
25 Sia iake allo ma’pempitu la mipakaraya
tu kasirampunan masero; da’ mitoe
pengkarangan dakaran kande.
26 Iake allo pangrakanan, ke
umpennoloangkomi kande dipemalaran
ba’ru lako PUANG, ke pa’gauran
minggummi la mipogau’ tu kasirampunan
masero sia da’ mitoe pengkarangan
dakaran kande.
27 Sia la mipemalaran tu pemala’ ditunu
pu’pu’ la dipobau busarungngu’ lako
PUANG, iamotu da’dua anak sapi laki
sia misa’ domba laki sia pitu domba
sisangtaunmo;
28 dipasisola kande dipemalaran, iamotu
ta’pung manisak dipasigerok minna’,
tallung taan sangpulona, ke misa’oi sapi
laki sia duang taan sangpulona tu misa’
domba laki,
29 sia sangtaan sangpulona, ke misa’oi tu
pitu domba,

30 sia misa’ bembe’ la umpadenangkomi
kadiseroian kasalan.
31 Senga’ ia tu pemala’ ditunu pu’pu’
kiallo-kiallo la miparandan tu iannato
di pasisola tu kande dipemalaran; la
tae’ tattanna tu patuoan iato, dipasisola
pemala’ pantedok.
29 1 Lan bulan ma’pempitu, ke allo
bunga’na bulan iato la mipogau’
tu misa’ kasirampunan masero sia da’
mitoe pengkarangan dakaran kande; allo
iato la minii kumalasi-lasi.
2 Sia la miparandan tu pemala’ ditunu
pu’pu’, la dipobau busarungngu’ lako
PUANG, iamotu misa’ anak sapi laki,
misa’ domba laki sia pitu domba
sisangtaunmo, tu tae’ tattanna;
3 sia dipasisola kande dipemalaran,
iamotu ta’pung manisak dipasigerok
minna’ tallung taan sangpulona tu sapi
laki, duang taan sangpulona tu domba
laki,
4 sia sangtaa sangpulona, ke misa’oi tu
pitu domba.
5 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran, la umpadenangkomi
kadiseroian kasalan.

6 Senga’ iatu pemala’ ditunu pu’pu’ ke
bulanoi sia kande dipemalaran dipasisola
sia pemala’ ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo,
dipasisola kande dipemalaran, sia
dipasisola pemala’ pantedok situru’
atoranna, dipobau busarungngu’, iamotu
misa’ pemala’ pantunu lako PUANG.
7 Iake allo ma’pessangpulo lan te
bulan ma’pempitu la mipogau’
tu kasirampunan masero sia la
umpamadiongkomi penaammi sia da
mipogau’ misa’ pentoean.
8 Allo iato la mipennoloan lako PUANG tu
misa’ pemala’ pantunu pu’pu’, la dipobau
busarungngu’, iamotu misa’ anak sapi
laki, misa’ domba laki sia pitu domba
sisangtaunmo, tu tae’ tattanna;
9 sia dipasisola kande dipemalaran,
iamotu ta’pung manisak dipasigerok
minna’, tallung taan sangpulona tu sapi
laki, duang taan sangpulona tu misa’
domba laki,
10 sia sangtaa sangpulona, ke misa’oi tu
pitu domba.
11 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran; senga’pi tu suru’
pengkalossoran tu umpaden kadiseroian
kasalan sia pemala’ ditunu pu’pu’ kiallo-

kiallo dipasisola kande dipemalaran sia dipasisola pemala’ pantedok.
12 Sia iake allo ma’pessangpulo lima lan bulan ma’pempitu la mipogau’ tu kasirampunan masero sia da’ mitoe pengkarangan dakaran kande. Lan pitung allo minii umpakaraya allo kapua la umpakala’bi’ PUANG.
13 La mipennoloan tu pemala’ ditunu pu’pu’, tu pemala’ pantunu, la dipobau busarungngu’ lako PUANG, iamotu sangpulo tallu anak sapi laki, da’dua domba laki sia sangpulo a’pa’ domba sisangtaunmo tu tae’ tattanna.
14 Sia dipasisola kande dipemalaran, iamotu ta’pung manisak dipasigerok minna’, tallung taan sangpulona, ke misa’oi tu sangpulo tallu sapi laki, duang taan sangpulona ke misa’oi tu da’dua domba laki,
15 sia sangtaa sangpulona ke misa’oi tu sangpulo a’pa’ domba.
16 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’ pengkalossoran, senga’pi ia tu pemala’ ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, dipasisola kande dipemalaran sia dipasisola pemala’ pantedok.

17 Iake allo ma’penduan sangpulo dua
sapi laki mangura, da’dua domba laki sia
sangpulo a’pa’ domba sisangtaunmo, tu
tae’ tattanna,
18 dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
19 Sia misa’ bembe’ laki la diposuru’
pengkalossoran, senga’pi iatu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
20 Iake allo ma’pentallun sangpulo sapi
laki, da’dua domba laki sia sangpulo
a’pa’ domba, sisangtaunmo, tu tae’
tattanna;
21 sia dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
22 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran; senga’pi iatu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
23 Iake allo ma’penna’pa’ sangpulo sapi
laki sia da’dua domba laki sia sangpulo

a’pa’ domba sisangtaunmo, tu tae’ tattanna,
24 dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
25 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran; senga’pi ia tu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
26 Iake allo ma’pellima kasera sapi laki
sia da’dua domba laki sia sangpulo a’pa’
domba sisangtaunmo, tu tae’ tattanna,
27 dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
28 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran; senga’pi iatu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
29 Iake allo ma’pennannan karua tu sapi
laki sia da’dua domba laki sia sangpulo
a’pa’ domba sisangtaunmo, tu tae’
tattanna:

30 dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
31 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran; senga’pi iatu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
32 Iake allo ma’pempitu, pitu tu sapi laki
sia da’dua domba laki sia sangpulo a’pa’
domba sisangtaunmo, tu tae’ tattanna;
33 dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
34 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran; senga’pi iatu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
35 Iake allo ma’pengkarua la mipogau’
tu misa’ kasirampunan umpakaraya
allo kapua sia da’ mitoe pengkarangan
dakaran kande.
36 Allo iato la mipennoloan tu pemala’
ditunu pu’pu’, iamotu pemala’ pantunu,
dipobau busarungngu’ lako PUANG,

iamotu misa’ sapi laki, misa’ domba laki
sia pitu domba sisangtaunmo, tu tae’
tattanna;
37 dipasisola kande dipemalaran sia
dipasisola pemala’ pantedok sisola tu
sapi laki sia domba laki sia iatu mai
domba situru’ bilanganna sia atoranna.
38 Sia misa’ bembe’ laki diposuru’
pengkalossoran, senga’pi tu pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, dipasisola
kande dipemalaran sia dipasisola
pemala’ pantedok.
39 Iamote tu la miparandanan PUANG,
ke allo kapuami dipopemala’ ditunu
pu’pu’mi sia dipokande dipemalarammi
sia dipopemala’ pantedokmi sia
dipopemala’ kasalamarammi; senga’pi
iatu pemala’ pangallonammi sia pemala’
tanning penaammi.
40 Napokadami Musa lako to Israel mintu’
tu apa mangka Napepasanan PUANG
lako Musa.

Pangallonanna baine

30:1-16

30 1 Ma’kadami tu Musa lako
pangulunna suku to Israel nakua:

Inde sia tu kada mangka Napepasanan PUANG.
2 Iake den misa’ muane mangallonan lako PUANG, ba’tu umpalao sumpa la umpassan misa’ tanggungan, tae’ na la tang umpopembuai tu kada; mintu’ tu apa sun dipudukna la napopembua.
3 Apa iake den misa’ baine mangallonan lako PUANG sia umpassan misa’ tanggungan lan banuanna ambe’na, tonna mangurapa,
4 sia narangimo ambe’na tu pangallonanna sia iatu tanggungan napassan, apa napa’loko-lokoi ambe’na tu baine iato, manassa iatu mintu’ pangallonanna la dadi sia mintu’ tanggungan napassan la dadi.
5 Iake tang napasituru’i ambe’na, tonna rangii, manassa tae’ na la dadi tu mintu’ pangallonan sia mintu’ tanggungan napassan; la Napagarri’ PUANG tu iannato, belanna tang napasituru’ ambe’na.
6 Iake to kemuane, anna tontong bangsia umpassan pangallonanna ba’tu tanggunganna, tu naallu’, tu tae’ natangnga’ meloi,

7 anna rangi muanena, apa napa'loko-
lokoi bang tonna rangimi, manassa
la dadi tu pangallonanna sia mintu'
tanggungan napassan la dadi duka.
8 Apa iatonna rangimi muanena sia tang
napasituru', anna dampai tu pangallonan
natanggung sia iatu tanggungan
napassan, tu tang natangnga' melo; la
Napagarri' PUANG tu iannato.
9 Apa iatu pangallonanna baine balu
ba'tu baine mangka ditantang, iatu
mintu' tanggungan napassan, la dadi
lako kalena.
10 Sia iake mangallonanni lan banuanna
muanena ba'tu umpalao sumpa la
umpassan misa' tanggungan,
11 sia narangi muanena, apa napa'loko-
lokoi bang sia tae' nama'kada kumua
tang napasituru', manassa la dadi mintu'
pangallonanna sia mintu' tanggungan tu
napassan la dadi.
12 Apa iake nadampa tonganni muanena,
ke narangii manassa tae' misa' apa tu
tassu' dio pudukna, tu pangallonanna sia
iatu tanggunganna la dadi; nadampamo
muanena, sia la Napagarri' PUANG tu
iannato.

13 Mintu’ pangallonan sia mintu’
tanggungan napalaoan sumpa la
umpamadiong kalena, ma’din la
napadadi muanena sia ma’din la
nadampa muanena.
14 Iake napa’loko-lokoi muanena
kiallo-kiallo, manassa napadadi tu
mintu’ pangallonanna ba’tu tanggungan
napassan; napadadi, belanna napa’loko-
lokoi, ke narangimi.
15 Apa iake nadampa tonganni, tonna
rangimi, manassa la natanggung tu
kakadakeanna.
16 Iamote tu mintu’ aluk dipondok, tu
Napepasanan PUANG lako Musa diona
kakuasanna misa’ muane lako bainena
sia kakuasanna misa’ ambe’ lako anakna
baine, ke mangurapi, tu torro lan
banuanna ambe’na.

Pa’pabala’na lako to Midian

31:1-24

31 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
2 Alammi bala’ tu to Israel lako to Midian;
mumane sisarak angin dipudukmu sule
lako nene’ to dolomu.

3 Ma’kadami tu Musa lako bangsa iato
nakua: Suai tu muane pira sakka’ la lao
parari, la ullaoi Midian, anna pogau’i tu
pa’pabala’Na PUANG lako Midian.
4 Lan mai simisa’ suku dio mai mintu’
suku to Israel la musua sangsa’bu tau
lao parari.
5 Susimoto dirampun dio mai tongkonan
to Israel sisangsa’bu muane, ke simisa’o
suku, iamotu sangpulo dua sa’bu tu to
sakka’ lao parari.
6 Nasuami Musa tu tau iato lao parari,
sangsa’bu, ke misa’oi suku, tau iato
sisola Pinehas, anakna to minaa Eleazar,
lao parari, umbaa pareanan maindan
sia tarompe’ dipannoni la umpa’bengan
tanda.
7 Laomi parari ullaoi Midian, susitu
mangka Napepasanan PUANG lako Musa,
anna patei tu mintu’ muane.
8 Senga’ iatu to napatei, sia ia duka tu
datunna Midian napatei; iamotu Ewi,
Rekem, Zur, Hur na Reba, limai tu datu
Midian; sia napatei duka pa’dang tu
Bileam, anakna Beor.
9 Sia narampa to Israel tu bainena to
Midian, sia anakna; sia mintu’ patuoanna

sia mintu’ apanna sia mintu’ iananna
nalo’do’i nasang.
10 Mintu’ tu mai kotana, tu nanii
ma’tondok sia mintu’ tu to’ tendana
naballa nasang api.
11 Namane unnalai tu mintu’ pangrampa
sia mintu’ tau sia patuoan tu dirampa,
12 anna baai tu to dirampa, sia
pangrampa sia barang apa dirampa
lako Musa sia to minaa Eleazar sia
kasirampunan to Israel tama to’ tenda,
lako padangna Moab dio biring Yordan,
sitingoan Yerikho.
13 Malemi tu Musa sola to minaa Eleazar
sia mintu’ pangulunna kasirampunan
umpessitammui lako salianna to’ tenda.
14 Re’dekmi tu kasengkeanna Musa
lako pangulunna surodadu, iamotu
kamandangna to sisangsa’bu sia
kamandangna to sisaratu’, tu sule dio
mai kasirarian.
15 Anna ma’kada tu Musa lako tau iato
nakua: Ma’apari mipatuopi tu mintu’
baine?
16 Manassa iamote tu napobannang to
Israel unturu’ pa’patudunna Bileam,
anna tang maruru’ lako PUANG tu diona
umpenombai Peor, naurungan rampo

tu kamandasan dio lu kasirampunanNa PUANG.
17 Iamoto pateimi tu mintu’ muane
dio lu pia sia ia duka tu mintu’ baine
tu mangkamo sangampa’ muane la
mipatei.
18 Apa iatu mintu’ pia dio lu baine,
tu tae’pa nasangampa’ muane, la
mipatuoan kalemi.
19 Nakamu te torrokomi dio salianna to’
tenda pitung allo; minda-mindakomi tu
umpatei misa’ tau, sia minda-mindakomi
ungkaka’i tu to dipatei, sipatu la
napamasero tu kalena dio mai sala ke
allo ma’pentallun sia ke allo ma’pempitu,
la kalemi la iatu to mirampa.
20 Sia mintu’ pakean sia mintu’ pareanan
balulang sia mintu’ panggaraga bulu
bembe’ sia mintu’ pareanan kayu la
dipamasero nasang dio mai maruttakna.
21 Ma’kadami tu to minaa Eleazar lako
mintu’ surodadu, tu malemo parari,
nakua: Inde sia tu atoran sukaran aluk,
tu mangka Napepasanan PUANG lako
Musa, iamotu:
22 Bulaan manna sia salaka, tambaga,
bassi, tima pute sia tima lotong,

23 mintu’ tu apa ma’din disa’po, la
dipatama to’ api, anna masero;
moi susito, la dipamasero duka uai
ma’pamasero; sia mintu’ tu apa tae’
nama’din disa’po, la dipatama to’ uai.
24 Sia iake allo ma’pempitu, la mibusukki
tu pakeammi, ammi masero, mimane
ma’din tama to’ tenda.

Diona pangrampa lan kasirarian

31:25-54

25 Ma’kadami tu PUANG lako Musa,
Nakua:
26 Pamanassai tu bilanganna apa
dirampa, iamotu tau sia iatu patuoan
dirampa, iko sia to minaa Eleazar sia
pangulu kasirampunan,
27 sia la mitaa dua tu pangrampa,
sangtaan lako to sitangke pa’buno, tu
to lao parari, sia sangtaan lako mintu’
kasirampunan.
28 Sia la mudurukan PUANG tu pa’duruk
dio mai surodadu, tu lao parari, iamotu
misa’, ke silima ratu’oi tau, la sapi la
keledai la domba, susi dukato.
29 Iatu iannato la muala dio mai
sangsese, tu dipamanassan to parari,

ammu sorongi lako to minaa Eleazar la dipopa’duruk lako PUANG.
30 Apa iatu sangtaanna tu dipamanassan to Israel, la muala misa’ tu to dirampa, ke silimangpulooi tau, la sapi la keledai la domba, dio mai mintu’ patuoan, la susi dukato, sia la musorong lako to Lewi, tu ungkaritutui kemaNa PUANG.
31 Napogau’mi Musa sola to minaa Eleazar, susi tu mangka Napepasanan PUANG lako Musa.
32 Iatu pangrampa, tu torronapa, tu apa dirampa, tu narampa to parari, annan ratu’na pitungpulo llima sa’bu domba,
33 sia pitungpulo ndua sa’bu sapi,
34 sia annan pulona mmisa sa’bu keledai,
35 sia tau, iamotu mai baine, tu tang sangampa’pa muane, den tallungpulo ndua sa’bu budanna.
36 Iatu sangsesena, tu taana to lao parari, den talluratu’ tallungpulo mpitu sa’bu limaratu’ domba budanna.
37 Sia iatu pa’duruk lako PUANG iamotu annan ratu’ pitungpulo llima domba.
38 Anna sapi tallungpulo nnannan sa’bunna, na iatu didurukan PUANG pitungpulo.

39 Iatu keledai den tallungpulo sa’bunna
llimaratu’; na iatu didurukan PUANG
annan pulona mmisa.
40 Na iatu tau sangpulo annan sa’bu; na
iatu didurukan PUANG tallungpulo ndua.
41 Nasorongmi Musa tu pa’duruk, tu
didurukan PUANG, lako to minaa Eleazar,
susitu mangka Napepasanan PUANG
lako Musa.
42 Na iatu sangsesena, dipamanassammo
to Israel, tu nasarakki Musa dio mai to
lao parari,
43 iamotu sangsesena dipamanassan
kasirampunan, den talluratu’
ntallungpulo mpitu sa’bu llimaratu’
domba.
44 Na tallungpulo nnannan sa’bunna tu
sapi.
45 Na tallungpulo sa’bunna llimaratu’
keledai,
46 na sangpulo annan sa’bunna tu tau.
47 Naalami Musa dio mai sangsesena,
tu dipamanassan to Israel, misa’ tu
to dirampa, ke silimangpulooi, la tau
la patuoan, nasorongi lako to Lewi, tu
ungkaritutui KemaNa PUANG, susitu
mangka Napepasanan PUANG lako Musa.

48 Undinnato mengkareke’mi lako
Musa tu mintu’ pangulunna tu to
sisangtuntunan, iamotu kamandangna to
sangsa’bu sia kamandangna to saratu’,
nama’kada lako nakua:
49 Iatu taummi mangkamo unnia’i tu
bilanganna to parari, tu kiparenta, na
tau iato tae’ misa’ pa’de.
50 Kami te kibaa tu pamengan
dipennoloan lako PUANG, pantankanni
ungkabu’tui tu ianan bulaan, iamotu
gallang lentek, komba, sissin peca’, baba’
sia manikata, la umpadenan kadiseroian
kasalan penaanta dio oloNa PUANG.
51 Natarimami Musa sola to minaa
Eleazar to bulaan dio mai tau iato,
iamotu mintu’ pareanan pa’tampa.
52 Na iatu mintu’ bulaan dio mai pa’duruk,
tu naduruk dio mai kamandangna to
sisangsa’bu sia to sisaratu’, tu
dipennoloan lako PUANG, iamotu
sangpulo annan sa’bunna mpituratu’
llimangpulo sikele’.
53 Mintu’ to parari pantan unnalammo
kalena pangrampa.
54 Natarimami Musa sola to minaa Eleazar
tu mintu’ bulaan dio mai kamandangna
to sangsa’bu sia to saratu’, anna baai

lako Tenda Kasitammuan, napotanda pengkilalan to Israel dio oloNa PUANG.

Iatu padang sambalinna lu Yordan, dipamanassammo to Ruben sia to Gad

32:1-42

32 1 Iatu to Ruben buda tu patuoanna
na iatu to Gad mandu pole' buda,
sia natiro tu padang nalili' Yaezer sia dio
Gilead, iamo padang melo nanii patuoan.
2 Saemi tu to Gad sia to Ruben,
anna ma'kada lako Musa sia lako to
minaa Eleazar sia lako pangulunna
kasirampunan, kumua:
3 Iatu Atarot, Dibon, Yaezer, Nimra,
Hesbon, Eleale, Sebam, Nebo na Beon,
4 iamotu padang Natalo PUANG dio
tingayona kasirampunan to Israel,
padang iato melo nanii patuoan, sia iate
taummi buda tu patuoanna.
5 Ma'kada pole'omi tu tau nakua: Iake
naalakan penaammi, eloranni te padang
iate dikamasean taummi napomana'i; da
misuakan ullambanni Yordan.
6 Apa ma'kada tu Musa lako to Gad sola
tu Ruben, nakua: Sipaturaka tu mai

siulu’mi la lao parari, anna kamu la torro indete?
7 Ma’apari mipamanokai tu penaanna to Israel la lamban lian lu lako padang tu Nakamaseanni PUANG?
8 Susi duka tu gau’na tu ambe’mi tongku suai dio mai Kadesh-Barnea la umparessai tu tondok.
9 Iatu tau iato mai la rokko lombok Eskol, anna tiroi tu tondok sia napamanoka tu penaanna to Israel, naurunganni noka male lako padang tu Nakamaseanni PUANG lako.
10 Re’dekmi tu kasengkeanNa PUANG tonna allo iato, anNa umpalao sumpa, Nakua:
11 Manassa tongan, iatu muane ke’de’ dio mai Mesir, randuk dio mai duangpulo taunna ba’tu la’bi tae’ na la untiro tondok, tu mangka Kuallu’ umpalao sumpa lako Abraham, Ishak na Yakub, belanna tae’ namaruru’ unturu’Na’.
12 Sangadinna Kaleb, anakna Yefune, to Kenas, na Yosua, anakna Nun, belanna tau iate maruru’ unturu’ PUANG.
13 Iamoto nadukku tu kasengkeanNa PUANG lako to Israel, Naurunganni umpasalamba salaoi dio padang

pangallaran patangpulo taunna, sae
lako puranna tu mintu' osso' umpogau'
kadake dio pentiroNa PUANG.
14 Tonganna ke'de'mokomi totemo
ussonda ambe'mi, pada budanna tu
muane kasalan, la umpasalangngan-
langnganna kare'dekanNa PUANG lako
to Israel.
15 Iake miboko'i tu Puang, manassa
la Napatorropa masai lan padang
pangallaran sia kamu tu la umparampoi
kamandasan te mintu' bangsa.
16 Apa saemi mengkareke' nama'kada,
nakua: Moraikanni umpabendan bontong
domba la nanii patuoangki sia kota la
nanii anakki,
17 apa nakami kalenamora la ma'pasakka'
angki madomi' dio tingayona to Israel,
sae lako kisolan tu tau iato lako to'
inanna. Lan attu iato iatu mai anakki
la umpa'tondokki tu kota ditambakuku
iato, kumua da nalaoi pa'tondokan.
18 Tae' kila sule lako to' banuangki, ke
tae'pi napantan tu to Israel unnappa' taa
mana'na.
19 Belanna iatu kami tae' kila unnappa'
taa mana' sambalinna lu Yordan sia lili'
rampe lakona, ke iami kipotaa mana'

tu rampe matallona Yordan, tu dio kadellekan allo.
20 Ma’kadami tu Musa lako nakua: Iammi pogau’mi te, ke ma’pasakka’komi la parari dio oloNa PUANG,
21 sia mintu’komi tu ma’pasakka’mo dio oloNa PUANG, la ullamban Yordan sae lako Naula’ina Puang dio mai oloNa tu ualinNa,
22 naurungan iatu tondok ditalo dio oloNa PUANG, ammi mane sule, attu iato lessu’mo tu passanammi dio oloNa PUANG sia dio tingayona to Israel, sia iate tondok la mipoapamo dio oloNa PUANG.
23 Apa iake tae’i mipogau’i susito, manassa kasalangkomi lako PUANG, sia la miissan, kumua iatu kasalammi la sule langan botto ulummi.
24 Pabendanangkomi kota anakmi sia bontong patuoammi, sia pogau’i tu apa mangka mipokada.
25 Ma’kadami tu to Gad sia to Ruben lako Musa nakua: La napogau’mo taummi susitu napepasanan puangku.
26 Iatu anakki sia baineki, apangki sia mintu’ patuoangki la torro dio lan kotana Gilead.

27 Apa iatu taummi la lamban dio oloNa
PUANG la lao parari, iamotu pantan
sakka'mo la parari, susitu napokada
puangku.
28 Attu iato napasanmi Musa diona tau
iato lako to minaa Eleazar sia lako Yosua,
anakna Nun, sia lako pangulunna rapu
sukunna to Israel,
29 sia ma'kada tu Musa lako nakua: Iake
solakomi to Gad sia to Ruben ullamban
Yordan la parari dio oloNa PUANG,
iamotu pantan to sakka'mo la parari, sia
iake ditalomi tu tondok dio tingayomi,
manassa la miben tau iato tu tondok
Gilead napotondok.
30 Apa iake tae'i milamban sola tu to
sakka' parari, manassa tau iato la
ma'tondok misisolan lan tondok Kanaan.
31 Mebalimi tu to Gad sia to Ruben
nakua: Apa tu mangka Napokada PUANG
lako taummi, manassa la kipogau'.
32 Kami kalena la sakka' lamban lako
tondok Kanaan dio oloNa PUANG, apa
iatu taa mana'ki la sambalinna lu Yordan.
33 Attu iato napa'benganmi Musa lako to
Gad sia to Ruben sia lako sangsesena
suku Manasye, anakna Yusuf, tu
parentana Sihon, datu to Amori, sia

parentana Og, datu Basan, sia nataa tu
tondok situru’ tu mintu’ kota lan mintu’
lili’na, iamotu mai kotana tondok tiku
lao.
34 Iatu to Gad umbangun Dibon, Atarot,
Aroër,
35 Atarot-Syofan, Yaezer, Yogbeha,
36 Bet-Nimra na Bet-Haran; sia kota
ditambakuku sia bontong domba.
37 Sia iatu to Ruben umbangun Hesbon,
Eleale na Kiryataim,
38 Nebo, Baal-Meon, Musabot-Syem
na Sibma. Nasangaimi tu mai kota,
nabangun.
39 Na iatu anakna Makhir, anakna
Manasye, male lako Gilead anna taloi,
sia naula’i tu to Amori, ma’tondok dio.
40 Napa’benganmi Musa tu Gilead lako
Makhir, anakna Manasye, anna nanii
ma’tondok.
41 Na Yair, anakna Manasye, male lako
anna taloi tu tondokna tau iato, anna
sangai tondokna Yair.
42 Malemi tu Nobah, nataloi tu Kenat
sola mintu’ lili’na, nasangaimi sikona
sanganna Nobah.

Pa’pakilala umpatiroangki’ kalingkan lan padang pangallaran

33:1-49

33 [1] Inde sia tu inan kapelayoanna
to Israel, tonna ke’de’mo lan
mai tondok Mesir situru’ tuntunan
surodadunna, panglalananna Musa sola
Harun.
[2] Belanna nasura’ Musa tu kalingkanna
tau iato dio mai inan kapelayoanna sae
lako inan kapelayoanna pole’o, situru’
parentaNa PUANG; inde sia tu inan
kapelayoanna lan kalingkanna:
[3] Ke’de’mi tu tau iato dio mai
Rameses tonna bulan bunga’na,
allo ma’pessangpulo limanna bulan
bunga’; iamotu sangallo lendu’na na allo
Pa’pasa natassu’ tu to Israel tete dio lima
makuasa dio pentirona mintu’ to Mesir,
[4] tonna marassan tu to Mesir ullamun
mintu’ to Nasanggang PUANG, iamotu
mai anak pa’bunga’na, belanna PUANG
umparampoi ukungan tu mai deatanna.
[5] Ke’de’mi tu to Israel dio mai Rameses,
nama’tenda dio Sukot.

6 Nake’de’ dio mai Sukot, nama’tenda dio
Etam, dio randan padang pangallaran.
7 Ke’de’mi dio mai Etam anna sule lako
Pi-Hahirot, tu sitingoan Baal-Zefon, anna
ma’tenda sitingoan Migdol.
8 Nake’de’ dio mai Pi-Hahirot, anna male
ullamban tasik lako padang pangallaran;
anna male tu tau iato lan kalingkan
tallung allo ullendu’i padang pangallaran,
anna ma’tenda dio Mara.
9 Nake’de’ dio mai Mara, nasae lako
Elim; dio Elim nanii tu sangpulo dua
kalimbuang sia kayu koroma pitungpulo,
anna ma’tenda dio.
10 Ke’de’ dio mai Elim ma’tenda dio
randananna tasik Teberau.
11 Nake’de’ dio mai tasik Teberau, anna
ma’tenda dio padang pangallaran Sin.
12 Nake’de’ dio mai padang pangallaran
Sin, anna ma’tenda dio Dofka.
13 Nake’de’ dio mai Dofka, anna ma’tenda
dio Alus.
14 Nake’de’ dio mai Alus, anna ma’tenda
dio Rafidim, tu inan tang nanii bangsa
iato unniru’ uai.
15 Nake’de’ dio mai Rafidim, anna
ma’tenda lan padang pangallaran Sinai.

16 Nake’de’ dio mai padang pangallaran
Sinai, anna ma’tenda dio Kibrot-Taawa.
17 Nake’de’ dio mai Kibrot-Taawa, anna
ma’tenda dio Hazerot.
18 Nake’de’ dio mai Hazerot, anna
ma’tenda dio Ritma.
19 Nake’de’ dio mai Ritma, anna ma’tenda
dio Rimon-Peros.
20 Nake’de’ dio mai Rimon-Peros, anna
ma’tenda dio Libna.
21 Nake’de’ dio mai Libna, anna ma’tenda
dio Risa.
22 Nake’de’ dio mai Risa, anna ma’tenda
dio Kehelata.
23 Nake’de’ dio mai Kehelata, anna
ma’tenda dio Har-Syafer.
24 Nake’de’ dio mai Har-Syafer, anna
ma’tenda dio Harada.
25 Nake’de’ dio mai Harada, anna
ma’tenda dio Makhelot.
26 Nake’de’ dio mai Makhelot, anna
ma’tenda dio Tahat.
27 Nake’de’ dio mai Tahat, anna ma’tenda
dio Tarah.
28 Nake’de’ dio mai Tarah, anna ma’tenda
dio Mitka.
29 Nake’de’ dio mai Mitka, anna ma’tenda
dio Hasmona.

30 Nake’de’ dio mai Hasmona, anna
ma’tenda dio Moserot.
31 Nake’de’ dio mai Moserot, anna
ma’tenda dio Bene-Yaakan.
32 Nake’de’ dio mai Bene-Yaakan, anna
ma’tenda dio Hor-Gidgad.
33 Nake’de’ dio mai Hor-Gidgad, anna
ma’tenda dio Yotbata.
34 Nake’de’ dio mai Yotbata, anna
ma’tenda dio Abrona.
35 Nake’de’ dio mai Abrona, anna
ma’tenda dio Ezion-Geber.
36 Nake’de’ dio mai Ezion-Geber, anna
ma’tenda dio padang pangallaran Zin,
iamotu Kadesh.
37 Nake’de’ dio mai Kadesh, anna
ma’tenda dio buntu Hor, dio
passaparanna tondok Edom.
38 Attu iato kendekmi tu to minaa Harun
langngan buntu Hor unturu’ parentaNa
PUANG anna mate dao, tonna taun
ma’patangpulona to Israel tassu’ dio
mai tondok Mesir, lan bulan ma’pellima,
tonna bunga’na bulan iato.
39 Iatu Harun saratu’mo duangpulo ntallu
taunna, tonna mate dao buntu Hor.
40 Attu iato narangimi to Kanaan, iamotu
datu Arad, tu umpa’tondokki Padang

lo’na lu lan tondok Kanaan, kumua la
rampomo tu to Israel.
41 Ke’de’ pole’omi tu tau iato mai dao mai
buntu Hor, anna ma’tenda dio Zalmona.
42 Ke’de’mi dio mai Zalmona, anna
ma’tenda dio Funon.
43 Ke’de’mi dio mai Funon, anna
ma’tenda dio Obot.
44 Ke’de’mi dio mai Obot, anna ma’tenda
dio Abarim, tu tondok daun lauanmo lan
lili’na Moab.
45 Ke’de’mi dio mai padang daun
lauanmo, anna ma’tenda dio Dibon-Gad.
46 Ke’de’mi dio mai Dibon-Gad, anna
ma’tenda dio Almon-Diblataim.
47 Ke’de’mi dio mai Almon-Diblataim,
anna ma’tenda lan ma’buntunna Abarim
sitingoan Nebo.
48 Ke’de’mi dio mai ma’buntunna Abarim,
anna ma’tenda dio pa’padanganna Moab
dio biring Yordan sambalinna lu Yerikho.
49 Ma’tendami sipeupu’ biring Yordan
randuk dio mai Bet-Yesimot sae lako
Abel-Sitim dio pa’padanganna Moab.

Diona tondok Kanaan diala dipotaa mana’

33:50-56

50 Ma’kadami tu PUANG lako Musa lan
pa’padanganna Moab dio biring Yordan
sambalinna lu Yerikho, nakua:
51 Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
kumua: Iake ullambanmokomi Yordan
ma’palulako tondok Kanaan,
52 manassa la miula’i tu mintu’ to
ma’tondok dio tingayomi sia la
misanggang tu mintu’ panggaraga
dipa’na tu dipa’deatai; sia ia duka
tu mintu’ rapang-rapang dipodeata
dipati’no’na la misanggang sia mintu’
inan madaona la misabu’i.
53 La miala tu tondok iato ammi poapai,
sia minii ma’tondok, belanna mangkamo
Kupa’bengan lako kalemi la mipotaa.
54 Na tondok iato pada la mipamanassa
situru’ pa’loterei tu mipotaa mana’
unturu’ pa’rapuammi, iamotu ianna
pa’rapuan makamban la mipakapua
tu taa mana’na, ianna pa’rapuan
tang makamban la mipasidi’ tu taa
mana’na. Iatu apa dipamanassan tau

iato tete dio pa'loterei, manassa pada
la napoapamo; situru' tu suku nene'mi
pada la mipamanassammo tu taa
mana'na.
55 Apa iake tae'i miula'i tu to ma'tondok
dio tingayomi, la susito duri lan matammi
sia la susi apa patossok dio la'pekmi,
anna pakario-riokomi lan tondok, tu
minii ma'tondok.
56 Manassa la Kupogaurangkomi, susitu
mangka Kutangnga' la umpogau'i lako
tau iato.

Passaparanna tondok Kanaan

34:1-12

34 1 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:
2 Mesuako lako to Israel sia ma'kadako
lako kumua: Iake rampomokomi tama
tondok Kanaan, iamote tu tondok la
mipotaa mana', iamotu tondok Kanaan
situru' passaparanna.
3 Iatu tampak rampe lo'na lu la randuk
dio mai padang pangallaran Zin sipeupu'
Edom sia passaparanna padangmi rampe
lo'na lu la randuk dio mai tampak tasik
Ma'sin rampe matallo.

4 Anna tibangko tu passaparanna randuk
dio mai rampe lo'na lu ma'palulako sapa'
Te'tek buku, tarru' lako Zin sia iatu
tampakna la rampe sau' Kadesh-Barnea,
natarru' lako Hazar-Adar sia tarru' lako
Azmon.
5 Na passaparan dio mai Azmon la
tibangko lu lako salu'-salu' Mesir, na iatu
tampakna la rampo lako tasik.
6 Sia iatu passaparan padangmi dio
rampe matampu' iamotu tasik kapua sia
biring tasik; iamote tu passaparammi dio
rampe matampu'.
7 Inde sia tu passaparan padangmi
rampe daanna lu, iamotu randuk dio mai
tasik kapua la mipamanassa tu gorri'na
lu lako buntu Hor.
8 Dio mai buntu Hor la mipamanassa tu
gorri'na sae lako lalan lu lako Hamat, na
iatu tampak passaparanna la dio Zedad.
9 La tarru' tu passaparan lako Zifron, na
iatu tampakna la dio Hazar-Enan; iamote
tu passaparan padangmi rampe daanna
lu.
10 Na iatu passaparan dio rampe matallo
la mipamanassa tu anggenna randuk dio
mai Hazar-Enan lu lako Sefam.

11 Na dio mai Sefam, iatu passaparanna
la lu rokko Ribla, rampe matallona Ain;
namane passaparan iato lu rokko sia
sipeupu' tasik Kineret dio rampe matallo.
12 Napassaparan iato lu rokko Yordan
sia iatu tampakna iamotu tasik Ma'sin,
iamote tu anggenna padangmi situru'
passaparanna tiku lao

Kaditaanna tondok Kanaan

34:13-29

13 Mepasanmi tu Musa lako to Israel
nakua: Iamote tu tondok la pantan
mipamanassa tu taa mana'na tete dio
pa'loterei, tu Napepasanammo PUANG.
14 Belanna iatu suku Ruben sia iatu suku
Gad mangkamo untarima taa mana'na
situru' rapunna; susi duka tu sangsese
suku Manasye mangkamo untarima taa
mana'na.
15 Da'dua ssangsese tu suku mangkamo
untarima taa mana'na sambalinna lu
Yordan sitingoan Yerikho lan rampe
matallo, dio kadellekan allo.
16 Ma'kadami tu PUANG lako Musa
Nakua:

17 Inde sia tu sanganna tu to la
umpamanassangko tu tondok la dipotaa
mana’, iamotu to minaa Eleazar na
Yosua, anakna Nun.
18 Sia la miala simisa’ arung dio mai
simisa’-misa’ suku, kumua natau iato
umpamanassai tu tondok la dipotaa
mana’.
19 Inde sia tu sanganna tu tau
iato, iamotu Kaleb, anakna Yefune,
umpamanassanni tu suku Yehuda,
20 Samuel, anakna Amihud,
umpamanassanni, tu suku to Simeon.
21 Elidad, anakna Kislon,
umpamanassanni tu suku Benyamin.
22 Buki, anakna Yogli, iamotu misa’
arung, umpamanassanni tu suku to Dan.
23 Iatu bati’na Yusuf, Haniel, anakna Efod,
iamotu misa’ arung, umpamanassanni tu
suku to Manasye,
24 na Kemuel, anakna Siftan, iamotu
misa’ arung, umpamanassanni tu suku
to Efraim;
25 Elisafan, anakna Parnah, iamotu misa’
arung, umpamanassanni tu suku to
Zebulon.

26 Paltiel, anakna Azan, iamotu misa’
arung, umpamanassanni tu suku to
Isakhar;
27 Ahihud, anakna Selomi, iamotu misa’
arung, umpamanassanni tu suku to
Asyer.
28 Pedael, anakna Amihud, iamotu misa’
arung, umpamanassanni tu suku to
Naftali.
29 Iamote tu mintu’ to Napasan PUANG la
umpamanassanni tu taa mana’na mintu’
to Israel lan tondok Kanaan.

Kotana to Lewi

35:1-8

35 1 Ma’kadami tu PUANG lako Musa
dio padang Moab sikandappi’
Yordan sitingoan Yerikho, Nakua:
2 Pasanni tu to Israel, nasorongi dio mai
taa mana’na tu ba’tu pira-pira kota la
napa’tondokki to Lewi; sia la misorong
duka tu padang kariuan untikui kota lako
to Lewi.
3 Na iatu kota iato la napa’tondokki tau
iato sia iatu padang kariuanna la nanii
umpatuo patuoanna sia apanna sia
mintu’ olo’-olo’na.

4 Iatu padang kariuanna kota iato tu
la misorongan to Lewi, iatu lua'na
sangsa'bu siku dio mai benteng tembo'
lako salian tiku lao.
5 Ammi suka'i dio salianna kota
duangsa'bu siku dio rampe matallo sia
duangsa'bu siku lo' rampe lo'na lu sia
duangsa'bu siku dio rampe matampu'
sia duangsa'bu siku daa rampe daanna
lu; na iatu kota lan tangnga-tangngana;
iamote tu la napopadang kariuan tau
iato dio salianna kota iato.
6 Iatu mai kota la misorongan to Lewi,
annan tu kota pentilindungan, tu la
mipamanassa anna nii tu to papatean
mallai lako, na senga'pa iatu patangpulo
ndua kota la misoronganni.
7 Mintu' tu kota la misorongan to Lewi
den patangpulo ngkarua sola tu mai
padang kariuanna.
8 Iatu mintu' kota la misorongan dio
mai taana to Israel, dio mai tu suku
unnampui buda kota, la miala buda, sia
dio mai tu suku unnampui kota tang pira,
la miala tang pira; pantan suku sitinaya
taa mana'na, tu dipamanassan tau iato,
la nasorong tu kotana lako to Lewi.

Diona kota pentilindungan

35:9-34

9 Ma’kadami tu PUANG lako Musa Nakua:
10 Ma’kadako lako to Israel sia kuanni
kumua: Iake ullambanmokomi Yordan
lako tondok Kanaan,
11 la mipilei tu ba’tu pira-pira kota, tu
la mipokota pentilindungan, anna nii
to papatean mallai lako, tu to tang
unnangga’i umpatei tau.
12 Nakota iato la mipoinan pentirerungan
dio mai to la unnala puli, kumua
da namate tu to papatean, ke
tae’pi nabendan diparessa dio olona
kasirampunan.
13 Iatu mai kota la mipamanassa, annan
tu la mipokota pentilindungan.
14 Tallu tu kota la mipamanassa
sambalinna lu Yordan, na tallu kota tu
la mipamanassa lan tondok Kanaan; la
dipokota pentilindungan nasang to.
15 Iatu annan kota la napoinan
pentirerungan to Israel sia to sae sia
to mentiruran dio lu kamu, tu la nanii
tau iato pantan mallai lako, tu to tang
naangga’i umpatei tau.

16 Apa iake nalonga’i oongan bassi,
naurunganni mate, iamoto tu to
papatean; to papatean iato manassa la
dipatei.
17 Sia iake natumbui batu, anna
pobannangi tu misa’ tau mate, anna
mate, iamoto tu to papatean; to
papatean iato manassa la dipatei.
18 Ba’tu ke nasambakki oongan kayu,
anna pobannangi tu misa’ tau mate,
anna mate, iamoto tu to papatean; to
papatean iato manassa la dipatei.
19 Iatu to unnalanni puli la umpatei tu to
papatean iato; iake naappa’i napatei.
20 Iake nakabiri’i anna tossokki ba’tu
naangga’i ulleba’i, anna mate,
21 ba’tu iake siualii anna tappele’i, anna
mate, iatu to papatean iato manassa la
dipatei, belanna iamo misa’ to papatean;
iatu to unnalanni puli, la umpatei tu to
papatean iato, ke nakabu’tui.
22 Apa iake tae’i nasiuali, anna simpolo
untossokki, ba’tu tae’ naangga’i ulleba’i
ba’tu apa-apa,
23 ba’tu tae’ natiroi anna paruai batu,
napobannangi tu misa’ tau mate,
anna mate, moi natang siuali sia tae’
nadakaranni kadake,

24 manassa iatu kasirampunan la
umpaolai salu tu to papatean anna to
unnalanni puli situru' atoran iate,
25 na iatu kasirampunan la ullendokanni
tu to papatean dio mai limanna
to mangala puli, anna eloranni
kasirampunan sule lako kota
pentilindungan, tu mangka nanii
mallai lako. Anna torro dio sae lako
matena tu tominaa kapua, tu ditokko
minna' maindan.
26 Apa iake nalendu'i to papatean sidi'
tu passaparanna kota pentilindungan tu
nanii mallai lako,
27 anna appa'i to mangala puli dio salian
lili'na kota pentilindungan, anna patei
to mangala puli tu to papatean, tang la
dipa'tuntunnimo to'doan rara.
28 Belanna sipatu la torro lan kota
pentilindungan sae lako matena tominaa
kapua; ianna matemo tu tominaa kapua
ma'dinmo sule tu to papatean lako
padang pa'tondokanna.
29 Iamote tu atoran dipondok la mipeolai
misiosso'i lan mintu' pa'tondokammi.
30 Minda-minda tu umpatei misa' tau,
la dipatei situru' tu napamanassanni
to sa'bi, apa iake misa'ri to sa'bi tang

silasapa tu kasa’bianna la nanii umpatei
tu tau iato.
31 Iatu sunga’na to papatean da mialai
tu doi’ pela’bakna, apa manassa ia la
dipatei.
32 Da duka mitarima doi’ pela’bakna
belanna misa’ to mallai lako kota
pentilindunganna, anna ma’din sule
umpa’tondokki tondokna, ke tae’pi
namate tu to minaa.
33 Susimoto da’ mipakasarembanganni
tu tondok minii ma’tondok, belanna iatu
rara umpakasarembangan tondok, sia
tae’ nama’din dipadenan kadiseroian
kasalan tu tondok diona rara tu
dipatibollo lan tondok iato, sangadinna
tete dio rarana to mangkamo umpatibollo
rara iato.
34 Iamoto da mipamarutakki tu tondok,
minii torro, tu Kunii ma’tondok lan,
belanna Akumo, tu PUANG, ma’tondok
dio lu to Israel.

Atoran diona rampanan kapa’na baine ma’taa mana’

36:1-13

36 1 Iatu pangulunna rapu pa’rapuan
bati’na Gilead, anakna Makhir,
anakna Manasye, dio mai pa’rapuan
bati’na Yusuf sae mengkareke’
nama’kada dio olona Musa sia iatu mai
arung, iamotu pangulu rapunna to Israel,
nakua:
2 Napepasanammo PUANG lako puangku,
kumua la nasorongmo tu tondok tete
dio pa’loterei lako to Israel la napotaa
mana’ sia Napepasanammo PUANG lako
puangku la umbenni taa mana’na siulu’ki
Zelafehad lako anakna baine.
3 Iake napobainei misa’ tau dio mai
anakna suku senga’na to Israel,
manassa iatu taa mana’na la diala dio
mai taa mana’na nene’ to doloki, anna
dipangrangnganan lako taa mana’na
suku iato, tu dipasangbilangammo,
apa la diala dio mai taa mana’, tu
dipamanassangkan tete dio pa’loterei.
4 Iake taun Yobelnami to Israel, manassa
iatu taa mana’na dipangrangnganammo

lako taa mana’na suku, tu dipasangbilangammo, sia iatu taa mana’na dialamo dio mai taa mana’na suku nene’ to doloki.
5 Attu iato napepasanammi Musa lako to Israel situru’ tu Napa’parentan PUANG nakua: Tonganmo tu kadanna suku bati’na Yusuf.
6 Inde sia tu kada, tu Napepasanan PUANG diona anakna baine Zelafehad Nakua: Tau iato ma’din napobaine minda-minda umporai, podo ke umpomuanei to lan pa’rapuan sukunna ambe’na.
7 Belanna iatu misa’ taa mana’na to Israel tae’ na la lele dio mai misa’ suku lako senga’na, apa iatu to Israel la pantan manda’ bang umpoapai tu taa mana’na suku nene’ to dolona.
8 Iamoto anna mintu’ pia baine, tu unnappa’mo taa mana’ dio lu suku to Israel, sipatu la napobaine misa’ tau dio mai pa’rapuan sukunna ambe’na, kumua anna pantan tu to Israel umpomana’ taa mana’na nene’ to dolona.
9 Belanna iatu taa mana’ tae’ na la lele dio mai misa’ suku lako senga’na, apa

iatu to Israel la pantan manda’ bang
umpoapa taa mana’na.
10 Susitu mangka Napepasanan PUANG
lako Musa, susimoto tu napogau’ anakna
baine Zelafehad.
11 Na iatu Mahla, Tirza, Hogla, Milka
na Noa, anakna baine Zelafehad
napobainemo anakna pa’amberanna.
12 Napobainemo to dio mai pa’rapuan
bati’na Manasye, anakna Yusuf,
naurunganni iatu taa mana’na mari’pi
napoapa pa’rapuan sukunna ambe’na.
13 Iamote tu pepasan sia atoran, tu
mangka Napepasanan PUANG nalopian
Musa lako to Israel, dio padang Moab
sikandappi’ Yordan tu sitingoan Yerikho.

PA’TOLE

Pengkilalanna Musa diona tu apa mangka dadi

1:1–3:29

1 [1] Inde sia tu kada mangka napokada
Musa lako mintu’ to Israel sambalinna
lu Yordan, lan padang pangallaran, dio
Araba-Yordan, tu sitingoan Suf, dio
alla’na Paran na Tofel, Laban, Hazerot
sia Di-Zahab.
[2] Iatu lalan dio mai Horeb lu lako
ma’buntunna Seir sae lako Kadesh-
Barnea, kalingkan sangpulo misa
allona.
[3] Lan taun ma’patangpulo tonna bulan
ma’pessangpulo misa lan allo bunga’na
bulan iato, ma’kadami tu Musa lako
to Israel susi tu mintu’ Napepasanan
PUANG lako kalena diona tau iato mai,
[4] tonna mangkamo untaloi tu Sihon, datu
to Amori, tu ma’tondok dio Hesbon, sia
Og, datunna Basan, tu ma’tondok dio
Astarot, dio Edrei.

5 Na sambalinna lu Yordan, lan
padang Moab randukmi tu Musa
umpa’peissananni tu Sukaran aluk iate
sia ma’kada nakua:
6 Iatu PUANG, Kapenombanta,
ma’kadamo lako kaleta dio Horeb,
Nakua: Silasamo masainna to minii torro
inde te sikandappi’ buntu iate.
7 Ke’de’mokomi ammi male ma’palulako
ma’buntunna to Amori sia lako tu to
nasikandappiran, lan Araba-Yordan,
dao Ma’buntunna, diong, Padang
Mengkadiongna, dio Padang lo’na lu sia
dio biring tasik, – tondok to Kanaan, sia
lako Libanon sae lako salu kapua, iamotu
salu Efrat.
8 Manassa la Kusorongangkomi tu tondok
iato, tamamokomi, ammi alai tu tondok,
tu Naallu’mo PUANG umpalao sumpa
lako nene’ to dolomi, Abraham, Ishak
na Yakub, kumua la Naben lako tau iato
sola bati’na.
9 Tonna attu iato angku ma’kada
lako kalemi, kumua : tae’ kubelai
misa-misa umpassan tanggungan la
ungkaduttu’komi.
10 Iatu PUANG, Kapenombammi
umpamakambanmokomi, sia manassa

totemo makambanmokomi susito
bintoen dao langi’.
11 Narangngannimira PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolomi,
pessangsa’bu pada bilangammi totemo
sia Napamasakkemorokomi, susitu
Naallu’ lako kalemi.
12 Umbara kukua naaku manna ma’din
umpassanni tu kamasussammi, tu
passanammi sia iatu kara-karami?
13 Pamanassami dio mai sukummi tu to
kinaa, to matarru’ sia to paissan, angku
tappui dadi pangulummi.
14 Mebalimokomi, ammi ma’kada mikua:
Melo to, tu mipa’petimbangan.
15 Iamoto angku tambai tu pangulunna
sukummi, iamotu to kinaa sia to paissan,
angku tappui dadi pangulummi, iamotu
kamandangna to sangsa’bu, to saratu’,
to limangpulo sia to sangpulo, sia
mantari’na sukummi.
16 Sia attu iato kupepasanan lako to
ma’paolai salummi, kumua: Tananni
meloi talinga te kara-kara nasialla’i
siulu’mi sia ra’ta’ maloloi tu kara-kara
nasialla’i patomali, ba’tu iatu siulu’na
ba’tu to sae misisolan.

17 Lan pa’paolaian salu da mipelindo
tau; la pada miperangii tu to bongko
ba’tu to la’bi’ moi misa’ tau da
mikataku’i, belanna iatu pa’paolaian
salu Kapenomban umpoissanni. Iatu
kara-kara magasa lako kalemi, la mibaa
lako kaleku, angku perangii.
18 Attu iato kupepasanan lako kalemi tu
mintu’ apa sipatu la mipogau’.
19 Attu iato anta ke’de’ dio mai Horeb
sia talendu’i tu padang pangallaran
malona’ sia metakuran, tu mangka
mitiro, ma’palulako padang ma’buntunna
to Amori, susitu mangka Napepasanan
PUANG, Kapenombanta, lako kaleta,
anta rampo lako Kadesh-Barnea.
20 Pakalan ma’kadamo’ lako kalemi
kukua: Rampomokomi lako padang
ma’buntunna to Amori, tu la Nabenki’
PUANG, Kapenombanta.
21 Manassa PUANG, Kapenombammu,
ussorongi te tondok iate lako
kalemu, ke’de’moko, ammu alai,
susitu Napokadammoko PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolomu; da
mumataku’ sia da mutiramban.
22 Attu iato mengkareke’ nasangkomi
lako kaleku ammi ma’kada kumua: Melo

ke tasuai ba’tu pira-pira tau dolo, la umparessangki’ tu tondok iato sia la umpaissanniki’ tu lalan sipatu taola sia iatu mai kota la tarampoi.
23 Iatu iannate melo dio pentiroku. Iamoto kupilei sangpulo dua tau dio mai sukummi, simisa’ tau ke misa’oi suku.
24 Ke’de’mi tu tau iato, natuka’ langngan ma’buntunna, narampo rokko lombok Eskol, anna paressai.
25 Naala dukami tu bua kayunna tondok iato, nabangki’. Naparampoan dukaki’ kareba dio mai, sia ma’kada nakua: Iatu tondok la Nabenki’ PUANG, Kapenombanta, melo.
26 Apa manokakomi male lako, sia mibali tu parentaNa PUANG, Kape-nombammi.
27 Ma’paropo’komi lan tendami sia ma’kada kumua: Belanna Nakabiri’ki’ PUANG, iamoto Nasolangki’ lan mai tondok Mesir anNa sorongki’ tama kuasanna to Amori sia Nasanggangki’.
28 Umbara la takua kendek langngan? Napabonnongmo siulu’ta tu penaanta nakua: Iatu tau dio mandu kapua sia malangka’ na kita, iatu mai kota kapua sia ditambakuku malangka’ langngan langi’, sia tatiro duka dio tu to Enak.

29 Ma’kadana’ lako kalemi kukua: Da
mima’parondo sia da mikataku’i tu tau
iato.
30 Iatu PUANG, Kapenombammi, tu
undoloangkomi, Ia la umpararіangkomi
situru’ tu mintu’ apa mangka
Napogaurangkomi dio pentiromi
lan Mesir,
31 sia lan padang pangallaran, tu
minii untiroi, umba Nakua tu PUANG,
Kapenombammi, ussompokomi, susitu
tau ussompo anakna, dio mintu’ lalan
miolai, sae lako saemi inde te.
32 Apa moi susito tu kadangku,
tae’ duka mipatonganni tu PUANG,
Kapenombammi,
33 tu undoloangkomi dio lu lalan
la undakarangkomi inan, tu minii
ma’tenda: ke bongi lan to’ api la
umpatiroangkomi tu lalan umba sipatu
miola, sia ke allo lan to’ gaun.
34 Iatonna rangimi PUANG tu kadammi,
Sengkemi, anNa umpalao sumpa Nakua:
35 Manassa moi misa’ te bati’ kadake
iate tae’ na la untiroi tu tondok melo,
tu umpalaoNa’ sumpa umpokadai la
ungkamaseanni nene’ to dolomi,

36 sangadi iatu Kaleb, anakna Yefune;
manassa tau iato la untiroi, ondongpi
lako kalena la Kunii ussorongi tu tondok
iato, tu nalesemo, sia lako anakna,
belanna kalebumo penaanna unturu’
PUANG.
37 Ia duka tu aku Nasengkeimo’ PUANG
belanna kamu, anna ma’kada Nakua:
Iko duka tae’ mula tama dio.
38 Iatu Yosua, anakna Nun, tu tontong
umpengkaolaiko, la rampo dio;
pamatoto’i belanna iamo la umpogau’i
tu mintu’nato, anna ketaa mana’ tu to
Israel.
39 Iatu anakmi tu bitti’pa, tu mipokada
a’ganna, kumua la dipopangrampa, –
sia iatu mintu’ anakmi muane, tu tang
untandaipa melo sia kadake, manassa la
rampo dio, ondongpi lako kalena la Kunii
ussorongi sia la napoapamo.
40 Apa iatu kamu, balikkomi la ke’de’
lako padang pangallaran, ma’palulako
tasik Teberau.
41 Attu iato mebalikomi sia ma’kadakomi
lako kaleku, kumua: Kasalammokan
umbali PUANG. La ke’de’mokan parari
situru’ tu mintu’ Napepasanan PUANG,
Kapenombangki, lako kaleki. Pantankomi

untakin pa’bunomi, belanna misanga
maraa tu ungkendekki ma’buntunna.
42 Apa ma’kadami tu PUANG lako kaleku
Nakua: Pokadanni tau iato kumua: Da
mike’de’ parari, belanna tae’ Kula dio lu
kalemi, kumua da natalokomi ualimmi.
43 Sia ma’kadana’ lako kalemi, apa tae’
miperangii, sangadi pabali-balikomi
umbali parentaNa PUANG; matampo
penggaurammi sia kendekkomi langngan
ma’buntunna.
44 Pakalan tassu’mi tu mintu’ to Amori,
tu umpa’tondokki ma’buntunna,
umpessitammuikomi, anna ula’komi
susito enoan, sia natalokomi dio Seir sae
lako Horma.
45 Attu iato sulemokomi tumangi’ dio
oloNa PUANG, apa tae’ Naperangiikomi
PUANG sia tae’ Natanannikomi talinga.
46 Iamoto mitorro masai dio Kadesh;
ba’tu sangapa-apa allona minii torro dio.
2 1 Undinnato tibalikmoki’ anta
ke’de’ lako padang pangallaran,
ma’palulako tasik Teberau, susitu
Napokada PUANG lako kaleku; ba’tu
sangapa-apa allona tanii ullilingi tu
ma’buntunna Seir.

2 Pakalan ma’kadami tu PUANG lako
kaleku, Nakua:
3 Ganna’mo to tu minii ullilingi te
ma’buntunna, la tibalikkomi ma’pa-
lurekke.
4 Pasanni tu bangsa iate, kumua: Totemo
malekomi ullendu’i tu lili’ tondokna
siulu’mi, bati’na Esau, tu umpa’tondokki
Seir; manassa la nakataku’komi tau
iato; kanandaikomi kalemi.
5 Da mirosoi, belanna iatu padangna tae’
Kula umbenkomi moi sangpellesean,
belanna Kubenmo Esau tu ma’buntunna
Seir la napoapa.
6 Iatu kande la mialli lako tau iato mai
mimane ungkandei; ia duka tu uai la
miiru’ la mialli lako.
7 Belanna iatu PUANG, Kapenombammi,
umpamasakkemoko lan mintu’
pengkarangammu. Natandaimo
tu kalingkammu ullendu’i padang
pangallaran kapua iate; lan te
patangpulomo taunna Nanii PUANG,
Kapenombammu urrondongki, moi misa’
apa tae’ mukakurangan.
8 Iamoto tatarru’ male, anta toyang
dio mai siulu’ta, tu bati’na Esau, tu
umpa’tondokki Seir, tassu’ dio mai

Araba-Yordan, iamotu dio mai Elat sia
Ezion-Geber. Tamane tibalik ma’palulako
padang pangallaran Moab.
9 Attu iato ma’kadami tu PUANG lako
kaleku, Nakua: Da mupamasussai tu to
Moab sia da murosoi la sirari, belanna
iatu padangna tae’ Kula umbenko
mupoapa, belanna mangkamo Kuben Ar
lako bati’na Lot, anna poapai.
10 – Iatu to Emim iamo umpa’tondokki
dolona tu tondok iato, misa’ bangsa
kapua sia marapuan, malangka’ susito
Enak.
11 Ia duka tu tau iato disanga to Refaim,
susito Enak, apa nasangai to Moab tu
tau iato to Emim.
12 Sia dio Seir napa’tondokki to Hori
dolona, apa naalamo bati’na Esau
tu lili’na napoapai sia naula’i anna
sanggangi sia napa’tondokki tu inanna,
susitu napogau’ to Israel diona tondok,
tu Napa’benganmo PUANG lako kalena la
napoapa.
13 Ke’de’mokomi totemo ammi lambanni
tu salu’-salu’ Zered. Attu iato take’de’
ullamban salu’-salu’ Zered.
14 Iatu attu tanii ma’lingka dio mai
Kadesh-Barnea sae lako ullambanni

salu’-salu’ Zered, den tallungpulo ngkarua taunna – sae lako pura mate mintu’ te bati’ iate, iamotu mintu’ surodadu dio to’ tenda, susitu PUANG mangka umpalao sumpa lako kalena.
15 Ondongpi limanNa duka PUANG mangka ullaoi la ussabui’ lan mai to’ tenda sae lako pura mate.
16 Iatonna matemo tu mintu’ surodadu dio mai bangsa iato,
17 ma’kadami tu PUANG lako kaleku, Nakua:
18 Totemo la maleko unnupu’ lili’na Moab, iamotu Ar,
19 ammu rampo sikandappi’ to Amon; da mupamasussai tau iato sia da murosoi, belanna iatu tondokna to Amon, moi sangbidang tae’ Kula umbenko, belanna Kusorongmo lako bati’na Lot la napoapa.
20 Ia duka te tondok iate disanga tondok to Refaim, tu nanii ma’tondok to Refaim dolona, apa nasangai to Amon tu tau iato to Zamzumim,
21 misa’ bangsa kapua sia marapuan, malangka’ susito Enak, apa Naula’mo PUANG sia Nasanggang tu tau iato, naurungan naalamo to Amon tu lili’na

napoapai, anna ma’tondok dio ussondai
tu tau iato;
22 susitu mangka Napogau’ Puang lako
bati’na Esau, tu umpa’tondokki Seir.
Mangka Naula’i sia Nasanggang Puang tu
to Hori dio tingayona tau iato, naurungan
naalamo bati’na Esau tu lili’na napoapai,
anna ma’tondok dio ussondai tu tau iato
sae lako allo iate.
23 Iatu to Kaftor, tu sae dio mai Kaftor,
ussanggangmo to Awi, tu ma’kampong
sae lako Gaza, anna ma’tondok dio
ussondai tu tau iato.
24 Ke’de’mokomi ammi male ullamban
salu’-salu’ Arnon. Manassa Kusorong
tu Sihon, datunna Hesbon, to Amori,
sia tondokna tama kuasammu; la
muparanduk unnalai sia urrosoi la sirari.
25 Allo iate Kuparandukki umparampoi
katirambanan sia kamatakuran tu
mintu’ bangsa nasambo langi’, anna
kataku’komi, naurungan ma’parondo
sia ma’pagu’gu’ ungkataku’komi, ke
narangimi tu kareba diona kamu.
26 Mangkato kusua tu sumbungan
puduk dio mai padang pangallaran
Kedemot lako Sihon, datunna Hesbon,
umparampo kada marampa’, kumua:

27 Eloranna’ ullendu’i tondokmi; la
unturu’ bangna’ batatta, tang sepang
kanan ba’tu kairi.
28 Iatu kande la kikande la mibalukan
lako kaleki sia iatu uai la kiiru’ la
mibenkan kialli; eloranna’ ma’lingka
ullendu’i tondokmi,
29 susitu bati’na Esau, tu umpa’tondokki
Seir, unneloranna’ sia iatu to Moab tu
umpa’tondokki Ar – sae lako kulambanna
tu Yordan lako tondok, tu la Nabenkan
PUANG, Kapenombangki.
30 Apa iatu Sihon, datunna Hesbon, tae’
naelorangkan ullendu’i lili’na, belanna
PUANG, Kapenombammu umpamakarra’i
tu penaanna sia umpabattuk ba’tengna,
kumua anNa sorongi tama kuasammu,
susitu a’ganna totemo.
31 Ma’kadami tu PUANG lako kaleku,
Nakua: Manassa la Kuparanduk
ussorongi tu Sihon sola tondokna lako
kalemu; la muparanduk untaloi tu
tondokna, ammu alai mupoapa.
32 Tassu’mi umpessitammuiki’, la ia la to
budanna, la sirari dio Yahas.
33 Apa iatu PUANG, Kapenombanta,
ussorongi lako kaleta, taurungan untaloi
sola tu mai anakna sia mintu’ bangsana.

34 Attu iato taalamo tu mintu’ kotana,
anta sabu’i mintu’ kota, la muane, la
baine, la pia; moi misa’ tae’ tapalussu’.
35 Sangadinna iatu patuoanna tarampan
kaleta, susi duka tu pangrampa lan mai
kota, tu mangka taala.
36 Randuk dio mai Aroër, dio biringna
salu’-salu’ Arnon, sia kota diong lombok,
sae lako Gilead, moi misa’ tae’ kota tu
tang la takulle untaloi. Iatu PUANG,
Kapenombanta, Nasorong nasangmo
lako kaleta tu mintu’nato.
37 Ia manna tang mureke’ tu tondok
to Amon; sae lako mintu’ biringna
salu’-salu’ Yabok, ba’tu lako mintu’
kota dao ma’buntunna, ba’tu lako misa’
inan, tu Nanii PUANG, Kapenombanta,
unggagaiki’.
3 1 Undinnato tibalikmiki’, anta ke’de’
ma’palulako Basan. Iatu Og, datunna
Basan, tassu’ umpessitammuiki’, la ia la
iatu mai to budanna, la parari dio Edrei.
2 Apa ma’kada tu PUANG lako kaleku
Nakua: Da mukataku’i, belanna la
Kusorong sola mintu’ to budanna sia
tondokna tama kuasammu, ammu
pogau’i lako kalena susitu mugauran

Sihon, datu to Amori, tu umpa’tondokki
Hesbon.
3 Nasorong dukami PUANG,
Kapenombanta, tu Og, datunna
Basan, sia mintu’ to budanna tama
kuasanta, anta talo nasangi, naurungan
moi misa’ tau tae’mo tapalussu’.
4 Attu iato tatalomi tu mintu’ kotana; moi
misa’ kota tae’mo tang la taala; annan
pulona kota tu taala, iamotu mintu’ lili’na
Argob, kaparentanna Og lan Basan.
5 Mintu’na kota iate ditambakuku
nasang sia ma’benteng tembo’
madao sia ma’babangan disalliranni;
tang dibilangpa tu mai kota tae’
naditambakuku.
6 Tasabu’i to kota iato, susitu tapogau’
lako Sihon, datu Hesbon; tasabu’i tu
mintu’ kota, la muane la baine la pia.
7 Apa iatu mintu’ patuoan sia pangrampa
lan mai kota tarampan kaleta.
8 Susimoto tanii unnalai dio mai datunna
to Amori sola duai tu tondok sambalinna
lu Yordan, randuk dio mai salu’-salu’
Arnon sae lako buntu Hermon
9 – iatu to Sidon ussangai Siryon tu
Hermon sia to Amori ussangai Senir-

10 iamotu mintu’ kota dao rante
membuntunna, na ia duka tu mintu’
Gilead sia mintu’ Basan sae lako Salkha
sia Edrei, iamotu kota lan kaparentanna
Og dio Basan.
11 Ia manna tu Og, datu Basan, tu to
Refaim tampakna torro; manassa iatu
mammaranna mammaran bassi; inang
den dio Raba to Amon. Iatu kalandona
kasera siku na iatu kalua’na a’pa’ siku
situru’ suka’ siku biasa.
12 Tondok iate taalamo tapoapa tonna
attu iato; randuk dio mai Aroër, tu dio
biring salu’-salu’ Arnon, sola sangsesena
ma’buntunna Gilead, sia iatu mai kotana
kusorong lako to Ruben sia lako to Gad.
13 Na iatu Gilead torronapa sola mintu’
lili’na Basan, kaparentanna Og, kusorong
lako sangsesena suku Manasye, iamotu
mintu’ lili’na Argob. – Iate mintu’ Basan
disangai tondok to Refaim.-
14 Iatu Yair bati’na Manasye, unnala
mintu’ lili’na Argob sae lako lili’na to
Gesur sia to Maakha, nasangai tu
iannate, iamotu Basan, napasikona
sanganna, iamotu kampongna Hawot-
Yair, sae lako allo iate.
15 Iatu Makhir kusorongan Gilead.

16 Iatu to Ruben sia to Gad kuben
sangtaanna Gilead, tu indena mai sae
lako salu’-salu’ Arnon, iamotu tangngana
salu’-salu’ iato sola ma’biringna, sia
sambalinna lu sae lako salu’-salu’ Yabok,
iamo passaparanna to Amon;
17 namane Araba-Yordan sia Yordan sola
lili’na randuk dio mai Kineret sae lako
tasik Araba, iamotu tasik Ma’sin, dio
garonto’ mennaa’na Pisga ma’palulako
rampe matallo.
18 Attu iato mepasanmo’ lako kalemi
kumua: Iatu PUANG, Kapenombammi,
umbenkomi te tondok, la miala mipoapa;
moi susito la undoloan dukakomi siulu’mi
to Israel, ma’pa’buno lamban lian,
iamotu mintu’ muane sakka’ parari.
19 Sangadi iatu bainemi, anakmi sia
patuoammi – kuissan, kumua buda
patuoan miampui – ma’din torro lan
kota, tu kubenmokomi,
20 sae lako Nakamasei PUANG karapasan
tu siulu’mi susi kamu, sia ia duka unnalai
tu tondok napoapai, tu la Napa’bengan
PUANG, Kapenombammi, lako kalena,
sambalinna lu Yordan; mimane ma’din
pantan sule lako tondok mipotaa, tu
kubenmokomi.

21 Na iatu Yosua kupasan attu iato,
kumua: Matammu kalena untiroi te
mintu’ apa mangka Napogau’ PUANG,
Kapenombammi, lako te da’dua datu;
susi dukato la Napogau’ PUANG lako
mintu’ kaparentan, tu munii male.
22 Da mumataku’, belanna
PUANG, Kapenombammi, Iamotu
umpararіangkomi.
23 Attu ia dukato mengkamoyamo’ lako
PUANG, kukua:
24 O Puangku PUANG, Kamumo
umparandukki umpatiroanni te taumMi
tu kapasareonganamMi sia Kuasa
matoto’Mi; belanna umbara deata, tu
den dao langi’ ba’tu dao kapadanganna
tu umbelai umpogau’ penggauran
matoto’ susito, susitu Mipogau’?
25 Eloranna’ lamban, angku tiroi tu
tondok melo, tu sambalinna lu Yordan,
tu padang buntu ballo sia Libanon.
26 Apa Nasengkeimo’ PUANG belanna
kamu sia tae’ Naperangiina’. Ma’kadami
tu PUANG lako kaleku Nakua:
Silasamokoto, damo mupokada pole’i tu
iannate lako Kaleku.
27 Kendekmoko langngan bottona Pisga,
ammu pata’pa matammu ma’palulako

rampe matampu', ma'palurekke, sia
ma'palusau' sia ma'palulako rampe
matallo, sia tiroi tiku lao, belanna iate
Yordan tae' mula ullambanni.
28 Apa iatu parentamu pokadanni Yosua,
pamatoto'i sia pabatta'i, belanna iamo
la undoloanni te bangsa lamban lian sia
la napaketaa mana' lako bangsa iato te
tondok, tu la mutiro.
29 Iatonna attu iato torromoki' diong
lombok sitingoan Bet-Peor.

Musa umpakilalai tu to Israel ungkaritutui Sukaran alukNa Puang Matua

4:1-40

4 1 Totemo, e to Israel, perangii
te aluk dipondok sia atoran tu
kuadarangkomi, kumua ammi turu'i,
ammi tuo sia male tama tondok sia
mipoapai, tu la Nabenkomi PUANG,
Kapenombanna nene' to dolomi.
2 Da mirangnganni tu apa kupepasanan
lako kalemi sia da mipasosso'i,
ammi karitutui tu pepasanNa
PUANG, Kapenombammi, tu
kupapassanangkomi.

3 Matammi kalenamo untiroi apa
tu mangka Napogau’ PUANG diona
Baal-Peor, umba Nakua tu PUANG,
Kapenombammi, ussanggangi dio mai
bilangammi tu mintu’ muane menturu’
umpenombai Baal-Peor.
4 Apa iatu kamu, tu maruru’pa lako
PUANG, Kapenombammi, tuopa sola
nasang sae lako allo iate.
5 Manassa mangkamokomi kuada’i tu
aluk dipondok sia atoran, susitu mangka
Napasan PUANG, Kapenombangku, lako
kaleku, kumua ammi pogau’i susito lan
tondok, tu la miala, mipoapai.
6 Karitutui tonganni, belanna iamo
garonto’ kakinaammi sia patiro
penaammi dio pentirona mintu’
bangsa, tu la ma’kada, ke narangii
tu mintu’na te aluk dipondok, nakua:
Tonganna te bangsa kapua iate iamoto
sangpetayanan kinaa unnampui tangnga’
melo.
7 Belanna bangsa kapua umbara tu
den deatanna mengkareke’ lako kalena
susito, susi PUANG, Kapenombanta,
ba’tu pempiran-pirangki’ metamba lako
Kalena?

8 Sia bangsa kapua umbara, tu
unnampui aluk dipondok sia atoran susi
malambu’na mintu’ sukaran aluk iate, tu
kupa’perangian lako kalemi totemo?
9 Apa la mukanandai tongan sia la
mukatangkinni, da mukalupai tu apa
mangka mutiro, sia da napa’de lan
penaammu, tempon tuomu; paissanni tu
mai anakmu sia iatu mai bati’mu,
10 kumua iatu allo munii bendan dio
oloNa PUANG Kapenombammu, dio
Horeb, tonna ma’kada tu PUANG lako
kaleku, Nakua: TambanNa’ sae sirampun
tu mai bangsa, la Kupaissanni tu
kadangKu, kumua napelada’i tu tau iato
ungkataku’Na’ lan mintu’ allo, tu nanii
tuo dao kuli’na padang sia anna ada’i tu
mai anakna.
11 Sia mengkareke’komi ammi bendan
diong garonto’ buntu, tonna ma’lana-lana
apinna tu buntu langngan tangngana
langi’ – tonna kapu’i kamalillinan, gaun
sia kapittukan.
12 Attu iato ma’kadami tu PUANG lako
kaleku, lan mai tangnga to’ api; den oni
gamara mirangi, apa iatu pa’kaleanNa
tae’ mitiroi, sangadi misa’ gamara.

13 Sia napaissannikomi basse tu
Napepasanan lako kalemi ungkaritutui,
iamotu Sangpulo Kada. AnNa sura’i dao
da’dua papan batu.
14 Attu iato Napepasanan PUANG lako
kaleku, kumua la kuada’ikomi tu aluk
dipondok sia mintu’ atoran, tu sipatu
mipogau’ lan tondok, tu minii male
unnalai la mipoapa.
15 Iamoto kanandai tongankomi kalemi –
belanna tae’ mitiro misa’ pa’kalean tonna
allo, Nanii PUANG ma’kada lako kalemi
dao Horeb lan mai tangnga to’ api
16 da mipogau’ kadake, belanna
unggaragangkomi kalemi misa’ rapang-
rapang dipodeata dipa’ merrupa misa’
deata, iamotu rapang-rapangna a’gan
muane ba’tu baine;
17 misa’ rapang-rapangna sala umbanna
misa’ olo’-olo’ dao kuli’na padang; sia
misa’ rapang-rapangna sala umbanna
misa’ olo’-olo’ kepani’, tu mettia’ dao lu
langi’;
18 sia misa’ rapang-rapangna sala
umbanna misa’ olo’-olo’, tu menono’
dao kapadanganna; sia misa’ rapang-
rapangna sala umbanna bale, tu diong
to’ uai diongna lu lino.

19 Sia da duka mumentingara langngan
langi’ sia mentiro langngan mata
allo sia bulan na bintoen, iamotu
mintu’ ma’dandan maritik dao langi’
sia da nanaranko la umpenombai
sia umpengkaolai, tu Nataai PUANG,
Kapenombammu, lako mintu’ bangsa
nasambo langi’-
20 apa iatu kamu Naalamokomi PUANG
sia Nasolangkomi tassu’ lan mai dapo’
bassi, iamotu Mesir, ammi dadi taunNa,
susitu a’gammi te allo iate.
21 Apa nasengkeina’ PUANG belanna
kamu, anNa umpalao sumpa, kumua
tae’ kula ullambanni Yordan sia tae’ kula
tama tondok ballo, tu la Nakamaseangko
PUANG, Kapenombammu, ammu potaa
mana’i.
22 Belanna la matena’ lan tondok iate,
sia tae’ kula ullambanni Yordan; apa iatu
kamu la milamban sia la miala mipoapai
tu tondok ballo iato.
23 Kanandai tu kalemi, da mikalupai tu
basseNa PUANG, Kapenombammi, tu
mitanan sola, ammi garagai tu rapang-
rapang dipodeata, merrupa misa’ apa,
tu Napa’gagai PUANG, Kapenombammu,
lako kalemu.

24 Belanna iatu PUANG, Kapenombammu,
susito misa’ api ma’pamampu’ sia
Kapenomban noka ditimba oloNa.
25 Iake kianakmoko ba’tu membati’ sia
tontongkomi lan tu tondok, ammi pogau’
kadake unggaragai rapang-rapang
dipodeata, moi anna umba duka nakua
rupanna sia mipogau’ tu apa kadake
dio pentiroNa PUANG, Kapenombammi,
ammi pamapa’dikki tu penaanNa-
26 allo iate kualamo tu langi’ sia padang
la ussa’biikomi diona kasalammi,
kumua manassa la madomi’komi tallan
lan tondok, tu la miala mipoapa, ke
mangkamokomi ullamban Yordan; tae’
mimasai tuo lan tondok iato, sangadinna
manassa la disanggangikomi.
27 La Napatisambo’-sambo’komi PUANG
dio lu mintu’ sangpetayanan, ammi
torromora tang pira dio lu bangsa, tu la
Nanii umpali’komi PUANG.
28 Attu iato la mipenombai tu deata
dio; tu panggaraga to lino, kayu sola
batu, tu tang patiro, tae’ naparangi, tae’
nakumande sia tae’ namanguduk.
29 Ammu daka’i dio tu PUANG,
Kapenombammi, ammu kabu’tui,

ke kalebu tonganni penaammu sia
deatammu male undaka’I.
30 Iake masussako narampoi te mintu’
apa iate lan attu la sae, manassa
la mengkatoba’ko lako PUANG,
Kapenombammu, ammu perangii.
31 Belanna iatu PUANG, Kapenombammu,
iamo Kapenomban, masokan, tae’
Natampeko sia tae’ Nasanggangko sia
tae’ Nakalupai tu basseNa sola nene’
to dolomu, tu Natananan sola Napalaoi
sumpa.
32 Belanna pekutananni tu allo lendu’mo,
tu attu dolo na iko, temponna Puang
Matua umpadadi tolino dao kuli’na
padang; sia mekutanako dio mai randan
langi’ sae lako randan langi’, ba’tu la
denni dadi misa’ apa susi kapuanna te
ba’tu dirangi misa’ apa susite.
33 Denmoraka misa’ bangsa urrangi
gamara Kapenomban tu ma’kada lan mai
tangnga to’ api, susitu mangka murangi
sia tontongpa tuo tu bangsa iato?
34 Ba’tu denmoraka misa’ deata untobai
sae la unnalan kalena misa’ bangsa
dio mai tangngana bangsa senga’,
tete dio kadipandasan, tete dio tanda
kalle-kallean sia tanda mangnga sia

kasirarian, tete dio lima mawatang sia
takia’ tie’te’ sia tete dio penggauran
ma’patiramban, susitu Napogau’mo
PUANG Kapenombammi, te mintu’na te
lan Mesir belanna kamu dio pentiromu.
35 Mangkamoko dipakitan, ammu issanni,
kumua iatu PUANG Iamo Kapenomban,
tae’ naden senga’na sangadinna Ia
manna.
36 Dao mai langi’ Napa’perangian
tu gamaranNa lako kalemu, la
umpakilalako, sia Napatiroangko tu
api kapuaNa dao kuli’na padang sia
murangimo tu kadanNa lan mai to’ api.
37 Belanna Nakamasei tu nene’ to
dolomu sia Napilei tu bati’na, anNa Ia
kalena ussolangko lan mai Mesir tete dio
kamatotoran kapuaNa,
38 la urrambai dio tingayomu tu mai
bangsa tu kapua sia kuasa na kalemu,
sia la ussolangko tama tondokna sia
la Nabenko mupotaa mana’i, susitu
a’gammu te allo iate.
39 Totemo la mutandai sia la mupalan
penaa, kumua iatu PUANG Iamo
Kapenomban lan langi’ dao sia dao
kuli’na padang inde to diong, tae’
senga’na.

40 Iamoto la mukaritutui tu aluk
Napondok sia pepasanNa, tu
kupapassanniko totemo, kumua
mumalaga’-laga’ sia iatu mai anakmu
undinna na iko sia malambe’ tu
sunga’mu lan tondok tu la Nasorong
PUANG, Kapenombammu, lako kalemu
sae lakona.

Dipamanassa tu kota pentilindungan sambalinna lu Yordan

4:41-43

41 Attu iato napatorro senga’mi Musa
tu tallu kota sambalinna lu Yordan, dio
rampe matallo,
42 kumua na iatu to papatean, tu tang
naangga’i umpatei solana, tu tang
untambukanni essun dolona, la mallai
lako, naurunganni ma’din tuo, ke
mallaimi lako misa’ kota iato,
43 iamotu Bezer lan padang pangallaran,
lan lili’na buntu marante, la nanii mallai
to Ruben, na Ramot lan Gilead, la nanii
mallai to Gad, na Golan lan Basan, la
nanii mallai to Manasye.

Bungkaran kada pa'pangada'na Musa

4:44-49

44 Inde sia tu Sukaran aluk, tu napokada
Musa dio tingayona to Israel.
45 Iamote tu apa dipamanassa, aluk
dipondok sia atoran, tu mangka
napokada Musa lako to Israel dio
kalingkanna, tonna tassu' lan mai Mesir,
46 iamotu sambalinna lu Yordan diong
lombok sitingoan Bet-Peor, lan tondokna
Sihon, datu to Amori, tu mangka torro
dio Hesbon, tu mangka natalo Musa sola
to Israel dio kalingkanna, tonna tassu'
lan mai Mesir,
47 sia naalamo tu tondokna anna poapai,
susi duka tu tondokna Og, datu Basan,
iamotu datu to Amori sola duai, tu
torro sambalinna lu Yordan, dio rampe
matallo,
48 iamotu dio mai Aroër, tu dio biring salu
Arnon sae lako buntu Siryon – iamotu
Hermon-
49 sia mintu' rante, tu sambalinna lu
Yordan dio rampe matallo, sia sae lako

tasik Araba, diong garonto’ mennaa’na Pisga.

Pa’pakilala diona kadibenganna Sukaran aluk dao Sinai

5:1-33

5 1 Natambai Musa tu mintu’ to Israel,
sirampun nama’kada lako nakua:
Perangii, e to Israel, tu aluk dipondok
sia atoran, tu kupa’perangian allo iate,
kumua ammi pelada’i sia mikaritutui.
2 Iatu PUANG, Kapenombanta,
untananmoki’ basse sola dao Horeb.
3 Tangia nene’ to dolota tu nasisolan
PUANG untananni, sangadinna kita, tu
denpa tuo totemo inde te.
4 Sitiro lindomokomi sipa’kada PUANG
dao buntu lan mai tangnga to’ api,
5 attu iato bendanna’ lan alla’Na
PUANGna kamu, la umpaissannikomi
tu kadanNa PUANG, belanna mikataku’
tu api iato, sia tae’ mikendek langngan
buntu anNa ma’kada, Nakua:
6 Akumo PUANG, Kapenombammu, tu
ussolangko sun lan mai tondok Mesir, dio
mai inan minii dipokaunan.

7 Da’ naden kapenomban senga’ dio
oloKu.
8 Da’ mugaraga rapang-rapang dipodeata
dipa’na tu mai a’gan apa-apa dao langi’,
ba’tu dao kuli’na padang diong, ba’tu
diong to’ uai, tu diongna lu lino.
9 Da’ mutukku umpenombai sia da’
mupengkaolai, belanna Akumo, PUANG,
Kapenombammu, Kapenomban manoka
ditimba oloNa, tu umpapakkanni
kakelokanna mintu’ ambe’ lako
anakna sia lako osso’ ma’pentallunna
sia ma’penna’pa’na tu mintu’nato
ungkabiri’Na’,
10 apa umpa’pekitanan Na’
kamasokanangKu lako massa’bu-sa’bu
tu to ungkamali’Na’ sia ungkaritutui
mintu’ pepasanKu.
11 Da’ musa’bu’ punala bangi tu
sanganNa PUANG, Kapenombammu,
belanna tae’ Nabilang maseroi PUANG
dio mai kasalan tu to ussa’bu’ punala
bangi tu sanganNa.
12 Karitutui tu allo katorroan, ammu
pamadatui, susitu mangkamoko Napasan
PUANG, Kapenombammu.
13 Annan allona la munii mengkarang sia
ungkarangi tu mintu’ pengkarangammu;

14 apa allo ma’pempitu iamo allo
katorroanNa PUANG, Kapenombammu;
allo iato da mumengkarang, la iko, la
anakmu muane, ba’tu anakmu baine,
ba’tu solamu muane, ba’tu solamu baine,
ba’tu sapimmu, ba’tu keledaimmu, ba’tu
iatu mai patuoan senga’mu, la iatu to
sae, tu torro lan kotamu, kumua anna
melayo tu solamu muane sia solamu
baine susi iko.
15 Belanna la mukilalai, kumua
mangkamoko kaunan lan tondok Mesir,
sia mangkamoko Nasolan PUANG,
Kapenombammu, tassu’ lan mai tete dio
lima mawatang sia takia’ tie’te’; iamoto
Napasanko PUANG, Kapenombammu,
ungkaritutui tu allo katorroan.
16 Kasiri’i tu ambe’mu sia indo’mu,
susitu Napepasanammo PUANG,
Kapenombammu, lako kalemu, anna
dipamalambe’ tu sunga’mu sia malaga’-
laga’ko lan tondok tu Nakamaseangko
PUANG, Kapenombammu.
17 Da’ mupapatean.
18 Da’ mupasandak salu lako rampanan
kapa’.
19 Da’ muboko.

20 Da’ musa’bi tang tongan lako
padammu ma’rupa tau.
21 Da’ mukailui bainena padammu
ma’rupa tau, da’ mukaduangi banuanna
padammu ma’rupa tau, ba’tu pa’lakna,
ba’tu solana muane, ba’tu solana baine,
ba’tu sapinna, ba’tu keledainna, ba’tu
barang apa-apanna padammu ma’rupa
tau.
22 Iamote tu kada mangka Napokada
PUANG lako mintu’ kombongammi
dao buntu, lan mai tangnga to’ api,
nakapu’ gaun sia kapittukan, situang
gamara kapua, sia tae’ misa’ apa
Narangngananni lako. Nasura’i dao
da’dua papan batu, anNa benna’.
23 Iatommi rangimi tu gamara lan
mai tangngana kamalillinan, sia
iatu buntu ma’lana-lana apinna,
mengkareke’mokomi lako kaleku,
mintu’ pangulunna sukummi sia
pekaamberammi, ammi ma’kada mikua:
24 Manassa PUANG, Kapenombanta,
mangkamo umpakitangki’ tu
kamala’biranNa sia kapasareonganNa,
sia iatu gamaranNa tarangimo lan mai
tangnga to’ api; allo iate kitiromo,

kumua iatu Puang Matua sipa’kada misa’
tolino sia tontong siapa tuo tu tau iato.
25 Apa ma’apai anta la mate totemo?
Belanna iate api kapua la umballaki’;
iake masaipiki’ urrangi gamaranNa
PUANG, Kapenombanta, manassa la
mateki’.
26 Belanna mindaraka tolino tu urrangi
gamaranNa Kapenomban matontongan
lan mai tangnga to’ api, susite kita, anna
tontong siapa tuo?
27 Mengkareke’komi ammi rangii
tu mintu’ apa Napokada PUANG,
Kapenombanta, ammi parampoangkan
tu mintu’ apa Napokada PUANG,
Kapenombanta, lako kalemi; ke susito la
kiperangii sia la kipogau’.
28 Iatonna rangimi PUANG tu kadammi,
tommi ma’kada lako kaleku, Napokadami
PUANG lako kaleku Nakua: Mangkamo
Kurangi tu kadanna bangsa iate, tu
napokada lako kalemu; melo nasang tu
mintu’ apa napokada.
29 Melo ke tontong siai dio lu tau iato
mai tu penaa susito tu la ungkataku’Na’
sia la ungkaritutui tu mintu’ pepasanKu,
kumua anna malaga’-laga’ sola tu mai
anakna tontong sae lakona!

30 Malemoko pokadanni tau iato, mukua:
Sulemokomi lako tendami.
31 Apa la bendanko inde te ussisolanNa’,
angKu pokadangko tu mintu’ pepasan,
mintu’ aluk dipondok sia iatu mintu’
atoran, tu sipatu la muadaran tau
iato, kumua naturu’i lan tondok tu la
Kusoronganni la naala napoapa.
32 La mikaritutui tongan, susitu mangka
Napepasanan PUANG, Kapenombammi,
lako kalemi; da misepang kanan ba’tu
kairi.
33 Mintu’ lalan tu mangka Napepasanan
PUANG, Kapenombammi, lako kalemi,
la miola, ammi tuo sia malaga’-laga’ sia
malambe’ sunga’komi torro lan tondok
tu la miala mipoapa.

Ma’iringanna pepasan iamotu ungkamali’ Puang Matua

6:1-25

6 1 Inde sia tu pepasan, inde sia tu
apa dipondok sia atoran, tu mangka
Napa’parentan PUANG, Kapenombammi,
la diadarangkomi, la mituru’ lan tondok,
tu la minii male lako, la miala mipoapa,

2 kumua ammu kataku’i tu PUANG,
Kapenombammu, ke mukaritutui tu
mintu’ aluk Napondok sia pepasan, tu
kupapassanangko, la iko la anakmu sia
ampomu lan mintu’ allo katuoammu sia
anna malambe’ tu sunga’mu.
3 Iamoto perangii, e to Israel, sia karitutui
tonganni, kumua ammu malaga’-laga’
sia kumua ammu marapuan, susitu
mangka Naallu’ PUANG, Kapenombanna
nene’ to dolomu, lako kalemu lan tondok
sebo pangandu’ sia tani’ enoan.
4 Perangiimi, e to Israel: Iatu PUANG
Iamo Kapenombanta; iatu PUANG
misari!
5 La ponno penaammu sia mintu’
deatammu sola mintu’ kamatotorammu
la ungkamali’ PUANG, Kapenombammu.
6 Iatu apa kupepasanan lako kalemu allo
iate, la torro lan penaammu,
7 la muadaran mintu’ anakmu sia la
mupokada tu iannato, ke unno’ko’ko lan
banuammu, sia iake dioko lu lalan, sia
iake matindoko, sia iake millikko.
8 Sia la mupemporian duka dio limammu
la dipotanda sia la mupentalian dio
kidemu dio kasitammuan matammu,

9 sia la musura’ dio ampang ba’ba
banuammu sia dio babanganmu.
10 Iake Nasolammoko PUANG,
Kapenombammu tama tondok, tu
Napalaoan sumpa unnallu’i lako nene’
to dolomu, Abraham, Ishak na Yakub,
la Nasorong lako kalemu – iamotu ba’tu
pira-pira kota kapua sia melo, tu tangia
iko umpabendanni,
11 tu ba’tu pira-pira banua tu nanii ponno
ianan, tu tangia iko umponnoi, sia iatu
ba’tu pira-pira bubun batu, tu tangia iko
umpa’i, ba’tu pira-pira pa’lak anggoro’
sia kayu saitun, tu tangia iko untananni
– sia iake mangkami mukande sadia’mu.
12 Attu iato kanandai tu kalemu, da
mukalupai tu PUANG, tu ussolangko
tassu’ lan mai tondok Mesir, lan mai inan
minii dipokaunan.
13 Iatu PUANG, Kapenombammu, la
mukataku’ sia la mupengkaolai sia la
umpalaoko sumpa tete dio sanganNa.
14 Da mituru’i sia umpenombai
kapenomban senga’, ba’tu pira-pira tu
mai deatanna bangsa untikuikomi,
15 belanna iatu PUANG, Kapenombammu,
Iamo Kapenomban manoka ditimba
oloNa dio lu kamu, kumua na

iatu kare’dekan ara’Na PUANG,
Kapenombammu, da nadukku ullaoiko
sia da Nasabu’iko dao mai kuli’na
padang.
16 Da mitobai tu PUANG,
Kapenombammi, susitu mangka
mipogau’ dio Masa.
17 La mikaritutui tongan tu pepasanNa
PUANG, Kapenombammi, sia mintu’ tu
apa Napamanassa sia aluk Napondok, tu
mangka Napapassanangko.
18 La mupogau’ tu apa malolo sia melo
dio pentiroNa PUANG, kumua ammu
malaga’-laga’ sia tamako tondok melo,
tu mangka Naallu’ PUANG lako nene’ to
dolomu Napalaoi sumpa sia la muala
mupoapa,
19 ke muula’i tu mintu’ ualimmu dio
tingayomu, susitu mangka Napokada
PUANG.
20 Iake nakutanaiko anakmu undinna,
kumua: Matumbari tu apa dipamanassa
sia aluk dipondok sia atoran, tu mangka
Napapassanangkomi Kapenombanta?
21 La ma’kadako lako anakmu kumua:
Iatonna dolona kaunannaki’ Firaun
lan Mesir, apa mangkamoki’ Nasolan

PUANG tassu' lan mai Mesir tete dio lima mawatang.
22 Napogau'mo PUANG tu tanda sia tanda mangnga dio pentirota, tu kalle-kallean sia mesanggangan lako Mesir sia lako Firaun sia mintu' to lan banuanna.
23 Apa Nasolanmoki' tassu' lan mai, anna baaki' tama tondok Naalluran nene' to dolota Napalaoi sumpa anNa benki'.
24 Iatu PUANG umpasanki' la ungkaritutui mintu' te aluk dipondok sia la ungkataku'i tu PUANG, Kapenombanta, kumua anta tontong malaga'-laga', sia anNa karimmanniki', susitu a'ganta allo iate.
25 Iamote tu la tapomalolo, ke takaritutui tonganni te mintu' pepasan dio oloNa PUANG, Kapenombanta, susitu mangka Napepasanan lako kaleta.

Iatu to Israel da nasisola pa'tondokan Kanaan

7:1-26

7 1 Iake mangkamoko Nasolan PUANG, Kapenombammu, tama tu tondok, tu la munii rampo la muala, mupoapai, sia iake mangkami Naula'i tu mai bangsa buda dio mai tingayomu, iamotu to Het,

to Girgasi, to Amori, to Kanaan, to Feris,
to Hewi sia to Yebus, den pitu bangsa, tu
marapuan sia makuasa na iko;
2 sia iake Nasorongammoko PUANG,
Kapenombammu, tu tau iato mai, ammu
taloi, manassa la musabu’i nasang. Da
musibasse tau iato sia da mukamasei.
3 Sia da duka musipoipa’ tu tau iato; iatu
anakmu baine da mupakemuanei lako
tau iato, sia da mutarimai tu anakna
baine napobaine anakmu.
4 Belanna napatoyang manii tu anakmu
muane dio mai Kaleku, anna penombai
kapenomban senga’, anna re’dekmo tu
ara’Na PUANG ullaoikomi sia madoi’ la
ussabu’iko.
5 Apa la mipogau’ lako kalena susite,
iamotu la mirondon tu inan pemalaranna
sia la mitesse tu batu dipodeatanna sia la
milelleng tu lentong kayu dipodeatanna
sia la miballa tu rapang-rapang dipodeata
dipa’na.
6 Belanna ikomo misa’ bangsa, tu masero
dio olona PUANG, Kapenombammu;
iatu iko Napileimoko PUANG,
Kapenombammu, dio mai mintu’
bangsa dao kuli’na padang la Napotau.

7 Tangia belanna to marapuangkomi na
iatu mintu’ bangsa senga’, anNa alakomi
penaanNa PUANG sia Natonno’komi,
sangadinna iatu kamu bangsa mandu
bitti’ na iatu mintu’ bangsa.
8 Apa belanna nakamaseikomi PUANG
sia Napalanda’ tu pangallu’Na Napalaoi
sumpa lako nene’ to dolomi, iamoto
Nasolangkomi tassu’ tete dio lima
mawatang sia Nalendokangkomi dio mai
inan minii dipokaunan dio mai kuasanna
Firaun datu to Mesir,
9 ammu issanni, kumua iatu PUANG,
Kapenombammi, Kapenomban misari,
iamotu Kapenomban maruru’, tu untoe
manda’i tu basse sia umpalanda’
kamasokananNa lako mintu’ to
ungkamali’I sia ungkaritutui pepasanNa
sae lako massa’bu-sa’bu osso’na.
10 Apa lako simisa’-misa’ tau tu to
ungkabiri’I, Napabala’i tu penggauranna,
ke Nasanggangi. Tae’ Napadapai lako
minda-minda tu ungkabiri’I, sangadinna
lako batang kalena Nanii umpabala’i tu
penggauranna.
11 Iamoto la mukaritutui tu pepasan,
tu aluk dipondok sia iatu atoran tu

kupa’parentan lako kalemu, ammu
turu’i.
12 La dadi tu iannato, ke miperangii
te atoran sia mikaritutui tongan, tu
Napobannang PUANG, Kapenombammu
untoe manda’i tu basse mutanan sola
sia umpalanda’i tu kamasoka-nanNa,
tu Naallu’ lako nene’ to dolomu, tu
Napamatoto’ Napalaoi sumpa.
13 La Nakamaseiko sia Napamasakkeko
sia Napamarapuangko. La Napamasakke
tu kakianakanmu sia bura padangmu sia
gandungmu sia uai anggoro’ ba’rummu
sia minna’mu sia kamabatiranna
sapimmu sia kabudanna dombamu
sia bembe’mu lan tu tondok, tu
mangka Naallu’ Puang lako nene’ to
dolomu Napalaoan sumpa, kumua la
Nakamaseangko.
14 La rongko’ko undaoanni mintu’
bangsa; tae’ misa’ muane ba’tu baine
la tamanang dio lu kamu sia dio lu
patuoammi.
15 PUANG la umpamambelai tu mintu’
saki dio mai kalemu sia ropu masarrang
tu lan Mesir, tu mutandai, moi misa’ tae’
Nala umparuaiko Puang, apa Puang la
umparampoi tu mintu’ to ungkabiri’ko.

16 La mutallanan tu mintu’ bangsa, tu la
Nasorongan PUANG, Kapenombammu,
lako kalemu; tae’ mula ungkamasei
sia tae’ mula umpenombai deatanna,
belanna iamoto tu la dadi poya lako
kalemu.
17 Iake lanni penaammu mukua: Iate
bangsa marapuan na aku, umba la
kukua unnula’i lan mai tondokna,
18 da mukataku’i tu tau iato; pengkilalai
bangi tu apa Napogau’ PUANG,
Kapenombammu, lako Firaun sia mintu’
to Mesir,
19 iamotu kadipandasan kapua, tu
mutiro, mintu’ tanda kalle-kallean,
mintu’ tanda mangnga, lima mawatang
sia takia’ tie’te’; tete dio tu iannato Nanii
PUANG, Kapenombammu, ussolangko
tassu’. Susimoto la Napogau’ PUANG,
Kapenombammu, lako mintu’ bangsa, tu
mukataku’.
20 Ondongpi la Nasua PUANG,
Kapenombammu, tu tabuan balo
lako tau iato, sae lako minda-minda tu
torropa sia iatu to umpembuniangko, la
mangsan.
21 Da muma’parondo ungkataku’i
tu tau iato, belanna iatu PUANG,

Kapenombammu, den musisolan,
iamotu Kapenomban pasareongan sia
metakuran.
22 Masai-sai tu PUANG, Kapenombammu,
la unnula’i te mintu’ bangsa dio
tingayomu; da mumadomi’ ussang-
gangi, kumua da natarru’ buda tu
olo’-olo’ masuru dio kalemu.
23 Susimoto iatu PUANG,
Kapenombammu, la ussorongi tu
tau iato mai lako kalemu sia la
umpamaramba tonganni, sae lako
mangsan tu tau iato.
24 Iatu mai datunna la Nasorong tama
kuasammu, muurungan umpa’dei tu
sanganna lan mai nasambo langi’. Moi
misa’ tau tang naatta unneako sae lako
musanggangi nasang.
25 Iatu rapang-rapang dipodeata dipa’na
la miballa; iatu salaka sia bulaan
dio rapang-rapang dipodeata iato da
mukailui sia da mualai mupoapa, kumua
da napoyako, belanna apa iato megallian
dio oloNa PUANG, Kapenombammu.
26 Da mubaai tama banuammu tu apa
megallian, kumua da napepayuiko,
susitu apa iato. La mukagalli tongan tu

iannato sia mukagi’gi’, belanna pepayuan tu apa iato.

Sipatu tu pa’kurre sumanga’ belanna pa’kamaseanNa Puang Matua

8:1-20

8 [1] Mintu’ tu pepasan, tu kupapassanangko te allo iate, la mikaritutui tongan, kumua ammi tuo sia marapuan sia tama tondok sia la miala mipoapa tu mangka Naallu’ PUANG Napalaoi sumpa lako nene’ to dolomi.
[2] Pengkilalai tu mintu’ lalan, tu Nanii PUANG, Kapenombammu, ussolangko lan te patangpulo taunna lan padang pangallaran, kumua anNa pamadiongangko sia Nasandakko, anNa tandai tu apa lan penaammu, ba’tu la mukaritutui tu pepasanNa, ba’tu tae’i.
[3] Tonganna Napamadiongammoko, Napatangdia’moko sia Napakandemoko manna, tu tae’ mutandai sia tae’ natandai nene’ to dolomu, la Nanii umpaissanniko, kumua iatu tau, tae’ nakande manna tu napotuo, sangadinna iatu tau tuo dio mintu’ apa sun dio pudukNa PUANG.

4 Iatu tamangkale mupake tae’ naburuk
sia iatu lette’mu tae’ nakambang lan te
patangpulo taunna.
5 La mangakuko lan penaammu, kumua
Naada’ko PUANG, Kapenombammu, susi
misa’ ambe’ unnada’ anakna,
6 sia karitutui tu pepasanNa PUANG,
Kapenombammu, ke muturu’i tu lalanNa
sia iake mukataku’I.
7 Belanna iatu PUANG, Kapenombammu,
ussolangko tama tondok melo,
misa’ tondok, nanii salu’-salu’, nanii
kalimbuang sia nanii mata uai tu
tikula’dak diong lombok sia dao lu buntu,
8 sia tondok, nanii gandung sia dalle
sisikan, sia garonto’ anggoro’, sia kayu
ara sia bua dalima; misa’ tondok nanii
kayu saitun, tu buda minna’na sia tani’
enoan;
9 misa’ tondok, tu munii kala’bian
ungkande rotimmu, tu munii tang
kapu’duran misa’ apa, tu nanii batu bassi
sia lan mai buntunna la munii ungkali
tambaga.
10 La kumandeko, ammu dia’ sia la
mupudi tu PUANG, Kapenombammu,
belanna diona tu tondok melo,
Nakamaseangko.

11 Kanandai tu kalemu, da mukalupai
tu PUANG, Kapenombammu, ke tang
mukaritutui tu pepasanNa, atoranNa sia
iatu aluk Napondok, tu kupapassanangko
allo iate,
12 kumua, iake kumandeko sadia’mu sia
ke umpabendanko banua melo, tu munii
torro,
13 sia iake memba’ka’mi tu sapimmu sia
iatu dombamu sia bembe’mu sia iake
kerangnganni tu salakamu sia bulaanmu,
ondongpi ke kerangnganni tu mintu’
barang apammu,
14 da mupamadao penaammu sia
mukalupai tu PUANG, Kapenombammu,
tu ussolangko tassu’ lan mai tondok
Mesir, lan mai inan munii dipokaunan.
15 Iatu Puang ussolangko male ullendu’i
padang pangallaran kapua sia metakuran
tu nanii ula’ keipo sia te’tek buku, sia
iatu padang rangke tang nanii uai; tu
umpatassurangko uai lan mai buntu batu
laulung,
16 tu umpakandeko manna lan padang
pangallaran, tu tang natandaipa nene’
to dolomu, la umpamadiongko sia la
ussandakko, naundinna to la Napogau’
tu kameloan lako kalemu.

17 Da muma’kada lan penaammu,
mukua: Kamawatangangku sia
kamatotoranna limangku, anna
pabu’tuanna’ tu ianan iate.
18 Apa la mukilalai tu PUANG,
Kapenombammu, belanna Iamo, tu
ungkamaseangko kamatotoran la
ungkabu’tui tu ianan, kumua anNa
palanda’i tu basse, tu Natanan sola
nene’ to dolomu Napalaoi sumpa, susitu
a’ganna te allo iate.
19 Apa la dadi, ke mukalupai liumi
tu PUANG, Kapenombammu, ammu
turu’mo kapenomban senga’ sia
umpengkaolai sia tukkuko umpenombai
– la kupamanassangkomi totemo, kumua
la sanggang tongankomi.
20 Susitu mintu’ bangsa, tu Namangsanni
PUANG belanna kamu, iamoto
la mangsan dukakomi, belanna
manokakomi umperangii tu gamaranNa
PUANG, Kapenombammi.

Pa’pakilala, kumua da natendeng kamaloloanna tu to Israel

9:1–10:11

9 1 Perangii, e to Israel! Totemo la
mulamban tu Yordan ammu alai
mupoapa tu lili’na tu mai bangsa, tu
tarompo’ sia makuasa na iko sia iatu mai
kota kapua, tu ditambakuku malangka’
langngan langi’ –,
2 misa’ bangsa kapua sia malangka’,
iamotu to Enak, tu mutandai tongan sia
murangi tu karebanna, kumua: mindara
unnattai siea tu to Enak?
3 Totemo la mutandai, kumua iatu
PUANG, Kapenombammu, undoloangko,
susito api ma’pamampu’; la Nasanggang
tu tau iato mai sia Natalo dio pentiromu;
susimoto la madomi’ko unnalai tu lili’na
mupoapai, sia la musabu’i tu tau iato,
susitu mangka Napokada PUANG lako
kalemu.
4 Da muma’kada lan penaammu,
ke mangkami Naula’i PUANG,
Kapenombammu, tu tau iato dio
tingayomu: Belanna kamaloloangku,
anNa sorongi PUANG te tondok iate

lako kaleku kualai kupoapa; belanna napobua’ katangmekaalukanna te bangsa iate, iamoto Naula’i PUANG dio mai tingayomu.
5 Tangia diona kamaloloammu sia tangia diona bulo lollongmu, ammu alai mupoapa tu tondokna, apa napobua’ katangmekaalukanna Naula’i PUANG, Kapenombammu te bangsa iate dio mai tingayomu sia la umpalanda’i tu kada, Naallu’ PUANG Napalaoi sumpa lako nene’ to dolomu: Abraham, Ishak na Yakub.
6 Iamoto la muissan, kumua tangia diona kamaloloammu, anna sorongi PUANG, Kapenombammu, te tondok melo lako kalemu, belanna ikomo tu misa’ bangsa matoro.
7 Pengkilalai, da mukalupai, umba mukua umpare’dek ara’Na PUANG, Kapenombammu, lan padang pangallaran, randuk dio mai allo, tu minii tassu’ lan mai tondok Mesir, sae lako kasaeammi inde te inan iate, tontong bangkomi umbali-bali PUANG.
8 Ondongpi dio Horeb mipare’dek tu ara’Na PUANG, manassa susimoto tu

kare’dekan ara’Na PUANG, anNa morai ussanggangkomi.
9 Iatongku kendekmo langngan buntu la untarimai tu papan batu, iamotu papan basse, tu mitanan sola PUANG, kutorro patangpulo allona patangpulo bonginna dao buntu, tang ungkande roti sia tang unniru’ uai.
10 Nabenmo’ PUANG tu da’dua papan batu, tu nasura’ tarunoNa Puang Matua, tu nanii mintu’ kada, tu mangka Napokada PUANG dao buntu lako kalemi lan mai tangnga to’ api, tonna allo kasirampunan.
11 Iatonna ganna’mo patangpulo allona patangpulo bonginna Nabenmo’ PUANG tu da’dua papan batu, iamotu papan basse.
12 Attu iato Napokadami PUANG lako kaleku, Nakua: Ke’de’moko ammu madomi’ mengkalao dao mai te buntu, belanna iatu bangsamu tu musolan tassu’ lan mai Mesir kadakemo gau’na. Madomi’ bang tu tau iato mai sepang dio mai lalan, tu mangka Kupepasanan lako kalena, unggaragammo kalena misa’ rapang-rapang dipodeata dipati’no’.

13 Ma’kada pole’omi tu PUANG lako
kaleku Nakua: Kutiromo te bangsa iate,
manassa misa’ bangsa matoro.
14 Da’ito angKu sabu’i sia Kupa’dei tu
sanganna diong nasambo langi’; angKu
padadiko misa’ bangsa mandu makuasa
sia tarompo’ na bangsa iate.
15 Pakalan tibalikmo’ sule, angku
mengkalao dao mai buntu, tu ma’lana-
lana apinna. Na iatu da’dua papan basse
lanmo limangku patomali.
16 Attu iato kutirokomi, manassa
ka-salammokomi umbali PUANG,
Kapenombammi; unggaragammokomi
ka-lemi misa’ anak sapi dipati’no’;
madomi’komi sepang dio mai lalan,
tu mangka Napepasanan PUANG lako
kalemi.
17 Kutoemi tu da’dua papan, anna
pentibean patomalii limangku, sia
kutesse-tesse dio pentiromi.
18 Pakalan tukkumo’ menomba dio oloNa
PUANG, susitu dolona, patangpulo allona
patangpulo bonginna – tang ungkande
roti sia tang unniru’ uai – belanna mintu’
kasalan mipogau’, iamotu umpogau’komi
apa kadake dio pentiroNa PUANG, sia
umpa’dikki penaanNa.

19 Belanna kukataku’ tu kasengkeanNa
sia kare’dekan ara’Na, tu nanii
re’dek ara’Na PUANG ussengkeikomi,
Naurungan la ussabu’ikomi. Apa ia duka
te attu iate Naperangiina’ PUANG.
20 Ia duka tu Harun mandu tongan
Nasengkei PUANG, anna morai la
ussabu’i; iamoto kupasambayangan
dukai tu Harun attu iato.
21 Apa iatu panggaragammi tu
mipokasalan, iamotu anak sapi mangka
migaragai, kuala, angku ballai sia
kutesse-tesse angku nisak-nisakki sae
lako mendadi susi barra’-barra’. Iatu
barra’-barra’ iato kutibe rokko salu’-salu’,
tu lolong dao mai buntu iato.
22 Dio duka Tabera, dio Masa sia dio
Kibrot-Taawa ba’tu pempirangkomi
umpare’dek ara’Na PUANG.
23 Iatonna suakomi PUANG dio mai
Kadesh-Barnea, anNa pasankomi,
kumua: Ke’de’komi, ammi alai tu tondok
mipoapa, tu mangka Kusorong lako
kalemi – attu iato mibali tu parentaNa
PUANG, Kapenombammi, iamotu tae’
mipatonganni sia tae’ miperangii tu
gamaranNa.

24 Pabali-balikomi unnea PUANG,
temponku untandaikomi.
25 Tukkumo’ menomba dio oloNa
PUANG – patangpulo allona patangpulo
bonginna kunii tukku menomba –
belanna Napokadamo PUANG, kumua la
Nasabu’ikomi,
26 sia massambayangna’ lako PUANG.
Ma’kadana’ kukua: O Puangku PUANG,
da Mimangsanni te mai bangsaMi sia
tau mana’Mi, tu Milendokan tete dio
kapasareonganamMi sia Misolan lan mai
Mesir tete dio lima mawatang.
27 Kilalai tu taumMi, iamotu Abraham,
Ishak na Yakub; da Mipalan penaai
tu kamakarrasanna te bangsa iate sia
katangmekaalukanna sia kasalanna,
28 anna lan tondok, tu Minii ussolangkan
tassu’, da nama’kada tu pa’tondokanna,
kumua: Belanna tae’ Nabelai tu PUANG
ussolanni tu tau iato tama tondok, tu
mangka Naalluranni sia belanna Nakabiri’
tu tau iato, iamoto Nasolanni tassu’ la
Napatei lan padang pangallaran.
29 Manassa tau iate bangsaMi sia tau
mana’Mi, tu Misolan tassu’ tete dio
kakapuanna kamatotoramMi sia takia’
tie’te’Mi.

10 [1] Ma’kadami tu PUANG lako kaleku
Nakua: Pa’ranni kalemu te da’dua
papan batu susi tu dolona, mukendek
langngan buntu umpellambi’iNa’, sia
garagangko kalemu misa’ patti kayu.
[2] Angku sura’i dao papan iato tu mintu’
kada, tu tisura’ dao papan dolo, tu
mangka mutesse, ammu palanni patti
iato.
[3] Kugaragaimi misa’ patti kayu simmin,
angku pa’i tu da’dua papan batu, susitu
dolona. Attu iato kendekmo’ langngan
buntu sitangke tu da’dua papan batu.
[4] Nasura’mi Puang dao papan iato situru’
passura’ dolona, tu Sangpulo Kada, tu
mangka Napokada PUANG lako kalemi
dao buntu lan mai tangnga to’ api tonna
allo kasirampunan.
[5] Pakalan tibalikmo’ sule, angku
mengkalao dao mai buntu, sia
Kupatorro tu da’dua papan lan patti, tu
kugaragai, anna torro dio, susitu mangka
Napepasanan PUANG lako kaleku.
[6] Ke’de’mi tu to Israel dio mai Beerot
Bene-Yaakan lako Mosera. Indemoto
nanii mate tu Harun sia inde to dinii
ullamunni, anna iatu Eleazar, anakna,
iamo ussondai to minaa.

7 Inde to dio mai ke’de’mi lako Gudgod,
nadio mai Gudgod lako Yotbata, tu lili’
nanii buda salu’-salu’.
8 Attu iato Napamarimbangan PUANG tu
suku Lewi, kumua anna bullei tu patti
basseNa PUANG, sia tau iato la bendan
dio oloNa PUANG la umpengkaolai sia la
ma’passakke tete dio sanganNa sae lako
allo iate.
9 Iamoto iatu suku Lewi tae’ naappa’i
tu napoapanna sia taa mana’na sola
siulu’na, belanna iatu PUANG. Iamo taa
mana’na, susitu mangka Napokadanni
PUANG, Kapenombammu.
10 Bendanna’ dao buntu susitu dolona
patangpulo allona patangpulo bonginna,
sia ia duka te attu iate Naperangiina’
PUANG, anna tae’ Namorai PUANG
ussanggangko.
11 Ma’kadami tu PUANG lako kaleku
Nakua: Ke’de’ko, ammu male undoloanni
tu bangsa iato, anna tama tu tondok sia
la naala napoapai, tu mangka Kualluran
nene’ to dolona Kupalaoi sumpa, kumua
la Kukamasean tau iato.

Pa’pakilala diona ma’kurre sumanga’ sia menturu’

10:12-22

12 E to Israel, apara Natuntun
PUANG, Kapenombammu, dio mai
kalemu, sangadinna la mukasiri’ tu
PUANG, Kapenombammu, unturu’i
tu mintu’ lalanNa, sia la mukamali’,
sia ponno penaammu sia kalebu
deatammu umpenombai tu PUANG,
Kapenombammu,
13 sia ungkaritutui tu pepasan sia aluk
Napondok PUANG, tu kupapassanangko
allo iate, kumua mumalaga’-laga’.
14 Manassa iatu PUANG Kapenombammu,
Iamo Puangna langi’, ondongpi
ma’iringanna langi’ dao, sia lino sia
mintu’ apa lan.
15 Sangadinna ia manna tu nene’ to
dolomu Naala penaanNa PUANG sia ia
manna tu tau iato Nakamasei, sia kamu,
tu bati’na, Natonno’ dio mai mintu’
bangsa, susitu a’ganna allo iate.
16 Iamoto sunna’i tu kuli’ penaammi sia
damo mimatoro.

17 Belanna iatu PUANG, Kapenombammi,
Iamo Puang Matua undaoanni mintu’
deata sia Puangna mintu’ puang, iamotu
Kapenomban pasareongan sia mawatang
sia metakuran, tu tang umpelindo rupa
tau sia tang untarima pamengan,
18 tu untonganan kara-karana pia
biung sia baine balu sia umpa’petiroan
kamamasean lako to sae, ke Nabenni
roti sia pakean.
19 Iamoto la mikamasei tu to sae,
belanna iatu kamu mangkamokomi to
sae lan tondok Mesir.
20 La mukataku’ tu PUANG
Kapenombammu, sia la mupengkaolai
sia la’ka’ko lako sia umpalaoko sumpa
tete dio sanganNa.
21 Puang Iamo kadipudiammu sia Puang
Iamo Kapenombammu, tu mangka
umpogaurangko te mai apa tarompo’ sia
metakuran tu mutiro kalena.
22 Den pitung pulo tau, tonna ke’de’
tu nene’ to dolomu lako Mesir, na
totemo Napopemba’ka’moko PUANG,
Kapenombammu, susito bintoen dao
langi’.

Kamasakkeanna to menturu’ sia kamandasanna to tang menturu’

11:1-32

11 1 La mukamali’ tu PUANG,
Kapenombammu, sia lan
mintu’ allo la mukaritutui tu apa
Napapassanangko sia iatu aluk
Napondok sia atoranNa sia iatu
pepasanNa.
2 Belanna iatu kamu miissan – tangia
anakmi, tu tang untandai sia tang untiroi
tu peada’Na PUANG, Kapenombammi,
– tu kapasareonganNa sia lima
mawatangNa sia takia’ tie’te’Na,
3 sia tanda kalle-kallean sia penggauran,
tu mangka Napogau’ Puang lako Firaun
datu Mesir, lan Mesir sia lako mintu’
tondokna.
4 Sia apa Napogau’ Puang lako surodadu
Mesir sola darangna sia karetana. Umba
Nakua umpatu’ba’i uainna tasik Teberau
tu tau iato mai, tonna undi unnula’komi
sia umba Nakua PUANG untallananni sae
lako allo iate.

5 Sia apa Napogau’ lako kalemi lan
padang pangallaran sae lako kasaeammi
inde te inan iate.
6 Sia ia duka tu apa Napogau’ lako
Datan, na Abiram, anakna Eliab, anakna
Ruben, iamotu umba nakua menganga
tu padang sia unnampello’i tu tau iato
mai sola to lan banuanna sia tendana sia
mintu’ barang apanna tu nabaa, lan lu
tangngana mintu’ to Israel.
7 Belanna mitiromo tu penggauran
tarompo’, tu mangka Napogau’ PUANG.
8 Iamoto la mikaritutui tu mintu’
pepasan, tu kupapassanangkomi
totemo, kumua mimatoto’, ammi tama
tondok sia la miala ammi poapai, tu minii
lamban kumua ammi alai mipoapa,
9 sia kumua ammi malambe’ sunga’ lan
tondok, tu Naallu’ PUANG lako nene’
to dolomi Napalaoan sumpa, kumua
la Nakamasei tu tau iato sia iatu mai
bati’na, iamotu misa’ tondok sebo
pangandu’ sia tani’ enoan.
10 Belanna iatu tondok, tu minii male
lako la muala mupoapa, tae’ nasusi
tondok Mesir, tu minii tassu’ lan mai,
tu muambo’i namane buda sara’mu
ussakka’i susi misa’ pa’lak utan.

11 Apa iatu tondok tu minii ke’de’ la miala
mipoapa, iamo misa’ tondok ma’buntu
sia ma’lombok, tu unniru’ uai uran dao
mai langi’.
12 Iamotu misa’ tondok Nakaduttu’
PUANG, Kapenombammu; tontong
Napemaranga PUANG, Kapenombammu,
randuk pamulanna taun sae lako upu’na
taun.
13 Iake miperangii tonganni tu pepasan,
tu kupapassanangkomi totemo,
miurungan ungkamali’i tu PUANG,
Kapenombammi, sia ponno penaammi
sia kalebu deatammi umpengkaolai:
14 manassa la Kupasaean uran tu
tondokmi, ke attunnai, iamotu uran
bunga’ sia uran tampak, naurungan
ma’dinko urrampun gandungmu sia uai
anggoro’ ba’rummu sia minna’mu,
15 sia Aku la umpatuoi tu riu dao
padangmu la napokande patuoammu,
ammu ma’din ungkandei sadia’mu.
16 Kanandai tu penaammi, da midinaran,
miurungan memboko’ sia umpengkaolai
kapenomban senga’ sia tukkukomi
umpenombai.
17 Iake susito, iatu kare’dekanNa PUANG
dukku ullaoikomi sia Puang untampunni

tu langi’, naurungan tang sae tu uran,
sia tang membura tu padang sia
madomi’komi sanggang lan tondok melo,
tu la Nabenkomi PUANG.
18 Sangadinna la mipalan penaammi
te kadangku sia lan ba’tengmi sia la
mupemporian dio limammi la dipotanda
sia la mipentalian dio kidemi dio
kasitammuan matammi.
19 La miadaran tu mai anakmi sia la
mipokada tu iannato, ke unno’ko’komi
lan banuammi sia iake diokomi lu lalan
sia iake matindokomi sia iake millikkomi.
20 Sia la musura’ dio ampang ba’ba
banuammu sia dio babanganmu,
21 kumua nakamu sia iatu anakmi la
malambe’ sunga’ pada masainna tu
langi’ ussamboi kuli’na padang, lan
tondok tu Naallu’ PUANG lako nene’
to dolomu Napalaoi sumpa, kumua la
Naben tau iato mai.
22 Belanna iake mikaritutui tonganni te
mintu’ pepasan, tu kupapassanangkomi
totemo, sia ungkamali’komi PUANG,
Kapenombammi, sia mituru’ tu mintu’
lalanNa sia la’ka’komi lako,
23 manassa la Naula’i PUANG te mintu’
bangsa dio tingayomi, ammi alai

mipoapa tu lili’na tu mai bangsa, mandu
tarompo’ sia kuasa na kamu.
24 Mintu’ inan tu milesemo la mipoapa;
dio mai padang pangallaran sae lako
Libanon, dio mai salu, iamotu salu Efrat,
sae lako tasik rampe matampu’, la nanii
tu angge lili’mi.
25 Moi misa’ tau tae’ unnattai unneakomi;
iatu PUANG, Kapenombammi, la
umparampoi katirambanan sia
kamatakuran tu mintu’ tondok milese,
susitu mangka Naallu’ lako kalemi.
26 Manassa allo iate Kupatingoikomi
kamasakkean sia tampak ropu,
27 iamotu kamasakkean, ke miperangii
tu pepasanNa PUANG, Kapenombammi,
tu kupapassanangkomi totemo;
28 apa tampak ropu, ke tae’i miperangii
tu mintu’ pepasanNa PUANG,
Kapenombammi, sia sumepangkomi
dio mai lalan, tu kupepasanan lako
kalemi totemo, kemenombakomi unturu’
kapenomban senga’, tu tae’ mitandai.
29 Iake dadimi tu PUANG,
Kapenombammu, ussolangko tama
tondok, tu muala mupoapa, manassa
la musa’bu’ tu pa’passakke dao buntu

Gerizim, sia pa'tampak ropu dao buntu Ebal.
30 Tang dioraka sambalinna lu Yordan dio rampe matampu'na batatta, lan tondok to Kanaan, tu ma'tondok dio padang Araba-Yordan, sitingoan Gilgal sikandappi' kayu tarpin dio More?
31 Belanna la sakka'komi la ullamban Yordan la malekomi lako tondok tu la miala mipoapa, tu la Nabenkomi PUANG, Kapenombammi, ammi alai mipoapa sia minii ma'tondok.
32 Attu iato la mikaritutui tongan tu mintu' aluk dipondok sia atoran, tu kupepasanan lako kalemi totemo.

Misa'ri inan tu sipatu minii menomba

12:1-32

12 1 Inde sia tu aluk dipondok sia atoran, tu la mikaritutui tongan lan tondok, tu Nakamaseangko PUANG, Kapenombanna nene' to dolomu, la mupoapa tempon katuoammi dao kuli'na padang.
2 La misanggang tu mintu' inan, tu nanii menomba lako deatanna tu mintu' bangsa, tu lili'na miala mipoapa, iamotu

dao lu buntu malangka’ sia dao lu buttu-buttu sia diong lu mintu’ kayu maluna.
3 La mirondon tu mintu’ inan pemalaranna sia la mitesse tu mintu’ batu dipodeatanna sia la miballa tu mintu’ lentong kayu dipodeatanna sia la milelleng tu rapang-rapang dipodeata dipa’na sia la miputtai tu sanganna dio mai inan iato.
4 Da mipenombai susito tu PUANG, Kapenombammi.
5 Apa iatu inan Napileimo PUANG, Kapenombammi, dio mai lili’na mintu’ sukummi la Napannii sanganNa dio sia Nanii ma’tondok, iamoto tu la midaka’ sia la minii male lako.
6 Indemoto la minii umbaai tu mintu’ pemala’ ditunu pu’pu’mi sia pemala’ pangrere’mi sia mintu’ taa sangpulomi sia mintu’ pamengammi tu dipamarimbangan sia mintu’ pemala’ pangallonammi sia mintu’ pemala’ tanning inaammi sia anak pa’bunga’na sapimmi sia pa’bunga’na dombami sia bembe’mi.
7 Indemoto la minii kumande dio oloNa PUANG Kapenombammi, sia

parannu la kamu la iatu mintu’ to
lan banuammi diona tu mintu’ apa
mitoe tu Nanii PUANG, Kapenombammi
umpamasakkekomi.
8 Da mipogau’i tu apa tapogau’ totemo
inde te, iamotu pantan unturu’ lalan
penaanna.
9 Belanna tae’pa mirampo lako inan
katorroan sia lako taa mana’, tu la
Nabenko PUANG, Kapenombammu.
10 Apa iake mangkamokomi ullamban
Yordan, ammi torro lan tondok,
tu la Nakamaseangkomi PUANG,
Kapenombammi, la mipomana’, sia iake
Nabenkomi kapelayoan tu tang sirari
ualimmi tiku lao sia torro marampa’komi,
11 manassa la lakokomi inan, tu
Napileimo PUANG, Kapenombammi,
la Napannii sanganNa, minii umbaa
mintu’ apa tu kupepasanan lako kalemi,
iamotu pemala’ ditunu pu’pu’mi sia
pemala’ pangrere’mi, taa sangpulomi
sia pa’durukmi sia mintu’ pemala’
pangallonan dipilei, tu la mialluran
PUANG.
12 La parannukomi dio oloNa PUANG,
Kapenombammi, la kamu la anakmi
muane la anakmi baine la kaunanmi

muane la kaunanmi baine, sia to Lewi,
tu torro lan babangan kotami, belanna
tae’ apa napoapa sia tae’ apa napotaa
mana’ dio lu kamu.
13 Kanandai tu kalemu da mubaa pemala’
ditunu pu’pu’mu dio lu umba-umbanii.
14 Sangadinna dio lu inan tu Napileimo
PUANG lan lili’na sala umbanna
misa’ sukummu, inde to la munii
umpennoloanni tu pemala’ ditunu
pu’pu’mu, sia la munii umpogau’i tu
mintu’ apa kupepasanan lako kalemu.
15 Apa ma’din mutunu sia mukande
tu duku’ sangapa-apa muporai
lan mintu’ kotamu, sitinaya tu
kamasakkean Naparampoangko PUANG,
Kapenombammu; iatu to tang masero
la pada to masero ma’din la ungkandei
susitu kijang sia donga.
16 Sangadinna iatu rarana da mukandei,
apa la mubolloan rokko padang susito
uai.
17 Lan kotamu tae’ muma’din la
ungkandei tu taa sangpulona gandungmu
sia uai anggoro’ ba’rummu sia minna’mu
sia pa’bunga’na sapimmu sia pa’bunga’na
dombamu sia bembe’mu sia iatu mintu’
pemala’ pangallonammu, tu la muallu’

sia pemala’ tanning inaammu sia pa’durukmu.
18 Apa dio oloNa PUANG, Kapenombammu, la munii ungkandei, dio inan Napilei PUANG, Kapenombammu, la iko la anakmu muane la iatu mai anakmu baine la kaunanmu muane sia kaunanmu baine sia to Lewi, tu torro lan babangan kotamu, ammu parannu dio oloNa PUANG, Kapenombammu, diona mintu’ apa mangka mutoe.
19 Kanandai tu kalemu da musa’bianganni tu to Lewi, temponmu torro lan tondokmu.
20 Iake Napamalona’mi PUANG, Kapenombammu, tu lili’mu, susitu mangka Naallu’ lako kalemu, ammu tangnga’i lan penaammu, mukua: La moraina’ ungkande duku’ – belanna iatu penaammu morai ungkande duku’, manassa ma’din mukande tu duku’ sangapa-apa muporai.
21 Iatu inan Napilei PUANG, Kapenombammu, la Nanii umpannii sanganNa, ke mambela tonganni dio mai kalemu, manassa la mutunu tu ba’tu pira-pira sapi sia domba sia bembe’ tu mangka Nakamaseangko PUANG, susitu

mangka kupepasanan lako kalemu,
ammu kandei sangapa-apa muporai lan
mintu’ pa’tondokammu.
22 Apa la mukande susi kijang sia donga,
iamotu to tang masero pada to masero
ma’din ungkandei.
23 La manda’ tongan mutoe, iamotu tae’
ammu la ungkande rara, belanna iatu
rara iamo penaa, sia tae’ mula ungkande
penaa sola duku’.
24 Da mukandei to; la mubolloan rokko
padang susito uai.
25 Da mukandei to, kumua na iatu
iko sia iatu mai anakmu undinna la
malaga’-laga’, ke mupogau’i tu apa
malolo dio pentiroNa PUANG.
26 Apa iatu pamengan maseromu sia
pemala’ pangallonanmu, iamoto tu la
mubaa lako inan, tu la Napilei PUANG.
27 La mupasakka’ tu pemala’ ditunu
pu’pu’mu, iamotu duku’ sia rara dao inan
pemalaranNa PUANG, Kapenombammu,
na iatu rarana pemala’ pangrere’mu la
dibolloan dao inan pemalaranNa PUANG,
Kapenombammu, apa iatu duku’ ma’din
mukande.
28 Perangii tonganni mintu’ te pepasan,
tu kupepasanan lako kalemu, kumua

ammu tontong malaga’-laga’ la iko la
iatu mai anakmu undinna, ke mupogau’i
tu apa melo sia malolo dio pentiroNa
PUANG, Kapenombammu.
29 Iake mangkami Nasabu’i PUANG,
Kapenombammu, tu mai bangsa, tu
munii male lako ammu ula’i dio mai
lili’na, mualai mupoapa sia munii torro
tu tondokna,
30 kanandai tu kalemu, da napoyako,
kumua la muturu’ tu gau’na, ke
mangkami disabu’i, sia da mudaka’i
tu deatanna, mukua: Umba nakua te
bangsa iate umpenombai deatanna? Susi
dukamo kupogau’ to.
31 Da mupenombai susito tu PUANG,
Kapenombammu; belanna mintu’ apa
Nakagalli PUANG sia iatu apa Nakabiri’,
iamoto tu napogau’ lako deatanna; moi
anna anakna muane sia anakna baine
natunu duka anna pennoloanni lako
deatanna.
32 Iatu mintu’ apa kupasanangkomi, la
mikaritutui tongan; da mirangnganni sia
da mikurangi.

Pa’pakilala da nadinaran tu to Israel umpenombai kapenomban senga’

13:1-18

13 1 Iake denni misa’ nabi tunannang
dio lu kamu ba’tu misa’ to
mangimpi, anna paissanniko misa’ tanda
kalle-kallean ba’tu misa’ tanda mangnga,
2 anna dadi tu tanda kalle-kallean ba’tu
tanda mangnga iato, tu mangkako
napokadan, nakua: la taturu’mo tu
kapenomban senga’, tu tae’pa mutandai,
anta penombaimi-
3 da muperangii tu kadanna nabi
ba’tu to mangimpi iato, belanna iatu
PUANG, Kapenombammi, untobakomi
la untandai, kumua ba’tu la ponnoi
penaammi sia kalebu deatammi
ungkamali’i tu PUANG, Kapenombammi.
4 La mituru’ tu PUANG, Kapenombammi,
sia mikataku’, sia la mikaritutui tu
pepasanNa sia la miperangii tu kadanNa,
iamotu la mipenombai sia la’ka’komi
lako.
5 Apa iatu nabi ba’tu to mangimpi
iato manassa la dipatei, belanna
naada’imoko memboko’ dio mai PUANG,

Kapenombammu, tu ussolangko lan
mai tondok Mesir sia ullendokangko
dio mai inan munii dipokaunan, –
la umpasepangko dio mai lalan, tu
Napepasanan PUANG, Kapenombammu
lako kalemu la muturu’i. Susimoto la
munii umpa’dei tu apa kadake dio lu
kamu.
6 Iake nanaran buniko siulu’mu, tu
nadadian indo’mu, ba’tu anakmu
muane, ba’tu anakmu baine, ba’tu
baine kalemu, ba’tu sangmane tongan-
tonganmu, nama’kada nakua: Tamalemo
umpenombai kapenomban senga’, tu
kapenomban tang mutandaipa la iko la
nene’ to dolomu,
7 iamotu deata naala bilanganna
bangsa untikuikomi, mandappi’na ba’tu
mambelanna, dio mai randan langi’ sae
lako randan langi’,
8 da muturu’i tu pa’poraianna, ba’tu
umperangii kadanna; da mukamasei
ba’tu ungkasayangi sia da musamboi tu
salana.
9 Apa manassa la mupatei; iko dolo
la umpata’pai limammu sia umpatei,
namane limanna mintu’ bangsa.

10 La mutumbui batu, anna
mate; belanna undaka’mo lalan
umpopemboko’ko dio mai PUANG,
Kapenombammu, tu mangka ussolangko
lan mai tondok Mesir, lan mai inan munii
dipokaunan.
11 Attu iato narangi mintu’ to Israel, anna
mataku’ sia tae’mo natolei la umpogau’
kakadakean susito dio lu kamu.
12 Iake murangimi lan sala umbanna
misa’ kota, tu la Nabenko PUANG,
Kapenombammu, la munii torro,
ma’kadami tu tau nakua:
13 Den tu to kadake bu’tu dio lu kamu,
tu umpopemboko’i tu to umpa’tondokki
kotana, ma’kada nakua: Tamalemo
umpenombai kapenomban senga’, tu
tae’pa mitandai-
14 attu iato la muparessa melo sia la
mupekutanan tongan; iake tonganni
sia manassa, kumua den apa megallian
dipogau’ dio lu kamu,
15 manassa la muparampoi bassi mataran
tu pa’tondokanna kota iato sia ussabu’i
bassi mataran kota iato sola mintu’
issinna sia iatu mai patuoanna.
16 Iatu mintu’ pangrampa la murampun
dio tangngana tana lapang, sia la

muballa tu kota iato sola mintu’ pangrampa, dipopemala’ ditunu pu’pu’ lako PUANG, Kapenombammu; iamotu la tontong daun lauan sae lakona sia tae’mo nadibangun pole’.
17 Moi misa’ duka apa tu dipa’pemalii tae’ nama’din le’ke’ dio limammu, kumua Napamerei PUANG tu kare’dekan ara’Na, sia Napa’petiroan tu pa’kamaseanNa lako kalemu, Naka-maseiko sia Napopemba’ka’ko, susitu Naallu’ lako nene’ to dolomu Napa-laoan sumpa.
18 Ianna susito, muperangii tu gamaranNa PUANG, Kapenombammu, ammu turu’i tu mintu’ pepasanNa, tu kupapassanangko totemo, ke mupogau’i tu apa malolo dio pentiroNa PUANG, Kape-nombammu.

Ma’rupa-rupa pa’pote dibolong dipa’gagai

14:1-2

14 1 Kamumo tu anakNa PUANG, Kapenombammi; da mitori’-tori’i tu kalemi, ba’tu miku’ku’i tu beluakmi dio kidemi belanna kamatean.

2 Belanna iatu iko misa’ bangsa masero
dio PUANG, Kapenombammu, sia iatu
iko Natonno’ko PUANG kumua ammu
dadi bangsa marimbanganNa Puang dio
mai mintu’ bangsa, tu untorroi kuli’na
padang.

Diona olo’-olo’ masero sia olo’-olo’ maruttak

14:3-21

3 Da mukande len moi misa’ apa
megallian.
4 Inde sia tu olo’-olo’ ma’din mikande
iamotu sapi, domba sia bembe’,
5 donga, kijang, anuang, bembe’
lampung, tangali, sapi laki lampung sia
domba lampung.
6 Mintu’ olo’-olo’ tu ma’kasapak
kalungkungna – iamotu tipa’dua
kalungkungna – sia lenga’ dio lu olo’-olo’,
iamoto tu ma’din mikande.
7 Apa inde sia tu olo’-olo’ lenga’ ba’tu
tipa’dua kalungkungna tae’ nama’din
la mikande, iamotu unta, kalinti sia
kalinti to’ batu, belanna moi anna lenga’,
apa tae’ natipa’dua tu kalungkungna;
manassa la maruttak to lako kalemi.

8 Sia ia duka tu bai, belanna moi
natipa’dua tu kalungkungna, apa tae’
nalenga’; maruttak to lako kalemi. Iatu
duku’na tae’ mila ungkandei sia da
mikaka’i tu batang rabukna.
9 Inde sia tu ma’din mikande tu mintu’
apa kepenaa diong to’ uai, iamotu mintu’
apa kekaa-kaa sia kesissik, ma’din
mikande to,
10 apa da mikandei tu tae’na nakekaa-
kaa, ba’tu kesissik; maruttak to lako
kalemi.
11 Mintu’ manuk-manuk masero ma’din
mikande.
12 Apa inde sia tu tae’ mima’din la
ungkandei, iamotu langkan maega,
langkan, sia langkan tasik,
13 tengnge’, pa’bulan sia mintu’ kadoya
sanda rupanna;
14 kadoya kapua sanda rupanna;
15 burung unta, totosik, manuk-manuk
tasik sia mintu’ tarru’ sanda rupanna;
16 langau to’ batu, langau sia langau
mabusa;
17 kayo, alo sia koro’-koro’;
18 tambolang ballau sia mintu’ tambolang
sanda rupanna, dora’ na ledo.

19 Sia ia duka tu mintu’ olo’-olo’ pandiu,
tu kepani’ – iamoto tu maruttak lako
kalemi, tae’ nama’din dikande.
20 Iatu mintu’ manuk-manuk masero
ma’din mikande.
21 Da mikande batang rabuk; ma’din
mupakandean to sae, tu torro lan
babangan kotamu, ba’tu ma’din mubaluk
lako to salian bangsa, belanna ikomo tu
misa’ bangsa tu masero lako PUANG,
Kapenombammu.
Da mutollo’i tu anak bembe’ laki lan to’
pangandu’na indo’na.

Diona taa sangpulona

14:22-29

22 Iatu mintu’ bura padang, tu muambo’,
dio pa’lakmu, ke taunoi, la mupennoloan
tu taa sangpulona.
23 La mukande dio oloNa PUANG,
Kapenombammu lan inan tu Napilei, la
Napannii sanganNa, tu taa sangpulona
bura padangmu, uai anggoro’ ba’rummu
sia minna’mu, sia anak pa’bunga’na
sapimmu sia anak pa’bunga’na dombamu
sia bembe’mu, kumua ammu pelada’i

ungkataku’ PUANG, Kapenombammu,
lan mintu’ allo katuoammu.
24 Iake tarru’ mambelai tu lalan muolai,
muurungan tae’ mukullei umbaai tu
iannato, belanna iatu inan tu Natonno’
PUANG, Kapenombammu, la Napannii
sanganNa, mambela tongan dio mai
kalemu, ke Napamasakkeko PUANG,
Kapenombammu,
25 manassa la mubalukan bang, na
iatu doi’ allinna la mubaa, ammu male
lako inan, tu la Natonno’ PUANG,
Kapenombammu.
26 Sia iatu doi’ iato la muallian mintu’
apa muporai, iamotu sapi ba’tu domba
sia bembe’ ba’tu uai anggoro’ ba’tu
pangiru’ mepamalango, ba’tu iatu apa
muporai, sia la kumandeko inde to dio,
dio oloNa PUANG, Kapenombammu, sia
parannu-rannuko, la iko la iatu mai to
lan banuammu.
27 Ia duka tu to Lewi, tu torro lan
babangan kotamu, tae’ ammu la
ussa’bianganni, belanna tae’ apa
mipoapa ba’tu mipotaa mana’ sola.
28 Iake upu’mi sitallung taun la mubaa tu
mintu’ taa sangpulona tu bura padangmu

lan taun iato, ammu patorroi lan to' babanganmu.
29 Attu iato la sae tu to Lewi, belanna tae' apa mipoapa sia mipotaa mana' sola sia iatu to sae sia pia biung sia baine balu, to torro lan babangan kotamu, la kumande sadia'na – anNa pamasakkeko PUANG, Kapenombammu, lan mintu' pengkarangan, tu mukarang.

Diona taun katorroan

15:1-11

15 1 Iake ganna'mi pitung taun, la mupa'bengan tu misa' kamaseroan indan.
2 Inde sia tu atoran kadiseroian indan: iatu to ma'peindan la napamasero tu apa napa'peindanan lako solana; tae' na la umparukui mamaya' tu solana sia siulu'na, belanna mangkamo dipa'peissanan la umpakala'bi' PUANG.
3 To salian bangsa ma'din musua mamaya', apa iatu pa'peindanmu lako siulu'mu, la mupamasero.
4 Apa tae' tu to kalala' misisolan, belanna manassa iatu PUANG la umpamasakkeko lan tondok, tu Nasorong PUANG,

Kapenombammu, lako kalemu la
mupoapa mupotaa mana’,
5 podo ke muperangii tonganni tu PUANG,
Kapenombammu, sia mukaritutui tongan
te pepasan tu kupapassanangko totemo.
6 Iake Napamasakkeko PUANG,
Kapenombammu, susitu Naallurangko,
manassa la mupaindanni tu mintu’
bangsa, apa iatu kalemu tae’ mula
mangindan; sia la muparenta tu
mintu’ bangsa, apa iatu iko tae’ na la
umparentako.
7 Iake den to kalala’ dio lu kamu, iamotu
mai siulu’mu lan misa’ pa’tondokammu,
iamotu lan tondok, tu la Nasorong
PUANG, Kapenombammu, lako kalemu,
da mupamakarra’ penaammu, ba’tu
ungka’panan lima siulu’ kalala’mu,
8 sangadinna la mubungkaran pala’- mu,
ammu kasokanni umpaindanni, tu la
umponnoi kakuranganna.
9 Kanandai tu kalemu, da nabu’tu tu
tangnga’ magi’gi’mu lan penaammu,
kumua mandappi’mo tu taun
ma’pempitu, iamotu taun kadiseroian, –
mupobannang tang mamase lako siulu’
kalala’mu, sia tae’ mubenni apa-apa,

anna urunganni umposarroko lako
PUANG, ammu pokasalanni.
10 Manassa la masokanko umpaindanni
sia da napomasussai penaammu,
ke mubenni apa, belanna iamo
napobannang to, iatu PUANG,
Kapenombammu umpamasakkeko lan
mintu’ pengkarangammu sia lan mintu’
apa mukarang.
11 Belanna iatu to kalala’ tae’ na la pa’de
len lan tondok; iamoto kupepasananni
lako kalemu susite, kukua: Bungkaranni
pala’mu tu siulu’mu, tu to makario-rio
sia to kalala’ lan tondokmu.

Kadipamaseroanna tu mai kaunan

15:12-18

12 Iake den siulu’mu, misa’ muane to
Ibrani, ba’tu misa’ baine to Ibrani,
sandang lako kalemu, manassa la
napentoeangko lan annan taunna, apa
lan taun ma’pempitu, la mupamaseromo
to.
13 Sia iake mupamaseromi, da musua
lo’bangi male.
14 La mukasokanni mubenni tu
dombamu sia bembe’mu sia apa

dio mai panglullurammu sia dio mai
pa’parran anggoro’mu; sia dio mai
mintu’ apa Napa’kamasean PUANG,
Kapenombammu, lako kalemu, la muben
lako kalena.
15 La mupengkilalai, kumua
mangkamoko kaunan lan tondok
Mesir sia Nalendokammoko PUANG,
Kapenombammu; iamoto kubenko
totemo te pepasan.
16 Apa iake ma’kadai lako kalemu nakua:
Tae’ kumorai untampekomi, – belanna
nakamali’komi sola repokmi, belanna
manaman dio kalemi,
17 manassa la muala tu petossok,
mutossokki tu talinganna sitarru’ ba’ba,
anna tontong sandang lako kalemu.
Susi dukato la mupogau’ lako baine
mupotosandang.
18 Da namagasa penaammu la ussuai
male, belanna annanmo taunna
mupotosumaro tu umpengkarangangko
penduan manglokkon; ke susito
la Napamasakkeko PUANG,
Kapenombammu, lan mintu’ apa
mupogau’.

Anak pa’bunga’na patuoan

15:19-23

19 Iatu mintu’ lakinna dio mai anak
pa’bunga’, tu dadi dio lu sapi sia domba
sia bembe’, la mupamarimbangan
PUANG, Kapenombammu. Da muoongi
dio lu pengkarangammu tu anak
pa’bunga’na sapimmu, ba’tu unggontingi
tu anak pa’bunga’na dombamu.
20 Iake taunoi la mukande tu duku’na dio
oloNa PUANG, Kapenombammu, dio inan
tu la Natonno’ PUANG, la iko la iatu mai
to lan banuammu.
21 Apa iake denni tattanna, iamotu ke
keppai ba’tu butai, ba’tu mandu maro’i
tu tattanna, da mutunui dio oloNa
PUANG, Kapenombammu.
22 Lan pa’tondokammu la munii
ungkandei, la to tang masero la to
masero, susitu kijang sia donga.
23 Sangadinna iatu rarana da mukandei;
la mubolloan susi uai.

Tallu pa’gauran madatu

16:1-17

16 [1] Palan penaai tu bulan Abib
sia pakarayai tu Pa’pasa la
umpakala’bi’ PUANG, Kapenombammu,
belanna lan bulan Abib, iatu PUANG,
Kapenombammu, mangka ussolangko
lan mai Mesir, tonna ibongi.
[2] Attu iato la mureresan PUANG,
Kapenombammu, tu mai dombamu sia
bembe’mu sia sapimmu la dipopa’pasa
dio inan tu la Natonno’ PUANG la
Napannii sanganNa dio.
[3] Attu iato da mukandei tu apa diragii
sola tu apa iato; lan pitung allo la munii
ungkande roti tang diragii sola tu apa
iato, iamotu roti kadipakario-rioan,
belanna sasako tassu’ lan mai tondok
Mesir kumua lan mintu’ allo katuoammu
la mukilalai tu allo katassurammu lan
mai tondok Mesir.
[4] Tae’ na la den ditiro dio lu kamu tu
apa diragii lan mintu’ lili’mu lan pitung
allo. Sia iatu duku’na apa murere’ lan
allo bunga’na ke makaroenni, tae’mo

nama’din torro moi misa’ apa bongi iato sae lako masiangna.
5 Tae’ muma’din urrere’i tu Pa’pasa lan misa’ kotamu, tu la nabenko PUANG, Kapenombammu.
6 Apa iatu inan la Napilei PUANG, Kapenombammu, la Napannii sanganNa dio, munii la urrere’ Pa’pasa, ke makaroenni, ke lambunni allo, susitu attu katassurammu lan mai Mesir.
7 La mutollo’ sia la mukande dio inan, tu la Napilei PUANG, Kapenombammu, ke masiangi to la ke’de’moko sule umpellambi’i tendamu.
8 Lan annan allona munii la ungkande roti tang diragii, na allo ma’pempitu la den kasirampunan allo kapua la umpakala’bi’ PUANG, Kapenombammu, allo iato da mumengkarang.
9 La muia’ pitung minggu, iamotu pamulanna dipata’pai piso sae’ tu gandung, la munii randuk umbilangi pitung minggu.
10 Attu iato la mupakaraya tu pa’gauran minggu la umpakala’bi’ PUANG, Kapenombammu, sitinaya pamengan tanning inaammu,

pada tu Nakamaseangko PUANG,
Kapenombammu.
11 La parannu-rannuko dio oloNa PUANG,
Kapenombammu, iko sola tu mai
anakmu muane sia iatu mai anakmu
baine, kaunanmu muane sia ia tu
mai kaunanmu baine, sola to Lewi,
tu torro lan babangan kotamu, sia to
sae, sia pia biung sia baine balu, tu
misisolan, dio inan tu la Napilei PUANG,
Kapenombammu, la Napannii sanganNa
dio.
12 La mukilalai kumua mangkamoko
dipokaunan lan Mesir, ammu karitutui
tonganni te mintu’ aluk dipondok.
13 Iatu pa’gauran pekalumban la
mupakaraya lan pitung allo, ke
mangkamoko urrampun alanna
panglullurammu sia alanna pa’parran
anggoro’mu.
14 La parannu-rannuko dio
pa’maruasammu, iko sola tu mai
anakmu muane sia iatu mai anakmu
baine, kaunanmu muane sia kaunanmu
baine sia to Lewi, to sae, pia biung
sia baine balu, tu torro lan babangan
kotamu.

15 Lan pitung allo la mupakaraya tu
pa’gauran la umpakala’bi’ PUANG,
Kapenombammu, dio inan tu la
Napilei PUANG. Belanna iatu PUANG,
Kapenombammu, la umpamasakkeko
diona mintu’ bura padangmu sia diona
mintu’ apa mukarang, iamoto ammu
parannu-rannu tongan.
16 Pentallun lan sangtaun pantanni tu
muane dio lu kamu, la mennolo dio oloNa
PUANG, Kapenombammu lan tu inan, tu
la Napilei Puang, iamotu ke pa’gauran
roti tang diragii sia ke pa’gauran minggu
sia ke pa’gauran pekalumban. Apa tae’
anna la mennolo lo’bang dio oloNa
PUANG;
17 pantan la nabaa sitinaya pabelanna,
pada tu Nakamaseangko PUANG,
Kapenombammu.

Pangra’ta’ malambu’

16:18-20

18 Iatu to ma’paolai salu sia mantari’ la
mutappu lan mintu’ kota, tu la Nabenko
PUANG, Kapenombammu, situru’ tu mai
sukummu, anna palolang pangra’ta’
malambu’ lako bangsa iato.

19 Da mupakelokki tu salunna; da
mumentiro lindo sia da mutarima pappe’.
Belanna iatu pappe’ umpabuta mata to
kinaa, sia ulleko’ kada to tongan.
20 Sangadinna kamalamburan manna
la muula’, ammu tuo marendeng sia
umpotondok tondok, tu la Nabenko
PUANG, Kapenombammu.

Da natoei to Israel tu aluk deata sia da napemalaranni tu olo’-olo’ den tattanna

16:21–17:1

21 Da muosokki tu lentong kayu
dipodeata, sia ba’tu pira-pira kayu
dio sa’de inan pemalaranNa PUANG,
Kapenombammu, tu la mugaragan
kalemu.
22 Da duka mupabendan batu dipodeata,
belanna iatu iannato Nakabiri’ PUANG,
Kapenombammu.
17 1 Da mupemalaran misa’ sapi
ba’tu domba sia bembe’ tu den
tattanna, ba’tu sayuan lako PUANG,
Kapenombammu, belanna iatu iannato
Nakagalli PUANG, Kapenombammu.

Ukungan lako to umpemala’i deata

17:2-7

2 Iake denni dio lu kamu, lan sala
umbanna kotamu, tu la Nabenko PUANG,
Kapenombammu, tu misa’ muane
ba’tu misa’ baine diapparan umpogau’
apa kadake dio pentiroNa PUANG,
Kapenombammu, untengkai bassena;
3 anna male umpengkaolai kapenomban
senga’ sia tukku umpenombai, iamotu
dio olona mata allo, ba’tu bulan ba’tu
iatu mintu’ ma’dandan maritik dao langi’,
tu apa mangka Kupa’gagai;
4 sia dipokadammoko sia murangimo,
iamoto la muparessa tongan tu apa
iato. Iake manassami tongan, sia
maleso, kumua iatu apa megallian iate
dipogau’mo lan Israel,
5 la musolan lako babangan tu muane
ba’tu baine, tu umpogau’i te apa kadake,
ammu leba’i batu tu muane ba’tu baine
iato sae lako matena.
6 Dio kasa’bianna da’dua ba’tu tallu tau
manassa la dipatei tu to sipatu dipongko,
apa dio kasa’bianna misa’ tau tae’ na la
dipatei tu tau iato.

7 Iatu to sa’bi iamo dolo umpata’pai
limanna la umpatei, namane limanna
mintu’ bangsa. Susimoto la mupa’dei tu
apa kadake dio lu kamu.

Pangra’tasan ma’iringanna

17:8-13

8 Iake den misa’ kara-kara mandu
masang, la mura’ta’, diona kaindanan
rara, sia kasikara-karan ba’tu to
dikambei – napobannangi ma’kara-kara
tu tau lan kotamu – manassa la
ke’de’ko lako inan, tu la Napilei PUANG,
Kapenombammu.
9 La maleko lako to minaa to Lewi, sia
lako to mangra’ta’, tu den attu iato, tu la
munii umpalaku pangra’ta’ na iatu tau
iato mai la umpokada pangra’ta’na lako
kalemu.
10 Sia la muturu’ tu pangra’ta’na, tu
napokadangko dio inan, tu la Napilei
PUANG, sia muturu’ tongan tu mintu’na
apa naadarangko.
11 Susitu pa’patudu nabenko sia iatu
pangra’ta’ napokadangko, la muturu’;
iatu pangra’ta’ napokadangko da
musepang kanan ba’tu sepang kairi.

12 Iatu muane, tu matampo gau'na, anna
tang umperangii tu to minaa, tu untoe
pentoean dio PUANG, Kapenombammu,
ba'tu to mangra'ta', tau iato la mate.
Susimoto la mupa'dei tu apa kadake lan
mai Israel.
13 Attu iato anna rangii mintu' bangsa
te iannate sia mataku' sia tae'mo na la
matampo.

Diona datu

17:14-20

14 Iake rampomoko tama tondok, tu
la Nabenko PUANG, Kapenombammu,
sia mualamo mupoapa, ammu nii
ma'tondok, ammu ma'kada mukua:
La moraina' unnangka', misa' datu
undatuina', susi tu mintu' bangsa
untikuina',
15 attu iato la unnangka'ko datu
anna datuiko, tu la Napilei PUANG,
Kapenombammu; dio mai siulu'mu la
munii unnangka' misa' datu undatuiko;
tangia to salian bangsa, tu tangia
siulu'mu, la ma'din muangka' undatuiko.
16 Apa tae' nama'din la umpatuo buda
darang sia iatu bangsa tae' na la

ussolanni sule lako Mesir, kumua anna
allii buda tu darang, belanna mangkamo
Napokada PUANG, Nakua: Iate lalan iate
tae’mo mila unnola lenni sule.
17 Sia da duka napebudai tu baine
napobaine, da nasepang tu penaanna sia
da duka narampunan kalena salaka sia
bulaan tarru’ buda.
18 Iake unnisungimi isungan kapayungan,
manassa la napopeokiran kalena tu
pallemba’na sukaran aluk iate, tu
nananna tu mai to minaa to Lewi.
19 Iamoto na la dio bang kalena, sia
la nabasa lan mintu’ allo katuoanna,
anna pelada’i la ungkataku’ PUANG,
Kapenombanna, ke nakaritutui tonganni
te mintu’ kadanna sukaran aluk iate sia
mintu’ aluk dipondok,
20 kumua da anna pamadao penaanna
dio lu siulu’na sia da nasepang lako
kanan ba’tu kairi dio mai pepasan, anna
marendeng lan kadatuanna, la kalena la
iatu mai anakna dio lu to Israel.

Taana to minaa sia to Lewi

18:1-8

18 [1] Iatu to minaa to Lewi, iamotu
mintu’ suku Lewi, tae’ apa
napoapa ba’tu napotaa mana’ sola to
Israel; la nakande tu taana dio mai
pemala’ pantunu dipemalaran lako
PUANG sia dio mai taa mana’na Puang,
[2] apa dio lu siulu’na tae’ taa mana’na,
belanna PUANG tu taa mana’na, susitu
mangka Naalluranni Puang.
[3] Iamote tu taana la napotaa to minaa
dio mai pa’tondokan, iamotu dio mai
to umpennoloan pemala’ pangrere’, la
sapi la domba sia bembe’. Manassa
la napa’bengan tau lako to minaa
tu pesesena, popona patomali sia
tumabangna.
[4] Iatu bua bunga’na gandungmu, sia uai
anggoro’ ba’rummu sia minna’mu sia
bunga’ bulu dombamu, la musorong
nasang lako.
[5] Belanna iatu PUANG, Kapenombammu,
umpilei lan mai mintu’ sukummu, kumua
anna tunannang dio oloNa PUANG, untoe
kamenomban tete dio sanganNa, la

ia la iatu mai anakna muane, tontong
kiallo-kiallo.
6 Iake tassu’i tu to Lewi dio mai sala
umbanna kotamu lan mintu’ Israel, tu
nanii umpatuo rambu, sia male unturu’
lalan inaanna lako inan, tu la Napilei
PUANG,
7 sia untoe kamenomban tete dio
sanganNa PUANG, Kapenombanna sia
mintu’ siulu’na, to Lewi, tu tunannang
dio inan iato dio olona PUANG,
8 iamoto la napotaa pada taana tu tau
dio, tae’ nadipasibilang tu taana dio mai
ambe’na, tu mangka nabalukan.

Diona kapakita-kitan sia pa’nubua’

18:9-22

9 Iake rampomoko tama tondok, tu la
Nabenko PUANG, Kapenombammu, da
mupelada’i unturu’ gau’ megallianna tu
bangsa iato.
10 Da naden misa’ tau dio lu kamu
diapparan tu umpatama to’ api tu mai
anakna muane ba’tu anakna baine tu
umpogau’ kapakita-kitan, to ma’biangi,
to umbattuananni tanda, ba’tu to
unnampui balik mata,

11 to ma’basa-basa, da naden to
sola-sola bombo, ba’tu sola-sola deata
ba’tu umpalaku pa’pentimbangan lako to
mate.
12 Belanna minda-minda umpogau’i
tu apa iate, iamo misa’ to Nakagalli
PUANG, sia diona te kamagallian iate,
Napobannang PUANG, Kapenombammu,
unnula’i tu tau iato mai dio mai
tingayomu.
13 La tang sayuan tu gau’mu dio oloNa
PUANG, Kapenombammu.
14 Belanna iate bangsa iate, tu la
muula’i, umperangii to ma’biangi sia
to pakita-kita, apa lako kalemu tae’
Naeloranni PUANG, Kapenombammu.
15 La Napabu’tuangko PUANG,
Kapenombammu, tu misa’ nabi dio
lu kamu dio mai siulu’mu, susite aku;
lako kalena la minii ma’perangi.
16 Manassa susitu mangka mupalaku lako
PUANG, Kapenombammu, dao Horeb,
tonna allo kasirampunan, tu munii
ma’kada mukua: Tae’mo kula urrangi
gamaranNa PUANG, Kapenombangku,
sia tae’mo kula untiroi tu api kapua iate,
da kumate.

17 Attu iato ma’kada tu PUANG lako
kaleku, Nakua: Melo tu apa mangka
napokada tau iato mai.
18 La Kupabendanan misa’ nabi tu tau
iato dio mai mintu’ siulu’na, susitu iko;
la Kupadio pudukna tu kadangKu, sia la
napokadan nasang tu apa Kupepasanan.
19 Minda-minda tae’ naperangii tu
mintu’ kada, tu la napokada tete dio
sangangKu, manassa la Kupa’tuntunni
tu tanggunganna.
20 Apa iake den misa’ nabi umpamadao
penaanna la umpokada misa’ kada
tete dio sangangKu, tu tang Kusua
umpokadai, ba’tu ma’kada tete dio
sanganna kapenomban senga’ –
manassa nabi iato la mate.
21 Iake ma’kadako lan penaammu,
kumua: Umbara kikua untandai kada, tu
tang Napokada PUANG?-
22 Iake ma’kadai tu misa’ nabi tete dio
sanganNa PUANG, anna tae’ nadipalanda’
tu kadanna sia tae’ nabuai, manassa apa
iato misa’ kada tang Napokada PUANG.
Matampo penaanna tu nabi iato, anna
pokadai tu iannato, da mukataku’i tu
nabi iato.

Diona kota pentilindungan

19:1-13

19 1 Iake Nasabu’imi PUANG,
Kapenombammu, tu mintu’
bangsa, la Nakamaseangko PUANG,
Kapenombammu, tu tondokna sia iake
mualai mupoapa tu lili’na sia munii
ma’tondok tu kotana sia banuanna,
2 manassa la mupamarimbangan tu tallu
kota lan tondok tu la Nakamaseangko
PUANG, Kapenombammu, la mupoapa.
3 La mupamanassa tu alla’na sia iatu lili’
tondok, tu la Nakamaseangko PUANG,
Kapenombammu, la mupotaa mana’,
la mutaa tallu, kumua napantan tu to
papatean ma’din mallai lako.
4 Inde sia tu a’ganna to papatean mallai
lako, nanii tuo, iamotu ketang naangga’i
umpatei solana, anna tae’ duka nakabiri’i
dolona.
5 Iake susinna misa’ tau tama pangala’
sola tu mai solana, la manglelleng kayu,
anna popangaakki tu limanna la ullelleng
misa’ garonto’ kayu, anna tassu’ tu
uasena lan mai batangna, anna ruai tu
solana, naurunganni mate, manassa tau

iato ma’din mallai lako misa’ kota iato,
anna tuo.
6 La dipamanassa susito, kumua da
nalambi’i to mangala puli tu to papatean,
ke naula’i, sia re’dekpi tu ara’na, belanna
mambela tongan tu lalan, anna patei,
moi anna tae’ nasipatu dipatei, belanna
tae’ nakabiri’i dolona.
7 Iamoto kupasanko susite, kumua: Tallu
tu kota la mupamarimbangan.
8 Iake Napakalua’i PUANG,
Kapenombammu, tu lili’mu, susitu
mangka Naallu’ lako nene’ to dolomu
Napalaoan sumpa sia Nasorong lako
kalemu tu mintu’ tondok, tu mangka
Napokada, kumua la Nasorong lako
nene’ to dolomu,
9 – sia iake mukaritutui tonganni
te pepasan, tu kupapassanangko
totemo, sia iake ungkamali’ko PUANG,
Kapenombammu, sia tontongko unturu’
lalanNa –, manassa la murangngannipa
tallu kota te kota tallu,
10 kumua da napatibolloi tu rara tang
kasalan lan tondok, tu la Nasorongangko
PUANG, Kapenombammu, mupotaa
mana’, sia da ammu dipa’tuntunni
to’doan rara.

11 Apa iake misa’ tau nakabiri’ solana,
anna odo’i sia nalaoi sia napata’pai
namate, namallai lako sala umbanna
misa’ kota iate,
12 manassa iatu pekaamberanna kota
iato mesua unnalai dio mai, nasorongi
lako to mangala puli, kumua anna mate.
13 Da mukasayangi, sangadinna iatu
rarana to tang kasalan la mupa’dei dio
mai Israel, ammu malaga’-laga’.

Dipa’gagai tu umpalele katonan padang sia ussa’bii tang tongan

19:14-21

14 Da mupalelei tu passaparan padangna
solamu, tu napantok nene’ to dolomu lan
taa mana’, tu la mumana’ lan tondok, tu
Nabenko PUANG, Kapenombammu, la
mupoapa.
15 Iake misa’ri to sa’bi, tae’ nama’din
bendan umpasala misa’ tau diona sala
umbanna kakadakean ba’tu kasalan, tu
disanga napogau’; tete dio kasa’bianna
da’dua ba’tu tallu tau la manassamo to
tu misa’ kara-kara.

16 Iake misa’ to sa’bi bulituk bendan
umpasala misa’ tau la umparapa’ diona
misa’ kapatodo-tintingan,
17 la mennolo dio oloNa PUANG tu da’dua
tau sikara-kara, dio olona to minaa sia
to ma’paolai salu, tu la den attu iato.
18 Attu iato iatu to ma’paolai salu la
umparessa tonganni sia iake manassai,
kumua tang tongan tu to sa’bi iato, sia
umpa’parampoan tang tongan siulu’na,
19 la mupogau’ lako kalena, susitu
natangnga’ la umpogau’i lako siulu’na.
Susimoto la munii umpa’dei tu
kakadakean dio lu kamu,
20 belanna iatu to senga’ la urrangii te
sia mataku’ sia tae’mo napogau’i tu
kakadakean susito dio lu kamu.
21 Da mukasayangi, sangadinna iake
papateanni la dipatei duka, pabutanni la
dibutai duka, pasimpoanni la disimpoi
duka, pata’takan limai la dita’takki duka
tu limanna, pale’toan lentekki la dile’to
duka tu lentekna.

Atoran diona tananan ra’

20:1-20

20 1 Iake la ke’de’ko lao parari
ullaoi ualimmu, ammu tiroi tu
mai darang sia kareta, iamotu misa’
bangsa mandu buda anna iko, manassa
da mukataku’i, belanna iatu PUANG,
Kapenombammu, urrondongko, tu
ussolangko sun lan mai tondok Mesir.
2 Iake tarru’mokomi lao parari, la tassu’
tu to minaa dio tingayomi, anna ma’kada
lako to buda, nakua:
3 Perangii, e to Israel! Tarru’komi lao
parari, ullaoi ualimmi; da naranggang
tu penaami sia da mimataku’, da
mimagiang sia da mipotirambanni tu tau
iato,
4 belanna iatu PUANG, Kapenombammi
den ussisolangkomi la umpararіangkomi
ullaoi ualimmi, kumua Nabenkomi
kapataloan.
5 Sia la ma’kada tu mai mantari’ lako to
buda nakua: Minda tu umbangun banua
ba’ru, apa tae’pa nanii? Dieloran male
sule lako banuanna, kumua da nasabu’

lan kapararian, sia nanii to senga’ tu banuanna.
6 Sia minda tu untananni pa’lak anggoro’, anna tae’pa nakandei tu buanna? Dieloran male sule lako banuanna, kumua da nasabu’ lan kapararian, sia nakande to senga’ tu bua anggoro’na.
7 Sia minda tu sikampamo misa’ baine, natae’pa napobainei? Dieloran male sule lako banuanna, kumua da nasabu’ lan kapararian sia da napobainei to senga’ tu baine iato.
8 Sia ma’kada tu mantari’ lako to buda nakua: Minda mataku’ sia ranggang penaanna? Dieloran male sule lako banuanna, kumua da napabonnong tu penaanna siulu’na susi penaanna.
9 Iake naupu’imi mantari’ umpokadai lako to buda tu iannato, la naangka’ tau tu mai kamandang surodadu umpangului tu mai to buda.
10 Iake mureke’i tu misa’ kota la urrarii, la ussitimbangiko kamarampasan.
11 Iake napebalii meloko sia nabungkarangko babangan, manassa iatu mintu’ pa’tondokan, tu torro lan, la ma’diama lompo dio kalemu sia la umpengkarangangko.

12 Apa iake tae’ misikaelo, sangadinna la
morai urrariiko, manassa la mutalimbung
tama.
13 Sia la Nasorong PUANG,
Kapenombammu, tama kuasammu,
ammu pata’pai bassi mataran tu mintu’
muane umpa’tondokki.
14 Sangadinna iatu mintu’ baine sia
iatu mai pia, patuoan, sia mintu’ ianan
lan kota, mintu’na pangrampa iato la
murampan kalemu sia iate apa murampa
dio mai ualimmu, tu Nabenko PUANG,
Kapenombammu, ma’din mupake.
15 Susimoto la mugauran mintu’ kota, tu
mandu toyang dio mai inanmu, tu tang
naala bilangan kotana te mai bangsa
iate.
16 Apa dio mai kotana te mintu’
bangsa tu la Nasorongangko PUANG,
Kapenombammu, la mupotaa mana’,
moi misa’ apa kepenaa, da mupatuoi.
17 Sangadinna la musabu’i nasang tu
bangsa iato, iamotu to Het, to Amori,
to Kanaan, to Feris, to Hewi sia to
Yebus, susitu Napasanangko PUANG,
Kapenombammu,
18 kumua da naada’ikomi umpogau’i tu
mintu’ apa megallian, tu napogauran

deatanna, miurungan umpogau’ kasalan umbali PUANG, Kapenombammi.
19 Iake masaiko untalimbung tamai tu misa’ kota ullaoi sirari, la unnalai tu kota iato, da mulellengi uase ummangsanni tu mai to’ kayunna tiku lao, iatu buanna ma’din mukande, apa da mulellengi. Belanna tolinoraka tu to’ kayu dio lu padang, ammu pasangbilanganri to ditalimbung tama?
20 Sangadinna iatu to’ kayu mutandai, kumua tae’ nadikande tu buanna, iamoto tu ma’din mumangsanni sia mulelleng, ammu popa’tombonni langngan munii ullaoi tu kota musirarian sae lako musongkanna.

Kadipamaseroanna kasalan napobua’ to mate dipongko tu tang ditandai

21:1-9

21 1 Iake diappa’i lan tondok tu la Nasorongangko PUANG, Kapenombammu, mupoapa, tu misa’ to dipatei, sumpandan dio padang, anna tae’ natandai tau minda tu umpatei,

2 la tassu’ tu mai pekaamberammu
sia to ma’paolai salummu lao ussuka’i
tu mambelanna dio mai inan nanii to
dipongko sae lako mintu’ kota tiku lao.
3 Iatu pekaamberanna kota, tu
nasikandappiran to mate dipongko, la
unnala misa’ anak sapi, tu tang dioongpa
sia tang umpassanpa ayoka.
4 La nabaa pekaamberanna kota iato tu
anak sapi rokko lombok, tu nanii tontong
lolong uainna, tu tang dikarang sia tang
diambo’i, sia indemoto diong lombok,
la nanii untotoi tu sokkongna anak sapi
iato.
5 Iatu mai to minaa, tu bati’na Lewi, la
male lako tingayo – belanna Napileimo
PUANG, Kapenombammu, tu tau iato la
umpengkaolai Puang sia ma’passakke
tete dio sanganNa PUANG; situru’
pangra’ta’na la dira’tasanni tu mintu’
kara-kara sia mintu’ kadiba’tanna tau.
6 Iatu mintu’ pekaamberanna kota iato,
iamotu to sikandappi’ tongan to mangka
dipatei, sipatu la umbasei limanna dao
anak sapi, tu ditoto sokkongna diong
lombok,

7 anna sa’bii kumua: Tangia limangki
umbolloanni te rara iate sia tae’ duka
natiro matangki.
8 Padenanni kadiseroian kasalan tu
taumMi Israel, tu mangka Mirampanan,
o PUANG, sia da Mipapassanni tu rara to
tang umpogau’ kasalan dio lu taumMi
Israel. Iake dipasusito la dilendokammo
dio mai tau iato mai tu rara iato.
9 Susimoto la munii umpa’dei tu rara to
tang umpogau’ kasalan dio mai kamu,
belanna iake susito, mupogau’ tu apa
malolo dio pentiroNa PUANG.

Diona baine dirampa lan kasirarian

21:10-14

10 Iake tassu’ko male urrarii ualimmu,
Nasorongmi PUANG, Kapenombammu,
tama kuasammu tu tau iato, ammu
rampai tu ba’tu pira-pira tau,
11 sia mutiro tu misa’ baine dio lu to
dirampa iato, melo tu pa’kaleanna,
naurungan naala penaammu, la morai
umpobainei,
12 la musolan tama banuammu la
naku’ku’i tu beluakna sia naalai tu
kanukunna,

13 la nalendokan tu tamangkale
napake, tonna dirampa, anna torro
lan banuammu sipeupu’ bulan, la
untangi’i ambe’na sia indo’na; mangkato
mumane ma’din tama ussitammuanni
sia umpobainei, anna dadi bainemu.
14 Iake tae’mi naalai penaammu,
manassa la mueloran male umba-umba
tu naporai; da’ maro’ mubalukanni, da
mupasusii kaunan, belanna mangkamo
muparuku mupobaine.

Diona katongananna anak pa’bunga’

21:15-17

15 Iake denni misa’ muane da’dua
bainena, misa’ napakaboro’, misa’ tae’,
anna padadianni pia muane sola dua
la iatu baine napakaboro’na la iatu
baine tang napakaboro’na, na iatu pia
muane pa’bunga’na nadadian baine tang
napakaboro’,
16 sia iake nataai tu apanna lako anakna
napomana’, tae’ nama’din ussorongi
lako anakna baine napakaboro’ tu
katongananna anak pa’bunga’ sia
tang naangga’ tu anakna baine tang
dipakaboro’, tu anak pa’bunga’ tongan.

17 Sangadinna iatu anak pa’bunga’, tu
anakna muane baine tang dipakaboro’,
sipatu naaku tu katongananna, ke
dibenni tu taana manglokkon tu
mintu’ apanna, belanna iamo bunga’na
kamatotoranna, anna ia puangna
katonganan anak pa’bunga’.

Diona pia muane pabali-bali

21:18-21

18 Iake den misa’ muane, unnampui misa’
pia muane torokossik sia pabali-bali,
noka umperangii tu ambe’na sia indo’na,
sia tang sopati moi anna pandasami,
19 iamoto nala’ka’i ambe’na sia indo’na,
nabaai lako pekaamberanna kotana,
tama to’ babangan pa’tondokanna,
20 sia la ma’kada lako pekaamberanna
kotana nakua: Iate anakki muane pia
torokossik sia pabali-bali, tae’ namorai
umperangiikan, sia untabu-tabu bang
ianan sia pangirusan.
21 Attu iato iatu mintu’ muane lan kotana
ussileba’i batu, naurunganni mate.
Susimoto la munii umpa’dei tu kadake
dio lu kamu; narangimi mintu’ to Israel
sia mataku’.

Panglamunan batang rabukna to diukung dipatei

21:22-23

22 Iake den misa' tau umpogau' kasalan
tu sipatu dinii umpatei, anna dipatei sia
mutoke' dio lentong,
23 manassa iatu batang rabukna,
tae' nama'din torro sipeupu' bongi
dio lentong, sangadinna la mulamun
bangsiamoto allo iato, belanna iatu tau
ditoke' Natampakki ropu Kapenomban;
da mupamaruttakki tu tondok, la
Nabenko PUANG, Kapenombammu, la
mupotaa mana'.

Diona tu mai apa pa'de

22:1-4

22 1 Iake mutiroi tu misa' sapi ba'tu
misa' domba ba'tu bembe'na
siulu'mu pusa, la mukaritutui da
musa'bianganni, sangadinna manassa la
mubaa sule lako siulu'mu.
2 Sia iake tae'i musikandappi' siulu'mu
sia tae' mutandai, manassa la mupalan
banuammu sia la dio bang kalemu tu

apa iato sae lako nadaka’na siulu’mu;
attu iato la mupasule lako kalena.
3 Susi dukato la mugauranni tu
keledainna, susi duka la mugauranni
tu pakeanna; susimoto la mupogau’
tu diona mintu’ apa pa’dena siulu’mu,
tu kapa’dean ammu kabu’tui; da
musa’bianganni to.
4 Iake mutiroi tu keledainna siulu’mu
ba’tu sapinna tibambang dio lu lalan,
la mukaritutui da musa’bianganni;
manassa la muntundui unnangkaranni
sule.

Diona pantan rupa atoran

22:5-12

5 Misa’ baine tae’ nala sipatu ma’pakean
muane sia misa’ muane tae’ nala
sipatu umpopake pakean baine, belanna
minda-minda umpogau’i tu iannato, iamo
megallian lako PUANG, Kapenombammu.
6 Iake mutiroi misa’ serang manuk-
manuk dio lu lalan dao sala umbanna
kayu ba’tu dio lu padang, tu nanii
anakna ba’tu tallunna, na iatu indo’na
unnarranni tu anakna ba’tu tallunna,

manassa da mualai tu indo’na sola anakna.
7 Manassa iatu indo’na la murampanan, apa iatu anakna ma’din muala, ammu malaga’-laga’ sia malambe’ sunga’.
8 Iake umbangunko misa’ banua ba’ru, la murompo tu soto banuammu, da muparampoi to’doan rara tu banuammu, ke denni misa’ tau tobang dao mai.
9 Da muambo’i duang rupa banne tu pa’lakmu, da nadipa’pemalii tu polean pangambo’mu sia bua pa’lak anggoro’mu sia da nadisorong lako inan maindan.
10 Da mupa’tengkoanni tu misa’ sapi mupasiayoka misa’ keledai.
11 Da mupotamangkale misa’ pakean tannun duang rupa, iamotu bulu domba dipasitannun lenang.
12 La mugaragai tu pa’karidi’ dio a’pa’ biring bayu lamba’, tu mupennammu’.

Atoran diona tananan dapo’

22:13-30

13 Iake den misa’ muane umpobaine misa’ baine anna mangka sangampa’to, nakagi’gi’mi,

14 sia napasala anna pakadake lelei tu
sanganna kumua: Iate baine mangka
kupobaine, apa iatongku sangampa’
kukanassai kumua tae’mo naanak dara,
15 attu iato iatu ambe’na sia indo’na tu
baine mangura iato la unnalai tu sampin
dipotanda kumua anak darapa sia la
nabaa lako pekaamberanna kota dio to’
babangan.
16 Iatu ambe’na baine mangura iato la
ma’kada lako pekaamberan nakua: Iatu
anakku baine kupakemuanemo lako
muane iate, apa nakagi’gi’,
17 na totemo napasala kumua:
Kuappa’mo iatu anakmi baine tae’mo
na anak dara; apa iamote tu dipotanda
kumua anak darapa tu anakku baine.
Pakalan naampa’mi tu sampin iato dio
tingayona pekaamberan kota.
18 Attu iato naalami pekaamberan kota
tu muane iato, anna pandasai,
19 sia nadosa saratu’ sikele’ salaka la
naben ambe’na baine iato – belanna
napakadake lele tu sanganna misa’ anak
dara Israel; sia tontong napobaine, sia
tae’ nama’din untantangi tempon tuona.

20 Apa iake tonganni tu pa’pasala iato sia
tae’ nadiappa’ tu napotandana anak dara
dio baine mangura iato,
21 manassa iatu baine mangura iato
la nabaa tau lako to’ ba’ba banuanna
ambe’na, anna sileba’i batu muane lan
kotana, naurungan mate – belanna
umpogau’ kabagan mesirisan dio lu
Israel, iamotu ma’gau’ sala lan banuanna
ambe’na. Susimoto la munii umpa’dei tu
kakadakean dio mai kamu.
22 Iake diappa’i tu misa’ muane marassan
sangampa’ baine kemuanemo, manassa
la mate dipongko sola duai, tu muane
mangka sangampa’ baine iato, sia
ia duka tu baine. Susimoto la munii
umpa’dei tu kakadakean dio mai Israel.
23 Iake den misa’ muane sitammu
misa’ baine lan kota, tu anak darapa,
anna sangampa’ sola, anna baine iato
sikampamo misa’ muane,
24 manassa la misolan sola duai lako
babangan kota iato, ammi sileba’i batu
naurungan mate; iatu baine, belanna
tae’ nametamba umpalaku pa’tunduan
sia iatu muane, belanna ullamban
bainena solana. Susimoto la munii
umpa’dei tu kakadakean dio mai kamu.

25 Apa iake den misa’ muane sitammu
dio lu padang misa’ baine, tu denmo
sikampana, nala’ka’i anna sangampa’
sola, manassa ia manna tu muane, tu
mangka sangampa’ baine iato, la mate
dipongko.
26 Apa iatu pia baine iato da mupatumba
lenni, belanna tae’ kasalanna, tu sipatu
la dinii umpatei, belanna iatu apa
urrampoi susi ke misa’ tau ullaoi solana
anna alai tu sunga’na.
27 Belanna sitammu dio lu padang,
na iatu anak dara denmo sikampana,
metamba umpalaku pa’tunduan, apa
moi misa’ tau tae’ sae untundui.
28 Iake den misa’ muane sitammu misa’
pia baine, tu anak darapa, sia tae’pa
sikampana, nala’ka’i sia sangampa’ sola,
anna diapparan sola duai;
29 manassa iatu muane, tu mangkamo
sangampa’, la ussorong limangpulo
sikele’ salaka lako ambe’na pia baine iato
sia la napobaine, belanna mangkamo
naparuku; tae’ nama’din untantangi
tempon tuona.
30 Misa’ tau da naala bainena ambe’na,
sia da nakillang inan mammaranna
ambe’na.

Diona tu tau tae' nama'din tama kombonganNa PUANG

23:1-8

23 [1] Iatu to sanggangmo kamuaneanna, ba'tu to dibalianni, tae' nama'din tama kombonganNa PUANG.
[2] Iatu to nadadian to sikande rara, tae' nama'din tama kombonganNa PUANG; moi sae lako osso' ma'pessangpulo tae' nama'din tama kombonganNa PUANG.
[3] Iatu to Amon ba'tu to Moab tae' nama'din tama kombonganNa PUANG; moi sae lako osso' ma'pessangpulo tae' nama'din len tama kombonganNa PUANG,
[4] belanna iatommi tassu' lan mai Mesir, tae' natammuangkomi roti sia uai dio lalan sia belanna nasaroi tu Bileam, anakna Beor, dio mai Petor lan Aram-Mesopotamia umbaliko sia untampakkiko ropu.
[5] Sangadinna iatu PUANG, Kapenombammu, tae' Namorai umperangii Bileam sia iatu PUANG, Kapenombammu, umpopembali

pa’passakkei tu tampak ropu, belanna iatu PUANG, Kapenombammu, ungkamaseiko.
6 Tempon tuomu da mudakaran lenni kamarampasan sia kameloan tu tau iato mai.
7 Iatu to Edom da mukagi’gi’i, belanna iamo siulu’mu. Iatu to Mesir da mukagi’gi’i, belanna to saemoko lan tondokna.
8 Iatu bati’na, tu osso’ ma’pentallunna, tu nadadian, ma’din tama kombonganNa PUANG.

Kamaseroanna to’ tenda

23:9-14

9 Iake tassu’ko messurodadu urrarii ualimmu, la ungkanandaiko kalemu dio mai mintu’ apa kadake.
10 Iake den misisolan misa’ muane, tu tae’ namasero napobua’ apa urrampoi ke bongi, manassa la male tassu’ dio mai to’ tenda, tae’ nala tama to’ tenda sule.
11 La membase tu tau iato, ke la mabongimi, sia lambunmi allo ma’dinmo tama to’ tenda.

12 La den inanmu dio salian to’ tenda, tu
munii lao ma’to’kayu.
13 Iatu mai oonganmu la muampui misa’
pesodok, sia iake unno’ko’ko ma’to’kayu,
iamoto la mubo’bokan patuang, mumane
ussamboi tu kadakemu.
14 Belanna iatu PUANG, Kapenombammu,
ussalongi to’ tendamu, la urrampanangko
dio mai kamandasan, anNa sorongi tu
ualimmu lako kalemu; iamoto la masero
tu to’ tendamu, kumua da Natiro lenni
tu apa tang sipatu dio kalemu sia da
Nasepang tu Puang dio mai kalemu.

La den kamamaseanta lako misa’ kaunan mallai dio mai puangna

23:15-16

15 Da musorongi tu misa’ kaunan lako
puangna, tu mallai dio mai puangna lako
kalemu.
16 Ma’din torro dio kalemu misisolan
umba-umba naporai, lan misa’ kotamu,
umba tu naala penaanna; da mumakarra’
bang lako.

Digagai ma’gau’ sala dio to’ dipa’deatainna

23:17-18

17 Dio lu baine to Israel tae’ nama’din
den tu baine ma’gau’ sala dio to’
dipa’deatainna, sia dio lu muane to
Israel tae’ duka nama’din den tu muane
ma’gau’ sala dio to’ dipa’deatainna.
18 Da mubaai tama banuanNa PUANG,
Kapenombammu, tu saro killangan dodo
ba’tu saro pa’gau’ asu, la umpalanda’
misa’ pangallonan, belanna iate da’dua
gau’ misa’ apa Nakagalli PUANG,
Kapenombammu.

Da muala denne’ dio mai sangbangsamu

23:19-20

19 Da muala denne’ dio mai
sangmuanemu, la diona pa’pedenne’
doi’ la kande ba’tu apa-apa tu
dipa’pedenneran.
20 Dio mai to salian bangsa
ma’dinko unnala denne’, apa dio
mai sangmuanemu tae’ muma’din

unnala denne’, – anNa pamasakkeko PUANG, Kapenombammu, lan mintu’ pentoeammu lan tondok tu la muala mupoapa.

Diona pangallonan

23:21-23

21 Iake mangallonangko lako PUANG, Kapenombammu, da mumarempa umpalanda’i, belanna iatu PUANG, Kapenombammu, inang Natuntunko kumua la mupalanda’, sia manassa kasalangko.
22 Apa, iake tae’ len mumangallonan, tae’ mukasalan.
23 Iatu apa tassu’mo dio pudukmu, la mupalanda’ tongan, belanna lalan penaammu tonganmo mangallonan lako PUANG, Kapenombammu, tu mangkamo nasa’bu’ pudukmu.

Mebua anggoro’ sia ungkalette’ gandung dio pa’lakna tau

23:24-25

24 Iake tamako pa’lak anggoro’na solamu, ma’din mukande sadia’mu tu

buanna sanamosomu, apa tae’ muma’din umpatamai pa’panniammu.
25 Iake tamako pa’lak gandungna solamu, tu maririmo, ma’din mukalette’, apa da muka’ta’i pesae’ tu gandungna solamu, tu maririmo.

Diona kasitantangan

24:1-5

24 1 Iake den misa’ tau umpobaine misa’ baine, ianna tae’ nakamali’i, belanna nakabu’tui dio kalena tu sayuanna, sia nasurasan sura’ kasitantangan, anna tadoanni, namane ussuai tassu’ lan mai banuanna;
2 sia iake ke’de’mi lan mai banuanna, anna male lao napobainemi to senga’,
3 sia iake nakagi’gi’mi muane undinna, anna surasanni misa’ sura’ kasitantangan, natadoanni sia nasua tassu’ lan mai banuanna; ba’tu iake matemi tu muane undinna, tu umpobainei,
4 manassa iatu muane bunga’na, tu ussuai male, tae’ nama’din umpobaine pole’i, tu mangka urruttakki kalena, belanna iatu apa iate misa’ apa megallian

dio pentiroNa PUANG da muparampoi kasalan tu tondok la Nabenko PUANG, Kapenombammu, mupomana’.
5 Iake den misa’ tau mane kebaine, tae’ nala tassu’ messurodadu sia da napapassanni tau tanggungan. Lan sangtaun nanii lappa’ la umposara’ tananan dapo’na, anna popaimanni baine, tu mangka narampanni kapa’.

Atoran la ungkanana’i padanta ma’rupa tau

24:6-16

6 Da natoei tau tu pangrissoan ba’tu batu pangrissoan daona lu, belanna ke den tau ma’gau’ susito natoe tu dakaran kandena tau.
7 Iake den misa’ tau diappa’, anna rampai misa’ tau, misa’ dio mai sangmuanena, dio mai to Israel, sia napokaunan anna balukanni, manassa la dipongko tu to boko iato. Susimoto la munii ussapui tu kadakena dio mai kamu.
8 Palanni penaa tu diona golen, ammu karitutui tonganni tu mintu’na apa naadarangko to minaa to Lewi; apa

mangka kupepasanan lako kalena, la
nakaritutui tongan.
9 Kilalai tu apa Naparampo PUANG,
Kapenombammu, lako Miryam, dio lu
kalingkammi, tommi tassu’ lan mai
Mesir.
10 Iake mupaindanni apa-apa lako
padammu ma’rupa tau, da mutama
banuanna, la unnala apanna mutoe.
11 Sangadinna la dio bangko salian, na
iatu to kaindanan la tassu’ umbaangko
tu napa’pentoean.
12 Iake to kaasi-asi da mupennammu’i,
ke mamma’ko, tu apa napa’pentoean
lako kalemu.
13 Sangadinna la mupasulean tu apa
napa’pentoean, ke lambunni allo, kumua
napennammu’i tu bayu lamba’na, ke
mamma’i, anna passakkeko. Iamoto
tu la mupomalolo dio oloNa PUANG,
Kapenombammu.
14 Da mupandasai tu to sumaro, tu
kaasi-asi sia kalala’, la iatu mai siulu’mu,
la iatu to sae, tu torro lan tondokmu, lan
kotamu.
15 Allo ia dukato la mubaya’ tu sarona,
ke tae’pi nalambun allo, belanna to
kalala’ sia narannuammo – kumua da

nasumarro lako PUANG diona gau’mu ammu kasalan.
16 Iatu mai ambe’ tae’ nala dipatei natumang anakna; susi dukato tu anak tae’ nala dipongko natumang ambe’na; pantan la dipongko natumang kasalanna kalena.

Pa’patiakka’ la umpogau’ kamamasean

24:17-22

17 Da mupakelokki tu katongananna to sae sia pia biung; sia da duka muala pakeanna baine balu la mutoe.
18 Sangadinna la mukilalai kumua mangkamoko kaunan lan Mesir, sia Narampanammoko PUANG, Kapenombammu, lan mai; iamoto kupasanko umpogau’i tu ianna te.
19 Iake mupegandungi tu pa’lakmu ammu tang ungkilalai sanguyun, da musule unnalai; iamoto tu la napotaa to sae, pia biung sia baine balu, – anNa pamasakkeko PUANG, Kapenombammu, lan mintu’ pentoeammu.
20 Iake muta’bai tu bua saitunmu, da muparessa pole’i tu tangkena; iamoto

tu la napotaa to sae, pia biung sia baine balu.
21 Iake mupupui tu bua anggoro’mu da mupupu pole’i; iamoto tu la napotaa to sae, pia biung sia baine balu.
22 La mukilalai, kumua mangkamoko kaunan lan tondok Mesir, iamoto kupasanko la umpogau’i tu ianna te.

Da mutarru’ masa’ga’ lan penggaurammu

25:1-4

25 1 Iake den kasigaganna tau, anna pennoloanni lako to ma’paolai salu, anna ra’ta’i to ma’paolai salu, natongananni tu to tongan, napasalai tu to sala,
2 manassa iake sipatui la dibamba tu to sala, la nasua to ma’paolai salu umpasumpandanni, sia la umbambai ba’tu pempiran-piran dio tingayona sitinaya salana.
3 La mesua umbambai pempatangpulo, tae’ nama’din la’bi, kumua, iake mesuai umbambai losong, da anna matuna tu siulu’mu dio pentiromu.
4 Da mukambui tu sapi dipa’palulluran.

Diona baine balu napobaine siulu’na muanena

25:5-10

5 Iake to massiulu’ torro sola anna
mate misa’ tang ma’dadian muane,
iatu bainena to mate iato, tae’
nala umpobainei to senga’, tu tang
sangdadianna muane iato; sangadinna
ipa’na lao, unnalai napobainei, anna
ma’rampanan kapa’ to siipa’.
6 Iatu anak pa’bunga’na tu nadadian
la direken anakna siulu’na, tu mangka
mate, kumua da napa’de tu sanganna
dio mai to Israel.
7 Apa iake manokai tu muane iato
unnala ipa’na la napobaine, la male tu
ipa’na lako to’ babangan umpennoloi
pekaamberan sia ma’kada nakua:
Manoka tu ipa’ku umpatontong
sanganna siulu’na lan Israel, belanna
tae’ namorai umpobainena’ unturu’
rampanan kapa’na to siipa’.
8 Iamoto la natambai pekaamberanna
kotana, anna sipa’kada. Ianna tontong
manoka, anna ma’kada: Tae’ kuporai
umpobainei-

9 la male tu ipa’na urreke’i dio pentirona
pekaamberan, anna patassu’i tu
sepatunna sia natudui tu lindona, anna
messa’bi nakua: Susimoto la dipogau’
lako muane tu tae’ namorai umbangunan
banuanna siulu’na.
10 Dio lu to Israel la disangai, kumua:
Banuanna to ditassu’i sepatunna.

Digagai ma’gau’ tang unnissan siri’

25:11-12

11 Iake denni muane sibobo’, na iatu
bainena tu misa’na sae la umpasisarakki
la urrampanan muanena dio mai
limanna to ullonga’i sia naulu tu limanna
anna dammakki tu kasirisanna muane
nasiboboran muanena,
12 manassa la muta’takki tu limanna
baine iato, da mukasayangi.

Passukaran sia timbangan tongan

25:13-16

13 Da munanna da’dua batu timbangan
lan kandu’mu, misa’ kapua na misa’
bitti’.

14 Da munanna da'dua sukaran epa lan
banuammu, misa' kapua na misa' bitti'.
15 Sangadinna la munanna tu misa' batu
timbangan tang kurang sia tongan; la
munanna duka tu misa' sukaran epa
tang kurang sia tongan, ammu malambe'
sunga' lan tondok tu la Nabenko PUANG,
Kapenombammu.
16 Belanna minda-minda umpogau'i
susite, iamotu minda-minda umpogau'
tang malolo, iamo Nakagalli PUANG,
Kapenombammu.

To Amalek sipatu disabu'i

25:17-19

17 La mukilalai tu apa nagaurangko to
Amalek dio lu lalan, tommi tassu' lan
mai Mesir,
18 umba nakua sae umpessitammuiko
sia ullaoiko sia ussanggangi tu mintu'
to tang pa'bela tu undi bang dio boko',
tommu mata'ka' sia bo'yok sia umba
nakua tang ungkataku' Kapenomban.
19 Iake Nabenmoko PUANG,
Kapenombammu, kapelayoan dio
mai mintu' ualimmu tiku lao lan tondok,
tu la Nabenko PUANG, Kapenombammu,

la mupotaa mana', attu iato la mupa'dei tu kapengkilalan lako Amalek tu nasambo langi'; da mukalupai.

Atoran ussorong bua bungaran

26:1-11

26 [1] Iake tamako tondok,
tu la Nabenko PUANG,
Kapenombammu, la mupotaa mana', sia
muala la mupoapa sia munii ma'tondok,
[2] manassa la muala dio mai bunga'na
mintu' bura padang, tu murampun dio
mai padang, tu la Nabenko PUANG,
Kapenombammu, sia la mupatama baka,
mumale lako inan tu la Napilei PUANG,
Kapenombammu, la umpannii sanganNa
dio.
[3] Iake rampomoko lako to minaa tu den
attu iato, la ma'kadako lako mukua:
Umpa'peissananna' totemo lako PUANG,
Kapenombammi, kumua rampomo' lan
tondok, tu Napalaoan sumpa PUANG
unnallu'i lako nene' to dolota, kumua
manassa la Nabenki'.
[4] La natarima to minaa tu baka
musoronganni, anna patorroi dio

tingayona inan pemalaranNa PUANG, Kapenombammu.
5 Mumane ma’kurre sumanga’ dio oloNa PUANG, Kapenombammu, mukua: Iatu ambe’ku misa’ to Aram salamba salao; ke’de’ lako Mesir sola to tang pira, anna torro dio susito sae, apa dadi misa’ bangsa makamban, makuasa sia marapuan.
6 Iatonna pandasakan to Mesir sia napakario-rio sia napapassannikan pa’diaman magasa tongan,
7 metambamokan lako PUANG, Kapenombanna nene’ki, anNa perangii PUANG tu gamarangki sia Natiro tu kamandasangki sia kamasussangki sia kadipakario-rioangki.
8 Pakalan Nasolammokan PUANG lan mai Mesir tete dio lima matoto’ sia takia’ tie’te’ sia apa metakuran tongan sia tete dio tanda kalle-kallean sia tanda mangnga.
9 Nasolammokan sae inde te inan sia Nabenmokan te tondok, misa’ tondok sebo pangandu’ sia tani’ enoan.
10 Totemo, manassa kusorong tu bunga’na bura padang, tu mangkamo’ Mikamasean, PUANG. La mupatorro

dio oloNa PUANG, Kapenombammu, te baka, ammu tukku menomba dio oloNa PUANG, Kapenombammu,
11 sia la mupoparannu tu mintu’ kameloan mangka Nasorong PUANG, Kapenombammu, lako kalemu sia to lan banuammu; la iko la to Lewi sia to sae tu misisolan.

Diona taa sangpulo

26:12-15

12 Iake tappumi murampun mupatorro senga’ tu mintu’ taa sangpulona dio mai bura padangmu lan taun ma’pentallun, iamotu disanga taun taa sangpulona, attu iato la musorong lako to Lewi, to sae sia pia biung sia baine balu, anna kandei sia napa’pediaran lan kotamu.
13 Ammu ma’kada dio oloNa PUANG, Kapenombammu, mukua: Kualamo te apa marimbangan lan mai banua; kuben dukamoto Lewi, to sae, pia biung sia baine balu, mintu’nato situru’ tu pepasan Misorong lako kaleku. Moi misa’ pepasanMi tae’ kutengkai ba’tu kukalupai.

14 Iatongku ma’pote dibolong tae’
kukandei sia tae’ kualai moi misa’ tu apa
tongku maruttak, sia tae’ kusorongi tu
misa’ apa lako pa’tomatean, sangadinna
kuperangii tu gamaranNa PUANG,
Kapenombangku, sia kupogau’ unturu’i
tu mintu’na apa Mipasan lako kaleki.
15 Pemarangai dao mai isungan
maindanMi, dao mai suruga, sia
pamasakkei tu taumMi Israel, sia tondok
tu mangka Misorong lako kaleki, –
susitu Miallu’ Mipalaoi sumpa lako nene’
to doloki – iamotu misa’ tondok sebo
pangandu’ sia tani’ enoan.

Tampak kada

26:16-19

16 Totemo Napa’parentan PUANG,
Kapenombammu, lako kalemu, unturu’i
te mintu’ aluk dipondok sia atoran; la
ponno penaammu sia kalebu deatammu
ungkaritutui tonganni.
17 Allo iate mupekaioimo tu kadanNa
PUANG, kumua Iamo Kapenombammu
sia muturu’ tu lalanNa sia la mukaritutui
tu mintu’ aluk Napondok sia pepasanNa

sia atoranNa, ammu perangii tu
gamaranNa.
18 Allo iate Napasiola PUANG tu
kadammu, kumua ikomo tu taunNa,
susitu Napokadangko, sia la mukaritutui
tu mintu' pepasanNa.
19 Iamoto la Napalayukko, ammu
kapudian sia kalelean sia kamala'biran
untongloi mintu' bangsa, tu Nakombong
Puang sia la dadiko misa' bangsa
maseroNa PUANG, Kapenombammu,
susitu mangka Napokada.

Batu kapengkilalan sia inan pemalaran dao Ebal

27:1-10

27 1 Attu iato napepasanan Musa sia
pekaamberanna to Israel lako to
buda nakua: Karitutui tu mintu' pepasan,
tu kupapassanangkomi allo iate.
2 Iake mangkamokomi ullamban Yordan
lako tondok tu la Nabenko PUANG,
Kapenombammu la mupabendan ba'tu
pira-pira batu kapua, sia musapu' kapu'.
3 Sia iake ullambanmoko salu, la musura'
dao tu mintu' kada Sukaran aluk iate,
– kumua ammu rampo tama tondok, tu

la Nabenko PUANG, Kapenombammu,
iamotu tondok sebo pangandu’ sia tani’
enoan, susitu mangka Naallurangko
PUANG, Kapenombanna nene’ to dolomu.
4 Iake mangkamokomi ullamban Yordan,
la mipabendan te mai batu, susitu
kupepasanan lako kalemi totemo, dao
buntu Ebal sia la musapu’ kapu’.
5 Sia la mupabendan duka dio tu misa’
inan pemalaran, la dinii memala’ lako
PUANG, Kapenombammu, iamotu misa’
inan pemalaran dio mai batu tu tang
dibassii,
6 iamotu batu tang dipa’ la mubangunanni
tu inan pemalaranNa PUANG,
Kapenombammu, sia dao la munii
umpennoloan pemala’ ditunu pu’pu’ lako
PUANG, Kapenombammu.
7 Sia la mutunu duka tu pemala’
kasalamaran, ammu kandei dio sia
parannurannuko dio oloNa PUANG,
Kapenombammu.
8 Mangkato la musura’ dao batu iato
tu mintu’ kada Sukaran aluk iate,
mupemaseroi sia mupamaleso tongan.
9 Ma’kada dukami tu Musa sia to minaa
to Lewi lako mintu’ to Israel, nakua:
Ma’pakappako e to Israel, sia perangii.

Allo iate dadimoko taunNa PUANG,
Kapenombammu.
10 Iamoto la muperangii tu gamaranNa
PUANG, Kapenombammu, sia Karitutui
tu pepasanNa sia aluk Napondok tu
kupapassanangko allo iate.

Pa’passakke dao buntu Gerizim, pa’tampak ropu dao buntu Ebal

27:11-26

11 Allo ia dukato Napasanmi Musa tu to
buda, nakua:
12 Iake milambanni tu Yordan, dao
buntu Gerizim la nanii tunannang tu
Simeon, Lewi, Yehuda, Isakhar, Yusuf na
Benyamin la umpassakke to buda.
13 Sia dao buntu Ebal la nanii tunannang
tu Ruben, Gad, Asyer, Zebulon, Dan na
Naftali la ma’tampak ropu.
14 Attu iato ia tu to Lewi la umpekapuai
gamaranna umpamanassai lako mintu’
muane lan Israel, nakua:
15 Tampak ropu lako muane, tu
manggaraga rapang-rapang dipodeata
dipa’ ba’tu dipati’no’, iamotu misa’
apa Nakagalli PUANG, panggaraga
lima to pande, sia membuni bang

umpabendanni. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
16 Tampak ropu lako to umpamatuna ambe’na ba’tu indo’na. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
17 Tampak ropu lako to umpalele katonan padangna solana. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
18 Tampak ropu lako to umpapusa to buta dio lu lalanna. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
19 Tampak ropu lako to umpasepang patu borongna to sae, pia biung sia baine balu. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
20 Tampak ropu lako to sangampa’ bainena ambe’na, belanna ungkillang sambu’na ambe’na. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
21 Tampak ropu lako to ungkaromok olo’-olo’. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
22 Tampak ropu lako to sangampa’ anak daranna, tu sangambe’ ba’tu sangindo’. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.
23 Tampak ropu lako to sangampa’ matusanna baine. Anna mintu’ bangsa mebali nakua: Amin.

24 Tampak ropu lako to umpongko buni
solana. Anna mintu’ bangsa mebali
nakua: Amin.
25 Tampak ropu lako to ungkande pappe’,
la umpongko tau, iamotu to tang
kasalan. Anna mintu’ bangsa mebali
nakua: Amin.
26 Tampak ropu lako to tang umbilang
kada Sukaran aluk iate, belanna tae’
naturu’i. Anna mintu’ bangsa mebali
nakua: Amin.

Pa’passakke sia pa’tampak ropu

28:1-68

28 1 Iake muperangii tonganni
tu gamaranNa PUANG,
Kapenombammu, sia mukaritutui tu
mintu’ pepasanNa, tu kupapassanangko
allo iate, la Napamadaoangko PUANG,
Kapenombammu, na mintu’ bangsa lan
lino.
2 Inde sia tu mintu’ kamasakkean
la urrampoiko sia la mupotaa, ke
muperangii tu gamaranNa PUANG,
Kapenombammu,
3 iamotu la masakkeko lan kota sia la
masakkeko dao lu padang.

4 La masakke tu rianna pa’tambukammu,
bura padangmu sia memba’ka’ tu
patuoammu, iamotu anak sapimmu sia
anak dombamu sia bembe’mu.
5 La masakke tu mai bakamu sia
palungan rotimmu.
6 La masakkeko lan torro ke’de’mu.
7 Iatu PUANG la ussorong ualimmu,
tu unneako, dio tingayomu, ammu
taloi. Sangbambari tu lalan la nanii sae
unneako, apa pitu tu lalan nanii mallai tu
tau iato dio mai tingayomu.
8 Iatu PUANG la umpasonglo’
kamasakkean lako kalemu lan
alangmu sia lan mintu’ apa mutoe;
la Napamasakkeko lan tondok, tu la
Nabenko PUANG, Kapenombammu.
9 Iatu PUANG la umpatontongko,
ammu dadi to maseroNa Puang, susitu
Napalaoan sumpa unnallurangko, ke
mukaritutui tu pepasanNa PUANG,
Kapenombammu, sia muturu’ tu lalanNa.
10 Iake susito iatu mintu’ bangsa
dao kuli’na padang la untiroi, kumua
disa’burammoko tu sanganNa PUANG,
anna mataku’ tu tau iato lako kalemu.
11 PUANG dukamo la ungkamaseiko
kameloan sebo, lan rianna

pa’tambukammu sia kamemba’karan
patuoammu sia bura padangmu – lan
tondok, tu Napalaoan sumpa PUANG
unnalluranni nene’ to dolomu, kumua la
Nabenko.
12 Iatu PUANG la umbungkarangko
pangannan tang kapu’duranNa, iamotu
langi’ la umpasaean uran padangmu,
ke attunnai sia la umpamasakke mintu’
pentoeammu, muurungan umpaindanni
ba’tu pira-pira bangsa, apa iko kalena
tae’ mumangindan.
13 PUANG la umpadadiko ulu, tangia
ikko’, sia salangngan-langngannako, tae’
musarokko-rokkona, podo ke muperangii
tu pepasanNa PUANG, Kapenombammu,
tu kupapassanangko allo iate, ammu
karitutui tonganni,
14 sia iake tae’ musepang dio mai mintu’
pepasan, tu kubenko allo iate, lako
kanan ba’tu lako kairi, ke unturu’ko
kapenomban senga’ sia mupenombai,
15 apa iake tae’i muperangii tu
gamaranNa PUANG, Kapenombammu,
sia tae’ mukaritutui tonganni tu mintu’
pepasanNa sia iatu aluk Napondok, tu
kupapassanangko allo iate, manassa

la narampoiko sia naruako te mintu’
pa’tampak ropu,
16 iamotu la tampakan ropuko lan kota
sia la tampakan ropuko dio lu padang.
17 La tampakan ropu tu mai bakamu sia
palungan rotimmu.
18 La tampakan ropu tu rianna
pa’tambukammu, bura padangmu, anak
sapimmu sia iatu mai anak dombamu sia
bembe’mu.
19 La tampakan ropuko lan torro
ke’de’mu.
20 Iatu PUANG la umparampoangko
tampak ropu, kamarukkan sia
pa’pagarrak lan mintu’ apa mutoe sia
apa mukarang, muurungan disabu’i
sia disanggangi madomi’ natumang tu
kakadakeanna penggaurammu, belanna
mangkaMo’ mutampe.
21 PUANG la umpata’paiko ropu,
naurungan umpisanniko lan mai tondok,
tu la muala mupoapa.
22 PUANG la umpata’paiko saki
rangke, lalla’, lassu, kele sia baloke’,
kamalangkoan, kamalayuan sia pasian;
iamoto tu la urrampoiko, ammu
mangsan.

23 Iatu langi’ mududung la susi tambaga
sia iatu padang mulese la susi bassi.
24 Iatu PUANG la umpasae bungin sia
barra’-barra’ dio lu tondokmu; la songlo’
dao mai langi’ urrampoiko, ammu
sanggang.
25 PUANG la ussorongko lako ualimmu,
ammu talo. Sangbambari tu lalan la
munii sae unneai, apa pitu tu lalan
la munii mallai dio mai tingayona,
muurungan dadi misa’ katirambanan
lako mintu’ kadatuan lan lino.
26 Iatu batang rabukmu la napokande
mintu’ manuk-manuk dao langi’ sia
mintu’ olo’-olo’ dao kuli’na padang,
namoi misa’ tau tae’ unnula’i.
27 PUANG la umparampoiko pasi Mesir,
bundang, kele sia re’pe’, tu tang
dampi-dampian.
28 PUANG la umpabomboangko, sia
umpabagako sia umpamaro-maroko,
29 muurungan kasalappa-lappa,
ke tangngai allo susito buta lan
kamalillinan; tae’ mula maupa’ dio lu
lalanmu, apa tontong bangko dipakario-
rio sia dipangrampai, namoi misa’ tau
tae’ urrampanangko.

30 La sikampako misa’ baine, apa
to senga’ la ussangamparanni. La
umbangunko misa’ banua, apa tae’
mutorroi. La untananniko pa’lak
anggoro’, apa tae’ mula ungkandei tu
buanna.
31 Iatu sapimmu la direre’ dio tingayomu,
apa tae’ mula ungkandei. Iatu
keledaimmu la dirampa dio mai
tingayomu, sia tae’mo nasule lako
kalemu. Iatu dombamu sia bembe’mu la
disorong lako ualimmu, namoi misa’ tau
tae’ sae untunduiko.
32 Iatu anakmu muane sia anakmu baine
la disorong lako bangsa senga’, anna iko
kalena untiroi sia mukamali’ tu’tu’ allo,
apa tang mukulle umpogau’ misa’ apa.
33 Iatu bura padangmu sia bura
rangka’mu la nakande misa’ bangsa tang
mutandai; tontong bangko dipakario-rio
sia dilullu’.
34 La bomboangko, napobua’ mintu’ apa
natiro matammu.
35 La Napata’paiko PUANG kele malua’
dio guntu’mu sia dio pupummu, tu tang
dampi-dampian – randuk dio mai pala’
lentekmu sae langngan botto ulummu.

36 Iatu PUANG la ussolangko sola
datummu, tu muangka’ la undatuiko,
lako misa’ bangsa, tu tang mutandai, la
iko la nene’ to dolomu; inde to dio la
munii umpenombai kapenomban senga’,
iamotu kayu sia batu.
37 La dadiko misa’ apa napomagiang tau,
sia napoparumbasan sia napotellean
mintu’ bangsa, tu tondokna, Nanii
PUANG ussolangko lako.
38 La mubaa tu banne buda lako pa’lak,
apa sidi’ri tu mupupu, belanna pura
nakande batik.
39 La mutananni tu pa’lak anggoro’mu
sia la mubaai, apa tae’ muiru’i ba’tu
munanna tu uai anggoro’na, belanna
nakande ulli’.
40 La muampui tu kayu saitun lan mintu’
lili’mu, apa tae’ muminnakanni kalemu,
belanna iatu buanna la rondon.
41 La den anakmu muane sia baine,
apa tang la mupoanak, belanna la male
dirampa.
42 Iatu mintu’ to’ kayummu sia bura
padangmu la napoapa batik.
43 Iatu to sae dio musisolan samasai-
sainna iamo la untongloiko, ammu
sarokko-rokkona iko.

44 Iamo la umpaindanniko, apa tae’
mupaindanni. Iamo la ulu anna iko ikko’.
45 Iate mintu’ pa’tampak ropu la
urrampoiko sia la urrundu’ko sia
unta’paiko, ammu mangsan, belanna
tae’ muperangii tu gamaranNa PUANG,
Kapenombammu, sia tae’ mukaritutui tu
mintu’ pepasan sia aluk Napondok, tu
mangka Napapassanangko.
46 Iatu mintu’nato la dadi tanda kalle-
kallean sia tanda mangnga dio lu kamu
sia dio lu bati’mu sae lakona.
47 Belanna tae’ muparannu sia
sende umpengkaolai PUANG,
Kapenombammu, napobua’ mintu’
kaseboanna kameloammu,
48 iamoto la napotauko mintu’ ualimmu,
tu Napake’de’ PUANG ullaoiko, ammu
tangdia’ sia ma’rang sia ma’kambelang
sia kapu’duran mintu’ apa; Puang
la umpapassanni ayoka bassi dao
sokkongmu, anNa pisanniko.
49 PUANG la umpasae misa’ bangsa
ullaoiko, tu sae dio mai tondok mambela,
dio mai randan langi’, susito langkan
maega mettia’, iamotu misa’ bangsa tae’
mitandai basana,

50 misa’ bangsa matampo, tu tang
ungkasayangi to ubanan sia tang
ungkamasei pia;
51 tu la ungkandei tu anak patuoammu
sia bura padangmu, sae lako purammu
mangsan; tang natampeammoko
gandung, uai anggoro’ sia minna’, sia
anak sapimmu sia anak dombamu
sia bembe’mu, sae lako purammu
namangsanni bangsa iato.
52 La naparampoiko kapussakan lan
mintu’ kotamu, sae lako rondon tu
tembo’ tambakuku malangka’, tu
muposande’ lan mintu’ tondokmu.
Manassa la naparampoiko kapussakan
lan mintu’ kotamu, lan mintu’ tondok tu
la Nabenko PUANG, Kapenombammu.
53 Lan kamandasammu sia
kapussakammu, nanii ualimmu la
umpabuyu’ko, iamoto ammu kandei
tu rianna pa’tambukammu, iamotu
mai duku’na anakmu muane sia
anakmu baine, tu la Nabenko PUANG,
Kapenombam-mu.
54 Iatu mai muane masannang tongan sia
tarru’ kaboro’ dio lu kamu la nalessekki
mata tu siulu’na ba’tu bainena ba’tu iatu
mai anak torronapa,

55 anna tae’ namorai umpa’benganni
lako moi misa’ tau tu duku’ anakna,
tu la nakande, belanna iatu ualimmu
moi misa’ apa tae’mo natampeanni lan
kamandasan sia kapussakan, tu nanii la
umpabuyu’ko lan mintu’ kotamu.
56 Iatu mai baine masannang sia
kaboro’ dio lu kamu, tu ungkasayangi
tu pala’ lentekna anna tang silese
padang, belanna kamasannanganna sia
kakaborosanna, la nalessekki mata tu
muanena sia anakna muane sia anakna
baine, anna tae’ namorai umpa’benganni
moi misa’ apa,
57 moi iatu toninna ba’tu anak
sun dikalena tae’ duka, belanna
kapu’duranmo mintu’ apa, iamoto
nakande bunii tu iannato, napobua’
kamandasan sia kapussakan, nanii
ualimmu la umpabuyu’ko lan kotamu.
58 Iake tae’i mukaritutui tonganni tu
mintu’ kada Sukaran aluk, tu disura’
lan te sura’, sia iake tae’i mukataku’i te
Sanga mala’bi’ sia metakuran, iamotu
PUANG, Kapenombammu,
59 manassa la Napandasa masang
tonganko PUANG, sia tang ka’tu

umparampoiko kadipakario-rioan
megiangan sia saki kapua.
60 La Naparampoi pole’ko mintu’ saki
Mesir, tu mukataku’, naurungan le’ke’
lako kalemu.
61 Sia ia duka tu mai saki sia
kamandasan, tu tang tisura’ lan
sura’ Sukaran aluk iate, la Naparampoiko
PUANG, sae lako purammu mangsan.
62 La sidi’morokomi torro, moi ammi
mangkamo buda susi bintoen dao
langi’ – belanna tae’mo muperangii tu
gamaranNa PUANG, Kapenombammu.
63 Susi kanaalanna penaanNa PUANG
umpogau’ melona lako kalemi
sia la umpamakambankomi, susi
dukamoto la naala penaanNa PUANG la
ussanggangkomi sia ummangsannikomi;
sia la unnali’komi lan mai tondok, tu
muala mupoapa.
64 PUANG la umpatisambo’-sambo’ko
dio lu mintu’ to sangpetayanan, randuk
dio mai randan langi’ sae lako randan
langi’; inde to dio la munii umpenombai,
kapenomban senga’, tu tae’ mutandai la
iko la iatu mai nene’ to dolomu, iamotu
kayu sia batu.

65 Tae’ mula unnappa’ karapasan sia
inan kapelayoanna pala’ lentekmu,
belanna iatu PUANG la umbenko penaa
ma’parondo dio, sia matammu ponno
kamailuan sia bonnong tu penaammu.
66 Iatu katuoammu naluang bang
kasanggangan; iake bongi sia iake allo
la tirambanko sia iatu katuoammu tang
manassa.
67 Ianna masiang la ma’kadako mukua:
A’a, kenna bongiomora; sia iake
bongi la ma’kadako mukua: a’a kenna
masiangomora – napobua’ kamatakuran,
tu umponnoi penaammu, sia napobua’
apa nata’pai matammu.
68 La Napopa’kappala’ko PUANG sule lako
Mesir dio lu lalan, tu mangka Kupokada
lako kalemu, kumua: Tae’mo mula
untiro lenni; la dibaakomi dibalukan
lako ualimmi la dipokaunan muane,
sia dipokaunan baine, apa tae’ tau
unnallikomi.

Kadiba’ruianna basse ditanan sola Puang Matua

29:1-29

29 1 Inde sia tu kada basse tu
Napepasanan PUANG lako Musa la
Natanan sola to Israel lan padang Moab,
senga’ na iatu basse mangka Natanan
Puang sola to Israel dio Horeb.
2 Natambaimi Musa tu mintu’ to Israel
sirampun lako kalena, nama’kada lako
nakua: Mangkamo mitiro tu mintu’ apa
Napogau’ PUANG lan tondok Mesir lako
Firaun, sia mintu’ taunna sia mintu’
tondokna dio pentiromi,
3 iamotu pa’pandasa kadisudian kapua,
sia tanda kalle-kallean sia tanda
mangnga, tu matammu kalena untiroi.
4 Apa tae’ Nakamaseikomi PUANG penaa
la paissan ba’tu mata la patiro ba’tu
talinga la parangi, sae lako allo iate.
5 Patangpulo taunna Kunii ussolangkomi
lan lu padang pangallaran; iatu
tamangkalemi tae’ namalusa sia iatu
sepatummu tae’ nakake.
6 Tae’ mikande roti, uai anggoro’ ba’tu
pangiru’ mepamalango tae’ duka miiru’,

ammi issanni, kumua Akumo tu PUANG, Kapenombammi.
7 Iatommi rampomo inde te inan iate, saemi tu Sihon, datunna Hesbon, sia Og, datunna Basan, urrariiki’, anta taloi,
8 sia tarampa tu tondokna, anta benni Ruben, Gad sia sangsese suku Manasye, la napotaa.
9 Karitutui tonganni tu kada basse iate, ammi maupa’ umpalanda’i tu apa mipogau’.
10 Bendan nasangkomi allo iate dio oloNa PUANG, Kapenombammi, iamotu mai pangulu rarimmi, pangulu sukummi, pekaamberammi sia mantari’mi, iamotu mintu’ muane Israel;
11 sia ia duka tu mai anakmi, bainemi sia to sae lan to’ tendamu, sia iatu mai to mekayummu sia to meuaimmu,
12 la tama basseNa PUANG, Kapenombammu, iamotu pangallu’ dipabantang tete dio pa’tampak ropu, tu mutanan sola PUANG, Kapenombammu,
13 kumua anNa Puang umpamanassako taunNa allo iate sia mupoKapenomban tu Puang, susitu Naallurangko sia Naallu’ lako nene’ to dolomu, Abraham, Ishak na Yakub Napalaoi sumpa.

14 Tangia kamu manna tu Kusisolan
untananni te basse sia iate pangallu’
dipabantang tete dio pa’tampak ropu,
15 sangadinna ia duka tu mai mintu’
tau tu bendan tasisolan inde te sia
bendan allo iate dio oloNa PUANG,
Kapenombanta, sia mintu’ tau tu tae’
tasisolanni inde te totemo.
16 Belanna miissan, umba takua torro lan
tondok Mesir sia umba takua ullendu’i tu
mai bangsa, tu miola lendu’ tondokna.
17 Sia mitiromo tu apa megallian sia
rapang-rapang dipodeata, tu dio lu tau
iato mai, iamotu kayu, batu, salaka sia,
bulaan.
18 Iamoto da naden dio lu kamu tu
muane ba’tu baine, ba’tu pa’rapuan
ba’tu suku, tu sorong boko’ penaanna
totemo dio mai PUANG, Kapenombanta,
la umpenombai deatanna bangsa iato;
da miden misa’ mentaruk tu la umpaden
ipo ba’tu apsantin
19 Apa ianna den misa’ tau urrangii
te pa’tampak ropu sia nasanga
napomasakke, nama’kada nakua: La
marampa’na’, ke unturu’na’ lalan penaa
makarra’ku – napobannang umparampo

kasanggangan lako padang kauaian sia
lako padang karangkean –,
20 manassa tae’ namorai tu PUANG
umpagarri’i tu kasalanna tau iato,
sangadinna iatu kare’dekan ara’Na
PUANG sia kanokanNa ditimba oloNa
dukku urrampoi tu tau iato; iatu mintu’
pa’tampak ropu, tu disura’ lan sura’ iate
la unta’pai sia PUANG la umpa’dei tu
sanganna lan nasambo langi’.
21 PUANG la ussuale pala’i dio mai mintu’
suku Israel anna ruai kasanggangan
unturu’ mintu’ pa’tampak ropu lan
kasibassean tu disura’ lan te sura’
Sukaran aluk.
22 Sia la dadi undinna lako bati’ undi –
iamotu anakmi muane, tu la tunannang
ussondakomi – sia to salian lembang,
tu dio mai tondok mambela, ke natiroi
tu kamandasan sia kamarammunan, tu
Napabu’tu PUANG lan te tondok,
23 iamotu mintu’ padang la susito solo’,
susi sia, na susi padang mampu’,
naurungan tae’ nadiambo’i sia tae’
apa-apa tuo diong mai sia tae’
nakembura, susi tonna kasanggangannа
tondok Sodom na Gomora, Adma na

Zeboim, tu Nasanggang PUANG diona
kasengkeanNa sia kare’dekan ara’Na-
24 attu iato la ma’kada tu mintu’ bangsa
nakua: Ma’apai Napasusii PUANG
te tondok iate? Apara garonto’na tu
kare’dekan ara’ kapua iate?
25 Mebalimi tu tau nakua: Belanna
natampemo tu basseNa PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona, iamotu
basse natanan sola Puang, tonna solanni
lan mai tondok Mesir,
26 sia belanna malemo umpengkaolai
kapenomban senga’ sia tukku
umpenombai, iamotu kapenomban tang
natandai sia tang Naserongi Puang-
27 iamoto nare’dek tu ara’Na PUANG
urrampoi te tondok la umpasaeanni
mintu’ pa’tampak ropu, tu disura’ lan
sura’ iate,
28 kumua iatu PUANG ussabu’imo tau
iate mai lan mai tondokna sia Naali’
lako tondok senga’ diona kasengkeanNa
sia kare’dekan ara’Na sia kamalassuan
penaanNa, susi a’ganna totemo.
29 Iatu apa kabunian Napoissan PUANG,
Kapenombanta, apa iatu dipaombo’namo
ma’din taissan sia ma’din naissan anakta

sae lakona, kumua anta turu'i tu mintu' kada Sukaran aluk iate.

Kadirampanan dio mai kamandasan ke mengkatoba'mi tu to Israel

30:1-10

30 1 Iake narampoiko te mintu' apa, iamotu kamasakkean sia tampak ropu, tu kupennoloan dio tingayo, ammu palan penaai te iannate dio lu mintu' bangsa, tu Nanii urrambaiko PUANG, Kapenombammu,
2 sia iake mengkatoba'moko lako PUANG, Kapenombammu, sia umperangii tu gamaranNa situang penaa ponnomu sia kakalebuanna deatammu situru' tu mintu' apa kupasanangko allo iate, la iko la iatu mai anakmu-
3 namane iatu PUANG, Kapenombammu, la ungkamaseiko sia Puang la umpasirampunkomi dio mai mintu' bangsa, tu Nanii PUANG, Kapenombammi, umpatisambo'komi.
4 Moi na iatu to dirambaimmu torro dio randan langi', la Napasirampun duka PUANG, Kapenombammu, dio mai sia Nasolan dio mai,

5 sia la Nasolangko PUANG,
Kapenombammu, lako tondok, tu
napotondok nene’ to dolomu, ammu
potondokki, sia Puang la ungkasokanniko
sia la umpopemba’ka’ko losong na nene’
to dolomu.
6 Sia PUANG, Kapenombammu, la
ussunna’i tu penaammu sia penaanna
bati’mu, muurunganni ponno penaammu
sia kalebu deatammu ungkamasei
PUANG, Kapenombammu, ammu
marendeng-rendeng.
7 PUANG, Kapenombammu, la umpata’pai
ualimmu te mintu’ pa’tampak ropu iate
sia mintu’ to ungkabiri’ko, tu undi
unnula’ko.
8 La muperangii pole’ tu gamaranNa
PUANG sia la mupogau’ nasang tu
pepasanNa, tu kupapassanangko allo
iate.
9 PUANG, Kapenombammu, la
ungkamaseangko kameloan sebona
dio mintu’ pentoeammu, lan rianna
pa’tambukammu sia rianna patuoammu
sia bura padangmu, belanna Napapaiman
pole’ko PUANG, tu mupomelona, susi
nene’ to dolomu mangka Napapaiman
Puang,

10 – iammu tananni talinga tu gamaranNa
PUANG, Kapenombammu, la ungkaritutui
tu pepasanNa sia aluk Napondok, tu
disura’ lan sura’ Sukaran aluk iate
sia iake mengkatoba’ko lako PUANG,
Kapenombammu, situang penaa
ponnomu sia kakalebuanna deatammu.

La mira’ta’ tu mipileinna

30:11-20

11 Belanna iate pepasan tu
kupapassanangko totemo, tae’
natarru’ masussa lako kalemu sia tae’
duka natarru’ mambela.
12 Tae’ nadao langi’, muurungan
ma’kada kumua: Mindara la kendek
langngan langi’ la unnalangkan sia la
umparangiangkan, kumua angki pogau’i?
13 Tae’ nasambalinna lu tasik, muurungan
ma’kada kumua: Mindara la lamban lian
la unnalangkan sia la umparangiangkan,
kumua angki pogau’i?
14 Sangadinna kada iate sirondong
tonganko, lan sadangmu sia lan
penaammu la umpogau’i.

15 Manassa kupennoloan totemo dio
tingayomu tu katuoan sia kameloan, apa
ia duka tu kamatean sia kakadakean,
16 belanna kupasan lako kalemu
totemo la ungkamali’ PUANG,
Kapenombammu, iamotu unturu’
lalanNa sia ungkaritutui pepasanNa
sia aluk Napondok sia atoranNa,
kumua mumarendeng-rendeng sia
memba’ka’ sia Napamasakkeko PUANG,
Kapenombammu, lan tondok, tu muala
mupoapa.
17 Apa iake sorong boko’i tu penaammu
sia tang ma’perangi, sangadinna
dinaranko la umpenombai kapenomban
senga’ sia umpengkaolai,
18 tonganna kupokadangkomi totemo,
kumua manassa la sanggangkomi; tae’
mila malambe’ sunga’ lan tondok, tu
la muala mupoapa, ke mangkamoko
ullamban Yordan.
19 Allo iate kuala tu langi’ sola padang la
ussa’biikomi, kumua angku pennoloanni
dio tingayomi tu katuoan sia kamatean
sia iatu kamasakkean sia tampak ropu,
iamoto pileimi tu katuoan ammu tuo la
iko la iatu mai bati’mu,

20 belanna mukamali' tu PUANG,
Kapenombammu, sia muperangii
tu gamaranNa sia la'ka'ko lako,
belanna iamo mupotuo sia unnindo'i
kamalamberan sunga'mu torro lan
tondok, tu Naallu' PUANG umbenni nene'
to dolomu, Abraham, Ishak sia Yakub
Napalaoi sumpa.

Yosua la ussonda Musa

31:1-8

31 1 Pakalan malemi tu Musa
umpokadai lako mintu' to Israel
te kada iate;
2 ma'kadami lako nakua: Iate aku
saratu' duangpulomo taun kadadiangku;
tae'mo kuma'din lu tama lu lan mai
sia ma'kadamo tu PUANG lako kaleku
Nakua: Tae' mula ullambanni te Yordan.
3 PUANG, Kapenombammumo, la
undoloangko male; iamo la urrambai
sia la ussanggangi tu mai bangsa iato
dio tingayomu, muurungan ma'din
unnalai tu tondokna mupoapai; Yosua
la undoloangko lamban, susitu mangka
Napepasanan PUANG.

4 Sia PUANG la umpogauranni tu tau iato,
susi Napogau’ lako Sihon sia Og, datu to
Amori, tu Nasabu’i, sia lako tondokna.
5 PUANG la ussoronganni lako kalemi
tu tau iato sia la mipogau’ lako tau
iato, susitu mintu’ pepasan, tu mangka
kupa’bengan lako kalemi.
6 La matoto’komi sia barani, da
mimataku’ sia ma’parondo lako tau iato,
belanna PUANG, Kapenombammumo,
Kalenamo ussolangko; tae’ Nala
ussa’biangangko sia tae’ Nala
untampeko.
7 Attu iato natambaimi Musa tu Yosua sia
nakua ungkuanni dio tingayona mintu’
to Israel, nakua: Matoto’ko sia barani,
belanna ikomo la rampo tama tondok
sola te bangsa iate, tu mangka Naallu’
PUANG lako nene’ to dolona tau iato
Napalaoi sumpa, kumua la umbenni sia
la umpaketaa mana’i tu tau iato.
8 Belanna PUANG Kalenamo la male
undoloangko sia Iamo la musisolan. Tae’
Nala ussa’biangangko Puang sia tae’
Nala untampeko; da mumataku’ sia da
mutiramban.

Sukaran aluk la dibasa lako tau, ke nalambi’omi pitung taun

31:9-13

9 Iatonna mangkamo Musa ussura’i tu
Sukaran aluk iate, napa’bengan lako to
minaa, iamotu bati’na Lewi, tu umbulle
patti basseNa PUANG, sia lako mintu’
pekaamberanna to Israel.
10 Sia mepasan tu Musa lako tau iato
nakua: Iake ganna’mi pitung taun, ke
attu dipamanassa lan taun kamaseroan
indan, iamotu allo kapua Pekalumban,
11 iake male nasangi tu to Israel mennolo
lako PUANG, Kapenombammu, dio inan,
tu la Napilei, attu iato la mubasa te
Sukaran aluk dio pa’peranginna mintu’
to Israel.
12 Tambaimi tu to buda sirampun,
la muane, la baine, la iatu mai
pia, sia iatu to sae, tu torro lan
kotamu, anna perangii sia napelada’i
ungkataku’ PUANG, Kapenombammi, sia
ungkaritutui tonganni tu mintu’ kada
Sukaran aluk iate,
13 sia iatu mai anakna tau iato, tu tang
untandaipi, la umperangii sia umpelada’i

ungkataku’ PUANG, Kapenombammi – lan mintu’ attu, minii tuo lan tondok, tu la miala mipoapa, ke mangkamokomi ullamban Yordan.

Iatu kasorong-bokoranna to Israel dipa’peissanan lako Musa

31:14-30

14 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua: Mandappi’mo tu sunga’mu; iamoto tambaimi tu Yosua, mimale mibendan sola lan Tenda Kasitammuan, angKu benni parenta. Attu iato malemi tu Musa sola Yosua tama Kema Kasitammuan anna bendan lan.
15 Payanmi tu PUANG lan tenda lan lentong gaun, na iatu lentong gaun bendan dio to’ ba’ba tenda.
16 Ma’kadami tu PUANG lako Musa, Nakua: Manassa la malemoko tama batu dilobang dipasola nene’ to dolomu, na iatu bangsa iate la male unturu’ kapenomban senga’na tondok, tu nanii tama, susito pasandak salu lako rampanan kapa’ sia la umboko’iNa’ sia umpoka basseKu, tu mangka Kutanan sola.

17 Allo iato la re’dek ara’Ku unta’pai,
angKu boko’i sia Kubunian lindoKu,
anna pisan tu tau iato sia buda
kamandasan sia kapussakan
urrampoi. Allo iato la ma’kada
nakua: Tangiaraka napobannang to tu
kamandasan urrampoiki’, belanna tae’ tu
Kapenombanta tasisolan?
18 Apa allo iato la Kubunian tongan
lindoKu natumang mintu’ kakadakean
tu mangka napogau’, belanna male
sumepang lako kapenomban senga’.
19 Iamoto sura’i te sengo, ammu
adaranni to Israel sia pamalutei dio
pudukna, kumua, nasengo iate Kuposa’bi
umpasala to Israel.
20 Belanna la Kusolan tu tau iato mai
lako tondok, tu mangka Kuallu’ lako
nene’ to dolona Kupalaoi sumpa, tondok
sebo pangandu’ sia tani’ enoan. La
kumande sadia’na sia ma’pelompo,
apa la sumepang lako kapenomban
senga’ sia napengkaolai. Na iatu Aku la
napamatuna sia iatu basseKu la napoka.
21 Iake narampoi buda kamandasan
sia kapussakan tu tau iato, manassa
iate sengo la sa’bi umpasalai tu tau
iato, belanna tae’ nala tore len nasa’bu’

bati’na. Belanna Kutandai tu pa’inaanna
tu lan penaanna allo iate, tongKu tang
ussolampi lako tondok, tu mangka
Kuallu’ lako tau iato mai Kupalaoi sumpa.
22 Pakalan nasura’mi Musa te sengo iate
sia naadaran to Israel.
23 Sia Napasan Puang tu Yosua, anakna
Nun, nakua: La matoto’ko sia barani,
belanna ikomo la ussolanni tu to Israel
tama tondok, tu mangka Kualluranni
Kupalaoi sumpa, sia Aku la urrondongko.
24 Iatonna mangka Musa ussura’i tu
mintu’ kada Sukaran aluk iate lan misa’
sura’ sae lako tappunna,
25 napasanmi lako to Lewi, tu umbulle
patti basseNa PUANG, nakua:
26 Alami te sura’ Sukaran aluk sia
patorroi dio la’pek patti basseNa PUANG,
Kapenombammi, kumua nainde to la
sa’bi umpasalako.
27 Belanna kutandai tu kapabali-
baliammu sia kamatoroammu. Inde tuo
siapa’ ussisolangkomi, mibali-balimo tu
PUANG, ondong pole’pi, ke matemo’!
28 Tambaimi tu mintu’ pekaamberanna
sukummi sia mantari’mi sirampun lako
kaleku, angku pokadai te mintu’ kada
dio pa’peranginna sia la kutambai tu

langi’ sia padang la ussa’bii umpasalai tu tau iato.
29 Belanna kutandai, kumua, iangku matemo, la umpagau’komi kabulitukan tongan sia sumepangkomi dio mai lalan tu mangka kupepasanan lako kalemi. Iamoto la narampoikomi kasanggangan undinna, ke mipogau’i tu apa kadake dio pentiroNa PUANG sia mipamapa’di’ tu penaanNa diona panggaraga limammi.
30 Attu iato nasa’bu’mi Musa dio pa’peranginna mintu’ kombonganna to Israel tu kada sengo iate sae lako tappunna.

Sengona Musa

32:1-43

32 1 Tananni talinga, e kamu mintu’ papa’na langi’, angku ma’kada, sia e padang, perangiimi tu kada nasa’bu’ randan dipudukku.
2 Iatu pangadarangku la to’do ten to uran,
iatu kadangku to’do-to’do susito ambun,
susi uran kamban unta’pai riu maluna,

sia susito uran bara’ unta’pai
mennutanna,
3 belanna aku la unnongli’i tu
sanganNa PUANG;
patarompo’mi tu Kapenombanta,
4 iamotu Buntu batu, sundun tu
panggaraganNa,
belanna mintu’ lalanna malolo;
misa’ Kapenomban narondong
kamarurusan, tang unnampui
kakelokan,
malambu’ sia tongan Ia.
5 Napogau’mo tau iato mai tu
kabulitukan unnea Puang, tu
tangia anakNa, sangadinna misa’
kamatunan,
to tama bilanganna to leko’ sia to
kelok penaanna.
6 Susimorakato tu pa’papakkanmi
lako PUANG,
e iko, bangsa baga sia tang paissan?
Tangiaraka Ambe’mu tu
umpadadiko, tu untampako
sia umpatunannangko?
7 Kilalai tu attu lendu’mo
ingaranni tu taun pura disiosso’i;
pekutananni lako ambe’mu, anna ia
umpaissanniko,

sia to matua-tuammu, anna ia
umpokadangko.
8 Iatonna paketaami Puang
Patodoranna tu taa mana’na lako
mintu’ bangsa,
iatonna Pasisarakmi Puang tu
ma’rupa tau,
Napamanassami Puang tu anggenna
bangsa iato,
unturu’ bilanganna bati’na Israel.
9 Belanna iatu taunNa tu Napotaa
PUANG, Yakub iamo Napotaa mana’
Puang, tu disukaranni.
10 Nakabu’tuimi lan padang
pangallaran,
lan padang lo’bang, tu nanii
burungna padang aak.
Ia ungkampai sia umpalan penaai,
Ia ungkaduttu’i susito mata taunNa.
11 Susito langkan maega, tu
umpopettia’ anakna,
sia mettia’-tia’ daona lu anakna,
sia umballa’ pani’na, anna angka’i
tu misa’,
sia nabaa dao to’ pani’na,
12 susimoto tu PUANG umpanundu’i,
misa-misa,

sia tae’ kapenomban senga’
untundui.
13 Napopessake dao malangka’na
kuli’na padang,
sia Napakande burana padang;
Napamimmi’ tani’ enoan lan mai
buntu batu,
sia minna’ lan mai batu laulung.
14 Mantega sapi sia pangandu’
domba sia bembe’,
sola lompo anak domba;
sia domba laki dio mai Basan sola
bembe’ laki,
sia malapu’na gandung;
sia muiru’ tu rarana bua anggoro’,
iamotu uai anggoro’ kembura.
15 Attu iato malompomi tu Yesyurun,
anna metteba’
– malompomoko, kumamuru sia
nakabu’ lompo-
anna tampei tu Puang Matua, tu
mangka ungkombongi,
tang nabilangmo tu Buntu batu,
Oto’na kasalamaranna.
16 Tau iato mai umpatiakka’
kanokanNa Puang ditimba
oloNa tete dio kapenomban senga’

sia umpamapa’di’ penaanNa Puang
diona apa megallian;
17 tau iato mai memala’ lako deata
masussuk, tu tangia kapenomban,
lako kapenomban, tu tang natandai,
iamotu kapenomban ba’ru, tu mane
bu’tu,
tu tae’ napotirambanni nene’ to
dolomi.
18 Iatu Buntu batu, tu umpadadiko,
musa’biangan,
ammu kalupaimo Puang Matua, tu
mangka umpatiroiko padang kalua’.
19 Iatonna tiromi PUANG tu iannato,
Natibemi tu tau iato,
belanna iatu anakNa muane sia
anakna baine umpamapa’di’mo
penaanNa Puang.
20 Ma’kadami Nakua: MoraiNa’
umbunianni lindoKu tu tau iato
sia la Kutiro apa urrampoi
ma’katampakanna,
belanna to tama bilanganna to leko’
tu tau iato mai,
sia pia tang unnissan maruru’.
21 Tau iato mai umpatiakka’
kanokangKu ditimba oloKu tete dio
apa tangia kapenomban,

sia umpamapa’di’ penaangKu diona
apa tang kebattuan.
Iamoto la Kupatiakka’ tu
pangimburuanna tau iato mai
diona to tangia bangsa,
sia la umpamapa’di’ penaanna diona
misa’ bangsa baga.
22 Belanna misa’ api dukku lan
kare’dekan ara’Ku;
tu ma’kande sae rokko to’
mandalanna lino to mate;
pura nalalle tu kapadanganna
sola burana, sia namampu’i tu
garonto’na mintu’ buntu.
23 La Kuboton tu kamandasan lako
tau iato mai,
sia mintu’ tinaranKu la Kupananni tu
tau iato.
24 Iake tang nakullemi napobua’
katangdiaran
sia malamma’ napobua’ lassu kale
sia saki tang dampi-dampian,
manassa la Kurampanan tu isi
olo’-olo’ masuru ullaoi,
sola ipona apa mendonglo’ lan to’
barra’-barra’.
25 Dio salian banua la kumande tu
pa’dang,

sia lan inan nanii katirambanan,
urrampoi tu pia muane, anak dara,
pia sumusu sia to ubanan.
26 Moronganna angKu ma’kada
Kukua: La Kusapui pala’ tu tau iato,
sia Kupurai tu kapengkilalanna dio
lu ma’rupa tau,
27 iake tae’mi Kukataku’i tu
kauntunaianna uali,
kumua iatu to umbali-bali
ma’tangnga’ sala,
anna ma’kada nakua: Iatu limangki
tarompo’, tangia PUANG unggaragai
te mintu’nate.
28 Belanna tau iato mai misa’ bangsa
tang unnissan misa’ apa,
sia tae’ pa’inaanna.
29 Iake kinaai la untandai te iannate,
sia la umpalan penaai tu apa la
rampo ma’katampakanna.
30 Umba nakua tu misa’ tau ma’din
unnula’ uali sangsa’bu
sia da’dua tau umpapallai tau
sangpulo sa’bu,
iake tae’i Nabalukanni Buntu
batunna sia tae’ Napopa’elo’nai
PUANG tu tau iato?

31 Belanna iatu buntu batunna tau
iato mai tae’ nasusi Buntu batunta,
iatu ualinta ma’din umpamanassa
kalena.
32 Tonganna iatu garonto’
anggoro’na diala dio mai garonto’
anggoro’na Sodom
sia dio mai pa’lak anggoro’na
Gomora;
iatu buanna bua anggoro’ keipo,
sia mapai’ tu mai burena.
33 Iatu uai anggoro’na ipo ula’ sia
ipo ula’ rame pasanggangan.
34 Tang tiannaraka dio Kaleku,
sia dica’ lan pangannangKu?
35 Aku puangna tu pa’pabala’ sia
pa’papakkan,
iake la attunnami tilende’ tu lette’na,
belanna iatu allo kasanggangannа
mandappi’mo,
sia madomi’mo mengkareke’ tu apa
dipamanassanni.
36 Belanna iatu PUANG la ussanda
tonganni bangsaNa
sia la ungkamasei taunNa;
iake Natiroi, kumua pa’demo tu
kamatotoranna,

sia tappumo sola nasangi randuk
dio mai madaona sae lako
madionganna,
37 attu iato la ma’kada tu Puang
Nakua: Umbamira tu deatanna
– iamotu buntu batu
napentionganni-
38 tu ungkande lompo pemala’
pangrere’na,
sia unniru’ uai anggoro’ pemala’
pantedokna?
Elo’namo nabendan tu deata iato la
untunduikomi,
ammi appa’ pentirerungan.
39 Totemo tiromi, kumua iatu Aku,
Akumote,
tae’ tu Kapenomban, sangadinna
Aku.
Aku tu ma’pamate sia ma’patuo,
ke mangkaMo’ ma’kasanggang
ma’pamondoNa’,
sia moi misa’ tau tae’ ma’rampanan
lan mai kuasangKu.
40 Tonganna, Kuangka’ tu limangKu
langngan langi’
sia ma’kadaNa’ Kukua: La lelukraka
tuoKu sae lakona:

41 manassa iake Kuasai tu pa’dang pandillakKu,
sia Kutoe tu ukungan,
attu iato la Kupabala’i tu penggauranna to umbaliNa’
sia Kuparampoi pepakkan minda-minda ungkabiri’Na’.
42 La Kupalangoi rara tu tinaranKu
sia pa’dangKu la namoso duku’:
iamotu rara to dipongko sia to dirampa,
sia ulu nanii beluak ma’rundunna uali.
43 Unnarrak-arrakkomi e kamu to sangpetayanan diona bangsaNa,
belanna Puang umpakkanni rarana tu mintu’ taunNa
sia Napabala’i tu penggauranna to umbalii,
sia Napadenan kadiseroian kasalan tu tondokNa sia taunNa.

Mandappi’mo tu allo kamateanna Musa

32:44-52

44 Saemi tu Musa anna pokadai dio pa’peranginna bangsa iato tu mintu’

kada sengo iate, la ia la Yosua, anakna Nun.
45 Iatonna mangkamo Musa umpokadai te mintu’ kada sae lako tappunna lako mintu’ to Israel sola nasang, ma’kadami ungkuanni nakua:
46 Palanni penaa te mintu’ kada, tu kupokada umpakilalakomi totemo, kumua na kada iato la mipasanan tu mai anakmi la ungkaritutui te mintu’ kada Sukaran aluk iate.
47 Belanna kada iate tangia kada punala bang, sangadinna la mipotuo, iamotu tete dio kada iate la malambe’ sunga’komi torro lan tondok, tu la miala mipoapa, ke ullambanmokomi Yordan.
48 Ma’kada pole’omi PUANG lako Musa to allo ia dukato, Nakua:
49 Kendekko langngan te ma’buntunna Abarim, iamotu buntu Nebo, tu lan padang Moab sitingoan Yerikho, ammu tiro tondok Kanaan, tu la Kuben napoapa to Israel.
50 Ammu mate dao buntu iato, tu la muteka’ langngan, sia sisarak angin dipudukmu sule lako nene’ to dolomu, susi kamateanna Harun, siulu’mu, dao

buntu Hor, tu sisarak angin dipudukna
sule lako nene’ to dolona,
51 belanna mangkamokomi kasalan lako
Kaleku dio lu to Israel, dio to’ uainna
Meriba, sikandappi’ Kadesh lan padang
pangallaran Zin sia tae’ mipamaindanNa’
dio lu to Israel.
52 Belanna moi mutiro tu tondok iato dio
tingayomu, apa tae’ mula tama, iamotu
tondok la Kuben to Israel.

Pa’passakkena Musa

33:1-29

33 1 Inde sia tu pa’passakke, tu nanii
Musa, to Natonno’ Puang Matua
umpassakke to Israel tonna tae’pa
namate.
2 Ma’kadami nakua: Iatu PUANG
mengkalao dao mai Sinai sia bu’tu
unnarrangi tu tau iato dio mai Seir;
sombomi parrang dao mai ma’buntunna
Paran sia rampomo bu’tu lu dio mai
ma’pulo-pulo sa’bunna to masero
pindan. Dio kananNa natiro tu api dukku.
3 Tonganna Nakamasei tu mai bangsa
iato; mintu’ to maserona – lan nasang

limamMi, matindo dio to’ lentekMi sia
untarima pirang-pirang buku kadamMi.
4 Napasanmoki’ Musa tu Sukaran aluk, tu
napoapa kombonganna Yakub.
5 Puangmo dadi Datu dio lu Yesyurun,
tonna sirampun tu mai pangulunna
bangsa sola mintu’ sukunna Israel.
6 Natuomora tu Ruben, da namate,
sangadinna la tontong tang pira tu
bilanganna.
7 Inde sia tu diona Yehuda. Ma’kadami
tu Musa nakua: Perangiimi, o PUANG, tu
gamaranna Yehuda, amMi solanni lako
bangsana; iatu limanna umpararianni,
na Puangmora tu Patunduanna unneai tu
ualinna.
8 Iatu diona Lewi ma’kada nakua: Iatu
TumimMi sia UrimMi napoapa tu to
naala penaamMi, tu Mitoba dio Masa, tu
Miposigaga dio to’ uainna Meriba;
9 tu napokada diona ambe’na sia indo’na
kumua, tae’ kutiroi; iatu siulu’na tae’
natandai sia iatu mai anakna tae’
naissanni. Belanna ungkaritutui kadamMi
sia ungkanannangi basseMi.
10 Naada’imi tu Yakub diona atoramMi sia
Israel diona sukaran alukMi; natunumi
tu dupa, amMi udukki sia napatorro

tu pemala’ ditunu pu’pu’ dao inan pemalaramMi.
11 Pamasakkemi, o PUANG, tu kamatotoranna sia popaimanni tu pentoeanna. Sanggangmi tu aakna tu to umbali sia iatu to ungkabiri’i, naurungan tang nakullemo bendan.
12 Iatu diona Benyamin ma’kada nakua: Iatu to Nakamasei PUANG, tu la torro marampa’ Narondong Puang. Puang tontong unnonganni sia torro lan alla’na buntu mennaa’na.
13 Iatu diona Yusuf ma’kada nakua: Napamasakkemira PUANG tu tondokna, anNa kamasei pamengan mala’bi’ tongan dao mai langi’ sia ambun, sia kalimbuang lu diong mai posi’na padang,
14 sia pamengan mala’bi’ tongan, tu napabu’tu mata allo, sia pamengan mala’bi’ tongan tu napabu’tu bulan;
15 sia sanda maelo napakendek buntu sipuli padang sia pamengan mala’bi’ tongan napalangngan tanete sangkarapoi itana,
16 sia pamengan mala’bi’ tongan diong mai kuli’na padang situang kaseboanna; sia kanaalanna penaanNa Puang, tu ma’dioren lan to’ duri; narampomora

tu iannato dao botto ulunna Yusuf sia
toppo’ dao passaronganna to dipilei
langsa’ dio lu to massiulu’.
17 Iatu bunga’na sapinna unnampui
kamala’biran sia iatu tandukna iamo
tanduk sapi laki lampung; iamo la
natandukanni tu mai bangsa, mintu’
randan langi’.
Iamote tu ma’pulo-pulo sa’bunna
Efraim sia iamote tu ma’sa’bu-sa’bunna
Manasye.
18 Iatu diona Zebulon ma’kada
nakua: Parannuko, e Zebulon, diona
kalingkammu, sia iko, e Isakhar, diona
tendamu.
19 La natambai langngan buntu tu mai
bangsa; inde to la nanii umpemalaran
pemala’ unturu’ tonganna, belanna
napasusu kaseboanna tasik tu tau iato
mai sia apa ballo tu kabunian dio biring
tasik.
20 Iatu diona Gad ma’kada nakua:
Mintu’ kadipudian lu langngan Puang,
tu umpamalona’ pa’padanganna Gad;
matindomo diong susito singa birang,
anna le’to-le’toi tu mai takia’, ondongpi
untesse-tessei tu kararo ulu.

21 Naalan kalena tu taa ma’iringanna,
belanna inde to nanii membuni tu taana
to ma’parenta; rampo lako pangulunna
bangsa iato; napalalo tu kamaloloanNa
PUANG sia ukunganNa sola to Israel.
22 Iatu diona Dan ma’kada nakua: Iatu
Dan susito anak singa, tu mekkondong
tassu’ dio mai Basan.
23 Iatu diona Naftali ma’kada nakua:
Iatu Naftali dipedia’i kamasokanan sia
dipakabu’i kamasakkean lu dio mai
PUANG; alami tu tasik mupoapai sia iatu
rampe Lo’na lu.
24 Iatu diona Asyer ma’kada nakua:
Namaupa’mora tu Asyer dio lu mintu’
pia muane; nakaboro’imira siulu’na sia
naotonmira tu lentekna tama to’ minna’.
25 Na bassimora sia tambaga
muposalliran, nakamatotorammumora la
pada lambe’ sunga’mu.
26 Moi misa’ tau tae’ sangtende’na Puang
Matua, e Yesyurun; tu ma’kareta dao
langi’ butung to patunduammu, sia
situang kapasareonganNa dao lu
salebu’.
27 Puang Matua matontongan
mupopentionganan sia tontong
urrande pala’ko. Belanna mangkamo

unnula' ualimmu dio tingayomu sia
ma'kada Nakua: Pisanni!
28 Iamoto natorro marampa' Israel, sia
mata uainna Yakub tang dipatumba
lan tondok, tu nanii gandung sia uai
anggoro' ba'ru; ondongpi iatu langi'na
umpato'doanni ambun.
29 Maupa'ko, e to Israel; mindara
susimmu? Iamotu misa' bangsa
Nalendokan PUANG, tu balulang
patunduammu sia pa'dang
kamatandeammu. Iamoto na iatu
ualimmu unna'ga to mengkanorong
bangmo kalena lako kalemu, sia mulese
tu padang madaona.

Diona kamateanna Musa

34:1-12

34 1 Attu iato kendekmi tu Musa
diong mai padangna Moab
langngan buntu Nebo, bottona Pisga,
tu sitingoan Yerikho, anNa patiroanni
PUANG tu mintu' tondok iamotu dio mai
Gilead sae lako Dan,
2 sia mintu' lili'na Naftali, tondokna
Efraim sia Manasye, sia mintu' tondokna

Yehuda sae lako tasik dio lu rampe
matampu’;
3 sia tondok rampe Lo’na lu sia Padang,
sia iatu lombok Yerikho, iamotu tondok
nanii koroma sae lako Zoar.
4 Sia ma’kada tu PUANG lako Nakua:
Inde sia tu tondok, tu mangkaNa’
umpalao sumpa lako Abraham, Ishak na
Yakub, Kukua: la Kukamasean bati’mu.
Mangkamoko Kupatiroan dio pentiromu,
apa tae’ mula lamban lako.
5 Pakalan matemi tu Musa, taunNa
PUANG, dio, lan tondok Moab, susitu
kadanNa PUANG.
6 Nalamunni Puang diong misa’ lombok
lan tondok Moab, sitingoan Bet-Peor,
sia moi misa’ tau tae’ untandai tu
lamunanna sae lako allo iate.
7 Iatu Musa saratu’ duangpulomo taunna,
tonna mate. Iatu matanna tae’pa
namaraun sia iatu kamatotoranna tae’pa
namoro’.
8 Iatu to Israel umbatingi Musa dio
padang Moab tallungpulo allona, sae
lako tappunna tu mintu’ allo passanda
bolongan lako Musa.
9 Iatu Yosua, anakna Nun, nakabu’mo
penaa kakinaan, belanna mangkamo

naremme’i Musa. Iamoto naperangii to
Israel tu kadanna sia napogau’ susitu
mangka Napepasanan PUANG lako Musa.
10 Tae’mo nabi tunannang dio to Israel
susi Musa, tu Natandai PUANG sia sitiro
lindo-
11 napobannang den tu mintu’ tanda
kalle-kallean sia tanda mangnga, tu
Nasua PUANG umpogau’i lan tondok
Mesir lako Firaun sia lako mintu’ to
mase’ponna sia lako mintu’ tondokna,
12 sia napobannang umpa’petiroan
mintu’ kuasa sia mintu’ penggauran
mepatiramban tongan, tu mangka
napogau’ Musa dio pentirona mintu’ to
Israel.

YOSUA

PepasanNa PUANG **lako Yosua la untalo tondok Kanaan**

1:1-18

1 [1] Iatonna matemo tu Musa, taunNa PUANG, ma'kadami PUANG lako Yosua, anakna Nun, to marengke'na Musa, Nakua:
[2] Iatu Musa taungKu, matemo; totemo la ke'de'ko ammu lambanni te Yordan, la iko la mintu' bangsa iate lako tu tondok la Kukamaseanni, iamotu to Israel.
[3] Iatu mintu' pelleseammi, la Kukamaseangkomi, susitu kadangKu lako Musa.
[4] Randuk dio mai padang pangallaran sia iato Libanon dio, sae lako salu kapua, iamotu salu Efrat, mintu' lili'na padang to Het, sia sae lako tasik kapua, dio rampe matampu', mintu'nato nalili' tondokmi.
[5] Moi misa' tau tae' la unnattai bendan dio olomu lan mintu' allo katuoammu, susi dolona Kurondong tu Musa, susi

dukato Aku la urrondongko; tae' Kula
ussa'biangangko sia tae' angKu la
untampe lenko.
6 La batta'ko sia lalongko, belanna iko la
umposara'i te bangsa iate la umpomana'i
tu tondok tu Kupalaoan sumpa lako
nene' to dolona la ungkamaseanni.
7 Samari la batta' tonganko sia lalongko,
ammu turu' tongan-tonganni tu mintu'
sukaran aluk iate, tu napasan Musa,
taungKu, lako kalemu; da musepang
dio mai, lako kairi ba'tu kanan, ammu
maupa' umba-umba muola.
8 Da nalessu' dio mai pudukmu tu
sura' Sukaran aluk iate, sangadinna la
muparinaa bang ke allo sia ke bongi,
ammu turu' tongan-tonganni tu mintu'
apa disura' lan, belanna iake susito, la
umpamaupa'ko mintu' lalanmu, sia la
rongko'ko.
9 Tang Kupepasananraka lako kalemu,
kumua la batta'ko sia lalong? Da
muma'parondo sia magiang, belanna
PUANG, Kapenombammu, urrondongko
umba-umba muola.
10 Mangkato nasuami Yosua tu mintu'
pangulu, nakua:

11 Malekomi lu lako lu dio mai lan lu
to’ tenda, suai tu to buda, kumua:
Parandankomi kinallo, belanna
tae’mora natallung allo, ammi
lambanni te Yordan, la umpomana’i tu
tondok la Nakamaseangkomi PUANG,
Kapenombammi, la misiosso’i.
12 Ma’kadami tu Yosua lako to Ruben sia
to Gad sia sesena suku Manasye, nakua:
13 Kilalai tu kada, napepasanan
Musa, taunNa PUANG, lako kalemi,
kumua: PUANG, Kapenombammi,
ungkamaseangkomi karapasan sia Iamo
la umbenkomi te tondok iate.
14 Da’ito natorro tu mai baine sia iatu
mai anak bitti’mi sia patuoammi dio
lu padang tu nabenkomi Musa dio
sambalinna lu Yordan, apa la sakka’komi
pa’buno, ammi male undoloan mintu’
siulu’mi, iamotu mintu’ pa’barani lalong,
sia la mitundui tu tau iato mai,
15 sae lako mangkanna Nakamasei
PUANG katorroan tu mintu’ siulu’mi susi
kamu, anna pomana’ dukai tau iato
mai tu padang, tu la Nakamaseanni
PUANG, Kapenombammi. Mangkato
mimane sule lako padang mana’mi ammi
pomana’i, tu nabenkomi Musa, taunNa

PUANG, sambalinna lu Yordan, dio rampe matallo.
16 Mebalimi tu tau iato mai lako Yosua, nakua: Mintu’ tu apa misuangkanni la kipogau’ sia umba-umba tu minii ussuakanni male, inde dukato la kinii male.
17 Susitu Musa kituru’, susi dukamoto tu kamu la kituru’; Narondongmorokomi PUANG, Kapenombammi, susi kaNarondonganna tu Musa.
18 Minda-minda umbali parentami sia tae’ naperangii tu kadammi lan mintu’ apa mipesuan lako kalena, manassa la dipatei. Podo ammi batta’ sia lalong.

To ma’serre’i dio Yerikho

2:1-24

2 1 Nasua bunimi Yosua, anakna Nun, dio mai Sitim tu da’dua to ma’serre’i, nakua: Malekomi untiroi tu padang iato sia iatu Yerikho. Malemi tu tau iato, anna tama banuanna misa’ baine kadake gau’, disanga Rahab, nama’bongi dio.
2 Naparampomi tau lako datu Yerikho nakua: Manassa bongi iate den tau sae dio mai to Israel la usserre’i te tondok.

3 Nasuami datu Yerikho tu tau male
umpokadanni Rahab, nakua: Sorongi tu
to sae lako kalemu, tu tama banuammu,
belanna sae la usserre'i te mintu' tondok.
4 Apa mangkamo nasolan baine iato tinde
muane da'dua, anna bunii. Ma'kadami
nakua: Tonganna iatu tau iato sae lako
kaleku, apa tae' kutandai ba'tu umba
nanii sae.
5 Apa iatonna mabongi sia la disalli'mo
tu babangan, tassu'mi tu tau iato,
tae' kuissan naolainna. Melo ke miula'i
madoi', manassa milambi'pa.
6 Apa nasuamo tinde baine tu tau iato
sola duai kendek langngan bubungan
banuanna, nabunii diong to' dalame
rami, tu naampa' dao bubungan banua.
7 Malemi tu tau unnula'i tu tau iato
ma'palulako Yordan sae lako to'
kalambanan. Iatonna tassu'mo tu to
unnula'i, nasalli'mi tau tu babangan.
8 Iatonna tae'pa namamma' sola duai,
kendekmi tu baine iato langngan
bubungan, tu nanii tau iato,
9 anna ma'kada lako nakua:
Kuissanmo kumua iate tondok iate
Nasorongmo PUANG lako kalemi sia iatu
kadikatakurammi narampoimokanni sia

mintu’ tau lan tondok ma’parondomo
ungkataku’komi.
10 Belanna kirangimo umba Nakua
PUANG umpamarangkei tu uai tasik
Teberau dio tingayomi, tommi tassu’ lan
mai Mesir, sia iatu apa mangka mipogau’
lako tu da’dua datu to Amori sambalinna
lu Yordan, iamotu Sihon sola Og, umba
mikua ussabu’i.
11 Iatongki rangi nasangi to, raangmi tu
penaangki, sia moi misa’kan tae’mo tang
pa’de deata napobua’ kamatakurangki
lako kalemi, belanna iatu PUANG,
Kapenombammi, iamo Kapenomban lan
langi’ dao sia diong kuli’na padang.
12 Totemo umpalaokomi sumpa unnallu’i
lako kaleku tete dio PUANG, kumua
belanna kupogau’mo tu kameloan lako
kalemi, la mipogau’ dukamo tu kameloan
lako sangdadiangku; sia la mibenna’
misa’ tanda manassa,
13 kumua tae’ mila umpatei tu indo’ku
sola ambe’ku, sia mintu’ siulu’ku muane
sola baine sia iatu mai solana sia la
mirampanangkan dio mai kamatean.
14 Mebalimi tu tau sola duai lako,
nakua: Manassa la kiindo’ikomi,
penaangki la ussonda penaammi, podo

da mimale umpokadai. Manassa iake
Nasorongmi PUANG te tondok iate lako
kaleki, la kipogau'mo tu kameloan sia
kamarurusan lako kalemi.
15 Narorro'mi ulang tu tau rokko dao
mai pentiroan, belanna iatu banuanna
baine iato rampe salian dao benteng
tembo' kota, na iatu baine iato torro dao
benteng tembo'.
16 Nakuami lako tau iato: Malemokomi
langngan tanete, da nakabu'tuikomi tu
to male unnula'komi, ammi membuni
dao lu agi-agi tallung allo, sae lako
sulena tu to unnula'komi; mangkato
mimane sule unnola lalanmi.
17 Ma'kadami tinde tau lako, nakua:
Maseromokan dio mai tu sumpa lako
kalemu tu mupa'pesuan lako kaleki-
18 iake tamakanni te tondok iate,
manassa iate ulang bannang karamisi
dikaridi' la mupemporian dao pentiroan
tu munii urrorro'kanni, ammu
pasirampunni tu indo'mu sia ambe'mu
sia siulu'mu muane sia baine sia mintu'
sangdadiammu lan banuammu.
19 Minda-minda tassu' lan mai ba'ba
banuammu, iatu rarana la sule langngan
botto ulunna, na iatu kami maserokan

to; apa minda-minda musolan lan
banuammu, iatu rarana la sule langngan
botto ulungki, ke denni misa’ tau
umpata’pai lima.
20 Apa iake mupa’peissananni tu diona
kami te, maserokanni dio mai tu sumpa
lako kalemu, tu mupa’pesuan lako
kaleki.
21 Ma’kadami tu baine iato, nakua:
Susimo tu mipokadanna. Naelorammi
male sola duai; anna iatu ulang karamisi
napemporian dio to’ pentiroan.
22 Malemi sola duai anna rampo langngan
buntu, natorro dao tallung allo sae lako
sulena tu to unnula’i. Nadaka’mi te to
unnula’i dio lu mintu’ lalan, apa tae’
naappa’i.
23 Sulemi tu tau iato sola duai dao mai
buntu, anna lamban lian narampo lako
Yosua, anakna Nun, anna uleleananni tu
mintu’ apa urrampoi.
24 Ma’kadami lako Yosua, nakua:
Tonganna Nasorongmo PUANG te mintu’
tondok iate tama limanta, belanna
ma’parondomo tu mintu’ to lan tondok
iato ungkataku’ki’.

To Israel ullamban Yordan

3:1–4:24

3 1 Melambi’mi millik tu Yosua, anna
ke’de’ sola mintu’ to Israel dio
mai Sitim, narampo lako Yordan, anna
ma’bongi dio tu tau iato mai, namane
lamban.
2 Iatonna upu’mo tallung allo, malemi tu
mai pangulu lu lako lu dio mai lan lu to’
tenda,
3 nasuai tu to buda, nakua: Iake mitiroi tu
patti basseNa PUANG, Kapenombammi,
sia mintu’ to minaa, bati’na Lewi,
umbullei, la ke’de’ dukakomi dio mai
inammi, ammi turu’i.
4 Apa melo ke iatu kasiallarammi na
patti iato agi-agi duangsa’bu siku; da
mimareke’ lako; ammi tandai tu lalan,
tu sipatu la miolai, belanna tae’pa miola
lenni tu lalan iato la iongi’ la duangbongi’.
5 Nakuami Yosua lako tu to buda:
Pamaserokomi kalemi, belanna masiang
la umpogau’ tanda kalle-kallean tu
PUANG dio lu kamu.
6 Ma’kadami tu Yosua lako mintu’ to
minaa, nakua: Angka’i tu patti basse,

ammi lumingka undoloan to buda.
Naangka'mi tu patti basse, anna
lumingka undoloan to buda.
7 Ma'kadami tu PUANG lako
Yosua, Nakua: Allo iate Kuranduk
umpatarompo'ko dio pentirona mintu'
to Israel, anna issanni, kumua: Susitu
Musa mangka Kurondong, susi dukato
Aku la urrondongko.
8 La mupa'parentan lako mintu' to minaa
tu umbulle patti basse kumua: Iake
rampomokomi lako randanan Yordan,
torrokomi bendan lan Yordan.
9 Nakuami Yosua lako mintu' to Israel:
Mengkareke'komi mai ammi perangii tu
kadanNa PUANG, Kapenombammi.
10 Sia ma'kadapa tu Yosua nakua: Indeto
la minii untandai kumua den tu Puang
Matua matontongan lan lu tangngami sia
manassa Iamo la urrambai tu to Kanaan,
to Het, to Hewi, to Feris, to Girgasi, to
Amori na to Yebus dio mai tingayomi.
11 Manassa iatu patti basseNa Puangna
mintu' ma'dandan maritik dao
kuli'na padang la ullamban Yordan
undoloangkomi.

12 Iamoto la miala tu sangpulo dua
muane dio mai mintu’ suku Israel, misa’
muane, ke misa’oi suku.
13 Iake mellesemi lan to’ uai Yordan tu
pala’ lette’na mintu’ to minaa tu umbulle
patti PUANG, Iamo Puangna mintu’
ma’dandan maritik dao kuli’na padang,
tipa’duami tu uai Yordan; na iatu uai
lolong daa mai ulunna la tadang butung
to misa’ panampo.
14 Iatonna ke’de’mo dio mai to’ tendana
tu bangsa iato la ullamban Yordan,
malemi tu to minaa tu umbulle patti
basse undoloanni tu to buda.
15 Iatonna rampomo tu to umbulle patti
lako Yordan sia iatonna mellesemo tu
lette’na mintu’ to minaa umbullei tu patti
rokko uai – iatu Yordan saba’mo lako
biringna lan mintu’ allo pegandungan –,
16 pakalan tadangmi tu uai lolong daa
mai ulunna sia bendan butung to misa’
panampo, mambela tongan sae lako
Adam, iamotu kota sisa’de Sartan, na
iatu uai lolong lako tasik dio Araba,
iamotu tasik Ma’sin, dipasisarak uai
daanna lu. Lambanmi tu bangsa iato
sipatu tondok Yerikho.

17 Apa iatu mintu’ to minaa, tu umbulle
patti basseNa PUANG, bendan bantang
dio to’ karangkeanna lan tangnga
Yordan, anna tongke lamban tu mintu’
to Israel dio to’ karangkeanna sae lako
tappunna tu mintu’ bangsa iato ullamban
Yordan.

4 1 Iatonna mangkamo tu mintu’
bangsa ullamban Yordan, ma’kadami
PUANG lako Yosua, Nakua:
2 La miala tu sangpulo dua muane dio
mai mintu’ suku Israel, simisa’ muane,
ke misa’oi suku.
3 Sia suai tu tau iato, kumua: Alakomi
batu sangpulo dua indete tangngana
Yordan, dio mai tu inan nanii lette’ to
minaa bendan bantang, ammi baai
lamban lian, sia patorroi lan pa’bongian
tu la minii ma’bongi te bongi iate.
4 Natambaimi Yosua tu muane sangpulo
dua tu napamanassa dio mai to Israel,
simisa’ muane, ke misa’oi suku,
5 anna ma’kada lako tau iato mai,
nakua: Lambanmokomi sule tama
tangnga Yordan dio tingayo pattinNa
PUANG, Kapenombammi, sia pantan
umpassankomi batu simisa’ dao

palempengmi situru’ bilanganna mintu’ suku to Israel,
6 kumua anna iate dadi misa’ tanda lako kalemi. Iake mekutanai tu mai anakmi undinna nakua: Apara battuananna te batu iate lako kalemi?
7 La mibali tu tau iato mai, mikua: Iatu uainna Yordan tipa’dua dio tingayo patti basseNa PUANG; iatonna lamban Yordan, tipa’dua tu uainna Yordan; iamoto iate batu iate dadi misa’ tanda kapengkilalan lako to Israel tontong sae lakona.
8 Napogau’mi to Israel susitu napa’parentan Yosua. Naangka’mi tau iato mai tu batu sangpulo dua lan mai tangnga Yordan, susitu mangka Napokada PUANG lako Yosua situru’ bilanganna mintu’ suku to Israel, anna baai tau iato mai lako pa’bongian napatorroi dio.
9 Sia napabendan duka Yosua tu batu sangpulo dua lan tangnga Yordan, dao inan nanii mellese to minaa, tu umbulle patti basse; iatu batu iato tontong dio sae lako allo iate.
10 Iatu mintu’ to minaa, tu umbulle patti, torro bendan lan tangnga Yordan sae lako sundunna tu mintu’ apa

Napa’parentan PUANG lako Yosua la
umparampoi lako bangsa iato, susitu
mintu’ apa napasan Musa lako Yosua.
Tikara-karami lamban tu bangsa iato.
11 Iatonna tappumo tu bangsa iato
lamban, lamban dukami tu pattinNa
PUANG sola mintu’ to minaa dio
pentirona tu bangsa iato.
12 Lamban dukami tu to Ruben sia to Gad
sia sesena rapu Manasye sakka’ la parari
undoloan mintu’ to Israel, susitu mangka
napokada Musa lako tau iato mai.
13 Agi-agi patangpulo sa’bu tu tau sakka’
pa’bunona; lambanmi dio oloNa PUANG
tu tau iato mai la parari lako padang
Yerikho.
14 Allo iato Napatarompo’mi PUANG tu
Yosua dio pentirona mintu’ to Israel,
naurunganni mataku’ tu tau iato mai
lako kalena susi kamatakuranna lako
Musa lan mintu’ allo katuoanna.
15 Sia ma’kada tu PUANG lako Yosua,
Nakua:
16 Suai tu mintu’ to minaa tu umbulle
patti kasa’bian kendek diong mai Yordan.
17 Nasuami Yosua tu mai to minaa,
nakua: Kendekkomi diong mai Yordan.

18 Iatonna kendekmo diong mai tangnga
Yordan tu mintu’ to minaa umbulle
patti basseNa PUANG sia iatonna mane
tiangka’ tu lette’na diong mai ullese
karangkeanna, pakalan sulemi tu uai
Yordan lako inanna sia lolong susito
dolona unturu’ mintu’ biringna.
19 Iatu bangsa iato kendek diong mai
Yordan tonna allo ma’pessangpulo bulan
bunga’na, anna ma’tenda dio Gilgal
rampe matallo lili’na Yerikho.
20 Iatu batu sangpulo dua tu naangka’
tau diong mai Yordan, napabendan
Yosua dio Gilgal.
21 Sia ma’kada lako to Israel, nakua:
Iake mekutanai tu anakmi lako ambe’na
undinna kumua: Apara battuananna te
batu iate?
22 La mipaissanan anakmi kumua: Indete
dio to’ karangkeanna nanii to Israel
ullamban Yordan.
23 Belanna Napamarangke PUANG,
Kapenombammi, tu uai Yordan dio
tingayomi sae lako tappummi lamban,
susitu mangka Napogau’ PUANG,
Kapenombammi, lako tasik Teberau, tu
Napamarangke dio tingayota sae lako
tappunta lamban,

24 kumua anna issanni mintu’ bangsa
dao kuli’na padang tumbai mawatangna
tu limanNa PUANG, anna kataku’i tau
iato mai tu PUANG, Kapenombammi, lan
mintu’ allo.

Sunna’ sia Pa’pasa dipogau’ dio Gilgal

5:1-12

5 1 Iatonna rangimi mintu’ datu to
Amori, tu dio rampe matampu’na
Yordan sia mintu’ datu to Kanaan dio
randan tasik, kumua Napamarangke
PUANG tu uai Yordan dio tingayona to
Israel sae lako tappunna lamban tu tau
iato mai, raangmi penaanna sia pa’de
deata, belanna mataku’ lako to Israel.
2 Attu iato ma’kadami PUANG lako
Yosua, Nakua: Garagangko kalemu ba’tu
pira-pira piso batu, ammu pogau’ pole’i
ma’penduanna tu sunna’ lako to Israel.
3 Nagaragaimi Yosua tu ba’tu pira-pira
piso batu, anna sunna’i tu mintu’ to
Israel dao tanete Kuli’ salepe’ kasirisan.
4 Iamo bannangna te, anna sunna’i
Yosua tu tau iato mai, belanna mintu’
to tassu’ lan mai Mesir, iamotu mintu’

muane, tu mai pararinna, pura mate dio
padang pangallaran dio lu lalan, tonna
tassu'mo lan mai Mesir.
5 Iatu mintu' tau tassu', mangkamo
disunna'i, apa iatu mintu' to dadi lan
padang pangallaran dio lu lalan, tonna
tassu'mo tu tau iato mai lan mai Mesir,
tae' nadisunna'i.
6 Belanna patangpulo taunna tu to Israel
ullingkai padang pangallaran, sae lako
tappunna mate tu bangsa iato, iamotu
mai pararinna, tu tassu' lan mai Mesir, tu
tang umperangii kadanNa PUANG; lako
tau iato mai mangkamo umpalao sumpa
tu PUANG, kumua tae' Nala umpakitanni
tu padang, tu mangka Naallu' lako nene'
to dolona Napalaoi sumpa, kumua la
Nakamaseangki', iamotu misa' padang
nanii sebo pangandu' sia tani' enoan.
7 Iami tu anakna muane tau iato
mai Naangka' Puang dadi sondana;
iamote tu nasunna'i Yosua, belanna
tae' nadisunna'i, belanna inang tae'
nadisunna'i dio lu lalan tu tau iato mai.
8 Iatonna pura nasangmo tu mintu'
bangsa disunna'i, torromi tu tau iato
mai dio inanna lan to' tenda sae lako
mondona.

9 Ma’kadami tu PUANG lako Yosua,
Nakua: Allo iate Kulendokammo dio
mai kalemi tu kanabellerammi to Mesir.
Iamoto nasangai tau Gilgal tu inan iato
sae lako allo iate.
10 Iatonna ma’tenda tu to Israel dio
Gilgal, napakarayami tu Pa’pasa tonna
allo ma’pessangpulo a’pa’ bulan iato
makaroen lan padang Yerikho.
11 Iatonna upu’mo tu Pa’pasa, tonna
masiang dio mai, ungkandemi bura
padang, iamotu roti tang diragii sia
gandung dira’tuk lan allo ia bangsiamoto.
12 Iatonna kandemi tu bura padang,
ra’dami tu manna, tonna masiang dio
mai. Iamoto natae’mo manna dio to
Israel, sangadinna ungkandemo bura
padang Kanaan to taun iato.

Kataloanna Yerikho

5:13–6:27

13 Den pissan tonna sikandappi’ Yerikho
tu Yosua, nabangunanni tu matanna,
mangngami, bendan tu misa’ tau
nasitingoan untoe pa’dang tinonok.
Nareke’mi Yosua lako nakutanai, nakua:

Lu diorokomika mai kaleki ba’tu dio mai
ualingki.
14 Apa mebali, nakua: Tangia, sangadinna
aku te Arungna mintu’ ma’dandan
maritikNa PUANG; totemo saemo’.
Tukkumi menomba tu Yosua rokko
padang sia ma’kada lako nakua: Apara
kadanNa Puangku lako taunna?
15 Ma’kadami tu Arungna mintu’
ma’dandan maritikNa PUANG lako Yosua,
Nakua: Alai tu sepatummu, belanna
iatu inan munii bendan, maindan.
Napogau’mi Yosua te.
6 1 Iatu babangan Yerikho disalli’;
manda’ tongan disalli’ belanna to
Israel; moi misa’ tau tae’ nama’din tassu’
sia tama.
2 Ma’kadami tu PUANG lako Yosua,
Nakua: Manassa la Kusorong tama
limammu tu Yerikho sola datunna sia
mintu’ pa’barani lalongna.
3 Inang la mililingi tu kota iato; iatu
mintu’ surodadu pissanri la ullilingi tu
kota iato; la mupogau’ susito lan annan
allona.
4 La pitu to minaa untangke pitu napiri
tanduk domba sia lumingka dio tingayo
patti. Apa ianna allo ma’pempitu la

pempitukomi ullilingi tu kota, namukkun
tu mintu’ to minaa umpannoni napiri
tanduk domba.
5 Iake narittinganni tau tu oni napiri
tanduk domba, ammi rangi tu oni
iato, la siarrakan tu mintu’ to buda,
anna ro’pok tu rinding tembo’ kota,
napada ungkendekki mintu’ to buda, tu
natingayoinna.
6 Natambaimi Yosua, anakna Nun, tu
mintu’ to minaa, anna ma’kada lako,
nakua: Angka’i tu patti basse, napitu
to minaa untangke pitu napiri tanduk
domba lumingka dio tingayo pattinNa
PUANG.
7 Sia ma’kada tu Yosua lako to buda,
nakua: Ke’de’komi mimale ullilingi kota
na to ma’pa’buno la lumingka dio tingayo
pattinNa PUANG.
8 Iatonna mangkamo to Yosua ma’kada
lako to buda, malemi tu pitu to minaa tu
untangke pitu napiri tanduk domba dolo
dio oloNa PUANG, sia umpannoni napiri
tanduk domba, na iatu patti basseNa
PUANG menturu’ dio boko’na tau iato
mai.
9 Sia iatu mai to ma’pa’buno male
undoloanni tu mai to minaa, tu

umpannoni napiri tanduk domba, sia iatu surodadu dio boko' undi unturu'i tu patti iato, natontong tu to minaa umpannoni napiri tanduk domba.
10 Napakaintinmi Yosua tu to buda, nakua: Tae' mima'din unnarrak-arrak sia tae' nama'din dirangi tu gamarammi, ondongpi moi sangbuku kada da nasun dio pudukmi sae lako allo kunii ungkuangkomi, kumua: Unnarrakkomi! – mimane siarrakan.
11 Malemi dibaa tu pattinNa PUANG ullilingi kota, pissan male lumiling. Namane sule tu tau iato mai lako to' tenda, anna ma'bongi inde to dio.
12 Millik kale'mi tu Yosua tonna melambi', naangka'i to minaa tu pattinNa PUANG.
13 Iatu pitu to minaa tu untangke pitu napiri tanduk domba dio tingayo pattinNa PUANG, marassan sia lumingka marassan duka umpannoni napiri tanduk domba, sia iatu to ma'pa'buno lumingka dio tingayona, sia iatu surodadu dio boko', undi unturu'i tu pattinNa PUANG dio mai boko', natontong tu to minaa umpannoni napiri tanduk domba.
14 Susito malemi tu tau iato mai tonna allo ma'penduan ullilingi kota pissan,

nasule lako to’ tenda. Susimo napogau’ to lan annan allona.
15 Apa iatonna allo ma’pempitu millik kale’mi tu tau iato mai, tonna berre’ allo, anna male ullilingi kota iato susito mangkannamo; apa ia manna to allo iato namale tu tau iato mai ullilingi kota pempitu.
16 Iatonna ma’pempitunnamo napannonimi to minaa tu napiri tanduk domba, ma’kadami tu Yosua lako to buda, nakua: Unnarrakkomi, belanna Nasorongmo PUANG lako kalemi tu kota.
17 Apa iate kota iate sola mintu’ tu apa lan la disabu’i belanna dipemalian PUANG; sangadinna Rahab, tu baine bualang la dipatuo, la ia la mintu’ tau nasolan la banuanna, belanna nabuni tu pesua mangka tasua.
18 Apa iatu kamunna la mipatoyang tongan tu kalemi dio mai tu apa pepayu, da mialai tu apa pepayu ke marassankomi ussabu’i, miurungan umpapepayuan mintu’ to’ tenda to Israel anna ruai kasanggangan.
19 Mintu’ bulaan sia salaka sia mintu’ pareanan tambaga sia bassi la

dipamaindanan PUANG, inang la
dipatama pangannan iananNa PUANG.
20 Iatonna marassan tau umpannoni tu
napiri tanduk domba, unnarrak-arrakmi
tu to buda; iatonna rangimi to buda
tu oni napiri tanduk domba, pakalan
siarrakanmi umpekapuai gamaranna.
Tuanmi tu rinding tembo', anna pada
unteka'i to buda langngan natama kota,
tu natingayoinna, anna taloi tu kota.
21 Nasabu'imi pa'dang tu mintu' apa lan
tondok iato, la muane la baine la to
mangura la to matua, sae lako mintu'
sapi sia domba sia keledai.
22 Ma'kadami Yosua lako tu tau sola duai
tu mangkamo usserre'i tondok iato,
nakua: Malekomi tama banuanna tu
baine kadake gau', ammi patassu'i tu
baine iato sola mintu' to lan banuanna,
susitu mipalaoan sumpa unnallu'i lako
kalena.
23 Malemi tu to mangura ma'serre'i sola
duai tama, anna patassu'i tu Rahab sola
indo' ambe'na, mintu' siulu'na sia mintu'
to lan banuanna – ondongpi mintu'
sangdadianna napatassu' nasang; anna
patiroanni misa' inan dio salianna to'
tenda to Israel.

24 Apa iatu kota iato sola mintu’ apa lan
naballa api; sangadinna salaka, bulaan
sia mintu’ pareanan tambaga sia bassi
napatama pangannan iananna banuanNa
PUANG.
25 Susimoto tu Yosua umpatuo Rahab,
tu baine bualang, sia sangdadianna sia
mintu’ to lan banuanna; torromi dio
lu mintu’ to Israel sae lako allo iate,
belanna nabuni tu to disua da’dua, tu
nasua Yosua male usserre’i Yerikho.
26 Allo iato umpalaomi sumpa Yosua,
nakua: La ditampakki ropu dio
olona PUANG minda-minda tu ke’de’
umpabendan pole’i te kota Yerikho; iake
naparandanganni la sanggang tu anak
pa’bunga’na, sia iake napabendanni
tu babanganna la sanggang tu anak
tampakna.
27 Narondongmi PUANG tu Yosua sia
kalelean tu sanganna lan lu mintu’
tondok.

Kasalanna sia unkunganna Akhan
Kaditaloanna to Israel dio Ai

7:1-26

7 1 Apa nalendai to Israel tu parenta
diona apa dipemalii, belanna iatu
Akhan, anakna Karmi, anakna Zabdi,
anakna Zerah, dio mai suku Yehuda,
unnalamo apa dipemalii. Iamoto
nare'dek ara'Na PUANG lako to Israel.
2 Nasuami Yosua tu ba'tu pira-pira tau
dio mai Yerikho lako Ai, tu sikandappi'
Bet-Awen, rampe matallona Betel, sia
ma'kada lako, nakua: Malekomi usserre'i
tu tondok iato. Malemi tu tau iato
usserre'i Ai.
3 Sulemi tu tau iato lako Yosua anna
ma'kada lako, nakua: Da namale nasang
te mintu' tau lako, sangadinna agi-agi
bangmo duangsa'bu ba'tu tallungsa'bu
tau male untalo Ai; da nadita'ka'i tu
mintu' tau male lumingka lako, belanna
iatu to dio sidi'ri.
4 Iamoto ke'de'mi dio mai tu bangsa iato
agi-agi tallungsa'bu tau; apa mallai tu
tau iato mai dio mai tingayona to Ai.

5 Belanna napatei to Ai agi-agi
tallungpulo nnannan tu tau iato mai sia
naula’, dio salian babangan sae lako
patuang dinii umpa’ batu sia natalo
dio se’pon tanete. Attu iato raangmo
penaanna tu bangsa iato, sia pa’de’
deatamo.
6 Naserek-serekmi Yosua tu pakeanna,
anna lumbang rokko padang dio tingayo
pattinNa PUANG sae lako makaroeanna,
la ia la mintu’ pekaamberanna to Israel,
sia naambo’i barra’-barra’ tu ulunna.
7 Ma’kadami Yosua nakua: O Puangki
PUANG, ma’apai Misuai te bangsa
iate ullambanni Yordan. Mikuaraka
kidisorong tama limanna to Amori,
kiurunganni sanggang? A’a, melo kengki
popa’ga’taran bangmi torro sambalinna
lu Yordan!
8 O Puang, apapara la kupokada
namemboko’mo tu to Israel dio mai
ualinna?
9 Ianna rangi to Kanaan sia mintu’ to
lan tondok iate, manassa la napatama
limbukan sia naputtai tu sangangki dao
mai kuli’na padang. Na apamora la
Mipogauranni tu sanga pasareongamMi?

10 Ma’kadami PUANG lako Yosua, Nakua:
Ke’de’ko; ma’apari mulumbang susito?
11 Umpogau’mo kasalan tu to Israel sia
nalendaimo tu pangallu’Ku, tu Kupasan
lako kalena, sia naala dukamo tu apa
dipemalii, sia naboko duka, sia napasola
bunimo pareanan banuanna.
12 Iamoto natae’ naattai tu to Israel
bendan unnea ualinna, memboko’mo dio
mai ualinna, belanna pepayuammo. Iake
tae’i misabu’i tu pepayu dio lu kalemi,
tae’mo Kula urrondongkomi.
13 Ke’de’moko, mupamaseroi te bangsa
iate, sia la mukua: Pamaseroi tu kalemi
sae lako masiang, belanna inde sia
tu kadanNa PUANG, Kapenombanna
to Israel, Nakua: Den tu pepayu dio
lu kalemi, e to Israel, iamoto natae’
muattai bendan unnea ualimmu, ke
tae’pi mipatoyangi dolo dio mai kalemi
tu pepayu.
14 Iamoto ianna melambi’ la saekomi
mennolo situru’ mintu’ sukummi, na iatu
suku Nadullu PUANG la mennolo situru’
mintu’ pa’rapuanna na iatu pa’rapuan
Nadullu PUANG la mennolo situru’
rapunna, na iatu rapu Nadullu PUANG la
mennolo tu mintu’ muane.

15 Na iatu to didullu ullendai tu atoran
dipemalinna la diballa api la ia la
mintu’ tu apanna, belanna nalendai tu
basseNa PUANG sia napogau’ tu kabagan
megi’giran lan lu Israel.
16 Iatonna tibangka’mo masiang nasuami
Yosua tu to Israel sae mennolo situru’
sukunna, na suku Yehuda nakanna.
17 Nasuai tu pa’rapuanna Yehuda sae
mennolo, na pa’rapuanna Zerah Nadullu
Puang, na iatonna suai tu mintu’ muane
dio mai pa’rapuanna Zerah sae mennolo,
Zabdi nakanna.
18 Nasuai tu mintu’ muane dio mai
rapunna, sae mennolo, na Akhan
nakanna, anakna Karmi, anakna Zabdi,
anakna Zerah, dio mai suku Yehuda.
19 Ma’kadami tu Yosua lako Akhan,
nakua: E anakku, pangke’i tu PUANG,
Kapenombanna to Israel, ammu
mangaku lako; pokadanna’ tu apa
mupogau’, da mubunianna’.
20 Mebalimi tu Akhan lako Yosua, nakua:
Tonganna akumo tu umpogau’ kasalan
lako PUANG, Kapenombanna to Israel,
belanna susite tu penggaurangku:
21 Belanna kutiro lan to apa dirampa
sanglamba’ bayu lamba’ Sinear, lendu’

melona, sia dua ratu’ sikele’ salaka
sia sanglongki’ bulaan, tu limangpulo
sikele’ magasanna, kukamoraimi, angku
alai. Mintu’na to kubuni diong padang
lan tangnga-tangnga tendaku sia iatu
salakana diongna lu.
22 Nasuami Yosua tu pesua male lako
tenda, anna tikara male; na iatu apa
iato dibuni lan tendana, sia iatu salaka
diongna lu.
23 Naala nasangmi tau lan mai tendana,
nabaai lako Yosua sia mintu’ to Israel,
nabarrakan dio oloNa PUANG.
24 Mangkato naalami Yosua sia mintu’
to Israel tu Akhan, anakna Zerah, sia
iatu salaka sia bayu lamba’ sia bulaan
sanglongki’ sia iatu mintu’ anakna
muane sia anakna baine, sia mintu’
sapinna sia keledainna sia dombana sia
bembe’na sia tendana sia mintu’ tu apa
dio kalena, anna baai tau iato mai rokko
lombok Akhor.
25 Ma’kadami tu Yosua, nakua: Susitu
kami muparampoi kamandasan susi
dukato la Naparampoiko PUANG
kamandasan allo iate. Nasileba’-leba’imi
batu mintu’ to Israel, sia naballa api,
namane ullolinni batu dao.

26 Mangkato napabendannimi tau misa’
tombonan batu daona lu, tu tontong
sae lako allo iate. Namane PUANG
umparapa’i tu kare’dekanna ara’Na.
Iamoto nasangai tau tu inan iato lombok
Akhor sae lako allo iate.

Kota Ai disanggangi

8:1-29

8 1 Ta’kala ma’kadami tu PUANG lako
Yosua, Nakua: Da mumataku’ sia
da mutiramban! Solanni tu mintu’
surodadu, ammu ke’de’ ullaoi Ai.
Manassa la Kusorong tama limammu tu
datu Ai, sia mintu’ taunna sia kotana sia
tondokna.
2 La mupogau’ lako Ai sia lako datunna,
susitu mangka mupogau’ lako Yerikho
sola datunna; sangadinna iatu mintu’
pangrampa sia mintu’ sapi sola domba
sia bembe’ ma’din miala. Melo ke
mupannii ba’tu pira-pira to mangamu’
dio boko’na tu kota iato.
3 Ke’de’mi tu Yosua sola mintu’ surodadu
anna male lako Ai. Napileimi Yosua
tallungpulo sa’bunna tu surodadu lalong,
nasuai tonna mabongi,

4 anna mepasan, nakua: Manassa la
miodo’ tu kota ammi laoi dio mai boko’,
da mitarru’ mambela dio mai kota sia la
sakka’ nasangkomi.
5 Na aku sola mintu’ to kusolan urreke’i tu
kota. Ianna tassu’ tu tau la urrapaikanni,
susito dolona, la mallaikanni dio mai
tingayona.
6 La tassu’ tu tau iato mai la unnula’kanni,
kiurunganni umpasisarakki kotana,
belanna la natangnga’ tau iato mai,
kumua: mallaimo tu tau iato dio
mai tingayota susito dolona. Iake
mallaimokanni dio mai tingayona,
7 attu iato la tassu’komi lan mai inan
pangamurammi, ammi taloi tu kota,
belanna PUANG, Kapenombammi, la
ussorongi tama limammi.
8 Iammi mangkamo untaloi tu kota iato,
la miballa; la mipogau’ tu iannato susi
kadanNa PUANG; manassa iamote tu
pepasanku lako kalemi.
9 Mangkato nasuami Yosua male tu tau
iato mai lako to’ naninna mangamu’,
anna torro dio kasiallaranna Betel na Ai,
rampe matampu’na Ai. Apa iatu Yosua
torro dio lu to’ to buda to bongi iato.

10 Iatonna tibangka’mo masiang
naparessami Yosua tu surodadu, anna
male ullaoi to Ai undoloan mintu’ to buda
la ia la mintu’ pekaamberan to Israel.
11 Ia duka tu mintu’ surodadu nasolan,
male anna reke’i sae lako sitingoan
kota sia ma’tenda rampe daanna lu Ai,
naurungan den misa’ lombok nasialla’i
tau iato mai na Ai.
12 Naalami tu surodadu agi-agi
limangsa’bu nasuai mangamu’ dio
kasiallaranna Betel na Ai, rampe
matampu’na kota.
13 Naato’ susimoto tu mintu’ to buda,
naurunganni iatu mintu’ surodadu rampe
lu rekkena kota sia iatu to dio boko’na
rampe matampu’na kota. Apa iatu Yosua
ullendu’i lombok to bongi ia dukato.
14 Iatonna tiromi datu Ai, tassu’mi
sasa-sasa tu to lan kota tonna tibangka’
masiang untammui to Israel la sirari, la
ia la mintu’ taunna lako to’ kasirampunan
sitingoan rante; belanna tae’ naissanni
kumua den to mangamu’ dipadio boko’
kota.
15 Naangga’imi Yosua sia mintu’ to Israel
natalo ualinna, anna mallai ma’palulako
padang pangallaran.

16 Iamoto ditambaimi tu mintu’ tau lanpa
kota, anna pada unnula’i tu tau iato;
iatonna marassan unnula’i tu Yosua,
dipasisarakmi kota.
17 Moi misa’ tau tae’mo torro lan Ai ba’tu
lan Betel, tassu’ nasangmo la unnula’ to
Israel, napopa’elo’nai tu kota tibungka’
dio boko’, tonna marassan male unnula’
to Israel.
18 Attu iato ma’kadami tu PUANG
lako Yosua, Nakua: Angka’i tu doke
lan limammu mupatingo lakoi Ai,
belanna Kusorongmo tama limammu.
Naangka’mi Yosua tu doke lan limanna
mentingo lako kota.
19 Iatonna angka’mi tu doke iato
madomi’mi ke’de’ tu tau lan mai to’
pangamuranna, ma’dondo-dondo sae
mengkareke’, natama kota tu tau iato,
nataloi sia madoi’ naballa.
20 Iatonna messaile tu mintu’ to Ai
sia mentiro, mangngami, iatu rambu
kota te’dek langngan langi’, sia tae’mo
lalan la naola sule lako ba’tu lu dio
mai, belanna iatu surodadu mallai lako
padang pangallaran tibalikmo sule la
unneai tu to mangula’.

21 Iatonna tiromi Yosua sia mintu’
to Israel, kumua iatu to mangamu’
untalomo kota sia te’dekmo langngan tu
rambu kota, nasuleammi anna taloi tu to
Ai.
22 Iatu to tamamo kota tassu’ urrapai
tu tau iato mai, naurunganni iatu to
Ai naparitangnga to Israel, den rampe
diona lu den rampe indena mai, anna
patei tu to Ai, na moi misa’ tau tae’mo
torro, tu mallai ba’tu ullendokan kalena.
23 Apa iatu datu Ai natingkan tuo, anna
baai lako Yosua.
24 Iatonna mangkamo to Israel umpatei
tu mintu’ pa’tondokan Ai dio lu padang
sia dio lu padang pangallaran, tu nanii
unnula’i tu tau iato mai, sia iatonna
songka nasangmo nakande pa’dang,
namoi misa’ tae’mo tuo, sule nasangmi
tu to Israel lako Ai, napatei pa’dang tu
mintu’ tau lan.
25 Iatu mintu’ to tibambang mate allo
iato la muane la baine den sangpulo dua
sa’bu, mintu’nato pa’tondokan Ai.
26 Tae’ nakondoranni Yosua tu limanna,
tu naangka’ untoe doke sae lako puranna
nasabu’i tu mintu’ pa’tondokan Ai.

27 Apa mintu’ sapi sia domba sia bembe’
sia mintu’ apa dirampana kota iato,
naala to Israel susi kadanNa PUANG tu
mangka Napasanan Yosua.
28 Naballami Yosua tu Ai, napadaun lauan
sae lakona sia napopempadang talo sae
lako allo iate.
29 Natoke’i tu datu Ai lako misa’ lentong;
iatonna la lambunmo allo, mesuami
Yosua unnalai tu batang rabukna
dio mai lentong, anna pembassananni
sikandappi’ to’ babangan kota; mangkato
napabendannimi tau misa’ tombonan
batu dao, tu dio sia, sae lako allo iate.

Inan pemalaran dao buntu Ebal; Yosua umbasan Sukaran aluk to Israel

8:30-35

30 Napabendanammi Yosua misa’ inan
pemalaran tu PUANG, Kapenombanna to
Israel, dao buntu Ebal,
31 susitu napasan Musa, taunNa PUANG,
lako to Israel, situru’ tu apa disura’ lan
sura’ Sukaran alukna Musa; iamotu misa’
inan pemalaran dio mai batu tang dipa’,
tu tae’pa nadiparumbui bassi lako. Dao

inan pemalaran iato dinii umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’ lako PUANG sia
untunu pemala’ kasalamaran.
32 Indeto dio napallemba’ lako batu tu
sukaran alukna Musa, tu nasura’ dio
tingayona mintu’ to Israel.
33 Mintu’ to Israel sola mintu’
pekaamberanna sia mintu’ pangulunna
sia to ma’paolainna salu bendan nasang
dio kanan kairinna patti, sitingoan
mintu’ to minaa to Lewi, tu umbulle
patti basseNa PUANG, la to sae la
pa’tondokan; iatu sesena sitingngoan
tanete Gerizim sia sesena sitingoan
tanete Ebal, susitu napepasanan Musa,
taunNa PUANG, dolona, la umpassakke
to Israel.
34 Mangkato nabasami tu mintu’ kada
Sukaran aluk, iamo tu kamauparan sia
tampak ropu, susitu mintu’ apa disura’
lan sura’ Sukaran aluk.
35 Dio mai mintu’na kada tu napepasanan
Musa, moi sangbuku kada tae’ tu tang
nabasa Yosua lako mintu’ kombongan to
Israel, sola mintu’ baine sia pia sia to
sae tu male sola tau iato mai.

Tangnga’na to Gibeon umpakena Yosua

9:1-27

9 1 Iatonna rangimi mintu’ datu, tu
torro dio rampe matampu’na Yordan,
la daona lu Buntu, la diongna lu Padang
Merrantena sia iatu dio biring tasik
Kapua sae lako tu sitingoanna Libanon,
iamotu to Het, to Amori, to Kanaan, to
Feris, to Hewi na to Yebus,
2 siallu’mi la sanginaa urrarii Yosua sola
to Israel.
3 Apa iatonna rangimi to Gibeon tu apa
mangka napogau’ Yosua lako Yerikho sia
Ai,
4 ma’tangnga’ dukami tu tau iato;
ke’de’mi male umbaa kinallo, naban
karung masere tu keledainna sia kiriba’
masere tu nanii anggoro’, tu kake sia
ditampi’,
5 sia sepatu masere tu ditampi’mo dio
lentekna sia ma’pakean malusa, sia
mintu’ roti napokinallo marangkemo sia
manisak.
6 Malemi tu tau iato lako Yosua, lako
to’ tenda dio Gilgal, anna ma’kada lako

kalena sia lako mintu’ muane to Israel,
nakua: Kami te lu diokanni mai tondok
mambela: totemo la sibasseki’.
7 Ma’kadami tu to Israel lako to Hewi,
nakua: umbai torroki’ sikandappi’,
naumba la takua sibasse?
8 Ma’kadami tu tau iato lako Yosua,
nakua: Iate kami sola nasang taunna
puang. Mekutanami tu Yosua lako,
nakua: Mindarokomi sia umbara minii
sae?
9 Mebalimi tu tau iato nakua: Iate
taummi sae dio mai tondok tarru’
mambela belanna sanganNa PUANG,
Kapenombammi, belanna kirangimo tu
karebanNa, iamotu mintu’ Napogau’na
dio Mesir,
10 sia iatu mintu’ apa mangka Napogau’
lako da’dua datu Amori rampe lianna
Yordan, iamotu Sihon, datu Hesbon sia
Og, datu Basan, tu dio Astarot.
11 Iamoto nama’kada tu mintu’
pekaamberangki sia mintu’ to lan
tondokki lako kaleki, nakua: Baakomi
kinallo dio lu lalan ammi male sitammu
tu tau iato mai, sia ma’kadakomi lako,
kumua: kami te taummi, melo ke
sibasseki’.

12 Inde sia tu rotingki; malassupa tongki
mane unnalai lan mai banuangki la
kipokinallo, to allo kinii ke'de' sae lako
kalemi, na totemo tiromi: marangkemo
sia manisak nasangmo.
13 Iate kiriba' tongki patamai uai anggoro'
ba'ru bangpa, apa tiromi kakemo, na
iate pakeangki sia sepatungki burukmo,
belanna kalingkan lendu' mambelanna.
14 Ta'kala naalami to Israel tu kinallona
tau iato mai, apa tae' namekutana tu
diona kadanNa PUANG.
15 Sikadamakmi Yosua tu tau iato mai
sia naallu' la umpatuoi, sia iatu mintu'
pangulu kasirampunan umpalao sumpa
la maruru' lako kalena.
16 Apa iatonna lendu'mo tallung allo
mangkanna sibasse, narangimi kumua
iatu tau iato sikandappi' bangsia,
ondongpi lan tangnga lili'na.
17 Belanna iatu to Israel ke'de',
anna rampo lako kotana tonna allo
ma'pentallun; iatu kotana tau iato
mai iamotu Gibeon Kefira, Beerot na
Kiryat-Yearim.
18 Apa tae' napatei to Israel, belanna
mintu' pangulu kasirampunan
mangkamo umpalao sumpa sibasse tete

dio PUANG, Kapenombanna to Israel.
Attu iato iatu mintu' kasirampunan iato
ma'paropo' lako mintu' pangulu.
19 Ma'kadami tu mintu' pangulu lako
mintu' kasirampunan iato, nakua:
Mangkamoki' umpalao sumpa sibasse
tete dio PUANG, Kapenombanna to
Israel, iamoto anna tae' tama'din
umpata'pai lima.
20 Inde sia tu la tapogau' lako tau iato
mai, iamotu la tapatuo, da narampoiki'
kasengkean diona tu sumpa tapake
sibasse.
21 Ma'kadami tu mintu' pangulu lako tau
iato mai nakua: La tapatuo ia tu tau
iato mai, anna dadi to mekayunna sia to
meuainna mintu' kasirampunan, susitu
mangka napamanassa mintu' pangulu tu
diona tau iato mai.
22 Mangkato natambaimi Yosua tu tau
iato mai, anna ma'kada lako, nakua:
Ma'apai ammi pakenakan, mikua:
kami te to mambela tongankan, anna
torrokomi lan lu alla'ki.
23 Totemo la narampoikomi tampak ropu,
la misiosso'i tu la dipokaunan, iamotu to
mekayunna sia to meuainna banuanNa
Kapenombangku.

24 Mebalimi lako Yosua, nakua:
Belanna dipamanassa tonganmo
lako kaleki tu apa Napasan PUANG,
Kapenombammi, lako Musa, taunNa,
kumua Nakamaseimokomi mintu' tondok
sia Nasabu'i tu mintu' to umpa'tondokki
dio tingayomi, iamoto angki mataku'
tongan lako kalemi tu diona katuoangki;
iamo napobannang to angki pogau'i te
iannate.
25 Manassa totemo lanmokan kuasammi;
pogau' bangmi lako kaleki tu misanganna
melo sia malolo.
26 Napogau'mi lako susito, narampanan
dio mai limanna to Israel, naurungan
tae' nadipatei.
27 Allo iato napadadimi Yosua to
mekayunna sia to meuainna mintu'
kasirampunan sia inan pemalaranNa
PUANG dio to' inan la Napilei Puang, sae
lako allo totemo.

Kasirarian dio Gibeon. Yosua untalo tondok Kanaan lo'na lu

10:1-43

10 1 Narangimi Adoni-Zedek, datu
Yerusalem kumua natalomo sia

nasabu’i Yosua tu Ai butung pepayu – susitu napogau’ lako Yerikho sola datunna, susi dukamoto napogau’ lako Ai sia datunna – sia mintu’ to Gibeon sikaelomo to Israel natorromo dio lu tu tau iato mai.
2 Mataku’ tonganmi tu tau iato, belanna iatu Gibeon kota kapua, susi misa’ kota kadatuan, mandu kapua ia na Ai, sia mintu’ taunna muane lalong nasang.
3 Iamoto mesuami tu Adoni-Zedek, datu Yerusalem, lako Hoham, datu Hebron, sia lako Piream, datu Yarmut, sia lako Yafia, datu Lakhis sia lako Debir, datu Eglon, nakua:
4 Ke’de’komi mai ammi tunduina’, anta taloi tu Gibeon, belanna sikaelomo Yosua sia mintu’ to Israel.
5 Iamoto sirampunmi te lima datu to Amori anna ke’de’, iamo tu datu Yerusalem, datu Hebron, datu Yarmut, datu Lakhis sia datu Eglon sola mintu’ surodadunna, napatama limbui tu Gibeon sia nararii.
6 Pakalan mesuami to Gibeon lako Yosua dio to’ tenda dio Gilgal, nakua: Da misa’biangangkan te kami taummi, sangadinna la rampokomi madomi’

ullendokangkan sia untunduikan, belanna iatu mintu’ datu to Amori tu torro dao lu buntu, sirampunmo la ullaoikan.
7 Ke’de’mi tu Yosua dio mai Gilgal, la ia sia mintu’ surodadu nasolan, mintu’i to barani lalong.
8 Ma’kadami PUANG lako Yosua, Nakua: Da mukataku’i tu tau iato mai, belanna la Kusorong tama kuasammu, moi misa’ tu tau iato tang nasara bendan dio tingayomu.
9 Tang dikapang-kapang tu Yosua nalaoi tu tau iato mai, belanna situ’turan bongi lumingka dio mai Gilgal.
10 Napatangma’rundunammi PUANG tu tau iato dio tingayona to Israel, naurungan napissanni natalo tu tau iato dio Gibeon sia naula’ ma’palulako tanete mellombokna dio Bet-Horon sia natalo sae lako Azeka sia Makeda.
11 Iatonna mallaimo tu tau iato mai dio mai tingayona to Israel sia umpolalanmo mennaa’na Bet-Horon, Naurannimi PUANG batu kapua dao mai langi’ sae lako Azeka, namate tu tau iato; iatu to mate narua batu mandu buda na iatu to napatei pa’dang to Israel.

12 Attu iato ma’kadami Yosua lako PUANG
to allo Nanii PUANG ussorong mintu’
to Amori lako to Israel sia ma’kada dio
tingayona to Israel, nakua: E! matanna
allo, tadangko dio Gibeon, sia iko e!
bulan, diong lombok Ayalon!
13 Tadangmi tu mata allo sia iatu bulan
torromo sae lako mangkanna tu to
buda umpabala’i tu mai ualinna. Tang
disura’raka te apa iate lan sura’na to
Bulo Sanglampa? Tadangmi tu mata allo
lan tangngana langi’ sia tae’ namadomi’
lambun.
14 Tae’ bangpa ia allo susito la dolona la
undinna, tu Nanii PUANG umpalaloi tu
palakunna misa’ to lino, belanna PUANG
untundui tu to Israel parari.
15 Sulemi tu Yosua sia mintu’ to Israel
nasolan lako to’ tenda dio Gilgal.
16 Apa iatu datu sola limai mallai
umpembunian kalena tama lo’ko’ dio
Makeda.
17 Naparampomi tau lako Yosua, nakua:
Diapparammo tu datu lima membuni lan
lo’ko’ dio Makeda.
18 Ma’kadami tu Yosua, nakua: Lolinni tu
batu kapua lako to’ baba lo’ko’ sia suai
tu tau dio babana ungkampai.

19 Apa iate kamu da mimasalio,
sangadinna ula'i tu ualimmi, sia laoi tu
to dio boko'na: da mipopa'elo'nai tama
tondokna, belanna Nasorong PUANG,
Kapenombammi, tu tau iato tama
limammi.
20 Iatu Yosua sola mintu' to Israel
napissanni untaloi tu tau iato mai,
naurungan mangsan nasang, apa den
duka sia tu ba'tu pira-pira tilendok
namale tama kota ditambakuku.
21 Sule marampa'mi tu mintu' to buda
lako to' tenda, tu nanii Yosua dio Makeda;
moi misa' tau tae' duka umbellu'i tu
mintu' to Israel.
22 Ma'kadami tu Yosua, nakua: Bungka'i
tu tutu' lo'ko', patassu'i tu datu lima lan
mai lo'ko', ammi solanni lako kaleku.
23 Napogau'mi tau susito, napatassu'i tu
datu lima lan mai lo'ko', nasolanni lako
kalena, iamo tu datu Yerusalem, datu
Hebron, datu Yarmut, datu Lakhis na
datu Eglon.
24 Iatonna solammi tau tassu' tu datu iato
lako Yosua, natambaimi Yosua tu mintu'
muane to Israel, anna ma'kada lako
mintu' pangulu surodadu, tu nasisolan
male, nakua: Malekomi mai, patoppo'i

lentekmi tu sokkongna te mintu’ datu.
Mengkareke’mi tu tau iato, napatoppo’i
tu lentekna dao sokkongna datu iato.
25 Ma’kadami tu Yosua lako, nakua: Da
mimataku’, da mimasussa, sangadinna la
batta’komi sia lalong, belanna susimoto
tu penggauranNa PUANG lako mintu’ te
uali mirarii.
26 Mangkato napateimi pa’dang Yosua,
nasulai dao lentong lima, namanda’ bang
tisula sae lako makaroenna.
27 Iatonna la lambunmo allo, mesuami
Yosua umpopengkalaoi tu batang
rabukna datu iato dao mai lentong,
napembuanganni tau tama lo’ko’, tu nanii
membuni; napanniimi ba’tu pira-pira
batu kapua tu baba lo’ko’, tu dio siapa
sae lako allo iate.
28 Allo ia dukato nataloi Yosua tu kota
Makeda, napatei pa’dang tu mintu’ tau
lan sia ia duka tu datunna; nasabu’i tu
mintu’ issinna sia mintu’ kepenaanna
lan butung pepayu, moi misa’ tae’
nalussuran sia nagau’ tu datu Makeda
susitu penggauranna lako datu Yerikho.
29 Mangkato tarru’ liumi male tu Yosua
sia mintu’ to Israel nasolan dio mai
Makeda lako Libna, anna sirari Libna.

30 Nasorong dukami PUANG tu kota iato
sia datunna tama limanna to Israel.
Napatei pa'dang tu mintu' issinna sia
mintu' kepenaanna lan; moi misa' tae'
nalussuran sia nagau' tu datunna susitu
penggauranna lako datu Yerikho.
31 Mangkato tarru' liumi male tu Yosua
dio mai Libna lako Lakhis, sia mintu' to
Israel nasolan, anna patama limbui sia
nararii.
32 Nasorongmi PUANG tu Lakhis tama
kuasanna to Israel; natalomi tonna
allo ma'penduan sia napatei pa'dang
tu mintu' issinna, iamotu mintu'
kepenaanna lan, susitu mintu'na mangka
napogau' lako Libna.
33 Attu iato ke'de'mi tu Horam, datu
Gezer la sae untundui Lakhis, apa natalo
Yosua sola mintu' taunna, naurungan
moi misa' tau tae' bang nalussuran.
34 Mangkato tarru' liumi male tu Yosua
sia mintu' to Israel nasolan dio mai
Lakhis lako Eglon, anna patama limbui
sia nararii tu tau iato mai.
35 Natalomi tonna allo ia bangsiamoto sia
napatei pa'dang tu mintu' issinna; iatu
mintu' kepenaanna lan nasabu'i butung

pepayu tonna allo iato, susitu mintu'na
mangka napogau' lako Lakhis.
36 Mangkato ke'de'mi tu Yosua sia mintu'
to Israel nasolan, dio mai Eglon lako
Hebron, anna rarii.
37 Natalomi sia napatei pa'dang tu mintu'
issinna, susi duka tu datunna sia mintu'
kotana sia mintu' kepenaanna lan; moi
misa' tae' nadilussuran, susitu mintu'na
mangka napogau' lako Eglon; nasabu'i
nasang tu mintu' issinna sia mintu'
kepenaanna lan butung pepayu.
38 Mangkato tibalikmi tu Yosua dio mai
sia mintu' to Israel nasolan, ma'palulako
Debir, anna rarii.
39 Natalomi sola datunna sia mintu'
kotana, napatei pa'dang tu mintu'
issinna; mintu' kepenaanna lan
nasabu'i butung pepayu, moi misa' tae'
nalussuran; susitu mintu'na mangka
napogau' lako Hebron, susi dukato
tu penggauranna lako Debir sia lako
datunna, susi duka tu mangka napogau'
lako Libna sia datunna.
40 Susimo kanataloanna Yosua to tu
mintu' tondok, iamotu tondok dao lu
buntu sia Padang Rampe sau'na sia iatu
Padang Merrantena sia iatu mennaa'na

sia mintu’ datunna; moi misa’ tae’
bang nalussuran, sangadinna nasabu’i
nasang tu mintu’ kepenaanna butung
pepayu, situru’ tu pepasanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel.
41 Natalomi Yosua tu tau iato mai randuk
dio mai Kadesh-Barnea sae lako Gaza,
sia mintu’ tondok Gosyen sae lako
Gibeon.
42 Mintu’ datu iate sia tondokna
pissanri natalo Yosua, belanna PUANG,
Kapenombanna to Israel, untundui to
Israel parari.
43 Mangkato sulemi tu Yosua sia mintu’ to
Israel nasolan lako to’ tenda dio Gilgal.

Kaditaloanna tondok Kanaan daanna lu

11:1-15

11 1 Iatonna rangimi Yabin, datu
Hazor, tu iannato, mesuami lako
Yobab, datu Madon sia lako datu Simron,
sia lako datu Akhsaf,
2 sia lako mintu’ datu tu torro Daanna lu
dao Buntu, sia diong Araba-Yordan lo’na
lu Kinerot, diong Padang Merrantena,

sia daona lu mentanetena Dor rampe
Matampu',
3 lako to Kanaan tu dio rampe Matallo sia
rampe Matampu', sia lako to Amori, to
Het, to Feris, to Yebus tu dao lu buntu,
sia to Hewi, tu diong se'pon Hermon, dio
lili'na Mizpa.
4 Tassu'mi tu tau iato mai sola mintu'
surodadunna tu nasolan, lendu' budanna,
susito karangan dio biring tasik sia iatu
mai darang sia kareta lendu' budanna.
5 Sirampunmi tu mintu' datu iato napada
sae ma'tenda dio to' salu'-salu'na
Merom, la urrarii to Israel.
6 Ma'kadami tu PUANG lako Yosua,
Nakua: Da mukataku'i tu tau iato mai,
belanna masiang attu susite la Kusorong
nasang natalo to Israel; iatu mai darang
la muka'tu ura' lentekna sia la muballa
tu mintu' karetana.
7 Saemi tu Yosua sola mintu' surodadu
nasolan tang dikapang-kapang untu'ba'i
tu tau iato mai dio to' limbong sikandappi'
Merom, anna laoi.
8 Nasorongmi PUANG tama limanna to
Israel anna taloi sia naula' sae lako
Sidon-Kapua sia sae lako Misrefot-Maim,
sia sae lako lombok Mizpa ma'palulako

matallo. Napateimi tu tau iato, moi misa’ tae’ nalussuran.
9 Napogau’mi Yosua lako tau iato mai, susitu mangka Napokada PUANG lako kalena: naka’tu tu ura’ lentekna mintu’ darangna sia pura naballa tu mintu’ karetana.
10 Iatonna sulemo tu Yosua attu ia bangsiamoto, nataloi tu Hazor, sia napatei tu datunna, belanna iatonna dolona iatu Hazor indo’ tondokna mintu’ kadatuan iato.
11 Napatei pa’dang tu mintu’ kepenaanna lan sia nasabu’i butung pepayu; moi misa’ tu kepenaanna tae’mo torro sia iatu Hazor napurai naballa.
12 Sia natalo Yosua tu mintu’ kotana datu iate sia mintu’ datunna, sia napatei pa’dang, sia nasabu’i butung pepayu, susitu napasan Musa, taunNa PUANG.
13 Apa iatu kota dao lu tanetena tae’ naballai to Israel, sangadinna Hazor manna tu pura naballa Yosua.
14 Na iatu mintu’ pangrampa lan mai mintu’ kota iato sia mintu’ sapi sia domba sia bembe’ pada naala to Israel; ia manna tu mai tau pura napatei pa’dang

sae lako mangsan nasang, moi misa' tu kepenaanna tae' bang napatorro.
15 Susitu mangka Napasan PUANG lako Musa, taunNa, susi dukato tu napasan Musa lako Yosua, sia napogau'mo Yosua susito; moi misa' tae' napasalai tu mintu' kadanNa PUANG lako Musa.

Diona mintu' tondok tu natalo Yosua

11:16-23

16 Susimoto tu kanataloanna Yosua tu mintu' tondok iato, tu Tondok ma'buntunna, sia mintu' Tondok lo'na lu, sia mintu' Tondok Gosyen, sia Padang Merrantena, sia Araba-Yordan, sia Buntunna Israel sola Padang Merrantena;
17 randuk dio mai Buntu Karing, tu ma'palulangngan Seir sae lako Baal-Gad diong lombok Libanon, diong garonto' buntu Hermon. Natalomi tu mintu' datunna sia napatei.
18 Masai tongan nanii Yosua sirari tu mintu' datu iato.
19 Moi misa' kota tae' tu sikaelo to Israel, sangadinna to Hewi, tu umpa'tondokki

Gibeon. Mintu’na to natalo nasang lan
kapararian.
20 Belanna susimoto Napamanassa
PUANG, kumua Ia umpamakarra’i tu
penaanna tau iato mai, naurungan
sae urrarii to Israel, anna disabu’i
butung pepayu sia dimangsanni tang
dikaturuturui, susitu Napasan PUANG
lako Musa.
21 Attu ia dukato saemi tu Yosua
umpisanni to Enak dao mai buntu sia
dio mai Hebron, Debir na Anab, dao mai
mintu’ buntu Yehuda sia dao mai mintu’
buntu Israel. Iatu tau iato mai sia kotana
nasabu’i nasang Yosua butung pepayu.
22 Moi misa’ tu to Enak tae’ bangmo torro
lan lu tondok Israel, sangadinna dio
mannamo Gaza sia dio Gat sia dio Asdod
nanii torro.
23 Mintu’ tondok iato natalo nasang
Yosua situru’ tu mintu’ Napokadannamo
PUANG lako Musa, napa’benganni Yosua
lako to Israel la napomana’ situru’ tu
bilanganna tu mai sukunna. Marampa’mi
tu tondok dio mai tananan ra’.

Sanganna mintu’ datu ditalo

12:1-24

12 [1] Inde sia tu mintu’ datunna
tondok tu natalo to Israel sia
naala tu padangna rampe matallona
Yordan, randuk dio mai salu’-salu’ Arnon
sae lako buntu Hermon sia mintu’
lili’na Araba-Yordan ma’palulako rampe
matallo.
[2] Iamotu Sihon, datu to Amori, tu torro
dio Hesbon, tu ma’parenta randuk dio
mai Aroër dio biring salu’-salu’ Arnon,
iamo tu dio to’ sisamanna salu’-salu’ iato,
sia sesena Gilead sae lako salu’-salu’
Yabok, tu sikatonan to Amon;
[3] sia Araba-Yordan sae lako rampe
matallo tasik Kinerot sia sae lako rampe
matallo tasik Araba, iamo tu tasik Ma’sin,
ma’palulako Bet-Yesimot sia rampe lu
sau’na diong garonto’ mennaa’na Pisga.
[4] Sia iatu lili’na Og, datu Basan,
iamotu mai to Refaim torronapa, tu
umpa’tondokki Astarot sia Edrei.
[5] Sia umparenta buntu Hermon, Salkha
sia mintu’ Basan sae lako lili’na to Gesur

sia to Maakha sia sesena Gilead, sae
lako lili'na Sihon, datu Hesbon.
6 Iatu Musa, taunNa PUANG, sola to
Israel untaloi tu tau iato mai, anna
pa'benganni Musa, taunNa PUANG, tu
tondok iato lako to Ruben sia to Gad sia
sesena suku Manasye la napomana'.
7 Inde sia tu mintu' datunna tondok, tu
natalo Yosua sia mintu' to Israel rampe
matampu'na Yordan, randuk dio mai
Baal-Gad diong lombok Libanon sae lako
Buntu Karing tu ma'palulangngan Seir.
Napa'bengan Yosua tu tondokna lako
mintu' sukunna Israel, la napomana'
situru' tu bilanganna sukunna;
8 dao lu Ma'buntunna, diong Padang
Merrantena, dio Araba-Yordan, dao lu
mennaa'na, lan lu padang pangallaran
sia dio padang Lo'na lu, iamotu tondokna
to Het, to Amori, to Kanaan, to Feris, to
Hewi sia to Yebus.
9 Datu Yerikho: misa'; datu Ai, tu
sitingoan Betel: misa';
10 datu Yerusalem: misa'; datu Hebron:
misa';
11 datu Yarmut: misa'; datu Lakhis:
misa';
12 datu Eglon: misa'; datu Gezer: misa';

13 datu Debir: misa’; datu Geder: misa’;
14 datu Horma: misa’; datu Arad: misa’;
15 datu Libna: misa’; datu Adulam:
misa’;
16 datu Makeda: misa’; datu Betel: misa’;
17 datu Tapuah: misa’; datu Hefer: misa’;
18 datu Afek: misa’; datu Lasaron: misa’;
19 datu Madon: misa’; datu Hazor: misa’;
20 datu Simron Meron: misa’; datu
Akhsaf: misa’;
21 datu Taanakh: misa’; datu Megido:
misa’;
22 datu Kedesy: misa’; datu Yokneam
sikandappi’ Karmel: misa’;
23 datu Dor sikandappi’ mentanetena
dao Dor: misa’; datu Goyim sikandappi’
Galilea: misa’;
24 datu Tirza: misa’. Mintu’i tu datu den
tallungpulo mmisa.

Tondok tae’pa naditalo

13:1-7

13 1 Iatonna matuamo tu Yosua sia
matessekmo, ma’kadami PUANG
lako kalena Nakua: Matuamoko sia
matessekmoko, anna budapa tu padang
torro tu ma’din diala dipomana’.

2 Inde sia tu padang torropa, iamotu
mintu’ lili’na to Filistin sia mintu’ padang
to Gesur,
3 randuk dio mai Sikhor dio rampe
matallona Mesir sae lako lili’na
Ekron ma’palurekkena – padang iate
dipasangbilangan padang to Kanaan
–; iatu lima arung to Filistin, iamotu
arungna Gaza, Asdod, Askelon, Gat sia
Ekron, sia to Awi,
4 rampe lo’na lu; mintu’ padangna to
Kanaan sia Meara, lili’na to Sidon, sae
lako Afek, sae lako lili’na to Amori;
5 sia padang to Gebal sia mintu’ Libanon
rampe matallo, randuk dio mai Baal-Gad,
tu diong garonto’ buntu Hermon, sae
lako batatta lu tama Hamat;
6 mintu’ tu to untorroi buntu Libanon sae
lako Misrefot-Maim sia mintu’ to Sidon.
Aku la urambai dio mai tingayona to
Israel; la musua ma’loterei tu to Israel
untaa-taai tu padang la napomana’,
susitu mangka Kupasan lako kalemu.
7 Totemo taami te padang iate la
napomana’ kasera suku sia sangsese
rapu Manasye.

Diona padang mangka ditaa sambalinna lu Yordan

13:8-33

8 Iatu to Ruben sola to Gad mangkamo
unnappa’ taa mana’na sola (sangsesena
rapu Manasye), tu mangkamo
napa’bengan Musa lako tau iato mai
samballinna lu Yordan, dio rampe
matallo susitu mangka napa’bengan
Musa, taunNa PUANG, lako tau iato mai,
9 randuk dio mai Aroër, tu dio biring
salu’-salu’ Arnon, iamotu kota dio to’
sisamanna salu’-salu’ iato sia mintu’
padang rante membuntunna, randuk dio
mai Medeba sae lako Dibon;
10 sia mintu’ kotana Sihon, datu to
Amori, tu ma’parenta dio Hesbon, sae
lako lili’na to Amon;
11 sia Gilead sia lili’na to Gesur sia to
Maakha sia mintu’ buntu Hermon sia
mintu’ Basan sae lako Salkha,
12 mintu’ parentana Og sia Basan, tu
ma’parenta dio Astarot sia dio Edrei;
ia mannamo te tu torrona tu mintu’ to
Refaim, tu mangka natalo sia naula’i
Musa.

13 Apa tae’ naula’i to Israel tu to Gesur
sia iatu to Maakha naurungan iatu to
Gesur sia to Maakha torromo ma’tondok
dio lu to Israel sae lako allo iate.
14 Ia mannamo tu suku to Lewi tae’
Nabenni Puang taa mana’, sangadinna
iatu pemala’ pantunu lako PUANG,
Kapenombanna to Israel, iamoto
tu napotaa mana’, susitu mangka
Napokadanni Puang.
15 Inde sia tu apa napa’bengan Musa
lako suku Ruben unturu’ pa’rapuanna.
16 Napotaamo tu padang randuk dio
mai Aroër, tu dio biring salu’-salu’
Arnon, iamotu kota dio to’ sisamanna
salu’-salu’ iato sia mintu’ padang rante
membuntunna sikandappi’ Medeba.
17 Sia Hesbon sia mintu’ kotana, tu dio
padang rante membuntunna, iamotu
Dibon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon,
18 Yahas, Kedemot, Mefaat,
19 Kiryataim, Sibma, Zeret-Hasahar, tu
dao buntu dio lombok iato,
20 sia Bet-Peor, sia mennaa’na Pisga sia
Bet-Yesimot,
21 sia iatu mintu’ kota dao lu padang
rante membuntunna sia mintu’
parentana Sihon, datu to Amori, tu

ma’parenta dio Hesbon, natalomo Musa
sola tu mai arung Midian, iamotu to Ewi,
Rekem, Zur, Hur na Reba, tu naparenta
Sihon, tu umpa’tondokki tondok iato.
22 Iatonna attu iato napatei pa’dang
to Israel tu Bileam, anakna Beor, to
pakita-kita, sola tu mintu’ to napatei.
23 Iatu angge lili’na to Ruben iamotu
Yordan sola randananna. Mintu’nate
mana’na to Ruben unturu’ pa’rapuanna,
iamotu mai kotana sia kampongna.
24 Inde sia tu napa’bengan Musa lako
suku Gad, iamotu to Gad, unturu’
pa’rapuanna:
25 Napotaamo tu lili’na Yaezer sia mintu’
kota Gilead sia sesena padang to Amon
sae lako Aroër, tu sitingoan Raba,
26 iamotu padang randuk dio mai Hesbon
sae lako Ramat-Mizpa sia Betonim, sia
randuk dio mai Mahanaim sae lako lili’na
Debir;
27 sia diong lombok: Bet-Haram, Bet-
Nimra, Sukot sia Zafon, tu torronapa
parentana Sihon, datu Hesbon; sia
Yordan sola randananna sae lako
tampakna tasik Kineret, dio sambalinna
lu Yordan, rampe matallo.

28 Mintu’nate mana’na to Gad unturu’
pa’rapuanna, iamotu mai kotana sia
kampongna.
29 Inde sia tu apa napa’bengan Musa lako
sesena suku Manasye, tu dipamanassan
sesena suku to Manasye unturu’
pa’rapuanna.
30 Iatu angge lili’na dio mai Mahanaim,
mintu’ Basan sia mintu’ parentana
Og, datu Basan, sia mintu’ tondokna
Hawot-Yair, tu dio Basan, annan pulona
bua’na.
31 Sia sesena Gilead sia Astarot sia Edrei,
iamotu kota kadatuanna Og dio Basan
napotaa bati’na Mahir, anakna Manasye,
iamotu sesena napotaa bati’na Mahir
unturu’ mintu’ sukunna.
32 Iamoto tu padang mana’ tu mangka
nataa-taa Musa dio padang Moab, rampe
matallona Yordan, sikandappi’ Yerikho.
33 Apa iatu suku Lewi tae’ napaketaai
Musa padang mana’, belanna PUANG,
Kapenombanna to Israel, iamoto tu taa
mana’na, susitu mangka Naalluranni.

Padang ditaa-taa dio tondok Kanaan

14:1-5

14 1 Inde sia tu padang mana’
napotaa to Israel dio tondok
Kanaan, tu nataa-taa to minaa Eleazar
sia Yosua, anakna Nun, sia mintu’
pangulu rapu suku to Israel, lako to
Israel, la napomana’.
2 Diona pa’loterei napada dipamanassa
tu taa mana’na, susitu Napasan PUANG
nalopian Musa diona tu suku kasera
ssangsese.
3 Belanna mangkamo tu Musa umbenni
taa mana’ tu da’dua suku ssangsese
sambalinna lu Yordan; apa iatu to Lewi
tae’ nabenni mana’ dio lu tau iato mai.
4 Sia iatu bati’na Yusuf da’duamo suku,
iamotu Manasye sola Efraim. Sia tae’
nabenni mana’ lan tondok tu to Lewi,
sangadinna ba’tu pira-pira kota la
napa’tondokki sia padang kariuan tu
nanii sapinna sia dombana sia bembe’na
sia mintu’ barang apanna.
5 Susitu mangka Napasan PUANG lako
Musa, susi dukamoto napogau’ to Israel,
tonna taa-taai tu tondok iato.

Kaleb umpotaa Hebron

14:6-15

6 Attu iato mennolomi tu to Yehuda
lako Yosua dio Gilgal, anna ma'kada tu
Kaleb anakna Yefune, to Kenas lako,
nakua: Mitandai sia tu kada Napokada
PUANG lako Musa, taunNa Kapenomban,
diona te aku sia diona kamu dio
Kadesh-Barnea.
7 Patang pulomo taun dadingku, tonna
suana' Musa, taunNa PUANG, dio mai
Kadesh-Barnea male usserre'i tondok;
angku sule umbanni kareba susitu
kupemanassanna.
8 Iatu mintu' siulu'ku tu male kusolan
umparosso penaanna to buda, apa
iatu aku tontong bangna' maruru' lako
PUANG, Kapenombangku.
9 Iamoto umpalaomi sumpa tu Musa allo
iato, nakua: Tae' nala tang tongan tu
padang munii umpellesean lentekmu, la
mupotaa mana' musiosso'i tontong sae
lakona, belanna tontongko maruru' lako
PUANG, Kapenombangku.
10 Manassa Napatuomo' PUANG situru'
pangallu'Na. Totemo patang pulomo

llima taunna, tu Nanii PUANG umpokadai
te kada iate lako Musa, tonna salamba
salao tu to Israel dio lu padang
pangallaran. Totemo manassamo iatu
taun kadadiangku karuamo pulona llima.
11 Allo iate iatu kamatotorangku susi
bangsiapa tonna suana' Musa; susi
kamatotorangku tonna allo iato, susi
bangsiapa te allo iate; matoto'pa' la
parari sia lu tama lu lan mai.
12 Iamoto benmo' te padang ma'buntu,
tu Napokada PUANG tonna allo iato,
belanna mirangi kalenamo, kumua iatu
to Enak dio sia ba'tu pira-pira kota
kapua ditambakuku. Podo Narondongna'
PUANG, manassa kuula' tu tau iato mai,
susitu mangka Napokada PUANG.
13 Napassakkemi Yosua tu Kaleb,
anakna Yefune, sia naben tu Hebron la
napomana'.
14 Iamoto anna pomana'i Kaleb, anakna
Yefune, to Kenas, tu Hebron sae lako
allo iate, belanna tontong maruru' lako
PUANG, Kapenombanna to Israel.
15 Iatu Hebron dolona disanga Kiryat-
Arba; iatu Arba misa' to ma'iringanna
kapua dio to Enak. Marampa'mi tu
tondok dio mai tananan ra'.

Taa mana’na Yehuda

15:1-63

15 1 Iatu taana suku to Yehuda
tonna diloterei unturu’ mintu’
pa’rapuanna ma’angge lili’na Edom,
sae lako padang pangallaran Zin
ma’palusau’na, dio iringna rampe lo’na
lu.
2 Iatu katonanna lo’na lu randuk dio mai
iringna tasik Ma’sin, randuk dio mai tasik
mengkoko, tu ma’palusau’na;
3 rampo lako lo’na lu lombokna dao
tanete, tu umposanga Te’tek Buku,
natarru’ lako Zin, namale langngan lo’na
lu Kadesh-Barnea, nalendu’i tu Hezron,
namale langngan Adar, na mengkoko
sule langngan Karka,
4 sia tarru’ lako Azmon, anna tassu’ sae
lako salu’-salu’ Mesir, naurungan iatu
anggenna sumpu lako tasik. Iamote tu
angge lili’ padangmu rampe sau’na.
5 Iatu angge padangna dio rampe matallo
iamotu tasik Ma’sin sae lako minanga
Yordan. Iatu angge padangna daanna
lu randuk dio mai tasik mengkoko dio
minanga Yordan;

6 iatu angge padangna ma’palulangngan
Bet-Hogla, tarru’ rekkena Bet-Araba,
anna tarru’ langngan tu anggena dao
buntu batu Bohan, anakna muane
Ruben.
7 Inde to dio mai iatu anggenna
ma’palulangngan Debir, tassu’ diong
mai lombok Akhor, namane tibalik
dio mai lu lako Gilgal, tu sitingoan
lombok dao tanetena Adumim, lo’na lu
salu’-salu’. Na iatu anggenna tarru’ lako
to’ uainna En-Semes na iatu tampakna
dio En-Rogel.
8 Inde to dio mai iatu anggenna
ma’palulangngan lombok Ben-Hinom,
sipeupu’ mennaa’na buntu Yebus lo’na
lu, iamo tu Yerusalem; namane iatu
anggenna tarru’ langngan botto buntu,
tu sitingoan lombok Hinom, rampe
matampu’, tu dio biring daanna lu
lombok to Refaim.
9 Namane tilekko tu anggenna dao mai
botto buntu iato lako to’ kalimbuang dio
Me-Neftoah, namane rampo lako mintu’
kota dao lu buntu Efron; namane iatu
anggenna tilekko lako Baala, iamo tu
Kiryat-Yearim.

10 Namane tilekko tu anggenna dio
mai Baala rampe matampu' lako buntu
Seir, namane ma'palurekke lako buntu
ma'borongna Yearim, iamo tu Kesalon;
namane ma'palurokko Bet-Semes,
natarru' lako Timna.
11 Iatu anggenna tassu' ma'palurekke
sae lako buntu mennaa'na Ekron;
namane tilekko lako Sikron, tarru' lako
buntunna Baala, sia tarru' sae lako
Yabneel; na iatu tampak katonanna sae
lako tasik rampe matampu'.
12 Iatu anggenna dio rampe matampu'
iamotu tasik Kapua sia biringna. Iamoto
tu mintu' angge padangna to Yehuda
tiku lao unturu' pa'rapuanna.
13 Na iatu Kaleb, anakna Yefune,
napaketaa Yosua misa' mana' dio lu
to Yehuda, iamo tu Kiryat-Arba, susitu
kadanNa PUANG lako Yosua; iatu Arba
iamo ambe'na Enak. Iamote tu Hebron.
14 Inde to dio mai nanii Kaleb urrambai
tu to Enak sola tallui, iamotu Sesai,
Ahiman na Talmai, anakna muane Enak.
15 Inde to dio mai nanii ke'de' la ullaoi to
umpa'tondokki Debir. Iatu Debir dolona
disanga Kiryat-Sefer.

16 Ma’kadami tu Kaleb nakua: Minda-
minda untaloi tu Kiryat-Sefer anna alai,
la kuben tu Akhsa, anakku baine, anna
pobainei.
17 Natalomi Otniel, anakna Kenas,
siulu’na Kaleb, tu kota iato, anna benni
tu Akhsa, anakna, napobaine.
18 Iatonna rampomo tu baine lako,
nanaranni tu muanena la lao umpalaku
pa’pa’lakan lako ambe’na. Anna
mengkalao dao mai keledainna.
Nakutanaimi Kaleb nakua: Apara
mutungkanan?
19 Mebalimi nakua: La mitekkennina’
angki pokasibalianni; mangkamo’ miben
padang rangke, la miben dukamo’
ba’tu pira-pira kalimbuang. Nabenmi tu
kalimbuang daona lu sia iatu kalimbuang
diongna lu.
20 Inde sia tu taa mana’na suku to
Yehuda unturu’ mintu’ pa’rapuanna.
21 Iatu mai kota mambelanna liu suku to
Yehuda, sikandappi’ anggenna Edom dio
Padang Lo’na lu iamotu: Kabzeel, Eder,
Yagur,
22 Kina, Dimona, Adada,
23 Kedesy, Hazor, Yitnan,
24 Zif, Telem, Bealot,

25 Hazor-Hadata, Keriot-Hezron, iamo tu
Hazor,
26 Amam, Sema, Molada,
27 Hazar-Gada, Hesmon, Bet-Pelet,
28 Hazar-Sual, Bersyeba sia mintu' lili'na,
29 Baala, Iyim, Ezem,
30 Eltolad, Kesil, Horma,
31 Ziklag, Madmana, Sansana,
32 Lebaot, Silhim, Ain na Rimon, mintu'
tu kota iato duangpulo ngkasera sola
kampongna.
33 Diong Padang Merrantena: iamotu mai
kota Estaol, Zora, Asna,
34 Zanoah, En-Ganim, Tapuah, Enam,
35 Yarmut, Adulam, Sokho, Azeka,
36 Saaraim, Aditaim, Gedera na
Gederotaim; mintu' tu kota iato sangpulo
a'pa' sola kampongna;
37 Zenan, Hadasa, Migdal-Gad,
38 Dilean, Mizpa, Yokteel,
39 Lakhis, Bozkat, Eglon,
40 Kabon, Lahmas, Kitlis,
41 Gederot, Bet-Dagon, Naama sia
Makeda; mintu' tu kota iato sangpulo
annan sola kampongna;
42 Libna, Eter, Asan,
43 Yiftah, Asna, Nezib.

44 Kehila, Akhzib sia Maresa; mintu' tu
kota iato kasera sola kampongna.
45 Sia Ekron sola lili'na sia kampongna.
46 Randuk dio mai Ekron ma'palulako
tasik mintu' kota tu sisa'de Asdod sia
kampongna;
47 Asdod sola lili'na sia kampongna,
Gaza sola lili'na sia kampongna, sae
lako salu'-salu'na Mesir, tasik Kapua sia
biringna.
48 Na dao Ma'buntunna iamo tu Samir,
Yatir, Sokho;
49 Dana, Kiryat-Sana, iamo tu Debir;
50 Anab, Estemo, Anim,
51 Gosyen, Holon sia Gilo; mintu' tu kota
iato sangpulo misa sola kampongna;
52 Arab, Duma, Esan,
53 Yanum, Bet-Tapuah, Afeka,
54 Humta, Kiryat-Arba, iamo tu Hebron,
sia Zior; mintu' tu kota iato kasera sola
kampongna;
55 Maon, Karmel, Zif, Yuta,
56 Yizreel, Yokdeam, Zanoah,
57 Kain, Gibea sia Timna; mintu' tu kota
iato sangpulo sola kampongna;
58 Halhul, Bet-Zur, Gedor,
59 Maarat, Bet-Anot sia Eltekon; mintu'
tu kota iato annan sola kampongna;

60 Kiryat-Baal iamo tu Kiryat-Yearim
sia Raba; da'dua tu kota iato sola
kampongna.
61 Sia lan padang pangallaran, iamo tu
Bet-Araba, Midin, Sekhakha,
62 Nibsan, Ir-Hamelakh sia En-Gedi;
mintu' tu kota iato annan sola
kampongna.
63 Apa tae' nakulle to Yehuda unnula'i tu
to Yebus, tu umpa'tondokki Yerusalem;
iamoto natorro ma'tondok tu to Yebus
sola to Yehuda dio Yerusalem sae lako
allo iate.

Taa mana'na Efraim sola Manasye

16:1–17:18

16 1 Mangkato napamanassami
loterei tu taa mana'na bati'na
Yusuf: randuk dio mai Yordan
sikandappi' Yerikho, rampe matallona
to' uainna Yerikho, nalendu'i tu padang
pangallaran, tu randuk dio mai Yerikho
ma'palulangngan dao lu buntu rampo
langngan Betel,
2 sia tarru' dio mai Betel lako Lus; na
mane tarru' lako lili'na to Arkhi, lako
Atarot,

3 anna ma’palurokko matampu’ lako
lili’na to Yaflet sae lako lili’na Bet-Horon
diongna lu sia tarru’ lako Gezer, na iatu
tampak katonanna sae lako to’ tasik.
4 Den duka tu taa mana’na Manasye sola
Efraim, anakna Yusuf.
5 Inde sia tu lili’na to Efraim unturu’
pa’rapuanna, iamotu: dio rampe matallo
tu anggenna taa mana’na Atarot-Adar
sae lako Bet-Horon daona lu.
6 Iatu anggenna ma’palulako rampe
matampu’ daanna lu Mikhmetat, namane
tilekko ma’palutama rampe matallo lako
Taanat-Silo, natarru’ inde to dio mai lako
rampe matallona Yanoah;
7 dio mai Yanoah ma’palurokko Atarot sia
Naharat, untu’tun lili’na Yerikho, na iatu
tampakna sae lako Yordan.
8 Iatu anggenna dio mai Tapuah
ma’palulako rampe matampu’ lako
salu’-salu’ Kana, na iatu tampakna sae
lako to’ tasik. Iamoto tu taa mana’na
rapu to Efraim unturu’ pa’rapuanna.
9 Sia ia duka tu kota dipasengaran to
Efraim lan lu taa mana’na Manasye,
iamotu mai kota sola kampongna.
10 Apa iatu to Kanaan tu umpa’tondokki
Gezer tae’ naula’i, naurungan ma’tondok

tu to Kanaan dio lu to Efraim sae lako allo iate, apa napotoma'diama.

17 [1] Inde sia tu taa mana'na suku Manasye tonna diloterei, belanna iamo anak pa'bunga'na Yusuf, iamo tu Makhir, anak pa'bunga'na Manasye, ambe'na Gilead, dipaketaamo Gilead sola Basan, belanna ia misa' to lalong.
[2] Den duka napotaa tu mai anakna muane Manasye tu senga'na unturu' pa'rapuanna, iamotu anakna Abiezer, Helek, Asriel, Sekhem, Hefer sia Semida; iamote tu anak muane nadadian Manasye, anakna muane Yusuf, unturu' pa'rapuanna.
[3] Apa iatu Zelafehad, anakna muane Hefer, anakna muane Gilead, anakna muane Makhir, anakna muane Manasye, tae' muane nadadian, sangadinna baine manna. Inde sia tu sanganna tu mai anakna baine, iamotu Mahla, Noa, Hogla, Milka sia Tirza.
[4] Saemi tu tau iato mai mennolo lako Eleazar to minaa sia Yosua, anakna Nun, sia mintu' pangulu anna ma'kada, nakua: Napasanmo PUANG lako Musa la umbenkan mana' dio lu mintu' anak muaneki. Iamoto nabenni mana' tu tau

iato mai dio lu mintu’ siulu’na ambe’na,
unturu’ pepasanNa PUANG.
5 Susimoto tu taana Manasye
dipa’sangpulo, sangadinna Gilead
sola Basan, tu sambalinna lu Yordan,
6 belanna iatu anakna baine Manasye
dipaketaamo dio to’ anakna muane, na
iatu padang Gilead napotaamo anakna
muane Manasye, tu senga’na.
7 Iatu angge padangna Manasye randuk
dio mai Asyer sae lako Mikhmetat,
tu dio rampe matallona Sikhem,
anna ma’palusau’ lako inanna to
umpa’tondokki En-Tapuah.
8 Iatu padang nalili’ Tapuah napotaamo
Manasye, apa iatu kota Tapuah, tu
sikandappi’ anggenna Manasye, napotaa
Efraim.
9 Iatu angge iato ma’palurokko salu’-salu’
Kana, lo’na lu salu’-salu’ iato. Iatu mai
kota inde to napotaa Efraim, moi anna
paritangngai kotana Manasye. Iatu
anggenna padangna Manasye daanna
lu salu’-salu’ na iatu tampakna sae lako
tasik.
10 Iatu padang lo’na lu napotaa Efraim
sia iatu padang daanna lu napotaa
Manasye. Iatu anggenna iamotu tasik;

na iatu daanna lu tu’tun lako Asyer, na iatu matallona tu’tun lako Isakhar.
11 Iatu kota lan Isakhar sia lan Asyer tu napotaa Manasye, iamotu Bet-Sean sola lili’na, Yibleam sola lili’na, to torro dio Dor sola lili’na, to torro dio En-Dor sola lili’na, to torro dio Taanakh sola lili’na sia to torro dio Megido sola lili’na, iamotu tallu tondok ma’tanete.
12 Apa iatu to Manasye tae’ nabela untaloi tu mai kota iato, belanna matoto’mo tu to Kanaan torro umpa’tondokki.
13 Iatonna mandumo matoto’ tu to Israel napotoma’diama duka tu to Kanaan, apa tae’ naula’i nasangi.
14 Ma’kadami tu bati’na Yusuf lako Yosua, nakua: Ma’apari, ke sanglotereianni anna sangtaanri mibenkan kipotaa mana’, anna kami te misa’kan to marapuan, belanna PUANG umpamaupa’kan sae lako allo totemo.
15 Ma’kadami Yosua lako tau iato mai nakua: Iake misa’komi to marapuan, malemokomi langngan pangala’, ammi lellengi sia seroi minii ma’tondok tu padang to Feris sia to Refaim, ke si’pi’mokomi dao lu buntu Efraim.

16 Ma’kadami tu bati’na Yusuf nakua:
Si’pi’mokanni dao lu padang
ma’buntunna namintu’ to Kanaan
tu diong lu marantena, unnampui kareta
bassi, la iatu mai to torro lan Bet-Sean
sia lili’na la iatu mai to torro lan padang
marantena Yizreel.
17 Ma’kadami tu Yosua lako bati’na Yusuf,
iamotu lako Efraim sola Manasye, nakua:
Iatu kamu misa’komi bangsa marapuan
sia mawatang; tae’ mila unnappa’ bangri
sangtaan, ke diloterei,
18 sangadinna la mipotaa duka tu padang
ma’buntunna; sia belanna padang
pangallaran, iamoto mila ullellengi sia
usseroi. Ia dukamoto mila umpotaai sae
lako tampakna, belanna la miula’i tu to
Kanaan lan mai, moi naampui tu kareta
bassi sia mandu mawatang tu tau iato
mai.

Iatu padang torro ditaa-taapa dio Silo

18:1-10

18 1 Ditambaimi tu mintu’
kombongan to Israel sae
sirampun dio Silo; napabendanmi dio

tu Tenda Kasitammuan, belanna iatu
tondok iato mangkamo natalo.
2 Torropa pitu suku to Israel, tu tang
unnappa'pa taa mana'na.
3 Iamoto ma'kadami tu Yosua lako to
Israel nakua: Sangapaporokomi la
matukkun la unnalai tu padang iato la
mipomana', tu Nasorongmo PUANG,
Kapenombanna nene' to dolomi, lako
kalemi?
4 Pamanassami tallu tau, ke misa'oi
suku; la kusua tu tau iato mai, male
ullelei tu padang iato, anna sura'i tu
mai angge sitinayanna taa mana'na ke
simisa'oi, namane sule lako kaleku.
5 Mangkato nasituru'imi untaa pitui. Iatu
Yehuda la untorroimo lili' padangna
rampe lo'na lu, iatu bati'na Yusuf la
untorroimo lili' padangna rampe daanna
lu.
6 La misura'mo tu padang iato tu
mangkamo ditaa pitu ammi baai lako
kaleku, angku lotereiangkomi inde te dio
oloNa PUANG, Kapenombanta.
7 Iatu to Lewi tae' nadipaketaa dio lu
kalemi, belanna iatu katominaan, tu
natoean PUANG, iamoto tu taa mana'na.
Na iatu Gad sia Ruben sia sesena suku

Manasye mangkamo unnappa’ taa mana’
sambalinna lu Yordan dio rampe matallo,
tu napa’bengan Musa, taunNa PUANG,
lako tau iato mai.
8 Ke’de’mi male tu tau iato mai. Iatonna
la ke’de’mo tu tau iato mai, napasanmi
Yosua ussura’i tu padang iato, nakua:
Malemokomi ullelei tu padang iato,
ammi sura’i mimane sule lako kaleku;
mangkato kulotereiangkomi inde te dio
Silo dio oloNa PUANG.
9 Malemi tu tau iato mai ullelei tu padang
iato, anna sura’ simisa’i tu kota, dipapitu
taanna, namane sule lako Yosua dio to’
tenda dio Silo.
10 Nalotereiammi Yosua tu tau iato mai
dio Silo dio oloNa PUANG, sia nataa-taa
Yosua inde to dio lako to Israel tu padang
iato, unturu’ bilangan sukunna.

Taa mana’na Benyamin

18:11-28

11 Napamanassami loterei tu taa mana’na
suku Benyamin unturu’ pa’rapuanna,
na iatu lili’ padangna tu napamanassa
loterei, naparitangnga to Yehuda na
bati’na Yusuf.

12 Iatu angge lili'na daanna lu randuk dio
mai Yordan namane ma'palulangngan
umpatu buntu ma'borong daanna lu
Yerikho, sia tarru' ma'palulangngan
buntu rampe matampu', na iatu
tampakna lan padang pangallaran
Bet-Awen.
13 Inde to dio mai iatu anggenna
tarru' lako Lus, ma'palusau' buntu
ma'borongna Lus, iamoto tu Betel,
namane ma'palurokko Atarot-Adar tu
anggenna dao buntu lo'na lu Bet-Horon
diongna lu.
14 Namane tilekko tu anggenna nasepang
ma'palusau', rampe matampu'na buntu,
tu lo'na lu Bet-Horon rampe matallo, na
iatu tampakna ma'palulako Kiryat-Baal,
iamotu Kiryat-Yearim, misa' kota lili'na to
Yehuda. Iamoto tu rampe matampu'na
lili'na.
15 Iatu anggenna lo'na lu randuk dio
mai tampakna Kiryat-Yearim, namane
ma'palurokko matampu', anna tarru'
lako to' kalimbuangna Me-Neftoah.
16 Inde to dio mai ma'palurokkomi
tu anggenna tampak buntu, tu
sitingoan lombok Ben-Hinom tu
daanna lu mellombokna to Refaim;

namane ma’palurokko lombok Hinom,
nama’palusau’ sipeupu’ mennaa’na
buntu Yebus, anna mane ma’palurokko
En-Rogel.
17 Inde to dio mai tilekko ma’palurekke
natassu’ lako En-Semes namane lu lako
Gelilot, sitingoan lombok dao tanetena
Adumim, anna male rokko to’ batunna
Bohan, anakna muane Ruben,
18 anna tarru’ ma’palurekke mennaa’na
buntu, tu sitingoan Bet-Araba anna
ma’palurokko Araba-Yordan.
19 Inde to dio mai iatu anggenna
ma’palurekke mennaa’na buntu Bet-
Hogla, na iatu angge tampakna dio tasik
mengkoko daanna lu tasik Ma’sin, dio
minanganna Yordan lo’na lu. Iamoto tu
anggenna lo’na lu.
20 Yordan iamoto tu angge lili’ matallona.
Iamoto tu mintu’ taa mana’na to
Benyamin unturu’ pa’rapuanna sola
lili’na tiku lao.
21 Inde sia tu kotana suku to Benyamin
unturu’ pa’rapuanna, iamotu Yerikho,
Bet-Hogla, Emek-Kezis,
22 Bet-Araba, Zemaraim, Betel,
23 Haawim, Para, Ofra,

24 Kefar-Haamonai, Ofni na Geba.
Mintu'na to sangpulo dua kota sola
kampongna.
25 Sia Gibeon, Rama, Beerot,
26 Mizpa, Kefira, Moza,
27 Rekem, Yirpeel, Tarala,
28 Zela, Elef, Yebus, iamotu Yerusalem,
Gibeat na Kiryat. Mintu'na to sangpulo
a'pa' tu kota sola kampongna. Iamoto
tu taa mana'na to Benyamin unturu'
pa'rapuanna.

Taa mana'na Simeon

19:1-9

19 1 Napamanassami loterei
ma'penduan tu taa mana'na
Simeon, iamotu suku to Simeon
unturu' pa'rapuanna. Iatu taa mana'na
naparitangnga taa mana'na to Yehuda.
2 Iatu taa mana' napotaa, iamotu
Bersyeba, Syeba, Molada,
3 Hazar-Sual, Bala, Ezem,
4 Eltolad, Betul, Horma,
5 Ziklag, Bet-Hamarkabot, Hazar-Susa.
6 En-Rimon na Saruhen. Mintu'na to
sangpulo tallu kota sola kampongna.

7 Ain, Rimon, Eter na Asan. Mintu’na to
a’pa’ kota sola kampongna.
8 Sia mintu’ kampong untikui tu kota sae
lako Baalat-Beer, iamotu Rama lo’na lu.
Iamoto tu taa mana’na suku to Simeon
unturu’ pa’rapuanna.
9 Iatu taa mana’na to Simeon diala lan
mai taa mana’na to Yehuda. Belanna iatu
to Yehuda tarru’ buda napotaa, iamoto
naketaa tu to Simeon dio lu tau iato mai.

Taa mana’na Zebulon

19:10-16

10 Napamanassami loterei ma’pentallun
tu taa mana’na to Zebulon unturu’
pa’rapuanna. Iatu anggenna taa
mana’na sae lako Sarid.
11 Iatu anggenna dio rampe matampu’
ma’palulangngan Marala, natu’tun lako
Dabeset, anna sae sikandappi’ biring
salu’-salu’ sitingoan Yokneam.
12 Sule dio mai Sarid natarru’ lako
matallo urrundu’ lili’na Kislot-Tabor,
natassu’ dio Dobrat, namane male
langngan Yafia.

13 Inde to dio mai tarru’ lako matallo,
lako Gat-Hefer sia lako Et-Kazin anna
tassu’ dio Rimon, tu ma’palulako Nea.
14 Tilekkko male ullendu’i tu kota iato
daanna lu Hanaton sia iatu tampakna
diong lombok Yiftah-El.
15 Sia Katat, Nahalal, Simron, Yidala na
Betlehem. Mintu’na to sangpulo dua kota
sola kampongna.
16 Iamote tu taa mana’na to Zebulon
unturu’ pa’rapuanna, iamotu kota iato
sola kampongna.

Taa mana’na Isakhar

19:17-23

17 Napamanassami loterei ma’penna’pa’
tu taa mana’na Isakhar, iamotu to
Isakhar unturu’ pa’rapuanna.
18 Iatu mai lili’na, iamotu Yizreel, Kesulot,
Sunem,
19 Hafaraim, Sion, Anaharat,
20 Rabit, Kisyon, Ebes,
21 Remet, En-Ganim, En-Hada na
Bet-Pazes.
22 Iatu anggenna tu’tun sae lako Tabor,
Sahazima na Bet-Semes; iatu tampak

katonanna iamotu Yordan. Mintu'na to
sangpulo annan kota sola kampongna.
23 Iamote tu taa mana'na to Isakhar
unturu' pa'rapuanna iamotu kota iato
sola kampongna.

Taa mana'na Asyer

19:24-31

24 Napamanassami loterei ma'pellima
tu taa mana'na to Asyer, unturu'
pa'rapuanna.
25 Iatu mai lili'na, iamotu Helkat, Hali,
Beten, Akhsaf,
26 Alamelekh, Amad na Misal; dio rampe
matampu' tu'tun sae lako Karmel sia
biring salu'-salu' Libnat.
27 Namane sule (tu anggenna)
ma'palutama matallo lako Bet-Dagon,
tu'tun sae lako Zebulon sia lombok
Yiftah-El daanna lu, Bet-Emek sia Nehiel,
natassu' daanna lu Kabul;
28 sia Ebron, Rehob, Hamon na Kana sae
lako Sidon-Kapua.
29 Namane sule tu anggenna lako Rama
sia sae lako kota ditambakukunna
Tirus, nasule ma'palulako Hosa, na

iatu tampakna sae lako tasik, dio mai
Mahalab sae lako Akhzib;
30 sia Uma, Afek na Rehob. Mintu'na to
duangpulo ndua kota sola kampongna.
31 Iamote tu taa mana'na suku to Asyer
unturu' pa'rapuanna iamotu kota iato
sola kampongna.

Taa mana'na Naftali

19:32-39

32 Napamanassami loterei ma'pennannan
tu taa mana'na to Naftali, iamotu to
Naftali unturu' pa'rapuanna.
33 Iatu lili'na randuk dio mai Helef dio
mai Tarpin dio Zaananim, Adami-Nekeb
na Yabneel sae lako Lakum, na iatu
tampakna sae lako Yordan.
34 Nasule tu anggenna ma'palurokko
matampu' lako Aznot-Tabor, inde to
nanii tassu' lako Hukok, tu'tun sae lako
Zebulon lo'na lu, sae lako Asyer dio
rampe matampu' sia sae lako Yehuda dio
randan salu Yordan dio rampe matallo.
35 Inde sia tu mintu' kota ditambakuku,
iamotu Zidim, Zer, Hamat, Rakat,
Kineret,
36 Adama, Rama, Hazor,

37 Kedesy, Edrei, En-Hazor,
38 Yiron, Migdal-El, Horem, Bet-Anat na
Bet-Semes. Mintu'na to sangpulo kota
sola kampongna.
39 Iamote tu taa mana'na suku to Naftali
unturu' pa'rapuanna, iamotu kota iato
sola kampongna.

Taa mana'na Dan

19:40-48

40 Napamanassami loterei ma'pempitu tu
taa mana'na suku to Dan.
41 Iatu mai lili'na taa mana'na, iamotu
Zora, Estaol, Ir-Semes,
42 Saalabin, Ayalon, Yitla,
43 Elon, Timna, Ekron,
44 Elteke, Gibeton, Baalat,
45 Yehud, Bene-Berak, Gat-Rimon,
46 Me-Yarkon na Rakon sola lili'na tu
nasitingoan Yafo.
47 Belanna iatu lili'na to Dan dio si'pi'
napa'tondokki, iamoto nake'de' tu to
Dan urrarii Lesem. Natalomi sia napatei
pa'dang tu tau lan sia naalamo nanii
ma'tondok, nasangaimi Dan tu Lesem
napasikona sanganna Dan, ambe'na.

48 Iamote tu taa mana’na suku to Dan
unturu’ pa’rapuanna, iamotu kota iato
sola kampongna.

Taa mana’na Yosua

19:49-51

49 Iatonna upu’mo tu to Israel untaa-taai
tu padang unturu’ patu borongna, naben
duka taa mana’ tu Yosua, anakna muane
Nun, lan tangngana tau iato mai.
50 Unturu’mi parentaNa PUANG, tu tau
iato mai nabenni Yosua tu kota mangka
napalaku, iamotu Timnat-Serah, tu dao
lu buntu Efraim. Nabangun pole’mi tu
kota iato, anna ma’tondok dio.
51 Iamoto tu taa mana’ mangka naloterei
anna pamanassai to minaa Eleazar sola
Yosua, anakna muane Nun, sia pangulu
rapu lako mintu’ suku to Israel dio Silo
dio oloNa PUANG, dio tingayo lalan tama
Tenda Kasitammuan. Susimoto nanii
tu tau iato mai umpaupu’i untaa-taa
padang iato.

Diona kota pentilindungan

20:1-9

20 1 Ma’kadami tu PUANG lako Yosua,
Nakua:
2 Pokadai lako to Israel te: Pamanassai
tu ba’tu pira-pira kota pentilindungan
tu mangkamo Kupokada lako kalemi
nalopian Musa,
3 kumua minda-minda tu papatean tang
naangga’i sia tang nakapang-kapang la
mallai lako umpopentilindunganni dio
mai to mangala puli.
4 Ianna mallai tu tau iato lako sala
umbannai tu kota iato, la torro
bendan dio tingayo babangan kota,
anna pa’peissananni tu a’ganna lako
pekaamberanna kota iato; manassa la
natarima tu tau iato tama kota, anna
patiroanni inan pa’bongian, nanii torro
sola.
5 Iake naula’i to mangala puli, tae’
nama’din tau iato mai ussorongi tu to
papatean tama limanna, belanna tae’
naangga’i umpatei tu solana sia tae’
duka nakabiri’i dolona.

6 La torro ia lan kota iato sae lako
mangkanna umpennoloi kombongan la
urra’ta’i tu kara-karana, sae lako matena
tu tominaa kapua, tu den to attu iato.
Namane iatu to papatean la sule lako
kotana sia lako banuanna, iamotu lako
kota mangka nanii mallai lan mai.
7 Napamarimbangan tau iato mai tu
Kedesy dio Galilea dao buntu Naftali sia
Sikhem dao buntu Efraim sia Kiryat-Arba,
iamotu Hebron, dao buntu Yehuda.
8 Iatu sambalinna lu Yordan, dio
matallona Yerikho, napamanassa tau iato
mai tu Bezer, lan padang pangallaran,
dao padang rante membuntunna dio mai
lili’na suku Ruben, sia Ramot dio Gilead
dio mai lili’na suku Gad sia Golan lan
Basan dio mai lili’na suku Manasye.
9 Iamote tu mintu’ kota dipamanassan
mintu’ to Israel sia mintu’ to sae tu
torro mempue dio lu tau iato mai, dikua
nama’din mallai inde to lako tu mintu’ to
tang unnangga’i papatean, da napatei
to mangala puli, ke tae’pi nara’ta’i
kombongan tu kara-karana.

Kota dipamanassan to Lewi

21:1-45

21 [1] Saemi tu pangulu rapu to Lewi
umpennoloi to minaa Eleazar sia
Yosua, anakna muane Nun, sia pangulu
rapu suku to Israel,
[2] anna ma'kada lako tau iato mai dio Silo
dio tondok Kanaan, nakua: Mangkamo
mepasan tu PUANG nalopian Musa
la umbenkan kota la kinii ma'tondok
sia padang kariuan tu untikui la nanii
sapingki sia dombaki sia bembe'ki.
[3] Napa'benganmi to Israel unturu'
parentaNa PUANG dio mai taa mana'na
te mai kota sola padang kariuanna lako
to Lewi.
[4] Napamanassami loterei tu pa'rapuanna
to Kehat. Iatu bati'na to minaa Harun,
dio lu to Lewi unnappa' sangpulo tallu
kota tonna diloterei, iamotu dio mai
pa'rapuanna suku Yehuda sia dio mai
suku Simeon sia dio mai suku Benyamin.
[5] Iatu to Kehat torronapa, unnappa'
sangpulo kota tonna diloterei, dio mai
pa'rapuanna suku Efraim sia dio mai

suku Dan sia dio mai sesena suku
Manasye.
6 Iatu to Gerson unnappa’ sangpulo tallu
kota tonna diloterei, dio mai pa’rapuan
suku Isakhar sia dio mai suku Asyer sia
dio mai suku Naftali sia dio mai sesena
suku Manasye dio Basan.
7 Iatu to Merari unnappa’ sangpulo dua
kota tonna diloterei unturu’ pa’rapuanna,
dio mai suku Ruben sia dio mai suku Gad
sia dio mai suku Zebulon.
8 Iate mai kota sola padang kariuanna
napa’bengan to Israel lako Lewi tonna
diloterei susitu mangka Napasan PUANG
nalopian Musa.
9 Napa’benganmi dio mai suku to Yehuda
sia dio mai suku to Simeon te kota iate,
tu nasa’bu’ tau:
10 lako to Harun, dio mai pa’rapuanna
to Kehat sangbilangan to Lewi, belanna
napamanassa bunga’ pa’loterei,
11 iamoto napa’benganmi tu Kiryat-Arba,
– Arba iate iamo ambe’na Enak –,
iamotu Hebron, dao buntunna Yehuda,
sia padang kariuan tiku lao.
12 Apa iatu pa’pa’lakanna kota iato
sia iato mai kampongna mangkamo

napa’bengan lako Kaleb, anakna muane
Yefune, anna pomana’i.
13 Susito napa’benganmi tau iato mai
lako bati’na to minaa Harun tu Hebron,
kota pentilindunganna to papatean sola
padang kariuanna sia Libna sola padang
kariuanna,
14 Yatir sola padang kariuanna, Estemoa
sola padang kariuanna,
15 Holon sola padang kariuanna, Debir
sola padang kariuanna,
16 Ain sola padang kariuanna, Yuta sola
padang kariuanna, na Bet-Semes sola
padang kariuanna: kasera tu kota dio
mai te da’dua suku.
17 Sia dio mai suku Benyamin iamotu
Gibeon sola padang kariuanna, Geba
sola padang kariuanna,
18 Anatot sola padang kariuanna na
Almon sola padang kariuanna: a’pa’
kota.
19 Iatu mintu’ kotana to Harun, iamotu
mai to minaa, den sangpulo tallu sola
padang kariuanna.
20 Na iatu pa’rapuanna to Kehat, iamotu
to Lewi tu torronapa dio lu to Kehat,
naappa’mo tu mai kota dio mai suku
Efraim tonna diloterei.

21 Napa’benganmi tu Sikhem, kota
pentilindunganna to papatean sola
padang kariuanna dao lu buntu Efraim,
Gezer sola padang kariuanna.
22 Kibzaim sola padang kariuanna na
Bet-Horon sola padang kariuanna: a’pa’
kota;
23 dio mai suku Dan, iamotu Elteke sola
padang kariuanna, Gibeton sola padang
kariuanna;
24 Ayalon sola padang kariuanna, na
Gat-Rimon sola padang kariuanna: a’pa’
kota.
25 Sia dio mai sesena suku Manasye
iamotu Taanakh sola padang kariuanna
na Gat-Rimon sola padang kariuanna:
da’dua kota.
26 Iatu mintu’ kota pa’rapuanna to Kehat
torronapa, den sangpulo sola padang
kariuanna: a’pa’ kota.
27 To Gerson, iamotu pa’rapuanna
to Lewi, unnappa’ dio mai sesena
suku Manasye, iamotu Golan, kota
pentilindunganna to papatean dio Basan
sola padang kariuanna na Beestera sola
padang kariuanna: da’dua kota;

28 sia dio mai suku Isakhar, iamotu
Kisyon sola padang kariuanna, Dobrat
sola padang kariuanna,
29 Yarmut sola padang kariuanna, na
En-Ganim sola padang kariuanna: a'pa'
kota;
30 sia dio mai suku Asyer, iamotu Misal
sola padang kariuanna, Abdon sola
padang kariuanna,
31 Helkat sola padang kariuanna na
Rehob sola padang kariuanna: a'pa'
kota.
32 Sia dio mai suku Naftali, iamotu
Kedesh, kota pentilindunganna to
papatean, dio Galilea sola padang
kariuanna, Hamot-Dor sola padang
kariuanna na Kartan sola padang
kariuanna: tallu kota.
33 Iatu mintu' kotana to Gerson unturu'
pa'rapuanna den sangpulo tallu sola
padang kariuanna.
34 Na iatu pa'rapuanna to Merari, iamotu
to Lewi torronapa, naappa'mo dio mai
suku Zebulon tu Yokneam sola padang
kariuanna, Karta sola padang kariuanna,
35 Dimna sola padang kariuanna na
Nahalal sola padang kariuanna: a'pa'
kota.

36 Sia dio mai suku Ruben, iamotu Bezer
sola padang kariuanna, Yahas sola
padang kariuanna,
37 Kedemot sola padang kariuanna na
Mefaat sola padang kariuanna: a'pa'
kota.
38 Sia dio mai suku Gad, iamotu Ramot,
kota pentilindunganna to papatean, dio
Gilead sola padang kariuanna, Mahanaim
sola padang kariuanna,
39 Hesbon sola padang kariuanna na
Yaezer sola padang kariuanna. Mintu'na
to a'pa' kota.
40 Iatu mintu' kota iato tu naappa' to
Merari unturu' pa'rapuanna, iamotu to
tang ketaapa dio pa'rapuanna to Lewi.
Dipamanassammi tonna diloterei tu kota
sangpulo dua.
41 Iatu mintu' kotana to Lewi dio lu
taa mana'na to Israel den patangpulo
ngkarua sola padang kariuanna.
42 Mintu' tu tondok iato pantan unnampui
kota sola padang kariuanna. Susimoto
tu a'ganna mintu' kota iato.
43 Susimoto tu PUANG ungkamasean
to Israel mintu' padang, tu umpalao
sumpa unnallu'i lako nene' to dolona;

naalami napomana’ tau iato mai sia nanii ma’tondok.
44 Nakamaseimi PUANG karapasan tiku lao tu tau iato mai, susitu mintu’na mangka Naallu’ Napalaoi sumpa lako nene’ to dolona; moi misa’ ualinna tae’ unnattai bendan, dio tingayona; iatu mintu’ ualinna Nasorong PUANG tama kuasanna.
45 Tae’ misa’ tang dadi tu mintu’ kada melo tu Naallu’ PUANG lako to Israel, sangadinna dadi nasang.

Kasuleanna suku umpa’tondokki sambalinna lu Yordan

22:1-8

22 1 Attu iato natambaimi Yosua sirampun tu to Ruben, to Gad sia sesena suku Manasye,
2 anna ma’kada lako tau iato mai, nakua: Mikaritutuimo tu mintu’ apa napasan Musa, taunNa PUANG, lako kalemi sia miperangiimo’ lan mintu’ apa kupasan lako kalemi.
3 Tae’ misa’bianganni tu siulu’mi lan te attu masaimo sae lako allo iate, sangadinna mipalalo tonganmo tu

apa Napapassanangkomi PUANG,
Kapenombammi.
4 Totemo Nakamaseimo karapasan
PUANG, Kapenombammi, tu mintu'
siulu'mi, susitu pangallu'Na lako kalemi.
Iamoto melo ke malemokomi sule lako
to' tendami, lako tondok mana'mi,
tu nabenkomi Musa, taunNa PUANG,
sambalinna lu Yordan.
5 Ia manna la mikaritutui tongan
tu pepasan sia Sukaran aluk, tu
napasan Musa, taunNa PUANG, lako
kalemi, kumua la mikamali' tu PUANG,
Kapenombammi, la mituru' tu mintu'
bate lalanNa, sia la mikaritutui tu mintu'
pepasanNa, sia la la'ka'komi lako Puang,
sia la ponno penaammi sia deatammi
umpengkaolai.
6 Napassakkemi Yosua tu tau iato mai,
anna suai male. Sulemi lako to' tendana.
7 Na iatu sesena suku Manasye nabenmo
Musa taa mana' dio Basan, sia iatu
sangsesenapa nabenmo taa mana'
Yosua sisola tu mai taana siulu'na dio
matampu'na Yordan. Iatonna suami
Yosua sule tu tau iato mai lako to'
tendana sia napassakkemo,

8 den dukapa kadanna lako, nakua:
Sulemokomi lako to’ tendami umbaa
ianan buda sia sapi, domba, bembe’
lendu’ budanna sia salaka, bulaan,
tambaga, bassi sia pakean lendu’
budanna. La mitaa-taa sola mintu’
siulu’mi tu mintu’ pangrampa dio mai
ualimmi.

Inan pemalaranna tu mai suku sambalinna lu Yordan

22:9-34

9 Sulemi tu mintu’ to Ruben sia to Gad
sia sesena suku Manasye, natampei tu
to Israel lan mai Silo dio tondok Kanaan,
anna male lako tondok Gilead, iamotu
padang mana’na, tu napomana’ susitu
Napa’parentan PUANG nalopian Musa.
10 Iatonna rampomo tu tau iato mai
lako Gelilot sikandappi’ Yordan, inde
to nanii to Ruben, to Gad sia sesena
suku Manasye umpabendan misa’ inan
pemalaran dio biring Yordan, iamo misa’
inan pemalaran kapua.
11 Narangimi to Israel tu kareba, nakua:
Manassamo tu to Ruben sia to Gad sia
sesena suku Manasye umpabendan inan

pemalaran ma’palulako tondok Kanaan,
dio to’ batu ma’talimbungan sikandappi’
Yordan, indena mai lan lili’na to Israel.
12 Iatonna rangimi to Israel tu apa iato
saemi sirampun tu mintu’ kombonganna
to Israel la lao urrarii tu tau iato mai.
13 Nasuami to Israel tu to minaa Pinehas,
anakna Eleazar, lako to Ruben, to Gad
sia sesena Manasye, lako tondok Gilead,
14 na sangpulo pangulu nasolan, simisa’
pangulu rapu ke misa’oi suku to Israel.
Pantanni pangulu tu rapunna dio lu
pa’rapuanna to Israel.
15 Iatonna rampomo tu tau iato lako to
Ruben, to Gad sia sesena suku Manasye
dio tondok Gilead, sipa’kadami tau iato
nakua:
16 Inde sia tu kadanna mintu’
kombonganNa PUANG: Umbara
susitu katangmarurusammi, ammi balira
Kapenombanna to Israel, na totemo
sorongboko’komi dio mai PUANG,
belanna umpabendanammokomi kalemi
misa’ inan pemalaran. Susimoto minii
umbali-bali PUANG totemo.
17 Misangaraka sidi’ tu kakadakean
umpemala’i Peor, tu tae’pa taseroi dio
mai kaleta sae lako allo iate, iamo

napobannang to narampoi kamandasan
tu kombonganNa PUANG?
18 Sorong-boko'morokomika dio mai
PUANG? Iake mibalimi tu PUANG totemo,
masiangmo anna re'dek tu ara'Na lako
mintu' kombonganna to Israel.
19 Iake marutakki tu padang mana'mi,
malekomi mai lako padang mana'Na
PUANG, tu naninna kemaNa PUANG,
anta ma'mana' sola. Apa da mibali-bali
PUANG sia da mieakan la umpabendanan
kalemi misa' inan pemalaran senga'
na iatu inan pemalaranNa PUANG,
Kapenombanta.
20 Iatonna kasalan tu Akhan, anakna
Zerah, unnala apa dipemalii, tang
narampoiraka kasengkean tu mintu'
kombongan to Israel? Tae' naia manna
misa-misa mate tu tau iato belanna
kakadakeanna.
21 Mebali tu to Ruben sia to Gad sia
sesena suku Manasye lako mintu'
pangulu pa'rapuanna to Israel, nakua:
22 Iatu Puang Matua undaoanni mintu'
deata, iamo PUANG, tu Puang Matua
undaoanni mintu' deata, iamo Puang,
Iamo unnissanni sia to Israel duka la
unnissanni: iake la kipogau'i tu umbalii

ba’tu tang maruru’ lako PUANG melo ke tang Mikarimmannikanni!
23 Iake la kibangunni tu inan pemalaran kumua la umboko’ikan PUANG, ba’tu iake la kinii umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’ ba’tu kande dipemalaran sia la kinii umpogau’ pemala’ kasalamaran, melo ke Napapakkanni PUANG tu gau’ iato.
24 Apa tonganna kipogau’ te ianna te belanna kiposelang tu apa kebattuan tongan. Kikuami ma’kada: Undinna manii nakuami anakmi lako anakki: Siaparokomi tu PUANG, Kapenombanna to Israel?
25 Tang Napadadiraka passaparan PUANG te Yordan lan alla’ki na kamu, to Ruben sia to Gad, tae’ misangbilangan PUANG. Ke susito iatu anakmi la umpasorong-boko’ anakki umpengkaolai PUANG.
26 Iamoto angki ma’kada, kumua: Melo ke kipogau’i te: umbangun misa’ inan pemalaran tae’ nala dipoinan pemala’ ditunu pu’pu’ sia tae’ nala dipoinan pemala’ pangrere’.
27 Sangadinna dipotanda sa’bi lan alla’ta sia lan alla’na bati’ta undinna, kumua

angki pogau’ kamenomban lako PUANG dio oloNa, umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’ pangrere’ sia pemala’ kasalamaran. Iake susito iatu anakmi undinna tae’mo nala ma’kada, kumua: Tang sangbilangangkomi PUANG.
28 Kikuapa ma’kada kumua: Iake undinna nama’kada tu tau iato lako kami sia lako bati’ki susito, la ma’kadakan kumua: Tiromi tu a’ganna inan pemalaranNa PUANG, tu nagaraga nene’ to doloki; tae’ nala dipoinan pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’ pangrere’, sangadinna la dipotanda sa’bi lan alla’ta.
29 La kipatoyang ia dio mai kaleki la umbali PUANG sia sorong-boko’ dio mai PUANG allo iate, ke la umbangunkan inan pemalaran la dinii umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’ sia kande dipemalaran sia pemala’ pangrere’, sangadinna inan pemalaranNa PUANG, Kapenombangki, tu bendan dio tingayo kemaNa.
30 Iatonna rangimi to minaa Pinehas sia mintu’ pangulu kombongan sia pangulu pa’rapuanna to Israel, tu nasisolan, tu kada napokada to Ruben, to Gad sia to Manasye, nasangami melo tu iannato.

31 Ma’kadami to minaa Pinehas, anakna
muane Eleazar lako to Ruben, to
Gad sia to Manasye, nakua: Totemo
kitandaimo kumua iatu PUANG den
tasisolan, belanna tae’ mitang maruru’
lako PUANG. Iamoto milendokanni tu to
Israel dio mai kare’dekanNa PUANG.
32 Mangkato sulemi tu to minaa Pinehas,
anakna Eleazar sia iatu mai arung, dio
mai to Ruben sia to Gad, dio mai tondok
Gilead lako tondok Kanaan sae lako to
Israel, umparampoi tu kareba iato.
33 Nasangami to Israel melo tu kada iato,
iamoto anna pudi-pudi to Israel tu Puang
Matua sia tae’mo lan penaanna la lao
ullaoi sia ussanggangi tu tondok nanii to
Ruben sia to Gad ma’tondok.
34 Nasangaimi to Ruben sia to Gad tu
inan pemalaran iato, nakua: Iamote tu
tanda sa’bi lan alla’ta, kumua PUANGmo
tu Kapenomban.

Tampak kadanna Yosua lako mintu’ pangulunna to Israel

23:1-16

23 1 Iatonna masaimo mangkanna
Nakamasei karapasan PUANG tu

to Israel dio mai mintu’ ualinna tiku lao
sia matuamo tu Yosua sia matessekmo,
2 natambaimi Yosua sirampun tu mintu’
to Israel, iamotu mai pekaamberanna,
pangulunna, to mangra’ta’ kara-karana,
sia to ma’parentana, na ma’kada lako,
nakua:
3 Iate aku matuamo’ sia matessekmo’.
Mitiro kalenamo tu mintu’ apa Napogau’
PUANG, Kapenombammi, lako te
mintu’ bangsa iate, tu belanna kamu.
Belanna PUANG, Kapenombammi kalena
untunduikomi parari.
4 Kupamanassamo pa’loterei te bangsa
torronapa la napotaa mana’ sukummi
randuk dio mai Yordan, – susitu mintu’
bangsa mangka kusabu’i – sae lako tasik
Kapua rampe matampu’.
5 Sia PUANG, Kapenombammi, kalenamo
la urrambai dio tingayomi sia la
unnula’i dio tingayomi sia kamumo
la unnalai mipomana’ tu padangna,
susitu Naallurangkomi PUANG,
Kapenombammi.
6 Iamoto la mipabatta’ tongan tu
penaammi ungkaritutui sia unturu’i tu
mintu’ apa disura’ lan sura’ Sukaran

alukna Musa, da misepang lako kanan
ba’tu kairi.
7 Da misikadamak tu bangsa torropa
misisolan sia da misa’bu’i tu sanganna
deatanna sia da mipalao sumpa tete
dio sanganna sia da mipengkaolai ba’tu
tukku umpenombai.
8 Sangadinna la la’ka’komi lako PUANG,
Kapenombammi, – susi penggaurammi
sae lako allo iate –.
9 Belanna Narambaimo PUANG dio mai
tingayomi tu ba’tu pira-pira bangsa
kapua sia mawatang; na iatu kamu moi
misa’ tau tae’ unnattai ma’patanan dio
olomi sae lako allo iate.
10 Misa’komi tu mangka unnula’
tau sangsa’bu, belanna PUANG,
Kapenombammi, Ia kalena untunduikomi
parari, susitu Naallu’ lako kalemi.
11 Palan tonganni penaammi, sia kamali’i
tu PUANG, Kapenombammi.
12 Belanna iammi sorong boko’ sia
sikalute te mai bangsa torropa, tu
misisolan, sia sipoipa’ sia sipobaisen sia
sikadamak tu tau iato,
13 la miissan tongan, kumua iatu PUANG,
Kapenombammi, tae’mo nala urrambai
te bangsa iate dio tingayomi; sangadinna

tau iato mai la dadi poya sia pepurru’
lako kalemi, sia pebamba dio aakmi sia
duri lan matammi, miurungan sanggang
lan te tondok ballo tu Napa’kamasean
PUANG, Kapenombammi, lako kalemi.
14 Manassa aku te la sulena’ umpolalan
lalan malute, tu naola mintu’ to
lino; iamoto la kalebu penaammi
sia deatammi unnakui, kumua moi
sangbuku kada tae’ tang dadi tu mintu’
pangallu’ melo tu Napokadangkomi
PUANG Kapenombammi. Mintu’na to dadi
nasangmo lako kalemi. Iatu mintu’nato
moi misa’ tae’ tang dadi.
15 Apa susitu mintu’ apa melo
urrampoikomi tu Naallu’ PUANG,
Kapenombammi, lako kalemi, la susi
dukato la Naparampoikomi PUANG
mintu’ kakadakean, Naurunganni
ussabu’ikomi lan mai te tondok
ballo, tu Nakamaseangkomi PUANG,
Kapenombammi.
16 Iake milendai tu basse,
tu Naallurangkomi PUANG,
Kapenombammi, ammi male
umpengkaolai sia tukku umpenombai
kapenomban senga’, manassa la ma’lulu-
lulu tu kasengkeanNa PUANG lako kalemi

sia la madomi'komi disanggangi lan mai tondok ballo tu Nakamaseangkomi Puang.

Kadiba'ruianna basse dio Sikhem

24:1-28

24 1 Mangkato narampunmi Yosua tu mintu' sukunna to Israel dio Sikhem. Natambaimi tu mintu' pekaamberanna to Israel, sia pangulunna, sia to ma'paolaianna salu, sia to ma'parentana, anna sae mennolo dio oloNa Puang Matua.
2 Ma'kadami tu Yosua lako mintu' tau, nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna to Israel, Nakua: Sambalinna lu Salu nanii ma'tondok tu nene' to dolomi tonnanu', iamotu Terah, ambe'na Abraham sia ambe'na Nahor, umpengkaolai kapenomban senga'.
3 Apa iatu Abraham nene'mi Kuala sambali' mai nabala Salu sia Kusolan ussalongi mintu' tondok Kanaan; angKu popemba'ka'i tu bati'na sia Kukamaseimo Ishak.
4 Na iatu Ishak Kukamasei Yakub sola Esau. Na iatu Esau Kuben buntu Seir la

napomana’, apa iatu Yakub sola mintu’
anakna male lako Mesir.
5 Mangkato Kusuami tu Musa sola Harun
lako sia Kuparampoi kamandasan tu
Mesir, susitu mangka Kupogau’ dio lu tau
iato mai, Kumane ussolangkomi tassu’.
6 Iatongku tassu’imi tu nene’ to dolomi
lan mai Mesir, ammi rampo lako biring
tasik, naundi tu to Mesir umpaula’i
kareta sia pakkanarang tu nene’ to
dolomi sae lako tasik Teberau.
7 Iamoto metambami tu tau iato mai
lako PUANG, anNa padenni Puang tu
kamalillinan lan alla’mi na to Mesir,
Napatu’ba’i uai tasik, anna kabu’i tu
tau iato. Matammi kalenamo untiroi
tu apa Kupogau’ lako Mesir. Mangkato
torromokomi masai dio padang
pangallaran.
8 Kumane ussolangkomi tama tondok to
Amori tu torro sambalinna lu Yordan;
iatonna rariimokomi tu tau iato mai,
Kusorongmi tama limammi, miurungan
unnalai tu padangna mipomana’, angKu
sabu’i tu tau iato dio tingayomi.
9 Ke’de’mi tu Balak, anakna muane
Zipor, datu Moab, la lao urrarii to Israel.

Mesuami untambai Bileam, anakna Beor,
anna ia ullambeangkomi tampak ropu.
10 Apa tae' Kumorai unturu'i tu Bileam,
naurungan umpassakkeorakomi.
Susimoto Kunii urrampanangkomi lan
mai kuasanna.
11 Mangkato ullambanmokomi Yordan;
iatommi rampomo lako Yerikho,
sirarimokomi to Yerikho, iamotu to
Amori, to Feris, to Kanaan, to Het,
to Girgasi, to Hewi na to Yebus, apa
Kusorong nasang tu tau iato tama
limammi.
12 Attu iato Kuparampoikomi tabuan balo
dio tingayomi, naula'i tu tau iato mai dio
mai kalemi, susitu da'dua datu to Amori;
tonganna tangiara kandean pa'dangmu
ba'tu panamu.
13 Susimoto Kunii umbenkomi misa'
padang tu tang mikasara'i sia ba'tu
pira-pira kota tu tang mibangun sia minii
ma'tondok lan, sia mipeburai tu pa'lak
anggoro' sia garanto' saitun, tu tang
pantanammi.
14 Iamoto la mikasiri' tu PUANG sia la
mipenombai situang penaa lantuk sia
maruru', ammi boko'i tu mintu' deata tu
napenombai nene' to dolomi sambalinna

lu Salu sia dio Mesir, ammi pengkaolai PUANG.
15 Apa iake misangai tang melo tu umpengkaolai PUANG, melo ke mipilei totemo minda tu minii mengkaola: lakoraka mintu' deata tu napenombai nene' to dolomi sambalinna lu Salu, lakoraka deata to Amori tu minii ma'tondok. Apa iatu aku sia to lan banuangku la mengkaolakanni lako PUANG.
16 Mebalimi tu bangsa iato nakua: La toyang ia dio mai kaleki tu la umboko'i PUANG sia umpenombai kapenomban senga'.
17 Belanna PUANG iamo Kapenombanta. Iamotu ussolangki' sia ussolan nene' to dolota lan mai tondok Mesir, lan mai inan tanii dipokaunan, sia iamo umpadenni te mintu' tanda kalle-kallean dio pentirota, sia Iamo ungkaduttu'ki' dio lu mintu' lalan taolai sia dio lu mintu' bangsa tu taolai lendu'.
18 Narambaimo PUANG tu mintu' bangsa iato sia to Amori, iamotu to untorroi te tondok iate dio mai tingayota. Ia duka tu kaminna la umpengkaolaikan PUANG, belanna Iamo Kapenombanta.

19 Apa ma’kada tu Yosua lako bangsa
iato nakua: Tang miatta umpengkaolai
PUANG, belanna Iamo Kapenomban
sumpu masero. Iamo Kapenomban noka
ditimba oloNa. Tae’ nala umpagarri’i tu
kapatodo-tintingammi sia kasalammi.
20 Iake mitampeI tu PUANG, ammi
pengkaolai deatanna to salian bangsa,
manassa la memboko’, Naparampoikomi
kakadakean sia Nasabu’ikomi, tonNa
mangkamo umparampoikomi kameloan.
21 Apa ma’kada tu bangsa iato lako
Yosua, nakua: Tae’, sangadinna PUANG
ri la tapengkaolai.
22 Ma’kadami tu Yosua lako bangsa iato,
nakua: Susitu kamu kalena ussa’bii
kalemi, kumua PUANGmo tu mipilei la
mipengkaolai. Mebalimi tu tau iato mai,
nakua: Kamimo tu ussa’bii.
23 Totemo boko’imi tu mintu’ deatanna
to salian bangsa tu misisolan, sia
popa’mirringi tu penaammi lako PUANG,
Kapenombanna to Israel.
24 Ma’kadami tu bangsa iato lako
Yosua, nakua: PUANGri, Kapenombanta,
la kipengkaolai sia la kiperangii tu
kadanNa.

25 Allo iato untananmi basse tu Yosua
sola bangsa iato napamanassanni tau
iato mai tu apa dipondok sia atoran, dio
Sikhem.
26 Nasura'mi Yosua tu mintu'na kada
iato lan sura' Sukaran alukNa Puang
Matua, sia naala tu misa' batu kapua,
napabendanni inde to dio diong garonto'
kayu tarpin, dio to' inan maindanNa
PUANG.
27 Ma'kadami tu Yosua lako bangsa
iato, nakua: Manassa batu iate la
mendadi tanda sa'bi la untiroki', belanna
narangimo batu tu mintu' kadanNa
PUANG, tu Napokadamo lako kaleta.
Iamoto la dadimo tanda sa'bi, la
untirokomi, kumua da mipeonganni tu
Kapenombammi.
28 Mangkato nasuami Yosua sule tu mai
bangsa iato, pantan lu lako to' mana'na.

Kamateanna Yosua sola Eleazar

24:29-33

29 Iatonna mangkamo to mintu'na apa
iate, matemi tu Yosua, anakna muane
Nun, taunNa PUANG, tonna saratu'
sangpulomo taunna.

30 Nalamunmi tau lan lili’na padang
mana’na dio Timnat-Serah dao buntu
Efraim, daanna lu buntu Gaas.
31 Iatu to Israel umpengkaolai PUANG
lan mintu’ allo katuoanna Yosua sia lan
mintu’ allo katuoanna pekaamberan,
tu tuopa tonna matemo tu Yosua, tu
unnissanni tu mintu’ penggauran, tu
Napogau’ PUANG lako to Israel.
32 Sia iatu mai bukunna Yusuf, tu nabaa
to Israel dio mai Mesir nalamunmo tau
dio Sikhem dio sangtempe’ padang
tu mangka naalli Yakub saratu’ batu
salaka dio mai bati’na Hemor, ambe’na
Sikhem. Napotaa mana’mi bati’na Yusuf
tu padang iato.
33 Sia ia duka tu Eleazar, anakna muane
Harun, matemo, nalamunni tau dao
tanete, tu diben anakna muane Pinehas,
dao buntunna Efraim.

TO PARENGNGE’

Diona to Israel tonna matemo Yosua

1:1-36

1 [1] Iatonna matemo tu Yosua,
mekutanami tu to Israel lako PUANG,
nakua: Mindarakan tu la male dolo urrarii
to Kanaan.
[2] Ma’kadami PUANG, Nakua: Melo ke
Yehudamo male dolo; manassa la
Kusorong te tondok tama limanna.
[3] Ma’kadami Yehuda lako Simeon,
siulu’na, nakua: Take’de’mo sola lako
to’ lili’ mana’ku, anta rarii tu to Kanaan,
tamane maleo lako to’ lili’ mana’mi.
Malemi tu Simeon sola.
[4] Ke’de’mi tu Yehuda, Nasorongi PUANG
tu to Kanaan sia to Feris tama limanna,
nataloi tu tau sangpulo sa’bu dio
sikandappi’ Bezek.
[5] Belanna nalambiran tu Adoni-Bezek
dio Bezek, anna sirari dio, nataloi tu to
Kanaan sia to Feris.

6 Apa iatu Adoni-Bezek male mallai, apa
undi naula’, anna tingkanni, nata’takki
tu mintu’ indo’ taruno limanna sia indo’
taruno lentekna.
7 Ma’kadami Adoni-Bezek, nakua:
Pitungpulo tu datu tu dita’takki indo’
taruno limanna sia indo’ taruno
lentekna, urruruk kande rondon
diong sulluk medaku. Umba susitu
penggaurangku lako kalena, susi
dukamoto Napapakkanni Puang Matua
lako kaleku. Nasolammi tau lako
Yerusalem, namate dio.
8 Mangkato nararіimi to Yehuda tu
Yerusalem, nataloi sia napatei pa’dang
tu mintu’ tau lan sia naballa tu kota iato.
9 Namane solo’ tu to Yehuda rokko la
urrarii to Kanaan, tu torro dao padang
ma’buntunna, dio Padang Lo’na lu, sia
diong Padang Merrantena.
10 Malemi tu Yehuda ullaoi to Kanaan, tu
torro dio Hebron – dolona iatu Hebron
disanga Kiryat-Arba –, nataloi tu Sesai
sia Ahiman sia Talmai.
11 Inde to dio mai nanii ke’de’ la ullaoi to
umpa’tondokki Debir. Iatu Debir dolona
disanga Kiryat-Sefer.

12 Attu iato ma’kadami tu Kaleb, nakua:
Minda-minda untaloi tu Kiryat-Sefer
sia unnalai, la kupa’bengan tu Akhsa,
anakku, anna pobainei.
13 Natalomi Otniel, anakna Kenas, adinna
Kaleb, tu kota iato; napa’benganmi Kaleb
tu Akhsa, anakna, anna pobainei.
14 Iatonna rampomo tu baine lako,
nanaranni tu muanena la lao umpalaku
sangtempe’ pa’pa’lakan lako ambe’na.
Anna mengkalao dao mai keledainna.
Nakutanaimi Kaleb nakua: Apara
mutungkanan?
15 Mebalimi nakua: La mitekkennina’,
angki pokasibalianni; mangkamo’ miben
padang rangke, la miben dukapa’ ba’tu
pira-pira kalimbuang. Nabenmi Kaleb tu
kalimbuang daona lu sia iatu kalimbuang
diongna lu.
16 Ke’de’mi tu bati’ to Keni, matusanna
Musa, sola mintu’ to Yehuda dio mai
kota Koroma lako padang pangallaran
Yehuda, tu dio Padang Lo’na lu
sikandappi’ Arad. Anna rampo ma’tondok
sola pa’tondokan.
17 Ke’de’mi Yehuda sola Simeon, siulu’na,
anna taloi tu to Kanaan dio Zefat;

nasabu’i tu tau iato mai butung pepayu,
iamoto nasangai tau tu kota iato Horma.
18 Natalo pole’omi Yehuda tu Gaza sola
mintu’ lili’na sia Askelon sola mintu’
lili’na sia Ekron sola mintu’ lili’na.
19 Narondongmi PUANG tu Yehuda,
iamoto naala nasangi tu mintu’ tondok
ma’buntunna, apa tang naatta unnula’i
tu tau dio padang marante, belanna tau
iato unnampui kareta bassi parari.
20 Mangkamo diben Kaleb tu kota
Hebron, susitu napasan Musa lako tau
iato mai, sia mangkamo naula’i inde to
dio mai tu anakna Enak sola tallui.
21 Apa iatu to Benyamin tae’ naula’i tu
to Yebus, tu umpa’tondokki Yerusalem,
iamoto iatu to Yebus torro ma’tondok dio
Yerusalem, sikandappi’ to Benyamin sae
lako allo iate.
22 Ia duka tu bati’na Yusuf ke’de’ male
ullaoi Betel, anNa rondongi PUANG tu
tau iato.
23 Iatu bati’na Yusuf mesua usserre’i
Betel; iatu kota iato dolona disanga Lus.
24 Natiromi to masserre’i tu misa’ muane
tassu’ lan mai kota, nakuami ungkuanni:
Patiroangkanni tu lalan ma’din naola tau
tama kota iato, angki karampa’iko.

25 Napatiroammi tau iato tu lalan ma’din
naolai tau tama kota, anna patei
pa’dang tu mintu’ to lan kota iato, apa
iatu tau mangka umpatiroanni lalan,
nasua marampa’mo male sola mintu’
sangdadianna.
26 Malemi lako tondokna to Het, anna
bangun misa’ kota, tu nasangai Lus,
iamo naposanga to sae lako allo iate.
27 Iatu Manasye tae’ naula’i tu to
Bet-Sean sola to lan lili’na sia to Taanakh
sola to lan lili’na sia to umpa’tondokki
Dor sola lili’na sia to umpa’tondokki
Yibleam sola lili’na sia to umpa’tondokki
Megido sola lili’na, naurungan iatu to
Kanaan ma’dinpa torro ma’tondok dio
tondok iato.
28 Iatonna matoto’mo tu to Israel,
napopa’diama lompomi tu to Kanaan,
apa tae’ naula’i.
29 Susi dukato tu to Efraim, tae’ naula’i tu
to Kanaan torro dio Gezer, naurunganni
tu to Kanaan torro dio lu to Efraim dio
Gezer.
30 Iatu to umpa’tondokki Kitron sia
Nahalol tae’ naula’i Zebulon, naurungan
torro dio lu tu to Kanaan, moi anna
popa’diama lompoi.

31 Tae’ naula’i Asyer tu to umpa’tondokki
Ako sia Sidon sia Ahlab sia Akhzib sia
Helba sia Afek sia Rehob.
32 Iamoto natorro tu to Asyer dio lu
to Kanaan, tu to inang umpa’tondokki
tu tondok iato, belanna tae’ naulai’i to
Asyer.
33 Tae’ naula’i Naftali tu to umpa’tondokki
Bet-Semes sia Bet-Anat; iamoto
natorro dio lu to Kanaan, tu to inang
umpa’tondokki tu tondok iato; apa
iatu to umpa’tondokki Bet-Semes sia
Bet-Anat napopa’diama lompo.
34 Narussun to Amori tu to Dan langngan
buntu, belanna tae’ naeloranni tu tau
iato mai male rokko padang marante.
35 Sia ma’dinpa tu to Amori torro
ma’tondok dio Har-Heres, dio Ayalon
sia Saalbim, apa iatu bati’na Yusuf
samawatang-watangna ungkuasai,
naurunganni umpopa’diama lompoi tu
tau iato mai.
36 Iatu angge lili’na to Amori randuk dio
mai lombokna dao tanete, tu umposanga
Te’tek Buku, dio mai Sela, sia iatu lu
langnganna.

Kadanna Malaeka’Na PUANG dio Bokhim

2:1-5

2 [1] Pakalan ke’de’mi tu malaeka’Na
PUANG dio mai Gilgal lako Bokhim,
anna ma’kada, Nakua: Mangkamokomi
Kusolan sun lan mai tondok Mesir, angKu
solangkomi tama tondok, tu Kupalaoan
sumpa unnallu’i la umbenni nene’ to
dolomi, sia ma’kadaNa’, Kukua: Tae’ kula
umpokai tu basse tatanan sae lakona.
[2] Apa da misibasse tu to umpa’tondokki
tondok iate, sangadinna la mirondon tu
inan pemalaranna. Apa tae’ miperangii tu
kadangKu. Apara tu mangka mipogau’?
[3] Sia mangka dukamo Kupokada,
kumua: Tae’ Kula unnula’i dio tingayomi,
sangadinna tau iato mai la unnea
tongankomi na iatu deatanna misa’
pepoya lako kalemi.
[4] Iatonna mangkamo tu Malaeka’Na
PUANG ma’kada susito lako mintu’
to Israel, randukmi tu bangsa iato
unnurruk-urruk tumangi’.

5 Iamoto nasangai tau tu inan iato
Bokhim. Memala’mi tu tau iato mai inde
to dio lako PUANG.

**Randukmo tu to Israel
umpenombai deata.** PUANG
umpadenanni to parengnge’

2:6–3:4

6 Iatonna suami Yosua sule tu bangsa
iato, pantan malemi tu to Israel lako to’
taa mana’na, la unnalai tu padang iato la
napomana’.
7 Iatu bangsa iato umpengkaolai PUANG
lan mintu’ allo katuoanna Yosua sia
pekaamberan, tu tuopa tonna matemo
tu Yosua, sia iatu untironapi tu mintu’
penggauran kalle-kallean, tu Napogau’
PUANG lako to Israel.
8 Matemi tu Yosua, anakna muane
Nun, taunNa PUANG, tonna saratu’
sangpulomo taunna.
9 Nalamunni tau lan lili’na padang
mana’na dio Timnat-Heres, dao
buntunna Efraim, daanna lu buntu Gaas.
10 Iatonna tama nasangmo batu dilobang
sola nene’ to dolona tu to sangosso’
iato, ombo’mi tu to sangosso’ senga’, tu

tang untandai PUANG sia tang untandai penggauran, tu mangka Napogauran to Israel.
11 Napogau’mi to Israel tu apa kadake dio pentiroNa PUANG sia umpengkaolaimo mintu’ Baal.
12 Naboko’imo tu PUANG, Kapenombanna nene’ to dolona, tu ussolanni tassu’ lan mai tondok Mesir anna mengkaola lako kapenomban senga’, ba’tu pira-pirai tu kapenombanna tu mintu’ bangsa tiku lao, sia tukku umpenombai sia umpa’di’i penaanNa PUANG.
13 Iake naboko’imi tu PUANG sia umpengkaolaimo Baal sola mintu’ Astoret,
14 attu iato ma’lulu-lulumi tu kasengkeanNa PUANG lako to Israel: Nasorongi tama limanna pangrampa tu tau iato mai tu umpangrampai, sia Nasorong tama kuasanna ualinna tiku lao, naurunganni tang naattamo mangea lako ualinna.
15 Umba-umba nanii tu tau iato male parari, inde dukato tu limanNa PUANG unneai naposanggangi, susitu mangka Napokadanni PUANG Napalaoi sumpa,

naurunganni kapussakan tongan tu tau iato.
16 Anna pake’de’i PUANG tu ba’tu pira-pira to parengnge’ tu ullendokan tau iato mai dio mai limanna to mangrampa.
17 Apa tae’ duka naperangii tu to parengnge’na, sangadinna maleora umpengkaolai kapenomban senga’, sia tukku umpenombai, susito ma’gau’ sala. Madomi’ bang tu tau iato sepang dio mai lalanna tu napolalan nene’ to dolona tu umperangii pepasanNa PUANG. Tae’ nasipatu tu lalan penggauranna.
18 Iake Napake’deranoi PUANG misa’ to parengnge’, Narondong PUANG tu to parengnge’ iato, anNa lendokanni tu tau iato dio mai kuasanna ualinna, tempon tuona tu to parengnge’, belanna maturu-turu tu PUANG umperangii sarrona tau iato mai tu diona to umpakario-rioi sia umpapussakki.
19 Iake matemi tu to parengnge’, naparandukomi umpakadakei tu gau’na losong na iatu nene’ to dolona, belanna unturu’mo kapenomban senga’ sia napengkaolaimo sia tukkumo umpenombai; moi misa’ tae’ naboko’i tu mintu’ penggauran sia kedo makarra’na.

20 Iake ma’lulu-lulumi tu kasengkeanNa
PUANG lako to Israel, ma’kadaomi,
Nakua: Belanna nalendai te bangsa iate
tu basse Kualluran nene’ to dolona sia
tae’ naperangii tu kadangKu,
21 iamoto tae’mo Kula unnula’i dio mai
tingayona moi misa’ dukai tu mintu’
bangsa, tu napatorropa Yosua, tonna
matemo.
22 La Kupolalan tu bangsa iato untobai
tu to Israel, ba’tu la napalan penaai tu
lalanNa PUANG anna turu’i, susitu nene’
to dolona, ba’tu tae’i.
23 Belanna inang Napatorromo PUANG tu
bangsa iato, sia tae’ Natarru’ unnula’i,
sia tae’ Nasorongi tama limanna Yosua.

3 1 Inde sia tu mintu’ bangsa, tu
Napatorropa PUANG, kumua
Napolalanni untobai tu to Israel, iamotu
to Israel tang untandaipa kapararian la
unnala Kanaan.
2 Ia manna napobannang to, kumua iatu
ossoranna to Israel la melada’ parari,
belanna Napopa’biasa Puang, tu mintu’
to tang manakkapa parari pirambongi’.
3 Torropa tu lima arungna kota to Filistin
na mintu’ to Kanaan sia to Sidon sia to
Hewi, tu untorroi buntu Libanon, randuk

dio mai buntu Baal-Hermon sae lako batatta ma’palulako Hamat.
4 Iatu bangsa iato mai Napamanassa Puang Nanii untobai tu to Israel kumua anNa issanni, ba’tu naturu’ siai tu pepasan Napasan PUANG lako nene’ to dolona nalopian Musa.

Diona to parengnge’ Otniel

3:5-11

5 Ma’tondokmi tu to Israel dio lu to Kanaan, to Het, to Amori, to Feris, to Hewi na to Yebus;
6 napobainemi to Israel tu anakna tau iato mai sia napakemuane tu mai anakna lako anakna tau iato sia napengkaolai tu deatanna.
7 Napogau’mi to Israel tu apa kadake dio pentiroNa PUANG, tang nakilalaimo tu PUANG, Kapenombanna, sia umpengkaolaimo mintu’ Baal sia Asyera.
8 Ma’lulu-lulu tonganmi tu kasengkeanNa PUANG lako to Israel, anNa sorongi tama kuasanna Kusyan-Risyataim, datu Aram lan lili’na Mesopotamia, anna mengkanorong tu to Israel lako Kusyan-Risyataim karua taunna.

9 Attu iato meongli’mi tu to Israel lako
PUANG, Napatulangdananni PUANG tu
to Israel misa’ to mangrampanan, la
urrampananni, iamotu Otniel, anakna
Kenas, adinna Kaleb.
10 Narampoimi PenaanNa PUANG tu
Otniel, iamoto narengnge’i tu to Israel,
anna tassu’ parari. Nasorongmi PUANG
tu Kusyan-Risyataim, datu Aram,
tama limanna, naurungan ussau’i tu
Kusyan-Risyataim.
11 Marampa’mi tu tondok iato lan
patangpulo taunna. Na iatu Otniel,
anakna muane Kenas, matemo.

Diona to parengnge’ Ehud

3:12-30

12 Apa napogau’ pole’omi to Israel tu apa
kadake dio pentiroNa PUANG; iamoto
Napamawatangmi PUANG tu Eglon, datu
Moab, ussau’ to Israel, belanna napogau’
tu apa kadake dio pentiroNa PUANG.
13 Sipakulu-kulumi Eglon tu to Amon sia
to Amalek, anna male parari; natalomi
tu to Israel, naalai tu kota Koroma
napa’tondokki.

14 – Lumbang baka direngnge’mi tu to
Israel lako Eglon, datu Moab, sangpulo
karua taunna.
15 Meongli’mi tu to Israel langngan
PUANG, Napatulangdananni PUANG
misa’ tu to mangrampanan, iamotu
Ehud, bati’na Gera, suku to Benyamin,
misa’ to kairi. Biasa nasua to Israel lao
umbaa pa’kasian lako Eglon, datu Moab.
16 Nagaragammi Ehud kalena tu misa’
pa’dang mataran patomali, agi sangsiku
landona, natakinni lanna lu pakeanna
dio pupu kananna.
17 Nabaami tu pa’kasian lako Eglon, datu
Moab. Iatu Eglon to maloppok.
18 Iatonna mangkamo Ehud
umpennoloanni tu pa’kasian iato,
nasolammi tassu’ tu to mamulle
pa’kasian.
19 Sulemi misa-misai dio mai to’ inan
batu dipa’ dio Gilgal, anna ma’kada
nakua: Den sangbuku kada la kupokada
buni lako olomi, o puangku. Nakuami
tu datu: Kappako. Iatu mintu’ to
umpennoloi, tassu’ lako salian.
20 Tamami tu Ehud mennolo lako
datu, tonna unnisung tu datu lan
inan mengkadaoan iamotu inan

pentuanginan, tu nanii misa-misa. Ma’kadami Ehud nakua: Den kadanNa Puang Matua la kuparampo lako puangku. Ke’de’mi tu datu dao mai isunganna.
21 Naangka’mi Ehud tu lima kairinna, nanonokki tu pa’dang dio pupu kananna, natobokki tu tambukna datu,
22 naurungan iatu mata pa’dang lambun nasang tama sola ulunna, napatibangkoi lompo tambukna tu mata pa’dang, belanna tae’mo nadu’dukki lan mai tambukna. Namane tassu’ unnola ba’ba dio boko’.
23 Tamami tu Ehud dio tangdo’, tonna mangkamo untutu’i dolo tu ba’ba bilik mengkadaoan sia nagonting.
24 Mane ra’pa’ tassu’ to saemi tu mai to mase’ponna natiroi iatu ba’ba bilik mengkadaoan tigontingmo; ma’kadami nakua: Manassa ma’to’kayupa tu datu lan inan pentuanginan.
25 Masaimo tu tau iato mai ma’kampa sae lako kasirisan, apa tae’ duka nabungka’i datu tu ba’ba bilik mengkadaoan; pakalan naalami tu gonting nabungka’i tu ba’ba; mangngami, iatu puangna sumpandanmo mate.

26 Iatonna marassan ma’peagi-agi tu tau
iato mai, lussu’mi tu Ehud; nalendu’i tu
inan batu dipa’, anna rampo mana’pa
lako Seira.
27 Iatonna rampomo lako, napannonimi
tu napiri tanduk pua dao buntu Efraim,
anna solo’ tu mintu’ to Israel dao mai
nasolan, anna ia undoloanni.
28 Ma’kadami lako nakua: Undikomi
urrundu’na’, belanna Nasorongmo
PUANG tu ualimmi, to Moab, tama
limammi. Solo’mi tu tau iato mai, undi
urrundu’i, naalami tu kalambananna
Yordan tu ma’palulako Moab na moi
misa’ tau tae’ naeloranni lamban lian.
29 Attu iato napateimi tu to Moab agi-agi
sangpulo sa’bu to malapu’ nasang sia to
mawatang, moi misa’ tae’ lussu’.
30 Susimoto tu Moab nalese lu rokko
to Israel attu iato, anna marampa’
karuapulona taunna tu tondok Israel.

Diona to parengnge’ Samgar

3:31

31 Undinnato den pole’omi bu’tu tu
Samgar, anakna muane Anat; napateimi
pebamba sapi ma’duri bassi tu to

Filistin annan ratu’; susi dukamoto nanii urrampanan to Israel.

Diona Debora sola Barak

4:1-24

4 [1] Iatonna matemo tu Ehud, napogau’ pole’omi to Israel tu apa kadake dio pentiroNa PUANG.
[2] Iamoto Nasorongi PUANG tu tau iato mai tama kuasanna Yabin, datu to Kanaan, tu ma’parenta dio Hazor; na iatu kamandang lompona disanga Sisera, torro dio Haroset-Hagoyim.
[3] Meongli’mi tu to Israel lako PUANG, belanna iatu Sisera iato unnampui kasera ratu’na kareta parari bassi sia napakario-rio tongan tu to Israel situang kamasa’garanna lan duangpulo taunna.
[4] Attu iato iatu Debora, nabi baine, bainena Lapidot, urrengnge’ to Israel.
[5] Biasamo unno’ko’ diong to’ koroma Debora dio kasiallaranna Rama na Betel dao buntu Efraim; rampomi tu mintu’ to Israel lako kalena la dipaolai salu tu kara-karana.
[6] Mesuami untambai Barak, anakna muane Abinoam dio mai Kedesh lan

lili’na Naftali, anna ma’kada lako,
nakua: Tae’raka Napasan PUANG,
Kapenombanna to Israel, kumua:
maleko langngan buntu Tabor, musolanni
tu sangpulo sa’bunna to Naftali sia to
Zebulon.
7 Na dio biring salu’-salu’ Kison la Kunii
umpasaeangko tu Sisera, kamandang
lompona Yabin sola mintu’ kareta
pararinna sia surodadunna, sia la
Kusorong tama limammu.
8 Ma’kadami Barak lako nakua: Ianta la
male sia sola, la male siana’, apa iake
tae’i mimale, tae’ duka kula male.
9 Ma’kadami tu Debora nakua: Melo
duka, ke maleki’ sola, apa iate lalan la
muolai tae’ mupomala’bi’i, belanna tama
kuasanna misa’ baine la Nanii PUANG
ussorongi tu Sisera. Ta’kala ke’de’mi
tu Debora, anna male sola Barak lako
Kedesh.
10 Natambaimi Barak tu mintu’ to
Zebulon sia Naftali sirampun dio Kedesh,
anna ke’de’ sangsiturusan sola tu to
sangpulo sa’bu; ia duka tu Debora male
nasisolan.
11 Iatu Heber, to Keni, ussarakki kalena
dio mai to Keni senga’, tu bati’na Hobab,

iamotu ipa’na Musa, anna pabendanni
tu tendana sae lako garonto’ tarpin dio
Zaanaim, sikandappi’ Kedesh.
12 Napokadami tau lako Sisera, kumua
iatu Barak, anakna Abinoam, malemo
langngan buntu Tabor.
13 Iamoto narampunni Sisera tu mintu’
karetana, kasera ratu’na kareta parari
bassi sia iatu mintu’ tau nasolan dio mai
Haroset-Hagoyim sae lako salu’-salu’
Kison.
14 Ma’kadami tu Debora lako Barak
nakua: Ke’de’moko, belanna allo iate
Nasorongi PUANG tu Sisera tama
limammu; tang PUANG raka male
undoloangko? Solo’mi tu Barak dao mai
buntu Tabor sisola tu to sangpulo sa’bu
undi urrundu’i.
15 Napapussakmi PUANG tu Sisera
sola tu mintu’ karetana sia mintu’
surodadu diona kanatiroanna tu
pa’dang tinonok dio tingayona Barak,
iamoto namengkalao tu Sisera dao mai
karetana, anna mallai ma’lalan bang.
16 Naula’mi Barak tu mintu’ kareta sia
surodadu sae lako Haroset-Hagoyim,
na mintu’ surodadunna Sisera pura

mate nakande pa’dang; moi misa’ tae’
napatorro.
17 Mallaimi tu Sisera ma’lalan lako
tendana Yael, bainena Heber, to Keni,
belanna sikaelo ia Yabin datu Hazor tu to
lan banuanna Heber, to Keni.
18 Tassu’mi Yael untammui tu Sisera,
nama’kada nakua: Lendu’komi mai,
puangku, lendu’komi mai, da mimataku’.
Malemi tama tendana nasamboi Yael
sambu’ parramba’.
19 Mangkato ma’kadami Sisera lako
nakua: Benna’ uai sidi’ kuiru’i; belanna
ma’rangna’. Nabungka’mi tu kiriba’
nanii pangandu’ lan, napairu’i, namane
ussamboi sule.
20 Ma’kadami Sisera lako, nakua:
Bendanko dio ba’ba tenda na iake den
tau sae ungkutanaiko kumua: Denraka
tau inde, la mukua mebali: Tae’ tau inde.
21 Apa naala Yael, bainena Heber, tu
misa’ petana’ tenda sia untoe pepa’tong,
napela’i male lako Sisera, anna tana’i
tu petana’ iato tama pili’na, natarru’
rokko padang anna mate, belanna tarru’
leppeng napobua’ kabo’yokanna.
22 Saemi tu Barak unnula’ Sisera,
anna tassu’ tu Yael ussitammuanni,

anna ma’kada lako nakua: Maikomi,
kupatiroangkomi tu to midaka’. Malemi
tama tendana, natiroi tu Sisera matemo
sumpandan dio na iatu petana’ lan
bangsia pili’na.
23 Susimoto Nanii Puang Matua
umpatundukki tu Yabin, datu Kanaan,
dio tingayona mintu’ to Israel.
24 Samasai-sainna sanati’tin-ti’tinna to
Israel tu Yabin, datu Kanaan, sae lako
nasabu’i tu Yabin, datu Kanaan.

Nanian pa’parundena Debora

5:1-31

5 1 Allo iato menanimi tu Debora sola
Barak, anakna muane Abinoam,
nakua:
2 Belanna umpakalando beluakna tu
tau lan Israel,
belanna ussorong kalena tu to buda,
iamoto pudimi tu PUANG!
3 Perangiimi, e mintu’ datu!
Tanannimi talinga, e mintu’ to paa!
La moraina’, la morai tonganna’
umpenanian PUANG,
umpenanianna’ pa’pudian PUANG,
Kapenombanna to Israel.

4 O PUANG, iatomMi tassu’ lan mai Seir,
tomMi mentengka tarru’ dio mai padangna Edom, lino’mi te lino sia rutu’mi tu langi’,
sia iatu gaun umpato’do uai.
5 Tiseno-senomi tu mintu’ buntu dio oloNa PUANG,
moi na iatu Sinai tiseno-seno duka dio oloNa PUANG, Kapenombanna to Israel.
6 Iatu linona Samgar, anakna muane Anat,
iatonna linona Yael, iatu mintu’ batatta makarorrong, na minda-minda tu parallu tongan umpolalan batatta, unnolamo lalan sumepang.
7 Tae’ tu panglalan dio Israel,
tonganna tae’ tu panglalan,
sae lako bendankomi, Debora,
bendan butung to misa’ indo’ lan Israel.
8 Iake napilei tau iato mai tu kapenomban ba’ru,
dio bangmo babangan tu tananan ra’.
Denraka ombo’ misa’ balulang ba’tu doke,

dio lu patangpulo sa’bu to Israel?
9 Naala penaangku tu mintu’ pangulu
rarinna to Israel,
iamotu mai to ma’lalan penaanna
ussorong kalena,
dio lu bangsa, pudimi tu PUANG!
10 E kamu sola nasang, to ussakei
keledai busa’,
e kamu to unnisungi permadani,
sia kamu mintu’ to lumingka,
pokadami tu iannato.
11 Umpeolai gamara pangala nanian
dio to’ mata uai,
melo ke iatu to buda umpenanian
penggauran malambu’Na PUANG,
penggauran lambu’na pangulunna
dio lu to Israel.
Attu iato solo’mi tu mintu’ taunNa
PUANG lako to’ babangan.
12 Mainga’ko, mainga’ko, e Debora!
mainga’ko, mainga’ko, popenaniko
misa’ sengo!
Bendanmoko, e Barak! solanni
tu to murampa, e anakna muane
Abinoam!
13 Attu iato iatu mintu’ to lussu’
Napadadimo Puang umparenta to
la’bi’,

Napadadimo PUANG tu taunNa
ma’parenta butung to lalong,
untunduina’.
14 Dio mai Efraim nanii sae tu mintu’
tau tu torro dao buntu Amalek undi
unturu’ko, e Benyamin, sola mintu’
kaponanmu;
dao mai Makhir nanii solo’ tu mintu’
pangulu,
sia dio mai Zebulon nanii sae tu tau
untangke tekken pangarak;
15 ia duka tu arungna Isakhar sola
Debora.
Sia susi Isakhar solo’ rokko, susi
dukato tu Barak!
Undimi sipa’dondo-dondoan tu tau
rokko lombok.
Dio lu golonganna Ruben budapa tu
pa’tangngaranna.
16 Ma’apari mutorro bangra unno’ko’
dio lu to’ barung tedong,
sia marassan umperangii passuling
dio to’ patuoan ma’baanan?
Dio lu golonganna Ruben budapa tu
pa’tangngaranna.
17 Iatu Gilead torro bang kappa
sambalinna lu Yordan,

ma’apai tu Dan natorro bang dio to’ kappala’?
Iatu Asyer torro bang dio lu biring tasik kalua’,
sia torro bang ma’pakappa dio lu to’ tasik mengkokona.
18 Apa iatu Zebulon misa’ bangsa tang umpa’tinakkai katuoanna,
susi dukato tu Naftali dio padang madao.
19 Saemi tu mintu’ datu anna parari,
attu iato pararimi tu mintu’ datu Kanaan, dio Taanakh, dio biring salu Megido;
moi sangti’pek salaka tae’ duka narampa.
20 Dao duka mai langi’ parari tu bintoen,
tassu’ lan mai lalanna ullaoi Sisera.
21 Iatu salu’-salu’ Kison untallananni tu tau iato mai, tu salu’-salu’ inang den dolo-dolonapa tu salu’-salu’ Kison-
tarru’ liumoko e sumanga’ku situang kamatotoran!-
22 Sigalunturan tu mai kalungkung darangna,
belanna napatinno’ to lalong.

23 Tampakki ropu to Meros, kadanna
Malaeka’Na PUANG,
tampakki ropu, tampakki ropu tu
pa’tondokanna,
belanna tae’ nasae umpennoloan
pa’tunduan lako PUANG,
umpennoloan pa’tunduan lako
PUANG susito lalong.
24 Losong upa’na tu Yael na mintu’
baine,
iamotu bainena Heber, to Keni,
losong ia upa’na na iatu mintu’
baine torro lan lu tenda.
25 Uai napalaku Sisera, apa
pangandu’ nabenni Yael;
natadoan bumbungan makko lan
misa’ irusan mellong.
26 Kumorongmi unnala petana’,
unnulumi lima kananna unnala
pepa’tong to pande, napa’tongi tu
Sisera, natarru’i tu ulunna,
nalo’po’mi natarru’i tu pili’na.
27 Menggerok-gerok lan to’ lentekna
Yael, anna songka sumpandan dio,
menggerok-gerok lan to’ lentekna
anna songka, dio tu inan nanii
menggerok-gerok,

inde dukato nanii songka, tang
nasau’mo.
28 Dao mai to’ pentiroan mentiromi
tu indo’na Sisera,
sia metamba dao mai to’ tarali,
nakua:
Ma’apai’ anna marempara sae tu
karetana?
Ma’apai anna tang dirangipa tu
gumalugunna karetana?
29 Iatu mai baine mase’ponna tu liu
matarru’ umpebalii,
ia kalena dukamo umpebalii tu
kadanna, nakua:
30 Ma’apai nala tang unnappa’
pangrampa, nataa-taai,
ke simisa’o muane misa’ ba’tu
da’dua baine napotaa, iatu sampin
sanda rupanna napopangrampa
Sisera,
pangrampa iato sampin sanda
rupanna, sia passulan ma’ba’na
sura’na,
pangrampa iato passulan ma’ba’na
sura’na,
sangpasang disamboan barokoku?
31 Susimoto la sanggang tu mintu’
ualimMi, o PUANG!

Apa iatu mintu’ to ungkamali’ Puang
la susito allo dellek mapannang.
Mangkato marampa’mi tu tondok
patangpulo taunna.

Kaditambaianna Gideon dadi to parengnge’

6:1-40

6 1 Apa napogau’mo to Israel tu apa
kadake dio pentiroNa PUANG; iamoto
Nasorongi PUANG tama limanna to
Midian pitung taun.
2 Napandasa tongan to Midian tu to
Israel. Belanna mataku’ lako to Midian,
iamoto nagaragai tu pembunian dao lu
buntu, lan lo’ko’ sia lan tambakuku.
3 Iake mangambo’oi tu to Israel, saeomi
tu to Midian sia to Amalek sia iatu mai
suku dio mai rampe matallo ullaoi.
4 Napabendanmi tu tendana lan lili’na
tau iato mai, anna sanggangi tu bura
padangna sae lako tu naninna tau rampo
lako Gaza, tae’ natampeanni to Israel, tu
la nakandena, tae’ duka domba, sapi sia
keledai.
5 Ke’de’mi tu tau iato mai umbaa
patuoanna sia tendana, saemo susi

batik budanna; tang dikemba’ dibilang
la taunna la untana, sae ussanggangi
padang,
6 naurungan makario-rio tongan tu to
Israel napobua’ to Midian. Attu iato
metambami tu to Israel langngan
PUANG.
7 Iatonna metamba tu to Israel langngan
PUANG belanna napakario-rio to Midian,
8 Nasuami PUANG tu misa’ nabi male
lako to Israel umpokadai, kumua: Inde
sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna
to Israel, nakua: Kusolammokomi lan
mai Mesir sia Kutassu’imokomi lan mai
inan minii dipokaunan.
9 Sia Kurampanammokomi lan mai
kuasanna to Mesir sia lan mai kuasanna
to umpakario-riokomi, ondongpi
Kurambaimo tu tau iato mai dio
mai tingayomi sia iatu padangna
Kupa’kamaseammo lako kalemi.
10 Sia ma’kadaMo’ lako kalemi, Kukua:
Akumo tu PUANG, Kapenombammi;
da mipenombai deatanna to Amori, tu
minii ma’tondok. Apa tang miperangii tu
kadangKu.
11 Undinnato saemi Malaeka’Na PUANG,
anna unno’ko’ diong garonto’ tarpin

dio Ofra, apanna Yoas, to Abiezer; na iatu Gideon, anakna muane, marassan ussambak-sambakki gandung lan to’ pa’parran anggoro’, la umpembunian to Midian.
12 Attu iato ombo’mi tu Malaeka’Na PUANG anna ma’kada lako, nakua: Narondongmoko PUANG, e pa’barani lalong.
13 Apa ma’kada tu Gideon lako nakua: O puangku, iake Narondongkan PUANG, ma’apai anna rampoimokan te mintu’na te? Umbamira tu tanda mangnga tu nauleleangkan nene’ to doloki, tu nakua: Tang PUANG raka ussolangkan lan mai Mesir? Apa totemo Nasualemokan PUANG sia Nasorongmokan tama limanna to Midian.
14 Attu iato messailemi tu PUANG Nama’kada lako, Nakua: Ke’de’moko situang te kamatotorammu, ammu rampananni tu to Israel lan mai limanna to Midian. Tangiaraka Aku te ussuako?
15 Ma’kadami tu Gideon lako, nakua: O Puang, apara la kupake la urrampananni tu to Israel? Manassa iatu pa’rapuangku iamo bitti’na lan suku Manasye na iatu aku te anak tampak dio to padadiangku.

16 Ma’kadami PUANG lako Nakua:
Manassa Aku urrondongko, iamoto la
mutalo tu mintu’ to Midian susito misa’ri.
17 Ma’kadami lako, nakua: Iake
naala siana’ penaamMi, patiroammo’
misa’ tanda, kumua Puangmo tu
ussipa’kadanna’.
18 Dapa Mimale indete, ke tae’pi kusule
unnalai tu apa la kupennoloan lako
Kalemi. Ma’kadami Puang, Nakua: La
torro siaNa’ sae lako sulemu.
19 Malemi tama tu Gideon, napasakka’i
tu misa’ anak bembe’ laki sia roti tang
diragii sangepa ta’pung; napatamai
misa’ bakku’ tu duku’ anna iatu uainna
naparokko loyang, nabaanni lako diong
to’ garonto’ tarpin, napalennaranni dio.
20 Ma’kadami tu Malaeka’Na Puang
Matua lako, nakua: Alai te duku’ sia iate
roti tang diragii, ammu padaoi te buntu
batu iate sia bolloanni tu uainna lako.
Napogau’mi susito.
21 Attu iato Naangka’mi Malaeka’Na
PUANG tu tekken, narumbumi tampak
tekken tu duku’ sia roti tang diragii;
natassu’ tu api lan mai buntu batu,
napura ungkandei tu duku’ sola roti tang

diragii. Mangkato ta’demi tu Malaeka’Na
PUANG natiro.
22 Attu iato nakanassaimo Gideon,
kumua iamo Malaeka’Na PUANG,
ma’kadami nakua: Upu’ alloku, o
Puangku PUANG! belanna mangkamo’
sitiro lindo Malaeka’Na PUANG.
23 Apa ma’kada tu PUANG lako, Nakua:
Makarimmanko, da mumataku’ tae’ mula
mate.
24 Inde to dio nanii Gideon
umpabendananni PUANG tu misa’
inan pemalaran, anna sangai: PUANGmo
tu oto’na kasalamaran.
Bendanpa tu inan pemalaran iato sae
lako allo iate dio Ofra, tondokna to
Abiezer.
25 Bongi iato ma’kadami tu PUANG lako,
Nakua: Alako misa’ sapi laki dio mai
sapinna ambe’mu, iamotu sapi laki
ma’penduanna, tu pitung taunnamo,
ammu rondonni tu inan pemalaran Baal,
tu naampui ambe’mu sia lellengi tu
lentong kayu dipodeata, tu bendan dio
lu.
26 Mangkato pabendanko misa’
inan pemalaran lako PUANG,
Kapenombammu, dao buntu

ditambakuku iate; pasilolonganni
tu inan iato, sia alai tu sapi laki
ma’penduanna, ammu pemalaranni
dadi pemala’ ditunu pu’pu’ umpokayu
tutungan lentong dipodeatanna, tu la
mulelleng.
27 Pakalan natambaimi Gideon tu solana
sangpulo, anna pogau’i susitu kadanNa
PUANG lako kalena; apa belanna mataku’
lako sangdadianna sia lako pa’tondokan
iato la umpogau’ alloi, iamoto napogau’
bongii.
28 Iatonna tibangka’ masiang, millikmi
tu mintu’ pa’tondokan, natiroi tu inan
pemalaranna Baal mangkamo dirondon,
sia iatu lentong dipodeatanna, tu bendan
dio lu, mangkamo dilelleng sia iatu sapi
laki ma’penduan mangkamo dipemalaran
dao inan pemalaran, tu mane mangka
dibangun.
29 Sipa’kada-kadami tu tau iato mai,
nakua: Mindara mangka umpogau’i te?
Iatonna paressami sia napekutanan,
nakuami tau: Iatu umpogau’i te, iamotu
Gideon, anakna muane Yoas.
30 Ma’kadami tu pa’tondokan lako Yoas,
nakua: Solanni lako salian tu anakmu
muane, manassa la dipatei, belanna

mangkamo urrondon inan pemalaranna
Baal sia ullelleng lentong dipodeatanna,
tu bendan dio.
31 Apa nakua tu Yoas lako tu mintu’ to
bendan sikandappi’ dio: La misanda
tonganniraka tu Baal? Ba’tu la
mitunduiraka? Minda-minda ussanda
tonganni, la dipatei te melambi’ iate.
Iake tongannai ia misa’ deata, da’ito
natonganan kalenai tu kalena, belanna
narondonnimo tau tu inan pemalaranna.
32 Allo iato iatu Gideon nasangaimi
tau Yerubaal, belanna ma’kada tu tau
nakua: Da’ito na Baalmora nasikara-
karan, belanna narondonnimo tu inan
pemalaranna.
33 Iatu mintu’ to Midian sia to Amalek
sia suku dio mai rampe matallo saemo
sirampun, anna ullamban salu lian sia
ma’tenda diong padang marantena
Yizreel.
34 Attu iato Naponnoimi PenaanNa
PUANG tu Gideon: anna pannonii tu
napiri tanduk sia natambai tu to Abiezer
undi urrundu’i.
35 Sia nasua duka tu to disua lako mintu’
to Manasye, naditambai duka undi
urrundu’i. Sia nasua duka tu to disua

lako lili’na Asyer, Zebulon sia Naftali,
nake’de’ nasang tu tau iato mai sae
umpessitammui.
36 Ma’kadami Gideon lako Puang Matua
nakua: Iake la Mirampananni tu to
Israel tete dio limangku, susitu mangka
Mipokada –,
37 manassa la kuballa’ tu misa’ balulang
domba dio to’ panglulluran gandung.
Iake ia manna tu balulang domba nanii
damo’ dio, na iatu padang marangke
nasang, kuissan tonganmoto kumua
la Mirampanan tu to Israel tete dio
limangku, susitu mangka Mipokada.
38 Dadimi susito; belanna melambi’
pole’to, millik kale’mi, anna pula’i tu
balulang, sia naparra tu balulang iato
natassu’ tu damo’, ponno sangpindan.
39 Ma’kadami Gideon lako Puang Matua,
nakua: Da nare’dek ara’Mi lako kaleku:
Ke ma’dinni kuma’kadapa te pissan;
da’ito angku tobapi pissan te balulang
iate; da’ito namarangke bang tu
balulang, apa iatu mintu’ padang iato la
damoran.
40 Napogau’mi Puang Matua susito tonna
bongi ia dukato, belanna ia manna tu

balulang marangke, apa iatu mintu’
padang damoran nasang.

Gideon unnula’i uali lan mai tondok

7:1-25

7 1 Iatu Yerubaal, iamotu Gideon, millik
kale’ sola mintu’ surodadu nasolan,
anna ma’tenda sikandappi’ kalimbuang
Harod; iatu naninna ma’tenda to Midian
daanna lu inanna Gideon, sikandappi’
tanete More, diong lombok.
2 Ma’kadami tu PUANG lako Gideon,
Nakua: Buda maro’pa tu tau musolan,
ke la Kusorongmi tu to Midian
tama kuasanna; dako’ manii anna
massattuan tu to Israel, umbaliNa’
nama’kada, nakua: Limangku kalena
aku ullendokanna’.
3 Totemo metambamoko, anna patananni
talinga to buda kumua: minda-minda
tu mataku’ sia selang, melo ke sulemi
namessepang dio mai buntu Gilead. Attu
iato sulemi tu to buda duangpulo ndua
sa’bu, na iatu torronapa sangpulo sa’bu.
4 Apa ma’kada tu PUANG lako Gideon
Nakua: Buda maro’pa tu tau; suai
tu tau iato rokko to’ uai, nadiong

Kunii umpileangko. Minda-minda tu
Kupokadangko kumua: iamote tu la
musolan male, iamoto tu la musolan,
apa minda-minda tu Kupokadangko
kumua: iate tae’ mula ussolanni, iamoto
tu tang la male.
5 Nasuami Gideon tu tau male rokko to’
uai, nama’kada tu PUANG lako, Nakua:
Minda-minda umpasirrokki lilana tu
uai susito asu, la mupatorro senga’,
susi dukato tu mintu’ to malinguntu’
mangiru’.
6 Iatu to massirrok diong mai pala’
limanna den talluratu’, apa iatu mai
senga’na malinguntu’ mangiru’.
7 Ma’kadami tu PUANG lako Gideon
Nakua: Tete diomo te to talluratu’ tu
massirrok la Kunii ullendokangkomi sia
Kusorong tu to Midian tama limammu;
apa iatu mai to senga’ ma’dinmo sule,
pantan sule lako inanna.
8 Mangkato naalami tu kinallona sia
napiri tandukna to buda nabaai; nasuai
tu mai to Israel senga’ pantan sule
lako to’ tendana; apa iatu to talluratu’
napatorro. Iatu to’ tendana to Midian
rampe rokkona diong lombok.

9 Bongi iato ma’kadami tu PUANG lako
Gideon, Nakua: Millikmoko, murokko
ullaoi tama tu to’ tenda surodadu,
belanna Kusorongmo tama limammu.
10 Iake mataku’pako solo’ sia tama, melo
ke solo’ko sola Pura, taummu, rokko to’
tenda surodadu;
11 perangii tu apa napokada; mangkato
la dipamawatangko, ammu tama ullaoi
tu to’ tenda surodadu. Attu iato malemi
rokko sola Pura, taunna, sae lako to’
pa’kampan salianna to parari lan to’
tenda surodadu iato.
12 Iatu mintu to Midian sia to Amalek sia
mintu’ suku dio mai matallo ma’tenda
diong lu lombok, lendu’ budanna susito
batik, sia iatu untana tang dikemba’
dibilang, iatu budanna susi bang to
karangan dio lu biring tasik.
13 Iatonna saemo tu Gideon, sirupang
den misa’ tau unnulelean misa’ tindo lako
solana, nakua: Mangkamo’ ma’tindo;
kutiro den misa’ roti dalle sisikan
malepong melolin-lolin tama to’ tendana
to Midian, anna rampo lako tenda,
nalolinnimi anna songka tibalittua’,
naurungan tipessambak tu tenda iato.

14 Mebalimi tu solana, nakua: Tae’
senga’na sangadinna pa’dangna Gideon,
anakna Yoas, to Israel; Nasorongmo
Puang Matua tu to Midian sola mintu’ to’
tenda surodadu tama limanna.
15 Iatonna rangimi Gideon tu uleleanna
tindo iato sola sembangna, tukkumi
menomba anna sule lako to’ tenda
surodadunna to Israel, anna ma’kada,
nakua: Millikmokomi, belanna
Nasorongmo PUANG tu to’ tenda
surodadu tama limammi.
16 Iatu tau talluratu’ napatallung kaponan
napada umpapantanni napiri tanduk
simisa’ na busso lo’bang simisa’ na
simisa’ bia’ lan busso iato.
17 Ma’kadami lako tau iato mai, nakua: La
mitirona’, ammi turu’i tu apa kupogau’.
Iangku rampomo lako randan salianna
to’ tenda iato, la mipogau’ duka susitu
kupogau’na.
18 Iangku pannonii tu napiri tanduk iato
sola mintu’ to kusolan, la mipannoni
duka tu napiri iato tiku lao mintu’ to’
tenda surodadu, ammi unnarrak mikua:
Belanna PUANG sia belanna Gideon.
19 Rampomi tu Gideon si iatu to saratu’
nasolan lako randan salianna to’ tenda

iato, tonna randukmo attu pa’kampan
tangnga bongi, tonna sirupang tau
umpasirundunan to ma’kampa. Pakalan
napannonimi tu napiri tandukna,
natessei tu busso natoe.
20 Susimoto tu tau tallu kaponan
umpannoni napiri tandukna sia untesse
bussona; iatu bia’ natoe lima kairinna
sia lima kananna untoe napiri tandukna
la napannoni sia unnarrak-arrak, nakua:
Iamote tu pa’dangna PUANG sia Gideon!
21 Pantan bendanmi tu tau iato mai dio lu
inanna untikui to’ tenda surodadu, apa
iatu mintu’ surodadu sisarambuan male
mallai sia sipelallakan.
22 Iatonna marassan tu tau talluratu’
umpannoni napiri tandukna, pantan
Napapatuimi PUANG pa’dang ke simisa’oi
ualinna siea lan lu mintu’ inan tenda
surodadu iato, naurungan mallai tu
surodadu iato lako Bet-Sita, ma’palulako
Zerera sae lako lili’ dio tampakna
Abel-Mehola, sikandappi’ Tabat.
23 Attu iato ditambaimi sirampun tu
mintu’ to Israel dio mai Naftali sia dio
mai Asyer sia dio mai mintu’ Manasye,
anna undi unnula’i tu to Midian.

24 Nasua pole’mi Gideon tu to disua
lako mintu’ buntunna Efraim, nakua:
Solo’komi ammi ampangi tu to Midian
sae lako Bet-Bara, da nalambanni tu
kalambanan dio, iamotu dio Yordan.
Attu iato ditambaimi sirampun tu mintu’
to Efraim, anna male unnampangi
tu to Midian, sae lako Bet-Bara, da
nalambanni tu kalambanan dio, iamotu
dio Yordan.
25 Narampami tu datu Midian da’dua,
iamotu Oreb sia Zeeb. Iatu Oreb napatei
dao buntu batu Oreb na Zeeb napatei
lan panglulluran anggoro’ Zeeb. Naula’mi
tu mintu’ to Midian, na iatu ulunna Oreb
sia Zeeb nabaan Gideon sambalinna lu
Yordan.

Kaditaloanna to Midian sia kadipateianna datunna

8:1-21

8 1 Ma’kadami tu to Efraim lako Gideon,
nakua: Matumbari te penggaurammi
lako kaleki, natae’ra mitambaikan tommi
male urrarii to Midian? Nasarabaimi tu
Gideon.

2 Apa ma’kada tu Gideon lako nakua:
Umbara susite penggaurangku, ke
dipasitintii penggaurammi? Tang mandu
meloraka tu peanggoro’ undinna Efraim
na iatu peanggoro’na Abiezer.
3 Nasorongmo Puang Matua tama
limammi tu Oreb sola Zeeb, datunna
to Midian; apa todara tu ma’din
kupogau’ ke dipasitintii penggaurammi?
Iatonna ma’kadamo susito, meremi tu
kasengkeanna tau lako.
4 Iatonna rampomo Gideon lako Yordan,
lambanmi sola tu tau talluratu’ nasolan;
moi namata’ka’ tongan, apa mangula’
duka.
5 Ma’kadami lako to umpa’tondokki Sukot
nakua: Benpi ba’tu pira-pira rotimmi te
to undi urrundu’na’, belanna mata’ka
tongan sia akumo undi unnula’i te Zebah
sola Salmuna, datu to Midian.
6 Apa ma’kada tu mintu’ arungna Sukot
nakua: Denraka pala’ limanna Zebah
sola Salmuna lan limammi totemo, angki
la umbenri roti tu surodadummi?
7 Ma’kadami tu Gideon nakua: Belanna
kada iate, ianNa sorongi PUANG tu Zebah
sia Salmuna tama limangku, manassa

kubamba duri padang pangallaran sia
a’da’ tu kalemi.
8 Ke’de’mi inde to dio mai namale lako
Pnuel, anna ma’kada duka susito lako to
umpa’tondokki Pnuel, apa nabali tau iato
susitu pebalinna to Sukot.
9 Iamoto ma’kadami tu Gideon lako
to umpa’tondokki Pnuel, nakua:
Iangku sule marampa’ sia, manassa la
kusanggang te menara iate.
10 Attu iato diomo lu Karkor tu Zebah
sola Salmuna sisola surodadunna,
agi-agi den sangpulo lima sa’bu tau;
iamotu mintu’ surodadu torropa dio mai
mintu’ suku rampe matallo; na iatu
dipateinna den saratu’ duangpulo sa’bu
tu to manakkamo untakin pa’dang.
11 Ma’palurekkemi tu Gideon urrundu’
lalanna to ma’tenda rampe matallona
Nobah sola Yogbeha, anna taloi tu
surodadu iato, tonna masaliomo tu tau
iato mai.
12 Mallaimi tu Zebah sola Salmuna, apa
undi naula’; anna rampai tu da’dua
datu to Midian, iamotu Zebah sola
Salmuna sia napasisarak-sarak tu mintu’
surodadunna.

13 Sulemi tu Gideon, anakna Yoas, dio
mai inan kasirarian, unnola lombok dao
tanete Heres.
14 Natingkanmi tu misa’ pia muane
dio mai to Sukot, anna kutanai, sia
nasurasanni tu mintu’ arungna sia
pekaamberanna Sukot, den pitungpulo
mpitu tau.
15 Malemi lako to Sukot, anna ma’kada,
nakua: Tiromi indemo tu Zebah sola
Salmuna, tu minii untellena’ mikua:
Denraka pala’ limanna Zebah sola
Salmuna lan limammi, angki la umbenri
roti tu mai to mata’ka’mi?
16 Naalami tu mintu’ pekaamberanna
kota iato na iatu duri padang pangallaran
sola a’da’ naadaranni tu to Sukot iate.
17 Sia iatu menarana Pnuel nasanggang
sia iatu mai muane lan lu kota napatei.
18 Undinnato ma’kadami lako Zebah
sola Salmuna, nakua: Umbamira tu to
mangka mipatei dao Tabor? Mebalimi
nakua: Susikomi, iatu pa’kaleanna, ke
misa’oi susito misa’ anak datu.
19 Ma’kadami tu Gideon nakua: Tau iato
mai siulu’ku, sangindo’na’! La lelukraka
tuoNa PUANG, iakemmi patuoi, manassa
tae’ kupateikomi.

20 Ma’kadami lako Yeter, anak
pa’bunga’na nakua: Ke’de’ko ammu
patei. Apa mataku’ tu pia muane iato sia
tae’ nanonokki tu pa’dangna, belanna
mangurapa.
21 Attu iato ma’kadami Zebah sola
Salmuna nakua: Kamu kalenamo ke’de’
untobokkanni, belanna susi taunna susi
dukato tu kamatotoranna. Ke’de’mi
tu Gideon, anna patei tu Zebah sola
Salmuna sia naalai tu pareanan susito
bulan ma’rangkapan lan mai baroko
untana.

Penggauran undinna Gideon sia katampakanna katuoanna

8:22-35

22 Ma’kadami tu to Israel lako Gideon
nakua: Kamumo umpuangikan totemo
la kamu la anakmi la ampomi, belanna
kamumo urrampanangkan lan mai
kuasanna to Midian.
23 Mebalimi tu Gideon lako tau iato mai,
nakua: Tangia aku la umpuangikomi sia
tangia duka anakku, sangadinna PUANG
Ia tu la umpuangikomi.

24 Sia ma’kadapa tu Gideon lako tau
iato mai, nakua: Misa’ri kupalaku lako
kalemi: Pantankomi la umbenna’ simisa’
baba’ pangrampami; iatu tau iato mai
ma’baba’ bulaan, belanna to Ismael.
25 Ma’kadami tu tau iato mai, nakua:
La kipa’bengan situang penaa sallo’ki.
Naampa’mi tu misa’ bayu lamba’, anna
pantan umbuangi rokko simisa’ baba’ dio
mai pangrampana.
26 Iatu timbanganna mintu’ baba’ bulaan
den sangsa’bu pituratu’ sikele’ bulaan,
senga’pi tu pareanan susito bulan
ma’rangkapan, anting-anting sia pakean
lango-lango makaseda, tu napakemo
datu to Midian, sia senga’pa ia tu mintu’
rante lan baroko untana.
27 Mintu’ to apa iato nagaragai Gideon
misa’ epo’, anna palanni kotana Ofra.
Iatu mintu’ to Israel memboko’mo
namale umpa’deatai tu epo’; iamo dadi
poya lako Gideon to sia lako mintu’ to
lan banuanna.
28 Susimoto tu to Israel umpatundukki tu
to Midian sia tang nabelamo tu tau iato
mai umbangunan ulunna. Attu iato tonna
linona Gideon marampa’mi tu tondok lan
patang pulo taunna.

29 Sulemi tu Yerubaal, anakna Yoas, anna
torro lan banuanna.
30 Den pitungpulo tu anak dadianna
Gideon, belanna buda tu bainena.
31 Iatu baine gundi’na dio Sikhem
umpadadianni misa’ muane, tu nasangai
Abimelekh.
32 Matemi tu Gideon, anakna Yoas, tonna
sumpu matuamo, anna lamun-ni tau lan
lamunanna Yoas, ambe’na dio Ofra, to
Abiezer.
33 Iatonna mate tu Gideon, memboko’mi
tu to Israel umpengkaolai Baal sia
umpodeata Baal-Berit;
34 tae’mo nakilalai to Israel tu PUANG,
Kapenombanna, tu mangkamo
urrampanan tau iato mai lan mai
limanna mintu’ ualinna tiku lao,
35 sia tae’ napabala’i kamamasean tu to
lan banuanna Yerubaal – Gideon sitinaya
mintu’ kameloan tu na pogauran to
Israel.

Diona kadatuanna Abimelekh dio Sikhem

9:1-57

9 [1] Malemi tu Abimelekh,
anakna Yerubaal, lako Sikhem
umpessitammui mintu’ siulu’na indo’na,
anna ma’kada lako tau iato mai sia lako
mintu’ sangdadian pa’rapuanna indo’na,
nakua:
[2] Palanda’i tama pa’peranginna mintu’ to
umpa’tondokki Sikhem kumua: Umbara
misanga melo, ke naparentakomi tau
pitungpulo muane, mintu’ anakna
muane Yerubaal, na iake to misa’ri
umparentakomi? Sia la mikilalai kumua
to sangrara sangbukuki’.
[3] Napalanda’mi siulu’na indo’na te
mintu’na te tu diona a’ganna tama
pa’peranginna mintu’ to umpa’tondokki
Sikhem, anna ma’mirringan lako
Abimelekh, belanna nakua: To siulu’
siaki’.
[4] Nabenmi pitungpulo sikele’ salaka lan
mai banua kabusunganna Baal-Berit,
napassaroanni Abimelekh tu doi’ iato

lako ba’tu pira-pira passolle’ sa’ga’, anna turu’i.
5 Iatonna rampo lako to’ banuanna ambe’na dio Ofra, napateimi tu mai siulu’na, anakna muane Yerubaal, pitungpulo dao misa’ batu. Apa iatu Yotam, anak tampakna Yerubaal, tuo siapa, belanna umpembunian kalena.
6 Attu iato sirampunmi tu mintu’ pa’tondokan Sikhem sia mintu’ to lan Bet-Milo, anna male unnangka’i datu tu Abimelekh, dio to’ tarpin sikandappi’ batu kapengkilalan dio Sikhem.
7 Napokadami tau lako Yotam tu iannato, iamoto anna male nabendan dao botto buntu Gerizim sia metamba umpekapuai gamaranna lako to Sikhem nakua: Perangiina’, mintu’ to umpa’tondokki Sikhem, anNa perangii dukakomi Puang Matua.
8 Den pissan iatu mintu’ garonto’ kayu male untokkoan kalena misa’ datu, anna ma’kada lako garonto’ saitun, nakua: Kamumo tu la undatuikanni.
9 Apa mebali tu garonto’ saitun nakua: Ma’apai angku la untampe lompoku, tu Napudi Puang Matua sia mintu’ to

lino diona a’gangku, angku la male
mempoyang dao lu mintu’ lolokna kayu?
10 Ma’kadaomi tu mintu’ garonto’ kayu
lako garonto’ ara, nakua: Kamumo la
undatuikanni.
11 Apa mebali tu garonto’ ara nakua:
Ma’apai angku la untampei tu
matanningku sia mintu’ bua me’lokku
angku la male mempoyang dao lu mintu’
lolok kayu?
12 Ma’kadaomi tu mintu’ garonto’ kayu
lako garonto’ anggoro’, nakua: Kamumo
la undatuikanni.
13 Apa mebali tu garonto’ anggoro’,
nakua: Ma’apai angku la utampei tu
uai matappa’ku, tu Napoparannu Puang
Matua sia mintu’ to lino, angku la male
mempoyang dao lu mintu’ lolok kayu?
14 Ma’kadaomi tu mintu’ garonto’ kayu
lako oto’ duri, nakua: Kamumo la
undatuikanni.
15 Mebalimi tu oto’ duri, nakua: Iake
tonganni aku la mitokko datummi,
malemokomi mai sola nasang
mentirerung diong onganku; apa iake
tae’i nasusito, nake sunni tu api lan mai
to’ duri ungkande nasangi tu mintu’
garonto’ arasi’ dao Libanon.

16 Iake tongannakomi ma’bulo lollong
sia ma’gau’ lambu’ unnangka’i datu
tu Abimelekh, sia iake umpogau’komi
kameloan lako Yerubaal sia bati’na, sia
mipapakkanni sitinaya penggauranna;
17 belanna iatu ambe’ku male
umpararіangkomi, naeloran tu
sunga’na la urrampanangkomi dio mai
kuasanna to Midian.
18 Apa iate kamu totemo pabali-
balimokomi lako bati’na ambe’ku
sia mipatei tu mintu’ anakna muane
pitungpulo dao misa’ batu, ammi angka’i
tu Abimelekh, anak kaunanna ambe’ku la
undatui to Sikhem, belanna siulu’komi,-
19 iake tonganna allo iate ma’bulo
lollongkomi sia ma’gau’ lambu’ lako
Yerubaal sia bati’na, la mipoparannumo
tu Abimelekh sia la napoparannu
dukakomi.
20 Apa iake tae’i nasusito, manassa la
sun tu api lan mai Abimelekh, anna
pura ungkandei tu pa’tondokan Sikhem
sia Bet-Milo, sia la sun tu api lan mai
pa’tondokan Sikhem sia Bet-Milo, anna
pura ungkandei tu Abimelekh.
21 Mangkato mallaimi tu Yotam
umpallaian kalena lako Beer, anna torro

dio, belanna mataku’ lako Abimelekh,
siulu’na.
22 Iatonna ganna’mo tallung taun tu
Abimelekh umparenta to Israel,
23 nasuami Puang Matua tu misa’ penaa
kadake umpasipakkai Abimelekh tu
pa’tondokan Sikhem, naurunganni tu to
Sikhem pabali-balimo lako Abimelekh;
24 kumua anna dipapakkanni tu
pa’pakario-rio, tu diparampo lako
pitungpulo anakna muane Yerubaal,
iamotu kadipatibolloanna rarana,
belanna Napasule Puang langngan
botto ulunna Abimelekh, siulu’na, tu
mangkamo umpatei sia Napopa’indo’
duka langngan botto ulunna to
Sikhem, tu patunduan umpatei siulu’na
Abimelekh.
25 Iatu to Sikhem umpadaomo botto
buntu ba’tu pira-pira to mangamu’
la unnea Abimelekh, sia narampa tu
apanna minda-minda ullendu’i lalan
iato. Naparampomi tau tu iannato lako
Abimelekh.
26 Sae dukami tu Gaal, anakna Ebed,
sola tu mai siulu’na, anna male tama
Sikhem. Mintu’ to Sikhem urrannuanni.

27 Malemi tu tau iato mai lako pa’lak,
unnala bua anggoro’na, naparrai sia
ma’marua’-rua’; namale tama banua
kabusunganna deatanna, kumande sia
mangiru’ sia unggatai Abimelekh.
28 Ma’kadami tu Gaal, anakna Ebed,
nakua: Mindara tu Abimelekh, na apara
tu Sikhem, angki la umpengkaolairi?
Tangiaraka anakna muane Yerubaal,
tangiaraka Zebul to marayanna? La’biran
ke iatu taunna Hemor, ambe’na Sikhem,
mipengkaolai, ma’apai anta pengkaolai
Abimelekh?
29 Iake la aku ungkuasai te to buda,
manassa la kuula’i tu Abimelekh.
Ma’kadami umpatingoi Abimelekh,
nakua: Pebudai tu surodadummu, ammu
tassu’ tasirari!
30 Iatonna rangimi Zebul, pangulu kota,
tu kadanna Gaal, anakna Ebed, re’dekmi
tu ara’na.
31 Nasuami tu pesua lako Abimelekh
dio Aruma, kumua: Manassamo
tu Gaal, anakna Ebed, sia siulu’na
saemo dio Sikhem, sia kanandaimi,
belanna umpakado-kado pa’tondokan la
umbalikomi.

32 Iamoto la ke’de’ bongikomi, la kamu la
iatu mai surodadu misolan, mimangamu’
dio lu padang.
33 Ianna mela’bik, ke la berre’i allo, la
ke’de’mokomi ullaoi tu kota. Na iake
tassu’i sola tu to nasolan unneakomi, la
mipogau’ lako kalena tu apa misanga
melo.
34 Iamoto anna ke’de’ bongi tu Abimelekh
sola tu mai surodadu nasolan, anna
dipapatang kaponan unnamu’i tu
Sikhem.
35 Iatonna tassu’mo tu Gaal, anakna
Ebed, anna bendan dio babangan
tondok, simpolo ke’de’mi tu Abimelekh
sola surodadunna lan mai inan nanii
mangamu’.
36 Ta’kala natiromi Gaal te surodadu
nama’kada lako Zebul nakua: Tiromi,
solo’mo tu tau dao mai botto buntu. Apa
mebali tu Zebul lako nakua: Mitiro tu
bayo-bayo buntu misangami tau.
37 Apa ma’kada pole’ tu Gaal nakua:
Manassa solo’mo tu tau dao mai buntu
Posi’ Tana sia misa’ kaponan unnolai
lalan dio mai Kayu tarpin tu nanii to
pakita-kita.

38 Attu iato ma’kadami tu Zebul lako,
nakua: Umbamira totemo tu kada
layukmu susite, kumua: Minda toda
tu Abimelekh anta la umpengkaolairi?
Tangiaraka tau iate tu mupamatuna?
Tassu’moko totemo ammu sirari.
39 Tassu’mi tu Gaal dio pentirona
pa’tondokan Sikhem, anna sirari
Abimelekh.
40 Iatonna male mallai, undimi Abimelekh
unnula’i, anna buda tau tibambang mate
sae lako to’ babangan.
41 Torromi tu Abimelekh dio Aruma,
anna rambai Zebul tu Gaal sola mintu’
siulu’na, naurungan tae’ nama’din torro
lan Sikhem.
42 Iatonna masiang to tassu’mi lako
padang tu to buda. Malemi tu tau
umpokadanni Abimelekh.
43 Naalami tu mintu’ surodadunna,
napatallung kaponanni, anna mangamu’
dio lu padang. Iatonna tiromi kumua
tassu’mo tu to buda lan mai kota,
malemi ullaoi, anna taloi tu tau iato.
44 Tarru’ male tu Abimelekh sola tu
kaponan surodadu nasolan, naalami tu
babangan kota, na iatu kaponan senga’

duang torroan ullaoi mintu’ to dio lu padang sia napatei.
45 Situ’turan allo nanii Abimelekh urrarii tu kota iato, natalomi tu kota iato, napatei tu pa’tondokan, mangkato nasanggangmi tu kota iato sia nasambo’i sia.
46 Iatonna rangimi mintu’ to umpa’tondokki Menara-Sikhem tu iannato, malemi tama lo’ko’ diong tu nanii banua kabusunganna El-Berit.
47 Naparampomi tau lako Abimelekh kumua iatu mintu’ pa’tondokanna Menara-Sikhem dio nasangmo sirampun.
48 Kendekmi tu Abimelekh sola mintu’ surodadunna langngan buntu Zalmon; nabaami Abimelekh tu misa’ uase, natotoi tu tangke kayu, naangka’i anna passanni, nama’kada lako to nasolan nakua: Iatu apa mitiro kupogau’, madomi’komi umparundu’i.
49 Pada natotomi surodadunna tu mintu’ tangke kayu, naundi urrundu’ Abimelekh, napatorromi tu tangke kayu iato dao to’ lo’ko’, namane umballai tu lo’ko’, nanii tau lan. Susimoto tu kamateanna mintu’ to umpa’tondokki Menara-Sikhem,

agi-agi sangpulo sa’bu tu muane sola baine.
50 Mangkato ke’de’omi tu Abimelekh lako Tebes, napatama limbui tu kota iato, nataloi.
51 Lan tangnga kota iato den misa’ menara matoto’, na iatu mintu’ muane sola baine, iamotu mintu’ pa’tondokanna kota iato, sangmallaian lako, anna salli’i tu ba’bana, na mane kendek tu tau iato mai langngan bubungan marantena menara iato.
52 Rampomi tu Abimelekh lako to’ menara anna laoi, sia tarru’ liu lako ba’ba menara iato la umballai.
53 Denmi misa’ baine umpapa’nakki batu pangrissoan daona lu rokko to’ ulunna Abimelekh, natesse tu kararo ulunna.
54 Natambaimi madomi’ tu taunna tu umbaa pa’bunona, anna ma’kada lako nakua: Nonokki tu pa’dangmu ammu pateina’, da napokadai tau tu diona aku kumua: misa’ baine mangka umpatei. Ta’pa natobokmi taunna, anna mate.
55 Iatonna tiromi to Israel kumua matemo tu Abimelekh, pantan sulemi tu tau iato lako inanna.

56 Susimoto tu Puang Matua umpabala’i
kakadakeanna Abimelekh, tu napogau’
lako ambe’na umpatei tu siulu’na
pitungpulo.
57 Sia ia duka tu mintu’ kakadakeanna
to Sikhem Napasule nasang Puang
Matua langngan botto ulunna. Susimoto
tu pa’tampak ropunna Yotam, anakna
muane Yerubaal dipalanda’ lako tau iato
mai.

Diona to parengnge’ Tola

10:1-2

10 1 Iatonna matemo tu Abimelekh,
bendanomi tu Tola, anakna Pua,
anakna Dodo, misa’ to dio mai Isakhar,
la urrampanan to Israel. Torromi dio
Samir dao buntunna Efraim.
2 Naparentami tu to Israel duangpulo
ntallu taunna; matemi anna dilamun dio
Samir.

Diona to parengnge’ Yair

10:3-5

3 Undinnato bendanomi tu Yair, to Gilead,
anna umparenta to Israel duangpulo
ndua taunna.
4 Iatu anakna muane den tallungpulo,
ussakei keledai laki tallungpulo sia
unnampui tu tallungpulo tondok, tu
disangai sae lako allo iate kampongna
Hawot-Yair lan lili’na Gilead.
5 Matemi tu Yair anna dilamun dio
Kamon.

Yefta naangka’ pangulu to Gilead

10:6–11:11

6 Napogau’ pole’omi to Israel tu
apa kadake dio pentiroNa PUANG;
umpenombai tu mintu’ Baal sia Astoret
sia kapenombanna Aram, Sidon sia
Moab, sia kapenombanna to Amon sia to
Filistin, apa iatu PUANG naboko’imo sia
tae’mo napengkaolai.
7 Iamoto anna re’dek ara’Na tu PUANG
lako to Israel, Nasorongi tu tau iato tama
kuasanna to Filistin sia to Amon.

8 Lan duka tu taun iato dinii umpandasai
sia umpakario-rioi tu to Israel sia lan
sangpulo karua taunna dinii umpandasai
tu mintu’ to Israel sambalinna lu Yordan,
lan tondok to Amori lan lili’na Gilead.
9 Ondongpi iatu mintu’ to Amon
ullambannimo Yordan la urrarii to
Yehuda, to Benyamin sia to Efraim,
naurunganni lendu’mo pussakna tu to
Israel.
10 Attu iato metambami tu mintu’
to Israel langngan PUANG, nakua:
Kasalammokan lako Kalemi, belanna
kiboko’imo tu Kapenombangki sia
kipenombaimo tu mintu’ Baal.
11 Apa ma’kada tu PUANG lako mintu’
to Israel, Nakua: Tangiaraka Aku tu
mangka urrampanangkomi lan mai
kuasanna to Mesir, to Amori, to Amon, to
Filistin,
12 to Sidon, to Amalek sia to Maon, tonna
pakario-riokomi, ammi metamba lako
Kaleku?
13 Apa moi susito mitampe dukaNa’ sia
menombamokomi lako kapenomban
senga’; iamoto tae’mo Kula
urrampanangkomi.

14 Malemokomi ammi metamba
lako tu mintu’ deata mipilei, na
iamora urrampanangkomi lan mai
kapussakammi.
15 Ma’kadami tu to Israel lako PUANG,
nakua: Umpogau’mokan kasalan. Pogau’
bangmi lako kaleki tu Misanganna melo,
podo Mirampanangkan te allo iate!
16 Iatu rapang-rapang dipodeata
dio lu tau iato mai natibemo, anna
umpengkaolai PUANG; attu iato tang
masemo penaanNa Puang untiroi tu
kamandasanna to Israel.
17 Ditambaimi sirampun tu to Amon
anna ma’tenda dio Gilead; iatu to
Israel sirampun anna ma’tenda dio
Mizpa. 18 Sikutanami tu tau, iamotu mai
arungna to Gilead, nakua: Mindara tu
muane la umpangului kasirarian unnea
to Amon? Iamo la dadi pangulunna
mintu’ to umpa’tondokki Gilead.

11 1 Iatu Yefta, to Gilead, iamo misa’
pa’barani lalong, apa dadi dio
mai misa’ baine kadake gau’; Gilead tu
ambe’na.
2 Iatu bainena Gilead umpadadian
dukai ba’tu pira-pira pia muane.
Iatonna kapuamo tu anakna baine iato,

narambaimi tu Yefta nama’kada, nakua:
Tae’ musipatu dipaketaa mana’ sisola
bati’na ambe’ki, belanna anaknako iko
baine senga’.
3 Iamoto namallai tu Yefta dio mai
siulu’na anna torro dio Tob, anna sae
sirampun lako tu ba’tu pira-pira muane
palong nasisolan, anna male sola.
4 Ba’tu pirang-pirang allo undinnato
sirarimi to Amon na to Israel.
5 Iatonna sirarimo to Amon tu to Israel,
malemi tu mintu’ pekaamberan Gilead
unnala Yefta dio mai tondok Tob,
6 anna ma’kada lako Yefta, nakua:
Maimokomi, ammi dadi kamandang
lompoki, angki rarii to Amon.
7 Apa ma’kada tu Yefta lako mintu’
pekaamberan Gilead nakua: Tang
mikabiri’ra’ka sia mangkamo’ mirambai
dio mai bati’na ambe’ku? Ma’apai misae
totemo umpellambi’ina’, na lanmokomi
kapussakan?
8 Ma’kadami tu mintu’ pekaamberan
Gilead lako Yefta nakua: Tonganna, apa
saemokan sule lako kalemi, la malemoki’
sola anta rarii tu to Amon; anna kamu
dadi pangulungki, iamotu mintu’ to
umpa’tondokki Gilead.

9 Ma’kadami tu Yefta lako
pekaamberanna Gilead, nakua:
Iake la misolammo’ sule la urrarii to
Amon, ianna sorongi PUANG lako kaleku,
manassa aku la umpanguluikomi.
10 Ma’kada pole’omi tu pekaamberanna
Gilead lako Yefta, nakua: Naperangiimira
PUANG tu pangallu’ta, ketang la
kipogau’i susitu mangka mipokada.
11 Attu iato malemi tu Yefta sola mintu’
pekaamberanna Gilead, anna angka’i
to buda pangulunna sia kamandang
lompona sia nasa’bu’ Yefta tu mintu’
kadanna dio oloNa PUANG dio Mizpa.

Yefta sipa’kada to Amon

11:12-29

12 Nasuami Yefta tu ba’tu pira-pira pesua,
lako datu to Amon mekutana: Apara tu
tasikara-karai ammi saera ullaoina’ sia
urrarii tondokku?
13 Mebalimi tu datu to Amon lako
pesuanna Yefta, nakua: Iatu to Israel,
tonna tassu’ dio mai Mesir, urrampa lili’
tondokku, randuk dio mai salur Arnon
sae lako salu Yabok sia sae lako salu
Yordan. Totemo pasulean melo bangmo’.

14 Nasua pole’omi Yefta tu pesua lako
datu to Amon,
15 nama’kada, nakua: Inde sia tu
kadanna Yefta. Tae’ra narampai to Israel
tu tondok to Moab ba’tu to Amon.
16 Belanna tonna ke’de’ dio mai Mesir,
tarru’ bangmi tu to Israel unnola padang
pangallaran sae lako tasik Teberau anna
rampo lako Kadesh.
17 Nasuami to Israel tu pesua lako datu
Edom umpalakui kumua: Elorangkanni
unnola tarru’ tondokmi. Apa tang
napasiola datu Edom. Sia nasua duka
tu pesua lako datu Moab, apa tae’
napasituru’i; iamoto natorro dio Kadesh
tu to Israel.
18 Mangkato tarru’ bangmi unnola
padang pangallaran ullilingi tondok
Edom sia tondok Moab, anna rampo
dio rampe matallona tondok Moab sia
ma’tenda sambalinna lu salu Arnon, apa
tae’ natama lili’na Moab tu tau iato mai,
belanna iatu salu Arnon iamo katonanna
Moab.
19 Attu iato nasuami to Israel tu pesua
lako Sihon datu to Amori, tu datu dio
Hesbon, anna ma’kada to Israel lako,

nakua: Elorampakan unnola tarru’i tu
tondokmi sae lako tu inan la kipatu.
20 Apa iatu Sihon tae’ napatonganni
tu to Israel la unnolai lili’ tondokna,
sangadinna napasirampun tu taunna, sia
ma’tenda dio Yahas, anna sirari to Israel.
21 Apa nasorong PUANG, Kapenombanna
to Israel, tu Sihon sola mintu’
surodadunna tama limanna to Israel,
anna taloi tu tau iato mai. Attu iato
naalami to Israel napomana’ tu mintu’
tondok to Amori, tu umpa’tondokki te lili’
padang iate.
22 Naalami napomana’ tu mintu’ lili’
to Amori, randuk dio mai salu Arnon
sae lako salu Yabok sia randuk dio
mai padang pangallaran sae lako salu
Yordan.
23 Susimoto tu PUANG, Kapenombanna
to Israel, urrambai tu to Amori dio
mai padang mana’na dio tingayona to
Israel, taunNa, umbara mikua urrambai
pole’kan?
24 Tae’raka mipomana’i tu apa nabenkomi
Kamos, deatammi, la mipomana’? Susi
dukato la kipomana’ tu mintu’ tondok tu
Narambai PUANG, Kapenombangki, tu to
umpa’tondokki dio mai tingayoki?

25 Mandu melorokomika anna iatu Balak,
anakna Zipor, datu Moab? Denmoraka
nasigaga tu to Israel ba’tu sirari?
26 Talluratu’mo taunna tu to Israel torro
dio Hesbon sola mintu’ lili’na sia dio
Aroër sola mintu’ lili’na sia dio mintu’
kota dio randananna Arnon, ma’apai
natae’ misae urrampananni to attu iato.
27 Tonganna tae’ kupogau’ kakadakean
lako kalemi, sangadinna kamu kalena
umpogau’ kakelokan lako kaleku,
belanna moraikomi la urrariina’. Na
PUANGmora, tu To ma’paolai salu,
umpaolai salunna tu to Israel anna to
Amon.
28 Apa iatu datu Amon tang napasiola
tu kadanna Yefta tu naparampo lako
kalena.
29 Attu iato Narampoimi PenaanNa
PUANG tu Yefta, anna tarru’ unnolai
Gilead na Manasye, namane tarru’
unnolai Mizpa, dio lili’na Gilead, na dio
mai Mizpa, dio lili’na Gilead, ke’de’ tarru’
lako to Amon.

Diona pangallonanna Yefta

11:30-40

30 MangallonanMi tu Yefta lako PUANG,
nakua: Iake Misorongi tama kuasangku
tu to Amon,
31 manassa iatu apa tassu’ dio mai to’
ba’ba banuangku kusitammuan, ke sule
marampa’ siana’ dio mai to Amon, la
dadi apanNa PUANG sia la kupopemala’
ditunu pu’pu’.
32 Mangkato ke’de’mi tu Yefta la ullaoi to
Amon sia la sirari anNa sorongi PUANG
tu tau iato mai tama kuasanna.
33 Nataloi randuk dio mai Aroër sae lako
sikandappi’na Minit – den duangpulo
kota – sia sae lako Abel-Keramim;
kaditaloan kapua iate napobannangi tu
to Amon mengkanorong lako to Israel.
34 Iatonna sulemo tu Yefta lako Mizpa,
lako to’ banuanna, natiroi tassu’mo tu
anakna umpessitammui, umpannoni
ganda’-ganda’ sia ma’gellu’. Iamo anak
tungga’na, tae’mo anak senga’na la
muane la baine.
35 Iatonna tiromi Yefta tu anakna,
naserekmi tu pakeanna, nametamba

nakua: A’a anakku, mupatunduk
tonganna’ sia ikomora tu
umpamandasana’, belanna mangkamo’
umpatassu’ kada lako PUANG, sia tae’mo
kuma’din urriu’ sulei.
36 Apa mebalimi lako nakua: O ambe’,
iammi mangkamo umpasun kada
lako PUANG, pogau’mi susitu mangka
mipokada, belanna Naelorangkomi
PUANG umpabala’i samosomi tu
kasalanna ualimmi, iamotu mai to Amon.
37 Sia ma’kadapa lako ambe’na nakua:
Iamanna te misa’ la mipalaloampa’,
iamotu la mielorampa’ duang bulan male
langngan buntu sola te mai sangbaineku
la untangi’i tu kamalollerangku anak
dara.
38 Ma’kadami nakua: Malemoko;
naelorammi male duang bulan. Attu iato
malemi sola sangbainena untangi’i tu
kamalolleranna anak dara dao buntu.
39 Iatonna duang bulanmo sulemi lako
ambe’na, napalanda’i ambe’na lako tu
pangallonanna; iatu anak dara iato tae’
nasangampa’ len misa’ muane. Dadimi
misa’ kabiasan dio lu to Israel,

40 ke taunoi male tu mai anak dara
to Israel patang allo ke sangtaunoi
umbatingi anakna baine Yefta, to Gilead.

Kasigaganna Yefta na to Efraim

12:1-7

12 1 Ditambaimi sirampun tu to
Efraim nalamban male lako Zafon.
Ma’kadami lako Yefta nakua: Ma’apari
ammi male urrarii to Amon, natae’
mitambaikan tamale sola? Iamoto angki
la umballai tu banuammi dao botto
ulummi.
2 Ma’kadami tu Yefta lako tau iato
mai, nakua: Aku sola te mai sukungku
lankan kasisalan kapua to Amon; attu
iato kutambaikomi, apa tae’ misae
urrampananna’ dio mai kuasanna.
3 Iatongku tiromi kumua, tae’ misae
urrampanangkan, tae’mo kudampangi
tu sunga’ku, angku male ullaoi to Amon,
sia Nasorongmo PUANG tu tau iato mai
tama kuasangku. Ma’apai ammi saera la
urrariina’ te allo iate?
4 Natambaimi Yefta sirampun tu mintu’
muane to Gilead, anna sirari to Efraim.
Nataloi to Gilead tu to Efraim. Kasirarian

iamorato napobannangi tu to Efraim
ma’kada, kumua: Kamumora tu to mallai
dio mai Efraim. Apa iatu Gilead manassa
dio kasiallaranna Efraim na Manasye.
5 Nakampaimi to Gilead tu kalambanan
Yordan lako Efraim. Iake denni misa’ tu to
Efraim tu malemo mallai ma’kada nakua:
Eloranna’ angku lamban, ma’kadami to
Gilead lako nakua: To Efraimrokoka.
Iake mebalii nakua: Tangia,
6 nakuami lako ungkuanni: Pokadaikae
tu syibbolet. Iake nakuai: sibbolet, sia
tang naissan umpokada meloi, ta’pa
natingkan tu tau iato, napatei dio to’
kalambanan Yordan. Attu iato matemi tu
to Efraim patangpulo ndua sa’bu.
7 Naparentami Yefta tu to Israel annan
taunna. Matemi tu Yefta, to Gilead,
anna dilamun lan misa’ tondok dio lili’na
Gilead.

Diona to parengnge’ Ebzan

12:8-10

8 Undinnato naparentami Ebzan, to
Betlehem, tu to Israel.
9 Iatu anakna den tallungpulo muane.
Iatu anakna baine tallungpulo

napakemuane senga’mo sia naalan
tallungpulo baine tu mintu’ anakna
muane napobaine, iamo baine salian
lembang. Naparentami tu to Israel
pitung taun.
10 Matemi tu Ebzan anna dilamun dio
Betlehem.

Diona to parengnge’ Elon

12:11-12

11 Undinnato naparentami Elon, to
Zebulon, tu to Israel. Naparentami tu to
Israel sangpulo taunna.
12 Matemi tu Elon, to Zebulon, anna
dilamun dio Ayalon, dio lili’na Zebulon.

Diona to parengnge’ Abdon

12:13-15

13 Undinnato naparentami Abdon,
anakna muane Hilel, to Piraton, tu to
Israel.
14 Iatu anakna muane patangpulo na
ampona tallungpulo; pitungpulo keledai
laki nasakei sola nasangi. Naparentami
tu to Israel karua taunna.

15 Matemi tu Abdon, anakna muane Hilel,
to Piraton, anna dilamun dio Piraton, lan
lili’na Efraim, dao buntunna to Amalek.

Kadadianna Simson

13:1-25

13 1 Napogau’ pole’omi to Israel tu
apa kadake dio pentiroNa PUANG;
iamoto Nasorongi PUANG tama limanna
to Filistin, patangpulo taunna.
2 Denmi misa’ muane dio mai Zora,
dio mai pa’rapuanna to Dan, disanga
Manoah, iatu bainena tamanang, tae’
nakianak.
3 Ombo’mi tu Malaeka’Na PUANG lako
baine iato anna ma’kada lako, nakua:
Manassa tamanangko sia tae’ mukianak,
apa la ma’tambukko, ammu dadian misa’
pia muane.
4 Iamoto kanandai tu kalemu, da muiru’
uai anggoro’ ba’tu diiru’na tu melangona
sia da mukande apa maruttak.
5 Belanna manassa la ma’tambukko,
ammu dadian misa’ pia muane; iatu
ulunna tae’ nama’din narua piso peku’ku’
belanna randuk dio mai pa’tambukanna
indo’na iatu pia muane iato misa’

nasirinNa Puang Matua; iamo la randuk
ullendokan to Israel dio mai kuasanna to
Filistin.
6 Malemi tu baine iato umpokadanni
muanena, nakua: Den misa’ taunNa
Puang Matua sae lako kaleku, kutiro
susito misa’ malaeka’Na Puang Matua,
metakuran tongan. Tae’ kukutanai
umbara nanii sae, sia tae’ duka
napokadanna’ sanganna.
7 Apa ma’kada lako kaleku, nakua:
Manassa la ma’tambukko ammu dadian
misa’ pia muane; iamoto da muiru’ uai
anggoro’ ba’tu diiru’na tu melangona
sia da mukande apa maruttak, belanna
randuk dio mai pa’tambukanna indo’na
sae lako allo kamateanna, iatu pia
muane iato la dadi nasirinNa Puang
Matua.
8 Attu iato mengkamoyami tu Manoah
lako PUANG sia ma’kada, nakua: O
PUANG, ke ma’dinni iatu taunNa Puang
Matua, tu mangka Misua, nasaepa pissan
lako kaleki umpatudukan, apa tu sipatu
la kipogau’ lako tu pia muane la dadi.
9 Naperangiimi Puang Matua tu
pengkamoyana Manoah, iamoto nasae
pole’ tu Malaeka’Na Puang Matua lako

baine iato, tonna dio pa’lak, apa iatu
Manoah, muanena tae’ nadio sola.
10 Ma’dondomi tu baine iato male
umpokadanni muanena, nakua: Manassa
iatu muane tu mane mangka sae lako
kaleku, ombo’omo lako kaleku.
11 Ke’de’mi tu Manoah, naundi urrundu’
bainena; iatonna rampomo lako tau iato
ma’kadami lako, nakua: Kamumoraka
tu mangka ma’kada lako baine iate?
Mebalimi, Nakua: Akumo.
12 Ma’kadami tu Manoah, nakua: Iake
dadimi susitu kadammi, la matumbari tu
katuoanna sia toeanna pia muane iato?
13 Mebalimi tu Malaeka’Na PUANG lako
Manoah Nakua: Iatu mintu’ apa mangka
Kupokadan baine iate, la nakanandai
melo.
14 Da nakandei tu apa lu dio mai garonto’
anggoro’; da nairu’i tu uai anggoro’ ba’tu
diiru’na tu melangona sia da nakandei tu
apa maruttak. La nakanandai tu mintu’
apa Kupasan lako kalena.
15 Ma’kadami tu Manoah lako Malaeka’Na
PUANG nakua: La kipatorropokomi
inde te, angki toratupokomi misa’ anak
bembe’ laki.

16 Apa ma’kada tu Malaeka’Na PUANG
lako Manoah, Nakua: Moi ammu
patorroNa’ inde te, inang tae’ sia angKu
la ungkandei tu kandemu. Apa iake
la moraiko umpasakka’i tu iannato
dipopemala’ pemala’ ditunu pu’pu’, melo
ke mupemalaranni lako PUANG. Belanna
tae’ naissanni Manoah, kumua Iamo
Malaeka’Na PUANG to.
17 Mangkato ma’kadami Manoah lako
Malaeka’Na PUANG, nakua: Mindara tu
sangamMi? Belanna iake dadimi susitu
Mipokadanna, la kipakala’bi’Komi.
18 Apa mebali tu Malaeka’Na PUANG lako
Nakua: Ma’apai ammu pekutananni tu
sangangKu? Iatu iannato memangngan.
19 Naalami Manoah tu misa’ anak
bembe’ laki sia kande dipemalaran, anna
pemalaranni lako PUANG dao buntu
batu. Attu iato Napogau’mi Malaeka’Na
PUANG tu apa memangngan sia natiro
bang Manoah sola bainena tu iannato.
20 Iatonna marassan tu api dukku diong
mai inan pemalaran ma’lantang-lantang
langngan langi’, kendekmi tu Malaeka’Na
PUANG lan to’ dukku api diong mai inan
pemalaran. Iatonna tiromi Manoah sola

bainena tu iannato tukkumi sae rokko padang.
21 Iatu Malaeka’Na PUANG tae’mo ombo’ len lako Manoah sola bainena. Attu iato maneri natandai Manoah, kumua Iamo Malaeka’Na PUANG.
22 Ma’kadami tu Manoah lako bainena, nakua: Manassa la mateki’, belanna mangkamoki’ untiro Puang Matua.
23 Apa ma’kada tu bainena lako, nakua: Iake la morai PUANG umpateiki’, ma’apai Nala untarimai tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia kande dipemalaran tu tasoronganNi sia ma’apai Napatiroangki’ te mintu’na te sia ma’apai Naparangiangki’ totemo tu apa susite.
24 Undadiammi misa’ pia muane tu baine iato, nasangai: Simson. Salobo’-lobo’nami tu pia iato, sia Napamasakke-sakke PUANG.
25 Randukmi tu PenaanNa PUANG umpatiakka’ penaanna Simson dio Mahane-Dan, kasiallaranna Zora na Estaol.

Diona rampanan kapa’na Simson sia pa’karrumena

14:1-20

14 [1] Malemi tu Simson lako Timna, natiroi dio Timna tu misa’ baine, misa’ pia baine to Filistin.
[2] Sulemi umpokadai lako ambe’na sia indo’na, nakua: Mangkamo’ untiro misa’ baine dio Timna, misa’ pia baine to Filistin; melo totemo, ke malekomi umpalakuanna’, angku pobainei.
[3] Apa ma’kada tu ambe’na sola indo’na lako, nakua: Tae’ bangmoraka baine dio lu sukunta sia dio lu mintu’ bangsata, ammu la maleora unnala baine dio lu to Filistin, to tang disunna’i. Apa mebali tu Simson lako ambe’na, nakua: Palakuan bangmo’, belanna naala penaangku.
[4] Tae’ naissanni indo’ ambe’na kumua iatu apa iate lu dio mai PUANG, kumua anna daka’ posanga la unnea to Filistin. Belanna attu iato naparenta to Filistin tu to Israel.
[5] Malemi tu Simson sola ambe’na sia indo’na lako Timna. Iatonna rampomo lako buntu nanii pa’lak anggoro’na to

Timna, pakalan sitammumi misa’ singa
mangura umburrung-burrung.
6 Apa Narampoi PenaanNa PUANG,
naurungan ussapekki tu singa, susito
ussapek anak bembe’ laki, moi natae’
bang apa lan limanna. Apa tae’
napaissanni ambe’na sia indo’na tu apa
mangka napogau’.
7 Mangkato malemi tu Simson sipa’kada-
kada tu baine iato, anna alai penaanna.
8 Ba’tu pirang-pirang allo to sulemi
la urrampanni kapa’ tu baine iato;
sepangmi la untiroi tu singa mate,
nalan kalena tu singa mate iato den
sangtuntunan enoan lan ma’banua sia
tani’ enoan.
9 Naalami tu tani’ enoan iato napadiongi
pala’na, anna male ungkande lolananni.
Iatonna rampomo lako indo’ ambe’na
naben dukami pira, anna kandei. Apa
tae’ napokada lenni, kumua iatu tani’
enoan iato naala lan mai singa mate.
10 Attu iato malemi tu ambe’na Simson
lako baine iato, napogau’i Simson
tu pa’maruasan, belanna susimo
kabiasanna pia muane to.

11 Iatonna tiromi tau iato mai tu Simson,
napileammi tau tallungpulo la ussolanni
ma’rampanan kapa’.
12 Ma’kadami Simson lako tau iato
mai, nakua: La kupokadangkomi misa’
karrume. Iake mipokadan tonganna’
tu battuananna lan te pa’maruasan
iate pitung allo sia iake mitandaimi, la
kubenkomi bayu lanna lu tallungpulo
lamba’na sia bayu lamba’ tallungpulo.
13 Apa iake tae’i mipokadanna’ tu
battuananna, inang la mibenna’ bayu
lanna lu tallungpulo lamba’na sia bayu
lamba’ tallungpulo. Ma’kadami tu tau iato
mai, nakua: Pokadami tu karrumemu,
angki rangii.
14 Ma’kadami lako tau iato mai, nakua:
Den ia kande tassu’ lan mai to pakande,
sia apa matanning lan mai to mawatang.
Apara to?
Ma’tallung-alloammo tae’ bangpi
unnissanni battuananna tu karrume iato.
15 Apa iatonna allo ma’pempitumo
ma’kadami tu tau iato mai lako bainena
Simson nakua: Naranni tu muanemu
napokadangkan battuananna tu karrume
iato; iake tae’i, la kiballako sola
sangdadiammu. Iaraka mitambaiangkan

tu la mipeapai angki kalala’; inang manassa.
16 Saemi tu bainena Simson tumangi’ dio
tingayona Simson anna ma’kada nakua:
Manassa kumua tae’ mupa’apaina’ sia
tae’ mukamaseina’; mupokadan karrume
te mai bangsaku, natae’ mupokadanni
tu battuananna. Mebalimi lako nakua:
Akkenna ambe’ku sola indo’ku natae’
kupokadanni, apa pole’ tu iko.
17 Apa lan to pitung allo tu tau
ma’marua’-rua’, tumangi’ bang tu
bainena lako. Iatonna allo ma’pempitu
napokadami tu battuananna tu karrume
iato lako bainena, belanna naparuku-
ruku tongan. Attu iato napokada tu
battuananna karrume iato lako solana.
18 Iatonna allo ma’pempitu, tonna tae’pa
nalambun tu allo, ma’kadami lako tu
muane dio lu kota iato, nakua:
Apara tu mandu matanning anna tani’
enoan,
apara tu mandu mawatang anna misa’
singa?
Apa mebali tu Simson lako, nakua:
Iakenna tae’ ammi pa’tengkoanni tu
anak sapingku,

manassa tae’ mitandai battuananna tu karrumeku.
19 Narampoimi PenaanNa PUANG tu Simson, anna male lako Askelon umpatei tallungpulo muane dio, naala nasangi tu mintu’ tamangkalena, anna benni tu pakean iato tu to untandai karrumena. Apa re’dek bang tu ara’na, iamoto nasule lako banuanna ambe’na.
20 Iatu bainena Simson dibenmo to pasolanna Simson tonna diparampo.

Simson sirari to Filistin

15:1-20

15 1 Apa ba’tu pirang-pirang allo undinna to, tonna pegandungan, malemi tu Simson unto’longi bainena umbaa misa’ anak bembe’ laki, anna ma’kada, nakua: Palalona’ angku tama inan sitiro baineku, apa tae’ naeloranni ambe’na tama.
2 Ma’kadami tu ambe’na baine nakua: Kusanga inang tae’ mupa’apai lenni; iamoto kubenni tu to pasolan tommu ma’rampanan kapa’.
Tae’raka namandu melo tu adinna na iate? Iamo la mupobaine to, sondana.

3 Ma’kadami tu Simson lako, nakua: Iate
pissannate maserona’ dio mai kasalan,
ke umpogau’na’ kadake lako to Filistin.
4 Malemi tu Simson, anna tingkanni tu
sindallung talluratu’, namane unnala bia’,
napasipori sida’duai tu ikko’ sindallung,
anna pannii sanguyun bia’ lan alla’na.
5 Natutungimi tu bia’, anna ula’i tu mintu’
sindallung tama pa’lakna to Filistin tu
nanii gandung matasak, naballai tu
gandung la iatu mai dipatukunna la
iatu mai te’dekna siapa sae lako pa’lak
saitun.
6 Ma’kadami tu to Filistin, nakua: Mindara
umpogau’i te? Mebalimi tau, nakua:
Simson, minintunna to Timna, belanna
naala tu bainena Simson nabenni to
pasolanna Simson tonna diparampo.
Mangkato saemi to Filistin anna ballai tu
baine iato sola ambe’na.
7 Ma’kadami tu Simson lako tau iato mai,
nakua: Iake mipogau’i susito, inang tae’
kula untorei, ke tae’pi kupembalaranni.
8 Nale’toi tu bukunna, iamo misa’
kapapatean kapua. Malemi anna torro
diong sapak buntu batu Etam.

9 Ta’kala ke’de’mi tu to Filistin, anna
ma’tenda lan Yehuda, sia titale’
sikandappi’ Lehi.
10 Ma’kadami to Yehuda nakua: Ma’apari
ammi saera la urrariikan? Mebalimi tu tau
iato mai nakua: Iatu kasaeangki iamotu
la umpungo Simson sia la kipogau’ lako
susitu mangka nagaurangkanni.
11 Mangkato malemi tu tallungsa’bu
tau dio mai Yehuda rokko sapak buntu
batu Etam, anna ma’kada lako Simson,
nakua: Tae’raka muissanni kumua
naparentakan to Filistin? Ma’apai
mupasusikanni to? Apa mebali tu
Simson lako tau iato mai nakua: Susitu
apa nagauranna’, susi dukamoto tu
kugauranni.
12 Ma’kadami tu tau iato mai lako,
nakua: Saemokan la umpungoko sia la
ussorongko lako to Filistin. Apa ma’kada
tu Simson lako, nakua: Palaokomi sumpa
lako kaleku kumua tae’ mila ullaoina’.
13 Mebalimi tu tau iato lako nakua:
Tae’, sangadinna la kipungo bangroko,
angki sorongko lako, apa tae’ sia kila
umpateiko. Napungomi ulang ba’ru
da’dua, anna solanni diong mai sapak
buntu batu.

14 Iatonna rampo Simson lako Lehi
unnarrak-arrakmi tu to Filistin sae
untammui; pakalan Narampoimi
PenaanNa PUANG, anna mintu’ tu ulang
lan lengo-lengona tenmoto batang
rami nakande api sia iatu pepungona
sisane’buan tilossok lan mai limanna.
15 Naappa’mi tu buku parangka sadang
keledai ba’ru bangpa, naului tu limanna,
naalai, anna pateanni tu tau sangsa’bu.
16 Ma’kadami tu Simson nakua:
Misa’ buku parangka sadang keledai
kupateanni tu kaponan keledai iato,
misa’ buku parangka sadang keledai
tu tau sangsa’bu.
17 Iatonna mangkamo ma’kada susito,
natibemi tu buku parangka sadang anna
sangai tu inan iato Ramat-Lehi.
18 Iatonna tarru’ ma’rangmo, metambami
langngan PUANG, nakua: Mikamaseimo’
te kadirampanan kapua iate tu mangka
kulopian, umbamo nakua totemo angku
la mate ma’rangmo sia la tobangmo’
tama limanna to tang disunna’i.
19 Napatibakkami Puang Matua tu to’
kalo’tok dio Lehi, natassu’ tu uai lan mai,
nairu’mi Simson, namangingaran sule sia
matoto’. Iamoto nasangai tu kalimbuang

iato: Kalimbuangna To meongli’. Tu den dio Lehi sae lako allo iate.
20 Naparentami Simson tu to Israel duangpulo taunna, tonna attunna to Filistin.

Simson dio Gaza

16:1-3

16 1 Den pissan namale tu Simson lako Gaza, natiroi inde to dio tu misa’ baine kadake gau’, namale umpellambi’i.
2 Iatonna dipokadammo to Gaza kumua: Saemo tu Simson, natalimbung tamami sia situ’turan bongi umpenniroi dio babangan kota; situ’turan bongi iato tae’ napatumba lenni sia nasanga kumua: Masiangpa melambi’ anta patei.
3 Apa mamma’ bang tu Simson sae lako ma’tangngana bongi. Iatonna ma’tangngamo bongi millikmi, nasabakki tu ba’ba babangan kota iato sola ampang ba’ba da’dua, namane ullendokanni sola salli’na, anna passanni sia nabaa langngan botto buntu tu sitingoan Hebron.

Simson sola Delila

16:4-22

4 Undinnato mamali’ bangmi tu Simson
lako misa’ baine diong lombok Sorek,
disanga Delila.
5 Saemi tu mai arung kota to Filistin
lako kalena, ma’kada nakua: Naranni,
ammu issanni, apara napobannang
tu kamatotoran kapuana sia umbara
la kikua untaloi sia umpungoi la
umpatundukki. Ianna dadi to, pantan la
kibenko sangsa’bu saratu’ sikele’ salaka.
6 Ma’kadami tu Delila lako Simson,
nakua: Pokadanna’, apara napobannang
tu kamatotoran kapuami susito sia
apara la dipungoangkomi ammi ma’din
dipatunduk.
7 Mebalimi tu Simson nakua: Iake
napungona’ tau tambuk barinni’na
patuoan, tu ba’ru bangpa sia tae’pa
namarangke, manassa la langga’na’
susito senga’.
8 Nabammi arung kota to Filistin pitung
lamba’ tambuk barinni’na patuoan, tu
ba’ru bangpa sia tae’pa namarangke;
anna pungoanni Simson.

9 Iatu to ma’penniro lan bang bilik
lanna lu. Metambami tu baine iato lako
nakua: E Simson, nalaoimokomi to
Filistin! Apa naka’tuan tu mintu’ tambuk
barinni’na patuoan dipungoanni susito
ungka’tuan rami nale’ke’i api. Diona
duka te tae’ nakaissanan umba nanii tu
kamatotoranna.
10 Ma’kadami tu Delila lako Simson,
nakua: Manassa mipakenana’ sia
mibuttokkina’. Pokadan tonganna’ apara
tu ma’din dipungoangkomi.
11 Ma’kadami tu Simson lako, nakua:
Iake diarra’i tonganna’ dipungo ulang
ba’ru tu tae’ lenpa nadipake manassa la
langga’na’ susito senga’.
12 Naalami Delila tu ulang ba’ru,
napungoanni tu Simson, sia metamba
lako nakua: E Simson, nalaoimokomi to
Filistin!; iatu to ma’penniro lan bang bilik
lanna lu. Apa naka’tu Simson tu ulang
iato natilendok lan mai lengo-lengona,
susito bannang sanglamba’.
13 Ma’kadami tu Delila lako Simson
nakua: Sae lako totemo tontong bangna’
mipakena sia mibuttokki. Pokadanna’,
apara tu ma’din dipungoangkomi.
Ma’kadami lako baine iato nakua: Ianna

dipakkanni pangrenden te pitu beluak
tiampinni’ku anna dipasitannun.
14 Napentangkirammi tu misa’ petangki’,
namane metamba lako nakua: E Simson,
nalaoimokomi to Filistin! Apa iatonna
pana’dingmo, nasintakmi tu petangki’
pa’tannunan sia pangrendenan.
15 Ma’kadami tu Delila lako nakua:
Umba nakua tu kadammi kumua:
Kukamaseiko, Anna iatu penaammi
tae’ nalattu’ lako kaleku? Pentallunmo’
mipakena totemo natae’ mipokadanna’,
apara napobannang tu kamatotoran
kapuami susito.
16 Iatonna paruku-rukumi ungkutanai sia
napapussak, iamoto namasussa susito la
bonno’.
17 Napasomboan nasangmi tu mintu’
lanna penaanna nama’kada nakua:
Tae’ bangpa nadiku’ku’i tu ulungku,
belanna tempon lan mai pa’tambukanna
indo’ku akumo nasirinNa Puang Matua.
Iake diku’ku’i tu ulungku, manassa iatu
kamatotorangku la soro’ dio mai kaleku,
angku langga’ susito senga’.
18 Iatonna issanmi Delila kumua
napasomboan nasangmo tu mintu’ lanna
penaanna, mesuami untambai tu mintu’

arung kota to Filistin, nama’kada lako
nakua: Totemo te maimokomi, belanna
napasomboan nasangmo’ tu mintu’
lanna penaanna. Saemi tu mai arung
kota to Filistin umbaai tu doi’.
19 Napamamma’mi Delila tu Simson
diong to’ guntu’na, natambai tu
misa’ tau anna suai ungku’ku’i tu
pitu beluak tiampinni’na. Susimoto
nanii umpatundukki, belanna iatu
kamatotoranna soro’mo dio mai kalena.
20 Ma’kadami tu Delila lako nakua:
E Simson, nalaoimokomi to Filistin!
Pana’dingmi sia ma’tangnga’ nakua:
Susito lendu’na la tassu’na’ sia
ussintakna’ kaleku; apa tae’pa natandai
kumua soro’mo tu PUANG dio mai
kalena.
21 Natingkanmi to Filistin, nasu’be’i
patomalii tu matanna, anna solanni
lako Gaza, napungoi da’dua rante
tambaga, sia diparuku unggirikki tu batu
pangrissoan lan pa’tarungkuan.
22 Apa mangkanna sia diku’ku’i tu
ulunna, ta’pa tuomi sule tu beluakna.

Kamateanna Simson

16:23-31

23 Attu iato sirampunmi tu mintu’
arung kota to Filistin la umpennoloan
misa’ pemala’ kapua lako Dagon,
kapenombanna sia la ma’marua’-rua’;
ma’kadami nakua: Kapenombanta
ussorongi te Simson, ualinta, tama
limanta.
24 Iatonna tiromi to buda tu Simson,
napudi-pudimi tu deatanna, nametamba
nakua: Nasorongmo kapenombanta tu
ualinta tama limanta tu ussanggang
tondokta sia iatu umpatei taunta buda.
25 Iatonna marassan parannu-rannu
tu tau iato, ma’kadami nakua: Tambai
mai tu Simson, anna popetaaki’.
Mesuami unnalai tu Simson lan mai
pa’tarungkuan, anna popetaai tu tau iato
mai; napake’de’mi lan tangnga lentong.
26 Ma’kadami Simson lako tu pia
urrendenni, nakua: Rampananna’ na
aku bangmora ussasakki tu lentong
untu’tunni te banua, angku nii sissare.
27 Iatu banua iato ponno muane sia
baine; mintu’ arung kota to Filistin

dio ren, sia dao soto banua iato
agi-agi tallungsa’bu muane sola baine,
umpengkitai tu Simson maningo.
28 Attu iato metambami tu Simson lako
PUANG sia ma’kada nakua: O Puangku
PUANG, kilalaina’, amMi pamatoto’na’ te
pissan, o Puang Matua, angku pabala’i
te pissan tu gau’na to Filistin diona te
matangku patomali.
29 Natoemi Simson tu lentong tangnga
da’dua tu untu’tun banua iato,
natakungkungi lima kananna tu lentong
misa’ na lima kairinna tu senga’na.
30 Ma’kadami tu Simson nakua: Da’ito
angku mate sola te mai to Filistin.
Malimukku tonganmi undudangi tu
banua iato, nasongkai tu mintu’ arung
dio lu kota sia mintu’ to buda lan. Iatu
tau mate tu napatei tonna mateanni
mandu buda na iatu to napatei tonna
tuopa.
31 Saemi tu mintu’ siulu’na sia mintu’
sangdadianna unnalai tu batang rabukna
nabaai anna lamunni dio kasiallaranna
Zora na Estaol, lan lamunanna Manoah,
ambe’na. Duangpulo taunna nanii
umparentai tu to Israel.

Iatu to Lewi dio mai Betlehem torro dio banuanna Mikha

17:1-13

17 [1] Denmi misa’ muane dao mai buntu Efraim, disanga Mikha.
[2] Ma’kadami lako indo’na nakua:
Iatu salaka sangsa’bu saratu’
sikele’, tu diboko dio mai kalemi
sia umpokadamokomi tampak ropu
diona to tama pa’perangingku, manassa
iatu doi’ iato dio sia kaleku, akumo
unnalai. Ma’kadami indo’na nakua:
Napamasakke-sakkemoroko PUANG, e
anakku.
[3] Napasulemi tu salaka sangsa’bu saratu’
sikele’ lako indo’na. Apa ma’kada tu
indo’na nakua: Manassa iatu doi’ iato
kupamarimbanganammo PUANG sia
doi’ iate kusorongmo lako anakku la
dipopegaragai misa’ rapang-rapang
dipasisumbung pa’pa’ na pa’pati’no’.
Iamoto angku pasuleangko.
[4] Apa napasule pole’ tu doi’ iato
lako indo’na, naalai indo’na tu doi’
iato duaratu’ sikele’ salaka, nabenni
pande bulaan, tu unggaragai misa’

rapang-rapang dipasisumbung pa’pa’ na
pa’pati’no’, tu dipabendan lan banuanna
Mikha.
5 Belanna naampuimo Mikha tu misa’
banua Kapenomban. Nagaragaimi tu
epo’ sia balo’ tau anna tokkoi tu anakna
misa’, nadadi to minaanna.
6 Attu iato tae’ datu dio Israel, pantan
napogau’ bangmi tu nasanganna melo.
7 Denmi misa’ pia muane lu dio mai
Betlehem lili’na Yehuda, dio mai lili’
pa’rapuanna Yehuda; tau iato to Lewi sia
torro to sae dio.
8 Tassu’mi lan mai kota Betlehem,
lili’na Yehuda la mempue umba-umba
tu nasanga melo; lan to kalingkanna
rampomi lako buntunna Efraim dio to’
banuanna Mikha.
9 Ma’kadami tu Mikha lako nakua:
Umbara munii sae? Mebalimi nakua:
To Lewina’ dio Betlehem, lili’na
Yehuda, saena’ inde te mai la mempue
umba-umba tu kusanga melo.
10 Ma’kadami tu Mikha lako nakua:
Tatorro bangmo sola, angku
poambe’komi sia angku potominaakomi;
angku benkomi sangpulo sikele’ salaka

sia sangpasang pakean ke sangtaunoi
sia la kupakandekomi.
11 Napasituru’mi tinde to Lewi torro sola
tu tau iato; iatu pia muane iato butung
to anak dadianna.
12 Natokkomi Mikha tu to Lewi; iatu pia
muane iato dadimo to minaanna, anna
torro lan banuanna Mikha.
13 Attu iato ma’tangnga’mi tu Mikha
nakua: Totemo kutandaimo kumua iatu
PUANG ungkasokannina’, belanna misa’
to Lewi dadimo to minaangku.

Diona to Dan male mangrampa

18:1-31

18 1 Attu iato tae’ tu datu dio to Israel
sia attu ia dukato nanii suku to
Dan undaka’ misa’ padang mana’ la nanii
ma’tondok, belanna sae lako allo iato
tae’pa naappa’i tu padang mana’ dio lu
mintu’ suku to Israel.
2 Iamoto nasuami to Dan tu lima muane
dio mai mintu’ pa’rapuanna, iamotu to
barani dio mai Zora sia Estaol la usserre’i
sia umparessai tu tondok. Ma’kadami
nakua: Malekomi umparessai tu tondok.
Tonna rampomo lako buntunna Efraim

dio banuanna Mikha torromi ma’bongi dio.
3 Iatonna rampomo lako banuanna Mikha napegamarai tu baenan kadanna pia muane to Lewi iato; nareke’mi lako sia nakutanai nakua: Mindara ussolangkomi sae indete sia apara mipogau’ inde sia matumbari katuoammi?
4 Mebalimi lako tau iato nakua: Susito sia susite napogau’ Mikha lako kaleku; napopareananna’ sia dadina’ to minaanna.
5 Ma’kadami tu tau iato lako nakua: La mekutanapakomi lako Puang Matua, angki issanni kumua ba’tu maupa’ siakan lan te kalingkangki.
6 Mebalimi tu to minaa iato lako nakua: Male marampa’mokomi! Iate kalingkammi nakalo’ penaanNa PUANG.
7 Ke’de’mi male tu tau lima narampo lako Lais. Natiromi tu tau dio torro marampa’ susi a’ganna to Sidon, manaman sia rapa’; tae’ tu to ma’parenta lan tondokna, ussussai tu tau iato mai, moi diona misa’ duka apa. Iatu katorroanna sikambela to Sidon sia moi misa’ tau tae’ bang nasikadamakan.

8 Iatonna sulemo tu tau iato mai lako
to nasangsukuan dio Zora sola Estaol,
nakutanaimi to nasangsukuan nakua:
Umbara nakua patiromi dio?
9 Ma’kadami nakua: Maimokomi,
tamalemo ullaoi, belanna iatu tondok
kitiro melo tongan. Ma’apai ammi torro
bangra unno’ko’ indete! Da mimatukkun
male ullaoi tu tondok iato ammi alai
mipomana’.
10 Iammi rampo lako la mitiro tu
misa’ bangsa tang marea, sia iatu
pa’padanganna tiku lao malona’ tongan.
Manassa Nasorongmo Puang Matua tama
limammi; lan tondok iato tae’ misa’ apa
kurang tu mintu’ apa lan te lino.
11 Attu iato ke’de’mi inde to dio mai,
iamotu dio mai Zora sola Estaol, tu tau
annan ratu’ dio mai pa’rapuanna Dan,
sakka’ nasang pa’bunona.
12 Ke’de’mi tu tau iato nama’tenda
sikandappi’ Kiryat-Yearim lan Yehuda.
Iamoto nasangai tau tu tondok iato
Mahane-Dan sae lako allo iate; iatu
nanii tondok iato rampe matampu’na
Kiryat-Yearim.

13 Ke’de’mi inde to dio mai nalendu’i
tu buntunna Efraim narampo lako
banuanna Mikha.
14 Ma’kadami sola limai tu to mangkamo
male usserre’i lili’na Lais lako to
nasangsukuan nakua: Miissan siaraka
kumua lan te banua iate den misa’
epo’ sia balo’ tau sia rapang-rapang
dipasisumbung pa’pa’ na pa’pati’no’?
Totemo la miissan tu apa sipatu la
mipogau’.
15 Sepangmi tu tau iato lako, anna
rampo lako banuanna pia muane to
Lewi iato, iamotu banuanna Mikha,
anna pekutananni tau iato mai tu diona
kamalaga’-lagaranna.
16 Iatu to Dan annan ratu’, tu sakka’
pa’bunona, torro bang bendan dio to’
babangan.
17 Apa iatu tau sola limai tu mangkamo
male usserre’i tondok iato, tarru’ bang
tama, anna alai tu rapang-rapang
dipa’, epo’, sia rapang-rapang dipati’no’.
Iatu to minaa bendan bang dio to’
babangan sola tu to annan ratu’, tu
sakka’ pa’bunona.
18 Apa iatonna tamamo banuanna Mikha
sia naalamo tu rapang-rapang dipa’, epo’,

balo’ tau sia rapang-rapang dipati’no’,
ma’kadami tu to minaa lako, nakua:
Apara mipogau’ inde tu?
19 Mebalimi tu tau iato lako nakua:
Ma’loko-lokokomi, da mima’kada len;
tamalemo sola, angki poambe’komi
sia kipotominaakomi, umbara melo
misanga: iaraka tu dadikomi to
minaanna to lan banuanna misa’ tau,
ba’tu iaraka tu dadi to minaanna misa’
suku sia misa’ pa’rapuan to Israel?
20 Parannumi penaanna tu to minaa,
naalai tu epo’, balo’ tau sia iatu rapang-
rapang dipa’, anna undi unnula’ tau iato
mai.
21 Tibalikmi ke’de’ sule, anna padoloi tu
pia’-pia’na sia mintu’ sapi sia domba sola
bembe’ sia mintu’ pareanan.
22 Iatonna mambelamo dio mai banuanna
Mikha natambaimi Mikha tu to lan mintu’
banua nasikandappiran la unnula’i tu to
Dan anna lambi’i.
23 Undimi metamba-tamba tu tau iato
lako to Dan, ta’kala namessaile sule tu
to Dan, anna ma’kada lako Mikha nakua:
Ma’apari te, ammu rampunni te mai tau?
24 Mebalimi nakua: Mangkamo miala tu
kapenombangku, tu mangka kugaragai,

sia ia duka tu to minaa misolammo male.
Apapara torro dio kaleku? Umbao mikua
mima’kada lako kaleku kumua: Apara
te?
25 Ma’kadami tu to Dan nakua: Da
muparangiikanni tu kadammu, den
manii to mapalla penaanna unta’paiko,
anna ka’tumo sunga’mu sola to lan
banuammu.
26 Tarru’mi male tu mintu’ to Dan, sia
belanna natiro Mikha kumua mandu
mawatang na ia, tibalikmi sule lako
banuanna.
27 Susimoto nanii to Dan unnalai tu apa
nagaragai Mikha sia iatu to minaa dio
kalena nasolan duka. Mangkato nalaoimi
tu Lais, misa’ bangsa manaman sia rapa’,
napatei pa’dang tu tau iato sia naballa tu
kota iato.
28 Moi misa’ tau tae’ bang sae untundui,
belanna mambela dio mai Sidon na moi
misa’ tau tae’ bang nasikadamakan; iatu
inan kotana diong lombok sikandappi’
Bet-Rehob. Mangkato nabangun pole’mi
to Dan tu kota iato, nanii ma’tondok.
29 Nasangaimi Dan tu kota iato, susi
sanganna Dan, nene’na tu nadadian

Israel, apa iatu kota iato dolona disangai Lais.
30 Napabendanammi kalena to Dan
tu rapang-rapang dipa’, na Yonatan,
anakna muane Gersom, anakna muane
Musa, la ia la mintu’ anakna muane,
dadi to minaanna to Dan sae lako allo
kadipaliranna tu pa’tondokan iato.
31 Napadenammi kalena tu rapang-
rapang dipa’ tu mangka nagaragai Mikha,
natorro dio sipeupu’ kabendananna
banuanna Kapenomban dio Silo.

Penggauran mesirisan dio Gibea

19:1-30

19 1 Attu iato tonna tae’ tu datu dio
to Israel, denmi misa’ to Lewi
torro to sae dao lu mennaa’na buntunna
Efraim, tu mangka unnala misa’ baine
dio mai Betlehem Yehuda napogundi’.
2 Apa iatu gundi’na unnola boko’
muanena, sia natampe male lako
banuanna ambe’na dio Betlehem, lili’na
Yehuda natorro dio malebu patang bulan.
3 Ke’de’mi tu muanena undi unnula’i la
umpakatana penaanna bainena, anna
solanni sule; den tu misa’ taunna nasolan

sia keledai sangayoka. Nasolammi baine
iato tama banuanna ambe’na. Iatonna
tiromi ambe’na baine iato tu to Lewi,
parannumi penaanna male untammui.
4 Napatorromi matusanna, iamotu
ambe’na baine iato, anna torropa sola
tallung allo; kumandemi sia mangiru’ sia
ma’bongi inde to dio.
5 Iatonna allo ma’penna’pa’ millik kale’mi
sola duai, la ke’de’ male; ma’kadami
ambe’na tinde baine mangura lako
menintunna nakua: Messa’pokomi dolo
roti sangsasa’, ammi matoto’, mimane
male.
6 Unno’ko’mi sola duai anna kumande sia
mangiru’. Nama’kada tu ambe’na baine
mangura iato lako tinde muane nakua:
Melo ke mipasiolapi te ammi torropa
ma’bongi anna parannu tu penaammi.
7 Iatonna ke’de’mo la male, naparuku-
rukumi matusanna la torro, naurunganni
torro pole’pa ma’bongi dio.
8 Iatonna allo ma’pellima millik kale’mi
la ke’de’ male, apa ma’kada tu
ambe’na baine mangura iato nakua:
Messa’pokomi dolo sidi’, ammi matoto’,
sia torropokomi sae lako tipalempena
allo. Kumandemi sola duai.

9 Ke’de’mi tu tau iato namale sola
gundi’na sia taunna, apa ma’kada tu
matusanna, ambe’na baine mangura
iato lako, nakua: Tiromi tipalempemo
allo, torromokomi ma’bongi, tiromi la
lambunmo tu allo, torrokomi indete
ma’bongi, anna parannu tu penaammi;
masiangpa mimillik kale’ ammi ke’de’
sule lako banuammi.
10 Apa tae’mo namorai tu muane iato
torro, sangadinna ke’de’mo male.
Rampomi lako inan sitingoan Yebus,
iamotu Yerusalem, sisola tu keledainna
sangayoka situang lapik sia gundi’na.
11 Iatonna la urreke’mo Yebus sia
lambunmo tu allo, ma’kadami tu taunna
lako puangna nakua: Melo ke lendu’ki’
inde te kota to Yebus, anta ma’bongi dio.
12 Apa mebali tu puangna lako nakua:
Tae’ tala lendu’ lako misa’ kotana tau,
tu tang nanii to Israel, sangadinna la
tarru’ki’ lako Gibea.
13 Sia ma’kadapa lako taunna nakua:
Maimoko anta pellambi’i tu sala umbanna
misa’ tondok, anta ma’bongi dio Gibea
ba’tu dio Rama.

14 Tarru’mi male, apa tonna rampomo
sikandappi’ Gibea, dio lili’na Benyamin,
lambunmi tu allo.
15 Iamoto sepangmi tu tau iato mai anna
ma’bongi dio Gibea. Iatonna rampomo
lako, torro bangmi dio rante dio kota
iato, apa moi misa’ tau tae’ bang
untambai la ma’bongi dio banuanna.
16 Denmi misa’ to matua sule
mengkarang dio mai pa’lakna to
bongi iato. Iatu tau iato lu dao mai
buntunna Efraim sia torro to sae dio
Gibea; iatu mintu’ pa’tondokan iato to
Benyamin.
17 Iatonna bangunan matanna natiromi
tu to lumio’ dio rante dio kota, anna
ma’kada tu to matua nakua: Umba la
miolai sia umba minii sae?
18 Mebalimi tu tau iato nakua: Ke’de’
lu diokan mai Betlehem, lili’na Yehuda,
lu lako mennaa’na buntunna Efraim.
Lu indena’ to dio mai; malemo’ lako
Betlehem, lili’na Yehuda; totemo la
sulemo’ lako banuangku, apa moi misa’
tau tae’ untambaina’ lako banuanna.
19 Den sia dalame sia kande la kibenni
tu keledaingki da’dua sia den sia roti sia
uai anggoro’ tu akunna sia iate taummi

baine sia iate kaunan nasolan taummi;
tae’ kikakurangan apa-apa.
20 Ma’kadami tu to matua nakua: Da
namasussa tu penaammu! Apa-apa
kurang dio kalemu aku la umparandanni;
podo da muma’bongi inde te rante iate.
21 Nasolammi tu tau iato tama banuanna,
anna pakandei tu mai keledai;
umbaseimi lette’na sola tallu’i, namane
kumande sia mangiru’.
22 Iatonna marassan parannu-rannu
kumande, saemi tu pa’tondokan, to
bulituk, untalimbung tamai tu banua iato,
anna undedek ba’ba sia ma’kada lako to
matua, puangna banua, nakua: Patassu’i
mai salian tu muane, sae ma’bongi lan
banuammi angki sangampa’.
23 Tassu’mi tu puangna banua untammui
tu tau iato mai, anna ma’kada nakua: Da
misusito, e mintu’ siulu’ku, da mipogau’i
tu apa kadake; belanna tamamo
banuangku te tau iate, da mipogau’i te
kabagan mesirisan.
24 Na anakkumora, tu anak darapa, sola
gundi’na tu tau iato, kupatassurangkomi;
ammi rongkongi, mipogau’i lako kalena
tu apa misanga melo, podo da na iatu

muane iato, minii umpogau’i lako te
kabagan mesirisan.
25 Apa tae’ namorai tu tau iato mai
umperangii. Pakalan naalami to Lewi tu
gundi’na, napatassuran tau iato mai.
Nasangampa’ sia narongkong situ’turan
bongi sae lako masiangna. Iatonna
tilalekmo masiang narampanammi tau
iato mai namale.
26 Iatonna passisi randan langi’ rampomi
tu baine iato, songka dio to’ ba’ba
banuanna tau iato, tu nanii puangna
ma’bongi, (anna torro mamma’) sae lako
tilalekna masiang.
27 Iatonna melambi’mo dio mai, tonna
millikmo tu puangna, nabungka’mi
tu ba’ba banua, anna tassu’ la male
lumingka, natiromi tu baine iato,
iamotu gundi’na, tibambang bangmo
dio to’ ba’ba banua, natibasse langngan
ampang ba’ba tu limanna patomali.
28 Ma’kadami tu puangna lako nakua:
Millikmoko, tamale. Apa tae’ nabalii.
Naangka’mi langngan keledainna, anna
male lako inanna.
29 Iatonna rampomo lako banuanna,
naalami tu piso, natoei tu batang rabukna
gundi’na, naleso-lesoi, napa’sangpulo

dua, anna pakatui tu lesoan iato lako
mintu’ lili’na to Israel.
30 Minda-minda untiroi tu iannato
ma’kada nakua: Tae’pa ia dadi sia tae’
lenpa ia ditiro tu susinna te temponna to
Israel tassu’ lan mai tondok Mesir sae
lako allo iate. Palan penaai te apa iate,
kombonganni sia pokadai!

Kasirarianna to Israel na to Benyamin

20:1-48

20 1 Ta’kala pada sunmi tu mintu’ to
Israel; randuk dio mai Dan sae
lako Bersyeba sia dio duka mai tondok
Gilead sirampun sae butung to misa’ri,
mennolo lako PUANG dio Mizpa.
2 Iatu pangulunna mintu’ bangsa iato,
iamotu mintu’ suku to Israel umpangului
kombonganna taunNa Puang Matua;
a’pa’ ratu’ sa’bunna tu tau lumingka, tu
ma’din parari.
3 – Narangimi to Benyamin kumua
sae nasang tu to Israel lako Mizpa. –
Ma’kadami tu mintu’ to Israel nakua:
Uleleanni umbara nakua to kakadakean
iato.

4 Mebalimi tu to Lewi, iamotu muanena
tu baine dipatei nakua: Rampona’ sola
gundi’ku lako Gibea, lili’na Benyamin, la
ma’bongi dio.
5 Pada ke’de’mi tu to Gibea la unneana’
sia untalimbung tamai tu banua kunii
ma’bongi la ungkadakeina’; lanmo
penaanna la umpateina’, sia narongkong
tu gundi’ku namate.
6 Kualami tu gundi’ku, kuta’tak-ta’takki,
angku pakatui tiku lao lako mintu’
lili’na padang mana’na Israel, belanna
napogau’mo tau iato mai tu misa’ apa
megi’giran sia kabagan mesirisan dio lu
to Israel.
7 Totemo inde nasangmokomi, e to
Israel. Iamoto patassu’mi inde te tu
pa’tangarammi sia pa’timbangammi.
8 Pada ke’de’mi tu mintu’ bangsa butung
to misa’ri, anna ma’kada nakua: Moi
misa’kanni tae’ tu la sule lako tendana,
moi misa’kanni tae’ tu la sule lako
banuanna.
9 Inde sia tu apa la tapogau’ lako Gibea:
La ke’de’ki ullaoi sia ulloterei.
10 La tapasun sangpulo tau ke saratu’oi,
sisaratu’ tau ke sangsa’buoi, sisangsa’bu
ke sangpulooi sa’bunna dio mai mintu’

suku to Israel la undakaranni kinallo
tu to buda, kumua ianna rampomo tu
tau iato mai, la lao umpapakkanni tu
kabagan mesirisan lako to Gibea, lan
lili’na Benyamin, tu mangka napogau’
dio lu to Israel.
11 Susimoto tu kasirampunanna mintu’
muane to Israel, butung to misa’ri
kasiturusanna ullaoi tu kota iato.
12 Mesuami tu mintu’ suku to Israel
lako ba’tu pira-pira tau, male ullelei
tu suku Benyamin sia ma’kada nakua:
Matumbari tu kakadakean dadi dio lu
sukummi?
13 Totemo sorongi lako kaleki tu mintu’ to
bulituk dio Gibea, angki patei sia kiputtai
tu kakadakean dio mai to Israel. Apa
tae’ namorai to Benyamin umperangii
tu mintu’ kadanna siulu’na, iamotu to
Israel.
14 Sangadinna sirampunora tu mintu’ to
Benyamin dio mai kota senga’ lako Gibea
la sirari to Israel.
15 Allo iato nabilangmi to Benyamin tu
tau dio mai kota senga’: den duangpulo
nnannan sa’bunna muane, tu ma’din
parari; senga’ ia tu to lan Gibea, tu
nabilang pitu ratu’ muane ditonno’.

16 Dio mai tu mintu’ surodadu iato
den pitu ratu’ muane pa’tonno’, to
kairi, manarang nasangi ma’kolak, moi
nabeluak sanglamba’ tae’ nasalai.
17 Dibilang dukami tu mintu’ muane to
Israel; senga’ ia tu to Benyamin a’pa’
ratu’ sa’bu muane, tu ma’din parari:
mintu’na te surodadu nasang.
18 Ke’de’ nasangmi tu mintu’ to Israel
lako Betel, tu nanii mekutana lako Puang
Matua, nakua: Mindannarakanni la male
dolo sirari to Benyamin? Mebalimi tu
PUANG Nakua: Yehuda dolo.
19 Ke’de’mi tu mintu’ to Israel tonna
melambi’, anna ma’tenda sitingoan
Gibea.
20 Tassu’mi tu to Israel la sirari to
Benyamin; ma’pampangammi tu to
Israel unneai tu tau iato mai sikandappi’
Gibea.
21 Tassu’mi tu to Benyamin lan mai
Gibea, anna mangsanni tu to Israel
natibambang rokko padang duangpulo
ndua sa’bunna allo iato.
22 Apa iatu surodadu, iamotu to
Israel, umpabatta’ penaanna, anna
ma’pampangan pole’ dio inan tu nanii
mangka ma’pampangan iongi’.

23 Malemi tu to Israel, anna tumangi’
dio oloNa PUANG sae lako makaroenna,
anna mekutana lako PUANG nakua:
Ma’dinra’ka la male pole’ sirari bati’na
Benyamin, siulu’ku?
Nakuami PUANG: Ke’de’mokomi urrarii.
24 Iatonna allo ma’penduan nareke’omi
to Israel tu to Benyamin,
25 tassu’mi tu to Benyamin lan mai Gibea
tonna allo ma’penduan ullaoi tu tau iato
mai, anna mangsanni pole’i tu to Israel
natibambang rokko padang sangpulo
karua sa’bunna; mintu’na te to ma’takin
pa’dang nasang.
26 Mangkato malemi tu mintu’ to Israel,
iamotu mintu’ bangsa, anna rampo lako
Betel; torromi inde to dio anna tumangi’
dio oloNa PUANG, nama’puasa allo iato
sae lako makaroenna sia umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’
kasalamaran dio oloNa PUANG.
27 Mekutanami tu to Israel lako PUANG,
belanna allo iato inde to dio tu patti
basseNa Puang Matua,
28 na Pinehas, anakna Eleazar, anakna
Harun, tu umpogau’ toeanna allo iato
dio oloNa Puang. Anna ma’kada tu tau
iato mai nakua: Ma’dinra’ka la male

pole’ sirari bati’na Benyamin, siulu’ku,
ba’tu la kutorroimoraka? Ma’kadami tu
PUANG Nakua: Ke’de’mokomi belanna
masiang la Kusorong tu tau iato mai
tama limammi.
29 Ta’kala napatikuimi to Israel ba’tu
pira-pira to mangamu’ tu Gibea.
30 Iatonna allo ma’pentallun ke’de’mi
tu to Israel urrarii to Benyamin, anna
ma’pampangan ullaoi Gibea, susito
lendu’na.
31 Tassu’mi tu mintu’ to Benyamin ullaoi
tu surodadu iato; moi anna tileakmo
tu tau iato mai lan mai kota, apa
naparanduk duka umpatei ba’tu pira-pira
surodadu susito lendu’na, agi-agi
tallungpulo to Israel, dio lu batatta
lompo, misa’ ma’palulako Betel, na iatu
misa’ urra’ta’ padang lu lako Gibea.
32 Ma’tangnga’mi tu to Benyamin nakua:
Tatalomo tu tau iato susito dolona.
Apa ma’kada tu to Israel nakua: Da’ito
tamallai, anta a’panni lan mai kota lako
batatta lompo.
33 Iamoto ke’de’mi dio mai inanna tu
mintu’ to Israel, anna ma’pampangan
dio Baal-Tamar, tonna marassan tu to

Israel mangamu’ ke’de’ dio mai inanna,
dio mai rante sikandappi’ Geba,
34 sia rampo sitingoan Gibea, iamotu
sangpulo sa’bunna to ditonno’ dio
mai mintu’ to Israel. Masarrangmi
tu kasirarian, apa tae’ naissanni to
Benyamin, kumua mandappi’mo tu
kasanggangan lako kalena.
35 Nakamaseimi PUANG kapataloan tu
to Israel, namallai tu to Benyamin dio
mai tingayona, anna patei to Israel tu to
Benyamin duangpulo llima sa’bu ssaratu’
allo iato; iatu mintu’nato, to ma’takin
pa’dang nasang.
36 Natiromi to Benyamin kumua natalomo
to Israel. Iatonna sorong boko’mo tu to
Israel dio mai tingayona to Benyamin –
belanna narannuan tau iato mai tu to
mangamu’ tu napadio Gibea la ullaoi,-
37 madomi’mi ke’de’ tu to mangamu’,
anna laoi tu Gibea, sia lumingka tarru’
untaloi tu kota, anna patei pa’dang tu
mintu’ tau lan.
38 Iatu to Israel mangkamo siallu’ tu to
mangamu’, kumua la napakendek tu
rambu makamban lan mai kota.
39 Iatonna tibalikmo tu to Israel lan
kasirarian sia iatonna parandukmi to

Benyamin umpatei ba’tu pira-pira to
Israel, agi-agi tallungpulo tau, belanna
nasanga lan penaanna, kumua: Iatu
tau iato mai tatalo tarru’mo, susi lan
kapararian lendu’namo.
40 Attu iato ta’pa randukmi tu rambu
kendek lan mai kota susi misa’ lentong.
Iatonna messaile tu to Benyamin,
natiromi kumua iatu mintu’ kota
nasitutu’imo rambu.
41 Tibalikmi tu to Israel, anna tiramban
tu mintu’ to Benyamin, belanna natiromo
tau iato mai, kumua iatu kasanggangan
mandappi’ lako kalena.
42 Mallaimi tu tau iato dio mai
tingayona to Israel ma’palulako padang
pangallaran, apa tae’ nalessu’ dio mai
kalena tu rari; na iatu to lu dio mai
mintu’ kota umpatama limbui, anna
patei.
43 Napatama limbumi tu to Benyamin,
naula’ sumpui sia nasanggang sae lako
tingo Gibea, dio rampe matallona.
44 Iatu to Benyamin den sangpulo karua
sa’bu tibambang mate, mintu’nato
surodadu nasang.
45 Na iatu senga’na sepang namallai
lako padang pangallaran lako buntu

batu Rimon. Dio lu batatta lompo denpa
dipatei limangsa’bu tu tau iato mai,
anna male tu to Israel unnula’i sae lako
Gideom, anna pateipi duangsa’bu.
46 Iatu mintu’ to Benyamin tu mate allo
iato duangpulo llima sa’bu, to ma’takin
pa’dang, mintu’nato surodadu nasang.
47 Apa annan ratu’ tu muane sepang
mallai lako padang pangallaran, lako
buntu batu Rimon, natorro dao buntu
batu Rimon patang bulan.
48 Apa iatu to Israel tibalik sule lako to
Benyamin, anna patei pa’dang, la tau la
patuoan sia mintu’ tu apa nakabu’tui.
Sia ia duka tu mintu’ kota naappa’ dio,
naballa api.

To Benyamin didakaran lalan anna tontong tu bati’na

21:1-25

21 1 Dio Mizpa umpalaomi sumpa tu
to Israel nakua: Moi misa’ tau te
kita mintu’ tae’ tu la umben to Benyamin
anakna baine napobaine.
2 Saemi tu bangsa iato lako Betel, anna
torro dio oloNa Puang Matua sae lako

makaroenna, anna tumangi’ umpekapuai
gamaranna, nakua:
3 O PUANG, Kapenombanna to Israel,
umba nakua dadi dio lu to Israel kumua
allo iate la pa’de misa’ suku dio mai to
Israel?
4 Iatonna masiangmo melambi’
bangsiapa napabendanmi bangsa iato tu
misa’ inan pemalaran inde to dio, anna
pennoloanni tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia
pemala’ kasalamaran.
5 Ma’kadami tu to Israel nakua: Mindara
dio mai mintu’ suku to Israel tu tae’
nasae lako kombongan, la umpennoloi
PUANG? Belanna umpalaomo sumpa
kapua tu tau iato mai untampakki ropu
minda-minda tu tang sae lako PUANG
dio Mizpa, kumua: Manassa la dipatei.
6 Massemi penaanna tu to Israel lako
Benyamin, siulu’na, anna ma’kada
nakua: Allo iate ratomo misa’ suku dio
mai to Israel;
7 umbara la takua umpadenanni baine
tu tau iato mai tu torronapa, belanna
mangkamoki’ umpalao sumpa ussa’bu’
sanganNa PUANG, kumua tae’ misa’
tu anakta baine la taben tau iato mai
napobaine?

8 Iamoto nama’kada tu tau iato mai
nakua: Denraka misa’ dio mai mintu’
suku to Israel tu tae’ nasae mennolo
lako PUANG dio Mizpa? Payanmi kumua
dio mai Yabesh, lili’na Gilead, moi misa’
tau tae’ sae lako to’ tenda, lako tu
kombongan.
9 Belanna iatonna dibilangmo tu bangsa
iato, manassami kumua moi misa’ tu to
Yabesh lan lili’na Gilead tae’ bang sae.
10 Nasuami kasirampunan tu to barani
sangpulo dua sa’bu male lako, nakua:
Malekomi ammi patei pa’dang tu to
Yabesh lan lili’na Gilead, ia duka tu
mintu’ baine sia pia.
11 Apa susite tu la mipogau’: Ia manna
tu mintu’ muane sia mintu’ baine, tu
lakonamo muane, la misabu’i.
12 Naapparammi dio lu to Yabesh lan
lili’na Gilead tu a’pa’ratu’ pia baine, anak
dara, tu tae’pa nasangampa’ muane,
anna solanni te pia baine iate lako to’
tenda dio Silo lan padang Kanaan.
13 Mangkato nasuami mintu’
kasirampunan tu ba’tu pira-pira
pesua lako to Benyamin, tu dao buntu
batu Rimon, anna pokadanni kasitaman
tu tau iato mai.

14 Attu iato sulemi tu to Benyamin, anna
diben tau iato tu mintu’ baine dipatuo
dio mai Yabesh, lan lili’na Gilead. Apa
tae’ dukapa naganna’ baine tu tau iato.
15 Massemi penaanna tu bangsa iato
lako to Benyamin, belanna Napoka sia
Nasanggang PUANG tu mintu’ suku to
Israel.
16 Ma’kadami tu mintu’ pekaamberanna
kasirampunan iato, nakua: Umbara la
takua umpadenanni baine tu tau iato
mai, tu torronapa? Belanna mintu’ baine
dio lu to Benyamin puramo disabu’i.
17 Sia nakuapa tu tau iato mai: Iatu
mana’na to tilendok la torro napomana’
to Benyamin, kumua da naden misa’ tu
suku to Israel diputtai.
18 Apa tae’ tama’din la umbenni anakta
baine tu tau iato la napobaine. Belanna
umpalaomo sumpa tu mintu’ to Israel
nakua: Tampakan ropu lako minda-
minda tu umben to Benyamin misa’
baine la napobaine.
19 Ma’kadami tu tau iato mai nakua:
Manassa iake taunoi den misa’ pa’gauran
umpakaraya PUANG dio Silo, tu rampe
rekkena Betel, sia rampe matallona

batatta lompo, tu ma’palu dio mai Betel
lako Sikhem, sia rampe sau’na Lebona.
20 Naada’imi tau iato mai tu to Benyamin
nakua: Malekomi mangodo’ tama pa’lak
anggoro’.
21 Tiro meloi, ianna tassu’ tu pia baine
dio mai Silo la ma’gellu’, tassu’mokomi
lan mai to’ pa’lak anggoro’, ammi pada
unnalai simisa’ tu pia baine Silo la
mipobaine, mimane sule lako tondok
Benyamin.
22 Iake saei tu mai ambe’na sia siulu’na
la ussite’gerangkanni, la kikua lako,
kumua: Pamasorokki tu penaammi
umbenkanni, belanna lan kasirarian iato
tae’mo tu baine la dipapantananni tu
tau iato mai. Tonganna, tae’ nakamu
umbenni; iamoto tae’ nakamu sala.
23 Napogau’mi to Benyamin susito,
pantan nabaami tau iato mai simisa’ tu
pia baine ma’gellu’, tu narampa, anna
sule lako taa mana’na, anna bangunni
sule tu mintu’ kota, anna torro dio.
24 Attu iato ke’de’mi tu to Israel inde to
dio mai, anna pantan sule lako sukunna
sia pa’rapuanna; ke’de’mi tu tau iato mai
inde to dio mai, napantan sule lako taa
mana’na.

25 Attu iato tae’ datu dio lu Israel; pantan napogau’ bangmi tau tu nasanganna melo.

RUT

Rut sule dio mai Moab lako Betlehem

1:1-22

1 [1] Iatonna linona mintu’ to parengnge’
ma’parenta, denmi misa’ karorian
lan tondok. Attu iato ke’de’mi misa’
muane dio mai Betlehem, lili’na Yehuda,
sola bainena sia anakna muane da’dua
la torro to sae dio padang marantena
Moab.
[2] Iatu tau iato disanga Elimelekh, na iatu
bainena disanga Naomi, na iatu anakna
muane sola duai, disanga Mahlon na
Kilyon, to Efrata dio mai Betlehem, lili’na
Yehuda; rampomi tu tau iato mai lako
padang marantena Moab, anna torro dio.
[3] Matemi tu Elimelekh, muanena Naomi,
anna torro te baine iate sola anakna
muane da’dua.
[4] Unnalami baine to Moab sola duai anna
pobainei: misa’ disanga Orpa na iatu
misa’ disanga Rut; torromi tu tau iato
inde to dio agi-agi sangpulo taunna.

5 Attu iato mate dukami tu anakna
sola duai, iamotu Mahlon sola Kilyon,
naurungan torro bangmi tu baine iato
sisayuran anakna da'dua sia muanena.
6 Mangkato ke'de'mi sola tu minintunna
baine da'dua anna sule dio mai padang
marantena Moab, belanna denmo kareba
narangi dio padang marantena Moab,
kumua Nakilalaimo PUANG tu taunNa,
anNa benni kande.
7 Iamoto tassu'mi lan mai inan, nanii
mempue sola tu minintunna baine
da'dua. Iatonna ma'tangnga lalanmo la
sule lako tondok Yehuda,
8 ma'kadami Naomi lako minintunna sola
duai nakua: Malemokomi, mipantan sule
lako banuanna indo'mi; na PUANGmora
umpakitaikomi kamamasean, susitu
mangka mipa'pekitanan lako tu mai to
matemo sia lako kaleku.
9 Napantan ungkamaseimorokomi
PUANG kamanamanan lan lu banuanna
muanemi. Naudungmi sola duai, apa
unnurruk-urruk tumangi',
10 sia ma'kada lako, nakua: Manassa
inang la suleki' sola lako bangsami.
11 Apa ma'kada tu Naomi nakua:
Sulemokomi, e anakku, ma'apai mila

male urrundu’na’? Denparaka pia
muane lan pa’tambukangku tu ma’din la
mipomuane?
12 Sulemokomi, e anakku, malemokomi,
belanna tarru’ matuamo’ tae’mo kula
kemuane. Iakengku tangnga’i kumua la
den siapa rannungku, ondongpi na bongi
iate kukemuane, angku la undadian
duka pia muane,
13 bua’raka mila ungkampai sae lako
kapuana? Bua’raka nala undampakomi
tang kemuane? Da misusi to, e
anakku, belanna lendu’ ia masussanna
to lako kaleku, na lako kalemi,
belanna tiangka’mo tu limanNa PUANG
umpata’paina’.
14 Unnurruk-urruk pole’omi tumangi’
tu tau iato mai, anna udungi Orpa tu
matussanna, apa iatu Rut mella’ka’ bang
ia lako.
15 Ma’kadami tu Naomi nakua: Tiromi
iatu sanglalanmu sulemo lako bangsana
sia lako deatanna; sulemoko unturu’i tu
sanglalanmu.
16 Apa mebali tu Rut nakua: Da
miparukuna’ la untampekomi sia
la tibalik dio mai kalemi; belanna
umba-umba tu la minii male, ia duka la

kunii male, sia umba-umba tu la minii
ma’bongi, ia duka la kunii ma’bongi’,
iatu bangsami iamo bangsaku sia iatu
Kapenombammi iamo Kapenombangku.
17 Umba-umba minii mate, ia duka
la kunii mate sia inde to dio la dinii
ullamunna’. Nasanggangimora’ Puang
Matua sia Narangnganni pole’pa, ke tang
kamatean mannari tu la umpasisarakki’.
18 Iatonna tiromi Naomi kumua mantirri’
tu penaanna la male sola, natorroimi
ma’kada-kada lako kalena.
19 Tarru’mi lumingka sola duai sae lako
Betlehem. Iatonna rampomo tama
Betlehem, tirambanmi tu mintu’ tau lan
kota diona Naomi sia ma’kada tu baine
iato mai nakua: Iamoraka Naomi tu?
20 Apa ma’kada tu Naomi lako tu tau
iato mai nakua: Da misangaina’ Naomi;
sangaimo’ Mara, belanna mangkamo’
Naparampoi kamapairan To umpoissan
angge maritik.
21 Ganna’na’ tongku male, apa
Napalo’bangmo’ PUANG sule. Ma’apai
ammi la ussangaina’ Naomi, na PUANG tu
titanan sa’bi unneana’ sia To umpoissan
angge maritik tu umparampoina’
kamandasan.

22 Susimoto tu Naomi sule sola Rut, to
Moab, iamo tu minintunna, tu nasolan
sae dio mai padang marantena Moab.
Iatu tau iato rampo lako Betlehem tonna
parandukmi tau medalle sisikan.

Kasitammuanna Rut na Boas

2:1-23

2 1 Iatu Naomi den misa' rampeananna,
misa' to sugi' kapua, dio mai
pa'rapuanna Elimelekh, disanga Boas.
2 Ma'kadami tu Rut, to Moab, lako Naomi
nakua: Melo ke malena' lako bela' angku
ruruk buli dalle sisikan dio boko'na to
ungkaturu-turuina'. Ma'kadami tu Naomi
lako nakua: Malemoko, e anakku.
3 Malemi anna rampo lako bela',
narurukki tu buli dalle sisikan dio
boko'na to massasa' dalle sisikan;
siappa'mi rampo lako sangtempe'
bela'na Boas, tu dio mai pa'rapuanna
Elimelekh.
4 Ta'kala saemi tu Boas dio mai Betlehem,
nama'kada lako to massasa' dalle sisikan,
nakua: Narondongmorokomi PUANG!
Mebalimi tu tau iato mai lako nakua:
Napamasakke-sakkemorokomi PUANG!

5 Ma’kadami Boas lako taunna tu
umbandoro’i to massasa’ dalle sisikan,
nakua: Mindara nanii torro te baine
mangura?
6 Mebalimi tu taunna, tu umbandoro’i to
massasa’ dalle sisikan, nakua: Iamote
tu misa’ baine mangura lu dio mai
Moab, tu sae sola Naomi dio mai padang
marantena Moab.
7 Nakua ma’kada: Ma’dinra’ka urruruk sia
urrampun buli dalle sisikan sikandappi’
pa’kutu’ dio lu boko’na to massasa’
dalle sisikan. Susimoto anna sae inde
te sia mukkun bang randuk dio mai
melambi’na sae lako totemo; iamo misa’
tau tu tae’ naunno’ko’ len dio lu banua.
8 Ma’kadami Boas lako Rut nakua:
Perangii meloi, e anakku, da mumale
mangruruk lako bela’ senga’ sia da duka
mumallai inde te; sirondong bangmoko
baine to mengkarangku.
9 Mutiromo tu bela’ dio tingayomu, tu
nanii tau massasa’ dalle sisikan -- undi
bangmoko dio boko’na tu mai baine.
Inang mangkamo kugagai tu mintu’
taungku, kumua da nasussaiko. Iake
ma’rangko, maleko lako to’ busso ammu
iru’i tu apa natimba tau iato mai.

10 Tukkumi tu Rut menomba rokko
padang anna ma'kada lako nakua:
Ma'apai mipa'pekitananni tu kamaturu-
turuammi lako kaleku, miurunganni
untirona', moi angku misa' to sae?
11 Mebalimi tu Boas lako nakua:
Napokada nasangmo tau lako kaleku
tu mintu' apa mangka mupogau' lako
matusammu to mangkanna mate tu
muanemu, sia umba mukua untampe
ambe'mu sia indo'mu sia tondok
kadadiammu, ammu male lako misa'
bangsa, tu tae'pa mutandai dolona.
12 Na PUANGmora umpapakkanni
lako kalemu tu penggaurammu, sia
nasundunmora tu rongko'mu dio mai
PUANG, Kapenombanna to Israel, tu
diong pani'Na munii sae mentiongan.
13 Ma'kadami tu Rut nakua:
Napa'pekitanan tonganmo puangku lako
kaleku tu kamaturu-turuanna, belanna
mipakatanamo' sia ma'kada melokomi
lako te taummi, moi anna tae' kupada
susi misa'i tu mintu' taummi.
14 Iatonna attu kakumandean ma'kadami
Boas lako, nakua: Maiko inde te
mukande roti sia otonni tama sukka tu
apa la musuak. Unno'ko'mi tu Rut dio

sa’dena to massasa’ dalle sisikan, anna tadoanni Boas pa’sara’buk, anna kandei sadia’na, sia nasesapa.
15 Iatonna ke’de’omo la mangruruk, mepasanmi tu Boas lako mintu’ taunna, nakua: Ma’din duka sia mangruruk lan lu to’ alla’ pa’kutu’ sia da mirosoi;
16 sangadinna la miangga’i usseranganni sisidi’ lako kalena tu pa’kutu’, ammi tampei, narurukki, da misarabai lenni.
17 Mangruruk bangmi tu Rut dio bela’ iato sae lako makaroenna, nabamba-bambami tu apa naruruk, den sangepa dalle sisikan.
18 Naalami namale tama kota. Iatonna tiromi matusanna tu apa naruruk, sia iatonna bungka’mi sia naben tu apa nasesa tonna dia’mo,
19 ma’kadami tu matusanna lako, nakua: Umbara munii mangruruk te allo iate sia umbara munii mengkarang? Namaupa’mora tu to untiroko! Nauleleanmi lako matusanna tu naninna mengkarang, nakua: Iatu to kunii mengkarang allo iate disanga Boas.
20 Ma’kadami Naomi lako minintunna, nakua: Napamasakke-sakkemira PUANG tu tau iato, tu tang undampa

kamasokananNa lako to tuo sia to matemo. Sia nakuapa Naomi lako: Iatu tau iato, sangdadianta sia ia duka misa' to mangla'bakta.
21 Ma'kadami tu Rut, to Moab, nakua: Sia nakuapa tu tau iato ungkuanna': Mareke' bangko lako taungku sae lako mutu'na tu mintu' bela'ku dialai.
22 Ma'kadami tu Naomi lako Rut, minintunna, nakua: Melo, e anakku, ke tassu'ko sola baine to sumarona Boaz, da nasussaiko to dio lu bela' senga'.
23 Susimoto mareke' bangmi lako baine to sumarona Boas mangruruk sae lako mutu'na tau medalle sisikan sia megandung. Torro bangmi sola matusanna.

Rut umpalaku Boas anna la'bakki

3:1-18

3 1 Mangkato ma'kadami Naomi, matusanna, nakua lako: E anakku, ma'apai angku tang la undakarangko kamanamanan, ammu maupa'?
2 Tang sangdadiantaraka tu Boas, tu musisolan bang tu mai baine to

sumarona? Manassa bongi iate la unta'pii
dalle sisikan dio to' panglulluran.
3 Iamoto mendio'moko, ammu minna'i
pandere' tu kalemu sia ma'pakeammoko,
ammu male rokko to' panglulluran. Apa
da naissan lenko Boaz, ke tae'pi napura
kumande sia mangiru'.
4 Ianna umbambangammo kalena,
la mutiro melo tu naninna mamma';
ammu male urreke'i lako, mubungka'i
tu parramba' diong to' lentekna, ammu
bambangan kalemu diong. Attu iato
la napokadangko tu apa sipatu la
mupogau'.
5 Ma'kadami Rut lako nakua: Mintu' tu
mipasananna' la kupogau'.
6 Malemi rokko to' panglulluran,
napogau'i tu mintu' apa napasananni
matusanna.
7 Iatonna mangkamo tu Boas kumande
sia mangiru' sia parannumo tu penaanna,
malemi umbambangan kalena dio to'
garonto' patuku. Napela'-pela'mi tu Rut
sae, nabungka'i tu parramba' diong to'
lentekna, anna mamma' dio.
8 Iatonna ma'tangngamo bongi, pakalan
tirambanmi tu Boaz, nakaka'i tiku lao,

manassa den misa’ baine mamma’ diong
to’ lentekna.
9 Mekutanami nakua: Mindarako?
Mebalimi nakua: Akumo Rut, tu taummi:
balla’i tu pani’mi dao te taummi, belanna
kamumo tu to mangla’bak.
10 Ma’kadami tu Boaz nakua:
Napamasakke-sakkemoroko PUANG,
e anakku, iatu pa’kaboro’mu tu
mupasombo undinna mandu mala’bi’ na
iatu dolona, belanna tang untuntunko to
mangura, ba’tu to sugi’, ba’tu to bongko.
11 Iamoto, e anakku, da mumataku’;
mintu’ tu mupokada la kupogaurangko;
belanna iatu mai bangsaku dio babangan
unnissanni kumua misa’ko baine lambu’.
12 Iate aku tongannamo aku to
mangla’bak, apa denpa misa’ to
mangla’bak mandu marengke’ na aku.
13 Torromoko ma’bongi indete;
masiangpa, ke morai siai la ulla’bakko,
melo ke nala’bakko, apa iake tang naalai
penaanna ulla’bakko, la lelukraka tuoNa
PUANG, manassa la kula’bakko. Mamma’
bangmoko sae lako masiangna.
14 Mamma’ bangmi diong to’ lentekna
sae lako masiangna; millikmi tonna la
sisarakmo masiang, belanna ma’kada

tu Boas nakua: Da naissanni tau kumua
den baine sae lako to' panglulluran.
15 Sia ma'kadapa nakua: Baai mai tu
lullungmu ammu patadoi. Napatadomi.
Nasuka'mi annan bakku' tu dalle sisikan,
anna parokkoi. Malemi tu Boas lako kota.
16 Rampomi tu Rut lako matusanna,
anna ma'kada tu matusanna lako
nakua: Ma'patumbamoroko, e anakku?
Nauleleanmi lako tu mintu' apa napogau'
muane iato lako kalena,
17 anna ma'kada nakua: Pennannan
bakku' te dalle sisikan nabenna',
belanna nakua: Da musule lo'bang lako
matusammu.
18 Ma'kadami tu Naomi nakua: Kappa
bangmoko ma'peagi, e anakku, sae lako
muranginna, umba nakua dadinna te apa
iate; belanna iatu tau iato tae' narapa',
ke tae'pi naupu' te apa iate lan allo ia
bangsiamote.

Boas urrampei Rut

4:1-17

4 1 Attu iato malemi tu Boas lako
babangan, anna unno'ko' dio. Siappa'
attu iato lendu'mi tu to mangla'bak tu

napokada Boas. Ma’kadami nakua: E sangmane, lempangko mai sattu’ ammu unno’ko’ inde te. Lempangmi anna unno’ko’ dio.
2 Natambaimi tu tau sangpulo dio mai pekaamberan lan kota, anna ma’kada nakua: Unno’ko’komi indete. Unno’ko’mi tu tau iato.
3 Attu iato ma’kadami lako to mangla’bak nakua: Iatu Naomi, tu sule dio mai padang marantena Moab, la umbaluk sangtempe’ bela’, tu apanna siulu’ta Elimelekh.
4 Kusanga melo, iamoto angku somboangko, kumua: Melo ke muallii tu bela’ iato dio tingayona te to unno’ko’ inde sia pekaamberanna bangsata. Iammu la ulla’bakki, la’bakmi; apa iake tae’i mumorai ulla’bakki, pokadanna’, angku issanni, belanna tae’ misa’ tau la ulla’bakki sangadinna iko, namane aku. Mebalimi tu tau iato nakua: Akumo la ulla’bakki.
5 Apa ma’kada tu Boas nakua: Iammu allimi tu bela’ iato dio mai Naomi, la mutarima duka tu Rut, to Moab, bainena tu to mate iato, ammu patontongi tu

sanganna tu to mate iato diona taa mana'na.
6 Ma'kadami tu to mangla'bak iato nakua: Iake susito tang kubela ulla'bakki, belanna la ussanggang kalenana' mana'ku. Kamu bangmo ulla'bakki tu apa sipatu la kula'bak, belanna tae' kubelai ulla'bakki.
7 Dolo-dolona iatu ada' dio lu to Israel, ianna mangla'bak ba'tu umpasituka' apa, kumua la untonganni tu apa iato, iatu misa' ullossokki sepatunna anna benni solana. Susimoto dinii umpamanda'i tu apa iato dio lu to Israel.
8 Ma'kadami tu to mangla'bak lako Boas, nakua: Melo ke kamumo unnallii tu bela' iato. Nalossokkimi tu sepatunna.
9 Mangkato ma'kadami tu Boas lako mintu' pekaamberan sia lako mintu' to buda, nakua: Allo iate kamumo sola nasang titanan sa'bi, kumua iatu mintu' apanna Elimelekh sia iatu mintu' apanna Kilyon sia Mahlon kuallimo dio mai Naomi;
10 sia ia duka tu Rut, to Moab, bainena Mahlon kutarimamo angku pobainei, la umpatontongi tu sanganna to mate iato diona mana'na. Susimoto tu sanganna

to mate iato tang la ka’tu dio mai mintu’
siulu’na sia dio mai babangan nanii
ma’tondok. Kamumo tu la titanan sa’bi.
11 Ma’kadami mintu’ to buda tu dio
babangan iato sia mintu’ pekaamberan,
nakua: Kamimo sola nasang tu titanan
sa’bi. Na PUANGmora umpasusi Rahel
sia Lea tu baine tama banuammi, tu
mangkamo umbangun tongkonanna
to Israel! La batta’komi lan mintu’
penggaurammi dio Efrata sia la
umpalayukkomi sangammi lan
Betlehem.
12 Na iatu tongkonammi la susi
tongkonanna Perez, anakna Tamar,
tu napadadian Yehuda, tete dio bati’
Nakamaseangkomi PUANG, la nadadian
baine mangura iate!
13 Attu iato naalami Boas tu Rut
napobainei, anna sangampa’ sola.
Nakamasei PUANG anna ma’tambuk,
nadadian misa’ pia muane.
14 Attu iato ma’kadami tu mintu’ baine
lako Naomi nakua: Mintu’ kadipudian
lu lako PUANG, tu tang umpadapai dio
mai kalemi tu misa’ to mangla’bak;
natarompo’mora tu sanganna dio lu to
Israel.

15 Na iamo la umpakatana penaammi
sia undaranaikomi lan kamatuammi,
belanna minintummi undadianni, tu
ungkamaseikomi, tu mandu losong lako
kalemi na iatu pitu pia muane.
16 Naalami Naomi tu pia iato nariai na ia
dadi to mantaranakna.
17 Nasangaimi baine sangbanuanna,
nakua: Dadimo misa’ pia muane dio
Naomi; nasangaimi tu pia iato Obed.
Iamote tu ambe’na Isai, ambe’na Daud.

Diona ossoranna Daud

4:18-22

18 Iamote tu bati’na Peres: Iatu Peres
undadian Hezron,
19 na Hezron undadian Ram, na Ram
undadian Aminadab,
20 na Aminadab undadian Nahason, na
Nahason undadian Salmon,
21 na Salmon undadian Boas, na Boas
undadian Obed,
22 na Obed undadian Isai, na Isai
undadian Daud.

1 SAMUEL

Diona kadadianna Samuel

1:1-28

1 [1] Denmi misa’ muane dio mai
Ramataim-Zofim, iamotu dio mai
buntu Efraim, disanga Elkana, anakna
Yeroham, anakna Elihu, anakna Tohu,
anakna Zuf, misa’ to Efraim.
[2] Da’dua tu bainena, misa’ disanga Hana
na misa’ disanga Penina; iatu Penina
kianak, apa iatu Hana tae’.
[3] Tae’ nasalai ke taunoi tu tau iato
sun lan mai kotana, ma’palurekke, la
lao massambayang sia memala’ lako
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik dio
Silo. Indeto dio den to minaanNa PUANG
iamotu Hofni sia Pinehas, anakna dua
Eli.
[4] Iato allo nanii Elkana memala’, naben tu
taana Penina, bainena, sia lako mintu’na
anakna muane sia baine.

5 Apa iatu Hana napopanglokkon
penduan tu taana, belanna nakamasei tu
Hana moi Napatamanangi PUANG.
6 Lendu' duka ia napa'dikkinna
sanglentekna, la umpakarede-redei,
belanna Napatamanang PUANG.
7 Susi bangmo to napogau' Elkana, ke
taunoi; ianna maleomo rekke banuanNa
PUANG, napallaiomi tu penaanna Hana,
naurunganni tumangi' sia tae' namorai
kumande.
8 Nakuami Elkana, muanena: E Hana,
ma'apari ammu tumangi'ra sia ma'apari
ammu manokara kumande? Sia apara
bannangna anna masussara penaammu?
Tang mandu losongra'ka te lako kalemu
na iatu pia muane sangpulo?
9 Iatonna mangkamo tu tau kumande sia
mangiru' dio Silo, ke'de'mi tu Hana; na
iatu to minaa Eli unno'ko' dao kadera
sikandappi' ampang banuanna PUANG.
10 Belanna tarru' masussa tu penaanna,
mengkamoyami lako PUANG, anna
unnade-ade tumangi'.
11 Mangallonammi, nakua: O PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, iake ma'dinni
Mitiroi tu kamaparrisanna taummi sia
Mikilalaina' sia tae' Mipaboko'i penaa

tu taumMi, sangadinna la Mikamaseina’ misa’ pia muane, manassa la kusorong lako PUANG lan mintu’ allo katuoanna sia tae’ nala urrumbui piso peku’ku’ tu ulunna.
12 Tonna masaimo massambayang dio oloNa PUANG, napemarangami Eli tu pudukna.
13 Belanna ma’kada lan bang penaanna tu Hana, pudukna bangri tu ma’nemu-nemu, apa tae’ dirangi tu kadanna, iamoto anna sangai Eli malango.
14 Nakuami Eli lako: Sangapa bangporoko la susi to malango? Torroiopi tu kamalangoammu.
15 Apa mebali tu Hana nakua: Tae’ nasusito, o tuang, sangadinna aku te misa’ to tarru’ mapa’dik; tae’ angku iru’ uai anggoro’ ba’tu diiru’na tu melangona, sangadinna umbarrakanna’ mintu’ apa lan penaangku dio oloNa PUANG.
16 Da nasangai tuang kumua to sala’ kedona’, apa diona kaselangangku sia kamapa’dikanna penaangku, iamoto angku masai kadake ma’kada-kada.
17 Mebalimi tu Eli nakua: Male marampa’moko, na Kapenombannamora

to Israel ungkamaseangko tu apa
mupalaku lako Kalena.
18 Nakuami Hana: Podo mitontong
ungkamaseina'. Mangkato malemi tu
baine iato anna kumande sule sia tae'mo
narondon tu lindona.
19 Tonna masiangna to millik kale'mi tu
tau iato mai anna menomba dio oloNa
Puang, anna sule lako banuanna dio
Rama. Sangampa'mi Elkana tu Hana,
bainena, sia Nakilalai dukamo PUANG.
20 Iatonna agi-agimo sangtaun,
ma'tambukmi tu Hana, anna dadian
misa' pia muane, nasangai Samuel,
belanna, nakua: Iamote tu kupalaku
lako PUANG.
21 Iatu Elkana, muane iato, malemi
ma'palurekke sola mintu' to lan
banuanna la umpennoloan pemala'
pentaunan sia pemala' pangallonanna
lako PUANG.
22 Apa iatu Hana tae' namale rekke,
sangadinna nakua lako muanena: ianna
sarak susumo te pia, aku la ussolanni,
anna mennolo dio oloNa PUANG sia torro
tarru' daa.
23 Ma'kadami tu Elkana, muanena, lako
nakua: Pogau'mi tu apa musanga melo,

torromoko sae lako musarakkinna; na PUANGmora umpasundunni tu kadanNa. Torromi tu baine iato umpasusu anakna sae lako nasarakkinna.
24 Iatonna mangkamo ussarakki, nasolammi rekke sia umbaa sapi laki mangura tallu sia ta’pung sangepa sia uai anggoro’ sanggori-gori. Susimo kanasolanna tu pia iato tama banuanNa PUANG dio Silo; tonna tarru’ mangurapa.
25 Natunumi misa’ tu sapi laki mangura iato namane umbaai tu pia iato lako Eli.
26 Ma’kadami Hana nakua: La messimanna’, tuang, kukua: la lelukraka tuomi, nala lelukra kadangku tuang, kumua aku bangsiamote tu to bendan dolona sikandappi’ tuang, massambayang lako PUANG.
27 Kupalaku te pia iate, anNa kamaseanna’ PUANG tu apa kupalaku lako Kalena.
28 Iamoto la kusorong duka lako PUANG lan mintu’ allo katuoanna, belanna inang tisorongmo lako PUANG. Tukkumi tu pia iato menomba lako PUANG.

Pa’pudi-pudianna Hana

2:1-10

2 1 Massambayangmi tu Hana, nakua:
Iatu penaangku sende-sende angku kumalasi diona PUANG,
sia dipataranggamo tu tandukku tete dio PUANG,
sia tibungka’mo tu pudukku umbali mintu’ ualingku,
belanna kupoparannumo tu kasalamaran lu dio mai Kalemi.
2 Moi misa’ tau tae’ namasero susi PUANG,
sia tae’ misa’ tu kapenomban senga’ sangadinna Kamu manna,
sia tae’ tu buntu batu susi Kapenombangki.
3 Da mitarru’ ma’kada layuk,
dan nasun tu kada matampo dio pudukmi.
Belanna iatu PUANG mandu paissan sia mintu’ penggauran Nasudi.
4 Iatu panana to lalong dile’to-le’to,
apa iatu to tilende’ umpotambeke’ kamatotoran.

5 Iatu to dia’ undaka’ saroan kande
unnappa’ kande, anna iatu to tangdia’
ma’din melayo.
Iatu to tamanang la kianak sae lako
pempitu,
anna iatu to makianakan la madodong
bangmo.
6 PUANG tu ma’pamate sia ma’patuo;
Puang tu ma’parokko lino to mate sia
ma’pakendek sule.
7 PUANG tu ma’pabongko sia ma’pasugi’.
Puang tu ma’pamadiongan sia Ia duka
tu ma’pamatande.
8 Iatu mai to bongko Naendekan diong
mai to’ barra’-barra’,
sia iatu mai to mase-mase Naangka’
diong mai to’ pullan, kumua anNa
pasangisunganni mintu’ arung,
sia Napatongkon dao o’koran mala’bi’.
Belanna mintu’ tu parandangan lino
PUANG umpoissanni;
sia Ia umbangunni dao te lino.
9 Ia ungkaritutui tu lentekna mintu’
pa’kaboro’Na,
apa mintu’ to tang mekaaluk la sabu’ lan
kamalillinan,
belanna tae’ natete dio kamatotoranna
tu misa’ muane pasau’.

10 Minda-minda sigaga PUANG,
la disanggang; la gumaluntu’ tu Puang
lako kalena dao mai langi’.
PUANG umpaolai salu tu mintu’ randan
langi’,
Ia la ungkamaseanni kamawatangan tu
datunNa,
sia la umpataranggai tandukna tu to
Natokko.

Diona gau’ kadakena anakna Eli

2:11-26

11 Mangkato, sulemi tu Elkana lako
banuanna dio Rama, apa iatu pia iato
torro umpogau’ toena lako PUANG
napatudu to minaa Eli.
12 Iatu mai anakna muane Eli sala’ kedo,
tae’ nadampangi tu PUANG sia iatu
katongananna sia taana to minaa, ke to
buda sae memala’.
13 Iake denni tau la sae memala’, iamoto
ke marassanpi tu duku’ ditollo’, saemi
tu to mengkarangna to minaa untangke
petossok tallu matanna.
14 Natossok-tossokmi lan kurin ba’tu
panti ba’tu pamuntu ba’tu kurin
pantolloran; umbanna tu kendek naala

petossok, iamo naalan kalena to minaa.
Susimo gau’na to lako mintu’ to Israel tu
sae dio Silo.
15 Ia duka ke tae’pi naditunu tu lompo
dipemalaran, saemi tu to mengkarangna
to minaa anna ma’kada lako tu mai to
memala’, nakua: Benni to minaa te duku’
iate anna digorengan, belanna manoka
untarimai dio mai kalemi tu duku’
manasu, sangadinna duku’ mamatapi.
16 Ianna bali tau, kumua: Da’ito anna
ditunupa dolo tu lompona, mumane
unnalai tu muporainna, mebalimi tu to
mengkarang, nakua: Tae’ nasusi to, ben
bangsiami totemo, iake tae’i, manassa
kuala toro.
17 Susimoto namandu kapua kasalanna
tu to mangura da’dua dio oloNa PUANG,
belanna tae’mo nadampangi tau tu
kapemalaran lako PUANG.
18 Apa iatu Samuel tontong umpogau’
toena dio oloNa PUANG; mangurapa ia
sia ma’sambu’ lenang.
19 Nagaragammi indo’na bayu
lamba’bitti’, nabanni ke taunoi,
ke malei sola muanena rekke la
umpemalaran pemala’ pentaunan.

20 Napassakkemi Eli tu Elkana sola duai
ma’baine, nakua: Nakamaseimoroko
PUANG bati’ dio mai baine iate la
ussondai tu mangkanna disorong lako
PUANG. Mangkato sulemi lako tondokna.
21 Natontongi rupami PUANG tu Hana,
anna ma’tambuk pole’, nadadian pia
muane tallu anna baine da’dua. Iatu
Samuel, pia iato, sakapua-puana torro
dio oloNa PUANG.
22 Iatu Eli tarru’ matuamo. Iatonna
rangimi karebanna tu penggauranna
anakna sola duai lako mintu’ to Israel
sia kumua sangampa’i tu mintu’
baine mengkarang dio to’ ba’ba Tenda
Kasitammuan,
23 ma’kadami Eli lako, nakua: Ma’apari
ammi pogau’ri tu apa susito, kuurunganni
urrangi dio mai mintu’ tau te penggauran
kadake iate?
24 Da misusito, e anakku, belanna tae’
nakareba melo tu kurangi napatale’
taunNa PUANG.
25 Iake misa’ tolino sala lako padanna
tolino, manassa Napaolai salunna Puang
Matua, apa iake tolino kasalan lako
PUANG, mindapa la umpengkamoyanni?
Apa tae’ naperangii tu kadanna ambe’na,

belanna inang la Napateimo PUANG sola duai.
26 Iatu Samuel, to mangura iato,
sakapua-puana, sanaala-alanna
penaanNa PUANG sia tolino.

Pa'nubua' diona Eli sia to lan banuanna

2:27-36

27 Saemi misa' taunNa Puang Matua
lako Eli anna ma'kada, nakua: Susite tu
kadanNa PUANG: Tae'raka nalako to lan
banuanna ambe'mu Kunii umpaombo'
Kaleku, tonna diopa lu Mesir tu tau iato
mai mengkanorong lako Firaun?
28 Kutonnorammo Kaleku dio lu mintu'
suku to Israel la dadi to minaa,
kumua anna kendek langngan inan
pemalarangKu, sia la untunu dupa sia
umpake epo' dio oloKu, sia lako to lan
banuanna ambe'mu Kubenmo tu mintu'
pemala' ditununna to Israel.
29 Ma'apai natae' mudampangi tu
pemala' sia kande dipemalaran lako
Kaleku, tu Kupepasanan la dipaden lan
banuangKu, sia mupakala'bi'i tu anakmu
losong na Aku, sia mipemalompoan

kalemi tu mammi’na mintu’ kande
napemalaran to Israel, taungKu.
30 Iamoto Nama’kada tu PUANG,
Kapenombanna to Israel. Nakua: Iatu
kadangKu dolona masero, kumua iatu
bati’mu sia bati’na ambe’mu la lolang
dio oloKu sae lakona, apa totemo Nakua
kadanNa PUANG: Mambelamo tu iannato
dio mai Kaleku, belanna minda-minda
umpakala’bi’Na’, la Kupakala’bi’ duka,
apa minda-minda tu ussayuNa’, la
dipamatuna.
31 Tonganna la sae tu allona angKu
sembangi tu takia’mu sia takia’na to
lan banuanna ambe’mu, naurungan moi
misa’ to matua tae’mo lan banuammu.
32 Launtiroko kamaparrisan dio
banuangKu moi anNa padenanni Puang
ma’rupa-rupa karongkosan tu to Israel,
sia iatu mai to matua la tae’ lan
banuammu sae lakona.
33 Iake denpi dio mai bati’mu tu tae’
Kusabu’i dio to’ inan pemalarangKu,
iamo la umpamaru’gun matammu sia
umpabuyu’ penaanmu sia mintu’ tu to
umpopemba’ka’ bati’mu la mate malolle’.
34 Iamote tu la dadi tanda lako kalemu,
iamotu la urrampoi anakmu sola duai,

Hofni na Pinehas: la sangallori mate sola duai.
35 La Kupadenan Kaleku tu misa’ to minaa manappa’ sia iamo la umpogau’i tu apa lan penaangKu sia lan tangnga’Ku; Aku la umpabendananni misa’ banua matontongan sia tontong la lolang dio olona to Kutokko.
36 La dadi undinna kumua minda-minda tu torronapa lan banuammu, la sae anna tukku menomba lako kalena umpalaku doi’ sangbatu salaka ba’tu roti sangbatu, anna ma’kada nakua: Popengkarangna’ dikka’ lan misa’ pengkarangan katominaan, angku ma’din ungkande roti sangsuakan.

Kaditambaianna Samuel

3:1–4:1a

3 1 Iatu Samuel tomangura iato umpogau’ toena lako PUANG napatudu Eli. Attu iato masagalamo tu kadanNa PUANG sia tae’mo dipaombo’ tu patiro mendeata.
2 Den pissan to attu iato tonna mamma’ tu Eli dao inan kamammaranna, na attu

iato randuk dukamo maraun tu matanna
Eli, tang mano'ramo pentirona.
3 Iatu lampunNa Puang Matua tae'pa
napa'de sia iatu Samuel mamma'mo lan
banuanNa PUANG, dio to' inan pattinNa
Puang Matua.
4 Natambaimi PUANG tu Samuel, anna
ma'kada nakua: Inde siana'.
5 Ma'dondomi male lako Eli anna
ma'kada nakua: Inde siana', apara
mitambanna'? Apa mebali tu Eli, nakua:
Tae'ra kumetamba, malemoko mamma'
sule. Malemi anna mamma' sule.
6 Natambai pole'omi PUANG tu Samuel.
Millikmi tu Samuel anna male lako Eli,
anna ma'kada nakua: Inde siana', apara
mitambanna'? Apa mebali tu Eli, nakua:
Tae'ra kumetamba, e anakku; melo
kesuleko mamma'.
7 Iatu Samuel tae'pa natandai tu PUANG
sia tae' lenpa misa' tu kadanNa PUANG
dipaombo' lako kalena.
8 Natambai pole'omi PUANG tu Samuel
ma'pentallunnamoto, anna millik namale
lako Eli anna ma'kada, nakua: Inde
siana', apara mitambanna'? Attu iato
maneri naissan Eli, kumua PUANG
untambai tu tomangura iato.

9 Iamoto ma’kadami tu Eli lako Samuel,
nakua: Malemoko mamma’ sule’; iake
Natambai pole’ko, la mebaliko mukua:
Ma’kadamoKomi PUANG, belanna
napatananmo tu talinganna taumMi.
Malemi tu Samuel anna mamma’ sule
dao inanna.
10 Saemi tu PUANG bendan dio sia
Natambai susito lendu’na, Nakua: E
Samuel, Samuel! Mebalimi tu Samuel:
Ma’kadamoKomi, belanna napatananmo
tu talinganna taumMi.
11 Ma’kadami tu PUANG lako Samuel,
Nakua: Manassa la umpogau’Na’ misa’
penggauran lan lu to Israel, naurungan
tilanta’ lan talinganna minda-minda
urrangii.
12 Attu iato la Kuparampoan Eli mintu’
apa tu Kupokada diona to lan banuanna
randuk dio mai tipamulanna sae lako
ma’katampakanna.
13 Belanna mangkamo Kupa’peissanan,
kumua Aku la unnukungi tu to lan
banuanna sae lakona, diona tu mintu’
kakadakean naissan, belanna iatonna
umpasae tampak ropu lako kalena
tu anakna sola duai, inang tae’ bang
nagarrakki.

14 Iamoto angKu sumpai tu diona to lan
banuanna Eli, kumua iatu kakadakeanna
to lan banuanna Eli inang tae’ nala
diseroi pemala’ ba’tu kande dipemalaran
sae lakona.
15 Mamma’mi tu Samuel sae lako
melambi’; anna bungka’i tu ba’ba
banuanNa PUANG, apa mataku’ tu
Samuel umpokadanni Eli tu patiro
mendeata iato.
16 Natambaimi Eli tu Samuel, nakua:
E anakku Samuel! Mebalimi nakua:
Indena’!
17 Nakuami Eli: Kada apara tu
Napokadangko. Da mubunianna’.
La Nasanggangiko Puang Matua,
sia la Narangngannipa, ke denni
mubunianna’ moi sangbuku tu mintu’
kada Napokadangko.
18 Napokadammi Samuel tu mintu’ kada
iato, moi sangbuku kada tae’ nabuni
len. Nakuami Eli: Iamo Ia PUANG, da’ito
anNa pogau’i tu apa Nasanga melo dio
pentiroNa.
19 Sakapua-puanami tu Samuel sia
Narondong PUANG sia moi sangbuku tu
mintu’ kadanNa tae’ tang membua.

20 Sia mintu’ to Israel randuk dio mai Dan
sae lako Bersyeba unnissanni, kumua
iatu Samuel nabi manappa’Na PUANG.
21 Mempaan pole’omi tu PUANG dio Silo,
belanna umpaombo’ Kalena lako Samuel
dio Silo tete dio kadanNa PUANG.
4 1 Iatu kadanna Samuel landa’ lako
mintu’ to Israel.

PattinNa Puang Matua narampa to Filistin

4:1b-22

Tassu’mi tu to Israel umpessitammui
to Filistin la sirari, anna pabendanni tu
tendana sikandappi’ Eben-Haezer, na
iatu to Filistin umpabendan tendana
sikandappi’ Afek.
2 Iatu to Filistin ma’pampangan
umpessitammui to Israel, anna
sipakarua’ sirari, nataloi to Filistin tu
to Israel, anna patei tu to Israel dio lu
padang nanii sirari agi-agi patangsa’bu.
3 Iatonna sangsuleammo tu tau
lako to’ tendana nakuami mintu’ tu
pekaamberan to Israel: Ma’apari te allo
iate Napopa’elo’nariki’ PUANG natalo to
Filistin? Maikomi tamale unnala patti

basseNa PUANG dio mai Silo, anna dio kaleta kumua anna rampananki' dio mai limanna ualinta.
4 Disuami tu tau lako Silo, anna baai dio mai tu patti basseNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik, tu unnisung dao karubion; na iatu anakna Eli sola duai, iamotu Hofni na Pinehas dio sola tu patti basseNa Puang Matua.
5 Iatonna rampomo tu patti basseNa PUANG lako to' tenda surodadu, unnarrak-arrakmi tu mintu' to Israel lendu' mamakna, naurunganni parodo tu padang.
6 Iatonna rangimi to Filistin tu arrak iato, nakuami: Arrak apara ia tu mamak kadake dio to' tenda surodadunna to Ibrani? Attu iato narangimi kumua iatu pattinNa PUANG rampomo tama to' tenda surodadu iato.
7 Iamoto namataku' tu to Filistin, belanna nakua: Saemo tu Puang Matua tama to' tenda surodadu iato, sia nakuapa: A'a upu'mo allota, belanna tae' bangpa nadadi tu iannate, la sangmai', la duangbongi'.
8 A'a mandasamoki', belanna mindapara la urrampanangki' dio mai limanna tu

deata sumpu makuasa iato? Iamora
te deata iate tu umparampoi to Mesir
ma'rupa-rupa kamaparrisan dio padang
pangallaran.
9 La baranikomi sia la lalongkomi, e to
Filistin, da napokaunankomi to Ibrani,
susi tommi pokaunanni tu tau iato mai.
Pa'pekitananni tu kapia muaneammi
ammi parari tongan-tongan.
10 Pararimi tu to Filistin, anna taloi
tu to Israel, sisarambuammi mallai
sola nasangi, pantan sule lako to'
tendana; nalendu' ia budanna dipongko,
naurunganni siapanammo mate tu
to Israel tallungpulo sa'bu, iamotu
surodadu ma'lingka.
11 Sia iatu pattinNa Puang Matua dirampa
na iatu anakna Eli sola duai, iamo tu
Hofni na Pinehas, matemo.
12 Lussu'mi misa' to Benyamin dio mai
pa'telangan kasirarian anna rampo lako
Silo allo ia dukato, titepu-tepu bangmo
tu tamangkalena sia barra'-barra' daomo
ulunna.
13 Tonna rampomo, iatu Eli unno'ko' dao
kadera dio biring lalan ma'peagi-agi,
belanna selang tu penaanna ungkilalai
pattinNa Puang Matua. Rampomi tinde

tau umpakarebai tama kota, anna
siurrukan tu mintu' pa'tondokan.
14 Narangimi Eli tu tau siurrukan,
nakuami: Kamarukkan apara te?
Madomi'mi tinde tau sae umpokadanni
Eli tu kareba iato.
15 Iatu Eli kaseramo pulona ngkarua
taunna dadinna sia maraunmo tu
matanna, tae'mo napatiro.
16 Nakuami tu tau iato lako Eli: Iatu aku
te lu diona' mai pa'telangan kasirarian;
allo ia duka te angku mallai dio mai
pa'telangan kasirarian. Nakuami Eli:
Apara dadi dio, e anakku?
17 Mebalimi tu to umbaa kareba nakua:
Iatu to Israel mallaimo naula' to Filistin,
ondongpi ditalo kapuamo tu tau iato mai,
ia duka tu anakmi sola duai, Hofni na
Pinehas mate dukamo sia iatu pattinNa
Puang Matua dirampamo.
18 Iatonna uleleanmi tu diona pattinNa
Puang Matua, songkami tu Eli dao mai
kaderana tungara dio sa'de babangan
tondok, nalesok pasallona, anna mate,
belanna matuamo, sia to malompo;
patangpulo taunna urrengnge' to Israel.
19 Iatu minintunna, tu bainena Pinehas,
attu iato mabanda' ma'tambuk.

Tonna rangimi tu kareba, kumua
dirampamo tu pattinNa Puang Matua sia
matemo tu matusanna sia muanena,
mendemme'mi, anna kianak, belanna
ta'pa naratui kapanguriasan.
20 Iatonna la matemo, nakuami tu mintu'
baine untikui: Da mumataku', belanna
undadian siako pia muane. Apa tae'
napebalii sia tae' napalan penaai.
21 Nasangaimi tu pia'-pia' iato Ikabod,
nakua: Iatu kamala'biranna Israel
malemo dibaa, belanna iatu pattinNa
Puang Matua dirampa sia iatu matusanna
sia muanena matemo.
22 Iamoto nakuami: Iatu kamala'birana
Israel malemo dibaa, belanna dirampamo
tu pattinNa Puang Matua.

PattinNa Puang Matua dio tondok Filistin

5:1-12

5 1 Naalami to Filistin tu pattinNa Puang
Matua, nabaai dio mai Eben-Haezer
lako Asdod.
2 Naalami to Filistin tu pattinNa Puang
Matua, nabaai tama banuanna Dagon,
napatorroi dio sa'dena Dagon.

3 Apa iatonna melambi’ dio mai namillik
tu to Asdod, natiromi tu Dagon songkamo
tipessussuk tu lindona rokko padang dio
olona pattinNa PUANG. Naangka’mi tu
Dagon, napabendan pole’i dio inanna.
4 Iatonna melambi’ dio mai millikmi tu
tau iato mai, oo!, songka pole’omo tu
Dagon tipessussuk tu lindona rokko
padang dio olona pattinNa PUANG,
apa iatu ulunna sia limanna patomali
tantang tipelleba’ lako to’ ampang ba’ba,
nakalena mannamo Dagon torro siapa.
5 Iamo bannangnato anna mintu’ to
minaanna Dagon sia mintu’ tau, tu
mentama banua kamenombanna Dagon,
tang ullesemo ampang ba’ba banuanna
Dagon dio Asdod sae lako allo iate.
6 Napamatana’ PUANG tu limanNa
unti’tin to Asdod Napatirambanmi tu tau
iato mai anNa pasitutu’i bundang, la to
Asdod la iatu mintu’ lili’na.
7 Iatonna tiromi to Asdod diona apa
urrampoi, nakuami: Iatu pattinNa Puang
Matua to Israel da’imi to tapatorroi,
belanna Napamatana’mo Puang tu
limanNa unti’tinki’ sola Dagon deatanta.
8 Iamoto anna ditambai ma’kombongan
tu mintu’ arung kota to Filistin, anna

ma’kada nakua: La tapatumbai tu pattinNa Kapenombanna to Israel? Mebalimi tu mintu’ arung nakua: Melo ke dipalelei tu pattinNa Kapenombanna to Israel, lako tondok Gat. Napalelemi tu pattinNa Kapenombanna to Israel.
9 Iatonna dipalelemo inde to lako, Napata’paimi lima PUANG tu pa’tondokan iato naurunganni marukka. Napa’dikkimi tu mai muane randuk dio mai bitti’na sae lako kapuanna, anna karupui kele tu kalena.
10 Napalelemi tau iato mai tu pattinNa Puang Matua lako Ekron, apa iatonna rampo tu pattinNa Puang Matua lako Ekron silallakan tu pa’tondokan dio Ekron, nakua: Nabaamo tu pattinNa Kapenombanna to Israel lako kaleta, la moraimo umpateiki’ sola sukunta.
11 Ditambaimi ma’kombongan tu mintu’ arung kota to Filistin, anna ma’kada nakua: Pasuleammi tu pattinNa Kapenombanna to Israel lako inanna, da napa’pepateangki’ sola tu mai bangsata, belanna dadimo tu ra’ba biang dio lu tondok iato sia kamarukkan kapua, belanna Napamatana’mo Puang Matua to limanNa unti’tinni tu tau iato mai.

12 Minda-minda tu tae’ namate, sileleo
kelean, naurungan iatu sarrona
pa’tondokan kendek langngan langi’.

PatinNa Puang Matua dipasule lako tondok to Israel

6:1–7:1

6 1 Iatonna ma’pitung bulanmo tu
pattinNa PUANG dio tondok to
Filistin,
2 natambaimi to Filistin tu mintu’
to minaa sia to pakita-kita, nakua:
La kipatumbai tu pattinNa PUANG?
Pokadangkanni umba la kipakuanni
umpasulei lako to’ inanna?
3 Mebalimi tu tau iato mai, nakua: Iammi
la umpasulei tu pattinNa Kapenombanna
to Israel, da mipasule lo’bangi,
sangadinna la mitongan-tonganni
ussorongan pamengan la ullendokan
kasalan; nasusito, ammi mondo sia
mikanassai kumua apa bannangna na
iatu limanNa tang soro’ dio mai kalemi.
4 Mekutanami tu tau iato mai, nakua:
Umbara la susitu pamengan ullendokan
kasalan tu sipatu la kisoronganni?
Mebalimi nakua: Limang batu kele

bulaan sia lima balao bulaan, situru’
bilanganna mintu’ arung kota to Filistin,
belanna sangrupari tu kasanggangan
urrampoiki’, susi dukato tu mintu’ arung
kotami.
5 Iamoto garagaimi tu rapang-rapang
kelemi sia rapang-rapang balao,
tu ussanggangi pa’padangan sia
pakala’bi’I tu Kapenombanna to Israel;
Napamaringngan siai manii tu limanNa
unti’tin kalemi sola nasang sia mintu’
deatammi sia tondokmi.
6 Ma’apari ammi pamakarra’i tu
penaammi susito Mesir sia Firaun? Tang
naeloranraka male tu tau iato mai, tonna
mangka umpa’pekitananni Puang tu
kuasanNa, nake’de’ male tu to Israel?
7 Garagami misa’ kareta ba’ru ammi ala
indo’ sapi da’dua tu umpasusunnapa
anakna, tu tae’ bangpa nadipapassanni
ayoka; pariu’imi sapi tu kareta, ammi
pasulei tu anakna dio mai boko’na tama
bala.
8 Mangkato mialai tu pattinNa PUANG,
ammi palanganni kareta sia patamai
misa’ patti bitti’ dio sa’dena tu mintu’
pareanan bulaan, tu la misorongannI,
iamotu pamengan la ullendokan

kasalan. Ammi popa’elo’nai male unturu’
pa’poraianna.
9 Tiro meloi, ianna ma’palulako
lili’ tondokna, iamotu Bet-Semes,
manassamo kumua Puang umparampoi
tu kasanggangan kapua iate lako kaleta.
Apa iake tae’i nama’palulako, taissanmo
kumua tangia limanNa umpandasaki’,
sangadinna inang toto’tamo kita.
10 Napogau’mi tau iato mai susito, naalai
tu sapi da’dua, tu umpasusunnapa
anakna, napariu’i kareta, anna pebalai
tu anakna.
11 Napalanganmi kareta tu pattinNa
PUANG sia iatu patti bitti’ nanii balao
bulaan sia rapang-rapang bundangna.
12 Tarru’ bangmi male tinde sapi
ma’palulako Bet-Semes, urrundu’ bang
batatta sia mukkun ma’ngoe’ lolanan,
tang sumepang kanan ba’tu kairi, naundi
bang tu mintu’ arung kota to Filistin
unturu’i sae lako lili’na Bet-Semes.
13 Attu iato iatu to Bet-Semes marassan
megandung diong lombok; iatonna
bangunan matanna, natiromi tu patti
iato, anna parannu tu penaanna.
14 Rampomi tu kareta iato lako pa’lakna
Yosua, to Bet-Semes, anna torro

dio; denmi dio tu misa’ batu kapua,
napiakki tau tu pa’kayuan kareta anna
pemalaranni tu sapi da’dua lako PUANG
la dipopemala’ ditunu pu’pu’.
15 Napopengkalaomi to Lewi tu pattinNa
PUANG sia iatu patti bitti’ dio sa’dena
nanii pareanan bulaan, anna patorroi
dao batu kapua iato, na allo ia dukato
napemalaranni mintu’ to Bet-Semes lako
PUANG, tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia
pemala’ direre’.
16 Iatonna tiromi arung kota to Filistin
sola limai tu iannato, sulemi lako Ekron
tonna allo ia dukato.
17 Iamote tu mintu’ bundang bulaan,
tu nasorong to Filistin lako PUANG
la ullendokan kasalan, iamotu Asdod
sangbatu, Gaza sangbatu, Askelon
sangbatu, Gat sangbatu na Ekron
sangbatu.
18 Ia duka tu balao bulaan pada
bilanganna tondok to Filistin tu
naparenta lima arung kota, randuk dio
mai tondok ma’tambakuku sae lako
kampong. Iatu tanda kasa’bianna iamotu
batu kapua, tu nanii tau umpatorro
pattinNa PUANG dao, dio pa’lakna Yosua,
to Bet-Semes.

19 Nasanggangmi Puang tu to Bet-
Semes, belanna napenunu tu pattinNa
PUANG; iatu pa'tondokan Nasanggang
pitungpulo. Attu iato ma'pote dibolongmi
umbating tu tau iato mai, belanna
Nasanggang tongan PUANG.
20 Nakuami tu to Bet-Semes: Mindara
umbelai la bendan dio oloNa PUANG,
tu kapenomban maindan susite?
Namindamora la Nanii tilele dio mai
kaleta?
21 Nasuami tu pesua lako to Kiryat-
Yearim umpokadai kumua: Nabaamo
to Filistin sule tu pattinNa PUANG,
malekomi rokko ammi baai diong mai.
7 1 Saemi tu to Kiryat-Yearim unnalai tu
pattinNa PUANG, anna baai langngan
banuanna Abinadab, tu dao tanete, anna
pamaindanni tu Eleazar, anakna, anna ia
ungkampai tu pattinNa PUANG.

Kaditaloanna to Filistin dio Mizpa

7:2-17

2 Temponna dio Kiryat-Yearim tu patti
iato den ba'tu pirang-pirang taun
lendu'na, sae lako duangpulo taunna,

namane mintu’ to Israel sumarro
namengkaola lako PUANG.
3 Attu iato ma’kadami tu Samuel lako
mintu’ to Israel, nakua: Iake lantuk
tonganni penaammi mengkatoba’ lako
PUANG, la mitibe tu mintu’ rapang-
rapang dipodeata dio mai kalemi,
susi dukato tu mintu’ Astoret sia la
mipopennolo lako PUANG tu penaammi
sia Ia manna la mipenombai, na ia ke
susito, Iamo la ullendokankomi dio mai
limanna to Filistin.
4 Natibemi to Israel tu mintu’ Baal sia
Astoret, nalako mannamo PUANG nanii
menomba.
5 Mangkato nakuami Samuel: Rampunni
tu mintu’ to Israel lako Mizpa, angku
pengkamoyangkomi lako PUANG.
6 Sirampunmi tu tau iato mai dio Mizpa,
anna timba uai, nabolloanni dio oloNa
PUANG. Allo iato ma’puasami tu tau iato
mai, anna ma’kada inde to dio, nakua:
Kasalanmokan lako PUANG. Umpalalomi
toean to parengnge’ tu Samuel lako to
Israel dio Mizpa.
7 Iatonna rangimi to Filistin, kumua
sirampun tu to Israel dio Mizpa, nalaoimi
mintu’ arung kota to Filistin tu to Israel.

Iatonna rangimi to Israel tu iannato,
mataku'mi lako to Filistin.
8 Ma'kadami tu mintu' to Israel
lako Samuel, nakua: Da mitorroi
umpengkamoyangkan lako
PUANG Kapenombangki, anna Ia
urrampanangkan dio mai limanna to
Filistin.
9 Naalami Samuel tu anak domba
sumusu misa', napemalaran nasangi lako
PUANG, la dadi pemala' ditunu pu'pu'.
Napassambayangammi Samuel tu to
Israel lako PUANG, anNa tarimai PUANG
tu palakunna.
10 Iatonna marassan Samuel
umpemalaran pemala' ditunu pu'pu',
ta'kala saemi tu to Filistin la urrarii to
Israel, apa allo ia dukato gumalugu tu
PUANG, metakuran tu guntu'Na lako to
Filistin; Napamarambai tu tau iato mai,
naurunganni natalo to Israel.
11 Tassu'mi tu to Israel lan mai Mizpa,
naula'i tu to Filistin, nataloi sae lako
rokkona Bet-Kar.
12 Attu iato naalami Samuel tu batu misa'
napabendanni dio kasiallaranna Mizpa na
Yesana sia nasangai Eben-Haezer, anna

ma’kada nakua: Rampo indete Nanii
PUANG untunduiki’.
13 Susimoto tu diona to Filistin ditalo sia
tae’mo natama lili’ padangna to Israel;
anna limanNa PUANG unnea to Filistin
lan mintu’ allo katuoanna Samuel.
14 Namintu’ tu tondok narampa to Filistin
dio mai to Israel sule nasang lako to
Israel randuk dio mai Ekron sae lako
Gat; susi dukato tu mintu’ lili’na, naala
to Israel dio mai to Filistin; sia den
kasikaeloanna tu to Israel na to Amori.
15 Iatu Samuel urrengnge’ to Israel lan
mintu’ allo katuoanna.
16 Taunoi-taunoi maleoi tu Samuel ullelei
tondok randuk dio mai Betel sae lako
Gilgal sia Mizpa, sia dio mintu’ tondok
iato nanii ullembanganni tu toean to
parengnge’ lako to Israel.
17 Iake mangkaomi to suleomi lako
Rama, belanna dio tu banuanna sia
inde to nanii ullembanganni tu toean
to ma’parenta lako to Israel; sia inde
dukato dio nanii umpabendanan misa’
inan pemalaran PUANG.

Nakabudai to Israel la naparenta datu

8:1-22

8 1 Iatonna matuamo tu Samuel,
naangka’mi tu anakna muane da’dua
la dadi to parengnge’na to Israel.
2 Iatu anak pa’bunga’na disanga Yoël
na iatu ma’penduanna disanga Abia,
ullembangan toean to parengnge’ sola
duai dio Bersyeba.
3 Apa iatu anakna tae’ naturu’ bate
lalanna ambe’na, sangadinna ungkabudai
kamanengkengan, ungkande pappe’ sia
ulleko’ katonganan.
4 Iamoto anna sirampun tu mintu’
pekaamberan to Israel, anna male
nasang mennolo lako Samuel dio Rama.
5 Anna ma’kada lako nakua:
Matuamokomi sia iatu anakmi tae’
naturu’ bate lalanmi, iamoto la
miangkarangkan misa’ datu, anna
rengnge’kan susi ada’na bangsa senga’.
6 Kadakemi nasa’ding Samuel te kada
iate, tonna kuai tu tau iato mai:
Benkanni misa’ datu la urrengnge’kanni.

Massambayangmi tu Samuel lako
PUANG.
7 Ma’kadami tu PUANG lako Samuel
Nakua: Tarimai tu apa napalaku te
bangsa iate lako kalemu, belanna tae’ na
iko tu natumpu, sangadinna Aku, kumua
da’mo angKu datui.
8 Susitu mintu’ penggauranna tau iato
mai randuk dio mai allo Kunii ussolanni
tassu’ lan mai tondok Mesir sae lako
allo iate, iamotu naboko’iNa’ anna
turu’ kapenomban senga’, susi dukamo
penggauranna tau iato mai lako kalemu.
9 Totemo tarimai tu palakunna, apa
pakainga’ tonganni tu tau iato mai sia
pokadanni tu ada’ datu, tu la umparentai.
10 Naparampomi Samuel tu mintu’
kadanNa PUANG lako tau iato mai, tu
umpalaku misa’ datu lako kalena,
11 sia nakua: La susite tu ada’na datu
la umparentakomi; la naala tu mai
anakmi muane napotomengkarangi dio
to’ karetana sia napotomangkambi’
darang, sia to napopa’dondo-dondo dolo
dio tingayo karetana.
12 Sia la napopendadi kamandang lako
sangsa’bu tau sia kamandang lako
limangpulo tau sia la untengkoanni

pa’lakna sia la umpegandunganni dio lu bela’na sia la unggaragai pa’bunona sia mintu’ parea karetana.
13 Iatu anakmi baine la naala, napotomanggaraga minna’ busarungngu’ sia to ma’nasu sia to ma’deppa.
14 Sia mintu’ bela’mi sia mintu’ pa’lak anggoro’mi sia mintu’ pa’lak saitunmi tu mandunna melo la naala, nabenni taunna.
15 Sia dio mai mintu’ bura padangmi sia mintu’ bua anggoro’mi la naala taa sangpulona, la naben mintu’ to mase’ponna sia mintu’ taunna.
16 Ondong pissanpi iatu mintu’ kaunanmi muane sia mintu’ kaunanmi baine sia to mangurammi tu mandunna melo sia ia duka tu keledaimmi la naala, la napake lako pengkaranganna.
17 Sia dio mai mintu’ dombami sia bembe’mi la naala taa sangpulona sia la napokaunankomi sola nasang.
18 Tonganna allo ia dukato, ammi la melallak sia sumarro diona datummi tu mipilei, apa tae’ duka anNa la umperangiikomi PUANG to allo iato.

19 Apa manoka tu tau umperangii tu
kadanna Samuel, sangadinna nakua: Moi
umba nakua, inang la den tu datungki.
20 Iake susimito, la padamokan tu bangsa
senga'; la narengnge'kan tu datungki, la
nadoloangkan sia la napana'ta' tu mintu'
raringki.
21 Iatonna rangimi Samuel tu kadanna
tau iato mai napalanda'mi lako PUANG.
22 Ma'kadami PUANG lako Samuel: Turu'i
tu kadanna sia tokkoanni misa' datu.
Mangkato nakuami Samuel lako mintu'
to Israel: Pada sulemokomi lako kotami.

Samuel untokko Saul dadi datu

9:1–10:27

9 1 Denmi misa' tau dio mai suku
Benyamin, disanga Kish, anakna
Abiel, anakna Zeror, anakna Bekhorat,
anakna Afiah, misa' to Benyamin, to
sugi'.
2 Iatu tau iato den misa' anakna disanga
Saul, to malolle' sia melo pati'na; moi
misa' tau tae' ussau' meloi dio lu mintu'
to Israel; angge palempengnari tu
malangka'na to buda.

3 Iatu keledai birangna Kish, ambe’na
Saul, pa’de pira, anna ma’kada Kish lako
Saul, nakua: Solanni tu taunta misa’
ammu male undaka’i tu keledai birang
iato.
4 Malemi ullelei tu buntu Efraim, sia ia
duka tu lili’na Salisa, apa tae’ nakabu’tui;
mangkato namane lili’na Sahalim, apa
tae’ duka dio; mangkato iaomi tu lili’na
Benyamin, apa tae’ duka naappa’i.
5 Iatonna rampomo sola duai lako
lili’na Zuf, nakuami Saul lako taunna tu
nasolan: Maiko tasulemo, napaboko’i
manii penaa ambe’ku tu keledai, anna
kita napomasussa.
6 Mebalimi nakua: Lan kota iate den
misa’ taunNa Puang Matua, iamo misa’
to mala’bi’; manassa dadi tongan tu
mintu’ napokadanna. Melo ke laoki’ lako,
den sia manii upa’ napokadangki’ tu
diona apa tatungkanan.
7 Nakuami tu Saul lako taunna: Apa
iake laoki’, apa la tabenni tu tau iato,
belanna puramo takande tu roti lan
kandu’ta, moi misa’ tae’mo dio kaleta la
tabenni tu taunNa Puang Matua. Ba’tu
den siaparaka apa dio kaleta?

8 Ma’kada pole’omi tu kaunan iato lako
Saul nakua: Tiroi, den siapa sangtepo
sikele’ salaka diong pala’ku, ma’din
kuben taunNa Puang Matua, anna
pokadangki’ tu lalan sipatu la taola.
9 Iatonna dolo-dolona dadi ada’mo dio
lu to Israel, ke laoi tau ungkutanai
Puang Matua, nakuami: Talao lako to
patanda-tandan, belanna iatu to disanga
nabi totemo, disanga to patanda-tandan
dolo-dolona.
10 Ma’kadami Saul lako taunna, nakua:
Tonganna te timbangammu, maimoko
tamale. Malemi sola duai lako kota nanii
tu taunNa Puang Matua.
11 Iatonna kendek sola duai langngan
tondok iato, sitammumi ba’tu pira-pira
anak dara sun la meuai; mekutanami
lako nakua: Denraka to patanda-tandan
inde te?
12 Mebalimi tu tau iato mai, nakua: Den,
tiromi nato dio, dio tingayomi; melo
ke madoi’-doi’komi, apa allo ia duka te
rampomo tama kota, belanna allo iate
umpogau’ pa’maruasan tu pa’tondokan
dao tu inan madao.
13 Iammi tama kota, ma’din siapa
miappa’, namane kendek langngan inan

madao la kumande. Belanna tae'pa
nala kumande tu tau iato mai, ke
tae'pi nasae, apa ia la umpassakkei tu
kande pemala' iato; mangkato namane
kumande tu mintu' to ditambai. Melo
kendekmokomi totemo, belanna attu ia
bangsiamote ammi la sitammu.
14 Mangkato tuka'mi sola duai anna tama
kota. Iatonna rampomo tama kota,
sirupangmi tassu' tu Samuel la male
langngan inan madao anna sitammu tu
tau iato mai.
15 Sangallo dolona anna kasaeanna
Saul inang Napaombo'mo PUANG lako
Samuel, Nakua;
16 Masiang agi-agi attu susite la Kusua
lako kalemu tu misa' muane dio mai
lili'na Benyamin; la mutokko la dadi
arungna taungKu Israel, iamo la
urrampanan taungKu dio mai limanna
to Filistin. Belanna maturu-turuNa'
untiroi tu taungKu, saba' rampomo
pengkamoyana lako Kaleku.
17 Iatonna tiromi Samuel tu Saul, saemi
kadanNa PUANG lako kalena, Nakua:
Iamote tu tau Kupokadangko; iamo la
umparentai tu taungKu.

18 Nareke’mi Saul tu Samuel dio tangnga
babangan tondok, anna ma’kada, nakua:
Kupalaku ammi padulluampa’, umba
nanii tu banuanna to patanda-tandan.
19 Mebalimi tu Samuel lako Saul,
nakua: Akumote tu to patanda-tandan.
Kendekmoko dolo langngan tu inan
madao, belanna allo iate la kumandeki’
sola sia masiangri melambi’ kumane
unnelorangko male. Iatu mintu’ apa lan
penaammu la kupokadangko.
20 Na iatu diona keledaimmu tu tallung
allomo pa’dena, damo mupomasussai,
belanna, diappa’mo. Minda pole’opara
tu nanii mintu’ apa nakamali’ to Israel,
ke tae’i nadio kalemu sia dio lu mintu’
sangdadiammu?
21 Apa mebali tu Saul sia ma’kada,
nakua: Tae’raka kumisa’ to Benyamin,
tu bu’tu dio mai suku bitti’na to Israel?
Sia iatu pa’rapuangku tang iamoraka
madionganna dio mintu’ pa’rapuanna
suku Benyamin? Ma’apai mima’kada
susito lako kaleku?
22 Mangkato nasolammi Samuel tu Saul
sia tu taunna, nabaai sola duai tama
inan dinii kumande, napaunno’ko’i dio

kao’koran mala’bi’ dio inanna mintu’ to
ditambai, agi-agi tallungpulo.
23 Ma’kadami tu Samuel lako to ma’nasu,
nakua: Parokkoanni sangorong, tu
kubennako sia kupasanangko kumua:
Patorro senga’i.
24 Naangka’mi to ma’nasu sangsepak
anna palenna’i dio olona Saul anna
ma’kada tu Samuel, nakua: Iamote
tu dipatorro senga’, dipalenna’mo
dio olomu, kandemi, belanna inang
diparandanammoko lan pa’maruasan
iate, tongku ma’kada: Kutambaimo tu
tau. Susimoto tu Saul kumande sola
Samuel to allo iato.
25 Mangkato mengkalaomi sola duai dao
mai tu inan madao, anna tama kota.
Sipa’kada-kadami Samuel tu Saul dao
bubungan banua.
26 Millik mela’bikmi sola duai; iatonna
berre’mo allo natambaimi Samuel
tu Saul langngan bubungan, nakua:
Ke’de’moko angku solangko. Ke’de’mi tu
Saul, anna male sola duai lako salian, la
Saul la Samuel.
27 Iatonna solo’mo sola duai nasae lako
to’ biring kota, ma’kadami Samuel lako
Saul, nakua: Padoloi tu taummu male

namane kita. Dolomi tu taunna. – Apa la torroko indete dolo, angku pokadangko tu kadanNa Puang Matua.

10 [1] Naalami Semuel tu misa' gori-gori nanii minna' busarungngu', naboloanni langngan ulunna Saul, sia naudung, anna ma'kada nakua: Tang PUANG raka untokkoko la dadi arung mana'Na?

[2] Allo iate, ke miboko'imo' male, la sitammuko da'dua muane sikandappi' lamunanna Rahel, angge lili'na padang Benyamin, dio Zelzah. Anna ma'kada tu tau iato lako kalemu, nakua: Iatu keledai birang, tu male mudaka', diappa'mo; manassamo napaboko'i penaa ambe'mu tu keledai iato, anna kamu napomagiang, nakua: Apara la ma'din kupogau' diona tu anakku?

[3] Iammi lendu'imito, la rampokomi lako to' kayu tarpin dio Tabor, ammu sitammu muane tallu inde to dio, tu ma'palulangngan Betel la menomba lako Puang Matua, misa' umbaa bembe' bitti' tallu, misa' umbaa roti tallu na misa' umbaa kariba' nanii uai anggoro'.

[4] Sia la napekutanan tau iato mai tu kamalaga'-laga'rammu sia la nabenko

roti da’dua; la mutarima tu apa iato dio
mai kalena.
5 Mangkato la rampoko lako GibeaNa
Puang Matua, tu nanii pa’kampan to
Filistin. Iake tamako kota, ta’pa la
sitammuko sangtuntunan nabi solo’ dao
mai inan madao nadoloan to sibaa dandi
sia ganda’-ganda’ sia suling sia su’dekan,
anna tiakka’ penaanna ma’nubua’.
6 La Narampoiko PenaanNa PUANG,
anna tiakka’ penaammu ma’nubua’ sola
tau iato mai sia la dipopendadiko to
makalaen-laen.
7 Iake sae nasangmi te tanda iate lako
kalemu, pogau’mi tu ma’dinna mupogau’,
belanna Puang Matua urrondongko.
8 La doloko rokko Gilgal, sia manassa
la malena’ rokko umpessitammuiko, la
umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’ sia
untunu pemala’ kasalamaran. Ammu
kampaina’ diong pitung allo sae lako
rampoku umpokadangko tu apa sipatu la
mupogau’.
9 Mane memboko’ la untampe Samuel,
Napopembalimi PUANG Matua tu
penaanna, sia mintu’ tanda iato dadimo
tonna allo ia dukato.

10 Iatonna rampomo sola duai lako
Gibea, natammuimi kasirampunan
nabi. Anna rampoi penaanNa Puang
Matua, naurunganni tiakka' penaanna
ma'nubua' dio lu tau iato mai.
11 Na iatu mintu' tu to untandai dolona,
tonna tiroi marassan ma'nubua' sola
tu mintu' nabi iato, sipa'kada-kadami,
nakua: Apamora tu dadi lako anakna
Kish? Naala dukaraka bilangan nabi tu
Saul?
12 Mebalimi tu misa' tau inde to dio mai,
nakua: Mindara tu ambe'na? Iamoto
anna dadi misa' parumbasan, nakua:
Naala dukaraka bilanganna nabi tu Saul?
13 Iatonna mangkamo tiakka' penaanna
ma'nubua', rampomi langngan inan
madao.
14 Ma'kadami tu pa'amberanna Saul lako
Saul sia lako taunna, nakua: Umbara
minii sule sola dua? Mebalimi nakua:
Laokan undaka'i tu keledai birang; apa
iatonna tae'mo kitiro, malemokan lako
Samuel.
15 Nakuami tu pa'amberanna Saul:
Pokadanna'i apa napokada Samuel lako
kalemi.

16 Mebalimi tu Saul lako pa’amberanna,
nakua: Ta’pa napokadangkanni, kumua:
Iatu keledai diappa’mo. Apa iatu diona
kadatuan tu napokada Samuel, tae’
napokadanni.
17 Mangkato natambaimi Samuel tu
mintu’ tau sirampun lako PUANG dio
Mizpa,
18 sia ma’kada lako to Israel,
nakua: Susite tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel: Kusolammo
tu to Israel tassu’ lan mai tondok Mesir
sia Kurampanammokomi dio mai mintu’
kadatuan, tu umpandasakomi.
19 Apa totemo miboko’imo tu
Kapenombammi, tu mangka
urrampanangkomi lan mai kamaparrisan
sia ma’kadakomi, mikua: Moi umba
nakua, inang la miangkarangkan misa’
datu. Iamoto, maimokomi mennolo lako
PUANG situru’ bilanganna sukummi sia
pa’rapuammi.
20 Mangkato nasuami Samuel tu mintu’
suku Israel sae mennolo, anna suku
Benyamin narua.
21 Iatonna disuamo sae mennolo tu suku
Benyamin situru’ mintu’ pa’rapuanna,
pa’rapuannami Matri nakanna. Mangkato

Saulmi, anakna Kish nakanna, anna didaka', apa tae' nadiappa'.
22 Mekutanaomi tu tau lako PUANG, nakua: Ba'tu saemi tu tau iato?, anNa balii PUANG, Nakua: Manassa membunimo lan lu to' pareanan.
23 Ma'dondomi tu tau male unnalai inde to dio mai; iatonna bendan lan tangnga-tangnga to buda, angge palempengnari tu malangka'na mintu' tau.
24 Ma'kadami tu Samuel lako mintu' tau, nakua: Mitiromoraka tu to Natonno' PUANG, belanna moi misa' tau tae' padanna lan te mintu' tau. Unnarrak-arrakmi tu mintu' tau, nakua: La maupa' tu datu!
25 Mangkato napokadami Samuel lako mintu' tau tu atoran kadatuan, anna sura'i lan misa' luntara', anna patorroi dio oloNa PUANG; namane urrampunni Samuel tu mintu' tau pantan sule lako banuanna.
26 Sule dukami tu Saul lako banuanna dio Gibea nasolan to barani tu Napatiakka' Puang Matua penaanna.
27 Apa den tu ba'tu pira to bulituk ma'kada, nakua: Umba nakua la urrampanangki' te? Sia napamatuna

tau iato mai sia tae’ nama’kasian lako kalena, apa nakappai bang Saul tu iannato.

Saul urrapanan to Yabesy dio mai to Amon

11:1-15

11 1 Ta’kala saemi tu Nahas to Amon umpatama limbu tondok Yabesy dio lili’na Gilead. Ma’kadami tu mintu’ to Yabesy lako Nahas, nakua: La untananki’ misa’ basse, angki lumbang baka direngnge’ sola nasang lako kalemi.
2 Apa ma’kada tu Nahas, to Amon lako, nakua: Misa’ri kutuntun ke la sibasseki’, iamotu mata kananmi la kusu’be’i nasang; susimoto la kunii untodingi siri’ tu mintu’ to Israel.
3 Ma’kadami tu mintu’ pekaamberan Yabes lako, nakua: Popa’elo’nakan pitung allo, angki sua tau lako mintu’ lili’na tondok Israel. Iake tae’i misa’ tau sae untunduikanni, la tassu’kan ussorong kaleki lako kalemi.
4 Iatonna rampo tu pesua iato lako Gibea-Saul, napokadami tu mintu’

kada iato lako to buda, anna siurrukan tumangi'.
5 Ta'kala saemi tu Saul dio mai boko' sapinna lan mai pa'lak, anna ma'kada, nakua: Apara napomasussa tu to buda anna siurrukan tumangi'? Nauleleammi tau lako kalena tu mintu' apa napokada to Yabes.
6 Tonna rangimi Saul tu kada iato, narampoimi PenaanNa Puang Matua sia re'dek tu ara'na.
7 Naalami tu sapi sangayoka, nata'tak-ta'takki, nasuai tu pesua iato umbaai tu panta'tak iato lako mintu' lili'na tondok Israel, anna ma'kada nakua: Minda-minda tu tae' natassu' umbumbun boko'na Saul sia Samuel, manassa iatu sapinna la dipasusi dukato.
Attu iato saemi tu kamatakuran lu dio mai PUANG lako mintu' tau, anna sangtiangkaran tassu'.
8 Nabilangmi tu tau iato dio Bezek, naden tallu ratu' sa'bu tu to Israel, na to Yehuda tallungpulo sa'bu.
9 Nakuami lako to disua sae: Susite tu la mipokadan to Yabesy dio Gilead, kumua: masiang la sae tu kadirampanammi, ke kulla'i allo. Tonna rampomo tu to disua

napokadammi to Yabesy tu iannato,
anna parannu tu tau iato mai.
10 Ma’kadami tu to Yabesy, nakua:
Masiang angki tassu’ ussorong kaleki
lako kalemi, ammi pogau’i lako kaleki tu
misanganna melo.
11 Iatonna masiangmo napatallung
tuntunammi Saul tu tau iato mai, anna
tama to’tendana uali tonna dannari sia
nasabu’imi tu to Amon tonna tae’pa
nakulla’ allo; anna sisarak-sarak tu
mintu’ to torropa, naurunganni tae’mo
torro sibaa sida’dua tu tau.
12 Attu iato ma’kadami tu to buda lako
Samuel, nakua: Mindara ia, tu ma’kada
dolona kumua: Umbani apa tu Saul la
umparentaki’?
Baai mai tu tau iato, angki patei.
13 Apa nakua Saul: Allo iate tae’
nama’din misa’ tau dipatei, belanna allo
iate Napaden PUANG tu kadirampanan
lako to Israel.
14 Sia nakuapa Samuel lako to buda:
Maikomi, melo ke maleki’ lako Gilgal,
anta ba’rui tu kadatuan dio.
15 Male nasangmi tu bangsa iato lako
Gilgal unnangka’ Saul dadi datu dio
oloNa PUANG dio Gilgal sia napemalaran

inde to tu pemala’ kasalamaran dio oloNa PUANG; parannu-rannumi tu Saul inde to dio sola mintu’ to Israel lendu’ marua’na.

Samuel ma’kada-kada lako to Israel, tonna la umpatorro toena

12:1-25

12 1 Ma’kadami tu Samuel lako mintu’ to Israel, nakua: Manassa kuperangii nasangmo tu mipokadanna lako kaleku sia kutokkoammokomi misa’ datu.
2 Totemo, tiromi tu datu iato ullopiangkomi. Apa iatu aku te matuamo’ sia ubanammo’; iatu anakku muane da’dua iti’ sia misisolan; iatu aku randuk dio mai mangurangku ullopiangkomi sae lako allo iate.
3 Totemo ma’diorenmo’. Pamatu’tunmi lako kaleku dio oloNa PUANG sia dio olona to Natokko, kumua: mindamora sapi kuala, mindamora keledai kuala sia mindamora kupakario-rio sia mindamora tu tang kupaolai salunna? Sia mindamora lima kunii untarima pappe’ kuurunganni untutu’ matangku diona kara-karana?

Iake denni susinnato la kusondai sule
lako kalemi.
4 Mebalimi tu tau iato sola nasangi,
nakua: Tae’ mipakario-riokan sia tae’
mipaolaikan tang salunna sia tae’ra
mitarima apa dio mai misa’ duka tau.
5 Nakuami Samuel: Allo iate PUANGmo
dadi sa’bi lako kalemi sola nasang sia
iatu to Natokko la sa’bi duka allo iate,
kumua moi misa’ sala tae’ miappa’ dio
kaleku! Mebalimi tu tau iato mai, nakua:
Na Iamora sa’bi.
6 Ma’kada dukapa tu Samuel lako to
buda, nakua: PUANGmo tu unnangka’
Musa sola Harun sia tu mangka ussolan
nene’ to dolomi lan mai tondok Mesir.
7 Totemo maimokomi ammi bendan melo,
angku mangra’ta’ umpaissannikomi
dio oloNa PUANG mintu’ penggauran
malambu’, tu Napogau’ PUANG lako
kalemi sia lako nene’ to dolomi.
8 Iatonna rampomo tu Yakub lako Mesir
sia metamba-tamba tu nene’ to dolomi
lako PUANG, Nasuami PUANG tu Musa
sola Harun, tu ussolan nene’ to dolomi
tassu’ lan mai Mesir, anna paunnisungi
dao inan iate.

9 Apa naboko'imo tu PUANG,
Kapenombanna, iamoto anNa sorongi tu
tau iato mai tama limanna to Filistin sia
tama limanna to Moab, anna sirari tau
iato mai.
10 Attu iato metamba-tambami lako
PUANG, nakua: Kasalammokanni,
belanna kitampemo tu PUANG angki
menomba lako mintu' Baal sia Astoret;
melo ke Milendokammokan totemo lan
mai limanna ualingki, angki menomba
lako Kalemi.
11 Nasuami PUANG tu Yerubaal sia Barak
sia Yefta sia Samuel, ullendokangkomi
lan mai limanna mintu' ualimmi tiku lao,
miurunganni torro marampa'.
12 Iatommi tiroi tu Nahas, datu to
Amon sae ullaoikomi, ma'kadakomi lako
kaleku, mikua: Moi umba nakua, inang
la den misa' tu datu umparentakan;
anna inang PUANG, Kapenombammi, tu
datummi.
13 Totemo tiromi tu datu, tu
mitonno' sia mipalaku. Tonganna
Naangkarammokomi PUANG misa' datu
tu umparentakomi.
14 Iake mikataku'i tu PUANG sia
mengkaolakomi lako Kalena sia

miperangii tu kadanNa sia tae’ mibali-bali tu parentanNa, sia menturu’ lako PUANG, Kapenombammi, la kamu la datu tu umparentakomi, manassa la Napasalama’komi.
15 Apa iake tae’ miperangii tu kadanNa PUANG, sangadinna mibali-bali tu parentaNa, manassa PUANG la unneakomi, susitu nene’ to dolomi Naea.
16 Torropokomi sattu’, ammi tiroi tu apa kapua tu Napogau’ PUANG dio tingayomi.
17 Tang pegandunganraka te totemo? La meongli’na’ langngan PUANG, anNa pasae guntu’ sia uran. Ammi issanni sia mitiroi kumua kapua dio oloNa PUANG tu kakadakean mipogau’, iamotu umpalakuangkomi kalemi misa’ datu.
18 Meongli’mi tu Samuel lako PUANG, na allo ia dukato Napasaei PUANG tu guntu’ sia uran, anna mandu mataku’ tu to buda lako PUANG sia lako Samuel.
19 Ma’kadami tu mintu’ tau lako Samuel, nakua: Pengkamoyammi te mintu’ taummi lako PUANG, Kapenombammi, kumua da angki mate. Belanna senga’mi tu kasalangki, kirangnganni pole’omi kakadakean, iamotu umpalaku misa’ datu.

20 Ma’kadami tu Samuel lako to buda,
nakua: Da mimataku’; moi ammi
pogau’mi te mintu’ kakadakean iate,
apa totemo damo mimemboko’ dio
mai PUANG, sangadinna la kalebu tu
penaammi mengkaola lako PUANG.
21 Da misepang unturu’ apa tang
kebattuan, tu tae’ gai’na sia iatu
tae’ nabelai patunduan, belanna tang
kebattuan.
22 Apa tae’ Natibei PUANG tu taunNa,
belanna sanga kapuaNa. Inang Nakaelo’i
PUANG umpadadikomi taunNa.
23 Na iatu aku kurannuan tongan la
dipamambela dio mai kaleku umpogau’i
te kasalan iate lako PUANG, iamotu
la tadang umpengkamoyangkomi;
sangadinna la kuada’ikomi tu lalan melo
sia tongan.
24 PUANG manna tu la mikataku’ sia
mipengkaolai situang kamarurusan sia
penaa kalebummi, belanna tiromi tumbai
kapuana tu apa Napogau’ lako kalemi.
25 Apa iake inang umpogau’komi kadake,
manassa la diputtaikomi sola datummi.

Katangmenturusanna Saul, tonna rarii to Filistin tu to Israel

13:1-22

13 [1] Iatu Saul pirang-pirang taunmo
tonna randuk ma’parenta.
Iatonna duang taunmo umparenta to
Israel,
[2] napileiammi Saul kalena tallungsa’bu
tau dio mai to Israel; duangsa’bu tu sola
Saul dio Mikhmas sia dao buntu Betel na
sangsa’bu sola Yonatan dio Gibea lan lili’
Benyamin; na iatu senga’na nasua sule
lako tendana.
[3] Nataloimi Yonatan tu surodadu
pa’kampana to Filistin dio Geba;
narangimi to Filistin tu mintu’ apa iato.
Attu iato napesuammi Saul umpannoni
napiri tanduk dio lu mintu’ lili’ tondok,
nakua: La narangi mintu’ to Ibrani.
[4] Narangimi mintu’ to Israel tu kareba
iato anna ma’kada, nakua: Natalomo
Saul tu surodadu pa’kampana to Filistin;
iamo napobannang anna kadake lele
tu to Israel lako to Filistin. Undinnato
sirampunmi tu to buda unturu’ Saul lako
Gilgal.

5 Iatu mintu’ to Filistin sirampunmo la
sirari to Israel; iatu kareta pararinna den
tallungsa’bu anna iatu pakkanarangna
annan sa’bunna na iatu lumingkanna
susito karangan dio biring tasik. Ke’de’mi
tu tau iato mai sola nasang, anna
pabendan tendana dio Mikhmas rampe
matallona Bet-Awen.
6 Iatonna tiromi to Israel lan kamasussan
sia kapussakammo tu to buda,
membunimi tu to buda lan lu lo’ko’ sia
lan lu sapak batu sia dao lu buntu batu
sia diong lu garuang sia diong lu bubun
marangke.
7 Den duka pira to Ibrani ullamban
Yordan, anna male lako Gad sia Gilead,
tonna torropa tu Saul dio Gilgal; iatu
mintu’ to umbumbunni tu boko’na
mataku’ sia ma’parondo.
8 Ma’peagi-agi tu Saul pitung allo
susitu attu naallu’ Samuel, apa iatona
tae’ narampo tu Samuel lako Gilgal,
sisarak-sarakmi tu to buda dio mai
kalena.
9 Iamoto nama’kada tu Saul, nakua:
Banna’ mai tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia
pemala’ kasalamaran. Napemalarammi
tu pemala’ ditunu pu’pu’.

10 Mane mangka napemalaran tu pemala’
ditunu pu’pu’, ta’kala saemi tu Samuel.
Sunmi tu Saul untammui, la ussalama’i.
11 Ma’kadami Samuel nakua: Apara
mipogau’? Mebalimi tu Saul nakua:
Belanna kutiro tu to buda mallai sisarak-
sarak dio mai kaleku sia tae’ duka misae
lan to allo diallu’, sia sirampunmo tu to
Filistin dio Mikhmas,
12 kutangnga’mi lan penaangku, kukua:
Sattu’mora nasaemo to Filistin ullaoina’
dio Gilgal, natae’pa kupalakui lako
PUANG, kumua anNa bura’moraki’ lindo
masakke, iamoto angku pabarani tu
kaleku umpemalaranni tu pemala’ ditunu
pu’pu’.
13 Ma’kadami tu Samuel lako Saul,
nakua: Iate penggaurammi te kabagan
tongan, belanna tae’ mituru’i tu
pepasanNa PUANG, Kapenombammi,
tu dipokadangkomi, belanna iatu
tanan penaanNa PUANG, la morai
umpatontongi totemo tu kadatuammi
lako to Israel sae lakona.
14 Apa totemo iatu kadatuammi tae’
nala masae lako. Mangkamo Nadakaran
PUANG Kalena tu misa’ to naala
penaanNa, sia tau iato la Naangka’

PUANG dadi arungna mintu’ taunNa,
belanna tae’ midampangi tu pepasanNa
PUANG lako kalemi.
15 Mangkato ke’de’mi tu Samuel dio
mai Gilgal ma’palurekke Gibea lan lili’
Benyamin. Nabilangmi Saul tu mintu’ to
torro siapa sola, denpa agi-agi annan
ratu’.
16 Torromi tu Saul na Yonatan, anakna
sia mintu’ tu to torro sola dio Geba lan
lili’ Benyamin, apa iatu mintu’ to Filistin
ma’tenda dio Mikhmas.
17 Tassu’mi lan mai to’ tenda to Filistin
sangbaanan surodadu mangrampa
dipatallung tuntunan, iatu sangtuntunan
unnolai lalan lako Ofra, ma’palulako
lili’na Syual.
18 Iatu sangtuntunan unolai lalan lako
Bet-Horon na iatu sangtuntunanna pole’o
unnolai lalan ma’palulako lili’ tondok, tu
daona lu lombok Zeboim, ma’palulako
padang pangallaran.
19 Moi misa’ pande bassi tae’ bangmo lan
lu mintu’ tondok to Israel, belanna nakua
to Filistin: Da anna garagan pa’dang
ba’tu doke kalena tu to Ibrani.
20 Iamoto manassa inang mengkalao tu
mintu’ to Israel rokko to Filistin, kumua

anna pantan unnasa sae'na sia mata
tengkona, uasena, sia rangkapanna.
21 Iatu sarona mangasa sae' sia mata
tengko duang kanna sikele' na iatu
sarona mangasa bingkung sia uase sia
umpemanda'i bassi matadi' dio tampak
pebamba sangkanna sikele'.
22 Iamo bannangna to na iatonna attu
kasirarian moi misa' la'bo' ba'tu doke
tae' lan limanna tu mintu' tau nasolan
Saul sia Yonatan, sangadinna dio manna
Saul sia Yonatan, anakna tu nanii.

Yonatan umpogau' penggauran lalong Kaditaloanna to Filistin

13:23–14:52

23 Ta'kala sunmi sangtuntunan surodadu
pa'kampa to Filistin, anna male lako aa'
Mikhmas.
14 1 Den sangallo nama'kada
Yonatan, anakna Saul lako
pa'takinna, nakua: Maiko talamban lian
lako surodadu pa'kampana to Filistin,
tu sambalinna lu. Apa iatu iannato tae'
napokadanni ambe'na.

2 Iatu Saul torro dio tampak Gibea diong
garonto’ dalima tu dio Migron. Na iatu
mintu’ to nasolan agi-agi annan ratu’.
3 Iatu Ahia, anakna Ahitub, siulu’na
Ikabod, anakna Pinehas, anakna Eli,
iamotu to minaanNa PUANG dio Silo,
ma’pake epo’. Tae’ natandai to buda tu
diona Yonatan kumua malemo.
4 Diong alla’ aa’ tu la nalendu’i Yonatan
rampo lako surodadu pa’kampana to
Filistin, den buntu batu massura, misa’
indena mai namisa’ diona lu; misa’
disanga Bozes namisa’ disanga Sene.
5 Iatu buntu batu misa’ bendan malolo
rampe rekkena sitingoan Mikhmas na
iatu misa’na rampe sau’na sitingoan
Geba.
6 Ma’kadami tu Yonatan lako pa’takinna
nakua: Talamban lian pa’kampan
surodadunna tu to tang disunna’.
Den sia manii upa’ Natunduiki’
PUANG, belanna tae’ Nakasuliranni
PUANG la umpa’bengan kadirampanan
umpobannang kabudan ba’tu kasidiranna
tau.
7 Mebalimi tu pa’takinna lako, nakua:
Pogau’mi mintu’ tu naalanna penaammi;
turu’ bangmi tu pa’poraiammi; angku

undi duka ussisolangkomi umba-umba
tu miporai miola.
8 Nakuami Yonatan: La lambanki' lako
tau iato, anta pa'petiroan kaleta lako.
9 Ianna kuai tu tau iato mai: Kampaipi
dolo, kiurunganni rampo lako kalemi
melo ke torroki' bendan dio inanta, da
takendek umpessitammui tu tau iato
mai.
10 Apa ianna kuai tu tau iato mai:
Kendekkimokan mai! takendekkimi,
belanna Nasorongmo PUANG tama
limanta. Iamote tu la dadi tanda lako
kaleta.
11 Iatonna pa'petiroammo kalena sola
duai lako surodadu pa'kampana to
Filistin, nakuami tu to Filistin: Tassu'mo
tu to Ibrani lan mai kalo'tok, tu naninna
membuni.
12 Mebalimi tu surodadu pa'kampa
lako Yonatan sia lako pa'takinna,
nakua: Kendekkimokan mai, angki
benkomi taami. Ma'kadami Yonatan lako
pa'takinna, nakua: Kendekmoko mai
unturu'na', belanna Nasorongmo PUANG
tama limanna to Israel.
13 Ma'dangkanmi kendek tu Yonatan,
naturu' pa'takinna. Tibambangmi tu tau

iato mai dio tingayona Yonatan, naundi
tu pa'takinna dio mai boko'na umpatei.
14 Lan te kapasaburan bunga'na, tu
napogau' Yonatan sola pa'takinna,
den agi-agi duangpulo tau mate, dio
misa' inan landona agi-agi sangtangnga
kadaang lalan tengko sangayoka sapi lan
sangpolo allo.
15 Dadimi misa' katirambanan lan lu to'
tenda surodadu sia dio lu padang sia
dio lu to' to buda; sia tiramban duka
tu surodadu ma'kampa sia ia duka tu
mai surodadu mangrampa sangbaanan;
ondong pissanpi tigega' tu mintu' tondok,
naurungan susi misa' katirambanan dio
mai Puang Matua.
16 Iatu surodadu pa'kampana Saul dio
Gibea lan lili' Benyamin, tonna tiroi
kumua den tu kamarukkan kapua dio
to Filistin, naurunganni tu tau iato mai
pada male sisarak-sarak,
17 ma'kadami tu Saul lako tu to nasolan,
nakua: Bilangi tu mintu' to buda sia
paressai mindamora tu messarak dio mai
kaleta. Dibilang nasangmi tu tau mintu',
o! Yonatan sola pa'takinna tu tae' dio.
18 Ma'kadami tu Saul lako Ahia, nakua:
Baai mai tu pattinNa Puang Matua;

belanna attu iato iatu pattinNa Puang Matua dio lu to Israel.
19 Iatonna marassan bangsiapa tu Saul ma'kada lako to minaa iato, sakerangngan-rangngannami tu kamaramban dio to' tenda surodadu to Filistin, iamoto anna ma'kada pole'o tu Saul lako to minaa, nakua: Torroimi.
20 Sirampunmi tu Saul sola mintu' to nasolan anna tama pa'telangan kasirarian, pakalan napa'dangna kalenamo to Filistin silaoan solana, lendu' tongan marukkanna.
21 Ondong pole'pi den to Ibrani, tu masaimo torro sola to Filistin sia male bang sola surodadunna tiku lao: tau iato mai sita'pamo to Israel tu sola Saul sia Yonatan.
22 Iatonna rangimi mintu' to Israel tu membuninna dao lu buntu Efraim, kumua mallaimo tu to Filistin, turu' dukami mangula' parari.
23 Susimoto tu to Israel Narampanan PUANG allo iato. Tarru' bang tu kasirarian iato sae lako nalendu'i tu Bet-Awen.
24 Iatonna dipakapussakan tu to Israel allo iato, napa'parentammi Saul lako to buda tu ullaoanni kada, nakua:

Tampakan ropu tu to ullepa’ apa,
ke tae’pi namakaroen sia ke tae’pi
kupabala’i tu ualingku.
Iamoto anna tae’ bangi misa’ tu to buda
ullepa’ kande.
25 Iatu to buda male nasang tama
pangala’ anna dio padang lappa’ iato den
tani’ enoan.
26 Iatonna rampomo tu to buda tama
pangala’, denmi inde to tu tani’
enoan sebo, apa moi misa’ tau tae’
umparampo limanna lako pudukna,
belanna ungkataku’ laoan kada.
27 Apa tae’ narangii Yonatan tonna
pa’parentan laoan kada tu ambe’na lako
to buda. Napa’dulluammi tu tampak
tekken dio limanna naotonni tama tani’
enoan; iatonna parapa’mi tu limanna
lako pudukna, masiangmi natiro.
28 Ma’kadami misa’ dio mai tu to
buda lako kalena, nakua: Mandu liu
napa’parentan ambe’mi tu laoan kada
lako tu buda, nakua: Tampakan ropu, tu
to ullepa’ apa lan allo iate. Iamoto anna
bo’yok liumo tu to buda.
29 Nakuami Yonatan: Ambe’ku
umpamandasai tu tondok! Tiromi

matumbai mase’rokna matangku tongku lepa’i sidi’ tu tani’ enoan.
30 Ondong pole’pi tu to buda, kenna la ma’din lan allo iate ma’lalan inaanna ungkandei tu pangrampa uali naappa’. Ia dukamo bannangnato anna tae’ nakapua tu kapataloanna to Israel lako to Filistin.
31 Allo ia dukato nataloi tu to Filistin randuk dio mai Mikhmas sae lako Ayalon, naurunganni lendu’ mata’ka’na tu to buda.
32 Iamoto nalaoimi to buda tu pangrampa; naalami tu domba sia sapi sia anak sapi, natunui dao kuli’na padang, anna kandei sola rarana.
33 Naparampomi tau lako Saul, nakua: Tonganna iatu mintu’ to buda kasalanmo langngan PUANG, belanna tau iato mai ungkande duku’ sola rarana. Ma’kadami Saul nakua: Untengkaimokomi parentaNa PUANG; lolinanna’ misa’ batu kapua mai.
34 Sia nakua duka Saul: Malekomi ullelei lan lu te to buda, ammi pokadanni, kumua: Pada baakomi sapimmi sia dombami mai, mitunui inde te, mikandei. Apa da mikasalan lako PUANG, belanna ungkande duku’ sola rarana. Bongi ia

dukato pantan ia kalenami tu to buda
urrendenni tu sapinna la natunu dio.
35 Napabendanammi Saul misa’ inan
pemalaran tu PUANG; iamote tu inan
pemalaran bunga’na napabendanan
PUANG.
36 Mangkato ma’kadami Saul: Maikomi
tamengkalao unnula’i tu to Filistin
ke bongii sia tapangrampai sae lako
berre’na allo sia da tapatorroi moi misa’
duka. Mebalimi tu tau iato mai, nakua:
Pogau’mi tu mintu’na misanganna melo
dio pentiromi. Apa nakua tu to minaa:
Tamenomba lako Puang Matua indete.
37 Mekutanami tu Saul lako Puang Matua,
nakua: Ma’dinra’ka mengkalao unnula’i
tu to Filistin? La Misorong siaraka tama
limanna to Israel? Apa iatonna allo iato
tae’ Napebalii.
38 Ma’kadami Saul nakua: Maikomi sola
nasang, e kamu mintu’ pangulu to buda,
la miparessa ammi issanni, kumua umba
nanii bu’tu tu kasalan iato.
39 Belanna la lelukrika tuona PUANG, tu
urrampanan to Israel, moi anna bu’tu
dio anakku Yonatan tu kasalan, inang la
dipatei. Moi misa’ tu mintu’ to buda tae’
umpebalii.

40 Mangkato ma’kadami tu Saul lako
mintu’ to Israel, nakua: Kamu sola
nasang la ma’misa sangsese, anna aku
sola anakku sangsese. Mebalimi tu to
buda lako Saul, nakua: Pogau’mi tu
misanganna melo dio pentiromi.
41 Ma’kadami tu Saul lako PUANG, nakua:
O Kapenombanna Israel, papayanni tu
pangra’ta’ malolo. Yonatanmi sola Saul
nakanna, anna tilendok tu to buda.
42 Ma’kadami tu Saul, nakua: Biangikanni
sola dua, aku anna anakku Yonatan.
Yonatanmi nakanna.
43 Nakuami Saul lako Yonatan:
Pokadanna’, apara tu penggaurammu.
Napokadammi Yonatan lako, nakua:
Uai tani’ manna kulepa’ sidi’, kutossok
tampak tekken kutoe. Inde siana’: tae’
kupomatana’i tu la mate.
44 Nakuami Saul: La Nasanggangina’
Puang Matua, sia la Narangngannipa, ke
tae’i mudipatei, Yonatan.
45 Apa mebali tu to buda lako Saul,
nakua: Ma’dinraka la dipatei tu Yonatan,
tu umpadenmo kapataloan kapua dio
lu to Israel? Toyang mambela iato!
La lelukrika tuoNa PUANG, anna la
rondonra tu beluakna sanglamba’ dao

mai ulunna rokko padang. Belanna diona pa’tunduanNa Puang Matua anna pogau’i tu mintu’ apa iato lan allo iate. Susimoto tu kanarampananna mintu’ tau tu Yonatan, naurunganni tae’ nadadi dipatei.
46 Sulemi tu Saul natorroimo unnula’ to Filistin, anna iatu to Filistin sule lako inanna.
47 Iatonna manda’ untoe kadatuan tu Saul dio to Israel, narariimi tu mintu’ ualinna tiku lao: Iamotu to Moab, sia to Amon, sia to Edom, sia mintu’ datu to Zoba sia to Filistin. Sia umba-umba tu nanii male parari, inde dukato nanii unnappa’ kapataloan.
48 Napalalongmi tu gau’na, nataloi tu to Amalek sia narampanan tu to Israel dio mai limanna mintu’ to umpangrampai.
49 Iatu muane anakna Saul iamotu Yonatan sia Yiswi sia Malkisua na iatu anakna baine da’dua disanga Merab tu pa’bunga’na, na Mikhal tu tampakna.
50 Iatu bainena Saul disanga Ahinoam, anakna Ahimaas sia iatu pa’baraninna disanga Abner, iamo anakna Ner, pa’amberanna datu.

51 Na iatu Kish, ambe'na Saul, sia Ner,
ambe'na Abner, anakna dua Abiel.
52 Lan mintu' allo katuoanna Saul tae'
upu'na tu rari maparrang unnea to
Filistin; iamoto anna rampunni Saul lako
kalena tu mintu' to barani sia lalong
natiro.

Saul natumpu PUANG **lan mai kadatuan**

15:1-35

15 1 Ma'kadami tu Samuel lako Saul,
nakua: Akumo tu Nasua PUANG
untokkokomi dadi datu umparenta
taunNa, iamotu to Israel, totemo duka
perangiimi tu kadanNa PUANG.
2 Nakua kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik: La Kupabala'i tu
mintu' apa napogau' Amalek lako to
Israel, belanna tae' natangga'i lendu' dio
lalan, tonna lu diong mai Mesir.
3 Totemo malemokomi untaloi tu to
Amalek, sabui' tu mintu' apa dio
kalena butung pepayu; da midampangi,
sangadinna patei la muane la baine, la
pia la anak ma'susupa, la sapi la domba,
la unta sia keledai.

4 Narampunmi Saul tu mintu’ to buda,
anna paressai sia nabilangi dio Telaim:
duaratu’ sa’bu tu to lumingka na
sangpulo sa’bu tu to Yehuda.
5 Iatonna rampomo tu Saul lako tondok
Amalek, napadiongmi lombok tu ba’tu
pira-pira to mangaung.
6 Mesuami Saul umpokadanni to Keni,
nakua: Mallaikomi toyangkomi sia
tassu’komi dio mai to Amalek, da angku
sabu’ikomi sola tu tau iato mai; belanna
mipa’pekitanammo tu kamarurusammi
lako to Israel tonna lu diong mai Mesir.
Toyangmi tu to Keni dio mai to Amalek.
7 Natalomi Saul tu mintu’ to Amalek
randuk dio mai Hawila ma’palulako Syur
rampe matallona Mesir.
8 Natingkan tuomi tu Agag, datu to
Amalek, apa mintu’ to buda nasabu’i
pa’dang butung pepayu.
9 Napatuomi Saul sola mintu’ to budanna
tu Agag sia iatu mai domba sia sapi tu
me’lokna sia tu melona, sia tu mintu’
anak domba, sia iatu mintu’ mandu
keangga’na; manoka tu tau iato mai
ussabu’i butung pepayu. Sangadinna
mintu’ tu tang keangga’na sia kadakena
nasabu’i.

10 Attu iato saemi kadanNa PUANG lako
Samuel, Nakua:
11 MenassanNa', belanna Kuangka' tu
Saul dadi datu, belanna toyangmo
dio mai Kaleku sia tae'mo naturu'i tu
parentaKu. Massengmi penaanna tu
Samuel, anna meongli' lako PUANG
situ'turan bongi.
12 Mangkato millik melambi'mi tu
Samuel, namale sitammu Saul;
napokadami tau lako Samuel, nakua:
Rampomo tu Saul lako Karmel, anna
osokan kalena misa' batu dipotanda;
iatonna sepang senga'mo, tarru'mi male
rokko Gilgal.
13 Iatonna rampomo tu Samuel
lako Saul, nakuami Saul lako:
Napamasakkemorokomi PUANG! Iatu
parentaNa PUANG kupalalomo.
14 Nakuami Samuel: Apara la napatu te
oni domba tu rampo tama talingangku
sia oni sapi tu kurangi?
15 Mebalimi Saul nakua: Nabaa tau
dio mai to Amalek, belanna napatuo
mintu' to buda tu domba sia sapi
me'lok, la napemalaran lako PUANG,
Kapenombammi, apa iatu senga'na
mangkamo kisabu'i butung pepayu.

16 Nakuami Samuel lako Saul:
Kappakomi, angku pokadangkomi tu
kadanNa PUANG, tu rampo lako kaleku
sangmai’ bongi. Mebalimi Saul lako,
nakua: Pokadami.
17 Nakuami Samuel: Tang susiraka to,
kumua moi mibitti’ dio pentiromi, apa
dipadadikomi pangulunna mintu’ to
Israel sia Natokkokomi PUANG dadi
datunna to Israel?
18 Nasuamokomi PUANG umpogau’i te
pepasan iate, Nakua: Maleko, musabu’i
butung pepayu tu to kadake gau’na,
iamotu mintu’ to Amalek; rarii tu tau iato
mai sae lako pisanna.
19 Ma’apai natae’ miperangii tu kadanNa
PUANG sangadinna mibarakki tu
pangrampa sia umpogau’komi apa
kadake dio pentiroNa PUANG?
20 Nakuami Saul lako Samuel: Kuturu’
sia tu kadanNa PUANG sia kuolai tu
lalan Nasuanna’ PUANG sia Agag, datu
to Amalek kusolan, apa iatu mintu’ to
Amalek mangkamo kusabu’i butung
pepayu.
21 Iari naalai mintu’ tau tu domba sia
sapi tu me’lokna lan to apa la disabu’i,

iamotu belanna la napemalaran lako
PUANG, Kapenombammi, dio Gilgal.
22 Nakuami Samuel: Naalaraka penaanNa
PUANG tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia
pemala’ susi kanaalanna penaanNa, ke
dituru’i tu kadanNa? Tonganna mandu
melo ia tu menturu’ na iatu pemala’ sia
iatu ma’perangi mandu melo na lompo
domba laki.
23 Belanna iatu mengkailing pada bangsia
kasalan ma’doti sia kamatampoan pada
bangsia mekapuang lako deata sia
kamenomban lako balo’ tau. Belanna
mitumpumo tu kadanNa PUANG, iamoto
Natumpu dukakomi Puang, kumua damo
midadi datu.
24 Nakuami Saul lako Samuel:
Kasalammo’, belanna kutengkaimo
tu parentaNa PUANG sia ia duka tu
kadammi, apa mataku’na’i lako mintu’
tau, iamoto angku turu’i tu palakunna
tau iato mai.
25 Totemo pagarri’mi dikka’ tu kasalangku
sia tasule sola, angku menomba lako
PUANG.
26 Apa mebali tu Samuel lako Saul
nakua: Tae’ kula sule ussolangkomi,
belanna mangkamo mitumpu tu kadanNa

PUANG; anna tumpu dukakomi PUANG,
kumua damo midatui to Israel.
27 Iatonna memboko'mo tu Samuel
la male, natoemi Saul tu biring bayu
lamba'na, anna serek.
28 Nakuami Samuel lako: Allo ia dukate,
anNa alai PUANG tu kadatuan Israel dio
mai kalemi, Nakamaseanni to senga' tu
melo anna kamu.
29 Ondongpi iatu Puangna Israel, Puang
tang membali-bali, tae' Nabiasa tu
ma'kada tang tongan sia tae' duka
Namenassan; belanna tangia to lino
Naurunganni menassan.
30 Nakuami Saul: Tonganna, kasalammo',
apa totemo kasiri'pa' dikka' dio olona
mintu' pekaamberanna bangsaku sia
dio tingayona mintu' to Israel. Maikomi,
tasule sola. Angku menomba lako
PUANG, Kapenombammi.
31 Sulemi tu Samuel undi unturu' Saul,
anna menomba tu Saul lako PUANG.
32 Nakuami Samuel: Benna' mai tu Agag,
datu to Amalek. Sendemi penaanna tu
Agag sae lako kalena, anna ma'kada,
nakua: Lendu'mo tu kamapairanna
kamatean.

33 Nakuami Samuel: Susitu pa’dangmu
umpasisayuran anak ba’tu pira-pira
baine, susi dukamoto tu indo’mu la
dipasisayuran anak dio lu mintu’na
baine. Napateimi Samuel tu Agag,
nata’tak-ta’takki dio oloNa PUANG dio
Gilgal.
34 Mangkato malemi tu Samuel lako
Rama, nasule tu Saul lako banuanna dio
Gibea-Saul.
35 Tae’ bangmo nabelai Samuel sitiro
tu Saul sae lako kamateanna, apa
masse penaanna Samuel ungkilalai Saul.
Sia menassanmo tu PUANG, belanna
Naangka’ datunna to Israel tu Saul.

Daud ditokko dadi datu

16:1-13

16 1 Ma’kadami tu PUANG lako
Samuel, Nakua: Sangapapoko
la masse penaammu ungkilalai Saul,
tu mangkamo Kutumpu, kumua damo
nadatui tu to Israel? Issiimi minna’ tu
tandukmu, ammu male, belanna la
Kusuako male lako Isai, to Betlehem,
belanna dio mai mintu’ tu anakna muane
Kutonnoran Kaleku misa’ datu.

2 Apa nakua Samuel: Umba la kukua
male? Iake narangii Saul, manassa
napateina'. Nakuami PUANG: Baako
misa' anak sapi, ammu kuai: iate aku
sae la memala' lako PUANG.
3 Sia la mutambai tu Isai lako to' pemala'
iato, na Aku la umpokadangko tu apa
sipatu la mupogau' sia la mutokkoanNa'
minda-minda tu Kupokada lako kalemu.
4 Napogau'mi Samuel susitu kadanNa
PUANG, anna male lako Betlehem.
Pada saemi sipa'parondoan tu mintu'
pangulunna tondok iato, anna ma'kada
nakua: Melo siaraka tu misaean?
5 Mebalimi nakua: Melo sia! Iatu
kasaeangku te la memala' lako PUANG.
Seroimi tu kalemi anta male sola
memala'. Napamaseromi tu Isai sola
tu mintu' anakna muane, natambai
memala' sola.
6 Iatonna tamamo tu tau iato mai, natiroi
Samuel tu Eliab, saemi lan penaanna:
Manassa iamote bendan tu to Natokko
PUANG dio oloNa.
7 Apa sae tu kadanNa PUANG lako
Samuel, nakua: Da narupanna bang
mutiro ba'tu kakalandoanna kalena,
belanna tae' naalai penaangKu. Belanna

iatu natirona tolino, tae’ na ia bang tongan; belanna iatu tolino ia manna tu apa dio tingayona natiro, apa PUANG untiroi tarru’ tama ba’teng.
8 Mangkato natambaimi Isai tu Abinadab, nasuai lendu’ dio olona Samuel, apa nakua Samuel: Tangia dukate tu Natonno’ PUANG.
9 Nasuaomi Isai tu Syama lendu’, apa nakua Samuel: Tangia dukate tu Natonno’ PUANG.
10 Nasuamo Isai tu anakna muane pitu lendu’ dio olona Samuel, apa nakua Samuel lako Isai: Mintu’nate tangia to Natonno’ PUANG.
11 Sia nakuapa Samuel lako Isai: Ia nasangmorakate tu mintu’ pia muane? Mebalimi nakua: Ia mannamo tu tampakna, marassan ungkambi’i domba. Ma’kadami Samuel lako Isai, nakua: Suai tau untambai, belanna tae’pa tala unno’ko’ ma’talimbungan kumande, ke tae’pi nasae.
12 Nasuami tu tau untambai tama. Iatu pia muane iato mariri api beluakna sia me’lok matanna sia maballo rupanna. Ma’kadami tu PUANG, Nakua: Bendanko mubolloi, belanna iamote.

13 Naalami Samuel tu tanduk nanii
minna', anna bolloi lan tangngana mintu'
siulu'na. Natamaimi PenaanNa PUANG tu
Daud randuk allo iato anNa tontong dio
kalena. Mangkato ke'de'mi tu Samuel
anna sule lako Rama.

Daud torro dio tongkonan layukna Saul

16:14-23

14 Toyangmi tu PenaanNa PUANG dio mai
Saul sia misa' penaa kadake lu dio mai
PUANG umpatigiang-giangi.
15 Ma'kadami tu mintu' to mase'ponna
lako, nakua: Tonganna den misa'
penaa kadake lu dio mai Puang Matua
umpatigiang-giangkomi.
16 Melo ke mipa'parentanni lako taummi,
tu mase'ponna dio kalemi, undaka' misa'
to manarang ma'katapi. Na iake saei tu
penaa kadake lu dio mai Puang Matua
urrampoikomi, ma'din napannoni to,
ammi matana.
17 Ma'kadami tu Saul lako mintu' to
mase'ponna: Melo ke midakaranna'
misa' to manarang ma'katapi, ammi baai
lako kaleku.

18 Attu iato mebalimi misa’ to mase’ponna
datu, nakua: Kutiro den misa’ anakna
Isai, to Betlehem manarang ma’katapi,
ondongpi ia misa’ pa’barani lalong sia
malinta’ sia malute ma’kada, misa’ to
melo pati’na sia Narondong PUANG.
19 Nasuami Saul tu ba’tu pira-pira pesua
lako Isai, nakua: Suai tu anakmu lako
kaleku, iamotu Daud, tu mangkambi’
domba.
20 Naalami Isai tu keledai misa’
napatteke’i roti sia misa’ kiriba’
anggoro’ sia bembe’ laki mangura misa’
napa’peanni Saul nabaa Daud, anakna.
21 Susimoto tu diona kasaeanna Daud
lako Saul, anna dadi to mase’ponna
datu; nakamasei liumi datu, naurunganni
dadi bentarana tu Daud.
22 Nasuami Saul tu tau male
umpokadanni Isai: Melo ke torro
bangmi tu Daud to mase’ponku, belanna
kuporai.
23 Na iake narampoimi penaa kadake lu
dio mai Puang Matua tu Saul naalaomi
Daud tu katapinna, anna pannoni,
anna maringngan nasa’ding tu Saul;
matanami anna toyang dio mai kalena tu
penaa kadake.

Kasirarianna Daud na Goliat

17:1-58

17 [1] Narampunmi to Filistin tu
mintu’ surodadunna la parari,
nasirampun dio Sokho lan lili’na
Yehuda, napabendanni tu tendana
dio kasiallaranna Sokho na Azeka dio
Efes-Damim.
[2] Apa iatu Saul sia mintu’ to Israel
sirampun duka anna pabendanni
tu tendana lan lombok Tarpin,
nasipa’pampangan to Filistin.
[3] Bendanmi tu to Filistin dao tanete
sambalinna lu na to Israel dao tanete
indena mai, napetangngai tu lombok
iato.
[4] Ta’kala sunmi lan mai tuntunan
surodadu to Filistin misa’ pa’barani,
disanga Goliat dio mai tondok Gat; iatu
langka’na annan siku sangdangkan.
[5] Ma’songko’ tambaga sia ma’bayu
kararran ma’sissik; iatu bayu
kararranna limangsa’bu sikele’
tambaga timbanganna.

6 Sia den dukapa sambo bi’ti’ tambaga
sia doke bandangan napassan dao
palempengna.
7 Iatu pasoan dokena susi tandaan to
ma’tannun sia iatu mata dokena annan
ratu’ sikele’ bassi magasanna; sia den
misa’ to ma’baa balulang dolo lumingka
dio tingayona.
8 Iatu pa’barani iato bendan anna
metamba-tamba lako tuntunan surodadu
to Israel, nakua: Ma’apari mitassu’
ma’pampangan la parari?
Tae’raka ku misa’ to Filistin te, na kamu
sola nasang kaunanna Saul?
Pileimokomi misa’ tau anna solo’ mai
umpentammuina’.
9 Ianna belai kusirarian sia natalona’, la
mipokaunan nasangkan, apa iangku sau’i
sia kutaloi, la kipokaunan nasangkomi
sia la mengkaolakomi lako kaleki.
10 Sia nakuapa tu to Filistin iato: Allo iate
kuape tu mintu’ tuntunan surodadu to
Israel: Pamaiammo’ misa’ muane angku
situnggaran sirari.
11 Iatonna rangimi Saul sia mintu’ to
Israel tu kadanna tinde to Filistin,
tirambanmi sia lendu’ mataku’na.

12 Iatu Daud, iamo anakna misa’ to Efrata
dio mai Betlehem lan lili’na Yehuda,
disanga Isai, tu karua anakna muane;
tonna linona Saul iamo misa’ to matua
tu matessek tonganmo.
13 Iatu anakna Isai tallu tu kapuana
malemo unturu’ Saul parari. Iato tallu
anakna tu male parari, disanga Eliab tu
pa’bunga’, ma’penduanna Abinadab na
iatu ma’pentallunna Syama.
14 Iatu Daud iamo tampakna, apa iatu
kakanna sola tallu male unturu’ Saul.
15 Iatu Daud sipissan-pissanri sule dio
mai Saul male lako Betlehem ungkambi’i
dombana ambe’na.
16 Melambi’ makaroen tassu’ lako tingayo
ma’tenten tu to Filistin iato, susi bangmo
napogau’ to lan patangpulo allona.
17 Ma’kadami tu Isai lako Daud, anakna,
nakua: Alanni kakammu sangepa tu
passara’buk sia roti sangpulo batunna,
mumadomi’ umbaai lako kakammu lan
to’ tenda surodadu.
18 Apa iate dangke sangpulo ira’na la
muban pangulu to sangsa’bu ammu
pekutananni ba’tu malaga’-laga’ siai
tu kakammu, musule umbangki’ misa’
tanda, kumua tuo siapa.

19 Iatu Saul sola tau iato mai sia mintu’
to Israel diong lombok Tarpin marassan
sirari to Filistin.
20 Melambi’ dio mai milikmi tu Daud
natampeanni to mangkambi’ tu mintu’
domba, naalai tu apa iato mai, namale
susitu napasan Isai lako kalena.
Rampomi lako to’ tenda dikampai tonna
tassu’ tu surodadu la ma’pampangan sia
unnarrak-arrak la parari.
21 Napasipa’pampangammi to Israel sia
to Filistin tu surodadunna.
22 Napatorromi Daud tu mintu’ apa
nabaa, anna ma’dondo-dondo sae
lako surodadu ma’pampangan; iatonna
rampomo lako mekutanami lako kakanna
diona kamalaga’-lagaranna.
23 Tonna marassanpa sipa’kada tau iato
mai, ta’kala sunmi lan mai tuntunan
surodadu to Filistin tu pa’barani disanga
Goliat, misa’ to Filistin dio mai tondok
Gat. Anna pokadai tu mintu’ kada iato,
naurungan narangi Daud.
24 Iatonna tiromi mintu’ to Israel,
mataku’ nasangmi nasorong boko’ dio
mai tingayona.
25 Ma’kadami tu misa’ to Israel, nakua:
Mitiroraka tu to male lako tingayo? Ia

sia namale lako tingayo to la unnape
to Israel! Minda-minda umpatei la
naben datu kasugiran kapua sia la
naben anakna napobaine sia mintu'
sangdadianna tang dipopassima sia tang
dipopa'jama.
26 Ma'kadami tu Daud lako tu to
nasikandappiran bendan, nakua:
La dipatumbai tu to umpatei tu to
Filistin iato dio, sia tu ussamboi siri'na
to Israel? Na minda toda ia tu to
Filistin tang disunna'i tu, anna unnape
tuntunan surodadunNa Puang Matua
matontongan?
27 Natolemi napokada tau lako tu mintu'
kada iato, nakua: Susimo la dipogau' to
lako tu to umpatei.
28 Narangimi Eliab, kaka pa'bunga'na, tu
apa napokada lako tau iato, iamoto anna
re'dek ara'na lako Daud, anna ma'kada
nakua: Ma'apari ammu saera inde te sia
mindara mupa'tampei tu domba sidi'
dio padang pangallaran? Kuissanmo
tu kabaraniammu sia kakadakeanna
penaammu; iatu kasaeammu te, la
morairoko untiro kasirarian.
29 Mebalimi Daud nakua: Apara salaku,
anna mekutana bangra'?

30 Mentingo lakomi to senga’;
umpekutananni tu kada ina’. Nabalimi tu
tau iato mai susitu kada dolo.
31 Lelemi tu kada napokada Daud,
naparampoi tau lako Saul. Napesuammi
Saul untambai.
32 Ma’kadami Daud lako Saul, nakua:
Moi misa’ tau da naranggang penaanna
belanna iatu to Filistin iato; na akumora,
kaunanmi male sirari tu tau iato.
33 Ma’kadami Saul lako Daud, nakua:
Tang mukulle la lao sirari tu to Filistin
iato, belanna to mangurapoko na inang
anak rari ia tempon dio mai bitti’na.
34 Apa ma’kada Daud lako Saul, nakua:
Biasana’ ungkambi’ dombana ambe’ku;
den sipissan-pissan nasae tu singa sia
beruang undammakki misa’ tu domba
iato.
35 Malemo’ unnula’i sia kulonga’ angku
sintakki tu domba iato lan mai sadangna;
iatonna la ullumpa’ina’, kula’ka’imi tu
danggo’na angku ombangi sia kupatei.
36 Moi singa moi beruang kupatei duka.
Na iatu to Filistin tang disunna’i iato la
dipasusi misa’ tu olo’-olo’ iato, belanna
naape tu tuntunan surodadunNa Puang
Matua matontongan.

37 Sia nakuapa Daud: Iatu PUANG, tu
urrampananna’ dio mai kanuku singa
sia dio mai kanuku beruang, Ia duka
la urrampananna’ dio mai limanna to
Filistin iatu. Ma’kadami Saul lako Daud:
Malemoko, na PUANGmora urrondongko.
38 Napapakeanmi Daud tu pakeanna Saul
sia napasongko’i songko’ tambaga tu
ulunna sia napapasangi bayu kararran.
39 Natakinmi Daud tu pa’dangna salianna
bayu kararranna, anna tobai lumingka,
belanna iatu susinnato, tae’ bangpa
natobai. Attu iato nakuami Daud lako
Saul: Tang kubela lumingka umpakei
te, belanna tae’ bangpa kutobai.
Nalendokammi Daud sule.
40 Natoemi tu tekken anna pilei tu lima
batu malangngo’ diong mai salu, anna
patamai kandu’ pangkambi’ nasaririi, lan
sapa’ tu napanninna batu, anna toei tu
lobang, anna pengkareke’i tu to Filistin
iato.
41 Saemi tu to Filistin umpengkareke’i
Daud sia iatu to umbanni balulangna
dolomo dio tingayona.
42 Iatonna tiromi to Filistin langngan,
napemarangami tu Daud, natunaimi,

belanna piapa, mariri api beluakna sia
melo pantarisanna.
43 Nakuami tu to Filistin lako Daud:
Asura'kate, ammu saera unnea
tekkenna'. Nagataimi tu Daud ussa'bu'
deatanna.
44 Nakuami tu to Filistin iato lako Daud:
Maimoko, angku benni manuk-manuk
dao lu langi' sia mintu' olo'-olo' dio lu
padang tu duku'mu.
45 Apa nakua Daud lako to Filistin iato:
Iatu iko sae lako kaleku ma'pa'dang
sia ma'doke sia ma'doke lambaran,
apa aku te sae lako kalemu tete dio
sanganNa PUANGna mintu' ma'dandan
maritik, iamotu Kapenombanna kaponan
surodadu to Israel, tu muape-ape.
46 Allo ia dukamote Nasorongko PUANG
tama limangku, angku pateiko sia
kupoloi tu ulummu, sia allo ia dukate
kubenni manuk-manuk dao lu langi' sia
mintu' olo'-olo' dio lu padang tu batang
rabukna to Filistin, anna issanni mintu'
issinna lino, kumua dio bangsa Israel
den tu Puang Matua.
47 Sia mintu' kombongan iate la
unnissanni tu diona PUANG umpaden
kapataloan tae' natete dio pa'dang

sia doke, sangadinna iatu rari PUANG
umpoissanni sia Ia duka la ussorongkomi
tama limangki.
48 Iatonna lumpa'i to Filistin iato tu Daud,
ma'dondomi tu Daud lako to' surodadu
ma'pampangan, umpessitammui tu to
Filistin iato.
49 Nakokomi Daud tu kandu'na, naalai tu
batu misa' lan mai, anna pa'lobanganni
ta'pa dio kidena to Filistin iato, anna
tarru' tama kidena, anna songka
tipessussuk rokko padang.
50 Susimo kanataloanna Daud tu to
Filistin iato umpake lobang sia batu,
sia tang napopengkaa tu to Filistin sia
napatei apa tae' pa'dang lan limanna
Daud.
51 Mangkato ma'dondomi tu Daud
urreke'i lako, anna bendan dio sa'dena
to Filistin iato, natoemi tu pa'dangna,
nanonokki, napakatiti'i nata'takki tu
ulunna. Iatonna tiromi to Filistin tu diona
pa'baraninna matemo, mallai nasangmi.
52 Ta'pa ke'de' nasangmi tu mintu' to
Israel sia to Yehuda, anna unnarrak-
arrak unnula' to Filistin lu lako Gat
sia babangan Ekron. Na iatu mintu' to

Filistin dimangsanni siapanan dio lu lalan
lu lako Saaraim sae lako Gat sia Ekron.
53 Mangkato tibalikmi tu to Israel unnula'
manuk-manukki tu to Filistin, anna
pangrampai tu to' tenda surodadunna.
54 Naalami Daud tu ulunna to Filistin iato,
nabaai lako Yerusalem, apa iatu mintu'
pa'bunona napalan tendana.
55 Tonna tiromi Saul tu Daud ma'palulako
to Filistin iato, ma'kadami tu datu
lako Abner, pa'baraninna, nakua: E!
Abner, mindara anak te pia muane iate?
Mebalimi Abner: O puang, kumatemora
ke la kutandai.
56 Nakuami datu: Maleko
umpekutananni, mindara anak te
pia muane.
57 Iatonna sulemo Daud umpatei tu to
Filistin iato, nasolammi Abner mennolo
lako Saul, na iatu ulu to Filistin iato, lan
bangsiapa limanna.
58 Ma'kadami Saul lako, nakua:
Mindaroko anak, e anakku? Mebalimi
Daud nakua: Anaknana' orangmi Isai, to
Betlehem.

Kamabirisanna Saul lako Daud

18:1-30

18 1 Iatonna mangkamo tu Daud
ma'kada lako Saul, la'ka'mi
penaanna Yonatan lako Daud sia
nakamasei Yonatan susi kalena.
2 Allo ia dukato natambaimi Saul, sia
tae'mo natangga'i sule lako banuanna
ambe'na.
3 Sibassemi Yonatan tu Daud, belanna
nakamasei susi kalena.
4 Nalossokammi Yonatan tu bayu
lamba'na nabenni Daud, susi dukato tu
mintu' pakeanna, sae lako pa'dangna sia
panana sia salipi'na.
5 Ianna tassu' male tu Daud, ke nasuaoi
Saul, tontong bang patalo; iamoto anna
angka'i Saul pangulu surodadu. Na iatu
iannato naala penaanna to buda sia
mintu' to naala parea Saul.
6 Iatonna sulemo tu tau iato mai sola
Daud, tonna mangka tu Daud untalo
to Filistin iato, tassu'mi tu mintu' baine
lan mai mintu' tondok to Israel, anna
marran-marran menani untammui
datu Saul, umpannoni ganda'-ganda'

sia ma’dandan sia unnarrak-arrak
umpannoni giring-giring.
7 Iatu mintu’ baine ma’dandan sisonda-
sonda menani, nakua:
  Napatei Saul massa’bu-sa’bu!
  Apa Daud ma’lampa-lampa!
8 Re’dekmi ara’na Saul sia tang naporai,
anna tangnga’i lan penaanna: Daud
naben tau iato mai ma’lampa-lampa,
apa aku ma’sa’bu-sa’buri. Manassa ia
duka tu kadatuan ia umpotaai undinna.
9 Randuk allo iato mangimburu bang tu
Saul untiroi tu Daud.
10 Iatonna masiangmo dio mai ta’pa
natamaimi penaa kadake lu dio mai
Puang Matua tu Saul, naurunganni
susito bomboan lan tongkonan layukna;
nadedekmi Daud tu katapinna susi
biasanna kiallo-kiallo. Iatu Saul untoe
dokena.
11 Naayakammi Saul tu dokena anna
ma’tangnga’ lan penaanna: Melo
ke kurokki tu Daud natipentana’ lako
rinding. Apa napasala Daud tu pangrokna
sae lako ma’penduanna.
12 Nakataku’mi Saul tu Daud, belanna
Narondong ia PUANG, natoyangmo tu
Puang dio mai Saul.

13 Iamoto napatoyangi Saul tu Daud,
naangka’i pangulunna to sangsa’bu,
naurunganni lu tama lu lan mai dio
tingayona surodadu iato mai.
14 Iatu Daud maupa’ dio lu mintu’
lalanna, belanna Narondong PUANG.
15 Iatonna tiromi Saul, kumua maupa’
tongan tu Daud, samataku’- taku’nami,
16 apa mintu’ to Israel sia to Yehuda
ungkamali’ Daud, belanna lu lako lu dio
mai dio tingayona tau iato mai.
17 Nakuami Saul lako Daud: Iatu
anak pa’bunga’ku, disanga Merab, la
kupasirampanangko kapa’, ke dadi
dukako pia lalong dio kaleku sia
ammu pogau’i tu rarinNa PUANG.
Apa ma’tangnga’ Saul kumua: Da
nalimangku umpata’pai, sangadinna
limanna to Filistin.
18 Nakuami Daud lako Saul: Mindaora’
aku te sia to apara tu sangdadiangku sia
pa’rapuanna ambe’ku dio lu to Israel,
angku la dadira manintunna datu?
19 Tonna lambi’mi attunna tu Merab,
anakna Saul, la diben Daud, nabenmi
Adriel, to Meholati la napobaine.
20 Apa iatu Mikhal, anakna Saul
ungkabudai Daud. Iatonna parampoi

tau lako Saul tu iannato, nakalo'mi penaanna.
21 Ma'tangnga'mi tu Saul, nakua: Melo ke kubenni nabutung ia umpoyai, anna limanna to Filistin umpata'pai. Ma'kadami Saul lako Daud, nakua: Attu iate ma'penduannamoko la kupomanintu, ke mupasiolai.
22 Ma'kadami Saul lako tu mai to mase'ponna, nakua: Pokadan bunii Daud, kumua: Nakalo'moko penaanna datu sia mintu' to mase'ponna umporaiko; melo ke mupasituru'mi tu la napomanintu datu.
23 Nabisikkimi mintu' to mase'ponna Saul tu Daud umparampoi tu mintu' kada iato; apa mebali tu Daud nakua: Misangaraka maraa tu napomanintu datu, anna aku te to makario-rio sia to bitti'?
24 Naparampomi to mase'ponna tu kada iato lako kalena, nakua: Iatu kada susito napebaliimo Daud.
25 Ma'kadami Saul nakua: Pokadanni Daud te kada iate: Tae' nakabarii bangi datu tu somba, podo ke kuli' salepe' kamuaneanna dukato Filistin saratu' kumua anna papakkanni tu mai ualinna

datu. Belanna natangnga’ Saul, kumua
anna sanggangi to Filistin tu Daud.
26 Naparampomi to mase’ponna datu tu
kada iate lako Daud; napasituru’mi Daud
tu la napomanintu datu.
27 Iatonna tae’pa nalambi’i atunna,
ke’de’mi tu Daud sola taunna, anna patei
tu muane to Filistin dua ratu’, anna baai
Daud tu mai kuli’ salepe’ kamuaneanna
tau iato mai, namale tau umpennoloanni
lako datu ganna’ bilanganna, kumua
anna pomanintui datu. Naelorammi Saul
tu Mikhal, anakna napobaine Daud.
28 Susimoto nanii Saul ungkanassai sia
unnissanni, kumua Narondong PUANG
tu Daud. Iatu Mikhal, anakna Saul
ungkamali’ Daud.
29 Iamoto nasamataku’-taku’na pissan
tu Saul lako Daud. Naurungan napouali
Saul tu Daud lan mintu’ katuoanna.
30 Ianna tassu’ tu mintu’ datu to Filistin,
ke tassu’oi tu tau iato mai, inang Daud
tu mandu maupa’ na iatu mintu’ taunna
Saul, naurungan mandu dipakala’bi’ tu
sanganna.

Kamallaianna Daud, belanna la nasanggangi Saul

19:1-24

19 1 Ma’kadami Saul lako Yonatan,
anakna, sia lako mintu’ to
mase’ponna, kumua la umpatei Daud,
apa iatu Yonatan, anakna Saul, siala
tongan penaanna Daud.
2 Nakuami Yonatan lako Daud: Iatu
ambe’ku Saul morai la umpongkoko;
manikale’ kainga’i tu kalemu, maleko
lako kabunianna, ammu membuni dio.
3 Kutassu’mora, angku bendan dio
sa’dena ambe’ku dio padang, tu
muninna, angku sipa’kada-kadamora
ambe’ku diona a’gammu, la untiroi
tumbai tu apa dadi, angku pokadangko.
4 Napokada melomi Yonatan tu diona
Daud lako Saul, ambe’na, nakua:
Da mipogau’ kakadakean lako Daud,
kaunanmi, belanna tang umpogau’
kadake lako puangku, sangadinna iatu
napogau’na kapua gai’na lako puangku.
5 Belanna tae’ nadampangi tu sunga’na
tonna patei tu to Filistin sia Napaden
PUANG tu kadilendokan kapua lako

mintu’ to Israel. Mitiromo tu iannato
ammi poparannui. Apa bannangna
ammi la umpogau’ra kasalan lako rara
tang sala sia la umpatei Daud natae’
silalanna?
6 Naperangiimi Saul tu kadanna Yonatan,
anna umpalao sumpa, nakua: La
lelukraka tuoNa PUANG, nala dipateira.
7 Natambaimi Yonatan tu Daud,
napokadanni mintu’ tu kada iato, anna
solanni tu Daud lako Saul, anna pennoloi
tu datu susi biasanna.
8 Undinna pole’oto dadiomi kasirarian,
natassu’ tu Daud sirari to Filistin, natalo
kapuai tu tau iato mai, naurungan
simallaian dio mai tingayona.
9 Ta’kala natamaimi penaa kadake dio
mai PUANG tu Saul tonna marassan
unnisung lan tongkonan layukna sitoe
doke na iatu Daud undedek katapinna.
10 Natobami Saul urrokki dokena tu
Daud, kumua napasilinda’i rinding, apa
nalempean Daud tu pangrokna Saul,
naurungan tipentana’ tu dokena lako
rinding. Anna mallai tu Daud ullussuran
kalena tonna bongi iato.
11 Nasuami Saul tu ba’tu pira-pira tau
lako banuanna Daud, la ungkampai

anna patei, ke masiangi dio mai;
napaissannimi Mikhal, bainena Daud, tu
apa iato lako Daud, nakua: Iake tae'i
nabongi ia bangsiamote mulussuran
kalemu, manassa masiang ammu
dipatei.
12 Narorro'mi Mikhal tu Daud lan mai
pentiroan banuanna, anna mallai
ullussuran kalena.
13 Naalami Mikhal tu balo' tau, napatorroi
dao inan mamma'na, nakulambui bulu
bembe' tu pennuluanna, anna samboi
parramba'.
14 Iatonna suai Saul tu tau male unnala
Daud, nakuami Mikhal: Masaki.
15 Nasua pole'omi Saul tu tau male untiro
Daud, nakuami: Baai dio mai sola inan
mamma'na, angku patei.
16 Iatonna rampomo tu to disua,
mangngami, belanna den balo' tau
lan inan mamma'na sia kulambu bulu
bembe' dao pennuluanna.
17 Ma'kadami Saul lako Mikhal: Ma'apai
ammu pakenana' susite sia mueloran
tu ualingku male, naurunganni lussu'?
Nakuami Mikhal lako Saul: Nakua
ungkuanna': Eloranna' male, iake tae'i
kupateiko.

18 Susito mallaimi lussu’ tu Daud
anna rampo lako Samuel dio Rama,
napokadanni tu mintu’ apa nagauranni
Saul. Malemi sola Samuel natorro sola
duai dio Nayot.
19 Naparampomi tau lako Saul, kumua:
Iatu Daud torromo dio Nayot sikandappi’
Rama.
20 Nasuami Saul tu ba’tu pira-pira tau
male unnala Daud dio mai. Iatonna
rampomo tu tau iato mai, natiromi tu
kasirampunan nabi, marassan tiakka’
penaanna ma’nubua’, na Samuel bendan
umpangului.
Narampoimi PenaanNa Puang Matua
tu mintu’ pesuanna Saul, naurungan
tau iato mai tiakka’ duka penaanna
ma’nubua’.
21 Naparampomi tau lako Saul tu iannato,
anna suai ba’tu pira-pira to senga’, apa
tiakka’ duka penaanna ma’nubua’. Nasua
pole’omi tu ba’tu pira-pira tau tonna
ma’pentallunnamo, apa tau iato mai
tiakka’ duka penaanna ma’nubua’.
22 Mangkato male kalenami tu Saul lako
Rama; iatonna rampo lako bubun kapua
dio Sekhu, mekutanami nakua: Umbara

nanii tu Samuel sola Daud? Mebalimi tau
nakua: Dio Nayot sikandappi' Rama.
23 Malemi tu Saul ma'palulako Nayot,
sikandappi' Rama, Narampoi dukami
PenaanNa Puang Matua tu Saul
naurunganni marassan lumingka,
natiakka'mo penaanna ma'nubua' sae
lako rampona dio Nayot, sikandappi'
Rama.
24 Nalossokan dukami tu pakeanna. Sia
ia dukamo tiakka' penaanna ma'nubua'
dio tingayona Samuel. Sia sangallo
sangbongi bang tang ma'tamangkale.
Iamoto nakuami tu tau: Naala dukaraka
bilangan nabi tu Saul?

Kasibasseanna Daud na Yonatan

20:1-42 (20:1-43)

20 1 Ta'kala mallaimi tu Daud dio
mai Nayot sikandappi' Rama, sae
umpellambi'i Yonatan, nakua: Apara tu
kupogau' sia apara tu kakelokangku sia
apara tu kasalangku dio olona ambe'mu,
anna la ungka'turi tu sunga'ku?
2 Mebalimi tu Yonatan nakua: La
mambela ia tu iannato, manassa tae'
mula dipatei. Iatu ambe'ku tae' nabelai

umpogau’ misa’ apa, la kapua, la bitti’,
ke tang napokadanna’ dolo. Ma’apari
nala umbunianra’ ambe’ku tu iannato?
Tae’ nasusito.
3 Umpalaomi sumpa tu Daud nakua:
Naissan tongan ambe’mu kumua muporai
tonganna’. Iamoto nama’tangnga’ nakua:
Tae’ nala dipaissanni Yonatan te iannate,
da napomasussai. Apa la tilelukraka
tuoNa PUANG sia tuomu, manassa
sangpentengkanri alla’ku na kamatean.
4 Nakuami Yonatan lako Daud: Iatu
apa naala penaammu, manassa la
kupogaurangko.
5 Nakuami Daud lako Yonatan: Masiang
bulan ba’ru; allo iato iatu biasanna
manassa unno’ko’na’ kumande sola
datu. Totemo la mupalalona’ angku male
umpembunian kaleku dio lu padang sae
lako duangbongi makaroen.
6 Ianna tirona’ ambe’mu kumua
tae’na’ dioren, la mukua ma’kada:
Napalaku-laku tongan Daud lako kaleku
madomi’ male lako Betlehem, tondokna,
belanna la umpogau’ pemala’ tu mintu’
pa’rapuanna dio susito biasanna, ke
taunoi.

7 Ianna kua siai datu melo, la marampa’
sia tu taummu, apa ianna mandu
liu re’dek ara’na, tandaimi to kumua
manassa la umpogau’mo kakadakean.
8 Pa’petiroanni tu kamarurusammu
lako taummu, belanna mangkamoki’
sibasse dio oloNa PUANG. Iake denni
kakelokangku, iko bangmo umpateina’.
Da’iomito musolanna’ lako ambe’mu.
9 Nakuami Yonatan: Tae’ nala urrampoiko
tu iannato! Apa iangku issan tonganni,
kumua iatu ambe’ku manassa la
umpogau’ kadake lako kalemu, ma’apai
angku tang la umparampoangko?
10 Nakuami Daud lako Yonatan: Mindara
la sae umparampoanna’ ke nakada
layukkimoko ambe’mu?
11 Nakuami Yonatan lako Daud: Maiko
tatassu’ lako padang. Malemi sola duai
lako padang.
12 Nakuami Yonatan lako Daud:
Umpalaona’ sumpa tete dio sanganNa
PUANG, Kapenombanna to Israel,
manassa la kupekutanan lako ambe’ku
masiang ba’tu duangbongi agi-agi
attu susite; ianna pomelonai Daud,
tang la ussua bunira’ka tau sae
umparampoangko tu iannato?

13 Nasanggangmira PUANG tu Yonatan sia
la Narangngannipa, ianna pamanassami
ambe'ku la ungkadakeiko, manassa la
kupokadan buniko, angku rampanangko
male, ammu ke'de' marampa'. Na
PUANGmora urrondongko susi tonna
rondong ambe'ku dolona.
14 Ke tuo siapa' attu iato, tang la
ikoraka umpa'petiroanni lako kaleku tu
kamarurusan muallu' dio oloNa PUANG,
dikua da angku mate dipongko?
15 Da duka mupasikalangkai
kamarurusammu tu bati'ku, moi
anna attu ia dukato, ke Namangsanni
PUANG tu mintu' ualinna Daud lan mai
te lino.
16 Susimoto tu kasibasseanna Yonatan
na bati'na Daud, kumua: PUANG la
umpapakkanni tu mintu' penggauranna
to unnuali Daud.
17 Napalaku Yonatan, kumua naumpalao
sumpa tu Daud umposumpa
pa'kaboro'na Daud lako kalena,
belanna lantuk tongan penaanna
ungkamasei.
18 Nakuami Yonatan lako: Masiangmo
nabulan ba'ru; naissanmi tau kumua

tang dioko ren, belanna iatu inan kao'korammu lo'bang.
19 Apa duangbongi la madomi'ko sae ammu male lako to' inan munii membuni tonna dadi tu iannato, mudio la'pek batu Haezel.
20 La umpa'pananna' tallu anak pana inde to diomu lu, butungna' umpemeloi passanda.
21 La ussuanna' pia muane angku kuai: Maleko undaka'i tu anak pana iato.
Iangku pemandui ma'kada lako pia iato: Tiroi, mainde mai tu anak pana iato, alai!, melo ke saeko lako kaleku, belanna den sia kamarampasan lako kalemu, la lelukraka tuoNa PUANG, moi misa' tae' kadakena.
22 Apa iangku kuai lako tu pia susite, kumua: Tiroi, mambela lako sidi' tu anak pana, – melo ke maleko, belanna PUANG ussuako.
23 Iatu apa mangka tasibassei sola duaki', manassa PUANG tu lan alla'ta tontong sae lakona.
24 Membunimi tu Daud dio lu padang. Na iatonna bulan ba'ru unno'ko'mi tu datu la kumande.

25 Unno’ko’mi tu datu dao kaderana susi
biasanna sirondong rinding. Ke’demi
tu Yonatan, na iatu Abner unno’ko’ dio
sa’dena Saul, apa iatu inanna Daud
lo’bang.
26 Iato allo iato tae’ bang apa napokada
Saul, belanna nasanga: Umbai den
sakkalanganna; tae’ namasero, manassa
tae’ namasero.
27 Iatonna masiang, iamo allo
ma’penduanna bulan, tonna lo’bangomo
tu inanna Daud, ma’kadami Saul
lako Yonatan, anakna, nakua: Apara
bannangna natae’ra nasae tama
pa’maruasan tu anakna Isai, sangmai’
sia allo iate?
28 Mebalimi Yonatan lako Saul, nakua:
Mengkamoya tongan tu Daud umpalakui
lako kaleku la male lako Betlehem.
29 Nakua: Eloranna’ dikka’ male, belanna
den pemala’ lan tondok napogau’
pa’rapuangki sia kakangku kalena
umpasanna’, iamoto ke naala siana’
penaammi, eloranna’ angku male sitiro
siulu’ku. Iamoto anna tae’ nama’dio ren
lan te pa’maruasanna datu.
30 Attu iato re’dekmi ara’na Saul
lako Yonatan, anna ma’kada lako,

nakua: E anak to tang massipa’ sia
pabali-bali! Musangaraka tang kuissan
kumua mupileimo tu anakna Isai,
la umpakasiri’ko sia mupakasiri’ tu
muninna sun dio indo’mu.
31 Belanna lan mintu’ allo katuoanna
anakna Isai dao kuli’na padang, manassa
iko sia katuoammu tang marendeng.
Iamoto suai tau lao unnalai, anna baai
lako kaleku, belanna manassa la dipatei.
32 Apa mebali tu Yonatan lako Saul,
ambe’na, nakua: Ma’apai anna la
dipatei? Apara napogau’?
33 Naayakammi Saul tu dokena la
urrokki. Anna tandai Yonatan, kumua
kalebumo penaanna ambe’na la umpatei
tu Daud.
34 Ke’de’mi tu Yonatan dio mai to’ meda,
re’dek ara’na sia allo ma’penduanna
bulan iato tae’ nakumande, belanna
masussa penaanna ungkilalai Daud,
saba’ nakabillan ambe’na.
35 Iatonna melambi’ dio mai, tassu’mi
tu Yonatan namale lako padang, susitu
mangka naallu’ lako Daud, sia ussolan
pia misa’.
36 Nakuami lako tu pia: Maleko daka’i
tu anak pana, tu la kupa’panan.

Ma’dondomi tu pia iato, anna pa’pananni
Yonatan tu misa’ anak pana ullendu’i.
37 Tonna rampo tu pia iato lako to’ inan
anak pana, tu mangka napa’panan
Yonatan, metambami tu Yonatan dio mai
boko’ lako pia iato, nakua: Mambelapa
lako sidi’ tu anak pana iato.
38 Metamba pole’omi tu Yonatan dio mai
boko’ lako pia iato, nakua: Madoi’ko
lako, da mutorro! Naalami tinde pia tu
tinaran iato, anna sule lako puangna.
39 Moi misa’ tae’ natandai te pia tu
iannato, sangadinna Yonatan manna sola
Daud unnissanni.
40 Nabenmi Yonatan tinde pia tu
pa’bunona lako, anna ma’kada nakua:
Malemoko, baai te pa’buno iate tama
tondok.
41 Iatonna malemo tu pia iato, to’long
lu lo’mi mai tu Daud, anna tukku rokko
padang menomba pentallun; siudungmi
sia sitangiran sola duai, naurunganni
unni’duk-i’duk tumangi’ tu Daud.
42 Nakuami tu Yonatan lako Daud:
Male marampa’moko, belanna manassa
mangka tasibassei tete dio sanganNa
PUANG, kumua: Na PUANGmora lan

alla’na bati’ku sia bati’mu tontong sae lakona.
(20-43) Mangkato ke’de’mi anna male; na iatu Yonatan sule tama tondok.

Daud dio Nob

21:1-9

21 [1] Rampomi tu Daud lako Nob, lako to minaa Ahimelekh; saemi tu Ahimelekh ma’parondo untammui Daud, anna ma’kada nakua: Ma’apari nakamu manna misa-misa, tae’ tau misolan?
[2] Nakuami Daud lako to minaa Ahimelekh: Den misa’ apa nasuanna’ datu, nakua: Da naden misa’ tau unnissanni moi sidi’ duka tu apa kusuangko sia kupasan lako kalemu. Iatu mintu’ taungku kusua lako ba’tumba umba nii inan.
[3] Dadi totemo, denraka kande iti’? Benna’ roti lima ba’tu kande senga’ tu denna kubaai.
[4] Mebali tu to minaa iato lako Daud, nakua: Tae’ roti biasa dio kaleku, sangadinna roti maindan manna den, ia mannapi ke untoyangan siai kalena tu mintu’ tau iato mai dio mai baine.

5 Mebalimi Daud lako to minaa iato,
nakua: Inang dipatoyangkan dio mai
baine susi dolona, ke tassu'ona' parari,
sia maindan tu pa'bunona tau iato mai;
sia iate kalingkan iate, moi nabiasa, apa
napamaindan pa'buno.
6 Nabenmi to minaa tu roti maindan,
belanna tae' roti senga', sangadinna
roti dipennoloan manna, tu biasa
diangka'i dio mai oloNa PUANG, anna
dipalangnganni roti ba'ru to allo iato, ke
diangka'i tu roti masai.
7 Allo ia dukato den misa' taunna Saul
dio, tu marimbangan la menomba dio
oloNa PUANG, disanga Doëg, misa'
to Edom, iamo pangulunna mintu' to
mangkambi'na Saul.
8 Nakuami Daud lako Ahimelekh.
Tae'raka doke iti' misa' ba'tu pa'dang?
Apa tae' kupakala umbaa pa'dang ba'tu
pa'buno belanna mesuamo tu datu
umpasasana'.
9 Nakuami tu to minaa iato: Pa'dangna
manna Goliat, to Filistin, tu mipatei
diong lombok Tarpin, inde, dibimbin
sampin dio boko' epo'. Iammi la morai
unnalai, alami, belanna tae' senga'na

inde, ia manna to misa’. Nakuami Daud:
Tae’mo susinna tu; benmo’!

Daud dio Gat

21:10-15

10 Allo ia dukato ke’de’mi tu Daud
namallai dio mai olona Saul, anna rampo
lako Akhis, datu Gat.
11 Apa nakua tu mintu’ to mase’ponna
Akhis lako datu: Tangiaraka te tu Daud,
datunna tondok iato? Tae’raka na iamotu
napa’dandanan tau, nakua:
Napatei Saul massa’bu-sa’bu!
Apa Daud ma’lampa-lampa!
12 Natangnga’-tangnga’mi Daud tu
mintu’ kada iate anna lendu’ mataku’na
lako Akhis, datu Gat.
13 Iamoto unna’ga bomboammi kalena
dio tingayona tau iato mai sia susito
bomboan masarrang tu kedona tonna
la’ka’i tau, anna ma’gorri’-gorri’ lako
ba’ba rapi’, napalembo’i tu elo’na rokko
danggo’na.
14 Ma’kadami Akhis lako mintu’ to
mase’ponna: Mitiromo kumua bomboan
te tau iate, ma’apai ammi baai lako
kaleku?

15 Kakuranganra'ka to bomboan, ammi
baari mai te to bomboan, kumua anna
maritu dio oloku? Sipaturaka te tau
susite la tama tongkonan layukku?

Daud dio lo'ko' Adulam

22:1-5

22 1 Ke'de'mi tu Daud inde to dio
mai lussu' mentilindung lan lo'ko'
Adulam. Tonna rangimi mintu' siulu'na
sia sangdadianna, solo'mi tu tau iato mai
umpessitammui.
2 Sirampun nasangmi lako kalena tu
mintu' to lan kamakario-rioan sia mintu'
to kaindanan sia mintu' to mapalla
penaanna; iami umpangului tu tau iato
mai, anna torro sola, tu agi-agi a'pa'ratu'
muane.
3 Tilelemi tu Daud inde to dio mai lako
Mizpa lan lili'na Moab; anna ma'kada
lako datu Moab, nakua: Elorampi tu
indo' ambe'ku torro sola mintu' taummi
sae lako kuissanna umba Napakuanna'
Puang Matua undinna.
4 Nasolammi Daud tu tau iato mai
mentilindung lako datu Moab, anna torro

sola lan mintu’ allo katorroanna Daud
lan tambakuku iato.
5 Ma’kadami nabi Gad lako Daud,
nakua: Da’ mutorro lan tambakuku iate,
sangadinna tileleko lako tondok Yehuda.
Tilelemi tu Daud, anna rampo tama
pangala’ Keret.

Saul umpatei to minaa dio Nob

22:6-23

6 Narangimi Saul te kareba iate, belanna
kaissanammo tu Daud sola mintu’
passolanna. Unnisungmi tu Saul dio
Gibea diong garonto’ kayu tamarisa’
dao inan madao sitoe doke namintu’
to mase’ponna bendan dio sa’dena
patomali.
7 Ma’kadami Saul lako mintu’ tu to
bendan dio sa’dena patomali, nakua:
Perangiimi, e to Benyamin, ma’dinraka tu
anak Isai la umbenkomi pa’lak sia pa’lak
anggoro’? Ma’dinraka umpadadikomi
pangulunna tau sangsa’bu sia
pangulunna tau saratu’?
8 Ammi sanginaara sola nasang unneana’
sia moi misa’ te kamu sola nasang
tae’ bangkomi umpokadanna’, kumua

anakku kalena sipamangka kada tu
anakna Isai. Sia moi misa'komi tae'mo
tu ungkagianganna' ba'tu umpokadanna'
tu diona anakku ussede taungku, dadi to
la untobanganna', susite totemo.
9 Mebalimi Doëg to Edom, tu bendan
sola mintu' to naala parea Saul, nakua:
Kutiro tu anak Isai sae lako Nob
umpessitammui Ahimelekh, anakna
Ahitub,
10 tu umpekutananni lako PUANG tu
diona a'ganna sia tu umbenni kinallo, sia
naben tu pa'dangna Goliat, to Filistin.
11 Nasuami datu tu tau male untambai tu
to minaa Ahimelekh, anakna Ahitub sia
mintu' sangdadianna, iamotu mintu' to
minaa dio Nob. Sae nasangmi tu tau iato
mai mennolo lako datu.
12 Nakuami Saul: Perangii, e anakna
Ahitub. Mebalimi nakua: Io puangku.
13 Nakuami Saul lako: Ma'apai ammi
sanginaa sola nasang la unneana', la
kamu, la anak Isai, miurungan umbenni
roti sia pa'dang sia mipekutanan lako
Puang Matua tu a'ganna, kumua anna
balina' sia untobanganna', susite totemo.
14 Mebalimi Ahimelekh nakua: Mintu'i tu
taunna puangku mindara tu manappa'

susi Daud? Iamo minintunna puangku
sia naala sangbilangan to ma'kampana
puangku sia mala'bi' lan banuanna
puangku.
15 Mane iaraka te kupekutananni lako
Puang Matua diona a'ganna? Inang
tae' iato! Da mipapassannina' ba'tu
sangdadiangku tu iannato, belanna
moi misa' tae' kuissanni tu apa iato, la
kapua, la bitti'.
16 Apa nakua datu: E Ahimelekh,
manassa inang la dipateikomi, la kamu
la mintu' sangdadiammi.
17 Ma'kadami datu lako mintu' to
ma'kampana tu bendan dio sa'dena
patomali, nakua: Iamo, pateimi tu mintu'
to minaanNa PUANG, belanna sanginaa
duka Daud tu tau iato; naissan tu diona
kamallaianna, anna tae' napokadan
bunina'. Apa tang tikambe limanna tu
mintu' surodadunna datu la urrokki tu
mintu' to minaanNa PUANG.
18 Nakuami datu lako Doëg: Iamo, rokki
tu mintu' to minaa iato. Malemi lako
tu Doëg, to Edom, narokki tu mintu' to
minaa, napatei to allo iato tu muane
karuapulona llima tu ma'bayu lamba'
mabusa.

19 Sia nabela’ nasang pa’dang tu mintu’
to dio Nob, tondokna to minaa iato,
la muane la baine, la pia, la pia’-pia’
ma’susupa, ondongpi mintu’ sapi sia
keledai sia domba napa’dangi nasang.
20 Dio mai tu mintu’ anakna Ahimelekh,
anakna Ahitub, misa’ri tau lussu’,
disanga’ Abyatar, male mallai unnula’
Daud.
21 Napokadami Abyatar lako Daud
tu diona Saul umpatei tu mintu’ to
minaanNa PUANG.
22 Nakuami Daud lako Abyatar: Kuissan
dukato allo nanii Doëg, to Edom dio,
manassa inang la napokadan Saul tu
iannato. Aku napobannang tu diona
kadipateianna mintu’ sangdadiammi.
23 Totemo melo ke torromoki’ sola. Da
mimataku’, belanna iatu to undaka’ lalan
la umpateina’, ia dukamo undaka’ lalan
la umpateikomi, apa iake sibaaki’ la
makarimmankomi.

Daud dio Kehila

23:1-13

23 1 Ta’kala napokadami tau lako
Daud, nakua: Iatu to Filistin sirari

to Kehila, narampa tu mintu’ apa dio
panglulluran gandung.
2 Mekutanami Daud lako PUANG, nakua:
Ma’dinra’ka la male untaloi tu to Filistin?
Nakuami PUANG lako Daud: Malemoko,
ammu taloi tu to Filistin, murampananni
tu tondok Kehila.
3 Apa nakua tu mintu’ to unturu’ Daud:
Inde te lan tondok Yehuda, lanmoki’
kamatakuran, apa pole’pi ke la maleki’
lako Kehila, la unnea kaponan surodadu
to Filistin.
4 Mekutana pole’omi tu Daud lako
PUANG, anNa balii PUANG nakua:
Ke’de’moko musolo’ rokko Kehila,
belanna mintu’ to Filistin la Kusorong
tama limammu.
5 Malemi tu Daud sola mintu’ solana
lako Kehila, anna sirari to Filistin,
narambami male tu mintu’ sapinna
sia natalo tarru’ tu tau iato mai,
naurunganni narampananni Daud tu
mintu’ pa’tondokan Kehila dio mai
kalena.
6 Iatonna mallai tu Abyatar, anakna
Ahimelekh, umpellambi’i Daud, lako
Kehila, nabaami tu epo’.

7 Iatonna mangkamo tau umpokadanni
Saul, kumua rampomo tu Daud lako
Kehila, nakuami Saul: Nasorongmo
Puang Matua tama limangku, belanna
tikurungmo, saba’ tamamo kota den
ba’bana sia salliranna.
8 Nasuami Saul urrampunni tu mintu’
tau la parari, anna solo’ tu tau iato mai
rokko Kehila, la umpatama limbu Daud
sola mintu’ solana.
9 Iatonna issanni Daud, kumua iatu
Saul ma’tangnga’ kadake la unneai,
ma’kadami lako to minaa Abyatar,
nakua: Banna’ mai tu epo’.
10 Nakuami Daud: O PUANG,
Kapenombanna to Israel, den kareba
manassa narangi taumMi, kumua iatu
Saul ma’tangnga’ la sae lako Kehila la
ussanggang tondok belanna aku.
11 La nasorong tonganra’ka to Kehila
tama limanna? La solo’ tonganraka tu
Saul dao mai, susitu kareba narangi
taumMi? O PUANG, Kapenombanna to
Israel, pokadanni taumMi tu manassana.
Ma’kadami PUANG, Nakua: Tonganna la
solo’ dao mai.
12 Nakua pole’omi Daud: La nasorong
tonganra’ka to Kehila sola mintu’

taungku lako Saul? Ma'kadami PUANG Nakua: La nasorongko tau iato mai.
13 Ta'kala ke'de'mi tu Daud sola mintu' solana, agi-agi annanratu', tassu' lan mai Kehila, anna salamba salao lu lako lu dio mai. Iatonna pokadammi tau Saul, kumua tilendokmo tu Daud lan mai Kehila, tae'mi napatarru' kalingkanna tu datu lako.

Daud lan padang pangallaran Zif

23:14-28

14 Torromi tu Daud dio lu padang pangallaran lan lu tambakuku, sia torro dao lu buntu lan padang aak Zif. Nalan mintu' allo iato nadaka' Saul, apa tae' Nasorongi Puang Matua tama limanna.
15 Iatonna issanmi Daud, kumua undaka' lalan tu Saul la umpatei, torromi lan padang pangallaran Zif dio Koresa.
16 Ta'kala ke'de'mi tu Yonatan, anakna Saul, anna male sitiro Daud dio Koresa sia umpabatta' penaanna umposande' Puang Matua.
17 Nakuami lako: Da mumataku' belanna iatu limanna Saul, ambe'ku, tae' nala ullambi'ko sangadinna inang iko la

undatui Israel na aku ma’penduan dio
mai kalemu. Naissan melo ambe’ku Saul
tu iannato.
18 Sibassemi sola duai dio oloNa PUANG
anna torro tu Daud lan Koresa, nasule tu
Yonatan lako banuanna.
19 Mangkato malemi tu to Zif lu rekke
mennolo lako Saul dio Gibea, nakua:
Tae’raka miissanni, kumua iatu Daud
membuni kisikandappiran lan tambakuku
dio Koresa dao tanete Hakhila, rampe
sau’na padang talo?
20 Totemo, o puang, iake denmi
penaammi la male rokko, rokkokomi
madoi’; na kami sola nasang untanggungi
la ussorongi lako kalemi.
21 Ma’kadami Saul, nakua:
Napamasakkemorokomi PUANG, belanna
mipa’petiroan tu kamamaseammi lako
kaleku.
22 Totemo malemokomi ma’pasakka’,
ammi tiroi sia mipemanassai umba
nanii lalan lette’na sia minda tu
manassa untiroi dio, belanna iatu mintu’
penggauranna nalaoan kamatarrusan.
23 Tiro meloi sia kanassai tu mintu’
pembunian nanii membuni. Mangkato
ammi sule lako kaleku umbaa kareba

manassa anta mane male sola. Na iake
lanni tondok iate, manassa la kudaka’
sakuappa’na lan lu massa’bu-sa’bu to
Yehuda.
24 Ke’de’mi tu tau iato mai, anna
male lako Zif dolo namane Saul. Iatu
Daud sola mintu’ taunna dio padang
pangallaran Maon, dio padang rampe
sau’na padang talo iato.
25 Tassu’mi tu Saul sola mintu’ taunna
la undaka’i. Iatonna pokadammi tau
Daud tu iannato, solo’mi namaneo lu
langngan buntu batu, anna torro lan
padang pangallaran Maon. Narangimi
Saul tu karebanna, naula’i tu Daud lan lu
padang aak.
26 Unnola indena mai buntu batu tu
Saul, na Daud sola mintu’ taunna unnola
buntu rampe lakona. Natikara-karaimi
tu Daud la undoloi Saul, sia sidi’mora
napatama limbui Saul sola mintu’ taunna
la untingkanni tu Daud.
27 Apa sae misa’ pesua lako Saul,
nakua: La madomi’komi male belanna
natamaimo to Filistin tu tondok.
28 Natorroimi Saul unnula’ Daud, anna
sule ullaoi to Filistin. Iamoto anna sangai
tau tu inan iato: Buntu Katilendokan.

Daud ungkaturu-turui katuoanna Saul

23:29-24:22 (24:1-23)

29 (24-1) Malemi tu Daud inde to dio
mai, anna torro dio masingki'na dao
buntu dio En-Gedi.
24 1 (24-2) Iatonna sulemo tu Saul
unnula' to Filistin, napokadami
tau lako, nakua: Iatu Daud lan sia
padang pangallaran En-Gedi.
2 (24-3) Nasolammi Saul tallungsa'bu tu
to ditonno' dio mai mintu' to Israel, anna
male undaka' Daud sola mintu' taunna
sikandappi' buntu batu Bembe' lampung.
3 (24-4) Rampomi lako barung domba dio
lu biring lalan. Denmi inde to dio tu misa'
lo'ko'; anna tama tu Saul la ma'to'kayu.
Iatu Daud sola mintu' taunna unno'ko'
lan lo'ko' iato dio inan ringki'na lan.
4 (24-5) Nakuami tu taunna Daud
lako Daud: Allo iamote tu mangka
Napokada PUANG lako kalemi, kumua:
La Kusorong tu ualimmu, tama limammu
ammu pogau'i situru' lalan penaammu.
Ke'de'mi tu Daud anna pela'-pela'i
usse'pa'i tu biring bayu lamba'na Saul.

5 (24-6) Apa iatonna mangkato, inang
ma'rundede duka tu penaanna Daud,
belanna mangkamo nase'pa'i tu biring
bayu lamba'na Saul.
6 (24-7) Ma'kadami lako taunna
nakua: Napatoyangna' PUANG dio mai
umpogau'i tu apa susite lako datungku
tu mangka Natokko PUANG, iamo tu la
umpata'pa limangku lako, belanna iamo
to Natokko PUANG.
7 (24-8) Tete dio kada iate nadampai
Daud tu mintu' taunna sia tae' naeloranni
tu tau iato mai la umpogau' kadake lako
Saul. Ke'de'mi tu Saul lan mai lo'ko' iato,
anna male.
8 (24-9) Mangkato ke'de'omi tu Daud
nasun lan mai lo'ko'; metambami dio
mai boko'na Saul, nakua: O puangku,
o datungku! Messailemi tu Saul;
menombami tu Daud anna tukku sae
rokko padang.
9 (24-10) Ma'kadami Daud lako Saul,
nakua: Ma'apai anna perangii puangku
tu kadanna tau, kumua: Nadakaran
Daud tu la naposanggangna puangku.
10 (24-11) Tonganna allo ia dukamote
anna matammi kalena untiroi, kumua
Nasorong PUANG te allo totemo tu

puangku tama limangku lan lo'ko' iate
sia nakuammo' tau la umpatei puang,
apa kukanana'i tu puangku, sia kukua:
Ma'apai kula umpata'pai lima tu datu,
belanna iamo to Natokko PUANG.
11 (24-12) Tiromi, o ambe'ku, tiromi
tu biring bayu lamba'mi lan limangku!
Iatongku se'pa'i tu biring bayu lamba'mi,
tae' kupateikomi, iamoto minii untiroi
sia unnissanni, kumua tae' kutangnga'
kadake sia kelok sia tae' duka kusala
lako puangku; apa undaka'komi lalan la
ungka'tu sunga'ku.
12 (24-13) Na PUANGmora umpaolai salu
tu aku na kamu sia na PUANG dukamora
umpakkanni tu a'gangku lako kalemi,
apa tae' kula umpata'paikomi lima.
13 (24-14) Susi pa'kadanan to dolo-dolo:
Dio mai tu to kadake nanii bu'tu tu
kadake; apa tae' kula umpata'pai lima
puangku.
14 (24-15) Mindara tu nalaoi datu to
Israel?
Mindara tu naula' puangku?
Misa' asu mate sia misa' talla!
15 (24-16) Iamoto na PUANGmora tu to
ma'paolai salu, tu umpaolaiki' salu aku

na kamu; Iamo la untiroi sia la urra'ta'
kara-karaku sia la ussanda tongannina'.
16 (24-17) Iatonna mangkamo Daud
umpokadai te mintu' kada iate
lako Saul, ma'kadami Saul nakua:
Gamarammurakate, e Daud, anakku?
Unnangle-anglemi tumangi' tu Saul,
17 (24-18) sia ma'kada lako Daud,
nakua: Tonganko iko na aku, belanna
umpogau'ko melo lako kaleku, apa aku
umpogau'na' kadake lako kalemu.
18 (24-19) Allo ia dukate munii
umpa'pekitananni, kumua melo tongan
tu mupogau' lako kaleku, belanna
Nasorongmo' PUANG tama limammu,
apa tae' sia mupateina'.
19 (24-20) Iake den tau unnappa'
ualinna ma'apaopira anna la urrampanan
mana'pai male? Iamoto Napakkannimira
kameloan PUANG tu apa mupogau' lako
kaleku allo iate.
20 (24-21) Tonganna kuissanmo kumua
inang la dadiko datu undinna sia iatu
kadatuan lako to Israel la manda' mutoe.
21 (24-22) Iamoto palaoko sumpa lako
kaleku totemo tete dio sanganNa PUANG,
kumua tae' mula ussabu'i tu bati'ku sia

tae’ mula umpa’dei tu sangangku dio
mai sangdadiangku.
22 (24-23) Umpalaomi sumpa Daud lako
Saul. Anna sule tu Saul lako banuanna,
apa iatu Daud sola mintu’ taunna kendek
langngan tambakuku.

Diona Daud sia Nabal na Abigail

25:1-44

25 1 Ta’kala matemi tu Samuel anna
sirampun tu mintu’ to Israel
ma’pote dibolong anna lamunni lan
banuanna dio Rama. Ke’de’mi tu Daud
anna solo’ rokko padang pangallaran
Paran.
2 Denmi dio Maon misa’ tau tu den
pallaoanna dio Karmel. Iatu tau iato
lendu’ ia sugi’na; unnampui domba
tallungsa’bu sia bembe’ sangsa’bu;
marassan unggontingi bulu dombana dio
Karmel.
3 Iatu tau iato disanga Nabal, na
iatu bainena disanga Abigail. Iatu
baine iato ma’tangnga’ kinaa sia
melo pantarisanna, apa iatu muanena
makarra’ penaanna sia kadake kedona;
sia ia misa’ to Kaleb.

4 Denmi kareba narangi Daud lan padang
pangallaran, kumua: Marassan tu Nabal
unggontingi bulu dombana.
5 Nasuami Daud tu solana sangpulo sia
napasan nakua: Malekomi lako Karmel;
iammi rampo lako Nabal, pekutanampa’
tu kamalaga’-lagaranna.
6 Sia la mipokada susite: Salama’!
Denno upa’ ammi malaga’-laga’ sia
malaga’-laga’ tu sangdadiammi sia iatu
mintu’ dio kalemi.
7 Denmo kareba kurangi kumua den
tau unggontingi bulu dombami; ba’tu
sangapakan sola tu mintu’na to
mangkambi’mi, tae’ kirosoi sia moi misa’
tae’ nakapa’dean tu tau iato mai tonna
diopa Karmel.
8 Melo mipekutanan tu iannato lako
taummi, manassa napokada tau iato
mai lako kalemi. Iamoto melo ke
umpa’pekitanangkomi pa’kamaseammi
lako tau iato mai, belanna saekanni
ussitammuangkomi lan attu melo. Benni
dikka’ te kaunanmi sia Daud, anakmi,
padami narurunna limammi.
9 Ta’kala rampomi tu taunna Daud, anna
pokadai lako Nabal mintu’ kada iate tete

dio sanganna Daud; mangkato kappami
tu tau iato mai.
10 Nabalimi Nabal tu mintu' taunna Daud,
nakua: Minda toda ia tu Daud sia minda
toda tu anakna Isai? Totemo budamo
tau, pada male umboko'i puangna.
11 Ma'apai angku la morai unnala
rotingku sia uaingku sia pantunungku tu
kutunuan mintu' to ma'gontingku, angku
la umbenni to tae' kutandai umba nanii
sae?
12 Ta'pa tibalikmi tu taunna Daud anna
sule umpokadanni Daud tu mintu' apa
dadi.
13 Ma'kadami tu Daud lako mintu' taunna,
nakua: La pada untakin nasangkomi
pa'dangmi. Pantan untakin nasangmi
pa'dangna sia Daud kalena untakin duka
pa'dangna, anna male nasang tu tau iato
mai unturu' Daud, agi-agi a'pa'ratu' tau
na duaratu' tu tau torro dio ungkampai
mintu' parea.
14 Apa misa'i tu kaunan iato umpokadai
tu apa iato lako Abigail, bainena Nabal,
nakua: Iatu Daud ussua tau dio mai
padang pangallaran umparampo salama'
lako puangki, apa nabali to'do' puangki
tu tau iato mai.

15 Iatu tau iato mai buda tongan gai’na
lako kaleki sia tae’ narosokan sia
moi misa’ tae’ kikapa’dean temponki
ma’lele-lele sikandappi’ tau iato mai
tongki dio lu padang.
16 Iatu tau iato mai butung to tembo’
ullilingikan la bonginna la masiangna, lan
mintu’ allo kinii sikandappi’ ungkambi’
domba.
17 Totemo la miissan sia la mitimbang
melo tu apa sipatu la mipogau’, belanna
dipamanassamo tu kasanggangan lako
puangki sia lako mintu’ to lan banuanna.
Tonganna iamo misa’ to kadake, tu tang
diissan disipa’kadan.
18 Madomi’mi naala Abigail tu roti
duaratu’ batunna sia da’dua kiriba’
anggoro’ sia lima domba mangka ditunu
sia passara’buk limang se’a sia deppa
bua anggoro’ dirangkei saratu’ sia
bua ara duaratu’ lemunna, mintu’nato
dipalangngan keledai,
19 anna ma’kada lako taunna, nakua:
Malemokomi dolo, kuundimora dio boko’.
Moi misa’ tae’ napokadanni Nabal,
muanena tu apa iato.
20 Iatonna solo’mo rokko ma’keledai
narerung buntu, anna solo’ dukamo tu

Daud sola taunna umpempatui, ta'kala
bendanmi tu baine iato dio tingayona.
21 Iatu Daud ma'kada susite: Tonganna
tae' bang gai'ku ungkaritutui tu
mintu' apanna tau iato dio lu padang,
naurunganni moi misa' tae' pa'de tu
mintu' apanna; totemo napakkan kadake
tu kameloangku.
22 Nasanggangmira Puang Matua tu
ualinna Daud sia la Narangngannipa, ke
masiangi melambi' angku patuopi moi
misa' duka muane tu mintu' muane sia
patuoan laki dio kalena.
23 Iatonna tiromi Abigail tu Daud,
salasami mengkalao dao mai keledainna
anna menomba sia tukku sae rokko
padang dio olona Daud,
24 menombami rokko to' lentekna, anna
ma'kada, nakua: Akumo umpassanni
tu mintu' sala; apa elorampa' dikka'
sipa'kada puang sia naperangiipi puang
te kadangku.
25 Da nadampangi puang tu Nabal, to
kadake, belanna susi sanganna susi
dukato tu kedona. Nabal tu sanganna sia
ia duka tu kabagan dio kalena. Iatu aku
tae' kutiroi tu taummi tu misua.

26 Totemo, o puang, la tilelukraka tuoNa
PUANG sia tuona puangku, manassa
PUANG undampakomi tobang rokko
kasalan umpatibollo rara sia untuntun
kalena bang katonganammi. Nasusimora
Nabal tu mintu' ualimmi sia iatu mintu'
to undakarangkomi kadake.
27 Iate mintu' pamengan napennoloan
kaunanmi lako puang, la diben mintu'
taummi tu unturu' bate lalanna puang.
28 Pagarri'i tu kapatodo-tintinganna
kaunanmi, apa PUANG la
unggaragangkomi misa' banua
matontongan, belanna mipogau'mo tu
rarinNa PUANG sia moi misa' kakadakean
tae' diapparan dio kalemi lan mintu' allo
katuoammi.
29 Iake bendanni misa' tau la unnula'komi
sia la undaka' lalan la umpateikomi,
la dipori lan pa'pulunganna to tuo
tu deatammi dio oloNa PUANG,
Kapenombammi, apa iatu deatanna
mintu' ualimmi la dipellebaran lan mai
inan batu pekolak.
30 Iake napogau'mi PUANG lako kalemi
tu mintu' kameloan naallurangkomi sia
Naangka'komi dadi arungna to Israel,

31 manassa apa iate tae’ nadadi
katitodoan lako puang ba’tu la urroso
penaammi, kumua mangkamo tu puang
umpatibollo rara na tae’ bannangna
sia untuntun kalena bangkomi
katonganammi. Ianna pogau’mi PUANG
tu kameloan lako kalemi, attu iato
kilalaimi te kaunanmi.
32 Nakuami Daud lako Abigail: Mintu’na
kadipudian lu langngan nasang PUANG,
Kapenombanna to Israel, belanna
Nasuako sae umpessitammuina’ allo
iate!
33 Sia kapudian tu tangnga’ kinaammu
ammu sikambi’mora karongkosan,
belanna allo iate mudampamo’ tobang
rokko kasalan umpatibollo rara sia
untuntun kalena bang katonganangku.
34 Belanna la lelukraka tuoNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu undampana’
umpogau’ kadake lako kalemu, kenna
tae’ musae madomi’ umpessitammuina’,
manassa masiang tae’pa naberre’ allo
moi misa’ duka muane tae’mo torro sola
Nabal!
35 Natarimami Daud dio mai limanna tu
apa nabenni, anna ma’kada lako nakua:
Sule marampa’moko rekke banuammu,

kuturu’mo tu kadammu sia kutarimamo tu palakummu.
36 Iatonna rampomo tu Abigail lako Nabal, natiromi: lan banuanna den misa’ pa’maruasan susi pa’maruasan datu sia parannu paiman tu penaanna Nabal sia lendu’ ia malangona. Iamoto anna moi sangbuku kada tae’ napokada Abigail lako kalena, la kapua, la bitti’ sae lako melambi’na.
37 Melambi’ dio mai tonna pa’demo tu re’de uai anggoro’ pangiru’na Nabal, napokadammi bainena lako tu mintu’ apa iato. Ronno’mi tu buana, anna dadi susi batu.
38 Iatonna agi-agimo sangpulo allona lendu’na Napata’paimi lima PUANG tu Nabal, anna mate.
39 Iatonna rangimi Daud, kumua matemo tu Nabal, ma’kadami nakua: Mintu’na kapudian lu langngan PUANG tu untuntunanna’ kara-karaku sia umpakkanni lako Nabal tu kanalo’boangku sia Nadampamo tu taunNa la umpogau’ kadake sia iatu kakadakean Napasule PUANG langngan ulunna Nabal. Mangkato nasuami

Daud tu tau male sipa'kada Abigail
umpokadanni, kumua la napobaine.
40 Iatonna rampomo tu pesuanna Daud
lako Abigail dio Karmel, ma'kadami tu
tau iato mai nakua: Kami te nasuakan
Daud, belanna la morai umpobainekomi.
41 Ke'de'mi tu Abigail anna tukku sae
rokko padang, nakua: Melo ke ia te
taunna puang mendadi kaunan la
umbasei lette'na taunna puangku.
42 Tikarami tu Abigail ke'de' dio mai
ma'keledai sibaa to ma'kamayana lima,
unturu'i tu pesuanna Daud; anna dadi
bainena Daud.
43 Sia ia duka tu Ahinoam dio mai Yizreel
naalamo Daud, napasibayuranni.
44 Apa iatu Mikhal, anakna Saul, bainena
Daud, napa'benganmo Saul napobaine
Palti, anakna Lais, tu dio mai tondok
Galim.

Nakanana'i pole'omo Daud tu katuoanna Saul

26:1-25

26 1 Ta'kala saemi tu to Zif mennolo
lako Saul dio Gibea, nakua:
Tae'raka miissanni, kumua membuni tu

Daud dao tanete Hakhila sikandappi’
padang talo?
2 Ke’de’mi tu Saul anna solo’ rokko
padang Zif sia tallungsa’bu tu to Israel
ditonno’ nasolan, la undaka’ Daud dio
padang pangallaran Zif.
3 Napabendanmi Saul tu tendanna dao
tanete Hakhila, sikandappi’ padang talo,
dio biring lalan, anna torro tu Daud lan lu
padang pangallaran. Iatonna tiromi Daud
tu Saul solo’ rokko padang pangallaran
unnula’i,
4 nasuami tu ba’tu pira-pira tau ummata-
matai, iamoto anna tandai tu manassana
kasaenna Saul.
5 Ke’de’mi tu Daud anna rampo lako inan
nanii Saul umpabendan tendana, natiroi
Daud tu naninna Saul mamma’ sia Abner,
anakna Ner, pa’baraninna. Iatu Saul
mamma’ dio to’ tenda dikampai namintu’
tu surodaduna mamma’ umparitangngai.
6 Ma’kadami Daud lako Ahimelekh, to
Het sia lako Abisai, anak Zeruya, siulu’na
Yoab, nakua: Minda morai kusolan solo’
rokko Saul, lako to’ tenda iato mai.
Mebalimi Abisai, nakua: Aku tu morai
solo’ ussisolangkomi.

7 Rampomi tu Daud sola Abisai lako
mintu’ surodadu iato tonna bongi; iatu
Saul mamma’ lan to’ tenda dikampai sia
iatu dokena tipennosok rokko padang
dio to’ ulunna, sia iatu Abner sola mintu’
surodadu mamma’ umparitangngai.
8 Nakuami Abisai lako Daud: Allo ia duka
te Nasorongi Puang Matua tu ualimmi
tama limammi. Da’ito kupissanni kurok
doke iate anna silinda’ padang, da
kupenduanni kurok.
9 Apa nakua Daud lako Abisai: Da
musanggangi tu datu, belanna mindara
tu umpata’pai lima tu to Natokko PUANG,
anna torro masero dio mai kasalan?
10 Sia nakuapa Daud: La lelukraka
tuoNa PUANG, manassa la nasanggangi
PUANG; ba’tu la nalambi’mi lampakna,
naurungan mate, ba’tu malei parari anna
dipatei.
11 Napatoyangmora’ PUANG la
umpata’pai lima tu to Natokko PUANG.
Totemo alami tu dokena tu dio to’ ulunna
sia iate busso, anta male.
12 Naalami Daud tu doke sia busso dio
mai to’ ulunna Saul, anna male sola
duai, na moi misa’ tau tae’ untiroi
ba’tu untandai sia moi misa’ tau tae’

pana’ding, sangadinna mamma’ nasangi,
belanna Napamamma’ kalupi-lupian
PUANG tu tau iato mai.
13 Iatonna rampo Daud lian rampe
lakona, bendanmi dao botto buntu,
mambela lako, naurungan sikambela
kasiallaranna.
14 Anna metamba tu Daud lako mintu’
surodadu sia lako Abner, anak Ner,
nakua: Tae’raka mimebali, e Abner?
Mebalimi Abner, nakua: Mindarako tu
metamba lako datu?
15 Nakuami Daud lako Abner: Tang pia
muanerokomika? mindara padammi
dio lu mintu’ to Israel? Ma’apai natae’
mikampai tu datu, puangmi, naurungan
dio mai mintu’ tau ma’din sae misa’
ussanggang datu, puangmi?
16 Tae’ liu namelo te penggaurammi
te! La lelukraka tuoNa PUANG, kamu
sola nasang tau la dipatei, belanna
tae’ mikampai tu puangmi, tu mangka
Natokko PUANG! Totemo malemokomi
untiroi umbami tu dokena datu sia
busso, tu dio to’ ulunna datu?
17 Natandaimi Saul tu gamaranna Daud,
anna ma’kada nakua: Gamarammuraka

to, o Daud, anakku? Nakuami Daud: Io
puangku datu, iamote tu gamarangku.
18 Sia nakuapa: Ma'apari naula'ra'
puangku susite? Apara penggaurangku
sia kakadakean apara kupogau'?
19 Totemo la naperangii puangku te
kadangku. Iake PUANG umpatudu
puangku la umbalina', melo dirambu
pemala'; apa iake tolino, naruamira
tampak ropu tu tau iato mai dio oloNa
PUANG, belanna naula'imo' totemo,
kuurunganni sikalangkamo mana'Na
PUANG, nakuami ma'kada: Malemoko
umpenombai deata senga'.
20 Iatu raraku dennoupa' da natibollo
rokko padang mambela dio mai oloNa
PUANG. Belanna iatu datu to Israel
sunmo la undaka' misa' talla sia susito
unnula' manuk lampung dao lu tanete.
21 Nakuami Saul: Kasalammo'!
Sulemoko, e anakku Daud, tae'mo kula
umpogau' kadake lako kalemu, belanna
mupa'budai tongan tu katuoangku te
allo iate. Manassa iatu penggaurangku
baga tongan sia manduna' pusa.
22 Mebalimi Daud, nakua: Tiromi inde sia
tu dokena datu. Suami tu tau misa' mai
unnalai.

23 Na PUANG pantan la umpapakkanni
tu kamaloloanna sia kamarurusanna,
belanna PUANG ussorongkomi lako
kaleku allo iate, apa manokana'
umpata'pai lima tu to Natokko PUANG.
24 Susi allo iate kupa'budai tu katuoammi,
susi dukamoto Nakaritutuimira PUANG
tu katuoangku, Narampananna' dio mai
mintu' kasanggangan.
25 Nakuami Saul lako Daud:
Musikambi'mora karongkosan, e
anakku Daud; apa-apa tu mupogau', la
mupomaupa'. Mangkato malemi sule tu
Daud, na iatu Saul sulemo lako inanna.

Daud dio lu to Filistin

27:1-12

27 1 Undinnato ma'tangnga'mi Daud,
nakua: Ba'tu umbami allo anna
sanggangina' Saul. Tae' senga'na tu
la kupomelo, sangadinna la malena'
umpentilindungan kaleku lako to Filistin;
iake susito, manassa natoreimo Saul
undaka'na' lan mintu' lili'na tana Israel
sia tilendokmo' dio mai limanna.

2 Ke’de’mi tu Daud anna male sola tu tau
annanratu’ nasolan, umpelambi’i Akhis,
anakna Maokh, datu tondok Gat.
3 Torromi tu Daud sola Akhis dio Gat
sia iatu mai to nasolan, pada pantan
sisola tau lan banuanna, sia Daud sola
tu da’dua bainena, iamotu Ahinoam, to
Yizreel na Abigail, pura bainena Nabal,
to Karmel.
4 Iatonna pokadami tau lako Saul tu
diona Daud male lako Gat, natoreimi
undaka’i.
5 Nakuami Daud lako Akhis: Iake den siai
mamasemi lako kaleku, mibenna’ inan
sala umbanna misa’ lan kota iate, angku
nii ma’tondok, belanna ma’apai angku la
torro sola puang lan te kota kadatuan?
6 Allo iato nabenmi Akhis tu tondok
Ziklag; susimo bannangna to tu tondok
Ziklag napomana’i mintu’ datu Yehuda
sae lako allo iate.
7 Iatu masainna Daud umpa’tondokki
tondok to Filistin sangtaun patang bulan.
8 Ke’de’mi tu Daud sola mintu’ taunna
ullaoi tu to Gesur sia to Girzi sia
to Amalek; belanna tau iato mai
umpa’tondokki tondok ma’palusau’ Syur
sae lako Mesir pirambongi’.

9 Ianna taloomi Daud to tondok iato,
tae’ napatuoi tu muane ba’tu baine sia
narampa tu mintu’ domba sia sapi sia
keledai sia unta sia tamangkale, anna
sule mennolo lako Akhis.
10 Iatonna kutanai Akhis kumua: Umbara
munii palaoan allo iate? Mebalimi tu
Daud, nakua: Rampe lu sau’na Yehuda
sia rampe lu sau’na to Yerahmeel sia
rampe lu sau’na to Keni.
11 Tae’ napatuoi Daud tu muane sia baine
kumua da nadibaa lako Gat, belanna
natangnga’, nakua: Da naparampoi tu
apa tapogau’ sia napokadan tau, kumua
susito sia susite tu napogau’ Daud.
Susimoto tu kedona Daud temponna
torro lan tondok to Filistin.
12 Nakatappa’imi Akhis tu Daud anna
ma’tangnga’, nakua: Umpakadake
lelemo kalena dio lu bangsana, dio lu to
Israel, iamoto la tontong kupotau sae
lakona.

Saul umpellambi'i baine pakita-kita dio En-Dor

28:1-25

28 1 Attu iato narampunmi to Filistin
tu mintu' surodadunna la parari
ullaoi to Israel. Nakuami Akhis lako
Daud: La muissan kumua inang la
tassu'ki' sola surodadu iato la iko, la iatu
taummu.
2 Mebalimi Daud lako Akhis, nakua:
Nanassa la mitiro sia tu apa la kupogau'.
Nakuami Akhis lako Daud: Iamoto angku
angka'ko ammu tontong umpenniroi
kaleku.
3 Iatu Samuel matemo namintu' to Israel
ma'pote dibolong, anna lamunni dio
Rama, tondokna.
Naali'mi Saul lan mai tondok tu mintu' to
sola-sola bombo sia mintu' to pakita-kita.
4 Saemi tu to Filistin sirampun anna
pabendanni tu tendana dio Sunem.
Narampunmi Saul tu mintu' to Israel,
anna pabendanni tu tendana dao Gilboa.
5 Iatonna tiromi Saul tu surodadu
to Filistin, mataku'mi sia lendu'
ma'parondona penaanna.

6 Mekutanami tu Saul lako PUANG,
apa tang Napebalii PUANG, la tete dio
pangimpi, ba'tu Urim, ba'tu nabi.
7 Ma'kadami Saul lako taunna, nakua:
Dakaranna' misa' baine pakita bombo,
angku nii lao umpalaku pa'timbangan.
Nakuami tu taunna lako: Dio En-Dor den
misa' baine pakita bombo.
8 Umbalilimi kalena tu Saul sia nasondai
tu pakeanna, anna male sola tau da'dua,
anna rampo sola tallui lako baine iato
tonna bongi; anna ma'kada Saul, nakua:
Tiro-tiroanna' lalan tete dio bombo to
mate, sia pamalimbangunanna' tu to
kupokadangko.
9 Mebalimi tu baine iato lako, nakua:
Inang miissanmo tu penggauranna
Saul, umba nakua ussabu'i tu to pakita
bombo sia to pakita-kita lan tondok iate.
Totemo ma'apai ammi tananni poya tu
penaangku la umpateina'?
10 Umpalaomi sumpa tu Saul lako
tete dio sanganNa PUANG, nakua: La
lelukraka tuoNa PUANG, nala urrampoiko
kamasussan belanna apa iate.
11 Ma'kadami tu baine
iato nakua: Mindara tu la
kupamalimbangunangkomi?

Mebalimi nakua: Pamalimbangunanna’ Samuel.
12 Iatonna tiromi baine iato tu Samuel, melallakmi umpekapuai gamaranna, nakua lako Saul: Ma’apai ammi pakenana’, belanna kamu te Saul bangsiamo.
13 Ma’kadami datu lako, nakua: Da mumataku’. Apa tu mutiro? Ma’kadami tu baine lako Saul, nakua: Kutiro den tu apa susi deata kendek diong mai padang.
14 Nakuami lako: Matumbai rupanna? Mebalimi tu baine iato: Iatu to kendek diong mai, misa’ to matua muane umpennammu’ paramba’. Iatonna issanmi Saul kumua iamo Samuel to, tukkumi sae rokko padang anna menomba.
15 Nakuami Samuel lako Saul: Ma’apai mirosona’ sia mipamalimbangunna’? Nakuami Saul: Pussak maro’mo’, belanna sirarimo’ to Filistin na iatu Puang Matua toyangmo dio mai kaleku, tae’mo Napebaliina’, la tete dio pudukna nabi ba’tu tindo; iamoto angku tambaikomi, ammi pokadanna’ apa tu sipatu la kupogau’.

16 Nakuami Samuel: Ma’apai
mikutanaina’, Natoyangmo tu PUANG dio
mai kalemi sia siualimokomi?
17 Napogau’mo PUANG tu apa Napokada
tete dio pudukku pirambongi’, anNa
sintakki tu kadatuan dio mai kalemi,
Nasoronganni to mase’ponmi, iamotu
Daud.
18 Belanna tae’ mituru’i tu kadanNa
PUANG sia tae’ mipalaloi tu kasengkean
maparrangna lako to Amalek, iamoto
Naparampoikomi PUANG allo totemo, te
iannate.
19 Sia PUANG la ussorongkomi sola to
Israel lako to Filistin sia masiang iatu
kamu sola tu mai anakmi muane la
indemo te inan kunii, sia la Nasorong
PUANG tu surodadu to Israel lako to
Filistin.
20 Pakalan songkami tu Saul sumpandan
diong padang, belanna iatu kadanna
Samuel napotiramban tongan. Sia
tae’mo tu kamatotoranna, belanna
sangallo sangbongimo tae’ apa nakande.
21 Saemi tu baine iato urreke’ Saul;
tonna tiroi tu datu lendu’ tirambanna,
nakuami: Aku te, kaunanmi, kuturu’mo
tu kadanna puangku; kupopa’elo’na tu

penaangku, angku turu'i tu kadammi tu
mipokadanna'.
22 Melo duka ke naturu'i puangku
tu kadanna kaunanmi; iamoto la
kupalennarangkomi roti sidi'; la mikande
ammi matoto' sule lumingka.
23 Apa manoka, nakuami: Tae' angku la
kumande. Nanaran-naranmi taunna sola
baine iato tu datu, pakalan naturu'mi,
anna malimbangun diong mai padang
anna unno'ko' dao inan mamma'.
24 Denmi dio to' banuanna tu baine iato
misa' anak sapi malompo madomi'mi
narere' sia naala tu ta'pung; nalemun-
lemun anna tunui dadi pa'ranggina tang
diragii.
25 Napalennaranni Saul sola taunna;
kumandemi tu tau iato. Mangkato
ke'de'mi sola tallui anna male to bongi ia
dukato.

Daud tang naeloran to Filistin male sola urrarii to Israel

29:1-11

29 1 Napasirampunmi to Filistin tu
mintu' surodadunna dio Afek na

iatu to Israel ma'tenda sikandappi' tu kalimbuang dio Yizreel.
2 Iatonna lendu' tu mai arung kota to Filistin sola to budanna ma'ratu' sia massa'bu sia Daud sola mintu' taunna undi sola Akhis,
3 ma'kadami mintu' pangulunna surodadu to Filistin, nakua: Ma'apari tu mintu' to Ibrani indete? Nakuami Akhis lako mintu' pangulunna surodadu to Filistin: Tangiaraka Daud te, taunna Saul, datu to Israel, tu taun iate, sia ba'tu sangapa-apamo masainna kusisolan, na moi misa' salana tae' kuapparan temponna messarak lako kita sae lako allo iate.
4 Apa nasengkei mintu' pangulunna surodadu to Filistin, anna ma'kada tu mintu' pangulunna surodadu to Filistin lako, nakua: Suai tu tau iatu sule lako to' inanna tu mipamanassanni; da tamale rokko sola parari, dadi manii balinta lan kasirarian, belanna apa la napakatananni tu puangna ke tang ulunna te mintu' tau iate?
5 Tang Daud iaraka te tu napopenanian tau a'ganna tonna ma'dandan sisonda-sonda menani, nakua:

Napatei Saul massa’bu-sa’bu!
Apa Daud ma’lampa-lampa?
6 Attu iato natambaimi Akhis tu
Daud, anna ma’kada lako nakua:
La lelukraka tuoNa PUANG, anna la
leluk tu kabulolollongammi, iake aku
kusanga melo, ke maleki’ sia suleki’
sola surodadu, belanna tae’ kuapparanni
tu kakadakeammi tempommi sae
umpelambi’ina’ sae lako allo iate. Apa
tang naalakomi penaanna mintu’ arung
kota to Filistin.
7 Iamoto la sulekomi ammi malaga’-laga’
sia da mipogau’ apa nasanga kadake
arung kota to Filistin.
8 Ma’kadami Daud lako Akhis, nakua:
Apara tu kupogau’ sia apamora
misayuanna’ temponku dio kalemi sae
lako allo iate, angku tang ma’dinra
misolan urrarii ualinna puangku?
9 Mebalimi Akhis lako Daud, nakua:
Kuissan kumua naala tongankomi
penaangku susito misa’ malaeka’Na
Puang Matua. Apa kadanna tu mintu’
pangulunna surodadu to Filistin, kumua:
Da nadieloran male unturu’ki’ parari.
10 Iamoto la mela’bikkomi millik sola
mintu’ taunna puangmi, tu sae misisolan;

ianna melambi’ millikmokomito, iake
berre’mi allo, ammi ke’de’ sule.
11 Mela’bikmi tu Daud millik sola mintu’
taunna la male ke masiangmi, anna sule
lako tondok to Filistin. Apa mintu’ to
Filistin malemo lako Yizreel.

To Amalek umballa tondok Ziklag na Daud unnalai sule tu pangrampana to Amalek

30:1-25

30 1 Iatonna allo ma’pentallun
rampomi tu Daud sola mintu’
taunna lako Ziklag, naappa’mi puramo
nalaoi to Amalek tu padang ma’palusau’
sia tondok Ziklag; iatu tondok Ziklag
natalo sia pura naballa.
2 Narampami tu mintu’ baine lan tondok
iato, randuk dio mai bitti’na sae lako
kapuana, moi misa’ tae’ napatei,
sangadinna nabaa nasang anna sule lako
tondokna.
3 Iatonna rampomo tu Daud sia mintu’
taunna lako tondok iato, natiromi tu
tondok puramo nakande api sia mintu’
bainena sia anakna muane sia anakna
baine dirampa nasangmo.

4 Ma’urrukammi tu Daud sola mintu’
to nasolan unnangle-angle tongan,
naurungan tang nabelamo tumangi’.
5 Ia duka tu bainena Daud sola duai
dirampa, iamotu Ahinoam, to Yizreel sia
Abigail pura bainena Nabal, to Karmel.
6 Kapussakan tongan tu Daud, belanna
iatu to buda sipa’kada-kada la untumbui
batu, belanna kamapallanna penaanna
tu to buda, tu diona anakna muane
sia diona anakna baine, apa iatu Daud
umpabatta’ penaanna urrannuan PUANG,
Kapenombanna.
7 Ma’kadami Daud lako to minaa Abyatar,
anakna Ahimelekh: Baanna’ mai tu epo’.
Nabaami Abyatar tu epo’ lako Daud.
8 Mekutanami tu Daud lako PUANG,
nakua: Ma’dinraka kuula’i tu kaponan
iato? La kulambi’ siaparaka? Nabalimi
Puang nakua: Ula’imi, belanna la
mulambi’pa sia manassa la murampanan
nasang.
9 Attu iato malemi tu Daud sola tu tau
annanratu’ nasolan, rampomi lako salu
Besor. Denmi ba’tu pira-pira tau torro
dio.
10 Apa iatu Daud tarru’ mangula’ sola
tu taunna a’pa’ratu’, na iatu duaratu’na

torro, belanna mandumo bo'yo', naurungan tae'mo nakullei ullambanni tu salu Besor.
11 Denmi to Mesir naappa' tau iato mai dio lu padang, anna baai lako Daud sia naben roti anna kandei sia napairu' uai;
12 sia naben dukapa sangrere' tu bua ara sanglemun sia da'dua deppa bua anggoro' dirangkei, nakandei namane malapu' sule, belanna tallung allo tallung bongimo tang kumande sia tang unniru' uai.
13 Mangkato nakuami Daud lako: Mindarako tau te sia umbara munii sae? Mebalimi tu to Mesir: Aku te to Mesir, to mangurana', kaunanna misa' to Amalek. Natampena' puangku, belanna tallungallomo' masaki.
14 Mangkamokan ullaoi Padang to Kereti rampe lo'na lu, na padang lili'na Yehuda sia padang to Kaleb rampe lo'na lu, sia tondok Ziklag pura kiballa.
15 Nakuami Daud lako: Ma'dinrakannika musolan rokko kaponan iato? Mebalimi: Iake umpalaokomi sumpa lako kaleku tete dio Puang Matua, kumua tae' sia mila umpateina' sia tae' duka mila

ussorongna’ lako puangku, ma’dinkomi kusolan lako kaponan iato.
16 Nasolammi rokko. Sangtiamparammi tu tau iato mai dio padang iato marasan kumande sia mangiru’ sia ma’marua’-rua’ belanna mintu’ pangrampa kapua tu narampa dio mai tondok to Filistin sia tondok to Yehuda.
17 Napepami la’bo’ Daud tu tau iato mai randuk dio mai masiangna sae lako makaroenna tu allo ma’penduanna, na moi misa’ tau tae’ lussu’ sangadinna a’pa’ratu’ pia muane tu mallai ma’unta.
18 Naala nasangmi Daud sule tu apa narampa to Amalek sia naala dukamo sule tu bainena sola duai.
19 Moi misa’ tae’ su’pik la bitti’na la kapuana, la pia muane la pia baine, la pangrampa, la iatu mintu’ narampana uali; napasule nasangmo Daud.
20 Sia naala Daud tu mintu’ domba sia sapi; narambai tau napadolo dio mintu’ patuoan senga’, anna ma’kada nakua: Iamote tu pangrampana Daud.
21 Iatonna rampomo Daud lako to duaratu’ tu tarru’ bo’yokmo, naurungan tang nabelamo unturu’ Daud, anna tampei dio salu Besor, saemi tu tau

iato mai untammui Daud sola mintu’ to nasolan. Iatonna rampomo Daud lako tau iato mai, napekutanammi tu kamalaga’-lagaranna.
22 Mebalimi tu mintu’ to kadake sia to kelok dio lu tu to buda, tu unturu’ Daud ma’kada nakua: Belanna tae’ tamale sola tu tau iato mai, da tabenni tu pangrampa, sangadinna ia manna tu mai bainena sia anakna, elo’namo napantan male umbaai.
23 Apa nakua Daud: Da mima’pasusi to, e siulu’ku, tu apa Nakamaseangki’ PUANG; mangkamoki’ Nakaritutui Puang sia Nasorongmo lako kaleta tu uali, tu sae ullaoiki’.
24 Mindara la unturu’i tu kadammi lan kara-kara iate? Sangadinna susi taana to male parari, susi duka taana to torro ungkampai parea; la nataa pada tau iato mai.
25 Tontongmi susito randuk allo iato sia undinna, belanna napadadimo Daud misa’ ada’ sia atoran dio lu to Israel sae lako allo iate.

Daud umpa’kamasean pangrampa lako Yehuda

30:26-31

26 Iatonna rampomo Daud lako Ziklag,
napakatumi pira tu pangrampa iato
lako mintu’ pekaamberanna to Yehuda,
tu naposangmane, nakua: Iamote tu
pangrampa dio mai ualinNa PUANG,
dipa’kamasean pira lako kalemi.
27 Iamotu lako mintu’ pekaamberan dio
Betel sia dio Ramot, dio lu padang rampe
lu sau’, sia dio Yatir;
28 sia lako pekaamberan dio Aroër, sia
dio Sifmot sia dio Estemoa,
29 sia lako pekaamberan dio Rakhal sia
dio lu mintu’ tondok to Yerahmeel sia dio
lu tondok to Keni,
30 sia lako pekaamberan dio Horma, sia
dio Bor-Asan sia dio Atakh,
31 sia lako pekaamberan dio Hebron,
sia lako mintu’ inan tu nanii Daud
salamba-salao sola mintu’ taunna.

Diona kamateanna Saul sia Yonatan

31:1-13

31 [1] Sirarimi to Filistin tu to Israel,
anna mallai tu to Israel, dio mai
tingayona to Filistin sia mate tibambang
dao buntu Gilboa.
[2] Naduttu' bangmi to Filistin tu Saul sia
iatu mai anakna, anna patei tu Yonatan
sia Abinadab sia Malkisua, anakna tallu
Saul.
[3] Maparrangmi tu rari umpatu Saul;
iatonna tiromi to ma'pana tu Saul,
ma'parondomi ungkataku'i tu to
ma'pana.
[4] Ma'kadami Saul lako bentarana, nakua:
Nonokki tu pa'dangmu, mutobokna',
ke da duka na iate to tang disunna'
sae untobokna' sia unna'ga-a'gana'.
Manokami tu bentarana, belanna lendu'
mataku'na la umpogau'i to, iamoto naala
kalenai Saul tu pa'dang, anna songkanni
tu kalena rokko.
[5] Iatonna tiromi bentarana tu Saul
matemo, nasongkan dukaomi tu kalena
rokko pa'dangna, anna mate sola datu.

6 Pada matemi Saul tu anakna tallu sia
bentarana sia surodadunna to allo ia
dukato.
7 Iatonna tiromi to Israel rampe lakona
rante sia sambalinna lu Yordan kumua
mallaimo tu to Israel sia matemo tu Saul
sola anakna tallu, natampemi tu mintu'
tondok anna mallai. Saemi tu to Filistin
anna torro lan.
8 Iatonna masiangmo dio mai, tonna
saemo tu to Filistin urrampa apanna
mintu' to dipatei, naappa'mi tu Saul
sola tu anakna muane tallu sumpandan
bangmo dao buntu Gilboa.
9 Napoloi tu ulunna sia nalossokan tu
mintu' pa'bunona, nasuai tu tau male
ullelei tu lili'na mintu' tondok Filistin la
umpatale'i tu kareba melo iato lan lu
mintu' banua dipa'deatainna sia lako
mintu' to buda.
10 Mintu' tu pa'bunona Saul napalan
banua pa'deatan Astoret sia iatu batang
rabukna natoke' dio rinding tembo'
tondok Bet-Sean.
11 Iatonna rangimi to lan Yabes dio Gilead
tu penggauranna to Filistin lako Saul,
12 sangtiangkarammi tu mintu' surodadu,
anna lumingka tu'tu' bongi, anna

popengkalaoi tu batang rabukna Saul
sia batang rabukna anakna tallu dao
mai rinding tembo’ Bet-Sean. Iatonna
rampomo lako Yabesy, natunumi tu
batang rabuk inde to.
13 Sia narampun tu mintu’ bukunna
nalamunni diong garonto’ kayu tamarisa’
dio Yabesy; mangkato ma’puasami tu
tau iato pitung allo.

2 SAMUEL

Kareba diona kamateanna Saul sia Yonatan rampo lako Daud

1:1-16

1 [1] Iatonna matemo tu Saul sia iatonna
sulemo tu Daud untalo to Amalek,
torropa tu Daud duangallo dio Ziklag.
[2] Iatonna allo ma'pentallun ta'kala saemi
misa' tau dio mai to' surodadu nasolan
Saul, serek-serekmo tu pakeanna sia
ponno barra'-barra' dao ulunna; tonna
rampomo lako Daud, menombami tukku
sae rokko padang.
[3] Nakuami Daud lako: Umba munii sae?
Mebalimi nakua: Lussu'na' lan mai to'
surodadu to Israel.
[4] Nakuami Daud lako: Uleleananna',
umbara nakua tu apa dadi. Ma'kadami
nakua: Iatu to buda mallaimo dio mai
to' kasirarian sia buda duka tu surodadu
tibambang mate dipatei na ia duka tu
Saul sola Yonatan, anakna, matemo.

5 Ma’kadami Daud lako tinde to mangura
umbaa kareba iato lako kalena, nakua:
Umba mukua untandai tu diona Saul sola
Yonatan, anakna, kumua matemo?
6 Mebalimi tinde to mangura umbaa
kareba iato lako, nakua: Siappa’na’ dao
buntu Gilboa, ta’kala kutiroi tu Saul
sissare lako dokena sia ba’tu pira-pira
kareta sia pakkanarang urruku’i.
7 Messailemi, natirona’, anna tambaina’;
kukuami mebali: Io puangku.
8 Ma’kadami lako kaleku nakua:
Mindaroko? Mebalimo’ lako, kukua: Aku
te to Amalek.
9 Ma’kadami lako kaleku, nakua: Maiko
pateina’, belanna langga’mo tu kaleku,
apa tontong siapa tu ma’pamurru’na.
10 Kureke’mi lako angku patei, belanna
kuissan, kumua ianna songkamo
pissan, tae’mo katuoanna. Angku alai
tu makota dao ulunna sia iatu ponto
lan lengo-lengona; iamote kubaa lako
puangku.
11 Attu iato natoemi Daud tu pakeanna,
naserek-serekki; susi dukato tu mintu’
tau nasolan.
12 Umbatingmi sola nasang sia tumangi’
sia ma’puasa sae lako bonginna diona

Saul sia Yonatan, anakna, sia diona
mintu’ taunNa PUANG sia mintu’ to
Israel, belanna tibambang tu tau iato
mai nakande pa’dang.
13 Nakuami Daud lako tinde to mangura,
tu umpokadanni tu kareba iato: Umba
munii sae? Mebalimi nakua: Anaknana’
to sae, to Amalek.
14 Nakuami Daud lako: Ma’apai natae’
iko mumataku’ umpatikambe limammu
la ussanggangi tu to Natokko PUANG?
15 Natambaimi Daud misa’i tu to mangura
anna kuanni: Maiko urrokki; narokmi
namate.
16 Nakuami Daud lako: Iatu raramu
ma’indo’ dio iko kalemu, belanna
pudukmu kalena ussa’biiko, nakua:
umpateina’ to Natokko PUANG.

Batingna Daud lako Saul sola Yonatan

1:17-27

17 Nabatingimi Daud tu Saul sia Yonatan,
anakna, ussa’bu’ bating iate,
18 mesuami umpa’pangadaranni lako to
Yehuda (te nanian) Pana; tonganna iate
tisura’ lan Sura’ To malambu’.

19 O, belo Israel dao buntummu dinii urrokko!
A’a tibambangmo tu mintu’ to lalong!
20 Da’ mipalelei tu iannato dio lu Gat, sia da’ mipatale’i dio lu mintu’ lalan Askelon,
da’ anna parannu-rannu tu mintu’ anak dara to Filistin,
sia da’ naunnarrak-arrak tu anak dara to tang disunna’!
21 E kamu buntu Gilboa,
kenna da’ora naden ambun ba’tu uran umbissikkomi,
e kamu padang dinii urrande pemala’.
Belanna inde to dio dinii urruttakki balulang to lalong,
iamo balulangna Saul, tu tang diboka’i.
22 Iake tae’i narara to dipatei ba’tu lompona to lalong,
inang tae’ lenpa natibalik tu panana Yonatan,
sia iatu pa’dangna Saul tae’ nasule lo’bang.
23 Iatu Saul sia Yonatan, tu naala penaanna sia nakamasei to buda lan katuoanna,
tae’ duka nasitampe lan kamateanna.
Mandu ia malinta’ sola duai anna langkan maega sia matoto’ anna singa.

24 E kamu, anak dara Israel,
tangi’i tu Saul tu umpakeikomi sampin
karamisi ma’ba’na,
tu umpale’ke’i belo bulaan tu pakeammi.
25 A’a tibambangmo tu mintu’ to lalong
lan to’ tananan ra’!
Dao bottomu nanii tibambang dirok tu
Yonatan.
26 Belanna iko, e siulu’ku Yonatan, anna
bonnong tu penaangku,
tarru’ kukamali’ko;
iatu kamamaseammi lako kaleku mandu
kuangga’ na kamamasean baine.
27 A’a tibambangmo tu mintu’ to lalong
sia pa’demo tu mintu’ pa’buno.

Daud diangka’ datu dio Hebron

2:1-7

2 1 Mangkato mekutanami tu Daud
lako PUANG, nakua: Ma’dinra’ka
ke’de’ inde te lako sala umbanna tondok
Yehuda? Mebalimi PUANG lako, Nakua:
Ke’de’moko. Nakuami Daud: Tondok
umbara tu sipatu la kunii male? Nakuami
PUANG: Lako Hebron.
2 Mangkato ke’de’mi tu Daud lako sola
tu bainena da’dua, iamotu Ahinoam,

to Yizreel sia Abigail, tu pura bainena Nabal, to Karmel.
3 Sia nasua Daud tu mintu' tau nasolan male, pantan sibaa repokna, anna torro lan lu mintu' tondok lan lili'na Hebron.
4 Saemi tu to Yehuda anna tokkoi tu Daud dio la dadi datunna suku Yehuda.
Napokadammi tau Daud kumua: To Yabesh dio Gilead tu ullamun Saul.
5 Mesuami Daud lako to Yabesh dio Gilead, nakua lako: Naparongko'morokomi PUANG, belanna kamaturu-turuan tu mipogau' lako puangmi, iamotu Saul, tu mangkamo milamun.
6 Totemo na PUANGmora umpakitangkomi kamamasean sia kamarurusan sia aku duka la umpakitangkomi kameloan pada tu mipogau'na, belanna mangkamo mipogau' tu iannato.
7 Totemo pamatoto'komi kalemi sia pa'pekitananni tu kapiamuaneammi, moi anna matemo tu Saul, puangmi; ondongpi mangkamo' natokko rapu Yehuda la undatui.

Diona kasirarianna Daud anna Ishboset

2:8–3:5

8 Apa iatu Abner, anakna Ner, kamandang
surodadunna Saul, naala tu Ishboset,
anakna Saul, nabaai lamban lian
Mahanaim,
9 naangka'i datunna mintu' lili'na Gilead
sia Asyuri sia lako mintu' lili'na Yizreel
sia to Efraim sia to Benyamin, iamotu
mintu' to Israel.
10 Iatu Ishboset, anakna Saul, tonna
ditokko undatui to Israel patangpulomo
taunna, ma'parentami duangtaun. Ia
manna tu suku Yehuda unturu' Daud.
11 Iatu mintu' attu kama'parentanna
Daud dio Hebron undatui suku Yehuda
pitung taun annan bulanna.
12 Den pissan tassu'mi tu Abner, anakna
Ner, sola surodadunna Ishboset, anakna
Saul, dio mai Mahanaim lako Gibeon.
13 Tassu' dukaomi tu Yoab, anakna
Zeruya sola surodadunna Daud, anna
sitammu dio limbong Gibeon; pada
torromi tu tau iato mai, misa' rampe

lakona na misa’ rampe indena mai
limbong iato.
14 Nakuami Abner lako Yoab: Melo
totemo, ke bendanni ba’tu pira-pira pia
muane anna siea dio olota. Mebalimi
Yoab: Melo.
15 Bendanmi tu tau iato mai, anna tassu’
lako tingayo, anna diia’, iamotu dio mai
Benyamin sangpulo dua tau bannang dio
Ishboset, anakna Saul, na sangpulo dua
tau dio mai mintu’ surodadunna Daud.
16 Pada natoemi tu ulunna balinna, anna
pada umperru’busanni tu pa’dangna
tama la’pekna balinna, naurungan pada
songka nasang. Iamoto nasangai tau tu
inan iato Helkat-Hazurim, tu sikandappi’
Gibeon.
17 Tonna allo iato mandu masarrangmi
tu kasirarian, anna talo tu Abner sia to
Israel dio olona mintu’ taunna Daud.
18 Dio duka ren tu tallu muane, anakna
Zeruya, iamotu Yoab, Abisai na Asael;
iatu Asael malinta’ susi donga dio lu
padang.
19 Naula’mi Asael tu Abner, sia tang
sepang kairi ba’tu kanan dio mai boko’na
Abner.

20 Messailemi tu Abner, anna ma’kada
nakua: Ikoraka Asael te? Mebalimi
nakua: Akumo.
21 Nakuami Abner lako: Sepang kananko
ba’tu kairi, tingkanni misa’ tu to mangura
sia rampai tu mintu’ apa dio kalena. Apa
manoka tu Asael mallai dio mai boko’na.
22 Nakua pole’omi Abner lako Asael:
Mallaiko dio mai boko’ku. Apara gai’mu
la kusambakki ammu songka rokko
padang? Undinna umba la kukua untiroi
tu lindona Yoab, kakammu?
23 Apa manoka mallai dio mai kalena,
anna rokki Abner tampak dokena
tu tambukna, natarru’i tu boko’na;
songkami inde to anna mate inde
bangsiamoto. Mintu’ tu to lendu’ dio mai
inan nanii Asael mate, tadang inde to.
24 Apa naula’ Yoab sola Abisai tu Abner.
Iatonna lambunmo allo, rampomi tu
tau iato mai lako tanete Ama rampe
matallona Giah, tu ma’palulako padang
pangallaran Gibeon.
25 Sirampunmi tu to Benyamin dio
boko’na Abner anna dadi sangtuntunan
nabendan dao misa’ botto tanete.
26 Metambami Abner lako Yoab, nakua:
Sipaturaka tu pa’dang la kumande

tae’ upu’na? Tae’raka muissanni
kumua la mapai’ tu katampakanna?
Sangapaporoko tang la ussuai sule tu to
buda unnula’ siulu’na?
27 Mebalimi Yoab nakua: La lelukraka
tuoNa Puang Matua, iake mupokada
doloi, manassa melambi’pa ina’ natibalik
tu to buda unnula’ siulu’na!
28 Umpannonimi napiri tanduk tu Yoab
anna tadang tu to buda, sia tae’mo
naula’i tu to Israel sia tae’ dukamo
natarru’ sirari.
29 Naolaimi Abner sola mintu’ taunna
tu Araba-Yordan iato, situ’turan bongi,
anna lambanni Yordan, sia lumingkapa
sangpolo allo namane rampo lako
Mahanaim.
30 Sulemi tu Yoab unnula’ Abner,
narampunni tu mintu’ tau; iatu mintu’
taunna Daud pa’de sangpulo kasera,
senga’ ia tu Asael.
31 Apa iatu to Benyamin nabela’ pa’dang
mintu’ taunna Daud, anna dipatei tu
taunna Abner talluratu’ annan pulona.
32 Naangka’mi tu Asael anna lamunni
lan lamunanna ambe’na dio Betlehem.
Lumingkami tu Yoab sola mintu’ taunna

situ’turan bongi, tibangka’mo masiang
tonna rampo lako Hebron.
3 1 Masaimo tu kasirarianna rapunna
Saul na rapunna Daud, apa samasai-
sainna samatoto’-toto’na tu Daud, na
iatu rapunna Saul samoro’-moro’na.
2 Dio Hebron dadimi tu ba’tu pira-pira
muane anakna Daud: iatu pa’bunga’na
disanga Amnon, nadadian Ahinoam, to
Yizreel.
3 Iatu ma’penduanna disanga Kileab,
nadadian Abigail, pura bainena Nabal, to
Karmel, na iatu ma’pentallunna disanga
Absalom, nadadian Maakha, anakna
Talmai, datu Gesur;
4 anna iatu ma’penna’pa’na Adonia,
anakna Hagit; na ma’pellimanna Sefaca,
anakna Abital,
5 anna iatu ma’pennannanna Yitream,
anakna Egla, bainena Daud. Mintu’nate
napadadian Daud dio Hebron.

Abner sipa’kada Daud diona kasitaman

3:6-21

6 Iatonna rarinna rapunna Saul na
rapunna Daud, ullolongan kakuasan
kapua tu Abner lan banuanna Saul.
7 Iato dolona den tu gundi’na Saul,
disanga Rizpa, anakna Aya; ma’kadami
(Ishboset) lako Abner, nakua: Ma’apai
ammu sangampa’ tu gundi’na ambe’ku?
8 Lendu’mi naposengkena Abner tu
kadanna Ishboset; anna ma’kada nakua:
Ulu asura’ka te, angku la sanginaara
to Yehuda? Iate ba’tu pirang allo
umpogau’na’ kameloan lako bati’na Saul,
ambe’mi, sia lako mintu’ siulu’na sia
sangmanena, sia kukampaikomi anna
tae’ mitobang tama limanna Daud, moi
nasusito mipasala dukana’ belanna diona
misa’ baine.
9 Nasanggangimira Puang Matua tu
Abner, sia la Narangnganni pole’pa, ke
tae’i nasusi tu Naallu’na PUANG lako
Daud Napalaoi sumpa, susi dukamo la
kupogau’ undinna:

10 Iamotu la unnalai tu kadatuan dio mai
bati'na Saul sia umpabendan isungan
kapayunganna Daud lako to Israel sia
lako to Yehuda randuk dio mai Dan sae
lako Bersyeba!
11 Moi sangbuku kada tae' duka napebalii
Ishboset lako Abner, belanna nakataku'.
12 Nasuami Abner tu ba'tu pira-pira
sumbungan puduk lako Daud dio
inanna, anna ma'kada nakua: Mindara
puangna te tondok iate? Sia nakuapa:
La sibasseki', kumua la kusande'komi
umpalulakoi kalemi tu mintu' to Israel.
13 Ma'kadami nakua: Melo, ke sibasseki',
apa den misa' kutuntun lako kalemu:
iamotu tae' muma'din ussitiroanna', ke
tae'pi mupesuanni dolo ussolanni lako
kaleku tu Mikhal, anakna baine Saul,
mumane sae umpessitiroina'.
14 Sia nasuapa Daud tu ba'tu pira-pira
sumbungan puduk lako Ishboset, anakna
Saul, nakua: Benna' tu Mikhal, baineku,
tu kulolongan belanna saratu' kuli'
salepe' kamuaneanna to Filistin.
15 Nasuami Ishboset tu tau male unnalai
dio mai muanena, iamotu Paltiel, anakna
Lais.

16 Situru’mi muanena anna tumangi’ undi
dio boko’na sae lako Bahurim: nakuami
Abner lako: Mallaiko, sule bangmoko.
Sulemi.
17 Sipa’kadami Abner tu mintu’
pekaamberan to Israel, nakua: Masaimo
mianga’ tu Daud la dadi datummi.
18 Totemo pasundunmi tu pa’poraiammi,
belanna susite tu kadanNa PUANG diona
Daud, nakua: Tete dio limanna Daud,
taungKu, angKu rampananni tu to Israel,
taungKu, lan mai limanna to Filistin sia
lan mai limanna mintu’ ualinna.
19 Sia sipa’kada duka Abner tu mintu’ to
Benyamin; male dukapa tu Abner lako
Hebron umpokadai lako Daud tu mintu’
apa nasanga to Israel melo sia mintu’
rapunna Benyamin.
20 Saemi tu Abner mennolo lako Daud dio
Hebron sola tau duangpulo; natoratumi
Daud tu Abner sia iatu mintu’ tau
nasolan.
21 Ma’kadami Abner lako Daud, nakua:
Totemo la malemo’ urrampunni tu
mintu’ to Israel lako puangku datu, anna
sibasse puangku tu mintu’ tau iato mai
sia ammi parentai tu mintu’ apa nakalo’

penaammi. Mangkato messimanmi tu Abner lako Daud, anna male marampa'.

Abner napatei Yoab

3:22-39

22 Ta'kala sulemi tu surodadunna Daud sola Yoab dio mai kasirarian pangrampan, umbaa pangrampa buda. Iatu Abner tae'mo nadio Hebron, sola Daud belanna naeloran marampa'mo male.
23 Tonna rampomo tu Yoab sola tu mintu' surodadu nasolan, napokadammi tau Yoab, nakua: Saemo tu Abner, anakna Ner, mennolo lako datu, apa naeloran marampa'mo male.
24 Malemi tu Yoab mennolo lako datu, nakua: Matumbari te penggaurammi? Saemo tu Abner mennolo lako puang, ma'apai ammi eloranni male, natang diapa-apa?
25 Mitandai duka tu diona Abner, anakna Ner, kumua sae la untanannikomi poya, la unnissanni tu lu tama lu lanmi mai sia iatu mintu' apa napogau'pa puangku.
26 Tassu'mi tu Yoab dio mai olona Daud, nasuai tau unnula'i tu Abner, anna

solanni sule dio mai limbong Sira, apa
moi misa’ tu iannato tae’ naissanni Daud.
27 Iatonna sulemo tu Abner lako Hebron,
napasepang senga’mi Yoab dio tangnga
babangan tondok la sipa’kada buni,
narokki tu tambukna, anna mate,
belanna la umpebalaran Asael, adinna.
28 Undinnato narangimi Daud tu iannate,
anna ma’kada nakua:
Masero pindanna’ aku sola kadatuangku
dio oloNa PUANG tontong sae lakona dio
mai rarana Abner, anakna Ner.
29 Iatu rara iato nata’pa daomora ulunna
Yoab sia mintu’ rapunna. Lan banuanna
Yoab tang la ka’tu tau nakasunni rara
sia golenan sia kupi’ anna ma’tekken sia
nakande pa’dang sia karorian.
30 Iatu Yoab sola Abisai, adinna, umpatei
Abner, belanna napatei Abner tu Asael
lan kasirarian dio Gibeon.
31 Ma’kadami Daud lako Yoab sia lako
mintu’ to nasikandappiran, nakua:
Serekki tu pakeammi sia ma’pakean
karoro’komi sia lumingkakomi dolo
umbatingi batang rabukna Abner. Sia
datu Daud kalena duka undi unturu’i tu
bulleanna.

32 Iatonna lamunmi tau tu Abner dio
Hebron, unnurruk-urrukmi tu datu dao
panglamunanna sia iatu mintu’ to buda
tumangi’ duka.
33 Nasa’burammi datu misa’ bating tu
Abner, nakua:
Sipaturaka tu Abner mate susi
kamateanna misa’ to baga?
34 Iatu limammu tae’ bangpa nadipungo,
sia iatu lentekmu tae’pa
nadipumpung rante tambaga.
Susitu katobanganna tau napobua’
to bulituk, susi dukamoto tu
katobangammu.
Attu iato mintu’ tu to buda
samandu-mandunna untangi’i.
35 Mangkato saemi tu to buda umpalakui
lako Daud la kumande tonna masiang
siapa, apa umpalao sumpa tu Daud
anna ma’kada: Nasanggangimora’ Puang
Matua sia la Narangnganni pole’pa, ke la
ullepa’na’ roti ba’tu apa-apa senga’, ke
tae’pi nalambun allo.
36 Iatonna issanmi to buda tu iannate,
natongannimi, susi dukato tu mintu’
apa napogau’ datu natonganni mintu’ to
buda.

37 Allo ia dukato naissanmi mintu’
to buda sia mintu’ to Israel, kumua
iatu Abner, anakna Ner, dipatei tangia
pesuanna datu.
38 Mangkato nakuami datu lako mintu’ to
mase’ponna: Tae’raka miissanni, kumua
allo iate tibambang misa’ arung iamo
misa’ to kapua lan lu to Israel?
39 Apa totemo malamma’ siapa’ akute,
moi angku ditokko dadi datu; tau iato,
iamotu anakna Zeruya, mandu masa’ga’
na aku. Na PUANGmora umpakkanni tu
to kadake sitinaya kakadakeanna.

Diona kadipateianna Ishboset

4:1-12

4 1 Iatonna rangimi anakna muane
Saul, kumua matemo tu Abner dio
Hebron, langga’mi tu penaanna sia
tigiangmo tu mintu’ to Israel.
2 Iatu anakna muane Saul unnampui
da’dua pangulu tuntunan surodadu,
misa’ disanga Baana na misa’ disanga
Rekhab, anakna dua Rimon, to Beerot,
dio mai suku Benyamin. – Belanna
ia duka tu tondok Beerot naala lili’na
Benyamin.

3 Iatu Beerot dolona mallai lako Gitaim,
anna to sae dio sae lako allo iate.
4 Iatu Yonatan, anakna Saul, den anakna
misa' pia muane, kupi' dua tu lentekna.
Limangtaunmo dadinna tonna sae
kareba dio mai Yizreel tu diona Saul sia
Yonatan; naangka'mi to mantaranakna
anna mallai, apa belanna sasa-sasa
mallai, tobangmi anna keppa. Disanga
Mefiboset.
5 Malemi sola duai anakna Rimon to
Beerot, iamotu Rekhab sola Baana, anna
tama tongkonan layukna Ishboset, tonna
mapana' allo; iatu anak arung mamma'
bangsia dao patindoanna tonna tangnga
allo.
6 Tarru'mi sola duai tama tangnga
tongkonan layuk, naangga'-angga'i la
unnala gandung, natobokki tu tambukna
anak arung, namane lussu' mallai tu
Rekhab sola Baana, siulu'na.
7 Malemi tama tongkonan layuk tonna
mamma' tu Ishboset dao patindoanna
lan bilik nanii mamma'; napateimi tu
anak arung, napoloi tu ulunna. Naalami
tu ulunna anna lumingka situ'turan bongi
unnolai tu Araba-Yordan iato.

8 Nabaami tu ulunna Ishboset lako Daud
dio Hebron anna ma'kada lako datu,
nakua: Iamote tu ulunna Ishboset,
anakna Saul, ualinna puangku, tu
undaka' lalan la umpateikomi, apa allo
iate Nakamasei PUANG, tu puangku
datu pepakkan lako Saul sia lako mintu'
tarrukna.
9 Apa mebali tu Daud lako Rekhab
sia Baana, siulu'na, anakna Rimon,
to Beerot, nakua: La lelukraka tuoNa
PUANG, tu mangka urrampananna' dio
mai mintu' kamaparrisan,
10 akkenna dolona dio Ziklag kutingkan
sia kupatei tu to umbaa kareba lako
kaleku, nakua: Matemo tu Saul, moi
anna sanga kalena pebaa kareba
melo, apa susite kuben tu saro pebaa
karebanna.
11 Ondong pissan totemo to bulituk
mangkamo umpongko misa' to
malambu' lan tongkonan layukna dao
patindoanna, tang sipaturaka kutuntun
tu pakkan rarana dio mai limammi sia
kusabu'ikomi dao mai kuli'na padang?
12 Mesuami tu Daud lako surodadunna
umpatei sola duai, napoloi tu limanna sia
lentekna, natoke'i sikandappi' limbong

dio Hebron, apa iatu ulunna Ishboset naala anna lamunni lan lamunanna Abner dio Hebron.

Daud undatui mintu' to Israel

5:1-5

5 1 Sae nasangmi tu mintu' sukunna to Israel mennolo lako Daud dio Hebron, anna ma'kada nakua: Kami te sola nasang manassa sangrara sangbukuki'.
2 Ondongpi masaimo, tonna datuipakan Saul, puang dukamo tu umpalutama-lulanni-mai tu to Israel, sia lu lako duka kalemi tu kadanNa PUANG: Iko la ungkambi'i tu taungKu Israel sia iko dukamo la dadi datunna mintu' to Israel.
3 Susi dukato tu mintu' pekaamberan to Israel sae mennolo lako datu dio Hebron, anna sibasse datu Daud tu tau iato mai dio Hebron dio oloNa PUANG; mangkato natokkomi tu Daud dadi datunna to Israel.
4 Iatu Daud tonna dadi datu tallungpulomo taunna, anna ma'parenta patangpulo taunna.

5 Dio Hebron nanii pitungtaun annan
bulanna undatui to Yehuda na dio
Yerusalem tallungpulo ntallu taunna
undatui mintu’ to Israel sia to Yehuda.

Daud untalo Yerusalem anna pa’tondokki

5:6-16

6 Ke’de’mi tu datu sola mintu’
surodadunna lako Yerusalem, la urrarii
to Yebus, tu torro lan tondok iato.
Ma’kadami tu tau iato mai lako Daud
nakua: Tae’ mima’din tama mai, mane
to buta sia to kupi’ unnula’ikomi,
battuananna: tae’ nama’din Daud tama
mai.
7 Apa natalo Daud tu tambakuku Sion,
iamo tondokna Daud.
8 Allo iato nakuami Daud: Minda-minda
la untalo to Yebus, manassa male tama
unnola pambo’bok sitarru’ diolai umbaa
uai; apa iatu to kupi’ sia to buta, mandu
nakagi’gi’ penaanna Daud. Iamoto
nakuai tau: Iatu to buta sia to kupi’ tae’
nama’din tama.
9 Torromi Daud lan kota ditambakuku
iato, anna sangai tondok Daud;

napalilingimi Daud rinding tembo’ randuk
dio mai Milo ma’palutama.
10 Samasai-sainna sakerangngan-
rangngannami tu kamala’biranna Daud,
belanna PUANG, Kapenombanna mintu’
ma’dandan maritik, urrondongi.
11 Iatu Hiram, datu Tirus, ussua
pesuanna lako Daud umbaa kayu arasi’
sia ba’tu pira-pira pande kayu sia to
ma’pa’ batu, anna pabendanan Daud
misa’ tongkonan layuk.
12 Susito naissanni Daud, kumua
Napamanda’mo PUANG undatui to Israel
sia Napamala’bi’ tu kadatuanna belanna
taunNa, iamotu to Israel.
13 Iatonna saemo dio mai Hebron,
naalaomi Daud tu ba’tu pira-pira
gundi’ sia baine dio mai Yerusalem,
napadadianomi Daud ba’tu pira-pira
muane sia baine.
14 Iamote tu sanganna mintu’ anak
dipadadianni dio Yerusalem: Syamua,
Sobab, Natan, Salomo.
15 Yibhar, Elisua, Nefeg, Yafia,
16 Elisama, Elyada sia Elifelet.

Daud untalo to Filistin

5:17-25

17 Iatonna rangimi to Filistin tu kareba
diona Daud ditokko undatui to Israel,
ke'de'mi tu mintu' to Filistin la undaka'
Daud; iatonna rangimi Daud tu diona to,
malemi lako kota ditambakuku.
18 Saemi tu to Filistin anna sikarangan
dio rante Refaim.
19 Mekutanami Daud lako PUANG,
nakua: La sirarira'ka tu to Filistin?
La Misorongraka tama limangku?
Ma'kadami tu PUANG lako Daud,
Nakua: Ke'de'moko, belanna manassa la
Kusorong tu to Filistin tama limammu.
20 Saemi Daud lako Baal-Perasim, nataloi
tu tau iato mai inde to, anna ma'kada
nakua: Naruang tangnga PUANG tu
ualingku dio oloku susito uai ma'tu'ba'.
Iamoto nasangai tau tu inan iato
Baal-Perasim.
21 Natampemi tau iato mai tu mintu'
rapang-rapang dipodeatanna, anna alai
Daud sola mintu' taunna.
22 Undinnato sae pole'omi tu to Filistin,
anna sikarangan diong rante Refaim.

23 Napekutanammi Daud lako PUANG,
anNa ma'kada tu Puang Nakua: Da
mulaoi dio mai tingayo, tigirikko ammu
tamai boko'i, muurunganni ullaoi dio mai
to' garonto' baka.
24 Iake murangii tu tengka dao lolok
baka, la madongi'ko, belanna attu iato
tassu'mo tu PUANG undoloangko la
untaloi tu surodadu to Filistin.
25 Napogau'mi Daud susitu pepasanNa
PUANG lako kalena; natalomi tu mintu' to
Filistin randuk dio mai Geba ma'palulako
Gezer.

Diona pattinNa Puang Matua dipalele lako Yerusalem

6:1-23

6 1 Undinnato narampun pole'omi Daud
tu mintu' to ditonno' dio mai to
Israel, tallungpulo sa'bu.
2 Mangkato ke'de'mi tu Daud sola tu
mintu' to nasolan dio mai Baale-Yehuda,
la umbaai inde to diong mai tu pattinNa
Puang Matua, tu dinii ussa'bu' sanga
iato, iamotu sanganNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, tu unnisung dao
karubion.

3 Nabaami tu pattinNa Puang Matua
napadaoi misa’ kareta ba’ru; naala lan
mai banuanna Abinadab dao tanete,
namale Uza sola Ahyo, anakna muane
Abinadab, umbaai.
4 Dolomi lumingka tu Ahyo dio patti.
5 Iatu Daud sola mintu’ to Israel
ma’marua’-rua’ dio oloNa PUANG,
umpannoni ma’rupa-rupa (oni-onian)
kayu sapuko, iamotu katapi, dandi,
ganda’-ganda’, giring-giring sia taa’-taa’.
6 Iatonna rampomo tu tau iato lako
to’ panglulluranna Nakhon, ta’kala
nadoloanni Uza tu pattinNa Puang
Matua, natoemi, belanna tilende’ tu
sapinna.
7 Re’dekmi tu ara’Na PUANG lako Uza,
anNa pongkoi Puang Matua inde to,
belanna katangmengkilalanna; matemi
inde to dio sikandappi’ pattinNa Puang
Matua.
8 Tirambanmi tu Daud, belanna
nasanggang maro’ PUANG susito tu Uza;
nasangaimi tau tu inan iato Peres-Uza
sae lako allo iate.
9 Attu iato mataku’mi tu Daud lako
PUANG, naurunganni ma’kada nakua:

Umba nakua nala rampoo tu pattinNa
PUANG lako kaleku!
10 Iamoto tang napasiolami Daud tu
pattinNa PUANG dibaa tama kotana
Daud, namesua Daud umpalendu'i lako
to' banuanna Obed-Edom, to Gat.
11 Torromi lan banuanna Obed-Edom, to
Gat, tu pattinNa PUANG tallungbulan,
Napamasakke-sakkemi PUANG tu
Obed-Edom sola mintu' to lan banuanna.
12 Iatonna pokadami tau lako datu Daud,
kumua: Napamasakke-sakke PUANG tu
to lan banuanna Obed-Edom sia mintu'
tu apa dio kalena belanna pattinNa
Puang Matua, malemi Daud unnalai tu
pattinNa Puang Matua lan mai banuanna
Obed-Edom, anna baai langngan
kotana Daud situang kaparannuan anna
ma'marua'-rua'.
13 Iatonna mentengkamo pennannan
tu to umbulle pattinNa PUANG,
napemalarammi tu misa' sapi sia misa'
anak sapi maloppok.
14 Tumbang-tumbangmi tu Daud dio
oloNa PUANG sia ma'bayu lenang busa.
15 Susimoto tu Daud sola mintu' to Israel
umbaai langngan tu pattinNa PUANG

unnarrak-arrak sia umpannoni napiri tanduk.
16 Iatonna rampomo tu pattinNa PUANG
tama kotana Daud, ta'kala mentiromi tu
Mikhal, anakna Saul, dao mai pentiroan
banuanna. Iatonna tiromi tu datu Daud
tumbang-tumbang sia unnondo dio
oloNa PUANG, nasayumi lan penaanna.
17 Iatonna baami tau tama tu pattinNa
PUANG, napadiomi inanna lan tenda tu
napabendananni Daud, napemalaranni
Daud tu pemala' ditunu pu'pu' sia
pemala' kasalamaran dio oloNa PUANG.
18 Iatonna upu'mo tu Daud umpemalaran
pemala' ditunu pu'pu' sia pemala'
kasalamaran, napassakkemi tu mintu'
tau tete dio sanganNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik.
19 Nataaimi tu mintu' tau, iamotu mintu'
kasirampunanna to Israel, la muane
la baine, pantanni roti, sisangbatu sia
duku' sisangira' sia deppa bua anggoro'
simisa', anna pantan sule tu tau iato mai
lako banuanna.
20 Iatonna sule tu Daud la umpassakke
to lan tongkonan layukna, tassu'mi tu
Mikhal, anakna Saul sitammu Daud, anna
ma'kada nakua: Lendu' ia dipakala'bi'na

tu datu to Israel allo iate, nalossokan
tu pakeanna allo iate dio tingayona
mintu' kaunan baine tu napokaunan
to mase'ponna datu, butung misa' to
tang unnangga' kalena sia tang masiri'
ullossokan pakeanna!
21 Ma'kadami Daud lako Mikhal, nakua:
Dio oloNa PUANG, tu untonno'na'
ussonda ambe'mu sia mintu' bati'na,
Napadadimo' arungna mintu' taunNa
PUANG, iamotu to Israel, iamoto angku
ma'marua'-rua' dio oloNa PUANG.
22 Ondongpi manduna' la
umpamadiongan kaleku anna iate
sia la kutiro madiongan tu kaleku; na
iatu kaunan baine tu mupokada, tau
ia dukamoto mai tu la kunii unnappa'
kamala'biran.
23 Iatu Mikhal, anakna Saul, tang sitiro
lolo tau sae lako matena.

Salomo la umpabendan banua kabusunganNa PUANG

7:1-17

7 1 Iatonna unnisung tu datu lan
tongkonan layukna sia Nakamaseimo

kamanamanan PUANG tang natumbu
mintu’ ualinna tiku lao.
2 Ma’kadami datu lako nabi Natan, nakua:
Aku te unnisungna’ lan tongkonan layuk
kayu arasi’ na iatu pattinNa Puang Matua
unnisung lan tenda dikulambu.
3 Mebalimi Natan lako datu, nakua:
Melo ke mipalanda’i tu mintu’ tanan
penaammi, belanna Narondongkomi
PUANG.
4 Apa bongi ia dukato sae tu kadanNa
PUANG lako Natan, nakua:
5 Malemoko, pokadanni taungKu Daud,
kumua: Susite tu kadanNa PUANG: la
mugaraganRa’ka misa’ banua, angKu
torro lan?
6 Randuk dio mai allo Kusolanna tu to
Israel tassu’ lan mai tondok Mesir sae
lako allo iate, tae’ bangpa Kutorroi
misa’ banua, sangadinna male bangNa’
salamba salao untorroi tenda sia kema.
7 IatongKu salamba salaopa sola
mintu’ to Israel, denmoraka Kupokada
sangbuku kada lako misa’i tu pangulunna
suku to Israel, tu Kusua umpetayanni
taungKu Israel, kumua: Ma’apai ammi
tang unggaraganNa’ misa’ banua kayu
arasi’?

8 Iamoto la muparampoan taungKu
Daud, kumua: Iamote tu kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik:
Kupaleleko dio mai to' riu maluna dio
mai to' domba, la dadi arungna mintu'
taungKu, iamotu to Israel.
9 Kurondongko umba-umba muola
sia Kusabu'i tu mintu' ualimmu dio
tingayomu. Sia la Kupatarompo' tu
sangammu susi sanganna to tarompo'
lan lino.
10 Sia la Kupamanassan misa' inan tu
taungKu, to Israel, Kupamari'pii inde to,
kumua anna torro dio inan manassa, da
nadipatiramban lu lako lu dio mai sia
da duka napakario-rioi to bulituk, susi
tonna dolona,
11 randuk dio mai allo Kunii untappui tu
to parengnge' umparenta taungKu, to
Israel. Na ikomo la Kuben kamanamanan
tang la natumbu mintu' ualimmu. Sia
Napokadan dukamo PUANG, kumua
PUANG la umbangunangko misa'banua.
12 Iake upu'mi tu allomu, sia ka'tu angin
dipudukmu musanginanmo nene' to
dolomu, iamoto angKu patulangdanni
tu bati'mu la ussondako, iamoto

sun dikalemu, angKu pabantangi tu kadatuanna.
13 Iamo la umpabendanan misa’ banua sangangKu na Akumo la umpabantangi tu isungan kadatuanna tontong sae lakona.
14 Akumo tu la napoambe’ na iamo la Kupoanak. Iake umpogau’i kakadakean, la Kupa’dikki pebamba to lino sia la Kupandasa peada’na ma’rupa tau.
15 Apa iatu kamakarimmanangKu tae’ nala sorong boko’ dio mai kalena, susitu mangkamo Kupasorong boko’ dio mai Saul, tu Kupatoyangmo dio mai tingayomu.
16 Iatu banuammu sia kadatuammu la masae lako dio tingayomu, sia isungan kapayungammu la bantang sae lakona.
17 Susitu mintu’ kada iate sia susitu mintu’ dipaombo’na, susi dukamoto napokada Natan lako Daud.

Pa’kurre sumanga’na Daud

7:18-29

18 Malemi tama tu datu Daud anna unno’ko’ dio oloNa PUANG, anna ma’kada, nakua: O Puangku PUANG,

mindara te taumMi sia mindara tu to
lan banuangku, anna baara' Puang sae
indete?
19 Iate apa iate bitti' dio pentiroMi, o
Puangku PUANG; iamoto mangkamo
Mipokada tu diona bati'na taumMi tu
apa la dadi lako tau iato mai, ke attu
tang dipeamu'pa, sia iatu iannato, iamo
pa'pangada' Miben tolino, o Puangku
PUANG.
20 Naapaopara tu la naparampo Daud
lako kaleMi? Belanna Mitandai kalenamo
tu taumMi, o Puangku PUANG.
21 Belanna kadamMi sia pa'inaamMi,
amMi pogau'i te mintu' apa mala'bi' iate
sia Mipaissananni taumMi.
22 Iamoto mala'bi'Komi, o Puangku
PUANG, belanna tae' misa' tau
dipasangtintiangKomi, sia tae' tu
Kapenomban senga' sangadinna Kamu,
situru' tu mintu' tobangna tama
pa'perangingki.
23 Bangsa umbara tu ma'din dipasangtinti
taumMi, iamotu to Israel, tu bangsa
sangbua bannang dao te kuli'na padang,
tu male Nala'bak Puang Matua nadadi
misa' bangsa lako Kalena, anNa padenani
misa' sanga, anNa pogauranni Puang

penggauran kapua sia metakuran, la napomelo tondokMi, dio tingayona mintu' taumMi, tu Mirampanan dio mai to Mesir sia dio mai mintu' bangsa sia dio mai mintu' deatanna.
24 Mangkamo Mipatontong tu taumMi Israel la Mipotau sae lakona na Kamu, o PUANG tu Kapenombanna tau iato mai.
25 Totemo, o PUANG Kapenomban, iatu kada tu mangka Mipokada diona te taumMi sia diona bati'na, pabantangi tontong sae lakona, ondongpi parampo randannai susitu kadamMi.
26 Iake susito la mala'bi' tu sangamMi sae lakona, sia la nagente' tau, kumua: Iatu PUANGna mintu' ma'dandan maritik, iamo Kapenombanna to Israel, sia tongkonanna Daud, taumMi, la manda' dio oloMi.
27 Belanna, kamu, o PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Kapenombanna to Israel, umpaombo'i lako pa'peranginna taumMi, Mikua: Aku la umpabendanangko misa' banua. Iamoto anna potiakka'i penaanna te taumMi la umparampoi te passambayang iate lako oloMi.

28 O Puangku PUANG, Kamumora tu
Kapenomban, sia mintu' kadamMi
tonganna. Kamumo tu mangka
umpokadai te apa melo iate diona
taumMi.
29 Totemo Mipamasakkemira te
tongkonanna taumMi, kumua anna
manda' dio oloMi tontong sae lakona.
Belanna Kamumora, o Puangku PUANG,
tu mangka ma'kada, na tete dio
pa'pamasakkeMi, iate tongkonanna
taumMi la masakke tontong sae lakona.

Kapataloanna Daud

8:1-14

8 1 Mangkato natalomi Daud tu
to Filistin, napalumbangi baka
direngnge'; narampai dio mai to Filistin
tu kakuasan lan kota.
2 Sia natalo duka tu to Moab, sia
nasua mamma' tungara diong padang,
nasuka'i ulang; iake naalaoi ulang
pesuka' sipenduan, iamo dipatei, na
iatu ganna'na sipissan ulang pesuka',
iamo dipatuo. Susimoto tu to Moab
mengkanorong lako Daud sia umbaya'
sima.

3 Sia natalo Daud tu Hadadezer, anakna
Rehob, datu Zoba, tonna male umpasule
kuasanna sae lako salu Efrat.
4 Narampami Daud sangsa'bu pituratu'
tu pakkanarang sia to lumingkana
duangpulo sa'bu sia napesuan Daud
ungka'ta'i tu mintu' ura' lette'na darang
kareta, apa iatu saratu' napopa'elo'na.
5 Saemi tu to Aram dio mai Damsyik
la untundui Hadadezer, datu Zoba, apa
natalo Daud tu to Aram, anna mate
duangpulo sa'bu.
6 Sia napao'ko'imi Daud surodadu
ma'kampa lan tu ba'tu pira-pira tondok
dio Aram lili'na Damsyik, anna lumbang
baka direngnge' tu to Aram lako
Daud sia umbaya' sima. Susimoto tu
PUANG ungkamasei Daud kapataloan
umba-umba nanii male.
7 Naalami Daud tu mintu' balulang
bulaan, tu dio mintu' surodadunna
Hadadezer, nabaai lako Yerusalem.
8 Na lan mai Betah sia Berotai, kotana
Hadadezer, nanii Daud unnala tambaga
bu'dak.
9 Iatonna rangimi Tou, datu Hamat,
kumua natalomo Daud tu mintu'
surodadunna Hadadezer,

10 nasuami Tou tu Yoram, anakna,
mennolo lako datu Daud, la
umpekutanan kamalaga'-lagaranna
sia umparampo passalama' lako kalena,
belanna nararii tu Hadadezer sia natalo
belanna iatu Hadadezer tontong bang
sirari Tou –; nabaami Yoram tu ba'tu
pira-pira pareanan salaka sia bulaan sia
tambaga.
11 Napamarimbangammi datu Daud
tu iannato lako PUANG sola tu mintu'
bulaan sia salaka tu napamarimbangan
dio mai mintu' bangsa, tu mangka
napalumbang baka direngnge';
12 iamotu dio mai to Aram sia to Moab sia
to Amon sia to Filistin sia to Amalek sia
dio mai pangrampa dio mai Hadadezer,
anakna Rehob, datu Zoba.
13 Kaleleammi tu sanganna Daud tonna
sulemo untalo to Edom diong Lombok
Ma'sin, namate tau sangpulo karua
sa'bunna.
14 Sia napao'ko'i surodadu ma'kampa
lan tu Edom; lan mintu' tondok
Edom napao'ko'i surodadu ma'kampa,
naurunganni lumbang baka direngnge'
tu mintu' to Edom lako Daud. Susimoto

tu PUANG ungkamasei Daud kapataloan umba-umba nanii male.

To naala parea Daud

8:15-18

15 Iatonna datui Daud tu mintu’ to Israel,
untoe katonganan sia kamaloloan lako
mintu’ taunna.
16 Iatu Yoab, anakna Zeruya, kamandang
lompona surodadu sia Yosafat, anakna
Ahilud, pa’paelean;
17 sia Zadok, anakna Ahitub sia
Ahimelekh, anakna Abyatar, to minaa sia
Seraya iamo kapala to massura’;
18 na iatu Benaya, anakna Yoyada,
pangulunna to Kreti sia to Pleti sia iatu
anakna muane Daud iamo to minaa.

Daud ungkaturu-turui Mefiboset

9:1-13

9 1 Ma’kadami tu Daud nakua:
Denparaka torro tu bati’na Saul,
angku pogau’ kamasokanan lako kalena
belanna Yonatan?
2 Denmi misa’ tau lan tongkonan layukna
Saul, disanga Ziba. Natambaimi tau

mennolo lako Daud, anna ma'kada
tu datu lako nakua: Ikomoraka Ziba?
Mebalimi nakua: Io puang.
3 Nakuami datu: Denparaka torro tu
bati'na Saul, angku pogau' kamaturu-
turuanNa Kapenomban lako kalena?
Ma'kadami tu Ziba lako datu, nakua:
Denpa misa' muane, anakna Yonatan, tu
kupi' patomali.
4 Ma'kadami datu nakua: Umbara nanii?
Mebalimi Ziba lako datu, nakua: Lan
sia banuanna Makhir, anakna Amiel dio
Lodebar.
5 Mesuami datu Daud unnalai lan mai
banuanna Makhir, anakna Amiel, dio mai
Lodebar.
6 Saemi tu Mefiboset, anakna Yonatan,
anakna Saul mennolo lako Daud, sia
tukku rokko padang anna menomba.
Nakuami Daud: E Mefiboset. Mebalimi
nakua: Io, Puang.
7 Ma'kadami Daud lako kalena nakua:
Da mumataku', belanna inang la
umpogau'na' kamasokanan lako kalemu
belanna ambe'mu, Yonatan, la kupasule
nasang tu mintu' pa'lakna nene'mu, sia
tontong dukaki' la kumande sola.

8 Tukkumi menomba anna ma’kada
nakua: Tau apara te taummi, ammi la
umpessaileiri, anna butungna’ to misa’
asu mate?
9 Mangkato natambaimi datu tu Ziba,
taunna Saul, nama’kada lako nakua:
Mintu’ tu apanna Saul sia mintu’
rapunna, kukamasean anakna puangmu
Yonatan.
10 La mukarangan tu pa’lak iato, iko sia
anakmu muane sia mintu’ kaunammu,
sia la muposara’ tu burana, anna kandei
anakna puangmu. Iatu Mefiboset,
anakna puangmu, la tontongna’
kumande sola. Iatu Ziba sangpulo lima
tu anakna muane, anna duangpulo tu
kaunanna.
11 Mebalimi tu Ziba lako datu nakua:
Mintu’ tu kadanna puangku datu, kuturu’
nasang. Susimoto tu Mefiboset kumande
sola Daud susi misa’ anak datu.
12 Iatu Mefiboset den misa’ anakna
muane bitti’pa disanga Mikha. Sia mintu’
tu to torro lan banuanna Ziba, taunna
nasang Mefiboset.
13 Susito torromi tu Mefiboset dio
Yerusalem, belanna tontong kumande
sola datu. Iatu lette’na kupi’ patomali.

Daud sirari to Amon sia to Aram

10:1-19

10 1 Mangkato matemi tu datu to
Amon, anna Hanun, anakna
ussondai dadi datu.
2 Ma'kadami Daud nakua: La
umpa'petiroanna' kamasokanangku lako
Hanun, anakna Nahas, susitu ambe'na
umpa'petiroammo kamasokananna
lako kaleku. Iamoto nasuami Daud tu
taunna umpakatanai diona kamateanna
ambe'na. Ta'kala rampomi tu taunna
Daud lako tondok to Amon.
3 Ma'kadami tu mintu' arungna to
Amon lako Hanun, puangna, nakua:
Tongannaraka tu Daud umpakala'bi'
ambe'mi dio olomi, diona kaussuanna
ba'tu pira-pira pa'pakatana mennolo lako
kalemi? Tangiaraka bannangna te nanii
Daud ussua taunna mennolo lako kalemi,
la umparessai torroanna te tondok sia la
usserre'i anna sanggangi?
4 Natingkanmi Hanun, tu mintu' taunna
Daud, naku'ku'i sangsese tu danggo'na
sia nase'pa'i sangpiak tu sambu'na sae
rokko pupunna, namane ussuai sule.

5 Iatonna mangkamo dipokadan Daud tu
iannato, nasuami tu ba’tu pira-pira tau
male untamui tu tau iato mai, belanna
lendu’ dipakasiri’na; nakuami datu: Melo
ke torropokomi dio Yerikho sae lako
tuona sule tu danggo’mi, mimane sule.
6 Iatonna issanmi to Amon kumua
napakadake lelemo tu kalena dio
olona Daud, nasuami ussaroi to Aram
dio Bet-Rehob sia to Aram dio Zoba
duangpulo sa’bu tu surodadu lumingka,
sia surodadunna datu Maakha sangsa’bu,
sia surodadunna Tob sangpulo dua sa’bu.
7 Iatonna rangimi Daud tu kareba iato,
nasuami tu Yoab sola mintu’ surodadu,
iamotu surodadu pa’tonno’.
8 Tassu’mi tu to Amon anna
ma’pampangan dio tingayo babangan
tondok, apa mintu’ to Aram dio mai Zoba
sia Rehob sia mintu’ to Tob sia Maakha
pada bendan dio inanna dio lu padang.
9 Iatonna tiromi Yoab tu surodadu
umpempatui la ullaoi lu dio mai tingayo
sia dio mai boko’ napileimi ba’tu pira-pira
surodadu dio mai pa’tonno’ to Israel,
napopa’pampanganni sitingoan to Aram.
10 Iatu mintu’ surodadu la’bi,
nasorong lako Abisai, adinna, tu

umpopa’pampanganni sitingoan to Amon.
11 Nakuami Yoab: Iake nasau’na’ tu to
Aram, la saeko untunduinna’ na iake
nasau’ko tu to Amon, manassa la saena’
untunduiko.
12 La baraniko sia la lalongki’ belanna
bangsata sia belanna mintu’ kotana
Kapenombanta. Na PUANGmora
umpogau’i tu apa naala penaanNa.
13 Tassu’mi lako tingayo tu Yoab sia
mintu’ tu surodadu nasolan la sirari to
Aram, anna mallai tu to Aram dio mai
tingayona.
14 Iatonna tiromi to Amon, kumua
mallaimo tu to Aram, mallaimi tu tau iato
mai dio mai tingayona Abisai, anna tama
kota. Sulemi tu Yoab untalo to Amon,
anna rampo lako Yerusalem.
15 Iatonna issanmi to Aram kumua
natalomo to Israel, sirampun pole’omi.
16 Nasuami Hadadezer sae tu mintu’ to
Aram, tu sambali’na lu salu, anna sae
lako Helam; na Sobakh, kamandangna
Hadadezer, iamo umpangului tu tau iato
mai.
17 Iatonna dipokadammo Daud tu
iannate, narampunmi tu mintu’ to Israel,

anna lamban Yordan, natarru' lako
Helam. Ma'pampangammi tu to Aram
sitingoan Daud, anna sirari.
18 Apa mallai tu mintu' to Aram dio mai
tingayona to Israel; napateimi Daud
pituratu' tu darang karetana to Aram
sia patangpulo sa'bunna pakkanarang,
sia nabangkei tu Sobakh kamandangna,
anna mate inde to dio.
19 Iatonna tiromi mintu' arung
mengkaola lako Hadadezer, kumua
talo dio tingayona to Israel, sikaelomi
to Israel, sia mengkanorong lako.
Mataku'mi tu to Aram untundui pole'i tu
to Amon.

Gau' kadakena Daud sola Batsyeba

11:1-27

11 1 Tonna tituka'mo pentaunan, tu
biasa nanii datu tassu', nasuami
Daud tu Yoab sia mintu' surodadunna
sia mintu' to Israel male ussanggang to
Amon sia umpatama limbu tondok Raba.
Apa iatu Daud torro dio Yerusalem.
2 Den pissan tonna la makaroenmo
millikmi tu Daud diong mai katindoanna,
anna sumalong-malong dao bubungan

tongkonan layukna; ta'kala natiromi
dao mai bubungan iato tu misa' baine
marassan mendio'; iatu baine iato lendu'
ia melona pantarisanna.
3 Mesuami Daud umpekutananni tu
a'ganna baine iato, anna kuai tau:
Iamote tu Batsyeba, anakna Eliam,
bainena Uria, to Het.
4 Nasuami Daud tu tau male untambai,
iatonna tamamo mennolo lako datu,
sangampa'mi datu; – iatu baine iato
lendu'mo kausseroianna kalena dio mai
kanalambiranna bulanna. – Mangkato
sulemi tu baine iato lako banuanna.
5 Ma'tambukmi anna mesua
umpokadanni Daud, nakua: Iatu
aku ma'tambukmo'.
6 Iamoto nasuai Daud tu tau male lako
Yoab, nakua: Suai Tu Uria, to Het, sae
lako kaleku. Nasuami Yoab tu Uria male
mennolo lako Daud.
7 Iatonna rampomo tu Uria lako kalena,
mekutanami Daud tu diona kamalaga'-
lagaranna Yoab sia kamalaga'-lagaranna
mintu' tu surodadu sia umba nakua tu
diona rari iato.
8 Mangkato nakuami Daud lako Uria:
Mengkalaomoko ammu sule lako

banuammu sia basei tu lette'mu. Iatonna tassu'mo tu Uria lan mai tongkonan layukna datu, undimi tau umbanni tu pamenganna datu.
9 Apa mamma' bang tu Uria dio tingayo ba'ba tongkonan layukna datu sola mintu' taunna datu'; tae' namengkalao sule lako banuanna.
10 Napokadami tau lako Daud, nakua: Tae' nasule lako banuanna tu Uria. Nakuami Daud lako Uria: Tang mane saerokoka dio mai kalingkammu? Ma'apai natae' mumengkalao sule lako banuammu?
11 Mebalimi Uria lako Daud nakua: Iatu patti sia mintu' to Israel sia to Yehuda torro lan lu tenda sia puangku Yoab sia mintu' surodadunna puangku mamma' bang dio lu padang; matumbai kula tama banuangku la kumande sia mangiru' sia mamma' sola baineku? La lelukraka tuona puangku sia la leluk dukaraka tuona deatanna puangku, la toyang ia dio mai kaleku la umpogau'i tu susinna to!
12 Ma'kadami Daud lako Uria, nakua: Melo ke torropoko inde te allo iate, masiangpa kumane ussuako sule.

Torromi tu Uria dio Yerusalem to allo iato
sia masiangna.
13 Natoratumi Daud, nakumande sia
mangiru' dio olona datu, napemalangoi
datu, anna tassu' tonna bongi mamma'
dio inanna sola mintu' taunna datu, apa
tae' namengkalao sule lako banuanna.
14 Iatonna melambi' nasura'mi Daud tu
misa' sura' napakatuan Yoab, nabaai
Uria.
15 Sia nasura' lan sura' iato, nakua:
La mupadio patu surodadu tu Uria
dio to'naninna rari maparrang, ammu
sorong boko' dio mai, anna ruai namate.
16 Dadimi susito; iatonna marassan
tu Yoab umpatama limbui tu tondok,
napadiomi tu Uria dio to' inan tu
naissanmo kumua buda tau lalong dio.
17 Iatonna tassu'mo tu pa'tondokan
anna sirari Yoab, tibambang mate ba'tu
pira-pira tau, iamotu surodadunna Daud,
sia iatu Uria, to Het, mate duka.
18 Nasuami Yoab tu tau male
umpokadanni Daud tu diona kasirarian.
19 Nakuami ungkuanni tu pesua: Iake
mangkami mupokada nasang tu mintu'
lalanna kasirarian lako datu,

20 sia iake sengkei tu datu attu iato
lako kalemu, kumua: Ma’apai ammi
ruku’ maro’i lako tu kota iato la parari?
Tae’raka miissanni kumua inang ma’pana
tu tau dao mai benteng tembo’?
21 Mindara umpatei tonnanu’ tu
Abimelekh, anakna Yerubeset? Tang
baineraka misa’ umpapa’nakki batu
pangrissoan daona lu dao mai benteng
tembo’, naurunganni mate dio Tebes?
Ma’apai ammi reke’ maro’i susito tu
benteng?
La mikua mebali: Iatu taunta Uria, to
Het, mate dukamo.
22 Malemi tu pesua; iatonna rampomo
lako, napokadammi Daud tu mintu’
kareba tu napasan Yoab lako kalena.
23 Sia ma’kada tu pesua iato lako Daud
nakua: Iatu tau iato mai mandu matoto’
na kami sia tassu’ unnula’kan lako
padang. Apa kirussun sule sae lako to’
babangan.
24 Attu iato mintu’ to ma’pana
umpanakan dao mai benteng naurungan
mate ba’tu pira-pira tu taunna puangku
sia ia duka tu taummi Uria, to Het,
matemo.

25 Nakuami Daud lako tu pesua: Pokadai
te lako Yoab, kumua: Da mutarru'
umpomasussai te apa iate, belanna
mangkaoi susite, mangkaoi ten to tu
kandean pa'dang. La mupamasarrang
tu kaparariammu ullaoi tu tondok iato
ammu sanggangi. Susimoto la munii
umpabatta'i tu penaanna Yoab.
26 Iatonna rangimi bainena Uria tu
diona muanena matemo, napassanda
bolongammi.
27 Iatonna ganna'mo tu mintu' allo
pa'pote dibolongna, nasuami Daud
umbaai tama tongkonan layukna,
napobainei, anna padadianni baine iato
misa' pia muane. Apa iatu apa napogau'
Daud kadake dio pentiroNa PUANG.

Peada'na Natan lako Daud sia pengkatobaranna Daud

12:1-25

12 1 Nasuami PUANG tu Natan male
mennolo lako Daud. Malemi
mennolo lako datu anna ma'kada nakua:
Lan misa' kota anu den da'dua tau, misa'
sugi' na misa' bongko.

2 Iatu sugi’na unnampui bu’dak domba
sia bembe’ sola sapi.
3 Apa ia tinde to bongko tae’ apanna
sangadinna misa’ri anak domba tu naalli
sia napanu’du sakapuana dio kalena sola
mintu’ anakna. Iatu anak domba iato
ungkande kandena sia mangiru’ lan mai
irusanna sia mamma’ diong rianna sia
butung to kumua anakna baine.
4 Ta’kala katoratuammi tu to sugi’ iato;
tang namaseammi penaa unnalai tu
domba sia sapi kalena la natoratuanni tu
to lumio’ lendu lako kalena, sangadinna
naala tu anak domba to bongko iato,
natoratuanni tu to lendu’ lako kalena.
5 Lendu’mi re’dekna ara’na Daud lako tau
iato, anna ma’kada lako Natan, nakua:
La lelukraka tuoNa PUANG, iatu to
mangka umpogau’i to, la mate dipatei.
6 Manassa la nasondai tu anak domba
iato penna’pa manglokkon, belanna
umpogau’ apa iato sia belanna tae’
natandai kamaturu-turuan.
7 Nakuami Natan lako Daud: Puangku
bang siamo tu tau iato! Susite tu
kadanNa PUANG, Kapenombanna to
Israel: Mangkamoko Kutokko dadi

datunna to Israel sia Kurampanangko
lan mai limanna Saul.
8 Sia mintu’ tu to lan tongkonan layukna
puangmu Kukamaseangko, susi dukato
tu mintu’ bainena puangmu la rokko
riammu, ondongpi Kukamaseangko tu
mintu’ nalili’ Israel sia Yehuda; – iake
tae’pi naganna’ tu mintu’nato, manassa
la Kurangannipa apa-apa tu muporai.
9 Ma’apai ammu tapa’ bangi tu kadanNa
PUANG, ammu pogau’i tu apa kadake dio
pentiroNa? Mupesuan umpatei pa’dang
tu Uria, to Het, ammu pobainei tu
bainena, sia kalena mupatei pa’dangna
to Amon!
10 Iamoto iatu pa’dang tae’ nala toyang
dio mai to lan banuammu tontong sae
lakona, belanna mutunaiNa’ sia muala tu
bainena Uria, to Het, mupobaine.
11 Sia nakuapa tu kadanNa PUANG
Nakua: La Kuparampoiko kakadakean
lan mai tongkonan layukmu sia la mutiro
Kualai tu bainemu Kubenni solamu, anna
sangampa’ dio to’ masiangna.
12 Iatu apa iato mupogau’ buni, apa la
Kupogau’ te iannate dio tingayona mintu’
to Israel sia dio to’ masiangna.

13 Nakuami Daud lako Natan:
Kasalammo’ lako PUANG. Nakuami
Natan lako Daud: Napa’deimo PUANG tu
kasalammi, kumua da mimate.
14 Apa belanna kamu napobannang tu
mintu’ ualinNa PUANG ma’kada solang
iatu pia muane tu dipadadiangkomi,
manassa la mate.
15 Mangkato, sulemi tu Natan lako
banuanna, Napasaemi PUANG misa’
kasanggangan lako tu pia napadadian
Daud bainena Uria, naurunganni masaki
kapua.
16 Mengkamoyami tu Daud lako Puang
Matua tu diona pia iato sia ma’puasa sia
mamma’ diong padang situ’turan bongi.
17 Mintu’ tu to matua mase’ponna lan
tongkonan layukna male la umpamillik
datu diong mai padang, apa manoka sia
manoka tu datu kumande sola.
18 Iatonna ma’pitung-allomo matemi tu
pia iato. Mataku’mi tu mintu’ taunna
Daud umpokadanni tu diona tinde
pia, kumua matemo, belanna nakua
tu tau iato mai: Iatonna tuopa tinde
pia, ianta ma’kada lako datu, tae’
namorai umperangii tu kadanta; anna
umbamo la takua umpokadanni, kumua

matemo tinde pia? Umpaden ia manii
kakadakean.
19 Iatonna tiromi Daud pada sibisik-bisik
tu taunna, naissanmi tu diona pia
iato kumua matemo. Iamoto anna
ma'kada tu Daud lako taunna, nakua:
Matemoraka tu pia? Mebalimi tu tau iato
mai, nakua: Matemo, puang.
20 Millikmi tu Daud diong mai padang,
anna mendio' sia umpake minna'
busarungngu' sia ussondai pakeanna;
mangkato tamami banuanNa PUANG
anna menomba; namane sule
lako tongkonan layukna, namesua
umpasakkaranni kande, anna kumande.
21 Attu iato ma'kadami tu mintu' taunna
lako, nakua: Umbara nakua te gau'mi?
Iatonna tuopa tu pia ma'puasa sia
tumangi'komi; iatonna matemo tu pia,
malimbangunmokomi ammi kumande.
22 Nakuami datu: Iamo kuma'puasa sia
tumangi' tonna tuo siapa tu pia, belanna
kutangnga', lan penaangku, kumua:
Diisanraka, Nakamasei siana' manii
PUANG, anna tuo tu pia.
23 Apa totemo matemo tu pia, apapa
gai'ku la ma'puasa? Ma'dinraka la kuala

pole’opa sule? Tonganna akumira la male
lako, apa ia tae’mo nala sule lako kaleku.
24 Mangkato napakatanami Daud tu
Batsyeba, bainena, anna tama sitiro
sia sangampa’, undinna to nadadianni
tu muane misa’ sia nasangai Salomo;
Nakamaseimi PUANG tu pia iato.
25 Nasuami tu nabi Natan ussangai
Yedija, belanna pa’poraianNa PUANG.

Ma’katampakanna kaditaloanna to Amon

12:26-31

26 Naloimi Yoab tu tondok Raba to Amon,
anna taloi tu kota datu.
27 Nasuami Yoab tu ba’tu pira-pira pesua
male mennolo lako Daud anna ma’kada:
Mangkamo kulaoi tu Raba sia kutalomo
tu kampong lili’na kota dio randan salu.
28 Totemo la mirampun tu mintu’
surodadu torropa, ammi patama limbui
tu kota iato, ammi taloi, da na aku
untaloi sia da na aku sikona.
29 Narampunmi Daud tu mintu’ surodadu,
anna ke’de’ lako Raba, nalaoi tu tondok
iato, anna taloi.

30 Naalai tu makota dao mai ulunna
datunna tau iato mai, sangtalenta
tu bulaanna, diparimatai intan, anna
pasongko'i tu Daud. Sia buda duka
pangrampa nabaa datu lan mai tondok
iato.
31 Mintu' tu to torro lan nabaa sun,
napandanni diongna lu gare'ge' sia
diongna lu salaga bassi sia diongna
lu uase bassi sia napesuan umpalelei
lako to' panglallangan batu. Susimo
penggaurannato lako mintu' tondok to
Amon. Mangkato Sulemi tu Daud sola
mintu' surodadu lako Yerusalem.

Diona Amnon sola Tamar

13:1-22

13 1 Mangkato dadimi tu iannate;
iatu Absalom, anakna Daud, den
adinna misa' baine, me'lok pantarisanna,
disanga Tamar; nakamoraimi Amnon,
anakna muane Daud.
2 Napomasussa Amnon tu kamasinnanna,
naurunganni masaki, napobua' Tamar,
adinna, belanna anak darapa, iamoto
anna masussa lan timbanganna Amnon
la umpa'kadai.

3 Apa iatu Amnon den sangmanena
misa’, disanga Yonadab, anakna Simea,
kakanna Daud; iatu Yonadab misa’ tau
tarru’ malute.
4 Ma’kadami lako Amnon, nakua:
Ma’apai anna melambi’oi samadodong-
dodongnako, datu lolo; tae’raka mula
umpokadanna’? Mebalimi Amnon lako
nakua: Masinnana’ lako Tamar, anak
daranna Absalom, siulu’ku.
5 Nakuami Yonadab lako: Melo ke
mamma’ko dao patindoammu,
muangga’i ma’masaki-saki; na iake
saei ambe’mu unto’longiko la mukua
lako: Suapi tu adingku Tamar sae dio
mai umpakandena’ sia napasakkaranna’
kande dio oloku, angku tiroi sia anna
pasuakna’.
6 Mamma’mi tu Amnon ma’masaki-saki.
Iatonna saemo datu unto’longi, nakuami
Amnon lako datu: Suapi tu adingku
Tamar mai nagaragampa’ deppa
ba’tu pira-pira dio tingayoku, anna ia
umpasuakna’.
7 Nasuami Daud tu tau male
umpokadanni Tamar lako tongkonan
layuk, nakua: La maleko lako banuanna

kakammu Amnon, ammu pasakkaranni kande.
8 Malemi tu Tamar lako banuanna Amnon, kakanna, na iatu kakanna mamma’ dao patindoanna; naalai Tamar tu ta’pung dirandangi, nagerokki, nagaragai deppa dio tingayona, namane unggorengi.
9 Naangka’imi tu pamuntu, napatassu’i tu deppa dio tingayona, apa manoka ungkandei. Nakuami Amnon: Suai tu mintu’ tau mallai dio mai tingayoku. Mallai nasangmi tu mintu’ tau dio mai tingayona.
10 Nakuami Amnon lako Tamar: La mubaa tu kande iato tama bilik, ammu pasuakna’. Naalami Tamar tu deppa nagaragai, nabanni Amnon, kakanna, tama bilik.
11 Iatonna tadoanni, natoemi Amnon, anna ma’kada lako, nakua: Maleko mai, adingku, tasangampa’.
12 Apa nabali nakua: Tae’ nasusito, e kakangku; da mupalaoi siri’ku, belanna tae’ nasielle’ tu penggauran susito dio lu to Israel; da napogau’i kakangku tu penggauran tang massipa’ iate.
13 Belanna iate aku te, umba la kunii male umbaa siri’ku? Ondongpi kakangku

kalena duka la dadi susi misa’ to
tang massipa’ dio lu to Israel. Melo
ke mupokadanni datu tu diongna
penaammu, manassa tae’ nala undampai
datu, ke mupobainena’.
14 Apa manoka tu Amnon umperangii tu
kadanna, sia belanna mandu matoto’ ia,
napalaoi siri’na, anna toro’-bukui.
15 Iatonna mangkato mandu liumi
nakagi’gi’ Amnon, ondongpi undinna
mandu liu tu kamagi’giranna lako na iatu
kamoraianna dolona. Nakuami Amnon
lako: Ke’de’moko, mumale!
16 Ma’kadami Tamar lako diona tu
kakadakean kapua iate, nakua: Iate
kamusuangku male mandu kadake na
iatu penggauran senga’ tu mangka
mupogau’ lako kaleku. Apa tae’ namorai
umperangii,
17 sangadinna natambai tu taunna, tu
ungkamayai, anna ma’kada, nakua:
Patoyangi te baine iate dio mai kaleku
sia salli’i ba’ba lako salian.
18 Iatu Tamar ma’pakean maa’, belanna
susimo ada’na tu mintu’ anakna baine
datu, ke anak darapi, ma’pake bayu
lando. Nasolammi to ma’kamayana
Amnon lako salian, anna sali’i ba’ba lako.

19 Napalangannimi barra’-barra’ Tamar
tu ullunna sia naserek-serek tu bayu
maa’na tu napake, anna pa’lullungi
tu limanna, anna marassan sia male
marassan sia unnurruk-urruk tumangi’.
20 Nakuami Absalom, kakanna lako:
Narumburokoka Amnon, kakammu?
Melo, ke rapa’i bangmi tu iannato,
adingku. Iamo siulu’mu, da mutarru’
umpalan bangi penaammu tu ianna
te. Malemi tu Tamar anna torro lan
banuanna Absalom, kakanna susi misa’
to unnali’ kalena.
21 Iatonna rangimi datu Daud te mintu’na
te, re’dekmi tu ara’na.
22 Apa tae’mo napa’kadai Absalom
tu Amnon la melona la kadakena,
sangadinna nanannan randang Absalom
tu Amnon, belanna napalao siri’na tu
Tamar, adinna.

Kadipateianna Amnon sia kamallaianna Absalom lako Gesur

13:23-39

23 Den pissan tonna ganna’mo duang
taun, denmi to ma’gonting bulu dombana
Absalom dio Baal-Hazor, sikandappi’

Efraim, iamoto anna toratui Absalom tu mintu’ anakna datu.
24 Saemi tu Absalom mennolo lako datu, anna ma’kada nakua: Iate taummi den to ma’gonting bulu dombana; kupalaku anta male sola sia iatu mintu’ to mase’ponna puangku.
25 Apa nakua datu lako Absalom: Da nasusito, e anakku, da kilao nasang, kipamagasako manii. Nanaran-naranmi tu datu, apa inang manoka lao, sangadinna napassakke manna.
26 Nakuami Absalom: Iake tae’i mila lao, ia bangomo tu Amnon, kakangku kisolan male sola nasang. Nakuami datu lako: Apara gai’na la male?
27 Apa nanaran-naran Absalom tu datu, naurunganni naeloran tu Amnon male sola mintu’ anakna datu.
28 Nasuami Absalom tu taunna susite: Manta-manta meloi, iake parannu-rannumi penaanna Amnon napobua’ anggoro’, angku kuai lako kalemi: patei tu Amnon, manassa la mipatei; da mimataku’, belanna aku ussuakomi. Iamoto la umpabatta’komi penaammi sia baranikomi.

29 Napogau’mi taunna Absalom lako
Amnon susitu nasuanni Absalom. Ta’kala
ke’de’mi tu mintu’ anakna datu, anna
mallai, pada ussakei bagala’na.
30 Dio bangsia lu lalan tu tau iato mai,
narampomo tu kareba lako Daud, nakua:
Napatei nasang Absalom tu mintu’
anakna datu; moi misa’ tae’mo torro.
31 Ke’de’mi tu datu anna serek-serekki
tu pakeanna, anna male mamma’ rokko
padang, namintu’ tu taunna bendan
serek-serek pakeanna.
32 Mebalimi Yonadab, anakna Simea,
kakanna datu, nakua: Da misangai
kumua mintu’ tu anakmi mangka dipatei,
sangadinna Amnon manna misa-misa tu
mate, belanna iatu iannato ma’din ditiro
dio lindona Absalom randuk dio mai allo
dinii umpalaoi siri’na tu Tamar, adinna.
33 Iamoto da napalan penaa bangi
puangku datu tu iannato, kumua mate
nasang tu anakmi, belanna Amnon
manna tu mate.
34 Ta’kala mallaimi tu Absalom. Iatu to
mangura ma’kampa tonna bangunanni
tu matanna, natiromi tu tau buda unnola
dio lalan dio boko’na, tu mempali’ dio
sa’de buntu.

35 Nakuami Yonadab lako datu: Tiromi
tu mintu’ anakna puangku sae;
tongannamo susitu kadanna taummi
ina’.
36 Ra’pa’ manna tu kadanna, ta’kala
saemi tu mintu’ anakna datu, anna
sianglean tumangi’; susi duka tu datu
sia mintu’ taunna sianglean tumangi’.
37 Iatu Absalom mallaimo, ann male
umpellambi’i Talmai, anakna Amihur,
datu Gesur. Apa tontong ia napomasussa
Daud kiallo-kiallo tu anakna.
38 Iatu Absalom tonna mallai lako Gesur
torro dio tallung taun.
39 Bonnongmi tu penaanna Daud diona
kamamaliranna lako Absalom, belanna
umpakatanamo penaanna tu diona
kamateanna Amnon.

Kasuleanna Absalom dio mai Gesur sia kasikaeloanna ambe’na

14:1-33

14 1 Iatonna issanmi Yoab, anakna
Zeruya, kumua iatu penaanna
datu ungkamali’mo Absalom,
2 mesuami Yoab lako Tekoa, untambai dio
mai tu misa’ baine malute, anna ma’kada

lako nakua: La muangga’-angga’i
ma’pote sia ma’pake sanda bolong,
da muma’minna’ busarungngu’, sia
la unna’ga susiko kalemu misa’ baine
masaimo umpassanda bolongan to mate.
3 La mennoloko lako datu ammu ma’kada
susite. – Nalesangan simisa’mi Yoab tu
kada lako.
4 Iatonna mennolomo tu baine Tekoa lako
datu, tukkumi rokko padang menomba
anna ma’kada nakua: O puangku,
tunduina’!
5 Nakuami datu lako: Apara
mupomasussa? Mebalimi nakua:
Aku dikka’ te misa’ baine balu, belanna
matemo tu muaneku.
6 Den anakku da’dua muane, sipakkami
dio lu padang, natae’ misa’ tau sae
umpasisarakki, nalonga’mi tu misa’
namate.
7 Pada bendanmi tu mintu’ pa’rapuanna
la untingoi kaunanmi, nakua: Baai mai
tu to umpatei siulu’na, angki patei
sondana siulu’na tu mangka napatei sia
angki sanggang dukai tu to la ma’mana’
iato. Nasusito la morai tu tau iato
mai la urroto’i tu ruaya api torrokupa,
naurunganni tae’mo nala umpatorroanni

sanga tu muaneku sia bati’ dao kuli’na padang.
8 Nakuami datu lako baine iato:
Sulemoko lako banuammu, aku la untonganni tu kara-karamu.
9 Nakuami tu baine Tekoa lako datu: O puangku, iatu sala iato lu lako kaleku sia lako rapungku, apa iatu datu sia kapayunganna tae’ ia naruai.
10 Nakuami datu: Minda-minda unggagako, baai mai lako kaleku, manassa tae’mo nala urrosoko.
11 Nakuami tu baine iato: La mikilalai tu PUANG, Kapenombammi, da namandu liu ma’kasanggang tu to mangala puli sia da nasabu’i tau iato mai tu anakku.
Ma’kadami datu nakua: La lelukraka tuoNa PUANG, moi sanglamba’ beluakna anakmu tae’ nala rondon rokko padang.
12 Nakuami tu baine iato: Messimanpa te kaunammi umpokada kada sangbuku lako puangku. Nakuami datu: Pokadami.
13 Nakuami tu baine iato: Ma’apari mipalanri penaammi tu tangnga’ susite tu diona taunNa Puang Matua? Belanna iatommi mangkamo umpokadai te kada iate, puangku kalena tu butung to sala,

belanna tae’ naeloranni puangku tu to
ditibe sule sae.
14 Inang la mate nasangki’ susito uai
tibollo rokko padang, tu tae’ nadirampun.
Apa tae’ Naalai Puang Matua tu katuoan,
sangadinna Natangnga’, kumua anna
iatu to ditibe, da natontong mambela dio
mai Kalena.
15 Ia sia kusae umpokadai te mintu’
kada iate lako puangku datu, belanna
napakataku’na’ to buda; iamoto angku
tangnga’i: Melo ke malena’ umpokadanni
datu, lalo siai manii anna turu’i tu
palakungku.
16 Belanna la naperangii datu tu
palakungku anna rampananna’ dio mai
limanna to la ussabu’ina’ sola anakku dio
mai mana’Na Puang Matua.
17 Sia susite tu tangnga’ku, kukua: Iatu
kadanna puangku datu la umparapa’
penaa, belanna susito misa’ malaeka’Na
Puang Matua, susi dukamoto tu puangku
datu la umperangii melo sia kadake.
Na PUANG, Kapenombammimora
urrondongkomi.
18 Mebalimi datu nakua lako tu baine
iato: Totemo da mubuni lako kaleku
tu apa kupekutanan lako kalemu.

Nakuami tu baine iato: Ma’kadamokomi,
o puangku datu.
19 Nakuami datu: Natamairaka Yoab
tu mintu’na te? Mebalimi tu baine iato
nakua: Tonganna tuo tu puangku, moi
misa’ tau tae’ nakullei sepang lako kairi
ba’tu kanan dio mai mintu’ kadanna
puangku. Tonganna taummi Yoab
ussuana’ sia ullesangan simisa’i taummi
tu mintu’ kada iate.
20 Iatu kara-kara iato disambenan susito,
pa’pana’ta’na duka Yoab. Apa iatu
puangku matarru’ susi misa’ malaeka’Na
Puang Matua, naurunganni untandai tu
mintu’na apa dadi dao kuli’na padang.
21 Mangkato ma’kadami datu lako Yoab,
nakua: Iate palaku iate kueloran.
Malemoko musolanni sule tu Absalom, to
mangura iato.
22 Menombami tu Yoab tukku rokko
padang anna palakuanni kamasakkean
tu datu. Ma’kadami tu Yoab nakua: Allo
ia duka te kuissan kumua miala masena’,
o puangku datu, belanna natarimamo
datu tu palakunna taunna.
23 Ke’de’mi tu Yoab, namale lako Gesur,
nasolanni tu Absalom lako Yerusalem.

24 Apa nakua datu: Da’ito nalu lako
banuanna, da napessitiroina’! Lu lakomi
banuanna tu Absalom, tae’ nasitiro datu.
25 Lan mintu’ tondok Israel moi misa’ tau
tae’ kalelean kameloanna, susi Absalom;
randuk diong mai pala’ lette’na sae
langngan botto ulunna, tae’ sayuanna.
26 Iake mangkai nagontingi tu beluakna
–, ke upu’oi taun, nagontingioi tu
beluakna, belanna magasamo nasa’ding
iamoto nagontingi – napesuammi
untimbangi tu beluakna, siduaratu’
sikele’ magasanna turu’ timbanganna
datu.
27 Dadimi tu anakna Absalom tallu muane
na misa’ pia baine, disanga Tamar, iamo
misa’ to maballo pantarisanna.
28 Ganna’ duangtaun tu Absalom torro
dio Yerusalem, tae’ nama’din sitiro datu.
29 Iamoto namesua tu Absalom untambai
Yoab, la nasua male mennolo lako datu,
apa manoka tu Yoab sae. Mesua pole’omi
untambai tonna ma’penduanna, apa
manoka duka sae.
30 Iamoto anna ma’kada Absalom lako
mintu’ taunna, nakua: Iatu bela’na Yoab
siamping bela’ku sia nanii dalle sisikan

dio. Malekomi ammi ballai. Naballami
taunna Absalom tu bela’ iato.
31 Ke’de’mi tu Yoab male lako Absalom,
tarru’ tama banuanna, anna ma’kada
nakua: Ma’apai anna ballai kaunammi tu
bela’ku?
32 Mebalimi Absalom lako Yoab, nakua:
Kupopetambaikomi la kusua male
mennolo lako datu sia la ma’kada lako
datu susite, kumua: Apara gai’ku sule dio
mai Gesur? La’bi’ kengku dio bangora.
Morai tonganmo’ totemo la untiro lindona
puangku. Na iake denpi sala dio kaleku,
melo ke napateina’ puangku.
33 Malemi tu Yoab mennolo lako datu,
naparampoi lako datu tu mintu’ kada
iato. Natambaimi datu tu Absalom.
Iatonna saemo, menombami dio olona
datu; naudungmi datu tu Absalom.

Absalom sipakulu-kulu tau la unnea datu

15:1-12

15 1 Mangkato, mesuami Absalom
umparandan kareta sia darang sia
tau limangpulo dolo ma’dondo-dondo dio
olona.

2 Melambi’oi maleoi tu Absalom nabendan
dio biring lalan lu lako babangan. Mintu’
tu to la lao umbaa kara-karana lako olona
datu, kumua anna dipaolai salunna,
natambai Absalom anna ma’kada nakua:
Umbara munii sae? Iake nakuai: Iate
kaunammi lu dio mai suku iato ba’tu
suku iato lan Israel,
3 nakuami Absalom lako: Iatu kara-
karamu tae’ nasala sia tonganna, apa dio
datu misa’ tau tae’ tu la umperangiiko.
4 Sia nakuapa Absalom: Oo, iakenna
susinna aku diangka’ to ma’paolai salu
lan tondok iate, lendu’ ia melona; kumua
anna mintu’ tau tu den kara-karana ba’tu
kasigaganna, ma’din sae lako kaleku,
angku sanda tonganni.
5 Sia iake denni tau menomba dio olona,
napadondongammi limanna, natoei anna
udungi.
6 Susimoto tu kedona Absalom lako
mintu’ to Israel, tu sae mennolo lako
datu la dipaolai salunna tu kara-karana;
susito naalami Absalom tu penaanna to
Israel.
7 Iatonna upu’mo patangtaun,
ma’kadami Absalom lako datu,
nakua: La naeloranna’ puangku male

lako Hebron, belanna la umpalesso'na' pangallonangku lako PUANG.
8 Belanna dolona tongki torropa dio Gesur lan tondok Aram, mangallonanna', kukua: Iake Napasule siana' PUANG lako Yerusalem, manassa la mengkaolana' lako PUANG.
9 Nakuami datu lako: Male marampa'moko. Ke'de'mi tu Absalom anna male lako Hebron.
10 Iatu Absalom mangkamo ussua ba'tu pira-pira mata-mata lan mintu' suku Israel, nakua: Iake mirangimi tu oni napiri tanduk, attu iato la rambankomi metamba, mikua: Absalommo dadi datu dio Hebron!
11 Iatu to nasolan Absalom ke'de' dio mai Yerusalem duaratu', mintu'i to ditambai tama pa'maruasan. Mintu'nate tau iate malambu' penaanna male belanna tae' natandai tu iannato.
12 Iatonna la untunumo pemala' tu Absalom, mesuami untambai Ahitofel, to Giloni, ada'na Daud, sae dio mai Gilo, tondokna. Iatu kasipakulu-kuluan salangngan-langnganna, na iatu to unturu' Absalom sabuda-budannamo.

Diona kamallaianna Daud dio mai Yerusalem

15:13-37

13 Saemi misa’ tau umpokadanni Daud,
nakua: Iatu penaanna mintu’ to Israel
ma’mirringammo la unturu’ Absalom.
14 Ma’kadami Daud lako mintu’ taunna
tu nasolan dio Yerusalem, nakua: Ke’de’
nasangkomi, melo ke mallaiki’, belanna
iake tae’i nasusito, tae’ takullei tilendok
dio mai olona Absalom. Madoi’komi
male, da nata’pa ullambirangki’ sia
nasanggangiki’ sia napatei pa’dang tu
mintu’ to lan kota iate.
15 Mebalimi tu taunna datu, nakua:
Inaammi bang puang, sakka’mokan
unturu’i.
16 Tassu’mi tu datu sola mintu’ to lan
tongkonan layukna anna lumingka, apa
napatorro datu tu gundi’na sangpulo la
ungkampai tongkonan layuk.
17 Tassu’mi tu datu naundi tu to buda dio
boko’na anna torro dio Banua Mambela.
18 Iatu mintu’ taunna lumingka lendu’ dio
olona, susi dukato tu mintu’ to Kreti sola
to Pleti. Ia duka tu mintu’ to Gat, annan

ratu’na, tu lu dio mai Gat, tu unturu’
datu, lumingka lendu’ dio olona datu.
19 Ma’kadami datu lako Itai, to Gat:
Ma’apari muundi dukara unnula’kanni?
Sulemoko ammu torro sola datu, belanna
to saeko, sia to diula’i lan mai tondokmu.
20 Mane sangmai’ ammu sae, ma’apai
angku la ussolangko te allo iate male
sola salamba salao. Manassa la malena’
lako umba-umba tu ma’din kunii male.
Apa iatu iko la suleko musolanni tu
mintu’ siulu’mu. Nakamasokanammora
sia kamarurusan urrondongko.
21 Apa mebali tu Itai lako datu, nakua:
La lelukraka tuoNa PUANG sia tuona
puangku datu, umba-umba nanii tu
puangku la tuo ba’tu la mate, inde
dukato dio nanii sola taunna.
22 Nakuami Daud lako Itai: Iake susito,
maimoko, mulumingka lendu’ dio oloku.
Ke’de’mi male tu Itai to Gat sola mintu’
taunna sia anakna tu nasolan, lendu’ dio
olona datu.
23 Unnurruk-urrukmi tumangi’ tu mintu’
tau lan tondok, tonna lendu’ mintu’ to
buda; ullambanmi salu Kidron tu datu sia
iatu mintu’ to buda male lu lako padang
pangallaran.

24 Ia duka tu Zadok dio ren sola mintu’
to Lewi umbulle patti basseNa Puang
Matua; male duka tu Abyatar unturu’i;
napatorromi tau iato mai tu pattinNa
Puang Matua sae lako tappunna lendu’
tu to buda tassu’ lan mai kota.
25 Nakuami datu lako Zadok: Baai tama
kota sule tu pattinNa Puang Matua Iake
Nakaturu-turui siana’ PUANG, manassa
Napasule siana’ sia Napatiroi pole’na’ tu
pattinNa sia kao’koranNa.
26 Apa iake Nakuai kadanNa kumua:
Tae’mo Kuporaiko, inaanNa bang, da’ito
anNa pogau’i lako kaleku tu Nasanganna
melo.
27 Sia nakua datu lako to minaa Zadok:
Tae’raka mimisa’ to patanda-tandan?
Sule marampa’mokomi tama kota,
sola tu anakmi Ahimaas sia Yonatan,
anakna Abyatar, tu anakmi sola duakomi
misolan.
28 La ma’kampana’ dio kalambanan dio
padang pangallaran sae lako saena tu
kareba misua tau umparampoanna’.
29 Nabaami Zadok sia Abyatar sule tu
pattinNa Puang Matua lako Yerusalem,
anna torro dio.

30 Kendekmi tu Daud unnola mennaa'na
buntu Saitun tumangi' lolanan, sia
mellullung sia lumingka tang ma'lapik
lentek; sia mintu' tu tau nasolan
mellullung sia tuka' situang tangi'na.
31 Attu iato napokadami tau lako Daud
nakua: Iatu Ahitofel dio lu sola tu to
sipakulu-kulu Absalom. Nakuami Daud:
O PUANG, padampai tu pa'timbanganna
Ahitofel.
32 Iatonna rampomo Daud langngan
botto tanete, tu inan nanii tau biasa
menomba langngan Puang Matua,
sitammumi Husai, to Arki, tu ma'bayu
lamba' serek-serek sia ponno barra'-
barra' tu ulunna.
33 Nakuami Daud lako: Iake maleki' sola,
manassa mupamagasana',
34 apa iake suleko tama kota ammu
ma'kada lako Absalom: Aku te taunnamo'
puangku, moi anna dolona taunnana'
ambe'mi; apa totemo taunnamo'
puangku; nasusito ma'din mupadampa
tu pa'timbanganna Ahitofel.
35 Tang dio siaraka musolan tu to
minaa Zadok sia Abyatar? Mintu' tu apa
murangi lan tongkonan layukna datu,

la mupokada lako to minaa Zadok sia Abyatar.
36 Iatu anakna sola duai dio sola, iamotu Ahimaas, anakna Zadok, sia Yonatan, anakna Abyatar. Iatu mintu' apa murangi la rampo lako kaleku tete dio tau iato.
37 Iatonna rampo tu Husai, sangmanena Daud tama kota, attu ia dukato natama kota Yerusalem tu Absalom.

Daud sitammu Ziba, taunna Mefiboset

16:1-4

16 1 Iatonna solo'mo sidi' tu Daud dao mai botto tanete, sitammumi Ziba, taunna Mefiboset, sibaa da'dua keledai dilapikki sia unteke' roti duaratu' sia deppa bua anggoro' dirangkei saratu' sia bua ara saratu' sia anggoro' sangkiriba'.
2 Nakuami datu lako Ziba: La mupatumbai te mintu' apa iate?
Nakuami Ziba: Iate keledai iate la nasakei to lan tongkonan layukna puangku, na iate roti sia mintu' bua la nakande mintu' taunna puangku na uai

anggoro’ iate la nairu’ tu to mata’ka’ dio lu padang pangallaran.
3 Nakuami datu: Umbamira tu anakna puangmu? Mebalimi tu Ziba lako datu, nakua: Torro ia dio Yerusalem, belanna nakua: Allo ia bangsiamote anna pasulei to Israel tu kadatuanna ambe’ku lako kaleku.
4 Nakuami datu lako Ziba: Mintu’na tu apanna Mefiboset, iko nasangmo umpoapai. Nakuami Ziba: tukkuna’ mengkaola lako datu; na puangkumora datu umpatiroanna’ kamaturu-turuanna.

Simei untampakki ropu Daud

16:5-14

5 Iatonna rampomo tu datu Daud lako Bahurim, tassu’mi inde to dio mai tu misa’ bati’na pa’rapuanna Saul, disanga Simei anakna Gera, sae untampakki ropu datu.
6 Sia nabatui tu Daud sia mintu’ taunna, moi anna mintu’ to buda sia pa’baraninna lumingka dio kananna sia kairinna.
7 Susite tu kadanna Simei tonna marassan untampakki ropu nakua:

Mallaiko, mallaiko, e pa’patibollo rara sia
to bulituk!
8 Napabala’imo PUANG lako kalemu tu
rarana bati’na Saul tu musonda dadi
datu, sia Nabenmo PUANG Absalom,
anakmu tu kadatuan; manassa lanko
kamandasan totemo, belanna misa’ko to
pa’patibollo rara.
9 Attu iato ma’kadami tu Abisai, anakna
Zeruya lako datu nakua: Ma’apari
natampakkira ropu puangku datu tinde
asu mate? Da’ito kumale lian angku
sembangi tu ulunna.
10 Apa nakua datu: La siapariki’, e anakna
Zeruya? Da’ito natampakkina’ ropu! Iake
Nakuai PUANG lako: Tampakki ropu tu
Daud, mindaopa la ma’kada kumua:
Ma’apai mupogau’i to?
11 Sia nakuapa Daud lako Abisai sia lako
mintu’ taunna: Akkenna anakku kalena,
tu sun dikaleku la ungka’tu sunga’ku,
apa pole’pa tu to Benyamin iate. Da’ito
natampakkina’ ropu, ke susii kadanNa
PUANG lako kalena to.
12 Den sia manii upa’ anNa tiroi PUANG
tu kamaparrisangku anNa kamaseina’
kameloan la sondana tampak ropunna
allo iate.

13 Susito tarru’ bangmi tu Daud
sola mintu’ taunna, na iatu Simei
male urrundunan mennaa’na tanete tu
nasipatuan lian, natampakki lolanan ropu
sia nabatui sia nasambo’i barra’-barra’.
14 Rampomi tu datu sola mintu’ to
buda nasolan, anna melayo inde to dio,
belanna mata’ka’.

Pa’timbanganna Ahitofel lako Absalom

16:15-23

15 Iatu Absalom sia mintu’ to buda,
iamotu to Israel saemo lako Yerusalem
na iatu Ahitofel dio nasolan.
16 Iatonna saemo tu Husai, to
Arki, sangmanena Daud mennolo lako
Absalom, nakuami, lako: Na maupa’mora
tu puangku! Na maupa’mora tu puangku!
17 Apa ma’kada Absalom lako Husai,
nakua: Iamoraka te tu kamarurusammu
lako sangmanemu? Ma’apai natae’
mumale sola sangmanemu?
18 Ma’kadami tu Husai lako Absalom
nakua: Tae’ nasusito, sangadinna
minda-minda tu Natonno’ PUANG sia
iate mintu’ to buda sia mintu’ to Israel,

ia dukamoto tu la umpotauna’ sia ia
dukamo la kunii torro.
19 Naminda pole’o tu la kunii mengkaola,
ke tae’i nalako anak datu? Susito dolona
mengkaolana’ lako ambe’mi, susi duka
totemo to lako kalemi.
20 Ma’kadami Absalom lako Ahitofel,
nakua: Pada la umpatassu’mokomi
pa’timbangammi tu apa sipatu la
tapogau’.
21 Ma’kadami Ahitofel lako Absalom,
nakua: Melo ke sangampa’i puangku tu
mintu’ gundi’na ambe’mi tu napatorro
ungkampai tongkonan layuk; susito
la narangi mintu’ to Israel tu diona
puangku, kumua mipakadake lelemo tu
kalemi lako ambe’mi, sia salamatoto’-
toto’na tu mintu’ to unturu’komi.
22 Naballarammi misa’ tenda tau tu
Absalom dao bubungan, anna sangampa’
Absalom tu mintu’ gundi’na ambe’na dio
pentirona mintu’ to Israel.
23 Attu iato iatu kada napokada Ahitofel
butung to umpekutanan kadanNa
Puang Matua; susimoto tu mintu’
pa’timbanganna Ahitofel naangga’ la
Daud, la Absalom.

Pa’timbanganna
Ahitofel napekka Husai

17:1-14

17 1 Ma’kadami tu Ahitofel lako
Absalom, nakua: Eloranna’
totemo umpilei sangpulo dua sa’bunna
tau, angku male unnula’ Daud te bongi
ia bangsiamote;
2 angku laoi ta’bulu’ mata’ka’pi
sia langga’, angku patirambanni,
naurunganni mallai tu mintu’ tau
nasolan, angku patei tu datu misa-misai.
3 Namintu’ tu to buda la kupasule lako
puangku. Iatu kasuleanna mintu’ to
buda tuo diori tinde to midaka’, namane
marampa’ nasang tu mintu’ tau.
4 Tonganmi tu pa’timbangan iato
dio olona Absalom sia lako mintu’
pekaamberan to Israel.
5 Apa nakua Absalom: Tambai tu Husai,
to Arki, anta perangii dukai tu apa
napokada.
6 Iatonna mennolo tu Husai lako
Absalom, nakuami Absalom lako: Susite
tu kadanna Ahitofel; la taturu’raka? Iake
tae’i, pokadai.

7 Nakuami Husai lako Absalom: Iatu
kada napokada Ahitofel, te pissanna te
tae’ namelo.
8 Sia nakuapa Husai: Mitandai kumua
iatu ambe’mi sia mintu’ taunna lalong
nasang, sia mapalla susi beruang
setangan dio lu padang, tu sisayuran
anakna. Ondongpi iatu ambe’mi to
malute parari, dadi tae’ nala torro
ma’bongi sola mintu’ to buda.
9 Tae’ nasalai ba’tu umbannamo garuang
nanii membuni ba’tu lan lu misa’ inan
senga’. Ondong pissanpi, ke mulannai
namate tu ba’tu pira-pira taunta,
manassa iatu to urrangii tu ianna te, la
ma’kada nakua: ditalomo tu tau unturu’
Absalom.
10 Attu iato moi to barani, tu ma’penaa
singa, manassa la raang penaanna,
belanna natandai mintu’ to Israel, kumua
iatu ambe’mi misa’ to lalong sia barani
nasang tu mintu’ to nasolan.
11 Apa iake timbangangku, melo ke
dirampunni tu mintu’ to Israel randuk
daa mai Dan sae sau’ Bersyeba, susi
karangan dio biring tasik, na puangku
kalena duka la male sola parari.

12 Anta laoi umba-umba inan tanii
unnappa'i, la tata'pai susito ambun to'do
tama lino; anna dio mai kalena sia dio
mai mintu' tu to nasolan moi misa'
tae'mo tuo.
13 Iake napasorong boko'mi tu
surodadunna tama misa' kota, nalebu'i
ulang mintu' to Israel tu tondok iato,
anta riu'i rokko salu, manassa moi misa'
batu bitti' tae'mo diapparan.
14 Nakuami Absalom sia mintu' to Israel:
Iatu pa'timbanganna Husai, to Arki melo
na pa'timbanganna Ahitofel. Apa inang
pangelorannamo PUANG susito, belanna
la Nadampa tu pa'timbanganna Ahitofel,
kumua anNa pasaeanni kasanggangan
PUANG tu Absalom.

Daud ke'de' lako Mahanaim

17:15-29

15 Mangkato nakuami Husai lako Zadok
sia Abyatar, to minaa sola duai: Susito
susite tu pa'timbangan napokada Ahitofel
lako Absalom sia mintu' pekaamberan to
Israel, apa susito susite tu kadangku.
16 Totemo la madomi'komi ussua tau
umbaa kareba lako Daud, kumua: Da

nama’bongi tu puangku bongi iate
dio inan kalambanan dio lu padang
pangallaran, sangadinna la madomi’
tu puangku lamban, da nadisabu’i tu
puangku sola mintu’ tu to nasolan.
17 Iatu Yonatan sola Ahimaas torro
sikandappi’ kalimbuang En-Rogel, na
misa’ kaunan baine nenne’ male lako
umpokadanni tu kareba, anna male sola
duai inde to dio mai lako datu Daud
umpokadai tu kareba iato, belanna
tae’ nama’din sola duai tama kota
umpa’pekanaan kalena.
18 Apa den misa’ pia muane untiroi sola
duai, anna pokadai tu ianna te lako
Absalom. Matira’mi male sola duai,
anna rampo lako banuanna misa’ tau
dio Bahurim, tu nanii misa’ bubun dio
tarampakna, anna mengkalao sola duai
rokko bubun iato.
19 Naalami baine iato tu sampin, naballa’i
dao tu baba bubun, naambo’i ono
gandung, naurungan moi sidi’ tae’
kakitanan.
20 Saemi tu tauna Absalom lako baine
iato lan banuanna, anna ma’kada nakua:
Umbara nii tu Ahimaas sola Yonatan?
Mebalimi tu baine iato lako tau iato mai,

nakua: Ullambannimo salu sola duai. Malemi tu tau iato mai undaka'i, apa iatonna tae'mo naappa'i, sulemi lako Yerusalem.
21 Iatonna sulemo tu tau iato mai, kendekmi sola duai diong mai bubun, anna male umpokadai tu kareba iato lako datu Daud sia ma'kada lako nakua: Ke'de'komi ammi lamban madoi', belanna susite susito tu pa'timbanganna Ahitofel la ullaoikomi.
22 Ke'de'mi tu Daud sola mintu' tu to nasolan, anna lambanni salu Yordan, naurunganni iatonna tibangka'mo masiang, moi misa' tau tae'mo tu tang ullambanni Yordan.
23 Iatonna tiromi Ahitofel, kumua tae' nadituru' tu pa'timbangna, nalapikkimi tu keledainna, anna male lako banuanna dio tondokna; iatonna mangkamo umpasanni tu mintu' to lan banuanna nataa-taanni tu apanna, untoke'mi kalena; susimo kamateanna to, anna dilamun diong panglamunanna ambe'na.
24 Rampomi tu Daud lako Mahanaim; iatu Absalom ullambanmo Yordan, la ia, la iatu mintu' to Israel nasolan.

25 Naangka’mi Absalom tu Amasa
kamandang surodadu ussonda Yoab.
Iatu Amasa anakna misa’ tau disanga
Yitra, to Ismael, tu umpobaine Abigal,
anakna Nahas, sangbainena Zeruya,
indo’na Yoab.
26 Iatu to Israel sia Absalom umpabendan
tendana dio padang Gilead.
27 Iatonna rampomo tu Daud lako
Mahanaim, saemi tu Sobi, anakna Nahas
dio mai Raba to Amon sia Makhir, anakna
Amiel dio mai Lodebar sia Barzilai, to
Gilead dio mai Rogelim,
28 umbaa kasoro’ sia piring sia kurin sia
gandung sia dalle sisikan sia ta’pung sia
gandung diba’te sia kadong sia kadong
barra’, mangka duka diba’te,
29 sia tani’ enoan sia bumbungan
pa’pamakko sia bembe’ sia domba sia
dangke, naban Daud sia mintu’ tu to
nasolan, anna kandei tau iato mai,
belanna nakua: Tangdia’ sia mata’ka’
sia ma’rang te mai tau lan te padang
pangallaran.

Absalom ditalo sia dipatei

18:1–19:8

18 [1] Naparessami Daud tu mintu’ surodadu nasolan, naangka’i ba’tu pira-pira pangulu to sangsa’bu sia pangulu to saratu’.
[2] Mangkato napatallung torroanmi Daud tu mintu’ surodadu, sangtorroan napangului Yoab, sangtorroan napangului Abisai, anakna Zeruya, siulu’na Yoab, na sangtorroan napangului Itai, to Gat. Anna ma’kada tu datu lako mintu’ surodadu, nakua: Manassa la tassu’ dukana’ ussisolangkomi sola nasang.
[3] Apa nakua tu mintu’ surodadu: Da natassu’ tu puang ussisolangkanni; belanna moi angki mallai nasang, tae’ nadampangi, ondongpi iake matekan sesena, tae’ duka nadampangi; sangadinna puangkiri tu pada sangpulo sa’bu taummi. Ondongpi totemo mandu melo ia, ke mitundui lankanni mai kota.
[4] Nakuami datu: Iatu apa misanga melo, iamo la kuturu’. Ke’de’mi tu datu dio biring babangan kota tonna marassan tu

mintu’ surodadu tassu’ sisaratu’-ratu’ sia
sisangsa’bu-sa’bu.
5 Ma’kadami tu datu lako Yoab sia Abisai
sia Itai, nakua: Kanana’i tu Absalom, to
mangura iato. Narangimi surodadu tu
kadanna datu lako mintu’ kamandang
diona Absalom.
6 Tassu’mi tu surodadu lako padang
umpessitammui tu to Israel, nasirari lan
pangala’ Efraim.
7 Iatu to Israel natalo surodadunna
Daud; makambanmi kandean bassi inde
to, namate tu tau duangpulo sa’bu.
8 Sakerangan-rangannami tu rari dio
lu mintu’ padang iato, naurungan allo
iato mintu’ tu tau nasanggang pangala’
mandu buda na iatu to nakande pa’dang.
9 Sitammumi surodadunna Daud tu
Absalom; iatu Absalom ussakei bagala’.
Ta’kala messurrukmi tu bagala’ diongna
lu tangke marepe’na misa’ kayu tarpin,
naurunganni mendoyang lan alla’na
langi’ na lino, anna mallai tu bagala’
diong.
10 Iatonna tiromi misa’ tau tu iannato,
napokadami lako Yoab, nakua: Kutiro tu
Absalom mendoyang dio kayu tarpin.

11 Ma’kadami Yoab lako tu to
umpokadanni tu iannato nakua:
Mutiro tu iannato, ma’apai natae’
muba’tai inde to dio anna memassan
rokko padang? Na aku ia umbenko
salaka sangpulo batunna sikele’ sia
salipi’ misa’.
12 Apa nakua tu tau iato lako Yoab: Iake
la morongannai angku timbang salaka
sangsa’bu sikele’ dio limangku, manassa
inang tae’ duka kula umpata’pai lima
tu anakna datu, belanna kirangi sola
nasang tu datu mepasan lako kalemi
sia lako Abisai sia lako Itai, nakua: La
mikanana’i tu Absalom, to mangura iato.
13 Iakengku mangkamo umpatei punalai,
manassa mintu’ tu apa iato tae’
nakabunian lako datu sia kamu duka la
umpasalian kalemi dio mai iannato.
14 Nakuami Yoab: Manokana’ murempai.
Naalami tu doke bandangan tallu, anna
rokki tama tu buana Absalom, tonna
tuopa mendoyang dio kayu tarpin.
15 Saemi tu sangpulo surodadu,
pa’baraninna Yoab, untalimbungi,
naba’tai tu Absalom.
16 Mangkato umpannonimi napiri tanduk
tu Yoab, anna sule tu mintu’ surodadu

unnula’ to Israel, belanna morai Yoab la
ungkaritutui tu to buda.
17 Naangka’mi tau tu batang rabukna
Absalom, napembuanganni rokko misa’
garuang kapua lan pangala’ iato, anna
tombonni tu batu daona lu. Mallai
nasangmi tu mintu’ to Israel pada sule
lako tendana.
18 Iatu Absalom tonna tuopa mangkamo
unnala simbuang tu diong lombok Datu,
napabendanan kalena, belanna nakua:
Tae’ muane tu anakku, tu dinii ungkilalai
sangangku. Nasangaimi sanga kalena tu
simbuang iato; iamoto nasangai tau tu
simbuang iato simbuangna Absalom sae
lako allo iate.
19 Nakuami Ahimaas, anakna Zadok:
Eloranna’ kuma’dondo male umbaa
kareba melo lako datu, kumua Nasanda
tonganni PUANG tu datu dio mai ualinna!
20 Apa nakua Yoab lako: Tae’na iko tu to
sipatu la umbaa kareba allo iate. Na allo
senga’opa mumane ma’din male umbaa
kareba; belanna allo iate tae’ muma’din
la umbaa kareba melo, belanna matemo
tu anakna datu.
21 Nakuami Yoab lako misa’ to Etiopia:
Maleko, pokadai lako datu tu apa

mangka mutiro. Tukkumi menomba
dio olona Yoab tu to Etiopia iato, anna
ma'dondo male.
22 Apa natole napokada Ahimaas, anakna
Zadok lako Yoab, nakua: Moi anna
susito, eloran dukana' undi urrundu'i tu
to Etiopia. Nakuami Yoab: Apara gai'mu
la male, e anakku? Tae' naia tu kareba
mubaa la umpamaupa'ko!
23 (Nakuami): Moi nasusito, la
ma'dondona' male. Nakuami Yoab lako:
Ma'dondomoko male. Ma'dondo-dondomi
unnola lalan ma'palulako padang, anna
doloi tu to Etiopia.
24 Iatu Daud ma'dokko lan alla'na
da'dua babangan kota, nakendek tu to
ma'kampa langngan bubungan babangan
kota, tarru' langngan benteng tembo'.
Iatonna bangunammo matanna, natiroi
tu misa' muane sae ma'dondo-dondo
misa-misai.
25 Metambami tu to ma'kampa
umpokadanni datu. Nakuami datu: Iake
misa-misari, den kareba melo nabaa.
Iatonna samandappi'-dappi'namo sae,
26 natiroomi to ma'kampa tu misa'
tau senga' ma'dondo-dondo sae anna
metamba lako to ma'kampa babangan,

nakua: Tiroi den misa' muane ma'dondo-dondo misa-misa sae. Ma'kadami tu datu nakua: Iatu tau iato umbaa duka kareba melo.
27 Nakuami tu to ma'kampa: Iatu kutirona lako tu to dolo susito lingkana Ahimaas, anakna Zadok. Nakuami datu: To melo to, manassa sae umbaa kareba melo.
28 Metambami tu Ahimaas lako datu nakua: Makarimman tu puangku! Saemi menomba lako datu tukku rokko padang, nakua: Mintu' kadipudian lu lako PUANG, Kapenombammi, belanna nasorongmo tu mintu' to pabali-bali lako puangku datu.
29 Nakuami datu: tae' siaraka namatumba-tumba tu Absalom, to mangura iato? Mebalimi Ahimaas nakua: Den kamaramban kapua tonna suai Yoab tu taunna datu, iamo taummi; apa tae' kuissanni tu manassanna.
30 Ma'kadami datu nakua: Soro'ko, bendanko inde te. Soro'mi anna torro bendan.
31 Ta'kala rampomi tu to Etiopia. Ma'kadami tu to Etiopia iato nakua: Untarimakomi misa' kareba melo,

o puangku datu, belanna Nasanda tongannimokomi PUANG dio mai mintu' tau unneakomi.
32 Nakuami datu lako tu to Etiopia: tae' siaraka namatumba-tumba tu Absalom, to mangura iato? Mebalimi tu to Etiopia nakua: Sipatu tu mintu' ualinna puangku sia mintu' to umpogau' kakadakean unnea puangku, la susitu to mangura iato.
33 Mandu bonnongmi penaanna tu datu, nakendek langngan bilik daona lu anna tumangi'. Iatonna marasan lumingka ma'kadami nakua: O anakku Absalom, anakku, anakku Absalom! Kenna akuora mate ussondako, Absalom, anakku, anakku!
19 1 Napokadami tau lako Yoab, nakua: Tontong bang tu datu umbatingi sia umpomasussai tu Absalom.
2 Naurungan iatu kapataloan allo iato butung-butung to misa' pa'pote dibolong lako to buda, belanna narangimo to buda tu kadanna tau nakua: Bonnong penaanna tu datu diona anakna.

3 Iamoto, anna allo iato mintu’ surodadu
tama buni kota, susito masiri’ mallai dio
mai kasirarian.
4 Umbungku’mi ulunna tu datu sia
unnangle-angle, nakua: O anakku
Absalom, Absalom, Absalom, anakku,
anakku!
5 Ta’kala saemi tu Yoab mennolo lako
datu lan banua, anna ma’kada nakua:
Mipakasiri’ tu mintu’ surodadummi tu
untoe sunga’mi sia sunga’na mintu’
anakmi muane sia anakmi baine sia
sunga’na mintu’ bainemi sia gundi’mi,
6 apa mikamasei tu to ungkabiri’komi sia
mikabiri’ tu to ungkamaseikomi. Belanna
allo iate mipakanaan kumua iatu mintu’
kamandang sia surodadu moi misa’ tae’
patunna lako kalemi, ondongpi totemo
kuissan, kumua, iakenna la tuopa tu
Absalom, angki mate nasangmo kami
te allo iate, manassa maneri tongan tu
iannato dio pentiromi.
7 Totemo la ke’de’komi ammi male
lako salian sia ma’kada susitu naporai
surodadummi. Belanna sumpamo’ tete
dio PUANG, iake tae’i mitassu’, manassa
moi misa’ tau tae’mo tu la torro sola
puangku bongi iate; na kamatilakan

iate la mandu pole’pa kapuanna lako puangku na iatu mintu’ kamatilakan, tu urrampoinnamo puangku randuk dio mai mangurammi sae lako te totemo te.
8 Ke’de’mi tu datu anna male unnisung tama babangan kota. Napokadami tau lako surodadu, nakua: Malemo tu datu unnisung tama babangan. Saemi tu mintu’ surodadu mennolo lako datu. Apa iatu to Israel pantan mallai lako tendana.

Kasuleanna Daud lako Yerusalem

19:9-43

9 Site’genmi tu to buda sola nasangi dio lu mintu’ suku Israel, nakua: Mangkamoki’ narampanan datu dio mai limanna mintu’ ualinta sia nalendokammoki’ dio mai limanna to Filistin, natotemo mallai tu datu lan mai tondok nasau’ Absalom.
10 Iatu Absalom, tu tatokko dadi datunta matemo lan kapararian. Totemo ma’apari ammi torropa tang untarimai sule tu datu.
11 Attu iato nasuami datu Daud tu Zadok na Abyatar, to minaa nakua: Pokadanni mintu’ pekaamberan Yehuda, kumua:

Ma’apai anna kamu la ma’kaundianna
untarima datu sule tama tongkonan
layukna, – belanna iatu kadanna mintu’
to Israel rampomo lako datu sia lako
mintu’ to lan tongkonan layukna datu –.
12 Iatu kamu sola nasang siulu’ku sia
sangrara sangbukungku, ma’apai anna
kamu la ma’kaundianna untarima datu.
13 Sia lako Amasa la mikua susite:
Tang sangrara sangbukuraki’ka?
Nasanggangimora’ Puang Matua sia
la Narangnganni pole’pa, ke tae’i na
iko dadi kamandang lompo dio oloku
tontong sae lakona la ussonda Yoab.
14 Susimo kanapopa’mirringannato tu
penaanna mintu’ to Yehuda susimora to
misa’ tau sia mesua tu tau iato mai lako
datu nakua: Kipalaku ammi sule sola
mintu’ taummi.
15 Ta’kala sulemi tu datu anna rampo
lako Yordan. Saemi tu mintu’ to Yehuda
lako Gilgal untammui datu, la unnanta’i
ullamban Yordan.
16 Iatu Simei, anakna Gera, to Benyamin
dio mai Bahurim madoi’ sae mengkaola
sola mintu’ to Yehuda untammui datu
Daud.

17 Sia den duka sangsa’bu tau dio mai
Benyamin nasolan, sia Ziba, taunna
bati’na Saul sola mintu’ anakna muane
sangpulo lima sia kaunanna duangpulo;
anna rampo lako Yordan sambali’na lu
datu.
18 Lambanmi tu tau iato mai dio
kalambanan, anna palambanni sambali’
mai tu mintu’ to lan tongkonan layukna
datu sia napogau’ tu apa naala penaanna
datu. Na iatu Simei, anakna Gera tukku
menomba dio olona datu, tonna mane la
lamban Yordan tu datu,
19 anna ma’kada lako datu, nakua:
Da dikka’ mipapassannina’ tu
kakadakeangku sia da mikilalai tu
salaku, tu kupogau’ tonna tassu’ tu
puangku datu lan mai Yerusalem. Damo
dikka’ napalan penaai puangku.
20 Belanna naissan melo kaunanmi,
kumua kasalammo’, iamoto angku sae
dolo na iatu mintu’ to lan banuanna
Yusuf allo iate untammui puangku datu.
21 Attu iato ma’kadami tu Abisai, anakna
Zeruya, nakua: Ma’apari natang la
dipateira tu Simei, belanna untampakki
ropu to Natokko PUANG!

22 Apa nakua Daud: La siapariki', e
anakna Zeruya? Belanna allo iate
dadikomi to umbalina'. Ma'apai anna la
den misa' tau dipatei allo iate dio lu to
Israel. Belanna inang kuissan, kumua
allo iate dadi pole'mo' datu lako mintu'
to Israel.
23 Nakuami datu lako Simei: Tae' mula
dipatei. Umpalaomi sumpa tu datu lako.
24 Sae dukami Mefiboset, anakna datu
Saul, untammui datu; tae' nabasei
lentekna sia tae' nakaridi' danggo'na sia
tae' nabusukki pakeanna randuk dio mai
allo kamallaianna datu sae lako kasulean
marampa'na.
25 Iatonna saemo untammui datu dio
Yerusalem, ma'kadami datu lako nakua:
Ma'apai ammu tang undi unnula'na',
Mefiboset?
26 Mebalimi nakua: O puangku datu
napakenana' taungku, belanna
kutangnga' lan penaangku, kumua:
Moraina' la dilapikan keledai, angku
sakei male sola datu. Belanna inang to
kupi'na' dikka'.
27 Ondongpi narappo' salana' lako kalena
puangku, apa puangku butung to misa'

malaeka’Na Puang Matua; pogau’mi tu apa misanga la melo.
28 Moi anna mintu’ rapunna ambe’ku ussangai, kumua to la napatei nasang puangku datu, natarima dukamo’ puangku tama bilanganna to kumande sola puangku. Apapara la kutuntun sia kupokada lako datu?
29 Apa ma’kada tu datu lako, nakua: Apapara gai’mu umpebudai kada? Susite tu kadangku: Pa’duai Ziba tu mintu’ pa’lak iato.
30 Nakuami tu Mefiboset lako datu, nakua: Da’ito naala nasangi, podo sule marampa’ siamo tu puangku datu tama tongkonan layukna.
31 Ia duka tu Barzilai, to Gilead mengkalao dao mai Rogelim anna ullamban Yordan sola datu, la ussolan datu sae lian sangbalianna Yordan.
32 Iatu Barzilai tarru’ matuamo, iamo misa’ tau tu karuamo pulona taunna dadinna, ungkaritutui datu tonna torro tu datu dio Mahanaim, belanna iamo misa’ to sugi’ lallang.
33 Ma’kadami datu lako Barzilai, nakua: Melo ke mituru’na’ tamale sola,

anta torro sola dio Yerusalem angku
karitutuikomi.
34 Nakuami Barzilai lako datu:
Sangapapira tu taun kadadiangku, angku
la malera unturu' datu lako Yerusalem?
35 Totemo karuamo' pulona taunna,
umbapa la kukua umpasisengaranni tu
kadake anna melo? Umbapa la kukua
umpemammi'i marasanna tu apa la
kukande sia kuiru'? Umbapa la kukua
urrangi tu gamaranna to menani muane
sia baine? Apaopa gai'na la kupamagasa
tu puangku, datu?
36 La lao mannara' unnanta' puangku
sanglengko dilalan sambali' Yordan
sia ma'apai anna la umpakkan susiri
puangku lako kaleku to?
37 Elorammo' sule, angku mate lan
tondokku sikandappi' panglamunanna
indo' ambe'ku. Apa inde sia tu taummi
Kimham, da'ito anna undi sola puangku,
ammi tiroanni tu apa misanga melo.
38 Nakuami datu: Melo ke Kimham
kusolanni tu, angku pogau'i lako kalena
tu misanganna melo, anna apa tu
melona tu mipalaku, manassa kupogau'
lako kalemi.

39 Iatonna mangka nasangmo tu mintu’
tau ullambanni Yordan sia mangka
dukamo lamban tu datu, naudungmi
datu tu Barzilai sia napalakuan
kamarendengan, anna mane sule lako
tondokna.
40 Tarru’mi tu datu lako Gilgal naundi tu
Kimham urrundu’i tu datu. Namintu’ to
Yehuda sia sesena to Israel mangkamo
umpalamban datu.
41 Ta’kala sae nasangmi tu mintu’ to
Israel mennolo lako datu anna ma’kada
nakua: Ma’apai tu mai siulu’ki, iamotu
to Yehuda, anna umboko puangki
sia unnanta’komi sia mintu’ to lan
tongkonan layukmi sia mintu’ taunna
Daud ullamban salu Yordan sola.
42 Mebalimi to Yehuda lako to Israel,
nakua: Belanna iatu datu sangrara
sangbukukan. Ma’apai miposengkei tu
diona te? Napakanderakannika datu?
Denraka saroki tu iannato?
43 Apa mebali tu to Israel lako to Yehuda,
nakua: Pessangpulo losongki lako datu
sia lako duka Daud na kamu. Ma’apari
mitunairakanni? Tang sipaturakannika
la umposara’i dolo tu kaumpasuleanna
datungki? Apa iatu kadanna mintu’

to Yehuda mandu pasau' na mintu' to Israel.

Kapangeanna Seba

20:1-22

20 1 Sirupangmi den dio tu misa' to bulituk, disanga Seba, anakna Bikri, to Benyamin, umpannonimi napiri tanduk anna ma'kada nakua: Iatu kita tae' tasangbilangan tu Daud, sia tae' tasangmana' tu anakna Isai; e to Israel pada sulemokomi lako tendami.
2 Memboko'mi tu mintu' to Israel dio mai Daud, anna unturu' Seba, anakna Bikri, apa iatu mintu' to Yehuda torro maruru' unturu' datunna randuk dio mai Yordan sae lako Yerusalem.
3 Iatonna rampomo Daud tama tongkonan layukna dio Yerusalem, naalami datu tu baine sangpulo, iamotu gundi'na, tu nasua torro ungkampai tongkonan layuk, anna popa'kampai. Anna karitutui, apa tang nalombanmo datu. Torro misa bangmi tu tau iato susito baine balu sae lako matena.
4 Ma'kadami datu lako Amasa, nakua: Tambai tu mintu' to Yehuda anna

sirampun; ianna ma’tallungallomo
diomoko ren sule.
5 Malemi tu Amasa urrampunni tu
mintu’ to Yehuda, apa nalendu’i tu attu
dipamanassa lako kalena.
6 Nakuami Daud lako Abisai: Totemo iatu
Seba, anakna Bikri, ma’din umpogau’
kadake lako kaleta mandu na iatu
Absalom. Alami tu mintu’ taunna
puangmu muula’i, da nalambi’i tu
ba’tu pira-pira kota ditambakuku, nanii
umpembuniangki’.
7 Sunmi tu mintu’ surodadunna Yoab
unturu’i sola to Kreti sia to Pleti sia
mintu’ surodadu pa’tonno’. Tassu’mi tu
tau iato mai lan mai Yerusalem la unnula’
Seba, anakna Bikri.
8 Iatonna rampomo lako to’ batu kapua
dio Gibeon, dolomo sae tu Amasa. Iatu
Yoab ma’bayu kararran anna ma’beke’
takinan tu nanii pa’dang; iatu pa’dang
sibanuapa natakin; iatonna male lako,
tinonokmi natobang rokko padang.
9 Nakuami Yoab lako Amasa: Malaga’-
laga’ siarokoka, e siulu’ku? Natoemi lima
kananna Yoab tu danggo’na Amasa, la
naudung.

10 Tae’mi nakatangkinni Amasa tu
pa’dang dio limanna Yoab; natobokmi
Yoab tu tambukna, anna tiampa’
tu tambukna rokko padang; tae’mo
napenduanni natobok, belanna matemo;
malemi to tu Yoab sola Abisai, adinna
unnula’ Seba, anakna Bikri.
11 Apa misa’i tu surodadunna Yoab
torropa bendan dio, anna ma’kada
nakua: Minda-minda umporai Yoab sia
umperangii Daud, la naturu’ tu Yoab!
12 Iatu Amasa sumpandan dio tangnga
lalan umpendio’ rarana. Iatonna tiromi
tau iato tu mintu’ tau torro bendan dio,
nariu’mi tu Amasa dio mai lalan lako
to’ padang, nasamboi sampin, belanna
natiro tu mintu’ to lendu’ dio torro
bendan.
13 Iatonna mangkamo umpalelei dio mai
lalan, mintu’ tu tau tarru’mo unturu’
Yoab la unnula’ Seba, anakna Bikri.
14 Nalendu’imi tu mintu’ sukunna Israel
sae lako Abel-Bet-Maakha sola tu mintu’
to Bikri, tu sirampunmo la unturu’i.
15 Rampomi tu tau iato mai, natalimbung
tamai tu Seba dio Abel-Bet-Maakha,
napabendan tambakuku sitingoan
kota iato; bendanmi sira’da’ rinding

tembo’. Namintu’ tu to nasolan Yoab
ungka’muk-ka’mukki tu rinding tembo’
la untuanni.
16 Attu iato metambami misa’ baine
kinaa lan mai kota, nakua: Perangii,
perangii! Parampoi te lako Yoab; La
mareke’ dio mai, angku sipa’kada.
17 Nareke’mi anna ma’kada tu baine
iato, nakua: Kamuraka Yoab? Mebalimi
nakua: Akumora te. Nakuami tu baine
iato: Perangii te kadanna taummi.
Nakuami: Io kuperangiimo.
18 Nakuami tu baine iato: Biasa tonna
dolona iatu tau ma’kada susite, nakua:
La lao dolo tu tau mekutana lako Abel,
namane unturu’i.
19 Iate kami te misa’ tondok marampa’ sia
maruru’ dio lu to Israel; midakarammo
lalan la ussanggangi tu misa’ indo’
tondok dio lu tondokna to Israel; ma’apai
ammi la ussabu’i tu mana’Na PUANG?
20 Mebalimi Yoab, nakua: Nadipatoyang-
toyangmora dio mai kaleku la
ussanggangi sia ussabu’i!
21 Tae’ nasusito. Sangadinna misa’ to lu
dao mai buntu Efraim, disanga Seba,
anakna Bikri, mangka umbali-bali datu
Daud; ia mannari la misorong, angku

mane untampei te tondok. Nakuami tu baine iato lako Yoab: La kipellebaran lako kalemi tu ulunna dao mai te rinding tembo’ iate.
22 Malemi tu baine iato,
umpa’petimbangan meloi tu tanga’na
tama to’ to buda; nata’takkimi
tau tu ulunna Seba, anakna Bikri,
napellebaranni lako Yoab. Napannonimi
Yoab tu napiri tanduk, ke’de’mi tu tau
iato mai sisarak-sarak untampe kota,
pantan sule lako to’ inanna. Na iatu Yoab
sulemo lako Yerusalem mennolo lako
datu.

To naala parea Daud

20:23-26

23 Iatu Yoab iamo kamandang lompona
mintu’ surodadu to Israel, sia Benaya,
anakna Yoyada, kamandangna to Kreti
sia to Pleti.
24 Iatu Adoram kapalana to
umpasirundunan pa’diaman lompo,
sia Yosafat, anakna Ahilud, pa’paelean.
25 Sia Seya kapala to massura’; sia
Zadok sola Abyatar to minaa sola duai.

26 Sia Ira, iamoto Yair, rengke' kalena
Daud.

To Gibeon untuntun bati'na Saul la dipatei

21:1-14

21 1 Iatonna linona Daud denmi
karorian pannang situru'-turu'
bang tallung taun; iamoto anna
masambayang tu Daud umpekutananni
langngan PUANG. Napebaliimi PUANG
Nakua: Iamo tu Saul, sola bati'na
kaindanan rara bangsia, belanna
mangka umpatei to Gibeon.
2 Natambaimi datu tu to Gibeon
anna ma'kada lako kalena. – Iatu to
Gibeon tae' nasangbilangan to Israel,
sangadinna sangbilangan tu to Amori
disesannapa; moi namangkamo sibasse
sia sisumpa to Israel tu tau iato mai, apa
undaka' lalan tu Saul la ussanggangi tu
tau iato mai, belanna kamatutturanna tu
la napomelona to Israel sia to Yehuda –.
3 Nakuami Daud lako to Gibeon: Apara
la ma'din kupogaurangkomi sia apara la
kunii umpaden pengkalossoran, ammi
passakkei tu mana'na PUANG?

4 Nakuami tu to Gibeon lako datu: Tae’ra
kituntun bulaan sia salakana Saul sia
bati’na la kipopengkalossoran sia tae’ra
kisipatu la umpatei misa’ to Israel.
Nakuami datu: Apara tu miporai la
kupogaurangkomi?
5 Nakuami tu tau iato mai lako datu: Iatu
to ussanggangkanni sia ma’tangnga’
la ussabu’ikan, kiurunganni tang
sumalimbayo lan lu mintu’ lili’na Israel-
6 la mibenkanni pitu tu anakna muane,
angki tokeranni PUANG dio Gibeon Saul,
to Natonno’ PUANG. Nakuami datu: La
kubenkomi.
7 Apa tang namasean penaa datu tu
Mefiboset, anakna Yonatan, anakna
Saul, belanna mangkamo umposumpa
PUANG, tu unnarra’i sola duai iamotu
Daud na Yonatan, anakna Saul.
8 Naalami datu tu anakna Rizpa, anakna
Aya, da’dua pia muane, tu napadadian
Saul, iamotu Armoni sia Mefiboset, sia
iatu anakna Merab, anakna Saul, lima
pia muane, tu napadadian Adriel, anakna
Barzilai, to Meholati.
9 Nasorongi tu tau iato sola nasangi
lako to Gibeon, anna toke’i dao
buntu dio oloNa PUANG. Susimoto tu

kadisabu’iranna tu tau sola pitui sia
dipatei tonna mane pedalle sisikan,
iamotu bunga’na allo pedalle sisikan.
10 Naalami Rizpa tu sampin karung
nasamboanni kalena dao buntu batu
randuk dio mai bunga’na pedalle sisikan
sae lako nato’doinna uran dao mai langi’;
tang naeloran tu tau iato mai narandan
manuk-manuk dao langi’ ke allona sia
olo’-olo’ masuru ke bonginna.
11 Naparampomi tau lako Daud tu
penggauranna Rizpa, anakna Aya,
gundi’na Saul.
12 Malemi tu Daud unnalai tu bukunna
Saul sia bukunna Yonatan, anakna, dio
mai pa’tondokan to Yabesh dio Gilead,
tu naala buni pirambongi’ dio pasa’ dio
Bet-San, inan nanii untoke’i to Filistin,
tonna patei to Filistin tu Saul dao Gilboa;
13 nabaami datu dio mai tu bukunna Saul
sia bukunna Yonatan, anakna, narampun
dukai tu bukunna mintu’ tu to ditoke’.
14 Nalamunmi tu bukunna Saul sia
Yonatan, anakna, dio padangna
Benyamin dio Zela, lan panglamunanna
Kish, ambe’na. Iatonna mangkamo tau
umpogau’i susitu mintu’ kadanna datu,

maneri Puang Matua ungkaturu-turui
sule tu tondok iato.

Kasirarianna Daud na to Filistin

21:15-22

15 Den pole'omi pissan kasirarianna to
Filistin na to Israel; ke'de'mi tu Daud
sola mintu' surodadunna, anna sirari to
Filistin, naurunganni mandu tonganmo
bo'yo' tu Daud.
16 Denmi dio tu Yisbi-Benob, tarukna
Rafa –, iatu magasanna dokena talluratu'
sikele' tambaga anna ma'bayu kararran
bassi ba'ru – la morai umpatei Daud.
17 Apa sae tu Abisai, anakna Zeruya
untundui tu datu, naba'tai tu to Filistin
iato, anna mate. Mangkato napalaku
tongan-tonganmi mintu' surodadunna
Daud sia umpalao sumpa lako datu,
nakua: Damo mitassu' ussolangkanni lao
parari, da napa'dei puangki tu palitanna
Israel.
18 Undinnato den pole'omi misa'
kasirarian lako to Filistin dio Gob; attu
iato napateimi Sibkhai to Husati, tu Saf,
tarukna Rafa.

19 Sia den pole’omi kasirarian to Filistin
dio Gob, anna patei Elhanan, anakna
Yaare-Oregim, to dio mai Betlehem tu
Goliat, to Gat; na iatu batang dokena
sama tandaan to ma’tannun.
20 Sia den pole’omi kasirarian dio
Gat; den misa’ muane dio tu tarru’
malangka’ sia iatu mai tangkena
rundun siannanan tu rakka’na patomali,
mintu’na duangpulo nna’pa’; tau iato
tarukna Rafa.
21 Natapa’ tu to Israel, apa napatei
Yonatan, anakna Simea, kakanna Daud.
22 Iatu tau a’pa’ iamo tarukna Rafa dio
Gat; matemo tu tau iato mai napatei
Daud sola mintu’ surodadunna.

Pa’tendeng pa’kurre-sumangasanna Daud

22:1-51

22 1 Naparampomi Daud langngan
PUANG tu mintu’ buena sengo
iate, tonna rampananni PUANG dio mai
mintu’ ualinna sia dio mai Saul.
2 Nakua: O PUANG, buntu batungku,
sia tambakuku matoto’ku, sia To
urrampananna’.

3 Kapenombangku sia Buntu batungku, tu
kunii mentirerung, Iamo kupobalulang,
sia tanduk kasalamarangku, sia benteng
matoto'ku.
Sia pentilindungangku, sia pela'bakku;
tu mangka ullendokanna' dio mai
pa'pakario-rio.
4 Metambana' kukua: Sipatu tu PUANG
dipudi!
Tu belanna tilendokmo' dio mai mintu'
ualingku.
5 Iatu bombang kamatean untikuina', sia
natu'ba'na' darra' kasanggangan.
6 Naerrena' mintu' pearra' lino to mate,
sia la naalana' mintu' poya kamatean.
7 Iatongku lan kamatakuran, meongli'na'
langngan PUANG,
sia mengkamoyana' lako Kapenombang-
ku.
Iatu gamarangku Narangimo tama inan
kapayunganNa.
Sia rampomo tama talinganNa tu
pengkamoyaku.
8 Lino'mi tu padang sia tigega',
sia mintu'na parandangan langi' tiseno,
sia tigega' belanna kare'dekanna ara'Na.
9 Sun tu rambu dao mai illongNa,
sia api lan mai sadangNa ma'pamampu',

sia iatu ruaya napopa'lulu-lulu.
10 Napalempemi tu langi' anNa mengkalao.
Na iatu lillinan parrak diongna lu lentekNa.
11 Ussakeimi karubion Namettia',
sia payan dao pani' angin.
12 Iatu malillin Naa'ga pentirerungan untikui,
iamotu uran pittuk sia salebu' makamban.
13 Iatu arrang dio oloNa umpopa'lulu-lulu ruaya.
14 Gumalugumi tu PUANG dao mai langi',
sia umpopemanna gamaranNa tu Puang Patodoranna.
15 Napa'panan tu tinaran anNa pasisarak-sarakki tu tau iato mai.
Sia Napasilalle-lalle tu kila', anNa patirambanni tu tau iato mai.
16 Iato attu iato payanmi tu mintu' sali tasik,
sia mintu' parandangan lino sombo duka,
tu belanna pegarrakNa PUANG, sia belanna pa'pamurru'na penaanNa dao mai illongNa.
17 Naulumi tu limanNa dao mai unnalana',
Nariu'na' lan mai uai luang.

18 Narampananna’ dio mai mintu’ uali lalongku,
sia dio mai to ungkabiri’na’, belanna nasau’na’ tu tau iato mai.
19 Iatongku maparri’ narukka’na’ tu tau iato mai,
apa PUANG ussande’na’.
20 Nasolammo’ sun lako inan malona’,
sia Narampananna’, belanna Napopai-manna’.
21 Napapatuimo’ PUANG sitinaya kamaloloangku,
sia Napapakkannina’ sitinaya kamaseroanna limangku,
22 belanna kuturu’mo tu mintu’ lalanNa PUANG, sia tae’ bangpa angku sala’ kedo,
sepang dio mai Kapenombangku.
23 Belanna mintu’ atoranNa tontong kupalan ara’,
sia tae’ angku sepang dio mai tu Napondokna.
24 Sangadinna bulo lollong tu penaangku lako Kalena,
sia ungkaritutuina’ kaleku dio mai kakadakean.
25 Iamoto anNa papakkannina’ PUANG sitinaya kamaloloangku,

sia sitinaya kamaseropindanangku dio oloNa.
26 Lako to maruru', Mikaruru'i duka,
sia lako to tang sayuanna Mipemaloloan penaa,
27 sia lako to masallo', Mikasallo'i duka,
apa lako to leko' penaanna, Miuali,
28 sia Mirampanan tu bangsa dipandasa,
apa iatu matamMi unde'de'i mintu' to matampo, amMi popengkadionganni.
29 Belanna Kamumo palitangku, o PUANG,
sia PUANG umpopembali maseroi tu kamalillinangku.
30 Belanna Kamuri angku laoi sangkaponan surodadu,
sia Kapenombangkuri angku leanni benteng batu.
31 Iatu Kapenomban sundun tu lalanNa,
iatu kadanNa PUANG tang kabissikan.
Iamo napobalulang mintu' to umposan-de'i.
32 Belanna mindara senga'na tu Kapenomban, ke tang PUANG,
sia mindara laenna tu buntu batu, ke tang Kapenombanta?
33 Puang Matuamo tu tambakuku matoto'ku,

sia Iamo umpamarante lalanku.
34 Napaten to lentek donga birang tu lentekku,
sia Napatulangdanna’ dao inan matan-deku.
35 Napopa’biasa tu limangku parari,
Naurunganni malute tu limangku unggittingan ulang pana tambaga.
36 Mikamasean dukamo’ balulang kadikarimmanan lu dio mai Kalemi.
Belanna Mipasiolamo tu pengkamoyaku, angku pomala’bi’i.
37 Mipamalona’mo tu kuninna mentengka,
natae’ natiparedok tu pa’gallangangku.
38 Kuula’ sumpumo tu ualingku angku sanggangi,
sia tae’ kusule, ke tang kumangsanni nasangpi.
39 Mangkamo kusanggangi, angku sabu’i,
naurunganni tang malimbangunmo sule,
sia tibambang diong to’ lentekku.
40 Belanna mangkamoKomi umpatambeke’ina’ kamabukuan la parari,
sia mangkamo Mipatunduk lako kaleku tu mintu’ to unneana’.

41 Mipopemboko’mo mallai tu mintu’ ualingku,
sia kumangsannimo tu mintu’ to ungkabiri’na’.
42 Mentiro-tiro bang tu tau iato mai,
apa tae’ misa’ tau untundui, ummanta-mantai PUANG, apa tae’ Napebalii.
43 Kunisak-nisak tu tau iato mai butung to barra’-barra’ dio lu padang,
kulullu’-lullu’ sia kupolungganak ten to so’mak dio lu lalan.
44 MangkamoKomi urrampananna’ dio mai kasipakkanna bangsaku.
Misande’mo’ angku tontong umpangului to sangpetayanan;
iatu bangsa tang kuperambu sae duka mengkaunan lako kaleku.
45 Iatu to salian bangsa naangga’-angga’i mengkanorong lako kaleku,
mane narangi tu diona a’gangku,
naturu’mi tu parentaku.
46 Iatu to salian bangsa moro’mo tu kamatotoranna,
anna ma’parondo sun lan mai tambaku-kunna.
47 Iatu PUANG tuo sia mintu’na kadipuadian lu lako nasang Puang Buntu

batungku, sia anna dipekalangka'i tu
Puang Matua, oto'na kasalamarangku.
48 Iamotu Puang Matua mangka
umpopembala'na',
sia umpopengkanorong ba'tu pira-pira
bangsa lako kaleku,
49 tu urrampananna' dio mai mintu'
ualingku.
Ondongpi Kamu duka umpamadoanna'
na iatu mintu' to umbalina',
sia Kamumo tu ullussuranna' dio mai to
masa'ga'.
50 Iamoto angku la umpudiKomi, o
PUANG, dio lu mintu' bangsa,
sia la kupenanian pa'pudian tu
sangamMi.
51 Iamo umpakapua kadirampananna
datunNa,
tu umpa'pekitanan kamarurusan lako to
Natokko,
iamotu Daud sia bati'na tontong sae
lakona!

Tampak kadanna Daud

23:1-7

23 1 Iamote tu tampak kadanna
Daud:

Pa’pangada’na Daud, anakna Isai,
sia pa’pangada’na to dipalayang tanduk,
tu Natokko Kapenombanna Yakub, tu
dikaboro’i lan pa’pudianna to Israel.
2 Iatu PenaanNa PUANG lan kaleku angku
ma’kada-kada,
iatu kadanNa nasa’bu’ tongka’ di lilaku.
3 Ma’kada tu Kapenombanna to Israel,
narampoina’ kadanNa Buntu batunna to
Israel, Nakua:
Misa’ to ma’parenta lako tolino sitoe
kamalamburan, misa’ to ma’parenta
ungkataku’ Puang Matua.
4 Iamo la ten to arrang melambi’, ke
berre’i allo,
ke melambi’ tang saleburan: iamo ke
attu mari’ uran, anna mellolo tu mai
tananan diong mai padang.
5 Apa tang susikan to sola bati’ku dio
oloNa Puang Matua.
Moi susito Natanananna’ misa’ basse
matontongan,
tu ma’rundunan nasang sia ditoe manda’.
Belanna tang la Napabu’turika tu
mintu’ kasalamarangku sia mintu’
kapaimanangku?
6 Apa iatu mintu’ to bulituk, butung to
duri dipemasapui;

anna tang untoei tau;
7 ianna la untoei tau,
umpakepi bassi ba’tu pasoan doke,
sia napadukkui api dio to’ inanna!

Penggauranna pa’baraninna Daud

23:8-39

8 Iamote tu sanganna mintu’
pa’baraninna Daud: misa’ tau lu
dio mai Ishbaal, tondokna to Hakhmoni,
pangulunna mintu’ kamandang, disanga
Adino, to Esni, unnea doke to karua
ratu’na, napissanni napatei.
9 Den pole’omi Eleazar, anakna Dodo,
bati’na to Ahohi, iamo sangbilangan tu
tallu pa’barani, iamo sisola Daud tonna
ullo’bo to Filistin, tu sirampun dio la
parari, na iatu to Israel sorong boko’mo.
10 Ke’de’mi anna ba’tai tu to Filistin,
naurungan mengkata’ka’mo tu limanna,
sia iatu pala’ limanna la’ka’ bangmo
dio pa’dangna. Napadenammi PUANG
misa’ kapataloan kapua allo iato. Na
iatu to buda sule pole’mo unturu’i, la
mangrampa mannamo.
11 Den pole’omi tu Sama, anakna Age, to
Harari. Sirampunmi tu to Filistin dio Lehi.

Denmi sanginan pa’lak dio situtu’ kadong barra’. Iatonna mallaimo tu surodadu naula’ to Filistin,
12 bendanmi lan tangnga pa’lak iato,
napangeai tu pa’lak iato, anna taloi tu
to Filistin. Napadenmi PUANG misa’
kapataloan kapua.
13 Denni tallui tu kamandang tallungpulo
male umpellambi’i Daud rokko lo’ko’
Adulam tonna pegandungan; attu iato
denmi sangkaponan surodadu to Filistin
ma’tenda diong lombok Refaim.
14 Attu iato iatu Daud lan tambakuku, na
attu ia dukato iatu pa’kampan surodadu
to Filistin dio Betlehem.
15 Morai liumo tu Daud anna ma’kada
nakua: Mindara ma’din umbanna’ uai dio
mai bubun dio Betlehem, sikandappi’
babangan?
16 Natamaimi pa’barani sola tallui tu
inan surodadunna to Filistin, natimbami
tu uai diong mai bubun dio Betlehem,
sikandappi’ babangan, namale umbanni
Daud. Apa tae’ namorai tu Daud unniru’i,
sangadinna nabolloan dio oloNa PUANG.
17 Anna ma’kada nakua: Napatoyangmira
PUANG dio mai kaleku la umpogau’i
tu susinna te! Tang uai iaraka te tu

butung rarana to male untibe sunga’na?
Tae’mi namorai unniru’i. Susimoto tu
penggauranna tinde to lalong sola tallui.
18 Iatu Abisai, siulu’na Yoab, anakna
Zeruya, iamo pangulunna tu tau tallu.
Na iamoto tu unnea doke tau talluratu’,
napatei nasangi. Iamoto natarompo’ dio
to tau tallu.
19 Tae’raka na ia lendu’ kadipakarayanna
dio tu to tallu? Manassa iamotu
pangulunna. Apa tang nalambi’i tu to
tallu disa’bu’ dolona.
20 Sia iapa tu Benaya, anakna Yoyada,
anakna misa’ pa’barani, tu tarompo’
penggauranna, dio mai Kabzeel; iamote
tu umpatei da’dua pa’barani lalong dio
mai Moab. Den duka sangallo tonna
attunnamo ambun makko namengkalao
rokko garuang, napatei tu misa’ singa
diong.
21 Sia umpatei duka misa’ to Mesir, misa’
tau makarra’ tampana; iatu to Mesir
untoe doke, apa ia manna tu tekken
napake ullaoi; nasintakki tu doke dio mai
to Mesir, nadoke iato napateanni.
22 Susimoto tu penggauranna Benaya,
anakna Yoyada; tarompo’mi dio lu tu
pa’barani sola tallui.

23 Lendu’ ia kadipakarayanna dio to tau
tallungpulo, apa tae’ nalambi’i tu to
tallu disa’bu’ dolona. Naangka’mi Daud
pangulunna mintu’ pa’kampana datu.
24 Iatu Asael, siulu’na Yoab,
sangbilanganni tu tau tallungpulo;
na Elhanan, anakna Dodo dio mai
Betlehem;
25 na Sama to Harod; na Elika to Harod;
26 na Heles to Palti; na Ira, anakna Ikesh,
to Tekoa;
27 na Abiezer to Anatot; na Mebunai to
Husa;
28 na Zalmon to Ahohi, na Maharai, to
Netofa;
29 na Heleb, anakna Baana, to Netofa;
na Itai, anakna Ribai, dio mai Gibea to
Benyamin;
30 na Benaya to Piraton; na Hidai diong
mai lombok Gaas;
31 na Abialbon to Bet-Araba; na Azmawet
to Bahurim;
32 na Elyahba to Saalbon; na anakna
Yasyen; na Yonatan;
33 na Sama to Harari; na Ahiam, anakna
Sarar to Harari;

34 na Elifelet, anakna Ahasbai, anakna
misa’ to Maakhati; na Eliam, anakna
Ahitofel, to Gilo;
35 na Hezrai to Karmel; na Paerai to Arbi;
36 na Yigal, anakna Natan, dio mai Zoba;
na Bani to Gad;
37 na Zelek to Amon; na Naharai to
Beerot, pa’takinna Yoab, anakna Zeruya.
38 na Ira to Yetri; na Gareb to Yetri;
39 na Uria to Het; mintu’i sola nasang
tallungpulo mpitu.

Daud mesua unnia’ mintu’ to naparenta

24:1-10

24 1 Re’dek pole’omi ara’Na tu
PUANG lako to Israel sia
Nasarrang tu Daud la umpogau’i tu
apa la naposanggang to Israel. Nakua:
Maleko unnia’i tu to Israel sia to Yehuda.
2 Ma’kadami tu Daud lako Yoab,
pa’baraninna tu nasisolan, nakua:
Maleko ullelei tu mintu’ suku Israel,
randuk dio mai Dan sae lako Bersyeba,
paressai sia ia’i tu mintu’ tau, angku
issanni budanna tu tau.

3 Nakuami Yoab lako datu: Na PUANG,
Kapenombammimora, urrangnganni te
tau iate pessaratu’ manglokkon na iatu
dennamo, anna matannamora puangku
datu untiroi, apa ma’apai nakamorai
puangku datu tu apa susite?
4 Apa patalo tu kadanna datu lako Yoab
sia lako mintu’ kamandang surodadu;
sunmi tu Yoab sia mintu’ kamandang
surodadu iato unturu’ parentana datu la
unnia’i tu to Israel.
5 Ullambanmi Yordan tu tau iato mai
anna ma’tenda dio Aroër, rampe lo’na lu
kota, lan tangngana lombok Gad, sia dio
Yaezer.
6 Saemi tu tau iato mai lako Gilead
sia lako padang Kadesh dio tondok to
Het, natarru’ lako Dan, sia ma’lele-lele
namane rampo lako Sidon.
7 Rampomi tu tau iato mai lako
bentengna Tirus sia lako kotana to Hewi
sia to Kanaan, anna rampo lako padang
rampe lo’na lu dio Bersyeba.
8 Susimoto tu tau iato mai ullelei tu
mintu’ tondok iato. Iatonna kaseramo
bulanna nduangpulo allona, sulemi tu
tau iato mai lako Yerusalem.

9 Napennoloammi Yoab lako datu tu
budanna to diia': dio lu to Israel
den karua ratu'na sa'bu tu surodadu
ma'pa'dang na dio lu to Yehuda den
limaratu sa'bu.
10 Apa iatonna mangkamo unnia'i tu
mintu' pa'tondokan, ma'parondomi tu
penaanna Daud, anna ma'kada tu Daud
lako PUANG, nakua: Mandu tonganmo'
kasalan umpogau'i tu iannato; melo,
o PUANG, pa'dei dikka' tu kasalanna
taumMi, belanna ma'gau' to bagana'.

Belanna kasalan tu Daud Naukungi PUANG

24:11-17

11 Iatonna melambi' millikmi tu Daud:
attu iato rampomi tu kadanNa PUANG
lako nabi Gad, to patanda-tandanna
Daud, nakua:
12 Maleko, pokadanni Daud: Susite
tu kadanNa PUANG: tallu te apa
Kupapatuangko; pileimi sala umbanna
misa', angku parampoangko.
13 Saemi Gad lako Daud umpokadanni tu
kada iato, nakua: Umbannara miporai:
ra'pak padangraka pitungtaun lan

tondokmi, iaraka tu la mallaikomi naula’ ualimmi lan tallungbulan, ba’tu iaraka tu ropu tallungallo lan tondokmi? Totemo la mitangnga’ sia mitimbang melo, umbara tu pebali la kuparampoanni sule tu To ussuana’.
14 Ma’kadami tu Daud lako Gad nakua:
Lendu’mo pussakku; melomo ke tobang
rokkoki’ limanna PUANG, belanna kapua
tu kamamaseanNa, podo da angku
tobang rokko limanna to lino.
15 Iamoto Naparampomi PUANG tu ropu lako to Israel tempon melambi’ sae lako attu mangka Napamanassa. Matemi tu pa’tondokan randuk daa mai Dan sae sau’ Bersyeba pitungpulo sa’bu.
16 Iatonna e’te’mi malaeka’ tu limanna langngan Yerusalem, la ussanggangi, Napenassannimi PUANG tu kamandasan iato. Nakuami lako malaeka’ tu umparampo kasanggangan dio lu pa’tondokan: Silasamo to! Riu’mi sule tu limammu. Attu iato, iatu malaeka’ bendan sikandappi’ panglulluranna Arauna, to Yebus.
17 Iatonna tiromi Daud tu malaeka’ umparampo kasanggangan dio lu pa’tondokan, nakuami lako PUANG:

Akumora te, akumo tu kasalan, sia akumo umpogau'i tu kakadakean. Apa iate mai domba, apara ia napogau'? Elo'namo Mipata'paina' lima sola mintu' rapungku.

Daud umpabendan inan pemalaran sikandappi' Yerusalem

24:18-25

18 Allo iato saemi tu Gad umpelambi'i Daud, nakua lako: Malekomi langngan ammi pabendananni PUANG tu misa' inan pemalaran dao inan panglulluranna Arauna, to Yebus.
19 Naturu'mi Daud tu kadanna Gad susitu Napepasanan PUANG, namale langngan.
20 Mentiromi tu Arauna, natiroi tu datu sola mintu' taunna sae umpellambi'i, tassu'mi tu Arauna umpenombai datu tukku sae rokko padang.
21 Nakuami Arauna: Apara natungkanan puangku anna sae umpellambi'i taunna? Nakuami Daud: Iamotu la moraina' unnalli te inan panglullurammu, la kunii umpabendanan misa' inan pemalaran PUANG, denno upa' anna soro' te kasanggangan dio mai pa'tondokan.

22 Nakuami Arauna lako Daud: Naala
bangmi puangku, napemalaranni tu
apa nasanga melo; indemo tu sapi la
dipopemala' ditunu pu'pu' sola parea
panglulluran sola parea sapi la ditutung.
23 O datu, mintu'na te napennoloan
nasang Arauna lako datu. Sia nakuapa
Arauna lako datu: Na PUANG,
Kapenombammimora unnala masekomi.
24 Apa nakua tu datu lako Arauna: Tae'
nasusito, sangadinna inang la kualli
dio mai kalemu sipatunna allinna,
belanna tae' kumorai umpemalaran
pemala' ditunu pu'pu' lako PUANG,
Kapenombangku, tu apa tang kualli.
Naallimi Daud tu inan panglulluran sia
sapinna limangpulo sikele' salaka.
25 Na inde to nanii Daud umpabendananni
PUANG tu misa' inan pemalaran,
napemalaranni tu pemala' ditunu pu'pu'
sia pemala' kasalamaran. Natarimami
PUANG tu passambayangna sia
Nakamasei tu tondok anna dipatoyang
tu kasanggangan dio mai to Israel.

1 DATU

Salomo ditokko dadi datu

1:1-53

1 1 Iatu datu Daud matuamo sia
matessekmo sia moi nasambu'i
parramba' tau, apa inang tae'mo
namalassu.
2 Nakuami tu to mase'ponna lako: Melo
ke didakaranni puangki datu tu misa'
anak dara malolle' anna kamayai tu
datu sia nadaranai sia la mamma' diong
riammi, anna malassu tu puangku datu.
3 Nadaka'mi tau tu pia baine ballo
lan mintu' lili' parentana Israel, anna
kabu'tui tu Abisag, misa' baine to
Sunem, anna solanni lako datu.
4 Iatu pia baine iato lendu' maballona;
nadaranaimi tu datu sia nakamayai, apa
tae' nasangampa' datu.
5 Attu iato, iatu Adonia, anakna Hagit
matampo penaanna naurunganni
ma'tangnga' nakua: Akumo tu la datu.
Napasakka'mi tu ba'tu pira-pira kareta

sia pakkanarang sia limangpulo tau la
dolo ma’dondo-dondo dio olona.
6 Tae’ bangpa naada’i ambe’na angge
tuona, kumua: Ma’apari ammu ma’gau’
susirato? Sia pissanmito lendu’ ia melona
tu pati’na, sia ia undampi’ Absalom.
7 Samaturu’mi Yoab, anakna Zeruya,
sia to minaa Abyatar; iamo sola duai
untundui sia unturu’ Adonia.
8 Apa iatu to minaa Zadok sia Benaya,
anakna Yoyada, na nabi Natan na Simei
na Rei sia mintu’ pa’baraninna Daud, tae’
namenturu’ lako Adonia.
9 Untunumi domba sia sapi sia patuoan
malompo tu Adonia dio to’ batu Zohelet,
dio sa’dena to’ kalimbuang En-Rogel,
anna tambai tu mai siulu’na, iamo tu
mai anakna datu sia mintu’ to Yehuda,
iamotu to diala parea dio datu.
10 Apa tae’ natambai tu nabi Natan sia
Benaya sia mintu’ pa’barani sia Salomo,
adinna.
11 Attu iato ma’kadami tu Natan lako
Batsyeba, indo’na Salomo, nakua:
Tae’raka mirangi kumua iatu Adonia,
anakna Hagit, dadi datu, natae’ naissanni
puangta Daud?

12 Na totemo, maikomi kupokadangkomi
timbangan melo, ammi kanandai
sunga'mi sia sunga'na Salomo, anakmi.
13 Malekomi ammi tama inanna datu
Daud, ammi ma'kada lako kumua:
Tang umpalaoraka sumpa tu puangku
datu lako kaleku sia ma'kada kumua:
Manassa Salomo, anakmu, tu la datu
undinna ussondana' sia ia la unnisungi
isungan kapayungangku! Ma'apai na
Adoniamo totemo dadi datu?
14 Iammi marassan sipa'kada datu,
la undina' tama, angku sumbungi tu
kadammi.
15 Tamami tu Batsyeba umpennoloi datu
lan inan; iatu datu matessekmo, anna
kamayai Abisag, to Sunem.
16 Mengguntu'mi tu Batsyeba anna tukku
menomba dio olona datu. Nakuami tu
datu: apa mutungkanan?
17 Ma'kadami lako datu nakua:
Mangkamo puangku umpalao sumpa
lako kaleku tete dio sanganNa PUANG,
Kapenombammi, mikua: Manassa
Salomo, anakmu, tu la datu undinna
ussondana' sia ia la unnisungi isungan
kapayungangku.

18 Apa totemo Adoniamo tu dadi datu na
moi susito, tae’ duka naissanni puangku
datu.
19 Untunu sapi buda sia patuoan
malompo sia domba anna tambai tu
mintu’ anakna datu sia to minaa Abyatar
sia Yoab, kamandang lompo, apa iatu
Salomo, taummi, tae’ natambai.
20 Apa totemo, o puangku, iatu matanna
mintu’ to Israel mentiro lu lako
kalemi, kumua ammi paissanni, minda
tu la unnisungi kapayungammi la
ussondakomi.
21 Iake tae’i nasusito, la nakuanna’ tau
sola Salomo, anakku, to pabali-bali, ke
tamamokomi batu dilobang dipasola
nene’ to dolomi.
22 Marassan bangsia ma’kada lako datu,
pakalan tamami tu nabi Natan.
23 Naparampomi tau lako datu nakua:
Den nabi Natan inde. Saemi mennolo dio
olona datu tukku sae rokko padang.
24 Ma’kadami tu Natan nakua: O puangku
datu, inangmikuaraka kumua: Adonia
la ussondana’ mendadi datu sia ia la
unnisungi kapayungangku?
25 Belanna allo iate malemo untunu sapi
buda sia patuoan malompo sia domba

anna tambai tu mintu’ anakna datu sia
mintu’ pangulu rari sia to minaa Abyatar;
marassanmo tu tau iato mai kumande
sia mangiru’ dio olona, anna ma’kada
nakua: Namaupa’mora tu datu Adonia.
26 Apa iate aku te, tu taunna datu, sia
to minaa Zadok sia Benaya, anakna
Yoyada, sia Salomo, tu taunna datu tae’
anna tambaikan.
27 Iake susito tu kadanna puangku
datu, tae’ ammi pokadan tonganni
taummi, kumua minda tu la unnisungi
kapayunganna datu.
28 Ma’kadami tu datu Daud nakua:
Tambaianna’ Batsyeba. Malemi tama
umpennoloi datu, anna bendan dio
olona.
29 Umpalaomi sumpa tu datu nakua: La
lelukraka tuoNa PUANG, tu ullendokan
sunga’ku lan mai mintu’ kapussakan,
30 tonganna susi kamangkangku
umpalao sumpa ussa’bu, sanganNa
PUANG, Kapenombanna to Israel,
kukua: Inang anakmu Salomo la dadi
datu ussondana’, sia la unnisungi
kapayungangku ussullena’, susi dukato
tu la kupogau’ totemo.

31 Mengguntu’mi tu Batsyeba anna
tukku sae rokko padang sia menomba
dio olona datu, anna ma’kada nakua:
Namaupa’mora tu puangku datu Daud
sae lakona!
32 Nakuapa tu datu Daud: Tambaianna’
to minaa Zadok sola nabi Natan na
Benaya, anakna Yoyada; saemi tu tau
iato mai mennolo lako datu.
33 Ma’kadami tu datu lako nakua: Solan
nasangi tu mintu’ taunna puangmi, anna
anakku Salomo messake dao bagala’ku,
ammi solanni lako Gihon.
34 Anna to minaa Zadok sia nabi Natan
untokkoi minna’ inde to dio, anna
dadi datunna to Israel; ammi mane
umpannoni napiri tanduk sia metamba
kumua: Namaupa’mora tu datu Salomo!
35 Ammi balole’i male tama tondok, anna
isungi kapayungangku; na ia dadi datu
ussondana’; belanna kupamanassamo
kumua ia arungna to Israel sia to
Yehuda.
36 Mebalimi tu Benaya, anakna Yoyada,
lako datu, nakua: Amin, la Napamanassa
susimo PUANG to tu kadanna puangku
datu.

37 Susi kaNarondonganna PUANG
tu puangku datu dolona, la susi
dukato tu Salomo la Narondong sia la
Napatarompo’ tu isungan kapayunganna
ondong na iatu isungan kapayunganna
puangku datu Daud.
38 Malemi tu to minaa Zadok sola nabi
Natan na Benaya, anakna Yoyada, sisola
to Kreti sia to Pleti, anna popessakei tu
Salomo dao bagala’na datu Daud, anna
solanni lako Gihon.
39 Naalami to minaa Zadok tu tanduk
nanii minna’ lan mai tenda, anna tokkoi
tu Salomo; anna pannonii tau tu napiri
tanduk, namintu’ to buda sipeoli-olian
nakua: Namaupa’mora tu datu Salomo!
40 Saemi tu mintu’ to buda umbalole’ datu
sia umpannoni suling sia sisumapuko-
pukoan, naurungan takua to la ra’pak tu
padang napobua’ gamaranna.
41 Narangimi Adonia sola tu mai to
natambai, tu mane ra’pa’ mangka
kumande. Sia narangi Yoab tu oni napiri
tanduk anna ma’kada, nakua: Apara
napatu tu oni iato lan kota, anna lendu’
marambana tu tau.
42 Marassan bangsia ma’kada, saemi
tu Yonatan, anakna to minaa Abyatar,

nakuami tu Adonia: Tamako mai,
belanna to malinta’ siako sia la umbaako
kareba melo.
43 Apa mebali tu Yonatan lako Adonia
nakua: Tae’ nasusito, sangadinna iatu
puangta datu Daud unnangka’mo
Salomo dadi datu.
44 Nasuamo datu tu to minaa Zadok
sia nabi Natan sia Benaya, anakna
Yoyada, sia mintu’ to Kreti sia to Pleti
male ussolanni, anna popessakei dao
bagala’na datu.
45 Sia natokkomo to minaa Zadok
sia nabi Natan dio Gihon dadi datu,
anna ke’de’ tu tau iato mai sola
nasang sisumapuko-pukoan, naurungan
maramba tu tau lan kota, iamoto tu
ramba mirangi.
46 Sia iatu Salomo unnisungmo dao
isungan kapayungan.
47 Sia iatu mintu’ to mase’ponna
datu sae dukamo umpennoloan
pa’passakke lako puangta datu
Daud, nakua: Denno upa’ anna
Kapenombanna puangki umpatarompo’i
tu sanganna Salomo mandu pole’ anna
sangammi sia Napalayukki tu isungan
kapayunganna mandu pole’ anna

isungan kapayungammi. Tukkumi tu
datu menomba dao inan mamma'na.
48 Sia ma'kada tu datu susite nakua:
Mintu' kadipudian lu langngan nasang
PUANG, Kapenombanna to Israel, tu allo
iate umpa'kamasean misa' to unnisungi
kapayungangku, tu natiro kalenamo
matangku.
49 Attu iato sipa'rundedeammi ara'na tu
mintu' to nasolan Adonia, anna pada
male umpeloloi lalanna.
50 Mataku' dukami tu Adonia lako
Salomo; ke'de'mi anna male untoe
tanduk inan pemalaran.
51 Naparampomi tau lako Salomo nakua:
Iatu Adonia mataku' lako datu Salomo,
iamoto anna male untoei tu tanduk
inan pemalaran, nama'kada, nakua: la
umpalao sumpa tu datu Salomo lako
kaleku, kumua da anna patei pa'dangna'
te aku, taunna.
52 Ma'kadami tu Salomo nakua: Ianna
maruru' tu gau'na, moi sanglamba'
beluakna tae' anna la ronno' rokko
padang, apa iake denni kakadakean lan
penaanna, manassa la mate dipongko.
53 Nasuami datu Salomo tu tau unnalai
dio mai to' inan pemalaran. Malemi tama,

anna tukku menomba lako datu Salomo;
nakuami Salomo lako: Sulemoko lako
banuammu.

Bunga’na apa napogau’ Salomo tonna ma’parenta

2:1-46

2 [1] Iatonna la madomi’mo nalambi’
lampakna tu Daud, napasanmi lako
Salomo, anakna, nakua:
[2] La malemo’ unnola lalanna mintu’
issinna lino, iamoto la batta’ko sia la
tenko misa’ muane.
[3] Sia pogau’i tu mintu’ Natuntunna
PUANG, Kapenombammu: iamotu
unturu’ lalanNa sia ungkaritutui mintu’
apa Napondok sia pepasanNa sia
atoranNa sia pangadaranNa, susitu
mintu’ apa disura’ lan sukaran alukna
Musa, ammu palolang marampa’i tu
mintu’ apa mupogau’ sia mintu’ apa
mukarang.
[4] Anna palanda’i PUANG tu pangallu’ tu
mangka Napokada diona aku kumua:
Iake nakaritutui meloi anakmu tu mai
lalanna sia lolang maruru’ dio oloKu sia
lantuk tu penaanna sia kalebu deatanna,

manassa moi misa’ bati’mu tang la ka’tu
unnisungi isungan kapayunganna Israel.
5 Muissan dukai tu apa nagauranna’ Yoab,
anakna Zeruya, iamotu apa nagauran
da’dua pangulu rari to Israel, diona
Abner, anakna Ner na Amasa, anakna
Yeter, tu umba napakuanni umpatei
sia napatibollo tu rarana susito lan
tananan ra’, moi anna attu kasitaman,
natombangmi rara iato tu salipi’na lan
aakna sia sepatunna lan lentekna.
6 La lolang kinaako, da mueloranni tu
ubanna male marampa’ rokko lino to
mate.
7 Apa iatu mai anakna Barzilai to
Gilead, la mutiroan kameloan, sia la
sangisungangko sola kumande tu tau
iato mai, belanna susito tu tau iato mai
tonna sae umpessitammuina’, tongku
mallai dio mai kakammu Absalom.
8 Den siapa dio kalemu tu Simei, anakna
Gera, to Benyamin dio mai Bahurim,
tu untampakkina’ ropu tampak ropu
mapassik tongan, tongku male lako
Mahanaim; apa undinna to saemi lako
randan salu Yordan untammuina’; iamoto
angku palao sumpa lako kalena tete

dio PUANG, kumua tae’ kula umpateiko pa’dang.
9 Apa totemo da mueloranni tu salana
tang diukung belanna misa’ko to kinaa;
manassa muissan tu apa sipatu la
mugauranni, kumua ammu parokkoi lino
to mate tu ubanna sitombang rara.
10 Malemi tu Daud tama batu dilobang
sola nene’ to dolona, anna dipeliang lan
kotana Daud.
11 Iatu Daud patangpulo taunna undatui
to Israel; pitungtaun ma’parenta dio
Hebron, anna tallungpulo ntallung taun
dio Yerusalem.
12 Unnisungmi tu Salomo dao isungan
kapayunganna Daud, ambe’na, anna
dipabantang tongan tu kadatuanna.
13 Saemi tu Adonia, anakna Hagit,
mennolo lako Batsyeba, indo’na Salomo;
mekutanami tu Batsyeba, nakua: Lantuk
siaraka tu kasaeammu? Mebalimi nakua:
Io, lantuk sia.
14 Mangkato, ma’kadami nakua: Den
sangbuku kada la kuparampo lako
kalemi. Mebalimi tu Batsyeba nakua:
Pokadami.
15 Nakuami: Miissan duka, kumua
iatu kadatuan inang taaku sia pada

nasangamo tu mintu’ to Israel
kumua akumo la datu, anna membali
kataananna adingku, belanna PUANGmo
umpapatui.
16 Totemo misa’ri tu apa kupalaku lako
kalemi, da mitang umpasiolai. Mebalimi
tu Batsyeba nakua: Pokadami.
17 Ma’kadami nakua: Pokadanni datu
Salomo – belanna tae’ anna tang
umpasiolai tu palakummi – anna benna’
tu Abisag, to Sunem, kupobainei.
18 Mebalimi tu Batsyeba nakua: Melomi;
kupokadammira datu tu palakummu.
19 Saemi tu Batsyeba lako datu Salomo
la umparampoi lako datu tu diona
apa napokada Adonia. Ke’de’mi tu
datu la umpessitammui indo’na, anna
tukku lako; unno’ko’mi tu datu dao
isungan kapayunganna, anna mesua
umbanni isungan tu indo’ kadatuan,
anna unnisung dio kananna datu.
20 Ma’kadami nakua: Den kutungkanan
lako kalemi apa bitti’ bangsia, da mitang
umpasiolai te palakungku. Nakuami tu
datu lako: Palakumi, indo’, tae’ angku la
umpasisalai tu palakummi.

21 Nakuami tu Batsyeba: La miben
Adonia, kakammi, napobainei tu Abisag,
to Sunem.
22 Mebalimi tu datu Salomo lako indo'na,
nakua: Ma'apai anna Abisag manna, to
Sunem, mipalakuan Adonia? Palakuan
tarru'i te kadatuan, belanna kakangku,
sia la ia la to minaa Abyatar la Yoab,
anakna Zeruya.
23 Umpalaomi sumpa tu datu tete dio
PUANG, nakua: Nasanggangimora'
Puang Matua sia la Narangnganni
pole'pa, ke tae'i na kadanna kalena
Adonia untumang sunga'na.
24 La lelukraka tuoNa PUANG, tu
untokkona' sia umpannisungna' dao
kapayunganna ambe'ku Daud, sia
ungkamaseanna' bati' lan tongkonan
layuk, susitu Naallu', ke tae'i nadipatei
bangsiamo tu Adonia allo iate.
25 Nasuami datu tu Benaya, anakna
Yoyada, umba'tai anna mate.
26 Nakuami tu datu lako to minaa
Abyatar: Maleko lako Anatot, lako to'
bela'mu, belanna to sipatu dukako la
dipatei, apa tae' kula umpateiko totemo,
belanna iko tu umbulle pattinNa Puangta
PUANG dio olona ambe'ku Daud sia

belanna pada muperasai ambe’ku tu mintu’ kamaparrisan.
27 Natassu’imi Salomo tu Abyatar, kumua damo anna dadi to minaanNa PUANG; susimoto nanii umpalanda’i tu kadanNa PUANG, tu Napokada dolomo Puang diona bati’na Eli dio Silo.
28 Iatonna rampomo tu kareba iato lako Yoab – belanna iatu Yoab ma’mirringan lako Adonia, moi anna dolona tae’ anna ma’mirringan lako Absalom – mallaimi tu Yoab lu tama tendaNa PUANG, natoei tu tanduk inan pemalaran.
29 Napokadami tau lako datu Salomo kumua iatu Yoab mallai tama tendaNa PUANG, nabendan dio sa’de inan pemalaran. Nasuami Salomo tu Benaya, anakna Yoyada, nakua: Maleko ammu ba’tai.
30 Malemi tu Benaya tama to’ tendaNa PUANG, nama’kada lako Yoab nakua: Nakua kadanna datu: Tassu’ko. Mebalimi nakua: Tae’, la’bi’ mate indena’ te. Naparampomi Benaya tu kada iate lako datu, nakua: Susite tu kadanna Yoab sia susimote tu nabalianna’.
31 Nakuammi datu: Pogau’mi susitu kadanna, ba’tai ammu lamunni, ammu

sapui dio mai kaleku sia dio mai
tongkonan layukna ambe'ku tu rara to
tang sala tu napatibollo Yoab.
32 La Napasulean PUANG tu rarana
dao botto ulunna, belanna mangka
umba'ta sia umpatei pa'dang tu da'dua
to malambu' sia melo anna ia, tu tang
naissan ambe'ku Daud, iamotu Abner,
anakna Ner, pangulu rarinna to Israel sia
Amasa, anakna Yeter, pangulu rarinna to
Yehuda.
33 Susimoto tu rarana tau sola duai
la dipasulean langngan botto ulunna
Yoab sia langngan ulunna mintu' lanto
mimi'na sae lakona, apa iatu Daud sola
mintu' lanto mimi'na sia to lan banuanna
sia isungan kapayunganna la unnappa'
kamarampasan dio mai PUANG tontong
sae lakona.
34 Malemi langngan tu Benaya, anakna
Yoyada, anna ba'tai namate, nalamunni
tau dio to' banuanna dio padang
pangallaran.
35 Naangka'mi datu tu Benaya, anakna
Yoyada, dadi kamandang lompo ussonda
Yoab, anna to minaa Zadok ussonda
Abyatar.

36 Mangkato mesuami tu datu
umpopetambai Simei, anna kuanni
kumua: Garagangko kalemu misa’ banua
dio Yerusalem, ammu nii; da mutassu’
len lan mai la male umba-umba nii.
37 La muissan melo, kumua iake tassu’
lenko, ammu lamban salu Kidron,
manassa la mateko dipongko na iatu
raramu iko kalena urrengnge’i.
38 Mebalimi tu Simei lako datu nakua:
Tonganna te kadammi; mintu’ kadammi
la kududung. Torromi ba’tu pirang-pirang
allo tu Simei dio Yerusalem.
39 Apa iatonna upu’mo tallungtaun,
pakalan mallaimi tu da’dua kaunanna
Simei lako Akhis, anakna Maakha, datu
Gat; napokadami tau lako Simei nakua:
Iatu kaunammi sola duai dio sia tondok
Gat.
40 Ke’de’mi tu Simei, anna suai tu tau
ullapikki keledainna, namale lako Gat
umpessitiroi Akhis, la undaka’ kaunanna.
Malemi dio mai tu Simei, anna solanni tu
kaunanna dio mai Gat.
41 Napokadami tau lako Salomo kumua
iatu Simei sunmo lan mai Yerusalem
male lako Gat, anna sule dio mai.

42 Mesuami datu untambai Simei,
nama'kada tu datu lako nakua: Tang
kusumparokoka tete dio PUANG sia
kupakulu-kulu tonganko kumua: Ia
bangsiato allo munii sun dio mai male
umba-umba nii, la muissan kumua
manassa la mate dipongkoko? Mukuami
lako kaleku: Tonganna te kadammi, la
kududung.
43 Iamoto ma'apai anna tae' ammu
karitutui tu sumpa tete dio PUANG sia
pepasan mangka kupadudungangko?
44 Sia nakuapa tu datu lako Simei:
Muissan duka sia tu mintu' kakadakean
– lan duka sia penaammu – tu mugauran
ambe'ku Daud; totemo la Napasule
PUANG langngan ulummu tu mintu'
kakadakeammu.
45 Apa na maupa'mora tu datu Salomo
sia iatu isungan kapayunganna Daud la
bantang tontong sae lakona dio oloNa
PUANG.
46 Nasuami datu tu Benaya, anakna
Yoyada, anna male umba'tai tu Simei,
naurunganni mate. Dipabantangmi tu
kadatuan tete dio limanna Salomo.

Passambayangna Salomo umpalaku kakinaan

3:1-15

3 [1] Pakalan napomatusami Salomo tu
Firaun datu Mesir, belanna napobaine
tu lai'na Firaun sia nabaamo tama
kotana Daud sae lako mangkanna tu
datu umbangun tongkonan layukna sia
banuanNa PUANG sia rinding tembo' tu
untikui Yerusalem.
[2] Attu iato iatu mintu' to buda dao
bangpa mintu' inan madao nanii
memala', belanna sae lako allo iato
tae'pa banua dipabendanan sanganNa
PUANG.
[3] Sia napapayan Salomo tu
kamamaliranna lako PUANG diona
unturu' apa napondok Daud ambe'na;
apa dao bangpa inan madao nanii
memala' sia untunu pemala' ditunu
pu'pu'.
[4] Malemi tu datu lako Gibeon la memala'
dio, belanna iamote tu inan madao
mala'bi'na tongan; napemalarammi
Salomo tu pemala' ditunu pu'pu'
sangsa'bu dao inan pemalaran iato.

5 Dio Gibeon ombo’mo tu PUANG lako
Salomo lan tindona tonna ibongi, sia
ma’kada tu Puang Matua Nakua: Palakui
apara tu la Kubenko?
6 Mebalimi tu Salomo nakua:
Mipakitanmo taumMi Daud, ambe’ku,
tu kamasokanan kapua, susitu
kalolanganna dio oloMi situang
kamarurusan sia kamalamburan
sia lantuk penaa lako KaleMi;
na iatu kamasokanan kapuaMi
Mipatontong dio kalena, Miurunganni
ungkamaseanni misa’ anak, tu unnisung
dao kapayunganna susite allo iate.
7 Na totemo, o PUANG, Kapenombangku,
Kamu Kalenamo unnangka’i datu te
taumMi ussonda ambe’ku Daud, moi
angku misa’ to mangura; tang kuissanpa
tu torro ke’de’ku.
8 Iate taumMi bendan lan tangnga
bangsaMi, tu mangka Mipilei langsa’,
misa’ bangsa kapua tu tang dikemba’
diia’ ba’tu tang dipura dibilang diona
kabudanna.
9 Iamoto, benni te taumMi
tu kamatarrusan la umpaolai
salu te bangsaMi, anna ma’din
umpasisengaranni tu melo anna kadake,

belanna mindara la umbelai umpaolai
salu te bangsa budamMi?
10 Naalami penaanNa Puang tu palaku
susinna Salomo to.
11 Sia Nakua Puang Matua lako kalena:
belanna ia mupalakuiNa' te ianna te, sia
tae' mupalakuan kalemu kamalamberan
sunga' sia kasugiran, sia tae' mupalakui,
anna mate tu mai ualimmu, apa ia manna
mupalakuan kalemu tu kamatarrusan la
untimbang melo kara-kara;
12 manassa la Kupogau' susitu kadammu;
tonganna la Kukamaseangko penaa
kinaa sia kamatarrusan, naurunganni
tae' padammu te attu lendu' sia iate
attu mutingayo lako tae' la bendan tu
padammu.
13 Sia ia duka tu apa tae' mupalakui,
la Kukamaseangko, la kasugiran la
kamala'biran, naurunganni dio lu mintu'
datu lan mintu' allo katuoammu tae' tu
padammu.
14 Sia iake lolangko unnola lalanKu
sia mukaritutui tu mintu' apa
Kupondok sia mintu' pepasanKu
susi kalolanganna Daud, ambe'mu,
manassa la Kupamalambe' tu sunga'mu.

15 Mangkato pana’dingmi tu Salomo,
a’a, tindo ia pale’. Malemi tama
Yerusalem anna bendan dio tingayo
patti basseNa Puang sia umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’ sia umpennoloan
pemala’ kasalamaran, anna padenanni
pa’maruasan kurre sumanga’ tu mintu’
taunna.

Kamatarrusanna Salomo urra’ta’ misa’ kara-kara

3:16-28

16 Attu iato saemi da’dua baine bualang
mennolo lako datu anna bendan dio
olona.
17 Ma’kadami tu misa’ nakua: Tabe’
puang, iatu aku na iate baine iate
sirurankan, sia kianakna’ lan banua iato,
tu nanii torro.
18 Tallung allo mangkangku kianak, anna
kianak duka tinde sia kami manna sola
dua, tae’ to senga’ kisolan lan banua
iato.
19 Matemi tu anakna muane te baine
iatinde tonna bongi, belanna nai’pinni.
20 Millikmi tinde baine tonna ma’tangnga
bongi, naalai tu anakku dio mai

sa’deku tongku leppeng, napamamma’i lan rianna na iatu anak matena napamamma’ lan riangku.
21 Iatongku millik tonna tibangka’ masiang la umpasusu anakku, a’a matemo ia, apa iatonna masiangmo kutiro meloi, a’a natangia anakku te tu kudadian.
22 Apa ma’kadami tu baine senga’ nakua: Tae’ natongan! iatu tuona anakku, na iatu matena anakmu. Nakuaomi tu misa’na: Tae’ natongan, iatu matena anakmu, na iatu tuona anakku. Susito site’ge’mi dio tingayona datu.
23 Ma’kadami tu datu nakua: Nakua tu misa’: iate tuona anakku na iatu matena anakmu; nakuami tu senga’na: tae’ natongan, iatu matena anakmu na iatu tuona anakku.
24 Nakuami datu: Alanna’ pa’dang misa’. Nabaammi pa’dang tau tu datu.
25 Ma’kadami tu datu nakua: Sese duai tu pia tuo, mibenni tu sangsese lako te misa’na na iatu sangsesena lako to senga’na.
26 Ma’kadami tu baine tuo anakna lako datu, belanna mamasseng lako anakna, nakua: Tabe’ puangku, ben bangmi lako

te pia tuo, apa da maro mipatei. Apa nakua tu senga'na: Nakeori, tang lu lako kaleku, tang lu lako kalemu, sese bangmi.
27 Mebalimi tu datu sia ma'kada nakua: Ia miben tu pia tuo, sia inang tae'mi la umpatei, belanna iamoto tu indo'na.
28 Iate pangra'ta'na datu narangi mintu' to Israel, nakabangnga'mi tu datu, belanna natiro kumua den kamatarrusanNa Puang Matua lan ba'tengna, la ma'paolai salu.

Diona to diala pareanna sia to marayanna Salomo

4:1-20

4 1 Iatu datu Salomo umparenta lili'na mintu' Israel.
2 Inde sia tu mintu' to diala parea dio kalena: Azarya, anakna Zadok, tu to minaa,
3 Elihoref sia Ahia anakna Sisa, pangulu to massura'; na Yosafat, anakna Ahilud tu pa'paelean,
4 na Benaya, anakna Yoyada, tu kamandang lompo; na Zadok sola Abyatar to minaa;

5 Azarya, anakna Natan, pangulu to
maraya; na Zabut, anakna Natan, misa'i
to minaa, tu sangmanena datu;
6 na Ahisar tu pangulu sandan uainna
datu, sia Adoniram, anakna Abda,
kapalana to umpasirundunan pa'diaman
lompo.
7 Sia den dukato marayanna Salomo
sangpulo dua lan mintu' lili'na Israel tu la
umpoissan kandena datu sia tongkonan
layukna; sisangbulan lan sangtaun la
untu'gun kandena datu.
8 Inde sia tu sanganna, iamotu: Ben-Hur
dao buntu Efraim;
9 na Ben-Deker, dio Makas sia dio
Saalbim,
10 sia dio Bet-Semes sia dio Elon-Bet-
Hanan; na Ben-Hesed dio Arubot,
naparenta dukapa Sokho sia mintu' lili'na
padang Hefer;
11 na Ben-Abinadab umparenta Dor tu
mentanetena, iamoto tu umpobaine
Tafat, anakna Salomo;
12 na Baana, anakna Ahilud umparenta
Taanakh sia Megido sia mintu' lili'na
Bet-Sean, dio sa'dena Sartan, rokkona
Yizreel, randuk dio mai Bet-Sean sae

lako Abel-Mehola, tu'tun dio lakona Yokmeam;
13 na Ben-Geber dio Ramot dio Gilead,
tu umparenta mintu' tondokna Yair,
anakna Manasye dio Gilead sia mintu'
lili'na Argob dio Basan, annanpulona
kota kapua tu dirinding tembo' sia disalli'
tambaga;
14 na Ahinadab, anakna Ido, dio
Mahanaim,
15 na Ahimaas dio Naftali; ia duka
umpobaine anakna Salomo, disanga
Basmat;
16 na Baana, anakna Husai, dio Asyer sia
Alot;
17 na Yosafat, anakna Paruah dio Isakhar,
18 na Simei, anakna Ela, dio Benyamin;
19 na Geber, anakna Uri, dio lili'na Gilead,
parentana Sihon, datu to Amori, sia Og,
datu Basan, sia ia manna to maraya dio
tondok iato.
20 Iatu bilangan to Israel sia to Yehuda
susi karangan dio biring tasik budanna;
iatu tau iato mai kumande sia mangiru'
sia parannu-rannu.

Kataromposanna Salomo

4:21-34

21 Iatu datu Salomo umparenta mintu’ kadatuan randuk dio mai salu Efrat sae lako tondok to Filistin, landa’ lako lili’na Mesir; iatu tau iato mai ma’kasian sia mengkaola lako Salomo lan mintu’ allo katuoanna.
22 Iatu kandena Salomo lan sangallo den tallungpulo koro’ ta’pung manissang na annan pulona koro’ ta’pung.
23 Sangpulo sapi malompo, duangpulo sapi dikambi’, saratu’ domba, senga’pa tu mintu’ donga sia kijang sia anuang sia angsa malompo.
24 Belanna naparenta datu tu mintu’ lili’ indena mai salu Efrat, randuk dio mai Tifsah sae lako Gaza, iamotu mintu’ datu indena mai Salu, anna marampa’ tu datu tiku lao.
25 Mintu’na to Yehuda sia to Israel, torro tang nairi’ angin diong to’ garonto’ anggoro’na sia garonto’ arana randuk dio mai Dan sae lako Bersyeba, angge tuona datu Salomo.

26 Den duka naampui Salomo tu barung
nanii patangpulo sa’bunna darang urriu’
karetana datu sia sangpulo dua sa’bu
pakkanarang.
27 Sia mintu’ to maraya, ke nalambi’oi tu
bulanna, umpasakkaran kandena datu
sia mintu’ to untarima kande dio mai
datu Salomo, naurunganni tae’ misa’
naerean.
28 Sia dalle sisikan sia dalame tu diben
darang pangriu’ sia darang malinta’
dibaa lako inan dipamanassamo, pantan
unturu’ apa dipapassananni.
29 Sia Naben Puang Matua kakinaan tu
Salomo sia kamatarrusan kapua tongan
sia kapaissanan maluangan susi bungin
dio randan tasik,
30 naurungan iatu kakinaanna Salomo
mandu kapua anna kakinaanna to dio lu
rampe matallo sia mintu’ kakinaanna to
Mesir.
31 Mandu kinaa ia anna mintu’ tau
sia anna Etan, to Ezrahi, sia Heman
sia Kalkol sia Darda, anakna Mahol,
naurungan tarompo’ tu sanganna dio lu
mintu’ bangsa tiku lao.

32 Nasa’bu’ tu tallungsa’bu kada peada’
na iatu mintu’ sengona sangsa’bu
llimang lise’.
33 Sia nasa’bu’ duka tu diona mintu’
kayu, randuk dio mai kayu arasi’ dao
Libanon sae lako kayu supa, tu tuo dio
rinding tembo’; sia nasa’bu’ duka tu
diona mintu’ patuoan, manuk-manuk,
olo’-olo’ mendonglo’ sia mintu’ bale.
34 Sia dio mai mintu’ bangsa pantan sae
tau la umperangii kakinaanna Salomo,
sia pesuanna mintu’ datu lan lino tu
umpekarebai tu diona kakinaanna.

Pa’pasakka’ la umbangun Banua Kabusungan

5:1-18

5 1 Nasuami Hiram, datu Tirus tu
pesuanna lako Salomo, belanna
narangi, kumua iatu Salomo ditokko
mendadi datu la ussonda ambe’na,
belanna iatu Hiram tontong sisangmane
karra’ Daud.
2 Nasuami Salomo tu tau lako Hiram,
nakua:
3 Miissan, kumua iatu ambe’ku Daud tae’
anna belai umpabendananni banua tu

sanganNa PUANG, Kapenombanna,
napobua’ mintu’ kasirarian tu
napatingoanni tau tiku lao sae
lako Napatunduk PUANG tu tau iato mai
diong to’ lentekna.
4 Apa totemo Nakamaseina’ PUANG,
Kapenombangku, kamarampasan tiku
lao, natae’ tau kusiualian sia tae’
kapangean sia tae’ kamandasan.
5 Manassamo kusanga la kupabendanan
banua tu sanganNa PUANG,
Kapenombangku, susitu kadanNa
PUANG lako ambe’ku Daud Nakua:
Iatu anakmu tu la Kupaunnisung dao
isungan kapayungammu ussondako,
iamo la umpabendananni banua iato tu
sangangKu.
6 Iamoto suai tu mai tau lao
ullellenganna’ kayu arasi’ dao Libanon,
sia da’ito natundui taummi tu taungku,
sia iatu sarona taummi la kubaya’
pada tu mipokadanna, belanna miissan
kumua tae’i misa’ tu taungku manarang
manglelleng kayu susito Sidon.
7 Iatonna rangimi Hiram tu kadanna
Salomo, sende tonganmi, nama’kada
nakua: Mintu’na kadipudian lu lako
PUANG te allo iate, tu mangka

ungkamasean Daud misa’ pia muane kinaa la umparentai te bangsa kapua iate.
8 Kurangimo tu apa misua tau umpokadanna’; la kupogau’ nasang tu pa’poraiammi diona tu kayu arasi’ sia kayu sendana.
9 Mintu’ taungku la umbaai dao mai Libanon rokko tasik, angku a’ga raki’i lan tasik, sia kusombaranni lako inan tu la mipamanassanna’, anna dibukai inde to dio, ammi ma’din unnalai. Apa iatu kamu la minturu’ tu palakungku, iamotu la miben kande tu to lan tongkonan layukku.
10 Susito nabenmi Hiram kayu arasi’ sia sendana tu Salomo sama tu naanga’na.
11 Nabenmi Salomo duangpulo sa’bu koro’ gandung tu Hiram la napokande tau lan tongkonan layukna sia duangpulo koro’ minna’ saitun dilambuk; iate napa’bengan Salomo lako Hiram ke taunoi.
12 Nakamaseimi PUANG kakinaan tu Salomo susitu Naallu’ lako kalena; denmi kasikaeloanna Hiram sola Salomo sia untanan duka misa’ basse sola duai.

13 Mesuami tu datu Salomo unnarak tau
dio mai mintu’ to Israel la ma’diama;
iatu to diarak den tallungpulo sa’bunna.
14 Nasuami datu tu tau iato mai male
langngan Libanon, sisangsa’bu lan
sangbulan sisonda-sonda; sangbulan
dao Libanon, anna duang bulan
dio banua. Adoniram ungkapalai tu
pa’diaman iato.
15 Ondongpito, den tu to mamullena
datu pitungpulo sa’bu na karua pulona
sa’bu to ma’pa’ batunna dao lu padang
ma’buntunna.
16 Senga’pi to tu pangulu mantari’na
Salomo tu untiro pa’diaman, tallungsa’bu
ntalluratu’, tu ungkapalai mintu’ to
undiamai tu pa’diaman iato.
17 Sia nasua datu tu tau umpa’ batu
kapua, iamotu batu maballo, anna batu
dipa’ dipoparandangan banua iato.
18 Mintu’ pandena Salomo sia mintu’
pandena Hiram sia to Gibal untara kayu
sia umpa’ batu sia napasirapa’ melo tu
apa iato la umbangunni tu banua.

Datu Salomo umpabendan Banua Kabusungan

6:1-38

6 1 Iatonna taun a’pa’ratu’ ngkarua pulona tonna mangka tassu’ tu to Israel lan mai tondok Mesir, lan taun ma’penna’pa’na kama’parentanna Salomo lako to Israel, tonna bulan Ziw, iamotu bulan ma’penduan, nabangunanni Salomo tu banuanNa PUANG.
2 Iatu banua nabangunanni datu Salomo tu PUANG, annan pulona siku tu lambe’na, duangpulo siku tu babana, na tallungpulo siku tu langka’na.
3 Iatu sarambi dio tingayo bilik kapua dio banua iato duangpulo siku lambe’na pada suka’ baba banua iato, na sangpulo siku tu babana, lako to’ tingayo banua iato.
4 Anna garagai dio banua iato tu pentiroan marepe’ taralinna.
5 Anna dio to’ rinding nagaraga tu ba’tu pira-pira bilik dipasikande banua, dio to’ rinding banua tiku lao, dio to’ bilik

kapua sia to’ bilik boko’ tiku lao; sia napopa’kalada’-lada’ langngan tiku lao.
6 Iatu kalada’ diongna lu limang siku babana, na iatu lanna tangnga annan sikunna, na iatu ma’pentallunna langngan pitung siku, belanna dipakurang tu babana dio salian banua tiku lao, kumua da namella’ka’ lako rinding banua.
7 Iatu banua tonna dibangun, digaraga dio mai batu pura dipa’ dio se’pon tanete, iamoto natae’ oni pepa’tong ba’tu pa’ ba’tu moi misa’ pareanan bassi pandiu, tonna dibangun tu banua iato.
8 Iatu ba’ba kalada’ diongna lu dio kanan banua iato sia eran tilekko tu diolai kendek langngan kalada’ tangnga sia dio mai kalada’ tangnga langngan kalada’ ma’pentallunna.
9 Iatonna upu’ umbangunni tu banua iato, nasamboi papan kayu arasi’ ke sangsapa’oi sia nadada’ tu lentong kayu arasi’.
10 Sia iatonna pabendanni tu bilik dio mintu’ banua iato, silima siku langka’na (ke misa’oi), namane ullopakki kayu arasi’.

11 Saemi tu kadanNa PUANG lako
Salomo, nakua:
12 Iate banua mupabendan, ke lolangko
unturu' mintu' apa Kupondok, sia
umpogau'i tu mintu' atorangKu sia
ungkaritutui tu mintu' pepasanKu ammu
pengkaolai, manassa la Kupamatua
tu kadangKu lako kalemu, tu mangka
Kupokada lako Daud, ambe'mu,
13 kumua la torroNa' dio lu to' to Israel
sia tae' Kula untampei tu to Israel,
taungKu.
14 Iatonna mangkamo tu Salomo
umbangunni tu banua iato,
15 nagaragammi kayu arasi' tu rinding
tembo' banua iato, lanna lu, randuk
diong mai salinna sae lako balok
rattiangna nalopak kayu tu lanna lu; apa
iatu sali banua nalopak papan sendana.
16 Iatu pollo' banua tu duangpulo siku
lambe'na disapa' papan arasi' randuk
diong mai salinna sae lako balok, anna
garagai tu lanna lu mendadi misa'
bilik dio boko', iamoto tu inan mandu
maindan.
17 Iatu banua iato, iamotu bilik kalua' dio
tingayona, patangpulo siku lambe'na.

18 Iatu kayu arasi’ dipanglopakan tu
banua lanna lu, nanii passura’ ma’rupa
katimun sia puso bunga tiballa’;
mintu’nato kayu arasi’ nasang, natae’ tu
batu kanaan.
19 Susimoto tu misa’ bilik nagaragai dio
boko’ lan banua iato, la napannii patti
basseNa PUANG lan.
20 Iatu bilik dio boko’ duangpulo siku
lambe’na, na duangpulo siku babana,
na duangpulo siku langka’na, nasapu’
nasangi bulaan tasak; sia nagaragai
duka misa’ inan pemalaran kayu arasi’.
21 Sia nasapu’ Salomo bulaan tasak
tu banua iato lanna lu sia natoke’i
(kulambu) tu rante bulaan dio tingayo
bilik dio boko’, tu mangka nasapu’
bulaan.
22 Na iatu mintu’ banua iato nasapu’
bulaan, naurunganni mintu’ banua
disapu’ nasang; ia duka tu mintu’ inan
pemalaran, tu sikande bilik dio boko’,
nasapu’ bulaan.
23 Lan bilik dio boko’ nagaragai tu da’dua
karubion kayu saitun pangala’, sangpulo
siku tu langka’na.
24 Iatu lambe’na pani’na tu misa’
karubion silimang sikuan, naurunganni

sangpulo siku randuk dio mai tampak
pani’ sangbalinna sae lako tampak
sangbalinna.
25 Susi dukato tu karubion misa’ sangpulo
siku; pada dua suka’na sia pada dua
rupanna.
26 Iatu karubion misa’ sangpulo siku tu
langka’na na iatu karubion misa’ susi
dukato.
27 Napalanmi bilik lanna lu tu karubion
da’dua, anna balla’ pani’na sola duai,
naurunganni iatu pani’na misa’ tu
karubion misa’ sumpu lako to’ rinding na
iatu pani’na misa’ tu karubion senga’o
sumpu lako to’ rinding senga’, na
iatu pani’na sola duai tu ma’palutama
tangnga banua sitammu.
28 Iatu karubion sola duai nasapu’
bulaan.
29 Sia mintu’ rinding banua iato tiku
lao, la bilik lanna lu la bilik salianna
nasura’i dio tu rapang-rapang karubion
sia koroma sia puso bunga tiballa’.
30 Sia ia duka tu sali banua iato, la bilik
lanna lu la bilik salianna nasapu’ bulaan.
31 Dio ba’ba bilik dio boko’ nagaragan
kayu saitun pangala’ tu tutu’na;

iatu ampang iato dipasikande-kande
namendadi lima tetuk.
32 Iato tutu’ ba’ba da’dua kayu saitun
digaragai, anna sura’i rapang-rapang
karubion dio sia koroma sia puso
bunga tiballa’ sia nasapu’ bulaan; anna
sapu’i bulaan tu karubion sia koroma
napemati’tinni.
33 Susi dukato tu dio ba’ba bilik kalua’
nagaragai tu ampang kayu sendana,
tu dipasikande-kande anna massulapa’
a’pa’.
34 Na iatu tutu’na da’dua kayu sendana
iatu misa’na duang lamba’ tu ma’din
digirik na iatu misa’na duang lamba’ tu
ma’din duka digirik.
35 Nasura’mi lan tu rapang-rapang
karubion sia koroma sia puso bunga
tiballa’, anna sapu’i bulaan, tu
dipemati’tinni tongan, anna kanaan tu
sura’na.
36 Nagaragami tu tarampak lanna lu tallu
silopak dio mai batu dipa’, tu dilopak
lentong kayu arasi’ dibingkung.
37 Iatonna taun ma’penna’pa’ diotonmi
tu parandangan banuanNa PUANG lan
bulan Ziw.

38 Na iatonna taun ma’pessangpulo misa
lan bulan Bul, iamo bulan ma’pengkarua,
upu’mi dipabendan tu banua lan mintu’
bangunanna, sia mintu’nato unturu’
tongan pandirinna, naurungan pitung
taun nabangun tu banua iato.

Diona datu Salomo umbangun tongkonan layukna

7:1-12

7 1 Apa iatu tongkonan layukna Salomo
nabangun lan sangpulo tallu taunna;
lan attu iato tepu nasang tu tongkonan
layukna.
2 Belanna nagaraga tu banua, tu disanga:
Pangala’ Libanon; na iatu lambe’na
saratu’ siku, babana limangpulo siku, na
langka’na tallungpulo siku, natalimbung
tama patang tibang lentong arasi’ na
iatu daona lu lentong iato den tu pata’
kayu arasi’ dibingkung.
3 Iatu banua iato dibubungi kayu arasi’
daona lu tu kalada’na, tu daona lu
lentong; den patangpulo llima bilik,
sangpulo lima ke sangborongoi.

4 Sia tallung todo’ tu pentiroanna
ditaralii, sia rundunni sitingoan simisa’
tu pentiroan tang ditaralii tallu.
5 Iatu mintu’ ba’ba sia pentiroan tang
ditaralii, massulapa’ a’pa’ tu ampangna;
sia rundunni sitingoan simisa’ tu
pentiroan tang ditaralii tallu.
6 Napabendan duka tu sarambi
dilentongi, limangpulo siku lambe’na,
tallung pulo siku babana, sia misa’
sarambi dio tingayona, iamotu ba’tu pira
lentong dipapasapei.
7 Sia nagaraga duka tu bilik inan isungan
kapayungan, tu nanii ma’paolai salu,
iamotu bilik pa’paolaian salu, tu dilopak
kayu arasi’ randuk diong mai salinna sae
langngan rattiangna.
8 Ia duka tu banua nanii torro lan
tarampak senga’, rampe tamanna bilik
pa’paolaian salu, pada bang garaganna.
Sia nagaraga dukapa Salomo tu
misa’ banua pada garaganna tu bilik
pa’paolaian salu, napannii anakna baine
Firaun tu napobaine.
9 Mintu’nate batu maballo nasang, pada
suka’na batu dipa’, tu digare’ge’ lanna lu
sia salianna, randuk dio mai salinna sae

langngan rattiangna, sia randuk duka dio
mai batatta sae lako tarampak kalua'.
10 Iatu mintu' parandanganna batu
maballo nasang, iamotu batu kapua, tu
sangpulo siku sia karua siku lambe'na.
11 Apa daona lu parandangan iato nanii
batu maballo, tu pada suka'na batu dipa',
sia kayu arasi'.
12 Iatu tarampak kalua' tiku lao den
misa' rinding tembo' tallu silopak dio mai
batu dipa', tu dilopak lentong kayu arasi'
dibingkung; susi dukato tu tarampak
lanna lu banuanNa PUANG sia sarambi
tongkonan layuk.

Mintu' oongan tambaga dio banuanNa PUANG

7:13-51

13 Mesuami tu datu Salomo untambai
Hiram dio mai Tirus.
14 Iamotu anakna misa' baine balu dio
mai rapu Naftali, na iatu ambe'na to
Tirus, misa' pande tambaga. Iatu Hiram
manarang liu sia matarru' sia paissan
unggaraga mintu' oongan tambaga.
Saemi lako datu Salomo, anna karangngi
tu mintu' pengkaranganna.

15 Nakombongmi tu da’dua lentong
tambaga, iatu misa’ sangpulo karua siku
langka’na, tu ma’din dilebu’ misa’ ulang
pesuka’ sangpulo dua sikunna; susi
dukato tu lentong misa’nao.
16 Sia nagaragai duka tu parandena
da’dua napatoppo’i daona lu lentong
iato; iamo tambaga dipati’no’; iatu
parande misa’ limang siku langka’na na
iatu misa’na limang siku duka langka’na.
17 Sia nagaragan duka pareanan dalla’ tu
parande dao tampak daona lu lentong
iato; iatu dalla’ iato ulang dikaridi’
digaragai, susi rante ditoke’: pitu dio
to’ parande misa’ na pitu duka dio tu
parande misa’nao.
18 Sia nagaragai duka tu ba’tu pira-pira
pa’bua dalima; duang tibang untikui tu
dalla’ misa’, la ussamboi tu parande dao
tampak daona lu lentong iato; napasusi
dukato tu parande misa’nao.
19 Iatu parande dio sarambi, patang
siku langka’na, tu dao tampak daona lu
lentong iato, ma’rupa danga-danga,
20 iamotu parande tu dao lentong da’dua,
tu dao iringna, daona lu dalla’, tu le’ke’
dio gasing-gasingna; na duaratu’ pa’bua
dalima ma’tibang untikui tu parande

misa’ sia susi dukato dio tu parande misa’nao.
21 Mangkato napabendanmi tu da’dua lentong iato dio sarambinna bilik kalua’; iatonna pabendanni tu lentong dio kanan, nasangaimi Yakhin, sia iatonna pabendanni tu lentong dio kairi, nasangaimi Boas.
22 Iatonna mangkamo dipale’ke’ tu panggaraga danga-danga dao tampak daona lu lentong iato, upu’mo garaganna tu lentong iato.
23 Sia nagaragai tu tasik dipati’no’, sangpulo siku dio mai randanna sae lako randan misa’na, na langka’na limang siku, tu ma’din dilebu’ misa’ ulang pesuka’ tallungpulo sikunna.
24 Na diong to’ randanna den tu ma’rupa katimun, tu untikui mintu’i, sangpulo lan ke sangsikuoi, tu untikui tasik male: iatu katimun duang tibangan, sangpati’noran.
25 Iate tasik toppo’ dao sangpulo dua sapi, tallu mentingo rekke, tallu mentingo rokko matampu’, tallu mentingo sau’ na tallu mentingo tama matallo, na iatu tasik iato toppo’mo dao, namempollo’ tama nasang tu palongko’na.

26 Iatu kambanna tasik iato sangpala’
na iatu garagan randanna susito baba
irusan, ten to bunga danga-danga
tiballa’. Na iatu alanna duangsa’bu ba’.
27 Sia nagaragapa tu tangdan pembasean
tambaga sangpulo; iatu misa’ tangdan
patang siku lambe’na, patang siku
babana na tallung siku langka’na.
28 Susite tu garaganna tangdan iato
dipalakoi papan tambaga; na iatu papan
lan alla’ lentong.
29 Dio papan lan alla’ lentong iato den tu
rapang-rapang singa, sapi na karubion;
susi dukato dio lentongna; daona lu
sia diongna lu tu rapang-rapang singa
sia sapi den tu karangan bunga, tu
mendoke’ rokko.
30 Dio lu simisa’ tangdan den a’pa’
lentenan tambaga sia batang lentenan
tambaga; na dio a’pa’ lentong dio
tetukna den toeanna; tu dipati’no’
diongna lu pembasean; dio lu sa’dena
simisa’ toean iato den karangan bunga.
31 Iatu babana lanna lu tu toeanna sia
tarangsona sangsiku, na malepong
tu babana, napotangdan pembasean;
malikunna sangsiku sangtangnga;
natisura’ duka tu babana, apa iatu

papanna massulapa’ a’pa’, tae’
namalepong.
32 Iatu a’pa’ lentenan dipadiongna lu
papan iato sia iatu untoe lentenan
dipadio tangdan sia mintu’ lentenan iato
sangsiku ssangtangnga langka’na.
33 Iatu garaganna tu lentenan iato
susi lentenan kareta. Na iatu untoena
lentenan sia pelengna sia taralinna sia
lasukna pa’pati’no’ nasang.
34 Na iatu a’pa’ toeanna dio a’pa’ tetuk
dio tangdan ke simisa’oi, iatu toeanna
le’ke’ dipasikande dio tangdanna.
35 Dao tangdan iato den randanna
sangtangnga siku langka’na, malepong
tiku lao; sia daona lu tangdan iato den
tu toeanna sia papanna dipasikande
tangdan.
36 Dio papan toeanna sia papanna
nasura’ tu rapang-rapang karubion,
singa sia koroma, dipebudai dipasitinaya
tu inanna, sia karangan bunga tiku lao.
37 Napasusimo garaganna to tu sangpulo
tangdan, pada nasang tu pa’pati’no’na,
suka’na sia rupanna.
38 Sia nagaraga tu sangpulo pembasean,
misa’ pembasean patangpulo ba’ alanna,

patang siku lua’na, ke simisa’oi nanii pembasean.
39 Napalakomi inanna tu tangdan, iamotu
lima dio rampe kananna na lima dio
rampe kairinna banua iato; na iatu tasik
napatorro dio rampe kananna banua
iato, dio kasiallaran matallo pollo’na uai.
40 Nagaragai dukami Hiram tu kurin
sia pesodok sia pindan pa’pi’pikan.
Napasusimo Hiram ummangkai to tu
mintu’ pengkarangan tu nagaragan datu
Salomo dio banuanNa PUANG:
41 iamotu da’dua lentong, da’dua
gasing-gasing parande tu daona lu
lentong iato, da’dua dalla’ la ussamboi tu
da’dua gasing-gasing parande tu daona
lu lentong,
42 sia a’pa’ratu’ bua dalima la
dipalakoanni tu da’dua dalla’, duang
tibang dalima, ke misa’oi dalla’, la
ussamboi tu da’dua gasing-gasing
parande daona lu lentong iato,
43 sia iatu sangpulo tangdan na sangpulo
pembasean dao tangdan iato,
44 sia iatu tasik misa’ sia iatu sangpulo
dua sapi diongna lu tasik iato,
45 sia iatu kurin sia pesodok sia pindan
pa’pi’pikan; iate mintu’ oongan iate

tu nagaragan Hiram datu Salomo la
dipalan banuanNa PUANG, tambaga
dipapandillak digaraga.
46 Napati’no’ datu tu oongan iato
dibo’bokan pa’pati’noran mandalan dio
Padang lili’na Yordan, dio kasiallaranna
Sukot na Sartan.
47 Napatorro bangmi Salomo tu mintu’
oongan iato, tae’ natimbangi, belanna
tarru’ buda; iatu tambaga tae’mo
nadireken timbanganna.
48 Sia nagaragai duka Salomo tu mintu’
oongan tu inang la den lan banuanNa
PUANG, iamotu inan pemalaran bulaan
sia meda bulaan tu dipannii roti
dipennoloan dao,
49 sia tongkonan palita bulaan massang
lima dio rampe kananna sia lima dio
rampe kairinna dio tingayona bilik dio
boko’; sia iatu bunga tiballa’, palita sia
pesipi’ bulaan digaraga;
50 sia iatu dolong-dolong, piso, pindan
pa’pi’pikan, piring sia perruayan bulaan
massang digaraga; sia engse’ ba’ba
bilik lanna lu tu diolai lako bilik mandu
maindan sia engse’ ba’ba bilik kapua dio
Banua Kabusungan bulaan digaraga.

51 Iatonna mangkamo tu mintu’
pengkarangan nakarang datu Salomo
dio banuanNa PUANG, nabaami Salomo
tama tu pareananna Daud, ambe’na,
tu napamarimbangan; iatu salaka sia
bulaan na iatu mintu’ pareanan iato
napatorro lan bilik pangnannan lan
banuanNa PUANG.

DIONA BANUA KABUSUNGAN DIRARA

8:1-66

Patti BasseNa PUANG **dipalele, na kamala’biranNa** PUANG **ungkabu’ Banua Kabusungan**

8:1-13

2 Oss. 5:2–6:2

8 1 Iatonna attu iato narampunmi
Salomo tu mintu’ pekaamberanna to
Israel sia mintu’ pangulunna sukunna,
iamotu to paa dio lu tongkonanna to
Israel, mennolo lako datu Salomo dio
Yerusalem, la umbaai langngan tu patti
basseNa PUANG diong mai tondokna
Daud, iamotu Sion.

2 Ma’rampunmi tu mintu’ muane to
Israel lako datu Salomo, la umpakaraya
pa’gauran lan bulan Etanim, iamotu
bulan ma’pempitu.
3 Iatonna sae nasangmo tu
pekaamberanna to Israel, naangka’mi
mintu’ to minaa tu patti,
4 anna baai langngan tu pattinNa PUANG
sia Tenda Kasitammuan sia mintu’
pareanan maindan tu lan tenda iato;
iatu umbaai langngan iamotu mintu’ to
minaa sia to Lewi.
5 Iatu datu Salomo sia mintu’
kasirampunan to Israel, tu sirampun lako
kalena dio tingayo patti, umpemalaran
domba sola sapi tu tang dikemba’ diia’
sia dibilang diona kabudanna.
6 Iatu patti basseNa PUANG nabaa to
minaa tama inanna, iamotu bilik dio
boko’ lan banua iato, iamotu bilik tarru’
maindan diongna lu pani’ karubion.
7 Belanna iatu karubion umballa’ pani’na
patomali dao inan patti iato, naurungan
iatu karubion ussamboi dao mai tu patti
iato sola pebullena.
8 Iatu pebulle iato kalando tongan,
naurunganni kaanan tu tampakna dio
mai bilik maindan dio tingayo bilik dio

boko’, apa tae’ natiroi tau dio mai salian;
iatu apa iato tontong dio sae lako allo
totemo.
9 Tae’ bang apa senga’ lan patti iato,
sangadi papan batu da’dua tu napalan
Musa dao Horeb, iamotu papan batu
basse, tu natanan PUANG sola to Israel,
tonna tassu’ tu tau iato mai lan mai
tondok Mesir.
10 Iatonna tassu’mo tu mintu’ to minaa
lan mai banua maindan lako salian,
nasitutu’imi sangkombong salebu’ tu
banuanNa PUANG,
11 naurunganni tae’ natananni tu
mintu’ to minaa bendan menomba,
diona salebu’ iato, belanna naponnoi
kamala’biranNa PUANG tu banuanNa
PUANG.
12 Ma’kadami tu Salomo nakua:
Napokadamo PUANG kumua la torro lan
kamalillinan.
13 Kupasundunmo umbangunni tu banua
iato, tu Minii torro, iamotu misa’ inan
matontongan tu Minii torro sae lakona.

PUANG **ussundunni pa’dandinNa lako Daud**

8:14-21

2 Oss. 6:3-11

14 Mangkato menggirikmi tu datu, anna passakkei tu mintu’ kombongan to Israel, tonna bendan tu mintu’ kombongan to Israel.
15 Sia ma’kada nakua: Mintu’ kadipudian lu langngan PUANG, Kapenombanna to Israel, tu mangka umpasundunni tu apa mangka Nasa’bu’ randan dipudukNa lako Daud, ambe’ku, Nakua:
16 Randuk dio mai allo Kunii ussolan taungKu sun lan mai Mesir, tae’ angKu pilei langsa’i tu misa’ kota dio lu mintu’ sukunna to Israel, la dinii umbangunni tu misa’ banua, kumua anna nii sangangKu lan, sangadinna Kutonno’ bua kayumo tu Daud la umpangului tu taungKu Israel.
17 Bu’tumi lan penaanna Daud, ambe’ku, la umbangunanni misa’ banua tu sanganNa PUANG, Kapenombanna to Israel.
18 Nakuami PUANG lako Daud, ambe’ku kumua: Bu’tumo lan penaammu la

umbangunanni banua tu sangangKu,
melo to, belanna den bu'tu susito lan
penaammu.
19 Apa tae' nala iko la umbangunni
tu banua iato, sangadinna anakmu
muane tu bu'tu dio mai kalemu, iamo la
umbangunanni banua tu sangangKu.
20 Naparampo randannamo PUANG tu
kada mangka Napokada, belanna
tunannangmo' ussonda Daud,
ambe'ku, sia unnisungmo' dao
isungan kapayunganna Israel, susitu
kadanNa PUANG, sia iate banua iate
kubangunammo sanganNa PUANG,
Kapenombanna to Israel.
21 Sia kupasakkarammo misa' inan
tu patti, tu nanii basseNa PUANG, tu
Natanan sola nene' to dolota, tonna
solanni tu tau iato mai tassu' lan mai
tondok Mesir.

Passambayangna Salomo

8:22-53

22 Bendanmi tu Salomo dio tingayo inan
pemalaranNa PUANG sitingoan mintu'
kombongan to Israel, anna mempala'
langngan langi'.

23 Sia ma’kada nakua: O PUANG,
Kapenombanna to Israel, tae’ tu
Kapenomban senga’ sangadinna Kamu
manna, la lan langi’ dao la dao kuli’na
padang diong, tu umpalanda’ basseMi
sia kamasokanamMi lako taumMi, tu
lantuk penaanna lolang dio oloMi.
24 Sia tu umpalanda’i lako taumMi Daud,
ambe’ku, tu apa mangka Mipokadanni,
ondongpi Mipasundunmo tu apa mangka
nasa’bu’ randan dipudukMi, susite allo
totemo.
25 Na totemo, o PUANG, Kapenombanna
to Israel, palanda’mi tu apa mangka
Mipokada lako taumMi Daud, ambe’ku,
kumua: Tae’ anna ka’tu len tu
bati’mu dio oloKu la unnisungi
isungan kapayunganna Israel, podo ke
ungkaritutui lalanna tu anakmu muane
sia lolang dio oloKu susi kalolangammu
dio oloKu.
26 Na totemo, o Kapenombanna to Israel,
denno upa’ narampo randanna tu kada,
tu mangka Mipokada lako taumMi Daud,
ambe’ku.
27 Apa tongannaraka tu Puang Matua
torro dao kuli’na padang? Iatu langi’,
moi na iatu langi’ ma’iringanna dao, tae’

anna kullei unnalaKomi, apa pole’pa te
banua iate tu mangka kubangun.
28 Sailei te passambayangna sia
pengkamoyana taumMi, o PUANG,
Kapenombangku, sia perangii tu
petamba sia passambayang, tu
napennoloan taumMi dio oloMi;
29 kumua Mitiroi allo bongi te banua
iate, iamotu inan tu mangka Mipokada
kumua: Iatu sangangKu la inde to dio –
amMi perangii tu passambayang, tu la
napennoloan taumMi lan inan iate.
30 Perangii tu pengkamoyana taumMi
sia taumMi to Israel, tu la napennoloan
lan inan iate. Manassa la Miperangii sia
lan mai inan Minii torro, iamotu dao
suruga; sia iamMi rangimi, la Mipa’dei tu
kasalangki.
31 Iake denni misa’ tau kasalan lako
solana, anna suai solana menggata,
kumua naruai tampak ropu sia sae
menggata dio tingayo inan pemalaramMi
lan banua iate,
32 la Miperangii dao mai suruga, sia
Mipogau’i to sia la Mipaolai salunna tu
taumMi, amMi pasalai tu to sala sia
Mipasule langngan botto ullunna tu
penggauranna, amMi sanda-tonganni

tu to tongan sia Mipapakkanni sitinaya
kamalamburanna.
33 Iake nataloi ualinna tu taumMi to
Israel, belanna kasalan tu tau iato
mai lako Kalemi, anna mengkatoba'
lako Kalemi unnaku sangamMi sia
massambayang sia mengkamoya lako
Kalemi lan banua iate,
34 la Miperangii dao mai suruga sia pa'dei
tu kasalanna taumMi to Israel sia pasulei
tu tau iato mai tama tondok, tu mangka
Mikamasean nene' to dolona.
35 Iake titutu'i tu langi', naurunganni
tae' uran sae, belanna kasalammo
tu tau iato mai lako Kalemi, anna
massambayang lan inan iate unnaku
sangamMi sia natobaran tu salana,
belanna Mipopengkadiongammo,
36 attu iato la Miperangii dao mai suruga
sia la Mipa'dei tu kasalanna taumMi sia
taumMi to Israel – belanna Mipatuduan
lalan melo tu tau iato mai tu sipatu la
naolai – sia Mipasaean uran tu padang,
tu mangka Mikamasean taumMi la
napomana'.
37 Iake ra'pak padangi lan tondok iato
ba'tu denni ropu, ba'tu pasianni ba'tu
langkoi tu gandung, ba'tu denni batik

sola nango; ba’tu napapusa’i ualinna tu
tau iato mai lan lu mintu’ kota dio lu
tondokna, ke saei tu sala umbanna parri’
ba’tu saki,
38 ba’tu umba-umbanna passambayang
ba’tu ia duka tu pengkamoya tu la
napennoloan ba’tu minda-mindannai tu
mintu’ taumMi to Israel, belanna pantan
natandai tu kapussakanna penaanna,
naurunganni mempala’ lan banua iate,
39 perangii dao mai suruga, inan
matontongamMi sia pa’dei kasalanna
sia da Mipopa’elo’na bangi sia pantan
Mipapakkanni sitinaya mintu’ kedona,
saba’ Mitandai tu penaanna – belanna
Kamu manna untandai tu penaanna
mintu’ ma’rupa tau –,
40 anna kataku’Komi tu tau iato mai lan
mintu’ allo angge tuona lan tu tondok, tu
Mikamasean nene’ to doloki.
41 Ia duka tu to sae, tu tangia taumMi to
Israel, ke saei dio mai tondok mambela
belanna sangamMi,
42 – belanna narangi tau tu sanga
pasareongamMi sia lima matoto’Mi
sia takia’ tiangka’Mi –, sia iake saei
massambayang lan banua iate,

43 la Miperangii dao mai suruga inan
matontongamMi, sia pasituru'i tu
mintu' apa napengkamoyai tu to sae
lako Kalemi, anna mintu' bangsa dao
kuli'na padang untandai tu sangamMi,
naurunganni umpangke'Komi tu tau
iato mai, susi taumMi to Israel, sia
anna tandai, kumua sangamMimo tu
disa'buranni te banua iate, tu mangka
kupabendan.
44 Iake sunni tu taumMi la sirari
ualinna lako lalan Mipapatuanni sia
massambayang lako PUANG mentingo
lako kota iate, tu mangka Mipilei
langsa', sia lako banua iate, tu mangka
kubangunan sangamMi,
45 perangii dao mai suruga tu
passambayangna sia pengkamoyana sia
sandatonganni.
46 Iake kasalammi tu tau iato mai lako
Kalemi – moi misa' tau tae' tang kasalan
– anna re'dek ara'Mi lako tau iato mai
sia Misorong lako ualinna, naurunganni
nabaa male tu tau iato mai la napali'
tama tondokna, la mambelanna, ba'tu la
mandappi'na,
47 sia iake napalan penaai tau iato mai tu
apa iato lan tu tondok dinii male umpali'i,

anna mengkatoba’ sia mengkamoya
lako Kalemi lan tondokna tu to umpali’i
sia ma’kada nakua: kasalammokan,
umpogau’mokan kakadakean sia tang
mekaalukmokan,
48 sia iake lantukki tu tau iato mai
mengkatoba’ situang mintu’ deatanna
lan tondokna mintu’ ualinna tu umpali’i,
sia iake massambayangi lako Kalemi
mentingo lako tondok iate, tu mangka
Mikamasean nene’ to dolona, sia lako
kota iate, tu mangka Mipilei langsa’ sia
lako banua iate, tu mangka kubangunan
sangamMi,
49 attu iato la Miperangii dao mai
suruga, inan matontongamMi, tu
passambayangna sia pengkamoyana tau
iato mai amMi sanda-tonganni.
50 Sia la Mipa’dei tu mintu’ kasalan
napogau’ taumMi lako Kalemi,
sia kapatodo-tintinganna ullendai
pepasanMi sia pabu’tuanni kamamasean
lan penaanna tu to umpali’i naurunganni
ungkamasei tu tau iato mai.
51 Belanna iatu tau iato mai taumMi sia
mana’Mi, tu mangka Misolan tassu’ lan
mai Mesir, lan mai to’ dapo’ bassi.

52 Iamoto la Mitiro tu pengkamoyana
taumMi sia pengkamoyana taumMi to
Israel sia la Miperangii pempiran-piranni
meongli' lako Kalemi.
53 Belanna Mipamarimbanganammo
Kalemi tu tau iato mai dio mai mintu'
bangsa dao kuli'na padang, susitu
mangka Mipokada nalopian Musa,
taumMi, tomMi solanni tu nene' to doloki
tassu' lan mai Mesir, o Puangki PUANG.

Passakke sola kadipudianNa PUANG

8:54-61

2 Oss. 7:1-3

54 Iatonna upu'mo tu Salomo
umpakendekki langngan PUANG te
mintu' passambayang sia pengkamoya
iate, bendanmi dio tingayo inan
pemalaranNa PUANG, tonna soro'
malinguntu' sia mempala' langngan
langi',
55 sia bendan anna passakkei tu mintu'
kombongan to Israel, nametamba
nakua:
56 Mintu'na kadipudian lu langngan
nasang PUANG, tu umpa'kamasean
kamarampasan lako to Israel, taunNa,

susitu mintu’ apa mangka Napokada;
moi sangbuku kada tae’ tu tang landa’
dio mai tu mintu’ kada melo, tu mangka
Napokada, nalopian Musa, taunNa.
57 Lalasia manii anNa rondongki’ PUANG,
Kapenombanta, susitu Ia mangka
urrondong nene’ to dolota; sangapaoi
upa’ da Natampeki’ sia da Natumpuki’.
58 Sangadinna la Napamalang lako
Kalena tu penaanta anta turu’i tu mintu’
lalanNa sia ungkaritutui tu pepasanNa
sia apa Napondok sia Napa’parentan
tu mangka Napepasanan lako nene’ to
dolota.
59 Lalasia manii na iate mintu’ kadangku,
tu kupennoloan lan pengkamoyaku lako
PUANG, la mareke’ keallo sia kebongi
dio oloNa PUANG, Kapenombanta, anna
sanda-tonganni tu taunNa sia to Israel,
taunNa, kiallo-kiallo.
60 Anna issanni mintu’ bangsa dao
kuli’na padang, kumua PUANGmo tu
Kapenomban, tae’ senga’na,
61 sia anna iatu penaammi mengkara’pa
lako PUANG, Kapenombanta, la lolang
umpengkaolai tu mintu’ apa Napondok
sia ungkaritutui pepasanNa, susite allo
totemo.

Pemala’ urrara Banua kabusungan sia pa’pakarayan

8:62-66

2 Oss. 7:4-10

62 Napemalarammi datu sola mintu’ to
Israel tu pemala’ pangrere’ dio oloNa
PUANG.
63 Iatu pemala’ kasalamaran tu
napemalaran Salomo lako PUANG,
duangpulo ndua sa’bunna tu sapi sia
saratu’ duangpulo sa’bunna tu domba
sola bembe’. Susimoto tu datu sola
mintu’ to Israel urrarai tu banuanNa
PUANG.
64 Allo ia bangsiamoto anna
pamarimbanganni datu tu tangnga
tarampak tu dio tingayo banuanNa
PUANG, belanna inde to dio nanii
umpasakka’i tu pemala’ ditunu pu’pu’
sia kande dipemalaran sia lompo
pemala’ kasalamaran, belanna iatu inan
pemalaran tambaga tu bendan dio oloNa
PUANG tarru’ bitti’, tang naala tu pemala’
ditunu pu’pu’ sia kande dipemalaran sia
lompo pemala’ kasalamaran.

65 Attu iato napakarayami Salomo sola
mintu’ to Israel tu allo kapua, iamotu
misa’ kasirampunan kapua, randuk
dio mai lalan lu lako Hamat sae lako
salu’-salu’ Mesir, dio oloNa PUANG,
Kapenombanta, lan pitung allo sia pitu
pole’pa allona, sangpulo a’pa’ allona
mintu’.
66 Iatonna allo ma’pengkaruamo nasuami
male tu to buda, anna palakuanni tau
iato mai kamasakke-sakkean tu datu,
namane sule lako tendana, parannu
sia sende-sende diona kameloan, tu
Napogau’ PUANG lako Daud, taunNa, sia
lako to Israel, taunNa.

Ma’penduanna PUANG **ombo’ lako Salomo**

9:1-9

2 Oss. 7:11-22

9 1 Iatonna mangkamo tu Salomo
umbangun banuanNa PUANG sia
tongkonan layukna datu sia mintu’ tu
nasanganna Salomo la nagaraga,
2 ta’kala ombo’mi tonna ma’penduanna
tu PUANG lako Salomo, susito dolona
ombo’ lako kalena dio Gibeon.

3 Ma’kadami tu PUANG lako Nakua:
Kurangimo tu passambayangmu
sia pengkamoyamu tu mangka
mupennoloan dio oloKu, sia
Kupamarimbanganmo te banua
mangka mubangun, belanna Kupalanmo
tu sangangKu tontong sae lakona; sia
iatu matangKu sia penaangKu la dio
bang kiallo-kiallo.
4 Iake lolangko dio oloKu, susi Daud,
ambe’mu lantuk sia bulo lollong
penaanna lolang dio oloKu, ammu
pogau’i tu mintu’ apa Kupepasanan lako
kalemu sia ungkaritutui tu mintu’ apa
Kupondok sia tu Kupa’parentan,
5 manassa la Kupabantang tu isungan
kadatuammu umparenta to Israel
tontong sae lakona, susitu kadangKu
lako Daud, ambe’mu, kumua: tae’ len
nala ka’tu dio mai kalemu tu misa’ tau tu
la unnisung dao kapayunganna Israel.
6 Apa iatu kamu sola anakmi muane,
ke toyangkomi dio mai Kaleku sia
tae’ mituru’Na’, sia tae’ mikaritutui
tu pepasanKu sia tu apa Kupondok,
tu Kupatuduangkomi, sangadinna
malekomi umpengkaolai sia tukku
umpenombai tu kapenomban senga’,

7 manassa la Kuurakki tu to Israel dio
mai tu padang Kukamaseanni, sia iate
banua mangka Kupamarimbanganan
sangangKu, la Kutumpu dio mai
oloKu, naurunganni iatu to Israel la
dipoparumbasan sia la dadi misa'
kaditellean dio lu mintu' bangsa.
8 Iate banua iate la daun lauan minda-
minda tu ullendu'i, la magiang sia
natelle-telle, anna ma'kada nakua:
Ma'apai, anNa pasusii PUANG to te
tondok sia banua iate?
9 La napebalii tau nakua: Belanna
tau iato mai untampemo PUANG,
Kapenombanna, tu mangka ussolan
nene' to dolona tassu' lan mai tondok
Mesir anna la'ka' lakomo kapenomban
senga' tu penaanna, sia tukkumo
umpenombai sia umpengkaolai, iamoto
Naparampoi PUANG lako kalena te mintu'
kasanggangan iate.

Diona ma’rupa-rupa pa’pabendanna Salomo

9:10-25

2 Oss. 8:1-18

10 Iatonna ganna’mo duangpulo taunna,
tepumi tu banua da’dua nabangun
Salomo, iamotu banuanNa PUANG sia
banuanna datu.
11 Iatu Salomo natundui Hiram, datu
Tirus, diona tu kayu arasi’ sia sendana
sia bulaan pada tu naporainna. Attu iato
nabenmi datu Salomo duangpulo kota
dio tondok Galilea tu Hiram.
12 Apa iatonna tassu’ tu Hiram dio mai
Tirus la untiroi tu mintu’ kota, nabenni
Salomo, tae’mi naalai penaanna.
13 Anna ma’kada nakua: Kota apa toda ia
te mubenna’, e siulu’ku? Nasangaimi tau
tondok Kabul sae lako te allo iate.
14 Iatu bulaan napa’pea Hiram lako datu
Salomo, den saratu’ duangpulo talenta.
15 Iamote tu bannangna naarakki
datu Salomo tu tau la umbangunni tu
banuanNa PUANG sia banua kalena,
Milo, benteng tembo’ Yerusalem, Hazor,
Megido na Gezer.

16 Belanna ke’de’mo tu Firaun, datu
Mesir untaloi tu Gezer sia nasumpun, sia
napatei tu mintu’ to Kanaan torro lan
kota iato, anna benni anakna, bainena
Salomo, tu kota iato la napa’pabalian lan
kasibalianna.
17 Napamatoto’mi Salomo tu Gezer sia
Bet-Horon Hilir diongna lu,
18 sia Baalat na Tamar dio padang
pangallaran (lan padang iato);
19 sia mintu’ kota pangnannan kande
tu naampui Salomo, sia mintu’ kota
dipannii kareta sia mintu’ kota dipannii
pakkanarang sia mintu’ tu apa nasanga
la nabangun Salomo lan Yerusalem sia
dao Libanon sia lan mintu’ lili’ parentana.
20 Mintu’ tu to Amori torronapa sia to Het
sia to Feris sia to Hewi sia to Yebus, tu
tangia bati’ to Israel,
21 iamotu mintu’ bati’na tu torrona
siapa undinna lan tondok iato, tu tang
nabelanna to Israel urroto’i, naarak
nasang Salomo napopa’diama lompo sae
lako allo iate.
22 Apa iatu to Israel moi misa’ tae’
naa’ga kaunanni Salomo, sangadinna
napotoparari, sia napotomase’ponna,
sia napoarungna, sia napopangulu

sia napopangulu karetana sia pakkanarangna.
23 Inde sia tu bilanganna mintu’ mantari’ lompo pa’diamanna Salomo, limaratu’ llimangpulo, tu umpangului to buda undiamai tu pa’diaman iato.
24 Mane tassu’ tu anakna baine Firaun lan mai kotana Daud lako banua kalena tu nagaraganni Salomo, nata’pa umbangunni tu Milo.
25 Sia iatu Salomo pentallun umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’ kasalamaran lan sangtaun dao inan pemalaran nagaragan PUANG, sia umballa pemala’ ditunu dio oloNa PUANG, kumua anna kabangnga’ tonganni tu banua iato.

Salomo umpopegaraga lembang la massombaran

9:26-28

26 Nagaraga dukami datu Salomo tu ba’tu pira-pira lembang dio Ezion-Geber sikandappi’ Elot, dio biring tasik Teberau, lan lili’na tondok Edom.

27 Nasuami Hiram tu taunna, iamotu
pallopi, tu matarru'mo lan tasik male
massombaran sola taunna Salomo.
28 Rampomi lako Ofir, anna alai inde to
dio mai tu bulaan a'pa' ratu' nduangpulo
talenta, anna baai lako datu Salomo.

Datu baine dio mai Syeba sae umpessitammui Salomo

10:1-13

10 1 Iatonna rangimi datu baine
dio mai Syeba tu kareba diona
Salomo tu siumpu' sanganna PUANG
saemi la umpeponto bannangi.
2 Saemi dio Yerusalem naturu' baanan
makamban sia ba'tu pira-pira unta
unteke' pebangki' sia bulaan lendu'
budanna sia ma'rupa-rupa parimata
ballo. Rampomi lako Salomo, anna
pokadai lako tu mintu' apa lan penaanna.
3 Nabattuanannimi Salomo lako tu mintu'
pekutananna; moi misa' tae' tu tang
nakita datu tu tang nabattuananni lako.
4 Iatonna tiromi datu baine dio mai
Syeba tu mintu kamatarrusanna Salomo
sia iatu banua mangka napabendan,

5 sia mintu’ kande dao medana, sia
kao’koranna to mase’ponna sia bendanna
mintu’ to ma’kamayana sia pakeanna
tau iato mai, sia mintu’ apa nairu’
sia pemala’ ditunu pu’pu’na tu biasa
napennoloan lan banuanNa PUANG,
pa’de deatami tu datu baine iato.
6 Nakuami lako datu: Tongannamo tu apa
kurangi dio tondokku tu diona a’gammi
sia kakinaammi.
7 Apa tae’ kupatonganni tu kada
iato, tonna tae’pa kusae sia
matangku kalenamo untiroi, tonganna
sangsesenapa tu tae’ napokadanna’
tau, belanna la’bipa tu kakinaammi
sia kamanamanammi na iatu kareba
kurangi.
8 Maupa’ tu mintu’ taummi sia maupa’
mintu’ to mase’ponmi tu tontong bendan
dio olomi umperangii tu kakinaammi!
9 Mintu’na kadipudian lu langngan
nasang PUANG, Kapenombammi,
tu umpopaimankomi, naurunganni
umpannisungkomi dao isungan
kapayunganna Israel! Belanna tontong
sae lakona Nakamasei PUANG, tu to
Israel, iamoto anNa angka’komi dadi

datu la umpogau’ katonganan sia
kamaloloan.
10 Nabenmi bulaan tu datu Salomo
saratu’ duangpulo talenta sia lendu’
budanna pebangki’ sia ma’rupa-
rupa parimata ballo: iatu pebangki’
napa’bengan datu baine Syeba lako datu
Salomo, tae’mo padanna totu nabaa tau.
11 Sia iatu mintu’ lembangna Hiram
tu umbaa bulaan dio mai Ofir, umbaa
duka tarru’ buda kayu almuggin sia
ma’rupa-rupa parimata ballo dio mai
Ofir.
12 Iatu kayu almuggin iato nagaraga
datu oongan lan banuanNa PUANG sia
lan banuanna datu, sia nagaragai katapi
sia dandi napake to massengo. Iatu kayu
almuggin susito tae’ lenpa nabaai ba’tu
natiroi tau sae lako totemo.
13 Nabenmi datu Salomo tu mintu’ apa
naporai sia napalaku datu baine Syeba,
senga’ iatu mintu’ apa nabenni datu
Salomo sitinaya kasugiranna. Mangkato
sulemi sola mintu’ to mase’ponna lako
tondokna.

Daka’na sia kasugiranna Salomo

10:14-29

14 Iatu timbanganna mintu’ bulaan
dipataman Salomo lan sangtaun, annan
ratu’ nnannan pulona nnannan talenta
bulaan.
15 Boko’ ia tu apa napatama to ma’balili
kapua sia iatu sima napatama to
ba’balu’-balu’ sia mintu’ sima napatama
datu to Arab sia to maraa lan mintu’
tondok.
16 Nagaragami datu Salomo tu balulang
kapua duaratu’, bulaan dikalubabak
digargai; annan ratu’ batu bulaan
natimbanganni, ke misa’oi balulang
kapua;
17 sia tallu ratu’ balulang bitti’, bulaan
dikalubabak digargai; tallu mina bulaan
natimbanganni, ke misa’oi ballulang
bitti’. Napalanmi datu lan banua:
Pangala’ Libanon.
18 Sia nagaragapa datu tu misa’ isungan
gading kapayungan kapua, anna sapu’
bulaan massang.
19 Iatu isungan kapayungan iato, annan
lau’na tu eranna sia malepong tu daona

lu sissareanna, sia dio sa’dena patomali
tu isungan den sissareanna, sia den
singa da’dua bendan dio sa’de sissarean
iato,
20 na sangpulo dua singa bendan dio
sa’dena patomali dao to’ eran annan
lau’na; iatu apa susito tae’ lenpa
nagaragai tau moi lan misa’ duka
kadatuan.
21 Iatu mintu’ irusanna datu Salomo
bulaan nasang, sia mintu’ pareanan
lan banua: Pangala’ Libanon, bulaan
massang; moi misa’ tae’ bang salaka
digaraga, belanna iatonna linona Salomo
tae’ naangga’i tau tu salaka.
22 Belanna den lembangna datu lan tasik
tu ma’palu lako Tarsis sola lembangna
Hiram sipissan lan tallung taun namaneo
tama tu lembang dio mai Tarsis umbaa
bulaan sia salaka sia gading sia seba sia
merak.
23 Susimoto tu datu Salomo la’bi kapua
anna iatu mintu’ datu dao kuli’na padang
la dona kasugiran la diona kakinaan.
24 Mintu’ issinna lino morai tongan la
umpessitiroi Salomo la umperangii
kakinaanna, tu mangka Natanan Puang
Matua lan penaanna.

25 Pantan umbaami pamenganna, iamotu
oongan salaka sia bulaan, pakean,
pa'buno, pebangki', darang sia bagala',
ke taunnoi.
26 Pissanmito narampun Salomo tu
ba'tu pira-pira kareta sia pakkanarang,
naurunganni naampui tu kareta
sangsa'bu a'pa' ratu' na pakkanarang
sangpulo dua sa'bunna, anna palaanni lu
mintu' kota dipannii kareta sia sola datu
dio Yerusalem.
27 Sia naposara' datu anna iatu salaka
dio Yerusalem tarru' buda susi batu-batu
sia iatu kayu arasi' sangtinti kayu
ara pangala', tu buda tuo dio padang
Merrantena.
28 Iatu dinii umpasaean darang Salomo
lu dio mai Misraim sia dio mai Kewe; iatu
to ma'balilinna datu unnalai tu darang
iato mai dio mai Kewe susitu allian pasa'.
29 Iatu misa' kareta dio mai Meisraim, ke
saei dibaluk dilampak tu allinna annan
ratu' sikele', anna misa' darang saratu'
limangpulo sikele'; sia nabalili dukato
ma'balilinna Salomo pira lako mintu'
datu to Het sia datu to Aram.

Salomo randukmo menomba lako deata

11:1-13

11 1 Iatu datu Salomo ungkamali’mo
ba’tu pira-pira baine bangsa
senga’, boko’ ia tu anakna Firaun, iamotu
baine Moab, Amon, Edom, Sidon na Het,
2 dio mai tu mintu’ bangsa mangka
Napepasanan PUANG lako to Israel
susite, Nakua: Da misirau ta’nak sia
da duka namerrau tu tau iato mai lako
kalemi, da napasepangi tu penaammi
umpenombai deatanna: apa la’ka’ tu
penaanna Salomo lako.
3 Iatu mintu’ bainena pitu ratu’, anak
datu nasang, anna gundi’na tallu
ratu’; namintu’ tu bainena umpapusa
penaanna.
4 Belanna iatonna matuamo tu Salomo,
napasepangmi mintu’ bainena tu
penaanna umpenombai kapenomban
senga’, naurunganni tae’mo nalantuk tu
penaanna lako PUANG, Kapenombanna,
susi Daud, ambe’na.

5 Susimoto tu Salomo umpenombai
Astoret, deatanna baine to Sidon sia
Milkom, apa megallianna to Amon.
6 Sia napogau' Salomo tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG sia tae'mo nalantuk
penaanna umpengkaolai PUANG, susi
Daud, ambe'na.
7 Iatonna attu iato napabendanammo
Salomo misa' inan madao tu Kamos, apa
megallianna to Moab, dao buntu rampe
matallona Yerusalem sia iatu Molokh,
apa megallianna to Amon.
8 Susi dukato napogauranni tu mintu'
baine senga'na, tu mantunu dupa sia
memala' lako deatanna.
9 Re'dekmi tu ara'Na PUANG lako Salomo,
belanna' sepangmo tu penaanna dio mai
PUANG, Kapenombanna to Israel, tu
mangka ombo' penduan lako kalena,
10 sia tu mangka umpepasananni tu
diona apa iate, kumua da mupenombai
kapenomban senga'; apa tae' nakaritutui
te pepasanNa PUANG.
11 Iamoto anna ma'kada tu PUANG lako
Salomo, Nakua: Belanna susimote tu
kedomu, tae' ammu karitutui tu basseKu
sia iatu apa Kupondok, tu mangka
Kupepasanan lako kalemu, manassa

iatu kadatuan la Kualai dio mai kalemu,
angKu benni taummu.
12 Apa lan angge tuomu tae'pa angKu
la umpogau'i susito belanna Daud
ambe'mu, sangadinna iapi tu anakmu
Kumane unnalai lan mai limanna.
13 Tae' angKu la unnalai nasangi tu
kadatuan iato, sangadinna sangsuku la
Kuben anakmu muane, belanna taungKu
Daud sia belanna Yerusalem, tu mangka
Kupilei langsa'.

Diona to umbali Salomo

11:14-40

14 Napadenmi PUANG tu misa' to umbali
Salomo, iamotu Hadad, to Edom; ia
misa' tarukna datu to Edom.
15 Iatonna alami Daud tu Edom sia male
tu Yoab, kamandang lompo, ullamunni
tu mintu' to dipatei, napateimi Yoab tu
mintu' muane dio Edom.
16 Belanna annanmo bulanna torro tu
Yoab dio sola mintu' to Israel sae lako
puranna naroto'i tu mintu' muane dio
Edom.
17 Apa mallai tu Hadad sia ba'tu pira-pira
to Edom, to mase'ponna ambe'na,

nasolan la umpallaian kalena lako Mesir;
na attu iato mangura tonganpa tu
Hadad.
18 Ke’de’mi dio mai Midian, anna rampo
lako Paran, anna ala ba’tu pira-pira
muane dio mai Paran nasolan, anna
rampo lako Mesir, lako Firaun, datu
Mesir; nabenni misa’ banua sia napapatui
tu la nakandena sia naben padang.
19 Nakaturu-turuimi Firaun tu Hadad,
naurunganni naben tu ipa’na napobaine,
iamotu sangbainena Tahpenes, datu
baine.
20 Napadadiammi sangbainena Tahpenes
misa’ pia muane, disanga Genubat, tu
nasarak Tahpenes lan tongkonan layukna
Firaun, naurunganni iatu Genubat sisola
anakna Firaun lan tongkonan layukna
Firaun.
21 Iatonna rangimi Hadad dio Mesir,
kumua iatu Daud malemo tama batu
dilobang sola nene’ to dolona sia
matemo tu Yoab, kamandang lompo,
ma’kadami tu Hadad lako Firaun, nakua:
Eloranna’male sule lako tondokku.
22 Apa nakua tu Firaun lako: Apara tu
mutae’i torro dio kaleku, ammu ta’pa la

malera sule lako tondokmu? Mebalimi
nakua: Tae’ra, apa eloran bangmo’ male.
23 Napabangun polemi Puang Matua tu
misa’ to umbali Salomo, iamotu Rezon,
anakna Elyada, tu mallaimo dio mai
puangna, dio mai Hadadezer, datu Zoba.
24 Narampunmi tu tau lako kalena, anna
ia umpangului to misa’ kaponan; iatonna
la umpatei Daud, mallaimi lako Damsyik
anna torro dio, anna angka’i tu Rezon
dadi datu dio Damsyik.
25 Iamo ualinna to Israel angge tuona
Salomo; senga’pi to tu kakadakean
napogau’ Hadad. Iatu Rezon ungkagi’gi’
to Israel sia iamo datu dio Aram.
26 Iatu Yerobeam, anakna Nebat, misa’
to Efraim dio mai Zereda, anakna misa’
baine balu, disanga Zerua, taunna
Salomo, umbali tu datu.
27 Inde sia bannangna anna balii tu datu:
Dikua umbangun Milo tu Salomo sia
umpemeloi tu benteng tembo’ ro’pok dio
kotana Daud, ambe’na.
28 Na iatu Yerobeam misa’ to malinta’;
iatonna tiromi Salomo, kumua iate pia
muane iate birisan dio pa’diamanna,
naangka’mi umpangului mintu’ to
ma’diama dio mai pa’rapuanna Yusuf.

29 Den pissan tassu’mi tu Yerobeam dio
mai Yerusalem, anna sitammu nabi Ahia,
to Silo, dio lalan, na iatu Ahia ma’bayu
lamba’ ba’ru, na ia manna tu tau sola
duai dio lu padang.
30 Natoemi Ahia tu bayu lamba’ ba’ru tu
napake, naserekki napa’sangpulo dua.
31 Anna ma’kada lako Yerobeam nakua:
Alanni kalemu te sangpulo serekna,
belanna nakua kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Tonganna la Kualai tu kadatuan dio mai
Salomo, angKu benko tu sangpulo suku.
32 Apa iatu misa’ suku la dio kalena,
belanna Daud, taungKu, sia Yerusalem,
iamotu kota tu mangka Kupilei langsa’
dio mai mintu’ suku to Israel.
33 Belanna natampeMo’, anna tukku
menomba lako Astoret, deata baine
to Sidon, sia lako Kamos, deatanna
to Moab, sia lako Milkom, deatanna
to Amon, sia tae’ anna lolang unturu’
lalanKu, sia tae’ napogau’ apa malolo
dio pentiroKu, iamotu apa Kupondok sia
Kupa’parentan, susi Daud, ambe’na.
34 Apa iate kadatuan moi misa’ suku
tae’ Kualai lan mai limanna, sangadinna
la Kuangka’ datu angge tuona belanna

Daud, taungKu, tu mangka Kupilei
langsa’ sia tu mangka ungkaritutui tu
apa Kupasan sia tu apa Kupondok.
35 Apa la Kualai lan mai limanna anakna
tu kadatuan, angKu benko tu sangpulo
suku.
36 Anna misa’ suku tu la Kuben anakna,
kumua anna iatu Daud, taungKu, tontong
unnampui misa’ palita dio oloKu lan
Yerusalem, iamotu kota mangka Kupilei
langsa’ la tontong Kupannii sangangKu.
37 La Kuangka’ko ammu parentai tu
mintu’ angge naporainna penaammu sia
la undatuiko to Israel.
38 Iake muperangii tu mintu’ apa Kupasan
lako kalemu sia lolangko unturu’ lalanKu,
sia umpogau’i tu apa malolo dio
pentiroKu, iamotu ungkaritutui apa
Kupondok sia apa Kupasan, susi tu
napogau’ Daud, taungKu, manassa la
Kurondongko sia la Kubangunangko
misa’ tongkonan matontongan, susitu
mangka Kubangunan Daud, sia la
Kukamaseangko tu to Israel.
39 Kumua anna dadi tu iannato, la
Kupampa lu rokko tu bati’na Daud, apa
tae’ nala tontong sae lakona.

40 Undaka’mi lalan tu Salomo la umpatei
Yerobeam, apa ke’de’ tu Yerobeam
namallai lako Mesir, lako Sisak, datu
Mesir, anna torro dio Mesir sae lako
matena Salomo.

Kamateanna Salomo

11:41-43

41 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Salomo sia mintu’ apa napogau’,
sia ia duka tu kakinaanna, tae’raka
nadisura’ lan sura’ tuna’na Salomo?
42 Iatu Salomo umparenta to Israel dio
Yerusalem, patangpulo taunna.
43 Mangkato malemi tama batu dilobang
sola nene’ to dolona sia dipeliang lan
kotana Daud, ambe’na, na Rehabeam,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Katipa’duanna kadatuan

12:1-24

12 1 Ke’de’mi tu Rehabeam lako
Sikhem, belanna sae nasangmo
tu to Israel dio Sikhem la untokkoi dadi
datu.

2 Narangimi Yerobeam, anakna Nebat,
tu iannate, tonna diopa Mesir, tu nanii
mallai lako dio mai olona Salomo,
pakalan sulemi dio mai Mesir.
3 Disuami tu tau lao untambai lako, anna
sae tu Yerobeam sola mintu' kombongan
to Israel lako Rehabeam, anna ma'kada
nakua:
4 Napamatana'mo ambe'mi tu
pamaangki sola nasang te; totemo
la mipamaringngan tu pa'diaman
magasanna ambe'mi sia pamaan
matana'na, tu napapassanangkan, anna
kami te sola nasang mendadi taummi.
5 Ma'kadami lako tau iato mai, nakua:
Sule bangpokomi, duang bongipa
mimane sae pole' lako kaleku. Malemi
sule tu to buda.
6 Ma'kombongammi tu datu Rehabeam
sola mintu' to matua-tua, tu naala parea
Salomo, ambe'na, tonna tuo siapa,
sia ma'kada nakua: Umbara susitu
timbangammi, la kubalianni te to buda?
7 Ma'kadami tu tau iato mai lako
nakua: Iake moraikomi te totemo
umpopengkaola kalemi lako tu to buda
sia umpasiolai tu pa'poraianna sia mibalii

kada melo, manassa tontong sae lakona
la dadi taummi tu tau iato mai.
8 Apa natumpu tu timbangan napokada
mintu’ to matua-tua lako kalena, anna
male ma’kombongan sola to mangura,
sangbara’na, tu naala parea.
9 Nakuami lako tau iato mai: Umbara
susitu timbangammi la tabalianni te to
buda, tu ma’kada lako kaleku nakua:
La mipamaringngan tu pamaan mangka
napapassanangkan ambe’mi!
10 Mebalimi tu mintu’ to mangura
sangbara’na lako kalena, nakua:
Susite tu la mikuanni te to buda, tu
mangka ma’kada lako kalemi nakua:
Napamatana’mo ambe’mi tu pamaangki,
apa la mipamaringnganangkan, la mikua
lako tau iato mai: Mandu kapua ia tu
taruno kidi’ku anna iatu aakna ambe’ku.
11 Iake susinna napamatana’i ambe’ku
tu pamaammi, apa aku la kupamatanna’
pissan tu pamaammi; iake mangkakomi
napa’dikki pebamba ambe’ku, apa iatu
aku la umpa’dikkikomi pebamba ma’duri
bassi.
12 Ma’tallung alloan to saemi tu Yerobeam
sola to buda umpennoloi Rehabeam,

susitu napokada datu: Duang bongipa
mimane sae pole’ lako kaleku.
13 Mebali makarra’mi tu datu lako to
buda, belanna natumpu tu pa’timbangan
tu napokada to matua-tua lako kalena,
14 anna ma’kada lako tau iato mai
susitu pa’timbangna mintu’ to mangura,
nakua: Napamatana’mo ambe’ku tu
pamaammi, apa la kupamatana’ pissan
tu pamaammi; iake mangkakomi
napa’dikki pebamba ambe’ku, apa iatu
aku la umpa’dikkikomi pebamba ma’duri
bassi.
15 Iamoto natang umpasiolai datu
tu palakunna to buda, belanna iatu
iannate panglampaknamo PUANG, la
umpalanda’i tu apa mangka Napokada
PUANG lako Yerobeam, anakna Nebat,
nalopian Ahia, to Silo.
16 Iatonna tiromi mintu’ to Israel tu diona
datu tang napasiolamo tu palakunna,
mebalimi lako datu nakua: Tae’mo
tasangbilangan tu Daud, sia tae’mo
tasangmana’ tu anakna Isai! E, to Israel,
sulemokomi lako tendami! Karitutui
kalenami tu tongkonammi, e Daud!
Sulemi tu mintu’ to Israel lako to’
tendana.

17 Apa iatu mintu’ to Israel tu torro lan
mintu’ kota Yehuda, Rehabeam duka tu
napodatu.
18 Nasuami datu Rehabeam tu Adoram,
kapala pa’diaman, apa natumbui batu
mintu’ to Israel, anna mate; sidi’mora
natang pakala kendek langngan kareta
la mallai lako Yerusalem.
19 Susimoto tu to Israel randuk
memboko’ dio mai bati’na Daud sae lako
allo iate.
20 Iatonna pekarebami mintu’ to Israel,
kumua sulemo tu Yerobeam, mesuami tu
tau untambai tama kombonganna, anna
tokkoi dadi datunna mintu’ to Israel.
Moi misa’ tae’ unturu’ bati’na Daud,
sangadinna suku Yehuda manna.
21 Iatonna rampomo tu Rehabeam
lako Yerusalem, naarakmi tu mintu’
bati’na Yehuda sia suku Benyamin, den
saratu’ karuapulona sa’bu to mangura
tu manakka parari, la urrarii to Israel,
kumua anna pasulei tu kadatuan lako
Rehabeam, anakna Salomo.
22 Apa rampo tu kadanNa Puang Matua
lako Semaya, taunNa Puang Matua,
nakua:

23 Pokadanni Rehabeam, anakna Salomo,
datu Yehuda, sia mintu’ to Yehuda sia to
Benyamin sia mintu’ to senga’, kumua:
24 Inde sia tu kadanNa PUANG: Da milaoi
ba’tu urrarii tu mai sangsiulurammi to
Israel, sangadinna pantan la sulekomi
lako to’ banuammi, belanna Aku anna
dadi tu apa iate. Naturu’mi tau iato mai
tu kadanNa PUANG, anna sule, susitu
kadanNa PUANG.

Yerobeam umpaden kamenomban ba’ru

12:25-32

25 Nabentengmi Yerobeam tu kota
Sikhem dao buntunna Efraim, anna torro
lan. Ke’de’mi anna male umbentengi tu
Pnuel.
26 Natangnga’mi Yerobeam lan
penaanna: Umbai anna sule te kadatuan
lako bati’na Daud.
27 Iake la malei te to buda langngan
Yerusalem umpemalaran pemala’
lan banuanNa PUANG, manassa iatu
penaanna malangmo sule lako puangna,
iamotu Rehabeam, datu Yehuda, anna

pateina’ tau iato mai, nasule lako
Rehabeam, datu Yehuda.
28 Nabisarami datu tu iannato, anna
garagai da’dua anak sapi bulaan,
nakuami lako tau iato mai: Lendu’mo
maparri’na, ke malekomi langngan
Yerusalem; iamote tu deatammi, e to
Israel, tu mangka ussolangkomi sun lan
mai tondok Mesir.
29 Misa’ napabendan dio Betel na iatu
misa’ napadio Dan.
30 Iate penggauran iate dipokasalan. Iatu
to buda undoloanni tu misa’ anak sapi
sae lako Dan.
31 Sia nagaragapa tu banua pemalaran
dao lu inan madao, anna angka’i dadi to
minaa ba’tu pira-pirai tu tau iato mai tu
tangia suku to Lewi.
32 Napamanassami Yerobeam tu allo
kapua lan bulan ma’pengkarua, allo
ma’pessangpulo limanna bulan iato,
susitu allo kapua dio Yehuda, anna
kendek langngan inan pemalaran iato.
Susimoto napogau’ dio Betel anna
pemalaranni tu pemala’ lako anak sapi
nagaragai. Na iatu to minaa tu biasa
memala’ dao inan madao, tu mangka

naangka', ba'tu pempiran-piranmo nasua memala' dio Betel.

TaunNa Puang Matua dio mai Yehuda

12:33–13:34

33 Attu iato kendekmi langngan inan pemalaran, tu nagaragai dio Betel, tonna allo ma'pessangpulo limanna bulan ma'pengkaruanna, iamotu misa' bulan napamanassa kalena lan penaanna, tu nanii umpokadanni allo kapua tu to Israel. Tonna attu iato kendekmi langngan inan pemalaran la untunu pemala'.

13 1 Pakalan saemi misa' taunNa Puang Matua tete dio kadanNa PUANG dio mai Yehuda lako Betel, tonna marassan bendan tu Yerobeam dio olo inan pemalaran la untunu pemala'.
2 Ma'kadami tete dio kadanNa PUANG lako inan pemalaran, nakua: E, inan pemalaran, e inan pemalaran, nakua kadanNa PUANG: Lan tongkonan layukna Daud la dipadadian misa' pia muane, disanga Yosia, iamo la urrere'i dao kalemu tu mintu' to minaa biasa memala' dao inan madao, tu untunu

pemala’ dao kalemu, sia dao kalemu to,
la nanii tau untunu buku tolino.
3 Allo ia dukato napa’peissananni misa’
tanda mangnga, sia nakua: Inde sia
tu tanda mangnga, tu umpamanassai
kumua mangkamo ma’kada tu PUANG,
Nakua: Manassa iate inan pemalaran
iate la tesse, anna iatu au dao
tisambo’-sambo’.
4 Iatonna rangii datu tu kadanna taunNa
Puang Matua umpa’kadai inan pemalaran
dio Betel, nae’te’mi Yerobeam tu limanna
dao mai inan pemalaran iato, anna
ma’kada nakua: Tingkanni! Apa iatu
limanna tu nae’te’ lako matoromo,
naurungan tang tikambemo sule.
5 Tessemi tu inan pemalaran, anna
tisambo’ tu au dao mai, iamotu tanda
mangnga napa’peissanan taunNa Puang
Matua tete dio kadanNa PUANG.
6 Mebalimi tu datu lako
taunNa Puang Matua, nakua:
Pengkamoyanna’ pa’kamaseanNa
PUANG, Kapenombammi, sia
passambayanganna’, anna tibokkok sule
tu limangku. Napengkamoyammi taunNa
Puang Matua pa’kamaseanNa PUANG tu

datu anna tibokkok sule tu limanna datu susito dolona.
7 Nakuami tu datu lako te taunNa Puang Matua: Maikomi anta lao lako banuangku, pabatta'i tu kalemi, angku benkomi misa' pamengan.
8 Apa nakua te taunNa Puang Matua lako datu: Moi ammi benna' sangsese tu tongkonan layukmi, tae' duka tala tama sola, sia tae' angku la kumande sia mangiru' lan inan iate.
9 Belanna susimoto dipepasanan lako kaleku tete dio kadanNa PUANG, nakua: Tae' muma'din kumande ba'tu mangiru' dio, sia da musule umpolalanni tu lalan pura muolai.
10 Malemi umpolalan lalan senga', tae' nasule unnola lalan mangka naola tonna sae lako Betel.
11 Den duka dio Betel tu misa' nabi matua; saemi tu anakna, anna uleleanni lako tu mintu' apa mangka napogau' tinde taunNa Puang Matua allo iato dio Betel, na mintu' kada napokada lako datu, naparampo duka lako ambe'na.
12 Nakuami tu ambe'na lako tinde mai anakna: Lalan umbara tu naola? Napadulluammi anakna tu lalan naolai

taunNa Puang Matua, tu sae dio mai
Yehuda.
13 Nakuami lako anakna: Lapikanna’ tu
keledai. Nalapikammi tu keledai, anna
sakei.
14 Narundu’imi tu taunNa Puang Matua,
nalambiranni unno’ko’ diong garonto’
tarpin; anna kuai lako: Kamumoraka
tu taunNa Puang Matua, tu sae dio mai
Yehuda? Nabalimi, nakua: Akumo.
15 Nakuami lako: Maikomi talao sola lako
banuangku ammi kumande.
16 Apa nakua: Tae’ kuma’din sule mati’
ussisolangkomi sia tae’ kula lendu’
dio banuammi, sia tae’ duka anta la
kumande sola sia mangiru’ lan inan iate.
17 Belanna mangka dipepasanan lako
kaleku tete dio kadanNa PUANG, Nakua:
Tae’ muma’din kumande sia mangiru’
dio; sia da musule umpolalanni tu lalan
mangka muolai.
18 Nakuami te tau lako: Misa’ dukana’
nabi, susi kamu, sia nakuamo malaeka’
lako kaleku tete dio kadanNa PUANG:
Solanni sule tama banuammu anna
kumande sia mangiru’. Apa iatu iannato
napakena.

19 Sulemi sola, nakumande sia mangiru’
lan banuanna.
20 Iatonna marassan unno’ko’ sola duai
dio to’ meda, saemi tu kadanNa PUANG
lako nabi ussolanni sule.
21 Metambami lako taunNa Puang
Matua, tu lu dio mai Yehuda, nakua:
Inde sia tu kadanNa PUANG: Belanna
ullendaiko parentaNa PUANG sia tae’
muturu’i tu apa Napepasanan PUANG,
Kapenombammu, lako kalemu,
22 sangadinna suleko, ammu kumande
sia mangiru’ indete inan tu Nakuangko
Puang: tae’ muma’din kumande
sia mangiru’ dio – iamoto iatu batang
rabukmu tae’mo nala ullambi’ lamunanna
nene’ to dolomu.
23 Iatonna mangkamo kumande sia
mangiru’, nalapikammi keledai tu nabi
mangka nasolan sule.
24 Apa iatonna ke’de’mo male, siappa’mi
singa dio lu lalan, napatei. Nasumpandan
bang tu batang rabukna dio lalan; na
iatu keledai bendan dio la’pekna, na iatu
singa bendan duka dio la’pekna batang
rabuk iato.
25 Denmi tau lendu’ dio, anna tiroi tu
batang rabuk sumpandan dio lalan, na

iatu singa bendan bang dio la’pek batang rabuk. Saemi napokada tau iato tama kota tu nanii nabi matua torro.
26 Iatonna rangimi tinde nabi ussolanni sule, nakuami: Iamotu tu taunNa Puang Matua, tu mangka ullendai parentaNa PUANG; iamoto Naeloranni PUANG nadammak singa anna patei, susi tu kadanNa PUANG tu mangka Napokadanni.
27 Nakuami lako anakna: Lapikanna’ keledai. Nalapikammi.
28 Ke’de’mi male, anna lambi’i tu batang rabuk sumpandan dio lalan; na iatu keledai sola singa bendan bang dio la’pek batang rabuk iato; iatu batang rabuk tae’ anna kande lenni singa, sia tae’ anna dammakki tu keledai.
29 Naangkarammi tinde nabi tu batang rabukna tu taunNa Puang Matua, anna palangnganni keledai, anna baai sule. Sulemi tama kotana tu nabi matua la umbatingi sia la ullamunni.
30 Naparokkomi lamunanna, anna batingi tau nakua: Oo dikka’ siulu’ku!
31 Iatonna mangkamo ullamunni, ma’kadami lako tu mai anakna nakua: Iangku mate, la milamunna’ dio lamunan

dinii ullamunni tu taunNa Puang Matua;
na iatu bukungku pasirondongi bukunna.
32 Belanna tae’ nasalai tang la dadi tu apa
mangka napetamban tete dio kadanNa
PUANG diona tu inan pemalaran dio Betel
sia diona mintu’ banua pemalaran dao lu
inan madao lan lu tondok Samaria.
33 Iatonna mangkamo tu iannato, tae’
duka anna mengkatoba’ tu Yerobeam
untampe gau’ kadakena, sangadinna
naangka’ pole’o tu ba’tu pira-pira to
minaa la memala’ dao inan madao.
Minda-minda morai, ia dukamo natokko
dadi to minaa la memala’ dao inan
madao.
34 Iatu penggauran tontongnato
napokasalan bati’na Yerobeam,
naurunganni disanggang sia disabu’i dao
mai kuli’na padang.

Pa’nubua’na Ahia diona tu apa la urrampoi bati’na Yerobeam

14:1-20

14 1 Attu iato masakimi tu Abia,
anakna Yerobeam.
2 Nakuami tu Yerobeam lako bainena:
Melo ke umbaliliko kalemu ammu ke’de’,

da natandaiko tau, kumua bainenako
Yerobeam, ammu male lako Silo; dio
nanii torro tu nabi Ahia, tu mangka
umpokadanna’ kumua la diangka’na’
datu umparentai te bangsa iate.
3 Baako roti sangpulo sia deppa bua
anggoro’ marangke sia tani’ enoan
sangtonde, ammu male lako. Iamo la
umpokadangko tu apa la dadi lako pia
iate.
4 Napogau’mi bainena Yerobeam susito;
ke’de’mi male lako Silo anna tama
banuanna Ahia. Iatu Ahia tang pakitamo,
belanna maraunmo tu matanna napobua’
kamatuanna.
5 Apa Nakua tu PUANG lako Ahia:
Manassa la sae tu bainena Yerobeam
ungkutanaiko tu diona anakna, belanna
masaki tu pia iato. Susite susito la
mupokada lako kalena, ke tamai dio mai
susito sae umbalili kalena.
6 Iatonna rangi Ahia tu kumani’ki’na
pentengkana, tonna mentengka tama
ba’ba, nakuami: Tamakomi mai, e
bainena Yerobeam. Ma’apai ammi susito
sae umbalili kalemi? Akumo disua
umparampoangkomi te kada malada.

7 Malekomi mpokadanni Yerobeam
kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Kuangka'moko dio lu te to buda sia
Kupadadimoko datunna te taungKu to
Israel;
8 sia Kualai tu kadatuan dio mai bati'na
Daud, angKu sorongangko. Apa tang
susiko taungKu Daud ungkaritutui
pepasanKu sia ponno penaanna
umpengkaolaiNa' la umpogau' manna
malolona dio pentiroKu.
9 Apa umpogau'moko kadake losong
anna mintu' to dolo na iko sia malemoko
unggaraga senga'na dipa'deatainna sia
rapang-rapang dipodeata dipati'no' la
umpa'dikki penaangKu sia musualeNa'
lako boko'mu.
10 Iamoto manassa la Kuparampoi
kamandasan tu bati'na Yerobeam. Sia
iatu mai muane, bati'na Yerobeam,
la Kumangsanni sola nasang, la to
mala'bi'na la to bitti'na dio lu to Israel.
Kusapui tu mai bati'na Yerobeam, susito
ussapui tai, naurungan tae'mo tinampe
len.
11 Minda-minda tu bati'na Yerobeam
mate lan lu kota, la nakande asu, na

minda-minda mate dio lu padang la
nakande manuk-manuk dao lu langi'.
Belanna Napokadamo PUANG.
12 Ke'de'mokomi ammi sule lako
banuammi. Iake mentengkakomi tama
kota, mate dukami tu pia iato.
13 Na mintu' to Israel la umbatingi sia lao
ullamunni; belanna iatu mintu' bati'na
Yerobeam ia manna te tu la rokko
lamunan. Belanna dio lu mintu' bati'na
Yerobeam ia manna tu diapparan melona
lako PUANG, Kapenombanna to Israel.
14 Apa la Napadenan PUANG Kalena tu
misa' datu la umparenta to Israel, tu la
umpisanni bati'na Yerobeam. La susimo
totemo te, na apa siapara la dadi to?
15 La Napata'pai lima PUANG tu to Israel,
naurunganni susito marrang narogan
uai, sia Naalai tu to Israel lan mai padang
maelo, tu mangka Nakamasean nene'
to dolona, sia la Napasisarak-sarak sae
lian sambalinna lu salu Efrat, belanna
nagaragai tu mintu' lentong kayu
napodeata, tu umpa'dikki penaanNa
PUANG.
16 Sia la Nasa'biangan tu to Israel
natumang kasalanna Yerobeam sia

kasalan tu napa’pesuan lako to Israel
umpogau’i.
17 Ke’de’mi tu bainena Yerobeam male,
anna rampo lako Tirza. Iatonna mane
ullesei tu ampang banua, matemi tu pia.
18 Nalamunmi tau tu pia iato sia nabatingi
mintu’ to Israel, susi kadanNa PUANG tu
mangka Napokada nalopian nabi Ahia,
taunNa.
19 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yerobeam, umba nakua
parari sia umba nakua ma’parenta,
manassa iatu iannato tisura’mo lan sura’
ossoranna datu to Israel.
20 Iatu Yerobeam duangpulo ndua taunna
ma’parenta. Mangkato malemi tama
batu dilobang sola nene’ to dolona na
Nadab, anakna muane, ussondai dadi
datu.

Kama’parentanna Rehabeam

14:21-31

21 Iatu Rehabeam, anakna Salomo,
ma’parenta dio Yehuda. Patangpulomo
mmisa taunna Rehabeam, tonna dadi
datu, anna sangpulo pitu taunna
ma’parenta dio Yerusalem, iamotu kota

Napilei langsa’ PUANG dio lu mintu’ suku Israel, la Nanii umpatulangdan sanganNa. Iatu indo’na disanga Naama, to Amon.
22 Iatu to Yehuda umpogau’ apa kadake dio pentiroNa PUANG, sia umpa’dikki penaanNa Puang, anNa mangimburu losong pole’ na lako nene’ to dolona, napobua’ kasalan napogau’ tau iato mai.
23 Napabendan duka tau iato mai tu inan madao sia batu dipodeata sia lentong kayu dipodeata dao lu mintu’ tanete madao sia diong lu mintu’ garonto’ kayu makampu.
24 Sia den duka lan lu tondok tu to ma’gau’ sala dio to’ dipa’deatainna. Sia napogau’ tau iato mai tu apa megallianna mintu’ bangsa tu mangka Naula’i PUANG dio mai tingayona to Israel.
25 Iatonna taun ma’pellimanna kadatuanna Rehabeam, saemi tu Sisak, datu Mesir, ullaoi Yerusalem.
26 Narampami tu mintu’ pareanan lan banuanNa PUANG sia mintu’ pareanan lan tongkonan layukna datu, napoli’ nasang. Naala duka tu mintu’ balulang bulaan tu nagaragai Salomo.

27 Nagaragami Rehabeam tu ba’tu pira-
pira balulang tambaga la sondana, anna
patageranni kamandang to ma’kampa,
tu ungkampai babangan tongkonan
layukna datu.
28 Iake maleoi tu datu lako banuanna
PUANG, naalaomi to ma’kampa tu
balulang iato, undinna to napasuleomi
tama bilikna to ma’kampa.
29 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Rehabeam sia mintu’ tu apa
napogau’, tang tisura’moraka lan sura’
ossoranna mintu’ datu to Yehuda?
30 Tontong bang tu kasirarianna
Rehabeam na Yerobeam.
31 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Rehabeam sola nene’ to dolona, anna
dipeliang lan kotana Daud, lan liangna
nene’ to dolona. Iatu indo’na, disanga
Naama, to Amon. Anna Abiam, anakna
muane, ussondai dadi datu.

Diona Abiam, datu to Yehuda

15:1-8

15 1 Iatonna ma’sangpulo karuamo
taunna datu tu Yerobeam, anakna

Nebat, dadimi datu tu Abiam umparenta
to Yehuda.
2 Tallung taun ma'parenta dio Yerusalem;
na iatu indo'na disanga Maakha, anakna
Abisalom.
3 Naturu' bang tu mintu' kasalanna
ambe'na, tu napogau' ambe'na
dolona, sia iatu penaanna tang lantuk
langngan PUANG Kapenombanna, susi
kalantukanna penaanna Daud, nene' to
dolona.
4 Apa bannang dio Daud, anNa kamasei
PUANG, Kapenombanna, misa' palita
lan Yerusalem, belanna Napabangun tu
anakna ussondai sia Napabantang tu
Yerusalem.
5 Belanna napogau'mo Daud tu apa
malolo dio pentiroNa PUANG sia tae'
anna sepang dio mai mintu' apa
Napasananni angge tuona, sangadinna
ia manna tu penggauranna lako Uria to
Het.
6 Tontong bang tu kasirarianna
Rehabeam na Yerobeam lan mintu' allo
katuoanna.
7 Iatu tang dipokadannapa tu mintu'
tuna'na Abiam, sia mintu' apa napogau',
tang tisura'moraka lan sura' ossoranna

mintu’ datu to Yehuda? Sia den bang tu
kasirarianna Abiam na Yerobeam.
8 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Abiam sola nene’ to dolona, anna
dipeliang lan kotana Daud, na Asa,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Diona Asa, datu to Yehuda

15:9-24

9 Iatonna ma’duangpulomo taunna tu
Yerobeam umparenta to Israel, dadimi
datu tu Asa umparenta to Yehuda.
10 Patangpulo mmisa taunna ma’parenta
dio Yerusalem; iatu indo’na disanga
Maakha, anakna Abisalom.
11 Iatu Asa umpogau’ apa malolo dio
pentiroNa PUANG, susi Daud nene’na.
12 Naula’i lan mai tondok tu mai to
ma’gau’ sala dio to’ dipa’deatainna sia
napembuangan tu mintu’ rapang-rapang
dipodeata nagaragai nene’ to dolona.
13 Moi na iatu Maakha, indo’na, natassu’i
dadi datu baine, belanna unggaragai
rapang-rapang megallian, iamotu
Asyera. Nata’tak-ta’tak Asa tu rapang-
rapang megallian iato sia naballa diong
lombok Kidron.

14 Apa iatu inan madao tu dinii memala’
tae’ nadiratoi. Moi susito iatu penaanna
Asa lantuk lako PUANG lan mintu’ allo
katuoanna.
15 Nabaami tama banuanNa PUANG tu
mintu’ apa napamarimbangan ambe’na
lako Puang sia mintu’ apa tu ia kalena
umpamarimbanganni lako Puang,
iamotu salaka, bulaan sia ma’rupa-rupa
pareanan.
16 Tontong bang tu kasirarianna Asa
na Baesa, datu to Israel, temponna
ma’parenta.
17 Iatu Baesa, datu to Israel, ke’de’ ullaoi
to Yehuda, anna bentengi tu Rama, la
unnampangi lalan, kumua da naden
misa’ tau tassu’ sia tama umpennoloi
Asa, datu to Yehuda.
18 Attu iato naala nasangmi Asa tu
mai salaka sia bulaan tu tinampena
siapa lan bilik pangnannanna banuanNa
PUANG sia iatu lan bilik pangnannanna
banuanna datu, anna sorongi lako
to mase’ponna, nasuai datu Asa lao
umbaai lako Benhadad, anakna muane
Tabrimon, anakna muane Hezion, datu
to Aram, dio Damsyik, nakua:

19 Den tu basse lan alla'ta, lan alla'na
ambe'ku sia ambe'mi. Iate pamengan
kupa'pea lako kalemi iamotu salaka sola
bulaan. Ammi pokai tu bassemi sola
Baesa, datu to Israel, kumua anna soro'
dio mai kaleku.
20 Napasiolami Benhadad tu kadanna
datu Asa, anna suai tu pangulu rarinna
ullaoi tu mai kota to Israel, natalomi tu
kota Iyon sia Dan sia Abel-Bet-Maakha
sia lili'na Kinerot sia mintu' lili'na tondok
Naftali.
21 Iatonna rangimi Baesa tu iannato,
nasoroi'mi umbenteng Rama, anna sule
lako Tirza.
22 Napesuammi datu Asa unnarak mintu'
to Yehuda, moi misa' tae' tau torro; iatu
batu sia kayu napake Baesa umbenteng
Rama, nabaa nasang tau iato, na apa
iamoto tu napake datu Asa umbenteng
Geba lan lili'na Benyamin sia Mizpa.
23 Iatu tang dipokadannapa tu mintu'
tuna'na Asa, sia mintu' kalalonganna
sia mintu' apa napogau', sia mintu'
tondok nabenteng, tang tisura'moraka
lan sura ossoranna mintu' datu Yehuda?
Iatonna matuamo, kambang patomalimi
tu lentekna.

24 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Asa sola nene’ to dolona, anna
dipeliang lan kotana Daud, nene’ to
dolona, lan liangna nene’ to dolona. Na
Yosafat, anakna muane, ussondai dadi
datu.

Diona Nadab, datu to Israel

15:25-32

25 Iatu Nadab, anakna muane Yerobeam,
dadi datu umparenta to Israel tonna taun
ma’penduan kadatuanna Asa umparenta
to Yehuda; umparentami to Israel duang
taun.
26 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG. Urrundu’ bate
lalanna ambe’na sia unturu’ tu kasalan
napa’pesuan ambe’na lako to Israel
umpogau’i.
27 Iatu Baesa, anakna Ahia, dio mai rapu
Isakhar, umpaden kasiturusan la unneai.
Napatei Baesa dio Gibeton, lili’ to Filistin,
tonna patama limbui Nadab sola mintu’
to Israel tu Gibeton.
28 Napatei Baesa tonna taun
ma’pentallunna tu Asa umparenta
to Yehuda, anna ia dadi datu ussondai.

29 Iatonna mane mangka ma’parenta,
napateimi tu mintu’ bati’na Yerobeam;
tae’ nasesai tu kepenaanna dio lu
Yerobeam, namangsanni nasang, susitu
kada Napokada PUANG nalopian taunNa,
iamotu Ahia, to Silo,
30 buntu tumangna mintu’ kasalan
napogau’ kalena Yerobeam, sia kasalan
napa’pesuan lako to Israel umpogau’i
sia mintu’ penggauranna tu umpa’dikki
penaanNa PUANG, Kapenombanna to
Israel.
31 Iatu tang dipokadanna tu mintu’
tuna’na Nadab, sia mintu’ apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
datu Israel?
32 Tontong bang tu kasirarianna Asa
na Baesa, datu to Israel, temponna
ma’parenta.

Diona Baesa, datu to Israel

15:33–16:7

33 Iatonna taun ma’pentallunna Asa
umparenta to Yehuda, dadi datumi tu
Baesa, anakna muane Ahia, umparenta
mintu’ to Israel duang pulo nna’pa’
taunna dio Tirza.

34 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG. Urrundu’ bate
lalanna Yerobeam sia unturu’ kasalan
napa’pesuan lako to Israel umpogau’i.
16 1 Iatonna attu iato saemi tu
kadanNa PUANG lako Yehu,
anakna Hanani, tu diona kamandasanna
Baesa, nakua:
2 Tu belanna Kuangka’moko diong mai to’
barra’-barra’ angKu padadiko arungna
taungKu to Israel, apa urrundu’moko
bate lalanna Yerobeam sia ussua
taungKu to Israel umpogau’ kasalan sia
umpa’dikki penaangKu napobua’ mintu’
kasalanna,
3 iamoto angKu la ummangsanni tu
Baesa sola bati’na sia la Kupasusi bati’na
Yerobeam, anakna Nebat, tu bati’mu.
4 Minda-minda tu bati’na Baesa mate
lan lu kota, iamo la nakande asu, na
minda-minda mate dio lu padang, iamo
la nasialai manuk-manuk dao lu langi’.
5 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Baesa, sia mintu’ apa napogau’
sia kalalonganna, tang tisura’moraka lan
sura’ ossoranna mintu’ datu Israel?
6 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Baesa sola nene’ to dolona, anna

dipeliang dio Tirza na Ela, anakna muane, ussondai dadi datu.
7 Sae dukami tu kadanNa PUANG lako Baesa sia mintu' bati'na, tu nalopian nabi Yehu, anakna Hanani, belanna mintu' kakadakean napogau' dio pentiroNa PUANG sia belanna penggauranna tu umpa'dikki penaanNa Puang, naurunganni iatu kedona susi bati'na Yerobeam, sia belanna ia dukamo mangka umpatei tau iato mai.

Diona Ela, datu to Israel

16:8-14

8 Iatonna taun ma'penduangpulo nnannan tu Asa umparenta to Yehuda, dadimi datu tu Ela, anakna Baesa, umparenta to Israel dio Tirza duang taun.
9 Iatu Zimri, tu taunna, iamo umpangului sangsesena kareta parari, umpaden kasiturusan la unneai. Iatonna marassan mangiru' dio Tirza lan banuanna Arza, pangulu sandan uai datu dio Tirza, namalango,
10 tamami tu Zimri, naba'tai anna mate, tonna taun ma'penduangpulo mpitu tu

Asa umparenta to Yehuda, na Zimri
ussondai dadi datu.
11 Iatonna ma’parentamo anna unnisung
dao isungan kapayungan, napatei
nasangmi tu mintu’ bati’na Baesa, moi
misa’ muane tae’ napatuoi, la iatu mai
sangdadianna la iatu mai sangmanena.
12 Susimoto tu Zimri ummangsanni
mintu’ bati’na Baesa, susitu kadanNa
PUANG, tu Napokada diona Baesa,
nalopian nabi Yehu,
13 buntu tumangna mintu’ kasalan
napogau’ Baesa sola Ela, anakna,
sia kasalan napa’pesuan lako to
Israel umpogau’i, naurunganni
iatu penggauranna tu tae’ bang
gai’na umpa’dikki penaanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel.
14 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Ela sia mintu’ apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu Israel?

Diona Zimri, datu to Israel

16:15-20

15 Iatonna taun ma’penduangpulo mpitu
tu Asa umparenta to Yehuda, dadimi

datu tu Zimri dio Tirza pitung allo; tonna
marassan tu to buda umpatama limbu
Gibeton, lili’ to Filistin.
16 Iatonna rangimi to buda tu umpatama
limbu kota iato, kumua: iatu Zimri
umpaden kasiturusan, sia mangka
dukamo umpatei datu, naangka’mi
mintu’ to Israel tu Omri, kamandang
surodadunna to Israel dadi datu lan allo
iato dio to’ inan nanii ma’tenda.
17 Ke’de’mi tu Omri sola mintu’ to Israel
dio mai Gibeton, anna patama limbui tu
Tirza.
18 Iatonna tiroi Zimri kumua ditalomo tu
kota, malemi tama benteng tongkonan
layuk, anna ballai tu tongkonan layuk
daona lu, namate,
19 buntu tumangna mintu’ kasalan
napogau’, belanna napogau’ tu apa
kadake dio pentiroNa PUANG sia
urrundu’ bate lalanna Yerobeam sia
unturu’ kasalan mangka napogau’ tonna
pa’pesuanni lako to Israel umpogau’
kasalan.
20 Iatu tang dipokadanna tu mintu’
tuna’na Zimri sia iatu kasiturusan
natampa tang tisura’moraka lan sura’
ossoranna mintu’ datu Israel?

Diona Omri, datu to Israel

16:21-28

21 Attu iato tipa’duami tu to Israel;
sangsese malang lako Tibni, anakna
Ginat, la unnangka’i datu, na iatu sesena
malang lako Omri.
22 Apa nasau’ buda to malang lako Omri
na iatu to malang lako Tibni, anakna
Ginat. Iatonna matemo tu Tibni, iamotu
Omri ma’parenta.
23 Iatonna taun ma’pentallungpulo
mmisa tu Asa umparenta to Yehuda,
dadimi datu tu Omri umparenta to Israel,
sangpulo dua taunna. Annan taunna
ma’parenta dio Tirza.
24 Naallimi tu tanete Samaria da’dua
talenta salaka dio mai Semer,
nabangunni tu kota dao tanete iato,
nasangai Samaria, napasikona sanganna
Semer, puangna tanete iato.
25 Iatu Omri umpogau’ apa kadake dio
pentiroNa PUANG, mandu kadake anna
iatu napogau’na mintu’ to dolona.
26 Urrundu’ mintu’ bate lalanna
Yerobeam, anakna Nebat, sia
unturu’ kasalan, napa’pesuan lako

to Israel umpogau'i, naurunganni
iatu penggauranna tu tae' bang
gai'na umpa'dikki penaanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel.
27 Iatu tang dipokadannapa tu mintu'
tuna'na Omri sia mintu' apa napogau'
sia kalalonganna, tang tisura'moraka lan
sura' ossoranna mintu' datu Israel?
28 Mangkato tamami batu dilobang tu
Omri dipasola nene' to dolona, anna
dipeliang dio Samaria, na Ahab, anakna
muane, ussondai dadi datu.

Iatu Ahab umpenombai Baal

16:29-34

29 Iatonna taun ma'tallungpulo ngkarua
tu Asa umparenta to Yehuda, dadimi
datu tu Ahab, anakna Omri, umparenta
to Israel. Iatu Ahab, anakna Omri,
duangpulo ndua taunna umparenta to
Israel dio Samaria.
30 Iatu Ahab, anakna Omri, umpogau'
apa kadake dio pentiroNa PUANG, mandu
kadake anna iatu mintu' to dolona.
31 Iatu unturu' kasalanna Yerobeam,
anakna Nebat, maringnganpa, apa
natompoi pole, belanna umpobaine

Izebel, anakna Etbaal, datu to Sidon,
sia male umpengkaolai Baal sia tukku
umpenombai.
32 Napabendanammi Baal tu misa' inan
pemalaran lan banua Baal, tu nagaragai
dio Samaria.
33 Sia nagaraga siapa Ahab tu
lentong kayu dipodeata; napatarru'
bangmi Ahab tu penggauran susito,
naurunganni umpa'dikki penaanNa
PUANG, Kapenombanna to Israel, mandu
pole' na iatu mintu' datu to Israel dolona.
34 Iatonna linona Ahab nabangun
pole'mi Hiel, to Betel, tu kota Yerikho.
Sisayurammi anak pa'bunga'na, iamo
tu Abiram tonna parandanganni; sia
sisayuran anak tampakna, iamotu Segub
tonna pabendanni tu babangan – susi
kadanNa PUANG tu mangka Napokada
nalopian Yosua, anakna Nun.

Elia torro dio randan salu Kerit

17:1-6

17 1 Attu iato ma'kadami tu Elia,
to Tisbe, dio mai Tisbe, lili'na
Gilead, lako Ahab, nakua: La lelukraka
tuoNa PUANG, Kapenombanna to Israel,

tu kupengkaolai: manassa tae’ nala
den damo’ sia tae’ nala sae uran lan te
ba’tu pirang-pirang taun, ke tae’i angku
pokadai.
2 Mangkato rampomi tu kadanNa PUANG
lako, nakua:
3 Ke’de’ko inde te ammu ma’palulako
matallo, ammu membuni dio randan salu
Kerit, tu ma’minanga tama Yordan.
4 Ia bang la muiru’ tu uai salu iato sia
Kusuamo tu kaduaya la umbenko kande.
5 Ke’de’mi anna pogau’i susitu kadanNa
PUANG; malemi anna torro dio randan
salu Kerit, tu ma’minanga tama Yordan.
6 Saemi kaduaya umbanni roti sia duku’
ke melambi’, susi dukato nabaan roti sia
duku’, ke makaroen, anna uai salu nairu’.

Iatu Elia napakande baine balu to Sarfat

17:7-24

7 Ba’tu sangapa-apa masainna to
marangkemi tu salu, belanna tae’ uran
sae lan tondok iato.
8 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kalena nakua:

9 Ke’de’ko mumale lako Sarfat, lili’na
Sidon, ammu torro dio; den sia dio
tu baine balu mangkamo Kusua la
umparakaiko.
10 Ke’de’mi tu Elia anna male lako Sarfat.
Iatonna lambi’mi tu babangan kota,
denmi dio tu misa’ baine balu marassan
urruruk kayu; metambami tu Elia lako
nakua: Alanna’ uai sidi’ lan mai busso,
angku iru’i.
11 Iatonna malemo unnalanni, metamba
pole’omi nakua: Ban dukana’ roti
sangsasa’.
12 Mebalimi nakua: La lelukraka tuoNa
PUANG, Kapenombammi, moi misa’
pa’ranggina tae’mo torro, sangadinna
ta’pung manna sangsomba lan kurin
sia minna’ sidi’ lan tonde. Urrurukmo’
kayu inde sidi’; la malemo’ lako banua
umposarasan kaleku sola anakku
muane; iake purami kikande to, la
matemokan.
13 Apa nakua tu Elia lako: Da mimataku’,
malemokomi lako banua, posara’mi
susitu mipokada, apa posarasanna’ dolo
misa’ bitti’, mibaanna’ mai; mimaneo
umposarasanni tu kalemi sola anakmi.

14 Belanna inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel: Iatu ta’pung
lan kurin tae’ nala pura sia iatu minna’
lan tonde tae’ nala tappu sae lako allo
Nanii PUANG umpasae uran dao kuli’na
padang.
15 Malemi anna pogau’i susitu kadanna
Elia; anna kumande la baine iato la Elia
la to lan banuanna.
16 Iatu ta’pung lan kurin tae’ anna
pura sia iatu minna’ lan tonde tae’
anna tappu, susitu kadanNa PUANG tu
mangka Napokada nalopian Elia.
17 Undinnato masakimi tu anakna te
baine ampu banua iato, mandarra’
tongan, naurungan tae’ bangmo penaa
lan.
18 Ma’kadami lako Elia nakua: Umbamora
la mipakuanna’, e taunNa Puang Matua?
Rampokomi inde te banuangku la
ma’pakilala diona salaku na kamumora
napobannang anna mate tu anakku.
19 Nakuami tu Elia lako: Baanna’ mai
tu anakmi. Naalami diong mai rianna,
nasolanni langngan bilik mengkadoan,
tu nanii torro, anna pamamma’i dao inan
mamma’na.

20 Metambami langngan PUANG,
nakua: O PUANG, Kapenombangku!
Miparampoiori kamandasan te baine balu
tu kunii rampo mempue, ammi patei tu
anakna?
21 Umballa'mi kalena pentallun dao pia
iato, anna metamba langngan PUANG,
nakua: O PUANG, Kapenombangku!
pasulemi tama tu penaanna te pia.
22 Natanannimi talinga PUANG tu
gamaranna Elia, nasule tama tu
penaanna tinde pia, anna tuo sule.
23 Naalami Elia tinde pia, anna solanni
dao mai bilik mengkadaoan rokko banua,
anna benni indo'na, nakuami Elia:
Tiromi, iate anakmi tuo sia.
24 Nakuami tinde baine lako Elia: Totemo
kuissan tonganmo, kumua taunNakomi
Puang Matua, na iatu kadanNa PUANG
dio randan pudukmi manappa'.

Obaja pangulu sandan uainna Ahab sitammu Elia

18:1-15

18 1 Iatonna masai allomo lan taun
ma'pentallunna, rampomi tu
kadanNa PUANG lako Elia, nakua:

Maleko umpa’petiroan kalemu lako Ahab,
belanna la Kupasaemo tu uran dao te
kuli’na padang.
2 Malemi tu Elia la umpa’petiroan kalena
lako Ahab. Attu iato karorian pannang
dio Samaria.
3 Iamoto natambaimi Ahab tu Obaja,
pangulu sandan uainna. Iatu Obaja,
mengkaola tongan langngan PUANG.
4 Belanna iatonna rabunni Izebel tu
nabinNa PUANG, naala Obaja tu saratu’
nabi, anna bunii, silimangpulo lan ke
misa’oi lo’ko’, anna parakai naben roti
sola uai.
5 Nakuami tu Ahab lako Obaja: Maleko
sumalong lan lu tondok, dio lu to’
kalimbuang sia salu, umbai anta kabu’tui
sia riu, anta patuopi te mai darang sia
bagala’ sia da tapatei tu ba’tu pira-pira
patuoan.
6 Naborongannimi tu tondok la
nasalongngi; iatu Ahab la unnola senga’,
na iatu Obaja unnola senga’ duka.
7 Iatonna marassan tu Obaja lumingka,
pakalan nasitammu Elia; iatonna
tandaimi tukkumi umpekatabe’i, nakua:
Kamuraka te, puangku Elia?

8 Mebalimi lako nakua: Io, akumo;
laokomi umpokadanni puangmi, kumua:
Inde sia to tu Elia.
9 Apa nakua tu Obaja lako: Apara salaku
te, ammi sorongra' tama limanna Ahab,
kumua anna pateina'?
10 La lelukraka tuoNa PUANG,
Kapenombammi, manassa tae' tu
misa' bangsa sia kadatuan nasala nanii
puangku ussua tau lako undaka'komi;
ianna kuai tu tau iato mai, kumua:
tae' ia inde, nasuami tu bangsa sia
kadatuan iato umpalao sumpa, kumua
tae' naappa'komi.
11 Na totemo mikua: Malekomi,
pokadanni puangmi kumua: Inde sia to
tu Elia.
12 Iake malemo' untampekomi, anna
saemo tu PenaanNa PUANG umbaa
senga'komi, na tae' kutandai umba tu
minii, sia iake rampomo' umpokadanni
Ahab, anna tae' naappa'komi, manassa
napateina'. Na iate aku taummi
mengkaola bangna' lako PUANG tempon
bitti'ku.
13 Tae'raka midipokadan tu apa mangka
kupogau' tonna patei nasangi Izebel tu
nabinNa PUANG? Attu iato kubuni tu

saratu’ nabinNa PUANG, limangpulo ke simisa’oi lo’ko’ sia kuparakai kuben roti sola uai.
14 Na totemo mikua: Malekomi umpokadanni puangmi kumua: Inde sia to tu Elia. Manassa la napateina’.
15 Nakuami tu Elia: La lelukraka tuoNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, tu kupengkaolai, manassa la umpa’pekitananna’ kaleku te allo iate lako kalena.

Elia umpessitammui Ahab

18:16-19

16 Malemi tu Obaja sitiro Ahab, anna parampoi lako, anna male tu Ahab umpessitammui Elia.
17 Iatonna tiromi Ahab tu Elia, nakuami lako: Inderokoka te, e to umpamandasa to Israel?
18 Mebalimi nakua: Tae’ kupamandasai tu to Israel, sangadinna kamu kalena sia sangdadianna ambe’mi, belanna umboko’ikomi pepasanNa PUANG, ammi pengkaolai tu mintu’ Baal.
19 Totemo suai tu tau umpasirampun mintu’ to Israel langngan buntu Karmel

lako kaleku, sia nabi Baal a’pa’ ratu’ llimangpulo sola nabi Asyera a’pa’ratu’ tu biasa kumande dio medana Izebel.

Elia dao buntu Karmel

18:20-46

20 Napa’pesuammi Ahab tu mintu’ to Israel sirampun sia narampun duka tu mintu’ nabi langngan buntu Karmel.
21 Attu iato napentireke’imi Elia tu mintu’ to buda, anna ma’kada nakua: Sangapaporokomi la lumingka sondo’ patomali?
Iake PUANG tu Kapenomban, pengkaolaimi, ianna Baal, pengkaolaimi.
Moi sangbuku kada tae’ napebalii to buda lako.
22 Nakuami tu Elia lako tau buda: Aku mannamo tinampe tu nabinNa PUANG, apa iatu nabinna Baal, a’pa’ ratu’ llimangpulo.
23 Totemo la mibenkan da’dua sapi laki, da’ito napilei tau iato mai tu taana misa’ sapi laki, anna ta’tak-ta’takki, anna palangnganni to’ kayu tu panta’tak iato, apa da napadukkui api; angku pasakka’ dukai tu misa’ sapi, angku patorroi

dao to’ kayu sia tae’ duka angku la
umpadukkui api.
24 Mangkato metambamokomi ussa’bu’
sanganna kapenombammi, na iatu
aku la metamba dukana’ ussa’bu’
sanganNa PUANG. Na umba-umba tu
Kapenomban mebali umbengan api,
iamoto tu Kapenomban. Mebalimi tu
mintu’ to buda nakua: Melomoto.
25 Nakuami Elia lako tu mai nabi Baal:
La mipileimo tu anak sapi, ammi
pasakka’i dolo, belanna budakomi kamu.
Ammi metamba ussa’bu’i tu sanganna
kapenombammi, apa da mipadukkui api.
26 Naalami tau iato mai tu sapi laki,
tu nabenni Elia, anna pasakka’i,
nametamba ussa’bu’ sanganna Baal
tempon dio mai melambi’ sae lako
ma’tangngana allo, nakua: O Baal,
pebaliikanni! Apa tae’ tu gamara
sia moi misa’ tau tae’ duka mebali.
Unnondo-ondomi tu tau iato mai untikui
inan pemalaran mangka nagaraga.
27 Iatonna ma’tangngamo allo natellemi
Elia nakua: Metamba polekomi
umpekapuai gamarammi, belanna
kapenomban ia. Manassa marassanpa
ma’tangnga’, ba’tu untoyanganpi kalena,

ba’tu malepi lao; umbai naleppengpa,
iamoto la ditundanpa.
28 Metambami tu tau iato mai,
umpekapuai tongan gamaranna sia
natori’-tori’ pa’dang sia doke tu mai
kalena susitu ada’na, naurunganni
umpentombang rara.
29 Iatonna lendu’ ma’tangngamo allo,
marukkami kandeatan sae lako attu dinii
memala’ bongi, apa tae’ tu gamara, sia
moi misa’ tau tae’ duka mebali ba’tu
umpalanni penaa.
30 Nakuami tu Elia lako mintu’ to buda:
Mareke’komi mai. Sae nasangmi tu
tau umpentireke’i. Napemeloi sule tu
inan pemalaranNa PUANG, tu mangka
disanggang.
31 Naalami Elia tu batu sangpulo dua,
pada tu bilangan sukunna anakna Yakub,
tu mangka narampoi kadanNa PUANG,
Nakua: Israel tu la sangammi.
32 Anna batu iato nagaragai inan
pemalaran siindo’ sanganNa PUANG sia
nakalo’i tiku lao tu inan pemalaran iato,
silasa dipannii duang sea banne.
33 Napasirundunanni tu kayu, nata’tak-
ta’takki tu sapi laki anna patorroi dao to’
kayu iato.

34 Nakuami: Issii uai tu busso a’pa’,
bolloi tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia iatu
kayu. Mangkato nakuami: Tolei susito.
Napogau’mi ma’penduan. Mangkato
nakuami: Tole pole’i. Napogau’mi
ma’pentallun to,
35 naurunganni iatu uai lolong tiku lao
dio to’ pemalaran, ondongpi naponnoi
uai tu kalo’.
36 Iatonna lambi’mi attunna dinii
memala’ bongi, tassu’mi tu nabi Elia dio
tingayona to buda nama’kada nakua: O
PUANG, Kapenombanna Abraham, Ishak
na Israel, allo iate melo, ke payanni,
kumua Kamumo tu Kapenomban dio lu
to Israel, sia akumo tu taumMi, na iatu
mintu’ apa kupogau’ te unturu’ kadamMi.
37 Pebaliina’, o PUANG! pebaliina’, anna
issanni te tau buda, kumua Kamuri,
o PUANG, Kapenomban, sia kumua
Mipatibalikki tu penaanna tau iate mai.
38 Ta’kala songlo’mi dao mai tu apinNa
PUANG, anna imbakanni nakande tu
pemala’ ditunu pu’pu’ sia kayunna sia
mintu’ batu sia litak, sia iatu uai diong
kalo’ pura nalepa’i.
39 Iatonna tiroi to buda tu iannato,
tukkumi sae rokko padang, nama’kada

nakua: PUANG, Iamo Kapenomban,
PUANG, Iamo Kapenomban.
40 Ma’kadami tu Elia lako tau iato
mai nakua: Tingkanni tu mintu’ nabi
Baal, moi misa’ tae’ nama’din lussu’.
Natingkanmi anna solan nasangi Elia
rokko salu Kison, napatei inde to.
41 Undinnato ma’kadami tu Elia lako
Ahab nakua: Malemokomi, kumande sia
mangiru’, belanna denmo to ongngo’na
uran kamban.
42 Malemi tu Ahab kumande sia mangiru’,
apa iatu Elia male langngan botto
Karmel, anna tukku rokko padang, lan
alla’na guntu’na.
43 Nakuami tu Elia lako taunna: Maleko
langngan, ammu tiroi tama tasik. Malemi
tu taunna langngan untiroi, nakuami:
Moi misa’ tae’ apa ditiro. Nakuami tu
Elia: Male poleko. Susi bang to sae lako
pempitu.
44 Iatonna ma’pempitumo, nakuami:
Den salebu’ sama pala’ kendek
diong mai tasik. Nakuami tu Elia:
Laoko umpokadanni Ahab kumua:
Mesuamokomi umpasakka’i tu darangmi
dio lu kareta, ammi male rokko, da
nakurungkomi uran.

45 Pakalan lan sangpekkappidian matari
namalotongmo tu langi', nakabu' salebu'
sia angin, nasae tu uran kamban tongan.
Na iatu Ahab malemo ma'kareta lako
Yizreel.
46 Apa narondong limanNa PUANG tu
Elia, anna beke'i tu aakna, nadolo dio
olona Ahab sae lako lalan lu lako Yizreel.

Kalingkanna Elia lako Horeb

19:1-8

19 1 Iatonna pokadami Ahab lako
Izebel tu mintu' apa mangka
napogau' Elia, sia diona mintu' nabi
napatei pa'dang,
2 nasuami Izebel tu misa' tau
umpokadanni Elia, kumua:
nasanggangimira mintu' deata sia
la narangnganni pole'pa, ke tae'i
namasiang attu susi duka te, angku
pasusii sunga'na ke simisa'i tau iato mai
tu sunga'mu.
3 Iatonna issanmi Elia tu iannato,
ke'de'mi anna male umpallaian kalena,
narampo lako Bersyeba, lili'na Yehuda,
anna patorroi dio tu taunna.

4 Apa iatu ia, misa-misa male lako
padang pangallaran, lan kalingkan
sangallo, narampo unno'ko' lako to'
garonto' roten, anna kabariimi tu la mate
sia nakua: Lendu' masangku totemo!
Alami tu sunga'ku, o PUANG, belanna
iate aku tae' angku mandu melo na iatu
mai to doloku.
5 Umbambangammi kalena, anna
mamma' diong to' garonto' roten.
Ta'kala denmi misa' malaeka' urremme'i
nama'kada nakua: Millikko, kumande.
6 Iatonna messaile natiromi dao to'
ulunna, denmo tu pa'ranggina ditunu
dao batu lalikan malassu sia gori-gori
nanii uai lan; kumandemi sia mangiru',
anna bambangan kalena sule.
7 Sae pole'omi tu malaeka'Na PUANG
tonna ma'penduan, anna remme'i sia
ma'kada nakua: Millikko kumande,
kopako manii, belanna mambelapa tu
lalanmu.
8 Millikmi anna kumande sia mangiru'
na kande iate napomatoto' lumingka
patangpulo allona patangpulo bonginna
sae lako buntunNa Puang Matua, iamotu
Horeb.

Diona Puang Matua umpaombo’ Kalena dio Horeb

19:9-18

9 Urrampoimi misa’ lo’ko’, anna torro
ma’bongi lan. Ta’kala saemi tu kadanNa
PUANG lako kalena, Nakua: Ma’aparoko
indete, Elia?
10 Mebalimi nakua: Lendu’ tongan
malallangna penaangku ungkilalai
PUANG, Kapenombanna mintu’
ma’dandan maritik, belanna naboko’i
mintu’ to Israel tu basseMi sia narondonni
tu mintu’ inan pemalaramMi sia napatei
pa’dang tu mintu’ nabimMi, na aku
mannamo tinampe sia undaka’mo lalan
la ungka’tu sunga’ku.
11 Ma’kadami nakua: Tassu’ko mai,
ammu bendan dao buntu iate dio oloNa
PUANG. Attu ia dukate, to ke la lendu’mi
tu PUANG, manassa den angin bara’ sia
talimpuru’, umpalalla buntu sia untesse
buntu batu, undoloan PUANG. Apa tae’
tu PUANG lan talimpuru’ iato. Iatonna
rapa’mo tu angin bara’, saemi tu lino’.
Apa tae’ tu PUANG lan lino’ iato.

12 Iatonna tae’mo tu lino’ bu’tumi tu api.
Apa tae’ duka tu PUANG lan api iato.
Iatonna tae’mo tu api, denmi tu angin
mangiri’-iri’ pela’.
13 Iatonna rangimi Elia, tu iannato,
nabungku’mi bayu lamba’na tu lindona,
tassu’mi anna bendan dio ba’ba lo’ko’.
Pakalan saemi tu gamara nakua:
Ma’aparoko indete, Elia?
14 Mebalimi nakua: Lendu’ tongan
malallangna penaangku ungkilalai
PUANG, Kapenombanna mintu’
ma’dandan maritik, belanna naboko’imo
mintu’ to Israel tu basseMi, sia
narondonni tu mintu’ inan pemalaramMi
sia napatei pa’dang tu mintu’ nabimMi,
na aku mannamo tinampe sia undaka’mo
lalan la ungka’tu sunga’ku.
15 Ma’kadami tu PUANG lako Nakua:
Suleko unnola lalanmu lako padang
pangallaran Damsyik; iammu sae lako,
tokkoi tu Hazael, dadi datu to Aram.
16 Sia la mutokko tu Yehu, anakna Nimsi
dadi datunna to Israel, na iatu Elisa,
anakna Safat dio mai Abel-Mehola, la
mutokko dadi nabi ussondako.
17 Attu iato minda-minda tu tilendok dio
mai pa’dangna Hazael, la napatei Yehu,

na minda-minda tu tilendok dio mai
pa'dangna Yehu, la napatei Elisa.
18 Sia diona pa'poraiangKu natorropa
dio lu to Israel tu tau pitungsa'bu,
iamo mintu' guntu' tu tae'
bangpanamalinguntu' dio tingayona Baal
sia mintu' lindo tu tae' bangpa naudungi.

Kaditambaianna Elisa

19:19-21

19 Ke'de'mi tu Elia dio mai, anna appa'i
tu Elisa, anakna Safat, marassan
umpa'tengkoan sapi sangpulo dua
ayokana naturu'i dio to' ma'pessangpulo
duanna. Iatonna lendu'imi Elia,
nabuanganmi bayu lamba'na.
20 Natampemi Elisa tu mintu' sapi, anna
undi ma'dondo-dondo urrundu' Elia
nama'kada nakua: Elorampa' dolo male
urraka' indo' ambe'ku, kumane undi
urrundu'komi. Nakuami tu Elia lako:
Sulemoko, belanna apara tu mangka
kupogau' lako kalemu?
21 Tibalikmi sule dio mai boko'na Elia
anna alai tu sapi sangayoka, narere'i,
anna tollo'i dao to' kayu oongan sapi;
iatu duku' iato naben taunna, anna

kumande tu tau iato mai. Mangkato
ke'de'mi, naundi urrundu' Elia sia
ungkamayai.

Diona kadipatama-limbuanna kota Samaria sia kadirampananna

20:1-22

20 [1] Narampunmi Benhadad, datu to
Aram, tu mintu' surodadunna sia
iatu datu duangpulo ntallu nasolan sola
darang sia kareta. Ke'de'mi umpatama
limbu Samaria, sia sirari pa'tondokanna.
[2] Nasuami tu ba'tu pira-pira to guling lu
tama kota, lako Ahab, datu to Israel,
[3] umpokadanni kumua: Inde sia tu
kadanna Benhadad: mintu' salakamu sia
bulaanmu, apangku nasang, susi dukato
tu mai baine ballomu sia anak ballomu,
apangku duka.
[4] Mebalimi tu datu to Israel nakua:
Susitu kadammi, puangku datu, aku
te taummina' sia mintu' tu mai apa
kuampui.
[5] Mangkato sae pole'mi tinde to guling,
anna ma'kada nakua: Inde sia tu
kadanna Benhadad: Mangkamo kusua
tu tau mati' kumua: Iatu salakamu sia

bulaanmu sia bainemu sia anakmu,
inang la muben nasangna’.
6 Apa masiang attu susite totemo, angku
sua taungku lako kalemu, anna paressai
tu tongkonan layukmu sia iatu mai
banuanna to mase’ponmu, anna ala
nasangi tu mintu’ apa tang namaseanna
penaammu.
7 Attu iato natambaimi datu to Israel
tu mintu’ pekaamberan lan tondok,
nama’kada nakua: Issanmi sia tiromi,
kumua tau iate undaka’ bang kadake,
belanna iatonna mangkamo ussua tau
lako kaleku untuntun mintu’ anakku sia
baineku sia mintu’ salaka sia bulaanku,
tae’ra kupasisalai.
8 Ma’kadami tu mintu’ pekaamberan
sia mintu’ to buda lako datu, nakua:
Da miperangii lenni sia da mipalaloi tu
pa’porainna.
9 Mangkato ma’kadami lako to gulingna
Benhadad nakua: Inde sia tu la
mipokada lako puangku datu: Iatu
mintu’ apa mipokada dolo lako taummi,
la kupogau’, apa iatu iannate, tae’mo
kubela umpogau’i. Malemi sule tu to
guling iato umparampoanni Benhadad te
pebali iate.

10 Mesua pole’mi tu Benhadad lako
nakua: Nasanggangimora’ mintu’ deata
sia la narangnganni pole’pa, ke la
susinna iatu batu manisak dio Samaria
sandai sisangraku’ tu mintu’ surodadu tu
undi unturu’na’.
11 Apa mebali tu datu Israel nakua:
Kuanni kumua: Minda-minda untakin
pa’dangna, da namassattuan butung to
manglossokan.
12 Narangimi Benhadad te kada
iate, tonna marassan unno’ko’
sangpangirusan tu mai datu lan tenda
nama’kada lako mintu’ to mase’ponna,
nakua: Tiangka’mokomi ullaoi! Ke’de’mi
la ullaoi tu kota iato.
13 Pakalan anna sae tu misa’ nabi
umpentireke’i Ahab, datu to Israel,
nama’kada nakua: Inde sia tu kadanNa
PUANG: Mutiromoraka tu to buda mamak
bang? Manassa allo iate Kusorongi tama
limammu, ammu issanni kumua Akumo
tu PUANG.
14 Ma’kadami tu Ahab nakua: Mindara?
Nakuami tu nabi: Inde sia tu kadanNa
PUANG: Iamotu mai pia muane arungna
lembang. Mekutanaomi tu datu nakua:

Mindara tu la umparandukki ullaoi dolo?
Mebalimi nakua: Kamu.
15 Mangkato nabilangmi Ahab tu mai pia
muane arungna lembang, den dua ratu'
tallungpulo ndua tau, namane umbilangi
tu to buda, iamotu mintu' to Israel, den
pitungsa'bu.
16 Tassu'mi tu tau iato mai tonna
ma'tangnga allo, tonna marassan
tu Benhadad unno'ko' mangiru'
samalangona lan tenda sola tu mai datu,
tallungpulo ndua, tu to untundui.
17 Iatonna tassu'mo dolo tu mai pia
muane arungna lembang, naparampomi
to (ma'penniro) lako Benhadad, tu to
nasuamo umpenniroi, nakua: Tassu'mo
ba'tu pira-pira muane lan mai Samaria.
18 Nakuami: Iake tassu'i tu tau iato mai
la massikaelo, tingkan tuoi, sia iake
tassu'i la parari, ke ma'dinni tingkan tuo
dukai.
19 Mane marassan to, tassu'mi tu mai pia
muane arungna lembang, sia iatu mai
surodadu undimo urrundu'i.
20 Pantan napateimi tu balinna,
naurunganni mallai nasang tu to Aram
naula' to Israel. Na Iatu Benhadad, datu

to Aram, ma’darang umpallaian kalena
sola ba’tu pira-pira pakkanarang.
21 Tassu’mi tu datu to Israel anna
sanggangi tu ba’tu pira-pira darang sia
kareta, sia papatean tongan dio lu to
Aram.
22 Undinnato saemi tu nabi umpennoloi
datu to Israel, anna ma’kada nakua:
Melo ke mipamatoto’i tu kalemi, ammi
tangnga’i sia la mitimbang apa tu la
mipogau’, belanna taun pole la sae tu
datu Aram ullaoi pole’komi.

Kasirarian dio Afek

20:23-34

23 Ma’kadami lako datu Aram tu mintu’ to
mase’ponna, nakua: Iatu Kapenombanna
tau iato iamotu kapenomban dao lu
buntu; iamoto anna sau’kanni. Apa
iake kirarii dio lu merrantena, manassa
kitaloi.
24 Melo ke mipogau’i susite: Tassu’i
tu mai datu dio mai pangka’na
ungkamandangi surodadu ammi angka’i
tu to maraa la ussondai.
25 Sia la mipasakka’ tu surodadummi
sama budanna tu surodadu mangka

rabun, sia darang sama budanna tu dolona sia kareta sama budanna to dolona, angki rarii sola nasang tu tau iato mai dio merrantena, tae' angki tang la ussau'i. Napasiolami datu tu kadanna tau iato mai, napogau'i susito.
26 Iatonna taun pole' to, napasakka'mi Benhadad tu mintu' to Aram, anna ke'de' lako Afek la sirari to Israel.
27 dipasakka' dukamo tu mintu' surodadunna to Israel, sia dipasandai kinallo, anna ke'de' male ullaoi to Aram. Ma'tendami tu to Israel sitingoan tau iato mai butung to duang tuntunan bembe', apa iatu to Aram nasamboi bang tu rante.
28 Saemi tu taunNa Puang Matua mennolo nama'kada lako datu to Israel, nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG: Belanna nakua tu to Aram, kumua iatu PUANG iamo Kapenomban dao lu buntu, tangia ia Kapenomban dio lu merrantena, iamoto angKu sorongi tu to buda tu mamak bang tama limammu, ammi issanni kumua Akumo tu PUANG.
29 Sitingoan bangmi lan pitung allo. Iatonna ma'pitung allomo randukmi sirari, anna taloi to Israel tu to Aram

lan sangallo saratu’ sa’bunna to parari ma’lingka.
30 Na iatu tinampenapa mallai lako Afek, tama kota, anna tuanni rinding tembo’ tu tau duangpulo mpitu sa’bu tu torronapa. Attu iato rampo dukami Benhadad tama kota, anna mallai umpasilamban-lamban bilik.
31 Ma’kadami tu mintu’ to mase’ponna datu lako, nakua: Kirangimo sola nasang kumua iatu mintu’ datu to Israel to masokan. Iamoto melo ke massambu’ karoro’kan sia ma’tali ulangkan ammi elorangkan sola nasang male umpennoloi datu to Israel, den sia manii upa’ anna katirinnai tu sunga’mi.
32 Massambu’ karoro’mi tu tau iato, sia napotali tu ulang; anna male umpennoloi datu to Israel. Ma’kadami lako nakua: Inde sia tu kadanna taummi Benhadad, nakua: Katirinnai dikka’ tu sunga’ku. Nakuami tu datu: Tuo siaparaka ia? Siulu’ku to.
33 Nakanassaimi tau iato tu tanda melo iate, namadomi’ unnarra’i tu kadanna, nakua: Tonganna iatu Benhadad siulu’na puangki. Nakuami tu datu: Malekomi untambai tu puangmi dio mai. Tassu’mi

tu Benhadad sae umpessitiroi datu, anna
pakendekki datu langngan kareta.
34 Ma'kadami tu Benhadad lako datu
nakua: Iatu mintu' tu narampa ambe'ku
dio mai ambe'mi, la kupasulemo; sia
dieloran dukakomi untanan pasa' dio
Damsyik, susitu natanan ambe'ku
dio Samaria, sia la untananki' misa'
basse angku messiman dio mai kalemi.
Untananmi basse sola duai, anna
eloranni Ahab male.

Diona misa' nabi umpokada kadiukunganna Ahab, belanna tae' namatangkin

20:35-43

35 Attu iato ma'kadami tu misa' passikola
nabi lako solana tete dio kadanNa
PUANG, nakua: Bambana'! Apa noka tu
tau iato umbambai.
36 Ma'kadami lako nakua: Belanna
nokako unturu' kadanNa PUANG,
manassa, iake mutampemo', la den
misa' singa umpateiko. Iatonna tampemi
naapparanmi misa' singa anna patei.
37 Mangkato sitammuomi misa' tau
senga' anna ma'kada nakua: Bambana'!

Napemanduimi tau iato nabamba, anna bangke.
38 Malemi tu nabi iato, anna bendan dio lalan untayan datu, sia nabalili tu rupanna umbimbin matanna.
39 Iatonna lendu' tu datu, metambami tinde nabi lako nakua: Iatonna tassu' tu taummi anna tama kasirarian, ta'kala saemi misa' tau untambaina' lendu', tu ussolan misa' tau lako kaleku sia ma'kada nakua: Kampai te tau iate; ianna pa'de, moi umba-umba nakua, manassa sunga'mu la ussonda sunga'na, boko' ke mubaya'na' salaka misa' talenta.
40 Iatonna marassan lu lako lu dio mai masara' tu taummi, pa'demi. Ma'kadami tu datu to Israel lako nakua: La susimoto tu kara'tasanna kara-karamu; iko kalena urra'ta'i.
41 Natikaraimi tinde nabi unnalai tu pebimbin dio mai to' matanna, anna tandai datu to Israel, kumua ia misa'i dio mai mintu' nabi.
42 Ma'kadami tinde nabi lako datu, nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG: Belanna murampanan male tu to Kupamanassa pepayu, iamoto iatu

sunga’mu la ussonda sunga’na, sia
bangsamu la ussonda bangsana.
43 Malemi sule tu datu Israel lako
banuanna kumamu’dang sia sengke,
anna rampo lako Samaria.

Diona pa’lak anggoro’na Nabot

21:1-29

21 1 Iatonna mangkamo tu
mintu’nato dadimi susite. Iatu
Nabot, to Yizreel unnampui misa’
pa’lak anggoro’ dio Yizreel sikadappi’
tongkonan layukna Ahab, datu Samaria.
2 Ma’kadami tu Ahab lako Nabot nakua:
Benna’ tu pa’lak anggoro’mu, angku nii
untanan utan, belanna iatu pa’lak iato
siamping banuangku; la kuben siako
misa’ pa’lak anggoro’ sondana melo ia
na iate; ba’tu iake musangai melo la
kubaya’ doi’ lako kalemu tu allinna.
3 Apa ma’kada tu Nabot lako Ahab,
nakua: Napatoyangmira PUANG dio
mai kaleku la ussorongi mati’ kalemi tu
mana’ nene’ to doloku.
4 Sulemi tu Ahab tama banuanna
kumamu’dang sia sengke diona tu kada
mangka napokada Nabot to Yizreel

lako kalena, susite nakua: tae’ kula
ussorongi lako kalemi tu mana’ nene’ to
doloku. Umbambangammi kalena dao
katindoanna, anna memboko’ bang sia
manoka kumande.
5 Attu iato saemi tu Izebel bainena lako
kalena, anna ma’kada nakua: Ma’apari
ammi kumamu’dang bangra sia manoka
kumande?
6 Mebalimi lako nakua: Dikua mangkamo’
sipa’kada-kada Nabot, to Yizreel
sia kukua lako: Benna’ tu pa’lak
anggoro’mu, kubaya’ doi’i tu allinna,
ba’tu iake musangai melo, la kubenko
misa’ pa’lak anggoro’ sondana.
Apa mebali nakua: Tae’ kula ussorongi
lako kalemi tu pa’lak anggoro’ku.
7 Ma’kadami tu Izebel bainena lako,
nakua: Kamu tu datu umparenta
to Israel totemo! Millikkomi ammi
kumande, pamatanai tu penaammi;
aku la umbenkomi tu pa’lak anggoro’na
Nabot, to Yizreel.
8 Naoki’mi Izebel tu ba’tu pira-pira
sura’ tete dio sanganna Ahab, anna ca’i
peca’na Ahab, anna pa’peai tu sura’ iato
lako mintu’ pekaamberan sia to kapua
lan lu kotana, tu sangtondok Nabot.

9 Inde sia tu kada lan sura’ iato, nakua:
Metambakomi, anna ma’puasa mintu’
tau, ammi paunnisungi tu Nabot dao
inan mala’bi’na dio olona to buda.
10 Ammi paunno’ko’ da’dua to bulituk
untingoi, la ussa’bii kumua: Umpa’kada
solangi Puang Matua sia datu. Solanni
lako salian kota, ammi tumbui batu
samatena.
11 Napogau’mi sangtondokna, iamotu
pekaamberan sia to kapua, tu torro lan
kotana, susitu napesuanna Izebel lako,
susitu disa’bu’ lan sura’ dipa’pea lako tau
iato mai.
12 Metambami anna ma’puasa mintu’
tau, anna paunnisungi tu Nabot dao inan
mala’bi’na dio olona to buda.
13 Attu iato saemi tu tau da’dua, iamotu
to bulituk, unno’ko’ untingoi, anna sa’bii
te to bulituk sola duai tu Nabot dio
olona to buda, nakua: Ia tinde Nabot
umpa’kada solangi Puang Matua sia
datu. Nasolammi tau iato mai lako salian
kota, anna tumbui batu samatena.
14 Mangkato mesuami tu tau iato mai
umpokadanni Izebel, kumua mangkamo
tu Nabot ditumbui batu anna mate.

15 Iatonna rangimi Izebel kumua matemo
tu Nabot ditumbui batu, ma'kadami tu
Izebel lako Ahab, nakua: Millikmokomi,
alami mipoapai tu pa'lak anggoro'na
Nabot, to Yizreel, iamotu pa'lak manoka
umbenkomi dialli doi', belanna iatu Nabot
tae'mo natuo, sangadinna matemo.
16 Iatonna rangimi Ahab, kumua matemo
tu Nabot, millikmi tu Ahab, anna male
lako pa'lak anggoro'na Nabot, to Yizreel,
la unnalai napoapa.
17 Attu iato saemi tu kadanNa PUANG
lako Elia, to Tisbe, nakua:
18 Ke'de'ko mumale lako sitammu Ahab,
datu to Israel, tu torro dio Samaria;
lanmo pa'lak anggoro'na Nabot, tu nanii
male lako unnalai la napoapa.
19 Ammu ma'kada lako kumua: Inde sia
tu kadanNa PUANG: Mangkamorokoka
papatean sia unnala duka mana'na tau?
Sia la mukua duka lako kumua: Inde sia
tu kadanNa PUANG: Iatu inan nanii asu
mangka ullepa'i rarana Nabot, dio duka
inan iato la nanii asu ullepa'i tu raramu.
20 Nakuami Ahab lako Elia:
Mukabu'tuimora'ka, e ualingku? Nakuami
tu Elia: Tonganna kukabu'tuimokomi,
belanna umbalukmokomi kalemi

umpogau’ apa kadake dio pentiroNa PUANG.
21 Nakua kadanNa Puang: Manassa
la Kuparampoiko kamandasan, sia la
Kuputtaiko sia iatu muane, bati’na Ahab
la Kumangsanni la to mala’bi’na la to
bitti’na dio lu to Israel.
22 Sia iatu bati’mu la Kupasusi
bati’na Yerobeam, anakna Nebat, sia
Kupasusi bati’na Baesa, anakna Ahia,
belanna mupabu’tu tu pa’dik penaa,
napobannang to Israel umpogau’
kasalan.
23 Sia ia duka tu diona Izebel nakua
kadanNa PUANG: La nakande asu tu
Izebel dio to’ benteng tembo’ salianna
Yizreel.
24 Minda-minda tu bati’na Ahab lan lu
kota la nakande asu, na minda-minda
tu mate dio lu padang, la nakande
manuk-manuk dao lu langi’.
25 Inang tae’ lenpa tau susi Ahab
umbaluk kalena la umpogau’ kadake
dio pentiroNa PUANG, belanna nasede
Izebel, bainena.
26 Iatu gau’na megallian liu, belanna
mengkaola lako deata, lan mintu’na tu

napogau’ to Amori, tu Naula’i PUANG dio
mai olona to Israel.
27 Iatonna rangimi Ahab tu mintu’ kada
iate, nase’bu-se’bumi tu tamangkalena,
anna potamangkale karoro’, sia
ma’puasa; ondongpi umbambangan
kalena mennammu’ karoro’ sia
napela’-pela’ lumingka.
28 Attu iato saemi tu kadanNa PUANG
lako Elia, to Tisbe, nakua:
29 Mutiromoraka, kumua iatu Ahab
umpamadiongan kalena dio oloKu?
Belanna umpamadiongammo kalena
dio oloKu, iamoto natae’ angKu
la umparampoi kamandasan ke
tuopi, sangadinna angge tuonapi
anakna muane, Kumane umparampoi
kamandasan tu bati’na.

Ahab urrarii kota Ramot, dio lili’na Gilead

22:1-40

22 1 Rapa’ bangmi tu tau iato mai lan
tallung taun, tae’ tananan ra’ lan
alla’na to Aram na to Israel.

2 Apa iatonna taun ma’pentallun,
iatu Yosafat, datu Yehuda male lako
umpessitiroi datu to Israel.
3 Ma’kadami tu datu to Israel lako mintu’
to mase’ponna, nakua: Miissan siaraka,
kumua iatu Ramot dio Gilead naala lili’ta?
Anta popa’elo’na bangi tang unnalai sule
lan mai kuasanna datu to Aram!
4 Nalako Yosafat nakua ma’kada:
Morairokomika tamale sola urrarii Ramot
dio Gilead? Mebalimi tu Yosafat lako
datu Israel, nakua: Umba mipasusi susi
dukana’ to, iatu bangsami susi dukato
tu bangsaku na iatu mai darangmi susi
dukato tu darangku.
5 Apa nakuapa tu datu Yosafat lako datu
to Israel: Pekutananni dolo umba nakua
tu kadanNa PUANG.
6 Napasipulungmi datu to Israel tu
mai nabi, agi-agi a’pa’ ratu’ tau, anna
mekutana lako tau iato mai, nakua: La
laoraka kurarii tu Ramot dio Gilead, da’i
bangmiraka to? Mebalimi tu tau iato mai
nakua: Laomokomi, belanna la Nasorong
PUANG tu kota iato tama limanna datu.
7 Apa nakua tu Yosafat: Tae’moraka
misa’ nabinNa PUANG inde te? Melo ke
takutanai tu apa la tapogau’.

8 Nakuami tu datu to Israel lako Yosafat:
Den siapa misa’ tau, tu tapotete ma’din
mekutana lako PUANG, apa kukabiri’,
belanna tae’ bang maelona tu napokada
diona kaleku, sangadinna kadakena
manna, iamo tu Mikha anakna Yimla.
Nakuami Yosafat. Da nama’kada susito
tu datu.
9 Natambaimi datu Israel tu misa’ to
mase’ponna anna ma’kada nakua: Alai
madoi’ tu Mikha anakna Yimla.
10 Pada unnisungmi dao isungan
kapayunganna tu datu to Israel na
Yosafat, datu to Yehuda, umpake pakean
kamala’biranna dio rante panglulluran
dio salian babangan Samaria, tonna
marassan tu mintu’ nabi ma’nubua’ dio
olona.
11 Iatu Zedekia, anakna Kenaana,
mangkamo unggaragan kalena tanduk
bassi, anna ma’kada nakua: Inde sia tu
kadanNa PUANG: Tete dio te apa iate la
miserokanni tu Aram sae lako misabu’ina
nasang tu tau iato mai.
12 Susi dukato tu mintu’ nabi ma’nubua’
nakua: Melo ke ke’de’komi lako Ramot,
lili’na Gilead, sia la maupa’komi, belanna

la Nasorong PUANG tu kota iato tama limanna datu.
13 Iatu to disua untambai Mikha nakua lako: Iatu kadanna mintu' nabi, misa'ri sia melo tu napokada lako datu; iatu kadammi la susi duka kadanna simisa'-misa' tua iato sia ma'kada melokomi.
14 Apa mebali tu Mikha nakua: La lelukraka tuoNa PUANG, manassa apa tu Napokada PUANG lako kaleku, ia dukamoto tu la kupokada.
15 Iatonna saemo lako datu, ma'kadami tu datu lako nakua: E Mikha ma'dinrakannika lao urrarii Ramot, lili'na Gilead, ba'tu da'i bangmiraka to? Mebalimi nakua: Ke'de'mokomi, manassa la maupa'komi, belanna la Nasorong PUANG tama limanna datu.
16 Apa ma'kada tu datu lako nakua: Pempiran bangra' la umpopassumpakomi, kumua da mipokadai lako kaleku, ke tae'i natonganna tete dio sanganNa PUANG?
17 Nakuami tu Mikha: Kutiromo tu mintu' to Israel sisarak-sarak dao lu tanete butung to domba tae' to mangkambi'na; anna ma'kada tu PUANG, nakua: Iate

mai tau tae’mo puangna, da’ito anna
pantan sule marampa’ lako banuanna.
18 Ma’kadami tu datu to Israel lako
Yosafat nakua: Tang kukuaraka mati’,
kumua tae’ napa’nubuaranna’ tu apa
melo, sangadinna kadakena manna?
19 Nakuami Mikha: Iamoto perangii tu
kadanNa PUANG: Kutiromo tu PUANG
unnisung dao isungan kapayunganNa
namintu’ baananna suruga bendan dio
kanan kairinNa.
20 Ma’kadami tu PUANG Nakua: Mindara
tu unnaran Ahab, naurunganni ke’de’
male sia la mate dio Ramot, lili’na
Gilead? Misa’ ma’kada susite, misa’
ma’kada susito.
21 Saemi tu misa’ penaa mennolo
sia bendan dio oloNa PUANG anna
ma’kada nakua: Aku la unnaranni.
Ma’kadami PUANG lako Nakua: Umba la
mupakuanni?
22 Mebalimi nakua: La malena’, angku
mempenaa bulituk lan pudukna mintu’
nabinna. Ma’kadami tu Puang Nakua:
Manassa la munaran sia mubela
umpogau’i to; malemoko, mupogau’i.
23 Na totemo manassa Napatamamo
PUANG pudukna mintu’ nabimmi tu misa’

penaa bulituk, sia Nara'ta'mo PUANG tu misa' kamandasan lako kalemi.
24 Saemi tu Zedekia, anakna Kenaana, ussala'pai tu pili'na Mikha sia nakua: Umba nakuan tu PenaanNa PUANG la lele dio mai kaleku, anna ma'kada lako kalemu?
25 Apa ma'kada tu Mikha nakua: Manassa la mutiro sia tu allona, tu la munii mallai membuni dio bilik misa' lako bilik senga'.
26 Ma'kadami tu datu to Israel nakua: Alai tu Mikha solanni sule mubaai lako Amon, pangulunna kota sia lako Yoas, anakna datu,
27 kuanni kumua nakua tu datu: Palanni pa'tarungkuan te tau iate sia ben bangi roti sia uai sidi' sae lako sule marampa'ku tama tondok.
28 Nakuami tu Mikha: Iake sule marampa'komi, manassa tae' PUANG ma'kada tete dio pudukku. Sia nakuapa: Perangii, e kamu mintu' bangsa.
29 Mangkato ke'de'mi tu datu to Israel sola Yosafat, datu to Yehuda, la urrarii Ramot, lili'na Gilead.
30 Ma'kadami tu datu to Israel lako Yosafat, nakua: La umbalilina' kaleku tama kasirarian; apa pake bangmi kamu

tu pakean kamala'birammi. Umbalilimi kalena tu datu to Israel, anna tama kasirarian.
31 Iatu datu Aram, mangkamo umpa'parentanni lako kamandang karetana tallungpulo ndua tau, nakua: Da misirari tu mai to bitti' ba'tu to kapua, sangadinna ia manna tu datu to Israel.
32 Iatonna tiromi mintu' kamandang kareta tu Yosafat, metambami tu tau iato mai, nakua: Manassa iamo datu to Israel tu; tibalikmi lako kalena la ullaoi; apa unnarrak-arrak tu Yosafat.
33 Iatonna tiromi mintu' kamandang kareta, kumua tangia datu to Israel, tibalikmi dio mai kalena.
34 Apa den misa' tau tu tae' naangga'i ma'pana, anna ruai tu datu to Israel dio to' pa'pasitammuan bayu kararran. Nakuami lako tu to untoe ulang darang karetana: Bintii sule tu ulang, ammu solanna' sun lan mai to' surodadu, belanna bangkemo'.
35 Apa samasarrang-sarrangna tu rari allo iato sia bendan bang tu datu lan karetana sitingoan to Aram. Apa iatonna makaroenmo matemi sia lolong tu rarana lan mai bangkena rokko sali kareta.

36 Iatonna la lambunmo allo, denmi tau
metamba umpekapuai gamaranna anna
silelean lan to’ surodadu, nakua: Melo ke
pantan sulei tu tau lako kotana sia lako
tondokna.
37 Susimoto tu kamateanna datu anna
baai tau lako Samaria sia nalamun tau
iato mai dio Samaria.
38 Iatonna basei tau tu kareta dio
limbong dio Samaria, nalepa’imi asu
tu rarana, tonna marassan tu baine
bualang mendio’ susitu kadanNa PUANG
tu mangka Napokada.
39 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Ahab sia mintu’ tu apa mangka
napogau’ sia iatu tongkonan layuk
gading tu mangka napabendan sia
mintu’ kota mangka nabangun, tang
tisura’moraka lan sura’ ossoranna mintu’
datu to Israel?
40 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Ahab sola nene’ to dolona, na Ahazia,
anakna muane ussondai dadi datu.

Diona Yosafat, datu to Yehuda

22:41-50 (22:41-51)

41 Iatu Yosafat, anakna Asa, dadi datu
to Yehuda, tonna taun ma'penna'pa'na
Ahab umparenta to Israel.
42 Iatonna dadi datu tu Yosafat
tallungpulo llima taunna, anna
ma'parenta duangpulo llima taunna dio
Yerusalem. Iatu indo'na disanga Azuba,
anakna Silhi.
43 Urrundu'mi bate lalanna Asa, ambe'na,
tae' len nasepang dio mai sia napogau'
tu apa malolo dio pentiroNa PUANG.
(22-44) Ia manna tu inan madao tae'
naputtai, sangadinna tontong siapa
mantunu sia memala' tu to buda dao
inan madao.
44 (22-45) Sia iatu datu Yosafat
sikarampa' bang datu to Israel.
45 (22-46) Iatu tang dipokadannapa
tu mintu' tuna'na Yosafat sia iatu
penggauran lalongna tu mangka
napogau' sia mintu' tu rari napogau',
tang tisura'moraka lan sura' ossoranna
mintu' datu to Yehuda?

46 (22-47) Sia naputtai lan mai tondok
tu mintu’ to ma’gau’ sala dio to’
dipa’deatainna, tu torronapa tonna
linona Asa, ambe’na.
47 (22-48) Iatonna attu iato tae’ datu dio
Edom, anna to maraa tu bendan butung
datu.
48 (22-49) Nagaragami Yosafat tu
kappala’ susi kappala’ Tarsis la lao
unnala bulaan dio mai Ofir. Apa tae’ anna
landa’ massombaran, belanna malammu’
tu mintu’ kappala’ iato dio Ezion-Geber.
49 (22-50) Iatonna attu iato, ma’kadami
tu Ahazia, anakna Ahab, lako Yosafat,
nakua: Melo ke malei tu taungku sola
taummi massombaran. Apa manoka tu
Yosafat.
50 (22-51) Mangkato malemi tama batu
dilobang tu Yosafat sola nene’ to dolona,
anna dipeliang sola nene’ to dolona,
lan kotana Daud, ambe’na, na Yoram
anakna muane, ussondai dadi datu.

Diona Ahazia, datu to Israel

22:51-53 (22:52-54)

51 (22-52) Iatu Ahazia, anakna Ahab dadi
datu umparenta to Israel dio Samaria,

tonna ma’sangpulo pitumo taunna tu
Yosafat umparenta to Yehuda, anna
duang taun umparenta to Israel.
52 (22-53) Sia napogau’ tu apa kadake
dio pentiroNa PUANG sia lolang unturu’
bate lalanna ambe’na sia bate lalanna
indo’na sia bate lalanna Yerobeam,
anakna Nebat, tu ussua to Israel,
umpogau’ kasalan.
53 (22-54) Sia mengkaola lako Baal sia
tukku menomba dio olona, tu umpa’dikki
penaanNa PUANG, Kapenombanna
to Israel, susitu mintu’ napogau’na
ambe’na.

2 DATU

Elia ma’nubua’ diona kamateanna Ahazia

1:1-18

1 [1] Iatonna matemo tu Ahab balikmi tu
to Moab dio mai to Israel.
[2] Tobangmi tu Ahazia dao mai to’ tarali,
dao mai bilik mengkadaoanna dio
Samaria, anna masaki. Nasuami tu
pesuanna sia ma’kada lako tau iato
mai, nakua: Malekomi lako Baal-Zebub,
deatanna to Ekron, la umpekutananni
ba’tu la matana siara’ka dio mai te
sakingku, tae’moraka.
[3] Apa ma’kada tu Malaeka’Na PUANG
lako Elia, to Tisbe, nakua: Ke’de’moko,
mumale umpessitammui tu pesuanna
datu Samaria, sia ma’kada lako tau iato
mai, kumua: Tae’raka Puang Matua dio
lu to Israel, ammi malera mekutana lako
Baal-Zebub, deatanna to Ekron?
[4] Iamoto, inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Tae’ mula millik dao mai inan

kamammarammu tu munii mamma’ dao,
sangadinna inang la matemoko. Malemi
tu Elia.
5 Sulemi lako datu tu to disua,
nama’kada tu datu lako tau iato mai,
nakua: Ma’patumbari ammi sulemora
totemo?
6 Nakuami tu tau iato mai lako: Den
misa’ tau sae umpessitammuikan sia
ma’kada lako kaleki nakua: Sulemokomi
lako datu tu ussuakomi, ammi ma’kada
lako kumua: Inde sia tu kadanNa
PUANG: Tae’raka Puang Matua dio
lu to Israel ammu malera mekutana
lako Baal-Zebub, deatanna to Ekron?
Iamoto tae’ mula millik dao mai inan
kamammarammu, tu munii mamma’
dao, sangadinna inang la matemoko.
7 Ma’kadami datu lako tau iato mai,
nakua: To matumbara rupanna tu sae
umpessitammuikomi sia umpokadai te
kada iate lako kalemi?
8 Mebalimi tu tau iato mai lako datu,
nakua: Iato tau iato ma’bayu lamba’
balulang, sia se’ aak kuli’ lan aakna.
Ma’kadami datu nakua: Iato tau iato
Elia, to Tisbe.

9 Nasuami datu lako tu misa’ kamandang
ungkapalai surodadu limangpulo
sola tu surodadunna limangpulo.
Kendekmi langngan Elia, belanna iatu
Elia unno’ko’ dao botto tanete, sia
ma’kada lako nakua: E taunNa Puang
Matua, napa’parentan datu, kumua
mengkalaokomi!
10 Mebalimi tu Elia lako tinde kamandang
ungkapalai limangpulo surodadu, nakua:
Iake tonganna taunNana’ Puang Matua
da’ito nasae tu api dao mai langi’, anna
sappiikomi sola tu taummi limangpulo.
11 Nasua pole’omi tu misa’ kamandang
ungkapalai surodadu limangpulo sola
tu surodadunna limangpulo. Ma’kadami
lako Elia nakua: E taunNa Puang
Matua, napa’parentan datu, kumua
madomi’komi mengkalao.
12 Mebalimi tu Elia sia ma’kada lako
tau iato mai nakua: Iake taunNana’
Puang Matua da’ito nasae tu api dao mai
langi’, anna tappu’ikomi sola tu taummi
limangpulo. Ta’kala saemi tu apinNa
Puang Matua dao mai langi’ anna tappu’i
sola tu taunna limangpulo.
13 Nasua pole’omi datu tu kamandang
ungkapalai surodadu limangpulo, tu

ma’pentallunna, sola tu surodadunna limangpulo. Na iate kamandang ungkapalai surodadu limangpulo, tu ma’pentallunna, kendek langngan anna malinguntu’ dio olona Elia, mengkamoyami sia ma’kada lako Elia nakua: E taunNa Puang Matua, ke ma’dinni tu katuoangku sia katuonna te taummi limangpulo anna keangga’ dio pentiromi.
14 Tonganna saemo tu api dao mai langi’ tu ussabu’i da’dua kamandang ungkapalai surodadu limangpulo tu dolona, sola tu taunna nasilimangpuloi. Totemo, ke ma’dinni anna keangga’ tu katuoangku dio pentiromi.
15 Attu iato ma’kadami tu Malaeka’Na PUANG lako Elia, nakua: Mengkalaomoko sola, da mumataku’ lako. Ke’de’mi anna mengkalao sola na male lako datu.
16 Ma’kadami tu Elia lako datu nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG: Belanna mesuako mekutana lako Baal-Zebub, deata to Ekron – tae’raka tu Puang Matua dio lu to Israel, tu ma’din minii undaka’ pa’timbangan – iamoto tae’ mula millik dao mai inan kamammarammu, tu

munii mamma’ dao, sangadinna inang la matemoko.
17 Matemi tu datu susitu kadanNa
PUANG tu mangka napokada Elia; na
Yoram ussondai dadi datu, tonna taun
ma’penduan kadatuan Yoram, anak
Yosafat, datu to Yehuda; belanna tae’
anakna muane.
18 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Ahazia, iamotu apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu to Israel?

Elia diangka’ langngan suruga

2:1-18

2 1 Den pissan, tonna la unnangka’mi
PUANG tu Elia langngan suruga
naputu’ talimpuru’, malemi tu Elia sola
Elisa dio mai Gilgal.
2 Ma’kadami tu Elia lako Elisa nakua:
Torromoko inde te, belanna Nasuana’
PUANG male lako Betel. Apa mebali tu
Elisa nakua: La lelukraka tuoNa PUANG
sia tonganna susi tuomi, inang tae’ kula
untampekomi. Malemi tu tau iato mai
rokko Betel.

3 Attu iato tassu’mi tu mintu’ passikola
nabi, tu torro dio Betel, lako Elisa sia
mekutana lako nakua: Miissan siaraka,
kumua allo iate la Naangka’ PUANG tu
puangmi dao mai ulummi? Mebali nakua:
Kuissan duka sia; kappakomi.
4 Ma’kadami tu Elia lako nakua: O Elisa,
torromoko indete, belanna Nasuana’
PUANG lako Yerikho. Apa mebali nakua:
La lelukraka tuoNa Puang sia tonganna
susi tuomi, inang tae’ kula untampekomi.
Nasusito rampomi tu tau iato mai lako
Yerikho.
5 Attu iato saemi tu mintu’ passikola nabi
dio Yerikho lako Elisa sia mekutana lako
nakua: Miissan sia raka, kumua allo iate
la Naangka’ PUANG tu puangmi dao mai
ulummi? Mebali nakua: Kuissan duka
sia; kappakomi.
6 Ma’kadami tu Elia lako nakua:
Torromoko inde te, belanna Nasuana’
PUANG lako Yordan. Apa mebali nakua:
La lelukraka tuoNa PUANG sia tonganna
susi tuomi, inang tae’ kula untampekomi.
Nasusito tarru’mi male sola duai.
7 Limangpuloi dio mai mintu’ passikola
nabi male duka, anna bendan mambela

dio mai tau iato mai, tonna bendan sola
duai dio biring Yordan.
8 Naalami Elia tu bayu lamba'na, anna
lulunni, nasambakki tu uai, anna tipa'dua
lu rekke sia lu sau', anna lamban sola
duai dao to' karangkeanna.
9 Iatonna rampomo sola duai lian,
ma'kadami tu Elia lako Elisa, nakua:
Palakumi tu apa ma'din kupogaurangko
kumane diangka' dio mai kalemu.
Mebalimi tu Elisa nakua: Ke ma'dinni na
iatu penaammi duang taan untorroina'.
10 Ma'kadami tu Elia nakua: Iatu
palakummu misa' apa masuli'. Iammu
tirona' ke marassanna' diangka' dio mai
kalemu, manassa la dadi tu susinna to
lako kalemu, apa iake tae'i, manassa
tae' duka nala dadi.
11 Iatonna marassan lumingka
sipa'ulelean, ta'kala denmi misa' kareta
api sola darang api umpasisarakki sola
duai. Susimoto tu kakendekanna Elia
langngan suruga naputu' talimpuru'.
12 Iatonna tiroi Elisa tu apa iato,
metambami nakua: O ambe'ku,
ambe'ku! Karetana sia pakkanarangna
to Israel! Ta'kala natae'mo natiro.

Nalalakkimi tu pakeanna, naserekki napa’dua.
13 Naalami tu bayu lamba’na Elia, tu rondon dio mai kalena, anna sule sia bendan dio biring Yordan.
14 Naalami tu bayu lamba’na Elia, tu rondon dio mai kalena, anna sambakki tu uai sia metamba nakua: Umbara tu PUANG, Kapenombanna Elia, manassa iamo Ia? Nasambakkimi tu uai anna tipa’dua lu rekke sia lu sau’, anna ma’din ullambanni Elisa lian.
15 Iatonna tiromi mintu’ passikola nabi dio Yerikho, tu bendan mambela, nakuami: Manassa iatu penaanna Elia diomo Elisa. Saemi tu tau iato mai umpessitammui Elisa, anna tukku rokko padang menomba dio olona.
16 Ma’kadami tu tau iato mai lako nakua: Tonganna den dio taummi tu muane malinta’ limangpulo; da’ito namale undaka’ puangmi, Naangka’ manii PenaanNa PUANG, anna popengkalaoi dao misa’ tanete ba’tu Naparokkoi misa’ lombok. Apa nakua Elisa: Da misua tau.
17 Apa iatonna tole-tolemi tau iato mai umpalakui lako, masiri’mi tu Elisa anna ma’kada nakua: Sua bangmi. Nasuami

tu tau limangpulo, nadaka'i lan tallung allo, apa tae' naappa'i.
18 Sulemi tu tau iato mai lako Elisa, tonna torro siapa dio Yerikho, anna ma'kada Elisa lako: Tae'raka kupokadangkomi kumua: da mimale?

Elisa umpemeloi uai dio Yerikho

2:19-22

19 Ma'kadami tu pa'tondokan lako Elisa nakua: Tonganna melomo torrona te kota iate susitu natiro puangki, apa iatu uainna kadake sia iatu padang umpaden katangmemba'karan.
20 Nakuami tu Elisa: Alanna' misa' pindan ba'ru, ammi parokkoi sia. Nabaami tau lako tu pindan.
21 Tassu'mi tu Elisa namale lako to' kalimbuang, nabuangi tu sia tama nama'kada nakua: Inde sia tu kadanNa, PUANG: La Kupamelo te uai iate, tae'mo nala umpaden kamatean sia katangmemba'karan.
22 Melomi tu uai sae lako allo totemo susitu kada mangka napokada Elisa.

Elisa natelle-telle pia dio Betel

2:23-25

23 Ke’de’mi Elisa inde to dio mai lako
Betel. Iatonna marassan tuka’ langngan,
sunmi tu ba’tu pira-pira pia lan mai
tondok untelle-tellei sia meoli lako
nakua: Kendekmoko mai, to pese!
Kendekmoko mai, to pese!
24 Messailemi anna tiroi tu pia iato mai,
anna tampakki ropu tete dio sanganNa
PUANG. Saemi da’dua beruang birang
lan mai pangala’, nasepak-sepakki tu pia
patangpulondua.
25 Ke’de’mi tu Elisa inde to dio mai,
namale lako buntu Karmel na inde to dio
mai nanii sule lako Samaria.

Yoram ullaoi to Moab

3:1-27

3 1 Iatu Yoram, anakna Ahab, dadi datu
umparenta to Israel dio Samaria,
tonna taun ma’pessangpulo karua
kadatuanna Yosafat, datu to Yehuda
anna ma’parenta sangpulo dua taunna.

2 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, apa tae’ nasusi
ambe’na sia indo’na; naputtai ia tu batu
Baal dipodeata tu nagaragai ambe’na.
3 Moi nasusito la’ka’ duka lako kasalan,
tu napesuan Yerobeam, anakna Nebat
lako to Israel umpogau’i; tae’ naboko’i
tu kasalan iato.
4 Iatu Mesa, datu to Moab, umpatuo
domba; napa’kasianammi lako datu to
Israel tu anak domba saratu’ sa’bu sola
bulu domba laki saratu’ sa’bu.
5 Iatonna matemo tu Ahab, memboko’mi
tu datu to Moab dio mai datu to Israel.
6 Attu iato tassu’mi tu datu Yoram dio
mai Samaria, nabilangi tu mintu’ to
Israel.
7 Mesuami lako Yosafat, datu to Yehuda,
nakua: Iatu datu to Moab memboko’mo
dio mai kaleku; morairokomika take’de’
sola urrarii?
Mebalimi nakua: La malena’, umba-umba
mipasusi susi dukana’ to, iatu bangsami
susi dukato tu bangsaku na iatu mai
darangmi susi dukato tu darangku.
8 Mekutanami tu datu nakua: Lalan
umbara tu la taola lako? Nabalimi nakua:
Dio lalan padang pangallaran Edom.

9 Susito ke’de’mi tu datu to Israel sola
datu to Yehuda sia datu to Edom. Apa
iatonna ma’pitung-allomo mengguliling
tae’mi uai la nairu’ surodadu sia patteke’,
tu unturu’i.
10 Attu iato ma’kadami tu datu to Israel
nakua: A’a, ma’apai Natambai PUANG te
datu tallu la Nasorong tama limanna to
Moab?
11 Ma’kadami tu datu Yosafat nakua:
Tae’raka nabinNa PUANG inde te, tu
la tapotete mekutana lako PUANG?
Mebalimi tu misa’tomase’ponna datu to
Israel nakua: Inde siate tu Elisa, anakna
Safat, tu umbolloi limanna Elia.
12 Nakuami tu Yosafat: Dio kalena tu
kadanNa PUANG. Malemi tu datu to
Israel sia Yosafat sia datu to Edom lako.
13 Apa ma’kada tu Elisa lako datu to
Israel nakua: La siapariki’? Malemokomi
lako tu mai nabinna ambe’mi sia lako tu
mai nabinna indo’mi. Apa nakua tu datu
to Israel lako: Da mima’kada susito,
belanna Natambaimo PUANG tu datu
tallu la Nasorong tama limanna to Moab.
14 Ma’kadami tu Elisa nakua: La lelukraka
tuoNa P UANGna mintu’ ma’dandan
maritik, tu kupengkaolai, iake la tangiai

Yosafat, datu to Yehuda, kudampang,
manassa la kupasalaikomi penaa sia tae’
kusailekomi.
15 Totemo suami mai tu misa’ pa’katapi.
Iatonna umpannoni katapinna tu
pa’katapi, narampoimi kamatotoranna
limanNa PUANG tu Elisa.
16 Anna ma’kada nakua: Inde sia tu
kadanNa PUANG: La migaragai ba’tu
pira-pira kalo’ diong te lombok.
17 Belanna inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Tae’ mila ussa’ding angin sia tae’
mila untiro uran, apa moi susito iate
lombok iate la ponno uai, miurunganni
ma’din unniru’i la kamu la patuoammi la
patteke’mi.
18 Iate penggauran iate bitti’pa dio
pentiroNa PUANG, iatu la ma’iringanna
iamotu la ussorong Moab tama
kuasammi.
19 Miurunganni untaloi tu mintu’ kota
ditambakuku, iamotu mintu’ kota
pa’tonno’ sia la milelleng tu mintu’ kayu
melo sia la milepe’ tu mintu’ kalimbuang
sia mintu’ pa’lak melo la misanggang
batu.
20 Iatonna masiang siappa’ tu
kapemalaran, pakalan denmi tu

uai sae dio mai rampe Edom, naurungan
nasitutu'i uai tu padang iato.
21 Iatonna rangimi mintu' to Moab,
kumua iatu datu tallui saemo la urrarii,
natambaimi tu mintu' tau tu ma'dinnamo
ma'takin sia ia duka tu matuannamo
napada bendan tu tau iato mai dio lu lili'
tondokna.
22 Iatonna masiang melambi'pa, tonna
berre'mo tu allo unnarrangi tu uai,
pakalan natiromi to Moab tu uai dio
tingayona mararang susi rara.
23 Nakuami tu tau iato mai: Rara te;
manassa iatu mintu' datu iato sirari
sia sipateammo. Totemo, e to Moab
malemokomi unnala pangrampa.
24 Apa iatonna rampomo lako to' tenda
surodadu to Israel, bendanmi tu to
Israel, anna taloi tu to Moab, naurungan
mallai dio mai tingayona; naula'mi to
Israel sia natalo tu to Moab.
25 Iatu mintu' kota nasanggang, sia
mintu' pa'lak melo pantan natombonni
batu, naurunganni nasitutu'i, sia mintu'
kalimbuang nalepe', sia mintu' kayu
melo nalelleng sae lako batu mannamo
dio Kir-Hareset napatorro. Napatama

limbumi to ma’kolak, anna kolakki batu tama.
26 Iatonna tiromi datu to Moab tu diona
rari kapua umpatui, naalami tu tau
pitu ratu’, tu manarang ma’pa’dang, la
messuang tarru’ lako datu Edom, apa
tae’ nakullei.
27 Naalami tu anak pa’bunga’na, tu
la ussondai dadi datu, napemalaranni
butung pemala’ ditunu pu’pu’ dao rinding
tembo’ iato. Attu iato narampoimi
misa’ kasengkean kapua tu to Israel,
naurunganni tu tau iato mai tibalik dio
mai kalena anna sule lako tondokna.

Minna’na misa’ baine napopemba’ka’ Elisa

4:1-7

4 1 Denmi misa’ tu mintu’ bainena
passikola nabi mengkamoya
lako Elisa sia ma’kada nakua: Iatu
taummi, muaneku, matemo sia miissan
kalena, kumua iato taummi mengkaola
lako PUANG. Na totemo saemo to
ma’paindan la unnalai tu anakku da’dua
la napokaunan.

2 Nakuami tu Elisa lako: Apara tu ma’din
la kupogaurangko? Pokadanna’ apara
lan banuammu. Mebalimi nakua: Tae’
bangmo apa-apa lan banuanna taummi
sangadi misa’ tonde nanii minna’.
3 Ma’kadami tu Elisa lako nakua: Maleko
lako salian, ammu palaku busso lako
mintu’ sangbanuammu, iamotu busso
lo’bang; pebudai mupalaku.
4 Ammu tama banua, musalli’i tu ba’ba
dio boko’mu sia dio boko’na anakmu
muane, mutua’i tu minna’ tama busso
iato; umba tu ponno, palelei.
5 Malemi natampe baine iato, anna salli’i
tu ba’ba dio boko’na sia dio boko’na
anakna muane: na anakna tu nenne’
umbaai tu busso lako, na ia nenne’
untua’i tama.
6 Iatonna ponnomo tu mintu’ busso,
ma’kadami lako anakna nakua: Bampa’
mai misa’ tu busso. Apa mebali tu
anakna nakua: Tae’mo busso. Tadangmi
tu minna’.
7 Malemi tu baine iato umpokadanni
taunNa Puang Matua, nakuami
ungkuanni tu baine: Malemoko,
balukanni tu minna’ iato, bayaranni

indanmu, na iatu la’binna la mupotuo sola tu mai anakmu.

Elisa umpatuoi sule tu anakna baine dio Sunem

4:8-37

8 Den sangallo malemi tu Elisa lako Sunem. Denmi dio tu misa’ baine sugi’, tu umpalaku tonganni lako Elisa, kumua anna torro kumande. Undinnato, kemaleomi ullendu’i tondok iato, lendu’mi lako, anna kumande.
9 Ma’kadami tu baine iato lako muanena, nakua: Tonganna kuissan, kumua iatu taunNa Puang Matua, tu lendu’ nenne’ lako kaleta, misa’ to masero.
10 Melo tagaraganni misa’ bilik bitti’ mengkadaoan dirinding tembo’, na inde to tanii umpannianni misa’ kamammaran, misa’ meda, misa’ kadera na misa’ tongkonan palita, kumua ianna lendu’ lako kaleta, inde to ma’din nanii ma’bongi.
11 Den sangallo saemi lako, torromi dio dao bilik mengkadaoan, anna mamma’ dio.

12 Nakuami lako Gehazi to ma’kamayana:
Tambai tu baine to Sunem. Natambaimi
anna bendan dio olona.
13 Nakuami lako Gehazi: La ma’kadako
lako kumua: Tonganna masussakomi
umposara’kan, apara tu ma’din la
kupogaurangkomi. Denraka kara-karami
tu ma’din kubisara lako datu ba’tu lako
kamandang lompo? Mebalimi nakua:
Torrona’ aku sola sangdadiangku.
14 Nakuami Elisa: Apamora la
kupogauranni? Mebalimi Gehazi
nakua: Tae’ ia dikka’ nama’dadian
muane sia iatu muanena matuamo.
15 Nakuami Elisa: Tambaimi. Malemi
natambai anna bendan dio to’ ba’ba.
16 Ma’kadami tu Elisa lako nakua: Attu
ia bangsiamote, ke taun pole’i, ammu
raka’ misa’ pia muane! Mebalimi tu
baine nakua: Da mima’kada susito
puangku, taunNa Puang Matua, da dikka’
mima’kada tang tongan lako taummi.
17 Ma’tambukmi tu baine iato anna
kianakan misa’ pia muane to attu ia
bangsiamoto tonna lendu’mo sangtaun,
susitu mangka napokada Elisa lako
kalena.

18 Iatonna kasallemo tu pia, den sangallo
namale lako ambe'na, tu marassan
untiro to megandung.
19 Nakuami lako ambe'na: O indo'!
ulungku, ulungku! Ma'kadami tu
ambe'na lako misa' taunna, nakua:
Solanni lako indo'na.
20 Naangka'mi nabaai lako indo'na.
Unno'ko'mi tu pia diong rianna indo'na
sae lako ma'tangnga allo, pakalan
namatemo.
21 Kendekmi tu baine iato, napamamma'i
tu anakna dio to' kamammaranna
taunNa Puang Matua sia nasalli' ba'ba.
22 Tassu'mi lako salian untambai
muanena, nama'kada lako nakua:
Suanna' misa' tau nabaai tu misa'
keledai birang; kumale madomi'
umpellambi'i tu taunNa Puang Matua,
kumane sule.
23 Mekutanami tu muanena nakua:
Ma'apari mula malera lako te allo iate?
Na tangia bunga' sombona bulan ba'tu
allo katorroan. Mebalimi nakua: Da
mupomasussai to.
24 Nalapikmi tu keledai birang, nakuai
lako taunna: Patikara-karai lumingka,

da’ito kupatarru’ bangi lumingka, da anta melayo, sangadi ke kukuapi.
25 Susito malemi anna rampo lako taunNa Puang Matua dao buntu Karmel. Iatonna tiromi taunNa Puang Matua tonna mambela-belapa, ma’kadami lako Gehazi taunna, nakua: Tiromi saemo tu baine to Sunem.
26 Totemo malemoko madomi’ untammui sia ma’kada lako kumua: Malaga’-laga’ siarokomika, sola tu ambe’na anakmi sia anakmi? Mebalimi nakua: Malaga’-laga’ nasang siakan.
27 Iatonna rampomo lako taunNa Puang Matua dao buntu, naraka’mi tu lette’na. Nareke’mi Gehazi la ullendokanni, apa nakua taunNa Puang Matua: Popa’elo’nai, belanna bonnong tu penaanna, apa Nabunianna’ PUANG sia tae’ Napaissannina’.
28 Ma’kadami tu baine iato nakua: Malakura’ka lako puangku umpalaku misa’ pia muane? Tae’raka kuma’kada kumua: da mima’kada tang tongan lako kaleku.
29 Nakuami Elisa lako Gehazi: Ma’tambeke’ko, tangkei tu tekkenku ammu male; ianna den

tau musitammuan da musalama'i, ianna
deno tau ussalama'ko da mubalii, ammu
patorroi te tekkenku dao to' lindona tu
pia.
30 Apa nakua tu indo'na pia iato: La
lelukraka tuoNa PUANG sia tonganna
susi tuomi, tae' kula untampekomi.
Ke'de'mi tu Elisa, namale unturu'i.
31 Iatu Gehazi dolo ia male na iatu tau
sola duai, napatorroi tu tekken dao to'
lindona tu pia; apa tae'ra gamara dirangi
sia tae'ra tanda pangingaranna. Sulemi
nasitammu, anna pokadanni kumua:
Iatu pia tae' bang napandiu.
32 Iatonna tamamo banua tu Elisa,
natiroi matemo tu pia, sumpandan dao
kamammaranna.
33 Iatonna lanmo tu Elisa nasalli'mi
tu ba'ba dio boko'na sola duai, anna
massambayang lako PUANG.
34 Mangkato lumbangmi daona lu pia
iato; napasitammumi tu pada pudukna
sia pada matanna sia pada limanna sia
napalumbang tu kalena rokko pia iato.
Pakalan malassumi sule tu kalena tinde
pia.
35 Mangkato, mengkalaomi sule, anna
male pissan lu lako lu dio mai lan banua

iato, mangkato kendekomi langngan,
anna palumbangi tu kalena rokko.
Ta'kala sumbaenmi pempitu tu pia anna
bungka'i tu matanna.
36 Natambaimi tu Gehazi, sia nakua lako:
Tambai tu baine to Sunem. Iatonna
tambaimi saemi tu baine iato lako
kalena, anna ma'kada tu Elisa lako
nakua: Angkarammi tu anakmi.
37 Tamami anna tukku menomba diong
to' lette'na sae rokko padang. Mangkato
naangkarammi tu anakna, namale.

Utan palango napopendadi melo Elisa

4:38-41

38 Undinnato sulemi tu Elisa lako Gilgal,
tonna karorian lan tondok iato. Iatonna
marassan tu mintu' passikola nabi
unno'ko' dio tingayona, ma'kadami lako
taunna nakua: Patonangngi tu kurin
kapua, ammu tolloranni utan tu mai
passikola nabi.
39 Tassu'mi tu misa' nalao undaka' utan
dio lu padang, naappa'mi tu misa' apa
merroro, naalami tu buanna, iamotu
katimun pangala', nabungku'i sambu'na.

Iatonna sulemo, nasasa’ sibitti’mi,
napatamai kurin tu nanii utan lan,
belanna tae’ natandai tau iato mai.
40 Dipalennaranmi kande tu tau iato mai
la nakande. Apa iatonna kandemi tu
utan iato, metambami nakua: O taunNa
Puang Matua! den ia dipomatena lan tu
kurin! Tae’mi nama’din ungkandei tau
iato mai.
41 Apa ma’kada tu Elisa nakua: Alai tu
ta’pung. Napatamami kurin tu ta’pung,
nakua: Totemo palennaranmi te tau
buda anna kandei. Moi misa’ tae’mora
kadakena lan tu kurin.

Saratu’ tau dipakande

4:42-44

42 Pakalan saemi tu misa’ muane dio mai
Baal-Salisa, tu umban roti taunNa Puang
Matua lan kandu’, iamotu bunga’ bura
padang, duangpulo roti dalle sisikan sia
passara’buk. Nakuami tu Elisa: Benni te
mai to buda anna kandei.
43 Nakuami tu taunna: Umbara la kukua
umpalenna’i te lako muane saratu’?
Ma’kadami tu Elisa nakua: Ben bangmi
te mai to buda anna kandei. Belanna

inde sia tu kadanNa PUANG Nakua: La
nakande tau, anna denpa sesanna.
44 Napalennaranmi tau iato mai anna
kandei, anna sesapi, susitu kadanNa
PUANG.

Kadipamondoanna Naaman

5:1-27

5 1 Iatu Naaman, kamandang
lompona datu Aram, iamo misa'
to napakala'bi' tongan puangna, sia
mandu dipakaraya, belanna tete dio
kalena anNa pa'kamaseanni PUANG tu
kapataloan lako to Aram. Iatu tau iate,
iamo misa' to lalong, apa golenan.
2 Den pissan denmi ba'tu pirang-
pirang tuntunan to Aram tassu' la lao
mangrampa, narampami dio mai tondok
to Israel tu misa' pia baine mangura; iate
baine iate napotomengkarang bainena
Naaman.
3 Nakuami lako puangna baine: Iakenna
la dio olona nabi dio Samaria tu puangku,
la napamondo tu sakinna puangku.
4 Malemi tu Naaman umparampoi tu
kada iato lako puangna, nakua: Susito

sia susite tu kada napokada tu pia baine dio mai tondok Israel.
5 Ma’kadami tu datu Aram nakua: Malemoko, la kupa’peammo sura’ tu datu to Israel. Malemi nabaai tu salaka sangpulo talenta, sia annan sa’bunna sikele’ bulaan sia sangpulo lamba’na pakean mala’bi’.
6 Naparampomi tu sura’ lako datu to Israel, nakua: Ianna rampo te sura’ lako kalemi, la miissan kumua ussuanna’ Naaman taungku mati’, ammi pamondoi tu golenna.
7 Iatonna mangkamo datu to Israel umbasai tu sura’, nase’bu-se’bumi tu tamangkalena, anna ma’kada nakua: Puang Matuara’kate, angku ma’dinra ma’pamate sia ma’patuo, na urunganni te tau iate umparampo kada lako kaleku, kumua la umpamondona’ golenna misa’ tau? Tiromi, manassamo kumua undaka’mo posanga la ungkadakeina’.
8 Iatonna rangii Elisa, taunNa Puang Matua, tu diona datu to Israel usse’bu-se’bu pakeanna, nasuami tu pesua lako datu, nakua: Ma’apai ammi se’bu-se’bui tu tamangkalemi? Melo ke saei lako

kaleku tu tau iato, anna issanni, kumua den nabi dio lu to Israel.
9 Pakalan saemi tu Naaman sola mintu’ darangna sia karetana, anna tadang dio to ba’ba banuanna Elisa.
10 Nasuami Elisa tu misa’ pesua umpokadanni nakua: Malemokomi, mimendio’ pempitu diong salu Yordan, namondo sule tu kalemi sia la maserokomi.
11 Malemi tu Naaman nakabu’ kasengkeanna anna ma’kada nakua: Tonganna kusanga lan penaangku, kumua: Manassa la tassu’ lako salian nabendan dio sia ussa’bu’ sanganNa PUANG, Kapenombanna, anna sapu-sapui limanna tu naninna mapa’di’ na iake susito mondomi tu golen.
12 Iatu Abana sola Parpar, salu Damsyik tae’raka namandu melo na iatu mintu’ uai dio Israel? Tae’raka kuma’din mendio’ diong sia masero sule? Memboko’mi male re’dek ara’na.
13 Apa attu iato saemi tu mai to mase’ponna urreke’i, anna ma’kada lako, nakua: O ambe’, ianna den misa’ apa masussa napasanangkomi tu nabi, umba mikua tang la umpogau’i? Ondong

polepi totemo nakuan mannakomi:
Mendio'komi ammi mondo sule?
14 Iamoto malemi rokko sia unnukkun
pempitu diong salu Yordan, susitu
kadanna taunNa Puang Matua; mondomi
sule tu kalena susito kalena misa' pia
mangura sia maseromo.
15 Mangkato sulemi lako taunNa Puang
Matua la ia la mintu' to unturu'i. Iatonna
rampomo, bendanmi dio tingayona
sia ma'kada nakua: Tonganna, totemo
kutandaimo, kumua lan mintu' lino tae'
Puang Matua sangadinna dio manna lu
bangsa Israel. Tarimami te pa'kamasean
dio mai taummi.
16 Apa nakua Elisa: La lelukraka tuoNa
PUANG, tu kupengkaolai, inang tae' kula
unnalai. Moi nanaran-naran kumua anna
alai, apa inang natampun.
17 Nakuami Naaman: Ianna tae'
mitarimai te, kupalaku mibenni taummi
tu litak silasanna nabaa sangayoka
bagala', belanna iatu taummi, tae'mo
nala umpemalaran pemala' ditunu
pu'pu' ba'tu pemala' pangrere' – lako
kapenomban senga', sangadinna lako
mannamo PUANG.

18 Apa ke ma’dinni tu diona apa iate
Napagarri’i PUANG tu taummi; to ke
tamai inan pemalaran Rimon tu puangku
la menomba, ke sissarei dio takia’ku,
kuurunganni umpaula’i tukku menomba
lan inan pemalaran Rimon; iangku tukku
menomba lan inan pemalaran Rimon, ke
ma’dinni Napagarri’i PUANG tu taummi
tu diona apa iate.
19 Nakuami tu Elisa lako: Male
marampa’mokomi. Apa iatonna
sanglengko lalanmo naolai,
20 ma’tangnga’mi tu Gehazi, taunna
Elisa, taunNa Puang Matua: Nakatirinnai
puangku tu Naaman, to Aram iate, natae’
naalai tu apa-apa nabaa! La lelukraka
tuoNa PUANG, inang la ma’dondona’
unnula’i, angku alai tu apa dio mai
kalena.
21 Iamoto malemi tu Gehazi unnula’
Naaman. Iatonna tiromi Naaman, kumua
den tau undi unnula’i, mekkondongmi
dao mai karetana untammui sia ma’kada
nakua: Malaga’-laga’ siaraka?
22 Mebalimi nakua: Malaga’-laga’ sia.
Nasuana’ puangku umpokadangkomi
nakua: Mane ina’ nasae tu da’dua pia
muane, iamo passikola nabi dio mai

buntu Efraim. La miben dikka’ salaka
sangtalenta sia pakean mala’bi’ duang
lamba’ sola duai.
23 Nakuami Naaman: Melomi to, alami
da’dua talenta. Nanaran-naranmi, anna
suai umpatamai kandu’ da’dua tu salaka
da’dua talenta sia pakean mala’bi’ duang
lamba’, nabenni kaunanna da’dua, dolo
umbullei.
24 Iatonna rampomo tu Gehazi lako
tanete iato, naalami tu kandu’ dio mai
tu kaunan sola duai, nanannai lan
banuanna, nasuai male tu tau sola duai.
Malemi tu tau iato.
25 Mangkato tamami tu Gehazi sia
bendan la mennolo lako puangna.
Nakuami tu Elisa lako: E Gehazi, umbara
munii sule? Mebalimi nakua: Tae’ra
namale-male tu taummi.
26 Apa nakua tu Elisa lako: Tae’raka
naula’ko penaangku, tonna messaile tu
tau sia mengkalao dao mai karetana
untammuiko. Attu iarakate tu sipatu dinii
unnala salaka iato, ba’tu unnala pakean,
ba’tu garonto’ saitun sia pa’lak anggoro’
sia domba sia sapi sia kaunan muane sia
kaunan baine?

27 Iamoto, iatu golenna Naaman la le’ke’
lako kalemu sia lako ampo bati’mu sae
lakona. Iatonna soro’mo tu Gehazi dio
mai kalena, golenanmi, mabusa susi
ambun makko.

Diona uase unnaang sule

6:1-7

6 1 Den pissan ma’kadami tu passikola
nabi lako Elisa nakua: Tiromi tu
inan dio tingayomi tu kinii torro, tarru’
si’pi’kan.
2 Elorangkan male lako Yordan, angki
pada unnala lentong simisa’, kipabendan
banua inde to, la kinii torro’. Ma’kadami
nakua: Malemokomi.
3 Ma’kadami tu misa’ nakua: ke ma’dinni
mimale sola taummi. Mebalimi nakua:
Kumalemora ussolankomi.
4 Malemi ussolanni. Iatonna rampomo
sola nasangi lako Yordan, nalellengmi tu
ba’tu pirang-pirang lolo kayu.
5 Denmi misa’ dio mai tau iato, marassan
ullelleng misa’ kayu, anna tobang tu
mata uasena rokko uai; melallakmi
nakua: O puangku, iatu uase iato
kuindan!

6 Ma’kadami tu taunNa Puang Matua
nakua: Umbara nanii tobang? Nadullumi
tu inan nanii, anna lontokki Elisa tu kayu
sanglontok, nabuangi inde to lako, anna
paunnayangi sule tu mata uase.
7 Nakuami: Alami. Nadondongammi tu
limanna, anna alai.

Penggauranna Elisa tonna sae to Aram urrarii to Israel

6:8-23

8 Iatu datu Aram sirarimo to Israel.
Sipa’kadami datu to Aram tu mintu’ to
mase’ponna, nakua: Dio anu la kupannii
tu inan surodadungku.
9 Nasuami taunNa Puang Matua tu
pesua lao umparampoi lako datunna
Israel, nakua: Katangkinni tu kalemi
lendu’ inde to dio, belanna iatu to Aram
mengkalaomo dio.
10 Nasuami datu Israel tu surodadu lako
tu inan napokadanni taunNa Puang
Matua sia napa’pakilalan, naurunganni
ungkatangkinni kalena, sia tangia pissan
ba’tu penduan mannamo susito.
11 Belanna dionato napotiangka’mi
penaanna datu Aram, natambaimi tu

mintu’ to mase’ponna sia ma’kada lako nakua: Tae’raka mila umpokadanna’, mindantara sikangkolo’ datu Israel?
12 Nakuami tu misa’ to mase’ponna: Tae’ nasusito, puangku datu, sangadinna Elisa nabi dio Israel umpokadanni datu Israel tu mintu’ kada mipokada, moi nalan inan kamammarammi minii umpokadai.
13 Ma’kadami tu datu nakua: Malekomi mitiroi, ba’tu umba nanii; kumane ussua tau untingkanni. Naparampomi tau lako nakua: Manassa dio Dotan.
14 Nasuami datu umbaai lako tu mai ba’tu pira-pira darang sia kareta sia surodadu kamban. Saemi lako tu tau iato mai tonna bongi, anna patama limbui tu kota.
15 Iatonna melambi’ millikmi tu to ungkamayai taunNa Puang Matua, anna sun lako salian, mangngami, belanna napatama limbu surodadu tu kota iato, sola darang sia kareta. Ma’kadami tinde taunna lako nakua: O puangku, apamora la tapogau’?
16 Apa ma’kada nakua: Da mumataku’, belanna iatu urrondongki’ mandu buda na iatu to nasolan tau iato mai.

17 Massambayangmi tu Elisa, nakua: O
PUANG, pami'sokki tu matanna anna
tiroi! Napami'sokmi PUANG tu matanna
to ma'kamaya anna tiroi. Aa! naponnoi
darang api tu tanete sia kareta api
untikui Elisa.
18 Iatonna solo'mo tu tau iato mai
narampo lako Elisa, massambayangmi
lako PUANG, nakua: Pamaraunni tu
matanna tau iato mai. Napamaraunmi
Puang, susitu kadanna Elisa.
19 Nakuami tu Elisa lako tau iato
mai: Tangia lalan te sia tangia kota
angku solangkomi lako tu to midaka'.
Nasolammi tu tau iato mai lako Samaria.
20 Iatonna rampomo tu tau iato mai lako
Samaria, pakalan massambayangmi
tu Elisa nakua: O PUANG, pamilikki
matanna te tau iate mai, anna pakita.
Napamillikmi PUANG tu matanna tau iato
mai, ta'kala natiroi. Mangngami belanna
lanmo tangnga kota Samaria.
21 Iatonna tiromi, ma'kadami tu datu
to Israel lako Elisa, nakua: E ambe'
ma'dinraka la kupatei te tau iate mai?
22 Apa mebali nakua: Da mipatei tu tau
iato mai. Mipateiraka tu tau mirampa
pa'dang sia panami? Palennaranni roti,

sia uai, anna kandei sia nairu'i, namane sule lako puangna.
23 Napasakkarammi datu Israel misa' pa'maruasan kapua tu tau iato mai; sia iatonna mangka kumande sia mangiru', naelorammi male tu tau iato mai sule lako puangna. Mangkanna to, tae' bangmora sae tu tuntunan to Aram mangrampa dio tondok to Israel.

Pa'nubua'na Elisa tonna dipatama limbu tu kota Samaria

6:24–7:20

24 Mangkato naarakmi Benhadad, datu Aram tu mintu' surodadunna, anna ke'de' male umpatama limbu Samaria.
25 Narampoimi karorian pannang tu Samaria, belanna masai tongan napatama limbu tau iato mai tu kota iato, naurungan misa' ulu keledai karua pulona sikele' allinna, na sangtepo ka' tai bu'ku' lima sikele'.
26 Iatonna lendu' tu datu Israel dao benteng tembo' metambami misa' baine mengkamoya lako nakua: O puangku datu, tunduina'!

27 Nakuami tu datu: Iake tae’i Natunduiko
PUANG, naumbara la kunii untunduiko?
Dioraka mai panglulluran, ba’tu dioraka
mai pa’parran anggoro’?
28 Sia nakutanaipa datu nakua: Apara
tu kamasussammu? Mebalimi nakua:
Iate baine ma’kada lako kaleku nakua:
Pa’benganni tu anakmu anta kandei allo
iate, namasiangopa tu anakku tamaneo
ungkandei.
29 Iamoto angki tollo’i tu anakku, angki
kandei. Apa masiang pole’to kukuammi
lako: Totemo pa’bengammi tu anakmu
anta kandei, apa male nabumi tu
anakna.
30 Iatonna rangimi datu tu mintu’
kadanna te baine, naserek-serekmi
tu pakeanna; na iatonna lendu’ dao
benteng tembo’, natiromi to buda kumua
iatu datu ma’pakean karoro’mo.
31 Sia ma’kada tu datu nakua:
Nasanggangimora’ Puang Matua sia la
narangnganni pole’pa, ke tae’i na allo
ia bangsiamote dinii umpasisarakki tu
ulunna Elisa, anakna Safat, dio mai
kalena.
32 Unno’ko’mi tu Elisa lan banuanna sola
tu mai pekaamberan. Nasuami datu

dolo tu pesua. Iatonna tae’pa narampo
tu pesua iato lako Elisa, nakuami Elisa
lako pekaamberan: Tae’raka mitiroi
tu anak to papatean iate ussua tau la
unta’takki ulungku? La mikanandai, iake
rampomi pesua iato, la mitutu’i ba’ba
ammi pasualei ba’ba tassu’. Tang la
tumanuturika tu pentengkana puangna
dio boko’na?
33 Marassan bangsia sipa’kada-kada
tau iato mai, ta’kala saemi tu pesua
lako kalena. Nakuami tu datu:
Manassa mandu tongan tu kamandasan
naparampoangki’ PUANG! Apara gai’ku
urrannuampa PUANG?
7 1 Attu iato ma’kadami tu Elisa nakua:
Perangii te kadanNa PUANG. Inde
sia tu kadanNa PUANG nakua: Masiang
susite, iatu ta’pung melo sangsea misa’
sikele’ allinna sia duang sea dalle sisikan
misa’ sikele’ allinna dio to’ babangan
Samaria.
2 Apa mebali tu kamandang, tu nanii
datu sissare takia’na, lako taunNa Puang
Matua, nakua: Moi Napadadi PUANG tu
pentiroan dao langi’, umba nakua la dadi
tu iannato? Apa nakua tu Elisa: Manassa

la natiro matammu, apa tae’ mukande lenni.
3 Dio salian babangan kota den a’pa’ muane golenan. Sipa’kadami nakua: Apara gai’ta torro inde te sae lako mateta?
4 Ianta ma’kada kumua: La maleki’ tama kota, karorian lan kota iato, manassa la mateki’ lan; na ianta la torro bang inde te, manassa la mate dukaki’. Iamoto malekomi mai, tasorong kaleta lako to’ inan surodadu to Aram. Ianna la umpatuoki’, manassa tuoki’, ianna la umpateiki’ manassa la mate dukaki’.
5 Ke’de’mi tu tau iato mai tonna kasisalan taumo bongi, anna male lako to’ inan surodadu to Aram. Iatonna rampomo lako tampakna to’ inan surodadu to Aram, mangngami, moi misa’ tau tae’mo dio.
6 Belanna Napa’perangiammo Puang lako surodadu to Aram tu ongngo’na, ba’tu pira-pira kareta sia gumaluntu’na darang sia arrakna sangtuntunan kapua surodadu, naurungan pantan sipa’kada tau iato mai: Manassa nasaroi datu to Israel tu datu to Het sia datu to Misraim unneaki’ sia la ullaoiki’.

7 Iamoto anna pada ke’de’ male mallai
tonna kasisalan taumo bongi, anna
tampei tu mai tendana sia mintu’
darangna sia keledainna, sia mintu’ inan
surodadu susi bangsiato nanii, anna
pada mallai tu tau iato mai ullendokan
kalena.
8 Iatonna rampomo tu to golenan lako
tampak to’ inan surodadu iato, tamami
misa’ tenda anna kumande sia mangiru’
lan, anna alai lan mai tu salaka sia
bulaan sia tamangkale, anna male
umbunii. Mangkato sulemi tu tau iato,
anna tama misa’ tenda senga’; inde to
nanii unnala apa, namale umbunnii.
9 Attu iato sipa’kadami nakua: iate
penggauranta tae’ namelo. Allo iamote
tu allo kareba melo, anta kappa bang.
Ianta peagi masiang, manassa naruaki’
ukungan. Iamoto, maimokomi, anta lao
umparampoi te kareba tama tongkonan
layukna datu.
10 Saemi metamba-tamba tu tau iato
mai lako to ma’kampa kota, naparampoi
lako nakua: Kilambi’mo tu inan surodadu
to Aram, mangngakan, moi misa’ tau
tae’mo dio, moi gamara tae’ duka,
sangadinna darang mannamo ba’tu

pira-pira disangkin sia ba’tu pira-pira
duka keledai disangkin sia iatu tenda
bendan susi bangsiato dinii.
11 Iatu mintu’ to ma’kampa babangan
metamba-tamba umpokadai te kareba
iate, naurunganni iate kareba rampo
tama tongkonan layukna datu.
12 Millikmi tu datu tonna bongi,
nama’kada lako mintu’ to mase’ponna,
nakua: La kupokadangkomi, apa mora
nagaurangki’ to Aram. Naissan bangmo
kumua karoriammoki’, iamoto anna
tassu’ lan mai to’ inanna, namale
membuni dio lu padang, nakua: Ianna
tassu’mo tu tau iato mai lan mai kota,
ma’dinmo tatingkan tuo, anta mane
tama kota.
13 Mebalimi tu misa’ to mase’ponna
nakua: Melo ke dialai lima dio mai te
mintu’ darang, tu torronapa inde te.
Iake dadipi lako darang iato mai susi
bilanganna to Israel, tu torronapa lan te
tondok, ba’tu la dadi lako darang iato mai
susi bilanganna to Israel sanggangmo,
da’ito tasuami male untiroi.
14 Naalami tu kareta da’dua sola
darangna, nasuami datu tu tau iato mai

undi urrundu’ surodadu to Aram nakua:
Malekomi untiroi.
15 Narundu’mi sae lako Yordan, belanna
mintu’ tu lalan nanii ponno pakean sia
parea pa’buno, tu napentibean bangmo
to Aram tonna tiramban anna mallai
sule. Sulemi tu to disua umparampoi tu
apa iato lako datu.
16 Tassu’mi tu to buda anna mangrampa
dio lu to’ inan surodadu to Aram. Lalomi
tu sangsea ta’pung melo misa’ sikele’
allinna, sia duang sea dalle sisikan misa’
sikele’ allinna, susitu kadanNa PUANG
17 Iatu kamandang, tu nanii datu
sissare takia’na, nasua datu ungkampai
babangan tondok, nasilullu’i tau lan
to’ babangan iato, anna mate, susitu
kadanna tauNa Puang Matua, tu
napokada, tonna sae tu datu lako
kalena.
18 Lalomi susitu kadanna taunNa Puang
Matua lako datu, kumua: Masiang susite
duang sea dalle sisikan misa’ sikele’
allinna sia sangsea ta’pung melo misa’
sikele’ allinna dio to’ babangan Samaria.
19 Apa mebali tu kamandang lako taunNa
Puang Matua nakua: Moi Napadadi
PUANG tu pentiroan dao langi’, umba

nakua la dadi tu iannato? Apa nakua tu Elisa: Manassa la natiro matammu, apa tae’ mukande lenni.
20 Narampoimo susito, belanna nasilullu’i to buda lan babangan kota anna mate.

Diona datu untundui baine to Sunem

8:1-6

8 1 Ma’kadami Elisa lako tu baine mangka napatuo anakna, nakua: Ke’de’moko ammu male sola to lan banuammu, sia mempue umba-umba nii musanga melo, belanna Napasaemo PUANG tu karorian. Dadi tonganmo lan tu tondok pitung taun.
2 Ke’de’mi tu baine iato, naturu’i tu kadanna taunNa Puang Matua; malemi sola mintu’ to lan banuanna, anna mempue pitung taun lan tondok to Filistin.
3 Iatonna ganna’mo pitung taun sulemi tu baine iato dio mai tondok to Filistin, anna male ma’parapa’ lako datu tu diona banuanna sia pa’lakna.
4 Sipa’kada bangsiapa datu tu Gehazi, to ma’kamayanna taunNa Puang Matua,

nakua: Uleleanna’ tu mintu’ penggauran
kapua tu napogau’ Elisa.
5 Marassan naulelean lako datu tu umba
nakua umpatuoi sule tu misa’ to mate,
pakalan saemi tu baine, tu umpoanakki
tu pia napatuo sule, la ma’parapa’ lako
datu tu diona banuanna sia pa’lakna.
Nakuami tu Gehazi: O puangku datu,
iamora te tu baine, na iamote tu anakna,
tu napatuo Elisa sule.
6 Mekutanami tu datu lako baine iato,
anna uleleanan nasangi lako. Nasuami
datu tu to mase’ponna misa’ ussolanni,
nakua: Pasuleanni tu mintu’ apanna sia
mintu’ bura padangna randuk dio mai
natampena te tondok sae lako allo iate.

Elisa torro dio Damsyik

8:7-15

7 Saemi tu Elisa lako Damsyik tonna
masaki tu Benhadad, datu to Aram.
Naparampomi tau lako datu, kumua:
Iatu taunNa Puang Matua diomo mai.
8 Ma’kadami tu datu lako Hazael, nakua:
Alai tu apa la mupa’kamasean, ammu
male umpessitammui taunNa Puang
Matua ammu pekutananni lako PUANG

nalopian taunNa Puang Matua, kumua:
La matana siapara'ka dio mai te saki
iate?
9 Malemi tu Hazael umpessitammui,
naalami tu ianan ballo dio mai Damsyik
la napa'kamasean, napateke'i tu unta
patangpulo. Rampomi umpennoloi Elisa,
nakuami: Iate aku te, nasuana' anakmi,
Benhadad, datu to Aram, sae lako kalemi
umpekutananni, nakua: La matana
siapara'ka dio mai te saki iate?
10 Nakuami tu Elisa lako: Malemokomi
pokadanni kumua: Manassa la matana
siakomi. Apa Napaombo'mo PUANG lako
kaleku kumua manassa la matemo.
11 Kanunu-nunu bangmi tu taunNa
Puang Matua sia ma'pakappa bang, anna
pomasiri'i tau; ta'kala si'dan-si'danmi
tumangi'.
12 Nakuami tu Hazael: Ma'apai
mitumangi'ra? Mebalimi nakua: Belanna
kutandai tu mintu' kadake la migauran
to Israel: la miballa tu bentengna sia la
mipatei pa'dang tu mai pia muanena sia
la miru'puk-ru'puk tu mai pia'-pia'na sia
la miballak tu mai baine ma'tambuk.
13 Nakuami tu Hazael: Minda toda iate
taummite, tu sangtinti asu, anna la

umpogau'ri te apa kapua iate? Nakuami
tu Elisa: Mangkamo Napaombo' PUANG
lako kaleku, kumua kamumo la dadi
datunna to Aram.
14 Messimanmi lako Elisa, namale.
Iatonna rampomo lako puangna,
nakutanaimi, nakua: Apara napokada
Elisa lako kalemu? Mebalimi nakua:
Nakuanna' kumua: Manassa la matana
siapokomi.
15 Iatonna masiang to, naalami tu misa'
sambu' parramba', naotonni rokko to'
uai, nasamboi tu lindona, naurunganni
mate tu datu. Na iatu Hazael mendadi
datu ussondai.

Diona Yoram, datu to Yehuda

8:16-24

2 Oss. 21:1-11, 22:1-6

16 Iatonna taun ma'pellima kadatuanna
Yoram, anakna Ahab undatui to Israel,
– tonna Yosafat undatui to Yehuda –,
dadimi datu tu Yoram, anakna Yosafat,
umparenta to Yehuda.
17 Tallungpulomondua taunna tonna dadi
datu, nama'parenta karua taunna dio
Yerusalem.

18 Unturu’mi bate lalanna mintu’ datu
Israel, susi penggauranna to lan
tongkonan layukna Ahab, belanna
umpobaine anakna Ahab; napogau’i tu
apa kadake dio pentiroNa PUANG.
19 Apa tae’ duka nala ussanggangi
PUANG tu to Yehuda belanna diona
Daud, taunNa, susitu Napokada lako,
kumua la Nakamasean misa’ palita,
iamotu mai bati’na undinna.
20 Iatonna linona memboko’mi tu to
Edom, nalendokan kalena dio mai kuasa
to Yehuda, naangka’i tu misa’ datu
umparentai.
21 Malemi tu Yoram tarru’ lako Zair
sola mintu’ karetana; ke’de’mi tu datu
tonna bongi anna taloi tu to Edom, tu
umpatama limbui sia iatu mai pangulu
karetana; nasangmallaian tu to buda
lako tendana.
22 Moi susito memboko’ duka tu Edom,
nalendokan kalena dio mai kuasa Yehuda
sae lako allo iate. Na attu iato iatu Libna
memboko’ dukamo.
23 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yoram sia mintu’ apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
datu Yehuda?

24 Iatu Yoram malemo tama batu
dilobang sola nene’ to dolona, anna
dipeliang sola nene’ to dolona lan
kotana Daud. Na Ahazia, anakna muane,
ussondai dadi datu.

Diona Ahazia, datu to Yehuda

8:25-29

25 Iatonna taun ma’pessangpulo dua
kadatuanna Yoram, anakna Ahab, datu
to Israel, dadimi datu tu Ahazia, anakna
Yoram, umparenta to Yehuda.
26 Iatu Ahazia tonna dadi datu,
duangpulomo ndua taunna, anna
ma’parenta dio Yerusalem sangtaun;
iatu indo’na disanga Atalya, ampona
Omri, datu to Israel.
27 Unturu’mi bate lalanna bati’na Ahab
sia umpogau’ apa kadake dio pentiroNa
PUANG, susi penggauranna bati’na Ahab,
belanna to sirapu dio bati’na Ahab.
28 Malemi sola Yoram, anakna Ahab,
nasirari Hazael, datu to Aram dio Ramot,
lili’na Gilead. Nabangkeimi to Aram tu
Yoram.
29 Sulemi tu Yoram lako Yizreel la
umpopedampi bangkena, tu narua to

Aram dio Rama, tonna sirari Hazael, datu Aram. Saemi tu Ahazia, anakna Yoram, datu Yehuda, untollongi Yoram, anakna Ahab, dio Yizreel, belanna masaki bangmo.

Yehu dadi datunna to Israel

9:1-15

9 1 Natambaimi nabi Elisa tu misa’ passikola nabi nama’kada lako nakua: Ma’tambeke’ko ammu alai te busso’-busso’ nanii minna’ lan, ammu male lako Ramot, lili’na Gilead.
2 Iammu rampomo lako, tiroi ba’tu umba nanii tu Yehu, anakna Yosafat, anakna Nimsi. Maleko tama, ammu palakui anna ke’de’ lan tangngana solana, ammu solanni tama inan lendu’ tama.
3 Ammu alai tu busso’-busso’ nanii minna’ lan, ammu bolloanni dao ulunna, sia ma’kadako lako kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG nakua: La Kutokkoko dadi datunna to Israel. Mangkato bungka’ko ba’ba mutarru’ liu male mallai.
4 Malemi te tomangura, iamotu nabi mangura lako Ramot, lili’na Gilead.

5 Iatonna rampomo lako naappa'mi
tu mai kamandang surodadu
sangsirampunan unno'ko.
Ma'kadami nakua: Den kareba la
kuparampoangkomi, e kamandang!
Mekutanami tu Yehu nakua:
Mindarakanni te mintu' te? Mebalimi
nakua: lako kamu e kamandang.
6 Bendanmi namale tama banua.
Nabolloimi minna' tu ulunna, nama'kada
lako nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel: La Kutokkoko
dadi datunna taunNa PUANG, iamotu
mai to Israel.
7 La mupatei tu mintu' to lan banuanna
Ahab, puangmu, kumua angKu tuntunni
tu bala'na rarana taungKu, iamotu mintu'
nabi sia mintu' taunNa PUANG, lako
Izebel.
8 Mintu' to lan banuanna Ahab la
sanggang; sia iatu muane, bati'na Ahab,
la Kumangsanni nasang, la to mala'bi'na
la to bitti'na dio lu to Israel.
9 Attu iato iatu bati'na Ahab la Kupasusi
bati'na Yerobeam, anakna Nebat, sia
bati'na Baesa, anakna Ahia.
10 Na iatu Izebel la nakande asu dio
pa'lak Yizreel, na moi misa' tau tae'

la male ullamunni. Nabungka’mi to
mangura iato tu ba’ba, namale mallai.
11 Iatonna tassu’mo Yehu lako tu
naninna taunna puangna, ma’kadami
misa’ tu tau iato mai lako nakua:
Manaman siarokoka? Ma’aparika na
iate to bomboan sae umpellambi’iko?
Mebalimi lako tau iato mai nakua: Inang
mitandaimo tu tau susito sia buangan
kadanna.
12 Apa nakua tu tau iato mai: Buttokko,
pokadan dukakanni. Ma’kadami nakua:
Susito susite napokadanna’: namane
unpokadanna’, kumua: Inde sia tu
kadanNa PUANG: La kutokkoko dadi
datunna to Israel.
13 Madomi’mi pantan unnala sambu’na,
naampa’imi tu lentekna dio to’ eran,
napannonii tu napiri tanduk, anna
metamba nakua: Yehumo tu datu.
14 Susimo kasipakulu-kuluanna to tu
Yehu, anakna Yosafat, anakna Nimsi
la umbali Yoram. Na iatu Yoram sola
mintu’ to Israel untorroimo Ramot, lili’na
Gilead, la umpangeai tu kota iato unnea
Hazael, datu Aram.

15 Iatu datu Yoram sulemi lako Yizreel
la umpopedampi bangkena, tu narua to
Aram, tonna sirari Hazael, datu to Aram.
Ma'kadami tu Yehu nakua: Iake susitu
lanna penaanta, moi misa' tau tae'
nadieloran tassu' lan mai tondok la
umparampo kareba lako Yizreel.

Kadipateianna Yoram sola Ahazia

9:16-29

16 Malemi ma'kareta tu Yehu lako Yizreel,
belanna iatu Yoram masaki natorro dio.
Nasae duka tu Ahazia, datu to Yehuda
unto'longi.
17 Bendanmi tu to ma'kampa dao menara
dio Yizreel, anna tiroi tu baananna
Yehu saemo, nakuami: Kutiromo tu
tau sangbaanan. Ma'kadami tu Yoram
nakua: Suako misa' pakkanarang lao
umpessitammui, ammu pekutananni
kumua: Salama' siarokomika?
18 Malemi tu pakkanarang
umpessitammui tu tau iato mai,
sia nakua: Susite tu kadanna datu:
Salama' siarokomika? Mebalimi tu Yehu
nakua: La mupa'apairi tu kasalamaran?
Tibalikmoko muundi dio boko'ku!

Naparampomi to ma’kampa nakua: Iatu
to disua rampo sia lako, apa tae’ nasule.
19 Nasua pole’omi tu pakkanarang
senga’. Iatonna saemo lako, ma’kadami
nakua: Susite tu kadanna datu:
Salama’ siarokomika? Mebalimi tu Yehu
nakua: La mupa’apairi tu kasalamaran?
Tibalikmoko muundi dio boko’ku.
20 Naparampomi to ma’kampa lako
nakua: Rampo sia tu to disua, apa tae’
nasule. Iatu tau umpalari tu darang susi
bang Yehu, anakna Nimsi, belanna susito
bomboan umpalarii.
21 Nakuami tu Yoram: Palakoimi darang
tu kareta. Naalami tau tu kareta,
napalakoi darang. Ke’de’mi tu Yoram,
datu to Israel sia Ahazia, datu to
Yehuda, pantan dao karetana, anna
tassu’ sola duai lao umpessitammui
Yehu. Sitammumi dio pa’lakna Nabot, to
Yizreel.
22 Iatonna tiromi Yoram tu Yehu, pakalan
ma’kadami nakua: Salama’ siarokoka,
Yehu? Mebalimi nakua: Umba la takua
salama’, ke tontongpi tu gau’ salana
Izebel, indo’mi sia mintu’ issan-issan
makambanna?

23 Pakalan nabalikmi Yoram tu darangna,
anna mallai, nama'kada lako Ahazia
nakua: Denmo pa'tangnga' leko', Ahazia.
24 Natoemi Yehu tu pana, napanai tu
Yoram, naruami tu kasiallaran buku
sandukna, naurungan natarru' tinaran tu
buana, nasongka dao karetana.
25 Nakuami Yehu lako Bidkar,
kamandangna: Angka'i ammu
pentibeanni tama pa'lakna Nabot, to
Yizreel. Belanna la mukilalai tonta
ma'darang sola undi unturu'i tu Ahab,
ambe'na, kumua Nasa'bu'mo PUANG te
kada iate diona Ahab nakua:
26 Sangmai' bongi Kutiroi tu rarana Nabot
sola tu mai anakna, kadanNa PUANG. La
Kupa'tuntunniko bala'na dao te pa'lak,
kadanNa PUANG. Totemo angka'mi,
ammu pentibeanni tama pa'lak iate,
susitu kadanNa PUANG.
27 Iatonna tiromi Ahazia, datu to Yehuda,
tu iannato, mallaimi umpempatui
Bet-Hagan. Apa undi naula' Yehu, nakua:
Pongko dukai tu! Panai dao karetana!
Napabasaimi tau dio lalan tuka' langngan
Gur, sikandappi' Yibleam; mallaimi lako
Megido, namate dio.

28 Napalangngammi kareta taunna tu
batang rabukna datu, anna baai lako
Yerusalem, anna dipeliang dipasola nene'
to dolona, lan kotana Daud.
29 Iatu Ahazia dadi datu umparenta to
Yehuda, tonna taun ma'pessangpulo
misa kadatuanna Yoram, anakna Ahab.

Kadipateianna Izebel

9:30-37

30 Rampomi tu Yehu lako Yizreel. Iatonna
rangi Izebel tu iannato, nasilla'mi
tu matanna sia nabeloi tu ulunna,
nama'penunu dao mai pentiroan.
31 Mane tama tu Yehu dio mai babangan
kota, nakuami tu Izebel: Malaga'-laga'
siaraka tu Zimri, to umpatei puangna?
32 Mentiromi tu Yehu langngan pentiroan,
nama'kada nakua: Mindara la unturu'na'?
Mindara? Denmi dua, tallu to mase'ponna
datu untiroi.
33 Nakuami tu Yehu: Pembuanganni
rokko mai. Napembuanganni rokko,
naurunganni tibura' tu rarana lako
rinding tembo' sia lako to' darang, sia
napalungganakki Yehu.

34 Malemi tama tu Yehu, anna kumande
sia mangiru'. Mangkato nakuami:
Malekomi untiroi titi' to ditampakki ropu
ammi lamunni, belanna anak datu duka.
35 Malemi tu tau ullamunni, apa tae'
bangmora tu kalena naala, sangadinna
kararo ulunna mannamo sia lentekna
patomali sola limanna patomali.
36 Sulemi tu tau iato mai umpokadanni
Yehu, nakuami Yehu: Susimote tu
kadanNa PUANG nalopian Elia, to Tisbe,
taunNa, nakua: Dao pa'lak dio Yizreel la
nanii asu ungkandei tu duku'na Izebel,
37 sia iatu batang rabukna Izebel la
susito pangangku' padang dio pa'lak dio
Yizreel, naurungan tang napokada lenmo
tau kumua: Iamote tu Izebel!

Yehu ussabu'i bati'na Ahab

10:1-17

10 1 Iatu Ahab pitungpulo tu anakna
muane dio Samaria. Nasura'mi
Yehu tu misa' sura' napakatui lako
Samaria, lako tu mai pangulu Yizreel,
sia mintu' pekaamberan sia mintu' to
naangka' Ahab ma'pangada', nakua:

2 Totemote, iake rampomi te sura’ lako
kalemi, – belanna iatu mintu’ anakna
puangmi sisolakomi, sia miampui
ba’tu pira-pira kareta sia darang sia
kota ma’tambakuku sia ma’rupa-rupa
pa’buno-
3 iamoto la mitonno’ tu to melo sia to
sipatu tongan dio lu mintu’ anakna
puangmi, ammi padaoi isungan
kapayunganna ambe’na, ammi parari
belanna to lan tongkonan layukna
puangmi!
4 Apa lendu’ mataku’na tu tau iato mai,
nama’kada nakua: Ia duka tu da’dua
datu tang natanan dio olona, apa pole’
te kitate tala unnattai?
5 Mesuami tu pangulu to mase’ponna
datu sia kamandang kota sia iatu mai
pekaamberan sia to ma’pangada’ lako
Yehu, nakua: Iate kamite taummikan,
iatu mintu’ parentami kidudung, moi
misa’ tau tae’ra kiangka’ datu; apa iatu
misanganna melo, pogau’mi.
6 Iatu Yehu ma’penduanmo massura’
to lako tau iato mai, nakua: Iake la
situru’ki’ sia miperangii tu kadangku,
alai ulunna tu mintu’ muane, iamotu mai
anakna puangmi, ammi sae lako kaleku

dio Yizreel, masiang ke attu susite. Iatu
mai anakna datu pitungpulo torro dio lu
to kapua lan tondok, tu to unnada'i.
7 Iatonna rampomo tu sura' lako tau iato
mai, natingkanmi sia napatei tu anakna
datu, pitungpulo, na iatu mai ulunna
napatama karandang, napa'peanni Yehu
lako Yizreel.
8 Saemi tu to disua umpokadanni nakua:
Nabaamo tau tu ulunna mintu' anak
datu. Nakuami tu Yehu: Patorroi duang
torroan dio babangan kota sae lako
masiang melambi'.
9 Masiang to, sunmi tu Yehu, nabendan
dio tingayona to buda nama'kada
nakua: Iatu kamu sola nasang tae'
misala. Manassa akumo tu umpaden
kasipakulu-kuluan unnea puangku na
akumora tu umpatei. Apa mindara ia
umpatei nasangi te?
10 La miissan kumua moi sangbuku kada
tae' tang dadi tu mintu' kadanNa PUANG
tu apa Napokada PUANG la urrampoi
bati'na Ahab; na sundunni PUANG tu apa
Napokada nalopian Elia, taunNa.
11 Napatei dukapa Yehu tu mintu' to lan
banuanna Ahab, tu torrona dio Yizreel
sia mintu' to kapuana na mintu' to

manappa’na sia to minaanna, naurungan moi misa’ tae’mo napatuo tu tau iato mai.
12 Ta’pa ke’de’mi male tu Yehu lako Samaria. Iatonna rampomo lako lalanna dio Bet-Eked, inan to manglaa,
13 nakabu’tuimi Yehu tu mintu’ siulu’na Ahazia, datu to Yehuda, mekutanami lako nakua: Mindarokomi te? Mebalimi tu tau iato nakua: Kami sola nasang te, siulu’nakanni Ahazia, saekan unto’longi mintu’ anakna datu sia anakna datu baine.
14 Mesuami tu Yehu nakua: Tingkan tuoi tu mati’ tau. Natingkan tuomi anna pongkoi dio to’ bubun Bet-Eked tu muane patangpulo ndua moi misa’ tae’ napatuo len.
15 Iatonna malemo dio mai sitammumi Yonadab, anakna Rekhab, tu sae umpessitammui. Nasalama’mi Yehu nama’kada nakua: Malolo siaraka penaammu lako kaleku susi penaangku malolo lako kalemu? Mebalimi, tu Yonadab nakua: Io tonganna. Ma’kadami Yehu lako nakua: Iake susito, tasitoe limamo. Sitoe limami sola duai. Nasuai kendek langngan karetana.

16 Nakuami Yehu: Maimokomi tamale
sola ammu tiroi tu kamatutturangku
umposara'i tu diona PUANG. Iamoto
nasuai tu tau iato mai kendek langngan
karetana.
17 Iatonna rampomo lako Samaria,
napongkomi tu mintu' to lan banuanna
Ahab, tu torronapa dio Samaria, sae lako
mangsan nasang tu tau lan banua, susitu
kadanNa PUANG, tu mangka Napokada
lako Elia.

Yehu umputtai kamenomban lako Baal

10:18-36

18 Narampunmi Yehu tu mintu' to buda,
anna ma'kada lako nakua: Iatu Ahab ke
menombai lako Baal, kurang siapa, apa
iatu Yehu la losong ia ke menombai.
19 Iamoto tambai nasangmi tu mai nabi
Baal sia iatu mai to umpengkaolai sia
mintu' to minaanna, moi misa' tae' tang
la dioren, belanna la kupogau' tu misa'
pemala' kapua lako Baal. Minda-minda
tang ma'dioren, tae' nala dipatuo.
Iate napogau' Yehu ma'pakena bangri,

kumua namangsanni nasangi tu to
umpengkaolai Baal.
20 Nakuami Yehu: Pamadatuanni
Baal misa' allo kamenomban.
Napa'peissananmi tau tu kamanassanna.
21 Mesuami tu Yehu lako mintu' to Israel,
nassae nasang tu to umpengkaolai
Baal, moi misa' tau tae'mo torro. Male
nasangmi tama banua dinii umpenombai
Baal, naurungan ponno tu banuanna
Baal randuk dio mai tampakna sae lako
tampak sangbalinna.
22 Ma'kadami tu Yehu lako to ma'kampa
inan pakean, nakua: Patassu'i tu pakean
tu napake to umpengkaolai Baal.
Napatassurammi pakean tu tau iato mai
sola nasang.
23 Mangkato saemi tu Yehu sola Yonadab,
anakna Rekhab, namale tama banua
dinii umpenombai Baal; ma'kadami lako
to umpengkaolai Baal, nakua: Paressa
tongan-tonganni da naden misa' inde te
tu to umpengkaolai PUANG, sangadinna
ia manna tu to umpengkaolai Baal.
24 Mentamami tu tau iato mai la
umpennoloan pemala' pangrere' sola
pemala' ditunu pu'pu'. Naparandanmi
Yehu tu tau karuapulona dio salian

nama’kada lako nakua: Minda-mindakomi urrampananni misa’ te tau iate tu kusorongmo lako kalemi, manassa sunga’mi la dipasondana tu sunga’na.
25 Iatonna mangkamo tu tau umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’, ma’kadami Yehu lako mintu’ to ma’kampa sia kamandang, nakua: Malekomi tama, ammi patei tu tau iato mai, moi misa’ tau da mipalussu’i. Napateimi pa’dang sola nasangi, anna tibei tu mai to ma’kampa sia kamandang tu batang rabukna. Undinnato sulemi tama lili’ kota, tu kampong nanii banua Baal.
26 Nabaami tassu’ lan mai banuanna tu mintu’ batu dipodeata, napura umballai.
27 Sia natesse-tesse tu batu dipodeatanna dinii umpenombai Baal sia narondonni tu banuanna Baal anna popekkueranni sae lako totemo.
28 Susimoto tu Yehu umputtai Baal lan mai Israel.
29 Sangadinna ia manna tu kasalanna Yerobeam, anakna Nebat, tu napa’pesuan lako to Israel umpogau’i,

tae’ naboko’i Yehu, iamotu mai anak sapi
bulaan dio Betel sia dio Dan.
30 Ma’kadami tu PUANG lako Yehu nakua:
Belanna melomo tu penggaurammu sia
mupogau’mo tu apa malolo dio pentiroKu
sia muparampomo lako to lan banuanna
Ahab tu mintu’ pangala penaangKu,
iamoto na iatu ampo bati’mu muane la
unnisungi isungan kapayunganna Israel
sae lako osso’ ma’penna’pa’.
31 Apa tang ponno penaanna tu Yehu
ungkaritutui Sukaran alukNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, belanna tae’
naboko’i tu kasalanna Yerobeam, tu
napa’pesuan lako to Israel umpogau’i.
32 Iatonna attu iato Naparandukmi
PUANG umpabitti’i tu lili’na Israel,
belanna natalo Hazael, tu tau iato mai
dio lu mintu’ lili’na to Israel,
33 rampe matallona salu Yordan; iamotu
mintu’ tondok Gilead, lili’na Gad, Ruben
na Manasye, randuk dio mai Aroër dio
salu Arnon, la Gilead la Basan.
34 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yehu sia mintu’ apa napogau’ sia
penggauran lalongna, tang tisura’moraka
lan sura’ ossoranna mintu’ datu to Israel?

35 Iatu Yehu malemo tama batu dilobang
sola nene’ to dolona, anna dipeliang dio
Samaria. Anna Yoahas, anakna muane,
ussondai dadi datu.
36 Duangpulo ngkarua taunna tu Yehu
umparenta to Israel dio Samaria.

Kadipateianna Atalya

Yoas diangka’ datu

11:1-20

2 Oss. 22:10–23:21

11 1 Iatonna tiromi Atalya, indo’na
Ahazia kumua iatu anakna
matemo, ta’kala malemi umpatei
nasangi tu bati’na datu.
2 Apa iatu Yoseba, anakna baine datu
Yoram, anak daranna Ahazia, male
unnalai tu Yoas, anakna muane Ahazia,
nabaa bunii sola to mantaranakna
dio mai mintu’ anakna muane datu
tu dipongko, anna patamai bilik dinii
manganna inan kamammaran. Nabunian
Atalya, naurungan tae’ nadipatei.

3 Torromi sola annan taunna membuni
lan banuanNa PUANG, tonna Atalya
ma’parenta lan tondok.
4 Iatonna taun ma’pempitu mesuami tu
Yoyada untambai mintu’ pangulunna
ke saratu’oi surodadu pa’tonno’ sia to
ma’kampa, nasolanni tama banuanNa
PUANG, sia sibasse tu tau iato mai sia
nasua umpalao sumpa lan banuanNa
PUANG. Mangkato napatiroammi tu
anakna muane datu lako tau iato mai.
5 Napasanmi lako tu tau iato mai,
nakua: Susite tu apa la mipogau’:
Sangtaangkomi tama ke allo katorroan
la ungkampai tongkonan layukna datu,
6 sangtaan dio to’ babangan Sur sia
sangtaan dio to’ babangan boko’na
to ma’kampa, iamoto tu sipatu la
sisonda-sonda ungkampai banua
kabusungan.
7 Duang torroangkomi, tu tae’ natama ke
allo katorroan, sipatukomi la ma’kampa
dio banuanNa PUANG, sikandappi’ tu
nanii datu.
8 La mitalimbung tama tu datu,
pantankomi sitangke pa’buno, na minda-
minda urruang tangngai tu surodadu

ma’tibang la dipongko. La mirondong tu datu, ke tassu’i ba’tu iake tamai.
9 Iatu mintu’ pangulunna sisaratu’ surodadu napogau’mo tu mintu’ apa napepasanan to minaa Yoyada; pantan unnalami taunna tu mentoe ke allo katorroan sola tu tau tang mentoe, anna pada sae tu tau iato mai lako to minaa Yoyada.
10 Napa’benganmi to minaa Yoyada lako kamandangna saratu’ surodadu tu mai doke sia balulang tu lu dio mai datu Daud, tu lan banuanna PUANG.
11 Bendanmi tu mintu’ to ma’kampa pantan sitangke pa’buno randuk dio mai rampe kananna sae lako rampe kairinna banua, sikandappi’ inan pemalaran sia banua, untikui datu.
12 Nasolammi lako salian tu anakna muane datu, napasongko’i makota, sia naben Kasa’bian. Susimoto tu tau iato mai unnangka’ datu; natokko, anna massala’pa-la’pa tu tau iato mai sia metamba-tamba nakua: Na maupa’mora tu datu!
13 Iatonna rangii Atalya tu gamaranna mintu’ to ma’kampa sia to buda, malemi tama banuanNa PUANG lako to’ to buda.

14 Natiromi tu datu bendanmo dio to’
lentong situru’ lalan ada’ sia mintu’
kamandang sitangke tarompe’ ma’dioren
sola datu; sia mintu’ to buda lan lu
tondok iato siparannu-rannuan na
umpannoni tarompe’. Nase’buse’bumi
Atalya tu tamangkalena sia metamba
nakua: Denmo, pa’tangnga’ leko’,
pa’tangnga’ leko’!
15 Nasuami to minaa Yoyada tu mai
kamandang ungkapalai saratu’ surodadu,
iamotu mai pangulu surodadu, nakua:
Solanni tassu’ lan tangnga-tangngana
surodadu ma’tibang sia minda-minda
tu unturu’i patei pa’dang. Belanna
napokadamo to minaa, kumua: Podo da
nadipatei lan banuanNa PUANG.
16 Natingkanmi tau iato mai, nasolanni
tama ba’ba lalan darang tarru’ lako
tongkonan layuk, nadio dinii umpatei.
17 Natananmi Yoyada tu basse lan alla’Na
PUANGna datu sia to buda, kumua na
iatu to buda dadi misa’ taunNa PUANG
sia lan duka alla’na datu na to buda.
18 Iatu mintu’ pa’tondokan male lako
banua dinii umpenombai Baal anna
rondonni; sia natesse tu mai inan
pemalaranna sola rapang-rapang

dipodeatanna sia napatei duka tu Matan,
to minaanna Baal, dio tingayo inan
pemalaran. Nasuami to minaa tu tau
ungkampai banuanNa PUANG.
19 Nasolammi tu mai kamandang
ungkapalai saratu' surodadu, sia iatu
surodadu pa'tonno' sia to ma'kampa,
sia mintu' pa'tondokan; nasolanni tassu'
tu datu lan mai banuanNa PUANG:
malemi tu tau iato mai unnola babangan
to ma'kampa tama tongkonan layuk
kadatuan, anna iatu datu unnisungmo
dao isungan kapayungan.
20 Iatu mintu' pa'tondokan parannu-
rannu sia iatu kota marampa', tonna
mangkamo dipatei pa'dang tu Atalya lan
tongkonan layuk.

Diona Yoas, datu to Yehuda

11:21–12:21

2 Oss. 24

21 Iatu Yoas pitung taunmo tonna dadi
datu.
12 1 Iatonna taun ma'pempitu
kadatuanna Yehu, dadimi datu tu
Yoas, nama'parenta patangpulo taunna

dio Yerusalem. Iatu indo'na disanga
Zibya, dio mai Bersyeba.
2 Napogau'mi Yoas tu apa malolo dio
pentiroNa PUANG temponna naada'i to
minaa Yoyada.
3 Ia mannamo tu inan madao dinii
memala' tae' nadiratoi; na iatu to buda
tontong siapa mantunu sia memala' dao
inan madao iato.
4 Nasuami Yoas tu mintu' to minaa,
kumua: Iatu mintu' doi' dio lu pamengan
dipamaindan dibaa tama banuanNa
PUANG, iamotu doi' to naala bilangan,
doi' pamaya' ulla'bak tau sitinaya
tassere'na misa'-misa' tau, sia iatu mai
doi' nasorong to ma'lalan penaanna,
tama banuanNa PUANG,
5 pantan la naala to minaa dio mai
sitandanna; sia iatu doi' iato la dipake
umpemeloi tu sanggangna dio lu
banuanNa Puang, tu umba-umbanna
ditiro sanggang.
6 Apa iatonna ma'duangpulo ntallu
taunna ma'parenta tu Yoas tae' bangsia
napemeloi to minaa tu mai sanggangna
dio lu banua kabusungan.
7 Iamoto natambaimi datu Yoas tu to
minaa Yoyada sia mintu' to minaa, anna

ma’kada lako nakua: Ma’apai mitang
umpemeloi tu mai sanggangna dio
lu banua kabusungan? Totemo damo
mitarimai tu doi’ dio mai sitandammi,
sangadinna sorongi anna dipake
umpemeloi tu mai sanggangna dio lu
banua kabusungan.
8 Napasituru’mi to minaa tu iannato,
tae’mo natarimai tu doi’ dio mai to
buda, sia tang napemeloi duka tu mai
sanggangna dio lu banua kabusungan.
9 Naalami to minaa Yoyada tu misa’ patti,
nalo’po’i tu tutu’na, napatorroi dio sa’de
inan pemalaran, dipokanan, ke maleki’
tama banuanNa PUANG. Mintu’ tu to
minaa ungkampai ba’ba, umpatamai
patti tu doi’ nabaa tau tama banuanNa
PUANG.
10 Iatonna tiromi tau iato mai kumua
budamo tu doi’ lan patti, saemi tu
pangulu to massura’na datu sola
tominaa kapua; napatamai kandu’ tu
doi’ naappa’ lan banuanNa PUANG anna
bilangi.
11 Iatu doi’ ditimbangmo nasorongmi
lako to diangka’ la ungkapalai pa’diaman
dio banuanNa PUANG, sia iamo la ussaroi
tu mai to pande kayu sia to manarang

umpasirundunan pengkarangan dio
banuanNa PUANG,
12 sia iapa tu mai pande batu sia
to ma’pa’ batu; sia la unnalli kayu
sia batu dipa’ la umpemeloi tu mai
sanggangnamo dio lu banuanNa PUANG,
sia mintu’na tu apa dipaolai doi’ la
umpemeloi tu banua iato.
13 Apa tae’ nadigaragan banuanNa
PUANG tu dolong-dolong salaka, piso,
pindan pa’pi’pikan, tarompe’, tae’
nadigaragan pareanan bulaan ba’tu
salaka dio mai tu doi’ dibaa tama
banuanNa PUANG.
14 Sangadinna napa’bengan lako to
ungkapalai pa’diaman, anna pakei
umpemeloi banuanNa PUANG.
15 Sia tae’ narekenni tau iato mai tu doi’
lako tu to nanii ussorongi, kumua anna
benni to mengkarang, belanna tau iato
mai dikanappa’i.
16 Iatu doi’ pemala’ suru’ pangakuan sala
sia suru’ pengkalossoran tae’ nadibaa
tama banuanNa PUANG, sangadinna
diben to minaa.
17 Malemi tu Hazael, datu to Aram
urrarii kota Gat, anna taloi. Mangkato
ma’palulakomi Yerusalem la urrarii.

18 Naalami Yoas, datu to Yehuda, tu
mintu’ pamengan dipamaindan, tu
napamaindan Yosafat, Yoram sola
Ahazia, ambe’na, iamo datu to Yehuda,
susi dukato tu mintu’ pamengan
napamaindan kalena sia mintu’ bulaan
tu lan inan pangnannanna banuanNa
PUANG sia apa lan tongkonan layuk,
anna pakatui lako Hazael, datu to Aram.
Tibalikmi sule tu Hazael dio mai lalan lu
lako Yerusalem.
19 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yoas sia mintu’ apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu to Yehuda.
20 Iatu mai to mase’ponna ke’de’mi
sipakulu-kulu, anna patei tu Yoas lan
banuanna Milo, diong se’pon lalan rokko
Sila.
21 Iamotu Yozakar, anakna Simeat,
sia Yozabad, anakna Somer taunna,
umpatei, namate. Anna peliangi tau sola
nene’ to dolona lan kotana Daud. Anna
Amazia, anakna muane, ussondai dadi
datu.

Diona Yoahas, datu to Israel

13:1-9

13 [1] Iatonna taun
ma’penduangpulomo ntallu
kadatuanna Yoas, anakna Ahazia, datu
to Yehuda, dadimi datu tu Yoahas,
anakna Yehu, umparenta to Israel dio
Samaria; anna ma’parenta sangpulo pitu
taunna.
[2] Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG sia unturu’ mintu’
kasalan, napa’pesuan Yerobeam, anakna
Nebat, lako to Israel umpogau’i; tae’
namemboko’ dio mai to.
[3] Iamoto re’dekmi ara’Na PUANG lako
to Israel, anNa sorongi tu tau iato mai
tama limanna Hazael, datu to Aram sia
tama limanna Benhadad, anakna Hazael
lan mintu’ attu.
[4] Apa iatu Yoahas umpengkamoyai
kamamaseanNa PUANG anNa perangii
PUANG, belanna Natiromo Puang, tumba
masarrangna datu Aram umpakario-rio
to Israel.
[5] Nakamaseimi PUANG tu to Israel misa’
tau urrampananni, naurungan tau iato

mai tilendok dio mai kuasanna to Aram,
anna pada untorroi tendana sule tu to
Israel susi dolona.
6 Apa tae’ naboko’i tu mintu’ kasalanna
bati’na Yerobeam, tu napa’pesuan lako to
Israel umpogau’i sangadinna napatarru’
bang tau iato mai. Sia tontong duka
bendan dio Samaria tu lentong kayu
dipodeata.
7 Tonganna tae’ napatorroanni surodadu
sangadinna pakkanarang limangpulo sia
kareta sangpulo sia iatu to ma’lingka
sangpulo sa’bu; belanna nasanggangmo
datu to Aram tu tau iato mai sia napasusi
barra’-barra’ ke attu panglulluran.
8 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yoahas sia mintu’ penggauranna
sia mintu’ penggauran lalongna, tang
tisura’moraka lan sura’ ossoranna mintu’
datu to Israel?
9 Iatu Yoahas malemo tama batu
dilobang sola nene’ to dolona, anna
dipeliang dio Samaria, Anna Yoas,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Diona Yoas, datu to Israel

13:10-13

10 Iatonna taun ma’pentallungpulo mpitu
kadatuanna tu Yoas, datu to Yehuda,
dadimi datu tu Yoas, anakna Yoahas,
umparenta to Israel dio Samaria; anna
ma’parenta sangpulo annan taunna.
11 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG; tae’ naboko’i
tu mintu’ kasalan, tu napa’pesuan
Yerobeam, anakna Nebat, lako to Israel
umpogau’i; napatarru’ bang datu to.
12 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yoas sia mintu’ tu apa napogau’
sia mintu’ penggauran lalongna, tu diona
kasirarianna Amazia, datu to Yehuda,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu to Israel?
13 Iatonna malemo tama batu dilobang
tu Yoas sola nene’ to dolona, naisungimi
Yerobeam tu isungan kapayungan.
Dipeliangmi tu Yoas dio Samaria sola
mintu’ datu to Israel.

Diona apa dadi tonna la kamateanna Elisa sia kamangngan dio to’ kaburu’na

13:14-21

14 Iatonna masaki tu Elisa, tu saki
napobannang mate, saemi tu Yoas, datu
to Israel lako kalena anna tumangi’ dio
olona sia ma’kada nakua: O ambe’ku,
ambe’ku! Karetana sia pakkanarangna
to Israel!
15 Nakuami tu Elisa lako: Alako pana sola
tinaran. Naalammi pana sola tinaran.
16 Nakuami tu Elisa lako datu to Israel:
Toemi tu pana. Natoemi. Naparemme’i
limanna Elisa tu limanna datu.
17 Mangkato nakuami: Bungka’i tu
pentiroan ma’palulako matallo. Iatonna
bungka’mi ma’kadami Elisa nakua:
Pa’pananni. Napa’panammi. Nakuami:
Iamoto tu tinaran kapataloan lu dio mai
PUANG, iamotu misa’ pana untalo to
Aram. Iatu to Aram la mitalo dio Afek,
naurunganni sanggang tu tau iato mai.
18 Mangkato nakuami: Alami tu tinaran.
Naalami to. Nakuami tu Elisa lako datu
to Israel: Pembambanni rokko padang.

Napembambammi pentallun namane untorroi.
19 Re’dekmi ara’na tu taunNa Puang Matua lako, sia ma’kada nakua: Iakemmi bambai pellima ba’tu pennannan, manassa la mitalo tu to Aram sae lako sanggangna tu tau iato mai. Apa totemo pentallunri mitalo tu to Aram.
20 Mangkato matemi tu Elisa, napeliangmi tau. Iatonna iato denmi ba’tu pira-pira tuntunan to Moab tama tondok la mangrampa, tonna randuk pentaunan.
21 Den pissan nadilamun tu misa’ tau, pakalan natiromi tau iato mai tu sangtuntunan tau; napembuangammi tinde to mate tama liangna Elisa, anna male mallai. Iatonna rumbumi tu batang rabukna Elisa, tuomi sule, anna malimbangun bendan.

Yoas untalo to Aram

13:22-25

22 Iatu Hazael, datu Aram, umpakario-rio to Israel angge tuona Yoahaz.
23 Apa Nakarimmanni PUANG tu tau iato mai sia Nakamasei, anna pessailei belanna basseNa sola Abraham, Ishak

na Yakub; tae’ Namorai ussanggangi sia tae’pa Nasualei tu tau iato mai dio mai oloNa.
24 Iatonna matemo tu Hazael, datu to Aram, Benhadadmi, anakna muane, dadi datu ussondai.
25 Iatu Yoas, anakna Yoahas, unnalai sule tu ba’tu pira-pira kota lan mai limanna Benhadad, anakna Hazael; iatu kota iato naala Hazael dolo lan mai limanna Yoahas, ambe’na Yoas tonna sirari. Natalomi Yoas pentallun tu Benhadad, naalai sule tu mai kotana to Israel.

Diona Amazia, datu to Yehuda

14:1-22

2 Oss. 25

14 1 Iatonna taun ma’penduan kadatuanna Yoas, anakna Yoahas, datu Israel, dadimi datu tu Amazia, anakna Yoas, datu Yehuda.
2 Duangpulomo llima taunna tonna dadi datu anna ma’parenta duangpulo ngkasera taunna dio Yerusalem. Iatu indo’na disanga Yoadan, dio mai Yerusalem.

3 Napogau’mi tu apa malolo dio
pentiroNa PUANG, apa tae’ nasusi
penggauranna Daud, nene’ to dolona,
sangadinna mintu’na tu penggauranna
susi penggauranna Yoas, ambe’na.
4 Ia mannamo tu inan madao tae’
nadiratoi; na iatu to buda tontong siapa
mantunu sia memala’ dao inan madao
iato.
5 Iatonna manda’mo tu kadatuan lan
limanna datu, napateimi tu mintu’ to
mase’ponna, tu mangka umpatei datu,
ambe’na.
6 Apa iatu anakna tu to papatean, tae’
napatei, susitu disura’ lan sura’ Sukaran
aluk tu natarima Musa, tu Namii PUANG
mepasan, nakua: Tae’ nama’din dipatei
tu mai ambe’ natumang anakna, sia
tae’ duka nama’din dipatei tu mai anak
natumang ambe’na, sangadinna pantan
la dipatei natumang kasalanna kalena.
7 Natalomi tu to Edom diong Lombok
Ma’sin sangpulo sa’bu tau, sia natalo
tu kota Sela tonna rarii, anna sangai
Yokteel sae lako allo totemo.
8 Attu iato nasuami Amazia tu ba’tu
pira-pira pesua lako Yoas, anakna
Yoahas, anakna Yehu, datu to Israel,

nakua: Maikomi anta sipempangan
sirari.
9 Apa mesua tu Yoas, datu Israel, lako
Amazia, datu Yehuda, nakua: Iatu a'da'
dao Libanon ussua pesua lako kayu arasi'
dao Libanon, kumua: Benni anakku
muane tu anakmi baine napobainei. Apa
lendu' tu olo'-olo' dao Libanon, anna
silullu'i tu a'da' iato.
10 Tappu nasangmo mitalo tu to Edom,
iamoto anna matampo penaammi.
Kampai tu kamala'birammi sia torrokomi
lan banuammi. Ma'apari ammi daka'ri
tu kamandasan, miurunganni sanggang
sola to Yehuda?
11 Apa tae' naperangii Amazia. Iamoto
ke'de'mi tu Yoas, datu Israel, anna
sipempangan sirari la ia la Amazia,
datu Yehuda, dio Bet-Semes, lan lili'na
Yehuda.
12 Iatu to Yehuda natalomo to Israel,
anna pada mallai sule lako to' tendana.
13 Iatu Yoas, datu Israel, untingkan
Amazia, anakna Yoas, datu Yehuda,
dio Bet-Semes. Tarru'mi tu Yoas lako
Yerusalem, natuanni tu rinding tembo'
Yerusalem, randuk dio mai babangan

Efraim sae lako babangan Tetuk, a’pa’ ratu’ sikunna.
14 Naala nasangmi tu bulaan sia salaka
sia mintu’ pareanan tu lan banuanNa
PUANG sia lan pangnannan tongkonan
layuk, sia ba’tu pira-pira to mangindo’i,
namane sule lako Samaria.
15 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yoas sia mintu’ apa napogau’ sia
penggauran lalongna sia umba nakua
sirari Amazia, datu to Yehuda, tang
tisura’moraka lan sura’ ossoranna mintu’
datu to Israel?
16 Iatu Yoas malemo tama batu dilobang
sola nene’ to dolona, anna dipeliang dio
Samaria, sola mintu’ datu to Israel. Anna
Yerobeam, anakna muane, ussondai dadi
datu.
17 Iatu Amazia, anakna Yoas, datu
Yehuda tuopa sangpulo lima taunna
tonna matemo tu Yoas, anakna Yoahas,
datu Israel.
18 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Amazia, tang tisura’moraka lan
sura’ ossoranna mintu’ datu Yehuda?
19 Sipakulu-kulumi tu tau unneai dio
Yerusalem, anna mallai tu datu lako

Lakhis, apa mesua tu tau iato mai
unnula'i lako Lakhis, anna patei dio.
20 Napalangnganmi tau darang, anna
dipeliang dio Yerusalem dipasola nene'
to dolona lan kotana Daud.
21 Iatonna sangpulo annanmo taunna tu
Azarya, naangka'mi mintu' to Yehuda
dadi datu ussonda Amazia, ambe'na.
22 Napamatoto'mi tu Elat, sia napasule
lako Yehuda, tonna malemo tama batu
dilobang tu datu Amazia, sola nene' to
dolona.

Diona Yerobeam ma'penduan, datu to Israel

14:23-29

23 Iatonna taun ma'pessangpulo lima
kadatuanna Amazia, anakna Yoas, datu
to Yehuda, dadimi datu tu Yerobeam
dio Samaria, anakna Yoas, datu to
Israel; ma'parentami patangpulo mmisa
taunna.
24 Napogau'mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, sia tae' naboko'i tu
mintu' kasalan napa'pesuan Yerobeam,
anakna Nebat, lako to Israel umpogau'i.

25 Naalamo sule tu lili'na Israel, randuk
dio mai batatta lako Hamat sae lako
tasik dio Araba, susitu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu mangka
Napokada nalopian taunna, nabi Yunus,
anakna Amitai, to dio mai Gat-Hefer.
26 Belanna natiro PUANG, kumua iatu
kamandasanna to Israel mapai' tongan
sia tae'mo la mala'bi'na la to bitti'na
sia moi misa' tae' tu to patunduanna to
Israel.
27 Apa tae' duka Nama'kada PUANG,
kumua la Naputtai tu sanganna to
Israel lan nasambo langi', iamoto
Narampananni tu tau iato mai tete dio
Yerobeam, anakna Yoas.
28 Iatu tang dipokadannapa tu mintu'
tuna'na Yerobeam sia mintu'na apa
napogau' sia penggauran lalongna, sia
umba nakua parari sia umba nakua
umpasulei tu Damsyik sia Hamat, tu
dolona napolili' Yehuda, lako Israel, tang
tisura'moraka lan sura' ossoranna mintu'
datu to Israel?
29 Iatu Yerobeam malemo tama batu
dilobang sola nene' to dolona, iamotu
mintu' datu to Israel, anna Zakharia,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Diona Azarya, datu to Yehuda

15:1-7

2 Oss. 26

15 [1] Iatonna taun ma’penduangpulo mpitu kadatuanna Yerobeam,
datu to Israel, dadimi datu tu Azarya,
anakna Amazia, datu to Yehuda.
[2] Iatonna dadi datu sangpulo annanmo
taunna, anna ma’parenta limang pulo
ndua taunna dio Yerusalem. Iatu indo’na
disanga Yekholya, to Yerusalem.
[3] Napogau’mi tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG, susitu mintu’ penggauranna
Amazia, ambe’na.
[4] Ia mannamo tu inan madao, tae’
nadiratoi; na iatu to buda tontong
siapa mantunu sia memala’ dao tu inan
madao.
[5] Naparuai parri’ PUANG tu datu,
naurunganni golenan sae lako allo
kamateanna, anna ma’banua torro
senga’, na Yotam anakna datu,
umpangului tu tongkonan layuk sia
umparenta mintu’ pa’tondokan.
[6] Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Azarya sia mintu’na apa

napogau', tang tisura'moraka lan sura' ossoranna mintu' datu to Yehuda?
7 Iatu Azarya malemo tama batu dilobang sola nene' to dolona, anna dipeliang dipasola nene' to dolona lan kotana Daud. Anna Yotam, anakna muane ussondai dadi datu.

Diona Zakharia, datu to Israel

15:8-12

8 Iatonna taun ma'pentallungpulo ngkarua kadatuanna Azarya, datu to Yehuda, dadimi datu tu Zakharia, anakna Yerobeam, umparenta to Israel, dio Samaria; anna ma'parenta annan bulanna.
9 Napogau'mi tu apa kadake dio pentiroNa PUANG susi mintu' penggauranna nene' to dolona; tae' naboko'i tu mintu' kasalan napa'pesuan Yerobeam, anakna Nebat, lako to Israel umpogau'i.
10 Umpadenmi kasipakulu-kuluan tu Salum, anakna Yabesh, unneai napatei dio tingayona to buda. Na ia ussondai dadi datu.

11 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Zakharia, manassa tisura’mo lan
sura’ ossoranna mintu’ datu to Israel.
12 Susimorato tu kadanNa PUANG tu
mangka Napokada lako Yehu, nakua:
Iatu mai anakmu muane la unisung
dao isungan kapayunganna Israel sae
lako osso’ ma’penna’pa’na. Dadi dukami
susito.

Diona Salum, datu to Israel

15:13-16

13 Iatu Salum, anakna Yabesh, dadi datu
tonna taun ma’pentallungpulo ngkasera
kadatuanna Uzia, datu Yehuda; anna
ma’parenta sangbulan dio Samaria.
14 Attu iato ke’de’mi tu Menahem, anakna
Gadi, dio mai Tirza, lako Samaria. Anna
patei tu Salum, anakna Yabesh, dio
Samaria. Anna ia ussondai dadi datu.
15 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Salum sia kasipakulu-kuluan
napabu’tu, manassa tisura’mo lan sura’
ossoranna mintu’ datu Israel.
16 Attu iato nataloi Menahem tu
tondok Tifsah, anna pongkoi tu mintu’
pa’tondokan sia iatu mai to lan lili’na

randuk dio mai Tirza, belanna tae’ nabungkaranni babangan. Iamoto napongkoi tu tau iato mai sia naballak tu tambukna mintu’ baine ma’tambuk.

Diona Menahem, datu Israel

15:17-22

17 Iatonna taun ma’pentallungpulo ngkasera kadatuanna Azarya, datu Yehuda, dadimi datu tu Menahem, anakna Gadi, umparenta to Israel; anna ma’parenta sangpulo taunna dio Samaria.
18 Napogau’mi tu apa kadake dio pentiroNa PUANG; tae’ naboko’i lan mintu’ allo katuoanna tu mintu’ kasalan napa’pesuan Yerobeam, anakna Nebat, lako to Israel umpogau’i.
19 Ke’de’mi tu Pul, datu to Asyur, la ullaoi tondok Israel, apa nasorongan Menahem, sangsa’bu talenta salaka tu Pul, kumua anna tundui umpabantangi tu kadatuan iato lan limanna.
20 Iatu mintu’ doi’ napalaku Menahem dio mai to Israel, iamotu dio mai mintu’ to sugi’, anna benni datu Asyur, silimangpulo sikele’ salaka ke misa’oi

tau. Mangkato sulemi tu datu Asyur tae’
natorro lan tondok iato.
21 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Menahem sia mintu’ tu apa
napogau’, tang tisura’moraka lan sura’
ossoranna mintu’ datu to Israel?
22 Iatu Menahem tamamo batu dilobang
dipasola nene’ to dolona. Anna Pekahya,
anakna muane ussondai dadi datu.

Diona Pekahya, datu Israel

15:23-26

23 Iatonna taun ma’pellimangpulo
kadatuanna Azarya, datu Yehuda, dadimi
datu tu Pekahya, anakna Menahem,
umparenta to Israel dio Samaria; anna
ma’parenta duang taun.
24 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG; tae’ naboko’i tu
mintu’ kasalan napa’pesuan Yerobeam,
anakna Nebat, lako to Israel umpogau’i.
25 Iatu Pekah, anakna Remalya,
kamandangna, sipakulu-kulu limangpulo
tau dio mai Gilead unnea datu, anna
patei dio Samaria, lan tambakukunna
tongkonan layuk sola Argob sia Arye;
napateimi anna ia ussondai dadi datu.

26 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Pekahya, sia mintu’ tu apa
napogau’, manassa tisura’mo lan sura’
ossoranna mintu’ datu Israel.

Diona Pekah, datu Israel

15:27-31

27 Iatonna taun ma’pellimangpulo ndua
kadatuanna Azarya, datu Yehuda,
dadimi datu tu Pekah, anakna Remalya,
umparenta to Israel dio Samaria; anna
ma’parenta duangpulo taunna.
28 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG; tae’ naboko’i tu
mintu’ kasalan napa’pesuan Yerobeam,
anakna Nebat, lako to Israel umpogau’i.
29 Iatonna linona Pekah, datu Israel,
saemi tu Tiglat-Pileser, datu Asyur,
untalo kota Iyon. Abel-Bet-Maakha,
Yanoah, Kedesh sia Hazor, Gilead sia
Galilea, sia mintu’ tondok Naftali; napali’i
tu pa’tondokan lako Asyur.
30 Iatu Hosea, anakna Ela, umpadenmi
kasipakulu-kuluan unnea Pekah, anakna
Remalya; napateimi anna ia ussondai
dadi datu tonna taun ma’penduangpulo
kadatuanna Yotam, anakna Uzia.

31 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Pekah, sia mintu’ tu apa
napogau’, manassa tisura’mo lan sura’
ossoranna mintu’ datu to Israel.

Diona Yotam datu Yehuda

15:32-38

2 Oss. 27

32 Iatonna taun ma’penduan kadatuanna
Pekah, anakna Remalya, datu to Israel,
dadimi datu tu Yotam, anakna Uzia, datu
Yehuda.
33 Duangpulomo llima taunna tonna dadi
datu, anna ma’parenta sangpulo annan
taunna dio Yerusalem. Iatu indo’na
disanga Yerusa, anakna Zadok.
34 Napogau’mi tu apa malolo dio
pentiroNa PUANG, umpeolai mintu’ tu
napogau’ Uzia ambe’na.
35 Ia mannamo tu inan madao tae’
nadiratoi; na iatu to buda tontong
siapa mantunu sia memala’ dao tu inan
madao. Sia datu duka unggaragai tu
Babangandaonalu banuanNa PUANG.
36 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yotam, sia mintu’ tu apa

napogau', tang tisura'moraka lan sura' ossoranna mintu' datu to Yehuda?
37 Napatiakka'mi PUANG tu Rezin, datu
to Aram, sia Pekah, anakna Remalya, la
ullaoi tondok Yehuda.
38 Mangkato iatu Yotam tamamo batu
dilobang dipasola nene' to dolona, anna
dipeliang dipasola nene' to dolona lan
kotana Daud. Na Ahas, anakna muane,
ussondai dadi datu.

Diona Ahas, datu Yehuda

16:1-20

2 Oss. 28

16 1 Iatonna taun ma'pessangpulo
pitu kadatuanna Pekah, anakna
Remalya, dadimi datu tu Ahas, anakna
Yotam, umparenta to Yehuda.
2 Iatu Ahas duangpulomo taunna, tonna
dadi datu; ma'parentami sangpulo annan
taunna dio Yerusalem. Tae' napogau'
apa malolo dio pentiroNa PUANG,
Kapenombanna, susi Daud, nene' to
dolona.
3 Sangadinna unturu' bate lalanna mintu'
datu to Israel. Sia api napamaindananni
tu anakna susi penggauran megallianna

mintu’ bangsa tu Naula’i PUANG dio mai
tingayona to Israel.
4 Sia mantunu sia memala’ dao inan
madao, dao lu buntu sia diong lu garonto’
kayu maluna.
5 Attu iato ke’de’mi tu Rezin, datu Aram,
sola Pekah, anakna Remalya, datu Israel
la lao urrarii Yerusalem, napatama limbui
tu Ahas, apa tae’ nakullei patalo lan
kasirarian.
6 Attu iato iatu Elat, napasule Rezin, datu
to Aram, lako to Aram, naula’i tu to
Yehuda dio mai Elat; saemi tu to Edom
lako Elat anna torro dio sae lako allo
iate.
7 Nasuami datu Ahas tu ba’tu pira-pira
pesua male umpennoloi Tiglat-Pileser,
datu to Asyur, kumua: Akumote tu
taummi sia anakmi; la malekomi
urrampanangkan dio mai kuasanna datu
Aram sia dio mai kuasanna datu Israel
tu ke’de’mo ullaoina’.
8 Naalami Ahas tu bulaan sia salaka tu
lan banuanNa PUANG sia lan mai bilik
pangnannan tongkonan layuk, anna
pa’peai butung pamengan lako datu
Asyur.

9 Napasituru'mi datu Asyur tu palakuanna
Ahas, anna male tu datu Asyur urrarii tu
kota Damsyik, nataloi, anna pali'i tu tau
lan lako Kir, sia napatei tu Rezin.
10 Malemi tu datu Ahas lako Damsyik
umpessitammui Tiglat-Pileser, datu to
Asyur. Iatonna tiromi tu inan pemalaran
dio Damsyik, napa'peanni datu Ahas to
minaa Uria tu pattana sia misa' pandiri
tu susi bang inan pemalaran iato.
11 Napabendanmi to minaa Uria tu inan
pemalaran iato. Susitu napepasanan
datu Ahas dio mai Damsyik, susi
dukamoto nagaragai to minaa Uria
sae lako sulena tu datu Ahas dio mai
Damsyik.
12 Iatonna sulemo tu datu dio mai
Damsyik, natiromi tu inan pemalaran
iato, nareke'mi sia kendek langngan.
13 Natunumi tu pemala' ditunu pu'pu'
sia iatu kande dipemalaran, nabolloanni
tu pemala' pantedok sia napa'pi'pikan
inan pemalaran tu rara pemala'
kasalamaranna.
14 Iatu inan pemalaran tambaga, tu
bendan dio oloNa PUANG, nasua
umpalelei dio mai tingayo banuanNa
PUANG, dio mai inan kasiallaranna inan

pemalaran (ba’ru) na banua iato, anna padioi rampe rekkena inan pemalaran (ba’ru).
15 Mesuami tu datu Ahas lako to minaa Uria, nakua: Dao te inan pemalaran kapua la minii untunui tu pemala’ ditunu pu’pu’ melambi’ sia pemala’ dikande makaroen, sia pemala’ ditunu pu’pu’na datu sia kande pemala’na, sia pemala’ ditunu pu’pu’na to buda sia kande pemala’na sia pemala’ pantedokna; sia iatu mintu’ rara pemala’ ditunu pu’pu’ sia rara pemala’ pangrere’ la mipa’pi’pikan inan pemalaran iato. Apa iatu inan pemalaran tambaga la kupa’paressampa.
16 Napogau’ nasangmi to minaa Uria susitu mintu’ napepasanan datu Ahas.
17 Nata’takkimi datu Ahas tu papan tangdan pembasean, naangka’i tu pembasean dao mai sia naangka’i duka tu tasik dao mai sapi tambaga, anna patorroi dao sali batu.
18 Iatu tangdo’ allo katorroan dio banuanNa PUANG, tu nagaragai tau dio sa’de banua, susi duka tu lalan naola datu, ma’iringanna dio salian mesua umpalelei belanna datu Asyur.

19 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Ahas, sia mintu’ tu apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu Yehuda?
20 Iatu Ahas tamamo batu dilobang
dipasola nene’ to dolona, anna dipeliang
dipasola nene’ to dolona, lan kotana
Daud, anna Hizkia, anakna muane,
ussondai dadi datu.

Diona Hosea, datu Israel

17:1-6

17 1 Iatonna taun ma’pessangpulo
dua kadatuanna Ahas, datu
Yehuda, dadimi datu tu Hosea, anakna
Ela, umparenta to Israel dio Samaria;
anna ma’parenta kasera taunna.
2 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, apa tae’ nasusi
kadakena tu napogau’ mintu’ datu to
Israel tu dolo anna ia.
3 Ke’de’mi tu Salmaneser, datu to Asyur,
la ullaoi, apa iatu Hosea lumbang baka
direngnge’ lako sia umbaya’ sima.
4 Apa naapparan datu Asyur tu Hosea
umpaden kasipakulu-kuluan, belanna
ussua pesua lako So, datu Mesir, sia

tang massima dukamo lako datu Asyur,
susitu biasanna ke taunoi, iamoto
natingkanni datu Asyur sia napattang
lan pa'tarungkuan.
5 Ke'de'mi tu datu Asyur tarru' tama
mintu' tondok, sia male ullaoi Samaria,
anna patama limbui tallung taun.
6 Iatonna taun ma'pengkaseramo
kadatuanna Hosea natalomi datu Asyur
tu Samaria, anna pali'i tu to Israel lako
Asyur, sia napopa'tondok dio Halah, dio
biring salu Habor, iamo salu dio Gozan,
sia dio lu mintu' kota to Madai.

Kadiputtaianna to Israel belanna kasalanna

17:7-23

7 Ia sia nadipasusito tu to Israel, belanna
kasalan lako PUANG, Kapenombanna, tu
mangka ussolanni tu tau iato mai lan mai
tondok Mesir, dio mai kuasanna Firaun,
datu Mesir, sia belanna menomba lako
kapenomban senga',
8 sia unturu' atoranna mintu' bangsa
tu Naula'i PUANG dio mai tingayona to
Israel sia mintu' apa napondok tu mai
datu to Israel.

9 Natangnga’-tangnga’ to Israel tu apa
tang malolo dio pentiroNa PUANG,
Kapenombanna; sia napabendan tu inan
madao dinii memala’ dio lu mintu’ kota,
randuk dio mai menara pa’kampan sae
lako kota ditambakuku.
10 Napabendanammi kalena ba’tu
pira-pira batu dipodeata sia lentong
dipodeata dao mintu’ tanete malangka’
sia diong mintu’ garonto’ kayu maluna.
11 Indeto dio, dao lu mintu’ inan madao,
nanii memala’ tu tau iato mai, susi
mintu’ bangsa tu Napali’ PUANG dio mai
tingayona tau iato mai; napogau’mo tau
iato mai tu apa kadake, tu umpa’dikki
penaanNa PUANG.
12 Menombami tu tau iato mai lako tu
mai rapang-rapang dipodeata, tu nanii
PUANG mangka ma’kada diona apa iato,
kumua da mipogau’i tu apa susito.
13 Napakilalamo PUANG tu to Israel
sia to Yehuda nalopian mintu’ nabi
sia mintu’ to patanda-tandan, nakua:
Mengkatoba’komi dio mai mintu’
penggauran kadakemi sia karitutui tu
mintu’ pepasanKu sia iatu apa Kupondok
susitu mintu’ sukaran aluk tu mangka
Kupepasanan lako nene’ to dolomi, tu

Kuparampo lako kalemi nalopian mintu’
taungKu, iamotu mintu’ nabi.
14 Apa tae’ naperangii tau iato mai,
sangadinna umpamakarra’ penaanna
susi nene’ to dolona, tu tae’ nasande’
lako PUANG, Kapenombanna.
15 Nasayumo tu apa Napondok sia
basseNa tu Natanan Puang sola nene’
to dolona, susi dukato tu mintu’
pa’pakilalaNa tu Naparampo lako tau
iato mai; naturu’ bangmo tu apa tang
kebattuan, naurunganni dadi tang
kebattuan, sia naparundu’i tu alukna
mintu’ bangsa untikui, moi anNa
mangkamo mepasan tu PUANG lako tau
iato mai, kumua da nama’gau’ susito.
16 Naboko’i tu mintu’ pepasanNa PUANG,
Kapenombanna, anna garaganni kalena
tu rapang-rapang dipodeata dipati’no’,
iamotu da’dua anak sapi; nagaragai duka
tu ba’tu pira-pira lentong dipodeata, sia
tukku umpenombai tu mintu’ ma’dandan
maritik dao langi’ sia Baal.
17 Sia api napamaindananni tu anakna
muane sia iatu anakna baine sia
pakita-kita sia ma’biangi sia nabalukan
tu kalena umpogau’ apa kadake dio

pentiroNa PUANG, tu umpa'dikki
penaanNa.
18 Iamoto anna mandu tu kare'dekanna
ara'Na PUANG lako to Israel, naurungan
Napatoyang tu tau iato mai dio mai
oloNa; tae' bangmo tinampe sangadi to
ma'suku Yehuda mannamo.
19 Ia duka tu mai to Yehuda tae'
nakaritutui tu pepasanNa PUANG,
Kapenombanna, sangadinna unturu'
mintu' aluk napoaluk to Israel.
20 Iamoto Natumpui PUANG tu mintu'
bati'na Israel. Napamatuna sia Nasorong
tama kuasanna to mangrampa, sae lako
Nasuale dio mai oloNa.
21 Iatonna sarakkimi Puang tu to Israel
dio mai bati'na Daud sia iatonna
angka'mi tau iato mai tu Yerobeam,
anakna Nebat, dadi datu, napatoyangmi
Yerobeam tu to Israel dio mai oloNa
PUANG sia nasua tu tau iato mai
umpogau' kasalan kapua.
22 Iamoto napeolaimi to Israel tu mintu'
kasalan napogau' Yerobeam; tae'
natorroi,
23 sae lako attu Nanii PUANG umpatoyang
to Israel dio mai oloNa, susitu mangkamo

Napokada nalopian mintu’ taunNa,
iamotu mai nabi.
Iamoto nadipali’ tu to Israel dio mai
tondokna lako tondok Asyur sae lako allo
totemo.

Diona to Samaria

17:24-41

24 Iatu datu Asyur umpalele tau dio
mai Babel sia dio mai Kuta sia dio mai
Awa sia dio mai Hamat na Sefarwaim,
nasua ma’tondok dio lu mintu’ kota
lan lili’na Samaria la ussonda to Israel.
Napotondokmi tu Samaria sia natorroi tu
mai kotana.
25 Iatonna mane ma’tondok dio, tae’
napenombai PUANG tu tau iato mai;
iamoto Nasuai PUANG tu ba’tu pira-pira
singa lao umpatei tu ba’tu pira-pira tau.
26 Iamoto ma’kadami tu tau lako datu
Asyur, nakua: Iatu mintu’ to buda tu
mipalengka’, ammi suai ma’tondok
lan lu kota Samaria, tae’ natandai
umba nakua tu sipato’na umpenombai
Kapenombanna tondok iato; iamoto
Nasuami ba’tu pira-pira singa lako tau
iato; anna patei tu tau iato, belanna

tae’ natandai umba nakua tu sipato’na
umpenombai Kapenombanna tondok
iato.
27 Mesuami tu datu Asyur nakua: Solanni
lako tu misa’ to minaa, tu mipali’ dio
mai, anna ma’tondok dio, sia naada’i
tu tau iato mai umba nakua la sipatu
umpenombai tu Kapenombanna tondok
iato.
28 Saemi tu tau misa’ dio mai mintu’ to
minaa tu napali’ dio mai Samaria, anna
ma’tondok dio Betel, sia naada’i, umba
la nakua umpenombai PUANG.
29 Apa pantan nagaragai duka, ke
sisangbangsaoi tu rapang-rapang
dipodeatanna, napadioi banua dinii
memala’ dao inan madao, tu napabendan
to Samaria, ke sisangbangsaoi lan tu
kota nanii ma’tondok.
30 Iatu to lu dio mai Babel unggaragai
rapang-rapang dipodeatanna Sukot-
Benot, na to dio mai Kuta unggaragai
rapang-rapang dipodeatanna Nergal,
na to dio mai Hamat unggaragai
rapang-rapang dipodeatanna Asima,
31 na iatu to Awa unggaragai rapang-
rapang dipodeatanna Nibhas sia Tartak.
Na iatu to Sefarwaim untunu anakna,

natunuan Adramelekh sia Anamelekh,
iamotu deatanna.
32 Umpakaraya duka PUANG tu tau iato
mai sia pantan tama tau naangka' tu to
minaanna inan madao, tu umpogauranni
kamenomban lan banua dinii memala'
dao inan madao.
33 Iatu tau iato mai umpakaraya PUANG,
apa tontong duka umpenombai deatanna
susi alukna mintu' bangsa, diomora mai
dinii umpalengka'i male tu tau iato mai.
34 Sae lako allo iate iatu tau iato
umpeolaipa aluk dolo.
Tae' napangke'i tu PUANG sia tae' duka
napeolai tu mintu' apa tipondok sia
atoran, sia sukaran aluk sia pepasan, tu
Napepasanan PUANG lako bati'na Yakub,
tu Nasangai Israel.
35 Belanna iatu to Israel Nanii PUANG
untanan basse sia mepasan lako Nakua:
Da' mipakaraya kapenomban senga' sia
da' mipengkaolai sia da' mipennoloan
pemala' lako.
36 Sangadiri PUANG tu ussolangkomi
tassu' lan mai tondok Mesir tete dio
kamatotoran kapuaNa sia tete dio lima
tie'te'Na, manassa Iamo la mipangke',

sia la minnii tukku menomba sia lakori la minnii umpennoloan pemala'.
37 Iatu mintu' apa dipondok sia atoran sia sukaran aluk sia pepasan, tu Nasurasangkomi, la tontong mikaritutui. Da mipangke' kapenomban senga'.
38 Da mikalupai tu basse tatanan; da mipangke'i tu kapenomban senga'.
39 Sangadinna la mipakaraya tu PUANG, Kapenombammi; iake susito Puang duka la urrampanankomi dio mai limanna ualimmi.
40 Apa tae' naperangii tau iato mai, sangadinna tontongpa unturu' aluk dolona.
41 Susimoto tu bangsa iate umpangke' PUANG sia umpenombai rapang-rapang dipodeatanna. Ia duka tu mintu' anakna sia ampona umpogau'i sae lako allo iate susi nene' to dolona.

Diona Hizkia, datu Yehuda

18:1-12

18 1 Iatonna taun ma'pentallun kadatuanna Hosea, anakna Ela, datu to Israel, dadimi datu tu Hizkia, anakna Ahas, umparenta to Yehuda.

2 Duangpulomo llima taunna, tonna
dadi datu, anna ma'parenta duangpulo
ngkasera taunna dio Yerusalem. Iatu
indo'na disanga' Abi, anakna Zakharia.
3 Napogau'mi tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG, susitu mintu' napogau' Daud,
nene' to dolona.
4 Naratoimi tu mintu' inan madao dinii
memala', sia natesse-tesse tu batu
dipodeata sia nalelleng tu lentong kayu
dipodeata, sia nanisak-nisak duka tu ula'
tambaga tu nagaragai Musa, belanna
sae lako allo iato nanii to Israel memala'.
Nasangaimi tau Nehustan.
5 Sande'mi tu datu lako PUANG,
Kapenombanna to Israel; naurunganni
undinna tae' tu sangtende'na dio lu
mintu' datu to Yehuda, moi dolona anna
ia tae' duka.
6 Sia la'ka' tu datu lako PUANG, tae'
naboko'i sia nakaritutui tu mintu'
pepasan, tu mangka Napepasanan
PUANG lako Musa.
7 Iamoto Narondongi PUANG; umba-
umba tu nanii male, inde to nanii
maupa'. Nabalimo tu datu Asyur sia
tae'mo napengkaolai.

8 Natalomi tu to Filistin sae lako Gaza sia
(Nasanggang) tu mintu' lili'na, randuk
dio mai manara pa'kampan sae lako kota
ditambakuku.
9 Iatonna taun ma'penna'pa'na
kadatuanna Hizkia, iamotu taun
ma'pempitu kadatuanna Hosea, anakna
Ela, datu Israel, ke'de'mi tu Salmaneser,
datu Asyur, ullaoi Samaria sia umpatama
limbui.
10 Natalomi tau iato mai tonna
upu'mo tallung taun; iatonna taun
ma'pennannan kadatuanna Hizkia,
iamotu taun ma'pengkasera kadatuanna
Hosea, datu Israel, ditalomi tu Samaria.
11 Napali'mi datu Asyur tu to Israel lako
Asyur sia nabaa lako Halah, sia lako
biring salu Habor, iamotu salu dio Gozan,
sia lako tu mai kota to Madai.
12 Belanna tae' naperangii tau iato mai
tu PUANG, Kapenombanna, sangadinna
natengkai tu basseNa; iamotu mintu' apa
Napepasanan lako Musa, taunNa PUANG;
tae' naperangii sia tae' napogau'i.

Diona Sanherib umpakarrang to lan Yerusalem

18:13-37

2 Oss. 32; Yes. 36

13 Iatonna taun ma'pessangpulo
a'pa'na kadatuanna Hizkia, saemi tu
Sanherib, datu Asyur, urrarii mintu' kota
ditambakukunna Yehuda anna taloi.
14 Ussuami pesua tu Hizkia, datu Yehuda,
lako datu Asyur dio Lakhis, nakua:
Salamo'; serekomi dio mai kaleku,
na apa-apa tu mipapassananna' la
kupassan. Napapassannimi datu Asyur
tu Hizkia, datu Yehuda, tallu ratu' talenta
salaka na tallungpulo talenta bulaan.
15 Nasorongmi Hizkia tu mintu' salaka
lan banuanNa PUANG sia lan bilik
pangnannanna tongkonan layuk.
16 Iatonna iato nakalopakkimi Hizkia
tu bulaan dio mai mintu' ba'ba sia
lentong banua kabusunganna PUANG
tu napale'ke' Hizkia, datu Yehuda; anna
sorongi lako datu Asyur.
17 Mangkato nasuami datu Asyur tu
kamandang ma'iringanna sia pangulu
to mase'ponna datu sia kamandang

lompo dio mai Lakhis sola sangtuntunan
surodadu matoto’ lako Yerusalem, lako
datu Hizkia. Ke’de’mi tu tau iato mai
anna rampo lako Yerusalem. Iatonna
rampomo, ma’kaponanmi sikandappi’
saruran limbong iringna dao dio lalan
ma’palulakona padang pamusoran
sampin bulu domba.
18 Iatonna metamba tu tau iato mai
kumua nasae tu datu, tassu’mi tu
Elyakim, anakna Hilkia, pangulu sandan
uai sola Sebna, pangulu to massura’, sia
Yoah, anakna Asaf, pa’paelean, lako tau
iato mai.
19 Ma’kadami tu kamandang lompo lako
tau iato mai, nakua: Pokadanni Hizkia,
kumua: Susite tu kadanna datu kapua,
iamotu datu Asyur: Umbara susitu
kapa’rannuanan tu lan penaammi?
20 Misangaraka, kumua puduk bangri la
dipomanarang sia la dipomatoto’ parari!
Mindara miporannuan, ammi balira’?
21 Manassa mirannuan tu tekken bulo
le’to, iamotu Mesir, anna minda-minda
undemme’i, la natossok tu limanna,
anna tarru’i; susimoto tu Firaun, datu
Mesir, lako mintu’ tu to urrannuanni.

22 Apa iake mikua lako kaleku, kumua:
Urrannuangkan PUANG, Kapenombangki
tangiaraka Ia tu mangka naputtai Hizkia
mintu' inan madaoNa dinii memala' sia
inan pemalaranNa, anna ma'kada lako
to Yehuda sia mintu' issinna Yerusalem,
nakua: La tukkukomi menomba dio
tingayo inan pemalaran iate?
23 Totemo melo ke sitangga'komi
puangku, datu Asyur, angku benkomi
darang duangsa'bu, ke mibela dukai
umpadenni tu pakkanarang la ussakei.
24 Umba mikua la umbelai sitingoan
sala umbanna misa'i tu to maraya,
moi iatu tau madionganna puangku?
Apa ma'rannuan lakokomi Mesir
belanna mintu' kareta parari sia mintu'
pakkanarang.
25 Iamoto tang pangeloranNaraka
PUANG, angku sae ullaoi te kota iate
sia ussanggangi? PUANGmo tu mangka
ma'kada lako kaleku Nakua: Malemoko
ullaoi te tondok iate sia ussanggangi.
26 Nakuami tu Elyakim, anakna Hilkia
sia Sebna sia Yoah lako kamandang
lompo: Melo ke ma'basa Aramkomi
umpa'kadaikanni, belanna kitandai
sia; ke ma'dinni da mima'basa Yehuda

ma’kada lako kaleki dio pa’peranginna
mintu’ to buda, tu dao rinding tembo’.
27 Apa nakua tu kamandang lompo
lako tau iato mai: Nasuara’ka puangku
umparampoi te mintu’ kada iate lako
puangmi sia lako kalemi? Tang lakoraka
tu mintu’ to unno’ko’ dao rinding tembo’
la dinii umparampoi, tu la misisolan
ungkande tainna sia unniru’ tenena?
28 Malemi lako tingayo tu kamandang
lompo, anna metamba umpekapuai
gamaranna ma’basa Yehuda, nakua:
Perangiimi tu kadanna datu kapua,
iamotu datu Asyur.
29 Inde sia tu kadanna datu iato: Da
napakenakomi Hizkia, belanna tae’
nabelai ullendokangkomi lan mai
kuasangku.
30 Sia da nanarankomi Hizkia la
urrannuan PUANG, kumua: Manassa
PUANG la ullendokangki’, naurunganni
iate kota iate tae’ nadisorong tama
kuasanna datu to Asyur.
31 Da miperangii tu kadanna Hizkia,
belanna nakua kadanna datu to Asyur:
Menombakomi sia ussorongkomi kalemi
lako kaleku, ammi pantan ungkandei tu

bua anggoro’mi sia bua arami sia pantan
unniru’ uai lan mai bubunmi.
32 Sae lako kasaeangku umpalelekomi
lako misa’ padang tu susi padangmi,
iamotu misa’ padang sebo gandungna
sia uai anggoro’ ba’runna, misa’ padang
sebo rotinna sia pa’lak anggoro’na,
misa’ padang sebo kayu saitunna sia
minna’na sia tani’ enoanna, kumua ammi
tuo, da mimate. Apa da miperangii tu
kadanna Hizkia, belanna napapusakomi,
tu nakua: PUANG la ullendokangki’.
33 Denraka misa’i tu deatanna mintu’
bangsa ma’din urrampanan tondokna lan
mai kuasanna datu Asyur?
34 Umbara tu mai deatanna Hamat
sia Arpad, umbara tu mai deatanna
Sefarwaim, Hena sia Iwa? Nakulleraka
ullendokan Samaria dio mai kuasangku?
35 Dio lu mintu’ deatanna tondok iato,
mindara ungkullei ullendokan tondokna
lan mai kuasangku, naurunganni ma’din
dukao tu PUANG urrampanan Yerusalem
lan mai kuasangku?
36 Apa kappa bang tu to buda sia tae’
napebalii moi sangbuku kada, belanna
napa’parentan datu kumua: Da mibali
lenni.

37 Saemi tu Elyakim, anakna Hilkia,
pangulu sandan uai sia Sebna, pangulu
to massura', sia Yoah, anakna Asaf,
pa'paelean, usserek-serek tamangkalena
umpennoloi Hizkia, anna parampoi lako
datu tu mintu' kadanna kamandang
lompo.

Bunga'na pa'nubua' diona kadilendokanna Yerusalem

19:1-7

19 1 Iatonna rangimi datu Hizkia
tu iannato, naserek-serekmi tu
tamangkalena, anna ma'pakean karoro',
male tama banuanNa PUANG.
2 Nasua dukami tu Elyakim, pangulu
sandan uai, sia Sebna, pangulu to
massura', sia pangulunna mintu' to
minaa ma'pakean karoro' anna male
lako nabi Yesaya, anakna Amos.
3 Ma'kadami tu tau iato mai lako,
nakua: Inde sia tu kadanna Hizkia: Allo
iate allo kapussakan sia ukungan sia
kadibelleran, belanna la dadimo tu mai
pia, apa tae' tu kamatotoranna indo'na
la kianak.

4 Lala sia manii Naperangii PUANG
Kapenombammi, tu mintu’ kadanna
kamandang lompo, tu nasua puangna,
datu Asyur umparampoangki’,
kumua anna be’sei tu Puang Matua
matontongan, anna ukkungi Puang
tu belanna kada iato Narangimo
PUANG, Kapenombammi; melo ke
mipassambayanganni tu to torrona
siapa, tu denna siapa.
5 Pakalan rampomi tu to mase’ponna
Hizkia lako Yesaya.
6 Ma’kadami Yesaya lako tau iato mai
nakua: Inde sia tu kada la miparampoan
puangmi, kumua: Nakua kadanNa
PUANG: Da mukataku’i tu mintu’ kada,
mangka murangi, tu napokada to
mase’ponna datu Asyur umpa’kada
solangiNa’.
7 Manassa Aku la umpabu’tui lan
penaanna, naurunganni, ke urrangimi
misa’ kareba, manassa la sule lako
tondokna, sia la Kubambangan nakande
pa’dang lan tondokna.

Ma’penduanna Sanherib unnaran datu Hizkia la ussorong Yerusalem

19:8-13

Yes. 37:8-13

8 Iatonna sulemo tu kamandang lompo
narampoimi tu datu Asyur marassan
sirari Libna, belanna denmo kareba
narangi umpokadai, kumua ke’de’mo dio
mai Lakhis.
9 Apa narangi tu kadanna tau diona
Tirhaka, datu Etiopia, kumua: tassu’mo
sirari puangku, nasua pole’omi tu ba’tu
pira-pira sumbungan puduk lako Hizkia,
umparampoi te kada iate nakua:
10 Inde sia tu kada la miparampoan
Hizkia, datu to Yehuda, kumua: Da
napakenakomi Kapenombammi, tu
mirannuan, kumua: Iatu Yerusalem
tae’ nala disorong tama kuasanna datu
Asyur.
11 Manassa kamu kalenamo urangii
tu mintu’ apa napogau’ datu Asyur
lako mintu’ tondok, umba nakua
ummangsanni; umbao nakua ammi la
dilendokan?

12 Nakulleraka tu deatanna mintu’
bangsa, tu nasabu’i nene’ to doloku,
ullendokanni tu tondok iato mai:
iamotu Gozan sia Haran sia Rezef sia to
umpa’tondokki Eden, lili’na Telasar?
13 Umbamira tu datu Hamat sia datu
Arpad, sia datu tondok Sefarwaim, sia
Hena sia Iwa?

Passambayangna Hizkia

19:14-19

Yes. 37:14-20

14 Natarimami Hizkia tu sura’ iato dio
mai sumbungan puduk iato, anna basai.
Mangkato malemi tu Hizkia langngan
banuanNa PUANG, anna balla’i tu sura’
iato dio oloNa PUANG.
15 Anna massambayang dio
oloNa PUANG, nakua: O PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu unnisung
dao karubion! Kamu, Kamu manna tu
Kapenomban, pekapuanganna mintu’
kadatuan dao kuli’na padang; Kamumo
tu mangka ungkombong langi’ sola lino.
16 O PUANG, tananni talinga, amMi
ma’perangi, o PUANG, pamillikki tu
matamMi, amMi tiroi sia perangii tu

mintu’ kadanna Sanherib, tu mesua
umparampoi, la umbe’se Puang Matua
matontongan.
17 O PUANG, tonganna iatu mai datu
Asyur ussanggangimo mintu’ bangsa sia
mintu’ tondokna.
18 Na iatu rapang-rapang dipodeatanna
napembuangan tama api, belanna tangia
kapenomban, sangadinna panggaraga to
lino bangsia, tu kayu sia batu digaraga,
iamoto nakullei ussanggangi.
19 Iamoto, o PUANG, Kapenombangki,
lendokangkan dio mai kuasanna, anna
issanni mintu’ kadatuan lan te lino,
kumua Kamu mannari, o PUANG, tu
Kapenomban.

Ma’penduanna pa’nubua’ diona kadilendokanna Yerusalem

19:20-34

Yes. 37:21-38

20 Attu iato mesuami Yesaya, anakna
Amos, umpokadanni Hizkia, nakua: Inde
sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna
to Israel, kumua: Iatu passambayangmu
lako Kaleku tu diona Sanherib, datu
Asyur, Kurangimo.

21 Inde sia tu kada Napokada PUANG
diona datu iato, Nakua: Iatu simbolong
manik, iamo anak dara Sion, untapa'ko
sia untelle-telleko; iatu anak dara
Yerusalem unniling-iling dio boko'mu.
22 Mindara tu mube'se sia mupa'kada
solangi, sia mindara mupekapuan
gamarammu sia mupasolo'i matammu?
Lako To Maserona to Israel!
23 Tete dio sumbungan pudukmu ammu
be'sei tu PUANG, sia ma'kada kumua:
Kabudanna karetaku angku kendekki
tu bottona buntu sae lako malangka'na
Libanon; sia kulelleng tu mintu' garonto'
arasi' kalandona, sia mintu' sendana
mellongna, sia la rampona' tama inan
mandalanna sia tama pangala' tamman
makampunna.
24 Mambo'bokna' sia unniru'na' uai dio lu
padang senga', sia mintu' messarakna
salu Nil lan Mesir kurangkean pala'
lentekku.
25 Tae' lenparaka murangii, kumua
mintu'na te Kulampakmo tempon dio
mai sia randuk dio mai tipamulanna
inang Kubori'mo? Totemo Kuparampo
randannamo: manassa la musanggang

tu mintu’ kota ditambakuku anna daun
lauan.
26 Sia langga’mo tu mintu’ to
umpa’tondokki sia magiang sia
kasirisan; tau iato mai susito merriunna
dio lu padang, susito lolo mangura, susi
riu dao papa, susi gandung malayu
tonna tae’pa nabulung.
27 Apa Kutandai tu diona kao’korammu
sia lu tama lu lanmu mai sia kapabali-
balian masarrangmu lako Kaleku.
28 Belanna kapabali-balian masarrangmu
lako Kaleku sia kamatampoammu,
tu rampomo tama pa’perangingKu,
manassa Aku la umpalakoi kale’ke’Ku
tu illongmu sia sanga’Ku tu sadangmu,
angKu pasuleko lako tu lalan muola sae.
29 Iamote tu tanda lako kalemu: Lan
taun iate la mukande tu apa tuo kalena,
na taun ma’penduan iatu apa tuo
poleo, apa lan taun ma’pentallun la
mangambo’komi ammi megandung sia
untanan garonto’ anggoro’, ammi kandei
tu buanna.
30 Sia iatu bati’na Yehuda tu tilendokna
sia tinampena la mennuaka’ pole diong
sia membua dao.

31 Belanna dio mai Yerusalem la nanii
tassu’ male tisambo’-sambo’ tu apa
tinampepa sia dao mai buntu Sion tu apa
tilendok; kamakaritutuanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik la umpadenni.
32 Iamoto, inde sia tu kadanNa PUANG
diona datu Asyur, Nakua: Inang tae’
nala tama kota iate, sia tae’ nala
umpa’panan misa’ tinaran tama, sia tae’
nala umpabendan tambakuku la urraka’i.
33 La sulemo lako tu lalan naola sae,
apa tae’ nala tama kota iate, kadanNa
PUANG.
34 Sia la Kurinding pala’ te tondok iate,
angKu lendokanni, belanna sangangKu
sia belanna Daud, taungKu.

Diona kadilendokanna Yerusalem

19:35-37

35 Iatonna bongi iato tassu’mi tu
Malaeka’Na PUANG, Napateimi
tu surodadunna to Asyur saratu’
karuapulona llima sa’bu. Iatonna millik
tu tau melambi’, natiroi tu mintu’nato,
batang rabuk mannamo.
36 Sangtiangkarammi sule tu Sanherib,
datu Asyur, anna torro dio Niniwe.

37 Den pissan tonna menomba lan
banuanna Nisrokh, tu napodeatanna,
napateimi pa'dang anakna, disanga
Adramelekh sia Sarezer, anna mallai
lussu' sola duai lako tondok Ararat, anna
Esarhadon, anakna, ussondai dadi datu.

Diona kamasakianna sia kamatananna Hizkia

20:1-11

Yes. 38:1-8

20 1 Allo iato masanna'mi sakinna tu
Hizkia, la mate mannamo; saemi
nabi Yesaya, anakna Amos, mennolo
lako datu, anna ma'kada nakua: Inde
sia tu kadanNa PUANG: Mepasanmokomi
lako mintu' to lan tongkonan layukmi,
belanna la matekomi sia tae'mo mila
tuo.
2 Messailemi tu datu lako to'rinding,
namassambayang lako PUANG,
3 nakua: O PUANG, la Mikilalai umba
kukua lolang maruru' dio oloMi sia lantuk
penaangku sia kupogau' tu apa melo
dio pentiroMi. Pakalan si'dan-si'danmi
tumangi' tu Hizkia.

4 Tae’pa natassu’ tu Yesaya lan mai
tarampak tangnga, pakalan saemi tu
kadanNa PUANG lako kalena, Nakua:
5 Tibalikko sule sia pokadanni Hizkia,
arungna taungKu, kumua: Inde sia tu
kadanNa PUANG, Kapenombanna Daud,
nene’ to dolomi, nakua: Kurangimo
tu passambayangmu sia Kutiromo tu
mintu’ uai matammu; manassa la
Kupamondoko, anna allo ma’pentallun
mumale langngan banuanNa PUANG.
6 La Kurangngannipa tu kadadiammu
sangpulo lima taunna, sia la
Kulendokangko sola te kota iate
lan mai kuasanna datu Asyur sia la
Kurinding pala’ te kota iate, belanna
sangangKu sia belanna Daud, taungKu.
7 Ma’kadami Yesaya nakua: Alakomi bua
ara petamba’. Naalami anna palakoi tu
bundang iato, namondo.
8 Mekutanami Hizkia lako Yesaya nakua:
Apara tandana kumua la Napamondona’
PUANG sia la malena’ langngan
banuanNa PUANG, ke allo ma’pentallun?
9 Mebalimi Yesaya nakua: Iamote tu
la dadi tanda lako kalemi dio mai
PUANG, kumua PUANG la umpogau’i tu
apa mangka Napokada. La maleraka

sangpulo pellesean tu bayo-bayo lako
tingayo, ba'tu la sorong boko'raka
sangpulo pellesean?
10 Nakuami tu Hizkia: Maraa tu bayo-
bayo male rokko sangpulo pellesean;
tae' nasusito, sangadinna la sorong
boko' tu bayo-bayo sangpulo pellesean.
11 Metambami tu nabi Yesaya lako
PUANG, Nakondorammi sule sangpulo
pellesean tu bayo-bayo solo'mo dio
pellesean eranna Ahas.

Sumbungan pudukna datu Babel

20:12-21

Yes. 39:1-8

12 Attu iato nasuami Merodakh-Baladan,
anakna Baladan, datu Babel, tu
sumbungan puduk la umbaa sura'
sia pamengan lako Hizkia, belanna
napekarebamo, kumua masakimo tu
datu.
13 Natammuimi Hizkia tu sumbungan
puduk iato, anna patiroanni tu banua
pangnannan iananna, iamotu mintu'
salaka sia bulaan sia rampa-rampa
sia minna' keangga' sia mintu'
inan pa'bunona sia mintu' lan inan

pangnannan iananna. La iatu lanna tongkonan layukna, la iatu lanna mintu’ parentana, moi misa’ tae’ tang napatiroan Hizkia lako tau iato mai.
14 Attu iato saemi nabi Yesaya mennolo lako datu Hizkia, anna mekutana lako datu, nakua: Apara napokada tu tau iato mai sia umbara nanii sae ussitiroan puangku? Mebalimi Hizkia nakua: Iatu tau iato sae lako kaleku lu dio mai tondok mambela, iamotu Babel.
15 Mekutanami Yesaya nakua: Apara natiro lan tongkonan layukmi? Mebalimi Hizkia nakua: Mintu’ apa lan tongkonan layukku natiro nasangmo tau iato mai; moi misa’ tu lanna inan pangnannan iananku, tae’ tang kupatiroanni
16 Ma’kadami Yesaya lako Hizkia nakua: Perangii tu kadanNa PUANG:
17 Manassa la sae tu allona, namintu’ tu apa lan tongkonan layukmu sia apa narampun nene’ to dolomu sae lako allo iate, la dibaa lako Babel. Moi misa’ tae’mo la torro, kadanNa PUANG.
18 Sia la naala tau iato mai tu ba’tu pira-pira anakmu muane, tu dadi dio mai kalemu sia tu mudadian, anna angka’i to

mase’ponna datu lan tongkonan layukna datu Babel.
19 Ma’kadami Hizkia lako Yesaya nakua:
Melo tu kadanNa PUANG tu mipokada.
Sia natangnga’ dukapa: La tontongpa
tu kamarampasan lan mintu’ allo
katuoangku.
20 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Hizkia, sia mintu’ penggauran
lalongna, sia umba nakua unggaragai
tu limbong sia saruran sia umpatama
kota uai, tang tisura’moraka lan sura’
ossoranna mintu’ datu Yehuda?
21 Iatu Hizkia tamamo batu dilobang
dipasola nene’ to dolona. Anna Manasye,
anakna muane ussondai dadi datu.

Diona Manasye, datu Yehuda

21:1-18

2 Oss. 33

21 1 Iatu Manasye tonna dadi
datu sangpulo duamo taunna;
ma’parentami dio Yerusalem limangpulo
llima taunna. Na iatu indo’na disanga
Hefzibah.
2 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, susitu penggauran

megallianna mintu’ bangsa tu Naula’i
PUANG dio mai tingayona to Israel.
3 Sia napabendan sule tu inan madao, tu
mangka nasanggang Hizkia, ambe’na,
sia nabangunan Baal tu inan pemalaran
sia nagaragai tu lentong kayu di podeata,
susi mangka napogau’ Ahab, datu Israel,
sia tukku menomba dio tingayona
mintu’ ma’dandan maritik dao langi’ sia
mengkaola lako.
4 Sia napabendan duka tu ba’tu pira-
pira inan pemalaran dio banuanNa
PUANG tu diona a’ganna Napokadamo
PUANG Nakua: Lan Yerusalem la Kunii
umpaunnisungi tu sangangKu.
5 Sia napabendanan tu ba’tu pira-pira
inan pemalaran tu mintu’ ma’dandan
maritik dao langi’ lan da’dua tarampak
banuanNa PUANG.
6 Ondong pissanpi api napamaindananni
tu anakna muane, sia umpalalo balik
mata sia kapakita-kitan sia napaden
tu to untambai bombo to mate sia
deata masussuk. Sia buda napogau’ tu
apa kadake dio pentiroNa PUANG, tu
umpa’dikki penaanNa.
7 Napabendan duka tu misa’ rapang-
rapang dipodeatanna Asyera, tu mangka

nagaragai, lan banua, tu mangka
Napokada PUANG a'ganna lako Daud sia
lako Salomo, anakna muane, Nakua: Lan
te banua indete Yerusalem, tu Kupilei
langsa' dio mai mintu' sukunna to Israel,
la Kunii umpaunnisung sangangKu
tontong sae lakona.
8 Tae'mo Kula umpatengkai tu lette'na
to Israel lan mai tondok tu mangka
Kukamasean nene' to dolona, podo
ke nakaritutui tu mintu' apa Kupasan
lako sia mintu' sukaran aluk tu mangka
napasan Musa, taungKu, lako tau iato
mai.
9 Apa tae' naperangii tau iato mai,
belanna napapusa Manasye, naurunganni
umpogau'i tu apa mandu kadake na
penggauranna mintu' bangsa, tu
Nasabu'i PUANG dio tingayona to Israel.
10 Iamoto Nama'kada tu PUANG nalopian
mintu' taunNa, iamotu mai nabi, nakua:
11 Belanna napogau'mo Manasye, datu
Yehuda, te penggauran megallian iate,
napogau' tu apa mandu kadake na iatu
mintu' apa napogau' to Amori tu dolo na
ia; sia nasuapa tu to Yehuda umpogau'
kasalan diona kaumpenombaianna
deatanna.

12 Iamoto, inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, Nakua:
Manassa la Kuparampoi kamandasan tu
Yerusalem sia to Yehuda, na tilanta' lan
talinga duanna tu mintu' to urrangii.
13 Sia la Kupae'te'i ulang pesuka' tu
Yerusalem, susitu mangka Kue'teran
Samaria sia batu petimbang, susitu
mangka Kue'teran bati'na Ahab,
sia la Kupa'dii tu Yerusalem susito
umpa'dii kandian; ke mangkami dipa'dii,
nabaliangan lenmi tau.
14 Sia la Kutibe tu taan mana'Ku,
tu torronapa, sia la Kusorong tama
kuasanna mintu' ualinna, naurunganni
dadi pangrampa sia nasialai mintu'
ualinna.
15 Belanna napogau'mo tau iato mai tu
apa kadake dio pentiroKu sia tontong
umpa'dikki penaangKu randuk dio mai
allo katassuranna nene' to dolona lan
mai tondok Mesir sae lako allo iate.
16 Sia ia duka tu Manasye umpatibollo
buda rarana to tang sala tu naponnoan
Yerusalem randuk dio mai biringna sae
lako biring sangbalinna, senga'pito tu
mintu' kasalan tu nasua tu to Yehuda

umpogau’i, napobannang umpogau’i tu
apa kadake dio pentiroNa PUANG.
17 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Manasye, sia mintu’ apa
napogau’ sia mintu’ kasalan napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu to Yehuda?
18 Iatu Manasye tamamo batu dilobang
dipasola nene’ to dolona, sia dipeliang
dio pa’lak naala lili’ banuanna, iamotu
pa’lakna Uza; anna Amon, anakna
muane, ussondai dadi datu.

Diona Amon, datu Yehuda

21:19-26

19 Iatu Amon tonna dadi datu
duangpulomo ndua taunna;
ma’parentami dio Yerusalem duang taun.
Na iatu indo’na disanga Mesulemet,
anakna Harus, dio mai Yotba.
20 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, susitu napogau’
Manasye ambe’na.
21 Naturu’mi datu tu mintu’ bate lalanna
ambe’na, sia mengkaola lako rapang-
rapang dipodeata tu napengkaolai

ambe’na sia tukku menomba dio
tingayona.
22 Naboko’imo tu PUANG, Kapenombanna
nene’ to dolona, sia tae’ naturu’ lalanNa
PUANG.
23 Sipakulu-kulumi tu to mase’ponna
Amon unneai, anna patei tu datu lan
tongkonan layukna.
24 Apa napatei pa’tondokan tu mintu’
to sipakulu-kulumo unnea datu Amon.
Anna angka’i pa’tondokan tu Yosia,
anakna muane, ussondai dadi datu.
25 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Amon, sia mintu’ apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu to Yehuda?
26 Napeliangmi tau tu datu lan liangna
dio pa’lakna Uza; anna Yosia, anakna
muane, ussondai dadi datu.

Diona Yosia, datu Yehuda. Sia Sura’ Sukaran aluk diapparan sule

22:1-20

2 Oss. 34, 35

22 1 Iatu Yosia karuamo taunna
tonna dadi datu, anna ma’parenta
tallungpulo mmisa taunna dio Yerusalem.

Iatu indo’na disanga Yedida, anakna
Adaya dio mai Bozkat.
2 Napogau’mi tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG sia unturu’ bate lalanna Daud,
nene’ to dolona sia tae’ nasepang lako
kanan ba’tu lako kairi.
3 Iatonna ma’pessangpulo karuamo
taunna ma’parenta tu datu Yosia,
nasuami datu tu Safan, pangulu to
massura’, anakna Azalya, anakna
Mesulam, lako banuanNa PUANG, nakua:
4 Maleko lako tominaa kapua Hilkia, suai
umbilangi tu mintu’ doi’, tu dipatama
banuanNa PUANG, tu naduruk mintu’ to
ma’kampa babangan dio mai to buda.
5 Anna disorong tu doi’ iato lako kapala
diangka’ la ungkapalai pa’diaman dio
banuanNa PUANG, kumua nabenni
mintu’ to mengkarang, iamotu mintu’
to mengkarang lan banuanNa PUANG la
umpemeloi tu mintu’ sanggangna lan
banua iato:
6 iamotu lako mintu’ to mengkarang sia
mintu’ to manarang umbangun banua
sia mintu’ pande batu, sia la dipangallian
kayu sia batu dipa’, la umpemeloi tu
banua iato.

7 Apa iatu doi’ disorongan tau iato
mai tae’mo nadireken, belanna
dikatappa’imo.
8 Ma’kadami tu tominaa kapua Hilkia
lako Safan, pangulu to massura’ nakua:
Kuappa’mo tu sura’ Sukaran aluk lan
banuanNa PUANG. Nabenmi Hilkia tu
sura’ iato lako Safan, anna basai.
9 Saemi tu Safan, pangulu to massura’,
umpennoloi datu, napokadai lako datu
tu mintu’ apa mangka napogau’, nakua:
Nabolloammo taummi tu mintu’ doi’ lan
mai patti, tu lan banua kabusungan,
anna sorongi lako to ungkapalai
pa’diaman dio banuanNa PUANG.
10 Sia naparampo duka Safan pangulu to
massura’, lako datu nakua: Nabenna’ to
minaa Hilkia misa’ sura’. Nabasami Safan
dio olona datu.
11 Iatonna rangimi datu tu mintu’
kada lan mai sura’ Sukaran aluk,
naserek-serekmi tu tamangkalena.
12 Mepasanmi tu datu lako to minaa
Hilkia sola Ahikam, anakna Safan, sia
lako Akhbor, anakna Mikhaya, sola
Safan, pangulu to massura’, sia lako
Asaya, to mase’ponna datu, nakua:

13 Malekomi umpekutanangki’
timbanganNa PUANG, iamotu aku
sia to buda sia mintu’ to Yehuda
diona mintu’ kada lan te sura’ iate,
tu diapparammo, belanna mandu
tu kare’dekanna ara’Na PUANG, tu
ma’lulu-lulu lako kita, belanna tae’
naperangii nene’ to dolota tu mintu’ kada
lan sura’ iate sia tae’ naturu’i tu mintu’
apa Nasurasangki’.
14 Malemi tu to minaa Hilkia sia Ahikam
sia Akhbor sia Safan sia Asaya lako
Hulda, nabi baine, bainena Salum,
to ma’kampa pakean, anakna Tikwa,
anakna Harhas. Iatu Hulda torro dio
Yerusalem lan kampong ba’ru. Anna
sipa’kada-kada tau iato mai tu baine
iato.
15 Ma’kadami lako tau iato mai
nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, Nakua:
Pokadanni tu tau ussuakomi sae
umpellambi’iNa’, kumua:
16 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Manassa la Kuparampoi kamandasan te
inan iate sia mintu’ to torro lan, iamotu
mintu’ apa lan sura’ tu mangka nabasa
datu to Yehuda,

17 belanna naboko’iMo’ tau iato mai sia
untunumo pemala’ lako kapenomban
senga’, la umpa’dikki penaangKu
napobua’ mintu’ panggaraga limanna.
Bannang iamoto anna ma’lulu-lulu tu
kare’dekan ara’Ku lako inan iate sia tang
la dipa’deimo.
18 Apa lako datu to Yehuda, tu ussuakomi
umpekutanan timbanganNa PUANG, la
mikuan susite: Inde sia tu kadanNa
PUANG, Kapenombanna to Israel: Iatu
diona mintu’ kada mangka murangi,-
19 belanna malamma’ tu penaammu sia
umpamadiongangko kalemu dio oloNa
PUANG, tommu mangka urrangii tu apa
mangka Kupokada diona te inan iate sia
iatu to torro lan, kumua la metakuran
sia tampakan ropu, sia belanna usserek-
serekko tamangkalemu sia tumangi’
dio oloKu, iamoto Kuperangii dukako,
kadanNa PUANG.
20 Manassa la Kupasisolako nene’ to
dolomu; la dipatama marampa’ko
liangmu, sia tae’ nala untiro lenni
matammu tu kasanggangan tu la
Kuparampo lako inan iate. Naparampomi
tau iato mai lako datu te pebali iate.

Diona datu Yosia umputtai kamenomban sala

23:1-30

23 [1] Attu iato mesuami tu datu urrampunni lako kalena tu mintu’ pekaamberanna Yehuda sia Yerusalem.
[2] Malemi tu datu lako banuanNa PUANG sola mintu’ muane to Yehuda sia mintu’ pa’tondokan Yerusalem sia mintu’ to minaa sia nabi sia mintu’ tau randuk dio mai to bitti’ sae lako to kapua. Nabasami dio pa’peranginna tau iato mai tu mintu’ kada lan sura’ basse, tu diapparan lan banuanNa PUANG.
[3] Bendanmi tu datu dio to’ lentong, anna tanan misa’ basse’ dio oloNa PUANG, kumua naturu’i tau tu PUANG sia lantuk penaanna sia deatanna ungkaritutui tu pepasanNa sia kasa’bianNa sia mintu’ tu aluk Napondok sia untoe manda’i tu mintu’ kada basse tu disura’ lan sura’ iate. Iatu mintu’ to buda tamamo basse iato.
[4] Mesuami tu datu lako tominaa kapua Hilkia sia mintu’ tominaa undampi’i sia mintu’ pa’kampa

babangan, la umpatassu'i lan mai banua
kabusunganNa PUANG tu mintu' parea,
tu digaragan Baal sia Asyera sia mintu'
ma'dandan maritik dao langi'; anna
ballai tu mintu'nato dio salianana kota
Yerusalem dio rante salu Kidron, na iatu
aunna nabaa lako Betel.
5 Natassu'i duka datu tu mintu' to minaa
deata tu naangka' mintu' datu to Yehuda
untunu pemala' dao inan madao, lan
lu mintu' kota Yehuda sia lan lu lili'na
Yerusalem, sia iatu mai to untunuan
pemala' Baal sia mata allo sia bulan
sia ma'rupa-rupa bintoen sia mintu'
ma'dandan maritik dao langi'.
6 Sia napatassu' duka datu tu lentong
kayu dipodeata lan mai banuanNa
PUANG lako salianna Yerusalem, lako
salu'-salu' Kidron, sia natunu dio biring
salu'-salu' Kidron sia nanisak-nisak
nadadi au, namane ussamboranni dio to'
lamunanna to kamban.
7 Narondonnimi tu mintu' inan to ma'gau'
sala dio to' dipa'deatainna lan banuanNa
PUANG, tu inan nanii baine biasa
ma'tannun sampin dipakean Asyera.
8 Nasuami tu mintu' to minaa tassu' lan
mai mintu' kota Yehuda sia naruttakki

tu mintu’ inan madao tu nanii mintu’ to
minaa untunu pemala’ randuk dio mai
Geba sae lako Bersyeba. Sia narondonni
tu mai inan madao tu dio lalan tama
babanganna Yosua, pangulu kota, iamo
dio rampe kairinna babangan kota, ke
tamai tau.
9 Apa iatu mintu’ to minaa inan madao
tae’ nadieloran kendek langngan inan
pemalaranNa PUANG dio Yerusalem, apa
ma’din ungkande roti tang diragii dio lu
mintu’ siulu’na.
10 Sia naruttakki tu Tofet diong lombok
Ben-Hinom, kumua anna moi misa’
tau tae’mo api napamaindananni tu
anakna muane ba’tu anakna baine la
napemalaran lako Molokh.
11 Naputtai tu mintu’ darang tu napake
ba’tu pira-pira datu Yehuda menomba
lako mata allo, dio mai lalan tama
banuanNa PUANG sikandappi’ bilikna
Natan-Melekh, to mase’ponna datu lan
banua bitti’; sia iatu kareta napake
menomba lako mata allo naballa.
12 Iatu mintu’ inan pemalaran dao papa,
sikandappi’ bilik mengkadaoanna Ahas,
tu nagaragai datu Yehuda, sia mintu’ tu
inan pemalaran napabendan Manasye, tu

lan da’dua tarampak banuanNa PUANG,
narondon datu sia naangka’i inde to
dio mai tu barra’-barra’na, anna buangi
rokko salu’-salu’ Kidron.
13 Sia iatu mintu’ inan madao dio rampe
matallona Yerusalem sia rampe lo’na lu
buntu Kasanggangan, tu nanii Salomo,
datu Israel, umbangunnanni Astoret,
apa megallianna to Sidon, sia Kamos,
apa megallianna to Moab, sia Milkom,
apa megi’giranna to Amon, ia dukato
naruttakki datu.
14 Sia natesse tu batu dipodeata sia
nalelleng tu lentong kayu dipodeata sia
naponnoi buku to mate tu mai inanna.
15 Sia ia duka tu inan pemalaran dio
Betel, – iamotu inan madao dinii memala’
tu napabendan Yerobeam, anakna Nebat,
tu ussua to Israel umpogau’ kasalan
–, narondonni, iamotu inan pemalaran
sola inan madao. Iatu inan madao iato
naballa, sia nanisak-nisak nadadi au sia
naballa tu lentong kayu dipodeata.
16 Iatonna messaile tu Yosia, anna tiroi tu
lamunan inde to dao lu tanete, nasuami
unnalai tu buku lan mai lamunan iato,
anna ballai dao inan pemalaran sia
naruttakki, susi kadanNa PUANG tu

napokada taunNa Kapenomban, tu
mangka umpa'peissananni te apa iate.
17 Ma'kadami tu datu nakua: Batu
lamunan apara te kutiro? Mebalimi tu
pa'tondokan lako datu nakua: Iamoto tu
lamunanna taunNa Puang Matua, tu sae
dio mai Yehuda sia umpa'peissananni
te apa urrampoi tu inan pemalaran dio
Betel, tu mipogau'.
18 Ma'kadami nakua: Da'ito namari'pi, da
naden misa' tau urrumbui tu bukunna.
Iamoto napakari'pii tau tu bukunna sola
tu bukunna nabi sae dio mai Samaria.
19 Ia duka tu mintu' inan kamenomban
dao inan madao lan mintu' kota Samaria,
tu napabendan mintu' datu Israel la
umpa'dikki penaanNa PUANG, naputtai
Yosia, sia napogau' lako susitu mintu'
apa mangka napogau' dio Betel.
20 Sia napatei tu mintu' to minaa inan
madao, tu torro inde to dio, dao inan
pemalaran sia naballa dao tu buku to
mate. Mangkato sulemi tu datu lako
Yerusalem.
21 Mesuami tu datu lako mintu' to
buda, nakua: Pakarayanni PUANG,
Kapenombammi, tu Pa'pasa, susitu
disura' lan sura' basse iate.

22 Belanna iate Pa’pasa susite inang tae’
lenpa dipakaraya randuk dio mai mintu’
to parengnge’, tu umparenta to Israel,
sia tonna mintu’ allona datu Israel sia
datu Yehuda.
23 Apa iatonna taun ma’pessangpulo
karua kadatuanna Yosia dipakarayami te
Pa’pasa lako PUANG dio Yerusalem.
24 Sia naputtai duka tu mintu’ to
untambai bombo to mate sia to
pakita-kita, sia mintu’ balo’ tau, sia
rapang-rapang dipodeata sia mintu’ apa
megallian, tu kanaan lan tondok Yehuda
sia lan Yerusalem, anna dipamanda’
tu mintu’ apa disura’ lan sura’ iato, tu
naapa’ to minaa Hilkia lan banuanNa
PUANG.
25 Dolona na iate datu iate tae’ tu misa’
datu ponno penaanna sia deatanna sia
kamatotoranna mengkara’pa susito lako
PUANG, unturu’ mintu’ sukaran alukna
Musa; sia undinna na datu iate tae’mo
bu’tu tu sangtende’na.
26 Apa moi susito tae’ duka natibalik tu
PUANG dio mai kare’dekan kapuaNa,
tu dukku ma’lulu-lulu urrampoi Yehuda
diona mintu’ pa’di’ penaa tu napa’dikanNi
Manasye.

27 Ma’kadami tu PUANG nakua: La
Kusabu’i duka tu to Yehuda dio mai
oloKu, susi to Israel mangka Kusabu’i;
sia la Kuboko’i te kota iate, tu mangka
Kupilei langsa’, iamotu Yerusalem, sia
iatu banua, tu mangka Kunii ma’kada
kumua: La nanii sangangKu dio.
28 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yosia, sia mintu’ apa napogau’,
tang tisura’moraka lan sura’ ossoranna
mintu’ datu Yehuda?
29 Iatonna linona ke’de’mi tu Firaun
Nekho, datu Mesir, lako salu Efrat la
sirari datu Asyur. Malemi tu datu Yosia
umpentammui la unneai; napateimi tu
Yosia dio Megido, tonna tiroi.
30 Napopa’karetami taunna tu batang
rabukna dao misa’ kareta dio mai Megido,
nabaai lako Yerusalem, napeliangi tama
liangna. Naangka’mi pa’tondokan tu
Yoahas, anakna Yosia; nabolloi minna’,
natokkoi dadi datu ussonda ambe’na.

Diona Yoahas, datu Yehuda

23:31-34

2 Oss. 36:1-4

31 Iatu Yoahas duangpulomo ntallu
taunna, tonna dadi datu, anna
ma'parenta tallung bulan dio Yerusalem.
Iatu indo'na disanga Hamutal, anakna
Yeremia dio mai Libna.
32 Napogau'mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG susitu mintu'
napogau'na nene' to dolona.
33 Napattangmi Firaun Nekho dio
Ribla dio tondok Hamat, kumua damo
nama'parenta dio Yerusalem, sia nadosa
tu tondok iato saratu' talenta salaka na
misa' talenta bulaan.
34 Naangka'mi Firaun Nekho tu Elyakim,
anakna Yosia, dadi datu ussonda Yosia,
ambe'na, anna sondai tu sanganna,
disangamo Yoyakim. Nasolammi tu
Yoahas lako Mesir, anna mate dio.

Diona Yoyakim, datu Yehuda

23:35–24:7

2 Oss. 36:5-8

35 Nasorongmi Yoyakim tu salaka sia
bulaan lako Firaun; anna durukki tu
sima dio mai mintu' pa'tondokan, anna
sorongi tu doi' iato susi parentana
Firaun; natuntunmi dio mai pa'tondokan
tu salaka sia bulaan sitinaya tassere'na
simisa'-misa' tau, anna benni Firaun
Nekho.
36 Iatu Yoyakim duangpulo llima taunna,
tonna dadi datu, anna ma'parenta
sangpulo misa taunna dio Yerusalem.
Iatu indo'na Zebuda, anakna Pedaya dio
mai Ruma.
37 Napogau'mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, susitu mintu'
napogau'na nene' to dolona.
24 1 Iatonna linona Yoyakim ke'de'mi
tu Nebukadnezar, datu Babel,
male lako, anna mengkanorong tu
Yoyakim tallung taun lako kalena; apa
undinnato tibalikomi tu penaanna, anna
balii.

2 Nasuami PUANG tu surodadu to Kasdim
sia surodadu to Aram sia surodadu to
Moab sia surodadu to Amon la ullaoi
Yoyakim; iatu tau iato mai Nasua Puang
la ullaoi Yehuda sia ussanggangi, susi
kadanNa PUANG tu Napokada nalopian
taunNa, iamotu mintu' nabi.
3 Tonganna iate mintu'na te urrampoi
Yehuda susi kadanNa PUANG, la ussabu'i
tu tau iato mai dio mai oloNa, tu belanna
mintu' kasalan napogau' Manasye;
4 sia belanna diona rara to tang sala
tu napatibollo, belanna umponnoi
Yerusalem tu rara to tang sala. Anna
mengkailing PUANG umpagarri'i.
5 Iatu tang dipokadannapa tu mintu'
tuna'na Yoyakim sia mintu' apa napogau',
tang tisura'moraka lan sura' ossoranna
mintu' datu Yehuda?
6 Iatu Yoyakim tamamo batu dilobang
dipasola nene' to dolona, anna Yoyakhin,
anakna muane, dadi datu ussondai.
7 Tae'mo natolei tu datu to Mesir tassu'
lan mai tondokna, belanna naala nasang
datu to Babel tu mintu' tondok naala
lili'na Mesir randuk dio mai salu'-salu'
Mesir sae lako salu Efrat.

Diona Yoyakhin, datu Yehuda

24:8-17

8 Iatu Yoyakhin sangpulo karuamo
taunna tonna dadi datu, anna
ma’parenta tallung bulan dio Yerusalem.
Iatu indo’na disanga Nehusta, anakna
Elnatan dio mai Yerusalem.
9 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, susitu penggauranna
ambe’na.
10 Attu iato ke’de’mi tu surodadunna
Nebukadnezar, datu Babel, ullaoi
Yerusalem; napatama limbumi tau tu
tondok iato.
11 Sia Nebukadnezar kalena, datu Babel,
sae ullaoi tu tondok iato, tonna marassan
umpatama limbui mintu’ surodadunna.
12 Malemi tu Yoyakhin, datu Yehuda,
umpennoloi datu Babel, la ia, la indo’na,
la pangulunna, la arungna, la to
mase’ponna. Natingkanmi datu to Babel,
tonna taun ma’pengkarua kadatuanna.
13 Naalaimi inde to dio mai tu mintu’
pareanan lan banuanNa PUANG sia
lan tongkonan layuk; sia nata’takki
tu bulaan dio mai mintu’ pareanan

tu nagaragai Salomo, datu to Israel,
lan banua kabusunganNa PUANG, susi
kadanNa PUANG.
14 Napali'mi tu mintu' pa'tondokan
Yerusalem sola mintu' arung sia to
malinta' parari, sangpulo sa'bunna, susi
duka tu mai pande sia pande bassi;
moi misa' tae'mo torro, sangadi to
mase-mase mannamo dio lu to buda lan
tondok.
15 Sia napali' tu Yoyakhin lako Babel; ia
duka tu indo'na datu sia iatu mai bainena
datu, sia mintu' to mase'ponna sia mintu'
to paa lan tondok nabaa nasang dio mai
Yerusalem lako Babel.
16 Sia napali' datu Babel lako Babel tu
to malinta' parari-pitungsa'bu, sia to
pande sia to pande bassi – sangsa'bu –
mintu'nato, to barani sia lalong parari.
17 Naangka'mi datu Babel tu Matanya,
pa'amberanna Yoyakhin, dadi datu, la
ussondai, anna gantii Zedekia.

Diona Zedekia, datu Yehuda sia diona kadatuan diputtai

24:18–25:26

18 Iatu Zedekia duangpulo mmisa taunna
tonna dadi datu; anna ma'parenta
sangpulo misa taunna dio Yerusalem.
Iatu indo'na disanga Hamutal, anakna
Yeremia dio mai Libna.
19 Napogau'mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG susitu mintu'
penggauranna Yoyakim.
20 Belanna kasengkeanNa PUANG,
anna sakerangngan-rangnganna tu
kakadakeanna Yerusalem sola Yehuda,
sae lako Nasualei dio mai oloNa.
Pabali-balimi Zedekia lako datu Babel.
25 1 Iatonna taun ma'pengkasera
kadatuanna, bulan
ma'pessangpulo sia allo ma'pessangpulo
bulan iato, saemi Nebukadnezar, datu
to Babel, sola mintu' surodadunna
ullaoi Yerusalem sia napabendan tu
tendana tiku lao, sia nagaragai tau iato
tu benteng la nanii ullaoi.

2 Susimo kadipatama-limbuanna tu kota
iato sae lako taun ma’pessangpulo misa
kadatuanna Zedekia.
3 Iatonna allo ma’pengkasera bulan
(ma’penna’pa), tonna lendu’ ia ma’irrikna
karorian lan kota, naurungan tae’mo
rotinna tu mai to buda lan tondok,
4 ditossomi tu tambakuku kota, anna
mallai tu mintu’ surodadu tonna bongi
unnola babangan naparitangnga da’dua
benteng tembo’ sirondong pa’lakna datu
– na iatu to Kasdim umpatama limbu
kota iato –, apa moi susito unnola bang
lalan lu lako Araba-Yordan.
5 Apa iatu datu naula’ surodadu to
Kasdim, anna lambi’i dio padang
marantena Yerikho, naurungan
dipasisarak-sarak tu mintu’ surodadunna
tu nasolan.
6 Natingkanmi tau iato mai tu datu,
nasolammi lako datu Babel dio Ribla,
nara’ta’mi tau iato mai tu ukunganna.
7 Napateimi tau iato mai tu mintu’
anakna muane Zedekia dio tingayona;
sia napesuan datu Babel umpopebutai
patomalii tu matanna Zedekia sia
umpungoi da’dua rante tambaga, anna
solanni tau lako Babel.

8 Iatonna bulan ma’pellima, allo
ma’pempitu bulan iato, – iamotu taun
ma’pessangpulo kaseranna kadatuanna
Nebukadnezar, datu Babel –, saemi lako
Yerusalem tu Nebuzaradan, pangulu to
ma’kampa, to mase’ponna datu Babel.
9 Nasumpunmi tu banuanNa PUANG sia
tongkonan layukna datu, sia iatu mai
banua dio Yerusalem, iamotu mintu’
banuanna to kapua, pura nasumpun.
10 Iatu rinding tembo’ Yerusalem tiku lao
natuan mintu’ surodadu to Kasdim tu
nasolan pangulu to ma’kampa.
11 Iatu to tinampenapa lan kota sia iatu
mai to menta’pa tu malemo lako datu
Babel, sia iatu mai to buda tu tinampepa
napali’mo Nebuzaradan, pangulu to
ma’kampa.
12 Apa iatu ba’tu pira-pira to makario-rio
dio tondok iato natampepa Nebuzaradan,
pangulu to ma’kampa, la ma’pa’lak
anggoro’ sia ma’pa’lak.
13 Sia natesse to Kasdim tu lentong
tambaga tu lan banuanNa PUANG, sia
ia duka tu tangdan pembasean sia tasik
tambaga, tu lan banuanNa PUANG, anna
baai tu mintu’ tambaga iato lako Babel.

14 Sia ia duka tu kurin sia pesodok
sia piso sia dolong-dolong sia mintu’
pareanan, tu dipake menomba, nabaa
nasang.
15 Sia iatu pa’peruayan sia pindan
pa’pi’pikan, sia iatu mintu’ pareanan
bulaan sia salaka nabaa nasang pangulu
to ma’kampa iato.
16 Iatu lentong da’dua sia iatu tasik
tambaga misa’ sia iatu tangdan
pembasean, tu nagaragan, datu
Salomo banuanNa PUANG – tang
dibela ditimbang tu tambagana mintu’
pareanan iato.
17 Iatu lentong misa’ sangpulo karua
siku langka’na; daona lu lentong iato
nanii misa’ parande tambaga, sia iatu
beke’ iato tallung siku langka’na, sia
daona lu tu beke’ tikunna male den dalla’
tambaga massang, dibeloi bua dalima.
Susi dukato tu dalla’ dio lentong misa’na.
18 Natingkanmi pangulu to ma’kampa
tu Seraya, tominaa kapua, sia Zefanya,
tominaa ma’penduanna, sia iatu tallu to
ma’kampa ba’ba.
19 Sia natingkan lan mai kota iato tu
misa’ to mase’ponna datu, tu ungkampai
surodadu, sia limai dio mai tau iato,

tu la tontong mennolo lako datu, tu
diapparan lan kota iato, sia pangulu
to massura'na kamandang lompo, tu
urrampun mintu' tau lan tondok la lao
parari, sia annanpulona tau dio mai
kampung, tu diapparan lan kota.
20 Natingkanmi Nebuzaradan, pangulu to
ma'kampa tu mintu' tau iato mai, nabaai
mennolo lako datu Babel dio Ribla.
21 Napesuammi datu Babel umpatei tu
tau iato mai dio Ribla lan lili'na Hamat.
Susimoto tu kadipaliranna to Yehuda lan
mai tondokna.
22 Iatu mintu' to buda tu torropa
lan tondok Yehuda, tu napatorro
Nebukadnezar, datu Babel, naangka' tu
Gedalya, anakna Ahikam, anakna Safan,
la umpangului tu tau iato mai.
23 Iatonna rangimi mintu' kamandang
surodadu sisola surodadunna, kumua
naangka'mo datu Babel tu Gedalya
dadi pangulu, saemi tu tau iato mai
lako Gedalya dio Mizpa, iamotu Ismael,
anakna Netanya sia Yohanan, anakna
Kareah, sia Seraya, anakna Tanhumet, to
Netofa, sia Yaazanya, anakna to Maakha,
sisola surodadunna.

24 Umpalaomi sumpa tu Gedalya lako tau
iato mai sia mintu' surodadunna, nakua:
Da mimataku' lako to diala pareana to
Kasdim; torro bangmokomi lan tondok
iate sia mengkaolakomi lako datu Babel,
ammi makarimman.
25 Apa iatonna bulan ma'pempitu
saemi tu Ismael, anakna Netanya,
anakna Elisama, misa' bati' datu sola
surodadunna sangpulo; anna patei tu
Gedalya sola mintu' to Yehuda sola to
Kasdim, tu nasolan dio Mizpa.
26 Sangtiangkarammi tu mintu' bangsa,
la to baitti' la to kapua sisola mintu'
kamandang surodadu anna male lako
Mesir, belanna mataku' tu tau iato mai
lako to Kasdim.

Yoyakhin dikaturu-turui

25:27-30

Yer. 52:31-34

27 Iatonna taun ma'pentallungpulo
mpitu kadipaliranna Yoyakhin, datu
Yehuda, bulan ma'pessangpulo dua, allo
ma'penduangpulo mpitu bulan iato, iatu
Yoyakhin, datu Yehuda, nakaturu-turui
Ewil-Merodakh, datu Babel, sia natassu'i

lan mai pa’tarungkuan lan taun dinii
unnangka’i datu.
28 Ma’kada malamma’mi tu datu lako
kalena sia napamadao tu kao’koranna na
iatu kao’koranna mintu’ datu, tu nasolan
dio Babel.
29 Naelorammi datu Babel ussondai tu
pakean pa’tarungkuanna, sia kumande
dio medana datu lan mintu’ katuoanna.
30 Sia tontong nabalantai datu pada tu
silasanna napake kiallo-kiallo lan mintu’
katuoanna.

1 OSSORANNA DATU

Sura’ ossoran randuk dio mai Adam sae lako Abraham

1:1-27

Kad. 10

1 [1] Adam, Set, Enos,
[2] Kenan, Mahalaliel, Yared,
[3] Henokh, Metusalah, Lamekh,
[4] Nuh, Sem, Ham na Yafet.
[5] Iatu anakna muane Yafet iamotu:
Gomer, Magog, Madai, Yawan, Tubal,
Mesekh na Tiras.
[6] Iatu anakna muane Gomer iamotu:
Askenas, Difat na Togarma.
[7] Iatu anakna muane Yawan iamotu:
Elisa na Tarsis, to Kitim na to Rodanim.
[8] Iatu anakna muane Ham iamotu: Kush
na Misraim, Put na Kanaan.
[9] Iatu anakna muane Kush iamotu: Seba,
Hawila, Sabta, Raema, na Sabtekha; iatu
anakna muane Raema iamotu: Syeba na
Dedan.

10 Na iatu Kush undadian Nimrod, iamote
tu bunga'na to paa lan lino.
11 Misraim nanii bu'tu to Ludim, to
Anamim, to Lehabim, to Naftuhim,
12 to Patrusim, to Kasluhim, iamo nanii
bu'tu to Filistin na to Kaftorim.
13 Na Kanaan undadian Sidon, anak
pa'bunga'na na Het,
14 sia iatu to Yebusi sia to Amori sia to
Girgasi
15 sia to Hewi sia to Arki sia to Sini,
16 sia to Arwadi sia to Semari sia to
Hamati.
17 Iatu anakna muane Sem iamotu:
Elam, Asyur, Arpakhsad, Lud, Aram, Us,
Hul, Geter na Mesekh.
18 Na iatu Arpakhsad undadian Selah, na
Selah undadian Eber.
19 Na iatu Eber dipadadian da'dua pia
muane: misa' disanga Peleg, belanna
iatonna linona titaa-taami tu issinna lino;
na iatu siulu'na disanga Yoktan.
20 Na Yoktan undadian Almodad, Selef,
Hazar-Mawet, Yerah,
21 Hadoram, Uzal, Dikla,
22 Ebal, Abimael, Syeba,
23 Ofir, Hawila na Yobab; ia nasangmote
tu anakna muane Yoktan.

24 Sem, Arpakhsad, Selah,
25 Eber, Peleg, Rehu,
26 Serug, Nahor, Terah,
27 Abram, iamotu Abraham.

Bati’na Abraham

1:28-42

28 Iatu anakna muane Abraham iamotu:
Ishak na Ismael.
29 Iamote tu bati’na: pa’bunga’na Ismael
iamotu Nebayot, namane Kedar, Adbeel,
Mibsam,
30 Misyma na Duma, Masa, Hadad na
Tema,
31 Yetur, Nafish na Kedma; mintu’na te
iamo anakna muane Ismael.
32 Na iatu anakna muane Ketura,
gundi’na Abraham, tu nadadian, iamotu:
Zimran, Yoksan, Medan, Midian, Isybak
na Suah. Iatu anakna muane Yoksan
iamotu: Syeba na Dedan.
33 Na iatu anakna muane Midian iamotu:
Efa, Efer, Henokh, Abida na Eldaa.
Mintu’nate iamo anakna muane Ketura.
34 Na Abraham undadian Ishak; na iatu
anakna muane Ishak iamotu Esau na
Israel.

35 Na iatu anakna muane Esau iamotu:
Elifas, Rehuel, Yeush, Yaelam na Korah.
36 Na iatu anakna muane Elifas iamotu:
Téman na Omar, Zefi na Gaetam, Kenas,
Timna na Amalek.
37 Na iatu anakna muane Rehuel iamotu:
Nahat, Zerah, Syama na Miza.
38 Na iatu anakna muane Seir iamotu:
Lotan, Syobal, Zibeon, Ana, Disyon, Ezer
na Disyan.
39 Na iatu anakna muane Lotan iamotu:
Hori na Homam, na iatu anak daranna
Lotan iamotu Timna.
40 Na iatu anakna muane Syobal iamotu:
Alyan, Manahat, Ebal, Syefi na Onam;
na iatu anakna muane Zibeon iamotu:
Aya na Ana.
41 Na iatu anakna muane Ana iamotu:
Disyon; na iatu anakna muane Disyon
iamotu: Hamran, Esyban, Yitran na
Keran.
42 Na iatu anakna muane Ezer iamotu
Bilhan, Zaawan na Yaakan; na iatu
anakna muane Disyan iamotu: Us na
Aran.

Mintu’ datu umparenta Edom

1:43-54

43 Iamote tu mintu’ datu tu umparenta
tondok Edom, tonna tae’pa misa’ datu
umparenta to Israel, iamotu Bela,
anakna Beor, na iatu kotana disanga
Dinhaba.
44 Iatonna matemo tu Bela, nasondami
Yobab, anakna Zerah, dio mai Bozra,
dadi datu.
45 Iatonna matemo tu Yobab nasondami
Husyam, dio mai tondok to Téman, dadi
datu.
46 Iatonna matemo tu Husyam
nasondami Hadad, anakna Bedad, dadi
datu, tu untalo to Midian dio padang
Moab; iatu kotana disanga Awit.
47 Iatonna matemo tu Hadad nasondami
Samla dio mai Masreka dadi datu.
48 Iatonna matemo tu Samla nasondami
Saul Dadi datu, dio mai Rehobot, tu dio
biring salu.
49 Iatonna matemo tu Saul nasondami
Baal-Hanan, anakna Akhbor, dadi datu.
50 Iatonna matemo tu Baal-Hanan
nasondami Hadad, dadi datu; na iatu

kotana disanga Pahi. Na iatu bainena
disanga Mehetabeel, anakna Matred,
anakna baine Mezahab.
51 Iatonna matemo tu Hadad, iatu
pangala tondok dio Edom iamotu Timna,
Alya, Yetet,
52 Oholibama, Ela, Pinon,
53 Kenas, Téman, Mibzar,
54 Magdiel na Iram. Mintu'nate iamo
pangala tondok dio Edom.

Bati'na Yehuda

2:1-55

2 1 Iamote tu anakna muane Israel:
Ruben, Simeon, Lewi na Yehuda,
Isakhar, na Zebulon,
2 Dan, Yusuf na Benyamin, Naftali, Gad
na Asyer.
3 Iatu anakna muane Yehuda iamotu:
Er, Onan na Syela; iamotu tallu tau
napadadianni anakna Syua, to Kanaan.
Apa iatu Er, pa'bunga'na Yehuda, tae'
naalai penaanNa PUANG tu gau'na,
iamoto Napatei.
4 Iatu Tamar, minintunna baine,
umpadadianni Peres na Zerah. Iatu
mintu' anakna muane Yehuda limai.

5 Iatu anakna muane Peres iamotu:
Hezron na Hamul.
6 Iatu anakna muane Zerah iamotu:
Zimri, Etan, Heman, Kalkol na Dara,
limai sola nasang.
7 Iatu anakna muane Karmi iamotu Ahar,
tu untumang to Israel, belanna naala tu
apa pepayu.
8 Iatu anakna muane Etan iamotu
Azarya.
9 Na iatu pia muane tu dipadadian Hezron
iamotu Yerahmeel, Ram na Khelubai.
10 Na Ram undadian Aminadab, na
Aminadab undadian Nahason, arungna
to Yehuda.
11 Nahason undadian Salma, na Salma
undadian Boas.
12 Boas undadian Obed na Obed undadian
Isai.
13 Isai undadian Eliab, pa'bunga'na,
Abinadab, tu ma'penduanna, Simea, tu
ma'pentallunna,
14 Netaneel, tu ma'penna'pa'na, Radai,
tu ma'pellimanna,
15 Ozem, tu ma'pennannanna na Daud,
tu ma'pempitunna.
16 Na iatu anak daranna tau iato mai
iamotu Zeruya na Abigail. Iatu anakna

muane Zeruya iamotu Abisai, Yoab na
Asael, tallui sola nasang.
17 Abigail undadian Amasa, na iatu
ambe'na Amasa iamotu Yeter, to Ismael.
18 Na iatu Azuba, bainena Kaleb, anakna
Hezron, undadian Yeriot; na iatu anakna
muane Yeriot, iamotu Yesyer, Sobab na
Ardon.
19 Iatonna matemo tu Azuba
umpobainemi Efrat tu Kaleb, anna
padadianni Hur.
20 Hur undadian Uri, na Uri undadian
Bezaleel.
21 Malemi tu Hezron umpellambi'i anakna
Makhir, ambe'na Gilead, napobainei,
tonna annanmo pulona taunna, anna
padadianni tu Segub.
22 Segub undadian Yair; iate tau iate
umparenta duangpulo ntallu kampong
lan lili'na Gilead.
23 Apa iatu Gesur sola Aram unnala
kampong. Mintu' kampong iato iamotu
Kenat sia mintu' lili'na, annan pulona
kampong. Mintu' kampong iato nalili'
parentana Makhir, ambe'na Gilead.
24 Apa iatonna matemo tu Hezron dio
Kaleb-Efrata, iatu Abia, bainena Hezron,

umpadadiampi tu Asyhur, ambe'na
Tekoa.
25 Iatu anakna muane Yerahmeel,
pa'bunga'na Hezron, iamotu Ram,
pa'bunga'na, nadampi'i Buna, Oren,
Ozem na Ahia.
26 Apa iatu Yerahmeel kebaine polepa,
disanga Atara, iamo indo'na Onam.
27 Iatu anakna muane Ram, pa'bunga'na
Yerahmeel iamotu Maas, Yamin na Eker.
28 Iatu anakna muane Onam iamotu
Samai na Yada, na iatu anakna muane
Samai iamotu Nadab na Abisur.
29 Iatu bainena Abisur disanga Abihail tu
umpadadianni Ahban na Molid.
30 Iatu anakna muane Nadab iamotu
Seled na Apaim; iatu Seled matemo
natae' namembati'.
31 Iatu anakna muane Apaim iamotu
Yisei; iatu anakna muane Yisei iamotu
Sesan; iatu anakna muane Sesan iamotu
Ahlai.
32 Iatu anakna muane Yada, siulu'na
Samai iamotu Yeter na Yonatan; iatu
Yeter matemo natae' namembati'.
33 Iatu anakna muane Yonatan iamotu
Pelet na Zaza. Iamote tu bati'na
Yerahmeel.

34 Iatu Sesan tae’ anakna muane,
sangadinna baine manna; iatu Sesan
ma’kaunan misa’ to Mesir, disanga Yarha.
35 Napasituru’mi Sesan tu anakna
baine napobaine Yarha, kaunanna,
napadadianni tu Atai.
36 Na Atai undadian Natan, na Natan
undadian Zabad.
37 Na Zabad undadian Eflal, na Eflal
undadian Obed.
38 Na Obed undadian Yehu, na Yehu
undadian Azarya.
39 Na Azarya undadian Heles, na Heles
undadian Elasa.
40 Na Elasa undadian Sismai, na Sismai
undadian Salum.
41 Na Salum undadian Yekamya, na
Yekamya undadian Elisama.
42 Iatu anakna muane Kaleb, siulu’na
Yerahmiel, iamotu Mesa, pa’bunga’na.
Iamo ambe’na Zif, na bati’na Maresa,
ambe’na Hebron.
43 Iatu anakna muane Hebron iamotu
Korah, Tapuah, Rekem na Sema.
44 Sema undadian Raham, ambe’na
Yorkeam, na Rekem undadian Samai.
45 Iatu anakna muane Samai iamotu
Maon, na Maon ambe’na Bet-Zur.

46 Na Efa, gundi'na Kaleb, undadian
Haran, Moza na Gazes; na Haran
undadian Gazes.
47 Iatu anakna muane Yohdai iamotu
Regem, Yotam, Gesan, Pelet, Efa na
Saaf.
48 Iatu Maakha, gundi'na Kaleb, undadian
Seber na Tirhana.
49 Sia undadian duka Saaf, ambe'na
Madmana na Sewa, ambe'na Makhbena
na ambe'na Gibea; na iatu anakna baine
Kaleb iamotu Akhsa.
50 Iamote tu mintu' anakna Kaleb. Iatu
anakna muane Hur, pa'bunga'na Efrata,
iamotu Sobal, ambe'na Kiryat-Yearim:
51 Salma, ambe'na Betlehem, na Haref,
ambe'na Bet-Gader.
52 Iatu bati'na Sobal, ambe'na Kiryat-
Yearim, iamotu Haroë na sangsesena
Menuhot.
53 Iatu pa'rapuanna Kiryat-Yearim iamotu
to Yetri, to Puti, to Sumati na to Misrai;
lan mai pa'rapuan iate nanii bu'tu to
Zora na to Estaol.
54 Iatu anakna Salma iamotu Betlehem,
to Netofa, Atarot-Bet-Yoab, sangsesena
to Manahti na to Zori.

55 Iatu pa’rapuanna to massura’
umpa’tondokki Yabes iamotu to Tirati,
to Simati, to Sukhati; iamoto tu to Keni,
bati’na Hamat, ambe’na rapu Rekhab.

Bati’na Daud

3:1-24

3 1 Inde sia tu anakna muane Daud,
tu dipadadianni dio Hebron; iatu
pa’bunga’na iamotu Amnon, nadadian
Ahinoam, to Yizreel; ma’penduanna:
Daniel, nadadian Abigail, to Karmel;
2 ma’pentallunna Absalom, anakna
muane Maakha, anakna baine Talmai,
datu Gesur, ma’penna’pa’na Adonia,
anakna muane Hagit,
3 ma’pellimanna Sefaca, nadadian Abital,
na ma’pennannanna Yitream, nadadian
Egla, bainena.
4 Annan tu pia dipadadianni dio Hebron,
tu nanii ma’parenta pitung taun nnannan
bulanna. Na tallungpulo ntallu taunna
ma’parenta dio Yerusalem.
5 Inde sia tu mintu’ anakna, tu
dipadadianni dio Yerusalem, iamotu
Simea, Sobab, Natan na Salomo – a’pa’i

tu nadadian Batsyua, anakna baine Amiel;
6 sia Yibhar, Elisama, Elifelet,
7 Nogah, Nefeg, Yafia,
8 Elisama, Elyada, Elifelet – kaserai.
9 Iamote tu mintu' anakna Daud, senga'pa tu muane nadadian gundi'na. Tamar tu anak daranna tau iato mai.
10 Iatu anakna muane Salomo iamotu Rehabeam, na iatu anakna muane Rehabeam iamotu Abia, na iatu anakna muane Abia iamotu Asa, na iatu anakna muane Asa iamotu Yosafat,
11 na iatu anakna muane Yosafat iamotu Yoram, na iatu anakna muane Yoram iamotu Ahazia, na iatu anakna muane Ahazia iamotu Yoas,
12 na iatu anakna muane Yoas iamotu Amazia, na iatu anakna muane Amazia iamotu Azarya, na iatu anakna muane Azarya iamotu Yotam,
13 na iatu anakna muane Yotam iamotu Ahas, na iatu anakna muane Akhas iamotu Hizkia, na iatu anakna muane Hiskia iamotu Manasye,
14 na iatu anakna muane Manase iamotu Amon, na iatu anakna muane amon iamotu Yosia.

15 Inde sia tu mintu’ anakna muane
Yosia: pa’bunga’na iamotu Yohanan,
ma’penduanna Yoyakim, ma’pentallunna
Zedekia, ma’penna’pa’na Salum.
16 Iatu anakna muane Yoyakim iamotu
Yekhonya, anakna muane, sia Zedekia,
anakna muane.
17 Iatu anakna muane Yekhonya iamotu
Asir sia Sealtiel, anakna muane;
18 sia Malkhiram, Pedaya, Syenasar,
Yekamya, Hosama na Nedabya.
19 Iatu anakna muane Pedaya iamotu
Zerubabel na Simei; iatu anakna muane
Zerubabel iamotu Mesulam na Hananya
– na Selomit, anak daranna tau iato mai
–,
20 sia Hasuba, Ohel, Berekhya, Hasaja,
Yusab-Hesed, limai.
21 Iatu anakna muane Hananya iamotu
Pelaca na Yesaya; na iatu anakna muane
Yesaya iamotu Refaya; na iatu anakna
muane Refaya iamotu Arnan; na iatu
anakna muane Arnan iamotu Obaja;
na iatu anakna muane Obaja iamotu
Sekhanya.
22 Iatu anakna muane Sekhanya iamotu
Semaya; na iatu anakna muane Semaya

iamotu Hatus, Yigal, Bariah, Nearya na Safat, annanni.
23 Iatu anakna muane Nearya iamotu Elyoënai, Hizkia na Azrikam, tallui.
24 Iatu anakna muane Elyoënai iamotu Hodawya, Elyasib, Pelaya, Akub, Yohanan, Delaya na Anani, pitui.

Bati' senga'na Yehuda

4:1-23

4 1 Iatu anakna muane Yehuda iamotu Peres, Hezron, Karmi, Hur na Syobal.
2 Reaya, anakna Syobal, undadian Yahat, na Yahat undadian Ahumai na Lahad; iamote tu pa'rapuanna to Zora.
3 Inde sia tu anakna muane Etam, iamotu Yizreel, Isma na Idbas; na iatu anak daranna disanga Hazlelponi;
4 sia Pnuel, ambe'na Gedor na Ezer, ambe'na Husa. Iamote tu anakna muane Hur, pa'bunga'na Efrata, ambe'na Betlehem.
5 Asyur, ambe'na Tekoa, da'dua bainena, iamotu Hela na Naara.
6 Na Naara undadianni tu Ahuzam, Hefer, to Temeni na to Ahastari: iamote tu anakna muane Naara.

7 Iatu anakna muane Hela iamotu Zeret,
Yezohar na Etnan,
8 Kos undadian Anub na Hezobeba, sia ia
duka tu bati'na Aharhel, anakna Harum.
9 Na ia tu Yabes iamo dikasiri'na na mintu'
siulu'na; nasangaimi indo'na Yabes,
belanna nakua: masussa kudadian.
10 Meongli'mi tu Yabes lako
Kapenombanna to Israel nakua:
Ke ma'dinni Mipamasakke tonganna'i sia
Mipakalua' tu lili'ku, sia narondongna'
limamMi, sia patoyangi dio mai kaleku tu
kamandasan, naurunganni tae' naruana'
kamasolangan! Nakamaseammi Puang
Matua tu apa napalaku.
11 Iatu Kelub, siulu'na Suha, undadian
Mehir; iamote tu ambe'na Eston.
12 Iatu Eston undadian Bet-Rafa, Paseah
na Tehina, ambe'na Ir-Nahas; iamote tu
to Rekha.
13 Iatu anakna muane Kenas iamotu:
Otniel na Seraya; iatu anakna Otniel
iamotu Hatat na Meonotai.
14 Iatu Meonotai undadian Ofra. Iatu
Seraya undadian Yoab, ambe'na mintu'
to umpa'tondokki lombok Pande, belanna
iatu tau iato mai pande nasangi.

15 Iatu anakna muane Kaleb, anakna
Yefune, iamotu Iru, Ela na Naam, na iatu
anakna muane Ela iamotu Kenas.
16 Iatu anakna muane Yehalelel iamotu
Zif, Zifa, Tireya na Asareel.
17 Iatu anakna muane Ezra iamotu Yeter,
Mered, Efer na Yalon. Inde sia tu anakna
Bica, anakna baine Firaun, tu napobaine
Mered: nadadianni tu Miryam, Samai na
Yisbah, ambe'na Estemoa.
18 Na iatu baine, to Yehuda undadian
Yered, ambe'na Gedor, Heber, ambe'na
Sokho, na Yekutiel, ambe'na Zanoah.
19 Iatu anakna muane, bainena Hodia,
anak daranna Naham iato tu Abi-Kehila,
to Garmi, na Estemoa, to Maakha.
20 Iatu anakna muane Simon iamotu
Amnon, Rina, Benhanan na Tilon; iatu
anakna muane Yisei iamotu Zohet na
Ben-Zohet.
21 Iatu anakna muane Sela, anakna
muane Yehuda iamotu Er, ambe'na
Lekha, Lada, ambe'na Maresa, sia
bati'na to ma'tannun lenang dio mai
Bet-Asybea.
22 Sia Yokim na to Kozeba; Yoas na Saraf
tu umparenta Moab; na Yasubi-Lehem –
iamote tu ulelean dadi dolo-dolona.

23 Iatu tau iato mai to ma’tampa kurin,
umpa’tondokki Netaim na Gedera; iatu
tau iato mai torro sikandappi’ datu sia
untoean pengkaranganna datu.

Bati’na Simeon

4:24-43

24 Iatu anakna muane Simeon iamotu
Nemuel, Yamin, Yarib, Zerah na Saul;
25 na iatu anakna muane iamotu Salum,
na iatu anakna muane Salum iamotu
Mibsam, na iatu anakna muane Mibsam
iamotu Misma.
26 Na iatu anakna muane Misma iamotu
Hamuel, na iatu anakna muane Hamuel
iamotu Zakur, na iatu anakna muane
Zakur iamotu Simei.
27 Iatu anakna muane Simei sangpulo
annan muane na annan baine; apa iatu
siulu’na muane tae’ nabuda anakna
muane. Iatu mintu’ rapu lan pa’rapuanna
tae’ namarapuan susi bati’na Yehuda.
28 Napa’tondokkimi tau iato mai tu
Bersyeba, Molada, Hazar-Sual,
29 Bilha, Ezem, Tolad,
30 Betuel, Horma, Ziklag,

31 Bet-Markabot, Hazar-Susim, Bet-Biri
na Saaraim. Mintu'nate, napokota tau
iato mai sae lako dadinna datu tu Daud.
32 Sia iatu inan napa'tondokki iamotu
Etam, Ain, Rimon, Tokhen na Asan, lima
kota;
33 sia ia duka tu mintu' inan
napa'tondokki tiku lao kota iato
sae lako Baal. Iamote mai tu inan nanii
torro. Manda' natoe tau iato mai tu Sura'
ossoranna.
34 Na Mesobab, Yamlekh, Yosa, anakna
muane Amazia,
35 Yoël, Yehu – anakna muane Yosibya,
anakna muane Seraya, anakna muane
Asiel –,
36 Elyoënai, Yaakoba, Yesohaya, Asaya,
Adiel, Yesimiel, Benaya,
37 na Ziza – anakna muane Sifei, anakna
muane Alon, anakna muane Yedaya,
anakna muane Simri, anakna muane
Semaya –,
38 mintu' tu tau iato mai tu disa'bu'
sanganna, arung lan pa'rapuanna. Iatu
bati'na memba'ka' kalle-kallean;
39 iamoto malemi tu tau iato mai
ma'palulako rampe matampu' Gedor sae
lako rampe matallona lombok iato, la

undakaran inan kariuan dombana sia
bembe’na.
40 Nakabu’tuimi tau iato mai tu padang
malompo sia melo; iatu padang iato
maluangan liu, sia manaman sia
marampa’, moi na iatu tau untorroi
dolona bati’na Ham.
41 Iatu mintu’ tau, tu disura’ sanganna,
saemo tonna linona Hizkia, datu to
Yehuda, nasanggangi tu tendana sia
natalo tu to Meunim tu naapparan inde
to dio. Nasabu’i tu tau iato mai sae lako
allo iate, anna male tama umpa’tondokki
tu tondokna, belanna inde to dio silasa
tu riu nakande dombana sia bembe’na.
42 Sangtaan duka dio mai bati’na Simeon,
iamotu limaratu’ tau male langngan
buntu Seir, na iatu pangulunna iamotu
Pelaca, Nearya, Refaya na Uziel, anakna
Yisei.
43 Napatei tau iato mai tu to Amalek
torronapa, tu lussu’ dolona, anna
ma’tondok dio sae lako totemo.

Suku lamban lianna Yordan

5:1-26

5 [1] Iatu anakna muane Ruben,
pa'bunga'na Israel, belanna iamo
pa'bunga', apa belanna mangka urrutai
kamammaranna ambe'na, iamoto na iatu
katonganan anak pa'bunga' dibengan lu
lakomo anakna muane Yusuf, anakna
muane Israel – apa lan sura' ossoran
tae' nadisura', kumua ia anak pa'bunga';
[2] moi Yehuda tu matoto'na dio lu mintu'
siulu'na sia misa'i dio mai bati'na tu
dadi datu, apa iatu katonganan anak
pa'bunga' napotaa Yusuf –,
[3] iatu anakna muane Ruben, pa'bunga'na
Israel, iamotu Henokh na Palu, Hezron
na Karmi.
[4] Iatu anakna muane Yoël iamotu
Semaya, anakna muane, na iatu anakna
muane Semaya iamotu Gog, na iatu
anakna muane Gog iamotu Simei,
[5] na iatu anakna muane Simei iamotu
Mikha na iatu anakna muane Mikha
iamotu Reaya, na iatu anakna muane
Reaya iamotu Baal,

6 na iatu anakna muane Baal iamotu
Beera, tu napali' Tiglat-Pilneser, datu
Asyur; iamo arungna bati'na Ruben.
7 Iatu siulu'na situru' pa'rapuanna, tu
disura' lan sura' situru' ossoranna,
iamotu Yeiel, pangulunna, Zakharia,
8 na Bela, anakna Azas, anakna Sema,
anakna Yoël; iamo umpa'tondokki Aroër
sia sae lako Nebo na Baal-Meon;
9 sia dio rampe matallo nanii ma'tondok
siundu' biringna padang pangallaran, tu
randuk dio mai salu Efrat; belanna iatu
patuoanna samemba'ka'-ba'ka'na dio lu
padang Gilead.
10 Iatonna linona Saul sirarimi tau iato
mai tu to Hagri; iatonna talomi, torromi
lan tendana dio mintu' lili'na Gilead
rampe matallona.
11 Iatu bati'na Gad ma'tondokmo
sitingayo tau iato mai dio padang Basan
sae lako Salkha.
12 Iatu Yoël iamo pangulunna, na Safam
ma'penduanna; ia duka tu Yaenai na
Safat ma'tondok dio Basan.
13 Iatu mintu' siulu'na situru' rapunna
iamotu Mikhael, Mesulam, Syeba, Yorai,
Yakan, Ziya na Eber, pitui.

14 Mintu’nate anakna muane Abihail,
anakna muane Huri, anakna muane
Yaroah, anakna muane Gilead, anakna
Muane Mikhael, anakna muane Yesisai,
anakna muane Yahdo, anakna muane
Bus.
15 Ahi, anakna muane Abdiel, anakna
muane Guni, iamotu pangulunna
rapunna.
16 Napa’tondokimi tau iato mai tu Gilead
sia Basan sia mintu’ lili’na sia mintu’
padang kariuan randuk dio mai Saron
sae lako tampakna.
17 Mintu’na tau iato mai dipatama sura’
ossoran tonna linona Yotam, datu
Yehuda, sia Yerobeam, datu Israel.
18 Iatu bati’na Ruben na bati’na Gad na
sesena suku Manasye, tu ma’din parari
– tu to untetang balulang sia pa’dang,
tu to ma’pana sia manarang parari –
patangpulo nna’pa’sa’bu’ pituratu’ annan
pulona, tu ma’din tama kapararian.
19 Iatu tau iato mai sirari to Hagri na
Yetur, to Nafish na to Nodab.
20 Ditunduimi tu tau iato mai sirari
to Hagri, naurunganni iatu to Hagri
sola mintu’ solana disorong tama
limanna, belanna meongli’ lan kasirarian

lako Puang Matua, anNa perangii tu pasambayangna, belanna ma’rannuan lako.
21 Narampami tu patuoanna, iamotu unta limangpulo sa’bu, domba duaratu’ llimangpulo sa’bu, keledai duangsa’bu sia tau saratu’ sa’bu-
22 sia buda tau mate, belanna rari iato lu dio mai Puang Matua; – torromi tu tau iato mai lan inanna sae lako malena dipali’.
23 Iatu mintu’ bati’ sangsesena suku Manasye torro lan tondok iato; memba’ka’mi randuk dio mai Basan sae lako Baal-Hermon, Senir sia buntu Hermon.
24 Inde sia tu pangulu rapunna, iamotu Hefer, Yisei, Eliel, Azriel, Yeremia, Hodawya na Yahdiel, to lalong, tu kalelean sanganna, pangulu rapunna.
25 Apa tau iato mai tang maruru’ lako Kapenombanna nene’ to dolona sia ma’gau’ salamo unturu’ deatanna mintu’ bangsa lan tondok, tu mangka Nasabu’i Puang Matua dio tingayona.
26 Iamoto Napatiakka’i Kapenombanna to Israel tu penaanna Pul, datu Asyur, iamotu penaanna Tiglat-Pilneser, datu

Asyur, naurunganni umpali'i tu tau iato mai, iamotu to Ruben, to Gad na sangsesena suku Manasye. Anna palelei lako Halah, Habor, Hara na salu Gozan, tu nanii torro sae lako allo iate.

Ossoranna bati'na Lewi

6:1-81

6 1 Iatu anakna muane Lewi iamotu
Gerson, Kehat na Merari.
2 Iatu anakna muane Kehat iamotu
Amram, Yizhar, Hebron na Uziel.
3 Iatu anakna Amram iamotu Harun,
Musa na Miryam; iatu anakna muane
Harun iamotu Nadab, Abihu, Eleazar na
Itamar.
4 Iatu Eleazar undadian Pinehas; iatu
Pinehas undadian Abisua.
5 Iatu Abisua undadian Buki; iatu Buki
undadian Uzi.
6 Iatu Uzi undadian Zerahya; iatu
Zerahya undadian Merayot.
7 Iatu Merayot undadian Amarya; iatu
Amarya undadian Ahitub.
8 Iatu Ahitub undadian Zadok; iatu Zadok
undadian Ahimaas.

9 Iatu Ahimaas undadian Azarya; iatu
Azarya undadian Yohanan.
10 Iatu Yohanan undadian Azarya; iamoto
tu to untoe pentoean to minaa lan Banua
Kabusungan tu napabendan Salomo dio
Yerusalem.
11 Iatu Azarya undadian Amarya; iatu
Amarya undadian Ahitub.
12 Iatu Ahitub undadian Zadok; iatu
Zadok undadian Salum.
13 Iatu Salum undadian Hilkia; iatu Hilkia
undadian Azarya.
14 Iatu Azarya undadian Seraya; iatu
Seraya undadian Yozadak.
15 Na Yozadak male sola tonna pali'i
PUANG tu to Yehuda sia to Yerusalem
nalopian Nebukadnezar.
16 Iatu anakna muane Lewi iamotu
Gerson, Kehat na Merari.
17 Inde sia tu sanganna anakna muane
Gerson iamotu Libni na Simei.
18 Iatu anakna muane Kehat iamotu
Amram, Yizhar, Hebron na Uziel.
19 Iatu anakna muane Merari iamotu
Mahli na Musi. Inde sia tu pa'rapuanna
to Lewi unturu' nene' to dolona.
20 Iatu bati'na Gerson iamotu Libni,
anakna muane, na iatu anakna muane

Libni iamotu Yahat, na iatu anakna
muane Yahat iamotu Zima,
21 na iatu anakna muane Zima iamotu
Yoah, na iatu anakna muane Yoah
iamotu Ido, na iatu anakna muane Ido
iamotu Zerah, na iatu anakna muane
Zerah iamotu Yeatrai.
22 Iatu bati'na Kehat iamotu Abinadab,
anakna muane, na Korah, anakna muane
Aminadab, na Asir, anakna muane Korah,
23 na Elkana, anakna muane Asir, na
Ebyasaf, anakna muane Elkana, na Asir,
anakna muane Ebyasaf,
24 na Tahat, anakna muane Asir, na Uriel,
anakna muane Tahat, na Uzia, anakna
muane Uriel, na Saul, anakna muane
Uzia.
25 Iatu bati'na Elkana iamotu Amasai,
Ahimot (na) Elkana; iatu
26 bati'na Elkana (iate) iamotu Zofai,
anakna muane, na Nahat, anakna muane
Zofai,
27 na Eliab, anakna muane Nahat na
Yeroham, anakna muane Eliab, na
Elkana, anakna muane Yeroham;
28 na anakna muane Samuel iamotu
pa'bunga'na (Yoël), na ma'penduanna
Abia.

29 Iatu anakna muane Merari iamotu
Mahli, Libni, anakna muane Mahli, na
Simei, anakna muane Libni, na Uza,
anakna muane Simei, na
30 Simea, anakna muane Uza, na Hagia,
anakna muane Simea na Asaya, anakna
muane Hagia.
31 Inde sia tu to naangka' Daud pangala
penanian lan banuanNa PUANG, tonna
torro melomo tu patti.
32 Napalalomi tau iato mai tu passananna
menani dio tingayo kema, iamotu Tenda
Kasitammuan, sae lako napabendanna
Salomo tu banuanNa PUANG dio
Yerusalem; sia natoe tu pentoeanna
situru' tu atoran dipamanassanni.
33 Inde sia tu to untoei tu pentoeanna
sola anakna muane, lu dio mai bati'
to Kehat, iamotu Heman, to menani,
anakna muane Yoël, anakna muane
Samuel,
34 anakna muane Elkana, anakna muane
Yeroham, anakna muane Eliel, anakna
muane Toah,
35 anakna muane Zuf, anakna muane
Elkana, anakna muane Mahat, anakna
muane Amasai,

36 anakna muane Elkana, anakna muane
Yoël, anakna muane Azarya, anakna
muane Zefanya,
37 anakna muane Tahat, anakna muane
Asir, anakna muane Ebyasaf, anakna
muane Korah,
38 anakna muane Yizhar, anakna muane
Kehat, anakna muane Lewi, anakna
muane Israel.
39 Iatu Asaf, siulu'na, bendan dio
kananna; iamora te tu anakna muane
Berekhya, anakna muane Simea,
40 anakna muane Mikhael, anakna
muane Baaseya, anakna muane Malkia,
41 anakna muane Etni, anakna muane
Zerah, anakna muane Adaya,
42 anakna muane Etan, anakna muane
Zima, anakna muane Simei,
43 anakna muane Yahat, anakna muane
Gerson, anakna muane Lewi.
44 Iatu mintu' siulu'na, bati'na Merari,
bendan dio kairinna, iamotu Etan,
anakna muane Kisi, anakna muane Abdi,
anakna muane Malukh,
45 anakna muane Hasabya, anakna
muane Amazia, anakna muane Hilkia,
46 anakna muane Amzi, anakna muane
Bani, anakna muane Semer,

47 anakna muane Mahli, anakna muane
Musi, anakna muane Merari, anakna
muane Lewi.
48 Iatu mintu’ to Lewi, siulu’na tau
iato mai, dipamanassa la ontoe mintu’
pentoean lan kema, iamotu banuanNa
Puang Matua.
49 Apa iatu Harun sola tu mintu’ anakna
muane memala’ dao inan pemalaran
dinii mantunu sia dao inan pemalaran
pantunuan dupa, sia napogau’ tu mintu’
pengkarangan lan inan tarru’ maindan
sia umpadenan pengkalossoran to Israel
situru’ tu mintu’ pepasanna Musa,
taunNa Puang Matua.
50 Inde sia tu bati’na Harun, iamotu
Eleazar, anakna muane, na Pinehas,
anakna muane Eleazar, na Abisua,
anakna muane Pinehas, na
51 Buki, anakna muane Abisua, na Uzi,
anakna muane Buki, na Zerahya, anakna
muane Uzi, na
52 Merayot, anakna muane Zerahya, na
Amarya, anakna muane Merayot, na
Ahitub, anakna muane Amarya, na
53 Zadok, anakna muane Ahitub, na
Ahimaas, anakna muane Zadok.

54 Inde sia tu inan nani torro tau iato
mai, iamotu to’ tenda lan lili’na tau iato
mai, iamotu lako bati’na Harun, tu naala
pa’rapuanna to Kehat – tu nakitanan tu
loterei bunga’na-
55 diben Hebron lan lili’na Yehuda, sola
mintu’ padang kariuan tiku lao;
56 apa iatu pa’lakna kota iato sia iatu mai
kampong lan lili’na mangkamo diben
Kaleb, anakna Yefune.
57 Lako bati’na Harun diben Hebron kota
pentilindungan, sia ia duka tu Libna sola
padang kariuanna, Yatir, Estemoa sola
padang kariuanna.
58 Hilen sola padang kariuanna, Debir
sola padang kariuanna,
59 Asan sola padang kariuanna na
Bet-Semes sola padang kariuanna.
60 Na dio mai suku Benyamin iamotu
Geba sola padang kariuanna, Alemet
sola padang kariuanna, Anatot sola
padang kariuanna. Iatu mintu’ kota
dipamanassan pa’rapuanna den sangpulo
tallu.
61 Na lako bati’ senga’na Kehat, tu
dipasangbilangammo pa’rapuan suku
iate tu diloterei (diben) sangpulo kota

dio mai sangsese suku, iamotu dio mai sangsesena Manasye.
62 Na lako pa’rapuanna bati’na Gerson (diben) kota sangpulo tallu dio mai suku Isakhar, dio mai suku Asyer, dio mai suku Naftali sia dio mai suku Manasye dio Basan.
63 Na lako pa’rapuanna bati’na Merari diloterei (nadiben) sangpulo dua kota dio mai suku Ruben, dio mai suku Gad na dio mai suku Zebulon.
64 Mintu’ kota iate sola padang kariuanna napa’bengan to Israel lako to Lewi:
65 naloterei nabenni dio mai suku to Yehuda, dio mai suku to Simeon na dio mai suku to Benyamin tu mintu’ kota iate tu nasa’bu’ sanganna.
66 Na lako pa’rapuanna bati’na Kehat, tu senga’napa – iatu mintu’ kota lan lili’na iamo padangna suku Efraim-
67 dibenmi tu Sikhem, kota pentilindungan sola padang kariuanna dao buntu Efraim sia Gezer sola padang kariuanna,
68 Yokmeam sola padang kariuanna, Bet-Horon sola padang kariuanna,
69 Ayalon sola padang kariuanna na Gat-Rimon sola padang kariuanna,

70 na dio mai sangsesena suku Manasye:
Aner sola padang kariuanna na Bileam
sola padang kariuanna. (Mintu’ kota
iate) diben pa’rapuanna bati’na Kehat tu
senga’napa.
71 Lako bati’na Gerson (diben) dio mai
pa’rapuan sangsese suku Manasye:
Golan, dio lili’na Basan, sola padang
kariuanna na Astarot sola padang
kariuanna;
72 dio mai suku Isakhar: Kedesh sola
padang kariuanna, Daberat sola padang
kariuanna,
73 Ramot sola padang kariuanna na
Anem sola padang kariuanna;
74 dio mai suku Asyer, Masal sola
padang kariuanna, Abdon sola padang
kariuanna,
75 Hukok sola padang kariuanna na
Rehob sola padang kariuanna;
76 dio mai suku Naftali: Kedesh, dio lili’na
Galilea, sola padang kariuanna, Hamon
sola padang kariuanna na Kiryataim sola
padang kariuanna.
77 Lako bati’ senga’napa Merari diben
dio mai suku Zebulon: Rimono sola
padang kariuanna na Tabor sola padang
kariuanna;

78 na lamban lian Yordan sitingoan
Yerikho, rampe matallona Yordan, dio
mai suku Ruben: Bezer, lan padang
aak, sola padang kariuanna, Yahas sola
padang kariuanna,
79 Kedemot sola padang kariuanna na
Mefaat sola padang kariuanna;
80 na dio mai suku Gad: Ramot, dio lili'na
Gilead sola padang kariuanna, Mahanaim
sola padang kariuanna,
81 Hesbon sola padang kariuanna na
Yaezer sola padang kariuanna.

Diona tu mai suku senga'pa

7:1-40

7 1 Iatu anakna muane Isakhar iamotu
Tola na Pua, Yasub na Simron, a'pa'i.
2 Na iatu anakna muane Tola, iamotu
Uzi, Refaya, Yeriel, Yahmai, Yibsam na
Samuel, pangulu rapunna Tola, to lalong
tu dipasilau' unturu' kadadianna; iatu
bilanganna tau iato mai tonna linona
Daud duangpulo ndua sa'bu nnannan
ratu'na.
3 Iatu anakna muane Uzi iamotu
Yizrahya, na iatu anakna muane Yizrahya

iamotu Mikhael, Obaja, Yoël na Yisia; lan
mintu'nai to lima pangulunna.
4 Dio lu tau iato mai den tallungpulo
nnannan sa'bu surodadu ma'tuntunan,
situru' ossoranna sia rapunna, belanna
iatu tau iato mai buda bainena sia
anakna.
5 Na iatu mintu' siulu'na tau iato mai
dio mai mintu' pa'rapuanna Isakhar,
to lalong, mintu'i karua pulona mpitu
sa'bunna, tu dipatama sura'.
6 Iatu anakna muane Benyamin iamotu
Bela, Bekher na Yediael, tallui.
7 Iatu anakna muane Bela iamotu
Ezbon, Uzi, Uziel, Yerimot na Iri, limai
pangulu rapu, to lalong nasang; sia
iatu bilanganna lan sura'na tu tau iato
mai duangpulo ndua sa'bu tallungpulo
nna'pa'.
8 Iatu anakna muane Bekher iamotu:
Zemira, Yoas, Eliezer, Elyoënai, Omri,
Yeremot, Abia, Anatot na Alemet; mintu'i
te anakna muane Bekher.
9 Iatu bilanganna lan sura'na situru'
ossoranna sia pangulu rapunna iamotu
duangpulo sa'bu nduaratu' to ma'din
parari.

10 Na iatu anakna muane Yediael
iamotu Bilhan, na iatu anakna muane
Bilhan iamotu Yeush, Benyamin, Ehud,
Kenaana, Zetan, Tarsis na Ahisahar.
11 Mintu'i te, bati'na Yediael, situru'
pangulunna rapunna, to lalong; sangpulo
pitu sa'bu nduaratu', tu ma'din dadi
surodadu lan pa'telangan kasirarian.
12 Sia to Supim na to Hupim bati'na Ir;
iatu to Husim bati'na Aher.
13 Iatu anakna muane Naftali iamotu
Yahziel, Guni, Yezer na Salum; bati'na
Bilha.
14 Iatu anakna muane Manasye iamotu
Asriel tu nadadian (bainena); iatu
gundi'na; to Aram, undadian Makhir,
ambe'na Gilead.
15 Iatu Makhir umpobaine misa' baine
dio mai to Hupim na to Supim; iatu anak
daranna Makhir disanga Maakha'; iatu
anak ma'penduanna disanga Zelafead.
Iatu Zelafead baine (manna tu anakna),
16 apa iatu Maakha, bainena Makhir,
undadian misa' pia muane, nasangai
Peresh. Iatu siulu'na disanga Seres, na
iatu anakna muane iamotu Ulam na
Rekem.

17 Iatu anakna muane Ulam iamotu
Bedan. Iamotu tu bati'na Gilead, anakna
Makhir anakna Manasye.
18 Iatu anak daranna, Molekhet undadian
Isyhod, Abiezer na Mahla.
19 Iatu anakna muane Semida iamotu
Ahyan, Sekhem, Likhi na Aniam.
20 Iatu bati'na Efraim iamotu Sutelah na
Bered, anakna muane Sutelah, na Tahat,
anakna muane Bered, na Elada, anakna
muane Tahat, na Tahat, anakna muane
Elada, na
21 Zabad, anakna muane Tahat, na
Sutelah, anakna muane Zabad sia Ezer
na Elad. Iatu to Gat, tu dadi lan tondok
iato, umpatei tu tau iato mai, belanna
iatu tau iato mai sae la urrampai tu
patuoanna.
22 Napassanda bolongammi tu Efraim,
nene' to dolona, tu tau iato mai ba'tu
pirang-pirang allo, anna sae tu mai
siulu'na umpakatanai.
23 Mangkato malemi sangampa' bainena,
anna ma'tambuk sia undadian misa'
pia muane, tu nasangai ambe'na Beria,
belanna narampoi kamasussan tu
banuanna.

24 Iatu anakna baine iamotu Seera, tu
umbangun Bet-Horon Diongna lu na
Bet-Horon Daona lu sia Uzen-Seera.
25 Iatu anakna muane iamotu Refah,
sia Resef, na iatu anakna muane Resef
iamotu Telah, na iatu anakna muane
Telah iamotu Tahan, na iatu anakna
muane Tahan iamotu.
26 Ladan, na iatu anakna muane Ladan
iamotu Amihud, na iatu anakna muane
Amihud iamotu Elisama,
27 na iatu anakna muane Elisama iamotu
Nun, na iatu anakna muane Nun iamotu
Yosua.
28 Iatu padang mana'na sia iatu inan
nanii torro iamotu Betel sola mintu'
lili'na, umporampe matallo Naaran,
umporampe matampu' Gezer sola mintu'
lili'na Sikhem sola mintu' lili'na sae lako
Aya sola mintu' lili'na.
29 Iatu lili' parentana to Manasye iamotu
Bet-Sean sola mintu' lili'na, Taanakh sola
mintu' lili'na, Megido sola mintu' lili'na
na Dor sola mintu' lili'na. Indemote tu
nanii torro bati'na Yusuf, anakna Israel.
30 Iatu anakna muane Asyer iamotu
Yimna, Yiswa, Yiswi na Beria; na Serah,
tu anak daranna.

31 Iatu anakna muane Beria iamotu
Heber na Malkiel; iamote tu ambe'na
Birzait.
32 Heber undadian Yaflet, Somer na
Hotam, na Sua, tu anak daranna tau iato
mai.
33 Iatu anakna muane Yaflet iamotu
Pasakh, Bimhab na Asywat; iamote tu
anakna muane Yaflet.
34 Iatu anakna muane Semer iamotu Ahi,
Rohga, Yehuba, na Aram.
35 Iatu anakna muane Helem, siulu'na
Semer iamotu Zofah, Yimna, Seles na
Amal.
36 Iatu anakna muane Zofah iamotu
Suah, Harnefer, Syual, Beri, Yimra,
37 Bezer, Hod, Sama, Silsa, Yitran na
Beera.
38 Iatu anakna muane Yeter iamotu
Yefune, Pispa na Ara.
39 Na iatu anakna muane Ula iamotu
Arah, Haniel na Rizya.
40 Iamote tu mintu' bati'na Asyer,
pangulunna rapunna, tu ma'iringanna
sia to lalong, tu arung mala'bi'na; sia
dipatama sura'na tu bilanganna mintu'
to parari duangpulo nnannan sa'bunna.

Sura’ ossoranna Benyamin

8:1-28

8 1 Benyamin undadian Bela,
pa’bunga’na; Asbel, ma’penduanna;
Ahrah, ma’pentallunna;
2 Noha, ma’penna’pa’na na Rafa,
ma’pellimanna.
3 Iatu anakna muane Bela iamotu Adar,
Gera, Abihud.
4 Abisua, Naaman, Ahoah,
5 Gera, Sefufan na Huram.
6 Inde sia tu anakna Ehud – iamo
pangulu rapunna to untorroi Geba, tu
dipalele lako Manahat:
7 iamotu Naaman, Ahia na Gera tu
umpalele tau iato mai – na Gera tu
undadian Uza na Ahihud.
8 Kianakmi tu Saharaim dio padang Moab
tonna mangkamo untantangi tu Husim
na Baara, bainena;
9 umpobaine omi Hodesh, anna dadianni
tu Yobab, Zibya, Mesa, Malkam,
10 Yeus, Sakhya na Mirma; iamote tu
anakna muane, pangulu rapu;
11 na Husim, bainena, umpadadianni
Abitub na Elpaal.

12 Iatu anakna muane Elpaal iamotu
Eber, Misam na Semed; iamo umbangun
Ono na Lod sola mintu' lili'na.
13 Iatu Beria sola Sema iamo pangulu
rapunna to untorroi Ayalon; iamote tau
iate unnula'i to untorroi Gat.
14 Iatu Ahyo, Sasak, Yeremot,
15 na ia duka tu Zebaja, Arad, Eder,
16 Mikhael, Yispa na Yoha bati'na Beria.
17 Iatu Zebaja, Mesulam, Hizki, Heber,
18 Yismerai, Yizlia na Yobab bati'na
Elpaal.
19 Iatu Yakim, Zikhri, Zabdi,
20 Elyoënai, Ziletai, Eliel,
21 Adaya, Beraya na Simrat bati'na Simei.
22 Iatu Yispan, Eber, Eliel,
23 Abdon, Zikhri, Hanan,
24 Hananya, Elam, Antotia,
25 Yifdeya na Pnuel anakna Sasak.
26 Iatu Samserai, Seharya, Atalya,
27 Yaaresya, Elia na Zikhri anakna
Yeroham.
28 Iamote tu pangulu rapu, iamotu
pangulu pa'rapuanna tau iato mai; iatu
tau iato mai torro dio Yerusalem.

Sura’ ossoranna Saul

8:29-40

29 Dio Gibeon ma’tondok: tu ambe’na
Gibeon – na iatu bainena disanga
Maakha-
30 na iatu pa’bunga’na muane iamotu
Abdon, namane Zur, Kish, Baal, Nadab,
31 Gedor, Ahyo na Zekher.
32 Na Miklot undadian Simea; sisarak
dukami siulu’na tu tau iato mai,
anna male sia torro sola siulu’na dio
Yerusalem.
33 Iatu Ner undadian Kish, Kish undadian
Saul, na Saul undadian Yonatan,
Malkisua, Abinadab na Esybaal.
34 Iatu anakna muane Yonatan iamotu
Meribaal, na Meribaal undadian Mikha.
35 Iatu anakna muane Mikha iamotu
Piton, Melekh, Tarea na Ahas.
36 Iatu Ahas undadian Yoada, iatu Yoada
undadian Alemet, Azmawet na Zimri;
iatu Zimri undadian Moza.
37 Iatu Moza undadian Bina; iatu anakna
muane Bina iamotu Rafa, na iatu anakna
muane Rafa iamotu Elasa; na iatu
anakna muane Elasa iamotu Azel.

38 Iatu Azel annan tu anakna muane,
disanga: Azrikam, Bokhru, Ismael,
Searya, Obaja na Hanan; mintu'i te
anakna muane Azel.
39 Iatu anakna muane Esek,
siulu'na, iamotu Ulam, pa'bunga'na,
Yeush, ma'penduanna na Elifelet,
ma'pentallunna.
40 Iatu anakna muane Ulam to lalong
nasang, to manarang ma'pana, sia to
buda anakna sia ampona; den saratu'
limangpulo sola nasang. Mintu'i te naala
bilanganna bati'na Benyamin.

To umpa'tondokki Yerusalem

9:1-34

9 1 Iatu mintu' to Israel dipatamamo
sura' ossoran tu sanganna; iatu tau
iato mai disura'mo lan sura'na mintu'
datu Israel. Iatu to Yehuda dipali' lako
Babel belanna katangmarurusanna.
2 Iatu tau pamulanna sule lako mana'na
lan lu mintu' kotana la umpa'tondokki,
iamotu to kambanna to Israel, to minaa,
to Lewi na to mengkarang lan Banua
Kabusungan.

3 Ma’tondokmi dio Yerusalem tu bati’na
Yehuda, bati’na Benyamin na bati’na
Efraim sia Manasye, iamotu:
4 Utai, anakna muane Amihud, anakna
muane Omri, anakna muane Imri,
anakna muane Bani, dio mai bati’na
Peres, anakna muane Yehuda;
5 dio mai to Siloni iamotu Asaya, tu
pa’bunga’ sia anakna muane;
6 na dio mai bati’na Zerah iamotu Yeuel
na siulu’na tau iato mai, annanratu’
ngkaserapulona.
7 Dio mai bati’na Benyamin iamotu Salu,
anakna muane Mesulam, anakna muane
Hodawya, anakna muane Hasenua;
8 Yibnea, anakna muane Yeroham; Ela,
anakna muane Uzi, anakna muane Mikhri
na Mesulam, anakna muane Sefaca,
anakna muane Rehuel, anakna muane
Yibnia;
9 sia iatu siulu’na situru’ ossoranna,
kaseraratu’na limangpulo nnannan.
Mintu’ tau iato iamo pangulu rapunna.
10 Dio mai mintu’ to minaa iamotu
Yedaya, Yoyarib, Yakhin,
11 Azarya, anakna muane Hilkia, anakna
muane Mesulam, anakna muane Zadok,
anakna muane Merayot, anakna muane

Ahitub, pangulunna banuanNa Puang Matua:
12 Adaya, anakna muane Yeroham,
anakna muane Pasyhur, anakna muane
Malkia; Masai, anakna muane Adiel,
anakna muane Yahzera, anakna muane
Mesulam, anakna muane Mesilemit,
anakna muane Imer.
13 Sia mintu' siulu'na pangulu
rapunna, iamotu sangsa'bu pituratu'
nnannanpulona, to malinta' lako
pengkarangan lan banuanNa Puang
Matua.
14 Dio mai to Lewi iamotu: Semaya,
anakna muane Hasub, anakna muane
Azrikam, anakna muane Hasabya, dio
bati'na Merari;
15 na Bakbakar, Heresh, Galal, Matanya,
anakna muane Mikha, anakna muane
Zikhri, anakna muane Asaf,
16 Obaja, anakna muane Semaya,
anakna muane Galal, anakna muane
Yedutun; na Berekhya anakna muane
Asa, anakna muane Elkana, tu torro lan
kampongna to Netofa.
17 Iatu to ma'kampa ba'ba iamotu Salum,
Akub, Talmon na Ahiman. Iatu Salum,
siulu'na, iamo pangulunna.

18 Sae lako totemo iatu tau iato mai
ungkampai babangan Datu rampe
matallona. Iatu tau iato mai ungkampai
babangan to’ tendana to Lewi.
19 Iatu Salum, anakna muane Kore,
anakna muane Ebyasaf, anakna Korah
sia iatu mai siulu’na lan mai rapunna,
iamotu to Korah, iamo pentoeanna tu
ma’kampa ba’ba tenda. Belanna iatu
nene’ to dolona inang to ma’kampa
babangan dio to’ tendaNa PUANG dolona.
20 Iatu arung Pinehas, anakna Eleazar,
iamo pangulunna tau iato mai
pirambongi’. Na PUANGmora urrondongi!
21 Zakharia anakna Meselemya,
iamoto ma’kampa babangan Tenda
Kasitammuan.
22 Mintu’ to dipilei la dadi to ma’kampa
ba’ba den duaratu’ ssangpulo dua.
Iatu tau iato mai dipatamamo sura’ lan
kampongna; iatu Daud sola Samuel, to
patanda-tandan, mangkamo unnangka’i
lan pentoeanna.
23 Iatu tau iato mai sola bati’na torro
ungkampai babangan banuanNa PUANG,
iamotu tenda.
24 Dio a’pa’ tetukna mata angin nanii
bendan tu to ma’kampa babangan iato

mai, iamotu tingo lako matallo, rokko matampu', rekke ulunna salu na sau' pollo'na uai.
25 Sia iatu siulu'na tau iato mai lan kampongna manassa la sae untoe pengkaranganna sipitung allo, ke attunnaomi,
26 belanna lan te pentoean iate iatu tau a'pa' iamo pangulunna to ma'kampa babangan; iatu tau iato mai to Lewi. Sia ia duka tu tau iato mai ungkampai tu mintu' bilik sia bilik pangnannan lan banuanNa Puang Matua.
27 Sia iatu tau iato mai ma'bongi dio banuanNa Puang Matua tiku lao, belanna dipatanggungi ma'kampa sia la umbungka' duka ba'ba, ke melambi'oi.
28 Sia ba'tu pira-pira tau iato tu ungkampai pareanan dipake menomba; naia' tu apa iato mai, ke nabaai tama sia ke napatassu'oi.
29 Sia ba'tu pira-pira tau iato tu ungkampai pareanan, iamotu mintu' pareanan maindan sia iatu ta'pung, anggoro', minna', dupa na pebangki'.
30 Apa to minaa tu umpasirau pebangki' nagaragai minna' dipa'minnakan.

31 Na iatu Matica, misa'i to Lewi, – iamo
pa'bunga'na Salum, to Korah – toeanna,
untiro to mantunu roti.
32 Sia ba'tu pira-pirai tu to Kehat, siulu'na
tu tau iato mai, toeanna, umpalenna'
roti dipennoloan, ke allo katorroanoi.
33 Apa iatu to menani, tu torro lan bilik
– iamo pangulunna rapunna to Lewi –
iatu tau iato mai tae'mo nadipopa'diama
senga'; dipatanggungi untoe pentoeanna
keallo sia kebongi.
34 Iamote tu mintu' pangulu rapunna
to Lewi; tau iato mai pangulu tete dio
ossoranna. Iatu tau iato mai ma'tondok
dio Yerusalem.

Sura' ossoranna to Gibeon

9:35-44

35 Dio Gibeon nanii ma'tondok tu Yeiel,
ambe'na Gibeon – na iatu bainena
disanga Maakha-
36 na iatu pa'bunga'na muane Abdon;
namane Zur, Kish, Baal, Ner, Nadab,
37 Gedor, Ahyo, Zakharia na Miklot.
38 Na Miklot undadian Simeam; Sisarak
dukami siulu'na tu tau iato mai,

anna male sia torro sola siulu'na dio Yerusalem.
39 Iatu Ner undadian Kish; Kish undadian Saul; na Saul undadian Yonatan, Malkisua, Abinadab na Esybaal.
40 Iatu anakna muane Yonatan iamotu Meribaal, na Meribaal undadian Mikha.
41 Iatu anakna muane Mikha iamotu Piton, Melekh na Tahrea.
42 Iatu Ahas undadian Yaera; iatu Yaera undadian Alemet, Azmawet na Zimri; iatu Zimri undadian Moza.
43 Iatu Moza undadian Bina, iatu anakna muane Bina iamotu Refaya, na iatu anakna muane Refaya iamotu Elasa na iatu anakna muane Elasa iamotu Azel.
44 Iatu Azel annan tu anakna muane, disanga: Azrikam, Bokhru, Ismael, Searya, Obaja na Hanan. Iamote tu anakna muane Azel.

Kamateanna Saul

10:1-14

1 Sam. 31

10 1 Iatonna sirari to Filistin tu to Israel, mallaimi tu to Israel

dio mai tingayona to Filistin sia budai
tibambang dao buntu Gilboa.
2 Naduttu' bangmi to Filistin tu Saul
sia napatei tu Yonatan, Abinadab na
Malkisua, anakna muane Saul.
3 Masarrangmi tu rari umpatu Saul;
iatonna tiromi to ma'pana tu Saul,
ma'parondomi ungkataku'i tu to
ma'pana.
4 Ma'kadami Saul lako bentarana nakua:
Nonokki tu pa'dangmu, mutobokna',
ke da duka na iate to tang disunna'
sae unna'ga-a'gana'. Apa manoka tu
pa'takinna, belanna lendu' mataku'na la
umpogau'i to. Naalami Saul tu pa'dang,
anna songkanni tu kalena rokko.
5 Iatonna tiromi pa'takinna tu Saul
matemo, nasongkan dukaomi tu kalena
rokko pa'dangna, anna mate.
6 Matemi tu Saul sola tu anakna tallu sia
mintu' to lan banuanna mate sola.
7 Iatonna tiromi mintu' to Israel, tu torro
dio padang marante, kumua mallaimo
tu to Israel sia matemo tu Saul sola
anakna muane tallu, natampemi tu
mintu' kotana anna mallai. Saemi tu to
Filistin anna torro lan.

8 Iatonna masiangmo dio mai, tonna
saemo tu to Filistin urrampa apanna
mintu’ to dipatei, naappa’mi tu Saul
sola tu anakna muane tallu sumpandan
bangmo dao buntu Gilboa.
9 Narampami tu apanna, naalai tu ulunna
sola pa’bunona, nasuai tu tau male ullelei
tu lili’na tondok Filistin la umpatale’i tu
kareba melo iato lako deatanna sia lako
to buda.
10 Iatu pa’bunona Saul napalan banua
deatanna, apa iatu kararo ulunna
napale’ke’ lako banuanna Dagon.
11 Iatonna rangimi mintu’ to Yabesh dio
Gilead tu mintu’ penggauranna to Filistin
lako Saul,
12 ke’de’mi tu mintu’ surodadu, naalai tu
batang rabukna Saul sia batang rabukna
anakna, anna baai lako Yabesh anna
lamunni tu bukunna diong garonto’ kayu
tarpin dio Yabesh. Mangkato ma’puasami
tu tau iato mai pitung allo.
13 Susimoto tu kamateanna Saul,
belanna tang maruru’ lako PUANG sia
belanna tae’ napalan penaai tu kadanNa
PUANG, ondongpi male mekutana sia
umpalaku pa’timbangan lako bombo to
mate,

14 anna tae' nalako PUANG nanii
umpalaku pa'timbangan. Iamoto Napatei
Puang, anNa benni Daud, anakna Isai tu
kadatuanna.

Daud dadi datu sia untalo Israel

11:1-9

11 1 Sae nasangmi tu mintu' to Israel
mennolo lako Daud dio Hebron,
anna ma'kada nakua: kami te sola
nasang manassa sangrara sangbukuki'.
2 Iatonna dolonapa, tonna Saul datu
inang kamu duka tu umbaa to Israel
tassu' sia ussolanni tama, sia ma'kada
tu PUANG, Kapenombammi, lako kalemi,
Nakua: Iko la ungkambi'i tu taungKu
Israel sia iko dukamo la dadi arungna tu
taungKu Israel.
3 Iamoto nasae tu mintu' pekaamberan
to Israel mennolo lako datu dio Hebron,
anna sibasse Daud dio oloNa PUANG dio
Hebron; mangkato natokkomi tu Daud
dadi datunna to Israel, susi kadanNa
PUANG tu nalopian Samuel.
4 Ke'de'mi tu Daud sola mintu' to
Israel lako Yerusalem, iamotu Yebus;

inde to dio nanii torro to Yebus, tu
umpa'tondokki tondok iato.
5 Ma'kadami tu to umpa'tondokki Yebus
lako Daud nakua: Tae' mikullei tama
mai, apa natalo sia Daud tu tambakuku
Sion, iamo kotana Daud.
6 Nakuami Daud: Minda-minda tu
bunga'na umpatei to Yebus, iamo la dadi
pangulu sia kamandang. Yoab, anakna
Zeruya, tu bunga'na ungkendekki,
iamoto anna ia dadi pangulu.
7 Torromi Daud lan kota ditambakuku
iato; iamoto nasangai tau kotana Daud.
8 Napamatoto'mi tu mintu' biring kota
randuk dio mai Milo sia tiku lao sia
napemeloi Yoab tu kota torronapa.
9 Samasai-sainna satarompo'-
rompo'nami tu Daud sia Narondong
PUANGna mintu' ma'dandan maritik.

To lalongna Daud

11:10-47

2 Sam. 23:8-39

10 Inde sia tu pangulu pa'baraninna
Daud, tu sola mintu' to Israel matoto'
untundui la umpabendan kadatuanna, la

unnangka’i datu, susi kadanna PUANG
diona to Israel.
11 Inde sia tu bilanganna pa’baraninna
Daud, iamotu Yasobam, anakna
Hakhmoni, pangulunna to tallungpulo;
unnea doke tau talluratu’, napissanri
napatei.
12 Den pole’omi Eleazar, anakna Dodo,
to Ahohi; iamo sangbilangan tu tallu
pa’barani.
13 Iamo sisola Daud dio Pas-Damim,
tonna sirampun tu to Filistin inde to dio
la parari. Denmi sanggori’ pa’lak dio
nasitutu’i dalle sisikan, namallaimo tu
surodadu naula’ to Filistin.
14 Bendanmi tu tau iato mai lan tangnga
pa’lak iato, napangeai tu pa’lak iato,
anna taloi tu to Filistin. Nakamaseammi
PUANG kapataloan kapua.
15 Denmi tallui tu kamandang tallungpulo
male rokko buntu batu, umpelambi’i
Daud, lako lo’ko’ Adulam, tonna
ma’tenda tu surodadu to Filistin dio rante
Refaim.
16 Attu iato iatu Daud lan tambakuku, na
attu ia dukato iatu pa’kampan surodadu
to Filistin dio Betlehem.

17 Morai liumo tu Daud, anna ma’kada
nakua: Mindara ma’din umbanna’ uai dio
mai bubun dio Betlehem, sikandappi’
babangan?
18 Natamaimi pa’barani sola tallui tu
inan surodadunna to Filistin, natimbai
tu uai diong mai bubun dio Betlehem
sikandappi’ babangan, namale umbanni
Daud. Apa tae’ namorai tu Daud unniru’i,
sangadinna nabolloan dio oloNa PUANG.
19 Anna ma’kada nakua: Napatoyangmira
Kapenombangku la umpogau’i tu susinna
te! La kuiru’raka tu rarana tau iate mai,
iamotu sondana katuoanna? Belanna
untibe sunga’na te tau iate mai, umbaai.
Tae’mi namorai unniru’i. Susimoto tu
penggauranna tinde to lalong sola tallui.
20 Iatu Abisai, siulu’na Yoab, iamo
pangulunna tu tau tallu. Na iamoto
tu unnea doke tau talluratu’, napatei
nasangi. Iamoto natarompo’ dio to tau
tallu.
21 Dio lu te tau tallu da’dua tu
umpakaraya Abisai, manassa iamotu
pangulunna. Apa tae’ nalambi’i tu to
tallu disa’bu’ dolona.
22 Sia Benaya, anakna Yoyada,
anakna misa’ pa’barani, tu tarompo’

penggauranna, dio mai Kabzeel, umpatei
da’dua pa’barani lalong dio mai Moab.
Den duka sangallo tonna attunnamo
ambun makko namengkalao rokko
garuang, napatei tu misa’ singa diong.
23 Sia umpatei duka misa’ to Mesir, iamo
misa’ muane tu limang siku langka’na;
iatu to Mesir untoe doke pada tandaan;
apa ia manna tu tekken napake ullaoi,
nasintakki tu doke lan mai limanna to
Mesir, nadoke iato napateanni.
24 Susimoto tu penggauranna Benaya,
anakna Yoyada; tarompo’mi dio lu
pa’barani sola tallui.
25 Moi anna dipakaraya ia dio lu to tau
tallungpulo – apa tae’ nalambi’i tu to
tallu disa’bu’ dolona. Naangka’mi Daud
pangulunna mintu’ pa’kampana datu.
26 Sia den dukapa tu pa’barani lalong,
iamotu Asael, siulu’na Yoab; Elhanan,
anakna muane Dodo dio mai Betlehem;
27 Samot to Harod; Heles to Peloni;
28 Ira, anakna muane Ikesh, to Tekoa;
Abiezer to Anatot;
29 Sibkhai to Husa; Ilai to Ahohi;
30 Maharai to Netofa; Heled, anakna
muane Baana, to Netofa;

31 Itai, anakna muane Ribai, dio mai
Gibea to Benyamin; Benaya to Piraton;
32 Hurai dio mai lombok Gaas; Abiel to
Arbati;
33 Asmawet, to Bahurim; Elyahba, to
Saalbon;
34 anakna muane Hasyem, to Gizon;
Yonatan, anakna muane Sage, to Harari;
35 Ahiam, anakna muane Sakhar, to
Harari: Elifal, anakna muane Ur;
36 Hefer, to Mekherati; Ahia, to Peloni;
37 Hezro, to Karmel; Naarai, anakna
muane Ezbai;
38 Yoël, siulu'na Natan; Mibhar, anakna
muane Hagri;
39 Zelek, to Amon; Naharai, to Beerot,
pa'takinna Yoab, anakna muane Zeruya;
40 Ira, to Yetri; Gareb, to Yetri;
41 Uria, to Het; Zabad, anakna muane
Ahlai;
42 Adina, anakna muane Siza, to Ruben,
pangulunna to Ruben, sia sola tau
tallungpulo:
43 Hanan, anakna muane Maakha;
Yosafat, to Mitni;
44 Uzia, to Astarot; Syama na Yediael,
anakna muane Hotam, to Aroër;

45 Yediael, anakna muane Simri na Yoha,
to Tizi, siulu'na;
46 Eliel, dio mai Mahawim; Yeribai na
Yosawya, anakna muane Elnaam; Yitma,
to Moab;
47 na Eliel, Obed na Yaasiel dio mai
Mezobaya.

To unturu' Daud dio Ziklag

12:1-22

12 1 Inde sia tu tau sae lako Daud
dio Ziklag, tonna toyangpa dio
mai Saul, anakna muane Kish. Mintu'i te
naala bilanganna to lalong, to untundui
lan kasirarian.
2 Tau iato umbaa pa'buno pana sia
manarang patomali ma'kolak batu sia
ma'pana. Dio mai sukunna Saul, dio mai
Benyamin iamotu:
3 Abiezer, pangulu sola Yoas, anakna
muane Semaa, to Gibea; Yeziel sola
Pelet, anakna muane Azmawet; Berakha
na Yehu, to Anatot;
4 Yismaya, to Gibeon, misa'i tu to
pa'barani tallungpulo sia kamandangna
to tallungpulo; Yeremia, Yehaziel,
Yohanan na Yozabad, to Gedera;

5 Eluzai, Yerimot, Bealya, Semarya na
Sefaca, to Harufi;
6 Elkana, Yisia, Azareel, Yoëzer na
Yasoham, to Korah;
7 Yoëla na Zebaja, anakna muane
Yeroham dio mai Gedor.
8 Iatu to Gad den duka pira menturu'
lako Daud, tonna lan tambakuku dio
padang pangallaran, pa'barani lalong,
to malinta' parari, to umbaa pa'buno
balulang na doke, iatu rupanna tau iato
mai susi singa, sia matira' susi kijang,
iamotu:
9 Ezer, pangulu; Obaja, ma'penduanna;
Eliab, ma'pentallunna;
10 Mismana, ma'penna'pa'na; Yeremia,
ma'pellimanna;
11 Atai, ma'pennannanna; Eliel,
ma'pempitunna;
12 Yohanan, ma'pengkaruanna; Elzabad,
ma'pengkaseranna;
13 Yeremia, ma'pessangpulona;
Makhbanai, ma'pessangpulo misanna.
14 Mintu'i te naala bilanganna bati'na
Gad, na tau iamote mai tu kamandang
surodadu; iatu bitti'na unnea tau saratu'
na iatu kapuana unnea tau sangsa'bu.

15 Tau iamoto mai tu ullambanni Yordan,
tonna bulan pamulanna, tonna sapu
randanan uainna sia iamotu unnula'i
pa'tondokan diong lombok lu lako
matallo sia matampu'.
16 Sae dukami tu ba'tu pira-pira to
Benyamin sola to Yehuda umpellambi'i
Daud dio to' tambakuku.
17 Tassu'mi tu Daud male umpessitammui
tau iato mai nakuami lako: Iake sae melo
siakomi umpellambi'ina' la untunduina',
manassa la misa penaaki'; apa iake la
saekomi kadake la ussorongna' lako
balingku, moi tae' kakadakean dio
limangku, na Kapenombannamora nene'
to dolota untiroi sia unnukungi.
18 Attu iato Narampoimi Penaa tu
Amasai, pangulunna tu tau tallungpulo
nakua: Taummikan, e Daud; la
sisolaki', o anakna Isai! Lamaupa'komi,
la maupa'komi! La maupa' tu to
untunduikomi! Belanna Kapenombammi
untunduikomi. Natarimami Daud tu tau
iato mai anna angka'i pangulu surodadu.
19 Dio mai Manasye denni tilele male
unturu' Daud, tonna male sola to Filistin
la sirari Saul; moi susito tae' duka
natundui Daud, belanna natimbang

tongan arung kota to Filistin anna suai
sule, belanna nakua: La naalai ulunta
namane untampeki' sule lako Saul,
puangna.
20 Iatonna malemo tu Daud lako Ziklag,
tilelemi dio mai to Manasye male unturu'
Daud: tu Adnah, Yozabad, Yediael,
Mikhael, Yozabad, Elihu na Ziletai,
pangulunna to sangsa'bu dio Manasye.
21 Iate tau iate mai untundui Daud
umpangului sangtuntunan surodadu,
belanna pa'barani lalong nasangi sia dadi
kamandang surodadu.
22 Kiallo-kiallo sae tu tau lako Daud
la untundui, naurungan mendadi
sangkaponan surodadu kapua, susi
sangkaponan surodadunNa Puang
Matua.

Surodadunna Daud dio Hebron

12:23-40

23 Inde sia tu bilanganna tau lan
mintu' tuntunan, tu sae lako Daud dio
Hebron, sakka' la parari, la umpalelei
tu kadatuanna Saul lako kalena, situru'
kadanNa PUANG:

24 iatu to Yehuda, tu ma’balulang sia
ma’doke, annan sa’bunna karua ratu’na,
sakka’ la parari;
25 to Simeon, iatu pa’barani lalong lan
kasirarian pitungsa’bu ssaratu’;
26 to Lewi, patangsa’bu nnannanratu’;
27 sia Yoyada, arungna bati’na Harun
sia iatu tau nasolan, tallungsa’bu
mpituratu’;
28 sia Zadok, misa’ to mangura, iamo
pa’barani lalong sola sangdadianna,
duangpulo ndua pangulu.
29 To Benyamin, sangsukunna Saul,
tallungsa’bu; apa sae lako attu iato
budapi tu tau iato mai la’ka’pa penaanna
lako bati’na Saul;
30 to Efraim, duangpulo sa’bu karua
ratu’na, iamo pa’barani lalong, to
mala’bi’ lan rapunna.
31 Na dio mai sangsese suku Manasye
sangpulokarua sa’bu tau, tu disa’bu’
sanganna, sae la unnangka’i datu tu
Daud;
32 to Isakhar, tu manarang untandai attu
melo, anna issanni tu apa sipato’ la
napogau’ to Israel, duaratu’ pangulunna
sola mintu’ siulu’na tu naparenta;

33 to Zebulon, tu tassu’ sola surodadu,
umbaa ma’rupa-rupa pa’buno, sakka’ la
parari, limangpulo sa’bu, tu ma’pampang
kalebu penaa la parari;
34 to Naftali, sangsa’bu kamandang, sia
iatu to nasolan tallungpulo mpitu sa’bu,
ma’balulang sia ma’doke;
35 to Dan, tu sakka’ la parari, duangpulo
ngkarua sa’bu annan ratu’na;
36 to Asyer, tu tassu’ sola surodadu, to
sakka’ la parari, patangpulo sa’bu;
37 lu sambali’na mai Yordan, to Ruben, to
Gad sia dio mai sangsese suku Manasye,
saratu’ duangpulo sa’bu, tu to sakka’
pa’bunona la parari.
38 Mintu’i te to parari, sae unturu’ atoran
kapararian, bulo lollong penaanna lako
Hebron, la unnangka’i datu tu Daud,
umparenta mintu’ to Israel. Sia mintu’ to
Israel torronapa sanginaa la unnangka’i
datu tu Daud.
39 Torromi tu tau iato mai inde to dio
sola Daud tallung allo, anna kumande
sia mangiru’, belanna napasakkarammo
siulu’na tu mintu’ apa tu tau iato mai.
40 Sia mintu’ tu to nasikandappiran tiku
lao sae lako Isakhar, Zebulon na Naftali
umbaa kande nateke’ dao keledai, unta,

bagala’ na sapi, iamotu kande ta’pung digaragai, deppa bua ara dirangkei na deppa bua anggoro’ dirangkei, uai anggoro’ na minna’ sapi na domba sola bembe’ lendu’ budanna, belanna kaparannuanna mintu’ to Israel.

Patti basse diala dio mai Kiryat-Yearim

13:1-14

2 Sam. 6:1-11

13 [1] Sipa’kadami Daud tu mintu’ pangulu to sangsa’bu sia mintu’ pangulu to saratu’ sia mintu’ to la’bi’.
[2] Ma’kadami tu Daud lako mintu’ kombongan to Israel, nakua: Iake misangai melo nasituru’ pa’poraianNa PUANG, Kapenombanta, melo ke ussuaki’ pesua lako mintu’ inan, lako tu mai siulu’ tu torronapa lan mintu’ lili’na tondok Israel, sia lako to Lewi lan kota, tu nanii padang kariuanna, anna mintu’ tau iato sirampun lako kaleta.
[3] La tapalele tu pattinNa Kapenombanta lako tondokta, belanna tonna linona Saul tae’ tapoapa lenni.

4 Nakuami tu mintu’ kombongan: Melo ke
napogau’i tau susito, belanna nasanga
melo mintu’ to buda.
5 Narampunmi Daud tu mintu’ to Israel
dio mai salu Sikhor dio Masir sae
lako batatta lu lako Hamat, la unnalai
tu pattinNa Puang Matua dio mai
Kiryat-Yearim.
6 Malemi tu Daud sola mintu’ to Israel
lako Baala, iamotu Kiryat-Yearim, tu
naala lili’na Yehuda, la umbaai inde
to dio mai tu pattinNa Puang Matua,
Iamo PUANG, tu unnisung dao karubion,
iamotu patti, dinii ussa’bu’ Sanga iato.
7 Nabaami tu pattinNa Puang Matua,
napadao misa’ kareta ba’ru lan mai
banuanna Abinadab, namale Uza sola
Ahyo umbaai tu kareta iato.
8 Iatu Daud sola mintu’ to Israel
ma’marua’-rua’ tongan unnondo dio
oloNa Puang Matua napasiala nanian
sia to umpannoni katapi, dandi,
ganda’-ganda’, taa’-taa’ sia tarompe’.
9 Iatonna rampomo tu tau iato lako to’
panglulluranna Kidon nadoloammi Uza
la untoei tu patti, belanna tilende’ tu
sapinna.

10 Re’dekmi tu ara’Na PUANG lako Uza
Napongkoi, belanna la natoe tu patti;
matemi inde to dio oloNa Puang Matua.
11 Magiangmi tu penaanna Daud, belanna
Nasanggang maro’ PUANG susito tu
Uza; iamoto nasangai tau tu inan iato
Perez-Uza sae lako allo iate.
12 Allo iato mataku’mi tu Daud lako
Puang Matua, anna ma’kada nakua:
Umba kupakuanni, da kuparampoi tu
pattinNa Puang Matua lako kaleku?
13 Iamoto natae’ nabaai Daud tu patti
iato tama kotana Daud, sangadinna
napalendu’ tama banuanna Obed-Edom,
to Gat.
14 Iatu pattinNa Puang Matua torro
tallung bulan sola to nakurinni Obed-
Edom, lan banuanna; Napamasakke-
sakkemi PUANG tu to lan banuanna
Obed-Edom sola mintu’ barang apanna.

Diona tongkonan layukna sia to lan banuanna Daud

14:1-7

2 Sam. 5:11-25

14 1 Iatu Hiram, datu Tirus, ussua
sumbungan pudukna lako Daud

umbaa kayu arasi’ sia ba’tu pira-pira
pande batu sia pande kayu, anna
pabendanan Daud misa’ tongkonan
layuk.
2 Iatonna iato naissanmi Daud, kumua
Napamanda’mo PUANG undatui to Israel,
belanna dipamala’bi’ tu kadatuanna
diona taunNa, iamotu to Israel.
3 Naalaomi Daud tu ba’tu pira-pira baine
dio Yerusalem anna padadianomi ba’tu
pira-pira pia muane sia baine.
4 Inde sia tu sanganna mintu’ anak
dipadadianni dio Yerusalem, iamotu:
Syamua, Sobab, Natan, Salomo,
5 Yibhar, Elisua, Elpelet,
6 Nogah, Nefeg, Yafia,
7 Elisama, Beelyada na Elifelet.

Daud untalo to Filistin

14:8-17

8 Iatonna rangimi to Filistin tu kareba tu
diona Daud ditokko undatui mintu’ to
Israel, ke’de’mi tu mintu’ to Filistin male
undaka’ Daud la natingkan. Iatonna
rangimi Daud tu dionato, malemi
umpentammui.

9 Saemi tu to Filistin anna sikarangan dio
rante Refaim.
10 Mekutanami Daud lako Puang Matua,
nakua: La malera'ka ullaoi tu to Filistin,
sia la Misorongraka tama limangku?
Mebalimi tu PUANG Nakua: Malemoko,
la Kusorong tu tau iato mai tama
kuasammu.
11 Malemi tu tau iato mai lako Baal-
Perasim; nataloi Daud inde to dio.
Ma'kadami tu Daud nakua: Limangku
Napoparea Naruang tangngai Puang
Matua tu ualingku, susito uai ma'tu'ba'.
Iamoto nasangai tau tu inan iato
Baal-Perasim.
12 Natampe dukami tau iato mai tu
mintu' rapang-rapang dipodeatanna inde
to dio, anna pa'pesuanni Daud umballai
api. 13 Sae pole'omi tu to Filistin, anna
sikarangan dio rante iato.
14 Mekutanaomi Daud lako Puang Matua,
anna ma'kada Puang Matua lako kalena
Nakua: Da mulaoi dio mai boko'na;
tigirikko, muurunganni ullaoi dio mai to'
garonto' pinu'.
15 Iake murangii tu oni butung to
tumengka dao lolok pinu', la maleoko
sirari, belanna attu iato tassu'mo tu

Puang Matua undoloangko, la untaloi tu
surodadu to Filistin.
16 Napogau'mi Daud susitu pepasanNa
Puang Matua lako kalena; natalomi tu
mintu' to Filistin randuk dio mai Gibeon
ma'palulako Gezer.
17 Kaleleammi tu sanganna Daud lako
mintu' tondok, anNa pasaei PUANG
tu katirambanan lan penaanna mintu'
bangsa ungkataku' Daud.

Diona pattinNa Puang Matua dipalele lako Yerusalem

15:1–16:6

15 1 Nagaragammi kalena Daud
tu ba'tu pira-pira banua lan
kotana Daud, napasakkarammi misa'
inan tu pattinNa Puang Matua anna
pabendananni misa' tenda.
2 Attu iato nakuami Daud: Moi misa' tau
tae' nama'din umbulle pattinNa Puang
Matua sangadinna to Lewi, belanna tau
iato mai tu Natonno' PUANG la umbulle
pattinNa PUANG sia la umpengkaolai sae
lakona.
3 Natambaimi Daud tu mintu' to Israel
ma'kombongan dio Yerusalem la umbaai

tu pattinNa PUANG lako inan tu mangka napasakkaranni.
4 Narampunmi Daud tu bati'na Harun sia to Lewi;
5 iatu bati'na Kehat: iamotu Uriel, pangulu na mintu' siulu'na, saratu' duangpulo;
6 bati'na Merari; Asaya, pangulu na mintu' siulu'na, dua ratu' duangpulo;
7 bati'na Gerson: Yoël, pangulu na mintu' siulu'na, saratu' tallungpulo;
8 bati'na Elsafan: Semaya, pangulu na mintu' siulu'na, duaratu';
9 bati'na Hebron: Eliel, pangulu na mintu' siulu'na, karua pulona;
10 bati'na Uziel: Aminadab, pangulu na mintu' siulu'na, saratu' sangpulo dua.
11 Natambaimi Daud tu to minaa Zadok na Abyatar, sia to Lewi, iamotu Uriel, Asaya, Yoël, Semaya, Eliel na Aminadab.
12 Ma'kadami tu datu lako tau iato mai nakua: Iate kamu pangulunna mintu' to Lewi, pamaseroi tu kalemi, la kamu la iatu mai siulu'mi, ammi ma'din umbaai tu pattinNa PUANG, Kapenombanna to Israel lako inan, tu kupasakkaranni.
13 Belanna tae' mipogau'i to, tonna dolona, iamoto Naparampoiki'

kamandasan kapua PUANG,
Kapenombanta, belanna tae’ tapalaku
pa’timbanganNa, susitu sipato’na.
14 Iamoto anna pemaseroi kalena tu
mintu’ to minaa sia to Lewi la umpalelei
tu pattinNa PUANG, Kapenombanna to
Israel.
15 Napadaomi palempengna to Lewi tu
bullean pattinNa Puang Matua, nabullei
susitu napasan Musa situru’ kadanNa
PUANG.
16 Mesuami tu Daud lako mintu’
pangulunna to Lewi kumua anna
popa’tibangi tu siulu’na, iamotu to
menani umbaa oni-onian, dandi, katapi
na taa’-taa’, la umpannoni tanda
pa’maruasan kaparannuan.
17 Napopa’tibangmi to Lewi tu Heman,
anakna Yoël, sia dio mai siulu’na, iamotu
Asaf, anakna Berekhya, sia iatu bati’na
Merari siulu’na, iamotu Etan, anakna
Kusaya;
18 sia iatu nasolan tau iato mai
iamotu mintu’ siulu’na untoe pangka’
ma’penduan, iamotu: Zakharia, Ben,
Yaaziel, Semiramot, Yehiel, Uni, Eliab,
Benaya, Maaseya, Matica, Elifele,

Mikneya, Obed-Edom na Yeiel, to
ma'kampa babangan.
19 Iatu to menani Heman, Asaf na Etan
dipamanassa umbaa taa'-taa' tambaga
la napannoni.
20 Iatu Zakharia, Aziel, Semiramot,
Yehiel, Uni, Eliab, Maaseya na Benaya
dipamanassa umbaa dandi dipamadao
oninna.
21 Na iatu Matica, Elifele, Mikneya, Obed-
Edom, Yeiel na Azazya dipamanassa
umbaa katapi, dipasosso' karua ton, la
unnanta'i tu nanian.
22 Iatu Kenanya, pangulunna to Lewi,
umbandoro'i to umpalele patti; ia
umpasirundunan to umpalele patti,
belanna ia to manarang.
23 Iatu Berekhya sola Elkana iamotu to
ma'kampa babangan la ungkampai tu
patti.
24 Na iatu to minaa Sebanya, Yosafat,
Netaneel, Amasai, Zakharia, Benaya na
Eliezer umpannoni tarompe' dio tingayo
pattinNa Puang Matua; na Obed-Edom
na Yehia iamotu to ma'kampa babangan
la ungkampai tu patti.
25 Attu iato malemi tu Daud,
sia pekaamberanna to Israel na

kamandangna to sangsa'bu ma'marua'-
rua' la umpalelei tu patti basseNa PUANG
dio mai banuanna Obed-Edom.
26 Sia Natundui Puang Matua tu to Lewi,
tu umbulle patti basseNa PUANG, iamoto
napemalaranni tau iato mai tu pitu sapi
laki na pitu domba laki.
27 Iatu Daud ma'bayu lamba' lenang
melo, susi duka tu mintu' to Lewi, tu
umbulle patti, to menani na Kenanya, tu
umpangului to menani, tonna dipalele tu
patti; na iatu Daud ma'bayu lenang.
28 Iatu mintu' to Israel umbaa patti
basseNa PUANG unnarrak-arrak sia
umpannoni napiri tanduk, tarompe' na
taa'-taa', sia ma'dandi na ma'katapi.
29 Iatonna rampomo tu patti basseNa
PUANG lako kotana Daud, ta'kala
mentiromi tu Mikhal anakna Saul, dao
mai pentiroan banuanna, natiromi
tu datu Daud tumbang-tumbang sia
unnondo, nasayumi lan penaanna.

16 1 Iatonna baami tau tama tu
pattinNa Puang Matua napatorroi
dio tangnga tenda, tu napabendananni
Daud, napemalarammi tau iato mai
tu pemala' ditunu pu'pu' sia pemala'
kasalamaran dio oloNa Puang Matua.

2 Iatonna upu’mo tu Daud umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’
kasalamaran, napassakkemi tu to buda
tete dio sanganNa PUANG.
3 Anna taai tu mintu’ to Israel, la muane
la baine, pantanni roti sisangbatu, duku’
sisangira’ sia deppa bua anggoro’ simisa’.
4 Napamanassami tu ba’tu pira-pira tau
dio mai to Lewi la menomba dio tingayo
pattinNa PUANG, kumua anna tau iato
tontong ussa’bu’, umpangke’ sia umpudi
PUANG, iamotu Kapenombanna to Israel.
5 Iatu Asaf iamo pangulunna, nadampi’i
Zakharia; sia Yeiel, Semiramot, Yehiel,
Matica, Eliab, Benaya, Obed-Edom na
Yeiel umpannoni oni-onian, iamotu
ma’dandi sia ma’katapi,
6 sia Asaf ma’taa’-taa’, sia Benaya na
Yahaziel, to minaa, tontong ma’tarompe’
dio olona patti basseNa Puang Matua.

Daud umpudi PUANG

16:7-36

7 Iatonna allo iato bunga’na napasan
Daud lako Asaf sia mintu’ siulu’na la
umpudi tu PUANG, nakua:

8 Pudimi tu PUANG sia meongli'komi
ussa'bu' sanganNa;
Pakaleleanni tu penggauranNa dio lu
mintu' bangsa.
9 PenanianNi sia pakendekanNi
pa'pudian;
Pokadai tu sininna penggauran
kalle-kalleanNa.
10 Massattuangkomi diona sanga
maseroNa;
Mintu' to undaka' PUANG sipatu la sende
batu ba'tengna.
11 Anga'i tu PUANG sia tuntunni tu
matoto'Na;
La tontongkomi undaka'i ammi pellambi'i
oloNa.
12 Kilalai tu mintu' tanda memangngan
mangka Napogau',
Sia mintu' tanda kalle-kalleanNa,
Sia mintu' panglampakNa tu ombo' dio
randan pudukNa,
13 E mintu' tarukna Israel, taunNa,
E mintu' bati'na Yakub to Napilei langsa'.
14 Iatu PUANG, Iamo Kapenombanta,
Sia mintu' pa'paolaianNa salu lalo lan
mintu' lino.
15 Kilalai tu basseNa tontong sae lakona,

– iamotu kadanNa tu mangka
Napepasanan landa’ lako sangsa’bu
osso’na-
16 iamotu basse Napantok sola Abraham,
Sia sumpaNa lako Ishak.
17 Iamotu basse iato Naarra’i lako Yakub
la napoaluk,
Sia lako Israel la napobasse tang leluk,
18 tu nakua kadanNa: La Kutekkenniko
tana Kanaan,
iamo mana’ disukarangko la mupoba’gi.
19 Attu iato tang marian,
Sidi’ tonganri sia mempue’ bangri lan,
20 Tau iato mai ullelei simisa’ bangsa,
Sia ke’de’ dio mai parenta senga’ male
umpengkara’pai bangsa senga’.
21 Tang Naeloran Puang tu misa’ tau la
umpandasa tau iato mai.
Sia Napa’dikki duka tu mai datu diona
tau iato mai.
22 Nakua kadanNa: Da mipata’pai lima tu
mati’ to mangka Kutokko,
Sia da mipogau’ kadakena lako mintu’
nabingKu.
23 Penaniammi tu PUANG, e mintu’
issinna lino,

Pasitarru’-tarru’i tu allo Minii
umpa’peissanan kasalamaran lu
dio mai Kalena.
24 Pakaleleammi tu kamala’biranNa dio
lu mintu’ bangsa,
Sia iatu penggauran kalle-kalleanNa dio
lu mintu’ sangpetayanan.
25 Belanna pasareongan tu PUANG sia
pato’ tongan dipudi,
Mandu metakuran Ia na mintu’ deata,
26 Belanna iatu mai deatanna mintu’
bangsa, kapenomban tang tongan.
Apa PUANG Ia tu ungkombong langi’.
27 Dio oloNa tu tanda kabilangan sia
kadipangkeran.
Anna kapaan sia kasendean lan inan
Nanii torro.
28 E pa’rapuanna mintu’ bangsa,
palulakoi PUANG,
Palulakoi PUANG tu kadipangkeran sia
akui tu kuasanNa.
29 Palulakoi PUANG tu kamala’biranna
sanganNa,
Pennoloanni tu pemala’ sia
menombakomi dio oloNa.
Tukkukomi menomba lako PUANG
umpokassa’ pakean maindan.

30 La ma’parondokomi dio oloNa, e mintu’ issinna lino:
Bantang bang tu lino, naurunganni tang tibendon.
31 Melo ke sende paimanni, anna mela’tek tu lino,
Sia la napokada tau dio lu mintu’ bangsa, kumua: PUANG untoe kapayungan.
32 La mongngo’ tu tasik sola mintu’ issinna lan,
Melo ke parannu paimanni tu padang sola mintu’ tu denna dao;
33 attu iato mintu’ kayu lan pangala’ la unnarrak,
Dio oloNa PUANG, belanna la sae umpaolai salunna lipu daenan.
34 Pudimi tu PUANG, belanna masokan Ia,
sia iatu kamasokananNa tang tileluk sae lakona.
35 Sia la mikua: Rampanangkan, o Puang Matua, oto’na kasalamarangki,
Pulungkanni sia lendokankan dio mai mintu’ bangsa,
Angki pudi sanga maseroMi,
sia massattuan lan kadipudiamMi.
36 Mintu’na kadipangkeran lu langngan nasang PUANG, Kapenombanna to

Israel, tempon dio mai tontong landa’
lako attu situran. Namintu’ to buda
ma’kada nakua:
Amin, sia: Pudimi tu PUANG.

Lalanna kamenomban dio to’ pattinNa PUANG

16:37-43

37 Napatorromi datu tu Asaf sola mintu’
siulu’na dio tingayo patti basseNa
PUANG, kumua anna tontong menomba
dio tingayo patti, susitu mangka
dipamanassa keallo-keallo.
38 Susi duka tu Obed-Edom sola mintu’
siulu’na annan pulona ngkarua; iatu
Obed-Edom, anakna Yedutun, sola Hosa
iamoto ma’kampa babangan.
39 Apa iatu to minaa Zadok sola mintu’
siulu’na, tu to minaa, (napatorro) dio
tingayo kemaNa PUANG dao inan madao
nanii memala’ dio Gibeon,
40 anna tontong ke melambi’ sia ke
karoen umpemalaranni lako PUANG
tu pemala’ ditunu pu’pu’ dao inan
pemalaran dinii mantunu pu’pu’ sia
umpogau’i tu mintu’ apa disura’ lan

Sukaran alukNa PUANG, tu Napepasanan lako to Israel.
41 Sisola tu tau iato den tu Heman sola Yedutun na iatu to senga' ditonno'mo, tu dipamanassamo sanganna la umpenanian Puang, kumua: Pudimi tu PUANG, belanna iatu kamasokananNa tang tileluk sae lakona.
42 Iatu Heman na Yedutun umbaa tarompe' sia taa'-taa' la napake to umpannoni sia oni-onian la unggamarai penanian umpangke' Puang Matua. Na iatu bati'na Yedutun iamo ungkampai babangan.
43 Iatonna attu iato pantan sulemi tu mintu' to buda lako to' banuanna, sia iatu Daud sulemo la umpassakke mintu' to lan banuanna.

Pangallu'Na Puang Matua, kumua Salomo la umpabendanni tu Banua Kabusungan

17:1-15

2 Sam. 7:1-17

17 1 Iatonna unnisung tu Daud lan tongkonan layukna, ma'kadami lako nabi Natan nakua: Aku te

unnisungmo’ lan tongkonan layuk kayu
arasi’ na iatu patti basseNa PUANG torro
lan tenda dikulambu.
2 Ma’kadami Natan lako Daud nakua:
Melo ke mipalaloi tu mintu’ pa’inaammi,
belanna Narondongkomi Puang Matua.
3 Apa bongi ia dukato sae tu kadanNa
Puang Matua lako Natan Nakua:
4 Malemoko, pokadanni taungKu Daud
kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG:
Tae’ na iko tu la umpabendananNa’ misa’
banua la Kunii unnisung,
5 belanna randuk dio mai allo Kusolanna
tu to Israel tassu’ lan mai tondok Masir
sae lako allo iate, tae’pa Kutorroi len
banua, sangadinna torro bangna’ lan
tenda sia kema.
6 IatongKu tipalele-lele dio lu mintu’
tondok Israel, denmoraka Kuma’kada
sangbuku kada lako misa’i tu to
parengnge’na to Israel, tu Kusua
umpetayanni taungKu to Israel, kumua:
Ma’apai ammi tang umpabendananNa’
misa’ banua kayu arasi’?
7 Iamoto susite tu la mupokada lako
taungKu Daud, kumua: Inde sia tu
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, kumua: Kupalelemoko dio mai

to’ kariuanna, dio mai to’ domba, la dadi
arungna mintu’ taungKu, to Israel.
8 Kurondongmoko umba-umba muola
sia Kusabu’imo tu mintu’ ualimmu dio
tingayomu. Sia la Kupatarompo’ tu
sangammu susi sanganna to tarompo’
lan lino.
9 Sia la Kupamanassan misa’ inan tu
taungKu, to Israel angKu pamari’pii
ma’tondok inde to dio, kumua
namanassa tu naninna siamo torro, da
nadipatiramban lu lako lu dio mai, sia da
duka napa’dikki to ma’pakario-rio, susi
tonna dolona,
10 randuk dio mai allo Kunii untappui tu
to parengnge’ umparenta taungKu, to
Israel. Kupalumbang baka direngnge’ tu
mintu’ ualimmu. Sia Kupokadan dukako,
kumua PUANG la umbangunangko misa’
banua.
11 Iake upu’mi tu allomu, ammu
sanginanmo nene’ to dolomu, Aku
la umpatulangdanni tu bati’mu la
ussondako, sala umbanna tu anakmu
muane misa’, sia Aku la umpabantangi
tu kadatuanna.
12 Iamo la umpabendananNa’ misa’
banua na Akumo la umpabantangi tu

isungan kapayunganna tontong sae
lakona.
13 Akumo tu la napoambe’ na iamo la
Kupoanak; iatu KamasokanangKu tae’
angKu la umpasorong boko’i dio mai
kalena, susitu mangkamo Kupasorong
boko’ dio mai tu to musonda.
14 La Kupabantang tontong sae lakona
lan banuangKu sia lan kadatuangKu, na
iatu isungan kapayunganna la bantang
sae lakona.
15 Susitu mintu’ kada iate sia susitu
mintu’ dipaombo’na, susi dukamoto tu
napokada Natan lako Daud.

Pa’kurre sumanga’na Daud

17:16-27

16 Attu iato malemi tama tu datu Daud,
anna unno’ko’ umpennoloi PUANG, anna
ma’kada nakua: O PUANG Kapenomban,
mindara te taumMi sia mindara tu to lan
banuangku, amMi baara’ sae indete?
17 Na iatu iannate bitti’pa dio pentiroMi,
o Puang Matua; iamoto Mimangka
unnalluranni bati’na taumMi tu diona
apa la dadi te attu la sae, sia Mitiromo’
misa’ garonto’ nanii mentaruk tau tu la

sakendek-kendekna kamala’biranna, o PUANG Kapenomban.
18 Apapara la napengkamoyan Daud lako Kalemi la umpalaku kamala’biran tu losong na iatu Mikamaseammo taumMi? Belanna Mitandai kalenamo te taumMi.
19 O PUANG, belanna taumMi sia pa’inaamMi, amMi pogau’i te mintu’ apa mala’bi’ iate sia Mipaissanni te mintu’ apa mala’bi’ iate.
20 O PUANG, tae’ misa’ tau dipasangtintiangKomi sia tae’ tu Kapenomban senga’ sangadinna Kamu, situru’ tu mintu’ tobangna tama pa’perangingki.
21 Bangsa umbara tu ma’din dipasangtinti to Israel, tu bangsa sangbua bannang dao te kuli’na padang tu Nala’bak Puang Matua la dadi misa’ bangsa lako Kalena, amMi padenan sanga Kalemi, tomMi pogau’i tu penggauran kapua sia metakuran, amMi ula’i mintu’ bangsa dio tingayona taumMi tu mangka Mila’bak lan mai tondok Mesir.
22 Mangkamo tu to Israel taumMi Mipadadi misa’ bangsa lako Kalemi masae lako, sia Kamu, o PUANG, tu Kapenombanna tau iato mai.

23 Totemo, o PUANG, iatu kada tu
mangka Mipokada diona te taumMi sia
diona bati'na, pabantangi tontong sae
lakona; sia parampo randannai susitu
apa mangka Mipokada.
24 Iake susito iatu sangamMi la bantang
sia la pasareongan sae lakona, anna
gente'i tau kumua: Iatu P UANGna mintu'
ma'dandan maritik, Kapenombanna to
Israel, iamo misa' Kapenomban lako to
Israel, sia iatu bati'na Daud, taumMi, la
manda' dio oloMi.
25 Belanna Kamu, o Kapenombangku,
tu mangka umpaombo'i lako taumMi,
kumua la Mipabendanan misa' banua
tu taumMi; iamoto anna tang malaa' te
taumMi umparampoi te passambayang
iate lako oloMi.
26 O PUANG, Kamu tonganmo tu
PUANG Matua sia Kamumo tu mangka
umpokadai te apa melo iate diona
taumMi.
27 Totemo naalamo penaamMi
umpamasakke tongkonanna taumMi,
kumua natang tileluk dio oloMi tontong
sae lakona. Belanna Kamumora, o
PUANG, tu mangka umpamasakkei,
iamoto nala maupa' sae lakona.

Diona kapataloanna Daud

18:1-13

2 Sam. 8 sia 10

18 [1] Mangkato natalomi Daud tu to Filistin, napopengkanorongi, sia narampa tu Gat sola lili'na dio mai to Filistin.
[2] Sia natalo duka tu Moab, naurunganni mengkanorong tu to Moab lako Daud sia umbaya' sima.
[3] Sia natalo Daud tu Hadadezer, datu Zoba, sikandappi' Hamat, tonna male umpabantang kuasanna dio lu salu Efrat.
[4] Narampami Daud tu sangsa'bu kareta parari dio mai datu iato, pitungsa'bu pakkanarang sia to lumingka duangpulo sa'bu; sia napa'pesuan Daud urra'ta'i tu ura' lette'na mintu' darang kareta, apa iatu saratu' napopa'elo'na bang.
[5] Pakalan saemi tu to Aram dio mai Damsyik la untundui tu Hadadezer, datu Zoba, apa natalo Daud tu to Aram, anna mate duangpulo sa'bu.
[6] Mangkato napao'ko'imi Daud (pa'kampan surodadu) lan tu ba'tu pira-pira tondok dio Aram, lili'na Damsyik,

anna mengkanorong tu to Aram lako
Daud sia umbaya' sima. Susimoto tu
PUANG ungkamasei kapataloan tu Daud,
umba-umba nanii male.
7 Naalami Daud tu mintu' balulang
bulaan, tu napake mintu' surodadunna
Hadadezer nabaai lako Yerusalem.
8 Sia lan mai Tibhat sia Kun, tondokna
Hadadezer, nanii Daud unnala tambaga
bu'dak. Na tambaga iato mai nagaragai
Salomo tasik tambaga sia lentong da'dua
sia mintu' pareanan tambaga.
9 Iatonna rangimi Tou, datu Hamat,
kumua natalomo Daud tu mintu'
surodadunna Hadadezer, datu Zoba,
10 nasuami tu Hadoram, anakna muane,
umbaa ba'tu pira-pira pareanan bulaan,
salaka sia tambaga, napennoloan lako
Daud, la umpekutananni tu kamalaga'-
lagaranna sia umparampo passalama'
lako kalena, belanna mangkamo urrarii
Hadadezer anna taloi, belanna iatu
Hadadezer tontong bang siea Tou.
11 Iatu mintu' pareanan iato
napamarimbangan datu Daud lako
PUANG, sola tu mai bulaan, salaka, tu
mangka narampa dio mai mintu' bangsa,

iamotu dio mai to Edom, to Moab, to Amon, to Filistin sia to Amalek.
12 Iatu Abisai, anakna muane Zeruya, untalo to Edom, diong Lombok Ma'sin, namate sangpulo karua sa'bunna.
13 Sia napao'ko'i pa'kampan surodadu tu tondok Edom, naurungan mengkanorong nasang tu mintu' to Edom lako Daud. Nakamasei PUANG, kapataloan tu Daud umba-umba tu nanii male.

To naala parea Daud

18:14-17

14 Iatonna datuimi Daud tu mintu' to Israel, untoemi salunna sia kamalamburan dio lu mintu' taunna.
15 Iatu Yoab, anakna Zeruya, iamo kamandang lompona surodadu, sia Yosafat, anakna Ahilud, pa'paelean;
16 iatu Zadok, anakna Ahitub, sia Abimelekh, anakna Abyatar, iamoto minaa; iatu Sausa iamo pangulu to massura'.
17 Na iatu Benaya, anakna Yoyada, iamo pangulunna to Kreti sia to Pleti; iatu mintu' anakna muane Daud

iamo pangulu to mase’ponna datu, tu nasiayokan datu.

Daud urrarii to Amon sia to Aram

19:1–20:3

19 1 Mangkato matemi tu Nahas, datu to Amon, anna anakna muane ussondai dadi datu.
2 Ma’kadami Daud nakua: La umpa’petiroanna’ kamasokanangku lako Hanun, anakna Nahas, belanna iatu ambe’na mangkamo umpa’petiroan kamasokananna lako kaleku. Iamoto nasuai Daud tu sumbungan puduk umpakatanai diona kamateanna ambe’na. Apa iatonna rampomo tu taunna Daud lako Hanun lan tondok to Amon, la umpakatanai tu datu,
3 ma’kadami tu mintu’ arungna to Amon lako Hanun, nakua: Misangaraka tonganna tu Daud umpakala’bi’ ambe’mi dio olomi, belanna ussua ba’tu pira-pira to ma’pakatana mennolo lako kalemi? Manassa iatu tau iatu mati’ sae la umparessai a’ganna te tondok sia la ussanggangi; iamo bannangnato nasae

tu taunna lako kalemi la usserre’i te
tondok iate.
4 Natingkanmi Hanun tu taunna Daud,
namesua ungku’ku’i sia usse’pa’i
sangpiak tu sambu’na sae rokko to’
garonto’ pupunna, namane ussuai sule.
5 Iatonna ma’tangnga lalanmo sule,
denmi tau male umpokadanni Daud diona
tau iato mai, anna suai datu tu ba’tu
pira-pira pesua male umpessitammui,
belanna masiri’ tongan; nasuami datu
ungkuanni tu tau iato nakua: Melo ke
torrokomi dio Yerikho sae lako tuona
sule tu danggo’mi, mimane sule.
6 Iatonna issanmi to Amon kumua
umpakadake lelemo kalena dio olona
Daud, napakatumi Hanun sola to
Amon tu sangsa’bu talenta salaka la
ussaroi ba’tu pira-pira kareta parari
sia pakkanarang dio mai Mesopotamia,
Aram-Maakha sia Zoba.
7 Nasaroi tu tallungpulo ndua sa’bu
kareta parari sia datu Maakha sola
surodadunna. Rampomi anna ma’tenda
dio tingona Medeba. Ia duka tu to Amon
sangtassurammo lan mai kotana, anna
sirampun la male parari.

8 Iatonna rangimi Daud tu kareba iato,
nasuami tu Yoab sola mintu' surodadu,
iamotu surodadu pa'tonno'.
9 Tassu'mi tu to Amon anna
ma'pampangan dio to'babangan
kota, na iatu mintu' datu saemo
untundui pada ma'tenda dio inanna dio
lu padang.
10 Iatonna tiromi Yoab tu surodadu
umpempatui la ullaoi lu dio mai tingayo
sia dio mai boko', napileimi tu ba'tu
pira-pira surodadu dio mai pa'tonno' to
Israel, napopa'pampanganni sitingoan to
Aram.
11 Iatu mintu' surodadu tu torronapa
nasorong lako Abisai, adinna, anna
ma'pampangan sitingoan to Amon.
12 Nakuami Yoab: Iake nasau'na' tu
to Aram, la mutunduina', na iake
nasau'ko tu to Amon, manassa la saena'
untunduiko.
13 La batta'ko sia la lalongki' belanna
bangsata sia belanna mintu' kotana
Kapenombanta. Na PUANGmora
umpogau'i tu apa naala penaanNa.
14 Tassu'mi lako tingayo tu Yoab sia
mintu' tu surodadu nasolan la sirari to

Aram, anna male mallai tu to Aram dio
mai tingayona.
15 Iatonna tiromi to Amon, kumua
mallaimo tu to Aram, mallai dukami tu
tau iato mai dio mai tingayona Abisai,
adinna Yoab anna sorong boko’ sule
tama kota. Rampomi sule tu Yoab tama
Yerusalem.
16 Iatonna tiromi to Aram kumua
natalomo to Israel, nasuami tu ba’tu
pira-pira pesua, la urrampun to Aram,
tu sambali’na lu salu, la lao parari, na
Sofakh, kamandang lompona Hadadezer
umpangului tu tau iato mai.
17 Iatonna dipokadammo Daud tu
iannate, narampunmi tu mintu’ to Israel,
nalamban lian Yordan, anna male urrarii
sia ma’pampangan sitingoan tau iato
mai. Iatonna popa’pampangammi Daud
tu surodadunna sitingoan to Aram,
sirarimi tau iato mai.
18 Apa mallai tu mintu’ to Aram dio
mai tingayona to Israel; napateimi
Daud pituratu’ tu darang karetana to
Aram sia patangpulo sa’bunna surodadu
ma’lingka. Sia iatu Sofakh, kamandang
lompo, napatei duka.

19 Iatonna tiromi mintu’ arung
umpengkaolai Hadadezer, tu diona
kanataloanna to Israel, sitamami Daud
tu tau iato mai sia mengkanorong lako;
na iatu to Aram manokamo untundui to
Amon.

20 1 Iatonna taun pole’omo, tu attu
nanii datu biasa tassu’ parari,
narampunmi Yoab tu mintu’ surodadunna
sia nasolan la parari, anna sanggangi tu
tondokna to Amon; iatonna mangkato
malemi anna patama limbui tu Raba, apa
iatu Daud torro dio Yerusalem. Natalomi
Yoab tu kota Raba, nasanggangi.
2 Naalami Daud tu makota dao mai
ulunna datunna tau iato mai. Naappa’mi
tu bulaanna sangtalenta timbanganna,
nanii parimata intan dio, iatu makota
iato dipasongkoran ulunna Daud. Sia
buda duka pangrampa nabaa lan makota
iato.
3 Mintu’ tu to torro lan napesuan untassu’i
sia napesuan umpasumpandanni diongna
lu gare’ge’ sia diongna lu panglulluran
bassi sia napesuan unta’tak-ta’takki
uase. Susimoto tu penggauranna Daud
lako mintu’ kota to Amon. Mangkato

sulemi tu Daud sola mintu’ surodadu
lako Yerusalem.

Kadirarianna to Filistin

20:4-8

4 Mangkato dirariimi tu to Filistin dio
Gezer; attu iato napateimi Sibkhai, to
Husa tu Sipai, bati’na Refa, anna taloi tu
tau iato.
5 Undinnato sirari pole’omi to Filistin,
napateimi Elhanan, anakna Yair, tu
Lahmi, siulu’na Goliat, to Gat; na
iatu batang dokena sama tandaan to
ma’tannun.
6 Sia den pole’omi kasirarian dio Gat;
den dio tu misa’ muane kala’dok sia
iatu mai tangkena rundun siannan tu
rakka’na patomali, mintu’na duangpulo
nna’pa’; tau ia dukato bati’na Rafa.
7 Natelle-telle tu to Israel, apa napatei
Yonatan, anakna Simea, kakanna Daud.
8 Tau iate mai bati’na Rafa dio Gat; iatu
tau iato napatei Daud sola mintu’ to
lalongna.

Daud mesua unnia’ mintu’ to naparenta anNa ukungi PUANG

Diona inan la dinii umbangun banua kabusungan

21:1-22:1

2 Sam. 24

21 1 Ke’de’mi tu deata bulituk la
umpandasa to Israel, iamoto
naa’panmi tu Daud, kumua naia’i tu to
Israel.
2 Attu iato ma’kadami tu Daud lako Yoab
sia mintu’ pangulunna to buda, nakua:
Malekomi unnia’ mintu’ to Israel randuk
dio mai Bersyeba sae lako Dan, ammi
sule umbanna’ tu bilanganna, angku
issanni budanna.
3 Ma’kadami tu Yoab nakua: Na
PUANGmora urrangnganni tu taunNa
pessaratu’ manglokkon na iatu dennamo.
Iate tau iate sola nasang, o puangku,
tang taunnaraka puangku?
Ma’apai nakaduangi puangku te apa iate?
Ma’apari te apa iate nala umpasaera
kasalan lako to Israel.

4 Apa patalo tu kadanna datu lako Yoab;
iamoto ke’de’mi tu Yoab anna male
ullelei mintu’ tondok Israel; undinna to
sulemi lako Yerusalem.
5 Iatu budanna mintu’ tau diia’
napennoloan Yoab lako Daud; iatu mintu’
to Israel, tu muane untakin pa’dang
den sangsa’bu saratu’ sa’bunna; na iatu
budanna to Yehuda, tu muane untakin
pa’dang den a’pa’ratu’ pitungpulo
sa’bunna.
6 Apa iatu bati’na Lewi sia bati’na
Benyamin tae’ napaalai bilangan,
belanna napomagalli Yoab tu parentana
datu.
7 Apa iatu iannato kadake dio pentiroNa
Puang Matua, iamoto Napandasai tu to
Israel.
8 Attu iato ma’kadami Daud lako Puang
Matua nakua: Mandu tonganmo’ kasalan
umpogau’i tu iannato; apa melo ke
Mipa’dei tu kasalanna taumMi, belanna
kabagan tu kupogau’.
9 Ma’kadami tu PUANG lako Gad, to
patanda-tandanna Daud, Nakua:
10 Maleko umpokadanni Daud kumua:
Inde sia tu kadanNa PUANG: Tallu te apa

Kupapatuangko; pileimi sala umbanna
misa', angKu parampoangko.
11 Saemi tu Gad lako Daud umpokadanni
tu kada iato, nakua: Inde sia tu kadanNa
PUANG: La mupileimo:
12 ra'pak padangraka tallung taun, ba'tu
iaraka tu la mallaiko naula' ualimmu
lan tallung bulan, anna lambirangko
pa'dangna ualimmu, ba'tu iaraka
tu pa'dangna PUANG, iamotu ropu
mangebang tallung allo lan tondok
na malaeka'Na PUANG umparampo
kamandasan lan mintu' lili'na tondok
Israel. Timbangmi totemo umbannamo
tu la kuparampo lako tu To ussuana'.
13 Ma'kadami tu Daud lako Gad nakua:
Lendu'mo pussakku; melomo ke tobang
rokkona' limanNa PUANG, belanna kapua
tongan tu kamamaseanNa, podo da
angku tobang rokko limanna to lino.
14 Iamoto Naparampoimi ropu PUANG
tu to Israel, anna mate tu to Israel
pitungpulo sa'bunna.
15 Nasua duka Puang Matua tu misa'
malaeka' lako Yerusalem la ussanggangi,
apa iatonna randukmo umpogau'i to,
Natiromi PUANG, anNa penassanni
Puang tu kamandasan iato. Ma'kadami

lako malaeka’ pasanggang, Nakua:
Silasamo to! Riu’mi sule tu limammu.
Attu iato iatu malaeka’Na PUANG bendan
sikandappi’ panglulluranna Ornan, to
Yebus.
16 Mentingarami tu Daud natiroi
tu malaeka’Na PUANG bendan dio
kasiallaranna langi’ na tana, sitangke
pa’dang tinonok, umpopange’te’ limanna
lako Yerusalem; attu iato tukkumi
menomba rokko padang tu Daud sola
tu mai pekaamberan umpennammu’
karoro’.
17 Ma’kadami tu Daud lako Puang Matua
nakua: Tang akuraka mesua unnia’i
te mai tau? Manassa akumora tu
kasalan sia umpogau’i tu apa kadake
liu; apa iate mai domba, apara ia tu
napogau’? O! PUANG Kapenombangku,
elo’namo Mipata’paina’ lima sola tu mai
sangdadiangku, apa da na iatu taumMi
Mipata’pai lima la umpandasai.
18 Nasuami malaeka’Na PUANG tu Gad
umpokadai lako Daud, kumua la male tu
Daud langngan la umpabendanan inan
pemalaran PUANG dao to’ panglulluranna
Ornan, to Yebus.

19 Naturu’mi Daud tu kadanna Gad, tu
napokada tete dio sanganNa PUANG,
anna male.
20 Messailemi tu Ornan, natiromi tu
malaeka’; iatu anakna sola a’pa’i tu
nasisolan male umpebunian kalena; na
iatu Ornan marassan manglullu’gandung.
21 Rampomi tu Daud lako Ornan,
naadongammi Ornan tu ulunna anna
tiroi tu Daud, tassu’mi lan mai to’
panglulluranna, anna tukku menomba
lako Daud sae rokko padang.
22 Ma’kadami tu Daud lako Ornan nakua:
Benna’ te inan panglulluran iate, angku
nii umpabendanan PUANG misa’ inan
pemalaran; la mubenna’ ammu papatui
tonganni allinna, dennoupa’ anna toyang
te kasanggangan dio mai pa’tondokan.
23 Apa nakua tu Ornan lako Daud:
Melo ke miala bangmi, datu; napogau’
bangmi puangku tu apa nasanga melo.
Indemo tu sapi kusorong la dipopemala’
ditunu pu’pu’, sia iatu parea panglulluran
la dipokayu tutungan sia gandung la
dipokande dipemalaran; mintu’nato
kusorong nasang.
24 Apa nakua tu datu lako Ornan: Tae’
nasusito, sangadinna inang la kualli

sipatunna allinna, belanna tae’ kumorai
umpennoloanni lako PUANG tu apammu
sia tae’ angku pemalaranni tu pemala’
ditunu pu’pu’, tu apa tang kualli.
25 Nabenmi Daud tu bulaan annan ratu’
sikele’ timbanganna lako Ornan diona
inan iato.
26 Indemoto nanii Daud umpabendananni
PUANG tu inan pemalaran,
napemalaranni tu pemala’ ditunu
pu’pu’ sia pemala’ kasalamaran,
nametamba langngan PUANG, Nabalii
Puang api dao mai langi’ sae dio to’ inan
pemalaran dinii mantunu.
27 Ma’kadami PUANG lako tu malaeka’
iato ussuai umpasibanuai sule tu
pa’dangna.
28 Iatonna tiromi Daud, kumua Nabali
PUANG dio to’ inan panglulluranna
Ornan, attu iamoto namemala’ dio.
29 Moi na attu iato iatu kemaNa PUANG,
tu napabendan Musa sola inan pemalaran
dinii mantunu dio padang pangallaran,
dao inan madao dio Gibeon,
30 apa tang pakalamo Daud male lako
umpennoloi Puang Matua la mekutana,
belanna umpotirambanmo pa’dangna
malaeka’Na PUANG.

22 [1] Ma’kadami Daud nakua:
Indemote tu banuanNa PUANG
Kapenomban, sia inde dukamo te tu
inan pemalaran dinii mantunu napoinan
pemalaran mintu’ to Israel.

Urrampun apa la dipake umpabendan Banua Kabusungan

22:2-19

[2] Mesuami Daud umpasirampunni tu
mintu’ to sae lan lu tondok Israel, anna
suai tu ba’tu pira-pira to ma’pa’ batu la
umpa’i tu batu la dipake umpabendan
banuanNa Puang Matua.
[3] Narampunmi Daud tu bassi buda
tongan la dipakuan papan babangan
sia la dipotangki’; sia tambaga tang
dikemba’mo ditimbang tu budanna;
[4] sia kayu arasi’ tang dikemba’mo
budanna, belanna iatu kayu arasi’ nabaa
to Sidon sia to Tirus lako Daud buda
tonganmo.
[5] Belanna natangnga’ Daud, kumua
iatu anakku Salomo mangurapa sia
tang matona’pa, na iatu banua la
dipabendanan PUANG sipatu la kapua
tongan anna undaoanni mintu’ banua

kalelean sia mala’bi’ lan mintu’ tondok;
iamoto kurampunni totemo tu apa la
napake. Susimoto tu Daud urampunni
dolo tu apa la dipake lendu’ budanna,
namane mate.
6 Attu iato natambaimi tu Salomo,
anakna muane, napasanni kumua la
umpabendanan PUANG misa’ banua,
Kapenombanna to Israel.
7 Ma’kadami tu Daud lako Salomo
nakua: E anakku, lanmo penaangku la
umpabendanan misa’ banua sanganNa
PUANG, Kapenombangku.
8 Apa sae tu kadanNa PUANG lako kaleku
Nakua: Mangkamoko umpatibollo buda
rara sia umpogau’moko rari kapua;
tae’mo muma’din umpabendanan
misa’ banua sangangKu, belanna
umpatibollomoko buda rara dao te
kuli’na padang dio oloKu.
9 Manassa den misa’ pia muane la
dipadadiangko; na ia la dadi misa’ to
marampa’, belanna Aku la urrinding
pala’i dio mai mintu’ ualinna tiku
lao, anna torro manaman. Belanna la
disangai Salomo sia Aku la ungkamasei
kamarampasan sia kamakarimmanan
dio lu tondok Israel to ke linona.

10 Iamo la umpabendanan misa’ banua
sangangKu; na iamo la Kupoanak, sia
Akumo tu la napoAmbe’; Akumo la
umpamanda’i tu isungan kadatuanna dio
lu to Israel sae lakona.
11 Ianna susito, na PUANGmora
la urrondongko, ammu maupa’
umpabendan banuanNa PUANG,
Kapenombammu, susitu mangka
Napokada diona kalemu.
12 Ondongpi la Nakamaseiko PUANG
kamatarrusan sia kapaissanan, sia la
Naangka’ko umparenta to Israel, ammu
karitutui tu sukaran alukNa PUANG,
Kapenombammu.
13 Manasa la maupa’ko, ke muingaranni
sia mukaritutui tonganni tu mintu’ apa
mangka Napondok PUANG sia mintu’
atoran, mangka Napasan PUANG lako
Musa, anna papassananni to Israel. La
batta’ko sia la baraniko; da mumataku’
sia da mutiramban.
14 Moi angku lan kamaparrisan
kurampunan duka banuanNa PUANG
tu bulaan saratu’ sa’bunna talenta,
na iatu salaka sangsa’bu sa’bunna
talenta, na iatu tambaga sola bassi tang
dikemba’mo ditimbang tu budanna, sia

kurampun duka tu kayu sola batu; iatu
iannate la murangngannipa.
15 Sia inang den bangmo tu mai to
pande, iamotu to ma’pa’ batu sia pande
batu sia pande kayu sia tang dikemba’mo
budanna tu to pande dio lu ma’rupa-rupa
pengkarangan,
16 iamotu mai pareanan bulaan, salaka,
tambaga sia bassi. La muparandukmo
mukarang! Na PUANGmora urrondongko.
17 Napa’parentammi Daud lako mintu’
pangulu to Israel ussuai la untundui
Salomo, nakua:
18 Tang PUANG Kapenombammiraka
urrondongkomi, sia tang
Nakamaseirokomika kamarampasan
tiku lao, belanna Nasorongmo tu mintu’
to umpa’tondokki tondok iate tama
limangku, naurungan iatu pa’tondokan
mengkanorong dio oloNa PUANG sia dio
tingayona taunNa.
19 Totemo la mipakalebu tallang
tu penaammi sia deatammi la
umpengkaolai PUANG, Kapenombammi.
Iamoto sangtiangkarangkomi la
umbangunni tu inan maindanNa PUANG
Kapenomban, anna iatu patti basseNa
PUANG sia mintu’ pareanan maindanNa

Puang Matua ma’din dibaa lako banua iato, tu dipabendanan sanganNa PUANG.

To Lewi dipapatui golongan sia dipatakoi pengkarangan

23:1-32

23 1 Iatonna matuamo tu Daud sia tarru’ matessekmo, natokkomi tu Salomo, anakna muane, dadi datunna to Israel;
2 anna popa’kombonganni tu mintu’ pangulu to Israel sia mintu’ to minaa sia mintu’ to Lewi.
3 Diia’mi tu to Lewi, iamotu mintu’ to sitallung pulo taunna sia la’bi na iato; mintu’i te muane diia’ simisa’-misa’, den tallungpulo ngkarua sa’bu.
4 Dio mai mintu’ tau iate duangpulo nna’pa’ sa’bu dipatakoi la ungkampai pengkarangan lan banuanNa PUANG; annan sa’bunna tu la diala parea sia to ma’paolai salu;
5 na patangsa’bu tu to ma’kampa babangan; na patangsa’bu tu la umpudi-pudi PUANG, tu la umpannonianni oni-onian, tu kusua unggaragai la dipopa’pudi-pudian.

6 Naboronganni dukami Daud tu tau iato
mai, sisangtorroan urrundu' bati'na Lewi,
iamotu Gerson, sia Kehat sia Merari.
7 Iatu naala bilanganna Gerson, iamotu
Ladan na Simei.
8 Iatu anakna Ladan iamotu Yehiel, tu
pangulu, Zetam na Yoël, tallui;
9 iatu anakna Simei, iamotu Selomit,
Haziel na Haran, tallui. Mintu'i te
pangulunna bati'na Ladan.
10 Na iatu anakna Simei iamotu Yahat,
Ziza, Yeush na Beria; iamoto tu anakna
Simei, a'pa'i.
11 Iamotu Yahat pangulunna sia Ziza
tu ma'penduanna, apa iatu Yeush
sola Beria tae' nabuda bati'na, iamoto
nadipasibilang sola duai sangrapu na
sanggolongan lan pengkarangan.
12 Iatu anakna Kehat iamotu Amram,
Yizhar, Hebron na Uziel, a'pa'i.
13 Iatu anakna Amram iamotu Harun sola
Musa; iatu Harun dipamarimbangan,
kumua anna dipamaindan butung
to tarru' maindan, la ia la iatu mai
anakna muane, la untunu pemala' dio
oloNa PUANG, la umpengkaolai sia
ma'passakke tete dio sanganNa, sae
lakona.

14 Iatu diona Musa, taunNa Puang Matua,
dipaalaimo bilangan suku Lewi tu bati'na.
15 Iatu anakna Musa iamotu Gersom na
Eliezer;
16 iatu bati'na Gersom iamotu Sebuel, tu
pangulu.
17 Iatu bati'na Eliezer, iamotu Rehabya,
tu pangulu; tae' senga'na tu anakna
muane Eliezer, apa iatu bati'na Rehabya
buda liu.
18 Iatu bati'na Yizhar iamotu Selomit, tu
pangulu;
19 iatu bati'na Hebron iamotu Yeria,
tu pangulu; Amarya, tu ma'penduan;
Yahaziel, tu ma'pentallun; Yekameam, tu
ma'penna'pa'.
20 Iatu bati'na Uziel iamotu Mikha, tu
pangulu Yisia, tu ma'penduan.
21 Iatu anakna Merari iamotu Mahli
na Musi; na iatu anakna Mahli iamotu
Eleazar na Kish.
22 Matemi tu Eleazar, tae' nadadian
muane, sangadi baine manna, iatu
anakna Kish, sampu pissanna,
napobaine.
23 Iatu anakna Musi iamotu Mahli, Eder
na Yeremot, tallui.

24 Mintu’nate bati’na Lewi, ke
dipasirundunanni rapunna – tonna
diia’ tu pangulu rapunna sia disa’bu’
tu sanganna simisa’-misa’ –, tu untoe
pentoean lan banuanNa PUANG, tu
siduangpulomo taun dadinna ba’tu la’bi.
25 Belanna nakua Daud: Nakamaseimo
karapasan PUANG, Kapenombanna to
Israel, tu taunNa, sia torro dio Yerusalem
tontong sae lakona.
26 Iamoto da’omo na to Lewi umbullei tu
kema sola mintu’ pareanan dipake lan
kamenomban.
27 Na iatu parentana Daud tu undinna,
dipaalaimo bilanganna to Lewi tu tau
siduang-pulomo taun dadinna ba’tu la’bi.
28 Na iatu tau iato mai bendan umbalii
bati’na Harun dio kamenomban lan
banuanNa PUANG sia ungkampai tu
mai tarampak, sia iatu mintu’ bilik, sia
untiroi tu kadipemaseroianna mintu’
apa maindan, sia umposara’i tu mintu’
pengkarangan diona kamenomban lan
banuanNa Puang Matua;
29 sia roti dipennoloan, sia ta’pung
mani’sak la digaragai kande dipemalaran,
sia iatu pa’ranggina manipi’ tang diragii,
sia bassi pantunuan roti, sia ta’pung

dipasigerok minna', sia mintu' kararo sia sukaran.
30 Sia manassa la bendan ke melambi'oi
sia tumaya ke makaroennoi la umpudi
sia umpakaraya PUANG,
31 susi dukato, ke dipennoloanni tu
mintu' pemala' ditunu pu'pu' lako
PUANG, ke allo katorroan, bulan ba'ru
sia allo kapua, la tontong bendan dio
oloNa PUANG pada budanna tu mangka
dipamanassa lako tau iato mai.
32 La untoe pentoeanna dio Tenda
Kasitammuan la ungkampai inan
maindan sia la umbalii bati'na Harun,
siulu'na tau iato mai, diona kamenomban
lan banuanNa PUANG.

To minaa dipapatui golongan

24:1-19

24 1 Diona golonganna bati'na Harun.
Iatu anakna Harun iamotu Nadab,
Abihu, Eleazar na Itamar.
2 Apa iatu Nadab sola Abihu mate dolo na
ambe'na tang ma'dadian bati', iamoto na
iatu Eleazar sola Itamar untoe pentoean
to minaa.

3 Napapatuimi Daud sola Zadok – bati'na
Eleazar – sia Ahimelekh – bati'na Itamar
– tu golonganna tau iato mai tu diona
pentoeanna.
4 Naappa'mi tu bati'na Eleazar mandu
buda tu pangulu golongan na iatu bati'na
Itamar; iamoto nadipapatui pangulu
golongan susite: sangpulo annan tu
pangulu rapu tu bati'na Eleazar na karua
tu pangulu rapu bati'na Itamar.
5 Napapatuimi golonganna anna loterei,
la golongan iate mai la golongan
iato mai, belanna la dio mai bati'na
Eleazar la dio mai bati'na Itamar, den
tu umpangului inan maindan, iamotu
pangulunNa Puang Matua.
6 Iatu sanganna nasura' Semaya, anakna
Netaneel, pangulu to massura', iamotu to
Lewi, dio olona datu sia mintu' pangulu,
to minaa Zadok, Ahimelekh – anakna
Abyatar – sia mintu' pangulu rapunna
mintu' to minaa sia to Lewi; sipissannoi
diala tu misa' rapunna Eleazar, diala
dukaoi misa' tu Itamar.
7 Iatu pa'loterei bunga'na ungkanna
Yoyarib, ma'penduanna ungkanna
Yedaya,

8 ma’pentallunna ungkanna Harim,
ma’penna’pa’na ungkanna Seorim,
9 ma’pellimanna ungkanna Malkia,
ma’pennannanna ungkanna Miyamin,
10 ma’pempitunna ungkanna Hakos,
ma’pengkaruanna ungkanna Abia,
11 ma’pengkaseranna ungkanna Yesua,
ma’pessangpulona ungkanna Sekhanya,
12 ma’pessangpulo misanna ungkanna
Elyasib, ma’pessangpulo duanna
ungkanna Yakim,
13 ma’pessangpulo tallunna ungkanna
Hupa, ma’pessangpulo a’pa’na ungkanna
Yesebeab,
14 ma’pessangpulo limanna ungkanna
Bilga, ma’pessangpulo annanna
ungkanna Imer,
15 ma’pessangpulo pitunna ungkanna
Hezir, ma’pessangpulo karuanna
ungkanna Hapizes,
16 ma’pessangpulo kaseranna ungkanna
Petahya, ma’penduangpulona ungkanna
Yehezkel,
17 ma’penduangpulona mmisa ungkanna
Yakhin, ma’penduangpulona ndua
ungkanna Gamul,

18 ma’penduangpulona ntallu ungkanna
Delaya, ma’penduangpulona nna’pa’
ungkanna Maazya.
19 Iamote tu golonganna tau iato mai la
untoe pentoeanna, anna tama banuanNa
PUANG susi naatoranni Harun, ambe’na,
unturu’i tu apa Napepasanan PUANG,
Kapenombanna to Israel.

Rapunna to Lewi

24:20-31

20 Iatu bati’ senga’na Lewi, den
dukapa unnala bilanganna bati’na
Amram, iamotu Subael, na iatu unnala
bilanganna bati’na Subael, iamotu
Yehdeya.
21 Iatu diona Rehabya: iatu unnala
bilanganna bati’na iamotu Yisia, tu
pangulu;
22 iatu Selomot naala bilanganna to
Yizhar; na iatu unnala bilanganna bati’na
Selomot iamotu Yahat.
23 Iatu bati’na (Hebron iamotu) Yeria,
(tu pangulu), Amarya tu ma’penduanna,
Yahaziel tu ma’pentallunna, Yekameam,
tu ma’penna’pa’na.

24 Iatu bati’na Uziel iamotu Mikha, na dio
mai bati’na Mikha iamotu Samir.
25 Iatu siulu’na Mikha iamotu Yisia; dio
mai bati’na Yisia iamotu Zakharia.
26 Iatu anakna muane Merari iamotu
Mahli na Musi; iatu anakna muane
Yaazia, anakna muane Merari,
27 iamotu bati’na Merari dio Yaazia,
anakna muane, iamotu Syoham, Zakur
na Hibri.
28 Dio mai Mahli iamotu Eleazar; iatu
Eleazar tae’ nama’dadian muane.
29 Na iatu Kish ma’dadian muane iamotu
Yerahmeel.
30 Na iatu anakna muane Musi iamotu
Mahli, Eder na Yerimot. Mintu’i te bati’na
Lewi, ke dipasirundunanni rapunna.
31 Ma’loterei duka tu tau iato mai, susi
mintu’ siulu’na, iamotu bati’na Harun,
dio olona datu Daud, Zadok, Ahimelekh
na mintu’ pangulu rapunna mintu’ to
minaa sia to Lewi; la pangulunna mintu’
rapu la adi bongsunna.

Diona to menani

25:1-31

25 [1] Napamarimbanganmi Daud
sia kamandang surodadu lako
pentoean kamenomban tu bati'na
Asaf, Heman na Yedutun tu susito nabi
ma'nubua' ke marassanni umpannoni
katapi, dandi sia taa'-taa'. Inde sia tu
sura' bilanganna tau untoe pentoean
iato.
[2] Iatu anakna muane Asaf iamotu Zakur,
Yusuf, Netanya na Asarela; mintu'i
te anakna muane Asaf tu napangului
Asaf, tu susito nabi ma'nubua', tu
napamanassa datu.
[3] Diona Yedutun, iatu anakna muane
Yedutun iamotu Gedalya, Zeri, Yesaya,
Hasabya na Matica, annanni, tu
na-pangului ambe'na tu susito nabi
ma'nubua', ke marassanni umpannoni
katapi umpudi sia umpakaraya PUANG.
[4] Diona Heman, iatu anakna muane
Heman iamotu Bukia, Matanya, Uziel,
Sebuel, Yerimot, Hananya, Hanani,
Eliata, Gidalti, Romamti-Ezer, Yosbekasa,
Maloti, Hotir na Mahaziot.

5 Mintu’i te anakna muane Heman,
to patanda-tandanna datu, tu
umbattuananni kadanNa Puang Matua,
la umpatarangga tandukna datu;
Nakamasei Puang Matua tu Heman
sangpulo a’pa’ muane na tallu baine.
6 Mintu’i te napangului ambe’na unnala
nanian lan banuanNa PUANG, ke
umpannonii taa’-taa’, dandi na katapi,
lan kamenomban lan banuanNa Puang
Matua, tu napamanassa datu, iamotu
napangului Asaf, Yedutun na Heman.
7 Iatu bilanganna tau iato mai sola mintu’
siulu’na, tu diada’imo nanian umpudi
PUANG, iamotu mintu’ manarangnamo,
den duaratu’ karua pulona ngkarua.
8 Ma’lotereimi tu tau iato mai la
umboronganni tu pentoean, la adinna
la kakanna, la to manarangna la to
melada’pa.
9 Pa’loterei bunga’na – lako anakna Asaf
– Yusuf nakanna; iatu ma’penduanna
iamotu Gedalya: ia sisola mintu’ siulu’na
sia anakna muane: sangpulo duai.
10 Iate ma’pentallunna iamotu Zakur,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.

11 Iatu ma’penna’pa’na iamotu Yizri,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.
12 Iatu ma’pellimanna iamotu Netanya,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.
13 Iatu ma’pennannanna iamotu Bukia,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.
14 Iatu ma’pempitunna iamotu Yesarela,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.
15 Iatu ma’pengkaruanna iamotu Yesaya,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.
16 Iatu ma’pengkaseranna iamotu
Matanya, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
17 Iatu ma’pessangpulona iamotu Simei,
sola mintu’ anakna muane sia siulu’na:
sangpulo duai.
18 Iatu ma’pessangpulo misanna iamotu
Azareel, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
19 Iatu ma’pessangpulo duanna iamotu
Hasabya, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.

20 Iatu ma’pessangpulo tallunna iamotu
Subael, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
21 Iatu ma’pessangpulo a’pa’na iamotu
Matica, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
22 Iatu ma’pessangpulo limanna iamotu
Yeremot, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
23 Iatu ma’pessangpulo annanna iamotu
Hananya, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
24 Iatu ma’pessangpulo pitunna iamotu
Yosbekasa, sola mintu’ anakna muane
sia siulu’na: sangpulo duai.
25 Iatu ma’pessangpulo karuanna iamotu
Hanani, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
26 Iatu ma’pessangpulo kaseranna
iamotu Maloti, sola mintu’ anakna muane
sia siulu’na: sangpulo duai.
27 Iatu ma’penduangpulona iamotu
Eliata, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
28 Iatu ma’penduangpulona mmisa
iamotu Hotir, sola mintu’ anakna muane
sia siulu’na: sangpulo duai.

29 Iatu ma’penduangpulona ndua iamotu
Gidalti, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
30 Iatu ma’penduangpulona ntallu iamotu
Mahaziot, sola mintu’ anakna muane sia
siulu’na: sangpulo duai.
31 Iatu ma’penduangpulona nna’pa’
iamotu Romamti-Ezer, sola mintu’
anakna muane sia siulu’na: sangpulo
duai.

To ma’kampa babangan, to ma’kampa ianan na to ma’parenta

26:1-32

26 1 Diona golonganna to ma’kampa
babangan. Dio mai to Korah
iamotu Meselemya, anakna Kore, dio
mai bati’na Asaf.
2 Iatu anakna muane Meselemya iamotu
Zakharia, pa’bunga’na, ma’penduanna
Yediael, ma’pentallunna Zebaja,
ma’penna’pa’na Yatniel,
3 ma’pelimanna Elam, ma’pennannanna
Yohanan, ma’pempitunna Elyoënai.
4 Iatu anakna muane Obed-Edom iamotu
Semaya, pa’bunga’na’, ma’penduanna
Yozabad, ma’pentallunna Yoah,

ma’penna’pa’na Sakhar, ma’pellimanna
Netaneel,
5 ma’pennannanna Amiel,
ma’pempitunna Isakhar,
ma’pengkaruanna Peuletai; belanna
Napamasakke Puang Matua.
6 Iatu Semaya, anakna muane, undadian
pia muane tu umpangului rapunna,
belanna iatu tau iato mai pa’barani
lalong.
7 Iatu anakna Semaya iamotu Otni,
Refael, Obed, Elzabad na siulu’na, to
malute nasang, sia Elihu na Semakhya.
8 Iamote tu mintu’ bati’na Obed-Edom;
tau iato mai, tu anakna muane sia
siulu’na, to malute, manarang untoe
pentoeanna; mintu’i bati’na Obed-Edom
annan pulona ndua.
9 Na iatu anakna muane sia siulu’na
Meselemya, to malute, sangpulo karuai.
10 Na iatu anakna Hosa, dio mai bati’na
Merari, iamotu Simri, tu pangulu – moi
anna tangia pa’bunga’, apa naangka’
ambe’na dadi pangulu –,
11 ma’penduanna Hilkia, ma’pentallunna
Tebalya, ma’penna’pa’na Zakharia;
iatu anakna muane sia siulu’na Hosa
sangpulo tallui sola nasang.

12 Iate golonganna to ma’kampa
babangan situru’ golonganna, pada-
pada siulu’na dipatage’i pentoean lan
banuanNa PUANG.
13 Nalotereimi tu to la ungkampai
simisa’-misa’ babangan unturu’ rapunna
la adinna la kakanna.
14 Iatu pa’loterei diona babangan rampe
matallo Selemya nakanna; iatonna
loterei tau tu Zakharia, anakna muane,
misa’ pa’bisara unnampui tangnga’
kinaa, babangan rampe rekkenami
nakanna.
15 Iatu babangan rampe sau’na Obed-
Edom nakanna, na iatu mai anakna
muane bilik pangnannan nakanna.
16 Iatu babangan rampe matampu’ sola
babangan Syalekhet, sikandappi’ batatta
tumuka’, Supim sola Hosa nakanna, iatu
inan pa’kampan misa’ sitingoan tu inan
pa’kampan misa’nao;
17 dio rampe matallo nanii annan to Lewi
(kiallo-kiallo), rampe rekkena nanii a’pa’
tau kiallo-kiallo, rampe sau’na nanii
a’pa’ tau kiallo-kiallo, na dio to’ bilik
pangnannan da’dua tau sisonda-sonda;

18 dio Tambing banua kabusungan dio
rampe matampu’ a’pa’ tau dio batatta
anna da’dua dio Tambing.
19 Iamote tu golonganna to ma’kampa
babangan dio mai bati’na Korah sia dio
mai bati’na Merari.
20 Iatu to Lewi, siulu’na tau iato mai,
tu ungkampai ianan banuanNa Puang
Matua sia ianan dipamarimbangan,
21 iamotu bati’na Ladan, to Gerson, iamo
pangulu rapunna Ladan, to Gerson,
iamotu Yehiel.
22 Iatu anakna Yehiel, iamotu Zetam
na Yoël, siulu’na: umpoissan ianan
banuanNa PUANG.
23 Dio mai to Amram, to Yizhar, to Hebron
na to Uziel,
24 iamotu Sebuel, anakna Gersom,
anakna Musa, arung to ma’kampa ianan.
25 Iatu mintu’ sangdadian lan
kasikandeanna Eliezer iamotu Rehabya,
anakna muane Eliezer, na Yesaya,
anakna muane Rehabya, na Yoram,
anakna muane Yesaya, na Zikhri, anakna
muane Yoram, na Selomit, anakna
muane Zikhri.
26 Iamote Selomit iate sola mintu’
siulu’na umpoissanni tu mintu’ ianan

dipamarimbangan, tu napamarimbangan
datu Daud sia pangulu rapu sia
kamandangna sangsa'bu tau sia saratu'
tau sia kamandangna surodadu.
27 Iatu pangrampa lan kasirarian
napamarimbangan tau iato mai, la
umpamala'bi' banuanNa PUANG.
28 Dio duka mai tu mintu' apa
napamarimbangan Samuel, to
patanda-tandan, Saul, anakna Kish,
Abner, anakna Ner, sia Yoab, anakna
Zeruya, ba'tu minda-minda duka tu
umpamarimbanganni, napoissan nasang
Selomit sola mintu' siulu'na.
29 Dio mai to Yizhar iamotu Kenanya
sola mintu' anakna muane dipamanassa
lako mintu' pengkarangan salianna
kamenomban, anna dadi parea sia to
ma'paolai salu dio to Israel.
30 Dio mai to Hebron iamotu Hasabya
sola sangdadianna sangsa'bu pituratu'
muane malinta' dipamanassa umparenta
to Israel dio rampe matampu'na Yordan,
tu umpoissan mintu' pentoeanNa PUANG
sia kamengkaolan lako datu.
31 Dio mai to Hebron iamotu Yeria,
pangulunna bati'na sia rapunna to
Hebron;

Iatonna taun ma’patangpulona kadatuanna Daud diparessami tu tau iato mai, anna diapparan tu ba’tu pira-pira pa’barani lalong dio Yaezer lan lili’na Gilead.
32 Iatu sangdadinna, muane malinta’ nasang, duangsa’bu mpituratu’ pangulu rapu. Iatu tau iato mai naangka’ datu Daud la umparenta to Ruben, to Gad na sangsese suku Manasye diona mintu’ kamenomban lako Puang Matua sia mintu’ pengkaranganna datu.

Diona surodadu diboronganni, sia to diala parea madao

27:1-34

27 1 Inde sia tu bilanganna mintu’ to Israel situru’ pangulu rapunna sia kamandangna sangsa’bu tau sia kamandangna saratu’ tau sia to ma’parentana, tu umpengkaolai datu lan mintu’ pengkarangan dio golonganna surodadu, tu bulanoi tamaoi sia maleoi; susi bang to sipeupu’ bulan lan sang taun; iake sanggolonganoi den duang pulo nna’pa’sa’bunna.

2 Iatu pangulu tuntunan bunga’na lan tu
bulan bunga’, iamotu Yasobam, anakna
Zabdiel; mintu’ to nalili’ tuntunanna den
duangpulo nna’pa’ sa’bu;
3 iamo bati’na Peres sia pangulunna
mintu’ kamandang surodadu lan bulan
bunga’na.
4 Iatu pangulu tuntunan lan bulan
ma’penduanna, iamotu Dodai, to Ahohi,
sia ia duka tu nalili’ tuntunanna, iamo
arung Miklot; mintu’ to nalili’ tuntunanna
den duangpulo nna’pa’ sa’bu.
5 Iatu kamandang surodadu
ma’pentallunna lan bulan ma’pentallunna
iamotu Benaya, anakna Yoyada, tominaa
kapua; mintu’ to nalili’ tuntunanna den
duangpulo nna’pa’ sa’bu.
6 Benaya iamote tu misa’ pa’barani
dio mai to pa’barani tallungpulo sia
pangullunna tau tallungpuloi; sia (naala
duka lili’) tuntunanna tu Amizabad,
anakna.
7 Iatu ma’penna’pa’na lan bulan
ma’penna’pa’na iamotu Asael, siulu’na
Yoab, naundinna to Zebaja, anakna
muane Asael; mintu’ to nalili’ tuntunanna
den duangpulo nna’pa’ sa’bu.

8 Iatu ma’pellimanna lan bulan
ma’pellimanna iamotu kamandang
Samhut, to Yizrah; mintu’ to nalili’
tuntunanna den duangpulo nna’pa’sa’bu.
9 Iatu ma’pennannanna lan bulan
ma’pennannanna iamotu Ira, anakna
Ikesh, to Tekoa; mintu’ to nalili’
tuntunanna den duangpulo nna’pa’
sa’bu.
10 Iatu ma’pempitunna lan bulan
ma’pempitunna iamotu Heles, to
Peloni, bati’na Efraim; mintu’ to nalili’
tuntunanna den duangpulo nna’pa’
sa’bu.
11 Iatu ma’pengkaruanna lan bulan
ma’pengkaruanna iamotu Sibkhai, to
Husa, bati’na Zerah; mintu’ to nalili’
tuntunanna den duangpulo nna’pa’
sa’bu.
12 Iatu ma’pengkaseranna lan bulan
ma’pengkaseranna iamotu Abiezer, to
Anatot, bati’na Benyamin; mintu’ to
nalili’ tuntunanna den duangpulo nna’pa’
sa’bu.
13 Iatu ma’pessangpulona lan bulan
ma’pessangpulona iamotu Maharai, to
Netofa, bati’na Zerah; mintu’ to nalili’

tuntunanna den duangpulo nna'pa' sa'bu.
14 Iatu ma'pessangpulo misanna lan
bulan ma'pessangpulo misanna iamotu
Benaya, to Piraton, bati'na Efraim, mintu'
to nalili' tuntunanna den duangpulo
nna'pa' sa'bu.
15 Iatu ma'pessangpulo duanna lan bulan
ma'pessangpulo duanna iamotu Heldai,
to Netofa, bati'na Otniel; mintu' to
nalili' tuntunanna den duangpulo nna'pa'
sa'bu.
16 Inde sia tu mintu' pangulunna suku
to Israel, iamotu arung Eliezer, anakna
Zikhri, dio to Ruben Sefaca, anakna
Maakha, dio to Simeon;
17 Hasabya, anakna Kemuel, dio to Lewi;
Zadok dio bati'na Harun;
18 Elihu, misa'i dio mai siulu'na Daud, dio
to Yehuda; Omri, anakna Mikhael, dio to
Isakhar;
19 Yismaya, anakna Obaja, dio to
Zebulon; Yerimot, anakna Azriel, dio to
Naftali;
20 Hosea, anakna Azazya, dio to Efraim;
Yoël, anakna Pedaya, dio sangsesena
suku Manasye;

21 Yido, anakna Zakharia, dio sangsesena
suku Manasye, lan lili'na Gilead; Yaasiel,
anakna Abner, dio to Benyamin;
22 Azareel, anakna Yeroham, dio to Dan;
iamote tu mintu' pangulunna suku to
Israel.
23 Tae' napaalai bilangan Daud tu
mai to duangpulo taunna sia to tang
ganna' duangpulo taunna, belanna
mangkamo Napokada PUANG, kumua Ia
la umpopemba'ka' kalle-kalleanmi tu to
Israel susi bintoen dao langi'.
24 Naparandukmo Yoab anakna Zeruya,
umbilangi, apa tae' napatarru'i, belanna
bannang inde to narampo tu kasengkean
lako to Israel. Iamoto iatu bilangan iato
tae' nadipatama sura' ossoranna datu
Daud.
25 Iatu pangulunna mintu'
pa'palumpunanna datu, iamotu
Azmawet, anakna Adiel; iatu pangulunna
pa'palumpunan dio lu padang, lan
lu kota, lan lu kampong sia lan lu
tambakuku, iamotu Yonatan, anakna
Uzia.
26 Iatu pangulunna mintu' to lako
padang, tu to umbungka' padang,
iamotu Ezri, anakna Kelub.

27 Iatu pangulunna mintu’ pa’lak
anggoro’, iamotu Simei, to Rama; iatu
pangulunna mintu’ pa’palumpunan
anggoro’ lan pa’lak anggoro’, iamotu
Zabdi, to Syifmi.
28 Iatu pangulunna mintu’ kayu saitun
sia mintu’ kayu ara pangala’ diong
Padang Merrantena, iamotu Baal-Hanan,
to Gederi; na Yoas pangulunna tu mintu’
pa’palumpunan minna’.
29 Iatu pangulunna mintu’ sapi, tu dilaai
dio lu Saron, iamotu Sitrai, to Saron,
apa iatu pangulunna mintu’ sapi diong lu
lombok, iamotu Safat, anakna Adlai.
30 Iatu pangulunna mintu’ unta, iamotu
Obil, to Ismael; na pangulunna mintu’
keledai birang, iamotu Yehdeya, to
Meronot.
31 Iatu pangulunna mintu’ domba sola
bembe’, iamotu Yazis, to Hagri. Iamote
tu mintu’ pangulunna apanna datu Daud.
32 Iatu Yonatan, pa’amberanna Daud,
iamo pa’bisara, misa’ to matarru’ sia to
umpoissan sura’-sura’; na Yehiel, anakna
Hakhmoni, ungkampai anakna muane
datu.

33 Iatu Ahitofel pa’bisaranna duka datu,
na iatu Husai, to Arki, iamo marengke’na
datu;
34 na iatu dampi’na Ahitofel, iamotu
Yoyada, anakna Benaya na Abyatar. Na
iatu kamandang lompona datu, iamotu
Yoab.

Daud mepasan lako Salomo la umbangun Banua Kabusungan

28:1-21

28 1 Narampunmi Daud lako
Yerusalem tu mintu’ pangulu
to Israel, iamotu pangulunna mintu’
suku, pangulunna mintu’ golongan tu
mengkaola lako datu, kamandangna
sangsa’bu tau, kamandangna saratu’ tau
sia pangulunna mintu’ apa sia patuoanna
datu sia anakna muane, sisola mintu’ to
mase’ponna datu, pa’barani sia mintu’ to
malinta’ parari.
2 Bendanmi tu datu Daud nama’kada
nakua: Perangiina’, e mintu’ siulu’ku
sia taungku; den bu’tu lan penaangku
la umbangunanni misa’ banua nanii
mari’pi tu patti basseNa PUANG sia
bangku pelleseanNa Kapenombanta;

sia kupasakka’ tu mintu’ apa dipake la
umpabendanni.
3 Apa ma’kada tu Puang Matua
lako kaleku, Nakua: Tae’ muma’din
umpabendanan misa’ banua sangangKu,
belanna misa’ko pa’barani sia
umpatibollo rara buda.
4 Moi nasusito, Natonno’ dukana’ PUANG,
Kapenombanna to Israel, dio mai
mintu’ rapungku la tontong undatui to
Israel; belanna Natonno’ tu Yehuda dadi
misa’ arung, na lan mai suku Yehuda
iamo rapungku, na dio mai mintu’
anakna ambe’ku aku tu Napopaiman,
Naurunganni unnangka’na’ datu undatui
mintu’ to Israel.
5 Dio mai mintu’ anakku muane – belanna
Nakamaseina’ PUANG buda pia muane
– Natonno’ tu anakku muane Salomo
la unnisung dao isungan kadatuanNa
PUANG umparenta to Israel.
6 Ma’kadami lako kaleku Nakua: Iatu
Salomo, anakmu, iamo la umbangunni
tu banuangKu sia tarampakKu, belanna
Kutonno’mo dadi anakKu muane sia Aku
dukamo la napoAmbe’.

7 Sia la kupabantang tu kadatuanna
sae lakona, ke tontongi ungkaritutui tu
pepasanKu sia atorangKu susite allo iate.
8 Iamoto, dio pentirona mintu' to Israel,
iamotu kombonganNa PUANG sia dio
pa'peranginNa Kapenombanta, (kukua
lako kalemi): Karitutui sia paressa
meloi tu mintu' pepasanNa PUANG,
Kapenombammi, ammi poapai te padang
melo, sia la miben bati'mi napomana'
undinna tontong sae lakona.
9 Na iko, e Salomo, anakku, la mutandai
tu Kapenombanna ambe'mu sia ponno
penaammu sia masorok ba'tengmu la
umpengkaolai, belanna Nasudi PUANG
tu mintu' penaa sia Natarru' tu mintu'
apa ditangnga', Iake mudaka'I tu Puang,
inang la Naelorangko unnappa'I, apa
iake muboko'I, la Natibeko sae lakona.
10 Pengkilalai meloi kumua Natonno'ko
PUANG la umbangun misa' banua
dipoinan maindan; pabatta'i tu
penaammu sia pogau'i to.
11 Nasorongmi Daud lako Salomo,
anakna muane, tu pandiri tarampak sola
mintu' bilikna, iamotu bilik pangnannan,
bilik mengkadaoan sia bilik lanna lu sia
bilik nanii tutu' pebase kasalan.

12 Sia ia duka tu pandiri diona tu
mintu’ apa natangnga’ lan ba’tengna,
iamotu mintu’ tarampakna banuanNa
PUANG, mintu’ bilik tiku lao sia bilik
pangnannan lan banuanNa Puang
Matua sia pangnannan mintu’ apa
dipamarimbangan,
13 sia inan golonganna mintu’ to
minaa sia to Lewi, sia inan pentoean
kamenomban lan banuanNa PUANG, sia
inanna mintu’ pareanan kamenomban
lan banuanNa PUANG.
14 Sia nasorongan bulaan pada
timbanganna tu napake lako mintu’
pareanan lan simisa’-misa’ kamenomban
sia salaka pada timbanganna tu napake
lako mintu’ pareanan lan simisa’-misa’
kamenomban;
15 iamotu timbangan bulaan digaragai
tongkonan palita bulaan sia palita
bulaan, sitinaya timbanganna simisa’-
misa’ tongkonan palita sola palitanna sia
timbangan salaka digaragai tongkonan
palita salaka, sitinaya timbanganna
mintu’ tongkonan palita sola palitanna
susi kadipakeianna simisa’-misa’
tongkonan palita;

16 sia timbangan bulaan tu digaragai
meda roti pennoloan, sia timbangan
salaka tu digaragai meda salaka;
17 sia bulaan massang tu digaragai
petossok, pindan pa'pi'pikan sia sere',
sia iatu digaragai irusan bulaan, sitinaya
timbanganna simisa'-misa' irusan, sia
salaka tu digaragai irusan salaka sitinaya
timbanganna simisa'-misa' irusan;
18 sia bulaan massang digaragai inan
pemalaran pantunuan dupa sitinaya
timbanganna; sia bulaan digaragai
rapang-rapang kareta, iamotu karubion,
tu tiballa' pani'na, la ussamboi patti
basseNa PUANG.
19 Mintu' te (kadanna Daud) disura' lan
misa' sura', ditarima dio mai limanNa
PUANG, tu Nanii umpa'patuduanna' tu
diona mintu' garaganna unturu' pandiri.
20 Ma'kadami Daud lako Salomo,
anakna, nakua: La matoto'ko sia
batta'ko sia pogau'i to; da mumataku'
sia da mutiramban, belanna PUANG
Kapenomban, iamotu KapenombangKu,
la urrondongko. Tae' Nala toyang dio mai
kalemu sia tae' Nala umpopa'elo'nako
sae lako mangkanna tu mintu'

pengkarangan diona kamenomban lan
banuanNa PUANG.
21 Manassa iatu golonganna mintu’ to
minaa sia to Lewi inang sakka’ bangmo
la untoe mintu’ pentoean kamenomban
lan banuanNa Puang Matua, sia sakka’
lako kalemu tu to masorok penaanna
sia to manarang lan ma’rupa-rupa
pengkarangan la ungkarangi tu mintu’
rupanna pengkarangan, sia mintu’
pangulu sia mintu’ to buda diparandan la
umpogau’i tu mintu’ parentamu.

Diona pa’duruk la dipa’pabendanan Banua Kabusungan

29:1-9

29 1 Mangkato ma’kadami tu datu
Daud lako mintu’ kombongan,
nakua: Iatu anakku Salomo, tu
Natonno’mo Puang Matua misa-misai
mangurapa sia malolle’pa, anna
iate pengkarangan kapua, belanna
iate tambakuku tangia inan tolino,
sangadinna inanNa PUANG Kapenomban.
2 Iamoto kupengkullei tonganni
umpasilolongananni banuanNa
Kapenombangku te, iamotu bulaan

digaraga pareanan bulaan, salaka
digaraga pareanan salaka, tambaga
digaraga pareanan tambaga, bassi
digaraga pareanan bassi, kayu digaraga
pareanan kayu, sia parimata ake’ maido
sia batu dipa’parimatan, parimata
malotong sia parimata pantan rupa,
ma’rupa-rupa parimata sia buda batu
marmar.
3 Ondongpi, belanna kukamali’ tu
banuanNa Kapenombangku, iamoto
kualai tu ianan kaleku, kusorongan
banuanNa Kapenombangku, iamotu
bulaan sia salaka, senga’pi tu apa
kuparandanan inan maindan:
4 tallungsa’bu talenta bulaan, bulaan dio
mai Ofir na pitungsa’bu talenta salaka
massang la disapuranni tu rindingna
mintu’ banua;
5 iatu bulaan la digaragai pareanan
bulaan na iatu salaka la digaragai
pareanan salaka sia iatu mintu’ apa la
nagaragai to pande. Na totemo mindara
tu malangngo’ penaanna la umpennoloan
pamengan lako PUANG.
6 Attu iato mangakumi kumua
malangngo’ penaanna tu mintu’ pangulu
rapu, mintu’ pangulu sukunna to Israel,

mintu’ kamandangna to sangsa’bu sia
kamandangna to saratu’ sia pangulunna
mintu’ to mengkarangna datu.
7 Napennoloammi tu apa la dipoparea
lan banuanNa PUANG limangsa’bu
talenta bulaan na sangpulo sa’bunna
darik, sangpulo sa’bunna talenta
salaka, sangpulo karua sa’bunna talenta
tambaga na saratu sa’bunna talenta
bassi.
8 Minda-minda unnampui parimata,
nasorongi to nadipatama pangnannan
ianan banuanNa PUANG, natarimai
Yehiel, to Gerson.
9 Parannumi penaanna tu to buda diona
kamasorokan penaanna tu tau iato
mai, belanna tete dio penaa lollong sia
masorok nasorongi tu pamenganna lako
PUANG; sia ia duka tu datu Daud lendu’
kapuanna parannunna.

Pa’pudi-pudianna Daud

29:10-19

10 Attu iato napudi-pudimi Daud tu
PUANG dio tingayona kombongan, sia
nakua Daud: Mintu’ kadipudian lu lako
Kalemi, o PUANG, Kapenombanna Israel,

nene’ to doloki, tempon dio mai landa’
lako attu situran.
11 Kamumo, o PUANG, unnampui
kapasareonganan sia kamatotoran,
kamala’biran, kadipangkeran sia
kabarre-alloan. Kamuri tu unnampui
tu mintu’na apa dao langi’ sia lan lino;
Kamuri tu unnampui kadatuan, o PUANG,
sia Kamu unnampui kapaan undaoanni
mintu’ apa.
12 Belanna iatu kasugiran sia iatu
kamala’biran bu’tu dio mai Kalemi,
sia Kamumo umparentai tu mintu’na
sia lan limamMi tu kamatotoran sia
kamawatangan, sia Kamuri unnampui
kuasa la umpatarompo’ sia umpamatoto’
mintu’ tau.
13 Totemo, o Kapenombangki, kipudi-
pudiKomi, sia kipakala’bi’ tu sanga
madatumMi.
14 Belanna mindara’ te na mindara tu
bangsaku, angki appa’ kamatotoran
ussorongi situang kamasorokan
penaangki tu pamengan susite? Belanna
mintu’na te lu dio mai Kalemi, angki
sorongangKomi tu apa lu dio mai
limamMi.

15 Belanna kami te to sae sia to
mentiruran dio oloMi, susi mintu’ nene’
to doloki; iatu allo katuoangki susi
bayo-bayo dao kuli’na padang, tae’
nadiranuan.
16 O PUANG, Kapenombangki, iate
mintu’ kasugiran lallang, tu kirampun, la
umbangunanKomi misa’ banua sia sanga
maseroMi, lu dio mai limamMi; mintu’na
te apamMi nasang.
17 Kuissan, o Kapenombangku, kumua
Kamu tu ussudi penaa sia nakalo’
penaamMi tu kamaloloan, – bulo lollong
penaangku ussorongangKomi te mintu’
apa iate; totemo parannu penaangku
untiroi, kumua iatu taumMi, tu limbong
totemo indete, ussorongan, dukaKomi
pamengan sisola kamalangngoran
penaanna.
18 O PUANG, Kapenombanna Abraham,
Ishak na Israel, nene’ to doloki,
pamanda’i te pa’inaan iate lan penaanna
taumMi sae lakona sia popengkaolai tu
penaanna tau iato mai lako Kalemi.
19 Sia kamaseanni anakku Salomo tu
penaa bulo lollong la ungkaritutui tu
pepasanMi sia pangadaramMi sia iatu
apa Mipondok sia la unturu’i tu mintu’na

sia la umbangunni tu tambakuku, tu kupasakka'mo oonganna.

Salomo ditokko dadi datu sia Daud sisarak angin natambuk

29:20-30

20 Mangkato nakuami Daud lako mintu' kombongan: Pudimi tu PUANG, Kapenombammi. Napudimi mintu' kombongan tu PUANG, Kapenombanna nene' to dolona, anna malinguntu' sia tukku menomba dio oloNa PUANG sia dio olona datu.
21 Masiang dio mai napemalarammi tau iato mai lako PUANG tu pemala' pangrere' sia napennoloan lako PUANG tu pemala' ditunu pu'pu', iamotu sangsa'bu sapi laki, sangsa'bu domba laki, sangsa'bu domba sola tu pemala' pantedokna, sia pemala' pangrere' lendu' budanna, anna pomeloi mintu' to Israel.
22 Kumandemi sia mangiru' tu tau iato mai dio oloNa PUANG situang kaparannuan kapua, ma'penduanna unnangka' Salomo, anakna Daud, dadi datu, anna tokkoanni PUANG dadi arung, na Zadok dadi to minaa.

23 Unnisungmi tu Salomo dao isungan
kapayunganNa PUANG susi datu ussonda
Daud, ambe'na, sia maupa', naurungan
naperangii mintu' to Israel.
24 Mintu' pangulu sia mintu' pa'barani
na mintu' tu anakna muane datu Daud
mangaku la maruru' sia mengkaola lako
datu Salomo.
25 Mandu Napatarompo'mi PUANG tu
Salomo dio pentirona mintu' to Israel,
sia naben kadatuan kabarre-alloan, tu
tae' bangpa naden dolona misa' datu dio
lu to Israel, tu susi kamala'biranna to.
26 Iatu Daud, anakna Isai mangkamo
umparenta mintu' to Israel;
27 na iatu attu nanii umparenta to Israel
patangpulo taunna, iamotu dio Hebron
pitung taun na dio Yerusalem tallungpulo
ntallu taunna.
28 Iatonna mandu matessekmo sia
sebo kasugiranna sia kamala'biranna,
sisarakmi angin natambuk tu datu, anna
sondai Salomo, anakna muane, dadi
datu.
29 Iatu tuna'na Daud, la iatu dolona
la iatu undinna, tisura'mo lan tuna'na
Samuel, to patanda-tandan, sia nabi
Natan sia Gad, to patanda-tandan,

30 sola mintu’ kadatuanna sia kuasanna
sia iatu mintu’ apa urrampoi datu sia
Israel na mintu’ kadatuan dio lu padang
senga’.

2 OSSORANNA DATU

Palakunna Salomo la unnappa’ kakinaan

1:1-13

1 [1] Iatu Salomo anakna muane Daud,
untoe manda’mo kaparentanna,
belanna Narondong PUANG,
Kapenombanna, sia Napatarompo’
tongan.
[2] Umpatassu’mi misa’ parenta tu Salomo
lako mintu’ to Israel, iamotu lako
mintu’ kamandang sangsa’bu surodadu
sia saratu’ surodadu, lako mintu’ to
ma’paolai salu sia lako arungna mintu’ to
Israel, iamotu mintu’ pangulu rapu.
[3] Malemi tu Salomo sola mintu’
kombongan lako inan madao dinii
memala’ dio Gibeon, belanna inde to
nanii tu Tenda KasitammuanNa Puang
Matua, tu nagaragai Musa, taunNa
PUANG, lan padang pangallaran.
[4] Iatu pattinNa Puang Matua inang
nabaamo Daud dio mai Kiryat-Yearim

lako tu inan mangka naparandananni
– belanna mangkamo naballaran Daud
misa’ tenda lan Yerusalem,
5 apa iatu inan pemalaran tambaga, tu
mangka nagaragai Bezaleel, anakna Uri,
anakna Hur, napatorro Daud dio tingayo
kemaNa Puang. Malemi tu Salomo
sola mintu’ kombongan umpalaku
pa’timbangan lako PUANG.
6 Memala’mi tu Salomo dao inan
pemalaran tambaga dio oloNa PUANG,
tu sanglili’ Tenda Kasitammuan;
napemalaranni dao tu pemala’ ditunu
pu’pu’ sangsa’bu.
7 Iatonna bongimo ombo’mi tu Puang
Matua lako Salomo sia ma’kada lako
nakua: Palakui, apara tu la Kubenko?
8 Ma’kadami tu Salomo lako Puang
Matua, nakua: Mangkamo Mipakitan
kamasokanan kapua tu Daud, ambe’ku,
amMi angka’na’dadi datu ussondai.
9 Totemo, o PUANG Kapenomban, la dadi
tonganmo tu kadamMi lako ambe’ku
Daud, belanna Miangka’mo’ datu
umparenta misa’ bangsa makamban,
susi barra’-barra’ dao kuli’na padang.
10 Iamoto kamaseina’ tu kakinaan sia
kapaissanan, angku ma’din lu tama

lu lan mai dio pentirona bangsa iate,
belanna mindara ma’din umparentai tu
mintu’ taumMi pada budanna te?
11 Ma’kadami tu Puang Matua lako
Salomo Nakua: Belanna susite tu
apa lan penaammu sia tae’ mupalaku
kasugiran sia ianan sia kamala’biran sia
sunga’na to ungkabiri’ko sia tae’ duka
tu kamalamberan sunga’, sangadinna
kakinaan sia kapaissanan mupalakuan
kalemu la umparentai tu taungKu, tu
Kunii unnangka’ko datu,
12 iamoto iatu kakinaan sia kapaissanan
la dikamaseangko; ondongpi la Kubenko
kasugiran sia ianan sia kamala’biran,
susitu tae’pa naampui mintu’ datu tu
dolo na iko sia tae’ nala unnampui mintu’
datu undi na iko.
13 Mangkato sulemi tu Salomo dio mai
inan madao dio Gibeon, dio mai Tenda
Kasitammuan, lako Yerusalem, anna
parentai tu to Israel.

Kasugiranna Salomo

1:14-17

14 Narampunmi Salomo tu ba’tu pira-pira
kareta pakkanarang, naurunganni

unnampui sangsa’bu a’pa’ratu’ tu kareta
na sangpulo dua sa’bunna pakkanarang;
napalanni lu ba’tu pira-pira kota inan
kareta sia napadio sola datu dio
Yerusalem.
15 Belanna sara’na datu anna iatu salaka
sia bulaan dio Yerusalem tarru’ buda susi
batu sia iatu kayu arasi’ sangtinti kayu
ara pangala’ tu buda tuo dio Padang
Merrantena.
16 Iatu dinii umpasaean darang Salomo
lu dio mai Misraim sia dio mai Kewe; iatu
to ma’balilinna datu unnalai tu darang
iato mai dio mai Kewe susitu allian pasa’.
17 Iatu misa’ kareta dio mai Misraim ke
saei dibaluk, dilampak tu allinna annan
ratu’ sikele’, anna misa’ darang saratu’
limangpulo sikele’; nabalili dukato
ma’balilinna Salomo pira lako mintu’
datu to Het sia datu to Aram.

Diona mintu’ apa diparandan la umbangun Banua Kabusungan

2:1-18

1 Datu 5:1-18

2 1 Mesuami Salomo la umbangunanni
misa’ Banua Kabusungan tu

sanganNa PUANG sia umpabendanan
kalena misa’ tongkonan layuk kadatuan.
2 Napamanassami Salomo tu bilanganna
to mamulle pitungpulo sa’bu, na
to ma’pa’ batunna dao lu padang
ma’buntunna karua pulona sa’bunna
na tallungsa’bu nnannanratu’ tau
ungkapalai tau iato mai.
3 Nasuami Salomo tu pesua lao
umpennoloi Huram, datu Tirus, kumua:
(Melo ke sikaeloki), susi kasikaeloammi
Daud, ambe’ku, mipa’peanni kayu arasi’,
anna pabendan banuanna, tu ma’din
nanii torro.
4 Manassa, inang la kupabendanan
misa’ banua tu sanganNa PUANG,
Kapenombangku, la umpamaindananNi,
la dinii umpennoloanni dio oloNa tu
dupa busarungngu’, roti dipennoloan
tang la ka’tu sia pemala’ ditunu pu’pu’,
kemelambi’ sia kekaroen, lan allo
katorroan, bunga’ sombona bulan, sia
allo kapuanNa PUANG Kapenombangki.
Iamote tu misa’ atoran dipapassanan to
Israel tontong sae lakona.
5 Iatu banua, tu la kupabendan, la
kapua, belanna iatu Kapenombangki
pasareongan na iatu mintu’ deata.

6 Mindara tu la ma’din umpabendananNi
misa’ banua, belanna iatu langi’ moi iatu
langi’ ma’iringanna dao, tae’ nakullei
ulluangI. Minda todara’ te, angku la
ma’din umpabendananNi misa’ banua,
ke tae’i nala diniiri untunu pemala’ dio
oloNa?
7 Totemo la misuanna’ misa’ tau, tu
manarang manggaraga bulaan, salaka,
tambaga, bassi, bannang lango-lango
makaseda, karamisi na lango-lango, sia
manarang unggaragai passura’ sisola
mintu’ pande, tu dio kaleku lan Yehuda
sia Yerusalem, tu naparandananni Daud,
ambe’ku, tu pa’diaman iato.
8 Sia la mipa’peanna’ kayu arasi’ sia
sendana sia algummin dio mai Libanon,
belanna kuissan kumua iatu mintu’
taummi manarang ullelleng kayu dao
Libanon. Manassa iatu mintu’ taungku la
untundui taummi,
9 la umparandananna’ pa’kayuan buda,
belanna iatu banua la kubangun, la
kapua sia memangngan.
10 Tonganna iatu la sonda sara’na
to manglelleng, tu ullelleng kayu, la
kuben la napokande taummi, iamotu
gandung duangpulo sa’bu koro’, dalle

sisikan duangpulo sa'bu koro', uai
anggoro' duangpulo sa'bu ba', na minna'
duangpulo sa'bu ba'.
11 Nabalimi Huram, datu Tirus, lan misa'
sura' napa'pean Salomo, nakua: Belanna
Nakamasei PUANG tu taunNa, iamoto
Naangka'komi datu umparentai tu tau
iato mai.
12 Sia nakuapa tu Huram: Mintu'na
kadipudian lu lako PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu mangka
umpadadi langi' sola lino, tu mangka
ungkamasean datu Daud misa' pia
muane kinaa, tu diben kamanarangan
sia kamatarrusan, tu la umpabendanan
PUANG misa' banua kabusungan sia
nabangun tu misa' tongkonan layukna.
13 Totemo kusuamo lako kalemi tu misa'
to manarang, tu diben kamatarrusan,
iamotu Huram-Abi,
14 anakna misa' baine dio mai bati'na
baine Dan; iatu ambe'na misa' to Tirus;
iamo misa' to manarang manggaraga
bulaan, salaka, tambaga, bassi, batu,
kayu, bannang lango-lango makaseda,
lango-lango, lenang melo, na karamisi,
manarang unggaragai ma'rupa-rupa
passura', sia manarang unggaragai

pandirinna ma’rupa-rupa panggaraga tu
dipokadanni sisola mintu’ to pandemi sia
to pandena puangku Daud, ambe’mi.
15 Iatu mintu’ gandung sola dalle sisikan,
minna’ sia uai anggoro’, tu mangka
napokada puangku, la napa’peammo
taunna.
16 La ullellengmokan kayu dao
Libanon pada tu miparalluinna, angki
rakisangkomi diong tasik lako Yafo;
ammi baai langngan Yerusalem.
17 Nabilangmi Salomo tu mintu’ to
mentiruran lan tondok Israel, tonna
mangka tu Daud, ambe’na, unnia’i;
anna ditandai tu bilanganna saratu’
limangpulo ntallu sa’bunna nnannanratu’
tau.
18 Anna tau iato mai napopamulle
pitungpulo sa’bu na karuapulona sa’bu
la ma’pa’ batu dao buntu na tallungsa’bu
nnannanratu’ la ungkapalai tau iato mai
la untiroi tu pengkaranganna.

Salomo umbangun Banua Kabusungan

3:1–5:1

1 Datu 6; 7:13-51

3 1 Naparandukmi Salomo umbangun
Banua Kabusungan dio Yerusalem
dao buntu Moria, tu Nanii ombo' PUANG
lako Daud, ambe'na, dao inan tu
mangka napamanassa Daud, iamotu
inan panglulluranna Ornan, to Yebus.
2 Naparandukmi umbangunni tonna
bulan ma'penduan sia allo ma'penduan
sia taun ma'penna'pa'na kadatuanna.
3 Inde sia tu suka' parandangan
nagaragai Salomo la umbangun
banuanNa Puang Matua: iatu landona ke
direken siku doloi, manangpulo siku na
iatu babana duangpulo siku.
4 Iatu sarambi dio tingo banua pada baba
banua tu landona, duangpulo siku na
iatu langka'na saratu' duangpulo siku;
anna sapu'i bulaan massang tu lanna lu.
5 Iatu bilik kapua iato nalopak kayu
sendana, anna sapu'i bulaan matasak
sia napalakoi passura' koroma sia
pa'rante-rante.

6 Nabeloimi batu parimata maballo tu
bilik iato. Iatu mintu' bulaan iato, bulaan
dio mai Parwaim.
7 Iatu bilik iato nasapu' bulaan, iamotu
balokna, ampangna, rindingna sia iatu
ba'ba patomalinna; na dio tu rindingna
nasura' karubion.
8 Sia nabangun tu bilik tarru' maindan;
iatu landona pada babana banua
duangpulo siku, na iatu babana
duangpulo duka siku; nasapu'i bulaan
tasak annanratu' talenta.
9 Na iatu mintu' pakunna limangpulo
sikele' bulaan timbanganna. Iatu mintu'
bilik mengkadaoanna nasapu'i duka
bulaan.
10 Lan bilik tarru' maindan nagaragai tu
da'dua karubion, panggaraga dipa', anna
sapu'i tau bulaan.
11 Iatu mintu' pani' karubion duangpulo
siku landona; iake misa' pani' dio misa'na
limang siku, anna sumpu lako to' rinding
banua iato, na iatu pani' misa'nao limang
siku, anna sumpu lako pani' karubion
misa'nao.
12 Iatu misa' pani' karubion
ma'penduanna, limang siku landona sia
sumpu lako to' rinding banua iato, na

iatu pani’ misa’nao limang siku landona
sikande pani’na karubion bunga’na.
13 Iatu pani’na karubion iate tiballa’
duangpulo siku landona, iatu kalena
kelette’ nabendan mentingo tama banua.
14 Ia tu bannang lango-lango, lango-
lango makaseda, karamisi na lenang
melo nagaragai kulambu, napale’ke’i dio
karubion.
15 Nagaragai tu da’dua lentong dio
tingayo banua, tallungpulo llima siku
landona, sia misa’ parande dipatoppo’
dao, limang siku landona.
16 Nagaragan duka tu pa’rante-rante
untikui biringna, napale’ke’ dao tampak
lentong sia nagaragan saratu’ bua dalima
anna pale’ke’i dio pa’rante-rante iato.
17 Napabendanmi tu lentong dio tingo
Banua Kabusungan, misa’ dio rampe
kanan na misa’ dio rampe kairinna,
nasangai Yakhin tu dio kanan na Boas tu
dio kairi.

4 1 Nagaragai duka tu inan pemalaran
tambaga; duangpulo siku lambe’na,
duangpulo siku pampangna na sangpulo
siku langka’na.
2 Sia nagaragai tu tasik dipati’no’
sangka’ tangngana dio mai randan

sangbali sae lako randan sangbalinna
sangpulo siku, malepong tongan, iatu
langka'na limangsiku, iatu ulang pesuka'
tallungpulo siku ma'din dileburanni.
3 Dio randan diongna lu dipatikui rapang-
rapang sapi, untikui mintu'i, sangpulo
siku, ullilingi tu anggenna tasik iato,
dipaduang borong, tu sangpati'noranri.
4 Iate tasik toppo' dao sangpulo dua sapi,
tallu mentingo rekke, tallu mentingo
rokko matampu', tallu mentingo sau' na
tallu mentingo tama matallo; na iatu
tasik iato toppo'mo dao, na iatu mintu'
palongko'na lu tama nasang.
5 Iatu makambanna tu tasik iato
sangpala' na iatu garaganna randanna
susito baba irusan, ten to bunga leli
tiballa' na iatu alanna tallungsa'bu ba'.
6 Nagaragai tu pembasean sangpulo,
lima napadio rampe kananna, lima dio
kairinna, tu dinii ma'base. Iatu mintu'
oongan dipake umpemalaran pemala'
ditunu pu'pu', nabasei tau lan, apa iatu
tasik nanii mintu' to minaa membase.
7 Nagaragai duka tu tongkonan palita
bulaan sangpulo susitu dipasananni,
anna palanni bilik maindan, lima dio
rampe kanan, lima dio rampe kairi.

8 Nagaragai dukapa tu meda sangpulo,
napalanni bilik maindan, lima dio rampe
kanan na lima dio rampe kairi. Sia
nagaragai tu pindan pa'pi'pikan bulaan
saratu'.
9 Nagaragaipi tu tarampak to minaa,
tu tarampak kalua' sia ba'ba lu tama
tarampak; sia iatu ba'ba rapi' iato
nasapu' tambaga.
10 Iatu tasik napadio rampe kananna
banua, ma'palusau' lu tama-tama
matallo.
11 Nagaragai duka Huram tu mintu'
kurin, pesodok sia pindan pa'pi'pikan.
Susimoto tu Huram ussundunni mintu'
pengkarangan tu nagaragan datu
Salomo lan banuanNa Puang Matua
iamotu:
12 da'dua lentong, gasing-gasing, da'dua
parande daona lu lentong iato, da'dua
dalla' ussamboi tu da'dua gasing-gasing
parande daona lu lentong iato;
13 sia a'pa'ratu' pa'bua dalima la
dipalakoanni tu da'dua dalla', duang
tibang pa'bua dalima, ke misa'oi dalla',
la ussamboi tu da'dua gasing-gasing
parande daona lu lentong iato.

14 Nagaragai tu tangdan sia pembasean
dao kareta,
15 sia iatu misa’ tasik na sangpulo dua
sapi tu nanii toppo’ dao.
16 Sia iatu kurin sia pesodok sia
petossok sola mintu’ oonganna, tambaga
dipapandillak-dillak nagaragai Huram-
Abi, tu napopegaraga datu Salomo la
dipake lan banuanNa PUANG.
17 Napati’no’mi datu tu oongan iato,
dibo’bokan pa’pati’noran mandalan dio
Padang lili’na Yordan, dio kasiallaranna
Sukot na Zereda.
18 Mesua Salomo unggaragai tu mintu’
oongan lendu’ budanna, naurunganni
tang dikemba’mo tu timbanganna.
19 Sia nagaragai duka Salomo tu mintu’
oongan, tu dipake lan banuanNa Puang
Matua, iamotu inan pemalaran bulaan
sia meda tu dipannii roti dipennoloan
dao,
20 sia tongkonan palita sola mintu’
palitanna, tu la dipadukku dio tingayo
bilik dio boko’, susitu dipasanna; iatu
mintu’nato bulaan massang digaraga,
21 sia iatu bunga tiballa’, palita sia pesipi’
bulaan digaraga, iamotu bulaan massang
tongan.

22 Iatu piso sia pindan pa’pi’pikan sia
piring sia peruayan, bulaan massang
digaraga; iatu diolanna tama banua,
iamotu ba’ba rapi’ lanna lu, tu lu tama
bilik tarru’ maindan, sia iatu ba’ba
rapi’ tu lu tama bilik kalua’na Banua
Kabusungan, bulaan digaraga.
5 1 Iatonna mangkamo Salomo
unggaragai tu mintu’ pengkarangan
dio banuanNa PUANG, nabaami Salomo
tama tu pareananna Daud ambe’na,
tu napamarimbangan; iatu salaka sia
bulaan sia iatu mintu’ pareanan iato
napatorro lan bilik pangnannan lan
banuanNa Puang Matua.

Diona Banua Kabusungan dirara

5:2–7:10

1 Datu 8:1-13

2 Iatonna attu iato narampunmi Salomo
tu mintu’ pekaamberanna to Israel sia
mintu’ pangulu suku, iamotu to paa
dio lu rapunna to Israel dio Yerusalem,
la umbaai langngan tu patti basseNa
PUANG dio mai kotana Daud, iamotu
Sion.

3 Sirampunmi tu mintu’ muane to Israel
lako datu, tonna la mangrara Banua
Kabusungan, tonna bulan ma’pempitu.
4 Iatonna sae nasangmo tu
pekaamberanna to Israel, naangka’mi
mintu’ to Lewi tu patti.
5 Anna baai langngan tu patti iato sia
Tenda Kasitammuan sia mintu’ pareanan
maindan tu lan tenda iato; iatu umbaai
langngan, iamotu mintu’ to minaa to
Lewi.
6 Iatu datu Salomo sola mintu’
kombongan to Israel tu sirampun lako
kalena dio tingayo patti, umpemalaran
domba sola sapi tu tang dikemba’ diia’
sia dibilang belanna buda tongan.
7 Iatu patti basseNa PUANG nabaa to
minaa tama inanna, iamotu bilik dio
boko’ lan banua iato, iamotu bilik tarru’
maindan diongna lu pani’ karubion,
8 naurungan napatiballa’ patomali tu
pani’ karubion daona lu inan patti iato
sia nasamboi tu patti sola pebullena dao
mai.
9 Iatu bulleanna kalando tongan,
naurunganni paan tu tampakna tarangso
dio to’ patti dio tingayona bilik dio boko’,
apa tang natiro tau dio mai salian. Iatu

patti iato tontongpa dio sae lako allo totemo.
10 Tae’ bang apa senga’ lan patti iato
sangadinna papan da’dua, tu napalan
Musa dao Horeb, tu Nanii PUANG
untanan basse sola to Israel, tonna
tassu’ tu tau iato mai lan mai Mesir.
11 Iatonna tassu’mo tu mintu’ to minaa
lan mai inan maindan – belanna iatu
mintu’ to minaa tu dio ren mangka
umpamaindan kalena sia tae’ naturu’i tu
boronganna –,
12 bendanmi tu mintu’ to menani to
Lewi, iamotu Asaf, Heman, Yedutun sia
anakna muane sia siulu’na, ma’pakean
lenang melo, dio to’ rampe matallona
inan pemalaran sitangke taa’-taa’, dandi
na katapi; iatu nasisolan tau iato mai
to minaa saratu’ duangpulo umpannoni
tarompe’.
13 Iatonna marassan sola nasang
umpannoni tarompe’ sia umpasiala
gamaranna tu mintu’ to menani la
umpudi sia umpangke’ PUANG, sia
umpekapuai gamaranna napasibara’
tarompe’, taa’-taa’ sia oni-onian
senga’, sia umpudi PUANG, kumua:
Belanna masokan Ia, belanna iatu

kamasokananNa tang leluk sae
lakona –, pakalan iatu banua iato,
iamotu banuanNa PUANG, nakapu'
sangkombong salebu',
14 naurunganni iatu mintu' to minaa tang
natananmo bendan menomba, belanna
iatu kamala'biranNa PUANG ussitutu'imo
banuanNa Puang Matua.
6 1 Attu iato ma'kadami tu Salomo
nakua: Mangkamo tu PUANG
ma'kada, kumua la torro lan kamalillinan.
2 KubangunammoKomi misa' banua,
tu Minii unnisung, sia misa' inan
matontongan, tu Minii torro sae lakona.
3 Mangkato menggirikmi tu datu, anna
passakkei tu mintu' kombongan to Israel,
tonna bendan tu mintu' kombongan to
Israel.
4 Sia ma'kada nakua: Mintu' kadipudian
lu langngan PUANG, Kapenombanna to
Israel, tu mangka umpasundunni tu apa
mangka Nasa'bu' randan dipudukNa lako
Daud, ambe'ku, Nakua:
5 Randuk dio mai allo Kunii ussolan
taungKu sun lan mai tondok Mesir, tae'
Kupilei langsa'i tu misa' kota dio lu mintu'
suku Israel, la dinii umbangunni tu misa'
banua, kumua anna nii sangangKu lan,

sia tae’ra Kupilei langsa’i tu misa’ tau,
kumua anna ia dadi arungna taungKu, to
Israel;
6 sangadinna totemo Kupilei langsa’mo
tu Yerusalem, la nanii sangangKu dio sia
Kutonno’ bua kayumo tu Daud, kumua
anna ia undatui taungKu, to Israel.
7 Attu iato bu’tumi lan penaanna Daud,
ambe’ku, la umbangunanni banua tu
sanganNa PUANG, Kapenombanna to
Israel.
8 Apa ma’kada tu PUANG lako Daud,
ambe’ku, Nakua: Belanna bu’tumo lan
penaammu la umbangunanni misa’
banua tu sangangKu, melo dukamoto,
ke bu’tumi lan penaammu susito.
9 Apa tae’ nala iko la umbangunni tu
banua iato, sangadinna anakmu muane,
tu sun dikalemu, iamo la umbangunanni
banua tu sangangKu.
10 Naparampo randannamo PUANG
tu kada mangka Napokada, belanna
tunannangmo’ ussonda Daud, ambe’ku,
sia unnisungmo’ dao kapayunganna
Israel, susitu kadanNa PUANG, sia iate
banua iate kubangunammo sanganNa
PUANG, Kapenombanna to Israel.

11 Sia kupalanmo tu patti, tu nanii
basseNa PUANG, tu Natananmo sola
mintu’ to Israel.
12 Pakalan bendanmi tu datu dio tingayo
inan pemalaranNa PUANG sitingoan
mintu’ kombongan to Israel, anna
mempala’ langngan langi’.
13 Belanna mangkamo nagaraga Salomo
tu misa’ mimbar tambaga, napalanni
tangnga’ tarampak, limang siku tu
lambe’na. Limang siku tu babana,
tallung siku tu langka’na, bendanmi dao
anna malinguntu’ dio tingayona mintu’
kombongan to Israel, anna mempala’
langngan langi’.
14 Sia ma’kada nakua: O PUANG,
Kapenombanna to Israel, tae’ tu
Kapenomban senga’ susi Kamu, la
lan langi’ la dao te kuli’na padang, tu
umpalanda’ basseMi sia kamasokanamMi
lako taumMi, tu lantuk penaanna lolang
dio oloMi.
15 Sia tu umpalanda’i lako taumMi Daud,
ambe’ku, tu apa mangka Mipokadanni,
ondongpi Mipasundunmo tu apa mangka
nasa’bu’ randan dipudukMi, susite allo
totemo.

16 Na totemo, o PUANG, Kapenombanna
to Israel, palanda'mi tu apa mangka
Mipokada lako taumMi Daud, ambe'ku,
kumua: Tang ka'tu tu bati'mu dio oloKu
la unnisungi kapayunganna Israel, podo
ke ungkaritutui lalanna tu anakMu
muane sia unturu' Sukaran alukKu susi
kalolangammu dio oloKu.
17 Na totemo, o PUANG, Kapenombanna
to Israel, dennoupa' narampo randanna
tu kada mangka Mipokada lako Daud,
taumMi.
18 Tongannaraka tu Puang Matua la torro
sola to lino dao kuli'na padang? Iatu
langi', moi iatu langi' ma'iringanna dao,
tae' nakullei ulluangKomi, tang dipokada
pissan te banua mangka kubangun.
19 Sailei tu passambayangna taumMi
sia pengkamoyana, o PUANG,
Kapenombangku, sia tanding talingai tu
petamba sia passambayang napennoloan
taumMi dio oloMi,
20 kumua Mitiroi te banua ke allo sia
ke bongi, iamotu inan mangka Miallu',
kumua la Minii umpatorro sangamMi lan
– amMi perangii tu passambayang, la
napennoloan taumMi lan inan iate.

21 Perangii tu mintu’ pengkamoyana
taumMi sia taumMi to Israel, tu la
napennoloan lan inan iate. Manassa la
Miperangii sia lan mai inan Minii torro,
iamotu dao suruga; sia iamMi rangimi, la
Mipa’dei tu kasalangki.
22 Iake denni misa’ tau kasalan lako
solana, anna suai solana menggata,
kumua naruai tampak ropu sia sae
menggata dio tingayo inan pemalaramMi
lan banua iate,
23 la Miperangii dao mai suruga, sia la
Mipogau’ to, sia la Mipaolai salunna tu
taumMi, amMi papakkanni lako to tang
mekaaluk tu penggauranna sia Mipasule
langngan botto ulunna, amMi tonganni
tu to tongan sia Mipapakkanni sitinaya
kamalamburanna.
24 Iake nataloi ualinna tu taumMi to
Israel, belanna umpogau’ kasalan lako
Kalemi, anna mengkatoba’ unnaku
sangamMi sia massambayang sia
mengkamoya dio oloMi lan banua iate,
25 la Miperangii dao mai suruga sia
pa’dei tu kasalanna taumMi, to Israel
sia pasulei tama tondok, tu mangka
Mikamaseanni sia Mikamasean nene’ to
dolona.

26 Iake titutu'i tu langi', naurunganni
tae' uran sae, belanna kasalammo lako
Kalemi, anna massambayang lan inan
iate unnaku sangamMi sia untobaran
salana, belanna Mipopengkadiongammo,
27 attu iato la Miperangii lan mai suruga
sia la Mipa'dei tu kasalanna taumMi sia
taumMi to Israel – belanna Mipatudu
diona lalan melo tu tau iato mai, tu
sipatu la naolai – sia Mipasaean uran
tu padangMi, tu mangka Mikamasean
taumMi la napomana'.
28 Iake ra'pak padangi lan tondok iato,
ba'tu denmi ropu, ba'tu pasianni ba'tu
langkoi tu gandung, ba'tu denni batik
sola nango, ba'tu napapusa'i ualinna
tu tau iato mai lan mintu' kota dio lu
tondokna, ke saei tu sala umbanna parri'
ba'tu saki;
29 sala umbanna passambayang ba'tu
pengkamoya tu la napennoloan minda-
mindannai tau ba'tu mintu' taumMi
Israel, belanna pantan natandai tu
kamaparrisanna sia kamasussanna,
naurunganni mempala' lan banua iate:
30 Perangii lan mai suruga, inan
matontonganMi sia pa'dei tu kasalanna
sia pantan Mipapakkanni sitinaya mintu'

penggauranna, belanna Mitandai tu penaanna – belanna Kamu manna untandai tu penaanna mintu' ma'rupa tau.
31 Anna kataku'Komi tu tau iato mai sia urrundu' lalanMi lan mintu' allo katuoanna lan tu tondok, tu Mikamasean nene' to doloki.
32 Ia duka tu to sae, tu tangia taumMi to Israel, ke saei dio mai tondok mambela belanna sanga pasareongamMi sia lima mawatangMi sia takia' tie'te'Mi, sia iake saei tu tau iato mai massambayang lan banua iate,
33 la Miperangii dao mai suruga, inan matontongamMi, sia pasituru'i tu mintu' apa napengkamoyai to sae lako Kalemi, anna mintu' bangsa dao kuli'na padang untandai tu sangamMi sia ungkasiri'Komi, susi taumMi to Israel, sia anna tandai, kumua sangamMimo tu disa'buranni te banua mangka kubangun.
34 Iake sunni tu taumMi la sirari ualinna lako lalan Mipapatuanni sia massambayang lako Kalemi mentingo lako kota iate, tu mangka Mipilei langsa',

sia lu lako banua iate, tu mangka
kubangunan sangamMi,
35 perangii dao mai suruga tu
passambayangna sia pengkamoyana sia
tonganni.
36 Iake kasalammi tu tau iato mai lako
Kalemi – moi misa’ tau tae’ tang kasalan
–, anna re’dek ara’Mi lako tau iato mai
sia Misorong lako ualinna, naurunganni
napa’pepaliran tu tau iato mai lako
tondok mambela ba’tu mandappi’,
37 sia iake napalan penaai tau iato mai tu
apa iato lan tu tondok dinii male umpali’i,
anna mengkatoba’ sia mengkamoya
lako Kalemi lan tondok dinii urrampai,
nama’kada nakua: kasalammokan,
umpogau’mokan kakadakean sia tang
mekaalukmokan,
38 sia iake lantukki tu tau iato mai
mengkatoba’ situang penaa ponnona sia
kalebu deatanna lan tondokna mintu’
to umpali’i, anna massambayang lako
Kalemi mentingo lako tondok iate, tu
mangka Mikamasean nene’ to dolona,
sia lako kota iate tu mangka Mipilei
langsa’ sia lu lako banua iate, tu mangka
kubangunan sangamMi,

39 attu iato la Miperangii dao mai
suruga, inan matontongamMi, tu
passambayangna sia pengkamoyana
tau iato mai, amMi tongananni sia la
Mipagarri' tu mintu' apa napokasalan
lako Kalemi.
40 Iamoto, o Kapenombangku, la Mitiro
sia la Miperangii tu passambayang indete
inan iate.
41 Totemo ke'de'Komi, o PUANG
Kapenomban lako inan katorroamMi,
la Kamu la iatu patti kuasamMi.
Sangapaoi anna umpembungku'
kasalamaran tu mintu' to minaaMi, o
PUANG Kapenomban, sia iatu mintu' to
masallo'Mi umpopaimanni tu kameloan.
42 O PUANG Kapenomban, da Mitananni
boko' tu to ditokkoMi, kilalai tu mintu'
pa'kamasemi lako Daud, taumMi.

7 1 Iatonna mangkamo tu Salomo
massambayang, pakalan songlo'mi
tu api dao mai langi', umpepurai
nakande tu pemala' ditunu pu'pu',
sia mintu' pemala' pangrere', na iatu
kamala'biranNa PUANG ussitutu'i tu
banua iato.
2 Iatu mai to minaa tang nasaramo
tama banuanNa PUANG, belanna iatu

kamala’biranNa PUANG ussitutu’imo
banuanNa PUANG.
3 Iatonna tiromi mintu’ to Israel tu api
sia iatu kamala’biranNa PUANG songlo’
dao banua iato, malinguntu’mi tu tau
iato mai natukku sae rokko padang
diong sali, anna menomba umpudi-pudi
PUANG, nakua: Belanna masokan Ia,
belanna iatu kamasokananNa tang leluk
sae lakona.
4 Iatu datu sia mintu’ pa’tondokan
umpemalaran ba’tu pira-pira pemala’ dio
oloNa PUANG.
5 Napemalaranni datu Salomo tu pemala’
duangpulo ndua sa’bu sapi sia saratu’
duangpulo sa’bu domba sola bembe’.
Susimoto tu datu sia mintu’ pa’tondokan
urrara banuanNa Puang Matua.
6 Iatu mintu’ to minaa pada bendan
dio lu to’ pentoeanna, na iatu mintu’
to Lewi sitangke oni-onianNa PUANG,
tu nagaragai Daud la umpudi PUANG,
ke napa’pesuanomi Daud umpenanian
pa’pudi-pudian tete dio pentoeanna
tu tau iato mai, nakua: Belanna iatu
kamasokananNa tang leluk sae lakona.
Na iatu mintu’ to minaa umpannoni

tarompe’na sitingoan tau iato mai, anna
bendan nasang tu mintu’ to Israel.
7 Napamaindanmi Salomo tu tangnga’
tarampak, tu dio tingayo banuanNa
PUANG, belanna inde to dio nanii
umpasakka’i, tu mintu’ pemala’ sia
lompo pemala’ kasalamaran, belanna
iatu inan pemalaran tambaga, tu
nagaragai Salomo, tang tama tu pemala’
ditunu pu’pu’ sia kande dipemalaran sia
iatu lompona.
8 Attu iato napakarayami Salomo
sola mintu’ to Israel tu pa’maruasan
mangrara lan pitung allo, iamotu misa’
kombongan kapua, randuk dio mai lalan
lu lako Hamat sae lako salu’-salu’ Masir.
9 Iatonna allo ma’pengkarua
ma’kombongammi umpakaraya
allo kapua iato, belanna iatu mangrara
inan pemalaran napakarayamo lan
pitung allo; na iatu pa’maruasan kapua
pitung allo duka.
10 Iatonna allo ma’penduangpulona
ntallu bulan ma’pempitu, naelorammi
datu tu to buda sule lako tendana,
siparannu-rannu sia matana penaa diona
kameloan Napogau’ PUANG lako Daud
sia Salomo sia lako to Israel, taunNa.

Ma’penduanna PUANG **ombo’ lako Salomo**

7:11-22

11 Iatonna sundunmo tu Salomo
umbangun banuanNa PUANG sia
tongkonan layukna datu sia mintu’-
mintu’na apa lan penaanna Salomo
la napogauran banuanNa PUANG sia
tongkonan layukna datu, napaupu’
marampa’mo,
12 ta’kala ombo’mi tu PUANG lako Salomo
tonna ibongi, Nama’kada lako Nakua:
Iatu passambayangmu Kuperangiimo
na inan iate Kupileiammo Kaleku la
dipobanua dinii memala’.
13 Iake Kututu’i tu langi’, anna tang uran,
sia iake Kuparampoi tu batik la ussopui
tu bura padang, ba’tu Kuparampoi ropu
tu taungKu,
14 na iatu taungKu, tu umpotoding
sangangKu, anna umpamadiongan
penaanna massambayang sia
umpengkanorongiNa’ sia mengkatoba’
dio mai lalan kadakena, la Kuperangii
dao mai suruga sia la Kupa’dei tu

kasalanna sia la Kupamasakke-sakke
sule tu tondokna.
15 Totemo la ma’penunuNa’ sia
iatu talingangKu la umperangii tu
passambayang indete inan iate.
16 Belanna totemo Kupilei langsa’mo
te banua iate sia kupamarimbangan,
kumua anna iatu sangangKu torro
dio sae lakona; iatu matangKu sia
penaangKu la dio duka kiallo-kiallo.
17 Apa iatu iko, ke lolangko dio oloKu susi
kalolanganna Daud, ambe’mu, ammu
pogau’i tu mintu’ apa Kupasan lako
kalemu sia ungkaritutui tu mintu’ apa
Kupondok sia Kupa’parentan,
18 manassa la Kupabantang tu isungan
kadatuammu, susitu Kuallu’ lako Daud,
ambe’mu, kumua: tang la ka’tu dio mai
kalemu tu misa’ tau la umparenta to
Israel.
19 Apa iake sorong boko’komi dio mai
Kaleku sia miboko’i tu apa Kupondok sia
Kupa’parentan, Kupatuduangkomi, ammi
male umpengkaolai tu kapenomban
senga’, sia tukku umpenombai,
20 manassa la Kulampi’i tu tau iato mai
lan mai padangKu tu Kukamaseanni;
na iate banua Kupamarimbangan

sangangKu la Kutibe dio mai oloKu,
angKu padadii misa' parumbasan sia
kaditellean dio lu mintu' bangsa.
21 Iate banua dipamatande susito –
minda-minda tu lendu' dio, la magiang,
anna ma'kada nakua: Ma'apai anNa
pasusii PUANG to te tondok sia banua
iate?
22 La napebalii tau nakua: Belanna
tau iato mai untampemo PUANG,
Kapenombanna nene' to dolona, tu
mangka ussolanni tassu' lan mai tondok
Mesir, sia la'ka' lakomo kapenomban
senga' tu penaanna, sia tukkumo
umpenombai sia umpengkaolai, iamoto
Naparampoi Puang lako kalena te mintu'
kasanggangan iate.

Diona ma'rupa-rupa pa'pabendanna Salomo sia umboronganni pengkarangan kamenomban

8:1-16

8 1 Iatonna ganna'mo duangpulo
taunna, malisanmi nabangun Salomo
tu banuanNa PUANG sola tu banuanna.

2 Napematoto’imi Salomo tu kota
nabenni Huram, anna suai tu to Israel
umpa’tondokki.
3 Malemi tu Salomo lako Hamat-Zoba,
anna taloi.
4 Mangkato napematoto’imi tu Tadmor
lan padang pangallaran sia mintu’ kota
pa’palumpunan kande, tu mangka
nabangun dio Hamat.
5 Napematoto’imi tu Bet-Horon Daona
lu sia Bet-Horon Diongna lu, iamotu
kota ditambakuku, dibenteng tembo’ sia
disalliranni tu babanganna.
6 Napematoto’imi tu Baalat sia mintu’
kota pa’palumpunan kande tu naampui
Salomo, sia mintu’ kota nanii kareta sia
mintu’ kota nanii pakkanarang sia mintu’
tu apa nasanga la nabangun Salomo lan
Yerusalem sia dao Libanon sia mintu’ lili’
parentana.
7 Iatu mintu’ to torrona siapa, iamotu to
Het, to Amori, to Feris, to Hewi, sia to
Yebus, tu tangia bati’ to Israel-
8 iamotu mintu’ bati’na tu torrona siapa
undinna lan tondok iato, tu tang nasabu’i
to Israel, naarak Salomo napopa’diama
lompoi sae lako allo iate.

9 Apa iatu to Israel moi misa’ tae’
napopa’diama lompo Salomo,
sangadinna napotoparari, sia
napopangulu mintu’ to lalongna,
sia napopangulu pa’karetana sia
pakkanarangna.
10 Inde sia tu to diala parea ma’iringanna
dio datu Salomo: duaratu’ limangpulo tu
umparenta to buda.
11 Nasolammi Salomo sun lan mai
tondokna Daud tu lai’na Firaun lako tu
banua mangka nabangunanni, belanna
nakua: Moi misa’ baineku tae’ nama’din
torro lan banuanna Daud, datu to Israel,
belanna iatu mintu’ inan, tu nanii rampo
pattinNa PUANG, maindan nasang.
12 Attu iato napemalarammi Salomo lako
PUANG tu pemala’ ditunu pu’pu’ dao inan
pemalaranNa PUANG, tu napabendan dio
tingo sarambi,
13 iamotu apa dipamanassa la
dipemalaran keallo situru’ pepasanna
Musa sia lan mintu’ allo katorroan sia
dio mintu’ sombona bulan sia dio mintu’
attu pa’gauran dipamanassa pentallun
lan sangtaun, iamotu: pa’gauran roti
tang dirangii sia pa’gauran minggu, sia
pa’gauran pekalumban.

14 Napamanassami unturu’ atoranna
Daud, ambe’na, tu pengkarangan
dipaborongan to minaa sia pentoeanna
to Lewi la umpopenani pa’pudi-pudian
sia ma’kamaya untundui to minaa,
susi dipamanassa kiallo-kiallo; susi
dukato tu pentoeanna to ma’kampa
babangan urrundunan golonganna, ke
misa’o babangan, belanna susimoto tu
pepasanna Daud, taunNa Puang matua.
15 Tae’ nalendai tau tu pepasanna datu
tu diona mintu’ to minaa sia to Lewi
lan mintu’ apa, susi dukato tu mintu’na
kadipopa’rundunanna ianan.
16 Iatu mintu’ pengkaranganna Salomo
malisan nasangmo, randuk dio mai
allo diparandanganninna tu banuanNa
PUANG sae lako upu’na. Susimoto tu
kasundunanna banuanNa PUANG.

Diona kapassombaranna Salomo

8:17-18

17 Attu iato malemi tu Salomo lako
Ezion-Geber sia lako Elot, tu dio biring
tasik, lan tondok Edom.
18 Nasuami Huram tu taunna umbaa
kappala’ sia ba’tu pira-pira pa’lopi lako

Salomo; massombarammi tu tau iato mai sola taunna Salomo lako Ofir, anna alai inde to dio mai tu bulaan a'pa'ratu' limangpulo talenta, nabaai lako datu Salomo.

Datu baine dio mai Syeba sae umpessitammui Salomo

9:1-12

1 Datu 10

9 1 Narangimi datu baine dio mai Syeba
tu kareba diona Salomo. Pakalan
saemi dio Yerusalem la umpeponto
bannangi tu Salomo, naturu' baanan
makamban sia ba'tu pira-pira unta
unteke' pebangki' sia bulaan lendu' ia
budanna sia ma'rupa-rupa parimata
ballo.
Rampomi lako Salomo, anna pokadai
lako tu mintu' apa lan penaanna.
2 Nabattuanannimi Salomo lako tu mintu'
pekutananna; moi misa' tae' tu tang
nakita datu, tu tang nabattuananni lako.
3 Iatonna tiromi datu baine dio mai
Syeba tu mintu' kamatarrusanna Salomo
sia iatu banua mangka napabendan,

4 sia iatu mai kande dao medana,
sia kao'koranna to mase'ponna, sia
bendanna mintu' to ma'kamayana sia
pakeanna tau iato mai, sia mintu' to
ma'pairu'na sia pakeanna tau iato mai,
sia pemala' ditunu pu'pu'na tu biasa
napennoloan lan banuanNa PUANG,
pakalan pa'de deatami tu datu baine
iato.
5 Nakuami lako datu: Tongannamo tu apa
kurangi dio tondokku tu diona a'gammi
sia kakinaammi.
6 Apa tae' kupatonganni tu kadanna
tau iato, tonna tae'pa kusae sia tae'pa
namatangku kalena untiroi; tonganna
sangsesenapa tu kakinaan kapuami tu
tang napokadampa' tau; mila'biipa tu
mintu' kareba kurangi.
7 Maupa' tu mintu' taummi sia maupa' te
mintu' to mase'ponmi tu tontong bendan
dio olomi ma'kamaya sia umperangii tu
kakinaammi.
8 Mintu'na kadipudian lu langngan
nasang PUANG, Kapenombammi,
tu umpopaimankomi, naurunganni
umpaunnisungkomi dao isungan
kapayunganNa dadi datu tete dio
PUANG, Kapenombammi. Belanna

Kapenombammi ungkamasei to Israel,
anNa patontongi tu tau iato mai sae
lakona, iamoto Natokkokomi undatui
tu tau iato mai, kumua ammi pogau'
katonganan sia kamaloloan.
9 Nabenmi bulaan tu datu Salomo saratu'
duangpulo talenta sia lendu' budanna
bulaan sia pebangki' sia ma'rupa-rupa
parimata ballo; tae' bang susinna tu
pebangki' napa'bengan datu baine Syeba
lako datu Salomo.
10 Nabaa dukapa taunna Huram sola
taunna Salomo, tu umbaa bulaan dio mai
Ofir, tu kayu algummin sia ma'rupa-rupa
parimata ballo.
11 Iatu kayu algummin iato nagaraga
datu Eran banuanNa PUANG sia
banuanna datu sia nagaragai katapi sia
dandi napake to massengo. Iatu kayu
susito tae' bangpa natiroi tau dolona lan
tondok Yehuda.
12 Nabenmi datu Salomo tu mintu' apa
naporai sia napalaku datu baine Syeba,
losong na iatu apa mangka naban
datu. Mangkato sulemi sola mintu' to
mase'ponna lako tondokna.

Daka’na sia kasugiranna Salomo

9:13-28

13 Iatu timbanganna mintu’ bulaan
dipataman Salomo lan sangtaun,
annanratu’ nnannanpulona nnannan
talenta bulaan.
14 Boko’ ia tu apa napatama to ma’balili
kapua sia to ma’baluk-baluk; susi dukato
tu mintu’ to Arab sia to maraa lan lu
mintu’ tondok ussorong bulaan sia
salaka lako Salomo.
15 Nagaragami datu Salomo tu balulang
duaratu’, bulaan dikalubabak digaragai;
annanratu’ batu bulaan napake, ke
misa’oi balulang kapua;
16 sia talluratu’ balulang bitti’, bulaan
dikalubabak digaragai; talluratu’ batu
bulaan napake, ke misa’oi balulang bitti’.
Napatorromi datu lan banua: Pangala’
Libanon.
17 Sia nagaragapa datu tu misa’ isungan
kapayungan kapua gading digaragai,
anna sapu’i bulaan massang.
18 Iatu isungan kapayungan iato annan
lau’na tu eranna na misa’ pellesean
bulaan, tu dipale’ke’ lako isungan

kapayungan, sia dio sa’dena patomali tu
isungan den sissareanna; da’dua singa
bendan dio sa’de sissarean iato,
19 na sangpulo dua singa bendan dio
sa’dena patomali dao to’ eran annan
lau’na; iatu apa susito tae’pa digaragan
len moi misa’ kadatuan.
20 Iatu mintu’ irusanna datu Salomo
bulaan nasang, sia mintu’ pareanan
lan banua: Pangala’ Libanon bulaan
massang; iatonna linona Salomo tae’
naangga’i tau tu salaka.
21 Belanna den tu lembangna datu
ma’palulako Tarsis sola taunna Huram,
sipissan lan tallung taun natamao tu
lembang dio mai Tarsis umbaa bulaan
sia salaka sia gading sia seba sia merak.
22 Susimoto tu datu Salomo mandu
pasau’ anna iatu mintu’ datu dao kuli’na
padang la diona kasugiran la diona
kakinaan.
23 Mintu’ datu dao kuli’na padang
morai tongan la umpessitiroi Salomo
la umperangii kakinaanna, tu mangka
natanan Puang Matua lan penaanna.
24 Pantan umbaami pamenganna, iamotu
oongan salaka sia bulaan, pakean,

pa’buno, pebangki’, darang sia bagala’, ke taunoi.
25 Naampui duka Salomo tu barung darang sia kareta patangsa’bu napakkanarang sangpulo dua sa’bunna; anna palanni lu mintu’ kota dipannii kareta sia napadio sola datu dio Yerusalem.
26 Napuangi nasang tu mintu’ datu randuk dio mai Salu sae lako tondok Filistin sia sae lako passaparanna tondok Mesir.
27 Belanna sara’na datu anna iatu salaka dio Yerusalem tarru’ buda susi batu sia iatu kayu arasi’ sangtinti kayu ara pangala’, tu buda tuo dio Merrantena.
28 Nabaammi darang tau dio mai Misraim tu Salomo sia dio mai mintu’ tondok.

Diona kamateanna Salomo

9:29-31

29 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’ tuna’na Salomo, la dolona la undinna, tang tisura’raka lan sura’ tuna’ tu nakarang nabi Natan, sia lan pa’nubua’na Ahia, to Silo, sia lan sura’ patiro mendeatanna Yedo, to

patanda-tandan, diona Yerobeam,
anakna Nebat?
30 Iatu Salomo umparenta mintu' to
Israel dio Yerusalem patangpulo taunna.
31 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Salomo sola nene' to dolona, anna
dipeliang lan kotana Daud, ambe'na; na
Rehabeam, anakna muane, ussondai
dadi datu.

Katipa'duanna kadatuan

10:1–11:4

1 Datu 12

10 1 Ke'de'mi tu Rehabeam lako
Sikhem, belanna sae nasangmo
tu to Israel dio Sikhem la untokkoi dadi
datu.
2 Narangimi Yerobeam, anakna Nebat, tu
iannate, tonna diopa Mesir tu nanii mallai
lako dio mai olona Salomo, pakalan
sulemi dio mai Mesir.
3 Disuami tu tau lao untambai lako, anna
sae tu Yerobeam sola mintu' to Israel
lako Rehabeam, anna ma'kada nakua:
4 Napamatana'mo ambe'mi tu
pamaangki sola nasang te; totemo
la mipamaringngan tu pa'diaman

magasanna ambe'mi sia pamaan
matana', tu napapassanangkan, anna
kami te sola nasang mendadi taummi.
5 Ma'kadami lako tau iato mai, nakua:
Duang bongipa mimane sae pole' lako
kaleku. Malemi sule tu to buda.
6 Ma'kombongammi tu datu Rehabeam
sola mintu' to matua-tua, tu naala parea
Salomo, ambe'na, tonna tuo siapa,
sia ma'kada nakua: Umbara susitu
timbangammi la kubalianni te to buda?
7 Ma'kadami tu tau iato mai lako, nakua:
Iake mikasokanni te mai to buda, ammi
pasiolai tu pa'poraianna sia ma'kada
melokomi lako, manassa la dadi taummi
tontong sae lakona tu tau iato mai.
8 Apa natumpu tu timbangan napokada
mintu' to matua-tua lako kalena, anna
male ma'kombongan sola to mangura,
sangbara'na, tu naala parea.
9 Nakuami lako tau iato mai: Umbara
susitu timbangammi la tabalianni te to
buda, tu ma'kada lako kaleku, nakua:
La mipamaringngan tu pamaan mangka
napapassanangkan ambe'mi?
10 Ma'kadami tu mintu' to mangura
sangbara'na lako kalena, nakua:
Susite tu la mikuanni te to buda, tu

mangka ma’kada lako kalemi nakua:
Napamatana’mo ambe’mi tu pamaangki,
apa la mipamaringnganangkan, la mikua
lako tau iato mai: Mandu kapua ia tu
taruno kidi’ku anna iatu aakna ambe’ku.
11 Iake susinna napamatana’i ambe’ku tu
pamaammi, apa iatu aku la kupamatana’
pissan tu pamaammi; iake mangkakomi
napa’dikki pebamba ambe’ku, apa aku la
kupa’dikkikomi pebamba ma’duri bassi.
12 Ma’tallung alloan to saemi tu Yerobeam
sola to buda umpennoloi Rehabeam,
susitu napokada datu nakua: Duang
bongipa mimane sae pole’ lako kaleku.
13 Mebali makarra’mi tu datu lako to
buda, belanna iatu datu Rehabeam
untumpu pa’timbangna to matua-tua,
14 anna ma’kada lako tau iato mai
susitu pa’timbanganna mintu’ to
mangura, nakua: napamatana’mo
ambe’ku tu pamaammi, apa iatu aku la
kupamatana’ pissan; iake mangkakomi
napa’dikki pebamba ambe’ku, apa aku la
kupa’dikkikomi pebamba ma’duri bassi.
15 Tae’mi napasiolai datu tu palakunna
to buda, belanna susimo Nalampak
Puang Matua to, la Napalanda’ PUANG tu

apa mangka Napokada lako Yerobeam,
anakna Nebat, nalopian Ahia, to Silo.
16 Iatonna tiromi mintu’ to Israel tu diona
datu tang napasiolamo tu palakunna
mebalimi lako datu nakua: Tae’mo
tasangbilangan tu Daud, sia tae’mo
tasangmana’ tu anakna Isai! E, to
Israel, pantan sulemokomi lako tendami!
Karitutui kalenami tu tongkonammi, e
Daud! Sulemi tu mintu’ to Israel lako to’
tendana.
17 Apa iatu mintu’ to Israel tu torro lan
mintu’ kota Yehuda, Rehabeam duka tu
naangka’ datu.
18 Nasuami datu Rehabeam tu Hadoram,
kapala pa’diaman, apa natumbui
batu mintu’ to Israel, namate; iatu
datu Rehabeam sidi’mora natang
kendek langngan kareta, la mallai lako
Yerusalem.
19 Susimoto tu to Israel randuk
memboko’ dio mai bati’na Daud sae lako
allo iate.

11 1 Iatonna rampomo tu Rehabeam
lako Yerusalem, naarakmi tu
mintu’ bati’na Yehuda sia bati’na
Benyamin, den saratu’ karuapulona
sa’bu, to mangura, tu manakka parari la

urrarii to Israel, kumua anna pasulei tu
kadatuan lako Rehabeam.
2 Apa rampo tu kadanNa PUANG lako
Semaya, taunNa Puang Matua, nakua:
3 Pokadanni Rehabeam, anakna Salomo,
datu Yehuda, sia mintu’ to Israel lan
lili’na Yehuda sia Benyamin, kumua:
4 Inde sia tu kadanNa PUANG: Da milaoi
ba’tu urrarii tu mai sangsiulurammi.
Sangadinna pantan la sulekomi lako to’
banuammi, belanna tete dio Aku anna
dadi tu apa iate. Naturu’mi tau iato
mai tu kadanNa PUANG, anna sule, sia
tae’mo nalaoi tu Yerobeam.

Bunga’na Rehabeam ma’parenta

11:5-17

5 Torromi tu Rehabeam dio Yerusalem
sia nabangun tu ba’tu pira-pira kota
ditambakuku lan Yehuda;
6 nabangun tu Betlehem sia Etam sia
Tekoa.
7 Sia Bet-Zur sia Sokho sia Adulam,
8 sia Gat sia Mares sia Zif,
9 sia Adoraim sia Lakhis sia Azeka,

10 sia Zora sia Ayalon na Hebron;
mintu'nato iamo kota ditambakuku lan
lili'na Yehuda sia Benyamin.
11 Napematoto'imi tu mintu' benteng,
napalanni tu kamandang sia napannii
kinallo sia minna' sia uai anggoro';
12 senga'pi, ke misa'oi kota napalan duka
tu ba'tu pira-pira balulang sia doke.
Napematoto'i tongan tu kota iato.
Nasusito iatu Yehuda sia Benyamin nalili'
parentana.
13 Iatu mintu' to minaa sia to Lewi tu
dio lu mintu' tondok Israel, ke'de' dio
mai mintu' lili' tondokna sirampun lako
kalena.
14 Iatu to Lewi natampe tu mintu'
padang kariuanna sia mintu' barang
apanna, anna male lako tondok Yehuda
sia lako Yerusalem, belanna nasuale
Yerobeam sia mintu' anakna tu tau iato,
naurunganni tae'mo nama'din untoe
pentoean menomba lako PUANG.
15 Belanna naangka'mo Yerobeam tu
ba'tu pira-pira tau napotominaa la
menomba dao inan madao sia menomba
lako ampu padang sia lako anak sapi
nagaragai.

16 Undinnato dio mai mintu’ suku to
Israel ba’tu pira-piramo tau unturu’ to
Lewi, tu umpamatu’tunmo penaanna
la umpennoloi PUANG, Kapenombanna
to Israel, rampomo lako Yerusalem la
memala’ lako PUANG, tu Kapenombanna
nene’ to dolona.
17 Napematoto’i tau iato mai tu kadatuan
Yehuda sia umpamanda’ Rehabeam,
anakna Salomo, lan tallung taun,
belanna tallung taun nanii unturu’i tu
bate lalanna Daud sola Salomo.

Diona bainena sia anakna Rehabeam

11:18-23

18 Napobainemi Rehabeam tu Mahalat,
anakna Yerimot, anakna muane Daud,
ma’indo’ Abihail, anakna Eliab, anakna
muane Isai.
19 Napadadiammi pia muane iamotu
Yeush, Semarya na Zaham.
20 Undinnato umpobaineomi Maakha,
anakna Absalom; nadadianni tu Abia,
Atai, Ziza na Selomit.
21 Napalosongammi penaa Rehabeam
tu Maakha, anakna Absalom, mandu
na iatu mintu’ bainena sia gundi’na,

belanna iatu bainena sangpulo karua
na iatu gundi'na annan pulona; na iatu
anakna muane duangpulo ngkarua na
iatu anakna baine annan pulona.
22 Iatu Abia, anakna Maakha, natappu
Rehabeam anna padadi pangulu, iamo
arung dio lu mintu' siulu'na, belanna
iamo la naangka' datu.
23 Matarru'mi lan penggauranna tu datu
sia natale' tu mai anakna muane dio lu
mintu' lili'na Yehuda sia Benyamin, lan
lu mintu' kota ditambakuku; anna benni
kande lendu' budanna sia napakebaine
sibuda.

Diona kapalaoianna Sisak na kamateanna Rehabeam

12:1-16

12 1 Iatonna pabantangmi Rehabeam
tu kadatuanna sia matoto'mo,
naboko'imi tu Sukaran alukNa PUANG
sola mintu' to Israel.
2 Iamoto iatonna taun ma'pellimanna
Rehabeam ma'parenta, saemi Sisak,
datu Mesir, ullaoi tu Yerusalem, belanna
tang maruru'mo tu tau iato mai lako
PUANG,

3 sibaa kareta parari sangsa’bu duaratu’
sia pakkanarang annan pulona sa’bu sia
mintu’ surodadu tu nasisolan sae dio
mai Mesir, tang dikemba’ diia’, iamotu to
Libia, to Suki sia to Etiopia.
4 Natalomi tu mintu’ kota ditambakuku tu
nalili’ Yehuda, natarru’ lako Yerusalem.
5 Attu iato saemi tu Nabi Semaya
mennolo lako Rehabeam sia mintu’
pangulu to Yehuda, tu sirampun dio
Yerusalem diona tu kasaeanna Sisak
sia ma’kada lako tau iato mai nakua:
Inde sia tu kadanNa PUANG: Belanna
miboko’iMo’, iamoto Kuboko’i dukakomi
sia la Kusorongkomi tama limanna Sisak.
6 Attu iato umpamadiongammi kalena
tu mintu’ pangulunna to Israel sia iatu
datu, anna ma’kada nakua: Iatu PUANG
malambu’.
7 Iatonna tiromi PUANG kumua
umpamadiongammo penaanna tu
tau iato mai, saemi tu kadanNa
PUANG lako Semaya nakua: Belanna
umpamadiongammo penaanna tu
tau iato mai, iamoto tae’mo Kula
ummangsanni, sangadinna la Kukamasei
kadirampanan madoi’, naurungan tae’mo

Kula umbarrakan kasengkeangKu lako
Yerusalem umpoparea limanna Sisak.
8 Apa iatu tau iato mai la napotau
Sisak, naurunganni untandai tu
kasisengaranna kamengkaolan lako
Kaleku na kamengkaolan lako mintu'
kadatuan iato.
9 Ke'de'mi tu Sisak, datu Mesir, ullaoi
Yerusalem, narampami tu mintu'
pareanan lan banuanNa PUANG sia
mintu' pareanan lan tongkonan layukna
datu, napoli' nasang. Naala duka tu
mintu' balulang bulaan tu nagaragai
Salomo.
10 Nagaragami Rehabeam tu ba'tu pira-
pira balulang tambaga la sondana, anna
patageranni kamandang to ma'kampa,
tu ungkampai babangan tongkonan
layukna datu.
11 Iake maleoi tu datu lako banuanNa
PUANG, naalaomi to ma'kampa tu
balulang iato, undinna to napasuleomi
tama bilikna to ma'kampa.
12 Belanna umpamadiongammo
penaanna, soro'mi tu kasengkeanNa
PUANG dio mai kalena, iamoto natae' sia
Nasanggangi nasangi. Dio lu to Yehuda
denpa tu ba'tu pira-pira apa melo.

13 Iatu datu Rehabeam umpamatoto’
parentana dio Yerusalem. Patangpulomo
mmisa taunna Rehabeam, tonna dadi
datu, anna sangpulo pitu taunna
ma’parenta dio Yerusalem, iamotu kota
Napilei langsa’ PUANG dio lu mintu’
suku Israel, la Nanii umpatulangdan
sanganNa. Iatu indo’na disanga Naama,
to Amon.
14 Napogau’ tu apa kadake, belanna
tae’ natontong tu penaanna la undaka’
PUANG.
15 Iatu mintu’ tuna’na Rehabeam,
la iatu dolona la iatu undinna, tang
tisura’moraka lan sura’ tuna’, nakarang
nabi Semaya sia Ido, to patanda-tandan,
unturu’ sura’ ossoranna? Tontong bang
tu kasirarianna Rehabeam na Yerobeam.
16 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Rehabeam sola nene’ to dolona, anna
dipeliang lan kotana Daud. Anna Abia,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Kadatuanna Abia sia kauntaloanna Yerobeam

13:1–14:1

13 [1] Iatonna ma’sangpulo karuamo taunna datu tu Yerobeam, dadimi datu tu Abia, umparenta to Yehuda.
[2] Tallung taun ma’parenta dio Yerusalem; na iatu indo’na disanga Mikhaya, anakna Uriel, to Gibea. Sirari bangmi Abia tu Yerobeam.
[3] Untananmi ra’ tu Abia sola pa’barani lalong a’pa’ratu’ sa’bunna surodadu, anna iatu Yerobeam ma’pampangammo la mangea sola pa’barani lalong karua ratu’ sa’bunna surodadu.
[4] Attu iato bendanmi tu Abia dao tanete Zemaraim dio lu buntu Efraim, nama’kada nakua: Perangiina’, Yerobeam sia mintu’ to Israel.
[5] Tang miissanraka, kumua iatu PUANG, Kapenombanna to Israel, ussorongan kadatuan Israel lako Daud sae lakona la ia, la ia tu mai bati’na, umpobasse sia?
[6] Apa iatu Yerobeam, anakna Nebat, taunna Salomo, anakna Daud, bendan umbali puangna.

7 Sirampunmi dio tu ba’tu pira-pira to tae’
gai’na sia to bulituk, tu ussau’ Rehabeam,
anakna Salomo, tonna mangurapa tu
Rehabeam sia malamma’pa penaanna,
naurungan tang nakullepa unneai tu tau
iato mai.
8 Totemo misanga la misau’ tu
kadatuanNa PUANG, tu lan limanna
bati’na Daud, belanna to budakomi
sia miampui tu anak sapi bulaan,
tu napadadiangkomi Yerobeam la
mipokapenomban.
9 Tang milolairaka tu to minaanNa
PUANG, iamotu mai bati’na Harun sia
mintu’ to Lewi, ammi tappuan to minaa
kalemi, susitu mintu’ bangsa senga’?
Minda-minda tu sae la ditokko anna
umbaa misa’ sapi laki mangura sia
pitu domba laki, iamoto tu ditappu to
minaanna tu tangia kapenomban.
10 Apa iatu kami te, PUANG kami tu
Kapenombangki, tae’ kiboko’i; iatu
mai bati’na Harun iamoto minaa
umpengkaolai PUANGna iatu mintu’ to
Lewi untoe pentoeanna.
11 Iake melambi’ sia makaroen natunuan
PUANG tu pemala’ ditunu pu’pu’ sia
dupa busarungngu’; naparandananni tu

roti dipennoloan dao meda masero sia
tongkonan palita bulaan sola palitanna
la dipaudukku ke bongioi. Belanna
kikaritutui tu apa Napasanangkan
PUANG, Kapenombangki, apa iatu kamu
miboko'imo.
12 Manassa iatu Puang Matua
undoloangkan, sia iatu mai to minaanNa
umbaa tarompe' kapua oninna, la
dipannoni umpatirambankomi. Da' ammi
sirarianni tu PUANG, Kapenombanna
nene' to dolomi, e bati'na Israel, belanna
tae' ammi la maupa'.
13 Nasuami Yerobeam tu ba'tu pira-pira
surodadunna ullaoi dio mai boko',
naurungan ta'pa bu'tu dio boko'na tu to
palaoan, anna (iatu surodadu senga')
bendan dio tingayona to Yehuda, na iatu
to palaoan dio mai boko' diomo boko'na.
14 Iatonna messailemo tu to Yehuda,
natiromi tu to parari dio tingayona sia dio
boko'na, apa metamba tu tau iato mai
langngan PUANG umpannoni tarompe'na
tu to minaa.
15 Sia unnarrak tu mintu' to Yehuda
tonna parari. Iatonna unnarrakmo tu to
Yehuda, Napapatalomi Puang Matua tu

Abia sia mintu’ to Yehuda, tonna sirari
Yerobeam sia mintu’ to Israel.
16 Anna sisarambuan mallai tu to Israel
dio tingayona to Yehuda, Nasorongi
Puang Matua tama limanna.
17 Iatu Abia sola mintu’ surodadunna
umpateimo to Israel buda tongan, anna
mate tu to Israel limaratu’ sa’bunna tu
pa’barani lalong.
18 Susimoto tu to Israel dipamatuna,
apa iatu to Yehuda pasau’mo, belanna
tau iato mai umposande’ PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona.
19 Naula’mi Abia tu Yerobeam, narampai
tu ba’tu pira-pira kotana, iamotu Betel
sola mintu’ lili’na sia Yesana sola mintu’
lili’na sia Efron sola mintu’ lili’na.
20 Iatu Yerobeam tang pakullemo tempon
tuona Abia; Napata’pai lima PUANG,
naurunganni mate.
21 Samandu-mandunnami tu kuasanna
Abia. Napobainemi tu baine sangpulo
a’pa’; na iatu anakna muane duangpulo
ndua sia iatu anakna baine sangpulo
annan.
22 Iatu tang dipokadannapa tu tuna’na
Abia sia mintu’ apa napogau’ sia torro

ke’de’na tisura’mo lan Sura’ Pa’battuanan tu natono’ nabi Ido.

14 [1] Mangkato malemi tama batu dilobang tu Abia sola nene’ to dolona anna dipeliang lan kotana Daud. Anna Asa, anakna muane, ussondai dadi datu. Tonna linona marampa’ tu tondok sangpulo taunna.

Kapataloanna Asa lako Zerah

14:2-15

[2] Iatu Asa umpogau’ apa malolo sia melo dio pentiroNa PUANG, Kapenombanna.
[3] Naputtai tu inan pemalaranna to sae sia inan madao dinii memala’, natesse tu batu dipodeata, sia nalelleng tu lentong dipodeata;
[4] sia nasua tu mai to Yehuda undaka’ PUANG, Kapenombanna nene’ to dolona, sia unturu’ Sukaran alukNa sia pepasanNa.
[5] Naputtai duka lan mai mintu’ kota Yehuda tu inan madao dinii memala’ sia inan pemalaran pantunuan dupa. Rapa’mi tu kadatuan tonna ma’parenta.
[6] Nabangun duka tu ba’tu pira-pira kota ditambakuku lan Yehuda, belanna rapa’

tu tondok sia tae’ rari umpatui lan mintu’
taun iato, belanna Nakamasei PUANG
kamarampasan.
7 Nakuami lako to Yehuda: Melo
ke tapematoto’i te mintu’ kota sia
tapalilingi benteng tembo’ tu nanii
menara, babangan sia salli’na,
su’ding kita siapa puangna te tondok,
belanna mangkamoki’ undaka’ PUANG,
Kapenombanta; belanna tadaka’mo,
iamoto Nakamaseangki’ kamarampasan
tiku lao. Nabangunmi tau iato mai tu
kota iato sia napamangka mana’pa.
8 Iatu Asa unnampui surodadu talluratu’
sa’bunna muane dio mai Yehuda, tu
ma’balulang kapua sia ma’doke, sia
duaratu’ ngkarua pulona sa’bu muane
dio mai Benyamin, tu ma’balulang
bitti’ sia ma’pana. Mintu’nate to lalong
nasang.
9 Ke’de’mi tu Zerah, to Kusyi, ullaoi
tu tau iato mai, ussolan surodadunna
sangsa’bu sa’bunna na talluratu’ kareta.
Rampomi lako Maresa.
10 Ke’de’mi tu Asa la unneai;
sipa’pampangammi tu tau iato mai
diong lombok Zefata, sikandappi’
Maresa.

11 Meongli’mi tu Asa lako PUANG,
Kapenombanna, nakua: O PUANG,
tae’ tu misa’ tau salianannа Kamu la
untundui to langga’ unnea to matoto’.
Tunduikanni, o PUANG, Kapenombangki,
belanna sande’kan lako Kalemi sia tete
dio sangamMi angki ke’de’ unneai te to
pada budanna to. O PUANG, Kamumo tu
Kapenombangki, ke ma’dinni da naden
misa’ ma’rupa tau ungkullei unneaKomi.
12 Napatalomi PUANG tu mintu’ to
Kusyi dio tingayona Asa sia to Yehuda,
naurungan mallai tu to Kusyi.
13 Naula’mi sola mintu’ surodadunna tu
tau iato mai sae lako Gerar, sia lendu’ ia
budanna tu to Kusyi mate, naurunganni
moi misa’ tu tau iato mai tae’mo tuo,
belanna disabu’i dio oloNa PUANG sia
surodadunna. Iatu to Yehuda unnala
pangrampa lendu’ budanna.
14 Mangkato natalomi tu mintu’ kota
untikui Gerar, belanna katirambanan
lu dio mai PUANG urrampoi tu kota
iato; napeurangi to Yehuda tu kota iato,
belanna buda pangrampa lan.
15 Sia nasanggang duka tu mintu’
tendana to mangkambi’, sia lendu’
budanna tu domba sia bembe’ sia unta

nabaa male. Mangkato sulemi lako Yerusalem.

Asa umputtai kamenomban lako deata

15:1-19

15 [1] Narampoimi PenaanNa Puang Matua tu Azarya, anakna Oded.
[2] Malemi umpessitammui Asa, nama'kada lako nakua: Perangiina', e Asa, sia mintu' to Yehuda sia to Benyamin. Narondongkomi PUANG, ke mengkara'pakomi lako Kalena; iake midaka'I, manassa la miappa'; apa iake miboko'i, manassa la Naboko'i dukakomi.
[3] Masai allomo tu to Israel tae' Kapenomban tonganna, sia tae' to minaanna, tu ma'pangada', sia tae' tu sukaran alukna.
[4] Apa iake lanni kapussakanna tu tau iato mai, anna sule lako PUANG, Kapenombanna to Israel, sia nadaka', manassa la naappa'.
[5] Lan attu iato tae' kamarampasan lako to tassu' sia tama, sangadinna

kamarukkan kapua lako mintu’ tau lan lu tondok.
6 Sia iatu mai bangsa sikau pada bangsa na iatu mai kota sikau pada kota, belanna Naparampoi kamarukkan Puang Matua tu tau iato mai diona ma’rupa-rupa kapussakan.
7 Iamoto pabatta’mi tu penaammi, da nalangga’ tu limammi, belanna iatu pengkarangammi la den poleanna.
8 Iatonna rangimi Asa te mintu’ kada iate, iamotu pa’nubua’na Azarya, anakna Oded, batta’mi tu penaanna, sia naputtai tu megallianna lan mai mintu’ tondok Yehuda sia Benyamin sia lan mai mintu’ kota dao buntu Efraim tu natalo. Sia napemeloi duka tu inan pemalaranNa PUANG, tu dio tingayo serambinNa PUANG.
9 Narampunmi tu mintu’ to Yehuda sia to Benyamin sisola mintu’ to mentiruran lan lili’na tau iato mai dio mai Efraim sia Manasye sia Simeon –, belanna buda tu tau dio mai Israel male menta’pa lako, tonna tiromi kumua iatu PUANG, Kapenombanna, urrondongi.
10 Malemi tu tau iato mai sirampun lako Yerusalem lan bulan ma’pentallunna

taun ma’pessangpulo lima kadatuanna Asa.
11 Iatonna allo iato napemalaran lako
PUANG tu pangrampa nabaa, pituratu’
sapi na pitungsa’bu tu domba sola
bembe’.
12 Untananmi basse tu tau iato
mai, kumua la ponno penaanna sia
kalebu deatanna la undaka’ PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona.
13 Sia minda-minda tu tang undaka’
PUANG, Kapenombanna to Israel,
manassa la dipatei la to baitti’ la to
kapua, la muane la baine.
14 Umpalaomi sumpa tu tau iato mai
lako PUANG umpekapuai gamaranna sia
unnarrak-arrak sia umpannoni tarompe’
sia napiri tanduk.
15 Mintu’ to Yehuda parannu tongan
penaanna tu diona sumpa iato, belanna
ponno penaanna umpalao sumpa sia iatu
mintu’ pa’poraianna undaka’ PUANG.
AnNa eloranni Puang tu Kalena naappa’;
Nakamaseimi Puang kamarampasan tiku
lao.
16 Moi na iatu Maakha, indo’na, natassu’i
dadi datu baine, belanna unggaragai
rapang-rapang dipodeata iamotu Asyera.

Nata'tak-ta'tak Asa tu rapang-rapang dipodeata megallian sia naballa diong lombok Kidron.
17 Apa iatu inan madao tu dinii memala' tae' nadiratoi. Moi susito iatu penaanna Asa lantuk (lako PUANG) lan mintu' allo katuoanna.
18 Nabaami tama banuanNa Puang Matua tu mintu' apa napamarimbangan ambe'na sia mintu' apa tu ia kalena umpamarimbanganni, iamotu salaka, bulaan sia ma'rupa-rupa pareanan.
19 Sia tae' rari sae lako taun ma'pentallungpulo llima kadatuanna Asa.

Asa sibasse datu Aram la urrarii to Israel. Kamateanna Asa

16:1-14

16 1 Iatonna taun ma'pentallungpulo nnannan kadatuanna Asa, ke'de'mi tu Baesa, datu Israel ullaoi Yehuda sia napematoto'i tu Rama, la unnampangi lalan, kumua da naden misa' tau tassu' sia tama umpennoloi Asa, datu Yehuda.

2 Attu iato naalami Asa tu salaka sia
bulaan lan mai bilik pangnannan lan
banuanNa PUANG sia lan mai banuanna
datu, anna pakatui lako Benhadad, datu
Aram, tu torro dio Damsyik, nakua:
3 Den tu basse lan alla'ta, lan alla'na
ambe'ku na ambe'mi. Iate salaka sola
bulaan kupa'pea lako kalemi. Ammi
pokai tu bassemi sola Baesa, datu Israel,
anna soro' dio mai kaleku.
4 Napasiolami Benhadad tu kadanna
datu Asa, anna suai tu pangulu rarinna
ullaoi tu mai kota Israel; natalomi tu
Iyon, Dan, Abel-Maim na mintu' kota
pa'palumpunan dio Naftali.
5 Iatonna rangimi Baesa tu iannato,
nasoro'imi umpematoto'i Rama, sia
natorroi tu pengkaranganna.
6 Naarakmi datu Asa tu mintu' to
Yehuda; iatu batu sia kayu napake Baesa
umpematoto'i Rama, nabaa nasang
tau iato; na apa iamoto tu napake Asa
umpematoto'i Geba na Mizpa.
7 Attu iato saemi Hanani, to patanda-
tandan lako Asa, datu Yehuda,
sia ma'kada lako nakua: Belanna
umposande'komi datu Aram, natae'
miposande' PUANG, Kapenombammi,

iamoto na iatu surodadunna datu Aram
tilendokmo dio mai limammi.
8 Tang surodadu budaraka sia lendu’
budanna karetana sia pakkanarangna
tu to Kusyi sia to Libia? Apa moi susito
Nasorong PUANG tama limammi tu
tau iato mai, belanna sande’komi lako
Kalena.
9 Belanna iatu matanNa PUANG
ma’penunu tiku lao dao te kuli’na
padang, la ungkamaseanni kamatotoran
minda-minda tu lantuk penaanna lako
Kalena. Kabagan tongan te mipogau’,
iamoto randuk totemo tae’mo mila ka’tu
dirarii.
10 Re’dekmi ara’na tu Asa lako te
to patanda-tandan, anna patamai
pa’tarungkuan, belanna tarru’ sengke
lako Hanani diona tu iannato. Sia ba’tu
pira-pirapa tu pa’tondokan napa’dikki
Asa attu iato.
11 Manassa iatu mintu’ tuna’na Asa la
dolona la undinna, tisura’mo lan sura’
diona mintu’ datu Yehuda sia Israel.
12 Iatonna taun ma’pentallungpulo
ngkasera kadatuanna Asa, kambang
patomalimi tu lentekna, anna mandarra’
tongan tu sakinna. Apa moi masaki, tae’

nadaka'i Asa lako PUANG tu pa'tunduan,
sangadinna lako to ma'dampi.
13 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Asa sola nene' to dolona. Matemi
tonna taun ma'pempatangpulo mmisa
kadatuanna.
14 Napeliangmi tau tama liangna,
tu napa'peparan lan kotanna Daud.
Napamamma'mi tau dao inan patindoan,
tu naponnoi pebangki' sia daun-daun
busarungngu', tu napasirau to pande
ma'bangki', sia napadukkuan tau misa'
api kapua tongan.

Diona kadatuan sia kuasanna Yosafat

17:1-19

17 1 Na Yosafat, anakna
muane, ussondai dadi datu.
Umpamatoto'mi kalena unnea Israel.
2 Napanniimi ba'tu pira-pira surodadu lan
tu mintu' kota ditambakuku dio Yehuda
sia surodadu pa'kampa lan tondok
Yehuda sia lan mintu' kota Efraim, tu
mangka natalo Asa, ambe'na.
3 Narondong PUANG tu Yosafat, belanna
unturu' bang mintu' bate lalan dolona

Daud, nene’ to dolona; sia tae’ nadaka’i
tu mintu’ Baal,
4 sangadinna Kapenombanna nene’ to
dolona; anna lolang unturu’ mintu’
pepasanNa sia iatu penggauranna tae’
nasusi to Israel.
5 Napamanda’mi PUANG tu kuasa
kadatuan lan limanna Yosafat, na iatu
mintu’ to Yehuda pada sae umpennoloan
pamengan lako Yosafat, naurunganni
sugi’ lallang sia mala’bi’ tongan.
6 Batta’mi penaanna unturu’ lalanNa
PUANG, ondongpi naputtai tu inan
madao sia iatu lentong dipodeata lan
mai Yehuda.
7 Iatonna taun ma’pentallummo
kadatuanna ussuami pangulunna,
iamotu Benhail, Obaja, Zakharia,
Netaneel sia Mikha, male ma’pangada’
lan lu mintu’ kota Yehuda.
8 Sisola tu mai to Lewi, iamotu Semaya,
Netanya, Zebaja, Asael, Semiramot,
Yonatan, Adonia, Tobia na Tob-Adonia,
dio mai to Lewi, sola to minaa Elisama
na Yoram.
9 Iatu tau iato mai ma’pangada’mo
dio lu Yehuda sia nabaamo tu sura’
Sukaran alukNa PUANG sia malemo

umpasilamban-lamban kota Yehuda
ma’pangada’ lako to buda.
10 Sia katirambanan dio mai PUANG
urrampoi mintu’ kadatuan lan lu mintu’
tondok untikui Yehuda, naurunganni iatu
tau iato mai tae’ nasirari Yosafat.
11 Sangborong tu to Filistin umpennoloan
pamengan lako Yosafat sia salaka
diposima; ia duka tu to Arab umbanni
domba sia bembe’, iamotu domba laki
pitungsa’bu mpituratu’ sia bembe’ laki
pitungsa’bu mpituratu’.
12 Samasai-sainna satarompo’-rompo’na
tu Yosafat, nabangunmi lan Yehuda
tu ba’tu pira-pira benteng sia kota
pa’palumpunan.
13 Budami panganna naampui lan lu
mintu’ kota Yehuda, nalan Yerusalem tu
surodadu, pa’barani lalongna.
14 Inde sia tu bilanganna tau iato mai
unturu’ rapunna; iatu to Yehuda den
tu kamandangna to sangsa’bu, iamotu
kamandang Adna sola talluratu’ sa’bu
pa’barani lalong;
15 nadampi’i kamandang Yohanan sola
duaratu’ ngkaruapulona sa’bunna tau;
16 nadampi’oi Amasia, anakna Zikhri, tu
masorok penaanna ussorong kalena lako

PUANG, sola duaratu' sa'bu pa'barani
lalong.
17 Dio mai Benyamin misa' pa'barani
lalong iamotu Elyada sola duaratu' sa'bu
tau ma'pana sia ma'balulang;
18 sidampi'nato iamoto Yozabad sola
saratu' karuapulona sa'bunna tau,
ma'passakka' parari.
19 Mintu'nate ma'kamaya lako datu,
senga'pi tu mintu' to napalan datu kota
ditambakuku lan mintu' Yehuda.

Diona kasibasseanna Yosafat na Ahab

18:1–19:3

18 1 Iatonna sugi' lallangmo tu
Yosafat sia mala'bi' tongan,
sibaisenmi Ahab.
2 Ba'tu pirang-pirang taun mangkannato,
malemi tu Yosafat lako Ahab dio
Samaria; natunuammi Ahab domba sia
bembe' sia sapi buda tu Yosafat sola tu
to nasolan, sia nanaran la ke'de' ullaoi
Ramot dio lili'na Gilead.
3 Ma'kadami tu Ahab datu Israel,
lako Yosafat, datu Yehuda, nakua:
Morairokomika tamale sola lako Ramot

dio lili'na Gilead? Mebalimi lako nakua:
Umba susimmi, susi dukana' to, iatu
bangsami susi dukato tu bangsaku; la
maleki' sola tama kasirarian.
4 Apa nakua tu Yosafat lako datu to
Israel: Pekutananni dolo umba nakua tu
kadanNa PUANG.
5 Napasipulungmi datu Israel tu mai
nabi, a'pa'ratu' tau, anna mekutana lako
tau iato mai, nakua: La ke'de'rakannika
urrarii tu Ramot dio lili'na Gilead, da'i
bangmiraka to? Mebalimi tu tau iato mai
nakua: Laomokomi, belanna la Nasorong
Puang Matua tu kota iato tama limanna
datu.
6 Apa nakua tu Yosafat: Tae'moraka
misa' nabinNa PUANG indete? Melo ke
takutanai diona tu apa la tapogau'.
7 Ma'kadami datu Israel lako Yosafat
nakua: Den siapa misa' tau, tu tapotete
ma'din mekutana lako PUANG, apa
kukabiri' belanna tae' bang maelona
tu napokada diona kaleku, sangadinna
kadakena manna, iamotu Mikha, anakna
Yimla. Nakuami Yosafat: Da nama'kada
susito tu datu.

8 Natambaimi datu Israel tu misa’ to
mase’ponna, anna ma’kada nakua: Alai
madoi’ tu Mikha, anakna Yimla.
9 Pada unnisungmi dao inan
kapayunganna tu datu Israel na
Yosafat, datu Yehuda, umpake pakean
kamala’biranna dio rante panglulluran
dio salian babangan Samaria, tonna
marassan tu mintu’ nabi ma’nubua’ dio
olona.
10 Iatu Zedekia, anakna Kenaana,
mangkamo unggaragan kalena tanduk
bassi, anna ma’kada nakua: Inde sia tu
kadanNa PUANG: Tete dio te apa iate la
miserokanni tu Aram sae lako misabu’ina
nasang tu tau iato mai.
11 Susi dukato tu mintu’ nabi ma’nubua’
nakua: Melo ke ke’de’komi lako
Ramot, dio lili’na Gilead, manassa
la maupa’komi, belanna la Nasorong
PUANG tu kota iato tama limanna datu.
12 Iatu to disua untambai Mikha nakua
lako: Iatu kadanna mintu’ nabi, misa’ri
sia melo tu napokada lako datu;
iatu kadammi la susi duka kadanna
simisa’-misa’ tau iato sia ma’kada
melokomi.

13 Apa mebali tu Mikha nakua: La
lelukraka tuoNa PUANG, manassa apa tu
Napokada Kapenombangku lako kaleku,
ia dukamoto tu la kupokada.
14 Iatonna saemo lako datu, ma'kadami
tu datu lako nakua: E Mikha!
ma'dinrakannika lao urrarii Ramot dio
lili'na Gilead, ba'tu da'i bangmiraka
to? Mebalimi nakua: Ke'de'mokomi,
manassa la maupa'komi; iatu tau iato
mai la disorong tama limammi.
15 Apa ma'kada tu datu nakua: Pempiran
bangra' la umpopassumpakomi, kumua
da mipokadai lako kaleku, ke tae'i
natonganna tete dio sanganNa PUANG?
16 Nakuami tu Mikha: Kutiromo tu mintu'
to Israel sisarak-sarak dao lu tanete
butung to domba tae' to mangkambi'na;
anna ma'kada tu PUANG Nakua: Iate
mai tau tae'mo puangna, da'ito anna
pantan sule marampa' lako banuanna.
17 Ma'kadami tu datu Israel lako Yosafat
nakua: Tang kukuaraka mati', kumua
tae' napa'nubuaranna' tu apa melo,
sangadinna kadakena manna?
18 Nakuami Mikha: Iamoto perangii tu
kadanNa PUANG: Kutiromo tu PUANG
unnisung dao isungan kapayunganNa

namintu’ baananna suruga bendan dio
kanan kairinNa.
19 Ma’kadami tu PUANG Nakua:
Mindara tu unnaran Ahab datu Israel,
naurunganni ke’de’ male sia la mate dio
Ramot, dio lili’na Gilead? Misa’ ma’kada
susite, misa’ ma’kada susito.
20 Saemi tu misa’ penaa mennolo
sia bendan dio oloNa PUANG, anna
ma’kada nakua: Aku la unnaranni.
Ma’kadami PUANG lako Nakua: Umba la
mupakuanni?
21 Mebalimi nakua: La malena’, angku
mempenaa bulituk lan pudukna mintu’
nabinna. Ma’kadami tu Puang, Nakua:
Manassa la munaran sia mubela
umpogau’i to; malemoko mupogau’i.
22 Na totemo manassa Napatamamo
PUANG pudukna mintu’ nabimmi tu misa’
penaa bulituk sia Nara’ta’mo PUANG tu
misa’ kamandasan lako kalemi.
23 Saemi tu Zedekia, anakna Kenaana,
ussala’pai tu pili’na Mikha sia nakua:
Umba nakua tu penaanNa PUANG la
lele dio mai kaleku, anna ma’kada lako
kalemu?

24 Apa ma’kada tu Mikha nakua: Manassa
la mutiro sia tu allona, tu la munii mallai
membuni dio bilik misa’ lako bilik senga’.
25 Ma’kadami tu datu Israel nakua: Alai
tu Mikha solanni sule mibaai lako Amon,
pangulu kota, sia lako Yoas, anakna
datu,
26 kuanni kumua nakua tu datu: Palanni
pa’tarungkuan te tau iate sia ben bangi
roti sia uai sidi’ anna mandasa sae lako
sule marampa’ku.
27 Nakuami tu Mikha: Iake sule
marampa’komi, manassa tae’ NaPuang
tu ma’kada nalopian pudukku. Sia
nakua: Perangii, e kamu mintu’ bangsa.
28 Mangkato ke’de’mi tu datu Israel sola
Yosafat, datu Yehuda, la urrarii Ramot
dio lili’na Gilead.
29 Ma’kadami tu datu Israel lako Yosafat,
nakua: La umbalilina’ kaleku tama
kasirarian; apa pake bangmi kamu tu
pakean kamala’birammi. Umbalilimi
kalena tu datu Israel, anna tama
kasirarian sola duai.
30 Iatu datu Aram mangkamo
umpa’peparentanni lako mintu’
kamandang karetana, nakua: Da

misirari tu mai to bitti' ba'tu to kapua,
sangadinna ia manna tu datu to Israel.
31 Iatonna tiromi mintu' kamandang
kareta tu Yosafat, metambami tu tau
iato mai, nakua: Iamotu tu datu Israel.
Napatama limbumi tau iato mai la ullaoi.
Apa meongli' tu Yosafat anna tundui
PUANG, Napatiakka'mi Puang Matua tu
penaanna tau iato mai, anna toyang dio
mai kalena.
32 Iatonna tiromi mintu' kamandang
kareta, kumua tangia datu Israel,
tibalikmi dio mai kalena.
33 Apa den misa' tau ma'pana tae'
naangga'i, anna ruai tu datu Israel
dio to' pa'pasitammuan bayu kararran.
Nakuami lako tu to untoe ulang darang
karetana: Bintingi sule tu ulang, ammu
solanna' sun lan mai to' surodadu,
belanna bangkemo'.
34 Apa samasarrang-sarrangna tu rari
allo iato sia umpabatta' kalena bendan
bang tu datu lan karetana sitingoan to
Aram sae lako makaroenna. Matemi tu
datu tonna la lambun allo.

19 1 Sule marampa'mi tu Yosafat,
datu to Yehuda, lako banuanna
dio Yerusalem.

2 Malemi tu Yehu, anakna Hanani,
umpessitammui, anna ma'kada lako
datu Yosafat nakua: Sipaturokomika
untundui tu to tang mekaaluk sia
sisangmane to ungkabiri' PUANG?
Iamoto narampoikomi kare'dekan ara'na
PUANG.
3 Moi susito den duka sia dio kalemi tu
ba'tu pira-pira kameloan, belanna iatu
mai lentong dipodeata miputtai lan mai
tondok sia mipabatta' tu penaammi
undaka' Puang Matua.

Yosafat umpana'ta' diona pa'paolaian salu

19:4-11

4 Torromi tu Yosafat dio Yerusalem.
Maleomi tu datu dio lu to' to buda randuk
dio mai Bersyeba sae lako buntu Efraim,
anna patibalikki tu tau iato mai lako
PUANG, Kapenombanna nene' to dolona.
5 Natappumi tu ba'tu pira-pira to
ma'paolai salu lan tondok iato, iamotu
lan mintu' kota ditambakukunna Yehuda
randuk dio mai misa' kota lako kota
senga'.

6 Ma’kadami tu datu lako mintu’ to
ma’paolai salu, nakua: Pengkilalai
tonganni tu apa mipogau’, belanna
tangia to lino mipalolangan pa’paolaian
salu, sangadinna PUANG, tu dioren, ke
ma’paolai salukomi.
7 Iamoto la narampoikomi katirambanan
tu lu dio mai PUANG; kanandai meloi
tu apa mipogau’, belanna dio PUANG,
Kapenombanta, tae’ tu apa tang
malambu’, tae’ tu mentiro rupa, ba’tu
untarima pappe’.
8 Dio duka Yerusalem nanii Yosafat
untappu ba’tu pira-pira to Lewi, sia to
minaa sia pangulu rapunna to Israel,
la umpalolang pa’paolaian salu unturu’
atoranNa PUANG sia kara-kara.
Iatu tau iato mai torro tontong dio
Yerusalem.
9 Mepasanmi tu datu lako tau iato
mai nakua: Ungkataku’ PUANG situang
kamarurusan sia bulo lollong la mipogau’,
susite:
10 iamotu lan mintu’ kara-kara tu
naparampo mintu’ siulu’mi lako kalemi,
tu torro lan kotana –, diona passosoan,
diona sukaran aluk, pepasan, apa
dipondok sia atoran – la mipakilala tu

tau iato mai, da nasala dio oloNa PUANG,
da narampoikomi kasengkeanNa Puang
sia iatu mai mintu' siulu'mi. Iake lolang
susikomito, tae' mila sala.
11 Iatu Amarya, tominaa kapua, iamo
pangulummi lan mintu' kara-kara diona
alukNa PUANG sia Sebaja, anakna
Ismael, arungna suku Yehuda, lan mintu'
kara-kara diona atoranna datu, na to
Lewi miala pareami. La lolangkomi
umpabatta' penaammi, anna PUANG
urrondongi tu to bulo lollong.

Kaditaloanna to Moab sia to Amon

20:1-30

20 1 Undinnato saemi tu to Moab sola
to Amon sola to Meunim ba'tu
sangapa budanna la urrarii Yosafat.
2 Saemi tu tau umparampo kada lako
Yosafat, nakua: Den misa' tuntunan
surodadu kapua ma'palusambali'
mai tasik, dio mai Aram, sae la
urrariikomi; rampomo tu tau iato mai dio
Hazezon-Tamar, iamotu En-Gedi.
3 Mataku'mi tu Yosafat, napamanassai la
umpekutanan pa'timbanganNa PUANG;

sia umpetamban misa’ kapa’puasan lan
mintu’ tondok Yehuda.
4 Sangsirampunammi tu mintu’ to
Yehuda la umpalaku pa’tunduan
langngan PUANG; ondongpi sae tu tau
dio mai mintu’ kota Yehuda la undaka’
PUANG.
5 Bendanmi tu Yosafat lan tangngana
kombongan to Yehuda sia to Yerusalem
dio banuanNa PUANG dio tingayo
tarampak ba’ru,
6 sia ma’kada nakua: O PUANG,
Kapenombanna nene’ to doloki, tang
Kamuraka Puang Matua lan suruga, sia
tang Kamu dukaraka umparenta mintu’
kadatuanna mintu’ tu mai bangsa?
Lan limamMi tu kapaan sia kamatotoran,
naurunganni moi misa’ tau tae’ ungkullei
tumanan unneaKomi.
7 Tae’raka na Kamu tu Kapenombangki,
tu mangkamo urrambai dio mai
tingngayona to Israel, taumMi, tu tau lan
tondok iate, amMi kamaseanni bati’na
Abraham, sangmaneMi, anna pomana’i
sae lakona?
8 Ma’tondokmi inde to dio tu tau iato
mai, anna bangunangKomi misa’ inan

maindan inde to, iamotu nabangunan
sangamMi, sia ma'kada nakua:
9 Iake denni kamandasan urrampoikanni,
la pa'dang la kadipakario-rioan la ropu la
karorian, la bendankan dio tingayo banua
iate sia dio oloMi, belanna iatu sangamMi
lan te banua iate; iake metambakanni
lako Kalemi lan kapussakangki, la
Miperangii sia la Mitunduikanni.
10 Totemo tiromi iatu to Amon, to Moab
sia to dao lu buntu Seir, tu tang Mieloran
to Israel ullaoi, tonna tassu' lan mai
tondok Mesir, – belanna sepang dio mai
tau iato mai sia tae' nasanggangi –,
11 totemo tiromi, napabala'imokan
kadake, belanna saemo la urrambaikanni
dio mai apamMi tu Mibenkanni
kipomana'.
12 O Kapenombangki, tae'raka Mila
unnukungi tu tau iato mai? Belanna iake
kami tang pa'belakanni la umpatananni
tu surodadu pada budannato, tu sae
ullaoikan, sia tae' kitandai tu apa
sipatu la kipogau', apa lako Kalemi kinii
mentingara.
13 Mintu' to Yehuda bendan dio oloNa
PUANG sae lako mintu' pia'-pia'na sia
bainena sia anakna muane.

14 Attu iato saemi tu PenaanNa PUANG
tama kombongan iato, lako Yahaziel to
Lewi, anakna Zakharia, anakna Benaya
anakna Yehiel, anakna Matanya, bati'na
Asaf,
15 nama'kada nakua: Perangii, e mintu'
to Yehuda sia pa'tondokan Yerusalem sia
kamu, datu Yosafat! Inde sia tu kadanNa
PUANG lako kalemi: Da mimataku' sia da
mitiramban lako tu kaponan surodadu
pada budannato, belanna tangia rarimmi
to, sangadinna rarinNa Puang Matua.
16 Masiang la milaoi tu tau iato mai; iake
kendekmi langngan aa' Zis la miappa'
diong tampak lombok dio tingayona
padang pangallaran Yeruel.
17 Tae' mila manggi' parari lan kasirarian
iato: la bendankomi dio inanmi, ammi
tiroi tu kapataloan Nakamaseangkomi
PUANG. E to Yehuda sia to Yerusalem, da
mimataku' sia da mitiramban; masiang
la milaoi tu tau iato mai, belanna PUANG
urrondongkomi.
18 Attu iato iatu Yosafat tukku sae
rokko padang, sia mintu' to Yehuda sia
mintu' pa'tondokan Yerusalem lumbang
rokko padang dio oloNa PUANG, la
umpenombai PUANG.

19 Iatu mintu’ to Lewi dio mai to Kehat
sia to Korah bendan umpudi-pudi
PUANG, Kapenombanna Israel, mandu
umpekapuai gamaranna.
20 Iatonna masiang melambi’, ke’de’mi
tu tau iato mai lako padang pangallaran
Tekoa. Iatonna ke’de’, malemi lako
tingayo tu Yosafat sia ma’kada
nakua: Perangiina’, e to Yehuda sia
to untongkonni Yerusalem, katappa’i
tu PUANG, Kapenombammi, ammi
dipamanda’, katappa’i tu mai nabinNa,
ammi maupa’.
21 Sipa’kadami datu tu mai to buda, anna
pasirundunanni tu ba’tu pira-pira to la
umpenanian sia umpudi-pudi PUANG
ma’kassa’ umpopake pakean maindan,
anna doloanni tu to ma’pa’buno sia
ma’kada, nakua: Pudimi tu PUANG, pa
masokan Ia, belanna kamasokananNa
tang leluk sae lakona.
22 Iatonna marasan tu tau iato mai
unnarrak-arrak sia umpakendek pa’pudi-
pudian, Napatudu-tudumi PUANG tu
ba’tu pira-pira to mangamu’ la ullaoi to
Amon, to Moab sia to dao mai buntu
Seir, tu sae ullaoi to Yehuda, anna ditalo
tu tau iato mai.

23 Iatonna iato ke’de’mi tu to Amon sola
to Moab ullaoi tu to dao mai buntu Seir,
la naroto’i sia la namangsanni.
Iatonna mangkamo ussabu’i tu to
dao mai buntu Seir, pada iami sule
sipate-patean, napura mangsan.
24 Iatonna rampomo tu to Yehuda
lako menara pa’kampan dio padang
pangallaran, nata’paimi matanna tu
mai surodadu, mangnga untiroi: batang
rabukna mannamo situlambenan dio lu
padang, moi misa’ tae’ lussu’.
25 Saemi tu Yosafat sola taunna
mangrampa, nakabu’tui tu pangrampa
lendu’ budanna, iamotu ianan sia pakean
sia pareanan mellong; naalami, tang
nagasa tongan nabaa; tallung allo tu tau
iato mai unnalai tu pangrampa, belanna
lendu’ budanna.
26 Iatonna allo ma’penna’pa’mo
sirampunmi tu tau iato mai diong
Lombok Pa’pudi-pudian; dio tu nanii tau
umpudi PUANG, iamoto nadisangai tu
inan iato Lombok Pa’pudi-pudian sae
lako allo iate.
27 Mangkato tibalikmi tu mintu’ to Yehuda
sia pa’tondokan Yerusalem nadoloan
Yosafat sule lako Yerusalem situang

kaparannuan, belanna Napasende PUANG tu tau iato mai diona kataloanna ualinna.
28 Malemi lako Yerusalem tama banuanNa PUANG umbaa dandi, katapi sia tarompe'.
29 Misa' katirambanan dio mai Puang Matua urrampoi mintu' kadatuanna tondok iato, tonna rangimi tu diona PUANG urrarii mintu' ualinna Israel.
30 Anna iatu kadatuanna Yosafat torro manamanmo, belanna Nakamasei Kapenombanna kamarampasan tiku lao.

Katampakanna kadatuanna Yosafat

20:31–21:1

31 Susimoto tu Yosafat umparenta Yehuda. Iatonna dadi datu tu Yosafat, tallungpulo llima taunna, anna ma'parenta duangpulo llima taunna dio Yerusalem. Iatu indo'na disanga Azuba, anakna baine Silhi.
32 Urrundu'mi bate lalanna Asa, ambe'na, tae' nasepang len dio mai sia napogau' tu apa malolo dio pentiroNa PUANG.
33 Ia manna tu inan madao, tu dinii memala', tae' naputtai, sia iatu

penaanna to buda tae'pa napalulakoi
Kapenombanna nene' to dolona.
34 Iatu tang dipokadannapa tu tuna'na
Yosafat la dolona la undinna, manassa
tisura'mo lan sura' natonno' Yehu,
anakna Hanani, tu dipatama lan sura'na
mintu' datu Israel.
35 Undinnato sibassemi Yosafat, datu
Yehuda, tu Ahazia, datu Israel; iatu
Ahazia lolang tang mekaaluk.
36 Siallu'mi la unggaragai kappala'
napasusi kappala' lako Tarsis. Iatu mintu'
kappala' nagaragai dio Ezeon-Geber.
37 Apa iatu Eliezer, anakna Dodawa,
to Maresa, ma'nubua' umbali Yosafat,
nakua: Belanna siallu'mokomi Ahazia,
iamoto la Nasanggang PUANG tu
pengkarangammi. Pakalan malammu'mi
tu mintu' kappala', naurunganni tae'mo
namassombaran lako Tarsis.

21 1 Mangkato malemi tama batu
dilobang tu Yosafat sola nene'
to dolona, anna dipeliang sola nene' to
dolona lan kotana Daud; anna Yoram,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Diona katangmekaalukanna Yoram ma’parenta

21:2-20

2 Iatu adinna, anakna muane Yosafat,
iamotu: Azaria, Yehiel, Zakharia,
Azaryahu, Mikhael na Sefaca. Mintu’i
te anakna muane nasang Yosafat, datu
Israel.
3 Nabenmi ambe’na ba’tu pira-pira
pamengan tu tau iato mai, iamotu
salaka, bulaan sia pareanan keangga’,
sola kota ditambakuku lan Yehuda, apa
iatu kadatuan naben Yoram, belanna
iamo pa’bunga’na.
4 Iatonna toemi Yoram tu kadatuanna
ambe’na sia matoto’mo nasa’ding,
napateimi pa’dang tu mintu’ adinna sia
ia duka tu ba’tu pira-pira arungna to
Israel.
5 Iatu Yoram tallungpulo ndua taunna
tonna dadi datu, nama’parenta karua
taunna dio Yerusalem.
6 Umpeolaimi gau’na mintu’ datu Israel,
susi penggauranna to lan tongkonan
layukna Ahab belanna umpobaine

anakna Ahab sia umpogau’ apa kadake
dio pentiroNa PUANG.
7 Apa iatu PUANG tae’ namorai ussabu’i tu
bati’na Daud tu diona basse Natanan sola
Daud, belanna mangkamo Napokada,
kumua la Nakamasei Puang misa’ palita
sae lakona tu kalena sia mintu’ anakna.
8 Iatonna linona memboko’mi tu to
Edom, anna lendokan kalena dio mai
kuasa Yehuda, naangka’i tu misa’ datu
umparentai.
9 Malemi tu Yoram sola mintu’
kamandangna sia mintu’ kareta,
nake’de’ tonna bongi, anna taloi tu to
Edom, tu umpatama limbui sola tu mai
kamandang karetana.
10 Moi susito memboko’ duka tu Edom,
anna lendokan kalena dio mai kuasa
Yehuda sae lako allo iate. Attu ia
dukamoto namemboko’ duka tu Libna
nalendokan kalena dio mai kuasanna,
belanna naboko’imo tu PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona.
11 Sia nagaragai duka tu inan madao dao
buntu Yehuda naada’i tu pa’tondokan
Yerusalem lan la umpenombai deata sia
napapusa tu to Yehuda.

12 Attu iato saemi misa’ sura’ lako kalena
dio mai nabi Elia, nakua: Inde sia tu
kadanNa PUANG, Kapenombanna Daud,
nene’ to dolomi: Belanna tae’ mituru’i tu
bate lalanna Yosafat, ambe’mu, sia Asa,
datu Yehuda,
13 sangadinna unturu’ko bate lalanna tu
mai datu Israel, sia unnada’i to Yehuda
sia pa’tondokan Yerusalem umpenombai
deata susito lan tongkonan layukna
Ahab, ondongpi belanna mupatei duka
tu mintu’ siulu’mu, tu musangamberan,
tu mandu melo na iko,-
14 manassa la Naparampoi PUANG
kamandasan tu bangsamu sia mintu’
anakmu muane sia mintu’ bainemu, sia
mintu’ iananmu;
15 sia iko kalena la narua saki mandarra’,
iamotu pa’di’ tambuk, naurunganni ba’tu
sangapa undinnato la sun tu tambuk
barrinni’mu napobua’ saki iato.
16 Napatiakka’mi PUANG tu to Filistin sia
to Arab, tu torro dio sa’dena to Kusyi la
urrarii Yoram,
17 naurunganni tu tau iato mai ke’de’
ullaoi Yehuda tarru’ tama, unnalai tu
mintu’ ianan naappa’ lan tongkonan
layuk, ondongpi nabaa nasang tu anakna

muane sia mintu’ bainena, naurunganni tae’mo anakna muane torro sangadinna Yoahas, anak tampakna.
18 Iatonna mangkamo tu mintu’ apa iate
Naparampoimi PUANG misa’ saki tang
dampi-dampian lan tambuk barinni’na.
19 Sia iatonna ba’tu sangapa undinnato,
iamo tonna agi-agi duang taunmo
lendu’na, tassu’mi tu tambuk barinni’na,
belanna saki iato, naurunganni mate,
napobua’ saki metakuran iato. Apa
tae’ napadukkuanni api bangsana susi
dipogauran nene’ to dolona.
20 Iatonna tallungpulomo ndua taunna,
dadimi datu, anna ma’parenta dio
Yerusalem karua taunna, matemi tang
didikkanan. Napeliangmi tau lan kotana
Daud, apa tae’ nalan liangna mintu’
datu.

Ahazia napatei Yehu

22:1-9

2 Datu 8:25-29

22 1 Attu iato natappumi pa’tondokan
Yerusalem tu Ahazia, anak
tampakna, ussondai dadi datu, belanna
iatu mintu’ kakanna mangka napatei

sangtuntunan to mangrampa sola to
Arab tama inan surodadu. Susito dadimi
datu tu Ahazia, anakna Yoram, datu
Yehuda.
2 Iatu Ahazia patangpulo ndua taunna
tonna dadi datu, anna ma'parenta
sangtaun dio Yerusalem. Iatu indo'na
disanga Atalya, ampona Omri.
3 Unturu' duka bate lalanna bati'na Ahab
belanna indo'na tu dadi to ma'pana'ta'na
la umpogau' penggauran kadake.
4 Umpogau'mi apa kadake dio pentiroNa
PUANG, susi penggauranna bati'na
Ahab belanna tau iato mai tu to
ma'pana'ta'na temponna mate tu
ambe'na, naurunganni umposanggangi.
5 Pa'pana'ta'na tau iato mai anna male
sola Yoram, anakna Ahab, datu Israel,
nasirari Hazael, datu Aram, sikandappi'
Ramot, lan lili'na Gilead. Apa nabangkei
to Aram tu Yoram.
6 Sulemi tu Yoram lako Yizreel la
umpopedampi bangkena, tu basana dio
Rama, tonna sirari Hazael, datu Aram.
Saemi tu Ahazia, anakna Yoram datu
Yehuda untollongi Yoram, anakna Ahab,
dio Yizreel belanna masaki bangmo.

7 Iatu Ahazia male untollongi Yoram,
anna pobannangi kasangganganna tete
dio panglampakNa Puang Matua, belanna
tonna rampomo dio, tassu'mi sola Yoram
la umpessitammui Yehu, anakna Nimsi,
tu mangka Natokko PUANG, la ussabu'i
mintu' to lan banuanna Ahab.
8 Iatonna parampo Yehu ukungan lako
to lan banuanna Ahab, naappa'mi
tu mintu' pangulu Yehuda sia mintu'
anakna muane siulu'na Ahazia, iamotu
to mase'ponna Ahazia, anna patei tu tau
iato mai.
9 Nadaka'mi Yehu tu Ahazia, Natingkanni
tau, tonna membuni dio Samaria, anna
baai lako Yehu, napatei; apa napeliang
tau, belanna nakua: Anakna Yosafat, tu
lantuk penaanna undaka' PUANG. Iatu
bati'na Ahazia moi misa' tae' tu ungkullei
ma'parenta.

Penggauranna sia kadipateianna Atalya. Yoyada untokko Yoas dadi datu

22:10–23:21

2 Datu 11

10 Iatonna issanmi Atalya, indo'na
Ahazia, kumua mangkamo mate tu
anakna, ke'de'mi anna patei nasangi
tu mintu' bati'na datu lan banuanna
Yehuda.
11 Apa naala Yosabat, anakna baine datu,
tu Yoas, anakna muane Ahazia, nabaa
bunii sola to mantaranakna dio mai
mintu' anakna muane datu tu dipongko,
anna patamai bilik dinii manganna inan
kamammaran. Susimoto tu Yosabat,
anakna baine datu Yoram, bainena to
minaa Yoyada – belanna anak daranna
Ahazia – umbunianni Atalya, naurungan
tae' napatei.
12 Torromi sola membuni annan taunna
lan banuanNa Puang Matua, tonna Atalya
ma'parenta lan tondok.
23 1 Apa iatonna taun ma'pempitu,
mengkabatta'mi tu Yoyada, anna
sibasse tu mai kamandangna saratu'

surodadu, iamotu Azarya, anakna Yeroham, Ismael, anakna Yohanan, Azarya, anakna Obed, Maaseya, anakna Adaya sia Elisafat, anakna Zikhri.
2 Malemi tu tau iato mai ma'pasilamban-lamban lan Yehuda, napasirampunni tu mintu' to Lewi lan mai mintu' kota Yehuda sia ia duka tu mintu' pangulu rapunna Israel, anna male lako Yerusalem.
3 Attu iato untananmi basse tu mintu' kombongan sola datu lan banuanNa Puang Matua, anna ma'kada (tu Yoyada) lako tau iato mai nakua: Manassa anakna datu la ma'parenta, susitu mangka Napokada PUANG diona bati'na Daud.
4 La mipogau' te apa iate: taa tallunnakomi, tu la mentoe ke allo katorroan, la to minaa la to Lewi la to ungkampai babangan;
5 taa tallunna la dio tongkonan layuk kadatuan, na iatu taa tallunna la dio babangan Parandangan, sia mintu' to buda dio tarampak banuanNa PUANG.
6 Moi misa' tau da natama banuanNa PUANG sangadinna to minaa sia to Lewi, tu mentoena; iatu tau iato mai ma'din

tama, belanna masero. Apa iatu mintu’
to buda la ungkaritutui pa’pana’ta’Na
PUANG.
7 Iatu to Lewi la bendan untikui datu la
pantan untangke pa’buno; minda-minda
la tama banua kabusungan la dipatei.
La mirondong tu datu ke malei tama sia
iake tassu’i.
8 Iatu mai to Lewi sia mintu’ to Yehuda
napogau’mo tu mintu’ apa napasan to
minaa Yoyada; pantan naalami tu taunna
la ia tu to mentoe, ke allo katorroan, la
ia tu to tang mentoe, ke allo katorroan,
belanna tae’ naeloranni to minaa Yoyada
melayo tu golongan iato.
9 Napa’benganni to minaa Yoyada lako
kamandangna saratu’ surodadu tu mai
doke sia balulang la bitti’na la kapuana,
tu apanna datu Daud dolona sia tu lan
banuanNa Puang Matua.
10 Napasirundunammi tu mintu’ to buda
pantan untangke dokena, randuk dio mai
rampe kananna sae lako rampe kairinna
banua, sikandappi’ inan pemalaran sia
banua, untikui datu.
11 Nasolammi tau iato mai lako salian
tu anakna muane datu, napasongko’i
makota, nabenni Kasa’bian, sia

naangka’ datu. Natokkomi Yoyada sola
anakna muane, anna metamba nakua:
Namaupa’mora tu datu.
12 Iatonna rangi Atalya tu gamaranna
to buda, tu sae sirampun sia unnarrak-
arrak, untendeng datu, malemi tama
banuanNa PUANG lako to’ to buda.
13 Natiromi sia mangnga, belanna
bendanmo tu datu dio to’ lentongna
dio babangan; sia bendan tu mintu’
kamandang sitangke tarompe’
sikandappi’ datu, susi dukato tu mintu’
to buda lan lu tondok iato, siparannu-
rannu umpannoni tarompe’, sia mintu’ to
menani untangke oni-onian, tu pangala
pa’pudi-pudian. Nase’bu-se’bumi Atalya
tu tamangkalena sia metamba nakua:
Denmo pa’tangnga’ leko’, denmo
pa’tangnga’ leko’.
14 Napesuammi to minaa Yoyada lako
mintu’ kamandangna to saratu’, iamotu
mai pangulu surodadu, tassu’ sia
nakua lako: Solanni tassu’ lan mai
tangnga-tangnga barisi’na surodadu sia
minda-minda tu unturu’i patei pa’dang.
Belanna mangkamo napokada to minaa,
kumua: Da mipatei lan banuanNa
PUANG.

15 Natingkanmi tau iato mai, na iatonna
rampo lako babangan Darang dio
tongkonan layuk kadatuan, napateimi
tau.
16 Natananmi Yoyada tu misa’ basse lan
alla’na, iamotu kalena na mintu’ to buda
sola datu, kumua na iatu tau iato mai la
dadi misa’ taunNa PUANG.
17 Iatu mintu’ pa’tondokan male lako
banua dinii umpenombai Baal, anna
rondonni sia natesse tu mai inan
pemalaranna sola rapang-rapang
dipodeatanna sia napatei duka tu
Matan, to minaanna Baal, dio tingo inan
pemalaran.
18 Napatage’imi Yoyada tu to minaa
to Lewi la ungkaritutui tu mintu’na
lan banuanNa PUANG, tu mangkamo
naboronganni Daud la umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’ lako PUANG, susitu
mangka tisura’ lan sukaran alukna Musa
situang kaparannuan sia menani, susi
atoranna Daud.
19 Iatu mintu’ to ma’kampa babangan
napadio babangan banuanNa PUANG, da
natama misa’ tau, tu maruttak napobua’
misa’ apa.

20 Nasolammi tu mintu’ kamandangna
saratu’ surodadu sia to la’bi’ sia to
umparenta to buda sia mintu’ to buda
lan lu tondok, anna solanni tassu’ tu
datu lan mai banuanNa PUANG. Malemi
tu tau iato mai unnola babangan daona
lu tama tongkonan layuk kadatuan,
anna paunnisungi tu datu dao isungan
kapayungan.
21 Iatu mintu’ to buda lan lu tondok
parannu-rannu, sia iatu kota marampa’
tonna mangkamo tau iato mai umpatei
pa’dang tu Atalya.

Kadatuanna Yoas

24:1-27

2 Datu 12

24 1 Iatu Yoas pitung taunmo tonna
dadi datu, anna ma’parenta
patangpulo taunna dio Yerusalem. Iatu
indo’na disanga Zibya, dio mai Bersyeba.
2 Napogau’mi Yoas tu apa malolo dio
pentiroNa PUANG temponna tuo tu to
minaa Yoyada.
3 Naalammi Yoyada da’dua baine
napobaine, tu umpadadianni muane sia
baine.

4 Mangkato napamanassami Yoas la
umpemeloi banuanNa PUANG.
5 Narampunmi tu mintu’ to minaa sia
to Lewi, anna ma’kada lako tau iato
mai nakua: La ussalongikomi mintu’
kota Yehuda, ammi rampun doi’ dio
mai mintu’ to Israel la umpemeloi
banuanna Kapenombammi, ke taunoi.
La madomi’komi umpogau’i tu apa iate.
Apa tae’ napogau’i to Lewi.
6 Natambaimi datu tu tominaa kapua
Yoyada, anna ma’kada lako nakua:
Ma’apai natae’ mipoinaai tu to Lewi la
umbaai tu pa’padadi napepasanan Musa,
taunNa PUANG, tu narampun dio mai
Yehuda sia dio mai Yerusalem, susitu
napogau’ kombongan to Israel, tu dipake
lako tenda kasa’bian.
7 Belanna iatu anakna Atalya, to
tang mekaaluk mangka ussanggang
banuanNa Puang Matua, sia ia duka tu
mintu’ apa maindan lan banuanNa Puang
napake lako mintu’ Baal.
8 Napa’pesuammi datu unggaragai misa’
patti, napadioi salian dio babangan
banuanNa PUANG.
9 Sia napetamban lan Yehuda sia lan
Yerusalem, kumua iatu tau iato mai

manassa la unduruk pa’padadi lako
PUANG, tu napatanggunganni Musa,
taunNa Puang Matua, tu to Israel lan
padang pangallaran.
10 Iatu mintu’ pangulu sia to buda iato
parannu penaanna; napasidurukmi tu
pa’padadi iato, napatamai tu patti sae
lako ponnona.
11 Ke nabaaoi to Lewi tu patti lako to
diala pareana datu sia natiro tau iato mai
budamo doi’ lan, saeomi tu pangulu to
massura’na datu sia akkele’na tominaa
kapua, nalo’bangi tu patti; mangkato
naangka’mi tau, napasule lako inanna.
Susimo penggauranna kiallo-kiallo to,
anna rampunni tu doi’ lendu’ budanna.
12 Iatu doi’ iato napa’bengan datu sia
Yoyada lako to ungkapalai pa’diaman dio
banuanNa PUANG sia iamo ussaroi tu
pande batu sia pande kayu la ungkassa’i
banuanNa PUANG, susi dukato tu pande
bassi sia pande tambaga la umpemeloi
banuanNa PUANG.
13 Mengkarangmi tu mintu’ to
mengkarang, anna samasai-sainna
samangka-mangkana tu pengkarangan
iato; nakassa’i tu banuanNa Puang Matua
unturu’i tu pandiri dolo sia napematoto’i.

14 Iatonna mangka nasangmo tu
pengkarangan iato, nabaami tau tu
la'binna mintu' doi' iato lako olona datu
sia Yoyada, na doi' iamoto tu dipangallian
pareanan dipake lan banuanNa PUANG:
iamotu parea dipake menomba sia
memala', sia ba'tu pira-pira dolong-
dolong sia pareanan senga' tu bulaan sia
salaka digaragai.
Tempon tuona Yoyada tontong
dipemalaran tu pemala' ditunu pu'pu' lan
banuanNa PUANG.
15 Matuamo tu Yoyada sia matessekmo
namane mate; iatonna mate saratu'
tallungpulomo taunna.
16 Napeliangmi tau lan kotana Daud
sisola mintu' datu, belanna umpogau'mo
kameloan lan Israel la lako Puang Matua
la lako banuanNa.
17 Apa iatonna matemo tu Yoyada saemi
tu mintu' pangulu to Yehuda menomba
lako datu; naperangiimi datu tu tau iato
mai.
18 Naboko'imi tau iato mai tu banuanNa
PUANG, Kapenombanna nene' to dolona,
sia umpenombai lentong dipodeata sia
rapang-rapang dipodeata naurungan

narampoi kasengkean kapua tu Yehuda
sia Yerusalem napobua' kasalanna.
19 Nasuami tu ba'tu pira-pira nabi lako
tau iato mai, kumua anna pasulei lako
PUANG; moi napakilala nabi tu tau iato
mai, apa tae' naperangii.
20 Naponnoi Penaa Masallo'Na Puang
Matua tu Zakharia, anakna Yoyada, to
minaa, anna bendan dio tingayona to
buda anna ma'kada lako nakua: Inde
sia tu kadanNa Puang Matua: Ma'apai
ammi tengkai tu pepasanNa PUANG,
miurunganni tang maupa'? Belanna
miboko'i tu PUANG, iamoto la Naboko'i
dukakomi.
21 Sipakulu-kulumi tu tau iato mai
la umpatei anna leba'i batu tete
dio pa'parentana datu lan tarampak
banuanNa PUANG.
22 Tae'mo nakilalai datu Yoas tu
kamasokanan napogau' Yoyada,
ambe'na, lako kalena, sangadinna
napatei tu anakna. Iatonna mateanni
tu Zakharia, ma'kadami nakua: Na
PUANGmora untiroi sia umpabala'i!
23 Iatonna tituka'mo taun, ke'de'mi tu
surodadu Aram ullaoi datu. Rampomi
lako Yehuda sia Yerusalem, anna sabu'i

tu mintu’ pangulunna to buda dio lu
pa’tondokan, sia iatu mintu’ pangrampa
napakatu lako datu Damsyik.
24 Moi nasidi’ri tu surodadu Aram,
Nasorong duka PUANG tu surodadu
lendu’ ia budanna tama limanna,
belanna (iatu to Yehuda) umboko’imo
PUANG, Kapenombanna nene’ to dolona.
Naparampoimo ukungan tu Yoas.
25 Iatonna soro’mo tu tau dio mai
kalena, sia natampe situang saki
mandarra’na, sipakulu-kulumi tu to
mase’ponna la umpatei, natumang
rarana anakna Yoyada, to minaa;
napateimi dao inan patindoanna, anna
mate. Napeliangmi tau lan kotana Daud,
apa tae’ nadipatama liangna mintu’ datu.
26 Inde sia tu to sipakulu-kulu la umpatei,
iamotu: Zabad, anakna Simeat, misa’
baine to Amon, sia Yozabad, anakna
Simrit, misa’ baine to Moab.
27 Iatu diona mintu’ anakna muane sia
tu budanna kadanNa Puang Matua,
tu umpokadai kumua la narampoi
kasanggangan, sia kadipabendananna
banuanNa Puang Matua, manassa
iatu iannato tisura’mo lan Sura’
Umbattuananni sura’ diona mintu’ datu.

Anna Amazia anakna muane, ussondai dadi datu.

Diona kapataloanna Amazia lako to Edom sia diona kaditaloanna urrarii to Israel

25:1-28

2 Datu 14:1-20

25 [1] Iatonna duangpulollima taunna tu Amazia, dadimi datu nama'parenta duangpulo ngkasera taunna dio Yerusalem. Iatu indo'na disanga Yoadan, dio mai Yerusalem.
[2] Napogau'mi tu apa malolo dio pentiroNa PUANG, apa tae' nalantuk penaanna.
[3] Iatonna manda'mo tu kadatuan lan limanna, napateimi tu mintu' to mase'ponna, tu mangka umpatei datu, ambe'na.
[4] Apa iatu anakna tau iato mai tae' napatei, susitu disura' lan Sukaran aluk, iamotu lan sura'na Musa, tu Nanii PUANG mepasan Nakua: Tae' nala mate tu mai ambe' natumang anakna, sia tae' nala mate tu mai anak natumang ambe'na sangadinna pantan la mate natumang kasalanna kalena.

5 Mangkato narampunmi Amazia tu
mintu’ to Yehuda, napasituntunanni
unturu’ rapunna, tu naparenta mintu’
kamandangna to sangsa’bu sia mintu’
kamandangna to saratu’ dio mai mintu’
lili’na Yehuda sia Benyamin; nabilangmi
tu tau iato mai randuk dio mai duangpulo
taunna ba’tu la’bii; naappa’mi tu
surodadu talluratu’ sa’bu, tu malinta’
parari umpopa’buno doke sia balulang.
6 Napa’pesaroi duka saratu’ talenta
salaka dio mai Israel tu saratu’ sa’bu
surodadu malinta’.
7 Apa sae misa’ taunNa Puang Matua lako
kalena, anna ma’kada nakua: O datu, da
namale sola puangku tu surodadu Israel
belanna tae’ Narondongi PUANG tu to
Israel, iamotu mintu’ to Efraim.
8 Apa male bangmokomi, pogau’mi
tu iannato, pabatta’i tu kalemi
parari: manassa Puang Matua la
umbambangangkomi dio tingayona
uali, belanna kuasa tu Puang
Matua patunduan sia kuasa duka
pabambangan.
9 Ma’kadami tu Amazia lako taunNa
Puang Matua nakua: Umbamo la nakua
tu saratu’ talenta tu mangka kuben

surodadu Israel? Apa mebali tu taunNa
Puang Matua nakua: Iatu diona PUANG
tu la Nabenkomi losong na iate.
10 Nasarakkimi Amazia tu surodadu, tu
sae dio mai Efraim lako kalena, anna
sule lako tondokna. Attu iato re’dekmi
ara’na tu tau iato mai lako Yehuda anna
sule lako inanna nakabu’ kasengkeanna.
11 Umpabatta’mi kalena tu Amazia,
nasolammi tu surodadunna lako
Lombok-Ma’sin, napatei tu to Seir
sangpulo sa’bu.
12 Ondongpi narampa tuo to Yehuda
tu surodadunna sangpulo sa’bu, anna
baai tu tau iato mai langngan botto
buntu batu, anna pembuanganni dao
mai botto buntu batu iato, naurungan
tisepak-sepak nasang tu tau iato mai.
13 Apa iatu mintu’ surodadu, tu nasua
Amazia sule, naurunganni tae’ namale
sola parari, ke’de’ dio mai Samaria ullaoi
ba’tu pira-pira kota Yehuda sae lako
Bet-Horon, anna patei tu tau tallungsa’bu
sia unnala pangrampa buda.
14 Iatonna sulemo tu Amazia untalo
to Edom, napabendanmi tu rapang-
rapang dipodeatanna to Seir, tu nabaa,

napodeata, anna tukku menomba dio
tingayona sia memala’ lako.
15 Iamoto re’dekmi ara’na tu PUANG
lako Amazia, Nasuai tu misa’ nabi lako
kalena, tu ma’kada lako nakua: Ma’apai
midaka’i tu rapang-rapang dipodeatanna
bangsa iato, tu inang tae’ nakullei
urrampanan taunna lan mai kuasammi?
16 Apa marassan bangsia sipa’kada,
nakuami datu lako: Naangka’rokomika
tau pa’bisaranna datu? Kappakomi, apa
gai’mi la napatei tau? Kappami tu nabi
sia ma’kada nakua: Kuissanmo, kumua
Nalampak dukamo Puang Matua la
ussanggangikomi, belanna penggauran
susimmi te sia tae’ miperangii tu
pa’pakilalangku.
17 Mangkato sipa’kada-kadami Amazia,
datu Yehuda, tu to naala parea, anna
sua tau umparampoi lako Yoas, anakna
Yoahas, anakna Yehu, datu Israel,
kumua: Maikomi anta sipempangan
sirari.
18 Apa mesua tu Yoas, datu Israel, lako
Amazia, datu Yehuda, nakua: Iatu a’da’
dao Libanon ussua pesua lako kayu arasi’
tu dao Libanon, kumua: Benni anakku
muane tu anakmi baine napobainei. Apa

lendu’ tu olo’-olo’ dao Libanon, anna
silullu’i tu a’da’ iato.
19 Misanga: manassa kutalomo tu to
Edom; iamoto anna matampo penaammi
sia undaka’komi kamala’biran. Torrokomi
totemo lan banuammi. Ma’apari ammi
daka’ri tu kamandasan, miurunganni
sanggang sola to Yehuda?
20 Apa tae’ naperangii Amazia, belanna
inang Nalampakmo Puang Matua
la ussorongi lako tau iato mai,
belanna nadaka’mo tu rapang-rapang
dipodeatanna Edom.
21 Ke’de’mi tu Yoas, datu Israel, anna
sipempangan sirari la ia la Amazia,
datu Yehuda, dio Bet-Semes, lan lili’na
Yehuda.
22 Iatu to Yehuda natalomo to Israel,
anna pada mallai sule lako to’ tendana.
23 Iatu Yoas, datu Israel, untingkan
Amazia, anakna Yoas, datu Yehuda, dio
Bet-Semes, anna baai lako Yerusalem.
Natuanni tu benteng tembo’ Yerusalem,
randuk dio mai babangan Efraim sae
lako Babangan-Tetuk, a’pa’ratu’ siku.
24 Naala nasangmi tu bulaan sia salaka
sia mintu’ pareanan tu lan banuanNa
Puang Matua, nakampai Obed-Edom, sia

ia duka tu mintu’ ianan lan tongkonan
layukna datu, sia ba’tu pira-pira tau
mangindo’i, namane sule lako Samaria.
25 Iatu Amazia, anakna Yoas, datu
Yehuda, tuopa sangpulo lima taunna,
tonna matemo tu Yoas, anakna Yoahas,
datu Israel.
26 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Amazia, tu dolona sia undinna,
manassa inang tisura’mo lan sura’
ossoranna mintu’ datu Yehuda.
27 Randuk dio mai attu nanii Amazia
memboko’ dio mai PUANG, sipakulu-
kulumi tu tau dio Yerusalem la umpatei.
Mallaimi lako Lakhis. Apa mesua tu tau
iato mai unula’i lako Lakhis, anna patei
dio.
28 Napalanganmi tau darang anna
dipeliang dipasola nene’ to dolona lan
kotana Daud.

Kamauparanna Uzia ma’parenta

26:1-15

2 Datu 14:21-22; 15:1-7

26 1 Naalami mintu’ to Yehuda tu
Uzia, tu sangpulo annanmo

taunna, anna angkai'i dadi datu ussonda
Amazia, ambe'na.
2 Napematoto'imi tu Elot, sia napasulei
lako Yehuda, tonna malemo tama batu
dilobang tu datu, sola nene' to dolona.
3 Iatu Uzia sangpulo annanmo taunna,
tonna dadi datu, anna ma'parenta
limangpulo ndua taunna dio Yerusalem.
Iatu indo'na disanga Yekholia, dio mai
Yerusalem.
4 Napogau' tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG, susitu mintu' penggauranna
Amazia, ambe'na.
5 Undaka' Puang Matua tempon tuona
Zakharia, tu unnada'i mengkaola lako
Puang Matua; temponna undaka PUANG,
Napamaupa' Puang Matua.
6 Tassu'mi tu datu urrarii to Filistin,
natuanni tu benteng tembo'na Gat sia
Yabne sia Asdod, nabangunmi tu ba'tu
pira-pira benteng sikandappi' Asdod sia
lan lili'na to Filistin.
7 Natundui Puang Matua tu datu tonna
urrarii to Filistin sia to Arab, tu torro dio
Gur-Baal, sia to Meunim.
8 Iatu to Amon umpennoloan sima
lako Uzia. Tarompo' tu sanganna sae

lako Mesir, belanna iatu kuasanna
sakapua-puana.
9 Nabangunmi Uzia tu ba’tu pira-pira
menara dio Yerusalem dio Babangan-
Tetuk sia dio Babangan-Lombok sia dio
Sulapa’, anna pematoto’i.
10 Sia nabangun dukapa tu ba’tu pira-pira
menara lan padang pangallaran sia buda
bubun nabo’bok, belanna unnampui
buda sapi sia domba na bembe’, la diong
Padang Merrantena la dao Padang Rante
membuntunna; sia to ma’pa’lakna sia to
ma’pa’lak anggoro’na dao lu buntu sia
dio lu padang malompo, belanna naporai
datu tu lakoan padang.
11 Sia naampui Uzia tu surodadu, tu
dipopa’biasa parari, sia tu tassu’ la
parari ma’tuntunan unturu’ bilanganna,
nabilang Yeiel, pangulu to massura’ sia
Maaseya, to diala parea, tu naparenta
Hananya, misa’i tu kamandangna datu.
12 Iatu bilanganna mintu’ pangulu
rapunna surodadu malinta’, den
duangsa’bu annanratu’.
13 Iatu surodadu naparenta tau iato
mai den talluratu’ mpitung sa’bu llima
ratu’ pa’barani tu dipopa’biasa parari la
untundui datu unnea uali.

14 Iatu mintu’ surodadu napasakkaran
Uzia balulang sia doke sia songko’
tambaga sia bayu kararran sia pana sia
batu dipa’kolakan.
15 Nagaragai polepa datu tu ba’tu
pira-pira parea parari dio Yerusalem,
pa’tampa to matarru’ la dipadao mintu’
menara sia tetuk la umpa’panan
tinaran sia umpa’lobangan batu kapua.
Tarompo’mi tu sangnganna datu, belanna
dikamasei pa’tunduan memangngan,
naurunganni kapua kuasanna.

Uzia golenan anna mate

26:16-23

16 Apa iatonna makuasamo matampomi
tu datu, naurunganni ma’gau’ kadake
tongan sia tae’mo namaruru’ lako
PUANG, Kapenombanna, iamotu tama
banua kabusunganNa PUANG la untunu
dupa dao inan pemalaran pantunuan
dupa.
17 Apa naundii to minaa Azarya, sola
to minaanna PUANG karuapulona tu
nasisolan, to batta’ penaanna.
18 Natingoimi tu datu Uzia sia ma’kada
lako nakua: E Uzia, tang sipatukomi

la untunuan dupa PUANG, sangadinna
to minaapi, bati'na Harun, tu mangka
dipamasero la untunu dupa. Tassu'komi
lan mai inan maindan, belanna
tang maruru'komi sia iatu apa iato
tae' mipomala'bi'i dio oloNa PUANG
Kapenomban.
19 Sengkemi tu Uzia; na iatu dulang
pantunuan dupa natoe. Sia iatonna
marassan ussengkei tu mai to minaa,
pakalan ku'ba'mi tu golen dio kidena
dio tingayona mintu' to minaa, lan
banuanNa PUANG sikandappi' inan
pemalaran pantunuan dupa.
20 Napemarangami Azarya, tominaa
kapua sola mintu' tominaa, manassa
tonganmo golen tu dio kidena, nasualemi
tau iato mai inde to dio mai, sia ia kalena
dukamo tikara-kara tassu' lako salian,
belanna Napata'pai lima PUANG.
21 Iatu datu Uzia golenammo sae lako
allo kamateanna. Sia belanna golenan
anna torro lan misa' banua torro senga',
belanna disarakki dio mai banuanNa
PUANG. Na Yotam, anakna muane,
umpoissanni tu tongkonan layukna datu
sia umparentai tu to buda lan tondok.

22 Iatu tang dipokadannapa tu tuna'na
Uzia, tu dolona sia iatu undinna,
mangkamo nasura' nabi Yesaya, anakna
Amos.
23 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Uzia sola nene' to dolona, anna
dipeliang sola nene' to dolona dio padang
dio sa'de liangna mintu' datu, belanna
nakua tau: Golenan. Anna Yotam,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Kadatuanna Yotam

27:1-9

2 Datu 15:32-38

27 1 Iatu Yotam duangpulomo llima
taunna tonna dadi datu, anna
ma'parenta sangpulo annan taunna dio
Yerusalem. Iatu indo'na disanga Yerusa,
anakna Zadok.
2 Napogau'mi tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG susitu mintu' napogau' Uzia,
ambe'na, apa tae' natama banua
kabusunganNa PUANG. Apa iatu to buda
tontong bangpa ma'gau' kadake.
3 Iatu datu umbangun babangan Daona
lu banuanNa PUANG, nabuda duka tu

pengkarangan dio rinding tembo’ Ofel
nabangun.
4 Sia umbangun ba’tu pira-pira kota
ditambakuku dao lu buntu Yehuda, sia
umbangun duka benteng sia menara lan
lu pangala’.
5 Sirarimi datu to Amon, nataloi,
naurunganni lan taun iato napennoloan
to Amon tu salaka saratu’ talenta
sia gandung sangpulo sa’bunna koro
sia dalle sisikan sangpulo sa’bunna
koro. Susi dukato tu napennoloan to
Amon, tonna taun ma’penduan sia
ma’pentallun.
6 Susimoto tu Yotam umpaombo’
kuasanna belanna tontong malolo
tu gau’na dio oloNa PUANG,
Kapenombanna.
7 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yotam, sia mintu’ rarinna sia
penggauranna, manassa iatu iannato
tisura’mo lan sura’ diona mintu’ datu
Israel sia Yehuda.
8 Duangpulomo llima taunna tonna dadi
datu, anna ma’parenta sangpulo annan
taunna dio Yerusalem.
9 Mangkato malemi tama batu dilobang
tu Yotam sola nene’ to dolona, anna

dipeliang lan kotana Daud. Anna Ahas, anakna muane, ussondai dadi datu.

Kakadakeanna Ahas, tonna ma'parenta

28:1-27

2 Datu 16

28 1 Iatu Ahas duangpulomo taunna, tonna dadi datu; anna ma'parenta sangpulo annan taunna lan Yerusalem. Tae' napogau'i tu apa malolo dio pentiroNa PUANG, susi Daud nene' to dolona,
2 sangadinna unturu' bate lalanna mintu' datu Israel, sia nagaragan dukapa rapang-rapang dipodeata dipati'no' tu mintu' Baal.
3 Ondongpi memala' diong lombok Ben-Hinom sia natunu tu mai anakna muane susi penggauran megallianna mintu' bangsa tu Naula'i PUANG dio mai tingayona to Israel.
4 Memala' sia untunu pemala' dao inan madao, dao tanete sia diong lu mintu' garonto' kayu maluna.
5 Iamoto Nasorongi PUANG, Kapenombanna, tama limanna

datu Aram, naurunganni untaloi sia
narampa buda tu mai taunna, anna
solanni lako Damsyik. Sia disorong duka
tama limanna datu Israel, tu umpandasai
natalo.
6 Iatu Pekah, anakna Remalya,
umpatei tau saratu' duangpulo sa'bu
lan sangallori, surodadu malinta'
nasang, belanna untampemo PUANG,
Kapenombanna nene' to dolona.
7 Na Zikhri, misa' pa'barani dio mai
Efraim, umpatei Maaseya, anakna muane
datu, Azrikam, pangulu tongkonan layuk
sia Elkana, akkele'na datu.
8 Na iatu mai siulu'na narampa to
Israel duaratu' sa'bu tu baine sia iatu
pia muane sola baine sia naala tu
pangrampa buda dio mai tau iato mai
anna baai lako Samaria.
9 Apa den dio tu misa' nabinNa
PUANG, disanga Oded. Malemi tu Oded
umpessitammui surodadu, tu male
lako Samaria sia ma'kada lako nakua:
Manassa belanna kare'dekanNa PUANG,
Kapenombanna nene' to dolomi, lako
Yehuda, Nasorongi tu tau iato mai tama
kuasammi, apa mipasiapanan mipatei

situang kamasa’garammi, naurungan
sumpu langngan langi’ tu sarrona.
10 Sia totemo misangamo mipandasa tu
tau dio mai Yehuda sia dio mai Yerusalem
susi kaunan muane sia kaunan baine.
Apa tae’ dukaraka nakapua kasalammi
lako PUANG, Kapenombammi?
11 Iamoto perangiina’ te pissanna te:
la mipasule tu mintu’ tau dirampa,
tu mirampa dio mai mintu’ siulu’mi,
belanna nata’paimokomi tu kare’dekan
ara’Na PUANG.
12 Attu iato bendanmi ba’tu pira-pira tau
dio mai pangulunna to Efraim, iamotu
Azarya, anakna Yohanan, Berekhya,
anakna Mesilemot, Yehizkia, anakna
Salum sia Amasa, anakna Hadlai,
male umbalii tu mintu’ to sule dio mai
kasirarian,
13 sia ma’kada lako tau iato mai nakua:
Da misolanni mai tu to dirampa, belanna
iatu tanan penaammi tapokasalan dio
oloNa PUANG sia umpamakamban
kasalanta sia gau’ kadaketa; inang
makambanmo tu gau’ kadaketa sia
tuomo tu kasengkean unta’pai to Israel.
14 Attu iato napopa’elo’nami mintu’ to
ma’pa’buno tu mintu’ to dirampa sia

mintu’ pangrampa lako mintu’ pangulu
sia mintu’ to buda.
15 Ke’de’mi tu mintu’ muane mangka
disa’bu’ sanganna, anna tundui tu to
dirampa; iatu mai to ma’kambelang
napakei pakean pangrampa, napapakei
sia nalapikki tu lentekna, napakande sia
napairu’ sia nauru’ minna’; sia iatu to
tang nakulle ma’lingka napalangngan
keledai, anna baai tu tau iato mai lako
Yerikho, Kota Koroma, lako mintu’
siulu’na; mangkato sulemi lako Samaria.
16 Attu iato mesuami tu datu Ahas lako
tu mai datu Asyur umpalaku pa’tunduan.
17 Ondongpi sae duka tu to Edom untalo
to Yehuda, anna male urrampai tu tau
pira.
18 Sia iatu to Filistin ullaoi mintu’ kota dio
Padang Merrantena sia Padang Rampe
sau’ lan lili’na Yehuda; Natalomo tu
Bet-Semes, Ayalon, Gederot, Sokho sia
mintu’ tondok lan lili’na, Timna sia mintu’
tondok lan lili’na, Gomzo sia mintu’
tondok lan lili’na, anna pa’tondokki dio.
19 Belanna Napamadiongammo PUANG
tu to Yehuda napobua’ Ahas, datu
Israel, belanna ussede to Yehuda palutu

tombang sia mandu tang maruru’ unturu’ PUANG.
20 Saemi tu Tilgat-Pilneser, datu Asyur, umpentireke’i, apa nati’tin, tae’ natundui.
21 Belanna moi nalo’bangimo Ahas tu banuanNa PUANG sia banuanna datu sia banuanna mintu’ pangulu, nasorongi tu mintu’nato lako datu Asyur, apa inang tae’ natundui.
22 Iatonna lan kapussakanna, datu Ahas ia duka bangsiato, tu tontong tang maruru’ lako PUANG.
23 Belanna memala’ lako deata Damsyik, tu untaloi, belanna natangnga’ kumua: Iatu deatanna mintu’ datu Aram mangka untundui; lako kalena la kunii memala’, anna tundui dukana’.
Apa iamo napobannang anna tobang rokko kasanggangan sola mintu’ to Israel.
24 Narampunmi Ahas tu mintu’ pareanan banuanNa Puang Matua, anna tesse-tessei; sia natutu’ tu mintu’ ba’ba banuanNa PUANG, anna garaganni kalena tu inan pemalaran, napadio mintu’ tetuk Yerusalem.

25 Sia lan mintu’ kota Yehuda nagaragai
tu inan madao, la nanii untunu pemala’
lako deata senga’. Sia napa’dikki tu
penaanNa PUANG, Kapenombanna nene’
to dolona.
26 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na, tu dolona sia iatu undinna,
manassa tisura’mo lan sura’na mintu’
datu Yehuda sia Israel.
27 Iatu Ahas malemo tama batu dilobang
sola nene’ to dolona, anna dipeliang lan
kota, lan Yerusalem, apa tae’ napatamai
tau liangna mintu’ datu Israel. Na Hizkia,
anakna muane, ussondai dadi datu.

Hizkia umpemaseroi Banua Kabusungan

29:1-36

2 Datu 18-20; Yes. 36-39

29 1 Iatu Hizkia duangpulomo llima
taunna, tonna dadi datu, anna
ma’parenta duangpulo ngkasera taunna
dio Yerusalem. Iatu indo’na disanga
Abia, anakna Zakharia.
2 Napogau’mi tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG, susitu mintu’ napogau’ Daud,
nene’ to dolona.

3 Nabungka’mi tu mai ba’ba banuanNa
PUANG sia napemeloi, tonna taun
pamulanna kadatuanna lan bulan
bunga’na.
4 Nasuami datu tu mintu’ to minaa sia to
Lewi sae mennolo, anna sirampun tu tau
iato mai dio tarampak Rampe matallo,
5 anna ma’kada tu datu lako nakua:
Perangiina’, e to Lewi, pamaserokomi
kalemi sia pamaseroi tu banuanna
PUANG, Kapenombanna nene’ to dolomi,
sia patassu’i tu mintu’ apa maruttak lan
mai inan maindan.
6 Belanna iatu mai ambe’ta tang maruru’
tonnanu’, umpogau’mo apa kadake dio
pentiroNa PUANG, Kapenombanta, sia
natampemo sia tae’mo nasailei tu inanNa
PUANG sia naboko’imo.
7 Ondongpi natutu’ tu mai ba’ba serambi,
sia napa’dei tu mintu’ palita sia tae’
natunu dupa sia tae’ napemalaranni tu
pemala’ ditunu pu’pu’ lan inan maindan
lako Kapenombanna to Israel.
8 Iamoto nare’dek ara’Na PUANG lako
Yehuda sia lako Yerusalem, anNa
popendadii apa napotiramban sia
napomagiang sia napokatellean tau,
susitu natiro matammi.

9 Tonganna, iamoto na iatu mai ambe’ta
tibambangmo mate nakande pa’dang sia
iatu mai anakta muane sia anakta baine
sia baineta male nasangmo dirampa.
10 Totemo lanmo penaangku la untanan
basse sola PUANG, Kapenombanna to
Israel, kumua nasoro’ tu kare’dekanna
ara’Na dio mai kaleta.
11 E! anakku, da mitang ungkaritutui tu
pentoeammi, belanna Natonno’mokomi
PUANG la bendan dio oloNa la
umpenombai, sia la dadi taunNa sia
memala’ lako Kalena.
12 Bendanmi tu to Lewi, iamotu Mahat,
anakna Amasai, sia Yoël, anakna Azarya
dio mai bati’na Kehat; na dio mai bati’na
Merari iamotu Kish, anakna Abdi sia
Azarya, anakna Yehaleleel; sia dio mai
bati’na Gerson iamotu Yoah, anakna
Zima sia Eden, anakna Yoah;
13 na dio mai bati’na Elisafan iamotu
Simri na Yeiel, sia dio mai bati’na Asaf
iamotu Zakharia sia Matanya;
14 na dio mai bati’na Heman iamotu
Yehiel na Simei; sia dio mai bati’na
Yedutun iamotu Semaya sia Uziel.
15 Narampunmi tu mintu’ siulu’na,
napemaseroi sia sae umpemaseroi

banuanNa PUANG unturu’ pepasanna
datu, susitu NapokadanNa PUANG.
16 Malemi tu to minaa tama banuanNa
PUANG la umpemaseroi. Iatu mintu’
apa maruttak tu naappa’ lan banua
kabusunganNa PUANG nabaa lako
tarampak banuanNa PUANG, naala to
Lewi inde to dio mai nabaai lako salian
lako salu Kidron.
17 Iatonna allo bunga’na lan bulan
bunga’na naparandukmi tau iato
mai umpamaindanni; iatonna allo
ma’pengkaruannamo, nalambi’mi
tu serambi banuanNa PUANG, anna
pamaindanni tu banuanNa PUANG
lan karua allona; na iatonna allo
ma’pessangpulo annan lan bulan
bunga’na napaupu’mi tu pengkarangan
iato.
18 Mangkato mentamami umpennoloi
datu Hizkia, anna ma’kada lako
nakua: Mangkamo kipemaseroi tu
mintu’ banuanNa PUANG, sia iatu inan
pemalaran dinii mantunu sola mintu’
pareananna sia meda roti dipennoloan
sola mintu’ pareananna.
19 Sia iatu mintu’ pareanan tu
mangka napamaruttak datu

Ahas, tonna ma’parenta napobua’
katangmarurusanna, kipasakka’ sia
kipamaindan; manassa iatu mintu’nato
dio nasangmo tingayo inan pemalaranNa
PUANG.
20 Iatonna masiang melambi’ narampunni
datu Hizkia tu mintu’ pangulu kota anna
male lako banuanNa PUANG.
21 Nabaami tau tu sapi laki pitu na domba
laki pitu na domba pitu na bembe’ laki
pitu la naposuru’ pengkalossoran
banua datu sia inan maindan sia
Yehuda. Mesuami tu datu lako bati’na
Harun, iamotu mintu’ to minaa anna
pemalaranni dao inan pemalaranNa
PUANG.
22 Natunumi tau tu sapi laki, anna tarimai
to minaa tu rarana sia napa’pi’pikan dao
inan pemalaran. Mangkato natunumi
tau tu domba laki anna pa’pi’pikanni
tu rara iato dao inan pemalaran.
Mangkato natunumi tau tu domba,
anna pa’pi’pikanni tu rara iato dao inan
pemalaran.
23 Nabaami tau tu mintu’ bembe’ laki
tu diposuru’ pengkalossoran lako olona
datu sia kombongan, anna paremme’i
limanna.

24 Natunumi mintu’ to minaa tu bembe’
iato sia napemalaran tu rarana diposuru’
pengkalossoran dao inan pemalaran iato,
la umbasei kasalanna mintu’ to Israel,
belanna mangkamo napa’parentan datu,
kumua la den pemala’ ditunu pu’pu’ sia
pemala’ pengkalossoran napopemala’
mintu’ to Israel.
25 Nasuami tu to Lewi bendan sikandappi’
banuanNa PUANG untangke taa’-taa’,
dandi sia katapi, susitu napasan Daud
sia Gad, to patanda-tandanna datu sia
nabi Natan, belanna iatu pepasan iato
Napokada PUANG nalopian tu mai to
minaanna.
26 Bendanmi tu mintu’ to Lewi sitangke
oni-onianna Daud, sola mintu’ to minaa
sitangke tarompe’.
27 Mesuami tu Hizkia umpemalaran
pemala’ ditunu pu’pu’ dao inan
pemalaran iato. Iatonna randukmo
dipemalaran tu pemala’ ditunu pu’pu’,
randukmi dipopenani tu nanian lako
PUANG sia dipannoni tu tarompe’,
dipasiala oni-onianna Daud, datu Israel.
28 Sangtukkuammi tu mintu’ kombongan
menomba, sia dipopenani tu nanian
sia dipannoni tu tarompe’ – mintu’nate

dipogau’ sae lako upu’na tu pemala’
ditunu pu’pu’.
29 Iatonna mangkamo memala’ tu
tau iato mai, malinguntu’mi tu datu
sola mintu’ tau nasolan, anna tukku
menomba.
30 Mangkato mesuami tu datu Hizkia sola
mintu’ pangulu lako to Lewi, la umpudi
PUANG ussa’bu’ kadanna Daud sia
Asaf, to patanda-tandan. Napopenanimi
tu pa’pudi-pudian siparannu-rannu,
malinguntu’ sia tukku menomba.
31 Ma’kadami tu Hizkia nakua:
Mangkamokomi umpamarimbangan
kalemi lako PUANG. Maimokomi, baami
tu mai pemala’ sia pemala’ pa’pudian
lako banuanNa PUANG. Iatu kombongan
umbaa pemala’ sia pemala’ pa’pudian;
sia mintu’ tu to masorok penaanna,
umbaa pemala’ ditunu pu’pu’.
32 Iatu mintu’ pemala’ ditunu pu’pu’,
tu nabaa kombongan iato, iamotu sapi
pitungpulo, domba laki saratu’ sia domba
duaratu’. Mintu’nate dipopemala’ ditunu
pu’pu’ lako PUANG.
33 Na iatu pamengan masero iamotu sapi
ananratu’ na domba tallungsa’bu.

34 Apa iatu mai to minaa tae’ napira,
naurunganni tae’ nalambi’i umpekuli’i
tu mintu’ pemala’ ditunu pu’pu’ iato,
iamoto natundui siulu’na, iamotu to Lewi
samangkanna tu pengkarangan iato, sae
lako iatu to minaa mangka umpamasero
kalena. Belanna napoinaa tongan tu mai
to Lewi tu umpamasero kalena mandu
matutu na iatu mai to minaa.
35 Sia den duka tu pemala’ ditunu pu’pu’
lendu’ budanna sola lompo pemala’
kasalamaran sola pemala’ pantedok
tu dipasisola pemala’ ditunu pu’pu’.
Susimoto tu kamenomban lan banuanNa
PUANG dipasirundunan sule.
36 Parannu-rannumi tu Hizkia sia
mintu’ to buda tu diona apa mangka
Naparandan Puang Matua lako taunNa,
belanna madoi’ lalo te apa iate.

Hizkia umpakaraya allo kapua Pa’pasa

30:1–31:1

30 1 Attu iato nasuami Hizkia tu ba’tu
pira-pira pesua umpa’peissananni
lako mintu’ to Israel sia to Yehuda,
ondongpi umpa’pea sura’ lako to Efraim

sia to Manasye, kumua nasangsaean
nasang tu tau iato mai lako to' banuanNa
PUANG dio Yerusalem la umpakarayanni
PUANG, Kapenombanna to Israel, tu
Pa'pasa.
2 Sipa'kadami datu tu mintu' pangulunna
sia mintu' kombongan dio Yerusalem
la umpakaraya Pa'pasa, lan bulan
ma'penduan.
3 Belanna tae'pa nadadi umpakaraya
Pa'pasa, ke attunna, belanna tae'
naganna' tu to minaa umpamasero
kalena sia iatu to buda tae'pa nasirampun
dio Yerusalem.
4 Tonganmi tu apa iato dio pentirona datu
sia dio pentirona mintu' kombongan.
5 Napamanassami tau iato mai la
umpasun petamba lan lu mintu' Israel,
randuk dio mai Bersyeba sae lako Dan la
male lako Yerusalem la umpakarayanni
PUANG, Kapenombanna to Israel, tu
Pa'pasa, belanna tae' napakarayai tau
lan misa' kombongan, susitu atoran
mangka disura'.
6 Malemi tu pebaa sura' malinta' umbaa
sura'na datu sia mintu' pangulunna
umpasilamban-lamban Israel sia Yehuda
sia ma'kada susi pepasanna datu nakua:

E kamu mintu’ to Israel, tibalikmokomi
sule lako PUANG. Kapenombanna
Abraham, Ishak, sia Israel, anNa tibalik
duka sule lako to torrona siapa, tu
tilendok dio mai kuasanna to Asyur.
7 Damo misusitu mintu’ nene’ to dolomi
sia siulu’mi, tu tang maruru’ lako PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona; iamoto
Naeloranni tu tau iato mai dadi apa
megiangan, susitu mitiro.
8 Damo mipamakarra’ penaammi,
susi nene’ to dolomi, dondonganni tu
limammi lako PUANG, ammi male lako
inan maindanNa, tu Napamarimbangan
sae lakona, sia mengkaolakomi lako
PUANG, Kapenombammi, kumua anna
soro’ dio mai kalemi tu kare’dekanna
ara’Na.
9 Belanna iake sulemokomi lako PUANG,
iatu mintu’ siulu’mi sia anakmi la
nakamasei to mangka urrampai, anna
sule lako tondok iate. Belanna iatu
PUANG, Kapenombammi, maturu-
turu sia mamase; manassa tae’
Natanannikomi boko’, ke sulekomi lako
Kalena.
10 Malemi tu mintu’ pebaa sura’
malinta’maringan umpasilamban-lamban

mintu’ kota lan lili’na Efraim sola
Manasye sae lako Zebulon, apa napetaai
sia natelle-telle tau.
11 Apa den ba’tu pira-pira tau dio
mai Asyer sia Manasye sia Zebulon
umpamadiongan penaanna, anna male
lako Yerusalem.
12 Dio duka Yehuda lalo tu kuasanNa
PUANG, anna sanginaa tu tau iato
mai unturu’ pepasanna datu sia mintu’
pangulu susitu kadanNa PUANG.
13 Budami tau sirampun lako Yerusalem
la umpakaraya pa’gauran roti tang
diragii lan bulan ma’penduan, iamotu
kombongan marua’ tongan.
14 Attu iato ke’de’ nasangmi tu tau
iato mai, naangka’i tu inan pemalaran
lan Yerusalem sia ia duka tu mintu’
inan pemalaran pantunuan dupa, anna
pembuanganni rokko salu Kidron.
15 Mangkato natunumi tu domba Pasa
tonna allo ma’pessangpulo a’pa’na
lan bulan ma’penduan. Iatonna iato
masiri’mi tu ba’tu pira-pira to minaa
sia to Lewi, anna pamaseroi tu kalena
sia umbaa pemala’ ditunu pu’pu’ tama
banuanNa PUANG.

16 Bendanmi tu tau iato mai dio lu
inanna unturu’ atoran, susi lan Sukaran
alukna Musa, taunNa Puang Matua.
Napa’pi’pikammi to minaa tu rara
natarimai to Lewi.
17 Belanna buda bangsia tu tau lan
kombongan tu tae’pa napamasero
kalena, iamoto nadipa’pesuan lako to
Lewi untunu mintu’ domba Pasa la
ussondai tu tau tang maseropa, anna
dipamaindanan PUANG.
18 Belanna taa budannapa tu to buda,
iamotu buda tu tau dio mai Efraim,
Manasye, Isakhar sia Zebulon tae’pa
napamasero kalena, sangadinna
ungkande Pasa, tang susitu disura’na.
Apa napassambayangan Hizkia tu tau
iato mai nakua: Na PUANG masokanmora
umpadenanni kadibasean kasalanna,
19 tu mintu’ to umpasakka’ penaanna la
undaka’ Puang Matua, iamotu PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona, moi
anna tang sitinaya kamaseroan tu sipatu
lako apa maindan.
20 Naperangiimi PUANG tu
passambayangna Hizkia, anna
pamakarimmanni tu to buda.

21 Iatu mintu’ to Israel tu torro lan
Yerusalem, siparannu-rannu tongan
umpakaraya pa’gauran roti tang diragii
lan pitung allo. Na iatu mintu’ to Lewi
sia mintu’ to minaa umpudi-pudimo
PUANG keallo-keallo, dipasiala oni-onian
la umpangke’ PUANG.
22 Ma’kada-kadami tu Hizkia la
umpakatana penaanna mintu’ to Lewi,
tu umpa’pekitanan kapaissanan kapua
lan kamenomban lako PUANG. Susimoto
tu tau iato mai ungkandei tu kande
allo kapua lan pitung allo sia untunu
pemala’ kasalamaran sia umpudi PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolona.
23 Umpadenmi kasiturusan tu
mintu’ kombongan la umpogau’pi
tu pa’maruasan pitung allo, napogau’mi
tu pa’maruasan situang kasendean.
24 Belanna iatu Hizkia, datu Yehuda,
umpa’kamasean sapi laki sangsa’bu na
domba sola bembe’ pitungsa’bu lako
kombongan; na iatu mintu’ pangulu
umpa’kamasean sapi laki sangsa’bu na
domba sola bembe’ sangpulo sa’bunna
lako kombongan. Buda dukami to minaa
umpamasero kalena.

25 Mintu’ kombongan to Yehuda
siparannu-rannumo sola mintu’ to minaa
sola to Lewi, sia mintu’ kombongan
tu sae dio mai Israel sia mintu’ to
mentiruran la saena dio mai tondok
Israel la iatu torrona lan lu Yehuda.
26 Denmi kaparannuan kapua lan
Yerusalem, belanna randuk dio mai
linona Salomo, anakna Daud, datu Israel,
tae’ bangpa dadi susito lan Yerusalem.
27 Mangkato bendanmi tu mintu’ to
minaa, bati’na Lewi, anna passakkei tu
to buda; na iatu gamaranna Narangi
PUANG; iatu passambayangna tau iato
mai landa’ langngan inan maindanNa,
dao suruga.

31 1 Iatonna upu’mo te mintu’ apa
iate, malemi tu mintu’ to Israel,
tu dio ren, lako mintu’ kota Yehuda,
natesse-tessei tu mintu’ batu dipodeata,
nalellengi tu mintu’ kayu dipodeata sia
naseran tu mintu’ inan madao sia inan
pemalaran, naputtai lan mai mintu’
Yehuda sia Benyamin sia lan lu Efraim
sia Manasye. Mangkato sulemi tu mintu’
to Israel lako kotana, pantan male lako
mana’na.

Hizkia umpasirundunanni tu pa'duruk, tu dirampunan kamenomban lan banua kabusungan

31:2-21

2 Napamanassami Hizkia tu mintu' golongan to minaa sia to Lewi, sitinaya pentoeanna to minaa ba'tu to Lewi, la umpemalaran pemala' ditunu pu'pu' sia pemala' kasalamaran, la mengkarang sia umpudi-pudi sia ussa'bu' pa'pudi-pudian lan babangan to' tendaNa PUANG.
3 Iatu pa'durukna datu, tu dipatassu' dio mai ianan kalena, dipamanassa lako pemala' ditunu pu'pu' ke melambi' sia ke karoen sia lako pemala' ditunu pu'pu', ke allo katorroan sia mintu' bunga' sombona bulan sia allo kapua, susi disura'na lan Sukaran alukNa PUANG.
4 Mesuami tu datu lako mintu' to buda, iamotu pa'tondokan Yerusalem, anna sorong pa'duruk lako to minaa sia to Lewi, kumua anna batta' tu tau iato mai ungkaritutui Sukaran alukNa PUANG.
5 Iatonna kaissanammo tu parenta iato, napebudaimi nabaa to Israel tu bua bunga' gandung sia uai anggoro' sia

minna’ sia tani’ enoan sia mintu’ bura
padang sia sebo nabaa tu taa sangpulona
mintu’ apa.
6 Na iatu to Israel sia to Yehuda, tu torro
lan mintu’ kota Yehuda umbaa duka
taa sangpulona tu mintu’ sapinna sia
dombana sia bembe’na; sia ia duka tu
taa sangpulona mintu’ apa maindan,
tu napamarimbanganan PUANG,
Kapenombanna, anna popa’tombon-
tombonni.
7 Iatonna bulan ma’pentallun
naparandukmi tau iato mai
umpopa’tombon-tombonni, na iatonna
bulan ma’pempitu napaupu’mi.
8 Iatonna saemo tu Hizkia sia mintu’
arung untiroi tu mintu’ apa dipasitombon-
tombon, napudimi tu PUANG sia iatu to
Israel, taunNa.
9 Mekutanami tu Hizkia lako mintu’
to minaa sia to Lewi tu diona apa
dipasitombon-tombon.
10 Ma’kadami lako tu Azarya, tominaa
kapua, bati’na Zadok, nakua: Randukna
tau umbaa pa’duruk lako banuanNa
PUANG, kumandemokan sadia’ki
sia sebopa tu torrona, belanna
Napamasakke-sakke tongan PUANG tu

taunNa, naurunganni torropa buda tu sesanna.
11 Mesuami tu Hizkia umparandan ba’tu
pira-pira bilik lan banuanNa PUANG,
Naparandanmi tau.
12 Matutumi tu tau umbaa pa’duruk
sia taa sangpulona sia iatu mai apa
masero. Iatu pangulunna te mintu’na
te, iamotu Konanya, to Lewi, na iatu
ma’penduanna, iamotu Simei, siulu’na.
13 Na iatu Yehiel, Azazya, Nahat, Asael,
Yerimot, Yozabad, Eliel, Yismakhya,
Mahat na Benaya mandoro’, napangului
Konanya sola Simei, siulu’na, susi
parentana datu Hizkia sola Azarya,
pangulunna banuanNa Puang Matua.
14 Iatu Kore, to Lewi, anakna Yimna,
pa’kampa babangan matallo,
umbandoro’i tu mintu’ to langngo’
penaa umpennoloan apa lako Puang
Matua la untaa-taai tu pa’duruk lako
PUANG sia mintu’ apa tarru’ maindan.
15 Iatu Eden, Minyamin, Yesua, Semaya,
Amarya na Sekhanya matutu untundui
tu Kore lan mintu’ kotana to minaa,
la untaa-taai lako siulu’na unturu’
golonganna la kapuana la bitti’na.

16 Sangadi iatu mintu’na muane sitallung
taun ba’tu la’bi, dipatama sura’, iamotu
mintu’ tau tu sae lako banuanNa PUANG,
ke nalambi’omi attunna keallo-keallo la
untoe pentoeanna unturu’ golonganna.
17 Iatu mintu’ to minaa dipatama sura’
unturu’ rapunna, apa iatu mai to Lewi, tu
siduangpulomo taunna ba’tu la’bi unturu’
pentoeanna lan golonganna.
18 Ditaa-taami lako tau iato mai tu
dipatamamo sura’ sola mintu’ dapo’na,
iamotu bainena, anakna muane sia
anakna baine, iamotu lako mintu’
torroanna. Belanna matutu ussorong
kalena untoe pentoean maindan.
19 Na lako bati’na Harun, iamotu mai to
minaa, tu torro lan padang kariuan lan
lili’ kotana, lan mintu’ kotana den tu tau
disa’bu’ sanganna, tu la untaa-taai lako
mintu’ muane, bati’ rapu to minaa, sia
lako mintu’ to Lewi, tu dipatama sura’.
20 Susimo penggauranna Hizkia to lan lu
mintu’ Yehuda. Napogau’ tu apa melo sia
malambu’ sia maruru’ dio oloNa PUANG,
Kapenombanna.
21 Mintu’ pengkarangan tu
naparandukmo diona kapengkaolan lan
banuanNa Puang Matua sia iatu Sukaran

aluk sia pepasan, tu nanii undaka’ Kapenombanna, napogau’ situang kalantukan penaanna, sia maupa’ lan mintu’nato.

Kapalaoanna Sanherib sia kasorosanna sule

32:1-23

32 [1] Iatonna mangkamo tu mintu’ apa iato, tu nanii paan tu kamarurusanna (Hizkia), saemi tu Sanherib, datu Asyur ullaoi Yehuda, Napatama limbumi tu mintu’ kota ditambakuku sia natangnga’ la untaloi.
[2] Iatonna tiromi Hizkia kumua saemo tu Sanherib la ullaoi Yerusalem,
[3] sipa’kadami tu mintu’ kamandangna sia pa’baraninna la ullepe’i tu kalimbuang dio salian kota sia mangaku tu tau iato mai la untundui datu.
[4] Budami tu tau sae sirampun, nalepe’i tu mintu’ kalimbuang sia salu, tu lolong unnola tangnga padang iato, nakua: Iake saei tu mai datu Asyur, ma’apari nala ungkabu’tuira uai lempan-lempan?
[5] Sia napangu’kui umpemeloi tu mintu’ rinding tembo’ ro’pok, anna pabendanni

tu menara dao sia benteng tembo’ senga’ dio salian. Sia napematoto’i duka tu Milo lan kotana Daud, anna popegaragai doke sia balulang buda.
6 Naangka’mi tu ba’tu pira-pira kamandang la umpangului surodadu, narampunni tu tau iato mai dio tarampak dio tingayo babangan kota, anna ma’kada umpabatta’i tu penaanna, nakua:
7 Pabatta’i tu penaammi sia la baranikomi, da mimataku’ sia da mitiramban untiroi tu datu Asyur sia mintu’ to buda nasolan belanna iatu urrondongki’ mandu matoto’ na iatu to nasolan.
8 Iatu nasolan takia’ duku’ bangri, apa iatu tasolan iamo PUANG, Kapenombanta, tu la untunduiki’ sia umpalalo mintu’ rarinta. Naposande’mi to buda tu kadanna Hizkia, datu Yehuda.
9 Mangkato nasuami Sanherib, datu Asyur, tu taunna lako Yerusalem, tonna torropa sola mintu’ surodadunna dio tingo Lakhis, umpellambi’i Hizkia, datu Yehuda, sia mintu’ to Yehuda, tu diapparan lan Yerusalem, nakua:

10 Inde sia tu kadanna Sanherib, datu
Asyur: Apara mirannuan, ammi torro lan
Yerusalem tu dipatama limbu?
11 Tang Hizkiaraka umpapusakomi la
ussorongkomi lako kamatean napobua'
tangdia' sia ma'rang, nakua: PUANG,
Kapenombanta, la urrampanangki' lan
mai kuasanna datu Asyur.
12 Tang Hizkia dukaraka tu mangka
umputtai tu mintu' inan madaoNa sia
inan pemalaranNa, anna ma'kada lako
to Yehuda sia to Yerusalem nakua: Dio
manna tingayona misa' inan pemalaran
la minii tukku menomba sia untunu
pemala'.
13 Tae'raka miissanni tu apa mangka
kupogau' sia iatu apa napogau' nene'
to doloku lako mintu' to sangpetayanan
lan lu tondok senga'? Nakulleraka
tu deatanna bangsa lan lu tondok
iato urrampanan tondokna lan mai
kuasangku?
14 Dio lu mintu' deatanna bangsa
iato, tu nasabu'i nene' to doloku,
mindara ungkullei urrampanan taunna
lan mai kuasangku. Iamoto ma'apai
nala ungkullei tu Kapenombammi
urrampanangkomi lan mai kuasangku?

15 Dadi totemo, da napakenakomi
Hizkia sia da napapusakomi, sia da
mipatonganni, belanna moi misa' deata
dio lu to sangpetayanan ba'tu kadatuan
tae' tu ungkullei urrampanan taunna lan
mai kuasangku sia lan mai kuasanna
nene' to doloku; ondongpi umba la
nakua tu Kapenombammi ungkullei
urrampanangkomi lan mai kuasangku!
16 Sia ba'tu pira-pirapa tu kada napokada
tau iato mai umbali-bali PUANG
Kapenomban sia Hizkia, taunNa.
17 Sia nasura' tu misa' sura' tu nanii
umbelle'i PUANG, Kapenombanna to
Israel, sia napokada tu diona Puang
nakua: Susi deatanna mintu' bangsa lan
lu tondok senga' tae' narampananni tu
taunna lan mai kuasangku, susi dukato
tu Kapenombanna Hizkia tae' nala
urrampanan taunNa lan mai kuasangku.
18 Metambami tu tau iato mai
umpekapuai gamaranna ma'basa Yehuda
lako to Yerusalem tu dao rinding tembo',
la umpakataku'i sia la umpatirambanni
tu tau iato mai, kumua anna kullei
untaloi tu kota iato.
19 Sia napokada tu diona Kapenombanna
Yerusalem susi bangsia tu diona

deatanna mintu’ bangsa dao kuli’na
padang, iamotu panggaraga lima to lino.
20 Apa iatu kamasussan iato
napobannang anna massambayang
tu datu Hizkia sia nabi Yesaya, anakna
Amos, anna meongli’ langngan langi’.
21 Nassuami PUANG tu misa’ malaeka’
la ussanggangi tu mintu’ pa’barani,
arung sia kamandang dio to’ tendana
surodadunna datu to Asyur, naurunganni
sule lako tondokna natoding siri’. Iatonna
tamamo banuanna deatanna, napateimi
pa’dang anak dadianna.
22 Susimo ka Narampananna PUANG to tu
Hizkia sia mintu’ pa’tondokan Yerusalem
lan mai kuasanna Sanherib, datu Asyur,
sia lan mai kuasanna mintu’ (ualinna).
AnNa kamasei Puang karapasan tiku lao
tu tau iato mai.
23 Budami tu tau umbaa pamengan
lako Yerusalem lako PUANG, sia
pareanan keangga’ lako Hizkia, datu
Yehuda. Randuk dio mai attu iato,
dipamatandemi tu datu dio pentirona
mintu’ bangsa.

Kamadaoan penaanna Hizkia. Kamauparanna na kamateanna

32:24-33

24 Attu iato masakimi tu Hizkia, sidi'mora
namate. Massambayangmi lako PUANG,
anNa ma'kada tu Puang lako sia Naben
misa' tanda kalle-kallean.
25 Apa iatu Hizkia tang naissan
umpakkanni tu pa'kamasean
dikamaseanni, belanna madao
penaanna; iamoto narampoi
kasengkean, sola tu to Yehuda sia
to Yerusalem.
26 Napamadiongammi sule tu
penaanna Hizkia, anna penassanni
tu kamadaoan penaanna, la ia la iatu
pa'tondokan Yerusalem, naurunganni
iatu kasengkeanNa PUANG tae' narampo
lako tau iato mai tonna linona Hizkia.
27 Iatu Hizkia sugi' lallang sia mala'bi'
tongan; nagaragammi kalena tu ba'tu
pira-pira bilik pangnannan la dipannii
salaka, bulaan, parimata mellong,
pebangki', balulang sia ma'rupa-rupa
pareanan keangga',

28 sia ba’tu pira-pira pa’palumpunan
la dipannii gandung, uai anggoro’ sia
minna’ sia ba’tu pira-pira lantang la
dipoinan sanda rupanna patuoan sia
bontong la dipannii domba sola bembe’.
29 Nabangunni tu ba’tu pira-pira kota
ditambakuku sia napopemba’ka’ kalle-
kallean tu domba sola bembe’ sia sapi,
belanna Nakamasei Puang Matua ianan
makamban.
30 Hizkia duka untampoi tu saruran Gihon
tu rampe daoan, anna palolongi tu uainna
rokko ma’palulako rampe matampu’na
kotana Daud. Iatu mintu’ apa nagaragai
Hizkia, napaupu’ marampa’.
31 Iatonna sae tu sumbungun puduk
tu nasua mintu’ arung Babel lako
datu la umpekutananni tu diona tanda
kalle-kallean tu dadi lan tondok iato,
Napopa’elo’na Puang Matua tu datu la
untobai, kumua anna tandai tu mintu’
apa lan penaanna.
32 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Hizkia sia penggauran
matinuru’na, manassa iatu iannato
tisura’mo lan sura’ Patiro mendeatanna
nabi Yesaya, anakna Amos, lan sura’
diona mintu’ datu Yehuda sia Israel.

33 Iatu Hizkia malemo tama batu dilobang
sola nene’ to dolona sia dipeliang dio
to’ se’pon, nanii liangna bati’na Daud,
namintu’ to Yehuda sia to lan Yerusalem
umpakarayai lan attu kamateanna. Anna
Manasye, anakna muane, ussondai dadi
datu.

Kadatuanna Manasye

33:1-20

2 Datu 21:1-18

33 1 Iatu Manasye sangpulo duamo
taunna tonna dadi datu, anna
ma’parenta dio Yerusalem limangpulo
llima taunna.
2 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, susitu penggauran
megallianna mintu’ bangsa tu Naula’i
PUANG dio mai tingayona to Israel.
3 Napabendan sule tu inan madao
dinii memala’, tu mangka narondonni
Hizkia, ambe’na, sia nabangunan
inan pemalaran tu mintu’ Baal, sia
nagaragai tu lentong dipodeata, sia
tukku menomba dio tingayona mintu’
ma’dandan maritik dao langi’ sia
mengkaola lako.

4 Nabangun duka tu ba’tu pira-pira inan
pemalaran dio banuanNa PUANG, tu
diona a’ganna mangkamo Napokada
PUANG, Nakua: Lan Yerusalem la nanii
tu sangangKu sae lakona.
5 Sia napabendanan ba’tu pira-pira inan
pemalaran tu mintu ma’dandan maritik
lan to da’dua tarampak banuanNa
PUANG.
6 Ondong pissanpi api napamaindananni
tu mai anakna muane diong lombok
Ben-Hinom, sia umpalalo ma’biangi
sia kapakita-kitan sia balik mata, sia
napaden tu to sola bombo sia to sola
deata. Sia buda napogau’ tu apa kadake
dio pentiroNa PUANG, tu umpa’dikki
penaanNa.
7 Napabendan duka tu misa’ rapang-
rapang batu dipodeata, tu mangka
nagaragai, lan banuanNa Puang Matua,
tu mangka Napokada Puang Matua
a’ganna lako Daud sia lako Salomo,
anakna muane, Nakua: Lan te banua
indete Yerusalem, tu Kupilei langsa’
dio mai mintu’ suku to Israel, la Kunii
umpaunnisung sangangKu tontong sae
lakona.

8 Tae’mo Kula umpatengkai tu lette’na
to Israel lan mai tondok mangka
Kupamanassan nene’ to dolomi
napomana’, podo ke nakaritutui tu mintu’
apa Kupasananni, iamotu mintu’ sukaran
aluk sia apa dipondok sia mintu’ atoran,
tu mangka naparampo Musa lako kalena.
9 Napapusa Manasye tu to Yehuda sia
iatu to lan Yerusalem, naurunganni
umpogau’i tu apa mandu kadake
na penggauranna mintu’ bangsa, tu
Nasabu’i PUANG dio tingayona to Israel.
10 Ma’kadamo tu PUANG lako Manasye
sia lako taunna, apa tae’ naperangii.
11 Iamoto Napasaei PUANG tu mintu’
kamandang surodadunna datu Asyur
lako tau iato mai, natingkanni pekadang
tu Manasye sia napungo da’dua rante
tambaga anna baai lako Babel.
12 Apa iatonna lan kapussakan,
undaka’mi kamaturu-turuanNa PUANG,
Kapenombanna, sia umpamadiongan
tongan kalena dio oloNa Kapenombanna
nene’ to dolona;
13 anna massambayang lako Puang.
Attu iato Natanannimi talinga Puang
tu passambayangna sia Naperangii
tu pengkamoyana, anNa pasulei lako

Yerusalem sia tama kadatuanna.
Naakumo Manasye, kumua PUANG tu
Kapenomban.
14 Undinnato nabangunammi misa'
benteng tembo' salian tu kotana
Daud, dio rampe matampu'na Gihon,
diong lombok, ma'palulako Babangan-
Bale, sia napareangi tu Ofel, anna
pamalangka' tonganni. Sia napaden
duka tu kamandang surodadu lan mintu'
kota ditambakuku lan Yehuda.
15 Naalaimi tu mintu' rapang-rapang
napodeata bangsa senga' sia rapang-
rapang batu dipodeata lan mai
banuanNa PUANG, susi duka tu mintu'
inan pemalaran, tu napabendan dao
buntu, nanii banuanNa PUANG sia dio
Yerusalem, anna tibei lako salian kota.
16 Napabendanmi sule tu inan
pemalaranNa PUANG, sia dao inan
iato nanii umpemalaranni tu ba'tu pira-
pira pemala' kasalamaran sia pemala'
pa'pudian, sia nasua tu to Yehuda la
umpengkaolai PUANG, Kapenombanna
to Israel.
17 Apa iatu to buda tontong siapa
memala' dao inan madao, apa lako
mannamo PUANG, Kapenombanna.

18 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Manasye, sia passambayangna
lako Kapenombanna sia iatu mintu’
kada napokada to patanda-tandan
lako kalena tete dio sanganNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, manassa iate
mintu’na te tisura’mo lan sura’ tuna’na
mintu’ datu Israel.
19 Na iatu passambayangna sia umba
Nakua Puang untananni talinga tu
passambayangna, sia mintu’ kasalan
sia katangmarurusanna, sia iatu mintu’
inan, to nanii umbangun inan madao sia
umpabendan lentong dipodeata sia iatu
mai rapang-rapang dipodeata, tonna
tae’pa napamadiongan kalena, manassa
iate mintu’na te tisura’mo lan sura’ Kada
to patandan-tandan.
20 Iatu Manasye malemo tama batu
dilobang sola nene’ to dolona, anna
lamunni tau dio to’ tongkonan layukna,
anna Amon, anakna muane, ussondai
dadi datu.

Kadatuanna Amon

33:21-25

21 Iatu Amon duangpulomo ndua taunna,
tonna dadi datu, anna ma’parenta dio
Yerusalem duang taun.
22 Napogau’mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, susitu napogau’
Manasye, ambe’na, belanna iatu Amon
umpemala’i rapang-rapang dipodeata,
panggaraganna Manasye, ambe’na, sia
napenombai.
23 Apa tang umpamadiongan kalena dio
oloNa PUANG, susi Manasye, ambe’na
umpamadiongammo kalena, sangadinna
sanarangngan-rangnganninnaora Amon
tu salana.
24 Sipakulu-kulumi tu to mase’ponna
unneai, anna patei tu datu lan tongkonan
layukna.
25 Apa napatei pa’tondokan tu mintu’ to
sipakulu-kulu unnea datu Amon. Anna
angka’i pa’tondokan tu Yosia, anakna
muane, ussondai dadi datu.

Kamenomban lako deata naputtai Yosia

34:1-33

2 Datu 22, 23

34 1 Iatu Yosia karuamo taunna
tonna dadi datu, anna ma'parenta
tallungpulo mmisa taunna dio Yerusalem.
2 Napogau'mi tu apa malolo dio pentiroNa
PUANG sia naturu' tu bate lalanna Daud,
nene' to dolona, sia tae' nasepang lako
kanan ba'tu lako kairi.
3 Iatonna ma'karuamo taunna
ma'parenta, tonna mangurapa,
naparandukmi undaka' Kapenombanna
Daud, nene' to dolona, na iatonna
ma'sangpulo duamo taunna ma'parenta
naparandukmi usseroi Yehuda sia
Yerusalem dio mai mintu' inan
madao, sia lentong dipodeata sia iatu
rapang-rapang dipodeata dipa' sia
rapang-rapang dipodeata dipati'no'.
4 Natingayo datu tonna dirondonni tu
mintu' inan pemalaranna Baal; sia mintu'
inan pemalaran pantunuan dupa, tu
daona lu nasanggang-sanggang sia iatu
lentong dipodeata sia iatu rapang-rapang

dipodeata dipa’ sia rapang-rapang
dipodeata dipati’no’ natesse-tesse sia
nanisak-nisak, nasamboranni tu aunna
dao lu lamunanna mintu’ to mangka
umpemala’i.
5 Iatu bukunna mintu’ to minaanna
natunu pu’pu’ dao inan pemalaranna.
Susimoto nanii usseroi tu Yehuda sia
Yerusalem.
6 Sia lan lu mintu’ kota Manasye, Efraim
na Simeon sae lako kota Naftali, tu daun
lauan nasangmo tiku lao,
7 narondonni nasang tu inan pemalaran
sia iatu lentong dipodeata sia nanisak-
nisak tu rapang-rapang dipodeata
dipa’, sia iatu mintu’ inan pemalaran
pantunuan dupa tu lan lu mintu’ tondok
Israel, nasanggang-sanggang nasang.
Mangkato sulemi tu datu lako Yerusalem.
8 Iatonna ma’sangpulo karuamo taunna
ma’parenta, tonna usseroi tondok
sia Banua Kabusungan, nasuami tu
Safan, anakna Azalya, sia Maaseya, tu
pangulu kota sia Yoah, anakna Yoahas
pa’paelean, la umpemeloi tu banuanNa
PUANG, Kapenombanna.
9 Saemi tu tau iato mai lako tominaa
kapua Hilkia, ussorongi tu doi’, tu

dibaa tama banuanNa Kapenomban,
tu napasirampun to Lewi, iamotu to
ma'kampa babangan dio mai Manasye
sia dio mai Efraim, sia dio mai mintu' to
torropa dio lu Israel, sia dio mai mintu'
Yehuda sia Benyamin sia dio mai mintu'
pa'tondokan Yerusalem.
10 Nasorongmi tu doi' lako kapala tu
diangka' la umpasirundunan pa'diaman
lan banuanNa PUANG, na tau iato mai
umbenni mintu' to untoe pengkarangan,
tu mengkarang lan banuanNa PUANG la
ungkassa'i sia la umpemeloi;
11 nasorongi lako mintu' to mengkarang
sia mintu' to manarang, kumua naallii tu
batu dipa' sia kayu la dipomanangnga
banua, la dipannii rattiangna mintu' bilik
tu tang napoinaa mintu' datu Yehuda.
12 Tau iato mai maruru' tongan untoe
pengkaranganna, na iatu to ditappu la
umpasirundunanni tu tau iato, iamotu
Yahat sola Obaja, to Lewi, bati'na Merari
sia Zakharia sola Mesulam, bati'na
Kehat. Iatu mintu' to Lewi manarang
umpannoni ma'rupa-rupa oni-onian,
13 iamo ungkapalai to mamulle sia
umbandoro'i mintu' to mengkarang dio
lu ma'rupa-rupa pengkarangan. Iatu to

Lewi ba’tu pira-pirai tu to massura’ sia
bandoro’ sia to ma’kampa babangan.
14 Iatonna alami tau tu mintu’ doi’ dibaa
tama banuanNa PUANG, nakabu’tuimi
tominaa Hilkia tu sura’ Sukaran alukNa
PUANG, tu dipa’bengan tete dio Musa.
15 Ma’kadami tu Hilkia lako Safan,
pangulu to massura’, nakua lako:
Kukabu’tuimo tu sura’ Sukaran aluk lan
banuanNa PUANG. Nasorongmi Hilkia tu
sura’ iato lako Safan,
16 nabaami Safan tu sura’ iato lako datu.
Sia naparampo lako datu tu diona mintu’
pengkarangan, anna ma’kada nakua:
Iatu mintu’ apa mipasan lako taummi,
nakarangmo.
17 Nabolloammi tu mintu’ doi’ lan
banuanNa PUANG, nasorongi lako
to ungkapalai pa’diaman sia lako to
mengkarang.
18 Naparampomi Safan, pangulu to
massura’, lako datu, nakua: Nabenna’ to
minaa Hilkia misa’ sura’. Nabasami Safan
ba’tu pira-pira kada lan mai sura’ iato
lako datu.
19 Iatonna rangimi datu tu mintu’ kada
Sukaran aluk, naserek-serekmi tu
tamangkalena.

20 Mepasanmi tu datu lako to minaa
Hilkia, sola Ahikam, anakna Safan, sia
lako Abdon, anakna Mikha, sola Safan,
pangulu to massura' sia lako Asaya, to
mase'ponna datu, nakua:
21 Malekomi umpekutanan timbanganNa
PUANG, anNa pamanassai lako kaleku
sia lako tu mai mintu' to torropa dio
lu Israel sia Yehuda tu diona mintu'
kada lan te sura' dikabu'tui, belanna
mandu tu kare'dekanna ara'Na PUANG,
tu Nabarrakan lako kaleta, belanna tae'
nakaritutui nene' to dolota tu kadanNa
PUANG sia tae' napogau'i susitu disura'
lan sura' iate.
22 Malemi tu Hilkia sola tu mintu' to
nasua datu lako Hulda, nabi baine,
bainena Salum, to ma'kampa pakean
anakna Tokhat, anakna Hasra. Iatu
Hulda torro dio Yerusalem lan kampung
ba'ru. Naparampomi lako tu kada iato.
23 Ma'kadami lako tau iato mai
nakua: Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Pokadanni tu to ussuakomi sae
umpelambi'iNa':
24 Inde sia tu kadanNa PUANG, kumua:
Manassa la Kuparampoi kamandasan te

inan iate sia mintu’ to torro lan, iamotu
mintu’ tampak ropu, tu disura’ lan sura’,
tu mangka dibasan datu Yehuda,
25 belanna naboko’iMo’ tau iato mai sia
untunumo pemala’ lako kapenomban
senga’, la umpa’dikki penaangKu
napobua’ mintu’ panggaraga limanna.
Bannang iamoto angKu barrakanni tu
kare’dekan ara’Ku indete inan iate sia
tang la dipa’deimo.
26 Apa lako datu to Yehuda, tu ussuakomi
umpekutanan timbanganNa PUANG, la
mipokadan susite: Inde sia tu kadanNa
PUANG, Kapenombanna to Israel. Iatu
diona mintu’ kada mangka mirangi,-
27 belanna malamma’ tu penaammu sia
umpamadiongangko kalemu dio oloNa
Puang Matua, tommu rangimi tu kadanna
diona te inan iate sia mintu’ to torro
lan, ondongpi mupamadiongammo tu
kalemu dio oloKu sia muserek-serekmo
tu tamangkalemu, ammu tumangi’ dio
oloKu, bannang iamoto angKu perangii
dukamoko, kadanNa PUANG.
28 Manassa la Kupasisolako nene’ to
dolomu sia la dipatama marampa’ko
liangmu, sia tae’ nala untiro lenni
matammu tu mintu’ kasanggangan tu la

Kuparampoanni te tondok iate sia mintu’ to torro lan. Naparampomi tau iato mai lako datu te pebali iate.
29 Attu iato mesuami tu datu umpasirampunni lako kalena tu mintu’ pekaamberanna Yehuda sia Yerusalem.
30 Malemi tu datu lako banuanNa PUANG sola mintu’ muane to Yehuda sia mintu’ pa’tondokan Yerusalem sia mintu’ to minaa sia to Lewi sia mintu’ to buda randuk dio mai to kapua sae lako to bitti’. Nabasami tu mintu’ kada lan sura’ basse, tu dikabu’tui lan banuanNa PUANG, anna rangi talinga ma’pampangna tau iato mai.
31 Bendanmi tu datu dio inanna, anna tanan misa’ basse dio oloNa PUANG, kumua naturu’i tau tu PUANG sia lantuk penaanna sia deatanna ungkaritutui tu pepasanNa sia pa’pangada’Na sia iatu mintu’ apa Napondok sia unturu’i tu mintu’ kada basse tu disura’ lan sura’ iate.
32 Nasua dukami tama basse iato tu mintu’ tau dio Yerusalem sia dio lu Benyamin, anna pogau’i to lan Yerusalem

susi basseNa Puang Matua, iamotu
Kapenombanna nene' to dolona.
33 Naputtai nasangmi Yosia tu mintu' apa
megallian dio lu mintu' lili'na to Israel,
napatundukki tu mintu' to lan Israel la
umpengkaolai PUANG, Kapenombanna.
Lan mintu' allo katuoanna datu, tae'
nasorong boko' tu tau iato mai dio mai
PUANG, Kapenombanna nene' to dolona.

Yosia umpakaraya Pa'pasa

35:1-19

35 1 Undinnato napakarayammi
Pa'pasa Yosia tu PUANG dio
Yerusalem. Natunumi tau tu Pa'pasa
tonna allo ma'pessangpulo a'pa'na bulan
bunga'.
2 Napatakoimi tu mintu' to minaa dio
lu pengkaranganna sia napatiakka' tu
tau iato mai lako kamenomban lan
banuanNa PUANG.
3 Ma'kadami lako mintu' to Lewi, tu
unnada'i mintu' to Israel sia umpamasero
kalena lako PUANG, nakua: Patorroi tu
patti maindan lan Banua Kabusungan, tu
nabangun Salomo, anakna Daud, datu
Israel. Tae'omo mimanggi' umbullei.

Iamoto pengkaolai totemo tu PUANG,
Kapenombammi, sia mintu' taunNa,
iamotu to Israel.
4 Ammi rundunanni tu atorammi urrundu'
rapummi sia urundu' golongammi susi
pa'pana'ta'na Daud, datu Israel, sia
pepasanna Salomo, anakna.
5 La bendankomi lan lu inan maindan
situru' rapunna mintu' siulu'mi, iamotu
mai to buda: ke sangtandoanoi, iamotu
sanggolonganoi rapunna to Lewi,
sangtandoanoi rapunna to buda,
6 tunumi tu Pa'pasa, ammi pamasero
kalemi sia parandananni mintu' siulu'mi
sia pogau'i susitu kadanNa PUANG
nalopian Musa.
7 Napa'bengammi Yosia lako to buda tu
mai domba sia bembe' la napopemala'
Pa'pasa tu mintu' to dio ren, den
tallungpulo sa'bu, sia sapi tallungpulo
sa'bu. Apanna nasang datu to.
8 Umpa'bengan duka pamengan tu
arungna datu lako to buda sia lako tu
mai to minaa sia to Lewi. Iatu Hilkia na
Zakharia sia Yehiel, pangulu banuanNa
Puang Matua, sola tallui ussorongi
lako mintu' to minaa tu domba sola

bembe’ duangsa’bu nnannanratu’ na
sapi talluratu’, la dipopemala’ Pa’pasa.
9 Na iatu Konanya sia siulu’na Semaya
sola Netaneel sola Hasabya, Yeiel
na Yozabad, pangulunna to Lewi,
umpa’bengan domba sola bembe’
limangsa’bu na sapi limaratu’ lako to
Lewi, la napopemala’ Pa’pasa.
10 Attu iato dipasirundunammo tu
pentoean: iatu mai to minaa bendanmo
dio lu inanna, susi dukato tu to Lewi
situru’ golonganna, unturu’ pepasanna
datu.
11 Natunumi tu Pa’pasa iato sia (iatu
rarana) napa’pi’pikan to minaa, tu
natadoanni to Lewi, naliu’ nasang to Lewi
tu patuoan dipemalaran.
12 Napasenga’mi tu pemala’ ditunu
pu’pu’, la disorong lako mintu’ rapunna
to buda, ke sisangtandoanoi, la
dipopemala’ lako PUANG, susitu apa
tisura’ lan sura’na Musa; napasusi
dukato tu mai sapi.
13 Natollo’mi tu Pa’pasa iato napadukkui
api susitu atoranna siamo; iatu diira’-
ira’na tu dipamaindan ditollo’ lan
kurin, pamuntu sola panti, anna tikarai
umbanni mintu’ to buda.

14 Mangkato naparandanan pole’mi
kalena sia mintu’ to minaa, belanna
iatu mai to minaa, bati’na Harun,
umpennoloan pemala’ ditunu pu’pu’ sia
lompona sae lako bonginna. Iamoto tu
naparandanan kalena to Lewi, sia mintu’
to minaa, iamotu bati’na Harun.
15 Iatu mintu’ to menani, bati’na Asaf,
bendan dio to’ inanna situru’ pepasanna
Daud, Asaf, Heman na Yedutun, to
patanda-tandanna datu, susi duka tu
mintu’ to ma’kampa babangan dio lu
simisa’-misa’ babangan. Tae’ namanggi’
ussalai pentoeanna, belanna siulu’na, to
Lewi, umparandananni tu tau iato mai.
16 Susimoto tu mintu’ kamenomban
lako PUANG dipasirundunan melo lan
allo iato la umpakaraya Pa’pasa sia la
umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’,
dao inan pemalaranNa PUANG, situru’
pepasanna datu Yosia.
17 Attu iato napakarayami mintu’ to
Israel, dio ren tu Pa’pasa sia pa’gauran
roti tang diragii lan pitung allo.
18 Randuk dio mai linona nabi Samuel
tae’pa nadipakaraya len tu Pa’pasa
susite lan Israel; sia moi misa’ datu to
Israel; tae’ bang umpakaraya Pa’pasa

susitu napakaraya Yosia sola tu mai to minaa sia to Lewi sia mintu' to Yehuda sia to Israel dio ren sola pa'tondokan Yerusalem.
19 Iatonna taun ma'pessangpulo karuamo kadatuanna Yosia dipakarayami te Pa'pasa iate.

Kamateanna Yosia

35:20-27

20 Iatonna upu' nasangmo napemeloi Yosia tu Banua Kabusungan, ke'de'mi tu Nekho, datu Mesir, la parari dio Karkemis, tu dio biring salu Efrat; malemi tu Yosia umpentammui la ullaoi.
21 Napake'de'mi tu sumbungan puduk lako kalena, nakua: La siapariki', e datu Yehuda? Allo iate tangia kamu, tu kulaoi, sangadinna iari tu tongkonan, tu kusirarian, anna mangkamo ma'kada tu Puang Matua lako kaleku, Nakua: madomi'ko. Iamoto toreimi unnea Puang Matua, tu urrondongna', da Nasanggangkomi.
22 Apa iatu Yosia tae' namemboko' dio mai, sangadinna umbaliliora kalena la urrarii; tang naperangiimo tu kadanna

Nekho, tu ombo’ dio pudukNa Puang
Matua sangadinna randukmo parari dio
rante Megido.
23 Naparuaimi to ma’pana tu datu Yosia;
ma’kadami tu datu lako taunna nakua:
Solanna’ tassu’, belanna mandalanmo tu
basaku.
24 Naangkarammi taunna lan mai
karetana, napalelei dao kareta senga’,
tu kareta ma’penduanna, nabaai lako
Yerusalem. Ka’tumi angin dipudukna tu
datu, anna dipeliang lan liangna nene’ to
dolona, sia mintu’ to Yehuda sia to lan
Yerusalem umpassanda bolonganni tu
Yosia.
25 Natonorammi Yeremia misa’ bating
tu Yosia sia mintu’ to menani muane
sia baine unggente’ sanganna Yosia lan
mintu’ kadong batingna landa’ lako allo
iate, belanna tipondok ada’mo lan Israel.
Manassa mintu’nato tisura’mo lan Sura’
Sarro.
26 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yosia, sia mintu’ penggauran
matinuru’na situru’ tu apa tisura’ lan
Sukaran alukNa PUANG,

27 na iatu mintu’ tuna’na, la dolona la
undinna, manassa tisura’mo lan Sura’
diona mintu’ datu Israel sia Yehuda.

Diona datu Yoahas, Yoyakim sia Yoyakhin

36:1-10

2 Datu 23:31-37; Yer. 52

36 1 Attu iato naangka’mi
pa’tondokan tu Yoahas, anakna
Yosia, natokkoi dadi datu ussonda
ambe’na.
2 Iatu Yoahas duangpulomo antallu
taunna, tonna dadi datu, anna
ma’parenta tallung bulan dio Yerusalem.
3 Apa natassu’imo datu Mesir lan mai
pangka’ datu dio Yerusalem, sia nadosa
tu tondok iato saratu’ talenta salaka na
misa’ talenta bulaan.
4 Naangka’mi datu Mesir tu Elyakim,
siulu’na, dadi datu umparenta Yehuda
sia Yerusalem, anna sondai tu sanganna
umposanga Yoyakim. Apa iatu Yoahas,
adinna datu, naala Nekho, nasolan lako
Mesir.
5 Iatu Yoyakim duangpulomo llima
taunna, tonna dadi datu, anna

ma’parenta sangpulo misa taunna dio
Yerusalem. Napogau’mi tu apa kadake
dio pentiroNa PUANG, Kapenombanna.
6 Ke’de’mi tu Nebukadnezar, datu Babel,
umpatundukki sia napungo da’dua rante
tambaga la nasolan lako Babel.
7 Sia nabaa Nebukadnezar, datu Babel,
tu ba’tu pira-pira pareanan banuanNa
PUANG lako Babel, napalanni tongkonan
layukna dio Babel.
8 Iatu tang dipokadannapa tu mintu’
tuna’na Yoyakim sia mintu’ penggauran
megallianna sia iatu kakadakean, tu
diapparan dio kalena, manassa tisura’mo
lan sura’ diona mintu’ datu Israel sia
Yehuda. Anna Yoyakhin, anakna muane,
ussondai dadi datu.
9 Iatu Yoyakhin sangpulo karuamo taunna
tonna dadi datu, anna ma’parenta tallung
bulan sangpulo allona dio Yerusalem.
Napogau’mi tu apa kadake dio pentiroNa
PUANG.
10 Iatonna taun pole’ to, mesuami datu
Nebukadnezar ussolanni lako Babel sola
tu mai pareanan ballo lan banuanNa
PUANG. Naangka’mi datu tu Zedekia,
sangdadianna, undatui Yehuda sia
Yerusalem.

Diona datu Zedekia na ka sangganganna Yerusalem sia kadipaliranna to Yehuda

36:11-21

11 Iatu Zedekia duangpulomo mmisa
taunna tonna dadi datu, anna ma'parenta
sangpulo misa taunna dio Yerusalem.
12 Napogau'mi tu apa kadake dio
pentiroNa PUANG, Kapenombanna. Tae'
napamadiongan kalena dio tingayona
nabi Yeremia, tu ma'kada tete dio
sanganNa PUANG.
13 Ondongpi pabali-bali lako
datu Nebukadnezar, tu mangka
ussuai umpalao sumpa tete dio
sanganNa Puang Matua. Battuk sia
umpamakarra' penaanna naurunganni
tang mengkatoba' lako PUANG,
Kapenombanna to Israel.
14 Susi dukato tu mintu' pangulu
to minaa sia to buda umpalolang
katangmarurusan, unturu' penggauran
megallianna mintu' bangsa, sia
naruttaki tu banuanNa PUANG, tu
Napamarimbanganmo dio Yerusalem.

15 Iatu PUANG, Kapenombanna nene’
to dolona, ussuamo pesuanNa lako tau
iato mai, ke melambi’ sia ke mabongioi,
belanna Nakamasei tu taunNa sia inan
katorroanNa.
16 Apa natelle-telleora tau iato mai
tu mintu’ pesuanNa Puang Matua sia
nabelle’i tu kadanNa sia nabe’se tu
nabinNa, naurungan sakendek-kendekna
tu kare’dekan ara’Na PUANG, sae lako
tae’mo nama’din dipamatana.
17 Napasaeammi datu to Kasdim tu
tau iato mai, tu umpepai pa’dang tu
mintu’ to manguranna muane lan inan
maindanna, tae’mo nakasayangi tu to
mangura muane ba’tu anak dara, ba’tu
to matua sia to ubanan; mintu’nato
Nasorong nasang tama kuasanna.
18 Iatu mintu’ pareanan banuanNa Puang
Matua la kapua la baitti’, sia mintu’ ianan
banuanNa PUANG sia mintu’, iananna
datu sia mintu’ arungna, nabaa nasang
lako Babel.
19 Sia pura naballa tu banuanNa Puang
Matua sia narondon tu rinding tembo’
Yerusalem, sia mintu’ tongkonan layukna
pura naballa api, sia iatu mintu’ pareanan
mellong nasanggang-sanggang duka.

20 Minda-minda tilendok dio mai kandean
pa’dang napalele lako Babel, na iatu
tau iato napokaunan datu sia nasiosso’i
anakna sae lako kadatuan to Persia
randuk ma’parenta dio:
21 dikua anna dipalanda’ tu kadanNa
PUANG nalopian Yeremia; sae lako
disondaimo taun katorroanna tu padang
iato. Natorroimi tu padang iato lan
mintu’ allo kasangganganna, kumua
anna ganna’i pitungpulo taunna.

Kanapasiolanna Koresh tu to Yehuda sule lako tondokna

36:22-23

22 Apa iatonna taun pamulanna
kadatuanna Koresh, datu Persia,
Napatiakka’mi PUANG tu penaanna
Koresh, datu Parsia, dikua anna
dipalanda’ tu kadanNa PUANG tu
nalopian Yeremia, anna mesua
metamba-tamba lan lu mintu’ parentana
sia napa’peissanan duka lan sura’,
nakua:
23 Inde sia tu kadanna Koresh,
datu Persia: Mintu’ kadatuan dao
te kuli’na padang Nakamaseammo’

PUANG, Kapenombanna langi', sia Napasanmo' la umbangunanNi misa' banua dio Yerusalem, lan Yehuda. Minda-mindakomi tu naala bilangan golonganna taunNa-Narondongmira PUANG, Kapenombanna, melo ke malemi.

EZRA

Datu Koresh umpalaloi tu to Yehuda dipali’ sule lako tondokna

1:1-11

1 [1] Iatonna taun pamulanna
kadatuanna Koresh, datu Persia,
Napatiakka’mi PUANG tu penaanna
Koresh, datu Persia, kumua anna
dipalanda’ tu kadanNa PUANG,
tu nalopian Yeremia, anna mesua
metamba-tamba lan lu mintu’ parentana
sia napa’peissanan duka lan sura’ nakua:
[2] Inde sia tu kadanna Koresh, datu
Persia nakua: Mintu’ kadatuan dao te
kuli’na padang Nakamaseammo’ PUANG,
Kapenombanna langi’, sia Napasanmo’
la umbangunanNi misa’ banua dio
Yerusalem, lan Yehuda.
[3] Minda-mindakomi tu naala bilangan
golonganna taunNa Narondongmira
Kapenombanna, anna ke’de’ lako
Yerusalem, lili’na Yehuda, anna bangunni
tu banuanNa PUANG, Kapenombanna

to Israel, Iamo Puang Matua unnisungi
Yerusalem.
4 Minda-minda tu torropa dio umba-umba
nanii butung to mentiruran la natundui
sangtondokna nabenni salaka sia bulaan
sia ianan sia patuoan, senga'pi tu misa'
pa'kamase tanning inaa, disorong lako
banuanNa Puang Matua, tu unnisungi
Yerusalem.
5 Attu iato ke'de'mi tu mintu' pangulu
rapunna Yehuda sia Benyamin, sia ia
duka tu mintu' to minaa sia to Lewi,
iamotu mintu' to Napatiakka' Puang
Matua tu penaanna la umbangun
banuanNa PUANG, tu unnisungi
Yerusalem.
6 Iatu mintu' to ma'tondok untikui,
untundui pareanan salaka, bulaan, ianan
sia patuoan sia ba'tu sangapa-apa ianan
ballo, senga'pi tu mintu' pa'kamase
tanning inaa.
7 Sia napatassu' nasang datu Koresh
tu mintu' parea banuanNa PUANG,
tu mangka nabaa Nebukadnezar dio
mai Yerusalem, napalanni banua
kabusunganna mintu' deatanna.
8 Mesuami Koresh, datu Persia, la
umpatassu'i, napa'patuduan Mitredat,

pangulu sandan uai, anna ia'i dio
tingayona Sesbazar, arung to Yehuda.
9 Inde sia tu iaranna: pindan bulaan
tallungpulo, pindan salaka sangsa'bu,
piso duangpulo ngkasera,
10 irusan bulaan tallungpulo, sia denpa
irusan salaka a'pa'ratu' ssangpulo, na
sangsa'bu parea senga'.
11 Mintu' parea bulaan sia salaka den
limangsa'bu nna'pa'ratu'. Mintu'nate
nabaa nasang Sesbazar, tonna disolan tu
to dipali', dio mai Babel lako Yerusalem.

Luntara' sanganna to Yehuda sule lako tondokna

2:1-70

2 1 Inde sia tu to umpa'tondokki
propinsi tu ke'de' dio mai to dipali', tu
napali' Nebukadnezar, datu Babel, lako
Babel, sia iatu sulemo lako Yerusalem sia
lako Yehuda, pantan umpeloloi kotana;
2 tu sae nasolan Zerubabel, Yesua,
Nehemia, Seraya, Reelaya, Mordekhai,
Bilsan, Mispar, Bigwai, Rehum na Baana.
Inde sia tu iaranna mintu' muane to
Israel:

3 bati'na Paros: duangsa'bu saratu' pitungpulo ndua;
4 bati'na Sefaca: talluratu' mpitungpulo ndua;
5 bati'na Arah: pituratu' pitungpulo llima;
6 bati'na Pahat-Moab, iamotu bati'na Yesua (sia) Yoab: duangsa'bu karuaratu'na ssangpulo dua;
7 bati'na Elam: sangsa'bu duaratu' limangpulo nna'pa';
8 bati'na Zatu: kaseraratu'na mpatangpulo llima;
9 bati'na Zakai: pituratu' annanpulona;
10 bati'na Bani: annanratu' mpatangpulo ndua;
11 bati'na Bebai: annanratu' duangpulo ntallu;
12 bati'na Azgad: sangsa'bu duaratu' nduangpulo ndua;
13 bati'na Adonikam: annanratu' annanpulona nnannan;
14 bati'na Bigwai: duangsa'bu limangpulo nnannan;
15 bati'na Adin: a'pa'ratu' limangpulo nna'pa';
16 bati'na Ater, iamotu bati'na Hizkia: kaserapulona ngkarua;

17 bati’na Bezai talluratu’ duangpulo
ntallu;
18 bati’na Yora: saratu’ sangpulo dua;
19 bati’na Hasum: duaratu’ nduangpulo
ntallu;
20 bati’na Gibar: kaserapulona llima;
21 to Betlehem: saratu’ duangpulo ntallu;
22 iatu muane umpa’tondokki Netofa:
limangpulo nnannan;
23 iatu muane umpa’tondokki Anatot:
saratu’ duangpulo ngkarua;
24 iatu to Asmawet: patangpulo ndua;
25 iatu to Kiryat-Arim, to Kefira sia to
Beerot: pituratu’ patangpulo ntallu;
26 iatu to Rama sia to Gaba: ananratu’
duangpulo mmisa;
27 iatu muane umpa’tondokki Mikhmas:
saratu’ duangpulo ndua;
28 iatu muane umpa’tondokki Betel sia
Ai: duaratu’ duangpulo ntallu,
29 to Nebo: limangpulo ndua;
30 to Magbis: saratu’ limangpulo
nnannan,
31 bati’na Elam senga’: sangsa’bu
duaratu’ llimangpulo nna’pa’;
32 bati’na Harim: talluratu’ nduangpulo;
33 to Lod, Hadid sia Ono: pituratu’
duangpulo llima;

34 to Yerikho: talluratu’ patangpulo llima;
35 to Senaa: tallungsa’bu nnannanratu’
ntallungpulo.
36 Mintu’ tominaa: bati’na Yedaya, iamotu
pa’rapuanna Yesua: kaseraratu’na
pitungpulo ntallu;
37 bati’na Imer: sangsa’bu limangpulo
ndua;
38 bati’na Pasyhur: sangsa’bu duaratu’
patangpulo mpitu;
39 bati’na Harim: sangsa’bu sangpulo
pitu.
40 Mintu’ to Lewi: bati’na Yesua sia
Kadmiel, iamotu bati’na Hodawya:
pitungpulo nna’pa’.
41 Mintu’ to menani: bati’na Asaf: saratu’
duangpulo ngkarua.
42 Mintu’ to ma’kampa babangan: bati’na
Salum, bati’na Ater, bati’na Talmon,
bati’na Akub, bati’na Hatita, na bati’na
Sobai: mintu’i saratu’ tallungpulo
ngkasera.
43 Mintu’ to pabali-balian lan Banua
Kabusungan: bati’na Ziha, bati’na
Hasufa, bati’na Tabaot;
44 bati’na Keros, bati’na Siaha, bati’na
Padon;

45 bati’na Lebana, bati’na Hagaba, bati’na
Akub;
46 bati’na Hagab, bati’na Samlai, bati’na
Hanan;
47 bati’na Gidel, bati’na Gahar, bati’na
Reaya;
48 bati’na Rezin, bati’na Nekoda, bati’na
Gazam;
49 bati’na Uza, bati’na Paseah, bati’na
Besai;
50 bati’na Asna, to Meunim, to Nefusim;
51 bati’na Bakbuk, bati’na Hakufa, bati’na
Harhur;
52 bati’na Bazlut, bati’na Mehida, bati’na
Harsa;
53 bati’na Barkos, bati’na Sisera, bati’na
Temah;
54 bati’na Neziah na bati’na Hatifa.
55 Mintu’ bati’na taunna Salomo, iamotu
bati’na Sotai, bati’na Soferet, bati’na
Peruda;
56 bati’na Yaala, bati’na Darkon, bati’na
Gidel;
57 bati’na Sefaca, bati’na Hatil, bati’na
Pokheret-Hazebaim na bati’na Ami;
58 Mintu’ to pabali-balian lan Banua
Kabusungan sia bati’na taunna Salomo,
iamotu talluratu’ kasera pulona ndua.

59 Inde sia tu ke’de’ dio mai Tel-Melah;
Tel-Harsa, Kerub, Adan na Imer – apa
iatu tau iato mai tae’ naissan untuna’i
kumua iatu rapunna sia ossoranna ba’tu
naala siai bilanganna to Israel – iamotu
60 bati’na Delaya, bati’na Tobia, na
bati’na Nekoda: annanratu’ limangpulo
ndua;
61 sia dio mai mintu’ bati’na to minaa:
bati’na Habaya, bati’na Hakos na bati’na
Barzilai, tu mangka unnala misa’ baine,
bati’na Barzilai, to Gilead, napobainei sia
naala tu sanganna tau iato naposangai.
62 Mintu’ tau iato undaka’ sura’
tanda kumua mangkamo disura’ lan
luntara’, apa tae’ diapparan lan, iamoto
nadisarakki lan mai pangka’ katominaan.
63 Nagagaimi to maraa lompo tu tau iato
mai ungkandei tu kande tarru’ masero
sae lako bendan misa’ to minaa untoe
Urim sola Tumim.
64 Mintu’ tu kombongan iato den
patangpulo ndua sa’bu talluratu’
nnannan pulona,
65 senga’ ia tu mintu’ kaunanna muane
sia kaunanna baine tau iato mai,
tu mintu’na pitungsa’bu talluratu’
tallungpulo mpitu; den dukapa dio lu tau

iato mai tu to menani muane sia baine
duaratu’.
66 Iatu darangna tau iato mai den
pituratu’ tallungpulo nnannan, na
bagala’na duaratu’ patangpulo llima,
67 untana a’pa’ratu’ tallungpulo llima
na keledainna annansa’bunna pituratu’
nduangpulo.
68 Denmi ba’tu pira-pira tau dio mai tu
mintu’ pangulu rapu tonna rampo lako
banuanNa PUANG, tu dio Yerusalem,
umpa’bengan pa’kamase tanning inaa
lako banuanNa Puang Matua, kumua
anna dibangun sule dao tu inanna siamo.
69 Sitinaya pabelanna napa’benganni
dipatama inan pangrampunan doi’, la
diongkosoran pengkarangan iato: bulaan
annanpulona mmisa sa’bunna dirhan,
salaka limangsa’bu mina sia saratu’ bayu
to minaa.
70 Iatu mintu’ tominaa sia to Lewi
sia ba’tu pira-pira tu to buda sia to
menani sia to ma’kampa babangan sia
to pabali-balian lan Banua Kabusungan
male ma’tondok lan lu kotana sia mintu’
to Israel senga’ lan lu kotana.

Inan pemalaran dipabendan sule; parandangan Banua Kabusungan dioton

3:1-13

3 [1] Iatonna lambi’mi bulan ma’pempitu, tonna lanmo lu mintu’ kotana tu to Israel, sirampunmi tu bangsa iato butung to misa’ri dio Yerusalem.
[2] Ke’de’mi tu Yesua, anakna Yozadak, sola mintu’ siulu’na, iamotu mai tominaa, sia ia duka tu Zerubabel, anakna Sealtiel sola mintu’ siulu’na, anna bangunni tu inan pemalaran Kapenombanna to Israel, kumua anna dao dinii umpemalaranni tu pemala’ ditunu pu’pu’, susitu disura’ lan Sukaran alukna Musa, taunNa Puang Matua:
[3] Napabendanmi tu inan pemalaran iato dao parandanganna siamo, moi namataku’ tu to Israel lako mintu’ bangsa lan tondok iato, sia dao inan pemalaran iato dinii umpemalaranni lako PUANG tu pemala’ ditunu pu’pu’, iamotu pemala’ ditunu pu’pu’ melambi’ sia makaroen.

4 Napakaraya dukami tu pa’gauran
pekalumban susitu mangka disura’, sia
umpennoloan pemala’ ditunu pu’pu’
kiallo-kiallo pada tu dituntunna, sia pada
tu dipamanassanna kiallo-kiallo.
5 Sia randuk to attu iato nanii
umpemalaranni kiallo-kiallo tu pemala’
ditunu pu’pu’ sia pemala’ bulan ba’ru sia
pemala’ pa’gauran maindan dipakarayan
PUANG sia iake denni tau umbaa pemala’
tanning inaa lako PUANG.
6 Randuk allo bunga’na tonna bulan
ma’pempitu nanii umparandukki tau iato
mai umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’
lako PUANG, apa iatu parandangan
Banua kabusunganNa PUANG tae’pa
nadioton.
7 Nabenmi doi’ tau iato mai tu to
ma’pa’batu sia pande kayu; sia kande
sia diiru’na sia minna’ naben to Sidon
sia to Tirus la umbaai tu kayu arasi’
dao mai Libanon tama tasik Yafo, susitu
pangeloranna Koresh, datu Persia lako
tau iato mai.
8 Iatonna taun ma’penduan, bulan
ma’penduan tonna rampomo tu tau
iato mai lako banuanNa Puang Matua
dio Yerusalem, randukmi tu Zerubabel,

anakna Sealtiel, sia Yesua, anakna Yozadak, sia mintu’ siulu’ senga’na, iamotu mintu’ to minaa sia to Lewi sia mintu’ tu to dipali’ tu rampomo lako Yerusalem, unnangka’ to Lewi, randuk dio mai duangpulo taunna ba’tu la’bi la untiroi tu pengkarangan dio banuanNa PUANG.
9 Attu iato pada ke’de’mi Yesua sia mintu’ tu anakna muane sia mintu’ siulu’na sia Kadmiel sola mintu’ anakna muane, iamotu to Yehuda, la untiroi tu to ungkarang pengkarangan dio banuanNa Puang Matua susi dukato tu anakna Henadad, sia anakna tau iato mai sia siulu’na, iamotu to Lewi.
10 Iatonna mangkamo naoton mintu’ pande tu parandangan Banua kabusunganNa PUANG, ke’de’mi dio to’ inanna tu mai to minaa ma’pakean pangka’, sitangke tarompe’na sia mintu’ to Lewi, iamotu bati’na Asaf, sitangke taa’-taa’, la umpudi-pudi PUANG susitu napa’patuduan Daud datu to Israel.
11 Sibali-balimi tu tau iato mai menani umpudi sia umpakaraya PUANG nakua: belanna masokan, sia belanna iatu

kamasokananNa tang tileluk sae lakona lako to Israel. Mandumi siarrakan tu mintu’ to buda sia umpudi PUANG, belanna tiotonmo tu parandangan banuanNa PUANG.
12 Apa budai tu tominaa sia to Lewi sia pangulu rapu, tu matuamo, tu mangkamo untiroi tu banua bunga’na, siurrukan tumangi’, tonna diotonmo tu parandangan banua iato dio tingayona; apa buda dukai tu mandu siarrakan sia ma’marua’-rua’, belanna parannu penaanna.
13 Iamoto tang diissanmo umpasisengaranni tu gamara to unnarrak-arrak na gamara to tumangi’ belanna iatu to buda mandu unnarrak-arrak, naurunganni iatu gamaranna dirangi lako inan mambela.

Kota Yerusalem disakkalangi la dipabendan sule

4:1-24

4 1 Iatonna rangimi to umbali-bali to Yehuda sia to Benyamin, kumua iatu to sulemo dipali’ umbangun

misa’ Banua Kabusungan lako PUANG,
Kapenombanna to Israel,
2 saemi tu tau iato mai lako Zerubabel
sia mintu’ pangulu rapu nakua: Da’ito
anta pabendanni sola, belanna kidaka’
duka tu Kapenombammi, susi kamu;
sia memala’ dukakan lako randuk dio
mai linona Esarhadon. Datu Asyur, tu
mangka ussuakanni sae indete.
3 Apa mebali tu Zerubabel, Yesua sia
mintu’ pangulu rapu senga’na to Israel
lako tau iato mai, nakua: Tae’ misipatu
kumua la sisolaki’ umpabendananni
misa’ banua tu Kapenombangki, belanna
kami kalena la umpabendananni PUANG,
Kapenombanna to Israel, susitu napasan
datu Koresh, iamotu datu Persia, lako
kaleki.
4 Napalangga’mi pa’tondokan iato tu
bangsa Yehuda, sia napakataku’ tau iato
mai la umbangunni tu banua.
5 Sia napappe’ tu ba’tu pira-pira pa’bisara
umbalii tu tau iato mai, kumua anna
dampai tu tanan penaanna tempon
tuona Koresh, datu Persia, sae lako
tonna ma’parenta Darius, datu Persia.
6 Sia iatonna ma’parenta Ahasweros, lan
pamulanna kaparentanna, nagaragami

tau iato mai misa’ sura’ la umparapa’i tu
to Yehuda sia to Yerusalem.
7 Apa iatonna linona Artahsasta
unggaragaimi misa’ sura’ tu Bislam,
Mitredat, Tabeel sia iatu sangpangka’
senga’na lako Artahsasta, datu Persia;
iatu sura’ iato disura’ lan basa Aram,
sibaa misa’ pallemba’na.
8 Rehum, to maraa, sia Simsai, pangulu
to massura’, umpa’pea misa’ sura’ lako
datu Artahsasta diona Yerusalem, nakua:
9 Kami, Rehum, to maraa sia Simsai,
pangulu to massura’ sia iatu mai
sangpangka’ senga’na, to ma’paolai
salu sia mintu’ to diala parea dio lili’
sambalinna lu Salu sia pa’tondokanna
Afarsa, Erekh, Babel sia Susan, iamotu
to Elam,
10 sia mintu’ bangsa senga’ tu napalele
Asnapar, to tarompo’ sia kabarre-alloan,
tu napatorro lan kota Samaria sia lan lu
lili’ senga’ sambalinna lu Salu,-
11 susite tu oni sura’ dipallemba’ dio
mai sura’ iato tu napakatu – lako datu
Artahsasta, dio mai taummi, iamotu
mintu’ tau lan lili’ sambalina Salu.
12 La naissan puang, kumua iatu to
Yahudi, tu ke’de’ dio mai puang lako

kaleki, rampomo lako Yerusalem;
marassanmo nabangun sule tu kota
marittuk sia kadake; nasundunnimo
napabendan tu benteng tembo’ sia
naotonmo tu mai parandangan.
13 La naissan puang, kumua iake
bendanni te kota iate sia sundunmo
tu benteng tembo’na, manassa tae’mo
nabaya’i tau iato mai tu sima ulu,
sassung sia sima balukan, naurunganni
ma’katampakanna karugian tu puang.
14 Belanna kami te sola nasang
siumpu’kan tongkonan layuk sia tae’
nasipato’ lako kaleki la untiro-tiro bangi
tu kadibelleran urrampoi puang, iamoto
angki pa’peai te kareba iate lako puang,
15 kumua anna paressai tau lan sura’
ossoranna nene’ to dolona puang.
Manassa la naapparan sia la nakabu’tui
puang lan sura’ ossoran iato, kumua
iate kota iate misa’ kota marittuk, sia
umpadenan karugian mintu’ datu sia
propinsi sia inang tempon diopa mai
anna umpadenmo kamarukkan lan.
Iamoto nadisanggang tu kota iato.
16 Kipaissanan puang, kumua iake
dipabendanni sule te kota iate, sia
dipasundun sule tu rinding tembo’na,

manassa tae’mo nakullei puang
ungkuasai tu lili’ sambalinna lu Salu.
17 Nabalikammi datu tu sura’ iato nakua:
Salama’ku lako Rehum, to maraa,
Simsai, pangulu to massura’, sia mintu’
sangpangka’ senga’na, tu torro dio
Samaria sia dio lu mintu’ lili’ senga’na
sambalinna lu Salu.
18 Iatu sura’ mipa’pea lako kaleku,
mangkamo dipamalesang dibasa dio
oloku.
19 Kupa’parentamo anna paressai tau,
naapparanni kumua iate kota iate inang
tempon diopa mai anna umbali-bali datu,
sia iamo dinii umpaden kapabali-balian
sia kamarukkan.
20 Sia den duka dolona tu mai datu
tarompo’ umparenta Yerusalem, tu
ungkuasai mintu’ lili’ sambalinna lu Salu
sia iatu nanii tau umbaya’ sima ulu sia
sassung sia sima balukan.
21 Totemo la mesuakomi natorroi
tau tu pengkarangan, kumua da
nabangunni sule te kota iate, sae lako
kupa’parentanna pole’.
22 Pengkilalai da mikasalioi te apa
iate; matumbari nala sakerangngan-

rangnganna te kakadakean iate,
naurungan karugian tu mai datu?
23 Iatonna dibasammo Rehum, Simsai,
pangulu to massura', sia mintu'
sangpangka'na tu sura' dipallemba' dio
mai sura'na datu Artahsasta, madomi'mi
male tu tau iato lako Yerusalem,
lako to Yahudi, sia undampai tu
pengkarangan iato situang kamatotoran
sia kamasa'garan.

Banua kabusungan dipabendan tarru' tete dio pangeloranna Darius

4:24–6:12

24 Susito ditorroimi tu pengkarangan dio
banuanNa Puang Matua dio Yerusalem,
anna tadang sae lako taun ma'penduan
kadatuanna Darius, datu Persia.

5 1 Apa ma'nubua' tu nabi Hagai sia
Zakharia, anakna Ido, dio lu mintu' to
Yahudi, tu torro lan Yehuda sia Yerusalem
tete dio sanganNa Kapenombanna to
Israel.
2 Ke'de'mi tu Zerubabel, anakna Sealtiel,
sia Yesua, anakna Yozadak, anna
parandukki umbangunni tu banuanNa
Puang Matua, tu unnisung lan Yerusalem;

na iatu nabinNa Puang Matua untundui
tu tau iato sola duai.
3 Attu iato saemi lako tau iato tu Tatnai,
to maraa lompo lili' sambalinna lu Salu
sia Syetar-Boznai sola sangpangka'na,
anna ma'kada lako tau iato mai, nakua:
Mindara ussuakomi umbangunni te
banua iate sia ussundunni te benteng
tembo' iate?
4 Mangkato ma'kadami lako tau iato
mai nakua: Apara sanganna tu tau
umbangunni te banua iate?
5 Apa iatu matanna Kapenombanna
tontong umpenunui tu mintu'
pekaamberanna to Yahudi, naurunganni
tae' napa'parentanni tau iato mai la
untorroi tu pengkarangan iato, sae
lako dipa'peissananna lako Darius sia
natarima tu balikan sura'na dio mai
taunna Darius.
6 Iamote tu oni sura' dipallemba' dio
mai sura' napa'pea Tatnai, to maraa
lompo dio lili' sambalinna lu Salu sola
Syetar-Boznai sia sangpangka'na,
iamotu mintu' to diala parea dio lili'
sambalinna lu Salu lako datu Darius;
7 napa'peammi tau iato mai tu misa' sura'
lako datu tu nanii ulelean lan nakua:

Diparampo lako olona datu Darius,
dennoupa’ anna salama’ lan mintu’na!
8 Melo ke naissanni datu, kumua kami
te male lako propinsi Yehuda, lako
banuanNa Puang Matua pasareongan;
iato banua iato dibangun sule umpake
batu kapua, sia mintu’ rindingna dilopak
kayu, iatu pengkarangan iato ditonganni
tongan dikarang sia madoi’ nagaraga tau
iato mai.
9 Mekutanamokan lako mintu’
pekaamberan iato: ma’kadamokan
lako tau iato mai kikua: Mindara
umpa’parentanni lako kalemi
umbangunni te banua iate sia
ussundunni te benteng tembo’ iate?
10 Sia kipekutanan duka lako tau iato
mai tu sanganna tau iato mai, angki
pa’peissananni lako olona puangki,
iamoto angki sura’i tu sanganna mintu’
pangulunna tau iato mai.
11 Mebalimi tu tau iato mai lako
kaleki, nakua: Kami te taunNakan
Kapenombanna langi’ sola lino, sia
kibangunmo sule te banua iate,
tu mangka dibangun masai allomo
lendu’na, tu nabangun sia napasundun
misa’ datu tarompo’na to Israel.

12 Apa iatonna mangkamo tu nene’ to
doloki umpare’dek ara’Na Puang Matua
dao suruga, Nasorongmi tu tau iato mai
tama limanna Nebukadnezar, datu Babel,
iamotu to Kasdim; iamotu datu iato tu
ussanggangi te banua iate sia umpali’i tu
bangsa iato lako Babel.
13 Apa iatonna taun bunga’na kadatuanna
Koresh, datu Babel, napa’parentammi
datu Koresh umbangunni sule te
banuanNa Puang Matua.
14 Ondongpi iatu mintu’ pareanan bulaan
sia salaka dio banuanNa Puang Matua
tu naala Nebukadnezar lan mai Banua
Kabusungan dio Yerusalem, nabaa
lako banua kamenomban dio Babel,
napesuan datu Koresh unnalai lan
mai banua kamenomban dio Babel,
napaingko’i misa’ tau disanga Sesbazar,
tu naangka’mo to maraa.
15 Mesuami datu lako nakua: Alai te
pareanan iate, ammu patorroi lan Banua
Kabusungan dio Yerusalem sia melo ke
dibangunni sule tu banuanNa Puang
Matua dao inanna.
16 Ta’kala saemi te Sesbazar, anna otonni
tu mintu’ parandangan banuanNa Puang
Matua, tu unnisung lan Yerusalem, na

randuk dio mai attu iato naposara'mi
tau, apa tae'pa nasundun.
17 Totemo iake naalai penaanna puang,
melo ke diparessai lan bilik pangannanna
datu iti' Babel, ba'tu la den tonganni
parenta napatassu' datu Koresh la
umbangunni sule te banuanNa Puang
Matua dio Yerusalem; sia datu la
umparampoi lako kaleki sola nasang tu
kara'tasanna.
6 1 Napa'parentammi datu Darius
undaka'i lan pa'rampunanna mintu'
sura' dio Babel, tu dinii unnanna mintu'
ianan;
2 diomi Ahmeta, iamotu kota benteng
propinsi Media, dinii unnapparanni tu
misa' sura' tilulun, tu dinii ussura' kada
nakua:
3 Sura' dianna batu silambi': iatonna
taun bunga'na datu Koresh ma'parenta,
napatassu'mi datu Koresh te parenta iate
nakua: Iatu banuanNa Puang Matua dio
Yerusalem, banua iato sipatu dibangun
sule, dadi misa' inan la nanii tau
umbaa pemala'; sia iatu parandanganna
manassa la dioton; iatu langka'na annan
pulona siku, iatu babana annan pulona
siku.

4 La tallung papa’ batu kapua sia
sangpapa’ kayu. Mintu’ tu langgoso’na la
dipatassu’ dio mai pa’rampunan doi’na
kadatuan.
5 Sia mintu’ pareanan bulaan sia
salaka dio banuanNa Puang Matua, tu
naala Nebukadnezar lan mai Banua
Kabusungan dio Yerusalem, nabaa
lako Babel, la dipasule, anna rampo
lako inanna, lako Banua Kabusungan
dio Yerusalem, sia la mupatorro lan
banuanNa Puang Matua.
6 Iamoto, e Tatnai, to maraa lompo dio
lili’ sambalinna lu Salu, Syetar-Boznai
sola sangpangka’na, iamotu mintu’ to
diala parea lan lili’ sambalinna lu Salu,
manassa la untoyangangkomi kalemi
inde to dio mai;
7 da midampai tu pengkarangan dio
banuanNa Puang Matua; popa’elo’nai
tu to maraanna to Yahudi sia
pekaamberanna tau iato mai nabangunni
tu banuanNa Puang Matua dao inanna.
8 Sia misa’pa tu parenta kupatassu’
tu sipatu la mipogau’ lako te mintu’
pekaamberanna to Yahudi, tu marassan
umbangun banuanNa Puang Matua iate:
iatu doi’ tama pa’rampunanna kadatuan,

iamotu sima lili’ sambalinna lu Salu,
la dipasirundunan sia dipake umbaya’i
madoi’ tu langgoso’na tau iato mai.
9 Sia iatu apa naparalluipa tau iato,
iamotu sapi laki mangura, domba laki sia
anak domba la dipemalaran lako Puang
Matua dao suruga, sia gandung, sia uai
anggoro’ sia minna’ susi tu napokadanna
mintu’ to minaa dio Yerusalem, kumua
manassa la napaganna’ napadenan tau
iato mai kiallo-kiallo,
10 kumua anna pemalaranni tau iato mai
tu pemala’ busarungngu’ lako Puang
Matua dao suruga sia anna palakuanni
kasalamaran tu datu sola mintu’ anakna
muane.
11 Sia kupa’parentanpa, kumua minda-
minda ullendai te parenta iate, la
dilampiran misa’ lentong lan mai
banuanna, nadisula sia dipaku lako,
nabannang iato nadipopendaun – lauan
tu banuanna.
12 Na Puang Matuamora tu
umpaunnisung sanganNa inde to
dio, ussabu’i tu mintu’ datu sia bangsa,
tu ullendai te parenta iate sia unnangka’
limanna la ussanggangi te banuanNa
Puang Matua dio Yerusalem. Akumo,

Darius, tu umpatassu'i te parenta iate;
manassa la dipalalo tongan.

Sundunmo tu banuanNa Puang Matua dibangun sia dirara. Pa'pasa bunga'na

6:13-22

13 Napogau'mi Tatnai, to maraa lompo
dio lili' sambalinna lu Salu, sia Syetar-
Boznai sia sangpangka'na, susi bang tu
napa'parentan datu Darius lako tau iato
mai.
14 Iatu mintu' pekaamberanna to Yahudi
umpatarru' marampa' umbangunni
tu Banua Kabusungan, tonna attunna
ma'nubua' tu nabi Hagai sia Zakharia,
anakna Ido; anna sundunni umbangunni
susi pepasanNa Kapenombanna to Israel
sia susi parentana Koresh, Darius na
Artahsasta, datu Persia.
15 Napatarru'mi tu pengkarangan iato
namalisan tonna allo ma'pentallun bulan
Adar, iamo tonna taun ma'pennannan
kaparentanna datu Darius.
16 Nararami to Israel, iamotu mintu'
tominaa, to Lewi sia to senga', tu

mangkamo dipali’, tu banuanNa Puang Matua, situang kasendeanna.
17 Iatonna rarai tau iato mai te banuanNa Puang Matua umpemalaran saratu’ sapi laki, duaratu’ domba laki sia a’pa’ratu’ anak domba, sia sangpulo duapa bembe’ laki la diposuru’ pengkalossoran lako mintu’ to Israel situru’ mintu’ suku to Israel.
18 Nataa-taa dukami tu mintu’ to minaa lan boronganna sia to Lewi lan lu golonganna, la mengkarang mengkaola lako Puang Matua, tu unnisung dio Yerusalem, susitu disura’ lan sura’na Musa.
19 Iatonna allo ma’pessangpulo a’pa’ bulan bunga’na, napogau’mi to mangka dipali’ tu Pa’pasa.
20 Belanna mintu’ to minaa sia to Lewi usseroimo kalena butung to misa’ri, anna masero nasang. Natunuammi Pa’pasa tau iato mai tu mintu’ to mangkamo dipali’ sia mintu’ siulu’na, iamotu mai to minaa, sia iatu kalena.
21 Nakandemi mintu’ to Israel, tu sulemo dio mai pa’paliran, susi dukato tu to umpatoyang kalena dio mai kamaruttakanna to kapere’ lan tondok

iato lu lako tau iato mai la undaka’
PUANG, Kapenombanna to Israel.
22 Napakaraya dukami tu pa’maruasan
roti tang diragii parannu penaanna,
belanna Napakarannu PUANG tu
penaanna tau iato mai, sia Napatiakka’mi
tu penaanna datu Asyur, anna masokan
lako kalena, naurunganni untundui
tu tau iato mai dio pengkarangan
lako banuanNa Puang Matua, iamotu
Kapenombanna to Israel.

Ezra napakuasa datu la umpasirundunan kamenomban lan Banua Kabusungan

7:1-28a

7 1 Iatonna mangkamo tu mintu’ apa
iato, tonna ma’parenta tu Artahsasta,
datu Persia, ke’de’mi tu Ezra, anakna
Seraya, anakna Azarya, anakna Hilkia,
2 anakna Salum, anakna Zadok, anakna
Ahitub,
3 anakna Amarya, anakna Azarya,
anakna Merayot,
4 anakna Zerahya, anakna Uzi, anakna
Buki,

5 anakna Abisua, anakna Pinehas,
anakna Eleazar, anakna Harun, iamo
tominaa kapua-
6 iamote tu Ezra ke’de’ dio mai Babel.
Ia misa’ pandita sura’, tu manarang lan
Sukaran alukna Musa, tu Napa’bengan
PUANG, Kapenombanna to Israel;
nabenmi datu tu mintu’ pa’poraianna,
belanna narondong limanNa PUANG,
Kapenombanna.
7 Ke’de’ dukami tu ba’tu pira-pira to
Israel sia tominaa, sia to Lewi, sia
tomenani, sia toma’kampa babangan sia
topabali-balian lan Banua Kabusungan,
lako Yerusalem, tonna taun ma’pempitu
kadatuanna Artahsasta.
8 Rampomi lako Yerusalem tonna
bulan ma’pellima, taun ma’pempitu
kaparentanna datu.
9 Belanna iatonna bulan bunga’na,
allo bunga’na ke’de’mi dio mai Babel,
anna rampo lako Yerusalem tonna
allo bunga’na bulan ma’pellima,
belanna narondong lima masokanNa
Kapenombanna.
10 Belanna napabatta’mo Ezra tu
penaanna la umparessai tu Sukaran
alukNa PUANG sia la unturu’i sia

umpa’pangadaranni tu mintu’ apa
dipondok sia atoran dio lu to Israel.
11 Iamote tu sura’ dipallemba’ dio mai
sura’, tu napa’bengan datu Artahsasta
lako Ezra, tominaa sia pandita sura’,
tu matarru’ lan mintu’ pepasan sia
pa’pana’ta’Na PUANG lako to Israel.
12 Iate sura’ iate lu dio mai Artahsasta,
datunna mintu’ datu lako tominaa
Ezra, to matarru’ lan mintu’ Sukaran
alukNa Puang Matua dao suruga, sia
senga’-senga’na.
13 Mangkamo kupatassu’ tu parenta,
kumua minda-minda tu naala bilanganna
to Israel lan kadatuangku sia tominaa
sia to Lewi, tu malangngo’ penaanna la
sule lako Yerusalem, ma’din musolan.
14 Nasuako datu sola tu pitu tongkonan
ada’ lompona la male umparessai tu
mintu’ apa dio Yehuda sia dio Yerusalem
situru’ Sukaran alukNa Kapenombammu,
tu mutoe;
15 sia la umbaai lako tu salaka sia
bulaan, tu langngo’ inaanna datu sola
tongkonan ada’ lompona umpa’benganni
lako Kapenombanna to Israel, tu dio
Yerusalem isunganNa,

16 sia mintu’ salaka sia bulaan tu
muappa’ lan mintu’ propinsi Babel sola
mintu’ pamengan langngo’ inaa, tu
napa’bengan bangsa iato sola mintu’
tominaa lako banuanNa Kapenombanna,
tu unnisung lan Yerusalem.
17 Iamoto la mukanana’i melo te doi’
iate la mupangallian sapi laki, domba
laki, anak domba, sia dipangallian
duka apa dipasisolanni, iamotu kande
dipemalaran sia pemala’ pantedok, anna
dipemalaran dao inan pemalaran lan
banuanNa Kapenombammi, tu unnisung
lan Yerusalem.
18 Sia iatu musanganna melo sola
siulu’mu la mugauranni tu salaka sia
bulaan merodo, la mipogau’ to situru’
pa’poraianNa Kapenombammi.
19 Apa mintu’ pareanan, tu dibenko la
dipake lako Kamenomban lan banuanNa
Kapenombammu, sorong nasangito lako
Puang Matua dio Yerusalem.
20 Na iatu apa parallupa lako banuanNa
Kapenombammu, tu musanga la
mubaya’pa, ma’din mupatassu’ lan mai
pa’rampunan doi’na kadatuan.
21 Sia aku, datu Artahsasta,
umpa’parentan dukapi lako mintu’

kapala kantoro’ doi’ dio lili’ sambalinna
lu Salu, kumua iatu mintu’ apa napalaku
tominaa Ezra, to matarru’ lan Sukaran
alukNa Puang Matua dao suruga, lako
kalemi, la mipamadomi’ umpatassu’i.
22 Iatu salaka ma’angge saratu’ talenta,
gandung saratu’ koro’ uai anggoro’
saratu’ ba’, minna’ saratu’ ba’, na iatu sia
tae’ nadianggean.
23 Mintu’ atoran, tu bu’tu lan mai
pepasanNa Puang Matua dao suruga,
manassa la dipogau’ tongan lako
banuanNa Puang Matua dao suruga,
kumua da narompoi kasengkeanNa
Puang tu kadatuanna datu sia mintu’
anakna muane.
24 Sia kupokada duka lako kalemi tu
diona mintu’ tominaa sia mintu’ to
Lewi, sia tomenani, sia toma’kampa
babangan sia topabali-balian lan Banua
Kabusungan sia mintu’ toma’paraka lan
banuanNa Puang Matua kumua tae’
nama’din miparuai sima, sassung ba’tu
sima balukan.
25 Na iko, e Ezra, sitinaya tu kakinaanNa
Kapenombammu dio kalemu, angka’i tu
toma’parenta sia toma’paolai salu, anna
paolai salu tu mintu’ tau, tu torro dio lili’

sambalinna lu Salu, tu mintu’ to untandai
Sukaran alukNa Kapenombammu; sia
iatu mai to tae’ natandai, la mupokadan.
26 Minda-minda tae’ naturu’i tu Sukaran
alukNa Kapenombammu sia parentana
datu, la dipapatui tongan ukunganna:
ba’tu dipatei, ba’tu dipali’i, ba’tu didosai,
ba’tu ditarungkui.
27 Mintu’ kadipudian lu lako PUANG,
Kapenombanna nene’ to dolota, tu
mangka umpatiakka’ penaanna datu
la umpakala’bi’ banuanNa PUANG, tu
unnisung dio Yerusalem,
28 sia umpatiakka’ penaanna datu, sia
mintu’ tongkonan ada’ lompona sia
mintu’ arung tarompo’na datu, anna
katuru-turuina’!

Umpasakka’ kalingkan

7:28b–8:30

(7-28b) Iamoto angku pabatta’
penaangku belanna kamatotoranNa
PUANG, Kapenombangku, urrondongna’,
angku rampunni tu mintu’ pangulunna to
Israel angku ke’de’ sola.

8 1 Inde sia tu pangulu rapunna sia
sura’ ossoranna tu to kusolan ke’de’

dio mai Babel, tonna kaparentanna datu
Artahsasta:
2 Dio mai bati'na Pinehas, iamotu
Gersom; dio mai bati'na Itamar, iamotu
Daniel; dio mai bati'na Daud, iamotu
Hatus,
3 anakna Sekhanya; dio mai bati'na
Paros, iamotu Zakharia, sola mintu'
tu disura' lan sura' ossoran saratu'
limangpulo muane;
4 dio mai bati'na Pahat-Moab, iamotu
Elyoënai, anakna Zerahya, sola muane
duaratu';
5 dio mai bati'na Zatu, iamotu Sekhanya,
anakna Yahaziel sola muane talluratu';
6 sia dio mai bati'na Adin, iamotu Ebed,
anakna Yonatan, sola muane limaratu';
7 dio mai bati'na Elam, iamotu Yesaya,
anakna Atalya, sola muane pitungpulo;
8 dio mai bati'na Sefaca, iamotu Zebaja,
anakna Mikhael, sola muane karua
pulona;
9 dio mai bati'na Yoab, iamotu Obaja,
anakna Yehiel, sola tu muane duaratu'
sangpulo karua;
10 dio mai bati'na Bani, iamotu Selomit,
anakna Yosifya, sola tu muane
saratu'annan pulona;

11 dio mai bati’na Bebai, iamotu Zakharia,
anakna Bebai, sola tu muane duangpulo
ngkarua;
12 dio mai bati’na Azgad, iamotu
Yohanan, anakna Hakatan, sola tu
muane saratu’ sangpulo;
13 dio mai bati’na Adonikam tu undinna,
inde sia tu sanganna; Elifelet, Yehiel sia
Semaya, sola tu muane annan pulona;
14 dio mai bati’na Bigwai, iamotu Utai sia
Zabud, sola tu muane pitungpulo.
15 Mintu’nato kurampun dio biring salu,
tu lolong lako Ahawa, angki ma’tenda
dio tallung allo. Ia tongku paressai tu to
buda sia tominaa, moi misa’ tu to Lewi
tae’ kuappa’ inde to dio.
16 Iamoto kusuai tu Eliezer, Ariel,
Semaya, Elnatan, Yarib, Elnatan, Natan,
Zakharia sia Mesulam, mintu’i pangulu
sia Yoyarib sia Elnatan, toma’pangada’,
17 angku suai tu tau iato umparampo
pepasan lako Ido, tu pangulu dio misa’
inan, disanga Kasifya, sia kupokadan
melomo tu kada sipatu la naparampoan
Ido, sia mintu’ siulu’na sia topabali-balian
lan Banua Kabusungan, dio inan, disanga
Kasifya, kumua nasuai sae tu ba’tu

pira-pira toma'paraka lan banuanNa
Kapenombanta.
18 Belanna pa'kaboro'Na Kapenombanta
urrande pala'kan, nasuami tau iato mai
tu ba'tu pira-pira topaissan dio mai
bati'na Mahli, anakna Lewi, anakna
Israel, iamotu Serebya sola anakna sia
siulu'na, mintu'i sangpulo karua;
19 sia Hasabya sola Yesaya dio mai
bati'na Merari, mintu' siulu'na sola
anakna den duangpulo;
20 dio mai to pabali-balian lan Banua
Kabusungan, tu napa'bengan Daud sola
tu mai arungna la ungkamayai to Lewi;
mintu'i to den duaratu' duangpulo tu to
pabali-balian lan Banua Kabusungan,
disa'bu' nasang sanganna.
21 Attu iato kupetambammi inde to dio
biring salu Ahawa tu misa' pa'puasa la
umpopengkadiongan kaleki dio oloNa
Kapenombanta, la umpalakui lako Kalena
angki malaga-laga' lan kalingkangki sola
anakki sia mintu' barang apangki.
22 Belanna masiri'na' umpalakui lako
datu tu surodadu sia pakkanarang la
ungkampaikan dio mai ualingki dio lu
kalingkangki, belanna ma'kadakanni
lako datu, kumua: Pa'kaboro'Na

Kapenombanta urrande pala’i tu mintu’
to undaka’i, apa iatu kuasanNa sia
kare’dekan ara’Na unneai tu toumboko’i.
23 Iamoto angki ma’puasa sia
umpengkamoyai Kapenombanta tu
iannato, anNa palaloi tu pengkamoyaki.
24 Undinnato kutonno’mi tu pangulu to
minaa sangpulo dua, iamotu Serebya,
Hasabya sola siulu’na sangpulo.
25 Kutimbangammi tu bulaan sia
salaka sia mintu’ pareanan, iamotu
pamengan dipennoloan lako banuanNa
Kapenombanta, tu napennoloan datu
sola pa’bisaranna sia arungna sia mintu’
to Israel tu ma’dio ren.
26 Kutimbangammi tau iato mai tu salaka
annanratu’ llimangpulo talenta; sia
pareanan salaka saratu’ talenta; sia
bulaan saratu’ talenta;
27 sia irusan bulaan duangpulo, sangsa’bu
dirham magasanna sia da’dua pareanan
suasa, pandila-dila susi bulaan, keangga’
pada bulaan.
28 Ma’kadana’ lako tau iato mai kukua: To
dipamarimbanganangkomi PUANG, susi
duka te pareanan iate dipamarimbangan
sia iatu salaka sola bulaan iamo misa’

pa’kamasean tanning inaa lako PUANG,
Kapenombanna nene’ todolomi.
29 Kampai sia kanandai sae lako
mitimbangna pole’ dio tingayona mintu’
pangulu tominaa sia to Lewi sia mintu’
pangulunna rapu to Israel dio Yerusalem,
lan bilik banuanNa PUANG.
30 Natarimami tominaa sia to Lewi
tu salaka sia bulaan tu mangkamo
ditimbang la nabaa lako Yerusalem lako
banuanNa kapenombanta.

Kake’deranna Ezra sia karampoanna dio Yerusalem

8:31-36

31 Mangkato ke’de’mokanni dio mai
salu Ahawa tonna allo ma’pessangpulo
duanna bulan bunga’ tarru’ lako
Yerusalem, narande pala’mokan
Kapenombanta sia Nakampaikan dio mai
ualingki sia dio mai to ma’gora’.
32 Rampomokan lako Yerusalem, angki
torro dio tallung allo.
33 Iatonna allo ma’penna’pa’ ditimbangmi
tu mintu’ salaka sia bulaan sia pareanan
lan banuanNa Kapenombanta, nakampai
Meremot, anakna Uria, iamotu tominaa;

iatu nasisolan dio iamotu Eleazar, anakna Pinehas, sia ia duka tu nasisolan tau iato mai, iamotu Yozabad, anakna Yesua, sia Noaja, anakna Binui, iamotu to Lewi,-
34 mintu’nato situru’ bilanganna sia timbanganna, na mintu’ timbanganna dipatama sura’.
35 Attu ia dukato iatu to dipali’ tu sulemo dio mai pa’paliran umpemalaran pemala’ ditunu pu’pu’ lako Kapenombanna to Israel, iatu apa napaden mintu’ to Israel iamotu sapi laki sangpulo dua, domba laki kasera pulona nnannan, anak domba pitungpulo mpitu na sangpulo dua bembe’ laki, la diposuru’ pengkalossoran; mintu’nate butung to misa’ pemala’ ditunu pu’pu’ lako PUANG.
36 Naparampo dukami tau iato mai tu sura’ parenta dio mai datu lako tomaraa lompona sia tomaraanna datu dio lu lili’ sambalinna lu Salu; napangeaimi tau iato mai tu bangsa iato sia iatu banuanNa Puang Matua.

Ezra umpa’gagai to Israel sirampean to senga’

9:1–10:44

9 1 Iatonna mangkamo tu mintu’ apa
iato, saemi tu mintu’ pangulu lako
kaleku sia ma’kada nakua: Iatu to Israel
sia tominaa sia to Lewi tae’ natoyangan
kalena dio mai mintu’ bangsa lan tondok
diona tu apa megallian, iamotu dio mai
to Kanaan, to Het, to Feris, to Yebus, to
Amon, to Moab, to Mesir na to Amori.
2 Belanna naala tu anakna tau iato
mai napobainei sia napasibali anakna
muane, napobannangi iatu bati’ masero
dipasirau mintu’ bangsa lan tondok iato,
ondongpi iatu mai pangulu sia to paa
undoloanni umpoka kamarurusan.
3 Iatongku rangimi te apa iate, kuserekmi
tu bayu lanku lu sia bayu lamba’ku,
kudu’dukki tu beluak dao mai ulungku
sia kudu’dukki tu danggo’ku, angku
unno’ko’ tang unnissan apa.
4 Sirampunmi lako kaleku tu mintu’
to ma’parondo ungkataku’ kadanNa
Kapenombanna to Israel, belanna iatu
to dipali’ umpokamo kamarurusan,

apa iatu aku torro bangna’ unno’ko’
tang unnissan apa sae lako pemala’
makaroen.
5 Apa iatonna dipemalarammo tu
pemala’ makaroen, ke’de’mo’ diong mai
to’ kuninna umpamadiongan kaleku,
angku malinguntu’ ma’kameja serek
sia ma’bayu lamba’ serek, sia umballa’
pala’ku lako PUANG, Kapenombangku,
6 sia ma’kadana’ kukua: O
Kapenombangku, masiri’na’ sia
maila’na’ mentingara lako Kalemi,
o Kapenombangku, belanna iatu
kakadakeangki kendekmo ussamboi
ulungki sia iatu kasalangki sumpumo
langngan langi’.
7 Randuk dio mai linona nene’ todoloki
sae lako allo iate tonangkan lan sala
kapua sia belanna kakadakeangki, angki
disorong la kami la mintu’ datungki
la mintu’ tominaangki tama kuasanna
datunna tondok iato mai, la nakande
bassi mataran sia la dipali’ sia la
dipangrampai sia la ditoding siri’ susite
totemo.
8 Na totemo tae’pa namasai alla’na
dinii umbenkan kamaturu-turuan
dio mai PUANG, Kapenombangki,

belanna Napatorroangkan tu tau
dirampanammo sia umbenkan misa'
tana' lan inan maindanna, tu Nanii
Kapenombangki umpamarorrongan
pentiroki sia umpopenaa melokan sidi'
lan kakaunanangki.
9 Belanna kami te kaunanpakanni, apa
lan kakaunanangki tae' Napopa'elo'nakan
Kapenombangki: Napalulako kaleki tu
kamaturu-turuanna mintu' datu Persia,
naurunganni tu tau iato mai umbenkanni
penggirikan la umpabendanni sule
tu banuanNa Kapenombangki sia
umpemeloi tu daun lauanna, sia
umbenkanni misa' perompo lan Yehuda
sia lan Yerusalem.
10 Apa totemo apamo la kipokada te
mangkannate, o Kapenombangki?
Belanna kiboko'i tu mintu' pepasanMi,
11 tu mangka Mipokadangkan nalopian
taumMi, iamotu mintu' nabi, nakua:
Iatu tondok mipatu la miala mipomana',
iamo padang burere bannang dio
kaburereanna mintu' bangsa lan tondok
iato, tu belanna mintu' penggauran
megallian tu naponnoanni randuk dio mai
randanna sae lako randan sangbalinna
napobua' kamaruttakanna.

12 Iamoto da mibenni tu anakmi baine
napobaine anakna tau iato mai sia
da mialai tu anakna baine mipasibali
anakmi; sia da midakaran lenni
tu napomelona sia napomaupa'na,
kumua mimatoto' sia mikandei tu bura
maelona padang iato sia mibenni bati'mi
napomana' tontong sae lakona.
13 Iatonna mangkamo tu mintu' apa iato
rampo lako kaleki napobua' penggauran
kadakeki sia kasalan kapua, anna Kamu,
o Kapenombangki, umpasosso'i tu
ukungan sipatunna la urrampoikan, sia
ungkamaseangkan buda tongan tau
dirampanan,
14 – sipatukanniraka la untengkai pole'i
tu pepasanMi, angki sipoipa' pole te
bangsa megallian iate? Tae'raka nala
re'dek ara'Mi lako kaleki amMi sabu'ikan,
naurunganni tae'mo torro ba'tu lussu'?
15 O PUANG, Kapenombanna to Israel,
Kamumo tu malambu', belanna torro
siapakanni pira tu tilendokna, susite
allo iate. Manassa bendankan dio oloMi
nakabu'kan kasalangki. Tonganna moi
misa' tau tae' nakullei torro bendan dio
oloMi.

10 1 Iatonna marassan tu Ezra massambayang sia unnaku kasalanna sia tumangi’ tukku dio tingayo banuanNa Puang Matua, sirampunmi tu tau buda tongan dio mai to Israel lako kalena, iamotu muane, baine sia pia, belanna iatu to buda randukmo siurrukan.
2 Attu iato ma’kadami tu Sekhanya, anakna Yehiel, bati’na Elam, lako Ezra nakua: Tang maruru’mokan unturu’ Kapenombanta, belanna umpobainemokan ba’tu pira-pira baine senga’ dio mai mintu’ bangsa lan tondok iato; moi susito den siapa kapa’rannuanan lako to Israel.
3 Melo ke untananki’ basse sola Kapenombanta, kumua la tasua male tu mintu’ baine sia mintu’ pia nadadian, situru’ tu pa’pakilalanna puangku sia mintu’ tau tu ma’parondo ungkataku’ pepasanNa Kapenombanta; melo ke lolangki’ unturu’i tu Sukaran aluk.
4 Ke’de’mokomi, belanna kamu dipatanggungi te tanggungan iate sia kami duka sola nasang la urrondongkomi. Pabatta’i tu penaammi sia pogau’i te apa iate.

5 Ta’kala ke’de’mi tu Ezra, anna suai
tu mintu’ pangulu tominaa sia to Lewi
sia mintu’ to Israel umpalao sumpa la
umpogau’i susite kada iate; umpalaomi
sumpa tu tau iato mai.
6 Mangkato ke’de’mi tu Ezra dio mai
tingayo banuanNa Puang Matua,
anna male tama bilikna Yohanan,
anakna Elyasib, tu nanii ma’bongi;
tae’ nakumande sia tae’ namangiru’,
belanna masussa penaanna natumang
katangmarurusanna to sule dipali’.
7 Mesuami tu mai tau umpetambanni
lan lu Yehuda sia Yerusalem lako mintu’
tu to mangkamo dipali’, kumua anna
sirampun lako Yerusalem.
8 Minda-minda tae’ nasae lan to tallung
allo, susitu pangra’ta’na mintu’ pangulu
sia pekaamberan, la dialai tu mintu’
apanna napa’pemalian lako Puang,
sia kalena duka la disarakki dio mai
kombongan to dipali’.
9 Ta’kala sirampunmi tu mintu’ muane
to Yehuda sia Benyamin dio Yerusalem
lan to tallung allo, iamotu bulan
ma’pengkasera, allo ma’penduangpulona
bulan iato; unno’ko’mi tu mintu’ tau
iato dio lu padang tingayo banuanNa

Kapenomban, sipa'parondoan belanna
iatu kara-kara iato sia belanna angin
bara'.
10 Ke'de'mi tu to minaa Ezra anna
ma'kada lako tau iato mai nakua:
Umpokamokomi kamarurusan, belanna
umpobainemokomi baine senga', tu
mipobannang urrangnganni pole'
kasalanna to Israel.
11 Apa totemo pangke'i tu PUANG,
Kapenombanna nene' todolomi, sia
pogau'i tu apa nakalo' penaanNa sia
toyangangkomi kalemi dio mai mintu'
bangsa lan tondok iate sia dio mai mintu'
baine senga'.
12 Mebalimi tu mintu' kombongan iato
umpekapuai gamaranna nakua: Iamo
mipokada iamo sipatu kipogau'.
13 Apa tarru' buda tu tau sia palauran,
naurungan tang unnattai torro bendan
dio salian; ondongpi iate apa iate tangia
pengkarangan sangallo ba'tu duang allo,
belanna buda tu kapatengkangki lan apa
iate.
14 Melo ke bendanni tu mintu' pangulunta
ussonda mintu' kombongan; namintu'
tu to lan kotata, tu umpobaine baine
senga', la sae mentingayo lan attu

dipamanassa sola mintu’ pekaamberan
sia toma’paolai salu dio mai mintu’ kota,
sae lako tapatoyangna tu kare’dekanna
ara’Na Kapenombanta dionate apa iate.
15 Yonatan manna, anakna Asael, sia
Yahzeya, anakna Tikwa tang ussituru’i
tu apa iato, anna tundui Mesulam sola
Sabetai, to Lewi.
16 Apa iatu tau iato mai tu mangkamo
dipali’ umpogau’i susito. Attu iato
napileammi tominaa Ezra tu ba’tu pira-
pira tau, iamotu pangulu rapu, pantan la
umpogau’i to lan rapunna, namintu’nato
disangai nasang, naparandukmi tau iato
mai ma’kombongan tonna allo bunga’na
bulan ma’pessangpulo la umparessai tu
kara-kara iato.
17 Upu’mi tu tau iato mai umparessa
kara-karana mintu’ muane tu umpobaine
baine senga’, tonna allo bunga’na bulan
bunga’na.
18 Naurunganni dio lu bati’ tominaa tu
umpobaine, baine senga’ den diapparan
tu anakna Yesua, anakna Yozadak, sia
iatu mai siulu’na, iamotu Maaseya,
Eliezer, Yarib na Gedalya.
19 Umpasisala’pami limanna tu tau iato
mai sia mangallu’ la ussuai male tu

bainena; iatu suru’ pengkalossoranna
tau iato mai, iamotu misa’ domba laki
dio mai tuntunan dombana.
20 Dio mai bati’na Imer iamotu Hanani
sia Zebaja.
21 Dio mai bati’na Harim iamotu Maaseya,
Elia, Semaya, Yehiel na Uzia.
22 Dio mai bati’na Pasyhur iamotu
Elyoënai, Maaseya, Ismael, Netaneel,
Yozabad na Elasa.
23 Dio mai to Lewi iamotu Yozabad,
Simei, Kelaya (iamotu Kelita), Petahya,
Yuda na Eliezer.
24 Dio mai tomenani iamotu Elyasib.
Dio mai toma’kampa babangan iamotu
Salum, Telem na Uri.
25 Dio mai to Israel, dio mai bati’na Paros
iamotu Ramya, Yezia, Malkia, Miyamin,
Eleazar, Malkia na Benaya.
26 Dio mai bati’na Elam iamotu Matanya,
Zakharia, Yehiel, Abdi, Yeremot na Elia.
27 Dio mai bati’na Zatu iamotu Elyoënai,
Elyasib, Matanya, Yeremot, Zabad na
Aziza.
28 Dio mai bati’na Bebai iamotu Yohanan,
Hananya, Zabai na Atlai.
29 Dio mai bati’na Bani iamotu Mesulam,
Malukh, Adaya, Yasub, Seal na Yeramot.

30 Dio mai bati’na Pahat-Moab iamotu
Adna na Kelal, Benaya, Maaseya,
Matania, Bezaleel, Binui na Manasye.
31 Dio mai bati’na Harim iamotu Eliezer,
Yisia, Malkia, Semaya, Simeon.
32 Benyamin, Malukh na Semarya.
33 Dio mai bati’na Hasum iamotu
Matnai, Matata, Zabad, Elifelet, Yeremai,
Manasye na Simei.
34 Dio mai bati’na Bani iamotu Maadai,
Amram, Uel,
35 Benaya, Bedeya, Keluhu,
36 Wanya, Meremot, Elyasib,
37 Matanya, Matnai, Yaasai,
38 Bani, Binui, Simei,
39 Selemya, Natan, Adaya.
40 Makhnadbai, Sasai, Sarai,
41 Azareel, Selemya, Semarya,
42 Salum, Amarya na Yusuf.
43 Dio mai bati’na Nebo iamotu Yeiel,
Matica, Zabad, Zebina, Yadai, Yoël na
Benaya.
44 Mintu’nai te umpobainemo baine
salian lembang, na dio lu bainena tau
iato mai denmo tu undadian pia muane.

NEHEMIA

Nehemia
umpassambayangan to Israel

1:1-11

1 [1] Inde sia tu tuna'na Nehemia,
anakna Hakhalya. Iatonna bulan
Kislew, taun ma'penduangpulo, tongku
lan tambakuku Susan,
[2] saemi lako kaleku tu Hanani, misa'i
siulu'ku sola ba'tu pira-pira tau dio mai
Yehuda. Kupekutanammi lako tau iato
mai tu diona to Yahudi, tu tilendokmo,
iamotu torronapa dio mai mintu' to
dipali', sia diona duka Yerusalem.
[3] Ma'kadami tu tau iato mai lako
kaleku nakua: Iatu mintu' to torropa,
iamotu torronapa dio mai to dipali',
tu lan propinsi iato, lan kamandasan
kapua sia kadibelleran, sia iatu rinding
tembo' Yerusalem ro'pokmo, na iatu
babanganna pura diballa api.
[4] Iatongku rangii te mintu' kada iate,
unno'ko'mo' tumangi' sia ma'pote

dibolong ba’tu pirang-pirang allo.
Ma’puasa dukamo’ sia massambayang
dio oloNa Puang Matua dao suruga,
5 kukua: O PUANG, Puang Matua dao
suruga, o Puang Matua pasareongan
sia dikabangnga’, tu ungkanana’i
basse sia kamasokanan lako tu mintu’
tau ungkamali’Komi sia ungkaritutui
pepasanMi.
6 La Mitanding talinga sia la
Mibidaran tu matamMi la umperangii
passambayangna taumMi, tu
kupennoloan lako Kalemi keallo sia
kebongi diona to Israel, taumMi;
kupangakuammo tu kasalanna to
Israel, tu kipogau’ umbaliKomi; ia duka
tu aku sia sangdadiangku umpogau’
nasangmokanni kasalan.
7 Kadake tongan tu gau’ki lako Kalemi,
belanna tae’mo kikaritutui tu pepasanMi,
apa Mipondok sia atoramMi, tu Mipasan
lako Musa, taumMi.
8 Kilalai tu kada Mipokadan Musa,
taumMi, nakua: Iake umpokakomi
kamarurusan, manassa la
Kupatisambo’komi dio lu mintu’
bangsa.

9 Apa iake mengkatoba'komi lako
Kaleku sia iake mikaritutui tonganni tu
pepasanKu – moi ammi den diula'i sae
lako randan langi', manassa la Kurampun
tu tau iato mai inde to dio mai angKu
solanni lako inan tu mangka Kupilei la
Kunii umpaunnisung sangangKu.
10 Tonganna tau iato mai taumMi
sia bangsaMi, tu mirampanan tete
dio kamatotoran kapuaMi sia lima
mawatangMi.
11 O PUANG, tananni talingamMi tu
passambayangna taumMi sia iatu
passambayangna mintu' taumMi, tu
parannu penaanna ungkabangnga'
sangamMi, sia pamaupa'i tu taumMi allo
iate, dennoupa' nalolongan kamamasean
dio olona tau iate. Belanna iate aku te
pangulu to ma'pairu'na datu.

Nehemia nasua datu Artahsasta male lako Yerusalem

2:1-10

2 1 Iatonna bulan Nisan taun
ma'penduang – pulona kaparentanna
datu Artahsasta, tonna sakka' tu uai
anggoro' dio tingayona, kuangka'mi tu

uai anggoro’, kutadoanni datu. Tae’ lenpa
kumasussa to lendu’na dio olona datu.
2 Ma’kadami datu lako kaleku nakua:
Ma’apai namaru’gun lindomu ditiro,
natae’ mumasaki? Tae’ senga’na te
sangadinna den kamasussan lan
penaammu. Attu iato matakkukmo’.
3 Ma’kadamo’ lako datu kukua:
Namasakkemora tu datu tontong sae
lakona! Umba nakua tang la maru’gun
lindoku ditiro, na dio lu kota iamotu
inan nanii lamunanna nene’ to doloku,
sanggangmo sia iatu babanganna
puramo nakande api.
4 Ma’kadami datu lako kaleku
nakua: Apara palakummu? Attu
iato massambayangmo’ lako Puang
Matua dao suruga.
5 Ma’kadana’ lako datu kukua: Iake
napasituru’i datu sia iake nakalo’na’
penaanna, la misuana’ lako Yehuda lako
kota tu nanii lamunanna nene’ to doloku,
angku bangunni sule.
6 Ma’kadami datu lako kaleku tonna
unnisung tu bainena dio sa’dena, nakua:
La sangapara mulingkai sia piran ammu
la sule?

Iatongku pamanassami tu attunna,
nakalo'mi penaanna datu ussuana'.
7 Sia ma'kadana' lako datu kukua:
Iake nakalo'i penaanna datu, melo ke
misuai tu tau umbenna' ba'tu pira-pira
sura' kuparampoi lako tu mai to maraa
lompo dio lili' sambalinna lu Salu, anna
eloranna' tau iato mai lendu' sae lako
rampoku lako Yehuda;
8 sia misa' sura' lako Asaf, petoro'
pangala'na datu, anna benna' kayu la
kupotangdan rattiang dio babanganna
benteng tu sikande Banua Kabusungan
sia dio rinding tembo' kota sia dio
banua la kunii torro. Nabenmo' datu tu
sura' iato mai, belanna narondongna'
pa'kaborro'Na KapenombangKu.
9 Ta'kala rampomo' lako tu mai to maraa
lompo tu dio lili' sambalinna lu Salu,
angku parampoi lako tau iato mai tu
mintu' sura'na datu. Sia nasua duka datu
tu ba'tu pira-pira kamandang surodadu
sia pakkanarang ussolanna'.
10 Iatonna rangimi Sanbalat, to Horon
sia Tobia, kaunan to Amon, lendu'mi
mapa'di'na penaanna, kumua saemo
misa' tau la undakaran melo to Israel.

Bunga’na pengkaranganna Nehemia dio Yerusalem

2:11-20

11 Ta’kala rampomo’ lako Yerusalem;
iatongku tallung allomo dio,
12 ke’de’mo’ tonna ibongi sola ba’tu pira-
pira tau. Moi misa’ tau tae’ kupokadan
tu apa Napabu’tu kapenombangku
lan penaangku tu la kupogau’ diona
Yerusalem. Sia moi misa’ olo’-olo’
tae’ kubaa sangadinna ia manna tu
kusakeinna.
13 Iatonna ibongi tassu’mo’ lan mai
babangan Lombok, ma’palulako
kalimbuang Ula’, tarru’ lako babangan
Au, sia kuparessa tu rinding tembo’
Yerusalem, tu ro’pokmo sia iatu
babanganna tu puramo diballa api.
14 Tarru’mo’ lako babangan kalimbuang
sia lako limbong datu, apa inde to dio
sukku’mo la naolai tarru’ tu olo’-olo’
kusakei.
15 Iamoto unnola lombokmo’ tuka’
langngan tonna ibongi, angku paressai
tu mai rinding tembo’. Mangkato

maleomo’ unnola babangan Lombok,
nasusi to tibalikmo’ sule.
16 Iatu mintu’ pangulu tae’ natandai tu
kuolainnamo male sia apa mangkamo
kupogau’; belanna lako to Yahudi, to
minaa, to kapua, pangulu sia to diala
parea senga’ tae’pa kupokadanni sae
lako attu iato.
17 Attu iato ma’kadamo’ lako tau iato
mai kukua: Mitiromo tu kadipandasanta,
kumua iatu Yerusalem sanggangmo
na iatu mai babanganna puramo
diballa api. Maikomi tabangunni sule tu
rinding tembo’ Yerusalem, anna damo
tapomatunai.
18 Iatongku pokadammi tau iato mai,
kumua narondongna’ pa’kaboro’Na
Kapenombangku, sia umba nakua
tu datu mangkamo ma’kada lako
kaleku, ma’kadami tu tau iato mai
nakua: La ke’de’ki’ umbangunni sule.
Napabatta’mi tu penaanna ungkarangi
tu pengkarangan melo.
19 Iatonna rangimi Sanbalat, to Horon sia
Tobia, kaunan to Amon sia Gesyem, to
Arab tu iannato, ma’tellemi sia ma’lo’bo
tu tau iato mai lako kaleki, nakua: Apa

toda kamu mipogau'? La umbalirokomika datu?
20 Apa kubali tu tau iato kukua: iatu Puang Matua dao suruga Iamo la umpamaupa' pengkarangangki, na kami, te taunNa, la ke'de' umbangunni; apa iatu kamu tae' taami ba'tu patu borongmi ba'tu kadipengkilalaiammi lan Yerusalem.

Rinding tembo' sia babangan Yerusalem dipabendan sule

3:1-32

3 1 Ta'kala ke'de'mi tu Elyasib, tominaa kapua, sola mintu' siulu'na, iamotu mintu' to minaa, anna bangunni tau iato mai sule tu babangan Domba. Napamaindanmi sia napalakoi ba'bana, napamaindanmi tau iato mai sisola duka tu menara Mea na menara Hananeel.
2 Dio sa'dena ma'bangun tu to Yerikho na dio pole'o sa'dena ma'bangun tu Zakur, anakna Imri.
3 Iatu babangan Bale nabangun bati'na Senaa sule; narattiangi sia naba'bai sia napalakoi salli'na sia gontingna.

4 Dio sa’dena tau iato mai ma’pemeloi tu
Meremot, anakna Uria, anakna Hakos.
Na diona pole’o sa’dena ma’pemeloi
tu Mesulam, anakna Berekhya, anakna
Mesezabeel. Dio sa’dena ma’pemeloi tu
Zadok, anakna Baana.
5 Dio sa’dena tau iato mai ma’pemeloi tu
mintu’ to Tekoa, apa iatu to mala’bi’na
tau iato mai noka umpopa’passan
palempengna lan pengkaranganna
puangna.
6 Iatu babangan Dolo napemeloi Yoyada,
anakna Paseah, sia Mesulam, anakna
Besoja. Narattiangi sia naba’bai sia
napalakoi salli’na sia gontingna.
7 Dio sa’dena tau iato mai ma’pemeloi
tu Melaca, to Gibeon, sia Yadon, to
Meronot, sia to Gibeon sia to Mizpa,
tu naparenta to maraa lompo dio lili’
sambalinna lu Salu.
8 Dio sa’dena ma’pemeloi tu Uziel,
anakna Harhaya, misa’i pande bulaan;
dio sa’dena pole’o ma’pemeloi tu
Hananya, misa’ to ma’bangki’. Iatu tau
iato mai tae’mo namanggi’ mengkarang
dio Yerusalem dio to’ rinding tembo’
makamban.

9 Dio sa'dena tau iato mai ma'pemeloi
tu Refaya, anakna Hur, kapala sesena
lembang Yerusalem.
10 Dio sa'dena tau iato mai ma'pemeloi
tu Yedaya, anakna Harumaf, iamotu
sitingoan banuanna. Dio sa'dena tau
iato ma'pemeloi tu Hatus, anakna
Hasabneya.
11 Iatu ruang ma'penduanna napemeloi
Malkia, anakna Harim sia Hasub, anakna
Pahat-Moab; napemeloi duka tu menara
Panglallangan.
12 Dio sa'dena ma'pemeloi tu Salum,
anakna Halohesh, kapala sesena
lembang Yerusalem, la ia la mintu'
anakna baine.
13 Iatu babangan Lombok napemeloi
Hanun sia pa'tondokan Zanoah;
nabangun tau iato mai sule sia naba'bai
sia napalakoi salli'na sia gontingna;
ondongpi (nabangun tau iato mai sule)
sangsa'bu siku tu rinding tembo' sae
lako babangan Au.
14 Iatu babangan Au napemeloi Malkia,
anakna Rekhab, kapala lembang
Bet-Kerem. Nabangun sule, sia naba'bai,
anna palakoi salli'na sia gontingna.

15 Iatu babangan Kalimbuang napemeloi
Salum, anakna Kolhoze, kapala lembang
Mizpa; anna bangunni sule sia napapa-
sapei sia naba'bai anna palakoi salli'na
sia gontingna, ondongpi (nabangun sule)
tu rinding tembo' limbong tu nanii uai
saruran tama, sikandappi' pa'lakna datu
sae lako eran tu solo' dao mai kotana
Daud.
16 Iatu tarru'na male ma'pemeloi dio tu
Nehemia, anakna Azbuk, kapala sesena
lembang Bet-Zur sae lako sitingoan
liangna Daud sia tarru' lako limbong
panggaraga natarru' lako banua to
lalong.
17 Sia iatu tarru'na male ma'pemeloi
dio tu to Lewi, iamotu Rehum, anakna
Bani. Dio sa'dena ma'pemeloi tu
Hasabya, kapala sesena lembang Kehila,
boronganna lembangna.
18 Sia iatu tarru'na male ma'pemeloi
dio tu siulu'na, iamotu Binui, anakna
Henadad, kapala sesena lembang Kehila.
19 Dio sa'dena tu Ezer, anakna Yesua,
kapala lembang Mizpa, umpemeloi
tu siumpu'na, sitingoan lalan tuka'
langngan inan pangnannan pa'buno tu
dio to' katetuk.

20 Sia iatu tarru’na male birisan tongan
tu Barukh, anakna Zabai umpemeloi tu
siumpu’na randuk dio mai to’ katetuk
sae lako babangan banuanna, tominaa
kapua Elyasib.
21 Sia iatu tarru’na male napemeloi
Meremot, anakna Uria, anakna Hakos,
iamotu siumpu’na randuk dio mai
babangan banuanna Elyasib sae lako
tampak banuanna Elyasib.
22 Sia iatu tarru’na male ma’pemeloi
dio tu to minaa, iamotu to torro dio lu
Padang.
23 Sia iatu tarru’na male ma’pemeloi
dio lu Benyamin sia Hasub sitingoan
banuanna. Tarru’na male napemeloi
Azarya, anakna Maaseya, anakna
Ananya, dio sa’de banuanna.
24 Sia iatu tarru’na male napemeloi
Binui, anakna Henadad, tu siumpu’na,
randuk dio mai banuanna Azarya sae
lako Tampakna sia sae lako tetukna.
25 Sia iatu tarru’na male ma’pemeloi dio
tu Palal, anakna Uzai, sipatu tampak
sia menara malangka’, tu tarangso
lako salian dio mai banuanna datu,
sikandappi’ tarampak pa’tarungkuan.

Sia iatu tarru’na male ma’pemeloi dio tu
Pedaya, anakna Paros,
26 – iatu mintu’ to pabalian lan Banua
Kabusungan torro dio Ofel – sae lako
babangan Uai dio rampe matallona sia
sae lako menara tarangso lako salian.
27 Sia iatu tarru’na male napemeloi to
Tekoa tu siumpu’na randuk dio mai
sikandappi’ menara kapua tarangso lako
salian sae lako rinding tembo’ Ofel.
28 Randuk dio mai babangan Darang
ma’pemeloi tu mai to minaa, tu pantan
sitingoanna banuanna.
29 Sia iatu tarru’na male ma’pemeloi
dio tu Zadok, anakna Imer, sitingoan
banuanna. Tarru’na pole’o male
ma’pemeloi dio tu Semaya, anakna
Sekhanya, to ma’kampa babangan
Rampe matallo.
30 Sia iatu tarru’na male napemeloi
Hananya, anakna Selemya, sia Hanun,
anak ma’pennannanna Zalaf, tu
siumpu’na. Sia iatu tarru’na male
ma’pemeloi dio tu Mesulam, anakna
Berekhya, tu sitingoan bilikna.
31 Sia iatu tarru’na male ma’pemeloi dio
tu Malkia, pande bulaan, sae lako banua
to pabalian lan Banua Kabusungan

sia banua to ma’baluk-baluk sipatu babangan Pa’kampan sia tarru’ langngan bilik mengkadaoan dio to’ katetuk.
32 Iatu kasiallaranna bilik mengkadaoan dio tetuk na babangan Domba ma’pemeloi dio tu mintu’ pande bulaan sia to ma’baluk-baluk.

Pengkarangan dipatarru’ moi naea tau tu to mengkarang

4:1-23

4 1 Apa iatonna rangimi Sanbalat kumua kibangunmo sule tu rinding tembo’, re’dekmi tu ara’na sia mapa’dik tu penaanna. Natelle-tellemi tu to Yahudi,
2 sia ma’kada dio olona siulu’na sia mintu’ surodadu Samaria nakua: Apa todaoia napogau’ tu to Yahudi langga’? Sipaturaka la dipopa’elo’na bang tu tau iato mai? Ma’dinraka la memala’? Ma’dinraka la namangkai allo totemo? Ma’dinraka la napatuo sule tu batu tembo’ ro’pok tu nakandemo api?
3 Iatu Tobia, to Amon, bendan dio sa’dena, anna ma’kada nakua: Moi nabangunmi tau iato mai, apa iake denni

misa’ sindallung ungkondongi tu batu
rinding tembo’na, manassa la natuan.-
4 O Kapenombangki, perangiimi dikka’
umba nakua tu kadibe’seangki sia pasule
langnganni ulunna tau iato mai tu
kapalo’bo-lo’boanna sia sorongi tu tau
iato mai butung pangrampa tama tondok
pa’paliran.
5 Da Misamboi tu kakadakeanna tau
iato mai sia da nadipa’dei tu kasalanna
dio oloMi, belanna iatu tau iato mai
umpa’dikki penaanna mintu’ tau
ma’bangun sule.-
6 Apa kibangun sule tu rinding tembo’
iato, anna sundunmo tu mintu’ rinding
tembo’ sae lako sesena, belanna
napa’inaai tu to buda mengkarang.
7 Iatonna rangimi Sanbalat sia Tobia sia
to Arab sia to Amon sia to Asdod kumua
mukkunmo dipemeloi tu rinding tembo’
Yerusalem sia mintu’ lo’po’na dilepe’mo,
re’dek tonganmi tu ara’na,
8 sia sipakulu-kulu la ke’de’ ullaoi
Yerusalem sia umpamarukkai.
9 Apa massambayangkan lako
Kapenombangki sia belanna iatu
ampena tau iato mai kitiromo angki

suai tu to ma’ronda’ allo bongi la umpangeaikanni.
10 Ma’kadami tu to Yehuda nakua: Iatu kamatotoranna mintu’ to mamulle langga’mo, nabudapa tu batu tiserang-serang, kiurunganni tang pakullemo la umbangunni tu rinding tembo’.
11 Ma’kadami tu ualingki nakua: Tae’ nala unnissanni sia tae’ nala untandai, taurunganni lanmo lu tangnganna tau iato mai, anta patei sia tapatadangi tu pa’diaman.
12 Apa iatonna saemo ba’tu pira-pira to Yahudi, tu torro sikandappi’ tau iato mai, umpokadangkan pessangpulo tu iannato, dio mai mintu’ tondok tu ma’mirringan lako kaleki,
13 iamoto kuato’mi tu mintu’ tau diong inan mengkadiongan dio lu padang dio boko’ rinding tembo’, unturu’ pa’rapuanna, sibaa pa’dangna, dokena sia panana.
14 Kutiromi angku ke’de’ sia ma’kada lako tu mai to la’bi’, pangulu sia mintu’ to buda, kukua: Da mikataku’i tu tau iato mai; kilalai tu Puang pasareongan sia dikabangnga’, ammi pararian mintu’

siulu’mi, anakmi muane sia anakmi baine, bainemi sia banuammi.
15 Iatonna rangimi ualingki kumua kiissan nasangmo sia Nadampamo Puang Matua tu tangnga’na, ma’dinmokan sule nasang lako to’ rinding tembo’ pantan lako pa’diamanna.
16 Sia randuk allo iato iatu taungku sesena mengkarang na iatu sesena untoe doke, balulang, pana sia ma’bayu kararran, na iatu mai kamandang bendan dio boko’na mintu’ to Yehuda,
17 tu umbangun rinding tembo’. Iatu to mamulle ungkarang pengkaranganna susite: sangbali limanna mengkarang na iatu sangbalinna sitoe doke.
18 Iatu mai to ma’bangun pantan sitakin pa’dangna, namarassan ma’bangun. Na iatu umpannoninna tarompe’ bendan dio sa’deku.
19 Ma’kadamo’ lako tu mai to la’bi’, pangulu sia lako mintu’ to buda, kukua: Kapua tu pengkarangan iate sia kalua’ sia sisarak-sarakki’ dio mai to’ rinding tembo’ sia pada mambelamoki’ dio mai solata.
20 Umba-umba inan minii urrangi oni napiri tanduk, manassa la sirampunkomi

lako kaleki. Na Kapenombanta la untunduiki’ parari.
21 Susimokannito ungkarangi tu pengkarangan iato, na iatu sesena tau untoe doke randuk dio mai berre’na allo sae lako bu’tunna bintoen.
22 Sia attu ia dukato angku pa’peparentanni lako to buda kukua: Manassa la pantan ma’bongikomi sola taummi lan Yerusalem, ammi kampaikan ke bongi sia mengkarang ke allo.
23 Iatu aku sola mintu’ siulu’ku sia taungku sia mintu’ to ma’kampa tu unturu’na’, tae’ len kialai pakeangki. Pantan kitoe bang lima kananki tu dokeki.

Nehemia ussanda tonganni to makario-rio tu napandasa indanna

5:1-13

5 1 Ta’kala bu’tumi sarro kapua dio mai to buda sola bainena belanna to Yahudi, siulu’na.
2 Den tu tau ma’kada nakua: Buda tu anakki muane sia anakki baine, angki la morai unnalli gandung kikande angki potuoi.

3 Den duka tu ma’kada nakua:
Kipa’pentoeammo tu pa’lakki sia
pa’lak anggoro’ki sia banuangki, angki
pangallianni gandung lan karorian.
4 Sia denmo tu ma’kada nakua:
Unnindankan doi’ kipamayaran simangki
lako datu, na pa’lakki sia pa’lak
anggoro’ki kipaboro’.
5 Moi angki sangrara sangbuku tu siulu’ki
sia moi na iatu anakki muane pada
bangsia tu anakna muane, apa moi susito
kipa’bengan bangmo tu anakki muane
sia anakki baine dipotosandang sia ba’tu
pira-pira tu anakki baine dipakasiri’ lan
kasandangan natae’ kiissan tu apa la
kipogau’; na iatu pa’lakki sia pa’lak
anggoro’ki natoe dukamoto senga’.
6 Iatongku rangimi tu sarrona tau iato
mai sia iatu mintu’nato, re’dekmi ara’ku.
7 Ma’tangnga’ melomo’ lan penaangku,
angku pasalai tu to la’bi’ sia pangulu
kukua: Pantan mesaro la’da’komi dio
mai siulu’mi! Kupaden dukami misa’
kombongan kapua la untingoi tau iato
mai,
8 angku ma’kada lako kukua: Mintu’
siulu’ta, iamotu to Yahudi, tu mangka
dibaluk lako to kapere’, kila’bakmo

sitinaya pakulleki; apa iatu kamu
mibaluk tu siulu'mi, na iatu tau iato mai
umbaluk kalena lako kaleki! Kappami tu
tau iato mai sia tang naissan mebali.
9 Ma'kadamo' kukua: Tae' namelo tu
apa mipogau'. Tae'raka mila lolang
ungkataku' Kapenombanta, anta toyang
dio mai pebe'sena to kapere', ualinta?
10 Iatu aku sola mintu' siulu'ku sia
mintu' taungku umpaindanni doi' sia
gandung tu tau iato mai; apa tae'mo kila
umpalakui tu pa'peindan iato.
11 Iamoto pasulemi totemo lako tau
iato mai tu mintu' pa'lakna sia pa'lak
anggoro'na sia pa'lak saitunna sia iatu
mai banuanna sia doi' napa'uaian sia
taeranni tu pa'peindanmi diona gandung,
uai anggoro' sia minna'.
12 Ma'kadami tu tau iato mai nakua:
Manassa la kipasulemo sia tae'mo
kila ussinga' len apa dio mai tau iato
mai, la kipogau'mo susitu kadammi.
Kutambaimi tu mintu' to minaa, angku
suai tu tau iato mai umpalao sumpa,
kumua napogau'i susitu dipokadanna.
13 Sia kupentambakan tu sepu' bayu
lamba'ku angku ma'kada kukua: Susi
dukato Natibe Puang Matua lan mai

banuanna sia dio mai iananna tu mintu’ tau tae’ napalanda’i tu pangallu’ iate, nasusito matambak male anna lo’bang. Ma’kadami tu mintu’ kombongan nakua: Amin, sia napudi tu PUANG. Naturu’mi mintu’ bangsana te kada iate.

Tae’ natuntunni Nehemia tu pa’kasian

5:14-19

14 Randuk allo iato naangka’mo’ datu Artahsasta dadi to maraa dio tondok Yehuda, randuk dio mai taun ma’penduangpulo kaparentanna sae lako taun ma’pentallungpulo ndua, den sangpulo dua taunna, tae’ kutarima len pa’kasian to maraa, la aku la mintu’ siulu’ku.
15 Iatu mintu’ to maraa tu dolona na aku umpamagasa passananna mintu’ tau sia untuntun roti sia anggoro’ dio mai tau iato mai, senga’pa to tu patangpulo sikele’ salaka. Sia ia duka tu taunna matampo lako bangsa iato. Apa iatu aku tae’ kupogau’i susito, belanna mataku’na’ lako Puang Matua.

16 Sia mengkarang dukana’ dio te
rinding tembo’, apa moi sangteppe’
pa’lak tae’ kupotaa, susi duka bangsia
mintu’ taungku sirampun inde to dio
pengkarangan iato.
17 Iatu to Yahudi sia mintu’ pangulu
agi-agi saratu’ limangpulo tau sia iatu to
sae lako kaleki dio mai tu mintu’ bangsa
tiku lao, kupakande.
18 Iatu apa dipasakka’ ke sangallooi,
iamotu misa’ sapi laki, annan domba
malompo, sia ba’tu pira-pira manuk-
manuk, aku nasang umpadenni, na iake
sisangpulooi allona sebo ma’rupa-rupa
anggoro’. Moi nasusi to tae’ra kutuntun
pa’kasian to maraa, belanna iatu
pa’diaman iate, umpamatana’mo te
bangsa iate.
19 O Kapenombangku, kilalaina’ tu
kupomelona sitinaya tu mintu’ apa
mangka kupogau’ lako bangsa iate.

Rinding tembo’ disundunni moi naden tau mangea

6:1-19

6 1 Iatonna rangimi Sanbalat, Tobia
sia Gesyem, to Arab, sia mintu’

uali senga’ta, kumua kusundunnimo
umbangunni sule tu rinding tembo’ sia
tae’mo torro tu lo’bangna, moi tae’pa
kupalakoi tu ba’bana lan babangan,
2 nasuami Sanbalat sia Gesyem tu
tau lako kaleku nakua: Maikomi
tasirampun dio Kefirim diong lombok
Ono. Apa iatu tangnga’na tau iato mai la
ungkadakeina’.
3 Apa ussuana’ tau male umpokadanni
kumua: Marassanna’ ungkarang
pengkarangan kapua, iamoto natae’
kuma’din male mati’. Ma’apai nala
dipatadang tu pengkarangan, belanna la
kutampe, kumale mati’?
4 Sae lako penna’pa’ situru-turu’ ussua
tau lako kaleku umpokadai susito, apa
saeoi susi duka bangsiato kubalianni.
5 Nasuami Sanbalat tu taunna tonna
ma’pellimanna lako kaleku untangke
misa’ sura’ tibungka’.
6 Disura’ lan susite nakua: Tiseno-
senomo dio lu mintu’ bangsa tu kareba
sia napamanassamo Gasymu, kumua
iatu kamu sola mintu’ to Yahudi
ma’tanga’mo la mangea; iamoto
mimasara’ umbangunni sule tu rinding
tembo’, sia den duka kareba nakua morai

dukakomi ade’ dadi datunna tau iato mai.
7 Sia miangka’ kalenamo tu ba’tu pira-pira nabi lan lu Yerusalem la umpetambangkomi, kumua: Denmo misa’ datu dio Yehuda!
Tonganna iate apa iate la rampo lako datu. Iamoto maikomi anta sipa’kada-kada.
8 Apa kusua tu tau male umpokadai, kumua: Moi sangbuku kada tae’ natongan tu mintu’ apa mipokada, sangadinna panggaraga penaammi kalena.
9 Belanna la morai tu tau iato mai umpakataku’kanni, nasanga kumua: Nalangga’ tu limanna tau iato mai natampei tu pengkarangan iato, anna tang dadi. – Iamoto, pematoto’i tu limangku!
10 Iatongku tama banuanna Semaya, anakna Delaya, anakna Mehetabeel, – tonna iato den sakkalangan, – ma’kadami nakua: Manassa la maleki’ sola lako banuanNa Puang Matua tama tangnga Banua Kabusungan, anta salli’ nasangi mintu’ ba’bana, belanna iatu tau iato mai la sae umpateikomi,

manassa bongi ia bangsiamote nasae la umpateikomi.
11 Apa ma’kadana’ kukua: Ma’dinraka misa’ muane susi aku te la mallai? Ma’dinraka tu misa’ tau susi aku te tu tama Banua Kabusungan la tuo? Tae’ kula male.
12 Belanna kutandai melo, kumua tae’ Nasuai Puang Matua, sangadinna ia sia nama’nubua’ diona aku, belanna nasaroi Tobia sola Sanbalat.
13 Ia sia nasaroi susito, kumua angku mataku’ sia iake kupogau’i susito la kasalanna’; na iamo la napotete tau iato mai umpakadake lelena’, kumua nalo’bona’.
14 O Kapenombangku, kilalai tu Tobia sola Sanbalat sitinaya penggauranna sia ia duka tu nabi baine Noaja sia ba’tu pira-pira nabi, tu morai la umpakataku’na’.
15 Disundunnimi tu rinding tembo’ tonna allo ma’penduangpulo llima bulan Elul, iamotu lan limangpulo ndua allona.
16 Iatonna rangimi ualingki tu iannato, mataku’mi tu mintu’ bangsa untikuikan sia rosso penaanna, anna mangaku

kumua iate pengkarangan iate dikarang
tete dio pa'tunduanNa Kapenombanta.
17 Ia duka tonna allo iato iatu mintu' to
mala'bi'na Yehuda umpakatu sura' buda
lako Tobia na dio duka mai Tobia den
sura' sae lako tau iato mai.
18 Belanna budamo tu to Yehuda mangka
sibasse Tobia, belanna minintunna
Sekhanya, anakna Arah, na iatu anakna
muane Yohanan umpobaine anakna
Mesulam, anakna Berekhya.
19 Sia natendeng tu mintu' kameloanna
dio tingayoku sia naparampo tu mintu'
kadangku lako kalena. Iatu Tobia
umpakatu sura' la umpakataku'na'.

Atoran ungkampai kota

7:1-3

7 1 Iatonna sundunmo dibangun sule tu
rinding tembo', kupalakoimi ba'bana
sia kuangka' tu mai to ma'kampa
babangan, to menani sia to Lewi.
2 Kuangka'mi tu Hanani siulu'ku
sia Hananya, kamandang benteng,
ungkampai Yerusalem, belanna iatu
Hananya misa' to matappa' sia to

ungkataku’ Puang Matua buda tau nalosongi.
3 Ma’kadamo’ lako kukua: Da’pa mibungka’i tu babangan Yerusalem, ke tae’pi nakulla’ allo; sia la ditutu’ tu ba’ba, ke bendanmi tu to ma’kampa dio inanna; sia la migonting. Sia pa’tondokan Yerusalem la miato’ tu to ma’kampa, pantan dio inanna sia pantan sipatu banuanna.

Luntara’ dinii ussura’ sanganna to nasolan Zerubabel sule

7:4-72

Ezr. 1

4 Iatu kota iato kalua’ sia kapua, apa sidi’ri tu tau torro lan sia tae’pa nadibangun tu mai banua.
5 Attu iato Napatiakka’mi Kapenombangku tu penaangku, angku rampunni tu mintu’ to la’bi’ sia pangulu sia to buda, anna disua ussura’i tama luntara’ tu sanganna. Sia kuappa’tu luntara’ dinii ussura’ sanganna tau iato mai tu bunga’na ke’de’, angku apparanni disura’ lan susite, nakua:

6 Inde sia tu pa’tondokan propinsi, tu
ke’de’ lu dio mai padanna to dipali’, tu
napali’ Nebukadnezar, datu Babel, sia
sulemo lako Yerusalem sia lako Yehuda,
pantan umpeloloi kotana;
7 tu sae nasolan Zerubabel, Yesua,
Nehemia, Azarya, Raamya, Nahamani,
Mordekhai, Bilsan, Misperet, Bigwai,
Nehum na Baana. Inde sia tu iaranna
mintu’ muane to Israel:
8 Bati’na Paros: duangsa’bu ssaratu’
pitungpulo ndua;
9 bati’na Sefaca: talluratu’ pitungpulo
ndua;
10 bati’na Arakh: annanratu’ limangpulo
ndua;
11 bati’na Pahat-Moab, iamotu bati’na
Yesua sia Yoab: duangsa’bu karua
ratu’na ssangpulo karua;
12 bati’na Elam: sangsa’bu duaratu’
limangpulo nna’pa’;
13 bati’na Zatu: karua ratu’na patangpulo
llima;
14 bati’na Zakai: pituratu’ annan pulona;
15 bati’na Binui: annanratu’ patangpulo
ngkarua;
16 bati’na Bebai: annanratu’ duangpulo
ngkarua;

17 bati'na Azgad: duangsa'bu talluratu' duangpulo ndua;
18 bati'na Adonikam: annanratu' annan pulona mpitu;
19 bati'na Bigwai: duangsa'bu annan pulona mpitu;
20 bati'na Adin: annanratu' limangpulo llima;
21 bati'na Ater, iamotu bati'na Hizkia: kasera pulona ngkarua;
22 bati'na Hasum: talluratu' duangpulo ngkarua;
23 bati'na Bezai talluratu' duangpulo nna'pa';
24 bati'na Harif: saratu' sangpulo dua;
25 bati'na Gibeon: kasera pulona llima;
26 iatu muane umpa'tondokki Betlehem sia Netofa: saratu' karua pulona ngkarua;
27 iatu muane umpa'tondokki Anatot: saratu' duangpulo ngkarua;
28 iatu muane umpa'tondokki Bet-Azmawet: patangpulo ndua;
29 iatu muane umpa'tondokki Kiryat-Yearim, Kefira na Beerot: pituratu' patangpulo ntallu;
30 iatu muane, umpa'tondokki Rama sia Gaba: annanratu' duangpulo mmisa;

31 iatu muane umpa’tondokki Mikhmas:
saratu’ duangpulo ndua;
32 iatu muane umpa’tondokki Betel sia
Ai: saratu’ duangpulo ntallu;
33 iatu muane umpa’tondokki Nebo
senga’: limangpulo ndua;
34 iatu muane umpa’tondokki Elam
senga’: sangsa’bu duaratu’ limangpulo
nna’pa’;
35 bati’na Harim: talluratu’ nduangpulo;
36 to Yerikho: talluratu’ patangpulo llima;
37 to Lod, Hadid sia Ono: pituratu’
duangpulo mmisa;
38 to Senaa: tallungsa’bu kasera ratu’na
ntallungpulo.
39 Mintu’ to minaa:
Bati’na Yedaya, iamotu tongkonanna
Yesua: kasera ratu’na pitungpulo ntallu;
40 bati’na Imer: sangsa’bu limangpulo
ndua;
41 bati’na Pasyhur: sangsa’bu duaratu’
patangpulo mpitu;
42 bati’na Harim: sangsa’bu sangpulo
pitu.
43 Mintu’ to Lewi:
Bati’na Yesua, iamotu bati’na Kadmiel
sia bati’na Hodewa: pitungpulo nna’pa’.
44 Mintu’ to menani:

Bati’na Asaf: saratu’ patangpulo ngkarua.
45 Mintu’ to ma’kampa babangan: Bati’na Salum, bati’na Ater, bati’na Talmon, bati’na Akub, bati’na Hatita, na bati’na Sobai: saratu’ tallungpulo ngkarua.
46 Mintu’ to pabali-balian lan Banua Kabusungan:
Bati’na Ziha, bati’na Hasufa, bati’na Tabaot;
47 bati’na Keros, bati’na Sia, bati’na Padon;
48 bati’na Lebana, bati’na Hagaba, bati’na Salmai;
49 bati’na Hanan, bati’na Gidel, bati’na Gahar;
50 bati’na Reaya, bati’na Rezin, bati’na Nekoda;
51 bati’na Gazam, bati’na Uza, bati’na Paseah;
52 bati’na Besai, to Meunim, to Nefusim;
53 bati’na Bakbuk, bati’na Hakufa, bati’na Harhur;
54 bati’na Bazlit, bati’na Mehida, bati’na Harsa;
55 bati’na Barkos, bati’na Sisera, bati’na Temah;
56 bati’na Neziah na bati’na Hatifa.

57 Mintu’ bati’na taunna Salomo:
Bati’na Sotai, bati’na Soferet, bati’na
Perida;
58 bati’na Yaala, bati’na Darkon, bati’na
Gidel;
59 bati’na Sefaca, bati’na Hatil, bati’na
Pokheret-Hazebaim, na bati’na Amon.
60 Mintu’ tu to pabali-balian lan Banua
Kabusungan sia bati’na taunna Salomo
talluratu’ kasera pulona ndua.
61 Inde sia tu ke’de’ dio mai Tel-Melah,
Tel-Harsa, Kerub, Adon na Imer – apa
iatu tau iato mai tae’ naissan untuna’i,
kumua iatu rapunna sia bati’na ba’tu
naala siai bilanganna to Israel –:
62 bati’na Delaya, bati’na Tobia na bati’na
Nekoda: annanratu’ patangpulo ndua;
63 sia dio mai mintu’ to minaa: bati’na
Habaya, bati’na Hakos na bati’na Barzilai
tu mangka unnala misa’ baine, bati’na
Barzilai to Gilead, napobainei sia naala
tu sanganna tau iato naposangai.
64 Mintu’ tau iato undaka’ sura’ tanda
kumua mangkamo disura’ lan luntara’,
apa tae’ nadiappa’, iamoto naditassu’i
lan mai pangka’ katominaan,
65 Nagagaimi to maraa lompo tu tau iato
mai ungkandei tu kande tarru’ masero

sae lako bendan misa’ to minaa ontoe
Urim sola Tumim.
66 Mintu’ tu kombongan iato den
patangpulo ndua sa’bu talluratu’
nnannan pulona,
67 senga’ ia tu mintu’ kaunanna muane
sia kaunanna baine tau iato mai,
tu mintu’na pitungsa’bu talluratu’
tallungpulo mpitu; den dukapa to
menaninna muane sia baine duaratu’
patangpulo llima.
68 Iatu untana: a’pa’ratu’ tallungpulo
llima na keledainna annan sa’bunna
pituratu’ nduangpulo.
69 Denmi pirai tu pangulu rapu ussorong
pamengan lako pengkarangan iato. Iatu
to maraa lompo ussorong pamengan
tama pangrampunan doi’; sangsa’bu
dirhan bulaan, limangpulo pindan
pa’pi’pikan, sia limaratu’ tallungpulo
bayu to minaa.
70 Ba’tu pira-pira pangulu rapu ussorong
pamengan tama pangrampunan doi’
la diangkosoran pengkarangan iato:
bulaan duangpulo sa’bu dirhan, salaka
duangsa’bu nduaratu’ mina.
71 Iatu mintu’ apa nasorong to kamban,
iamotu bulaan duangpulo sa’bu dirhan,

salaka duangsa’bu mina sia bayu to
minaa annan pulona mpitu.
72 Iatu mintu’ to minaa sia to Lewi sia
to ma’kampa babangan sia to menani,
sia ba’tu pira-pirai tu to buda sia to
pabali-balian lan Banua Kabusungan
sia mintu’i tu to Israel senga’, male
ma’tondok lan lu kotana. 73 (7:72)

Ezra umbasa sura’ Sukaran aluk. Pa’gauran pekalumban

7:73-8:18 (8:1-19)

(8-1) Iatonna randukmo bulan
ma’pempitu, tonna lanmo lu kotana tu to
Israel,
8 1 (8-2) saemi sirampun tu mintu’
bangsa butung to misa’ri dio lu
tana lapang dio tingayo babangan Uai.
Napalakumi tau iato mai tu Ezra, pandita
sura’ la unnala sura’ Sukaran alukna
Musa, tu Napa’bengan PUANG lako to
Israel.
2 (8-3) Nabaami to minaa Ezra tu sura’
Sukaran aluk lako tingayo kombongan,
la muane la baine sia mintu’ tu to
ma’dinmo untandai tonna allo bunga’na
bulan ma’pempitu.

3 (8-4) Nabasami Ezra lan mai sura’ iato
dio tana lapang dio tingayo babangan
Uai randuk dio mai tibangka’na masiang
sae lako tangnga allo dio tingayona
mintu’ muane sia baine sia mintu’ tu to
ma’dinmo untandai. Natananni tonganmi
talinga mintu’ bangsana tu sura’ Sukaran
aluk.
4 (8-5) Bendanmi tu Ezra, pandita
sura’ dao lempo kayu, tu inang iamo
diparandanan. Dio sa’dena, iamotu
dio kananna bendan tu Matica, Sema,
Anaya, Uria, Hilkia, na Maaseya; dio
sa’de kairinna iamotu Pedaya, Misael,
Malkia, Hasum, Hasbadana, Zakharia na
Mesulam.
5 (8-6) Nabungka’mi Ezra tu sura’
iato natiro mintu’ bangsana, belanna
bendan madao na iatu mintu’ tau iato
mai. Iatonna bungka’mi tu sura’ iato,
bendanmi tu mintu’ bangsana.
6 (8-7) Napudimi Ezra tu PUANG, Puang
Matua pasareongan, anna mebali
tu mintu’ bangsana, sia mempala’
nasang langngan, nakua: Amin! Amin!
Malinguntu’mi tu tau iato mai sia tukku
menomba rokko padang dio oloNa
PUANG.

7 (8-8) Naada’imi Yesua, Bani, Serebya,
Yamin, Akub, Sabetai, Hodia, Maaseya,
Kelita, Azarya, Yozabad, Hanan, Pelaya
sia mintu’ to Lewi tu bangsa iato diona
Sukaran aluk, anna bendan dio inanna.
8 (8-9) Napamalesomi nabasan tau iato
mai tu sura’ iato, iamotu Sukaran alukNa
Puang Matua sia nabattuananni, anna
tandai tau tu apa dibasanni.
9 (8-10) Ma’kadami tu Nehemia, iamotu
to maraa, sola Ezra, tu to minaa na
pandita sura’ sola mintu’ to Lewi, tu
unnada’i bangsana, nakua: Maindan te
allo iate lako PUANG, Kapenombammi;
iamoto da namasussa tu penaammi sia
da mitumangi’. Belanna tumangi’ tu
mintu’ bangsa iato, tonna rangii tu kada
Sukaran aluk.
10 (8-11) Sia ma’kadapa lako tau iato
mai nakua: Malemokomi, ammi kandei
tu apa mammi’ sia unniru’ apa matappa’
sia pantan ma’kada’pa lako minda-minda
tu tae’ nasakka’, belanna maindan
te allo iate lako Puangta; iamoto da
namasussa penaammi, belanna iatu
kaparannuan bannang dio PUANG Iamo
pentirerungammi.

11 (8-12) Napakatana dukami to Lewi tu
penaanna mintu' bangsa iato, nama'kada
nakua: Rapa'mokomi, belanna maindan
te allo iate, da'mo namasussa tu
penaammi.
12 (8-13) Malemi tu mintu' bangsana
tau iato mai kumande sia mangiru',
anna ma'kada'pa sia sila'tekan parannu,
belanna naissanmo tau iato mai tu apa
dipokadanni.
13 (8-14) Iatonna allo ma'penduan saemi
tu mai pangulu rapunna mintu' bangsana
sola mintu' to minaa sia to Lewi sirampun
lako Ezra, pandita sura', la umparessai
tu kada Sukaran aluk.
14 (8-15) Naappa'mi tau iato mai den
disura' lan sukaran aluk tu mangka
Napa'bengan PUANG nalopian Musa,
kumua: iatu to Israel, ke allo pa'gauran
lan bulan ma'pempitu la torro lan
kalumba.
15 (8-16) Sia la napatassu' tau iato mai tu
misa' parenta, la mesua umpetambanni
lan lu mintu' kotana tau iato mai sia
lan Yerusalem, kumua: Tassu'komi male
langngan buntu, ammi baai dio mai tu
tangke saitun, tangke saitun pangala',
tangke murdu', tangke koroma sia

tangke makamban daunna, la digaragai
kalumba, susitu mangka disura'.
16 (8-17) Tassu'mi tu tau iato mai,
naalai tu tangke kayu, nagaraganni
kalumba tu kalena, napantan umpadaoi
lu bubunganna sia dio lu tarampakna sia
tarampak banuanNa Puang Matua sia dio
tana lapang babangan Uai sia dio tana
lapang babangan Efraim.
17 (8-18) Iatu mintu' kombongan to sule
dipali' unggaragai kalumba anna torro
lan. Iatu susinna to tae' lenpa napogau'i
to Israel randuk dio mai linona Yosua,
anakna Nun, sae lako allo iato. Bu'tumi
kaparannuan kapua.
18 (8-19) Nabasami tau kiallo-kiallo
lan mai sura' Sukaran alukNa Puang
Matua randuk dio mai allo bunga'na sae
lako katampakanna; napakarayami tu
allo pa'maruasan iato pitung allo, na
iatonna allo ma'pengkarua napakaraya
tu kasirampunan kapua, susitu mangka
dipana'ta'.

Allo nanii tau mangaku kasalan sia massambayang

9:1-37

9 1 Iatonna allo ma’penduangpulona
nna’pa’ bulan iato saemi sirampun
tu mintu’ to Israel nama’puasa sia
ma’pote dibolong sia nanii barra’-barra’
tu ulunna.
2 Umpatoyangmo kalena tu bati’na Israel
dio mai mintu’ to sae sia bendan unnaku
kasalanna sia kakelokanna nene’ to
dolona.
3 Iatonna bendanmo tu tau iato mai
dio inanna, nabasami tau lan mai sura’
Sukaran alukNa PUANG, Kapenombanna,
sangtepo allo, anna mangaku sala
sangtepo allo sia tukku menomba dio
oloNa PUANG, Kapenombanna.
4 Dao lempo to Lewi bendammi tu
Yesua, Bani, Kadmiel, Sebanya, Buni,
Serebya, Bani na Kenani; anna metamba
umpekapuai gamaranna lako PUANG,
Kapenombanna.
5 Ma’kadami tu to Lewi Yesua, Kadmiel,
Bani, Hasabneya, Serebya, Hodia,
Sebanya na Petahya, nakua: Ke’de’komi,

pudii tu PUANG, Kapenombammi,
tempon dio mai landa' lako attu situran;
la napudi tau tu sanga mala'bi'Mi,
tu ussamboi mintu' kadipudian sia
kadipangkeran.
6 Kamu mannari tu PUANG, Kamumo
tu mangka umpadadi langi', ondongpi
langi' tu daona lu mintu' langi' sia mintu'
ma'dandan maritikna, sia lino sola mintu'
tu untongkonni sia tasik sia mintu' tu
apa lan; sia Kamu umpatuoi tu mintu'na
sia mintu' ma'dandan maritik dao langi'
tukku menomba dio oloMi.
7 Kamumo tu Kapenomban, tu mangka
untonno' Abram sia ussolanni tassu' lan
mai Ur-Kasdim sia ussangai Abraham.
8 Sia Mitandaimo tu penaanna maruru'
dio oloMi sia mangkamoKomi sibasse la
umbenni tu padang to Kanaan, to Het,
to Amori, to Feris, to Yebus na to Girgasi
lako bati'na. Sia Mipalanda' tu mintu'
kadamMi, belanna malambu'Komi.
9 Sia Mitiro dukamo tu kamandasanna
nene' to doloki lan Mesir sia Mirangimo
tu sarrona tau iato mai dio biring tasik
Teberau.
10 Sia miparampomo tu ba'tu pira-pira
tanda kalle-kallean sia tanda mangnga

lako Firaun, sia mintu' taunna sia mintu' tau lan tondokna, belanna Miissan tu kedona tau iato mai matampo lako taumMi, sia Mipadenammo Kalemi tu misa' sanga susitu den allo iate.
11 Sia mipa'dua tu tasik dio tingayona tau iato mai, naurunganni lumingka lan tangnga tasik unnola karangkeanna, na iatu mintu' tau unnula'i tu tau iato mai Mipembuangan tama malikunna susito misa' batu tama to' uai mandirri'.
12 Iake allona Mianta' lentong gaun na iake bonginna Mianta' lentong api la unnarrangi tu tau iato mai dio lu lalan naolai.
13 Songlo'moKomi dao buntu Sinai sia ma'kadamoKomi lako tau iato mai dao mai langi', sia Mibenmo atoran malambu' tu tau iato mai, sukaran aluk tang tileluk, apa dipondok sia pepasan maelo.
14 Sia Mipaissanni dukamo tu allo katorroan maindanMi sia Mipepasanammo tu pepasan sia apa dipondok sia sukaran aluk nalopian Musa, taumMi.
15 Sia Mibenmo tau iato mai tu roti dao mai langi' la umpa'dei tangdia'na sia Mipatassuran uai lan mai buntu

batu la nasa’poan ma’rangna. Sia
Mipa’parentan dukamo lako tau iato mai
la unnalai tu padang iato la napomana’,
tu mangkaKomi umpalao sumpa la
ungkamaseanni.
16 Apa iatu kedona tau iato mai, iamotu
nene’ to doloki matampo sia umpabattuk
penaanna sia manoka umperangii tu
pepasanMi.
17 Mengkailing tu tau iato mai ma’perangi
sia tae’ nakilalai tu mintu’ tanda
mangnga mangka Mipogau’ dio lu tau
iato mai sia napabattuk tu penaanna sia
unnangka’ misa’ pangulu lan kapabali-
balianna la sule lako kakaunananna. Apa
Kamumo tu Kapenomban ma’pagarri’ sia
maturu-turu, sia mamase sia kalando
pesuka’ sia kapua kamasokanamMi sia
tae’ Mitampei tu tau iato mai.
18 Moi iatonna garagan kalena misa’ anak
sapi dipati’no’ tu tau iato mai sia ma’kada
nakua: Iamote tu Kapenombammu, tu
ussolangko tassu’ lan mai Mesir, sia
iatonna umpogau’ apa tarru’ megi’giran,
19 tae’ duka Mitampei tu tau iato mai
lan lu padang pangallaran, belanna
kakapuanna kamamaseamMi. Iatu
lentong gaun tae’ natoyang dio mai tau

iato mai, ke allona la umpadulluanni
lalan, sia iatu lentong api, ke bonginna
la unnarrangi tau iato mai dio lu lalan tu
la naolai.
20 Sia Miben Penaa meloMi la umpakinaai
tu tau iato mai sia tae’ Mipaka’tui tu
mannaMi dio mai pudukna sia Miben uai
ussa’poi ma’rangna.
21 Ondongpi, patangpulo taunna Minii
ungkaduttu’i lan padang pangallaran,
naurunganni tang kapu’duran sia tang
buruk pakeanna sia tang kambang
lette’na.
22 Sia Miben tau iato mai tu ba’tu pira-
pira kadatuan sia bangsa sia Mitaa-taa
tu kadatuan iato lako tau iato mai susi
tampak padang, anna alai napomana’
tu tondokna Sihon, datu Hesbon, sia
tondokna Og, datu Basan.
23 Sia Mipopemba’ka’ kalle-kalleammo
tu bati’na tau iato mai susi bintoen dao
langi’ sia Misolammo tama tondok tu
mangka Mipa’parentan lako nene’ to
dolona la unnalai napomana’.
24 Rampomi tu anakna tau iato mai
anna alai tu tondok iato napomana’ sia
Mipopengkanorongmo tu pa’tondokanna,
iamotu to Kanaan dio tingayona tau

iato mai, amMi sorongi tama limanna
la datunna la mintu’ bangsa lan tondok
iato, anna pogau’i lako tau iato mai tu
lalan penaanna.
25 Natalomi tu tau iato mai tu ba’tu
pira-pira kota ditambakuku sia padang
malompo sia unnala ba’tu pira-pira
banua ponno ma’rupa-rupa apa maelo
sia ba’tu pira-pira bubun batu, pa’lak
anggoro’, garonto’ saitun sia kayu
membua lendu’ ia budanna napomana’.
Nakandei tau iato mai sadia’na anna
malompo sia manaman katuoanna tete
dio kakapuanna kamasokanamMi.
26 Apa iatu tau iato mai pabali-bali
sia naeaKomi sia natibe lako boko’na
tu sukaran alukMi sia napatei tu mai
nabimMi, tu unnada’i la umpasulei tu tau
iato mai lako Kalemi, sia umpogau’ apa
tarru’ megi’giran.
27 Iamoto Misorongi tu tau iato mai
tama limanna ualinna tu umpapussakki.
Apa iatonna lan attu kapussakanna
meongli’mi lako Kalemi, amMi perangii
dao mai suruga, amMi kamasei to
parampanan tete dio kamamasean
kapuaMi, tu urrampanan tau iato mai lan
mai limanna ualinna.

28 Apa iake rapa’omi, umpogau’omi
kadake dio oloMi, iamoto Mieloranni
tu tau iato mai tama limanna ualinna,
naurungan umpopengkanorongi tu tau
iato mai. Apa iake meongli’omi tu tau
iato mai lako Kalemi, Miperangiimi dao
mai suruga sia pembuda Mirampanan
tete dio kamamaseamMi.
29 Miada’i tu tau iato mai la umpasulei
lako sukaran alukMi, apa matampo,
manoka umperangii tu pepasanMi sia
untengkai atoramMi. Iake naturu’i
tau la napotuo. Apa napopenggega’ tu
palempengna tau iato mai sia napabattuk
tu penaanna sia manoka ma’perangi.
30 Masai allomoKomi kalando pesuka’
lako tau iato mai sia Miada’i tete dio
PenaamMi nalopian nabimMi, apa tae’
natananni talinga tu dionato. Attu iato
Misorongmi tu tau iato mai tama limanna
ba’tu pira-pira bangsa dio lu tondok iato.
31 Apa tete dio kamamasean kapuaMi
natae’ sia Misabu’i sia Miboko’i, belanna
Kamumo tu Kapenomban maturu-turu
sia mamase.
32 Totemo, o Kapenombangki,
Kapenomban pasareongan, mawatang
sia dikabangnga’, tu ungkaritutui

basse sia kamasokanan, da Misanga maringanni tu mintu' kamandasan urruakanni, la datungki la pangulungki, la tominaangki la nabingki la nene' todoloki sia mintu' taumMi, randuk dio mai linona datu Asyur sae lako allo iate.
33 Apa Kamumo tu malambu' lan mintu' apa urrampoikan, belanna Mipa'petiroammo tu kamarurusamMi, apa kami lolang tang mekaalukkanni.
34 Iatu mai datungki sia pangulungki sia to minaangki sia nene' to doloki tae' nakariritui tu sukaran alukMi sia tae' napalan penaai tu pepasanMi sia iatu pa'pakilala tu Mipokadanni.
35 Moi anna unnampui misa' kadatuan tu tau iato mai, moi amMi benni pa'kamase kapua, sia moi amMi benni padang kalua' sia malompo, apa tae' napengkaolaiKomi sia tae' namorai mengkatoba' dio mai gau' kadakena.
36 Manassa allo iate kaunanmokan, sia iatu padang mangka Mikamasean nene' todoloki, kumua nakandei tu alanna sia burana – tonganna lanmo kinii dadi kaunan.
37 Padang iate umpopemba'karan mintu' datu burana, tu Miangkarangkanni

belanna kasalangki, anna parentai tu kaleki sia iatu patuoangki unturu' lalan penaanna; iamoto angki lan kapussakan kapua.

Sura' pangakuan la ungkaritutui sukaran aluk

9:38–10:39

38 Bannang diomote mintu'nate untananmoki' basse tang leluk anta patamai sura', anna ca'i pangulunta sia to Lewinta sia to minaanta.

10 1 Iatu mintu' to ma'ca' iamotu Nehemia, to maraa lompo, anakna Hakhalya sia Zedekia,
2 Seraya, Azarya, Yeremia,
3 Pasyhur, Amarya, Malkia,
4 Hatus, Sebanya, Malukh,
5 Harim, Meremot, Obaja,
6 Daniel, Gineton, Barukh,
7 Mesulam, Abia, Miyamin,
8 Maazya, Bilgai, na Semaya, mintu'i te tominaa nasang.
9 Iatu to Lewi iamotu Yesua, anakna Azanya na Binui. Iatu bati'na Henadad, iamotu Kadmiel.

10 Na iatu mintu’ siulu’na tau iato mai,
iamotu Sebanya, Hodia, Kelita, Pelaya,
Hanan,
11 Mikha, Rehob, Hasabya,
12 Zakur, Serebya, Sebanya,
13 Hodia, Bani na Beninu.
14 Iatu pangulunna to buda, iamotu
Paros, Pahat-Moab, Elam, Zatu, Bani,
15 Buni, Azgad, Bebai,
16 Adonia, Bigwai, Adin,
17 Ater, Hizkia, Azur,
18 Hodia, Hasum, Bezai,
19 Harif, Anatot, Nebai,
20 Magpias, Mesulam, Hezir,
21 Mesezabeel, Zadok, Yadua,
22 Pelaca, Hanan, Anaya,
23 Hosea, Hananya, Hasub,
24 Halohesh, Pilha, Sobek,
25 Rehum, Hasabna, Maaseya,
26 Ahia, Hanan, Anan,
27 Malukh, Harim na Baana.
28 Iatu mintu’ to senga’, tominaa, to
Lewi, to ma’kampa babangan, tomenani,
to pabali-balian lan Banua Kabusungan
sia minda-minda tu ussarakki kalena
dio mai tu mai bangsa lan tondok iato
la ungkaritutui Sukaran alukNa Puang
Matua sia iatu bainena tau iato mai

sia anakna muane sia anakna baine,
minda-minda tu paissannamo,
29 nasituru'i mintu' siulu'na, iamotu
to mala'bi'na, anna takoi passanan
tengkona menggata sia umpalao sumpa
la lolang unturu' Sukaran alukNa Puang
Matua tu Napa'bengan Puang Matua
nalopian Musa, taunNa Puang Matua
sia la birisan ungkaritutui tu mintu'
pepasan, atoran sia apa Napondok
PUANG, Puangta.
30 Ondongpi mangakumoki', kumua
tae'mo tala umbenni tu anakta baine
lako bangsa lan tondok iate sia iatu
anakna baine tau iato mai tae'mo tala
unnalanni anakta muane napobaine.
31 Sia iake saei umbaa balukanna tu
bangsa lan tondok iate sia ma'rupa-rupa
gandung lan allo katorroan la umbalukki,
tae' tala unnallii, ke allo katorroan ba'tu
sala umbanna misa' allo maindan, sia
lan taun ma'pempitu iatu mai padang la
tapopa'elo'na talo sia iatu mai pa'peindan
moi misa' tae' tala untungkai.
32 Sia tapatakoi kaleta la ussorong
taa tallunna sikele' ke sangtaunoi,
lako kamenomban lan banuanNa
Kapenombanta:

33 iamotu roti dipennoloan, kande
dipemalaran kiallo-kiallo sia pemala’
ditunu pu’pu’ kiallo-kiallo, pemala’ allo
katorroan, pemala’ bulan ba’ru, pemala’
pa’gauran sia pamengan maindan, suru’
pengkalossoran la umbasei kasalanna to
Israel, sia ma’rupa-rupa kamenomban
lan banuanNa Kapenombanta.
34 Sia taloterei duka, tu mai tominaa, to
Lewi sia to buda tu la nenne’ umpatama
kayu tama banuanNa Kapenombanta
situru’ rapunta lan attu dipamanassa ke
taunoi, la ditutung dao inan pemalaranNa
PUANG, Kapenombanta, susitu disura’
lan Sukaran aluk.
35 Sia mangaku dukamoki’ la umbaai
lako banuanNa PUANG tu bunga’ bura
padangta sia mintu’ bunga’ bua kayu, ke
taunoi;
36 susi dukato tu anak muane pa’bunga’ta
sia patuoanta, susi tu disura’ lan sukaran
aluk: anta baai tu anak bunga’ sapinta
sia anak bunga’ dombata sia bembe’ta
lako banuanNa Kapenombanta, iamotu
lako tominaa, tu umpogau’ kamenomban
lan banuanNa Kapenombanta.
37 Sia la tabaa tu bunga’ ta’pung dalle
sisikan – iamotu pa’durukta – sia mintu’

bunga’ bua kayu, uai anggoro’ ba’ru sia
minna’ lako tominaa, dipatama bilik dio
banua Kapenombanta sia taa sangpulona
tu bura padangta la tabaa lako to Lewi,
na tau iato mai, iamotu to Lewi, la
urrampunni tu taa sangpulona lan lu
mintu’ kotana to ma’lakoan padang.
38 Sia la den misa’ tominaa, bati’na
Harun, la male sola tu mai to Lewi,
ke attunnai tu to Lewi unduruk taa
sangpulona, sia la naala to Lewi taa
sangpulona dio mai tu taa sangpulona
nabaai lako banuanNa Kapenombanta,
tama bilik pa’palumpunan.
39 Belanna tama bilik iato sipatu tu
to Israel sia to Lewi la umbaai tu
gandung pa’duruk, uai anggoro’ ba’ru
sia minna’; inde to dio nanii tu mintu’
pareanan maindan sia nanii tominaa
umpogau’ kamenomban sia to ma’kampa
babangan sia tomenani. Iatu banuanNa
Kapenombanta tae’ tala umpopa’elo’nai.

Diona to mane ma’tondok dio Yerusalem sia dio lu ba’tu pira-pira kota

11:1-36

11 1 Ma’tondokmi tu pangulunna
bangsa iato dio Yerusalem, apa
iatu tau pira ma’loterei la umpamanassai
tu misa’ tau, torro dio Yerusalem, iamotu
kota maindan, ke sangpulooi, na iatu
kasera lan lu kota senga’.
2 Napudimi bangsa iato tu mintu’
muane, tu tanning inaa ma’tondok lan
Yerusalem.
3 Inde sia tu mintu’ pangulu propinsi,
tu ma’tondok lan Yerusalem; – nalan
lu kota Yehuda pada torromo tu tau
iato mai dio lu mana’na, lan lu kotana,
iamotu to Israel, tominaa, to Lewi, to
pabali-balian lan Banua Kabusungan sia
bati’na taunna Salomo.
4 Dio Yerusalem torromo tu ba’tu
pira-pira to Yehuda sia to Benyamin: dio
mai to Yehuda iamotu Ataya, anakna
Uzia, anakna Zakharia, anakna Amarya,
anakna Sefaca, anakna Mahalaleel, dio
mai bati’na Peres,

5 sia Maaseya, anakna Barukh, anakna
Kolhoze, anakna Hazaya, anakna Adaya,
anakna Yoyarib, anakna Zakharia,
anakna Syela.
6 Iatu mintu' bati'na Peres, tu torro
dio Yerusalem, a'pa'ratu' annan pulona
ngkarua tu ma'din parari.
7 Inde sia tu to Benyamin, iamotu
Salu, anakna Mesulam, anakna Yoëd,
anakna Pedaya, anakna Kolaya, anakna
Maaseya, anakna Itiel, anakna Yesaya;
8 na iatu sidampi'na iamotu Gabai na
Salai: kasera ratu'na duangpulo ngkarua
tau.
9 Na Yoël, anakna Zikhri pangulunna
tu tau iato mai, sia Yehuda, anakna
Hasenua akkele' kapala lan kota.
10 Dio mai mintu' tominaa iamotu
Yedaya, anakna Yoyarib, na Yakhin;
11 Seraya, anakna Hilkia, anakna
Mesulam, anakna Zadok, anakna
Merayot, anakna Ahitub, iamo pangulu
banuanNa Puang Matua.
12 Sia mintu' siulu'na tu umpogau'
kamenomban lan banua kabusungan:
den karua ratu'na duangpulo ndua. Sia
Adaya, anakna Yeroham, anakna Pelalya,

anakna Amzi, anakna Zakharia, anakna
Pasyhur, anakna Malkia;
13 sia mintu' siulu'na pangulu rapu, den
duaratu' patangpulo ndua. Sia Amasai
anakna Asareel, anakna Ahzai, anakna
Mesilemot, anakna Imer;
14 sia siulu'na, to barani parari, den
saratu' duangpulo ngkarua. Iatu
pangulunna, iamotu Zabdiel, anakna
Gedolim.
15 Dio mai to Lewi, iamotu Semaya,
anakna Hasub, anakna Azrikam, anakna
Hasabya, anakna Buni.
16 Iatu Sabetai sola Yozabad, dio mai
pangulunna to Lewi, iamo umpangului
tu mintu' pengkarangan dio salian
banuanNa Puang Matua.
17 Iatu Matanya, anakna Mikha, anakna
Zabdi, anakna Asaf, iamo pangulu,
tu unnangka' nanian pa'pudi-pudian,
ke massambayangi tau sia Bakbukya
ma'penduanna dio mai mintu' siulu'na,
sia Abda, anakna Samua, anakna Galal,
anakna Yedutun.
18 Iatu mintu' to Lewi, tu torro lan kota
maindan den duaratu' karua pulona
nna'pa'.

19 Mintu’ to ma’kampa babangan, iamotu
Akub, Talmon sola mintu’ siulu’na,
tu ungkampai babangan, den saratu’
pitungpulo ndua.
20 Iatu tang dipokadannapa tu mai to
Israel, to minaa na to Lewi, torro lan lu
mintu’ kota Yehuda, pantan dio lu kota
mana’na.
21 Iatu mintu’ to pabali-balian lan Banua
Kabusungan torro dio Ofel; iatu Ziha na
Gispa pangulunna to pabali-balian lan
Banua Kabusungan.
22 Iatu pangulunna to Lewi dio Yerusalem
iamotu Uzi, anakna Bani, anakna
Hasabya, anakna Matanya, anakna
Mikha, dio mai bati’na Asaf, iamotu to
menani lan kamenomban dio banuanNa
Puang Matua.
23 Belanna denmo pa’pana’ta’na datu
diona tau iato mai, iamotu atoran
umpamanassa apa napotuo to menani
pada tu paralluna kiallo-kiallo.
24 Iatu Petahya, anakna Mesezabeel, dio
mai bati’na Zerah, anakna Yehuda, to
diala parea matippa’ na datu, umpoissan
mintu’ kaparalluanna to buda.
25 Iatu tondok nanii tau dio salian
kota, iamotu to Yehuda pira torro dio

Kiryat-Arba sia lili'na, dio Dibon sia
lili'na, dio Yekabzeel sia kampongna;
26 dio Yesua, Molada na Bet-Pelet;
27 dio Hazar-Sual, Bersyeba sola lili'na;
28 dio Ziklag, Mekhona sola lili'na;
29 dio En-Rimon, Zora, Yarmut,
30 Zanoah, Adulam sola kampongna,
Lakhis sola pa'padanganna, sia dio Azeka
sola lili'na. Susimoto tu tau iato mai
ma'tondok dio mai Bersyeba sae lako
lombok Hinom.
31 Iatu to Benyamin torro dio inan:
randuk dio mai Geba dio Mikhmas, Aya,
Betel sola lili'na,
32 dio Anatot, Nob, Ananya,
33 Hazor, Rama, Gitaim,
34 Hadid, Zeboim, Nebalat,
35 Lod, Ono na lombok Pande kayu.
36 Denmo ba'tu pirang-pirang laoanna
to Lewi dio mai Yehuda male ma'tondok
lako lili'na to Benyamin.

Luntara'na to minaa sia to Lewi

12:1-26

12 1 Inde sia tu mintu' to minaa sia
to Lewi, tu ke'de' sola Zerubabel,

anakna Sealtiel sia Yesua, iamotu
Seraya, Yeremia, Ezra.
2 Amarya, Malukh, Hatus,
3 Sekhanya, Rehum, Meremot,
4 Ido, Ginetoi, Abia,
5 Miyamin, Maaja, Bilga,
6 Semaya, Yoyarib, Yedaya,
7 Salu, Amok, Hilkia na Yedaya,
mintu'nate iamo pangulu tominaa sia
mintu' siulu'na tonna linona Yesua.
8 Na iatu to Lewi, iamotu Yesua, Binui,
Kadmiel, Serebya, Yehuda na Matanya.
Tau iamote sola mintu' siulu'na ullopian
torroan to menani.
9 Iatu Bakbukya na Uni, siulu'na tau
iato mai bendan sitingoan menani lan
kamenomban.
10 Iatu Yesua undadian Yoyakim; Yoyakim
undadian Elyasib; Elyasib undadian
Yoyada;
11 Yoyada undadian Yonatan; Yonatan
undadian Yadua.
12 Iatonna linona Yoyakim iami to minaa,
tu pangulunna rapu: dio rapunna Seraya,
iamotu Meraya; dio mai Yeremia, iamotu
Hananya,
13 dio mai Ezra, iamotu Mesulam; dio
mai Amarya, iamotu Yohanan;

14 dio mai Melikhu, iamotu Yonatan; dio
mai Sebanya, iamotu Yusuf;
15 dio mai Harim iamotu Adna; dio mai
Merayot, iamotu Helkai;
16 dio mai Ido, iamotu Zakharia; dio mai
Gineton, iamotu Mesulam;
17 dio mai Abia, iamotu Zikhri; dio mai
Minyamin, dio mai Moaja, iamotu Piltai;
18 dio mai Bilga; iamotu Samua; dio mai
Semaya, iamotu Yonatan;
19 dio mai Yoyarib, iamotu Matnai; dio
mai Yedaya, iamotu Uzi;
20 dio mai Salai, iamotu Kalai; dio mai
Amok, iamotu Heber;
21 dio mai Hilkia, iamotu Hasabya; dio
mai Yedaya, iamotu Netaneel.
22 Iatu to Lewi tonna linona Elyasib,
Yoyada, Yohanan na Yadua, disura' tu
pangulu rapunna; na mintu' to minaa
tonna kadatuanna Darius, to Persia.
23 Iatu bati'na Lewi, iamotu mintu'
pangulu rapu disura'mo lan sura'
ossoran, sae lako linona Yohanan,
anakna Elyasib.
24 Iatu pangulunna mintu' to Lewi,
iamo Hasabya, Serebya, na Yesua,
anakna Kadmiel; iatu mintu' siulu'na,
tu bendan sitingoan, ma'dandanan

siamping sisanglaoan, la umpakendek
pa'pudi-pudian sia nanian pa'tendeng,
situru' tu pepasanna Daud, taunNa
Puang Matua,
25 iamotu Matanya, Bakbukya na Obaja.
Iatu to ma'kampa babangan, iamotu
Mesulam, Talmon na Akub, tu ungkampai
bilik pa'palumpunan lan babangan.
26 Mintu'nate sangbara' linona Yoyakim,
anakna Yesua, anakna Yozadak sia
Nehemia, to maraa, sia Ezra, tominaa
sia pandita sura'.

Rinding tembo' Yerusalem dirara

12:27-43

27 Iatonna dirara tu rinding tembo'
Yerusalem ditambaimi tu mintu' to
Lewi dio mai mintu' inanna male lako
Yerusalem, anna pogau' pa'gauran
mangrara sia umpopenani pa'pudi-
pudian sia penanian napasiala taa'-taa',
dandi na katapi.
28 Sirampunmi tu mintu' to menani la dio
mai lili'na Yerusalem, la dio mai mintu'
kampongna to Netofa,

29 sia dio mai Bet-Gilgal sia padang nalili’
Geba sia Asmawet, belanna mintu’ to
menani ma’tondokmo untikui Yerusalem.
30 Usseroimi kalena tu mintu’ tominaa
sia to Lewi, namane usseroi tu to buda,
sia mintu’ babangan sia rinding tembo’.
31 Mangkato kusuami tu mintu’ pangulu
to Yehuda kendek langngan rinding
tembo’ sia kupaduang torroan tu to
menani, sia kusua male sumonglo’;
sangtorroan ma’palulako kanan unnola
tembo’, lu lako babangan Au.
32 Undimi naturu’ Hosaya sia sesena
pangulu to Yehuda;
33 sia Azarya, Ezra na Mesulam;
34 Yehuda, Benyamin, Semaya na
Yeremia.
35 Ba’tu pira-pira passikola to minaa
tu umbaa tarompe’, iamotu Zakharia,
anakna Yonatan, anakna Semaya,
anakna Matanya, anakna Mikha, anakna
Zakur, anakna Asaf;
36 sia mintu’ siulu’na, iamotu Semaya,
Azareel, Milalai, Gilalai, Maai, Netaneel,
Yehuda na Hanani, umbaa oni-onianna
Daud, taunNa Puang Matua. Na iatu
Ezra, pandita sura’, male undoloanni.

37 Iatonna lendu’mo dio to’ babangan
Kalimbuang, kendekmi langngan unnola
eran kotana Daud dio tingayona, tu
nanii rinding tembo’ ma’palulangngan,
ullendu’i tongkonan layukna Daud,
nake’de’ tu tau iato mai sae lako
babangan Uai dio rampe matallo.
38 Iatu sangtorroan to menani tu
ma’penduanna, tu male senga’ sitingoan
tu misa’na sia undi kuturu’ sola tu sesena
to buda, unnola rinding tembo’ ullendu’i
menara Panglallangan sae lako rinding
tembo’ kalua’;
39 ullendu’i babangan Efraim, babangan
Tua na babangan Bale sia ullendu’i
menara Hananeel sia menara Mea sae
lako babangan Domba; tadangmi tu tau
iato mai dio babangan Tarungku.
40 Iatu to menani duang torroan bendan
lan banuanNa Puang Matua; ia duka tu
aku sia sesena pangulu kusisolan,
41 sia tominaa Elyakim, Maaseya,
Minyamin, Mikhaya, Elyoënai, Zakharia,
na Hananya umba tarompe’;
42 sia iatu Maaseya, Semaya, Eleazar,
Uzi, Yohanan, Malkia, Elam na Ezer. Iatu
to menani umpa’perangian gamaranna
naindoran Yizrahya.

43 Allo iato napemalaran tau iato mai tu
pemala’ buda; anna siparannu-rannuan,
belanna Napaparannu tongan Puang
Matua tu penaanna; ia duka tu mai
baine sia iatu mai pia parannu-rannu,
naurunganni iatu kaparannuanna tau lan
Yerusalem mambela nanii karangian.

Atoran diona ungkampai pa’duruk

12:44-47

44 Allo iato dipamanassami tu ba’tu pira-
pira to ungkapalai bilik pa’palumpunan,
tu nanii apa dirampun, iamotu pa’duruk,
bunga’na bura padang sia patuoan
na taa sangpulona mintu’ apa; na
inde to dinii umpasirampunni tu
pa’duruk dipamanassamo lan sukaran
aluk, nadisorong lako to minaa sia
to Lewi, sitinaya kakapuanna pa’lak
sikandappi’ kota, belanna iatu to Yehuda
umpoparannui tu to minaa sia to Lewi,
tu umpogau’ kamenomban.
45 Belanna nakaritutui tongan tu
kapengkaolanna lako Kapenombanna
sia kausseroianna mintu’ tau sia mintu’
barang apa; susi dukato tu to menani
sia to ma’kampa babangan unturu’

pepasanna Daud sia Salomo, anakna muane.
46 Belanna tempon diopa mai linona Daud sia Asaf naranduk den tu to menani sia nanian umpudi sia untendeng Puang Matua.
47 Iatonna linona Zerubabel sia linona Nehemia iatu mintu' to Israel ussorong pa'duruk lako to menani sia to ma'kampa babangan, pada tu parallunna kiallo-kiallo; sia nasorong tu pamengan maindan lako to Lewi, anna to Lewi ussorongi lako bati'na Harun.

Kabirisananna Nehemia ungkaritutui Sukaran aluk

13:1-31

13 1 Attu iato dibasa tu sura'na Musa, anna rangii bangsa iato, anna diappa' disura' lan, kumua tae' len nama'din tu to Amon ba'tu to Moab tama kombonganNa Puang Matua,
2 belanna tau iato mai tae' napatammui roti sia uai tu to Israel sia nasaroi tu Bileam la unneai tu to Israel sia la untampakki ropu tu tau iato;

apa Napopembali Kapenombanta
pa’passakke tu pa’tampak ropu iato.
3 Iatonna rangimi tau iato mai tu Sukaran
aluk, nasarakkimi tu mintu’ to tang
massang Israel lan mai to Israel.
4 Iato pura lendu’na dio mai attu iate iatu
to minaa Elyasib, tu diangka’ ungkampai
ba’tu pira-pira bilik lan banuanNa
Kapenombanta, tu sisangdadian Tobia,
5 naparandanammi tau iato tu misa’
bilik kapua, tu dolona dinii umbaa
kande dipemalaran, dupa, mintu’
pareanan sia taa sangpulona mintu’
gandung, uai anggoro’ ba’ru sia minna’,
taa dipamanassan mintu’ to Lewi, to
menani na to ma’kampa babangan, sia
pa’durukna mintu’ tominaa.
6 Apa iatonna dadi tu mintu’ apa iato,
tae’ angku dio Yerusalem, belanna
iatonna taun ma’tallungpulona ndua
kaparentanna Artahsasta, datu Babel,
malemo’ umpennoloi datu. Apa iatonna
ba’tu sangapa-apamoto, messimanmo’
lako datu la sule.
7 Iatongku rampomo lako Yerusalem,
kuissanmi tu penggauran kadake,
tu napogau’ Elyasib, belanna

umparandanan bilik Tobia dio to’
tarampak banuanNa Puang Matua.
8 Lendu’ tongan mapa’dikna penaangku
tu dionato, iamoto angku pembuanganni
lako salian tu mintu’ pengkaranganna
Tobia.
9 Sia kupesuan anna diseroi tu mai bilik
iato, kumane umpatamai sule tu mintu’
pareanan banuanNa Puang Matua sola
kande dipemalaran sia dupa.
10 Sia kuissan duka, kumua iatu pa’duruk
tae’ nadisorong lako to Lewi, naurungan
iatu to Lewi sia to menani, tu umpogau’
kamenomban, pantan naparuku bang
sule lako to’ pa’lakna.
11 Kusengkeimi tu mintu’ pangulu tu
diona apa iato sia ma’kadana’ kukua:
Ma’apai misa’bianganni tu banuanNa
Puang Matua? Kurampunmi sule tu tau
iato sia kupatama pentoeanna sule.
12 Iatu mintu’ to Yehuda nabaaomo tu
taa sangpulona mintu’ gandung, uai
anggoro’ ba’ru na minna’ tama bilik
pa’palumpunan.
13 Kuangka’mi tu to umpangului bilik
pa’palumpunan, iamotu to minaa
Selemya, na Zadok, pandita sura’, na
Pedaya dio mai to Lewi; na iatu to

untundui iamotu Hanan, anakna Zakur, anakna Matanya. Belanna nasanga tau to manappa' tu tau iato mai, dipapassannimi la untaa-taai tu apa lako siulu'na.
14 Kilalaina', o Kapenombangku, tete dio tu mintu'nate sia da Miputtai tu penggauran melo, tu kupogau' lako banuanNa kapenombangku sia mintu' atoranna.
15 Attu iato kutiromi tu ba'tu pira-pira tau lan Yehuda tu umparra bua anggoro' tonna allo katorroan, sia umbaai tu ba'tu pirang-pirang uyun gandung, nateke' dao keledai, sia ia duka tu uai anggoro', bua anggoro', bua ara sia mintu' apa diteke', tu nabaa lako Yerusalem tonna allo katorroan. Kuta'tan tu tau iato, tonna umbalukan kande.
16 Iatu to Tirus, tu ma'tondok dio, umbaa bale sia ma'rupa-rupa balukan, tu nabalukan tonna allo katorroan lako to Yehuda sae tama Yerusalem.
17 Attu iato kusengkeimi tu to mala'bi'na to Yehuda tu diona apa iato sia ma'kadana' kukua: Umbara susitu penggauran kadakemi te mipogau',

belanna tang mipamadatu tu allo katorroan?
18 Tang napogau'raka ambe'mi susite, napobannangi Kapenombanta umparampoiki' te kamandasan iate sia iate mai kota? Ammi sarrang pole'oi tu kare'dekan ara' lako to Israel, ke tang umpamadatukomi allo katorroan?
19 Iake kasisalan taumi bongi dio babangan Yerusalem, ke la nalambi'mi allo katorroan, kusuami untutu'i tu babangan sia kupasan kumua da nabungka'i tau, ke tae'pi nalendu' tu allo katorroan. Sia kusua tu ba'tu pira-pira taungku ungkampai tu babangan iato, da nadibaa tama tu pamaa, ke allo katorroan.
20 Ma'bongimi tu mintu' pa'balili sia to umbalukan ma'rupa-rupa balukan pissan ba'tu penduan dio salian Yerusalem.
21 Kupakilalami tu tau iato mai kukua: Ma'apai ammi ma'bongi dio salian rinding tembo' iate? Iake mipogau'pi pissanto, manassa kutingkankomi. Randuk attu iato tae'mo nasae tu tau iato mai, ke allo katorroan.
22 Sia kusua duka usseroi kalena tu mintu' to Lewi sia la sae ungkampai

babangan, kumua anna dipamadatu tu allo katorroan.
O Kapenombangku, kilalaina’ belanna diona duka te apa iate sia kamaseina’ sitinaya kakapuanna kamasokanamMi.
23 Iatu attu iato kutiro duka tu ba’tu pira-pira to Yahudi umpobaine to Asdod, to Amon sia to Moab.
24 Iatu anakna tau iato mai sangsese ma’basa Asdod, tae’ natandai ma’basa Yahudi, sangadinna pantan unturu’ basana tu bangsa iato.
25 Kusengkeimi tu tau iato mai, sia kugatai, sia ba’tu pira-pira kubamba sia kulampi’ beluakna sia kupopassumpa tete dio sanganNa Puang Matua, kumua: Da mipa’benganni tu anakmi baine sibali anakna bangsa iato sia da mialai tu anakna bangsa iato la napobaine anakmi ba’tu kumua la umpobainei.
26 Tae’raka nabannang iate nanii Salomo datu Israel, umpogau’ kasalan? Moi nadio lu mintu’ bangsa, tu buda tongan, tae’ misa’ datu tu sangtintinna sia iamo pa’kaboro’Na Kapenombanna, sia Naangka’ Puang Matua la undatui mintu’ to Israel, nabannang dio tu baine bangsa senga’ anna iatu datu umpogau’ kasalan.

27 Umba la kukua umperangiikomi,
namipogau'mo te kakadakean kapua
sia tang maruru'komi langngan
Kapenombanta, belanna umpobainekomi
bangsa senga'?
28 Iatu anakna Yoyada misa', anakna
Elyasib, tominaa kapua, iamo anak
minintunna Sanbalat to Horoni. Iamoto
angku rambai male.
29 O Kapenombangku, kilalai tu tau iato
mai, belanna naruttakki tu kaminaan sia
basse kaminaan sia to Lewi.
30 Kuseroimo tu tau iato mai dio mai
mintu' apa to senga'; sia kupamanassa
tu toeanna mintu' tominaa sia to Lewi,
pada dipapatui pengkaranganna;
31 susi dukato tu to umbaa kayu, ke
attu dipamanassanni sia bunga'na bura
padang sia patuoan.
Kilalaina', o Kapenombangku, angku
pomeloi.

ESTER

Datu baine Wasti disuale pala’

1:1-22

1 [1] Iatonna linona Ahasweros, iamotu
Ahasweros, tu umparenta saratu’
duangpulo mpitu propinsi, randuk dio
India sae lako Etiopia,
[2] attu iato unnisungmi tu datu Ahasweros
dao isungan kapayunganna lan kota
benteng Susan.
[3] Iatonna taun ma’pentallun kadatuanna,
napadenammi datu pa’maruasan tu
mintu’ arungna sia to mase’ponna; iatu
pangulu surodadunna Persia sia Media
sia to mala’bi’ sia iatu mai arungna
propinsi ma’dio ren nasang dio olona
datu.
[4] Napa’petiroammi datu tu kasugiran
sia kamala’biran kadatuanna sia
kamaballoan kapuanna kabarre-alloan
ba’tu sangapa-apa masainna, iamotu
saratu’ karua pulona allona.

5 Iatonna upu’mo tu allo iato, napogauran
pole’omi datu misa’ pa’maruasan tu
mintu’ to buda, lan kota benteng Susan,
la to kapua la to bitti’ lan pitung allo dio
to’ tarampak pa’lakna tongkonan layuk.
6 Kulambu lenang, wol sia sampin lango-
lango dipori ulang lenang sia sampin
lango-lango makaseda, tu dipale’ke’ dio
kapukan salaka, tu dio lentong marmar
mabusa; na ba’tu pira-pira inan mamma’
bulaan sia salaka dipatorro diong sali
marmar maido sia marmar mabusa, sia
batu mattiarra sia batu sanda rupanna.
7 Napatamami irusan bulaan tau tu
apa dipa’pairusan, pantan sisengaran
rupanna, na iatu uai anggoro’na datu
sebo tongan, susi tu nasanga tau datu
manna sipatu umpogau’i.
8 Iake mangiru’i tu tau dipopa’elo’na
bang; belanna susimo napamanassa
datu to lako to mase’ponna tu lan
tongkonan layukna, kumua la naeloran
bang pantan la urrundu’ lalan penaanna
tu mai tau.
9 Ia duka tu Wasti, datu baine,
umpogauran pa’maruasan mintu’ baine
lan tongkonan layukna datu Ahasweros.

10 Iatonna allo ma’pempitu, parannumi tu
penaanna datu napobua’ anggoro’, anna
mesua lako Mehuman, Bizta, Harbona,
Bigta, Abagta, Zetar na Karkas, pitui tu
to mase’ponna datu, tu umparakai datu
Ahasweros,
11 kumua anna solanni tu Wasti, datu
baine sae umpennoloi datu, ma’makota
kadatuan, la umpa’pekitananni tu
kamaballoanna lako mintu’ bangsa sia
mintu’ arung, belanna ia misa’ to melo
garaganna.
12 Apa mengkailing tu Wasti, datu baine,
unturu’ parentana datu la sae mennolo,
susitu naparampoanni to mase’ponna
datu. Attu iato liu ara’mi tu datu na iatu
kasengkeanna dukku-dukku tongan.
13 Ma’kadami tu datu lako mintu’ to
paissan tu unnissanni tu attunna,
belanna susimoto tu kabiasan la
umparampo a’ganna datu lako to
untandai atoran sia salunna.
14 Iatu to naporengke’ kale datu, iamotu
Karsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres,
Marsena na Memukan, pitu arung to
Persia sia to Media, tu umpennoloi datu
sia tu untorroi pangka’ mala’bi’ tongan
lan kadatuan:

15 Apara sipatu dipogau’ unturu’ atoran
lako Wasti, datu baine, belanna tae’
naturu’i tu parentana datu Ahasweros,
tu naparampoanni to mase’ponna datu?
16 Ma’kadami tu Memukan dio olona datu
sia iatu mintu’ arung, nakua: Iatu Wasti,
datu baine, salamo, tae’ nalako manna
datu, sangadinna lako mintu’ arung sia
mintu’ bangsa, tu ma’tondok lan mintu’
propinsi, parentana datu Ahasweros.
17 Belanna iatu gau’na datu baine
iate la kaleleammo lako mintu’ baine,
naurungan sayuammo tu mai muanena
dio pentirona, ke ma’kadai tu tau nakua:
Napa’parentan datu Ahasweros tu Wasti,
datu baine, la umpennoloi, apa tae’
nasae.
18 Randuk allo iate iatu mintu’ bainena
arung to Persia, sia to Media, ke narangii
tu gau’na datu baine iato, manassa la
ma’kada susite lako mintu’ arungna
puangku, naurungan tang dipura tu
kadibe’sean sia kasengkean.
19 Iamoto iake napasiolai puangku, la
tassu’ tu misa’ parenta dio mai olona
puangku, anna disura’ tu parenta iato
lan atoran to Persia sia to Media, tu
tang ma’din diriu’ sule, kumua iatu

Wasti tae’mo nama’din umpennoloi datu
Ahasweros sia iatu kamala’biranna la
napa’kamasean puangku lako to senga’,
tu mandu melo na ia.
20 Iake kaleleammi tu parenta, tu
napatassu’ datu, lan mintu’ kadatuanna
puangku, – manassa kalelean tu
kamalonaranna parentana puangku –
dadi iatu mintu’ baine la umpakala’bi’
muanena, randuk dio mai to kapua sae
lako to bitti’.
21 Nasangamo datu sola mintu’
arung melomote pa’timbangan iate,
napogau’mi datu susitu pa’timbanganna
Memukan.
22 Napakatumi tu ba’tu pira-pira sura’
lako mintu’ propinsinna datu, lako
simisa’-misa’ propinsi unturu’ passura’na
sia lako mintu’ bangsa, lako simisa’-misa’
bangsa, pantan basana kalena, kumua
sipatu simisa’-misa’ muane iamo puang
lan banuanna sia ma’kada unturu’
kadanna bangsana.

Kaditokkoanna Ester dadi datu baine

2:1-18

2 [1] Undinnato, tonna meremo tu kare'dekan ara'na datu Ahasweros, nakilalaimi datu tu Wasti sia iatu apa napogau' sia iatu apa mangkamo dira'ta' la dipogau' lako kalena.
[2] Ma'kadami tu mintu' to mase'ponna datu tu umparakai datu, nakua: Melo ke didakaranni puangku tu ba'tu pira-pira baine mangura, tu anak dara, maballo pantarisanna.
[3] Iamoto la naangka' puangku tu ba'tu pira-pira to diala parea lan mintu' propinsi kadatuanna puangku, tu la urrampun mintu' anak dara, maballo pantarisanna tama kota benteng Susan lan banua baine, tu napenniroi Hegai, to mase'ponna datu, tu to ma'kampa baine. Indeto dinii umbenni tu apa napake umballoi kalena.
[4] Iatu anak dara tu maballona natiro puangku, iamo la dadi datu baine ussonda Wasti. Iate pa'timbangan iate nakalo' penaanna datu, napogau'mi susito.

5 Denmi lan kota benteng misa’ to
Yahudi, disanga Mordekhai, anakna
Yair, anakna Simei, anakna Kish, to
Benyamin,
6 tu dipalele dio mai Yerusalem sola
mintu’ to dipali’, tu dipalele unturu’
Yekhonya, datu Yehuda, tu napali’
Nebukadnezar, datu Babel.
7 Iatu Mordekhai iamo ambe’ passarakna
Hadasa, tu Ester pa’gantiananna, baine
anakna pa’amberanna, belanna tae’mo
indo’ ambe’na tu pia iato; na iatu anak
dara iato melo garaganna sia maballo
pantarisanna. Iatonna matemo tu indo’
ambe’na, naala anakmo Mordekhai.
8 Iatonna kaleleammo tu parenta sia
atoranna datu, na dirampunmo tu mai
anak dara lan kota benteng Susan,
tu napenniroi Hegai, ia duka tu Ester,
dipatamamo tongkonan layukna datu
napenniroi Hegai, toma’kampa baine.
9 Nakala’mi matanna Hegai tu anak
dara iato, naalami penaanna, iamoto
napamadomi’ umbenni tu apa napake
umballoi kalena sia dipasakkaran kande
marasa na pitu tu baine la umparakai,
tu mandu sielle’ lan mai banuanna
datu, napalelemi tu Ester sola tu baine

umparakai lako inan mandu melo lan
banua baine iato.
10 Iatu Ester tae’ napokadai tu bangsana
sia iatu rapu nanii bu’tu, belanna napasan
Mordekhai, kumua da napa’petandanni.
11 Kiallo-kiallo messule-sule bang lendu’
tu Mordekhai dio tingayo tarampak
banua baine la unnissanni diona tu
kamalaga’-lagaranna Ester sia iatu apa
la dadi lako kalena.
12 Iake nalambi’ attunna tu misa’ anak
dara tama umpennoloi datu Ahasweros
ke ganna’mi sangpulo dua bulanna dinii
umpogauranni tu atoran susi biasanna
lako baine, – belanna iatu attunna dinii
umpake apa umballoi kalena diatoranni
susite: annan bulanna diballoi minna’
muru na annan bulanna diballoi minna’
busarungngu’ sia ma’rupa-rupa apa
diballoan baine –,
13 na iake tamami tu anak dara
umpennoloi datu, dibenmi tu apa naporai
la nabaa lan mai banua baine lako
tongkonan layukna datu.
14 Tamami ke bongi, namasiang sulemi
tama banua baine ma’penduan, tu
napenniroi Saasgas, to mase’ponna
datu, to ma’kampa gundi’. Tae’ nama’din

umpennoloi pole datu, sangadinna iapi
ke datu umporai, natambai tu sanganna.
15 Iatonna lambi’mi attunna tu
Ester, anakna Abihail, pa’amberanna
Mordekhai, tu unnala anakmo Ester, la
tamamo umpennoloi datu, moi misa’
tae’ tu nakamorai sangadinna iapi tu apa
napokada Hegai, to mase’ponna datu,
to ma’kampa baine. Naalami penaanna
mintu’ to untiroi tu Ester.
16 Susimoto tu Ester dipopennolo lako
datu Ahasweros tama tongkonan layukna
datu, tonna bulan ma’pessangpulo –
iamotu bulan Tebet –, taun ma’pempitu
kadatuanna.
17 Mandumi nakamali’ datu tu Ester
na iatu baine senga’, naurunganni
nakamasei sia napakaboro’ datu losong
na iatu mintu’ anak dara senga’, iamoto
napasarongi datu makota kadatuan,
anna tokkoi datu baine, ussonda Wasti.
18 Napadenammi datu misa’ pa’maruasan
kapua tu mintu’ arungna sia to diala
parea, iamotu pa’maruasan diona
Ester, sia tae’ napopamaya’ simai tu
propinsi sia untaa-taa pamengan sitinaya
kakapuanna misa’ datu.

Kasipakulu-kuluan la umpatei datu kaissanan lako Mordekhai

2:19-23

19 Iatonna ma’penduanna dirampun
tu mintu’ anak dara, iatu Mordekhai
ma’dokko lan babangan datu.
20 Apa tae’ napa’peissananni Ester tu
rapunna sia bangsana, susitu napasan
Mordekhai lako kalena, belanna tontong
natoe manda’ Ester tu mintu’ kadanna
Mordekhai, susitonna diopa kalena.
21 Den sangallo tonna unno’ko’
tu Mordekhai lan babangan datu,
mapallami nasa’ding tu Bigtan sola
Teresh, to mase’ponna datu sola duai,
iamoto naala bilangan toma’kampa
ba’ba, sia morai la umpata’pai lima tu
datu, Ahasweros.
22 Apa kaissanan te apa iate lako
Mordekhai, anna pokadai lako datu baine
Ester, anna Ester umpokadai lako datu
tete dio sanganna Mordekhai.
23 Iatonna diparessamo tu kara-kara iato,
dilolongammi kumua tonganmo susito;
disulami tu tau sola duai. Disura’mi te

apa iate lan sura’ ossoranna datu dio olona datu.

Haman la morai ussabu’i to Yahudi

3:1-15

3 [1] Iatonna mangkamo dadi te mintu’nate, napatarompo’mi datu Ahasweros tu Haman, anakna Hamedata, to Agag, sia napakala’bi’ sia mandu napamatande tu kao’koranna naiatu mintu’ arung nasolan.
[2] Mintu’ to diala pareana datu, tu lan babangan datu, malinguntu’ sia tukku menomba dio olona Haman, belanna susimo napasan datu, kumua la dipogau’ susito lako kalena. Apa iatu Mordekhai tae’ namorai malinguntu’ sia tukku menomba.
[3] Ma’kadami tu mintu’ to diala pareana datu, tu lan babangan datu, lako Mordekhai, nakua: Ma’apai ammu lendai tu parentana datu mala’bi’?
[4] Moi anna pokadanni tau kiallo-kiallo susito, tae’ duka naperangii, naurunganni tau iato umpokadanni Haman, la untiroi, kumua ba’tu la tontong siai tu a’ganna

Mordekhai, belanna napokadamo,
kumua ia misa’ to Yahudi.
5 Iatonna tiromi Haman tu Mordekhai
kumua tae’ namalinguntu’ sia tukku
menomba dio olona, re’dekmi ara’na.
6 Apa nasanga tangganna’pa ke
Mordekhai manna napatei, belanna
napokadamo tau lako tu bangsana
Mordekhai; iamoto nadaka’ lalan tu
Haman la ussanggangi tu mintu’ to
Yahudi, bangsana Mordekhai, lan mintu’
kadatuanna Ahasweros.
7 Iatonna bulan bunga’na, iamotu bulan
Nisan, taun ma’pessangpulo duanna
kadatuanna Ahasweros, nabuangmi
tau tu Pur dio olona Haman – iamotu
pa’loterei – la umpamanassa misa’
allo dio mai mintu’ allo sia misa’ bulan
dio mai mintu’ bulan sae lako bulan
ma’pessangpulo dua, iamo bulan Adar.
8 Ma’kadami Haman lako datu Ahasweros
nakua: Den misa’ bangsa tu tisambo’
sia umpamarimbangan kalena dio lu
mintu’ bangsa lan mintu’ propinsi lan
kadatuanna puang, sia iatu atoranna
bangsa iato sisengaran atoranna mintu’
bangsa, sia iatu atoranna datu tae’

naturu’i, iamoto tae’ nasipatu la naeloran datu torro manaman.
9 Iake nakalo’i penaanna datu melo ke dipatassuranni misa’ sura’ parenta la ussabu’i tu tau iato mai; na akumora untimbanganni sangpulo sa’bu talenta salaka tu to untoe toean la umpatamai pangrampunan doi’na datu.
10 Naalami datu tu sissin peca’na lan mai rakka’na anna benni Haman, anakna Hamedata, to Agag, ualinna to Yahudi.
11 Ma’kadami tu datu lako Haman, nakua: Iatu salaka iato dikamaseangko sia ia duka tu bangsa iato, ammu pogau’i lako tu musanganna melo.
12 Ta’kala natambaimi tu mintu’ to massura’na datu tonna allo ma’pessangpulo tallunna bulan bunga’na, sia disura’ tu sura’ susi tu napasan Haman lako mintu’ to maraa lompona datu, sia mintu’ to maraa dio lu mintu’ propinsi sia arungna mintu’ bangsa, lako mintu’ propinsi umpake passura’na siamo sia lako mintu’ bangsa umpake basana siamo; iatu sura’ iato mai disura’ tete dio sanganna datu Ahasweros sia dica’ sissin peca’na datu.

13 Napakatumi tu mintu’ sura’ iato nabaa
ba’tu pira-pira to pambaa sura’ malinta’
lako mintu’ propinsinna datu kumua la
nasanggangi tau, la napatei sia nasabu’i
tu mintu’ to Yahudi randuk dio mai pia
sae lako tomatua, moi pia’-pia’ sia baine,
lan sangallo, iamotu allo ma’pessangpulo
tallunna bulan ma’pessangpulo dua –
iamotu bulan Adar – sia kumua anna
rampai tau tu iananna tau iato mai.
14 Iatu pallemba’na sura’ iato la
dipaissanan tau lan mintu’ propinsi
butung misa’ atoran lako mintu’ bangsa,
kumua nama’parandan tu tau iato mai
sae lako allo iato.
15 Male nasangmi tu mintu’ pambaa
sura’ malinta’ lumingka umpakasia’
tonganni unturu’ parentana datu, sia
dipa’peissanan lan kota benteng Susan
tu atoran iato. Sia iatonna marassan tu
datu sola Haman ma’dokko mangiru’,
narampoimi kamaramban tu kota Susan.

Mordekhai undaka’ lalan la urrampanan to Yahudi

4:1-17

4 1 Iatonna issanmi Mordekhai tu
mintu’ apa dadi, naserek-serekmi tu
pakeanna anna mellullung karung sia
au, anna male tama tangnga kota, na
sumarro sia unnurruk-urruk tumangi’.
2 Rampomi lako tingayo babangan datu,
belanna tae’ nama’din tu tau tama
babangan datu ma’pakean karoro’.
3 Lan lu mintu’ propinsi tu nanii rampo
parenta sia atoranna datu, den passanda
bolongan kapua, pa’puasa, tangi’ sia
sarro dio lu to Yahudi, iamotu buda tau
mamma’ umpennampa’ au.
4 Iatonna pokadanni to ma’kamayana
baine sia tomase’ponna Ester lako kalena
te iannate, tirambanmi tu datu baine,
anna pa’peanni pakean tu Mordekhai
kumua napakei, anna lendokanni tu
pakean sanda bolongna dio mai kalena,
apa tae’ natarimai.
5 Natambaimi Ester tu Hatah, misa’i tu
tomase’ponna datu, tu napamanassa
la ungkamayai Ester, anna suai

male mekutana lako Mordekhai la unnissananni kumua apa bannangna sia apa patunna.
6 Malemi tu Hatah lako Mordekhai dio tana lapang kota dio tingayo babangan datu.
7 Napokadammi Mordekhai tu mintu’ apa dadi lako kalena sia pira tongan budanna tu salaka tu mangka napokada Haman la natimbangan patti pangnannanna datu, podo ke dieloranni ussanggangi tu mintu’ to Yahudi.
8 Sia naben dukamo lako tu misa’ pallemba’ sura’ atoran, tu mangkamo dipa’peissanan lan Susan la ussabu’i to Yehuda, anna pa’petiroanni lako Ester, kumua napaissanni tu mintu’nato. Sia napalaku duka anna parampoi lako datu baine tu pepasanna, kumua anna mennolo lako datu umpengkamoyai kamaturu-turuanna sia umpalakui anna kamasei tu bangsana.
9 Tamami tu Hatah umparampoi lako Ester tu mintu’ kadanna Mordekhai.
10 Apa napepasanan Ester lako Hatah la umpokadanni Mordekhai, kumua:
11 Iatu mintu’ to diala pareana datu sia mintu’ pa’tondokan propinsinna datu

unnissanni, kumua lako minda-minda,
la muane la baine, tu tama mennolo
lako datu dio tingayo bilik lanna lu, anna
tae’ naditambai, misa’ri ukunganna,
iamotu la dipatei. Sangadi, ke nadullui
datu tekken bulaan kadatuan, ia
mannapito namane makarimman. Lan
te tallungpulomo allona tae’ natambai
lenna’ datu.
12 Mintu’ te kadanna Ester diparampo
lako Mordekhai.
13 Napalakumi Mordekhai umparampoi
lako Ester tu pebalinna nakua: Da
misangai kumua kamu manna tu mintu’
to Yahudi la tilendok, belanna lankomi
tongkonan layukna datu.
14 Belanna iake kappa bangkomi lan
attu iate, manassa la sae duka ia tu
pa’tunduan sia kadirampanan dio mai
inan senga’ lako to Yahudi, apa kamu sia
to lan banuanna ambe’mi la sanggang;
sia minda unnissanni, kumua umbai
na attu iate, ammi dipakala’bi’ tama
kadatuan.
15 Mesuami Ester lako tau umpokadanni
Mordekhai kumua:
16 Malekomi mirampunni tu mintu’ to
Yahudi lan Susan, ammi ma’puasa

tallungallo belanna aku, da mikumande sia mangiru' la bonginna la allona. Ia duka tu aku sola mintu' to ma'kamayaku baine la ma'puasakan, namangkato kumane male mennolo lako datu, moi na tangia atoran; iake la kuposanggangi, da'ito kusanggang.
17 Malemi tu Mordekhai, anna pogau'i tu mintu' apa napasan Ester lako.

Ester mennolo lako datu

5:1-8

5 1 Iatonna allo ma'pentallun umpakemi pakean kadatuan tu Ester, namale bendan lako tingayo bilik lanna lu tongkonan layukna datu sitingoan bilik datu, tonna unnisung tu datu dao isungan kapayunganna lan bilik datu sitingoan lalan tama bilik iato.
2 Iatonna tiromi datu tu datu baine Ester bendan dio tarampak, bu'tumi kamamaliranna datu lako Ester, anna turoi tekken bulaan kadatuan, tu natoe; saemi tu Ester mengkareke', nakaka'i tu tampak tekken kadatuan.
3 Ma'kadami datu lako nakua: Apara mutungkanan datu baine Ester, sia apara

mukamorai? Moi nasesena te kadatuan
kuben dukako.
4 Ma’kadami Ester nakua: Iake nakalo’i
penaanna datu, nasae tu datu sola
Haman allo iate lako pa’maruasan tu
mangka kupasakkaran datu.
5 Ma’kadami tu datu lako tau nakua:
Tambai tu Haman madoi’, anta turu’i
tu palakunna Ester. Saemi tu datu sola
Haman lako pa’maruasan tu napasakka’
Ester.
6 Ma’kadami datu lako Ester tonna
marrassan mangiru’ anggoro’ nakua:
Apara palakummu? Manassa la
kupasituru’. Sia apara mukamorai? Moi
anna sangsese kadatuan, kuben dukako.
7 Mebalimi tu Ester nakua: Inde sia tu
palakungku sia pa’poraiangku:
8 Iake denni kamaturu-turuanna datu
lako kaleku sia nakalo’i penaanna
datu la umpasituru’i tu palakungku
sia umpasiolai tu apa kukamorai,
ke ma’dinni nasaepa tu datu sola
Haman lako pa’maruasan, tu la
kupasakkarangkomi; namasiangpa
angku pogau’i susitu napokadanna datu.

Dipabendanmo tu lentong la dinii ussula Mordekhai

5:9-14

9 Allo iato malemi tu Haman parannu
sia sende penaanna, apa iatonna tiromi
Haman tu Mordekhai lan babangan datu
manoka bendan sia tae' napanggega'
la umpekatabe'i, tarru' re'dekmi ara'na
lako Mordekhai.
10 Apa napodoran Haman tu kalena, anna
tarru' male lako banuanna, anna tambai
tu mintu' sangmanena sia Zeresh,
bainena.
11 Nauleleanmi Haman lako tau iato
mai tu kakapuanna kasugiranna
sia kabudanna anakna muane
sia kanapakala'biranna datu sia
kanapamatandeanna na iatu mintu'
arung sia taunna datu.
12 Sia nakuapa Haman: Moi misa' tau
tae' natambai datu baine Ester la sae
sola datu lako pa'maruasan napasakka'
sangadinna aku manna, sia masiang
duka aku manna sola datu tu natambai.
13 Apa mintu'na te tae' gai'na lako kaleku,
ke tontongpa' untiroi tu Mordekhai to

Yahudi iato unno'ko'pa lan babangan
datu.
14 Ma'kadami tu Zeresh, bainena,
sia mintu' sangmanena lako nakua:
Melo ke digaragai tu misa' lentong
kayu, limangpulo siku langka'na ammi
mela'bik umpokadanni datu masiang
anna sulai tau tu Mordekhai inde
to dao; namangkato mimane sende
male sola datu lako pa'maruasan iato.
Naporaimi Haman te kada iate, namesua
unggaragai misa' lentong.

Mordekhai dipakala'bi'

6:1-14

6 1 Bongi iato pa'demi tu tikkaru'du'na
datu. Mesuami umpopebaai tu sura'
kapengkilalan, iamotu sura' ossoran,
anna basai tau iato mai dio olona datu.
2 Naapparammi tau disura' lan, kumua
iatu Mordekhai umpaombo'i tu diona
Bigtan sola Teresh, to mase'ponna dua
datu, tu naala bilangan to ma'kampa
ba'ba, kumua iatu tau iato mai undaka'
lalan la umpata'pai lima datu Ahasweros.

3 Ma’kadami datu nakua: Kamala’biran
apara sia kadipangkaran apara mangka
diben Mordekhai diona tu iannato?
Mebalimi tu ba’tu pira-pira to mase’ponna
datu tu lan diamanna nakua: Moi misa’
tae’ apa dibenni.
4 Ma’kadami datu nakua: Mindara tu dio
tarampak? Iatu Haman sirupangmo sae
lako tarampak salianana tongkonan
layuk kadatuan, la umpokadai lako datu
kumua nasulai tu Mordekhai dao lentong
tu mangka napabendananni.
5 Ma’kadami tu mai tomase’ponna datu
lako datu nakua: Haman tu bendan dio
tarampak. Ma’kadami datu nakua: Suai
natama dio mai.
6 Iatonna tamamo tu Haman nakuami
datu lako: La dipatumbai tu tau tu
nakalo’ penaanna datu la dipakala’bi’?
Nasangami Haman lan penaanna: Minda
tu la napakala’bi’ tongan datu ke tae’i
naaku?
7 Iamoto ma’kadami tu Haman lako datu
nakua: Iatu tau tu nakalo’ penaanna
datu la dipakala’bi’, la susite:
8 La nabaa tau tu pakean kadatuan, tu
biasa datu kalena umpakei sia misa’

darang, tu biasa datu kalena ussakei, tu dibeloi makota kadatuan ulunna.
9 Na iatu pakean sia iatu darang la dipatoei sala umbannai tu mintu’ arungna datu, iamotu sala umbannai tu tau mala’bi’na, kumua anna papakei sia napakendekki langngan darang tu tau iato, tu nakalo’ penaanna datu la dipakala’bi’ sia narendenni tau tu darang nasakei unnolai tana lapang kota, anna metamba-tamba dio olona, nakua: Susimo dipogaurannito tu tau nakalo’ penaanna datu dipakala’bi’.
10 Ma’kadami datu lako Haman nakua: Madoi’ko unnalai tu pakean sia darang, susitu mangka mupokada, ammu pogau’i susito lako Mordekhai, to Yahudi, tu unno’ko’ lan babangan datu. Moi misa’ tae’ muma’din tang umpogau’i dio mai tu mintu’ apa mangka mupokada.
11 Naalami Haman tu pakean sia darang iato, anna papakei tu Mordekhai, anna rendenni unnolai tana lapang kota, nametamba-tamba dio olona nakua: Susimo dipogaurannito tu tau nakalo’ penaanna datu dipakala’bi’.
12 Mangkato sulemi tu Mordekhai lako babangan datu, apa iatu Haman madoi’

sule lako banuanna, malallang ara'na sia
mellullung.
13 Nauleleanmi Haman lako Zeresh,
bainena sia lako mintu' sangmanena tu
mintu' apa dadi lako kalena.
Ma'kadami tu mintu' to paissan-issanna
sia Zeresh, bainena, lako nakua: Iake
bati' to Yahudi tu Mordekhai, tu dio
tingayona minii randuk talo, manassa
tae'mo mibelai la unneai, sangadinna
inang la talo tarru'mokomi dio tingayona.
14 Marassan siapa sipa'kada-kada tau
iato mai, saemi ba'tu pira-pira to
mase'ponna datu, nasolanni madoi' tu
Haman lako pa'maruasan tu napasakka'
Ester.

Iatu kakadakean natangnga' Haman naparampo Ester lako datu

7:1-7

7 1 Tamami tu datu sola Haman la
kumande sola Ester lan pa'maruasan.
2 Ma'kada dukami tu datu tonna allo
ma'penduan tonna marassan unniru'
uai anggoro' lako Ester nakua: Apara
palakummu, e datu baine Ester?
Manassa la kupasituru'.

Sia apara mukamorai? Moi anna
sangsese kadatuan, la kuben dukako.
3 Mebalimi tu datu baine Ester nakua:
Iake denni kamaturu-turuammi lako
kaleku, o datu, sia iake nakalo'i penaanna
datu, ke ma'dinni mikamaseanna' tu
sunga'ku diona palakungku sia
iatu sunga'na bangsaku sitinaya tu
kukamoraianna.
4 Belanna kami te mangkamokan dibaluk
la aku la bangsaku, la disanggangi,
dipatei sia disabu'i. Moronganna angki la
dibaluk la mendadi kaunan sia kaunan
baine, manassa la kappana', apa iate
kamandasan iate tae' padanna tu mintu'
apa umparugi datu.
5 Ma'kadami tu datu Ahasweros lako
datu baine Ester, nakua: Mindara to sia
umbara nanii, tu ponnomo penaanna la
umpogau'i tu apa susito?
6 Ma'kadami tu Ester nakua: Iatu
pa'pakario-rio sia uali, iamotu Haman,
to kadake iate. Tirambanmi tu Haman
untiro lindona datu sia datu baine.
7 Ke'de'mi tu datu re'dek ara'na, nasoro'i
mangiru' anggoro', namale tama pa'lak
tongkonan layuk; apa iatu Haman
torro bendan la umpengkamoyan

sunga’na lako datu baine Ester, belanna natandaimo, kumua manassamo tu kasanggangan lako kalena dio mai datu.

Haman disula

7:8-10

8 Iatonna tibalikmo tu datu lan mai pa’lak tongkonan layuk tama bilik nanii mangiru’ anggoro’, lumbangmi tu Haman rokko bale-bale, tu nanii Ester mamma’-mamma’. Ma’kadami tu datu nakua:
La morai dukako unggau’ sala datu baine lan tongkonan layukku! Iatonna tassu’mo te kada iate dio pudukna datu, nabungku’mi tau tu lindona Haman.
9 Ma’kadami tu Harbona, misa’i to mase’ponna datu tu lan diamanna, nakua: Ondongpi tiro dukai tu lentong mangka nagaragai Haman la napassulai Mordekhai, tu mangka umpokada kameloanna datu bendanmo sikandappi’ banuanna Haman, limangpulo siku langka’na. Ma’kadami datu nakua: Sulai tu Haman dao.
10 Nasulami tau tu Haman dao lentong tu napabendanan Mordekhai. Namane pa’de tu kare’dekan ara’na datu.

Parenta napatassu’ datu la umpatilendok to Yahudi dio mai kasangganganna

8:1-17

8 1 Iatonna allo ia bangsiamoto
nasorongmi datu Ahasweros lako
datu baine Ester tu banuanna Haman,
ualinna to Yahudi, na iatu Mordekhai
dadimo to marengke’na datu, belanna
napa’peissanammo Ester tu diona
kasirapuanna.
2 Nalossokkimi datu tu sissin peca’, tu
mangka naala sule dio mai Haman,
anna benni Mordekhai, sia naangka’mo
Ester tu Mordekhai ungkampai banuanna
Haman.
3 Ma’kada pole’omi tu Ester dio
olona datu, anna tukku umpenombai
diong to’ lentekna, sia mengkamoya
tumangi’, kumua nataeranni datu tu
tangnga’ kadakena Haman, to Agag dio
kasanggangan natangnga’ la ussabu’i to
Yahudi.
4 Naturomi tekken kadatuan bulaan tu
Ester. Namane malimbangun tu Ester,
nabendan dio olona datu.

5 Ma’kadami nakua: Iake nakalo’i
penaanna datu sia den kamaturu-
turuanna datu lako kaleku sia iake
nasangai datu tongan sia iake naalana’
penaanna datu, melo ke dipakatui misa’
sura’ tu la untaeranni tu mintu’ sura’ tu
nanii pa’tangngaranna Haman, to Agag,
anakna Hamedata, tu nasura’ kumua
la ussabu’i mintu’ to Yahudi lan mintu’
propinsi tu naparenta datu.
6 Belanna umbara la kukua ungkullei
la untiroi tu kamandasan urrampoi
bangsaku sia umbara dikka’ la kukua
ungkullei la untiroi tu kasangganganna
mintu’ pa’rapuangku?
7 Ma’kadami tu datu Ahasweros lako
datu baine Ester sia lako Mordekhai,
tu to Yahudi iato nakua: Manassa iatu
banuanna Haman kusorongmo lako Ester
na iatu kalena Haman mangkamo disula
dao lentong, belanna umpata’pai lima to
Yahudi.
8 Totemo la massura’komi diona to
Yahudi tu misanganna melo tete dio
sanganna datu, ammi ca’i sissin peca’na
datu; belanna misa’ sura’, tu disura’
tete dio sanganna datu sia dica’ sissin
peca’na datu tae’mo nama’din diriu’ sule.

9 Attu ia dukato tonna allo ma’duangpulo
ntallu bulan ma’pentallunna – iamotu
bulan Siwan – ditambaimi tu to
massura’na datu, anna sura’i tu
mintu’ apa napa’pepasanan Mordekhai,
diparampo lako to Yahudi sia lako
tomaraa lompo sia lako tomaraa sia lako
arungna propinsi, randuk dio mai India
sae lako Etiopia den saratu’ duangpulo
mpitu propinsi, pantan simisa’ propinsi
disura’ lan passura’na sia simisa’ bangsa
disura’ lan basana, susi duka lako to
Yahudi lan passura’na sia lan basana.
10 Nasura’mito tete dio sanganna datu
Ahasweros sia naca’i sissin peca’na datu,
napakatumi tu mintu’ sura’ iato nabaa
ba’tu pira-pira to pambaa sura’ malinta’,
tu messake, ussakei darang kadatuan,
darang pa’songko’,
11 kumua napalalo datu tu mintu’ to
Yahudi lan lu mintu’ kota la sirampun
sia la ungkaritutui sunga’na, sia
ussanggangi sia umpatei sia ussabu’i
mintu’ to ma’pa’buno dio lu mintu’
bangsa sia propinsi tu sae ullaoi, sisola
tu mai bainena sia anakna, anna rampai
tu iananna tau iato mai,

12 lan sangallo lan mintu’ propinsinna
datu Ahasweros, iamotu allo
ma’pessangpulo tallunna bulan
ma’pessangpulo duanna, iamotu bulan
Adar.
13 Iatu pallemba’na sura’ iato la
dipaissanan tau lan mintu’ propinsi
butung misa’ atoran lako mintu’ bangsa,
kumua nama’parandan tu mintu’ to
Yahudi allo iato la membala’ lako mintu’
ualinna.
14 Male nasangmi tu mintu’ pambaa sura’
malinta’ ussakei darang kadatuan masia’
tongan lumingka unturu’ parentana datu
na iatu atoran iato dipa’peissanan lan
kota benteng Susan.
15 Tassu’mi tu Mordekhai ma’pake
pakean kadatuan ma’rupa lango-
lango sia lenang, ma’tali bulaan sia
ma’bayu lamba’ lenang mellong sia
lango-lango makaseda. Siarrakammi sia
parannu-rannumi tu mintu’ to lan Susan.
16 Ombo’mi kamasiangan dio lu to Yahudi
sia kaparannuan sia kasendean sia
kadipangkeran.
17 Sia dio duka lu mintu’ propinsi
sia kota, umba-umba nii iatu kada
sia atoranna datu rampomo, denmi

tu kaparannuan sia kasendean sia pa’maruasan sia allo kapua dio lu to Yahudi sia buda tu mai bangsa lan tondok tamamo sangbilangan to Yahudi, belanna narampoimo kamatakuran ungkataku’ to Yahudi.

Kapembalaranna to Yahudi lako ualinna

9:1-17

9 1 Iatonna allo ma’pessangpulo tallunna bulan ma’pessangpulo dua, iamotu bulan Adar, tonna lambi’mi la dipogau’ tu kada sia atoranna datu, tonna allo la nanii ualinna to Yahudi ma’rannuan la untaloi, apa allo iato membali allo kapataloanna to Yahudi lako to ungkabiri’i.
2 Sirampunmi tu to Yahudi lan lu kotana dio lu mintu’ propinsi parentana datu Ahasweros la umpata’pai lima tu mintu’ to undakaranni kasangganganna na moi misa’ tau tae’ nakulle unneai, belanna narampoimo kamatakuran ungkataku’i tu tau iato mai.
3 Sia mintu’ arungna propinsi sia tomaraa lompo sia tomaraa sia tonaala parea

datu umpa’tunduan to Yahudi, belanna
narampoi kamatakuran ungkataku’
Mordekhai.
4 Belanna iatu Mordekhai tarompo’mo
lan tongkonan layukna datu sia
kaleleammo lan lu mintu’ propinsi,
ondongpi iatu Mordekhai, pia muane
iato, samasai-sainna sakendek-kendekna
kapaanna.
5 Iatu to Yahudi umpepa pa’dang mintu’
ualinna, napatei sia nasabu’i, anna
pogau’i tu pa’poraianna lako mintu’ to
ungkabiri’i.
6 Lan kota benteng Susan napatei sia
nasabu’i to Yahudi limaratu’ muane.
7 Sia Parsandata, Dalfon, Aspata,
8 Porata, Adalya, Aridata,
9 Parmasta, Arisai, Aridai na Waizata
napatei nasang,
10 iamotu sangpulo muane anakna
Haman, anakna Hamedata, to ungkabiri’
to Yahudi, apa tae’ naparumbui lima tu
pangrampa.
11 Allo iato diparampomi lako olona datu
tu bilanganna mintu’ to dipatei lan kota
benteng Susan.
12 Ma’kadami tu datu lako Ester, datu
baine, nakua: Lan kota benteng Susan

napateimo sia nasabu'imo to Yahudi tu muane limaratu' sia iatu mintu' anakna muane Haman.
Ba'tu apamo napogau' tau iato mai lan mintu' propinsi senga'na datu? Apapa palakummu? Manassa la dikamaseangko. Sia apapara mukamorai? Manassa la kupasituru'.
13 Ma'kadami Ester nakua: Iake nakalo'i penaanna datu, melo ke dielorampi tu to Yahudi tu lan Susan, ma'pogau' susi atoran allo iate sia iatu anakna Haman sangpulo nasula tau.
14 Napa'parentammi datu, kumua la dipogau' susito sia dipa'peissanan tu misa' atoran lan Susan, anna sulai tau tu muane anakna Haman sangpulo.
15 Iamoto nasirampun dukapa tu mintu' to Yahudi lan Susan tonna allo ma'pessangpulo a'pa' bulan Adar, anna patei lan Susan tu tau talluratu', apa tae' naparumbui lima tau iato mai tu pangrampa.
16 Sia iatu mintu' to Yahudi senga' lan propinsinna datu sirampun, anna ungkaritutui sunga'na sia unnappa' karapasan dio mai ualinna; sia napatei tau iato mai tu mintu' to ungkabiri'i

pitungpulo llima sa’bu, apa tae’ narumbui limanna tu pangrampa,
17 tonna allo ma’pessangpulo tallu bulan Adar. Iatonna allo ma’pessangpulo a’pa’na rapa’mi tu tau iato mai, anna padadii tu attu iato misa’ allo pa’maruasan sia kaparannuan.

Pa’maruasan Purim dipondok

9:18-32

18 Apa iatu mintu’ to Yahudi lan Susan sirampun la ia tonna allo ma’pessangpulo tallu la ia tonna allo ma’pessangpulo a’pa’ bulan iato. Rapa’mi tu tau iato mai tonna allo ma’pessangpulo lima sia iatu attu iato napadadi misa’ allo pa’maruasan sia kaparannuan.
19 Iamoto napakarayai mintu’ to Yahudi lan lu tondok, iamotu mai tau torro lan lu kota, tu tang dirinding tembo’, tu allo ma’pessangpulo a’pa’ bulan Adar susi misa’ allo kaparannuan sia pa’maruasan sia susi misa’ allo tu nanii tau pada sikada’pan.
20 Nasura’ nasangmi Mordekhai te mintu’ apa dadi sia umpa’pea sura’ lako mintu’

to Yahudi la mandappi'na la mambelanna
lan mintu' propinsinna datu Ahasweros,
21 la umpapassanni tau iato mai tu atoran
la umpakaraya la allo ma'pessangpulo
a'pa'na la allo ma'pessangpulo limanna
bulan Adar, ke taunoi,
22 belanna allo iamote tu nanii to
Yahudi unnappa' karapasan dio mai
ualinna sia bulan iamote tu nanii
kamasussan membali kaparannuan lako
tau iato mai sia passanda bolongan
membali misa' allo pa'gauran, sia
allo iato la dipadadi allo pa'maruasan
sia kaparannuan, tu nanii tau pada
sikada'pan sia umpa'bengan pa'kamase
lako to mase-mase.
23 Natarimami to Yahudi butung to apa
dipondok; naparandukki tau iato mai
umpogau'i, tu apa mangka nasurasanni
Mordekhai.
24 Belanna den tangnga'na Haman,
anakna Hamedata, to Agag, to ungkabiri'
to Yahudi, la ussabu'i tu mintu' to Yahudi
sia umbuang Pur – iamotu pa'loterei – la
ussanggangi tau iato mai sia la ussabu'i.
25 Apa iatonna malemo (tu Ester)
mennolo lako datu, napatassu'mi datu
tu sura' parenta, kumua iatu tangnga'

kadake tu natangnga’ unnea to Yahudi,
la sule ta’pa dao ulunna.
Iatu Haman sia mintu’ anakna muane
nasula tau lako misa’ lentong.
26 Iamoto nasangai tau Purim tu allo
iato, unturu’ sa’buran Pur. Tu belanna
mintu’ kada lan sura’ iato sia diona tu
mintu’ apa natiro sia diona tu mintu’ apa
urrampoimo tau iato mai,
27 iamoto napamanassai to Yahudi sia
natarima butung apa dipondok lako
kalena sia lako bati’na tau iato mai
sia lako mintu’ tu to naala bilanganna,
kumua tae’ len nala ullendai napakaraya
te allo iate da’dua, ke taunoi, susitu
mangka disura’ diona allo iato sia attu
mangka dipamanassan pa’maruasan
iato,
28 sia iate allo iate la dikilalai sia
dipakaraya lan lu mintu’ pa’rapuan, lan
lu mintu’ rapu, lan lu mintu’ propinsi, sia
lan lu mintu’ kota, naurunganni iatu allo
Purim tae’ nala pa’de dio lu to Yahudi sia
kapengkilalanna allo iato tae’ nala ka’tu
dio lu mintu’ bati’na.
29 Sia massura’ tu datu baine Ester,
anakna Abihail, sola Mordekhai, to
Yahudi iato, situang kapa’belanna

la umpamatoto’ tonganni tu sura’
ma’penduan diona pa’maruasan Purim.
30 Umpakatumi sura’ lako mintu’ to
Yahudi lan saratu’ duangpulo mpitu
propinsi kadatuanna Ahasweros tu nanii
passalama’ sia kada kamarurusan,
31 kumua anna pakarayai tu allo Purim
iate lan attu dipamanassa, susitu
mangkamo napamanassa Mordekhai, to
Yahudi iato, sia datu baine Ester lako
tau iato mai sia susitu atoran nagaragan
kalena sia bati’na diona attu pa’puasan
sia kasumarroan.
32 Na iatu parentana Ester umpamanda’i
tu atoran diona Purim, sia disura’ lan
misa’ sura’.

Mordekhai undakaran kameloanna bangsana

10:1-3

10 1 Napakannaimi sima datu
Ahasweros tu tondok
menggantananna sia iatu tondok
ma’biring tasik.
2 Iatu mintu’ penggauranna tu tarompo’
sia mawatang sia kareba umpokada
nasangi tu diona kataromposan, tu

nanii datu umpakala’bi’ Mordekhai, tang
tisura’moraka lan sura’ ossoranna mintu’
datu Media sia Persia?
3 Belanna iatu Mordekhai, to Yahudi,
mendampi’ lako datu Ahasweros; sia
mala’bi’ dio lu mintu’ to Yahudi sia budai
tu mai siulu’na ungkamali’i, belanna
undakaran kameloan bangsana sia
umpokadai tu napomaupa’na mintu’
sangbangsana.

AYUB

Kamarurusanna Ayub tang tileluk, moi anna di parampoi tongan kamandasan

1:1–2:13

1 [1] Lan tondok Us den misa’ tau,
disanga Ayub, tau iato mengkaola
tongan sia bulo lollong sia mataku’ lako
Puang Matua na umpatoyang kalena dio
mai kadake.
[2] Tau iato pitu tu anakna muane na tallu
tu anakna baine.
[3] Iatu apanna pitungsa’bu tu domba
sola bembe’, tallungsa’bu tu unta,
limaratu’ ayokana tu sapi, na limaratu’
keledai birang, sia buda tongan tu
mai pa’dua’na, iamoto na iatu muane
iato sugi’ lallang na iatu mai mintu’na
pa’tondokan dio rampe matallo.
[4] Biasa tu mai anakna muane umpogau’
pa’maruasan, sisonda-sonda lan
banuanna, sia natambai tu mai anak

daranna tallu kumande sia mangiru’ sola.
5 Ianna upu’omo tu allona pa’maruasan, natambaimi Ayub tu mai anakna, anna pamaseroi; attu iato mela’bik tongan millik, anna pennoloanni pemala’ ditunu pu’pu’ tu mai anakna simisa’-misa’i, belanna natangnga’ Ayub lan penaanna, kumua umbai umpogau’mo kasalan tu anakku sia tang umbilangmo Puang Matua lan penaanna. Susimoto tu tontong na pogau’ Ayub.
6 Den sangallo saemi tu mai anakNa muane Puang Matua umpennoloi PUANG sia sae duka tu deata bulituk nasisolan.
7 Ma’kadami tu PUANG lako deata bulituk, Nakua: Umbara tu munii sae? Mebalimi tu deata bulituk lako PUANG, nakua: Sulena’ salamba salao sia lu lako lu dio mai lan lino.
8 Ma’kadami tu PUANG lako deata bulituk, Nakua: Mupemarangamoraka tu taungKu Ayub? Belanna misa’ tau dao kuli’na padang tae’ susinna, lendu’ tongan mengkaolana, bulo lollongna sia mataku’na lako Puang Matua sia umpatoyang kalena dio mai kadake.

9 Mebalimi tu deata bulituk lako PUANG,
nakua: Ungkataku' punala bangraka
Puang Matua tu Ayub?
10 Tang Kamu Kalenaraka tu urrinding
pala'i sia banuanna sia mintu' ianan
napoapa tiku lao? Sia Mipamasakke tu
bura rangka'na sia kerangngan tongan
tu mai barang apanna lan tondok.
11 Apa iake Mie'te'i tu limamMi, amMi
pata'pai tu mintu' ianan napoapa,
ma'apai nala tang mempayan sorong
boko' dio mai Kalemi?
12 Ma'kadami tu PUANG lako deata
bulituk, Nakua: Manassa iatu mintu'
ianan napoapa lan nasang kuasammu;
sangadinna da' mue'te' limammu
umpata'pai kalena. Pakalan tassu'mi tu
deata bulituk dio mai oloNa PUANG.
13 Den sangallo tonna marassan tu
mai anakna muane sia anakna baine
kumande sia unniru' uai anggoro' lan
banuanna siulu'na, tu pa'bunga',
14 saemi tu misa' pesua lako Ayub,
nama'kada nakua: Iatu mintu' sapi
marassan dipa'tengkoan sia iatu keledai
birang marassan kumande dio lu
la'pekna,

15 pakalan saemi tu to Syeba ullaoi
anna rampai; iatu mai taummi napatei
pa’dang; aku mannamo tu tilendok sae
la umpokadangkomi tu iannato.
16 Marassan bangsiapa tu tau iato
ma’kada, saemi tu to senga’ ma’kada
nakua: Iatu apinNa Puang Matua
songlo’ dao mai langi’ anna kandei
tu mai domba sia mintu’ taummi
napisanni; aku mannamo tu tilendok sae
umpokadangkomi tu iannato.
17 Marassan bangsiapa tu tau iato
ma’kada, saeomi tu to senga’ ma’kada
nakua: Iatu to Kasdim umpasadia
tallung tuntunan tau, ullaoi tu mai unta
anna rampai; iatu mai taummi napatei
pa’dang; aku mannamo tu tilendok sae
umpokadangkomi tu iannato.
18 Marassan bangsiapa tu tau iato
ma’kada, saeomi tu to senga’ ma’kada
nakua: Iatu anakmi muane sia anakmi
baine marassan kumande sia unniru’
anggoro’ lan banuanna siulu’na, tu
pa’bunga’,
19 pakalan saemi tu talimpuru’ lu
sambalin mai padang pangallaran,
unnangka’i tu a’pa’ tetuk banua, anna
songkai tu to mangura iato, anna mate

nasang; aku mannamo tu tilendok sae
umpokadangkomi tu iannato.
20 Attu iato ke'de'mi tu Ayub, na kake-
kakei tu bayu lamba'na sia naku'ku'i tu
ulunna, nalumbang rokko padang, tukku
menomba, anna ma'kada nakua:
21 Ma'kale-kalena' tassu' lan mai
pa'tambukanna indo'ku, la ma'kale-kale
dukana' sule lako. PUANG mangka
umpa'benganni, PUANG mangka unnalai
sule sanganNa PUANG la dipudi.
22 Lan te mintu'nate iatu Ayub tae'
nakasalan sia tae' nasangai tang sipatu
tu misa' penggauranNa Puang Matua.

2 1 Den sangallo saemi tu mai anakNa
muane Puang Matua la umpennoloi
PUANG sia sae duka tu deata bulituk
ussolanni umpennoloi PUANG.
2 Ma'kadami tu PUANG lako deata bulituk
Nakua: Umbara tu munii sae? Mebalimi
tu deata bulituk lako PUANG nakua:
Sulena' salamba salao sia lu lako lu dio
mai lan lino.
3 Ma'kadami tu PUANG lako deata
bulituk, Nakua: Mupemarangamoraka
tu taungKu Ayub? Belanna misa' tau
dao kuli'na padang tae' susinna, lendu'
tongan ia mengkaolana sia bulo lollongna

sia mataku'na lako Puang Matua na umpatoyang kalena dio mai kadake. Sia tang leluk len lan kapengkaolanna, moi ammu naranNa' ungkadakei sia ussanggang tang kebattuanni.
4 Apa mebali tu deata bulituk lako PUANG, nakua: Kuli' dipasondana kuli' sia mintu' apa naampui tau la nasorong belanna katuoanna.
5 Apa iake Mie'te'i tu limamMi, amMi pata'pai tu bukunna sia duku'na, ma'apai nala tang mempayan sorong boko' dio mai Kalemi?
6 Ma'kadami tu PUANG lako deata bulituk, Nakua: Manassa iatu tau iato lan kuasammu, sangadinna la mukatirinnai tu sunga'na.
7 Pakalan tassu'mi tu deata bulituk dio mai oloNa PUANG, anna pata'pai kele tang dampi-dampian tu Ayub randuk dio mai pala' lentekna sae langngan botto ulunna.
8 Naalami tu bibang sangti'pek nakarrukki tu kalena, anna unno'ko' lan to' au.
9 Ma'kadami tu bainena ungkuanni, nakua: Tang tilelukparokoka lan

kapengkaolammu? Sorong boko'moko
dio mai Puang Matua, ammu mate.
10 Apa mebali lako bainena nakua:
Susiko misa' to maro-maro ma'kada; ia
mannaraka tu melona la tatarima dio
mai Puang Matua, anna kadakena tae?
Lan te mintu'nate tae' tu kada sala sun
dio pudukna Ayub.
11 Iatonna rangimi sangmuanena Ayub
sola tallui tu mintu' kamandasan
urrampoi, pantan saemi dio mai
tondokna, iamotu Elifas, to Téman,
Bildad, to Suah na Zofar, to Naama,
situru'mi sae la lao unto'longi sia
umpakatanai.
12 Iatonna mambelapa nabangunammi
tu matanna, tae'mi natandai tu Ayub.
Ma'urrukammi umpekapuai gamaranna,
anna kake-kakei tu bayu lamba'na,
anna ambo'i barra'-barra' tu ulunna
nasumarombon langngan langi'.
13 Unno'ko'mi tu tau iato mai dio padang
sola, pitung allo pitung bongi; moi
misa' tau tae' umpokada sangbuku
kada lako kalena, belanna natiro kumua
lendu' tongan kapuana tu kamapa'diran
urrampoi.

Kasumarroan mapai’na Ayub

3:1-26

3 1 Mangkato umpatiku’bi’mi pudukna
tu Ayub anna tampakki ropu tu allo
kadadianna.
2 Naparandukmi tu Ayub ma’kada nakua:
3 La sabu’ tu allo kunii dadi; iatu bongi,
tu ma’kada nakua: Mangkamo didadian
tu misa’ pia muane.
4 Kenna pittukora tu allo iato, da
Napekutananni Puang Matua dao
masuanggana tu iannato, da naarrangi
masiangna.
5 Kenna poapa ori kamalillinan sia
kapittukan tu allo iato, kenna situtu’iori
salebu’ makamban, anna patirambanni
bosinna allo.
6 Bongi iato la naputtai kamapittukan,
da naparannu dio lu mintu’ allo lan
sangtaun, da nasangbilangan mintu’
bulan.
7 Kenna tamanangora tu bongi iato; da
naden arrak kaparannuan lan.
8 Kenna tampakkiori ropu to ma’tampak
ropu allo, sia to manarang umpatiakka’
Lewiatan.

9 La dipamalillin tu mai bintoen, ke
tilalekki masiangna tu allo iato; la
napeagi bang tu masiang, apa da nasae,
da natiroi tu bulu mata katilalekanna
masiang,
10 belanna tae' natutu'i tu ba'ba
pa'tambukanna indo'ku sia tae' nabunii
dio pentiroku tu kamasussan.
11 Ma'apai natae' kumate tongku dadi,
anna tae' naka'tu tu sunga'ku tonna
tibussananna' indo'ku?
12 Ma'apai napeagina' pangrian, ma'apai
napeagina' susu, angku ma'din ma'susu?
13 Ianna susito la mamma'na sia
ma'pakari'pina', sia la matindona', angku
rapa'
14 sisola tu mai datu sia pa'bisaranna
tondok, tu umpabendanan kalena sule
apa daun lauan,
15 ba'tu sisola tu mai arung, tu sugi'
bulaan, tu umpangannai salaka
banuanna.
16 Ba'tu ma'apai anna tae' angku dadi
mangura, tu ditanan, susitu pia'-pia' tu
tang untiropa masiang?
17 Dio tu nanii to tang mekaaluk untorroi
kamarukkan, inde to nanii melayo tu to
tang mabukumo.

18 Indeto nanii rapa’ tu toditarungku, tae’
narangii tu gamaranna pangarak.
19 Tobitti’ sia tokapua pada bang sia dio,
sia iatu kaunan to makakamo dio mai
puangna.
20 Ma’apai Napatiroanni masiang tu to
mandasa, sia katuoan lako tu to rosso
tongan penaanna?
21 Tau iato umpeagi bang kamatean, apa
tae’ nasae, nabo’bok tongan losong na
iatu ianan membuni.
22 Parannu-rannu tongan sae lako
unnarrak-arrak, ke nakabu’tui tu
lamunan.
23 (Ma’apai Napatiroan masiang) misa’
tau, tu kabunian lalanna, sia iatu
Nalontok Puang Matua mintu’ lalanna tu
la naola ullendokan kalena?
24 Belanna dipasondana rotingku tu
pekaindo’ku, sia iatu sarroku tibarrak
susito uai.
25 Belanna iatu apa kukataku’, iamo
urrampoina’, sia iatu apa kukagiang,
iamo urruana’.
26 Tae’ kumanaman, tae’ kumari’pi,
sia tae’ duka kurapa’, sangadinna
narampoina’ karanggangan.

Bunga’ kadanna Elifas kumua moi misa’ tau tae’ naruai kamaparrisan, ke tae’i nakasalan

4:1–5:7

4 1 Attu iato umbungka’mi kada tu
Elifas, to Téman, nakua:
2 La masussaraka tu penaammu, ke
natobai tau umpokada sangbuku kada
lako kalemu? Mindara ma’din unnattai
tang ma’kada-kada?
3 Manassa budamo tau muada’i, sia lima
langga’ mupamatoto’.
4 Iatu kadammu unnendekammo
to tilende’, sia umpabatta’ guntu’
ma’parondona tau.
5 Apa totemo narampoimoko tu iannato,
anna buyu’ tu penaammu, naruako tu
iannato, anna pussak tu penaammu.
6 Tangiaraka kamekaalukammu tu
mupopentionganan, sia tae’raka
murannuanni tu gau’ tang sayuammu?
7 Mengkilala meloko, kumua mindamora
tu disabu’i, ke tae’i nasala, sia umbamora
nanii sanggang tu to malolo?
8 Iatu mangkanna kutiro: Minda-minda
tu untengko kakadakean, sia unnambo’

kamasussan lako to senga’, iamo la
umpeparei.
9 Tete dio penaanNa Puang Matua anna
sanggang tu tau iato, sia tete dio
pamurru’ illongNa anNa sabu’i.
10 Umburrung tu mai singa sia
ma’ngaung-ngaung – iatu isi singa
mangura direbong.
11 Iatu singa tua la mate belanna tae’mo
kandena, sia iatu anak singa birang
tisambo’-sambo’.
12 Sangbuku kada membuni urampoina’,
sia tialling tama talingangku tu
pa’bisikna,
13 tongku mangka untiroi tu pentiro
mendeata tonna bongi, angku
ma’tangnga’-tangnga’, tonna kaleppeng-
leppenganna tau.
14 Narampoimo’ katirambanan sia
kama’parondoan, anna popa’parondoi tu
mintu’ bukungku.
15 Misa’ penaa sumayang ullendu’ina’ sia
umpaka’ba’ mintu’ bulungku.
16 Torro bendan, apa tae’ kukanassai
tu pa’kaleanna. Misa’ a’gan pa’kalean
bendan dio pentiroku, sia kurangi tu
gamara ma’bisik, nakua:

17 Umba la nakua dadi misa’ ma’rupa
tau malambu’ dio oloNa Puang Matua,
ba’tu misa’ tau masero dio oloNa
Tokumombongna?
18 Manassa iatu mai taunNa tae’
Nakatappa’i sia iatu mai malaeka’Na
Naapparan tu kapusanna;
19 ondongpi iatu to untorroi banua litak,
tu diparandanganni barra’-barra’, tu to
dirimpi’ susi busung anna mate.
20 Tau iato mai dinisak-nisak lan
pangallaranna masiang na bongi, tu
sanggang sae lakona anna tae’ naissanni
tau.
21 Tang dilendokanraka tu ulang tendana?
Mate tu tau iato mai, natae’ kakinaanna.

5 1 Metamba bangmoko – denraka tau
la umpebaliiko? Sia mindara tu to
masero la mupennoloi?
2 Tonganna iatu kamapa’diran penaa
umpamate to baga sia kapangimburuan
umpamatei tu to tang paissan.
3 Kutiro kalenamo, umba nakua tu to
baga mennuaka’ melo, apa simpolo
kutampakki ropu tu inan katorroanna.
4 Iatu mai anakna muane sisayuran
pa’tunduan, dipopellesean lan to’
babangan, natae’ tau urrampananni.

5 Iatu to karorian napurai nakande
tu pegandungna, sia moi lan to' duri
naala duka, sia to ma'rang ungkailui tu
apanna.
6 Belanna tae' nabu'tu dio mai
to'barra'-barra' tu kamandasan, sia iatu
kamaparrisan tae' natuo dio mai padang.
7 Apa iatu tolino dadi la unnappa'
kamasussan, susi lelatu sipettia'-tiaran
kendek langngan.

Siumpu'na bunga' kadanna Elifas, kumua dipamasakke tu to puramo diada'

5:8-27

8 Apa iake aku, la umpekutananna'
Puang Matua, sia lako Puang Matua la
kunii umpennoloanni tu a'gangku.
9 Umpogau'mo penggauran kapua, tu
tang dilambi'na, sia apa memangngan tu
tang dikemba' diia'.
10 Umpasae uran dao kuli'na padang, sia
umbolloan uai dao kapadanganna.
11 Umpamatande to madiongan, anna
iatu to rosso penaanna unnappa'
pa'tunduan matoto'.

12 Ia umpatangdadi tangnga’na to
pakira-kira, anna tang danun tu mai
pengkaranganna.
13 Ia umpoya to matarru’ lan
pa’pakenanna, anna didampa tu
tanan penaanna to pakira-kira.
14 Iake masiangi sumpumo lan
kamalillinan, sia iake tangngai allo,
sumalappa susi ke bongi.
15 Apa Ia urrampananni tu to madiongan
dio mai pa’dang pudukna tau iato mai,
sia to makario-rio lan mai limanna to
mawatang.
16 Iake susito den kapa’rannuananna to
bitti’ sia kakadakean untutu’ pudukna.
17 Manassa maupa’ tu to Napa’dikki
Puang Matua, iamoto da musayu
peada’na To umpoissan angge maritik.
18 Belanna Ia ma’pamapa’dik sia Ia
ma’pamole, Ia ma’bamba sia limanNa
ma’pamondo.
19 Pennannanko lan kapussakan, anna
Ia urrampananko, sia pempitu tae’ nanii
urruako kakadakean.
20 Lan kamangeloan Ia ullendokangko
dio mai kamatean, sia lan kapararian
Nalendokangko dio mai kuasanna
pa’dang.

21 Karerungangko dio mai lila mataran
sia tae’ mula ungkataku’ kasanggangan.
22 La mupetaai tu kasanggangan sia
karorian sia tae’ mula ungkataku’i tu
olo’-olo’ masuru.
23 Belanna la siallu’ko tu mai batu dio
lu padang, sia sikaeloko olo’-olo’ dio lu
kapadanganna.
24 La untiroko kamarampasanna
tendamu, sia iake mutiroi tu
tarampakmu, moi misa’ apa tae’
pa’de.
25 La untiroko kamemba’karanna
tarukmu sia bati’mu susito riu dio lu
padang.
26 La banu’ karurungangko tama batu
dilobang, susito sanguyun gandung diala
ke attunnami.
27 Manassa iatu iannate kiparessamo,
tongannamo susito; perangiimi sia
palanni penaa tu iannato.

Bunga’ pebalinna Ayub lako Elifas, kumua napomalloora penaanna tu diona peada’na sangmanena

6:1-30

6 1 Apa mebali tu Ayub lako nakua:
2 A’a, kenna ditimbang melo
tu karossoan penaangku, sia
kamapa’dirangku dipatorro sola
lan timbangan!
3 Manassa iatu magasanna losong na
iatu bungin diong randan tasik; iamoto
na iatu kadangku tang ma’rundunan
bangmo.
4 Belanna iatu anak pananna To
umpoissan angga maritik untossokmo’,
sia namimmi’ penaangku tu ipona; iatu
mintu’ mepatirambanna dio mai Puang
Matua ma’pampangammo ullaoina’.
5 Mangoa’raka tu keledai lampung, ke
denni riu malunanna, ba’tu unnorronraka
tu sapi, ke denni kandena?
6 Ma’dinraka nakande tau tu apa tang
disiai, ba’tu mammi’raka tu mabusanna
tallo’?
7 Manokana’ untoei tu iannato, susi bang
to kande kukagi’gi’.

8 A’a, dennoupa’ nadipalanda’ siamo
tu pengkamoyaku sia Napadadi Puang
Matua tu apa kurannuan,
9 dennoupa’ naalai penaanNa Puang
Matua ussanggangna’, anNa e’te’i tu
limanNa ungka’tu sunga’ku!
10 Ke susito, iamo kupomatana, ondongpi
kupoparannu sia kupolo’dok-lo’dok, lan
tu kamasussan, tae’ bang Napasoro’
Puang, belanna tae’ kupeonganni lenni
tu kadanNa To masero.
11 Apara tu kamatotorangku angku
ma’dinpa ma’peagi sia apara kuanga’,
angku moraipa la umpamalambe’
sunga’?
12 Susiraka batu tu kamatotorangku sia
tambagaraka tu kaleku?
13 Tang tae’ raka pissan duka tu
kaditunduiangku sia tang sumpuraka tu
lalan kadirampanangku?
14 Minda-minda umpadapa kamamasean
dio mai sangmanena, iamo tang umpalan
penaa ungkasiri’ To umpoissan angga
maritik.
15 Iatu mintu’ siulu’ku tang manappa’
susito salu’-salu’, susito uai saba’
ullempanni randanan;

16 tu malutu napobua’ uai makko, na iatu
ambun makko lollo’mo lan;
17 ke attunnai mere, pa’de pissan tu
uainna; ke pealloanni, marangke tu
salinna.
18 Ma’lekko-lekko tu mai naolanna, lu
tama padang pangallaran, anna tae’mo
na ditiro.
19 Tu tolumio’na Tema umpalelei mata,
iatu sibaanna tu mai to pallaona Syeba,
urrannuanni tu iannato.
20 Tang dadi tu apa narannuan tau iato,
napakenamo apa narannuan, tonna
rampomo lako.
21 Susi dukamokomito lako kaleku;
mimane untiroi tu apa mepatiramban,
ammi mataku’.
22 Denraka kuma’kada kumua:
Benna’ misa’ apa? Ba’tu kukuaraka:
Tunduina’ sia benna’ tu apammi angku
pa’papperanni.
23 Ba’tu kukuaraka: Rampananna’
dio mai limanna to ma’pandasa? Sia
kukuaraka: La’bakna’ dio mai limanna to
ma’pakario-rio?
24 Ada’ina’, angku kappa; pokadanna’,
umba kunii pusa.

25 Lendu’ matoto’na tu kada tongan! Apa
apara battuananna tu peta’tanmi?
26 Denraka lan penaammi pasayu kada
bang? Sia misanga bangraka angin tu
apa nasa’bu’ to ka’tu rannunna?
27 Moi anna pia biung la mipa’lotereian
duka, sia iatu sangmanemi la mipo-
balukan.
28 Apa totemo, sulepokomi mai, dio
pentiromi tae’ angku la umpokadangkomi
tang tongan.
29 Tangnga’ meloi, da naden
katangmaloloan; ondongpi la
mintangnga’ tongan, iatu katonganangku
tang tilento.
30 Denraka kakelokanna tongka’ dililaku?
Tang ma’dinraka tu pa’pesa’dingku
umpasisengaranni tu kamandasan?

Siumpu’na pebali bunga’na Ayub lako Elifas, kumua mandu masussa tu katuoanna tolino

7:1-21

7 1 Tang mandu mara’ta’raka tu tolino
dao kuli’na padang, tang susiraka
allona tosumaro tu katuoanna?

2 Susitu misa’ kaunan ungkamali’
pentionganan, ba’tu susi misa’ to sumaro
umpeagii tu sarona.
3 Susi dukato tu aku dipaketaa
kamaparisan pirang-pirang bulan, sia
dipapatuanna’ kamandasan pirang-
pirang bongi.
4 Iake malena’ mamma’ kutangnga’
kumua: Piranra kula millik? Apa
malambe’ tu bongi, angku mosomo
membaliang-liang sae lako tilalekna
masiang.
5 Iatu kaleku nasitutu’imo ulli’-ulli’
sia tikkurrung-kurrung tu kuli’ku, sia
iatu kuli’ku massendang-sendang sia
ma’nana.
6 Kamatirasanna alloku losong anna
panikuan, sia madomi’ sae lako upu’na
sia tae’ tu dirannuan.
7 Kilalai iatu katuongku sangpenaanri;
sia iatu matangku tae’mo nala untiroi tu
melona.
8 Minda-minda umpata’paina’ mata,
tae’mo nala untirona’; mipapatuimo’
matammi, apa ta’demo’.
9 Susito gaun pa’demo sia sumayo-mayo
male kabu’, susi duka tu minda-minda

mengkalao rokko lino tomate, tae’mo
nakendek sule.
10 Tae’ lenmo nasule lako banuanna, sia
tang natiromo tu inan katorroanna.
11 Apa totemo ia duka tu aku tang
kupadapamo tu lilaku, sangadinna la
ma’kadana’ lan kapussakan penaangku,
sia la sumarrona’ lan kamapairan
deatangku.
12 Susira’ka tasik ba’tu naga tasik, amMi
padenanna’ toma’kampa?
13 Iake kutangnga’i, kumua iatu inan
kamammarangku la umpakatanana’,
sia iatu katindoangku umpamaringan
sarroku,
14 attu iato Mipatirambanna’ pangimpi
sia Mipamataku’na patiro mendeata,
15 naurungan kupalosongmo tu susito la
dikalessek, sia kupalosongmo tu la mate
na iatu kamaparrisangku.
16 Namosomo’, tae’mo kula tontong
tuo. Rampanammo’, belanna iatu alloku
sangpenaanri.
17 Apa todara ia tu tolino, amMi
sangari tarompo’ tongan, Miurungan
umpariba’tangi.
18 AmMi paressai, ke melambi’oi, sia
Misudi lan mintu attu?

19 Sangapaporokomi la umpatampeina’
mata, amMi rampananna’, kuurungan
ma’din unnamma’ elo’ku?
20 Iake kasalammo’, la kupatumbari
tu Puang, To umpenunu bang tolino?
Ma’apari Mipapatui bangna’ passandaMi,
naurungan kupomagasamo tu kaleku?
21 Ma’apari amMi tang umpagarri’ri tu
kapatodo-tintingangku? sia ma’apari
amMi tang umpa’dei tu kakelokangku?
Belanna madomi’na’ sumpandan lan to’
barra’-barra’; attu iato la Midaka’na’, apa
ta’demo’.

Kada bunga’na Bildad, kumua Puang Matua mangukung unnola salunna

8:1-22

8 1 Ma’kadami tu Bildad, to Suah
nakua:
2 Sangapaporoko la ma’kada susito sia
mintu’ kada sun dio pudukmu butung to
angin bara’?
3 Ma’dinraka tu Puang Matua umpakelok
salunna, ba’tu ma’dinraka To umpoissan
angge maritik umpakelok kamaloloan?

4 Umbai kasalammo tu mai anakmu lako
Puang, iamoto Naparampoi poleanna tu
kapatodo-tintinganna.
5 Apa iake mudaka'i tu Puang Matua sia
umpengkamoyai kamaturu-turuanna To
umpoissan angge maritik,
6 iake maseroko sia bulo lollong, manassa
la tiakka'mo tu Puang untunduiko sia
umpasuleko lako tampa rapa'mu sitinaya
kamaloloammu.
7 Iake susito iatu a'gan dolomu baitti'
ditiro, apa a'gan undimmu la mandu
tarompo'.
8 Belanna la mupekutanan lako to dolona
sia palan penaai tu pa'tangngaranna
nene' siosso'na.
9 Iake kita to dadi sangmai'ki', moi
misa' apa tae' taissan; belanna susito
bayo-bayo tu allo katuoanta dao kuli'na
padang.
10 Tang la naada'irokoka tu tau iato
sia tang la napokadanrokoka, sia la
umpatassu' kada lan mai ba'tengna?
11 Tuoraka tu tuyu, ke tae'i nalan
to'maranona? tuoraka tu marrang, ke
tang dioi to' biring uai?

12 Tuo melopa, tae’pa nama’din disasa’,
anna ta’pa malayu dolo namane iatu mai
riu senga’.
13 Dipasusimoto tu to tang ungkilalai
tu Puang Matua, sia ka’tumo tu apa
narannuan to tang mekaaluk.
14 Iatu mai apa narannuan susi misa’
bannang serang laa-laa, sia sanderanna
butung misa’ serang laa-laa.
15 Umposande’ banuanna, apa tae’
nabendan, nadammak tu iannato, apa
tae’ natumanan.
16 Loboran sia tang marangke tu kalena
lan to’ allo mala’da’, sia iatu tangkena
sipendongloran dio to’ tarampakna.
17 Na iatu uaka’na siperroroan dio to’
batu, sia sikallikan lan lu alla’ to’ batu.
18 Apa iake didu’dukki tu tau iato dio mai
to’ inanna, napeongannimi, nakua: Tae’
bangpa kutiroko!
19 Manassa susimoto tu kaparannuan
katuoanna, sia tuo dio mai padang tu
senga’na.
20 Manassa iatu Puang Matua tae’ nala
ussualei tu to bulo lollong sia tae’
Nasaladanni limanna tu to kadake
gau’na.

21 Iake nalambi'i attunna tontong tu
Puang la umpopetaako, sia tontong
umpasila'tekan randan pudukmu.
22 Iatu to ungkabiri'ko la nakabu' siri', sia
tendana tu to tang mekaaluk la ta'demo.

Iatu pebali bunga'na Ayub lako Bildad, nakua: Tae' naden misa' tau ungkullei umbali Puang Matua

9:1-35

9 1 Apa nakua Ayub mebali:
2 O tonganna, inang kutandai, kumua
den susito, umbara nakua tu ma'rupa
tau ditonganan, ke sitingoanni Puang
Matua?
3 Iake morai tu Puang ussikara-karanni,
lan sangsa'bu pekutana moi misa' tae'
nakullei umpebalii.
4 Mindara tu ma'din umbalii Puang, moi
anna matumba tu kamatarrusanna
sia matumba tu kakapuanna
kamatotoranna, anna torro marampa'?
5 Iamo umpalele buntu, anna tae' tau
unnissanni, Ia umbalittua'i napobua'
kare'dekan ara'Na.

6 Ia umpatiseno kuli’na padang,
anna tilele, naurungan tilento tu mai
lentongna.
7 Ia umparentai tu allo, anna tae’
nadellek sia Ia untutu’ bintoen, anNa
ca’i.
8 Ia manna misa’ umpatiballa’ langi’
sia umpopentengka lentekNa dao
ma’bombangna tasik.
9 Ia ungkombong bintoen Ursa sia
bintoen Orion, tu bintoen Bunga’ sia
bintoen Ma’karapu-rapu rampe Lo’na lu.
10 Ia umpogau’i tu mai apa kalle-kallean,
tu tang dilambi’, ondongpi tanda
mangnga tang dikemba’ diia’.
11 Iake Naola lendu’na’, tae’ kutiroI, iake
sumayo-mayoI ullendu’ina’, manassa
tae’ kupemarangaI.
12 Iake Nasintakki tu mai apa, mindara
umpadapai? Mindara tu ma’kada lako
Kalena nakua: Apara tu mipogau’?
13 Iatu Puang Matua tae’ Napatananni tu
kare’dekan ara’Na, diong kuasanNa nanii
tukku tu patunduanna Rahab;
14 ondongpi iatu aku ma’dinra’ka
umpebalii Puang, sia ma’dinra’ka
untonno’ kadangku umpebalii Puang.

15 Moi angku tongan, tae’ kuissan
umpebalii, sangandinna mengkamoyana’
umpalaku kamaturu-turuanna To
ma’paolai salungku.
16 Iake metambana’ sia Napebaliina’, tae’
angku patonganni, kumua Natanannina’
talinga;
17 Iamo, tu ummangsannina’ tete dio
angin bara’, sia umpakerangan bangkeku
moi tae’ Napobannang.
18 Tae’ Naeloranna’ melayo, sangadinna
Napedia’ina’ kamapairan.
19 Tonganna diona kamatotoran bangri
– matoto’ Ia, sia diona salunna,
Nama’kada tu Puang Kumua: Mindara
ma’din untambaiNa’ umpebalianni?
20 Moi angku tongan, pudukku kalena
urra’ta’i tu kasalangku, moi angku tang
sala, Puang kalena umpasalana’.
21 Tae’ salaku, tae’ kukabudai tu
sunga’ku, kukagi’gi tu katuoangku, podo
natonganna.
22 Mintu’na pada bangsia, iamoto
kuma’kada, kukua: Pada bangsia to tang
sala sia to sala Nasabu’i Puang.
23 Iake ta’pa napatei ulang pebambaNa,
Napetaai Puang tu kabuyuranna to tang
sala.

24 Iatu lino disorong tama kuasanna to
tang mekaaluk sia Natampun Puang tu
lindona to ma’paolai salunna; iake tangia
Puang umpogau’i, minda pole’opa?
25 Manassa iatu alloku lendu’ matira’na
na iatu pesua dipopa’dondo, tarru’ liu
bang anna tae’ natiroi tu melona.
26 Sumayo bang susito lopi tille, susito
langkan maega ussiok pealanna.
27 Iake kutangnga’i, kumua: La
kukalupai bang tu sarroku, sia kua’ga
senga’ tu rupangku sia kupaparannu tu
penaangku,
28 manassa kukataku’ tu mintu’
kamaparrisangku; kuissan kumua iatu
kamu tae’ Mibilang maserona’ dio mai
kasalan.
29 Da’ito angku sala bangmo; ma’apai
angku la unta’ka’i punala bang kaleku?
30 Moi angku baseimo ambun makko
kaleku sia usseroimo soda limangku,
31 manassa la Miparokkona’ to’ tombang,
anna kagi’gi’na’ tamangkaleku.
32 Belanna iatu Puang tae’ angku susi,
iamoto misa’ tolino, tu ma’din kupebalii,
kumua: Tamale sola lako to ma’paolai
salu.

33 Lala sia manii naden to unnola malolo
dio alla'ta, tu ma'din umparemme'iki'
lima sola dua,
34 anna lendokanni Puang tu pebambaNa
dio mai kaleku sia da Naparampoina' tu
mepatirambanna;
35 iake susito la ma'kadana' sia tae'
angku kataku'I tu Puang, belanna tae' tu
kupobannang la mataku'.

Siumpu'na pebali bunga'na Ayub lako Bildad kumua: Apara patu penaanNa Puang Matua tu umparampo kamaparrisan pada budannato

10:1-22

10 1 Iatu penaangku mosomo tuo,
kulendokan bang tu sarroku, sia
ma'kadana' lan kamapairan penaangku.
2 La ma'kadana' lako Puang Matua:
Da Mira'ta'i kumua sipatuna' diukung;
paissannina', ma'apai Milaoina'.
3 Denraka upa'Mi, ke Mipakario-
rioi sia Mitibe tu panggaraga
limamMi sia Mipaparrangi masiang
tu pa'tangngaranna to tang mekaaluk?

4 Miampuiraka tu mata tolino,
patiroroKomika susi patirona ma'rupa
tau?
5 Padaraka allo katuoamMi tu allona
ma'rupa tau sia padaraka tu taunMi na
allona misa' muane,
6 amMi daka'i tu kakelokangku sia
Mipenunu tu kasalangku,
7 moi amMi tandai, kumua tae' angku
sala, sia moi misa' tau tae' nama'din
ullendokanni lan mai limamMi?
8 LimamMimo tu unggaragana' sia
ungkombongna', upu'mo sia sanda
rupamo; sia la morairoKomika
ussabu'ina'?
9 Kilalai, kumua losso' pitti' tu Mikombong
angku dadi, sia morairoKomika
umpasulena' angku dadi barra'-barra'?
10 Tae' raka Mibolloanna' susitu
bumbungan sia Mipasusina' to dadi'
makko,
11 umpapakeina' kuli' sia duku', sia
Mipakkannina' buku sia ura'?
12 Mikamaseina' katuoan sia kamaturu-
turuan, sia pa'kaduttu'Mi ungkampai
penaangku.

13 Apa inde sia tu Mibuni lan
penamMi-kutandai kumua iatu
iannate mipangudumo –,
14 kumua iake kasalammo', manassa
Mipemarangana' sia tae' Mibilang
maserona' dio mai kakelokangku.
15 Iake manassana' sala – upu' alloku!
sia iake tae'i kusala – manassa tae'
kubelai unnadongan ulungku, belanna
namosomo' kadisayuan sia untiro
kamandasangku.
16 Iangku adongan ulungku, manassa
iatu Puang susito singa unnula'na' sia
Mipakitan pole'na' kuasa kalle-kalleamMi.
17 Tontong bangna' Mitamban sa'bi
ba'ru unneana', sia umpabudaKomi
kamapa'diran penaamMi lako kaleku
susi to sangtuntunan, ondongpi
sangpampangan surodadu ullaoina'.
18 Apa ma'apai amMi patibussanna' lan
mai pa'tambukanna indo'ku, anna tae'
naka'tu sunga'ku, tonna tae'pa misa'
mata untirona'.
19 Iake susito susina' to tae'pa kudadi;
tongku tassu' dio mai pa'tambukanna
indo'ku, angku ta'pa male dilamun.

20 Tang sidi'raka tu allo katuoangku?
Eloranna', angku perasai kaparannuan
sidi',
21 ke tae'pi angku male sia tang sule lako
tondok kamalillinan sia kapittukan,
22 lako tondok lillinan parrak, tu nanii,
kapittukan sia nanii atoran tang
ma'rundunan, sia nanii arrang susito
kamalillinan.

Bunga' kadanna Zofar, nakua:
Sipatu tu Ayub umpamadiong
penaanna dio oloNa Puang
Matua unnissan angge maritik

11:1-20

11 1 Ma'kadami tu Zofar, to Naama
nakua:
2 Ma'dinraka tu kada la'bi tang dipebalii,
sia to umbeloi kadanna la ditonganan?
3 Ma'dinraka tu kada punalammu
umpakappa tau, sia ma'telle-telleko
anna tae' tau umpakasiri'ko?
4 Ma'kadako mukua: Iatu pangadarangku
malolo, sia maserona' dio pentiroNa
Puang.

5 Apa lala sia manii anNa ma’kada Kalena
tu Puang Matua sia umpatiku’bi’ randan
pudukNa lako kalemu,
6 sia umpaissanniko rasia kakinaan,
belanna umpopanglokkon penduan
kapaissanan. Mumane mangaku kumua
iatu Puang Matua tae’mo Nakilalai
tu sangtaan kakelokammu, tu la
mupomatananna.
7 Ma’dinraka mutarru’ tu rasianNa Puang
Matua, sia ussuka’ To umpoissan angge
maritik sae lako ma’katampakanna?
8 Iatu iannato malangka’ ten to langi’;
apara tu ma’din mupogau’? Mandalan na
lino tomate; apara tu ma’din mutandai?
9 Iatu suka’na malambe’ anna kuli’na
padang, sia iatu kalua’na losong na tasik
kalua’.
10 Iake matira’I sae, anna ma’tingkan sia
ma’paolai salu lan kombongan, minda tu
la umpadapa Puang?
11 Belanna Natandai tu to bulituk, sia
Natiro tu kakelokan moi tae’ Namale
umpenunui.
12 Umba la nakua tu to tang kinaa la
ungkabu’tui kapaissanan, ke la dadi tu
iannato, ma’din duka tu anak keledai
lampung mendadi rupa tau.

13 Iake mupamaloloi tu penaammu, sia
umballa'ko limammu, lako Puang;
14 iake denni kakelokan lan limammu,
pembuanganni lao, sia da naden
katangmaloloan lan tenda munii torro-
15 iake susito, manassa la muadongan tu
ulummu, natae'mo mumaruttak, ammu
batta' tumanan sia tang mataku';
16 ondongpi tang la mukilalaimo tu
kamaparrisan, sia la mukilalai susito uai
lolong.
17 Iatu katuoammu la bu'tu marorrong
susi ke ma'tangngai allo; moi matumba
malillinna, apa la butung to melambi'.
18 La ma'patonganko, belanna den
pa'rannuanan, sia iake mangkami
mupalelei matammu, la marampa'ko
male mamma';
19 ammu matindo tang napatiramban
misa' tau, sia buda tu tau umpeagi
kamasokanammu.
20 Apa kamailuanna to tang mekaaluk
umpamalayu matanna, iatu mintu' lalan
pentilindunganna ka'tumo, iatu apa
napeagi, ia mannamo tu ka'tuan sunga'.

Pebali bunga’na Ayub lako Zofar, kumua iatu pa’parentanna Puang Matua disanga tang malambu’

12:1-25

12 1 Apa mebali tu Ayub nakua:
2 Manassa kamumo to paissan
tongan: la sipulikomi tu kakinaan.
3 To paissan dukana’, susitu kamu, tae’ra
ammi sau’na’; mindara tang untandai tu
susinnato?
4 Napokatelleanna’ padangku ma’rupa
tau, iatu aku Naperangiina’ Puang
Matua, ke meongli’na’ lako Kalena;
napokattellean to malambu’ sia to
mengkaola lako Puang.
5 Taana to mandasa iamotu kadisayuan –
susimoto tu pa’tangngaranna to maupa’;
iamoto tu taana to tipa’re’ba.
6 Marampa’ tu tendana to ma’pakario-rio
sia manaman tu to umpare’dek ara’Na
Puang Matua, mintu’ tu to morai
ungkuasai Puang Matua.
7 Apa mekutanako lako mintu’ olo’-olo’,
anna ada’iko; sia lako manuk-manuk
dao langi’, anna pamanassangko.

8 Ba’tu ma’kadako lako kuli’na padang,
anna ada’iko, sia melo ke bale diong
tasik unnuleleanni lako kalemu.
9 Mindara tu mintu’ apa iate tu tae’
natandai, kumua penggauran limanNa
PUANG te?
10 Iatu deatanna mintu’ apa tuo, lan
limanNa sia penaanna mintu’ ma’ rupa
tau.
11 Tang nasudiraka talinga tu kada, sia
tae’raka nale’i langi’-langi’ tu kande?
12 Denraka kakinaan dio to kaubanan,
sia padaraka kamalamberan sunga’ tu
kapaissanan?
13 Dio Puang nanii tu kakinaan sia
kamawatangan, Puang unnampui
pa’tangngaran sia patiro melo.
14 IanNa rondonni Puang, tae’mo
nadibangun sule; iake Natarungkui tu
tau, tae’ nadibungkaran.
15 Iake Nasapanni tu uai, marangke
nasang; iake Napalolong pole’i,
nabaliangan tu mai padang.
16 Dio Puang nanii tu kamatotoran sia
patiro penaa, Ia umpoissan to dipapusa
sia to ma’papusa.

17 Nasua tu to pebangun ada’ male
susito makario-rio sia to ma’paolai salu
Napadadimo to baga.
18 Nako’ka’i tu rante napa’pungoan datu,
sia Napungo Puang tu aakna datu.
19 Iatu mai tominaa Nasua male susito
makario-rio, sia minda-minda batta’
tumanan, Nasongkan.
20 Napopa’loko-lokomo tu to manarang
umbuang kada, tu mai to naposande’
tau, sia untaeran tu tangnga’ melona to
matua.
21 Napabuda tu kamatunanna to mala’bi’
sia Nako’karan tu pepori aakna to kuasa.
22 Napasombo tu mai apa mandalan lan
mai to’ malillinna sia umpapayan lillinan
parrak lako to’ kasianganna.
23 Napatarompo’ tu mai bangsa, anNa
sanggangi tu tau iato, Napamalona’
lili’na tu mai bangsa sia Napali’ tu tau
iato.
24 Naalai tu tangnga’ melona pangulunna
tau lan tondok, sia Napapusa tu tau iato
lan lu padang pangallaran tu tae’ lalan
ditiro.
25 Sumalappa-lappa tu tau iato lan
kamalillinan tu tae’ nakasiangan,
Napapusa tu tau iato susito malango.

Siumpu’na pebalinna Ayub lako Zofar, iamotu diona Ayub morai umpennoloan kara-karana lako Puang Matua

13:1-28

13 1 Manassa iatu mintu’nato
natiromo matangku, sia
narangimo talingangku sia kupalanmo
penaangku.
2 Iatu apa mitandai, kutandai duka,
tae’ra ammi sau’na’.
3 Apa moi susito, moraina’ ma’kada lako
To umpoissan angge maritik lako Puang
Matua la kunii umpokadai tu a’gangku.
4 Apa kamu to untannun kabuttokan,
sia kamu sola nasang to ma’dampi tang
tongan.
5 A’a kemmi ma’pakappa pissan bangmo!
Iatu iannato la mipokinaa.
6 Perangii tu peta’tanku, sia palan penaai
tu pa’pasala sun dio randan pudukku.
7 La mitongananraka tu Puang Matua,
ke ma’kada tang tongankomi sia
mitongananraka tu Puang, ke ma’kada
buttokkomi?

8 La mipelindoraka tu Puang sia la
bendanrokomika tu to untonganan
Puang Matua?
9 La meloraka, ke Puang umparessakomi;
ma'dinraka mipakena tu Puang, susitu
ma'rupa tau dipakena?
10 La Naukung makarra'komi, ke
ma'pelindo buni bangkomi.
11 Tae'raka nala umpatirambankomi tu
kapasareonganan Na sia tae'raka nala
urrampoikomi kama'parondoan diona
Kalena Puang?
12 Iatu kada misa'bu' iamo peada'
dandanan sangka' susito au, iatu
mipobalulang balulang losso' pitti'.
13 Perangiina' ammi kappa, angku
ma'kada, moi naapa-apa urrampoina'.
14 Kuala tu duku'ku kupatamai to'
alla' isingku sia kupalan limangku tu
sunga'ku.
15 Moi Namorai tu Puang umpateina',
tontong duka kurannuan; ondongpi iatu
gau'ku moraina' untongananni dio oloNa.
16 Belanna Puang tu la kupogaronto'
kasalamarangku, apa iatu to bulituk tae'
nabarani mennolo lako Puang.

17 Perangii melomi tu kadangku
sia tanannimi talingammi tu apa
kupamanassa.
18 Manassa iatu kara-karaku
kupasirundunammo, kutandai, kumua
tonganna'.
19 Mindara ma'din umbalina' lan kara-
karaku? Iake tonganni den, la kappana'
anna ka'tu sunga'ku.
20 Ia manna tu da'dua penggauran da
Mipogau'i lako kaleku, manassa tae' kula
umpembunian kaleku dio oloMi.
21 Alai tu limamMi dio mai kaleku
sia da napamataku'na' tu apa
mepatirambamMi.
22 La metambaKomi, angku mebali; ba'tu
aku la ma'kada, amMi pebaliina'.
23 Sangapara tu kakelokangku
sia kasalangku? Paissannina' tu
kapatodotintingangku sia kasalangku.
24 Ma'apai amMi buni lindoMi sia
Misangana' ualimMi?
25 MorairoKomika umpatirambanna'
susitu daun nairi' angin, sia unnula'
dalame marangke,
26 miurungan ullampakanna' toto'
mapalla, sia Mipakkan tu kakelokangku
tongku mangura,

27 sia Mipatama sangkala tu lentekku
sia Mipenniroi tu mintu' tengkaku sia
Misakkalanganni tu pala' lentekku?
28 Iatu iannato la rampo lako tau, tu
sanggang susito kayu manapo sia susito
sampin nakande busung!

Tampak pebali bunga'na Ayub lako Zofar, kumua tae'mo apa dirannuan, ke matemoki'

14:1-22

14 1 Iatu tolino tu nadadian baine,
tang masae lako tu allo katuoanna
sia nabossa kamagiangan.
2 Susito bunga tiballa' anna malayu,
sia lendu' susito bayo-bayo sia tae'
natontong.
3 Na iatu tau susito, Mipata'pai dukapa
matamMi; Mitambaina' angku mennolo
dio oloMi dipaolai salu.
4 Denraka misa' to masero tassu' dio mai
to tang masero – moi misa tae'.
5 Iake dipamanassami tu allona, sia iatu
bilanganna bulanna dipatantumo dio
oloMi sia Milampakmo tu anggenna, tu
tae' nama'din nalendu'i,

6 la Mipatampei matamMi, anna appa’
karapasan, naurungan napopaiman tu
allona susito sumaro.
7 Belanna iatu garonto’ kayu dirannuan
siapa, iake dilellengi, la mentaruk sule
sia iatu taruk mane la dadinna tae’
natang tassu’.
8 Iake malaunmi tu uaka’na diong
padang sia iatu garonto’na mate diong
litak,
9 manassa mentaruk sule, ke
unnambukki uai, anna mentangke
susito tananan mane tuo.
10 Apa iake misa’ muane mate, manassa
sumpandan sia tang pandiu-diumo; sia
iake ka’tumi sunga’na tu tolino, umbara
nanii torro?
11 Susito uai sumarambu diong mai
limbong sia susito salu samere-merena
sia marangke,
12 susi dukamo kasumpandananna tolino
to sia tae’mo namillik sule; sae lako
kapa’deanna pole’ tu langi’, tae’mo
namalimbangun sia tae’mo napandiu dio
mai kamammaranna.
13 Lala sia manii anna alai penaamMi
umbunina’ lan lino to mate, sia
Mirerungna’ sae lako soro’na tu

kare’dekan ara’Mi; sia la Miagianna’ tu misa’ attu, Mimane ungkilalai polena’.
14 Iake matei tu misa’ tau la tuoraka sule? Iake susito, la ma’rannuanna’ lan mintu’ allo kamara’tasangku, sae lako saena tu passondaku.
15 La metambaKomi, angku mebali lako Kalemi, sia Mikamali’ tu panggaraga limamMi.
16 Iake susito, moi amMi ia’i tu tengkaku, tae’ tu kasalan Mitiro dio kaleku.
17 Iatu kapatodo-tintingangku la dipalan misa’ kandu’ sia dica’, sia iato kakelokangku la Mikapu’.
18 Susi misa’ buntu tuan tisambo’-sambo’, sia susi misa’ buntu tilampi’ dio mai inanna,
19 susi uai umpu’pu’i batu, sia uai saba’ ussapui barra’-barra’ dio lu padang, susimoto Minii ungka’tu pa’rannuananna tolino.
20 Misau’ sia Mipandasa sae lakona, iamoto namale, Mipopembali tu lindona sia Misua male.
21 Iake mala’bi’i tu anakna muane, apa tae’ naissanni; ba’tu iake mentobitti’i, moi misa’ apa tae’ natandai diona tau iato.

22 Ia manna tu diona a’ganna duku’na
umperasai pa’di’ sia deatanna dosso
diona a’ganna.

Kada ma’penduanna Elifas: tontong tu kadanna, kumua la sanggang tu to tang mekaaluk

15:1-35

15 1 Ma’kadami tu Elifas, to Téman,
nakua:
2 Denraka to kinaa umpatassu’
kapaissanan tang kebattuan, sia
umponnoi angin dio mai rampe matallo
tu ba’tengna?
3 Nata’tanraka tau umpokada kada tae’
gai’na, sia ulelean tang ma’run-dunan?
4 Den dukapa iamotu mulullu’ tu
kapengkaolan lako Puang Matua sia
umpasosso’ko pa’pakaraya dio oloNa
Puang Matua.
5 Belanna iatu kakelokammu unnada’iko
ma’kada susito, ammu pilei tu kada to
ma’pakena.
6 Lilamu kalena umpasalako, tangia aku;
ondongpi pudukmu kalena ussa’biiko,
kumua salako.

7 Ikoraka tu bunga’na tolino dadi, ba’tu
dipadadirokoka dolo na mintu’ tanete?
8 Ma’perangirokoka lan kombonganNa
Puang Matua, sia iatu kakinaan
mupalulakoraka kalemu?
9 Apara tu mutandai, anna tae’ kitandai?
Apara tu muissan, anna tae’ kiampui?
10 Den duka dio kaleki tu to ubanan sia
to matua induk, tu mandu matua anna
ambe’mu.
11 Musanga bitti’raka tu pa’pakatana dio
mai Puang Matua sia kada masokan, tu
dipokada lako kalemu?
12 Ma’apai nataloiko penaa mapallamu,
sia ma’apai nadukku-dukku tu
matammu,
13 ammu barani umbali-bali Puang Matua
sia umpatassu’ kada susito dio randan
pudukmu?
14 Umbara nakua tu tolino, anna masero,
sia anna malolo tu mai to nadadian misa’
baine?
15 Manassa iatu to maseroNa tae’
Nakatappa’i Puang, moi anna mintu’ to
untorroi suruga tae’ duka namasero dio
pentiroNa;

16 ondongpissan tu to megi’giran sia to
kadake liu, iamotu tolino, tu unniru’
kakadakean butung uai.
17 La moraina’ unnada’iko, perangiina’;
sia mintu’ apa mangka kutiro, la
kuuleleanangko,
18 iamotu mai apa napa’peissanan to
kinaa tu nanannanni nene’ to dolona, sia
moi misa’ tae’ nabunii,
19 tonna misa-misapa diben untorroi
tondok, sia tae’pa to salian lembang
tama urraui.
20 Iatu to tang mekaaluk mataku’
lan mintu’ allo katuoanna, sia iatu
to ma’pakario-rio lan mintu’ taun tu
mangka dilampakanni.
21 Iatu oni apa mepatiramban tialling lan
talinganna, iake lanni kamarampasan
tongan narampoimi to ma’kasanggang.
22 Tae’ napatonganni, kumua la sule lan
mai kamalillinan: dilampakmo tu kalena
la nakande pa’dang.
23 Salamba salaomo undaka’ kande
umbara nanii? Natandaimo, kumua
sakka’mo lako kalena tu allo kamalillinan.
24 Napamataku’ kamasussan sia
kapussakan, narampoi anna sau’i susito

misa’ datu sakka’mo la palaoan situang
kamaparranganna.
25 Belanna nae’te’mo tu limanna unnea
Puang Matua, sia umbali To umpoissan
angge maritik.
26 Ma’dondo umbali Puang situang
kamadongngaranna, sola balulang
dikararran bassi.
27 Belanna napabungku’i lompo tu
lindona sia napalapikki lompo tiku lao tu
aakna;
28 napa’tondokkimo tu kota disanggang,
sia lan banua tu tang sipatu nanii tau
torro, tu dilampakmo tontong daun
lauan.
29 Tae’ natontong sugi’ sia iatu mai
iananna tang la marendeng, sia iatu mai
apanna tang la kerangan dao kuli’na
padang.
30 Tae’ natilendok dio mai kamalillinan,
sia iatu dukku api ungkande mampu’i
tu tarukna sia napa’dei penaa sun
dipudukNa Puang.
31 Da narannuanni tu apa tang kebattuan,
napakena manii tu apa iato, belanna
tang kebattuan tu pepak-kanna.

32 Tae’pa nalambi’ tu attunna, anna
upu’mo tu allona, sia tae’mo namamata
tu mai palapa koromana.
33 La susito garonto’ anggoro’ tu ronno’
mintu’ bua makkanna sia susito garonto’
saitun, tu rondon mintu’ ta’binna.
34 Belanna iatu tuntunan to tang
umbilang Puang Matua tang danun sia
api ungkande pura mintu’ tendana to
ungkande pappe’.
35 Susito ungkia’tangan kakadakean
sia untibussanan kakelokan sia iatu
ba’tengna umpopembua pa’pakena.

Pebali ma’penduanna Ayub lako Elifas, iamotu palakunna Ayub kumua Natonganni Puang Matua tu kara-karana

16:1-22

16 1 Apa mebali tu Ayub nakua:
2 Budamo tu kada susite
mangka kurangi, manassa
kamu tu to ma’pakatana, apa
ma’pamasussaorokomi.
3 Tae’raka upu’na tu mintu’ kada tang
kebattuammi? Apara tu umpatiakka’ko,
ammu ma’kada pole’pa?

4 Ma’din dukana’ ma’kada susi kamu, ke
susinna kamu narampoi kamandasan
susi aku; la kutolorangkomi kada
mammi’ sia kuiling-ilingangkomi ulu.
5 Pudukku la umpabatta’ penaammi sia
pa’pakatanangku la umpamaringankomi.
6 Apa moi angku ma’kada tae’ nakurang
tu kamaparrisangku, sia iake kappana’,
denraka kamaringanan kupolean?
7 Apa totemo Naalaimo’ Puang tu mintu’
kamatotorangku; Mipatisambo’mo male
mintu’ sangdadiangku,
8 sia Miparampoina’ kamandasan; iatu
iannato dadi sa’bimo unneana’: iatu
sakingku bendanmo umbalina’ sia
umparapa’na’.
9 Kare’dekan ara’Na Puang
usse’buse’buna’ sia ullaoina’, Ia
umpasisange’ isinNa unta’paina’,
iatu Ualingku umpatibulia’ matanNa
unneana’.
10 Iatu tau iato umpopenganga sadangna
umbalina’, sia napamatunana’ sia
ussala’pa popoku, sangbara’ tu tau iato
sae sirampun unneana’.
11 Nasorongna’ Puang Matua lako tau
iato, sia Naeloranna’ tama limanna to
tang mekaaluk.

12 Tuona’ lan kamanamanan, apa
Puang umpatirambanna’; Nadammak
tu sokkongku sia Napessambakanna’
rokko padang, sia Napamanassana’
Napopassandan.
13 Buda tu mai tinaran sipettiaran
untikuina’, tang untandai kamamasean
tu Puang umpatarru’i bale’ke’ku, sia
Nabolloan rokko padang tu pa’dungku.
14 Nale’to-le’to bang Puang tu kaleku, sia
ma’dondo ullaoina’ susi misa’ to lalong.
15 Misa’ karoro’ diposanda bolong
kudasiran kuli’ku, sia tandukku
kupentanaran rokko to’ barra’-barra’;
16 iatu lindoku mararang napobua’
katumangiran, sia iatu kulimbang
matangku nasamboi lillinan parrak,
17 moi anna tae’ pa’pakario-rio dio
limangku sia masero tu passam-
bayangku.
18 O kuli’na padang! da musamboi tu
raraku, sia peongli’ku da nalambi’i tu
inan kapelayoan!
19 Apa moi nasusito, tonganna denmo
totemo tu Sa’bingku dao suruga, iamotu
To ma’tonganangku dao masuanggana.

20 Moi natelle-tellena’ tu mai
sangmaneku, apa iatu matangku
ma’palulako bang Puang Matua;
21 kumua na Puang umpaolai salu tu
ma’rupa tau siea sia urra’ta’ kara-karana
tolino, tu siea solana.
22 Belanna sidi’ bangri tu taun la sae,
angku olai tu lalan, tu tae’ angku la
unnolai sule.

Siumpu’na pebali ma’penduanna Ayub lako Elifas, iamotu moi misa’ apa tae’mo na rannuan diona katuoanna

17:1-16

17 1 Iatu sunga’ku sanggangmo sia
iatu allo katuoangku ka’tumo,
ia mannamo torro tu panglamunan
kupotaa.
2 Tonganna kaditellean mannamo tu
taaku; iatu matangku unta’pai to
ussigaganna’.
3 Puang umpamanassa Kalena
unnindo’ina’ dio oloMi; mindara tu to
senga’ la ussisala’panna’?

4 Belanna Puang untampunni tu paissan
penaanna; iamoto natae' Mieloranni
patalo tu tau iato.
5 Minda-minda umpasala sangmanena
undaka' saro bu'tu kadake, la malayu
bang matanna tu anakna.
6 Napoparumbasanna' tau dio lu bangsa,
sia akumo to natittudui tau tu lindoku.
7 Maru'gunmo tu matangku napobua'
karossoan, sia mintu' pa'kaleangku susi
bang to bayo-bayo.
8 Iamoto tu napotiramban to bulo lollong,
sia iatu to bulituk naposaki inaa to tang
kasalan.
9 Moi nasusito iatu to malambu'
umpatontong lalanna, sia minda-minda
tu masero limanna la kerangan tu
kamatotoranna.
10 Moi susito tontong bangkomi sae-sae!
apa tae' kukabu'tui tu to kinaammi.
11 Iatu alloku lendu'mo, sia
pa'tangngarangku tang dipadadimo, sola
patiro penaangku.
12 Iatu tau iato mai morai umpopendadi
masiangi tu bongi; iatu arrang nasanga
mandu mandappi' na kamalillinan.

13 Iake kukampai tu lino tomate
susito banuangku, sia kuballa' tu inan
mamma'ku lan kapittukan,
14 angku ma'kada lako panglamunan,
kukua: Kamu tu ambe'ku, sia lako
ulli' kukua: Kamu tu indo'ku sia anak
darangku,
15 iake susito umbara nanii tu
pa'rannuanangku? Manassa, mindara
ma'din untiroi tu pa'rannuanangku.
16 Iatu iannato la male rokko to'
mandalanna lino tomate, ke pada
malekan sola rokko to' litak.

Kada ma'penduanna Bildad, nakua: Manassa la sanggang tu to tang mekaaluk

18:1-21

18 1 Ma'kadami tu Bildad, to Suah,
nakua:
2 Sangapaporoko ma'kada umpoyakan?
Iake muissan melomi, kimane ma'kada-
kada pole'.
3 Ma'apai angki disanga susito patuoan
sia susito tang paissan dio pentiromu?
4 Iko kalena, napobua' kasengkeammu
ammu se'bu kalemu, ikoraka anna la

dipasisayuran tolino tu kuli'na padang sia
dipalele tu buntu batu dio mai inanna?
5 Apa moi susito iatu arrang to tang
mekaaluk la dipa'dei sia iatu dukku
apinna tae' nala tontong parrang.
6 Iatu arrang lan to' tendana la malillin
sia iatu lampu daona lu la dipa'dei.
7 Iatu pentengka matoto'na la
diampangi sia pa'timbanganna kalena la
ussongkanni.
8 Belanna pentengkana kalena anna
tipoya sia unnolai patuang disamboi
panganan.
9 Naala ba'tikan tu kambutu'na, sia
naarra'i poya purrusan tu kalena.
10 Iatu ulang dibunianni diong padang,
sia pepoya ditananammi dio to' lalan.
11 Tiku lao narampoi tu apa
mepatiramban sia naula' dio to'
pentengkana.
12 Iatu kamandasan tangdia'mo la
unnampello'i sia iatu kasanggangan
ma'parandanmo la untobanganni.
13 Iatu pa'bunga'na kamatean ungkande
sisanginanni tu kuli'na sia unnimbakan
pa'kaleanna.

14 Disintakki dio mai to’ tendana, tu nanii
manaman nasa’ding; anna popentengkai
lako datu ma’patiramban.
15 Lan to’ tendana naniimo apa tang
sipatu ussisolanni, sia la diambo’i solo’
tu inan katorroanna.
16 La marangkemo diong mai tu
uaka’na sia malayumo dao mai tu
takke’-takke’na.
17 La pa’demo tu kadipengkilalaianna
dao kuli’na padang, tang disa’bu’mo tu
sanganna dio lu batatta.
18 La di suale dio mai to’ maserona
tama to’ malillinna sia diula’i dio mai to’
naninna tau.
19 Tang la membati’ sia tang la mentaruk
dio lu bangsana, sia tae’mo misa’ tau la
torro lan inan nanii.
20 Iatu to mangura nakagiangan tu
allona, sia ma’parondo la narampoi to
matua.
21 Manassa susimoto tu katorroanna to
kadake, sia susimoto tu pa’tondokanna
to tang umbilang Puang Matua.

Pebali ma’penduanna Ayub lako Bildad, iamotu moi anna pomasussai tu mintu’nato, narannuan duka tu Puang Matua

19:1-29

19 1 Apa mebali tu Ayub nakua:
2 Sangapaporokomi la
umpamasaki ara’na’ sia iatu kadammi
umpabonnong penaangku?
3 Pessangpulomokomi umpamatunana’;
tae’ mimasiri’ umpamapa’dik penaangku.
4 Manassa tonganra’ka pusa, dioraka
kaleku tu kapusan?
5 Iake tongannakomi ma’kada layuk
lako kaleku, la mipamanassanna’ tu
kadisayuangku.
6 La mangakukomi, kumua Puang Matua
umpogau’ tang malolo lako kaleku sia
Naparampoina’ poyaNa.
7 Manassa melallakna’, kukua:
Dipandasana’! apa tae’ kudipebalii.
Metambana’ umpalaku pa’tunduan apa
tae’ naola salunna.
8 Naampangi Puang tu batattaku,
kuurungan tang tarru’mo, sia Nasamboi
kamalillinan tu lalanku.

9 Napasisayurammo’ tu kamala’birangku
sia Naalaimo tu makotaku.
10 Narondonnimo’ tiku lao, kuurungan
sabu’, sia iatu pa’rannuanangku
Nalampi’i susito sangbatang kayu.
11 Napadukkumi tu kare’dekan ara’Na
lako kaleku sia Nasangana’ ualinNa.
12 Pada sae sirampun tu tuntunanNa,
undaka’ lalan ullaoina’ sia ma’tenda
untikui tendaku.
13 Iatu siulu’ku Napatoyang dio mai
kaleku, sia iatu a’ganna sitandangku susi
to mambela lako kaleku.
14 Iatu sangdadiangku tae’mo
natollongina’ sia iatu sitandangku
tang nakilalaimo’.
15 Iatu ruranangku sia iatu kaunanku
baine nasangana’ to mambela, susi
bangmo to tang natandai dio pentirona.
16 Iangku tambai tu kaunanku muane
tae’mo namebali, kupengkamasei
tonganpi.
17 Iatu penaa bubaungku nakagi’gi’mo
baineku sia bubosingku nakalinamo
rapungku.
18 Moi iatu pia muane napamatuna
dukana’, iake bendanna’, ma’kada tu tau
iato umbali-balina’.

19 Iatu mintu’ to kusikaduluran
nakasorromo’; sia iatu to kuala mase
nasuleimo’.
20 Iatu kuli’ku sia duku’ku le’ke’ dio
bukungku sia ia mannamo tu kalleku
torro.
21 Kamaseina’, kamaseina’, e kamu
sangmaneku, belanna nata’paimo’
limanNa Puang Matua.
22 Ma’apai miula’na’ susi Puang Matua,
sia tae’ paraka mipa’pediaranni tu
duku’ku?
23 A’a, dennoupa’ anna disura’ tu
kadangku, kenna den siamo upa’
nadipatama misa’ sura’,
24 disura’ misa’ peoki’ bassi dio papan
tumarra, dipa’ lan buntu batu, anna
tontong sae lakona!
25 Apa kutandai, kumua iatu
To mangla’bakku tuo, anNa
ma’katampakanna la bendan dao
to’ barra’-barra’.
26 Na iake lollo’mi tu kuli’ku, lan mai
pa’kaleangku la kutiro tu Puang Matua;
27 tu aku kalena la untiroi tu kupomelona,
sia matangku la untiro Puang, tangia to
senga’ dio mai Puang; iatu apa-apa lan
ba’tengku lendu’ tongan mamali’na.

28 Iake ma’kadakomi mikua: Umba
la kikua unnula’i angki kabu’tui tu
garonto’na kara-kara iato!
29 la ungkataku’ kalenakomi pa’dang,
belanna iatu kare’dekan ara’mi ammi
pobannangi dipakandei pa’dang, ammi
mangaku, kumua den tu pa’paolai salu.

Kada ma’penduanna Zofar, nakua: Manassa la sanggang tu to tang mekaaluk, moi anna maupa’ lan attu sangparaan

20:1-29

20 1 Ma’kadami tu Zofar to Naama,
nakua:
2 Manassa iatu tanga’ku totemo
umparukuna’ umpebaliiko, belanna
titu’dang tongan tu ara’ku.
3 Kurangimo tu peta’tan ussayuna’,
apa iatu to ma’penaa tang paissan
unpebaliina’.
4 Muissan tempon dioraka mai tu iannate,
temponna tolino dipadao kuli’na padang?
5 Manassa iatu arrakna to tang mekaaluk
sangparaanri, sia iatu kaparannuanna to
tang umbilang Puang Matua sangattu’
bangri.

6 Moi na iatu kamatampoanna sae
langngan langi', sia kamadongngaranna
untu'tun salebu',
7 la pa'de sae lakona susito tainna;
minda tu untiroi la ma'kada nakua:
Umbamira?
8 Pa'de susito pangimpi sia tang
diappa'mo, disapui susito patiro
mendeata ke bongi.
9 Iatu mata umpenunui tae' natiroi, sia
iatu inan katorroanna tae'mo natiroi
sule.
10 Iatu anakna la undaka' pa'kamaseanna
to bitti' sia limanna kalena la umpasulei
tu barang apanna.
11 Moi porepa kamatotoranna tu
bukunna, la sumpandan tu iannate sola
tau iato lan to' barra'-barra'.
12 Moi anna matappa' tu kakadakean
lan sadangna, moi anna bunii diong to'
lilana,
13 moi nananna sia tae' napamalei, moi
anna patananni lan to' langi'-langi'na
14 manassa duka la membali tu kandena
lan tambuk barinni'na, la mendadi susito
ipo ula' rame lan tambukna.

15 Iatu ianan naampello'mo, apa la nalua
sule, Puang Matua tu umpatassu'i lan
mai tambukna.
16 La namimmi' tu ipo ula' rame iato, la
napatei lila ula'.
17 Tae' nala umpopaimanni salu'-salu'na
sia salu mandirri'na tani' enoan sia
dadik.
18 Iatu barang naala masussa, la
nasorong sule, – tae' nama'din
unnampello'i, – susi duka tu barang apa
naappa' tete dio ma' balili umpasituka'
apa senga', tae' napoparannui.
19 Belanna napakario-rio tu to bitti' sia
nasa'biangan bang, sia napanglo'do'i
tu misa' banua, apa tae' nakullei
umbangunni.
20 Manassa tang untandai karapasan lan
ba'tengna, sia tae' nala tilendok sola
iananna.
21 Tae' bang apa tilendok napobua'
kabarakanna, iamoto natang marendeng
tu rongko'na.
22 Moi anna kala'bian narampoi duka
taku', sia kamatilakan kapua tongan
urrampoi.
23 La Napa'pediaran tau iato iamoto
Narampananni Puang Matua tu

kasengkean dukkunNa ullaoi, tu
Nabarrakan susito uran lako kalena
napokande.
24 Moi napallaian tu kalena dio mai
pa'buno bassi, la natarru' duka pana
gallang.
25 Moi nadu'dukki tu tinaran, naurungan
tassu' lan mai boko'na, sia sun tu tinaran
lan mai pa'dunna: Katirambanan kapua
duka urrampoi.
26 Mintu' kamalillinan didampapa lako tu
apa nananna; iatu api tang napamurru'
(tolino) unnimbakanni sia ungkande
pu'pu'i tu apa torro lan tendana.
27 Napapayanmo langi' tu kakelokanna,
sia tunannangmo tu kuli'na padang
umbalii.
28 Iatu apa dipopa'toppo'mo lan
banuanna malemo dibaa, disapuimo ke
allo kasengkeanNa Puang.
29 Iamoto tu taana to tang mekaaluk
lu dio mai Puang Matua, sia iatu taa
mana'na Napamanassanni Puang Matua.

Pebali ma’penduanna Ayub lako Zofar, iamotu disanga kumua tontong tu upa’na to tang mekaaluk

21:1-34

21 1 Apa mebali tu Ayub nakua:
2 Perangii meloi te kadangku;
melo tu iannato mendadi misa’
pa’pakatana mipa’bengan.
3 Sa’barasampa’, angku ma’kada,
sia iangku mangkamo ma’kada,
ma’dinmokomi ma’telle.
4 Iatu sarroku lu lakoraka tolino?
Ma’dinraka kusa’barasan to?
5 Sailena’ ammi paressa tonganni,
manassa la magiangkomi sia ma’tampun
pudukkomi.
6 Iake kutangnga’i tirambanna’ sia
narampoina’ kama’parondoan.
7 Ma’apari natuopa tu to tang mekaaluk,
anna matua induk, anna sakerangngan-
rangnganna tu kamatotoranna?
8 Iatu bati’na tontongpa torro sola, sia
iatu tarukna sitiro lindo bang.
9 Iatu banuanna marampa’, tang
narandan kamatakuran, sia tang
narampoi pebambaNa Puang Matua.

10 Iatu sapi lakinna, ke mangrundu'i tang
sala len, iatu sapi birangna kianak sia
tang kalo'doran.
11 Napatassu' tu mai anakna muane
susito domba sangtuntunan, iatu mai
anakna sipekkondongan tiku lao.
12 Menani napasiala ganda'-ganda' sia
su'dekan, sia parannu-rannu napasiala
oni suling.
13 Sipeupu' allo katuoanna tu
kamauparanna, sia marampa' mengkalao
rokko lino tomate.
14 Apa ma'kada lako Puang Matua nakua:
ToyangKomi dio mai kaleki, belanna tang
kiporai untandai tu lalanMi.
15 Apara gai'na lako kaleki tu To
umpoissan angge maritik, kumua angki
pengkaolai sia apara gai'na lako kaleki,
kumua angki pengkamoyai?
16 (Mikua ma'kada, kumua): Manassa
iatu rongko'na tae' naissanna kalena,
iatu pa'timbanganna to tang mekaaluk
toyang ia dio mai kaleku.
17 Pembuda maro'mo dipa'dei tu
lampunna to tang mekaaluk, sia
narampoi kasanggangan tu tau iato.
Anna papatui Puang kamaparrisan tu tau
iato tete dio kasengkeanNa.

18 La susito dalame napettiaran angin,
sia susi ta’pian nasarombonan angin
bara’.
19 Nananna Puang Matua tu pa’pandasa
lako anakna. (Apa ma’kadana’ kukua):
sipatu tu Puang umpapakkanni tu kalena
tau iato, namane ussa’dingi;
20 matanna kalena sipatu la untiroi
tu kasangganganna, sia ia kalena
sipatu unniru’i tu kare’dekan ara’Na To
umpoissan angge maritik.
21 Denraka nala umpalan penaai tu to lan
banuanna ke matemi, ke dika’tumi tu
bilangan bulanna?
22 Denraka misa’ tau unnada’i
kapaissanan Puang Matua, anNa Ia
umpaolai salu tu to dao suruga?
23 Iatu misa’ tomate lan kamawatangan
tang lelukna, iatu penaanna rapa’ tongan
sia manaman;
24 iatu aakna malompo tongan, sia
malunak tu utak bukunna.
25 Iatu senga’na mate mapalla tongan,
tu tang ussa’ding len melona.
26 Pada sumpandan lan to’ barra’-barra’,
sia ulli’-ulli’ ussamboi tu tau iato.

27 Manassa kutandai tu pa’timbangammi
sia iatu pa’tangngarammi minii ussau’
parrangna’,
28 ammi ma’kada kumua: Umbamira tu
banuanna to paa iato? Sia umbamira tu
tenda natorroi to tang mekaaluk?
29 Tae’raka mipekutananni lako to lendu’
lalan – tae’ ammi ma’din umpeonganni
tu pa’patudunna tau iato –,
30 kumua iatu to kadake dikarimmanni ke
allo kasanggangan, sia disolan marampa’
ke allo kare’dekan ara’Na Puang Matua?
31 Mindara unta’tanni tu penggauranna
tau iato dio tingayona? Sia iake
umpogau’i misa’ apa, mindara la
umpapakkanni?
32 Dipasonglo’ lako to’ panglamunan,
sia dikampai melo tu buttu-buttu
panglamunanna.
33 Dilemongan melo litak disamboanni
diong lombok, pantan undi unturu’i, sia
dolo dio tingayona tu to tang dikemba’
diia’.
34 A’a, matumbai mipakatanana’ kada
tang kebattuan, sia iatu pebalimmi
pa’pakena manna tu lisa’na!

Kada ma’pentallunna Elifas, nakua iatu Ayub la mengkatoba’ dio mai kasalan kapuana

22:1-30

22 1 Attu iato ma’kadami Elifas, to
Téman, nakua:
2 Ma’dinraka tu tolino Napomaupa’
Puang Matua? Tae’, sangadinna iatu to
unnampui tangnga’ kinaa umpamaupa’
misa-misa kalena.
3 Napomaupa’raka To umpoissan
angge maritik ke malambu’ko, ba’tu
Naporongko’raka, ke mukaritutui tu
lalanmu, anna malolo?
4 La Naukungrokoka Puang diona
kapengkaolammu lako Puang Matua sia
la Napaolairokoka salu?
5 Tang kapuaraka tu kakadakeammu sia
la ka’turaka tu kakelokammu?
6 Belanna mutoe bang tu apanna
siulu’mu natae’ patunna, sia mulendokan
tu tamangkalena to mase-mase;
7 sia tang mupairu’ uai tu to mata’ka’, sia
tang muben roti tu to tangdia’;

8 apa iatu to ma’takia’ mawatang
unnampui padang, sia to mala’bi’ tu
umpa’tondokki;
9 iatu to balu musua sule lo’bang, sia
mule’to tu takia’na pia biung.
10 Iamoto natikuiko poya sia ta’pa
napabuyu’ko katirambanan.
11 Tae’raka mutiroi tu kapittukan sia iatu
uai saba’ ussamboiko?
12 Tang unnisungiraka matandena
langi’ tu Puang Matua? Tiroi, sangapa
malangka’na langngan tu bintoen!
13 Apa ma’tangnga’ko mukua: Apara
natandai tu Puang Matua? Ma’dinraka
ma’paolai salu tu Puang lan mai
kapittukan?
14 Iatu salebu’ ussamboi Puang, iamoto
natae’ Natiroi; unnola arru’ tibangkona
langi’.
15 Naalaraka penaammu umpeolai bate
lalan dolo, tu pura naola to bulituk,
16 tu to disintak anna tang attunnapa,
sia disapui tu parandanganna susito uai
mandirri’?
17 Tu ma’kada lako Puang Matua nakua:
ToyangKomi dio mai kaleki! sia: Apara tu
ma’din Napogaurangkanni To umpoissan
angge maritik?

18 Sia inang Puang tu umponnoi kaseboan
tu banuanna. Apa iatu pa'timbanganna
to tang mekaaluk toyang dio mai kaleku.
19 Iatu to malambu' untiroi tu iannato
anna parannu, sia iatu to tang kasalan
untelle-tellei tu tau iato,
20 nakua: Tonganna iatu ualingki
mangkamo disanggang sia iatu ianan
mana'na puramo nakande api.
21 Mengkara'pako lako Puang, ammu
marampa'; iamoto anna kapua tu
upa'mu.
22 Tarimami tu pangadaran sun
dipudukNa, sia palanmi penaammu tu
kadanNa.
23 Iake mengkatoba'moko lako
To umpoissan angge maritik, la
dibangunmoko; iake mupatoyangi tu
katangmaloloan dio mai tendamu,
24 sia iake mutibei tu bulaan tang
dikombong tama to' barra'-barra', sia
bulaan Ofir rokko to' batu lan tangnga
salu,
25 sia iake To umpoissan angge maritik
umpoianan bulaan tang dikombong, sia
umpoianan salaka,

26 iake susito, manassa mupoparannu
tu To umpoissan angge maritik sia
mentingara langnganko Puang Matua.
27 Iake massambayangko langngan
Puang, la Naperangiiko, sia la
mupalesso' tu pangallonammu lako
Puang.
28 Iake mupamanassai umpogau' misa'
apa, la danun tu iannato, sia iatu arrang
la parrang dio lalanmu.
29 Moi dilese lu rokkoko, ma'kada
layuk siapoko! sia minda-minda
umpamadiongan pentirona, Puang la
untundui.
30 Ia duka tu to kasalan manassa
Natundui Puang, sia tete dio
kadiseroianna limammu ammu
ma'din dikarimmanni.

Pebali ma’pentallunna Ayub lako Elifas, iamotu Ayub morai untonganan kalena dio oloNa Puang Matua

23:1-17

23 1 Apa mebali tu Ayub nakua:
2 Totemo iatu sarroku kapabali-
baliammo, moi na iatu kasumarroangku
natampunpa limangku.
3 A’a, kengku kabu’tui tu Puang, kengku
lambi’ori tu inan layukNa!
4 Manassa la Kurundunan tu kara-
karaku lako Kalena sia buda tu tanda
katonganangku la kusa’bu’.
5 Angku rangii tu kada Nabalianna’ sia
kutandai apa tu la Napokadanna’.
6 La Naeara’ka Puang tete dio kakuasan
kapuaNa? Tae’, apa Ia la umpalan
penaanna’.
7 Manassa iatu to malolo la untonganan
kalena dio oloNa Puang, sia tongtongna’
tilendok dio mai To ma’paolai salungku.
8 Manassa, iangku ma’palutama rampe
matallo, tae’ tu Puang dio, sia iangku
ma’palulako rampe matampu’, tae’
kukabu’tui dio;

9 iake mengkarangi tu Puang dio rampe
daanna lu, tae’ kupemarangaI, iake sulei
ma’palusau’, tae’ kutiroI tu Puang.
10 Belanna Naissan Puang, umba nakua
tu lalan penggaurangku; iake Nasudina’
tassu’na’ susito bulaan.
11 Iatu tengkaku tontong unturu’ bate
lalanNa Puang, kuturu’ tu lalanNa tang
sumepang len.
12 Iatu pepasan sun dipudukNa tae’
kupatoyangi, lan ba’tengku kuanna tu
kada Nasa’bu’.
13 Apa tang leluk tu pa’inaanNa Puang-
mindara ma’din umpadapai? Apa tu
naala penaanNa, Napalalo duka.
14 Belanna Puang la umpalanda’i tu apa
dilampakanna’, sia budapa tu susinnato
lan penaanNa.
15 Iamoto tirambanna’ dio oloNa;
iake kutangnga’ tonganni tu iannato,
ma’parondona’ ungkataku’I tu Puang.
16 Belanna Puang Matua umpabonnongi
tu penaangku, sia To umpoissan angge
maritik umpatirambanna’;
17 belanna tae’ angku sabu’ natumang
kapittukan, sia belanna nasamboi
kamalillinan tu lindoku.

Siumpu’na pebali ma’pentallunna Ayub lako Elifas, nakua: Napalan penaaraka Puang Matua tu a’ganna to dipakario-rio?

24:1-25

24 1 Ma’apari natae’ Natempoanni To
umpoissan angge maritik tu attu
kadiukungan, sia tae’ natiroi to untandai
Puang tu allo pa’paolai salunNa?
2 Den tu to umpalele batu katonan, sia
den tu to urrampa tuntunan sapi sia
domba anna laai.
3 Iatu keledainna pia biung naula’i male
sia iatu sapinna to balu naala pentoe.
4 Iatu to mase-mase nasuale dio mai
lalanna, sia iatu to makario-rio lan
tondok membuni nasang.
5 Manassa susi bang to keledai lampung,
lan padang pangallaran tassu’ male
lako pengkaranganna, undaka’ kande;
padang aak umpadenanni kande tu
anakna.
6 Lan pa’lak nanii unnala kande, sia
urruruk bua anggoro’ nasala tau.

7 Ma’kale-kale bang ma’bongi, belanna
tae’ tu tamangkalena, tae’ pennammu’na
natampangan dingin.
8 Tu makuyu nauranni dao mai tanete,
sia belanna tae’ tu pentiongannanna
mella’ka’mi lako buntu batu.
9 Den tu to ussintakki pia biung dio mai
susunna indo’na sia matampo lako to
makario-rio.
10 Male bang ma’kale-kale, belanna tae’
tamangkalena, ullemba uyunan gandung
anna mangelo bang sia.
11 Dio alla’na da’dua kalada’ nanii tu tau
iato umparra minna’ sia nalullu’ tu bua
anggoro’ lan pa’parran anna ia kalena
ma’rang tongan.
12 Lan mai kota nanii kendek tu sarro
pekaindo’na to la mate sia penaanna to
bangke metamba umpalaku pa’tunduan,
apa tang Napalan penaa Puang Matua tu
passambayangna.
13 Iatu to senga’ sangbilangan ualinna
masiang, tae’ natandai tu batattaNa sia
tae’ natorro dio lalanNa.
14 Iake la berre’i allo ke’de’mi tu to
papatean sia napatei tu to makario-rio
sia mase-mase, sia iake bongi susi bang
misa’ to boko.

15 Iatu matanna to pasandak salu lako
rampanan kapa’ umpeagi bongi kasisalan
tau, natangnga’ nakua: Da natirona’ tau,
sia natampun tu lindona.
16 Iake malillinmi nalo’po tu banua tama,
iake masiangi untutu’i ba’ba kalena, tae’
namorai sitandan masiang;
17 belanna iatu mintu’ tau iato, iatu
lillinan parrak napasusi melambi’,
belanna sialamo pa’patirambanna lillinan
parrak.
18 Matira’ tu tau iato unnaang dao to’ uai,
narua tampak ropu tu taa mana’na lan
tondok, tae’ namale lu langngan buntu
nanii pa’lak anggoro’.
19 Susito pealloan sia kamalassuan
unnamma’ ambun makko, anna pa’de,
susi dukato tu lino to mate unnampello’
to kasalan.
20 Iatu pa’tambukanna indo’na tae’mo
nakilalai tu tau iato, sia napokande
mammiran ulli’, tau iato tae’mo tau
unningaranni, iatu kakelokan dilelleng
susito misa’ kayu.
21 Minda-minda tu umpakario-rio to
tamanang tu to tang kianak anna
alai tu apanna sia tang umpatiroan
pa’kamasean baine balu,

22 sia moi to matoto' nariu' sembang tete
dio kamawatanganna; bendan tu tau
iato, apa tae' nakanassai tu katuoanna.
23 Puang ungkarimmanni kamarampasan
tu tau iato, anna posanderanni sia
matanNa Puang ummanta-mantai tu
lalanna.
24 Sangattu'ri umpamadao kalena anna
pa'demo, mempi'di sia madodong susitu
mintu'na apa dadi, la dika'ta' susito
sangbuli gandung.
25 Iatu iannate, ke tae'i nasusito, mindara
barani umpamanassai kumua buttokna'
sia ma'kada kumua tang kebattuan tu
kadangku?

Kada ma'pentallunna Bildad, nakua: Moi misa' tolino tae' namalolo dio oloNa Puang Matua

25:1-6

25 1 Ma'kadami tu Bildad, to Suah,
nakua:
2 Kama'parentan sia pa'patiramban
dio Puang, tu mesua umpaden
kamarampasan dao masuanggana.

3 Dipuraraka diia' tu mintu' ma'dandan
maritikNa? Sia mindara tu tang nanii
bu'tu arrangNa?
4 Umbara la nakua tu misa' tolino malolo
dio oloNa Puang Matua, ba'tu umbara
nakua la masero tu to nadadian misa'
baine?
5 Tiromi, moi bulan tae' namarorrong tu
arrangna, sia iatu bintoen tae' namasero
tu dukkunna dio pentiroNa Puang;
6 ondong pole' tu tolino, ulli' bangri, sia
ma'rupa tau, kalinting bangri?

Pebali ma'pentallunna Ayub lako Bildad, nakua: Mindara ma'din untandai tu kapasareonganNa Puang Matua?

26:1-14

26 1 Apa mebali tu Ayub nakua:
2 Lendu' tongan melona tu
pa'tulungmu lako to malamma' sia
untulak takia' to tang pa'bela!
3 Lendu' tongan melona tu
pa'pakilalammu lako to sisayuran
kakinaan, sia lendu' tongan kapuanna
tu kapaissanan tu buda tongan
mupokadanni!

4 Mindara pa’tunduan ammu sa’bu’i tu
kada susito, sia mindara penaa tu tassu’
dio pudukmu?
5 Ma’parondo tu bombo tomate diong to’
uai, sia to umpa’tondokki inan iato.
6 Iatu lino tomate tibungka’ lako Puang
sia iatu bambana mukkun tae’ sambona.
7 Nae’te’ tu rampe daanna lu daona lu
apa tang tibori’pa, Natoke’ tu lino dao
apa tae’.
8 Napori tu uai anna sirampun lan
salebu’Na, natae’ natessei uai iato tu
lapik salebu’.
9 Nasaludungi tu isungan kapayunganNa,
natae’ napaan, belanna Nasamboi
salebu’Na.
10 Natarik tu malepongna dao to’ uai,
sae lako passaparanna masiang anna
malillin.
11 Tirodan tu lentongna langi’ sia
tiramban napobua’ pa’garrakNa.
12 Naparapa’ tu tasik tete dio
kamatotoranNa, sia Napessambakan tu
Rahab tete dio kamanaranganNa.
13 Tete dio penaanNa namasero tu langi’
sia limanNa urrokki tu ula’ naga malinta’.
14 Manassa iatu iannato tampakna
manna tu lalanNa, sia ia manna tu

kada pa’bisikNa tarangi dio mai Puang.
Mindara ma’din unnattai tu gumalugunna
kamatotoranNa?

Ma’katampakanna kadanna Ayub nakua: Ma’dinraka tu to tang mekaaluk ma’rannuan

27:1-23

27 1 Napatarru’mi Ayub umpokadai
tu kada peada’na nakua:
2 La lelukraka tuoNa Puang Matua,
tu umpadapa katonganangku, sia
la lelukraka tuoNa To umpoissan
angge maritik tu umponnoi penaangku
kamapairan,
3 ianna nii tongan siapi penaangku tu
kaleku, sia pa’pamurru’Na Puang Matua
lan to’tok illongku,
4 manassa iatu pudukku tae’ anna la
umpokada tang malolo, sia iatu lilaku
tae’ anna la ussa’bu’ buttok.
5 La toyang dio mai kaleku tu la
ussanda tongannikomi; sae lako
ka’tunna sunga’ku tae’ angku rampanan
kadangku, kumua tae’ kukasalan len.

6 Kupatontong unnakui tu kamaloloangku
sia tae’ kurampananni; iatu penaangku
moi misa’ alloku tae’ napasalai.
7 Iatu a’ganna ualingku dennoupa’ nasusi
to tang mekaaluk, sia iatu to umbalina’
la susito leko’ penaanna.
8 Belanna apara tu narannuan to tang
umbilang Puang Matua, ke Naka’tumi
Puang Matua tu sunga’na, sia ke
Natuntunmi tu deatanna?
9 La Naperangiiraka Puang Matua tu
petambana umpalaku pa’tunduan, ke
narampoimi kapussakan?
10 Ma’dinraka umpoparannu To
umpoissan angge maritik, sia metamba
la massambayang langngan Puang
Matua, lan mintu’ attu?
11 La Kuada’ikomi pa’patudu limanNa
Puang Matua, sia iatu apa lan penaanNa
To umpoissan angge maritik tae’ angku
la umbunii.
12 Inang mintu’komi untiro kalenai:
ma’apari ammi ma’tangnga’ tae’ gai’na?
13 Inde sia tu taana to tang mekaaluk dio
mai kaleNa Puang Matua sia taa mana’na
to ma’pakario-rio, tu natarima dio mai
To umpoissan angge maritik.

14 Iake samemba’ka-ba’ka’nai tu anakna
iamo kandena pa’dang, sia iatu bati’na
tang napedia’i kande;
15 minda-minda tu tinampe siapa dio mai
tau iato, dilamun narampoi saki ropu, sia
tae’ nabatingi baine balunna tu tau iato
mai.
16 Moi anna popa’toppo’i tu doi’na susito
barra’-barra’ sia napasadia tu mai
pakeanna susito losso’ pitti’,
17 naparandanmo, apa to malambu’ ia tu
la umpakei, sia to tang kasalan untaai tu
doi’.
18 Ia umbangunni banua susito
panggaraga busung, ba’tu misa’ lantang,
susitu nagaragai to ma’kampa.
19 Umbambangan kalena mamma’
situang kasugiranna, apa tae’ nama’din
umpogau’ pole’i, umbangunan matanna,
anna moi misa’ apa tae’mo natiro.
20 Pa’patiramban untu’ba’i susito uai
saba’, iake bongi natuli angin bara’ male;
21 napettiaran, angin rampe matallo,
anna pa’de; sia nasabak male dio mai
inanna.
22 Puang tang ungkasayangi umpanai, la
madomi’ mallai urrampanan kalena dio
mai limanNa Puang.

23 Massala’pa-la’pa tu mai tau diona
tau iato sia ma’uik-uik untellei, kemalei
untampe inanna.

Siumpu’na kada ma’katampakanna Ayub, nakua: Tae’ nakullei tolino ungkabu’tui kakinaan

28:1-28

28 1 Den duka tu padang nanii tau
umpabu’tu salaka, sia inan tu
nanii tau unnembong bulaan;
2 iatu bassi diala diong mai padang sia
batu dikombong anna dadi gallang.
3 Natappui tau tu kamalillinan, sia sumpu
sae rokko nanii tau umparessai tu
membatunna lan kamalillinan sia lan
kapittukan.
4 Nabo’bok tau tu pambo’bok
pangembongan sitoyangan tu naninna
tau; mendoyang tu tau sia tae’
namellese, sitoyangan tau tu nanii
mempoyang.
5 Padang nanii bu’tu kande – diong
padang iato nasuale tau susito
pa’kandean api.
6 Iatu membatunna nanii tau ungkabu’tui
batu lasuri’, tu untambuk bulaan bubuk.

7 Iatu lalan lako – moi langkan tae’
natandai, moi mata pa’bulan tae’ duka
natiroi;
8 iatu olo’-olo’ masa’ga’ tae’ duka nalesei,
tae’ duka natengkai singa.
9 Natoemo tolino tu batu makarra’ sia
nasuale tu buntu randuk dio mai oto’na;
10 napa’ lan tu buntu batu sia natiro
matanna tu ma’rupa-rupa pareanan
ballo;
11 nalepe’ tu kalimbuang ulunna salu, sia
napabu’tu tu membuninna.
12 Apa iatu kakinaan – umba dinii
unnappa’i sia umbara nanii tu inanna
patiro penaa?
13 Iatu tolino tae’ natandai tu angga’na
sia tae’ nadiappa’ lan tondok to tuo.
14 Iatu uai mandalan ma’kada nakua:
Iatu iannato tae’ lan kaleku sia ma’kada
tu tasik nakua: Iatu iannato tae’ kusisola.
15 Iatu iannato tae’ nama’din bulaan
massang dibayaranni, sia tae’ duka
nama’din ditimbangan salaka diallianni;
16 sia tae’ duka nama’din dibutunganni
bulaan matasak dio mai Ofir, sia tae’
duka nama’din ke ake’ ido ballo sia
lasuri’.

17 Tae’ nadipapada angga’na tu bulaan
na sammin, sia tae’ duka nama’din
dipasituka’ pareanan bulaan massang.
18 Iatu gewang sia kinang tae’ angga’na
ke dipasitintii, sia iake diampui tu
kakinaan losong ia na iatu merdan.
19 Tae’ nama’din dipapada angga’na
parimata krisoli’ dio mai Etiopia, sia tae’
nama’din dibutunganni bulaan bubuk
massang.
20 Iatu kakinaan iate – umbara nanii sae,
sia umbara nanii inanna tu patiro penaa?
21 Karerungan dio mai mintu’ apa
kepenaa, moi anna manuk-manuk dao
langi’ kabunian duka lako.
22 Iatu bambana mukkun sia kamatean
ma’kada nakua: Kirangimo tu karebanna.
23 Iatu lalan lako kalena Natandai Puang
Matua, Naissan Puang tu inanna.
24 Belanna Puang mentiro sae lako
randan langi’, iatu mintu’ apa nasambo
langi’ Natiro nasang.
25 IatonNa pamanassai tu kamatotoranna
angin, sia Nasuka’ tu kauaianna,
26 iatonNa pantokki tu atoranna uran sia
Napamanassa tu mai lalanna lila kila’,

27 attu iato Natiromi Puang tu kakinaan
sia Napa'peissanan, Napadiomo to'
inanna sia tarru' Naissan tu kakinaan;
28 apa lako tolino ma'kada Nakua:
Manassa iatu kamatakuran lako Puang
– iamo kakinaan sia toyang dio mai
kakadakean, iamo patiro penaa.

Siumpu'na kada ma'katampakanna Ayub, iamotu diona kamauparan sia kamala'biran tonna dolona

29:1-25

29 1 Napatarru'mi Ayub umpokadai
tu kada peada'na, nakua:
2 A'a, kengku susiopara tonna bulan
dolo, susi tonna allo nanii Puang Matua
ungkaduttu'na';
3 tonna padukkui Puang tu lampunNa
dao ulungku, naarrangna' tu dukkunNa
tongku lumingka lan kapittukan;
4 susi tongku potendengpa tendengku,
tonna kadamakpa' Puang Matua lan
tendaku;
5 tonna rondongpa' To umpoissan angge
maritik, sia iatu mai anakku denpa
untikuina';

6 tongku lumingkapa lan to’ dadi’,
anna iatu buntu batu kusikandappiran
umpatibollomo salu’-salu’ minna’.
7 Iake tassu’na’ lako to’ babangan kota,
angku mesua umbaai tu isungangku lako
tana lapang,
8 manassa membuni tu pia muane, ke
natirona’, na iatu to matessek ke’de’
anna bendan bang.
9 Iatu mai arung natoreimo ma’kada sia
untampunmo pudukna;
10 iatu gamara to la’bi’ tang dirangimo
sia iatu lilana la’ka’mo langngan
langi’-langi’na;
11 iake narangimi tau tu kadangku,
natendengna’ kumua maupa’, iake
natirona’ tau, nasa’bu’na’ kumua to
melo.
12 Belanna kulendokan dio mai
kamasussan tu to makario-rio metamba
umpalaku pa’tunduan, tu pia biung sia
to tae’ patunduanna,
13 nasa’buranna’ pa’palakunna to
sidi’mora namandasa, kumua angku
dipamasakke sia iatu penaanna baine
balu kupopela’tek-la’tek;

14 umpotamangkalena’ kamaloloan, sia
gau’ maloloku kupobayu lamba’ sia
kupopassapu;
15 napomatana’ to buta sia napolette’na
to keppang;
16 napoambe’na’ to kalala’ sia iatu
kara-karana to tang kutandai kuparessa
duka;
17 kusanggang tu buangna to leko’ penaa
sia kusintakki tu kandena lan mai to’
isinna.
18 Kutangnga’ kumua: Situangna’
serangku la sule lako tampa rapa’ku sia
urranganni alloku susito manuk-manuk
penik.
19 Iatu uaka’ku ullambi’ uai sia ma’bongi
tu ambun dio tangkeku.
20 Iatu kamala’birangku tontong ba’ru
ussisolanna’, sia iatu panaku memba’ru
lan limangku.
21 Naperangiina’ tu mai tau sia ma’peagi,
ma’pakappa tu tau umperangii tu
pa’pakilalangku.
22 Iake mangkamo’ ma’kada, moi misa’
tau tae’mo umbuang kada, sia iatu
kadangku tontong to’do lako tau iato.

23 Napeagina’ tau susito ungkamali’ uran
sia umpopenganga sadangna susito
ungkamali’ uran tampak.
24 Iake metaana’ lako, tanggan
napatongan, apa iatu arrang lindoku,
tae’ nakullei umpamalillinni.
25 Iake naalai penaangku male
untollongi unno’ko’na’ dio to’ inan melo,
unnisungna’ susi misa’ datu dio lu to’
to buda, susi misa’ to umpakatana to
mario-rio.

Siumpu’na kada ma’katampakanna Ayub, iamotu kamandasanna totemo

30:1-31

30 1 Apa totemo napetaaina’, minda
tu mangura na aku, na iatu
ambe’na kusanga tang sipatu kusua
male sola tu asu ullaai tuntunan domba
sia bembe’ku.
2 Moi kuporai, apara gai’na lako kaleku
tu kamawatangan limanna? Iatu
sumanga’na sia kamatotoranna tau iato
moro’mo,
3 iamotu to tang pa’bela napobua’
kapu’duran sia katangdiaran, namale
ungkeke’i tu apa dao lu padang rangke,

sia kayu anakna padang aak sia padang
pangallaran;
4 naala tu sorang mapi’da dio mai
garonto’na sia uaka’ roten napokande.
5 Diali’ tu tau iato dio mai pa’tondokan,
napetamban tau susito unnula’ to boko.
6 Diparuku umpa’tondokki lombok
megiangan, sia pamombong sia lo’ko’
batu;
7 unnorron dio lu to’ kayu anak, sisi’pin
bang diong to’ lelating,
8 baga, ondongpi to tang dibilang, tu
dilolai lan mai tondok.
9 Apa totemo butungna’ naposinggiran
bang sia aku tu napoulelean tang
kebattuan.
10 Nakagi’gi’na’ tau iato sia untoyangan
kalena dio mai kaleku, sia tang masiri’
untittudui tu lindoku;
11 belanna Puang umbukai tu ulang
tendaku sia ullullu’ lu rokkona’ sia iatu
tau iato mai napalulako kaleku tu gau’na
susi to urrampanan sanga’.
12 Dio kanan nanii bendan ma’misa
tu to bulituk, nasuale tu lentekku
sia natungangngaranna’ tu lalan
kamandasanna;

13 natuan-tuan tu mai lalanku, sia
napakerangngan tu kasangganganku, tu
ia kalena tae’ to patunduanna.
14 Matira’ rampo susi to untarru’ tembo’
panglo’po’ kapua, dio lu alla’na tembo’
rondon nanii sae situru’-turu’.
15 Iatu apa ma’patiramban nabolloina’;
iatu kamala’birangku pa’de disapui susito
angin; sia iatu kamauparangku tileak
susito salebu’.
16 Apa totemo bonnong tu penaangku
lan ba’tengku, sia allo kamandasan
urrampoina’.
17 Iake bongi susito dilo’po’ tu bukungku,
sia tangtorena’ nakeke’ tu kamapa’diran.
18 Iatu kuli’ku lono-lono napobua’ kuasa
masa’ga’, mendoke’ dio lu kaleku susito
tamangkale lanku lu.
19 Napembuanganna’ Puang rokko to’
losso’, angku susi barra’-barra’ sia au.
20 Metambana’ lako Kalemi umpalaku
pa’tunduan, apa tae’ Mipebaliina’;
bendanna’ dio, apa tae’ Mipalanna’
penaa.
21 Membali to tang mamasemo-Komi
lako kaleku, Mieana’ lima ma-watangMi;

22 Mipalanna’ angin anna male
umpettiaranna’, sia Mipasabu’ina’ angin
bara’.
23 Ondongpi kuissan, kumua Puang
ussolanna’ lako kamatean, lako to’ inan
kasirampunanna mintu’ apa kepenaa.
24 Tonganna, tae’raka nala
umpendondongan limanna tu tau
lako to tobang, ke tae’i tu pa’tunduanna
lan kamandasanna?
25 Tang mangkamora’ka untangi’i to
narampoi allo kamaparrisan? Tae’raka
kupomasussai tu diona to kalala’?
26 Kupeagi bang tu kameloan, apa
kakadakeanora rampo; untayanna’
masiang, apa malillin sae.
27 Iatu ara’ku lan susito uai re’de sia
tae’ narapa’ len, iatu allo kamandasan
narampoimo’.
28 Mario-riona’ lan kalingkangku, tu tang
naarrang allo, bendanna’ lan kombongan
metamba umpalaku pa’tunduan.
29 Naposiulu’na’ serigala, sia naposolana’
burung unta.
30 Malotong tu kuli’ku sia tilalek dio mai
kaleku, dukku tu bukungku napobua’
kamalassuan kale;

31 iatu oni katapingku mendadi batingmo,
iatu oni sulingku mendadi katumangiran
mapai'.

Upu'na kada ma'katampakanna Ayub, iamotu tampakna nanii umpamanassai kumua tang kasalan

31:1-40

31 1 Siallu'mo matangku, umbara
kukua umpenniroi misa' anak
dara?
2 Belanna apara tu taa Napamanassa
Puang Matua dao mai madaona, sia taa
mana' Nalampak To umpoissan angge
maritik dao mai masuanggana?
3 Tangiaraka kasanggangan tu taana
to leko' sia tangiaraka kamandasan tu
taana to umpogau' kakelokan?
4 Tae'raka Napenunui Puang tu lalanku
sia tae'raka Naia'i tu mintu' tengkaku?
5 Iangku kamorang-morang len ba'tu
matira' tu lentekku umpogau' pa'pakena,
6 la Natimbangna' Puang dio timbangan
tongan, manassa Naaku Puang Matua,
kumua tae' angku sala.
7 Ianna sumepang tu tengkaku dio mai
lalan tongan, sia iatu penaangku unturu'

kamailuanna matangku, sia iake denni
kadisayuan le’ke’ dio limangku,
8 elo’namo na iatu apa kuambo’ nakande
to senga’, na iatu apa dipabu’tuanna’,
elo’namo nadilampi’i situang uaka’!
9 Iangku turu’ pa’naran penaangku lako
misa’ baine, sia kuodo’ dio to’ ba’bana
solaku,
10 elo’namo na to senga’ napa’lambukan
baineku, sia elo’namo na to senga’
urraka’i.
11 Belanna iatu iannato penggauran
mesirisan, ondongpi misa’ kakelokan
sipatu naukung to ma’paolai salu.
12 Manassa iatu iannato susito misa’ api
ma’kande pura sae lako sanggangna sia
ulletta’i tu bura ra’ta’ku.
13 Iangku tang umbilangi katongananna
kaunanku muane sia kaunanku baine, ke
sisalana’ tu tau iato,
14 apa tu sipatu la kupogau’, ke
tunannangi tu Puang Matua ma’penniro
sia iake ma’paressal, apa tu sipatu la
kupebalian lako?
15 Iatu Puang umpadadina’ lan
pa’tambukanna indo’ku, tang Napadadi
dukaraka tu tau iato?

Tang Misa’raka tu to ungkombongki’ lan
pa’tambukanna indo’ta?
16 Iangku tang umpasiolai len palakunna
to bitti’ sia umpabussu mata baine balu,
17 ba’tu ussuak misa kandeku, anna tae’
nakandei pia biung pira
18 – ondong pissan tempon mangurangku
kupelobo’i, susina’ to misa’ ambe’ sia
tempon dio mai’ pa’tambukanna indo’ku
kunii ungkaduttu’i tu pia baine biung-
19 ianna den len misa’ to salamba salao
kutiro tang ma’tamangkale sia misa’ to
mase-mase tang mennammu’;
20 ianna tae’ napassakkena’ aakna sia
tae’ napemalassui bulu dombaku tu
kalena,
21 iangku pata’pai lenni lima tu pia biung,
belanna kutiro tu to untunduina’ lan
babangan,
22 iake susito, elo’namo natantang tu
palempengku dio mai lesokanna sia le’to
tu buku lampa takia’ku.
23 Belanna napatirambanna’ tu
kamandasan Napamanassa Puang
Matua; sia tete dio kapasareonganNa
angku tang ungkullei umpogau’ misa’
apa.

24 Ianna bulaan kurannuan, sia
ma’kadana’ lako bulaan tasak, kukua:
Iko tu sanderangku;
25 iangku parannumo, belanna
makambanmo tu iananku sia iatu bura
rangka’ku kuposugi’ lallangmo;
26 iangku penunumo mata allo, ke
parrangmi, sia iatu bulan, ke lumilingi
nakabu’ kamala’biran,
27 naurungan iatu penaangku dinaran
buni, sia limangku unnudung pudukku,
28 manassa iatu iannato misa’ duka
kakelokan, sipatu naukung to ma’paolai
salu, belanna kupeonganni tu Puang
Matua dao masuanggana.
29 Iangku parannu diona kamandasanna
to ungkabiri’na’ sia mela’tek ke narampoi
kamatilakan,
30 – tonganna tae’ kueloranni tu pudukku
kasalan, belanna kugatai kumua
namate-
31 iannato kusisolan lan tenda tang
ussa’biina’, kumua: Mindara tang
dipedia’i duku’na?
32 – moi misa’ to tama sae tae’ ma’bongi
dio salian, iatu ba’baku kubungkaran to
lumio’-

33 iangku samboi tu kapatodo-
tintingangku susi Adam, belanna kubuni
tu salaku lan ara'ku,
34 belanna ungkataku'na' to buda, sia
napatirambanna' kadipamatunan dio mai
to ma'rapu, kuurungan ma'pakappa sia
tang tassu' lan mai ba'ba!
35 A'a, kenna den siamo misa' tau
umperangiina'! Tiromi inde sia tu tanda
bate limangku-dennoupa' Napebaliina'
To umpoissan angge maritik, sia ia duka
tu sura' tu nasura' balingku.
36 Manassa iatu iannato la kupadao
palempengku, sia kupomakota dao
ulungku.
37 Iatu mintu' tengkaku la kupoissan dio
oloNa Puang, la kureke' tu Puang butung
misa' datu.
38 Ianna sarroina' pa'pa'lakangku sia
sitangiran tu mai kalo'na;
39 iangku peburai anna tae' kubaya'i tu
to sumaro sia kupamapa'di' penaa tu
puangna,
40 iake susito, elo'namo naduri tuo
ussonda gandung, sia sirope ussonda
dalle sisikan.
Upu'mo tu kadanna Ayub.

Kada bunga’na Elihu, iamotu tang naattamo ma’pakappa

32:1-22

32 1 Attu iato natorroimi te tau sola
tallu umpebalii Ayub, belanna
malolo dio passanganna.
2 Re’dekmi ara’na Elihu, anakna
Barakheel, to Bus, to bu’tu dio mai
tongkonan Ram; re’dek ara’na lako
Ayub, belanna nasanga Ayub malolo tu
kalena dio oloNa Puang Matua,
3 sia re’dek duka ara’na lako sangmanena
sola tallu, belanna tang naissan
umpebalii Ayub, namoi susito nakua
manassa sala tu Ayub.
4 Apa ma’peagi tu Elihu la napa’kadai
Ayub, belanna matua ia tu tau iato mai
na ia.
5 Apa iatonna tiromi Elihu, kumua iatu
tau tallu tae’mo natiku’bi’ pudukna
mebali, re’dekmi tu ara’na.
6 Ma’kadami tu Elihu, anakna Barakheel,
to Bus, nakua: Mangurapa’ aku na iatu
kamu matessekmokomi; iamoto angku
matangka sia mataku’ umpokadangkomi
apa tu kutandai.

7 Kutangnga’ kumua: Melo ke to
matua induk tu ma’kada, sia to banu’
karurungan umpa’peissananni tu
kakinaan.
8 Manassa kumua iatu penaa lan
ba’tengna ma’rupa tau sia penaanna To
umpoissan angge maritik, tu umbenni
kapaissanan lako tau iato mai.
9 Tae’ra natomatessek tu unnampui
kakinaan, sia tae’ra natomatua ulu tu
untandai apa malolo.
10 Iamoto kuma’kada kukua: Tanannina’
talinga, angku pokada dukai tu apa
kutandai.
11 Tonganna, kupeagi tu buangan
kadammi, kuperangii tongan tu
pa’tangarammi, sae lako mitanga’tanga’
meloi tu apa dipokada.
12 Kupalan penaamokomi, apa manassa
moi misa’komi tae’ ussau’ kada Ayub,
moi misa’komi tae’ umpebalii tu
uleleanna.
13 Da’mo mima’kada kumua: Kamimo
tu unnappa’ kakinaan; sangadi Puang
Matua, moi misa’ tolino tae’ nakulle
untalo kadai.

14 Iatu aku moi misa’ kada tae’pa
nasa’buranna’, na iatu uleleammi tae’
angku pebalii.
15 Bendan bangmo kanunu-nunu, sia
tae’mo namebali len; tang naissanmo
ma’kada;
16 ma’peagi bangna’, belanna tae’mo
nama’kada tu tau iato, belanna bendan
dio anna tang naissanmo mebali.
17 Totemo aku dukamo tu nalambi’
la mebali, aku dukamo tu la
umpa’peissananni tu apa kutandai.
18 Belanna nakabu’mo’ tu kada, sia iatu
penaa lan ba’tengku umpatiakka’na’;
19 manassa iatu ba’tengku susimoto
uai anggoro re’de-re’de lempan; susito
kiriba’ ba’ru la tesse.
20 La ma’kadana’, anna masorok tu
ara’ku, sia umpatiku’bi’na’ randan
pudukku la mebali.
21 Moi misa’ tau tae’ kupelindoi, sia moi
misa’ tau tae’ kutendengi,
22 belanna iatu pa’tendeng tae’
kupobiasai, iake susito, na
Totumampakumora umputtaina’
madomi’.

Tampakna kada bunga'na Elihu, nakua: Iatu Puang Matua pirang uluan tu kadanNa lako tolino

33:1-33

33 [1] Totemo, e Ayub, perangii tu uleleangku, sia tananni talinga tu
mintu' kadangku.
[2] Manassa, umpatiku'bi'mo' randan
dipudukku, ma'kadamo tu tongka'
dililaku.
[3] Iatu kadangku umpamanassai tu penaa
bulo lollong, sia iatu apa dio randan
dipudukku, malambu' tu nasa'bu'.
[4] PenaanNa Puang Matua tu umpadadina'
sia penaa ma'pamurru'Na To umpoissan
angge maritik umpatuona'.
[5] Iake mikullei, pebaliimo', sakka'mokomi
umbalina' sia tunannangmokomi.
[6] Manassa, iake dio oloNa Puang Matua,
samaki', aku duka ditampana' dio mai
losso' pitti'.
[7] Iamoto da mipotirambanni tu diona
aku, iatu pa'temme'ku tae' nala magasa
lako kalemi.

8 Apa iatu pa’perangingku mangkamo
mipokada, sia iatu gamarammi
kurangimo mikua:
9 Maserona’ aku, tae’ kapatodo-
tintingangku, malinona’ sia tae’
kakelokangku;
10 manassa Puang untandai apa
bannangna Nanii umpoualina’,
Nasangana’ susito ualinNa;
11 Napatama sangkala tu lette’ku, sia
Napenunu tu mintu’ lalanku.
12 Manassa tae’ mitongan tu dionato,
susimo pebalingku to lako kalemi,
belanna iatu Puang Matua mandu
mala’bi’ namisa’ tolino.
13 Ma’apai ammi sigaga Puang Matua,
anna moi misa’ penggauranNa tae’
Nasondai.
14 Belanna sanguluan ba’tu duang uluan
tu lalan Napake Puang Matua ma’kada,
apa tae’ napalan penaai tolino.
15 Iamotu lan misa’ pangimpi, sia lan
misa’ patiro mendeata kebongi, ke
narampoimi mamma’ kalupi-lupian tu
tolino, ke mamma’i dao patindoanna-
16 attu iato Napalidan Puang tu
talinganna ma’rupa tau, sia Naca’ tu
pa’pakilala Naparampo lako tau iato,

17 la umpatibalikki tu ma'rupa tau dio
mai penggauranna, sia la umpatoyangi
tu tolino dio mai kamatampoanna,
18 la urrampanan deatanna diong mai
panglamunan, sia iatu sunga'na da
naka'tu kandean doke.
19 Iatu tolino dipakilala duka diona
kamapa'diran dao patindoanna, anna
tontong sirari tu kamapa'diran lan buku
lampana;
20 attu iato nakagi'gi' ba'tengna tu
kande, sia nakagi'gi' penaanna tu kande
biasa nakaduangi.
21 Iatu duku'na tikkurrungmo, tae'mo
natiroi tau, iatu bukunna, dolona tang
mempaan, totemo sisumbamban-
bambanmo ditiro,
22 naurungan iatu deatanna
mengkareke'mo lako panglamunan
sia iatu sunga'na ma'palulakomo kuasa
ma'pamate.
23 Iake den misa' malaeka' bendan
untundui, iamotu misa' pa'bisara, misa'
lan sangsa'bu, la umpamanassai lako
misa' tau tu apa sipatu la napogau',
24 manassa la Nakamasei Puang sia la
ma'kada Nakua: Rampananni, kumua da

nalurokko panglamunan, Kuappa’mo tu pangla’bak.
25 Mandu manaman tu kalena na iatonna mangura, mentomalolle’omo sule.
26 Massambayang langngnan Puang Matua, anNa paiman untarimai, naurungan silindo Puang situang kamela’tekan, anNa Puang umbenni sule tu kamaloloanna tolino.
27 Pakalan napa’perangiammi lako tolino tu penanianna sia ma’kada nakua: Mangkamo’ kasalan sia umpakelok salunna, apa tae’ angku dipabala’i.
28 Mangkamo tu Puang urrampanan sunga’ku dio mai lalan lu lako panglamunan, anna paiman tu deatangku untiro masiang.
29 Manassa inde sia tu mintu’ apa napogau’ Puang Matua lako tolino, penduan ba’tu pentallun,
30 iamotu umpasule deatanna tau dio mai panglamunan, naurungan naarrangi arrang katuoan.
31 Palan penaai te, e Ayub, sia perangiina’; ma’pakappakomi, angku ma’kada.

32 Iake den misa' apa mipokada,
pebaliina'; ma'kadamokomi, belanna
morai siana' untonganangkomi.
33 Apa iake tae', ma'perangimokomi lako
kaleku; kappakomi angku ada'ikomi
kakinaan.

Kada ma'penduanna Elihu, nakua: Iatu Puang Matua tae' Napalaloi tu tang malambu'

34:1-37

34 1 Ma'kada pole'mi tu Elihu nakua:
2 Perangii tu kadangku, e kamu
to kinaa, palidannina' talinga, e kamu to
paissan!
3 Belanna talinga ussudi tu mintu'
ulelean, susi langi'-langi' ullae' kande.
4 Melo ke kita kalena umpamanassai tu
tonganna, sisola urra'ta'i tu melona.
5 Belanna ma'kada tu Ayub nakua:
Iatu aku tonganna', apa Puang Matua
umpadapai tu katonganan dio mai
kaleku;
6 moi anna dio kaleku tu katonganan,
bendanna' susito kamorang-morang,
moi angku tang sala, iatu bangkeku
tae'mo nama'din mondo.

7 Mindara tau susi Ayub, tu sende
ma'kada solang susito unniru' uai,
8 tu tontong sikadamak to umpogau'
kakelokan, sia sikalute to tang
mekaaluk?
9 Belanna mangka ma'kada nakua: Tae'
gai'na lako tolino, ke napopaimanni
sikadamak Puang Matua.
10 Iamoto, kamu te to paissan,
perangiina', kumua Iatu Puang Matua
toyang dio mai katangmekaalukan, sia
To umpoissan angge maritik toyang dio
mai katangmaloloan.
11 Senga' tongan ia tu Puang, umpabala'i
tu penggauranna tolino sia pantan
Naperasai sitinaya kedona.
12 Tonganna Iatu Puang Matua tae'
Napogau' tang malambu', sia To
umpoissan angge maritik tae' Napakelok
salunna.
13 Mindara ussoronganni Naparentai te
lino sia mindara umparandanganni te
lipu daenan?
14 IakenNa palan penaai Puang tu tolino,
sia Naala Puang sule tu sumanga'na sia
penaanna,

15 manassa attu iato mintu’ apa kepenaa
pada-pada la ka’tu sunga’na, sia la sule
tu tolino lako barra’-barra’.
16 Iake paissankomi, perangii te iannate,
tananni talinga te buangan kadangku.
17 Ma’dinraka misa’ tau, tu ungkabiri’
salunna, la ma’parenta, ammi pasalara
To malambu’ sia To paonganan,
18 iamotu Puang, tu ma’kada lako misa’
datu, Nakua: E to tang kebattuan, sia
lako to la’bi’, Nakua ungkuanni: E kamu
to tang mekaaluk;
19 tu tang umpelindo arung, sia tang
umpalosongan to mala’bi’ anna to bitti’,
belanna mintu’nato panggaraganNa
nasang?
20 Lan sangkappidian mata nanii mate,
ondongpi lan tangngana bongi, anna
tiramban tu mai bangsa, anna sabu’, sia
Napa’dei To unnampui kuasa, tangia tete
dio penggauran tolino.
21 Belanna iatu matanNa umpenunu
lalanna tolino, sia Natiro tu mintu’
tengkana.
22 Tae’ naden len kamalillinan ba’tu
lillinan parrak, tu nanii to umpogau’
kakelokan ma’din membuni.

23 Belanna tae’ Natempoanni Puang tu
tolino misa’ attu, nanii la mennolo lako
Puang Matua la dipaolai salu,
24 iatu to paa Nasanggang Puang, anna
tang diparessa, sia Naangka’ tu to senga’
ussondai.
25 Iamoto, Napalan penaai Puang tu
penggauranna, sia Napessambakan
Puang tu tau iato ke mabongi, naurungan
disanggang tu tau iato mai.
26 Napamaparri’ Puang tu tau iato susito
tang mekaaluk dio lu tu inan nanii tau
untiroi,
27 belanna sorong boko’mo dio mai
Kalena, sia moi misa’ tu lalanNa, tae’
napalan penaai,
28 naurungan ia naposumarro to bitti’,
anna landa’ langngan Puang, anNa
perangii Puang tu tangi’na to mandasa.
29 Iake ma’pakappai tu Puang, mindara
la ma’pasala? Sia iake Nabunianni
lindoNa tu misa’ tau, mindara la untiroi
– la pada-pada tu misa’ bangsa ba’tu
misa’ tau-
30 kumua da na iatu to tang umbilang
Puang Matua dadi datu, tu to dadi poya
lako to buda.

31 Apa iake den misa’ tau ma’kada
lako Puang Matua nakua: Mangkamo’
matampo, apa tae’mo kula ma’gau’
masa’ga’;
32 iatu apa tang kuissan, melo Puang
unnada’ina’; iake mangkamo’ umpogau’
tang malolo, tae’mo kula umpogau’
pole’i-
33 sipatuparaka tu Puang umpapakkanni
tu penggauranna tau iato, ke
passangammi? Belanna pasayumokomi,
kamu kalenamo urra’ta’i, tae’ naaku;
pokadai tu apa miissan.
34 Iatu to paissan la ungkuanna’ sia
kinaa, tu umperangiina’, nakua:
35 Iatu Ayub ma’kada tang kebattuan sia
iatu kadanna tang nalisa’i patiro penaa.
36 Melo ke ditobai sia dipandasa tonganni
tu Ayub sae lako sumpunna belanna iatu
pebalinna susito kadake gau’!
37 Belanna iatu kasalanna naranganni
pole’ kapatodo-tintingan, iamotu
massala’pa dio tingayoki sia ungkada
layukki Puang Matua.

Kada ma'pentallunna Elihu, nakua: Iatu kamaloloan napomaupa' torro tolino, apa, tae' ia ke Puang Matua

35:1-16

35 1 Ma'kada pole'mi tu Elihu nakua:
2 Misangaraka malolo tu
iannato, sia mikua kumua iamote tu
kamaloloangku dio oloNa Puang Matua,
3 tu ma'kadakomi mikua: Apara gai'na
lako kaleku, ke maserona' dio mai
kasalan? Apara tu losong kupomaupa' na
iake kasalanna'?
4 La kupebaliimokomi sia lako duka tu
mai sangmanemi, kumua:
5 Mentingarakomi langngan langi' sia
tiroi, penunukomi salebu' langngan
daomi lu;
6 iake kasalangkomi, apara tu mipalaoan
Puang? Moi anna manimpa' kapatodo-
tintingammi, apara tu mipogauran
Puang?
7 Iake malolokomi, apara tu mipennoloan
lako Puang? Ba'tu apara tu ma'din
Natarima Puang diong mai pala'mi?
8 Iatu katang mekaalukammi tolino
manna narua susi kamu, sia

kamaloloammi umpamaupa’ ma’rupa
tau.
9 Moi anna sumarro tu tolino diona
kabudanna pa’pakario-rio sia metamba
umpalaku pa’tunduan napobua’
kamasa’garanna to paa,
10 apa tae’ nama’kada tu tau, kumua:
Umbamira tu Puang Matua, tu To
Tumampaku, tu umpopenanikan ke
bongi;
11 tu mandu umpamanarangki’ na
iatu olo’-olo’ dao kuli’na padang sia
ungkamaseiki’ kakinaan losong na mintu’
manuk-manuk dao langi’?
12 Pakalan nametamba-tamba tu tau,
apa tae’ Namebali tu Puang, natumang
kamatampoanna to kadake.
13 Tonganna tang Naperangii Puang
Matua tu petamba punala bang, sia tang
Nasaile To umpoissan angge maritik tu
iannato.
14 Ondong pole’, ke ma’kadakomi, kumua
tae’ mitiroI tu Puang, sia iatu kara-kara
dio oloNa, apa sipatu mikampai tu
Puang.
15 Apa belanna iatu kare’dekan ara’Na
Puang tae’ narampoi tu tau sia susito

tae’ Napalan tarru’i penaanna tu
kapatodo-tintingan,
16 iamoto nama’kada layuk tu Ayub
umpokada kada tang kebattuan sia
ma’kada tang paissan umpebudai
kadanna.

Kada ma’penna’pa’na Elihu, nakua: Iatu kamandasan ma’toba umpatu kamengkatobaran

36:1-33

36 1 Napatarru’mi Elihu ma’kada
nakua:
2 Kampaipa’ sattu’, angku ada’ikomi,
belanna denpa ba’tu pira-pira tu kada la
dipokada dioNa Puang Matua.
3 La kuala mambela tu kapaissanangku
sia la ussanda tonganni To tumampaku;
4 belanna tonganna iatu kadangku tae’
natang kebattuan, iatu tau situang
pa’inaan bendan dio tingayomi.
5 Manassa pasareongan tu Puang Matua,
apa moi misa’ apa tae’ tang Naangga’,
kapua tongan tu kamandalananna
tangnga’ kakinaanNa.

6 Tae’ Napopa’elo’nai tuo tu to tang
mekaaluk, apa Nasanda tonganni tu to
dipakario-rio;
7 tae’ Natampunanni mata tu to
malambu’, sangadinna Napaunnisung
dao isungan kapayungan sola datu,
naurungan matande tongan.
8 Apa iake dipungoi rante bassi, sia
dipumpung pepori kamandasan,
9 Napakilalami tu penggauranna, sia iatu
kapatodo-tintinganna, belanna unturu’
bang kamatampoan,
10 sia Nabungka’ tu talinganna tau iato
anna perangii tu pangadaran, sia Nasua
mengkatoba’ dio mai kakadakean.
11 Iake ma’perangii sia mengkaola
tu tau iato, sipeupu’ allo katuoanna
sikambi’ kamauparan sia sipeupu’ taun
kadadianna siria karongkosan.
12 Apa, iake tang ma’perangii,
namangsanni kandean doke sia ka’tu
sunga’na lan katangpaissananna.
13 Apa iatu to bulituk umpasipapa’
kasengkean; tae’ nameongli’ umpalaku
pa’tunduan, ke Napungoi Puang;
14 ka’tu sunga’na, ke mangurapi, sia
pada tang marendeng muane bualang.

15 Tete dio kamandasanna Narampananni
Puang tu to mandasa, sia tete dio
kadipakario-rioan Nabungka'i tu
talinganna.
16 Susimoto tu Puang unnarankomi lan
mai sadang kamaparrisan lu lako padang
malona', tu tae' anggenna, sia lako
medamu, tu munii kumande manaman
sia ponno kande sanda malompo.
17 Apa sipatu tongankomi narampoi
tu ukungan urrua to tang mekaaluk,
ukungan sia pa'pandasa untoe
manda'komi;
18 da na iatu kasengkean umbaakomi
ma'telle-telle sia da napasepangkomi
pangla'bak masuli' dio mai lalan malolo.
19 Ma'dinraka tu kasugirammi la pada
timbang tu iannato, ke tae'i nasola
kamaparrisan, ba'tu mintu' pakullena
kamatotorammi?
20 Da mianga'i tu bongi, tu nanii ke'de'
mintu' bangsa dio mai inanna.
21 Kanandai, da milulako kakadakean,
belanna iamo napobannang to
narampoikomi kamandasan.
22 Manassa iatu Puang Matua mala'bi' tu
penggauranNa situang kamatotoranNa;
mindara misa' to mangada' susi Puang?

23 Mindara umpadulluanNi lalan, sia
mindara barani ma'kada, kumua
mangkamoKomi umpogau' tang
malambu'?
24 Kilalai ammi pakala'bi'i tu
penggauranNa, tu napudi to lino
lan penanian.
25 Mintu' tolino umpemarangai sia
ma'rupa tau untiro mambelai.
26 Manassa iatu Puang Matua
pasareongan, sia tang nalambi'
paissanta, tang dikemba' diia' tu taun
umuru'Na.
27 Belanna Naangka' Puang langngan tu
damo', anna dipamakamban tu salebu'
dadi uran,
28 tu napatibollo-bollo gaun sia
napato'doan mintu' tau.
29 Sia minda dukara untandai
katiballaranna salebu' sia iatu oni
gumaluntu'Na tu tassu' lan mai tendaNa
Puang?
30 Manassa Puang umballa' arrangNa dao
salebu' sia ussamboi mandalanna tasik
diong.
31 Belanna iamoto Nanii Puang unnukungi
tu mintu' bangsa sia Napaseboan kande
Puang.

32 Nasamboi kila’ mellepa’ Puang tu
limanNa patomali, sia Napasan ussiok to
palaoan.
33 Iatu arrakNa umpa’peissananni,
kumua saemo tu Puang, Napengkulleimi
unnea pa’pakario-rio situang kare’dekan
ara’Na.

Siumpu’na kada ma’penna’pa’na Elihu, iamotu kamala’biranNa Puang Matua tu napapayan angge maritik

37:1-24

37 1 Tonganna, iamorato tu
napoma’rundede penaangku, sia
lumo’dok diong mai to’ inanna.
2 Perangii, perangii tu gumaluntu’na
gamaranNa, iamotu guntu’ tassu’ lan
mai sadangNa.
3 Narampanan tu iannato diong nasambo
langi’ sia kila’ mellepa’na lako randan
langi’.
4 Gumalugu tu gamaranNa dio
boko’Na, Napagumaluntu’ tu gamara
kamala’biranNa, sia tae’ Napadapai, ke
unnonimi tu gamaranNa.

5 Napagumaluntu’ kalle-kallean Puang
Matua tu gamaranNa; Napogau’ tu
penggauran tarompo’, sia tang talambi’;
6 belanna ma’kada lako ambun makko
Nakua: Tobangko rokko lino, sia lako
angin bara’ sia uran kamban Nakua:
bara’komi!
7 Naca’ tu limanna mintu’ tolino, kumua
anna mintu’ tolino, tu panampaNa
Puang, untandai tu iannato.
8 Iatu olo’-olo’ male tama
pentiongananna sia umbambangan
kalena lan lo’ko’na.
9 Iatu angin bara’ tassu’ lan mai
pangrampunanna, sia kamadinginan lan
mai pa’palumpunanna.
10 Diona penaanNa Puang Matua
Napadadi uai makko, iatu marantena uai
susito pa’kombong dipati’no’.
11 Napatamai duka uai Puang tu salebu’,
namagasa, Napatitale’ tu salebu’Na,
nanii palepa’,
12 anna mellepa’ male tiku lao unturu’
parentaNa, la umpalanda’i tu mintu’ apa
Napa’pesuan dao lipu daenan;
13 napoukungan padangNa, sia la
Napakitan duka kamasokananNa, anNa
papatui patunna.

14 E Ayub, tananni talinga tu iannate,
bendanmokomi, ammi palan penaai tu
tanda kalle-kalleanNa Puang Matua.
15 Mitandairaka, umba Nakua tu Puang
Matua umpasanni, sia umba Nakua
umpaparrangi tu arrang salebu'Na?
16 Mitandairaka sidi' umba nakua
tikembongna gaun, tu panggaraga
memangnganna To sundun kapais-
sananNa,
17 kamu tu to nananang allo pakeammi,
ke rammanni tu kuli'na padang napobua'
kamalassuan dio mai rampe lo'nalu?
18 Ma'dinrokomika susi Puang
umpalumbangi tu mai gaun, anna
dadi langi' maka'da' susito misa' sammin
dipati'no'?
19 Pokadangkanni apara tu la kipokada
lako Puang, belanna tae' kima'din
ussa'bu' misa' apa, diona kamalillinanta.
20 La dipokadanoraka Puang, ke la
ma'kadana'? Dennoraka misa' tau
ma'kada kumua la morai disabu'i'?
21 Den natang ditiro tu arrang,
napamalillin gaun, nadenno anna
sumarruk tu angin lendu' umpamasero
langi'.

22 Daa mai rampe daanna lu nanii bu'tu
tu arrang bulaan; iatu Puang Matua
naputu' kamala'biran dikabangnga'.
23 Iatu Puang umpoissan angge maritik tu
tae' tatandai, kapua kamatotoranNa sia
kamalamburanNa; tu liu kamaloloanNa,
tang umpakelok malolona.
24 Iamoto Nakataku'i ma'rupa tau tu
Puang, apa iatu to tang ma'perangi moi
misa' tae' Natiroi Puang.

Pebali bunga'na PUANG **lako Ayub,
kumua iatu mai panampaNa
umpasomboi tu kapaanNa
sia kapandarananNa**

38:1–39:30 (38:1–39:33)

38 1 Napebaliimi PUANG tu Ayub
lan mai angin bara' sia ma'kada
Nakua:
2 Mindara tu umpamalillinni tu pangra'ta'
tanan penaanNa Puang ma'kada tang
ma'battuan?
3 Pa'bakkanni tu aakmu susito misa'
muane, angKu kutanaiko, ammu
pamanassanNa'.
4 Umbara munii tongKu parandanganni
te lino? Pokadaikae, ke denni inaammu!

5 Mindara umpamanassai suka’na’?
Inang muissan tu iannato! Ba’tu mindara
tu unne’teranni ulang pesuka’?
6 Umbara nalambi’ tu lentongna tonna
diparokko, ba’tu mindara unnotonni tu
batu petaunna,
7 tonna siarrakan tu mintu’ bintoen
melambi’, sia mintu’ anak Puang Matua
siangngaran?
8 Mindara untutu’i ba’ba tu tasik, tonna
mariak tassu’ lan mai pa’tambukan?-
9 tongKu padadi tu salebu’ la napopake
sia kapittukan la napopebimbin;
10 tongKu popa’lekko-lekkoi tu angge
Kupamanassanni, sia Kupalakoi salliran
sia ba’ba;
11 tongKu ma’kada Kukua: Rampo
indemokote sia da mulendu’i, indemote
tu nanii torro tu sumopana bombangmu!
12 Denmoraka mupasan melambi’
temponmu tuo, sia umpadulluan inan
tilalekna masiang,
13 la ungkaka’ mintu’ randan langi’,
naurungan dita’pii lan mai tu to tang
mekaaluk?
14 Membalimo tu lino susi pitti’ dinii
umpalakoi peca’, iatu mintu’ apa ditiromo
susito ma’pakean.

15 Attu iato iatu to tang mekaaluk
dialaimo arrangna, sia iatu lima tiangka'
dile'tomo.
16 Mulambi'raka rokko tu mata
kalimbuangna tasik, sia muolairaka
lendu' tu mandalanna tasik, tu dibunian
tolino?
17 Dipasombomoraka lako kalemu tu
babangan lino tomate, sia mutiromoraka
tu babangan lino lillinan parrak?
18 Iatu paissanmu la nalambi'raka lako tu
kalua'na kuli'na padang? Pokadaikae, ke
muissan nasangi tu mintu'na te!
19 Umbara nii tu lalan lako to' inanna
masiang, na iatu kapittukan umbara
nanii torro,
20 muurunganni ma'din umbaai lako
to' lili'na, sia untandai tu lalan lu lako
banuanna?
21 Inang la mutandai, belanna attu iato
munii dadi sia makambanmo tu bilangan
allo katuoammu.
22 Mulambi'moraka tu bilik
pangrampunanna ambun makko? Sia
mutiromoraka tu bilik pangrampunanna
uran batu,
23 tu Kunannanmo attunna kapussakan,
sia allona kasirarian na tananan ra'?

24 Umbara nanii tu lalan lu lako inan nanii
arrang titale', tu nanii angin lu dio mai
rampe matallo sisarak-sarak dao kuli'na
padang?
25 Mindara ungkalii tu kalo'na uran
kamban sia unggaragan lalan lila kila',
26 la umpasaean uran padang tang
dipa'tondokki sia padang aak tu tang
natorroi tau,
27 la umpemalompoi padang pangallaran
sia padang lo'bang sia umpatiballa'
lolona apa mentaruk?
28 Denraka uran keambe'? Ba'tu mindara
undadian to'dona damo'?
29 Mindara pa'tambukan nanii tassu' tu
uai makko, sia ambun dao mai langi'
mindara undadianni?
30 Memmakkomo tu uai susito batu, sia
sikandemo tu mai baba tasik mandalan.
31 Ma'dinrokoka unnarra'i peporinna
bintoen Bunga', ba'tu ungko'ka'i tu
pungona bintoen Orion?
32 Ma'dinrokoka umpadellekki tu mai
rupanna bintoen Sodiak sia ullalanan
bintoen Ursa sola anakna?
33 Mutandairaka tu apa dipondok
dao langi', sia mupamanassaraka tu
parentana dao kuli'na padang?

34 Ma’dinrokoka umpekapuai
gamarammu sae langngan gaun,
anna sae tu uran kamban ussamboiko?
35 Ma’dinrokoka ussua kila’, anna male
sia ma’kada lako kalemu nakua: Inde
siakan?
36 Mindara umpatorroi kakinaan tu
salebu’ malillin, ba’tu mindaraka
umbenni patiro penaa tu ma’rupa-rupa
ma’lodokna salebu’?
37 Mindara tu umbilang salebu’ situang
kakinaan, sia umbalittua’ bussona langi’,
38 ke maka’dangi tu barra’-barra’
anna susito logan dipati’no’, sia pada
sikandeppe’ losso’ ma’lemong?
39 (39-1) Ma’dinrokoka unnularan
kandena singa birang, sia umpabossa
kamailuanna anak singa,
40 (39-2) ke tukkui lan lo’ko’na, ba’tu
mangamu’i lan to’ pangala’-ala’?
41 (39-3) Mindara umpadenan kande
kaduaya ke metambai tu anakna
langngan Puang Matua, lu lako lu dio
mai, tae’ nakande?
39 1 (39-4) Mutandairaka tu attu
nanii kianak bembe’ lampung?
Mupemarangaraka tu kakianakanna
donga birang?

2 (39-5) Ma’dinraka muia’ tu bulan
kakia’tanganna sia muissanraka tu attu
nanii kianak?
3 (39-6) Malimungkumi anna dadianni
tu anakna, natibussananni tu bua
pa’tambukanna.
4 (39-7) Samatoto’-toto’na tu anakna,
sia lobo’ dao kapadanganna, malemo
ma’lingka anna tang sule lako indo’na.
5 (39-8) Mindara umpopa’elo’na keledai
lampung samale-malena, ondongpi,
mindara ungko’ka’i ulangna keledai
lamba’,
6 (39-9) tu Kupamanassan padang rante
la natorroi sia padang ma’sin la nanii
ma’pasang?
7 (39-10) Napetaai tu kamaruasanna
kota, sia tang naperangii tu pelallakna to
unnula’i;
8 (39-11) undaka’-daka’ bang la
nakandena dao lu buntu sia sumalong
untiro apa maluna.
9 (39-12) Morai siaraka tunduk lako
kalemu tu sapi lampung, morairaka
ma’bongi dio to’ inan pa’pakandean
sapimmu?
10 (39-13) Ma’dinraka muparuku
unnulangi tu sapi lampung lan to’

pangkalo’ tengko? La ussalagaraka
pa’lak diong lombok ammu rendenni?
11 (39-14) Murannuammoraka, belanna
tarru’ mawatang? Ba’tu musoronganraka
tu kamara’takammu?
12 (39-15) Musangaraka ma’din la
unteke’ gandungmu lako pangrampa’
sia la messule-sule urrampunni dio to’
panglullurammu?
13 (39-16) Marua’ sikapa-kapan tu pani’
burung unta; mamaseraka tu buku
pani’na sia bulunna,
14 (39-17) ke nalamba’i tu tallunna dio
lu padang sia nasa’biangan nalassui
bungin,
15 (39-18) anna kalupai kumua dilese
manii sia ma’din nalullu’ olo’-olo’
kapadanganna?
16 (39-19) Makarra’ bang tu gau’na
lako anakna, butung to tangia apanna;
tang nadampang kumua tae’ gai’na tu
kabo’yoranna.
17 (39-20) belanna Puang Matua
umpadapan kakinaan burung unta sia
tae’ Napaketaai patiro penaa.
18 (39-21) Iake barani kumapa-
mapa male, napetaai tu darang sia
pakkanarang.

19 (39-22) Mubela siaraka umbengan
kamawatangan lako darang sia umpakei
tomba-tomba tu sokkongna?
20 (39-23) Mubela siaraka
umpopekkondongi susito batik?
Sumeke metakuran na mepatiramban.
21 (39-24) Parannu penaanna mekkae'-
kae' ullese lombok, sia situang
kamawatanganna lu lako inan kasirarian;
22 (39-25) umpetaai kamatakuran sia
tang magiang, sia tang sorong boko'
untiro pa'dang.
23 (39-26) Sigarentongan tu tambila dao
boko'na, sia pandillak-dillak tu doke sia
doke bandangan;
24 (39-27) tarru' liu sia tang tipodo'
len unnampello' padang sia tang diatta
dipatanan, ke unnonimi tu tarompe';
25 (39-28) ma'mehe'-mehe', ke
dipannonioi tu napiri tanduk sia
mambelapa napebaumi tu inan
kasirarian, sia iatu petambana pangulu
sia pelallakna to sirari.
26 (39-29) Tete dioraka pa'inaammu,
anna mettia' tu langkan tasik anna balla'i
tu pani'na ma'palusau'?

27 (39-30) Dionaraka parentamu anna
mettia' lu langngan tu tarru' sia
nagaragai tu serangna dao malangka'na,
28 (39-31) dao buntu batu nanii sia
natorroi dao tu lolok batu sia potok
buntu?
29 (39-32) Indeto dio mai nanii
umpenunu kande, sia matanna
ummanta-manta mambelai;
30 (39-33) iatu mai anakna ummimmi'
rara, sia umba tu nanii batang rabuk,
inde dukato nanii.

Ayub umpamadiong kalena dio oloNa Puang Matua

40:1-5 (39:34-38)

40 1 (39-34) Ma'kadaomi tu PUANG
lako Ayub, Nakua:
2 (39-35) Moraiparaka tu to pasayu la
site'ge' To umpoissan angge maritik?
Iatu to umpasala Puang Matua la
umpebalii tu iannato!
3 (39-36) Mebalimi tu Ayub lako PUANG,
nakua:
4 (39-37) Manassa iate aku te tarru'
madiongna', umba la kukua mebali lako
Kalemi? Kutampun tu pudukku.

5 (39-38) Pissanmo' ma'kada, apa tae'mo
kula untolei; ondongpi penduan, apa
tae'mo kula umpatarru'i.

Pebali ma'penduanNa PUANG lako Ayub, kumua la napa'petiroan Ayub tu kuasanna

40:6-14 (40:1-9)

6 (40-1) Attu iato napebaliimi PUANG tu
Ayub lan mai angin bara', Nakua:
7 (40-2) Ma'tambeke'ko susito misa'
muane, la Kukutanaiko, ammu
pakilalaNa'.
8 (40-3) Morai dukarokoka untaeran
kamalamburangKu, sia umpasalaNa' la
untonganan kalemu?
9 (40-4) Susiraka takia'Na Puang
Matua tu takia'mu, sia ma'dinraka tu
gamarammu gumaluntu' susi gamaranNa
Puang?
10 (40-5) Beloimi kamala'biran sia
kamatandean tu kalemu, pakeimi
kadipangkeran sia kakapuan tu kalemu;
11 (40-6) barrakanni tu kasengkean
maparrangmu, sia tiroi tu mintu'
matampona, ammu pemparrakanni;

12 (40-7) tiroi tu mintu' matampona,
ammu patundukki sia ta'pa lungganakki
tu to tang mekaaluk.
13 (40-8) Buni sola nasangi tu tau iato
lan to' barra'-barra', pattangi lan to'
kabunianna.
14 (40-9) Iake susito Aku duka la
umpudiko, belanna iatu lima kananmu
umpapataloko.

Siumpu'na pebali ma'penduanNa
PUANG **lako Ayub, iamotu**
umpokada a'ganna darang Nil

40:15-24 (40:10-19)

15 (40-10) Tiroi tu darang Nil, tu
mangka Kupadadi susi iko. Ungkande riu
susito sapi.
16 (40-11) Tiroi tu kamawatanganna lan
to' aakna, sia kamabukuanna lan to' ura'
tambukna!
17 (40-12) Nae'te' tu ikko'na susito kayu
arasi', iatu ura' pupunna susito ulang
dipasiulang.
18 (40-13) Iatu bukunna susito suling
tambaga, iatu lesokanna susito batang
bassi.

19 (40-14) Iamo dioren, tonna pamulai
tu panggaraganNa Puang Matua, iamotu
pa'padadi Napapa'dangi Puang;
20 (40-15) ondongpi iatu mintu' buntu
umpabu'tuanni la nakandena, tu
nanii maningo mintu' olo'-olo' dao
kapadanganna.
21 (40-16) Umbambangan kalena diong
garonto' seroda, tu inan narerung
tallang-tallang sia mabuka.
22 (40-17) Iatu seroda unnonganni, sia
natikui ra'de' dio to' randan salu'-salu'.
23 (40-18) Tiromi, moi anna mandirri'
tongan tu salu, tae' natipodang len;
manaman nasa'ding, moi anna uai
tikula'dak-la'dak mongo' susi salu Yordan
umpatu sadangna.
24 (40-19) Denraka misa' tau barani
undammakki tu ulunna sia untossokki tu
illongna?

Upu’na pebali ma’penduanNa PUANG **lako Ayub, iamotu umpokada a’ganna buaya**

41:1–34 (40:20–41:25)

41 [1] (40-20) Ma’dinraka mukadang pekan langngan tu buaya, ba’tu umpippingi ulang tu lilana?
[2] (40-21) Ma’dinraka mutossok ue tu illongna, ba’tu ungkadang parangka sadangna?
[3] (40-22) La mengkamoya-moyaraka lako kalemu, ba’tu la ma’kada masokanraka lako kalemu?
[4] (40-23) La siallu’rokoka, sia la mupokaunanraka sae lakona?
[5] (40-24) Ma’dinrokoka sipaningo susitu misa’ manuk-manuk bitti’, sia untoresanni anakmu baine?
[6] (40-25) Ma’dinraka to mebale umbalilii susito balukan, sia untaa-taanni to ma’baluk kesok?
[7] (40-26) Ma’dinrokoka umpatossokki doke’-doke’ silele tu kuli’na, sia urrokki doke kadangan ulunna?
[8] (40-27) Paremme’i limammu, kilalai tu kasiboboran – da mutolei umpogau’i to.

9 (40-28) Manassa la didampa tu
pa'rannuanan la untaloi; tatiro manna,
anta tibambangmo.
10 (41-1) Moi misa' tau tae' barani
urrosoi; ondong pissanpi mindara ma'din
tumanan dio oloKu?
11 (41-2) Mindara ma'din
umpessitamuiNa', angKu eloranni
tang matumba-tumba? Iatu mintu'na
nasambo langi', apangKu nasang.
12 (41-3) Tae' Kumorai ungkappanni
tu mai tangkena sia kamawatangan
maparrangna sia pa'kaleanna sitondon
garaganna.
13 (41-4) Mindara unnangka'i tu biring
sambu'na? Mindara untarru'i tu bayu
kararran duang papa'na?
14 (41-5) Mindara umbungka'i tu ba'ba
sadangna? Katirambanan untikui tu mai
isinna.
15 (41-6) Iatu balulang, tu urrerungi,
ussamboi boko'na, siamping susito peca'
manda' le'ke'.
16 (41-7) Rapa' tongan sikande,
naurungan tang natamai angin;
17 (41-8) manda' le'ke' tu misa' lako
senga'na, siapi', anna tang tilendok len.

18 (41-9) Iatu sumbaenna umpamian
arrang, sia iatu matanna susito bulu
mata kaberresanna allo.
19 (41-10) Lan mai sadangna nanii bu'tu
bia' sia lelatu api tisambo'-sambo' lan
mai.
20 (41-11) Lan mai to'tok illongna
nanii tassu' rambu, susito kurin re'de
ma'kalimbuang-buang.
21 (41-12) Iatu penaanna umpadukku
ruaya, sia api dukku tassu' lan mai
sadangna.
22 (41-13) Iatu sokkongna nanii
kamawatangan, dio tingayona nanii
kamarukkan napobua' katirambanan.
23 (41-14) Iatu duku' ma'lemongna
manda' sikande, ma'dak tongan dio
kalena susito pa'kombong.
24 (41-15) Iatu ba'tengna makarra' susito
batu, makarra' susito batu pangrissoan
diongna lu.
25 (41-16) Ianna adongan kalena,
mataku'mi tu mai apa makuasa, tike'ken
napobua' katirambanan.
26 (41-17) Iake den misa' tau umba'tai
pa'dang, tang natama, sia tang natama
duka doke, doke lambaran sia tinaran.

27 (41-18) Iatu bassi nasanga bang
dalame, tambaga nasang kayu manapo.
28 (41-19) Moi misa’ tinaran tae’ nakullei
umpamallai, iatu batu dipa’lobangan
membali susito dalame lako kalena.
29 (41-20) Iatu tarasulu’ nasanga bang
dalame, metaa bang urrangi siukna doke
dirokanni.
30 (41-21) Diongna lu kalena nanii ba’tu
pira-pira bibang mataran, naampa’ tu
misa’ raki’ pa’lulluran diong to’ pullan.
31 (41-22) Iatu tasik mandalan
napoperre’de susito kurin, iatu tasik
napapada to sere’ dinii unnasu salap.
32 (41-23) Iatu lalan mangka naolai
dukku-dukku, naurunganni iatu liku
mandalan nasanga tau uban.
33 (41-24) Tae’ padanna dao kuli’na
padang, tu misa’ pa’padadi tang untandai
kamatakuran.
34 (41-25) Napasolo’i penaa tu mintu’
matandena, sia undatui mintu’ olo’-olo’
matampo.

Ayub urriu' sule kadanna anna mengkatoba'

42:1-6

42 1 Mebalimi tu Ayub lako PUANG
nakua:
2 Kutandai kumua Kamu tu umpoissan
angge maritik, sia moi misa' lalan
tangnga'Mi tang dipadapa len.
3 Mindara ia, tu tang ma'tangnga' melo
ullullungi tu pangra'ta' tanan penaanNa
Puang?
Iamoto angku mangaku, kumua
tang paissanna' ussa'bu'i tu mai apa
ummangngaina' sia tang kupebuyu'.
4 Perangiimi totemo angKu ma'kada; la
Kukutanaiko, ammu pamanassanNa'.
5 Ia manna tu tamanna talingangku kunii
urrangii tu diona Puang, apa totemo
matangku kalenamo umpemaranga
Puang.
6 Iamoto kuriu' sulei tu kadangku,
angku mengkatoba' unno'ko' diong to'
barra'-barra' sia to' au.

Maupa’ tu Ayub tonna ma’katampakanna katuoanna

42:7-17

7 Iatonna mangkamo PUANG umpokadai
lako Ayub tu mintu’ kada iato, ma’kadami
tu PUANG lako Elifas, to Téman, Nakua:
Iatu kare’dekan ara’Ku ma’lulu-lulu lako
kalemu sia lako tu da’dua sangmanemu,
belanna tae’ mususi taungKu Ayub, iatu
kamu mangkamokomi umpokada tang
mololoNa’.
8 Iamoto alami pitu sapi laki sia pitu
domba laki, mimale lako Ayub, taungKu,
ammi penoloanni sia pemalaranni la
mipopemala’ ditunu pu’pu’, anna taungKu
Ayub umpassambayangangkomi,
belanna ia manna tu passambayangna
la naala penaangKu, angKu pobannangi,
tang umparampoikomi tu apa kadake,
belanna iatu kamu tae’ misusi taungKu
Ayub, mangkamokomi umpokada tang
mololoNa’.
9 Malemi tu Elifas, to Téman, Bildad,
to Suah sia Zofar, to Naama,
napogau’i susitu mangka Napokadanni

PUANG. Naalami penaanNa PUANG tu passambayangna Ayub.
10 Napopembalimi PUANG tu dalle'na Ayub, tonna mangka umpassambayanganni tu sangmanena, Nakamasei PUANG tu Ayub Napopanglokkon tu mintu' apa mangka naampui dolona.
11 Attu iato pantan saemi tu mai siulu'na muane sia anak daranna sia mintu' to nasitandan dolona ungkaduakki anna kumande sola lan banuanna. Sumarromi umpa'pekitanan massengna lako Ayub, anna pakatanai tu diona mintu' kamandasan Naparampoanni PUANG, anna pantan umbenni misa' batu salaka sia misa' baba' bulaan.
12 Napamasakkemi PUANG tu katuoan undinna Ayub losong na iatu dolona; naappa' pole' sangpulo a'pa' sa'bu tu domba sola bembe'; unta annan sa'bunna, sapi sangsa'bu ayokanna, na keledai birang sangsa'bu.
13 Dadi pole'omi tu anakna muane pitu anna baine tallu.
14 Iatu pa'bunga'na nasangai Yemima, iatu ma'penduanna nasangai Kezia

sia iatu ma’pentallunna nasangai
Kerenhapukh.
15 Lan mintu’ lili’na tondok iato tae’ tau
untiro baine ballo susi anakna Ayub,
napaketaa mana’ dukai ambe’na sola tu
siulu’na muane.
16 Undinnato tuopa tu Ayub saratu’
patangpulo taunna; natiropa tu mai
anakna sia bati’na patang osso’.
17 Matemi tu Ayub tonna matua indukmo
banu’ karurungan.

PA’PUDIAN

SURA’ BUNGA’NA:

PA’PUDIAN 1–41

Dalle’na to malambu’ sia to tang mekaaluk

1:1-6

1 [1] Maupa’ tu to tang untamai
bisaranna to tang mekaaluk,
sia tang unnola lalanna to kadake
gau’,
sia tang tongkon lan kombonganna to
pabe’se,
[2] sangadinna iatu kasendeanna lan
manna Sukaran alukNa PUANG,
sia unnannung Sukaran alukNa keallo
kebongi.
[3] Belanna sangtinti ia kayu, ditanan dio
to’ randan lalan uai,
tu membua ke nalambi’mi attunna,
sia tang malayu tu daunna,

sia mintu’ tu mai napogau’na,
umpabu’tuanni kameloan.
4 Iatu to tang mekaaluk tang ten ia
a’ganna to,
sangadinna sangtinti ta’pian
nasarombonan angin.
5 Iamo bannangna to anna tang
untananni to tang mekaaluk
umpennoloi
kombong kalua’,
sia iatu to kadake gau’ tang
natanan duka umpennoloi tinimbu
malambe’na to malambu’.
6 Belanna Natandai PUANG tu lalanna
to malambu’,
apa iatu lalanna to tang mekaaluk
ma’palulako kasanggangan.

Kamala’biranNa Messias

2:1-12

2 1 Apara bannangna namarukka’ tu
mai bangsa,
sia ma’apari anna tangnga’ra apa
tang kebattuan tu mintu’ to
sangpetayanan?
2 Mintu’na datu lan te lino
sangtiangkarammo,

sia mintu’nato paa samaturu’mo
la unnea PUANG sia To NatokkoNa,
nakua:
3 Maikomi anta ka’tui tu pepungoNa,
sia anta tibei tu ulangNa dio mai
kaleta!
4 Iatu To unnisung dao suruga la metaa,
la Natelle-telle PUANG tu tau iato mai.
5 Undinnato la ma’kada situang
kasengkeanNa,
sia Napatiramban kare’dekanNa tu
tau iato mai:
6 Manassa mangkamo Kupamatu’tun tu
datungKu,
dao Sion buntu maindanKu!
7 La Kupokada tu lampa kadanNa
PUANG:
Mangkamo ma’kada lako Kaleku:
Ikomo tu AnakKu;
Akumo mangka undadiangko te allo
totemo.
8 Palakui lako Kaleku, angKu benko tu
mintu’ bangsa la mupomana’,
sia anggenna lino la mupoapa.
9 Ammu nisak-nisakki tekken bassi,
sia la mutesse-tesse susi kurin litak.
10 Iamoto la kinaakomi, e mintu’ datu,

sia Ma'perangikomi, e mintu' to
ma'parenta lino.
11 Mengkaolakomi lako PUANG situang
kamatakuran,
sia sende paimankomi situang
kama'parondoan.
12 Pangke'i tu Anak da Nasengke sia da
misanggang dio lu lalan,
belanna madomi' re'dek tu ara'Na,
maupa' tu mintu' to umposande'I.

Pangando ke melambi'

3:1-8 (3:1-9)

3 1 Pa'pudianna Daud tonna mallai dio
mai anakna, disanga Absalom.
(3-2) O PUANG, lendu' budannamo
ualingku!
Makambanmo to umbalina'.
2 (3-3) Buda tau umpokadana' kumua:
Tae' pa'tunduanNa Puang Matua lako
kalena. *Sela*
3 (3-4) Apa, o PUANG, Kamumo tu
balulang perindingku,
Kamumo tu kamala'birangku,
sia Kamumo tu umbangunan
ulungku.
4 (3-5) Meongli'na' lako PUANG,

anna pebaliina’ dao mai buntu
maindanNa. *Sela*
5 (3-6) Umbambanganna’ kaleku angku
mamma’,
angku millik sule, belanna PUANG
urrande pala’na’.
6 (3-7) Tae’ angku kataku’i tu
ma’pulo-pulo sa’bunna tau,
tu limbu mangatta unneana’.
7 (3-8) Ke’de’Komi, o PUANG, amMi
lendokanna’, o Kapenombangku!
Belanna mangkamo Mila’pakki tu
parangka sadangna ualingku,
sia mangkamo Mitepok tu mai isinna
to tang mekaaluk.
8 (3-9) PUANG tu oto’na kadilendokan,
Mipataranakkimira pa’kamaseamMi
tu taumMi! *Sela*

Pangando ke bongi

4:1-8 (4:1-9)

4 1 Lu lakona pangala sengo; dipasiala
oni katapi. Pa’pudianna Daud.
(4-2) Pebaliina’, ke meongli’na’.
O Puang Matua, oto’na
kamaloloangku!
Tu umpamaluanganna’, ke si’pi’na’.

Katuru-turuina’ sia tanding talingai tu
passambayangku!
2 (4-3) E pia muane, sangapapa la
ditunai tu kamala’birangku,
sangapapokomi la umbudanan
apa tang kebattuan, umparri-parri
kamorangan?
3 (4-4) Apa la miissan kumua
iatu PUANG mangkamo
umpamarimbanganni Kalena
tu misa’ to Naporai;
la Natanannina’ talinga PUANG,
ke meongli’na’ lako Kalena.
4 (4-5) Mataku’ magiangkomi, apa da
mipogau’ kasalan,
tangnga’ kalenai lan penaammi
diong dali’ patindoammi, ammi
pari’pi. *Sela*
5 (4-6) Pennoloanni tu pesuru’ situru’ tu
pato’na,
sia patonganNi tu PUANG!
6 (4-7) Buda tau ma’kada nakua:
Mindara tu la umpakitangki’
kameloan?
Paarrangikan arrang lindoMi, o
PUANG!
7 (4-8) MangkamoKomi umpatamai
kaparannuan batu ba’tangku,

ondong ia na kaparannuanna tau
iato mai tonna memba'ka' tu
gandungna sia uai anggoro'na.
8 (4-9) La bambangna' sia la mamma'
marampa'na',
belanna Kamu manna, o PUANG,
umpatorro manamanna'.

Passambayang melambi'

5:1-12 (5:1-13)

5 1 Lu lakona pangala sengo; dipasiala
oni suling. Pa'pudianna Daud.
(5-2) O PUANG, tananni talinga tu
kadangku,
sia palan ara'i tu sarroku.
2 (5-3) Tananni talinga tu
pengkamoyaku, o Datungku,
o Kapenombangku,
belanna mati' Kalemi kunii malaku.
3 (5-4) O PUANG iake makale' la
Miperangii tu gamarangku,
sia iake makale' ma'pasakka'na'
massambayang mati' oloMi angku
ma'peagi.
4 (5-5) Belanna tangiaKomi
Kapenomban umporai
katangmekaalukan,

sia iatu to kadake tang nasara
ussisolangKomi.
5 (5-6) Iatu to matampo tae’ nabelai
bendan dio oloMi
sia Mikabiri’ tu mintu’ to umpogau’
kakelokan.
6 (5-7) La Misabu’i tu mintu’ to ma’kada
tang tongan,
sia iatu to umpato’do rara sia lando
pa’du Nasayu pallak PUANG.
7 (5-8) Apa aku te la tamana’
banuamMi,
belanna pa’kamasean kapuaMi,
sia la tukkuna’ umpennoloi
banua kabusungamMi situang
kamatakuran mati’ Kalemi.
8 (5-9) O PUANG, rendenna’ lan
kamaloloamMi,
tu belanna mintu’ ualingku;
rantei tu lalanMi dio tingayoku.
9 (5-10) Belanna tae’ bang tu tongan
sun dio pudukna tau iato mai;
kasanggangan napariba’tang,
sia gora-gorana butung liang
tungangnga’,
sia paminnakan tu lilana.
10 (5-11) Pasalai tu tau iato, o Puang
Matua!

Nake tobangi natumang pakira-
kiranna,
suale pala’i belanna buda salana,
belanna nabali-baliKomi.
11 (5-12) Apa mintu’ tu to
umposande’Komi la parannu.
Tau iato mai la tontong unnarrak,
belanna Mirinding pala’,
sia mintu’ tu to ungkamali’ sangamMi
la umposende paimanKomi!
12 (5-13) Belanna Mipamasakke tu to
malambu’, o PUANG,
sia Misarongi kamasokanan butung
misa’ balulang.

Passambayang ke nareke’ki’ kasanggangan la ungka’tu sunga’

6:1-10 (6:1-11)

6 1 Lu lakona pangala sengo;
dipasiala oni katapi. Diala madiong.
Pa’pudianna Daud.
(6-2) O PUANG, da Miukungna’
kasengkeamMi,
sia da Mipa’di’ina’ kamare’dekamMi!
2 (6-3) Katuru-turuina’, o PUANG,
belanna longsena’;

pamatanana’, o PUANG, belanna
mintu’ bukungku paruninin!
3 (6-4) Lendu’ tirambanna tu
penaangku,
iatu Kamunna, o PUANG,
sangapapaKomi?
4 (6-5) SuleKomi, o PUANG, rampananni
tu deatangku,
karimmannina’ tete dio
kamasokanamMi!
5 (6-6) Belanna lan kamatean tae’mo
kapengkilalan lako Kalemi,
sia lan lino to mate mindapa la
umpudiKomi?
6 (6-7) Mata’ka’ tonganmo’ sumarro;
bongi-bongi umpennampa’na’ uai
matangku;
umpotilan tangi’ tang marangaku.
7 (6-8) Malanmo tu matangku napobua’
karosso-inaan,
sia tang tibida’ natumang mintu’
ualingku.
8 (6-9) Mallaikomi dio mai kaleku, e
mintu’ to umpogau’ kakadakean,
belanna Naperangiimo PUANG tu
tangi’ku.
9 (6-10) Naperangiimo PUANG tu
pa’palakungku,

sia la Natarima tu pasambayangku.
10 (6-11) Mintu'na ualingku la masiri',
sia lendu' tirambanna;
tau iato mai ta'pa la sule leko' situang
kamasirisan.

Pangando langngan Puang Matua anNa ola salunNa

7:1-17 (7:1-18)

7 1 Sengo sarrona Daud tu naposengo
lako PUANG diona kadanna Kush, to
Benyamin.
(7-2) O PUANG, Kapenombangku, mati'
Kalemi kunii sande',
lendokanna' dio mai mintu' to
unnula'na' sia rampananna'.
2 (7-3) Da nasusi to singa
ungkabessena',
sia nase'bu-se'buna', ke tae'i tau
urrampananna'.
3 (7-4) O PUANG, Kapenombangku,
iake kupogau' lenmi tu susinnato,
sia iake denni kakelokan lan lisu
pala'ku,
4 (7-5) iake kupogau' lenmi
tu kakadakean lako to
kusikadamakan,

pissanmi to mangkamo kurampanan
tu to tae’ bannangna nanii
ungkabiri’na’,
5 (7-6) elo’na naula’ sumpuna’ ualingku
anna alaina’,
sia nalullu’i rokko padang tu
sunga’ku,
sia nalamma’i rokko litak tu
deatangku. *Sela*
6 (7-7) Ke’de’moKomi, o PUANG,
situang kasengkeamMi,
bendanKomi umbali kamare’dekanna
mintu’ ualingku,
mainga’Komi untunduina’, belanna
ungkaritutuiKomi katonganan.
7 (7-8) Melo ke natalimbungKomi
kombong kalua’na mintu’ to
sangpetayanan,
sia unnisungKomi langnganna tau
iato mai dao inan dipalayuk.
8 (7-9) PUANG umpaolai salunna mintu’
bangsa,
paolaina’ salunna sitinaya
kamaloloangku,
sia penaa ma’bulo-lollongku.
9 (7-10) Melo ke pu’du’i tu mintu’
kakadakeanna to tang mekaaluk,
apa pabantangi tu to malambu’,

kamumo tu ussudi penaanna sia
ba’tengna tau,
kamumo tu Kapenomban malambu’.
10 (7-11) Puang Matua untoe
balulangku,
tu ullendokan to ma’bulo lollong.
11 (7-12) Puang Matua tu To ma’paolai
salu tang pakayun bimbang;
sia Kapenomban sengke rundun allo.
12 (7-13) Iake tae’i namengkatoba’
tu tau, manassa Naasa Puang tu
la’bo’Na,
Naangkarammo tu bulianNa sia
Napapatuimo.
13 (7-14) Sia Napatu’tunnimo
pa’bunoNa tu tau iato mai,
sia mintu’ tinaranNa Naapii.
14 (7-15) Tiromi, ungkia’tangan
kakelokan tu tau iato mai,
sia untambuk pa’pakario-rio,
anna kianakan kamo’rangan.
15 (7-16) Umbo’bokmo patuang lambe’,
namukkun ussindungi;
apa ia kalena tobang rokko tu
patuang nagaraga.
16 (7-17) Iatu kakadakean la tibalik
langngan botto ulunna,

sia iatu pa'pakario-riona la unta'pai
passaronganna.
17 (7-18) La umpudina' PUANG, sitinaya
kamaloloanNa,
sia kupenanian pa'pudian tu
sanganNa, Puang Patodoranna.

Iatu tolino iamo ma'iringanna pa'padadinNa Puang Matua

8:1-9 (8:1-10)

8 1 Lu lakona pangala sengo. Unturu'
baenan sengona Gitit. Pa'pudianna
Daud.
(8-2) O PUANG, o Puangki,
tang pada mala'bi'na tu sangamMi
lan mintu' narande tana,
Mipadaomo langi' tu kamala'biramMi!
2 (8-3) Dio pudukna pia sia pia malia
Minii untanan kamatotoran unno'ton
mintu' ualimMi,
amMi tang umpasumui tu mintu'
ualimMi sia to untambuk essun.
3 (8-4) Iangku tingara langi'Mi,
panggaraga limamMi,
sia bulan na bintoen tu mangka
Mikombong:

4 (8-5) Apa toda ia tu tolino amMi
kilalairi,
ba’tu iatu bati’ tolino amMi sailei?
5 (8-6) Moi susito, Mipamadiongan sidi’ri
tu a’ganna anna Kapenomban,
sia Mimakotaimo kamala’biran sia
kadipangkeran.
6 (8-7) Sia mangka Miangka’ umparenta
mintu’ panggaraga limamMi,
iatu mintu’na Mipopengkanorongmo
diong to’ lentekna:
7 (8-8) Mintu’ domba sia sapi sola
nasangi,
sia mintu’ olo-olo’ dio lu padang.
8 (8-9) Mintu’ manuk-manuk dao lu
langi’ sia mintu’ bale lan tasik,
iamotu mintu’ menono’na sumayo lan
tasik kalua’.
9 (8-10) O PUANG, o Puangki,
tang pada mala’bi’na tu sangamMi
lan mintu’ narande tana!

Puang Matua urrinding pala' to umpengkaolai

9:1-20 (9:1-21)

9 [1] Lu lakona pangala sengo. Unturu' baenan sengo: Mate ussonda anakna. Pa'pudianna Daud.

(9-2) La ponno penaangku umpudiKomi, o PUANG,
sia la kuulelean tu mintu' penggauran kalle-kalleamMi.
[2] (9-3) La parannu paimanna' sia lo'dok to kaiyangan dio Kalemi,
la kupenanian pa'pudian tu sangamMi, o Puang Patodoranna!
[3] (9-4) Belanna sumoro'mo tu mintu' ualingku,
tisumbangmo anna mangsan dio oloMi.
[4] (9-5) Belanna Miposara'mo tu kara-karaku sia panuntunku,
unnisungmoKomi dao isungan butung to ma'paolai salu tang pakayun bimbang.
[5] (9-6) Migarra'mo tu mintu' bangsa,
sia Mirabunnimo mintu' to tang mekaaluk,

Mibutaimo tu sanganna tontong sae
lakona.
6 (9-7) Iatu uali tappumo narua
kasanggangan – tondok daun lauan
sae lakona –,
sia mintu’ tondok mangka
Misaeran, pa’de dukamo tu
tanda pengkilalanna.
7 (9-8) Apa iatu PUANG unnisungi
isunganNa tontong sae lakona,
sia napatorro melomo tu isunganNa
la Nanii ma’paolai salu.
8 (9-9) Puang la umpaolai malambu’i
salunna te lino,
sia umpaolai pangra’ta’ malolo tu
mintu’ to sangpetayanan.
9 (9-10) PUANGmo tu napobenteng
malangka’ mintu’ to dipakario-rio,
Iamo tambakuku lan attu
kamandasan.
10 (9-11) La narannuangKomi tu mintu’
to untandai sangamMi,
belanna tae’ bangpa Mitampe lenni tu
to undaka’Komi, o PUANG.
11 (9-12) Pakendekki tu pa’pudian
langngan PUANG tu unnisung dao
Sion,

pa’peissananni tu mintu’
penggauranNa dio lu mintu’
bangsa,
12 (9-13) belanna Ia tu To
umpembaliangan to’doan
rara,
Nakilalai tu tau iato mai,
tae’ anNa tananni boko’ tu
pengkamoyana to dipandasa!
13 (9-14) Kamaseina’, o PUANG,
tiroi tu kanapandasangku to
ungkabiri’na’,
o Puang, tu unnendekanna’ lan mai
baba liang,
14 (9-15) Kumua angku uleleanni tu
mintu’ penggauran mala’bi’Mi,
angku lo’dok to kaiyangan lan
babanganna anak dara Sion
belanna kasalamaran lu dio mai
Kalemi.
15 (9-16) Mintu’ bangsa mellambunmo
rokko patuang lambe’
pambo’bokna,
sia iatu lentekna nala’ka’i poya
natanan buni.
16 (9-17) Umpasombomo Kalena
tu PUANG, sia umpabantang
katonganan,

iatu to tang mekaaluk naala poya
panggaraganna kalena. *Higgayon.*
Sela
17 (9-18) Ondongpi iatu to tang
mekaaluk tipero’ rokko lino to
mate,
iamotu mintu’ bangsa untananni
boko’ Puang Matua.
18 (9-19) Belanna iatu to kalala’ tae’
nala tontong bang dikalupai,
iatu kapa’rannuananna to dipandasa
tae’ nala torro sala bang tontong
sae lakona.
19 (9-20) Ke’de’Komi, o PUANG, da
napasau’ tu tolino,
melo ke dipakannai ukungan tu
mintu’ bangsa dio oloMi.
20 (9-21) Parampoi kamatakuran tu tau
iato mai,
naissanni mintu’ bangsa kumua iatu
tau iato mai a’gan tolino bangri.
Sela

Siumpu’na Pa’pudian

10:1-18

10 1 O PUANG, apara bannangna
amMi toyangra bendan,

sia apara bannangna amMi membunira
tonna attu kapussakan?
2 Tu belanna kamatampoanna to tang
mekaaluk anna pandasai tu to
makario-rio,
melo ke didammakki tu tau iato mai
lan pakira-kiranna tu napana’ta’.
3 Belanna iatu to tang mekaaluk
ussattuan kalena unturu’ lalan
penaanna,
sia iatu to mesaro bu’tu kadake
untendeng kalena sia umpa’kada
solangi PUANG.
4 Nakua tu to tang mekaaluk naturu’
a’gan matampona, kumua:
Tae’ ia Namepapakkanni tu Puang;
belanna iatu mai passanganna
nakua: Tae’ ia Kapenomban.
5 Mintu’ lalanna tontong bang maupa’,
iatu pa’paolaimMi salu tang nalambi’
tangnga’na langngan,
sia mintu’ balinna natuai.
6 Ma’kadami lan penaanna, nakua:
Tae’ angku la tibendon len,
sia tae’ anna rua lenna’ kasanggangan
lako osso’ sipapa’ku.
7 Iatu sadangna ponno tampak ropu sia
lando pa’du sia pa’pakario-rio,

sia dio tampak lilana den kakelokan
sia kakadakean.
8 Ma’pakappa dio to’ pangaungan dio lu
randan tondok,
dio to’ kabunianna nanii umpatei to
tang sala.
Sia matanna ussinding to makario-
rio.
9 Mangaung dio to’ kabunianna butung
to singa lan to’ kakayuanna;
sia mangaung la undammak to
dipandasa.
Nadammakmi tu to dipandasa, nariu’i
tama bundena.
10 Kumuku umbukku kalena
anna tobang tama kanuku matoto’na
tu to mase-mase.
11 Ma’kadami lan penaanna nakua:
Tang Nakilalaimo Puang Matua,
Nabuni tu lindoNa, tarru’ tae’mo
Natiroi.
12 Ke’de’Komi, PUANG! O Puang Matua,
angka’i tu limamMi,
da Mitananni boko’ tu to dipandasa.
13 Matumbai anna tontong bang tu to
tang mekaaluk umbelle’ Puang
Matua,

sia nakua lan penaanna: Tae’ amMi la
mepapakkanni?
14 Manassa Mitiro tu iannato,
belanna Mitiro tu kamaparrisan sia
Karossoinaan.
La Mipapakkanni lan lisu pala’Mi, lako
duka Kalemi nanii umpasande’
kalena tu to mase-mase;
belanna inang Kamu tu patunduanna
pia biung.
15 Rebongi tu takia’na to tang mekaaluk
sia to kadake;
papakkanni tu katangmekaalukanna
satae’na Miappa’i.
16 PUANGmo tu Datu tontong sae
lakona.
Mintu’ bangsa maipi’mo lan mai
padangNa.
17 O PUANG, Miperangiimo tu
pa’poraianna to umpamadiongan
penaanna;
Kamu umpabatta’i tu penaanna sia
Kamu untananni talinga,
18 la umpasalunna pia biung sia to
dipakario-rio,
kumua iatu tolino untorroi kuli’na
padang da anna ma’patiramban
pole.

PUANG **Pentionganantа**

11:1-7

11 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
Lako manna PUANG kunii sande’!
Ma’apai ammi kua lako deatangku:
Mallaiko langngan padang
ma’buntummu butung manuk-manuk?
[2] Belanna tiromi umpatu’tunmo
bulianna tu to tang mekaaluk,
napatamamo bulian tu tinaranna,
la untinaranni to bulo lollong dio mai
to’ malillinna.
[3] Iake mintu’i parandangan disaeran,
apapa tu la napogau’ to malambu’?
[4] Iatu PUANG tongkon lan banua
kabusunganNa,
sia lan suruga tu isungan
kapayunganNa PUANG;
mentiro tu matanNa,
sia kulimbang matanNa ussudi mintu’
ma’rupa tau.
[5] Nasudi PUANG tu to malambu’ sia to
tang mekaaluk,

apa iatu penaanNa ungkabiri’ to
patoro’ buku.
6 La Napauranni ruaya sia solo’ tu to
tang mekaaluk,
sia angin malallang tu taana tau iato
mai.
7 Belanna malambu’ tu PUANG sia
ungkabarii kamalamburan;
iatu to bulo lollong la umpemantang
rupanNa.

Pangando malaku dirinding pala’ dio mai to kadake

12:1-8 (12:1-9)

12 1 Lu lakona pangala sengo. Diala
madiong. Pa’pudianna Daud.
(12-2) Karitutui, PUANG, belanna
tae’mo to mengkaola,
sia madarang sa’pemo tu to maruru’
dio lu mintu’ ma’rupa tau.
2 (12-3) Tau iato mai ma’ulelean leko’
sola solana,
sia pudukna ussa’bu’ passede situang
penaa kera.
3 (12-4) Sanggangimi, PUANG, tu
mintu’ puduk passede sia mintu’
lila ma’kada madongnga’.

4 (12-5) Iamotu mintu’ to ma’kada
nakua: Lilaki la kipopatalo!
Sia pudukki umpangeaikan;
mindapara tu la umparentakan?
5 (12-6) Tu belanna kamaparrisanna to
dipandasa sia belanna sarrona to
mase-mase,
la ke’de’Na’ totemo, Nakua kadanNa
PUANG,
la Kupalan tang nalambi’na peroso
kalando tu to ungkamali’i
dikarimmanni.
6 (12-7) Iatu kadanNa PUANG, iamo
kada madatu,
susi salaka, disudi lan pa’paredean
dio padang,
sia pempitu disa’po.
7 (12-8) O PUANG, Kamumo la
ungkampaikan to makario-rio,
sia Kamumo la tontong urrinding
pala’kan dio mai to tama bilangan
iate.
8 (12-9) Mintu’na to tang mekaaluk
lumiling palong.
Sia patompo’mo tu kamegi’giran dio
lu ma’rupa tau.

Kapa’rannuanan lan kamaparrisan

13:1-6

13 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
[2] Sangapapi, o PUANG, la tontong
bangroKomika untanannina’ boko’?
SangapapoKomi la umbunianna’
lindoMi?
[3] Sangapapa’ la ma’inaa-naa,
Sia umpariba’tang dosso inaa
keallo-keallo?
Sangapapara’ la nasau’ parrang
ualingku?
[4] Tirona’ sia perangiina’, o PUANG,
Kapenombangku!
Pamabaliga’i tu matangku, da angku
mamma’ kupourungi mate.
[5] Da nama’kada tu ualingku kumua:
kutalomo,
sia da naparannu paiman tu balingku,
ke tilende’na’.
[6] Apa urrannuanna’ kamasokanamMi,
sia la parannu paiman tu penaangku
diona kadilendokan Mipabu’tu!

La menanina’ untendeng PUANG tu
belanna kameloan Napogau’ lako
kaleku.

Kamatampoanna to baga

14:1-7

14 1 Lu lakona pangala sengo,
Pa’pudian Daud.
Nakua tu to baga lan penaanna:
Tae’ ia tu Kapenomban.
Lendu’ ia mesolanginna sia
megi’giranna tu penggauranna tau
iato mai;
sia tae’i misa’ umpogau’ melo.
2 Napemaranga PUANG lan mai suruga
tu mintu’ ma’rupa tau la untiroi
ba’tu la den siai misa’ tau unnampui
tangnga’ kinaa,
ba’tu la denni misa’ tau undaka’
Puang Matua.
3 Pusa nasangmo tu tau iato mai, sia
kelok nasangmo;
tae’mo tau misa’ umpogau’ melo,
moi misa’ tae’ dukamo.
4 Tae’raka kapaissananna tu mintu’ to
ma’gau’ kadake

tu unnimbakan taungKu butung
ungkande bo’bo’?
Sia tae’ nametamba lako PUANG.
5 Indeto nanii urrampoi kaselangan sola
nasangi, belanna Puang Matua
urrondong to tama bilanganna to
malambu’.
6 Moi midampa tu tanan penaanna to
dipandasa,
apa PUANG tu pentirerunganna.
7 Naludaomora mai Sion tu
kamakarimmananna to Israel!
Iake Napaka’pannimi PUANG sule tu
serongna taunNa,
maneri parannu paiman tu Yakub, la
sende pakadua tu Israel.

Tanda tasikna tau tonganNa Puang Matua

15:1-5

15 1 Pa’pudianna Daud.
O PUANG mindara ma’din
mentiruran lan tendaMi.
Sia mindara ma’din torro dao buntu
maindanMi?

2 Iamo tu to lolang situang penaa
masallo’na sia umpogau’
kamalamburan
sia umpokada tonganna tu lanna
penaanna.
3 Iamotu to tang ma’palele beko tongka’
di lilana,
sia tang umpogau’ kakadakean lako
solana,
sia tang umpamatuna sangmuanena.
4 Tu magi’gi untiro to Nasayu Puang
Matua,
apa nakasiri’ tu to ungkataku’ PUANG.
Tu umpandannimo sumpa lampa
kadanna, moi anna porugii kalena,
tae’ duka napatilelukki.
5 Iamotu to tang umpamala’da’ denne’
doi’na,
sia tang ungkande pappe’ la
umpandasa to tang sala.
Minda-minda ungkariturui tu iannate,
tae’ nala tilende’ tontong sae
lakona.

Puang Matua tu butung ianan ballo

16:1-11

16 [1] Ianan ballona Daud.
Karimmannina’, o Puang Matua,
belanna Kamu kuposande’.
[2] Kukua lako Puang: Kamumo tu
Puangku,
Kamu manna tu nanii kameloangku!
[3] Na iatu mai to masallo’ lan te lino:
Iamo mala’bi’, dio tau iato mai nanii
kasendeangku.
[4] Sitodon tampomo tu kamaparrisanna,
to umpengkanorongi (deata) senga’!
Nokana’ untedokki tu mai rara
napenomban tau iato mai,
ba’tu ussa’bu’i randan dipudukku tu
sanganna.
[5] PUANGmo tu ba’gi kupomana’ sia
luangna irusangku,
Kamu duka tu umpantok serongku.
[6] Ditintingammo’ padang ballo
kupoba’gi,
ondongpi iatu mana’ku to,
kupopaiman.
[7] La umpudina’ PUANG tu umpatuduna’,

pissanmi to napatiangka’na’ sukaran
inaangku ke mabongi.
8 Dio bang lindoku tu PUANG kusa’ding;
belanna dio kananku tu Puang,
iamoto anna tae’ angku la tilende’.
9 Iamoto anna parannu penaangku sia
sende paiman deatangku,
sia iatu batang kaleku la torro
marampa’!
10 Belanna tae’ Mila unneloranni tu
sumanga’ku tama lino to mate,
sia tae’ Mieloranni tu to Mipakaboro’
unnisungi inan tang merambu.
11 Mipokadanna’ lalan katuoan;
dio oloMi den kaparannuan media’i;
sia dio kananMi den kasode-sodean
tontong sae lakona.

Passambayangna misa’ to tae’ bannangna dinii umpandasai

17:1-15

17 1 Passambayangna Daud.
Perangii tu malambu’na, o
PUANG!
sia palan ara’i tu pengkamoyaku,

tananni talinga tu passambayangku
tu nasa’bu’ randan puduk tang
ma’bangko malute.
2 Melo ke bu’tu dio mai oloMi tu
kadipaolaiangku salu,
belanna natiro matamMi tu salunna.
3 Iake ussandakKomi penaangku, sia
umparessana’ ke mabongi,
sia ussudina’, na moi misa’ tae’ la
diappa’
iake susinna salai tu tangnga’ku,
tae’ duka sia nasun dio pudukku.
4 Diona penggauranna mintu’ tolino,
susitu kada sun dio randan pudukMi,
angku toyangammo kaleku dio mai
mintu’ lalanna to patoro’ buku.
5 Tumengkana’ tontong urrundu’
lalanMi;
natang tilende’ tu lentekku.
6 Metambana’ lako Kalemi, belanna
Miperangiina’, o Puang Matua;
tanannina’ talingamMi, sia perangii tu
kadangku.
7 Pakalle-kalleammi tu tanda
mamaseMi,
o Puang tu ullendokan
to mentirerung dio kananMi dio mai
mintu’ to unneai.

8 Karimmannina’ butung to mata tau;
sia rerungna’ diong to’ pani’Mi.
9 Dio mai to tang mekaaluk tu
umbala’-bala’na’,
iamotu uali ungkabiri’ liuna’, tu
ullimbuina’.
10 Tu tang natamai kada tu penaa
titutu’na,
sia umpasun kada matampo.
11 Totemo napatama limbumokan lan
mintu’ kalingkangki,
napaula’i bangkan matanna la
morai umpessambakangkan rokko
padang.
12 Butungi to singa maduang la
ussammang pealanna,
sia butung to anak singa ma’pakari’di’
lan to’ kabunianna.
13 Ke’de’Komi, o PUANG, tingngoi tu tau
iato mai,
sia pemparrakanni amMi rampananni
la’bo’Mi tu katuoangku dio mai to
tang mekaaluk.
14 Na limamMi urrampananna’ dio mai
tau iato mai, o PUANG,
iamotu to umbudanan lino, tu
katuoan ia manna te napotaa,

amMi patamai apa pura
Miparandananni tu tambukna,
sia napodia’ dukai anakna,
sia iatu sesanna la natampean
bati’na.
15 Apa iatu aku situang kamaloloan la
untiro lindoKomi,
iake malimbangunmo’i, dia’ penaangku
untiro rupamMi.

Sengona datu ma’kurre sumanga’

18:1-50 (18:1-51)

18 1 Lu lakona pangala sengo. Lu dio
mai Daud, taunNa Puang Matua,
tu umparampoi langngan Puang
Matua tu mintu’ buena sengo iate,
tonna rampananni PUANG dio mai
mintu’ ualinna sia dio mai Saul.
(18-2) Nakua:
Ponno tongan penaangku,
ungkamali’Komi, o PUANG,
oto’na kamatotorangku,
2 (18-3) O PUANG, buntu batungku
sia tambakukungku sia To
urrampananna’,
Iamo kapenombangku sia buntu
batungku, tu kunii mentirerung,

Iamo kupobalulang, sia tanduk
kasalamarangku, sia pentionganan
layukku.
3 (18-4) Metambana’ kumua: AnNa
dipudimora tu PUANG!
Tu belanna tilendokna’ dio mai mintu’
ualingku.
4 (18-5) Nabi’bi’na’ mintu’ pearra’
kamatean,
sia natu’ba’na’ darra’ kasanggangan;
5 (18-6) naerrena’ mintu’ pearra’ lino to
mate;
sia la naalana’ mintu’ poya kamatean.
6 (18-7) Iatongku lan kamatakuran
meongli’na’ langngan PUANG,
sia mengkamoyana’ lako
Kapenombangku.
Narangimo tu gamarangku lan banua
kabusunganNa,
sia rampomo tama talinganNa tu
pengkamoyaku.
7 (18-8) Lino’mi tu padang sia tigega’,
sia mintu’na garonto’ tanete tiseno,
sia tigega’ belanna kare’dekanna
ara’Na.
8 (18-9) Sun tu rambu dao mai illongNa,
sia api lan mai sadangNa
ma’pamampu’,

anNa popa’lulu-lului tu ruaya.
9 (18-10) Napalempemi tu langi’ anNa
mengkalao,
na iatu lillinan parrak, diongna lu
lentekNa.
10 (18-11) Ussakeimi karubion
Namettia’,
sia sumayo dao pani’ angin.
11 (18-12) Malillin Napopembungku’,
sia Napopentirerungan untikuI,
iamotu uran pittuk sia salebu’
makamban.
12 (18-13) Iatu naninna arrang dio
oloNa tipoli’ dio mai tu salebu’
makamban,
sia uran batu sia ruaya borrong.
13 (18-14) Gumalugumi tu PUANG dao
langi’,
sia umpatialling gamaranNa tu Puang
Patodoranna – (uran batu sia ruaya
borrong).
14 (18-15) Napa’panan tu tinaranNa
anNa pasisarak-sarakki tu tau iato
mai,
Napellebaranni tu kila’ sia
Napasisarambuan tu tau iato
mai.

15 (18-16) Iato attu iato payanmi tu
mintu’ sali tasik,
sia mintu’ parandangan lino sombo
duka,
tu belanna pegarrakMi, o PUANG,
sia belanna pa’pamurru’na penaamMi
dao mai illongMi.
16 (18-17) Naulumi tu limanNa dao mai
unnalana’,
Nariu’na’ lan mai uai luang.
17 (18-18) Narampananna’ dio mai
mintu’ uali lalongku,
sia dio mai to ungkabiri’na’ belanna
nasau’na’ tau iato mai.
18 (18-19) Iatongku maparri’
narukka’na’ tau iato mai,
apa PUANG ussande’na’.
19 (18-20) Nasolammo’ sun lako inan
malona’,
sia Narampananna’, belanna
Napopaimanna’.
20 (18-21) Napapatuimo’ PUANG
sitinaya kamaloloangku,
sia Napapakkannina’ sitinaya
kamasero-pindananna limangku.
21 (18-22) Belanna kuturu’mo tu mintu’
lalanNa PUANG

sia tae’ bangpa angku sala’ kedo
sepang dio mai Kapenombangku.
22 (18-23) Belanna mintu’na atoranNa
tontong kupalan ara’,
sia tae’ angku patoyangi tu
Napondokna.
23 (18-24) Sangadinna bulo lollong tu
penaangku lako Kalena,
sia ungkaritutuina’ kaleku dio mai
kakadakean.
24 (18-25) Iamoto anNa papakkannina’
PUANG sitinaya kamaloloangku,
sia sitinaya kamasero-pindananna
limangku dio oloNa.
25 (18-26) Lako to maruru’ Mikaruru’i
duka,
sia lako to tae’ sayuanna,
Mipemaloloan penaa,
26 (18-27) Sia lako to masallo’,
Mikasallo’i duka.
Apa lako to leko’ penaanna, Miuali.
27 (18-28) Kamumo ullendokanni tu
bangsa dipandasa,
apa Mipopengkadiongan tu mintu’ to
patiro solo’.
28 (18-29) Belanna Kamumo
umpamarorrong palitangku,

sia PUANG, Kapenombangku,
umpopembali maseroi tu
kamalillinangku.
29 (18-30) Belanna Kamu dukari angku
laoi sangtuntunan surodadu,
sia Kapenombangkuri angku leanni
benteng batu.
30 (18-31) Iatu Puang Matua sundun tu
lalanNa;
iatu kadanNa Puang tang kabissikan.
Iamo napobalulang mintu’ to
umposande’I.
31 (18-32) Belanna mindara senga’na
tu Kapenomban, ke tang PUANG,
sia mindara senga’na tu buntu batu,
ke tang Kapenombanta?
32 (18-33) Iamotu Kapenomban
umpatambeke’ina’ kamabukuan,
sia umpamarante lalanku.
33 (18-34) Napaten to lentek donga
birang tu lentekku,
sia Napatulangdanna’ dao inan
matandeku.
34 (18-35) Napopa’biasa tu limangku
parari,
naurunganni malute tu limangku
unggittingan ulang pana tambaga.

35 (18-36) Mikamasean dukamo’
balulang kadikarimmanan lu dio
mai Kalemi,
sia natulakmo’ lima kananMi,
sia napamatandemo’
kamasokanamMi.
36 (18-37) Mipakalona’mo tu kuninna
mentengka,
natae’ natiparedok tu
pa’gallangangku.
37 (18-38) Mangkamo kuula’ sumpu tu
ualingku angku lambi’i,
sia tae’ kusule, ke tang kumangsanni
nasangpi.
38 (18-39) Mangkamo kupessambakan
naurunganni tang nakullemo
malimbangun sule,
sia tibambang diong to’ lentekku.
39 (18-40) Belanna mangkamoKomi
umpatambeke’ina’ kamabukuan la
parari;
sia mangkamo Mipatunduk lako
kaleku tu mintu’ to unneana’.
40 (18-41) Mipopemboko’mo mallai tu
mintu’ ualingku,
sia kumangsannimo tu mintu’ to
ungkabiri’na’.

41 (18-42) Metambamo tu tau iato mai,
apa tae’ misa’ tau untundui,
metamba lako PUANG, apa tae’
Napebalii.
42 (18-43) Kunisak-nisakmo tu tau
iato mai butung to barra’-barra’
napentiaran angin,
sia kulullu’-lullu’ ten to so’mak dio lu
lalan.
43 (18-44) MangkamoKomi
urrampananna’ dio mai
kasipakkanna to buda,
sia Mipopangulunnamo’ ba’tu
pira-pira bangsa;
iatu bangsa tang kuperambu sae
duka mengkaunan lako kaleku.
44 (18-45) Mane narangi tu diona
a’gangku, naturu’mi tu parentaku;
sia iatu to salian bangsa naangga’-
angga’i mengkanorong lako
kaleku.
45 (18-46) Iato to salian bangsa
moro’mo tu kamatotoranna,
anna ma’parondomo sun lan mai
tambakukunna.
46 (18-47) Iatu PUANG tuo sia mintu’na
kadipudian lu lako nasang PUANG,
buntu batungku,

sia sipatu tu Puang Matua, oto’na
kasalamarangku dipekalangka’I.
47 (18-48) Iamotu Kapenomban,
mangka umpopembala’na’,
sia Ia tu umpopengkanorongmo ba’tu
pira-pira bangsa lako kaleku,
48 (18-49) Tu urrampananna’ dio mai
mintu’ ualingku!
Ondongpi Kamu duka
umpamadaoanna’ na iatu
mintu’ to umbalina’,
sia Kamumo tu ullussuranna’ dio mai
to masa’ga’.
49 (18-50) Iamoto angku la
umpudiKomi, O PUANG, dio
lu mintu’ bangsa,
sia la kupenanian pa’pudian tu
sangamMi.
50 (18-51) Iamo umpakapua
kadirampananna datunna,
tu umpa’pekitanan kamarurusan lako
to Natokko,
Iamotu Daud sia bati’na tontong sae
lakona!

Kamala’biranNa Puang Matua lan mintu’ angge maritik sia lan Sukaran alukNa

19:1-14 (19:1-15)

19 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
(19-2) Mintu’ langi’ unnulelean
kamala’biranNa Puang Matua,
sia batara umpa’peissanan
panggaraga limanNa.
[2] (19-3) Allo umpokadanni kada tu allo,
sia bongi umpa’peissananni lako
bongi.
[3] (19-4) Tae’ basana sia tae’ kadanna;
tae’ misa’ tau urrangi gamaranna.
[4] (19-5) Moi susito situtu’mo mintu’ lino
tu pa’uleleanna,
sia landa’mo lako randanna langi’ tu
kadanna.
Indeto Nanii Puang umpabendananni
tenda tu matanna allo.
[5] (19-6) Tu butung misa’ muane
ma’rampanan kapa’ sun lan mai
bilikna,
sia sende paiman butung pa’barani la
ullingkai lalanna.

6 (19-7) Iatu kadellekanna dio mai
randan langi’,
sia kamenggulilinganna landa’ lako
randan sangbalinna,
na moi misa’ apa tae’ kalalunan dio
mai kamapannanganna.
7 (19-8) Iatu Sukaran alukNa PUANG
sundun,
sia umpapaya penaanna tau;
iatu kasa’bianNa PUANG matappa’,
sia umpabu’tuan kakinaan to tang
paissan.
8 (19-9) Iatu parentaNa PUANG
manappa’,
sia umpasende penaa;
pepasanNa PUANG masero,
sia umpemarorrongi mata.
9 (19-10) Iatu kamatakuran lako
PUANG masallo’,
sia tontong sae lakona;
atoranna PUANG tonganna;
sia malambu’ nasang.
10 (19-11) Tu mandu maballo anna
bulaan,
moi na bulaan tasak buda;
sia mandu matanning na tani’ enoan,
sia iatu lannapa serangna.

11 (19-12) Sia iamo la umbangunni ada'
taumMi,
na diona kanaturusanna kapua
tongan poleanna.
12 (19-13) Mindara tu unnissan mintu'
kapusanna?
Seroi pindanna' dio mai mintu'
kasalan tang dikita.
13 (19-14) Karitutui dukai tu taumMi dio
mai kamatampoan,
da nataloina' tu kamatampoan;
manera' tang sayuan,
sia masero pindan dio mai sala
kapua.
14 (19-15) Sangapaoi anna iatu mintu'
kada sun dio pudukku sia tangnga'
diong penaangku naala penaamMi,
o PUANG, buntu batungku sia To
mangla'bakku.

Passambayangna to buda kumua anna patalo tu datu

20:1-9 (20:1-10)

20 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa'pudianna Daud.
(20-2) Sangapaoi Natanannikomi
talinga PUANG lan attu kapussakan,

sia tang nairi’komi angin naonganni
sanganNa Kapenombanna Yakub.
2 (20-3) Sia ussua pa’tunduan lan mai
inan kabusungan,
sia ussande’komi lan mai Sion.
3 (20-4) Sia ungkilalai mintu’
pemala’mi,
sia umpopaiman mintu’ pemala’
ditunu pu’pu’mi. *Sela*
4 (20-5) Sangapoi anNa pa’kamaseanni
mati’ tu lanna penaammi,
anNa padenangkomi tu mintu’na
lalan tangnga’mi.
5 (20-6) La unnarrakkan belanna
kapataloammi,
sia la umpakendekki’ bandera
ussa’bu’ sanganNa kapenombanta.
Sangapaoi anNa padenangkomi
PUANG tu mintu’na mipalakunna.
6 (20-7) Totemo kukanassaimo kumua
Naba’gi kapataloan PUANG tu to
Natokko,
Ia umpebalii lan mai suruga, inan
kabusunganNa
tete dio kamatotoran lima kananNa
tu merampanan.
7 (20-8) Den tu tau ussattuan kareta,
sia den ussattuan darang,

apa iatu kita ussattuangki’
sanganNa PUANG Kapenombanta.
8 (20-9) Iatu tau iato mai tisumbang
anna tobang,
apa kita te malimbangunki’ anta
bantang bendan.
9 (20-10) O PUANG, ba’gii kapataloan
tu datu,
sia tanding talingakanni, ke
meongli’kanni.

Pa’kurre sumanga’ langngan Puang Matua tonna patalomo tu datu

21:1-13 (21:1-14)

21 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
(21-2) O PUANG, parannu paiman tu
datu tu diona kuasamMi,
sia tumba kalo’dokanna belanna
kamakarimmanan lu dio mai
Kalemi!
2 (21-3) Mibenmo tu lalan penaanna,
sia tae’ Mitumpui tu palaku nasa’bu’
randan dipudukna. *Sela*
3 (21-4) Belanna Mipatammuimo
rongko’ sanda maelo,

sia Mipaluangimo makota bulaan
tasak tu ulunna.
4 (21-5) Umpalaku katuoan mati’ amMi
kamaseanni,
ontongpi kamalamberan sunga’
tontong sae lakona.
5 (21-6) Kapuamo kamala’biranna
belanna kasalamaran lu dio mai
Kalemi,
sia Mikamaseimo kadipangkeran sia
kabarre – alloan.
6 (21-7) Belanna Mipatulangdanmo
mendadi misa’ karongkosan,
sia Mipasende paimanmo dio oloMi.
7 (21-8) Belanna nakatappa’i datu tu
PUANG,
sia diona kamasokananNa
Patodoranna anna tae’ natilende’.
8 (21-9) La nalambi’ limamMi tu mintu’
ualimMi,
sia la nalambi’ lima kananMi tu mintu’
to ungkabiri’Komi.
9 (21-10) La Mipabutung dapo’ nanii
ma’lulu-lulu api tu tau iato mai,
ke umpapayanKomi rupamMi.
Puang la unnimbakanni
kasengkeanNa tu tau iato
mai,

sia la namangsanni api.
10 (21-11) La Misabu’i tu bati’na lan mai lino,
sia lanto mimi’na lan mai mintu’ ma’rupa tau.
11 (21-12) Belanna tau iato mai la umpabu’tu kakadakean lako kalemi,
untangnga’ kakelokan, apa tang nabela umpalanda’i.
12 (21-13) Belanna Mipatipero’mo sule tu tau iato mai,
sia Miparundu’imo bulianMi tu lindona.
13 (21-14) BendanKomi lan kamatotoramMi!
La menanikan umpakendekan pa’pudian kuasamMi.

O Kapenombangku, ma’apari Mitampera’?

22:1-31 (22:1-32)

22 1 Lu lakona pangala sengo. Unturu’ baenan sengo: Donga birang sipera’pa’ oni manuk. Pa’pudianna Daud.

(22-2) O Kapenombangku, o
Kapenombangku, ma’apari
Mitampemora’.
Ma’apari Mitoyanganra Kalemi dio
mai kadilendokangku, sia dio mai
sarro budangku?
2 (22-3) O Kapenombangku, iake allona
meongli’na’, apa tae’ Mimebali,
sia iake mabonginna, tae’ duka angku
rapa’.
3 (22-4) Apa Kamumo tu To maindan,
tu umposali lentek kapa’pudi-
pudianna to Israel.
4 (22-5) Kamumo nakatappa’i to doloki
pirambongi’,
nakatappa’imoKomi, amMi
rampananni tu tau iato mai.
5 (22-6) Meongli’ tu tau iato mai lako
Kalemi anna makarimman,
Kamumo nakatappa’i anna tae’
nakasirisan.
6 (22-7) Apa aku te balina’ misa’
kalinting, tangia tolino,
misa’ pa’be’seanna tolino, sia
nakagi’gi’ to kamban.
7 (22-8) Minda-minda untirona’
nabe’sena’, sia nabellu’ina’ anna
unniling-iling, nakua:

8 (22-9) Nasorongmo tu
kamaparrisanna lako PUANG!
Da’ito na Ia ungkarimmanni.
Da’ito na Ia ullendokanni, belanna
naala Ia penaanNa!
9 (22-10) Kamumo tu mangka
umpatibussanna’ lan mai
pa’tambukan,
Kamu umpamamma’ manamanna’
lako to’ susunna to mendadiangku.
10 (22-11) Dipa’pebarakkanammo’
mati’ Kalemi randuk lan mai
pa’tambukan,
sia Kamumo tu Kapenombangku
tempon lan mai patindoan taunna
indo’ku.
11 (22-12) Da Mitoyanganna’,
pa merrandanmo tu kamaparrisan,
belanna tae’ misa’ to pantunduan.
12 (22-13) Ba’tu sangapa tedong laki
untikuimo’,
penamile mawatang dio mai Basan
ussikarupuimo’.
13 (22-14) Pada napengangai
nasangmo’,
butung to singa ma’kase’bu-se’bu sia
unnurrung.
14 (22-15) Aku te butungna’ uai tibollo,

sia iatu mai bukungku silesangan;
sia ia duka tu penaangku butung to
panti’,
lollo’ lan ba’tangku.
15 (22-16) Iatu kamabukuangku
marangkemo butung bibang,
sia iatu lilaku la’ka’ lako lingaroku;
amMi parokkona’ to’barra-barra’
kamatean.
16 (22-17) Belanna ba’tu pira-pira tu
asu untama tikuina’,
sia natalimbung tamamo’
sangtuntunan to ma’gau’
kadake,
nalo’po’ tu limangku sia lentekku.
17 (22-18) Mintu’ bukungku ma’dinmo
kubilang,
natiro-tiro bangna’ tau iato mai,
sia ma’pallak untirona’.
18 (22-19) Nasitaa-taai tau iato mai tu
tamangkaleku,
sia nasire’tekki tu bayu lamba’ku.
19 (22-20) Apa iatu Kamu, o PUANG, da
Mitoyang,
o oto’ kamatotorangku,
madomi’moKomi untunduina’.
20 (22-21) Rampananni tu sumanga’ku
dio mai bassi mataran,

sia lussuranni dio mai
kamasa’garanna asu tu sunga’
tungga’ku.
21 (22-22) Lussuranna’ dio mai sadang
singa,
sia dio mai tanduk tedong lampung.
Mipebaliimo’.
22 (22-23) La kupa’peissanan
tu sangamMi lako mintu’
sangsiulurangku,
sia lan lu kombongan la kunii
umpudiKomi.
23 (22-24) E kamu mintu’ to ungkataku’
PUANG, pudiMi,
e kamu mintu’ tarukna Yakub
pakala’bi’Mi,
sia kasiri’I, e mintu’ bati’na Israel!
24 (22-25) Belanna tae’ Nasanga maraai
sia tae’ Napopa’elo’nai
tu kamaparrisanna to dipandasa,
sia tae’ Nabunianni tu lindoNa,
sangadinna iatonna metamba lako
Natananni duka talinga.
25 (22-26) Lu mati’ Kalemi tu kapa’pudi-
pudiangku lan lu kombongan
kalua’,
sia iatu pangallonangku la kupalesso’
dio tingayona to ungkataku’ Puang.

26 (22-27) Iatu to umpamadiongan
penaanna la kumande sadia’na,
sia mintu’ to undaka’ PUANG la
umpudiI.
Sangapaoi anna paya tu sumanga’mi
tontong sae lakona.
27 (22-28) Mintu’ randan langi’ la
mengkilala,
anna sule umpengkara’pai PUANG.
Sia mintu’ suku bangsa
la tukku dio oloNa.
28 (22-29) Belanna iatu kadatuan
PUANG tu ampunna;
Iamo pekapuanganna mintu’ bangsa.
29 (22-30) Mintu’ to mala’bi’ lan te lino
la kumande sia umpenombai;
sia mintu’ to sulemo lako litak la
tukku dio oloNa,
iamotu to tang nakulle
ungkarimmanni deatanna.
30 (22-31) Mintu’ bati’ la mengkaola
lako Kalena,
sia lako osso’ sipapa’na la nauleleanan
tau tu diona Puang.
31 (22-32) Sia la napa’peissanan tau tu
kamaloloanNa Puang
lako to la dadi undi,
belanna Iamo mangka umpogau’i to.

PUANG **Iamo to manglaa manana’**

23:1-6

23 [1] Pa’pudianna Daud.
PUANGmo tu to manglaaku; tae’
angku kapu’duran len.
[2] Ia umpamamma’na’ dio to’ inan
maluna riunna,
sia Ia ussolan mana’pana’ lako to’ uai
ma’tan.
[3] Ia umpamatana deatangku,
sia ussolanna’ lako mintu’ lalan
malolo,
diona sanganNa.
[4] Moi angku olai lombok malillin parrak,
tae’ duka kukataku’ kasanggangan,
belanna Mirondongna’,
tarasulu’Mi sia ta’baMi umpakananna’
penaangku.
[5] Kamumo umpalennaranna’
sandukanku,
nakadongai mintu’ ualingku;
sia Kamumo umbolloi minna’ tu
ulungku,
sebo tu irusangku.

6 Inang manassa tontongna’ nasa’pi’
kameloan sia kamasokanan angge
tuoku,
sia la torrona’ lan banuanNa PUANG
tontong sae lakona.

Kasaeanna Datu mala’bi’

24:1-10

24 1 Misa’ pa’pudian dio mai Daud.
Iatu lino sola mintu’ issinna
PUANG tu ampunna,
iamotu tana kalua’ sia mintu’ apa
tongkon lan.
2 Belanna Iamo unnoton
parandanganna lino dao tasik,
sia umpabantangi dao minanga
kalua’.
3 Mindara tu ma’din kendek langngan
buntunNa PUANG,
sia mindara ma’din bendan dio inan
maindanNa?
4 Iamotu to masero pindan limanna sia
sallo’ penaanna,
tu tang ungkabarii tang kebattuanna,
sia tang umpalao sumpa tang
tongan.

5 Iamoto tu la unnappa’ karongkosan
dio mai PUANG,
sia kamaloloan dio mai Puang Matua
oto’na kasalamaranna.
6 Iamora te mai tu to tama bilangan to
umpekutanan Puang,
iamotu to undaka’ rupamMi, iamotu
Yakub! *Sela*
7 Angka’i tu ampangmi, e mintu’
babangan,
sia tikillangkomi, e ba’ba
matontongan,
anna tama tu Datu kabarre-alloan!
8 Mindara tu datu kabarre-alloan?
Iamo PUANG londongna sia lalong, tu
PUANG lalong lan kasirarian!
9 Angka’i tu ampangmi, e mintu’
babangan,
sia tikillangkomi, e ba’ba
matontongan,
anNa tama tu Datu kabarre-aloan!
10 Mindara Ia tu Datu kabarre-alloan?
Iamo PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik,
Iamora to tu Datu kabarre-alloan.
Sela

Passambayang umpalaku kadipa’deianna kasalan sia kadilendokan

25:1-22

25 [1] Pa’pudianna Daud.
O PUANG, mati’ Kalemi kunii
umpassare penaangku.
[2] O Kapenombangku, Kamumo
kukatappa’i;
ke ma’dinni da angku kasirisan,
sia da nasende paiman tu ualingku
diona kataloangku.
[3] Manassa mintu’ to untayanKomi tae’
nala kasirisan,
sangadinna iari tu to umpogau’ kelok
tu tae’ bannangna, iamoto tu la
kasirisan.
[4] O PUANG papayananna’ tu mai
batattaMi,
sia ada’ina’ tu mai lalanMi!
[5] Palolangna’ lan kamanapparamMi sia
ada’ina’,
belanna Kamumo tu Puang Matua,
oto’na kasalamarangku,
sia kupeagiKomi keallo-keallo.

6 O PUANG, kilalai tu mintu’ mamaseMi
sia mintu’ kamasokanamMi,
belanna mintu’nato matontongan
tempon dio mai.
7 Da Mipalan ara’i tu mintu’ kasalangku
tongku mangura sia mintu’
kapatodo-tintingangku,
sangadinna kilalaina’ sitinaya
pa’kamaseamMi,
belanna kamasokanamMi, o PUANG.
8 Iatu PUANG masokan sia manappa’,
iamoto anNa ada’i lalanNa tu to
kasalan.
9 Ia umpalolang to umpamadiongan
penaanna lan katonganan,
sia la unnada’i lalanNa tu to
umpamadiongan penaanna.
10 Mintu’ lalanna PUANG iamo
kamaturu-turuan sia kamarurusan,
lako to ungkaritutui basseNa sia
mintu’ kasa’bianNa.
11 Tete dio sangamMi, o PUANG,
pagarri’i tu kedo kadakeku, belanna
kapuamo.
12 Mindara tu to ungkasiri’ PUANG?
iamotu to la Napatudu lako lalan
umbanna tu sipatu natonno’.
13 Iatu deatanna la torro manaman,

sia mintu’ bati’na la umpomana’
padang.
14 Iatu kada rasianNa PUANG lu lako to
ungkasiri’I,
sia iatu basseNa la dipasombo lako.
15 Tontong bang tu matangku
mentingara langngan PUANG,
belanna Ia urriu’ lentekku lan mai
porro’.
16 Sailena’ sia katuru-turuina’,
belanna disitampeina’ sia maparri’na’.
17 Sakerangan-rangannamo tu
kamagiangan penaangku,
alaina’ lan mai mintu’ karossoangku.
18 Tiromi tu kamaparrisangku sia
kamapa’dirangku,
sia pa’deimi tu mintu’ kasalangku.
19 Tiromi tu mintu’ ualingku, belanna
tang dikemba’mo,
sia tang pada re’dekna ara’na
ungkabiri’na’.
20 Rinding pala’i tu deatangku sia
rampananna’;
da angku kasirisan, belanna Kamu
kupentionganni.
21 Sangapaoi anna rondongna’
kamengkaolan sia kabulo-
lollongan,

belanna kutayanKomi.
22 O Puang Matua, lendokanni tu to
Israel,
Lan mai mintu’ kamaparrisanna!

Passambayangna to masallo’ langngan Puang Matua

26:1-12

26 1 Pa’pudianna Daud.
O PUANG, sanda tongannina’,
belanna lolang malolomo’,
sia lantukna’ ungkatappa’i PUANG.
2 Sudina’, o PUANG sia sandakna’!
Sia sudii tu ba’tengku sia penaangku.
3 Belanna iatu kamasokanamMi dio
bang lindoku,
sia tontongna’ lolang lan
kamanapparamMi.
4 Tae’ kusango’koran len to leko’
penaanna,
sia tae’ kusiayoka len to belo puduk.
5 Kukabiri’ tu kombonganna to
umpogau’ kakadakean,
sia tae’ kusango’koran to tang
mekaaluk.
6 Kubasei tu limangku tanda tasikku
masero pindan,

kumane ullilingi inan pemalaramMi, o PUANG!
7 Angku pa’perangianan pa’pudi-pudian.
Sia unnuleleanan mintu’ penggauran kalle-kalleamMi.
8 O PUANG, kukamali’ tu inan banuamMi,
sia inan nanii kamala’biramMi.
9 Da Mipasialai deatanna to kadake gau’na tu deatangku,
ba’tu sunga’ku na sunga’na to umpato’do rara.
10 Lan lisu pala’na den kakadakean,
sia iatu lima kananna ponno pappe’.
11 Apa iate aku te lolang malolona’,
lendokanna’ sia katuru-turuina’,
12 Iatu lentekku mellese dio to’ inan lappa’,
sia lan lu kombongan la kunii umpudi PUANG.

Torro marampa’ Narinding pala’ Puang Matua

27:1-14

27 1 Pa’pudianna Daud.
PUANGmo tu arrangku sia oto’na kasalamarangku,

mindapara la kukataku’?
PUANGmo tu tambakukunna
sunga’ku,
mindapa la kukagiang?
2 Iatonna laoina’ to kadake
la morai ungkande duku’ku,
iamotu mintu’ balingku sia ualingku,
titodomi anna sumpandan.
3 Moi natingoina’ sangtuntunan to
parari,
tae’ namataku’ tu penaangku;
moi anna titanan tu ra’ untingoina’,
tontong dukana’ ma’passare.
4 Misa’ tu mangka kupalaku dio mai
PUANG;
iamoto tu la kutuntun, kumua:
angku ma’din torro lan banuanNa
PUANG angge tuoku,
la untiro lindo kamasokananNa
PUANG,
sia unnannungi tu iannato lan banua
kabusunganNa.
5 Belanna iake nalambi’na’
kamaparrisan
Napalanna’ barungNa,
sia Narerungna’ lan ongan tendaNa,
Napakendekna’ langngan buntu batu.

6 Na totemo natongloi ulungku tu mintu’
ualingku tiku lao.
Sia la umpemalaranna’ pangurandean
situang arrak lan tendaNa,
la sumengona’ sia la kupenanian
pa’pudian tu PUANG.
7 Perangiina’, o PUANG, ke metambana’,
katuru-turuina’ sia pebaliina’.
8 Penaangku unturu’i tu kadamMi,
kumua: Daka’Na’ mipellindoiNa’.
La kudaka’Komi, KupellindoiKomi, o
PUANG.
9 Da Mibunianna’ tu lindoMi,
sia da Misualei tu taumMi napobua’
kasengkeamMi.
Kamumo tu kupopatunduan;
da Mitibena’ sia da Mitampena’,
o Puang Matua, oto’na
kasalamarangku.
10 Belanna natampemo’ indo’ ambe’ku,
apa PUANG untarimana’.
11 Ada’ina’ tu lalanMi, o PUANG,
sia solanna’ lako lalan malolo,
tu belanna mintu’ to umbalina’.
12 Da Misorongna’ lako pa’poraianna
mintu’ balingku,
belanna ba’tu pira-pira sa’bi tang
tongan umbalina’,

sia to umpenaan kamasa’garan.
13 Iake susinna tae’ kupatonganni la
untiro kamasokananNa PUANG
lan tondok to tuo!
14 Peagimi tu PUANG, melo ke batta’ko,
sia kalebu penaammu.
Sia peagimi tu PUANG.

Puang Matua balulang toto’na to ma’patongan

28:1-9

28 1 Pa’pudianna Daud.
Mati’ Kalemi, o PUANG, kunii
meongli’,
o buntu batungku, da Mima’pakappa
untiro-tirona’,
kumua iake tae’i Midampangna’,
da angku butung to tama lo’ko’.
2 Perangii tu pengkamoyaku,
ke meongli’na’ mati’ Kalemi,
sia ke umpatadona’ pala’ku
lako inan mandu maindan lan
kabusungamMi.
3 Da Mipasiurakkina’ to tang mekaaluk,
sia sola to umpogau’ kakadakean,
tu umpokada mammi’ sola-solana,

apa lan penaanna den tangnga’
kelok.
4 Papakkanni tu tau iato mai sitinaya
gau’na,
sia sitinaya kakadakeanna
penggauranna;
papakkanni sitinaya lalan limanna,
pabala’i tau iato mai sitinayanna tu
napogau’na.
5 Belanna tae’ nadampangi tau iato mai
tu mintu’ penggauranNa PUANG,
ba’tu panggaraga limanNa,
Iamoto la Napempa’nakan tu tau iato
mai
sia tae’mo anNa la umbangunanni
sule.
6 Mintu’na kadipudian lu lako PUANG,
belanna Natanannimo talinga tu
pengkamoyaku.
7 PUANGmo kamatotorangku sia
balulangku;
Iamo nakatappa’i penaangku,
angku appa’mo pa’tunduan.
Iamoto anna sende paiman tu
penaangku
sia la kupakendekan pa’pudi-
pudiangku.
8 PUANGmo kamatotoranna taunNa,

sia Iamo tambakuku nanii
kamakarimmananna taunNa
tu mangka Natokko.
9 Lendokanni tu taumMi
sia pamasakkei tu mana’Mi,
kambi’i sia kaduttu’i sae lakona.

Kamala’biranNa Puang Matua napapayan guntu’

29:1-11

29 1 Pa’pudianna Daud.
Palu lakoi PUANG tu mintu’
kadipangkeran, e mintu’ malaeka’,
pudimi tu kamatotoranNa
PUANG!
2 Palu lakoi PUANG tu kadipangkeran
sipato’na sanganNa,
penombai tu PUANG situang kassa’
masero.
3 Iatu gamaranNa PUANG gumalugu
dao lu uai,
iatu Puang Matua sumpu mala’bi’
umpamagaluntu’ guntu’,
Iamotu PUANG untongkonni mintu’
uai buda.
4 Iatu gamaranNa PUANG kapua
paanna,

sia iatu gamaranNa PUANG naepun
kamala’biran.
5 Iatu gamaranNa PUANG
umpasiapanan kayu arasi’,
ondongpi PUANG umpasiapanan kayu
arasi’ dao Libanon.
6 Umpalumumpa’ lenni tu mintu’na ten
to anak sapi laki,
tu Libanon sola Siryon butung anak
sapi lampung laki.
7 Iatu gamaranNa PUANG umpopellepa’
api kila’;
8 iatu gamaranNa PUANG umpatipio
padang aak,
sia PUANG umpatipio padang aak
Kadesh.
9 GamaranNa PUANG umpatibussan
anak donga birang sun;
sia umpesei pangala’ tamman.
Apa lan banua kabusunganNa mintu’
issinna ma’kada;
lu lako Kalena tu kamala’biran!
10 Iatu PUANG unnisungmo dao lu uai
buda,
ondongpi iatu PUANG unnisung
butung datu sae lakona.
11 PUANG la umpa’kamasean
kamatotoran lako taunNa,

PUANG la umpassakkei
kamarampasan tu taunNa!

Nanian pa’kurre sumangasan belanna katilendokan dio mai kasanggangan

30:1-12 (30:1-13)

30 [1] Pa’pudian dipopenani
ma’kure sumanga’ urrara
banua kabusunganNa Puang Matua.
Pa’pudianna Daud.
(30-2) La kupekalangka’iKomi, o
PUANG, belanna Miangka’mo’
langngan,
sia tae’ Mieloranni tu ualingku
umposendei tu diona
kasanggangangku.
[2] (30-3) O PUANG, Kapenombangku,
mangkamo’ meongli’ mati’
sia mangkamo’ Mipamatana.
[3] (30-4) O PUANG, mangkamo
Miendekan tu deatangku lan mai
lino to mate,
sia mangkamo’ Mipatuo naurunganni
tae’ angku tileak tama tondok tang
merambu.

4 (30-5) PakendekanNi pa’pudian tu
PUANG, e mintu’ tu to Naala mase,
sia pudii tu sanga madatunNa.
5 (30-6) Belanna iatu kasengkeanNa
sattu’ bangri,
apa marendeng tu sokan kaboro’Na;
iake rapa’i bongi malimongan
diallonni,
apa iake tilalekki masiang bu’tu la’tek
silelean.
6 (30-7) Iatongku manaman bangpa
kukua ma’kada:
inang tae’ angku la tilende’ len.-
7 (30-8) O PUANG tete dio
kamasokanamMi amMi pabantangi
tu buntungku,
Mibunimira tu lindoMi, kumane
tiramban.
8 (30-9) Mati’ Kalemi, o PUANG, kunii
meongli’,
sia lako Puang, kunii mengkamoya:
9 (30-10) Apara upa’na tu raraku,
ke tileakna’ rokko pa’tambunan?
Ma’dinraka tu litak la umpudiKomi,
ma’dinraka la umpa’peissanan
kamarurusamMi?
10 (30-11) Patanannina’ talinga, o
PUANG, sia kamaseina’,

o PUANG, melo ke Kamumo
patunduangku.
11 (30-12) Tangi’ tang marangaku
Mipopembalimo kadande’rekan,
Mileakammo tu poteku,
amMi patambeke’ina’ kaparannuan.
12 (30-13) Kumua napakendekangKomi
pa’pudian deatangku sia tang
napaka’tu,
o PUANG, Kapenombangku, la
kupudiKomi sae lakona.

Pa’pakatana lan kamaparrisan

31:1-24 (31:1-25)

31 1 Lu lakona pangala sengo,
Pa’pudianna Daud.
(31-2) O PUANG, mati’ kunii
mentirerung;
da maro’ angku kasirisan!
Rampananna’ tete dio kamaloloamMi.
2 (31-3) Tanannina’ talinga, sia
rampananna’ madomi’,
sangapaoi angku pobuntu batu
pentirerungangKomi,
3 (31-4) Belanna Kamumo buntu
batungku sia tambakukungku,

iamoto rendenna’ sia solanna’ tete
dio sangamMi.
4 (31-5) La Midu’dukna’ lan mai porro’
natananan-bunianna’ tau,
belanna Kamumo sanderan
matoto’ku.
5 (31-6) Tamamo lisu pala’Mi kunii
ussorong penaangku,
mangkamo’ Milendokan, o PUANG,
Puang Matua maruru’!
6 (31-7) Kukagi’gi’, tu to umpenombai
apa tang kebattuan sia tae’
patunna,
sia sande’pa’ lako PUANG.
7 (31-8) La umpomela’tekna’ sia
umpoparannu kamasokanamMi,
belanna Mitiromo tu kamandasangku,
sia Miissanmo tu kamaparrisanna
deatangku.
8 (31-9) Sia tae’ Misorongna’ tama lisu
pala’na uali,
sangadinna Mipopellesemo tu
lentekku dio malona’na.
9 (31-10) Kamaseina’, o PUANG,
belanna lanna’ kamagiangan,
belanna rosso inaa anna malanmo
tu matangku, sia langga’ tu
sumanga’ku, sia kaleku.

10 (31-11) Belanna samandappi’-
dappi’na sunga’ku napobua’
karossoan, sia rondon bala batu
tu taun katuoangku napobua’
kasumarroan,
moro’mo tu kamabukuangku
natumang salaku,
sia langga’ mintu’ bukungku.
11 (31-12) Tu belanna mintu’ to uneana’
angku ditanda to kadake,
ondongpi dio mai sangbanuangku,
sia napotiramban sitanda-tandangku;
sia minda-minda untirona’ dio lu lalan
napallaianna’.
12 (31-13) Napasalaimo’ penaanna tau
butung to mate,
sangtintimo’ to kurin tesse.
13 (31-14) Belanna kurangimo tu kada
boko’na buda tau,
– kamatakuran tiku lao –;
samaturu’ umpata’paina’ lima,
sia undaka’ lalan ungka’tu sunga’ku.
14 (31-15) Apa mati’ Kalemi kunii
sande’, o PUANG!
kukua: Kamumo tu Kapenombangku.
15 (31-16) Iatu toto’ku lan lisu pala’Mi;

rampananna’ dio mai lisu pala’na
mintu’ ualingku sia dio mai mintu’
to unnula’ sumpuna’.
16 (31-17) Melo ke Mipaarrangi rupamMi
tu taumMi,
sia lendokanna’ tete dio
kamasokanamMi.
17 (31-18) O PUANG, da Mieloranna’
kasirisan, belanna meongli’na’
mati’ Kalemi;
melo ke mintu’ to tang mekaaluk
kasirisan,
da’ito nakatiro-tiro lan lino to mate.
18 (31-19) Da’ito namamang tu puduk
mo’rang,
tu matampo ungkada-kadai to
malambu’,
sia madongnga’ sia patelle.
19 (31-20) Tangpada kapuana tu
kamasokanamMi,
tu Miparandanan to ungkataku’Komi,
sia iatu Mipogau’namo lako to
umpentionganniKomi,
tu nata’pai matanna mintu’ ma’rupa
tau.
20 (31-21) Tau iato mai Mionganni dio
mai tengko turu’ kadakena tolino,
dio to’ inan narerung oloMi.

Sia Mirinding pala’ lan misa’ lantang,
dio mai lila passigaganna tau.
21 (31-22) Mintu’na kadipudian lu lako PUANG,
belanna Napakitammo’ pa’kamasean kalle-kallean,
lan tondok ditambakuku.
22 (31-23) Tiramban tu penaangku angku ma’kada, kumua:
Disualemo’ dio mai oloMi!
Apa Mitananni sia talinga tu pengkamoyaku,
tongku meongli’ Mati’.
23 (31-24) Kamali’mi tu PUANG e mintu’ to Naala mase;
Narinding pala’ PUANG tu to maruru’,
apa iatu to umpogau’ kamatampoan Napapakkanni kapua.
24 (31-25) Melo ke batta’komi sia kalebu penaammi,
e kamu mintu’ to urrannuan PUANG.

Rongko’ napabu’tu pengkatobaran

32:1-11

32 1 Pa’pudianna Daud. Gelong bangunan ada’.

Maupa’ tu to dipa’deimo tu kapatodo-
tintinganna,
sia disamboimo tu kasalanna!
2 Maupa’ tu to tang Nareken
PUANG tu kakadakeanna,
sia to tae’ kalando-pa’duan lan
ba’tengna.
3 Iatongku tang mangaku kumba’pa,
salangga’-langga’na tu bukungku,
napobua’ sarro budangku kiallo-
kiallo.
4 Belanna keallo kebongi mabanda’ tu
limamMi unta’paina’,
iatu utak buku lampaku silelemo
marangke sangtinti ke pealloanni.
Sela
5 Angku tuarasan kasalangku mati’
Kalemi,
sia tae’ angku buni kakadakeangku;
kukuami ma’kada: La unnakuna’
kapatodo-tintingangku lako PUANG.
Sela
AmMi pa’deimi tu kakadakeangku sia
kasalangku.
6 Iamoto mintu’ to mengkaola la
massambayang lako Kalemi
su’ding dilambi’pi tu pa’kamaseamMi;
moi anna tu’ba’ tu uai saba’,

manassa tang la nalambi’ tu tau iato
mai.
7 Kamumo tu inan pentilindungangku,
sia Mirinding pala’na’ dio mai
kamaparrisan,
mipaepunnina’ sengo la’tek
makarimman.
8 La Kupakilalako sia la Kupatuduko tu
lalan sipatu la muola;
la Kupokadangko tangnga’ sia la
Kutuntun matako.
9 Da mususi darang ba’tu bagala’ tu
tae’ paissanna,
tu disanga’ sia diulangi la direnden,
iake tae’i nasusito, manassa tae’
namorai urreke’ko.
10 Iatu to tang mekaaluk, buda
kamaparrisan urrampoi,
apa iatu to umposande’ PUANG,
la Natikui kamasokanan.
11 E to malambu’ poparannu-rannukomi
PUANG, sia sende paimankomi,
sia sila’tekangkomi, e mintu’ to
ma’bulo lollong.

Pa’pudian umpangke’ Kapenombanna to Israel

33:1-22

33 1 La sila’tekangkomi umpakaraya
PUANG, e mintu’ to bulo
sanglampa,
Iatu pa’pudi-pudian bayu sielle’na to
ma’bulo lollong.
2 PudiMi tu PUANG naturu’ oni katapi,
sia penanianNi pa’pudian naturu’
dandi sangpulo ritinna.
3 PenanianNi Puang tu sengo ba’ru,
pemellongi tu dedekna sia pemandui.
4 Belanna iatu kadanNa PUANG
manappa’,
sia mintu’ penggauranNa maruru’;
5 Naporai Puang tu kamaloloan sia
kaunnolaian salu,
iate lino ponno kamasokananNa
PUANG.
6 Tete dio kadanNa PUANG anna
kombong tu mai langi’,
susi dukato tu mintu’
mengkaponanna dao langi’
kombong tete dio angin sun
dipudukNa.

7 Napopa’misa tu mintu’ uai tasik
butung misa’ patuku,
sia mintu’ uai mandalan,
Napatama pa’pannianna.
8 Mintu’ lili’na lino la ungkataku’
PUANG, sia mintu’ issinna lino la
ungkabangnga’I.
9 Belanna ma’kada manna anna
kombongmo,
sumu manna anna limbongmo
sangga mairi’.
10 PUANG umpatangdanun
pa’timbanganna mintu’ bangsa,
sia undampa tangnga’na mintu’ to
sangpetayanan.
11 Apa iatu pa’timbanganNa PUANG
tang leluk sae lakona,
sia iatu tangnga’na landa’ lako
disituran-turananni.
12 Maupa’ tu bangsa umpoKapenomban
PUANG,
iamotu to sangpetayanan mangka
Napilei langsa’ Napotau misa.
13 Mentiro lumbang tu PUANG dao mai
suruga,
mintu’ ma’rupa tau Nata’pai nasang
matanNa.

14 Dao mai inan Naisungi Nanii
umpenunu mintu’ to untorroi
kuli’na padang,
15 Ia umpadadi penaanna tau iato mai,
sia Napemantang tu mintu’
penggauranna.
16 Misa’ datu tae’ anna umpopatalo
kabudanna pa’baraninna,
sia misa’ to lalong tae’ anna
umpolussu’ katarru’-baranianna.
17 Iatu darang misa’ parea tang lolo’ la
umpabu’tu kapataloan,
sia liu matoto’na tae’ nabelai
merampanan.
18 Manassa iatu matanNa PUANG
tontong untiro to ungkataku’I,
sia to umpeagi kamasokananNa
Puang,
19 La urrinding pala’ deatanna tau iato
mai dio mai kamatean,
sia la umpatuoi ke ra’pak padangi.
20 Deatangki untayan PUANG,
Iamo Patunduangki sia balulangki.
21 Iamoto naposendei penaangki,
sia iamoto angki posande’i tu sanga
maseroNa.
22 O PUANG, sangapaoi anna
rondongkan kamasokanamMi.

Susitu kadirannuanamMimo.

PUANG **urrinding pala’ mintu’ taunNa**

34:1-22 (34:1-23)

34 [1] Pa’pudianna Daud tonna unna’ga to bomboan kalena dio olona Abimelekh, tu unnula’i anna mallai.

(34-2) La tontongna’ umpudi PUANG,
sia iatu kapa’pudi-pudian lako tang tore sun dio pudukku.

[2] (34-3) Iatu deatangku massattuan dio PUANG,
sangapaoi anna rangii to umpamadiongan penaanna anna parannu-rannu!

[3] (34-4) La mituru’na’ umpakapua PUANG,
melo ke pada-padaki’ umpakala’bi’ sanganNa.

[4] (34-5) Undaka’mo’ PUANG, anNa baliimo’,
sia Narampanammo’ dio mai mintu’ kukataku’na.

[5] (34-6) Iatu tau iato mai mentingara langngan Puang, anna mabaliga’ tu lindona belanna parannu,
sia iatu lindona tae’ natodingi siri’.

6 (34-7) Iate to mandasa iate
meongli’mo, anNa tananni talinga
PUANG,
sia Nalendokan, dio mai mintu’
kamaparrisanna.
7 (34-8) Iatu Malaeka’Na PUANG
lumiling,
ungkampai mintu’ to ungkataku’
Puang sia urrinding pala’ tau iato
mai.
8 (34-9) Perasaimi sia tiromi, kumua
iatu PUANG masokan;
maupa’ tu to umpentirerungI.
9 (34-10) Kasiri’I, tu PUANG, e mintu’
to masallo’Na,
belanna tae’ misa’ kapu’duranna tu
to ungkasiri’I.
10 (34-11) Iatu anak singa kapu’duran
sia ussa’ding tangdia’,
apa iatu to undaka’ PUANG tae’ nala
kapu’duran len apa maelo.
11 (34-12) Maikomi, e kamu anakku
umperangiina’,
kuada’ikomi ungkasiri’ PUANG.
12 (34-13) Mindara morai tuo,
sia ungkaduangi kamalamberan
sunga’ anna tiroi tu maelona?

13 (34-14) Pakari’pii tu lilamu umpokada
kadakena,
sia iatu pudukmu da narandanni
kalando-pa’duan;
14 (34-15) Lempanganni tu kakadakean
sia pogau’i tu kameloan,
daka’i tu kamarampasan sia ula’i.
15 (34-16) Iatu matanNa PUANG
umpemantang to malambu’,
sia natananni talinga tu peongli’na.
16 (34-17) Apa Natiro sengke tu to
umpogau’ kakadakean,
la umpa’dei lan mai lino tu
kadilamban-bayo-bayoanna tau
iato mai.
17 (34-18) Iake meongli’i tu to
malambu’,
Natananni talinga PUANG,
sia Narampanan dio mai mintu’
kamaparrisanna.
18 (34-19) Iatu PUANG tang untoyangan
to rantang buana
sia ullendokanni tu to rosso
penaanna.
19 (34-20) Iatu to malambu’ buda
kamandasanna,
apa Narampanan PUANG dio mai
mintu’nato.

20 (34-21) Ia ungkaritutui mintu’ bukunna,
moi misa’ tae’na la dile’to.
21 (34-22) Iatu to tang mekaaluk la mate narua kasanggangan,
sia iatu to ungkabiri’ to malambu’ la dipakannai salu.
22 (34-23) PUANG ullendokanni tu deatanna taunNa,
sia tae’ misa’ tu to umpentionganNi la dipakannai salu.

Passambayang umpalaku kadilendokan dio mai mintu’ uali

35:1-28

35 1 Pa’pudianna Daud.
O PUANG, ualii tu to unnualina’,
sia rarii tu to urrariina’.
2 ToeKomi balulang sia pakolong,
ke’de’Komi untunduina’.
3 Tetangi tu doke sia la’bo’ amMi ampangi tu lalanna to unnula’na’.
Kuanni te deatangku: Akumo pakarimmanammu!
4 Melo ke kasirisanni sia lele bekoi tu to undaka’ lalan la ungka’tu sunga’ku,

sia la sorong boko’ sia natoding
siri’ tu mintu’ to undakaranna’
kakadakean.
5 Da’ito anna susi nasang ta’pian
napentiaran angin,
anNa lolai Malaeka’Na PUANG.
6 Da’ito anna malillin sia malangngo’ tu
lalanna tau iate mai,
anNa ula’i Malaeka’Na PUANG.
7 Belanna tae’ bannangna anna tananni
bunina’ poyana,
sia tae’ bannangna anna garaganni
patuang lambe’ tu deatangku.
8 Da’ito narampoi kasanggangan tang
nakanandai,
sia ia kalena naala poya natanan
buni,
da’ito anna tobang tama
kasanggangan.
9 Iatu deatangku mela’tek dio PUANG,
sia la sende paiman diona
kadilendokan lu dio mai Kalena.
10 Mintu’ kaleku sae tama bukungku la
ma’kada kumua:
O PUANG, mindara tu sitinti batumMi,
urrampanan to mandasa dio mai to
ussau’i,

ondongpi to mandasa sia to bongko
dio mai to umpangrampai?
11 Bendanmo ba’tu pira-pira sa’bi
bulituk,
untanda’na’ diona apa tang kutamai.
12 Napapakkanni kakadakean tu gau’
meloku;
sia sisayuranna’ anak, kuurunganni
makarorrong.
13 Apa iatu aku tonna masaki tau iato
mai,
ma’pakean karoro’na’,
umpandasana’ kaleku ma’puasa,
sia tu’tun tama ara’ku tu ulungku
massambayang.
14 Iatu gau’ku lako
susi lako sangmaneku ba’tu siulu’ku;
tukkuna’ ma’pote dibolong,
butung to untingayo pandana
mendadianna.
15 Apa iatongku tilende’, parannumi
ma’balole’-lole’ tu tau iato mai;
to passiboboran tu tae’ kutandai
umbalole’na’;
tau iato mai tang tore ungkada-
kadaina’.
16 Susi to tang mekaaluk patelle-telle
sia umbarakki kande mammi’,

ussangiranna’ isi.
17 O PUANG, sangapapoKomi la
untiro-tiro bangi?
Lendokammi tu deatangku dio mai
kasangganganna,
sia rampananni tu sunga’ tungga’ku
dio mai mintu’ anak singa.
18 La kupudiKomi lan kombong kalua’,
sia la kupakala’bi’Komi lan tinimbu
malambe’.
19 Da anna parannu tu to tae’
bannangna nanii unnualina’,
sia da maro’ Mieloranni tu to
ungkabiri’ punala bangna’
untelle-tellena’ pa’kidi’ matanna.
20 Belanna tangia kamarampasan
napokada tau iato mai,
sangadinna untangnga’ apa tang
tongan,
lako mintu’ to rapa’ lan tana iate.
21 Nabakkak tongan tu sadangna
umpengangaina’,
anna ma’kada, kumua: Ha, ha,
natiromo matangki.
22 Mitiromo to, o PUANG, da
Mima’pakappa bang;
o Puang, da Mitoyanganna’.

23 Ke’de’Komi sia ingaranni ussanda
tongannina’,
diona kara-karaku, o
Kapenombangku sia Puangku.
24 O PUANG, o Kapenombangku,
paolaina’ salu sitinaya
kamaloloamMi.
Da anna poparannui tau iato mai tu
diona a’gangku.
25 Da anna ma’kada lan penaanna,
kumua: Ha! susimo pa’poraiangki
to!
Sia da anna ma’kada kumua:
Kiampello’mo!
26 Da’ito anna kasirisan sia maila’
tu mintu’ to umposende
kamandasangku,
da’ito naputu’i siri’ sia kaburerean,
tu to umpamatampo kalena lako
kaleku.
27 Melo ke mela’tekki sia sende
paimanni
tu mintu’ to umporai tu
kaunnolaiangku salu;
sia la tontong napokada kumua:
Kapua paanNa tu PUANG.
Tu umporai taunNa ke unnappa’i
kasalamaran.

28 La nasa’bu’ tongka’ dililaku tu
kamaloloamMi,
sia kadipudiamMi kiallo-kiallo.

Katangmekaalukanna to kasalan na kamasokananNa Puang Matua

36:1-12 (36:1-13)

36 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud, taunNa
PUANG.
(36-2) Iatu kasalan ma’kada lan
ba’tengna to tang mekaaluk;
– tae’ bang kamatakuran lako Puang
Matua dio lindona-
2 (36-3) Belanna naa’panmo ia kasalan
tu penaanna,
diona kaungkanassan, kumua sipatu
la dikabiri’ tu kakadakeanna.
3 (36-4) Mintu’ tu kada sun dio
pudukna kakadakean manna sia
kalando-pa’duan manna,
tae’mo anna lolang kinaa sia tae’mo
anna pogau’ kameloan.
4 (36-5) Untangnga’ bang kabulitukan
diong dali’ patindoanna,
anna ola lalan kadake,
sia tae’ narampananni tu kakadakean.

5 (36-6) O PUANG iatu kamasokanamMi
sumpu langngan langi’,
sia iatu kamarurusamMi tu’tun dao
massaliu’na.
6 (36-7) Ia duka tu kamaloloamMi
susitu mai buntu sumpu malangka’,
sia pa’paolaimMi salu ten to tasik
mandalan liu.
O PUANG, Kamumo tu ullendokanni
tu tolino sia olo’-olo’.
7 (36-8) Tumba melona tu
kamasokanamMi, o Puang
Matua,
mintu’ ma’rupa tau umpentionganni
ongan pani’Mi.
8 (36-9) Tau iato mai la dipedia’i sanda
mammi’na lan banuamMi,
sia la Mipairu’ dio mai to’ salu
marasamMi.
9 (36-10) Belanna dio Kalemi den tu
kalimbuang katuoan,
sia lan arrangMi kinii untiro
kamasiangan.
10 (36-11) Patontongi tu
kamasokanamMi lako to
untandaiKomi
sia kamaloloamMi lako to bulo lollong
penaanna.

11 (36-12) Da Mipopa’elo’nai tu to
matampo ullesena’,
sia da Mipopa’elo’nai tu to tang
mekaaluk ullolaina’.
12 (36-13) Indemoto nanii tibambang
tu mintu’ to umpogau’ kakadakean,
dibambangammo rokko tu tau iato
mai sia tang nakullemo bangun
sule.

Kamanamananna to tang mekaaluk tang masae lako lan te lino

37:1-40

37 1 Pa’pudianna Daud.
Da mukaredei tu to umpogau’
kakadakean,
sia da mukemburui tu to umpogau’
kelok.
2 Belanna tau iato mai madomi’ bangsia
malayu susi riu,
sia marangke ten tananan maluna.
3 Posande’i tu PUANG sia pogau’i tu
kameloan,
mari’piko lan tana iate sia karitutui tu
kamarurusan.
4 Posendeko PUANG,

anNa ba’giko tu mintu’
mupelambeinna.
5 Sorongi tu lalanmu lako PUANG sia
posande’I,
anNa padenni.
6 Ia duka umpadellekki tu
kamaloloammu butung masiang,
sia katonganammu susito kulla’
ma’tangngana allo.
7 Parapa’i tu penaammu dio oloNa
PUANG sia tayanNi;
da mukaredei tu to maupa’ lalanna,
sia iatu umpalolang tangnga’ kelok.
8 Torei tu kasengkean sia tampei tu
kakearasan,
da namarede tu penaammu, belanna
kakadakean manna napabu’tu,
9 Belanna iatu to umpogau’ kakadakean
la dipisanni,
apa iatu to umposande’ PUANG, iamo
la umpomana’i tu padang iato.
10 Belanna sattu’mora anna lanna’ tu to
tang mekaaluk;
iake mupasilelei mata tu inanna,
tae’mo ditiro.
11 Apa iatu to umpamadiongan
penaanna la umpomana’ padang
iato,

sia umpasendei kamarampasan
kapua tu penaanna.
12 Iatu to tang mekaaluk untambuk
kadake lako to malambu’
sia nasangiran isi.
13 Apa la Napetaai Puang,
belanna Natiro tu allo sumandakna la
sae.
14 Iatu to tang mekaaluk unnonok
la’bo’na sia umpatu’tun bulianna,
la ussongkan to mandasa sia to
mase-mase,
sia la ussampan-sampan to unnola
lalan kabulo-lollongan.
15 Apa iatu la’bo’na buana kalena la
narua sia iatu bulianna la direbong.
16 La’biran ia tu sidi’na dio to malambu’,
na iatu kasugi’-lallanganna tu mai
buda to tang mekaaluk.
17 Belanna iatu takia’na to tang
mekaaluk la direbong,
apa Nasande’ Puang tu to malambu’.
18 Nakaritutui PUANG tu torro ke’de’na
to mengkaola,
sia iatu ba’ginna la tontong sae
lakona.
19 Tau iato mai tae’ nala kasirisan,
sia iake ra’pak padangi la dipedia’i.

20 Apa iatu to tang mekaaluk la
sanggang.
Sia iatu mintu’ ualinNa PUANG la
butung kamaballoanna riu dio lu
padang;
tau iato mai la pa’de poton, ondongpi
la pa’de poton sola rambu.
21 Iatu to tang mekaaluk massuka’
natae’ napasulei,
apa iatu to malambu’ maturu-turu
anna mamengan.
22 Manassa iatu to Napassakke Puang
la umpomana’i tu padang iato,
apa iatu to Natampakki ropu la
dipisanni.
23 PUANG umpabantang lalanna tau,
tu to Naporai tu tengka-tengkana.
24 Moi anna tobang tae’ anna
sumpandan tarru’,
belanna PUANG untoei tu limanna.
25 Puramo’ mangura, na totemo
matuamo’,
apa tae’ bangpa angku tiro to
malambu’ ditampe,
ba’tu iatu bati’na kapalaku-laku.
26 Iatu to malambu’ kiallo-kiallo
maturu-turu sia ma’pasuka’,

sia iatu bati’na umpabu’tu
karongkosan.
27 Torroi tu kakadakean sia pogau’i tu
kameloan,
anna tang tibendon tu kao’korammu;
28 Belanna iatu PUANG ungkabarii
katonganan,
sia tae’ Natampei tu to Naala mase,
tau iato mai makarimman sae lakona,
apa iatu bati’na to tang mekaaluk la
diroto’i.
29 Mintu’ to malambu’ la umpomana’i tu
padang iato,
sia la untorroi tontong sae lakona.
30 Iatu randan pudukna ussa’bu’ kada
kinaa,
sia tongka’ dililana unggente’ kada
unturu’ katonganan.
31 Iatu Sukaran alukNa Kapenombanna
manda’ lan penaanna,
sia tae’ natilende’ tu lentekna.
32 Iatu to tang mekaaluk untuntun
mata to malambu’,
sia undaka’ lalan la umpatei.
33 Apa tae’ Naeloranni PUANG la tobang
tama limanna tau iato,
sia tae’ Naeloranni dipasala, ke
dipaolai salunna.

34 TayanNi tu Puang sia karitutui tu lalanNa,
anna Ia umpamatandeko muurunganni umpomana’i tu padang iato.
Sia la mutiro umba nakua kadirotosanninna tu to tang mekaaluk.
35 Kutiromo tu misa’ to tang mekaaluk masa’ga’, umparumaka kalena susi balintoto loboran.
36 Apa den tau lendu’ dio, natiroi, pa’demo,
kudaka’, apa tae’mo kutiro lako.
37 Palan ara’i tu to sallo’ penaanna sia tiroi tu to bulo lollong,
belanna iatu to ungkabarii kamarampasan la membati’.
38 Apa iatu to patengkan la disabu’i sola nasangi,
sia iatu bati’na to tang mekaaluk la dipisanni.
39 Apa iatu kasalamaranna to malambu’ bu’tu lu dio mai PUANG,
Iamo pentirerunganna lan attu kamaparrisan.
40 PUANG la untundui sia la urrampananni,

Ia urrampananni dio mai to tang
mekaaluk sia urrinding pala’i,
belanna mentilindung lako Kalena.

Passambayangna to masaki kapua

38:1-22 (38:1-23)

38 [1] Pa’pudianna Daud. Ke
dipennoloanni tu pemala’
kapengkilalan.
(38-2) O PUANG, da Mipandasana’
diona kasengkeamMi,
sia da Mipa’dikkina’ diona
kamare’dekamMi!
[2] (38-3) Belanna iatu mintu’ tinaranMi
lambun nasangmo tama kaleku,
sia lendu’ nati’tinku tu limamMi.
[3] (38-4) Makuyu langkan tu kaleku tu
belanna kasengkeamMi,
sia tae’mo memun tu mintu’
bukungku natumang kasalangku.
[4] (38-5) Belanna mintu’ kakadakeangku
ungkabu’mo botto ulungku,
sangtinti misa’ pamaan magasa tu
untondon maro’na’.
[5] (38-6) Mintu’ bangkeku bubosi sia
ma’nana,
natumang kabagangku.

6 (38-7) Tikongko-kongkona’ sia bukku’ tonganmo’,
kiallo-kiallo butungna’ to sidudung pote.
7 (38-8) Belanna mapa’dik tu aakku,
sia makuyu langkan tu kaleku.
8 (38-9) Iate aku te bo’yo’ tonganna’ sia bonnongna’,
sia urrantangna’ sarro belanna karossoanna penaangku.
9 (38-10) O Puang, mintu’ kamamalirangku Mitiro nasang,
sia iatu sarroku tae’ nakarerungan dio mai Kalemi.
10 (38-11) Ma’baramba tu penaangku, sia tae’mo kamabukuangku,
sia ia duka tu kamarorronganna matangku pa’demo.
11 (38-12) Mintu’ tu to kukamali’ sia sangmuaneku untoyangammo kalena, dio mai kamandasangku,
sia mintu’na duka sangdadiangku urrandanammo kalena.
12 (38-13) Iatu to la ungka’tu sunga’ku natanannina’ poya,
sia iatu to undakaranna’ kasanggangan umbisara la kuposabu’na,

sia untannun tangnga’ kadake
kiallo-kiallo.
13 (38-14) Apa aku te butung to taru,
tang parangi,
sia sangtintina’ to mamang tang
tiku’bi’ tu pudukna;
14 (38-15) Ondongpi aku te butungna’
to tang parangi,
sia tang naissan ma’pabali.
15 (38-16) Belanna Kamumo kutayan, o
PUANG;
manassa la Mipebaliina’, o PUANG,
Kapenombangku.
16 (38-17) Belanna kukua: Da
naposendei tau iato mai tu
kamandasangku,
sia iake tilende’i tu lentekku, da
napakapua penaanna lako kaleku
17 (38-18) Belanna madomi’mo’ la
tobang,
sia iatu kamasussangku dio bangmo
tingayoku.
18 (38-19) Belanna la untuarasanna’
kakadakeangku,
sia rosso penaangku natumang
kasalangku.
19 (38-20) Apa mintu’ ualingku malaga’
sia matoto’,

sia budamo tu to ungkabiri’ punala
bangna’,
20 (38-21) Sia to umpapakkanni
kakadakean tu kameloan,
sia naeamo’, belanna untuntunna’
kameloan.
21 (38-22) O PUANG, da Mitampena’,
o Kapenombangku, da
Mitoyanganna’!
22 (38-23) Madomi’Komi untunduina’,
o Puang, oto’na kasalamarangku.

Passambayang umpalaku karapasan penaa untiro a’gan tang marendeng

39:1-13 (39:1-14)

39 1 Lu lakona pangala sengo; lako
Yedutun. Pa’pudianna Daud.
(39-2) Nakua kadangku: La
makaritutuna’ lan mintu’ lalanku,
da angku pogau’ kasalan natumang
lilaku;
la kusanga’ tu pudukku,
ke sitingayopa’ to tang mekaaluk.
2 (39-3) Kupakari’pi bangmo tu kaleku
tang ma’kada sia kupakappa,
ma’loko-loko bangna’ sisayuran
melona,

apa sakerangngan-rangnganna
karossoangku.
3 (39-4) Re’dekmi tu penaangku lan,
marassanmo’ ma’tangnga’-tangnga’
dukkumi tu api;
manera’ umbungka’ sadangku,
ma’kada:
4 (39-5) O PUANG, paissananna’ tu
lampakku,
sia sangapara lambe’na tu sunga’ku,
angku issanni tumba
katangmarendenganna a’gangku.
5 (39-6) Manassa iatu sunga’ku
sangdangkanri mangka Milampak,
sia iatu katuoangku butung
bayo-bayo bangri dio oloMi;
ondongpi mintu’ tau bendan,
susi bangri damo’. *Sela*
6 (39-7) Iatu mintu’ tau timbayo bangri
susi bayo-bayo;
ussara’i punala bang kalena,
untombon ianan, apa tae’ naissanni
minda la umpomaruai.
7 (39-8) Na totemo, apapara tu la
kutayan, o Puang?
Mati’ri Kalemi nanii
kapa’rannuanangku.

8 (39-9) Rampananna’ dio mai mintu’ salaku,
sia da Mipatulangdanna’ napotombonan dollok to baga.
9 (39-10) Ma’loko-lokomo’, tae’mo kubungka’ len pudukku,
belanna Kamumo umpogau’i.
10 (39-11) Patoyangna’ dio mai parri’ bu’tu lu mai Kalemi,
masangna’ belanna natemme’ limamMi.
11 (39-12) Iake Mipandasai tu tau,
belanna natumang kakelokanna,
misanggang tu kameloanna susito nakande busung,
manassa iatu mintu’ tolino susi bangri damo’. *Sela*
12 (39-13) Perangiimi tu passambayangku, o PUANG,
sia tananni talingamMi tu pengkamoyaku,
sia da Mipa’loko-lokoi tu tangi’ tang marangangku,
belanna iate aku te misa’na’ to sae dio Kalemi,
sia to mentiruran susi mintu’ to doloku.
13 (39-14) Saile randenna’, angku parannu paimanpa,

kumane messala indete sia pa’de.

Umposande’ Puang
Matua lan kamandasan

40:1-17 (40:1-18)

40 [1] Lu lakona pangala sengo. Misa’
pa’pudian natono’ Daud.
(40-2) Lantuk penaangku untayan
PUANG,
Napalempeina’ kale sia Natanannimo
talinga tu pengkamoyaku,
[2] (40-3) Mangkamo’ Naendekan diong
mai liku nanii kasanggangan,
diong mai buka mapullan,
Napopellesei tu lentekku dao buntu
batu,
sia Napabantang tu tengkaku.
[3] (40-4) Ia umpabu’tu nanian ba’ru dio
pudukku,
misa’ pa’pudi-pudian lako
Kapenombanta.
Buda tau la untiroi tu iannato anna
kabangnga’I
sia umposande’ PUANG.
[4] (40-5) Maupa’ tu to
umpassare kapa’rannuananna lako
PUANG,

sia to tang undampangngi tu to
ma’patiramban,
sia to sepang lako kamo’rangan.
5 (40-6) O PUANG Kapenombangku,
budamo tu mintu’ penggauran
kalle-kalleamMi mangka Mipogau’,
sia mintu’na Mipondokangkan, tu
kipomelona;
tae’ misa’ apa ma’din
dipasangtintiangKomi.
Iake la kurundunanni sia la
kupokadai,
tang dikemba’mo dibilang.
6 (40-7) Iatu pemala’ pangrere’ sia
kande dipemalaran tae’ Miporai,
sangadinna Mipato’tokmo tu
talingangku,
iatu pemala’ ditunu pu’pu’ sia suru’
pengkalossoran tae’ Mianga’i.
7 (40-8) Kukuami: Tiromi, rampoMo’;
nalan tu sura’ tilulun diniimo mangka
ussura’i tu a’gangKu.
8 (40-9) O Kapenombangku, kuporai
umpogau’i tu naalanna penaamMi,
sia iatu sukaran alukMi manda’
kupariba’teng.
9 (40-10) Kupa’peissanammo tu kareba
kaparannuan

lan kombongan kalua’ iamotu diona
kamaloloamMi;
manassa tae’ kutampun pudukku.
O PUANG, Miissan tu iannato.
10 (40-11) Iatu kamaloloamMi tae’
kubuni len lan penaangku,
sangadinna kupokadamo
tu kamarurusamMi sia
kamakarimmanan lu mai Kalemi,
tae’ kusamboan lenni tinimbu
malambe’ tu kamasokanamMi sia
kamanapparamMi.
11 (40-12) O PUANG, da Mipaka’tuina’
mamaseMi;
sangapaoi anna tontong
untaranakna’ kamasokanamMi sia
kamanapparamMi.
12 (40-13) Belanna ba’tu sangapamo
kasanggangan tu tang dikemba’mo
dibilang untikuina’;
sia mintu’ kakadakeangku
ullambirammo’.
Naurunganni tang kukemba’ kutiro;
mandu buda ia na mintu’ lamba’
beluakku,
naurungan ranggangmo tu
penaangku.

13 (40-14) O PUANG, kasorokanni
urrampananna’,
o PUANG, madomi’Komi untunduina’.
14 (40-15) Melo ke kasirisanni sia pada
maila’i,
tu mintu’ to undaka’ sunga’ku la
naka’tu;
melo ke sorong boko’i sola nasangi
sia kasirisan,
tu mintu’ to umporai ke mandasana’.
15 (40-16) Da’ito nalittu belanna masiri’,
tu to umpa’pallakanna’!
16 (40-17) Melo ke mintu’ to
undaka’Komi,
umpoparannu sia umpopaimanKomi;
melo ke mintu’ to ungkamali’
kamakarimmanan lu mai Kalemi,
tontong ma’kada: La dipakasalle tu
PUANG!
17 (40-18) Aku te mandasa sia
mase-mase;
apa Nakilalai siana’ Puang.
Kamumo patunduangku sia perinding
pala’ku,
da Mimarempa to lamban, o
Kapenombangku.

Passambayang lan kamasakian

41:1-13 (41:1-14)

41 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
(41-2) Maupa’ tu to ungkilalai to
bongko;
manassa la Narampanan PUANG, ke
allo kamaparrisan.
[2] (41-3) La Nakaritutui PUANG sia
Napamalambe’ sunga’;
anNa dipudi lan te lino;
sia tae’ len Mila ussorongi lako
pa’poraianna ualinna.
[3] (41-4) PUANG ussande’i dao inan
kamasakianna,
Kamumo umpopembali a’ganna dao
inan mamma’na ke masakii.
[4] (41-5) Kukuami: O PUANG,
kamaseina’ dikka’,
sia pamatanana’ belanna kasalammo’
lako Kalemi.
[5] (41-6) Mintu’na ualingku umpokada
kadakei tu diona aku, nakua:
Piranra nala mate sia pa’de tu
sanganna?

6 (41-7) Iake saei misa’ unto’longina’,
ma’kada leko’,
sia urrampun kakadakean lan
penaanna,
anna tassu’ umpatale’i tu iannato.
7 (41-8) Mintu’ to ungkabiri’na’,
sibisik-bisik umpokadana’,
sia sanda kakadakean,
natannunanna’ nakua:
8 (41-9) Le’ke’ misa’ saki tang
dampi-dampian lako kalena,
iamoto totemo mamma’mo anna
tae’mo nala malimbangun sule.
9 (41-10) Ondongpi, iatu sangmuane
karra’ku tu kupatongan,
sia kusolan kumande unnande’
lentekna urrea’na’.
10 (41-11) Apa Kamu, o Puang,
kamaseina’ dikka’ sia pamillikna’,
angku pabala’i tu tau iato mai.
11 (41-12) Naindeto kunii unnissanni
kumua Miporaina’,
ke tae’i napoparannu paimanni
ualingku tu kasanggangangku.
12 (41-13) Iate aku te Misande’na’ tete
dio kamasalloranna penaangku,
sia Kamumo umpatulangdanna’ dio
oloMi tontong sae lakona.

13 (41-14) Mintu’na kadipudian lu lako
PUANG, Kapenombanna to Israel.
Tempon dio mai tontong sae lakona.
Amin, amin.

SURA’ MA’ PENDUANNA:

PA’PUDIAN 42-72

Kamamaliranna tau lako Puang Matua

42:1-11 (42:1-12)

42 1 Lu lakona pangala sengo. Misa’
gelong bangunan ada’na to Korah.
(42-2) Susi donga ungkabarii salu,
ten dukamoto tu penaangku
ungkamali’Komi, o Puang Matua.
2 (42-3) Ma’rang tu deatangku lako
Puang Matua,
ondongpi lako Puang Matua
matontongan;
ba’tu piran kula sae
la mennolo dio oloNa Puang Matua?
3 (42-4) Tae’mo kukumande sangadinna
uai matangku mannamo kuparra
keallo kebongi,

belanna nakuan bangmo’ tau kiallo
kumua:
Umbamira tu Kapenombammu?
4 (42-5) Iake kukilalai tu diona te,
mamalling tu penaangku lan
ba’tengku:
Iamotu tumbai tu kamangkangku
ussolan to buda,
ma’baanan lako banuanNa Puang
Matua,
sila’tekan sia ussa’bu’ pa’pudi-pudian,
iamotu to buda tu umpakaraya allo
kapua.
5 (42-6) Ma’apai ammu ma’dosso-
dossora, e deatangku,
sia apara bannangna ammu
ma’rundede lan kaleku?
Rannuanni tu Puang Matua, belanna
inang la kupudipa,
tu To ullendokanna’ sia
Kapenombangku.
6 (42-7) O Kapenombangku, ma’dosso-
dosso tu deatangku lan kaleku,
iamoto angku kilalaiKomi dio mai
padang Yordan sia dio mai buntu
Hermon, sia dao mai buntu Mizar.
7 (42-8) Uai saba’ sitambaian,
ke mongngo’i mintu’ sarambumMi;

mintu’ landa-landa sia bombangMi
ussamboimo’.
8 (42-9) Iake allona Napasonglo’ PUANG
tu kamasokananNa,
sia iake bonginna umpopenanina’
nanian dipudianNi,
ondongpi misa’ passambayang
langngan Puang Matua, oto’na
katuoangku.
9 (42-10) La kukua lako Puang Matua,
buntu batungku susite;
ma’apari amMi tang kilalaimora’?
Ma’apari angku lolang ma’pote
dibolong, belanna pa’pakario-riona
mintu’ ualingku?
10 (42-11) Butung misa’ petobok lan lu
bukungku,
susimoto tu nabe’seanna’ mintu’ to
unneana’,
belanna tontong bangna’ nakuan
kumua:
Umbamira tu Kapenombammu?
11 (42-12) Ma’apai ammu ma’dosso-
dosso, deatangku,
sia apara bannangna ammu
ma’rundede lan kaleku?
Rannuanni tu Puang Matua, belanna
inang la kupudipa,

tu To ullendokanna’ sia
Kapenombangku!

Siumpu’na pa’pudian

43:1-5

43 [1] O Puang Matua, sanda
tongannina’ sia paolaina’ salunna,
umbali misa’ bangsa tang mekaaluk;
lendokanna’ dio mai to patua’ ba’tang
sia to kelok.
[2] Belanna Kamumo Kapenomban
pentirerungangku;
ma’apari amMi tibemora’?
Ma’apari angku lolang ma’pote
dibolong,
belanna pa’pakario-riona ualingku?
[3] Pasonglo’mi tu maseroMi sia
kamanapparamMi;
anna anta’na’,
sia umbaana’ langngan buntu
maseroMi,
sia lako inan Minii torro,
[4] Angku rampo lako to’ kapemalaranNa
Puang Matua,
lako Puang Matua, tu oto’na
kaparannuan sia kasendeangku,
angku ma’katapi umpudiKomi,

o Puang Matua, o Kapenombangku!
5 Ma’apai ammu ma’dosso-dosso, e deatangku,
sia apara bannangna ammu ma’rundede lan kaleku?
Rannuanni tu Puang Matua, belanna inang la kupudipa,
tu To ullendokanna’ sia Kapenombangku!

Pengkamoyana bangsa napakario-rio uali

44:1-26 (44:1-27)

44 1 Lu lakona pangala sengo. Dio mai to Korah. Misa’ gelong bangunan ada’.
(44-2) O Puang Matua, talingangki kalenamo urrangii,
sia nauleleanmo nene’ to doloki:
Tu penggauran kapua tu mangka
Mipogau’ tonna linona, iamo tonna dolo-dolona.
2 (44-3) Mangkamo Mirambai tu mintu’ bangsa tete dio kamatotoramMi, amMi
panno’ko’i tu nene’ to doloki sondana tau iato mai,

mangkamo Mipa’dikki tu mintu’
to sangpetayanan amMi
pamakambanni tu nene’ to
doloki.
3 (44-4) Belanna tae’ natete dio bassi
mataranna anna poapai tu padang
iato,
sia tangia limanna kalena
umpopataloi tu tau iato mai,
sangadinna tete dio lima kananMi sia
takia’Mi sia arrang lindoMi.
Belanna naala penaamMi tu tau iato
mai.
4 (44-5) Kamumo tu Datungku, o Puang
Matua;
ma’kadamoKomi anna dilendokan tu
Yakub.
5 (44-6) Dionari pa’tunduamMi angki
la umpembassananni tu mintu’
ualingki,
sia dionari sangamMi angki lullu’i tu
mintu’ to tu’ba’ la unneakan.
6 (44-7) Belanna tae’ kurannuan
bulianku
sia tae’ nala’bo’ku la ullendokanna’.
7 (44-8) Sangadinna Kamuri tu mangka
ullendokangkan dio mai mintu’
ualingki,

sia mintu’ tu to ungkabiri’kan
Mipakasiri’mo.
8 (44-9) Puang Matua tu kisattuan
kiallo-kiallo,
sia la kipudi tu sangamMi sae lakona.
Sela
9 (44-10) Moi susito Mitibe dukamokan
sia Mipakasiri’mokan,
sia tae’mo Misun urrondongi tu mai
to pararingki.
10 (44-11) Mielorammokan nalassu’
ualingki,
sia napangrampaikan mintu’ to
ungkabiri’kan.
11 (44-12) Mangkamokan Misorong susi
domba la ditunu,
sia Mipatisambo’mokan dio lu mintu’
bangsa.
12 (44-13) Mibalukan maraa bang tu
taumMi,
sia tae’ Miposugi’i tu allinna.
13 (44-14) Mitananmokan pa’be’seanna
mintu’ bali lembangki,
sia pa’telleanna sia parumbasanna to
untama tikuikan.
14 (44-15) Mitananmokan pa’parundean
dio lu mintu’ bangsa,

sia ilingan ulu dio lu to
sangpetayanan.
15 (44-16) Iatu siri’ku dio bang lindoku
kiallo-kiallo,
sia longko’ ungkabu’ lindoku.
16 (44-17) Belanna kadanna to pasimba
sia to palangdo,
belanna panennen matanna uali sia
to untambuk essun.
17 (44-18) Mintu’nate urrampoimokan,
apa tae’ duka sia angki
tangungkilalaiKomi,
sia tae’ angki tang lantuk diona
basseMi.
18 (44-19) Tae’ natibalik tu penaangki,
sia iatu tengkaki tae’ nasepang dio
mai lalanMi.
19 (44-20) AmMi sanggangmokanni dio
to’ pendurukanna serigala,
sia Mipasamboikan kapi’tukan.
20 (44-21) Iake moronganna angki
tang ungkilalaimo sanganNa
Kapenombangki,
ba’tu umpatadokan pala’ki lako
kapenomban senga’.
21 (44-22) Ma’apai te apa iate anna
tang la unnissanNi Puang Matua?

Belanna Natandai tu rasia lan
ba’tengna tau.
22 (44-23) Apa tu belanna Kamumora
angki dipatei keallo-keallo,
dipasusikan domba la ditunu.
23 (44-24) Pana’dingKomi! Ma’apari
amMi mamma’, Puang?
MillikKomi! Da Mitibe tontong
bangkan!
24 (44-25) Apa bannangna amMi buni
lindoMi,
sia tang ungkilalai kamaparrisangki
sia kadipandasangki?
25 (44-26) Belanna iatu sumanga’ki
tuttumo rampo rokko to’ barra’-
barra’,
iatu kaleki rapa’mo rokko padang.
26 (44-27) Ke’de’Komi untunduikan,
sia lendokammokan tete dio
kamasokanamMi.

Sengo pa’passakke diona rampanan kapa’na datu

45:1-17 (45:1-18)

45 1 Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo bunga
bakung.

Misa’ gelong bangunan ada’na to Korah.
Londe pa’kaboro’.
(45-2) Tiakka’ tu penaangku la
umpokada kada masokan,
la ussengoanna’ datu,
iatu lilaku susi peoki’na to malute
mangoki’.
2 (45-3) Mandu maballokomi kamu
anna mintu’ ma’rupa tau,
iatu kamabalelean dipasitutu’mo
randan pudukmi,
iamoto anna pamasakkekomi Puang
Matua tontong sae lakona.
3 (45-4) Takinni tu la’bo’mi dio aakmi, e
lalong,
situang kabarre-alloammi sia
kamala’birammi.
4 (45-5) Sangapaoi mimaupa’ dao
sakeammi,
lao umposara’ kamanapparan,
kaumpamadiongan penaa sia
katonganan,
na lima kananmi la umpatudukomi tu
mai masangna.
5 (45-6) Iatu mai tinaranmi mata’tak! –
ba’tu pira-pira bangsa mipatunduk-
iatu tinaranmi lendu’ tama banua
mintu’ ualinna datu.

6 (45-7) Isungan kapayungamMi, o
Puang Matua, tontong sae lakona,
Sia tekken kamalamburan iamo
tekken kapayungammi.
7 (45-8) Mikamali’ tu kamaloloan ammi
sayu kakelokan;
iamoto, o Puang Matua, anna
bolloikomi minna’ Kapenombammi,
tanda kasendean, Napalosongkomi
na iatu mai solami.
8 (45-9) Mintu’ tamangkalemi situtu’
bau muru sia andelen sia kadinge’;
sia lan mai tongkonan layuk dikararak
gading naniimo tu mintu’ paningoan
diritii umpasendekomi.
9 (45-10) Ba’tu pira-pira tu lai’na datu
tu tama mipobaanan sola anak
dara baanammi;
sia dio kananmi bendan tu datu baine
ma’pakean bulaan tasak dio mai
Ofir.
10 (45-11) Perangii, e Lai’, kilalai sia
patananni talingammi.
Paboko’imi penaa tu bangsami sia to
lan banuanna mendadiammi.
11 (45-12) Ke naalai penaanna datu tu
kamaballoammi,

belanna iamo dipopuang, la
tukkukomi lako.
12 (45-13) Iatu Lai’na datu Tirus la sae
umpennoloan pamenganna,
sia iatu mai to la’bi’na mintu’ bangsa
malaku la mikasokanni.
13 (45-14) Iatu Lai’na datu iato mala’bi’
tongan lan bilik tongkonan layuk,
sia iatu tamangkalena disulan riti
bulaan.
14 (45-15) La dipopennolo lako
datu situang tamangkalena
makkarupa-rupa sulanna,
sia mintu’ anak dara sangbara’na,
umbaananni la dipopennolo duka
lako kalemi.
15 (45-16) Iatu tau iato mai la disolan
naturu’ kaparannuan sia arrak,
anna tama tongkonan layukna datu.
16 (45-17) Mintu’ tu mai anakmi la
ussonda to dolomi,
tu la miala ampu lembang lan mintu’
tondok.
17 (45-18) La kupokada tu sangammi
anna disiosso’i dianna batu
silambi’;
iamoto anna mintu’ bangsa la
umpudikomi tontong sae lakona.

Puang Matua misa’ tambakuku matoto’

46:1-11 (46:1-12)

46 [1] Lu lakona pangala sengo. Misa’ pa’pudianna to Korah. Unturu’ baenan sengo: Anak dara. Misa’ sengo.
(46-2) Iatu Puang Matua iamo pentilindungangki, sia oto’na kamatotorangki,
misa’ pa’tunduan tongan lan kapussakan.
[2] (46-3) Iamoto anna tae’ angki la mataku’ moi anna tilele te lino,
sia moi anna la tiberu tu mintu’ buntu rokko atena tasik.
[3] (46-4) Moi anna mongngo’ sia tikula’dak tu uainna,
sia moi anna mintu’ buntu tiseno napobua’ tikula’dakna. *Sela*
Apa Puangna mintu’ ma’dandan maritik urrondongkanni,
sia iatu Kapenombanna Yakub iamo kipotambakuku matoto’. *Sela*
[4] (46-5) Den misa’ salu:
iatu salossokna umpopaiman kotaNa Puang Matua,

inan mandu maindan naisungi
Patodoranna.
5 (46-6) Tongkon lan tangngana tu
Puang Matua, tae’ nala tigega’ len
tu tondok iato,
iake tibangka’mi masiang la Natundui
Puang Matua.
6 (46-7) Marukka’mi tu mintu’ bangsa
sia tigega’ tu mintu’ parenta,
sumarabami tu Puang, anna bonno’
tu lino.
7 (46-8) PUANGna mintu ma’dandan
maritik urrondongkanni,
sia iatu Kapenombanna Yakub iamo
kipotambakuku matoto’. *Sela*
8 (46-9) Maimokomi untiroi tu
penggauranNa PUANG,
tu umpabu’tu kasanggangan lan lino,
9 (46-10) Napasoro’ ambun tu tananan
ra’ landa’ lako randanna langi’,
Narebong-rebong tu tinaran, sia
Napolo tu doke,
sia Natunu api tu mintu’ kareta.
10 (46-11) Rapa’komi sia issanni kumua
Akumo tu Puang Matua;
Akumo tu mala’bi’ dio lu mintu’
bangsa, sia mala’bi’ lan lino.

11 (46-12) PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik urrondongkanni;
sia iatu Kapenombanna Yakub iamo
kipotambakuku matoto’. *Sela*

Kapa’pudi-pudian lako Puang Matua, tu undatui mintu’ narande tana

47:1-9 (47:1-10)

47 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna to Korah.
(47-2) E mintu’ bangsa, massala’pa-
la’pakomi,
sia unnarrak langngan Puang Matua
situang la’tek kaparannuan.
2 (47-3) Belanna iatu PUANG
Patodoranna metakuran,
Iamo Datu kapua lan mintu’ narande
tana.
3 (47-4) Ia umpopengkanorongi tu
mintu’ bangsa lako kaleki,
sia Napatundukangkan tu mintu’ to
sangpetayanan!
4 (47-5) Ia untonnorangkan mana’,
iamotu tana napomala’bi’ Yakub,
to Napakaboro’. *Sela*
5 (47-6) Kendekmo tu Puang Matua
langngan naturu’ arrak,

Iamotu PUANG, naturu’ oni tarompe’
pua.
6 (47-7) PakendekanNi pa’pudian tu
Puang Matua,
pakendekanNi pa’pudian,
pakendekanNi pa’pudian tu Datunta.
7 (47-8) Belanna Puang Matua undatui
sangullele lino,
pakendekanNi nanian kebattuan.
8 (47-9) Puang Matua umparentai tu
mintu’ bangsa,
sia Puang Matua unnisungi isungan
kapayungan maindanNa.
9 (47-10) Mintu’ to kapua dio mai
mintu’ bangsa sipulungmo,
la mendadi taunNa Kapenombanna
Abraham.
Belanna Puang Matua umpoissanni tu
rinding batunna lino;
Iamo ditiro mala’bi’.

Pa’kurre sumangasan belanna katilendokanna tondok Sion dio mai uali

48:1-14 (48:1-15)

48 1 Misa’ sengo. Pa’pudianna to
Korah.

(48-2) Iatu Puang mala’bi’ sia sipatu tongan dipudi
lan kotaNa Kapenombanta, dao buntu maindanNa.
2 (48-3) Iatu buntu Sion maelo malangka’na
daanna lu tampak ulunna salu,
iamo naposende sangullele lino,
Sia iamo kotana Datu kapua.
3 (48-4) Umpa’pepayanammo Kalena tu Puang Matua lan tongkonan layukNa
la mendadi tambakuku matoto’.
4 (48-5) Belanna mintu’na datu sipulungmo,
ke’de’ sola nasang untu’ba’i;
5 (48-6) Tonna tiroi tau iato mai tirambanmi,
sia mataku’mi sola nasangi namallai.
6 (48-7) Narampoimi kama’parondoan tu tau iato mai inde to,
sia kamapa’diran susito baine mangurria’.
7 (48-8) Angin lu lan mai rampe matallo
mipatiramo-ramoanni tu kappala’ Tarsis.
8 (48-9) Susito kiranginnamo, ten dukamo tu kitirona

lan kotaNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik,
lan kotaNa Kapenombanta,
Puang Matua tu la umpabintinni
tontong sae lakona. *Sela*
9 (48-10) O Puang Matua, kikilalai bang
tu kamasokanamMi
lan lisu banuamMi.
10 (48-11) O Puang Matua, umba
susitu sangamMi, ten dukamoto tu
kadipudiamMi
landa’ lako randan langi’;
iatu lima kananMi buke kamaloloan.
11 (48-12) Melo ke parannui tu buntu
Sion,
sia sila’tekan tu anak dara Yehuda.
Belanna mintu’na tu pa’paolaimMi
salu.
12 (48-13) La ullilingikomi Sion sia
salongi,
mibilangi tu menarana.
13 (48-14) Tiro meloi tu benteng
salianna
sia manta-mantai tu mai
tongkonanna,
ammi issanni unnuleleananni bati’mi,
14 (48-15) Kumua manassa tongan,
susimoto tu Puang Matua,

Iamo Kapenombanta, tontong sae
lakona;
Iamo mesolan landa’ lako mateta.

To sugi’ baga

49:1-20 (49:1-21)

49 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna to Korah.
(49-2) Perangii te iannate, e mintu’
bangsa,
patananni tu talingammi, e mintu’
banne lino,
[2] (49-3) La to bitti’ la to la’bi’
la to sugi’ la to kalala’,
mintu’ massola nasang.
[3] (49-4) Kakinaan manna sun dio
randan pudukku,
sia kapaissanan manna natangnga’
ba’tengku.
[4] (49-5) Umpatananna’ talingangku
lako kada peada’ to kinaa,
sia la kupasombo dio oni katapi tu
umpussakkinna penaangku.
[5] (49-6) Apara bannangna angku
mataku’ra, ke allo kamaparrisan,

ke napatama limbuna’ kakelokanna
mintu’ to untananni sura
kambutu’ku.
6 (49-7) Iamotu to urrannuan iananna
sia ussattuan kasugiran lallangna?
7 (49-8) Moi misa’ tau tae’ nabelai
ulla’bak siulu’na,
ba’tu umpenombanni lako Puang
Matua tu pesulang batang kalena,
8 (49-9) – Belanna lendu’ masuli’na tu
pela’bak deatanna,
tae’ nabelai sae lakona.-
9 (49-10) Kumua anna marendeng tuo,
sia da nasitiro tang merambu.
10 (49-11) Belanna natiro tu to kinaa
mate,
sia iatu to baga sia to tang paissan
pada sanggang duka,
anna tampeanni to senga’ tu barang
apanna.
11 (49-12) Nasanga penaanna
kumua iatu banuanna la tontong
marendeng sae lakona,
sia iatu pa’tondokanna la nasiosso’i;
iamoto anna pasikonai kalena tu mai
padangna.

12 (49-13) Apa iatu tolino sola
kamala’biranna tae’ anna
marendeng;
sia iatu a’ganna sangtinti patuoan la
ditunu.
13 (49-14) Iamoto tu dalle’na to
umposande’ bang kalena,
iamo katampakanna to tu to umporai
misa kadanna. *Sela*
14 (49-15) Tau iato mai susi domba
tileak tama lino to mate,
na iatu to mangkambi’na iamotu
kamatean;
na to ma’bulo lollong la umparentai,
ke melambi’;
sia iatu a’gan merrupanna la naputtai
lino kamatean,
naurunganni tae’mo inanna.
15 (49-16) Apa Puang Matua tu la
ullendokan deatangku
dio mai kuasanna lino to mate,
belanna Ia unnangka’na’ langngan.
Sela
16 (49-17) Da ammu magiang, ke denni
misa’ tau mellolo rangka’,
sia samala’bi’-la’bi’na tu banuanna.

17 (49-18) Belanna iake nalambi’mi
kanna bunu’na moi misa’ apa tae’
anna baa lenni,
sia tae’ anna la undi urrundu’i
kamala’biranna.
18 (49-19) Belanna moi anna sangai
tu kalena kumua maupa’ tonna
tuonapa,
sia napudiko tau diona
kamauparammu.
19 (49-20) Tae’ nasalai tang la
umpengkara’paiko to dolomu,
tu tae’mo nala sitiro len kamasiangan.
20 (49-21) Iatu to unnappa’
kamala’biran, apa tae’ nakinaa,
iamo sangtinti patuoan la ditunu.

Kapengkaolan tongan

50:1-23

50 1 Pa’pudianna Asaf.
Puang Matua undaoanni mintu’
deata, Iamo PUANG, ma’kada
sia untambai mintu’ banne lino
randuk lan mai matallo landa’ rokko
kalambunan.
2 Iatu Puang Matua pangkillang dio
Sion,

sundun kamaballoanna.
3 Iatu Kapenombanta la sae tae’ nala
ma’pakappa,
dio oloNa den api la ma’pamampu’,
sia naguririkkI angin bara’.
4 Metambami langngan langi’ daona lu,
sia tama lino, kumua la Napaolai
salunna tu taunNa:
5 RampunanNa’ taungKu tu mekaaluk,
tu mangka Kusibassean dipandanni
pemala’!
6 Langi’ umpasomboi tu kamaloloanNa.
Belanna Puang Matua tu To ma’paolai
salu. *Sela*
7 Perangii, e taungKu, angKu ma’kada,
e Israel, la Kupakanassangko,
kumua:
Akumo Kapenomban, tu
Kapenombammu.
8 Tang bannang diora pemala’mu
Kunii untarru’iko,
belanna iatu pemala’ ditunu pu’pu’mu
tontong bang dio oloKu.
9 Tang undaka’ra’ sapi laki kandean
datu dio mai banuammu,
ba’tu iatu mai bembe’ laki lan mai
balamu.

10 Belanna poissangKu tu mintu’
olo’-olo’ lan pangala’,
sia iatu patuoan massa’bu ussamboi
tanete.
11 Kutandai nasang tu manuk-manuk
dao lu tanete,
sia mintu’na angge menono’ dio
lu kapadanganna lan nasang
poissangKu.
12 Iake moronganna tangdia’Na’, tae’ra
angKu la umpokadai mati’,
belanna Aku puangna te lino sola
mintu’ issinna.
13 Ma’apai angKu la ungkande duku’
sapi laki
ba’tu unniru’ rara bembe’ laki?
14 Pennoloanni lako Puang Matua tu
pa’kurre sumangasan,
sia palesso’i tu mintu’ pangallonammu
lako Puang Patodoranna.
15 Sia meongli’ko lako Kaleku lan
kapussakan,
Aku la ungkarimmanniko, ammu
pakala’bi’Na’. *Sela*
16 Apa iatu to tang mekaaluk nakua tu
kadanNa Puang Matua lako:
Apara battuanammu unnosso’ mintu’
aluk Kupondok,

sia umpoparipuduk basseKu,
17 Na mukabiri’ tu peada’,
sia mutibe lako boko’mu tu mintu’
kadangKu?
18 Iammu tiro misa’ to boko, ma’papada
landomoko sola,
sia iatu to pasandak salu lako
rampanan kapa’ mutamai.
19 Mupopa’elo’na tu randan pudukmu
ussa’bu’ sanda kadakena
sia iatu tongka’ dililamu untannun
sanda pakena.
20 Unno’ko’ko ungkada-kadai le’to
barra’mu,
sia ullangdo to nadadian indo’mu.
21 Susimoto tu penggaurammu, apa
ma’loko-lokoNa’;
musanga kumua iatu Aku te susiNa’
iko!
Apa la Kuada’ko,
sia la Kupatama tangnga’mu tu
mintu’nato.
22 Parinaai tu iannate, e kamu to tang
ungkilalai Puang Matua,
da angKu se’bu-se’bukomi, sia tae’
misa’ tau umbelai untindokkomi.

23 Minda-minda tu umpennoloan
pa’kurre sumanga’, iamo
umpakala’bi’Na’,
sia iatu to malolo lalanna,
la Kupakitan kasalamaran lu dio mai
Puang Matua.

Passambayang katobaranna Daud

51:1-19 (51:1-21)

51 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
(51-2) Tonna bu’tuimi nabi Natan,
tonna mangka sigau’ sala Batsyeba.
(51-3) Katuru-turuina’, o Puang Matua,
sitinaya kamasokanamMi,
sia pa’dei tu salaku sitinaya
kakapuanna mamaseMi:
2 (51-4) Pemabaseina’ dio mai
kakadakeangku
sia seroi pindanna’ dio mai
kasalangku.
3 (51-5) Belanna kutandai tu salaku,
sia iatu kasalangku tontong bang dio
lindoku.
4 (51-6) Mati’ Kalemi, ondong mati’
manna Kalemi kuniimo kasalan,

sia umpogau’ apa kadake dio
pentiroMi,
kumua amMi sanda tonganna lan
bisaramMi,
sia malambu’ lan pa’paolaimMi salu.
5 (51-7) Pada ditibussanammo’
kakadakean,
sia pada natambukna’ kasalan
mendadiangku.
6 (51-8) Tonganna Mianga’ tu
kamanapparan lan ba’teng
sia lan lu tang dikitanna Minii
umpasomboanna’ kakinaan.
7 (51-9) Pamaserona’ supa angku
masero pindan,
baseina’, angku mandu mabusa anna
ambun makko.
8 (51-10) Parangii polena’ kasendean
sia kaparannuan,
anna sila’tekan tu mintu’ buku lampa
mangka Minisak-nisak.
9 (51-11) Pasalaimi matamMi tu mintu’
kasalangku,
sia pa’deimi tu mintu’
kakadakeangku.
10 (51-12) Pakombonganna’ lan
ba’tengku tu misa’ penaa masero,
o Puang Matua,

sia ba’rui lan kaleku tu misa’ penaa
kalebu.
11 (51-13) Da amMi sualena’ dio mai
oloMi
sia da amMi alai dio mai kaleku tu
Penaa Masallo’Mi.
12 (51-14) Pasulei lako kaleku tu
kaparannuan kasalamaran lu dio
mai Kalemi,
sia penaa mengkaolakumora la
ussande’na’.
13 (51-15) Angku ada’i lalanMi tu to
sala,
anna mengkatoba’ Mati’ tu to kadake
gau’.
14 (51-16) Lendokanna’ dio mai indan
rara, o Puang Matua, Puang Matua
oto’na kasalamarangku,
la napopela’tek lilaku tu
kamaloloamMi.
15 (51-17) O Puang, patiku’bi’i tu
randan dipudukku,
napatale’ ambunni tongka’ dililaku tu
kadipudiamMi.
16 (51-18) Belanna tae’ Mianga’i tu
pemala’ pangrere’,
kenna la susito, manassa la
kupemalaran;

sia iatu pemala’ ditunu pu’pu’ tae’
duka naalai penaamMi.
17 (51-19) Iatu pesuru’ naala penaanNa
Puang Matua, iamotu penaa
rantang;
iatu penaa rantang tang sirua-rua
tae’ Mitiro bitti’i, o Puang Matua.
18 (51-20) Tiroanni melo tu Sion
sitinaya kamasorokamMi,
sia pabendanni tu bentengna
Yerusalem.
19 (51-21) Iapito amMi porai tu mintu’
pemala’ situru’ tu pato’na.
Iamotu pemala’ ditunu pu’pu’ napurai
api;
maneri napemalaran tau tu sapi dao
inan kapemalaran lako Kalemi.

Dalle’na misa’ to masa’ga’ tu ullangdo to masallo’

52:1-9 (52:1-11)

52 1 Lu lakona pangala sengo. Misa’
gelong bangunan ada’na Daud.
(52-2) Tonna sae tu Doëg, to Edom,
umpokadanni Saul, nakua: Lanmo
banuanna Ahimelekh tu Daud.

(52-3) E to masa’ga’, ma’apari
ammu sattuanra kalemu diona
kakadakean?
Iatu kamasokananNa Puang Matua
inang tang tileluk.
2 (52-4) Iatu tongka’ dililamu undaka’
bang kasanggangan,
susi piso peku’ku’ mataran,
e iko to umparri-parri kalando-
pa’duan.
3 (52-5) Mubudanan tu kakadakean
anna iatu kameloan,
sia mubudanan tu kamo’rangan anna
iatu ussa’bu’ tonganna. *Sela*
4 (52-6) Muporai ussa’bu’ kada
mesanggangi sia muporai tu
sadang mo’rang.
5 (52-7) Iamoto anna la urrebong-
rebongko Puang Matua sae
lakona,
la Nala’ka’iko anna pentu’murangko
lan mai tendamu,
sia la Naurakkiko lan mai tondok
nanii to tuo. *Sela*
6 (52-8) Iatu to malambu’ la natiro tu
iannato situang taku’na,
anna petaai nakua:

7 (52-9) Tiromi, iamote tu to tang
umpotambakuku Puang Matua,
sangadinna sande’ lako ianan
makambanna,
sia ussanga kalena matoto’,
tete dio kakadakeanna.
8 (52-10) Apa aku te butungna’ garonto’
saitun maluna
lan banuanNa Puang Matua;
kuposande’ tu kamasokananNa
Puang Matua sae lakona.
9 (52-11) Tang ka’tuna’ la umpudiKomi,
belanna mangkamo Mipogau’ tu
iannato,
sia la kupeagi tu sangamMi
belanna napomelo mintu’ to naala
penaamMi.

Diona kamatampoanna to baga

53:1-6 (53:1-7)

53 1 Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo: Mahalat.
Misa’ gelong bangunan ada’na Daud.
(53-2) Nakua tu to baga lan penaanna:
Tae’ ia tu Kapenomban.
Lendu’ ia mesolanginna sia
megi’giranna tu penggauranna;

sia tae’i misa’ umpogau’ melo.
2 (53-3) Natiro lumbang Puang Matua
lan mai suruga
tu mintu’na ma’rupa tau,
la untiroi ba’tu la denni tau unnampui
tangnga’ kinaa,
sia undaka’ Puang Matua.
3 (53-4) Pusa nasangmo tu tau iato mai
sia dadi asu nasangmo;
tae’mo tau misa’ umpogau’ melo, moi
misa’ tae’ dukamo.
4 (53-5) Tae’raka kapaissananna tu
mintu’ to ma’gau’ kadake,
tu unnimbakan taungKu butung
ungkande bo’bo’?
sia tae’ nameongli’ lako Puang Matua.
5 (53-6) Tonna iato naluang nasang
kamatakuran kapua,
anna moi to tae’ bannangna nanii
mataku’;
belanna pantan Napatorro simisa’mo
Puang Matua tu buku lampana
mintu’ to umpatama limbuko,
la mupadenan kamasirisan tu tau
iato mai,
belanna Natibemo Puang Matua.
6 (53-7) Nalu daomora mai Sion tu
kamakarimmananna to Israel.

Iake Napaka’pannimi Puang Matua
sule tu serongna taunNa,
maneri parannu paiman tu Yakub, la
sende pakadua tu Israel.

Passambayangna Daud malaku dilendokan dio mai mintu’ ualinna

54:1-7 (54:1-9)

54 [1] Lu lakona pangala sengo;
dipasiala oni katapi. Misa’ gelong
bangunan ada’na Daud,
(54-2) tonna saemo tu to Zifi
umpokadai lako Saul nakua: Tang
membuni dioraka kaleku tu Daud?
(54-3) Lendokanna’, o Puang Matua,
tete dio sangamMi,
sia sanda tongannina’ tete dio
kuasamMi.
[2] (54-4) Perangii tu passambayangku,
o Puang Matua,
sia tanding talingai tu dara’ lengko
lilaku.
[3] (54-5) Belanna ba’tu pira-pira tu to
tang unnissan battuan unneamo’,
sia ba’tu pira-pira to masa’ga’ la
ungka’tu sunga’ku,

sia tae’ nakilalai tu Puang Matua lan
penaanna. *Sela*
4 (54-6) Puang Matua tu Patunduangku,
sia Puang tu ussande’na’.
5 (54-7) Ia la umpapakkanni
kakadakeanna to undakaranna’
kasanggangan,
mangsanni tu tau iato diona
kamarurusamMi.
6 (54-8) La Kupenomban mati’ Kalemi
tu pemala’ naturu’ sanning
penaangku,
sia umpudi sangamMi, o Puang,
belanna maelo ia.
7 (54-9) Belanna Narampanammo’ dio
mai mintu’ kapussakan,
sia parannuna’ untiroi tu
kamandasanna mintu’ ualingku.

Passambayangna Daud umpalakui dirampanan dio mai misa’ sangmuane tang maruru’na

55:1-23 (55:1-24)

55 1 Lu lakona pangala sengo;
dipasiala oni katapi. Misa’ gelong
bangunan ada’na Daud.

(55-2) O Puang Matua, tananni talinga
tu passambayangku,
sia da Mitananni boko’ tu
pa’palakungku.
2 (55-3) Kilalaina’ dikka’ sia pebaliina’;
apa tae’ upu’ku salamba salao
situang kamagiangan sia sarro
budangku.
3 (55-4) Napobua’ angnga’na ualingku,
sia pa’pakario-riona to tang
mekaaluk,
belanna nabala’-bala’na’,
sia napandasana’ situang
kamare’dekanna.
4 (55-5) Ma’bara-bara tu penaangku
lan,
sia kamasanganna kamatean
urrampoina’.
5 (55-6) Kamatakuran sia
karumanggangan urrampoina’,
sia kamasangan ungkapu’na’.
6 (55-7) Kuurunganni ma’kada: Lendu’
ia maelona, kengku kepani’ susi
bu’ku’,
angku mentia’ male lako tu ma’dinna
kunii torro;
7 (55-8) sia la mambela kunii mentia’,

angku ma’bongi dio lu padang aak.
Sela
8 (55-9) Sia tikara-karana’ mentirerung
angku tilendok dio mai talimpuru’ sia
angin bara’.
9 (55-10) Pamalingi tu tau iato mai, o
Puang, sia patangma’rundunanni
tu basana,
belanna pa’pakario-rio sia kasigagan
nata’pai matangku lan kota.
10 (55-11) Allo bongi lumiling ma’kampa
dao lu bentengna,
kakadakean sia kasanggangan
untonangi;
11 (55-12) Ondongpi tu penggauran
umpabu’tu kasanggangan lalo lan,
sia iatu pa’pakario-rio sia kalando-
pa’duan tae’ anna tampe tananan
pasa’na.
12 (55-13) Belanna tangia uali tu
umbelle’na’,
iake la iai to, manassa kutemmeran
ara’ rumeke-mekeku;
sia tangiara to ungkabiri’na’ tu
matampo unneana’,
iake la iai to, manassa kuissan
umpembunianni.

13 (55-14) Sangadinna iko, misa’ to
kupadan,
iamo sangmuane kukatappa’i,
14 (55-15) Lendu’ ia mammingna bang
tu kasisangmuaneanta,
sumalong-malong lan banuanNa
Puang Matua sola to buda.
15 (55-16) Nake ta’pa narampoi
kamatean tu tau iato mai,
nake tama tuoi lino to mate,
belanna lan banuanna tu kakadakean
sia lan ba’tengna.
16 (55-17) Apa iatu aku te meongli’na’
lako Puang Matua,
na PUANG la ullendokanna’.
17 (55-18) Melambi’ sia makaroen sia
iake tangngai allo la umparampona’
kamasussan sia sarroku,
la Natanding talinga duka tu peongli’ku.
18 (55-19) Ia ullendokan marampa’na’
dio mai kapararian untingoina’,
belanna buda tongan tau unneana’.
19 (55-20) La Natanding talinga
Puang Matua sia la Napasosso’ lu
rokko tu tau iato mai – belanna
tempon dio mai untorroi isungan
kapayunganNa – *Sela*
Apa noka tu tau iato mai mengkatoba’,

sia tae’ naungkataku’ Puang Matua.
20 (55-21) Mangka duka napata’pai
lima tu to nasisangmuanean,
sia umpinda lampa kadanna.
21 (55-22) Iatu pudukna mandu
malannang anna bumbungan
pa’pamakko,
apa iatu penaanna lan passigagan,
sia iatu buangan kadanna mandu
malamma’ anna boka’,
apa mintu’nato butung to la’bo’
tibua’.
22 (55-23) Sorongi lako PUANG tu
kaselangammu,
Ia la undaranaiko;
inang tang Naeloran tu to malambu’
la tilende’.
23 (55-24) Kamumo, o Puang Matua, la
umpembuanganni
rokko liku kasanggangan tu tau iato
mai;
iatu to umpato’do rara sia lando
pa’du
la sanggang lan kamatangnga-
tauanna.
Apa iatu aku te la sande’na’ lako
Kalemi.

Umposande’ Puang
Matua lan kamaparrisan

56:1-13 (56:1-14)

56 [1] Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo: Bu’ku’
dao kayu tarpin mambela. Pa’pudianna
Daud, misa’ ianan ballo, tonna tingkanni
to Filistin tu Daud dio tondok Gat.

(56-2) Katuru-turuina’, o Puang Matua,
belanna la nalullu’na’ tolino,
napasumpuna’ tu mai uali kiallo-
kiallo.
[2] (56-3) Mintu’ ualingku ullullu’na’
kiallo-kiallo,
belanna buda tu tau urrariina’ situang
kamatampoanna.
[3] (56-4) Iake narampoina’
kamatakuran,
Kamu kuposande’.
[4] (56-5) Lako Puang Matua – la kupudi
tu kadanNa –,
inang lako Puang Matua tu kunii
sande’, natae’ kumataku’;
apara tu ma’din nagauranna’ batang
kalena tau?

5 (56-6) Tontong keallo tu tau iato mai
umbulang leko’ kadangku
sia mintu’ tangnga’na la
ussanggangina’.
6 (56-7) Sipakulu-kulu tu tau iato
mai sia membuni, sia umpenunu
tengkaku,
anna tumaya la unnala sunga’ku.
7 (56-8) Ma’apai nala ma’din tilendok
tu tau iato mai nabudamo
kakadakeanna?
Pessambakanni tu tau iato mai diona
kasengkeamMi, o Puang Matua!
8 (56-9) Misimporrosammo tu salamba
salaoku,
sia patamai buli-bulimMi tu uai
matangku;
Tang tisura’ nasangmoraka to lan
sura’Mi?
9 (56-10) Ia angku meongli’, maneri
mallai sule tu mintu’ ualingku,
kutandai tu iannate kumua:
narondongna’ Puang Matua.
10 (56-11) Lako Puang Matua – la
kupudi tu kadanNa –,
lako Puang – la kupudi tu kadanNa-
11 (56-12) Inang lako Puang Matua tu
kunii sande’, natae’ kumataku’;

apara tu ma’din nagauranna’ tolino?
12 (56-13) Mati’ Kalemi, o Puang Matua,
pato’ kunii umpalesso’ mintu’
pangallonangku
mati’ Kalemi la kunii umpennoloan
pemala’ pangallonan.
13 (56-14) Belanna Mirampanammo tu
deatangku dio mai kamatean,
sia Mikampaina’ natae’ natilende’ tu
lentekku,
kumua angku lolang dio oloNa Puang
Matua
lan arrangna to tuo.

Rapa’ tu penaanta, lan kamaparrisan, ke taposande’i tu Puang Matua

57:1-11 (57:1-12)

57 1 Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo: Dandi’
bala’-bala’i. Pa’pudianna Daud; misa’
ianan ballo, tonna mallai dio mai olona
Saul, anna male tama lo’ko’.
(57-2) Katuru-turuina’, o Puang Matua,
katuru-turuina’,
belanna mati’ Kalemi nanii
mentilindung deatangku;

ondongpi diong to’ ongan pani’Mi
kunii mentilindung
sae lako lendu’ malolona te
kasanggangan.
2 (57-3) Meongli’na’ lako Puang Matua,
Puang Patodoranna,
lako Puang Matua, tu
umpasundunanna’ mintu’
apa.
3 (57-4) Ia la umpasonglo’ pa’tunduan
dao mai suruga sia ullendokanna’,
sia umpakasiri’ to ullullu’na’. *Sela*
Puang Matua la umpasonglo’
kamasokananNa sia
kamanapparanNa.
4 (57-5) Sumpandanna’ tang panggega’
naparitangnga ba’tu pira-pira
singa,
iamotu to umpadukku api
kasanggangan,
tu mati’ ma’rupa tau;
susi doke sia tinaran tu isinna,
sia lilana susi la’bo’ mataran.
5 (57-6) Pamatandei tu Kalemi daona lu
langi’, o Puang Matua,
sangapoi anna ussamboi lino tu
kamala’biramMi.

6 (57-7) Napatananni bunde tau iato mai tu pentengkaku,
nanii umparanggang penaangku,
nabo’bok dio to’ lalanku tu patuang,
apa ia kalena tobang rokko. *Sela*
7 (57-8) Rapa’ tu penaangku, o Puang Matua, inang rapa’ tu penaangku;
la menanina’ sia umpakendek pa’pudian.
8 (57-9) Millikko, e penaangku, millikkomi, e dandi sia katapi;
la untundanna’ dannari lambe’.
9 (57-10) O PUANG, la kupudiKomi dio lu mintu’ bangsa,
sia la umpakendekna’ pa’pudian mati’ dio lu mintu’ to sangpetayanan:
10 (57-11) Belanna iatu kamasokanamMi sumpu langngan langi’,
sia iatu kamarurusamMi tu’tun dao massaliu’na.
11 (57-12) Pamatandei tu Kalemi daona lu langi’, o Puang Matua,
sangapaoi anna ussamboi lino tu kamala’biramMi.

Umparampo gau’na to mangra’ta’ pakayun bimbang

58:1-11 (58:1-12)

58 [1] Lu lakona pangala sengo. (Unturu’ baenan sengo:) Dandi’ bala’-bala’i. Pa’pudianna Daud; misa’ ianan ballo.

(58-2) Tonganraka unnolakomi salunna, e deata?
Tang pakayun bimbangrokomika umpaolai salunna mintu’ ma’rupa tau?

[2] (58-3) Inang tae’, sangadinna umpana’ta’komi kakadakean lan penaammi,
sia mipamagasa dio kamasa’garan limammi tu timbangammi lan te lino.

[3] (58-4) Mintu’ to tang mekaaluk sepangmo tempon dikianakanna,
sia pusamo randuk ditibussananna tu to mo’rang.

[4] (58-5) Tau iato mai keipo susi ipo ula’,
sia susi ula’ rame taru ussissing talinganna.

5 (58-6) Tu noka umperangii gamaranna
to ma’balik mata,
iamotu to manarang umbasa-basa
sengona.
6 (58-7) O Puang Matua, nisak-nisakki
tu mintu’ isinna lan sadangna tau
iato mai,
rebong-rebongi tu mintu’ torana anak
singa, o PUANG;
7 (58-8) Melo ke be’ko’i tu tau iato mai
susi uai mere,
iake umpessumpiranni tinaranna,
melo ke bussui.
8 (58-9) Melo ke lollo’i susi suso
marassan menono’,
susi anak dadi sala tang untiropa allo.
9 (58-10) Tonna tae’pa naruai api
ranga’-ranga’ keduri tu kurinmi,
iatu mamatannapa sia nakandenamo
api la Napabaai angin Puang.
10 (58-11) La parannu paiman tu to
malambu’ ke natiroi tu pepakkan
iato,
sia la nabasean lentekna tu rarana to
tang mekaaluk.
11 (58-12) Naurunganni ma’kada tu tau
nakua:

Manassa tongan den poleanna tu to
malambu’,
ondongpi den tu Kapenomban
ma’paolai maloloi salu lan lino.

**Passambayang umpalaku
pa’tunduan la parinding pala’ dio
mai mintu’ uali masa’ga’**

59:1-17 (59:1-18)

59 [1] Lu lakona pangala sengo.
(Unturu’ baenan sengo:) Dandi’
bala’-bala’i. Pa’pudianna Daud; misa’
ianan ballo, tonna suai Saul tu tau
untalimbung tama banuanna, la morai
umpatei.
(59-2) Rampananna’ dio mai mintu’
ualingku, o Kapenombangku,
rindingna’ dio mai mintu’ to unneana’.
[2] (59-3) Rampananna’ dio mai mintu’ to
umpogau’ kakadakean,
sia lendokanna’ dio mai mintu’ to
umpato’do rara.
[3] (59-4) Belanna morai tongan unnala
sunga’ku,
sia mintu’ to masa’ga’ la ullaoina’,
moi tae’ kapatodo-tintingangku ba’tu
kasalangku, o PUANG.

4 (59-5) Tau iato mai lumumpa’ sae
sia ma’kamandi’ moi anna tae’
salaku.
Ke’de’Komi untunduina’, sia tiroi tu
iannato.
5 (59-6) O PUANG, Kapenombanna
mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel,
ke’de’Komi la unnada’i tu mintu’ to
tang untandai kapekaalukan,
da Mikatirinnai tu mintu’ to tang
maruru’ sia umpogau’ kakadakean.
Sela
6 (59-7) Bongi-bongi sae sule tu tau
iato mai,
sia mengua’-ngua’ susi asu
sia sisellukan len lan kota.
7 (59-8) Pambura-bura tu sadangna
ussa’bu’ pebe’se,
sia mataran tu lilana susi pa’dang,
belanna nasanga kumua: Mindara la
urrangii?
8 (59-9) Apa Mipetaai tu tau iato mai, o
PUANG,
sia Mitelle-telle tu mintu’ to tang
untandai kapekaalukan,
9 (59-10) La kutayanKomi o oto’na
kamatotorangku,

belanna Puang Matua kupobenteng
matoto’.
10 (59-11) KamasokananNa
Kapenombangku untammuina’,
pissanmi to, la Naeloran dukana’
Puang Matua untiroi tu
kasangganganna mintu’ to
umpandasana’.
11 (59-12) Da Mipatei tu tau iato mai,
da natang ungkilalai bangsaku;
sangadinna pasalamba-salaoi tu tau
iato mai tete dio kuasamMi,
sia tibei lao, o Puang, balulang
toto’ki.
12 (59-13) Iatu motokan lilana, iamo
kasalan sun dio pudukna,
iamoto melo ke ditingkanni natumang
matampona,
sia belanna tampak ropunna sia
mo’rang nasa’bu’.
13 (59-14) Sabu’i kasengkean tu tau
iato mai, sabu’i,
naurunganni sappi,
anna issanni kumua Puang Matua tu
Kapekapuanganna Yakub, landa’
lako randan langi’. *Sela*
14 (59-15) Bongi-bongi sae sule tu tau
iato mai,

sia mengua’-ngua’ susi asu sia
sisellukan len lan kota.
15 (59-16) Tau iato mai palong undaka’
kande,
sia unnurrung-urrung, ke tae’i nadia’,
16 (59-17) Apa iate aku la menanina’
umpudi kamatotoramMi,
sia la mela’tekna’ ke melambi’ diona
kamasokanamMi,
Belanna Kamumo kupobenteng
matoto’,
sia pentilindungan tongku lan
kamandasan.
17 (59-18) Mati’ Kalemi la
umpakendekna’ pa’pudian, o
kamatotorangku,
belanna Puang Matua kupobenteng
matoto’,
Iamo Kapenomban masokanku.

Passambayangna Daud, umpalaku kapataloan

60:1-12 (60:1-14)

60 1 Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo: Bunga
bakung sukaran aluk. Misa’ ianan ballona
Daud, napa’pangadaran lako tau.

(60-2) Tonna sirari Daud tu to Aram dio
mai Mesopotami sia to Aram dio
mai Zoba, sia iatonna sule tu Yoab
anna untalo sangpulo dua sa’bunna
to Edom dio rante Ma’sin.
(60-3) O Puang Matua, Mitibemokan
sia Mipasisarak-sarakmokan,
mangkamoKomi sengke; apa
popa’misakanni sule!
2 (60-4) Mipalino’mo te padang, sia
Miparassak,
pasulei tu mintu’ rassakna,
belanna tiseno-seno.
3 (60-5) Mipakitaimo kamandasan tu
taumMi
sia Mipairu’mokan anggoro’ palango.
4 (60-6) Mibenmo misa’ bandera tu to
ungkataku’Komi
kumua anna ma’misa sule unnea to
ma’tinaranni. *Sela*
5 (60-7) Dikua anna tilendok tu mintu’
to Mikapaboro’,
rinding pala’kan lima kananMi,
sia tanding talingakan.
6 (60-8) Mangkamo ma’kada tu Puang
Matua lan inan kabusunganNa.
La mela’tekna’, sia la kutaa-taa tu
Sikhem,

sia la kusuka’ tu rantena Sukot.
7 (60-9) Iatu Gilead taaku sia iatu
Manasye taaku duka,
na iatu Efraim, iamo sarong
batungku,
sia iatu Yehuda iamo tekken
kapayungangku.
8 (60-10) Na iatu Moab pembasean
lentekku,
anna iatu Edom la kunii umpellebaran
sepatungku,
unnarrakna’, belanna kutalo tu
tondok Filistea.
9 (60-11) Mindara tu la umbaana’ tama
tondok ditambakuku,
mindara tu la ussolanna’ lako Edom?
10 (60-12) Tang Kamuraka, o Puang
Matua, tu mangka ussualekan?
Tae’moraka Mila sun ussolan mintu’
to pararingki, o Puang Matua?
11 (60-13) Tunduimokan unnea ualingki,
belanna tae’ gai’na tu pa’tunduanna
tolino.
12 (60-14) Tete dio pa’tunduanNa Puang
Matua angki pogau’ penggauran
ma’lalong-lalong,
belanna Ia la ullullu’ ualingki.

Passambayangna misa’ to diali’ umpalakuan kamalamberan sunga’ datu

61:1-8 (61:1-9)

61 [1] Lu lakona pangala sengo.
Dipasiala oni katapi. Pa’pudianna Daud.
(61-2) Perangii, o Puang Matua, tu
pengkamoyaku,
sia palan ara’i tu passambayangku.
[2] (61-3) Dio mai tampakna padang kunii
meongli’ mati’ Kalemi, belanna
rosso tu penaangku;
solanna’ langngan buntu batu tu tang
kusara kalena ullangnganni.
[3] (61-4) Belanna Kamumo tu
pentionganangku,
menara matoto’ untulak uali.
[4] (61-5) La mari’pina’ lan tendaMi sae
lakona,
sia la mentilindungna’ diong to’
ongan pani’Mi. *Sela*
[5] (61-6) Belanna Miperangii nasangmo
tu pangallonangku, o Puang Matua,
sia Mibenmo’ tu la napomana’ to
ungkasiri’ sangamMi.

6 (61-7) Sangapaoi amMi pamalambe’i
tu sunga’na datu,
anna tiro lanto mimi’na.
7 (61-8) Sangapaoi anna unnisung
tontong sae lakona dio oloNa Puang
Matua,
pasakka’i tu kamasokanan sia
kamarurusan la ungkaduttu’i.
8 (61-9) Susimoto la kunii tontong sae
lakona umpakendekan pa’pudian
sangamMi;
angku palesso’i kiallo-kiallo tu mintu’
pangallonangku.

Kamarampasanna to umposande’ Puang Matua

62:1-12 (62:1-13)

62 1 Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo Yedutun.
Pa’pudianna Daud.
(62-2) Rapa’ penaangku ma’patu’tun
lako Puang Matua,
tu kuNii ungkabu’tui kasalamaran:
2 (62-3) Ia manna buntu batungku sia
oto’na kasalamarangku,
Iamo tambakukungku, natae’ angku
la masang bang tilende’.

3 (62-4) Sangapaparokomi la umbala’-
bala’ tau?
Ammi dipasiapanan nasang
sangtinti rinding la songka,
sia tembo’ la rondon.
4 (62-5) Ia manna nabisara
tu la umpasisayuranni
kamala’biranna,
naporai tau iato mai tu mo’rang;
iatu pudukna ma’passakke,
apa iatu penaanna ma’tampakki
ropu. *Sela*
5 (62-6) Rapa’ penaangku ma’patu’tun
lako Puang Matua,
belanna diori mai tu rannungku.
6 (62-7) Ia manna buntu batungku sia
oto’na kasalamarangku,
Iamo tambakukungku, natae’ angku
la tilende’ len.
7 (62-8) Lan Puang Matua nanii
tu kasalamarangku sia
kamala’birangku,
iatu buntu batu matoto’ku sia
pentirerungangku iamo Puang
Matua.
8 (62-9) E solaku, tontongkomi
urrannuanNi,
sia bungka’i tu penaammi dio oloNa;

iatu Puang Matua Iamo
pentirerunganta. *Sela*
9 (62-10) Iatu mai to bitti’ tae’ bua’na
sia iatu mai to la’bi’ inang mo’rang;
la tongka’ tu tau iato mai dio
timbangan,
sia mandu maringngan sola nasangi
na iatu mai apa tang kebattuan.
10 (62-11) Da mirannuanni tu apa
mipabu’tu ma’pakario-rio,
sia da miparannuan lo’bangi tu apa
mipabu’tu mangrampa;
iake memba’ka’i tu iananmi,
da mipala’ka’ lakoi tu penaammi.
11 (62-12) Pissanmo ma’kada tu Puang
Matua,
penduammo kurangi Nakua:
Iatu kuasa, Puang Matua Ia tu
ampunna.
12 (62-13) Sia iatu kamasokanan, Kamu
duka puangna, o Puang,
belanna Mipabala’i tu tau sitinaya
penggauran simisa’-misa’na.

Kamamaliran lako Puang Matua

63:1-11 (63:1-12)

63 [1] Pa’pudianna Daud tonna dio padang aak, lili’na Yehuda.
(63-2) O Puang Matua, Kamumo Kapenombangku, Kamumo tu kupeangla’,
napoma’rangKomi deatangku,
sia nakamali’Komi kaleku,
dio padang rangke sia ba’ta’, sia tang nailli’ uai.
[2] (63-3) Susimoto la kunii umpenunuKomi lan inan kabusungan, la untiro kuasamMi sia kamala’biramMi.
[3] (63-4) Belanna iatu kamasokanamMi mandu maelo ia anna katuoan;
la napudiKomi tongka’ dililaku.
[4] (63-5) Susimoto angku la umpudiKomi angge tuoku,
sia diona sangamMi angku la umpopempala’ limangku.
[5] (63-6) Iatu deatangku butung la dipedia’i sanda mammi’na sia malompona.

Sia iatu randan dipudukku la mela’tek
umpudiKomi.
6 (63-7) Tongku kilalaiKomi diong dali’
patindoangku,
sia maroyana’ untangnga’-
tangnga’Komi.
7 (63-8) Belanna Kamumo mangka
untunduina’,
sia diong to’ ongan pani’Mi kunii sende
paiman.
8 (63-9) Tontong tu penaangku la’ka’
lako Kalemi,
sia lima kananMi ussande’na’.
9 (63-10) Apa iatu to undaka’ sunga’ku
la naka’tu,
la ditombon lao rokko mangapi’na
tana.
10 (63-11) Tau iato mai la disorong lako
bassi mataran,
sia la napotaa sindallung.
11 (63-12) Apa iatu datu la parannu
paiman tete dio Puang Matua;
mintu’na tu to undudung sumpa
ussa’bu’ sanganNa, la ma’sattuan,
belanna iatu sadangna mintu’ to
umpokada mo’rang la dikamummu’.

PepakkanNa Puang Matua lako mintu’ uali ma’palele beko

64:1-10 (64:1-11)

64 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
(64-2) O Puang Matua, tanding talingai
tu buangan sarroku,
sia rinding pala’i tu katuoangku dio
mai uali metakuran;
[2] (64-3) Rerungna’ dio mai kada turu’na
mintu’ to kadake gau’,
sia dio mai kamaarasanna to
umpogau’ kabulitukan.
[3] (64-4) Tu unnasa lilana butung la’bo’
sia unnando-ando bulianna, iamotu
kada mapannang.
[4] (64-5) La untinaranni to ma’bulo-
lollong dio mai to’ kabunianna;
tang magiang ta’pa untinaranni.
[5] (64-6) Napamakarra’ tu penaanna
umpogau’ kakadakean,
sia sama turu’ untanan buni poya,
nakua: Mindara la untiroi?
[6] (64-7) Tau iato mai umpana’ta’ mintu’
kakadakean, nakua:

Tepumokan, iatu kasiturusangki
ditangnga’ mandalan tongan!
Belanna iatu tangnga’na sola nasangi
sia karangan inaanna mandalan
tongan.
7 (64-8) Apa Natinaranni Puang Matua
tu tau iato mai,
anNa ta’pa umbangkei.
8 (64-9) Tongka’ dililana kalena
untobanganni tu tau iato mai,
sia minda-minda untiroi tu tau iato
mai la unniling-iling.
9 (64-10) Anna mataku’ tu mintu’ tau
sia la umpakalelean penggauranNa
Puang Matua,
sia untiro melo pengkaranganNa.
10 (64-11) Iatu to malambu’ la
umposende paiman PUANG,
sia mentiongan lako,
sia mintu’ to ma’bulo lollong la
massattuan.

Nanian untimang kurre sumanga’ kamasokananNa Puang Matua

65:1-13 (65:1-14)

65 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud. Misa’ nanian.

(65-2) Lan Sion sipato’ nanii kendek
pudi-pudian mati’
Kalemi, situang penaa rapa’, o Puang
Matua;
sia mati’ Kalemi la kinii umpalesso’
pangallonangki.
2 (65-3) O Puang, tu umperangii
passambayangna tau,
mati’ Kalemi nanii mengkara’pa
mintu’na kepenaanna.
3 (65-4) Ma’rupa-rupa kakadakean
untaloina’,
apa mintu’ salaki la Miseroi.
4 (65-5) Maupa’ tu to Mipilei langsa’ sia
to Mipopengkareke’,
kumua anna torro lan tarampakMi.
La dia’ tu penaangki diona
kameloanna banuamMi.
Iamotu kamaindanan lan banua
kabusungamMi.
5 (65-6) Tete dio penggauran kalle-
kallean la Minii umpebaliikan tu
diona kamaloloan,
o Puang Matua, oto’na
kasalamarangki,
sissareanna mintu’ randan langi’
sia mintu’ lelean uran.

6 (65-7) Tu diona kamatotoramMi amMi
pabantang buntu,
belanna umpotambeke’Komi
kakuasan.
7 (65-8) Tu umparadan tasik marussa’,
iamotu russa’ bombangna
sia kamarukkanna tu mai to
sangpetayanan.
8 (65-9) Naurunganni mintu’ to dio
lelean uran ungkabangnga’
tanda kalle-kalleamMi,
sia Kamu umpopela’tekki tu matallo
matampu’.
9 (65-10) Kamumo sae umpetayanni te
lino sia umpasebo uainna,
sia Mipamalompo masapi.
Iatu pangkalo’ Puang Matua saba’,
Miben tallu bulinna tu tolino.
Ondongpi Mipatepu tu mintu’na.
10 (65-11) Kamu umpamarumpe mintu’
pa’kadaang tengko sia umpalollo’
pa’buakan tengko
sia Mipemalosse’i uran dilangi’,
amMi pamasakkei tu mai tananan.
11 (65-12) Kamu ummakotai
kameloamMi te taun iate,
sia sitana’takan tu malunakna dio
mai lalan lentekMi,

12 (65-13) Unta’pai riu dio
kapadanganna,
na mintu’ tanete umpobelo
kaparannuan.
13 (65-14) Mintu’ kapadanganna
napemarua’i domba sia bembe’
ma’baanan
sia mintu’ malompona umpobelo
gandung;
nasila’tekan sola nasangi sia menani.

Pa’tendeng-tendengan menimang kurre sumanga’ langngan Puang Matua, belanna mintu’ penggauran kalle-kalleanNa

66:1-20

66 1 Lu lakona pangala sengo. Misa’
nanian pa’pudian.
Sende paimankomi lako Puang Matua,
e mintu’ banne lino,
2 Pakendekanni pa’pudian tu
kamala’biranna sanganNa,
pakala’bi’ tu kadipudianNa.
3 La ma’kadakomi lako Puang Matua,
kumua:
Lendu’ metakuranna tu mintu’
penggauramMi,

mintu’ duka ualimMi pudukna bangri
mengkanorong Mati’ belanna kuasa
kapuamMi.
4 Sielle’ tu mintu’ banne lino
umpenombaiKomi,
sia umpakendek pa’pudian Mati’,
sia umpakendek pa’pudian
umpakala’bi’ sangamMi. *Sela*
5 Maikomi untiro penggauranNa Puang
Matua;
metakuran tu penggauranNa lako
mintu’ ma’rupa tau.
6 Napopengkarangkean tu tasik,
sia lumingka tu tau ullamban salu,
inde to tanii umpoparannu Puang
Matua.
7 Ia ma’parenta tontong sae lakona tete
dio kamatotoranNa,
sia matanNa umpenunu mintu’
bangsa,
da naumpamatampo kalena tu to
pabali-bali. *Sela*
8 E mintu’ bangsa, pudimi tu
Kapenombanta,
sia pemandui tu gamara
umpa’perangian kadipudi-
pudianNa.
9 Tu umpapaya deatanta,

sia tang unneloran lentekta tilende’.
10 Belanna Kamumo, o Puang Matua,
mangka ussandakkan,
sia Misudimokanni butung to ussudi
salaka.
11 Mipatamamokan tama bunde,
sia Mipapassannimokan pamaan
untondon tongankan.
12 Sia Mipopa’elo’na tu tau
umpessompoi ulungki,
tamamokan to’ api sia to’ uai,
apa mangkamokan Mibaa lako sanda
malona’na.
13 La tamana’ banuamMi umpennoloan
pemala’ ditunu pu’pu’,
la umpalesso’ pangallonangku mati’
Kalemi:
14 Tu napaombo’ randan dipudukku
sia nasa’bu’ dara’ lengko lilaku,
tongku lan kamaparrisan.
15 La Kupemalaran mati’ Kalemi tu ba’tu
pira-pira pemala’ ditunu pu’pu’,
iamotu patuoan malompo,
sia bau rambunna domba laki;
la kupennoloan ba’tu pira-pira sapi
sola bembe’ laki. *Sela*
16 E kamu sola nasang tu ungkataku’na
Puang Matua, maikomi umperangii,

la kuulelean tu apa Napogau' lako
tondon to batangku.
17 Sunmo dio pudukku meongli' lako
Kalena,
natiba'tik tu lilaku umpudi-pudi
Puang.
18 Iake susinnai la lu lakoi kakadakean
tu penaangku, manassa inang tang
natanding talingana' Puang.
19 Apa inang Natanding talingana'
Puang Matua,
sia Naparinaa tu pengkamoyaku.
20 Mintu'na kadipudian lu lako
Puang Matua tu tang untumpu
pa'palakungku
sia tang umpasitoyanganna'
kamasokananNa.

Nanian pa'kurre sumanga' belanna mintu' pa'kamaseNa Puang Matua

67:1-7 (67:1-8)

67 1 Lu lakona pangala sengo, Misa'
nanian pa'pudian.
(67-2) Anna Puang Matuamora
ungkamaseiki' sia umbura'ki' lindo
masakke,
sia umpaarrangiki' rupanNa, *Sela*

2 (67-3) Anna tandai tau lan te lino tu
lalanMi,
sia natandai duka mintu’ bangsa tu
kasalamaran lu dio mai Kalemi.
3 (67-4) Sangapaoi anna pudiKomi
mintu’ bangsa, o Puang Matua;
ondongpi mintu’ bangsa massola
nasang la umpudiKomi.
4 (67-5) Sangapaoi anna mintu’ to
sangpetayanan parannu-rannu sia
sila’tekan,
belanna Mipaolai maloloi salunna tu
mintu’ bangsa,
sia Mipatudu lalan tu mintu’ to
sangpetayanan lan te lino. *Sela*
5 (67-6) Sangapaoi anna pudiKomi
mintu’ bangsa, o Puang Matua,
ondongpi mintu’ bangsa massola
nasang la umpudiKomi.
6 (67-7) Iatu padang umpakendekmo
burana,
na Puang Matua, Kapenombanta,
umpamasakkeki’;
7 (67-8) Napamasakkeki’ Puang Matua,
sia mintu’ randan langi’ la
ungkabangnga’i.

Misa’ nanian umpudi kapataloanNa Puang Matua

68:1-35 (68:1-36)

68 [1] Lu lakona pangala sengo. Misa’ nanian pa’pudianna Daud.
(68-2) Ke’de’ tu Puang Matua, namintu’ ualinna sisarak-sarak,
angganna to ungkabiri’i mallai dio mai oloNa.
[2] (68-3) Susi rambu pa’de poto’, susi dukamoto tu tau iato mai Mipapa’de poto’;
sia butung panti’ lollo’ nakande api,
susi dukamoto tu to tang mekaaluk la rabun dio oloNa Puang Matua.
[3] (68-4) Apa iatu mintu’ to malambu’ la parannu-rannu sia sila’tekan dio oloNa Puang Matua,
sia parannu batu ba’tengku sia sende paiman.
[4] (68-5) Penanianni tu Kapenomban, pakendekanni pa’pudian tu sanganNa,
ranteanni batattaNa tu To ma’kareta dio lu padang alla’;

iatu sanganNa digente’ PUANG, ammi
lo’dok to kaiyangan dio oloNa.
5 (68-6) Iatu Puang Matua tongkon lan
inan maindanNa,
Iamo umpoanak pia biung sia to
ma’pakalolona mintu’ baine balu.
6 (68-7) Iatu to disitampei Napatongkon
Puang Matua sola rapunna,
sia iatu to dipattang la Napasun
situang kamauparan,
apa iatu to battuk la untongkonni
padang rangke.
7 (68-8) O Puang Matua, iatomMi
sun lumingka dolo dio tingayona
taumMi
sia iatomMi olai padang pangallaran.
Sela
8 (68-9) Tisenomi tu lino, sia lollo’ tu
langi’, dio oloNa Puang Matua,
ia duka tu Sinai tiseno dio oloNa
Puang Matua,
Kapenombanna to Israel.
9 (68-10) O Puang Matua, Kamumo
umpasae uran kamban,
sia Kamumo umpapaya taumMi tonna
kopa.
10 (68-11) Iatu tuntunanMi ma’baanan
lan,

o Puang Matua, diona
kamasokanamMi amMi pasakkaran
nasangmi to mandasa.
11 (68-12) Ma’pau tang sala-sala tu
Puang;
na mintu’ baine umpa’peissanan
kareba melo, sae ma’baanan.
12 (68-13) Iatu mai datu, pangulu
pa’barani mallai, mallai sola
nasang,
sia iatu baine la’bi’ lan banua
untaa-taa pangrampa.
13 (68-14) La mamma’-
mamma’rokomika lan lu lantang
domba?
Iatu pani’ bu’ku’ nasapu’ salaka,
na iatu bulunna nasapu’ bulaan riri,
14 (68-15) iatonna pasisarak-sarakki
Puang umpoissan angge maritik tu
mai datu inde to,
ma’ambun makkomi tu buntu
Zalmon.
15 (68-16) Iatu buntu Basan buntu
malangka’ tongan,
sia iatu buntu Basan iamo buntu
ma’botto-botto:
16 (68-17) E mintu’ buntu ma’botto-
botto,

ma’apari ammi sambiri matai, tu
buntu Naturo ta’ba Puang Matua
Nanii torro?
Ondongpi la mari’pi sae lakona inde
to tu Puang Matua.
17 (68-18) Duangpulo sa’bu tu karetaNa
Puang Matua,
ma’sa’bu’-sa’bu’ ria;
Iatu Puang tilelemo dao mai buntu
Sinai lu tama inan maindan.
18 (68-19) MangkamoKomi kendek
langngan inan madaoan sia
Mikaloli’mo tu to dirampa;
mangkamoKomi untarima pamengan
dipennoloan dio mai tolino,
pissanmi to iatu to battuk la torro
duka dao, o PUANG Kapenomban.
19 (68-20) Mintu’na kadipudian lu
langngan Puang;
tu urrande pala’ki’ kiallo-kiallo.
Iamo Kapenomban, oto’na
kasalamaranta. *Sela*
20 (68-21) Iatu Kapenomban, tu kitanna
Iamo
Puang, tu Kapenomban mekamasei
kamakarimmanan,
sia iatu PUANG, Puangta
urrampanangki’ dio mai kamatean.

21 (68-22) Ondongpi, la Nabissa’ Puang Matua tu passaronganna mintu’ ualinna,
sia kararo ulu kebeluakna to tonang lan kakadakeanna.
22 (68-23) Mangkamo Napokada Puang:
La Kupasule dio mai Basan,
la Kupasule diong mai tasik mandalan.
23 (68-24) Kumua ammu otonni tama rara tu lentekmu,
sia anna manglepa’ tu asummu dio mai mintu’ ualimmu!
24 (68-25) Natiromo sola nasang tu kadibumbunanna boko’Mi, o Puang Matua,
iamotu kadibumbunanna boko’Na Puangku sia Datungku mentama inan maindan.
25 (68-26) Mintu’ to sumengo dolo dio tingayo, sia iatu to massu’dekan undi dio boko’,
nalan tangnga tu anak dara ma’ganda’-ganda’.
26 (68-27) Pudimi tu Puang Matua lan mintu’ kaponan menani,
Iamotu PUANG, tu uainna Israel!

27 (68-28) Benyamin dio, iamotu
bongsunna, tu ma’pana’ta’,
mintu’ pangulunna Yehuda ma’balole’,
mintu’ pangulunna Zebulon,
sia mintu’ pangulunna Naftali.
28 (68-29) Nasuamoko kuasa
Kapenombammu, ammu pokuasai;
o Puang Matua pa’pekitanammi tu
kuasamMi, Kamumo, tu mangka
umposara’kan.
29 (68-30) Belanna diona banuamMi dio
Yerusalem,
anna pennoloan pamengan lako
Kalemi tu mai ba’tu pira-pira datu.
30 (68-31) Pagarrikki tu mai olo’-olo’
lan lu to’ marrang,
sia pasangna mintu’ sapi laki sola
anak sapinna tu mai bangsa.
Kamu, tu ussolangi tu mintu’ to
umbudanan salaka,
pasisarak-sarakki tu mai bangsa
naporai untanan ra’.
31 (68-32) Ba’tu pira-pira tu to la’bi’ la
sae dio mai tana Mesir,
sia iatu tana Etiopia la ta’pa
umpatado pala’ mabusanna lako
Puang Matua.

32 (68-33) E mintu’ parenta lan te lino,
penanianni tu Puang Matua,
pakendekanni pa’pudian tu Puang;
Sela
33 (68-34) Iamotu To ma’kareta dao
masuanggana mintu’ langi’ tempon
dio mai,
rangimi, umpalaomo gamaranNa,
iamotu gamara kalle-kallean!
34 (68-35) Pangke’i tu kamatotoranNa
Puang Matua;
iatu kataromposanNa dio Israel
sia iatu kuasanNa dao
masuangganna.
35 (68-36) O Puang Matua,
metakurangKomi lan mai
inan maindanMi.
Iatu Kapenombanna Israel, Iamora
umpa’kamasean kamatotoran sia
kamawatangan lako taunNa.
Na lulakomora Puang Matua tu
mintu’na kadipudian.

Passambayangna to malambu’ tu narampoi parri’ sia bayo-bayo kamatean

69:1-36 (69:1-37)

69 [1] Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo bunga bakung. Pa’pudianna Daud.
(69-2) Lendokanna’, o Puang Matua,
belanna natu’ba’mo’ uai.
[2] (69-3) Tammanna’ rokko buka mandalan,
tu tae’ makarra’na dinii mellese;
sia tallanna’ rokko liku mandalan,
tu nanii ungkabu’na’ uai.
[3] (69-4) Mata’ka’mo’ meongli’-ongli’,
sia materrekmo tu barokoku,
sia maraunmo tu matangku
ma’penunu untayan Kapenombangku.
[4] (69-5) Iatu to ungkabiri’ punala
bangna’ mandu buda ia anna lamba’ beluakku;
sia pasau’ tu to la ussabu’ina’, tu bulituk unnualina’;
naparukuna’ ussondai barang apa tang kurampa.

5 (69-6) O Puang Matua, Miissan tu
kabagangku,
sia iatu mintu’ salaku tae’ anna
karerungan dio mai Kalemi.
6 (69-7) Da napolean siri’ tu mintu’
to untayanKomi kutumang, o
Puang PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik,
sia da naattangan tu mintu’
to undaka’Komi kutumang, o
Kapenombanna to Israel.
7 (69-8) Belanna Kamumora angku
tanggung kadibe’sean,
sia natoding siri’ tu lindoku.
8 (69-9) Belanna butungmo’ to toyang
tondok lako mintu’ siulu’ku,
sia to tang siperambumo’ mintu’ to
nadadian indo’ku.
9 (69-10) Belanna kamakaritutuan
diona banuamMi umpapuru’mo
penaangku,
sia mintu’ pabe’sena to umbe’seKomi,
narampoimo’.
10 (69-11) Iatongku parra uai
matangku,
angku popengkadiongan kaleku
ma’puasa,
ia duka nabe’seanna’ to.

11 (69-12) Sia iatongku potamangkale karoro’
napoparumbasanna’ tau iato mai.
12 (69-13) Mintu’ to ma’ misa-misa dio to’ babangan tondok ungkada-kadaina’,
sia Naposengona’ to pangirusan.
13 (69-14) Apa iatu aku te massambayangna’ mati’ Kalemi, o PUANG,
ke attu kamasorokamMi,
o Puang Matua, baliina’ pa’tunduan maruru’Mi,
sitinaya kamasokanan kapuaMi.
14 (69-15) Riu’na’ diong mai buka da angku tamman,
rampananna’ dikka’ dio mai mintu’ to ungkabiri’na’,
sia endekanna’ lan mai mintu’ uai mandalan;
15 (69-16) da dikka’ nakabu’na’ uai saba’,
sia da naorrosanna’ uai mandalan
sia da nakemunna’ liku mandalan.
16 (69-17) Tanding talingana’ dikka’, o PUANG,
belanna marampa’ tu kamasokanamMi.

Sailena’ sitinaya kamamasean
kapuaMi.
17 (69-18) Da Mitanannina’ boko’ te
aku, taumMi,
belanna pussakna’! Tanding talingana’
madomi’.
18 (69-19) Reke’i tu sumanga’ku, sia
lendokanni,
rampananna’ dikka’ belanna mintu’
ualingku.
19 (69-20) Miissan tu kadibe’seangku
sia siri’ku sia attangangku,
sia mintu’ to umpandasana’ bendan
dio oloMi.
20 (69-21) Iatu kadibe’sean urranna’mo
penaangku,
napourunganni langga’ tu kaleku,
untayanna’ masena tau, apa tae’ra,
sia untayanna’ to ma’pakatana, apa
tae’ra.
21 (69-22) Ondongpi pa’du nabenna’
tau iato mai kukande,
sia napairu’na’ sukka tongku
ma’rang.
22 (69-23) Da’ito namendadimora poya
tu medana dio tingayona,
sia iatu to nasolan kumande mendadi
misa’ ba’tikan.

23 (69-24) Melo ke dipamaraunni tu
matanna tau iato mai, natang
pakita,
sia diparumonting bang tu aakna:
24 (69-25) Patu’ba’i kasengkeamMi tu
tau iato mai,
sia melo ke naruai kamare’dekanna
ara’Mi.
25 (69-26) Nake makarorrongi tu lili’na
pangosokan tendana,
nake tang nanii tau lan tu tendana.
26 (69-27) Belanna naula’ sumpumo tu
to mangka Mipata’pai parri’
sia naulelean tu kamapa’diranna tu
mai to mangka Mibangkei.
27 (69-28) Tompoi sala tu salana tau
iato mai,
naurunganni tang nalambi’
kadibilangan malolo dio mai
Kalemi.
28 (69-29) Nake dibutai lan
sura’katuoan,
sia iatu sanganna da nadisura’
dipasola sanganna to malambu’.
29 (69-30) Apa iatu aku te mandasana’
sia mapa’di’na’,

melo ke naongannina’
kamakarimmanan lu dio mai
Kalemi, o Puang Matua.
30 (69-31) La kupudi nanian tu
sanganNa Puang Matua,
sia la kupakala’bi’ nanian kurre
sumanga’.
31 (69-32) Mandu naala ia penaanNa
PUANG tu iannato anna iatu sapi
laki,
ba’tu anak sapi tu ketanduknamo sia
kekanukunnamo.
32 (69-33) Iatu mintu’ to
umpopengkadiongan penaanna
la natiro tu iannato situang
kaparannuan;
melo ke pa’yakki tu penaammi,
e kamu mintu’ to undaka’ Puang
Matua.
33 (69-34) Belanna Natanding talinga
PUANG tu to tae’,
sia mintu’ taunNa tu dipattang tae’
Natapa’.
34 (69-35) La napudi langi’ sola lino tu
Puang,
sia mintu’ tasik sola mintu’ tu angge
menono’ lan.

35 (69-36) Belanna la Nalendokan
Puang Matua tu Sion,
sia la Nabangun sule tu mintu’ tondok
Yehuda,
anna nii to ma’tondok torro sia la
namana’.
36 (69-37) Mintu’ tarukna taunNa la
umpomana’i,
sia mintu’ to ungkamali’i tu sanganNa
la torro lan.

Passambayang umpalaku pa’tunduan madomi’

70:1-5 (70:1-6)

70 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud. Ke
dipennoloanni tu pemala’ kapengkilalan.
(70-2) O Puang Matua, madomi’Komi
urrampananna’,
tunduina’ madomi’ o PUANG!
2 (70-3) Melo ke kasirisanni sia pada
maila’i
tu mintu’ to undaka’ sunga’ku la
naka’tu;
melo ke sorong boko’i sola nasangi
sia kasirisan,
tu mintu’ to umporai ke mandasana’.

3 (70-4) Da’ito anna sule leko’ belanna
kasirisan,
tu mintu’ to umpa’pallakanna’.
4 (70-5) Melo ke mintu’ to undaka’Komi
umpoparannu sia umpopaimanKomi;
melo ke mintu’ to ungkamali’
kamakarimmanan lu mai Kalemi,
tontong ma’kada: La dipakasalle tu
Puang Matua!
5 (70-6) Aku te mandasa sia mase-
mase;
madomi’Komi sae lako kaleku, o
Puang Matua!
Kamumo To patunduangku sia
perinding pala’ku,
da Mimarempa to lamban, o PUANG.

Pangando umpalaku pa’tunduanNa Puang Matua landa’ lako matua induk

71:1-24

71 1 O PUANG, Mati’ kunii
mentirerung;
da maro’ angku kasirisan!
2 Rampananna’ sia lendokanna’ tete dio
kamaloloamMi;

tanannina’ talinga, sia rinding
pala’na’.
3 Sangapaoi anna Kamu kupobuntu
batu pentirerungan,
angku tang ka’tu male lako;
tu mangkamo Midullu la kupoinan
makarimman,
belanna Kamumo buntu batungku sia
tambakukungku,
4 o Puang Matua, rampananna’ dio mai
limanna to tang mekaaluk,
dio mai lisu pala’na to patua’ ba’tang
sia to kelok.
5 Belanna Kamuri kapa’rannuanangku,
Puangku PUANG.
Tu kuposande’ tempon bitti’ku.
6 Mati’ri Kalemi kunii sande’ tempon
ditibussanangku,
sia Kamuri tu umpatibongso’na’ lan
mai pa’tambukanna indo’ku;
mati’ri Kalemi nanii tontong
kapa’pudi-pudiangku.
7 Iatu aku butung misa’ a’gan
napomangngamo buda tau,
apa Kamumo pentirerungan
matoto’ku.
8 Iatu sadangku buke kapa’pudian lan
lako Kalemi,

sia untendeng kamala’biramMi
kiallo-kiallo.
9 Da Mitibena’, ke matuamo’,
sia da Mitampena’, ke moro’mi tu
bukungku.
10 Belanna mintu’ ualingku ussipakulu-
kuluina’,
sia iatu to undaka’ sunga’ku sama
turu’ undaka’ lalan.
11 Nakua: Natampemo Puang Matua,
ulai’i sia tingkanni, belanna tae’mo
misa’ To patunduanna.
12 O Puang Matua, da dikka’ amMi
toyanganna’;
o Kapenombangku, madomi’Komi
untunduina’.
13 Da’ito anna kasirisan sia sanggang
tu to undaka’ sunga’ku;
sia da’ito nakabu’i siri’ sia pebe’se
tu mintu’ to undakaranna’
kakadakean.
14 Apa la tontongna’ marannu,
sia la kupasakendek-kendeknapa tu
kadipudi-pudianMi;
15 La nasa’bu’ tongka’ dililaku tu
kamaloloamMi,
sia kasalamaran lu dio mai Kalemi
kiallo-kiallo,

belanna tang kukemba’ kuia’ tu
bilanganna.
16 La kupakalelean tu penggauran
toto’Na Puangku PUANG,
sia la kupa’peissanan tu
kamaloloamMi, inang ia manna tu
kamaloloamMi.
17 O Puang Matua, Miada’imo’ tempon
dio mai bitti’ku,
nasae lako totemo kupa’peissanan tu
mintu’ penggauran kalle-kalleamMi.
18 Iamoto da Mitampena’ sae lako
matua indukku,
sia ma’lullung bura-buraku, o
Kapenomban,
angku pa’peissananni tu
kamawatangamMi lako to
dadi totemo.
Sia kuasamMi lako mintu’ osso’na to
dadi undi.
19 Iatu kamaloloamMi sumpu langngan
langi’, o Puang Matua,
tu mangkamo umpogau’ ba’tu
pira-pira penggauran kapua;
o Puang Matua, mindaora
ussitintibatuangKomi?

20 Kamumo tu mangka umpatiroina’
buda kamandasan sia
kamaparrisan,
Kamu duka sia la umpatuona’,
sia la unnendekanna’ sule diong mai
mangapi’na tana.
21 Kamumo la untompoi
kataromposangku,
sia umpakatanana’ sule.
22 Aku duka te la kupudiKomi dandi,
tu kamarurusamMi, o
Kapenombangku;
sia la kupakendekangKomi pa’pudian
dipasiala katapi,
o Puang maindanna Israel.
23 La mela’tek tu lilaku, ke
kupakendekangKomi pa’pudian,
ten duka deatangku to tu mangka
Milendokan.
24 Sia la ussa’bu’ kamaloloamMi,
tu dara’ lengko lilaku kiallo-kiallo,
belanna mintu’ tu to undakaranna’
kadake kasirisan nasangmo sia
malotong lindona.

Passambayang umpalakui dennoupa’ anna iatu datu, datu pasali rampa’

72:1-20

72 [1] Pa’pudianna Salomo.
O Puang Matua ada’i katonganamMi tu datu,
sia ada’i kamaloloamMi tu taruk bulaanna to kabarre-alloan.
[2] Anna tang pakayun bimbang umpaolai salunna tu taumMi,
sia tang ussembe’ beko-beko to dipandasamMi.
[3] Sangapaoi anna mintu’ buntu,
sia tanete duka umpabu’tu kamarampasan lako tau iato diona kamaloloan.
[4] Sangapaoi anna ussanda tonganni tu to dipandasa lan bangsa iato,
sia urrampanan to mase-mase,
anna lullu’ parapai tu to sala’ kedo.
[5] Sangapaoi anna mintu’i ussiosso’i ungkasiri’Komi, ke dellek siapi tu allo,
sia ke parrang siapi tu bulan.

6 Sangapaoi anna sitinti uran dilangi’
unta’pai padang dibela’i,
sia sitinti uran umbanasa ussakka’i
kuli’na padang.
7 Sangapaoi, ke attunnami dako’, la
maupa’ tu to malambu’,
sia sebo tu kamarampasan sae lako
pa’dena tu bulan.
8 Sangapaoi anna ma’parenta
umpasilamban-lamban tasik,
sia umpasitarru’ Salu landa’ lako
randan langi’.
9 Sangapaoi anna mintu’ tu to torro dio
padang pangallaran sae menomba
dio olona,
sia angganna ualinna la unnudung
padang.
10 Sangapaoi anna mintu’ datu Tarsis
sia datunna tu mai lebukan la
umpennoloan pamenganna,
sia mintu’ datu Syeba sia Seba la
umpakendek pa’kasianna.
11 Sangapaoi anna mintu’ datu tukku
sae rokko padang dio olona,
sia angganna bangsa la mengkaola
lako,
12 belanna ia la ungkaduttu’ to
mase-mase, tu mengkamoya,

sia to mandasa sia to tae’ to
patunduanna.
13 Ia la ungkaturu-turui to bongko sia
to mase-mase,
sia la ungkarimmanni deatanna to
mase-mase.
14 Ia la ullendokan sunga’na tau iato
mai dio mai kadipakario-rioan sia
kadipandasan,
sia iatu rarana tau iato mai kapua
angga’na dio pentirona.
15 Sangapaoi anna marendeng; anna
pennoloanni tau lako tu bulaan dio
mai Syeba.
Sia tang ka’tu kapassambayangan,
sia umpalakuanni kamauparan
kiallo-kiallo.
16 Sangapaoi anna untonda alanna tu
gandung dio lu padang,
sia anna lo’le-lo’le tu buanna
dao lu mentanetena susi kayu dio
Libanon,
sia ia duka tu to ma’tondok marumbo
butung riu dio lu padang.
17 Sangapaoi anna tontong sae lakona
tu sanganna,
ondongpi, ke den siapi tu allo, la
maupa’ tu sanganna.

Tete dio kalena anna marudindin tu
mintu’ bangsa,
sia la nasanga kumua rongko’ ia.
18 Mintu’na kadipudian lu langngan
nasang PUANG Kapenomban, tu
Kapenombanna Israel,
Ia mannari ia tu umpogau’
penggauran kalle-kallean.
19 Sia mintu’ kadipudian lu langngan
nasang sanga mala’bi’Na tontong
sae lakona,
mintu’ nalili’ lino nasamboi
kamala’biranNa.
Amin, ya, amin.
20 Sudunmo langngan lolokna tu
pangandona Daud, anakna Isai.

SURA’ MA’PENTALLUNNA:

PA’PUDIAN 73–89

Ma’apari nakeupa’ to tang mekaaluk

73:1-28

73 1 Pa’pudianna Asaf.
Manassa tongan masokan tu
Puang Matua lako to Israel,

iamotu lako to bannang pute
penaanna.
2 Apa iatu aku te sidi’mora anna
tisorong tu lentekku,
sia kondemora angku tilende’.
3 Belanna ungkemburuna’ to matampo,
tongku tiroi tu upa’na to tang
mekaaluk.
4 Belanna tae’ namaparri’ len,
sangadinna manaman bang tu kalena
sia pore.
5 Tae’ namandasa len susito senga’,
sia tae’ anna rumbui parri’ susito
senga’.
6 Iamo bannangnato anna luangi
kamatampoan tu barokona butung
manik,
sia umpengkalemu’ pa’pakario-rio
ten to tamangkale:
7 Lombon tu matanna napobua’
lompona,
sia tarru’ ponno tangnga’ matampo
tu penaanna.
8 Tau iato mai ma’telle-telle sia
malla’ penaanna umpokada
pa’pakario-rio;
sia madongnga’ ma’kada.

9 Tau iato mai mematu-matu manna
kadanna sae langngan langi’,
sia iatu lengko lilana untapa’ mintu’
apa lan lino.
10 Iamoto anna lu lako kalena tau iato
mai tu taunNa Puang,
anna satta’i namimmi’ tu uainna tau
iato mai.
11 Anna ma’kada nakua: Ma’apai anNa
la unnissanni Puang Matua tu
iannato?
sia ma’apai anna la den paissanna tu
To patodoranna?
12 Tiromi, iamote tu a’ganna to tang
mekaaluk,
saurrangngan-rangnganninna
iananna belanna manaman bang.
13 Manassa tae’ gai’na tu penaa
maputeku kukaritutui,
sia umbasei limangku dio mai mintu’
kedo sala.
14 Belanna kiallo-kiallo naruana’ parri’,
sia iake melambi’ naruana’ peada’.
15 Iake la lanni penaangku kumua:
La ma’kada susina’ to,
manassa ussolangina’ to tama
bilangan bati’Mi’.

16 Susito ma’tangnga-tangnga’mo’ la
morai unnissanni,
apa masu’sak duka kutangnga’.
17 Sae lako tamana’ inan maindanNa
Puang Matua,
namane masero lan penaangku tu
ma’katampakanna tau iato mai.
18 Manassa Mipatete batu malangngo’
tu tau iato mai,
sia Misumbanan anna songka
tipa’ramu-ramu.
19 Umba nakua tu tau iato mai narua
kasanggangan metakuran lan
sangkappidian mata,
sappi, mangsan napobua’ apa
pasanggangan:
20 Sitinti to tindo ta’pa tang dikilalai, ke
pana’dingmiki’,
ten dukamoto, o Puang, Mipaboko’i
penaa tu rupanna tau iato mai, ke
pana’dingKomi.
21 Iatonna mapalla penaangku,
sia sikaro-karo tu ba’tengku.
22 Attu iato bagana’ sia tang paissan,
butungna’ olo’-olo’ tae’ inaanna dio
oloMi.
23 Apa tontongna’ mase’pon dio Kalemi,
sia manda’ Mitoe tu lima kananku.

24 Kamu la umpatudu lalanna’ tete dio
pa’timbangamMi,
naundinna to Mipatamana’
kamala’biran.
25 Mindara kuposande’ dao suruga?
Tae’ apa senga’ lan lino kuporai,
sangadinna Kamu mannari.
26 Moi anna sanggang tu batang kaleku
sia ronta’ tu penaangku,
apa Puang Matuari buntu batunna
penaangku sia kupomana’ tontong
sae lakona.
27 Belanna mintu’ to
untoyangammoKomi, manassa la
sanggang,
ondongpi, iatu to untampeKomi
ma’baliara’ senga’ la Miroto’i.
28 Apa iatu akunna melo aku tu
mase’pon lako Puang Matua,
iatu Puangku PUANG kupoperinding
pala’,
dikua angku pa’peissananni tu mintu’
penggauramMi.

To’doan uai mata diona kasangganganna Banua kabusungan

74:1-23

74 [1] Misa’ gelong bangunan ada’na Asaf.
O Puang Matua, apa bannangna amMi
tibemorakanni tontong sae lakona?
Sia apa bannangna anna re’dekra
tu ara’Mi lako mintu’ domba
Miparibala?
[2] Kilalai tu kombongamMi, tu mangka
Mipolean tempon dio mai,
sia mangka Mipopentorro to makaka
la Mipogarempong mana’,
sia iatu buntu Sion, inan Minii torro.
[3] Umpatiangka’Komi bate lalanMi sae
untiroi tu kasanggangan tang
pasule-suleanna;
a’a, mintu’ tu lanna inan maindan
nasolang-solang uali.
[4] Mintu’ to unneaKomi melalla-lalla lan
tangnga kombongamMi,
sia umpabendan rapang-rapang
napodeata la napotoding minanga.
[5] Iatu iannato takua to tau
untadedangan uasena

la umbela’ pangala’-ala’:
6 Anna tesse-tesse nasangi tu mintu’
pareanan disura’,
unnoong uase sia pepa’tong.
7 Naballa api tu inan maindanMi,
sia naruttakki tu banua nanii
sangamMi sae lako padang.
8 Nakua tu tau iato mai lan penaanna:
Malekomi mai anta sabu’i nasangi tu
mati’ tau!
Naballa nasangmi tu banua
passambayangan lako Puang Matua
lan tana iate.
9 Tae’mo tandaki kitiro, tae’ bangmo
misa’ nabi,
sia tae’ bangkan misa’ unnissanni,
kumua ba’tu la sangapapa te
iannate.
10 O Puang Matua, sangapapakan la
natelle tu mati’ to unneakan?
Sia la tontong bangraka tu uali la
untunai sangamMi?
11 Ma’apari amMi kondoranni tu
limamMi, iamotu lima kananMi?
Benanni tu limamMi, amMi sabu’i tu
tau iato mai.
12 Apa iatu Puang Matua iamo Datungku
tempon dio mai,

tu umpabu’tu kadilendokan lan te
lino.
13 Diona kuasamMi amMi mangka
umballak tasik,
sia untesse ulunna mintu’ naga lan
to’ uai.
14 Mangkamo Minisak-nisak tu mintu’
ulunna Lewiatan,
sia Miben olo’-olo’ dio lu padang
pangallaran tu duku’na la napotuo.
15 Kamumo umpabu’tu kalimbuang sia
umpalolong uai salu,
sia umpamarangke salu kapua.
16 Kamumo ampunna tu masiang sia
Kamumo tu ampunna bongi;
Kamumo tu umpatorroi inanna tu
arrang sama lele sola batunna
kulla’.
17 Kamumo mangka untori’ lili’ lino,
sia Kamu dukamo umpondok pealloan
sia attu kamadinginan.
18 O PUANG, kilalai tu diona uali
untelleKomi,
sia bangsa tae’ pa’inaanna untunai
sangamMi.
19 Da Misorongi tu bannang penaanna
bu’ku’Mi lako olo-olo’ masuru;

sia da Mitontong bang ungkalupai tu
taumMi tu dipandasa.
20 Kilalai tu diona basse,
belanna mintu’ inan mapattang lan
lino nanii nasangmo inanna to
ma’pandasa.
21 Da’ maro’ anna sule masiri’ tu to
dipakario-rio,
sia iatu mintu’ to mandasa sia to
mase-mase la umpudi sangamMi.
22 Ke’de’Komi, o Puang Matua, amMi
pasombo katonganamMi,
kilalai umba nakua tu to baga
ullangdoKomi kiallo-kiallo.
23 Sia da Mitang ungkilalai tu arrakna
ualimMi,
belanna iatu angnga’na to
umbaliKomi tontong bangmo
kendek langngan.

Irusan nanii kare’dekan
ara’Na PUANG

75:1-10 (75:1-11)

75 1 Lu lakona pangala sengo.
(Unturu’ baenan sengo:)
Dandi’ bala’-bala’i. Misa’ sengo.
Pa’pudianna Asaf.

(75-2) KipudiKomi, o Puang Matua,
inang kipudiKomi,
belanna mandappi’ sia tu sangamMi,
sia mintu’na penggauran kalle-
kalleamMi naulelean tau.
2 (75-3) Iake Kulambi’mi tu allu’na,
tae’ nasalai tang Kupaolai maloloi
salunna:
3 (75-4) Moi anna tigega’ tu lino sola
issinna,
apa Akumo tu umpabantangi tu mai
parandanganna! *Sela*
4 (75-5) MangkaMo’ ma’kada lako to
matampo kumua: Da mimatampo.
Sia lako to tang mekaaluk kumua:
Da miumpatarangga tandukmi!
5 (75-6) Sia da mipalayang tandukmi,
sia da mitumonga-monga ma’kada.
6 (75-7) Belanna tang lu dio mai
matallo,
tang lu dio mai matampu’,
ba’tu lu lo’ mai padang aak nanii
bu’tu kama’pakalayukan.
7 (75-8) Sangadinna Puang Matuari tu
ma’paolai salu,
Iamo la umpasosso’ lu rokkoi tu
misa’,

anna pakendek lu langnganni tu
misa’.
8 (75-9) Belanna lan limanNa PUANG
den tu irusan nanii uai anggoro’
re’de-re’de,
tu ponno anggoro’ dibuli;
sia Ia untua’i lan mai,
apa mintu’ tu to tang mekaaluk lan
lino ummimmi’i tu garoppa’na anna
iru’i.
9 (75-10) Apa iate aku la tontong bang
kupa’peissanan tu iannato,
sia umpakendekan pa’pudian
Kapenombanna Yakub.
10 (75-11) Mintu’ tandukna to tang
mekaaluk la Natepokki,
apa mintu’ tandukna to malambu’ la
dipatarangga.

Puang Matua ungkarimmanni to mandasa sia ma’paolai salu

76:1-12 (76:1-13)

76 1 Lu lakona pangala sengo.
Dipasiala oni katapi. Misa’ sengo
pa’pudianna Asaf.
(76-2) Iatu Puang Matua kalelean lan
tana Yehuda,

sia iatu sanganNa mala’bi’ lan tana
Israel.
2 (76-3) Dio Salem den tu tendaNa,
na dao Sion nanii banuanNa.
3 (76-4) Indemoto tu Nanii urrebong-
rebong mintu’ tinaran pandillak,
sola balulang sia la’bo’ sia mintu’
parea rari. *Sela*
4 (76-5) Pandillak-dillak tonganKomi sia
mala’bi’,
dao mai buntu nanii pangrampan.
5 (76-6) Mintu’ to lalong dirampamo,
sia tarru’ leppeng,
sia mintu’ to barani tang pa’belamo.
6 (76-7) O Kapenombanna Yakub,
belanna peada’Mi,
anna mintu’ kareta sola darang
leppengmo.
7 (76-8) Kamumo, sia inang Kamumo
tu metakuran;
sia mindara la tumanan dio oloMi,
ke re’dekki tu ara’Mi?
8 (76-9) Dao mai langi’ Minii umperangii
pa’paolaimMi salu,
mataku’mi sia bitukmi tu lino.
9 (76-10) Tonna ke’de’ tu Puang Matua
la ma’paolai salu,

la ungkarimmanni mintu’ to
madiongan penaanna lan te lino.
Sela
10 (76-11) Manassa napudiKomi tu to
masarrang,
sia to masarrang tinampepa
Mitaro’to’.
11 (76-12) Mangallonankomi sia
palesso’i tu pangallonammi lako
PUANG, Kapenombammi;
mintu’ tu to tiku lao ungguririkki
Puang, pennoloanni tu pamengan
lako Puang metakuran.
12 (76-13) Tu untepok kamatampoanna
tu mintu’ arung,
sia umparampoi metakuranna tu
mintu’ datu lan lino.

Iatu penggauranNa Puang Matua te lendu’namo mepakatana ba’teng

77:1-20 (77:1-21)

77 1 Lu lakona pangala sengo; lako
Yedutun. Misa’ sengo pa’pudianna
Asaf.
(77-2) Meongli’na’ langngan Puang
Matua sia mengkamoyana’,

sia inang meongli’na langngan Puang
Matua, sangapaoi Natanannina’
talinga.
2 (77-3) Iatongku pussak undaka’mo’
Puang,
sia ia duka kebongi tang mata’ka’na’
umpatado pala’ku,
sia tang pakatana-tananna tu
penaangku.
3 (77-4) Ia angku kilalai tu Puang Matua
urrantangmo’ sarro;
ia angku ma’pasibuyu’-buyu’,
rossomi tu penaangku. *Sela*
4 (77-5) Kamumo tang umpasidullikna’
bulu mata,
mangla’na’ sia tang tiku’bi’na’.
5 (77-6) Kukilalaimi tu attu mangka
diboko’,
sia mintu’ taun malaunmo.
6 (77-7) Sia ta’ka’ lan penaangku tu
sengo pa’pudi-pudiangku ke bongi,
ma’pasibuyu’-buyu’mo’ lan ba’tengku
sia napelalan kumman penaangku,
kumua:
7 (77-8) Ma’apai anna la metampe
tarru’ tu Puang,
sia tang la mekaturu-turuimo?

8 (77-9) Tae’ tarru’moraka tu kamasokananNa,
sia sipapa’ bangraka ka’tu tu pangallu’Na?
9 (77-10) Tang Nakilalaimoraka Puang Matua tu kamaturu-turuanNa,
sia Natampunmoraka tu mamaseNa diona sengkeNa? *Sela*
10 (77-11) Kukuami: Inde sia tu karossoangku,
kumua iatu penggauran lima kananNa To patodoranna lelukmo.
11 (77-12) La kukilalai tu mintu’ penggauranNa PUANG,
ondongpi la kukilalai tu mintu’ penggauran kalle-kalleamMi to attu mangka diboko’.
12 (77-13) Sia la untangnga’-tangnga’na’ lalan limamMi,
sia la kutimbang-timbang tu penggauramMi.
13 (77-14) O Puang Matua, iatu lalanMi naepun kamaseroan;
mindara tu Kapenomban pada tande Puang Matua?
14 (77-15) Kamumo tu Puang umpogau’ apa kalle-kallean,

sia mangka Mipapayan tu kuasamMi
dio lu mintu’ bangsa.
15 (77-16) Tete dio lima matoto’Mi amMi
lendokanni tu taumMi,
Iamotu bati’na Yakub sola bati’na
Yusuf. *Sela*
16 (77-17) Iatu mintu’ uai
natiromoKomi, o Puang Matua,
sia mintu’ uai rumonting untiroKomi,
sae duka lako uai mandalanna
ma’parondo.
17 (77-18) Iatu mai saliu’ umbarrakan
uai,
sia iatu langi’ gumalugu,
sia iatu tinaranMi sipendelok-delokan.
18 (77-19) Iatu oni guntu’Mi menanan,
sia iatu kila’ unnarrang lino,
na iatu lino rumonting sia tiseno.
19 (77-20) Iatu lalanMi lan tasik,
sia lan to’ uai buda,
sia iatu lalan lentekMi tae’ napayanan.
20 (77-21) Misolammo tu taumMi
butung domba sia bembe’
ma’baanan.
Lan lisu pala’na Musa sola Harun.

KamasokananNa Puang Matua lako to Israel te pura diboko’

78:1-72

78 [1] Misa’ gelong bangunan ada’na Asaf.
E rapungku, rangimi te bangunan ada’ku,
sia tananni talinga te mintu’ motokan lilaku.
[2] La umbungka’na’ randan pudukku umpokada kada peada’ to kinaa,
sia umpasombo mepussakanna tempon dio mai.
[3] Tu mangka kirangi sia kiissan,
sia iatu mangka nauleleanangkan to dolota,
[4] tae’ angki la umbunianni lanto mimi’na,
sangadinna kiuleleanan papa’ sidampi’na,
tu mintu’ kataromposanNa PUANG,
sia kamatotoranNa sia mintu’ penggauran kalle-kallean Napogau’.

5 Belanna mangkamo Natanan tu misa’ tanda dianna batu silambi’ dio lu tarukna Yakub,
sia Napondok tu misa’ Sukaran aluk dio lu bati’na Israel,
tu Napasan lako to dolota
kumua anna pokadanni lanto mimi’na.
6 Anna issanni taruk undinna,
iamotu mintu’ bati’ la didadiampa
tu la tulangdan anna ulelean pole’i lako bati’na:
7 Anna umposande’ Puang Matua sola nasangi,
sia da nakalupai tu mintu’ penggauranNa Puang Matua,
sangadinna la nakaritutui tu mintu’ pepasanNa.
8 Sia da nasusi nene’ to dolona tu tau iato mai,
iamotu misa’ osso’ matoro sia battuk,
iamotu misa’ osso’ tang ma’to’ tu penaanna,
sia tae’ anna la’ka’ lako Puang Matua tu penaanna.
9 Mintu’ bati’na Efraim, iamotu to sakka’ pa’buno tinaranna,
sumoro’mo ditalo tonna parari.

10 Tae’ anna toe manda’i tu basseNa Puang Matua
sia manoka unturu’ atoran Sukaran alukNa.
11 Sia tang nakilalaimo tau iato mai tu mintu’ penggauranNa,
sia mintu’ tanda kalle-kalleanNa,
tu Napa’pekitanammo lako kalena.
12 Dio tingayona nene’ to dolona Nanii Puang umpogau’ ba’tu pira-pira tanda kalle-kallean
dio tana Mesir, dio padang Zoan.
13 Naballak tu tasik anNa palambanni tu tau iato mai,
Napopa’parinding tu uainna susi misa’ sapan.
14 Iake allona Napaanta’i salebu’ tu tau iato mai,
sia Napaanta’i arrang api tu’tu’ bongi;
15 Napatibangnga tu batu dio padang pangallaran,
sia Napabossai Napairu’ butung uai diong mai liku mandalan.
16 Napatidollo-dollo tu ba’tu pira-pira mata uai lan mai buntu batu,
sia napasumalu tu uai iato butung salu.

17 Apa umpogau’ tarru’ bangora kasalan
tu tau iato mai lako Kalena,
sia umbali Patodoranna dio lu padang
talo.
18 Napasandak tu Puang Matua lan
penaanna,
umpalaku kande susitu kamailuanna;
19 Ma’kada lako Puang Matua nakua:
Ma’dinraka tu Puang Matua
umpalennarangki’ kande dio
padang pangallaran?
20 Tonganna mangkamo ussambakki
buntu batu anna sun tu uai lan mai,
sia bu’tu tu mata uai sumalu;
apa la Nakulle siaparaka umpa’ben
roti,
sia umpasakkaran pa’kandian
taunNa?
21 Iamoto anNa sengke tu PUANG tonNa
rangii,
dukkumi tu api lako bati’na Yakub,
sia le’ke’ tu kasengkeanNa lako
tarukna Israel.
22 Belanna tae’ anna katappa’i tu Puang
Matua
sia tae’ narannuanni tu pa’tunduanNa.
23 Moi anna susito, ma’kadami Ia lako
salebu’ daona lu,

sia ungkillang mintu’ ba’bana langi’:
24 Napaurannimi manna tu tau iato mai
napotuo,
sia umpa’kamasean gandung lako
tau iato mai dao mai langi’:
25 Pantan ungkandemi roti dao mai
langi’,
sia Napasongloran kande tu tau iato
mai sadia’na.
26 Napopangiri’ tu angin matallo dao
mai langi’,
sia Napasae tu angin lu lo’ mai
pollo’na uai tete dio kuasanNa.
27 Napauranni pa’kandian tu tau iato
mai susi barra’-barra’,
sia manuk-manuk kepani’ susito
karangan dio biring tasik.
28 Naronnosan lan rante nanii tendana,
sia tiku lao inan nanii.
29 Kumandemi tu tau iato mai sadia’na
tongan,
sia Naben tu nadaka’na.
30 Apa tae’pa anna paliu pandaka’
penaanna tu tau iato mai,
sia lan bang sia sadangna tu kande,
31 tu’ba’mi tu kasengkeanNa Puang
Matua lako tinde tau,

anNa patei tu mintu’ tau tu
malomponamo,
sia Natebang tu mintu’ to Israel
mangura.
32 Moi anna susito, umpogau’ poleomo
kasalan tu tau iato mai,
sia tae’ anna katappa’i tu penggauran
kalle-kalleanNa.
33 Iamoto anNa roto’i punala bangi tu
mintu’ allo katuoanna,
sia Mepatiramban tu kadiputtaianna
taun kalolanganna.
34 Iatonna pateimi tu tau iato mai,
maneri naanga’ tu Puang,
anna tibalik pakkan undaka’ Puang
Matua.
35 Sia nakilalaimo tau iato mai,
kumua iatu Puang Matua Iamo buntu
batunna,
sia Puang Matua Patodoranna, iamo
patunduanna.
36 Apa iatu tau iato mai umbangko
malute Puang,
sia umpakena Puang tete dio bisaranna.
37 Belanna tae’ anna ma’to’ tu penaanna
lako Puang
sia tae’ anna toe manda’i tu basseNa.
38 Apa belanna kamamaseanNa

Naseroi tu salana tau iato mai sia tae’
Nasabu’i;
nenne’ poleo’I unta’tan sengke
budanNa,
sia untemme’ ara’ rumeke-mekeNa.
39 Belanna nakilalai tu diona tau iato
mai kumua a’gan batang kale,
tu butung rambu pa’de poton,
sia tae’mo nabu’tu sule.
40 Ba’tu pempiran tu tau iato mai
battuk lako Kalena dio lu padang
pangallaran,
sia umpa’di’i penaanNa Puang dio lu
padang talo,
41 sia ussandak poleopi Puang Matua,
sia umparosso To masero pindanna
to Israel.
42 Tae’ anna kilalai lenni tau iato mai tu
lima matoto’Na,
sia iatu allo nanii Puang ullendokanni
dio mai to umpakario-rioi.
43 Tonna padenni tu mintu’ tanda
kalle-kalleanNa dao tana Mesir,
sia mintu’ tanda mangngaNa dio
padang Zoan.
44 Napopembali rara tu uainna lan salu
Nil,

sia mintu’ uai lolongna, naurunganni
tae’ nairu’.
45 Napasae tu tabuan balo tu ussabu’i
tu tau iato mai,
sia tokko’ urratoi tau iato mai.
46 Iatu bura padangna tau iato mai
Napakandei ulli’,
sia ia duka tu polean ra’ta’na
Napakandei batik.
47 Napasanggangi uran batu tu mintu’
anggoro’na,
sia ambun maka’dang tu ara
pangala’na;
48 Napopa’elo’na tu uran batu anna
sanggangi tu patuoanna tau iato
mai
sia mintu’ olo’-olo’na nasanggangi kila’
silalle-lalle.
49 Naparampoi kamare’dekanNa tu tau
iato mai
sia kasengkean sia kamagallian sia
kamandasan,
iamotu misa’ porimpunganna
malaeka’ umbaa kasanggangan.
50 Napatu’ba’ tu kasengkeanNa,
sia tae’ Narinding pala’i tu deatanna
tau iato mai dio mai kamatean.

Sangadinna Nasorong tu sunga’na
lako saki ropu.
51 Napatei nasang tu anak pa’bunga’
dio Mesir,
iamotu bunga’na kamabukuanna lan
mintu’ tendana Ham.
52 Apa Napasangtiangkaran Nasolan
sun tu taunNa butung domba sia
bembe’ ma’baanan,
sia Naturu’ mana’pa dio lu padang
pangallaran ten patuoan.
53 Narenden marampa’ tu tau iato mai,
naurungan tae’ namataku’,
belanna mintu’ ualinna malabumo lan
tasik.
54 AnNa solanni tu tau iato mai sae lako
lili’ inan maindanNa, lako te buntu
iate tu mangka Naappa’ tete dio
lima kananNa.
55 Naula’i lao tu mintu’ bangsa dio mai
to’ olona tau iato mai,
sia nataa-taa tu padangna Nasuka’
tinting la napomana’ tau iato mai,
anNa panno’ko’i tu mintu’ sukunna to
Israel lan tendana tau iato mai.
56 Apa nasandak tau iato mai tu Puang
Matua,

sia unnea lako Puang, Patodoranna,
sia tang unturu’ kasa’bianNa.
57 Sangadinna sorong boko’ sia tang
mana’pa’ susito dolona,
sia tipero’ susi tinaran pasala.
58 Tau iato mai umpare’dek ara’Na
Puang diona kamenombanna dao
lu inan madao,
sia umpabu’tu pangimburuanNa
diona mintu’ rapang-rapangna
napodeata.
59 Lendu’ ia sengkeNa tu Puang Matua
tonna rangii tu iannato,
anNa sa’bianganni tu mintu’ to Israel.
60 Naurunganni Nasalai tu tenda dio
Silo,
tu tenda Napabendan dio to’ naninna
tolino;
61 Napopa’elo’na tu kamatotoranNa
dirampa,
sia iatu kamala’biranNa tama lisu
pala’na uali.
62 Napopa’elo’na tu taunNa nakande
bassi mataran,
belanna lendu’ tongan sengkeNa lako
to Napotau.
63 Iatu mai to manguranna pura nalalle
api,

sia mintu’ tu mai anak dara tae’mo
anna ditendeng sengo rampanan
kapa’.
64 Siapanammo tu mintu’ to minaanna
nakande bassi mataran,
natae’ anna batingi to balunna.
65 Attu iato malima’ka’mi tu Puang
sangtinti to pana’ding,
sia ten pa’barani napakapua uai
anggoro’ tu penaanna.
66 Nasambakki dio mai boko’ tu mintu’
ualinNa,
sia Naparampoi kamatunan tang
pa’de-pa’de.
67 Apa Nasuale pala’ tu tendana Yusuf,
sia tae’ anNa turo ta’bai tu suku
Efraim.
68 Sangadinna Naturo ta’ba tu suku
Yehuda,
sia iatu buntu Sion tu Napa’budai.
69 AnNa bangunni tu inan maindanNa
butung inan matande,
sia butung lino tu Naparandanganni
matoto’ tontong sae lakona.
70 Naturo ta’ba tu Daud, taunNa,
anNa sarakki lan mai bala domba:

71 Nasarakki dio mai boko’na mintu’
domba sumusu la ungkambi’
Yakub, taunNa,
sia Israel to Napotau.
72 Ia ungkambi’i tu tau iato mai sitinaya
penaa lambu’na,
sia narenden lima malutena tu tau
iato mai.

Pa’palaku anna dipabala’i tu kasangganganna Yerusalem

79:1-13

79 1 Pa’pudianna Asaf.
O Puang Matua, natamaimo to
kapere’ tu apamMi,
sia urruttakki banua kabusungamMi,
ondongpi napatombonan batu tu
Yerusalem.
2 Napakandeimo manuk-manuk dao lu
langi’ tau iato mai,
tu batang rabukna taumMi,
sia napakandei olo’-olo’ lampung dio
lu padang
tu duku’na to masallo’Mi.
3 Napatibollo tu rarana butung uai dio
lu tikunna Yerusalem,
sia moi misa’ tau tae’ ullamunni.

4 Napobe’seammokan sangtondokki,
sia Napotule’-tuleran sia
Napoparumbasanmokan bali
lembangki.
5 Sangapapira, o PUANG? La tontong
bangraka tu kasengkeamMi?
Sia iatu kapangimburuamMi la
ma’pamampu’raka susi api?
6 Patu’ba’i kasengkeamMi lako
to tang untandaiKomi,
sia lako mintu’ lili’ parenta
tang metamba ussa’bu’ sangamMi.
7 Belanna naampello’mo tu Yakub,
sia nasanggang-sanggang tu inanna.
8 Da Mipasisurungkan salana to doloki,
sangapaoi anna tammuikanni
mamaseMi madomi’,
belanna tang pa’bela tonganmokan.
9 Tunduikanni, o Puang Matua, oto’na
kasalamarangki,
tete dio kamala’biranna sangamMi;
rampanangkanni sia basei tu mintu’
kasalangki,
tu belanna sangamMi.
10 Apara bannangna anna la ma’kadara
tu to kapere’ kumua:
Umbamira tu Kapenombanna?

Melo ke naissanni to kapere’ dio
tingayoki,
tu diona kaMipembalianganna tu
mai rarana taumMi tu mangka
dipato’do.
11 Melo kerampoi lako oloMi tu sarrona
to dirampa,
sia belanna kakapuanna kuasamMi
rinding pala’i dikka’
tu mintu’ to dilampakmo la dipatei.
12 Na lako bali lembangki papakkanni
manglokkon pempitu tama rianna
tu pebe’se mangka nabe’seangKomi, o
Puang.
13 Na kami te, taumMi, sia domba
Mikambi’,
la umpudiKomi tontong sae lakona,
sia kisiosso’i umpa’peissanan
kadipudi-pudiamMi.

Pangando malaku anna dipasule tama dandanna tu to Israel

80:1-19 (80:1-20)

80 1 Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo bunga
bakung.
Kasa’bianna Asaf. Misa’ pa’pudian.

(80-2) O Pangkambi’na to Israel,
patananni tu talingamMi!
Tu umpatudu lalan bati’na Yusuf
butung domba,
o Kamumo tu unnisungi karubion,
patiarrangi tu rupamMi.
2 (80-3) Angkarammi dio tingayona
Efraim sia Benyamin na Manasye
tu kalalongamMi,
amMi mai ullendokangkan.
3 (80-4) Pasulekanni, o Puang Matua,
tama dandanki,
paparrangi tu lindoMi, angki
dilendokan.
4 (80-5) O PUANG, Kapenombanna
mintu’ ma’dandan maritik,
sangapapira tu kasengkeamMi
ungkanoka passambayangna
taumMi?
5 (80-6) Uai mata mannamo Mibenni
napotuo,
ondongpi uai mata mannamo
Mipamosoanni nairu’.
6 (80-7) Mitananmokanni
napenggaronto’i kasigaganna
bali lembangki,
sia nasitelleikan mintu’ ualingki.

7 (80-8) O Kapenombanna mintu’
ma’dandan maritik,
pasulekanni tama dandanki,
paparrangi tu lindoMi, angki
dilendokan.
8 (80-9) Mibuakmo sia Mipalengka’
tu sangto’ anggoro’ dio mai tana
Mesir,
ammi ula’i lao tu mintu’ bangsa,
Mitananni tu kayu iato.
9 (80-10) Mipalapparammo inan,
naurunganni mennuaka’ melo
sia ussitutu’i padang.
10 (80-11) Mintu’ duka buntu naonganni
ongan-onganna,
sia mintu’ tangkena ungkapu’ kayu
arasi’ sangbara’ padang.
11 (80-12) Napopendolok tu mai
tangkena sae tama tasik,
sia mintu’ lolona sae tama Salu.
12 (80-13) Ma’apari amMi lo’po’ri tu
tembo’na,
naurunganni minda-minda lendu’
inde to lalan iato napeloloi bang.
13 (80-14) Napepuraimo bai lampung,
sia angganna olo’-olo’ dio lu padang
pura ungkandei.

14 (80-15) O Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, suleKomi.
Tiro lumbangi dao mai suruga, sia penunui,
sia parinaai te mintu’ garonto’ anggoro’.
15 (80-16) Tu pa’tado’ natanan lima kananMi,
iamotu muane, Mipeloboran Kalemi.
16 (80-17) Iatu kayu iato diballa butung rompon;
sia mintu’ tau iato sabu’mo diona kaumpalessekamMi matamMi.
17 (80-18) Rondongi limamMi tu to diona kananMi,
iamotu to Mipeloboran Kalemi.
18 (80-19) Iake susito, tae’mo angki la balik dio mai Kalemi,
patuokanni angki meongli’ ussa’bu’ sangamMi.
19 (80-20) O PUANG Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, pasulekanni,
melo ke parrangi tu rupamMi, angki dilendokan.

E to Israel, patananni tu talingammi sia perangii Kapenombammi

81:1-16 (81:1-17)

81 [1] Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo: Gitit.
Pa’pudianna Asaf.
(81-2) Ra’ban-ra’bankomi umpenanian
Puang Matua, tu tapopamuntu,
pela’tekanni tu Kapenombanna
Yakub.
[2] (81-3) Menanikomi, sia pannonii tu
ganda’-ganda’,
sia katapi merio’-rio’ oninna sia
dandi.
[3] (81-4) Pannonianni tarompe’ pua tu
allo madatunta ke bunga’ sombonai
bulan
sia iake malimbunnai bulan.
[4] (81-5) Belanna iatu iannato iamo aluk
dipondokan to Israel,
sia atoranna Kapenombanna Yakub.
[5] (81-6) Iatu iannato Napantok
napobatu silambi’ bati’na Yusuf,
tonna sun tu Puang umpasulei tana
Mesir.

Urrangimo’ misa’ kada tang
kupebuyu’, nakua:
6 (81-7) Akumo ussondokan panglemba
dao mai palempengna,
anna tilendok lu limanna dio mai
pangrengnge’.
7 (81-8) Aku urrinding pala’ko tommu
meongli’ lan attu kapussakkan,
sia Aku umbaliko guntu’ lan mai
massalebu’na;
Kusandakmoko dio Meriba. *Sela*
8 (81-9) E taungKu, patananni tu
talingammu, la Kumotokkiko lila
pa’pakilala;
e to Israel, ke la moraiko
umperangiiNa’!
9 (81-10) Da muden umpekalangka’i
deata to senga’,
sia da mupenombai deata to salian
lembang.
10 (81-11) Akumo, PUANG,
Kapenombammu,
tu mangka ussolangko sun lan mai
tana Mesir;
popengangai tu sadangmu angKu
ponnoi.
11 (81-12) Apa iatu taungKu noka
umperangiiNa’,

sia tae’ naporaiNa’ to Israel.
12 (81-13) Iamoto angKu popa’elo’nai
lan katoroge’geranna;
naurungan unturu’ bang lalan
tangnga’na.
13 (81-14) Kenna perangiiNa’ taungKu,
sia kenna turu’i to Israel tu
pepasanKu!
14 (81-15) Manassa ta’pa Kupatunduk
madomi’ tu mai ualinna,
sia Kupasulei limangKu tu mai to
unneai.
15 (81-16) Mintu’ to ungkabiri’ PUANG,
anna tang mengkaola lako Kalena,
anna angga’-angga’i bang,
sia iatu kamasolanganna to mabiri’ la
tontong sae lakona.
16 (81-17) Manassa tau iato mai la
Napakande mapulu’na gandung,
sia la Kupedia’i tani’ lan mai sapak
batu.

Puang Matua urra’ta’ ukungan lan tinimbunna deata

82:1-8

82 [1] Pa’pudianna Asaf.
Tongkon tu Puang Matua lan tinimbunna deata,
sia urra’ta’ ukungan lan lu mintu’ deata.
[2] Sangapapokomi la ma’paolai salu pakayun bimbang,
sia malang lako to tang mekaaluk? *Sela*
[3] La mitiroan tu to bitti’ sia pia biung,
sia la umpasalunna to dipandasa sia to mase-mase.
[4] Rampananni tu mintu’ to bitti’ sia to mase-mase,
lendokanni lan mai lisu pala’na to tang mekaaluk.
[5] Tau iato mai tae’ tangnga’na sia tae’ paissanna,
tontong bang lolang nakabu’ kamalillinan;
ia dukamoto anna tigega’ tu mintu’ parandanganna te lino.
[6] Mangkamo Kupokada kumua:

Kamumo tu deata,
sia kamumo sola nasang tu mai
anakna Patodoranna.
7 Apa la matekomi susito lino,
sia susikomi misa’ tu mai datu la
tibambang!
8 Ke’de’Komi, o Puang Matua, paolaimi
salunna te lino,
belanna poissanMi tu mintu’ bangsa.

Passambayang malaku pa’tunduan unnea mintu’ ualinna Israel

83:1-18 (83:1-19)

83 1 Nanian. Pa’pudianna Asaf.
(83-2) O Puang Matua, da
Mimari’pi bang,
sia da Mima’pakappa sia da
Mima’bituk-bituk, o Puang Matua.
2 (83-3) Belanna tiromi, marukka
nasangmo tu mintu’ ualimMi,
sia mintu’ to ungkabiri’Komi
umbangunan ulunna.
3 (83-4) Sama turu’ untannun tangnga’
kadake unnea taumMi,
sia sipakulu-kulumo la umbali mintu’
to tang Mipairi’i angin.

4 (83-5) Nakua kadanna: Maikomi anta
sabu’i nasangi tu tau iato,
da nadadi len misa’ bangsa,
sia da nadikilalai lenpa tu sanganna
Israel!
5 (83-6) Inang manassa misa’ penaamo
tu tau iato mai untampa tengko
situru’,
sia unnarra’ lampa kada la
unneaKomi:
6 (83-7) Iamotu mintu’ to ma’ suku
Edom sia to Ismael,
Moab sia to Hagar,
7 (83-8) Sia Gebal sia Amon sia Amalek,
tondok Filistin sola mintu’
pa’tondokan Tirus:
8 (83-9) Ia duka tu Asyur sama turu’mo
mintu’ tau iato mai,
sia ussande’ mintu’ bati’na Lot. *Sela*
9 (83-10) Parampoi tu tau iato mai
susitu mangka Miparampoan to
Midian,
sia susitu lako Sisera, sia susi lako
Yabin dio randan salu Kison.
10 (83-11) Tu disabu’imo dio En-Dor,
sia susimo pangangku’.
11 (83-12) Iatu mintu’ to la’bi’na pasusii
Oreb sia Zeeb,

sia iatu mintu’ tedong pariu’na pasusii
Zebah sia Salmuna.
12 (83-13) Tu mangka ma’kada nakua:
Maikomi taalai tapomana’!
Tu inanNa Puang Matua.
13 (83-14) O Kapenombangku, pasusii
daun kayu nabaa
angin tu tau iato mai,
sia susi ongkan nairi’ angin.
14 (83-15) Susi api unnimbakan
pangala’ tamman,
sia susito dukku api ullalle mintu’
tanete,
15 (83-16) Susi dukamoto la Miula’
sumpu angin bara’Mi tu tau iato
mai,
sia patirambanni talimpuru’Mi.
16 (83-17) Todingi siri’,
anna daka’i tu sangamMi, o PUANG.
17 (83-18) Da’ito anna kasirisan tu tau
iato mai sia tiramban tontong sae
lakona,
sia da’ito anna maila’ sia anna
sanggang.
18 (83-19) Anna issanni kumua Kamu
manna tu disanga PUANG,
Patodoranna lan mintu’ narande tana
kalua’.

Nanian to lumio’ umpangudui Yerusalem

84:1-12 (84:1-13)

84 [1] Lu lakona pangala sengo.
Unturu’ baenan sengo: Gitit.
Pa’pudianna bati’na Korah.
(84-2) Tangpada mala’bi’na tu
banuamMi,
o PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik!
[2] (84-3) Mamali’ tu penaangku
sia mangussu’ la mentama
tarampakNa PUANG;
deatangku sia batang kaleku mela’tek
umpudi Puang Matua matontongan.
[3] (84-4) Ia duka tu dena’ ungkabu’tuimo
inan nanii,
sia iatu kaluppini’ den serangna,
napannai anakna,
sikandappi’ inan pemalaran lako
Kalemi. O PUANGna mintu’
ma’dandan maritik,
o Datungku sia Kapenombangku.
[4] (84-5) Maupa’ tu mintu’ to tonang lan
banuamMi:
tang toreKomi napudi! *Sela*

5 (84-6) Maupa’ tu to
umpopamuntuKomi,
tu to marampa’mo lan penaanna tu
lalan.
6 (84-7) Iake unnolai lombok rangke
natuoi tallubeke,
nabilang kumua padang nasitutu’i
kalimbuang boba,
sia nasakka’i rongko’ bunga’ uran.
7 (84-8) Samambelanna naola,
sabatta’-batta’na,
la umpennoloi Puang Matua dio Sion.
8 (84-9) O PUANG, Kapenombanna
mintu’ ma’dandan maritik, perangii
tu passambayangku, patananni
tu talingamMi, o Kapenombanna
Yakub! *Sela*
9 (84-10) O Puang Matua, balulang
toto’ki,
tiroi sia mantai tu rupanna to
ditokkoMi.
10 (84-11) Belanna sangallo dio to’
tarampakMi melo ia anna sangsa’bu
allona (dio inan senga’);
mandu kuporai untorroi to’ ba’ba
banuanNa Kapenombangku
na iatu torro lan tendana to tang
mekaaluk.

11 (84-12) Belanna PUANG
Kapenomban, iamo matanna
allo sia balulang toto’,
sia PUANG umpa’ben pa’kamase sia
kamala’biran;
sia tae’ duka kameloan tang Naben
to lolang malambu’.
12 (84-13) O PUANGna mintu’
ma’dandan maritik,
maupa’ tu to umposande’Komi.

Passambayangna to Israel umpalakui anna dipasule tama dandanna

85:1-13 (85:1-14)

85 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna bati’na Korah.
(85-2) O Puang, naalamo penaamMi tu
padangMi.
Mipopembalimo tu torro ke’de’na
bati’na Yakub:
2 (85-3) Mipagarri’mo tu
kapatengkanna taumMi,
sia Mipai’pinnimo batu mapipang tu
kasalanna. *Sela*
3 (85-4) Mirampanammo tu mintu’
kare’dekan ara’Mi,

sia Mitoyangan tu Kalemi dio mai
kasengkean ma’lulu-lulumMi.
4 (85-5) Pasulekan tama dandanki,
o Puang Matua, oto’na
kasalamarangki,
sia pa’deimi tu kasengkeamMi lako
kaleki.
5 (85-6) La tontong bangroKomika sae
lakona ussengkeikanni?
Sia tontongraka la Mipaparan bati’ki
tu kasengkeamMi?
6 (85-7) Tae’raka amMi la umpapayakan
sule
anna poparannuKomi taumMi?
7 (85-8) Pakitammokan
kamasokanamMi, o PUANG,
sia benkanni tu kasalamaran lu dio
mai Kalemi.
8 (85-9) La kuperangii tu apa Napokada
Puang Matua, PUANG.
Belanna la umpokada kamarampasan
lako taunNa sia lako mintu’ to
sallo’Na;
podo da natibalik tu tau iato mai sule
lako kabaganna.
9 (85-10) Manassa iatu
kamakarimmanan lu dio mai

Kalena marengke’ lako mintu’ to
ungkataku’I.
Naurunganni tonang tu kamala’biran
lan tondokta.
10 (85-11) Iatu kamasokanan sia
kamarurusan sitammu sikurre
sumanga’,
sia kamaloloan anna kamarampasan
sipa’dikkanan.
11 (85-12) Iatu kamarurusan la bu’tu
diong mai atena padang.
Na iatu kamaloloan la mentiro
lumbang dao mai ba’tangna langi’.
12 (85-13) Sia la umbengan duka
kameloan tu PUANG,
anna kendek burana tu padangta.
13 (85-14) Iatu kamaloloan la
undoloanNi,
sia la umpapatui bate lalanNa.

Passambayang umpalaku pa’tunduan

86:1-17

86 1 Passambayangna Daud.
O PUANG, palempeKomi
talingamMi, perangiina’,

belanna aku te mandasana’ sia
mase-mase:
2 Rinding pala’i tu deatangku, belanna
aku te to mengkaola;
o Kamu, Kapenombangku, lendokanni
tu taumMi tu umposande’Komi.
3 Katuru-turuina’, o Puang,
belanna mati’ Kalemi kunii
mengkamoya kiallo-kiallo.
4 Pasendei tu penaanna taumMi,
belanna iatu penaangku kupalumati’
Kalemi, o Puang.
5 Belanna Kamu to masokan, o Puang,
sia malangngo’ penaamMi umpa’dei
salana tau,
sia kapua kamaturu-turuamMi lako
mintu’ to umpengkamoyaiKomi.
6 O PUANG, tananni talinga tu
passambayangku,
sia perangii tu pengkamoyaku.
7 Iake mandasana’ meongli’na’ mati’
Kalemi,
belanna tae’ amMi tang
umperangiina’.
8 Iatu mintu’ deata tae’ ussitinti
batuangKomi,
sia moi misa’ tae’ ussilioan
panggaragamMi.

9 Mintu’na bangsa tu mangka
Mikombong la sae menomba dio
oloMi, o Puang,
sia umpakala’bi’ sangamMi.
10 Belanna Kamumo tu pasareongan
umpogau’ kalle-kallean,
Kamu manna tu Puang Matua.
11 O PUANG, ada’ina’ tu lalanMi,
angku pengkaolai kamanapparamMi;
pakalebui tu penaangku angku
kataku’ sangamMi.
12 O Puang, Kapenombangku, la ponno
penaangku umpudiKomi,
sia la kupakala’bi’ tu sangamMi sae
lakona.
13 Belanna kapua kamasokanamMi lako
kaleku,
sia Mirampanammo tu deatangku dio
mai posi’na lino to mate.
14 O Puang Matua, mintu’ to matampo
ke’de’mo umbalina’,
sia kombonganna to masa’ga’ la
ungka’tu sunga’ku.
Sia tae’mo nakilalaiKomi lan
penaanna.
15 Apa kamu, o Puang, tu Kapenomban
sumpu mamase sia sa’pala buda,

sia kalando pesuka’ sia kapua
tu kamasokanamMi sia
kamarurusamMi.
16 Sailena’ sia katuru-turuina’,
benni kamatotoramMi tu taumMi,
sia lendokanni tu anakna kaunanMi
baine.
17 Pogauranna’ misa’ tanda napotanda
tasikna kameloan,
kumua anna ta’pai matanna mintu’ to
ungkabiri’na’ anna kasirisan,
belanna Kamumo, o PUANG,
tu mangka untunduina’ sia
umpakatanana’.

Iatu Sion iamo panglisuanna mintu’ tondok

87:1-7

87 1 Misa’ nanian pa’pudianna bati’na Korah.
Iatu parandanganna toppo’ dao lu
buntu maindan;
2 Mandu Naporai duka PUANG tu mai
babanganna Sion.
Na iatu mai mintu’ inanna bati’na
Yakub.

3 Ba’tu sangapa tu apa mala’bi’ tu
napotuleran tau diona a’gammu,
o kota Puang Matua! *Sela*
4 La kugente’ tu Rahab sia Babel butung
to untandaiNa’,
susi dukato tu tondok Filistea sia
Tirus sola Etiopia Kusa’bu’ kumua:
Tau iate mai to dadi inde to!
5 Ondongpi tu Sion la nasa’bu’ tau
kumua:
Pada dadi lan nasangmo,
na patodoranna Kalena
umpamatoto’i.
6 Napaalai bilangan PUANG, ke
Napatamai sura’ tu mintu’ bangsa
kumua:
Iate tau iate mai dadi inde to! *Sela*
7 Na iatu to sumengo sia iatu to sumayo
la ma’kada kumua:
O Sion lan lili’mu tu nanii mintu’
kalimbuang bobaku!

Passambayangna to naala saki tang dampi-dampian

88:1-18 (88:1-19)

88 1 Misa’ nanian pa’pudianna bati’na
Korah. Lu lakona pangala sengo.

Unturu’ baenan sengo: Mahalat
Leanot, Misa’ gelong bangunan
ada’na Heman, to Ezrahi.
(88-2) O PUANG, Puang Matua oto’na
kasalamarangku,
meongli’na’ mati’ oloMi allo bongi.
2 (88-3) Sangapaoi anna lattu’ mati’
oloMi tu passambayangku,
tananni talinga tu pengkamoyaku:
3 (88-4) Belanna namossongmo parri’
tu penaangku,
sia merreke’mo lako lino to mate tu
sunga’ku.
4 (88-5) Iatu aku te naalana’ bilanganna
to la tama tang merambu,
sia susimo’ to tang panggega’.
5 (88-6) Sumpandanmo’ sola to mate,
butung to mate dipongko tungngara
lan tang merambu,
tu tae’mo Mikilalai lenni,
sia iatu tisabak ka’tu lan mai lisu
pala’Mi.
6 (88-7) Mipalendu’ rokkonamo’
pa’tambunan,
diong malillinna sia mandalanna.
7 (88-8) Tarru’ nao’tonna’
kasengkeamMi,
sia Mipasamboina’ bombangMi. *Sela*

8 (88-9) Mipatoyangmo dio mai kaleku
tu mai sitandangku,
sia Mipatulangdanmo’ napomagalli
tau iato mai;
tikurungmo’ sia tae’mo kubelai lelo.
9 (88-10) Iatu matangku maku’dung
napobua’ kamandasan,
o PUANG, kiallo-kiallo meongli’na’
Mati’,
sia umpatadona’ pala’ku mati’
Kalemi.
10 (88-11) Ma’dinroKomika umpogau’
kalle-kallean lako to mate;
sia ma’dinraka tu bombo to mate
malimbangun la umpudiKomi?
11 (88-12) Ma’dinraka tu
kamasokanamMi napa’peissanan
tau diong pa’tambunan,
ba’tu iatu kamarurusamMi diong inan
dinii ponnong?
12 (88-13) Ma’dinraka tu mintu’
penggauran kalle-kalleanMi naissan
tau lan lu kamalillinan?
Sia iatu kamaloloamMi dio tana dinii
tang mangingaran?
13 (88-14) Apa iatu aku te meongli’na’
Mati’, o PUANG,

sia iake melambi’ la kendek tu
passambayangku mati’ oloMi.
14 (88-15) O PUANG, apara bannangna
amMi tibera’,
sia Mibunianna’ lindoMi?
15 (88-16) Iate aku te mandasana’
tempon dio mai mangurangku,
takua to la matemo’,
kuperasai tu penggauran masangMi
sia ka’tu rannuna’.
16 (88-17) Iatu kare’dekanna ara’Mi
ussamboina’,
sia mintu’ penggauran masangMi
ussolangina’;
17 (88-18) kiallo-kiallo iatu mintu’nato
napatama limbuna’ ten to uai,
pada nasiputu’i tamana’.
18 (88-19) Mintu’ sangmuaneku sia to
kusibaan
Mipatoyangmo dio mai kaleku;
iatu sitandangku poton tama
kamalillinan.

Tang tontongraka pangallu’Na Puang Matua lako Daud?

89:1-52 (89:1-53)

89 [1] Misa’ gelong bangunan ada’na Etan, to Ezrahi.
(89-2) La tontongna’ sae lakona
umpopenanian tanda mamaseNa PUANG,
sia iatu kamarurusamMi
napa’peissanan tongka’ dililaku
landa’ lako disituran-turananni.
[2] (89-3) Belanna susimoto tu kadangku:
Iatu kamasokanan tontong bang
dibangun,
iatu kamarurusamMi ten langi’ tang
tiberu.
[3] (89-4) Nakua kadamMi: MangkaMo’
sibasse to Kupilei langsa’,
sia basse Kupaallonni sumpa lako
Daud, taungKu:
[4] (89-5) Tang la Kuparoto’ tu bati’mu
sae lakona,
sia la Kubangun tu kambuno
kapayungammu landa’ lako
disituran-turananni. *Sela*

5 (89-6) Iamoto anna mintu’ tu
daona langi’ umpudi penggauran
kalle-kalleamMi, o PUANG,
sia kamarurusamMi dipudi lan
kombonganna to masallo’.
6 (89-7) Belanna mindara lan ba’tangna
langi’ tu ma’din la dipasitenderan
PUANG?
Sia mindara tu mai disanga
pekapuangan tu la sitinti batunna
PUANG?
7 (89-8) Iamotu Kapenomban
metakuran tongan lan tinimbunna
to masallo’,
sia lendu’ nakataku’na mintu’ to
untalimbungi.
8 (89-9) O PUANG, Kapenombanna
mintu’ ma’dandan maritik,
mindara tu sumpu kuasa susi Kamu,
o PUANG?
Iatu kamarurusamMi untalimbung
tamaKomi.
9 (89-10) Kamumo tu umparenta
mariakna tasik,
Iake umbassan lenni tu bombangna,
Kamuri tu umparadanni.
10 (89-11) Mangkamo Miratoi tu Rahab
butung to dipatei,

sia mangka Mipasisarak-sarak lima
mawatangMi tu ualimMi.
11 (89-12) Kamumo puangna langi’ sia
Kamu duka puangna lipu daenan;
iatu lino sola mintu’ issinna,
Kamumo unnotonni tu
parandanganna.
12 (89-13) Iatu ulunna salu kalua’ sola
pollo’na uai Kamu umpadenni:
Iatu buntu Tabor sola Hermon
mela’tek tete dio sangamMi.
13 (89-14) Kamumo tu ma’takia’ bassi.
Mawatang tu limamMi, sia matande
tu lima kananMi.
14 (89-15) Iatu kamaloloan sia
tang pakayun bimbang
iamo parandanganna isungan
kapayungamMi,
na iatu kamasokanan sia
kamarurusan dolo dio oloMi.
15 (89-16) Maupa’ tu bangsa unnissanNi
mela’tek tanda kasendean,
tau iato mai lolang naarrangi
rupamMi, o PUANG;
16 (89-17) Tu belanna sangamMi
anna mela’tek tu tau iato mai
kiallo-kiallo,

sia tete dio kamaloloamMi anna
dipamatande.
17 (89-18) Belanna Kamuri tu
napomala’bi’ kamatotoranna,
sia diona kamasorokamMi amMi
pataranggai tu tandukki.
18 (89-19) Belanna iatu balulangki lu
dio mai PUANG,
sia iatu datungki lu dio mai To
maserona to Israel.
19 (89-20) Tonna attu iato
ma’kadamoKomi lako to masallo’Mi
lan patiro mendeata, susite:
Mangkamo Kulampakan pa’tunduan
tu misa’ lalong,
sia Kupamatandemo tu misa’ to
dipilei langsa’ lan mai bangsa iato.
20 (89-21) Kuappa’mo tu Daud,
taungKu,
sia Kutokko minna’ maseroKu.
21 (89-22) Natontong ussande’i
limangKu,
sia anna pabantang takia’Ku:
22 (89-23) Tae’ anna la ullaoi uali,
sia tae’ anna la umpandasai to
bulituk.
23 (89-24) Sangadinna la Kupipping tu
ualinna dio olona,

sia la Kutalo tu mai to ungkabiri’i.
24 (89-25) La narondong
kamarurusangKu sia
kamasokanangKu,
sia tete dio sangangKu anna
dipatarangga tu tandukna:
25 (89-26) La Kupaalai limanna tu tasik,
sia lima kananna tu mai minanga.
26 (89-27) La ma’kada lako Kaleku
kumua: Kamumo tu Ambe’ku,
Kapenombangku sia buntu batu
kasalamarangku.
27 (89-28) La Kupatongkon anak
pa’bunga’ duka,
untongloi mintu’ datu lan te lino.
28 (89-29) La Kukaduttu’ tu
kamasokanangKu lako kalena
tontong sae lakona,
sia iatu basseKu sola tang la tileluk:
29 (89-30) La Kupamasae lako tu
tarukna,
sia iatu kambuno kapayunganna
sipuli langi’.
30 (89-31) Iake naboko’i bati’na tu
Sukaran alukKu,
sia tae’ anna karitutui tu atorangKu,
31 (89-32) Iake natengkai tu
Kupondokna,

sia tae’ nakaritutui tu pepasanKu.
32 (89-33) Manassa la Kupapakkanni
pebamba tu salana,
sia la Kupapakkanni parri’ tu
kakadakeanna.
33 (89-34) Apa tae’ angKu tang umbenni
kamasokanangKu,
sia iatu kamarurusangKu tae’ angKu
la urriu’ sulei.
34 (89-35) Tae’ angKu la umpamatuna
basseKu,
sia tae’ angKu sondai tu kada sunmo
dio randan pudukKu.
35 (89-36) PissanKu umposumpa
kamaseroangKu:
Tae’ Kula ungkamorangi len Daud!
36 (89-37) La tontong masae lako tu
tarukna,
sia iatu kambuno kapayunganna
butung matanna allo dio oloKu.
37 (89-38) La tulangdan tang tiberu
tontong sae lakona butung bulan,
sia iatu sa’bi dao langi’ tang leluk.
Sela
38 (89-39) Moi anna susito, mangkamo
Misuale sia tang Mibilangmo,
sia sengkemoKomi lako to Mitokko.

39 (89-40) Mangkamo Mipoka tu basseMi sola taumMi,
sia Mipamatunamo tu makotana naurunganni ronno’ sala rokko padang.
40 (89-41) Mintu’ benteng batunna Misaeran,
sia mintu’ tambakukunna Misanggang.
41 (89-42) Mintu’ to unnolai lalan iato, umpangrampai,
sia kadibelleran lako sangbanuanna:
42 (89-43) Mipamatandemo tu lima kananna balinna,
sia Mipasendemo tu mintu’ ualinna.
43 (89-44) Sia Mipatibalikmo tu mata la’bo’na lako kalena,
sia tang Mieloran parrang lan tananan ra’.
44 (89-45) Mipapa’demo tu arrangna,
sia Misongkan rokko padang tu isunganna.
45 (89-46) Mipamadoi’ bangmo matua,
sia Mipakabu’imo siri’. *Sela*
46 (89-47) O PUANG, sangapapoKomi la tontong bang membuni,
sia sangapapi la dukku susi api tu kasengkeamMi?

47 (89-48) Kilalai kumua tumba
madenge’na tu sunga’ku,
tumba torro salana tu
kaungkombongamMi rupa
tau?
48 (89-49) Mindara tu tolino tang sitiro
kamatean,
sia ma’din urrampanan kalena,
dio mai kuasanna lino to mate? *Sela*
49 (89-50) O Puang, umbamira tu mintu’
kamasokanamMi pirambongi’,
tu mangka Mialluran Daud,
Mipasiindo’ sumpa diona
kamarurusamMi?
50 (89-51) O Puang, kilalai tu mintu’
napomatunanna tu mai taumMi,
tumba ia kupatarinna lan ba’tengku
(tu pebe’se) dio mai mintu’ bangsa
kapua.
51 (89-52) Iamotu pa’be’sena mintu’
ualimMi, o PUANG,
tu umbe’se mintu’ tengkana to
Mitokko!
52 (89-53) Mintu’na kadipudian lu lako
nasang PUANG tontong sae lakona!
Amin, ya amin.

SURA’ MA’PENNA’PA’NA:

PA’PUDIAN 90–106

Puang Matua Pentionganan matontonganna tolino tang marendeng

90:1-17

90 [1] Passambayangna Musa, to
Natonno’ Puang Matua.
O Puang, Kamumo tu mangka
kipentilindungi tontong kisiosso’i.
[2] Tonna tang dikombongpa tu buntu,
sia tonna tae’pa amMi randukki tu
kuli’na padang anna lino,
tempon dio mai landa’ lako attu
disituran-turananni.
Inang Kamumo tu Puang Matua.
[3] Kamumo umpasule tolino lako litak,
Mikua ma’kada: Sulekomi, e mintu’
ma’rupa tau.
[4] Belanna iatu passangamMi sangsa’bu
taunna,
butungri to allo sangmai’ mane
mangka lendu’,
sia butung sangteponari bongi.

5 Mipatallan tu tau iato mai;
sia butung to mamma’ sule ke melambi’,
sia ten to riu lobo’ tuona.
6 Iake melambi’pi menta’bi sia lobo’,
anna iake makaroenni sae, malayu anna marangke.
7 Belanna sabu’kan diona kasengkeamMi,
sia roto’kan diona kare’dekamMi.
8 Midandan nasangmo dio oloMi tu mintu’ kakadakeangki,
sia iatu kasalan membuningki naluangmo arrang oloMi.
9 Belanna mintu’ allo katuoangki roto’mo diona kasengkeamMi,
sia kiupu’imo tu katuoangki butung to tindo.
10 Iatu mintu’ allo katuoangki, pitungpulo taunna,
iake marendengkanni karua pulona taunna;
apa iatu diposattuanna to, kamasussan manna sia karossoan,
bellanna madoi’ bang lendu’, angki pa’de poton.
11 Mindara unnissanni tu kuasa kasengkeamMi,

sia kare’dekamMi, sipato’na
kadikatakuramMi.
12 Iamoto ada’ikan umbilang mintu’
alloki,
angki appa’ penaa kinaa.
13 MessailemoKomi, o PUANG!
SangapaporoKomi tang la
messaile?
Ala masei tu mai taumMi.
14 Pedia’i kamasokanamMi tu penaangki
ke melambi’,
angki mela’tek sia sende paiman
angge tuoki.
15 Pasendei tu penaangki sitinaya tu allo
mangka Minii umpakario-riokan
sia sitinaya taun kunii mangka untiro
kamandasan.
16 Sangapaoi anna payan lako mintu’
taumMi tu penggauramMi,
sia payan lako lanto mimi’na tu
kamala’biramMi.
17 Sangapaoi anna rampoikan kamana-
mananNa Puang Kapenombangki,
sia patontongangkan tu lalan
limangki,
ondongpi iatu lalan limangki la
Mipatontong.

To umpoperinding pala’ Puang Matua

91:1-16

91 [1] Minda-minda umpoperinding
pala’ To Patodoranna,
tau iato mai Nakulambu taruno To
umpoissan angge maritik.
[2] Ma’kadana’ lako PUANG kukua:
Kamumo tu pentilindungangku sia
tambakukungku,
iamo Kapenombangku tu kuposande’.
[3] Belanna ia la urrampanangko dio mai
poyana to mamoya,
sia dio mai ropu mesabu’i.
[4] Iamo la unnonganniko pani’Na,
sia diong kalepakNa munii
mentilindung;
kamarurusanNa tu mupobalulang sia
mupokararran.
[5] Da’omo ammu kataku’ metakuranna
kebongi,
ba’tu tinaran sumayo ke kulla’i allo.
[6] Ba’tu ropu tu lu lako lu dio mai ke
malillinni,
ba’tu rammun pasanggangan ke
ma’tangngai allo.

7 Sangsa’bu tau tibambang dio
sa’demu,
sia sanglampa dio kananmu.
apa tae’ nala ullambi’ko.
8 La mutiro bangri mata ba’rummu,
ammu kitai tu pakkanna lako to tang
mekaaluk.
9 Belanna kamuri, o PUANG, perinding
pala’ku,
mutonno’mo tu patodoranna
mupopentilindungan.
10 Moi misa’ kamandasan tae’ la
urrampoiko,
sia moi misa’ parri tae’ la urrandan
len tendamu.
11 Belanna la Nakuan tu mai malaeka’Na
diona iko
anna rinding pala’ko dio lu lalanmu.
12 La narande pala’ko’
da natitodo tu lentekmu lako batu.
13 La mulullu’ tu singa sia ula’ rame,
ondongpi iatu anak singa sia saa la
mulullu’ parapa.
14 Belanna la’ka’ tongan lako Kaleku,
iamoto angKu la urrampananni,
sia belanna natandai tu sangangKu,
iamoto angKu la urrinding pala’i.
15 Ianna meongli’ ussa’bu’na’, la Kubalii;

sia la Kurondong lan mintu’
kamandasanna,
la Kurampanan sia la Kupamala’bi’.
16 La Kupeliui kamalamberan sunga’ tu
penaanna,
sia la Kupakitan kasalamaran lu dio
mai Kaleku.

Pa’pudi-pudian lako Puang Matua, belanna lalan kaparentan malambu’Na

92:1-15 (92:1-16)

92 1 Pa’pudian. Nanian allo katorroan.
(92-2) Iamote tu maelona, kumua
melo ke umpudii PUANG tu tau,
sia umpakendekan pa’pudian
sangamMi, o Patodoranna.
2 (92-3) Melo ke napa’peissananni ke
melambi’ tu kamasokanamMi,
sia napa’peissanan ke bongi tu
kamarurusamMi.
3 (92-4) Dipasiala paningoan sangpulo
ritinna sia dandi,
sisola oni-onian naturu’ katapi.
4 (92-5) Belanna Mipasendemo’
penggauramMi, o PUANG,

sia mela’tekna’ diona mintu’ lalan
limamMi.
5 (92-6) Tangpada kapuanna tu
penggauramMi, o PUANG;
sia mintu’ tangnga’Mi tang dilambi’
diukkunni.
6 (92-7) Iatu to baga pu’pu’ tang
natamai tu iannato,
sia iatu to tang paissan tang naka’da’
tu susinnato.
7 (92-8) Iake lobo’i tu to tang mekaaluk
susi riu,
sia memba’ka’ tu mintu’ to umpogau’
kakadakean
iatu iannato, kumua anna sabu’
nasang tu tau iato mai sae lakona.
8 (92-9) Apa Kamu, o PUANG, unnisung
dao masuanggana tontong sae
lakona.
9 (92-10) Belanna manassa mintu’
ualimMi, o PUANG,
manassa mintu’ ualimMi la sanggang.
Sia mintu’ tu to umpogau’
kakadakean la dipasisarak-sarak.
10 (92-11) Apa Mipataranggana’ susi
tedong lampung,
sia Mitokkomo’ minna’ ba’ru’;

11 (92-12) parannuna' untiroi tu
kasangganganna to undakaranna'
kakadakean
sia parannuna' urrangi
kasangganganna to umbalina'.
12 (92-13) Iatu to malambu' la lobo' ten
to koroma,
sia la longke butung kayu arasi' dio
Libanon:
13 (92-14) Belanna ditanan lan
banuanNa PUANG,
anna lobo' lan tarampakNa
Kapenombanta:
14 (92-15) La membua nasangpa
kematuami,
sia lobo' sia maluna;
15 (92-16) Anna pa'peissananni kumua
iatu PUANG manappa',
Iamo buntu batungku, sia tae'
narandan lenNi kakelokan.

Diona kamala'biranNa Puang Matua, datu matontongan

93:1-5

93 1 PUANG untoe kapayungan;
Ia umpobayu sielle' kabarrealloan;
Iamo bayu sielle'Na Puang to,

sia umpotambeke’ kapaan.
Iate lino bantangmo, tae’ anna la tiberu
susuk.
2 Inang tempon diopa mai anna
titanan batu katonan tu isungan
kapayunganMi;
sia inang tempon dio duka mai amMi
den.
3 Mintu’ salu mongngo’mo, o PUANG,
mintu’ salu mongngo’mo.
sia mintu’ salu umpemandui ongngo’
darra’na.
4 Apa iatu mandu paa anna ongngo’
darra’na uai buda
sia mariakna tasik,
Iamotu PUANG dao masuanggana.
5 Tang balle kasa’biamMi,
kamaseroan napokassa’ banuamMi
tontong sae lakona, o PUANG.

Puang Matua umpapakkanni to umpandasa taunNa

94:1-23

94 1 O PUANG, Kapenomban
ma’papakkanni, o Kapenomban
ma’papakkanni, popengkillangi tu
Kalemi.

2 Ke’de’Komi, o To ma’paolai salu lako te lino,
parampoi pepakkan tu mintu’ to matampo.
3 O PUANG, la sangapapira tu to tang mekaaluk,
la sangapapira tu to tang mekaaluk la sila’tekan?
4 Tau iato mai ma’be’se sia ma’kada matampo,
mintu’i tu to umpogau’ kakadakean ussattuan kalena;
5 Tau iato mai umbala’-bala’ taumMi,
sia umpandasa mana’Mi.
6 Napatei tu mai baine balu sia to sae,
sia urrere’ pia biung.
7 Nakua: Tae’ Natiroi PUANG,
sia tae’ anNa issanni Kapenombanna bati’na Yakub.
8 Palan ara’i, e to baga pu’pu’ lan bangsa iate,
e to tang keinaa, piranra mimane la kinaa?
9 Ma’apai anna tang la parangi tu To ungkombong talinga?
Ma’apai anna tang la patiro tu To umpadadi mata?

10 Ma’apai Ia tu To unnada’i mintu’ bangsa, anna tang la mangukung,
Iamotu To umpatudu to lino?
11 Naissan PUANG tu mintu’ tangnga’na to lino,
kumua iatu iannato tang kebattuan.
12 Maupa’ tu to Miada’, o PUANG,
sia to Mipatudu lan mai sukaran alukMi.
13 Kumua amMi karimmanni dio mai attu kamaparrisan.
Sae lako dibo’bokanna patuang lambe’ tu to tang mekaaluk.
14 Belanna tae’ anNa la ussuale pala’i PUANG tu taunNa,
sia tae’ anNa la untampei tu mana’Na:
15 Belanna iatu pa’paolai salu la sule lako kamalamburan,
sia mintu’ to bulo lollong la umpengkaolai.
16 Mindara tu la untunduina’ unnea to umpogau’ kakadakean?
Sia mindara tu la umpessula’ina’ unnea to sakka’ gau’?
17 Iakenna tang PUANG mangka untunduina’,
manassa sidi’mora anna lendu’

tama inan malalundun tu deatangku.
18 Iatongku kua: La tilende’ tu
lentekku.-
Nasande’na’ kamasokanamMi, o
PUANG.
19 Iatonna sakerangngan-
rangngannamo tu kamagiangan lan
ba’tengku,
napasendemi mintu’ pa’pakatanamMi
tu penaangku.
20 Ma’apai amMi la siayoka isungan
nanii tonang pasangganganna,
tu melo salian naumpabu’tu
kamaparrisan.
21 Tau iato mai sama turu’ la unnala
sunga’na to malambu’,
sia untiro kadake rarana to tang sala.
22 Apa PUANGmo tu kupotambakuku.
Sia Kapenombangku kupobuntu batu
pentirerungan.
23 Ia umpapakkanni kabulitukanna tau
iato mai,
sia Ia la ussabu’i sola nasangi lan
kakadakeanna,
pissanmito la Nasabu’i PUANG
Kapenombanta tu tau iato mai.

Sipatu takasiri’ tu Puang Matua sia tapengkaolai

95:1-11

95 [1] Maikomi tara’ban-ra’ban umpenanian PUANG,
anta unnarrak umpudi buntu batu oto’na kasalamaranta.
[2] Maikomi anta ma’kurre sumanga’ umpennoloi oloNa,
sia mela’tek umpakendekanni pa’pudian.
[3] Belanna iatu PUANG iamo Kapenomban mala’bi’,
sia iamo Datu kapua, tu untongloi mintu’ deata!
[4] Iatu mintu’ liku mandalan lan nasang lisu pala’Na,
sia Ia ampunna mintu’ bottona buntu.
[5] Ia puangna tasik, belanna Ia ungkombongi,
Ia duka tu kapadanganna, panggaraga limanNa.
[6] Maikomi anta tukku menomba,
anta malinguntu’ dio oloNa PUANG, Totumampata.
[7] Belanna iamo Kapenombanta.

Sia kita tu bangsa nakambi’, sia
domba Napelisu pala’.
Melo kemiperangii tu gamaranNa te
allo totemo!
8 Da mipamakarra’i tu penaammi, susi
tonna dio Meriba,
sia susi tonna allo Masah dio padang
pangallaran.
9 Tonna sandakNa’ to dolomi.
Sia nasudiNa’, moi anna ta’paimi
matanna tu mintu’ penggaurangKu.
10 Patangpulo taunna nanii umpa’di’i
penaangKu tu to tama bilangan
iato.
Kukuami: Tau iato mai misa’ bangsa
pusa tu penaanna,
tu tang untandai lalanKu.
11 Iamoto angKu palenduranni kada
kumua:
Inang tae’ nala tama kapelayoangKu
tu tau iato.

Attu kasalamaranna mintu’ bangsa

96:1-13

96 1 Penaniammi PUANG tu misa’
nanian ba’ru,

sia penaniamMi tu PUANG, e mintu’
issinna lino.
2 Penaniammi tu PUANG, sia pudii tu
sanganNa;
pasitarru’-tarru’i tu allo Minii
umpa’peissanan kasalamaran lu dio
mai Kalena.
3 Pakaleleammi tu kamala’biranNa dio
lu mintu’ bangsa,
sia iatu penggauran kalle-kalleanNa
dio lu mintu’ to sangpetayanan.
4 Belanna pasareongan tu PUANG sia
sipatu tongan dipudi,
mandu metakuran Ia na mintu’
deata.
5 Belanna iatu mai deatanna mintu’
bangsa, dipa’deatainna bangri,
apa PUANG Ia tu ungkombong langi’;
6 Dio oloNa tu tanda kabilangan sia
kadipangkeran,
anna kapaan sia kamala’biran lan
inan maindanNa.
7 E mintu’ suku bangsa, palulakoi
PUANG,
palulakoi PUANG tu kadipangkeran
sia akui tu kuasanNa.
8 Ondongpi palulakoi PUANG tu
kamala’biranna sanganNa,

pennoloanni tu pemala’, ammi tama
tarampakNa.
9 Tukkukomi menomba lako PUANG
umpokassa’ pakean maindan,
la ma’parondokomi dio oloNa, e
mintu’ issinna lino!
10 Pokadai dio lu mintu’ bangsa, kumua:
PUANG untoe kapayungan,
iamoto anna bantang tu lino,
naurunganni tang tibendon;
Puang tang pakayun bimbang la
umpaolai salu tu mintu’ bangsa.
11 Melo ke sende paimanni tu langi’,
anna mela’tek tu lino,
sia la mongngo’ tu tasik sola mintu’
issinna lan.
12 Melo ke lo’dok to kaiyanganni tu
padang sola mintu’ tu denna;
attu iato mintu’ kayu lan pangala’ la
unnarrak.
13 Dio oloNa PUANG, belanna la sae,
manassa la sae la umpaolai salunna
lipu daenan;
la Napaolai malambu’ salu te lino,
sia mintu’ bangsa sitinaya
kamarurusanNa.

Puang Matua iamo Datu tang pakayun bimbang

97:1-12

97 1 PUANG tu untoe kapayungan: la
mela’tek tu lino,
sipatu tu lebukan ma’lako-lakoan la
sende paiman.
2 Iatu gaun sia kamalillinan untikui lao,
sia kamaloloan sia katonganan
napoparandangan isungan
kapayunganNa.
3 Iatu api mellepa’ dio oloNa Puang.
Umpamampu’ mintu’ ualinNa tiku lao.
4 Kila’Na unnarrang te lino,
natiroi lino anna ma’parondo.
5 Mintu’na buntu lollo’mo butung panti’
dio oloNa PUANG,
dio oloNa Puangna anggenna lipu
daenan.
6 Iatu kamaloloanNa napatale’ langi’
sia mintu’ bangsa untiromo
kamala’biranNa.
7 Da’ito nakasirisan tu mintu’ to
umpenombai rapang-rapang
dipodeata panggaraga lima.
Iamotu to ussattuan dipa’deatainna;

e mintu’ deata, penombai tu Puang.
8 Iatu iannato narangimo Sion, anna
parannu,
sia mintu’ anak dara Yehuda
sila’tekan,
tu belanna mintu’ pa’paolaimMi salu,
o PUANG.
9 Belanna Kamumo, o PUANG, tu
patodoranna lan mintu’ narande
tana,
sia Kamumo tu layukna anna mintu’
deata.
10 E kamu, mintu’ to ungkamali’ PUANG,
la mikabiri’ tu kakadakean.
Iamo urrinding pala’ deatanna mintu’
to masallo’Na.
Sia urrampananni lan mai lisu pala’na
to tang mekaaluk.
11 Iatu arrang dipasomboan to
malambu’,
sia iatu kaparannuan dipabu’tuan to
bulo lollong.
12 E kamu to malambu’, la
umpoparannukomi PUANG,
sia pudii tu sanga maseroNa.

Attu kasalamaranna to Israel

98:1-9

98 [1] Pa’pudian.
Penanianni misa’ nanian ba’ru tu PUANG,
belanna mangkamo umpogau’ apa kalle-kallean,
lima kananNa sia takia’ maindanNa umpadenanni kapataloan.
[2] Na’pa’peissanammo PUANG tu kasalamaran lu dio mai Kalena,
sia umpaombo’ kamaloloanNa dio tingayona mintu’ bangsa.
[3] Nakilalai tu kamasokananNa,
sia kamarurusanNa lako bati’na Israel,
mintu’ duka lelean uran untiromo kamakarimmanan lu dio mai Kapenombanta.
[4] Pela’tekanni tu PUANG, e mintu’ banne lino,
ra’ban-ra’bankomi sia unnangnga’komi, sia pakendekkomi pa’pudian.
[5] Pakendekanni pa’pudian tu PUANG dipasiala katapi,

pasialai katapi sia ma’bare-
bareankomi.
6 Sia naturu’ tarompe’ sia tarompe’
pua;
unnarrakkomi dio oloNa Datu, iamotu
PUANG.
7 La mongngo’ tu tasik sola mintu’
issinna,
sia lino sola mintu’ untongkonninnai.
8 Mintu’ salu la massala’pa-la’pa,
sia mintu’ buntu la siangngaran.
9 Dio oloNa PUANG, belanna la sae
umpaolai salu tu lino;
anNa tang pakayun bimbang
umpaolai salunna te lipu daenan,
sia iatu mintu’ bangsa sitinayanna.

PUANG **Iamo Datu maserona to Israel**

99:1-9

99 1 PUANG tu untoe kapayungan –
la ma’parondo mintu’ bangsa.
Ia unnisungi karubion
la rumonting te lino.
2 Pasareongan tu PUANG lan Sion.
Sia Iamo untongloi mintu’ bangsa.

3 Sipatu mintu’ la umpudi tu
kakapuanna sangamMi sia
kametakuranna; Masero Ia.
4 Belanna iatu kamatotoranNa Datu
ungkabarii katonganan.
Mangkamo Mipantok tu atoran
malolo,
sia mangkamo Mipogau’ tu
katonganan sia kamaloloan dio lu
bati’na Yakub.
5 Pakala’bi’i tu PUANG, Kapenombanta.
Sia tukkukomi menomba diong to’
pelleseanNa;
Masero Ia.
6 Iatu Musa sola Harun tama bilangan
to minaanNa,
na iatu Samuel tama bilanganna to
umpengkamoyai sanganNa;
mintu’i sola nasang pada meongli’
lako PUANG, sia Natanannimo
talinga tu tau iato mai.
7 Ma’kadami lanmai lentong gaun lako
tau iato mai,
anna karitutui tau iato mai tu mintu’
kasa’bianNa,
sia iatu aluk Napondok Nasoronganni
lako.

8 O PUANG, Kapenombangki,
Mitanannimo talinga tu tau iato mai,
sia Kamumo napoKapenomban umpa’dei kasalan,
moi amMi mangka umpakkanni tu penggauran kadakena.
9 Pakala’bi’i tu PUANG, Kapenombanta,
sia tukkukomi menomba umpennoloi buntu maindanNa,
belanna masero tu PUANG, Kapenombanta.

Pudimi Puang Matua lan banua kabusunganNa

100:1-5

100 1 Pa’pudian napopenani tau, ke dipennoloanni tu pemala’ pa’pudian.
Pela’tekanni tu PUANG, e mintu’ issinna lino!
2 Mengkaolakomi langngan PUANG situang kaparannuan,
sia maikomi ra’ban-ra’ban menani mennolo dio oloNa.
3 Issanni kumua iatu PUANG, iamo Puang Matua.

Iamo ungkombongki’ na kita te
kombongNaki’,
taunNaki’ sia domba nalaai.
4 Unnola tamakomi babanganNa
situang pa’kurre sumanga’,
sia tamakomi tarampakNa sitonda
pa’pudi-pudian,
la mipudi sia la mipakala’bi’ tu
sanganNa!
5 Belanna iatu PUANG masokan,
na mamaseNa tontong sae lakona,
sia iatu kamarurusanNa landa’ lako
disituran-turananni.

Sangka’ lako kambunona tondok

101:1-8

101 1 Pa’pudianna Daud.
La menanina’ diona
kamasokanan sia katonganan,
o PUANG, la kupakendekangKomi
pa’pudian.
2 La kukaritutui tu kaleku unnola gau’
masallo’.
Piranra amMi la rampo lako kaleku?
La lolang ma’bulo lollongna’ lan
banuangku.

3 Tae’ angku la untangnga’ len
penggauran megi’giran;
sia kusayu pallan tu penggauranna to
sorong boko’.
Inang tae’ anna la’ka’ lako kaleku tu
iannato.
4 Iatu penaa leko’ la kupatoyang dio
mai kaleku,
sia iatu to kadake gau’ tang la
kuposola.
5 Minda-minda umpalele beko buni
padanna ma’rupa tau.
La kusabu’i;
sia tae’ angku la umpama’tananni
penaa
tu to patiro solo’ sia to matampo
penaanna.
6 Iatu matangku la umpemantang to
maruru’ lan padang iate, kumua
angku torro sola;
na minda-minda tu unnola lalan
malolo, iamo la kupolentek
maringngan.
7 Iatu to umpogau’ kalando-pa’duan,
tae’ anna la torro lan banuangku;
sia iatu to ma’kada mo’rang, tae’ kula
morai untiroi.

8 Melambi’oi la kusabu’ioi tu mintu’ to
tang mekaaluk lan padang iate,
angku roto’i lan mai kotaNa PUANG
tu mintu’ to umpogau’ kakadakean.

Passambayang umpangandoan Sion

102:1-28 (102:1-29)

102 1 Passambayangna to mandasa
bang, ke tang naattami sia
untua’ sarrona dio oloNa PUANG.
(102-2) O PUANG, tananni talinga tu
passambayangku,
sia sangapaoi anna rampo mati’
Kalemi tu pengkamoyaku.
2 (102-3) Da Mibunianna’ lindoMi ke
nalambi’na’ attu kamandasan;
tanannina’ talingamMi;
sia perangiina’ madomi’, ke
meongli’na’.
3 (102-4) Belanna iatu katuoangku
labu’ butung rambu,
sia mintu’ bukungku malassuk susi
api dukku.
4 (102-5) Iatu penaangku malayu
butung riu nala’da’ allo,
belanna tang kupoinaa kumande.

5 (102-6) Iatu kuli’ku la’ka’ lako bukungku,
napobua’ sarro budangku.
6 (102-7) Butungna’ kayo dio lu padang aak,
sia tenmo’ langau to’ batu dio tondok daun lauan.
7 (102-8) Maroyana’ sia butungna’
Manuk-manuk torro misa dao bubungan.
8 (102-9) Kiallo-kiallo nabe’sena’ mintu’ ualingku,
sia mintu’ tu to sumadang-madang lako kaleku, unggatai tau, umpotandaran kada sangangku;
9 (102-10) Belanna ungkandena’ au butung bo’bo’,
sia kuto’bo’ uai mata tu kuiru’na,
10 (102-11) Diona kare’dekamMi sia kasengkeamMi.
Belanna mangkamo’ Miangka’, amMi tibe polena’ sule.
11 (102-12) Iatu katuoangku susito bayo-bayo kalando,
sia malayuna’ ten to riu.
12 (102-13) Apa Kamu, o Puang, unnisung tontong sae lakona,

sia iatu kadiannamMi batu silambi’
disituran-turananni.
13 (102-14) La ke’deKomi sia la
ungkaturu-turui Sion,
belanna iatu attu ungkaturu-turui,
tu attu pura dilampak nalambi’mo!
14 (102-15) Belanna mintu’ taumMi
ungkamali’ batunna Sion,
sia tang namasean tu barra’-barra’na.
15 (102-16) Susinnamoto la nanii mintu’
bangsa ungkataku’ sanganNa
PUANG,
sia mintu’ datu lan te lino la
ungkataku’ kamala’biramMi.
16 (102-17) Belanna Nabangunmo
PUANG tu Sion,
anna payan tu Puang situang
kamala’biranNa.
17 (102-18) Napalempeimo talinga tu
passambayangna to dipangrampai,
na iatu passambayangna tae’ anNa
tiro baitti’i.
18 (102-19) Iatu iannate la disurasan to
dadi undi,
kumua anna iatu bangsa la dipaden
undinna la umpudi PUANG.

19 (102-20) Belanna Natiro lumbangmo
Puang dao mai masuanggana inan
maindanNa.
Ondongpi lan mai suruga Naniimo
ma’pemantang tama te lino.
20 (102-21) La umperangii sarrona
mintu’ to dipattang,
sia la urrampanan mintu’ to
dilampakmo la dipatei.
21 (102-22) Kumua anna pa’peissananni
tau dio lu Sion tu sanganNa PUANG,
sia dio lu Yerusalem tu kadipudianNa,
22 (102-23) To ke sangsirampunanni tu
mintu’ bangsa sia mintu’ parenta la
umpengkaolai PUANG.
23 (102-24) Iamo umpamoro’
kamawatangangku dio lu lalan,
sia umpamadenge’ sunga’ku.
24 (102-25) Kukuami: O
Kapenombangku, da Mibaana’ lako
kamatangnganna sunga’ku.
Iatu mintu’ taunMi sipapa’ sae lakona.
25 (102-26) Iatonna dolona Kamumo
unnoton parandangan lino,
na iatu langi’ lalan limamMi.
26 (102-27) Mintu’na to la pa’de, apa
iatu Kamu tontong sae lakona;
mintu’nato, la buruk susi tamangkale,

sia butung misa’ bayu lamba’ la
Misondai anna bali’.
27 (102-28) Apa iatu Kamu tang tileluk
len,
sia mintu’ taun bilanganMi tae’
upu’na.
28 (102-29) Mintu’ bati’ taumMi la torro
marampa’,
sia iatu lanto mimi’na la tontong
bantang dio oloMi.

Pa’pudi-pudian lako Puang Matua tu sumpu mamase sia sa’pala buda

103:1-22

103 1 Pa’pudianna Daud.
Pudimi tu PUANG, e
sumanga’ku,
sia sanga maseroNa, e mintu’na lan
tondon to batangku;
2 Pudimi tu PUANG, e sumanga’ku,
sia da naden misa’ mukalupai tu
pa’kamaseNa.
3 Tu umpa’dei mintu’ salamu,
sia umpamondo mintu’ sakimmu.
4 Tu ullendokan sunga’mu diong mai
lamunan,

sia ummakotaiko kamasokanan sia
kamamasean,
5 Tu umpaguntu’i kameloan tu
deatammu,
muurunganni mellomo butung to
langkan maega.
6 Iatu PUANG umpalolang kamaloloan
Sia ussanda tonganni to dipandasa.
7 Mangka dukamo Napokada lako Musa
tu mintu’ lalanNa,
sia mintu’ penggauranNa Napokada
lako to Israel.
8 Iatu PUANG sumpu mamase sia
sa’pala buda,
kalando pesuka’ sia kapua
kamasokananNa.
9 Tae’ anNa tontong bang unggagaiki’,
sia tae’ Nala tontong bang sengke.
10 Tae’ anNa gau’ki’ sitinaya tu mai
kasalanta,
sia tae’ anNa pakkanniki’ sitinaya tu
mai gau’ kadaketa.
11 Belanna susi sikalangka’na langi’
anna lino,
susi dukamoto tu kapuana
kamasokananNa lako mintu’ to
ungkataku’I

12 Pada sikambelanna matallo anna
matampu’,
pada duka mambelanna to Nanii
Puang umpatoyangi dio mai kaleta
tu salata.
13 Susi misa’ ambe’ unnala mase
anakna,
susi dukamoto tu PUANG unnala
mase mintu’ to ungkataku’I.
14 Belanna Naissan tu garaganta,
sia Nakilalai kumua kita te losso’
bangri.
15 Iatu tolino susi bang riu katuoanna,
sia susi bunga-bunga dio lu padang,
susi dukamo ia menta’bi to.
16 Ianna iri’i angin, pa’demi,
naurunganni tae’mo anna peamu’i
inanna.
17 Apa iatu kamasokananNa PUANG
tempon dio mai landa’ lako attu
situran,
lako mintu’ to ungkataku’I,
sia iatu kamaloloanNa untaranak
lanto mimi’na.
18 Iamotu lako mintu’ to ungkaritutui
basseNa Puang,
sia to ungkanannangi tu parentaNa
anna turu’i.

19 Napatunannangmo PUANG tu
isungan kapayunganNa lan suruga,
sia iatu kadatuanNa umparenta
mintu’ angge maritik.
20 Pudimi tu PUANG, e mintu’
malaeka’Na,
e mintu’ to lalong, tu umpogau’
kadanNa.
Sia umperangii kadanNa!
21 Pudimi tu PUANG, e mintu’
pa’baraninNa,
e mintu’ lentek maringanNa tu
umpogau’ pa’poraianNa!
22 Pudimi tu PUANG, e mintu’
panampaNa,
Dio lu mintu’ lili’ parentaNa.
Pudimi tu PUANG, e sumanga’Ku!

Kamala’biranNa PUANG **payan lan mintu’ panampaNa**

104:1-35

104 1 Pudimi tu PUANG, e
sumanga’ku!
O PUANG, Kapenombangku,
Kamumo tu ma’iringanna kapua;
Kamumo tu umpobelo kakapuan sia
kamala’biran.

2 Kamu tu umpembungku’ arrang
butung to parramba’
sia umballa’ langi’ butung to sampin
tenda.
3 Iamo umparandanganni lan to’ uai tu
inan ma’duang papa’na,
Ia umpokareta salebu’,
Iamo sumalong-malong dao pani’
angin.
4 Sia angin Naposumbungan lentek,
sia api dukku Napokambutu’
maringngan.
5 Iamo mangka unnoton lino dao
parandanganna,
naurunganni tae’mo nala tigega’ len
sae lakona.
6 Mangkamo Mipabungku’i tasik butung
to parramba’,
iatu mai uainna ungkabu’ mintu’
tanete.
7 Belanna pa’pakarrangMi anna sore tu
uai,
sia belanna galugumMi tilulunmi tu
uai mallai;
8 anna kendek tu mintu’ buntu sia mere
rokko tu mintu’ lombok dio inan
Mipanniannamo parandanganna.

9 Mangkamo Mikatonanni tu anggenna,
tu tae’ nama’din nalendu’i,
kumua da anna sule pole ungkabu’i
te lino.
10 Ia umpatikula’dak mata kalimbuang
dio lu mintu’ lombok,
tu lolong ussellak len mintu’ tanete;
11 Sia umpairu’ mintu’ olo’-olo’ dio lu
kapadanganna,
sia ia duka tu mintu’ keledai lampung
umpapaya ma’rangna.
12 Dio to’ inan sikandappi mintu’ uai iato
nanii messerang manuk-manuk;
anna unnoni-noni dao lu mintu’
tangke kayu.
13 Ia ussakka’i tu mintu’ buntu dao mai
inan ma’duang papa’na,
anna pedia’i bua pengkarangamMi te
lino.
14 Napakendek tu riu napotuoi olo’-olo’,
sia iatu mai tananan la naposara’
tolino,
anna pabu’tui tu tobangan kollong
diong mai kuli’na padang.
15 Sia uai anggoro’ tu umpasende
tolino,
sia minnak tu umpatibangka’
rupanna,

sia bo’bo’ tu umpamalapu’ penaanna
tolino.
16 Mintu’ kayunNa PUANG la dipedia’i,
ondongpi, mintu’ kayu arasi’ dio
Libanon tu mangka Natanan.
17 Tu nanii manuk-manuk messerang,
sia iatu tambolang lolok buangin
nanii messerang.
18 Mintu’ tu buntu malangka’
napopasang bembe’ lampung,
sia mintu’ buntu batu nanii mello’ko’
kalinti to’ batu.
19 Puang umpadadi bulan dinii untandai
attu,
sia ia duka tu allo umpeloloi
kabotoanna.
20 IamMi paden malillin, bongimi,
na attu iato mintu’ olo’-olo’ lan kurra
manapa’ tassu’ menono’.
21 Mintu’ anak singa unnurrung-urrung
unnanga’ kandena,
sia undaka’ kandena dio mai Puang
Matua.
22 Ianna dellekmo allo, tibalikmi sola
nasangi,
anna mamma’ lan lu lo’ko’na.
23 Sunmi tu tau lako to’
pengkaranganna,

sia masara’ sae lako makaroen.
24 Tumba ia budanna tu mintu’
penggauramMi, o PUANG!
Kamumo tu mangka ungkombong
nasangi to tete dio
kamatarrusamMi;
anna ponnoi pa’padadimMi tu lino.
25 Iatu tasik pada kapuana to sia
maluanganna,
nanii olo’-olo’ sisayoan tang dikemba’
dibilang,
la bitti’na la kapuana.
26 Nanii sisayoan mintu’ kappala’,
sia nanii Lewiatan tu mangka
Mipadadi kumua amMi sipaningo.
27 Mintu’i massola nasang
umpeagiKomi,
kumua amMi tadoanni kandena, ke
allu’nami.
28 IamMi tadoanni lako, narampunmi,
sia iamMi bungka’ pala’Mi, dipedia’i
nasang kameloan.
29 IamMi buni lindoMi, tirambanmi,
sia iamMi alami tu penaanna,
matemi,
anna sule lako litak.
30 IamMi sua PenaamMi, dadi bangsiami
tu mintu’na,

sia Mibangla’i tu kuli’na padang.
31 Sangapaoi anna tontong sae lakona
tu kamala’biranNa PUANG,
sia sangapaoi anna posendei PUANG
tu panggaraganNa.
32 IanNa pata’pai mata tu lino,
tiseno-senomi,
ianNa tumbui tu mai buntu,
merambumi.
33 La umpenanianna’ PUANG angge
tuoku,
sia la umpakendekanna’ pa’pudian
Kapenombangku ke ten siapa’ to.
34 Sangapaoi anna alai penaanNa tu
mintu’na lalan ba’tengku!
Iate aku la parannu paimanna’ lan
PUANG.
35 Iatu mintu’ to umparri-parri kasalan
la roto’ lan mai lino,
sia tappu tu mintu’ to tang mekaaluk.
Pudimi tu PUANG, e sumanga’ku.
Haleluya!

Pa’pudi-pudian lako Puang Matua, belanna mintu’ penggauran kalle-kalleanNa

105:1-45

105 1 Pudimi tu Puang sia meongli’komi ussa’bu’ sanganNa.
Pakaleleanni tu penggauranNa dio lu mintu’ bangsa!
2 PenanianNi sia pakendekanNi pa’pudian;
pokadai tu sininna penggauran kalle-kalleanNa!
3 Massattuangkomi diona sanga maseroNa;
mintu’ to undaka’ PUANG sipatu la sende batu ba’tengna.
4 Anga’i tu PUANG sia tuntunni tu matoto’Na;
la tontongkomi undaka’I ammi pellambi’i oloNa.
5 Kilalai tu mintu’ tanda memangngan mangka Napogau’,
sia mintu’ tanda kalle-kalleanNa
sia mintu’ panglampakNa tu ombo’ dio randan pudukNa,

6 e mintu’ tarukna Abraham, taunNa,
e mintu’ bati’na Yakub, tu Napilei
langsa’.
7 Iatu PUANG, Iamo Kapenombanta,
sia mintu’ pa’paolainNa salu lalo lan
mintu’ lino.
8 Nakilalai sia tu basseNa tontong sae
lakona,
iamotu kadanNa tu mangka
Napepasanan landa’ lako sangsa’bu
osso’na.
9 Iamotu basse Nasibassei Abraham,
sia sumpaNa lako Ishak.
10 Sia iatu aluk Napondok, Naarra’ lako
Yakub la napoaluk,
sia lako Israel la napobasse tontong
sae lakona,
11 tu nakua kadanNa: La Kutekkenniko
tana Kanaan, mana’ diba’giangko.
12 Iatonna tang pira tu tau iato mai,
sia sidi’ tonganri sia to sae bangri lan,
13 sia ullelei simisa’ bangsa.
sia ke’de’ dio mai parenta senga’
male umpengkara’pai bangsa
senga’,
14 tang Naeloran Puang tu misa’ tau la
umpandasa tau iato mai,

sia Napa’dikki duka tu mai datu diona
tau iato mai.
15 Nakua kadanna: Da mirumbui lako
tu mati’ to mangka Kutokko,
sia da mipogau’ kadakena lako mintu’
nabingKu!
16 Ia untambai ra’pak padang sae lan
tondok iato,
sia Napaputta tu kande,
dipopamuntu.
17 Anna suai dolo tu misa’ tau lako,
iamotu Yusuf tu mangka dibalukan
mendadi kaunan.
18 Napatamami tau tama sangkala tu
lentekna,
sia napaluangi rante bassi.
19 Sae lako dadinna tu kadanna
sia Natongannimo kadanNa PUANG.
20 Iatu datu ussua tau urrampananni,
sia iatu pekapuanganna ba’tu
pira-pira bangsa umbukai tu rante
bassinna;
21 Naangka’mi datu mendadi to paa lan
tongkonan layukna,
sia to umpoissan mintu’ barang
apanna.
22 Kumua anna rendenni tu mintu’ to
paa unturu’ lalan penaanna,

sia kumua anna ada’i kakinaan tu
mai pekaamberanna.
23 Saemi lako Mesir tu Israel,
sia mempue tu Yakub dio padang
Ham.
24 Napopemba’ka’ kalle-kallean tongan
Puang tu taunNa,
sia mandu Napamawatang anna iatu
mai balinna.
25 Napasenga’mi Puang tu penaanna tau
iato mai, naurunganni ungkabiri’i
tu mai taunNa,
sia natangnga’ tu mai orangNa.
26 Nasuami tu Musa, taunNa
sia Harun to Napilei langsa’.
27 Napogau’mi sola duai dio lu tau
iato tu mintu’ tanda kalle-kallean
mangka Napokada,
sia mintu’ tanda mangnga napogau’
dio lu tana Ham.
28 Napasaemi Puang tu malillin,
naurunganni pittuk,
apa tae’ anna palanni ara’na tau iato
mai tu kadanNa Puang.
29 Napopembali rara tu uainna, anNa
patei tu mintu’ balena.
30 Iatu tondokna Nasitutu’i tokko’,

sae tama mintu’ bilikna tu mai
datunna.
31 Ma’kadami tu Puang anna sae tu
tabuan lendu’ budanna,
sia kasisi’ ussitutu’i lili’ padangna.
32 Napasae tu uran batu Naposondana
uran,
sia Napasae tu api ma’lulu-lulu lan
padangna.
33 Napasiapananni tu mintu’ garonto’
anggoro’na sia kayu arana,
sia Narebong-rebong tu mintu’ kayu
lan mintu’ lili’na.
34 Ma’kadami tu Puang anna sae tu
batik,
sia sae tu pokkamurrung tang
dikemba’-kemba’.
35 Tu umpepurai angganna daun kayu
lan tondokna,
sia ungkande mintu’ tanananna.
36 Sia Napatei siapa tu mintu’ anak
pa’bunga’ lan padangna tau iato,
tu bunga’ kamatotoranna.
37 AnNa solanni sun tu to Israel
umpokinallo salaka sia bulaan,
sia dio lu sukunna tae’i misa’ tau
titodo len.

38 Sendemi tu to Mesir tonna sunmo tu
tau iato mai,
belanna narampoi kamatakuran lako
tau iato mai, tu to Masir.
39 Naballa’ Puang tu salebu’ la
unnonganni tu to Israel,
na api la umpemasiangi bongi.
40 Malakumi tu tau iato mai, anNa
pasaei Puang tu ba’tu sangapa
puyo,
sia Napedia’i roti dao mai langi’.
41 Naparassak tu buntu batu anna sun
tu uai,
tu lolong lako padang marangke
butung salu.
42 Belanna nakilalai tu kada maseroNa,
sia iatu Abraham, taunNa.
43 Iamoto anNa solanni Puang sun tu
taunNa situang kaparannuan,
sia mintu’ to Napilei langsa’ Naanta’
sun situang la’tek silelean.
44 Naba’gi tondokna ba’tu pira bangsa
tu tau iato mai,
anna pomana’i tu kara’tasanna to
sangpetayanan.
45 Kumua anna karitutui tau iato mai tu
aluk Napondok Puang,

sia natoe manda’ tu mintu’ Sukaran
alukNa. Haleluya!

Diona kasalanna to Israel sia kamasokananNa Puang Matua

106:1-48

106 1 Haleluya! Pudimi tu PUANG,
belanna masokan Ia,
sia iatu kamasokananNa tang tileluk
sae lakona.
2 Mindara tu ma’din umpokada nasangi
tu penggauran kalle-kalleanNa
PUANG.
Ba’tu ma’din unggente’-genteranni
mintu’ kadipangkeranNa?
3 Maupa’ tu mintu’ to ungkaritutui
katonganan,
sia tontong umpogau’ malolo.
4 Kilalaina’, o Puang, sitinaya tu
kamasorokamMi lako taumMi,
sia tollongina’ kasalamaran lu mai
Kalemi.
5 Angku belai untiroi tu karongkosanna
mintu’ to Mipilei langsa’,
sia angku sende paiman sola taumMi
lan kaparannuanna,

sia massattuan sola tu mai to
Mipomana’.
6 Mangkamokan kasalan susito doloki,
sia umpogau’mokan kakadakean sia
tang mekaalukmokan.
7 Tae’ anna palan ara’i to doloki tu
mintu’ penggauran kalle-kalleamMi
dio tana Mesir,
sia tae’ anna kilalai tu kamasokanan
budamMi,
sangadinna pabali-bali dio to’ randan
tasik, dio tasik Teberau.
8 Apa Nalendokan Puang tete dio
sanganNa.
Nanii umpa’peissanan kuasanNa,
9 Nasarabai tu tasik Teberau, anna
marangke,
anNa solanni tu tau iato mai ullamban
tasik mandalan butung to unnola
rante pama’.
10 Susimoto Nanii Puang ullendokanni
dio mai lisu pala’na to ungkabiri’i,
sia Nalussuran dio mai kuasanna uali.
11 Mintu’ uai ussamboi nasang ualinna,
naurunganni tae’mo misa’ tau
tinampe.
12 Maneri nakatappa’i tu kadanNa,
sia umpenanianNi pa’pudi-pudian.

13 Apa ta’pa tang nakilalai tau iato mai
tu penggauranNa,
sia tae’mo anna tayanni tu
pa’timbanganNa;
14 sangadinna nakendekki
kamaduangan kapua tu tau
iato mai dio lu padang aak,
naurunganni ussandak Puang Matua
dio lu padang talo.
15 Nabenmi tu nakaduanginna tau iato
mai,
apa Napomaropu tu tau iato mai.
16 Mabiri’mi tu tau iato mai lako Musa
dio to’ tenda,
sia lako Harun to masero dio oloNa
PUANG.
17 Mengangami tu padang anna amma’i
tu Datan,
sia nasamboi tu mintu’ to
nasamaturusan Abiram.
18 Dukkumi ma’lulu-lulu tu api lan to
nasamaturusan,
anna mampu’i dukkunna tu to tang
mekaaluk.
19 Iatu to Israel sola nasangi unggaraga
anak sapi dio Horeb,
anna penombai tu rapang-rapang
dipatiri’.

20 Indemoto nanii tau iato mai ussondai
rupa tedong sapi ungkande riu,
tu To napomala’bi’.
21 Sia nakalupaimo tu Puang Matua, To
ullendokanni,
tu mangka umpogau’ apa kapua dio
tana Mesir.
22 Iamotu penggauran kalle-kallean dio
tana Ham,
sia ba’tu pira-pira apa metakuran
napogau’ dio randan tasik Teberau.
23 Iamoto anNa ma’kada kumua la
Nasabu’i nasang-
kenna tang Musa to Napilei langsa’
bendanmo manglapa’ dio oloNa
Puang,
la untampang sengkeNa Puang,
da anNa mangsanni tu tau iato mai.
24 Tang naangga’ tau iato mai tu padang
ballo,
sia tae’ anna katappa’i tu kadanNa.
25 Sangadinna ma’nuku-nuku sola
nasangi lan lu tendana,
sia noka umperangii gamaranNa
PUANG.
26 Naaakki lima Puang, anna umpalao
sumpa, kumua

la Napasiapanan tu tau iato mai dio
lu padang pangallaran.
27 Sia Napasiapanan tu mai bati’na dio
lu to’ bangsa,
sia la Napatisambo’-sambo’ lako
mintu’ tondok.
28 Mintu’i massola nasang sikadamakmo
Baal-Peor,
anna kande apa dipemalaran lako
apa tang kepenaa.
29 Iamoto nanii umpatiludak
kasengkeanNa Puang napobua’
penggauranna,
naurunganni ma’kasolang-solang tu
parri’ dio lu tau iato mai.
30 Bendanmi tu Pinehas attu iato
umbussui kakadakean.
Namane radan tu parri’ iato.
31 Iamoto tu dibilang napomalolo landa’
lako disituran-turananni tontong
sae lakona.
32 Sia napatiludak tu kasengkeanNa
Puang dio to’ uai Meriba,
naurunganni urrampoi sussa tu Musa
natumang tau iato mai.
33 Belanna pabali-bali sola nasangi lako
Penaanna Puang, Napourunganni
lendu’ tu kadanna Musa.

34 Tae’ra anna sabu’i tau iato mai
tu bangsa iato, susitu mangka
Napokadanni PUANG.
35 Sangadinna umpasirau ta’nak to
kapere’ kalena,
anna peolai tu mintu’ penggauranna.
36 Sia napenombai dukapa tu rapang-
rapang dipodeatanna tau iato
mai,
tu butung poya lako kalena.
37 Ondongpi Napemalaran duka tu mai
anakna muane sia baine lako mintu’
deata masussuk.
38 Sia umpatibollo rarana to tang sala,
iamotu rarana anakna muane sia
anakna baine,
tu napemalaran lako mintu’ rapang-
rapang dipodeata dio lu tana
Kanaan,
naurunganni narutai rarana tu tana
iato.
39 Susimoto nanii urruttakki tu kalena
tete dio gau’na,
sia ma’gau’ sala bannang dio
penggauranna.
40 Iamo bannangna to anna ma’lulu-lulu
tu kasengkeanNa PUANG lako
taunNa,

sia Nasayu pallan tu to Napomana’;
41 Nasorongmi tu tau iato mai tama lisu
pala’na ba’tu pira-pira bangsa,
napourungi naparenta to ungkabiri’i.
42 Iatu tau iato mai napakario-riomo
mintu’ ualinna,
naurungan umpopengkanorongi tama
lisu pala’na.
43 Pembuda Narampanan Puang tu tau
iato mai,
apa pabali-bali unturu’ tanan
penaanna,
anna urunganni malabu tu tau iato
mai nakabu’ kakadakeanna.
44 Moi anna susito, ke Natiroomi tu
kamandasanna tau iato mai,
sia ke Narangioi tu mai
pengkamala’na.
45 Sia belanna diona la napomelona
tau iato mai, Nakilalaimi Puang tu
basseNa,
anNa maturu-turu sitinaya
kamasokanan budanNa.
46 Sia Napabu’tu tu kamamasean lako
tau iato mai,
lan ba’tengna mintu’ to urrampai.
47 O PUANG, Kapenombangki,
lendokangkan,

sia pasidurukkanni sule lan mai to’
ba’tu pira bangsa,
angki pudi sanga maseroMi,
sia massattuan lan kadipudiamMi.
48 Mintu’na kadipangkeran lu lako
nasang PUANG, Kapenombanna to
Israel,
tempon dio mai landa’ lako attu
situran,
sia sipatu mintu’ bangsa iato, la
ma’kada kumua: Amin! Haleluya!

SURA’ MA’PELLIMANNA:

PA’PUDIAN 107–150

Pa’pudi-pudian lako Puang Matua tu merampanan dio mai mintu’ kamaparrisan

107:1-43

107 1 Pudimi tu PUANG, belanna
masokan Ia,
sia iatu kamasokananNa tang tileluk
sae lakona.
2 Sipatu tu kada iato nasa’bu’ mintu’ to
Nalendokan PUANG,

tu Nalendokan dio mai lisu pala’na
uali.
3 Sia iatu to Napasikorok londong dio
mai mintu’ tondok,
dio mai matallo matampu’,
daa mai ulunna salu lo’ mai pollo’na
uai.
4 Mintu’i massola nasang salamba
salaomo dio lu padang aak dio to’
lalan makarorrong.
Sia tae’ kota naappa’ la nanii torro.
5 Topomi tu tau iato mai sia ma’rang,
naurungan tang ussau’mi.
6 Iatonna iato meongli’mi langngan
PUANG tu tau iato mai lan
kamandasanna,
anNa rampananni dio mai
kamaparrisanna.
7 Narenden mana’pamo tu tau iato mai
lako lalan marante,
kumua anna rampo lako kota tu la
nanii torro.
8 Sangapaoi anna pudii tau iato mai tu
PUANG belanna kamasokananNa,
sia iatu belanna mintu’ penggauran
kalle-kalleanNa lako ma’rupa tau!
9 Belanna Napapayamo tu penaa
ma’rangna,

sia iatu penaa topona Napedia’imo
kameloan.
10 Iatu mintu’ to torro lan kamalillinan
sia kapi’tukan,
manda’ napori kamandasan sia rante
bassi.
11 Belanna umbali-bali kadanNa Puang
Matua
sia untapa’ pa’timbanganNa
Patodoranna.
12 Iamo bannangna to anNa pabussui
kamandasan tu penaanna tau iato mai;
tisumbangmi tu tau iato mai natae’
tu to patunduanna.
13 Iatonna iato meongli’mi langngan
PUANG lan kamandasanna,
anNa lendokanni dio mai
kamaparrisanna.
14 Iamo ussolanni sun lan mai
kamalillinan tu tau iato mai sia
kapi’tukan,
sia urra’ta’i tu mai pungona.
15 Sangapaoi anna pudii tau iato mai tu
PUANG belanna kamasokananNa,
sia tu belanna mintu’ penggauran
kalle-kalleanNa lako ma’rupa tau.
16 Belanna mangkamo umpatipa’rama-
rama ba’ba tambaga,

sia urrebong pesalli’ bassi.
17 Iatu to baga narua parri’,
natumang gau’ tang malolona sia mintu’ kakadakeanna.
18 Iatu penaanna nakoda’ ma’rupa-rupa kande,
naurunganni sidi’mora natileak tama bambana mukkun.
19 Iatonna iato meongli’mi langngan PUANG lan kamandasanna,
anna lendokanni dio mai kamaparrisanna.
20 Umpasaemi kadanNa, sia Napamondo tu tau iato mai,
anNa lendokanni tu tau iato mai dio mai tang merambu.
21 Sangapaoi anna pudii tau iato mai tu PUANG belanna kamasokananNa,
sia tu belanna mintu’ penggauran kalle-kalleanNa lako ma’rupa tau.
22 Sangapaoi anna penombanni tau iato mai tu pemala’ pa’pudian,
sia mela’tek umpa’peissanan penggauranNa Puang.
23 Iatu mintu’ to umpalingka kappala’na lan tasik,
sia iatu to ma’balili lan tasik kalua’.

24 Tau iamoto mai tu untiro mintu’
penggauranNa PUANG,
sia mintu’ tanda kalle-kalleanNa lan
lu to’ uai mandalan.
25 Ma’kadami umpasae angin bara’,
tu umpakapua mintu’ bombangna.
26 Tipembobong tu tau iato mai sae
langngan langi’,
anna tipembassan sule rokko to’
mandalanna,
sia bonnong tu penaanna napobua’
kamaparrisanna.
27 Titu’mu’ len sia tipa’re’ba len tu tau
iato mai susito malango,
naurunganni tae’mo pangilalanna.
28 Iatonna iato meongli’mi langngan
PUANG lan kamandasanna,
anNa angkaranni lan mai
kamaparrisanna.
29 Naparadanmi tu bara’ iato,
anna rapa’ tu bombang.
30 Sende paimanmi tu tau iato mai,
belanna rapa’ nasangmo,
sia Nasolan mana’pa Puang tu
tau iato mai lako kakendenan
nakamali’.
31 Sangapaoi anna pudii tau iato mai tu
PUANG belanna kamasokananNa,

sia iatu belanna mintu’ penggauran
kalle-kalleanNa lako mintu’ ma’rupa
tau.
32 Sangapaoi anna pakala’bi’I lan
kombongan pa’tobudan,
sia napudi-pudi lan kombongan
ada’na pekaamberan.
33 Napopembali padang pangallaran tu
mai salu,
sia umpaba’ta’ kalimbuang.
34 Sia padang lompo Napopempadang
ma’sin,
natumang kakadakeanna to
umpa’tondokki.
35 Ia umpopembali polei limbong tu
padang pangallaran
sia Napopembali kalimbuang tu
padang ba’ta’.
36 Indemoto Napannianni tu mai to
topo,
naurunganni ullepong misa’ kota lan
nanii ma’tondok.
37 Anna tu’i tu mintu’ pa’lakna sia
unggaraga pa’lak anggoro’,
anna pabu’tu burana.
38 Napamasakkei tu tau iato mai,
naurunganni memba’ka’ kalle-
kallean,

sia mintu’ patuoanna tae’ anNa
pakati’pekanni.
39 Apa undinna diurakki tu tau iato mai
sia nabokkok kamaparrisan sia
sara’ inaa.
40 Napamatuna duka tu mintu’ to la’bi’,
sia Napapusa tu tau iato mai dio lu
padang talo, tang dibatattana.
41 Apa Narinding pala’ tu to mase-mase
dio mai kadipakario-rioan,
sia Napamakamban tu pa’rapuanna
ten to domba sia bembe’
ma’baanan.
42 Iatu to ma’bulo lollong parannu
paiman la untiroi tu iannato,
na iatu mintu’ kakadakean la
ma’loko-loko.
43 Mindara tu kinaa? Iatu to kinaa
sipatu umparinaai tu iannate,
sia umpariba’tengi tu mintu’ tanda
mamaseNa PUANG.

Pa’kurre sumanga’ sia passambayang umpalaku kasalamaran

108:1-13 (108:1-14)

108 [1] Misa’ nanian. Pa’pudianna Daud.
(108-2) Rapa’mo tu penaangku, o Puang Matua,
la menanina’ sia umpakendek pa’pudian situang penaa kalebungku.
[2] (108-3) Millikkomi, e dandi sia katapi,
la untundanna’ dannari lambe’.
[3] (108-4) O PUANG, la kupudiKomi lan lu mintu’ bangsa,
sia la umpakendekna’ pa’pudian mati’ lan lu mintu’ to sangpetayanan.
[4] (108-5) Belanna iatu kamasokanamMi untongloi langi’,
sia iatu kamarurusamMi tu’tun dao massaliu’na!
[5] (108-6) Pamatandei tu Kalemi daona lu langi’, o Puang Matua,
sia sangapaoi anna ussamboi lino tu kamala’biramMi.

6 (108-7) Anna tilendok tu mintu’ to Mipakaboro’,
rinding pala’kan lima kananMi sia tanding talingakan.
7 (108-8) Mangkamo ma’kada tu Puang Matua lan inan maindanNa.
La mela’tekna’, sia la kutaa-taa tu Sikhem,
sia la kusuka’ tu rantena Sukot.
8 (108-9) Iatu Gilead taaku, sia iatu Manasye taaku duka,
na iatu Efraim iamo sarong batungku,
sia iatu Yehuda iamo tekken kapayungangku.
9 (108-10) Na iatu Moab pembasean lentekku;
anna iatu Edom la kunii umpellebaran sepatungku,
la unnarrakna’, belanna kutalo tu tondok Filistea.
10 (108-11) Mindara tu la umbaana’ tama tondok ditambakuku?
Mindara tu la ussolanna’ lako Edom?
11 (108-12) Tang Kamuraka, o Puang Matua, tu mangka ussualekan?
Tae’moraka Mila sun ussolan mintu’ to pararingki, o Puang Matua?
12 (108-13) Tunduikan unnea ualingki,

belanna tae’ gai’na tu pa’tunduan
tolino.
13 (108-14) Tete dio pa’tunduanNa
Puang Matua angki pogau’
ma’lalong-lalong,
belanna Ia la ullullu’ ualingki.

Passambayangna misa’ to dipandasa

109:1-31

109 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
O Puang Matua, tu kupobannang
ma’pudi-pudi, da Mibituk bang.
2 Belanna iatu sadangna to tang
mekaaluk sia lando pa’du
napengangaimo’;
sia nalangdona’ tongka’ lila
mo’rangna.
3 Nalimbuina’ napokadan kada mapalla,
sia tae’ silalanna nanii urrariina’.
4 Napapakkanni kasiualian tau iato mai
tu mamaseku,
apa tontong bangna’ massambayang.
5 Napapassannina’ kakadakean
napapakkanan, kameloangku,
sia kamabirisan napapakkanan
mamaseku.

6 Patulangdanni tu misa’ to tang
mekaaluk la umbisarai,
sia da’ito anna ke’de’ dio kananna tu
misa’ to ma’parapa’.
7 Ianna dibisara, nake dipasalai,
sia nake naposalai tu
passambayangna.
8 Nake madenge’i tu sunga’na,
sia nake napasayu’i tau tu toena.
9 Nake biungi tu mai bati’na,
sia balui tu mai bainena.
10 Nake salamba salaoi sia kapala’-pala’
tu mai bati’na,
sia diula’i dio mai to’ banua daun
lauan.
11 Nake nasisikki to ma’peindan tu
mintu’ apanna,
sia da’ito narampai to salian lembang
tu apa nakara’ta’i.
12 Da naden misa’ tau nenne’ bang
ungkamasei,
sia da naden misa’ tau masseng lako
pia biungna.
13 Sangapaoi anna diroto’i tu tarukna;
anna iatu sanganna dipa’dei dio papa’
sidampi’na.

14 Sangapaoi anna bantang lan
karangan inaanNa PUANG tu
kakadakeanna to dolona,
sia da nadipai’pinni batu mapipang tu
kasalanna indo’na.
15 Sangapaoi anna tontong dio
pentiroNa PUANG tu mintu’nato,
anna dipa’dei lan mai lino tu
kadikilalaianna tau iato mai.
16 Tu belanna tae’ anna kilalai la
umpa’pekitanan kamamasean,
sangadinna unnula’ sumpu to
mandasa
sia to mase-mase sia to bonnong
penaanna, samatena.
17 Nakabarii tu tampak ropu
– da’ito narua pissanni;
sia tae’ anna kabarii karongkosan
– da’ito nasitoyangan pissan.
18 Napotamangkalemo tu tampak ropu
butung bayu sielle’na-
da’ito natama batang kalena tu tampak
ropu susito uai,
sia tama mintu’ buku lampana ten to
minna’!
19 Dai’to tu tampak ropu anna butung
tamangkale napengkalemu’,

sia butung tambeke’ tu tontong bang
napotambeke’.
20 Sangapaoi anna mintu’na te
Napa’papakkanan PUANG lako
mintu’na balingku,
sia lako mintu’ to ullangdona’.
21 Apa iatu Kamu, o PUANG Puangku,
alanna’ sara’ tete dio sangamMi sia
rampananna’
belanna tang tore tu
kamasokanamMi.
22 Belanna iatu aku te mandasa sia
mase-mase,
sia bangke tu penaangku lan
ba’tengku.
23 Potonna’ butung bayo-bayo ma’erru’
ke la botoi tu allo,
sia tipentia’ lenna’ butung batik.
24 Paruninin tu guntu’ku, belanna tang
umpoinaana’ kande
sia iatu batang kaleku madokopa sia
marangke.
25 Sia nabe’semo’ tau iato mai,
iake natirona’ unniling-ilingmi.
26 Tunduina’, o PUANG,
Kapenombangku,
sia lendokanna’ sitinaya
kamasokanamMi.

27 Anna issanni tau iato mai kumua
lalan limamMi te,
sia Kamumo, o PUANG, tu mangka
umpogau’i.
28 Moi anna ma’tampakki ropu tu tau
iato mai,
apa iatu Kamu ma’passakke,
moi anna untendeng kalena-inang la
kasirisan,
apa melo ke sende paimanni te aku
taumMi.
29 Sangapaoi anna umpotamangkale
kamatunan tu mai balingku,
sia sangapaoi anna pengkalemu’
siri’na butung parramba’.
30 La umpekapuaina’ gamarangku
umpudi PUANG,
sia la kupudi nanian lan to’ to buda.
31 Belanna la bendan dio to’ kananna to
mase-mase,
la ullendokanni dio mai tu to
umpasalai.

Diona datu urrapi’ lampa kaminaan

110:1-7

110 1 Pa’pudianna Daud.
Susite tu kadanNa PUANG lako
Puangku Nakua:
Nno’ko’Ko dio kananKu,
sae lako Kupopengkanorongna
nasang tu mai ualimMu
Mupolilli’ lentek.
2 PUANG la umpopangayo tekken
kapayungan lan mai Sion tanda
kuasammu:
La sikambi’Ko parenta dio lu to’
ualimMu.
3 Iatu taumMu masorok penaanna
ussorong kalena,
ke Muarakki lao parari.
Anna situang kassa’ diangkaran
lako malolona tu to manguramMu
siduruk lako Kalemu,
butungi to to’do ambun natambuk
dannari lambe’.
4 Umpalaomo sumpa tu PUANG sia tang
la menassan:
Ikomo Tominaa tontong sae lakona
unturu’ lalanna Melkisedek;

5 Iatu Puang dio kananMu.
Ia ussolangi ba’tu pira-pira datu-datu
ke allo kasengkeanNai.
6 Ia duka la ullampak ukungan dio lu to
kapere’,
anNa pasitutu’i batang rabuk tu
mintu’ inan,
sia la Napatombonan ulu tu rante
kalua’.
7 La unniru’ uai salossok dio lu lalan;
iamoto anna umbangunan ulunna
sule.

Pa’kurre sumanga’ belanna mintu’ pa’kamaseNa Puang Matua

111:1-10

111 1 Haleluya! La umpudina’
PUANG situang penaa
kalebungku,
lan kombonganna sia tinimbunna to
bulo lollong.
2 Mala’bi’ tongan tu mintu’
penggauranNa PUANG,
tu sipatu nanannung mintu’ to
umposendei.
3 Mala’bi’ sia tarompo’ penggauranNa
Puang,

sia iatu kamaloloanNa tontong sae
lakona.
4 Mangkamo unggaraga tanda dianna
batu silambi’ diona mintu’
pengauran kalle-kalleanNa;
Iatu PUANG maturu-turu sia mamase.
5 Naben kande lako tu to ungkataku’I;
sia Nakilalai tu basseNa tontong sae
lakona.
6 Umpapayanmo kuasa penggauranNa
lako taunNa,
diona kaumpa’benganNa mana’na
mintu’ to kapere’.
7 Iatu lalan limanNa iamo
kamanapparan sia katonganan,
sia tappa’ mintu’ parentaNa.
8 Mintu’na to dipantokmo tontong sae
lakona,
sia dipogau’mo situang
kamanapparan sia kabulo-
lollongan.
9 Napadenan kadilendokan tu taunNa,
sia Naarra’i tu basseNa tontong sae
lakona;
iatu sanganNa masero sia metakuran.
10 Iatu ungkataku’ PUANG oto’na mintu’
kakinaan;

minda-minda umpogau’i susito,
iamoto kinaa.
Sia iatu kadipudianNa tontong sae
lakona.

Diona karongkosanna to malambu’ penaanna

112:1-10

112 1 Haleluya! Maupa’ tu to
ungkataku’ PUANG,
sia to ungkamali’ tonganni tu
pepasanNa.
2 Iatu bati’na la paa lan lino,
sia mintu’ taruk bulaanna to ma’bulo
lollong la diparongko’.
3 Lan banuanna ponno ianan sanda
makamban sia kasugiran,
sia iatu kamaloloanna tang tileluk sae
lakona.
4 Iatu lu lakona to ma’bulo lollong bu’tu
ia tu Masiang lan malillinna,
Iamo Ia tu maturu-turu sia mamase
na malambu’.
5 Maupa’ tu to mamase sia masorok
ma’pasuka’,
sia to ungkareai melo tiku rindingna.

6 Belanna tae’ anna la tilende’ tontong
sae lakona,
sia iatu kadikilalaianna to malambu’
matontongan sae lako.
7 Tae’ anna kataku’ kareba kadake,
belanna batta’ tu penaanna, tu
ussande’i lako PUANG.
8 Batta’ tu penaanna sia tae’ anna
mataku’ len,
sae lako natirona situang
kaparannuan tu kamandasanna
mintu’ ualinna.
9 Tibungka’mo pala’ mamasena sia
mamengan lako to mase-mase,
iatu kamaloloanna tontong sae
lakona,
sia salobo’-lobo’na tu tandukna
mala’bi’.
10 Iatu to tang mekaaluk rosso la untiroi
tu iannato
umpasisange’ isinna, anna poton;
sia iatu kamaduanganna to tang
mekaaluk tang lolo’.

Puang Matua umpamala’bi’ to bongko

113:1-9

113 1 Haleluya! Pudimi, e kamu taunNa PUANG,
pudimi tu sanganNa PUANG!
2 Mintu’na kadipudian lu lako nasang
sanganNa PUANG, randuk totemo
landa’ sae lakona.
3 Iatu sanganNa PUANG sipatu dipudi
randuk dio mai kadellekan allo landa’
lako kabotoan kulla’.
4 Iatu PUANG undoanni mintu’ bangsa,
sia iatu kamala’biranNa untongloi
langi’.
5 Mindara la sitinti batunna tu PUANG,
Kapenombanta,
tu unnisung dao masuanggana.
6 Sia kumorong rokko
anNa linde-lindei tu mintu’ lanna
langi’ sia lanna lino?
7 Ia unnendekan to bongko diong mai
to’ barra’-barra’,
sia umbangunan to mase-mase diong
mai to’ so’mak.
8 La Napasango’koran to mala’bi’,

iamotu mintu’ to mala’bi’na tau iato
mai.
9 Iatu to tamanang lan tananan dapo’na
Napatulangdan Napoindo’ ba’tu
pira-pira pia anna parannu paiman.
Haleluya!

Penggauran kalle-kalleanNa Puang Matua tonna tassu’ tu to Israel lan mai Mesir

114:1-8

114 1 Iatonna tassu’ tu to Israel lan
mai Mesir.
Sia tonna tipoli’ tu bati’na Yakub lan
mai bangsa ma’laen basa,
2 Yehuda tu Napoinan maindan,
sia Israel tu Napopanglisuan parenta.
3 Mallaimi tu tasik tonna tiroi tu iannato,
sia lolong sule tu Yordan;
4 Iatu mintu’ buntu tibuang len susi
domba laki,
sia iatu mintu’ tanete ten to anak
domba.
5 E tasik, ma’aparoko ammu mallaira
susito?
Sia iko, e Yordan, ammu lolong
sulera?

6 E kamu buntu, ma’aparokomi ammi
tibuang-buang len susi domba laki?
Sia e kamu tanete ammi tenra anak
domba?
7 Rumontingko dio olona Puang, e lino.
Dio olona Kapenombanna Yakub,
8 tu mangka umpopembali likui tu
buntu,
sia batu laiya Napopembali
kalimbuang.

Mintu’ kadipangkeran lu lako nasang Puang Matua

115:1-18

115 1 O PUANG, tae’ anna kami,
tae’ anna kami,
sangadinna sangamMiri tu sipatu
dipakala’bi’,
tu belanna kamasokanamMi sia diona
kamarurusamMi.
2 Ma’apari anna la sumura tu mintu’ to
kapere’ kumua:
Umbamira tu Kapenombanna?
3 Iatu Kapenombangki dao mai suruga,
mintu’ pa’poraianNa Napogau’ Ia.

4 Iatu mintu’ rapang-rapang napodeata
tau iato mai salaka sia bulaan
digaraga,
panggaraga lima tolino.
5 Den tu pudukna, apa tae’ anna
ma’kada,
den tu matanna, apa tae’ anna
pakita,
6 den talinganna, apa tae’ anna parangi,
sia den duka tu illongna, apa tae’
anna manguduk.
7 Den tu limanna, apa tang panggega’,
sia den duka tu lentekna, apa tae’
anna titengka,
sia den deko-dekona, apa tae’ anna
sumu.
8 Iatu to unggaragai to, la ten to apa
iato,
susi dukato tu to umposande’i.
9 E Israel, la sande’ko lako PUANG,
Iamo patunduanna sia balulangna.
10 E mintu’ bati’na Harun, sande’komi
lako PUANG,
Iamo patunduanna sia balulangna.
11 E kamu mintu’ to ungkataku’ PUANG,
sande’komi lako PUANG!
Iamo patunduanna sia balulangna.

12 Nakilalaimiki’ PUANG sia la
Napamasakkeki’,
la Napamasakke tu bati’na Israel,
13 sia la Napamasakke tu mintu’ to
ungkataku’ PUANG,
la bitti’ la kapua.
14 Sangapaoi anNa popemba’ka’komi
PUANG,
la kamu la bati’mi.
15 Kamumo tu to Napamasakke PUANG,
tu Puang mangka ungkombong langi’
na lino.
16 Iatu langi’ langi’na PUANG,
apa iate lino Naba’giammo ma’rupa
tau.
17 Tae’ anna ia tu to mate la umpudi
PUANG,
ba’tu to lendu’mo rokko ma’allun-
allunna.
18 Apa kitari te, tu la umpudi PUANG,
randuk totemo landa’ sae lakona.
Haleluya!

Pa’kurre sumanga’, belanna tilendok dio mai kamatean

116:1-19

116 1 Kukamali’ tu PUANG,
belanna Natanannimo talinga
tu kadangku sia pengkamoyaku.
2 Belanna Napalidannimo’ talinga,
iamoto angku la meongli’ (lako
Kalena) angge tuoku.
3 Naluang sambanna’ ulangna
kamatean,
sia Narampoimo’ parri’ lino to mate,
kuperasaimo tu kamaparrisan sia
karossoan.
4 Apa meongli’na ussa’bu sanganNa
PUANG:
o PUANG, karimmanni tu deatangku.
5 Iatu Puang maturu-turu sia malambu’,
sia iatu Kapenombanta sa’pala buda.
6 Iatu PUANG ungkaduttu’ to tang
masuangga,
makuyu langkanmo’, apa Ia mangka
ungkarimmannina’.
7 E deatangku, sulemoko lako
kasode-sodeammu,

belanna Napogau’mo Puang tu
kameloan mati’.
8 Belanna Mirampanammo tu deatangku
dio mai kamatean,
sia tae’ Miparandannina’
katumangiran,
sia tang Mieloranna’ tilende’.
9 La lolangna’ dio oloNa PUANG,
lan lu tondok to tuo.
10 Tontongna’ ma’patongan, moi angku
mangka ma’kada kumua:
Pussak tonganna’;
11 Tongku mataku’ angku ma’kada,
kukua:
Tang mana’pa’ tu mintu’ tolino.
12 Apamo la kupenomban lako PUANG,
la sipakkanna mintu’ kameloanNa
lako kaleku?
13 La untadedanganna’ irusan tanda
kadilendokan,
angku meongli’ ussa’bu’ sanganNa
PUANG.
14 La umpalesso’na’ mintu’
pangallonangku lako PUANG,
dio olona mintu’ taunNa.
15 Keangga’ kapua dio oloNa PUANG
tu kamateanna tu mai to
mengkaolaNa.

16 O PUANG, tonganna aku te taumMi,
ondongpi inang taumMina’, sia
anakna kaunanMi baine,
Kamumo tu mangka ungko’ka’i tu
mai pungoku.
17 La kupenomban tu pemala’ pa’pudian
Mati’,
angku meongli’ ussa’bu’ sanganNa
PUANG.
18 La umpalesso’na’ mintu’
pangallonangku lako PUANG,
dio olona mintu’ taunNa.
19 Lan tarampak banuanNa PUANG,
illan tangnga pangrante manikmu, e
Yerusalem. Haleluya!

Pa’pakilala lako mintu’ bangsa anna pudii tu Puang Matua

117:1-2

117 1 Pudimi tu PUANG, e kamu
mintu’ bangsa,
sia pakala’bi’I, e mintu’ to
sangpetayanan!
2 Belanna lendu’ kapuana tu
kamasokananNa lako kaleta,
sia iatu kamarurusanNa PUANG tang
tileluk sae lakona. Haleluya.

Pa’kurre sumanga’ lako Puang Matua, belanna Nalendokammo tu taunNa

118:1-29

118 1 Pudimi tu PUANG, belanna masokan Ia.
Sia iatu kamasokananNa tang tileluk sae lakona.
2 Melo ke nasa’bu’i to Israel kumua:
Iatu kamasokananNa tang tileluk sae lakona.
3 Melo ke nasa’bu’i bati’na Harun kumua:
Iatu kamasokananNa tang tileluk sae lakona.
4 Melo ke nasa’bu’i mintu’ to ungkataku’ PUANG kumua:
Iatu kamasokananNa tang tileluk sae lakona.
5 Iatongku illan kamaparrisan,
meongli’mo’ langngan PUANG,
anNa tanannina’ talinga sia Napamalosangmo’.
6 PUANG urrondongna’, anna tae’ kula mataku’,
la napatumbara’ tolino?

7 Mintu’i tu to patunduangku,
PUANGmo tu urrondongna’.
Iamoto angku parannu untiroi tu
kamandasanna mintu’ ualingku.
8 Mandu maelo ia, ke PUANG
dipentionganNi,
na iatu umposande’ tolino.
9 Mandu maelo ia, ke PUANG
dipentionganNi,
na iatu umposande’ to la’bi’.
10 Moi anna patama limbumo’ mintu’
bangsa,
apa tete dio sanganNa PUANG angku
pisanni nasangi.
11 Moi anna patama limbumo’ tau iato
mai sia sae ussikapu’ina’,
apa tete dio sanganNa PUANG angku
pisanni.
12 Nasikarupuimo’ tau iato mai, susito
enoan,
apa pa’de poton susi api dio
ranga’-ranga’;
tete dio sanganNa PUANG angku
pisanni.
13 Musumbanammo’ kumua angku
tobang,
apa Natunduimo’ PUANG.

14 PUANGmo tu oto’na kamatotorangku
sia pa’pudiangku,
sia Iamo Nanii bu’tu
kamakarimmanangku.
15 Iatu arrak sia la’tek belanna
kamakarimmanan
marua’ lan tendana to malambu’
nakua:
Iatu lima kananNa PUANG ungkarang
gau’ masang,
16 ondongpi iatu lima kananNa PUANG
mepamatande,
sia ungkarang gau’ masang.
17 Tae’ angku la mate, sangadinna la
tuona’,
sia la umpa’peissananna’
penggauranNa PUANG.
18 Napa’dikki tonganna’ PUANG,
apa tae’ anNa eloranna’ lako
kamatean.
19 Bungkaranna’ tu mai ba’ba
kamaloloan,
la kuolai tama, la umpudi PUANG.
20 Iamote tu ba’baNa PUANG,
mintu’ to malambu’ la unnolai tama.
21 KupudiKomi belanna Mitanannimo’
talinga,

sia Kamumo oto’na
kamakarimmanangku.
22 Iatu batu natibemo pande,
Iamo mendadi batu petau.
23 Iatu iannato, PUANG umpogau’i,
sia memangngan untiroi.
24 Indemo tu allo Napaden PUANG:
Melo ke sila’tekangki’ sia
tapoparannui!
25 O PUANG, benkan dikka’
kasalamaran,
o PUANG, benkan dikka’ karongkosan.
26 Maupa’ tu to sae umpotete sanganNa
PUANG!
La kipassakkekomi lan mai banuanNa
PUANG.
27 Iatu PUANG Iamo Puang Matua,
sia Iamo umpatiroiki’ masiang.
Ulangi tu pemala’ tu la ditunu lan
pa’gauran sae lako to’ tanduk inan
pemalaran.
28 Kamumo tu Kapenombangku, la
kupudiKomi,
o Kapenombangku, la
kupakasalleKomi.
29 Pudimi tu PUANG, belanna masokan
Ia,

sia iatu kamasokananNa tang tileluk
sae lakona.

Kamala’biranna Sukaran alukNa Puang Matua

119:1-176

119 1 Maupa’ tu mintu’ to malolo lalanna,
sia to unturu’ mana’pa Sukaran alukNa PUANG.
2 Maupa’ mintu’ to unnanna rara’i tu kasa’bianNa,
sia to kalebu tallang penaanna undaka’ Puang.
3 Tu to tang umpogau’ duka kelok,
sangadinna unturu’ mana’pa lalanNa Puang.
4 Mintu’ parentaMi Mipa’parentammo,
kumua anna karitutui meloi tau.
5 Sangapaoi anna matontongan tu mintu’ tengkaku,
unturu’ aluk mangka Mipondok.
6 Tae’ angku la kasirisan,
ke kupalan ara’i tu mintu’ pepasanMi.
7 Ma’bulo lollongna’ la umpudiKomi,
ke kupelada’i tu atoran mololoMi.
8 La kukaritutui tu apa Mipondok,

da Mitampe tarru’na’.
9 Umba la nakua ungkaritutui gau’na tu
to mangura anna masero?
Iapi ke nakaritutui susitu kadamMi.
10 Kalebu tongan penaangku
undaka’Komi,
da Mieloranna’ pusa dio mai mintu’
pepasanMi.
11 Iatu kadamMi kuanna rara’ lan batu
ba’tengku,
dikua da angku kasalan mati’ Kalemi.
12 Kamumo sipatu dipudi, o PUANG;
patuduna’ tu mai apa Mipondok.
13 Napa’peissanammo tongka’ dililaku
tu mintu’ atoran ombo’ dio randan
pudukMi.
14 Kuposende tu lalan kasa’biamMi,
susina’ to umposende kasugiran.
15 La kutangnga’-tangnga’ tu mai
parentaMi
sia la Kupalan ara’ tu mintu’ lalanMi.
16 Kupoparannu tu apa Mipondok,
sia tae’ angku la ungkalupai lenni tu
kadamMi.
17 Pogau’i tu kameloan lako taumMi,
angku tuo;
kukaritutui mana’pai tu kadamMi.
18 Bungka’i tu matangku angku tiroi

tu apa kalle-kalleanna lan sukaran
alukMi.
19 Aku te to saena’ lan lino,
da Mibunianna’ tu mintu’ pepasanMi.
20 Bonnong tu penaangku, belanna
tontong bang mamali’
lako atoramMi.
21 Miada’mo tu to matampo ditampakki
ropu,
tu pusa dio mai mintu’ pepasanMi.
22 Pa’dei tu attangan sia kamatunan dio
mai kaleku,
belanna kukaritutui tu mintu’
kasa’biamMi.
23 Moi namarassan tu mai mintu’ tedong
pariu’na tondok ma’kombongan la
unneana’,
apa iate taumMi mukkun untangnga’-
tangnga’ aluk Mipondok.
24 Mintu’ tu kasa’biamMi kuposende,
sia iamoto ma’pakilalaku.
25 Merrandanmo’ lako litak,
patuona’ susitu kadamMi.
26 Kuparampo nasangmo Mati’ tu diona
torro ke’de’ku, amMi perangiimo’,
patudumo’ tu mai apa Mipondok.
27 Paissannina’ lalanna tu mai mintu’
parentaMi,

angku tangnga’-tangnga’i tu mintu’
penggauran kalle-kalleamMi.
28 Bonnong tu penaangku napobua’
rosso inaa,
pabantangna’ susitu kadamMi.
29 Patoyangi dio mai kaleku tu lalan
kamo’rangan,
sia kamaseina’ kapaissanan diona
sukaran alukMi.
30 Iamo kupilei tu lalan kamanapparan,
sia mintu’ atoranMi kuallonni bang,
31 la’ka’ lakona’ kasa’biamMi, o PUANG,
da Mieloranna’ kasirisan.
32 La kuturu’ tu lalan pepasanMi,
belanna Mipamalosangmo tu
penaangku.
33 O, PUANG ada’ina’ tu lalan aluk
Mipondok,
angku karitutui landa’ lako
ma’katampakanna.
34 Benna’ tangnga’ kinaa, angku
karitutui tu sukaran alukMi,
sia angku kanannangi situang penaa
kalebungku.
35 Pate’tena’ unnola lalan pepasanMi,
belanna iamo pa’poraiangku.
36 Pamalang lakoi kasa’biamMi tu
penaangku,

sia da Mipalulakoi ianan bu’tu kadake.
37 Patipero’i tu matangku, da anna
ta’pai tu mai apa tang kebattuan.
Sia patuona’ diona lalanMi.
38 Pamanda’i tu pangallu’Mi lako
taumMi,
tu to matinuru’ ungkataku’Komi.
39 Patoyangi dio mai kaleku tu
kadilangdoan kukataku’,
belanna maelo tu mintu’ atoramMi.
40 Iatu penaangku ungkamali’ mintu’
parentaMi,
patuona’ tete dio kamaloloamMi.
41 Sangapaoi anna rampoina’
kamasokanamMi, o PUANG,
iamotu kasalamaran lu dio mai
Kalemi, susitu Miallu’na.
42 Angku belai umpebalii tu to
ullangdona’,
belanna umposande’na’ kadamMi.
43 Da Mipasisayuran tarru’i pudukku tu
kada situru’ tonganna,
belanna umposande’na’ mintu’
atoramMi,
44 angku tontong untoe manda’ sukaran
alukMi,
landa’ sae lakona.
45 Angku la lolang malona’,

belanna undaka’na’ parentaMi.
46 Sia tang masiri’na’ umpokada mintu’ kasa’biamMi
dio olona mintu’ datu.
47 Sia kuposande’ tu mintu’ pepasanMi,
tu kupa’buda-budai.
48 Iamoto angku mempala’ lako mintu’ pepasanMi tu kupa’buda-budai;
sia kutangnga’-tangnga’ tu mintu apa Mipondok.
49 Kilalai tu kadamMi lako te taumMi.
Belanna Mibenmo’ kapa’rannuanan;
50 iamote tu pa’pakatana lako kaleku lan kamandasangku,
kumua napatuomo’ pangallu’Mi.
51 Lendu’ natelle-telleku to matampo,
apa tae’ angku sepang dio mai sukaran alukMi.
52 Iake kukilalai tu atoramMi sangbara’ padang,
matanami tu ba’tengku.
53 Nakendekkina’ palla
napobua’ tu mai to tang mekaaluk tu umboko’imo sukaran alukMi.
54 Mintu’ tu apa Mipondok kuposengo,
lan inan pempueangku.
55 Iake bongi kukilalai bang tu sangamMi, o PUANG,

sia kuallonni tu sukaran alukMi,
56 Iamo kataanangku to,
belanna kukaritutui tu parentaMi.
57 Iatu PUANG iamo kataanangku,
kuallu’mo la ungkaritutui kadamMi.
58 Lantuk penaangku umpalaku
pa’kamaseamMi,
katuru-turuina’ susitu pangallu’Mi.
59 Kutimbang-timbang tu diona lalanku,
angku palulakoi mintu’ kasa’biamMi
tu tengkaku.
60 Madomi’na’ sia tang panandakanna’
unturu’i tu mintu’ pepasanMi.
61 Natekkemo’ poyana mintu’ to tang
mekaaluk,
apa tae’ angku kalupai tu sukaran
alukMi.
62 Iake ma’tangngai bongi millikna’
umpudiKomi,
belanna mintu’ atoran malambu’Mi.
63 Akumo tu solana mintu’ to
ungkataku’Komi,
sia mintu’ to ungkaritutui parentaMi.
64 O PUANG, iate lino naponnoi
kamasokanamMi,
ada’ina’ tu mai apa Mipondok.
65 MangkamoKomi umpogau’ melo lako
taumMi, o PUANG,

sitinaya tu pangallu’Mi.
66 Ada’ina’ kamatarrusan sia
kapaissanan,
belanna kukatappa’i tu mintu’
pepasanMi.
67 Iatonna tang urrampoipa’ parri’,
pusana’,
apa totemo umpengkaolaimo’
kadamMi.
68 Masokan tonganKomi, sia
umpogau’Komi melo;
ada’ina’ tu mai apa Mipondok.
69 Napasussuimo’ kadake to matampo
apa kukaritutui tu mintu’ parentaMi
situang penaa lantukku.
70 Babun tu tau iato mai butung to
nakapu’ lompo tu penaanna,
apa iatu aku te umposendena’
sukaran alukMi.
71 Melo duka sia angku mangkamo
narua parri’,
kumua angku ma’din umpelada’i tu
mintu’ apa Mipondok.
72 Iatu atoran Sukaran aluk ombo’ dio
randan pudukMi mandu maelo lako
kaleku,
anna iatu bulaan sia salaka
massa’bu-sa’bu.

73 LimamMimo tu ungkombongna’ sia
umpatepuna’,
benna’ kapaissanan angku issanni
umpelada’i tu mai pepasanMi.
74 Iatu mintu’ to ungkataku’Komi la
sende untirona’,
belanna kurannuan tu kadamMi.
75 Kuissan, o PUANG, kumua mintu’
pangra’ta’Mi malolo nasang.
Sia tete dio kamarurusamMi ammi
pa’dikkimo’.
76 Sangapaoi anna iatu kamasokanamMi
kupomatana,
susitu pangallu’Mi lako taumMi.
77 Sangapaoi anna rampoina’ tu mintu’
mamaseMi angku tuo,
belanna iatu sukaran alukMi iamo
kuposendena.
78 Da’ito anna kasirisan tu mintu’ to
matampo,
belanna tae’ bannangna nanii
umpakario-riona’;
apa iatu aku la untangnga’-
tangnga’na’ mintu’ parentaMi.
79 Sangapaoi anna lu lako kaleku tu
mintu’ to ungkataku’Komi,
iamotu to unnissan mintu’
kasa’biamMi.

80 Sangapaoi anna kalebu tallang tu
penaangku umpengkaolai mintu’
apa Mipondok,
da angku kasirisan.
81 Mamali’ tungka tu penaangku lako
kasalamaran dio mai Kalemi,
sia urrannuanna’ kada pangallu’Mi.
82 Mata’ka’ tu matangku umpemanta
pangallu’Mi,
angku ma’kada: Piranra amMi la
umpakatanana’?
83 Moi susimo’ to bila ditapai,
apa tae’ duka sia angku kalupai tu
mintu’ apa Mipondok.
84 La sangapapi lambe’na tu sunga’na
te taumMi?
Sia piranra amMi paolai salunna tu
mintu’ to unnula’ sumpuna’?
85 Nagaragammo’ patuang lambe’ to
matampo,
tu mai to tang unturu’ sukaran
alukMi.
86 Tang balle tu mintu’ pepasanMi;
iatu tau iato mai tae’ bannangna
nanii unnula’ sumpuna’, tunduina’
dikka’.
87 Sidi’mora anna sabu’ina’ lan mai lino,

apa tae’ angku rampanan lenni tu
mintu’ parentaMi.
88 Patuona’ sitinaya kamasokanamMi,
angku toe manda’i tu kasa’bian
ombo’ dio pudukMi.
89 O PUANG, tang tiberu susuk tu
kadamMi,
dao suruga tontong sae lakona.
90 Sia iatu kamarurusamMi landa’ lako
disituran-turananni,
mangkamo Miparandanganni te lino
anna bantang pole’.
91 Tete dio atoranMi anna bantang tu
mintu’nato, sae lako totemo,
belanna mintu’nato mengkaola lako
Kalemi.
92 Iakenna tang la ia kuposende tu
sukaran alukMi,
manassa sabu’na’ lan
kamaparrisangku.
93 Inang tae’ angku la ungkalupai len
parentaMi,
belanna tete diori amMi patuona’.
94 Akumo tu taumMi; lendokanna’
dikka’,
belanna umpengkaolaimo’ mintu’
parentaMi.

95 Naaungammo’ to tang mekaaluk la
nasanggangi,
apa la kuparinaa tu mintu’
kasa’biamMi.
96 Iatu mintu’na moi anna sundun,
kutiromo tu anggenna,
apa iatu pepasanMi tae’ randanna.
97 Lendu’ kukamali’na tu sukaran
alukMi!
Kiallo-kiallo kunannung bang.
98 PepasanMi mandu umpakinaana’
anna iatu mai ualingku,
belanna tontong bang kuselle’.
99 Sia mandu matarru’na’ aku anna
gurungku,
belanna mintu’ kasa’biamMi iamo
kutangnga’-tangnga’.
100 Mandu paisanna’ anna to matua-tua,
belanna umpengkaolaina’ mintu’
parentaMi.
101 Kupamari’pimo tu lentekku
tang la unnola lalan kakadakean,
kumua angku belai ungkaritutui
kadamMi.
102 Tae’ angku sepang len dio mai
mintu’ atoramMi,
belanna Kamu tu mangka
umpatuduna’.

103 Lendu’ ia marasanna kusa’ding tu mintu’ kadamMi,
mandu matappa’ lan sadangku anna tani’ enoan.
104 Dio mai parentaMi kunii unnappa’ kapaissanan;
iamo bannangna to, angku kabiri’i tu lalan kamo’rangan.
105 Iatu kadamMi sitinti palita diong to’ lentekku,
sia butung bia’ unnarrang lalanku.
106 Mangkamo’ umpalao sumpa sia la kupakatua te iannate:
La kukaritutui tu mintu’ atoran malambu’Mi.
107 Lendu’ masangna tu parri’ urruana’,
o PUANG, patuona’, susitu pangallu’Mi.
108 O PUANG, timangi tu mintu’ pemala’ tanning inaa nasa’bu’ tongka’ dililaku;
sia patuduna’ tu mai atoranMi.
109 Tontong bang narandanni kasanggangan tu sunga’ku,
apa tae’ angku kalupai len sukaran alukMi.
110 Natanannimo’ poya to tang mekaaluk,

apa tae’ angku sepang dio mai
parentaMi.
111 Mintu’ kasa’biamMi kualamo
kupokataanan matontongan,
belanna naposende penaangku.
112 Kupamalang tu penaangku la
tontong umpogau’ apa Mipondok,
landa’ sae lako ma’katampakanna.
113 Kukabiri’ tu mai to ma’ranga’-ranga’
penaanna,
apa kukamali’ tu sukaran alukMi.
114 Kamumo tu pentirerungangku sia
balulang toto’ku,
kurannuan tu kadamMi.
115 MallaiKomi dio mai kaleku, e kamu
to umpogau’ kakadakean,
Angku kullei ungkaritutui pepasanna
Kapenombangku.
116 Sande’na’ susitu pangallu’Mi, angku
tuo,
sia da Mieloranna’ kasirisan diona tu
kapa’rannuangku.
117 Tulakna’ angku makarimman,
angku tontong umposendei tu apa
Mipondok.
118 Mitibe tu mintu’ to sepang dio mai
apa Mipondok,

belanna tang kebattuan tu mintu’
pakira-kiranna.
119 Iatu mintu’ to tang mekaaluk
Miroto’i lan mai te lino butung
bura-bura,
iamo bannangna to, angku kamali’i
tu mintu’ kasa’biamMi.
120 Rumonting tu kaleku diona
kametakuramMi,
sia mataku’na’ belanna mintu’
pa’paolaimMi salu.
121 Mangkamo’ umpogau’ katonganan
sia kamaloloan,
da Misorongna’ lako to umpakario-
riona’.
122 Payo-payoi tu taumMi anna pomeloi,
da anna pakario-riona’ to matampo.
123 Mata’ka’ tu matangku untayan
kasalamaran lu dio mai Kalemi,
sola tu kada kamaloloamMi.
124 Pogau’i lako taumMi sitinaya
kamasokanamMi,
sia ada’ina’ tu mintu’ apa Mipondok.
125 Akumo tu taumMi; benna’
kapaissanan,
angku belai unnissanni tu mintu’
kasa’biamMi.

126 Nalambi’mo tu tanda allu’na, sipatu
Nanii PUANG ma’pogau’,
belanna nalendaimo tau iato mai tu
sukaran alukMi.
127 Iamoto angku pa’buda-budai tu
mintu’ pepasanMi,
ondong anna bulaan, bulaan tasak.
128 Iamoto angku bilang maloloi lan
mintu’na tu mai parentaMi,
angku kabiri’i tu mintu’ lalanna to
mo’rang.
129 Kalle-kallean tu mintu’ kasa’biamMi.
Iamoto anna pengkaolai penaangku.
130 Kadipapayananna kadamMi
umpamasiang sambu’ penaanna
tau.
Sia umbenni tangnga’ kinaa tu to
tang unnampui tangnga’ kinaa.
131 Mengangana’ sia mangussu’na’
belanna ungkamali’na’ mintu’
pepasanMi.
132 Sailena’ sia katuru-turuina’,
susitu inang pato’na lako mintu’ to
ungkamali’ sangamMi.
133 Pabantangi tu mintu’ tengkaku
situru’ pangallu’Mi,
sia da anna den kakadakean
umparentana’.

134 Lendokanna’ dio mai pa’pakario-
riona tolino,
kuturu’ mana’pai tu mintu’ parentaMi.
135 Paarrangi rupamMi te taumMi,
sia ada’ina’ tu apa Mipondok.
136 Iatu uai matangku lolong susi uai
salossok,
belanna tae’ tau umpengkaolai
sukaran alukMi.
137 O PUANG, Kamumo tu tang pakayun
bimbang,
sia iatu mintu’ atoramMi manappa’.
138 Iatu kasa’biamMi Mipalao situang
kamaloloan
sia kamarurusan tongan.
139 Nabonnongmo’ kamukkunangku,
belanna naboko’imo mintu’ ualingku
tu kadamMi.
140 Iatu kadamMi masallo’ tongan,
iamoto anna kamali’i taumMi.
141 Aku te to bitti’ sia to tang disaile,
apa tae’ angku kalupai tu parentaMi.
142 Iatu kamaloloamMi iamo kamaloloan
tang tileluk sae lakona,
sia iatu sukaran alukMi sanda
tonganna.
143 Iake naruana’ kapussakan sia
kadipakario-rioan,

apa mintu’ pepasanMi kuposende.
144 Iatu mintu’ kasa’biamMi malolo sae
lakona,
benna’ dikka’ kapaissanan, angku
tuo.
145 Meongli’na’ situang penaa lantukku:
Perangiina’ dikka’, o PUANG!
Angku karitutui tu mintu’ apa
Mipondok.
146 Meongli’na’ Mati’:
Lendokanna’ dikka’!
Angku pengkaolai tu mintu’ apa
Mipondok.
147 Tae’pa anna tilalek masiang, angku
inang mangkamo mengkamoya,
sia urrannuanna’ kada pangallu’Mi.
148 Kutu’turan bongi tang mamma’
kumua angku ma’din untangnga’-
tangnga’i tu pangallu’Mi.
149 Perangii tu peongli’ku sitinaya
kamasokanamMi;
o PUANG, patuona’ situru’ tu mintu’
apa Mipantok.
150 Iatu to umparri-parri kakadakean,
mengkareke’mo,
tau iato mai toyangmo dio mai
sukaran alukMi.
151 O PUANG, mareke’ duka sia Komi,

sia mintu’ pepasanMi sanda
tonganna.
152 Tempon diopa mai angku issanni lan
kasa’biamMi.
Kumua Mipabantangmo tontong sae
lakona.
153 Tiroi tu kamandasangku, amMi
rampananna’!
Belanna tae’ angku kalupai tu
sukaran alukMi.
154 Pasanda salunnana’ diona
kasipakkangku tau, amMi
lendokanna’;
patuona’ susitu pangallu’Mi.
155 Toyang ia tu kasalamaran dio mai to
tang mekaaluk,
belanna tae’ anna anga’ lenni tu apa
Mipondok.
156 Kapua tongan tu mamaseMi, o
PUANG,
patuona’ situru’ tu mintu’ atoramMi.
157 Buda tu tau unnula’ sumpuna’ sia
unneana’,
apa tae’ angku lesangi tu
kasa’biamMi:
158 Magi’gi’na’ untiroi tu mai to balik,
belanna tae’ natoe manda’i tu
kadamMi.

159 Tiromi, umba kukua umpa’buda-
budai tu mintu’ parentaMi;
o PUANG, patuona’ sitinaya
kamasokanamMi.
160 Makalima’na kadamMi sanda
tonganna nasang.
Sia mintu’ atoran malambu’Mi tang
tileluk sae lakona.
161 Mintu’ tedong pariu’na tondok
unnula’ sumpuna’ natae’
bannangna,
apa lendu’ ia ma’parondona tu
penaangku diona mintu’ kadamMi.
162 Sendena’ diona kada pangallu’Mi,
butung to unnala buda pangrampa.
163 Na iatu mo’rang kukabiri’ sia
kukagi’gi’,
apa kukamali’ tu sukaran alukMi.
164 Pempituna’ lan sangallo
umpudiKomi,
diona atoran malambu’Mi.
165 Iatu to ungkamali’ sukaran alukMi,
unnappa’ kamarampasan kapua,
belanna tae’ apa umpatitodoi tu tau
iato mai.
166 O PUANG, kurannuan tu
kasalamaran lu dio mai Kalemi,
sia kukaritutui mintu’ pepasanMi.

167 Natoe manda’ deatangku tu
kasa’biamMi,
sia kupa’buda-budai tongan.
168 Kutoe manda’ tu mintu’ parentaMi
sia kasa’biamMi.
Belanna mintu’ lalanku payan nasang
dio oloMi.
169 Sangapaoi anna rampo mati’ oloMi
tu peongli’ku, o PUANG,
sia benna’ kapaissanan susitu
kadamMi.
170 Sangapaoi anna lattu’ mati’ oloMi tu
pengkamoyaku,
sia rinding pala’na’ susitu pangallu’Mi.
171 La ma’uai lolong tu pa’pudi-pudian
dio mai randan pudukku,
belanna Miada’ina’ tu mintu’ apa
Mipondok.
172 La naposengo tongka’ dililaku tu
kadamMi,
belanna kamaloloan tu mintu’
pepasanMi.
173 Sangapaoi anna tumayo tu limamMi
untunduina’,
belanna iamo kupilei langsa’ tu
parentaMi.
174 O PUANG, kukamali’ tu kasalamaran
lu dio mai Kalemi;

na iatu sukaran alukMi iamo
kuposende.
175 Patuoi tu sumanga’ku, anna
pudiKomi;
sia sangapaoi anna tunduina’ tu
mintu’ atoramMi.
176 Pusamo’ susi domba natampe
solana, daka’i te taumMi;
belanna tae’ angku kalupai tu mai
pepasanMi.

Passambayang umpalaku katilendokan dio mai to mo’rang

120:1-7

120 1 Nanian Hamaa’lot.
Meongli’na’ langngan PUANG
tongku lan kamaparrisan,
natanannimo’ talinga.
2 O PUANG, rampananni tu deatangku
dio mai puduk mo’rang.
Sia dio mai lila pakira-kira.
3 Apara tu Nabenko Puang, sia apa
siapa Napogau’ lako kalemu, e lila
pakira-kira?
4 Iamo tinaran mataranna to lalong,
sia ruaya kayu su’buan.

5 Sumpu sumandakku! Belanna susina’
to mempue dio Mesekh,
sia sangtinti to torro dio lu tendana
Kedar.
6 Masai allomo tu deatangku
sisola to ungkabiri’ karapasan;
7 Aku te ungkabarii karapasan,
apa ia angku ma’kada susito,
La massisakkami.

To pasareonganna to Israel

121:1-8

121 1 Nanian Hamaa’lot.
Kubangunan tu matangku
untingara mintu’ buntu:
Umbara la nanii bu’tu patunduangku?
2 Iatu patunduangku bu’tu lu dio mai
PUANG,
tu umpadadi langi’ sola lino.
3 Tang Naeloran Puang lentekmu la
tilende’,
sia tae’ Natikkaru’du’ tu To
pasareongammu,
4 manassa, iatu To pasareonganna to
Israel,
inang tae’ anNa tikkaru’du’ ba’tu
leppeng.

5 PUANGmo tu To pasareongammu,
sia Puang duka tu dio kananmu
unnonganniko.
6 Tae’ anna la umpatumbako allo, ke
allona,
ba’tu bulan, ke bonginna.
7 PUANG la urrinding pala’ko dio mai
kamasolangan,
pissanmi to, Ia la urrinding pala’i tu
deatammu.
8 PUANG la urrinding pala’ko lan torro
ke’de’mu,
randuk totemo landa’ sae lakona.

Sangapaoi narampoi kamarampasan tu Yerusalem

122:1-9

122 1 Nanian Hamaa’lot’.
Pa’pudianna Daud.
Sende tu batu ba’tangku, tonna
kuanna’ tau kumua:
Maiko talao lako banuanNa PUANG.
2 Susimoto, kilesemo
tu babanganmu, e Yerusalem.
3 Iatu Yerusalem mangka dibangun
matoto’,

butung kota, nanii banua sitoe bang
lan.
4 Mintu’ suku male nasang lako,
iamotu mintu’ sukunNa PUANG.
Den pepasan lako to Israel
la umpudi sanganNa PUANG.
5 Belanna tidandanmo dio isungan to
torro ada’,
iamotu isungan to torro ada’ lan
mintu’ bati’na Daud.
6 Palakuanni kamarampasan tu
Yerusalem,
sangapaoi anna rapa’ tu to
ungkamali’ko.
7 Sangapaoi anna marampa’ mintu’ to
naluang bentengmu,
sia rapa’ tu to lan tambakukummu.
8 Bannang dio le’to barra’ku sia polo
kaindi’ku, angku la ma’kada
kumua:
Sangapaoi anna torroiko
kamarampasan!
9 Sia bannang dio banuanNa PUANG,
Kapenombanta,
angku dakarangko kameloan.

Pangando umpalaku kamamasean

123:1-4

123 [1] Nanian Hamaa’lot.
Mentingara mati’na’ Kalemi,
o PUANG, unnisungi suruga.
[2] Sitinti mata kaunan umpemantang
limanna puangna,
sia ten to baine pa’kurinan
umpemantang limanna puangna
baine,
tenmo matanta to untingara PUANG,
Kapenombanta,
sae lako Nakaturu-turuinta.
[3] Katuru-turuikan, o PUANG, katuru-
turuikan,
belanna namoso tonganmokanni
pebe’se’.
[4] Moso tonganmo tu deatangki,
belanna natelle-telle to umpakapua
penaanna, sia belanna nabe’se to
matampo.

Pa’pudi-pudian lu lako To pakarimmananna to Israel

124:1-8

124 [1] Nanian Hamaa’lot.
Pa’pudianna Daud.
Iake la tang PUANG tu urrondongki’,
Melo ke ma’kadai tu to Israel susite:
[2] Ondongpi, iake la tang PUANG tu urrondongki’,
tonna eaki’ tau,
[3] manassa mangkamoki’ naampello’ tuo,
tonna re’dek tu ara’na lako kita.
[4] Manassa natallanangki’ uai luang,
sia Nalammurangki’ uai buda.
[5] Manassa napatammanki’ uai mandirri’.
[6] Mintu’na kadipudian lu langngan nasang PUANG,
tu tang unnelorangki’ nakaru’tukki tau iato mai.
[7] Iatu deatanta tilendok mana’pa butung to manuk-manuk.
Lussu’ dio mai poyana to mamoya;
ka’tu poya, anta lussu’!
[8] Iatu pa’tunduanta umpotete sanganNa PUANG,

tu mangka umpadadi langi' sola lino.

Puang Matua la urrinding pala' to Israel dio mai to salian lembang, minda-minda ungkanappa'i tu PUANG

125:1-5

125 [1] Nanian Hamaa'lot.
Iatu mintu' to umposande' PUANG,
sitinti buntu Sion, tang tibendon,
sangadinna bantang sae lakona.
[2] Susi mintu' buntu untikui Yerusalem,
susi dukamoto tu PUANG ungkulambu taunNa,
randuk totemo landa' sae lakona.
[3] Belanna iatu tekken kapayunganna mintu' to tang mekaaluk
tae' anna la masae lako dio lu to' kataananna mintu' to malambu',
kumua da anna kaka'i to malambu' tu kakadakean.
[4] O PUANG, sangapaoi amMi patiroi melo tu mintu' to melo penaanna,
sia lako to ma'bulo lollong.
[5] Apa mintu' to sepang lako lalan kelokna,

la Naroto’i nasang PUANG sibaa
mintu’ to umpogau’ kakadakean.
Sangapaoi anna rampoi
kamarampasan to tu Israel!

**Iatu to mantanan situang uai
mataṇna, la mepare
situang la’tek silelean**

126:1-6

126 1 Nanian Hamaa’lot.
Iatonna pasulei PUANG tu
mintu’ to Sion dirampa,
susikan to mangimpi.
2 Attu iato naponnoi petaa mammi’ tu
sadangki,
sia narandan la’tek silelean tu tongka’
dililaki.
Attu iato den to kapere’ ma’kada
kumua:
Umpogau’mo apa kalle-kallean tu
PUANG lako tau iato mai!
3 Mangkamo umpogau’ apa kalle-
kallean tu PUANG lako kaleta;
Iamoto anna parannu batu ba’tangta!
4 O PUANG, pasulekan tama dandanki,
susito uai salu lo’ pollo’na uai.

5 Iatu to mantanan situang uai
matanna,
la mepare situang la’tek silelean.
6 Moi anna male situang tangi’,
tu to umbaa banne la diambo’ lan
karung;
apa tae’ nasalai tang la sule situang
la’tek silelean,
umbaa pa’kutu’na.

Iatu pa’kamaseNa PUANG **iamo oto’na mintu’ kamauparan**

127:1-5

127 1 Nanian Hamaa’lot.
Pa’pudianna Salomo.
Iake tae’i anNa PUANG umbangunni tu
banua.
Manassa tae’ gai’na tu kabo’yoranna
pande;
sia iake tae’i anNa PUANG ungkampai
tu kota,
manassa tae’ gai’na tu kamaroyanna
to ma’kampa.
2 Tae’ gai’mi millik kale’
sia lendu’ bongi ammi mane mamma’,
sia mikande pa’di’ tu ra’ta’mi,

belanna Nasorongan ia Puang tu
to Nakamasei, ke marassanni
mamma’.
3 Iatu pia’-pia’ muane iamo taa mana’
Nakamaseangki’ PUANG,
sia iatu kamembatiran iamo polean.
4 Sangtinti to tinaran nadendean lalong,
ten dukamo pia’-pia’ muane nasauran
tonna mangurapa tu ambe’na.
5 Maupa’ tu to ponno tinaran tu
tambilana,
tau iato mai tae’ anna la kasirisan,
ke sibisarai balinna dio babangan
tondok.

Napassakkemira Puang Matua tu mai tananan dapo’ ungkataku’I

128:1-6

128 1 Nanian Hamaa’lot.
Maupa’ tu mai to ungkataku’
PUANG.
Sia to unturu’i tu mintu’ lalanNa.
2 Belanna la ungkandeko lolo
rangka’mu;
la maupa’ko, ondongpi la salama’ko.
3 Iatu bali tedongmu sangtinti anggoro’
membua,

lan lisu banuammu;
sia iatu mai anakmu butung kayu
saitun maluna.
Limbong diong ballaran ampa’mu.
4 La susimo upa’na to
tu to ungkataku’ PUANG.
5 Sangapaoi anNa pamasakkeko PUANG
lan mai Sion,
sia sangapaoi ammu tiroi tu upa’na
Yerusalem angge tuomu,
6 Ondongpi, sangapaoi ammu tiropi tu
mai ampo anakmu.
Sangapaoi anna rampoi
kamarampasan tu to Israel!

Diona kamaparrisanna to Israel sia kadilendokanna

129:1-8

129 1 Nanian Hamaa’lot.
Madada’na’ napakario-rio tau
tempon dio mai mangurangku,
– Melo ke ma’kadai tu to Israel.-
2 Madada’na’ napakario-rio tau tempon
dio mai mangurangku,
apa tae’ sia anna talona’.
3 Natengko to ma’tengko tu boko’ku,
anna pemalambe’i tu lalan tengkona.

4 Apa iatu PUANG tang pakayun
bimbang
anNa ra’ta’i tu rari’na to tang
mekaaluk.
5 La kasirisan sola nasang anna sule
leko’,
tu to ungkabiri’ Sion.
6 La susi riu tuo dao bubungan,
malayu dolomo, ke tae’pi nalampi’i
tau.
7 Tae’ anna ka’panni to meriu,
sia tae’ anna patamai panguyunna to
manguyun;
8 sia iatu to lendu’ lalan tae’ anna la
ma’kada kumua:
Sangapaoi anNa pamasakkekomi
PUANG!
Kipassakkekomi tete dio sanganNa
PUANG.

Nanian lu diong mai liku mandalan

130:1-8

130 1 Nanian Hamaa’lot.
Meongli’na’ Mati’ diong mai
liku mandalan, o PUANG.
2 O Puang, perangii tu gamarangku,
sangapaoi amMi tanding talingai

tu mintu’ pengkamoyaku.
3 O PUANG, iake la Mipalanni ara’ tu
salaki,
mindara tu ma’din untananni bendan,
o Puang?
4 Apa dio kalemi den kaumpa’deian
kasalan,
kumua anna kabangnga’Komi tau.
5 Umpeagina’ PUANG, ondongpi iatu
deatangku ma’peagi-agi,
sia urrannuanna’ kadanNa.
6 Iatu sumanga’ku umpeagi Puang,
mandu ia anna pa’kampa babangan
umpeagi dannari lambe’,
mandu ia anna pa’kampa babangan
umpeagi dannari lambe’.
7 E to Israel, sande’komi lako PUANG!
Belanna dio PUANG den
kamasokanan,
sia den duka buda kadilendokan dio.
8 Sia la Nalendokan duka tu to Israel
dio mai mintu’ salana.

Diona to umpamadiongan penaanna ussorong kalena lako Puang Matua

131:1-3

131 [1] Nanian Hamaa’lot.
Pa’pudianna Daud.
O PUANG, tae’ anna matampo tu
penaangku,
sia tae’ anna mentiro dao tu
matangku,
tae’ duka angku daka’ apa kapua,
ba’tu apa tarru’ kalle-kalleanna lako
kaleku.
[2] Tonganna tongan kupama’tanmo
sia kupakari’pi tu sumanga’ku,
sangtinti to pia disarakki susu, la’ka’
lako indo’na;
ten to pia disarakki susu tu deatangku
lan kaleku.
[3] E to Israel, rannuangkomi PUANG,
randuk totemo te tontong sae lakona.

Puang Matua umpilei langsa’ Sion

132:1-18

132 [1] Nanian Hamaa’lot.
O PUANG, kilalai tu Daud,

sia mintu’ kamara’tasanna;
2 umba nakua umpalao sumpa lako PUANG,
sia mangallonan lako Puangna Yakub, Puang Umpoissan angge maritik, kumua:
3 Inang tae’ angku tama tenda kunii torro,
ba’tu rokko dali’ patindoangku,
4 Sia inang tang kueloran rapa’ tu matangku,
ba’tu umpara’ban bulu matangku,
5 Ke tae’i inan kuappa’ la Nanii PUANG,
tu banua la Nanii torro Puangna Yakub, Puang Umpoissan angge maritik.
6 Tarangimo tu karebanna dio Efrata,
sia taappa’mo dio padang Yaar.
7 Melo ke tamaki’ tendaNa,
sia melo ke tukkuki’ menomba diong to’ pelleseanNa!
8 Ke’de’Komi, o PUANG, amMi male lako inan katorroamMi,
la Kamu, la iatu patti kuasamMi.
9 Sangapaoi anna umpembungku’ kamaloloan tu mintu’ to minaamMi,
sia sangapaoi anna sila’tekan tu mintu’ to masallo’Mi.

10 Tu bannang dio Daud, taumMi,
da Mitananni boko’ tu to ditokkoMi.
11 Mangkamo tu PUANG umpalao
sumpa kapua lako Daud,
sia tae’mo anNa la ullesangi lampa
kadanNa
misa’i tu to sun dilassakmu la
Kupaunno’ko’ dao isungan
kapayungammu.
12 Iake nakaritutui bati’mu tu basseKu
sia iatu kasabi’angKu tu
Kupatuduanni,
manassa iatu mai bati’na la unnissungi
kapayungammu tontong sae
lakona.
13 Belanna Napilei langsa’mo PUANG tu
Sion,
sia Naturo ta’bamo la Nanii torro.
14 Iamote tu inan matontongangKu sae
lakona,
sia indemote tu la Kunii reso’, belanna
mangkamo Kuturo ta’ba.
15 La Kupamasakke kamemba’karan tu
bura padangna,
sia iatu to mase-masena la Kupabo’sai
kande.
16 Sia iatu mai to minaanna la
Kubungku’ kasalamaran,

anna mintu’ to sallo’na la parannu
paiman unnarrak.
17 Diomo la Kunii umpatuoanni misa’
tanduk tu Daud,
sia Kuparandanammo palita tu to
Kutokko.
18 Iatu ualinna la Kubungku’ siri’,
apa iatu ia, la pandillak dao ulunna tu
makotana.

Kasanginaanna to sangka’taran lolo

133:1-3

133 1 Nanian Hamaa’lot.
Pa’pudianna Daud.
Tiromi, tang pada maelona sia
mala’bi’na,
ke unno’ko’i sanginaa tu to
sangka’taran lolo.
2 Iatu iannato sangtinti minna’ ballo
dipoboka’,
tu lolong lako danggo’,
iamotu danggo’na Harun,
titantan sae rokko pollo’ bayu
lamba’na.
3 Sangtinti to ambun dao mai Hermon,
tu undamo’i mintu’ buntunna Sion,

belanna inde to Nanii umpasonglo’i
PUANG tu rongko’,
iamotu katuoan tontong sae lakona.

Pa’passakke lan banuanNa Puang Matua

134:1-3

134 [1] Nanian Hamaa’lot.
Pudimi tu PUANG,
e kamu, mintu’ taunNa Puang,
tu bendan kebongi lan banuanNa
PUANG.
[2] Mempala’komi lako to’ inan maindan,
sia pudimi tu PUANG.
[3] Sangapaoi anNa pamasakkeko PUANG
lan mai Sion,
Puang umpadadi langi’ sia lino.

Lu lakona manna Puang Matua tu mintu’na kadipudian

135:1-21

135 [1] Haleluya! Pudimi tu sanganNa
PUANG,
pudimi, e mintu’ taunNa PUANG,
[2] tu kamu to tongkon lan banuanNa
PUANG,

lan tarampak banuanNa
Kapenombanta.
3 Pudimi tu PUANG, belanna iatu PUANG
masokan,
pakendekanni pa’pudian tu
sanganNa, belanna mala’bi’ tu
sanga iato.
4 Belanna Napilean langsa’mo Kalena
PUANG tu Yakub,
sia Natonnoran bua kayumo tondon
to batangNa tu Israel.
5 Kuissan, kumua pasareongan tu
PUANG,
sia iatu Puangta untongloi mintu’
deata.
6 Iami Naporai, iamo Napogau’,
la dao langi’ la lan lino,
la diong tasik ba’tu diong lu liku
mandalan.
7 Ia umpakendek damo’ dio randan
langi’,
sia umpaden kila’ situang uran,
sia umpasun angin lan mai
pa’palumpunanNa.
8 Iamo mangka umpatei mintu’ anak
pa’bunga’ dio Mesir,
sae lako patuoan.

9 Sia tu umpaden tanda kalle-kallean
sia tanda mangnga lan tangngamu,
e Mesir,
lako kalena Firaun sia lako taunna.
10 Iamo mangka ussabu’i ba’tu sangapa
bangsa kapua,
sia umpatei ba’tu pira-pira datu
tarompo’:
11 La Sihon, datu to Amori,
la Og, datu Basan,
sia mintu’ kadatuan dio Kanaan;
12 tu umpa’ba’gian padangna tau iato
mai la torro mana’,
misa’ mana’ Naba’gian to Israel,
taunNa.
13 O PUANG, masae lako tu sangamMi,
sia iatu kadiannamMi batu silambi’,
o PUANG, landa’ lako disituran-
turananni.
14 Belanna la Nasanda-tonganni PUANG
tu taunNa,
sia la Nakaturu-turui tu orangNa.
15 Iatu rapang-rapang dipodeatanna to
kapere’ bulaan sia salaka digaraga,
iamo panggaraga tolino.
16 Tonganna den tu pudukna, apa tae’
anna ma’kada,
den matanna, apa tae’ anna pakita.

17 Den talinganna, apa tae’ anna parangi,
sia tae’ duka penaa sun lan mai sadangna.
18 Iatu to unggaragai to, la ten to apa iato,
susi dukato tu to umposande’i.
19 E mintu’ bati’na Israel, pudimi tu PUANG!
E mintu’ bati’na Harun, pudimi tu PUANG!
20 E mintu’ bati’na Lewi, pudimi tu PUANG!
E kamu to ungkasiri’ PUANG, pudimi tu PUANG.
21 Mintu’na kadipudian lan mai Sion lako PUANG,
tu unnisungi Yerusalem!
Haleluya!

Pa’kurre sumanga’ belanna Puang Matua ungkasokanni angge maritik sia ungkarimmanni to Israel

136:1-26

136 1 Pudimi tu PUANG, pa masokan Ia,

belanna iatu kamasokananna tang
tileluk sae lakona.
2 Pudimi tu Puang Matua undaoanni
mintu’ deata,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
3 Pudimi tu Puangna mintu’ puang.
Belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona;
4 ia manna ia tu umpogau’ tanda
kalle-kallean kapua,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona;
5 tu To umpadadi langi’ tete dio tangnga’
kinaa,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
6 Tu umpatiballa’ kapadanganna dao to’
kauaianna,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
7 Tu umpaden ba’tu pira-pira arrang
kapua,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
8 Iamotu mata allo umparenta masiang,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.

9 Na bulan sola mintu’ bintoen
umparenta bongi,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
10 Tu To mangka umbamba lendu’ to
Mesir, belanna Napatei nasang tu
anak pa’bunga’na,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
11 Sia untassu’i to Israel lan mai tau
iato mai,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
12 Tete dio lima matoto’ sia takia’ tie’te’,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
13 Tu mangka umballak tasik Teberau
anna tipa’dua,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
14 Tu umpalamban to Israel lan
tangngana,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
15 Apa Nabolloan tu Firaun sola mintu’
to untoe kassa’na tama tasik
Teberau,

belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
16 Tu To urrenden taunna unnola
padang pangallaran,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
17 Tu To ussabu’i ba’tu pira-pira datu
kapua,
belanna iatu kamasokanNa tang
tileluk sae lakona.
18 Sia tu To umpatei ba’tu pira-pira datu
ma’kalalongan,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
19 La Sihon datu to Amori,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
20 La iatu Og, datu Basan,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
21 Tu To umpa’ba’gian padangna tau
iato mai la torro mana’,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
22 Misa’ mana’ Naba’gian to Israel,
taunNa,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.

23 Tu mangka ungkilalaiki’ lan
kamase-maseanta,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
24 AnNa sabak ka’tuki’ lan mai lisu
pala’na mintu’ ualinta,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
25 Iamo umpatuo mintu’ angge
menono’,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.
26 Pudimi tu Kapenomban dao suruga,
belanna iatu kamasokananNa tang
tileluk sae lakona.

Tumangi’ ungkilalai Sion dio randan salu Babel

137:1-9

137 1 Dio randan salu Babel, kinii
sio’koran, angki tumangi’,
tongki kilalai Sion.
2 Iatu su’dekanki kisedan inde to,
dio to’ kayu ra’de’.
3 Belanna inde to nanii ussuakan
menani tu mai to urrampakanni,

sia undaka’ kasendean tu mai to
umpa’dikkikan nakua:
Penaniangkanni misa’ tu mai nanian
Sion.
4 Umbara la kikua umpopenani nanian
PUANG,
dio lu padang tau?
5 E Yerusalem, tang nakilalaimo lima
kananku tu kalena, ke la tang
kukilalaimoroko.
6 Nala’ka’mora tu lilaku langngan
langi’-langi’ku,
ke susinna tae’i angku kilalaiko,
ke susinna tang kupakasallei tu
Yerusalem
losong anna iatu kasendean
ma’iringangku.
7 Papakkanni, o PUANG, tu bati’ Edom,
diona tu allo kasanggan ganna
Yerusalem,
tu mangka ma’kada nakua: Saeranni,
saeranni,
8 Sae lako garonto’ tembo’na!
E anak dara Babel, tu la sanggang,
maupa’ tu to umpapakkanniko,
diona tu kakadakean mugaurangkan.
9 Ondongpi, maupa’ tu to ulla’ka’i tu
mai anakmu,

anna passambakanni lako batu.

Pa’kurre sumanga’ diona kamasokananNa Puang Matua

138:1-8

138 [1] Pa’pudianna Daud.
La ponno penaangku umpudiKomi,
sia la umpakendekna’ pa’pudian mati’ Kalemi dio olona mintu’ deata.
[2] La menombana’ umpentingayoi banua kabusungamMi,
sia la umpudina’ sangamMi tu belanna kamasokanamMi sia kamarurusamMi,
belanna Mipakasallemo tu pangallu’Mi tete dio sanga mala’biMi.
[3] Iatongku meongli’, Mitananni siamo’ talinga,
sia Mipabatta’ tu penaangku anna bantang.
[4] Mintu’ datu lan lino la umpudiKomi, o PUANG,
ke narangimi tu kada ombo’ dio randan pudukMi.
[5] Sia la menani tu tau iato mai diona mintu’ lalanNa PUANG,

belanna kapua tu kamala’biranNa
PUANG.
6 Tonganna kumua matande liu tu
PUANG, anNa tiro lumbang to
umpopengkadiongan penaanna,
na iatu to matampo mambelapa
naissanni.
7 Iake lanna’ kamaparrisan,
manassa Mirinding pala’na’;
sia la Mie’te’ tu limamMi umbali
kasengkeanna mintu’ ualingku,
sia lima kananMi ullendokanna’.
8 PUANG la umpatepuanna’ tu iannato!
O PUANG iatu kamasokanamMi tang
tileluk sae lakona.
Da amMi tampei tu pengkarangamMi!

Mintu’ inan Nanii tongkon Puang Matua, sia untandai angge maritik

139:1-24

139 1 Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
O PUANG, Mitarru’mo’ sia Mitandaimo’.
2 Mitandai tu diona torro ke’de’ku;
sia mambelapa Mitandaimi tu lalan
tangnga’ku.

3 Mipelalan duka tu kalingkangku ba’tu
kamatindoangku,
sia mitandai tu mintu’ tengkaku.
4 Belanna tae’ misa’ tu tongka’ dililaku,
tu tang Miissan, o PUANG,
5 Mitandimo tu tingayo boko’ku,
sia Miremme’na’ limamMi.
6 Iatu kapaissanan iato lendu’
namangngaingku,
sia lendu’ mandalanna, tang kulambi’.
7 Umbara la kuola untoyangan
PenaamMi?
Ba’tu umbara la kuola umpallaian
oloMi?
8 Iake la lu langnganna’ langi’, na
daoKomi;
iake la umbambanganna’ kaleku
lan lino to mate-anna lanKomi.
9 Iake la unnangkaranna’ pani’
passisinna randan langi’,
angku torro dio tampak tasik,
10 inde dukato la nanii urrendenna’
limamMi.
Sia natoena’ lima kananMi.
11 Iake kukuai kumua: Melo ke
nasamboina’ malillin,
anna bongi membali masiang
untikuina’;

12 iatu malillin tae’ anna kullei urrerung
apa dio mai Kalemi,
sangadinna iatu bongi masero susi
masiang,
iatu malillin na masiang pada bang
sia.
13 Belanna Kamu ungkombong nasangi
tu lanna tondon to batangku,
sia umpasanda rangka’na’ lan
pa’tambukanna indo’ku.
14 KupudiKomi, belanna memangngan
tongan tu kakombongangku;
sia memangngan tu mintu’
penggauramMi.
Nakanassai tongan penaangku tu
diona to.
15 Iatu mai bukungku tae’ karerungan
dio mai Kalemi,
tongku digaraga buni,
sia tongku dikombong lan atena
padang.
16 Nata’pai dukamo matamMi tu
a’gangku tongku mane kombong
rara;
sia tisura’mo lan luntara’Mi,
tu mintu’ allo la dipaka’pananna’,
tonna tae’ bangpa ma’rupa.

17 O Puang Matua, lendu’ ia kapuana
gai’na lako kaleku tu mai lalan
tangnga’Mi.
Sia tang dikemba’ dibilang.
18 Iake la kubilangi mandu buda ia anna
karangan;
sia iake millikna’, tontong
bangpoKomi kupalan penaa.
19 O Puang Matua, sabu’i tu mintu’ to
tang mekaaluk-
sia kamu, e to umpato’do rara,
mallaikomi dio mai kaleku.-
20 Tu pakelo sangka’ unneaKomi.
Tu umpa’pakenan sangamMi, iamo
ualimMi.
21 O PUANG, tang kukabiri’raka tu
mintu’ to ungkabiri’Komi?
Sia tang kukasorroraka tu mintu’ to
umbaliKomi?
22 Lendu’ kukabiri’na liu tu tau iato mai,
sia kupasangtinti uali.
23 Pelalan kummanna’, o Puang Matua,
sia tandai tonganni tu penaangku,
sudina’, sia tandai tu ba’tengku lan;
24 manta-mantana’, ba’tu tang denri
lalan kadake bu’tu dio kaleku,
amMi rendenna’ lako lalan
matontongan!

Passambayang malaku dirinding pala’ dio mai mintu’ uali

140:1-13 (140:1-14)

140 [1] Lu lakona pangala sengo.
Pa’pudianna Daud.
(140-2) O PUANG, rampananna’ dio
mai to kadake,
sia rinding pala’na’ dio mai to
masa’ga’,
[2] (140-3) tu untannun sanda kadake
lan ba’tangna,
sia kiallo-kiallo umpabu’tu
kasipakkan.
[3] (140-4) Tau iato mai umpamataran
lilana susi ula’,
sia dio randan pudukna tu ipo ula’
rakke’. *Sela*
[4] (140-5) O PUANG, rinding pala’na’ dio
mai limanna to tang mekaaluk,
sia kulambu tarunona’ dio mai to
masa’ga’,
tu morai la umpatilende’na’.
[5] (140-6) Iatu to matampo natananni
bunina’ poya sia ulang,
nae’te’ tu bunde dio biring lalan,
sia natanannimo’ ba’tikan. *Sela*

6 (140-7) Kukuami lako PUANG:
Kamumo tu Kapenombangku,
tananni talingamMi tu
pengkamoyaku, o PUANG.
7 (140-8) O PUANG, Puangku,
patunduan matoto’ku,
Misarongi tu ulungku ke tiosokki
lempo kasirarian.
8 (140-9) O PUANG, da Mipalolo’i tu
pa’poraianna to tang mekaaluk,
sia da Mipadanunni tu kasiturusan
kadakena,
da anna madongnga’. *Sela*
9 (140-10) Nake nasamboi ipona sia
kada kadakena sule tu mintu’
to umpatama limbuna’.
10 (140-11) Nake nasamboi ruaya tu
tau iato mai;
sia nake Napembuanganni Puang
tama to’ api sia rokko posi’na tana,
da nabangun sule.
11 (140-12) Iatu to pa’palele bekoan
tae’ anna marendeng lan lino,
sia la naula’ sumpu kamandasan tu
to masa’ga’, anna sabu’i,
12 (140-13) Kukanassai kumua Nasanda
tonganni PUANG tu to dipandasa,
sia katongananna to mase-mase.

13 (140-14) Tonganna kumua iatu to
malambu’ la umpudi sangamMi,
sia iatu to bulo lollong la unnisung
dio oloMi.

Passambayang lan kadirosoan

141:1-10

141 1 Pa’pudianna Daud.
Meongli’na Mati’, o PUANG,
madomi’Komi sae mai kaleku,
tanding talingana’, ke meongli’na’
mati’ Kalemi.
2 Tarimai tu passambayangku
butung to pemala’ butagari,
sia pempala’ku tu butung pemala’
karoen.
3 O PUANG, kampai tu tongka’ dililaku,
sia karitutui tu randan pudukku.
4 Da Mieloranni tu penaangku malang
lako kakadakean,
kupourunganni umpogau’
katangmekaalukan,
sola tu mai to bulituk,
sia da angku kandei tu mai kande
mammi’na.
5 Iake napata’paina’ lima to malambu’,
iamo misa’ kameloan to.

Sia iake napandasana’, iamo butung
dibolloi boka’ tu ulungku to,
tae’ nakanokai ulungku,
belanna tontong tu passambayangku
unneai tu kakadakeanna tau iato
mai.
6 Iake dipella’pakan nasangmi rokko
sapak batu tu to ma’paolainna salu
tau iato mai,
maneri natimang tau iato mai tu
kadangku, belanna marasa.
7 Susi to ma’tengko sia to umbuak
padang,
ten dukamoto tu mintu’ buku rapoki
tisambo’ dio to’ ba’ba lino to mate.
8 O PUANG Puangku, mentingarana’
mati’,
mati’ kunii mentilindung,
da dikka’ amMi tibei tu deatangku.
9 Rinding pala’na’ dio mai poya tu
natananammo’,
sia dio mai ba’tikanna to umpogau’
kakadakean.
10 Da’ito anna ia naala poyana sule tu
mai to tang mekaaluk,
angku makarimman.

Passambayang umpalaku pa’tunduan lan pa’pattangan

142:1-7 (142:1-8)

142 [1] Gelong bangunan ada’na Daud tonna lan lo’ko’. Misa’ passambayang.

(142-2) Meongli’na’ langngan PUANG
umpekapuai gamarangku,
sia mengkamoyana’ langngan PUANG
umpemandui gamarangku.
[2] (142-3) Umbuangna’ sarroku dio
oloNa,
sia ussorongna’ kamaparrisangku dio
tingayoNa.
[3] (142-4) Iake bonnongi tu penaangku
lan,
Mitandai tu lalanku.
Tau iato mai untananni bunina’ poya,
dio to’ lalan la kuolai.
[4] (142-5) Iake mentirona’ lako kananku
sia umpata’pa matangku – moi misa’
tau tae’ ussailena’;
iake tae’mo pentionganangku – moi
misa’ tau tae’ ungkambaroanna’.
[5] (142-6) O PUANG, meongli’ mati’na’
Kalemi;

kukua: Kamumo tu pentionganangku,
sia kamumo tu kataanangku illan
tondok to tuo.
6 (142-7) Parinaai tu pengkamoyaku
belanna tang pakulle tonganmo’;
rinding pala’na’ dio mai mintu’ to
unnula’ sumpuna’,
belanna nasau’na’ tau iato mai.
7 (142-8) Tassu’ina’ lan mai
pa’pattangan,
angku pudii tu sangamMi;
la naepunna’ tu mai to malambu’,
ke Mipogau’mi tu kameloan lako
kaleku.

Passambayang umpalaku katilendokan dio mai kamaparrisan sia umpalaku pa’patudunNa Puang Matua

143:1-12

143 1 Pa’pudianna Daud.
O PUANG, perangii tu
passambayangku,
sia tananni talinga tu pengkamoyaku;
baliina’ tete dio kamarurusamMi sia
kamaloloamMi.

2 Da Mipasilindoi kadiparessan tu
taumMi,
belanna moi misa’ rupa tau tae’
malambu’ dio oloMi.
3 Belanna iatu uali naula’ sumpumo tu
deatangku
sia nalullu’ tu sumanga’ku rokko
padang,
sia napanno’ko’na’ lan to’ malillinna
butung to masai allomo mate.
4 Iamoto anna raa tu sumanga’ku lan,
sia dengnga’ tu penaangku illan
tondon to batangku,
5 Tilanta’mi lan ara’ku to allo mangka
diboko’,
angku timbang-timbangi tu mintu’
panggaragamMi,
sia untangnga’-tangnga’ mintu’ lalan
limamMi.
6 Mempala’na’ mati’ Kalemi,
sia mamali’ tu penaangku Mati’.
Ten to padang ba’ta’ ungkamali’ uai.
Sela
7 O PUANG, madomi’Komi umbalina’,
belanna sau’mo tu penaangku,
da Mibunianna’ lindoMi,
da angku ten to kabu’ rokko
pa’tambunan.

8 Pasomboanna’ kamasokanamMi, ke
makale’,
belanna sande’ mati’na’ Kalemi;
patiroanna’ tu lalan sipatu la kuola,
belanna Mati’ kunii umpakendek
penaangku.
9 O PUANG, rampananna’ dio mai mintu’
ualingku,
mati’ Kalemi tu kunii mentilindung.
10 Patuduna’ umpogau’ pa’poraiamMi,
belanna Kamumo tu
Kapenombangku,
sangapaoi anna rendenna’ tu Penaa
masokanMi illan padang rampa’.
11 O PUANG, rinding pala’na’ tete dio
sangamMi,
sia rampananna’ dio mai
kamaparrisan tete dio
kamaloloamMi.
12 Sabu’i tu mintu’ ualingku tete dio
kamasokanamMi,
sia roto’i tu mintu’ to umpasumpuna’,
belanna akumo tu taumMi.

Passambayang sangapaoi anna rampo lako to Israel tu allo kamauparan

144:1-15

144 [1] Pa’pudianna Daud.
Mintu’ kadipudian lu lako
nasang PUANG, buntu batungku,
tu umpopa’biasa limangku parari,
sia umpopa’biasa rangka’ku umbua’
mataran.
[2] Iamo kamasokanangku sia
tambakukungku,
sia bentengku na patunduangku,
sia balulang toto’ku, sia
pentilindungangku,
sia tu umpatundukanna’ ba’tu
pira-pira bangsa.
[3] O PUANG, apa toda ia tu tolino,
amMi pokarianganannri?
Sia iatu ma’rupa tau, amMi saileri?
[4] Iatu to lino ten to damo’,
sia iatu sunga’na butung bayo-bayo
pa’de poton.
[5] O PUANG, palempei tu langi’Mi, amMi
songlo’,
tumbui tu mai buntu, anna merambu.

6 Popellepa’i tu kila’Mi, amMi pasisarak-
sarakki tu tau iato mai,
palaoi tu tinaramMi, amMi
patisambo’-sambo’i.
7 Popengkorongi tu limamMi dao mai
masuanggana,
lendokanna’ sia endekanna’ diong
mai to’ uai buda,
sia dio mai lisu pala’na to sae,
8 tu tongka’ dililana ussa’bu’ mo’rang,
sia iatu lima kananna lima bulituk.
9 O Puang Matua, la kupenaniangKomi
misa’ nanian ba’ru,
sia la kupakendekangKomi pa’pudian
kupasibarrung dandi sangpulo
ritinna,
10 Mati’ Kalemi, tu umben kapataloan
mintu’ datu,
sia urrampanan Daud, taumMi dio
mai bassi mesabu’i.
11 Lendokanna’ sia rampananna’ lan
mai lisu pala’na to sae,
tu tongka’ dililana ussa’bu’ mo’rang,
sia iatu lima kananna lima bulituk.
12 Sangapaoi tu mai anakta muane, ke
mangurapi anna maloboran susi
tananan,

sia sangapaoi tu mai anakta baine
anna susito batu petau
dipa’ napomaramba’ tongkonan
layuk.
13 Sangapaoi anna buke tu mai alangta,
ponno bura padang sanda umba’na,
sia mintu’ patuoanta membati’
massa’bu’-sa’bu, ondongpi
ma’lampa-lampa dio lu
panglambaranta.
14 Sangapaoi anna iatu sapinta la
kianak rundun taun sia tang su’pik
anakna,
sia anna tae’ uali ullaoiki,
sia ullo’do’ki’
sia tae’ kamarukkan dirangi lan lu
tutu lalanta.
15 Maupa’ tu bangsa ten to tu a’ganna,
sia maupa’ tu bangsa
umpoKapenomban PUANG!

Pa’pudi-pudian diona kakapuanNa sia kamasokananNa PUANG

145:1-21

145 1 Nanian pa’pudi-pudianna
Daud.

La kupakarayaKomi, o
Kapenombangku, o Datungku,
sia la kupudi tu sangamMi tontong
sae lakona.
2 La kupakarayaKomi kiallo-kiallo;
sia la kupudi tu sangamMi tontong
sae lakona.
3 Iatu PUANG pasareongan, sipatu
tongan dipudi,
iatu kapasareonganan Na tang
dilambi’ diukkunni.
4 Tontong disipapa’i dipudi tu
panggaragamMi,
sia dipa’peissanan tu mintu’
penggauran kalle-kalleamMi.
5 La kusa’bu’ tu kakapuanna
kamala’biran madatumMi
sia mintu’ penggauran
memangngamMi.
6 La napokada tau tu kalle-kalleanna
penggauran metakuramMi,
sia la kuulelean tu diona
kapasareonganamMi.
7 La napa’peissanan tau tu tanda
pengkilalan diona kamasokanan
kapuaMi,
sia la mela’tek umpudii
kamaloloamMi.

8 Iatu PUANG maturu-turu sia mamase,
kalando pesuka’ sia kapua tu
kamasokananNa.
9 Iatu PUANG masokan lako mintu’ tau,
sia situtu’ mamaseNa tu mintu’
penggauranNa.
10 Mintu’ penggauramMi la umpudiKomi,
o PUANG,
sia mintu’ to masallo’Mi la
umpangke’Komi;
11 La naulelean sola nasangi tu
kamala’biranna kadatuamMi,
sia ussa’bu’ kuasa kalle-kalleamMi.
12 Anna pa’peissananni tu penggauran
kalle-kalleanNa lako ma’rupa tau,
sia iatu kakapuanna mala’bi’na
kadatuanNa.
13 Iatu kadatuamMi misa’ kadatuan
matontongan sae lakona,
sia iatu kapayungamMi tontong
sipapa’.
14 Iatu PUANG untulak mintu’ to la
tobang,
sia umpakalolo mintu’ to tikongko.
15 Mintu’ tau untayanKomi,
amMi benni barra’ karoenna, ke
attunnai.
16 Mibungka’ tu lisu pala’Mi,

amMi pedia’i kamanamanan tu angge
menono’.
17 Malambu’ tu PUANG dio mintu’
lalanNa,
sia masokan lan mintu’
penggauranna.
18 PUANG urreke’ mintu’ to meongli’
lako Kalena,
tu to lantuk meongli’ lako Kalena.
19 La napopembua malapu’ tu
panganga’na mintu’ to ungkataku’I,
sia la Natananni talinga tu
pengkamoyana, anna lendokanni.
20 Iatu PUANG urrinding pala’ mintu’ to
ungkamali’I,
apa Nasabu’i tu mintu’ to tang
mekaaluk.
21 La nasa’bu’ tongka’ dililaku tu mai
kada umpudi PUANG,
sia sangapaoi anna mintu’
kepenaanna umpudi tu sanga
maseroNa landa’ sae lakona.

Puang Matua manna tu To patunduan

146:1-10

146 1 Haleluya! E sumanga’ku
pudimi tu PUANG.

2 La kupudi tu PUANG, angge tuoku,
sia la kupakendekan pa’pudian tu
Kapenombangku, ke ten siapa’ to.
3 Da misande’ lako tu mai to la’bi’,
ba’tu lako ma’rupa tau tu tae’
kasalamaran dio.
4 Ia anna sisarakmo angin dipudukna,
sulemi lako tampa ito’na, iamotu
litak,
sia iato kulla’ dirande lu langngan,
ta’pa pa’demi tu mintu’ lalan
pa’inaanna.
5 Maupa’ tu tau, ke Kapenombanna
Yakub tu patunduanna,
sia to umposande’ PUANG,
Kapenombanna.
6 Tu ungkombong langi’ sola lino,
sia tasik na mintu’ issinna,
sia To untoe kamarurusan tontong
sae lakona.
7 To ussanda tonganni to dipandasa,
sia umben kande to topo,
PUANG urrampanan to dirante bassi.
8 Sia PUANG umpamillik mata to buta,
PUANG umpakalolo to tikongko,
sia PUANG ungkamasei to malambu’.
9 PUANG urrinding pala’ to sae,

sia ungkulambu taruno pia biung sia
baine balu,
apa iatu lalanna to tang mekaaluk
Naempai.
10 Iatu PUANG, iamo Datu matontongan
sae lakona,
sia iatu kapenombammu, e Sion,
landa’ lako disituran-turananni.
Haleluya!

Sumpu kuasanNa sia pa’kamaseanNa Puang Matua

147:1-20

147 1 Pudimi tu PUANG,
belanna melo tu
umpakendekan pa’pudian
Kapenombanta,
belanna iatu iannato mala’bi’, sia iatu
pa’pudi-pudian sielle’.
2 PUANG tu umbangun Yerusalem,
sia umpasipulungi sae tu mintu’ to
Israel diula’i lan mai tondokna.
3 Ia umpamondoi tu mintu’ to bonnong
penaanna,
sia Nabimbin tu mai bangkena.
4 Ia ussuka’i tu bilanganna bintoen,
sia pantan Nasa’bu’ tu sanganna.

5 Pasareoangan tu Puangta sia sumpu
kuasa,
tang dilambi’ tu tangnga’ kinaanNa.
6 PUANG umpabatta’ to sorong inaa,
apa mintu’ to tang mekaaluk
Napamadiongan sae rokko padang.
7 Penanianni nanian pa’kurre sumanga’
tu PUANG,
pakendekanni pa’pudian tu
Kapenombanta dipasibarrung oni
katapi.
8 Tu to umpasitutu’i salebu’ tu langi’,
sia umpadenanni uran tu lino,
sia umpatuoi riu tu mai tanete.
9 Sia To umbenni kande tu mai patuoan,
sia lako mintu’ anak kaduaya ke
ma’kaa’-kaa’i.
10 Tae’ naalai penaanna tu
kamawatangan darang,
sia tae’ Naporai tu bi’ti’ telang loli.
11 Iatu PUANG Naporai tu to
ungkataku’I,
sia iatu to urrannuan
kamasokananNa.
12 Pakala’bi’I tu Puang, e Yerusalem,
pudimi tu Kapenombammu, e Sion!
13 Belanna Ia mangka umpematoto’i tu
salli’ babangammu,

sia umpamasakke mintu’ anakmu
lan.
14 Iamo umpaden karapasan lan mintu’
lili’mu,
sia umpedia’iko gandung malapu’.
15 Ia umpasonglo’ parentaNa tama lino,
sia iatu kadanNa matira’ tongan
lolang.
16 Ia umpasonglo’ ambun makko susito
kapa’,
sia unnambo’ damo’ makko butung
au.
17 Ia umpasonglo’ uran batu
ma’kale’dang-le’dang,
mindara la untananni narua
kamasangkanganNa?
18 Napasonglo’ tu parentaNa, anna
palollo’ nasangi,
Napopangiri’ tu anginNa, naurungan
lolong nasang tu uai.
19 Mangkamo Napokadan Yakub tu
kadanNa,
sia Napasanammo Israel tu mai apa
Napondok sia mintu’ atoranNa.
20 Tae’ misa’ bangsa senga’ Nanii
umpogau’i susito,
iamoto anna tae’ naissanni tau tu
mintu’ atoranNa.

Haleluya!

Mintu’ angge maritik
sipatu umpudi PUANG

148:1-14

148 1 Haleluya! Pudimi tu PUANG
lan mai batara.
Pudimi lan masuanggana!
2 Pudimi, e mintu’ malaeka’Na,
pudimi, e mintu’ petoe kassa’Na!
3 Pudimi, e allo sia bulan,
pudimi, e mintu’ bintoen tasak.
4 Pudimi, e masuanggana langi’,
sia e kamu, mintu’ uai dao langi’!
5 Mintu’i to la umpudi sanganNa PUANG,
belanna mangkamo Ma’kada anna
dipadadi nasang.
6 Ia umpatorro inannai tu mintu’na la
tontong sae lakona.
Sia umpondok misa’ atoran tang
ma’din natodo tinting.
7 Pudimi tu PUANG diong mai lino,
e mintu’ olo’-olo’ kalle-kallean lan
tasik sia liku mandalan,
8 E api, sia uran batu sia ambun makko
na rambu roya,

e angin bara’, tu umpalolang kadanNa
Puang.
9 E mintu’ buntu sia tanete,
sia mintu’ kayu membua sia arasi’.
10 Mintu’ olo’-olo’ lampung sia
manaranna,
sia mintu’ mendonglo’na, sia
manuk-manuk kepani’.
11 E kamu mintu’ datu lan lino,
sia mintu’ to sangpetayanan,
sola mintu’ tedong pariu’na tondok,
na mintu’ to torro ada’ lan te lino.
12 E kamu pia muane sia anak dara,
to matua to mangura massola
nasang.
13 La napudi massola nasang tu
sanganNa PUANG,
belanna sanganNa mannari ia tu
patongloan liu,
sia kamala’biranNa ussamboi lino na
langi’.
14 Iamo umpalayanganni misa’ tanduk
tu taunNa,
tu napotarompo’ mintu’ to
masallo’Na,
iamotu to Israel, bangsa mase’pon
dio Kalena!
Haleluya!

Kapataloanna to Israel

149:1-9

149 1 Haleluya! Penanianni PUANG
tu misa’ nanian ba’ru,
tu dipudianni lan kombongan to
masallo’.
2 La naposande’ to Israel tu To
manampana,
sia la sila’tekan tu pia to Sion belanna
diona Datunna!
3 La ma’gellu’ sola nasangi umpudi
sanganNa PUANG,
la ma’ganda’-ganda’ sia la
massu’dekan umpakendekan
pa’pudian Puang!
4 Belanna iatu taunNa naala penaanNa
PUANG,
sia Napapakei kasalamaran tu to
sorong inaa.
5 La mela’tek mekasiri’ tu mintu’ to
masallo’,
sia sende paiman diong dali’
patindoanna.
6 Iatu pa’pudi-pudian lako Puang Matua
la dio bang pudukna,

sia iatu limanna sitetang la’bo’
mataran patomali.
7 La membala’ lako mintu’ bangsa,
sia umpandasa mintu’ to
sangpetayanan.
8 Anna pungoi tu mai datunna,
sia anna rante bassii tu mai to
la’bi’na.
9 Sia anna pogau’i lako tu pangra’ta’
mangka tisura’.
Iamotu kamala’biranna mintu’ to
masallo’Na.
Haleluya!

Haleluya

150:1-6

150 1 Haleluya! Pudimi tu PUANG
Matua ilan inan maindanNa!
Pudimi lan batara kalle-kalleanNa!
2 Pudimi dio mintu’ penggauran sumpu
kuasanNa
pudimi sitinaya kakapuan tang
dilambi’Na!
3 Pudimi oni tarompe’ pua!
Pudimi dandi sia katapi!
4 Pudimi ganda’-ganda’ ammi ma’gellu’!
Pudimi paningoan diritii sola suling!

5 Pudimi taa’-taa’ manonian!
Pudimi taa’-taa’ kapua oninna!
6 Mintu’ angge menaa la umpudi PUANG
Haleluya!

SARAMBU PEADA’

Patunna Sarambu peada’

1:1-9

1 [1] Inde sia tu Sarambu peada’na
Salomo, anakna Daud, datu Israel,
[2] la unnappa’ kakinaan sia peada’, la
untandai kada kebattuan,
[3] la untarima peada’, tu umpabu’tu
tangnga’ kinaa, kamaloloan, sia
tonganna sia bulo lollong;
[4] la umpaden kamanarangan lako to tang
paissan sia kapaissanan sia pa’timbang
melo lako to mangura.
[5] Minda-minda tu kinaa melo ke
naperangii anna rangngannipi penaa, sia
minda-minda unnampui tangnga’ kinaa,
melo ke ullolongampi timbangan melo,
[6] la untandai kada peada’ sia
panganderan, kadanna sia ponto
bannangna tokinaa.
[7] Ungkataku’ PUANG iamo pamulanna
mintu’ kapaissanan: apa iatu to baga
ussayu kakinaan sia peada’.

8 E anakku, perangii tu peada’na
ambe’mu sia da mutibei tu pa’pangada’na
indo’mu;
9 belanna iamoto tu la mupotali ballo
dao ulummu, sia mupomanik ata lan
barokomu.

Pa’pakilala butung to ambe’ unnada’i anakna

1:10-19

10 E anakku, iake nanaranko to kadake,
da muturu’i.
11 Iake ma’kadai tu tau iato mai, nakua:
Maiko tamale sola mangodo’ umpatibollo
rara, sia la unnaungan to tang kasalan,
moi tae’ bannangna;
12 la taamma’ tuo susi penggauranna lino
tomate taampello’ kalebui susito male
rokko lamunan,
13 la taappa’ tu ma’rupa-rupa apa
keangga’, iatu banuanta la taponnoi
pangrampa;
14 la ketaaki’ sola, sia misa’ri tu kandu’
diparandanangki’.
15 E anakku, da mumale sola tau iato
mai unnolai tu lalan iato; patoyangi tu
lentekmu dio mai batattana;

16 belanna iatu lette’na tau iato mai
ma’dondo lako kakadakean sia matira’ la
umpatibollo rara.
17 Tae’ gai’na tu porro’ ditanan ke natiroi
mintu’ apa kepani’;
18 apa iatu tau iato mai rarana kalena
naaungan sia katuoanna kalena naodo’.
19 Susimo lalannato minda-minda tu
ungkabudai saro bu’tu kadake, belanna
iamo la ungka’tu sunga’na to unnampui.

Pa’pakilala bu’tu dio mai Kakinaan 1:20-33

20 Iatu Kakinaan metamba-tamba dio
batatta, sia umpakapua gamaranna dio
lu tana lapang.
21 Metambami dio kasitammuan batatta
marua’, dio lu lalan tama babangan lan
lu kota nanii umpokadai tu uleleanna.
22 Sangapapira, e to tang paissan, la
minii ungkamali’i tu katangpaissanan,
sia to pa’tellean umporai ma’telle, sia
tobaga ungkabiri’ kapaissanan?
23 Tibalikkomi lako pa’pakilalangku!
Manassa la kutuarangkomi tu
penaangku, sia iatu kadangku la
kupaissanangkomi.

24 Belanna manokakomi tongku meoli,
sia moi misa’ tau tae’ umpalan penaai
tongku angka’ limangku.
25 Belanna tae’ midampangi tu
mintu’ pa’ patudungku, mikanoka tu
pa’pakilalangku,
26 iamoto la kupetaai duka tu
kasanggangammi, sia patellena’,
ke narampoikomi tu mipomagiangna.
27 Iake rampomi tu mipomagiangna
susi angin bara’, sia kasanggangammi
matira’ mengkareke’ susi talimpuru’, sia
iake la narampoikomi kapussakan sia
kamatakuran,
28 attu iato la metamba-tamba tu tau iato
mai lako kaleku, apa tae’ kula mebali, la
na daka’na’, apa tae’ naappa’na’.
29 Belanna ungkabiri’ kapaissanan, tae’
napilei tu ungkataku’ PUANG,
30 ungkanoka pa’patudungku, sia ussayu
mintu’ pa’pakilalangku,
31 iamoto la nakande tu bua
penggauranna, sia umpedia’i kalena
pa’tangngaranna.
32 Belanna katorokossikanna tu
to tang paissan la umpatei, sia
katangmatangkinanna tobaga la
ussanggangi.

33 Apa minda-minda umperangiina’, la
torro manaman, sia la makarimman dio
mai kamandasan megiangan.

Kakinaan ma’pamakarimman

2:1-22

2 1 E anakku, iammu tarimai tu
kadangku sia umpariba’tengi tu
pepasanku,
2 naurunganni narangi talingammu
tu kakinaan sia mupopa’mirringan tu
penaammu lako tangnga’ melo,
3 ondongpi, iake metambako lako pakita
penaa sia meongli’ lako tangnga’ kinaa;
4 iake mudaka’i susi salaka sia musisik
susi ianan membuni,
5 manassa la mutandai tu diona
ungkataku’ PUANG sia unnappa’
kapaissanan diona Puang Matua.
6 Belanna PUANG Ia tu umpa’kamasean
kakinaan, lan mai pudukNa nanii tassu’
tu kapaissanan sia tangnga’ kinaa.
7 Ia umparandananni pa’tunduan tu
to bulo lollong, sia Ia napobalulang
minda-minda tu to lolang tae’ sayuanna.

8 Ia ungkampai tu mintu’ lalan
katonganan sia urrinding pala’ lalanna to
Nakamasei.
9 Attu iato la mutandai tu kamaloloan sia
tonganna, sia ia duka tu kamalamburan
sia mintu’ lalan melo.
10 Belanna iatu kakinaan la tama
penaammu sia iatu kapaissanan la
napomanaman deatammu.
11 Pa’timbang melo la ungkaduttu’ko,
tangnga’ melo la urrinding pala’ko,
12 anna rampanangko dio mai lalan
kadake, sia dio mai to ma’kada leko’,
13 dio mai tu to untampe lalan malolo, la
unturu’ lalan mapittuk;
14 tu parannu umpogau’ kadakena, sia
unnarrak diona gau’ ma’bulang leko’, tu
umpabu’tu kadake,
15 tu ma’lekko-lekko lalanna sia unnola
lalanna tu umpapusai,
16 anna rampanangko dio mai baine to
senga’, dio mai baine, tu tang ditandai tu
ma’kada massede,
17 tu untampemo muanena tonna
mangurapa sia tang ungkilalaimo basse
Kapenombanna;

18 belanna iatu banuanna solo’ rokko
kamatean, sia mintu’ lalanna ma’palulako
to’bombo tomate.
19 Moi misa’ tu mintu’ to male lako,
tae’mo sule, sia tae’mo nalambi’ lalan
katuoan.
20 Ammu turu’ batattana to melo sia
ungkaritutui lalanna to malambu’.
21 Belanna iatu bulo lollong la untorroi
tondok sia iatu to masallo’ la mareso’
lan,
22 apa iatu mintu’ to tang mekaaluk la
disabu’i lan mai tondok sia iatu mintu’ to
tang maruru’ la ditorakki lan mai.

Iatu Kakinaan umpabu’tu kamauparan

3:1-35

3 1 E anakku, da mutang kilalai tu
pa’pangada’ku sia la nakaritutui
penaammu tu mintu’ pepasanku,
2 belanna iamo la urrangnganni
mintu’ allomu sia taun katuoammu,
sia umpopemba’ka’i tu karapasan
penaammu.
3 Da nasalaiko tu pa’kaboro’ sia
kamarurusan! Pomanikki lan barokomu

tu iannato sia sura’i dio papan
penaammu,
4 iake susito, la unnappa’ko pa’kamasean
sia kadiporaian dio pentirona Puang
Matua sia tolino.
5 La ponno penaammu urrannuan PUANG
sia da musande’ lako pakita penaammu.
6 Kasiri’i tu Puang dio lu mintu’ lalanmu,
na Ia la umpamarantei tu lalanmu.
7 Da musande’ lako kakinaammu,
sangadinna kataku’i tu PUANG sia
patoyangko kalemu dio mai kakadakean,
8 anna popedampii issimmu sia napopaya
bukummu.
9 Pakarayai tu PUANG mupennoloan
kasugirammu, sia mintu’ bunga’
daka’mu,
10 iake susito iatu mintu’ alangmu la
ponno sae lako tang langnganna sia iatu
to’ pa’parrammu la lempan uai anggoro’
ba’ru.
11 E anakku, da musayui tu peada’Na
PUANG sia da mukasorroi tu ukunganNa.
12 Belanna Naukung PUANG minda-
minda tu Nakamasei, ondongpi susi
misa’ ambe’ lako anak naala penaanNa.
13 Maupa’ tu to unnappa’ kakinaan, sia
iatu to ullolongan tangnga’ melo;

14 belanna iatu sarona mandu melo anna
saroan salaka, sia iatu apa napabu’tu
mandu melo na bulaan.
15 Mandu melo ia na merdan, sia mintu’
tu muporaianna tae’ dipasusianni.
16 Dio lima kananna nanii tu
kamalamberan sunga’, dio lima kairinna
nanii kasugiran sia kamala’biran.
17 Iatu batattana iamo batatta
manaman, na iatu mintu’ lalanna iamo
lalan marampa’.
18 Iamo napooto’ katuoan minda-minda
tu untoei, sia minda-minda tu ulla’ka’i la
dipudi kumua to maupa’.
19 Iatu PUANG umparandanganni
kakinaan te lino, sia ullangda’i tangnga’
melo tu langi’.
20 Diona kapaissananNa anna tipa’dua
tu mandalanna tasik sia iatu gaun
umpapini-pini ambun.
21 E anakku, da natoyang dio mai
matammu tu iannato, karitutui tu
pa’timbangan sia pa’timbang melo,
22 iake susito iatu iannato la napotuo
deatammu, sia la napobelo baro-komu.
23 Ammu ola marampa’i tu lalanmu sia
tae’ nala titodo tu lette’mu.

24 Iake matindoko tae’ mula tiramban,
sangadinna la matindoko anna mammi’
mamma’mu.
25 Da mukataku’i tu katirambanan tang
mukapang-kapang, sia kasangganganna
to tang mekaaluk, ke saei.
26 Belanna PUANG tu la muposande’, sia
Iamo la ungkampai tu lette’mu da naalai
poya.
27 Da mupatadangi tu barang apa
to sipatu la unnappa’i ke denni lan
kuasammu la umpogau’i tu iannato.
28 Da muma’kada lako padammu tolino,
kumua: Malemoko musae pole’mora
masiangpa kubenko – anna denmo dio
kalemu.
29 Da mutampanni kadake tu padammu
tolino, tu ungkadamak meloko sia
ussangako malolo.
30 Da musigaga moi misa’ tau ke tae’i
bannangna, sia iake tae’i napogau’
kadake lako kalemu.
31 Da mukemburui tu to masa’ga’ sia da
mupilei la umpeolai moi misa’ tu lalanna,
32 belanna Nakagi’gi’ PUANG tu to leko’,
apa iatu to bulo lollong Naposangmane
tongan.

33 Iatu tampak ropunNa PUANG lan
lu banuanna to tang mekaaluk, apa
iatu inan nanii torro to malambu’
Napamasakke.
34 Iake denni to pa’tellean, Naissan Ia
kalena untelle-tellei, apa Nakaturu-turui
tu to umpamadiongan pena-anna.
35 Iatu to kinaa la umpomana’
kamala’biran, apa iatu to baga la
ungkabu’tui siri’.

Pa’pakilala la undaka’ kakinaan

4:1-27

4 1 Perangiimi, e mintu’ pia, tu
peada’na misa’ ambe’, sia papatui
penaa ammu appa’ pakita penaa,
2 belanna la kubenkomi tu pa’pangada’
melo, da miboko’i tu pa’patudungku.
3 Iatongku piapa solana’ ambe’ku,
kaboro’pa’ sia anak misa’ dio pentirona
indo’ku,
4 naada’imo’ anna ma’kada lako kaleku
nakua: Palan penaa tonganni tu mintu’
kadangku, karitutui tu pepasanku,
namelo katuoammu.

5 Daka’i tu kakinaan, daka’i tu pakita
penaa, da mutang kilalai sia da muboko’i
tu kada sun dipudukku.
6 Da mutampei anna karitutuiko,
kamali’i, anna pamakarimmanko.
7 Iatu pamulanna kakinaan, iamotu
sipatu la mudaka’ tu kakinaan, sia daka’i
tu pakita penaa siangga’ mintu’ apa dio
kalemu.
8 Pamatandei, anna ia umpalayukko, ia
la umpamala’bi’ko, ke muraka’i.
9 Iamo la umpabeke’i tali ballo tu
ulummu, sia la ungkamaseangko makota
maelo.
10 Perangiimi, e anakku, sia tarimai
tu kadangku, anna dipamalambe’ tu
sunga’mu.
11 Kuada’iko tu diona lalan kakinaan,
kupalingkako dio lu lalan malolo.
12 Iake lumingkako tae’ mula diampangi,
sia iake ma’dondoko, tae’ mula titodo.
13 Toe manda’i tu peada’, da
murampananni, sangadinna karitutui
belanna iamo mupotuo.
14 Da muolai tu lalanna to tang mekaaluk,
sia da mutumengka dio batattana to
kadake.

15 Patoyangko kalemu inde to dio mai,
da muolai lendu’; sepangko inde to dio
mai, ammu tarru’ male.
16 Belanna tae’ namamma’ tu tau iato
mai, ke tae’pi napogau’ kadakena; sia
tae’ natikkaru’du’ ke tae’pi nasongkan
tau misa’.
17 Belanna tau iato mai ungkande roti
katangmekaalukan sia unniru’ uai
anggoro’ kamasa’garan.
18 Apa iatu lalanna to malambu’ susito
arrang bu’tu melambi’, samasai-
sainna saparrang-parrangna sae lako
masiangna tongan.
19 Iatu lalanna to tang mekaaluk susi
kamapittukan; tae’ naissanni tu apa
ma’din la nanii titodo.
20 E anakku, palan penaai tu mintu’
kadangku, sia tananni talinga tu mintu’
bisarangku;
21 da napa’de dio pentiromu tu iannato,
sia lamunni lan penaammu.
22 Belanna iamoto tu katuoan manaman
lako minda-minda unnappa’i sia
napomaleke mintu’ kalena.
23 Karitutui tu penaammu losong na
mintu’ apa sipatu dikaritutui, belanna lan
mai nanii bu’tu tu kalimbuang katuoan.

24 Patoyangi dio mai kalemu tu lila
mo’rang sia pamambelai dio mai kalemu
tu puduk ma’bulang leko’.
25 La mentiro melo lako tingayo tu
matammu sia da mumentiro senga’, ke
untontongiko tau.
26 Popentengkai tu lette’mu lako
marantena sia pamanassai tu mintu’
patu lalanmu.
27 Da musepang lako kanan ba’tu lako
kairi, patoyangi tu lette’mu dio mai
kadakena.

Pa’pakilala la toyang dio mai bainena to senga’

5:1-23

5 1 E anakku, palan penaai tu
kakinaangku, sia tananni talingammu
tu diona tangnga’ kinaangku,
2 ammu karitutui tu pa’timbang melo, sia
nakaduttu’i pudukmu tu kapaissanan.
3 Belanna iatu pudukna baine to senga’
to’do tani’ enoan, sia iatu lingarona
mandu malannang anna boka’,
4 apa ma’katampakanna mapai’ susi
apsantin sia mataran susi pa’dang
mataran patomali.

5 Iatu lette’na lu rokko kamatean, sia
iatu tengkana lu lako lino tomate.
6 Dikua da musepang lako lalan katuoan,
iamoto nama’papusa tu tengkana, natae’
mutandai tu iannato.
7 Iamoto, e anakku sola nasang,
perangiina’ sia da miboko’i tu kada sun
dio pudukku.
8 Toyangangko lalanmu dio mai tu
baine susito, sia da mureke’i tu ba’ba
banuanna,
9 kumua da musorongi tu
kamala’birammu lako to senga’ sia
iatu taun katuoammu lako to tang
untandai kamamasean;
10 kumua da anna to sae umpediaranni
kalena tu iananmu, sia saro ra’ta’mu, da
natama banuanna to tang ditandai,
11 muurunganni sumarro, ke
ma’katampakannai, ke pu’pu’ nasangmi
tu duku’mu sia kalemu.
12 Sia ma’kadako kumua: Umba kukua
to kukagi’gi’i tu peada’ sia nasayui
penaangku tu pa’pakilala!
13 Ma’apari natae’ kuperangii tu kadanna
gurungku, sia tae’ kutananni talinga tu
to unnada’ina’!

14 Sidi’mora kulamma’ rokko mintu’
kamandasan – lan lu tangnga
kombongan sia kasirampunan.
15 Melo ke unniru’ko uai lan mai bubun
batummu siamo, tu nanii uai uran, sia
uai tuo diong mai bubunmu siamo.
16 Mueloranraka tu kalimbuangmu lolong
dao lu batatta, sia salu’-salu’mu dao lu
tana lapang?
17 Melo ke iko manna umpoapai, da
naden to senga’ musolan.
18 Namasakke-sakkemora tu
kalimbuangmu, sia la parannuko
diona tu bainemu, tommu mangurapa,
19 iamotu misa’ donga birang maelo
sia misa’ donga’-donga’ maballo;
da’ito natontong tarru’ umpasendeko
tu susunna, sia tontong umpatiakka’
penaammu tu kamamaliranna.
20 Ma’apai, e anakku, ammu lamban
bainena to senga’ sia urraka’ dadanna to
tang ditandai.
21 Belanna iatu lalanna simisa’-misa’ tau
payan dio pentiroNa PUANG, Napenunu
tu mintu’ tengkana.
22 Iatu to tang mekaaluk la napungo
kalena kakadakeanna, sia la napurru’
poya kasalanna.

23 Belanna tae’ naturu’i tu peada’,
iamoto nala mate, sia napapusamo
kaliu-baganna.

Ma’rupa-rupa pa’pakilala

6:1-19

6 1 E anakku, iake unnindo’iko
indanna padammu tolino, sia iake
mupessala’panni tu limammu diona to
senga’;
2 iake napoyamoko kada sun dipudukmu,
sia natingkanmoko ba’tikan dara’ lengko
lilamu-
3 pogau’mi te, e anakku, ammu lendokan
kalemu, belanna tobangmoko tama lisu
pala’na padammu tolino; malemoko,
ammu pakasa-kasai sia pandasa
tonganni;
4 dapa mueloranni tu matammu mamma’
sia kulimbang matammu tikkaru’du’;
5 lussurangko kalemu susito kijang
dio mai limanna to rumangngan, sia
susito manuk-manuk dio mai limanna to
ma’poya.
6 E pong tukkunan, maleko lako to’ sirrin,
pemarangai tu lalanna ammu kinaa;

7 moi anna tae’ ia tu pangulunna, ba’tu
mantari’na, ba’tu to ma’parentana,
8 naparandan duka ia tu mai kandena,
ke pealloanni, sia narampun duka ia tu
kinallona, ke pegandunganni.
9 Sangapaporoko la mamma’, e pong
tukkunan, pirampira mumane millik dio
mai kamammarammu?
10 La mamma’pa’ sattu’, la mamma’-
mamma’pa’ sattu’, la umpasikala’pa’
limangku umbambangan kaleku sattu’.
11 Iammu susito la narampoiko
kamakario-rioan butung misa’ to sae
ma’dondo, sia iatu kataerammu susi
misa’ to ma’pa’buno.
12 To bulituk sia to umpabu’tu
kakadakean, iamotu to umbulang leko’
kada,
13 napopa’kidi’-kidi’ tu matanna, sia
napopassodo-sodo tu lette’na sia
napopa’dullu-dullu tu tarunona,
14 tu untannun bang tangnga’ bulituk lan
penaanna, sia tontong bang untampa
kakadakean, sia umpabu’tu kasigagan.
15 Iamoto iatu kasangganganna urrampoi
tang dikapang-kapang, ta’pa la diru’puk,
naurungan tae’mo nakullei dipamondo.

16 Inde sia tu annan pasirua tu Nakabiri’
PUANG, ondongpi pitu tu Nakagalli
tongan:
17 Mata tumongnga’, lila kamorang-
morang, lima umpatibollo rarana to tang
kasalan,
18 penaa untannun tangnga’ pepayu sia
lette’ tang tipodo’ lako kaka-dakean,
19 tu umpenaan buttok susito sa’bi tang
tongan sia umpabu’tu kasigagan dio lu
to massiulu’.

Pa’pakilala la toyang dio mai pasandak salu lako rampanan kapa’

6:20–7:27

20 E anakku, karitutui tu pepasanna
ambe’mu sia da musuale pa’pangada’na
indo’mu.
21 Palanni lakka buamu, sia pomanikki
lan barokomu.
22 Iake lumingkako, denno upa’ naia
ussolangko: sia iake pana’dingmoko,
denno upa’ naia umpa’kadaiko.
23 Belanna iatu pepasan iamo misa’
palita, iatu pa’pangada’ iamo misa’
arrang, sia iatu pa’pakilala lu dio mai
peada’ iamo lalan ma’palulako katuoan,

24 tu la umpatoyangko dio mai baine
sala’ kedo, dio mai lila panglono’ to tang
ditandai.
25 Da nabu’tu lan penaammu tu
kamoraian lako pantarisan melona, sia
da naalako kidi’ matanna.
26 Belanna pa’katumangna baine bualang
anna kapu’duran kande tau, sia bainena
to senga’ unnula’ katuoan mala’bi’na
tau.
27 Ma’dinraka tu tau untambuk api, anna
tang la ungkandei tu tamangkalena?
28 Ma’dinraka tu tau lumingka dao ruaya
anna tae’ namampu’ tu lette’na?
29 La susi dukato tu to umpasurruk kalosi
dibuni lako bainena solana; tae’ misa’ tu
to ungkaka’i, la dibilang masero dio mai
sala.
30 Tae’ nalo’boi tau tu toboko, ke bokoi la
umpedia’i tambukna ke tang dia’i.
31 Apa iake diapparanni, manassa la
nasondai sule pempitu manglokkon, sia
mintu’ tu apa lan banuanna la nasorong.
32 Minda-minda tu ma’pangan buni sola
misa’ baine, iamoto tae’ inaanna; minda-
minda tu umpogau’i te, ussanggang
kalena.

33 Kamatilakan sia kadipamatunan la
nalolongan, sia iatu kaditattanna tae’
nala dipa’dei.
34 Belanna iatu kamangimburuan iamo
api ma’lulu-lulunna misa’ muane, sia tae’
natandai tu kamamasean, ke allo nanii
ma’pabala’;
35 tae’ natarimai moi umba susitu
pela’bak, sia tae’ nakamorai pamengan,
moi anna mandu buda.
7 1 E anakku, karitutui tu mintu’
kadangku sia toe manda’i tu mintu’
pepasanku.
2 Karitutui tu mintu’ pepasanku, anna
melo katuoammu, sia karitutui tu
pangadarangku, susi lise’ matammu.
3 Pemporianni lako rakka’mu, sia sura’i
dio papan penaammu.
4 Pokadai lako kakinaan kumua: Ikomo
anak darangku, sia iatu tangnga’ kinaa
sangai to matappa’-(mu),
5 anna ia ungkaritutuiko dio mai bainena
to senga’, sia iatu to tang ditandai, tu
ma’kada mammi’ bang.
6 Belanna den pissan kutiroi dao mai
pentiroan banuangku, dao mai pentiroan
ditaralii,

7 sia kutiro dio lu mintu’ to tang unnissan
ma’tangnga’ melo, anna ta’pai matangku
dio lu mintu’ to mangura tu misa’ pia
muane tang mandalan tangnga’na,
8 lumingkami dao batatta sikandappi’
ma’tetukna, tu nanii biasa bendan, sia
male ma’palulako banuanna,
9 iatonna kasisalan tau bongi, iamo
tonna makaroenmo, tonna malillinmo sia
randuk mapittukmo.
10 Ta’kala nasitammumo tu misa’ baine
susito, tu ma’pakean pa’gau’ sala sia
manarang ma’pakena.
11 Kataa-taa bang sia tang ma’rundunan,
sia tang ma’ripi tu lette’na lan banuanna.
12 Sattu’-sattu’ dio lu batatta, sattu’-
sattu’ dio lu tana lapang sia mangodo’
dio lu mintu’ kasitammuan lalan.
13 Nala’ka’imi tu to mangura iato sia
naudung; sia ma’lindo batu ma’kada
lako nakua:
14 Sipato’na’ umbaa pemala’
kasalamaran, angku sundunni tu
pangallonangku te allo iate.
15 Iamoto angku sun la
umpessitammuiko, sia undaka’ko
angku appa’ko.

16 Iatu patindoangku kusamboimo
parramba’, pesambo paruki’ lenang
Mesir.
17 Iatu inan mamma’ku kupi’pikkimo
muru, ahalin sia kayu matappa’.
18 Maiko tapaliu kamoraianta sae lako
melambi’na sia sipamo’le’-mo’le’.
19 Belanna iatu muaneku tae’ dio banua,
malemo lako kalingkan mambela.
20 Nabaa tu poro’-poro’ doi’, na iapi, ke
la melolinni bulan, namane sule.
21 Nanaran tete dio kamaluteanna
ma’kada, sia nasede tete dio kada
mammi’na.
22 Tae’ nalambi’i tangnga’na naturu’mi
tu baine iato, butung to sapi dibaa
lako pantunuan, sia susi misa’ to baga
dipungo,
23 sae lako natarru’ tinaran tu atena;
sia susi manuk-manuk madoi’ male lako
ba’tikan, natae’ natandai kumua iatu apa
iato la umpatei.
24 Iamoto, e anakku, perangiina’ sia
palan penaai tu kada sun dio pudukku.
25 Da nasepang tu penaammu lako
lalanna, da mulempang unnola lalanna.

26 Belanna budamo tau mate
nabambangan, sia budamo bilanganna
tau napatei.
27 Iatu banuanna butung to lalan
lako banuanna tomate, tu solo’ rokko
bilik-bilik kamatean.

Uleleanna Kakinaan

8:1-36

8 1 Tae’raka nametamba-tamba tu
Kakinaan sia tae’raka napekapuai
gamaranna tu Tangnga’ melo?
2 Bendanmo dao lu inan madao dio
batatta, iamotu kasitammuanna mintu’
lalan,
3 dio sa’de babangan, lalan tama kota, tu
naninna tau tama kota, nanii metamba,
nakua:
4 Lako kalemi kunii metamba, e mintu’
muane, sia tassu’mo tu kadangku lako
mintu’ ma’rupa tau!
5 E kamu, tu tang paissanna, pelada’i tu
kamanarangan, sia e kamu, tu baganna,
tandai tu iannato lan penaammi.
6 Perangiimi, belanna mala’bi’ tu apa la
kupokada sia tibungka’ tu pudukku la
ussa’bu’ apa malolo.

7 Belanna iatu sadangku
umpokada kamanapparan, sia iatu
katangmekaalukan nakagalli pudukku.
8 Mintu’ tu kada sun dio pudukku situang
kamaloloan; moi misa’ tu mintu’nato tae’
dibalittua’ sia dileko’.
9 Tonganna nasang lako to unnampui
tangnga’ kinaa, manappa’ lako to
unnappa’ kapaissanan.
10 Tarimai tu pangadarangku, da naiatu
salaka, sia iatu kapaissanan da naiatu
bulaan tasak.
11 Belanna iatu kakinaan mandu melo na
merdan, sia mintu’ tu muporainna tae’
susinna.
12 Akumote tu Kakinaan siayoka
kamanarangan sia kuappa’mo tu
kapaissanan tete dio pa’timbangan.
13 Iatu a’gan ungkataku’ PUANG iamotu
ungkabiri’ kakadakean; kukabiri’ tu
kamadaoan penaa, kamatampoan,
penggauran bulituk sia sadang naponnoi
pa’bulang leko’.
14 Kuampui tu pa’pakilala melo sia
pa’timbangan, akumo tu pakita penaa;
kuampui tu kamatotoran.

15 Tete diori kaleku anna ma’parenta tu
mintu’ datu sia to paa unggaragai atoran
malambu’.
16 Tete dio dukari kaleku nama’parenta
tu mintu’ arung, sia to la’bi’, susi dukato
tu mintu’ to ma’paolai salu lan te lino.
17 Kukamali’ tu to ungkamali’na’,
naminda-minda tu birisan, undaka’na’
manassa la naapparanna’.
18 Iatu kasugiran sia kamala’biran
kusisolan, ia duka tu ianan matontongan
sia kamaloloan.
19 Iatu bua kupaden ondong ia mala’bi’na
na bulaan, ondongpi na bulaan tasak,
iatu buraku mandu melo na salaka
massang.
20 Umpolalanna’ lalan malolo, dio
tangnga batatta kamalamburan,
21 kumua la kukamasei ianan dipomana’
tu to ungkamali’na’; iatu bilik
pangannanna la kuponnoi.
22 Napadadina’ PUANG Napobunga’na
mintu’ lalanNa, dolo na iatu mintu’
panggaraganNa tempon dio mai.
23 Dikombongmo’ tempon dio mai,
randuk dio mai pamulanna, tonna tae’pa
te lino.

24 Dadimo’ tonna tae’pa tu tasik kalua’,
sia iatonna tae’pa mata kalimbuang
boba.
25 Iatonna tae’pa nadiranduk tu buntu,
sia iatonna tae’pa nadipadadi tu tanete,
inang dadimo’;
26 sia iatonna tae’pa Nakombongi Puang
tu lipu daenan sia kapadanganna, sia
tiparandukna barra’-barra’.
27 IatonNa pasakka’mi tu langi’, sia
iatonNa gorri’mi tu lepongan dao tasik
kalua’, diomo’ ren,
28 sia iatonNa pamanassami tu salebu’
daona lu sia iatonna tikula’dak-la’dak tu
kalimbuangna tasik kalua’,
29 sia iatonNa pantokki tu mintu’
anggenna tasik, kumua da nalendai uai
iato tu pepasanNa, tonNa pamanassai tu
mintu’ parandanganna te lino,
30 attu iato misa’na’ anak dipakaboro’
dio Kalena, kiallo-kiallo sende paiman
tonganna’, sia lan mintu’ attu parannuna’
dio oloNa,
31 sia maningo-ningona’ lan linoNa, dao
kuli’na padangNa, sia iatu kasendeangku
siayoka mintu’ ma’rupa tau.

32 Iamote, e mintu’ anakku, perangiina’,
belanna la maupa’ tu to ungkaritutui
lalanku.
33 Perangii tu pa’pakilala, ammu kinaa,
da mutang umpalan penaai.
34 Maupa’ ia tu mintu’ to umperangiina’,
sia kiallo-kiallo ma’kampa dio to’
ba’baku sia ma’kampa dio to’ ampang
babangangku.
35 Belanna minda-minda tu unnappa’na’,
ungkabu’tui katuoan sia unnappa’
kamasokanan dio mai PUANG.
36 Apa minda-minda tu tang unnappa’na’,
iamo umpamasang kalena; mintu’ tu to
ungkabiri’na’ ungkamali’ kamatean.

Petambana Kakinaan sia petambana Kabagan

9:1-18

9 1 Nabangunmo Kakinaan tu
banuanna, sia napa’mo tu lentongna
pitu.
2 Natunumi tu patuoan direre’ sia
napasito’bo’ tu uai anggoro’na sia
napasakka’ tu medana.
3 Nasuami tu passolanna baine, metamba
dao lu inan madao lan kota, nakua:

4 Minda-minda tu tang unnampui
tangnga’ melo, la tibalik anna sepang
lu mai; naminda-minda tu tang paissan
nakua ungkuanni:
5 Maimokomi, kandemi tu kandeku sia
iru’mi tu uai anggoro’ku tu mangka
kupasito’bo’.
6 Tampemi tu mintu’ katangpaissanan,
ammi tuo, sia olaimi tu lalan tangnga’
kinaa.
7 Minda-minda unta’tan to patelle-telle
la ungkabu’tui kalena siri’, minda-minda
unnada’i to tang mekaaluk, umpadenan
kalena kaditattan.
8 Da muta’tanni tu to patelle-telle, da
nakabiri’ko, sangadinna ta’tanni tu to
kinaa, anna kamali’ko.
9 Pangada’i tu to kinaa, anna
sakerangngan-rangnganna tu
kakinaanna, ada’i tu to malambu’,
anna kerangngan tu pa’inaanna.
10 Ungkataku’ PUANG iamo pamulanna
kakinaan sia untandai To tarru’ masero
iamo garonto’na tangnga’ kinaa.
11 Belanna tete dio kaleku anna
dipakerangngan tu allomu, sia anna
dipamalambe’ tu sunga’mu.

12 Iake kinaako iko kalena umpoupa'i,
sia iake to pa'telleko, iko kalena
umpassanni.
13 Iatu Indo' baga ma'pamareko, moi
misa' tae' natandai, sia tang unnissan
apa.
14 Sia unno'ko' dio to' ba'ba banuanna
dao kao'koranna dao inan madao lan
kota,
15 la untambai tu mintu' to lendu' dio
lalan iato, tu to lumingka malolo, kumua:
16 Minda-minda tu tang unnampui
tangnga' kinaa nasepang mai, minda-
minda tu tang paissan nakua ungkuanni:
17 Iatu uai diboko matappa', sia iatu roti
dikande buni mammi'.
18 Apa iatu tau iato tae' natandai, kumua
inde to dio, inan bombo tomate, sia
mintu' tu to natambai diongmo likunna
lino tomate.

Pa'pangada' diona gau' unturu' kakinaan

10:1–22:16

10 1 Inde sia tu Sarambu peada'na
Salomo. Iatu misa' pia kinaa
umpaparannu penaanna ambe'na, apa

iatu pia baga umpamasussa penaanna indo’na.
2 Iatu ianan bu’tu tete dio katangmekaalukan tae’ gai’na, apa iatu kamaloloan melendokan dio mai kamatean.
3 Tae’ Naeloranni PUANG kumua iatu to malambu’ la tangdia’, apa iatu kamaduanganna to tang mekaaluk Nasuale pala’ PUANG.
4 Iatu limanna to matukkun mengkarang ma’pakalala’, apa iatu limanna to birisan mengkarang ma’pasugi’.
5 Minda-minda mangrampun bura padang, ke pealloanni iamo pia unnampui tangnga’ kinaa, apa iatu to mamma’ ke pegandunganni, iamo pia ma’gau’ matuna.
6 Iatu to malambu’ undudung upa’na, apa iatu pudukna to tang mekaaluk nasitutu’i kamasa’garan.
7 Dinanna batu silambi’ tu to malambu’ la napomaupa’ tau, apa iatu sanganna to tang mekaaluk la bubosi.
8 Minda-minda tu ma’penaa kinaa la untarima pepasan, apa minda-minda tu ma’kada baga, la sanggang.

9 Minda-minda tu bulo lollong lumingka,
iamo lumingka masampa’, apa minda-
minda umpasepang senga’ lalanna, la
kaissanan.
10 Minda-minda tu ma’kidi’-kidi’
mata, la umpabu’tu kamasussan, sia
minda-minda tu ma’kada baga, la
sanggang.
11 Iatu puduk to malambu’, iamo mata
uai umpabu’tu katuoan, apa iatu
pudukna to tang mekaaluk nasitutu’i
kamasa’garan.
12 Iatu kamabirisan umpabu’tu
kasigagan, apa iatu pa’kaboro’ ussamboi
mintu’ kasalan.
13 Dio pudukna to unnampui tangnga’
kinaa diappa’ tu kakinaan, apa dio
boko’na to tang unnampui tangnga’ melo
sipatu narampoi pebamba ue.
14 Iatu to kinaa unnanna penaa
kapaissanan, apa iatu pudukna to baga
nareke’ bang kasanggangan.
15 Iatu iananna to sugi’ napokota
ditambakuku, na iatu kakalalaranna to
bongko napomandasa.
16 Iatu pandakaranna to malambu’
napotuo; apa iatu pa’pabu’tunna to tang
mekaaluk napokasalan.

17 Minda-minda tu umpalan penaai
tu pa’pakilala iamo napolalan tau
lako katuoan, apa minda-minda tang
undampang peta’tan iamo umpapusa
tau.
18 Minda-minda tu umbuni kamabirisan,
iamoto ma’puduk mo’rang, sia minda-
minda tu ma’palele beko, iamo misa’ to
baga.
19 Lan kabudanna kada dipokada tae’
natang den tu sala, apa minda-minda
unta’tan lilana, iamo misa’ to unnampui
tangnga’ melo.
20 Iatu lilana to malambu’, susito salaka
massang, apa iatu penaanna to tang
mekaaluk sidi’ri angga’na.
21 Iatu pudukna to malambu’
umpamakarimman buda tau, apa
iatu to baga umpomate kataeranna
tangnga’ kinaanna.
22 Iatu kamasakkean dio mai PUANG
mepasugi’, tang narangnganni
kaparrukan mengkarang.
23 Iatu ma’gau’ mesirisan susi bang
paningoan lako to baga, susi dukato tu
to unnampui tangnga’ kinaa umpalolang
kakinaan.

24 Iatu apa nakataku’ to tang
mekaaluk, iamo la urrampoi, apa
Puang umpa’kamasean apa nakabarii to
malambu’.
25 Iake saei tu talimpuru’ nalendu’
ma’kasanggang, la pa’de tu to tang
me-kaaluk, apa iatu to malambu’
bendan butung misa’ parandangan
maton-tongan.
26 Susi sukka urrua isi sia susi rambu
urrambu mata, susi dukamoto tu to
tukkunan lako to ussuai.
27 Kamatakuran lako PUANG
umpamalambe’ sunga’, apa iatu
taun katuoanna to tang mekaaluk la
dipakondi’.
28 Iatu pa’rannuanna to malambu’
la umpabu’tu kasendean, apa iatu
sissareanna to tang mekaaluk la putta.
29 Iatu lalanna PUANG
napopentirerungan to bulo lollong,
apa dadi kasanggangan lako mintu’ tau
umpogau’ kadake.
30 Iatu to malambu’ tae’ nala tibendon len
sae lakona, apa iatu to tang mekaaluk
tae’ nala untorroi kuli’na padang.

31 Iatu pudukna to malambu’ umpabu’tu
kakinaan, apa iatu lila ma’kada bulang
leko’ la disanggang.
32 Iatu pudukna to malambu’ untandai
tu apa dipopaiman, apa iatu pudukna
to tang mekaaluk ussa’bu’ manna kada
bulang leko’.
11 1 Iatu timbangan sala Napomagalli
PUANG, apa iatu batu timbangan
tongan Naposende.
2 Iake saei tu kamatampoan, la sae
duka tu siri’, apa iatu to umpamadiong
penaanna narondong kakinaan.
3 Iatu kamalamburanna to bulo lollong
iamo unnanta’ meloi, apa iatu penaa
leko’na to tang maruru’ la naposanggang.
4 Iatu kasugiran tae’ gai’na, ke
attu kasengkeanNa Puang, apa iatu
kamaloloan melendokan dio mai
kamatean.
5 Iatu kamalamburanna to sallo’
umpamarante lalanna, apa iatu to
tang mekaaluk tobang natumang
katangmekaalukanna.
6 Iatu kamaloloanna to bulo lollong iamo
la ullendokanni tu tau iato mai, apa iatu
to tang maruru’ natingkan kamailuanna
kalena.

7 Iake matemi tu to tang mekaaluk
puttamo to tu pa’rannuananna sia iatu
apa naanga’ to kadake la pa’de.
8 Iatu to malambu’ la dirampanan lan mai
kapussakan, na iatu to tang mekaaluk
tama ussondai.
9 Tete dio pudukna to bulituk anna
sanggangi padanna ma’rupa tau, apa
tete dio kapaissanan anna lendokan
kalena tu to malambu’.
10 Mintu’ pa’tondokan umpoparannui
tu kamauparanna to malambu’, apa
iake sanggangi tu to tang mekaaluk,
unnarrak-arrak tu mintu’ tau.
11 Bannang dio kadipamasakkeanna to
bulo lollong anna dipamarua’ tu kota,
apa buntu tumangna pudukna to tang
mekaaluk, anna disanggang tu kota.
12 Minda-minda ullo’bo padanna ma’rupa
tau, tae’ naampui tangnga’ kinaa;
apa iatu to unnampui tangnga’ kinaa
ma’pakappa.
13 Minda-minda tu ma’palele kadake,
iamoto manglo’do’ rasia, apa minda-
minda tu maruru’, iamo ussamboi tu apa
mangka dadi.

14 Iake tae’i pa’timbangan melo, la
sanggang tu bangsa, apa dipotilendok tu
kabudanna pa’bisara.
15 Minda-minda tu unnindo’i indanna
to tama sae, manassa la narampoi
kamasussan, apa minda-minda tu
untoyangan kalena dio mai massala’pa
la torro manaman.
16 Misa’ baine mabalele unnappa’
kadipangkeran, susi duka tu to lalong
unnappa’ kasugiran.
17 Iatu to masokan umpogau’ kameloan
deatanna, apa iatu to toro, umpandasa
kalena.
18 Iatu to tang mekaaluk ungkabu’tu’i
saro tang ma’pamaupa’, apa iatu to
unnambo’ kamaloloan, ungkabu’tui saro
matontongan.
19 Iatu kamaloloan tongan umpatu
katuoan, apa minda-minda tu untuntun
bang kakadakean, umpadenan kalena
kamatean.
20 Iatu to leko’ penaanna Nakagalli
PUANG, apa iatu to malolo gau’na iamo
Naposende.
21 Tonganna, iatu to kadake gau’ tae’
natilendok len dio mai ukungan, apa

iatu to naala bilanganna to malambu’ la
tilendok.
22 Susitu sissin bulaan dio kasube bai,
susi dukato tu baine ballo tu tang
unnampui tangnga’ melo.
23 Iatu apa naanga’ to malambu’,
kamauparan manna napaden; apa
iatu apa narannuan to tang mekaaluk
kasengkean manna napaden.
24 Den tu tau mangambo’, nabuda pole’
nakabu’tui; den tu tau ungkanengkengi
tongan iananna, apa kapu’duran duka
sia.
25 Iatu penaanna to ma’pamasakke la
dipaliu manaman, sia minda-minda
mamase, la dikamasei duka.
26 Minda umpatadang gandung, la
natampakki ropu to buda; apa iatu
rongko’ songlo’ dao ulunna to ma’baluk
gandung.
27 Minda-minda tu untuntun melona,
undaka’ kapaimanan; apa minda-minda
unnanga’ bang kadakena, la narampoi
duka kakadakean.
28 Minda-minda tu umposande’
kasugiranna, la tobang; apa iatu mintu’
to malambu’ la mentaruk susi daun
mangura.

29 Minda-minda tu umpopa’elo’na bang
banuanna, la umpomana’ angin; sia iatu
to baga la dadi kaunan lako to kinaa.
30 Iatu buanna to malambu’ iamo sangto’
kayu katuoan sia minda-minda tu kinaa,
ungkadamak tau.
31 Tonganna, iatu to malambu’ la
dipakkan dao kuli’na padang, ondong
pole tu to tang mekaaluk sia to kadake
gau’na.
12 1 Minda-minda tu ungkamali’
peada’, iamo ungkamali’
kapaissanan; apa minda-minda tu
ungkabiri’ peta’tan, iamo tobaga.
2 Iatu to melo penaanna Naposende
PUANG, apa iatu to ma’tangnga’ kadake
bang, Nara’ta’ la diukung.
3 Tae’ tu bantang, ke tang mekaalukki,
apa iatu uaka’na to malambu’ tang
tibendon.
4 Misa’ baine ma’inaa tongan, iamo
napomakota muanena, apa iatu baine
umpabu’tu siri’ susito saki lan lu buku
lampana.
5 Iatu pa’timbanganna to malambu’ iamo
tongan, apa iatu pa’tangnga’na to tang
mekaaluk iamo pa’pakena.

6 Iatu kadanna to tang mekaaluk
mangodo’-odo’ bang undaka’ lalan la
umpatibollo rarana tau, apa iatu lilana to
bulo lollong umpamakarimman kalena.
7 Iatu to tang mekaaluk disongkammo
anna rabun, apa iatu banuanna to
malambu’ la bantang ia.
8 Iatu tau dipangke’ sitinaya tangnga’
kinaanna, apa iatu to leko’ penaanna la
dipamatuna.
9 Melo ke iatu tau disanga to tang
mala’bi’ apa den tu to ma’parakana, na
iake ma’gau’ to la’bi’ anna moi kandena
tang silambi’.
10 Iatu to malambu’ umpalan penaa
katuoan patuoanna, apa iatu
kamamaseanna to tang mekaaluk
makarra’ tongan.
11 Minda-minda tu umbuak padang, iamo
la dipedia’i; apa minda-minda unnula’
apa tae’ gai’na, iamoto tang unnampui
tangnga’ melo.
12 Iatu to tang mekaaluk morai bang
umpoya apa kadake, apa iatu uaka’na to
malambu’ mentaruk.
13 Iatu puduk ma’kada sala nanii pepoya
kadake, apa iatu to malambu’ tilendok
lan mai kapussakan.

14 Diona buangan kadanna tau, anna
dipedia’i kameloan, sia iatu saro ra’ta’na
sule lako kalena.
15 Iatu lalanna to baga tongan ia dio
pentirona, apa iatu to umperangii
pa’pakilala, iamoto kinaa.
16 Iatu to baga ta’pa napokada bang tu
napomapa’di’na penaanna, apa iatu to
manarang ussamboi siri’.
17 Minda-minda tu ma’kada tongan,
umpasombo malolona, apa misa’ to sa’bi
tang tongan umpasombo pa’pakena.
18 Iatu tau ma’kada punala bang,
patossok susi tobok, tu kadanna,
apa iatu pudukna to kinaa umpaden
kamatanan.
19 Iatu puduk ma’kada tongan la tontong
sae lakona, apa iatu lila pa’pakena melo
sakkattu’ bangri.
20 Iatu to untampa bang kadake,
pa’pakena lan penaanna, apa iatu
to ma’pakilala diona kamarampasan
unnampui kaparannuan.
21 Tae’ narampoi kamandasan tu to
malambu’, apa iatu to tang mekaaluk
kamatilakan manna urruai.

22 Iatu puduk umpokada bang mo’rang
Nakagalli PUANG, apa iatu to umpogau’
bang kamarurusan iamo Napopaiman.
23 Iatu to manarang ullamun bang
kapaissananna, apa iatu to baga
untaleran bang kada baganna.
24 Iatu limanna to matutu la ma’parenta,
apa iatu kamatukkunan naposandang
tau.
25 Iatu kamarittukan unno’ton penaanna
tau, apa iatu kada melo umpaparannu
penaanna.
26 Iatu to malambu’ natandai tu to
ungkadakeanni penaa, apa iatu to tang
mekaaluk napapusa pasiruanna.
27 Iatu to tukkunan tae’ naalai tu
pangula’na, apa iatu to birisan la
umpotaa ianan mala’bi’.
28 Dio lu lalan kamaloloan dinii
ungkabu’tui katuoan, apa iatu lalan
kasalan mebaa lako kamatean.

13 1 Misa’ pia kinaa unturu’ bang
peada’na ambe’na, apa misa’ to
pa’tellean tang umperangii peta’tan.
2 Mintu’ tau pantan la ungkande apa
melo dio mai buangan kadanna, apa iatu
kamoraianna to tang maruru’ lu lako
kamasa’garan.

3 Minda-minda tu ungkampai melo lilana,
iamo ungkanannangi katuoanna, apa
minda-minda umpatitape-tape pudukna,
iamo sikampa kasanggangan.
4 Iatu penaanna to tukkunan maduang,
apa moi misa’ tae’ nakabu’tui, apa iatu
penaanna to birisan dipedia’i tongan.
5 Iatu to malambu’ ungkabiri’ kada
buttok, apa iatu to tang mekaaluk
nasikabiri’i tau sia la kasirisan.
6 Iatu kamaloloan ungkaritutui to tang
sayuan, apa iatu katangmekaalukan
umbambangan tokadake gau’na rokko
kasanggangan.
7 Den tu tau unna’ga tosugi’ kalena, na
moi misa’ apa tae’ naampui; sia den
duka tau unna’ga tobongko kalena, apa
unnampui ianan buda.
8 Iatu la’bak penaanna tau, iamotu
kasugiranna, apa iatu tobongko tang
urrangi pa’pakua.
9 Iatu arrangna to malambu’ la
marorrong melo, apa iatu palitanna to
tang mekaaluk la dipa’dei.
10 Bannang dio kamatampoan anna
bu’tu kasigagan, apa iatu to umperangii
pa’patudu, unnampui kakinaan.

11 Iatu ianan tang dima’pu’i, madoi’
poppong, apa minda-minda tu limanna
kalena mangrampun, la sugi’.
12 Iatu kapa’rannuanan dipadapa
umpa’dikki penaa, apa ianna sundunmo
tu lalan inaa, iamo kayu katuoan.
13 Minda-minda tae’ nadampangi tu kada
iato, manassa la dipapakkanni; apa
minda-minda ungkataku’i tu pepasan
iato, iamo la unnappa’i tu poleanna.
14 Iatu pangadaranna to kinaa iamo misa’
kalimbuang katuoan, la umpatilendok
tau dio mai poya kamatean.
15 Iatu pakita penaa melo umpabu’tu
kamaturu-turuan, apa iatu lalanna to
tang maruru’ masussa diola.
16 Minda-minda tu matarru’, umpogau’
mintu’ apa sikambi’ pa’timbangan, apa
iatu to baga umpasombo kabaganna.
17 Iatu to dikomba-kombai tang
mekaaluk la tobang rokko kamandasan,
apa iatu pesua maruru’ umpaden
kamanamanan.
18 Kamakario-rioan sia siri’ la urrampoi tu
to untumpu peada’, apa iatu to umpalan
penaa pa’pakilala la dipakala’bi’.
19 Ianna sundunmo tu lalan inaa,
napomanaman penaa, apa umpatoyang

kale dio mai kakadakean napomagalli to baga.
20 Minda-minda sikabiasa to kinaa,
manassa la kinaa; apa minda-minda
tu sikadamak tobaga, manassa la
mengkadake.
21 Iatu kakadakean unnula’ tokadake
gau’na, apa lako to malambu’ la
Napakkan Puang kameloan.
22 Iatu to melo la untampean mana’ lanto
mimi’na, apa iatu iananna tokadake
gau’na untayan to malambu’.
23 Iatu buakan pa’lakna tobongko
ma’din umpabu’tu kande sebo, apa iatu
iannato sipissan-pissan pa’de napobua’
katangmalamburan.
24 Minda-minda tu unnanna pebambana,
ungkabiri’ anakna; apa minda-minda
tu ungkamasei anakna, naada’ tonna
mangura.
25 Iatu to malambu’ la kumande sadia’na,
apa iatu tambukna to tang mekaaluk la
lo’bang.

14 1 Iatu mai kakinaanna baine
umbangun banuanna, apa tete
dio kabaganna, nalimanna kalena
urrondonni.

2 Minda-minda ma’kedo bulo lollong,
ungkataku’ PUANG, apa minda-minda
tu unnola lalan kelok tang umpakala’bi’
Puang.
3 Lan sadangna tobaga den pebamba la
unnukungi tu – kamatampoanna, apa
iatu to kinaa pudukna ia ungkaritutui.
4 Iake tae’i tu sapi, lo’bang tu inan
kandena, apa iatu kamatotoranna sapi
dipa’tengkoan, umpabuda bura padang.
5 Iake sa’bi tongan tae’ nakamorang-
morang, apa minda-minda umpenaan
buttok, iamo misa’ sa’bi tang tongan.
6 Iatu to patelle-telle undaka’ kakinaan,
apa tae’ nakabu’tui, apa iatu to
unnampui tangnga’ kinaa, tang masussa
unnappa’ kapaissanan.
7 Toyanganko kalemu dio mai to baga
belanna tae’ mukabu’tui dio tu kada
kinaa.
8 Iatu kakinaanna to manarang, iamotu
untandai kalena lalanna, apa iatu
kabaganna to tang paissan pa’pakena
manna pa’rampoananna.
9 Iatu pengkalossoran untelle-telle to
baga, apa dio lu to bulo lollong naala
penaanNa Puang Matua.

10 Penaanna kalena tu tau untandai
karossoanna, sia iatu kaparannuanna
tae’ nabelai to senga’ umperasai sola.
11 Iatu banuanna to tang mekaaluk la
disanggangi, apa iatu tenda to bulo
lollong la menta’bi membunga.
12 Den tu lalan malolo nasanga tau, apa
katampakanna mebaa lako kamatean.
13 Moi anta metaa ma’din duka
tasa’ding tu karossoan penaa, sia dio
katampakanna kaparannuan ma’din
bu’tu kamasussan.
14 Iatu to pabali-bali umpodia’ lalan
penaanna, apa iatu to melo penaanna
umpodia’ apa dio kalena.
15 Iatu to tang paissan umpatongan
mintu’ kada, apa iatu to manarang
ungkanandai tengkana.
16 Iatu to kinaa mataku’ sia toyang
dio mai kakadakean, apa iatu to
baga untengkai bang salunna, apa
napomanaman duka.
17 Minda-minda tu madoi’ bang sengke,
iamo umpogau’ kabagan, sia iatu
umparinaa bang kakelokan la dikabiri’.
18 Iatu to tang paissan umpotaa kabagan,
apa iatu kapaissanan napomakota to
manarang.

19 Iatu tokadake la tukku menomba dio
olona tomelo penaa, sia iatu to tang
mekaaluk la tukku dio to’ babanganna to
malambu’.
20 Iatu tobongko moi padanna rupa tau
ungkagi’gi’ dukai, apa iatu tosugi’ buda
ia sangmanena.
21 Minda-minda tu ullo’bo padanna rupa
tau, iamo umpogau’ kasalan; apa minda-
minda ungkamasei to makario-rio, la
maupa’.
22 Tang la pusaraka tu to umpogau’ bang
kadake? Apa sikambi’ ia pa’kaboro’ sia
kamarurusan tu to umpogau’ kameloan.
23 Mintu’ kamara’takan la nanii bu’tu
kamauparan, apa iatu gau’na to ma’kada
punala bang mebaa lako kabongkoan.
24 Iatu makotana tokinaa napokasugiran;
iatu kabaganna tobaga tontong
napobaga.
25 Iatu tosa’bi tongan iamo
ungkarimmanni tau, apa minda-
minda umpenaan buttok, iamo naponnoi
pa’pakena.
26 Kamatakuran lako PUANG iamo
garonto’na karapasan sia kabattaran
penaa, namoi anakna den duka
pentilindunganna.

27 Kamatakuran lako PUANG iamo misa’
kalimbuang katuoan marendeng, la
tilendok dio mai poyana kamatean.
28 Kamapuluranna pa’tondokan
iamo kamala’biranna datu, apa
kamadaranganna taunna iamo
kasangganganna to paa.
29 Iatu to kalando pesuka’ maluangan tu
tangnga’ kinaanna, apa iatu to madomi’
narampoi palla penaa iamo umpasipapa’
kabagan.
30 Iatu penaa ma’tan napomanaman
kaleta, apa iatu kapangimburuan
napomasaki buku lampata.
31 Minda-minda tu umpakario-rio
to bongko, iamo umpamatuna
Totumampana apa minda-minda
ungkamasei tu to mase-mase, iamo
umpakala’bi’ Puang.
32 Iatu to tang mekaaluk disongkan lan
kamandasanna, apa iatu to malambu’
moi nala ka’tu sunga’na den duka
pentilindunganna.
33 Lan penaanna to unnampui tangnga’
kinaa nanii torro kakinaan, moi dio lu to
baga natandai duka tu iannato.

34 Iatu kamaloloan napomala’bi’ misa’
bangsa, apa iatu kasalan napotattan to
sangpetayanan.
35 Iatu kamasokananna datu lu lako to
diala parea tu unnampui tangnga’ kinaa,
apa iatu kare’dekanna ara’na lu lako to
ma’pakasiri’.
15 1 Iatu pebali malamma’ ussa’po
kasengkean ma’lana-lana, apa
iatu kada mapalla umpatiludak ara’na
tau.
2 Iatu lila to kinaa, umpaombo’
kapaissanan den gai’na, apa iatu
pudukna to baga umbarrakan kabagan.
3 Iatu matanna PUANG umpemaranga
mintu’ inan, sia umpemaranga mintu’ to
kadake sia tomelo.
4 Iatu lila kaboro’ iamo garonto’na
katuoan marendeng, apa iatu kada leko’
iamo ussanggang penaa.
5 Iatu tobaga tang undampang peada’na
ambe’na, apa minda-minda umpalan
penaa peta’tan, iamo unnampui tangnga’
melo.
6 Lan banuanna to malambu’ nanii ianan
keangga’, apa iatu daka’na to tang
mekaaluk pasanggangan.

7 Iatu pudukna tokinaa umpatale’
kapaissanan, apa iatu penaanna tobaga
tang malolo.
8 Iatu pemala’na to tang mekaaluk
Nakagalli PUANG, apa iatu
passambayangna to bulo lollong
naala penaanNa Puang.
9 Iatu lalanna to tang mekaaluk Nakagalli
PUANG, apa minda-minda tu unnula’
kamaloloan, Nakasokanni Puang.
10 Iatu peada’ makarra’ urrampoi tu to
untampe lalan malolo, sia minda-minda
tu ungkabiri’ peta’tan la mate.
11 Iatu lino tomate sia inan kasanggangan
payan dio oloNa PUANG, ondong pole’ tu
penaanna ma’rupa tau!
12 Iatu to patelle-telle tae’ namorai, ke
nata’tanni tau; tae’ nalao sola to kinaa.
13 Iatu penaa parannu umpasombo
kasendean dio lindona tau, apa diona
pa’di’ inaa anna bonnong tu penaanna.
14 Iatu penaanna to unnampui tangnga’
kinaa, undaka’ kapaissanan, apa iatu
puduk tobaga umparri-parri kabagan.
15 Mintu’ allona to makario-rio nasitutu’i
kamasussan, apa iatu allona to
parannu-rannu tontong bang nanii
pa’maruasan.

16 Mandu melo tu ianan sidi’ ke situangi
kamatakuran lako PUANG, na iatu ianan
buda, ke situangi kamagiangan.
17 Moi nautan manna dikande, ke situangi
kasipakaborosan, mandu melo na iatu
sapi malompo ke situangi kasikabirisan.
18 Iatu to madomi’ mapalla umpabu’tu
kasigagan, apa iatu to kalando pesuka’
umparapa’ kasiboboran.
19 Iatu lalanna to tukkunan susito rompo
duri, apa iatu lalanna to bulo lollong
marante bang.
20 Misa’ pia muane kinaa umpaparannu
ambe’na, apa iatu tobaga umpamatuna
indo’na.
21 Iatu kabagan napoparannu to tang
unnampui tangnga’ kinaa, apa iatu to
unnampui tangnga’ kinaa unnola lalan
malolo.
22 Iatu lalan pa’inaanta tae’ nadadi,
ke tae’i nadisitimbangi, apa iatu
lalan pa’inaanta dadi, ke budai tau
ussitimbangi.
23 Iatu misa’ tau napoparannu, ke
sipatunna napebalian, sia mandu melo
tu sangbuku kada, ke attunna dipokada!

24 Iatu lalan katuoanna to unnampui
tangnga’ kinaa ma’palulangngan, anna
toyang diong mai lino to mate.
25 Iatu banuanna to matampo la
Narondon PUANG, apa Napabantang tu
katonan padangna to balu.
26 Iatu pa’inaanna to kadake Nakagalli
PUANG, apa masero tu kada kaboro’.
27 Minda-minda umbarakki saro bu’tu
kadake, iamo ussanggangi banuanna;
apa minda-minda ungkagi’gi’ pamengan
iato, la tuo marendeng.
28 Iatu penaanna to malambu’ natimbang
dolo tu apa la napebalian, apa iatu puduk
to tang mekaaluk umbarrakan manna
kakadakean.
29 Toyang tu PUANG dio mai to tang
mekaaluk, apa iatu passambayangna to
malambu’ Naperangii.
30 Iatu mata dukku-dukku mekasokanni,
umpakarannu penaanna tau; sia iatu
kareba melo umpamatoto’ tu buku
lampa.
31 Minda-minda untananni talinga tu
peta’tan ma’pakarimman, la torro dio lu
to kinaa.
32 Minda-minda untumpu peada’, iamo
umpamatuna katuoanna; apa minda-

minda umperangii peta’tan, unnappa’ tangnga’ kinaa.
33 Kamatakuran lako PUANG iamo
pangadaran mebaa lako undoloan
kadipangkeran.
16 1 Iatu tolino ba’tu pira-pira tu
pa’timbangan lan penaanna, apa
iatu pebalinna lila bu’tu lu dio ia mai
PUANG.
2 Mintu’ tu lalanna simisa’-misa’ tau
masero dio pentirona, apa PUANG
ussudii tu penaanna.
3 Sorongi tu mintu’ pengkarangammu
lako PUANG, iake susimito, la dadi tu
tanan penaammu.
4 Mangkamo Napadadi PUANG tu
mintu’na la unturu’i tu lalan pa’inaanNa,
moi na iatu to tang mekaaluk, la
Naparampoi duka allo kamandasan.
5 Minda-minda matampo penaanna
Nakagalli PUANG; manassa tae’ nala
tilendok dio mai ukungan.
6 Iatu kakelokan napa’dei pa’kaboro’
sia kamarurusan, sia bannang dio
kamatakuran lako PUANG, anna toyang
tu tau dio mai kakadakean.

7 Iake naalai penaanNa PUANG tu lalanna misa’ tau, Puang Kalena umpasikaeloi ualinna.
8 Iatu polean sidi’, ke naturu’i kamaloloan mandu melo, na iatu polean buda naturu’ kakelokan.
9 Iatu penaanna tolino untangnga’-tangnga’ lalanna, apa PUANG unnato’i tu tengkana.
10 Iatu pangra’ta’Na Puang dio pudukna datu, iake ma’paolai salui tang sala tu pudukna.
11 Iatu petimbang sia timbangan tongan lu dio mai PUANG, mintu’ batu timbangan lan kandu’ panggaraganNa duka.
12 Nakagalli datu umpogau’i tu katangmekaalukan, belanna tete dio kamaloloan nadipabantang tu isungan kapayunganna.
13 Iatu puduk malambu’ naala penaanna mintu’ datu, iatu tau umpokada tonganna nakamasei.
14 Iatu kare’dekan ara’na datu iamo pesuanna kamatean, apa iatu to kinaa iamo ussa’poi.
15 Iatu arrang lindona datu umpaden katuoan salama’, sia iatu

kamasokananna butung to gaun ke palauran undi.
16 Losong ia melona tu unnappa’ kakinaan, na iake unnappa’ bulaan, losong diangga’ tu ullolongan tangnga’ kinaa na ullolongan salaka.
17 Iatu patunna to bulo lollong iamotu untoyangan kalena dio mai kakadakean; sia minda-minda ungkaritutui lalanna, iamo ungkanandai katuoanna.
18 Iatu kamatampoan undoloan kasanggangan sia kamadoan penaa undoloan katobangan.
19 Mandu melo, ke napopengkadionganni tau tu penaanna sisola to bongko, na iatu untaa pangrampa sola to matampo.
20 Minda-minda umpalan penaai tu kada iato, la unnappa’ kameloan, ondongpi maupa’ ia tu to umposande’ PUANG.
21 Iatu to kinaa disangai to unnampui tangnga’ kinaa, sia kada mammi’ umpamatoto’ bisara.
22 Iatu tangnga’ kinaa napokalimbuang katuoan to unnampui, apa iatu tobaga umpoukungan kabaganna.
23 Iatu penaanna to kinaa umpopemmanarang pudukna, sia umpamatoto’ bisara sun dipudukna.

24 Iatu kada masokan susito tallo’ enoan,
napomatanning penaa sia napopedampi
buku.
25 Den tu lalan malolo nasanga tau, apa
katampakanna mebaa lako kamatean.
26 Iatu katangdiaranna to mengkarang
ussolanni mengkarang, belanna
sadangna umparukui.
27 Iatu to bulituk umbo’bok patuang
kakadakean, sia dio pudukna susi bang
to api ma’durru’.
28 Iatu to kelok penaanna umpabu’tu
bang kasipakkan, sia iatu to ma’kada
boko’ umpasisarak to massangmane.
29 Iatu to sa’ga’ unnaran padanna rupa
tau, sia ussolanni lako lalan tang melo.
30 Minda-minda umpamamma’ matanna
morai ma’tangnga’ kelok, sia minda-
minda unnammang arena, umpogau’mo
kakadakean.
31 Iatu uban iamo misa’ makota mala’bi’,
tu dikabu’tui dio lu lalan kamaloloan.
32 Iatu to kalando pesuka’ ussau’ misa’
to lalong, sia minda-minda untaloi
penaanna ussau’ to untalo misa’ kota.
33 Iatu pa’ loterei dirogan-rogan diong
bantanan, apa iatu ra’ta’na simisa’-misa’
lu dio mai PUANG.

17 [1] Mandu melo ia tu bo’bo’ rangke
sangraku’, ke naturu’i karapasan,
na iatu banua nanii ponno pa’kandeanan,
ke naturu’i kasigagan.
[2] Misa’ kaunan unnampui tangnga’
kinaa la umparenta misa’ pia muane
ma’pakasiri’ sia la umpotaa mana’ dio lu
mintu’ to massiulu’.
[3] Iatu pa’paredean dinii umpatama
salaka sia po’poran dinii umpatama
bulaan, apa PUANG ussudii tu mintu’
penaa.
[4] Iatu to umpogau’ kadake umpalan
penaa puduk ma’pakena, sia iatu
kakelokan untananni talinga lila
ma’kasanggang.
[5] Minda-minda untelle to bongko,
umpamatuna Totumampana; sia minda-
minda umpoparannu kamandasanna to
senga’ tae’ natilendok dio mai ukungan.
[6] Iatu lanto mimi’ napomakota nene’, sia
iatu to padadian napomala’bi’ anak.
[7] Iatu kada mandalan tang sitondon to
baga, ondong pissan, ke to kapua anna
ma’kada buttok.
[8] Iatu pamengan sangtinti parimata
maelo lako to umpoapai, la maupa’
umba-umba tu napatu.

9 Minda-minda ussamboi
kapatodotintingan, unnula’ pa’kaboro’;
apa minda-minda untundan nenne’
kara-kara, umpasisala to massangmane.
10 Pissanri disayu tu to unnampui
tangnga’ kinaa natamamo penaanna,
losong na iatu pessaratu’ peta’tan lako
to baga.
11 Minda-minda tu pabali-bali,
kakadakean manna naparri-parri,
apa la disua tu pesua tang unnissan
kamamasean la ullaoi.
12 Melo ia tu sitammu beruang birang
sisayuran anakna, na iatu sitammu to
baga lan kabaganna.
13 Minda-minda umpakkanni kakadakean
tu kameloan, manassa iatu kakadakean
tae’ nala toyang dio mai banuanna.
14 Iatu pamulanna kasigagan susito ke
ullo’po’ki sapan uai; iamoto torei tu
kasigagan, ke tae’ siapi namasarrang.
15 Minda-minda ussanda tonganni to tang
mekaaluk sia minda-minda umpasala sia
unnukung to malambu’, tau iate sola dua
Nakagalli PUANG.
16 Apara gai’na tu pealli lan limanna to
baga la naallian kakinaan, belanna inang
tae’ naampui tangnga’ kinaa?

17 Misa’ sangmane tontong bang
ma’pakaboro’, sia iatu kasiuluran payan
lan kapussakan.
18 Minda-minda umpasisala’pa limanna
mangallu’ sia unnindo’i indanna padanna
tolino, tae’ naampui tangnga’ melo.
19 Minda-minda umporai kasigagan,
umporai kapatodo-tintingan; sia minda-
minda umpamadao kadanna undaka’
kasanggangan.
20 Minda-minda tu leko’ penaanna, tae’
nakabu’tui kamauparan, sia iatu lila
ma’pakena tobang rokko kasanggangan.
21 Minda-minda undadian to baga iamo
napomaparri’, naambe’ to baga tang la
parannu.
22 Iatu kaparannuan lan penaa
umpamadoi’ kamalekean, apa iatu penaa
rosso umpamarangke buku.
23 Iatu to tang mekaaluk untarima
pamengan lan mai kandu’ la umputa’
lalan katonganan.
24 Iatu to unnampui tangnga’ kinaa dio
pentioran tu kakinaan, apa iatu mata to
baga mettia’-tia’ bang sae lako randan
langi’.

25 Misa’ pia muane baga naposaki
inaa ambe’na, sia napopa’di’ penaa to
undadianni.
26 Diposala ke undosaki’ to malambu’,
ondong pissan tang sipatu ke
umbambaki’ to la’bi’.
27 Minda-minda unnampui tangnga’ kinaa
umpasilolongan melo buangan kadanna,
sia iatu to mandalan pa’inaanna
ma’timbang melo.
28 Moi anna to baga, ke rapa’ siai,
disanga to kinaa, sia iake ma’pakappa
bangi disanga to unnampui tangnga’
kinaa.

18 1 Minda-minda untoyangan kalena
iamo unturu’ lalan pa’poraianna,
sia karede-redean, unnea mintu’
pa’tangngaran melo.
2 Iatu to baga tae’ naporai pa’inaan
melo, sangadinna naporai bang untale’
apa diong penaanna.
3 Umba-umba nanii sae tu to tang
mekaaluk, inde dukato nanii sae tu
kadipamatunan, sia kapassayuan naturu’
siri’.
4 Iatu kada sun dio pudukna misa’
tau susito uai mandalan, sia salu’-

salu’ tikula’dak-la’dak sia kalimbuang
umpabu’tu kakinaan.
5 Iake umpalosongangki’ to tang
mekaaluk sia ussualeki’ to malambu’, ke
ma’paolai saluki’ manassa salaki’.
6 Iatu pudukna to baga umpaden
kasigagan, sia iatu sadangna
umpetamban kadibamban.
7 Iatu sadangna to baga iamo umbaai
lako kasanggangan, sia iatu pudukna
umpoya kalena.
8 Iatu kadanna to ma’kada boko’ susito
kande marasa, tang tigaruntu lendu’
tama inan penaa.
9 Iatu to tukkunan mengkarang,
massiulu’mo to pasanggang.
10 Iatu sanganNa PUANG sangtinti to
menara matoto’; iatu to malambu’ mallai
lako natang matumba-tumba dio.
11 Iatu iananna to sugi’ napokota matoto’
sia napobenteng tembo’ matande
nasanga.
12 Iatu kamadaoan penaanna tau
undoloan katobangan, apa iatu
kamadiongan penaa undoloan
kadipangkeran.
13 Minda-minda mebali dolo namane
ma’perangii napobaga sia naposayuan.

14 Iatu kabattaranna tau ussande’i
lan kamaparrisanna, apa iatu penaa
bonnong mindara la umpakatanai?
15 Iatu penaanna to unnampui tangnga’
kinaa, ungkabu’tui kapaissanan, sia iatu
talinganna to kinaa undaka’ kapaissanan.
16 Iatu pamengan napa’bengan tau
umpakalua’ lalanna sia umpopennoloi
dio olona to kapua.
17 Iake den kasikara-karan ditonganni
tu to ma’kada dolo, apa undinna
ma’kadaomi tu balinna sia umpebalii tu
kadanna.
18 Iatu pa’loterei untorei kasigagan sia
umpasisarak to paa.
19 Iatu siulu’ tang taben katongananna
tang tatamamo tu penaanna losong
na iatu kota ditambakuku, sia iatu
kasigagan susimo salli’ babangan
benteng.
20 Iatu bua kadanna tau napodia’
tambukna; sia napedia’i bura pudukna.
21 Iatu kamatean sia katuoan lan
kuasanna lila, minda-minda unturusanni
la nakande tu buanna.
22 Minda-minda umpobainemo misa’
baine, iamo ungkabu’tui ianan ballo,

sia unnappa’ kamaturu-turuan dio mai PUANG.
23 Ma’kada mengkamoya-moya tu to bongko, apa iatu to sugi’ mebali to’do’.
24 Iatu to buda punala bangri tau naposola naposanggang, apa den duka sipissan na iatu sangmane, maruru’ sia marengke’ tongan, na iatu siulu’.

19 1 Iatu to kalala’ unnola kamaloloan mandu melo na iatu to ma’kada leko’ sia natompoi kabagan.
2 Moi natutuki’ ke tang unnampuiki’ tangnga’ melo, tae’ gai’na, naminda-minda lumingka tarru’ matira’, madomi’ bang tilende’.
3 Iatu kabaganna kalena tau ussanggang lalanna, moi susito, ma’paropo’ duka lako PUANG.
4 Iatu kasugiran umpabuda sangmane, apa iatu to kalala’ natampe sangmanena.
5 Misa’ sa’bi tang tongan tae’ nala tang diukung, sia minda-minda umpenaan buttok tae’ nala tilendok len.
6 Buda tau undaka’ bang kamaturu-turuanna to la’bi’, sia pantan la sisangmane minda-minda umpa’bengan pa’kamasean.

7 Iatu to kalala’ nakabiri’ mintu’ siulu’na,
ondong pissanpi iatu mintu’ sangmanena
untoyangan kalena dio mai. Iake
napaula’i kadanna, – ta’deomi tu tau
iato.
8 Minda-minda unnappa’ tangnga’
kinaa, iamo ungkatirinnai katuoanna,
minda-minda ungkaritutui pa’inaan,
ungkabu’tui kamauparan.
9 Misa’ sa’bi tang tongan tae’ nala tang
diukung, sia minda-minda umpenaan
buttok, la sanggang.
10 Iatu kamalaboan tae’ nasipatu lako
tobaga, ondong pole’pi tang sipatu tu
misa’ kaunan umparenta arung.
11 Iatu tanga’ kinaanna misa’ tau
iamo umpopassuka’ kalandoi, sia iatu
kamala’biranna umpagarri’ to patodo
tinting.
12 Iatu kasengkeanna datu susito
burrungna singa mangura, apa iatu
kamasokananna susito ambun dio to’
riu.
13 Iatu pia muane baga napomandasa
ambe’na, sia iatu baine passigagan
susito papa rutu’.
14 Iatu banua sia ianan iamo mana’ta
dio mai to matua, apa iatu misa’ baine

unnampui tangnga’ kinaa, iamo misa’ pa’kamasean dio mai PUANG.
15 Iatu kamatukkunan umpaden mamma’ kalupi-lupian, sia iatu to maga’gun la umperasai katangdiaran.
16 Minda-minda umpalan penaai tu pepasan iamo ungkarimmanni katuoanna, apa minda-minda tang ungkanandai penggauranna, manassa la mate.
17 Minda-minda ungkamasei tobongko, ma’peindan lako PUANG, Puangmo la umpakkanni tu kameloanna.
18 Pa’dikki tu anakmu muane, su’ding murannuan siapi, apa da’ maro’ mula umpatei.
19 Iatu to arasan la umperasai pa’dik, iake la mutundui, la mupasalangngan-langnganna tu kasengkeanna.
20 Perangii tu pa’patudu sia tarimai tu pa’pakilala, ammu dadi kinaa undinna.
21 Buda tu natangnga’ tau lan penaanna, apa iatu NapantokNa PUANG tang leluk.
22 Iatu unnala penaanta, iamotu kamasokananna tau, mandu melo tu to bongko na iatu misa’ to buttok.
23 Iatu kamatakuran lako PUANG umpabu’tu katuoan; iatu tau iato

ma’pedia’ ke mamma’i sia tae’ narampoi kamandasan.
24 Iatu to tukkunan umpadiong bang kandian limanna, apa tang unnangka’ limanna ma’suak.
25 Iake mulonga’i tu to pabe’se, la manarang tu to tang unnampui tangnga’ melo, iake muada’i tu to unnampui tangnga’ kinaa, la napopaissan tu iannato.
26 Minda-minda umpandasa ambe’na sia ussuale indo’na, iamo misa’ pia muane ma’pakasiri’ sia sipatu disayu.
27 E anakku muane, da’imi to muperangii tu pa’pakilala, iake tontongko umboko’i tu kada tongan.
28 Iatu to sa’bi bulituk untelle bang tonganna, sia iatu puduk to tang mekaaluk unnamma’ bang kakelokan.
29 Iatu ukungan diparandanan to pabe’se sia pelonga’ dio boko’na to baga.

20 1 Iatu anggoro’ sangtinti to patelle-telle sia iatu melangona ke diiru’i mongngo’ bang, minda-minda unturusanni tae’ nakinaa.
2 Iatu pa’garrakna datu susito burrungna singa mangura, minda-minda untengkai, tang ungkatirinnai katuoanna.

3 Iamo napomala’bi’ misa’ tau, ke toyangi
dio mai kasigagan, apa minda-minda tu
baga ta’pa re’dek bang ara’na.
4 Iake attu lakoan padang iatu to
tukkunan noka ia lao ma’tengko, iamoto
ianna undaka’ bura padang, ke attu
pegandungan, tae’ apa nakabu’tui.
5 Iatu tanan penaanna tau lan ba’tengna
susito uai mandalan, apa iatu to
unnampui tangnga’ kinaa, manarang
duka umpatassu’i diong mai malikunna.
6 Buda tu tau umpudi kalena
kamasokananna, apa iatu to matappa’,
mindara ma’din ullambi’i?
7 Iatu to malambu’ ma’gau’ malolo la
maupa’ tu mintu’ anakna undinna.
8 Misa’ datu tu unnisung dao kadera
pa’paolaian salu, matanna bangsia
umpasilaenanni tu kadake na melo.
9 Mindara ma’din ma’kada, kumua:
Mangkamo kukampai tu penaangku anna
masero, sia maseromo’ dio mai kasalan?
10 Duang rupa tu batu timbangan sia
duang rupa tu sukaran, iatu apa iato
Nakagalli dua PUANG.
11 Moi anna pia muanepa, apa
penggauranna umpamanassai, kumua
masero sia maloloraka tu kedona.

12 Iatu talinga parangi sia iatu mata
patiro; mangka duamo Natampa PUANG.
13 Da mubudananni tu mamma’ bang, da
mumakasi-asi, palessekki tu matammu,
anna silasa tu kandemu.
14 Kadake!, kadake!, kadanna tu
to mangalli, apa ianna malemo,
massattuammi umpudi kalena.
15 Moi naampui tau tu bulaan sia
unnampui buda merdan, iatu ianan ballo
tongan, iamotu puduk ma’kada kinaa.
16 Alami tu bayu lamba’na, belanna iamo
unnindo’i indanna to senga’, sia alami
ammu potosandangi ussondai tu to tang
ditandai.
17 Iatu roti napabu’tu pa’pakena
matappa’ nakande tau, apa undinna iatu
sadangna naponnoi karassik.
18 Mintu’ tanan penaa dipalalo tete dio
pa’timbangan, iamoto timbang melomi
mumane lao parari.
19 Minda-minda lu lako lu dio mai
ma’pakadake lele, iamo umpasombo
rasia, iamoto da musikadamak tu to
sangkaloloan bang.
20 Minda-minda untampakki ropu
ambe’na sola indo’na, la pa’de tu sulona,
ke lillinan parrakki.

21 Iatu mana’ disasai diala, manassa tae’
namarendeng katampakanna.
22 Da muma’kada kumua: la kupabala’i
tu kakadakean, sangadinna kampai tu
PUANG, na Iamora untunduiko.
23 Duang rupa tu batu timbangan
Nakagalli PUANG, sia misa’ tu timbangan
sala, iamo kadake tongan.
24 Lu dio mai PUANG tu mintu’ tengkana
tau, apa iatu misa’ tau-umba nakua la
untandai tu la lanna?
25 Iake ma’kadai tu tau, kumua:
maindan, natae’ natangnga’ meloi
dolo, iamo misa’ poya lako kalena,
sia iake mangallonanni dolo, namane
ma’timbang.
26 Iatu misa’ datu kinaa unta’pii to
tang mekaaluk, sia napalullu’i roda
panglulluran.
27 Iatu penaanna tau iamo misa’ palita lu
dio mai PUANG, la umparessai tu mintu’
apa karerungan lan ba’tengta.
28 Kamamasean sia kamarurusan
ungkarimmanni datu, sia tete dio
kamamasean anna pabantangi tu
isungan kapayunganna.

29 Iatu belona to mangura iamotu
kamatotoranna, sia iatu kamala’biranna
to matua, iamotu uban.
30 Iatu lalan pebamba kerara usseroi
kakadakean, sia iatu pelonga’ umbasei
tu apa karerungan lan penaa.
21 1 Iatu penaanna datu lan
limanNa PUANG susito salu’-salu’,
Napalolong lao umba-umba tu Naporai.
2 Iatu mintu’ lalanna tau nasanga malolo
dio pentirona, apa PUANG ussudii tu
penaa.
3 Umpogau’ kamaloloan sia salunna
mandu naala penaanNa PUANG na iatu
pemala’.
4 Iatu mata pasoloran sia penaa madao,
iamo parrangna to tang mekaaluk,
iamora dipokasalan to.
5 Iatu pa’inaanna to birisan umpaden
kaseboan, apa minda-minda tu
sasa-sasa bang lan kapu’duran.
6 Iake urrampunki’ ianan tete dio lila
ma’pakena, susito gaun titale’ sia susi
poya mebaa lako kamatean.
7 Iatu penggauran masa’ga’na to tang
mekaaluk urriu’ bangi male, belanna
manokamo tu tau iato umpogau’
tonganna.

8 Iatu lalanna to ma’pakena tilekko-
lekko, apa iatu to bulo lollong malolo tu
penggauranna.
9 Mandu melo untorroi tetuk soto banua
na iatu sisola baine te’geran lan banua.
10 Iatu penaanna to tang mekaaluk
ungkabarii bang kadakena, sia tae’
natandai ungkamasei padanna rupa tau.
11 Iake diukungi tu to pabe’se, la kinaa
tu to tang unnampui tangnga’ melo;
sia iake to kinaa diada’i, la unnappa’
kapaissanan.
12 To malambu’ umpenunu a’gan
banuanna to tang mekaaluk sia
ussanggangi tu mai to tang mekaaluk.
13 Minda-minda ussissinganni talinga tu
pengkamoyana to bongko, manassa iake
ia metamba tae’ tau umpebalii.
14 Iatu pamengan dibuni umparapa’
kasengkean, sia iatu pa’kamase
natambuk umpa’dei kare’dekan ara’.
15 Iatu umpogau’ tonganna, napoparannu
to malambu’, apa napotiramban tu
umpogau’ kakelokan.
16 Iatu to pusa dio mai lalan tangnga’
kinaa la melayo lan kasirampunan
bombo tomate.

17 Minda-minda umporai bangi
ma’marua’-rua’, la kapu’duran; sia
minda-minda umbudanan minna’ sia uai
anggoro’, tae’ nala sugi’.
18 Iatu to tang mekaaluk napopela’bak
to malambu’ sia iatu to tang maruru’
ussonda to bulo lollong.
19 Mandu melo tu untorroi padang
pangallaran na iatu sisola misa’ baine
te’geran sia sengkean.
20 Lan banuanna to kinaa denmo tu mai
ianan dinanna sia minna’, apa misa’ to
baga untabu-tabui.
21 Minda-minda unnula’ kamaloloan sia
kamamasean, la unnappa’ katuoan,
kamaloloan sia kadipangkeran.
22 Iatu to kinaa unteka’ kota
ditambakukunna to lalong sia natuan tu
benteng naposanderan.
23 Minda-minda ungkanandai pudukna
sia lilana, iamo ungkampai kalena dio
mai ma’rupa-rupa kapussakan.
24 Iatu to rombo’ sia matampo, disanga
to patelle-telle, iamotu to matampo liu
penggauranna.
25 Iatu kamailuanna to tukkunan umbaai
lako kamatean, belanna iatu limanna
magasa mengkarang.

26 Iatu kamailuan mailu bang situ’turan
allo, apa iatu to malambu’ mamengan
bang sia tang ungkasayangi apanna.
27 Iatu pemala’na to tang mekaaluk
iamo misa’ kamagallian, ondong pole’ ke
napemalaranni situang tangnga’ kadake.
28 Iatu to sa’bi tang tongan la sanggang,
apa iatu to ma’perangi, ditonganan ke
ma’kadai.
29 Iatu to tang mekaaluk ma’lindo batu,
apa iatu to bulo lollong umpamanassa
tongan lalanna.
30 Tae’ tu kakinaan sia tae’ tu tangnga’
kinaa, tae’ duka tu bisara, ke
umpennoloiki’ PUANG.
31 Iatu darang dipasakka’, ke allo
kapararian, apa iatu kapataloan lu dio
mai PUANG.

22 1 Iatu sanga melo losong ia
na ia tu kasugiran kapua sia
kamaturu-turuan mandu melo na iatu
salaka sia bulaan.
2 Iatuto sugi’ sia tobongko pada-padai
sitiro; iatu Totumampana sola nasangi,
iamotu PUANG.
3 Iatu to manarang, ke natiroi tu
kamandasan, male umpentilindungan
kalena, apa iatu to tang unnampui

tangnga’ melo umpatarru’ bang
pa’inaanna anna ruai kamandasan.
4 Iatu napobua kaumpamadiongan
penaa, iamotu kamatakuran lako
PUANG, iamo kasugiran, kadipangkeran
sia katuoan marendeng.
5 Iatu duri sia poya dio lu lalanna
to leko’ penaanna, minda-minda la
ungkarimmanni kalena, untoyangan
kalena inde to dio mai.
6 Ada’i tu pia muane situru’ tu sipatunna
la napogau’, moi sae lako matuanna,
manassa tae’ nala sepang dio mai.
7 Iatu to sugi’ umparenta to bongko, sia
iatu to kaindanan la napotosandang to
umpaindanni.
8 Minda-minda unnambo’ kakelokan,
iamo la umpebuai kamandasan, sia iatu
tekken kasengkeanna la pa’de bang.
9 Iatu to masokan pentirona, la
dipamasakke, belanna umpa’kamasean
kandena lako to kalala’.
10 Ula’i sun tu to pabe’se, anna pa’de tu
kasigagan, anna radan tu kasisalan sia
kasisayuan.
11 Minda-minda ungkabudai ma’penaa
masero sia minda-minda ma’puduk
masokan, naposangmane datu:

12 Iatu matanNa PUANG ungkaritutui
kapaissanan, apa iatu kadanna to tang
maruru’ tang Napopembua.
13 Ma’kada tu to tukkunan nakua: Den
misa’ singa dio to’ batatta, napateina’
minii dio lu tana lapang!
14 Iatu pudukna bainena tau susi misa’
kalo’tok mandalan; minda-minda tu
Nasengkei PUANG, manassa la tobang
rokko.
15 Iake nala’ka’mi kabagan tu penaanna
pia muane, manassa pebamba peada’pi
la unnalai.
16 Minda-minda umpandasa tobongko,
umpamaupa’ tobongko; naminda-minda
umben apa tosugi’, umpakalala’ tosugi’.

Tananni talinga tu kadanna to kinaa

22:17–24:34

17 Patananni tu talingammu sia perangii
tu kadanna to kinaa, sia papatui
penaammu tu kapaissanangku.
18 Belanna melo, ke munanna inaai, sia
iake sakka’i mintu’ dio randan pudukmu.
19 Dikua anna iatu rannummu sande’
lako PUANG, iamoto angku ada’iko allo
iate, iko bangsiamo.

20 Tang mangkamorokoka kusurasan, tu
ba’tu pira-pira kada oro’na pa’pangada’
sola pa’pakilala sia kapaissanan,
21 ammu dipaissanni tu katongananna
kada manappa’ ammu ma’din umpebalii
kada manappa’ lako tu to ussuako?
22 Da murampai tu apanna to bongko,
belanna kalala’mo, sia da mupakario-rioi
tu to makasi-asi lan babangan.
23 Belanna PUANG la umpebalii tu
kara-karana, sia la urrampai tu sunga’na
tu to urrampa apanna tau iato mai.
24 Da musisangmane to sengkean sia da
musikalute to arasan,
25 kumua da mupopa’ biasai tu umpeolai
kedona, sia da mutananni poya tu
kalemu.
26 Da musangbilangan tu to
umpessala’pan limanna siallu’ sia
unnindo’i indanna to senga’.
27 Tae’ manii apa dio kalemu
mupamayaran, ma’apaoi nala iatu
kamammaran munii mamma’ naala tau?
28 Da mupalelei tu katonan dolo, tu
napantok nene’ to dolomu.
29 Iammu tiroi tu misa’ tau malute lan
pengkaranganna, manassa la diangka’

untoe pengkaranganna datu, tae’ nala
umpentoean to tang mala’bi’.
23 1 Iake unno’ko’ko kumande sola
misa’ pangulu, ia manna mutiro
melo tu diona tingayomu.
2 Sia pandanni piso tu barokomu, ke
misa’ko to soko.
3 Da mukaduangi tu kande mammi’na,
belanna iamo kande mepakena.
4 Da mubo’yo’i kalemu la morai sugi’,
pamambelai tu pa’inaan iato.
5 Iake mupenunui, simpolo pa’de,
belanna ta’pa unggaragan kalena pani’,
susito langkan maega mettia’ langngan
langi’.
6 Da mukandei tu kande to ma’mata
pasisik, da mukaduangi tu kande
mammi’na
7 belanna susito ma’inaa lanna bang lu,
susimoto tu a’ganna; kumandemoko sia
mangiru’ko!, kadanna lako kalemu, apa
iatu penaanna mambela dio mai kalemu.
8 Iatu kande musuak, tu muamma’mo, la
mulua sule, sia iatu kada masokanmu
mupokada punala bang.
9 Da muma’kada dio pa’peranginna
to baga, belanna nasayu tu kada
tonganmu.

10 Da mupalelei tu katonan dolo sia da
mulambanni tu pa’lakna pia biung.
11 Belanna iatu Tomangla’bakna matoto’;
sia la Napebalii tu kara-kara unneako.
12 Papatui penaammu tu pa’pakilala sia
patananni talingammu tu kada tongan.
13 Da mupadapai tu peada’ lako pia
muane; iake mubambai pebamba, tae’
nala mate.
14 Moi ammu bambai pebamba, apa
murampanan tu sunga’na dio mai lino
tomate.
15 E anakku muane, iake kinaai tu
penaammu, manassa ia duka tu
penaangku la parannu.
16 Iatu mintu’ apa lan ba’tengku la
sila’tekan, ke ussa’bu’i tonganna tu
pudukmu.
17 Da nakimburui penaammu tu to
umpogau’ kasalan, sangadinna birisanko
la tontong ungkataku’, PUANG,
18 iake susito, manassa la sae tu attu
melo, sia tae’ mula ka’tu rannu.
19 Ma’perangiko, e anakku muane, ammu
kinaa, patu’tunni tupenaammu lako lalan
tongan.
20 Da musikadamak tu to pangiru’ uai
anggoro’ sia to pa’duku’.

21 Belanna iatu to pangiru’ sia to pa’kande
la kalala’ sia iatu to pa’tingkaru’dusan
umpopake sare dodo.
22 Perangii tu kadanna ambe’mu tu
mangka undadiangko, sia da musayui tu
indo’mu, ke matuami.
23 Alli tu kamanapparan sia da mubaluk
pole’i, sia kakinaan, pa’pakilala sia
tangnga’ kinaa.
24 Iatu ambe’na to malambu’ la parannu
tongan, minda-minda undadian pia kinaa
la naposende.
25 Iamoto anna parannu penaanna tu
ambe’mu sia indo’mu, sia anna sende tu
to undadiangko.
26 E anakku, sorongi tu penaammu lako
kaleku, sia la naposende matammu tu
diona lalanku.
27 Belanna iatu baine bualang susito
kalo’tok mandalan, sia baine passulo
bongian susito patuang si’pi’.
28 Ondongpi, mangodo’ susito pa’gora’
sia umpakerangngan to tang maruru’ dio
lu torro tolino.
29 Mindara tu nanii pa’dikka’? mindara
tu nanii pekaindo’? mindara tu
nanii kasigagan? mindara tu nanii
kasumarroan? mindara tu nanii bangke

punala bang? mindara tu nanii mata
maru’gun?
30 Dio lu to masai bongi bangmo unno’ko’
mangiru’ uai anggoro’, iamotu to sae
ullae’ uai anggoro’ dipasito’bo’.
31 Da mutiroi tu uai anggoro’, ke
mararang tonganni, sia iake
pamburorongi lan irusan, tarru’ liu
bang diamma’.
32 Katampakanna ma’totok susito ula’,
sia umpessumpiran ipona ten to ula’
rame.
33 Iake susito, iatu matammu untiro
ma’rupa-rupa apa memangngan, sia
tang ma’runduanan tu penaammu
muma’damolang.
34 Sia la susiko to mamma’ lan atena
tasik, sia sangtintiko to matindo dao
tampak lentong kappala’.
35 Nabambana’ tau, apa tae’ kusa’ding
mapa’di’, nabobo’na, apa tae’
kusa’dinganni; pirampira kula pandiu?
Manassa la kudaka’ pole’pa.

24 1 Da mukimburui tu to kadake sia
da muporai la ussisolanni,
2 belanna iatu penaanna untangnga’
bang pa’pakario-rio, sia iatu pudukna
umpokada bang kamandasan.

3 Tete dio kakinaan nadibangun tu
misa’ banua, sia tete dio tangnga’ melo
nadipabantang;
4 tete dio kapaissanan nadiponnoi tu mai
bilikna ianan keangga’ sia maballo sanda
rupanna.
5 Iatu to kinaa matoto’, sia iatu to
unnampui kapaissanan umpasombo
kamawatangan.
6 Belanna sipatuko la parari situang
pa’timbangan, sia iatu kapataloan
napaden kabudanna to ma’bisara.
7 Iatu to baga tae’ nalambi’i tu kakinaan;
tae’na tiku’bi’ tu pudukna lan to’
babangan.
8 Minda-minda tu matangnga’ bang la
umpogau’ kadake, iamo digente’ to
bulituk.
9 Iatu tangnga’ tang kebattuan, iamo
kasalan, sia iatu to pabe’se nakagalli tau.
10 Iake raangi penaammu lan
attu kapussakan, la moro’ tu
kamatotorammu.
11 Rampananni tu to ditingkan la dipatei,
sia da mutoyangan kalemu dio mai tu to
tipa’re’ba len la dipongko.
12 Iake ma’kadako mukua: Manassa
tae’ kiissanni – tae’raka nala sombo

lako Puang tu ussudi mintu’ penaa
sia tae’raka Nala untandai Puang, tu
umpenunu ba’tengmu sia tae’raka
Nala umpabala’i tu penggauranna
simisa’-misa’ tau?
13 Kandei tu tani’ enoan, e anakku
muane, belanna melo tu iannato, sia iatu
tallo’ merang matappa’ lan lingaromu.
14 La mutandai kumua susi dukato
tu kakinaan lan penaammu. Iake
mukabu’tuimi, manassa la sae
tu kameloan undinna, sia iatu
pa’rannuanammu tae’ nala ka’tu.
15 E kamu, to tang mekaaluk, da miodo’i
tu banuanna to malambu’, sia da
misanggangi tu inan katorroanna.
16 Belanna iatu to malambu’ moi anna
tobang pempitu, la bendan duka sule,
apa iatu to tang mekaaluk tipessussuk
tama kamandasan.
17 Iake tobangi tu ualimmu, da
muparannu; iake tipessusukki, da
nasende penaammu,
18 dikua da Natiroi PUANG, anNa tae’
naalai penaanNa, Naurunganni umpalelei
tu kasengkeanNa dio mai.
19 Da mukagi’gi’i tu to kadake, sia da
duka mukimburui tu to tang mekaaluk;

20 belanna tae’ nala sae tu kameloanna
undinna lako to kadake, sia iatu palitanna
to tang mekaaluk la dipa’dei.
21 E anakku muane, kataku’i tu PUANG
sola datu, sia da musisola tu tau
umpaden kamarukkan.
22 Belanna tang dikapang-kapang anna
bu’tu tu kasangganganna, sia mindara
unnissanni ba’tumba natappu’ tu taunna
narampoi kamandasan.
23 Inde dukapa tu ba’tu pira-pira (kada
peada’na) to kinaa. Tang melo tu
umpelindo tau lan kapa’paolaian salu.
24 Minda-minda tu ma’kada lako tu
umpogau’ kadakena, kumua: Tae’
musala, nagatai mintu’ bangsa sia la
natampakki ropu to sangpetayanan.
25 Apa minda-minda ma’paolai salu
tongan la maupa’, sia la narampoi
kamasakkean sia kasalamaran tu tau
iato.
26 Minda-minda mebali tongan, iamo
unnudung pudukna tau.
27 Posara’i dolo tu pengkaranganmu
dio salian sia pasakkaranni kalemu
tu pa’pa’lakan, mumane umpabendan
banua.

28 Da musa’bi tang kebattuan lako
padammu tolino, belanna la morairokoka
umpatassu’i dio pudukmu tu kamorang-
morang?
29 Da muma’kada kumua: Susitu
nagauranna’ susi dukato tu la
kugauranni; la pantan kupabala’i sitinaya
penggauranna.
30 Den pissan kulendu’i pa’lak to
tukkunan sia ullendu’i pa’lak anggoro’ to
tang unnampui tangnga’ kinaa.
31 Manassa pa’lak iato nasitutu’i duri sia
nasamboi riu, sia iatu rinding tembo’na
puramo tuan.
32 Iatongku pemarangami, kupalan
penaami, sia iatongku tiromi, kualami
pangadaran tu iannato.
33 La mamma’pa’ sattu’, mamma’-
mamma’pa’ sattu’, la ma’koko
kalepakpa’ umbambangan kaleku sattu’,
34 la saemo madomi’ tu kamakario-
rioammu sia iatu kataerammu susi misa’
to ma’pa’buno.

Peada’ dandanan sangka’ narampun taunna Hizkia

25:1–29:27

25 1 Inde dukapa tu peada’ dandanan
sangka’na Salomo, tu narampun
taunna Hizkia, datu Yehuda.
2 Iamo Napomala’bi Puang Matua
tu umbuni apa Napogau’, apa iatu
napomala’bi’ datu iamotu umparessa
kara-kara.
3 Iatu malangka’na langi’, sia iatu
mandalanna lipu daenan sia iatu
penaanna datu tang dilambi’ disuka’.
4 Alai tu tai salaka, anna bu’tu natiro
pande bulaan tu misa’ panggaraganna.
5 Pamambelai tu to tang mekaaluk
dio mai olona datu, na iatu isungan
kapayunganna dipabantang tete dio
kamaloloan.
6 Da mutendeng kalemu dio olona datu,
sia da mubendan dio inanna to kapua.
7 Belanna mandu melo, kema’kadai
tau lako kalemu, nakua: Maleko
mai, kendekko langngan!, na iake
napamadiongangko tau dio olona to
mala’bi’, tu mangka nata’pai matammu.

8 Da mumadomi’ male ma’kara-
kara, belanna apa tu la mupogau’
ma’katampakanna ke napakasiri’ko
padammu tolino?
9 Pemeloi kalena bangmi tu kara-karamu
sola padammu tolino, apa iatu rasia to
senga’ da mupasomboi,
10 da nabe’seko minda-minda urrangi tu
iannato; ianna susito, tae’ nala tore tu
lele kadakemu.
11 Iatu kada disa’bu’ melo butung bua
appel bulaan dipadiong pindan salaka.
12 Iatu to ma’pakilala kinaa siperangian
to untananni talinga susito anting-anting
bulaan sielle’ manik bulaan.
13 Susitu masakka’na ambun makko, ke
attu pegandungan, susi dukamoto tu
misa’ pesua manappa’ lako tu ussuai,
belanna iamo umpamanaman penaanna
puangna.
14 Susito salebu’ sia angin tang umbaa
uran, susi dukato tu misa’ tau untendeng
pamenganna tu tae’ gai’na.
15 Diona pesuka’ kalando anna
dipamalamma’ penaanna tu to paa, sia
lila masokan unnisak-nisak buku.

16 Iake muappa’i tu tani’ enoan, kande
bangi silasanna, da mupeko’sai, mulua
manii sule.
17 Da mumadada’ bang lao lako
banuanna padammu tolino, masorro
manii, anna kabiri’ko.
18 Susitu misa’ tarasulu’, pa’dang sia
tinaran matata’, susi dukato tu misa’
sa’bi tang tongan lako padanna tolino.
19 Susitu isi manapo sia lentek tiredok
len susi dukamoto ke sande’ lakoki’ to
tang manappa’ lan allo kapussakan.
20 Susi to unnalai bayunna, ke attu
madingin, sia susi to sukka dipasirau
soda, susi dukato tu to sumengo punala
bang, moi anna rosso penaanna.
21 Iake tangdia’i tu ualimmu pakandei,
iake ma’rangi pairu’i.
22 Belanna ke mupogau’i susito,
mupabumbunni ruaya tu ulunna, anna
PUANG la umpakkanni lako kalemu.
23 Iatu angin ma’paludaa mai umbaa
uran kamban, susi dukato tu kada boko’
umpapayan kasengkean dio lindona tau.
24 Mandu melo untorroi tetuk soto banua,
na iatu sisola baine te’geran lan banua.

25 Iatu kareba melo dio mai tondok
mambela butung to uai sakka’ lako to
ma’rang.
26 Susi uai saruran dipamalutu sia
uai kalimbuang dipamaruttak, susi
dukamoto tu to malambu’ ungkalaa’ to
tang mekaaluk.
27 Kadake ke budai tani’ enoan dikande,
apa iatu untuntun kara-kara magasa
tongan iamo umpabu’tu kadipangkeran.
28 Susi kota tuan rinding tembo’na, susi
dukamoto tu misa’ to tang unnatta
penaanna.

26 1 Susi ambun makko ke
pealloanni, sia uran ke
pegandunganni, susi dukato tu
kadipangkeran lako tobaga.
2 Susito dena’ mettia’ lu lako lu dio mai
sia susi kaluppini’ male bang mettia’,
susi dukato tu tampak ropu dipokada
punala bang, tang la umbasa tau.
3 Iatu ue dibamban darang, iatu sanga’
disangaran keledai na iatu pebamba
dipadio boko’na tobaga.
4 Da mupebalii to tobaga sitinaya
kabaganna, da mususitu tau iato.
5 Pebalii tu tobaga sitinaya kabaganna da
nasangai kinaa tu kalena.

6 Minda-minda umpa’pea kareba tete
dio tobaga, susito unta’takki lette’na sia
susito unniru’ apa parasun.
7 Susito kupi’ kope lentekna susi dukato
tu kada peada’ sun dipudukna tobaga.
8 Susitu to umpori manda’ batu lan
pekolak, susi dukato tu to umpakaraya
to baga.
9 Susitu duri untossok limanna to
malango, susi dukato tu kada peada’ sun
dipudukna tobaga.
10 Susito ma’pana punala bang urrua
mintu’ to lendu’ lalan, susi dukato
tu to umpopa’diama tobaga sia to
pa’malangoan.
11 Iatu tobaga tu ma’tole-tole umpokada
kabaganna, susito asu sule ungkande
luana.
12 Iake mutiroi tu misa’ to ussanga
kalena tokinaa, manassa iatu tobaga
mandu dirannuan na iatu tau iato.
13 Ma’kada tu to tukkunan nakua: Den
olo’-olo’ masuru dio lu lalan! sia den
singa dio lu batatta!
14 Susitu ba’ba tilento-lento dio to’
engsel, susi dukato tu to tukkunan diong
kamammaranna.

15 Iatu to tukkunan umpadiong bang
kandian limanna, apa matukkun siapa
unnangka’ limanna ma’suak.
16 Iatu tu tukkunan ussanga kalena
mandu kinaa na iatu pitu to umpebalii
kada tongan.
17 Minda-minda tu untamai kasigagan
tang umpatu kalena, susi tu tau untoe
talinga asu lendu’ lalan.
18 Susito bomboan umpa’panan anak
pana nanii api sia umpassumpiran
tinaran papatean,
19 susi dukato tu to umpakena padanna
tolino sia ma’kada nakua: Maningo-ningo
bangra’ aku.
20 Iake tae’i kayu, pa’de tu api; umba-
umba tu tae’ nanii to ma’kada boko’,
rapa’ tu kasigagan.
21 Susi ruaya umpopa’lana-lana
dukkunna sia kayu umpopa’lantang-
lantang api, susi dukato tu to passigagan
umpabu’tu kasiualian.
22 Iatu kadanna to ma’kada boko’ susito
kande marasa, tang tigaruntu lendu’
tama ba’teng.
23 Susitu bibang disapu’ salaka, susi
dukato tu puduk dukku-dukku umpokada
kamamaliran, apa kadake tu penaa.

24 Minda-minda tu untambuk essun,
belo puduk punala bang, apa untannun
pa’pakkena lan ba’tengna.
25 Moi anna ma’kada masokan, da
mupatonganni, belanna pitu tu apa
megallian naparitambuk.
26 Moi anna membuni tu kamagi’giran
tete dio pa’pakena, iatu kadakena sombo
lan kasirampunan.
27 Minda-minda umbo’bokan patuang
tau, ia kalena la tobang rokko, sia
minda-minda ullolinni batu tau, la
nalolinni sule tu kalena.
28 Iatu lila kamorang-morang ungkabiri’
to naroso, sia iatu puduk mammi’
umpasakka’ kasanggangan.

27 1 Da mumassattuan diona tu allo
masiang, belanna tae’ mutandai
apa tu ma’din napabu’tu allo iato.
2 Melo ke to senga’ umpudiko, da
napudukmu kalena, sia totama sae, da
nakalemu ma’pudi.
3 Iatu batu magasa sia iatu karassik
mabanda’, apa iatu saki inaa napabu’tu
to baga mandu magasa na iatu apa sola
duai.

4 Masarrang tu kare’dekan ara’na tau
sia nakabu’ kasengkeanna, apa iatu
kamangimburuanna minda la unnattai?
5 Iatu peada’ dipasombo mandu melo na
iatu kamamasean dibuni.
6 Iake bangkeki’ nabamba sangmaneta,
malolo tu penggauran iato, apa iatu
pangudungna uali moi mekabu’ tae’
duka natongan.
7 Iatu to dia’ nalullu’mo tu tani’ enoan,
apa iatu to tangdia’ moi apa mapai’
matanning duka nasa’ding.
8 Susito manuk-manuk salamba salao
sikambela serangna, susi duka tu to
salamba salao sikambela tondokna.
9 Iatu minna’ sia pandere’
umpamanaman penaanna tau,
susi dukato tu kasisangmanean lantuk
diona pa’pakilala malolo.
10 Da mutampei tu sangmanemu
sia sangmanena ambe’mu, apa da
mulese banuanna siulu’mu, ke naruako
kamandasan.
Mandu melo tu sangbanua mandappi’ na
iatu misa’ siulu’ mambela.
11 La kinaako, e anakku muane, sia
paparannui tu penaangku, angku pebalii
tu minda-minda ussayuna’.

12 Iatu to manarang, ke natiroi tu
kamandasan, male umpentilindungan
kalena, apa iatu to tang unnampui
tangnga’ melo umpatarru’ bang
pa’inaanna anna ruai kamandasan.
13 Alami tu bayu lamba’na, belanna iamo
unnindo’i indanna to senga’, sia alami
ammu potosandangi ussondai tu baine
tang ditandai.
14 Minda-minda tu mela’bik sae
massalama’ lako padanna tolino anna
umpekapuai gamaranna, nasanga tau
susi bang to sae unggatai tu tau iato.
15 Iatu papa rutu’ ke uran kambanni
namisa’ baine passigagan pada-pada
bang to tu a’ganna.
16 Minda-minda morai umparadanni,
susito umparadan angin, sia lima
kananna susitu la untangke minna’.
17 Iatu bassi umpamataran bassi, susi
duka tu tau umpamataran to senga’.
18 Minda-minda ungkaduttu’ garonto’
ara, la nakande tu buanna, minda-minda
ungkaritutui apanna puangna, la
dipakaraya.
19 Susitu uai nanii ussamminni lindona
tau, susi dukato tu penaanna nanii
umpeanni a’ganna.

20 Iatu lino tomate sia bambana mukkun
tae’ bang la mosona, susi dukamo tang
mosona tu matanna tau.
21 Iatu pa’paredean dinii umpatama
salaka sia dapo’ dinii umpatama
bulaan, na iatu tau disudi situru’ lelena
sanganna.
22 Moi anna dilambuk tu to baga sola
pare lan issong, inang tae’ nala sisarak
tu kabaganna.
23 Tiro meloi tu mintu’ bembe’mu sia
palan penaai tu dombamu ma’ba-anan.
24 Belanna iatu ianan tae’ namarendeng;
tontongraka tu makota nasiosso’i tau?
25 Iake pu’pu’mi tu riu sia mellolo sule
sia dirampunmo tu apa tuo dao buntu,
26 attu iato iatu anak domba la
umpadenangko pakean sia iatu bembe’
laki la mupangallian misa’ pa’lak,
27 sia la silasa tu pangandu’ bembe’ la
mukande sia nakande to lan banuammu,
sia la napotuo mintu’ ruranammu baine.

28 1 Iatu to tang mekaaluk male
mallai, moi tae’ tau unnula’i,
apa iatu to malambu’ manaman bang
nasa’ding susito singa mangura.
2 Iake pabali-balii tu pa’tondokan, la
buda tu arungna, apa tete dio tau

unnampui pakita penaa sia tangnga’ kinaa, nanii marendeng tu atoran malambu’.
3 Iatu to kalala’, tu umpakario-rio to bongko, susi bang uran kamban sae ussoloi kande.
4 Iatu to umboko’i sukaran aluk, umpudi to tang mekaaluk, apa minda-minda ungkaritutui sukaran aluk napomatana’ tu tau iato.
5 Iatu to kadake tae’ natandai tu malolona, apa minda-minda undaka’ PUANG natandai nasang.
6 Iatu to kalala’ unnola malolo mandu melo na iatu to kelok lalanna, moi anna sugi’.
7 Minda-minda tu ungkaritutui sukaran aluk, iamo misa’ pia muane unnampui tangnga’ kinaa, apa minda-minda tu sisola passolle’, umpakasiri’ ambe’na.
8 Minda-minda tu urranganni iananna medenne’ doi’ sia mesaro la’da’, umpangrampunan to uangkamasei tobongko.
9 Minda-minda umpasalai talinga sia manoka umperangii sukaran aluk, moi passambayangna megallian duka.

10 Minda-minda umpapusa to bulo lollong
lako lalan kamandasan, ia kalena la
tobang tama patuangna, apa iatu to
sallo’ la umpomana’ kamauparan.
11 Misa’ to sugi’ ussanga kalena kinaa,
apa misa’ to kalala’ tu unnampui
tangnga’ kinaa tarru’ natandai tu
penaanna.
12 Iake sila’tekanni tu to malambu’,
iamoto tu kamala’biran kapua, apa iake
unnappa’i kuasa tu to tang mekaaluk,
membuni nasang tu tau.
13 Minda-minda tu ussamboi kapatodo-
tintinganna, tae’ nala maupa’, apa
minda-minda unnakui sia umboko’i la
ungkabu’tui kamaturu-turuan.
14 Maupa’ tu to tontong mataku’,
apa minda-minda tu umpamakarra’
penaanna, la tobang rokko kamandasan.
15 Susi singa umburrung sia susi beruang
tangdia’, susi dukamo a’ganna to tu
pangulu tang mekaaluk umparenta misa’
bangsa malamma’.
16 Iatu misa’ datu tang palambi’
pa’inaanna, umpakario-rio tongan tau,
apa minda-minda ungkabiri’ saro bu’tu
kadake iamo umpamalambe’ sunga’na.

17 Iatu tau untanggungi rarana tau
tu napatibollo, la mallai sae lako
panglamunan; da nadampai tau.
18 Minda-minda tu unnola malolo, la
dilendokan, apa iatu to kelok lalanna,
tang dikapang-kapang anna tobang.
19 Minda-minda tu umbuak padang, la
dipedia’i, apa minda-minda tu unnula’
apa tae’ gai’na, la dipedia’i kakalalaran.
20 Iatu to manappa’ la sebo kamasakke-
sakkeanna, apa minda-minda unnula’
kasugiran, tae’ nasalai tang diukung.
21 Iatu umpelindo tau, tae’ namelo; moi
anna kande sangsuakan, napobannang
duka tau sala.
22 Iatu tau meullak matanna, maduang la
madomi’ sugi’, sia tae’ natandai, kumua
la narampoi kapu’duran.
23 Minda-minda tu umpakilala to senga’,
manassa la unnappa’ kamasokanan
undinna losong na iatu to malute
massede.
24 Minda-minda tu urrampa apanna
ambe’na sia indo’na, anna ma’tangnga’
kumua: tae’ nakasalan, tau iato solana
to kadake.
25 Iatu tau tontong bang ungkaduangi
ianan umpabu’tu kasisalan, apa minda-

minda tu umposande’ PUANG, la dipedia’i tongan kameloan.
26 Minda-minda tu urrannuan kalena penaanna, iamo tobaga, apa minda-minda unnola lalan kakinaan, la tilendok,
27 Minda-minda tu ungkasokanni to bongko, tae’ nala kapu’duran, apa minda-minda tu untampunanni mata, la narua tampak ropu.
28 Iake unnappa’i kuasa tu to tang mekaaluk, la membuni tu mai tau, apa iake sabu’i tu tau iato, la kerangngan tu to malambu’.

29 1 Minda-minda ditole-tole dipakilala, anna tontong bang matoro, ta’pa la disabu’i anna tang tundu-tunduannamo.
2 Iake sakerang-rangngannai kamatotoranna tu to malambu’ parannu tu to buda, apa iake ma’parentai tu to tang mekaaluk, sumarro tu to buda.
3 Minda-minda tu umporai kakinaan, umpaparannu ambe’na, apa minda-minda tu sikadamak baine bualang, ussa’sakan iananna.
4 Diona parenta malambu’ nanii datu umpabantang tondokna, apa iatu to

ma’pasanta’i sima, iamo ussanggang tondok.
5 Iatu to ussede-sede bang padanna tolino, natananni porro’ tu pentengkana.
6 Iatu kapatodo-tintinganna to kadake iamo umpoyai, apa iatu to malambu’ la mela’tek sia la sende.
7 Iatu to malambu’ untonganan tobongko, apa iatu to tang mekaaluk tae’ napalan penaai tu iannato.
8 Iatu to matampo umpaden kamarukkan lan kota, apa iatu to kinaa umparapa’ kasengkean.
9 Iake sikara-karai tu to kinaa na tobaga, tae’ natorei sumaraba-raba sia metaa.
10 Iatu to umpatibollo rara, ungkabiri’ to sallo’, apa iatu to bulo lollong untuntun kamakarimmananna.
11 Iatu tobaga umbarrakan bang mintu’ kasengkeanna, apa iatu to kinaa umpadapa sia umpa’dei kasengkeanna.
12 Misa’ to ma’parenta umperangii bang kada tang tongan – iatu mintu’ to naala parea tang mekaaluk nasang.
13 Iatu to kalala’ sia to ma’pakario-rio tontong sitammu, PUANG umbenni pentiro masero sola duai.

14 Iatu misa’ datu untonganan kara-
karana tobongko, manassa la bantang tu
isungan kapayunganna sae lakona.
15 Iatu pebamba sia peada’ umpaden
kakinaan, apa iatu pia muane
disa’biangan bang, umpamasiri’ indo’na’.
16 Iake kerangnganni tu to tang
mekaaluk, sakerangngan-rangnganna tu
kapatodotintingan, apa iatu to malambu’
napopaiman, untiroi tu katobanganna
tau iato.
17 Pa’dikki tu anakmu muane, anna
padenangko karapasan penaammu sia
napabu’tuangko kaparannuan.
18 Iake tae’i tu kada dipaombo’, iatu
pa’tondokan lao sala, apa la maupa’ tu
to ungkaritutui sukaran aluk.
19 Iake kada manna tang silasapa to tu
peada’ lako misa’ kaunan, belanna moi
natandaimo, apa tae’ napalan penaai.
20 Iake mutiroi den tu tau ussasai kada,
mandu dirannuan tu to baga na iatu tau
iato.
21 Minda-minda tu umpamolle’
misa’ kaunan tempon manguranna,
katampakanna la pabali-bali tu kaunan
iato.

22 Iatu to arasan umpabu’tu kasigagan
sia iatu to tarru’ ara’ umpogau’ buda
penggauran kadake.
23 Diona kamadoan penaa anna
dipamadiongan tu misa’ tau, apa iatu
to umpopengkadiongan penaanna la
unnappa’ kamala’biran.
24 Minda-minda mantaa sola to boko,
iamo ungkabiri’ kalena; moi narangimo
tu tampak ropu, apa tae’ napokada lenni
tu kara-karana.
25 Kamatakuran lako tau, iamo
untananan poya kaleta, apa minda-
minda tu umposande’ PUANG,
mentilindung dio inan marampa’.
26 Buda tau untuntun pa’kamaseanna to
ma’parenta, apa lu dio mai PUANG nanii
tau unnappa’ katonganan.
27 Iatu to kelok napomagalli to malambu’,
apa minda-minda unnola tonganna iamo
napomagalli to tang mekaaluk.

Peada’ dandanan sangka’ napa’pangadaran Agur

30:1-33

30 1 Inde sia tu kadanna Agur,
anakna Yake, KadanNa Puang

Matua. Ma’kada te tau iate nakua:
Mengkabo’yo’mo’, o Puang Matua, sia
bonnongmo’.
2 Belanna mandu bagana’ na iatu mintu’
tau sia tang unnampuina’ tangnga’ melo
susi tolino.
3 Sia tae’ duka kupelada’i kakinaan,
kuurunganni untandai Puang Masero
pindan.
4 Mindara tu kendek langan langi’ sia
songlo’ sule dao mai, mindara urrampun
angin diong pa’ka’panna? Mindara
umbungku’ uai diong tamang-kalena,
mindara umpamanassai tu mintu’ randan
langi’? Mindara tu sanganna sia mindara
sanganna tu anakna muane? Manassa
mutandai.
5 Mintu’ tu kadanNa Puang Matua pura
sudimo anna masero tongan; iatu to
umpentionganNi Iamo napobalulang.
6 Moi misa’ da murangnganni tu kadanNa,
dikua da Nata’tanko sia da mudiapparan
to buttok.
7 Duang rupa tu apa Kupalaku lako
Kalemi, da Mipadapanna’ kumane mate:
8 Pamambelai dio mai kaleku tu
kakelokan sia kada tang tongan, da
Mibenna’ kakalalaran sia kasugiran,

sangadinna kaduttu’na’ kande, iamotu taa silasangku.
9 dikua da kupeonganniKomi, ke kala’biammo’ sia da kuma’kada kumua: Mindara tu PUANG? sia da duka kuboko, kenarampoina’ kabongkoan sia da kutodotinting sanganNa Kapenombangku.
10 Da mupa’pekabirisanni tu misa’ to mengkarang lako puangna, anna da nagataiko sia mutanggung kalena tu salana.
11 Den tu tau pira unggatai ambe’na sia tae’ napasakke indo’na.
12 Iamotu tau, tu ussanga kalena masero dio pentirona, apa tang dibasei tu ruttakna.
13 Iamotu pasoloran matanna sia madao pentirona.
14 Iamotu to ma’isi susi pa’dang sia to ma’buang susi piso, la unnimbakan mintu’ tobongko, anna mata’pimo lan tondok sia tappumo tu to kalala’ dio lu pa’tondokan.
15 Iatu lematik da’dua tu anakna baine, iamotu benni, benni! Inde sia tu tallu tang untandai kadiaran, sia a’pa’ tu tae’ len nama’kada nakua: Silasamo.

16 Iamotu lino tomate, na pa’tambukan
tamanang, kuli’na padang tu tae’ bang
nama’kada nakua: Silasamo.
17 Iatu mata untelle-telle ambe’na sia
tang umbilang kamengkaolan lako
indo’na, la natotokki kaduaya diong
biring salu’-salu’ sia la nakande anak
langkan maega.
18 Inde sia tu tallung uluan
kukamangngai, ondongpi patang
uluan tu tang kupebuyu’;
19 iamotu lalanna langkan maega dao
langi’ na lalanna ula’ dao lu buntu batu,
lalanna kappala’ lan tangngana tasik
na lalanna misa’ muane sisola baine
mangura.
20 Susimote tu lalanna baine pasandak
salu lako rampanan kapa’: Ianna mangka
kumande napa’diimi tu pudukna, anna
ma’kada, nakua: Tae’ kupogau’ kadake.
21 Iatu tallung uluan napotigega’ lino,
ondongpi iatu a’pa’, tang naatta pissan:
22 Iamotu tete dio misa’ kaunan, ke
dadimi datu, na tete dio misa’ to tang
kebattuan, ke dipedia’i kande.
23 Tete dio baine disayu anna ditantang,
ke dipobainei, na tete dio misa’ baine

mengkarang tu ussuale puangna baine
naia ussondai.
24 Inde sia tu a’pa’ bittikna dao kuli’na
padang, apa lendu’ ia kinaanna;
25 iamotu sirrin misa’ bangsa malamma’,
apa naparandan duka tu kinallona ke
pealloanni;
26 na iatu kalinti to’ batu misa’ bangsa
malamma’, apa nagaragai duka tu
serangna lan buntu batu;
27 iatu batik tae’ datunna, apa ma’balole’
melo, ke tassu’i male;
28 na iatu bulilik ma’din nadammak tau,
apa lan duka tongkonan layukna datu.
29 Inde sia tu tallu melo nasang
tengkana, ondongpi iatu a’pa’ melo
lingkana:
30 Iamotu singa, lalongna mintu’ olo’-olo’,
tu tang sorong boko’ dio mai misa’ apa,
ba’tu dio mai misa’ tau.
31 Na iatu asu pangula’, ba’tu bembe’ laki,
sia misa’ datu tu sisola surodadunna.
32 Iake umpamadaoko kalemu, anna
tae’pa mutangnga’ meloi, ba’tu
mangkami mutangnga’ melo, melo
tampunni tu pudukmu.
33 Belanna iatu pangandu’, ke dilelu’i
umpabu’tu bumbungan pa’pamakko,

na iatu illong, ke ditumbukki kerara sia iatu kare’dekan ara’ ke dipatiludakki umpabu’tu kasigagan.

Pangadaranna indo’na Lemuel

31:1-9

31 1 Inde sia tu kadanna Lemuel,
datu dio Masa, tu naadaranni
indo’na.
2 Apara, e anakku, (tu la kupokadangko)?
io apara, e anak sun dikaleku? io apara,
e anak pangallonangku?
3 Da mupalulakoi baine tu
kamatotorammu, sia iatu
kasikadamakammu baine iato
umpamandasa datu.
4 Tang sipatu tu mai datu, e Lemuel, tang
sipatu tu mai datu, ke pa’anggoro’i, sia
iatu mai to paa ungkaduangi pangiru’
palango,
5 kumua da namangiru’ sia da nakalupai
tu apa dipondok sia nasondai tu
katongannanna mintu’ to dipakario-rio.
6 Benni pangiru’ palango lako minda-
minda tu kapu’duran sia uai anggoro’
lako minda-minda tu rosso tongan
penaanna.

7 Da’ito nairu’i anna kalupai tu
kakalalaranna sia anna tae’ naingaranni
tu kamandasanna.
8 Bungkaranni pudukmu tu to tang
naissan ma’kada, belanna la untonganan
mintu’ to mandasa tongan.
9 Bungka’i tu pudukmu, ammu
mangra’ta’ malambu’, sia sanda tonganni
tu to dipakario-rio sia to bongko.

Kadipudianna misa’ baine birisan sia kinaa lan tananan dapo’na

31:10-31

10 Mindara la unnappa’ misa’ baine
birisan sia kinaa? iatu angga’na mandu
losong na merdan.
11 Iatu muanena ungkatappa’i,
naurungan tang kurang tu bua sara’na.
12 Kameloan bang tu napogau’ lako
kalena, tangia kakadakean lan mintu’
katuoanna.
13 Umpasirundunan ia bulu domba sia
rami, sia matipa tu limanna ungkarangi
tu apa iato.
14 Susi ia kappala’ pa’balili, sia unnala
kandena dio mai tondok mambela.

15 Millikmo ia, ke mabongi bang siapi,
sia umben kande to nakurinni sia
napamanassan pengkarangan tu mai
baine ruranannа.
16 Iake la morai unnampui misa’ pa’lak
manassa la naappa’, sia diona bunga
rangka’na natananni misa’ pa’lak
anggoro’.
17 Ma’kamandi’ anna matoto’
mengkarang, sia umpabussu limanna.
18 Nasa’dingmo, kumua maupa’ tu
pa’balilinna, iake bongi tang pa’de lenmo
tu palitanna.
19 Tontong bang natoe tu unuran sia
umpasule-sule panikuan.
20 Tontong nabungkaran pala’na tu
to bongko, sia natadoi lima tu to
mase-mase.
21 Tae’ namataku’, narampoi ambun
makko tu ruranannа, belanna mintu’
ruranannа ma’tamangkale karamisi.
22 Nagaragammi kalena tu paramadani;
iatu lenang melo sia lango-lango
makaseda tu napotamangkale.
23 Iatu muanena katandan dio lu
babangan, ke unno’ko’i sola mintu’
pekaamberan lan tondok.

24 Nagaragaimi tu tamangkale lenang
anna balukanni; sia beke’ naparandan la
nabalukan lako to ma’baluk.
25 Kamatotoran sia kamala’biran
tu napotamangkale, iatu allo undi
napokaparannuan.
26 Situang kakinaan, ke tiku’bi’i tu
pudukna, masokan tu pa’pangada’ dara’
lengko lilana.
27 Natiro melo tu lalan pengkaranganna
to lan banuanna, sia tang ungkande roti
tang nakara’ta’i.
28 Iatu mai anakna muane bendan sia
napudi tu kamauparanna, sia ia duka tu
muanena untendengi, nakua:
29 Buda tu mai pia baine mandu matipa,
apa musau’ nasang tu mintu’nato!
30 Iatu kamaballoan pa’kaleanna misa’
baine ma’pakena sia iatu kameloan
pantarisanna tae’ gai’na, apa misa’ baine
ungkataku’ PUANG, iamo sipatu dipudi.
31 Benni lako tu bunga rangka’na, sia iatu
penggauranna la umpudi lan babangan
tondok!

TOMANGADA’

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia tu kadanna Tomangada’,
anakna muane Daud, datu dio
Yerusalem.

Mintu’na apa lan te lino tae’ gai’na

1:2-11

[2] Tae’ liu gai’na, kadanna Tomangada’,
tae’ liu gai’na! Mintu’na tae’ nasang
gai’na!
[3] Apara sarona tu tolino lan mintu’
ra’ta’na, tu nakara’ta’i, lan naarrang
matanna allo?
[4] Sangosso’ male, sangosso’ pole’o sae,
apa iatu lino tontong bang tumanan.
[5] Iatu mataallo bu’tu sia lambun, sia
seka-seka ma’dondo lako to’ inan nanii
bu’tu.
[6] Iatu angin mangiri’ ma’palusau’,
namane tibalik ma’palurekke, natontong

male mengguririk, nasuleo dio pengguririkanna.
7 Iatu mintu’ salu lolong tama tasik, apa
tae’ naponno len tu tasik; iatu naninna
salu lolong, inde dukato nanii tontong
lolong.
8 Iatu mintu’na apa mepamata’ka’,
tang dikemba’ disa’bu’; iatu mata tang
namoso mentiro sia iatu talinga tang
naponnoi pa’peranginna.
9 Iatu apa denmo dolona, ia dukato tu la
den; sia iatu apa dipogau’mo, ia dukato
tu la dipogau’; moi misa’ tae’ tu ba’runna
lan naarrang matanna allo.
10 Iake den misa’ apa tu napokada tau:
Tiromi, iamote tu ba’ru – inang denmo ia
dolo-dolona to na linota.
11 Pa’demo tu kapengkilalan diona apa
dolo, susi dukato tu apa undi tae’mo nala
den tu kapengkilalan lako tu to undi.

Tae’ gai’na tu apa naanga’ Tomangada’

1:12-18

12 Akumo tu Tomangada’ datunna to
Israel dio Yerusalem;

13 sia kupapatuimo penaangku la
untuntun tonganni sia umparessai tu
kakinaan lan mintu’ apa dadi nasambo
langi’. Iamoto tu misa’ pengkarangan
masussa Nasorong Puang Matua lako
ma’rupa tau kumua anna mara’ta’
ungkarangi.
14 Kupemarangamo tu mintu’
pengkarangan tu dikarang lan naarrang
matanna allo, manassa mintu’nato tae’
gai’na sia susito unnula’ angin.
15 Iatu apa kelok tae’ nakullei malolo, sia
iatu apa kurang tang dikemba’ diia’.
16 Sipa’kadamo’ kaleku kukua: Manassa
kupakapuamo sia kupabudamo tu
kakinaan losong na iatu mintu’ to dolo
na aku tu umparenta Yerusalem; na iatu
penaangku unnappa’mo kaseboanna
kakinaan sia kapaissanan;
17 susimoto kunii umpatu’tunni lan
penaangku la untandai tu kakinaan
sia kapaissanan sia kabagan sia
katangpaissanan. Apa kutandaimo,
kumua ia duka tu iannato susiki’ to
unnula’ angin.
18 Belanna kabudanna kakinaan nanii
buda kamasussan, sia iake den

tau urrangnganni kapaissananna,
urrangnganni duka karossoanna.

Tae’ gai’na tu kaparannuan napabu’tu kameloan lan lino

2:1-26

2 [1] Ma’kadamo’ lako kaleku kukua:
Totemo la kupatobaiko kaparannuan,
iamoto popaimanni tu kameloan. Apa
manassa tae’ duka gai’na tu iannato.
[2] Diona kametaan kukua bangmi:
Kabagan iato; sia diona kaparannuan
kukuami: Apara napabu’tu to?
[3] Kuparessa duka tu penaangku
angku pemanamanni kaleku unniru’
uai anggoro’ – na iatu penaangku
umpasirundunanni tu iannato diona
kakinaan – sia unturu’ katangpaissanan,
sae lako kutiro tu apa losong melona la
napogau’ ma’rupa tau tu nasambo langi’
lan katuoan tang masae lako.
[4] Kupogau’mo tu mai apa kapua, iamotu
umbangunmo’ banua sia untanannimo’
ba’tu pira-pira pa’lak anggoro’,
[5] sia kugaragaimo tu pa’lak bunga sia
pa’lak kutananni ba’tu pirang-pirang
rupa kayu membua,

6 sia kugaragaimo tu ba’tu pira-pira
limbong, nanii tassu’ uai la ussakka’i tu
pangala’ mane ditananni kayu.
7 Kuallimo tu ba’tu pira-pira kaunan
muane sia kaunan baine, sia ba’tu
pira-pira dukamo tu dadi lan banuangku;
sia kuampui duka tu sapi sia domba sia
bembe’ buda tongan, tu mandu buda na
iatu apanna mintu’ to dolo dio Yerusalem
na aku.
8 Kurampunan dukamo kaleku tu
bulaan sia salaka, sia ianan nabaa datu
senga’ sia napabu’tu negara senga’;
kupadenammo kaleku tu to menani
muane sia to menani baine sia iatu
mai apa umpoparannu tolino, iamotu
ma’rupa-rupa kamaruasan.
9 Susimoto tu kataromposangku
sia kasugirangku losong na iatu
to dolo dio Yerusalem na aku; lan
mintu’nato tontong bang tu kakinaangku
urrondongna’.
10 Moi misa’ apa tu nakamorai matangku
tae’ kusakkalanganni, sia tae’ kudampai
tu penaangku dio mai kaparannuan moi
misa’ duka, ondongpi iatu penaangku
umpoparannu mintu’ sara’ku, na iatu
mintu’nato iamo bunga rangka’ku.

11 Iatongku messaile lako mintu’
panggaraga limangku, sia lako sara’ tu
kunii mara’ta’ la ungkarangi tu iannato –
manassa iatu mintu’nato tae’ gai’na sia
susito unnula’ angin sia tae’ kamauparan
lan naarrang matanna allo.
12 Mangkato messaileomo’ la
untiro kakinaan sia kabagan sia
katangpaissanan, belanna umba nakua
tu tangnga’na tau tu la ussonda datu tu
diona apa mangka napogau’ datu?
13 Manassa kukanassaimo, kumua
iatu kakinaan losong melona na iatu
kabagan, susi kamasiangan losong
melona na iatu kamalillinan.
14 Iatu to kinaa unnampui mata la
mentiro, apa iatu to baga lolang lan
kamalillinan; apa kukanassai duka,
kumua misa’ri lampak urrampoi tu
mintu’ tau iato.
15 Sipa’kadamo’ kaleku kukua: Iatu apa
urrampoi to baga, narampoi dukana’:
Apara gai’na angku tarru’ kinaa? Iamoto
kusipa’kada kaleku kukua! Ia duka tu
apa iato tae’ gai’na.
16 Belanna iatu kadikilalaianna to kinaa
sia to baga pada tae’ bangmo, belanna
lan allo la sae masaimo dikalupai tu

mintu’na to; a’adikka’ umbara nakuato,
anna pada mate bangsia tu to kinaa sia
to baga!
17 Iamoto kukagi’gi’mi te katuoan
iate, belanna kadake dio pentiroku tu
pengkarangan dipogau’ lan naarrang
matanna allo; iatu mintu’nato tae’ gai’na
sia susiki’ to unnula’ angin.
18 Ondongpi, kukagi’gi’ tu mintu’ sara’ku,
tu kunii mara’ta’ lan naarrang matanna
allo, belanna inang la kutampean to undi
na aku.
19 Sia mindara untandai, ba’tu to
kinaaraka, ba’tu to baga; moi nasusi
to iamo la ungkuasai tu mintu’ apa
kukara’ta’i sia kukarang situang
kakinaangku lan naarrang matanna allo;
ia duka tu apa iato tae’ gai’na.
20 Iamoto tibalikmi tu penaangku tang
urrannuammo sara’ku tu kunii mara’ta’
lan naarrang matanna allo.
21 Belanna moi nakara’ta’i tau tu misa’
pengkarangan situang kakinaan sia
kapaissanan sia kamanarangan, inang la
natampe napotaai to tang ungkara’ta’i.
Ia duka tu apa iato tae’ gai’na sia kadake
tongan.

22 Apara poleanna tu tau diona mintu’
sara’na sia mintu’ apa naanga’ penaanna,
tu nakara’ta’i lan naarrang matanna allo.
23 Ke ungkarangi pengkaranganna
lan mintu’ allo katuoanna situang
kamasussan sia karossoan, sia moi
mabongi tae’ narapa’ penaanna? Ia duka
tu apa iato tae’ gai’na.
24 Iatu tolino tae’ kuasanna la kumande
sia mangiru’ sia la napomanaman tu
diona bunga rangka’na; iate iannate
kukanassaimo kumua lu dio mai limanNa
Puang Matua.
25 Belanna mindara tu ma’din kumande
sia mindara tu ma’din umpamanaman
kalena, ke tangia pa’poraianNa Puang.
26 Belanna iatu to melo dio pentiroNa
Puang Naben kakinaan, kapaissanan
sia kaparannuan, apa iatu to tae’ naalai
penaanNa, Napatakoi pengkarangan la
mangrampun sia ma’pakombong, kumua
anna sorongi lako minda-minda tu naala
penaanNa Puang Matua. Ia duka tu apa
iato tae’ gai’na sia susito unnula’ angin.

Mintu’ apa lan te lino den nasang attunna

3:1-15

3 1 Iatu mintu’ apa den attunna sia
iatu apa la dadi nasambo langi’ den
nasang allona.
2 Den tu attu kakianakan sia den tu attu
kamatean, den tu attu mantanan sia den
tu attu manglampi’.
3 Den tu attu papatean sia den tu attu
ma’pamondo, den tu attu mangrondon
sia den tu attu ma’pate’dek.
4 Den tu attu katumangiran sia den
tu attu kametaan, den tu attu dinii
umbating sia den tu attu dinii ma’gellu’.
5 Den tu attu dinii untibean batu sia den
tu attu dinii urrampun batu, den tu attu
dinii mangraka’ sia den tu attu dinii
umpatoyang kale dio mai mangraka’.
6 Den tu attu dinii mandaka’ sia den tu
attu dinii ma’pa’dean, den tu attu dinii
manganna sia den tu attu dinii massuale.
7 Den tu attu dinii masserek sia den
tu attu dinii mandasi’, den tu attu
dinii ma’pakappa sia den tu attu dinii
ma’ulelean.

8 Den tu attu dinii ma’pakaboro’ sia den
tu attu dinii ungkabiri’ tau, den tu attu
parari sia den tu attu kasitaman.
9 Apara napolean tu to mengkarang dio
mai tu apa nakara’ta’i?
10 Kupemarangamo tu pengkarangan
Nasorong Puang Matua lako mintu’
ma’rupa tau kumua anna mara’ta’
ungkarangi.
11 Mangkamo Napadadi melo tu mintu’na
lan attunna sia Napatama duka lan
penaanna tolino tu pa’tangngaran diona
apa situran-turan tempon dio mai,
apa moi misa’ tae’ natandai tolino tu
diona pengkarangan Nakarang Puang
Matua dio mai pamulanna sae lako
ma’katampakanna.
12 Kutandaimo, kumua tae’ na tolino
ungkuasai tu iannato, apa iake parannui
sia umpasannang kalena lan mintu’ allo
katuoanna,
13 kondi’na, kumua ke denni tau kumande
sia mangiru’ sia umperasai melona dio
mai mintu’na kamara’tasanna, iamoto tu
pa’kamaseNa Puang Matua.
14 Kutandaimo, kumua iatu mintu’
pengkaranganNa Puang Matua,
matontongan; tae’ tau ma’din

urrangnganni ba’tu unnalai; sia
Napogau’ Puang Matua tu iannato,
kumua anna mataku’ tu tau dio oloNa.
15 Mintu’na tu apa den totemo, inang
den dolomo, sia iatu apa la den inang
den dukamo dolona; sia Natuntun pole’
Puang Matua tu apa lendu’mo.

Buda kakelokan dadi dao kuli’na padang

3:16–4:6

16 Den siapa kutiro tu inan pa’paolaian
salu lan naarrang matanna allo:
inde to nanii kakelokan; sia iatu
inan nanii kamaloloan; inde to nanii
katangmalamburan.
17 Sipa’kadamo’ kaleku kukua: Puang
Matua la umpaolai salu to malambu’ sia
to tang malambu’, belanna iatu mintu’
apa sia mintu’ pengkarangan pantan den
attunna.
18 Sipa’kadamo’ kaleku kukua: Iatu
diona ma’rupa tau la Nata’piimo Puang
Matua sia la Napasomboammo, kumua
iatu a’ganna susi bang olo’-olo’.
19 Belanna iatu lampakna ma’rupa
tau susi bangsia lampakna olo’-olo’,

ondongpi misa’ lampakri sola duai: susitu olo’-olo’ mate, susi dukato tu ma’rupa tau mate, sia sangrupari tu napopenaa sola nasang, tae’ tu losongna tolino na olo’-olo’; belanna iatu mintu’nato tae’ gai’na.
20 Iatu mintu’nato misa’ri inan nakarampoi, sia mintu’nato lu dio nasangi mai litak sia la sule pole’ lako litak.
21 Mindara untiroi tu penaanna ma’rupa tau kendek langngan anna iatu penaanna olo’-olo’ ma’palurokko mangapi’na tana?
22 Iamoto kutandaimo kumua tae’ ia losong melona, sangadinna iatu tolino umposende mintu’ pengkaranganna, belanna iamoto tu taana belanna mindara la umpatunduk tolino la umpoparannui tu apa la dadi, ke matemi.

4 1 Kutiro pole’omi tu mintu’ pa’pakario-rio tu dipogau’ lan naarrang matanna allo, tiromi tu uai matanna mintu’ to dipakario-rio, namoi misa’ tae’ tau umpakatanai tu tau iato mai; rampe dio tu to ma’pakario-rio den kakuasan – namoi misa’ tae’ tau umpakatanai tu tau iato mai.

2 Iamoto kupudii tu mintu’ tomate, tu
masaimo ka’tu sunga’na, kumua losong
upa’na na mintu’ to tuo, tu tuopa sae
lako totemo.
3 Sia kumua losong pole’pa ia upa’na na
mintu’ tau iato tu to tae’pa nadadi sia
tae’pa natiroi tu penggauran kadake tu
dipogau’ lan naarrang matanna allo.
4 Kutiro duka, kumua iatu mintu’ sara’
sia mintu’ kamalintaran mengkarang,
umpabu’tu kamangimburuanna misa’
tau lako solana; ia duka tu apa iato tae’
gai’na sia susito unnula’ angin.
5 Iatu to baga ma’koko kalepak sia
ungkande duku’ kalena.
6 Iatu kamanamanan sangraku’ losong
melona na iatu duang ka’pan ponno sara’
sia unnula’ angin.

Iatu sara’na to tang kesola tae’ gai’na

4:7-12

7 Kutiro pole’omi tu misa’ apa tae’ gai’na
lan naarrang matanna allo;
8 iamotu misa’ tau tae’ solana, moi
anakna ba’tu siulu’na tae’ duka, apa
moi susito tae’ duka upu’na tu mintu’

sara’na; sia tae’ namangingngi’ tu
matanna untiroi tu mintu’ kasugiranna;
– mindara la umpomaupa’i angku
mara’ta’ bangra sia tang unneloran
kaleku umperasai tu melona? Ia duka tu
iannato tae’ gai’na sia misa’ apa kadake.
9 Iatu tau ke da’duai, melo na ia ke
misa’ri, belanna melo lako sola duai tu
poleanna pengkaranganna.
10 Iake songkai sola duai, iatu misa’na
ma’din umbangunan pole’i tu misa’na,
apa upu’ dikka’ allona tu to misa-
misari, ke songkai, belanna tae’ tu
sangayokanna la umbangunan pole’i
sule.
11 Susi dukato, ke denni da’dua tau
siammu’ mamma’, malassu tu kalena
sola duai, apa iatu to misa’ri, umba la
nakua umpamalassu kalena?
12 Iake ma’dinni misa’ tau untalo tau
misa’, manassa iatu tau da’dua nakullepa
bendan unneai; sia iatu tallu ulang
dipasiulang, tae’ namadomi’ dika’tuan.

Tae’ gai’na tu pa’poraianna to buda

4:13-16

13 Misa’ pia muane kinaa, moi anna
bongko, mandu melo na iatu misa’ datu
matua, apa baga, tu tang umperangii
pa’pakilala.
14 Belanna iatu pia muane tassu’ lan mai
pa’tarungkuan la diangka’ datu, moi
anna dadi dio mai to bongko tonna lanpa
kadatuanna tu datu iato.
15 Kutiro tu to tuo lan naarrang matanna
allo, unturu’ to mangura, tu la ussondai
tu datu iato.
16 Tae’ bang upu’na tu to buda, iamotu
mintu’ to undi unturu’i. Apa iatu to dadi
undi tae’mo naposendei. Tonganna ia
duka tu apa iato tae’ gai’na sia susito
unnula’ angin.

Iake mengkaolako
lako Puang Matua pakala’bi’i

5:1-7 (4:17–5:6)

5 1 (4-17) Kanandai tu lentekmu, ke
maleko lako banuanNa Puang Matua;
belanna iake mennoloko ma’perangi melo

ia na iatu mintu’ pemala’ tu napemalaran
to baga, belanna tae’ naissanni, kumua
umpogau’mo kadakena.
2 (5-1) Da mumadomi’ ma’kada sia da
nasasai penaammu umpatassu’ kada
dio oloNa Puang Matua; belanna lan
Ia suruga tu Puang Matua, ammu dao
iko kuli’na padang, iamoto la sidi’ri tu
kadammu.
3 (5-2) Belanna susito tindo dadi,
belanna kabudanna sara’, susi dukato tu
kada kabagan diona kabudanna ulelean.
4 (5-3) Iake mangallonanko lako
Puang Matua, da mudampa-dampai
umpalesso’i, belanna tae’ naalai
penaanNa tu to baga, iamoto palesso’i
tu apa mangka muallonan.
5 (5-4) La’biran da pissan
mumangallonan, ke la tae’mira
mupalesso’i tu pangallonammu.
6 (5-5) Da mupopa’elo’nai tu pudukmu
umbaako tama kasalan, ammu ma’kada
dio tingayona sumbung pudukNa
Puang Matua kumua mangka lendu’ tu
kadangku. Ma’apai mula umpare’dekki
ara’Na tu Puang Matua diona tu
kadammu, Naurunganni ussanggangi tu
panggaraga limammu?

7 (5-6) Belanna susitu kabudanna tindo,
susi duka tu to kabudanna kada tang
kebattuan; apa la mukataku’ tu Puang
Matua.

Tae’ nabuda bang gai’na tu kasugiran

5:8–6:12 (5:7–6:12)

8 (5-7) Iake untiroko to bongko
dipakario-rio sia dilullu’ tu katonganan
sia kamaloloan lan propinsi, da
mukamangngai tu iannato, belanna iatu
misa’ to kapua pangka’na umpenunui tu
misa’na, sia den pole’opa ia tu madaona
umpenunui tu tau iato mai.
9 (5-8) Maupa’ sia tu tondok lan
mintu’nato, ke denni misa’ datu, tu
ungkanandai lakoan padang.
10 (5-9) Minda-minda ungkamali’ doi’,
tae’ nadipedia’i doi’, sia minda-minda
ungkamali’ kasugiran, tae’ nadipedia’i
bunga rangka’na. Ia duka tu apa iato
tae’ gai’na.
11 (5-10) Iake kerangnganni tu ianan,
inde dukato nanii kerangngan tu to
ungkandei; sia apara upa’na tu to

unnampui, sangadiri natirona manna mata?
12 (5-11) Iatu kamatindoanna to mengkarang manaman, la sidi’ la buda tu kandena; apa iatu kadiaranna to sugi’ napobannang tang mamma’.
13 (5-12) Kutiro den misa’ kamandasan tu umpa’dikki tau lan naarrang matanna allo, iamotu kasugiran nananna puangna, nama’katampakanna naposanggang.
14 (5-13) Belanna pa’de tu kasugiran iato, napobua’ kamatilakan; sia iake undadianni misa’ pia muane, natae’mo apa-apa naampui.
15 (5-14) Susitu tau tassu’ lan mai inan taunna indo’na, susi dukato la male, iamotu ma’kambelang susi tonna tama te lino, anna tae’ naala apa tete dio saro ra’ta’na, tu natampean anakna.
16 (5-15) Tonganna ia dukamo misa’ kamandasan tu umpa’dikki penaa; pada bangsia saena susi dukato tu malena. Apara sarona ungkara’ta’i kalena, ke naalai angin?
17 (5-16) Ondongpi ungkande bang kandena lan mintu’ allo katuoanna nakabu’ kamalillinan, sia umperasai

buda karossoan penaa sia kamaparrisan
sia saki inaa.
18 (5-17) Manassa inde sia tu kutiro
melo, iamotu sipatu, ke kumandei sia
mangiru’i tu tau sia umperasai melona
diona mintu’na ra’ta’na tu nanii mara’ta’
lan naarrang matanna allo, lan sangattu’
allo katuoanna, tu Nakamaseanni Puang
Matua, belanna iamoto tu taana.
19 (5-18) Susi dukato minda-minda
tu Nakamasei Puang Matua kasugiran
sia ianan buda sia Naelorampa la
ungkandei to sia la unnalai tu taana, sia
la umposende ra’ta’na – iatu iannato
misa’ pa’kamaseNa Puang Matua.
20 (5-19) Belanna tae’ napembuda
ungkilalai, kumua kondi’ tu katuoanna,
saba’ Napasende Puang Matua diona
kaparannuan penaanna.
6 1 Den misa’ kamandasan kutiro lan
naarrang matanna allo, tu mandu
unni’pinni tau,
2 iamotu tau Naben Puang Matua
kasugiran, ianan buda sia kapaan,
naurungan moi misa’ tae’ kurang
tu mintu’ apa nakamorai, apa tae’
Naeloranni Puang Matua la umperasai
melona, sangadinna to senga’ pura

ungkandei. Iatu apa iato tae’ gai’na sia
umpa’dikki tongan penaa.
3 Iake pessaratu’i tu tau kianak sia
tuo ba’tu pirang-pirang taun, na iatu
kamala’biranna pada tande umuru’na,
apa tae’ nadipedia’i tu penaanna diona
tu melona sia tae’ nadikamayai ke
dilamunni – manassa nakua kadangku:
La’biran iatu pia dadi mangura na iatu
tau iato.
4 Belanna tama lino situang a’ganna tae’
gai’na, anna male lan kamalillinan, anna
samboi kamalillinan tu sanganna.
5 Tae’ duka natiroi tu mata allo sia
natandai. Rapa’ melo ia tu pia dadi
mangura na iatu tau iato.
6 Moi anna penduan sisangsa’bu taun tu
katuoanna, apa tae’ naperasai tu melona
– tae’raka namisa’ri inan nanii male sola
nasangi?
7 Mintu’ tu sara’na tolino bannang dio
rokkoan barokona, apa moi susito tang
sau-saupa tu kamailuanna.
8 Apara kalosonganna tu to kinaa na to
baga, apara napolosong tu to bongko
unnissan lolang ma’kedo melo dio lu to
tuo?

9 Melo iatu patiro mata na iatu kamailuan,
tu tontong male ma’duttu’. Ia duka tu
apa iato tae’ gai’na sia susito unnula’
angin.
10 Moi umba nakua tu tau, apa disa’bu’mo
tu sanganna dolo sia ditandaimo kumua
tolino iato; tae’ nakullei umparapa’
Puang, tu mandu matoto’ na ia.
11 Moi anna buda tu kada dipokada
narangnganni bang tu apa tae’ gai’na.
Apara napomaupa’ tolino tu iannato?
12 Mindara untandai tu apa napomelona
tolino lan katuoan iate, lan allo katuoan
sangattu’ na, tu tae’ gai’na, tu tuo lan
sangattu’ sangtinti bayo-bayo? Belanna
mindara ma’din la umpokadanni tolino
tu apa la dadi undinna lako kalena lan
naarrang matanna allo?

Diona kakinaan tongan

7:1-14

7 1 Mandu melo tu sanga melo na iatu
minna’ pandere’ busarungngu’, sia
melo iatu allo kamateanna tau na iatu
allo kadadianna.
2 Melo tu tama banua nanii passanda
bolong na iatu tama banua nanii

pa’maruasan; belanna iatu iannato iamo ma’katampakanna katuoanna mintu’ tolino, sia melo ke napalan penaai to tuo tu iannato.
3 Melo tu karossoan penaa na iatu metaa, belanna iatu kamaru’gunan napotanda kamaloloan penaa.
4 Iatu penaanna to kinaa lan ia banua nanii passanda bolong, apa iatu penaanna to baga lan ia banua nanii kaparannuan.
5 Melo ia tu umperangii peta’tanna to kinaa na iatu umperangi sengona to baga.
6 Belanna susi duri mema’tu diongna lu kurin, susi dukato tu pelale’ to baga. Ia duka tu apa iato, tae’ gai’na.
7 Tonganna iatu pa’pakario-rio umpopendadi baga to kinaa sia iatu pappe’ ungkadakei penaa.
8 Melo ia ma’katampakanna tu misa’ apa na iatu pamulanna; melo iatu to kalando pesuka’, na iatu to madao penaa.
9 Da mumadomi’ umpatiludakki tu ara’mu, belanna iatu ara’na to baga, iamo inan saki inaa.
10 Da muma’kada kumua: Matumbari anna melo ia tu mintu’ attu dolo na iatu

attu totemo? Belanna tae’ nabannang
dio kakinaan munii umpekutananni tu
iannato.
11 Iatu kakinaan pada melona mana’ sia
napoupa’ tu to untiro mata allo.
12 Belanna iatu kakinaan
dipopentionganan, susi duka tu
doi’, apa tapoupa’ ke taissanni kumua
iatu kakinaan napotuo mintu’ to
unnampui.
13 Nannungi tu mintu’ pengkaranganna
Puang Matua, belanna mindara ma’din
umpamaloloi tu apa Napakelok?
14 La paiman penaammu lan attu
kamauparan, apa kilalai dukai lan allo
kamasussan, kumua pada Napadadi
Puang Matua tu iannato; belanna moi
misa’ apa tae’ nalambi’i natandai tau tu
apa la dadi undinna.

Paunnola tangnga bangi tu gau’mu

7:15-22

15 Sanda rupannamo tu apa kutiro lan
mintu’ allo katuoangku tu tae’ gai’na:
Den tu to malambu’ sanggang moi
naden kamaloloanna sia den tu to tang

mekaaluk malambe’ sunga’na moi naden
kakadakeanna.
16 Da mutarru’ malambu’ sia da mutarru’
ma’gau’ kinaa, ma’apai mula umpabuyu’
kalemu?
17 Da mutarru’ tang mekaaluk sia
da mubaga; ma’apai mula matemo,
natae’pa nalambi’i attunna?
18 Melo ke mukaritutui tu misa’ sia da
murampananni tu misa’na, belanna
minda-minda ungkataku’ Puang Matua la
tilendok dio mai mintu’nato.
19 Iatu kakinaan umpabu’tuan kuasa to
kinaa losong na iatu kuasa naampui
sangpulo to paa lan misa’ kota.
20 Belanna tae’ misa’ to malambu’ susito
dao kuli’na padang, naurunganni melona
manna napogau’ sia tae’ nakasalan.
21 Da duka mupalan penaai tu mintu’na
napokada tau, kumua da murangii tu
taummu kalena unggataiko.
22 Belanna pembudamo tuo lan
penaammu, kumua unggatai dukako to
senga’.

Iatu Tomangada’ ka’tu rannu

7:23-29

23 Mintu’nate kusudi, angku appa’ kakinaan sia ma’kadana’, kukua: moraina’ la unnappa’ kakinaan, apa tae’ kulambi’i.
24 Mintu’ apa den tang dilambi’ dirundunan, sia tang dilambi’ disandak, mindara ma’din untarru’i?
25 Kupapatui penaa tu iannato sia naparinaamo penaangku la unnappa’ kapaissanan, la ma’paressa sia la undaka’i tu pa’rampoananna situang kakinaan sia la untandai, kumua iatu katangmekaalukan iamo kabagan sia iatu katangpaissanan iamo kapusan.
26 Kuappa’mi tu misa’ apa mapai’na kamatean, iamotu baine tu susi poya sia penaanna susi bunde sia iatu limanna sangtinti pepungo. Minda-minda tu naala penaanNa Puang Matua, tilendok dio mai, apa minda-minda tang naala penaanNa Puang Matua la nala’ka’i.
27 Tonganna, indemo tu kuappa’, kadanna Tomangada’ – kupasitimbang

tu misa’ na iatu misa’na, la ungkabu’tui
tu misa’ pa’rampoanna,
28 tu tontongpa kudaka’, apa tae’
kuappa’i –: dio lu to sangsa’bu, kuappa’
misa’ to tongan, apa misa’ baine tongan
tae’ bang kuappa’ dio lu tau iato mai.
29 Ia manna mitandaite, iamotu
kuappa’mo kumua mangkamo Napadadi
malolo Puang Matua tu tolino, apa
undaka’mo buda kira-kira tu tau iato
mai.

Melo ke taturu’i tu parenta

8:1-9

8 1 Mindara la susito kinaa? Sia
mindara untandai tu battuananna
mintu’ apa? Iatu kakinaanna tau
umpaparrang lindona, anna pamalutei tu
lindo matorona.
2 Palan penaai tu parentana datu, tu
belanna iamora tu sumpa mangka
muposumpa ussa’bu’ sanganNa Puang
Matua.
3 Da musasa tassu’ dio mai olona,
da mutama misa’ kara-kara kadake,
belanna napogau’ tu mintu’ apa naala
penaanna.

4 Belanna patalo tu kadanna datu sia
mindara ma’din ma’kada lako kalena.
Kumua: Matumbari tu penggaurammi?
5 Minda-minda unturu’ pepasan, iamo
tae’ narampoi kadake, sia iatu penaanna
to kinaa unnissan attu sia a’gan.
6 Belanna mintu’ apa den attunna sia
a’ganna; belanna magasa tongan tu
kadakena natanggung tau.
7 Apa moi misa’ tau tae’ natandai
tu apa la dadi; belanna mindara la
umpokadanni, umba nakua tu lalanna.
8 Moi misa’ tau tae’ duka ungkuasai
angin la umpatadangi; sia moi misa’ tau
tae’ duka ungkuasai lampakna sia tae’
duka kadirampanan lan kasirarian; susi
dukato iatu katangmekaalukan tae’ nala
urrampananni tu to umpogau’i.
9 Mintu’nate kutiromo tongku nannungi
tu mintu’ penggauran dipogau’ lan
naarrang matanna allo, ke attunna
misa’ tolino ungkuasai senga’na anna
pomandasai tu to dikuasai.

Iatu tolino tae’ nama’din tarru’ untandai tu lalan parentanNa Puang Matua

8:10-17

10 Susi dukato kutiromo tu mai to
tang mekaaluk tamamo batu dilobang
dipasola nene’ to dolona, na iatu to
malolo gau’na diparuku male untampei
tu inan maindan sia tae’mo nakilalai
sangtondokna. Ia duka tu apa iato tae’
gai’na.
11 Belanna tae’ namadomi’ dipaolai
ukungan tu penggauran kadake, iamoto
na iatu penaanna mintu’na ma’rupa tau
morai bang la umpogau’ kadake.
12 Belanna iatu to kadake gau’na
umpogau’ kakadakean pessaratu’,
anna malambe’ siapa tu sunga’na. Moi
nasusito kuissan, kumua la salama’ tu
to mengkaola lako Puang Matua belanna
mataku’ dio oloNa.
13 Apa iatu to tang mekaaluk tae’
nasalama’, sia tae’ namalambe’
sunga’na, sangadinna susi bangri to
bayo-bayo, belanna tae’ namataku’ dio
oloNa Puang Matua.

14 Den tu misa’ apa tae’ gai’na dadi
dao kuli’na padang, iamotu den to
malambu’ dipakkan penggauranna
susi pakkanna penggauranna to tang
mekaaluk sia den to tang mekaaluk
dipakkan penggauranna susi pakkanna
penggauranna to malambu’; iamoto
angku ma’kada kukua: ia duka tu
iannato tae’ gai’na.
15 Iamoto kupudii tu kaparannuan,
belanna tae’ ia misa’ tu mandu melo
lako tolino lan naarrang matanna allo na
iatu kumande sia mangiru’ sia sende;
anna sikambi’mora tu iannato umposara’
mintu’ sara’na lan allo katuoanna,
tu Nakamaseanni Puang Matua lan
naarrang matanna allo.
16 Iatongku palan penaami la untandai
kakinaan sia la untiroi tu mintu’ sara’,
tu dadi dao kuli’na padang, anna tae’
natandai kamammaran tu tolino keallo
sia kebongi –,
17 attu ia dukato kutiro tu mintu’
pengkaranganNa Puang Matua, tae’
nalambi’ tangnga’na tolino, iamotu
mintu’ penggauran lan naarrang
matanna allo; belanna moi umba nakua
mara’ta’ tu tolino undaka’i, tae’ duka

nalambi’i, ondongpi moi anna ma’kada tu misa’ to kinaa, kumua naissanni, tae’ duka nalambi’i tangnga’na.

Iatu mintu’ tolino misa’ri dalle’na

9:1-12

9 [1] Tonganna, mintu’na te kupalan nasangmo penaangku sia kuparessa nasang, kumua mintu’ to malambu’ sia to kinaa sia mintu’ pengkaranganna lan nasang limanNa Puang Matua, susi dukato tu kamamaliran sia kasikabirisan; tae’ apa natandai tolino tu diona apa natingayona lako.
[2] Pada bangsia mintu’na tu napotaanna mintu’ tolino, pada tu dalle’ urrampoi to malambu’ sia to tang mekaaluk, to melo sia to masero, susi duka tu to maruttak, to memala’ sia to tang memala’; susitu apa urrampoi to melo, ten dukamoto tu to kadake gau’na; susitu apa urrampoi to umpalao sumpa, ten dukamoto tu to mataku’ umpalao sumpa.
[3] Inde sia tu apa tarru’ kadake tu mintu’na dadi lan naarrang matanna allo, iamotu pada tu dalle’ urrampoi sola nasang; iamoto iatu penaanna ma’rupa

tau ponno kakadakean, sia kapusan lan
penaanna lan mintu’ allo katuoanna; sia
undinnato mintu’ tau ma’palulako inan
tomate.
4 Belanna iatu mintu’ to tama bilanganna
totuo den kapa’rannuanna, saba’ losong
ia tu misa’ asu tuo na iatu misa’ singa
mate.
5 Belanna iatu to tuo naissan kumua
la mate, apa iatu tomatemo tae’ apa
naissan, sia tae’mo narannuanni tu
poleanna, moi iatu kapengkilalanna
pa’de dukamo.
6 Susimoto tu kamamaliranna sia
kasikabirisanna sia kamangimburuanna
masaimo pa’de; sia tae’mo apa napotaa
sae lakona tu mintu’na dadi lan naarrang
matanna allo.
7 Iamoto parannuko ungkandei tu
kandemu sia pasendei tu penaammu
unniru’i tu uai anggoro’mu, belanna
iake mupogau’i tu iannato, inang masai
allomo pa’poraianNa Puang Matua susito.
8 La tontong bang masero tu pakeammu
sia da nasalai minna’ busarungngu’ tu
ulummu.
9 La muperasai tu melona lan katuoan
sola tu baine mukamali’, lan mintu’

allo katuoammu tu tae’ gai’na, tu
Nakamaseangko Puang Matua lan
naarrang matanna allo, iamotu mintu’
allomu tae’ gai’na, belanna iamoto tu
taamu dio lu to tuo sia lan sara’mu, tu
munii mara’ta’ lan naarrang matanna
allo.
10 Mintu’na tu narumbu limammu la
mupogau’ sitinaya mukullena, pogau’i
belanna tae’ tu pengkarangan, ba’tu
pa’timbangan, ba’tu kapaissanan, ba’tu
kakinaan lan lino tomate, tu mupatu
lako.
11 Kutiro pole’omi lan naarrang matanna
allo, kumua iatu polean disilombai
tangia tomalinta’ tongan unnalai, sia
iatu kapataloan lan kasirarian tangia to
matoto’ tongan unnalai, sia iatu kande
tangia tokinaa unnalai, sia iatu kasugiran
tangia tomanarang unnalai, sia iatu
pa’kamase tangia tounnampui tangnga’
kinaa unnalai, belanna attu sia upa’
urrampoi sola nasangi.
12 Belanna iatu tolino tae’ duka natandai
tu dalle’na, susito bale tiramban diala
lan dalla’ sia susito manuk-manuk
ditingkan lan porro’. Susi dukamoto tu
mintu’ ma’rupa tau dipoya, lan attu

kamandasan, ke ta’pa narampoi te iannate.

Iatu kakinaan tae’ napalan penaai tau

9:13–10:3

13 Ia dukamote kutiro tu misa’ apa lan naarrang matanna allo iato tu kakinaan, tu umpatiakka’ tongan penaangku.
14 Iamotu, den misa’ kota bitti’ sia sidi’ri tau lan, anna sae misa’ datu kapua ullaoi sia umpatama limbui, anna pabendan ba’tu pira-pira tambakuku malangka’ la ullaoi.
15 Lan kota iato den misa’ tobongko kinaa tu ma’din ullendokanni tu kota iato bannang dio kakinaanna, apa moi misa’ tau tae’ ungkilalai tu tobongko iato.
16 Ma’kadamo’ kukua: La’biran ia tu kakinaan na ia tu kamabukuan, apa iatu kakinaanna to bongko nasayu liu tau sia tae’ duka naperangii tu kadanna.
17 Iatu kadanna to kinaa, ke naperangii tau situang karapasan mandu melo anna pelallak-lallakna to ma’parenta dio lu to baga.

18 Iatu kakinaan mandu melo na iatu
pa’buno rari, apa misa’ to kadake gau’na
ussanggangi buda apa melo.
10 1 Iatu ba’tu pira-pira kasisi’ mate
umpabosi sia umpare’de salapna
to unggaragai salap; susi dukato tu
kabagan sidi’, matoto’ unnala penaanna
tau na kakinaan sia kamala’biran.
2 Iatu penaanna to kinaa ma’palulako
kanan, apa iatu penaanna te baga
ma’palulako ia kairi.
3 Umba-umba naola tu tobaga, tae’
tu tangnga’ melona sia iatu kadanna
umpamanassai lako mintu’ tau, kumua
tobaga ia.

Iatu kabagan umpasae kamandasan

10:4-15

4 Iake re’dekki ara’na tu misa’ to
ma’parenta lako kalemu, da mutampei
tu inanmu, belanna kama’tanan penaa
ma’din undampa sala kapua.
5 Den tu misa’ kakadakean kutiro lan
naarrang matanna allo, iamotu misa’
kapusan bu’tu dio mai to paa:
6 iatu tobaga diangka’ unnii pangka’
ma’iringanna, apa iatu tomala’bi’

sia tosugi’ torro bang diong pangka’ madiongan.
7 Kutiromo tu kaunan ussakei darang na iatu mai datu lumingka susi pa’dua’.
8 Minda-minda umbo’bok patuang, iamo la tobang rokko, sia minda-minda ullo’po’ rinding tembo’, iamo la natotokki ula’.
9 Minda-minda urrondon batu, la nabangkei sia minda-minda umpiak kayu, la nasanggangi.
10 Iake pumpumi tu bassi sia tae’ nadiasa tu matanna, manassa la diea kamawatangan, apa iatu kakinaan iamo lalan mandu melo lako kamauparan.
11 Ianna ma’totokki dolo tu ula’, namane dipokada tu pa’basa-basa, tae’mo gai’na tu to ussa’bu’ pa’basa-basa iato.
12 Iatu kada tassu’ dio mai pudukna to kinaa iamo umpabu’tuanni kamasokanan, apa iatu lilana tobaga unnampello’ kalena tu tobaga iato.
13 Iatu kada bunga’ sun dio randan pudukna iamo katangpaissanan, anna ma’katampakanna iamotu kabagan pasanggangan.
14 Sia ia duka tu tobaga umpabuda kadanna – apa iatu tolino tae’ natandai

tu apa la dadi, anna iatu apa la dadi
undinna, mindara la umpaissanni?
15 Iatu kamara’takanna tobaga
umpamata’ka’ tonganni, belanna tae’
natandai tu lalan ma’palutama kota.

Den datu kinaa, den datu baga

10:16-20

16 Upu’ allona tu tondok, ke piapi tu
datunna sia iatu mai arungna, ke
melambi’pi narandukmo kumande sia
mangiru’.
17 Maupa’ tu tondok, ke bati’ to la’bi’
tu datunna sia iatu arungna kumande
sia mangiru’ lan attunna, (tu ussau’
kamoraianna) susi muane sia tae’ nasusi
to pa’malangoan.
18 Belanna diona kamatukkunan, anna
marapo tu pa’kayuan sia diona lima
tangbirisan, anna lo’po’ tu banua.
19 Napogau’mo tau tu pa’maruasan,
anna poparannui penaanna, sia iatu uai
anggoro’ umpamarua’ katuoanna tau,
sia iatu doi’ umpadenni tu mintu’nato.
20 Da mugatai tu datu, moi nalan
pa’tangngarammu, sia da mugatai
tu tosugi’ lan bilik kamammarammu,

nabaa manii manuk-manuk dao langi’ tu gamarammu sia napa’peissanan manii dassi tu apa mupokadanna.

Karangi tu pengkarangammu sia da naposelangi penaammu tu poleanna

11:1-6

11 1 Tibemi tu rotimmu rokko to’ uai,
belanna la muappa’ sule, ke ba’tu
pirang-pirang allomi lendu’na.
2 Taa pitui, ondongpi taa karuai tu iannato
belanna tae’ muissanni kamandasan
apara la urrampoi te lino.
3 Ianna maru’gun tu gaun, umbanasami
tu uran kamban tama lino; sia ianna
songka tu batang kayu lu sau’ ba’tu lu
rekke, iatu nanii songka, inde dukato
nanii sumpandan.
4 Minda-minda tu umpenandai bang
angin, tae’ nala mangambo’, sia
minda-minda untiro bang gaun, tae’ nala
megandung.
5 Susitu iko tae’ mutandai tu lalanna
angin sia umba nakua tu bukunna
pia lan pa’tambukanna misa’ baine
ma’tambuk, susi dukamoto tae’

muissanni tu penggauranNa Puang Matua, tu ungkombong mintu’na.
6 Ambo’i tu bannemu, ke melambi’i sia da mutorroi mengkarang moi namakaroenmo, belanna tae’ mutandai umbanna tu dadi melo, iaraka te iarakato, ba’tu melo dua siaraka tuona.

Kilalai tu Totumampamu lan attu kamangurammu

11:7–12:7

7 Manaman tu masiang sia paiman tu matanta untiroi tu mata allo.
8 Iamoto, iake tuoi tu tau masai, melo, ke parannui tu penaanna diona tu mintu’nato, apa sipatu duka la nakilalai, kumua buda tu allo la nanii kamalillinan: Iatu mintu’na apa la dadi tae’ gai’na.
9 Melo ke parannuko, e pia muane lan attu kamangurammu, sia la sende paiman tu penaammu su’ding pia muanepoko; ondongpi turu’i tu mintu’ lalan inaammu sia patiro matammu, apa issanni kumua belanna mintu’ tu iannato la Napatamako Puang Matua pa’paolaian salu.

10 Iamoto, kanandai tu penaammu da
natama karossoan sia patoyangi tu
kamasussan dio mai kalemu belanna
iatu kamanguranta sia kamalolleranta,
tae’ gai’na.
12 1 Iamoto, kilalai tu Totumampamu
lan attu kamangurammu, namane
sae tu allo kadake sia taun, tu la
mupokada diona a’ganna: Tae’ naalai
penaangkuto.
2 Iake tae’pi mata allo sia arrang sia
bulan sia mintu’ bintoen la malillin, sia
iatu salebu’ sae sule, ke mangkai uran.
3 Allo iato la ma’parondo tu pa’kampa
banua sia bukku’ tu to mawatang sia
iatu baine manglelu’ torro manglelu’,
belanna sosso’mo tu bilanganna, sia iatu
mentirona dao mai pentiroan maraunmo.
4 Sia iake titutu’mi tu da’dua papan
ba’ba ma’palulako lalan, sia iake
tang malesomi tu oni pangleluran sia
ma’kissak-kissak tu gamara susi oni
manuk-manuk sia tang maseromo tu
mintu’ oni dirangi.
5 Iake nakataku’i tau tu inan matande
sia den apa napotiramban dio lu lalan;
to ke menta’bimi tu garonto’ badam sia
iatu batik napela’-pela’ bang lumingka

sia iatu bunga kappari’ tae’mo gai’na –, belanna iatu tolino sule lako banua matontonganna sia mintu’ to umbating lu lako lu dio mai dio lu batatta.
6 Iake tae’pi nadibukai tu rante-rante salaka sia sanggang tu palita bulaan, ke tae’pi natesse tu busso dio to’ kalimbuang sia le’to tu lentenan petimba diong to’ bubun,
7 sia iatu litak sule rokko padang, susi a’gan dolona, sia iatu penaa sule lako Puang Matua, tu mangka ungkamaseanni.

Tampak kada pangadaranna Tomangada’

12:8-14

8 Tae’ liu gai’na, kadanna Tomangada’, mintu’na tae’ nasang gai’na!
9 Tangia manna kinaa tu Tomangada’, sangadinna naada’i duka ba’tu pira-pira kapaissanan tu to buda; anna ma’timbang sia ma’nannung sia untono’ buda kada peada’.
10 Napengkaolai Tomangada’ la ullolongan kada mammi’, sia ussura’ misa’ sura’ tongan sia kada matappa’.

11 Iatu kadanna to kinaa susito
panusuk; iatu pa’pulung kadanna susito
petangki’ manda’ dilammak; mintu’nato
nakamaseanni tu to mangkambi’ misa’ri.
12 Na iatu senga’nato, e anakku, kana’nai
tu kalemu, belanna iatu untono’ buda
sura’, tae’ upu’na, sia iatu umparessa
buda apa, umpalangga’ kaleta.
13 Inde sia tu kada ma’katampakanna
tu mintu’ apa narangimo tau, iamotu
kataku’i tu Puang Matua sia karitutui tu
mintu’ pepasanNa, belanna iamoto tu
sipatu lako mintu’ tolino.
14 Belanna iatu simisa’-misa’
penggauranna tau la Napopennolo
Puang Matua tama pa’paolaian salu
diona tu mintu’ apa membuni, la melona,
la kadakena.

PA’TENDENG BALLO

1 1 Pa’tendeng ballona Salomo.

Kamamaliranna baine lako muane sikampana

1:2-8

2 – La namimmokna’ pudukna!
Belanna iatu mali’mi mandu marasa na
uai anggoro’.
3 Iatu bau minna’mi busarungngu’, sia
iatu sangammi susitu minna’ pandere’
dibolloan. Iamoto anna mintu’ anak dara
ungkasinnaikomi.
4 Rendenna’ angki sarra’i undi.
Nasolammo’ Datu tama bilikna, melo
ke unnarrakkan umposendekomi sia
umpudi tu mali’mi losong na iatu uai
anggoro’! Sipatukomi nakasinnai tau!
5 Masa’pangna’, apa maballo, e anak
dara Yerusalem, susitu tenda Kedar, sia
sangtinti kulambu Salma.
6 Da mitiro-tirona’, kumua malotong-
lotongna’ belanna natengona’ allo.
Mintu’na anak muaneku dio indo’

makarra’ lako kaleku, anna padadina’ to
ma’kampa pa’lak anggoro’ – anna pa’lak
anggoro’ku kalena tae’ kukampai.
7 Pokadanna’, e andi’ pa’kaboro’
inaangku, umba minii mangkambi’,
umba minii umpalenga’ baanan domba,
ke tangngai allo. Belanna ma’apai angku
la susito ma’lullung merreke’-reke’ lako
baanan dombana solami?
8 – Iake tae’i muissanni, e iko, tu
ma’iringanna maelo dio lu mintu’na
baine, pelalanni tu lalan lette’na
domba, sia kambi’i tu bembe’ birangmu
sikandappi’ tu mai inan to mangkambi’.

Sisonda-sonda sitendeng tu muane na baine sikampana

1:9–2:7

9 – E rindungku, kupasangtintiko darang
birang, tu dipalakoi karetana Firaun!
10 Me’lok tu popomu naparitangnga
anting-anting, sia iatu barokomu
nasialikki manik.
11 La kigaragampoko anting-anting
bulaan sola manik salaka.

12 – Iatonna marassan tu datu unno’ko’
dio medana, tipamaen-maenmi tu
busarungngu’na narawastungku.
13 Iatu andi’ pa’kaboro’ku butung to
mur sangsepu’-sepu’, tu torro lan alla’
susungku.
14 Iatu andi’ pa’kaboro’ku butung to
sangtangke bunga enna dio kaleku, lan
pa’lak anggoro’ En-Gedi.
15 – Lendu’ ia melomu, e rindungku,
tonganna lendu’ ia melomu, sia iatu
matammu susi dangan-dangan.
16 – Tonganna lendu’ ia melomi, e andi’
pa’kaboro’ku, ondongpi makari’dikkomi
sia iatu patindoanta kariongan.
17 Iatu pa’kayuan banuanta aras sia iatu
mintu’ rinding papanta kayu sanoba’.

2 1 Aku tu misa’ bunga rosi dio mai
Saron, sia danga-danga diong mai
lombok.
2 – Susito danga-danga lan lu alla’
a’da’ susi dukamoto tu rindungku dio lu
mintu’na anak dara.
3 – Susi garonto’ lemo datu dio lu mintu’
garonto’ kayu pangala’, susi dukamoto
tu andi’ pa’kaboro’ku dio lu mintu’na pia
muane.

Iatu unno’ko’ lan pentiongananna iamo
pa’poraiangku, sia matanning tu buanna
lan lingaroku.
4 Nasolanna’ lako bilik nanii mangiru’
uai anggoro’, anna iatu mali’na butung
bate-bate lako kaleku.
5 Tangka’na’ deppa bua anggoro’,
papayana’ bua lemo datu, belanna
ma’ipuna’ napobua’ kamamaliran.
6 Lima kairinna ussare ulungku na lima
kananna urraka’na’.
7 Umpalaona’ sumpa ussa’bu’ sanganna
kijang sia donga birang dio lu padang
unnada’ikomi, e mintu’ anak dara
Yerusalem, kumua da mipopengkilalai
sia da mitundanni tu kamamaliran ke
tae’pi nasae kamoraianna.

Pa’tendeng umpabu’tu kamamaliranna baine ma’tumaian

2:8-17

8 Perangiimi tu oni tengkana andi’
pa’kaboro’ku! Tiromi anna sae,
mekkondong-kondong dao buntu sia
mellatta’-latta’ dao tanete.
9 Iatu andi’ pa’kaboro’ku susito kijang
ba’tu anak donga. Tiromi, bendanmo

dio boko’ rinding tembo’ mentiro tama
pentiroan sia ma’penunu tama to’ tarali.
10 Ma’kadami tu andi’ pa’kaboro’ku lako
kaleku, nakua: Ke’de’ko, e rindungku, e
simbolong manikku, ammu male mai!
11 Belanna manassa lendu’mo tu attu
kamadinginan, upu’mo sia tae’mo
napalauran.
12 Mintu’ bunga-bunga kaananmo
dio lu padang, nalambi’mo tu attu
kasumengo-mengoan, sia dirangimo lan
tondokta tu bu’ku’ ma’sepukku.
13 Iatu ara sitasakammo bua dolona, sia
iatu anggoro’ menta’bimo, busarungngu’
baunna. Ke’de’ko ammu male mai, e
rindungku, e simbolong manikku, ammu
male mai!
14 E dangan-danganku lan lu
kasapak buntu batu, membuni lan
lu pentirerungan dio lu se’pon buntu
batu, melo, ke kutiroi tu kanna pati’mu,
melo, ke kuperangii tu gamarammu,
belanna la’te lambunna tu gamarammu,
sia maballo tu pati’mu.
15 Tingkanangkanni tu mintu’ sindallung,
tu mintu’ sindallung bitti’, tu ussanggang
pa’lak anggoro’, belanna iatu anggoro’ki
tarri’ ta’binna.

16 Iatu andi' pa'kaboro'ku aku puangna
na iatu aku ia puangna, tu mangkambi'
lan lu to' danga-danga,
17 sae lako mangiri'na angin makaroen
sia pa'dena mintu' ongan-ongan.
Ma'palumaikomi, sia malinta'komi susi
kijang, e andi' pa'kaboro'ku, ba'tu
susi anak donga dao lu buntu batu
ma'kasapak.

Tindo mali'na baine ma'tumaian

3:1-5

3 1 Den sangbongi tongku dao
patindoangku angku daka'i tu andi'
pa'kaboro' inaangku, kudaka', apa tae'
kukabu'tui.
2 La millikna' sia male sumalong lan
lu kota, dio lu mintu' batatta sia tana
lapang, angku daka'i tu andi' pa'kaboro'
inaangku; kudaka', apa tae' kukabu'tui.
3 Naapparanmo' to ma'ronda', tu
sumalong lan lu kota iato, angku
ma'kada kukua: Tae'raka mitiroi tu andi'
pa'kaboro' inaangku?
4 Mane ra'pa'na lendu' dio mai tau
iato mai, kukabu'tuimi tu andi'
pa'kaboro' inaangku. Kula'ka'imi, sia tae'

kurampananni male, ke tae’pi kubaai
tama banuanna indo’ku, tama bilikna to
padadiangku.
5 Umpalaona’ sumpa ussa’bu’ sanganna
kijang sia donga birang dio lu padang,
unnada’ikomi, e mintu’ anak dara
Yerusalem, kumua da mipopengkilalai
sia da mitundanni tu kamamaliran, ke
tae’pi nasae kamoraianna.

To songlo’ male unnala baine la tama rampanan kapa’

3:6-11

6 Apara ia tu sae dio mai padang
aak, susito lentong rambu, ma’bau
muru sia dupa sia mintu’ pebangki’
busarungngu’na to ma’balili?
7 Tiromi, iamote tu bulleanna Salomo,
natikui annan pulona to lalong dio mai
mintu’ lalongna to Israel.
8 Ma’pa’dang nasang sia manakkamo lan
tananan ra’, pantan untakin pa’dangna
belanna apa megiangan ke bongi.
9 Mangkamo tu datu Salomo unggaragan
kalena misa’ bullean datu kayu Libanon.
10 Mintu’ lentongna salaka nagaragai sia
sanderanna bulaan, o’koranna sampin

lango-lango, na iatu lanna lu dibeloi
sampin pa’kamasena mintu’ anak dara
Yerusalem.
11 Tassu’komi, e mintu’ anak dara Sion.
Tiroi tu datu Salomo, ma’makota,
tu napasongkoranni indo’na, tonna
tidukun tama rampanan kapa’, tonna allo
kasendeanna penaanna datu.

Pa’tendengna muane la diparampo umpudi kameloanna baine la narampanni kapa’

4:1-15

4 1 Tonganna, lendu’ ia maelomu,
e rindungku, manassa, lendu’
ia maballomu; iatu matammu susi
dangan-dangan, tu payan ullendu’i
bobongmu, beluakmu susito sangbaanan
bembe’, songlo’ tikalulun-lulun dao mai
buntu Gilead.
2 Iatu isimmu susito sangbaanan domba
tu mane mangka digontingi bulunnna,
anna kendek diong mai pa’baseanna,
mintu’i sibaa anak rapi’na, na moi misa’
tae’ sisayuran anak.
3 Iatu pudukmu susito bannang karamisi
sia melo rarek sadangmu. Iatu pili’mu

susito bua dalima dipiak, tu payan
ullendu’i bobongmu.
4 Iatu barokomu susi menarana Daud,
dipabendan massora-sora lolokna,
iatu balulang sangsa’bu ditoke’ dio,
mintu’nato iamo pakolongna to lalong.
5 Iatu susummu patomali sangtinti
da’dua anak kijang rapi’ tu undaka’
kande dio lu to’ danga-danga.
6 Sae lako mangiri’na angin makaroen sia
pa’dena mintu’ ongan-ongan la malena’
lako buntu nanii muru, lako tanete nanii
dupa.
7 Melo tu pa’kaleammu, e rindungku, sia
moi sidi’ tae’ sayuammu.
8 Songlo’ko mai dao mai Libanon, e
dodo’ sangkalamma’ku, songlo’ko dao
mai Libanon, songlo’ko dao mai botto
Amana, dao mai botto Senir sia dao mai
Hermon, tu nanii lo’ko’ singa, tu buntu
natorroi arimau buluh.
9 Mupatiludak tu penaangku, e adingku,
e dodo’ sangkalamma’ku, mupatiludak
tu penaangku moi mupissanri
umpata’paina’ mata, moi nasangtintingri
manik lan barokomu.
10 Lendu’ ia keangga’na, tu mali’mu,
e adingku, e dodo’ sangkalamma’ku,

lendu’ ia marasanna tu mali’mu na
uai anggoro’ sia la’bi busarungngu’ ia
tu minna’ pandere’mu na iatu mintu’
pebangki’.
11 Pudukmu umpato’do uai tani’ enoan, e
dodo’ sangkalamma’ku, iatu tani’ enoan
sia pangandu’ diongna lu lilamu; sia
iatu busarungngu’na pakeammu susi
busarungngu’na Libanon.
12 Iatu iko sangtinti pa’lak tu dibala tiku
lao, e adingku, e dodo’ sangkalamma’ku,
butung to kalimbuang dirompo, sia mata
uai digonting sia dica’.
13 Iatu mintu’ tarukmu susito pa’lak
kamanamanan, nasitutu’i garonto’
dalima, tu maelo buanna sia bunga enna
sia oto’ narawastu,
14 narawastu, kuni’, bangle sia kayu
matappa’, sia mintu’ oto’ dupa, muru
sia aloe kayu busarungngu’ sia mintu’
rupanna pebangki’ melo.
15 E uai tikula’dakna mintu’ pa’lak bunga,
e kalimbuang boba, e salu’-salu’ dao mai
Libanon!

Sisonda-sonda sitendeng tu baine na muane la diparampo

4:16–5:1

16 – Ke’de’ko, e angin ma’paludaa
mai, maiko e angin ma’palulo’ mai,
mangiri’ko lan pa’lak bungangku, anna
tipamaen-maen tu busarungngu’na
mintu’ pebangki’na!
La tama pa’lak bunganna tu andi’
pa’kaboro’ku, anna kandei tu mai
bua-bua maelona.
5 1 – Saemo’ lako pa’lak bungangku,
e adingku, e dodo’ sangkalamma’ku,
kururukmo tu murungku sia pebangki’ku,
kukandemo tu tallo’ merangku sola
tani’ enoangku, kuiru’mo tu uai
anggoro’ku sia pangandu’ku. E mintu’
sangmaneku, la kumandekomi sia
mangiru’, sanabossami, e sangmane
karra’ku.

Kamamaliranna baine la dirampanni kapa’

5:2-7

2 Mamma’mo’, apa iatu penaangku
pasa’dingpa. Perangiimi, iatu andi’
pa’kaboro’ku undedek ba’ba, nakua:
Bungkaranna’ ba’ba, e adingku, e
rindungku, e dangan-danganku, e baine
adang-adangku, tu tae’ sayuanna,
belanna iatu ulungku nabonakki ambun,
sia iatu mintu’ beluak ma’lendongku
narandangi pini-pini malillin.
3 Mangkamo kualai tu bayungku,
naumba la kukua umpopake pole’i sule?
Kubaseimo tu lette’ku, naumba la kukua
urruttakki pole’i?
4 Iatu andi’ pa’kaboro’ku tonna ulu
limanna dio to’tok ba’ba, natukka’mo’
penaangku ungkamali’i.
5 Millikmo’i la umbungkaranni ba’ba
tu andi’ pa’kaboro’ku, anna nii muru
to’do-to’do tu limangku, sia nale’ke’i
muru lolong tu rakka’ku, dio toean salli’
ba’ba.
6 Kubungkarammi ba’ba tu andi’
pa’kaboro’ku, apa leakmo male! Mallaimi

tu deatangku tonna ma’kada, malemo’
undaka’i, apa tae’ kukabu’tui, kutambai
apa tae’mo napebaliina’.
7 Naapparammo’ pa’ronda’, tu male
sumalong lan lu kota, anna bambana’ sia
nakambeina’, sia naalaina’ tu lullungku,
iamotu to ma’kampa dao lu benteng
tembo’.

Sisonda-sonda ma’tendeng tu baine la dirampanni kapa’ na anak dara Yerusalem

5:8–6:3

8 Umpalaona’ sumpa umpokadangkomi,
e mintu’ anak dara Yerusalem, ke
miapparanni tu andi’ pa’kaboro’ku, apara
la mipokada lako? Pokadanni, kumua
littuna’ napobua’ kamamaliran.
9 – Apara losongna tu andi’ pa’kaboro’mu
na iatu mintu’ muane senga’, e iko tu
tarru’ maelo dio lu mintu’ baine?
Apara losongna tu andi’ pa’kaboro’mu na
iatu mintu’ muane senga’, ammu palao
sumpa umpokadangkanni susito?
10 – Iatu andi’ pa’kaboro’ku mabusa sia
mararang rupanna, iatu rupanna ussau’
tau sangpulo sa’bunna.

11 Iatu ulunna susito bulaan massang sia
bulaan tasak, iatu beluak ma’lendongna
tikalulun-lulun sia malotong susi kadoya.
12 Iatu matanna susito dangan-dangan
dio biring salu’-salu’, tu mendio’
lan pangandu’ sia unno’ko’ dio to’
kalimbuang boba.
13 Iatu popona susito sangtampang
oto’ pebangki’, susito sangtempe’ oto’
rampa-rampa, iatu pudukna susito
danga-danga, nanii to’do-to’do muru
lolong.
14 Iatu takia’na susito bulaan kalebu,
diparimatai parimata Tarsis, iatu kalena
susito gading nagaraga to pande paliu,
nasitutu’i parimata lasuri’.
15 Iatu lette’na susito lentong marmar
toppo’ dao parandangan bulaan tasak;
iatu pati’na susito Libanon, mala’bi’
sangtinti garonto’ arasi’.
16 Iatu mai lingarona kamatapparan
manna, sia iatu mintu’ dio kalena
mepasendena manna. Susimo a’ganna
to tu andi’ pa’kaboro’ku, susimo
garaganna to tu sangkalamma’ku e,
mintu’ anak dara Yerusalem.

6 1 – Umbara naolai tu andi’
pa’kaboro’mu, e iko tu mandu maelo

dio lu mintu’ baine? Umbara naolai tu andi’ pa’kaboro’mu sepang? Belanna la maleki’ sola undaka’i.
2 – Iatu muane pa’kaboro’ku mengkalaomo rokko pa’lak bunganna, rokko to’ bedeng oto’ pebangki’, la naposende tu pa’lak bunga sia la unnala danga-danga.
3 Iatu aku te andi’ pa’kaboro’ku puangna iatu andi’ pa’kaboro’ku aku puangna, tu mangkambi’ lan lu to’ danga-danga!

Iatu muane la diparampo untendeng baine la narampanni kapa’

6:4-12

4 Maballoko, e rindungku, susi Tirza, makari’dikko sangtinti Yerusalem, makarama’ susi tuntunan surodadu ma’bandera.
5 Pasalaina’ pentiromu, belanna napalittuna’; iatu beluakmu susito sangbaanan bembe’ songlo’ tikalulun-lulun dao mai Gilead.
6 Iatu isimmu susite sangbaanan domba birang, tu kendek diong mai pa’baseanna, mintu’i sibaa anak rapi’na namoi misa’ tae’ sisayuran anak.

7 Iatu pili’mu susito dalima dipiak, tu
payan ullendu’i bobongmu.
8 Iatu baine tonganna datu den annan
pulona, na iatu gundi’na karua pulona,
sia iatu anak dara tang dikemba’ diia’.
9 Apa ia manna tu misa’ tu dangan-
danganku, e baine adang-adangku, tu
tae’ sayuanna; ia manna tu misa’ dio
indo’na, masero dio to padadianna.
Mintu’ tu anak dara untiroi sia umpudi
kumua maupa’ ia, mintu’ baine tonganna
datu sia gundi’na untendengi.
10 Mindara ia tu susi allo berre’, maelo
sangtinti bulan taro-taro, parrang
susi mata allo dukku; sia makarama’
sangtinti tuntunan surodadu?
11 Mengkalaomo’ rokko to’ pa’lak pala la
untiroi tu ta’bi diong lombok, la untiroi
ba’tu la mentarukmi tu garonto’ anggoro’
sia ba’tu la menta’bimi tu garonto’
dalima.
12 – Tae’pa kumengkilala; kusanga
kendekmo’ langngan kareta dio sa’dena
datungku.

Kameloanna baine dirampanni kapa’ tonna ma’gellu’

6:13–7:5

13 Menggirikko, menggirikko, e iko baine
Sulam, menggirikko, menggirikko, angki
tiroko!
Ma’apai mimentiro lako baine Sulam
susito lako pa’gellu’ dio mai Mahanaim?
7 1 Lendu’ ia melona tu tengkamu
ma’sepatu, e anak datu! Iatu
bangun pupummu susito apa dipobelo,
panggaraga lima to pande.
2 Iatu posi’mu susito irusan malepong,
dennoupa’ anna tang ma’ti’ tu uai
na anggoro’ dipasito’bo’ lan, iatu
pa’tambukammu sang tinti patuku
gandung, natalimbung tama danga-
danga.
3 Iatu susummu patomali sangtinti
da’dua anak kijang rapi’.
4 Iatu barokomu susi menara gading,
iatu matammu sangtinti limbong dio
Hesbon, sikandappi’ babangan Batrabim,
iatu illongmu susi menara dao Libanon,
mentingo lu lako Damsyik.

5 Iatu ulummu daona lu kalemu susi
Karmel, iatu ampinni’ beluakmu sangtinti
lango-lango: misa’ datu mangka napoya
elong beluakmu.

Tundukmo tu baine dirampanni kapa’ napobua’ mali’na

7:6–8:4

6 – Lendu’ maelona tu kamamaliran;
lendu’ mala’bi’na tu mintu’na apa
nakamorai tau!
7 – Kamala’biranna pati’mu sangtinti
koroma, sia susummu susito eteng bua
koroma.
8 Ma’kadana’ kukua: la kuteka’ tu
koroma iato sia kuala eteng buanna.
Lala sia manii na iatu susummu susi
bure anggoro’, sia iatu penaammu
busarungngu’ sangtinti lemo datu.
9 Iatu lingaromu susito uai anggoro’
mandu mala’bi’ tu lolong tarru’ lako
pa’kaboro’ku, sia lembo’ lako pudukna
ke mamma’i.
10 Iatu aku te, andi’ pa’kaboro’ku
puangna, sia lu lako kaleku nanii rampo
tu kamamaliranna.

11 Maikomi, e andi’ pa’laboro’ku, anta
tassu’ lako padang, da’ito tama’bongi dio
lu to’ bunga enna.
12 La melambi’ki’ male lako pa’lak
anggoro’, la untiroi, ba’tu la mentaruk
siai tu garonto’ anggoro’, sia ba’tu la
tiballa’ siai tu ta’binna, sia ba’tu la
menta’bi siai tu dalima. Indemo to dio la
kunii umpatiroangkomi tu mali’ku.
13 Busarungngu’ tu bua dudain, sia
dio to’ ba’bata nanii tuo ma’rupa-rupa
bua melo, ba’runna sia masainna,
tu kuparandanangkomi, e andi’
pa’kaboro’ku.

8 1 E kemmi susiora tu anak muaneku,
tu dipasusu dio indo’ku! Iake
sitammuki’ dio lu salian, manassa
kuudungkomi, anna moi misa’ tau tae’
ussayuna’ tu diona to.
2 Manassa kusolangkomi sia kuanta’komi
lako banuanna indo’ku, tu umpalobo’na’;
manassa la kupairu’komi uai anggoro’
dipasito’bo’ rampa-rampa busarungngu’,
sia uai dalima mangura.
3 Iatu lima kairinna ussare ulungku sia
iatu lima kananna urraka’na’.
4 Umpalaona’ sumpa umpokadangkomi,
e anak dara Yerusalem, kumua: Ma’apai

ammi popengkilalai sia mitundan tu kamamaliran, ke tae’pi nasae kamoraianna?

Pa’pudi-pudian diona kamamaliran

8:5-7

5 Mindara iatu sae lan mai padang aak anna mennambe lako andi’ pa’kaboro’na? – Diong garonto’ lemo datu kuni umpamillikko, inde to dio nanii indo’mu umpanguriasangko, inde to dio nanii umpanguriasangko tu to undadiangko.
6 – Toke’na’ dio ara’mi susi misa’ sissin peca’, sia susi misa’ peca’ dio takia’mi. Belanna iatu kamatotoranna kamamaliran susi kamawatanganna kamatean, tang disaka’ tu tukka’na kamamaliran susi pattalo’-talo’na lino tomate, iatu mellepa’na susi mellepa’na api, api ma’lulu-luluNa PUANG.
7 Moi anna iatu uai buda tae’ nakullei umpa’dei tu kamamaliran sia mintu’ salu tae’ nakullei untu’ba’i male. Moi namintu’ iananna tau nabutungananni, kumua nalolongan pa’kaboro’, manassa la ditumpu sia kasirisan.

Iatu baine dirampanni kapa’ na anak muanena

8:8-10

8 – Den misa’ adinta baine, tu anak
dara’-dara’pa. La tapatumbai tu adinta,
ke attunnamo la napotumai tau?
9 Iake susii benteng tembo’, la tabangun
dao tu menara salaka dipopassora-sora
lolokna; apa iake susii ba’ba, la tasalli’
papan kayu arasi’.
10 – Iatu aku butung benteng tembo’ na
iatu susungku sangtinti menara.
Attu iato butungna’ to mengkanorong
dio pentirona.

Mandu sugi’ ia tu baine dirampananni kapa’ na Salomo

8:11-12

11 Iatu Salomo unnampui misa’
pa’lak anggoro’ dio Baal-Hamon. Iatu
pa’lak anggoro’ iato naben mintu’ to
ma’kampa; morai tau la umbaya’i tu
burana sangsa’bu sikele’ salaka.
12 Iatu pa’lak anggoro’ku, iamoto tu
apangku, lan limangku; iatu sangsa’bu

sikele’ kupopa’elo’namo lako kalemi, e Salomo, na iatu duaratu’ sikele’ la lu lako to ungkampai burana.

To diparampo sia baine narampanni kapa’ sitamban

8:13-14

13 – E iko tu untorroi pa’lak bunga iatu mintu’ sangmane la umperangii gamarammu, pa’perangiammi to lako kaleku.
14 – Madoi’komi, e andi’ pa’kaboro’ku, sia susikomi kijang ba’tu susi anak donga dao lu buntu nasitutu’i oto’ pebangki’.

YESAYA

BUNGA'NA SURA' YESAYA

PASALA' 1-39

PA'NUBUA' DIONA YEHUDA NA YERUSALEM

PASALA' 1–12

Bungkaran Kada

1:1

1 [1] Iamote tu patiro mendeatanna Yesaya anakna Amos, tu natiro diona Yehuda sola Yerusalem tonna linona Uzia, Yotam, Ahas sia Hizkia, datunna to Yehuda.

Pa'pasalaNa PUANG **sia sarrona Yesaya**

1:2-9

[2] Perangii, e mintu' langi'!, sia patananni talinga, e lipu daenan! belanna nakua

tu kadanNa PUANG: Kupelobo'i sia
Kukaduttu' tu mai pia, apa naboko'iMo'.
3 Iatu sapi natandai iatu puangna sia
iatu keledai natandai iatu palunganna
puangna, apa iatu Israel tae' paissanna,
sia iatu taungKu tae' inaanna.
4 Upu' allona tu to kasalan, tu bangsa
natondon kakadakeanna, bati' to kadake
sia taruk to bulituk!
Natampe tu PUANG, sia nabelle' tu To
maserona to Israel sia memboko'.
5 Apapa gai'mi diada'? Belanna
samemboko'-boko'mi bangmo. Mintu'
ulummi sipa'dikan, sia puru'mo tu
penaammi.
6 Tempon diong mai pala' lentekmi landa'
langngan botto ulummi tae'mo memun,
sangadinna bangke sia sisulla'pang-
la'pangan sia koyong tang diperru'i
sia tang dibimbin sia tang diammakki
minna'.
7 Iatu padangmi lo'bangmo; iatu kotami
puramo nakande api; iatu alan pa'lakmi
natiro matammi nakande to sae; lo'bang
nasangmo susito padang nabaliangan to
sae!
8 Na iatu anak dara Sion tinampe ten to
lantang lan to' pa'lak anggoro' sia butung

to kalumba lan to' katimun, susito kota
dipatama limbu lao.
9 Iakenna tang untampeangki' banne
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
manassa sangtintimiki' Sodom, sia baliki'
Gomora.

Keangga' iatu pengkatobaran anna iatu pemala'

1:10-20

10 Perangiimi tu kadanNa PUANG, e
kamu tedong pariu'na Sodom; tanannimi
talinga tu pepasanNa Kapenombanta, e
bangsa Gomora.
11 Apara gai'na lako Kaleku tu kabudanna
pemala' pangrere'mi? kadanNa PUANG;
nabossaMo' tu mai pemala' domba laki
ditunu pu'pu' sia iatu mai lompona anak
sapi dipelompoi. Tae' angKu kaduangi
rara sapi laki ba'tu domba, ba'tu bembe'
laki.
12 Iake la saekomi umpennoloiNa',
mindara ussuakomi ullese tarampakKu?
13 Da'mo mibaa pemala' naturu'
tang ponno inaa – iatu iannato
iamo pangrambu tagari lendu'
Kupomagallinna, mintu' pa'pakaraya

bunga’ sombona bulan sia allo katorroan
sia kasitamban ma’gau’ – tae’ angKu
ma’tananni penaa tu kakelokan
dipasituang pa’maruasan memala’.
14 Mintu’ pa’pakarayammi ke bunga’
sombona bulan sia pa’gaurammi
nakabiri’ liu penaangku sia Kupomatana’;
bo’yokMo’ umpama’tananni penaa.
15 Iammi umpatado pala’ mabusammi,
la Kupasalaikomi mata; moi
umpamakambankomi passambayangmi,
tae’ duka angKu la umperangii; belanna
limammi umpentombang rara.
16 Basei sia seroi tu kalemi; patoyangi
dio mai oloKu tu penggauran kadakemi;
torei umpogau’ kakadakean.
17 Pelada’i umpogau’ kameloan, daka’i tu
katonganan, ampangi tu to ma’pakario-
rio, pasipatui patunna tu pia biung sia
pa’tutuanni tu baine balu.
18 Ammi mane male mai ma’tutu
Kupaolaikomi salu, kadanNa PUANG, moi
anna susi kaseda tu kasalammi, manassa
la memmabusa susi ambun makko, moi
anna mararang susi karamisi, manassa
la memmabussang ten to bulu domba.

19 Iake la moraikomi mengkaola sia
ma’perangi, manassa la mikande tu bura
maelona te padang.
20 Apa iake battukkomi sia pabali-bali,
manassa la nakandekomi bassi mataran;
susimoto tu kada ombo’ dio mai randan
pudukNa PUANG.

Diona ukungan la urrampoi Yerusalem

1:21-31

21 A’a, umba nakua tu tondok maruru’
namembalimo passulo bongi? Iato
pirangbongi’ ponno ia katonganan sia
natonangi kamaloloan, anna totemo to
papatean mannamo lan.
22 Iatu salakamu mentai bassimo, sia
iatu uai anggoro’mu dito’bo’mo uai.
23 Iatu tedong pariu’mu pabali-balimo sia
sibaa to bokomo; pantan ungkaduangi
pamengan sia unnanga’ pappe’, tae’
anna pasipatui patunna tu pia biung sia
tae’ naperangii kara-karana baine balu.
24 Iamoto Nama’kada tu Puang,
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, To
sumpu kuasanna to Israel Nakua: La
umpasauNa’ penaangKu umpapakkanni

mintu’ to umbali-baliNa’ sia la Kupabala’i
tu mintu’ ualingku.
25 La Kupasuleikomi limangKu sia
la Kulossokki soda tu tai bassimmu
samaseromu tongan sia mintu’ tumarra
la kualai dio mai kalemu.
26 AngKu ben poleko to ma’paolai salu
susito mangka diboko’ sia pa’bisara
susito lendu’namo; mangkato ammu
disanga pole bamba natonangi
kamaloloan sia tondok maruru’.
27 Iatu Sion la dirampanan umpotete
kamalamburan sia iatu mintu’ to
mengkatoba’na tete dio kamaloloan.
28 Apa kasanggangan la naappa’
tu mintu’ to patodo tinting sola to
umpogau’ kasalan, na iatu mintu’ to
untananni boko’ PUANG, la disabu’i.
29 La masiri’komi natumang tu mintu’
tarpin mangka mikamali’, sia maila’komi
napobua’ tu mintu’ pa’lak pura mipilei
langsa’.
30 Belanna la butungkomi to kayu tarpin
karondonan daunna sia ten to pa’lak
tang nailli’ uai.
31 Attu iato to mawatang la butung
dalame, sia iatu penggauranna sangtinti

lelatu, pada la mampu' pengkaranganna,
tae' misa' tau umpa'dei.

Diona parenta marampa'
la bu'tu undinna

2:1-5

2 [1] Inde sia tu kada, tu ombo' lako
Yesaya, anakna Amos, tu diona
Yehuda sola Yerusalem.
[2] La dadi undinna, kumua iatu buntu
nanii banuanNa PUANG, la bantang ten
to buntu malangka' untongloi mintu'
buntu, anna mintu' bangsa lolong lako.
[3] Buda bangsa la ke'de' male anna
ma'kada nakua: Maikomi, anta male
langngan buntunNa PUANG, langngan
banuanNa Kapenombanna Yakub, anNa
ada'iki' tu diona mintu' lalanNa, sia anta
olai tu mai lalanNa, belanna lan mai Sion
la nanii bu'tu sukaran aluk sia kadanna
PUANG lan mai Yerusalem.
[4] Sia Ia la umpaolai salunna tu mai mintu'
bangsa sia urra'ta' kara-karana mintu'
bangsa kapua; tau iato mai la'bo'na
nagaraga tengko bassi, sia iatu dokena
nagaraga sae'; iatu mai bangsa tang
la umbua'mo la'bo'na la unnea bangsa

senga’ sia tae’mo anna la melada’ tu tau parari.
5 Maikomi, e bati’na Yakub, la lolang lanki’ arrangNa PUANG.

Mintu’ to matampo narampoi allo maparri’Na PUANG

2:6-22

6 Apa Mitampemo tu taumMi, tu bati’na Yakub, belanna ponnomo aluk to rampe matallo sia umpogau’ balik mata susito Filistin sia sikadamak to salian lembang.
7 Ponno salaka sia bulaan tu tondokna sia tang dipura tu mai iananna, sia ponno darang tu tondokna sia tang dikemba’ tu mai karetana.
8 Sia ponno rapang-rapang dipodeata tu tondokna. Tau iato mai umpenombai panggaraga limanna sia panampa rangka’na.
9 Susimoto nanii tu tau umpamatuna kalena sia iato mai muane umpamadiongan kalena, iamoto da Mipa’dei tu kasalanna tau iato mai.
10 Mallaiko tama sapak batu, sia mallaiko rokko garuang umpembunian

kametakuranNa PUANG sia kamala'biran kapayunganNa.
11 Mintu' patiro solo'na tau la dipamadiongan, sia kamatampoanna to mala'bi' la dipampa lu rokko, anna allo iato PUANG manna tu la layuk misa.
12 Belanna mangkamo Napamanassa PUANGna mintu' ma'dandan maritik tu allo la urrampoi mintu' to umpamadao penaanna sia to matampo sia mintu' to ussattuan kalena, kumua anna dipampa lu rokko.
13 Sia urrampoi mintu' kayu arasi' dio Libanon tu layuk sia malangka', sia sininna kayu jati dio Basan.
14 Sia urrampoi mintu' malangka'na buntu sia layukna tanete.
15 Sia urrampoi mintu' menara malangka' sia benteng tang dilambi'.
16 Sia urrampoi mintu' kappala' Tarsis sia mintu' ianan ballo.
17 Allo iato la dipatunduk tu mintu' kamasuangganna tolino sia la dipampa lu rokko tu mintu' kamatampoanna pia muane, PUANG manna tu layuk misa.
18 Mintu' dipa'deatainna la pa'de nasang.
19 Allo iato iatu mai tau la mallai tama lo'ko' batu sia rokko garuang tu

belanna kametakuranna kamala'biranna kapaanNa, ke ke'de'I umpatiramban mintu' issinna lino.
20 Allo ia dukato iatu mai tau la untibe mintu' rapang-rapang dipodeata salaka sia bulaan tu nagaraga la napenombai, nabuangan balao sola ledo.
21 Anna mallai tama lo'ko' buntu batu sia sapak batu, tu belanna metakuranNa PUANG sia belanna kamala'biran kapayunganNa, ke ke'de'I umpatiramban mintu' issinna lino.
22 Dadi da'mo ammi sande' lako tolino, tu den penaa lan illongna, belanna apara la dinii unnangga'i?

Panglalan unnada'i beko tau

3:1-15

3 1 Belanna manassa Puang, PUANGna mintu' ma'dandan maritik la ullendokanni dio mai Yerusalem sia Yehuda tu apa naposande' sia naposissarean tau, mintu' kande napopamuntu sia mintu' uai;
2 sia to lalong sia pa'barani sia to ma'paolai salu sia nabi sia to pakita-kita sia pekaamberan,

3 sia pangulunna to limangpulo sia to
la’bi’ sia pa’bisara sia to pande paliu sia
to ma’basa-basa.
4 Pia Kupopendadi datunna tau iato mai
sia to mangura masa’ga’ la umparentai.
5 Tau iato mai la sikande bete sipakario-
rio, sia pia la ullaoi to matua sia to
bongko la unnea to la’bi’.
6 Attu iato la den tau lan banuanna
ambe’na ulla’ka’i siulu’na, nakua: Denpa
iko tamangkalemu, panguluikanni ammu
pa’inaanni te tondok daun lauan.
7 Allo iato la meongli’ anna ma’kada
nakua: Tang kubela umpasulei sia
tae’ kande lan banuangku sia tae’
tamangkale; da naaku mituro la
umpangului te bangsa iate.
8 Belanna tibambang tu Yerusalem sia
ra’pak tu Yehuda natumang pudukna tau
iato mai sia mintu’ penggauranna umbali
PUANG, tae’ namataku’ umpenunu mata
mala’bi’Na Puang.
9 Diona kaumpelindoanna tau titanan
sa’bi umpasalai, tang masiri’mo
umpokada nasangi tu salana susito
Sodom.
Upu’ allona tu tau iato mai, belanna
untumang kalena.

10 Pokadai tu diona to malambu’ kumua
la salama’, belanna tau iato mai la
untammu bunga rangka’na.
11 Upu’ allona tu to tang mekaaluk,
la narampoi kakadakean tu tau iato,
belanna la dipasisurung kande limanna.
12 Iatu taungKu naparenta pia’-pia’ sia
napatunduk baine. E mintu’ taungKu
napapusakomi panglalanmi sia nabutai
tu lalan sipatu la miola.
13 La ke’de’ tu PUANG ma’pasala; la
bendan umpaolai salunna tu mintu’
bangsa.
14 Sae tu PUANG la umpaolai salu tu
pekaamberanna taunNa sia mintu’
tedong pariu’na tau iato mai. Kamumo tu
mangka ussanggang-sanggangi tu pa’lak
anggoro’ iato, na iatu apa dirampa dio
mai to mandasa, lan sia lu banuammi.
15 Apara bannangna ammi lullu’ parapari
tu taungKu sia ammi bala’-bala’ to
mandasa? KadanNa Puang, PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik.

La dipapakkanni tu simbolong manikna to Yerusalem

3:16–4:1

16 Sia Nakuapa tu PUANG: Belanna
mintu’ anak dara Sion matampomo sia
tumonga-monga lumingka, sia ma’kidi’
mata len sia umpopa’kadetten len
lentekna sia umpasigarissingan len
gallangna.
17 Iamoto anNa la umpakeleanni Puang
tu mai ulunna anak dara Sion sia
Nakambelangi PUANG tu kasirisanna.
18 Allo ia dukato anNa rotakki Puang tu
mintu’ pakean gallang, sa’pi’ sia manik
dibulan mata rangkapan,
19 sia mintu’ anting-anting sia mintu’
ponto sia mintu’ pakean susi bulu
podong,
20 sia mintu’ lullung sia mintu’ giring-
giring gallang sia mintu’ salipi’ sia mintu’
inan pandere’ sia mintu’ sima’-sima’,
21 sia mintu’ sissin sia baba’ illong,
22 sia kassa’ pa’maruasan sia bayu
lamba’ sia sambu’ sia sepu’,
23 sia peayoan sia pakean lanna lu sia
sa’pi’ sia pakean salian.

24 La dadi undinna kumua iatu bau
bumarran la ussonda bau andelen sia
iatu ulang karrak la ussonda siayak, sia
iatu ulu pese ussonda beluak diampinni'
sia iatu pakean dibolong la ussonda
kassa' pa'maruasan, sia ca' pa'durrusan
dio kide ussonda kamalannangan.
25 Mintu' solamu muane la siapanan
nakande bassi mataran sia mintu'
pa'baranimmu la tibambang lan tananan
ra'.
26 Mintu' lili' bambana la sumarro sia
ma'urrukan sia matambak tongkon lan
kuli'na padang.
4 1 Allo iato pitu baine la ussila'ka'-
la'ka'i misa' muane anna ma'kada
nakua: Kandeki siamo kami la
kikande, sia pakeangki siamo kami
la kipotamangkale, podo ke mukonai
dukakan; samboi tu siri'ki!

Yerusalem dipamaindan sia dikulambu taruno

4:2-6

2 Allo ia dukato iatu apa Napopentaruk
PUANG la napobelo sia napomala'bi' tau,
sia iatu bura padang la napomaballo

sia la napokassa’ maramba’ to Israel
tilendokmo.
3 La dadi undinna, kumua iatu to torropa
dio Sion sia to tinampepa lan Yerusalem
la digente’ to masallo’, minda-minda
lan Yerusalem tu disura’ sanganna la
unnappa’ katuoan.
4 Ke mangkami Nabasei Puang tu
kamarutanna mintu’ anak dara Sion
sia ke mangkami Nalossokki lan mai tu
indan rarana mintu’ to Yerusalem tete
dio Penaa ma’paolai salu, sia tete dio
Penaa massarapai.
5 Attu iato la Napadadi PUANG tu saliu’ ke
allona sia iake mabonginna la Napabu’tu
tu rambu sola arrang api ma’laka-laka
dao lu mintu’ tu apa mala’bi’ la den tu
sambona.
6 Attu iato la den misa’ barung la dinii
mentiongan ke sarrangi allo sia misa’
pentionganan pentilindungan sia dinii
umpallaian uran kamban sia bara’.

Gelong pa’lak anggoro’

5:1-7

5 1 Totemo la umpopenanina’ misa’
nanian diona pa’kaboro’ku, gelongna

pa’kaboro’ku diona pa’lak anggoro’na.
Iatu pa’kaboro’ku den pa’lak anggoro’na
dao tanete malompo.
2 Mangkamo nakali sia napaserei tu
mintu’ batu, anna tananni anggoro’
ballo sia napabendan tu misa’ lantang
petayanan lan tangngana sia napa’ tu
pa’parran anggoro’ lan;
ma’peagi-agi bangmi kumua ba’tu
la melo siai tu bua anggoro’na, apa
membua langga’ manna.
3 Na totemo, e kamu mintu’ pa’tondokan
Yerusalem sia mintu’ muane to Yehuda,
paolaiNa’ salu sola pa’lak anggoro’Ku.
4 Apapara tu tang Kugauranni tu pa’lak
anggoro’Ku? Matumbai tongKu peagi-agii
tu bua anggoro’ anna bua langga’na
manna bang?
5 Iamoto la Kupokadangkomi totemo tu
apa la Kugauranni tu pa’lak anggoro’Ku
kumua: La Kulalakki tu rompo durinna,
anna taloi olo’-olo’ sia la Kukakei tu
tembo’na anna disilessakki.
6 La Kupopempangala’ sia tae’ duka anna
la dipetangkei sia la dibingkung, anna
duri manna sola a’da’ tuo lan; la Kukuan
duka tu salebu’ da anna pato’doi uran.

7 Iatu pa’lak anggoro’Na PUANGna mintu’
ma’dandan maritik iamotu bati’na Israel
na iatu mintu’ to Yehuda iamo misa’
tananan Naposende; untayan parenta
malambu’, apa to’doan raraora; umpeagi
kamalamburan, apa kamarukkanora
narampoi.

Upu’ allona tu to kadake

5:8-24

8 Upu’ allona tu to umpasirapi’-rapi’
banua sia to umpasikande-kande pa’lak,
naurunganni tae’mo pa’pa’lakan sia
kamu mannamo tau lan tondok.
9 Mangkamo ma’kada lako kaleku tu
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
kumua: Tae’ anna tang la pa’tombonan
batu tu ba’tu pira-pira banua sia iatu mai
banua kapua na maballo la lo’bangmo.
10 Belanna iatu pa’lak anggoro’ sangpulo
ayokana tedong untengkoi, sangba’ri
tu alanna sia iatu mai lise’ misa’ ome
misa’ri’ epa burana.
11 Upu’ allona tu to millik kale’ ke
melambi’ undaka’ pangiru’ sia iatu to
torro bang sae lako dannari mangiru’
anna sallui anggoro’.

12 Iatu pa’maruasanna napamarua’ oni
katapi, dandi, ganda’-ganda’ sia suling
sia anggoro’, apa iatu penggauranNa
PUANG tae’ anna palan ara’i sia tae’
anna sailei tu lalan limanNa.
13 Iamoto anna dipali’ tu taungKu,
belanna tae’ pengkilalanna sia mintu’ to
mala’bi’na la mangelo sia iatu to kamban
la mandasa-dasa diona kama’rangan.
14 Iamoto anna la tibangnga sia la
menganga tang sirua-rua tu lino to
mate, anna tileak tama tu mintu’
kamala’biranna tau iato mai sola
to kambanna sia kamaruasanna sia
paningoanna.
15 Attu iato mintu’ tau la dipamadiongan
sia pia muane la dipasosso’ lu rokko, sia
ia duka tu mata to matampo la dipampa
lu rokko.
16 Apa iatu PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik la dipakala’bi’ tete dio
katonganan na iatu Puang Matua
maindan la dipamaindan tete dio
kamaloloan.
17 Na iatu mai anak domba la ungkande
riu dio lu sangtinti dio lu pa’pasanganna,
sia to salian lembang la sae undaka’

barang apa dio to’ daun lauanna to malompo.
18 Upu’ allona tu to urriu’i ulang kabulitukan tu penggauran sala sia ulang kareta pua nariusan kasalan.
19 Tu ma’kada nakua: Melo ke madomi’-domi’I, melo ke Nasarra’-sarra’i tu penggauranNa, anta tiropi; melo ke samandappi’-dappi’nai tu apa Nalampakna To maserona to Israel, anta issanni.
20 Upu’ allona tu to unggente’i melo tu kadake sia kadake nagente’ melo; malillin nasanga masiang na masiang nasanga malillin; sia mapai’ nasanga matanik na matanik nasanga mapai’.
21 Upu’ allona tu to ia kalena ussanga kalena kinaa sia ia kalena unggente’ kalena manarang.
22 Upu’ allona tu to lalong manna unniru’ anggoro’ sia to barani manna umpasigaru-garu pangiru’ melango.
23 Tu to untonganan to kadake belanna diona pappe’ sia umpasisayuran katongananna to malambu’.
24 Iamoto, susitu api mendelok unnimbakan dalame sia susi ria ditombon napopennau api, susi

dukamoto tu aka’na tau iato mai la buruk sia iatu ta’binna la sisarombonan susi barra’-barra’, belanna naboko’imo tu Sukaran alukNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik sia nabelle’i tu kadanNa To maserona to Israel.

To dio mai padang mambela

5:25-30

25 Iamoto anna re’dek tu ara’Na PUANG
lako taunNa sia Nae’teran lima tu tau
iato mai anNa pata’pai, naurunganni
tiseno-seno tu mai buntu, na iatu mai
batang rabukna tau iato mai butung
rumpang situlambenan lako lalan.
Moi anna susito iate mintu’na, tae’
anna poradanni kasengkeanNa Puang,
sangadinna tontong bangpa tie’te’ tu
limanNa.
26 La Napabendanan bate-bate tu mai
to randan langi’ sia la Nakorok londong
dio mai lelean uran; manassa inang
madomi’ sia ta’pa la sae tu tau iato mai.
27 Iatu tau iato mai tae’i misa’ tu la kopa
sia la titodo, tae’i misa’ la tikkaru’du’
ba’tu leppeng ba’tu ungko’ka’i salipi’na
ba’tu la ka’tu tu ulang sepatunna.

28 Iatu tinaranna tontong bang matata’
sia iatu panana tontong bang digattang
sia iatu kalungkung darangna sangtinti
batu laulung sia iatu karetana la susito
talimpuru’.
29 Angnga’na susi gamara singa birang,
susi urrungna singa mangura; iatu
tau iato mai unnarrak la undamak
pangrampa anna pallaianni male, natae’
misa’ tau la urrampananni.
30 La narua angnga’ tu tau iato mai susito
mongngo’na tasik; allo iato pittuk liu tu
padang, iake mentiroi tu tau tiku lao
kuli’na padang, kapittukan megiangan
manna nata’pai matanna sia iatu arrang
langi’ napapittuk saliu’.

Kaditambaianna Yesaya

6:1-13

6 1 Iatonna taun namatean datu Uzia,
payanmi lako kaleku tu Puang
unnisung dao isungan kapayungan
masuanggana sia mala’bi’, na iatu Banua
Kabusungan nasitutu’i rombe-rombe
bayunNa.
2 Den ba’tu pira-pira Serapin
untalimbungI tama, rundunni pani’

siannan; da’dua pani’ nasamboan
lindona, da’dua pani’ nasamboan
lentekna, na da’dua pani’ napake mettia’.
3 Metambami tu misa’ ungkuanni tu misa’
nakua: Maindan, maindan, maindan
tongan tu PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, iatu mintu’ lino naponnoi
kamala’biranNa.
4 Tigoyangmi tu mai manangnga lumpa-
lumpa belanna galugu gamaranNa na
iatu banua ponno rambu.
5 Kukuami: Upu’ alloku, sumpu
sumandakku, belanna aku te to
maruttak puduk sia torrona’ sirau misa’
bangsa maruttak puduk, na nata’paimo
matangku tu Datu, tu PUANGna mintu’
ma’dandan maritik.
6 Apa misa’i tu Serapin sae mettia’
umpellambi’ina’ sitangke ruaya tu naala
nasipi’ dao mai to’ pemalaran.
7 Napalakoi pudukku nama’kada, nakua:
Iake narumbumi tu pudukmu te, ta’pa
tilossok ta’ga’mi tu kakadakeammu sia
diseroi tu kasalammu.
8 Mangkato kurangimi tu kadanNa Puang
Nakua: Mindara tu la Kusua? Mindara
tu la Kiposumbungan puduk? Mebalimo’
kukua: Indena’, suamo’.

9 Ma’kadami Nakua: Malemoko, kuanni
tu bangsa iate: Perangimi, apa tae’
mipebuyu’i; tiromi, apa tae’ miissanni.
10 Pabattukki tu penaanna bangsa iate
sia patarui tu talinganna, sia pasipi’da’i
tu matanna, da napatiro sia da naparangi
sia da napaissan, naurungan tae’ anna
mengkatoba’ sia tae’ nadipamaleke.
11 Kukuami: O Puang, la sangapai?
Nakuami: Sasanggangna tu mai tondok
iato sae lako puranna tu pa’tondokan
sia banua sae lako tae’na tau lan sia
samempadang talona tu tana iato.
12 AnNa patoyangi PUANG male tu tau
iato mai sia biung-biungammo tu tondok
lo’bang lan bamba iato.
13 Ke denpi taa sangpulona lan, la
disanggangi dukapa. Ten to kayu
tarpin sia jati dilemponni, den siapa
tu garempongna, susi dukamoto tu
garempongna tau iato mai, iamo misa’
banne masero.

PUANG **la umbengan misa’ tanda, iamotu Imanuel**

7:1-25

7 [1] Den pissan tonna linona Ahas,
anakna Yotam, anakna Uzia, datu
Yehuda, ke’de’mi tu Rezin, datu Aram
sola Pekah, anakna Remalya, datu Israel,
anna male langngan Yerusalem, la ullaoi
tu tondok iato, apa tae’ nabelai natalo.
[2] Tonna pokadami tau lako to lan
banuanna Daud kumua: Nasamboimo
Aram tu Efraim, ma’bara-barami tu
penaanna datu sola mintu’ to kambanna,
butung to kayu lan pangala’ nairi’ angin.
[3] Ma’kadami tu PUANG lako Yesaya
Nakua: Maleko sola anakmu muane
Syear Yasyub umpessitammui Ahas lako
saruran limbong iringna daona lu, lu lako
lalan padang pamusoran sampin bulu
domba,
[4] ammu kuanni kumua: Ma’penandakomi
sia parapa’i tu penaammi; da mimataku’
sia da naranggang tu penaammi diona
te da’dua lalotin merambu, iamora
kare’dekanna kasengkeanna Rezin sola
mintu’ to Aram sia anakna Remalya.

5 Belanna nadakarangkomi kadake to
Aram sola to Efraim na anakna Remalya
nakua:
6 Maikomi take’de’i tu to Yehuda anta
patirambanni sia tarampai tu tondokna
anna iatu anakna Tabeel tapatama datu
dio.
7 Apa susite tu kadanNa Puangta PUANG:
Iatu iannato tae’ anna la dadi sia tae’
anna la lalo.
8 Sangadinna iatu Damsyik la tontong
napopennuluan tondok Aram na Rezin
napokambuno kapayungan Damsyik;
– annanpa pulona llima taunna anna
disanggang tu Efraim, naurunganni
tae’mo anna tulangdan misa’ bangsa tu
tau iato mai.-
9 Sia iatu Samaria la tontong
napopennuluan Efraim na Remalya
napokambuno kapayungan Samaria.
Iake tae’i ammi katappa’i, manassa tae’
ammi dipamarendeng.
10 Napatarru’mi PUANG ma’kada lako
Ahas, Nakua:
11 Palakuko misa’ tanda lako PUANG.
Kapenombammu, palakui tu tanda diong
mai mangapi’na lino, ba’tu lu dao mai
masuanggana.

12 Mebalimi tu Ahas nakua: Mokana’
umpalakui, mokana’ ussandak PUANG.
13 Nakuami: Perangiimi totemo, e
kamu bati’na Daud! Misanga tang
ganna’paraka ussara’i tau, ammi sara’i
siapara Kapenombangku?
14 Iamoto anNa PUANG kaleNa
la umbenkomi tanda kumua: La
ma’tambuk tu anak dara iato anna
dadian misa’ pia muane, la nasangai
Imanuel.
15 Bumbungan pa’pamakko sola tani’
enoan nakande, ke naissanmi ussuale
kadake anna alai tu maelona.
16 Belanna iake tae’pi anna issanni te
pia iate ussuale kadakena anna alai
tu maelona, manassa la lo’bangmo tu
tondokna da’dua datu mikataku’.
17 Apa iatu kamu sia bangsami sia to
lan banuanna ambe’mi la Naparampoi
PUANG ba’tu pira-pira attu, tu tae’
bangpa anna den susinna temponna
sisarak to Efraim tu to Yehuda, – lu dio
mai datu Asyur.
18 Allo iato la Natambai PUANG sae tu
mintu’ kasisi’ dio messarakna salu Nil dio
Mesir sia tabuan dio tondok Asyur.

19 Mintu’i to la sae ta’pa ussamboi aa’
mi’lan sia lan lu to’ sapak batu, sia dio lu
to’ duri, sia dio lu mintu’ to’ kauaianna.
20 Allo ia dukato la Naku’ku’i PUANG
piso peku’ku’ diindan dio mai sappia’
salu, iamotu datu Asyur, tu beluak sia
mintu’ bulu lentek sae lako danggo’ la
Naku’ku’i.
21 Allo ia duka bangsiato, ke denni tau
umpatuo misa’ anak sapi sia da’dua
domba,
22 tu belanna kamasekkaranna susunna,
iamoto anna la ungkande bumbungan
pa’pamakko; belanna minda-minda tu
torropa lan tondok iato iamo la ungkande
bumbungan pa’pamakko sola tani’
enoan.
23 Sia la dadi dukato allo iato, kumua iato
pa’lak nanii sangsa’bu garonto’ anggoro’
dolona, tu keangga’ sangsa’bu batunna
salaka, la nanii duka tuo duri sia a’da’.
24 Indeto la nanii tau male sibaa len
tinaran sia pana, belanna makalima’na
padang iato nanii tuo duri sola a’da’.
25 Sia mintu’ buntu tu nabingkung tau
dolona, tae’mo nalesei tau lako, belanna
ungkataku’ duri sia a’da’, sangadinna

la dipanglamba’i sapi sia la dipalullu’i domba.

Tang la marempamo unnala pangrampa, tang la malelanmo ussarrin sisaling

8:1-4

8 1 Sia Nakuapa tu PUANG lako kaleku:
Alako misa’ papan passurasan pua,
sura’i passura’ biasa lako te kumua:
Tang la marempamo unnala pangrampa,
tang la malelanmo massarrin sisaling.
2 Kualami tu sa’bi matappa’, iamotu
to minaa Uria sola Zakharia, anakna
Yeberekhya.
3 Sangampa’mo’ nabi baine, anna
ma’tambuk sia undadian misa’ pia
muane. Nakuami tu PUANG ungkuanna’:
La musanga: Maher-Syalal, Hash-Bas.
4 Belanna iatonna tang unnisanpi tu pia
iato umpokada: Ambe’!, ba’tu indo’!,
manassa mintu’ ianan makamban lan
Damsyik sia pangrampa lan Samaria la
disorong lako olona datu Asyur.

To Asyur untamai tondok Yehuda

8:5-10

5 Napatarru’pa PUANG ma’kada lako
kaleku susite:
6 Tu belanna tang nabilang bangsa iate
tu uai Syiloah, tu lolong unnentang,
sia umposende diona Rezin na anakna
Remalya,
7 iamoto manassa la Napatu’ba’i Puang
uai Salu pua, luang sia mandirri’ tu
tau iato mai, iamotu datu Asyur sola
mintu’ kamala’biranna, tu la ullempa’i
pa’kalobangna sia ulleanni panampona.
8 La tarru’ lu tama Yehuda anna tu’ba’i
sia nalempa’i, naurungan ullambi’i tu
barokona, anna samboi pani’na tu mintu’
padangmi, e Imanuel!
9 Maparrangkomi palaoan, e kamu mintu’
bangsa, nake disabu’ikomi; patananni
talinga e kamu to randan langi’; selle’i
tu la’bo’mi, nake disabu’ikomi; selle’i tu
la’bo’mi, nake disabu’ikomi.
10 Iatu apa mikombongan, inang tang la
danun; iatu kada misama turu’i, tang
la lolo’, belanna Narondongkan Puang
Matua.

Sipatu Yesaya la umpeagi PUANG

8:11-22

11 Nakua tu kadanNa PUANG lako kaleku
tonNa la'ka'ina' sia Napakilalana' kumua:
da muturu'i tu lalanna te bangsa iate,
nakua:
12 Da misa'bu' lenni tu kasiturusan
pepayunna tu nasanga kasiturusan
pepayu te bangsa iate, sia da mikataku'i
tu nakataku'na sia da mikagiangi.
13 Ia mannari tu PUANGna mintu'
ma'dandan maritik tu mipomaindan,
sipatu Ia mikataku' sia la mikagiang.
14 Puangmo la mipoinan maindan, apa la
napobatu katitodoan sia batu tongkon
katilenderanna da'dua rapu tallangna
Israel sia ba'tikan sola poya ulla'ka'i tu
pa'tondokan Yerusalem.
15 Budai tu tau iato mai la tisumbang sia
tobang sia la mapipping sia la naluang
bunde sia naala ba'tikan.
16 Lulunni muporii tu kada dipaombo' sia
ca'i tu pepasan dio lu to' anak gurungku.
17 La kutayan tu PUANG, tu
umpembuniammo bati'na Yakub,
lako Kalena la kunii sande'.

18 Tiromi, aku na iatu mai pia
Nakamaseanna' PUANG, iamo tanda sia
tanda nubua' dio lu to Israel dio mai
PUANGna mintu' ma'dandan maritik tu
unnisung dao buntu Sion.
19 Iake nakuangkomi tau kumua:
Ma'petiro-tirokomi lako bombo to mate
sia to sola-sola bombo tu kumissak-
missak sia ma'nemu-nemu – tang
Kapenombannaraka misa' bangsa tu
sipatu la nanii mekutana? Pato'raka
dipekutanan lako to mate tu to tuo?
20 Lako (manna) pepasan sia kada
dipaombo'! Minda-minda tu ma'kada
tang sipatu kada iato, tae' anna la sitiro
arrang melambi'.
21 Sangadinna la palong bang umperasai
parri' sia mangelo; ia anna topomo,
maredemi tu ara'na sia unggatai datunna
sia Kapenombanna. Ke mentingarai
langan langi',
22 ba'tu tukkui rokko padang, inang parri'
sia pittuk duka, kapittukan megi-angan,
sia napatiramban len kama-lillinan.

Kadadianna Messias

9:1–7 (8:23-9:7)

9 [1] (8-23) Apa iatu padang maparri’ susito, tae’mo anna la kalillinan. Susi tonna dolona, Napamatuna tu tana Zebulon sia Naftali, ten dukamoto la Napakala’bi’, ke ma’katampakannai, tu lalan lako tasik, rampe lianna Yordan, lili’ to kapere’.
[2] (9-1) Iatu to lolang lan kamalilinan, la untiro arrang kapua sia iatu mintu’ to naluang bayo-bayo kamatean la bu’tu tu arrang lako.
[3] (9-2) Mipopemba’ka’mo te bangsa, amMi pekapuai tu kaparannuanna; la parannu paiman tu tau iato mai dio oloMi susi to kaparannuanna tau, ke pepareanni, sia sangtinti to sila’tekan, ke untaa-taai pangrampa.
[4] (9-3) Belanna iatu ayoka napassan sia lemba dao palempengna sia ta’ba perambana Mirebongmo susi tonna allo (kaditaloanna) to Midian.
[5] (9-4) Belanna mintu’ sepatu, tu tumutu mentarassa, sia mintu’ bayu lamba’ ussarrin rara, la ditunu napepurai api.

6 (9-5) Belanna dipadadiammiki' misa'
Pia, misa' Pia muane dikamaseangki'
umpobayu bayu kapayungan, sia iatu
sanganNa nasa'bu' tau: Rangga inaa
kalle-kallean tu ma'patudu, Kapenomban
kuasa, Ambe' matontongan sia Datu
pasali rampa'.
7 (9-6) La kapua tu parentaNa sia
tae' upu'na tu kamarampasan dao
isungan kapayunganna Daud sia lan
nalili' parentaNa, la Napabantang
sia Naparandanganni katonganan sia
kamaloloan randuk totemo tontong sae
lakona; kamamaliranNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik la umpogau'i tu ianna
te.

To Efraim diparampoi kamaparrisan

9:8–10:4 (9:7–10:4)

8 (9-7) Napasonglo'mo Puang tu misa'
kada lako Yakub, nata'pa lan Israel.
9 (9-8) Iatu iannato la naissan
makalima'na bangsa iato, to Efraim
sia pa'tondokan Samaria umpamadao
penaanna sia matampo ma'kada kumua:
10 (9-9) Rondonmo tu batu tela, apa batu
dipa' la tabangunanni sule; dilellengmo

tu ara pangala’, apa kayu arasi la tatanan
tasondanni!
11 (9-10) Iamoto anna mintu’ balinna
Rezin la Napake’de’ PUANG la unnea
tau iato mai sia la Nasarrang tu mintu’
ualinna:
12 (9-11) Iamotu to Aram dio mai
matallo, to Filistin dio mai matampu’,
anna mummunni tama sadangna
naampello’ tu to Israel.
Moi anna susito iate mintu’na, tae’
anna poradanni kasengkeanNa Puang
sangadinna tontong bangpa tie’te’ tu
limanNa.
13 (9-12) Belanna tae’ anna mengkatoba’
te bangsa iate lako To umpa’dikki sia
tae’ anna daka’i tu PUANGna mintu’
ma’dandan maritik.
14 (9-13) Iamoto anna sangallo bangri la
Nanii PUANG unta’takki dio mai to Israel,
la ulu, la ikko’, la tangke koroma, la tille.
15 (9-14) Iatu tedong pariu’ sia to la’bi’
iamo ulu, na iatu nabi umpa’pangadaran
buttok iamo ikko’.
16 (9-15) Iatu mai panglalanna bangsa
iate iamo panglalan sala, sia napapusa
nasang tu tau nalalanan.

17 (9-16) Iamoto anna tang umposendei
PUANG tu mai to manguranna, sia tae’
anNa katuru-turui tu mai pia biungna
sia mintu’ baine balunna, belanna to
untananni nasang boko’ Puang sia to
bulituk sia kapanglangdoan sun dio
pudukna. Moi anna susito iate mintu’na,
tae’ anna poradanni kasengkeanNa
Puang, sangadinna tontong bangpa
tie’te’ tu limanNa.
18 (9-17) Belanna iatu katangmekaalukan
ma’laka-laka butung api, tu ussopui
duri sia a’da’ naballa, tu ummampu’i
ranga’-ranga’ makamban lan pangala’,
naurunganni kendek tu rambunna
meumbun.
19 (9-18) Tu belanna kare’dekanna ara’Na
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik
anna kandei api tu tana iato, anna potaai
api tu pa’tondokan naurunganni tae’mo
nakatirinnai siulu’na tu tau.
20 (9-19) Dio rampe kanan ma’karu’bek
tu tau, apa topo sia, na dio kairi
mangampello’ tu tau, apa tae’ sia anna
dia’; pantan la ungkande bale-bale
takia’na.
21 (9-20) To Manasye anna to Efraim,
sia to Efraim anna to Manasye; la

umpapada penaa unnea to Yehuda.
Moi anna susito iate mintu'na, tae'
anna poradanni kasengkeanNa Puang
sangadinna tontong bangpa tie'te' tu
limanNa.

10 1 Upu' allona tu mintu' to
umpatassu' parenta tang
malambu' sia to massura' tu umpalao
pesua matana',
2 la umpatoyang to mase-mase dio mai
salunna sia urrampa katongananna
taungKu tu tang pa'bela, anna ala rampai
tu baine balu sia ullo'do' pia biung.
3 Apa apara la mipogau', ke allo
kadiukungan sia ke naruakomi
kasanggangan bu'tu mambela? Mindara
la minii mallai umpalaku pa'tunduan sia
umbara la minii umpalumpunni meloi tu
kamala'birammi?
4 Tae' anna salai tu tau iato mai tang tuttu
susi to dipattang; tibambang butung to
dipatei. Moi anna susito iate mintu'na,
tae' anna poradanni kasengkeanNa
Puang sangadinna tontong bangpa tie'te'
tu limanNa.

Upu’ allona tu Asyur

10:5-19

5 Upu’ allona Asyur, tu pebamba
sengkeKu, sia lan lisu pala’na tu
kamare’dekangKu butung pelonga’.
6 Kusuamo umpandasa misa’ bangsa
tang mekaaluk sia Kukuan la ullaoi misa’
to sangpetayanan narua kasengkeangKu,
la umpangrampai sia umpanglo’do’i anna
lullu’i tu tau iato mai susi so’mak dio lu
lalan.
7 Apa iatu passanganna tae’ anna
susito, sia iatu pa’inayanna tang ten
to, sangadinna iatu lalan penaanna la
ussanggang sia la urroto’i ba’tu sangapa
bangsa.
8 Belanna nakua tu kadanna: Tang
sibaaraka datu tu mintu’ arungku?
9 Tang baliraka Karkemis tu Kalno, sia
Arpad tu Hamat? Tang baliraka Damsyik
tu Samaria?
10 Susi limangku ussau’ parentana
dipa’deatainna, moi anna mandu
maballo iatu rapang-rapang dipodeata
dipa’na anna rapang-rapang dipodeata
dio Yerusalem sia dio Samaria;

11 sia tumba tu kupogau'na lako
Samaria sia lako tumai rapang-rapang
napodeatanna tae'raka anna la susito tu
la kupogau' lako Yerusalem sia lako tu
mai rapang-rapang dipodeatanna?
12 Apa la dadi ke tepumi tu Puang
umpogau' penggkaranganNa dao buntu
Sion sia dio Yerusalem, la rampoNa'
unnukungi tu napabu'tunna penaa
madaona datu Asyur sia matampo patiro
solo'na.
13 Belanna nakua: Diona
kamawatanganna kalena limangku,
sia diona kamatarrusangku angku
pogau'i susito, belanna unnampuina'
tangnga' kinaa; iamoto angku lampi'i tu
katonan padangna tau, angku rampai
tu mai barang apanna sia butungna'
to tedong lampung laki ussembangi tu
pa'tondokan.
14 Sia iatu limangku ulla'ka'i barang
apanna ba'tu pira-pira bangsa ten to
serang manuk-manuk; sangtinti to
to ulliu tallo' natampe indo'na, ten
dukato tu mintu' lino kurampa na
moi misa' tae' napanggega' tu pani'na
ba'tu umpopenganga tillokna ba'tu
kumissak-missak.

15 Denraka tu uase madongnga’ lako to
umpemba’tanni? Denraka tu gare’ge’
matampo lako to ussorongi? Butung
to pebamba umpopangayo to untoei;
butung to tekken unnangka’i tu tangia
kayu.
16 Iamoto anNa popembali madokoi
Puang, iamotu PUANGna mintu’
ma’dandan maritik tu kale malompona
sia diongna lu kamala’biranna den tu apa
ma’lana-lana susi api dukku.
17 Attu iato Arrangna to Israel la bali to
api sia iatu To maserona la bali dukku
api, tu la umballa sia ungkande durinna
sia a’da’na Asyur lan sangallo bangri.
18 La Nasopui duka Puang tu
kamala’biranna pangala’na sia pa’lakna,
la deatanna la batang kalena, – la bali
misa’ to marangke kale.
19 Iatu kayu torropa lan pangala’na
tae’mo anna marian, naurunganni
ma’dinmo napatama sura’ misa’ pia tu
bilanganna.

Iatu torrona la makarimman

10:20-27

20 La dadi to allo iato, kumua iatu to
Israel tu torronapa sia bati'na Yakub tu
tilendoknamo tae'mo anna la sande' lako
to umpandasai, sangadinna la sande'
bulo lollong lako PUANG, To maserona to
Israel.
21 Iatu to torropa la tibalik sule, sia bati'
torronapa Yakub, la sule umpengkara'pai
Puang Matua matoto'.
22 Belanna, moi anna iatu bilanganna
bangsamu, e Israel, susito karangan
dio biring tasik, ia manna tibalik sule
tu torronapa; inang tilampakmo tu
kasanggangan situang kamaloloan
lempan.
23 Belanna misa' kasanggangan
tilampakmo la Napaden Puang,
PUANGna mintu' ma'dandan maritik lan
lili'na lino.
24 Iamoto anna ma'kada tu Puang,
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
Nakua: Da mikataku'i tu to Asyur, e
taungKu lan Sion, ke nalongkankomi

pelonga', sia napata'paikomi pebamba,
susito Mesir pirambongi'.
25 Belanna sangattu'mora sia tae'mo
namasai anna tappu tu kare'dekan, nalu
lako kasangganganna tau iato mai tu
kasengkeangKu.
26 Belanna iatu PUANGna mintu'
ma'dandan maritik umpopangayo
pebamba lako tau iato mai susi tonna
dipasiapanan tu to Midian dio buntu batu
Oreb, sia Napopangayo tu tekkenNa dao
tasik sia Natadedangan susi tonna lako
Mesir.
27 La dadi allo iato kumua iatu pamaanna
la tilendok dao mai palempengmi sia iatu
ayokana la tilendok dao mai sokkongmi,
la sanggang tu ayoka dao palempengmi.

Katangtarrusanna surodadu Asyur

10:28-34

28 Saemi lako Ayat, anna tarru' lako
Migron, anna tampei tu mai apanna di
Mikhmas.
29 Tau iato mai unnola kumila': Geba tanii
ma'bongi; anna ma'parondo tu Rama;
mallai duka tu pa'tondokan Gibea-Saul.

30 Silallakangko, e anak dara Galim,
matangkinko, Laisya, sosoko, Anatot.
31 Iatu pa'tondokan Madmena mallai, sia
ia duka tu pa'tondokan Gebim mallai
membuni.
32 Iate allo torropa dio Nob, naka'panan
pebusuk tu buntunna anak dara Sion,
tanetena Yerusalem.
33 Apa ta'pa Nata'takki Puang, PUANGna
mintu' ma'dandan maritik situang
kalalonganNa tu mintu' tangkena sia
lolokna, sia iatu batang kalandona
Nalelleng sia iatu kapuana Nasongkan
rokko padang.
34 Attu iato pangala' tamman la Nalelleng
uase Puang, sia iatu Libanon la
Napasiapanan Puang sumpu mala'bi'.

Iatu parentana Messias sumpu marampa'

11:1-10

11 1 La mentaruk tu garemponga
Isai sia mellolo namembua tu
taruk uaka'na.
2 Ia la Nanii ta'pa PenaanNa PUANG,
iamotu Penaa kakinaan sia tangnga'
kinaa, Penaa pa'timbangan sia

kamatotoran, Penaa kapaissanan sia
kamatakuran lako PUANG.
3 Iamo pa'poraianna tu ungkataku'
PUANG. Tae' anna la ma'paolai salu
unturu' pentirona sia tae' anna la
mangra'ta' unturu' paranginna.
4 Sangadinna iatu to bitti' la napaolai
malolo salunna sia nasanda tonganni
situang kamalamburan tu to
umpamadiong penaanna; apa tete
dio pebamba tongka' dililana la
napa'dikan lino, sia penaa sun dipudukna
la napateanni tu to tang mekaaluk.
5 La umpopa'bakkan kamaloloan sia la
umpotambeke' kamarurusan.
6 Attu iato guruk la sikananaran
anak domba, sia iatu arimau buluh
sanglengaran bembe' laki'-laki', na
iatu anak sapi sia anak singa sia sapi
passoma la sangbala sia pia'-pia' la
umpasangkambiranni.
7 Attu iato beruang birang sola sapi la
sibaa ungkande riu sia iatu mai anakna
sibaa unno'ko', sia iatu singa la ungkande
dalame susi sapi.
8 Attu iato iatu pia sumusupa la maningo
dio to' baba to'tok ula' rame sia iatu pia

mane sarak susu unnulu limanna tama
lo'ko' ula' keipo.
9 Tae'mo tau la umpogau' kakadakean
ba'tu la umpabu'tu mesangganginna
dao lili'na buntu maindanKu. Belanna
la naponnoi kapaissanan diona PUANG
tu mintu' lino susi uai buda ussamboi
salinna tasik.
10 Allo ia dukato anna iatu taruk uaka'na
Isai la tulangdan napobate-bate mintu'
bangsa sia la napengkaa'i mintu' to
sangpetayanan; sia iatu inan nanii
mari'pi la mala'bi'.

To Israel mala'bi' sule

11:11-16

11 Allo ia dukato la dadi kumua Puang
la unnete' pole limanNa la ulla'bakki
sule tu taunNa tu mai torronapa, tu
mai torronapa dio Asyur, dio Mesir, dio
Patros, dio Etiopia, dio Elam, dio Sinear,
dio Hamat na dio lu tondok ma'randan
tasik.
12 La Naangkaran bate-bate tu mintu'
bangsa sia la Napasipulung sae tu mintu'
to Israel mangka diula'i male, sia la
Napopa'misa sule dio mai tetuk a'pa'na

lino tu mintu’ baine to Yehuda mangka
dipatisambo’-sambo’.
13 Attu iato la pa’de kamagallianna
Efraim sia iatu to ussussai Yehuda la
diroto’i; tae’mo anna la ungkagalli Efraim
tu Yehuda sia tae’mo anna la ussussai
Yehuda tu Efraim.
14 Sangadinna la sanginaa sola
duai la ma’palulako matampu’
undammak palempengna to Filistin,
anna pangrampai tu to rampe matallo;
iatu limanna la ussabak to Edom
sola to Moab sia mintu’ to Amon la
mengkanorong lako kalena.
15 La Nagatai PUANG tu tasik
mengkokona Mesir sia la Naaak
lima tu Salu iato anna marangke
napobua’ anginNa, sia la Napopempitu tu
salu iato, sia Napalingkai tau ma’sepatu.
16 Attu iato la den tu batatta naola
taunNa tu torrona siapa, iamotu torrona
siapa dio Asyur, susito pirambongi’
dipadenan to Israel tonna tassu’ lan mai
tondok Mesir.

Nanian pa’kurre sumangasanna to tilendokmo

12:1-6

12 [1] Allo iato la ma’kadako mukua:
La kupudi-pudikomi, o PUANG,
belanna moi amMi sengkeina’, apa
meremo tu sengkeMi, Mipakatanamo’.
[2] Inang Puang Matua tu oto’na
kamakarimmanangku, marannuna’,
sia tae’ kumataku’, belanna PUANG
PUANG tu oto’na kamatotorangku
sia pa’pudiangku sia Iamo
kupomakarimman.
[3] Sia la parannu paimankomi untimba uai
dio mai bubun kamakarimmanan.
[4] Pudimi tu PUANG, sia meongli’komi
ussa’bu’ sanganNa, pakaleleanni tu
penggauranNa dio lu mintu’ bangsa,
pa’peissananni, kumua matande tu
sanganNa.
[5] Pakendekanni pa’pudian tu PUANG,
belanna umpogau’ apa kalle-kallean.
Pa’peissanan nasangi te iannate lako
mintu’ lino.
[6] Unnarrakkomi sia sumapukokomi,
e pa’tondokan Sion, belanna iatu To

maserona to Israel pasareongan illan tangngami.

UKUNGAN, LAKO BANGSA-BANGSA

PASALA' 13–23

Pa'nubua' diona Babel

13:1–14:23

13 1 Inde sia tu kada
Napa'petanggungan Puang
Matua diona Babel, tu mangka
dipasombo lako Yesaya, anakna Amos:
2 Osokki tu bate-bate dao buntu tang
karerungan, pekapuai tu gamarammi
metamba lako tau iato mai; popangayoi
tu limammi, anna unnola dio to' ba'bana
to la'bi'.
3 Mangkamo Kukuan tu mintu' to
marimbangangKu, sia Kutambai dukamo
tu mintu' pa'baraningKu la umpalalo
kasengkeangKu, tu unnarrak-arrak
belanna nasau penaanna.
4 Dirangimi tu ongngo' dao buntu susito
ongngo'na tau buda, gamara tipio
padangna mintu' bangsa sita'pa dio

mai mintu’ parenta. PUANGna kalena
mintu’ ma’dandan maritik tu umparessa
sangtuntunan surodadu.
5 Tau iato mai lu dio mai padang
mambela, dio mai randan langi’,
PUANG sola parea kasengkeanNa tu la
ussanggangi tu mintu’ lino.
6 Sitangirangkomi, belanna mandappi’mo
tu alloNa PUANG; sae butung
kasanggangan dio mai To umpoissan
angge maritik.
7 Iamoto anna la langga’ tu mintu’ lima
sia la bonnong tu penaanna mintu’
tolino.
8 Sia tiramban tu tau iato mai,
ma’paganggang sia narampoi
kamaparrisan, mangumbero susito
baine manguria’; buyu’ sitiro len tu tau
iato mai sia iatu lindona borrong susito
api.
9 Inang la sae tu alloNa PUANG sitonda
kamaparrangan sia kamagallian anna
iatu kasengkean dukku-dukku, tu la
umpopempadang lo’bangi tu mintu’ lino,
sia la nasabu’i tu mintu’ to umpogau’
kasalan lan te lino.
10 Belanna mintu’ bintoen dao langi’
sia bintoen ma’karupu tae’mo anna la

umpatiarrang arrangna; ia duka tu allo
la dipamalillin, ke dellekki sia iatu bulan
tae’mo anna la umpamian arrangna.
11 Belanna la Kupapakkanni lako mintu’
issinna lino tu kakadakeanna sia iatu
kakelokanna la Kupapakkanni lako
mintu’ to tang mekaaluk, sia la Kuputtai
tu kamadongngaranna to matampo sia
la Kupampa lu rokko tu kamadaoan
penaanna to kelok.
12 La Kupamasuli’ ia tu tolino anna bulaan
massang, sia keangga’ kapua iatu rupa
tau anna bulaan tasak dio mai Ofir.
13 Iamoto angKu la umpatigega’ i tu
langi’ sia iatu lino la lino’ sia tilele dio mai
inanna, napobua’ kare’dekanna ara’Na
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik
tonna allo kadukkuanna kasengkeanNa.
14 Tau iato mai la ten kijang diula’ sia la
sangtinti domba tang dikambi’ pantan
la sule umpengkara’pai bangsana sia
pantan mallai umpengkaa’i tondokna.
15 Minda-minda tu dikabu’tui la dirauk,
sia minda-minda tu dila’ka’i la mate
nakande bassi.
16 Sia iatu mintu’ anakna la
dipessambakan dio tingayona tau

iato mai, mintu’ banuanna la dilo’do’i sia
mintu’ bainena la ditoro’-buku.
17 La Kupare’dek ara’na tu to Madai
unnea tau iato mai, tu misa’ bangsa tang
ungkabudai salaka sia tang ungkaduangi
bulaan.
18 Sangadinna iatu tinaranna ussanggang
pia muane sia tae’ anna katirinnai tu mai
lanna pa’tambukan, sia tang mamase
untiro pia’-pia’.
19 Na iatu Babel tu napotarompo’ mintu’
kadatuan sia kamala’biran nasattuan
mintu’ to Kasdim la susi Sodom na
Gomora, tonna palumbangi Puang
Matua.
20 Tae’mo nala umpa’tondokki tau
tontong sae lakona sia tae’mo
inan nanii ma’tondok landa’ lako
disituran-turananni, moi to Arab tae’mo
nama’tenda dio sia moi to manglaa tae’
dukamo la umpakande pangkambi’na
dio.
21 Sangadinna la nanii serigala buriko’
torro sia iatu mai banuanna la ponno
langau, sia nanii torro anak burung unta
dio sia ampu padang silo’dok-lo’dokan.
22 Sia lan mintu’ tambakukunna la nanii
ungnguang-nguang asu lampung sia lan

tongkonan layukna nanii ma’pema’mik-
ma’mik la nanii serigala; iatu attunna
mandappi’mo sia iatu allona tang la
dipapodo’mo.
14 1 Belanna Nakaturu-turui PUANG
tu Yakub sia la tontong Natonno’
tu Israel sia la Napatorro lan tondokna;
anna iatu to salian lembang la menturu’
lako to Israel sia la mareke’ lako rapunna
Yakub.
2 Iatu to Israel la nasolan ba’tu pira-pira
bangsa, nasolan lako inanna, anna
potaui to Israel tu tau iato mai dio
padangna PUANG, la napokaunan la
muane la baine anna rampai tu to
mangka urrampai dolona sia anna
posua-suanni tu to mangka ussua-suai.
3 La ten dako’ ke Nabenmoko kamatanan
PUANG diona kamapa’dirammu sia
katigiangammu sia pengkarangan
magasammu tu napapassanangko to
umpokaunanko,
4 attu iato mupopenani te parumbasan
diona datu Babel, kumua: Tumba
ia melona, belanna toremo tu to
mesua-sua, iatu kadipakario-rioan
toremo.

5 Iatu pebamba to tang mekaaluk
Narebong PUANG, tu tekken
kapayunganna to dipekapuangi.
6 Tu sengke umbamba tang sore-sore tu
mintu’ to sangpetayanan sia tu arasan
ullullu’ sia umpakario-rio mintu’ bangsa
situang katangmamasean.
7 Iatu mintu’ issinna lino la marampa’
sia manaman; tau iato mai unnarrak
parannu.
8 Sia naposendeko mintu’ kayu sanoba’,
susi dukato tu kayu arasi’ dao Libanon,
nakua: Tempommu sumpandan dio,
tae’ bangmo misa’ tau kendek mai la
ullellengkan.
9 Iatu lino to mate diong marongka
belanna iko, la morai ussitiroangko, ke
saeko; belanna tete dio iko napamillikki
tu mai bombo to mate, iamotu mai
bembe’ laki lan lino, mintu’ datunna
bangsa napake’de’ dio mai to’ isungan
kapayunganna.
10 Tau iato mai ma’kada sola nasang
mati’ nakua: Tang pa’kulle dukamoko
susi kami, dipapada dukamoki’.
11 Mintu’ kamala’birammu
dipembuangammo tama lino to

mate situang oni dandi, kalinting
mupoampa’ sia ulli’ mupoparramba’.
12 Lendu’ iatu karonnosammu dao mai
langi’, e sulo bai, e anak dannari lambe’!
Dilellengmoko tibambang tama lino, e
iko to umpatunduk mintu’ bangsa.
13 Mukua lan penaammu susite:
La kendekna’ langngan langi’, la
umpalayukna’ isungangku dao mintu’
bintoenNa Puang Matua, kutongkon
unnisung dao buntu pa’kombongan daa
tiparitikna mata uai.
14 La kendekna’ untongloi saliu’ sia la
umpapadana’ kaleku Patodoranna.
15 Apa tipembuangoroko tama lino to
mate, rokko garuang mandalan.
16 Iatu to untiroko napatontongiko mata
sia namanta-mantako anna ma’kada
nakua: Iamoraka te tu umpamarukka
issinna lino pirangbongi’ sia umpatigega’
mintu’ parenta?
17 Tu umpopempadang aak lino sia
ussanggang mintu’ tondokna, tae’ anna
rampananni tu to dirampa sule lako
banuanna.
18 Mintu’ datunna bangsa matindo
situang kamala’biranna lan lu patanena.

19 Apa ditibeangko sikambela liang
butung to misa’ lolo disayu pallan;
nasii’pinniko to mate nakande bassi, tu
kabu’ rokko garonggong batu, butung to
batang rabuk disisodo-sodoi.
20 Tae’ duka ammu dipasipeliang tau iato
mai, belanna musanggang nasangmo
tu tondokmu sia mupatei nasangmo tu
to budammu, iatu bati’na to umpogau’
kakadakean tae’ anna la disa’bu’ len
tontong sae lakona.
21 Parandananni inan pangreresan tu mai
anakna, natumang mintu’ kakadakeanna
ambe’na, da anna bangun tu tau iato
mai umpatunduk lino sia umpasitutu’i
tondok te lino.
22 La ke’de’Na’ unneai tu tau iato mai,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, sia iatu Babel la Kupa’dei, la
sanganna, la tinampenapa sia lanto
mimi’na, kadanNa PUANG.
23 Sia la Kupopendurukanna kayo sia
la Kupopendadi buka sia la Kusarrinni
pesarrin kasanggangan, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.

Pa’nubua’ diona Asyur

14:24-27

24 Mangkamo umpalao sumpa tu
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik
Nakua: Manassa susitu Kutangnga’namo,
susi dukato tu la dadi, sia susitu
Kulampaknamo, ten dukamoto tu la lalo.
25 Akumo tu ussanggang Asyur lan
padangKu sia Kulullu’ dao buntungKu,
naurunganni tilendok tu ayokana dio mai
tau iato sia tilendok tu pamaanna dao
mai palempengna.
26 Iamote tu mangka dilampak lako
mintu’ lino sia iamote tu lima tie’te’ lako
mintu’ bangsa.
27 Iatu mintu’ apa mangka Nalampak
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
mindara la undampai, iatu limanNa
tie’te’mo, mindara la umpodoranni?

Pa’nubua’ diona tondok Filistea

14:28-32

28 Iatonna taun namatean datu Ahas,
rampomi te kada Napa’petanggungan
Puang Matua, Nakua:

29 Da misende paiman, e mintu’
pa’tondokan Filistea, belanna iatu
pebambana to umbambakomi le’tomo,
belanna la bu’tu dio mai ula’ tu misa’ ula’
rame, na iatu buanna iamo misa’ naga
mettia’.
30 Attu iato mintu’ anak pa’bunga’na
to bitti’ la mamata utan nakalette’ sia
mintu’ to bongko manaman mamma’na;
apa sae lako uaka’mu la Kupatei
katangdiaran, sia iatu torromupa la
nasabu’i.
31 Sitangirangko, e babangan, la
siurrukangko, e kota, ma’parondokomi
e mintu’ pa’tondokan Filistea belanna
saemo daa mai tu rambu sia moi misa’
tae’ su’pik lan mai kaponanna.
32 Apara la nabalianni tau tu sumbungan
pudukna bangsa iato? Napabantangmo
PUANG tu Sion, kumua anna mintu’
taunNa tu dipandasa, male mentilindung
tama.

Pa’nubua’ diona Moab

15:1–16:14

15 1 Inde sia tu kada
Napa’petanggungan Puang

Matua diona Moab. Manassa bonginna
anna disanggang sia disabu'i tu Ar-Moab;
bonginna duka anna disanggang sia
disabu'i tu Kir-Moab.
2 Male tu tau langngan banua
kapemalaran, to Dibon male langngan
inan madao la sibatingan. Dao Nebo sia
Medeba nanii to Moab siurrukan; iatu
ulunna tau iato mai digalettungi nasang
sia diku'ku'i tu danggo'na.
3 Dio lu tutu lalanna lumomban tu tau
iato mai ma'pote dibolong; dao lu mintu'
bubungan sia lan lu pasa'na nanii duka
tau iato mai sitangiran sia umpendio' uai
matanna.
4 Siurrukan tu to Hesbon sia to Eleale;
dirangi tu gamaranna sae lako Yahas,
ondongpi tu surodadunna to Moab,
silallakan sia ranggang tu penaanna.
5 Iatu penaangku untangi'i Moab; iatu to
mallainna ullambi'mo Zoar, Eglat-Selisia;
sia tuka'mo langngan tanete Luhit
situang uai mata, sia silallakan dio lalan
lako Horonaim belanna kamandasan.
6 Mempadang lo'bangmo tu randananna
salu Nimrim, belanna mampu' nasangmo
tu riunna, sia malayu tu mai tananan,
tae' bangmo mamata.

7 Iamoto anna iatu ianan napakombong
sia nananna napallaian lian salu Ra'de.
8 Belanna iatu urruk silelemo lan lili'na
Moab, sia iatu batingna dirangi sae lako
Eglaim, sia sae lako Beer-Elim dirangi tu
tangi'na.
9 Saba'mi rara tu uai salu Dibon, apa
la Kuparampoi pole' mandunna tu
Dibon: iamotu singa la ullaoi mintu'
to Moab umpallaian kalena sia mintu'
pa'tondokan torronapa.

16 1 Melo ke napa'peai to ma'parenta
tu anak domba dio mai to' buntu
batu unnola padang aak tarru' lako
buntu anak dara Sion.
2 La den attu anna iatu mai anak dara
Moab la torro dio kalambanan Arnon,
sangtinti to manuk-manuk kaguririk-
ririk, susito serang manuk-manuk
tisea'-sea'.
3 Pabu'tui tu tangnga' maelo, pa'benni
tu kada mata'tak; pemakambanni
tu onganmu ketangngai allo, susi
ke mabongii; bunii tu to diula', da
mupa'peturoanni tu to mallai.
4 Melo ke mupakendekki banuammu
tu mintu' to Moab mallai, la
napopentirerungangko dio mai

mintu’ to pasanggangan. Iake purami
tu to ma’pakario-rio, upu’mo tu
kasanggangan, pa’demi lan mai tondok
tu to pasanggangan,
5 la dipabendan tana’ misa’ isungan
kapayungan diparandanganni
kamasokanan, anna dao to lan
tendana Daud la nanii unnisung situang
kamarurusan misa’ to la mangra’ta’
sia untuntun katonganan, tu matira’
umpogau’ sanda salunna.
6 Kirangimo tu kamadaoan penaanna
to Moab, kumua matampo maro’ ia,
sia kamatampoanna sia kamadoanna
penaanna sia kamasa’garanna sia kada
tang kebattuanna.
7 Iamoto anna tangi’i to Moab tu
diona Moab, la sitangiran sola nasang;
siangleankomi belanna sisayurammo
deppa bua anggoro’na Kir-Hareset, tu
kamunna to disabu’imo.
8 Belanna mintu’ tananan dio Hesbon
marangkemo: iamotu mintu’ kayu
anggoro’na Sibma tu napasiapanammo
mintu’ to ma’parentana bangsa iato mai
tu bua melona, iatu mai tangkena sae
lako Yaezer, kumpang lako padang aak,

iatu mai takke’-takke’na mendolok tama tasik.
9 Iamoto angku tumangi’ untangi’i
Yaezer sola garonto’ anggoro’ Sibma;
kupato’doiko uai matangku, e Hesbon
sola Eleale, belanna nalambi’mo arrak
rari tu to mangliu bua kayummu sia to
mebua anggoro’mu.
10 Mintu’ kasendean sia arrak pa’demo
lan mai to’ pa’lak sia tae’mo tau mela’tek
ba’tu unnarrak lan pa’lak anggoro’;
tae’mo anna parrai tu anggoro’ lan to’
pa’parranna; Kupapu’du’mo tu la’tek
silelean.
11 Iamoto anna ma’rundede tu
penaangku susi oni katapi diona Moab
sia ba’tengku lan diona Kir-Heres.
12 Belanna iake saei tu Moab, sia tang
mengkata’ka’ dao inan madao, anna sae
tama inan maindanna la mangimbo, tae’
duka naappa’i tu lalan penaanna.
13 Iamote tu kada masaimo Napokada
PUANG tu diona Moab.
14 Apa totemo nakua tu kadanNa
PUANG: Tallung taunpi, susitu taun to
sumaro, anna mintu’ kamala’biranna
Moab membali kamatunan sola mintu’

kamapuluranna; iatu torronapa la sidi’ sia la bitti’ sia tang keangga’.

Pa’nubua’ diona Damsyik na Efraim

17:1-11

17 1 Inde sia tu kada Napa’petanggungan Puang Matua diona Damsyik.
Iatu Damsyik la disanggang, anna tae’mo na mengkota, anna daun lauan sia sangtinti to batu disaeran.
2 Mintu’ kota Aroër la lo’bang, nanii panglambaran domba, tu silengaran dio natae’ tau la umpatumba lenni.
3 Iatu tambakukunna Efraim sia parenta Damsyik sia iatu to Aram dennapa la roto’ nasang; iatu kamala’biranna la bali kamala’biranna to Israel, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
4 Attu iato iatu kamala’biranna Yakub la sosso’ sia iatu kamalompoanna kalena la tilao.
5 La susi a’ganna to umpopa’uyun gandung, anna sae’i limanna tu buli gandung, sia susito ma’kalolang dio rante Refaim.

6 La ia manna tinampe tu diala undinna
susito ke naremba'i tau tu bua-bua
zaitun, tinampe da'dua tallu tu buanna
dao lolokna, a'pa' ba'tu lima dio
tangke membuanna, kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel.
7 Allo iato iatu tolino la mentingara lako
To menampana sia iatu matanna la
mentiro lako To maserona to Israel.
8 Tae'mo anna mentingara tu tau iato
mai lako inan pemalaran, panggaraga
limanna; sia tae'mo anna la mentiro
lako tu apa nagaraga rangka'na, iamo
lentong dipodeata sia inan pemalaran
dinii untunu dupa.
9 Allo iato iatu mai tambakukunna la
ten tondok talo lan pangala' sia dao lu
buntu, tu natampe tau, belanna natalo
to Israel sia la mempadang lo'bang.
10 Belanna mukalupai tu Puang
Matua oto'na kasalamarammu sia
tang mukilalaimo tu Buntu batu
pentirerungammu. Iamoto ammu garaga
pa'lak ballo, sia mutananni tananan to
salian lembang.
11 Iato allo munii untananni ia bangsiamo
munii umpatuoi sia iatonna melambi'
ta'pa mupopenta'bi tu pangambo'mu –

pa’de tu burana, ke allo nalambi’ saki sia
pa’di’ tang sirua-rua.

Dalle’na to mangrampa

17:12-14

12 A’a lendu’mo rukkana mintu’ bangsa,
tu marukka susi mariakna tasik,
sia lendu’ mongngo’na tu mintu’
sangpetayanan susi mongngo’na uai
buda.
13 Da’ito anna marukka tu mintu’ bangsa
susi uai kapua mariak, apa Nata’tan,
anna mallai toyang tu tau iato mai
sia sisarombonan lao susi ta’pian
napettiaran angin langngan buntu sia
susi daun tallang naguririkan talimpuru’.
14 Iake makaroenni inang manassa den
katirambanan, anna iake tae’pi natilalek
masiang, pa’demi tu tau iato mai. Iamote
tu serongna to mangka umpanglo’do’iki’
sia dalle’na mintu’ to umpangrampaiki’.

Pa’nubua’ diona Etiopia

18:1-7

18 1 A’a dikka’ tu tondok naba’bakki
kasisi’, tu nabala salu Etiopia,

2 tu ussua sumbungan puduk ullamban
tasik, ma’lembang tallang unnola salu.
Malekomi, e lentek maringan lako misa’
bangsa kalando sia pandillak, lako
bangsa masarrang sia patengko lullu’,
sia iatu padangna naruak tangnga salu.
3 E kamu mintu’ issinna lino sia mintu’ to
untorroi kuli’na padang, iake naosokki
tau tu bandera dao ma’buntunna, sipatu
la mitiro, sia iake dipannonii tu napiri
tanduk, sipatu la miperangii.
4 Belanna nakua tu kadanNa PUANG lako
kaleku: La mari’piNa’, angKu ma’penunu
lan mai inanKu, susi ke mapana’i sarrang
allo, sia susi rambu roya ke mapana’i
allo lan attu peparean.
5 Belanna iake tae’pi anna pebuanna,
ke rondon nasangmi tu ta’binna bua
anggoro’ mamata, attu iato la Natarotoi
piso Puang tu mintu’ tangke membuanna
sia Nata’takki anNa tibei tu mintu’
ongi’na.
6 Mintu’na tau iato mai dipatorroan
manuk-manuk pa’duku’ dao lu buntu
sia olo’-olo’ lan kuli’na padang, anna
torro dao tu manuk-manuk pa’duku’, ke
pealloanni sia mintu’ olo’-olo’ lan kuli’na
padang torro dao, ke attu kamadinginan.

7 Attu iato la umpennoloan ba'tu pira-
pira pamengan lako PUANGna mintu'
ma'dandan maritik tu bangsa kalando
sia pandillak, misa' bangsa dikataku'
tiku lao, misa' bangsa masarrang sia
patengko lullu' sia iatu padangna naruak
tangnga salu-napennoloan lako to' inan
nanii sanganNa PUANGna ma'dandan
maritik, iamotu buntu Sion.

Pa'nubua' diona Mesir

19:1-25

19 1 Inde sia tu kada
Napa'petanggungan Puang
Matua diona Mesir. Inang la sae lako
Mesir tu PUANG dao saliu' mandirri';
anna mintu' napa'deatainna to Mesir, la
ma'parondo dio oloNa sia soyang lan tu
sumanga'na mintu' to Mesir.
2 Belanna la Kupasisaung tu pada to
Mesir, naurunganni sirari siulu'na, sia
unnea solana sia kota sirari bali kotana
anna lembang sirari bali lembangna.
3 Attu iato iatu tangnga'na to Mesir
la putta, sia la Kudampa tu tanan
penaanna; anna male mekutana lako
dipa'deatainna sia mintu' to ma'basa-

basa sia bombo to mate sia to sola deata.
4 AngKu sorongi tama lisu pala’na puang masago-sago tu to Mesir sia lako datu masa’ga’ anna parentai, kadanNa Puang, PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
5 Iatu uai tasik la lamma’, sia iatu salu la mere sia marangke.
6 Iatu mintu’ salu bubosi sia iatu messarakna salu Nil dio Mesir mere sia marangke, sia iatu tille sia ria silayuan.
7 Iatu mintu’ kapadanganna siupu’ randanan Nil sia mintu’ to tiambo’na dio lu randan salu Nil malayu nasang, anna sisarombonan male, tae’mo dikita lako.
8 Mintu’ to mebale la sumarro sia ma’dosso-dosso, iamotu mintu’ to mamekan diong salu Nil, sia mintu’ to ma’dalla’ la sidongkongan.
9 Mintu’ to manarang ungkallu’ kame nagaraga sampin lenang sia to untannun kapa’ la kasirisan.
10 Mintu’ tulak sombana tondok la ka’tu rannu; mintu’ to sumaro kande tu’pe inaa.
11 Manassa tongan, kumua iatu mai arungna Zoan baga liu, iatu mai pa’bisara manakkana Firaun pa’timbangan baga.

Umba la mikua ma’kada lako Firaun
kumua: Akumo tu bati’ to paissan,
akumo tu bati’ datu dolo?
12 Umbamira totemo tu mai to paissanmi?
Melo ke napa’peissananni mati’ kalemi
tu apa Nalampak PUANGna mintu’
ma’dandan maritik lako Mesir, anna
issanni tau.
13 Dipabagamo tu mai arungna Zoan,
salingmo tu mai arungna Nof; mintu’
tu mai tedong pariu’na lembangna
umpapusamo to Mesir.
14 Natua’mo PUANG tama ba’tengna
tau iato mai tu misa’ inaa ma’pasaling,
naurunganni umpapusai tu to Mesir
lan mintu’ penggauranna, sangtinti to
malango umpentombang luana.
15 Tae’mo apa la nakarang to Mesir, tu
ma’din la nakarang la ulu, la ikko’, la
tangke koroma, la tille.
16 Allo iato iatu to Mesir la sangtinti
baine; la ma’parondo sia ungkataku’ lima
tie’te’Na PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, tu Nae’teran tau iato mai.
17 Anna iatu tana Yehuda napotiramban
to Mesir, ke denni tau ussa’bu’i tu
sanganna, la tiramban tu to Mesir

diona panglampakNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik lako tau iato mai.
18 Attu iato la den lima kota dio Mesir tu la umpobasa basa Kanaan sia umpalao sumpa la mengkaola lako PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, misa’i la disanga kota kasanggangan.
19 Attu iato la den lan Mesir tu misa’ inan pemalaran lako PUANG sia dio passaparanna la diosok tu batu dipobatu silambi’ diona PUANG.
20 Iamote, tu misa’ tanda sia misa’ batu silambi’ lako PUANGna mintu’ ma’dandan maritik diosok lan tana Mesir. Iake meongli’i lako PUANG napobua’ to ma’pakario-rio, la Nasua Puang tu misa’ to patunduan sia to umpangeai tu la urrampananni.
21 Anna umpa’petandan Kalena tu PUANG lako to Mesir, anna allo iato la natandai to Mesir tu PUANG; anna pennoloanni tau iato mai tu pemala’ pangrere’ sia kande dipemalaran sia la mangallonan lako PUANG, sia la napalesso’ tu pangallonanna.
22 Iatu to Mesir la Napa’dikki liu PUANG anNa pamondoi sule, anna mengkatoba’

lako PUANG sia la Natarima PUANG tu passambayangna sia la Napamondo sule.
23 Attu iato la den tu batatta lompo dio mai Mesir lako Asyur, anna olai tau dio mai Asyur, sae lako Mesir sia naolai to Mesir sae lako Asyur, anna pada-pada menomba tu to Mesir sola to Asyur (langngan PUANG).
24 Attu iato to Israel la ganna' sipotallunna sola to Mesir sia to Asyur, la tulangdan dadi karongkosan lan kuli'na padang.
25 Belanna Napassakke PUANGna mintu' ma'dandan maritik Nakua: Nasundun rongko'mora tu to Mesir orangKu, sia Asyur panggaraga limangKu, sia Israel mana'Ku.

Pa'nubua' diona Mesir sola Etiopia

20:1-6

20 1 Iatonna taun nasaean kamandang lompo lako Asdod, nasua Sargon, datu Asyur lao ullaoi anna taloi.
2 Attu iato ma'kadami tu PUANG nalopian Yesaya, anakna Amos, Nakua: Maleko, lossokanni tu bayu lamba' lan mai aakmu

sia alai tu sepatummu. Napogau'mi
susito anna male tang ma'bayu sia tang
ma'sepatu.
3 Ma'kadami tu PUANG, Nakua: Susitu
taungKu Yesaya lolang tang ma'bayu
sia tang ma'sepatu lan tallung taun tu
napotanda sia napotoding la urrampoi
Mesir sia Etiopia.
4 Ten dukamoto tu Asyur la nasole' male
tu to Mesir dirampa sia tu to Etiopia diali',
to mangura to matua, tang ma'bayu
sia tang ma'sepatu sia kakitanan tu
palongko'na, tu napomasiri'na to Mesir.
5 Attu iato la rosso tu tau iato mai sia la
masiri' untiro to Etiopia, pa'rannuananna,
sia to Mesir, passattuananna.
6 Sia iatu mintu' pa'tondokan biring
tasik allo iato la ma'kada nakua: Tiromi,
susimoto te to tarannuan sia lako duka
tanii mallai umpalaku pa'tunduan la
dirampanan dio mai datu Asyur, umbara
la takua tilendok te?

Pa'nubua' diona Babel

21:1-10

21 1 Inde sia tu kada
Napa'petanggungan Puang

Matua diona padang aak dio randan tasik.
Susito talimpuru’ ma’pamumbuk Lo’ mai pollo’na uai, lu dio mai padang aak, dio mai padang mekarrangan bulu.
2 Misa’ patiro mendeata metakuran dipaomboranna’:
To ungkalo’tokan tondok tonang ungkalo’tokan tondok, to pasanggang tonang pasanggangan.
Ke’de’ko male, e Elam! Tiangka’ko manglio, e Madai!
Mintu’ sarro Aku umparadanni.
3 Iamoto anna ma’parondo nasang tu aakku, naruana’ pa’di’ maparri’,
susi pa’di’na baine mangurria’;
ma’pakukku’na’, belanna urrangii,
sia tiramban tonganna’, belanna untiroi tu iannato.
4 Ma’bara-bara tongan tu penaangku sia narampoina’ taku’;
napopembalianna’ kamatakuran tu ulu karoen kukamali’.
5 La dipasakka’raka tu meda, diballa’raka tu ampa’ la kumanderaka sia mangiru’ tu mai tau?-
Ke’de’komi e arung, ammi boka’i tu mai balulang!

6 Belanna nakua kadanNa Puang lako kaleku:
Maleko patontongi tu to ma’peniro;
la napa’peissanan tu mai apa natiro.
7 Ianna tiroi tu pakkanarang ma’baanan sida’dua,
sia to ussakei keledai, sia to ussakei onta, la napemaranga namanta-manta tongan.
8 Anna metamba nakua:
Tiromi, PUANG, tontong bangna’ bendan kiallo dao menara pa’kampan,
sia mareana’ dio to’ pa’peniroangku kebongi.
9 Tiromi, anna saemo sangtuntunan muane,
iamotu sangtuntunan pakkanarang,
sibaa sida’dua-dua.
Ta’kala nama’kada pole nakua:
Ro’pokmo, ro’pokmo tu Babel,
sia mintu’ rapang-rapang dipodeata dipa’na Napemparrakammo Puang rokko padang.
10 E to dilullu’ku sia to dipandasaku, iatu apa kurangi dio mai PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel, ia dukamo kupokadangkomi.

Pa’nubua’ diona Duma

21:11-12

11 Inde sia tu kada Napa’petanggungan
Puang Matua tu diona Duma.
Metambami tu tau dio mai Seir lako
kaleku, nakua:
E, pa’kampa, sangapapi tu bongi?
E, pa’kampa, sangapapi tu bongi?
12 Mebalimi tu pa’kampa nakua:
Tilalekmo masiang, apa malillinpa.
Iake la mipekutananni, ma’din
mekutana, apa misae polemora.

Pa’nubua’ diona Arabia

21:13-17

13 Inde sia tu kada Napa’petanggungan
Puang Matua diona kasangganganna
Arabia.
Lan pangala’ tammanna Arabia la minii
ma’bongi,
e mintu’ to Dedan ma’lio’.
14 Tammui tu to ma’rang, mibaanni uai,
e pa’tondokan tana Tema;
tadoanni roti tu to mallai.

15 Belanna diona bassi mataran sia la’bo’
tibua’ anna mallai,
sia tinaran digattang sia diona
kamaparranganna lempo kasirarian.
16 Belanna nakua tu kadanNa PUANG
lako kaleku: Sangtaunpi, susi taun
to sumaro, anna pa’de nasang tu
kamala’biranna Kedar.
17 Sidi’mora tinampe tu bilanganna
tu mai pa’tinaran lalongna to Kedar,
belanna mangkamo Napokada PUANG,
Kapenombanna to Israel.

Iatu Yerusalem tang umpalan ara’i tu PUANG

22:1-14

22 1 Inde sia tu kada
Napa’petanggungan Puang
Matua diona lombok ditiro mendeata.
Ma’apakomi ammi kendekra sola nasang
langngan bubungan?
2 E kota ponno arrak sia angnga’, e
tambakuku ponno kasolleran!
Iatu mintu’ taummu mate, tang mate
nakande bassi
sia tang songka lan tananan ra’.
3 Mintu’ pa’baranimmu pada mallaimo;

tau iato mai dirampa tang umpalao tinaranna;
mintu'ko tu to dilambiran dipasirampa nasang, moi anna mambelamo naolai.
4 Iamoto angku ma'kada kukua: Da mitirona', da'ito angku unnade-ade tumangi';
da miparukuna' mipakatana
diona tu kasangganganna anak dara bangsaku.
5 Belanna iamoto tu allo kamarukkan sia kasanggangan
sia sumpu sumandak, illan lombok ditiro mendeata,
tu napabu'tu Puang, PUANGna mintu' ma'dandan maritik: dikakei tu benteng, sia lallakna tau dirangi langan padang ma'buntunna.
6 Belanna naangkarammo Elam tu tambila,
sia sakka'mo Aram tu kareta sia tau sia pakkanarang,
sia napatassu' Kir tu mai balulang.
7 Na iatu lombok ballomu la naponnoi kareta,
sia iatu pakkanarang mangatta tingo lako babangan,
8 sia Naalai Puang tu pererungna Yehuda-

anna attu iato marannu lakoko pa’buno
dianna lan banua pangala’.
9 Mitiromo tu kotana Daud silo’po’-lo’po’ tu bentengna,
sia mipopa’misa tu uai diong mai limbong madiongna lu.
10 Sia miia’ tu mai banua lan Yerusalem,
ammi rondonni tu pira la mipamalangkaranni tu mai benteng sanggang.
11 Migaragan limbongan naparitangnga benteng tembo’,
mipaolanni tu uai dio mai limbong dolo;
apa tae’ ammi mentingara langngan To mangka umpadenni,
sia tae’ ammi mentiro lako To mangka ullampakki tempon dio mai.
12 Manassa allo iato Natambaimokomi Puang, PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
la tumangi’ sia la umbating,
sia la ma’galettung sia la ma’pote dibolong.
13 Apa tiromi, tontong bang tu kasende-sendean sia kamaruasan,
untunu sapi sia urrere’ domba,
ammi ungkande duku’ sia unniru’ anggoro’, mikua:

Maikomi anta kumande sia mangiru',
belanna masiang matemiki'.
14 Apa Napasombomo PUANGna mintu'
ma'dandan maritik kurangi tu kadanNa,
Nakua:
Inang manassa kumua iate kasalan iate
tae' anna la diseroi dio kalemi,
sae lako matemi,
kadanNa Puang, PUANGna mintu'
ma'dandan maritik.

Pa'nubua' diona Sebna na Elyakim

22:15-25

15 Nakua kadanNa Puang, PUANGna
mintu' ma'dandan maritik:
Maleko umpellambi'i pangulu sandan
uai,
iamotu Sebna, tu umpoissan tongkonan
layuk, ammu pokadanni kumua:
16 Ma'aparoko inde te, ba'tu mindara
mupotete inde te,
ammu garaganra liang kalemu inde te?
Umpa'moko liang dao inan madao
sia unggaragamoko tang merambu lan
buntu batu!
17 Tiromi, la Napengkolakangko PUANG
susito pa'kolakna muane,

sia la Nalemun-lemunko Napemaporii.
18 Manda’ko nalemun susi panglemun,
(Napembuangangko) susi raga lako
padang tang dikita randanna;
inde to la munii mate, anna la
matumbami tu mai kareta ballomu, e!
iko tu untumang banuanna puangmu!
19 Sia la Kutassu’iko lan mai toemu, sia
la Napasisayurangko pangka’mu.
20 Attu iato,
la Kutambai tu Elyakim, anakna Hilkia,
taungKu.
21 AngKu pabayui bayummu, sia la
Kupasalempangi salempangmu, sia
mintu’ poissanmu la Kusorong tama lisu
pala’na;
iamo la naposulle ambe’ mintu’ to
Yerusalem
sia mintu’ to Yehuda.
22 Sia iatu gonting ba’ba tongkonan
layukna Daud, la Kupalangngan
palempengna,
anna bungka’i, natae’ misa’ tau la
untutu’i sule,
anna tutu’i, natae’ misa’ tau la
umbungka’i.
23 Sia la Kupentanaran susi paku dio to’
inan makarra’,

anna tulangdan dadi isungan
kamala'biran lako rapunna.
24 Dio nasang kalena dinii ussedanni tu
kamala'biranna rapunna,
tarukna sia mimi'na,
mintu' pareanan dikandeinna, randuk
dio mai dulang sae lako diiru'ina.
25 Attu iato, kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik,
kumua iatu paku dio to' inan makarra' la
lento,
anna le'to sia ronno',
na iatu mai apa tisedan dio la sanggang,
belanna mangka Napokada PUANG.

Pa'nubua' diona Tirus na Sidon

23:1-18

23 1 Inde sia tu kada
Napa'petanggungan Puang
Matua diona Tirus.
Siurrukangkomi e kamu kappala' Tarsis,
belanna sanggangmo tu tondokna,
naurunganni tae' bangmo banua te'dek;
iate kareba narangi tonna sule dio mai
tondok to Kitim.

2 Rapa’komi, e to ma’biring tasik, tu
napasugi’ to ma’balilinna to Sidon, tu
biasa massombaran lan tu tasik;
3 iatu tasik iamo dinii umpalamban
bannena Sihor sae,
iatu burana Nil iamo poleanna,
iamo naalli mintu’ bangsa to.
4 Sipatuko masiri’, e Sidon, belanna
nakua tu tasik, tu tondok tasik kumua:
Tae’ bangpa angku mangurria’, tae’
bangpa angku kianak,
tae’ bangpa angku pelobo’i pia muane,
tae’ bangpa angku daranai pia baine.
5 Iake rampoi lako Mesir te kareba,
la ma’parondo tu tau urrangii tu kareba
diona Tirus.
6 Lambankomi lian Tarsis,
siurrukangkomi, e to ma’biring tasik!
7 Iamoraka tondok rua’mi te,
tu tempon dio mai,
tu nabaa lentekna male mambela,
la torro dio lu butung to mempue?
8 Mindara ullampakki lako Tirus te dalle’
iate,
tu malutemo ma’papantanni makota,
sia iatu mai to ma’balilinna butungi to
mai arung,

sia iatu to ma’baluk-balukna sangtinti to
la’bi’ lan lino?
9 Iatu ullampakki, iamo PUANGna mintu’
ma’dandan maritik,
la umpa’dei tu kamala’biranna nasattuan,
sia umpamatuna mintu’ to la’bi’ lan te
lino.
10 Samboi tu padangmu susi salu Nil, e
anak dara Tarsis,
tae’mo panampo.
11 Napopengkorongmo Puang tu limanNa
tama tasik.
Napasipa’parondoammo tu mintu’
parenta;
mesuamo Puang tu diona Kanaan
la ussanggangi tu mai bentengna.
12 Sia ma’kadamo Nakua: Tae’mo ammu
la mela’tek,
e anak dara Sidon, anak dara matuna.
Ke’de’ko ammu lamban lian Kitim;
moi sambalin, tae’ duka ammu torro
manaman.
13 Palan ara’i tu tondok to Kasdim,
tae’mo te bangsa iate tulangdan;
napopempadang pendurukan olo’-
olo’mo to Asyur; tau iato mai
umpabendan lempona, nasanggang tu

mai tambakukunna –, napopendadi susi
batu disaeran.
14 Sipatukomi siurrukan, e mintu’
kappala’ Tarsis,
belanna iatu tambakukummi sang-
gangmo.
15 Attu iato, iatu Tirus la dikalupai
pitungpulo taunna, susito
kama’parentanna misa’ datu; iake
upu’mi pitungpulo taunna, lalomi lako
Tirus susito sengo lako baine bualang,
nakua:
16 Angkaranni tu katapi,
lumilingko lan lu kota,
e baine bualang tang dipa’apaimo!
Pemeloi tu paningoammu, popa’rupa-
rupai tu mai sengo,
anna kilalaiko tau sule.
17 Ke upu’mi pitungpulo taunna, la rampo
PUANG unnukung to Tirus, naurunganni
tibalik sule lako pandakaran passulo
bonginna, anna sigau’ sala pole mintu’
parenta lan lino dao kuli’na padang.
18 Na attu iato, iatu pandakaranna
sia saro passulo bonginna la
dipamarimbanganan PUANG, tae’
anna patorroi ba’tu naanna, sangadinna
iatu saro pa’pabu’tunna la dipalulako to

tongkon dio oloNa PUANG, anna kandei sadia’na sia napetamangkale balloi.

PASALA’ 24–27 NUBUA’ DIONA KATAMPAKANNA ATTU

PASALA’ 24-27

NUBUA’ DIONA KATAMPAKANNA ATTU

Ukungan urrampoi lino

24:1-23

24 1 Manassa iate lino la Napadaun
lauan PUANG, la Nabaliangan
sia la Napasisarak-sarak tu mintu’
issinna.
2 La Natallanni tu mai to minaa susi
dukato tu to buda,
sia to ma’kekaunan susi dukato tu
kaunan,
sia baine to kapua susi dukato tu baine
naruranni,
sia to ma’baluk susi dukato tu to
mangalli,
sia to ma’pasuka’ susi dukato tu to
massuka’,

sia to ma’pedenne’ susi dukato tu to
ma’denne’i.
3 Iate lino la dipadaun lauan
sia la disarrinni,
belanna mangkamo Napokada PUANG te
kada iate.
4 Iatu lipu daenan maru’gunmo sia
silayuammo;
iatu kuli’na padang makattakmo sia
silayuammo;
mintu’ to kapua lan tondok
silanggarammo.
5 Iatu lipu daenan maruttakmo natumang
mintu’ to umpa’tondokki,
belanna natengkai kalo’mo tu mintu’
sukaran aluk,
sia nalutu tombangmo tu apa mangka
tipondok,
sia naputtai tu basse sangbara’ padang.
6 Iamoto anna ampello’i tampak ropu te
lino,
sia iatu to untongkonni narampoi parri’
natumang kasalanna;
iamoto anna mampu’ tu to untongkonni
lino,
anna sidi’mora tinampe.
7 Mintu’ uai anggoro’ maru’gunmo,
sia mintu’ garonto’ anggoro’ mala-yumo,

mintu’ tu to parannu-rannu sumar-romo.
8 Iatu ganda’-ganda’ marua’ radan-mo,
sia iatu angnga’ silelean rapa’mo,
sia iatu katapi marua’ kappamo.
9 Tae’mo anna la mangiru’ anggoro’ tu
tau menani,
sia iatu tuak mapai’mo nairu’ to biasa
unniru’i.
10 Iatu kota daun lauan sanggangmo;
titutu’ nasangmo tu banua, naurungan
tae’mo anna belai tama tu tau.
11 Urruk mannamo dio lu lalan, belanna
tae’ uai anggoro’;
mintu’ kasendean pa’demo;
mintu’ la’tek silelean lan lino pu’du’mo.
12 Kasanggangan mannamo tu lan
tondok iato,
sia iatu ba’ba babangan songka tipa’-
ramo-ramo.
13 Belanna la susi a’ganna te,
tu mintu’ bangsa lan lino,
kumua butungi to bua saitun di-remba’
sia butungi to bua muru’na anggoro’.
14 Iatu to sangpiak padang umpekapuai
gamaranna siarrakan;
iatu to ma’biring tasik mongngo’-
mongngo’ menani umpudi
kamala’biranNa PUANG.

15 Iamoto pangke’I tu PUANG lan lu
tondok napanta’ allo,
sia pakala’bi’I dio lu mintu’ biring tasik
tu sanganNa PUANG, Kapenombanna to
Israel.
16 Dio mai randan langi’ kirangi tu
pa’pudian,
umpakala’bi’ to masallo’. Apa kukua:
Sanggangna’,
sanggangna’, upu’ alloku!
umpogau’mo kakelokan tu to tang
maruru’,
sia lolangmo lan kakelokanna.
17 Katirambanan sia patuang sia poya
urrandannikomi,
e to untorroi kuli’na padang.
18 Belanna la dadi, kumua minda-minda
tu umpallaian kalena dio mai ongngo’
mepatiramban,
la tobang rokko patuang,
na minda-minda tu umbelai kendek
diong mai patuang,
la nadoloan poya;
ondongpi mintu’ kalimbuang dao
masuanggana la dibungka’ nasang,
sia la tigega’ tu parandangan lino.
19 Iatu kuli’na padang sitibangnga-
bangnga,

iatu kuli’na padang tigega’ sangullele.
20 Iatu lino tire’ba len susito malango,
tiseno len susito barung-barung pa’bongian,
belanna natondon kamabandaranna kasalanna,
naurunganni songka, tang nakullemo bangun sule.
21 Iato allo iato la Napapakkanni PUANG,
tu mintu’ surodadu masuangga dao lu masuanggana
sia lako mintu’ datu lino dao kuli’na padang.
22 Tau iato mai la dipopa’misa,
susito ditarungku lan lo’ko’,
sia la dipattang lan pa’tarungkuan,
na undinna to ke masaimi, ditambaimi la diukung.
23 Attu iato la maila’ tu bulan masero,
sia la masiri’ tu allo mapana’,
belanna iatu PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, la Datu,
dao buntu Sion sia dio Yerusalem,
sia iatu kamala’biranNa la tonang,
dio olona pekaamberanna taunNa.

Nanian untimang kurre sumanga’ katilendokan

25:1-5

25 1 O PUANG tu Kapenombangku:
Kamumo tu la kupakala’bi’, la kupudi-pudi tu sangamMi,
belanna umpogau’moKomi apa kalle-kallean,
mintu’ tu apa Mipondok tempon dio mai.
Mipalolang malambu’mo sia maruru’.
2 Belanna iatu kota iato Mipatisambo’ tu batunna,
sia iatu tambakuku iato Mipasangtinti to batu disaeran,
sia iatu bentengna to salian lembang tang Mipopengkotamo,
tae’mo anna dibangun sule tontong sae lakona.
3 Iamoto anna pakala’bi’Komi bangsa mawatang,
sia la nakataku’Komi bentengna tu mai bangsa lalong.
4 Belanna Kamumo tu pentilindungan matoto’na to bitti’,
sia pentilindungan ma’toto’na to bongko lan kapu’duranna,

sia pentirerungan, ke uran bara'i,
sia pentionganan, ke sarrangi tu allo.
Belanna iatu urrungna to masa'ga'
susimoto uran bara' untu'ba' benteng tembo'
susi lassu' dio to' padang marangke.
5 Iatu angnga'na to salian tondok
Mipamoro' lu rokko:
susi lassu narerung bayo-bayo saliu',
ten dukato tu sengona to masa'ga'
Miparapa'.

Karongkosan dao Sion la rampo lako mintu' bangsa

25:6-12

6 Anna dao buntu Nanii PUANGna mintu'
ma'dandan maritik umpadenanni
pa'maruasan kande sanda mammi'na tu mintu' bangsa,
pa'maruasan uai anggoro' mammi':
utak buku, kande mammi',
uai anggoro' mammi, tu mangka dipanapi'.
7 Dao buntu ia duka te la Nanii ullendokanni,
tu bungku' lindo tu urrerung lindona mintu' sangpetayanan,

sia Nanii ulleakan lullung, tu ussamboi
mintu’ bangsa.
8 La Napaputta tontong sae lakona tu
kamatean,
sia la Napa’dii Puangta PUANG tu mai uai
mata,
sia iatu kamatunanna taunNa la Napa’dei
lan mai mintu’ nasambo langi’,
belanna susimoto tu kadanNa PUANG.
9 Allo iato la ma’kada tu tau kumua:
Inang Iamo Kapenombanta te,
tu tanii sande’, kumua Iamo la
urram-panangki’;
Iamo PUANG te, tu taposande’;
maikomi anta unnarrak sia parannu
diona kadirampanan lu dio mai Puang.
10 Belanna iatu limanNa PUANG la
mendemme’ indete buntu,
apa iatu Moab la dilullu’ rokko to’ inanna,
butung to dalame dilullu’ rokko to’ uai
patuang pangangku’.
11 Umpopengkulea’mi limanna lan,
susito mengkulea’ la unnorong,
anNa pasosso’ lu rokkoi Puang tu
kamatampoanna,
moi anna pengkullei tonganni la
mella’ka’.
12 Iatu mintu’ menara dao lu bentengmu,

Nasongkan sia Natepok,
sia Napasirante padang.

Diona kadilendokan sia ukungan

26:1-21

26 [1] Allo iato iatu nanian iate la
napopenani tau lan tana Yehuda
nakua: Den kami tu kota matoto'ki;
kamakarimmanan Nabentenganni sia
Natambakukuanni Puang.
[2] Bungka'i tu ba'ba babangan, anna tama
tu bangsa masallo', tu untoe manda'
kamarurusan.
[3] Iatu to matu'tun penaanna Mikaduttu'
kamarampasan sundun, belanna sande'
mati' Kalemi.
[4] Tontongkomi sande' lako PUANG
belanna Puangta PUANG iamo misa'
buntu batu sipuli padang.
[5] Belanna Napembuangan tu
to unnisung dao madaona,
iamotu to toppo' dao benteng
malangka'. Napopengkadiongan,
Napopengkadiongan sae rokko padang,
Napasirante padang.

6 Naurunganni nalese-lese lentek, iamotu
lentekna to mase-mase sia nasalembe'
len to bitti'.
7 Iatu lalanna to malambu' lappa' bang;
Kamumo tu umpamalappa'i tu lalanna to
malambu'.
8 Susi dukato dio lalan ukungamMi
kipeagi bangkomi, o PUANG; mamali'
bang tu penaangki lako sangamMi sia
lako kadikilalaiamMi.
9 Kalebu tallang tu penaangku lan
ungkamali'Komi ke bongi, ondongpi
iatu ba'tengku lan undaka' bangKomi;
belanna iake rampomi tama lino tu mai
ukungamMi, attu iato mintu' issinna lino
umpelada'i kamaloloan.
10 Moi anna dikatirinnai tu to tang
mekaaluk, inang tae' anna pelada'i tu
kamaloloan, sangadinna umpogau'
kakelokan illan tondok nanii
kamalamburan sia tae' duka anna
tiroi tu kamala'biranNa PUANG.
11 O PUANG, tie'te' tu limamMi, apa tae'
anna mengkilala; apa la mengkilala sia
masiri' diona kamakaritutuamMi lako
bangsa iato.

Ondongpi iatu api ungkande to
umbaliKomi, la ungkande duka tau iato
mai.
12 O PUANG, Kamumo la
umpabu'tuangkan kamarampasan
belanna iatu mintu' penggaurangki Kamu
umpogaurangkan.
13 O PUANG, Kapenombangki,
naparentamokan tu mai puang
senga'; apa sangamMi manna tu la
kipangke'.
14 Iatu to mate tae'mo anna tuo
sule, iatu bombo to mate tae'mo
anna malimbangun, iamoto Miukung,
Misanggangi sia iatu mintu' tanda
kadikilalaianna tu tau iato mai Mipa'dei.
15 Mipopemba'ka'mo, o PUANG, tu
bangsa iate, Mipopemba'ka'mo, sia
Mipamala'bi'mo tu Kalemi, mintu' lili'
padangna Mipakalua'mo.
16 O PUANG, iatonna mandasa tu tau
iato mai, nadaka'moKomi, iatomMi
ada'i, umpakendek kamama'mi
passambayangna.
17 Ten to baine ma'tambuk, iake
nalambi'mi attunna, mangumbero sia
sumarro mangurria', ten dukamokan to,
o PUANG, dio oloMi.

18 Ma’tambuk dukakan, mangumbero
dukakan, apa sangtintikan to
ungkianakan angin; tae’ angki
umpabu’tuan katilendokanna tana sia
tae’ angki padadian la napoissinna lino.
19 Mintu’ taumMi tu matenamo la tuo
sule, sia batang rabukku duka; mintu’i
la pada malimbangun. Millikkomi sia
kumalasi-lasikomi, e kamu sola nasang,
tu to diong litak! belanna iatu damo’Mi
iamo damo’ paarrang; sia iatu litak la
ullua mintu’ to mangka mate.
20 Maikomi, e taungku, tamakomi
sumbung iringmi, ammi salli’i tu
ba’bami: membunikomi sattu’, sae lako
merena tu kasengkean.
21 Belanna la sun tu PUANG lan mai
inanNa la umpapakkanni kakadakeanna
mintu’ issinna lino lako tau iato mai; la
napasombo lino tu rara tibollona tau iato
mai sia nokamo ussamboi tu mai batang
rabukna tu mai to mate dipongko.

To Israel dirampanan dio mai kuasa lino

27:1-13

27 1 Attu ia dukato iatu PUANG la
umpapakkanni pa'dang bassi
barani, kapua sia matoto'Na tu Lewiatan,
ula' mandirri', tu Lewiatan ula' tikolik len
sia la Napatei tu naga lan tasik.
2 Attu ia dukato la den tu pa'lak anggoro',
pambura-bura uai anggoro'na; la
sibali-balikomi umpassengoanni.
3 Akumo PUANG, tu pakaduttu'na, la
ussakka'i nenne'i; la Kupetayanni keallo
kebongi, da narumbu lenni kakadakean
lako.
4 Tae'mo anna kabu'Na' kasengkean;
umba-umba Kunii ungkabu'tui duri
sia a'da', Kulaoi, angKu purai nasangi
Kuballa.
5 – Sangadinna ke napentoei tu
pa'rinding pala'Ku, sia ke sikadamakNa',
ke sikadamakNa'.
6 Iake attu undinna la mennuaka' tu
Yakub, sia la menta'bi na mentado' tu
Israel, naurunganni situtu' burana tu
lino.

7 Napata’pairaka lima tu tau iato
mai susitu to mangka umpata’pai
lima? Ba’tu dipongkoraka tu tau susi
kadipongkoanna to dipongko dio lu
ualinna?
8 Miea tu tau iato mai diona kadiula’ina
sia kadisuale-palaranna: Nabaamo angin
bara’Na Puang, tonna liu bara’ matallo.
9 Iamoto anna dipa’dei tu salana
Yakub sia iamote tu mintu’ buanna
kadiseroianna kasalanna, kumua iatu
mintu’ batu pa’paisungan nanisak-nisak
susi susu batu, naurunganni tae’mo
te’dek tu mai lentong dipodeata sia inan
pemalaran dinii untunu dupa.
10 Belanna tondok ditambakuku iato
daun lauan sia mentondok talo sia
disitampei sangtinti padang aak; la
nanii anak sapi undaka’ kande sia
nanii ma’pasang, anna pepurai tu mai
ranga’-ranga’na.
11 Ianna marangkemo tu mai tangkena,
direbong-rebongmi, anna sae tu mai
baine umballai; belanna inang tae’
inaanna te bangsa iate, iamoto anna
tae’ Nakatirinnai To pagaraganna sia tae’
anNa katuru-turui To kumombongna.

12 Attu iato la manglullu' tu PUANG
randuk dio mai Salu kapua landa' lako
salu Mesir; apa iatu kamu e to Israel, la
Naruruk simisa'komi.
13 Sia attu ia dukato, la den tu napiri
tanduk la dipannoni, anna sae nasang
tu tau iato mai, tu tisambo' lako tana
Asyur sia tu diula'i lako Mesir la sae sola
nasangi tukku umpenombai PUANG dao
buntu maindan dio Yerusalem.

YERUSALEM DITALIMBUNG-TAMA, NA DILENDOKAN

PASALA' 28–35

Pa'nubua' diona Samaria

28:1-6

28 1 Upu' allona tu makota
matampona to malangona Efraim
sia bunga-bunga malayu, napobelo
maramba' dao ulunna lombok malompo
masapi, tu natongkonni to natumang uai
anggoro'.
2 La bu'tu dio mai Puang tu misa'
to matoto' sia lalong, susito uran

batu ma’kalle’dang-le’dang sia bara’
mesanggangi, susi uai saba’ mariak anna
kabu’i tu mintu’na sia napemparrakan
rokko padang.
3 Na iato makota matampona to
malangona Efraim la dilullu’-lullu’.
4 Na iatu bunga-bunga malayu, napobelo
maramba’ dao ulunna lombok malompo
masapi, la susi bua ara matasak dolo, ke
tae’pi anna attu pebua-kayuan; natirona
sia tau, ta’pa naala anna sussu’i.
5 Allo iato iatu PUANGna mintu’
ma’dandan maritik la napomakota sia
la napobunga-bunga maramba’ mintu’
taunNa, tu tinampenapa.
6 Sia la napopenaa ma’paolai salu
mintu’ to unnisungi isungan pa’paolaian
salu, sia la napomatoto’ to umpasoro’
kasirarian sae lako babangan.

Diona kasanggangan urrampoi panglalanna Yerusalem

28:7-22

7 Ia duka te tau iate mai re’ba len
napobua’ uai anggoro’ sia tumbang
len naginta’ tuak palango; moi dukato
minaa sia nabi re’ba len napobua’ tuak

palango, pusa natumang uai anggoro’,
tumbang len napobua’ tuak palango,
tire’ba len lan patiro mendeata, titu’mu’
len untingayo pa’bisaran.
8 Mintu’ meda nasitutu’i lua megi’giran,
tae’mo inan tang natombang.
9 Mindara la naada’i kapaissanan? sia
mindara la nanii umbattuananni apa
dipaombo’? Lakoraka pia sumarak susu?
lakoraka pia mane disarak susu?
10 Belanna iatu atoran sukaran aluk
sanatompo-tompoinna sukaran aluk,
atoran sukaran aluk natompoi atoran
sukaran aluk, iatu parenta sanatompo-
tompoinna parenta, parenta natompoi
parenta; sidi’ inde te, sidi’ inde to.
11 Iamoto anna la ma’kada tu Puang
lako bangsa iate unnoyong kada
makalaen-laen sia basa to mambela.
12 Tu Napokadamo lako tau iato mai
kumua: Iamo kapelayoan te, benni
kapelayoan tu to mata’ka’, iamote tu
kamanamanan – apa tae’ anna perangii.
13 Iamoto anna patui kadanNa PUANG
tu tau iato mai, kumua: Iatu atoran
sukaran aluk sanatompo-tompoinna
sukaran aluk, atoran sukaran aluk
natompoi atoran sukaran aluk, iatu

parenta sanatompo-tompoinna parenta,
parenta natompoi parenta; sidi’ inde te,
sidi’ inde to, kumua anna bare boko’
tu tau iato mai, anna tisumbang sia
tipessambak sia natekke poya anna
ditingkan.
14 Iamoto, e to mangelle’, perangimi tu
kadanNa PUANG, e kamu pambaana
bangsa iate, tu tonang lan Yerusalem.
15 Belanna ma’kada nakua:
Sibassemokan kamatean sia unnarra’
kada sola lino tomate, moi anna
buda tongan tu peada’ masarrang
urrampoi tu mai mintu’ tau, tae’ sia
anna la ullambi’kanni, belanna iamotu
kamorangan kipopentirerungan sia
iamotu kakalando-pa’duan kipembunii.
16 Iamoto anna ma’kada tu Puangta
PUANG susite Nakua: Kutanan lan Sion
tu batu parandangan, misa’ batu mangka
disudi, misa’ batu petau keangga’, tu
mangka dibantangi parandanganna; na
minda-minda umpatonganni, tae’ anna
tigiang len.
17 Apa salunna la Kupadadi ulang
pesuka’ sia kamaloloan la Kupadadi batu
petimbang, anna attu iato iatu uran batu

la ussoloi tu pentirerungan mo’rang sia
la nakabu’ uai tu inan pembunian.
18 Na iate bassemi sola kamatean la
diputtai sia iatu lampa kadammi sola
lino tomate tae’ anna la manda’; ia
anna olaikomi peada’ masarrang, la
nalullu’mokomi.
19 Ke naolaiokomi, nala’ka’iokomi
belanna melambi’oi la ma’kasea-
seaoi sia kiallo sia kebongi; sia iatu
to unnissanni tu kada ombo’, la
ma’parondo.
20 Belanna iatu inan mamma’ la sumpu
tau mamma’ dao, sia iatu parramba’
kaippa’ la nabungkuran kalena tau.
21 Belanna la ke’de’ tu PUANG, susi
tonna dao buntu Perasim sia kedo
susi tonna dio lombok Gibeon, la
ungkarang pengkaranganNa – iatu
pengkaranganNa la memangngan; la
umpogau’ penggauranNa – na iatu
penggauranNa la makalaen-laen.
22 Kilalai, da mimangelle’, da ammi arra’i
polei tu pungomi; belanna kurangimo dio
mai Puang PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, kumua den kasanggangan –
sia tang podo’mo – la urrampoi mintu’
padang iate.

PenggauranNa PUANG **umpaombo’ kakinaanNa**

28:23-29

23 Tananni talinga sia perangii tu
gamarangku; palan ara’i sia tanding
talingai tu kadangku.
24 Denraka tu to la mangambo’
tontong bang ma’tengko, tontong bang
ma’bungka’ sia massalaga?
25 Tang susiraka te kamu: iake mangkami
narantei tu pa’lakna, naambo’imi salasi
sia nabebo’i dintan sia natu’i gandung
sia se’i sangsusuk sia natu’i dalle sisikan
tu randanna male.
26 Sia Napatudu duka Kapenombanna tu
lalan sipatunna sia Naada’i.
27 Belanna iatu salasi tae’ nadilullu’
pelullu’ sia iatu dintan tae’ nadipalentenni
lentenan kareta, sangadinna iatu salasi
dibamba kayu sia iatu dintan dibamba
pepa’tong.
28 Iatu gandung dilullu’raka sae lako
manisakna; tae’ sia natontong bang
dilullu’. Moi anna palullu’i lentenan kareta
sia darang, tae’ sia nadipemanissakki.

29 Susimoto tu apa bu'tu dio mai
PUANGna mintu' ma'dandan maritik;
memangngan tu lalan penaanNa sia
mandalan tongan tu lalan tangnga'Na.

Yerusalem narampoi parri' anna dirampanan

29:1-8

29 1 Upu' allona Pantunuan
pemalaran, Pantunuan
pemalaran, tu tondok nanii Daud
ma'banua!; pasita'papi sangtaun tu
sangtaun, da'ito anna runduananni tu
gau' allo kapuana.
2 Apa la Kupakapu'duran tu Pantunuan
pemalaran; attu iato iatu tau la sumarro
sia unnurruk sia iatu Yerusalem la
Kupopantunuan pemalaran.
3 Sia la saeNa' umpatama limbuiko
sia la umpalilingiko to manglio' sia la
untananna' tambakuku unneako.
4 Attu iato la sumuko diong mai posi' tana
lambe' sia tang masero tu kadammu
dirangi diong mai litak; sia susi gamara
bombo to mate ditambai, tu gamarammu
diong mai padang sia iatu kadammu
ma'kisi'-kisi' diong mai litak.

5 Apa attu iato iatu uali budammu
la susi barra'-barra' sia la susi
ta'pian sisarombonan tu mintu'nato
umpandasako, iatu iannate ta'pa la dadi
lan sangkappidian mata.
6 Iatu PUANGna mintu' ma'dandan
maritik la sae untunduiko guntu' sia lino'
sia galugu kapua sia talimpuru' sia bara'
na api ma'kande pu'pu'.
7 Attu iato iatu mintu' bangsa tu urrarii
Pantunuan pemalaran la sangtinti to
tindo sia patiro mamma', iamo mintu' to
ullaoi sia ullaoi tambakukunna sia iatu
mai to umpandasai.
8 La susito topo ma'tindo kumande, apa
iake pana'dingi tangdia' bangsia ba'tu
susito ma'rang ma'tindo mangiru', apa
iake pana'dingi inang longgo' sia ma'rang
bangsia; susi dukamoto tu mintu' bangsa
nasirarian Sion.

Diona to Yehuda buta penaa

29:9-16

9 Da'ito naalakomi pali sia simangnga,
dai'to natitutu' tu matammi sia maraun,
iatu tau iato mai malango, apa tangia

anggoro’ nairu’; re’ba len, apa tangia tuak palango nairu’.
10 Belanna Naparampoimokomi penaa mamma’ kalupi-lupian PUANG sia Naparappak tu matammi, – iamotu mai nabimmi – sia Nabungku’ tu ulummi, – iamotu mai to patanda-tandammi.
11 Iamoto anna mintu’ tu apa dipasombo, la sangtinti kada lan sura’ dica’ lako kalemi, tu diben to manarang ma’basa nakua: Basaika ade’ te, apa mebali nakua: Tang kubela, belanna iate sura’ manda’ tica’.
12 Ba’tu iatu sura’ iato diben to tang naissan ma’basa nakua: Basaika ade’ te, apa mebali nakua: Tang kuissan aku ma’basa.
13 Sia susipate tu kadanNa Puang, nakua: Iate bangsa iate dio bangri pudukna umpengkareke’iNa’ sia dio bangri lilana umpakala’bi’Na’, apa iatu penaanna mambela dio mai Kaleku; iatu a’ganna ungkasiri’Na’, pepasan tolino bangri.
14 Iamoto angKu la umpalanda’i lako bangsa iate mai tu apa kalle-kallean, apa memangngan sia makalaen-laen, belanna iatu kakinaanna tu mai to

kinaanna la pa’de, sia iatu tangnga’
kinaanna tu mai to unnampui tangnga’
kinaa la merrabunan.
15 Upu’ allona tu to ullammakanni PUANG
tu lalan tangnga’na sia iatu mai to
naluang kamalillinan tu gau’na sia iatu
to ma’kada kumua: Mindara la untiroki’
sia mindara la unnissanki’?
16 E kamu to leko’ penaammu! la
dipapadaraka to ma’tampa kurin tu
pitti’, naurunganni iatu panggaraga la
umpokadai tu diona to unggaragai,
kumua: Tae’ na ia unggaragana’? sia iatu
apa dikombong la umpokadai tu diona to
ungkombongi kumua: Tae’ namanarang?

Lendu’ kamandasan, bu’tu kamanamanan

29:17-24

17 Tang sangattu’moraka anna
dipopembali pa’lak ballo tu Libanon
sia iatu pa’lak ballo totemo la dibilang
pangala’ tamman attu iato?
18 Attu iato iatu to taru la urrangi
kadanna Sura’, sia mata to buta tang
malillin sia tang pittukmo, la patiro.

19 Attu iato to umpamadiong penaanna
la saumpoparannu-rannunna PUANG sia
iatu to tarru’ bongko la kumalassi-lasi tu
diona To maserona to Israel.
20 Belanna attu iato iatu to kelok la
pa’demo sia iatu to pabe’se la roto’mo
sia mintu’ to untannun bang kakadakean
la disabu’imo.
21 Iamotu to umpasala tau diona
sangbuku kada, sia iatu to untananni
poya to untuntun salunna dio to’
babangan sia to lando pa’du untampun
pusa’ kadanna to malambu’.
22 Iamoto iatu PUANG tu mangka
urrampanan Abraham ma’kada lako
bati’na Yakub kumua: Iatu Yakub tae’mo
nala kasirisan sia pa’de deata.
23 Belanna ianna tiromi sia bati’na tu
penggaurangKu dio lu tau iato mai,
manassa la napamadatu tu sangangKu
sia napamadatu tu To maserona Yakub
sia napangke’ tu Kapenombanna to
Israel.
24 Attu iato iatu to pusa penaanna la
paissan sia mintu’ to ma’paropo’ la
untarima pangadaran.

Iatu kasibasseanna to Israel na to Mesir umbali pa’poraianNa PUANG

30:1-17

30 1 Upu’ allona tu mai pia pabali-
bali, kadanNa PUANG, belanna
tau iato mai untampa kasiturusan, apa
tang bu’tu lu dio mai Kaleku, sia untanan
basse unnea apa bu’tu lan PenaangKu,
la untompokki kasalan tu kasalan.
2 Tu male rokko Mesir, apa tang
umpekutanan kadangKu, la morai
umpentilindungi Firaun sia la
umpentionganni Mesir.
3 Apa iatu paongananna Firaun la
umpakasiri’komi sia iatu umpentionganni
Mesir la mipokatellean.
4 Iatonna saemo lako Zoan tu mai
datunna sia mintu’ pesuanna rampomo
lako Hanes,
5 mintu’i la kasirisan nasang natumang
misa’ bangsa tu tang umpabu’tuanni
rongko’, sia tu tang umpabu’tuanni
pa’tunduan ba’tu apa kebattuanna lako
kalena, sangadinna siri’ manna sola
kadibe’sean.

6 Inde sia tu kada Napa’petang-gungan
Puang Matua diona tu olo’-olo’ lo’
Pollo’na uai. Iatu padang nanii ponno
kamaparrisan sia kamegiangan tu nanii
singa birang sia singa laki sia ula’ rame
sia naga mettia’; indemoto sau’ tu nanii
umbaai nateke’ keledai tu eananna sia
napadao palasa unta tu mai barang
apanna, naban bangsa umpabu’tu apa
tae’ gai’na.
7 Iatu pa’tunduanna to Mesir, tae’ bua’na
sia tae’ gai’na, iamoto angku gente’i:
Rahab tu mari’pi bang unno’ko’.
8 Maiko totemo, surasanni dio tingayona
tau iato mai lako misa’ papan batu sia
sura’i te lan misa’ luntara’ anna tontong
sae lakona.
9 Belanna iamote tu misa’ bangsa
pabali-bali, pia kamorang-morang, pia
tang umperangii Sukaran alukNa PUANG.
10 Nakua lako mintu’ to pakita-kita:
Da mipakita; sia lako mintu’ to
patanda-tandan: Da mipatandangkanni
tu tonganna, pokadangkanni tu apa
kiporai sia pakitangkanni tu apa
unnaran-narankan.

11 Mallaikomi dio mai lalan, sepangkomi
dio mai batatta; patoyangi tu To
maserona to Israel dio mai tingayoki.
12 Iamoto, nakua kadanNa To maserona
to Israel: Belanna mitibe te kada iate
sia mirannuan tu pa'pakario-rio sia
pa'bulang leko' sia sissarekomi lako,
13 iamoto, iatu kasalan iate la dadi
kasanggangan lako kalemi susitu ba'tu
pira-pira batu la tuan dao mai rinding
tembo' malangka', tu re'ba, tu tang
dikapang anna ta'pa tuan.
14 Sia tu ditesse susito unnisak-nisak
balubu situang katangmamasean, na dio
mai tu mintu' tessena moi sangti'pek
bibang tae' dukamo la dipangalai roya
api lan mai dapo' ba'tu dipa'timban uai
diong mai limbong.
15 Belanna nakua kadanNa Puangta
PUANG, tu To maserona to Israel:
Tete dio pengkatobaran sia karapasan
penaa mima'din dikarimmanni, iake
mari'pikomi sia ussedan rannummi, iamo
mipomatoto', apa mengkailingkomi.
16 Sangadinna mikua: Tangia, apa tete
dio makkanarang angki la matira';
iamo tola mallai dukakomi; mikua: La
ussakeikan darang malinta'; iamoto

namintu’ tu to unnula’komi la malinta’ duka.
17 Sangsa’bu tau la mallai belanna
pa’pakarrangna misa’ tau sia tete dio
pa’pakarrangna lima tau la mallaikomi,
miurunganni torro butung to misa’ tanda
dao bottona buntu sia susi misa’ tombi
dao tanete.

Pangallu’ kasalamaran lako Sion

30:18-26

18 Iamoto ma’tayan-tayan duka tu
PUANG la ungkamaseikomi sia la bendan
duka, anNa karimmannikomi, belanna
PUANG iamo Puang Matua tu umpogau’
kamalamburan, maupa’ tu mintu’ to
untayannI!
19 E bangsa Sion, tu torro dio Yerusalem,
tae’mo mila tontong tumangi’, manassa
Ia la ungkamaseikomi, ke Narangii
tu peongli’mi, ianNa rangii manassa
Napebaliikomi.
20 Moi anNa benkomi Puang tu roti
kapussakan sia uai kamaparrisan, apa
tae’mo anna la umbuni kalena tu mintu’
gurummu, sangadinna matammu duka
la untiroi tu mintu’ gurummu.

21 Iake la sepangkomi lako kairi ba’tu
lako kanan, la murangi tu kada dipokada
dio boko’mu, nakua: Iamote tu lalanna,
la miolaimo.
22 Attu iato la mubilang masareppak
tu salaka sapu’na mintu’ rapang-
rapang dipodeatammu tu dipa’ sia
bulaan sapu’na mintu’ rapang-rapang
dipodeatammu tu dipati’no’, sia la
mutibean susito sampin marota’, ammu
ma’kada: mallaiko.
23 Puang la umpasaeanni uran tu
banne muambo’ dio lu bela’mu, sia
umpa’bengan roti bu’tu dio mai bura
padangmu la mammi’ dikande sia
ma’pamatoto’ sia allo iato mintu’
patuoammu la undaka’ kande dio lu
padang malona’.
24 Mintu’ sapi sia keledai tu dipa’tengkoan
la ungkande apa mapi’da, tu mangkamo
dita’pii barang sia diseno senoan.
25 Sia dao lu mintu’ buntu malangka’
sia dao lu mintu’ tanete madao, la nanii
duka salu’-salu’ sia uai kapua, ke allo
kasaburan kapua, ke ro’pokmi tu mintu’
menara.
26 Attu iato arrang bulan masero la
susi arrang mata allo mapannang sia

arrang mata allo la pempitu parrangna pada to arrang allo pitung allo, iamoto ke allo Nanii PUANG umbimbinni tu bangkena taunNa sia umpamondo mintu' kama'la'poan lalan pa'bambaNa.

UkunganNa Puang
Matua la urrampoi Asyur

30:27-33

27 Iatu sanganNa PUANG sae mambela, –
iatu kasengkeanNa ma'lana-lana naturu'
gaun makamban, iatu pudukNa naponnoi
kamagi'giran sia iatu lilaNa susito api
ma'kande pu'pu'.
28 Iatu penaanNa susito salu luang,
angge baroko tu uainna, la usseno mintu'
bangsa diong senoan kasanggangan
sia la ussanga' mintu' bangsa tu la
umpapusa tau iato mai.
29 Apa dio kalemi den pa'pudi-pudian
butung to bongi dinii umpakaraya
pa'gauran sia iatu kasendean penaa
susito ma'lengkoan unturu' oni suling,
la lu lako buntunNa PUANG, lako Buntu
batunna to Israel.
30 Attu iato la umpa'perangian gamara
mandu mala'bi'Na tu PUANG sia

umpa'pekitanan takia'Na tu songlo' situang kasengkean ma'lulu-lulunNa, sia dukku api ma'kande pu'pu', sola uai saba' sia angin bara' sia uran batu.
31 Belanna tete dio gamaranNa PUANG natiramban dako' tu Asyur, iake Nabambai tekken Puang.
32 Mintu' pa'bamban Naayakan PUANG lako Asyur naturu' oni ganda'-ganda' sola katapi, sia Naayakan tu takia'Na la urrarii.
33 Belanna masaimo tiparandan tu inan pantunuan lako tau iato mai sia lako duka datunna; maluangan sia mandalan tu Nagaragai dapo', na kapua tu api sia ma'toppo'-toppo' tu kayu; iatu penaanNa PUANG lolong susi solo' la umballai.

Tae' na Mesir tu la untundui to Israel, sangadinna PUANG

31:1-9

31 1 Upu' allona tu mintu' to male rokko Mesir la umpalaku pa'tunduan, tu umposande' darang sia urrannuan kareta, belanna buda, sia pakkanarang, belanna seba' bilanganna, apa tae' namengkamoya lako To

maserona to Israel sia tae’ namekutana
lako PUANG.
2 Apa Ia duka tu Puang sundun kinaa,
Iamo la umpasaei tu kasanggangan
undinna sia tae’ Napere len; sangadinna
la bendan unnea mintu’ to lan banuanna
to umpogau’ kakadakean, sia unnea
pa’tunduanna to umpogau’ kakelokan.
3 Apa iatu to Mesir tolino duka, tangia
Puang Matua, sia mintu’ darangna
ma’a’gan duku’, tangia penaa; iake
unnangka’i limanNa tu PUANG, titongko’
tu to patunduan anna songka tu to
ditundui, anna sanggang sola nasangi.
4 Inde sia tu kadanNa PUANG lako
kaleku, nakua: Susito misa’ singa
ba’tu anak singa umburrungi pealanna,
moi anna pomarambai sangtuntunan
pangkambi’, tae’ duka natiramban sia
tae’ napomataku’i tu kamarambanna tau
iato mai –, susi dukamoto tu PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik la mengkalao
rokko buntu Sion sia tanetena la parari.
5 Susi manuk-manuk mettia’, susi
dukamoto tu PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik la umpetayanni Yerusalem,
Narampanan sia Nakarimmanni,
Nalendokan sia Nakaritutui.

6 Mengkatoba'komi lako Kalena, tu
mambela lalanmo nanii to Israel sorong
boko'.
7 Manassa allo iato pada la miboko'i
tu rapang-rapang salaka dipodeata
sia bulaan, tu migaragai la umpogau'
kasalan.
8 Iatu Asyur la tibambang nakande
pa'dang, tangia penai muane, sia la
nakande tangia penai tolino, sia la
mallai duka lussu' dio mai penai iato sia
mintu' to manguranna la mengkanorong
dipokaunan.
9 Sia diona kamatakuran narondon tu
buntu batunna sia mintu' arung untampe
bate-batena situang katirambanan;
kadanNa PUANG, tu ma'api dio Sion sia
ma'dapo' dio Yerusalem.

Diona kadatuanna Messias

32:1-8

32 1 Tonganna misa' datu la
ma'parenta unnallonni
kamaloloan sia mintu' arung la
untoe parenta, tang pakayun bimbang.
2 Tau iato la susi pentirerungan dio mai
angin bara' sia pentilindungan dio mai

uai luang sia butung to salu’-salu’ dio
padang ba’ta’ sia susi bayo-bayo buntu
batu kapua dio padang karangkean.
3 Attu iato iatu matanna to pakita tae’mo
apa ussiloi, sia iatu talinganna to parangi
la ma’perangi;
4 sia penaa to tang mengkilala la
untandai kapaissanan sia lila tang ra’pa’
ma’kada la matira’ ma’kada sia maleso.
5 Iatu to baga tae’mo nala disanga to
la’bi’ sia to lando pa’du tae’mo nala
disanga to kapua.
6 Belanna iatu to baga ma’kada baga sia
iatu penaanna umpabu’tu kakelokan:
la umpogau’ katangmekaalukan sia
umpatale’ kasorong-bokosan dio mai
PUANG sia tang ussaile to tangdia’ sia
tae’ napairu’i tu to ma’rang.
7 Iatu to pa’pakenan, kadake tu
mintu’ tangnga’na: kabulitukan manna
natangnga’, ma’kada tang tongan la
ussanggangi to bongko, moi anna tuntun
salunna tu to bongko.
8 Apa iatu to la’bi’ untangnga’ penggauran
mala’bi’ sia bantang umpangeai tu apa
mala’bi’.

Karapasan tang marendeng sia karapasan marendeng

32:9-20

9 Millikmokomi, e mintu’ baine tang
magiang: perangiimi tu gamarangku,
e mintu’ anak dara mangin-mangin;
tananni talinga tu kadangku.
10 Sangtaunpi sia ba’tu pirang-pirang
allopi ammi ma’paganggang, e kamu
to mangin-mangin, belanna puramo tu
peanggorosan sia tae’mo nala den tu
kama’pupuan kapua.
11 Ma’rundedekomi, e baine tang
magiang, ma’paganggangkomi, e kamu
to mangin-mangin! Lendokanni tu
pakeammi, sia ma’kale-kalekomi, ammi
ma’dodo karoro’.
12 La ussa’pa-sa’pakomi ara’mi, belan-na
mintu’ pa’lak malunak sia belanna mintu’
garonto’ anggoro’ tarri’ bu-anna;
13 sia belanna pa’lakna taungKu tu
natuoi duri sia a’da’ sia belanna mintu’
banua nanii pa’maruasan lan tondok
sode-sodena.

14 Belanna iatu tambakuku mendadimo
kota talo ditampe, iatu kamaruasanna
kota membalimo biung-biungan.
Sia iatu Ofel sia Menara pa'kampan
mendadi lo'ko'mo tontong sae lakona,
napoparannu keledai lampung sia nanii
baanan sapi sola domba siga'luan
undaka' kande.
15 Sae lako attu ditua'na lako kaleta tu
Penaa dao mai inan madaona.
Attu iato padang rangke la membali
pa'lak lunak sia iatu pa'lak lunak la susi
pangala'.
16 Attu iato la unnisung tu katonganan
lan padang pangallaran sia la tongkon tu
kamaloloan lan pa'lak ballo.
17 Iatu buanna kamaloloan iamotu
kasikaeloan sia iatu poleanna kamaloloan
iamo kasode-sodean sia karapasan
tontong sae lakona.
18 Iatu taungKu la torro lan inan
kamarampasan sia lan banua nanii
kasode-sodean, lan inan karapasan tu
tang narandan kamasussan.
19 La sae tu uran batu naurungan songka
tu kayu lan lu pangala' sia la lamma' tu
kota rokko inan mandalan.

20 Maupa'komi tu to mangambo'
dio randanna mintu' uai sia tu
umpopassangka penaammi ullamba'
sapi sia keledaimmi lako mintu' inan.

Kamaparrisanna sia kadirampananna Yerusalem

33:1-24

33 1 Upu' allomu, e pa'kasanggang,
tu tang disanggang; e to tang
maruru' tu tang diballean len; iake
upu'moko ma'kasanggang, iko kalenamo
la disanggang; iake upu'moko umpogau'
tang maruru', iko kalenamo la diballean.
2 O PUANG, karimmannikanni, apa
Kamuri kirannuan; dadimoKomi takia'
bassingki, ke melambi'oi, ondongpi
kasalamarangki lan attu kapussakan.
3 Belanna ongngo' galugu, mallaimi tu
to sangpetayanan; iake bendanKomi,
sisarak-sarakmi tu mintu' bangsa.
4 Sia attu iato la napula'ikomi tau tu
pangrampami, susi nango ussabu'i bura
padang sia susi batik mangrapai, susi
dukato la narapai tau.

5 Layuk tu PUANG, belanna iatu
isunganNa dao inan madao. Naponnoi
katonganan sia kamaloloan tu Sion.
6 Tang leluk tu attummu, iamotu misa'
kaseboan kapua dio mai ma'rupa-
rupa kasalamaran sia kakinaan sia
kapaissanan; kapengkaolan lako PUANG
iamo iananna tau iato mai.
7 Iato mai sumbung puduk unnurruk-
urruk dio lu lalan, sia iato mai to
dikomba-kombai umpengkamoyan
kasikaeloan si'dan-si'dan tumangi'.
8 Mintu' batatta ditampemo, moi misa'
to lumio' tae'mo unnolai tu lalan iato.
Napokamo tu basse, tae'mo nadampangi
tu kota, moi misa' tolino tae'mo
nakasayangi.
9 Maru'gun sia talo tu padang iato; iatu
Libanon masiri' sia malayu; iatu Saron
susimo padang aak na Basan sia Karmel
tae'mo namendaun.
10 Totemo la bendanMo', kadanNa
PUANG: totemo la tunannangMo', totemo
la tumananMo'.
11 Untambukmokomi dalame,
undadiammokomi ongkan; penaammi
kalena iamo api tu ungkande pu'pu'komi.

12 Iatu mintu’ bangsa dilallang susi kapu’,
diballai api susi garonto’ duri dibela’i.
13 Perangiimi, e kamu mintu’
mambelanna, tu apa mangka Kupogau’;
sia kamu tu mintu’ mandappi’na, issanni
tu kuasangKu.
14 Tirambanmo tu mintu’ to umparri-
parri kasalan dio Sion; narampoimo
katigegaran tu mintu’ to tang mekaaluk
anna ma’kada nakua: Mindariki’
tu ma’din unno’ko’ sikandappi’
kamapannangan masae lako?
15 To umparri-parri kamaloloan sia
umpokada apa tongan; tu untumpu saro
bu’tu kadake tu lu dio mai pa’pakario-
rio; tu tang tikarang limanna untarima
pa’pappe’, tu untampun talinganna da
narangii tu tangnga’ la papatean sia
untutu’ matanna, da natiro apa kadake.
16 Iatu tau iato torro dao inan
malangka’; benteng dao buntu batu
iamo tambakukunna; iatu kandena
dipadenammo sia uai nairu’ inang
sakka’mo.
17 La natiro matammu tu Datu situang
kamala’biranNa sia la natiro undinna tu
misa’ padang mandu kalua’.

18 Totemo ma’tangnga’ko lan penaammu
tu diona apa metakuran dolona, kumua:
umbami tu to massura’, umbami tu to
ma’timbang, umbami tu to umbilang
mintu’ menara?
19 Tae’mo mula untiro lenni tu bangsa
masa’ga’ iato, misa’ bangsa tang
dipeamu’, tang dipeori’ tu basana, sia
ma’basa susito nga’ngu’, anna moi misa’
tau tae’ umpebuyu’i.
20 Tiromi tu Sion, iamotu kota
passamayanta. La natiro matammu
tu Yerusalem, misa’ inan marampa’,
misa’ tenda tu tang dipalele len, tu tang
tidu’duk len pantokna, sia tang tiko’ka’
len tu ulangna.
21 Ondongpi inde to dio kamala’biranNa
PUANG tu la urrondongki’. Iamotu inan
nanii salu sia minanga kalua’; moi misa’
lopi dibosean tae’mo unnolai sia misa’
kappala’ tae’mo massombaran dio.
22 Belanna PUANG tu To ma’paolainta
salu, PUANG, tu To umbenki’ parenta,
PUANG tu Datunta, sia Ia dukamo tu
ungkaritutuiki’.
23 Mintu’ ulangmu tikkondo’mo, tae’mo
napabantangi tu lentongna sia tae’mo
naballa’i tu somba’na. Attu iato untaa-taa

pangrampa sebo, moi to kupi' urrampun
duka pangrampa.
24 Moi misa' pa'tondokan tae'mo tu la
ma'kada, kumua: Masakina', belanna
mintu' to torro lan dipa'deimo tu
kasalanna.

UkunganNa Puang Matua lako Edom

34:1-17

34 1 E mintu' bangsa,
mengkareke'mokomi ma'perangi,
e mintu' to sangpetayanan tanannimi
talinga; melo ke ma'perangii tu lino sola
mintu' issinna sia kuli'na padang sola
mintu' tu tuona diong mai.
2 Belanna sengke tu PUANG lako
mintu' bangsa sia magi'gi' lako mintu'
tuntunanna; sia Napamanassamo la
Nasabu'i sia Nasorongmo la direre' tu
tau iato mai.
3 Iatu taunna tu mangka dipatei
situlambenan sia bau batang rabukna
mesongngon sia mintu' tanete maso'mak
napobua' rarana.
4 Attu iato mintu' ma'dandan maritik
la buruk sia mintu' langi' la tilulun
susi misa' sura' sia mintu' ma'dandan

maritikna la rondon susi daun dio mai
garonto’ anggoro’ sia susi daun dio mai
garonto’ ara.
5 Belanna malangomo tu la’bo’Ku lan
suruga; tiromi la songlo’mo rokko
Edom sia la unnukung misa’ bangsa
tu Kupamanassamo la disabu’i butung
pepayu.
6 Naponnoi rara tu la’bo’Na PUANG,
nalumu’i lompo sia rara anak domba sia
bembe’ laki sia lompo bale’ke’ domba
laki. Belanna dio Bozra Napogau’mo
PUANG tu misa’ pemala’ sia misa’
pangreresan kapua dio Edom.
7 Sia tibambangmo tu ba’tu pira-pira
sapi lampung sola tu mai domba sia
bembe’ sia ba’tu pira-pira sapi laki
sia tedong, naurungan malango tu
padangna napobua’ rarana sia naamma’
litak tu lompona.
8 Belanna Naparampomo PUANG tu attu
pa’pabala’ sia taun pa’pakkan la urra’ta’
kara-karana Sion.
9 Attu iato mintu’ salu’-salu’na tondok
iato membalimo gala-gala tu uainna,
sia iatu litakna membalimo solo’, sia
iatu padangna membalimo dama’
ma’lulu-lulu.

10 Tu tang pa’de len, la allona la
bonginna, sangadinna kendek tu
rambunna tontong sae lakona; la
tontong talo nasiosso’i tau, sia randuk
tempon dio mai tontong sae lakona moi
misa’ to lumio’ tae’ lendu’ inde to dio.
11 Sangadinna padang iato napoinan
mundan sia kayo, na langau sia kadoya
la torro lan, sia Nae’te’ Puang tu ulang
pesuka’ kataloan daona lu sia batu
petimbang kamakarorrongan.
12 Iatu mai arungna tae’mo misa’ tu la
untokko tau mendadi datu, sia tae’mo tu
datunna, moi misa’.
13 Lan mintu’ tongkonan layukna natuoi
duri sia lan mintu’ tambakukunna den
lelating sia a’da’; mintu’nato nanii torro
serigala sia padang pa’porianna burung
unta.
14 Indemoto dio nanii siappa’ serigala
buriko’ na asu lampung sia ampu padang
sitammu-tammu; sia iamo nanii ta’pa
po’pok sia unnappa’ inan katorroan.
15 Inde dukato nanii tu ula’ rame
messerang sia mentallo’ sia unnarranni
tallo’na sia ungkaritutui dio to’
kaongananna; inde dukato nanii

sirampun tu mintu’ manuk-manuk
pa’duku’.
16 Paressai tu sura’Na PUANG sia basai;
moi misa’ tu mintu’nate tae’ pa’de, sia
sikitanan nasang, belanna pudukNa
kalena tu mangka ma’kada sia penaanNa
tu urrampunni.
17 Belanna Ia Kalenamo tu mangka
untaa-taai lako olo’-olo’ iato mai sia
limanNa Kalenamo tu mangka untintingi;
olo’-olo’ iato mai la umpomana’i sae
lakona sia la nasiosso’i torro lan.

Diona kasalamaran tu la naappa’ to Nalendokan PUANG

35:1-10

35 1 Iatu padang aak sia padang
talo la sende paiman sia padang
pangallaran la sikumalasi-lasian sia la
membunga susi danga-danga busa.
2 La loboran sia membunga sia
sikumalasi-lasian, la sikumalasi-lasian
tongan sia siarrakan.
Na mintu’ kamala’biranna Libanon
dikamaseammi sola kameloanna
Karmel sia Saron; tau iato mai la

untiro kamala'biranNa PUANG sia
kamaballoanNa kapenombangki.
3 Pamatoto'i tu lima langga' sia pabatta'i
tu guntu' ma'parondo.
4 Pokadanni tu to magiang penaanna
kumua: Pabatta'i tu penaammi,
da mimataku'! Manassa iatu
Kapenombammi la sae ma'papakkanni,
la sae umbaa pa'pabala'Na Puang Matua;
la sae anNa rampanangkomi.
5 Attu iato to buta la dipapakita sia to
taru la dipaparangi.
6 Attu iato to kupi' la mekkondong susi
donga sia lila to mamang la kumalasi-
lasi, ke tikula'dakki tu uai dio padang
aak sia salu dio padang pangallaran.
7 Attu iato padang bungin malallang la
membali limbong sia padang ba'ta' la
membali kalimbuang; na dio inan nanii
serigala la natuoi riu sola tille sia tuyu.
8 Sia inde to la den misa' batatta
marante, tu digente' lalan maindan;
moi misa' to maruttak tae' unnolai;
sangadinna tau ia manna to mai
umpolalanni, sia tang nalomban to lumio'
sia to baga.
9 Iatu singa tae' nala dio sia olo'-olo'
masuru tae' nala rampo inde to lako;

olo’-olo’ iato tang la ditiro dio. Apa
iatu mai to mangkamo dilendokan la
umpolalanni;
10 mintu’ to Nala’bak PUANG la sule
sia la kumalasi-lasi sae lako Sion; sia
kaparannuan masae lako la napomakota
dao ulunna; tau iato mai la unnappa’
kasendean sia kaparannuan, apa mintu’
kamasussan sia kasumarroan la mallai.

YESAYA TONNA ATTUNNA DATU HIZKIA

PASALA’ 36–39

Diona Sanherib umpakarrang to lan Yerusalem

36:1-22

36 1 Iatonna taun ma’pessangpulo
a’pa’na kadatuanna Hizkia, saemi
tu Sanherib, datu Asyur, urrarii mintu’
tambakukunna Yehuda anna taloi.
2 Nasuami datu Asyur tu kolonel dio
mai Lakhis lako Yerusalem umpangului
buda surodadu la ullaoi datu Hizkia,
anna torro tu tau iato mai sikandappi’
saruran limbong tu iringna dao, dio

lalan ma’palulakona padang pamusoran
sampin bulu domba.
3 Tassu’mi tu Elyakim, anakna Hilkia,
pangulu sandan uainna datu sia Sebna
pangulu to massura’, sia Yoab, anakna
Asaf, pa’paelean.
4 Ma’kadami tu kolonel lako tau iato mai
nakua: Pokadanni Hizkia, kumua: Nakua
kadanna datu kapua, iamotu datu Asyur:
Apa toda iatu kapa’rannuanammi?
5 Misangaraka, kumua puduk bangri la
dipokamanarangan sia la dipomatoto’
parari! Mindara miporannuan, ammi
balira’?
6 Manassa mirannuan tu tekken bulo
le’to, iamotu Mesir, anna minda-minda
undemme’i, la natossok tu limanna,
anna tarru’i; susimoto tu Firaun, datu
Mesir, lako mintu’ tu to urrannuanni.
7 Apa iake mikua lako kaleku, kumua:
Urrannuangkan PUANG, Kapenombangki
– tangiaraka Iatu mangka napa’dei
Hizkia mintu’ buttu-buttunNa sia inan
pemalaranNa, anna ma’kada lako to
Yehuda sia mintu’ issinna Yerusalem,
nakua: La tukkukomi menomba dio
tingayo inan pemalaran iate?

8 Totemo melo ke sitangga'komi
puangku, datu Asyur, angku benkomi
darang duangsa'bu, ke mibela dukai
umpadenni tu tau la ussakei.
9 Umba mikua la umbelai sitingoan
sala umbanna misa'i tu to maraya,
moi iatu tau madionganna puangku?
Apa ma'rannuan lakokomi Mesir
belanna mintu' kareta parari sia mintu'
pakkanarang.
10 Iamoto tang pangelorannaraka
PUANG angku sae ullaoi te tondok sia
ussanggangi? PUANGmo tu mangka
ma'kada lako kaleku Nakua: Malemoko
ullaoi tu tondok iato sia ussanggangi.
11 Nakuami tu Elyakim sia Sebna sia
Yoah lako kolonel: Melo ke ma'basa
Aramkomi umpa'kadaikanni, belanna
kitandai sia; ke ma'dinni da nama'basa
Yehuda tu puang ma'kada lako kaleki dio
pa'peranginna mintu' to buda, tu dao
tembo' benteng.
12 Nakuami kolonel: Nasuara'ka puangku
umparampoi te mintu' kada iate lako
puangmi sia lako kalemi? Tang lakoraka
tu mintu' to dao tembo' benteng la dinii
umparampoi, tu la misisolan ungkande
tainna sia unniru' tenena?

13 Tassu’mi tu kolonel nabendan dio
tingayona to buda anna metamba-tamba
umpekapuai gamaranna ma’basa
Yehuda, nakua: Perangiimi tu kadanna
datu kapua, iamotu datu Asyur.
14 Inde sia tu kadanna datu iato: Da
napakenakomi Hizkia, belanna tae’
nabelai ullendokangkomi.
15 Sia da nanarankomi Hizkia la
urrannuan PUANG, kumua: Manassa
PUANG la ullendokangki’ sia iate kota
tang la disorongan datu Asyur.
16 Da miperangii tu kadanna Hizkia,
belanna nakua kadanna datu Asyur:
Menombakomi sia ussorongkomi kalemi
lako kaleku, ammi pantan ungkandei tu
bua anggoro’mi sia bua arami sia pantan
unniru’ uai lan mai bubunmi.
17 Sae lako kasaeangku umpalelekomi
lako misa’ padang tu susi padangmi,
iamotu misa’ padang sebo gandungna
sia uai anggoro’ ba’ru, misa’ padang
sebo rotinna sia pa’lak anggoro’na.
18 Da napapusakomi Hizkia, tu nakua:
PUANG la ullendokangki’! Denraka
tu deatanna mintu’ bangsa ungkullei
ullendokan padangna dio mai kuasanna
datu Asyur?

19 Umbamira tu deatanna Hamat
sia Arpad, umbamira tu deatanna
Sefarwaim? Nakulleraka ullendokan
Samaria dio mai kuasangku?
20 Mindara tu deatanna mintu' tondok
iato tu ungkullei ullendokan tondokna
lan mai kuasangku, anNa la PUANG
ungkullei ullendokan Yerusalem lan mai
kuasangku?
21 Apa tau iato mai kappa bang, moi
sangbuku kada tae' napebalii, belanna
nakua kadanna datu lako tau iato mai:
Da mibali lenni.
22 Saemi tu Elyakim anakna Hilkia
pangulu sandan uainna datu, sia
Sebna pangulu to massura', sia Yoah,
anakna Asaf, pa'paelean, usserek-serek
tamangkalena umpennoloi Hizkia, anna
parampoi lako datu tu mintu' kadanna
kolonel iato.

Bunga'na pa'nubua' diona kadilendokanna Yerusalem

37:1-7

37 1 Iatonna rangimi datu Hizkia
tu iannato, naserek-serekmi tu

tamangkalena anna ma’pakean karoro’,
male tama banuanNa PUANG.
2 Nasuami datu tu Elyakim, sandan
uainna datu, sia Sebna pangulu to
massura’, sia mintu’ to matua-tuanna
to minaa ma’pote dibolong male
umpellambi’i nabi Yesaya, anakna Amos.
3 Ma’kadami tu tau iato mai lako, nakua:
Susite tu kadanna datu Hizkia: Allo
iate allo kapussakan, sia ukungan sia
kadibelleran, belanna la sunmo tu pia,
apa tang matoto’ tu indo’na la kianak.
4 Naperangii sia manii PUANG,
Kapenombangki tu mintu’ kadanna
kolonel, tu nasua puangna, datu Asyur,
uparampoangki’, kumua anna be’sei tu
Puang Matua matontongan, anNa ukungi
Puang tu belanna kada iato Narangimo
PUANG, Kapenombammi; melo ke
mipassambayanganni tu to torro siapa,
tu denna siapa.
5 Pakalan rampomi tu taunna datu Hizkia
lako Yesaya.
6 Ma’kadami Yesaya lako nakua: Inde
sia tu kada la miparampoan puangmi,
kumua: Iamote tu kadanNa PUANG
Nakua: Da mukataku’i tu mintu’ kada, tu

mangka murangi, tu napokada taunna
datu Asyur umpa'kada solangiNa'.
7 Akumo la umpaombo'i lan penaanna,
naurunganni, ke urrangimi misa' kareba,
manassa la sule lako tondokna, anna
lan tondokna Kunii umbambanganni
nakande pa'dang.

Ma'penduanna Sanherib unnaran datu Hizkia la ussorong Yerusalem

37:8-13

8 Iatonna sulemo tu kolonel narampoimi
tu datu Asyur marassan sirari Libna,
belanna denmo kareba narangi
umpokadai, kumua ke'de'mo dio mai
Lakhis.
9 Narangimi tu kadanna tau diona
Tirhaka, datu Etiopia, kumua: tassu'mo
la sirari puangku. Iatonna rangimi tu
kada iato, nasuami tu sumbungan puduk
lako Hizkia, umpokadai nakua:
10 Iate kada iate la miparampoan
Hizkia, datu Yehuda, kumua: Da
napakenakomi Kapenombammi, tu
mirannuan, ammi kua: Iatu Yerusalem,
tae' nala disorongan datu Asyur.

11 Mirangi nasangmo tu mintu’ apa
napogau’ datu Asyur lako mintu’ tondok,
umba nakua ummangsanni; umbao
nakua ammi la dilendokan?
12 Nakulleraka tu deatanna mintu’
bangsa, tu nasabu’i nene’ to doloku,
ullendokanni tu tau iato mai: iamotu
Gozan sia Haran sia Rezef sia to
umpa’tondokki Eden lan Telasar?
13 Umbamira tu datu Hamat sia datu
Arpad, sia datu kota Sefarwaim sia Hena
sia Iwa?

Passambayangna Hizkia

37:14-20

14 Natarimami Hizkia tu sura’ iato dio
mai tu sumbungan puduk, na iatonna
mangkamo umbasai, malemi langngan
banuanNa PUANG, anna balla’i tu sura’
iato dio oloNa PUANG.
15 Massambayangmi tu Hizkia dio oloNa
PUANG, nakua:
16 O PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
o Kapenombanna to Israel, tu unnisung
dao karubion!

Kamu, Kamu mannari Puang Matua,
pekapuanganna mintu' kadatuan lan
lino;
Kamu duka tu mangka ungkombong
langi' sola lino.
17 O PUANG, tananni talinga amMi
ma'perangi, o PUANG pamillikki tu
matamMi amMi tiroi sia perangii tu
mintu' kadanna Sanherib, tu mesua
umparampoi, la umbe'se Puang Matua
matontongan.
18 O PUANG tonganna nasanggangimo
ba'tu pira-pira datu Asyur tu mintu'
tondok sola mintu' lili'na.
19 Na iatu deatanna napembuangan tama
api, belanna tangia deata, sangadinna
panggaraga tolino bangsia, kayu sia batu
nagaraga, iamoto anna sanggangi.
20 Iamoto, o PUANG, Kapenombangki,
lendokangkan dio mai limanna, anna
issanni mintu' kadatuan lan te lino,
kumua Kamu mannari, o PUANG,
misa-misa tu Puang Matua.

Ma’penduanna pa’nubua’ diona Kadilendokanna Yerusalem

37:21-35

21 Attu iato mesuami Yesaya, anakna
Amos, umpokadanni Hizkia kumua:
Nakua kadanNa PUANG, Kapenombanna
to Israel: Belanna passambayangmu
lako Kaleku tu diona Sanherib, datu
Asyur –,
22 iamote tu kada Napokada PUANG
diona datu iato, nakua: Iatu simbolong
manik, iamo anak dara Sion, untapa’ko
sia untelle-telleko; iatu anak dara
Yerusalem unniling-iling dio boko’mu.
23 Mindara tu mube’se sia mupa’kada
solangi, sia mindara mupekapuan
gamarammu sia mupasolo’i matammu?
Lako To maserona Israel!
24 Tete dio pudukna kalena taummu
ammu be’sei tu PUANG, mukua:
Kabudanna karetaku angku kendekki tu
buntu malangka’ sae langngan bottona
Libanon sia kulelleng tu mintu’ garonto’
arasi’ kalandona, sia mintu’ sanoba’
mellongna; sia la rampona’ langngan

botto malangka’na sia tama pangala’
tamman makampunna.
25 Ia angku mambo’bok la unniru’na’ uai;
sia mintu’ messarakna salu Nil lan Mesir
kurangkei pala’ lentekku.
26 Tae’ lenparaka murangi, kumua
mintu’na te Kulampakmo tempon dio
mai sia randuk dio mai tipamulanna
inang Kubori’mo? Totemo Kuparampo
randannamo; manassa la musanggang
tu mintu’ tambakuku matoto’, anna daun
lauan nasang.
27 Iamo bannangna to na iatu to
umpa’tondokki tang pakullemo unnea
sia magiang sia kasirisan; tau iato mai
susito merriunna dio lu padang, susito
lolo mangura, susi riu dao papa, susi
pa’lak gandung mane tuo.
28 Apa Kutandai tu diona kao’korammu
sia lu tama lu lanmu mai sia kapabali-
balian masarrangmu lako Kaleku.
29 Belanna kapabali-balian masarrangmu
lako Kaleku sia kamatampoammu,
tu rampomo tama pa’perangingKu,
manassa Aku la umpalakoi kale’ke’Ku
tu illongmu sia sanga’Ku tu sadangmu,
angKu pasuleko lako tu lalan muola sae.

30 Iamote tu tanda lako kalemu, kumua:
Lan taun iate la mukande tu apa tuo
kalena, na taun ma'penduan iatu apa
tuo poleo, apa lan taun ma'pentallun la
mangambo'komi ammi megandung sia
untanan garonto' anggoro' ammi kandei
tu buanna.
31 Sia iatu bati'na Yehuda tu tilendokna
sia tinampena la mennuaka' pole diong
sia membua dao.
32 Belanna dio mai Yerusalem la nanii
tassu' tu tinampenapa sia dao mai buntu
Sion tu tilendoknapa; kamakaritutuanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik la
umpadenni.
33 Iamoto nakua kadanNa PUANG diona
datu Asyur, kumua: Inang tae' anna
la tama kota iate sia tae' anna la
umpassumpiran misa' tinaran tama,
sia tae' anna la unnangkaran balulang
ke palaoanni sia tae' nala umpabendan
tambakuku la urrukka'i.
34 La sulemo lako tu lalan naola sae,
apa tae' nala tama kota iate, kadanNa
PUANG.
35 Sia la Kurinding pala' te kota iate,
angKu lendokanni, belanna sangangKu
sia belanna Daud, taungKu.

Iatu pa'nubua'na Yesaya diona katilendokan, lalomo

37:36-38

36 Attu iato tassu'mi tu Malaeka'Na
PUANG, Napateimi tu surodadunna
to Asyur saratu' karua pulona llima
sa'bunna. Iatonna millik tu tau melambi',
natiroi tu mintu'nato, batang rabuk
mannamo.
37 Sangtiangkarammi sule tu Sanherib,
datu Asyur, anna torro dio Niniwe.
38 Den pissan tonna menomba lan
banuanna Nisrokh tu napodeatanna,
napakandeimi bassi mataran anakna,
disanga Adramelekh sia Sarezer; anna
mallai lussu' sola duai lako padang
Ararat, anna Esarhadon, anakna, dadi
datu ussondai.

Diona kamasakianna sia kamatananna Hizkia

38:1-8

38 1 Allo iato masanna'mi sakinna tu
Hizkia, la mate mannamo; saemi
nabi Yesaya, anakna Amos mennolo lako

datu, anna ma’kada nakua: Inde sia tu
kadanNa PUANG Nakua: Mepasanmoko
lako mintu’ to lan tongkonan layukmu,
belanna la matemoko sia tae’mo mula
tuo.
2 Messailemi tu Hizkia lako to’ rinding
namassambayang lako PUANG.
3 Nakua: O PUANG, la Mikilalai kumua
umba kukua lolang maruru’ dio oloMi
sia lantuk penaangku sia kupogau’
tu apa melo dio pentiroMi. Pakalan
si’dan-si’danmi tumangi’ tu Hizkia.
4 Saemi tu kadanNa PUANG lako Yesaya,
nakua:
5 Maleko, pokadanni Hizkia, kumua: Inde
sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna
nene’ to dolomu Daud: Kurangimo
tu passambayangmu sia Kutiromo tu
mintu’ uai matammu; tonganna la
Kurangngannipa tu umuru’mu sangpulo
lima taunna.
6 Sia aku la ullendokangko dio mai
kuasanna datu Asyur, susi dukato tu kota
iate sia la urrinding pala’i te kota iate.
7 Iamote tu la dadi tanda lako kalemu dio
mai PUANG la umpogau’i tu apa mangka
Napokada, nakua:

8 Iatu bayo-bayo mata allo, tu solo'mo
dio eranna Ahas, la Kukondoran sule
sangpulo pellesean. Kendekmi sule tu
mata allo sangpulo pellesean diong mai
tu naninna solo'.

Nanian pa'kurre sumanga'na Hizkia

38:9-22

9 Iamote tu sura'na Hizkia, datu Yehuda,
tonna mangka masaki anna maleke.
10 Kukua: Mane tauna' angku la
lumingkamo lako babangan lino tomate,
iatu apa torro dio mai mintu' katuoangku
la sisayuranna'.
11 Kukua: Tae'mo kula untiro PUANG
iamotu PUANG lan tondok to tuo, tae'mo
kula untiro tolino sia torro sisola issinna
lino.
12 Iatu pa'bongiangku dirondonmo sia
dilendokammo dio mai kaleku susito
tenda to mangkambi'; ullulunmo'
katuoangku butung to ma'tannun:
Nara'ta'mo' Puang dio mai tandaan.
Misa'bianganmo' allo bongi.
13 Sae lako melambi'na kunii undaka'i
tu kamanamanan. Susito singa tu

Puang ulle’to mintu’ bukungku.
Misa’bianganmo’ allo bongi.
14 Susi kaluppini’ ma’kisi’-kisi’, susi
dukamoto tu gamarangku. Mamali’na’
mentingara lu langngan, o PUANG;
mataku’na’, Kamu la unnindo’ina.
15 Apara la kupokada, apa ma’kadamo
tu Puang lako kaleku sia mangkamo
Napogau’ tu iannato? La kupela’-pela’
lumingka lan tu taun kadadiangkupa,
belanna kamapa’diranna penaangku.
16 O Puang, tete dio te mintu’na apa
iate natuo tu tolino sia lan mintu’na
te nanii tuo deatangku, kumua Puang
umpamalekena’ sia umpatuona’.
17 Iatu kamaparrisan kapuaku
membalimo kasalamarangku. Puangmo
tu ullendokanna’ dio mai patuang
lambe’ nanii kaburukan, belanna mintu’
kasalangku Mitibemo lako boko’Mi.
18 Belanna iatu lino to mate tae’
napudi-pudiKomi sia iatu kamatean
tae’ napakala’bi’Komi; minda-minda tu
rokkomo lamunan tae’ narannuanni tu
kamarurusamMi.
19 Sangadinna iatu to tuo, tu to
tuo umpudi-pudiKomi, susite aku
umpudiKomi totemo; iatu mai ambe’

la umpokadai tu kamarurusamMi lako
mintu' anakna.
20 Tumayamo tu PUANG la untunduina',
iamoto la undedekki' katapi lan mintu'
allo katuoanta lan banuanNa PUANG.
21 Iatu Yesaya mangkamo ma'kada,
nakua: La naala tau tu bua ara nagaragai
petamba' sia napalako bundang iato,
anna mondo.
22 Iatu Hizkia mangkamo ma'kada,
nakua: Apara la dadi tandana, kumua la
kendekna' langngan banuanNa PUANG?

Sumbungan padukna datu Babel

39:1-8

39 1 Attu ia dukato nasuami
Merodakh-Baladan, anakna
Baladan, datu Babel, tu tau la umbaa
sura' sia pakatu lako Hizkia, belanna
denmo kareba narangi, kumua masaki
tu datu anna malekemo.
2 Parannumi penaanna Hizkia diona
kasaeanna tau iato mai, anna patiroanni
tu banua pangrampunan iananna,
iamotu mintu' salaka sia bulaan sia
rampa-rampa sia minna' keangga' sia
mintu' inan pa'bunona sia mintu' tu apa

lan inan pangrampunan iananna. La iatu
lanna tongkonan layukna, la iatu lanna
mintu’ parentana, moi misa’ tae’ tang
napa’petiroan Hizkia lako tau iato mai.
3 Attu iato saemi nabi Yesaya mennolo
lako datu Hizkia, anna ma’kada lako
datu, nakua: Apara napokada tu tau
iato mai sia umbara nanii sae ussitiroan
puangku? Mebalimi Hizkia, nakua: Iatu
tau iato sae lako kaleku lu dio mai
tondok mambela, iamotu Babel.
4 Ma’kadami Yesaya nakua: Apara
natiro lan tongkonan layukna puangku?
Mebalimi Hizkia, nakua: Natiro nasang
tau iato mai tu mintu’ apa lan tongkonan
layukku; moi misa’ tu lanna inan
pangrampunan iananku, tae’ tang
kupatiroanni.
5 Ma’kadami Yesaya lako Hizkia, nakua:
La naperangii puangku tu kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik:
6 Tonganna la sae tu allona, iamotu
mintu’ lanna tongkonan layukmu sia
mintu’ tu narampunna nene’ to dolomu
tama inan pangrampunan ianan sae lako
allo iate, iamo la dibaa lako Babel, moi
misa’ tae’mo la torro, kadanNa PUANG.

7 Sia la naala ba'tu pira-pira tu anakmu
muane, tu sun dikalemu, tu mudadian,
anna alai parea lan tongkonan layukna
datu Babel.
8 Ma'kadami Hizkia lako Yesaya,
nakua: Melo tu kadanNa PUANG tu
mipokada. Sia nakuapa: La tontongpa
tu kamarampasan lan mintu' allo
katuoangku.

MA'PENDUANNA SURA' YESAYA

PASALA' 40-66

KASALAMARANNA BANGSA LAN PA'PALIRAN

PASALA' 40–48

La sae tu kadilendokanna Sion

40:1-11

40 1 Pakatanai, pakatanai tu taungKu,
kadanNa Kapenombammi.
2 Ma'kadakomi la umpamanamanni tu
penaanna to lan Yerusalem, pemandui
meoli lako kalena, kumua upu'mo tu
mintu' kamasarasanna sia tila'bakmo
tu mintu' salana; naappa'mo penduan

manglokkon dio mai limanNa PUANG
belanna mintu' kasalanna.
3 Perangii, den gamaranna tau metamba-
tamba, nakua: Pasakka'mi tu lalanNa
PUANG lanlu padang pangallaran,
ranteanni batatta dio padang talo tu
Kapenombanta.
4 Mintu' lombok la dibumbun sia mintu'
buntu sia buttu-buttu la dirantei sia
iatu mai batu ma'pongko'-pongko' la
mempadang marante.
5 Iatu kamala'biranNa PUANG la
dipaombo' sia mintu' tolino pada la
untiroi, belanna sunmo dio pudukNa
PUANG.
6 Perangii, den tu gamara nakua:
Metambako. Mebalimi, nakua: Apara la
kupetamban? – Mintu' to lino susi bangri
to riu sia mintu' kamala'biranna butung
to bunga dio lu padang.
7 Iatu riu malayu sia iatu bunga rondon,
ke nairi'i penaanNa PUANG; tonganna
iatu ma'rupa tau susi bangri to riu!
8 Iatu riu malayu sia iatu bunga rondon,
apa iatu kadanNa Kapenombanta
tontong sae lakona.
9 E Sion, ikomo tu umbaa kareba
melo, la kendekko langngan misa'

buntu malangka’; e Yerusalem, ikomo
tu umbaa kareba melo, pekapuai
tonganni tu gamarammu; pekapuai tu
gamarammu, da mumataku’; pokadanni
mintu’ kota Yehuda kumua: Inde sia tu
Kapenombammi!
10 Manassa la sae tu Puangta PUANG
situang kamawatangan, sia iatu limanNa
umpalalo parenta. Iatu polean dio Kalena
sia iatu pepakkan dolo dio oloNa.
11 La Nakambi’ tu baanan dombaNa
susito mangkambi’, la Napasipulung
tu anak domba tama limanNa, anNa
sembe’i; ia duka tu umpasusunnapa
anakna la Napela’-pela’ Naramba.

To mala’bi’ sia To kuasa tu To ullendokan Sion

40:12-31

12 Mindamora ussuka’i pala’na tu uai
sia mindamora undangkanni limanna
tu langi’ sia ungkararoi tu barra’-barra’
lan lino sia untimbangi dating tu mintu’
buntu sia umpalangnganni timbangan tu
mai tanete?

13 Mindamora tu mangka ullopianni
tu PenaanNa Puang sia mindara tu
tongkonan ada'Na umpatuduI?
14 Mindamora tu Nanii undaka'
pa'timbangan la umbenNi pa'inaan
la unnada'i lalan malolo, sia unnada'i
kapaissanan sia umpatuduI diona lalan
la ungkabu'tui tangnga' kinaa?
15 Iatu mintu' bangsa dipasangtinti
uai sangto'doan lan petimba sia pada
to barra'-barra' dao timbangan; iatu
lebukan susito barra'-barra' manisak
titale'.
16 Tae' anna ganna' tu kayunna Libanon
la dipantunui sia iatu olo'-olo'na tae'
naganna' dipemalaran ditunu pu'pu'.
17 Iatu mintu' bangsa dio oloNa Puang
butung to tae' bang apa, mintu'nato
Nasanga susito apa tae', sia tae' gai'na.
18 Mindara la mipasitintianNi tu
Puang Matua sia rupa apara tu la
mipasangrupanNi?
19 Napati'norammi pande misa' rapang-
rapang dipodeata anna sapu'i bulaan
pande bulaan, sia natampan ba'tu
pira-pira rante salaka.
20 Iatu to tang palambi' doi'na
la unggaragai rapang-rapang

dipa’deatainna, umpilei misa’ kayu
tang manapo, anna daka’ misa’ pande
manarang la umpatunannanganni misa’
rapang-rapang dipodeata tang tibendon.
21 Tae’raka miissanni? Tae’raka mirangii?
Tae’raka midipokadan tempon dio
mai? Tae’raka miissanni tu diona
parandanganna lino?
22 Iatu Puang unnisung dao lino
malepong, na iatu tolino butung bangri
batik. Ia umballa’ langi’ takua to sampin,
Naballa’ susito tenda nanii torro.
23 Ia umputtai mintu’ to paa, sia mintu’
to ma’parenta dao kuli’na padang
Napatangkebattuan.
24 Mane ra’pa’ ditanan, mane ra’pa’
diambo’, mane mennuaka’ rokko
padang, anNa pamurru’i Puang,
naurungan malayu tu tau iato mai, sia
susi ongkan napettiaran angin bara’.
25 Mindara tu la mipasitintianNa’, kumua
angKu sangtinti? kadanna To masero.
26 Mentingarakomi langngan, ammi
tiroi; mindara umpadadi te mintu’
ma’dandan maritik dao? Iamotu
Puang tu umpopa’lengkoanni tassu’
tu sangtuntunan kapua baananna sia
tu untambai simisa’-misa’i sanganna

tu mintu’nato tete dio kakapuanna
matoto’Na sia kakapuanna paanNa; na
moi misa’ tae’ torro.
27 Iamoto, e Yakub, ma’apai ammu
kua, sia ma’apai ammu ma’kada,
e Israel, kumua: Karerungan tu
lalanku dio oloNa PUANG sia tae’ bang
nadisaile tu katonganangku dio oloNa
Kapenombangku.
28 Tae’raka ammu issanni, tae’paraka
ammu rangii, kumua iatu PUANG,
Iamo Kapenomban matontongan, To
kumombongna mintu’ randan langi’.
Tang mekaboyo’ sia tang mekata’ka’,
tang dilambi’ tu kamanaranganNa.
29 Ia umpamawatangi tu to boyo’ sia
urrangnganni kamatotoranna to tang
pakullemo.
30 Iatu to mangura ma’din boyo’ sia
longgo’ sia iatu pia muane ma’din
tilende’ anna tobang.
31 Apa iatu to untayan PUANG la umba’rui
kamatotoranna, anna mettia’ kendek
langngan susi langkan maega. Tau iato
mai la lumingka tang mekaboyo’, la
sumalong tang mekata’ka’.

PUANG **umbenni kapataloan tu Koresh**

41:1-7

41 [1] Kappakomi miperangiiNa', e
mintu' biring tasik, sia la umba'rui
kamatotoranna tu mintu' bangsa; melo
ke saei tu tau iato mai anna ma'kada;
melo ke pada-padaki' tama pa'paolaian
salu.
[2] Mindara umpabu'tui dio mai matallo
tu to sitammu kapataloan lan mintu'
kalingkanna? Mindara ussorongi lako
kalena tu mai bangsa sia umbenni kuasa
umpatundukki tu mai datu, pa'dangna
umpopembarra'-barra'i tu tau iato
mai, sia panana umpopennongkanni
nasarombonan angin?
[3] Naula'mi tu tau iato mai, natarru'
marampa' sia lako lalan, tu tae' lenpa
nalesei.
[4] Mindara umpadenni sia umpogau'i tu
iannate? Iamotu Puang tu untambai
mintu' osso' tempon dio mai. Akumote
tu PUANG, tu tipamulanna, na iatu
ma'katampakanna. Aku duka bangsia.

5 Iatu mintu’ biring tasik mataku’
untiroi tu iannato; mintu’ randan
langi’ ma’parondo, anna pada sae
mengkareke’.
6 Pada situnduanni anna ma’kada lako
solana, nakua: Pabatta’i tu penaammu.
7 Iatu pande bassi umpabatta’ pande
bulaan; iatu to ma’pa’tong ma’pamanipi’
umpabatta’ to ma’tampa dao landasan,
anna ma’kada diona tu pa’pi’da’, nakua:
melomo te! Anna pakui lako inanna da
natibendon.

Iatu kadilendokanna to Israel mandappi’mo

41:8-20

8 Apa iko, e Israel, taungKu, e Yakub, tu
mangka Kupilei langsa’, bati’na Abraham,
sangmaneKu.
9 Tu Kuala dio mai randan langi’ sia
Kutambai dio mai lelean uran, angKu
kuai lako: Ikomo taungKu, ikomo tu
Kupilei langsa’ sia tae’ Kusa’biangangko.
10 Da mumataku’, belanna Kurondongko;
da mumagiang mentiro tiku lao,
belanna Akumo tu Kapenombammu,
Kupamatoto’ko sia Kutundui dukako,

sia Kusande’ dukako lima kananKu tu
umpaden kasalamaran.
11 Tiroi, la kasirisan sia matuna tu mintu’
to re’dek ara’na lako kalemu; la sangtinti
to apa tae’ sia la sanggang tu mai tau
musirarian.
12 La mudaka’, apa tae’ ammu kabu’tui
tu mai to ullaoiko; la sangtinti to apa
tae’ sia la pisan tu to musirarian.
13 Belanna Akumo tu PUANG,
Kapenombammu untoe lima kananmu;
tu ma’kada mati’ kumua: da mumataku’,
Aku untunduiko.
14 Da mumataku’, e Yakub pada ulli’,
e Israel bangsa bitti’! Akumote tu
untunduiko, kadanNa PUANG, na iatu
Pela’bakmu iamo To maserona Israel.
15 Tiroi, Kupadadiko panglulluran
mataran sia ba’ru, sia mataran patomali;
la mulullu’ tu buntu anna manisak sia la
mupopendadi ta’pian tu tanete.
16 La muta’pii, anna baai angin sia
napentiaran bara’; apa iatu iko la
kumalasi belanna PUANG sia massattuan
belanna To maserona Israel.
17 Iatu to mandasa sia to mase-mase,
undaka’ uai, apa tae’, marakkekmo tu
lilana ma’rang; Akumo tu PUANG, la

untananni talinga tu tau iato mai; Akumo
Kapenombanna Israel, tae’ angKu la
untampe lenni tu tau iato mai.
18 La Kupabu’tu tu salu dao tanete
karing, sia la Kupaden tu mata uai
diong lu lombok; la Kupopellimbong tu
padang aak sia la Kupopengkalimbuang
tu padang rangke.
19 La Kupaden dio lu padang aak tu kayu
arasi’ sia kayu simmin sia kayu murdu’
sia kayu saitun; la Kupasitanan kayu
sapuko tu darda’ sia kayu buangin dio lu
padang talo.
20 Dikua anna tiroi sia nakatappa’i anna
kilalai situang kapaissananna tau iato
mai, kumua limanNa PUANG umpogau’i
sia To maserona Israel umpadadii.

Iatu kapataloanna Koresh napokada dolomo PUANG

41:21-29

21 Parampoi tu kara-karami, kadanNa
PUANG; baai tu tanda katonganammi,
susimo kadanNa Datunna Yakub.
22 Melo ke saei umparampoi sia
umpokadangkan tu apa la dadi.
Pa’peissananni, umba nakua tu apa dolo,

angki palan ara'i sia angki issanni tu
ma'katampakanna. Ba'tu parangiikanni
tu apa la dadi;
23 pokadai apa tu la sae undinna, angki
issanni, kumua kamumo deata. Pogau'mi
tu apa melo, ba'tu kadake, angki pada
mangnga sitiro situang kamatakuran.
24 Tiromi, iatu kamu samammi
tae', sia tang kebattuan tu
pengkarangammi; dikagalli minda-
minda tu umpengkaolaikomi.
25 Umpake'de'Na' misa' tau daa mai
ulunna salu, anna saemo, lu dio mai
kadellekan allo tu misa' tau ussa'bu'
sangangKu; nalullu' tu arung susi losso',
ten to tumampa kurin ullullu' pitti'.
26 Mindara umpa'peissananni
tipamulanna, angki issanni? Sia
mindara umpa'peissananni dolona,
kiurunganni la ma'kada kumua:
Tongannamo tu napokada? Tae', moi
misa' tau tae' umpokadai, moi misa' tau
tae' umpa'perangianni, moi misa' tau
tae' urrangii tu kadammi.
27 Akumo bunga'na (umpokadanni)
Sion kumua: Tiromi, iamora te! – sia
Kusuamo lako Yerusalem tu misa' to
umbaa kareba kaparannuan.

28 Mentiro tikuNa' lao, apa tae' misa'
Kutiro; iangKu tiroi lako, tae' misa'
tu Kunii unnappa' pa'timbangan, tu la
Kukutanai, kumua anna pebaliiNa'.
29 Tau iato mai susi bang to apa tae', sia
mintu' penggauranna tang kebattuan;
mintu' rapang-rapang dipodeata
dipati'no' angin bangri sia tae' gai'na.

Bunga'na pa'nubua' diona TaunNa PUANG

42:1-7

42 1 Tiromi tu taungKu, tu Kusande'
boko'na, tu Kutonno', tu naala
penangKu, Kupatamaimo Penaangku;
Iamo la umpatiroanni malolona tu mintu'
bangsa.
2 Tae' anna la melalla-lalla, ba'tu
umpekapuai gamaranna, ba'tu napa'-
perangian dio lu batatta.
3 Iatu tille kumpang tae' nara'pakki
sia iatu palita ma'millo mannamo tae'
napa'dei; la umpapayan katonganan
situru' kamanapparan.
4 Tae' anna la ma'millo mannamo
ba'tu dira'pak sae lako napantokna tu
malolona lan lino; na mintu' biring tasik

la untayanni tu pangadaranna diona
sukaran aluk.
5 Inde sia tu kadanNa Puang Matua,
Iamotu PUANG, tu umpadadi sia
umpalumbang batara, tu umballa' lipu
daenan sia mintu' apa tuo lan; tu
umpatamai penaa mintu' to untongkonni
kuli'na padang sia umpatamai sumanga'
tu mintu' to lolang lan.
6 Akumo, tu PUANG, tu mangka
untambaiko situru' kamaloloan, Kutoe
tu limammu sia Kurinding pala'ko, sia
Kupatulangdanko mendadi misa' basse
lako bangsa iato sia napomasiang mintu'
sangpetayanan;
7 la umpamillik mata to buta, la untassu'i
to ditarungku lan mai pa'tarungkuan sia
la urrampananni lan mai pa'pattangan tu
to unno'ko' lan kamalillinan.

Tassu'mo tu PUANG **sangtinti to mangrampanan lalong**

42:8-17

8 Akumo tu PUANG, iamoto tu sangangKu
sia kamala'birangKu tae' angKu benni to
senga', sia iatu kadipudiangKu tae' angKu
palulakoi rapang-rapang dipodeata dipa'.

9 Tiromi, iatu apa dolo, saemo, anna
totemo Kupokadangkomi tu apa ba'ru
tae'pa namentaruk angKu paissannikomi.
10 PakendekanNi nanian ba'ru tu PUANG,
sia kadipudianNa dio mai mintu' randan
langi', e kamu to massombaran lan
lu tasik sia mintu' tu issinna; e kamu
randan tasik sia mintu' to umpa'tondokki.
11 Melo ke umpekapuai gamaranna tu
padang aak sia tondokna, sia mintu'
to' tenda nanii to Kedar torro; melo ke
sikumalasi-lasianni tu to ma'tondok dao
buntu batu sia siarrakan dao mai bottona
buntu.
12 Sipatu la napakala'bi' tu PUANG sia la
nasa'bu' tu kadipudianNa dio lu mintu'
randan tasik.
13 Iatu PUANG tassu' susi misa' pa'barani,
Natukka' ara'Na anNa maparrang susito
parari; la unnarrak-arrak parari,
metalillingan tongan; la umpa'petiroan
kalalonganNa unnea ualinNa.
14 MasaiMo' ma'pakappa, sia ma'loko-
loko, sia untemme' ara'Ku; totemo la
kumarrakNa' susi baine mangurria'; la
seka'-seka'Na' napupu' ara'Ku.
15 La Kupamampu' tu mai buntu sia
tanete sia la Kupamalayu tu mai to'

kayunna, la Kupopenggantanan tu salu
sia la Kupama'ti tu limbong.
16 AngKu rendenni tu to buta dio lu lalan
tang natandai, sia la Kupopa'lingka dio lu
batatta tang nalesepa; la Kupopembali
masiang tu malillin dio tingayona sia la
Kurantean lalan. Mintu'na apa iate, la
Kupadadi sia tae' Kula tang umpogau'i.
17 La sorong boko' sia la kasirisan tu
mintu' to sande' lako rapang-rapang
dipodeata dipa'; tu to ma'kada lako
rapang-rapang dipodeata dipati'no',
kumua: Kamumo tu deatangki.

Diona bangsa kasalan na diona pa'kamaseanNa Puang Matua

42:18–43:8

18 E to taru, ma'perangikomi, e to buta,
bungka'i tu matammi ammi mentiro.
19 Mindara tu buta susi taungKu sia taru
susi pesuangKu, tu Kusua? Mindara tu
buta susito tae' sayuanna sia buta susi
taunNa PUANG?
20 Buda tonganmo mutiro, apa
tae' mupalan penaai; tibungka' tu
talingammu, apa tae' ammu parangi.

21 Belanna kamaloloanNa anna alai
penaanNa PUANG umbenni pangadaran
kapua sia mala'bi'.
22 Apa tau iate misa' bangsa
dipangrampai sia dipanglo'do'i,
napungomi tau sola nasang lan lo'ko',
anna patamai pa'tarungkuan; iatu tau
iato mai butungmo apa dirampa, na moi
misa' tau tae'mo urrampananni; iatu
tau iato mai butungmo apa dilo'do'i, na
moi misa' tau tae'mo ma'kada, kumua:
Pasulei.
23 Mindarakomi tu untananni talinga
te, sia umpalan penaai sia umperangii
undinna?
24 Mindara ussorongi tu Yakub la
dipangrampai sia Israel lako to
manglo'do'i? Tang lakoraka PUANG
tu tanii umpogau' kasalan? Belanna
tae' namorai tu tau iato mai unnolai
lalanNa sia tae' anna perangii tu Sukaran
alukNa?
25 Iamoto anNa barrakanni lako tau iato
mai tu kare'dekanNa sia rari maparrang.
Iamo umpadukkui tiku lao, apa tae'
nadampangi; ondongpi namampu'i, apa
tae' duka anna sopatianni.

43 [1] Apa totemo, kadanNa PUANG,
To tumampamu, e Yakub, sia To
kumombongmu, e Israel, da mumataku',
belanna Akumo ullendokangko,
Kutambaimo tu sangammu sia ikomo
taungKu.
[2] Iake ussassangko uai, la Kurondongko,
sia iake ullambanko salu, tae' anna
la ungkabu'ko; iake unnolaiko to' api,
tae' anna la ungkandeko sia tae' anna
la'poiko.
[3] Belanna Akumo, PUANG,
Kapenombammu, To maserona
Israel, Pela'bakmu; Kusorong tu Mesir,
Etiopia sola Syeba la dipasondana
ulla'bakko.
[4] Belanna keangga'ko Kutiro sia mala'bi'
sia naalako penaangKu, angKu sorongi
tu ba'tu pira-pira tau ussulleko, sia ba'tu
pira-pira bangsa ussonda sunga'mu.
[5] Da mumataku', belanna Kurondongko;
la Kupasae dio mai rampe matallo tu mai
bati'mu sia la Kukorok londongko dio mai
rampe matampu'.
[6] La Kukua rekke ulunna salu; Pasulei,
anna sau' pollo'na uai: Da mupadapai,
solanni sule tu mai anakKu muane

dio mai padang mambela sia iatu mai
anakKu baine dio mai randan langi',
7 mintu' tu mai to disa'buran sangangKu,
tu mangka Kupadadi la Kupomala'bi', tu
Kutampa sia Kukombong.
8 Eloranni sun tu bangsa buta iato, moi
anna kemata, sia iatu mai to taru, moi
anna ketalinga.

Puang Matua tu To parampanan sia umpogau' apa ba'ru

43:9-21

9 Sirampunmo tu mintu' bangsa sia
sipulungmo tu mintu' to sangpetayanan.
Mindara tu tau iato mai ma'din
umpa'peissananni tu apa iate sia
umpokadangki' tu apa lendu'mo? Melo
ke nabaai sae tu sa'binna, kumua anna
disanda-tonganni; la narangi tau anna
ma'kada nakua: Tonganna te.
10 Kamumo, tu sa'bingKu sia taungKu, tu
Kutonno', kadanNa Puang, ammi issanni
sia mipatonganNa' sia mitandai, kumua
Aku bangsiamote!
Tae' tu Kapenomban dipaden dolo
na Aku, sia undinna na Aku, tae' tu
senga'na.

11 Aku, Akumote tu PUANG, nasaliananna
Aku tae’ tu Pela’bak senga’.
12 Akumo tu ma’patale’, manglendokan
sia ma’kada; tangiaRa’ to salian lembang
dio lu kamu; kamumora tu sa’bingKu,
kadanNa PUANG, sia Akumora tu Puang
Matua.
13 Iake undinna Aku duka tu Puang Matua
sia moi misa’ tau tae’ la urrampananni
lan mai lisu pala’Ku. Iake Kupogau’i,
mindara ma’din undampai?
14 Nakua kadanNa PUANG, Pela’bakmi,
To maserona Israel: Bannang dio
kamu, angKu sua misa’ tau lako Babel,
angKu ulai’ male tu mintu’ to Kasdim
rokko kappala’, tu nanii massattuan sia
kumalasi-lasi.
15 Akumo tu PUANG, To maseromi, To
tumampamana Israel, Datummi.
16 Inde sia tu kadanNa PUANG, tu
umpaden batatta lan tasik sia lalan lan
to’ uai mariak;
17 tu umpake’de’ kareta sia darang sia to
petoe kassa’ sia to lalong; tu pada tallan,
na tang umbelami malimbangun sule,
pa’de potonmo sia pi’de susi bannang
palita:

18 Da mikilalai tu apa mangkamo dadi
pirangbongi', sia da mipalan lenni penaa
tu apa lendu'mo;
19 manassa la umpadenNa' apa ba'ru,
sia la mellolo; ma'apai ammi tang la
unnissanni undinna? La Kupaden tu
batatta dio lu padang aak sia salu dio lu
padang talo.
20 Mintu' olo'-olo' dio lu padang la
umpakala'bi'Na', susi dukato tu serigala
sia burung unta, belanna Kubenmo
uai dio lu padang aak, sia salu dio lu
padang, la Kupairusanni tu mai taungKu
tu Kupilei langsa'.
21 Iatu bangsa mangka Kukombong
la umpakala'bi'Na, la umpatale'
kadipudiangKu.

PUANG **umpa'kamaseanni tu kasalamaran lako bangsa umpogau' kasalan**

43:22–44:5

22 Apa tae' ammu meongli' lako Kaleku,
e Yakub, tae' ammu issanni masara' dio
Aku, e Israel.
23 Tae'ra mubaanNa' domba la
dipopemala' pantunu pu'pu'mu sia tae'ra

mupakalangka'Na' pemala' pangrere'mu
tae' dukara Kupamatana'ko diona kande
dipemalaran sia tae' dukara Kutuntunko
diona pantunu dupa.
24 Tae'ra doi'mu muallianNa'
bangle, tae'ra mupedia'iNa' lompo
pemala' pangrere'mu sangadinna
napamatana'Na' kasalammu sia
nabo'yo'iNa' kakelokammu.
25 Aku, Akumote tu umpa'dei mintu'
kakadakeammu belanna iamo
pa'poraiangKu sia tae'mo Kupalanni
penaa tu kasalammu.
26 PakilalaNa', anta sibisara
melo, ma'kada bangmoko ammu
disandatonganni.
27 Iatu bunga' ambe'mu umpogau'mo
kasalan, sia to ma'pangada'mu
untengkaimo parentaKu.
28 Iamoto angKu sallangi tu mintu'
pangulu inan maindan, angKu eloranni
tu Yakub disabu'i butung pepayu sia
dilo'bo-lo'bo tu Israel.

44 1 Apa totemo, perangii, e Yakub,
taungKu, e Israel, tu Kupilei
langsa'.
2 Nakua kadanNa PUANG, To tumampamu
sia To kumombongmu tempon lan

mai pa’tambukanna indo’mu, To
patunduammu: Da mumataku’, e Yakub,
taungKu, sia Yesyurun, tu Kupilei langsa’.
3 Belanna aku la umbolloi uai tu be’ko’na
sia salu’-salu’ tu kamarangkeanna; la
Kupasaruranni PenaangKu tu bati’mu sia
rongko’Ku tu lanto mimi’mu.
4 La mentaruk dio lu to’ riu, sia susi kanii
tuo dio to’ randan salu’-salu’.
5 La nakua tu tau iate: Aku te taunNana’
PUANG; iatu tau senga’ la ussangai
kalena Yakub, den pole’o tu ussura’i dio
limanna, nakua: taunNana’ PUANG sia
ungganti kalena Israel.

Diona kamatunanna apa dipa’deatai

44:6-20

6 Nakua kadanNa PUANG, Datunna sia
Pela’bakna Israel, PUANGna mintu’
ma’dandan maritik: Akumo pamulanna
sia ma’katampakanna, nasaliananna
Aku, tae’ tu Kapenomban senga’.
7 Namindara tu la ususianNa’ – melo
ke napatale’i sia napa’peissananni anna
parampoi lako Kaleku – belanna Aku
mannari ungkombongi tu tau tempon dio

mai; melo ke napatale'i tu apa la dadi undinna.
8 Da mitiramban sia mataku'.
Tang tempon dioraka mai Kunii
umpokadangkomi sia umpaissannikomi?
Kamumo tu sa'bingKu: denraka tu
Kapenomban senga' salianannа Aku?
Tae' senga'na tu Buntu batu, tae'
Kutandai tu senga'na.
9 Iatu mai to unggaragai rapang-rapang
dipodeata, tae' nasang gai'na sia iatu
mai panggaraganna nakamassengi tae'
bua'na: iatu mintu'nato napotanda
sa'bi, kumua moi misa' tae' natiroi sia
moi misa' tae' natandai, naurunganni
kasirisan tu tau iato.
10 Mindara tu unggaragai dipa'deatainna
sia umpati'no' rapang-rapang dipodeata,
anna tang la umpabu'tuanni gai'na?
11 Manassa la kasirisan tu to
umpengkaolai; iatu mai to pandena
tolino bangsia; melo ke sirampunni
sangke'deran tu tau iato mai, anna
soyang sumanga' sia la kasirisan tu tau
iato.
12 Iatu pande bassi unnampui uase, sia
sila'da' lan to' ruaya, untampa rapang-
rapang dipodeata unnoyong pepa'tong

sia nakombong lima mawatangna, tang
mekatopo sia tang mekata'ka', tang
unniru' uai, naurunganni tang pa'bela.
13 Iatu pande kayu unne'te' bannang,
anna gorri'i tu tandana, anna pa'i
nakampasu, anna pasusii a'ganna misa'
muane, umparundu'i pantarisan maelona
tolino, anna torro lan banua.
14 Ullellengan kalena kayu arasi' sia
unnala kayu uru ba'tu jati sia napelobo'i
lan lu pangala' sia untanan kayu buangin
maloboran nasakka'i uran.
15 Iate mai kayu la natutung tau;
naala la napendarang, sia napadukku
anna pantunui roti; sia la nagaragai
rapang-rapang dipodeata napenombai
sia nagaragai rapang-rapang dipodeata
dipa', anna malinguntu' dio olona.
16 Iatu kayu pira napakandei api;
napantunui duku', sia nakande tu mai
pa'goreng sadia'na, sia nanii duka
mendarang anna ma'kada nakua: Ha
malassuna', kusa'dingmo tu api.
17 Iatu torrona nagaragai misa'
dipa'deatainna, iamotu rapang-rapang
dipodeatanna tu dipa', anna malinguntu'
dio olona sia tukku anna penombai,

nakua: Tunduina', belanna kamumo tu deatangku.
18 Tae' kapaissananna sia tangnga'na,
belanna sikeppe' tu matanna,
naurunganni tang pakita; sia situtu'
tu mata penaanna, naurunganni tang
paissan.
19 Moi misa'i tu tau iato tae' umpalan
penaai sia tae' kapaissananna ba'tu
tangnga'na, naurunganni ma'kada,
nakua: Iatu kayu pira mangkamo
kutunu api, iatu ruayanna kupantunui
roti sia kupangrarangi duku', angku la
unggaragairi apa megallian, sia angku la
umpenombai tu kayu sanglontok?
20 Minda-minda manggaraga au,
napapusa penaa dipakena naurunganni
tang nakulle ungkarimmanni katuoanna
sia tae' nakullei ma'kada kumua: Tae'
siaraka apa pa'pakena lan lima kananku?

PUANG **manna tu Kapenomban**

44:21-28

21 Kilalai te, e Yakub, e Israel, belanna
ikomo taungKu; Akumo ungkombongko,
ikomo tu taungKu, e Israel; tae' angKu
kalupai lenko.

22 Kusarrinni tu kakadakeammu susi
rambu roya sia iatu kasalammu susi
salebu’; la suleko lako Kaleku, belanna
Akumo tu ullendokangko.
23 Kumalasi-lasikomi, e langi’, belanna
PUANGmo tu mangka umpogau’i;
unnarrakkomi, e to diong mangapi’na
tana, rambankomi sikula’dakan, e
buntu sia pangala’ sola mintu’ kayu
lan, belanna mangkamo Narampanan
PUANG, tu Yakub sia umpamala’bi’
Kalena lan Israel.
24 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Pela’bakmu sia To tumampamu tempon
lan mai pa’tambukanna indo’mu: Akumo
tu PUANG ungkombong nasangi te
mintu’na; Aku manna umpalumbangi te
langi’; Aku manna umpatungarai te tana
kalua’ tete dio kamatotorangKu.
25 Akumo tu undampa tanda-tandana to
untannun kamo’rangan sia Aku dukamo
tu umpatolle mintu’ to pakita-kita;
mintu’ to paissan Kupamaling sia iatu
kapaissananna baga.
26 Akumo umpasundunni tu kadanna
taungKu sia umpalanda’i tu apa
napa’peissanan dolomo sumbungan
pudukKu; Akumo tu ma’kada lako

Yerusalem kumua: La napa'tondokkipoko
tau, na lako mintu' kota Yehuda: La
dibangun polekomi, sia mintu' tembo'
ro'pokmi la Kupabendan sule.
27 Akumo tu ma'kada lako malikunna,
kumua: Mandalle'ko, sia mintu' salummu
la Kupamarangke.
28 Kukua lako Koresh: Kupotomanglaako,
la naturu' duka tu mintu' pa'poraiangKu,
belanna nakua lako Yerusalem: La
dibangunko sule sia la diparandanganni
tu Banua Kabusungan.

Diona Koresh Nasua Puang Matua umpalalo pa'poraianNa

45:1-8

45 1 Inde sia tu kadanNa PUANG
lako Koresh tu mangkamo
Natokko; Kutoe tu lima kananna, angKu
pemparrakanni tu mai bangsa dio olona
sia Kuko'ka'i tu se' ayakna datu-datu; la
Kubungkaran ba'ba naurungan tae' tu
mai babangan la tisalli'.
2 Aku Kalena tu la undoloangko sia la
urrantei tu mai lalan ma'buntu-buntu;
mintu' ba'ba' tambaga la kutesse-tesse
sia mintu' salli' bassi la Kurebong-rebong.

3 La Kukamaseiko ianan dio lu to’
malillinna sia barang apa dio to’
kabunianna, ammu issanni, kumua
Akumote tu PUANG, tu mangka
untambaiko sangammu, iamotu
Kapenombanna to Israel.
4 Tu tete dio Yakub taungKu sia
Israel, to Kupilei langsa’, angKu
tambai tu sangammu sia angKu benko
pa’gantianammu, moi ammu tang
untandaiPa’.
5 Akumo tu PUANG, tae’ senga’na,
nasaliananna Aku, tae’ tu Kapenomban
senga’. Mangkamo Kutambeke’i tu
ayakmu, moi ammu tang untandaiPa’.
6 Anna issanni tau randuk dio mai
kabu’tuan allo landa’ lako kabotoan
kulla’, kumua salianannа Aku tae’ tu
pekapuangan senga’; Akumo tu PUANG,
tae’ senga’na,
7 tu umpadadi masiang sia ungkombong
malillin, tu untannun kamakarimmanan
sia umpabu’tu kamandasan, Akumo tu
PUANG, tu umpaden nasangi te mintu’na
te.
8 Tumarantankomi, e langi’, sia e mintu’
salebu’, patibolloi tu uran kamaloloan;
la tikillang tu lipu daenan, anna tuo

tu kasalamaran, sia pada napopellolo kamaloloan; Akumo, tu PUANG, tu umpaden nasangi te.

PUANG **manna tu kuasa melendokan**

45:9-25

9 Upu’ allona tu to sisarangnga’ To
tumampana, susi bangri to misa’
bibang dio lu to’ bibang. Ma’apari nala
ma’kada tu pitti’ lako to ma’tampa,
kumua: Apara mutampa? ba’tu nakua tu
panggaragammu: Tae’ nakelima?
10 Upu’ allona tu to nakua lako misa’
ambe’ kumua: Apara mipadadi? Ba’tu
lako misa’ indo’: Apara mipangurriasan?
11 Nakua kadanNa PUANG, To maserona
Israel sia To tumampana kumua:
Pekutananni lako Kaleku tu apa la
bu’tu undinna; sorongi lako Kaleku
diona tu mai a’ganna anakKu sia diona
penggaurangKu.
12 Akumo tu umpadadi lino sia
ungkombong tolino tu untongkonni dao;
limangKumo umpalumbang mintu’ langi’
sia Aku dukamo umparentai tu mintu’
ma’dandan maritik dao.

13 Akumo tu unnangka'i tete dio
kamaloloan sia la Kurantean tu mintu'
lalanna; anna iamo la umbangunni sule
tu kotaKu sia urrampananni tu mintu'
taungKu tu dirampa, moi anna tae'
napalaoi doi' ba'tu pamengan tu tau
iato mai, kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik.
14 Nakua kadanNa PUANG: Iatu bunga
rangka'na to Mesir, sia balukanna to
Etiopia – to Syeba, to kalando kapua, la
sae lako kalemu ammu potaui; la undiko
narundu' tau iato mai; tau iato mai la
sae situang pungo anna tukku menomba
dio tingayomu sia mengkamoya nakua:
Kamu mannari tu Narondong Puang
Matua tae' senga'na, tae' tu Kapenomban
senga'.
15 Manassa Kamumo tu Kapenomban
mentilindung; Kamumo tu
Kapenombanna to Israel sia Pela'bak.
16 La kasirisan sia la matuna sia male
mala'ba-la'ba tu mintu' to unggaraga
rapang-rapang dipodeata.
17 Apa iatu to Israel la Nala'bak PUANG
pela'bak matontongan; tae' ammi la
kasirisan sia matuna tontong sae lakona.

18 Belanna nakua kadanNa PUANG, tu
mangka umpadadi mintu' langi' iamotu
Puang Matua – tu ungkombong lino sia
umpadadii, Naparandanganni; tangia
kumua la Napatangtibori'i, sangadinna
Nakombong la ditorroi: Akumo PUANG,
tae' senga'na.
19 Tae' lenpa Kuma'kada lan kabunianna
ba'tu lan inan dio lu padang mapittuk;
sia tae' lenpa Kuma'kada lako bati'na
Yakub, kumua: Daka'-daka' bangNa';
Akumo tu PUANG, umpokada apa
tongan, umpa'peissanan apa malambu'.
20 Sipulungkomi ammi pada sae
mengkareke', e kamu tu tilendokmo
dio mai ma'rupa-rupa bangsa. Tae'
tangnga'na tu tau iato mai tu umbaa
rapang-rapang dipodeata kayu anna
penombai tu deata tang nakulle
patunduan.
21 Pa'peissananni sia pokadai tu tanda
sa'bimmi, sitimbangi sola nasang.
Mindara tu umpa'perangianni dolona
sia umpa'peissananni te masaimo?
Tae'raka na Aku te, tu PUANG, sia tae'
tu Puang Matua senga', sangadinna Aku
manna, tae' tu Kapenomban malambu'
sia mangla'bak, sangadinna Aku.

22 Lu maikomi Kaleku, ammi
makarimman, e mintu' randan
langi', belanna Akumo tu Puang Matua
tae' senga'na.
23 Belanna mangkaMo' umposumpa
Kaleku, na iatu sunnamo dio randan
pudukKu, tonganna, moi sangbuku kada
tae' Kuriu' sule, kumua: mintu' guntu' la
malinguntu' lako Kaleku sia mintu' lila la
umposumpaNa'.
24 Iatu diona Aku la nakua tau
umpokadaNa': Dio manna PUANG tu
kamaloloan sia kamatotoran; saemo tu
mai tau lako, apa la kasirisan tu mintu'
to mare'dek ara'na lako Kalena.
25 Lan PUANG dinii ussanda-tonganni sia
la nanii massattuan tu mintu' bati'na
Israel.

Iatu deatanna to Babel tae' nakullei merampanan

46:1-13

46 1 Iatu Bel re'ba, iatu Nebo tukku
bangmo, iatu rapang-rapang
dipodeatanna nateke' olo'-olo' sia
sapi; iamotu rapang-rapang dipodeata
biasa napaliling tau, nateke' sapi, tu

umpamatana’i anna kopa tu patuoan iato.
2 Tukku sia re’ba sola nasangi, iatu apa
nateke’ sapi tae’ nakullei umpangeai sia
ia kalena duka male dirampa.
3 PerangiiNa’, e bati’na Yakub, sia
mintu’ tu taruk torronapa Israel, tu
Kusompo randuk lan mai pa’tambukan
sia Kuangka’ tempon lan mai inan tau.
4 Sae lako matuammi, iatu Aku tontong
bangNa’, sia sae lako ubanammi Aku
la ussompokomi; Akumo tu umpogau’i
sia Akumo la unnangka’komi sia
Akumo la ussompokomi sia Akumo la
urrampanangkomi.
5 Minda tu la mipasangtintianNa’
sia mipasanglindo susingKu, minda
tu la mipasangtende’ garagangKu,
Kuurunganni sangrupa?
6 Tau iato mai umbolloan bulaan lan
mai poro’-poro’ sia untimbang salaka
dao timbangan; nasaroi tu pande
bulaan, anna garaganni rapang-rapang
dipodeata namalinguntu’ menomba dio
olona.
7 Napalangnganmi palempengna tau
iato mai, namale umpassanni, anna
pabendanni dio inanna; inde to dio

nanii ke’de’, tang tiberu dio mai inanna.
Moi anna meoli tau lako, tae’ duka
napebalii, sia tae’ anna rampananni lan
mai kamaparissan.
8 Kilalai te iannate sia pabatta’i tu
penaammi, e kamu to palutu tombang,
palanni penaammi.
9 Kilalai tu mintu’ apa dolo tu lendu’namo;
Akumo tu Puang Matua, tae’ senga’na,
sia Akumo tu Puang Matua, tae’ tu
Kusitintian.
10 Tu umpokadai randuk tipamulanna
sae lako ma’katampakanna tu apa
la dadi sia tempon dio mai tu apa
tae’pa; tu ma’kada nakua: La dadi tu
panglampakKu sia la Kupogau’ tu mintu’
pa’poraiangKu;
11 Akumo tu untambai langkan maega
dio mai matallo, sia tu muane pura
Kulampak, dio mai tondok mambela;
iake ma’kadaNa’, la Kupalanda’ duka;
iake ma’bori’Na’, la Kukarang duka.
12 PerangiiNa’, e to matampo penaanna,
to toyang dio mai kamaloloan.
13 Iatu kamaloloangKu
Kupopengkareke’mo, tae’mo anna
mambela sia iatu kasalamaran lu dio mai
Kaleku tae’ nala malelan; sangadinna

Aku la ungkamasei kasalamaran tu Sion
sia kamala'birangKu tu to Israel.

Diona kasangganganna Babel

47:1-15

47 1 Mengkalaoko ammu unno'ko'
diong to' barra'-barra', e lolosu
kandaurena anak dara Babel. Diongko
padang unno'ko' tang ma'isungan, e
anak dara Kasdim, belanna tae'mo anna
la ussangako tau baine dipamo'le' sia
dipasolle'.
2 Alai tu pangrissoan, ammu ma'ta'pung,
lendokanni tu lullungmu ammu
ma'kamandi', ma'kalili'ko sae langngan
pupummu, ammu lamban salu.
3 La dikambelangi tu kalemu sia
la kakitanan tu kasirisammu. La
ma'papakkanniNa' na moi misa' tau tae'
Kukatirinnai.
4 Iatu sanganna Pela'bakta, iamo
PUANGna mintu' ma'dandan maritik. To
maserona to Israel.
5 Kappako ma'dokko, tamako inan
mapattang, e anak dara Kasdim, belanna
tae'mo nala unggente'ko tau datu baine
undatui mintu' kadatuan.

6 Re’dek tu ara’Ku lako taungKu sia
Kuruttakki tu to Kupomana’, angKu
sorongi tama limammu, apa tae’ ammu
katirinnai tu tau iato mai; moi na iatu
mai to matua mupabokkokki duka
pamaan magasa.
7 Mukua: La ma’parentana’ tontong
sae lakona, apa tae’ ammu palanni
penaammu te iannate sia tae’ mukapangi
kumua la susi ma’katampakanna to.
8 Na totemo perangii te, e iko to passolle’,
tu tuo manaman, ammu ma’kada lan
penaammu susite, kumua: Aku mannari,
tae’ to senga’ umpadanna’; inang
tae’ angku la balu, ba’tu untandai tu
kasisayuran anak.
9 Na iate apa iate da’dua tae’ mukapangi
anna dadi lako kalemu, lan sangallori;
iamotu kasisayuran anak sia kabaluan;
mintu’na la ganna’ tongan urruako,
moi anna buda pa’balik matammu sia
pa’basa-basamu.
10 Apa urrannuangko kakadakeammu,
mukua: Tae’ misa’ tau untirona’.
Kamatarrusammu sia kapaissanammu
umpapusako, muurunganni ma’kada lan
penaammu susite, kumua: Aku mannari,
tae’ to senga’ umpadanna’.

11 Iamoto annala urrampoiko
kamaparrisan tu tang mubela
untumpui pa'basa-basa; sia la
naruako kasanggangan, tu tang
mukulle untulakki pesuru'; sia ta'pa
la narampoiko kamangsanan tu tang
mukapang kasaeanna.
12 Tontongko umpogau'i tu pa'basa-
basamu sia kabudanna pa'balik
matammu tu mupa'boyo'-boyo'i tempon
dio mai bitti'mu, den sia manii gai'na
lako kalemu, la umpatiramban deata
masusu'.
13 Iake boyo'moko ma'timbang-
timbang, melo ke ke'de'i totemo anna
rampanangko tu mintu' to umpelalan
bintoen sia tu to umparessa a'ganna
bintoen, sia umpokadai tu apa la
urrampoiko ke bulanoi.
14 Manassa iatu tau iato mai la susito
dalame nakande api naurunganni tae'
nakullei urrampanan kalena dio mai
api ma'laka-laka, belanna iatu api iato
tangia ruaya la dipendarang sia tangia
api la direke' unno'ko'.
15 Susimo gai'na lako kalemu to tu mintu'
to mupa'boyo'-boyo'i sia musipa'balilian
tempon dio mai bitti'mu; pada tang

ma’rundunanmo tu lalan naolai male;
moi misa’ tae’ tu pakulle untunduiko.

Diona apa ba’ru dipa’peissanan

48:1-11

48 1 Perangii te, e bati’na Yakub,
tu ungganti kalena Israel, sia tu
bu’tu lan mai kalimbuangna Yehuda,
umposumpa sanganNa PUANG sia
ungkatonganni Kapenombanna to Israel,
– apa tae’ nasituang kamanapparan sia
kamaloloan-
2 ondongpi ungganti kalena kota
maindan tu tau iato mai sia sande’ lako
Kapenombanna to Israel; tu digente’
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
3 Iatu apa lendu’mo Kupa’peisanan
dolomo lako kalemu, tu sun dio randan
pudukKu sia Kupa’perangian lako
kalemu; ta’pa Kupogau’ anna dadi.
4 Belanna Kuissan, kumua matoroko sia
iatu sokkongmu susi bassi kalebu sia
iatu kidemu sangtinti tambaga,
5 iamoto angKu pokada doloi lako
kalemu sia Kupa’perangian tonna tae’pa
nadadi, da muma’kada undinna, kumua:
Kupa’deatainna umpogau’i tu mintu’

apa iato sia rapang-rapang dipodeata
dipa'ku ba'tu rapang-rapang dipodeata
dipati'no'ku umpa'pesuanni tu apa iato.
6 Murangimo tu iannato; tiro meloi
tu mintu'nato; tae'raka misipatu la
ungkatonganni, kumua tongannate?
Randuk totemo la Kuparangiiko tu
apa ba'ru, iamotu mai rasia tu tae'pa
muissanni.
7 Mane totemori nadipaden, tae'
natempon dio mai, sia sae lako te allo
iate tae'pa ammu rangi lenni, dikua da
muma'kada kumua: Kuissanmo.
8 Inang tae'pa murangi lenni sia tae'pa
muissan lenni, sia dolona tae'pa
naparangi len tu talingammu, belanna
Kuissan kumua tang maruru' tonganko
sia nagente'ko tau to palutu tombang
tempon lan mai pa'tambukanna indo'mu.
9 Tete dio sangangKu angKu temme'pi tu
ara'Ku sia diona kadipudiangKu angKu
ta'tanpi tu Kaleku belanna mupomelona,
dikua da angKu pisanniko.
10 Kusa'pomoko, apa tang susi ussa'po
salaka; Kusudimoko lan panglallangan
kamaparrisan.
11 Tu belanna Akuri, ondongpi tu belanna
Akuri, angKu pogau'i tu iannato moi

umba nakua tu panglangdo; iatu kadipangkerangKu tae’ angKu eloranni lako to senga’.

PUANG **urrampanan to Israel**

48:12-22

12 PerangiiNa’, e Yakub, e Israel,
to Kutambai, Aku bangsiamoto,
Akumo tu pamulanna, Aku dukamo tu
ma’katampakanna.
13 Sia limangKu duka mangka
umparandanganni tu lino sia lima
kanangKu umpalumbangi tu mai langi’,
iake Kutambai, ma’dio ren nasangmi.
14 Sipulung nasangkomi ammi perangii.
Mindari tu tau iato mai tu mangka
umpa’peissananni te mintu’ apa iate?
Iatu to Nakamasei PUANG, iamo la
umpogau’ pa’poraianNa PUANG lako to
Babel sia umpa’pekitanan kuasanNa lako
to Kasdim.
15 Aku, Akumo tu mangka ma’kada,
Aku bangsiamo tu untambai; Akumo tu
umpasaei sia umpamaupa’i tu lalanna.
16 Mengkareke’komi sola nasang lako
Kaleku, ammi perangii te: Inang tae’
Kubuni tu apa Kupokada tempon dio

mai; iatonna dadi to mai inang denMo'.
Totemo Nasuana' Puangta PUANG sola
PenaanNa;
17 Nakua kadanNa PUANG, Pela'bakmu,
To maserona to Israel, nakua: Akumote
tu PUANG, Kapenombammu, tu nenne'
umpatuduko, kumua ammu maupa', sia
Aku duka urrendenko lako lalan sipatu
muolai.
18 Iakemmu la umperangii tu
mintu' pepasanKu, manassa iatu
kamarampasammu susito salu sia iatu
kamaloloammu butung to bombang
tasik;
19 sia iatu bati'mu la susi karangan sia
tarukmu la sangtinti bungin; tae' anna la
diputtai tu sanganna ba'tu dipisanni dio
oloKu.
20 Tassu'komi lan mai Babel,
mallaikomi dio mai to
Kasdim; sikumalasilasiangkomi
umpa'peissananni, sia umpa'perangianni
sia umpatale'i sae lako randan langi',
kumua:
Narampanammo PUANG tu Yakub,
taunNa.
21 Tang mekama'rang tu tau iato mai
tonNa solanni unnola padang aak;

Napalolongan uai lan mai buntu batu;
Napiak tu buntu batu anna lolong uai lan mai.
22 Iatu to tang mekaaluk, tae'
kamarampasanna, kadanNa PUANG.

TAUNNA PUANG

PASALA' 49–55

Pa'nubua' ma'penduanna diona TaunNa PUANG

49:1-7

49 1 PerangiiNa', e mintu' lebukan,
sia tananni talinga, e kamu
mintu' bangsa mambela. Tempon lanpa
mai pa'tambukan Nanii untambaina'
PUANG sia randuk lan mai inan tau Nanii
ussa'bu'i tu sangangku.
2 Napopendadi la'bo' mataran tu
pudukku; Naongannina' limanNa,
Napadadina' misa' tinaran matadi',
Napalanna'i tambilanNa.
3 Sia ma'kada lako kaleku Nakua:
Ikomo tu taungKu, Israel, tu dinii
umpakala'bi'Na'.

4 Apa kukua: Tae’ gai’ku mara’ta’, tae’
bua’ku sia tang kebattuan umpura-purai
kamatotorangku. Apa iatu taaku dio
Ia PUANG sia iatu saro ra’ta’ku dio Ia
Kapenombangku.
5 Apa totemo Nakua tu PUANG tu
umpadadina’ taunNa tempon lan mai
pa’tambukan angku pasulei tu Yakub
lako, sia angku pasipulungi tu to
Israel lako – sia dipakala’bi’mo’ dio
pentiroNa PUANG sia Kapenombangku tu
kupomatoto’ :-
6 Nakua: Maringanpako dadi taungKu
la umpabendanni sule tu mintu’
sukunna Yakub sia umbaai sule tu
dikarimmanninnapa dio mai to Israel;
Kupatulangdanko naposulo mintu’
bangsa, kumua anna iatu kasalamaran
dio mai Kaleku landa’ lako mintu’ randan
langi’.
7 Nakua kadanNa PUANG, Pela’bakna
to Israel, To maserona, lako to tarru’
nasokkoi tau, sia nakagi’gi’ bangsa iato,
tu napokaunan mintu’ to ma’parenta:
La natiro mintu’ datu anna bendan;
susi dukato tu mintu’ arung anna
tukku, belanna PUANG, To maruru’, To
maserona Israel, tu umpilei langsa’ko.

Sule tama dandanna

49:8–50:3

8 Nakua kadanNa PUANG:
Kutanannimoko talinga lan attu
kamasorokan sia Kutunduiko lan attu
kamanamanan: la Kurinding pala'ko sia
la Kupadadiko basse lako bangsa iato
mai, la umpasulei tama dandanna tu
padang iato sia napourungi umpoapa
polei sule tu padang mana' talona tau
iato mai,
9 sia la umpokadanni to dipattang
kumua: Tassu'komi sia lako to lan
mapi'tukna kumua: Sunkomi lako
masiangna! Iatu tau iato mai la dikambi'
dio lu lalan sia mintu' tanete nanii
undaka' kande.
10 Tang la mekatopo ba'tu mekama'rang,
tae' nala ussarussu'i angin padang aak
sia tae' nala ulla'da'i allo, belanna iatu
tau iato mai la Nasolan To madulu'na sia
la Naanta' lako to' mata kalimbuang.
11 La Kurantei tu mintu' buntungKu sia
mintu' batattaKu la Kupemeloi.
12 Iate tau iate mai lu dio mai padang
mambela, lu daa mai ulunna salu sia dio

mai matampu', na iatu senga'na to dio
mai tondok Sinim.
13 Siarrakangkomi, e langi'
sia sikumalasiangko, e lino,
unnangnga'komi, e buntu, belanna
PUANG umpakatanai tu mai taunNa sia
ungkaturu-turui mintu' to dipandasaNa.
14 Apa nakua tu Sion: Natampemo'
PUANG sia tang Nakilalaimo' Puang.
15 Ma'dinraka misa' baine ungkalupai
anak sumusunna, anna tang
ungkatirinnai tu anak natibussanan?
Kenna la ungkalupai tonganni baine iato
mai, manassa tae' Aku Kukalupaiko.
16 Kusura'moko diong pala' lima
patomalingKu, sia iatu rinding tembo'mu
dio bang oloKu.
17 Iatu mintu' anakmu madomi' sae;
mintu' to umbala'-bala'ko sia to
ussanggangko toyang dio mai kalemu.
18 Bangunanni tu matammu tiku lao,
ammu tiroi tu mintu' tau iato mai;
sirampunmo anna sae unpengkareke'iko.
La lelukraka tuoKu, kadanNa PUANG,
mula umpakeanri kalemu butung to
belo, sia la mukassaran kalemu sangtinti
baine diparampo.

19 Belanna iatu tembo’ ro’pokmu
sia tondok sanggangmu sia padang
talomu – apa totemo si’pi’mo tu tau
umpa’tondokkiko, sia mintu’ tu to
umbala’-bala’ko la toyang mambela dio
mai kalemu.
20 Ondongpi, e iko tu sisayuraan anak la
murangi tu mai anakmu ma’kada nakua:
Tarru’ si’pi’mo te inan iate lako kaleku,
benpa’ inan angku nii torro.
21 Mukuami lan penaammu: Mindara
umpadadianna’ te mintu’ anak iate,
belanna dolona sisayuranna’ anak
sia tamanangna’; dolona dirampana’
sia ditibena’; mindara ungkaritutui te
mintu’na te? Tang aku mannaraka torro
misa’ pirangbongi’, naumbara nanii attu
iato te mintu’na te?
22 Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: La umpakarangNa’
limangKu lako mintu’ bangsa, sia la
umpabendanNa’ banderaKu lako mintu’
to sangpetayanan, sia la sae ungkepakki
tu mintu’ anakmu muane sia ussompoi
tu mai anakmu baine.
23 Iatu mai datu la dadi ambe’
passarakmu sia iatu datu baine la dadi
to ma’pasusummu; iatu tau iato mai la

menomba sae rokko padang dio olomu,
sia ullepa'i barra'-barra' dio lentekmu.
Attu iato la muissan, kumua: Akumote
tu PUANG, naminda-minda untayanNa',
tae' nala kasirisan.
24 Ma'dinraka ditoro' tu pangrampa dio
mai to mawatang, ba'tu dipallaian tu
pealanna to sipatu umpoapai.
25 Apa moi susito, kadanNa PUANG
Nakua: Iatu pangrampa la ditoro' dio
mai to mawatang sia iatu pealanna to
lalong la dipallaian. Belanna Aku kalena
la siea tu to unneako sia la untundui
mintu' anakmu.
26 Iatu mintu' to umpakario-rioko la
Kupakande duku'na, sia la unniru' kalena
rarana sae lako malangona susito unniru'
uai anggoro' mangura anna issanni
mintu' ma'rupa tau kumua Akumote,
tu PUANG, To pakarimmanammu sia To
kuasanna Yakub, iamo Pela'bakmu.

50 1 Nakua kadanNa PUANG:
Umbamira tu sura' kasitantangan
Kuben indo'mi, Kunii ussuai male?
ba'tu umbannara tu to umpaindanniNa'
Kunii umbalukkomi? Sangadinna dionari
kakelokammi angKu balukkomi sia

bannang diori patengkammi anna disua
male tu indo'mi.
2 Ma'apai anna tae' bang tau tongKu
sae, sia tae' bang tau mebali, tongKu
metamba? Tarru' kondi'raka tu
limangKu la patunduan ba'tu tae'raka
kamatotorangKu la parampanan?
Manassa Kupakarrang tu tasik anna
marangke sia Kupopempadang aak tu
salu; naurunganni bubosi mate ma'rang
tu mintu' bale lan, belanna tae'mo uai
diong.
3 Aku duka umpakei pakean dibolong tu
langi' sia umparramba'i pangluluk.

Pa'nubua' ma'pentallunna diona TaunNa PUANG

50:4-11

4 Nakamaseina' Puangta PUANG
kamalutean ma'kada, kumua angku
issanni umpakatanai tu to bo'yo':
Napamillikna' ke melambi'i, sia
Napatanan tu talingangku, angku
ma'perangi susito mai pia ma'guru.
5 Napoparangimo Puangta PUANG tu
talingangku, anna tae' kumengkailing,
sia tae' kusorong boko'.

6 Kupopa'elo'na tu boko'ku lako
to umbambana' sia popoku lako
to urrotakki sambangku; sia tae'
kutampunni tu lindoku dilo'bo sia
dititttudui.
7 Apa Puangta PUANG untunduina',
iamoto anna tae' angku matuna, sia ia
dukamoto angku pasusii batu laulung
tu lindoku, belanna kuissan, kumua tae'
angku la kasirisan.
8 Mandappi'mo tu To ussanda-
tongannina'; mindara tu la kusikara-
karan?
Maikomi anta pada mennolo. Mindara tu
la umbalina' ke sikara-karana'.
Melo ke saei lako kaleku.
9 Manassa Puangta PUANG untunduina',
mindara la umpasalana'? Iatu tau
iato mai la susi nasang sampin buruk
nakande busung.
10 Mindarakomi tu ungkataku' PUANG
sia umperangii kadanna taunNa? Iake
lumingkai nakabu' kamalillinan sia
tae' kamasiangan dio, la urrannuan
sanganNa PUANG sia sande' lako
Kapenombanna.
11 E kamu sola nasang tu to umpopa'laka-
laka api sia to umpasakka' tinaran

padurru', da'ito mimale tama to' dukku apimmi sia tama to' dama' mipopa'laka-laka. Iatu iannato la dadi lako kalemi lu dio mai Kaleku, ammi sumpandan situang pa'di'.

Da mikataku'i tu tolino

51:1-16

51 [1] PerangiiNa', e kamu tu unnula' kamaloloan, e kamu to undaka' PUANG. Tiroi tu buntu batu tu minii dipa' lan mai, sia iatu patuang dinii ungkalikomi.
[2] Tiroi tu Abraham, ambe'mi sia Sara to undadiangkomi, belanna Kutambai tonna mane kale-kalena sia Kupamasakke sia Kupopemba'ka' kalle-kallean.
[3] Belanna la Napakatana PUANG tu Sion sia la Napakatana tu mai kota daun lauanna; la Napopembali susi Eden tu padang aakna sia iatu pangala'-ala'na Napasangtinti pa'lakNa PUANG; la ponno kaparannuan sia kasendean lan, sia pa'pudi-pudian sia nanian.
[4] PerangiiNa', e taungKu, sia e kamu to sangpetayanangKu, tananniNa' talinga. Belanna la sun tu sukaran aluk dio

mai Kaleku sia la Kupatulangdan tu katonganangKu butung misa’ arrang lako mintu’ bangsa.
5 Mengkareke’mo lako kalemi tu kapataloan dio mai Kaleku sia kasalamaran dio mai Kaleku la bu’tumo, sia limangKu la umpaolai salunna tu mintu’ bangsa; mintu’ randan tasik untayanNa’ sia urrannuan limangKu.
6 Mentingarakomi langngan langi’, sia mentirokomi rokko kuli’na padang; belanna iatu langi’ la pa’de poton susi rambu sia iatu lino la buruk susi tamangkale sia iatu mai to untorroi, mate susi kasisi’; apa iatu kasalamaran lu dio mai Kaleku tontong sae lakona, sia iatu kamaloloangKu tae’ nala disanggang.
7 PerangiiNa’, e kamu to untandai kamaloloan, e bangsa unnanna rara’ Sukaran alukKu lan penaanna. Da mikataku’i tu pelo’bona tolino sia da mipotirambanni tu pebe’sena tau iato mai.
8 Belanna tau iato mai la maimbak susito sampin naimbakan busung sia sangtinti bulu domba nakande ulli’; apa iatu kamaloloangKu tontong sae lakona sia

iatu kasalamaran dio mai Kaleku tontong
la disiosso'i.
9 MatangkinKomi, matangkinKomi, pakei
tu kamawatangammi e takia'Na PUANG!
MatangkinKomi susito pirambongi', tonna
linona to dolo-dolo.
Tae'raka na Kamu tu umba'ta Rahab sia
urrok naga tasik?
10 Tang Kamuraka tu umpamere tasik sia
uai tasik kalua' sia umpopembali lalanni
tu tasik mandalan, kumua anna olai
lamban mintu' to Mirampanan?
11 Iatu mintu' to Narampanan PUANG la
sule sia la kumalasi-lasi sae lako Sion; sia
kaparannuan masae lako la napomakota
dao ulunna, tau iato mai la unnappa'
kasendean sia kaparannuan, anna mintu'
kamasussan sia kasumarroan la mallai
dio mai kalena.
12 Aku, Akumo tu umpakatanako;
ma'patumbaroko ammu kataku'ri tu
tolino inang la mate, sia ma'rupa tau tu
sangtinti riu dibela'i!
13 Ammu kalupai tu PUANG, To
tumampamu, tu umpalumbang langi'
sia umparandanganni lino, ammu
tontong bang tu'tu' allo ungkataku'
kamasarranganna to ma'pakario-rio, ke

tumayai la pasanggangi? Umbamira tu
kamasarranganna to ma'pakario-rio?
14 Inang madomi' duka la dirampanan tu
to tikongkomo dirante bassi, tae' nala
mate, sia tae' nala rokko panglamunan
sia tae' nala kapu'duran kande.
15 Belanna Akumo tu PUANG,
Kapenombammu, tu umpatikalulun
len tasik anna mariak bombangna; iatu
sanganNa: PUANGna mintu' ma'dandan
maritik.
16 Kupadiomo pudukmu tu kadangKu
sia Kuongannimoko pala' limangKu,
Akumo tu umpalumbang langi' sia
umparandanganni lino sia ma'kada lako
Sion, kumua: Kamumo tu taungKu.

Ma'katampakanna parri'na Yerusalem

51:17–52:12

17 Pana'dingko, pana'dingko, millikko e
Yerusalem; e iko tu mangka unniru'i tu
lan irusan nanii kare'dekanNa PUANG tu
Natadoangko, sia mangka umpepurai
nairu' tu apa palango lan irusan.
18 Iatu mintu'na pia nadadian, tae'i misa'
tu urrenden mana'pai; sia mintu'na

tu pia nadaranai, tae'i misa' untoei tu limanna.
19 Iate iannate da'dua narampoimoko –
mindapara tu la umpopa'di'ko?
– iamotu kasanggangan sia
kamasolangan, kapangeloan sia
bassi mataran
– umbara la Kukua umpakatanako?
20 Mintu' anakmu limpu nasangmo dio lu
to' tetuk lalan, susi nuang naala patuang:
nalango liumo kare'dekanNa PUANG sia
pa'garrakNa Kapenom-bammu.
21 Iamoto, perangii te, e to mandasa sia
e to malango, apa tangia to nalango uai
anggoro'.
22 Nakua tu kadanNa Puangmu PUANG,
iamotu Kapenombammu, tu untonganan
taunNa: La kualaimo lan mai limammu
tu irusan nanii apa melango; sia tu lanna
irusan nanii kamare'dekangKu tae'mo
ammu la unniru'i.
23 Sangadinna la Kupaka'panan
to mangka umpakario-rioko sia
ungkuangko kumua: Lumbangko
angki ponanakanni tu boko'mu; ammu
lumbang anna polalanni, sia napobatattai
tau tu boko'mu.

52 [1] Matangkinko, matangkinko,
pakei tu kamawatangammu,
e Sion; pakei tu pakean ballomu, e
Yerusalem, tondok maindan. Belanna
tae'mo anna la tama mati' tu to tang
disunna' ba'tu to maruttak.
[2] Tambakki tu barra'-barra' dio mai
kalemu, maiko ammu unno'ko', e
Yerusalem, e anak dara Sion, tu
dirampa.
[3] Belanna nakua tu kadanNa PUANG:
Dibalukkomi, apa tae' tu allimmi, iamoto
ammi la dila'bak, tang dipaolai doi'.
[4] Belanna nakua tu kadanNa Puangta
PUANG: Iatonna dolo-dolona male
nasang tu taungKu rokko Mesir la
mentiruran sia napakario-rio Asyur moi
tae' bannangna.
[5] Apa totemo apara kukarampoi inde
te? kadanNa PUANG. Belanna iatu
taungKu dibaa moi tae' bannangna, sia
mintu' tu to untaloi maramba, kadanNa
PUANG, sia tontong dipa'kada solangi tu
sangangKu tu'tu' allo.
[6] Iamoto la natandai mintu' taungKu tu
sangangKu allo iato anna issanni, kumua
Akumo, tu ma'kada kumua: Tiroi, la
dioNa' ren.

7 Tang pada melona dao lu buntu
tu lentekna to umpatale' kareba
diona kasendean tu umpa'peissanan
kamarampasan, tu umbaa kareba
melo, tu umpakalelean kasalamaran,
tu ma'kada lako Sion, nakua: Iatu
Kapenombammu iamo Datu.
8 Perangii, pa'kampamu umpekapuai
gamaranna, sia pada sikumalasian,
belanna matanna kalena untiroi tu
PUANG sule lako Sion.
9 Unnangnga'komi sia pada
sikumalasiangkomi, e mintu' kota
daun lauanna Yerusalem, belanna
Napakatanamo PUANG tu taunNa sia
Nala'bak tu Yerusalem.
10 Nakalili'mo PUANG tu takia' maseroNa
dio tingayona mintu' bangsa sia la natiro
mintu' randan langi' tu kasalamaran dio
mai Kapenombanta.
11 Ke'de'komi, ke'de'komi, tassu'komi dio
mai; da mirumbui lako tu apa maruttak,
tassu'komi lan mai tondok iato, seroi
kalemi, e kamu to umbulle pareaNa
PUANG.
12 Belanna tae' ammi la tikara-kara sun
sia tae' ammi la ussarra'i lumingka,
belanna PUANG tu la undoloangkomi sia

Kapenombanna to Israel tu la undi dio boko'mi.

Pa'nubua' ma'penna'pa'na diona TaunNa PUANG: kamaparrisanNa ussondaki'

52:13–53:12

13 Manassa, la maupa' tu taungKu, la diangka' sia dipalaang tanduk, anna tarru' matande.
14 Susi buda tau ka'ba' bulunna untiroko – lendu' ia kadakena tu pa'kaleanna, tang tibala taumo ditiro sia iatu rupanna tang susimo ma'rupa tau-
15 susi dukato buda bangsa la bangngo ara'na, sia la napotangtiku'bi' pudukna mintu' datu, belanna iatu apa tang nauleleanpa tau, nata'paimo matanna, sia iatu apa tang tamapa talinganna, naissanmo.

53 1 Mindamora umpatonganni tu mangkannamo kirangi, sia mindamora dinii umpaombo'i tu takia'Na PUANG?
2 Belanna tuomo dio oloNa Puang susi taruk mangura, sia susito uaka' mentaruk dio to' padang rangke, tae'

namelo sia mala’bi’ rupanna, anta
la untiroi, ba’tu pa’kaleanna anta la
ungkamali’i.
3 Dipamatunamo sia nasa’biangan tau,
misa’ to tang natampe kamaparrisan
sia napembanuai saki, ondongpi susi
misa’ to natampunan lindo tau; susimoto
tu kadipamatunanna natae’ anta
pokariangananni.
4 Tonganna nasondokan tu mintu’ sakinta
sia napassan tu pa’di’ta, apa tasanga
kumua Napandasa sia Nabamba sia
Napakario-rio Puang Matua.
5 Apa belanna salata anna bangke sia
kakelokanta anna disanggang; iatu
ukungan umpabu’tuangki’ kasalamaran
urrampoi kalena, sia bannang dio
sisulla’pang-la’pangna, anta pomondoi.
6 Pusamiki’ sola nasang susi domba,
pantan unnula’moki’ lalanta, apa mintu’
kakadakeanta Napalulako PUANG
TaunNa.
7 Dipakario-rio, apa napopa’elo’na bang
sia tae’ nabungka’i tu pudukna; susi
anak domba diramba la direre’, sia susi
domba tang pandiu dio tingayona to
unggontingi bulunna, tenmoto tae’ bang
napatiku’bi’ pudukna.

8 Diendekan lan mai kadipakario-rioan
sia lan mai pa'paolaian salu, na iatu
mintu' tau tonna linona, mindara tu
umpalanni penaanna, kumua disu'pii
lan mai tondok to tuo? Belanna salana
mintu' taungKu, anna lu lako kalena tu
kamaparrisan.
9 Iatu lamunanna dipalan lu to'
panglamunanna mintu' to palutu
tombang, apa iatonna mate lan lu
tangnga to sugi', belanna tae' napogau'
kakadakean sia tae' pa'pakena tassu' dio
pudukna.
10 Apa nakalo' penaanNa PUANG la
ussanggangi sia umpa'dikki. Iake
mangkami ussorong sunga'na diposuru'
pangakuan sala, la untiromo bati' sia
malambe' sunga'na, anna lalo mana'pa
tu pa'poraianNa PUANG tete dio limanna.
11 Belanna kakapuanna pa'di'na anna
tiroi tu iannato sanamosona; sia tete dio
kapaissananna tu tau malambu'Ku anna
buda tau nabilang malolo, sia iamo la
urrengnge'i tu kakelokanna tau iato mai.
12 Iamoto angKu la umba'gii apa dio lu
to' buda tau, sia la sola to lalong untaa
pangrampa belanna umbuang sunga'na
tama kamatean, sia dipasangbilangan to

kadake, moi anna urrengnge’ kasalanna buda tau sia umpassambayangan to kadake.

Kamala’biranna Sion la sae undinna

54:1-17

54 [1] Kumalasiko, e iko tu tamanangna, tu tae’na bangpa mukianak; unnarrakko sia unnangnga’ko, e iko tu tae’na lenpa mumangurria’, belanna iatu to tae’ balinna mandu buda anakna na iatu to mendapo’, kadanNa PUANG.
[2] Pekalua’i tu inan tendamu sia pamaluanganni muballa’ tu kulambu inan munii torro, da mudampai, pamalambe’i tu mintu’ pantokmu.
[3] Belanna la membaka’ka’ko lako kanan sia kairi sia la napomana’ bati’mu tu mintu’ bangsa sia ia la umpamapulu’ polei sule tu mintu’ kota daun lauanmo.
[4] Da mumataku’, belanna tae’ ammu kasirisan; da mumaila’, belanna tae’ ammu la matuna, sangadinna la mukalupaimo tu kamatunammu tommu mangura sia tang mukilalaimo tu kadibellerammu tommu balu.

5 Belanna iatu muanemu, Iamo
To tumampamu, PUANGna mintu'
ma'dandan maritik sanganNa; sia iatu
Pela'bakmu, iamo To maserona to Israel,
tu digente' Kapenombanna mintu' lino.
6 Belanna Natambaimoko PUANG, susito
misa' baine ditampemo sia nalambi'
rosso inaa; sia ten to baine napobaine
tau tonna mangurapa, apa nasayu
undinna, kadanNa Kapenombammu.
7 Sattu'roko Kutampe, apa tete dio
kakapuanna mamaseKu, angKu alako
sule.
8 Diona kare'dekanna ara'Ku, angKu
popentilindung lindoKu sattu' dio mai
kalemu, apa situang kamasokanan
matontongan, angKu katuru-turuiko,
kadanNa Pela'bakmu, Iamotu PUANG.
9 Susi tonna linona Nuh, susi dukamo
a'gangKu totemo; susi sumpaKu kumua
tae'mo nala saba' pole' tu uai lan lino,
susi tonna attunna Nuh, susi dukamo
sumpaKu totemo to, kumua tae'mo
Kula re'dek lako kalemu sia tae'mo Kula
unggarrakko.
10 Belanna moi nala tiberu tu mai
buntu sia tigega' tu mai tanete,
apa iatu kamasokanangKu tae' nala

tiberu dio mai kalemu sia iatu basse
kamarampasangKu tae’ anna la tigega’,
kadanNa To maturu-turummu, iamotu
PUANG.
11 E iko, to mandasa sia to narua angin
bara’ sia to tang dipakatana, tiroi,
la Kuato’ tu batummu Kupi’da’ batu
tambaga sia la Kuparandanganniko
parimata lasuri’.
12 Sia mintu’ randan tembo’mu ake’
api Kugaraga sia mintu’ babanganmu
ake’ ra’rak sia mintu’ rinding tembo’mu
parimata intan.
13 Na mintu’ tu anakmu la Naada’i
PUANG sia la kapua kasalamaranna
mintu’ anakmu.
14 Tete dio kamaloloan ammu
dipatangtibendon. Sia la muissan,
kumua toyangko dio mai pa’pakario-rio
belanna tae’ mumataku’, sia la toyangko
dio mai ma’patirambanna belanna iatu
iannato tae’ nala urreke’ko.
15 Iake masarrangi tu tau ullaoiko, tae’
anna lu dio mai Kaleku to; minda-minda
tu la ullaoiko, iko la napotibambang.
16 Akumote tu umpadadi pande bassi
tu ussau ruaya sia unggaraga pa’buno
situang kamanaranganna, apa Aku

dukamo tu umpadadi tu to pasanggang
la pasanggangan.
17 Mintu' tu pa'buno digaraga la unneako,
tae' anna la lolo' sia mintu' lila unneako
lan inan pa'paolaian salu, la musau'.
Iamote tu taa mana'na mintu' taunNa
PUANG, sia patu borongna tau iato mai
tu lu dio mai Kaleku, kadanNa PUANG.

Diona kaditambaian lako kasalamaranNa PUANG

55:1-13

55 1 E kamu mintu' to ma'rang,
maikomi lako to' uai, sia e kamu
to tae' doi'na, maikomi mangalli sia
kumande; maikomi, allii tu uai anggoro'
sia pangandu' tang naolai doi' sia tang
dibaya'.
2 Ma'apai ammi palaoi doi' tu tangia
kande sia polean ra'ta'mi tu tang
mepedia'ina? Perangii meloNa', ammi
kandei tu apa maelo, sia anna pasende
kalena tu deatammi situang kaseboan.
3 Tananni talinga, maikomi perangii,
anna tuo tu deatammi; la untananNa'
basse matontongan lako kalemi; mintu'

tanda pa’kamasean tang tilelukKu lako
Daud.
4 Kupatunannangmo la ma’katottongi
lako mintu’ bangsa sia la napodatu sia la
napekapuangi mintu’ bangsa.
5 Misa’ bangsa tang mutandai la
mutambai sia iatu bangsa tang
untandaiko la sae lako kalemu belanna
pa’poraianNa PUANG, Kapenombammu,
sia belanna pa’poraianNa To maserona
to Israel, saba’ Napakala’bi’ko.
6 Daka’i tu PUANG, su’ding ma’din siaPi
diappa’; massambayangkomi metamba
lako, su’ding mandappi’ siaPi.
7 Melo ke untampei lalanna tu to tang
mekaaluk sia untampe tangnga’na tu
to kelok penaanna, anna mengkatoba’
lako PUANG, Nakaturu-turui Puang,
sia mengkatoba’ lako Kapenombanta,
belanna inang mamase liu ma’pagarri’.
8 Belanna iatu tangnga’Ku tangia
tangnga’mi, sia iatu lalanmi tangia
lalanKu, kadanNa PUANG.
9 Belanna susi sikalangka’na langi’ anna
lino, susi dukamoto tu sikalangka’na
lalanKu anna lalanmi sia iatu tanga’Ku
anna tanga’mi.

10 Belanna susi uran sia ambun makko
lu dao mai langi', anna tang sule
langngan, sangadinna ussakka'i padang
sia napopembura sia umpatuo tananan
sia umpadenan lise' to mangambo' sia
kande la nakande tau.
11 Susi duka tu kadangKu sunmo dio
randan pudukKu, kumua tae' anna la
sule lo'bang lako Kaleku, sangadinna
umpalolang apa Kuporai sia umpalalo
mintu' tu apa Kusuanni.
12 Belanna la tassu'komi situang
kasendean sia la direnden
marampa'komi, iatu buntu sia tanete
la unnangnga' dio tingayomi sia mintu'
kayu dio lu padang la massala'pa-la'pa.
13 La tuo tu kayu sanoba' sondana
duri sia kayu murdu' sondana a'da';
iamote tu Naposanga mala'bi' PUANG
sia Napotanda matontongan, tu tang la
dipa'dei.

KASUNDUNANNA BASSE KASALAMARAN

PASALA' 56–66

Iatu kasalamaranNa diparandanan dukato sae

56:1-8

56 [1] Nakua kadanNa PUANG:
Karitutui tu katonganan sia
pogau'i tu kamaloloan, belanna iatu
kasalamaran lu dio mai Kaleku la saemo
sia iatu kamaloloan lu dio mai Kaleku
sattu'mora anna dipaombo'.
[2] Maupa' tu to umpogau'i te iannate
sia ma'rupa tau tu untoe manda'i; tu
ungkaritutui allo katorroan, naurunganni
tang naruttakki sia ungkampai limanna
da napogau'i tu mai kadakena.
[3] Da anna ma'kada tu to sae tu
mengkaola lako PUANG kumua: Manassa
nasarakki tonganna' PUANG dio mai
taunNa; sia da duka nama'kada tu to
dibalianni kumua: Aku te sangto' kayu
marangke.

4 Belanna nakua kadanNa PUANG:
Diona tu to dibalianni, tu ungkaritutui
mintu’ allo katorroangKu sia umpalosong
pa’poraiangKu sia untoe manda’
basseKu.
5 La Kuben tanda kapengkilalan sia sanga
tu tau iato mai mandu melo anna mintu’
pia muane sia baine lan banuangKu
sia lanna lu nalili’ rinding tembo’Ku;
Kubenmo misa’ sanga matontongan sia
tang la dipa’dei.
6 Na mintu’ tu to sae tu mengkaola lako
PUANG la menomba sia ungkamali’
sanganNa PUANG, sia la morai mendadi
taunNa, iamotu mintu’ to ungkaritutui
allo katorroan, naurunganni tang
naruttakki sia iatu to untoe manda’
basseKu:
7 manassa la Kusolan lako buntu
maindanKu sia la Kupasende tu penaanna
lan banua passambayangangKu; iatu
pemala’ ditunu pu’pu’na sia pemala’
pangrere’na tau iato mai la naala
penaangKu dao inan pemalarangKu,
belanna iatu banuangKu disanga banua
passambayanganna mintu’ bangsa.
8 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
tu umpasipulung mintu’ to Israel, tu

diula'imo lan mai tondokna, nakua: La
Kupasipulung lako tau iato mai tu to
senga', losong na iatu dipasipulungnamo.

Upu' allona tu to tang mekaaluk

56:9–57:13

9 E mintu' olo'-olo' dio lu padang sia
mintu' olo'-olo' lan pangala' tamman,
maikomi kumande!
10 Iatu mintu' tu to ma'kampana tau
iato mai buta, moi misa' tae' natandai,
mintu'i susi asu mamang, tu tang
naissan ma'buroro; tikkaru'du' anna
umbambang rokko, sia naporai bang
mamma'.
11 Sia asu iate soko, tae' natandai dia';
iatu tau iato mai iamoto mangkambi'
tang makaritutu, pada unturu' kalena
lalanna, pada umparinaa kalena sarona,
tae' misa'i dipasalian rinding.
12 (Ma'kadami nakua): Maikomi, angku
alangkomi uai anggoro', anta iru'
pangiru' mepamalango; susite allo
totemo, susi dukato masiang, mandu
pole'pa marua'na.
57 1 Iatu to malambu' sanggang,
natae' bang misa' tau ussailei,

sia iatu to masallo’ diurakkimo, natae’
bang tau umpoinaai; belanna diona
kakadakean, anna diurakki tu to
malambu’;
2 la male situang kamarampasan; iatu
to lolang malambu’ la melayo diong dali’
patindoanna.
3 Apa kamu, mengkareke’komi mai,
e anakna baine ma’balik mata, bati’
muane umpoka rampanan kapa’ sia
baine ma’pangan buni.
4 Mindara tu mipetaa-taai, mindara tu
minii umpatado pudukmi sia unnollon-
ollon lilami? Tang anak dosarokomika sia
bati’ kamo’rangan?
5 E kamu, to umpasau kamoraiammi
dio to’ garonto’ kayu tarpin sia diong lu
mintu’ garonto’ kayu maluna; sia kamu
tu urrere’ anakmi diong lu mintu’ lombok
sia lan lu mintu’ sapak buntu batu.
6 Dio lu to’ batu malangngo’ diong lombok
nanii tu taa ma’parongko’mu; iamotu
ussukaranni dalle’mu, lako batu iato
munii untongkai tu pemala’ pantedok
sia munii umbaa kande dipemalaran. La
Kupomatanaraka tu apa iato?

7 Umparandanko patindoammu dao
kalandona buntu; ia dukato inan iato
munii kendek umbaa pemala' pangrere'.
8 Dio boko' sia ampang ba'ba munii
umpale'ke'i tu tanda kapengkilalammu,
belanna mupasalianan Na' umparandan
patindoammu, ammu kendek langngan,
mupeloka'i tu patindoammu;
siallu'mokomi la naben doi' tu
to musangamparan tu mutiromo
kasirisanna.
9 Saeko mennolo lako Molokh umbaa
minna' busarungngu' sia mupasakka'
buda liu tu salap; sia musua tu mintu'
pesuammu male mambela, sia musua
rokko lino to mate.
10 Moi bo'yo'ko ma'lingka mambela, tae'
duka sia muma'kada kumua:
Ka'tumo rannungku. Unnappa'ko
kamatotoran ba'ru; iamoto anna tae'
mukopa.
11 Namindara tu mukagiang sia
mukataku', ammu tang maruru'mo
sia tae'mo muingaran Na' sia umpalan
penaai tu iannato? Iaraka tu masai Na'
kappa, ammu tang ungkataku'moRa'?

12 La Kupa’peissanan tu kamaloloammu
sia mintu’ penggaurammu, kumua iatu
iannato tang kebattuan lako kalemu.
13 Iake metambako, melo ke kabudanna
deatammu urrampanangko. Apa
mintu’nato napettiaran angin, pa’de
dipenaai.
Apa minda-minda tu umpentionganniNa’,
iamo la umpomana’i tu padang iato sia
la umpoapai tu buntu maindanKu.

Pa’pakatana lako to rantang buana

57:14-21

14 Attu iato den kada Nakua: Bumbunni,
bumbunni, rantei tu lalan. Lolinni
nasangi tu batu katitodoan dio mai
lalanna taungKu.
15 Belanna nakua kadanNa To
patodoranna sia To sumpu mala’bi’, tu
unnisung matontongan sia To masero
sanganNa: Moi angKu untongkonni
inan matande sia maindan, apa torro
dukaNa’ urrondong to rantang buana sia
to umpamadiongan penaanna, angKu
papayai tu penaanna tu umpamadiongan
penaanna sia penaanna to rantang
buana.

16 Belanna tae’ angKu la tontong sae
lakona ullo’bo to lino sia tae’ nala tae’
upu’na tu kasengkeangKu; iake susito la
ka’tu sunga’na tu to lino dio oloKu, anna
Aku kalena umbenni penaa.
17 Belanna kakadakean kabarakanna
tau iato mai, anna pare’dekki tu
ara’Ku, angKu pata’pai lima sia belanna
kare’dekangKu angKu pentilindunganni.
Apa moi nasusito, memboko’ duka dio
mai Kaleku sia unturu’ lalan penaanna.
18 Kutiromo tu lalanna tau iato mai,
angKu pamatanai sia la Kurenden
mana’pa, sia la Kupakatana pole’ sule tu
mai masussana.
19 Aku umpadenni tu pa’pudi-pudian
nagente’ lila: Marampa’, marampa’ tu
to mambela sia to mandappi’, kadanNa
PUANG; sia la Kupamatana tu tau iato
mai.
20 Apa iatu to tang mekaaluk susi tasik
mariak, tu tae’ nakullei rapa’ na iatu
uainna umpabu’tu pullan sia buka.
21 Iatu to tang mekaaluk tae’
karapasanna, kadanNa Kapenombangku.

Diona pa’puasa sia allo katorroan

58:1-14

58 1 Pemandui metamba, da
mupela’i, pekapuai tonganni
tu gamarammu susi napiri tanduk
ammu pokadanni taungKu tu kapatodo-
tintinganna sia bati’na Yakub tu mintu’
kasalanna.
2 Tang nadaka’Ra’ka tu tau iato
mai kiallo-kiallo sia morai unnissan
lalanKu, susitu misa’ bangsa umpogau’
kamaloloan sia tang ussa’biangan
katongananna Kapenombanna. Tau iato
mai mekutana lako Kaleku, nakua:
umbanna tu sipato’ sia malambu’ sia
morai umpengkareke’i Puang Matua.
3 Nakua: Ma’apai angki ma’puasa anna
tae’ Mitiroi, ma’apai angki urra’takki
kaleki natae’ Miissanni? Tonganna
iatommi ma’puasa ma’balilikomi ammi
masero sia miparuku bang tu mintu’ to
sumaromi mengkarang.
4 Manassa ma’puasakomi la sigaga
sia site’ge’ sia sengkekomi ammi
sitambusuk; iatu puasa mipogau’ totemo

tae’ nakullei umparampo pengkamoyami
langngan inan matande.
5 Kuporairaka te puasa susite, kumua
umpa’dikki kalena tu tau lan sangallo:
umpatuttu ulunna butung biang,
ma’pakean karung, mamma’ diong to’
au? Iamoraka misanga puasa sia allo
Naporai PUANG te?
6 Tangiaraka te tu puasa Kuporai kumua:
bukai tu pepungo kadake sia ko’karanni
tu pepori ayoka, musua marampa’i
male tu mintu’ to dipandasa, ammu
rebong-rebongi tu mintu’ ayoka?
7 Tangiaraka te tu puasa Kuporai kumua:
la untaa-taako kandemu lako to tangdia’
sia umpopa’bongi to salamba salao
mase-mase lan banuammu, iake untiroko
misa’ to tang ma’tamangkale, la mupakei
sia tae’ ammu la umpembunianni tu mai
sangrara sangbu-kummu?
8 Attu iato la bu’tu tu arrangmu susi allo
dellek sia iatu bangkemu madomi’ la
sikemun, anna dolo dio tingayomu tu
kasalamaran sia kamala’biranNa PUANG
la ussa’pi’ko.
9 Iammu metamba, la nabaliko PUANG;
iammu mengkamoya lako, la Nakuangko:
Inde siaNa’. Iammu patoyangi dio mai

kalemu tu mintu’ ayoka pa’pakario-rio
sia pa’dullu-dullu sia kada pelo’bo,
10 ke mubenni to tangdia’ tu apa muporai,
sia mupedia’i tu to kapu’duran, iake
mupogau’i to, la parrang tu maseromu
lan malillinna sia iatu kamalillinammu
membali masiang.
11 Sia PUANG tontong la urrendenko sia
Napedia’i tu kalemu, moi ammu dio lu
padang rangke sia la Napamawatang
tu mai bukummu, ammu susito pa’lak
disakka’i sia susito kalimbuang tang
ma’ti.
12 Sia solamu la umbangunni sule tu kota
masai allomo daun lauan sia la muoton
pole tu parandangan ra’da pariamamo,
anna sangaiko tau: to umpemeloi tembo’
tuan sia to umpasule batatta.
13 Iake tang ullullu’ko allo katorroan
umpogau’ pengkarangammu, iamotu
allo maindanKu, sangadinna ke
musangai allo kasendeammu tu allo
katorroan, sia mutanda bilangi tu
allo dipamaindanan PUANG, tu sielle’
dipangke’ sia umpakala’bi’i tu allo iato
tang unturu’ kalena lalanmu ba’tu
umpogau’ pengkarangammu, ba’tu
umpasun kada tang kebattuan,

14 attu iato iatu penaammu la
umpoparannu PUANG sia Aku la
umpasumalongko ma'darang unnolai
mintu' matandena padang, angKu
paketaako mana'na Yakub, nene' to
dolomu, belanna Nasa'bu'mo randan
pudukNa PUANG.

Tae' kadirampanan, ke tae'i pengkatobaran

59:1-21

59 1 Iatu limanNa PUANG tae'
nakondi' la merampanan, sia tae'
natang maleso tu pa'peranginNa.
2 Apa mintu' kekelokammi
umpasisarakkomi Kapenombammi
sia belanna mintu' kasalammi anNa
buniangkomi lindoNa, Naurunganni tang
umperangiikomi.
3 Belanna iatu limammi sitombang rara
sia iatu tarunomi ponno kakelokan;
ma'kada mo'rang bangkomi sia iatu
pudukmi ma'nemu-nemu bang ussa'bu'
tang malolona.
4 Tae' misa' to ma'parapa' situang
kamalamburan sia tae' misa' to
mangra'ta' situru' katonganan;

urrannuan kada tang kebattuan sia
ma’kada tang tongan, untambuk
kamandasan sia untibussanan
kasanggangan.
5 Tau iato mai unnarranni tallo’ ula’
balu sia untannun banua laa-laa.
Minda-minda ungkandei tu tallo’na,
manassa la mate; iake ditessei tu tallo’
iato, tassu’mi lan mai tu misa’ ula’ rame.
6 Iatu bannang laa-laa natannun,
tae’ gai’na dipotamangkale, na iatu
panggaraganna tae’ nakullei umpopakei;
iatu penggauranna penggauran
kakadakean sia iatu pa’pakario-rio lan
limanna.
7 Iatu lentekna matira’ la umpogau’
kakadakean sia madomi’ umpatibollo
rarana to tang sala; mintu’ karangan
inaanna, tangnga’ kabulitukan manna
sia dio lalanna kasanggangan manna sia
kamatilakan.
8 Iatu lalan kamarampasan tae’ natandai,
sia tae’ katonganan dio lu lalanna; lalan
kelok bang naolai; tae’i misa’ tu to
unnolai, untandai kamarampasan.
9 Iamoto anna torro mambela tu
katonganan dio mai kaleta sia tae’
anna lambi’ki kamaloloan. Umpeagiki’

kamasiangan, apa narampoiki’
kamalillinan; umpeagiki’ arrang masero,
apa lolangoriki’ lan kapi’tukan.
10 Kasapu-sapuki’ susito buta lako to’
rinding sia sumalappaki’ susito tang
kemata. Tangnga allo anta titodo susi ke
kasisalan taumi bongi, moi anta mane
matangnga tau, apa butungmoki’ to
mate.
11 Umburrung nasangki’ susito beruang
sia ma’seppukuki’ susito bu’ku;
umpeagiki’ katonganan, apa tae’;
untayanki’ katilendokan, apa mambela
dio mai kaleta.
12 Belanna tang dikemba’mo tu
kapatodo-tintingangki dio oloMi sia iatu
kasalangki titanan sa’bimo umbalikan;
belanna kisa’dingmo tu salaki sia
kitandaimo tu kakelokangki;
13 palutu tombangmoki’ sia
umpeongannimiki’ PUANG sia
sepangmoki’ dio mai Kapenombanta,
umpokadamoki’ diona pa’pakario-rio sia
sorong boko’ untannun sia umpasun
kada mo’rang.
14 Dipasorong boko’ tu katonganan sia
iatu kamaloloan torro mambela, belanna

iatu tonganna titodo dio lu tana lapang,
sia tang narandan kabulo-lollongan.
15 Iatu tonganna tang dipebayo lindomo
sia minda-minda untoyangan kalena dio
mai kakadakean dirampamo. Mintu'nate
Natiromo PUANG, nakadake tongan
Natiro, belanna tae'mo katonganan.
16 Natiro kumua tae' bangmo tau misa',
bangngomi ara'Na, belanna tae'mo
misa' tau umpangeai katonganan.
LimanNa kalena umbenni pa'tunduan sia
kamaloloanNa ussande'I.
17 Umpotamangkale kamaloloan butung
bayu rante sia umposongko' songko'
bassi kasalamaran; umpotamangkale
pepakkan butung bayu sia umpolullung
kamakaritutuan butung bayu lamba'.
18 La Napapakkanni sitinaya
penggauranna: iamotu kamare'dekan
lako to umbali-balii, sia pepakkan lako
ualinNa; iatu mai ma'biring tasikna la
Napabala'i.
19 Attu iato la nakataku' tau tu sanganNa
PUANG diong lu kabotoan allo sia la
nakabangnga' tau tu kamala'biranNa lan
kabu'tuan kulla', belanna la sae susito
uai saba' natu'ba' penaanNa PUANG.

20 Apa la sae tu Puang susi misa' Pela'bak
lako Sion sia lako mintu' bati'na Yakub tu
untobaran salana, kadanNa PUANG.
21 Iatu Aku, inde sia tu basseKu sola
tau iato mai, kadanNa PUANG, Nakua:
Iatu penaangKu tu dio kalemu sia iatu
kadangKu tu Kupadiomo pudukmu,
tae'mo anna lessu' dio mai pudukmu,
ba'tu dio mai pudukna bati'mu, ba'tu dio
mai pudukna tarukna bati'mu, kadanNa
PUANG, randuk totemo tontong sae
lakona.

Kamala'biranna Sion

60:1-22

60 1 Ke'de'ko, ammu diarrangi,
belanna saemo tu arrangmu, sia
iatu kamala'biranNa PUANG kendekmo
unnarrangiko.
2 Belanna iatu kamalillinan la ussamboi
lino sia la pittuk tu mintu' bangsa, apa
bu'tu tu kamasianganNa PUANG dio
kalemu sia kamala'biranna la parrang
lako kalemu.
3 Mintu' bangsa la umpengkara'pai
arrangmu sia mintu' datu

umpengkara’pai kamarorrongan
bu’tu dio kalemu.
4 Bangunanni tu matammu, tiroi tiku lao:
la ma’balole’ tu tau iato mai sirampun
lako kalemu; iatu mai anakmu muane
la sae dio mai padang mambela sia iatu
mai anakmu baine la sae duka dikepak.
5 Attu iato la mutirro sia la dukku-dukku
tu rupammu situang kaparannuan,
iatu penaammu la tiakka’ parannu
kapua, belanna iatu kasugiranna tasik
ma’palulakomo kalemu sia iatu iananna
mintu’ bangsa la rampo duka lako
kalemu.
6 La nasamboi unta ma’baanan tu mai
padangmu, iamotu unta mangura dio
mai Midian sia Efa; la sae tu tau sola
nasang dio mai Syeba umbaa bulaan
sia kemenyan sia la umpa’peissanan
penggauranNa PUANG tu sipatu dipudi.
7 Mintu’ dombana Kedar la dipopa’misa
lako kalemu sia mintu’ domba lakinna
Nebayot la dirambangko ammu poapai;
la dipalangngan inan pemalarangKu,
anna dipemalaran napopaiman
penaangKu sia iatu banua mala’bi’Ku la
Kupamala’bi’.

8 Mindara tu mettia’ sae susi salebu’ sia
ten to bu’ku’ mettia’ lako tobanna?
9 Belanna Aku la napeagi tu to ma’biring
tasik; na iatu mai kappala’ dio mai
Tarsis iamo bunga’na sae umbaa
mintu’ anakmu muane dio mai padang
mambela; la nabaa duka tu mai salakana
sia bulaanna, la umpangke’ sanganNa
PUANG, Kapenombammu, To maserona
Israel, belanna Napakala’bi’ko.
10 Iatu to sae la umbangun pole
tembo’mu sia iatu mai datunna tau
iato mai la umposara’ko, belanna diona
kare’dekangKu angKu pa’dikkimoko,
apa diona kamasorokangKu angKu
katuru-turuimoko.
11 Iatu babanganmu la tibungka’ bang,
la keallo la kebongi tae’ nala titutu’ len,
anna bangko tau tama tu iananna mintu’
bangsa sia iatu mai datunna nabumbun
boko’na tama.
12 Belanna iatu bangsa sia kadatuan
noka mengkanorong lako kalemu, la
sabu’ sia iatu bangsa iato manassa la
dimangsanni.
13 Iatu kamala’biranna Libanon la rampo
lako kalemu, iatu kayu sanoba’ sia darda’
sia buangin pada-padai la umbeloi to’

inan maindanKu sia la Kupamala'bi' tu
inan pelleseangKu.
14 Iatu anak to umpandasako dolona la
sae mengkanorong lako kalemu sia iatu
mintu' to mangka umbelle'ko la tukku
menomba diong to' lentekmu, anna
gente'ko: Kotana PUANG, iamotu Sion To
maserona to Israel.
15 Iatommu disitampei pirambongi' sia
disayu pallan, naurunganni tae'mo tau
unnolaiko. Akumo tu la umpamala'bi'ko
sae lakona sia Kupadadiko kasendean
disituran-turananni.
16 Sia la muiru' tu bumbunganna mintu'
bangsa sia la mususu tu susunna datu
baine, ammu issanni, kumua Akumo,
tu PUANG, To pakarimmanammu, sia
Pela'bakmu, To makuasanna Yakub.
17 Bulaan Kubangko sondana tambaga
sia salaka sondana bassi sia tambaga
sondana kayu, sia bassi sondana
batu; sia kamarampasan Kupadadi to
ma'parentamu sia kamaloloan Kupadadi
to umpayo-payoiko.
18 Tae'mo dirangi len tu kama'parukuan
lan tondokmu, ba'tu kasanggangan sia
kamasolangan lan lili'mu, sangadinna
iatu benteng tembo'mu la mugente'

kasalamaran sia iatu babangammu
Kama'pudian.
19 Iatu allo tae'mo mupoarrangi
ke allo sia iatu bulan tae'mo nala
umpadukkuangko arrangna; sangadinna
PUANG la mupoarrang matontongan sia
Kapenombammu mupomala'bi'.
20 Tae'mo nala lambun tu allomu sia
tae'mo nala pu'pu' tu bulanmu, belanna
PUANGmo tu mupoarrang matontongan
sia rampo randannamo tu mintu' allo
kamasussammu.
21 Iatu taummu la malambu' sola nasang
sia la umpomana'i te padang iate sae
lakona; iamotu misa' taruk tu Kutanan
kalena, misa' pengkarang limangKu,
dikua anna pakala'bi'Na'.
22 Iatu bittikna la memba'ka',
naurunganni mendadi misa' pa'rapuan
sia iatu madiongna la mendadi misa'
bangsa kapua; Akumo, tu PUANG la
umpogau'i madomi', ke attunnami.

To umpa'peissanan kasalamaran

61:1-11

61 1 Narondongna' PenaanNa
Puangta PUANG belanna

mangkamo’ Natakko PUANG; Nasuana’
umbaa kareba kaparannuan lako to
madiongan penaanna, la umpamanaman
to rantang buana sia umpetamban
katassuranna to dipattang sia
kadirampananna to dirante bassi.
2 Sia la umpetamban taun
kamasorokanNa PUANG sia allo
pa’pakkanNa Kapenombanta sia la
umpakatana to rosso inaanna.
3 La umpapatui mintu’ to Sion tu
nalambi’ rosso inaa, anna diben
passapu maramba’ la dipasondana au
sia minna’ kasendean la dipasondana
ma’pote dibolong, pakean pa’tendeng
la dipasondana penaa si’pi’. Anna
disangai tu tau iato mai: tarpin
kamaloloan, tanananNa PUANG, dikua
anna pakala’bi’I.
4 Attu iato la napemeloi sule tu kota
masaimo daun lauan sia la nabangun
pole tu inan disanggang pirambongi’
sia la umba’rui tu mintu’ kota ro’pok tu
mangsanmo disituran-turananni.
5 Iatu to sae ma’parandan lako kalemi
la ungkambi’ mintu’ baanan dombami
sia iatu to salian lembang la umposara’

umammi sia la ungkampai pa'lak
anggoro'mi.
6 Apa iatu kamu la digente'komi to
minaanNa PUANG sia la disangaikomi
taunNa Kapenombanta; la miappa' tu
iananna mintu' bangsa sia la misattuan
tu kamala'biranna.
7 Iatu la diposondana siri'mi la
dikasiri'komi penduan manglokkon sia
iatu la diposondana kaditattammu la
unnarrak-arrak tu tau iato mai belanna
upa'na; iamoto anna la umpokataananni
penduan manglokkon tu apa lan
tondokna sia la unnappa' kasendean
masae lako.
8 Belanna Akumo, PUANG, umporai tu
katonganan, Kukabiri' tu pangrampa sia
kakelokan, sia la Kusipatui tu sarona
tau iato mai sia la untananNa' basse
matontongan sola tau iato mai.
9 La kalelean tu bati'na dio lu mintu'
bangsa sia iatu mai lanto mimi'na dio lu
mintu' to sangpetayanan, mintu' tu to
untiroi, la natandai kumua iatu bati' iato
Napamasakke PUANG.
10 Iatu penaangku umpoparannu tongan
PUANG, iatu deatangku unnarrak-arrak
umposende-sende Kapenombangku,

belanna Natamangkaleimo' pakean
kasalamaran, sia Napabayuina' bayu
lamba' kamaloloan, sangtinti to muane
diparampo ma'passapu susito minaa sia
ten to baine diparampo umbeloi kalena.
11 Belanna susito padang umpatuo
tanananna sia ten to pa'lak
umpopentaruk apa diambo' lan,
ten dukamoto tu Puangta PUANG la
umpabutu' kamaloloan sia kapa'pudian
dio olona mintu' bangsa.

Kasalamaranna Sion la rampomo

62:1-12

62 1 Belanna Sion, anna tae'
kuma'pakappa sia belanna
Yerusalem anna tae' kutorroi ma'kada
sae lako dellekna susi arrang masero tu
kasalamaranna sia katilendokanna susi
sulo marorrong.
2 Anna tiroi mintu' bangsa tu
kasalamarammu sia natiroi mintu'
datu tu kamala'birammu, anna sangaiko
sanga ba'ru tau, tu la Napamanassa
randan pudukNa PUANG.

3 Ammu dadi misa’ makota ballo diong
pala’Na PUANG sia misa’ passapu
kadatuan lan limanna Kapenombammu.
4 Tae’mo nala ungkuangko tau kumua:
To ditampe, sia tae’mo nala ussangai tau
tu tondokmu Tondok talo; sangadinna
la nasangaiko tau: To Kupopaiman, na
iatu tondokmu disangai: To kemuanemo.
Belanna Napopaimanko PUANG sia iatu
padangmu la dipopendapo’.
5 Belanna susi pia muane lolle’
umpobaine anak dara, susi dukato la
sirampeangko to ma’tondok sia susito
misa’ muane la diparampo ungkasinnai
baine la narampanni kapa’, ten dukamoto
tu Kapenombammu la umpopaimanko.
6 E Yerusalem, Kupadaomo bentengmu
tu pa’kampa, tu tang la ma’pakappa
allo bongi tontong sae lakona. E
kamu, tu umpakilalanna PUANG, da
mimengkata’ka’len.
7 Sia da mitore umpakilalaI, sae lako
Napabendanna sule tu Yerusalem sia
Napakapudian lan lino.
8 Mangkamo umpalao sumpa tu PUANG
ussa’bu’ lima kananNa sia takia’ bassinNa
kumua: Tae’mo angKu la umpa’benni tu
gandungmu lako ualimmu la napotuo

sia tae'mo nala unniru'i to sae tu uai
anggoro' mukara'ta'imo.
9 Sangadinna iatu to megandung, ia
dukamo la ungkandei anna umpudi
PUANG sia iatu to urrampunni, ia
dukamo la unniru'i lan to' tarampak
banua maindanKu.
10 Sunkomi, sunkomi lan mai babangan,
pasakkaranni lalan tu tau iato, rantei,
ranteimi tu batatta, alai tu mai batu,
pabendanni tu bandera dio lu mintu'
bangsa.
11 Belanna Napa'perangian PUANG landa'
lako randan langi', Nakua: Pokadanni
anak dara Sion kumua: tiromi, iatu
kasalamarammu la rampomo; iatu
polean diomo Kalena sia iatu pepakkan
dolomo dio oloNa.
12 La digente' Bangsa masero pindan tu
tau iato mai, sia to Nalendokan PUANG;
sia la disangaiko: Kota naporai tau sia
kota tang ditampe.

Diona pepakkanNa PUANG

63:1-6

63 1 Mindaraka tu sae dio mai Edom,
tu lu dio mai Bozra ma'pakean

rarrang, tu ma’pakean ballo, lumingka
maamba-amba to lalong sia mawatang?
Akumorato, tu umpokada kamaloloan sia
matoto’ parampanan.
2 Matumbari anna mararangra tu
tamangkaleMi susito tamangkale to
ma’parra anggoro’?
3 Aku manna misa-misa tu ma’parra
anggoro’, iatu mai mintu’ bangsa tae’
bangi misa’ Kusisolan, sia belanna
kasengkeangKu angKu lullu’i tu tau
iato mai sia kare’dekangKu angKu
ponanakanni; iatu mai rarana umbura’
pakeangKu sia mintu’ tamangkaleKu
natombang.
4 Belanna iatu allo pa’pakkan
lanmo penaangKu, na iatu taun
kamangrampanangKu saemo.
5 Mentiro tikuNa’, apa tae’ patunduan;
magiangNa’, apa moi misa’ tau tae’
umbaliiNa’. Iamoto anna limangKu
kalena untunduiNa’ sia kare’dekangKu
umbaliiNa’.
6 AngKu lullu’i kasengkeangKu tu
mai bangsa iato sia Kupalangoi
kare’dekangKu sia Kupatibollo tu rarana
rokko padang.

Passambayangna to mengkatoba’

63:7–64:12

7 La ussa’bu’na pa’kamaseanNa PUANG
sia penggauran kapudianNa PUANG
sitinaya tu mintu’ Napogaurangki’
PUANG sia kamasokanan kapuaNa lako
bati’na Israel, tu Napakitan tau iato mai
sitinaya kamamaseanNa sia kabudanna
pa’kaboro’Na.
8 Nakuami: TaungKu duka tu tau iato
mai, iamo pia tang la mo’rang, nasusito
Iamo dadi To parampananna.
9 Mintu’ kapu’duranna tau iato mai
Napokapu’duran duka, na tau iato mai
Narampanan Malaeka’ tu umpaombo’
Puang.
Belanna pa’kaboro’Na sia
kamamaseanNa Nala’bakki tu tau
iato mai sia Naendekanni sia Naindo’i lan
mintu’ attu tempon dio mai dolona.
10 Apa tau iato mai pabali-balimo sia
umpamasussa Penaa Masallo’Na; iamoto
anNa balik mendadi ualinNa sia Ia kalena
sirari tu tau iato mai.
11 Apa Nakilalai to attu mangka diboko’.
Naingarammi tu Musa sia taunNa.

Umbamira Ia tu To mangka ussolan to
mangkambi' baanan dombaNa diong mai
to' uai?
Umbamira tu To mangka untua' Penaa
Masallo'Na tama ba'tengna tau iato mai?
12 Lima mala'bi'Na Narendenanni tu
lima kananna Musa sia umpasisarak
uai dio tingayona tau iato mai, la
umpatulangdanan Kalena misa' sanga
matontongan.
13 Tu ussolan tau iato mai unnola liku
mandalan? Tau iato mai tae' natitodo ten
to darang unnola padang lappa'?
14 Susito patuoan ma'palurokko
lombok susi dukamoto tu tau iato
mai Napopelayo PenaanNa PUANG,
susimoto tu kaurrendenamMi taumMi, la
umpadenangKomi sanga mala'bi'.
15 Pata'paKomi matamMi dao mai suruga
sia tiroi lan mai inan maindan mala'bi'Mi.
Umbamira tu kamakaritutuamMi sia
penggauran matoto'Mi? Tang lattu'
lako kaleku tu karantangan buaMi sia
kamamaseamMi?
16 Kamumo tu Ambe'ki, belanna tae'mo
naissankan Abraham, sia tae'mo
natandaikan Israel; Kamumo, o PUANG,

tu Ambe'ki, sia Pela'bakki tempon dio
mai, susimoto tu sangamMi.
17 O PUANG, ma'apai amMi elorangkan
pusa dio mai lalanMi? Ma'apai amMi
pamakarra'i tu penaangki, naurunganni
tang ungkataku'Komi? SulemoKomi
belanna mintu' taumMi, sia mintu' suku
mana'Mi.
18 Sattu'ri napoapai to maseroMi tu
tondokMi; sia iatu inan maindanMi
nasilullu'i ualingki.
19 Iatu kami susi bang to tae'pa
Miparentakan tempon dio mai, sia
susi bang to tae' lenpa nadisa'buran
sangamMi.
64 1 Aa, kemMi bangngai tu mintu'
langi', amMi songlo', anna tigega'
tu mintu' buntu dio oloMi,
2 susi api undukkui ranga'-ranga' sia
ten to api umpopa'kalimbuang uai la
umpa'peissananni tu sangamMi lako
mintu' ualimMi, kumua anna ma'parondo
mintu' bangsa dio oloMi,
3 belanna Mipaden tu penggauran
metakuran tu tae' kikapangi; kemMi
songlo', anna tigega' tu mintu' buntu dio
oloMi.

4 Tempon dio mai tae’ anna rangi lenni
tau ba’tu tama talinga sia tae’ natiroi
mata tu misa’ Kapenomban senga’ anna
Kamu, tu sae umpalalao pa’tunduan lako
to untayanNi.
5 Mitammui tu to sende penaanna
umpogau’ kamaloloan, iamotu mintu’
tau ungkilalaiKomi dio lu mintu’ lalanMi.
Manassa sengkeKomi, belanna palutu
tombangmokan sia tontong bangkanni
lan a’gan iato; iake susito, la tilendok
siarakannika?
6 Kami sola nasang dadimokanni susito
maruttak sia mintu’ kamaloloangki
susito sanglamba’ sampin masarepa;
iamoto angki rondon susi daun kayu
sia nabaakan kakadakeangki susito
napentiaran angin.
7 Sia tae’mo misa’ tu to ussa’bu’
sangamMi sia umpamukkun kalena la
la’ka’ lako Kalemi; belanna Mibuniangkan
tu lindoMi, sia Mipopa’elo’nakan lako
kuasanna mintu’ kakadakeangki.
8 Apa totemo, o PUANG, Kamumo tu
Ambe’ki; pitti’kan te, na Kamu tu
To tumampaki, sia kami sola nasang
panggaraga limamMikanni.

9 O PUANG, da Misengke tarru’
bang sia da Mitontong ungkilalai tu
kakadakeangki. Tiromi sia mantami:
kami sola nasang te, taumMi.
10 Iatu kota maindanMi mempadang
aakmo, ia duka tu Sion mempadang
aakmo sia iatu Yerusalem kariuammo.
11 Iatu banua maindanki sia mala’bi’ tu
nanii nene’ to doloki umpudi-pudiKomi,
puramo naballa api sia mintu’ apa
keangga’ki daun lauan nasangmo.
12 O PUANG, la Mima’tanan bangraka
penaa te mintu’ apa iate? Ma’apai
amMi la ma’pakappa’ bang sia la
umpopengkadiongan tarru’ bangkan?

PebalinNa PUANG

65:1-25

65 1 TumayaMo’ la umpebalii to tang
umpekutananNa’, ma’dinNa’ la
nakabu’tui to tang undaka’Na’; Kukua
lako bangsa tang ussa’bu’ sangangKu:
Inde siaNa’, inde siaNa’.
2 Kiallo-kiallo umpakorongNa’ limangKu
lako misa’ bangsa pabali-bali, tu unnola
lalan tang sipatu sia tu unturu’ tangnga’
misanna.

3 Tu misa’ bangsa tontong umpamagalli
ara’Ku dio mempaanna belanna memala’
lan pa’lak sia mantunu dupa dao batu
tela.
4 Sia to unno’ko’ diong lamunan sia
to ma’bongi lan kabunianna sia to
ungkande duku’ bai sia iatu kande
megallian diong nasang lu kandianna.
5 Sia to ma’kada susite nakua:
Mari’piKomi indetu, da Mireke’na’,
belanna aku te to tang direke’. Iate
tau iate susito rambu lan illongKu sia
sangtinti api dukku tu’tu’allo.
6 Manassa tisura’ te iannate dio oloKu;
tae’ angKu ma’loko-loko, sangadinna la
Kupabala’i; la Kupakkan nasang tama
rianna tau iato mai,
7 la kakadakeammi, la iatu kakadakeanna
nene’ to dolomi, kadanNa PUANG;
belanna untunumo dupa dao buntu sia
umbe’seNa’ dao mintu’ tanete, iamoto
anna ia bunga’na la Kusuka’ tama rianna
tu pakkan penggauranna.
8 Nakua kadanNa PUANG: Susi ke
den siapi uai anggoro’ lan tu eteng
bua anggoro’, nakua tau: da mibala’
bala’i, belanna den siapa rongko’ lan
susi dukamoto tu penggaurangKu

belanna mintu’ taungKu tae’ angKu la
ussanggang nasangi.
9 Aku la umpabu’tupi tu bati’ dio mai
Yakub sia dio mai Yehuda tu misa’
to la umpomana’ mintu’ buntungKu;
sia mintu’ to Kutonno’ la ussiosso’i
napomana’ sia mintu’ taungKu la torro
dio.
10 Iatu Saron la panglambaran domba
sia iatu lombok Akhor la pa’palengaran
sapi, la napomana’ mintu’ taungKu, tu
undaka’Na’.
11 Apa iatu kamu, e mintu’ to untampe
PUANG, tu tang ungkilalai buntu
maindanKu, sia to umpasakkaran kande
Gad sia to umbolikan apa dipairusan
Meni.
12 Kupamanassakomi la nakande pa’dang
sia la umpatukkukomi kalemi la direre’
belanna metambaNa’, apa tae’ mipebalii,
ma’kadaNa’, apa tae’ miperangii,
sangadinna umpogau’komi apa kadake
dio pentiroKu sia miporai tu apa tang
naala penaangKu.
13 Iamoto anNa kuai tu Puangta
PUANG: Manassa iatu mai taungKu la
kumande apa iatu kamu la tangdia’;
iatu mai taungKu la mangiru’, apa iatu

kamu la ma’rang; iatu mai taungKu
la parannu-rannu, apa iatu kamu la
kasirisan.
14 Manassa iatu mai taungKu la kumalasi-
lasi belanna parannu penaanna, apa iatu
kamu silallakan belanna masussa sia
siurrukan belanna rantang buami.
15 Iatu sangammi mitampean to
ditonno’Ku, la dipake unggatai tau:
Napateimoko PUANG. Apa iatu mintu’
taunNa’ la Nakamasean misa’ sanga
senga’,
16 naurunganni minda-minda tu
umpalakuan kamasakkean kalena,
iamo la umpalakuan kamasakkean
kalena ussa’bu’ Kapenomban oto’na
kamanapparan lan tondok iato, sia
minda-minda tu la massumpa lan te
tondok, la massumpa ussa’bu’ Puang
Matua oto’na kamanapparan, belanna
tae’mo nadikilalai tu kamaparrisan
dolona sia Kupasalaimo matangKu.
17 Belanna inang la ungkombongNa’
langi’ ba’ru sia lino ba’ru; iatu mintu’ apa
dolo tae’mo nadianna batu silambi’ lan
penaa.
18 Apa la parannu-rannukomi sia la
kumalasi-lasikomi tontong sae lakona

diona tu apa Kukombong, belanna
Kupadadi tu Yerusalem la dipomela'tek
sia iatu pa'tondokanna la diposende.
19 La kumalasi-lasiNa' diona Yerusalem
sia sende-sendeNa' diona taungKu.
Tae'mo anna la dirangi len lan tu tangi'
sia urruk.
20 Iatu pia sumusupa lan tae'mo nala
kondi' sunga', ba'tu to matua tae'mo
tu tang la umpasundun kadadianna,
belanna iatu to saratu'mo taunna anna
mate, kalollerannapa, moi na iatu to
umparri-parri kasalan, saratu'pi taunna
namane urruai tampak ropu.
21 Tau iato mai la umpabendan banua
anna nii torro, la untanan anggoro' anna
kandei tu buanna.
22 Tae' anna pabendanni tau iato mai
tu banua, kumua natau senga' unnii
torro, tae' anna mantanan, kumua natau
senga' umpurai nakande tu buanna,
belanna susitu kamasaianna garonto'
kayu, susi dukamoto tu katuoanna
mintu' taungKu sia la ungkande bunga
rangka'na.
23 Tau iato mai tae' nala mara'ta' punala
bang ba'tu kianakki anna mate mangura,

belanna tau iato mai bati' Napassakke
PUANG sola lanto mimi'na.
24 La dadi, iake tae'pi nameongli' tu tau
iato mai, la mebaliMo' sia iake marassan
bangsiai ma'kada, la Kutarimamo.
25 Iatu guruk na domba sibaa ungkande
riu, sia iatu singa la ungkande dalame
susi sapi, sia iatu barra'-barra' la napotuo
ula'; tae' nala umpogau' kadake sia tae'
nala umpabu'tui tu mesangganginna
dao lili'na buntu maindanKu, kadanNa
PUANG.

Penombana to tang mekaaluk Natumpu PUANG

66:1-4

66 1 Nakua kadanNa PUANG:
Iatu langi' iamo isungan
kapayungangKu, na iatu lino iamo
pelleseangKu; umbamira tu banua la
migaraganNa', ba'tu umbamira tu inan
kapelayoangKu?
2 Mintu'nate apa iate inang panggaraga
limangKu, susimoto anna dadi tu mintu'
ma'dandan maritik, kadanNa PUANG;
apa iatu tau iato Kutiro lumbang, iamotu
to umpamadiongan penaanna sia to

bonnong penaanna sia ungkataku'
kadangKu.
3 Minda-minda urrere' misa' sapi,
samanna umpatei tau; minda-minda
umpemalaran anak domba, samanna
to ulle'to pasallo asu; minda-minda
umpennoloan kande dipemalaran,
samanna to umpemalaran rara bai;
minda-minda untunu dupa napopemala'
kapengkilalan, samanna umpudi
dipa'deatainna. Susitu tau iato
mai unturu' lalan pa'poraianna, sia
umposende penggauran megi'giranna,
4 susi dukamoto naalai penaangKu,
ke sanggangi tu tau iato sia iatu
nakataku'na la Kuparampo lako kalena,
belanna tae' bangmi misa' mebali,
tongKu metamba, sia tae' bangi
umperangii tongKu ma'kada, sangadinna
napogau' tu apa kadake dio pentiroKu sia
naporai tu apa tang naala penaangKu.

Pa'paolaian salu ma'katampakanna

66:5-24

5 Tananni talinga tu kadanNa PUANG,
e kamu tu ma'parondona belanna
kadanNa: Iatu mintu' siulu'mi, tu

ungkabiri’komi sia ussisarakangkomi
belanna sangangKu ma’kada nakua:
Melo ke umpaombo’i kamala’biranNa tu
PUANG, angki tiroi tu kasendeammi. Apa
ia kalena la kasirisan tu tau iato mai.
6 Perangii, den ramba kapua lan mai
kota! Tu lu lan mai Banua Kabusungan!
Iamotu gamaranNa PUANG tu umpabala’i
penggauranna mintu’ ualinNa.
7 Tae’ bangsia namapa’di’, nakianakmo;
tae’ bangsia namangurria’ nadadiammo
misa’ pia muane.
8 Mindamora urrangi tu susinnato,
mindamora untiroi tu sangtintinna to?
Ma’dinraka tu misa’ tondok dipadadi lan
sangallo, ma’dinraka tu misa’ bangsa
sattu’ri tibussan? Apa iatu Sion mane
ra’pa’ mangurria’, anna dadiammi tu mai
anakna.
9 La Kubungka’raka tu inan taunna
tau, anna tae’ Kupakianakki? kadanNa
PUANG. Ba’tu Akuraka misa’ To umben
kakianakan tau, angKu tutu’ pole’i?,
kadanna Kapenombammu.
10 Parannu-rannukomi sola Yerusalem
sia pokumalasii, e kamu mintu’ tu
ungkamali’i. Posendei, e kamu mintu’ to
umporosso inaai,

11 kumua ammi mimmi'i sadia'mi tu susu
pa'pakatananna, sia miiru'i sanabossami
tu susu masekkaranna.
12 Belanna nakua kadanNa PUANG,
Nakua: La Kupalolongi kamarampasan
butung salu sia kamala'biranna mintu'
bangsa susi salu'-salu' lempan. Attu iato
la ma'mimmi'komi sia la dikepak sia
dikayun dipamo'le'.
13 Susi misa' tau napakatana indo'na
ten dukato tu Aku la umpakatanakomi,
ondongpi lan Yerusalem dinii
umpakatanakomi.
14 Iatommi tiromi to, la sende tu
penaammi sia mintu' bukummi la
mawatang sule susi tananan maluna; sia
iatu limanNa PUANG la Napapayan lako
mintu' taunNa sia kasengkeanNa lako
mintu' ualinNa.
15 Belanna manassa la sae tu PUANG
susi api na mintu' karetaNa sangtinti
talimpuru', la umpapayan kasengkean
ma'lulu-lulunNa sia pa'garrak ma'lana-
lananNa.
16 Belanna api sia pa'dangna la
Napaolanni PUANG salunna tu mintu'
ma'rupa tolino, sia la buda liu tu tau
Napatei PUANG.

17 Iamotu to umpamarimbangan sia
usseroi kalena, la male tama pa'lak
urrundu'i tu misa' tau lan tangngana, tu
to ungkande duku' bai sia iatu mai apa
maruttak sia balao; tau iato mai pada la
dipisanni, kadanNa PUANG.
18 Belanna Ku(tandaimo) tu
penggauranna sia tangnga'na tu
tau iato mai; la rampo (tu attu) dinii
umpasipulungi tu mintu' bangsa sia
mintu' basa; anna tiroi tau iato mai tu
kamala'birangKu.
19 La Kupaden misa' tanda dio lu tau
iato mai sia mintu' tu to tilendokmo
la Kusua lako mintu' bangsa – iamotu
lako Tarsis, Pul sia Lud, to ma'pana,
lako Tubal sia Yawan, sia lako mintu'
randan tasik mambela, tu tae' lenpa
narangi karebangKu sia tae'pa natiro
kamala'birangKu –, anna tau iato mai
umpatale'i tu kamala'birangKu dio lu
mintu' bangsa.
20 Anna tau iato mai ussolanni dio mai
mintu' bangsa tu mintu' siulu'mi butung
to pemala' lako PUANG; tau iato mai
la ma'darang sia ma'kareta sia dibulle
dao kadera; sia ma'bagala' sia ma'unta
malinta' rampo lako buntu maindanKu,

iamo Yerusalem, kadanNa PUANG,
sangtinti to Israel umpennoloan pemala'
lan pa'pannian maindan tama banuanNa
PUANG.
21 Sia la Kuangka' duka ba'tu pira-pira
tu tau iato mai la mendadi to minaa,
iamotu to Lewi, kadanNa PUANG.
22 Belanna susitu langi' ba'ru sia lino
ba'ru tu la Kupadadi, la tontong dio
oloKu, kadanNa PUANG, la susi dukato
tu bati'mi sia sangammi la tontong sae
lakona.
23 La dadi kumua, iake bulan ba'ruoi sia
ke allo katorroanoi, mintu' ma'rupa tolino
la sae menomba dio oloKu, kadanNa
PUANG.
24 La sun tu tau iato mai sia la natiro
tu batang rabukna mintu' to sorong
boko'mo dio mai Kaleku; belanna iatu
ulli'na tae' nala mate sia iatu apinna
tang la pa'de, sia la dadi misa' apa
napomataku' mintu' ma'rupa tolino.

YEREMIA

Bungkaran kada

1:1-3

1 [1] Iamote tu kadanna Yeremia, anakna
Hilkia, bati’ to minaa, tu torro dio
Anatot, lili’na Benyamin.
[2] Iamora nanii rampo tu kadanNa PUANG
tonna Yosia, anakna Amon datu to
Yehuda tonna taun ma’pessangpulo
tallunna ma’parenta.
[3] Sia rampo duka tonna Yoyakim,
anakna Yosia, datu to Yehuda sae lako
ma’katampakanna taun sangpulo misa
kaparentanna Zedekia, anakna Yosia,
datu to Yehuda sae lako kadipaliranna
tu pa’tondokan Yerusalem, tonna bulan
ma’pellimanna.

Kaditambaianna Yeremia

1:4-19

[4] Narampoimo’ tu kadanNa PUANG,
Nakua:

5 Iatonna tae’pa Kukombongko lan inan
tau, inang Kutandaimoko sia iatonna
tae’pa mutassu’ lan mai pa’tambukan,
Kupamarimbanganmoko sia Kuangka’ko
nabinna mintu’ bangsa iato.
6 Mebalimo’ kukua: O Puangta PUANG
tae’ kuissanni ma’kada-kada, belanna
mangurapa’.
7 Apa Nakua PUANG lako kaleku: Da
mukuai: Mangurapa’, belanna minda-
minda tu Kunii ussuako, la maleko lako
sia mintu’ tu Kupasan lako kalemu, la
mupokada.
8 Da mumataku’ dio tingayona tau
iato mai, belanna Aku urrondongko la
urrampanangko, kadanNa PUANG.
9 Nae’te’mi PUANG tu limanNa, Nakaka’i
tu pudukku, anNa ma’kada lako kaleku,
Nakua: Tonganna Aku umpatamai
kadangKu tu sadangmu.
10 Allo iate Kuangka’ko umpoissan
ba’tu pira-pira bangsa sia ba’tu pira-
pira kadatuan, la ma’du’dukki sia la
mangrondonni sia massanggangi sia
ma’pisanni sia la ma’bangun sia la
mantanan.
11 Sae pole’omi tu kadanNa PUANG
urrampoina’, Nakua: Apara mutiro e

Yeremia? Mebalimo’ kukua: Untirona’
misa’ takke’-takke’ kayu badan.
12 Nakuami PUANG lako kaleku:
Tonganna mutiro, belanna sakka’Na’
ungkampai tu kadangKu, la umpalaloi.
13 Ma’penduanna saeomi tu kadanNa
PUANG urrampoina’, Nakua: Apara
mutiro? Mebalimo’ kukua: Untirona’
misa’ kurin re’de bu’tu lu daa mai.
14 Nakuami PUANG lako kaleku: Daa
mai ulunna salu, la nanii sae tu
kasanggangan lako mintu’ pa’tondokan.
15 Belanna tonganna Aku untambai tu
mai bangsa mintu’ kadatuan daa mai
ulunna salu, kadanNa PUANG; la sae
tu tau iato mai napantan umpatorro
isungan kapayunganna lan babangan
Yerusalem sia sitingoan mintu’ rinding
tembo’na tiku lao sia sitingoan mintu’
tondok Yehuda.
16 Sia Aku la unnukungi tu tau iato mai
diona mintu’ kakadakeanna, belanna
naboko’iMo’ sia umpemalarammo
pemala’ ditunu pu’pu’ lako panggaraga
limanna.
17 La mupori tu aakmu, ammu ke’de’
umpokadai lako tau iato mai tu mintu’
apa la Kupasanangko, da mutiramban

belanna tau iato mai, da angKu
patirambanko dio tingayona.
18 Manassa allo iate Aku umpadadiko
misa' tambakuku matoto' sia lentong
bassi sia rinding tambaga untingoi tu
mintu' tondok sia mintu' datu Yehuda sia
arungna sia to minaanna sia mintu' to
lan tondok iato.
19 La naeako tu tau iato mai, apa tae'
nataloko, belanna Aku urrondongko la
urrampanangko, kadanNa PUANG.

Diona baine tang maruru'

2:1–3:5

2 1 Saemi tu kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua:
2 Maleko umpokadai anna rangii
mintu' tau lan Yerusalem, kumua:
Nakua kadanNa PUANG: Kukilalaipa
tu kamamalirammu tommu mangura
sia pa'kaboro'mu tommu ma'rampanan
kapa', tommu turu'Na' lan padang
pangallaran, iamotu dio lu padang tang
dipantananni.
3 Attu iato iatu Israel Napamarimbangan
PUANG, sia iamo bunga' bura padangna;
minda-minda la ungkandei la dipasala

sia la narampoi kamandasan, kadanNa PUANG.
4 Perangii tu kadanNa PUANG, e mintu' bati'na Yakub sia mintu' pa'rapuanna Israel!
5 Nakua kadanNa PUANG: Kakelokan apara tu naapparan nene' to dolomi dio Kaleku, anna toyang mambela dio mai Kaleku sia unturu' apa tae' gai'na naurunganni tae'mo patunna?
6 Sia tae' nama'kada tu tau iato mai kumua: Umbara Nanii tu PUANG, tu mangka ussolangkanni tassu' lan mai tondok Mesir sia unnanta'kan unnolai padang aak sia kalo'tokan, misa' padang rangke sia nabayo-bayoi kamatean, misa' padang tu tae' lenpa nalendu'i sia natorroi tau?
7 Kusolammokomi tama misa' padang malompo, ammi kandei tu mintu' buanna sia bura maelona, apa iatommi rampomo tama, mipamaruttakmo tu padangKu sia iatu mana'Ku mipopendadi apa megallian.
8 Iatu mintu' to minaa tae' nama'kada kumua: Umbara Nanii tu PUANG sia mintu' tu to sikambi' sukaran aluk tae' namorai untandaiNa' sia mintu' to

mangkambi’ memboko’ dio mai Kaleku
sia mintu’ nabi ma’nubua’ nalopian Baal
sia unturu’ kapenomban tae’ gai’na.
9 Iamoto la Kupaolaipokomi salu,
kadanNa PUANG, ondongpi iatu ampo
bati’mi la Kupaolai duka salu.
10 La lambankomi lako biring tasik
tondok to Kitim, tiroi dio; ba’tu suai tu
tau lako Kedar sia kamantang tonganni
sia tiroi dio, ke la den lenni nadadi tu
a’gan susito.
11 Denmoraka misa’ bangsa untuka’i
tu deatanna, moi anna tangia
kapenomban? Apa taungKu
napasituka’mo Kadipakala’biranna
tu apa tae’ gai’na.
12 La tirambankomi, e mintu’ langi’ tu
diona to, ma’parondokomi sia la ka’ba’
bulummi, kadanNa PUANG.
13 Belanna napogau’mo taungKu tu
da’dua penggauran kadake: Iatu Aku,
kalimbuang boba, tu natampemo tau
iato mai, anna paran bubun batu kalena,
iamotu bubun batu rutu’, tu tang nanii
sampe uai.
14 To sandangraka tu to Israel? Kaunan
garonto’raka? Ma’apai anna dadimo
kandena singa mangura,

15 tu nasokoi sia naurrungi? Nasanggang
tu padang anna lo'bang, sia naballa tu
tondokna, naurunganni tae'mo tau torro
lan.
16 Sia iatu kararo ulunna naku'ku'i
nasangmo to Memfis sia to Tahpanhes.
17 Tang iko kalenaraka umpadenanni
kalemu te, belanna mutampemo
tu PUANG, Kapenombammu, tonNa
solangko dio lu lalan?
18 Ma'apari ammu male lako Mesir
unniru' uai salu Nil? Sia ma'apari ammu
male lako Asyur unniru' uai Efrat?
19 Melo iatu kakadakeammu unnada'ko
sia kamembokorammu dio mai Puang
la umpa'dikkiko, ammu issanni sia
mutandai, kumua kadake sia mapai'
tu untampe PUANG, Kapenombammu
sia ke tae'i tu kamatakurammu lako
Kaleku, kadanNa PUANG, PUANGna
mintu' ma'dandan maritik.
20 Belanna tempon diopa mai ammu
tessei tu ayokamu sia muka'tuan tu
peporimmu ammu ma'kada kumua:
Manokamo' la dipokaunan. Apa dio lu
mintu' tanete malangka' sia diong lu
garonto' kayu maluna munii mamma'
ma'gau' sala.

21 Tang mangkarokoka Kutanan susi
garonto’ anggoro’ pa’tonno’, susi banne
tang karauan; ma’patumbai ammu
dadi tangke tang membuanna garonto’
anggoro’ pangala’ lako Kaleku!
22 Moi mubasei soda tu kalemu sia moi
mupemasabunni tongan, manassa la
kanaan duka tu kakadakeammu butung
ruttak dio pentiroKu, kadanNa Puangta
PUANG.
23 Umba mukua la ma’kada kumua: Tae’
aku kuruttakki kaleku, tae’ aku kuturu’i
tu mai Baal? Tiromi tu lalanmu diong
lombok, sia la muissan tu apa mangka
napogau’, e unta mangura tu ma’dondo
lu lako lu dio mai.
24 E keledai pangala’ tu biasa dio lu
padang pangallaran, ussurru’ angin
natarru’ kamoraianna; mindara ma’din
la undampai tu kakurasanna? Mintu’
tu undaka’i damo namasussa, belanna
naapparan ke bulan kakurasannai.
25 La mukanandai tu lette’mu, da
nasanggang tu putu’ lette’mu sia iatu
gora-goramu da namarangke; apa
mukua: tae’, tae’mo gai’na, belanna
kukamali’ tu to sae.

26 Susi misa’ to boko kasirisan, ke
diapparanni, susi dukamoto tu to Israel
natoding siri’; iamotu tau iato mai
sia mintu’ datunna sia arungna sia to
minaanna sia nabinna,
27 tu ma’kada lako sanglongki’ kayu,
nakua: Kamumo tu ambe’ku, na
lako misa’ batu, nakua: Kamumo tu
undadianna’. Belanna natanananNa’
sokkongna tu tau iato mai, tangia
lindona, apa iatonna kamaparrisanna,
ma’kadami nakua: Ke’de’Komi o Puang,
amMi rampanangkanni!
28 Umba nasangmira nanii attu iato
tu mintu’ rapang-rapang mupodeata
tu mangka mugaraga? Melo ke
bendanni tu tau iato mai, nakulle
sia manii urrampanangko, ke allo
kamaparrisammu; belanna pada
bilanganna mintu’ tondokmu, pada
dukato, tu mintu’ deatammu, e to
Yehuda.
29 Ma’apai ammi la ussite’geranNa’? anna
kamu sola nasang tu memboko’ dio mai
Kaleku, kadanNa PUANG.
30 Tae’ gai’na Kubamba tu anakmi, inang
tae’ namorai untarima peada’; iatu

pa’dangmi ungkandemo mintu’ nabimmi
susi singa ma’sa’mak.
31 E kamu to dadi totemo, perangii
tu kadanNa PUANG: Denraka Kususi
to padang aak lako to Israel, ba’tu
susito padang mapattang? Ma’apai
anna ma’kada tu taungKu, nakua:
Mallaimokanni, tae’mo kila sae lako
Kalemi?
32 Denraka misa’ baine mangura tang
ungkilalai belona, ba’tu misa’ baine
diparampo tang ungkilalai pepori
aakna? Apa taungKu masai allomo tang
ungkilalaiNa’.
33 Lendu’ manarangmu undaka’ lalan
melo la massulo bongi! Ia dukamoto
ammu popa’biasai tu lalanmu lako
kakadakean.
34 Ondongpi iatu rara to makaasi-asi tu
tae’ nakasalan kaanan dio biring dodomu
tu tae’ lenpa muapparanni ungkakei
banua.
35 Ondong polepi baranipoko ma’kada,
kumua: Tae’ kukasalan, sia inang
toyangmo tu kasengkeanNa dio mai
kaleku. Tonganna la Kuukungko, belanna
mukua: Tae’ kupogau’ kasalan.

36 Lendu’ ia pembudammumo
ussondai lalanmu! La natodingko
siri’ belanna umposande’ Mesir,
susitu kanatodingammu siri’, belanna
umposande’ Asyur.
37 Dio duka mai la munii tassu’ undudung
limammu, belanna Natibemo PUANG
tu tau iato mai, tu munii ussedan
rannummu, muurunganni tang unnappa’i
tu mudaka’na lako tau iato mai.
3 1 (Saemi kadanNa PUANG
urrampoina’, nakua): Iake denni
misa’ muane untantang bainena, anna
male napobainei to senga’, la ma’dinraka
tu muane dolona ussulei? Tae’raka nala
maruttak tu tondok napobua’? Apa moi
muma’gau’ salamo sola buda pa’gau’
sala, la susi bangrokoka to sule lako
Kaleku? kadanNa PUANG.
2 Mentingarako langngan mintu tanete
lo’bang, umbara nii tu tang dinii
ussiammurangko? Unno’ko’moko
dio lalan ungkampai tu tau mai,
susi misa’ to Arab, lan padang
pangallaran, sia muruttakkimo tu tondok
napobua’ passulobongimmu sia mintu’
kakadakeammu.

3 Iamoto natae’ Napasaei tu uran
kamban sia uran tampak; apa iatu
lindomu makamban susi lindo baine
bualang sia tontongko tang masiri’.
4 Tang randukmorokoka totemo
mengkamoya lako Kaleku, mukua:
O Ambe’ku, Kamumo tu kukamali’na
tongku mangura?
5 Ma’dinraka tu kasengkeanNa la
tontong sae lakona? Ma’dinraka la
Napatontong bang tu kare’dekanNa?
Susimo kadammu to, ammu pogau’
siapi tu mintu’ kakadakean, naurungan
sakerangngan-rangnganna.

Israel sorong boko’ na Yehuda tang maruru’

3:6–4:4

6 Ma’kadami PUANG lako Kaleku tonna
linona datu Yosia, Nakua: Mutiroraka
tu apa mangka napogau’ to Israel, to
sorong boko’? Biasa male langngan
mintu’ tanete madao sia diong lu
garonto’ kayu maluna, anna ma’gau’
sala dio.
7 Sia Kukuapa tonna mangka tu tau
iato umpogau’i tu iannato: Suleko lako

Kaleku; apa manoka sule. Iate apa
iato natiro Yehuda sangbainena to tang
maruru'.
8 Apa Kutiro, tongKu mangka untibei
tu Israel, to sorong boko' sia Kuben
sura' kasitantangan belanna diona
mintu' gau' sala napogau', iaomi tu
Yehuda sangbainena to tang maruru',
tae' namataku', sangadinna male duka
ma'gau' sala;
9 dadimi diona kapanglulluranna
umpogau' pa'pangngan buni, anna
ruttakki tu tondok; ondongpi sigau'
salamo batu sia kayu.
10 Iatonna mangka tu mintu' apa
iato, tae' duka namorai tu Yehuda,
sangbainena, iamoto tang maruru', bulo
lollong sule lako Kaleku, sangadinna
naangga'-angga'i bangri, kadanNa
PUANG.
11 Iamoto Nama'kada PUANG lako kaleku
Nakua: Iatu Israel, to sorong boko'
umpatandan kalena kumua malambu' na
iatu Yehuda, to tang maruru'.
12 Malemoko, petambanni te kada
iate rekke ulunna salu, kumua: La
mengkatoba'ko, e Israel, to sorong
boko', kadanNa PUANG, da angKu

patiroangko lindo sengke, belanna
maturu-turuNa', kadanNa PUANG, sia
tae' angKu la unnannai tu kare'dekangKu
tontong sae lakona.
13 Apa la mutandai tu kakadakeammu
kumua mangkamoko sorong boko' dio
mai PUANG, Kapenombammu sia male
punala bangko lako to sae diong lu
garonto' kayu maluna sia tae' muperangii
tu gamarangKu, kadanNa PUANG.
14 La mengkatoba'komi, e mintu' anak
pabali-bali, kadanNa PUANG, belanna
Akumo tu Puangmi, sia Akumo la
unnalakomi simisa' lan mai misa' kota,
nasida'dua, ke sangpa'rapuanoi angKu
solangkomi lako Sion.
15 Aku la ungkamaseangkomi tu mintu'
to mangkambi' tu naala penaangKu anna
ia ungkambi'komi situang kapaissanan
sia tangnga'kinaa.
16 La dadi attu iato, ke sabuda-
budannakomi sia memba'ka lan
tondok, kadanNa PUANG, tae'mo nala
umpokada-kadai tau tu diona patti
basseNa PUANG, sia tae'mo nala sae lan
penaanna tau sia tae'mo nakilalai tau
sia tae'mo nala undaka'i sia tae'mo nala
unggaraga pole'i.

17 Attu iato Yerusalem la disa’bu’ isungan
kapayunganNa PUANG sia mintu’ bangsa
la sirampun lako belanna sanganNa
PUANG dio Yerusalem sia tae’mo nala
lolang unturu’ kamakarrasanna penaa
kadakena.
18 Attu iato to lan tondok Yehuda la
male sitammu to lan tondok Israel,
anna tau iato pada la sae lu daa mai
padang daa ulunna salu lako padang
Kukamaseammo nene’ to dolomi la
napomana’.
19 Tonganna Kukua: Umba la Kukua
umpapadako tu mai mintu’ anak muane
sia la Kubenko misa’ padang maelo,
iamotu padang pa’tonno’na dio lu mintu’
bangsa la mupomana’! Sia Kusangapa la
musa’bu’Na’ Ambe’mu sia tae’mo mula
toyang dio mai Kaleku.
20 Apa susi misa’ baine tang maruru’ lako
muanena, susi dukamoto tu kamu tang
maruru’ lako Kaleku, e bati’na Israel,
kadanNa PUANG.
21 Perangii, tu gamara dao mai
tanete lo’bang, iamotu tangi’na sia
pengkamoyana to Israel, belanna
umpasepang lalanna sia naboko’i tu
PUANG, Kapenombanna.

22 La mengkatoba'komi, e mintu' anak
pabali-bali, angKu popa'runduanangkomi
sule dio lu kapusammi.
Tonganna indemokanni, saekanni lako
Kalemi, belanna Kamumo PUANG,
Kapenombangki.
23 Tonganna iatu mintu' tanete
sia kamamakanna mintu' buntu
pa'pakena manna napabu'tu; manassa
PUANG Kapenombanta Iamo oto'na
kasalamaranna to Israel.
24 Belanna iatu ra'ta'na mintu' nene' to
doloki puramo naampello' kadibelleran
randuk dio mai mangurangki, iamotu
mintu' dombana sia sapinna sia anakna
muane sia baine.
25 La malimungkukan mamma' nakabu'
siri'ki sia nasamboikan kaditattangki,
belanna kasalammokan lako PUANG,
Kapenombangki la kami la mintu' nene'
to doloki, randuk dio mai mangurangki
sae lako allo iate sia tae'mo kiperangii tu
gamaranNa PUANG, Kapenombangki.

4 1 Iake la mengkatoba'ko e Israel,
kadanNa PUANG, ma'dinko sule lako
Kaleku sia ia ke mutibei tu apa megallian
dio mai pentiroKu, manassa tae'mo mula
mallai,

2 sia la umpalaoko sumpa mukua:
La lelukraka tuoNa PUANG situang
kamanapparan, katonganan sia
kamaloloan, anna mintu' bangsa
sipalakuan kamasakkean sia massattuan
tete dio sanganNa PUANG.
3 Belanna susite tu kadanNa PUANG
lako mintu' to Yehuda sia to Yerusalem,
Nakua: Bungka'komi pa'lak ba'ru, da
mimangambo' lan lu to' duri.
4 Sunna'i tu kalemi lako PUANG sia
tibei tu salepe' kasirisan penaammi,
e kamu to Yehuda sia pa'tondokan
Yerusalem, da nama'lana-lana susi api
tu kare'dekangKu sia ma'pamampu',
naurunganni tang dibela dipa'dei,
belanna penggauran kadakemi.

Kasanggangan lu daa mai ulunna salu

4:5–6:30

5 Patale'i te lan Yehuda, pa'perangianni
lan lu Yerusalem sia pokadai kumua:
Pannonii tu napiri tanduk lan lu tondok,
sia pemandui metamba kumua:
La sirampunkomi anta tama kota
ditambakuku!

6 Pabendanni tu tanda kumua: lu
lakokomi Sion! Da mitorro bendan,
sangadinna ma'dondokomi ammi
mentirerung! Belanna la umpasaeNa'
kamandasan sia kasanggangan kapua lu
daa mai ulunna salu.
7 Iatu singa bendanmo lan mai to'
pangala'-ala'na, iatu to pasanggangna
mintu' bangsa ke'de'mo, tassu'mo lan
mai inanna, la umpopempadang lo'bangi
tu padangmu; mintu' tondokmu la
disabu'i, naurunganni tae'mo misa' tau
torro lan.
8 Iamoto la membungku' karungkomi sia
umbating sia unnurruk-urruk, belanna
iatu katorrong-torronganna PUANG
tae'pa natoyang dio mai kaleki:
9 Allo iato iatu datu sia mintu' arung la
pa'de deata, kadanNa PUANG, napussak
penaanna tu mintu' to minaa sia
tiramban tu mintu' nabi,
10 sia ma'kada nakua: O Puangta
PUANG, Kamumo mandu umpapusai
te bangsa iate sia iatu pa'tondokan
Yerusalem, tomMi ma'kada lako kumua:
La marampa'komi, anna iatu pa'dang
tibua'mo la ungka'tu sunga'.

11 Attu iato dipokada tu diona bangsa
iate sia to lan Yerusalem, kumua: Den
angin ma'pamalayu mangiri' lu dao mai
mintu' tanete lan lu padang pangallaran
lu lako anak dara bangsaKu; tangia
angin ma'ta'pii ba'tu la ma'pamurru'i.
12 La sae tu angin bara' kapua Kusua;
totemo Aku kalena la umpokadai tu
ukungan urrua tau iato mai.
13 Tiromi, kendekmo susi gaun
tikembong; sia iatu mintu' karetana
butung angin bara', na iatu mintu'
darangna mandu matira' anna
langkan maega: upu' allota belanna
sanggangmoki'.
14 Seroi tu penaaammu, e Yerusalem,
ammu makarimman; sangapapara tu
tangnga' sala tonang lan penaammu?
15 Belanna saemo tu karebanna dio mai
Dan sia dipa'peissanammo tu kareba
kasanggangan dio mai buntu Efraim.
16 Pokadanni mintu' bangsa, ondongpi
pa'peissananni lako Yerusalem, kumua:
Ba'tu pira-pira to ma'patama limbu
sae dio mai padang mambela, sia
unnarrak-arrak la ullaoi mintu' tondok
Yehuda.

17 Susito ma’kampa pa’lak
ma’talimbungan untikui, belanna
pabalibalimo lako Kaleku, kadanNa
PUANG.
18 Iatu kedomu sia penggaurammu
umparampoi te mintu’na apa iate
lako kalemu, napobua’ mintu’
kakadakeammu; mapai’ tongan to sia
nari’ta’ ko sae tama penaammu.
19 A’a mapa’di’ ba’tengku, mapa’di’
ba’tengku! Mangunterona’ sia bonnong
tu penaangku, ma’dube-dube tu ara’ku,
tae’mo kurapa’, belanna urrangi oni
napiri tanduk sia arrak kasirarian.
20 Dennoi kasanggangan napetambanoi
tau, ondongpi mintu’ padang
mangsanmo; tae’ nadikapang anna
disanggang tu mintu’ tendaku, sia lan
sangpekkappidian matari tu sambo
tendaku.
21 Sangapapara’ la untiroi tu tanda iato
sia urrangi oni napiri tanduk?
22 Belanna tang paissan tu taungKu sia
tae’ natandaiNa’; iatu tau iato mai susito
pia baga sia tang keinaa; manarang
umpogau’ kadake, apa tae’ naissanni
umpogau’ melo.

23 Iatongku tiroi te lino tang tibori'mo
sia tae' bangmo apa-apa lan; iatongku
mentingara langngan langi' pa'demo tu
arrangna.
24 Iatongku mentingara langngan mintu'
buntu, tiseno nasangmo sia mintu'
tanete tigega'mo.
25 Umba-umba kunii mentiro, tae'mo
tau, sia mintu' manuk-manuk dao langi'
male nasangmo mettia'.
26 Iatu padang maelo kutiro dadimo
padang pangallaran, sia mintu' tondokna
ro'pokmo dio oloNa PUANG, napobua'
katorrong-torronganNa.
27 Belanna nakua kadanNa PUANG,
Nakua: Mintu' padang iate la
Kupopempadang lo'bang, apa tae'
Kupisanni.
28 Iamoto, la rosso tu lino sia iatu
langi' dao la ma'pote dibolong, belanna
mangkamo Kupokada sia Kura'ta' tu
iannato, sia tae'mo Kupenassanni sia
Kuboko'imo.
29 Belanna diona arrak pakkanarang sia
to ma'pana, anna mallai tu mintu' to lan
tondok; iatu tau iato mai malemo tama
pangala'-ala' anna kendek langngan

buntu batu; iatu mintu' kota ditampe sia
tae'mo misa' tau torro lan.
30 Iamoto apa la mupogau', e iko tu
sanggangmo, moi ammu ma'pakean
lango-lango, moi ammu beloi ma'rupa-
rupa bulaan tu kalemu, moi ammu
ba'da'i malotongi tu matammu? Tae'
gai'na mubeloi tu kalemu susito, mintu'
pa'pangngan buni ussayuko sia morai
ungka'tu sunga'mu.
31 Belanna kurangi tu misa' sarro, susi
sarrona baine mangurria' sia sarro
sume'den-me'den susi sarrona baine
kianak pa'bunga', iamotu sarrona
anak dara Sion; seka-seka tongan
sia umpopempala' limanna, nakua:
Upu'alloku, belanna la ka'tumo tu
sunga'ku napobua' to papatean.
5 1 La lele-lelekomi lan lu batatta
Yerusalem, tiro meloi sia kamantang
tonganni sia daka'i lan lu tana lapangna,
ke denni miappa', moi misa'mora tau
tu umpogau' salunna sia untoe manda'
kabulo-lollongan, manassa la Kupa'dei
tu kasalanna.
2 Moi anna ma'kada tu tau iato mai
kumua: La lelukraka tuoNa PUANG
umpalao duka ia sumpa tang tongan.

3 O PUANG, tang Mipenunuraka tu
kabulo-lollongan? Mangkamo Mibamba
tu tau iato mai, apa tae' nasa'dinganni tu
mapa'di'; Misanggangmo, apa natumpu
tu peada', sangadinna umpamatoro
lindona ondong na buntu batu sia noka
mengkatoba'.
4 Apa kukua, iatu tau iato mai bongko;
tau iato mai baga liu, belanna tae'
natandai tu lalanNa PUANG sia
katonganannNa Kapenombanna.
5 Iamoto la malena' lako to kapuana
sipa'kada-kada, belanna tau iato
mai untandai lalanNa PUANG sia
katonganannNa Kapenombanna. Apa tau
ia dukamoto mai ussituru'i ulle'toi tu
ayoka sia ungka'tuan pepori.
6 Iamoto anna dammakki singa lan mai
pangala' tu tau iato mai sia nasanggangi
guruk lan mai padang aak sia naodo'
arimau buluh tu mintu' kotana, naminda-
minda tu tassu' lan mai la nase'bu-se'bu,
belanna budamo tu kasalanna sia tang
dikemba'mo tu kakelokanna.
7 Umba la Kukua umpa'dei tu
kasalammu? Mintu' anakmu untampeMo'
sia umpalao sumpa umposissareanni
tu tangia kapenomban. IatongKu

mangkamo umpedia'i, ullullu'omira
tananan dapo' sia tontong bangmo lan
banua lonte.
8 Iatu tau iato mai butung to darang
laki kura' tu lu lako lu dio bang mai,
ma'mehe'-mehe' ungkaduangi bainena
solana.
9 Ma'apai angKu tang la umparessai tu
apa susito, kadanNa PUANG; ma'apai
angKu tang la umpapakkanni tu bangsa
susito?
10 La mikendekki tu tanete anggoro'na,
ammi sanggangi, apa da miratoi; alai
tu tangkena, belanna tangia apanNa
PUANG.
11 Belanna kedo tang maruru' manna
napogau' to Israel sia to Yehuda lako
Kaleku, kadanNa PUANG.
12 Iatu tau iato mai umpeonganni
PUANG sia ma'kada nakua: Tangia
Ia pekapuangangki! sia: Tang
narampoimoki' kamandasan, sia tang
la untiromoki' kandean pa'dang sia
karorian.
13 Iatu mintu' nabi la susi bang angin,
tae' kuasa ullopianni ma'kada: da'ito na
ia kalenamo narampoi tu susinna te.

14 Iamoto Nama'kada PUANG,
Kapenombanna mintu' ma'dandan
maritik, Nakua: Belanna susi kadammi
to, iamoto na iatu kadangKu lan
sadangmu la kupopendadimo api na
bangsa iate susi kayu, anna pepurai
nakande tu tau iato mai.
15 Tonganna la Kupasaeangkomi mintu'
bangsa mambela, e to Israel, kadanNa
PUANG, iamo misa' bangsa matontongan
tu inang den dolona, misa' bangsa tang
mutandai basana sia tang mupebuyu' tu
kadanna.
16 Iatu inan tinaranna butung to kaburu'
menganga: mintu' tu tau iato mai tau
lalong nasang.
17 Bangsa iamoto la umpurai nakande
tu bura padangmu sia rotimmu, sia la
ummangsanni tu mai anakmu muane
sia baine, sia la umpurai nakande
tu mintu' dombamu sia sapimmu sia
ia duka la umpurai nakande tu bua
anggoro'mu sia bua ara sia ia duka la
ussanggangi pa'dang tu mintu' tondok
ditambakukummu tu murannuan.
18 Attu iato, kadanNa PUANG, tae'
dukapa angKu la umpisannikomi.

19 La dadi, ke ma’kadakomi kumua:
Ma’apai anNa parampoiki’ PUANG,
Kapenombanta te mintu’ apa iate,
la mukua lako: susitu mangkaMo’
mitampe ammi menomba lako deata
senga’ lan tondokmi, susi dukato la
napokaunankomi to senga’ lan misa’
tondok tangia kamu puangna.
20 Pa’peissananni te dio lu bati’na Yakub
sia pakaleleanni lan lu Yehuda, kumua:
21 Perangiimi te, e bangsa baga sia
tae’ tangnga’na, tu kemata, apa
tae’ napatiro, tu ketalinga, apa tae’
naparangi.
22 Tae’raka mila ungkataku’Na’, kadanNa
PUANG, tae’raka mila ma’parondo dio
oloKu, tu umpadadi bungin naposapa’
tasik, sia napokatonan tontong tu tang
nalendu’i? Moi umbassan-bassan tu
bombangna, tang nalambi’ duka lako,
moi mematu-matu, tae’ duka naleanni.
23 Apa iate bangsa iate to toro sia
pabali-bali, sorong boko’mo unturu’ lalan
penaanna.
24 Sia tae’ nama’kada lan penaanna,
kumua: Melo ke mengkaolaki’ lako
PUANG, Kapenombanta, tu mamase
umpasaeangki’ uran, la uran bunga’

la uran tampak, ke attunnai sia tu
umpenandangki' ba'tu pirang-pirang
minggu, tu attu pegandungan.
25 Apa iatu kakadakeammi untumpui
te mintu' apa iate sia kasalammi
umpatoyangi te mintu' kameloan iate dio
mai kalemi.
26 Belanna dio lu mintu' taungKu
diapparan tu to tang mekaaluk, tu
mangodo'-odo' susito ma'poya lumbang
untanan poya la umpoya tau.
27 Susi toban ponno manuk-manuk,
susi dukamoto tu banuanna ponno
pa'pakena, iamoto napobannangi
mala'bi' sia sugi';
28 malompo tu tau iato mai sia malannu';
tarru' maparrang tu kakadakeanna. Tae'
namalambu' ma'paolai salu la urra'ta'
kara-karana pia biung, apa moi susito
maupa' duka; sia tang untonganan
kara-karana to bongko.
29 Ma'apai angKu tang la umparessai tu
apa susito, kadanNa PUANG; ma'apai
angKu tang la umpapakkanni tu bangsa
susito?
30 Metakuran sia megi'giran tu apa dadi
lan tondok iate.

31 Mintu’ nabi ma’nubua’ tang tongan
sia mintu’ to minaa undi duka mesaro
la’da’ sia mintu’ taungKu umporai tu
iannato. Na apamora la mipogau’ ke
katampakannai?
6 1 Mallaikomi, e bati’na Benyamin, lan
mai Yerusalem. Pannonii tu napiri
tanduk lo’ Tekoa sia tutungi tu bia’
naparrang tu dukkunna dao Bet-Kerem!
Belanna daa mai ulunna salu mempaan
tu misa’ kakadakean sia kasanggangan
kapua.
2 La Kusanggang tu baine melo sia
dipamo’le’, iamotu anak dara Sion.
3 Iatu mai pangkambi’ ussolan dombana
ma’baanan lako, napabendanni tu
tendana tiku lao sia napakande dio lu to’
riu umba-umba tu nalambi’.
4 Menombaki’ tamane tama tananan
ra’ la ullaoi tau iato mai: maikomi
take’de’ tangnga allo! A’a umba nakua,
makaroenmo, lando-landonamo tu
bayo-bayo makaroen.
5 Maikomi take’de’ bongi, anta sanggangi
tu mintu’ tongkonan layukna.
6 Belanna susimo kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik: Lellengi tu
garonto’ kayu, pabendanni tu ba’tu pira-

pira benteng la dinii urrarii Yerusalem;
iamote tu tondok naponnoi kabuttokan
sia pa'pakario-rio manna lan.
7 Susi bubun batu umpamadingin bang
uai, susi dukato napamadingin bang
tu kakadakeanna; kamasa'garan sia
pa'pakario-rio manna dirangi lan, balala
sia pebamba tontong bang dio pentiroKu.
8 Eloranni tu kalemu dipa'dikki, e
Yerusalem, da Kumessarak dio mai
kalemu, da angKu padadiko padang talo
sia tondok tang dipa'tondokki.
9 Iamote tu kadanNa PUANGna mintu'
madandan maritik: Iatu to Israel
tinampenapa mupupu susi bua anggoro';
pasulei tu limammu lako tangkena susito
ma'pupu.
10 Mindara tu la kupa'kadai sia la kuada'i,
kumua anna perangii? Manassa iatu
talinganna tau iato mai tang disunna'i.
Iamoto natang parangi; iatu kadanNa
PUANG susito apa ditatta dio tau iato
mai, tae' napasiolai.
11 Nakabu'na' kare'dekanNa PUANG
sia mengkata'ka'na' untemme' ara'ku.
Barrakanni lako pia dio lu batatta sia
lako kasirampunanna pia muane lolle'!

Belanna pada-pada la ditingkan muane
sola baine, sia to ubanan sola to matua.
12 Mintu' banuanna tau iato mai la
dipalele lako to senga' sola mintu'
pa'lakna sia mintu' bainena, belanna
unnangka'Na' limangKu lako mintu'
pa'tondokan, kadanNa PUANG.
13 Belanna tau iato mai randuk dio
mai to bitti' sae lako to kapua undaka'
bang saro bu'tu kadake; mintu'nato
ma'pakena nasang; la nabi la to minaa.
14 Iatu bangkena taungKu samaraa-
raanna nadampi, nakua: Marampa'-
marampa'! Apa tae' tu kamarampasan
dio!
15 Dipakasiri' tu tau iato mai, belanna apa
megallian tu napogau', apa tae' bangmo
natandai tu siri', ondongpi ma'lindo' batu
bangmo. Iamoto la tipessambak tu tau
iato mai dio lu mintu' to tipessambak;
iangKu papakkanni tu tau iato mai, la
tisumbang, kadanNa PUANG.
16 Iamote tu kadanNa PUANG:
Bendankomi dio lu to' batatta; tiro meloi
sia pekutananni tu lalan dolo, umbanna
tu lalan tongan, anna ia mipolalan, anna
rapa' penaammi; apa nakua tu tau iato
mai: Manokakan umpolalanni.

17 Sia Kuangka’mo tu ba’tu pira-pira to
ungkampaikomi, nakua: Perangii meloi
tu oni napiri tanduk! Apa nakua tu tau
iato mai: Manokakanni umperangii.
18 Iamoto perangiimi, e mintu’ bangsa,
sia la miissan, e kasirampunan tu apa
urrampoi tau iato mai.
19 Perangii, e lino, manassa iatu
kasanggangan Kuparampoan bangsa
iate iamotu buanna mintu’ tangnga’na,
belanna tang naperangii tu kadangKu sia
natampe tu Sukaran alukKu.
20 Iamoto apara gai’na mibanNa’ tu dupa
dio mai Syeba sia bangle mellong dio mai
tondok mambela? Iatu pemala’ pantunu
pu’pu’mi tang nakalo’ penaangKu sia iatu
pemala’ pangrere’mi tang Kupopaiman.
21 Iamoto, kadanNa PUANG, nakua:
Manassa la Kupannii ba’tu pira-pira
batu katitodoan dio lu lalanna bangsa
iate, nanii titodo ambe’ sola tu mai
anakna; to sangtondok la pada sanggang
sangbanuanna.
22 Iamote tu kadanNa PUANG Nakua: La
sae misa’ bangsa lu daa mai ulunna salu,
iamotu to sangpetayanan kapua ke’de’
dio mai randan langi’.

23 Tau iato mai untangke pana sia
doke; masuang sia tang untandai
kamamasean; iatu ongngo'na mariak
susi tasik sia ma'darang tu tau iato mai;
sia sakka'mo susito la parari, la ullaoiko,
e anak dara Sion.
24 Iatonta rangi tu karebanna, loe tu
limanta; narampoiki' kapussakan sia
kamapa'diran susito misa' baine la
kianak.
25 Da mitassu' dio lu padang sia da misun
dio lu lalan, belanna nanii pa'dang uali
dio sia kamaramban tiku lao.
26 E anak dara taungKu, ma'dodo
karungko sia umpentombangko
au. Ma'pote dibolongko susito
kamatean anak misa', sia mario-rioko
umbating; belanna ta'pa nalaoiki' to
ma'kasanggang.
27 Kupadadimoko passudi bulaan dio lu
mintu' taungKu, mendadi to ma'paressa,
ammu tandai sia umparessai tu lalanna.
28 Pabali-bali tongan tu mintu' tau
iato, tu tontong bang ma'palele beko;
susi bangmo tambaga sia bassi,
sangbulitukan nasangmo.
29 Iatu sauan merambu bang, apa tima
manna tassu' lan mai to' api; tae' bang

gai’na tontong dipakombong tang ma’din
disarakki tu to kadake.
30 Nasangaimi tau salaka ditibean,
belanna Natibemo PUANG tu tau iato
mai.

Pa’pangada’na Yeremia lan Banua Kabusungan

7:1-15

7 1 Iamote tu kadanNa PUANG rampo
lako Yeremia, nakua:
2 Maleko ammu bendan dio ba’ba
banuanNa PUANG, sia pangadaranni dio
te kada iate, kumua:
Perangiimi tu kadanNa PUANG, e
mintu’ to Yehuda tu tama ba’ba iate la
menomba lako PUANG.
3 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
madandan maritik, Kapenombanna to
Israel, Nakua: Pemeloi tu mintu’ lalanmi
sia penggaurammi, angku paunnisung
marampa’komi lan tondok iate.
4 Da mipatonganni tu kada pa’pakena,
tu nakua: Iamote tu banuanNa PUANG,
banuanNa PUANG, banuanNa PUANG!
5 Tae’ natongan to, apa iake mipemeloi
tonganni tu lalanmi sia penggaurammi,

sia iake malambu'komi umpaolai salunna
tu tau anna solana,
6 iake tae'i ammi pakario-rio to sae
tang sia pia biung sia baine balu
sia tang umpatibollo rarana to tang
kasalan dio inan iate sia iake tae'i
mipengkaolai tu kapenomban senga', tu
la umpabu'tuangkomi kamandasan,
7 manassa la Kupaunnisung
marampa'komi misituran-turananni
lan tondok iate, iamotu padang
Kukamasean nene' to dolomi.
8 Apa mipatongan tu kada pa'pakena tu
tang kebattuan.
9 Umba nakua? Bokomokomi sia
papatean sia pasandak salu lako
rampanan kapa' sia umpalao sumpa tang
tongan sia memala'komi lako Baal sia
mengkaola lako kapenomban, tu tang
mitandai-
10 ammi mane sae umpennoloiNa' lan
banua iate, tu dinii unggente' sangangKu,
mikua: Tilendokmokan! kumua ammi
pogau'i te mintu megallianna?
11 Iate banua iate, tu diniimo unggente'
sangangKu, misangaraka lo'ko' pa'gora'?
Iatu Aku, Kutiro nasangmo, kadanNa
PUANG.

12 Belanna ma’dinkomi male lako to’
inanKu dio Silo, tu pamulanna Kunii
umpaunnisung sangangKu; tiromi tu
apa mangka Kuparampoanni, natumang
mintu’ kakadakeanna taungKu Israel.
13 Totemo, belanna mipogau’ te mintu’
penggauran iate, kadanNa PUANG,
sia Kupa’kadaikomi, ke makale’ sia
ke karoen, apa tang miperangii sia
Kukambaroangkomi, apa tae’ bang
mimebali.
14 Iamoto nabanua iate, tu mangkamo
dinii unggente’ sangangKu sia
tu miposande’, sia inan iate tu
Kukamaseangkomi sia nene’ to dolomi,
la kuparampoi kasanggangan susitu
mangka Kuparampo lako Silo dolona,
15 sia la Kusualekomi dio mai oloKu,
susitu mintu’ siulu’mi Kusuale, iamotu
mai bati’na Efraim.

Kapemalaran lako datu baine dao ba’tangna langi’

7:16-20

16 Iatu iko, da mupassambayanganni
te bangsa iate, da mumeongli’
umpengkamoyanni sia umpalakuanni sia

da muparukuNa', belanna manokaNa' umperangii tu passambayangmu.
17 Tae'raka mutiroi tu apa napogau' tau iato mai lan lu mintu' tondok Yehuda sia dio lu mintu' batatta Yerusalem?
18 Iatu mai anakna urruruk kayu sia iatu ambe'na umpadukku api na iatu bainena ma'gerok ta'pung la nagaragai pa'ranggina dipenomban lako datu baine dao langi' sia untedok pemala' pantedok lako kapenomban senga' la umparosso penaangKu.
19 Apa Akuraka tu naparosso, kadanNa PUANG? Tang kalenaraka tu naparosso, naurunganni kasirisan tongan?
20 Iamoto, kadanNa Puangta PUANG, iatu kasengkeangKu sia kare'dekanna ara'Ku la tibarrak indete inan iate, lako tolino sia lako mintu' olo'-olo', lako mintu' garonto' kayu dio lu padang sia lako mintu' bura padang; iamoto tu la dukku tang pa'de-pa'de.

Kapengkaolan lako PUANG **ondong ia na kapemalaran**

7:21-28

21 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna
to Israel, Nakua: Pasisolai tu pemala’
ditunu pu’pu’mi na pemala’ pangrere’mi,
mikandei tu duku’na,
22 belanna iatongKu solanni tassu’ lan
mai tondok Mesir tu nene’ to dolomi, tae’
angKu ma’kada ba’tu mepasan lako tau
iato mai tu diona pemala’ ditunu pu’pu’
ba’tu pemala’ pangrere’,
23 sangadinna pepasan iate Kupokadan
tau iato mai, kumua: La miperangii
te kadangKu, iake susito iate Aku
te KapenombammiNa’ na kamu
taungKukomi; la mituru’ tu mintu’ lalan
Kupasanangkomi, ammi makarimman.
24 Apa tang ma’perangi tu tau iato mai,
sia tae’ napalidanni talinga, sangadinna
makarra’ bang unturu’ lalan penaa
kadakena; iatu tau iato mai sorong
boko’, tae’ namennolo,
25 randuk tonna tassu’ tu nene’ to dolomi
dio mai tondok Mesir sae lako allo iate.

Sia kusua lako kalemi tu mai taungKu,
iamotu mintu' nabi, ke makale' sia ke
karoen.
26 Apa tang naperangiiNa' tu tau iato mai
sia tae' napalidanni talinga, sangadinna
umpamakarra' bang penaanna losong
pole' na iatu nene' to dolona.
27 Mupokada tu mintu' kada iate lako
tau iato mai, apa tang naperangiiko sia
mukambaroan, apa tang napebaliiko.
28 Iamoto la mupokada tu diona a'ganna,
kumua: Iamote tu misa' bangsa, tu
tang umperangii kadanNa PUANG,
Kapenombanna sia untumpu peada'; iatu
kabulo-lollongan sisayurammo sia kada
tang tongan mannamo dio pudukna.

Lombok Pura tau

7:29–8:3

29 Ku'ku'i tu beluakmu ammu tibei, sia
unnurrukko umbating dao lu tanete
karing, kumua: Nasualemo PUANG
sia Natampemo te pa'rapuan iate tu
narampoi kasengkeanNa.
30 Belanna iatu bati'na Yehuda umpogau'
kadake dio pentiroKu, kadanNa PUANG;
iatu apa megallian napalanmo banua,

tu mangka dinii unggente' sangangKu,
anna ruttakki.
31 Nagaragaimi tu mintu' inan pemalaran
dao buttu-buttu Tofet diong lombok
Ben-Hinom, la untunui tu mai anakna
muane sia baine, iamotu apa inang tae'
len Kupepasananni sia inang tae' len
bu'tu lan penaangKu.
32 Iamoto, kadanNa PUANG, la sae tu
allona, anna tang disangaimo Tofet ba'tu
lombok Ben-Hinom, sangadinna lombok
Pura tau: napanglamunni bangmi tau tu
Tofet, belanna tae'mo tu inan.
33 Ondongpi mintu' batang rabukna
bangsa iate napopendurukan manuk-
manuk dao langi' sia napokande mintu'
olo'-olo' dao kapadanganna, na moi
misa' tau tae' unnula'i.
34 Dio lu mintu' kota Yehuda sia dio lu
mintu' batatta Yerusalem la Kupa'dei tu
arrak kaparannuan sia kamaruasan sia
gamara to ma'rampanan kapa', belanna
tondok iate la sanggangmo.
8 1 Attu ia dukato, kadanNa PUANG,
la napatassu' tau tu bukunna mintu'
datu to Yehuda sia bukunna mintu'
arungna sia bukunna mintu' to minaa
sia bukunna mintu' nabi sia bukunna

mintu’ to lan Yerusalem diong mai panglamunanna.
2 Anna tale’i dio patu allo sia bulan sia mintu’ ma’dandan maritik dao langi’, tu nakamali’ sia napengkaolai sia naturu’ sia nadaka’, nanii menomba; mintu’ buku iato tang la dirampun ba’tu dilamun, sangadinna la mempangangku’ dio lu padang.
3 La’biran mate ke la tuomira tu torrona, iamotu mintu’ to torropa dio lu pa’rapuan kadake iate, dio lu mintu’ inan Kunii urrambai tu tau iato mai, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.

Kasalan sia ukungan

8:4–9:26

4 La mupokada lako tau iato mai kumua:
Nakua kadanNa PUANG: Denraka to tobang anna tang malimbangun sule, denraka to sumepang senga’ anna tang tibalik sule?
5 Ma’apai te bangsa iate nadisangai:
To sorong boko’ na iate Yerusalem: To sorong boko’ tarru’? La’ka’ bang lako pa’pakena, sia mengkailing tu tau iato mai mengkatoba’.

6 Kupeandallingmo sia Kuperangii-
rangiimo, manassa tau iato mai
umpokada apa kelok; moi misa' tae'
umpenassanni tu kakadakeanna,
nakuami: Apara tu kupogau'? Mallaimi
sola nasang sorong boko' susito darang
ma'dondo tama tananan ra'.
7 Moi anna tambolang dao lu langi'
untandai tu attunna sia bu'ku' sola
kaluppini' na kaloko' ungkilalai duka
attu karampoanna, sangadinna taungKu
manna tu tang untandai katonganan Na
PUANG.
8 Umba la mikua ma'kada kumua:
Kami te to paissan; sia dio kaleki tu
Sukaran aluk Na PUANG? Manassa iatu
penaa pa'pakenanna mintu' to massura'
untonno' leko'i.
9 Dipakasiri' sia masussa, ondongpi
pussak tu mintu' to paissan, belanna
natumpu tau iato mai tu kadan Na
PUANG; kapaissanan apa toda dio
kalena?
10 Iamoto Kueloranni tu bainena tau iato
mai naala to senga' sia iatu pa'lakna
diben to untaloi. Belanna randuk dio
mai to bitti' sae lako to kapua undaka'

bang saro bu’tu kadake, mintu’na to
ma’pakena nasang la nabi la to minaa.
11 Iatu bangkena anakna baine taungKu
samaraa-raanna nadampi, nakua:
Marampa’, marampa’! Apa tae’ tu
kamarampasan dio.
12 Dipakasiri’ tu tau iato mai, belanna apa
megallian tu napogau’, apa tae’ bangmo
natandai tu siri’, ondongpi ma’lindo batu
bangmo. Iamoto la tipessambak tu tau
iato mai dio lu mintu’ to tipessambak;
iake dipapakkanni tu tau iato mai, la
tisumbang kadanNa PUANG.
13 La Kurampun tu bua kapatongananna
tu tau iato mai, kadanNa PUANG: dio lu
garonto’ anggoro’ tang membua sia dio
lu garonto’ ara tang membua, ondongpi
iatu daunna malayumo; sia tang napalan
penaanna tu apa Kukamaseanni.
14 Ma’apai anta la unno’ko’ indete?
Sirampunkomi, maikomi tatama
tondok ma’tambakuku, moi tadio lu,
inang la sanggang dukaki’, belanna
Nasorongmoki’ PUANG, Kapenombanta,
lako kasanggangan sia Napairu’moki’
rasun, belanna kasalanmoki’ lako
PUANG.

15 Moi tarannuan kamarampasan, apa
tae’ bang tu melona, moi anta rannuan
allo kamalekean, apa metakuranna
manna.
16 Daa mai Dan dinii urrangii tu sumaunna
mintu’ darangna, sia iatu mai darangna
ma’mehe’-mehe’, natiseno-seno tu
mintu’ tondok; tau iato mai saemo
untaloi tu mai padang sia ungkandei tu
mai burana, sia ussanggang tondok sia
iatu mai pa’tondokan.
17 La Kupasaeangkomi tu ba’tu pira-pira
ula’ keipo, tu tang natulak pa’basa-basa,
anna totokkomi, kadanNa PUANG.
18 Tang kutanan tongan mapa’dikna
tu penaangku, lendu’ masussanna
penaangku!
19 Perangiimi tu sarrona anakna baine
taungku dio mai mintu’ tondok, kumua:
Umbai tae’ PUANG dio Sion, umbai
tae’ tu Datunna dio? – Ma’apari tu mai
rapang-rapang dipodeatanna tau iato
napa’dikki tu penaangKu, sia apa tang
kebattuan dio mai padang tau.
20 Lendu’mo tu pegandungan sia
upu’mo tu pealloan, natae’ bang sia
tadirampanan.

21 Sanggang tonganna’ napobua’
kasangganganna anakna baine
bangsaku, ma’pote dibolongna’ sia
magiangna’!
22 Tae’raka balsen dio Gilead, tae’
raka misa’ to ma’dampi? A’a ma’apai
tu bangkena anakna baine bangsaku
natang sikemun?
9 1 A’a, kenna la uai tu ulungku sia
matangku susito kalimbuang, angku
tangi’i ke allo ke bongi tu mintu’ to
dipongko dio lu anakna baine bangsaku.
2 A’a kenna dennora kuissan tu misa’
pa’bongian dio lu padang pangallaran
manassa kutampe te bangsaku sia
umpatoyangna’ kaleku dio mai, belanna
to ma’gau’ sala nasang tu tau iato mai
sia sangtuntunan to tang maruru’.
3 Ma’neko-neko tu lilana susi pana
digi’tingan ponno buttok sia tae’
namalambu’ ma’parenta lan lu tondok
sia tae’ upu’na umpasisonda kakadakean
napogau’, sia tae’ natandaiNa’ tu tau iato
mai, kadanNa PUANG.
4 Pada kanandaikomi kalemi dio mai
solami sia da mirannuan moi misa’ siulu’
belanna iatu mintu’ siulu’ pa’pakenan sia
lu lako lu dio mai ma’palele beko.

5 Iatu tau iato mai pada umpakena
solana sia tae' nama'kada tongan;
napopa'biasa tu lilana ma'kada tang
tongan sia urruttakki kalena umpogau'
kakelokan.
6 Indete tu nanii sitoppo'-toppo'
pa'pakario-rio sia sitombon-tombon
pa'pakena; tae' namorai tu tau iato mai
untandaiNa', kadanNa PUANG.
7 Iamoto, nakua kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik: Manassa la
Kupakombong sia la Kusudi tu tau iato
mai, belanna apapa tu la Kupogau' diona
anakna baine taungKu?
8 Iatu lilana tau iato mai susito tinaran
papatean, tu ma'kada tang tongan;
iatu pudukna pada ma'kada marampa'
sola tu mai solana, apa lan penaanna
natananan poya.
9 Ma'apai angKu tang la unnukungi tu
tau iato mai diona tu apa iate, kadanNa
PUANG, ba'tu ma'apai angKu tang la
umpabala'i tu bangsa susite?
10 Diona tu mintu' buntu angKu tumangi'
sia untannun bating sia diona tu lili'na
padang alla' angKu sumarro, belanna
talomo sia tae'mo misa' tau unnolai sia
tae'mo oni ma'dandan patuoan dirangi

dio; la mintu’ manuk-manuk dao lu langi’
la mintu’ olo’-olo’, mallai nasangmo,
pa’de pallan.
11 Iatu Yerusalem la Kupadaun launan,
napopembunianni serigala sia iatu mintu’
kota Yehuda la Kupopempadang lo’bang,
na moi misa’ tau tae’mo untorroi.
12 Mindara tu paissan la untandai
te apa iate? Mindara tu mangka
Nanii PUANG ma’kada, naurungan
ma’din umpa’peissananni, kumua apa
bannangna anna sanggang te padang
iate sia talo susi padang pangallaran to
moi misa’ tau tae’mo unnolai?
13 Nakua kadanNa PUANG: Belanna
naboko’i tau iato mai tu Sukaran alukKu
tu Kupadio tingayona sia tae’ naperangii
tu gamarangKu sia tae’ napasiolananni
tu kedona,
14 sangadinna unturu’ kamakarrasan
penaanna sia umpengkaolai Baal, susitu
naadaranni nene’ to dolona.
15 Iamoto nakua kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Tonganna la Kupakande apsantin sia la
Kupairu’ rasun tu tau iato mai.

16 Sia la Kupasisarak-sarak tu tau iato
mai dio lu mintu' bangsa, tu tae' natandai
sia tae' natandai nene' to dolona sia la
Kupaula'i pa'dang, sapuranna Kusabu'i.
17 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, nakua: Kilalai sia
tambai tu baine umbating sia pesuanni
tu baine malute anna sae,
18 anna madoi' umbarrakangki' tu misa'
bating, naurunganni sitanutuan sia
lolong tu uai matanta.
19 Belanna dirangi lan mai Sion tu bating
iate nakua: A'a, sanggangmokanni!
Natoding tonganmokan siri', belanna
diparukumokan untampe tondokki sia
dipongkamo tu mintu' banuangki.
20 Iamoto, e kamu mintu' baine,
perangiimi tu kadanNa PUANG, la
mitanding talinga tu kada sun dio
pudukNa; ada'i tu mintu' anakna baine
umbating sia siadarangkomi ma'rio-rio:
21 Iatu mammaran mata menteka'mo
tama pentiroangki,
sia tarru'mo tama tongkonan layukki,
sia ummangsanni pia dio lu lalan,
sia to mangura dio lu padang;

22 – nakua kadanNa PUANG: Ma’kadako
– iamo napourung to na iatu batang
rabukna tau situlambenan,
susi pangangku’ dio lu padang sia susi
gandung dika’pan tobang dio boko’na to
ungka’ta’i,
namoi misa tau tae’ urrampunni.
23 Inde sia tu kadanNa PUANG: Iatu to
maluangan ba’tengna, da nasattuanni tu
kamaluanganna sia iatu to matoto’ da
nasattuanni tu kamatotoranna sia iatu to
sugi’ da nasattuanni tu kasugiranna,
24 apa iatu to la morai massattuan,
melo ke massattuanni, belanna paissan
sia natandaiNa’, kumua Akumo tu
PUANG, tu umpalalo kamasokanan
sia kamalamburan sia kamaloloan
dao kuli’na padang; belanna naala
penaangKu tu to massattuan susito,
kadanNa PUANG.
25 Tonganna la sae tu allo, kadanNa
PUANG, ke Kuukungi tu mintu’ to
disunna’i, apa butungpa to tang
disunna’i;
26 iamotu Mesir sia Yehuda sia Edom
sia to Amon sia Moab sia mintu’ tu to
disoppo kurin, tu torro lan lu padang
pangallaran, belanna mintu’ tu bangsa

iato tae’ nadisunna’i, apa mintu’
bati’na to Israel iamotu tang disunna’i
penaanna.

Diona PUANG **Kapenomban sia dipa’deatainna**

10:1-16

10 [1] Perangiimi tu kada tu Napokada
PUANG lako kalemi, e bati’na
Israel!
[2] Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Da mipeolai tu lalanna mintu’ bangsa
sia da mipotirambanni tu mintu’ tanda
dao langi’, belanna napotiramban mintu’
bangsa.
[3] Belanna iatu pekaalukanna mintu’
bangsa tae’ gai’na: belanna iatu apa iato
susito kayu sanglongki’ lan mai pangala’,
iamo panggaraga to pande tu diuasei;
[4] nabeloi salaka sia bulaan; namanda’i
ba’tu pira-pira paku sia napa’tong
pepa’tong, kumua da natigoyang.
[5] Iatu rapang-rapang dipodeata iato
susi payo-payo lan pa’lak katimun
tang naissan ma’kada-kada; dibulle
bangpi, belanna tang naissan lumingka.
Da mikataku’i, belanna tae’ napogau’

kadake, sia umpogau' kameloan tae'
duka dio kalena.
6 Moi misa' tau tae' tu padamMi,
o PUANG! PasareonganKomi sia
pasareongan tu sangamMi umpapayan
kamatotoran.
7 Mindara tu la tang ungkataku'Komi, o
Datunna mintu' bangsa? Manassa Kamu
tu sipatu dikataku'! Belanna dio lu to
matarru'na mintu' bangsa sia mintu'
datunna tau iato mai tae' tu padamMi.
8 Iatu tau iato mai baga sia bebe',
belanna tae' naangga'i tu pangadaran
iato, kayu bangsia ia to.
9 Iatu salaka dibabak dibaa dio mai
Tarsis, na iatu bulaan dio mai Ufas,
panggaraga to manarang sia pa'tampa
pande bulaan la dikalasaranni sia iatu
pakeanna lango-lango sia lango-lango
makaseda; mintu'nato pengkarangan to
pande.
10 Apa PUANG, Iamo Kapenomban
tongan, Iamo Kapenomban tuo sia Datu
matontongan; tete dio kare'dekanNa
anna tigega' tu lino sia iate mai bangsa
tae' untananni tu kasengkeanNa.
11 – La susi kadammi lako tau iato
mai, kumua: Iatu mintu' deata, tu tae'

napadadi langi’ sola lino, la pa’de dao
mai kuli’na padang sia lan mai nasambo
langi’,-
12 Iamo Puang tu mangka umpadadi lino
tete dio kamatotoranNa sia tu umpatepu
lipu daenan tete dio kakinaanNa
sia umballa’ langi’ tete dio tangnga’
kinaanNa.
13 Iake umpatassu’i kadanNa, mongngo’
tu uai dao langi’ sia umpakendek salebu’
dio mai randan langi’; Ia umpadadi kila’
naturu’ uran, sia umpatassu’ angin lan
mai pa’palumpunanNa.
14 Attu iato iatu mintu’ tolino baga
sia tang paissan; iatu mintu’ pande
bulaan natoding siri’ diona rapang-
rapang dipodeata, belanna iatu mintu’
pa’pati’no’na tae’ natongan, sia tae’
penaa lan.
15 Mintu’nato tae’ gai’na sia misa’
panggaraga pa’popetaa; iake narampoi
ukungan, sabu’mi.
16 Apa tae’ nasusito tu taana Yakub;
Iamo Tokumombong sanda mairi’ sia
garonto’ mana’Na to Israel: tu digente’
PUANGna mintu’, ma’dandan maritik.

To Yehuda narampoi kasanggangan kapua

10:17-25

17 Angka’i tu pa’bungku’mu diong mai
padang, e iko tu dipatama limbu.
18 Belanna inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Tonganna, iate attu iate la
Kutua’ tu pa’tondokan iato sia la
Kupakapussakan tu tau iato mai, anna
kabu’tui.
19 A’a dikka’ tu aku belanna balalaku!
Tumbai mapa’di’na tu bangkeku.
Manassa la ma’kadana’ kukua: Io, sipatu
la kuperasai te pa’di’ iate.
20 Sanggangmo tu tendaku, sia mintu’
ulangna ka’tumo; natampemo’ mintu’
anakku sia pa’demo tu tau iato mai; moi
misa’ tae’mo umballa’i tu tendaku sia
untoke’i tu kulambunna.
21 Belanna mintu’ to mangkambi’ baga
sia tae’ nadaka’i tu PUANG, iamoto anna
tae’ napaissan sia sisarak-sarak tu mintu’
patuoanna.
22 Perangii tu misa’ kareba! Tonganna
saemo tu misa’ kamarekoan kapua daa
mai ulunna salu la umpopempadang

lo’bangi tu mintu’ kota Yehuda
napoinanni serigala.
23 Kuissan, o PUANG, kumua iatu lalanna
tolino, tae’ napangeloranna kalena sia
tae’ nakuasa male umpapatui tangkena.
24 Pa’di’na’, o PUANG, apa pasitinayai
kamalamburan, da nabannang dio
kasengkeamMi, da Miparatona’.
25 Barrakanni tu kare’dekamMi lako
mintu’ bangsa, tu tae’ natandaiKomi,
sia lako mintu’ pa’rapuan tu tang
metamba ussa’bu’ sangamMi; belanna
naampello’mo tau iato mai tu Yakub,
ondongpi naampello’ sia nasappii sia
napopempadang lo’bang tu tondok
natorroi.

To Yehuda umpoka basse Natanan Puang

11:1-14

11 1 Inde sia tu kada dio mai PUANG
lako Yeremia, nakua:
2 Perangii te kada basse iate sia
ma’kadako lako mintu’ to Yehuda sia to
lan Yerusalem,
3 sia pokadanni tau iato mai, kumua: Inde
sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna

to Israel, Nakua: Tampak ropu lako tu
tau tae’ naperangii tu kada basse iate,
4 tu Kupepasanan lako nene’ to dolomi
to allo Kunii umpatassu’i lan mai tondok
Mesir, lan mai dapo’ bassi, Kukua:
Perangii tu gamarangKu sia pogau’i tu
mintu’ apa tu Kupepasanan lako kalemi,
ammi dadi taungKu anna Aku dadi
Kapenombammi,
5 angKu parampo randannai tu apa
Kupalaoammo sumpa unnallu’i lako
nene’ to dolomi, la ungkamaseanni
misa’ padang, tu sebo pangandu’ sia
tani’ enoan, susitu naappa’ allo totemo.
Mebalimo’ angku ma’kada kukua: Amin,
o Puang.
6 Ma’kadami PUANG lako kaleku, Nakua:
Pa’peissananni te mintu’ kada iate lan
lu mintu’ kota Yehuda sia dio lu mintu’
batatta Yerusalem, kumua: Perangii te
mintu’ kada basse iate sia palaloi.
7 Belanna Kutonganni tongan unnada’i tu
nene’ to dolomi allo iato tongKu patassu’i
tu tau iato mai lan mai tondok Mesir sae
lako allo iate, ke makale’ sia ke karoen
kumua: Perangii tu gamarangKu.
8 Apa tae’ naperangii tu tau iato mai
sia tae’ natananni talinga, sangadinna

pada lolang unturu' kamakarrasan penaa
kadakena: iamoto angKu parampoanni
tu kada basse iate, tu Kupepasanan
ungkaritutui, apa tae' nakaritutui.
9 Sia Nakuapa PUANG lako kaleku:
Diapparammo tu kasipakulu-kuluan dio
lu to Yehuda sia to lan tondok Yerusalem.
10 Tibalikmo tu tau iato mai lako
kakadakeanna nene' to dolona, tu
mengkailing umperangii kadangKu, sia
menturu' lako tu deata la umpenombai;
iatu to Israel sia to Yehuda umpokamo
basseKu, tu Kutanan Kusibassei nene' to
dolona.
11 Iamoto, nakua kadanNa PUANG:
Manassa la Kuparampoi kasanggangan
tu tau iato mai, natae' nama'din tu tau
iato mai lessu' dio mai; iake meongli'i tu
tau iato mai lako Kaleku, tae' angKu la
umperangii.
12 Da'ito nameongli' tu mintu' kota
Yehuda sia mintu' to lan Yerusalem lako
deata, tu nanii umpennoloan pemala'
ditunu; apa tae naia la urrampananni
tu tau iato mai, ke narampoimi
kasanggangan.
13 Belanna pada bilanganna tu
mintu' tondokmu, pada dukato tu

mupa’deatainna, e to Yehuda, sia
pada bilanganna tu mintu’ lalan lan
Yerusalem, pada dukato tu inan
pemalaran tu mipabendanan deata
dipotattan, iamotu inan pemalaran tu
minii umpennoloan pemala’ ditunu lako
Baal.
14 Iato iko, da mupassambayanganni
te bangsa iate sia da mupangandoanni
ba’tu umpengkamoyanni, belanna tae’
Kuperangii, ke metambai lako Kaleku
diona kamaparrisanna.

Diona kayu saitun nakande api

11:15-17

15 Apa todara natungkanan pa’kaboro’Ku
lan banuangKu? La umpalaloraka
tangnga’ kadakena? Ma’dinraka tu gau’
sia duku’ maindan umpalendu’i dio mai
kalemu tu kasanggangan urrampoiko?
Iake susito, la unnarrak-arrakko!
16 Nasangaimoko PUANG garonto’
saitun maluna sia maelo diona bua
malapu’na; iatonna kandei api tu
daunna sikanetekan sia napissanni api
tu tangkena.

17 Belanna PUANGna mintu' ma'dandan
maritik tu untananko, mangkamo
umpokada misa' kasanggangan la
urrampoiko, napobua' kakadakean
napogau' to Israel sia to Yehuda
la umpa'dikki penaangKu tete dio
kaumpennoloanna pemala' ditunu lako
Baal.

Nabi Yeremia la dika'tu sunga'na

11:18–12:6

18 PUANG umpaissannina' tu iannato,
iamoto angku issanni; attu iato
Mipaombo'i lako kaleku tu penggauranna
tau iato mai.
19 Iatu aku susina' anak domba tang
paissan, tu direnden la ditunu sia tae'
kutandai tu kasipakulu-kuluanna tau
iato mai la unneana', tu ma'kada nakua:
Maikomi tasanggangi tu kayu iato sola
buanna, melo ke tasabu'i lan mai tondok
to tuo, damo nakilalai tau tu sanganna.
20 Apa o PUANGna mintu' ma'dandan
maritik, Tomangra'ta' malambu' sia
tu untoba ba'teng sia penaa, inang la
kutiro tu pa'bala'Mi lako tau iato mai,

belanna lako Kalemi kunii ussorongi tu kara-karaku.
21 Iamoto nakua kadanNa PUANG diona tu to Anatot, tu la ungka'tu sunga'mu sia tu ma'kada nakua: Da muma'nubua' tete dio sanganNa PUANG, da mumate kipatei-
22 iamoto nakua kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik: Manassa la Kuukung tu tau iato mai; iatu mintu' to mangura la mate nakande pa'dang sia iatu mintu' pia muane sia pia baine la mate karorian,
23 sia moi misa' tae'mo la torro tu tau iato mai; belanna iake taun kadiukungannamo, Aku la umparampoi kasanggangan tu to Anatot iato.

12 1 TonganKomi Kamu o PUANG, ke la sikara-karaki'; apa moi susito, moraina' la sipa'kada Puang diona tu mai apa malambu', kumua: Ma'apai anna maupa' tu lalan to tang mekaaluk, sia manaman bang ia tu mintu' to ma'kedo tang maruru'?
2 Mitananmo tu tau iato mai sia mennuaka'mo; lobo'mo sia membuamo. Moi mandappi'Komi dio pudukna tau iato mai, apa mambela dio mai ba'tengna.

3 Apa Kamu, o PUANG, untandaina’ sia
Mitirona’ sia Misudi tu penaangku, ba’tu
ma’patumbai lako Kalemi. Rambai tu
tau iato mai susito domba la ditunu
sia patorro senga’i anna dipatei, ke
allonami.
4 Sangapapira tang la katuoan tu padang
sia malayu tu mintu’ tananan dio lu
padang? Tete dio kakadakeanna mintu’
to untorroi, anna male nasang tu
olo’-olo’ sia manuk-manuk, belanna
nakua tau iato mai: Tae’ sia natiroi tu
ma’katampakanta.
5 Iake la unturu’ko to lumingka,
nabo’yokki dukako: Naumba la mukua
silomba tu mai darang? Lan padang rapa’
tae’ mumanaman, umba la mukua lan lu
pangala’ makampunna biring Yordan?
6 Belanna moi mintu’ siulu’mu sia mintu’
sangdadianna ambe’mu tang maruru’
lako kalemu, metamba tu tau iato mai
dio boko’mu umpekapuai gamaranna;
da mupatonganni, ke ma’kada mammi’i
lako kalemu.

To Yehuda napakario-rio bangsa nasikandappiran

12:7-17

7 Kutampemo tu banuangKu, Kutibe tu
mana'Ku; iatu pa'kaboro'na penaangKu
Kusorongmo tama limanna ualinna.
8 Iatu kedona mana'Ku susito singa lan
pangala' lako Kaleku, naburrungi lenNa',
iamoto angKu kagi'gi'i.
9 Iatu mana'Ku susito manuk-manuk
pamburi'tik bulunna; iatu mai
langkan maega sae umpatama limbui.
Malemokomi, rampunni tu mintu'
olo'-olo' dio lu padang anna sae
kumande.
10 Buda tu to mangkambi' ussanggang
pa'lak anggoro'Ku sia ullunggenak
pa'lakKu, sia umpopempadang aak
pa'lak balloKu,
11 sia napopempadang lo'bang;
makarorrong sia sanggang Kutiro lako,
sia sanggang nasangmo tu mintu'
padang; na moi misa' tau tae'mo
umpalan penaai.
12 Dao lu mintu' tanete rangke lan lu
padang pangallaran narampoimo to

ma’kasanggang, belanna nasabu’imo
pa’dangNa PUANG tu padang randuk dio
mai randan sangbalinna sae lako randan
sangbalinna, naurunganni moi misa’ tau
tae’ namanaman.
13 Lise’ gandung naambo’ tau, apa
duri nasasa’, unta’ka’i kalena, apa tae’
namembura. Iamoto la masiri’komi
tu diona bura padangmi, napobua’
kare’dekanNa PUANG.
14 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Iatu mintu’ to kadake tu nasikandappiran
Yehuda, tu ullaoi mana’ Kukamasean
taungKu Israel, la Kusintak lan mai
tondokna, sia iatu mintu’ to Yehuda la
Kusintak lan mai tangngana tau iato mai.
15 Apa iangKu mangka ussintakki tu tau
iato mai, la Kukamasei pole’ sia pada
la Kubaa sule lako mana’na sia lako
padangna.
16 Sia iake birisanni tu tau iato mai
umpopa’biasa kalena unnola lalanna
taungKu, naurunganni umpalao sumpa
tete dio sangangKu, kumua: La lelukraka
tuoNa PUANG! susi dolona tu tau iato
mai unnada’i taungKu umpalao sumpa
tete dio Baal, manassa iake susito, la
dipasangbilangan duka taungKu.

17 Apa iake manokai tu tau iato mai
umperangiiNa', manassa la Kusabu'i sia
Kupisanni, kadanna PUANG.

Diona salipi' lenang buruk

13:1-11

13 1 Inde sia tu kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua: Maleko, allianni
kalemu tu misa' salipi' lenang: posalipi'i,
apa da mupakannai uai.
2 Unnallimo' misa' salipi', susitu kadanNa
PUANG, angku posalipi'i.
3 Saemi tu kadanNa PUANG urrampoina'
ma'penduanna, Nakua:
4 Alai tu salipi' mangka mualli tu mupake,
ke'de'ko ammu male lako Efrat, ammu
bunii dio lan sapak batu.
5 Ta'kala malemo' angku bunii dio Efrat,
susitu Napesuan PUANG lako kaleku.
6 Iatonna masai allomu lendu'na, saemi
kadanNa PUANG lako kaleku, Nakua:
Ke'de'ko mumale lako Efrat, ammu alai
dio mai tu salipi' tu Kusuako umbunii dio.
7 Ta'kala malemo' lako Efrat, kutiroi tiku
lao, angku alai tu salipi' iato dio mai inan
kunii umbunii, apa burukmo, tae'mo apa
la napatu.

8 Saemi tu kadanNa PUANG lako kaleku,
Nakua:
9 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua: La
Kupaburuk susi dukato tu kamala'biran
kapuana Yehuda sia Yerusalem.
10 Iate bangsa kadake iate, tu
mengkailing umperangii kadangKu sia
iatu lolang unturu' kamakarrasanna
penaanna, naurunganni male mengkaola
lako kapenomban senga' sia tukku
menomba lako kalena, la susite salipi'
iate, tu tae'mo apa la napatu.
11 Belanna susi salipi' manda' lan
aakna misa' muane, susi dukato
Kupamanda'mo tu mintu' to Israel sia to
Yehuda lako Kaleku, kadanNa PUANG,
kumua anna tau iato mai dadi bangsa,
tu Kupokalelean sia Kupomala'bi' sia
Kupobelo, apa tae' namorai tu tau iato
mai ma'perangi.

Diona busso diponnoi uai anggoro'

13:12-14

12 Sia pokada dukai te kada iate lako tau
iato mai, kumua: Inde sia tu kadanNa
PUANG, Kapenombanna to Israel; iatu
mintu' busso la diponnoi uai anggoro'.

Iake ma’kadai tu tau iato mai lako
kalemu, kumua: Ma’apai angki tang la
untandai, kumua iatu mintu busso la
diponnoi uai anggoro’?
13 La mukua lako tau iato mai, kumua:
Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Tonganna la Kupatarru’ malango tu
mintu’ to lan padang iate, la mintu’ datu
tu unnisungi isungan kapayunganna
Daud la mintu’ to minaa la mintu’ nabi
sia mintu’ to lan Yerusalem.
14 Sia Aku la umpasitumbuk simisa’i
tu tau iato mai anna sanggang, anna
mintu’ ambe’ situmbuk tu mai anakna
muane, kadanNa PUANG; tae’ angKu la
ungkaturu-turui sia umma’tananni penaa
sia ungkamasei, Kutang la ussabu’iri tu
tau iato mai.

Pa’pakilala ma’katampakanna

13:15-27

15 Perangii sia tananni talinga, da
mimadongnga’, belanna PUANG tu
ma’kada.
16 Pangke’mi tu PUANG, Kapenombammi,
ke tae’pi Napadadii tu pi’tuk, ke tae’pi
mititodo lako buntu ke kasisalan taui

bongi, sia urrannuangkomi masiang, apa
iatu iannato Napopendadi lillinan parrak,
sia Napopembali kapi'tukan.
17 Iake manokapokomi umperangiite,
manassa la tumangi' tu penaangku dio
lu inan kabunianna diona kamatampoan,
sia la si'dan-si'danna' tumangi', sia
sitanutuan tu uai matangku, belanna
dipali'mo tu pangkambi'Na PUANG.
18 Pokadanni datu sia datu baine indo'na
datu, kumua: Unno'ko'komi diong inan
madionganna, belanna iatu makota
mala'bi'mi tobangmo dao mai ulummi.
19 Mintu' kota rampe sau'na titutu'mo,
na moi misa' tau tae'mo umbungka'i;
mintu' to Yehuda dipali'mo sia tae'mo
torro, dipali' nasangmo sia tae' torro,
dipali' nasangmo sia tae' bangmo torro.
20 Bangunanni tu matammu sia tiroi
minda tu sae daa mai ulunna salu!
Umbamira tu domba ma'baanan
dikamaseangko, iamotu mintu' domba
melo?
21 Apara la mupokada, ke Naangkarangko
Puang tu misa' pangulu iamotu tau
biasamo musipalakuan pangan? Tang la
ramporaka lako kalemu tu saki susito
misa' baine mangurria'?

22 Iake ma’kadako lan penaammu
mukua: Ma’apai narampoina’ te apa
iate? – iamotu belanna kakapuanna
kakadakeammu, anna tikalili’ tu biring
dodomu sia sombo tu kambutu’mu.
23 Ma’dinraka tu misa’ to Etiopia ussondai
kuli’na, ba’tu arimau buluh umpopembali
bongana? Susi dukamoto umba la mikua
umpogau’ melo, tu inang biasamokomi
umpogau’ kadake?
24 Manassa la Kupatisambo’ tu tau iato
mai susi ta’pian, tu napettiaran angin dio
mai padang pangallaran.
25 Susimoto tu toto’mu sia taamu tu
Kusukarangko, kadanNa PUANG, belanna
tae’mo mukilalaiNa’ sia kabuttokammo
tu muposande’.
26 Sia Aku kalena la ungkalili’i tu biring
dodomu sae langngan lindomu anna
payan tu mupomasiri’na,
27 iamotu mintu’ gau’ salamu sia
kamoraian malassummu sia passulo
bongi mesirisammu. Dao mintu’ tanete
lan lu padang Kutiromo tu mintu’
penggauran megalliammu; upu’ allomu,
e Yerusalem, sangapapira mumane la
masero?

Pa’pakilala diona pealloan karing

14:1–15:21

14 1 Inde sia tu kada sae lako
Yeremia, iamotu kadanNa PUANG
diona tu pealloan pannang.
2 Iatu to Yehuda masussa nasang sia
tae’mo namatoto’ tu mintu’ babanganna;
iatu tau iato mai ma’pote dibolong
mamma’ diong lu padang; sia iatu
sarrona Yerusalem kendekmo langngan
langi’.
3 Iatu mintu’ to kapuana ussua
pa’kurinanna undaka’ uai; iatonna
rampomo lako to’ bubun batu, tae’mo
uai naapparan, anna sule lo’bang tu tau
iato mai umbaa bussona; kasirisan tu
tau iato mai sia maila’ anna umbungku’
ulunna.
4 Iatu tau iato mai rosso penaanna diona
pa’lakna, belanna tae’ nasae tu uran lan
kuli’na padang; iamoto anna masiri’ to
tu ma’pa’lak sia umbungku’ ulunna.
5 Belanna moi donga birang tu kianak
dio lu padang untampe duka anakna,
belanna tae’ bangmo riu.

6 Iatu keledai pangala’ bendan dao
tanete rangke sia seka-seka susi
serigala; maru’gun tu matanna, belanna
tae’mo ria tuo.
7 Moi anna iatu kakadakeangki bendan
titanan sa’bi unneakan, o PUANG,
pogau’i tu iannato diona sangamMi.
Belanna tarru’ memboko’mokan, sia lako
Kalemi kinii kasalan.
8 O Pa’rannuananna to Israel! o
Patunduanna, ke attu kapussakan,
ma’apai amMi la butung to sae lan
tondok iate, sia butung to lendu’ lalan,
tu lendu’ bangri ma’bongi?
9 Ma’apai amMi susito misa’ to maling sia
butung to misa’ pa’barani tu tang nakulle
patunduan? LanKomi lu tangngaki, o
PUANG, sia iatu sangamMi disa’bu’ lako
kaleki, iamoto da Mitampekan.
10 Inde sia tu kadanNa PUANG tu diona
bangsa iate, Nakua: lendu’ ia naporainna
tu tau iato mai salamba salao sia tae’
napatadangi tu lette’na; iamoto natae’
nakalo’i penaanNa PUANG. Na totemo
la Nakilalaimo tu kakadakeanna sia
Naukung tu kasalanna tau iato mai.

11 Sia Nakua PUANG lako kaleku: Da
mupassambayanganni te bangsa iate tu
napomelona.
12 Moi anna ma'puasa tu tau iato mai,
tae' duka Kuperangii tu petambana, sia
moi anna pemalaran pemala' ditunu
pu'pu' sia kande dipemalaran, tae' duka
nakalo'i penaangKu, sangadinna la
Kumangsanni pa'dang sia karorian sia
ra'ba biang.
13 Kukuami: A'a Puangta PUANG
tonganna ma'kada tu mintu' nabi lako
tau iato mai, nakua: tae' mila untiro
pa'dang sia tae' nala urrampoikomi
karorian, sangadinna karapasan tontong
la Kukamaseangkomi lan inan iate.
14 Apa ma'kada PUANG lako kaleku
Nakua: Tae' natongan tu apa napokada
mintu' nabi iato tete dio sangangku;
tae' Kusuai tu tau iato mai, ba'tu
umpasanni, ba'tu ma'kada lako kalena.
Iatu pa'nubua'na lako kalemi iamo patiro
mendeata tang tongan sia kapakita-kitan
tae' gai'na sia pa'pakena bu'tu lan
penaanna.
15 Iamoto, nakua kadanNa PUANG
diona tu mai nabi ma'nubua' tete dio
sangangKu, moi natae' Kusuai tu tau

iato mai sia tu ma’kada nakua: La tae’ kandean pa’dang sia karorian lan padang iate – mintu’ nabi iato mai la sabu’ napobua’ pa’dang sia karorian.
16 Na iatu bangsa tu napa’nubuaran nabi iato mai, la situlambenan dio lu mintu’ batatta Yerusalem, napobua’ karorian sia pa’dang; na moi misa’ tau tae’ ullamunni, la tau iato mai la bainena la anakna muane sia anakna baine. La Kupasusimoto umbarrakanni tu kakadakeanna dao ulunna.
17 Iamoto pokadai te lako tau iato mai, kumua: Tae’ torena sitanutuan tu uai matangku ke bongi sia keallo, belanna anak dara, lai’na bangsaku bangkemo, iamotu bangke kapua, belanna nakandalan pa’dang.
18 Iake tassu’na’ lako padang, dio tu mintu’ to mangka nakande pa’dang. Sia iake tamana’ kota, lan tu to la mate mannamo napobua’ karorian! Ondongpi la nabi la to minaa lu lako lu dio mai lan lu tondok sia tae’mo apa natandai.
19 Mitibe tarru’raka tu Yehuda? NakasorromoraKa penaamMi tu Sion? Ma’apari Mibambakan, kiurunganni tang mondo sule? Moi kirannuan

kamarampasan, apa tae' bang tu
melona, moi angki rannuan allo
kamalekean, apa metakuranna manna!
20 O PUANG, kitandaimo tu
katangmekaalukangki sia kakadakeanna
nene' to doloki, kumua kasalammokan
lako Kalemi.
21 Da Mitibei sia da Mitang umbilangi
tu isungan kapayungan madatumMi,
belanna sangamMi. MengkilalaKomi; da
Mipokai tu basse tatanan sola.
22 Denraka misa' tu rapang-rapang
dipodeata tu tae' gai'na dio lu mintu'
bangsa ma'din umpasae uran?
Ma'dinraka tu langi' umpatibarrak
uran sae? Tae'raka naKamu, o PUANG,
Kapenombangki? Iamoto angki
rannuangKomi, belanna Kamu umpadadii
tu mintu'nate.

15 1 Apa Nakua PUANG lako kaleku:
Moi anna Musa sola Samuel
bendan dio oloKu, tae' duka nala unnalai
penaangKu te bangsa iate; papallai tu
tau iato mai dio mai oloKu, suai male.
2 Sia iake mekutanai tu tau iato mai
lako kalemu kumua: Umba la kiola? la
mukua lako: Inde sia tu kadanna PUANG,
Nakua: Minda tu dipamanassa la mate,

la mate, minda tu dipamanassa nakande
pa’dang, la nakande pa’dang, minda tu
dipamanassa la karorian, la karorian sia
minda tu dipamanassa la dipali’, iamo la
dipali’.
3 Tonganna Aku la umparampoi patang
rupa kasanggangan tu tau iato mai,
kadanNa PUANG: iamotu pa’dang
la umpatei sia asu la urriu’-riu’i sia
manuk-manuk dao langi’ sola olo’-olo’
dao kuli’na padang la umpetarii nakande
sia ussepak-sepakki.
4 Sia la Kupadadi misa’ apa metakuran
tu tau iato mai lako mintu’ kadatuan lan
lino, belanna Manasye, anakna Hizkia,
datu Yehuda tu diona apa mangka
napogau’ lan Yerusalem.
5 Belanna mindapara tu la ungkamaseiko,
e Yerusalem, sia mindapara la
umpokariangangko, ba’tu mindapara la
lempang umpekutanangko.
6 MangkaMo’ mutampe, kadanNa
PUANG, sia memboko’moko, iamoto
angKu unnangka’ limangKu unneako
sia ussanggangko, belanna mata’ka’
bangMo’ menassan.
7 Tonganna Aku unta’pii barang tu
tau iato mai lan mintu’ babangan

tondok; Aku umpasisayuranni anak, sia
ummangsanni tu taungKu. Apa tae' duka
natibalik tu tau iato mai dio mai lalanna.
8 Iatu bilanganna mintu' baine balunna
tau iato mai la Kupabuda anna bungin
dio biring tasik; la Kupasaean misa' to
ma'kasanggang, ke tangngai allo, tu tau
iato mai, iamotu indo' sia to mangura.
Ta'pa la Kuparampoi kamatakuran sia
ma'patirambanna tu tau iato mai.
9 Iatu baine pempitumo kianak
bonnongmo nasa'ding sia ma'ipu;
lambunmo tu allona tonna masiang
siapa, kasirisammo sia ka'tu rannunna.
Ondongpi iatu torronapa, Kusorong la
nakande pa'dang dio pentirona mintu'
ualinna, kadanNa PUANG.
10 Upu' alloku, o indo'ku, belanna
midadiammo', misa' to te'geran, misa'
to passipakkan lako mintu' pa'tondokan;
tae' kuma'peindan sia tae' kukaindanan,
apa pa'gantanna manna tau lako kaleku.
11 Ma'kadami PUANG Nakua: Manassa
la Kurampanangko ammu pomeloi.
Iake attu kamandasan sia kapussakan
manassa la Kupasae tu to unneako
umpalaku pa'tunduan lako kalemu.

12 La tesseraka tu bassi, iamotu bassi lu
daa mai sia tambaga?
13 Mintu' barang apammu sia mintu'
iananmu la Kupa'bengan butung
pangrampa, tu tang dialli, napobua'
mintu' kasalammu lan mintu' lili'na
tondokmu.
14 Sia la Kupopengkaunanko lako
ualimmu lan misa' padang tu tae'
mutandai belanna dukkumo misa' api
tete dio kare'dekangKu, la umballakomi.
15 O PUANG, Kamu unnissanni, kilalaina'
dikka', pokarianganna' sia pembalaranna'
lako mintu' to unnula'na'! Da Misabu'ina'
tete dio pesuka' kalandoMi; tandai,
kumua untanggungna' kaditattan
belanna Kamu.
16 Umba-umba kunii unnapparan
kadamMi, kukande sia iatu kadamMi
kuporannu sia naposende penaangku;
belanna iatu sangamMi disa'buranna',
o PUANG Kapenombanna mintu'
ma'dandan maritik.
17 Tae' lenpa kuunno'ko' lan
kasirampunanna to sipetaa-taan la
umpasende kaleku; natoemo' limamMi,
iamoto angku misa-misa unno'ko',
belanna Mipatutu'imo' kasengkean.

18 Ma’apai anna tae’ upu’na tu pa’di’ku
sia tae’ namondo tu bangkeku sia tae’
nasikemun? Iatu Kamu tonganna butung
to salu’-salu’ marangke lako kaleku,
susito uai ka’to’.
19 Iamoto, nakua kadanNa PUANG;
iake mengkatoba’ko, manassa Aku
unnangka’ko sule, ammu bendan
dio oloKu; sia iake mupokadai tu
kebattuananna sia tang ma’kada
matampo, manassa la Kuposumbung
pudukko. Melo ke tibalikki tu tau iato
mai lako kalemu, apa da na iko tibalik
lako kalena.
20 Iake susito la Kupadadiko rinding
tambaga untingoi te bangsa iate tu
tang dikulle ussanggangi moi anna
la ullaoiko tu tau iato mai, apa tae’
nataloko, belanna Aku la urrondongko
sia la untunduiko sia la urrampanangko,
kadanNa PUANG.
21 Sia la Kurampanangko lan mai limanna
to kadake sia la Kulendokangko lan mai
pa’takungkungna to masa’ga’.

Iatu kasanggangan inang la sae

16:1–17:18

16 1 Saemi kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua:
2 Da mukebaine sia da naden anakmu
muane sia baine lan inan iate.
3 Belanna nakua kadanNa PUANG tu
diona mintu’ pia muane sia baine, tu dadi
lan inan iate sia diona mintu’ indo’na tu
ungkianakanni sia diona mintu’ ambe’na
tu undadianni lan padang iate:
4 Iatu tau iato mai la mate napobua’
ra’ba biang, anna tae’ nadibatingi sia
tae’ nadilamun anna dadi pangangku’
dio lu padang sia la karorian anna iatu
batang rabukna la napopendurukan
manuk-manuk dao lu langi’ sia olo’-olo’
dao kuli’na padang.
5 Belanna nakua kadanNa PUANG: Da
mutama banuanna to mario-rio sia da
mumale umbatingi sia da’mutongkonni
tu tau iato mai, belanna Kulendokammo
dio mai tau iato mai tu kasalamaran
Kupataranakanni sia kamaturu-turuan
sia kamamasean, kadanNa PUANG.

6 La to kapua la to bitti’ la mate lan
tondok iate sia tae’ nadilamun tu tau
iato mai sia tae’ nala umbatingi tau, sia
moi misa’ tau tae’ untori-torianni kalena
ba’tu unggalettunganni ulunna.
7 Sia tae’ tau sae unti’pek-ti’pek roti
tanda maindunna la umpakatana to
kamatean, sia la umbenni pangiru’
pa’pakatana, moi anna ambe’na ba’tu
indo’na.
8 Sia da mutama banua pa’maruasan la
unno’ko’ kumande sia mangiru’ sola tu
tau iato mai.
9 Belanna nakua kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Tonganna la Kupa’dei tu arrak
kaparannuan sia kamaruasan sia gamara
to ma’rampanan kapa’ dio pentiromi sia
iato ke linomipi.
10 Iake muparampoi te mintu’ kada
lako bangsa iate, sia ma’kada lako
kalemu kumua: Ma’apai Napokadai
PUANG te kasanggangan kapua iate la
urrampoikan sia apara kakadakeangki
sia kasalangki tu kipogau’ lako PUANG,
Kapenombangki?-

11 La mupokada lako tau iato mai,
kumua: Belanna natampeMo’ nene’ to
dolomi, kadanNa PUANG, sia unturu’mo
kapenomban senga’ sia umpengkaolai
sia tukku umpenombai sia natampeMo’
sia tae’mo nakaritutui tu Sukaran
alukKu.
12 Sia belanna kamu te umpogau’
kakadakean losong anna nene’ to
dolomi, iamotu pada unturu’mokomi
kamakarrasan penaa kadakemi sia
manoka umperangiiNa’,
13 iamoto la Kutibekomi lan mai tondok
iate lako misa’ tondok tang mitandai,
la kamu la nene’ to dolomi na inde to
dio nanii mengkaola lako kapenomban
senga’ ke allo sia ke bongi, belanna
tae’mo Kula ungkaturu-turuikomi.
14 Iamoto, manassa la sae tu allona,
kadanNa PUANG, ke tae’mi nakuai tau:
La lelukraka tuoNa PUANG, tu ussolan to
Israel lan mai tondok Mesir.
15 Sangadinna la lelukraka tuoNa PUANG
tu ussolan to Israel lan mai tondok daa
ulunna salu sia lan mai mintu’ tondok,
tu dinii mangka unnula’i male; manassa
Aku la ussolanni sule tu tau iato mai lako

padang tu mangka Kukamasean nene’ to dolona.
16 La ussuaNa’ to mebale buda, kadanNa PUANG, anna ia untingkanni tu tau iato mai susi bale, undinnato la ussuaNa’ buda to moasu, la unnula’i dao mai mintu’ buntu sia mintu’ tanete, sia lan mai mintu’ kalo’tok batu.
17 Belanna matangKu umpenunui tu mintu’ tengkana tau iato mai, sia tae’ nakabunian dio oloKu sia iatu kakadakeanna tae’ nakarerungan dio pentiroKu.
18 Iamoto la dolo Kupabala’i penduan tu kakadakeanna sia kasalanna tau iato mai, belanna naruttakkimo batang rabuk megallianna sia megi’giranna tu tondokKu sia napasitutu’i apa iato tu mana’Ku.
19 O PUANG, Kamumo kamatotorangku sia tambakukungku sia pentirerungangku ke allo kapussakan! Lakomo Kalemi la nanii sae tu mintu’ bangsa dio mintu’ randan langi’ sia ma’kada nakua: Kabuttokan manna tu mana’na nene’ to doloki sia apa tae’ gai’na, tu moi misa’ tae’ apa kebattuan napaden.

20 Ma’apai tu tolino anna garagan
kapenomban kalena? Apa tangia
kapenomban!
21 Iamoto te attu iate la Kupaissanan
tau iato mai, la Kupaissanan tu
kamatotoranna limangKu sia kuasangKu,
anna tandai kumua PUANG iamo
sangangKu to.
17 1 Iatu kasalanna to Yehuda disura’
peoki’ bassi sia dioki’ pena intan
lan papan penaanna sia dio mintu’
tanduk inan pemalaranna,
2 iamotu tanda kapengkilalan tu
umpasala tau iato mai, sia dio lentong
dipodeata diong lu mintu’ garonto’ kayu
maluna sia dao bottona mintu’ tanete,
3 sia dao lu buntu dio lu padang. Mintu’
barang apammu sia mintu’ iananmu la
Kupa’bengan butung pangrampa, tu tang
dialli, napobua’ kasalammu lan mintu’
lili’na tondokmu.
4 Sia la mulendokan tu limammu dio mai
tu mana’ mangkamo Kukamaseangko sia
la Kupopengkaunanko lako ualimmu lan
misa’ padang tu tae’ mutandai, belanna
la tontong dukku tu misa’ api tete dio
kare’dekangKu, la umballako.

5 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Tampakan ropu tu to urrannuan tolino
sia tu umpotakia' duku' sia untoyangan
penaanna dio mai Puang.
6 Belanna iatu a'ganna susi kayu anak
tae' daunna lan lu padang aak, tu tae'
nasa'dinganni, ke saei tu melona, apa
tuo dio lu inan marangke lan lu padang
pangallaran, iamotu padang ma'sin, tu
tae' natorroi tau.
7 Maupa' tu to rannu lako PUANG sia
sande' lako PUANG.
8 Belanna la sangtinti ia kayu, ditanan dio
to' randan lalan uai sia tu merroro aka'na
lako biring salu, sia tae' nasa'dinganni ke
sarrangi allo sangadinna tontong bang
maluna tu daunna; tae' nasopatianni ke
masai tu pealloan lan sangtaun sia tae'
upu'na membua.
9 Iatu penaa mandu patangnga' na iatu
mintu' apa, sia pasanggang; mindara
ma'din la untandai?
10 Akumo, PUANG, ussandak penaa
sia ussudi ba'teng, la umpabala'i
simisa'-misa'i tu tau sitinaya kedona sia
sitinaya bua penggauranna.
11 Susi manuk lampung unnarranni
tangia tallo'na, susi dukamoto tu to

urrampun tang malolo ianan; lan
kamatangnga – taunna manassa la
natampe sia iatu kama'tampakanna la
susito baga.
12 O, isungan kamala'biran tu masuangga
tempon dio mai, o inan maindanki,
13 sia pa'rannuanna to Israel, o PUANG!
iatu mintu' to untampeKomi la kasirisan;
minda-minda tu memboko' dio mai
Kalemi, la disura' tu sanganna diong
padang, belanna natampemo tu
kalimbuang boba iamotu PUANG.
14 O PUANG, pamatanana' angku
matana; tunduina' angku makarimman
belanna Kamumo tu kapudiangku.
15 Ma'kadami tu tau iato mai lako kaleku,
nakua: Umbamira tu kadanNa PUANG?
Melo ke saemi totemo!
16 Apa tae' kumalaku-laku lako Kalemi
kumua nasae tu kamandasan, sia tae'
duka kukamorai tu allo kamandasan:
Kamu unnissanni. Iatu apa sun dio
pudukku, ombo' dio oloMi.
17 Da Midadi apa metakuran lako kaleku;
Kamumo pentirerungangku ke allo
kamandasan.
18 Nake dipakasiri'i tu mintu' to
urrambaina', da na aku dipakasiri';

nake dipatirambanni tu tau iato mai, da na aku dipatiramban. Parampoimi allo kamandasan tu tau iato mai, sia poka penduanni.

Umpamadatu allo katorroan

17:19-27

19 Ma'kadami PUANG lako kaleku Nakua:
Maleko bendan tama babanganna taunna bangsa iato, tu naola tama sia tassu' mintu' datu to Yehuda, sia tama mintu' babangan Yerusalem,
20 ammu ma'kada lako tau iato kumua:
Perangii tu kadanNa PUANG, e mintu' datu Yehuda sia mintu' to Yehuda sia kamu mintu' to untongkonni Yerusalem, tu tama babangan iate.
21 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua: Da mimamaa ke allo katorroan sia da mibaa pamaan tama babangan Yerusalem, ke la ungkaritutuikomi katuoammi.
22 Sia da mibaa pamaan tassu' lan mai banuammi, ke allo katorroan, sia da mikarang moi misa' duka pengkarangan, sangadinna la mipamadatu tu allo katorroan, susitu Kupepasanan lako nene' to dolomi.

23 Apa manoka tu tau iato mai umperangii
sia tae’ natananni talinga, sangadinna
umpabattuk penaanna sia ungkanoka
pangadaran.
24 Apa iake miperangii tonganNa’
kadanNa PUANG, sia tae’ mibaa pamaan
tama babangan kota iate, sangadinna
mipamadatu tu allo katoroan ammi tang
mengkarang allo iate,
25 manassa dio mai te babangan kota
iate la tama tu mai datu sia arung, tu
la unnisung dao isungan kapayunganna
Daud, ma’kareta sia ma’darang, la iatu
mai datu sia mintu’ arungna la mintu’
to Yehuda sia mintu’ to untongkonni
Yerusalem, sia iate kota iate la natorroi
tau sae lakona.
26 Sia la sae tu tau dio mai mintu’
kota Yehuda sia dio mai mintu’ lili’na
Yerusalem sia dio mai padang Benyamin
sia dio mai Padang Merrantena sia dio
mai Ma’buntunna sia lo’ mai Pollo’na uai,
anna umbaa pemala’ ditunu pu’pu’ sia
pemala’ pangrere’ sia kande dipemalaran
sia dupa sia la umbaa duka pemala’
pa’pudian tama banuanNa PUANG.
27 Apa iake manokakomi umperangiiNa’,
kumua: la mipamadatu tu allo katorroan

sia da mimamaa sia umbaa pamaan tama babangan Yerusalem ke allo katorroan, manassa la umpadukkuNa' misa' api lan babanganna, tu la ussappii mintu' tongkonan layukna Yerusalem sia tang pa'de-pa'deanna.

Yeremia umpemaranga to ma'tampa kurin

18:1–20:6

18 1 Inde sia tu kada dio mai PUANG lako Yeremia, Nakua:
2 Ke'de'ko ammu male rokko banuanna to ma'tampa kurin, na inde to Kunii umpokadangko tu kadangKu.
3 Ta'kala malemo' rokko banuanna to ma'tampa kurin iato, anna marassan unggaragai misa' panggaraga dao pa'tampan kurin.
4 Iake susinna salai tu kurin natampa, susitu biasa dadi diona sanglemong losso' pitti' lan limanna to ma'tampa kurin, natampa pole'omi dio mai to tu misa' kurin senga', susitu nasanganna melo la nagaraga.
5 Saemi tu kadanNa PUANG lako kaleku, Nakua:

6 Tae’raka Kuma’din umpogau’i lako
kalemi susite to ma’tampa kurin iate, e
to Israel? KadanNa PUANG. Tonganna
susi losso’ pitti’ lan limanna to tumampa
kurin, susi dukamokomi to lan limangKu,
e to Israel.
7 Den attunna pissan angKu paolai
salunna tu misa’ bangsa sia misa’
kadatuan, la unnurakki sia la
ussanggangi sia la ussabu’i.
8 Apa iake mengkatoba’mi dio mai
kakadakeanna tu bangsa mangka
Kupaolai salu, manassa la Kupenassanni
tu kasanggangan la Kuparampoanni.
9 Denno pissan attunna angKu paolai
salunna tu misa’ bangsa sia misa’
kadatuan la umbangunni sia la
umpondokki.
10 Apa iake umpogau’i apa kadake dio
pentiroKu, anna tae’ naperangii tu
gamarangKu, manassa Kupenassanni
tu kameloan mangka Kupokada la
Kukamaseanni.
11 Totemo pokadai te lako mintu’ to
Yehuda sia lako mintu’ to lan Yerusalem,
kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Manassa Kuparandanmo
tu kasanggangan lako kalemi sia

Kutangnga'mo tu la miposanggangna;
iamoto pada mengkatoba'komi dio mai
lalan kadakemi sia pemeloi tu kedomi sia
penggaurammi.
12 Apa nakua tu tau iato mai: Tae'
gai'na to, belanna la unturu' bangmokan
lalan penaangki sia pada la unturu'
kamakarrasan penaa kadakeki.
13 Iamoto, nakua kadanNa PUANG:
Pekutananni dio lu mintu' bangsa,
mindamo mangka urrangii tu susinna te?
Lendu' ia megi'giranna tu apa napogau'
anak dara Israel!
14 Denraka nasalai ambun makko
Libanon tu mintu' buntu batu se'ponna
Libanon, ba'tu denraka nabelai marangke
tu uai masakka'na uran kamban tu tang
tore sae?
15 Moi anna susito, tang nakilalai dukaNa'
taungKu; memala' duka lako apa tae'
gai'na. Iamoto anna titodo tu tau
iato mai dio lu lalanna, iamotu lalan
masainna, belanna unnola lalan tang
dibatatta,
16 naurunganni napopendadi apa
napotiramban tau tu tondokna sia
tontong dadi misa' apa natelle tau;

minda-minda ullendu'i la tiramban sia unniling-iling.
17 Susito angin rampe matallo, susi dukato la Kupasisarak-sarak tu tau iato mai dio tingayona ualinna; na iake allo kapussakannai, la Kutananni sokkong tangia lindo.
18 Attu iato ma'kadami tu tau iato mai nakua: Maikomi tadakaran tangnga' Yeremia, belanna tae' lenpa napa'de tu pangadaran dio lu mintu' to minaa ba'tu pa'timbangan dio lu mintu' to matarru' ba'tu kada dio lu mintu' nabi. Maikomi taotton kadai; sia da taperangii moi misa' tu kadanna.
19 Perangiina', o PUANG, sia tananni talinga tu kadanna mintu' to unneana'.
20 Sipaturaka tu kameloan dipabala'i kakadakean? Belanna nabo'bokanna' patuang tu tau iato mai. Kilalai dikka' umba kukua bendan dio oloMi umpengkamoyanni sia undampai tu kare'dekamMi lako tau iato mai.
21 Iamoto popa'elo'nai tu anakna tau iato mai karorian, sorongi tu tau iato mai lako kandean pa'dang, naurunganni sisayuran anak sia balu tu mintu' bainena, sia mangsan tu mai muanena

napobua’ kamatean, sia mate tu mai
to manguranna nakande pa’dang lan
kasirarian.
22 Nake dirangii tu kasilallakan lan
mai banuanna tau iato mai, ke ta’pa
Mipasaemi tu uali buda ullaoi. Belanna
mangkamo umbo’bokanna’ patuang la
untingkanna’ sia natananan buni poya tu
lette’ku.
23 Apa Kamu, o PUANG, unnissanni tu
tangnga’na tau iato mai la umpateina’,
da Miseroi tu kakadakeanna sia da
Mipa’dei tu kasalanna dio mai oloMi,
sangadinna la tibambang dio oloMi.
Ukungi tu tau iato mai, ke nalambi’mi tu
attu kasengkeamMi.

19 1 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Nakua: Maleko mualli misa’
bussona pa’tampa kurin, mumane male
sola ba’tu pira-pira pekaamberanna
bangsa iato sia ba’tu pira-pira
pangulunna to minaa.
2 Sia tassu’ko ammu male rokko lombok
Ben-Hinom tu natingayo babangan
Bibang, ammu petambanni inde to dio tu
mintu’ kada tu la Kupokada lako kalemu,
3 kumua: Perangii tu kadanNa PUANG,
e mintu’ datu Yehuda sia mintu’

to lan Yerusalem. Nakua kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Manassa Aku
la umparampoi kasanggangan te inan
iate, naurungan tilanta' lan talinganna
minda-minda tu umperangii.
4 Belanna natampeNa' tu tau iato mai
sia napakasarembangan te inan iate, tu
nanii untunu pemala' lako deata tang
natandai, la tau iato mai la nene' to
dolona la mintu' datu to Yehuda; sia
napaponnoimo rara to tang kasalan te
inan iate.
5 Sia nagaragan inan pemalaran tu Baal
dao inan madao, tu nanii untunu anakna
la napopemala' ditunu pu'pu' lako Baal;
iamotu apa inang tae' len Kupepasananni
sia inang tae' len Kupa'peissananni sia
inang tae' len bu'tu lan penaangKu.
6 Iamoto, kadanNa PUANG, la sae tu
allona, anna tang disangaimo Tofet ba'tu
lombok Ben-Hinom, sangadinna lombok
Pura tau.
7 Dio inan iate la Kunii undampai tu
tangnga'na Yehuda sola Yerusalem; sia
Aku la ullaoi pa'dang tu tau iato mai
anna songka dio tingayona ualinna sia
tete dio limanna mintu' tau undaka'

lalan la umpatei, sia Aku la umbenni
manuk-manuk dao lu langi' sia olo'-olo'
dao kapadanganna tu batang rabukna la
napopendurukan.
8 Sia kota iate la Kupopendadi apa
napotiramban tau sia dadi misa' apa
nabellu'i tau; minda-minda ullendu'i la
tiramban sia natelle-telle belanna diona
mintu' kasangganganna.
9 La Kupakande dukapa duku' anakna
muane sia anakna baine tu tau iato mai;
pada la ungkande duku'na solana lan
kapu'duran sia kapussakan, tu nalaoanni
ualinna sia napapussakanni to undaka'
lalan la ungka'tu sunga'na.
10 Ammu tessei tu busso iato dio
tingayona mintu' to musolan male.
11 Sia la mupokada lako tau iato mai,
kumua: Nakua kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik: La Kupasusi dukate
Kusanggang tu bangsa iate, sia kota iate,
susito untesse panggaraga pa'tampa
kurin, tu tae'mo nama'din dipemeloi
sule, sia la napang lamunni tau tu Tofet,
belanna tae'mo inan dinii manglamun.
12 La susimo penggaurangKu lako inan
iate sia mintu' to torro lan, ondongpi la

Kupasusi Tofet te kota iate, kadanNa PUANG.
13 Mintu’ banua dio Yerusalem sia mintu’ tongkonan layukna datu Yehuda la maruttak susi inan dio Tofet, iamotu mintu’ banua dao sotona nanii tau untunu pemala’ lako mintu’ ma’dandan maritik dao langi’ sia umpemalaran pemala’ pantedok lako kapenomban senga’.
14 Iatonna sulemo Yeremia, dio mai Tofet, tu nanii PUANG ussuai la ma’nubua’, bendanmi dao tarampak banuanNa PUANG, anna ma’kada lako mintu’ to buda, nakua:
15 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, Kapenombanna to Israel, Nakua: La Kupasae tu mintu’ kasanggangan, tu Kupokadamo la urrampoi te kota iate sia mintu’ kotana, belanna umpabattukmo penaanna tu tau iato mai sia manoka umperangii kadangKu.

20 1 Iatonna rangimi to minaa Pasyhur, anakna Imer, to minaa, tu pangulunna to ungkampai banuanNa PUANG, diona mintu’ kada nubua’na Yeremia,

2 nabambami Pasyhur tu nabi Yeremia
anna sangkalai lan babangan Benyamin
daona lu, dio banuanNa PUANG.
3 Iatonna masiangmo dio mai, tonna
tassu'imi Pasyhur tu Yeremia lan mai
sangkala, nakuami Yeremia lako: Tae'mo
Nasangai PUANG tu sangammu Pasyhur,
sangadinna Kamagiangantiku-lao.
4 Belanna nakua kadanNa PUANG: La
Kupadadiko misa' apa megiangan lako
kalemu sia lako mintu' solamu; iatu
tau iato mai la songka mate nakande
pa'dangna ualinna anna tiroi matammu
sia mintu' tondok Yehuda la Kusorong
tama limanna datu Babel, anna rampai
lako Babel sia la napatei pa'dang tu tau
iato mai.
5 Mintu' mana'na kota iate sia mintu'
daka'na sia mintu' iananna sia mintu'
pareanan ballona datu Yehuda la
Kusorong tama limanna ualinna, tu la
urrampai sia unnalai sia umbaai lako
Babel.
6 Iatu iko, e Pasyhur sia mintu'
sangdadiammu la dipali' nasangkomi
sia la rampoko lako Babel sia la mateko
ammu dilamun dio, la iko la mintu'
solamu, tu munii ma'nubua' tang tongan.

Kamasussanna penaanna Yeremia

20:7-18

7 O PUANG, Kamu unnaranna' sia
kuturu'mo tu kadamMi; tarru'
matoto'Komi na aku, iamoto amMi
patalo. Dadimo' pa'popetaa tu'turan allo,
pantan nasitelle-telleimo' tau.
8 Belanna iake ma'kadaona' manassa
la melallakna', sia umpeolianona'
kamasa'garan sia pa'pakario-rio,
belanna kadanNa PUANG kupobannangi
ditatta sia ditelle-telle tu'turan allo.
9 Iake ma'kadana' kukua: Tae'mo kula
ungkilalai tu PUANG sia tae'mo kula
ma'kada tete dio sanganNa, dadimi
lan penaangku tu susi api dukku, tu
ussitutu'i kaleku umpatananni, apa tang
kukulle.
10 Belanna kurangimo tu tau buda sibisik-
bisik – den kamaramban tiku lao –
nakua: Pokadai apara tu la tatandaranni!
Mintu' solaku tu kusikadamakan
ummanta-manta katobangangku sia
nakua: Lalo sia manii tanaran anta
ma'din umpasalai sia umpabala'i.

11 Apa PUANG urrondongna’ susi misa’
pa’barani lalong; iamoto mintu’ to
unnula’na’ la tisumbang sia tang pakulle;
la kasirisan tongan, belanna tae’ nalalo
tu natangnga’na, iamo kaditattan
matontongan sia tang dikalupai.
12 PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
iamo Tomassudi malambu’, tu untarru’
mintu’ ba’teng sia penaa; inang la
kutiro tu pa’bala’Mi lako tau iato mai,
belanna lako Kalemi kunii ussorongi tu
kara-karaku.
13 Penanianni tu PUANG, pudii tu PUANG,
belanna Narampanan tu sunga’na to
bongko dio mai limanna to kadake.
14 Tampak ropu tu allo kunii dadi;
nake tang maupa’i tu allo nanii indo’ku
ungkianakanna’.
15 Tampak ropu tu to umparampo
kareba melo lako ambe’ku, kumua:
Napadadiammoko misa’ pia muane.
Mandu napopaiman ambe’ku tu kareba
iato.
16 Elo’namo tu tau iato nasusi tu mai
kota Nabaliangammo PUANG, natang
umpenassanni; melo ke melambi’
narangi tu sarro sia ongngo’ kasirarian
ke ma’tangngai allo.

17 Belanna tang Napateina' lan
pa'tambukanna indo'ku, anna indo'ku
bangmo kupolamunan sia tang tore tu
inan taunna ma'tambuk.
18 Ma'apai angku tassu' lan mai
pa'tambukan la umperasai kamaparrisan
sia kamandasan sia la natonangi
kamasirisan tu mai alloku sae lako
upu'na?

Pa'bunga'na to nakomba-kombai datu Zedekia lako Yeremia

21:1-10

21 1 Inde sia tu kada dio mai PUANG
lako Yeremia, tonna suai datu
Zedekia tu Pasyhur, anakna Malkia, sia
to minaa Zefanya, anakna Maaseya lako
kalena, Nakua:
2 La mekutanakomi lako PUANG tu diona
kami, belanna Nebukadnezar, datu
Babel urrariikan; den sia manii apa
napogaurangkan PUANG tu mintu' apa
memangngan susi dolona, napourungi
sorong boko' tu datu iato dio mai kaleki.
3 Nakuami Yeremia lako: La mipokada te
lako Zedekia, kumua:

4 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel: La Kupatibalik
sule tu pa’buno mitoe, tu mipake dio
lu salian benteng sirari datu Babel sia
to Kasdim, tu untama tikuikomi, sia la
Kurampun tu mintu’ pa’buno iato lan
kota iate.
5 Sia Aku kalena la urrariikomi lima
tie’te’Ku sola takia’ mawatangKu,
ondongpi situang kasengkean sia
kare’dekan sia kamapallan tongan.
6 Mintu’ tu to lan kota iate la Kuparampoi
kamandasan, la tolino la olo’-olo’: la
mate nasang napobua’ ra’ba biang iato.
7 Mangkato, kadanNa PUANG, la
Kusorong tu Zedekia, datu Yehuda sia
mintu’ pareana sia iatu mai to buda, tu
nasesannapa ra’ba biang sia kandean
pa’dang sia karorian lan kota iate, tama
limanna Nebukadnezar, datu Babel, sia
tama limanna ualinna, sia tama limanna
to la ungka’tu sunga’na; anna tang
mamase sia tang mario sia tang maturu
umpakandei bassi mataran tu tau iato.
8 Sia ma’kadako lako te to buda: Inde
sia tu kadanNa PUANG Nakua: Manassa
la Kupatingayoangkomi te lalan lu lako
katuoan sia lalan lu lako kamatean:

9 Minda-minda torro lan kota iate, la
mate nakande pa'dang, ba'tu karorian,
ba'tu ra'ba biang, apa minda-minda
tu memboko'mo naunturu' to Kasdim
tu untama tikuikomi, la tuo na iatu
pangrampana, iamo deatanna.
10 Belanna iatu lindoKu Kupatingo lako
kota iate tang la napomelo, sangadinna
la napokadake, kadanNa PUANG, anna
disorong tama limanna datu Babel, tu la
ussumpunni api.

Diona rapunna datu

21:11–22:9

11 Diona rapunna datu Yehuda. Perangii
te kadanNa PUANG, e bati'na Daud!
12 Nakua PUANG: Madomi'komi umpaolai
salunna sia rampananni tu to dirampa
apanna lan mai limanna to ma'pakario-
rio, da namendelok tu kare'dekangKu
susi api sia dukku naurungan moi misa'
tau tae' nakulle umpa'deanni, napobua'
kakadakeanna mintu' penggaurammi.
13 Manassa Aku la unnukungko e
pa'tondokan diong lombok, e buntu batu
diong padang lappa', kadanNa PUANG,
e kamu tu ma'kada kumua: Mindara tu

la solo’ umpellambi’ikan, mindara tu la
tama to’ pembuniangki?
14 Belanna Aku la umpapakkannikomi
sitinaya bua penggaurammi, kadanNa
PUANG sia Akumo la umpadukku api lan
to pangala’na, anna lallei tu mintu’ apa
untikui.
22 1 Nakua kadanNa PUANG: Solo’ko
rokko tongkonan layukna datu
Yehuda, pokadai dio te kada iate,
2 pokadanni kumua: Perangii tu kadanNa
PUANG, e datu Yehuda, tu unnisungi
isungan kapayunganna Daud, la kamu la
to mase’ponmi la iatu mai baanammi, tu
tama babangan iate.
3 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Nakua: Paolai salunna sia karitutui tu
kamalamburan, sia rampananni tu to
dirampa apanna lan mai limanna to
ma’pakario-rio, da miparugii sia da
mipandasai tu to sae ba’tu pia biung
ba’tu baine balu; sia da mipatibollo
rarana to tang kasalan dao inan iate.
4 Belanna iake mipangu’kui umpogau’i te,
manassa dio mai babangan tongkonan
layuk iate la nanii tama tu mintu’ datu
la unnisung dao isungan kapayunganna

Daud, tu ma'kareta sia ma'darang, la ia
la mintu' to mase'ponna sia baananna.
5 Apa iake tae'i miperangii te kada iate,
mangkaMo' umpalao sumpa tete dio
Kaleku, kadanNa PUANG, kumua iate
tongkonan layuk iate la daun lauanmo.
6 Belanna nakua kadanNa PUANG
tu diona tongkonan layukna datu
Yehuda: Susiko Gilead sia sangtintiko
botto Libanon lako Kaleku – ke tae'i
Kupopempadang pangallarangko, tu
tang natorroi tau.
7 Aku la umpatumayai tu to
ma'kasanggang la ullaoiko, pantanni
pa'bunona; iamo la ullellengi tu mintu'
arasi' pa'tonno'mu anna pembuanganni
tama api.
8 Attu iato buda bangsa la ullendu'i te
kota iate sia sipa'kada-kada nakua:
Ma'apai Napasusii PUANG to te kota
kapua iate?
9 Anna mebali nakua: Belanna
naboko'imo tau iato mai tu basseNa
PUANG, Kapenombanna, sia tukku
umpenombai sia umpengkaolai deata
senga'.

Diona Salum

22:10-12

10 Da mitangi'i tu to mate sia da
mibatingi, sangadinna iari tu to malemo
tu la mitangi'i, belanna tae'mo nala sule
la untiroi tu tondok kadadianna.
11 Belanna inde sia tu kadanNa PUANG
diona Salum, anakna Yosia, datu Yehuda,
tu dadi datu ussonda Yosia, ambe'na sia
tu tassu' lan mai tondok iate, nakua:
tae'mo nala sule pole'o tama,
12 sangadinna inan umba tu nanii tau
umpali'i, inde to dio la nanii mate sia
tae'mo nala untiro pole'i te padang iate.

Diona Yoyakim

22:13-19

13 Upu' allona tu to umbangun banuanna
situang katangmaloloan, sia tu
unggaragai bilik tiangka' langnganna
situang katangmalamburan; sia ussua-
sua bang padanna tolino mengkarang
tang nagadi sia tae' nasaroi.
14 Tu ma'kada nakua: La umbangunanna'
kaleku misa' banua kapua sia bilik

malona’ tiangka’ langnganna; sia
nagaragan pentiroanna tu banua iato sia
nalapik kayu arasi’, anna paradai parada
mararang.
15 Datukomiraka, ammi sipatomporanra
kayu arasi’? Iatu ambe’mi tang
kumanderaka sia mangiru’ sia umpogau’
salunna sia kamalamburan? Iatonna iato
manaman ia.
16 Nasanda tonganni tu diona to makario-
rio sia to bongko, attu iato manaman ia.
Tang susiraka to tu unnakuNa’? kadanNa
PUANG.
17 Apa tae’ mikemata sia kepenaa dio
kalemi, sangadinna ungkamoraikomi
saro bu’tu kadake sia umpatibollo rarana
to tang kasalan sia umpandasa sia
umpakario-rio tau.
18 Iamoto nakua kadanNa PUANG tu
diona Yoyakim, anakna Yosia, datu
Yehuda: Tae’ nala umbatingi tau susite:
Oo dikka’ siulu’ku muane! ba’tu: Oo
dikka’ siulu’ku baine!; sia tae’ duka nala
umbatingi tau susite: Oo dikka’ puang!
ba’tu: Oo dikka’ to kabarre-alloan!
19 Sangadinna la nalamun tau susito
ullamun keledai mate, iamotu diriu’ sia
ditibe dio lu salian babangan Yerusalem.

Diona Konya

22:20-30

20 Kendekko langngan Libanon, ammu
ma'urrukan dao, sia unnangle-angleko
dao Basan, sia ma'urrukangko dao
mai Abarim, belanna mintu' muane
pa'kaboro'mu sanggangmo.
21 Iatommu marampa' siapa, ma'kadaNa'
lako kalemu; apa mukua: Manokana'
umperangii! Susimo lalanmu to, randuk
dio mai mangurammu, belanna tae' len
muperangii tu gamarangKu.
22 Mintu' to mangkambi'mu la nakambi'
angin sia mintu' muane pa'kaboro'mu
la dirampa. Belanna attu iato la
kasirisangko sia la ditatta diona mintu'
kakadakeammu.
23 E iko to unno'ko' dao Libanon sia
messerang lan lu kayu arasi', lendu' ia
sarromu, ke narampoiko tu mintu' pa'di',
susito baine mangurria'.
24 Tonganna la lelukraka tuoKu, kadanNa
PUANG, moronganna tu Konya, anakna
Yoyakim, datu to Yehuda, susito misa'
sissin peca' dio lima kananKu, manassa
la Kusintakki duka lan mai,

25 sia la Kusorongko tama limanna to
la ungka'tu sunga'mu sia mukataku',
iamotu tama limanna Nebukadnezar,
datu Babel sia to Kasdim.
26 Sia la Kupellebarangko sola indo'mu,
tu mangka undadiangko lako misa'
tondok senga', tu tangia tondok
kadadiammi, naindeto dio la minii mate.
27 Iatu tondok nakamali' tongan la nanii
sule tama, inang tae'mo ia nala sule
tama.
28 Misa'raka kurin tesse tu nasayu tau
te tau iate, iamotu Konya, ba'tu misa'
kandean litak tae' gai'na? Ma'apai anna
dipembassanan, la ia sia mintu' repokna
sia ditibe lako misa' tondok tu tae'
natandai?
29 E tondok, e tondok, e tondok! perangii
tu kadanNa PUANG.
30 Nakua kadanNa PUANG: Sura'i te
tau iate susito tamanang sia misa' to
tang maupa' lan mintu' allo katuoanna,
belanna dio mai mintu' ampo bati'na
moi misa' tae' la maupa' sia la unnisung
dao isungan kapayunganna Daud sia
undatuipa tondok Yehuda.

Diona Taruk malambu’ ma’parenta

23:1-8

23 [1] Upu’ allona tu mintu’ to
mangkambi’ tu ussanggang
sia umpasisarak-sarak mintu’ domba
Kukambi’, kadanNa PUANG.
[2] Iamoto, nakua kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, lako mintu’
to mangkambi’ tu ungkambi’ taungKu,
kumua: Mipasisarak-sarak sia miula’ tu
dombaKu sia tae’ mikaritutui; tonganna
la Kupapakkanni tu mintu’ penggauran
kadakemi, kadanNa PUANG.
[3] Apa iatu mintu’ domba torroKu la
Kurampun lan mai mintu’ tondok, tu
Kunii mangka urrambai sia la Kupasule
lako padang dinii ungkambi’i, anna
memba’ka’ sia sabuda-budanna.
[4] AngKu padenanni ba’tu pira-pira to
mangkambi’ tu la ungkambi’ tau iato
mai, naurungan tae’mo namataku’ ba’tu
tiramban sia tae’mo nala pa’de, kadanNa
PUANG.
[5] Tonganna la sae tu allona, kadanNa
PUANG, ke Kupatuoanni Daud tu misa’
Taruk malambu’; Iamo la ma’parenta

susi datu sia la lolang kinaa sia umpalalo salunna sia kamaloloan lan tu tondok.
6 Iake alloNa iatu to Yehuda la dikarimmanni sia iatu to Israel la torro marampa', na iatu sanganNa la nasa'bu' tau: PUANG tu oto'na kamaloloanta.
7 Iamoto, manassa la sae tu allona, kadanNa PUANG, ke tae'mi nakuai tau: La lelukraka tuoNa PUANG tu ussolan to Israel lan mai tondok Mesir,
8 sangadinna la lelukraka tuoNa PUANG tu ussolan sia umpasaei tu bati'na to Israel daa mai tondok daa ulunna salu sia lan mai mintu' tondok, tu diniimo unnula'i male; sia iatu tau iato mai la torro dio padangna kalena.

Diona mintu' nabi

23:9-32

9 Diona mintu' nabi. Pu'du' tu penaangku lan ba'tengku, sia ma'parondo tu mintu' kaleku; sia susina' to malango sia susi misa' to tarru' buda anggoro' nairu', belanna PUANG sia belanna kada maseroNa.
10 Belanna tondok iate nanii ponno to pasandak salu lako rampanan kapa';

sia belanna padang iate makarorrong
napobua’ tampak ropu, sia mintu’
padang kariuan marangke; tonganna
apa kadake manna natuntun sia iatu apa
tang malambu’ nasanga napomatoto’.
11 Belanna la nabi la to minaa urruttakki
apa maindan; akkenna nalan banuangKu
Kulolongan tu kakadakeanna tau iato
mai, kadanNa PUANG.
12 Iamoto iatu lalanna la butung to inan
malangngo’ lan kapittukan, napusa sia
tobang tu tau iato mai. Belanna Aku la
umparampoi kasanggangan kadanNa
PUANG.
13 Tonganna Kutiro tu apa umpa’dikki
penaa dio lu mintu’ to minaa Samaria:
iatu tau iato mai ma’nubua’ tete dio Baal
sia umpapusa taungKu Israel.
14 Apa dio lu mintu’ nabi Yerusalem Kutiro
tu apa megi’giran, iamotu pasandak
salu lako rampanan kapa’ sia ma’kada
tang tongan; sia napamatoto’ limanna tu
mintu’ to umpogau’ kadake naurungan
moi misa’ tae’ namengkatoba’ dio mai
kakadakeanna. Mintu’ tau iato mai
susi Sodom lako Kaleku sia mintu’
pa’tondokanna sangtinti Gomora.

15 Iamoto nakua kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik tu diona
mintu’ nabi iato: Tonganna la Kupakande
apsantin sia la Kupairu’ rasun tu tau
iato mai, belanna dio mai mintu’ nabi
Yerusalem tassu’mo tu penggauran
urruttakki apa maindan ulleleimi mintu’
tondok.
16 Nakua kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, kumua: Da
miperangii tu kadanna mintu’ nabi tu
ma’nubua’ lako kalemi, belanna tau
iato mai umpapusakomi diona apa
tae’ gai’na, sia umpokada apa pangala
penaanna, tu tae’ natassu’ dio pudukNa
PUANG.
17 Tontong bang tu tau iato mai
ma’kada lako to untattaNa’ nakua: Iatu
PUANG mangkamo ma’kada Nakua:
La marampa’komi, sia ma’kada lako
mintu’ to lolang unturu’ kamakarrasanna
penaanna, nakua: Moi misa’ tae’ tu
kadake la urrampoikomi.
18 Belanna mindamora ma’dioren lan
kombonganNa PUANG la unnissanni
sia urrangii tu kadanNa? Mindamora
tu untananni talinga sia urrangii tu
kadanNa?

19 Tonganna la tassu' tu angin bara'Na
PUANG, iamotu kare'dekan sia talimpuru'
ma'pamumbuk, tu la ta'pa dao ulunna
mintu' to tang mekaaluk.
20 Tae' nala toyang tu kasengkeanNa
PUANG, ke tae'pi Naupu' umpalaoi
tu mintu' lalan penaanNa; diopi allo
ma'katampakanna mimane unnissan
tongan-tonganni.
21 Tae' naAku ussuai tu nabi iato mai,
apa male duka lumingka, tae' naAku
ma'kada lako, apa ma'nubua' duka.
22 Belanna iakenna la ma'dioren tu tau
iato mai lan kombongangKu, manassa
napa'perangian tu kadangKu lako
taungKu sia napatibalik dio mai lalan
salana sia dio mai penggauran kadakena.
23 Kapenomban mandappi' mannaRa'ka
te? kadanNa PUANG, na tae'
KuKapenomban ke mambelai?
24 Ma'dinraka misa' tau umbuni kalena
lan pembunian, anna tae' Kutiroi?
kadanNa PUANG. Tang umponnoiRa'ka
langi' sola lino? kadanNa PUANG.
25 Kurangimo tu apa napokada mintu'
nabi, tu ma'nubua' tang tongan, tete
dio sangangKu, nakua: Mangkamo'
mangimpi, mangkamo' mangimpi.

26 Sangapapira? – denparaka lan
penaanna tu nabi ma'nubua' tang
tongan sia tu ma'nubua' umpokadai tu
pa'tangnga' penaanna,
27 la ma'tangnga', kumua anna tang
ungkilalai taungKu tu sangangKu tete
dio pangimpinna tu pantan nauleleanan
solana, susi tu nene' to dolona tau iato
mai tang ungkilalai sangangKu belanna
Baal.
28 Iatu nabi mangimpi la napokada tu
pangimpinna sia iatu to nanii kadangKu
la napokada situru' kamanapparan;
samaraka tu dalame anna gandung?
kadanna PUANG.
29 Tang susiraka api tu kadangKu, kada
Napa'petanggungan PUANG, ba'tu susi
misa' pepa'tong unnisak-nisak buntu
batu'?
30 Iamoto, manassa Aku la ullaoi tu
nabi iato mai, kadanNa PUANG, tu pada
umboko kadangKu dio mai solana.
31 Manassa Aku la ullaoi tu nabi iato mai,
kadanNa PUANG, tu ma'neko-neko lilana
sia ma'kada kumua: KadanNa PUANG te.
32 Manassa Aku la ullaoi tu mai pa'nubua'
tu umpokada pangimpi tang tongan,
kadanNa PUANG, tu naulelean tau iato

mai la umpapusa taungKu tete dio kada tang tonganna sia passedena; tae'ra Kusuai sia tae' Kupasanni tu tau iato mai; iatu tau iato mai moi misa' tae' gai'na lako bangsa iate, kadanNa PUANG.

Passanan Tengko dio mai PUANG

23:33-40

33 Iake mekutanai te to buda iate ba'tu misa' nabinna ba'tu misa' to minaanna lako kalemu, kumua: Passanan tengko apara Napokada PUANG? la mukua lako tau iato mai: Kamumo tu passanan sia Aku la untua'komi, kadanNa PUANG.
34 Iatu nabi ba'tu to minaa ba'tu tau buda tu ma'kada nakua: Iatu passanan iato lu dio mai PUANG; – la Kupapakkanni tu tau iato sia mintu' bati'na.
35 Pada la mipokada lako solami sia lako siulu'mi, kumua: Apa tu Napebalian PUANG, ba'tu: Apara tu Napokada PUANG?
36 Apa damo misa'bu'i tu kada nakua: Iatu passanan tengko iato lu dio mai PUANG, belanna kadanna kalenamo tu dadi passananna simisa'-misa'i, iamotu umbulang leko' kadanNa

Puang Matua matontongan, PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Iamo Kapenombanta.
37 La ma'kadako lako nabi iato mai kumua: Apa tu Napebalian PUANG lako kalemu, ba'tu: Apara tu Napokada PUANG?
38 Apa iake mikuai: Iatu passanan iato lu dio mai PUANG, iamoto nakua kadanNa PUANG: belanna mikua: Iatu passanan lu dio mai PUANG, moi angKu mangkamo ussua tau umpokadangkomi kumua: Da mikuai Iatu passanan iato lu dio mai PUANG,
39 iamoto, manassa la Kuangka'komi sia la Kutua'komi dio mai oloKu, sola tu kota mangka Kubenkomi sia Kuben nene' to dolomi,
40 sia la Kupakatattangkomi sia la Kupakasirisangkomi sae lakona, tu tae' len nala dikalupai.

Duang bakku' bua ara

24:1-10

24 1 Napatiroammo' PUANG tu da'dua bakku' bua ara tu diona tingayo banuanNa PUANG, tonna mangka

Nebukadnezar, datu Babel, umpali'i
tu Yekhonya, anakna Yoyakim, datu
Yehuda, sia iatu mai arungna Yehuda sia
iatu mai to pande sia mintu' pande bassi
lan mai Yerusalem lako Babel.
2 Lan tu bakku' misa'na den bua ara
tarru' melo, susito bua ara dolo matasak,
apa lan tu bakku' misa'na den bua ara
tarru' kadake, tu lendu' ia kadakena,
naurunganni tang dikande.
3 Nakuami PUANG lako kaleku: Apara
mutiro, e Yeremia? Mebalimo': Bua
ara; iatu bua ara melo tarru' melo, na
iatu kadakena tarru' kadake lendu' ia
kadakena, naurunganni tang dikande.
4 Saemi tu kadanNa PUANG lako kaleku
nakua:
5 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, Nakua: Susite
bua ara melo, susi dukato la Kutiro tu
mintu' to dipali' dio mai to Yehuda tu la
napomelona, tu Kupalele dio mai inan
iate lako tondok to Kasdim.
6 Sia la Kutiro tu tau iato mai tu la
napomelona, sia la Kupasule tama
tondok iate, sia la Kubangun tang
la Kurondonni sia la Kutanan tang la
Kudu'dukki.

7 Sia la Kukamasean penaa la
untandaiNa', kumua Akumote tu PUANG,
anna tau iato mai dadi taungKu sia
Akumo dadi Kapenombanna, podo
namengkatoba' lako Kaleku sae rokko
penaanna.
8 Apa susitu bua ara kadake, tu lendu'
ia kadakena, naurunganni tang dikande
–, kadanNa PUANG, la Kupasusi dukato
tu Zedekia, datu Yehuda sola mintu'
arungna sia to torronapa lan Yerusalem,
tu torronapa lan tondok iate sia to
ma'tondok lan Mesir.
9 Kueloran tu tau iato mai napakario-rio
sia nasanggang mintu' kadatuan lan lino
sia la dadi kaditattan sia dipoparumbasan
sia kaditellean sia tampakan ropu dio lu
mintu' inan, tu la Kunii umpatisambo'i tu
tau iato mai.
10 Sia Kuparampo dio lu tau iato mai
tu kandean pa'dang sia karorian sia
ropu, naurungan tappu disabu'i dio
mai padang, tu Kukamaseanni sia
Kukamasean nene' to dolona.

Diona Nebukadnezar

25:1-14

25 [1] Iamote tu kada urrampoi
Yeremia diona mintu' bangsa
Yehuda, tonna taun ma'penna'pa'na
ma'parenta tu Yoyakim, anakna
Yosia, datu Yehuda, iamo tonna taun
pamulanna Nebukadnezar ma'parenta
dio Babel,
[2] tu napokada nabi Yeremia diona
a'ganna mintu' bangsa Yehuda sia mintu'
pa'tondokan Yerusalem, nakua:
[3] Randuk tonna ma'pessangpulo tallunna
ma'parenta tu Yosia, anakna Amon,
datu Yehuda, sae lako allo iate, denmo
duangpulo ntallu taunna, narampoimo' tu
kadanNa PUANG sia kupokadammokomi
ke makale' sia ke karoen, apa tae' duka
miperangii.
[4] Susi dukato Nasuammokomi PUANG
tu mintu' taunNa, iamotu mai nabi,
ke makale' sia ke karoen, apa inang
tae' duka miperangii, ba'tu untananni
talinga.
[5] Ianna ma'kada tu tau iato mai, nakua:
Pantan mengkatoba'komi untampe lalan

kadakemi sia umboko'i penggauran
kadakemi, ammi ma'din umpa'tondokki
tu padang Nakamaseangkomi PUANG sia
lako nene' to dolomi misituran-turananni.
6 Da mimengkaola lako kapenomban
senga' la umpenombai sia tukku dio
tingayona; da mipa'dikki penaangKu
napobua' panggaragammi; iake
mitorroimi, tae' Kula umparampoikomi
kadake.
7 Apa inang tae' miperangiiNa', kadanNa
PUANG, – sangadinna mipa'dikki tu
penaangKu napobua' panggaragammi,
tu untumang kalemi.
8 Iamoto, nakua kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik: Belanna tae'
miperangii tu mintu' kadangKu,
9 iamoto la Kusua tu mintu' bangsa daa
mai ulunna salu, kadanNa PUANG, sia
ia duka tu Nebukadnezar, datu Babel,
taungKu, sia la Kupasae tu tau iato mai
ussanggangi te padang iate sia mintu'
pa'tondokanna, sia mintu' bangsa tiku
lao, sia la Kusabu'i butung pepayu sia la
Kupopendadi apa napotiramban tau sia
apa nabellu'i tau sia nabelle'i sae lakona.
10 Sia la Kupatoyang dio mai padang iato
tu arrak kaparannuan sia kamaruasan,

sia gamara to ma'rampanan kapa', sia
oni pangrissoan sia mintu' arrang palita.
11 Mintu' tondok iate la daun lauan
sia lo'bang. Mintu' bangsa iate la
napokaunan datu Babel pitungpulo
taunna.
12 Apa iake ganna'mi pitungpulo taunna,
la Kupapakkanni tu mintu' kakadakeanna
datu Babel sia bangsa iato, kadanNa
PUANG, sia ia duka tu padang to Kasdim,
la Kupopempadang lo'bang sae lakona.
13 La Kupopembuamo dio padang iato
tu mintu' kadangKu tu Kupokadamo la
urrampoi, iamotu mintu' tisura'na lan
sura' iate, tu napokada dolomo Yeremia
diona a'ganna mintu' bangsa iato.
14 Belanna ia duka tu tau iato mai
la napokaunan bangsa makuasa
sia datu mala'bi', susimoto la
Kupapakkanni sitinaya mintu' kedona sia
penggauranna.

Irusan nanii anggoro' kare'dekan ara'Na PUANG

25:15-38

15 Belanna inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, lako kaleku,

Nakua: Alami te irusan Kutadoangko
nanii anggoro’ kare’dekan ara’, ammu
pairusanni mintu’ bangsa, tu la Kunii
ussuako.
16 Elo’namo namangiru’ tu tau iato
satipa’re’ba-re’banna sia mentobomboan
natumang kandean pa’dang, tu
Kuparampoanni.
17 Kualamo tu irusan Natadoanna’
PUANG, angku pairusanni tu mintu’
bangsa tu Nanii PUANG ussuana’:
18 iamotu Yerusalem sia mintu’ kota
Yehuda sola mintu’ datunna sia arungna,
la dipadaun lauammo, la disabu’i anna
potirambanni tau, sia la natelle-telle sia
la tampakan ropu, susite allo iate;
19 sia Firaun, datu Mesir, sia mintu’ to
mase’ponna sia mintu’ arungna sia
taunna,
20 sia mintu’ bangsa pantan tama sae
sia mintu’ datunna tondok Us sia mintu’
datu tondok to Filistin, iamotu Askelon,
Gaza, Ekron na Asdod, tu torrona siapa;
21 na Edom, Moab na to Amon;
22 sia mintu’ datunna Tirus, mintu’
datunna Sidon na mintu’ datunna
lebukan lamban lianna tasik;

23 sia Dedan, Tema, Bus na mintu’ to
ma’soppo kurin;
24 sia mintu’ datunna to Arab na
mintu’ datunna to pantan tama, tu
umpa’tondokki padang pangallaran;
25 sia mintu’ datunna Zimri, mintu’
datunna Elam na mintu’ datunna Madai;
26 sia mintu’ datunna tondok daanna
ulunna salu, la mandappi’na la
mambelanna, siamping-amping;
ondongpi mintu’ kadatuan lan lino, dao
te kuli’na padang; undinna tonna upu’mo
to namane mangiru’ tu datu Sesakh.
27 Pokadanni to tau iato mai, kumua:
Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna
to Israel, nakua: Iru’mi samalangomi,
satiluammi, ammi songka tang
malimbangun sule, natumang kandean
pa’dang Kuparampoangkomi.
28 Iake manokai tu tau iato mai unnalai
tu irusan mutadoanni la nairu’, la mukua
lako: Inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik kumua: Tae’
mitang la unniru’i.
29 Belanna manassa Kuparandukmo
ussanggangi tu kota dinii ussa’bu’
sangangKu, umba nakua nala tang

urruakomi? Tae' mila tilendok dio
mai kamandasan, belanna Akumo la
umparampoi kandean pa'dang tu mintu'
to untongkonni kuli'na padang, kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik.
30 La ma'nubua'ko umpokadanni
tau iato mai te mintu' kada iate,
kumua la sumadang tu PUANG dao
mai masuanggana sia la umpemandui
gamaranNa dao mai isungan maindanNa;
la sumadang-madang unggarrakki tu
pangleonNa; la unnarrakki mintu' tu
untongkonni kuli'na padang, susi arrakna
to manglullu' bua angoro'.
31 Rorakmo lako randan langi' tu
ongngo'na tananan ra', belanna PUANG
untoe kara-karana mintu' bangsa
sia umpaolai salu mintu' tolino; sia
ussorongi tu to tang mekaaluk lako
kandean pa'dang, kadanNa PUANG.
32 Inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, Nakua:
Tonganna iatu kasanggangan silelean
dio lu bangsa, sia iatu talimpuru'
ma'pamumbuk dio mai randan langi',
33 allo iato mintu' tu to Napatei PUANG la
situlambenan tu batang rabukna dio mai
randan langi' sae lako randan langi', tae'

bang nadibatingi sia tang diangkaran
ba’tu dipeliang tu mai batang rabukna;
sangadinna mempangangku’ nasang dio
lu padang.
34 Unnurrukkomi, e mintu’ to manglaa,
melallakkomi sia melenten-lentenkomi
dio lu to’ barra’-barra’, e mintu’
pangkambi’ domba ma’baanan; belanna
nalambi’mo tu allomi, la ditunu. Sia
Akumo la untesse-tessekomi, ammi
tobang susi pindan mellong.
35 Iatu mintu’ to manglaa la diampangi
da namallai, sia iatu mintu’ pangkambi’
domba tang pakalamo lussu’.
36 La dirangi tu lallakna mintu’ to
manglaa sia urrukna mintu’ pangkambi’
domba, belanna Nasanggangmo PUANG
tu padang pa’pasanganna.
37 Mintu’ padang masakke-sakke
sanggangmo napobua’ kare’dekanna
ara’Na PUANG.
38 Susito singa mangura untampemo
pentionganan Na; iamoto iatu
padangna tau iato mai mempadang
lo’bangmo napobua’ kandean pa’dang
pasanggang Na sia kare’dekanna ara’Na.

Pa’pangada’na Yeremia lan to’ Banua Kabusungan sia kaditumpuanna pa’pangada’na

26:1-24

26 [1] Iatonna pamulanna kadatuanna Yoyakim, anakna Yosia, datu Yehuda, rampomi te kadanNa PUANG, Nakua:
[2] Inde sia tu kadanNa PUANG: Malemoko lako ammu ke’de’ dio to’ tarampak banuanNa PUANG, sia pokadai lako mintu’ pa’tondokan Yehuda, tu sae menomba lan banuanNa PUANG, tu mintu’ kada Kusuangko umparampoi; moi sangbuku kada da mukurangi.
[3] Den sia manii upa’ nama’perangi tu tau iato mai anna pantan mengkatoba’ dio mai kakadakeanna, angKu urunganni menassan la umparampoi kamandasan tu Kutangnga’, belanna kakadakeanna gau’na.
[4] Iamoto pokadanni tau iato mai kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG: Iake tae’i miperangiiNa’ sia tae’ mituru’i tu Sukaran alukKu, tu mangka Kuadarangkomi,

5 sia tae’ miperangii kadanNa taungKu
iamotu mai nabi tu Kusua lako kalemi, ke
makale’ sia ke karoen, natae’ miperangii,
6 manassa iate banua la Kupasusi Silo,
sia kota iate la Kusanggang anna sa’bu’i
mintu’ bangsa dao kuli’na padang ke
ma’tampak ropui.
7 Mintu’ to minaa sia nabi sia to buda
umperangii Yeremia umpokadai te mintu’
kada iate lan banuanNa PUANG.
8 Iatonna mangkamo tu Yeremia
umpokadai tu mintu’ apa Napasan
PUANG la diparampoan to buda,
natingkanmi mintu’ to minaa, nabi sia
mintu’ to buda sia nakua ungkuanni:
Manassa la dipateiko.
9 Ma’apai ammu ma’nubua’ tete dio
sanganNa PUANG, kumua: La susi Silo
te banua iate, sia la sanggang te kota
iate, naurunganni moi misa’ tau tae’mo
untorroi! Nasikarupuimi to buda la ullaoi
tu Yeremia lan banuanNa PUANG.
10 Iatonna rangimi arungna to Yehuda
tu apa iate, ke’de’mi dio mai tongkonan
layukna datu lako to’ banuanNa PUANG,
anna unno’ko’ dio to’ babangan ba’ru lan
banuanNa PUANG.

11 Ma’kadami tu mintu’ to minaa sia
nabi lako mintu’ arung sia to buda
nakua: Sipatu tau iate la mate, belanna
ma’nubua’ tu diona kakadakeanna kota
iate, susitu kamu kalenamo urrangii.
12 Apa nakua Yeremia lako tu mintu’
arung sia lako tu mintu’ to buda, kumua:
Nasuana’ PUANG ma’nubua’ tu diona
banua iate sia kota iate, iamotu mintu’
kada mangkamo mirangi.
13 Iamoto pemeloimi tu kedomi sia
mintu’ penggaurammi, sia perangiimi
tu kadanNa PUANG, Kapenombammi,
anNa penassanni PUANG tu mintu’
kamandasan Napokada diona kamu.
14 Iatu aku lanna’ kuasammi, pogau’mi
lako kaleku tu misanganna melo sia
malolo dio pentiromi.
15 Apa la miissan melo kumua, iake
mipateina’, manassa umpapassannikomi
kalemi rara to tang kasalan sia kota iate
sia mintu’ to untorroi; belanna tonganna
Nasuana’ PUANG la umpalanda’i tama
pa’perangimmi te mintu’ kada iate.
16 Nakuami tu mai arung sia to buda lako
mintu’ to minaa sia mintu’ nabi kumua
tang sipatu tau iate, ke la dipakannai
ukungan dipatei, belanna ma’kada

lako kaleta tete dio sanganNa PUANG,
Kapenombanta.
17 Sia bendan duka tu ba'tu pira-pira
pekaamberan lan tondok, anna ma'kada
lako kasirampunanna to buda nakua:
18 Iatonna linona Hizkia, datu Yehuda,
ma'nubua'mi Mikha, to Moresyet sia
ma'kada lako mintu' bangsa Yehuda,
nakua: Inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, kumua:
Iatu Sion la ditengko susi pa'lak sia
Yerusalem la daun lauan, sia iatu buntu
nanii Banua Kabusungan la membuntu
pangala' kamban.
19 Napateiraka Hizkia, datu Yehuda sia
mintu' to Yehuda? Tang mataku'raka tu
datu lako PUANG, anna mengkamoya
dio oloNa PUANG? Iamoto Namenassan
tu PUANG diona tu kamandasan, tu
mangka Napokada la Naparampoan tu
tau iato mai. Ma'apai anta la umpogau'
kakadakean kapua tu la untumang
kaleta?
20 Sia den duka misa' tau bendan
ma'nubua' tete dio sanganNa PUANG,
iamotu Uria, anakna Semaya, dio mai
Kiryat-Yearim: ma'nubua' anna rampoi

kamandasan te kota sia padang iate,
susitu mintu’ kada napokada Yeremia.
21 Apa iatonna rangimi Yoyakim sia
mintu’ pangulunna sia arungna tu
kadanna, nadakarammi datu lalan la
napatei. Iatonna rangimi Uria tu diona
to, mataku’mi anna mallai rampo lako
Mesir.
22 Apa nasua datu Yoyakim tu ba’tu
pira-pira tau lako Mesir, iamotu Elnatan,
anakna Akhbor sia ba’tu pira-pirapa to
senga’ nasolan lako Mesir.
23 Nasolammi sule tu Uria dio mai Mesir
anna popennoloi lako datu Yoyakim, anna
patei pa’dang na iatu batang rabukna
nasua umbaai tama panglamunanna to
buda.
24 Apa nakarimmanni Ahikam, anakna
Safan tu Yeremia, naurungan tae’
nasorongi tau tama limanna to buda la
napatei.

Pangadaranna Yeremia lako to Yehuda kumua nasorong kalena lako Babel

27:1-22

27 1 Iatonna pamulanna kadatuanna
Zedekia, anakna Yosia, datu
Yehuda saemi te kadanNa PUANG lako
Yeremia, Nakua:
2 Inde sia tu kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua: Garagangko kalemu
ba'tu pira-pira ulang sia ayoka, passanni
dao sokkongmu,
3 ammu pa'peanni datu Edom sia datu
Moab sia datu to Amon, sia datu Tirus
sia datu Sidon, la naparampo mintu'
sumbungan puduk, tu rampomo lako
Yerusalem umpennoloi Zedekia, datu
Yehuda;
4 sia suai tu tau iato mai umparampoi
lako mintu' puangna, kumua: Inde sia
tu kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan
maritik, Kapenombanna to Israel, nakua:
Susite tu la miparampo lako puangmi:
5 Akumo tu mangka umpadadi lino sia
mintu' tolino sia olo'-olo' dao kuli'na
padang tete dio kamatotoran kapuaKu

sia takia’ tiangka’Ku, la Kupa’kamasean
lako minda-minda tu naala penaangKu.
6 Totemo iate mintu’ tondok iate
mangkamo Kusorong tama limanna
Nebukadnezar, datu Babel, taungKu;
moi anna mintu’ angge menono’ dio lu
padang mangka dukamo Kupa’kamasean
lako, kumua anna pengkaolai.
7 Sia mintu’ bangsa la mengkaola lako
kalena sia lako anakna sia lako ampona
sae lako nalambi’na attunna tu tondok
iato la natalo ba’tu pira-pira bangsa
matoto’ sia datu kapua.
8 Na iatu bangsa ba’tu kadatuan tu
manoka umpengkanorongi, iamo
Nebukadnezar, datu Babel, sia tu
manoka napaayokai datu Babel, tu
bangsa iato la Kuparampoi kandean
pa’dang sia karorian sia ropu, kadanNa
PUANG, Kuurungan ussorong pissanni
tama kuasanna.
9 Iamoto da miperangii tu mintu’
nabimmi sia to pakita-kitammi sia to
mangimpimmi sia to pakita dalle’mi
sia to balik matammi, tu ma’kada
lako kalemi, kumua tae’ mila tontong
mengkanorong lako datu Babel.

10 Belanna tau iato mai, ma’nubua’ tang
tongan lako kalemi, miurunganni la
diali’ mambela dio mai padangmi sia la
Kuula’ikomi, ammi sanggang.
11 Apa iatu bangsa morai napaayokai datu
Babel sia tontong umpengkanorongi,
la Kupatontong dio lu padangna,
kadanNa PUANG, na iatu tau iato mai
la ungkarangi sia la umpa’tondokki tu
padang iato.
12 Sia lako Zedekia, datu Yehuda mangka
dukamo Kupokadan susi bangsia tu
kada iato, kumua: Tukku bangkomi
napaayokai datu Babel sia tontongkomi
umpengkanorongi ammi makarimman.
13 Ma’apai ammi la mate nakande
pa’dang sia karorian sia ropu, la kamu
la iatu mai bangsami, susitu mangka
napokada PUANG, diona tu mintu’
bangsa, tu manoka umpengkaolai datu
Babel?
14 Iamoto da miperangii tu kadanna
mintu’ nabi, tu ma’kada lako kalemi,
kumua: Tae’ mila tontong umpengkaolai
datu Babel, belanna ma’nubua’ tang
tongan tu tau iato mai lako kalemi.
15 Belanna tae’ Kusuai, kadanNa PUANG,
anna ma’nubua’ tu tau iato mai tete

dio sangangKu, apa tae' natongan,
angKu urunganni unnula'komi, ammi
sanggang la kamu la iatu mai nabi
umpa'nubuarangkomi.
16 Sia kukuapa lako tu mintu' to minaa
sia lako mintu' tu to buda, kumua:
Nakua kadanNa PUANG: Da miperangii
tu kadanna mintu' nabi tu ma'nubua'
lako kalemi, nakua: Manassa iatu
pareanan banuanNa PUANG totemo la
dibaamo madoi' sule dio mai Babel,
belanna ma'nubua' tang tongan tu tau
iato mai lako kalemi.
17 Da miperangii, sangadinna
tontongkomi umpengkanorongi
datu Babel, ammi makarimman. Ma'apai
te kota iate anna la daun lauan?
18 Iake la nabi tonganni tu tau iato
mai sia iake sikambi'i kadanNa PUANG,
melo ke mengkamoyai lako PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, kumua anna
iatu mintu' pareanan tu torropa lan
banuanNa PUANG sia lan banuanna datu
Yehuda sia dio Yerusalem, damo nadibaa
lako Babel.
19 Belanna nakua kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik tu diona
lentong, tasik, tangdan pembasean sia

iatu pareanan torrona, tu torropa lan kota iate,
20 tu tae' nabaai Nebukadnezar, datu Babel, tonna pali'i tu Yekhonya, anakna Yoyakim, datu Yehuda, lako Babel sola mintu' to kapuana Yehuda sia Yerusalem,-
21 belanna nakua kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Kapenombanna to Israel, tu diona mintu' pareanan tu torropa lan banuanNa PUANG sia lan banuanna datu Yehuda sia dio Yerusalem, kumua:
22 Mintu'na to la dibaa nasang lako Babel sia la torro dio sae lako allo Kunii untiroi, kadanNa PUANG, sia unnalai sia umbaai sule lako inan iate.

Diona penggauranna nabi Hananya

28:1-17

28 1 Iatonna taun iato, iamo tonna tipamulanna kadatuanna Zedekia, datu Yehuda, tonna taun ma'penna'pa'na, bulan ma'pellimanna, ma'kadami tu nabi Hananya, anakna Azur, tu lu dio mai Gibeon lako kaleku, lan banuanNa PUANG dio tingayona

mintu’ to minaa sia mintu’ to buda,
nakua:
2 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna
to Israel, Nakua: Kusanggangmo tu
ayokana datu Babel.
3 Tae’pa naganna’ duang taun angKu
pasulei dio inan iate tu mintu’
pareananna banuanNa PUANG, tu naala
Nebukadnezar, datu Babel, dio mai inan
iate nabaai lako Babel.
4 Sia ia duka tu Yekhonya, anakna
Yoyakim, datu Yehuda, sia mintu’ tu to
dipali’mo lako Babel dio mai Yehuda,
Aku la umpasulei dio inan iate, kadanNa
PUANG; belanna la kusanggang tu
ayokana datu Babel.
5 Ma’kadami nabi Yeremia lako nabi
Hananya dio tingayona mintu’ to minaa
sia mintu’ to buda, tu bendan lan
banuanNa PUANG,
6 nakuami nabi Yeremia: Amin, lala
sia manii Napogau’i PUANG susito!
Lala sia manii Napalaloi PUANG tu apa
mupa’nubuaran. Nabaai sule dio mai
tondok Babel lako inan iate tu mintu’
pareanan banuanNa PUANG sia iatu
mintu’ to dipali’.

7 Apa perangii te kada iate tu Kupokada
dio pa'perangimmu sia dio pa'peranginna
mintu' to buda iate.
8 Iatu mintu' nabi dolo-dolona, tu dolo
na aku sia dolo na iko ma'nubua' diona
ba'tu pira-pira tondok matoto' sia ba'tu
pira-pira kadatuan kapua, kumua la
narampoi kasirarian sia kamandasan sia
ropu.
9 Iamoto, iake denni nabi ma'nubua'
diona kamarampasan, iake laloi tu
pa'nubua'na, maneri payan kumua ia
misa' nabi, tu tonganna Nasua PUANG.
10 Attu iato naalami nabi Hananya tu
ayoka dao mai sokkongna nabi Yeremia,
anna sanggangi.
11 Ma'kadami tu Hananya dio tingayona
mintu' to buda iato, nakua: Inde sia tu
kadanNa PUANG, Nakua: La Kusanggang
susi dukato tu ayokana Nebukadnezar,
datu Babel, dao mai sokkongna mintu'
bangsa, ke tae'pi naganna' duang taun.
Malemo tu nabi Yeremia.
12 Apa iatonna mangka nabi Hananya
ussanggangi tu ayoka dao mai
sokkongna nabi Yeremia, saemi kadanNa
PUANG lako Yeremia, Nakua:

13 Maleko sia pokadanni Hananya
kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Iatu ayoka kayu musanggang,
apa la mugaragan kalemu ayoka bassi
sondana.
14 Belanna inde sia tu kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
Kapenombanna to Israel, Nakua:
Kupapassanni ayoka bassi tu sokkongna
mintu' bangsa iate, la umpengkanorongi
Nebukadnezar, datu Babel, na bangsa
iato mai mengkanorong lako kalena; moi
anna iatu mintu' olo'-olo' dio lu padang
Kukamasean dukai.
15 Sia nakua duka nabi Yeremia lako nabi
Hananya: Perangii, e Hananya, manassa
tae' nasuako PUANG, sangadinna iko
napobannang te bangsa iate urrannuan
apa tang tongan.
16 Iamoto, nakua kadanNa PUANG:
Manassa la Kuputtaiko dao mai kuli'na
padang, lan taun iate ammu la mate,
belanna muada'i tu tau pabali-bali lako
PUANG.
17 Ta'kala matemi tu nabi Hananya taun
ia dukato, bulan ma'pempitunna.

Sura’na Yeremia lako to dipali’ dio Babel

29:1-23

29 [1] Inde sia kada lan sura’ tu napa’pea nabi Yeremia dio mai Yerusalem lako mintu’ pekaamberan dipali’, tu torrona sia lako mintu’ to minaa sia mintu’ nabi sia mintu’ to buda, tu napali’ Nebukadnezar lako Babel dio mai Yerusalem,
[2] tonna tassu’mo lan mai Yerusalem tu datu Yekhonya sia datu baine sia to mase’ponna sia arungna Yehuda sia Yerusalem sola to pande sia pande bassi.
[3] Iatu sura’ iato napa’pea nabaa Elasa, anakna Safan sia Gemarya, anakna Hilkia, sumbungan pudukna Zedekia, datu Yehuda lako Nebukadnezar, datu Babel, nakua:
[4] Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’na ma’dandan maritik, Kapenombanna to Israel, lako tu mintu’ to dipali’ dio mai Yerusalem lako Babel, nakua:
[5] Bangunkomi banua ammi torro lan, tananni tu mai pa’lak, ammi kandei tu burana;

6 kebainekomi ammi dadian muane sia
baine, pakebainei tu anakmi muane
sia pakemuanei tu anakmi baine, anna
ma'dadian muane sia baine; ammi
memba'ka' dio sia da nasosso' tu
bilangammi.
7 Dakaranni kamanamanan tu kota Kunii
umpali'komi, sia passambayanganni lako
PUANG, belanna lan kamanamananna la
minii duka manaman.
8 Belanna nakua kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Da napakenakomi mintu' nabimmi tu
misolan sia mintu' to pakita-kitammi, sia
da miperangii tu to mangimpimmi, tu
misua mangimpi.
9 Belanna tau iato mai ma'nubua' tang
tongan lako kalemi tete dio sangangKu;
tae' Kusuai, kadanNa PUANG.
10 Belanna nakua kadanNa PUANG: Iatu
tonganna, ianna ganna'mo pitungpulo
taunna dio Babel, la Kuto'longikomi sia la
Kupalalo lako kalemi tu pangallu' meloKu
sia la Kupasulekomi lako inan iate.
11 Belanna Kutandai tu pa'tangngaran
tu Kutangnga' diona kamu, kadanNa
PUANG, iamo pa'tangngaran diona

kamarampasan, tangia kamandasan,
kumua angKu kamaseangkomi undinna
tu attu mirannuan tu melona.
12 Attu iato la meongli'komi sia malekomi
massambayang lako Kaleku, angKu
perangiikomi.
13 Sia la miappa'Na', ke midaka'Na', ke
ponnoi penaammi malaku pa'tunduan
lako Kaleku.
14 Sia Kuelorangkomi la unnapparanNa',
kadanNa PUANG, sia la Kupopembali tu
toto'mi, sia la Kupulungkomi dio mai
mintu' bangsa sia dio mai mintu' inan
tu Kunii urrambaikomi male, kadanNa
PUANG, sia la Kupasulekomi lako inan,
tu Kunii mesua umpa'pepalirangkomi dio
mai.
15 Iake ma'kadakomi mikua:
Napabendanammokanni PUANG
ba'tu pira-pira nabi lan Babel.
16 Tae' natongan to, sangadinna nakua
kadanNa PUANG diona tu datu unnisungi
kapayunganna Daud sia diona mintu' to
buda tu torro lan kota iate, iamotu mintu'
siulu'mi, tu tae' mimale sola dipali':
17 Nakua kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik: Manassa la ussuaNa'
kandean pa'dang sia karorian sia

ra’ba biang dio lu tau iato mai sia la
Kupabutung bua ara kadangkeng tu
tau iato mai tu lendu’ ia kadakena,
naurunganni tae’ nadikande.
18 Kuula’ pa’dang sia Kuparampoi
karorian sia ra’ba biang tu tau iato mai
sia la Kupadadi misa’ apa metakuran
lako mintu’ kadatuan lan lino, sia apa
nasa’bu’ tau, ke ma’tampak ropui sia
apa megiangan sia apa nabellu’i tau sia
kaditattan dio lu mintu’ bangsa, tu la
Kunii unnula’i male tu tau iato mai.
19 Belanna tae’ naperangii tau iato tu
mintu’ kadangKu, kadanNa PUANG, tu
Kusuan nabi, taungKu, umpokadanni,
ke makale’ sia ke karoen, apa tae’
miperangii, kadanNa PUANG.
20 Totemo perangiimi tu kadanNa PUANG,
e kamu mintu’ to dipali’, tu Kupalele dio
mai Yerusalem lako Babel!
21 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna to
Israel, tu diona Ahab, anakna Kolaya sia
Zedekia, anakna Maaseya, tu ma’nubua’
tang tongan tete dio sangangKu, nakua:
Manassa la Kusorong tu tau iato mai
tama limanna Nebukadnezar, datu Babel,
tu la umpatei dio pentiromi,

22 naurunganni la bu'tu dio mai
tau iato mai tu kada tampak ropu
dipoparumbasan dio lu mintu' to Yehuda
tu dipali' dio Babel, nakua: Kenna
sabu'ioroko PUANG, susi Zedekia sia
Ahab, tu natunu datu Babel!
23 Belanna mangkamo umpogau'
kabagan mesirisan dio lu to Israel sia
sigau' sala bainena solana sia umpokada
kada tang tongan tete dio sangangKu,
tu tae' Kupepasananni lako tau iato mai.
Tonganna Aku unnissanni sia ussa'bii,
kadanNa PUANG.

Nubua' diona Semaya
Naukung PUANG

29:24-32

24 Sia pokadanni Semaya, to Nehelam,
kumua:
25 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, Kapenombanna to
Israel, Nakua: Belanna mangkamoko
umpa'pea sura' tete dio sangammu lako
mintu' to buda dio Yerusalem sia to
minaa Zefanya, anakna Maaseya, sia
lako mintu' to minaa, kumua:

26 Mangkamoko Naangka’ PUANG dadi to
minaa ussonda to minaa Yoyada, ammu
dadi to ma’kampa lan banuanNa PUANG
la ungkampai mintu’ to katama-taman
sia tu lolang susi nabi, ammu sangkalai
sia pangkai bassi.
27 Ma’apai anna tae’ mugagai tu Yeremia,
to Anatot tu umpalalong kalena susi nabi
dio lu kalemi?
28 Belanna mesua lako Babel lako kaleki,
nakua: La masaikomi dio, bangunkomi
banua ammi torro lan, tananni tu mai
pa’lak, ammi kandei tu burana.
29 Nabasammi to minaa Zefanya lako
nabi Yeremia tu sura’ iato.
30 Attu iato saemi tu kadanNa PUANG
lako Yeremia, Nakua:
31 Pa’peai te kareba iate lako mintu’ to
dipali’, kumua: Inde sia tu kadanNa
PUANG tu diona Semaya, to Nehelam:
Belanna napa’nubuarangkomi Semaya,
anna tae’ Kusuai, sia ia mipobannang
urrannuan apa tang tongan,
32 iamoto nakua kadanNa PUANG:
Tonganna la Kuukung tu Semaya to
Nehelam sia mintu’ bati’na; dio mai
mintu’ bati’na moi misa’ tau tae’ la torro
dio lu bangsa iate sia ia kalena tae’

nala untiroi tu kameloan, tu Kuparampo lako taungKu, kadanNa PUANG, belanna naada'i tu tau pabali-bali lako PUANG.

To Israel la dipamakarimman sule

30:1–31:40

30 1 Inde sia tu kada lu dio mai PUANG lako Yeremia, kumua:
2 Nakua kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel: Sura'i tu mintu' kada, tu mangka Kupokada lako kalemu, lan misa' sura'.
3 Belanna tonganna la sae tu allona, kadanNa PUANG, ke Kupopembalii tu toto'na taungKu Israel sia Yehuda, kadanNa PUANG, sia umpasulei tu tau iato mai tama tondok, tu mangka Kukamasean nene' to dolona, kumua anna pomana'i.
4 Inde sia tu kada Napokada PUANG tu diona Israel sola Yehuda, Nakua:
5 Tonganna nakua kadanNa PUANG:
Den lallak kamatakuran kirangi, den katirambanan, tangia kamakarimmanan.
6 Mekutanakomi sia tiroi, ke la denni anna kianak tu muane, ma'apai kutiroi tu mintu' muane untemme' aakna susito

baine mangurria’ sia membali tu rupanna
susi lindo to mate?
7 A’a, lendu’ ia metakuranna tu allo iato,
tu tae’ len susinna; iamo misa’ attu
kapussakan lako Yakub; apa moi susito,
la dirampanan duka.
8 Allo iato la dadi, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, kumua
la Kusanggangi tu ayokana dao mai
sokkongna sia Kura’ta’i tu mintu’
peporinna sia tae’mo nala umpokaunanni
to sae,
9 sangadinna tau iato la umpengkaolai
PUANG, Kapenombanna, sia Daud,
datunna, tu la Kupabendananni.
10 Iamoto da mumataku’, e Yakub
taungKu, kadanNa PUANG, da
mutiramban, e Israel, belanna tonganna
la Kurampanangko lan mai tondok
mambela sia mintu’ bati’mu lan mai
tondok dinii male umpali’ko; la sulemo
tu Yakub anna rapa’ sia torro marampa’,
na moi misa’ tau tae’ umpatirambanni.
11 Belanna Kurondongko, kadanNa
PUANG, angKu rampanangko; belanna la
Kusabu’i tarru’ tu mintu’ bangsa, tu Kunii
untale’ko, apa iko tae’ Kula ussabu’i
tarru’ko, sangadinna la Kupa’dikkiko

sitinayanna, moi natae' Kupopa'elo'nako
tang diukung.
12 Belanna nakua kadanNa PUANG: Iatu
bangkemu la mupomate sia balalamu
tae'mo nala mondo.
13 Moi misa' tau tae' umpa'kadangko;
iatu bundang den siapa pedampinna,
apa iatu iko tae'mo kamondoammu.
14 Tang nakilalaimoko mintu' muane
pa'kaboro'mu, tae'mo napekutanan
lenko. Kupakario-rioko susi uali
ma'pakario-rio, susito tang mamase
ma'pa'dikki, belanna kakapuanna
kakadakeammu sia lendu' budanna
kasalammu.
15 Ma'apai musumarro diona bangkemu,
belanna pa'di'mu la mupomate? Belanna
kakapuanna kakadakeammu sia lendu'
budanna kasalammu, iamoto Kupogau'i
te iannate lako kalemu.
16 Iamoto, mintu' tu to unnampello'ko,
la diampello' sia mintu' ualimmu la
dirampa, iatu mintu' to unnala toro
apammu la diala toro duka apanna,
sia mintu' to umpangrampaiko la
Kupopa'elo'na dipangrampai.
17 Belanna Aku la umpamalekeko sia
umpamondoi tu bangkemu, kadanNa

PUANG, tu belanna nasangaiko tau to
ditibe, e Sion, tu moi misa' tau tae'
umpekutananni.
18 Nakua kadanNa PUANG: La
Kupopembali tu a'ganna tendana
Yakub sia la Kukaturu-turui tu inanna:
Iatu kota iato la dibangun sule dao
tanete daun lauanna sia iatu tongkonan
layuk la bendan dio inanna siamo.
19 Lanmo mai la nanii tassu' pa'pudi-
pudian sia gamara to ma'marua'rua',
belanna la Kupopemba'ka' tu tau iato
mai anna tae' nala sosso' bilanganna, sia
la Kupakala'bi' anna tae' nadie'sek.
20 Mintu' anakna muane la susi a'ganna
tonna dolona sia iatu kasirampunanna
la tontong dio oloKu, sia iatu mintu' to
umpakario-rioi la Kuukung.
21 Iatu arungna la bu'tu dio mai tau iato
mai, to ma'parenta la bendan dio lu tau
iato mai, sia la Kueloran sae lako Kaleku
la umperreke'iNa'; belanna mindapara
la umpa'petambenan penaanna la
umperreke'iNa'?, kadanNa PUANG.
22 Attu iato kamu la dadi taungKu na Aku
la dadi Kapenombammi.
23 Tonganna la tassu' tu angin bara'Na
PUANG, iamotu kare'dekan sia talimpuru'

ma’pamumbuk, tu la ta’pa dao ulunna
mintu’ to tang mekaaluk.
24 Tae’ nala toyang tu kare’dekanNa
PUANG, ke tae’pi nadipalalo sia
diparampo randanna tu tanan penaanNa;
iake nalambi’mi ma’katampakanna,
manassa la mitandai.
31 1 Attu iato, kadanNa PUANG; la
dadiNa’ Kapenombanna mintu’
pa’rapuanna Israel, anna tau iato mai la
dadi taungKu.
2 Nakua kadanNa PUANG: Iatu to tilendok
dio mai pa’dang unnappa’ kamaturu-
turuan lan padang pangallaran,
iamotu to Israel tonna male lako inan
kapelayoanna.
3 Iatu PUANG payanmo lako kaleku
dio mai inan mambela: Tonganna
Kukamaseiko situang pa’kamase
matontongan, iamoto Kunaranko
kamasokanan.
4 La Kubangunangko sule, ammu bendan
sule, e anak dara Israel! La ma’beloko
sule sia ma’dedek ganda’-ganda’ ammu
tassu’ sola to ma’marua’-rua’ ma’gellu’.
5 La untanan pole’ko garonto’ anggoro’
dao lu mintu’ buntu Samaria, na iatu to
untananni la ungkandei tu buanna.

6 Belanna bu’tumo tu allona, ke
metambai tu to ma’kampa dao buntu
Efraim, nakua: Maikomi, takendek
langngan Sion mennolo lako PUANG,
Kapenombanta.
7 Belanna nakua kadanNa PUANG:
Unnarrak-arrakkomi diona Yakub, sia
kumalasi-lasikomi diona pangulunna
mintu’ bangsa; pa’petaleranni sia
pudii sia ma’kadakomi kumua:
Narampanammo PUANG tu taunNa,
iamotu to Israel torronapa.
8 Manassa la Kusolan tu tau iato mai
lan mai tondok daa ulunna salu sia
Kurampun dio mai mintu’ biring langi’;
dio lu tau iato mai den to buta sia
to kupi’, to ma’tambuk sia to kianak;
iamo misa’ kasirampunan kapua tu
sangke’deran la sule dio mai.
9 Anna sae tu tau iato mai situang
tangi’na, AngKu solanni natontong
mengkamoya-moya; la Kusolan lako to’
salu’-salu’ dio lalan marante, tu tae’ nanii
titodo lette’na. Belanna Aku napoambe’
Israel na Efraim iamo anak pa’bunga’Ku.
10 Perangii tu kadanNa PUANG, e mintu’
bangsa, patale’i lako mintu’ tondok
dio biring tasik sia pokadai kumua:

Iatu Puang, tu umpatisambo’ to Israel
male, Ia dukamo la umpulungi sule
sia urrinding pala’i susito misa’ to
mangkambi’ ungkaritutui dombana
ma’baanan.
11 Belanna Nalendokammo PUANG tu
Yakub sia Narampanan lan mai limanna
to mandu matoto’ anna ia.
12 Iamoto anna sae tu tau iato mai
unnarrak-arrak dao tanete Sion sia
sangsaean sirampun lako pamengan
melona PUANG, iamotu gandung sia
uai anggoro’ ba’ru sia minna’ sia anak
domba sia anak sapi; iatu penaanna tau
iato mai susito pa’lak disakka’i, tae’mo
nala kapu’duran len.
13 Attu iato iatu mintu’ anak dara
parannu-rannu ma’gellu’, susi dukato
tu muane mangura sia to matua
parannu-rannu, belanna la Kupopembali
kasendean tu passanda bolongna tau iato
mai, sia la Kupakatana sia Kupakarannu,
ke upu’mi tu kamasussanna.
14 La Kupakande tinanak tu mintu’ to
minaa, anna parannu penaanna sia
la Kupedia’i kameloangKu tu mintu’
taungKu, kadanNa PUANG.

15 Nakua kadanNa PUANG: Perangii, dio
Rama den bating sia tangi’ tu mandu
merio-rio, iamotu Rahel untangi’i mintu’
anakna, natang pakaranga-ranganna,
belanna tae’mo tu anakna.
16 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Parapa’mi tu tangi’mu sia da mupasidali-
dalii tu uai matammu, belanna la den
poleanna tu kamara’tasammu, kadanNa
PUANG, iamoto la sule tu tau iato mai
dio mai tondok uali.
17 Tonganna den dirannuan dio tu apa
urrampoiko undinna, kadanNa PUANG:
belanna mintu’ anakmu la sule tama lili’
tondokna.
18 Tonganna Kurangi tu Efraim sumarro,
nakua: Mangkamo’ Mipa’dikki, sia
dipa’dikkina’ susi sapi mangura tu
tae’pa nadipamanaran; patoba’na’,
angku mengkatoba’, belanna Kamumo, o
PUANG, Kapenombangku.
19 Iatongku kilalai tu a’gangku,
menassanmo’, iatongku inaa-naai
tu pasiruangku, ussa’pamo’ ara’ku;
kasirisammo’, sia maila’, belanna
untanggungna’ kaditattan tongku
mangura.

20 Tang anak pa'kaboro'Kuraka tu Efraim,
tang anak Kukamasei tonganraka,
Kuurunganni pempiran-piran umpokadai
tu a'ganna, tontong bang Kuparinaa?
Iamoto tiakka' tu penaangKu diona
a'ganna; manassa la Kukaturu-turui,
kadanNa PUANG.
21 Pabendanangko kalemu ba'tu pira-pira
tanda, osokangko kalemu ba'tu pira-pira
lentong pedullu lalan kamantangi tu
batatta, tu lalan muola; sulemoko, e
anak dara Israel, sulemoko indete lan lu
mintu' kotamu!
22 Sangapapako la ma'marempa-rempa,
e anak dara, magasa penaanna? Belanna
Napadenmo PUANG tu misa' apa ba'ru
lan lino, iamotu baine umpakatuan
pangngan muane.
23 Nakua kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, Kapenombanna to
Israel: Iatu kada iate la napake pole' tau
dio tana Yehuda, sia lan mintu' kotana,
ke mangkami Kupopembali tu toto'na,
nakua: Napamasakkemoroko PUANG e
inan kamaloloan sia buntu masero!
24 Indeto dio la nanii torro to Yehuda
sola tau iato mai lan mintu' kotana, la

ma’pa’lak la to salamba salao ungkambi’
dombana ma’baanan,
25 belanna Kupamatana tu penaa
bonnong sia Kupamalapu’ tongan tu
mintu’ penaa puru’.
26 Mangkato pana’dingmo’, angku
bangunan matangku; na iatu mamma’ku
lendu’ ia kupomanamanna.
27 Tonganna la sae tu allona, kadanNa
PUANG, ke Kuambo’imi bati’ torro tolino
sia bati’ patuoan tu tondok to Israel sia
iatu tondok to Yehuda.
28 La dadi undinna, kumua susitu Aku
tumayaMo’ la undu’dukki sia urrondonni
sia ussanggangi sia urrabunni sia la
umparampoi kamandasan tu tau iato
mai, la susi dukamoto tumayaNa’ la
umbangunni sia untananni, kadanNa
PUANG.
29 Attu iato tae’mo nala den tu kadanna
tau kumua: Mintu’ ambe’ ungkande bua
anggoro’ makkan, anna isinna anakna
mangilu.
30 Sangadinna pantan la mate tu
tau belanna kasalanna kalena sia
minda-minda tu ungkande bua anggoro’
makkan, isinna duka tu la mangilu.

31 Tonganna la sae tu allona, kadanNa
PUANG, ke untananNa' basse ba'ru sola
to Israel sia to Yehuda.
32 Tae' nasusi tu basse, tu Kutanan sola
nene' to dolona, tongKu toei tu limanna
la ussolanni tu tau iato mai lan mai
tondok Mesir, iamotu basseKu tu napoka,
moi na Aku umpuangi tu tau iato mai,
kadanNa PUANG.
33 Iamote tu basse tu la Kutanan sola
to Israel undinna na allo iate, kadanNa
PUANG Nakua: Aku la umpalanni
ba'tengna tu Sukaran alukKu sia la
ussura'i to lan penaanna, anna Aku la
dadi Kapenombanna na tau iato mai la
dadi taungKu.
34 Attu iato iatu tau iato mai sia iatu
mai to massiulu' pada tae'mo nala
siadaran, nakua: La mitandai tu PUANG!,
belanna mintu' tu tau iato mai la
untandaiNa' randuk dio mai tarru'
bitti'na sae lako tarru' kapuana, kadanNa
PUANG, belanna la Kupa'dei tu mintu'
kakadakeanna sia iatu mintu' kasalan
tae'mo Kula ungkilalai.
35 Inde sia tu kadanNa PUANG, tu
umpaden mata allo la unnarrangi
masiang sia umpana'ta' bulan sia

mintu’ bintoen la unnarrangi malillin sia
usse’go’ tasik, naurunganni mongngo’
tu bombangna; PUANGna mintu’
ma’dandan maritik iamoto tu sanganNa;
36 Iake moronganna anna tang manda’
tu mintu’ atoran iato dio oloKu, kadanNa
PUANG, maneri tu bati’na to Israel tae’
nadadi misa’ bangsa dio oloKu lan mintu’
allo.
37 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Iake la ma’dinni disuka’ tu langi’ dao sia
mintu’ parandangan lino diong ma’din
disandak, maneri Kutibe tu mintu’ bati’na
Israel, belanna mintu’ penggauranna,
kadanNa PUANG.
38 Tonganna la sae tu allona, kadanNa
PUANG, kumua iate kota iate la
dipabendanan PUANG randuk dio mai
menara Hananeel sae lako Babangan
tetuk.
39 Indeto dio mai la dipalulako tarru’
langngan tanete Gareb tu ulang pesuka’
iato, anna sembang lako Goa.
40 Sia mintu’ lombok batang rabuk
sola au, sia mintu’ padang sae lako
salu Kidron sia rampo lako babangan
Darang, tu ma’palulako matallo, la
dipamaindanan PUANG; moi misa’

tae’mo nala disanggang ba’tu disabu’i tontong sae lakona.

Yeremia unnalli misa’ pa’lak

32:1-44

32 1 Inde sia tu kada sae dio mai
PUANG lako Yeremia tonna
taun ma’pessangpulona kadatuanna
Zedekia, datu Yehuda; iamotu taun
ma’pessangpulo karuanna kadatuanna
Nebukadnezar.
2 Attu iato iatu surodadunna datu Babel
umpatama limbu Yerusalem na iatu
nabi Yeremia dipattang lan tarampak
pa’kampan, tu sikande tongkonan
layukna datu.
3 Indeto dio nanii Zedekia, datu Yehuda
umpattangi, nakua: Ma’apai ammi
ma’nubua’ kumua: Nakua kadanNa
PUANG: Tonganna la Kusorong te kota
iate tama limanna datu Babel, tu la
untaloi.
4 Sia iatu Zedekia, datu Yehuda tae’ nala
tilendok dio mai limanna to Kasdim,
sangadinna inang la disorong tama
limanna datu Babel sia la sipuduk
sipa’kada sia la sitiro lindo.

5 Nabaami lako Babel tu Zedekia,
anna torro dio sae lako Kuto'longinna,
kadanNa PUANG, belanna moi sirarikomi
tu to Kasdim, tae' duka mila patalo.
6 Nakuami Yeremia: Saemo tu kadanNa
PUANG lako kaleku, nakua:
7 Iatu Hanameel, anakna Salum,
pa'amberammu la sae ussitammuangko
anna ma'kada nakua: Allii tu pa'lakku
tu dio Anatot, belanna iatu kuasa
pangla'bak dio kalemu la unnallii.
8 Saemi tu Hanameel, anakna
pa'amberangku, susitu kadanNa
PUANG, ussitammuanna' tama tarampak
pa'kampan anna ma'kada lako kaleku
nakua: Allii tu pa'lakku dio Anatot dio
tana Benyamin, belanna den kuasa
mana' dio kalemu sia den duka kuasa
pangla'bak dio kalemu, iko unallii. Attu
iato kuissanmo kumua iate kada iate
kadanNa PUANG.
9 Iamoto angku allii tu pa'lak dio
Anatot dio mai Hanameel, anakna
pa'amberangku, angku timbanganni lako
tu allinna, sangpulo pitu sikele' salaka.
10 Kusura'mi lan misa' sura' kasiallian,
anna dica' daona lu sia kualampa sa'bi la
ussa'bii, angku timbangi tu sikele' iato.

11 Kualami tu sura’ pangalli tu mangka
dica’ situru’ ada’ sia atoran, sia misa’pa
sura’ tibungka’.
12 Sia iatu sura’ iato kuben Barukh,
anakna Neria, anakna Mahseya
dio tingayona Hanameel, anakna
pa’amberangku sia to sa’bi, tu mangka
untekenni tu sura’ kasiallian iato
sia mintu’ to Yehuda tu lan lu ba’ba
pa’kampan.
13 Dio tingayona mintu’ tau iato mai
kupasanmi tu Barukh, kukua:
14 Nakua kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna to
Israel: Alai tu sura’ kasiallian iate, la
iatu dica’na la iatu tibungka’na, patamai
busso litak, kumua anna masai dinanna
melo.
15 Belanna, nakua kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Iatu banua
sia pa’lak sia pa’lak anggoro’ la dialli
pole’omo lan tondok iate.
16 Iatongku mangkamo umbenni Barukh,
anakna Neria, tu sura’ kasiallian,
massambayangmo’ lako PUANG, kukua:
17 O Puangta PUANG, tonganna Kamumo
umpadii tu langi’ sola lino tete dio

kamatotoran kalle-kalleamMi sia tete dio
takia’ tie’te’Mi; moi misa’ tae’ tu tang
dadi dio Kalemi.
18 Sia Kamu umpa’pekitanan
kamasokanan lako massa’bu-sa’bu
tau sia tu umpapakkanni kakadakeanna
mintu’ ambe’ rokko rianna mintu’
anakna undinna dio mai tau iato mai, o
Kapenomban pasareongan sia matoto’,
tu diganti sanganNa: PUANGna mintu’
ma’dandan maritik.
19 Tarompo’ tu pa’pana’ta’Mi sia kalle-
kallean tu penggauramMi, sia natiro
matamMi tu lalanna mintu’ ma’rupa tau
la umpapakkanni simisa’-misa’i sitinaya
kedona sia sitinaya bunga rangka’na.
20 Sia Kamu umpogau’ ba’tu pira-pira
tanda kalle-kallean sia tanda mangnga
dio tondok Mesir sae lako allo iate la dio
lu to Israel la dio lu bangsa senga’, sia
umpadenangKomi misa’ sanga, susitu
payan allo iate.
21 Sia Kamumo tu ussolan taumMi, to
Israel, tassu’ lan mai tondok Mesir tete
dio ba’tu pira-pira tanda kalle-kallean sia
tanda mangnga sia tete dio lima matoto’
sia takia’ tie’te’ sia tete dio apa mandu
metakuran.

22 Sia Kamumo tu ungkamaseanni
lako te padang iate, tu Minii umpalao
sumpa unnallu'i lako nene' to dolona la
ungkamaseanni, iamotu misa' padang
sebo pangandu' sia tani' enoan.
23 Apa iatonna tamamo tu tau iato mai sia
untarimai la napomana', tae' naperangii
tu gamaramMi sia tae' naturu'i tu
Sukaran alukMi; moi misa' tu mintu'
pepasanMi lako kalena tae' napogau'i;
iamoto Miparampoi kamandasan tu tau
iato mai.
24 Iatu mintu' pambo'bok digaragaimo
rampo lako biring kota la untaloi, anna
disorong tama limanna to Kasdim tu
kota iato, tu urrarii, tete dio kandean
pa'dang sia karorian sia ra'ba biang; na
iatu mintu' apa Mipokada dadimo sia
manassa Mitiromo.
25 Moi susito ma'kada dukaKomi lako
kaleku, o Puangta PUANG, kumua
allianni kalemu pa'lak iato, mubenni
allinna, sia alanni sa'bi la ussa'bii, – anna
iate kota iate disorongmo tama limanna
to Kasdim!
26 Attu iato saemi kadanNa PUANG lako
Yeremia, Nakua:

27 Tonganna Akumo, PUANG,
Kapenombanna angge kepenaa;
umbani apa nala den apa tang dadi dio
Kaleku?
28 Iamoto nakua kadanNa PUANG:
Tonganna la Kusorong te kota iate tama
limanna to Kasdim sia tama limanna
Nebukadnezar, datu Babel, tu la untaloi.
29 Iatu mintu' to Kasdim, tu urrarii te
kota iate la male tama anna padukkui
api sia naballa sola tu mai banua, tu dao
bubunganna nanii tau iato mai untunu
pemala' lako Baal sia umpemalaran
pemala' pantedok lako Kapenomban
senga', tu napobannang tau iato mai
umpa'dikki penaangKu.
30 Belanna randuk dio mai manguranna
iatu to Israel sia to Yehuda apa kadake
manna tu napogau' dio pentiroKu,
ondongpi tu to Israel tontong bang
umpa'dikki penaangKu tete dio
penggauran limanna, kadanNa PUANG.
31 Belanna randuk dio mai allo
dibangunna tu kota iate sae lako allo iate
napare'dek tu ara'Ku sia kamagi'girangKu
Kuurunganni la ussabu'i tu kota iate dio
mai oloKu,

32 napobua’ mintu’ kakadakeanna to
Israel, sia to Yehuda tu mangka napogau’
sia tu umpa’dikki penaangKu, la tau
iato mai, la mintu’ datunna sia mintu’
arungna sia mintu’ to minaanna sia
mintu’ nabinna sia mintu’ to Yehuda sia
mintu’ to lan Yerusalem.
33 Iatu tau iato mai untananniNa’ boko’,
tangia lindona; moi Kuada’i ke makale’
sia kekaroen, tae’ naperangii sia tae’
duka namorai untarima peada’.
34 Sangadinna napalan banua, dinii
ussa’bu’ sangangKu tu kamagallianna la
urruttakki.
35 Sia mangkamo napabendan tu inan
madaona Baal, tu diong lombok Ben-
Hinom, la nanii umpemalaran anakna
muane sia anakna baine lako Molokh,
iamotu apa inang tae’ len Kupepasananni
sia inang tae’ len bu’tu lan penaangKu,
kumua la napogau’ tau iato mai tu
apa megallian iate sia la nanaran tu to
Yehuda umpogau’ kasalan.
36 Apa totemo kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu diona kota
iate tu mipokada kumua: mangkamo
disorong tama limanna datu Babel tete

dio kandean pa’dang sia karorian sia
ra’ba biang.
37 Manassa la Kupulung tu tau iato
mai lan mai mintu’ tondok, tu Kunii
urrambai male tete dio kasengkeangKu
sia kare’dekangKu sia kamagi’giran
kapuaKu, sia Aku la umpasulei lako inan
iate sia la umpatorro marampa’i.
38 Iatu tau iato mai la dadi taungKu na
Aku dadi Kapenombanna.
39 Sia la Kuben kasangpenaan sia misa’
lalan, naurungan umpengkaolaiNa’ lan
mintu’ allo, tu la napomelona sia la
napomelona anakna tau iato mai.
40 Sia la untananNa’ basse matontongan
sola tau iato mai, kumua tae’ Kula toyang
dio mai kalena umpogauranni melo sia
la Kupalan penaanna tu kamengkaolan
lako Kaleku, kumua damo natoyang tu
tau iato dio mai Kaleku.
41 Sia la parannuNa’ diona tau iato
mai sia la umpogau’Na’ melona lako
sia la Kupatorro tontong lan tondok
iate situang kaponnoan penaangKu sia
deatangKu.
42 Belanna nakua kadanNa PUANG:
Susitu kamandasan kapua mangka
Kuparampoan bangsa iate, susi

dukamoto tu mintu’ kameloan la
Kuparampoanni, tu Kuallu’ lako tau iato
mai.
43 Sia denpa tau la unnalli pa’lak lan
tondok iate, tu mipokada a’ganna,
kumua padang talo ia, naurungan moi
misa’ tau ba’tu misa’ patuoan tae’mo
lan, tonna disorongmo tama limanna to
Kasdim.
44 Iatu pa’lak la naalli tau doi’ sia
unggaraga sura’ kasiallian, anna ca’i
sia naalan sa’bi la ussa’bii dio tana
Benyamin sia lili’na Yerusalem sia lan
mintu’ kota Yehuda, sia lan mintu’
tondok dao Ma’buntunna sia lan mintu’
tondok dio Padang Merrantena sia lan
mintu’ tondok lo’ Pollo’na uai; belanna
la Kupopembali tu toto’na tau iato mai,
kadanNa PUANG.

Kameloan la dipasule lako tondok Yehuda

33:1-26

33 1 Saemi tu kadanNa PUANG
ma’penduanna lako Yeremia,
tonna dipattangpa lan lu ba’ba
pa’kampan:

2 Nakua tu kadanNa PUANG tu umpogau’i
to sia umpasakka’i tu apa la Napadadi;
PUANG iamo sanganNa.
3 Meongli’ko lako Kaleku, angKu pebaliiko
sia la Kupokadangko tu apa kapua tu
tang dipebuyu’, tu tae’ mutandai.
4 Belanna nakua kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu diona mintu’
banua lan kota iate sia diona mintu’
tongkonan layukna datu Yehuda, tu
dirondon napobua’ benteng sia pa’dang;
5 sae tu tau urrarii to Kasdim sia
umponnoi batang rabuk tu banua
iato, iamotu batang rabukna to
Kupatei napobua’ kasengkeangKu sia
kare’dekangKu sia bannang dio mintu’
kakadakeanna angKu popentilindung
lindoKu dio mai te kota iate.
6 Tonganna la Kupasikemun tu bangkena
sia la Kupamondo sia la Kupamatana
tu tau iato mai sia la ungkamaseanni
kamakarimmanan sebo tu tae’ upu’na.
7 Sia la Kupopembali tu toto’na Yehuda
sia Israel sia la Kupabangun tu tau iato
mai susito dolona.
8 Sia la Kupemaseroi tu tau iato mai
dio mai mintu’ kakadakeanna tu

napobannang kasalan lako Kaleku sia
umboko'iNa'.
9 Attu iato kota iato la dadi misa'
sanga Kupoparannu, sia kadipudian sia
kadipangkeran dio lu mintu' bangsa lan
lino, tu la urrangi kareba diona mintu'
kameloan tu Kupogau' lako tau iato mai;
la tiakka' sia tigega' penaanna diona
mintu' kameloan sia kasalamaran tu
Kupogau' lako tau iato mai.
10 Nakua kadanNa PUANG: Lan inan
iate tu mipokada kumua disabu'imo,
naurungan moi misa' tolino ba'tu
patuoan tae'mo lan, anna lan mintu'
kota Yehuda sia mintu' batatta lan lu
Yerusalem tu sanggang, moi misa' tolino
ba'tu misa' patuoan tae'mo lan.
11 La dirangi pole'omo tu arrak
kaparannuan sia kamaruasan sia gamara
to ma'rampanan kapa' sia gamaranna tu
mintu' tau nakua:

Pudimi tu PUANGna mintu' ma'dandan
maritik,
belanna masokan tu PUANG,
belanna iatu kamasokananNa
tang leluk sae lakona!

iake umbaai pemala' pa'pudian
tama banuanNa PUANG; belanna la

Kupopembali tu toto'na te tondok iate,
naurunganni susito dolona, kadanNa
PUANG.
12 Nakua kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik: Lan inan iate tu
sanggangmo, naurungan moi misa'
tolino ba'tu misa' patuoan tae'mo lan,
sia lan lu mintu' kotana la den pole'mo
padang kariuan, la nanii to mangkambi'
umpakande dombana.
13 Lan lu mintu' kota dao ma'buntunna sia
lan mintu' kota dio Padang Merrantena
sia lan mintu' tondok lo' Pollo'na uai sia
dio tana Benyamin sia lili'na Yerusalem
sia lan mintu' kotana Yehuda la lendu'
pole'omo tu mintu' domba diongna lu
limanna to umbilangi, kadanNa PUANG.
14 Tonganna la sae tu allona, kadanNa
PUANG, ke Kuparampo randannami tu
kada melo, tu mangka Kupokada diona
to Israel sia diona to Yehuda.
15 Allo iato sia attu iato la Kupatuoan
Daud tu misa' Taruk malambu', tu la
umpalalo salunna sia kamaloloan lan lu
tondok.
16 Allo iato iatu Yehuda la dirampanan na
iatu Yerusalem la torro marampa', anna

sangai tau tu tondok iato: PUANG tu kamaloloanta.
17 Belanna nakua kadanNa PUANG:
Tae' nala ka'tu len dio mai Daud tu misa' tau tu la unnisung dao isungan kapayunganna to Israel;
18 sia dio mai tu mintu' to minaa to Lewi tae' len nala ka'tu tau dio oloKu umpemalaran pemala' ditunu pu'pu' sia untunu kande dipemalaran sia umpennoloan pemala' pangrere' lan mintu' allo.
19 Saemi tu kadanNa PUANG lako Yeremia, Nakua:
20 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Iake mibelai umpokai tu basseKu diona allo sia bongi, naurunganni tae'mo allo sia bongi ke attunnai,
21 mane dukari dipoka to tu basseKu sola taungKu Daud, naurungan tae'mo anakna muane tu la dadi datu dao isungan kapayunganna, sia sola tu mai to Lewi, iamotu mintu' to minaa, taungKu.
22 Susitu mintu' ma'dandan maritik dao langi' tang dikemba' bilanganna sia karangan dio biring tasik tang tisuka', susi dukamoto la Kupopemba'ka' tu

bati'na Daud, taungKu, sia mintu' to
Lewi, tu mengkaola lako Kaleku.
23 Saemi kadanNa PUANG lako Yeremia,
Nakua:
24 Tae'raka mupalan penaai tu apa
napokada bangsa iate, nakua: Iatu
da'dua pa'rapuan tu mangka Napilei
langsa' PUANG, Natibemo, Nasayu tu
taungKu, nasanga butung to tangiamo
misa' bangsa.
25 Nakua kadanNa PUANG: Iake tae'i
Kutanan basseKu diona allo sia bongi sia
iake tae'i Kupondok atoranna langi' sia
lino,
26 mane dukari la Kutibe tu bati'na Yakub
sia bati'na Daud, taungKu, Kuurungan
tang unnalai dio mai bati'na tu tau la
umparenta tarukna Abraham, Ishak
na Yakub, belanna la Kupopembali tu
toto'na tau iato mai sia la Kukaturu-turui.

Pa'pakilala lako Zedekia

34:1-7

34 1 Inde sia tu kadanNa PUANG lako
Yeremia, tonna Nebukadnezar,
datu Babel sia mintu' surodadunna sia
mintu' kadatuan lan lino tu naluang

parentana sia mintu’ bangsa urrarii
Yerusalem sia mintu’ kotana tiku lao,
kumua:
2 Nakua kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel: Maleko
ma’kada lako Zedekia, datu Yehuda,
mukua: Inde sia tu kadanNa PUANG:
Tonganna la Kusorong te kota iate tama
limanna datu Babel, anna ballai api.
3 Tae’ duka mula tilendok dio mai
limanna, sangadinna manassa la
ditingkanko ammu disorong tama
limanna sia la sitiro lindo datu Babel
sia la sipudukko sipa’kada sia la rampo
dukako lako Babel.
4 Moi na susito, perangii dukai tu
kadanNa PUANG, e Zedekia, datu
Yehuda! Inde sia tu kadanNa PUANG tu
diona kamu: Tae’ mula mate nakande
pa’dang.
5 Sangadinna la mate marampa’ko
sia susi pantunuan pebangki’ la
umpakala’bi’ nene’ to dolomu, iamotu
mintu’ datu dolo-dolona, tu dolo na
iko, susi dukamoto tu tau iato mai la
mantunu pebangki’ umpakala’bi’ko sia
nabatingiko, nakua: A’a dikka’ puangki!

Belanna Aku tu mangka ma'kada susito,
kadanNa PUANG.
6 Naparampomi nabi Yeremia te mintu'
kada iate lako Zedekia, datu Yehuda dio
Yerusalem,
7 tonna marassan tu surodaduanna datu
Babel urrarii Yerusalem sia iatu mai kota
Yehuda tu torronapa iamotu Lakhis sia
Aseka, belanna ia mannamo te mai tu
kota Yehuda ditambakuku tu torronapa.

Diona kaunan dipopentomakaka

34:8-22

8 Inde sia tu kada lu dio mai PUANG
lako Yeremia tonna mangka tu datu
Zedekia untanan allu' sola mintu' to
buda, tu dio Yerusalem, la umpetamban
kamentomakakanna tau iato mai.
9 Anna tau iato mai pada unneloranni
mentomakaka tu kaunanna muane sia
baine, ke to Ibrani, da naden misa' tau
umpokaunan to Yehuda siulu'na.
10 Attu iato mintu' arung sia mintu'
to buda, tu sanginaa untanan allu',
situru'mo pada la umpopentomakakai tu
kaunanna muane sia baine, naurungan
tae'mo napokaunanni tu tau iato

mai; situru'mo sia naelorammo mentomakaka.
11 Apa undinna membaliomi tu penaanna tau iato mai, unnalai sule tu kaunan muane sia baine, tu mangka napopentomakaka, napatunduk pole'omi tu tau iato mai mendadi kaunan muane sia baine.
12 Attu iato saemi tu kadanNa PUANG lako Yeremia, Nakua:
13 Inde sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna to Israel: MangkaMo' untanan basse sola nene' to dolomi, tongKu solanni tassu' lan mai tondok Mesir, lan mai inan dinii umpokaunanni, nakua:
14 Iake nalambi'mi taun ma'pempitu pada la mieloran male tu siulu'mi, tu to Ibrani, tu mangka umbalukan kalena lako kalemi; iake mangkami mengkaunan annan taunna lako kalemi, la mipopentomakakamo. Apa tae' natananni talinga.
15 Apa totemo mengkatoba'mokomi sia umpogau' apa malolo dio pentiroKu sia pada umpetambammokomi katomakakan lako solana sia mangkamokomi untanan basse dio

oloKu lan banua, tu dinii ussa'bu' sangangKu.
16 Apa sorong boko' pole'omokomi sia
mie'sek tu sangangKu, belanna pada
mitambai sule tu kaunanmi muane sia
baine tu mangka mipopentomakaka
unturu' pa'poraian penaanna sia
mipatunduk pole tu tau iato mai mendadi
kaunanmi muane sia baine.
17 Iamoto nakua kadanNa PUANG:
Belanna tae' miperangiiNa' la pada
umpetamban katomakakan lako siulu'na
sia lako solana, kadanNa PUANG, iamoto
la Kupetamban tu katomakakan lako
kalemi, la napotaa pa'dang sia ra'ba
biang sia karorian sia la Kupadadikomi
misa' apa metakuran lako mintu'
kadatuan lan lino.
18 Iatu mintu' tau, tu umpoka basseKu
sia tae' naturu'i tu mintu' atoran basse
iato, tu mangka natanan dio oloKu,
la Kupapada anak sapi dipa'dua sia
lumingka lan lu alla' panta'tak iato,
19 iamotu mintu' arungna Yehuda sia
Yerusalem sia mintu' to mase'ponna
datu sia mintu' to minaa sia mintu'
pa'tondokan, tu lumingkamo lan lu alla'
panta'tak anak sapi iato.

20 Ondongpi la Kusorong tu tau iato mai
tama limanna mintu' ualinna sia mintu'
tau undaka' lalan la umpatei sia iatu
batang rabukna la napopendurukan
mintu' manuk-manuk dao langi' sia
olo'-olo' dao kapadanganna.
21 Susi dukato tu Zedekia datu to Yehuda
sia mintu' arungna la Kusorong tama
limanna mintu' ualinna sia mintu' tau
undaka' lalan la umpatei, iamotu tama
limanna surodadunna datu Babel, tu
ke'de'mo dio mai kalemi.
22 La Kuben parenta, kadanNa PUANG,
sia la Kupasule tu tau iato mai indete
kota iate, anna laoi sia nataloi sia
pura nasumpun; mintu' kota Yehuda la
Kupopempadang talo, anna moi misa'
tau tae'mo torro lan.

To Rekhab diala sangka'

35:1-19

35 1 Inde sia tu kada dio mai PUANG
lako Yeremia, tonna linona
Yoyakim, anakna Yosia, datu Yehuda,
Nakua:
2 Maleko lako bati'na Rekhab, ammu
sipa'kada, ammu baai lako banuanNa

PUANG, tama misa’ sapa’ sia pairu’i uai anggoro’.
3 Kualami tu Yaazanya, anakna Yeremia, anakna Habazinya sia mintu’ siulu’na sia mintu’ anakna muane iamotu mintu’ bati’na Rekhab.
4 Kusolammi tu tau iato mai tama banuanNa PUANG, tama sapa’na bati’na Hanan, anakna Yigdalya, taunNa Puang Matua, tu sisapa’-sapa’na mintu’ arung, daona lu sapa’na Maaseya, anakna Salum, to ma’kampa ba’ba.
5 Sia kupalenna’ dio tingayona to Rekhab tu ba’tu pira-pira busso nanii uai anggoro’ sola irusan, angku ma’kada lako kukua: Iru’i te uai anggoro’.
6 Apa nakua tu tau iato mai: Tae’ kima’din unniru’ uai anggoro’, belanna pepasanna ambe’ki Yonadab, anakna Rekhab lako kaleki, nakua: Da miiru’ len uai anggoro’ sae lakona, la kamu la anakmi.
7 Sia da migaragai banua sia da miambo’ banne sia da mitanan anggoro’ ba’tu umpoapai, sangadinna la torrokomi lan tenda sae lako kamateammi anna dipamalambe’ sunga’mi lan tondok minii butung to sae.

8 Sia kituru’ nasang tu kadanna ambe’ki
Yonadab, anakna Rekhab, lan mintu’na
tu napasan lako kaleki, kiurunganni lan
mintu’ allo katuoangki tae’ len kiiru’ uai
anggoro’, la kami la baineki la anakki
muane sia baine.
9 Sia tae’ kigaragai banua la kinii torro
sia tae’ kiampui pa’lak anggoro’ ba’tu
pa’lak, ba’tu padang diambo’i.
10 Sangadinna tontongkanni torro lan
tenda, angki turu’i sia kipogau’i tu mintu’
apa napepasanan ambe’ki Yonadab lako
kaleki.
11 Apa iatonna ke’de’ tu Nebukadnezar,
datu Babel, ullaoi tondok iate, kikua:
Maikomi tamale lako Yerusalem belanna
kamatakuran lako surodadu to Kasdim
sia to Aram. Iamoto angki torro lan
Yerusalem.
12 Attu iato saemi kadanNa PUANG lako
Yeremia, Nakua:
13 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna
to Israel, Nakua: Maleko pokadai lako
mintu’ to Yehuda sia lako mintu’ to lan
Yerusalem: Manokakomiraka untarima
peada’ lan unturu’ kadangKu? kadanNa
PUANG.

14 Iatu pepasanna Yonadab, anakna
Rekhab, lako anakna, kumua da miiru'
uai anggoro', nakaritutui, anna tae' len
nairu' uai anggoro' sae lako allo iate,
belanna unturu' pepasanna ambe'na. Sia
Aku tu ma'kada lako kalemi ke makale'
sia ke karoen, apa tae' miperangiiNa'.
15 Sia Kusua lako kalemi tu mintu'
taungKu, iamotu mintu' nabi ke makale'
sia ke karoen umpokadai, kumua:
Pada la mengkatoba'komi dio mai
mintu' lalan kadakemi sia pemeloi tu
mintu' penggaurammi sia damo mituru'
kapenomban senga' la umpenombai;
iake susito la tontongkomi lan tondok, tu
Kukamaseangkomi sia nene' to dolomi.
Apa tae' duka mitananni talinga sia tae'
miperangiiNa'.
16 Tonganna mintu' anakna Yonadab,
anakna Rekhab, ungkaritutui pepasanna
ambe'na, tu napokadanni apa iate
bangsa iate tae' naperangiiNa'.
17 Iamoto Nakua PUANG, Kapenombanna
mintu' ma'dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Tonganna
la Kuparampoi mintu' kamandasan
tu Yehuda sia mintu' pa'tondokan
Yerusalem, tu mangka Kupokada la

urrampoi, tu belanna ma'kadaNa' lako kalena, apa tae' naperangii sia metambaNa' lako, apa tae' namebali.
18 Na lako bati'na Rekhab nakua Yeremia: Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Kapenombanna to Israel: Belanna mituru' tu pepasanna Yonadab ambe'mi, sia mikaritutui tu mintu' pepasanna sia mipogau' tu mintu' apa napasan lako kalemi,
19 iamoto nakua kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Kapenombanna to Israel: Dio mai Yonadab, anakna Rekhab, tae' nala ka'tu len tu tau bendan dio oloKu lan mintu' allo.

Iatu nubua'na Yeremia disura'

36:1-32

36 1 Iatonna taun ma'penna'pa' kadatuanna Yoyakim, anakna Yosia, datu Yehuda, saemi tu kada iate dio mai PUANG lako Yeremia, nakua:
2 Alako karattasa' sanglulun, ammu sura'i lan tu mintu' kada, tu mangka Kupokada lako kalemu, tu diona to Israel sia diona to Yehuda sia diona

mintu’ bangsa, randuk dio mai allo Kunii
ma’kada lako kalemu, iamotu randuk dio
mai linona Yosia sae lako allo iate.
3 Den sia manii upa’ naperangii bangsa
Yehuda tu mintu’ kamandasan tu
Kusanga la Kuparampoanni, anna pada
mengkatoba’ tu tau iato mai dio mai
lalan kakadakeanna, angKu pa’dei
kakadakeanna sia kasalanna.
4 Ta’kala natambaimi Yeremia tu Barukh
anakna Neria, anna sura’i Barukh tama
karattasa’ sanglulun tu mintu’ kada, tu
mangka napokada PUANG lako kalena,
nasa’bu’ Yeremia.
5 Nasuami Yeremia tu Barukh, nakua:
Den sakkalangangku, kuurunganni tang
tama banuanNa PUANG.
6 Iamoto la maleko, mubasai lan mai
lulunan sura’, tu kusa’burangko sia tu
mangka musura’, tu mintu’ kadanNa
PUANG, anna rangii to buda tu lan
banuanNa PUANG ke allo pa’puasan;
sia la mubasan tu mintu’ to Yehuda, tu
saemo dio mai mintu kotana anna rangi
dukai.
7 Den sia manii upa’ tu palakunna
dipenomban dio oloNa PUANG, anna
pantan mengkatoba’ tu tau iato mai

dio mai lalan kadakena; belanna lendu'
kapuana tu kasengkeanNa sia kare'dekan
ara'Na PUANG, tu Napakarranganni te
bangsa iate.
8 Napogau'mi Barukh, anakna Neria,
susitu mintu' napasan nabi Yeremia lako
kalena, anna basai tu kadanNa PUANG
lan mai sura' iato, lan banuanNa PUANG.
9 Iatonna taun ma'pellima kadatuanna
Yoyakim, anakna Yosia, datu Yehuda
tonna bulan ma'pengkasera,
napa'peissanammi mintu' to buda
dio Yerusalem sia mintu' to buda sae dio
mai mintu' kota Yehuda lako Yerusalem,
kumua la ma'puasa dio oloNa PUANG.
10 Nabasami Barukh lan mai sura'
iato tu mintu' kadanNa Yeremia, anna
rangii mintu' to buda, lan banuanNa
PUANG, iamotu lan bilikna Gemarya,
anakna Safan, pangulu to massura', dio
tarampak daona lu iring, dio lu babangan
ba'ru banuanNa PUANG.
11 Iatonna rangimi Mikhaya, anakna
Gemarya, anakna Safan, tu mintu'
kadanNa PUANG lan mai sura' iato,
12 malemi rokko tongkonan layukna datu,
natama bilikna pangulu to massura',
sia mintu' arung marassan unno'ko'

dio, iamotu mai pangulu to massura’ Elisama, Delaya, anakna Semaya, Elnatan, anakna Akhbor, Gemarya, anakna Safan, Zedekia anakna Hananya sia mintu’ arung.
13 Napokadami Mikhaya lako tau iato mai tu mintu’ kada, tu mangka narangi, tonna basai Barukh, lan mai sura’ narangii to buda.
14 Nasuami tu mai arung Yehudi, anakna Netanya, anakna Selemya, anakna Kusyi umpellambi’i Barukh, nakua: Iatu lulunan sura’ tu mubasan to buda la muala mumale mai. Naalami Barukh, anakna Neria tu lulunan sura’ iato, namale umpellambi’i tau iato mai.
15 Nakuami tau iato mai lako: Unno’ko’ko ammu basangkanni. Nabasammi Barukh.
16 Iatonna rangimi tau iato mai tu mintu’ kada iato, pada umpokadami kamatakuranna, nakua: Inang la kiparampoan duka datu te mintu’ kada iate.
17 Mekutanami tu tau iato mai lako Barukh, nakua: Pokadangkanni, umba mukua ussura’i te mintu’ kada iate?
18 Mebalimi Barukh lako tau iato mai, nakua: Pudukna bangsiamo

umpokadanna’ te mintu’ kada iate,
kusura’i tinta tama te sura’.
19 Nakuami tu mintu’ arung iato lako
Barukh: Malemokomi membuni, la iko la
Yeremia; moi misa’ tau da naissanni tu
mininna.
20 Attu iato malemi tu tau iato mai
umpennoloi datu tama tarampak, apa
iatu lulunna sura’ napatorro dolo lan
bilikna Elisama, pangulu to massura’,
anna parampoi tu mintu’ kada iate lako
datu.
21 Nasuami datu tu Yehudi male unnalai
tu lulunan sura’, anna alai lan mai bilikna
Elisama, pangulu to massura’.
Nabasammi Yehudi tu datu sia mintu’
arung, tu bendan dio sa’dena patomali.
22 Attu iato unno’ko’ tu datu lan
tongkonan layuk tu nanii, ke attu
madingin, tonna bulan ma’pengkasera,
na iatu dapo’ pendarangan dio olona
datu nanii api dukku.
23 Iatonna mangkamo Yehudi umbasanni
tallu a’pa’ muka, nase’pa’i datu piso to
massura’, na iato passerekanna nabuang
tama api dapo’ pa’lassuan, naurungan
tappu’ tu mintu’ lulunan sura’ iato
nakande api, tu dio dapo’ pendarangan.

24 Tae’ duka natiramban tu penaanna tau
iato mai sia tae’ duka naserek-serekki
tu pakeanna la datu la mintu’ to
mase’ponna, tonna rangii tu mintu’ kada
iato.
25 Moi umba nakua tu Elnatan sia Delaya
sia Gemarya mengkamoya umpalakui
lako datu kumua da nadiballa tu lulunan
sura’ iato, apa tae’ naperangii tu tau iato
mai.
26 Mangkato nasuami datu tu Yerahmeel,
anak arung, sia Seraya, anakna Azriel,
sia Selemya, anakna Abdeel, untingkan
Barukh, to massura’ sia nabi Yeremia,
apa Nabunimo PUANG sola duai.
27 Attu iato saemi kadanNa PUANG lako
Yeremia, tonna mangkamo datu umballai
tu lulunan sura’, tu nasura’ Barukh,
nasa’bu’ Yeremia, Nakua:
28 Ala pole’ko misa’ lulunan sura’ senga’
sura’i tama tu mintu’ kada dolo, tu lan
lulunan sura’ dolo, tu naballa Yoyakim,
datu Yehuda.
29 Sia pokadai tu diona Yoyakim, datu
Yehuda, kumua: Nakua kadanNa PUANG:
Mangkamo muballa tu lulunan sura’
iate sia mukua: Ma’apai misura’i lan,
kumua manassa la sae tu datu Babel la

ussanggangi te tondok iate sia ussabu'i
mintu' tolino sia patuoan?
30 Iamoto nakua kadanNa PUANG tu
diona Yoyakim, datu Yehuda: Moi misa'
tau dio mai kalena tae'mo tu la unnisung
dao kapayunganna Daud sia iatu batang
rabukna la dipembuangan anna alloi
ke masiangi sia anna tarru'i dingin ke
mabonginnai.
31 La Kupapakkanni lako kalena sia
lako ampo bati'na sia lako mintu' to
mase'ponna tu mintu'na kakadakeanna
sia la Kuparampoi mintu' kamandasan tu
tau iato mai sia mintu' to lan Yerusalem
sia mintu' to Yehuda, tu mangka
Kupokada la urrampoi, apa manoka
umperangii.
32 Ta'kala naalami Yeremia tu misa'
lulunan sura' senga', anna benni Barukh
anakna Neria, to massura', anna sura'i
tama tu mintu' kada nasa'bu' Yeremia
lan mai sura' iato, tu naballa Yoyakim,
datu Yehuda, sia narangannipa ba'tu
pira-pira kada, tu pada issinna.

Ma’penduanna Zedekia ungkomba-kombai tau lako Yeremia

37:1-10

37 [1] Iatu Zedekia, anakna Yosia, tu naangKa’ Nebukadnezar, datu Babel, undatui tondok Yehuda, ma’parenta ussonda Konya, anakna Yoyakim.
[2] Sia tae’ naperangii, la ia la mintu’ to mase’ponna la mintu’ to lan tondok iato tu kadanNa PUANG, tu Napokada nalopian nabi Yeremia.
[3] Attu iato nasua datu Zedekia, tu Yukhal anakna Selemya, sia to minaa Zefanya, anakna Maaseya, lako nabi Yeremia, nakua: Passambayangkan lako PUANG, Kapenombanta.
[4] Attu iato iatu Yeremia lu tama lu lanpa mai dio lu to buda, tae’pa naditarungku.
[5] Iatu surodadunna Firaun tassu’mo lan mai Mesir; iatonna rangimi to Kasdim tu umpatama limbu Yerusalem, tu kareba iato ke’de’mi dio mai Yerusalem.
[6] Attu iato saemi kadanNa PUANG lako nabi Yeremia, Nakua:

7 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, Nakua: La
mikua ma'kada lako datu Yehuda, tu
ussuakomi la mekutana lako Kaleku:
Tonganna iatu surodadunna Firaun, tu
tassu'mo la untunduikomi, la sule lako
tondokna, lako tondok Mesir.
8 Sia la sule tu mintu' to Kasdim la ullaoi
te kota iate sia la untaloi sia umpurai
naballa.
9 Nakua kadanNa PUANG: Da mipakena
kalena penaammi umpokadai te kada
iate: Manassa iatu to Kasdim sorong
boko'mo dio mai kaleki, belanna inang
tae' nasorong boko'.
10 Belanna iake moronganna mipatei
nasangi tu mintu' surodadu to Kasdim,
tu misirarian, naurungan torromira
ba'tu pira-pira tau, tu mandalan
bangkena, manassa ia duka tu tau iato
la pada bangun lan tendana anna pura
ussumpunni te kota iate.

Yeremia ditarungku

37:11-16

11 Iatonna ke’de’mo surodadu to Kasdim
dio mai Yerusalem belanna surodadunna
Firaun,
12 la natampemi Yeremia tu Yerusalem,
la male lako tana Benyamin la untarima
taa mana’ dio tingayona to buda.
13 Apa iatonna rampomo lako babangan
Benyamin, denni misa’ kamandang
to ma’kampa, disanga Yeria, anakna
Selemya, anakna Hananya, untingkanni
tu nabi Yeremia, nakua: Umbai la
menta’pakomi lako to Kasdim!
14 Moi nakua Yeremia: Tae’ natongan
to, tae’ kula menta’pa lako to Kasdim,
tae’ duka naperangii Yeria, sangadinna
natingkan anna popennoloi lako mintu’
arung.
15 Re’dekmi ara’na tu mintu’ arung lako
Yeremia, anna bambai, sia napatamai
pa’tarungkuan, tu lan banuanna Yonatan,
pangulu to massura’, belanna iatu banua
iato nagaraga pa’tarungkuammo.
16 Susimoto tu Yeremia tama
pa’tarungkuan diong padang, lan

misa’ bilik, anna torro masai tu Yeremia inde to lan.

Bunga’na Zedekia umpopetambai Yeremia

37:17-21

17 Nasuami datu Zedekia tu tau lao unnalai, anna kutanai bunii datu lan tongkonan layukna, nakua: Denraka kada dio mai PUANG? Mebalimi tu Yeremia nakua: Den; sia nakuapa: La disorongkomi tama limanna datu Babel.
18 Sia nakuapa Yeremia lako datu Zedekia: Apara kasalangku lako kalemi, ba’tu lako tu mai to mase’ponmi, ba’tu lako bangsa iate, ammi tarungkura’?
19 Totemo umba siamira tu mintu’ nabimmi, tu ma’nubua’ lako kalemi, kumua: Tae’ nala ullaoikomi datu Babel sia iate tondok iate?
20 Iamoto perangiina’, o puangku datu, ke ma’dinni kupennoloanni tu palakungku lako puangku datu, damo dikka’ kudipasule lako banuanna Yonatan, to massura’, da angku mate dio.

21 Napa'peparentammi datu Zedekia,
anna pattangi tu Yeremia lan tarampak
pa'kampan sia naben tau roti
simisa' sangallo dio mai kampong To
manggaraga roti, sae lako puranna
tu mintu' roti lan kota. Anna torro tu
Yeremia lan tarampak pa'kampan.

Yeremia dipembuangan rokko bubun

38:1-13

38 1 Narangimi Sefaca, anakna Matan
sia Gedalya, anakna Pasyhur sia
Yukhal, anakna Selemya sia Pasyhur,
anakna Malkia, tu mintu' kada napokada
Yeremia lako to buda kumua:
2 Nakua kadanNa PUANG: Minda-minda
tu torro lan kota iate la mate, nakande
pa'dang, ba'tu karorian, ba'tu ra'ba
biang, apa minda-minda tu tassu'
male lako to Kasdim, la tuo sia iatu
pangrampana iamo deatanna sia la
tontong tuo.
3 Nakua kadanNa PUANG: Manassa la
disorong te kota iate tama limanna
surodadunna datu Babel, tu la untaloi.
4 Mebalimi tu mintu' arung lako datu,
nakua: Nake dipatei te tau iate, belanna

iake susito naparaang tu penaanna
mintu’ surodadu, tu torropa lan kota iate
sia mintu’ to buda, ke napokadai lako
tau iato mai tu kada susito, belanna iate
tau iate tae’ nadaka’i tu kameloanna to
buda, sangadinna napokadakena.
5 Nakuami datu Zedekia: Tiromi, lan sia
limammi, belanna aku, datu, tang kubela
undampakomi.
6 Naalami tau iato mai tu Yeremia,
naparokkoi bubunna arung Malkia, tu
dio tarampak pa’kampan, narorro’i
ulang rokko. Lan bubun iato tae’ uai,
sangadinna pullan manna; lammakmi tu
Yeremia rokko pullan.
7 Apa iatonna rangimi Ebed-Melekh,
misa’ to Etiopia, to mase’ponna datu,
tu lan tongkonan layukna datu, kumua
narorro’mo tau iato mai tu Yeremia
rokko bubun-attu iato unno’ko’ tu datu
lan babangan Benyamin –,
8 tassu’mi tu Ebed-Melekh lan mai
tongkonan layukna datu, anna ma’kada
nakua:
9 O puangku datu, iatu mintu’ tau iato
mai kadakemo gau’na lan mintu’na
apa nagauran nabi Yeremia, belanna
naparokkomo bubun; manassa inang

la mate kalena dio inan iato, napobua’ katangdiaran, belanna tae’mo roti lan kota iate.
10 Nasuami datu tu Ebed-Melekh, to Etiopia nakua: Alako tallu tau indete, ammu riu’i tu nabi Yeremia diong mai bubun, da namate.
11 Nasolammi Ebed-Melekh tu tau iato mai male sola, anna tama tongkonan layukna datu, tama inan tu diongna lu pa’palumpunan, anna alai inde to dio mai tu ba’tu pirang-pirang serek pakean malusa sia buruk, anna rorro’i ulang rokko Yeremia diong bubun.
12 Nakuami Ebed-Melekh, to Etiopia, lako Yeremia: Panglapikanni kalepakmi te serek pakean malusa sia te pakean buruk, namane ulang diongna lu. Napogau’mi Yeremia susito.
13 Nariu’mi ulang tau iato mai tu Yeremia diong mai bubun. Anna torro tu Yeremia dio tarampak pa’kampan.

Ma’penduanna Zedekia umpopetambai Yeremia

38:14-28

14 Nasuami datu Zedekia tu tau ussolan nabi Yeremia lako to’ ba’ba ma’pentallunna dio banuanNa PUANG, nama’kada tu datu lako Yeremia, nakua: La umpekutananna’ misa’ apa lako kalemi, moi misa’ da mibunianna’.
15 Mebalimi Yeremia lako Zedekia nakua: Iake kupokadai lako kalemi, tae’ siaraka mila umpateina’? Sia iake kupakilalakomi, ammi tang umpasiolai.
16 Membunimi tu datu Zedekia, umpalao sumpa lako Yeremia, nakua: La lelukraka tuoNa PUANG, tu mangka ungkombong penaanta, inang tae’ kula umpateikomi ba’tu ussorongkomi tama limanna tu to undaka’ lalan la umpateikomi.
17 Nakuami Yeremia lako Zedekia: Inde sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, iamotu Kapenombanna to Israel, kumua: Iake penaammu kalena male ussorong kalemu lako arungna datu Babel, manassa la tontongko mana’pa sia

tae’ nala disumpun api te kota iate,
sangadinna la tuo mana’pako sola
sangdadiammu.
18 Apa iake tae’i mumale ussorong
kalemu lako arungna datu Babel,
manassa kota iate la disorong tama
limanna to Kasdim, tu la ussumpunni api
sia iko kalena tae’ mula tilendok dio mai
limanna.
19 Nakuami Zedekia lako Yeremia:
Mataku’na lako mintu’ to Yehuda,
tu menta’pamo lako to Kasdim,
nasorongna’ manii lako tau iato mai,
anna telle-tellena’.
20 Nakuami Yeremia: Tae’ nala umpogau’i
tau iato mai lako kalemi, sangadinna
la mituru’ tu kadanNa PUANG, tu
kuparampo lako kalemi, na iake susito,
la salama’komi sia tuo mana’pakomi.
21 Apa iake tang mipasiolai tassu’ na
kada iate mangkamo Napaombo’ PUANG
lako kaleku:
22 Tiromi, iatu mintu’ baine, tu tinampe
lan tongkonan layukna datu Yehuda, la
male disolan lako arungna datu Babel,
anna ma’kada nakua:
Mangkamoko naada’ sala sia napa’budai
to musisangmanean;

napopennosokmo tu lette'mu rokko
pullan,
anna sorong boko' tu tau iato mai dio
mai kalemu.
23 Susimoto tu mintu' bainemi sia anakmi
la male nasolan tau lako to Kasdim sia
kamu duka tae' mila tilendok lan mai
limanna, sangadinna la naalakomi datu
Babel na kota iate la disumpun.
24 Nakuami Zedekia lako Yeremia: Moi
misa' tau da naissanni te mintu' kada
iate, da mimate dipatei.
25 Iake narangii mintu' arung, kumua
kusipa'kadangkomi, anna male
lako kalemi, nakuangkomi kumua:
Pokadangkanni tu apa mangka mipokada
lako datu, da mibuniangkan, da angki
pateikomi, sia apara nakuangkomi datu?
26 La mipokadan tau iato mai, kumua:
Umpennoloanna' palakungku lako olona
datu, da namesua datu ussolanna' sule
lako banuanna Yonatan, da angku mate
dio.
27 Iatonna saemo tu mintu' arung
lako Yeremia sia ungkutanai, nabalimi
tu tau iato mai susitu mintu' kada
napa'pepasanan datu lako; iamoto

napopa'elo'nami torro, belanna tae' nakaissanan len tu iannato.
28 Torromi tu Yeremia dio tarampak pa'kampan sae lako allo ditalona tu Yerusalem sia torro dukapa dio tonna ditalo tu Yerusalem.

Diona kaditaloanna Yerusalem

39:1-14

39 1 Iatonna taun ma'pengkasera kadatuanna Zedekia, datu Yehuda, bulan ma'pessangpulo, saemi tu Nebukadnezar, datu Babel sola mintu' surodadunna lako Yerusalem, anna patama limbui.
2 Iatonna taun ma'pessangpulo misa kadatuanna Zedekia, bulan ma'penna'pa' sia allo ma'pengkaseranna bulan iato, ditossomi tu tambakuku kota.
3 Tamami tu mintu' surodadunna datu Babel, anna bendan dio to' babangan Tangnga, iamotu Nebusyazban pangulu sandan uai, Nergal-Sarezer, to maraa sia iatu mai arung senga'na datu Babel.
4 Iatonna tiromi Zedekia, datu Yehuda, sia mintu' surodadunna tu tau iato mai, mallaimi untampei tu kota tonna

bongi ma’palulako pa’lak datu, anna sun
unnola babangan naparitangnga da’dua
benteng tembok, namale ma’palulako
Araba-Yordan.
5 Apa naula’ to Kasdim tu tau iato mai,
anna lambi’i tu Zedekia dio padang
marantena Yerikho; anna solanni lako
Nebukadnezar, datu Babel dio Ribla,
lili’na Hamat: nara’ta’i Nebukadnezar tu
ukunganna.
6 Napateimi datu Babel tu mintu’ anakna
muane Zedekia dio Ribla dio tingayona
sia napatei datu Babel tu mintu’ to
Yehuda mala’bi’.
7 Sia nasu’be’i patomali tu matanna
Zedekia, anna pungoi rante tambaga
da’dua, la nabaa lako Babel.
8 Iatu tongkonan layukna datu nasumpun
to Kasdim, sia iatu mai banuanna to
buda, sia mintu’ tembo’ Yerusalem
natuan.
9 Iatu to torronapa, tu lan siapa kota
sia mintu’ to menta’pa, tu malemo
umpenta’pai, narampa Nebuzaradan,
pangulu to ma’kampa nasolanni lako
Babel.
10 Apa iatu mintu’ to makario-rio dio
mai to Yehuda tu tae’ apa naampui,

napatorro Nebuzaradan, pangulu to
ma'kampa dio tana Yehuda, sia naben
ba'tu pira-pira pa'lak anggoro' sia
pa'pa'lakan tu tau iato mai.
11 Apa iatu diona Yeremia, mangkamo
napa'parentan Nebukadnezar, datu
Babel, lako Nebuzaradan, pangulu to
ma'kampa, nakua:
12 Alai mukampai meloi, da musussai
lenni lako, sangadinna apa tu napokada,
paturu'i bangi.
13 Iamoto napesuammi Nebuzaradan,
pangulu to ma'kampa sia Nebusyazban,
tu pangulu sandan uai sia Nergal-
Sarezer, to maraa, sia mintu' pangulu
pa'baraninna datu Babel,
14 nasuami tu tau male unnala Yeremia
dio mai tarampak pa'kampan, anna
sorongi lako Gedalya, anakna Ahikam,
anakna Safan, naeloranni umba-umba
tu naporai. Susimoto natorro tu Yeremia
dio lu to' to buda.

Pangallu’ dipokadan Ebed-Melekh

39:15-18

15 Denpa tu kadanNa PUANG sae
lako Yeremia, tonna dipattangpa dio
tarampak pa’kampan, Nakua:
16 Malemoko, pokadai te lako Ebed-
Melekh, to Etiopia: Inde sia tu kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Manassa la
Kupopembuamo tu mintu’ kadangKu lako
kota iate tu la napokadakena, tangia la
napomelona sia allo iate la mutiro.
17 Apa allo ia dukato la Kurampanangko,
kadanNa PUANG, sia tae’ mula disorong
tama limanna mintu’ to mukataku’.
18 Manassa la Kurampanangko, da ammu
mate nakande pa’dang, sangadinna iatu
pangrampamu iamo deatammu, belanna
muposande’Na’, kadanNa PUANG.

Yeremia sisola Gedalya

40:1-6

40 1 Inde sia tu kadanNa PUANG,
tu sae lako Yeremia, tonna
mangka ussuai Nebuzaradan, pangulu

to ma'kampa, ke'de' dio mai Rama, iamo tonna mangka umpesuanni unnalai, tonna dirantepa dio lu mintu' to Yerusalem sia to Yehuda dirampa, tu la dipalele lako Babel.
2 Attu iato napesuammi pangulu to ma'kampa tu Yeremia, anna kuanni kumua: PUANG, Kapenombammimo, mangka umpokadai tu diona mintu' kamandasan la urrampoi tondok iate,
3 sia Naparampomo PUANG sia Napogau'mo tu mintu'nato susitu Napokada, belanna kasalangkomi lako PUANG sia tae' mituru'i tu kadanNa. Iamoto narampoikomi te ianna te.
4 Tiromi totemo, kuko'ka'imo tu rante lan mai limammi: iake misangai melo ke maleki' sola lako Babel, turu'mo', manassa kupatiroangkomi kameloan; apa iake misangai kadake, ke maleki' sola lako Babel, da'imito; mintu'na padang iate tae' nadipesangkai, umba-umba misanga melo sia tongan, male bangmokomi lako.
5 Sulemokomi lako Gedalya, anakna Ahikam, anakna Safan, tu naangka' datu Babel umparenta tondok Yehuda, sia torrokomi sola dio lu to buda, ba'tu

malekomi lako umba tu misanganna
melo. Nabenmi pangulu to ma'kampa
tu kinallo sia misa' pamengan namane
unneloranni male.
6 Susimoto tu kasaeanna Yeremia lako
Gedalya, anakna Ahikam, dio Mizpa,
anna torro sola dio lu to buda, tu torrona
siapa dio padang iato.

Kadipateianna Gedalya

40:7–41:15

7 Iatonna rangimi mintu' kamandang
surodadu tu dio lu padang sisola
surodadunna, kumua naangka'mo datu
Babel tu Gedalya, anakna Ahikam,
umparenta tondok sia nasorongan lako
tu mintu' muane sia baine sia pia, iamotu
mintu' to makario-rio, tu tae' nadirampa
lako Babel,
8 saemi tu tau iato mai lako Gedalya dio
Mizpa, iamotu Ismael anakna Netanya
sia Yohanan sia Yonatan, anakna Kareah
sia Seraya, anakna Tanhumet sia anakna
Efai, to Netofa sia Yezanya, anakna to
Maakha sisola surodadunna.
9 Umpalaomi sumpa tu Gedalya, anakna
Ahikam, anakna Safan, lako tau iato

mai sia mintu' surodadunna, nakua: Da
mimataku' mengkaola lako to Kasdim;
torro bangmokomi lan tondok iate sia
mengkaolakomi lako datu Babel, ammi
makarimman.
10 Na iatu aku, manassa la torrona'
dio Mizpa, susito maraa dio tingayona
to Kasdim, tu sae lako kaleta; apa
iate kamu, mebua anggoro'komi sia
mebua-buakomi sia urrampunkomi
minna' sia patamai pa'paniammi, ammi
torro lan lu mintu' kotami, tu la minii
tontong torro.
11 Iatonna rangimi mintu' to Yehuda, tu
dio lu tondok Moab sia dio lu to Amon sia
dio Edom sia lan lu mintu' tondok senga',
kumua iatu datu Babel untampemo ba'tu
pira-pira tau dio Yehuda sia naangka'mo
tu Gedalya, anakna Ahikam, anakna
Safan, la umparentai tu tau iato mai,
12 sulemi tu mintu' to Yehuda dio mai
mintu' tondok, tu dinii umpatisambo'i
male, tama tondok Yehuda lako Gedalya
dio Mizpa; urrampunmi tarru' buda uai
anggoro' sia bua-bua tau iato mai.
13 Attu iato saemi tu Yohanan, anakna
Kareah sia mintu' kamandang lompo,

tu torro dio lu padang tonnanu, lako
Gedalya dio Mizpa,
14 sia ma'kada lako nakua: Miissan
siaraka, kumua iatu Baalis, datu
to Amon, ussuamo Ismael, anakna
Netanya, la umpateikomi? Apa tae'
napatonganni Gedalya, anakna Ahikam.
15 Mangkato ma'kada bunimi tu Yohanan,
anakna Kareah, lako Gedalya dio Mizpa,
nakua: Da'ito kumale umpatei tu
Ismael, anakna Netanya, na moi misa'
tau tae' unnissanni; ma'apai anna la
umpateikomi, sisarak-sarak manii tu
mintu' to Yehuda, tu mangka sirampun
lako kalemi, anna sanggang tu mintu' to
torro dio mai to Yehuda?
16 Apa ma'kada tu Gedalya, anakna
Ahikam lako Yohanan, anakna Kareah,
nakua: Da mupogau'i to, belanna tang
tongan tu mupokada diona Ismael.

41 1 Apa iatonna bulan ma'pempitu,
saemi tu Ismael, anakna Netanya,
anakna Elisama, misa' bati' datu,
iamo misa' pa'baraninna datu sola
tau sangpulo lako Gedalya, anakna
Ahikam, dio Mizpa, anna ma'talimbungan
kumande dio Mizpa.

2 Ke’de’mi tu Ismael, anakna Netanya
sia iatu to sangpulo nasolan, anna ba’tai
pa’dang tu Gedalya, anakna Ahikam,
anakna Safan. Susimo kanapateianna
to, tu to mangka naangka’ datu Babel
umparentai tu tondok iato.
3 Sia napatei duka Ismael tu mintu’ to
Yehuda nasolan, iamotu nasolan Gedalya
dio Mizpa, sia iatu mintu’ surodadu to
Kasdim, tu torro dio.
4 Iatonna masiangmo tonna mangka
dipatei tu Gedalya, moi misa’ tau tae’pa
unnissanni,
5 saemi dio mai Sikhem sia Silo sia
Samaria karua pulona tu to diku’ku’i
danggo’na sia serek-serek pakeanna sia
ditori’-tori’ kuli’na sia umbaa kande la
dipemalaran sia dupa lako banuanNa
PUANG.
6 Tassu’mi tu Ismael, anakna Netanya,
dio mai Mizpa umpentammui tu tau
iato mai situang tangi’na. Iatonna
sitammumo nakua lako tau iato mai:
Maikomi tamale lako Gedalya, anakna
Ahikam.
7 Iatonna tamamo tangnga kota,
napateimi Ismael, anakna Netanya,

sola tau nasolan tu tau iato mai, anna
pembuanganni rokko bubun.
8 Apa dio lu tau iato mai den sangpulo
tu tau ma'kada lako Ismael, nakua:
Da mipateikan, belanna dio kaleki den
ba'tu pira-pira pangnanna dibuni dio
lu padang, iamotu gandung sia dalle
sisikan sia minna' sia tani' enoan. Iamoto
napopa'elo'nai tu tau iato mai, tae'
napatei sola mintu' solana.
9 Iatu bubun nanii Ismael
umpembuanganni tu mintu' batang
rabukna tau napatei, misa' bubun kapua,
iamotu nabo'bok datu Asa, belanna
ungkataku' Baesa, datu to Israel;
bubun iamoto naponnoi Ismael, anakna
Netanya, to dipatei.
10 Na mintu' tu to torropa dio Mizpa,
male narampa Ismael sola tu mintu'
anakna baine datu sia iatu mintu' to
torropa dio Mizpa, tu mangka nasorong
Nebuzaradan, pangulunna to ma'kampa
lako Gedalya, anakna Ahikam, la
umparentai; iatu tau iato male nasang
narampa Ismael, anakna Netanya anna
male malengka' lako to Amon.
11 Apa iatonna rangimi Yohanan, anakna
Kareah sia mintu' pa'barani nasolan

tu diona mintu' kakadakean napogau'
Ismael, anakna Netanya,
12 narampunmi tu mintu' surodadunna,
anna male urrarii Ismael, anakna
Netanya, anna lambiranni sikandappi'
limbong kapua dio Gibeon.
13 Iatonna tiromi mintu' to nasolan
Ismael tu Yohanan, anakna Kareah sia
mintu' pa'baranni nasolan parannumi
penaanna tu tau iato mai.
14 Sia iatu mintu' to buda narampa
Ismael dio Mizpa, tibalikmo anna sule
lako Yohanan, anakna Kareah.
15 Apa iatu Ismael, anakna Netanya,
mallai lussu' sola tau karua dio mai
tingayona Yohanan, anna male lako to
Amon.

Kamallaianna Yohanan sola to Yehuda lako Mesir

41:16–43:7

16 Attu iato naalami Yohanan, anakna
Kareah, sia mintu' pa'barani nasolan
tu to buda torronapa, tu narampa
Ismael, anakna Netanya, dio mai Mizpa,
tonna mangkamo umpatei Gedalya,
anakna Ahikam, iamotu mintu' muane,

surodadu, baine, pia sia mintu’ to masse’ponna datu, tu napasule dio mai Gibeon.
17 Ke’de’mi tu tau iato mai, anna torro ba’tu pirang-pirang allo dio Gerut-Kimham, tu sikandappi’ Betlehem, la male tarru’ lako Mesir,
18 tu diona to Kasdim, belanna mataku’ tu to Yehuda lako tau iato mai, saba’ napateimo Ismael, anakna Ahikam, tu naangka’ datu Babel umparentai tu tondok iato.

42 1 Attu iato saemi tu mintu’ pa’barani, iamotu Yohanan, anakna Kareah, sia Azarya, anakna Hosaya, sia mintu’ to buda, la to bitti’ la to kapua,
2 anna ma’kada tu tau iato mai lako nabi Yeremia, nakua: Iake nakalo’i penaammi tu pengkamoyaki, ammi passambayangkan lako PUANG, Kapenombammi sola te mintu’ tau, tu torronapa, belanna sidi’morakan torro dio mai tu mintu’ to buda, susite mitiro totemo.
3 Kumua anna PUANG, Kapenombammi, umpokadangkan lalan umba tu sipatu la kiola sia apa tu sipatu la kipogau’.

4 Mebalimi nabi Yeremia lako tau iato
mai, nakua: Kuturu'mo tu palakummi;
manassa la massambayangna' lako
PUANG, Kapenombammi, susitu
kadammi, sia iatu mintu' kada tu
Napebalian PUANG lako kalemi, la
Kupokadangkomi; moi sangbuku kada
tae' angku la umbuniangkomi.
5 Nakuami tu tau iato mai lako Yeremia:
Na PUANG mora tu sa'bi tonganki
sia maruru', ke tae'i kipogau'i tu
mintu' kada, tu Nasuangkomi PUANG,
Kapenombammi, la umparampoi lako
kaleki.
6 Moi namelo ba'tu kadake la kituru' duka
tu kadanNa PUANG, Kapenombanta, tu
kinii ussuakomi totemo; kumua angki
makarimman ke kituru'i tu kadanNa
PUANG, Kapenombanta.
7 Iatonna sangpulomo allona saemi
kadanNa PUANG lako Yeremia.
8 Natambaimi Yeremia tu Yohanan,
anakna Kareah sia iatu mintu' pa'barani
nasolan sia iatu mintu' to buda la to bitti'
la to kapua.
9 Sia nakua lako tau iato mai: Nakua
kadanNa PUANG, Kapenombanna to

Israel, tu minii ussuana' umpennoloan
passambayangmi dio oloNa.
10 Iake mareso'komi torro lan padang
iate, la Kubangunkomi sia tae' Kula
urro'pokkomi, sia la Kutanan sia
tae' Kula undu'dukkikomi, belanna
Kupenassannimo tu kakadakean mangka
Kupogau' lako kalemi.
11 Da mimataku' lako datu Babel,
tu mikataku', da mikataku'i,
kadanNa PUANG, belanna Aku
urrondongkomi la urrande pala'komi sia
la urrampanangkomi lan mai limanna.
12 Sia la Kukaturu-turuikomi, anna
maturu-turu lako kalemi, anna
patorrokomi lan padangmi.
13 Apa iake mikuai: Manokakanni
torro lan tondok iate, miurunganni
manoka unturu' kadanNa PUANG,
Kapenombammi,
14 sia ma'tangnga'komi mikua: Tae', la
malekanni lako tondok Mesir, tu tang
kinii untiro rari ba'tu urrangi oni napiri
tanduk, sia tae' kitangdia' ungkaduangi
roti sia diomo la kinii torro,
15 iamoto perangiimi totemo tu kadanNa
PUANG, e kamu tu torronapa dio mai
to Yehuda, kadanNa PUANGna mintu'

ma’dandan maritik, Kapenombanna to
Israel, kumua: Iake mipalulakoi Mesir tu
lindomi sia la male lako la mentiruran
dio,
16 manassa iatu pa’dang mikataku’, la
nalambi’komi sia karorian tu mikataku’,
la unnula’komi sia la mate dukakomi dio
Mesir.
17 Manassa iatu mintu’ to la male umpatu
tondok Mesir, la torro mempue dio, la
mate nakande pa’dang sia karorian sia
ra’ba biang, na moi misa’ tae’ len tilendok
ba’tu lappa’ dio mai kamandasan tu la
Kuparampoanni.
18 Belanna nakua kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Susitu
kasengkeangKu sia kare’dekanna ara’Ku
tibarrakmo lako to lan Yerusalem, susi
dukamoto tu kare’dekanna ara’Ku la
tibarrak lako kalemi, ke malekomi
lako Mesir, ammi dadi tampakan ropu
sia to metakuran sia sapuan pala’ sia
kaditattan sia tang la mitiromo te inan
iate.
19 Ma’kadamo tu PUANG lako kalemi, e
kamu mintu’ to Yehuda tu torronapa:

Da mimale lako Mesir! La miissan melo
kumua kupakilala tongankomi.
20 Belanna umpakenakomi kalemi
miurungan sisayuran katuoammi
tommi suana' lako PUANG,
Kapenombammi ammi ma'kada
kumua: Passambayangangkan langngan
PUANG, Kapenombanta, sia mintu' tu
kadanNa PUANG, Kapenombanta, la
mipokadangkan, manassa la kituru'.
21 Belanna kupokadangkomi totemo, apa
manokakomi umperangii tu kadanNa
PUANG, Kapenombammi, iamotu mintu'
apa Nasuanna', umparampoangkomi.
22 Iamoto la miissan tongan, kumua la
matekomi nakande pa'dang sia karorian
sia ra'ba biang dio to' inan miporai minii
male mentiruran dio.

43 1 Iatonna mangkamo Yeremia
umpokadai lako mintu' to buda
tu kadanNa PUANG, Kapenombanna,
tu Napesuan PUANG, Kapenombanna,
umparampoanni, tu mintu' kada iato,
2 nakuami tu Azarya, anakna Hosaya sia
Yohanan, anakna Kareah sia mintu' to
matampo lako Yeremia: Tae' natongan
te kadammi; tae' Nasuakomi PUANG,

Kapenombanta, umpepasananni kumua:
Da mimale lako Mesir la mentiruran dio.
3 Apa naada' salamokomi Barukh,
anakna Neria, la undakarangkanni
kadake, kumua anna sorongkan tama
limanna to Kasdim, anna pateikanni
ba'tu napali' lako Babel.
4 Susimoto tu Yohanan, anakna Kareah
sia mintu' pa'barani sia mintu' to buda
tang unturu' kadanNa PUANG, tae'
namorai torro lan tondok Yehuda.
5 Sangadinna naala Yohanan, anakna
Kareah sia mintu' pa'barani tu to Yehuda
tu torronapa, iamotu to sulemo dio mai
mintu' bangsa, tu dinii umpasisarak-
sarakki male, la torro mari'pi dio tana
Yehuda,
6 iamotu mai muane sia baine sia pia
sia anakna baine datu sia mintu' tau
tu napatorro Nebuzaradan, pangulu
to ma'kampa, lako Gedalya, anakna
Ahikam, anakna Safan, la nakampai, sia
ia dukapa tu nabi Yeremia sola Barukh,
anakna Neria.
7 Anna male tu tau iato mai lako Mesir,
belanna tang unturu' kadanNa PUANG:
rampomi lako Tahpanhes.

Nubua’ diona kaditaloanna Mesir

43:8-13

8 Attu iato saemi kadanNa PUANG lako
Yeremia dio Tahpanhes, Nakua:
9 Alako batu kapua ammu tangkei, bunii
lan to’ losso’ pitti’ diongna lu paladan
batu dio tingo tongkonan layukna Firaun
dio Tahpanhes, natingayo mintu’ to
Yehuda,
10 sia pokadai lako kumua: Inde sia tu
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, Kapenombanna to Israel, Nakua:
Manassa la Kupesuan tu Nebukadnezar,
datu Babel, iamo taungKu, anna
pabendanni tu isungan kapayunganna
dao te batu mangka Kubuni, sia naampa’i
paramadani kapayunganna.
11 La sae anna taloi tu tondok Mesir;
minda-minda tu dilampak mate, la
mate, minda-minda tu dilampak dipali’,
la dipali’, minda-minda tu dilampak
nakande pa’dang, la nakande pa’dang.
12 Sia la umpadukku api lan mintu’ banua
deata to Mesir sia nasumpun sia narampa
tu rapang-rapang dipodeatanna, sia
napessambu’ tu tana Mesir, susito

misa’ pangkambi’ ma’lullung, anna sun
marampa’ inde to dio mai.
13 Ia dukamo la umpoka-pokai tu mintu’
batu dipodeata dio to’ banua deata mata
allo, tu bendan dio Mesir sia nasumpun
tu banua deata dio lu Mesir.

Naparandukomo to Yehuda umpenombai datu baine dao langi’

44:1-30

44 1 Iatu kada urrampoi Yeremia
la dipokadan mintu’ to Yehuda,
tu torro dio tana Mesir, iamotu dio lu
Migdol, dio Tahpanhes, dio Memfis sia
dio lu lili’na Patros, nakua:
2 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna
to Israel, Nakua: Mitiromo tu mintu’
kamandasan tu Kuparampoan Yerusalem
sia mintu’ kota Yehuda – manassa allo
iate daun lauammo sia moi misa’ tau
tae’ torro lan-
3 natumang kakadakeanna tau iato mai,
tu napogau’ la umpa’dikki penaangKu,
belanna male memala’ sia mengkaola
lako kapenomban senga’, tu tae’ lenpa

natandai, iamotu tau iato mai, la kamu
la nene’ to dolomi.
4 Moi Kusuamo lako tau iato mai tu
mintu’ taungKu, iamotu mai nabi, ke
makale’ sia ke karoen umpokadanni
kumua: Da mipogau’i te apa megallian
iate, tu Kukagi’gi’!
5 Apa tang naperangii tu tau iato mai
sia tae’ natananni talinga, kumua anna
mengkatoba’ dio mai kakadakeanna sia
da namemala’ lako Kapenomban senga’.
6 Iamoto anna tibarrakmo kare’dekanna
ara’Ku sia kasengkeangKu, sia ma’lana-
lana lan lu mintu’ kota Yehuda sia
dio lu batatta Yerusalem, naurungan
daun lauan nasangmo, sia mempadang
lo’bangmo susite allo iate.
7 Iamoto nakua kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Ma’apari
mikadakei tonganri tu katuoammi,
ammi mangsananra kalemi la muane la
baine la pia la pia’-pia’ ma’susu dio lu
to Yehuda, naurungan tae’mo torrona
mitampean kalemi?
8 Sia mipa’dikki tu penaangKu diona
mintu’ panggaraga limammi, belanna
memala’komi lako kapenomban senga’

dio tana Mesir, tu miniimo male la
mentiruan, ammi dadimo tampak ropu
sia kaditattan dio lu mintu' bangsa dao
kuli'na padang.
9 Tae'moraka mikilalai tu kakadakeanna
mintu' nene' to dolomi sia mintu' datu to
Yehuda sia arungna sia kakadakeammi
sia bainemi, tu napogau'mo dio tana
Yehuda sia lan lu mintu' batatta
Yerusalem.
10 Sae lako allo ia duka te tae'
namagiang tu penaanna tau iato mai sia
tae' namataku' sia tae' naturu' Sukaran
alukKu sia apa Kupondok, tu mangka
Kupa'kamasean dio tingayomi sia dio
tingayona nene' to dolomi.
11 Iamoto, kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, Kapenombanna to
Israel: Tonganna la Kupatingoikomi
lindoKu, la umparampoikomi tu
kadakena, iamoto angKu pisanni tu
mintu' to Yehuda.
12 La Kupisanni tu mintu' to Yehuda
torronapa tu mentingo la male lako
tondok Mesir la mentiruran dio, sia la
sanggang nasang dio tondok Mesir;
iatu tau iato mai la tibambang nakande
pa'dang sia nasanggang karorian; la to

bitti' la kapua la mate nakande pa'dang
sia la dadi misa' tampakan ropu sia
apa metakuran sia sapuan pala' sia
kaditattan.
13 Manassa la Kuukung tu tau iato
mai tu torro lan tondok Mesir, susitu
Yerusalem mangkamo Kuparampoi
kandean pa'dang, karorian sia ra'ba
biang.
14 Sia iatu mintu' to Yehuda torrona, tu
malemo lako tondok Mesir, la mempue
dio, moi misa' tae' tu la lappa' ba'tu
tilendok, kumua anna sule lako tondok
Yehuda, tu nakamali' la nanii torro, apa
tae' nala sule lako, sangadinna ia manna
tu ba'tu pira-pira tau tu lussu'mo male.
15 Attu iato mebalimi tu mintu' muane
unnissanni, kumua iatu bainena memala'
lako kapenomban senga' sia mintu'
baine tu bendan inde to dio, iamo misa'
kasirampunan kapua, iamotu mintu' tau
tu torro dio Patros, lan tondok Mesir,
ma'kada lako Yeremia nakua:
16 Iatu kada mipokada lako kaleki
tete dio sanganNa PUANG, tae' kila
umperangii.
17 Sangadinna inang la kipogau' bangmo
kami tu mintu' apa kipokada, iamotu

memala’ lako datu baine dao langi’
sia umpennoloan pemala’ pantedok,
susitu mangka kipogau’, la kami sia
nene’ to doloki, la mintu’ datungki sia
mintu’ arungki lan mintu’ kota Yehuda
sia dio lu batattana Yerusalem; attu
iato ungkandekan roti sadia’ki sia
manamanmokan sia tang untirokan
kasanggangan.
18 Apa iatongki torroimi memala’ sia
umpennoloan pemala’ pantedok lako
datu baine dao langi’, kapu’duran
dukakan tu mintu’ apa sia napisanni
dukakan kandean pa’dang sia karorian.
19 Sia iake memala’kan sia umpennoloan
pemala’ pentedok lako datu baine dao
langi’, tae’raka naissanni muaneki to, ke
kigaraganni pa’ranggina susi rupanna sia
umpennoloanni pemala’ pantedok?
20 Ma’kadami Yeremia lako mintu’ tau
iato mai, iamotu lako mintu’ muane sia
baine sia mintu’ tau iato tu umpebalii
susito ina’, nakua:
21 Iatu mintu’ pemala’ mipogau’ lan
lu tondok Yehuda sia dio lu batattana
Yerusalem, la kamu la nene’ to dolomi sia
mintu’ datummi sia iatu mai arungmi na

mintu’ pa’tondokan, tang Nakilalairaka
PUANG sia tang Napokarianganraka?
22 Naurungan tang Naattamo PUANG
untiroi tu iannato belanna kakadakeanna
mintu’ penggaurammi sia belanna mintu’
penggauran megalliammi; iamoto na iatu
tondokmi daun laurammo sia metakuran
sia tampakan ropu, naurungan moi misa’
tau tae’mo umpa’tondokki, susite allo
iate.
23 Belanna memala’komi sia
umpogau’komi kasalan lako PUANG
sia tae’ mituru’i tu kadanNa PUANG
sia tae’ mipeolai tu Sukaran alukNa
sia tu mai apa Napondok sia iatu
mintu’ kasa’bianNa, iamo bannangnato
namintu’ kakadakean iate urrampoikomi,
susite allo iate.
24 Sia nakuapa Yeremia lako mintu’ tau
iato mai sia lako mintu’ baine iato:
Perangiimi tu kadanNa PUANG, e kamu
mintu’ to Yehuda tu dio lu Mesir.
25 Nakua kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Kapenombanna
to Israel, kumua: Iatu kamu sola
bainemi, nasa’bu’mo randan pudukmi sia
mipogau’mo tu apa mipokada, kumua:
Manassa la kibuai tu mintu’ pangallonan

mangka kiallu’, iamotu memala’ sia umpennoloan pemala’ pantedok lako datu baine dao langi’. Buai bangmi tu pangallonammi sia pogau’mi susitu pangallonammi.
26 Iamoto perangiimi tu kadanNa PUANG, e mintu’ to Yehuda, tu torro dio tondok Mesir: Tonganna umposumpaNa’ sangangKu, tu mandu pasareongan, kadanNa PUANG kumua: Moi misa’ to Yehuda tae’mo nasa’bu’i randan pudukna tu sangangKu, nakua: La lelukraka tuoNa Puangta PUANG!
27 Tonganna Kutiro tu tau iato mai narampoi kadake, tangia melona, naurungan sabu’ tu mintu’ to Yehuda dio lu Mesir nakande pa’dang sia karorian sae lako mangsan nasang tu tau iato.
28 Iatu tau la tilendok dio mai kandean pa’dang sia la sule dio mai tondok Mesir lako tondok Yehuda, la sidi’ri bilanganna; namintu’ to Yehuda torronapa, tu saemo lako Mesir la mentiruran dio, iamo la untandai umba tu la dadi, kadangKuraka ba’tu kadannaraka tu tau iato mai.
29 Iamote la dadi misa’ tanda lako kalemi, kadanNa PUANG, umpamanassai kumua la Kuukungkomi dio inan iato, ammi

issanni, kumua iatu mintu' kadangKu
inang la dadi ammi posanggangi.
30 Nakua kadanNa PUANG: Manassa la
Kusorong tu Firaun Hofra, datu Mesir,
tama limanna mintu' ualinna sia tama
limanna mintu' to undaka' lalan la
umpatei, susi Zedekia, datu to Yehuda
Kusorong tama limanna Nebukadnezar,
datu Babel, ualinna, tu undaka' lalan la
umpatei.

KadanNa PUANG **urrampoi Barukh**

45:1-5

45 1 Inde sia tu kada tu napokada
Nabi Yeremia lako Barukh, anakna
Neria, tonna mangka ussura'i lan misa'
sura' tu mintu' kada nasa'bu' Yeremia,
tonna taun ma'penna'pa' kadatuanna
Yoyakim, anakna Yosia, datu Yehuda,
nakua:
2 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombanna to Israel, tu diona iko, e
Barukh.
3 Mukua ma'kada: A'a dikka' tu
kaleku, belanna iatu kamaparrisangku
Narangnganniomo PUANG kamasussan,

boyo’ tontong sumarro sia tang rapa’mo
penaangku.
4 Susite tu la mupokada lako, Nakua
kadanNa PUANG: Iatu apa mangka
Kubangun Aku kalena la usseranni sule,
na iatu apa mangka Kutanan Aku kalena
la undu’dukki sule.
5 Na iatu iko sipaturokoka la untuntunan
kalemu apa kapua? Da mutun-tunni!
Belanna manassa la Kuparampoi
kamandasan tu angge menono’, nakua
kadanNa PUANG, apa iatu iko la
Kukamaseangko pangrampa iamotu
katuoammu dio lu mintu’ inan tu munii
male.

Nubua’ diona bangsa kapere’

46:1

46 1 Inde sia tu kada sae lako nabi
Yeremia, iamotu kadanNa PUANG,
diona bangsa kapere’.

Nubua’ diona tondok Mesir

46:2-28

2 Diona tondok Mesir.

Diona kataloanna surodadunna Firaun
Nekho, datu Mesir, tu dio lu randan salu
Efrat, sikandappi' Karkemis, tu mangka
natalo Nebukadnezar, datu Babel, tonna
taun ma'penna'pa' kadatuanna Yoyakim,
anakna Yosia, datu to Yehuda.
3 Parandanni tu balulang sia balulang
kalando, ammi tama tananan ra'!
4 Pariu'imi tu darang, messakemokomi,
e mintu' pakkanarang,
ma'pampangangkomi, ma'songko'
bassi, pematadi'imi tu mata dokemi,
ammi ma'bayu kararran!
5 Ma'apai angku tiroi tu tau iato tiramban
sia sorong boko'? Iatu mai pa'baraninna
ditalomo anna tarru' liu mallai tang
messaile len: dadimi tu katirambanan
tiku lao! kadanNa PUANG.
6 Iatu to matippa' tang pakala umpallaian
kalena sia to lalong tae' duka natilendok:
daanna lu dio randan salu Efrat titodo tu
tau iato mai anna tibambang.
7 Mindara ia tu saba' susi salu Nil sia
mongngo' susi salu darra'?
8 Iatu to Mesir saba'mo susi salu Nil
sia mongngo' susi salu darra', nakua:
la ke'de'mo ussitutu'i te lino sia la

kusanggang tu mintu’ tondok sia to
umpa’tondokki.
9 Palakomi, e darang: patikaranni, e
kareta; la tassu’mokomi e mintu’ to
lalong: To Etiopia sia to Put ma’balulang
sia mintu’ to Lidia ma’binting pana.
10 Iamote tu alloNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, iamo allo pa’pakkan
la umpabala’i kakadakeanna mintu’
ualinNa. Iamoto nasamosona tu kandean
pa’dang sia malango napobua’ rarana
tu tau iato mai, belanna Napogau’mo
Puang, iamo PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, tu misa’ pemala’ pangrere’
daana lu padang dio randan salu Efrat.
11 Maleko lako Gilead, alanni gommo’
pedampi tu kalemu, e anak dara, anakna
datu baine Mesir; tae’ gai’mu umpebudai
pedampi, belanna tae’ mula mondo.
12 Iatu kamatunammu narangimo mintu’
bangsa, sia naponnoimo sarromu te lino,
belanna sititodo-todoammo tu mai to
lalong, napada tibambang.
13 Inde sia tu kada Napokada PUANG
lako nabi Yeremia tu diona kasaeanna
Nebukadnezar, datu Babel, la untalo
tondok Mesir.

14 Pa’peissananni lan lu mintu’ Mesir,
patale’i dio Migdol, sia patale’ dukai
dio Memfis sia Tahpanhes, kumua:
ma’pampangangko ammu tumanan,
belanna kumandemo tu pa’dang tiku lao.
15 Ma’apari anna dibambanganra tu
lalongmu, sia anna tang tumananra?
Belanna PUANG unnula’i natibambang.
16 Buda tu mai tau titodo anna
tibambang sii’pin-i’pinan, naurungan
ma’kada nakua: Maikomi tasule lako
bangsata sia lako tondok kadadianta,
naruaki’ manii kandean pa’dang masang
tongan.
17 Sangaimi tu Firaun, datu Mesir: To
ma’pamaramba, tu umpopa’elo’na bangi
lendu’ tu attu melo.
18 La lelukraka tuoKu, kadanNa Datu,
tu diganti PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, kumua: Susitu buntu Tabor dio
lu mintu’ buntu sia buntu Karmel dio
randan tasik, susimo kasaeanna to.
19 Ma’parandanko, belanna la dipali’ko,
e to ma’tondok, e anakna baine Mesir,
belanna la mempadang lo’bang tu
Memfis sia la disanggang, naurungan
moi misa’ tau tae’mo la torro lan.

20 Iatu Mesir butung to anak sapi me’lok,
apa narampoi tambolik lu daa mai.
21 Sia mintu’ surodadu disaroi dio lu tau
iato mai susitu anak sapi maloppok, apa
tau iato mai memboko’, anna mallai sola
nasang sia tang naatta tumanan, belanna
narampoimo allo kamandasanna, iamotu
allo kadiukunganna.
22 Iatu gamaranna susi garesena
ula’ mendonglo’, tarru’ lako tete dio
kamatotoranna sia tau iato mai sae
umpellambi’i sitangke uase susito
manglelleng kayu.
23 Iatu tau iato mai ullelleng pangala’na,
kadanNa PUANG, belanna tang dikanassa
melo bilanganna, sia mandu losong anna
batik, tang dikemba’ diia’.
24 Iatu anak dara Mesir matunamo,
mangkamo disorong tama limanna tau
lu daa mai.
25 Iatu PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, Kapenombanna to Israel,
ma’kada Nakua: Manassa la Kuukung
tu Amon dio Tebe sia Firaun sia tondok
Mesir sia iatu mai deatanna sia iatu mai
datunna, sia la Kuukung tu Firaun sia
iatu mai to urrannuanni.

26 Sia la Kusorong tu tau iato mai
tama limanna mintu' to undaka' lalan
la umpatei, iamotu tama limanna
Nebukadnezar, datu Babel, sia tama
limanna taunna. Apa undinnato
marampa'mi sule tu tondokna susito
dolona, kadanNa PUANG.
27 Da mumataku', e taungKu Yakub,
sia da mutiramban, e Israel, belanna
manassa la Kurampanangko dio mai
tondok mambela, sia iatu bati'mu
dio mai tondok dinii umpali'ko; la
sulemo tu Yakub anna torro marampa'
sia manaman, na moi misa' tau tae'
umpatirambanni.
28 Da mumataku', e taungKu Yakub,
kadanNa PUANG, belanna Kurondongko
sia la Kusabu'i tarru' tu mintu' bangsa,
Kunii untale'ko, apa iko tae' Kula ussabu'i
tarru'ko, sangadinna la Kupa'dikkiko
sitinayanna, moi natae' Kuelorangko
tang diukung.

Nubua' diona to Filistin

47:1-7

47 1 Inde sia tu kada sae lako nabi
Yeremia, iamotu kadanNa PUANG

diona to Filistin, tonna tae’pa nataloi
Firaun tu tondok Gaza.
2 Nakua tu kadanNa PUANG: Manassa
la saba’ tu uai lu daa mai anna dadi uai
luang mekabu’, nakabu’ tu mai padang
sia mintu’ issinna, sia iatu mintu’ tondok
sola to torro lan, naurungan tumangi’ tu
mintu’ tau sia mintu’ to umpa’tondokki
tu padang iato melallak-lallak,
3 napobua’ pentengkana darangna
sia mongngo’na mintu’ karetana sia
garutukna mintu’ rodana. Iatu mintu’
ambe’ tang messailemo lako anakna,
belanna katangtikambeanna limanna,
4 ke saemi tu allo kadisangganganna
mintu’ to Filistin sia iake disabu’i tu
mintu’ to la untundui Tirus sola Sidon, tu
torronapa; belanna PUANG la umpisanni
tu to Filistin, iamotu to torropa dio
lebukan Kaftor.
5 Iatu Gaza digalettungimo sia Askelon
disanggangmo; e to Enak tu torronapa,
la sangapaporoko untori’-tori’ kalemu?
6 A’a sangapapira mumane torro, e
pa’dangna PUANG? Sulemoko tama
banuammu; la torromoko ammu rapa’.
7 Apa umba la mukua untorroi? Na
PUANGmo umpepasananni: la ullaoi

Askelon sia randan tasik, iamoto Nanii umpapatui.

Nubua’ diona Moab

48:1-47

48 [1] Diona Moab.
Inde sia tu kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: A’a dikka’
tu Nebo, belanna disanggangmo;
matunamo tu Kiryataim sia ditalomo’;
iatu tambakuku malangka’ matunamo
sia tiramban.
[2] Tae’mo tu kadipudianna Moab;
nasitangnga’imo tau dio Hesbon la
nakadakei, nakua: Maimokomi tasabu’i,
naurunganni rato tu bangsa iato! Na iko
duka, Madmen, la disanggangmoko, na
kandean pa’dang la ullolaiko.
[3] Perangii tu pelallak dio mai Horonaim,
den kasanggangan sia kamangsanan
kapua.
[4] Sanggang nasangmo tu Moab, anna
iatu pelallakna to bongkona dirangimo.
[5] Marassan tumangi’ tu tau unteka’i
se’pon buntu Luhit sia diong lombok

Horonaim dirangi dukamo pelallakna tu
to kapussakan.
6 Mallaikomi, lendokanni tu katuoammi,
anna dadi susi kayu anak tang mendaun
lan padang pangallaran.
7 Belanna murannuan tu
panggaragammu sia iananmu,
iamoto narampako ualimmu, sia iatu
Kamos la male pada dipali', mintu' to
minaanna sia mintu' arungna.
8 Sia la den misa' pa'kasanggang sae
tama mintu' kota, naurunganni moi misa'
kota tae' len tilendok na iatu lombok la
sanggangmo, na iatu padang lappa' la
mangsanmo, susimo kadanNa PUANG.
9 Pani'i tu Moab, anna tassu' male
mentia', sia iatu mai kotana la
mempadang lo'bang, naurunganni moi
misa' tae'mo tau torro lan.
10 Tampakan ropu tu to langga' umpogau'
pengkaranganNa PUANG; sia sapuan
pala' tu to umpadapa pa'dangna dio mai
to'doan rara.
11 Tempon manguranna tu Moab torro
manaman; mari'pi bang daona lu
mentainna tae' len naditua' lan mai
busso misa' lako busso senga', sia tae'
lenpa nadipali'; iamoto natontong bang

tu mammi'na sia tae' namembali tu busarungngu'na.
12 Iamoto manassa la sae tu allona, kadanNa PUANG, ke Kusuai tu ba'tu pira-pira to mantua' lako kalena la untuaranni, iamo la umpalo'bangi tu mintu' bussona sia la untessei tu mintu' sere'na.
13 Attu iato iatu Moab la masiri', buntu tumangna Kamos, susito Israel masiri' buntu tumangna Betel pa'rannuananna.
14 Umba la mikua ma'kada kumua: Kami te to lalong, mintu'kanni to parari sa'ga'!
15 Sanggangmo tu Moab sia iatu mai tondokna sia mintu' to mangura pa'tonno'na solo'mo la ditunu, kadanNa Datu, tu diganti PUANGna mintu' ma'dandan maritik.
16 Iatu kasanggan ganna Moab mentireke'mo na iatu kamandasanna mandu madoi'mo.
17 La mibatingi, e kamu to untikui, sia kamu tu to untandaimi sanganna, la mikua: A'a umba nakua anna le'tomo tu tekken kakuasan, iamotu tekken kamala'biran.
18 Mengkalaomoko dao mai inan kamala'birammu, ammu unno'ko'

diong lu to’ rumpang, e pa’tondokan,
e anak dara Dibon, belanna iatu
pa’kasangganganna Moab ke’de’mo la
ullaoiko na iamo la urro’pokki tu mintu’
tambakukummu.
19 Bendanko dio biring lalan sia tiro-tiroi,
e baine torro lan Aroër; kutanai tu
muane mallai sia iatu baine tilendok,
kumua: Apamora tu mangka dadi?
20 Matunamo tu Moab, belanna talomo;
unnurruk-urruk sia melallakkomi;
pa’peissananni lako Arnon, kumua
sanggangmo tu Moab.
21 Sia narampoimo ukungan tu padang
marante, iamotu Holon, Yahas, Mefaat.
22 Dibon, Nebo, Bet-Diblataim.
23 Kiryataim, Bet-Gamul, Bet-Meon,
24 Keriot, Bozra, sia mintu’ kota dio tana
Moab, tu mambelanna sia mandappi’na.
25 Iatu tandukna Moab dita’takkimo sia
le’tomo tu takia’na, kadanNa PUANG.
26 Pamalangoi, belanna napatarompo’ tu
kalena lako PUANG, anna tipessambak
rokko luana tu Moab, sia ditelle-telle
duka.
27 Tang mutelle-telleraka tu to Israel;
dikabu’tuiraka sola to boko, muurunganni

unniling-iling, ke mulambi’ kadaoi tu
diona a’ganna?
28 Tampei tu mintu’ kota, ammi torro lan
buntu batu, e to Moab, sia la susikomi
bu’ku’ ala’ tu unggaragai serangna dio
tondon aa’.
29 Tarangimo tu kamadongngaranna
Moab – kumua matampo maro’ ia
–, sia diona kamatampoanna sia
kamadongngaranna sia karombosanna
sia kamadaoanna penaanna.
30 Kuissanmo, kadanNa PUANG, tu
kamatampoanna sia kada tang ke
battuanna; napogau’ bang tu tang
sipato’na.
31 Iamoto angku unnangle-angle diona
Moab, ondongpi melallak-lallak diona
mintu’ lili’na Moab sia sumarro diona
mintu’ to Kir-Heres.
32 La kutangi’iko, e garonto’ anggoro’
Sibma ondong na iatu tangi’na Yaezer;
iatu tangkemu membalaba’ tama
tasik sia rampo lako Yaezer; iatu
pa’rampunanna mintu’ buammu sia
peanggoro’mu nalaoi pa’kasanggang.
33 Na iatu kasendean sia la’tek pa’demo
lan mai to’ pa’lak sia dio mai padang
Moab, sia Kupatadang tu uai anggoro’ lan

mai panglulluranna; Iatu to manglullu’
bua anggoro’ tae’mo unnarrak-arrak,
iatu arrak tangiamo arrak.
34 Iatu tau dio mai Hesbon unnurruk-
urruk, iamoto namelallak tau sae lako
Eleale, ondong pissan rampo lako Yahas,
sia dio mai Zoar sae lako Horonaim sia
Eglat-Selisia; belanna moi na iatu to’ uai
Nimrim mempadang lo’bangmo.
35 Nakua kadanNa PUANG, la Kuputtai
lan Moab tu mintu’ to male langngan
inan madao sia memala’ lako deatanna.
36 Iamoto natumangi’ tu penaangku
diona Moab susi suling to umbating,
ondongpi tumangi’ tu penaangku diona
to Kir-Heres susi suling to umbating,
belanna iatu pangnanna torronapa,
pa’demo.
37 Belanna iatu mintu’ ulu digalettungi,
sia mintu’ danggo’ diku’ku’i, sia
mintu’ lima ditori’-tori’ sia mintu’ aak
ma’karung.
38 Dao mintu’ bubungan banua Moab sia
lan lu mintu’ pasa’na sisumarroan tu mai
tau, belanna Kusanggangmo tu Moab
susi pareanan litak, tu tang naporaimo
tau, kadanNa PUANG.

39 A’a lendu’ ia masolangna tu Moab, a’a
umba nakuan namemboko’! Matunamo
tu Moab sia dadimo misa’ apa ditelle sia
megiangan lako mintu’ to untikui.
40 Belanna nakua kadanNa PUANG:
Tonganna la sae mettia’ susi langkan
maega sia umballa’ pani’na daona lu
Moab.
41 Mintu’ kota ditalo sia mintu’ tambakuku
diala; allo iato iatu penaanna mintu’ to
lalong lan Moab susi penaanna misa’
baine mangurria’.
42 Na iatu Moab disanggang, naurunganni
tae’mo nadadi misa’ bangsa, belanna
umpatarompo’ kalena lako PUANG.
43 Iatu ma’patirambanna sia patuang
sia poya la urrampoiko, e to lan Moab,
kadanNa PUANG.
44 Minda-minda lussu’ dio mai
ma’patirambanna, iamo la tobang rokko
patuang, sia minda-minda tu ma’din
kendek diongmai patuang, iamo la naala
poya, belanna Aku te la umparampoi
lako kalena, iamotu lako Moab tu taun
kadiukunganna, kadanNa PUANG.
45 Bendan tu to mallai
umpopentilindungan Hesbon, apa
tae’ tu kamatotoranna; belanna

tassu'mo tu api lan mai Hesbon sia
dukku api lan mai banuanna Sihon,
iamotu umpurai pili'na Moab nakande sia
kararo ulunna to rombo'.
46 A'a mandasako Moab! Sanggangmo tu
taunna Kamos, belanna mintu' anakmu
muane malemo dipali' sia iatu anakmu
baine malemo dirampa.
47 Apa allo ma'katampakanna la
Kupopembali tu toto'na Moab, kadanNa
PUANG. Rampo indete dinii ussa'bu'i tu
ukunganna Moab.

Nubua' diona to Amon

49:1-6

49 1 Diona to Amon.
Nakua kadanNa PUANG: Tae'raka
anakna tu to Israel, tae'raka to
ma'mana'na? Ma'apai anna alai Milkom
tu Gad la napomana' sia iatu mintu'
taunna male umpa'tondokki kotana Gad?
2 Iamoto, tonganna la sae tu allona,
kadanNa PUANG, la Kuparangian Raba
to Amon tu arrak kasirarian, sia la
mempadang lo'bang, nanii ma'toppo'-
toppo' batu tuan sia iatu lili'na la diballa
api; sia iatu to Israel la unnalai sia

umpomana'i tu tau iato mai, tu mangka
umpomana' tondokna Gad, kadanNa
PUANG.
3 Unnurrukko, e Hesbon, belanna
sanggangmoko sia daun lauammoko;
tumangi'komi, e anak dara Raba;
ma'potedibolongkomi, sia umbatingkomi,
sia sumayokomi lan alla'na rinding
tembo' pa'lak, belanna la dipali' tu
Milkom sola mintu' to minaanna sia
arungna.
4 Ma'apai ammu sattuanni tu lombokmu?
Iatu lombokmu nasapamo uai, e pia
baine matampo, tu urrannuan iananna
sia ma'kada nakua: Mindara la ullaoina'.
5 Tonganna la Kuparampoiko
kamagiangan dio mai mintu' inan
tiku lao, kadanNa PUANG, PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, sia ammi
dipatisambo' simisa'-misa' male, anna
moi misa' tau tae'mo la urrampunni tu to
salambasalao.
6 Namangka to Kumane umpopembali
toto'na tu to Amon, kadanNa PUANG.

Nubua’ diona Edom

49:7-22

7 Diona Edom.
Nakua kadaNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik: Tae’moraka
kapaissanan lan T’eman? Lanna’moraka
tu pa’tangngaranna to unnampui
tangnga’ kinaa sia pa’demoraka
kapaissananna tu tau iato mai?
8 Memboko’komi mallai sia
mentirerungkomi lan lu inan
mandalan, e to untorroi Dedan, belanna
Kuparampoimo kasangganganna siamo
tu Esau, iamotu attu Kunii unnukungi.
9 Iake saei lako kalemu tu to mebua
anggoro’ tae’raka nala untampei pira?
Ba’tu iatu to boko ke bongi, tae’raka na
ia manna naala tu silasanna lako kalena?
10 Apa la Kukalokoi tu Esau sia mintu’ tu
inan membuninna Kupaombo’mo; iake
la morai umbuni kalena, tae’ nakullei.
Iatu mintu’ tarukna sia mintu’ bati’na la
disabu’i sia moi misa’ sangbanuanna tae’
untundui, kumua:

11 La kukaritutui tu mintu’ anak biungmu
sia melo ke rannu lakoi kaleku tu mintu’
baine balummu.
12 Belanna nakua kadanNa PUANG: Iatu
tau tu tang sipatu la unniru’i tu apa lan
irusan, manassa la nairu’ duka; ma’apaoi
ammu la lappa’? Inang tae’ mula lappa’,
sangadinna la muiru’.
13 Belanna mangkaMo’ umpalao sumpa
tete dio Kaleku, kadanNa PUANG, kumua
iatu Bozra la mendadi apa metakuran sia
kaditattan sia megiangan sia tampakan
ropu sia iatu mintu’ tondokna la daun
lauan tontong sae lakona.
14 Denmo kareba kurangi dio mai PUANG
sia misa’ sumbungan puduk disua ullelei
tu bangsa iato, nakua: Sirampunkomi
ammi laoi tu Edom sia ke’de’komi parari!
15 Belanna tonganna la Kupabitti’ko dio
lu mintu’ bangsa sia matuna dio mintu’
tolino.
16 Iatu apa metakurammu sia
kamatampoammu umpakenamoko.
E to untorroi lo’ko’ buntu batu sia la’ka’
lako botto tanete, moi unggaragako
serangmu pada langka’ serang langkan
maega, la Kutua’ dukako inde to dao
mai, kadanNa PUANG.

17 Susi dukamoto tu Edom la dadi apa
megiangan; minda-minda tu ullendu'i
la magiang sia natelle diona mintu'
kasangganganna.
18 Susitu Sodom sola Gomora mangka
diro'pok sola mintu' lili'na, kadanNa
PUANG, susi dukato moi misa' tau tae'mo
la torro dio sia moi misa' ma'rupa tau
tae'mo la mempue dio.
19 Tonganna susi misa' singa sun lan mai
pangala'-ala' makampunna Yarden, susi
dukamoto tu uali ullaoi tu inan matoto',
belanna lan sangpekkappidian matari
Kuula'imi tu tau iato mai inde to lan
mai. Sia mindara tu dipilei tu Kuangka'
la umparentai? Belanna mindara tu
padangKu sia mindara untuntun lalan
poissanangKu, sia pangkambi' umbara
tu ungkullei bendan dio oloKu?
20 Iamoto perangiimi tu panglampakNa
PUANG, tu mangka Napamanassa
la naposanggang Edom, sia tanan
penaanNa, tu mangka Nara'ta' la ullaoi
tu to untorroi Téman: Manassa nariu' pia
to mangkambi' domba tu tau iato mai,
sia iatu padangna la magiang diona tau
iato mai.

21 Iate lino tigega’ napobua’ oni
katibambanganna sia iatu urrukna
dirangi sae lako tasik Teberau.
22 Tonganna kendek sia mettia’ sae susi
langkan maega sia umballa’ pani’na
daona lu Bozra, sia allo iato iatu
penaanna mintu’ to lalongna Edom la
susi penaanna misa’ baine manguria’.

Nubua’ diona Damsyik

49:23-27

23 Diona Damsyik.
Kasirisammo tu Hamat sola Arpad,
belanna urrangimo kareba kadake;
tigianggiangmo penaanna tu tau iato
mai susi tasik mariak sia masussa tu
penaanna na tae’mo narapa’ len.
24 Bonnong penaanna tu Damsyik,
memboko’mo la male mallai, narampoi
katirambanan, narua kapussakan sia
kamaparrisan, susito baine manguria’.
25 Lendu’ ia makarorrongna tu kota
kalelean, iamo inan kasendean!
26 Iatu mintu’ to manguranna la
tibambang mate dio lu mintu’ pasa’na
sia mintu’ surodadunna la disanggang

allo iato, kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik.
27 La Kupadukku tu misa' api rampe tamanna rinding tembo' Damsyik, tu la unnimbakan mintu' tongkonan layukna Benhadad.

Nubua' diona to Arab

49:28-33

28 Inde sia tu diona Kedar sia diona kadatuanna Hazor, tu natalo Nebukadnezar, datu Babel.
Nakua kadanNa PUANG: Ke'de'komi ammi male ullaoi Kedar sia sanggangi tu mintu' suku dio rampe matallo!
29 Da'ito anna dirampa tu mintu' tendana sia mintu' dombana; iatu sampin tendana sia mintu' pareananna sia mintu' untana da'ito namale tau urrampai sia napeolian tau lako kumua: Den kamaramban tiku lao.
30 Ma'dondo-dondokomi mallai, mentirerungkomi lan lu inan mandalan, e to untorroi Hazor, kadanNa PUANG, belanna nara'ta'mo Nebukadnezar, datu Babel, lan penaanna tu misa' tangnga'

la ullaoikomi sia umpana'ta'mo misa' pa'timbangan.
31 Ke'de'komi ammi male ullaoi misa' bangsa manaman, tu torro mana'pa, kadanNa PUANG, tu tae' ba'bana ba'tu salli' tendana, tu torro misa.
32 Da'ito natiramban mintu' tu untana sia la diala tu mintu' patuoanna; sia la kupatisambo'-sambo' male tu mintu' tau iato mai lako mintu' kabu'tuan angin, iamotu to disoppo kurin, sia dio mai mintu' randan langi' la Kupasae tu kasanggangan la urrampoi tau iato mai, kadanNa PUANG.
33 Iatu Hazor la napoinan serigala sia la mendadi misa' padang lo'bang sae lakona; na moi misa' tau tae' untiroi sia tae' ma'rupa tau la mempue dio.

Nubua' diona Elam

49:34-39

34 Inde sia tu kada sae lako nabi Yeremia, iamotu kadanNa PUANG diona Elam tonna pamulanna kadatuanna Zedekia, datu Yehuda.
35 Nakua kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik: Tonganna la

Kule’to tu panana Elam, tu oto’na kamatotoranna.
36 Sia la Kuparampoi a’pa’ matanna angin dio mai a’pa’ tetukna langi’ tu Elam sia la Kupatisambo’-sambo’ tu tau iato mai lako mintu’ kabu’tuan angin, naurungan moi misa’ bangsa, tae’ tu tang nanii rampo to Elam dirambai lako.
37 La kupatiramban tu penaanna Elam dio tingayona ualinna sia dio tingayona tu tau undaka’ lalan la ungka’tu sunga’na sia la Kuparampoi kamandasan, iamotu kare’dekanna ara’Ku, kadanna PUANG, sia la Kupaula’i pa’dang, sae lako Kusabu’ina.
38 Sia Kupaunnisung tu isungan KapayungangKu dio Elam sia Kuroto’i inde to dio tu datu sia mintu’ arung, kadanNa PUANG.
39 Apa allo ma’katampakanna la Kupopembali tu toto’na Elam, kadanNa PUANG.

Nubua’ diona Babel

50:1–51:64

50 [1] Inde sia tu kada Napokada
PUANG tu nalopian nabi Yeremia
diona Babel, iamo tondok to Kasdim.
[2] Patale’i dio lu mintu’ bangsa sia
pa’peissananni, angka’i misa’ bandera
sia pa’peissananni, da mibunii, sia
pokadai kumua: Ditalomo tu Babel,
sia kasirisanmo tu Bel sia kapussakan
tu Merodakh; kasirisan tu rapang-
rapang dipodeatanna, sia mintu’ deata
megi’giranna.
[3] Belanna misa’ bangsa lu daa mai
ullaoi, tu la umpopempadang lo’bangi
tu padangna, naurunganni tae’mo tau
untorroi; la tolino la patuoan mallai
nasangmo anna lanna’.
[4] Allo iato sia attu iato, kadanNa PUANG,
pada la sae tu mintu’ to Israel sola
to Yehuda, situang tangi’na undaka’
PUANG, Kapenombanna.
[5] Tau iato mai la umpekutanan Sion sia
iatu lindona la mentingo lako; la sae
anna mengkara’pa lako PUANG tete dio

misa’ basse matontongan, tu tae’mo
nala dikalupai len.
6 Iatu taungKu butungmo to domba pusa
tu napapusa pengkambi’na sia nasolan
langngan buntu; sia salamba-salao tu
tau iato mai dio mai misa’ buntu lako
misa’ tanete, naurungan tae’mo nakilalai
tu inan nanii mari’pi.
7 Iatu tau iato mai napurai nakande
mintu’ to unnapparanni sia nakua tu
mintu’ ualinna: Tae’ kisala, belanna
kasalammo tu tau iato mai lako PUANG,
tu inanna kamaloloan, ondongpi lako
PUANG, pa’rannuananna nene’ to dolona.
8 Mallaikomi lan mai Babel sia tassu’komi
lan mai tondok to Kasdim sia la
susikomi domba laki tu undoloan domba
ma’baanan.
9 Belanna tonganna la kupake’de’ tu
misa’ kasirampunan bangsa kapua lu daa
mai la ullaoi Babel, sia ma’pampangan la
ullaoi, belanna iatu kaditaloanna bu’tu
inde to daa mai. Iatu anak panana to
lalong maupa’, tu tae’ lenpa nasule
lo’bang.
10 Attu iato iatu tondok Kasdim la
dipangrampai; minda-minda urrampai la
samosona, kadanNa PUANG.

11 Moi parannu-rannukomi sia unnarrak-
arrak, e mintu' pangrampa mana'Ku,
moi mekkondong-kondongkomi susitu
anak sapi lan lu to' riu kamban sia
ma'mehe'-mehe' susi darang laki,
12 iatu indo'mi kasirisan tonganmo sia
matunamo tu to undadiangkomi; tiromi
tu misa' bangsa makaasi-asi, tu sangtinti
padang pangallaran, sia padang talo sia
padang aak.
13 Tete dio kare'dekanna ara'Na PUANG,
tae'mo nala dinii torro, sangadinna la
mempadang lo'bang nasang; minda-
minda tu ullendu'i Babel, la bangngo
ara'na anna tellei belanna mintu'
kasangganganna.
14 La ma'pampangangkomi umpatama
limbu Babel, e kamu mintu' to umbinting
pana! Panai lako, da mikanana'i tu
tinaran, belanna kasalammo lako
PUANG!
15 Sumapukokomi ullilingi – ussorongmo
kalena; ro'pokmo tu lentong tembo'na,
sia dirondonmo tu rinding tembo'na,
belanna iamote tu pa'pakkanNa PUANG;
papakkanni sia pogau'i lako susitu
mangka napogau'.

16 Pisanni lan mai Babel tu to
mangambo’ sia iatu to sitoe sae’, ke attu
pegandungan. Belanna iatu kandean
pa’dang masang tongan la pantan sule
lako bangsana sia pantan mallai lako
tondokna.
17 Iatu Israel butung to misa’ domba
dipakasingkiran, tu naula’ ba’tu pira-pira
singa. Pamulanna naampello’ datu Asyur,
ma’katampakanna totemo iatu bukunna
nale’to-le’to Nebukadnezar, datu Babel.
18 Iamoto, nakua kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna to Israel: Manassa
la Kuukung tu datu Babel sia tondokna,
susitu datu Asyur mangka Kuukung.
19 Sia la Kupasule tu to Israel lako
padang kariuanna, anna purai nakande
tu riu dao Karmel sia Basan sia la
dipedia’i dao buntu Efraim sia lan Gilead.
20 Allo iato sia attu iato, kadanNa
PUANG, la didaka’ tu kakadakeanna
Israel, apa tae’, sia iatu kasalanna
Yehuda, apa tae’ diapparan, belanna la
Kupagarri’ kasalanna minda-minda tu
Kupopa’elo’napa la torro.
21 Malemoko ullaoi tu tondok Merataim
sia ullaoi tu to lan Pekod. Roto’i sia sabu’i

butung pepayu, kadanNa PUANG, sia pogau’ nasangi to, susitu Kupasanangko.
22 Den arrak kapararian dirangi lan tondok sia kasanggangan kapua.
23 Umba nakua anna le’tomo sia pokamo tu pepa’tongna mintu’ lino. Umba nakua tu Babel anna dadimo misa’ apa megiangan dio lu mintu’ bangsa.
24 Kutanannimoko poya sia diala dukamoko, e Babel, tonna tae’pa muissanni; ta’pa diapparangko sia ditingkan dukako, belanna unnapeko PUANG.
25 Nabungka’mo PUANG tu pangnannan pa’bunoNa sia Napatassu’mo tu mintu’ pa’buno kasengkeanNa, belanna iamote tu misa’ penggauran tu la Napogau’ Puang, PUANGna mintu’ ma’dandan maritik lan tondok to Kasdim.
26 Sangke’derammokomi, naurunganni tae’mo misa’ tau torro, la male nasang ullaoi, bungka’i tu mintu’ alangna, popa’toppo’-toppo’i susi pongo’ gandung, sia sabu’i; damo naden torrona.
27 Ba’tai tu mintu’ sapi lakinna, da’ito namale ditunu. A’a dikka’ tu tau iato

mai, belanna nalambi'mo tu allona sia attu kadiukunganna.
28 Den kadanna dirangi tu to mallai tilendok dio mai tondok Babel la umpa'peissananni dio Sion tu pa'pakkanNa PUANG, Kapenombanta, iamotu pa'pakkanNa diona banua kabusunganNa.
29 Arrakki tu mintu' to ma'pana ullaoi Babel sia mintu' to umbinting panana; patama limbui, da naden misa' tau mallai tilendok! Pabala'i sitinaya mintu' penggauranna sia pogau'i lako susitu mintu' apa mangka napogau'. Belanna matampo pabali-bali lako PUANG, tu Tomaserona to Israel.
30 Iamoto iatu mintu' to manguranna la songka mate dio lu pasa' sia mintu' surodadunna la disabu'i allo iato, kadanNa PUANG.
31 Tonganna, la Kuukungko, e Kamatampoan, kadanNa PUANG, PUANGna mintu' ma'dandan maritik, belanna saemo tu allomu, sia attu Kunii unnukungko.
32 Sia iatu Kamatampoan la titodo sia songka, na moi misa' tau tae'mo la umpamalimbangunni sia la Kupadukku tu

api lan lu mintu’ kotana, anna sumpunni
tu mintu’ lili’na.
33 Nakua kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik kumua: Pada
dipakario-riomo to Israel tu to Yehuda:
na iatu mintu’ tau umpali’i, untoe
manda’i, tang naeloran male.
34 Matoto’ tu Pela’bakna, tu disanga
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik:
manassa Iamo la urra’ta’i tu kara-
karana, kumua anna paden karapasan
lan lino, apa iatu to untorroi Babel la
Napamagiang.
35 E pa’dang rampoimoko to Kasdim,
kadanNa PUANG, sia to torro lan Babel
sia iatu mai arungna sia tu paissanna.
36 E pa’dang laoimi tu mai to ma’kada
layuk, anna baga tu tau iato mai. E
pa’dang laoimi tu mai to lalongna, anna
tiramban.
37 E pa’dang laoimi tu mintu’ darangna
sia mintu’ karetana sia mintu’ surodadu
pantan tama dio lu tau iato mai, anna
tau iato mai butung to baine! E pa’dang
laoimi tu mintu’ iananna, anna dirampa.
38 E pa’dang laoimi tu kauaianna, anna
mempadang rangke. Belanna tondok iato
nanii ponno rapang-rapang dipodeata

dipa’ sia napobagamo tau iato mai tu
rapang-rapang dipodeata metakuran.
39 Iamoto naniimi torro serre’ lampung
sola serigala sia nanii duka torro burung
unta sia tang titondokmo sae lakona, na
moi misa’ tau tae’mo untorroi ussiosso’i.
40 Susitu Sodom sola Gomora sola mintu’
lili’na mangka Naro’pok Kapenomban,
kadanNa PUANG, susi dukamoto moi
misa’ tau tae’mo la torro dio sia moi
misa’ ma’rupa tau tae’mo la mempue
dio.
41 Tiromi, la sae tu misa’ bangsa lu daa
mai, misa’ to sangpetayanan kapua
nasolan datu tarompo’ ke’de’ dio mai
randan langi’.
42 Tau iato mai untangke pana sia
doke; masuang sia tang untandai
kamamasean. Iatu ongngo’na mariak
susi tasik sia pakkanarang; sia sakka’mo
parari la ullaoiko, e anak dara Babel.
43 Iatonna rangimi datu Babel tu
karebanna, loemi tu limanna; narampoi
kapussakan sia kamapa’diran susito
misa’ baine manguria’.
44 Tonganna susi misa’ singa sun lan
mai pangala’-ala’ makampunna Yordan
susi dukamoto tu uali ullaoi tu inan

matoto', belanna la sangpekkappidian
matari Kuula'i tu tau iato mai inde to lan
mai. Sia mindara tu dipilei tu Kuangka'
la umparentai? Belanna mindara tu
padangKu sia mindara untuntun lalan
poissanangKu sia to mangkambi' umbara
tu ungkullei bendan dio oloKu?
45 Iamoto perangiimi tu panglampakNa
PUANG, tu mangka Napamanassa la
naposanggang Babel sia tu apa mangka
Nara'ta' lan tanan penaanNa la ullaoi
to Kasdim: Manassa nariu' pia to
mangkambi' domba tu tau iato mai, sia
iatu padangna la bangngo ara'na diona
tau iato mai.
46 Iate lino tigega' napobua' kareba
kaditaloanna Babel sia iatu urrukna
dirangi dio lu mintu' bangsa.
51 1 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Nakua: Manassa la Kuparampoi
penaa pa'kasanggang tu Babel sia tau
untorroi Indo'na to umbali-baliNa'.
2 Sia la Kusua lako Babel tu ba'tu
pira-pira to manta'pi la unta'pii sia iatu
tondokna la napalino' sia nabalittua',
belanna la natalimbung tama tau iato
mai, ke allo kamandasan.

3 Iatu to ma’pana la nabinting tu
panana sia la ma’bayu kararran; iatu to
manguranna da’mikatirinnai sia sabu’i tu
mintu’ surodadunna,
4 anna iatu mintu’ to dipatei situlambenan
dio lu padang to Kasdim sia
sisumpandanan tu to dirok dio lu
batattana.
5 Belanna iatu to Israel sia to Yehuda tae’
anNa patorro to balui Kapenombanna,
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
moi nakabu’i kakadakean tu tondokna
umbali-bali Tomaserona to Israel.
6 Mallaikomi lan mai Babel, pantan
la umpallaiangkomi katuoammi; da
misanggang, ke naukungi Puang tu
kakadakeanna, belanna attu iamote tu
pa’bala’Na PUANG, la Nanii umbenni
poleanna sitinaya penggauranna.
7 Iatu Babel susi misa’ irusan bulaan lan
limanNa PUANG, tu umpamalango mintu’
issinna lino; mintu’ bangsa unniru’mo uai
anggoro’ lan mai, naurunganni bomboan
nasang.
8 Ta’kala tibambangmi sia ro’pok tu
Babel, batingimi! Alanni gommo’
pedampi tu sakinna, napomondo sia
manii.

9 Mangkamo tadampi tu Babel, apa tang
dampi-dampianna; tatampemi anta
pantan sule lako tondokta; belanna
landa'mo langngan langi' sia sumpumo
langngan massaleu'na tu ukunganna.
10 PUANG umpasomboi tu katongananta;
maikomi talao umpa'peissananni tu
penggauranNa PUANG, Kapenombanta
lako Sion.
11 Asami tu tinaran, toemi tu balulang!
PUANGmo umpatiakka'i tu penaanna
mintu' datu Media, belanna lanmo
penaanNa Puang la ullaoi sia ussanggangi
tu Babel; belanna iamote tu pa'bala'Na
PUANG, iamotu pa'bala'Na diona banua
kabusunganNa.
12 Pabendanmi tu bandera la ullaoi
tambakukunna Babel, pebudai tu to
ma'kampa, pannii to ma'kampa dio lu tu
mintu' inan, pannii dukai to mangodo';
belanna PUANG la umparampo randannai
tu tanan penaanNa, iamotu apa mangka
Napokada diona to lan tondok Babel.
13 E iko tu unno'ko' dio to' uai luang sia
ma'ianan buda, nalambi'mo lampakmu
sia nadete'mo sumpu suka'mu.
14 Iatu PUANGna mintu' ma'dandan
maritik mangkamo umpalao sumpa

tete dio Kalena, Nakua: Moi angKu
pasitutu'iko tau susi batik budanna,
manassa la naarrak-arrakkiko tau.
15 Iamo PUANG tu mangka umpadadi lino
tete dio kamatotoranNa sia tu umpatepu
lipu daenan tete dio kakinaanNa
sia umballa' langi' tete dio tanga'
kakinaanNa.
16 Iake Napatassu'i kadanNa, mongo' tu
uai dao langi' sia umpakendek salebu'
dio mai randan langi'; la umpadadii tu
kila' naturu' uran, sia umpatassu' angin
lan mai pa'palumpunanNa.
17 Attu iato iatu mintu' tolino baga sia
tang paissanmo; natodingmo siri' tu
mintu' pande bulaan diona rapang-
rapang dipodeata, belanna iatu mintu'
pa'pati'no'na tae' natongan, sia tae'
penaa lan.
18 Mintu'nato tae' gai'na sia misa'
panggaraga pa'popetaa; iake narampoi
ukungan, sabu'mi.
19 Apa tae' nasusito tu taana Yakub;
Iamo To kumombongna sanda mairi'
sia Israel tu Garonto' mana'Na; iamo
digente' PUANGna mintu' ma'dandan
maritik.

20 Ikomo tu pepa'tongKu sia pa'buno
kapararian; na ikomora angKu nisak-
nisakki tu ba'tu pira-pira bangsa sia
Kusabu'i tu batu pira-pira kadatuan.
21 Sia ikomora angKu sanggang-
sanggangi tu darang sia to ussakei, sia
ikomora angKu nisak-nisakki tu kareta
sia to untonangi.
22 Sia ikomora angKu sanggang-
sanggangi la muane la baine sia ikomora
angKu sanggang-sanggangi la to matua
la to mangura, sia ikomora angKu
sanggang-sanggangi la pia muane lolle'
la anak dara.
23 Sia ikomora angKu sanggang-
sanggangi tu to manglaa sola domba
ma'baanan na ikomora angKu sanggang-
sanggangi tu to ma'pa'lak sola sapinna
sangayoka sia ikomora angKu sanggang-
sanggangi tu ba'tu pira-pira to maraa sia
to ma'parenta.
24 Apa la Kupabala'imo tu Babel sia
mintu' to untorroi Kasdim dio tingayomi
belanna mintu' kakadakean napogau'
lako Sion, kadanNa PUANG.
25 Tonganna, la Kuukungko, e buntu,
ma'kasanggang, tu ussanggang mintu'
lino, kadanNa PUANG, sia la Kuangka'

tu limangKu unta’paiko sia ullolinko dao
mai buntu batu, angKu padadiko buntu
pura nalalle api.
26 Na moi misa’ batu tae’mo diala dio
mai kalemu la dipobatu petau ba’tu
la dipobatu parandangan, belanna la
mempadang lo’bangko sae lakona,
kadanNa PUANG.
27 Pabendanni tu bandera lan lino,
pannonii tu napiri tanduk dio lu mintu’
bangsa! Tambai tu mai bangsa anna
pamarimbangan kalena la ullaoi tu kota
iato, sia arakki tu mintu’ kadatuan ullaoi,
iamotu Ararat, Mini sia Askenas! Angka’i
tu misa’ pangulu la urrarii; pesuammi
sae tu ba’tu pira-pira darang susito batik
ma’uyun!
28 Tambai tu mai bangsa anna
pamarimbangan kalena la ullaoi, iamotu
mintu’ datu to Media sia mintu’ to
marayanna sia mintu’ to ma’parentana,
sia mintu’ to nalili’ parentana.
29 Attu iato iatu lino ma’parondo sia
ma’paganggang, belanna Napalanda’mo
PUANG tu tanan penaanNa la ussanggang
Babel sia la umpopempadang lo’bangi tu
tondok Babel, na moi misa’ tau tae’mo
torro lan.

30 Iatu mintu' pa'baraninna Babel
natorroimo parari, sia unno'ko' tu tau
iato mai lan tu tambakuku; tae'mo tu
kabaranianna, susimoto baine. Iatu
banuanna tappumo diballa sia iatu salli'
ba'bana puramo disanggang-sanggang.
31 Iatu to disua ma'dondo-dondo pada
sitammu to disua sia to umbaa kareba
pada sitammu duka la umparampoi lako
datu Babel, kumua di talomo tu kotana
tiku lao;
32 sia dialamo tu inan kalambanan, sia
diballamo tu bentengna, sia mintu' to
parari narampoi kamatakuran.
33 Belanna inde sia tu kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
Kapenombanna to Israel, kumua:
Iatu anak dara Babel butung to inan
panglulluran, ke attunnamo dilullu'-
lullu'; sattu'mora narampomo tu attu
pegandungan.
34 Napepuraimo' nakande Nebukadnezar,
datu Babel, sia nasanggangna'
napatorrona' susi kandean lo'bang;
naampello'na' susito a'ganna ula' naga;
napa'pediaran saponnona tambukna
tu mai kande mammi'ku namane
untumpuna'.

35 Belanna kanapa’dikkiangku sia
kanata’takangku, iamoto anna dipabala’i
tu Babel, la nakua to tu tau lan Sion,
sia belanna kadibolloanna raraku, anna
dipabala’i tu mintu’ pa’tondokan Kasdim,
la nakua to tu to Yerusalem.
36 Iamoto kadanNa PUANG Nakua:
Tonganna Akumo la umbendanni tu
kara-karamu sia la Kupembalarangko,
sia la Kupamarangke tu tasikna sia la
Kupabe’ko’ tu kalimbuangna.
37 Iatu Babel la daun lauan sia napoinan
serigala sia dadimo misa’ apa megiangan
sia ditelle, sia tae’mo natorroi tau.
38 Iatu tau iato mai pada umburrung
susito singa mangura sia sumau susito
anak singa.
39 Iake sirarrangammi tu tau mangiru’
la Kuparandanan pa’maruasan mangiru’
angKu pemalangoi, anna limpu tobang tu
tau iato mai, naurungan tarru’ leppeng
sae lakona sia tang pandiu len, kadanNa
PUANG.
40 La Kusolan rokko tu tau iato mai susi
anak domba la ditunu, ten domba laki
sia bembe’ laki.

41 A’a, umba nakua naditalomo tu Sesakh
sia dirampamo tu kapudianna mintu’
lino!
A’a, umba nakua tu Babel anna
mebangngoan ara’mo dio lu mintu’
bangsa!
42 Iatu Babel nakabu’mo tasik, sia
nasamboimo bombang tikalulun-lulunna.
43 Mintu’ kotana mempadang lo’bangmo
sia mempadang rangkemo sia
mempadang aakmo, iamotu padang
tang natorroimo moi misa’ tau sia moi
misa’ ma’rupa tau tae’mo lendu’ lako.
44 Sia la Kuukung tu Bel dio Babel sia iatu
apa mangkamo naampello’ la Kupatassu’
pole lan mai sadangna, sia tae’mo nala
ussirampunni mintu’ bangsa; ondongpi
ro’pokmo tu rinding tembo’ Babel.
45 E mintu’ taungKu, tassu’komi lan mai,
ammi pantan umpallaian katuoammi dio
mai kare’dekanNa PUANG.
46 Da namoro’ tu penaammi ammi
mataku’ tu diona kareba dirangi lan
tondok, belanna den misa’ kareba la
rorak lan sangtaun, na undinna pole’o
den misa’ kareba senga’ lan taun ia
dukato; sia la den pa’pakario-rio lan

tondok iato, anna iatu mai pangulu pada siea pangulu.
47 Iamoto manassa la sae tu allona,
ke Kuukungmi tu mintu' rapang-
rapang dipodeata dipa'na Babel, anna
mintu' padangna la kasirisan sia iatu
mai tau dipatei la tibambang lan lu
tanga-tangana.
48 Attu iato iatu langi' sola lino sia
mintu' issinna la unnarrak-arrakki
Babel, belanna saemo lu daa mai tu
pa'kasanggang lako kalena, kadanNa
PUANG.
49 Susi Babel napobannang anna mintu'
issinna lino tibambang dipongko, la susi
dukato tu Babel la tibambang napobua'
mintu' to dipatei dio Israel.
50 E kamu tu tilendok dio mai kandean
pa'dang tarru' liukomi male, da mitorro
len; la mikilalai tu PUANG dio mai inan
mambela sia Yerusalem, la mipalan bang
penaammi.
51 Masiri'mokan, belanna kirangimo
tu pelo'bona tau; nakabu'mokan siri'
belanna iatu to sae tamamo inan
maindanna banuanNa PUANG.
52 Iamoto manassa la sae tu allona,
kadanNa PUANG, ke Kupabala'imi tu

mintu’ rapang-rapang dipodeata dipa’na
sia la sumarro tu mai to diba’ta lan lu
tondokna.
53 Moronganna nala sumpu langngan
langi’ tu Babel sia moi anna palayuk
lamba’i tu tambakukunna, la narampoi
duka pa’kasanggang dio mai Kaleku,
kadanNa PUANG.
54 Den urruk dirangi dio mai Babel sia
kamarukkan kapua dirangi dio mai
tondok to Kasdim.
55 Belanna Nasanggang PUANG tu
Babel sia Napa’dei kamarambanna; iatu
bombangna tau iato mai tikalulun-lulun
susi tasik kapua sia mongngo’ bang
dirangi.
56 Belanna iatu pa’kasanggang sae ullaoi
Babel sia iatu mai pa’baraninna dirampa
sia le’to tu mintu’ panana, belanna
iatu PUANG, Puang Matua ma’pabala’,
manassa la ma’pabala’i.
57 Sia la Kupamalango tu mai arungna
sia to matarru’na sia to marayanna
sia to ma’parentana sia pa’baraninna,
naurunganni tarru’ leppeng sae lakona
sia tang pandiu len, kadanNa Datu, tu
digente’ PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik.

58 Inde sia tu kadanna PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, kumua:
Iatu tambakuku makambanna Babel la
disanggang anna sirante padang, sia iatu
babangan malangka’na la disumpun,
naurungan bo’yok punala bang tu
mintu’ bangsa sia mara’tak tu mai to
sangpetayanan ungkarangi tu apa la
nakande api.
59 Iamote tu apa napa’pepasanan nabi
Yeremia lako Seraya, anakna Neria,
anakna Mahseya, tonna male lako
Babel sola Zedekia, datunna Yehuda,
tonna taun ma’penna’pa’na kadatuanna;
iamotu Seraya pangulu sandan uainna
datu.
60 Nasura’mi Yeremia lan misa’ sura’ tu
mintu’ kasanggangan la urrampoi Babel,
iamotu mintu’ kada disura’ diona Babel.
61 Ma’kadami Yeremia lako Seraya
nakua: Iammu rampomo lako Babel,
pengkilalai, ammu basai tu mintu’ kada
iate.
62 Sia la ma’kadako mukua: O PUANG,
ma’kadaKomi diona kota iate, kumua
la Misabu’i, naurungan moi misa’ tau
tae’mo torro lan, la tolino, la olo’-olo’,

sangadinna la mempadang lo'bang sae
lakona.
63 Iake tappumi mubasan te sura' iate, la
mupasipori misa' batu, ammu tibei tama
tangngana salu Efrat.
64 Sia la mukua: Susimote tu
Babel la tallan anna tae'mo nala
kendek sule napobua' kasanggangan
Kuparampoanni. Padamo te tu kadanna
Yeremia.

Diona Yerusalem natalo to Kasdim

52:1-30

52 1 Iatu Zedekia duangpulo mmisa
taunna tonna diangka' datu, anna
ma'parenta dio Yerusalem sangpulo misa
taunna. Iatu indo'na disanga Hamutal,
anakna Yeremia dio mai Libna.
2 Napogau' tu apa kadake dio pentiroNa
PUANG, susi mintu' penggauranna
Yoyakim.
3 Belanna kasengkeanNa PUANG,
anna susi maromoto tu Yerusalem
sola Yehuda. Nasualei dio mai oloNa.
Pabali-balimi Zedekia lako datu Babel.
4 Iatonna taun ma'pengkasera
kadatuanna, bulan ma'pessangpulo

sia allo ma’pessangpulo bulan iato,
saemi Nebukadnezar, datu Babel, sola
mintu’ surodadunna ullaoi Yerusalem
sia napabendan tu tendana tiku lao,
nagaragai tu benteng la nanii ullaoi.
5 Susimo kadipatama-limbuanna
tu tondok iato sae lako taun
ma’pessangpulo misa kadatuanna
Zedekia.
6 Iatonna bulan ma’penna’pa’, allo
ma’pengkasera bulan iato, lendu’ ia
ma’irrikna karorian lan kota, naurungan
tae’mo rotinna tu mai to buda lan
tondok.
7 Iatu mai tambakuku kota ditossomo,
anna mallai tu mai surodadu lan mai
kota tonna bongi unnola babangan
naparitangnga da’dua benteng tembo’
sirondong pa’lakna datu – na iatu to
Kasdim umpatama limbu kota iato, apa
moi susito unnola bang lalan lu lako
Araba-Yordan.
8 Apa iatu datu naula’ surodadu to
Kasdim, anna lambi’i tu Zedekia dio
padang marantena Yerikho, naurungan
dipasisarak-sarak tu mai surodadunna tu
nasolan.

9 Natingkanni tu datu, nasolammi lako
datu Babel dio Ribla, lili'na Hamat,
nara'ta'mi datu Babel tu ukunganna.
10 Napateimi datu Babel tu mintu' anakna
muane Zedekia dio tingayona sia iatu
mai arungna Yehuda napatei duka dio
Ribla.
11 Sia napopebutai patomali tu matanna
Zedekia, anna pungoi da'dua rante
tambaga; anna solanni datu Babel lako
Babel sia napatama pa'tarungkuan sae
lako matena.
12 Iatonna bulan ma'pellima, allo
ma'pessangpulo bulan iato, iamotu taun
ma'pessangpulo kaseranna kadatuanna
Nebukadnezar, datu Babel, saemi lako
Yerusalem tu Nebuzaradan, pangulu to
ma'kampa, tu mareke'na datu Babel.
13 Nasumpunmi tu banuanNa PUANG
sia tongkonan layukna datu, sia iatu
mai banua dio Yerusalem, iamotu mintu'
banuanna to kapua, pura nasumpun.
14 Iatu rinding tembo' Yerusalem tiku lao
natuan nasangmo mintu' surodadu to
Kasdim tu nasolan pangulu to ma'kampa.
15 Iatu to makario-riona bangsa iato sia
iatu to tinampenapa lan kota sia iatu
mai to menta'pa tu malemo lako datu

Babel, sia iatu mai to buda tu tinampepa napali'mo Nebuzaradan, pangulu to ma'kampa.
16 Apa iatu ba'tu pira-pira to makario-rio
dio tondok iato natampepa Nebuzaradan,
pangulu to ma'kampa, la ma'pa'lak
anggoro' sia ma'pa'lak.
17 Iatu lentong tambaga, tu dio banuanNa
PUANG sia mintu' tangdan pembasean
sia tasik tambaga tu lan banuanNa
PUANG puramo natesse to Kasdim anna
baai tu mintu' tambaga iato lako Babel.
18 Sia ia duka tu kurin sia pesodok
sia piso sia pindan pa'pi'pikan sia
dolong-dolong sia mintu' pareanan
tambaga tu dipake menomba, nabaa
nasang.
19 Sia piring sia pa'peruayan sia pindan
pa'pi'pikan sia kurin sia tongkonan
palita sia dolong-dolong sia balubu, iatu
mintu' pareanan bulaan sia salaka nabaa
nasang pangulu to ma'kampa iato.
20 Sia iatu lentong da'dua sia iatu
tasik tambaga misa' sia iatu tangdan
pembasean tu nagaragan datu Salomo
banuanNa PUANG tang dibela ditimbang
tu tambagana mintu' pareanan iato.

21 Iatu lentong iato da’dua sangpulo
karua siku langka’na, ke misa’oi, sia
sangpulo dua siku tu ulang pelebu’na sia
kambanna patang taruno anna lo’bang
lanna lu.
22 Daona lentong iato nanii misa’ parande
tambaga sia iatu misa’ parande limang
siku langka’na, sia daona pole’ lu tu
parande tikunna male den dalla’ tambaga
massang sola bua dalima. Susi dukato tu
bua dalima dio lentong misa’na.
23 Iatu mintu’ bua dalima iato den kasera
pulona nannan tu payan; mintu’ bua
dalima iato den saratu’ dio dalla’ iato
tiku lao.
24 Natingkanmi pangulu to ma’kampa
tu Seraya, tominaa kapua, sia Zefanya,
tominaa ma’penduanna, sia iatu tallu to
ma’kampa ba’ba.
25 Sia lan mai kota iato natingkan
tu misa’ to mase’ponna datu, tu
ungkampai surodadu, sia pitui dio mai
tau iato, tu la tontong mennolo lako
datu, tu diapparan lan kota iato, sia
to massura’na kamandang lompo, tu
urrampun mintu’ tau lan tondok la lao
parari, sia annan pulona tau dio mai
kampung tu diapparan lan kota.

26 Natingkanmi Nebuzaradan, pangulu to
ma'kampa tu mintu' tau iato mai, nabaai
mennolo lako datu Babel, dio Ribla.
27 Napesuammi datu Babel umpatei tu
tau iato mai dio Ribla lan lili'na Hamat.
Susimoto tu kadipaliranna to Yehuda lan
mai tondokna.
28 Inde sia tu mintu' to napali'
Nebuzaradan; iamo tonna taun
ma'pempitu, tallungsa'bu duangpulo
ntallu to Yehuda;
29 sia iatonna taun ma'pessangpulo karua
kadatuanna Nebukadnezar tassu'mi lan
mai Yerusalem tu tau karua ratu'na
tallungpulo ndua tau.
30 Iatonna taun ma'penduangpulo ntallu
kadatuanna Nebukadnezar, napali'mi
Nebuzaradan, pangulu to ma'kampa tu
to Yehuda pituratu' patangpulo llima.
Mintu'i tu tau iato mai patangsa'bu
annan ratu'.

Yoyakhin dikaturu-turui

52:31-34

31 Iatonna taun ma'pentallungpulo
mpitu kadipaliranna Yoyakhin, datu
Yehuda bulan ma'pessangpulo dua, allo

ma’penduangpulo llima bulan iato, iatu
Yoyakhin, datu Yehuda, nakaturu-turui
Ewil-Merodakh, datu Babel, sia natassu’i
lan mai pa’tarungkuan, lan taun dinii
unnangka’i datu.
32 Ma’kada malamma’mi tu datu lako
kalena sia napamadao tu kao’koranna na
iatu kao’koranna mintu’ datu, tu nasolan
dio Babel.
33 Naelorammi datu Babel ussondai tu
pakean pa’tarungkuanna, sia kumande
dio medana datu lan mintu’ katuoanna.
34 Tontong nabalantai datu Babel pada tu
silasanna napake kiallo-kiallo lan mintu’
katuoanna sae lako kamateanna.

BATING

Bunga’na bating:
Sanggangmo tu Yerusalem

1:1-22

1 [1] A’a, lendu’ ia makarorrongna,
te kota marua’ pirangbongi’;
sangtintimo misa’ baine balu,
tu kuasa dio lu mintu’ bangsa;
datu baine dio lu mintu’ lembang,
anna mengkanorong dipopa’diama.
[2] Unnade-ade tumangi’ situ’turan bongi,
sia umpendau’ uai matanna,
moi misa’ tau tae’ bang umpakatanai,
dio lu tu mintu’ muane ungkamali’i;
iatu mintu’ sangmanena tang
maruru’mo lako kalena,
anna mendadi ualinna.
[3] Iatu Yehuda lo’bangmo napobua’
kamandasan,
sia napobua’ pa’diaman magasa;
torro dio lu mintu’ bangsa,
apa tae’ naappa’ karapasan;
iatu mintu’ to unnula’i unnappa’i,

lan lu kapussakan.
4 Iatu mintu’ lalan lako Sion madu’sen,
belanna tae’ tau sae umpakaraya
pa’gauran;
iatu mintu’ babanganna makarorrong,
mintu’ to minaanna sisumarroan,
mintu’ anak dara dio dosso inaa,
sia ia kalena mapa’di’ penaanna.
5 Mintu’ to umbalii ussau’i,
iatu ualinna paiman,
belanna PUANG umparampoi
kamasussan,
natumang sala budanna;
iatu mintu’ pia’-pia’na inang la male
dipali’,
nadolo lumingka naturu’ to umbalii.
6 Iatu mintu’ kamala’biran,
sisayurammo anak dara Sion;
iatu mai arungna sangtinti to donga
tang unnappa’ padang kariuan,
tau iato mai langga’ lumingka,
dio tingayona to unnula’i.
7 Lan allo kamaparrisanna sia
kalumioranna,
iatu Yerusalem tontong ungkilalai,
tu mintu’ apa keangga’,
tu mangka naampui lan allo
lendu’mo;

iatonna tobangmo tu bangsana tama
limanna ualinna,
sia tae’mo to patunduanna,
natiromi ualinna, sia napetaai,
belanna kasangganganna.
8 Lendu’ tongan kapuana tu kasalanna
Yerusalem;
iamoto naboko’i tau susito misa’ tau
maruttak;
iatu mintu’ to umpangke’i, untattami,
belanna natiromo tu
kama’kambelanganna;
ia kalena duka sumarro sia memboko’.
9 Iatu kamaruttakanna le’ke’ lako biring
dodona;
tae’ natangnga’-tangnga’i tu
katampakanna,
anna tobang rokko posi’ tana lambe’,
na moi misa’ tau tae’mo umpakatanai.
Tiroi, o PUANG, tu kamaparrisangku,
belanna matampo tu ualingku!
10 Iatu mai uali umpopengkorongmo
limanna
lako mintu’ apa keangga’na;
ondongpi natiro bang tau iato mai,
kumua iatu bangsa iato
tama inan maindanna,
tu a’ganna mangka Mipa’pepasanan,

kumua: iatu tau iato mai tae’
nama’din
urreke’komi tama kombongan.
11 Mintu’ pa’tondokanna sisumarroan
undaka’ roti;
iatu mintu’ apa keangga’na
napasituka’ kande,
la natoean sunga’na.-
Tiromi, o PUANG, sia pemarangai,
umba nakua tu kaditunaiangku!
12 Tae’raka, misa’dingi, e kamu mintu’
to lendu’?
Pemarangai sia tiroi,
ke la denni misa’ pa’di’ susi pa’di’,
tu diparampoanna’,
tu urruana’ tonNa parampoina’ PUANG
kamandasan,
tonna allo kare’dekanna ara’Na.
13 Napasaemi tu api dao mai madaona;
Napasonglo’mo sae tama bukungku;
Natananni porro’ tu lentekku
sia Naturrunna’ lako boko’;
Napatorro to pussakmo’,
mandasa situ’turan allo.
14 Iatu ayoka kakadakeangku magasa,
tu Napasikande-kande limanNa
Puang:
Iatu apa iato unti’tin sokkongku,

tu umpamoro’ kamatotorangku;
Nasorongmo’ Puang tama lisu pala’na,
to tang kusau’ unneai.
15 Napembuangammo Puang tu mintu’
to mawatangku lan tangngaku;
umpogau’mo misa’ pa’maruasan
untambai tau la unneana’
sia la ussanggangi mintu’ pia muane
malolle’ku;
Nalullu’mo Puang lan pa’parran
anggoro’
tu mai anak dara,
iamotu baine anakna Yehuda.
16 Iamoto angku tumangi’ bang,
iatu matangku, iatu matangku
sitanutuan tu uainna,
belanna sikambelana’ to ma’pakatana,
tu umpapaya deatangku;
iatu mai anakku muane pussakmo,
belanna mawatang tu uali!
17 Umballa’mo limanna tu Sion,
apa moi misa’ tau tae’ umpakatanai;
Natambaimi PUANG la unnea Yakub
tu mai sanglembangna Yakub butung
to pabali-bali.
Iatu Yerusalem dadimo butung
misa’ to maruttak lan lu tangngana
tau iato mai.

18 Iatu PUANG malambu’,
belanna pabali-balimo’ unnea kadanNa.
Perangii, e mintu’ bangsa,
sia tiroi tu kamapa’dirangku,
mintu’ tu baine malolle’ dio kaleku sia pia muane malolle’ku
male nasangmo dipali’.
19 Metambana’ lako mintu’ muane ungkamali’na’,
apa napopa’elo’nana’ sia napakenana’.
Mintu’ to minaangku sia pekaamberangku
ka’tumo sunga’na lan kota,
tonna undakaran kande kalena,
la natoean sunga’na.
20 Tiroi, o PUANG, tu kapussakangku;
iatu ba’tengku naponnoi kamagiangan,
sia iatu penaangku tibaliang lan ara’ku,
belanna tarru’ pabali-balimo’.
Dio lu salian iatu pa’dang ma’patamanang,
nalan lu banua den ropu.
21 Narangimo tau iato mai umba nakua tu sarroku;

apa moi misa’ tau tae’ tu
umpakatanana’;
narangi mintu’ ualingku tu
kamandasangku;
parannu-rannumo tu tau iato mai,
belanna Mipogau’mo tu iannato,
belanna Miparampomo tu allo mangka
Mipa’peissanan-
kenna dadiora susi aku tu tau iato
mai,
22 kumua anna sae dio oloMi tu mintu’
kakadakeanna tau iato mai!
Pogau’i lako tau iato mai,
susitu mangka Mipogau’ lako kaleku
natumang mintu’ salaku,
belanna lendu’ ia budanna sarroku,
sia masaki ara’na’.

Ma’penduanna bating: Yerusalem naluang kare’dekanna ara’Na Puang Matua

2:1-22

2 1 Ma’patumbai tu Puang tu diona
kare’dekan ara’Na
anNa pasamboi salebu’ tu anak dara
Sion!
Iatu kamala’biranna Israel

Napempa’nakanmo dao mai langi’
rokko lino,
tae’mo Nakilalai tu pelleseanNa
tonna attu kare’dekanna ara’Na.
2 Nasanggangi nasangmo Puang tu
padangna Yakub,
moi misa’ tae’ Nakatirinnai.
Diona kare’dekanna ara’Na, Natuanni
tu tambakukunna anak dara Yehuda;
Natua’mo rokko padang, sia
Napakasarembangan
tu kadatuan sola mintu’ arungna.
3 Diona kadukkuanna kasengkeanNa
Nata’takki
tu mintu’ tandukna Israel.
Naporonan sule tu lima kananNa,
tonna reke’i ualinna;
ondongpi ma’lu-lulu tu kasengkeanNa
lako Yakub ten to api ma’kande tiku
lao.
4 Nabinting tu panaNa butung to misa’
uali,
Naaakammi tu lima kananNa susito
pabali-bali;
Napatei nasangmi
mintu’ to ballo ditiro;
lan tendana anak dara Sion

Nabarrakan tu kare’dekan ara’Na ten
to api.
5 Iatu Puang susimo misa’ uali.
Naampello’mo tu to Israel,
mintu’ tongkonan layukna
Nasanggangmo,
mintu’ tambakukunna Natuanmo,
sia Napamakambanmo tu sarrona
sia dallo riona lako anak dara Yehuda.
6 Narondonnimi tu tendaNa ten to
rompo,
iatu inan kasitammuanNa
Nasanggangmo.
Napamalingmo PUANG tu tau lan Sion.
Anna tang ungkilalai pa’gauran sia
allo katorroan,
sia diona kama’lulu-luluanna
kasengkeanNa
anNa sayui tu datu sia to minaa.
7 Tang Naangga’mo Puang tu inan
pemalaranNa,
sia Nakasirisan tu inan maindanNa,
Nasorongmo tama kuasanna uali
tu rinding tembo’ tongkonan layukNa.
Mamak bang tu tau iato mai lan
banuanNa PUANG,
susi ke allo pa’maruasan.
8 Nara’ta’mo PUANG la Nasanggang,

tu rinding tembo’na anak dara Sion.
Nae’te’mo tu ulang pesuka’
sia tang Napodoran tu limanNa la pasanggang.
Iatu baba tembo’ sia rinding tembo’ Napamadu’sen,
anna sangtibambangan.
9 Iatu babanganna lamma’ nasang rokko padang,
iatu salli’na nasanggangmo sia Natesse-tesse;
iatu datunna sia iatu mai arungna mentialla’mo dio lu mintu’ bangsa,
iatu pangadaran diona sukaran aluk tae’mo;
sia iatu mai nabi tang unnappa’mo patiro mendeata dio mai PUANG.
10 Mintu’ to matua-tuanna anak dara Sion
ma’pakappa unno’ko’ diong padang;
sia nabubu’i barra’-barra’ tu ulunna,
sia ma’pote dibolong.
Natukku rokko padang
tu mintu’ anak dara Yerusalem.
11 Saunanmo tu matangku tumangi’,
iatu ba’tengku naponnoi kamagiangan,
rantang tonganmo tu buaku

napobua’ kasangganganna anak dara
bangsaku,
belanna iatu mai pia’-pia’ sia iatu mai
ma’susunnapa
tibambang ma’ipu dio lu tana lapang
lan kota.
12 Ma’kadami lako indo’na nakua:
Umbara nii tu gandung sia anggoro’?
Iatonna attu iato tibambangmi ma’ipu
susito ditobok
dio lu tana lapang lan kota,
iatonna attu iato ka’tumi tu sunga’na
dio to’ susunna indo’na.
13 Apara tu la kupokadangko, apara tu
ma’din kupasangtintiangko,
e anak dara Yerusalem!
Apara kupasangtenderan a’gammu la
umpakatanako,
o anak dara, iamotu baine anakna
Sion?
Belanna malua’ tu bangkemu ten to
tasik;
mindara ma’din undampiko?
14 Iatu nabimmu untiroangko
patiro mendeata tu apa tae’ gai’na
sia tae’ patunna,
tae’ natuarasangko tu kakadakeammu
la undampai tu dalle’mu,

untiroangko patiro mendeata,
tu tae’ gai’na sia ma’pakena bang.
15 Mintu’ to lendu’ lalan
massala’pa-la’pa diona a’gammu.
Ma’telle-telle sia unniling-iling
diona a’ganna anak dara Yerusalem,
nakua: Iamoraka te tu kota tu disanga
sundun kamaballoanna,
tu napopaiman mintu’ issinna lino?
16 Napengangaimoko sadangna
mintu’ ualimmu,
ma’telle-telle tu tau iato mai sia
singgarigi’-rigi’ isinna,
anna ma’kada nakua: tasanggangimi.
Ondong pissan iate allo iate iamo allo
tapiang-piang,
talambi’mo sia tatiromo.
17 Napogau’mo PUANG tu apa mangka
Natangnga’,
Napalanda’mo tu apa mangka
Napokada, tu apa mangka
Napa’parentan tempon dio mai;
Mangrabunnimo, tang Nakatirinnai
len.
Napasende tu ualimmu diona iko,
Napalayangmo tu tandukna mintu’ to
umbali-baliko.

18 Meongli’mi tu penaanna bangsa iato
mai langngan Puang.-
E, rinding tembo’na anak dara Sion,
Da’ito anna silindangan tu uai
matammu susi salu’-salu’
ke allo sia ke bongi,
da mumelayo len,
sia iatu mata taummu da natorei
tumangi’.
19 Millikko ammu sumarro ke bongi,
ke randukoi pa’kampan,
barrakanni tu penaammu
susito uai dio oloNa Puang,
popempala’i tu limammu langngan
Puang
belanna sunga’na anakmu,
tu ma’ipu napobua’ katangdiaran
dio lu mintu’ kasepangan lalan.
20 O PUANG, tiroi sia pemarangai!
Mindara tu Mipasusito?
Sipaturaka tu baine ungkande anakna,
iamotu pia naria?
Sipaturaka lan inan maindanNa Puang
dipatei tu to minaa sia nabi?
21 Dio lu mintu’ batatta situlambenan
diong lu padang tu pia muane sia to
matua;

mintu’ tu pia baine lolle’ku sia pia
muane lolle’ku
tibambangmo nakande bassi
mataran.
Iatonna allo kasengkeamMi Mipatei tu
tau iato mai,
sia tang Mikatirinnaimo Mirere’.
22 Susito la lao lako allo pa’maruasan
Mitambai nasang tu apa
umpatirambanna’ tiku lao;
iatonna allo kasengkeanNa PUANG
tae’ bang misa’ tau lussu’, sia tae’
bang misa’ torro mana’pa.
Iatu mai pia’-pia’ kudaranai sia
kupelobo’i,
nasabu’i nasangmo ualingku.

Ma’pentallunna bating: Kamandasan sia pa’pakatana

3:1-66

3 1 Iatu aku te umperasaimo’
kamandasan
napobua’ pebamba kare’dekan
ara’Na.
2 Nasolammo’ sia Napopa’lingkamo’
lan malillinna sia lan kapittukanna.
3 Tonganna ba’tu pempiran-piranna’

Napata'pai limanNa, tu'tu' allo.
4 Napamarangkemo tu kaleku sia
Napatingkurrungmo tu kuli'ku,
Tappumo Narebong tu bukungku.
5 Napalilingina' rasun sia kamaparrisan
ma'toppo'-toppo'.
6 Napanno'ko'na' lan to' malillinna
susito mate masai allomo.
7 Naampangi tikumo', angku tang kullei
tassu',
Narantemo' tambaga magasa.
8 Moi angku metamba-tamba umpalaku
pa'tunduan,
Tang Nasaile tu passambayangku.
9 Mintu' batatta la kuola Napalapa'imo
batu dipa',
mintu' lalanku Natuan-tuanmo.
10 Iamo butung misa' beruang
mangamu' lako kaleku,
butung misa' singa dio to'
kabunianna.
11 Natutu' bang tu lalanku sia
Nadammakna',
Napapussakna'.
12 Nabintingmo tu panaNa,
Napopassanda tu tinaranNa lako
kaleku.

13 Napatarru’ina’ tinaran lan mai inan
tinaranNa
Landa’ tama bale’ke’ku.
14 Bupetaamo’ lako mintu’ bangsaku
sia napoparumbasan tu’tu’ allo.
15 Napedia’imo’ kamapassikan
sia Napairu’mo’ apsantin.
16 Nasuana’ ungkaru’tukki karangan
anna tappu simpo tu isingku,
anNa ti’tinna’ rokko to’ barra’-barra’.
17 Mipasisayurammo kasalamaran tu
deatangku,
tang kuissanmo tu kamauparan.
18 Iamoto angku ma’tangnga’ kukua:
ta’demo tu kamatotorangku,
sia pa’rannuanangku langngan
PUANG.
19 Kilalai dikka’ tu kamaparrisangku sia
salamba salaoku,
sia iatu mai apsantin sia rasun.
20 Iake nakilalai deatangku te iannate,
tukku bangna’ ma’dosso-dosso.
21 Inde sia tu la kupalan penaa,
iamoto angku ma’rannuan:
22 Belanna mintu’ tanda pa’kamaseNa
PUANG, anna tae’ tasanggang,
belanna iatu mai kamamaseanNa tae’
upu’na.

23 Iake melambi’oi ba’ruoi,
sia kapua kamarurusamMi.
24 Nakua penaangku: PUANGmo tu
ba’gi mana’ku, iamoto anna Ia
kurannuan.
25 Masokan tu PUANG lako tu umpeagii,
sia lako tu penaa umpeangI.
26 Melo ke rapa’ penaai tu tau
umpeagi kamakarimmananNa
PUANG;
27 Melo tu mai muane, ke mangurapi,
anna passan ayoka.
28 Sipatu unno’ko’ misa-misa sia
ma’pakappa bang,
ke Napapassannimi Puang.
29 Sipatu tukku bang sae rokko to’
barra’-barra’,
umbai den sia kapa’rannuanan.
30 Sipatu napopa’elo’na tu popona lako
minda-minda ussala’pai,
da’ito napedia’i kadilo’boan.
31 Belanna tae’ Natontong sae lakona
patumpu tu Puang.
32 Belanna iake mangkaMi meparosso,
mekamaseioMi
sitinaya kakapuanna kamaturu-
turuanNa.
33 Belanna tangia lalan penaanNa

Napandasai sia Naparossoi tu mai
ma’rupa tau.
34 Iake nalullu’-lullu’i tau
tu mintu’ to ditarungku dao kuli’na
padang.
35 Iake naleko’i tau tu katongananna
misa’ muane
dio oloNa Patodoranna.
36 Iake natampun pusa’i tau tu solana
lan kara-karana,
tang Natiroraka Puang tu iannato?
37 Mindara tu ma’kada manna
nakombongmo?
Ke tae’i anNa Puang umpasanni?
38 Tang tassu’ dioraka mai pudukNa
Patodoranna
tu kadake sia melo?
39 Ma’apai nasumarro tu tolino lan
katuoanna?
Melo ke pantan sumarroi diona
kasalanna.
40 Melo ke umparessaki’ sia
umpelalanki’ mintu’ tengkata,
anta mengkatoba’ lako PUANG.
41 Melo ke umballa’ki’ pala’ta sia ara’ta
langngan Puang Matua dao suruga.
42 Salamokan sia pabali-balimokan,
apa tae’ Mima’pagarri’.

43 Mipembungku'mo tu kasengkean, sia
Milolaimokanni,
sia tang makatirinnamoKomi
umpateikan.
44 Mipembungku'mo tu salebu',
naurungan iatu passambayang tae'
tarru' lako Kalemi.
45 Mipasusimokan passarrinan rumpang
dio lu mintu' bangsa.
46 Napengangaimokan sadangna
mintu' ualingki.
47 Katirambanan sia pepoya
urrampoimokan,
kamasolangan sia kasanggangan.
48 Lolong-lolong tu uai matangku susitu
uai salossok,
natumang kasangganganna anak
dara bangsaku.
49 Iatu uai matangku tang tore
sitana'takan,
sia tang radan len,
50 sae lako mentiro lumbang tu PUANG,
sia ma'penunu dao mai suruga.
51 Kambang bangmo tu matangku
tumangi'
napobua' tu mintu' anak dara lan
kotaku.

52 Naula’ sumpu tonganmo’ susi misa’ manuk-manuk
tu mai to tae’ bannangna nanii unnula’na’.
53 Nasabu’ina’ rokko garuang
sia natumbuina’ batu.
54 Natu’ba’mo’ uai sia nakabu’ tu ulungku;
Kuma’tangnga’ kukua: la ka’tumo sunga’ku.
55 Meongli’na’ ussa’bu’ sangamMi, o PUANG
diong mai garuang mandalan.
56 Mitananni talinga tu peongli’ku, da Misissinganni talinga
tu sarroku sia pengkamoyaku.
57 Mareke’Komi, ke meongli’na’ lako Kalemi,
Ma’kadaKomi kumua: Da mumataku’.
58 Kamu, o Puang umpebalii tu kara-karaku,
Mirampanan mana’pa tu sunga’ku.
59 Mitiro, o PUANG, ditampun pusa’ bang tu kara-karaku,
sanda tonganni tu kara-karaku.
60 Mitiro tu kamagallianna tau iato mai sia mintu’ tangnga’na la ussanggangna’.

61 Mirangi, o PUANG, tu pelo'bona,
sia mintu' tangnga'na la
ussanggangna',
62 tu kadanna minda-minda umbalina'
sia pa'bisik-bisikna,
la ungkadakeina' tu'tu' allo.
63 Tiroi tu torro ke'de'na tau iato mai:
Napadadina' parumbasan.
64 La Mipapakkanni, o PUANG,
sitinaya penggauranna.
65 La Mibutai penaanna tu tau iato mai;
parampoi tampak ropumMi tu tau
iato mai!
66 La Mipaula'i kasengkeamMi sia la
Mipisanni tu tau iato mai
diong mai nasambo langi'Na PUANG.

Ma'penna'pa'na bating: Kamandasan ussonda kamala'biran

4:1-22

4 1 Ma'patumbai tu bulaan
namalottongmo.
Anna tang pandillakmo tu bulaan
massang!
Iatu mai batu maindan tisambo'mo
dio lu mintu' kasepangan lalan.

2 Iato mai anak Sion, tu mala'bi'
tongan,
dolona siangga' bulaan massang,
ma'patumbai anna dipapada busso
litak,
panggaraga to tumampa kurin.
3 Moi serigala umpatado sia ia susunna,
la nasusu anakna;
apa iatu anak dara bangsaku
masarrangmo,
susi burung unta dio lu padang
pangallaran.
4 Iatu pia'-pia' sumusupa, la'ka' tu
lilana
langngan lingarona napobua'
kama'rangan,
iatu mai pia umpalaku roti,
apa moi misa' tau tae' untadoanni.
5 Iatu to ma'pemammi' bang kumande
limpumo mangelo dio lu mintu' lalan;
iatu to ditaranak mamma' dao sampin
karamisi,
urraka'mo pa'rampunan au.
6 Belanna iatu kakadakeanna anak dara
bangsaku mandu kapua
anna kasalanna Sodom,
tu dibaliangan lan sangkappidian mata,
moi misa' tau tae' ungkasara'i.

7 Iatu mai arungna masero na ambun
makko,
sia mabusa anna bumbungan,
pa'kaleanna mararang anna merdan,
kalena susito batu parimata lasuri'.
8 Totemo iatu kalena malottong anna
sisaling,
tang ditandaimo dio lu lalan,
kuli'na tikkurrung sia la'ka' lako
bukunna,
sia marangkemo susi kayu.
9 Maupa' iatu to mate nakande pa'dang,
anna iatu to mate mangelo;
samasai-sainna samoro'-moro'na susito
ditobok,
belanna iatu padangna tang
memburamo.
10 Iatu limanna baine matirinna
untollo'mo anakna;
iamoto tu napokande,
tonna lambi' kasangganganna tu
anak dara bangsaku.
11 Napasundunmo PUANG tu kare'dekan
ara'Na.
Nabarrakan tu kadukkuanna
kasengkeanNa.
Ondong pissan Napadukkumo tu api
lan Sion,

tu umpepurai nakande tu
parandangan tembo’na.
12 Mintu’ datu lan lino
sia iatu mai to untongkonni kuli’na
padang tae’ napatonganni,
kumua iatu to pabali-bali sia uali
nakulle tama babangan Yerusalem.
13 Iatu iannato buntu tumangna
kasalanna tu mai nabinna,
sia kakadakeanna tu mai to
minaanna,
tu mangka umpatibollo rarana
to malambu’ lan tangnga-tangngana
Yerusalem.
14 Sumasak butung to buta dio lu lalan,
umpentombang rara;
narumbu pakeanna
tu apa napemalii ungkaka’i.
15 Metamba tu tau lako: Lendu’mokomi!
To maruttak!
Lendu’mokomi, lendu’mokomi, da
mikaka’i lako!
La mallai tu tau iato mai, ondongpi la
salamba salao; melo ke nakua tau
dio lu mintu’ bangsa, kumua:
Tae’mo nama’din torro inde te.
16 PUANG kalenamo umpatisambo’-
sambo’i tu tau iato mai;

Tae’mo Nasailei tu tau iato mai.
Iatu tau iato mai tae’ nakatirinnai tu to
minaa,
Sia iatu to matua tae’ nakaturu-turui.
17 Tontong bang tu matanta ma’penunu
sia ma’peagi – apa tae’ gai’na;
dao menara pa’kampanta tanii
umpemantangi
tu misa’ bangsa tang nakulle
merampanan.
18 Attu iato nabasamiki’ matanna tau
iato mai, ke mentengkaoki’,
naurungan tae’mo tama’din
umpolalan rante malona’ta;
upu’mo allota sia sumpumo
sumandakta,
manassa, upu’mo allota!
19 Mintu’ to unnula’ki’ matira’ ia
anna langkan maega dao langi’,
masarrang tongan unnula’ki’ dao
buntu,
sia naodo’ki’ dio lu padang
pangallaran.
20 Iatu penaa tassu’ dio to’ illongta, tu
Natokko PUANG,
didammak dio to’ kalo’tokna,
tu tatangnga’ kumua: diong
pentiongananna

tanii tuo dio lu mintu' bangsa.
21 Parannu bangmoko sia sende
paimanko, e anak dara Edom,
tu torro dio lili'na Us-
la ditadoan dukamoko tu irusan,
naurunganni malango sia
ma'kambelang.
22 Upu'mo tu kakadakeammu, e anak
dara Sion,
tae'mo anNa la umpali'ko Puang.
La napapakkanni Puang tu mintu'
kakadakeammu, e anak dara
Edom,
sia la Napapayan tu kasalammu.

Ma'pellimanna bating: Passambayang umpalaku katilendokanna tondok dio mai kamandasan

5:1-22

5 1 O PUANG, kilalai tu mai apa
urrampoikanni;
tiroi sia mantai tu kadilo'boangki.
2 Iatu taa mana'ki tobangmo tama
limanna to salian,
sia mintu' banuangki tilelemo tama
limanna to tama sae.

3 Dadimokan to biung, tang keambe’
sia iatu indo’ki butungmo to balu.
4 Iatu uai kiiru’ kialli doi’,
iatu kayu tutungan kiappa’ kibaya’mo.
5 Nati’tin to unnula’kan tu sokkongki,
bo’yo’mokan ma’diama, natae’
napopelayokan.
6 Kipopandaka’ tu limangki lako Mesir,
sia lako Asyur, kinii ma’pedia’ roti.
7 Iatu mai ambe’ki kasalammo, totemo
pa’demo,
na iatu mintu’ salana, kami nasang
umpassanni.
8 Kaunanmo umparentakan,
natae’ tau ussabakkan lan mai
limanna.
9 Umburukangkan sunga’ki male
undaka’ roti,
napobua’ kandean pa’dang dio lu
padang pangallaran.
10 Iatu kuli’ki dukku susi ruaya lan
dapo’,
napobua’ kamapannanganna
karorian.
11 Tau iato mai untoro’-buku mintu’
baine lan Sion,
sia mintu’ anak dara lan kota Yehuda.
12 Natoke’ tu mintu’ arung dao kayu,

sia tae’ nakasiri’i tu lindona to matua.
13 Iatu to mangura nasua umbaa batu
pangrissoan,
iatu mai pia tipa’re’ba len umbaa
kayu.
14 Tae’mo to matua lan lu babangan
tondok,
natoreimo pia muane umpannoni
katapinna.
15 Pa’demo tu kasendean penaangki,
membalimo passanda bolong tu
pa’gellu’ki.
16 Iatu makota tobangmo dao mai
ulungki,
upu’ alloki, belanna umpogau’mokan
kasalan!
17 Iamote tu bannangna anna mapa’di’
tu penaangki,
iamote tu bannangna anna tang
maseromo kitiro:
18 Tu belanna buntu Sion mempadang
talomo,
napourungi naolai sindallung dio lu.
19 O PUANG, Kamu tu unnisung tontong
sae lakona,
iatu isungan kapayungamMi landa’
lako disituran-turananni.

20 Ma’apai amMi tontong tang
ungkilalaikan,
sia ma’apai amMi tampe tarru’kan
sae lakona?
21 O PUANG, solammokan sule lako
Kalemi, manassa la sulekan mati’.
Ba’rui tu alloki susi tonna dolona!
22 La Mitampe tarru’ morakannika?
La mandu liuraka tu kare’dekan
ara’Mi lako kaleki?

YEHEZKIEL

Patiro mendeatanna Yehezkiel

1:1-28

1 [1] Iatonna taun ma’pentallungpulo,
bulan ma’penna’pa’, allo ma’pellima
bulan iato, tongku torro sola mintu’ to
dipali’, dio randan salu Kebar, ta’kala
anna tibungka’mo tu langi’, angku tiroi
tu ba’tu pira-pira patiro mendeata, tu
Napaombo’ Puang Matua.
[2] Iatonna allo ma’pellima bulan iato –
iamotu taun ma’pellima kadipaliranna
datu Yoyakhin,-
[3] rampomi tu kadanNa PUANG lako
tominaa Yehezkiel, anakna Busi, lan
tondok to Kasdim, dio randan salu
Kebar; inde to dio nanii limanNa PUANG
urrondongi.
[4] Kutiromi, tonganna den misa’
talimpuru’ lu daa mai ulunna salu, iamo
tu sangkombong gaun makamban, nanii
api mellepa’-lepa’ lan sia natikui misa’
arrang; inde to lan, iamo tu lan tangnga

api den tu apa ditiro susi batu bulaan
sirau salaka pandila-dila.
5 Sia lan tangngana den tu ma'rupa a'pa'
a'gan kepenaa; susite tu rupanna: iatu
tampana susi tolino,
6 pantanni lindo sia'pa', sia pantanni pani'
sia'pa' patomali.
7 Iatu a'gan lette'na malolo; iatu pala'
lette'na susitu pala' lette' anak sapi, sia
pandillak-dillak susi tambaga dirussui.
8 Nadiong to' pani'na den tu lima tau
dio to' sa'dena a'pa'. Na iatu lindona sia
pani'na tu a'pa' a'gan iato,
9 sikande tu pani'na. Ianna male tae'mo
namenggirik len; male tarru' bang lako
tu napempatuinna.
10 Na iatu lindona sola a'pa'i dio kananna
susito lindo tau sia lindo singa; na dio
kairinna sola a'pa'i susi lindo sapi; na
sola a'pa'i to ma'lindo langkan maega
duka.
11 Na iatu pani'na tiballa' langngan;
pantan ma'pani' sida'dua, tu sikande; na
iatu da'dua ussamboi kalena.
12 Pantan male tarru' lako tu
napempatuinna; umba-umba tu
naporai penaa la naola, ia duka naola;
tae' namenggirik len, ke malei.

13 Iatu rupanna a’gan iato susito ruaya
borrong, sia susito bia’ tiroanna –
menono’ dio alla’na a’gan iato, na iatu
api lako mangarrang, nanii mellepa’ kila’.
14 Iatu a’gan iato ma’dondo tipasule-sule
ten to kila’ silalle-lalle.
15 Iatongku tiroi tu a’gan iato, manassa
den tu lentenan diong to’ padang, dio
la’pekna a’gan iato, dio tingayona tu
a’gan sola a’pa’i.
16 Iatu tiroanna sia garaganna tu
lentenan iato susi pandillakna parimata
pirusa’; susi bang rupanna sola a’pa’i;
iatu tiroanna sia garaganna susi bang
to misa’ lentenan lan tangngana misa’
lentenan.
17 Iake malei ma’din lu lako a’pa’ mata
angin tu napempatui; tae’ namenggirik
len, ke malei.
18 Iatu pelengna malangka’ sia
metakuran, belanna nasitutu’i nasang
mata mengguririk sola a’pa’i.
19 Ianna male tu a’gan iato, iatu lentenan
tiputa’ dio la’pekna; na ianna kendek
langngan, iatu mintu’ lentenan kendek
duka.
20 Umba-umba tu naporai penaa, inde
dukato nanii tu a’gan iato male –

umba-umba naporai tu penaa male; iatu lentenan tiangka’ duka sisola, belanna iatu penaa lan a’gan iato lan duka lentenan.
21 Ianna male tu a’gan iato, tiputa’ duka tu lentenan, ianna torro, torro dukamo; iake kendekki langngan, iatu lentenan tiangka’ duka sisola, belanna iatu penaa lan a’gan iato lan duka lentenan.
22 Na dao to’ ulunna a’gan iato den susi apa do langi’ tiampa’, ten to kinang es, tiballa’ dao ulunna.
23 Diongna lu to apa tiampa’ nanii tiballa’ tu pani’na malolo sitingoan; sia pantan ma’pani da’dua, tu ussamboi kalena dio tingayona sia dio boko’.
24 Ianna male tu a’gan iato, kurangi tu pani’na susito uai saba’ mongngo’ bang, susi gamaranna To umpoissan angge maritik, takua gumalugunna surodadu ma’baanan; ianna torromo, napembasseammi tu pani’na.
25 Dirangimi tu misa’ gamara dao mai apa tiampa’ dao to’ ulunna; ianna torromo, napembasseammi tu pani’na.
26 Dao apa tiampa’ dao ulunna, den tu apa ditiro susi parimata lasuri’, tu ma’rupa isungan kapayungan; na dao

apa susi isungan kapayungan nanii
unnisung tu ditiro ma'rupa tau.
27 Sia kutiro tu apa pandillak susi batu
bulaan sirau salaka, randuk dio mai
to' ma'rupa aakna tu ma'palulanganna
susito api diparerungi; na iatu randuk dio
mai to' ma'rupa aakna tu ma'palurokkona
kutiro susi apa natikui misa' arrang.
28 Susito tindak sarira ditiro, tu paan lan
gaun, ke palauranni, susito tu rupanna tu
arrang untikui tu api. Susimoto tu rupa
dinii umpa'peomboran kamala'biranNa
PUANG. Iatongku tiromi to, lumbangmo'
rokko padang, angku rangii misa'
gamara Ma'kada.

PepasanNa PUANG **lako Yehezkiel**

2:1–3:15

2 1 Ma'kadami lako kaleku Nakua: E
ma'rupa tau, millikko ammu bendan,
belanna la Kupa'kadaiko.
2 IatonNa pa'kadaimo', tamami kaleku tu
penaa, anna pabendanna', sia kurangimo
tu To umpa'kadaina'.
3 Ma'kadami lako kaleku Nakua: E
ma'rupa tau, Kusuako lako to Israel, lako
tu mai bangsa pabali-bali, tu unneaNa';

iatu tau iato mai sia nene’ to dolona
umboko’i dukaMo’ sae lako allo iate;
4 moi na iatu anakna tau iato mai
ma’lindo batu duka sia battuk tu
penaanna. Kusuako lako tau iato mai,
ammu pokadanni kumua: Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG.
5 Iatu tau iato mai ba’tu morai untananni
talinga, ba’tu tae’i – belanna tau iato mai
to pabali-bali – la naissan duka, kumua
den misa’ nabi dio lu tau iato mai.
6 Na iko, e ma’rupa tau, da mukataku’i
tu tau iato mai sia da mukataku’i
tu kadanna, moi natikuiko a’da’ sola
duri sia moi ammu sisola te’tek buku;
da mukataku’i tu kadanna sia da
mukagiangi tu olona, belanna tau iato
mai to pabali-bali.
7 Apa la mupokada nasang lako tu
kadangKu, ke la morai untananni talinga,
ba’tu tae’i, belanna tau iato mai to
pabali-bali.
8 Na iko, e ma’rupa tau, perangii tu
apa Kupokadangko; da mupabali-bali
susite to pabali-bali; popengangai
tu sadangmu, ammu kandei tu apa
Kubenko.

9 Attu iato kutiromi, manassa den misa’
lima untadoina’, sia manassa den sura’
tilulun dio lima iato.
10 Naballarammo’ tu sura’ iato; tisura’mo
patomali dio tingona sia dio boko’na; na
iatu disura’ dio, iamotu ba’tu pira-pira
bating, sarro sia pekaindo’.
3 1 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E
ma’rupa tau, kandemi tu apa mutiro;
kandemi tu sura’ tilulun; ammu male
ma’kada lako to Israel.
2 Attu iato kupopengangami tu sadangku,
anNa pakandena’ tu sura’ tilulun iato.
3 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E
ma’rupa tau pediaranni tambukmu te
sura’ tilulun Kubenko sia ponnoammi
ba’tangmu. Kukandemi to anna susi tani’
enoan lan sadangku.
4 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E
ma’rupa tau, laoko umpellambi’i to
Israel, ammu ma’kada lako tete dio
kadangKu.
5 Belanna tae’ mudisua lako bangsa tang
muissan basana sia tang mupebuyu’,
apa lakori to Israel;
6 sia tang lu lako tu mai bangsa buda
tu tang muissan basana sia tang
mupebuyu’, tu tang mutandai kadanna.

IangKu suako lako tau iato mai, manassa naperangiiko.
7 Apa tae’ namorai umperangiiko
to Israel, belanna tae’ namorai
umperangiiNa’ belanna mintu’ to Israel
makarra’ nasang batu kidena sia
ma’penaa battuk.
8 Iamoto la Kupamakarra’ tu lindomu
susi tau iato mai sia la Kupamakarra’ tu
batu kidemu susi tau iato mai.
9 Susito intan mandu makarra’ na batu,
la Kupadadi susi dukato tu batu kidemu;
da mukataku’i tu tau iato mai sia da
mukagiangi tu olona, belanna tau iato
mai to pabali-bali.
10 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E
ma’rupa tau, iatu mintu’ kada tu
la Kupokadangko, la mupariba’tang
tongan sia la mupalanda’ tongan tama
pa’perangimmu.
11 Malemoko umpellambi’i tu to dipali’,
iamotu sangbangsamu, ammu ma’kada
lako ungkuanni kumua: Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG –: ba’tu morai
tu tau iato mai untananni talinga, ba’tu
tae’i.
12 Naangka’mo’ Penaa langngan,
angku rangi dio boko’ku misa’ oni

mongngo’ tongan – nadipudimora
tu kamala’biranNa PUANG lan inan
isunganNa –,
13 iatu ongngo’ pani’na a’gan iato tu
sitampa’ len, sola tu gumalugunna
mintu’ lentenan; iamotu oni mongngo’
tongan.
14 Naangka’mo’ Penaa langngan, anNa
solanna’ male, angku ke’de’ dossona’
napobua’ katiangkaranna penaangku,
belanna mabanda’ tu limanNa PUANG
untemme’na’.
15 Urrampoimo’ to dipali’ dio Tel-Abib,
tu torro dio randan salu Kebar, sia
umba-umba nanii torro, torrona’ dio lu
pitung allo, pussak bang.

Yehezkiel diangka’ to ma’kampa

3:16-21

16 Iatonna ganna’mo pitung allo
narampoimo’ kadanNa PUANG Nakua:
17 E ma’rupa tau, Kuangka’moko to
ma’kampana to Israel. Iammu rangii
tu kada tassu’ dio randan pudukKu,
la mupakilala tu tau iato mai tete dio
sangangKu.

18 IangKu ma’kada lako to tang
mekaaluk, kumua: Inang la mateko –
apa tae’ mupakilalai sia tae’ mupa’kadai
la umpakilalai tu to tang mekaaluk da
naturu’i tu lalan kadakena dennoupa’
mukaritutui tu katuoanna, ke susito
manassa iatu to tang mekaaluk la mate
lan kakadakeanna, apa iatu rarana
Kupa’tuntunniko.
19 Apa iake mupakilalami tu to tang
mekaaluk, anna tang mengkatoba’ dio
mai katangmekaalukanna sia dio mai
lalan kadakena, manassa iatu tau iato
la mate lan kakadakkeanna, apa iatu
sunga’mu mupatilendokmo.
20 Sia iake denni to malambu’ tibalik
dio mai kamalamburanna naumpogau’
kelokna, angKu padenanni tu misa’
katitodoan, la mate; belanna tae’
mupakilalai, la mate tu tau iato lan
kasalanna, sia iatu mai penggauran melo
napogau’, tae’mo anna dipaalai bilangan,
apa iatu rarana Kupa’tuntunniko.
21 Apa iake mupakilalami tu to malambu’
iato, kumua da anna pogau’ kasalan,
natae’ anna landa’ umpogau’ kasalan,
manassa la tuo, belanna natimang

tu pa’pakilala; sia iatu sunga’mu mupatilendokmo.

Ma’penduanna kadipaomboranna kamala’biranNa PUANG

3:22-27

22 Iatu limanNa PUANG untemme’ bangna’ dio, anNa ma’kada lako kaleku Nakua: Ke’de’ko, maleko lako lombok, na diopa angKu pa’kadaiko.
23 Ke’de’mo’ angku male lako lombok iato; kutiro tulangdanmo dio tu kamala’biranNa PUANG susi bang tu kamala’biran mangka kutiro dio randan salu Kebar; lumbangmo’ rokko padang.
24 Apa iatu penaa mentamamo kaleku, anNa pabendanna’; anNa pa’kadaina’ sia Nakua lako kaleku: Maleko tama, ammu tutu’i ba’ba kalemu lan banuammu.
25 Na iatu iko, e ma’rupa tau, manassa la napatikuiko ulang, anna pungoko ulang iato, naurunganni tae’mo mukullei male sisola tau iato mai.
26 Sia iatu lilamu la Kupala’ka’ langngan langi’-langi’mu, ammu mamang sia tae’mo mudadi to ma’pakilalanna, belanna tau iato mai to pabali-bali.

27 Apa iangku pa’kadaimoko, la
Kubungka’ tu sadangmu, ammu pokadai
lako, kumua: Inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG: Minda-minda morai
untananni talinga, nama’perangi, na
minda-minda tae’ natananni talinga
da’imito. Belanna to pabali-bali tu tau
iato mai.

Dipatta tu rapang-rapangna kota Yerusalem, ke la dipatama limbui

4:1–5:17

4 1 E iko, ma’rupa tau, alako misa’ batu
tela, padioi tingayomu, ammu pattai
lako tu misa’ kota, iamotu Yerusalem.
2 Pattai susito ke dipatama limbui:
pabendanni tu misa’ benteng tu dinii
sae ullaoi, garagai tu misa’ tampo
la umpatama limbui, pabendanni tu
mai tenda surodadu sia palilingi kayu
petumbuk usseran benteng.
3 La muala tu misa’ pamuntu bassi, la
muporinding lan alla’mu sia kota iato,
ammu tontong umpenunui, naurunganni
ditiro susi ke dipatama limbui; ammu
patama limbui. Iate iannate misa’ tanda
lako to Israel.

4 Iatu iko bambangangko kalemu dio
la’pek kairimmu, mupatorroi dao tu
kakadakeanna to Israel: pada tu allona
munii umbambangan kalemu, pada
dukato munii umpatoppo’i dao la’pekmu
tu kakadakeanna tau iato mai.
5 Sia iatu taun kakadakeanna tau iato
mai Kupatanggungiko pada bilanganna
tu allo iato, talluratu’ ngkasera pulona
allona. Susimoto tu kakadakeanna to
Israel mupatoppo’ dao la’pekmu.
6 Iake musundunnimi tu iannato, la
umbambangan pole’ko kalemu, iamotu
dio la’pek kananmu; ammu patoppo’i dao
la’pekmu tu kakadakeanna to Yehuda:
patangpulo allona; ke sangtaunoi,
Kupatanggungiko sangallo.
7 La tontong bangko umpenunui
tu Yerusalem dipatama limbu sia
tontong tipoli’ tu lima bayummu, sia la
mupa’nubuaran tu kasanggananna.
8 Manassa Kupatikuiko ulang, da ammu
membaliang lako la’pek sangbaliammu
sae lako ganna’na tu allo munii
ma’patama limbu.
9 Sia la unnalako gandung, dalle
sisikan, kadong, kadong barra’, ba’tan
sia gandung kebulu, patamai kurin,

ammu garagai roti; iatu allo munii umbambangan kalemu dio to’ la’pekmu, iamotu talluratu’ ngkasera pulona, la munii ungkandei.
10 Iatu kande la mukande la ditimbang duangpulo sikele’ sangallo; iake attunnaomi la mukandeomo sidi’.
11 Sia la musuka’ tu uai muiru’, sangtaa annanna misa’ hin; iake attunnaomi la muiru’omo sidi’.
12 Sia la mukande tu roti iato susi roti dalle sisikan, ammu tunui tu roti dalle sisikan iato dao to’ tai marangkena tau, dio pentirona tau iato mai.
13 Ma’kadami tu PUANG, Nakua: Susimoto tu to Israel la ungkande roti maruttakna dio lu mintu’ bangsa, tu padangna Kunii la ussualei tu tau iato mai.
14 Apa mebalina’ kukua: O Puangta PUANG. Tonganna inang tae’ lenpa kuruttakki kaleku; tae’ bangpa angku kande olo’-olo’ nasepak olo’-olo’ masuru tempon dio mai bitti’ku sae lako totemo, sia tae’ lenpa natamai duku’ bosi tu sadangku.
15 Ma’kadami lako kaleku Nakua: Manassa la Kuelorangko umpakei tu tai

sapi la mupasondana tai tau; iamoto tu
la mupanggaragai rotimmu.
16 Sia Nakua siapa lako kaleku: E ma'rupa
tau, Kuparoto' tu roti dipopamuntu dio
Yerusalem – anna ditimbang tu roti la
nakande situang karossoan penaanna;
sia disuka' tu mai la nairu' disuka'
situang kamagianganna-
17 anna kapu'duran tarru' roti sia uai
tu tau iato mai sia pada pussak, anna
bonnong napobua' kakadakeanna.
5 1 Na iko, e ma'rupa tau, alako misa'
pa'dang mataran, tu la mupake susi
piso peku'ku'na misa' to ma'ku'ku';
kallu'i tu ulummu sia danggo'mu; ammu
ala misa' timbangan ammu taa-taai tu
beluak.
2 Sangtaa tallunna la muballa api
lan tangnga kota, ke purami tu allo
kadipatama-limbuanna, iatu taa tallunna
la muala, ammu patorroi mumane
unta'tak-ta'takki pa'dang tiku lao;
na iatu sangtaa tallunna la muambo'
napettiaranni angin, belanna la Kunonok
tu pa'dang dio boko'na tau iato mai.
3 Sia la muala sidi' tu beluak iato,
ammu pessimporrosanni lan biring bayu
lamba'mu.

4 Sia la mualapa pira tu beluak iato,
ammu pembuanganni tama tangnga api,
ammu ballai; na inde to lan mai la nanii
mellepa’ tu api lako mintu’ to Israel.
5 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG:
Nakua: Iamote tu Yerusalem. Kupalanmo
tangngana mintu’ bangsa sia natikuimo
tondokna tau.
6 Apa tang mekaaluk umbali-bali
atorangKu losong na iatu mintu’ bangsa
sia umbali-bali apa Kupondok losong
na iatu mintu’ tondok tiku lao, belanna
natibemo tau iato mai tu atorangKu
sia tae’mo nalolang unturu’ mintu’ apa
Kupondok.
7 Iamoto inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG Nakua: Belanna mandukomi
pabali-bali na iatu mintu’ bangsa
untikuikomi sia tae’ milolang unturu’
apa Kupondok sia tae’ mikaritutui
tu atorangKu, ondong pissanpi tae’
mikaritutui tu atoranna mintu’ bangsa
untikuikomi –,
8 iamoto inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa, Aku la
umparampoiko ukungan, manassa Aku!
Aku la ma’paolai salu lan lu tangngamu
dio pentirona mintu’ bangsa.

9 Ia Kupogau’ lako kalemu tu apa
tae’ lenpa Kupogau’i sia tae’
lenmo Kula umpogau’i undinna tu
susinnato, natumang mintu’ penggauran
megalliammu.
10 Iamoto lan lu tangngamu iatu ambe’
la ungkande anakna na iatu mai anak la
ungkande ambe’na. Aku la umpaolaiko
salunna, na mintu’ tu torrona dio mai
kalemu la Kuambo’ lako mintu’ matanna
angin.
11 Iamoto, la lelukraka tuoKu, kadanNa
Puangta PUANG, tongan-tonganna,
tu belanna mangkamo muruttakki tu
inan maindanKu napobua’ mintu’
apa megi’girammu sia mintu’
penggauran megalliammu iamoto
la Kusa’bianganmoko, moi misa’ apa tae’
bangmo Kukasayangi sia tae’mo Kula
matirinna.
12 Sangtaa tallummi la mate nabaa ra’ba
biang sia la narabunni karorian dio lu
tangngami; na sangtaa tallummi la
songka nakande pa’dang; na sangtaa
tallummi pole’o la Kuambo’ lako mintu’
matanna angin sia la Kunonok tu pa’dang
dio boko’na tau iato mai.

13 Susimoto tu kasengkeangKu
la Kutappu'i Kubarrakan sia la
Kuparampoi kare'dekan ara'Ku tu tau
iato mai, namane sau penaangKu sia
ma'papakkanniNa'. Sia la naissan tau
iato mai, kumua Akumo, tu PUANG, tu
kamanokangKu ditimba oloKu angku
ma'kada, ke mangkami Kutappui tu
mintu' kare'dekan ara'Ku Kuparampoan
tau iato mai.
14 La Kupadadiko misa' apa daun lauan
sia misa' apa ditatta dio lu mintu' bangsa
untikuiko, dio pentirona mintu' tau
lendu'.
15 Nasusito la dadiko misa' apa ditatta
sia dibe'se, tu umpandan pa'pakilala sia
misa' apa napotiramban mintu' bangsa
untikuiko, ke Kuparampoimoko ukungan
tete dio kasengkean sia kare'dekan ara'
sia peada' masarrang. Akumo, PUANG,
tu mangka ma'kada.
16 Iake Kupalaomi tu tinaran
mapannangna karorian unta'pai tu
tau iato mai, tu la ma'kasanggang sia
tu la Kupalao la urrabunnikomi, na attu
iato la Kutompoi polepa karorian, tu la
urrampoiko, sia la Kuparoto' tu roti la
mupopamuntu.

17 La Kuparampoiko karorian sia olo’-olo’
masuru, tu la umpasayu’ko anakmu; la
narampoiko ra’ba biang sia to’doan rara,
sia la Kuparampoiko pa’dang. Akumo,
PUANG, tu mangka ma’kada.

Diona kasanggangan la urrampoi buntunna Israel

6:1-14

6 1 Saemi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
2 E ma’rupa tau, mentingo lu lakoko
buntunna Israel, ammu ma’nubua’ diona
kasangganganna, kumua:
3 E mintu’ buntu Israel, perangii tu
kadanNa Puangta PUANG: inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG lako
mintu’ buntu sia tanete, sia salu’-salu’
marangke sia lombok: Manassa la
Kuparampoikomi pa’dang sia mintu’ inan
madaomi la Kusanggang.
4 La dirondon tu mai inan pemalarammi
sia ditesse-tesse tu inan pemalaran
pantunuan dupami, sia la Kupembuangan
dio tingayona rapang-rapang
dipodeatammi tu to dipateimmi.

5 Iatu mai batang rabukna to Israel
la Kupemparrakan dio tingayo
rapang-rapang dipodeatammi sia iatu
bukummi la kusamboran tiku lao inan
pemalarammi.
6 Umba-umba tu munii torro, la disabu'i
tu mintu' kota sia la dipopempadang talo
tu inan madao, anna disanggang tu inan
pemalarammi sia tang dipoinaamo, iatu
pa'deatammi ditesse-tesse sia disabu'i,
iatu inan pemalaran pantunuan dupami
dile'to-le'to sia iatu panggaraga limammi
la diro'pok-ro'pok.
7 Iatu to mate la torro tibambang lan lu
tangngami, ammi tandai, kumua Akumo
tu PUANG.
8 Apa la Kupatorrokomi pira, belanna
ba'tu pira-pirakomi, tu nasesa pa'dang,
la torro dio lu bangsa iato mai, ke
dipatisambo'mokomi lan lu mintu'
tondok.
9 Attu iato la mikilalaiNa' tu mintu'
to tilendokmi dio lu mintu' bangsa,
tu dinii umpali' tau iato mai, ke
Kupabonnongmi tu penaa pasandak
salunna, tu memboko'mo dio mai Kaleku,
sia Kutessemo matanna, tu ma'penunu
lako rapang-rapang dipodeatanna la

ma’gau’ sala; la ungkagi’gi’ kalena tu
tau iato mai napobua’ gau’ kadakena, tu
mangka napogau’, tonna parri-parri tu
apa megallianna.
10 Sia la naissan tau iato mai, kumua
Akumo, tu PUANG, tae’ Kuma’kada
punala bang kumua la Kuparampoi
kamandasan iato tu tau iato mai.
11 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Sa’pako pala’mu, ammu
mentarassa sia metamba kumua: A’a
dikka’ tu diona mintu’ kakadakean
megallianna to Israel, belanna iatu tau
iato mai la tibambang tete dio pa’dang
sia karorian sia ra’ba biang.
12 Minda-minda tu mambelanna la
mate napobua’ ra’ba biang, minda-
minda tu mandappi’na la tibambang
nakande pa’dang; na minda-minda tu
torronapa sia tilendoknapa la mate
napobua’ karorian; la Kutappui tu mintu’
kare’dekan ara’Ku la Kuparampoan tau
iato mai.
13 Attu iato la mitandai, kumua Akumo
tu PUANG, ke tibambangmi tu to
matena tau iato mai lan lu tangnga
rapang-rapang dipodeatanna tiku lao
inan pemalaranna dao lu mintu’ tanete

madao, dao lu mintu' botto buntu, diong
lu mintu' garonto' kayu maluna sia
diong lu mintu' kayu tarpin makampu,
tu nanii tu tau iato mai untunu apa
busarungngu' lako mintu' rapang-rapang
dipodeatanna.
14 La Kuangka' tu limangKu unnea
tau iato mai sia iatu padang iato
la Kupopempadang lo'bang sia la
Kusanggang randuk dio mai Padang
pangallaran sae lako Ribla, umba-umba
tu nanii tau iato mai torro, anna tandai
tau iato mai kumua Akumo tu PUANG.

Saemo tu katampakanna kamauparan

7:1-27

7 1 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
2 E iko ma'rupa tau, inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG diona tu tondok Israel,
kumua: Saemo tu katampakanna!
katampakanna diona tu a'pa' tetukna
tondok iato!
3 Totemo narampoimoko tu
katampakanna, belanna la Kuparampoiko
kasengkeangKu sia la Kuukungko sitinaya

gau’mu sia la Kupapakkanni lako kalemu
tu mintu’ penggauran megalliammu.
4 Tae’ Kula ungkasayangiko sia tae’
Kula ungkatirinnaiko, sangadinna la
Kupapakkanni lako kalemu tu gau’mu
sia la sule lako kalemu tu penggauran
megalliammu, ammu tandai, kumua
Akumo tu PUANG.
5 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
Nakua: Situru’-turu’ tu kamandasan!
Tonganna saemo!
6 Rampomo tu katampakanna;
iatu katampakanna rampomo!
Malimbangummo la urrampoiko. Tiromi,
rampomo!
7 Narampoimoko toto’ kamandasammu,
e to lan tondok! Nalambi’mo attunna.
Mareke’mo tu allona! Denmo tu
kamarukkan dao buntu natae’mo
kasila’tekan!
8 Totemo la madomi’ Kubarrakan tu
kare’dekan ara’Ku lako kalemu sia la
Kutappui tu mintu’ kasengkeangKu la
Kuparampoangko, sia la Kuukungko
sitinaya gau’mu sia la Kupapakkanni
lako kalemu tu mintu’ panggauran
megalliammu.

9 Iatu apa-apa tae’ Kula ungkasayangi
sia tae’ Kula ungkatirinnai, sangadinna
la Kupapakkanni lako kalemu tu gau’mu,
sia la sule lako kalemu tu penggauran
megallianmu, ammu tandai, kumua
Akumo tu PUANG, tu ma’kasanggang.
10 Tiromi tu allo! Tiromi rampomo
tu kamandasan; tiparandukmo tu
lampakmu; mentarukmo tu tekken;
menta’bimo tu kamatampoan.
11 Iatu kapatorosan ma’kalolokannamo,
naurunganni dadi misa’ tekken
katangmekaalukan. Moi misa’ apa
tae’ la torro dio mai tau iato mai, la
kamarukkanna la kamarekoanna; iatu
mintu’ kamaballoanna la pa’de.
12 Nalambi’mo attunna! Mareke’mo tu
allona! Da nasende tu to mangalli sia
da namasussa tu to ma’baluk, belanna
dukku tu kasengkean na urrampoi mintu’
to buda tu marukka.
13 Belanna iatu to ma’baluk tae’mo
nala sule lako to’ balukanna, moi anna
tuopa sola duai, belanna iatu pa’nubua’
umpatu mintu’ to buda tu marukka
tae’mo nala diriu’ sule, sia moi misa’
tau tu ungkabarii kakadakean, tae’ nala
sipuli padang.

14 Pannoni bangi tu tarompe’ sia pasakka’
nasangi, apa moi misa’ tau tae’ male
parari; belanna dukku kasengkeangKu
lako mintu’ to buda tu marukka.
15 Dio salian den pa’dang, anna lanna
lu den ra’ba biang sia karorian. Minda-
minda tu dio lu padang, na minda-minda
lan kota la napisanni ra’ba biang sia
karorian.
16 Moi anna denpa ba’tu pira-pira tilendok
tu tau iato mai, manassa la susi bu’ku’
dao lu buntu, tu sae diong mai lombok;
iatu tau iato mai sola nasangi pantan
sumarro belanna kakadakeanna.
17 Mintu’ lima la langga’ sia mintu’ guntu’
bonak.
18 La ma’pakean karoro’ tu tau iato
mai, sia umpolullung katirambanan, sia
mintu’ lindo la natoding siri’, sia dao lu
mintu’ ulu la den kapesean.
19 Iatu mai salakana la natibe lako lalan
sia iatu mai bulaanna la susi misa’
apa megi’giran; iatu mai salakana sia
bulaanna tae’ nabela urrampananni, ke
allo kasengkeanNa PUANG; tae’ nakullei
undampianni topona sia umpediaranni,
belanna iamoto tu katitodoanna, tu
untua’i tama kakadakean.

20 Iatu kamala’biran maballo napake
unggaragai apa napomatampo
penaanna; apa iamoto tu nagaragai
rapang-rapang dipodeata megallianna,
iamotu apa megigiranna; iamotu apa
iato la Kupopendadi apa megi’giran lako
tau iato mai,
21 sia la Kusorong lako to sae anna alai
sia lako to tang mekaaluk anna rampai,
kumua anna pamatunai.
22 Sia tae’ angKu ussailei tu tau iato
mai sia la napamatuna tau tu parimata
maballoKu: iatu to masa’ga la naparuku
bang tama anna pamatunai.
23 Parandanni tu misa’ rante, belanna
iatu tondok ponnomo indan to’doan rara
sia iatu kota ponnomo kamasa’garan.
24 La Kupasae tu bangsa tarru’ masa’ga’,
anna tau iato mai la unnalai tu
mai banuanna; la Kuputtai tu apa
napomatampo to paa, sia iatu inan
maindanna la dipamatuna.
25 Saemo tu kamatakuran; la undaka’
kamakarimmanan tu tau iato mai, apa
tae’.
26 Sitodon tampomo tu kamasolangan
la sae sia sidanu’-danu’mo sae tu
kareba. Attu iato undaka’-daka’ patiro

mendeatanna nabi, sia pa'patudu putta
dio to minaa sia pa'timbangan dio
pekaamberan.
27 Iatu datu la ma'pote dibolong sia
iatu arung la umpolullung kamagiangan
na mintu' limanna to buda lan tondok
iato la kupi' napobua' katirambanan. La
Kupapakkanni tu tau iato mai sitinaya
gau'na, sia Kupaolai salu sitinaya
kedona. Anna tandai tau iato mai,
kumua Akumo tu PUANG.

Umpenombai rapang-rapang dipodeata lan Banua Kabusungan dio Yerusalem

8:1-18

8 1 Iatonna taun ma'pennannan, bulan
ma'pennannan, allo ma'pellimanna
bulan iato, tongku unno'ko' dio
banuangku na mintu' pekaamberan
Yehuda unno'ko' dio tingayoku,
narampoimo' inde to dio tu limanNa
Puangta PUANG.
2 Mentiromo', anna ta'pai matangku tu
misa' rupa susi api; randuk dio mai
ma'rupa aakna tu ma'palurokkona
den api; randuk dio mai aakna tu

ma’palulangnganna ditiro susi arrang masero, pandillak susi batu bulaan sirau salaka.
3 Napendondongammi tu misa’ apa tu susi lima rupanna, anNa dammakki sangdi’pu’ tu beluakku. Attu iato Naangka’na’ Penaa langngan lan kasiallaranna lino na langi’, anNa baana’ lako Yerusalem lan patiro mendeata, tu Napaombo’ Puang Matua, lako lalan tama babangan rampe lanna lu, tu mentingo rekke, tu nanii te’dek rapang-rapang dipodeata, iamotu pareanan kamangimburuan, tu umpabu’tu kamangimburuan.
4 Manassa inde to dio tu kamala’biranNa Kapenombanna to Israel, susitu apa dipaombo’ tu mangka kutiro diong lombok.
5 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E ma’rupa tau, mentiro lu rekkeko! Mentiro lu rekkemo’, angku tiroi daanna lu babangan sikandappi’ inan pemalaran dio lalan tama babangan nanii bendan tu rapang-rapang dipodeate iamotu pareanan kamangimburuan.
6 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E ma’rupa tau, mutiroraka tu apa napogau’

tau iato mai, iamotu mintu' apa tarru' megallian, tu napogau' to Israel inde te, Kuurunganni umparukui torro mambela dio mai inan maindanKu? Apa la mutiropa tu ba'tu pira-pira apa tarru' megallian.
7 Nabaamo' lako lalan tama tarampak, angku tiroi den misa' kalo'tok dio rinding tembo'.
8 Ma'kadami lako kaleku Nakua: E ma'rupa tau, rubakki tu rinding tembo'. Attu iato kurubakki tu rinding tembo', angku tiroi inde to dio tu misa' ba'ba.
9 Ma'kadami lako kaleku Nakua: Maleko tama mutiroi tu mintu' penggauran kadake tu megallian, tu napogau' tau iato mai indete.
10 Tamamo' angku tiroi, tonganna den lan tu ma'rupa-rupa pattana apa megallian, iamotu olo'-olo' a'pa' lette'na, sia mintu' rapang-rapang dipodeatanna to Israel, butung passura' dio rinding tembo' tiku lao.
11 Sia pitungpuloi tu pekaamberanna to Israel sisola Yaazanya, anakna Safan, dio tangngana tau iato mai, bendan dio tingayo patta iato; pada untangke pantunuan dupa, na iatu

rambu busarungngu'na dupa kendek langngan.
12 Ma'kadami lako kaleku Nakua: E ma'rupa tau, mutiromoraka tu apa napogau' mintu' pekaamberan to Israel lan kalillinanna pantan lan lu bilikna, nanii patta? Belanna nakua lan penaanna: Tae' Natiroki' PUANG. Natampemo PUANG tu tondok iate.
13 Sia ma'kada lako kaleku Nakua: La mutiro pole'pa tu mai penggauran tarru' megallian, tu napogau' tau iato mai.
14 Nabaamo' lako lalan tama babangan banuanNa PUANG rampe rekkena; kutiro inde to dio tu mai baine unno'ko' untangi'i Tamus.
15 Ma'kadami lako kaleku Nakua: Mutiromoraka to, e ma'rupa tau? La mutiropa tu penggauran mandu megallian na iato.
16 Nabaamo' tama tarampak lanna lu banuanNa PUANG. Kutiromi dio lalan tama Banua kabusunganNa PUANG, kasiallaranna sarambi na inan pemalaran, den tau agi-agi duangpulo llima umboko'i Banua kabusunganNa PUANG, namentingo lu lako matallo, sia

tukku menomba lako allo, ma'palulako matallo.
17 Ma'kadami lako kaleku Nakua:
Mutiromoraka to, e ma'rupa tau?
Tae'paraka nasilasa tu penggauran
megallian napogau' to Yehuda, tu
napogau' indete, naurungan dukai tu
tau iato mai umponnoi kamasa'garan
tu tondok iato sia nenne' umpa'dikki
penaangKu? Tiromi, iatu tau iato mai
untoe tangke anggoro' sikandappi'
illongna.
18 Iamoto la Kuparampoi peada'
situang kare'dekan ara'Ku. Tae' Kula
ungkasayangi sia tae' Kula ungkatirinnai.
Moi anna melallak-lallak lako to'
talingangKu, inang tae' Kula umperangii.

Ukungan lako to lan Yerusalem

9:1–10:22

9 1 Metambami tu Puang umpekapuai
gamaranNa dio to' talingangku,
Nakua: Mengkareke'komi, e kamu tu la
umparampoi ukungan tu kota iato, pada
sitangkekomi pa'buno pasanggangammi!
2 Tiromi, saemo tu annan muane
lu dio mai babangan daona lu, tu

ma’palurekkena, pada sitangke pa’buno pasaburanna, naden dio lu tu misa’ muane ma’bayu lamba’ lenang, usselle’ suke passurasan dio aakna; mengkareke’mi tu tau iato mai, anna male bendan lako sa’de inan pemalaran tambaga.
3 Kendekmi tu kamala’biranNa kapenombanna Israel dao mai to’ karubion, tu nanii reso’ dao, anna male lako to’ ampang Banua Kabusungan, anNa tambai tu to ma’bayu lamba’ lenang, tu usselle’ suke passurasan dio aakna.
4 Ma’kadami tu PUANG lako kaleku Nakua: Ke’de’ko unnola tangngai tu kota iamotu unnola tangnga Yerusalem, ammu palakoi tanda tu kidena tu mintu’ to sumarro sia mekaindo’ diona tu mintu’ penggauran megallian tu dipogau’ inde to dio.
5 Na lako tu to senga’ Nakua ungkuanni dio pa’perangingku: Ke’de’mokomi unturu’i lan lu kota, ammi papatean. Da mikasayangi sia da mikatirinnai.
6 Iatu mai to matua, pia muane, anak dara, pia’-pia’ sia baine manassa la mipatei sia misanggang; apa moi misa’

tu tau den tandana da mirumbui:
manassa la miparanduk dio to’ inan
maindanKu. Naparandukmi tau iato mai
dio lu muane, iamotu mai pekaamberan,
tu dio tingayo Banua Kabusungan.
7 Ma’kadami lako tau iato mai Nakua:
Ruttakki tu Banua Kabusungan sia
ponnoi batang rabukna tu mai tarampak.
Malemokomi, ammi papatean lan lu
kota.
8 Iatonna marassan tu tau iato mai
papatean – aku mannamo torro –,
tukkumo’ sia melallak, kukua: A’a,
Puangta PUANG la Misabu’iraka tu mintu’
to Israel torronapa tete dio kare’dekanna
ara’Mi, tu Mibarrakan lako Yerusalem?
9 Ma’kadami lako kaleku Nakua: Iatu
kakadakeanna to Israel sia to Yehuda
tarru’ makambanmo, naurunganni iatu
tondok iato naponnoi indan to’doan
rara sia iatu kota naponnoi penggauran
umbulang leko’ salunna belanna nakua
tau iato mai lan penaanna: Natampemo
PUANG tu tondok iate sia tae’mo Nasailei
PUANG.
10 Iamoto tae’mo Kula ungkasayangi sia
tae’mo Kula ungkatirinnai; la Kupasule
langngan ulunna tu gau’na.

11 Tonganna, iatu muane ma'pakean
bayu lamba' lenang sia usselle' suke
passurasan dio aakna sulemo umbaa
kareba, nakua: Mangkamo kupogau'
susitu Mipa'parentan lako kaleku.
10 1 Ta'kala kutiromi, tonganna dao
batara daona lu ulu karubion, den
misa' apa susi parimata lasuri', susi rupa
isungan kapayungan, tu paan daona lu.
2 Ma'kadami tu Puang lako tu to ma'bayu
lamba' lenang, Nakua: Maleko tama
alla'na tu mai lentenan diong to'
karubion, muraku'i tu ruaya lan mai alla'
karubion, ammu ambo'i tu to lan lu kota.
Malemi inde to lako kutiro.
3 Bendanmi tu karubion dio to' sa'de
kanan Banua Kabusungan, tonna male
tu tau iato; naden misa' gaun ussitutu'i
tu tarampak lanna lu.
4 Kendekmi tu kamala'biranNa PUANG
dao mai karubion iato, anna male
lako to' ampang Banua Kabusungan,
na iatu tarampak nasitutu'i arrang
kamala'biranNa PUANG.
5 Iatu ongngo' pani' karubion dirangi
sae lako tarampak diona lu salian, susi
gamaranNa Puang Matua, To umpoissan
angge maritik, ke ma'kadaI.

6 IatonNa mangkamo ussuai tu to
ma’bayu lamba’ lenang nakua: Alai tu
api lan mai alla’lenteran, lamotu lan
mai alla’ karubion, namale bendan dio
sa’dena misa’ roda.
7 Unnangka’mi limanna tu misa’ karubion
lan mai alla’ karubion lako to’ api lan
kasiallaran karubion, anna alai tu ruaya
anna parokkoi limanna to ma’bayu
lenang; naalami tau iato namale.
8 Payanmi dio lu tu mai karubion iato tu
susi lima to lino diongna lu pani’na.
9 Kutiromo den a’pa’ lentenan dio
sa’de karubion iato mai, dio sa’dena
simisa’misa’ karubion den misa’
lentenan. Iake ditiroi tu lentenan iato
pandillak susi parimata pirusa’.
10 Iatu tiroanna: sangrupari sola a’pa’i,
takua to den misa’ lentenan lan tangnga
lentenan.
11 Iake malei ma’din umpempatui a’pa’
patunna sola nasang; tae’ namenggirik
len, ke malei. Umba-umba tu napatu
tu dolona lako, ia bangsiamo naturu’
tu solana to, tae’ namenggirik len, ke
malei.
12 Na diona mintu’ kalena, iamotu
dio boko’na, limanna sia pani’na, dio

lentenan nasitutu’i mata tiku lao;
napantan den lentenanna sola a’pa’i.
13 Iatu mintu’ lentenan iato disangai
Melolin, dio pa’perangingku.
14 Na iatu mai karubion iato sia’pa’ tu
lindona. Iatu bunga’na lindo karubion,
iatu ma’penduanna lindo tolino, iatu
ma’ pentallunna lindo singa, iatu
ma’penna’pa’na lindo langkan maega.
15 Kendekmi tu karubion iato mai, iatu
iannato susi bang a’gan mangka kutiro
dio salu Kebar.
16 Ianna male tu karubion, tigirik
nasangmi tu lentenan dio sa’dena; sia
ianna umballa’ pani’na tu mai karubion
la kendek diong mai lino, tae’ natilendok
tu lentenan dio mai sa’dena.
17 Ianna bendan tu karubion, bendan
duka tu lentenan, ianna kendek tu
karubion, kendek duka tu lentenan,
belanna iatu penaanna a’gan iato lanna
lu lentenan.
18 Malemi tu kamala’biranNa PUANG dao
mai ampang Banua Kabusungan anna
sae bendan dao karubion.
19 Umballa’mi pani’na tu karubion, sia
iatonna male, kendekmi diong mai
padang dio pentiroku, na iatu lentenan

kendek sola. Anna torro dio lalan tama babangan matallo dio banuanNa PUANG, na iatu kamala'biranNa Kapenombanna Israel daona lu.
20 Iamote tu a'gan kutiro diongna lu Kapenombanna Israel dio salu Kebar; totemo mane kutandairi, kumua karubion pale' ia.
21 Pantanni lindo sia'pa' sia pantanni pani' sia'pa' sia den tu apa susi lima tolino diongna lu pani'na.
22 Na iatu pantarisan lindona, susi bang to lindo mangka kutiro dio salu Kebar; iatu rupanna ia bangsiamo rupanna. Iatu apa iato pantan male ma'palulako bang tingayona.

Ukungan urrampoi mintu' arung

11:1-25

11 1 Naangka'mo' Penaa anNa solanna' lako babangan matallo dio banuanNa PUANG, tu mentingo lako rampe matallo: kutiromi dio to' lalan tama Banua iato tu tau duangpulo llima; dio lu tau iato mai kutiro tu Yaazanya, anakna Azur sia Pelaca, anakna Benaya, arungna bangsa iato.

2 Ma’kadami lako kaleku Nakua:
E ma’rupa tau, iamote mai tu to
untangnga’ bang kakadakean sia
umpa’bengan pa’timbangan sala lan kota
iate,
3 tu ma’kada nakua: inang tae’ nala dadi
dibangun sule tu banua: iamote tu kurin
na kami tu duku’.
4 Iamoto la ma’nubua’ko unneai tu tau
iato mai, ma’nubua’ko, e ma’rupa tau.
5 Attu iato Narampoina’ penaanNa
Puang, anNa ma’kada lako kaleku
Nakua: Ma’kadako, kumua: Inde sia
tu kadanNa PUANG: Susito tu mangka
mipokada, e to Israel, na iatu apa bu’tu
lan penaammi Kutandaimo.
6 Mangkamokomi umpatei buda tau lan
kota iate sia mipasitutu’imo batang
rabuk tu batattana.
7 Iamoto inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Iatu mintu’ to mangka
mipatei lan lu kota, iamo duku’ to, na
iatu kota iamo kurin, apa iatu kamu la
Kualaikomi lan mai tangngana.
8 Mikataku’ tu pa’dang, apa pa’dang la
Kuparampoangkomi, kadanNa Puangta
PUANG.

9 La Kualaikomi lan mai tangngana,
angKu sorongkomi tama kuasanna to
salian lembang sia la Kuparampoikomi
ukungan.
10 La tibambangkomi mate nakande
pa'dang, lan lu lili'na Israel la
Kuparampoikomi ukungan, ammi tandai,
kumua Akumo tu PUANG.
11 Iate kota tae' nala butung kurin lako
kalemi, kumua ammi butung duku' lan;
lan tu lili'na Israel la Kuparampoikomi
ukungan.
12 Ammi tandai, kumua Akumo tu
PUANG, tu tae' mituru'i tu apa Napondok
sia tae' mikaritutui tu aturanNa,
sangadinna mikaritutui tu atoranna
mintu' bangsa untikuikomi.
13 Iatongku marassan ma'nubua' matemi
tu Pelaca, anakna Benaya. Lumbangmo'
rokko padang, angku melallak kukua:
A'a Puangta PUANG, morairoKomika la
ussabu'i tu to Israel torronapa?
14 Apa rampo tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
15 E ma'rupa tau, iatu sangsiulurammu,
sangsiulurammu sia sangrara
sangbukummu sia iatu to Israel sola
nasang, nanii to lan Yerusalem ma'kada

lako nakua: Torro mambelamokomi
dio mai PUANG, iate padang iate
dikamaseammokan la kipomana’.
16 Iamoto ma’kadamoko mukua: Inde
sia tu kadanNa Puangta PUANG Nakua:
Moi Kurambai tu tau iato mai dio lu
mintu’ bangsa sia Kutale’ lan lu mintu’
tondok, naurunganni sidi’ bangmora tu
palambi’na menomba lako Kaleku lan lu
tondok nanii rampo,
17 iamoto ma’kadako mukua: Inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG nakua:
La Kupasipulungkomi dio mai mintu’
bangsa sia la Kupasirampunkomi lan mai
mintu’ tondok tu minii ditale’ male sia la
Kukamaseangkomi te padang Israel.
18 Ianna rampomo tu tau iato mai lako,
napatoyang nasangmi tu mintu’ apa
megi’giran sia mintu’ apa megallian lan
mai.
19 La Kuben misa’ penaa kalebu sia inaa
ba’ru lan ba’tengna, na iatu penaa batu
la Kualai dio mai kalena, angKu benni
penaa duku’;
20 Anna turu’i tau iato mai tu apa
Kupondok sia nakaritutui tu atorangKu
sia napogau’i, anna mendadi taungKu tu
tau iato mai, angKu dadi Kapenombanna.

21 Apa minda-minda ungkabarii tu
apa megi'giran sia apa megallian, la
Kupasule tu penggauranna langngan
ulunna, kadanNa Puangta PUANG.
22 Umballa'mi pani'na tu mai karubion
sisola mintu' lentenan dio sa'dena, na
iatu kamala'biranNa Kapenombanna
Israel daona lu.
23 Kendekmi tu kamala'biranNa PUANG
lan mai tangnga kota, anna torro dao
buntu dio rampe matallona kota.
24 Naangka'mo' Penaa, anNa solanna'
lako tondok to Kasdim, lako to dipali',
lan patiro mendeata tete dio PenaanNa
Puang Matua. Iatu patiro mendeata,
mangka Kutiro, kendekmo natampena'.
25 Kupokada nasangmi lako mintu'
to dipali' tu mintu' apa mangka
Napatiroanna' PUANG.

Rapang-rapang diona kadipaliran dipa'petiroan

12:1-20

12 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, torroko dio lu misa'
bati' pabali-bali, iamotu bati' kemata la

patiro, apa tae’ napatiro, ketalinga la
parangi, apa tae’ naparangi, belanna tau
iato mai misa’ bati’ pabali-bali.
3 Na iko, e ma’rupa tau, pasakka’i tu
mintu’ apa parallu dio pa’paliran, sia
la maleko butung to dipali’ ke allona
dio pentirona tau iato mai; manassako
la ke’de’ dio mai inanmu lako misa’
inan senga’ dio pentirona tau iato mai.
Umbai la napalan penaa sia tau iato mai,
belanna misa’i bati’ pabali-bali.
4 Baai sun tu apa parallu lako kalemu
butung misa’ pa’bungku’ to dipali’ ke
allona dio pentirona tau iato mai, na
iatu iko la sunko ke bonginnai butung to
dipali’ dio pentirona tau iato mai.
5 Lo’po’i tu rinding tembo’ dio pentirona
tau iato mai, ammu olai sun lako salian.
6 Iatu pa’bungku’mu la mupassan dao
palempengmu dio pentirona tau iato
mai; iake mapi’tukmi la mubaamo;
ammu putu’i tu lindomu, naurunganni
tae’ mutiroi tu padang. Belanna la
Kupadadiko misa’ rapang-rapang lako to
Israel.
7 Kupogau’mi susitu Napa’parentan
lako kaleku: iatu apa parallu lako
kaleku kubaa lako salian butung to

pa’bungku’na misa’ to dipali’ sia iatonna
bongi kulo’po’mi limangku tu rinding
tembo’; iatonna mapi’tukmo kubaami;
kupadaomi palempengku dio pentirona.
8 Iatonna melambi’mo rampomi tu
kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
9 E ma’rupa tau, iatu to Israel, iamotu
bati’ pabali-bali, tae’raka ungkutanaiko
kumua: Apara tu mipogau’?
10 Ma’kadako lako tau iato mai mukua:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG:
Iatu datu lan Yerusalem narua te kada
Napa’petanggungan Puang Matua iate
sia mintu’ to Israel tu torro inde to dio.
11 Ma’kadako kumua: Akumote tu misa’
rapang-rapang lako kalemi; susitu
mangkanna kupogau’ susi dukato la
digauran tau iato mai: iamotu la male
dipali’ sia la ditarungku.
12 Iatu datu dio lu tau iato mai la ussompo
pa’bungku’na dao palempengna ke
mapi’tukmi anna male lako salian; la
nalo’po’ tau tu rinding tembo’, kumua
anna olai tassu’; la naputu’ tu lindona,
belanna tae’mo na la untiro pole’i
matanna te padang iate.
13 La Kupae’te’i pukaKu sia la naala
poyaKu; la Kusolan lako Babel, tondok to

Kasdim, apa tae’ nala untiroi; sia inde to dio la nanii mate.
14 Mintu’ baananna, iamotu to untundui sia mintu’ surodadu la Kupatitale’ lako mintu’ mata angin, sia la Kunonok tu pa’dang dio boko’na.
15 Anna tandai tau iato mai, kumua Akumo tu PUANG, ke Kupatitale’mi dio lu mintu’ bangsa sia Kuambo’ lan lu mintu’ tondok.
16 Apa dio mai tau iato mai tae’mora napira la Kupatilendokpa dio mai kandean pa’dang, karorian na ra’ba biang, kumua anna tuna’i tau iato mai tu mintu’ penggauran megallianna dio lu mintu’ bangsa tu nanii rampo lako; anna tandai bangsa iato kumua Akumo tu PUANG.
17 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
18 E ma’rupa tau, la ma’parondoko ungkande rotimmu sia la ma’paganggangko sia rosso penaammu unniru’ uaimmu.
19 Sia la ma’kadako lako tau lan tondok, kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG diona pa’tondokan Yerusalem dio lu padang Israel, Nakua: iatu tau

iato mai la ungkande rotinna situang karossoan penaanna sia la unniru' uainna situang kamagianganna – kumua anna iatu tondokna tau iato mai masopu tu mintu' apa lan sia mempadang lo'bang napobua' kamasa'garanna mintu' pa'tondokanna.
20 Iatu kota dinii torro la daun lauan sia iatu tondok la mempadang lo'bang, ammi tandai, kumua Akumo tu PUANG.

Mandappi'mo tu ukungan

12:21-28

21 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
22 E ma'rupa tau, pa'parunde apara tu mipoparunde lan tondok Israel, kumua: Lendu'mo tu allo, apa tae' nalalo tu patiro mendeata.
23 Iamoto ma'kadako lako tau iato mai: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG Nakua: La Kutappui tu pa'parunde iate sia tae'mo nala umpoparundei tau lan Israel, sangadinna ma'kadako lako tau iato mai kumua: Mandappi'mo tu attunna sia iatu kadipalandaranna mintu' patiro mendeata!

24 Belanna la tae’mo tu patiro mendeata
balle sia pa’biangan ma’papusa dio lu to
Israel.
25 Akumo, PUANG, la umpokadai tu kada
la Kupokada, sia la dipalanda’; tae’ anna
la dipadampa. Belanna lan allomi, e bati’
pabali-bali, la Kupokada tu misa’ kada
sia la Kupogau’ duka, kadanNa Puangta
PUANG.
26 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
27 E ma’rupa tau, tonganna iatu to Israel
ma’kada nakua: Iatu patiro mendeata
natiro, umpatu allo masaipa namane sae,
sia ma’nubua’ diona attu mambelapa.
28 Iamoto ma’kadako lako tau iato mai,
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG: Iatu mintu’na kadangKu,
moi sangbuku tae’ nala dipadampa,
sangadinna iatu kada la Kupokada la
dipalanda’, kadanNa Puangta PUANG.

Unnea nabi tang tongan

13:1-16

13 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:

2 E ma’rupa tau, ma’nubua’ko unneai tu
mai nabi to Israel, tu ma’nubua’ ammu
ma’kada lako to ma’nubua’ unturu’ tanan
penaanna, kumua: Perangii tu kadanNa
PUANG.
3 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
Nakua: Upu’ allona tu mai nabi baga,
tu unturu’ tanan penaanna kalena, moi
natae’ apa natiro.-
4 Susi a’ganna sindallung dio lu to’ banua
ro’pok, la susi duka a’ganna mintu’
nabimmi, e to Israel.-
5 Tae’ milapa’ len kalo’tok dio rinding
tembo’, ba’tu umbangun rinding tembo’
untikui to Israel, kumua anna kullei
bendan tu tau iato mai lan kasirarian, ke
allonai PUANG.
6 Pa’pakena sia pa’biangan balle tu mai
apa natiro, tu ma’kada nakua: Susito tu
kadanNa PUANG natae’ anna sua lenni
PUANG; moi susito natayan siapa tau
iato mai la dipalanda’ tu kada iato!
7 Tang patiro mendeata pa’pakenaraka
tu mangka mitiro sia pa’biangan balle
tu mipokada, tommi ma’kada kumua:
Susito tu kadanNa PUANG anna inang
tae’ Kuma’kada?

8 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, belanna umpokadakomi
pa'pakena sia tang tongan, iamoto
manassa la Kuukungkomi, kadanNa
Puangta PUANG.
9 La nata'pai limangKu tu mintu' nabi
untiro patiro mendeata pa'pakena sia
umpokada pa'biangan balle; tau iato mai
tae' nala unnalai bilanganna taungKu,
tae' nala disura' lan sura'na to Israel,
sia tae' nala tama tondok Israel, ammi
issanni, kumua Akumo tu Puangta
PUANG.
10 Belanna, ondongpi belanna napapusa
tu taungKu nakua: Marampa'!, na inang
tae' tu kamarampasan, iake umbangunni
misa' rinding tembo' nasapu' kapu';
11 ma'kadako lako to massapu' kapu'
kumua: manassa la songka. La sae tu
uran kamban, na iko, tu uran batu la
tibollo, sia angin bara' la ma'pamumbuk.
12 Ianna tuanmo tu rinding tembo',
tae'raka nala ungkuangkomi, kumua:
Umbamira tu kapu' mipassapuran?
13 Iamoto, inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG Nakua: Inang la
Kupopa'pamumbuk tu angin bara' tete
dio kare'dekangKu, sia la sae tu uran

kamban tete dio kasengkeangKu, sia
uran batu tete dio kare'dekangku, anna
sabu'i.
14 Sia la Kurondon tu rinding tembo'
tu misapu' kapu', anna songka
rokko padang, sia la dipabu'tu tu
parandanganna; la songka tu kota,
ammi sanggang lan. Ammi tandai kumua
Akumo tu PUANG.
15 La Kupaleanni kare'dekangKu tu
rinding tembo' sia mintu' tu to ussapu'i
kapu', sia la ma'kadaNa' lako kalemu,
Kukua: Tae'mo tu rinding tembo' sia tae'
dukamo tu to ussapu'i kapu',
16 iamotu mintu' nabi Israel, ma'nubua'
lako Yerusalem sia untiroanni misa'
patiro mendeata, tu umpaombo'
kamarampasan, moi anna tae' bang
kamarampasan –, kadanNa Puangta
PUANG.

Unnea nabi baine tang tongan

13:17-23

17 Na iko, e ma'rupa tau, tingo lakoko
to' anak dara bangsamu, tu ma'nubua'
unturu' tanan penaanna; ma'nubua'ko
unneai sia ma'kadako, kumua:

18 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG:
Upu’ allona tu to umbeke’i pa’beke’
pangissan dio lu mintu’ lengo-lengo sia
umpalullungi lullung ulunna to kapua
sia to bitti’, la untingkan deatanna tau!
La mitingkanraka tu deatanna taungKu,
ammi tiroan kalena deatammi!
19 MipamatunaNa’ dio tingayona taungKu
kumua ammi appa’ dalle sisikan ba’tu
pirang-pirang raku’ sia ba’tu pirang-
pirang sasa’ roti, la ungka’tu sunga’na
tau, tu tae’ nasipatu la mate sia la
ungkarimmanni sunga’na tau, tu tae’
nasipatu la tuo, belanna mimo’rangi tu
taungKu, tu morai umperangii mo’rang.
20 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, manassa Kutumpu tu beke’
pangissanmi, tu mipake la umpoya
deatanna tau susi manuk-manuk, sia
la Kusabak dio mai limammi, sia la
Kurampanan tu deatanna tau, tu mipoya
susi manuk-manuk.
21 Sia la Kuserek-serek tu mai lullungmi
sia la Kurampanan tu taungKu lan mai
limammi, anna tae’mo nasusi piala lan
limammi, ammi issanni kumua Akumo tu
PUANG.

22 Belanna miparossomo tu penaanna
to malambu’ tete dio kamo’rangan, moi
natae’ Kupamasussai, sia mipamatoto’
tu limanna to tang mekaaluk, kumua da
natibalik dio mai lalan kadakena, anna
tuo.
23 Iamoto tae’mo mila untiro patiro
mendeata pa’pakena sia tae’mo mila
ma’biangi; la Kurampanan tu taungKu
lan mai limammi, ammi tandai kumua
Akumo tu PUANG.

Unnea to menomba lako rapang-rapang dipodeata

14:1-11

14 1 Iatonna sae lako kaleku tu ba’tu
pira-pira pekaamberan to Israel,
anna unno’ko’ dio tingayoku,
2 saemi kadanNa PUANG lako kaleku
Nakua:
3 E ma’rupa tau, iate tau iate mai
napalanpa penaanna tu rapang-rapang
dipodeata sia napatulangdan sipatu
lindona tu katitodoan sae lako tobang
rokko kakadakean; ma’dinparaka la
Kueloran tu tau iato mai sae mekutana
lako Kaleku?

4 Iamoto ma’kadako sia pokadai lako tau
iato mai kumua: Inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG, Nakua: Minda-minda tu
to Israel tu umpalan penaanna rapang-
rapang dipodeata sia umpatulangdanni
sipatu lindona tu katitodoan sae lako
tobang rokko kakadakean, sia sae
umpessitammui nabi Akumo, PUANG, tu
la umpebalii, ke saei, sitinaya kabudanna
rapang-rapang dipodeatanna;
5 angKu patiakka’i tu penaanna to Israel,
tu umboko’iMo’ sola nasangi sola mintu’
rapang-rapang dipodeatana.
6 Iamoto pokadanni to Israel, kumua:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
Nakua: Mengkatoba’komi sia tibalikkomi
dio mai mintu’ rapang-rapang
dipodeatammi sia toyangkomi dio mai tu
mintu’ apa megalliammi.
7 Belanna minda-minda tu mai to Israel
ba’tu to salian lembang, tu mempue dio
to Israel, tu umboko’iNa’ sia umpalan
penaanna rapang-rapang dipodeatanna
sia umpatulangdanni sipatu lindona
tu katitodoan sae lako tobang rokko
kakadakean, sia sae umpessitammui
nabi la mekutana lako Kaleku nalopian
nabi – Akumo, PUANG, tu la umbalii.

8 Sia la Kupatampa'i lindoKu tu tau
iato sia la Kupadadi misa' tanda sia
misa' parumbasan sia la Kusabu'i lan
mai tangngana taungKu, ammi tandai,
kumua Akumo tu PUANG.
9 Iake denni misa' nabi dipetobagai la
umpokada kada, Kupetobagai tu nabi
iato sia la Kue'te tu limangku la unneai
sia la Kuurakki lan mai tangngana
taungKu, Israel.
10 Anna pada untanggung kakadakeanna
– pada kakadakeanna nabi tu
kakadakeanna to mekutana –,
11 kumua damo namemboko' tu to Israel
dio mai Kaleku, sia damo naruttakki
kalena untengkai atorangKu. Iake susito
iatu tau iato mai la dadi taungKu na
Aku la dadi Kapenombanna, kadanNa
Puangta PUANG.

Diona tallu to malambu' sia a'pa' ukungan

14:12-23

12 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
13 E ma'rupa tau, iake morongannai
naden misa' tondok kasalan lako Kaleku

tete dio katangmarurusanna, sia iake la Kupata'pai lima, sia iake la Kuparoto'i tu roti la napopamuntu sia iake Kuparampoi karorian sia iake la Kusabu'i lan mai tu tolino sia olo'-olo',
14 sia iake denni dio te tau tallu, iamotu Nuh, Daniel na Ayub, manassa kalena manna tu ma'din narampanan tete dio kamaloloanna, kadanNa Puangta PUANG.
15 Iake moronganna Kupatamai olo'-olo' masuru tu tondok, anna purai tu mai pia lan, naurunganni dadi misa' padang lo'bang, anna moi misa' tau tae' lendu' inde to dio mai belanna mataku' lako olo'-olo' masuru,
16 sia iake denni lan tu tau tallu, la lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta PUANG, manassa inang tae' nala urrampananni tu anakna muane sia baine. Iamanna tu kalena tu la dirampanan, apa iatu tondok iato la mempadang lo'bang.
17 Ba'tu iake moronganna Kuparampoi pa'dang tu tondok, angKu ma'kada kumua: E pa'dang pasilamban-lambanni tu tondok, sia iake Kusabu'i lan mai tu tolino sia olo'-olo',

18 sia iake denni lan tu tau tallu la
lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, manassa inang tae’ nala
urrampananni tu anakna muane
sia baine, ia manna tu kalena tu la
dirampanan.
19 Ba’tu iake moronganna Kupatamai
ra’ba biang tu tondok sia Kuparampoi
kare’dekangKu situang to’doan rara, la
ussabu’i tolino sia olo’-olo’ lan mai,
20 sia iake denni lan tu Nuh, Daniel na
Ayub, la lekukraka tuoKu, kadanNa
Puangta PUANG, manassa inang tae’
nala urrampananni tu anakna muane sia
baine. Manassa kalena manna tu ma’din
narampanan tete dio kamaloloanna.
21 Apa inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG Nakua: Moi angKu patamai
Yerusalem te a’pa ukungan masarrang,
iamotu pa’dang, karorian, olo’-olo’
masuru na ra’ba biang la ussabu’i tolino
sia olo’-olo’ lan mai,
22 inang la denpa torro lan tu ba’tu
pira-pira to tilendok, tu la disolan sun,
la pia muane la pia baine; manassa
la tassu’ sae lako kalemi, ammi tiroi
tu penggauranna sia kedona, ammi
dipakatana diona kamandasan tu

Kuparampo lako Yerusalem, iamotu
mintu' apa mangka Kuparampo lako.
23 Tonganna, iatu tau iato mai la
umpakatanakomi, ke mitiroi tu
penggauranna sia kedona. Sia la
mitandai kumua tae' Kupogau' punala
bangi tu mintu' apa mangka Kupogau',
kadanNa Puangta PUANG.

Yerusalem ditibe sangtinti garonto' anggoro' tae' gai'na

15:1-8

15 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, apara napolosong tu
kayu garonto' anggoro' na iatu mintu'
kayu mentangke dio lu mintu' kayu lan
lu pangala'?
3 Ma'dinraka diala tu kayunna la digaraga
parea, ba'tu ma'dinraka la dipotangki',
dinii ussedan apa-apa.
4 Tiromi, dipakandei api; pu'pu'mo tu
tampakna patomali napurai api, sia iatu
tangngana mampu'mo, ma'dinparaka
digaragai parea?
5 Moi iatonna kalebupa, tae' apa ma'din
digaragai, ondong pole'pi, ke mangkami

nakande api sia mampu'; ma'dinparaka digaragai misa' parea?
6 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, kumua: Susi Aku mangka umpakandei api tu kayu garonto' anggoro' tu dio lu mintu' kayu pangala', la susi dukaNa' to ussorongi tu to lan Yerusalem.
7 La Kupatampa'i lindoKu tu tau iato mai la unnukungi; moi anna tassu' lan mai to' api misa', manassa la nakandeo api misa'. Ammi tandai, kumua Akumo tu PUANG, ke Kupatampa'i lindoKu tu tau iato mai la unnukungi.
8 Na iatu tondok iato la Kupopempadang lo'bang, belanna membalimo tang maruru' tu tau iato mai, kadanNa Puangta PUANG.

Yerusalem tang maruru'

16:1-63

16 1 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, paissanni Yerusalem tu mintu' penggauran megallianna,
3 sia ma'kadako mukua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG lako Yerusalem

Nakua: Iatu munii bu'tu sia kadadiammu
lu dio mai tondok to Kanaan, iatu
ambe'mu to Amori na iatu indo'mu to
Heti.
4 Iatu kadadiammu susite: iatommu dadi
tae' nadira'ta'i tu lolomu sia tae' mudidio'
la umpemaseroiko; tae' duka mudisussui
sia, tae' mudiammu'i sampin.
5 Tae' misa' tau mamase penaanna
untiroko, anna pogau'i lako kalemu
tu apa iato misa', belanna ungkaturu-
turuiko, sangadinna ditibeko dio
lu padang, belanna tae' bang tau
umpokarianganni tu sunga'mu, tommu
dadi.
6 Attu iato lendu'Mo' dio to' muninna,
angKu tiroko metteba'-teba' dio to'
rara katibussanammu sia Kukuangko
tommu sitombang rara: Tuoko; tonganna
Kukuangko tommu sitombang rara:
Tuoko.
7 Kupamaloborangko susi riu dio lu
padang, ammu lobo' sakapua-puana sae
lako dadi anak dara ballo; kapuamo tu
susummu sia lobo'mo tu bulummu; apa
ma'kambelangpoko sia ma'kale-kale.
8 Attu iato lendu'Mo' dio to' muninna,
angKu tiroko, tonganna matona'moko;

Kuballa’mi tu biring bayu lamba’Ku
dio kalemu, angKu samboi tu
kama’kambelangammu, sia umpalaoNa’
sumpa ussibasseangko, kadanNa
Puangta PUANG; nasusito dadimoko
taungKu.
9 Kudio’moko uai sia Kubasei tu raramu
sia Kusussuiko minna’ busarungngu’.
10 Sia Kupapakeiko tamangkale dibunga-
bungai, Kulapikki kuli’ masuli’ tu
lette’mu, sia Kulullungi lenang melo tu
ulummu sia Kupaluangi sa’be.
11 Sia Kubeloiko belo sanda rupanna,
sia Kupaluangi komba tu limammu sia
manikata tu barokomu.
12 Sia Kupalakoi baba’ tu illongmu, sia
Kutoke’i anting-anting tu talingammu sia
Kupasongko’iko makota ballo.
13 Sia dibeloiko bulaan sia salaka sia iatu
tamangkalemu lenang melo sia sa’be sia
sampin dibunga-bungai. Iatu kandemu
ta’pung mani’sa’, tani’ enoan sia minna’,
ammu maballo tongan, muurunganni
dadi datu baine.
14 Susimoto ammu kalelean dio lu
mintu’ bangsa tete dio kamaballoammu,
belanna tae’mo sayuanna diona tu belo,

mangka Kubeloangko, kadanNa Puangta PUANG.
15 Apa sande’ lakomoko kamaballoammu sia ma’gau’ salamoko, belanna madongnga’ko tete dio sanga tarompo’mu sia umparri-parri gau’ salamu sola mintu’ to lendu’: anna laoiko.
16 Mualai tu tamangkalemu, mupa’beloanni inan madao, dinii memala’, anna ma’ba’na sura’na, anna inde to dao munii ma’gau’ sala; tae’ bangpa nadipogau’ tu susinna to, sia tae’ bangpa nadadi len.
17 Sia muala duka tu belo bulaan sia salaka, tu Kukamaseangko, ammu garaganni kalemu rapang-rapang muane dipodeata, tu musigau’ salan.
18 Sia muala tu tamangkale dibunga-bungaiammu, ammu paluangi, sia mupadio to’ tingayona tu minna’Ku sia dupaKu.
19 Sia iatu kande tu Kukamaseangko, iamotu ta’pung mani’sa’, minna’ sia tani’ enoan, tu Kupakandeangko, mupadiomo butung to bau busarungngu’. Ondongpi saemo lako ma’kalolokanna, kadanNa Puangta PUANG,

20 ammu alai tu mai anakmu muane
sia baine, tu mangka mupadadianNa',
ammu pemalaranni lako, la napokande.
Tae'paraka nasundun tu gau' salamu,
21 ammu rere' dukai tu mai anakKu
muane sia muben rapang-rapang
dipodeata iato la ditunuanni.
22 Lan mintu' penggauran megalliammu
sia gau' salamu, tae' mukilalai tu allo
kalollerammu, tommu ma'kambelang,
tang ma'tamangkale, sia metteba'-
teba'ko dio to' raramu.
23 Sia iatommu mangka umpogau'i tu
mintu' kakadakeammu, – upu' allomu,
upu' allomu! kadanNa Puangta PUANG-
24 mupabendan duka tu misa' tangdo' sia
palangka dio lu mintu' tana lapang.
25 Dio lu mintu' kasitammuan lalan
munii umpate'dek palangka, ammu
bala'-bala' kamaballoammu, sia tang
masiri'ko umpopa'elo'na kalemu lako
mintu' to lendu' sia makambanmo gau'
sala mupogau'.
26 Sia sigau' sala dukako to Mesir tu
musikandappiran, tu bualang ma'gau'
kadake; makambanmo gau' sala
mupogau', tu mupobannang umpa'dikki
penaangKu.

27 Apa manassa Kue’te’mo tu limangKu
unneako, Kupasosso’mo tu taa
dipamanassangko sia Kusorongko lako
pa’poraianna to ungkabiri’ko, iamotu
anak dara to Filistin, tu masiri’ diona
kedo mesirisammu.
28 Ondongpi sigau’ salako to Asyur,
belanna tang namosoko; manassa sigau’
salako tau iato mai, na moi susito, inang
tang namosoko.
29 Susi dukato mupamakamban tu gau’
salamu sola to Kasdim, iamotu tondok
pa’balilian, apa moi nasusito tae’ duka
namosoko.
30 Masarru’ kamoraiammu, kadanNa
Puangta PUANG, ammu pogau’ nasangi
te iannate, iamotu penggauranna misa’
baine bualang matampo.
31 Umpabendanmoko tangdo’mu dio
lu mintu’ kasitammuan lalan sia
umpate’dekmoko palangkamu dio lu
mintu’ tana lapang. Moi susito, tae’
nasusi baine bualang tu penggaurammu,
belanna tae’ mudaka’ tambomu.
32 A’a baine masarri’ pasandak salu lako
rampanan kapa’, tu ma’pangngan buni
sola to senga’, moi kemuane!

33 Mintu’ ia baine bualang diben
pamengan, apa iko umpa’bengan tambo
lako mintu’ muane ungkamoraiko,
munaranan tu tau iato mai la sae
umpellambi’iko dio mai mintu’ inan,
ammu ma’gau’ sala sola.
34 Susimoto tu gau’ salamu sibalikan
gau’na baine senga’; belanna tae’
namuane undi unnula’ko, sangadinna
iko kalena untamboi, tae’ naiko naben
tambomu. Susimoto tu iko sibalikan tu
baine senga’.
35 Iamoto, e bualang, tananni talinga tu
kadanNa PUANG.
36 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Tu belanna laomo tu siri’mu
sia dikambelangimo tu kasirisammu
napobua’ gau’ salamu sola muane
ungkamoraiko sia sola mintu’ rapang-
rapang dipodeata megalliammu, sia
belanna rarana anakmu muane tu
mangka mupemalaran lako-
37 iamoto, manassa la Kupasipulung tu
mintu’ muane ungkamoraiko, tu musede
anna poraiko, la mintu’ tu muporainna,
la mintu’ tu musayunna: la Kupasipulung
dio mai mintu’ inan unneako sia la

Kukambelangiko dio tingayona tu tau
iato mai, anna tiroi tu kasirisammu.
38 La Kuukungko susitu apa naparampo
tau lako baine pasandak salu lako
rampanan kapa' sia umpatibollo rara;
sia la Kupadadiko misa' to narampoi
to'doan rara napobua' kare'dekan ara'
sia narampoi kamangimburuan.
39 La Kusorongko tama limanna
tau iato mai, anna rondonni tu
tangdo'mu sia naro'pok-ro'pok tu
palangkamu sia anna kalosso'i tu
tamangkalemu, naalaiko tu belomu,
anna tampeko napopa'kambelang, tang
ma'tamangkale.
40 Napalaoiko tau sangtuntunan, tu la
untumbuiko batu sia ussilantukkiko
nalontok-lontok pa'dang,
41 sia la naballa tu banuammu sia la
naparampoiko ukungan dio pentirona
buda baine, sia tae' dukamo ammu la
umpa'bengan tambo.
42 Belanna tete dio apa iato
iatu kare'dekan ara'Ku tu
urrampoiko la Kuparandan sia iatu
kamangimburuangKu la toyang dio mai
kalemu; mangkato Kumane rapa' sia
tae'mo nala torro tu kasengkeangKu.

43 Belanna tae’ mukilalai tu allo
kalollerammu, sangadinna mupare’dek
tu ara’Ku, iamoto la Kupasule langngan
ulummu tu gau’mu, kadanNa Puangta
PUANG. Belanna tae’moraka mutompoi
pole’i gau’ sala mesirisammu tu mintu’
penggauran megalliammu?
44 Manassa mintu’ tu to umpalao
parumbasan, la ma’parumbasan diona
kalemu kumua: Umba nakua tu indo’,
susi dukato tu anakna baine.
45 Ikomo tu anakna baine indo’mu, tu
ungkasorromo muanena sia anakna
muane, sia ikomo tu siulu’na tu
mai sangbainemu, tu ungkasorromo
muanena sia anakna muane. Iatu
indo’mu to Heti sia iatu ambe’mu to
Amori.
46 Iatu sangbaine kapuamu iamotu
Samaria, tu sola anakna baine torro
dio rampe rekkena muninna; na iatu
sangbaine bitti’mu, tu torro dio rampe
sau’na muninna, iamotu Sodom sola tu
mai anakna baine.
47 Apa tae’ ammu turu’ mannai tu bate
lalanna sia tae’ muturu’ mannai tu
penggauran megallianna, sangadinna

tae’ namasai ammu mandumo kadake
lan mintu’ penggaurammu.
48 La lelukraka tuoKu, kadanNa
Puangta PUANG, manassa iatu Sodom,
sangbainemu, sola anakna baine, tae’
napogau’i tu apa mupogau’ sisola
anakmu baine.
49 Inde sia tu kakadakeanna Sodom,
sangbainemu, iamotu tuo sola anakna
baine situang kamatampoan, kasebaran
sia kamanamanan, anna masalio bang,
apa tae’ anna tundui lenni tu mai to
mandasa sia to mase-mase.
50 Tarru’ matampo tu tau iato mai, sia
napogau’ tu apa megallian dio oloKu.
Iamoto kuputtai tu tau iato mai, tongku
tiromi.
51 Iatu Samaria tae’pa nasesena
kasalammu napogau’; mandu losong
tu apa megallian mupogau’ anna iatu
tau iato mai. Susimoto tu sangbainemu
mupabutung to tae’ salana tete dio
mintu’ apa megallian tu mangka
mupogau’.
52 La mutanggung tu attangammu, e
iko, tu umpatunduk to ma’paolai salu
umpamaringan pangra’ta’ kara-karana
sangbainemu; tete dio kasalammu

tu napobannang umpogau'i tu apa megallian losong anna iatu napogau'na tau iato mai, iatu tau iato mai maringan salana na iko. Iamoto sipatuko masiri' sia untanggung kalenai tu attangammu, belanna mupabutung to tae' salana tu sangbainemu.
53 Sia la Kupopembali tu dalle'na, iamotu dalle'na Sodom sola anakna baine sia dalle'na Samaria sola anakna baine; susi dukato tu dalle'mu la Kupopembali,
54 ammu tanggung kalenai tu attanganmu sia umpassan siri'mu diona tu mintu' apa mangka mupogau', tu munii umpaden pa'pakatana lako tau iato mai.
55 Na iatu sangbainemu Sodom sola tu mai anakna baine la sule tama dandanna, sia iatu Samaria sola tu mai anakna baine la sule tama dandanna; na iko sola tu mai anakmu baine la sule dukako tama dandanmu.
56 Susitu sanganna Sodom, sangbainemu, tae' bangmo nasa'bu'i randan pudukmu, tonna attu kamatampoammu,
57 tonna tae'pa nadipasombo tu kakadakeammu, susi duka totemo

attunnamo, munii attangan lako
mintu’ anak dara Aram sia mintu’
sanglembangna sia lako anak dara to
Filistin, tu naala la’de’na ussayuko tiku
lao.
58 Mintu’ tu penggauran mesirisammu
sia apa megalliammu tu mutanggung
kalena, kadanNa PUANG.
59 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG: La Kupogau’, susitu mangka
mupogau’ lako Kaleku, tu mangka
untapa’ sumpa, belanna mupoka tu
basse.
60 Apa moi nasusito Kukilalai tu basseta,
lan attu mangurammu, sia la untananKi’
misa’ basse matontongan sola.
61 Attu iato la mukilalai tu mintu’
gau’mu sia la masiri’ko ke mutarimai tu
sangbainemu, tu kapuanna sia bitti’na,
sia Kubenko la dadi anakmu baine, moi
tae’ natete dio tu basse mangka tatanan.
62 Sia la Kutanan tu basseKu tasibassei,
ammu tandai kumua Akumo tu PUANG,
63 ammu mengkilala sia masiri’ sia
anna diona siri’mu ammu tang
umbungka’ pudukmu –, ke Kupadenni
tu pengkalossoran diona mintu’ apa

mangka mupogau’, kadanNa Puangta PUANG.

Rapang-rapang diona Zedekia umpoka basse

17:1-24

17 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma’rupa tau pokadako misa’ karrume,
paissanni misa’ pa’pasusian tu to Israel,
3 sia ma’kadako kumua: Inde sia tu
kadanNa, Puangta PUANG Nakua: Den
misa’ langkan maega kapua, mawatang
pani’na, malinta’ pettia’na, makamban
bulu pani’na sia ma’rupa-rupa, ta’pa dao
Libanon, anna ala lolok kayu arasi’.
4 Iatu takke’-takke’ manguranna daona
lu nasa’pekki, nabaai lako misa’ tondok
nanii ma’baluk-baluk, anna palanni misa’
kota to ma’balili.
5 Naalami tu taruk misa’ dio mai
padang iato, anna tananni lan misa’
pangamboran, tu nanii buda uai,
natananmi susi kanii.
6 Mentarukmi dadi garonto’ anggoro’
kalua’ male membalaba’, maresso’ tu
garonto’na, anna ma’palulako nasang

tu tangkena sia diong nasang liu tu uaka'na. Susito dadimi garonto' anggoro' mentangke-tangke sia mellolo.
7 Apa den siapa misa' langkan maega kapua, mawatang tu pani'na sia buda bulu pani'na. Ta'kala iatu garonto' anggoro' umpoperroro uaka'na lu lako sia napopembalaba' tu tangkena lako, kumua anna sakka'i langkan maega iato, tangia pangamboran, tu dinii untananni.
8 Apa ditanan dio lu padang lunak, tu nanii buda uai, la mentaruk sia mellolo sia membua, anna dadi misa' garonto' anggoro' ballo.
9 Pokadai kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: La dadi siaraka? Tae' siaraka nala ullampi'i tau tu aka'na sia nasa'pek tu buanna, naurunganni marangke tu daunna sia tarukna? La marangke sia tae' tu lima matoto' sia buda tau la ditambai la urra'ta i diong mai aka'na.
10 Manassa ditanan, apa ma'dinraka la dadi? Tae'raka nala marangke pissan, ke nairi'i angin rampe matallo, namarangke dio inan dinii untananni?
11 Rampomi tu KadanNa PUANG lako kaleku Nakua:

12 Pokadanni bati’ pabali-bali kumua:
Tae’raka mitandai apa battuananna te?
Pokadanni kumua: Manassa saemo datu
Babel lako Yerusalem, anna baai male tu
datu sia iatu mai arung, anna pali’i lako
Babel, napadio kalei.
13 Sia naala tu misa’ bati’ datu, anna
sibasse sola sia napadudungi sumpa; sia
nasolan duka male tu to paana tondok.
14 Iake susito la tae’mo kamatotoranna
tu kadatuan sia tae’mo nakullei
unnadongan ulunna, sangadinna
nakaritutui tu basse, anna tontong
bendan.
15 Apa naeamo, belanna mesua lako
Mesir, anna benni darang buda sia tau
buda. La maupa’ siaraka? Ma’dinraka
tilendok tu to umpogau’i susito? Sia iatu
to umpoka basse ma’dinraka la tilendok?
16 La lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, manassa la mate tu Zedekia dio
Babel, sikandappi’ datu, lan inan nanii
torro datu mangka unnangka’i dadi datu,
belanna napamatuna tu sumpa mangka
nasumpanni sia napoka tu basse mangka
nasibassei.
17 Sia tae’ duka nabenni Firaun surodadu
buda sia to parari makamban la untundui

lan kasirarian, ke umbangunni panampo
sia unggaragai benteng, la ungka'tu
sunga'na buda tau.
18 Napamatunamo tu sumpa, belanna
napoka tu basse; moi namangkamo
sitoe lima, umpogau'i tu mintu' apa iato;
tae' nala tilendok.
19 Iamoto, kadanNa Puangta PUANG: la
lelukraka tuoKu, iatu sumpa disa'bu' tete
dio sangangKu, tu napamatuna sia iatu
basse ditanan tete dio sangangKu, tu
napoka, la Kupasule langngan ulunna.
20 La Kutananni porro'Ku, anna alai
poyaKu, angKu solanni lako Babel, nadio
Kunii umpaolai salu, natumang gau' tang
maruru'na lako Kaleku.
21 Iatu mintu' to mallai dio mai mintu'
tuntunan surodadunna, la tibambang
nakande pa'dang, na iatu torronapa la
dipatisambo' lako mintu' mata angin.
Ammi tandai, kumua Akumo tu PUANG,
tu mangka umpokadai to.
22 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
Nakua: Attu iato Aku Kalena la unnalai
tu misa' taruk dao mai lolok kayu
arasi' madao, angKu tananni rokko
padang; dao mai takke'-takke' mangura
madaoanna la Kusa'pek tu misa' tarukna

na Aku kalena la untananni dao misa’ buntu malangka’ sia mala’bi’.
23 Dao buntu malangka’na Israel la Kunii untananni, anna mentangke sia membua sia mendadi misa’ arasi’ ballo. Anna sanda rupanna tu manuk-manuk, ma’rupa-rupa bulunna sae messerang diong; anna mentiongan diongna lu tangkena.
24 Anna mintu’ kayu dio padang la untandai kumua Akumo, tu PUANG, umpamadiongan kayu matande sia umpamatande kayu mengkadiongan, umpamarangke kayu maluna sia umpopentaruk kayu marangke. Akumo, tu PUANG, tu mangka umpokadai to, sia Akumo tu la umpogau’i.

Iatu to lino la untanggung penggauranna

18:1-32

18 1 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku nakua:
2 Umbara mikua ammi poparumbasanni te parumbasan iate dio tondok Israel kumua: Mintu’ ambe’ ungkande bua

anggoro’ mamata, anna anakna
langgang issinna?
3 La lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, damo mipoparumbasanni te
parumbassan iate lan lu Israel.
4 Tonganna mintu’ mendeata, Aku
puangna, la mendeatanna ambe’, la
mendeatanna anak, Aku puangna; iatu
mendeata kasalan, la mate.
5 Iake bulo sanglampai tu tau sia
umpogau’i tu salunna sia kamololoan,
6 sia tae’ napasakka’ kande pemala’
dao buntu sia tae’ namentiro lu lako
rapang-rapang dipodeatanna to Israel,
tae’ nagau’ sala bainena solana sia tae’
nasangampa’ baine nalambi’ bulanna,
7 tang umpakario-rio tau, umpasulean
apa napa’pentoean to kaindanan, tae’
namangrampa, naben rotinna tu to
topo sia napaluangi tamangkale tu to
ma’kambelang,
8 tae’ napalaku denne’, ke ma’peindanni
sia tae’ nasanta’ denne’, tae’ narumbui
limanna tu apanna tau, sia malambu’
ma’paolai salu, ke den tau sisakka,
9 lolang unturu’ apa Kupondok sia
ungkaritutui atorangKu umpa’pekitanan
kamarurusan, iatu tau susito malambu’;

manassa la tuo, kadanNa Puangta PUANG.
10 Apa iake denni anakna misa' muane,
to masa'ga' sia umpatibollo rara, a'a, tu
umpogau'i misa' te apa iate,
11 – moi na ia kalena tu ambe'na tae'
napogau'i tu apa iato – sia umpasakka'
duka kande pemala' dao buntu, sia
unggau' sala bainena solana,
12 umpakario-rio to mandasa sia to
mase-mase, mangrampa, tae' napasule
apa dipa'pentoean, na mentiro lako
rapang-rapang dipodeata sia umpogau'
apa megallian,
13 na umpalaku denne', ke ma'peindanni
sia ussanta' denne', la tuo siaraka tu tau
susito? Tae' nala tuo, belanna mangkamo
umpogau'i te mintu'na apa megallian
iato. Manassa la mate dipatei. La sule
lako kalena tu rara mangka napatibollo.
14 Tiromi, undadiammo, misa' pia muane,
na iate untiro mintu' kasalan napogau'
ambe'na; natiro tu iannato, apa tae'
nama'gau' susito.
15 Tae' napasakka' kande pemala'
dao buntu sia tae' namentiro lako
rapang-rapang dipodeatanna to Israel,
tae' nagau' sala bainena solana,

16 tae’ napakario-rio tau, tae’
natarima apa dipa’pentoean sia
tae’ namangrampa; naben rotinna tu to
topo sia napaluangi tamangkale tu to
ma’kambelang,
17 tae’ narumbui limanna tu apanna tau,
tae’ napalaku denne’ sia tae’ nasanta’
denne’, ungkaritutui atorangKu sia
lolang unturu’ apa Kupondok tae’ nala
mate belanna kakadakeanna ambe’na,
manassa la tuo.
18 Iatu ambe’na, belanna umpandasa
tau, urrampa apanna solana sia
umpogau’ apa tang melo dio lu
sangtondokna, manassa la mate
natumang katangmalamburanna.
19 Apa mikua: Ma’apai anna tae’
natanggungi anakna tu kakadakeanna
ambe’na? Tonganna iatu anak iato
umpogau’i tu salunna sia kamaloloan,
nakaritutui tu mintu’ apa Kupondok sia
naturu’; manassa la tuo.
20 Iatu to umpogau’ kasalan, ia siamo ia
la mate. Tae’ naanakna la untanggungi tu
kakadakeanna ambe’na, sia misa’ ambe’
tae’ nala untanggungi tu kakadakeanna
anakna. Iatu kamalamburanna to
malambu’ la dipakkan lu lako ia kalena

na iatu katangmekaalukanna to tang
mekaaluk la dipakkan lu lako ia kalena.
21 Apa ianna den to tang mekaaluk
mengkatoba' dio mai mintu' kasalanna,
tu mangka napogau' anna karitutui tu
mintu apa Kupondok, sia umpogau'i tu
salunna sia kamaloloan, manassa la tuo,
tae' nala mate.
22 Tae'mo misa' tu kasalanna tu mangka
napogau' la dibilang lako kalena tete dio
kamaloloan mangka napogau' manassa
la tuo.
23 Ma'apai anna la unnalai penaangKu
tu kamateanna to tang mekaaluk?,
kadanNa Puangta PUANG. Tang ia
raka naala penaangKu te, kumua anna
mengkatoba' dio mai lalanna, anna tuo?
24 Apa ianna balik dio mai gau'
malambu'na tu to malambu', anna
umpogau' tang malambu' unturu mintu'
apa megallian, tu napogau' to tang
mekaaluk – la tuoraka? Moi misa' tu
mintu' apa malambu' mangka napogau'
tae'mo nala dibilang. Belanna diona
katangmarurusan tu mangka napalalo
sia diona kasalan mangka napogau',
iamoto nala mate.

25 Apa mikua: Tae’ namalambu’ tu
lalanNa Puang. Perangii, e to Israel,
tae’raka namalambu’ tu lalanKu? Ondong
pissan ia tu lalanmi tang malambu’.
26 Iake denni to malambu’ balik dio mai
gau’ malambu’na, anna pogau’ tang
malambu’, napobannangi mate, iatu
kamateanna to natumang apa tang
malambu’ tu mangka napogau’.
27 Apa iake denni misa’ to tang mekaaluk
mengkatoba’ dio mai gau’ kadakena,
anna pogau’i tu salunna sia kamaloloan,
manassa la ungkaritutui katuoanna.
28 Belanna mengkilalamo sia
mengkatoba’mo dio mai mintu’
salana tu mangka napogau’. Manassa la
tuo: tae’ nala mate.
29 Apa ma’kada tu to Israel nakua:
Iatu lalanNa Puang tang melambu’.
Tae’raka namalambu’ tu mintu’ lalanKu,
e to Israel? Ondong pissan ia tu mintu’
lalanmi tang malambu’.
30 Iamoto angKu la umpaolaikomi
salunna pantan sitinaya penggauranmi,
e to Israel, kadanNa Puangta PUANG.
Mengkatoba’komi sia balikkomi dio mai
mintu’ salami, da mipobannangi titodo
sae lako tobang rokko kakadakean.

31 Tibei dio mai kalemi tu sala mangka
mipogau', ammi ba'rui tu ba'tengmi sola
penaammi. Ma'apari ammi la matera, e
to Israel?
32 Belanna tae' naalai penaangKu tu
kamateanna to la mate, kadanNa
Puangta PUANG; iamoto balikkomi,
ammi tuo.

Bating lako mintu' datunna to Israel

19:1-14

19 1 Na iatu iko, tannunko bating
lako mintu' datu to Israel,
2 sia ma'kadako kumua:
Tae'raka nasusi singa inanna tu indo'mu
dio lu mintu' singa laki!
Mamma' dio lu singa mangura,
tu umpelobo'i anakna.
3 Iatu mintu' anakna misa' tu napelobo'i
anna dadi singa mangura,
tu melada' usse'bu kandena,
moi tau nakande duka.
4 Narangimi mintu' bangsa tu kareba
diona kalena,
didammakmi lan kalo'tokna,
sia nakale'ke'i, narendenni,
lako tondok Mesir.

5 Iatonna tiromi singa inanna,
kumua ka'tumo rannunna, sia
pa'demo sanderanna,
naalami tu anak senga'na misa',
naangka'i dadi misa' singa mangura.
6 Barani male sirau padanna singa,
a'ganna singa mangura,
tu melada' usse'bu kandena,
moi tau nakande duka.
7 Nagau' sala tu baine balunna
sia nasanggang tu kotana;
tiramban tu mintu' lino
napobua' burrung kapuanna.
8 Apa tibalikmo tu mintu' bangsa
unneai,
dio mai mintu tondok tiku lao;
natananni porro',
anna didammak lan kalo'tokna.
9 Anna patamai tau kurungan, anna
dipungo dikale'ke'i,
anna dibaa lako datu Babel,
nadipatama misa' benteng matoto',
kumua damo nadirangi tu burrungna
dao lu mintu' buntu Israel.
10 Iatu indo'mu, lan tu attu munii
menta'bi butungi to misa' garonto'
anggoro',
tu ditanan dio randan uai,

tu membua sia mentangke-tangke,
belanna buda tongan uai.
11 Iatu mai tangkena matoto':
sae lako dadi tekken kadatuan.
Misa'i tu tangkena tuo tarangso
langngan
dao lu mintu' takke'-takke' makampu,
sia paan diona kakalandoanna
langngan,
sia diona kamakampuanna takke'-
takke'na.
12 Apa diona kasengkean anna dilampi'i
tu garonto' anggoro' iato,
nasongka rokko padang.
Mintu' buanna napamarangke angin dio
mai rampe matallo;
rondonmi anna marangke.
Iatu tangke matoto'na
nakande api.
13 Totemo ditananmo dio lu padang
pangallaran,
dio lu misa' padang marangke sia
ba'ta'.
14 Sunmi tu api lan mai tangkena,
tu ungkande takke'-takke'na sia
buanna,
tae'mo tangke matoto'na dio,
tae'mo tekken la sikambi' kadatuan!

Iamote tu misa’ rintin, tu dipobatingmo.

Iatu apa mangka dadi umpabu’tu pangadaran

20:1-44

20 1 Iatonna taun ma’pempitu bulan
ma’pellima, allo ma’pessangpulo
bulan iato, saemi tu ba’tu pira-pira
pekaamberanna to Israel la umpalaku
pa’timbanganNa PUANG, anna unno’ko’
dio tingayoku.
2 Attu iato rampomi kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
3 E ma’rupa tau, sipa’kadako
pekaamberanna to Israel sia ma’kadako
lako mukua: Inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG Nakua: Saerokomika
la umpalaku pa’timbangangKu? La
lelukraka tuoKu, tae’ Kuelorangkomi
umpalaku pa’timbangangKu, kadanNa
Puangta PUANG.
4 Morairokoka umpaolai salu tu tau iato,
morairokoka ma’paolai salu, e ma’rupa
tau? Paissanni tau iato mai tu mintu’ apa
megallianna nene’ to dolona,
5 ammu ma’kada lako kumua: Inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG Nakua:

Iatongku pilei langsa'i tu to Israel,
umposumpaNa' misa' sumpa lako
bati'na rapunna Yakub, sia Kupapayan
tu Kaleku lako tau iato mai dio tondok
Mesir; tonganna umposumpaNa' misa'
sumpa, Kukua: Akumo tu PUANG,
Kapenombammu.
6 Allo iato umpalaoNa' sumpa lako
tau iato mai, kumua la Kusolan lan
mai tondok Mesir, lako misa' tondok,
tu mangka Kutonnoranni, tu sebo
pangandu' sia tani' enoan; iamo misa'
belo dio lu mintu' tondok.
7 Ma'kadaNa' lako tau iato mai Kukua:
Pantan tibei tu apa megallian nata'pai
matammi; da mipa'ruttakki rapang-
rapang dipodeatanna to Mesir tu kalemi.
Akumo tu PUANG, Kapenombammu.
8 Apa nabali-baliNa' sia noka
umperangiiNa'; moi misa' tae' untibei
tu apa megallian sia tae' natampei tu
rapang-rapang dipodeatanna to Mesir,
Kuurungan untangnga'i la umbarrakan
kare'dekan ara'Ku lako tau iato mai,
sia umpaupu' kasengkeangKu tu
Kuparampoanni dio tondok Mesir.
9 Apa Kupalalomo tu penggaurangKu
belanna sangangKu, kumua da

nadipamatuna dio pentirona mintu’ bangsa, tu nanii torro tau iato mai; dio pentirona tau iato mai Kunii umpapaan Kaleku, belanna Kusolan lan mai tondok Mesir.
10 Kusolammi tu tau iato mai sun lan mai tondok Mesir sia Kubaa tama padang pangallaran.
11 Kubenni tu apa Kupondok sia Kupa’peissanan lako tau iato mai tu atorangKu, tu napotuo tau, ke naturu’i.
12 Sia Kuben duka tu mintu’ allo katorroangKu, dadi misa’ tanda lan alla’Ku na tau iato mai, anna issanni tau iato mai, kumua Akumo, PUANG, tu umpamaseroi.
13 Apa pabali-bali tu to Israel lako Kaleku lan padang pangallaran; tae’ naturu’i tu apa Kupondok sia natibe tu atorangKu, tu napotuo tau, ke naturu’i. Napamatuna liu tu allo katorroangKu, Kuurungan untangnga’i la umbarrakanni tu kare’dekan ara’Ku lako tau iato mai lan lu padang pangallaran la ussabu’i.
14 Apa Kupalalomo tu penggaurangKu belanna sangangKu, kumua da nadipamatuna dio pentirona mintu’

bangsa, tu dio pentirona Kunii
umpatassu'i tu tau iato mai.
15 Apa moi susito umpalao dukaNa'
sumpa lako tau iato mai lan lu padang
pangallaran, kumua tae' Kula ussolanni
tu tau iato lako tondok, tu mangka
Kukamaseanni, tu nanii sebo pangandu'
sia tani' enoan – iamo belo dio lu mintu'
tondok-
16 belanna natibe tu atorangKu sia
tae' naturu'i tu apa Kupondok sia
umpamatuna allo katorroangKu,
belanna iatu penaanna ma'misa lako
rapang-rapang dipodeatanna.
17 Apa mamase siaNa' untiroi, anna tae'
Kusabu'i sia tae' Kumangsanni lan lu
padang pangallaran.
18 Ma'kadaMo' lako mintu' anakna tau
iato mai lan padang pangallaran, Kukua:
Da mituru'i tu apa napondok nene'
to dolomi, da mikaritutui tu atoranna
sia da miparuttakki rapang-rapang
dipodeatanna tu kalemi.
19 Akumote tu PUANG, Kapenombammu,
turu'i tu apa Kupondok sia karitutui tu
atorangKu, ammi pogau'i.
20 Pamadatui tu allo katorroangKu,
nadadi misa' tanda lan alla'Ku na kamu,

ammi tandai, kumua Akumo, tu PUANG, Kapenombammu.
21 Apa iatu mai anakna pabali-bali lako Kaleku, tae naturu'i tu apa Kupondok sia tae' nakaritutui tu atorangKu, tu napotuo tau, ke naturu'i. Napamatuna tu mintu' allo katorroangKu, Kuurungan untangnga'i la umbarrakanni tu kare'dekan ara'Ku lako tau iato mai sia umpaupu' kasengkeangKu tu Kuparampoanni lan lu padang pangallaran.
22 Sia Kuriu' sule tu limangKu sia Kupogau' susito belanna sangangKu, kumua da nadipamatuna dio pentirona mintu' bangsa, tu dio pentirona Kunii umpatassu'i tu tau iato mai.
23 Apa umpalaoMo' sumpa lako kalena lan lu padang pangallaran, kumua la Kupatisambo' tu tau iato mai dio lu mintu' bangsa sia la Kupatitale' dio lu mintu' tondok,
24 belanna tae' naturu'i tu atorangKu sia natibe tu apa Kupondok, napamatuna tu mintu' allo katorroangKu sia tae' napasalai mata tu rapang-rapang dipodeatanna ambe'na.

25 Iamoto Kubenni tau iato mai tu apa
dipondok tang melo sia atoran, tae’ nala
umpotuoi.
26 Sia Kuparuttakki pemala’na tu tau iato
mai – belanna mintu’ anak pa’bunga’na
napamaindanni api – la umpapussak
penaanna tau iato mai, anna tandai’
kumua Akumo tu PUANG.
27 Iamoto, e ma’rupa tau, ma’kadako
lako to Israel sia kuanni mukua: Inde
sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Tete dio duka penggauran iato, nanii
nene’ to dolomi ullo’boNa’, sia tang
maruru’ lako Kaleku.
28 Iatongku solanni tama tondok
tu mangkaMo’ umpalao sumpa la
Kukamaseanni, natiromi tu mintu’ tanete
malangka’ sia mintu’ kayu maloboran,
na inde to dio nanii umpemalaranni tu
pemala’na, sia nanii umpennoloanni
tu pamenganna, tu umpabu’tu pa’di’
penaa, sia untunu dupa busarungngu’
sia umboloanni tu pemala’ pantedok.
29 Ma’kadaNa’ lako tau iato mai Kukua:
Apa toda ia tu inan madao minii kendek
langngan? Iamoto nasangai tau Inan
madao sae lako allo iate.

30 Iamoto ma’kadako lako to Israel
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG: La miruttakkiraka tu kalemi
susi napogau’ neme’ to dolomi sia la
ma’gau’ salarokomika unturu’i tu apa
megallianna tau iato mai?
31 Ondongpi belanna mibaa tu pemala’mi,
iamotu anakmi mipamaindanni api,
miruttakki tu kalemi napobua’ mintu’
rapang-rapang dipodeatammi sae
lako allo iate; la Kueloranrokomika
umpalaku pa’timbangangKu, e to Israel?
La lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, tae’ Kuelorangkomi umpalaku
pa’timbangangKu.
32 Sia apa tu bu’tu lan penaammi, inang
tae’ anna la lolo’, tu mikua: la susikanni
tu bangsa iato, la susikanni tu suku lan
tondok iato la menomba lako kayu sia
batu.
33 La lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, manassa la Kuparentakomi
lima matoto’ sia takia’ tie’te sia la
Kupabarrakkikomi kare’dekan ara’Ku.
34 La Kutassu’ikomi dio mai tangngana
mintu’ bangsa sia Kupulungkomi lan mai
mintu’ tondok tu minii tisambo’ male,

tete dio lima matoto’ sia takia’ tie’te’ sia kare’dekan ara’ dibarrakan.
35 Angku baakomi lako padang pangallaranna mintu’ bangsa sia umpaolaikomi salu inde to dio anta sitiro lindo.
36 Susitu nene’mi mangka Kupaolai salunna dio padang pangallaranna tondok Mesir, ten dukamoto tu kamu la Kupaolai salunna, kadanNa Puangta PUANG.
37 Sia la Kupaunnola diongnakomi lu tekken to mangkambi’ sia Kupaalaikomi pepori basse.
38 Sia la Kusarakki dio mai kalemi tu to pabali-bali sia iatu to unneaNa’; la Kutassu’i duka lan mai tondok nanii mentiruran, apa tae’ nala tama tondok Israel. Ammi issanni, kumua Akumo tu PUANG.
39 Na kamu, e to Israel, kadanNa Puangta PUANG, da’ito ammi pantan lao umpenombai rapang-rapang dipodeatanna. Apa undinna la miperangiiNa’ sia tae’mo mila umpamatuna sanga madatungKu tete dio pamengan pemala’mi sia rapang-rapang dipodeatammi.

40 Belanna dao buntu maindanKu, dao
buntu malangka'na Israel, kadanNa
Puangta PUANG, inde to la nanii mintu'
to Israel umpenombaiNa', iamotu mintu
tau lan tondok iato. Indeto dio la nanii
unnalai penaangKu sia inde to dio la
Kunii umpalaku pa'duruk sia iatu melona
pamengammi, dio mai mintu' apa
mipamarimbangan.
41 Sia la naalakomi penaangKu
butung misa' bau busarungngu', ke
Kutassu'imokomi lan mai bangsa iato.
Sia la Kupasipulungkomi lan mai tondok
dinii umpatisambo'komi male sia la
Kupapayan To maindan tu Kaleku lako
kalemi dio pentirona mintu' bangsa.
42 Ammi tandai, kumua Akumo tu PUANG,
ke la Kusolammokomi tama tondok
Israel, tama tondok tu mangkaMo'
umpalao sumpa ungkamaseanni nene'
to dolomi.
43 Sia inde to la minii ungkilalai tu
mintu' gau'mi sia penggaurammi, tu
mipobannang urruttakki kalemi belanna
mintu' penggauran kadake tu mangka
mipogau'.
44 Sia mitandai Akumo tu PUANG, ke
Kugau'komi tete dio sangangKu sia

penggauran bulitukmi, e to Israel,
kadanNa Puangta PUANG.

Api ma’kande dio padang Lo’na lu

20:45-49

45 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
46 E ma’rupa tau, mentingo lu sau’ko,
palolongko kadammu sau’ lili’ Lo’na lu
sia ma’nubua’ko unnea mempangala’na,
iamotu padang Lo’na lu.
47 Sia ma’kadako lako pangala’ dio
padang Lo’na lu kumua: Perangii te
kadanNa PUANG: Inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG: Manassa la Kupadukku
tu api lan tangngamu, anna kandei
tu mintu’ kayu mamata sia mintu’
kayu marangke lan lili’mu. Na iatu api
ma’lana-lana iato tang pa’de len, apa
randuk lo’ mai rampe lo’na lu sae rekke
rampe daanna lu iatu mintu’ lindona tau
nalepa’i api iato.
48 Anna mintu’ tolino untiroi, kumua
Akumo, tu PUANG, mangka umpadukkui
na tang pa’de len.
49 Attu iato ma’kadana’ kukua: O
Puangta PUANG, napokada tau tu diona

a’gangku, kumua: Tang napokadaraka
tu rapang-rapang kada?

Pa’dangNa PUANG ullaoi Yerusalem

21:1-27

21 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma’rupa tau, mentingoko lako
Yerusalem, palolongko kadammu ullaoi
mintu’ inan maindan sia ma’nubua’ko
ullaoi tondok to Israel,
3 sia ma’kadako lako tondok Israel,
kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG:
Manassa la Kulaoiko! La Kunonok tu
pa’dangKu sia la Kusabu’i tu to malambu’
sia to tang mekaaluk dio lu kalemu.
4 Belanna Kusabu’i dio lu kalemu tu to
malambu’ sia to tang mekaaluk, iamoto
la tinonok tu pa’dangKu ullaoi mintu’
angge menaa lo’ mai pollo’na uai sae
rekke ulunna salu.
5 Anna issanni mintu’ angge menaa,
kumua Akumo, tu PUANG, tu unnonok
pa’dangKu, anna tang sibanuamo sule.
6 Na iko, e ma’rupa tau, sumarroko
butung to rantang buana; ondongpi

sumarroko diona kamapa’dikan penaammu.
7 Ianna ma’kada tu tau lako kalemu nakua: Apara tu miposarro?, la mukua mebali: Iamotu diona kareba, tu la saemo, tu napobannang bonnong tu mintu’ penaa, sia kope tu mintu’ lima, sia ri’ta’ tu mintu’ ba’teng sia tang nasalamo ma’pu’ tu mintu’ guntu’. Manassa la rampomo sia dadi, kadanNa Puangta PUANG.
8 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
9 E ma’rupa tau, ma’nubua’ko sia ma’kadako kumua: Inde sia tu kadanNa PUANG: Ma’kadako mukua: Misa’ pa’dang, misa’ pa’dang: Diasamo sia diburindamo.
10 Diasamo la dipepan tau, diburindamo, anna pandillak-dillak susi kila’. La parannuriki’ka? Iatu tekkenna anakku muane tang ussanga mintu’ kayu.
11 Mesuamo umburindai, kumua anna tangkei tau; mangkamo diasa sia diburinda tu pa’dang iato, nadiben to papatean.
12 Melallakko sia umbatingko, e ma’rupa tau, belanna iate iannate

dipamanassamo la ullaoi taungKu;
dipamanassamo la ullaoi mintu' arungna
to Israel; disorongmo tu tau iato mai
la nakande pa'dang, la tau iato mai la
taungKu. Iamoto, sala'pai tu pupummu.
13 Mangkomo dipalalo tu apa ditoba;
sia umbara nakua dadi, ke pa'de dukai
tu tekken tu tang pabilang? kadanNa
Puangta PUANG.
14 E iko, ma'rupa tau, ma'nubua'ko
sia massala'pako, anna dipakande
tu pa'dang penduan ba'tu pentallun.
Papatean tu pa'dang iato, misa' pa'dang
papatean kapua, pa'dang massiok bang
dirangi untikui.
15 Anna rantang tu buana tau sia
buda tu to dipatei. Dio lu mintu'
babanganna Kutanannimo pa'dang tu
inan pa'tinggoroan. A'a digaragaimo tu
pa'dang la pandillak-dillak; diasamo la
dipa'tinggoroan.
16 Sembangi tu diona kanan sia tu diona
kairi, laoi umba-umba napatu matammu.
17 Sia Aku Kalena la massala'pa sia la
Kutappuimo tu kare'dekan ara'Ku lako,
Akumo, tu PUANG, mangka umpokadai
tu iannato.

18 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
19 Na iko, e ma'rupa tau, sura'i tu da'dua
lalan, ba'tu umbanna ma'din nannii sae
pa'dangna datu Babel; misa'ri tondok
nanii tassu' sola duai, palakoi pedullu
lalan; padioi to' pamulanna lalan lu lako
simisa' kota;
20 sura'i tu misa' lalan la naola
pa'dang ullaoi Raba to Amon sia ullaoi
duka Yehuda, sae lako Yerusalem tu
ditambakuku.
21 Belanna iatu datu Babel la bendan
dio kasisarakan lalan, iamotu dio to'
pamulanna da'dua lalan, nanii ma'biangi;
la narogan tu anak pana; la nakutanai tu
balo' tau, ia la ma'pepa'du.
22 Dio lima kananna nanii anak pana
dirogan, tu umpatu Yerusalem, la
nanii umpabendan kayu petumbuk, la
umpopenganga sadangna la unnarrak lao
papatean, sia umpekapuai gamaranna
mangaru', la umpabendan kayu
petumbuk ullaoi mintu' babangan, la
unggaragai tu misa' tampo la nanii to
umpatama limbui sia misa' benteng, tu
dinii sae ullaoi.

23 Moi nasangamo buttok tu biang –
sisumpa tonganmo tu tau iato mai –,
apa napakilala tu kakadakeanna, anna
ditingkan.
24 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Belanna mipakilala tu
kakadakeammi, saba' payan tu salami,
naurungan iatu kasalammi sombomo
lan mintu' penggaurammi –, belanna
nakilalai siakomi tau, ammi di tingkan.
25 Na iko, e arung to Israel, to bulituk
sia to tang mekaaluk, nalambi'mo
tu allomu, iamotu attu kadiukungan
ma'katampakanna.
26 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG:
Alai tu sa'pi' dio mai! lendokanni
tu makota iato! Tae'mo nala susitu
dolona. Pamatandei tu apa madiong;
pamadionganni tu apa madao.
27 La Kupadaun lauan tu kota iato, la
Kupadaun lauan, la Kupadaun lauan.
Apa moi susito, tae' duka natontong.
Sae lako saena tu to sipatu la umpoapai,
angKu kamaseanni lako.

Pa’dangNa PUANG **ullaoi tu Amon**

21:28-32

28 Na iko, e ma’rupa tau, ma’nubua’ko
sia ma’kadako kumua: Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG diona to
Amon sia diona pelo’bona; ma’kadako
mukua: E pa’dang, tinonokmoko la
ma’tinggoro, diasamoko la papatean, sia
la pandillak-dillak
29 – iake marassanni tu tau untiroangko
pakita-kita buttok sia umbiangangko
kamo’rangan – la unta’pai barokona
tu to tang mekaaluk, to bulituk,
tu nalambi’mo allona, iamotu attu
kadiukungan ma’katampakanna.
30 Pasibanuai sule tu pa’dang. Dio inan
umpadadiko, lan tondok kadadiammu, la
Kunii unnukungko.
31 La Kubarrakan tu kare’dekan ara’Ku
lako kalemu: sia la Kupamurru’ko api
kasengkeangKu sia la Kusorongko tama
limanna tu to tang untandai battuan, tu
to untampa bang pepayu.
32 La napokandeko api; lan tangnga
tondok tu nanii lolong tu raramu, sia
tae’mo nakilalaiko tau, belanna akumo,

tu PUANG, mangkamo umpokadai tu iannato.

Kasalanna Yerusalem

22:1-31

22 [1] Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
[2] Na iko, e ma'rupa tau, la mupaolairaka salu tu kota umpentombang rara? Parampoi lako tau iato mai tu mintu' apa megallianna.
[3] Ma'kadako kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG: E kota, tu umpatibollo rara lan tangngamu, naurungan nalambi' attunna sia unggaragangko kalemu rapang-rapang dipodeata la urruttakkiko.
[4] Diona tu rara mangka mupatibollo munii sala sia diona tu rapang-rapang dipodeata mugaragai ammu maruttak; mupamareke'mo tu allomu sia mulambi'mo tu anggenna taunmu. Iamoto la Kupopendadiko tu apa natatta mintu' bangsa sia iatu apa natelle mintu' tondok.
[5] Iatu mintu' to musikandappiran sia to musikambelan la natelle-telleko, e iko to

kadake lele diona kamaruttakkammu sia
nasitutu’i kamarukkan.
6 Manassa iatu arungna to Israel
pantan umpembelai la umpatibollo rara
sabuda-budanna.
7 Lan lu tangngamu dipamatuna tu mai
indo’ sia ambe’; sia lan lu tangngamu
dipakario-rio tu to sae, sia lan lu kotamu
dibala’-bala’ tu pia biung sia baine balu.
8 Mintu’ tu apa maindanKu mutapa’ sia
allo katorroangKu mupamatuna.
9 Lan lu tangngamu den tu to ma’palele
beko umpembelai la umpatibollo rara sia
iatu to lan kotamu umpogau’ pemala’
dao lu buntu; sia lan tangngamu nanii to
ma’gau’ sala.
10 Lan lu tangngamu den tau
ungkambelangi kasirisanna ambe’na,
iamotu sangampa’ indo’ porona; lan lu
tangngamu den tau untoro’-buku baine,
tu maruttak, belanna nalambi’ bulanna.
11 Den misa’ umpogau’i tu apa megallian,
belanna sangampa’ bainena solana; to
senga’ tang ussanga siri’na menintunna
baine belanna ma’gau’ sala sola; to
senga’ poleo lan tangngamu untoro’-
buku anak daranna, tu nasangamberan.

12 Lan tangngamu den tu to ungkande
pappe’ sia unneloranni tu tau umpatibollo
rara; mupalaku tu denne’ sia musanta’ tu
denne’ sia muperarai sia mupakario-rio
tu padammu rupa tau, apa iatu Aku
tae’mo mukilalaiNa’, kadanNa Puangta
PUANG.
13 Manassa ussala’paNa’ limangKu diona
tu saro bu’tu kadake muala sia diona tu
rara mangka dipatibollo lan tangngamu.
14 La batta’raka penaammu sia la
matoto’raka tu limammu, ke nalambi’i
attu kadiparessammu? Akumo, PUANG,
tu mangka umpokadai sia Aku la
umpalanda’i tu iannato.
15 La Kupatitale’komi dio lu mintu’
bangsa sia la Kupatisambo’komi dio lu
mintu’ tondok, sia la Kulossokan nasang
tu kamaruttakammi dio mai kalemi.
16 Susimoto tu belanna penggaurammu
kalena ammu dipamatuna dio pentirona
mintu’ bangsa, ammu issanni, kumua
akumo tu PUANG.
17 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
18 E ma’rupa tau, iatu to Israel susimo tu
apa mentai lan dapo’; tau iato mai sola
nasang tambaga, tumarra pute, bassi sia

tumarra lotong lan dapo’ pa’kombongan;
mentai salakamo tu tau iato mai.
19 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG Nakua: Belanna mentai
nasangkomi lan dapo’, iamoto angKu la
urrampunkomi tama Yerusalem.
20 Susitu salaka, tambaga, bassi,
tumarra lotong na tumarra pute
dipasangrampunan lan dapo’
pa’kombongan, anna diongna lu
dinii umpamurru’i api la umpalollo’i, susi
dukamoto la Kupasangrampunangkomi
tete dio kare’dekan ara’Ku sia la
Kubuangkomi tama api kare’dekan
ara’Ku sia la Kupalollo’komi.
21 Tonganna la Kupasangrampunangkomi
sia diongna lu kalemi la Kunii
umpamurru’i api kare’dekan ara’Ku,
ammi dipalollo’ lan dapo’ iato.
22 Susitu salaka dipalollo’ lan dapo’
pa’kombongan, la susi dukakomi
dipalollo’ lan api kare’dekan ara’Ku,
ammi issanni, kumua Akumo, tu PUANG,
umbarrakan kare’dekan ara’Ku lako
kalemi.
23 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:

24 E ma’rupa tau, ma’kadako lako tondok
kumua: Ikomo misa’ padang tang
marumpe sia tang nasakka’i uran tonna
allo kasengkean.
25 Iatu mai arung lan tondok iato susi
misa’ singa ma’burrung, tu usserek
pialanna; arung iato mai unnampello’
tau sia urrampa ianan ballo sia ianan
masuli’, sia umpabuda baine balu lan
tondok iato.
26 Mintu’ to minaanna ullullu’ Sukaran
alukKu sia urruttakki mintu’ apa
maindanKu; tae’ napasisengaranni tu
maindanna sia tang maindanna sia tae’
naadaranni tau tu diona kasisengaranna
apa maruttak sia apa masero sia iatu
allo katorroangKu natampunan mata;
susimoto tu kadipamatunangKu dio lu
tau iato mai.
27 Mintu’ pangulunna tau iato mai susi
bang guruk undaka’ bang pialanna, tu
umpatibollo rara sia ussanggang tau,
kumua anna mesaro kadake.
28 Na iatu mintu’ nabinna ussapu’i
kapu’ napomanamanni tau iato mai:
natiro patiro mendeata ma’pakena sia
ma’nubua’ buttok; nakua: Inde sia

tu kadanNa Puangta PUANG, apa tae'
nama'kada tu PUANG.
29 Iatu tau lan tondok ma'paruku sia
mangrampa; umpandasa to bongko sia
to mase-mase sia umpakario-rio to sae
unnea katonganan.
30 Kudaka'mo tu misa' tau dio lu tau iato
mai, tu la umpabendan rinding tembo'
sia la bendan ullapa'i tu lo'po' rinding
tembo' iato, tu la napomelona tondok,
naurungan tae'mo Kusanggangi, apa tae'
bang Kuappa'.
31 Iamoto Kubarrakan kasengkeangKu
lako tau iato mai; sia Kupapurai api
kare'dekan ara'Ku; iatu gau'na Kupasule
langngan botto ulunna, kadanNa Puangta
PUANG.

Diona Ohola sola Oholiba

23:1-49

23 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, den da'dua baine,
sangindo'i.
3 Tau iato mai ma'gau' sala dio Mesir;
iatonna mangurapa ma'gau' sala;
dio dinii ungkaka'i tu susunna sia

ussapu-sapui tu susunna, tonna anak darapa.
4 Iatu sanganna kakanna Ohola na Oholiba tu adinna. Iatu tau iato sola duai anungKu dua sia ma’dadian muane sia baine. Iatu battuananna sanganna, Ohola, iamotu Samaria na Oholiba, iamotu Yerusalem.
5 Iatu Ohola ma’gau’ sala, tongKu sisolapa; sia ungkamali’ mintu’ sangmatuanna, to Asyur, iamotu to mase’ponna datu,
6 tu ma’tamangkale lango-lango, to maraa, to maraa lompo, iamotu pia lolle’ ballo, sia pakkanarang nasang.
7 Ma’gau’ salamo sola tau iato mai, iamotu mintu’ anak to Asyur, to la’bi’; sola mintu’ to nakamali’, sia umpamaruttak kalena, belanna umpenombai rapang-rapang dipodeatanna.
8 Sia tae’ natore tu pa’gau salana, tonna dio lu Mesir, belanna iatu tau iato mai nasangamparan, tonna mangura, sia ussapu-sapui tu susunna tonna anak darapa sia umpaliu gau’ salana lako tau iato mai.

9 Iamoto Kusorongi tama limanna mintu’
sangmatuanna, tama limanna anak to
Asyur, tu nakamali’.
10 Nakambelangi tau iato mai, narampai
tu mai anakna muane sia baine,
napatei pa’dang. Susimoto dinii
umpoparumbasanni dio lu mintu’ baine,
belanna diparampoimo ukungan.
11 Iatonna tiromi Oholiba, adinna,
tu iannato, losong polemi dukku tu
kamamaliranna kalena na kakanna sia
losong pole tu gau’ salana anna mintu’
gau’ salana kakanna.
12 Ungkamali’mo to Asyur, iamotu to
maraa, to maraa lompo, to mase’ponna
datu, tu ma’tamangkale mellong,
pakkanarang, iamotu pia lolle’ balo
nasang.
13 Sia Kutiro kumua naruttakki tu kalena;
umpamisa’ lalan sola duai.
14 Ondong polepa napogau’ tu gau’
kadake mandu tongan; belanna natiro
tu passura’na muane dio rinding tembo’,
iamotu patta to Kasdim, tu disura’
mararang,
15 ma’tambeke’ sia ma’tali bate’,
mendoke’ tu tampakna patomali; mintu’i

susi bang to lalong, susito dio mai Babel
to Kasdim, iamotu tondok kadadianna.
16 Natiro manna anna kamali'mi,
namesua lako tau iato mai dio tondok
Kasdim.
17 Saemi tu to Babel, ussisangmatuanni;
naruttakkimi gau' salana; iatonna
mangkamo naruttakki tau iato mai,
magi'gi'mi lako tau iato mai.
18 Napakaanan bang tu gau' salana;
napapayan bang tu kasirisanna.
Kuurungan magi'gi'mo untiroi, susi
kamagi'girangKu lako kakanna.
19 Apa sanarangngan-rangnganninnaora
tu gau' salana ungkilalai tonna
mangurapa, tonna ma'gau sala dio Mesir.
20 Sia ungkamali' sangmatuanna, tu
maduang susi keledai laki sia malassu tu
kamoraianna susi darang laki.
21 Manassa, undaka'ko lalan la
umpogau'omi tu gau' sala tu mupogau'
tommu mangurapa, tonna sae tu to
Mesir ungkaka' barangkangmu sia
ussapu-sapu susu anak darammu.
22 Iamoto, o Oholiba, inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG kumua:
Manassa Kupatiakka' penaanna tu
mintu' sangmatuammu la unneako, tu

mukagi’gi’mo; la Kupake’de’ tiku lao sae ullaoiko,
23 iamotu to Babel sia mintu’ to Kasdim, Pekod, Soa na Koa, sibaa mintu’ to Asyur; mintu’ tau iato pia lolle’ ballo, to maraa, to maraa lompo, to lalong sia to la’bi’, pakkanarang nasang.
24 Tau iato mai ma’kareta sia ma’lentenan la ullaoiko sangsiturusan buda bangsa, la ma’pakolong sia ma’balulang sia ma’songko’ basi sae ullaoiko tiku lao. La Kueloran tu tau iato mai ma’paolai salu, anna paolaiko salu situru’ atoranna.
25 La Kuparampoiko kamangimburuangKu, anna pakitaiko kare’dekan ara’na sia kamasa’garan; la nata’takki tu illongmu sia talingammu; na iatu kamu tu torronapa la tibambang nakande pa’dang. La narampa tu anakmu muane sia anakmu baine na iatu kamu tu torronapa la nakande api.
26 La nalossokki tu mai tamangkalemu sia naalai tu mai belomu.
27 Attu iato la Kuputtai tu pa’gau’ salamu sia passulo-bongimmu, tu mutuang dio mai tondok Mesir, muurunganni tang mentiromo lako sia tang ungkilalaimo Mesir.

28 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Tonganna la Kusorongko
tama kuasanna to mukabiri', tama
kuasanna to mukagi'gi.
29 La napakitaiko kamagallianna sia
la narampa tu mintu' apa-apammu
sia la natampeko ma'kambelang sia
tang ma'tamangkale, la dikambelangi
tu kasirisammu, tu ma'gau' sala
bang, iamotu gau' salamu sia
passulobongimmu.
30 La naparampoiko tau tu iannato,
belanna unturu' pasandak salu
lako rampanan kapa' sola tu mai
bangsa iato, belanna urruttakkiko
kalemu umpenombai rapang-rapang
dipodeatanna.
31 Unnolamoko lalan gau'na
sangbainemu; iamoto Kutadoangko tu
irussanna.
32 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
Nakua: La muiru' tu apa lan irusanna
sangbainemu, iamotu irusan maliku
sia kalua'; la napakitaiko tau sia
natelle-telle; buke tu irusan iato.
33 La bukeko kamalangoan sia
kamaparrisan; iatu irusanna

sangbainemu Samaria, iamo irusan nanii
apa megiangan sia mepatiramban.
34 La muiru' sia la muparitikki sia la
mutesse tu bibangna sia la muballak tu
ara'mu, – belanna mangka Kupokada tu
iannato, kadanNa Puangta PUANG.
35 Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG: Belanna tae'mo mukilalaiNa'
sia mutananniMo' boko', iamoto la
mupassan tu pakkanna gau' salamu sia
passulobongimmu.
36 Sia ma'kada tu PUANG lako kaleku
Nakua: E ma'rupa tau, la mupaolairaka
salu tu Ohola sia Oholiba? Pokadanni tu
penggauran megallianna,
37 belanna pasandak salu lako rampanan
kapa' sia le'ke' rara dio limanna;
pasandak salu lako rampanan kapa'
sola rapang-rapang dipodeatanna sia
nabuangmo tu anakna muane tama
api, tu napadadianNa', napakandean
rapang-rapang dipodeatanna.
38 Ondongpi napogau' lako Kaleku te
sala iate; naruttakki tu inan maindanKu
to attu iato sia napamatuna tu allo
katorroangKu.
39 Iatonna mangkamo urreresanni
rapang-rapang dipodeatanna tu anakna

muane, ia bangsiamoto allo iato nasae
tama inan maindanKu, naurunganni
umpamatunai; susimoto tu napogau' lan
banuangKu.
40 Ondongpi iatu tau iato mai umpesuan
muane sae dio mai padang mambela;
mane disua tu pesua lako tau iato
mai, nata'pa saemo; belanna tau iato
mai mumendio' sia ullotongiko bulu
matammu sia umbeloiko kalemu.
41 Sia unno'ko'ko dio inan mamma'
ballo, sia sakka'mo tu meda dio tingayo
inan mamma' iato, tu munii umpatorro
dupaKu sia minna'Ku dao.
42 Mongngo'mi tu to buda tae' bangmo
apa nakilalai, sia pa'malangoan, tu sae
dio mai padang pangallaran sirau tau
punala bang. Napaluangi komba tu
limanna sia napasongko'i makota.
43 Ma'tangnga'-tangnga'Na' Kukua: Iatu
baine tang tibala taumo la pasandak
saluparaka? La moraiparaka tau unggau'
salai?
44 Saemi tu tau lako kalena, susito lao
lako baine bualang; susimoto tu tau
male lako Ohola sola Oholiba, tu baine
biasa ma'gau' sala sola duai.

45 Apa to malambu’ la umpaolai salunna
situru’ salunna, tu dipapatuan baine
pasandak salu, sia iatu mai baine
umpatibollo rara, belanna pasandak salu
sia le’ke’ tu rara dio limanna.
46 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG Nakua: Pake’deranni misa’
kasirampunanna to buda ullaoi sia
sorongi tama kadipakario-rioan sia
kadirampan.
47 Na iate kasirampunanna to buda la
untumbui batu sia la ullontok-lontokki
pa’dang sia la umpatei tu anakna muane
sia anakna baine sia la umballai api tu
mai banuanna.
48 La Kuputtai tu gau’ sala lan tondok
iate, anna mintu’ baine la umpalan
penaai tu pa’pakilala, kumua da naturu’i
tu gau’ salami.
49 Iatu gau’ salami la napakkan tau lako
kalemi, sia la mipassan tu kasalammi
umpenombai pa’deatammi. Ammi
issanni, kumua Akumo tu Puangta
PUANG.

Yerusalem susi misa’ kurin ta’garan

24:1-14

24 1 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku tonna taun
ma’pengkasera, bulan ma’pessangpulo,
allo ma’pessangpulona bulan iato,
Nakua:
2 E ma’rupa tau, sura’i tu tanggala’na
te allo iate, te allo ia bangsiamote: allo
ia bangsiamote nanii datu Babel ullaoi
Yerusalem.
3 Uleleanni misa’ rapang-rapang lako te
bangsa pabali-bali sia ma’kadako lako
tau iato mai kumua: Inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG Nakua: Patonangi tu
kurin, patonangi. Patamai uai.
4 Patamai duku’ diira’-ira’, iamotu mintu’
pangira’ melo, tu sepakna sia buku
lesona; ponnoi buku maelona,
5 alai tu domba sola bembe’ tu maelona,
popa’toppo’-toppo’i tu kayu diong.
Pare’dei anna manasu duka tu mai buku.
6 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG Nakua: Upu’ allona tu kota
umpentombang rara, iamotu kurin
ta’garan, tang lossok-lossokannamo.

Alai sisangira'-ira'i lan mai, apa tae'
nadipile-pilei.
7 Belanna tonang lan tu rara dipatibollo;
iatu rara nabolloan dao buntu batu
rangke; tae' nabolloan diongi padang
kumua anna samboi barra'-barra'.
8 Kumua anna pabu'tu kare'dekan ara'
sia nadipapakkanni tu rara iato, iamoto
Kupalakoi tu rara mangka dipatibollo
dao buntu batu rangke, anna tae'
nadisamboi.
9 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG Nakua: Upu' allona tu kota
umpentombang rara. Aku kalena la
umpakapuai tu api dapo'.
10 Tombonni kayu tama, padukkui tu
api; pemanassungi tu duku', pema'tii tu
uaianna, anna mampu' tu bukunna.
11 Patonang lo'bangi tu kurin dao to'
ruaya, anna malassu sia anna borrong tu
tambagana, anna lessu' tu apa le'ke' lan
sia anna tikalopak tu ta'ga'na.
12 Apa tae' gai'na tu tau nara'takki kurin,
belanna makambanmo tu ta'ga'na,
tae'mo natikalopak; buangi tama api tu
ta'ga'na.
13 Belanna kamaruttakan gau' salamu,
sia belanna la moraiNa' umpemaseroiko,

apa manokako dipemaseroi, iamoto
inang tae'mo mula dipamasero dio mai
kamaruttakammu sae lako Kupasau tu
kare'dekan ara'Ku lako kalemu.
14 Akumo, PUANG, tu mangka umpokadai
tu iannato. La dadi tu apa iato sia la
Kupogau'. Tae' Kula untorroi tu
pengkarangan iato sia tae' Kula
ungkatirinnai sia tae' Kula ungkamasei tu
tau iato. La napaolaiko salu tau sitinaya
gau'mu sia kedomu, kadanNa Puangta
PUANG.

Tae' nadipassanda bolongan tu kasangganganna Yerusalem

24:15-27

15 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
16 E ma'rupa tau, la Kuala dio mai
kalemu tu apa naporai matammu tete
dio kamatean tang dikapang, apa
tae' ammu umbating sia tumangi' sia
umpato'do uai matammu.
17 Pela'-pela'ko sumarro; da muma'pote
dibolong; pamanda' bangi tu
passapummu, sia ma'sepatuko, da

mutampun puduk daoanmu sia da
mukandei tu roti nabangko tau.
18 Iatonna melambi’ ma’kadana’ lako
bangsa iato, nabongi dio mai matemi
tu baineku. Masiang pole’ dio mai to,
kupogau’mi susi tu dipa’parentan lako
kaleku.
19 Ma’kadami tu bangsa iato lako kaleku,
nakua: Tae’raka mila umpokadangkan,
apa battuananna mipogau’i te?
20 Ma’kadamo’ lako tau iato mai kukua:
Rampomo tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
21 Pokadanni to Israel: Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Manassa la Kuruttakki tu inan
maindanKu, tu oto’ kamatotorammi, tu
mipotete massattuan, tu apa naporai
matammi sia nakamali’ penaammi; na
iatu mintu’ anakmi muane sia anakmi
baine tu mitampena la tibambang
nakande pa’dang.
22 Sia la mipogau’ susitu mangkanna
kupogau’; tae’ ammi la untampunni tu
puduk daoammi, sia iatu roti nabangkomi
tau, tae’ mila ungkandei,
23 sia la ma’passapukomi sia ma’sepatu.
Sia tae’ mila umbating sia tumangi’,

sangadinna la bonnongkomi natumang
kakadakeammi sia pada la sumarrokomi
lako solami.
24 Iatu Yehezkiel la susi misa' rapang-
rapang lako kalemi; susitu mintu' apa
napogau', la susi duka mipogau' to, ke
saei tu apa iato, ammi tandai, kumua
Akumo tu Puangta PUANG.
25 Na iko, e ma'rupa tau, manassa
allo iato la Kunii unnalai tu oto'
kamatotoranna tau iato mai, tu
kamala'biran naposende, tu apa naporai
matanna sia nakamali' penaanna, iamotu
mintu anakna muane sia anakna baine,
26 allo iato la den misa' tau mallai sae
lako kalemu la umpokadangko tu apa
iato.
27 Allo iato la tibungka' tu pudukmu,
ke rampomi tu tau mallai; la ma'kada-
kadako sia tae'mo mula kappa. La
susimokoto, dadi misa' rapang-rapang
lako tau iato mai; anna tandai kumua:
Akumo tu PUANG.

Pa’nubua’ diona ukunganna to Amon

25:1-7

25 [1] Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
[2] E ma’rupa tau, mentingo lakoko to
Amon, ammu ma’nubua’ lako;
[3] pokadanni to Amon kumua: Tananni
talinga tu kadanNa Puangta PUANG:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
Nakua: Belanna mupa’pallakan tu diona
inan maindanKu, tonna diruttakki, sia
diona tondok Israel, tonna disanggangi,
sia diona to Yehuda, tonna male dipali’,
[4] iamoto la Kusorongko lako suku dio
mai rampe matallo la napotau; dio lili’mu
la nanii umpabendanni tu mai tenda
ditambakuku sia la nanii unnosokki
tu inan nanii torro; anna kandei tu
mai bua kayummu sia nairu’ tu mai
bumbunganmu.
[5] Iatu Raba la Kupadadi misa’ padang
kariuan nanii unta na iatu mai kota to
Amon la Kupopadang lambaran domba
sola bembe’, ammi tandai kumua Akumo
tu PUANG.

6 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG: Belanna massala'pa-la'pamoko
sia mentarassa-rassamoko sia lendu'
parannummu untelle-telle tondok Israel,
tu umpamapallai,
7 iamoto manassa la Kue'te' tu limangKu
umpata'paiko, sia la Kusorongko tama
limanna tu mai bangsa, anna rampako,
sia la Kusabu'iko dio lu to sangpetayanan
sia la Kuputtaiko dio lu mintu' tondok,
sia la Kumangsanniko. Ammu tandai,
kumua: Akumo tu PUANG.

Pa'nubua' diona ukunganna to Moab

25:8-11

8 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Belanna ma'kadamo tu Moab
sola Seir kumua: Manassa iatu to Yehuda
susi bangsia tu mai bangsa senga',
9 iamoto manassa la Kulo'bangi tu
buntu mennaa'na Moab, naurunganni
tae'mo kota dio, tae' bangmo disesa
napomaballo tondok, iamotu Bet-
Yesimot, Baal-Meon sia Kiryataim.
10 La Kusorongmo lako suku dio mai
rampe matallo la napotondok, sisola
lili'na to Amon, naurunganni tae' lenmo

nadikilalai tu to Amon dio lu mintu’ bangsa,
11 sia la Kuparampoimo ukungan tu Moab; anna tandai, kumua Akumo tu PUANG.

Pa’nubua’ diona ukunganna Edom

25:12-14

12 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua: Belanna iatu to Edom napangannan penaa bang tu to Yehuda sia umpogau’ kadakena lako, sia napapassanni tanggungan magasa belanna napabala’i tu tau iato,
13 iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: La Kue’te’ tu limangKu umpata’pai Edom sia la Kusabu’i tu tau sia patuoan lan mai; sia la Kupadaun lauan randuk dio mai Téman sae lako Dedan; la tibambang tu tau iato mai nakande pa’dang.
14 Sia iatu pa’bala’Ku lako Edom la Kusorong tama limanna taungKu Israel; na iamo la umpogau’i lako to Edom susitu natuntunna kasengkeangKu sia kare’dekan ara’Ku; iatu tau iato mai

la umperasaimo pepakkanKu, kadanNa Puangta PUANG.

Pa’nubua’ diona ukunganna to Filistin

25:15-17

15 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Belanna iatu to Filistin nanannan
bang randang tu to Yehuda sia umpogau’
kadakena lako, belanna umpabala’i
gau’na to Yehuda situang pa’telle-telle,
tu umpamapallai sia pasaburan bang
tete dio kasiualian tontong sae lakona,
16 iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kue’te’ tu
limangKu umpata’pai to Filistin sia la
Kusabu’i tu to Kreta sia iatu tinampenapa
dio lu biring tasik, la Kupisanni.
17 La Kuparampoi pepakkan metakuran
sola ukungan mapannang tu tau iato
mai. Anna tandai, kumua Akumo tu
PUANG, ke Kuparampoi pepakkanKu.

Pa’nubua’ diona ukunganna Tirus

26:1-21

26 [1] Iatonna taun ma’pessangpulo misa, allo bunga’na bulan iato,
rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
[2] E ma’rupa tau, belanna napokadamo Tirus tu diona Yerusalem kumua:
Napallakmo to! tessemo pole’ tu ba’bana mintu’ bangsa; iatu ba’ba umpatuna’ tibungka’ sia; belanna sanggangmo tu kota iato, iamoto nasebo kuappa’.
[3] Iamoto inde sia tu kadanNa Puangta PUANG Nakua: Manassa Aku la ullaoiko, e Tirus! Buda bangsa Kurussun ullaoiko, susitu tasik umpatikalulun bombangna.
[4] Iatu tau iato mai la ussanggang rinding tembo’na Tirus sia la natuan tu mintu’ menarana; moi iatu batu manissakna la Kusapui duka lan mai sia la Kupadadi misa’ buntu batu karing.
[5] La dadi misa’ inan pangalloan bunde lan tangnga tasik, belanna Kupokadamo susito, kadanNa Puangta PUANG. Sia la naala apa dirampa mintu’ bangsa.

6 Iatu mai anakna baine dao
kapadanganna la mate nakande
pa’dang, anna issanni kumua Akumo tu
PUANG.
7 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kupake’de’
daa mai tu Nebukadnezar, datu Babel,
datunna mintu’ datu, sola darang,
kareta, pakkanarang, sia surodadu
lumingka buda tongan, sae ullaoi Tirus.
8 Iatu anakmu baine dao kapadanganna
la napatei pa’dang. La nabangun tu
misa’ benteng nanii sae ullaoiko sia la
unggaragai tu misa’ tampo la nanii to
umpatama limbui sia la umpabendan
balulang dipopapa.
9 Iatu tumbukna kayu petumbukna
la naparuai tu rinding tembo’mu sia
menaramu la natuan-tuan pekali
bassinna.
10 Kabudanna darangna anna samboiko
barra’-barra’. Diona gumaluntu’na
pakkanarang sia lentenan sia kareta
parari, anna la tigoyak tu rinding
tembo’mu, ke tamami babanganmu,
susito tama kota mangka ditalo.
11 Iatu kanuku darangna ullese-lese
mintu’ batattamu, anna sanggang; iatu

mintu’ to torro lan kotamu la napatei
pa’dang, sia iatu mai a’riri matoto’mu la
songka rokko padang.
12 La narampa nasang tu apa-apammu
sia nalo’do’i nasang tu mai balukammu
sia narondonni tu rinding tembo’mu,
nakakei tu mai banua rapa’mu
sia batummu, lentongmu sia batu
manisakmu la nabuang rokko to’ uai.
13 La Kupa’dei tu penaniammu sia oni
katapimmu tae’mo nala dirangi len.
14 La Kupopendadiko misa’ buntu batu
karing; la dadiko misa’ inan pangalloan
bunde, tae’mo ammu la dibangun sule.
Belanna Akumo, tu PUANG, mangka
umpokadai tu iannato, kadanNa Puangta
PUANG.
15 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
lako Tirus Nakua: Tae’raka nala
ma’parondo tu tondok ma’biring tasik, ke
narangii tu memonganna ke songkako,
ke sumarroi tu to bangke sia masarrang
kadipatean dio lu kalemu.
16 Mintu’ arung dio biring tasik
la mengkalao dao mai isungan
kapayunganna anna lossokan bayu
lamba’na sia ullendokan pakean disulan
ma’rupa-rupa oki’na; la napennammu’

tu katirambanan; tau iato mai unno'ko' diong lu padang sia tontong ma'parondo napobua' katike'kenan.
17 La nasa'burangko misa' bating, anna ma'kada lako kalemu nakua: Umba mukua pa'de diong mai tasik, e kota mapulu' taunna, misa' kota sia to umpa'tondokki, tu umpatiramban mintu' pa'tondokan tiku lao.
18 Iatu tondok ma'biring tasik ma'parondo nasang tonna allo kasongkammu; ondongpi iatu tondok ma'biring tasik tiramban napobua' kasanggangammu.
19 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Iake Kupopendadiko misa' kota sanggang, susitu mai kota tae'mo nanii tau ma'tondok; iake Kupatu'ba'iko uai tasik kalua' anna samboiko uai saba',
20 attu iato la Kupopengkalaoko sola tau iato mai, tu mengkalao rokko panglamunan umpengkara'pai nene' to dolona; la Kupatorroko diong lino to mate diong to' batu manisak dolo-dolona, sola tu to mengkalaomo rokko panglamunan, dikua damo ammu dipa'tondokki len, sia

damo ammu malimbangun sule lan lino
to tuo.
21 La Kupopendadiko tu apa
metirambanan, sia la ratomoko.
Anna daka'ko tau apa tae'moko
nakabu'tui sae lakona, kadanNa Puangta
PUANG.

Bating diona Tirus

27:1-36

27 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, toloranni bating tu
Tirus,
3 sia ma'kadako lako Tirus, tu dio
babangan tama tasik, tu sipa'balukan
mintu' bangsa ma'biring tasik; kumua:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua:
E Tirus, mutangnga' kumua:
Sundun tongan balloku.
4 Iatu lili'mu sae tama atena tasik,
iatu to umbangunko, mangkamo
napasundun tu kamaballoammu.
5 Iatu kayu sendana dao mai Senir
tu digaraga mintu' batangmu;
sia kayu arasi' diala dao mai Libanon

la digaragai lentongmu.
6 Kayu jati dio mai Basan digaraga
tu mintu' pebosemu. Iatu salimmu
gading digaraga,
dipasialla' kayu buangin dio mai
tondok ma'biring tasikna Kitim.
7 Iatu sombarammu lenang melo
disulan dio mai Mesir;
tu diposombaran.
Iatu dipokulambu tenda iamotu
sampin lango-lango sia lango-lango
makaseda
dio mai tondok ma'biring tasikna
Elisa.
8 To ma'tondok lan Sidon sia Arwad
iamo pa'bosemu;
iatu to matarru'mu o Tirus, diomo
kalemu;
tau iamoto tu anak pallopimmu.
9 Iatu mai to matua sia to matarru' dio
mai Gebal
diomo kalemu la umpemeloiko.
Iatu mintu'na kappala' tasik sola
pallopinna diomo randanammu
la umpasituka' balukammu.
10 Iatu to Persia, to Lud sia to Put tamamo
surodadummu nasangbilanganmo
surodadummu; natoke'i dio rinding

tembo’mu tu balulangna sia
songko’ bassinna; napakapua tu
kamala’birammu.
11 Iatu mai to Arwad sia to Khelek
sibendanan dao lu rinding tembo’mu,
sia to Gamad dao lu menaramu; iatu
mai balulangna natoke’ dio lu mintu’
rinding tembo’mu tiku lao; tau iato mai
umpasundun kamaballoammu.
12 Iatu to Tarsis iamo musipa’balukan,
belanna iatu balukammu seba’;
napasituka’ salaka, bassi, tumarra pute
sia tumarra lotong tu balukammu.
13 Iatu to Yawan, to Tubal sola to Mesekh
musipa’balukanan duka; napasituka’
tau dibaluk sia pareanan tambaga tu
balukammu.
14 Dio mai Bet-Togarma nabaa tau tu
darang, darang sia keledai sakean sia
bagala’, napasituka’ balukammu.
15 Iatu to Dedan musipa’balukanan duka;
budamo tu tondok ma’biring tasik munii
ma’baluk; nabammoko tu gading sia
kayu lotong la napokasuiyan.
16 Iatu to Aram musipa’balukanan
belanna buda tu panggaragammu; iatu
balukammu napasituka’ parimata ake’
lotong, parada lango-lango makaseda,

sampin disulan ma’rupa-rupa oki’na;
lenang, gewang, sia ake’ pute.
17 Iatu to Yuda sia tondok Israel
musipa’balukanan; iatu balukammu
napasituka’ gandung dio mai Minit,
muru, tani’ enoan, minna’ sia minna’
pedampi.
18 Iatu to Damsyik musipa’balukanan
belanna buda tu panggaragammu, sia
belanna iatu mai balukan seba’; iatu
balukammu napasituka’ anggoro’ dio mai
Helbon sia bulu domba dio mai Sakhar.
19 Iatu to Wedan sola to Yawan dio mai
Uzal musipa’balukanan bassi ditampa,
iatu apa nabalukan tau lako kalemu den
duka bangle sia kariango.
20 Iatu to Dedan musipa’balukanan
sampin dilapikan darang.
21 Iatu to Arab sola mintu’ arungna Kedar
musipa’balukanan; iatu tau iato mai
umbalukan anak domba, domba laki sia
bembe’ laki lako kalemu.
22 Iatu to ma’baluk dio mai Syeba
sia Raema musipa’balukanan; iatu
balukammu napasituka’ pebangki’
masuli’ allinna, ma’rupa-rupa parimata
sia bulaan.

23 Iatu to Haran, to Kane sia to Eden,
to ma’baluk dio mai Syeba, Asyur sia
Kilmad musipa’balukanan duka.
24 Iatu tau iato mai umbalukan pakean
mala’bi’, bayu lamba’ lango-lango sia
disulan ma’rupa-rupa oki’na, parmadani
paroki’ sia pangulang kapua.
25 Mintu’ kappala’ Tarsis sae umbangko
balukan.
Iamoto ammu sara’ naponnoi balukan
lan atena tasik.
26 Napalanmoko pebosemu
tama tasik kalua’-
nabuangko angin rampe matallo
lan atena tasik.
27 Iatu kasugirammu, iananmu sia
balukammu,
iatu pallopimmu sia duru mudimmu,
to umpemeloiko sia to ma’baluk,
sia mintu’ surodadummu,
tu dio kalemu,
ondongpi mintu’ to dio kalemu-
tau iato mai malabu lan atena tasik,
ke allo kamalabuammu.
28 Belanna pekaindo’ rantangna duru
mudimmu,
anna ma’parondo tu bombang
umbassan-bassan.

29 Attu iato iatu mintu’ pebose,
iatu pallopi sia duru mudi
untampemo kappala’na,
anna kendek langngan gantanan.
30 Tau iato mai silallakan untangi’iko
sia mapalla tongan anna ma’urrukan,
napalangnganni barra’-barra’ tu ulunna
sia mentombang lan to’ au.
31 Belanna diona iko anna ma’galettung
tu tau iato mai
anna ma’pakean karoro’;
belanna kamapallanna penaanna anna
tangi’ko
misa’ bating mepandingan tongan.
32 Ma’urrukammi nasa’burangko misa’
bating,
sia nagenterangko misa’ badong
merio-rio, nakua:
Mindara tu nasusian Tirus,
malabu lan atena tasik?
33 Iatonna rampo lan mai tasik tu
barang apammu,
mupediarammi ba’tu pira-pira
bangsa;
iatu ianan kambanmu sia balukanmu
mupasugiran mintu’ datu lan lino.
34 Totemo sanggangmoko, lanna’moko
diong tasik,

sia tallanmoko diong uai mandalan;
iatu balukammu sia mintu' to untorroiko
sangmalabuammoko sola.
35 Mintu' to ma'tondok dio biring tasik
tiramban untiroko:
Mintu' datunna karrang bulunna
magiang,
sia pa'de deata bang.
36 Iatu to ma'baluk dio lu mintu' bangsa
untelleko,
dadimoko misa' apa megiangan,
lanna'moko sae lakona!

Pa'nubua' diona arungna Tirus

28:1-10

28 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, pokadanni arungna Tirus
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Belanna mupamatampo
tu penaammu ammu ma'kada kumua:
Akumo misa' deata, untorroina' misa'
banua deata lan atena tasik, – moi
ammu misa' tolino, tangiako deata –,
sia umpapadako kalemu misa' deata lan
penaammu.

3 Manassa matarru’ko anna Daniel, moi
misa’ rasia tae’ kabunian dio paissanmu;
4 belanna kamatarrusammu sia
kapaissananmu ammu appa’ ianan sia
urrampun bulaan sia salaka lan inan
pangnannammu.
5 Diona kamatarrusammu sia
kamaluteammu ma’balili mutontong
umpakerangngan iananmu, sia
napomatampomo penaammu tu
iananmu.
6 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG belanna mupapada kalemu tu
misa’ deata lan penaammu,
7 iamoto manassa la Kuparampoiko to
sae, iamotu masa’ga’na mintu’ bangsa,
tau iato mai la unnonok pa’dangna la
unnea kamatarrusan mala’bi’mu sia la
urruttakki arrangmu.
8 La napembuangangko rokko posi’ tana
lambe’, anna mapalla tu kamateammu,
belanna mate ditobokko lan atena tasik.
9 La ma’kada siaporokoka kumua:
akumora te tu misa’ deata – moi ammu
tolino, tangia misa’ deata –, ke dioko
tingayona to umpateiko sia lan kuasanna
tu mai to untobokko?

10 Manassa iatu kamateammu la susiko
to tang disunna'i napatei to salian
lembang, belanna Kupokadamo tu
iannato, kadanNa Puangta PUANG.

Bating diona arungna Tirus

28:11-19

11 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
12 E ma'rupa tau, sa'buranni misa' bating
tu datunna Tirus sia ma'kadako lako
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG:
Iatu pa'kaleammu sundun garaganna,
naponnoiko kapaissanan, sia sundun
kamaballoammu.
13 Lanko Eden, pa'lakNa Puang Matua,
ma'rupa-rupa parimata ussitutu'i
kalemu;
iamotu parimata yaspisi' mararang,
parimata krisoli' sia parimata yaspisi'
maido,
parimata pirusa', parimata ake' maido
sia parimata nepri',
parimata lasuri', parimata ake'
malotong sia parimata malaki'.
Bulaan panggaraga tu ussa'pi'i

sia umpasila'ka'i lako kalemu;
iatommu dipadadi, sakka' nasangmo tu iannato.
14 Ikomo tu misa' karubion, tu umpatiballa' pani'na sia parerung.
Mangkamoko Kuparandanan inan:
iatu buntu maindanna deata iamo munii torro,
lolangko lan lu to' parimata dukku-dukku.
15 Tang sayuangko lan kalolangammu,
randuk allo munii dipadadi, sae lako dikabu'tui tu kakadakean dio kalemu:
16 Belanna kabudanna balukammu, anna kabu'ko
pa'pakario-rio sia tobangko rokko kasalan.
Iamoto Kusualeko dao mai buntunna deata,
sia Kupatoyangko, e karubion parerung
lan mai to' batu dukku-dukku.
17 Matampomo tu penaammu diona kamaballoammu
iamoto muputtaimo kakinaammu sia kamala'birammu.
Kupembuangangko rokko padang,

sia Kupopentingayoko dio olona
mintu' datu
anna telle-telleko.
18 Belanna kabudanna kakadakeammu,
sia kakelokammu ma'balili,
ammu ruttakki tu inan maindanmu.
Iamoto Kupadukkui tu api lan
tangngamu
anna pura ungkandeko!
Kupopendadiko au diong padang dio
pentirona
mintu' to untiroko.
19 Iatu mintu' to untandaiko dio lu
mintu' bangsa,
tiramban untiroko;
dadimoko misa' apa megiangan,
lanna'moko sae lakona!

Pa'nubua' diona ukunganna Sidon

28:20-26

20 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
21 E ma'rupa tau mentingo lakoko Sidon,
ammu ma'nubua' unneai
22 sia ma'kadako kumua: Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Manassa aku la ullaoiko, Sidon! La

dipakala’bi’Na’ lan tangngamu, anna tandai, kumua Akumo tu PUANG ke Kuparampoi ukungan tu kota iato sia Kupamanassa lako kalena, kumua Akumo tu To masero.
23 La Kuparampoi ra’ba biang sia to’doan rara dio lu batattana; anna mate tibambang tu tau nakande pa’dang, tu sae ullaoi tiku lao. Anna tandai tau iato mai, kumua Akumo tu PUANG.
24 Apa iatu to Israel tae’mo duri la untossokki ba’tu a’da’ la umpa’di’i dio lu mintu’ tau untikui, tu umpamatunai. Anna tandai tau iato mai kumua Akumo tu Puangta PUANG.
25 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Iake Kupasipulungi tu to Israel dio mai mintu’ bangsa, tu lan tondokna nanii tisambo’, attu iato la Kupamanassa lako tau iato mai, kumua Akumo tu To masero dio pentirona mintu’ bangsa, sia la torro tu tau iato mai lan tondokna, tu mangka Kukamasean Yakub, taungKu.
26 La torro marampa’ tu tau iato mai inde to dio sia la umbangun banua sia unggaragai pa’lak anggoro’; ondongpi la torro marampa’ tu tau iato mai, ke Kuparampoimi ukungan tu mintu’ tau

tiku lao, tu mangka umpamatunai. Anna tandai tau iato mai, kumua Akumo tu PUANG, Kapenombanna.

Pa'nubua' diona ukunganna Mesir

29:1-21

29 1 Iatonna taun ma'pessangpulo, bulan ma'pessangpulo, allo ma'pessangpulo duanna bulan iato, rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, mentingo lakoko Firaun, datu Mesir, ammu ma'nubua' unneai sia unneai tu mintu' tondok Mesir.
3 Ma'kadako mukua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Manassa la Kulaoiko, Firaun, datu Mesir, ikomo naga mawatang, sumpandan lan tangnga messarakna salu Nilmu, tu ma'kada kumua: Aku puangna tu messarakna Nilku, sia aku kalena umpadadianni kaleku.
4 La Kupakadangi kadangan tu parangka sadangmu sia la Kupala'ka' nasang lako sissikmu tu bale lan messarakna salu Nilmu; angKu alako lan mai messarakna salu Nilmu sisola mintu'

bale lan messarakna Nilmu, tu la'ka' dio sissikmu.
5 Sia la KupembuangangKo tama padang pangallaran, iko sola mintu' bale lan messarakna salu Nilmu. Dio rante kalua' la munii melenten; tae' mula diendekan ba'tu diala; la Kusorongko napokande olo'-olo' dao kuli'na padang sia manuk-manuk dao lu langi'.
6 Anna tandai mintu' to lan Mesir, kumua Akumo tu PUANG, belanna tau iato mai tekken bulona to Israel.
7 Ianna la'ka'iko limanna tu tau iato mai, tibangkoko sia mupatipa'pak tu palempengna sola nasang; ianna sissareiko, le'tomoko sia mupopa'lento-lento tu aakna.
8 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, manassa la Kupata'paiko misa' pa'dang, angKu sabu'i tu mintu' tau sia olo'-olo' dio mai kalemu,
9 naurunganni mempadang lo'bang sia daun-lauan tu tondok Mesir, anna tandai tau iato mai kumua Akumo tu PUANG. Belanna mukua: Aku puangna tu Nil, aku kalena umpadadii,
10 manassa iamoto mentingoNa' lako kalemu la unnukungko sia

iatu messarakna salu Nilmu sia la
Kupopendaunlauan nasang tu tondok
Mesir sia padang talo randuk dio mai
Migdol sae lako Siene, tarru' lako
katonanna tondok Etiopia.
11 Tae' nala unnolai tau ondongpi tae'
nala unnolai olo'-olo'; sia tae' misa' tau
la torro dio patangpulo taunna.
12 La Kupopempadang lo'bang tu tondok
Mesir dio lu mintu' tondok sanggang;
iatu mintu' kotana la mempadang
lo'bang dio lu mintu' kota ro'pok,
patangpulo taunna; sia la Kupatisambo'
tu to Mesir dio lu mintu' bangsa sia la
Kupasisarak-sarak lako mintu' tondok.
13 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Iake upu'mi patangpulo
taunna, la Kupasirampunmo tu to
Mesir dio mai mintu' bangsa, tu nanii
sisarak-sarak.
14 Angku pasulei tama dandanna tu to
Mesir sia la Kupasule lako tondok Patros,
tama tondok kadadianna, anna inde to
dio la dadi misa' kadatuan bitti' tu tau
iato mai.
15 Iamo la bitti'na dio lu mintu'
kadatuan, naurunganni tae'mo nakullei
la undaoanni tu mintu' bangsa; la

Kupabitti', naurunganni tae'mo nala
umparenta mintu' bangsa.
16 Sia attu iato tae'mo nala den apa
narannuan to Israel, iamotu misa' apa
ma'pakilala diona sala, ke naturu'i tau
iato mai tu to Mesir. Anna tandai tau iato
mai, kumua Akumo tu Puangta PUANG.
17 Iatonna taun ma'penduangpulo mpitu,
bulan bunga'na, allo bunga'na bulan
iato, rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
18 E ma'rupa tau, iatu Nebukadnezar,
datu Babel ussuamo surodadunna
ungkarang pengkarangan masang urrarii
Tirus; iatu mintu' ulunna mapesemo
sia palempengna tipa'pakmo, apa la ia
la iatu surodadunna tae' apa napolean
sonda ra'ta'na urrarii Tirus.
19 Iamoto, inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG: Manassa la Kuben
Nebukadnezar, datu Babel, tu tondok
Mesir, kumua naalai tu kasugiranna, sia
narampai sia nasarrinni tu sisalingna;
iamotu sonda ra'ta'na surodadunna.
20 La Kuben tu tondok Mesir sondona
ra'ta'na, belanna nakarangmo tu
pengkarangangKu, kadanNa Puangta
PUANG.

21 Attu iato la Kupamu'kuran misa' tanduk tu to Israel sia la Kupabaraniko ma'kada dio lu tau iato mai. Anna tandai tau iato mai, kumua Akumo tu PUANG.

Ukungan urrampoi Mesir

30:1-26

30 1 Rampomi tu kadanNa PUANG lako kaleku, Nakua:
2 E ma'rupa tau, ma'nubua'ko sia ma'kadako mukua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Umbatingkomi, a'a, tu allo iato!
3 Belanna maruku'mo tu allo, ondongpi maruku'mo tu alloNa PUANG, iamotu misa' allo saleburan, nalambi'mo tu attunna mintu' bangsa.
4 La narampoi pa'dang tu Mesir, sia nanii kama'parondoan tu Etiopia, ketibambangmi tu to dipatei lan Mesir sia iake naalami tau tu kasugiranna sia disanggang tu parandanganna.
5 Iatu to Etiopia, to Put, to Lud, sia mintu' bangsa pantan tama, to Kub sia mintu' tau lan mai tondok tu mangkamo nasibassean tau iato mai, la tibambang sola nakande pa'dang.

6 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Iatu mintu' tau ussande' Mesir la
tibambang nasang; la pa'de tu
kataromposan nasattuanna. Randuk dio
mai Migdol sae lako Siene inde to dio la
nanii tibambang tu tau iato mai nakande
pa'dang, kadanNa Puangta PUANG.
7 La sanggang dio lu mintu' tondok
sanggang, la daun-lauan tu kotana dio lu
mintu' kota daun-lauan.
8 Sia anna tandai tau iato mai kumua:
Akumo tu PUANG, ke kupadukkui api
lan tu Mesir sia disanggang tu mintu' to
untundui.
9 Allo iato la sun dio mai Kaleku tu
pesua ma'kappala' la umpatirambanni
tu to Etiopia masalio, sia la den
kama'parondoan dio lu tau iato mai ke
allona Mesir. Belanna manassa la sae!
10 Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kuputtai tu
kabudanna to Mesir tete dio limanna
Nebukadnezar, datu Babel.
11 Iamo sola bangsana, iamotu misa'
bangsa tarru' masa'ga' la disolan lako
Mesir la ussanggangi tu tondok iato:
iatu tau iato mai la unnonok pa'dangna

ullaoi Masir, anna pasitutu'i to dipatei tu
tondok iato.
12 La Kupamarangke tu messarakna salu
Nil sia iatu tondok iato la Kusorongan to
bulituk; la Kusanggang tu tondok iato
sola tu mintu' apa lan tete dio limanna
to tama sae. Akumo, PUANG, tu mangka
umpokadai tu iannato.
13 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Manassa la Kusanggang tu mintu'
rapang-rapang dipodeata sia Kuputtai
tu kapenomban tang tongan dio mai
Memfis; sia tae'mo tu to Mesir la dadi
arung. Sia la Kuparampoi kamatakuran
tu tondok Mesir,
14 la Kusanggang tu Patros, la
Kupadukkui api tu Soan sia la
Kuparampoi ukungan tu Tebe.
15 La Kubarrakan tu kare'dekan ara'Ku
lako Sin, tambakukunna Mesir, sia la
Kusabu'i tu kabudanna to lan Tebe.
16 La Kupadukkui api tu Mesir, sia la
ma'parondo tongan tu Sin; na iatu Tebe
la dipoka-poka; na iatu Nof la nalaoi
ualinna, ke allo!
17 Iatu mai to manguranna On sia
Pi-Beset la tibambang nakande pa'dang
sia iatu to lan tondok iato la male dipali'.

18 La membali malillin tu allo dio
Tahpanhes, ke Kupokami tu kuasanna
to Mesir inde to dio. Disanggangmo tu
kamatotoran nasattuanna; la nasamboi
salebu' sia la male dipali' tu mai anakna
baine.
19 SusiMo'to la umparampoi ukungan tu
Mesir, anna tandai tau iato mai, kumua
Akumo tu PUANG.
20 Iatonna taun ma'pessangpulo misa,
bulan bunga'na, allo ma'pempitu bulan
iato, rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
21 E ma'rupa tau, iatu takia'na Firaun,
datu Mesir, mangkamo Kurebong;
manassa tae'mo nala mondo, moi dipori
sia dibi'bi', naurunganni matoto' sule la
untoe pa'dang.
22 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kulaoi tu
Firaun, datu Mesir, sia la Kurebong tu
takia'na patomali, la iatu mawatangnapa,
la iatu rebongnamo, sia la Kuparonno' tu
pa'dang dio mai limanna.
23 La Kupatisambo' tu to Mesir dio lu
mintu' bangsa sia la Kupatitale' dio lu
mintu' tondok.

24 Iatu takia'na datu Babel la
Kupamawatang sia la Kupatoei
pa'dangKu, apa iatu takia'na Firaun
la Kurebong, naurunganni sumarro
dio olona susi sarrona to mandalan
bangkena.
25 Ondongpi iatu takia'na datu Babel la
Kupamawatang, apa iatu takia'na Firaun
la langga'; anna tandai tau iato mai,
kumua Akumo tu PUANG, ke Kupatoei
pa'dangKu tu datu Babel, anna ayakki tu
tondok Mesir.
26 La Kupatisambo' tu to Mesir dio lu
mintu' bangsa sia la Kupatitale' dio lu
mintu' tondok. Anna tandai tu tau iato
mai, kumua Akumo tu PUANG.

Asyur dadi misa' tanda pa'pakilala lako Mesir

31:1-18

31 1 Iatonna taun ma'pessangpulo
misa, bulan ma'pentallunna, allo
bunga'na bulan iato rampomi kadanNa
PUANG lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, pokadanni Firaun,
datu Mesir, sia lako tau makambanna,

kumua, mindara mupadan diona kataramposammu?
3 Manassa iatu Asyur dolona susi misa’ kayu arasi’ dao Libanon, maballo tangkena makampu daunna, sia malangka’ tu batangna; anna sumpu tu lolokna langngan gaun.
4 Napalobo’ uai sia napakalando uai lempan diong mai liku mandalan; iatu uai lempan umpalolong uainna untikui inan tu dinii untananni sia umpalolong uainna diong kalo’ lako mintu’ kayu dao padang.
5 Iamoto anna mandu kalando tu batangna na iatu mai mintu’na kayu dio lu padang; umbalumbun tu mai takke’-takke’na sia kalando tu tangkena belanna tontong nataranak uai tang ma’ti, tonna mane tuo.
6 Iatu takke’-takke’na nanii messerang mintu’ manuk-manuk dao lu langi’, sia diong to’tangkena nanii kianak tu mintu’ olo’-olo’ dao kapadanganna, sia diong karionganna nanii mentiongan mintu’ bangsa kapua.
7 Maramba’ tongan diona kakapuanna sia diona kakalandoanna tangkena, belanna

iatu uaka’na rampomo lako uai tang
ma’ti.
8 Mintu’ kayu arasi’ lan pa’lakNa Puang
Matua tae’ umpadanni, iatu takke’-takke’
sendana tae’ nasangtinti tu takke’-
takke’na, sia iatu tangke kastala’ tae’
nasama tangkena; tae’ misa’ kayu
lan pa’lakNa Puang Matua sangtinti
kamaballoanna.
9 Kupamaramba’mo sola tangke
budanna; mintu’ kayu lan Eden, tu tuo
lan pa’lakNa Puang Matua, ungkemburui.
10 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua, belanna kalando
batangna sia umpasumpu lolokna tama
gaun sia belanna umpakapua penaanna
ussattuan kakalandoanna,
11 iamoto Kusorongi tu tau iato mai
lako misa’ to paa dio lu mintu’
bangsa, tu umpandasai sitinaya
katangmekaalukanna sia Kutumpumo.
12 Nalelleng to sae, iamotu tu tarru’
masa’ga’ dio lu mintu’ bangsa,
nasongkanni; anna tobang tu tangkena
dao lu mintu’ buntu sia diong lu mintu’
lombok, na iatu takke’-takke’na le’to
lan lu mintu’ salu’-salu’ marangke dao
kuli’na padang, anna iatu mintu’ bangsa

dao kuli’na padang mallai dio mai to’
naonganninna, anna tampei.
13 Mintu’ manuk-manuk dao lu langi’
ta’pa dao batang songkana, sia mintu’
olo’-olo’ dao kapadanganna messerang
dio alla’ tangkena-
14 kumua damo naden kayu dio to’
uai umpakapua penaanna diona
kakalandoanna ba’tu umpasumpu
lolokna tama gaun, sia kumua na iatu
kayu unniru’ uai da namatampo sia
nasanga ma’din bendan kalena tete dio
kamatotoranna. Belanna iatu tau iato
mai disorong nasang lako kamatean,
anna male rokko lino to mate, dio lu
sisola mintu’ rupa tau, iamotu lako to
malemo rokko panglamunan.
15 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Iatonna male rokko lino to mate,
Kubungku’ passanda bolong tu uai saba’
bannang dio kalena sia Kusapan tu
salunna, naurunganni ma’ti tu uainna;
bannang dio kalena, angKu bungku’i
karoro’ tu Libanon; bannang dio kalena
anna silayuan tu mintu’ kayu dio lu
padang.
16 Tete dio ongngo’ katobanganna
Kupopa’parondoi tu mintu’ bangsa,

tongKu parokkoi lino to mate, iamotu
lako to malemo rokko panglamunan.
Apa diong lino to mate dipakatanamo
tu mintu' kayu lan Eden, sia tu kayu
ditonno' sia tarru' melo dao Libanon,
iamotu mintu' kayu unniru' uai.
17 Ia duka tu tau iato mai malemo
sola rokko lino to mate, lako to dipatei
pa'dang, iamotu to patunduanna, tu
torro diong to' naonganninna dio lu
mintu' bangsa.
18 Umbannara tu kayu Eden mupadan
diona kamala'biran sia kataromposan?
La dipembuangangko rokko lino to mate
sola kayu lan Eden, sia la tibambangko
sola to tang disunna'i sia sola to dipatei
pa'dang. Susimoto tu apa la urrampoi
Firaun sola mintu' tau kambanna,
kadanNa Puangta PUANG.

Bating diona Firaun

32:1-32

32 1 Iatonna taun ma'pessangpulo
dua, bulan ma'pessangpulo dua,
allo bunga'na bulan iato, rampomi tu
kadanNa PUANG lako kaleku, Nakua:

2 E ma’rupa tau, sa’buranni misa’ bating
tu Firaun, datu Mesir, sia ma’kadako lako
mukua:
E singa mangura dio lu mintu’ bangsa,
dipakappamoko!
Ikomo sangtinti misa’ naga:
lan salummu munii pamburo’tok-
ro’tok,
iatu uai tisenggong napobua’ lette’mu
sia umpamaluttuk uainna.
3 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua:
Kuballarangko dalla’Ku
tete dio kasita’panna buda bangsa,
anna angka’ko tau iato mai lan
dalla’Ku!
4 Kupembuangangko rokko padang,
Kupembassanangko rokko kuli’na
padang,
angKu pasaei tu mintu’ manuk-manuk
dao mai langi’ unta’paiko,
sia Kupediarangko olo’-olo’ lan mintu’
lino.
5 Iatu duku’mu Kutale’ dao lu buntu
sia iatu batang rabukmu Kuponnoan
lombok.
6 Iatu padang Kupairu’ borromu,
sia iatu raramu sae langngan buntu;

sia iatu salu'-salu' marangke la
muponnoi duka tu apa iato.
7 Iake Kupamurru'iko, Kusamboi tu
langi'
sia Kupamalillin tu mintu' bintoen.
Iatu mataallo Kuparerungi gaun,
sia iatu bulan tae' naparrang.
8 Mintu' apa tu parrang dao langi'
Kupamalillin belanna
pa'katumangmu;
Kuparampoi kamalillinan tu padangmu,
kadanNa Puangta PUANG.
9 La Kupamagiang tu penaanna buda
bangsa,
ke Kupa'peissanammi tu
kasanggangammu lako ba'tu
pira-pira bangsa, lan lu tondok
tang mutandai.
10 Ondongpi buda bangsa Kupatiramban
diona iko,
sia iatu mai datunna la ma'pagege
belanna pa'katumangmu,
ke Kuaakki tu pa'dangKu dio tingayona
tau iato mai;
tae' upu'na tu tau iato mai la
ma'parondo,
pantan umpomataku' katuoanna, lan
to allo munii songka.

11 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua:
La narampoiko tu pa'dangna datu
Babel.
12 Iatu to budammu la Kupakandei
pa'dangna to lalong,
iamotu mintu' to tarru' masa'ga' dio
lu mintu' bangsa;
iatu tau iato mai ussanggang
kamaballoanna Mesir,
sia iatu to budanna disabu'i.
13 Iatu mintu' patuoanna,
Kuputtai dio mai biring uai kapua;
tae'mo natisenggong len napobua'
lette' tau,
sia tae'mo namaluttuk len napobua'
lette' patuoan.
14 Attu iato la Kupamalino sule tu
uainna,
sia iatu salunna la Kupalolong anna
ma'tan susi minna',
kadanNa Puangta PUANG.
15 Iake Kupopempadang lo'bangmi tu
Mesir,
ke disarrinnimi tu mintu' apa lan,
ke Kubambanganni tu mintu'
pa'tondokanna-

attu iato la natandai tau iato mai,
kumua Akumo tu PUANG.
16 Iamote tu bating: la napobating tau;
la napobating pia baine dio lu mintu'
bangsa; la nabatingan Mesir sia mintu'
to budanna, kadanNa Puangta PUANG.
17 Iatonna taun ma'pessangpulo dua,
allo ma'pessangpulo limanna bulan
iato, rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua:
18 E ma'rupa tau, toloranni misa' bating
tu to budanna Mesir; la mupopengkalao
tu tau iato mai – iko sola mintu' pia
baine dio lu bangsa tarompo' – rokko
lino to mate, iamotu lako to mangka
mengkalao rokko panglamunan.
19 Mindapara tu musau' kamaballoan?
Mengkalaomoko rokko ammu
dipamatindo sola to tang disunna'i!
20 Tau iato mai tibambang dio lu to
nakande pa'dang. Disorongammo
pa'dang: riu'i male tu Mesir sola mintu'
to budanna!
21 Lan mai lino to mate la metamba
tu to lalong tarompo' lako kalena sia
lako mintu' to patunduanna kumua:
Mengkalaomo tu tau iato mai anna

matindo diong, iamotu to tang disunna'i,
tu mangka nakande pa'dang.
22 Indeto dio nanii tu Asyur sola mintu'
taunna, natikui panglamunanna tau
iato mai; mintu' tau iato mai dipatei sia
tibambang nakande pa'dang.
23 Iatu panglamunanna tau iato mai dio
boko' lan garuang mandalan, iatu taunna
untikui panglamunanna; mintu' tau iato
tibambang nakande pa'dang, iamotu tau
umpatale' katirambanan lan lu lino to
tuo.
24 Inde dukato tu nanii Elam sola
mintu' taunna untikui panglamunanna:
mintu'nato dipatei, tibambang nakande
pa'dang, iamotu to mengkalaomo rokko
lino to mate, apa tae', nadisunna'i,
iamotu to umpatale' katirambanan lan lu
lino to tuo; totemo iatu tau iato situang
siri'na sola tu to mangkamo mengkalao
rokko panglamunan.
25 Dio lu tau dipatei diparandanammo
patindoan sisola mintu' to budanna
untikui panglamunanna, iamotu to
tang disunna'i sola nasang sia dipatei
pa'dang. Tonganna iatu katirambanan
diona tau iato mai titale'mo lan lu lino to
tuo; totemo iatu tau iato situang siri'na

sola tu to mangkamo mengkalao rokko
panglamunan: dipasirau ta’nakmo sola
tau dipatei.
26 Inde to dio den duka Mesekh-Tubal
sola to budanna, natikui panglamunanna
tau iato mai; mintu’nato tang disunna’i
sia dipatei pa’dang. Tonganna tau iato
mai umpatale’ katirambanan lan lu lino
to tuo.
27 Iatu to tibambang dio lu to tang
disunna’i, tae’ namatindo sisola to
lalong, tu mengkalao rokko lino to
mate situang pa’bunona, sia napadiong
tau to’ ulunna tu pa’dangna sia iatu
kakadakeanna diong sola bukunna.
Tonganna iatu katirambanan diona to
lalong iato lan lu lino to tuo.
28 Apa iko, dio lu to tang disunna’i la
munii matindo tita’tak-ta’tak sola tu
mintu’ to napatei pa’dang.
29 Inde to dio den duka tu Edom, sia
iatu mai datunna sia mintu’ arungna,
tu dipamatindo sola to mangka dipatei
pa’dang, moi anna to paa. Matindo duka
tu tau iato mai sola to tang disunna’i,
iamotu to mangkamo mengkalao rokko
panglamunan.

30 Inde to dio den duka tu mai arung
rampe daanna lu sola nasang sia mintu’
to Sidon; tau iato mai mengkalaomo
rokko sola tu tau dipatei, anna maila’,
moi anna patirambanni tau tu diona
kuasanna. Tau iato mai tu tang disunna’i
matindo sola to dipatei pa’dang sia
situang siri’na sola tu to mengkalaomo
rokko panglamunan.
31 La natiro Firaun tu tau iato mai, anna
umpakatana kalena diona to budanna.
Iatu Firaun sola mintu’ surodadunna
dipateimo pa’dang, kadanNa Puangta
PUANG.
32 Belanna iatu diona Aku napotiramban
tau, la Kupatitale’ lan lino to tuo; iamoto
nadipamatindo dio lu to tang disunna’i
sia to dipatei pa’dang, iamotu Firaun sola
mintu’ to budanna, kadanNa Puangta
PUANG.

Yehezkiel ditolemo diangka’ to ma’kampa

33:1-20

33 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:

2 E ma’rupa tau, ma’kadako lako
sangbangsamu sia la mukua lako tau
iato mai, kumua: Iake Kuparampoi
pa’dang tu misa’ tondok, anna pilei
pa’tondokan tu tau misa’ dio mai
tangngana sia naangka’ to ma’kampa,
3 anna tiroi to ma’kampa tu pa’dang
urrampoi tondok iato, la napannoni tu
napiri tanduk la umpaissanni tau,-
4 iake denni tau urrangi tu oni napiri
tanduk, apa manoka dipakilala, narampo
tu pa’dang umpisanni, manassa iatu
rarana la sule langngan ulunna.
5 Narangimo tu oni napiri tanduk, apa
manoka dipakilala; manassa iatu rarana
la sule langngan ulunna; ke naturu’i
tu pa’pakilala manassa napotilendok
katuoanna dio mai kamatean.
6 Apa ianna tiroi to ma’kampa tu pa’dang
sae anna tae’ napannoni tu napiri
tanduk, naurunganni tae’ nadipaissanni
tu to lan tondok, na rampo tu pa’dang
sia umpatei misa’ tau dio lu tau iato
mai, manassa la dipatei natumang
kakelokanna kalena, apa iatu rarana la
Kutuntun lako to ma’kampa.
7 E ma’rupa tau, iatu iko Kuangka’moko
to ma’kampana to Israel: Iammu rangi

kada sun dio randan dipudukKu, la
mupakilala tu tau iato mai tete dio
sangangKu.
8 IangKu ma'kada lako to tang mekaaluk,
kumua: E to tang mekaaluk, inang
la mateko, apa tae' muma'kada la
umpakilalai da naturu'i tu lalanna, ke
susito manassa iatu to tang mekaaluk la
mate natumang kakadakeanna, apa iatu
rarana la Kutuntun lako kalemu.
9 Apa iake mupakilalami tu misa' to tang
mekaaluk la tibalik dio mai lalanna, apa
tae' natibalik inde to dio mai, manassa
la mate natumang kakadakeanna, apa
mulendokammo tu katuoammu.
10 Iamoto, e ma'rupa tau, ma'kadako lako
to Israel kumua: Susite tu kadammi,
mikua: Kapatodo-tintingangki sia
kasalangki unti'tinkan iamo bannangna
angki bonnong-umbamora la kikua tuo?
11 Ma'kadako lako tau iato mai kumua:
La lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, tae' naalai penaangKu tu
kamateanna to tang mekaaluk,
sangadinna mandu naala penaangKu,
ke tibalikki tu to tang mekaaluk dio
mai lalanna, anna tuo. Tibalikkomi,
tibalikkomi dio mai lalan kadakemi.

Belanna ma’apari ammi la matera, e to Israel?
12 Iamoto, e ma’rupa tau, ma’kadako lako sangbangsamu kumua: Iatu kamaloloanna to malambu’ tae’ na ia la ungkarimmanni, ke patodo – tintingi; sia tae’ nala tobang tu to mekaaluk natumang katangmekaalukanna, ke mengkatoba’i dio mai katangmekaalukanna. Sia iake kasalammi tu to malambu’, tae’ nala tuo tete dio kamaloloanna.
13 Iake ma’kadaNa’ lako to malambu’ kumua manassa la tuo, apa sande’ lako kamaloloanna sia umpogau’ tang malambu’, manassa moi misa’ tu mintu’ apa malambu’ napogau’ tae’mo nala dibilang, sangadinna la mate natumang apa tang malambu’ napogau’.
14 Sia iake ma’kadaNa’ lako to tang mekaaluk kumua: Manassa la mateko apa mengkatoba’ dio mai kasalanna sia umpogau’i tu salunna sia kamaloloan-
15 ke umpasulei tu apa dipa’pentoean tu to tang mekaaluk, sia ussondai tu apa mangka dirampa, sia lolang unturu’ apa dipondok, tu umpabu’tu katuoan, naurunganni tae’mo napogau’ apa tang

malambu’ – manassa la tuo, tae’ nala mate.
16 Anna moi misa’ tu kasalan mangka napogau’ tae’mo nadibilang lako kalena; umpogau’mo salunna sia kamaloloan, dadi manassa la tuo.
17 Ma’kada tu mai sangbangsamu nakua: tae’ anna malambu’ tu lalanNa Puang, namoi to lalannari ia, tu tang malambu’.
18 Iake memboko’mi tu to malambu’ dio mai gau’ malambu’na, ianna pogau’ tang malambu’, manassa la napomate tu iannato.
19 Apa iake denni misa’ to tang mekaaluk mengkatoba’ dio mai katangmekaalukanna sia umpogau’i tu salunna sia kamaloloan, manassa la napotuo tu iannato.
20 Apa ma’kadakomi, kumua: Tae’ namalambu’ tu lalanNa Puang: Aku la umpaolaikomi salu, pantan sitinaya penggauranna, e to Israel.

Kareba diona Yerusalem ditalo

33:21-33

21 Iatonna taun ma’pessangpulo duanna kadipaliranta, bulan ma’pessangpulo,

allo ma’pellimanna lan bulan iato,
rampomi tu misa’ to lussu’ dio mai
Yerusalem umbanna’ kareba nakua: Iatu
kota talomo!
22 Nata’paimo’ limanNa PUANG tonna
ibongi, tonna tae’pa nasae tu to lussu’:
iatonna sattu’mora nasae lako kaleku tu
to lussu’ tonna melambi’, Nabungka’mi
Puang tu pudukku sia tae’mo kumamang.
23 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku Nakua:
24 E ma’rupa tau iatu tau torro dio
inan daun-lauan lan tondok Israel
ma’kada nakua: Iatu Abraham ia manna
misa-misai, anna pomana’i tu tondok
iato; kami budakan diben dukakan tu
tondok iato la kipomana’.
25 Iamoto, ma’kadako lako tau iato mai
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Mikande tu duku’ sola
rarana, sia mentingarakomi lako rapang-
rapang dipodeata sia umpatibollokomi
rara, umba mikua la umpomana’i tu
tondok iato?
26 Sakka’ bangkomi la ma’pa’dangi, sia
umpogau’komi apa megallian, sia pantan
urruttakkikomi bainena solami – umba la
mikua umpomana’i tu tondok ia to?

27 Susito la mukua lako tau iato mai,
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: La lelukraka tuoKu,
minda-minda tu lan inan daun-lauan la
tibambang nakande pa'dang; minda-
minda tu dio lu padang, la Kuben
olo'-olo' nakande; na minda-minda tu
lan tambakuku sia lan lo'ko' la mate
nabaa ra'ba biang.
28 La Kupopempadang lo'bang tu tondok
iato sia la Kupopendadi misa' padang
sanggang, sia la Kusabu'i tu kuasa
tarompo'na sia mintu' buntunna Israel
la makarorrong, naurunganni moi misa'
tau tae' unnolai.
29 Maneri natandai tau iato mai, kumua
Akumo tu PUANG, ke Kupopempadang
lo'bangmi sia Kupopendadi misa' padang
sanggang tu tondok iato, natumang
mintu' penggauran megallian tu mangka
napogau'.
30 E ma'rupa tau, iatu sangbangsamu
sipa'kada-kada diona iko dio to' rinding
tembo' sia dio to' baba banua: iatu
misa' ma'kada lako solana, pantan lako
siulu'na: Maiko sia perangii ba'tu la kada
umba tu sae dio mai PUANG.

31 Rampomi tu tau iato mai mati’
kalemu ma’lole’-lole’, anna unno’ko’
dio tingayomu susito kombongangKu
sia naperangi tu kadammu, apa tae’
naturu’i; kada kaboro’ lan sadangna, apa
iatu penaanna umparinaa-naa bang saro
bu’tu kadake.
32 Tonganna ikomo tu butung misa’
nanian umpadosso inaa lako tau iato
mai, tu ma’rio-rio oninna, tu sipatu
dipasiala oni-onian diritii. Narangi sia tu
kadammu, apa tae’ bang naturu’i.
33 Apa ianna rampomo tu iannato –
tonganna inang la rampo – maneri
natandai tau iato mai, kumua denmo
misa’ nabi lan lu tangngana.

PUANG **kalena tu to mangkambi’ masokanna taunNa**

34:1-31

34 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma’rupa tau, ma’nubua’ko unnea
mintu’ to mangkambi’na Israel,
ma’nubua’ko sia ma’kadako lako tau iato
mai, iamotu to mangkambi’, mukua:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,

Nakua: Upu’ allona tu to mangkambi’na
Israel, tu kalena manna nakambi’! Iatu
mai to mangkambi’ tang dombaraka ia
tu sipatu nakambi’?
3 Iatu lompona mikande, sia
mipotamangkale tu bulunna, apa
tae’ ammi kambi’i tu mai domba iato.
4 Iatu tang nabelanna tae’ mipamatoto’i,
iatu masakinna tae’ midampii, iatu
dibangkeinna tae’ mibimbinni, iatu
pusanna tae’ mipasulei sia iatu pa’dena
tae’ midaka’i sangadinna makarra’komi
sia masa’ga’komi umparentai.
5 Tisambo’-sambo’mi tu tau iato mai,
belanna tae’ to mangkambi’na, sia
napokande mintu’ olo’-olo’ dio lu
padang, susimoto tu tau iato mai
tisambo’-sambo’.
6 Iatu mai dombaku pusa dao lu mintu’
buntu sia dao lu mintu’ tanete madao;
sia tisambo’-sambo’ tu mai dombaku
dao te kuli’na padang, na moi misa’ tau
tae’ bang umpoinaai, ba’tu undaka’i.
7 Iamoto, perangii tu kadanNa PUANG, e
mintu’ to mangkambi’.
8 La lelukraka tuoKu, kadanNa Puangta
PUANG, belanna iatu dombaKu
naporampan sia napokande mintu’

olo’-olo’ dio lu padang kataeranna to
mangkambi’na – belanna iatu mai to
mangkambi’ku tae’ napoinaai tu mai
dombaKu; iatu mai to manglaa kalena
manna nakambi’, apa iatu mai dombaKu
tae’ nakambi’i-
9 iamoto, e kamu mintu’ to mangkambi’
perangiimi tu kadanNa PUANG.
10 Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kulaoi
tu to mangkambi’ iato! La Kutuntun
tu mai dombaKu dio mai limanna,
sia la Kupasoro’ mangkambi’. Iatu to
mangkambi’ tae’mo anna ungkambi’
kalena, sia la Kurampanan tu dombaKu
lan mai sadangna, naurunganni tae’mo
napokandei tau iato mai.
11 Belanna inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa Aku kalena la
umpoinaai tu mai dombaKu sia la untiroi;
12 Susi misa’ to mangkambi’ untiro
baanan dombana, ke dioi lu tangnga
domba tisambo’-sambo’na, la susi
dukaNa’ to untiro dombaKu sia
urrampananni dio mai mintu’ inan,
tu nanii tisambo’ male tonna allo
massalebu’ sia mapittuk.

13 AngKu solanni tassu’ tu tau iato mai dio
mai mintu’ bangsa sia la Kupasipulung
dio mai mintu’ tondok, angKu baai lako
padangna; sia la Kukambi’ dao lu mintu’
buntunna Israel, dio lu randan salu’-salu’
sia lako mintu’ inan tu nanii tau torro,
lan tu tondok.
14 Tau iato mai la Kukambi’ dio lu
padang maluna riunna sia iatu inan dinii
ungkambi’i la dao buntu malangka’na
Israel. Inde to la nanii silengaran lan
inan melo dinii ungkambi’i sia ungkande
riu dio lu padang malompo dao lu mintu’
buntu Israel.
15 Aku kalena la ungkambi’i tu mai
dombaKu sia Aku kalena umpalenga’i,
kadanNa Puangta PUANG.
16 Iatu mai pa’dena la Kudaka’ sia iatu
pusanna la Kupasule; iatu dibangkeinna
la Kubimbin sia iatu masakinna la
Kupamatoto’, apa iatu malompona sia
iatu mawatangna la Kusanggangi. La
Kukambi’ susi sipatunna dipogau’.
17 Na kamu, e dombaKu, kadanNa
Puangta PUANG, manassa la Kupaolai
salunna simisanan tu domba sia bembe’
– tu mai domba laki sola bembe’ laki –.

18 Tang namosoporokomika ungkandei
tu riu maluna dio padang lompo, ammi
lullu'i lette'mi tu mai tang mipuranna;
tang namosoporokomika unniru'i tu uai
malinnong, ammi lutu-lutui lette'mi tu
torrona?
19 Sipaturaka tu mai dombaku ungkandei
tu apa mangka nalullu' lette'mi sia
unniru'i tu apa mangka nalutu-lutu
lette'mi?
20 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG lako tau iato mai, Nakua:
Manassa Aku kalena la umpaolai salu tu
domba malompo na iatu domba madoko.
21 Belanna miparussunni sa'demi sia
palempengmi tu tang nabelanna sia
mipaserokki tandukmi sae lako miula'
lako salian,
22 iamoto la Kurampanan tu mai
dombaKu, damo nadipakande; la
Kupaolai salunna tu domba misa' sola tu
misa'nao.
23 Attu iato la Kuangka' tu misa' to
mangkambi' dio lu tau iato mai, tu la
ungkambi'i, iamotu Daud, taungKu.
Iamoto tu la ungkambi'i tau iato mai, sia
dadi to mangkambi'na tau iato mai.

24 Akumote, tu PUANG, la napoKapenomban, anna Daud, taungKu, la dadi arung dio lu tau iato mai. Akumote, tu PUANG mangka umpokadai tu iannato.
25 La untananNa' misa' basse kamarampasan sola tau iato mai sia la Kusarapai tu mintu' olo'-olo' masuru lan mai tondok iato, naurunganni ma'din torro marampa' tu tau iato mai dio padang aak sia mamma' lan lu pangala'.
26 La Kupadadi kamauparan tu tau iato mai, ondongpi tu mintu' apa untikui taneteKu, sia la Kupasaean uran ke attunnai; la dadi uran ma'palobo'.
27 Iatu mai mintu' kayu dio lu padang la umpalao buanna sia iatu padang la umpakendek burana. La manaman tu tau iato mai tuo dio lu padangna. Anna tandai, kumua Akumo tu PUANG, ke Kurebongi tu batang ayokana sia Kurampanan lan mai limanna to umpokaunanni.
28 Natae'mo naporampanni mintu' bangsa, sia tae'mo nala ungkandei olo'-olo' dao kuli'na padang, sangadinna la torro marampa' sia moi misa' tau tae'mo umpatiramban lenni.

29 La Kupakendekan bura padang
kalelean tu tau iato mai, naurunganni
tae'mo tau lan tondok iato nabaa
karorian sia tae'mo la umpassanni tu
pelo'bona mintu' bangsa.
30 Anna issanni, kumua Akumo tu
PUANG, Kapenombanna, urrondongi, na
tau iato mai, iamotu to Israel, taungKu,
kadanNa Puangta PUANG.
31 Kamumo tu dombaKu, iamotu domba
Kukambi'; kamumo tu tolino, na Aku
tu Kapenombammi, kadanNa Puangta
PUANG.

PUANG **umpapakkanni Edom**

35:1-15

35 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku Nakua:
2 E ma'rupa tau, mentingo lakoko buntu
Seir, ma'nubua'ko unneai,
3 mukua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kulaoiko
buntu Seir! La kue'te' tu limangKu
unneako la Kupopempadang aakko sia la
Kupadadiko misa' tondok sanggang.

4 Iatu mai kotamu la Kupadaun-lauan,
sia la mempandang lo'bangko, ammu
tandai, kumua Akumo tu PUANG.
5 Belanna mupatontong bang tu
kasiualian sia musorong tu to Israel
lako pa'dang ma'kande pu'pu', tonna
lambi'mi attu kasangganganna, tonna
ma'katampakannamo diukung tu
kakadakeanna,
6 iamoto, la lelukraka tuoKu, kadanNa
Puangta PUANG, la Kupadadio to'doan
rara; sia la naula' sumpuko rara, belanna
tae' mutipodo' umpatibollo rara, iamoto
naula' sumpuko rara.
7 La Kupopempadang aak tu buntu
Seir sia la Kupadadiko misa' tondok
sanggang sia la Kumangsanni inde to dio
minda-minda tu male tama sia sun lan
mai.
8 Iatu mai buntunna la Kupasitutu'i to
dipatei. Dao lu mintu' tanetemu sia diong
lu lombokmu sia dio lu mintu' randan
salu'-salu'mu la nanii tibambang tu to
nakande pa'dang.
9 La Kupopempadang lo'bangko sae
lakona; iatu mai kotamu tae'mo nala
dipa'tondokki, ammu tandai kumua
Akumo tu PUANG.

10 Belanna ma’kadako mukua: Iatu
bangsa da’dua sola tu tondok da’dua la
kupoapa; la taala tapomana’i – moi anna
tempon dio mai dio tu PUANG-
11 iamoto, la lelukraka tuoKu,
kadanNa Puangta PUANG, sitinaya tu
kasengkeammu sia kapangimburuammu
tu mupakitan tau iato mai napobua’
mabiri’mu, la Kupogau’ duka susito sia la
Kupa’pekitanan tu Kaleku dio lu tau iato
mai, ke la Kupaolaiko salu.
12 Ammu issanni, kumua Akumo tu
PUANG. Kurangimo tu mintu’ kada
solang, tu mupokada unnea buntunna
Israel, kumua: sanggangmo diben
nasangmokan, la kunii undaka’ kande.
13 Inang tang mulapinamMo’ puduk sia
buda kada kapua mukuanNa’. Kurangi
nasang sia tu iannato.
14 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: La Kupopempadang lo’bangko,
anna parannu tu mintu’ issinna lino.
15 Susitu kasendeammu, belanna
sanggangmo tu mana’ to Israel, la
susi dukato Kupogau’ lako kalemu: la
mempadang lo’bangko, e iko buntu Seir,
ondongpi e iko mintu’ lili’na Edom. Anna
tandai tau, kumua Akumo tu PUANG.

Israel dipasule tama dandanna sia dipemaseroi

36:1-38

36 [1] E ma’rupa tau, ma’nubua’ko diona mintu’ buntunna Israel,
kumua: E buntunna Israel, perangii tu
kadanNa PUANG.
[2] Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Belanna ma’kadamo tu uali
diona kamu kumua: Pallakko, iatu
mintu’ tanete sipamula lino, taalamo
tapomana’.
[3] Iamoto ma’nubua’ko sia ma’kadako
kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Tonganna belanna
nasanggangkomi sia nalullu’komi tau dio
mai mintu’ sulapa’, kumua anna alakomi
napomana’ mintu’ bangsa torronapa,
sia belanna naulelean kadakekomi sia
napalele bekokomi tau.
[4] Iamoto, e buntunna Israel, perangii tu
kadanNa Puangta PUANG. Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG lako mintu’
buntu, tanete, randan salu’-salu’ sia
lombok, lako inan daun-lauan talo sia
lako kota lo’bangmo, tu naporampan

sia napoparumbasan mintu' bangsa torronapa tiku lao.
5 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta PUANG Nakua: Tonganna mangkaMo' ma'kada situang api kapangimburuangKu la unnukungi tu bangsa torrona sia mintu' Edom, tu umpamanassai la unnalai napomana' tu tondokKu situang kasendean kapuana sia katangpabilangan kapuana, kumua nasarrinni.
6 Iamoto, ma'nubua'ko diona padangna Israel sia ma'kadako lako mintu' buntu sia tanete, lako randan salu'-salu' sia lombok, kumua: Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Manassa ma'kadaNa' tete dio kapangimburuangku sia kare'dekanna ara'Ku, Kukua: Belanna mipassanmo tu kadilo'boanna tu mintu' bangsa,
7 iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: UmpalaoNa' sumpa Kukua: Tonganna mintu' bangsa untikuikomi la umpassan kalena kadilo'boanna.
8 Apa kamu, e mintu' buntunna Israel, la mentarukkomi sia la mipadenan

buammi tu Israel, taungKu, belanna
mandappi'mo tu kasaeanna.
9 Belanna manassa la saeNa' lako kalemi
sia la ma'palumati'Na', ammi diposara'
sia diambo'i.
10 Sia la Kupopemba'ka' tu tau, tu
untongkonnikomi dao, iamotu mintu' to
Israel sola nasang; iatu mintu' kota la
dipa'tondokki sule sia iatu mintu' inan
daun-lauan la dibangun sule.
11 La kupamakamban tu tau sola patuoan
untongkonnikomi, anna memba'ka' sia
membati', la Kupakaissikomi susito allo
mangka diboko' sia la Kukamaseikomi tu
mipomelona losong na iatonna dolona,
ammi tandai kumua Akumo tu PUANG.
12 Sia la Kupalolangikomi tau, iamotu
Israel, taungKu; tu unnalakomi
napomana' sia napotaa mana'komi, sia
tae'mo mila umpasisayuranni anak.
13 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Belanna napokada tau diona
kalemu kumua: Ikomo misa' tondok
pangampello' tau, sia umpasisayuranni
anak tu taunna,
14 iamoto tae'mo ammu la unnampello'
tau sia tae'mo mula umpasisayuranni

anak tu taummu, kadanNa Puangta PUANG.
15 Sia tang la Kuparangiimoko petellena
mintu' bangsa sia tae'mo mula
umpassanni tu pelo'bona mintu' to
sangpetayanan, sia tae'mo mula
umpasisayuranni anak tu taummu,
kadanNa Puangta PUANG.
16 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua:
17 E ma'rupa tau, iatonna torropa
lan tondokna tu to Israel, naruttakki
napobua' kedona sia penggauranna.
Butungi to baine nalambi' bulanna, susi
dukato tu penggauranna tau iato mai dio
pentiroKu.
18 Iamoto Kubarrakanni tu kare'dekan
ara'Ku lako tau iato mai natumang
rara mangka napatibollo sia belanna
naruttakki tete dio rapang-rapang
dipodeatanna.
19 Kupatisambo' tu tau iato mai dio lu
mintu' bangsa, naurunganni titale' dio
lu mintu' tondok; Kuukungmo sitinaya
kedona sia penggauranna.
20 Umba-umba nanii rampo dio lu
mintu' bangsa napamatuna tu sanga
madatungKu, belanna napokada tau

diona a’ganna nakua: Iate tau iate mai
taunNa PUANG, apa moi susito inang
tassu’ duka ia dio mai tondokNa.
21 Kukarintinni tu sanga madatungKu,
tu mangka napamatuna to Israel dio lu
mintu’ bangsa, tu nanii rampo lako.
22 Iamoto, pokadanni to Israel kumua:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Tae’ kumua bannang dio kamu,
angKu pogau’i, e to Israel, sangadinna
bannang diori sanga madatungKu, tu
mangka mipamatuna dio lu mintu’
bangsa, tu minii rampo lako.
23 La Kupamadatu tu sanga
pasareongangKu tu mangka dipamatuna
dio lu mintu’ bangsa, sia tu mangka
mipamatuna dio lu mintu’ bangsa,
kumua Akumo tu PUANG, kadanNa
Puangta PUANG, ke Kupamanassai dio
pentirona tau iato mai, kumua Akumo tu
To madatu.
24 La Kualakomi dio mai mintu’ bangsa
sia la Kupasipulungkomi lan mai mintu’
tondok, angKu baakomi tama tondokmi.
25 La Kubura’komi uai masero, ammi
masero; la Kupamaserokomi dio mai
mintu’ kamaruttakammi sia dio mai
mintu’ rapang-rapang dipodeatammi.

26 La Kubenkomi penaa ba'ru sia la
Kupatamai sumanga' ba'ru tu ba'tengmi;
na iatu penaa batu la Kualai dio mai
kalemi, angKu benkomi penaa duku'.
27 La Kubenkomi PenaangKu la tama
ba'tengmi sia Kupadadikomi to unturu'
apa Kupondok sia makaritutu umpogau'
atorangKu.
28 La torrokomi lan tondok mangka
Kukamasean nene' to dolomi, angKu
potaukomi, na Aku mipo Kapenomban.
29 La Kulendokangkomi dio mai mintu'
kamaruttakammi sia la Kutambai sae
tu gandung, angKu popemba'ka'i sia
tae'mo nala urrampoikomi karorian.
30 Ondongpi la Kupatarri' tu mai bua
kayu sia la Kupopemba'ka' tu bura
padang, kumua damo naruakomi pelo'bo
dio lu mintu' bangsa napobua' karorian.
31 Attu iato la mikilalai tu kedo
kadakemi sia penggauran tang melomi
sia mikagi'gi' tu kalemi natumang
kakadakeammi sia penggauran
megallianmi.
32 Tangia bannang dio kamu, angKu
pogau'i te, kadanNa Puangta PUANG;
melo miisanni! Sipatukomi la masiri' sia

maila’, natumang penggaurammi, e to Israel.
33 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG Nakua: Iake Kupamaserokomi dio mai mintu’ kakadakeammi, la Kupakeissi sule tu kota sia la Kubangun sule tu inan daun-lauan.
34 Iatu mai padang sanggangmo la dipadanun sule la ussonda padang lo’bang, la natiro mintu’ to lendu’ lalan.
35 Sia la ma’kada tu tau, nakua: Iate tondok iate tu talomo, susimo pa’lak Eden; iatu mintu’ kota tu disanggang sia diro’pok sia daun-lauan, dipamatoto’mo sule sia dipa’tondokki.
36 La naissan mintu’ bangsa torronapa untikuikomi, kumua Akumote, tu PUANG, umbangunni sule tu apa sanggangmo sia untananni tu apa talo. Akumote, tu PUANG, mangka umpokadai tu iannato sia Aku dukamo la umpogau’i.
37 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Iate iannate la Kupalalo duka tu pengkamoyana to Israel, kumua la Kupopemba’ka’ tu tau iato mai, na iatu bilanganna la pada tuntunan domba budanna.

38 Pada tu tuntunan domba dipemalaran,
iamotu pada tuntunan domba dio
Yerusalem, ke pa'gauran, la susi dukato
tu mintu' kota sanggang naponnoi
tuntunan tau. Anna tandai tau iato mai,
kumua Akumo tu PUANG.

Kamalimbangunanna Israel sule

37:1-14

37 1 Ta'kala Naremme'na' PUANG,
anna tiakka' tu penaangku,
Nasolanna' PUANG lako salian, anNa
patorrona' diong misa' lombok, ponno
buku to mate.
2 Nasolammo' ullilingi tiku lao, a'a titale'
tongammo diong lombok, sia tiromi,
sirangkean bangmo.
3 Ma'kadami lako kaleku, Nakua: E
ma'rupa tau, ma'dinraka te buku iate
mai tuo sule? Mebalimo' kukua: O
Puangta PUANG, Kamu unnissanni tu
iannato.
4 Ma'kadami lako kaleku Nakua:
Ma'nubua'ko diona te buku iate sia
kuanni kumua: E buku rangke, perangii
tu kadanNa PUANG.

5 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG
lako mintu' buku iate, Nakua: Manassa
la Kupatamaikomi penaa, ammi tuo sule;
6 sia Kupalakoikomi ura', la
Kupale'ke'ikomi duku', la Kupaputu'ikomi
kuli', angKu patamaikomi penaa,
miurunganni tuo sule; ammi tandai,
kumua Akumo tu PUANG.
7 Ma'nubua'mo' susitu mangka
dipasananna', apa mane ma'nubua'na',
ta'pa denmi misa' garese, pakalan
denmi misa' kapanggegasan, anna
male sikande tu mintu' buku, susi
kasikandeanna siamo.
8 Kutiromi tu mai ura' ta'pa lako sia iatu
duku' le'ke' lako, anna putu'i kuli', apa
tae'pa penaa lan.
9 Ta'kala ma'kadaMi lako kaleku,
Nakua: Ma'nubua'ko lako penaa iato,
ma'nubua'ko e ma'rupa tau, ammu
ma'kada lako penaa iato, mukua: Inde
sia tu kadanNa Puangta PUANG: E
penaa, saeko dio mai tetuk a'pa'na mata
angin, ammu pamurru'i te to mate iate,
anna tuo sule.
10 Ma'nubua'mo susitu Napasananna';
tamami tau iato mai tu penaa, anna tuo

sule sia bendan: iamotu misa' tuntunan
surodadu lendu' tongan kapuana.
11 Ma'kadaMi lako kaleku, Nakua: E
ma'rupa tau, iate mintu' buku iate, iamo
mintu' to Israel. Tonganna ma'kada tu
tau iato mai nakua: Iatu mai bukungki
marangkemo sia ka'tumo tu rannungki,
upu'mo alloki.
12 Iamoto, ma'nubua'ko ammu ma'kada
lako tau iato mai kumua: Inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Manassa la Kubungka' tu mintu'
panglamunammi sia la Kupakendekkomi
lan mai panglamunammi, e taungKu,
angKu solangkomi lako tondok Israel.
13 Maneri mitandai, kumua Akumo
tu PUANG, ke Kubungka'mi
tu panglamunammi, sia ke
Kupakendekkomi lan mai
panglamunammi, e taungKu.
14 Sia la Kupatamaikomi Penaangku,
ammi tuo sule, sia la Kupatorrokomi dao
padangmi, ammi tandai, kumua Akumo,
tu PUANG, mangkamo umpokadai tu
iannato sia umpogau'i, kadanNa PUANG.

Kasiumpuranna Israel sola Yehuda

37:15-28

15 Rampomi tu kadanNa PUANG lako
kaleku, Nakua:
16 E ma'rupa tau, alako kayu sangpolo,
ammu sura'i dio, kumua: iate kayu
iate kayunna Yehuda sia to Israel, tu
naala lili'na; ammu ala kayu senga'
pole' sangpolo, ammu sura'i dao kumua:
Iate kayu iate kayunna Yusuf – iamotu
kayunna Efraim – sia mintu' to Israel, tu
naala lili'na.
17 Ammu pasikandei sola duai, anna dadi
misa' kayu, naurunganni misa' kayu lan
limammu.
18 Iake nakutanaiko bangsamu, kumua:
La Mipokadanrakannika kumua apara
misanga to?
19 Ammu ma'kada lako kumua: Inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Manassa la Kuala tu kayunna Yusuf
– iamotu kayunna Efraim – sia suku
Israel tu naala lili'na, sia Kupasikandei
sangpolo kayunna Yehuda, angKu
padadii naurunganni misa' kayu lan
limangKu.

20 Melo ke iatu kayu duang le’to, tu
musura’i dio, lan limammu dio pentirona
tau iato mai,
21 ammu ma’kada lako mukua: Inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Manassa la Kuala tu to Israel dio mai
mintu’ bangsa tu nanii male: sia la
Kupasipulung dio mai mintu’ inan, angKu
solanni lako tondokna.
22 La Kupamisa’mora bangsa tu tau iato
mai lan tondok, dao buntunna Israel, sia
misa’mora datu la undatui sola nasangi;
tae’mo nala da’dua bangsa sia tae’mo
nala dipada’dua kadatuan.
23 Tae’mo anna ruttakki rapang-
rapang dipodeatanna tu kalena
sia apa megallianna sia mintu’
kapatodo-tintinganna, sangadinna la
Kurampanan tu tau iato mai dio mai
kamembokoranna, tu napobannang
kasalan, sia la Kupamasero, naurunganni
iatu tau iato mai Kupotau na Aku
napoKapenomban.
24 Na Daud, taungKu, tu la undatui
sia misa’mora to mangkambi’ tu la
ungkambi’i sola nasangi. Anna turu’i tu
apa Kupondok sia la nakaritutui sia la
napogau’ tu atorangKu.

25 Anna torro lan tondok Kukamasean
Yakub, taungKu, tu mangka nanii torro
nene' to dolona; manassa la torro lan,
la tau iato mai la anakna la mintu' lanto
mimi'na sae lakona, na Daud, taungKu,
la napoarung sae lakona.
26 La untananNa' misa' basse kasikaeloan
sola tau iato mai, anna dadi misa' basse
tontong sae lakona; sia la Kukamasean
misa' inan sia la Kupopemba'ka' na iatu
inan maindanKu la Kupatontong bendan
lan lu tangngana sae lakona.
27 Iatu inanKu la dio tau iato mai; la
napoKapenombanNa' tu tau iato mai sia
la Kupotau.
28 Anna tandai mintu' bangsa, kumua
Akumo tu PUANG, tu umpamarimbangan
to Israel, belanna iatu inan maindanKu
bendan dio lu tangngana tontong sae
lakona.

Kaditaloanna Gog

38:1–39:29

38 1 Rampomi tu kadanNa PUANG
lako kaleku, Nakua:

2 E ma’rupa tau, mentingo lakoko Gog
lako tondok Magog, arung tarompo’na
Mesekh sia Tubal, ammu ma’nubua’ lako,
3 mukua: Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Manassa la Kulaoiko e
Gog, arung tarompo’na Mesekh na Tubal!
4 La saeNa’ unnalako sia la kupakadangi
kadangan tu parangka sadangmu,
Kupatassu’ko male sola mintu’
surodadummu, iamotu mintu’ darang sia
pakkanarang, sakka’ pa’bunona, iamotu
misa’ tuntunan kapua, ma’pakolong sia
ma’balulang; iatu mintu’ tau iato biasa
ma’pa’dang.
5 Menturu’ duka tu to Persia sia to Etiopia
na to Put, sakka’ nasang balulang sia
songko’ bassi;
6 sia Gomer sia mintu’ surodadunna; sia
to Togarma, tu mambela rampe daanna
lu sola mintu’ surodadunna buda bangsa
musolan.
7 Ma’kamandi’ko sia ma’pasakka’ko, la
iko sia iatu mintu’ to parari tu unturu’ko;
iko la dadi pangulunna.
8 Iake lendu’mi ba’tu sangapa-apa attu,
maneroko dipokadan parenta; iake
nalambi’mi tu taun la sae, la ke’de’moko
ullaoi tu tondok iato, tu mangka dipasule

dio mai kasirarian, iamotu misa’ bangsa,
tu mangka dipasipulung dio mai mintu’
bangsa dao buntunna Israel, tu masaimo
mempadang talo, apa disolammo sun dio
mai mintu’ bangsa; anna torro marampa’
sola nasang.
9 Iatonna attu iato la ke’de’ko susi misa’
guntu’ mane la sae; la susiko gaun
tu untutu’i kuli’na padang, la iko sola
mintu’ sorodadummu sia buda bangsa,
tu musisolan.
10 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Attu iato la bu’tu ba’tu pira-pira
pa’timbangan lan penaammu; ammu
tangnga’ apa kadake.
11 La ma’kadako kumua: la ke’de’na’
untamai misa’ tondok, tu kampong
manna, la ullaoina’ to rapa’, tu to torro
manaman, iamotu mintu’ kampong tang
dirinding tembo’, tang disalli’ sia tae’
babanganna;
12 la urrampa sia la ussarrinni mintu’
apanna, la umpata’pai limammu tu
mai inan daun-lauan, tu diniiomo
sule sia ullaoi misa’ bangsa, mangka
dipasipulung dio mai mintu’ bangsa, tu
unnappa’ patuoan sia barang apa, sia
torro lan tangngana lino.

13 La nakuanko Syeba, Dedan sia
to ma’balilinna sia to paana Tarsis,
kumua: Saerokomika la mangrampa,
mitambairaka tu mintu’ surodadummi la
ussarrinni mintu’ apa, la unnala salaka
sia bulaan, la unnappa’ patuoan sia
barang apa, sia la mangrampa buda?
14 Iamoto, ma’nubua’ko, e ma’rupa tau,
sia ma’kadako lako Gog, mukua: Inde
sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua:
Tae’raka musa’ding tu attu, nanii torro
manaman to Israel, taungKu?
15 Sia la ke’de’ko dio mai inanmu, munii
torro, dio mai inan mambela rampe
daanna lu, iko sia buda bangsa musolan,
pakkanarang nasang, misa’ tuntunan
kapua sia buda surodadu,
16 sia la ke’de’ko ullaoi Israel, taungKu,
susito misa’ gaun ussamboi padang.
Lan attu la sae la Kupake’de’ko ullaoi
tondokKu, anna tandaiNa’ mintu’ bangsa,
ke Kupamanassai lako kalemu, e Gog,
dio pentirona tau iato mai, kumua
Akumo tu To maindan.
17 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Tae’raka na iko, tu mangka
Kupokada a’gammu dolona nalopian
mintu’ taungKu, iamotu mai nabi Israel,

tu ma'nubua' allo iato ke taunoi, kumua
la Kupasaeko ullaoi tau iato mai.
18 Apa attu iato, ke saei tu Gog ullaoi
tondok Israel, kadanNa Puangta PUANG,
manassa iatu kare'dekan ara'Ku la
ma'pamurru' lan mai illongKu,
19 sia tete dio kapangimburuangKu sia
kasengkeangKu, tu dukku-dukku, angKu
ma'kada kukua: manassa allo iato la
narampoi lino' kapua tu tondok Israel.
20 La ma'parondo dio oloKu tu mai bale
lan lu tasik sia manuk-manuk dao lu
langi', olo'-olo' dio lu padang sia mintu'
olo'-olo' mendonglo', tu menono' dao
kuli'na padang sia mintu' tolino, tu tuo
dao kuli'na padang; mintu' buntu la
tuan, mintu' aa' mi'lan la umbanasa sia
mintu' rinding tembo' la ro'pok.
21 Attu iato la Kutambai tu pa'dang la
ullaoi tau iato dao lu mintu' buntungKu,
kadanNa Puangta PUANG; iatu pa'dangna
tau la ullaoi solana.
22 Sia la Kuukung Kuparampoi ra'ba
biang sia to'doan rara; la Kupauranni
uran kamban, uran batu, api sia solo' tu
tau iato sola mintu' surodadunna sia iatu
bangsa buda nasolan.

23 La Kupasombo tu Kaleku, kumua
pasareongan sia madatu sia
umpa'petandan Kaleku lako buda
bangsa anna tandai, kumua Akumo tu
PUANG.
39 1 E iko ma'rupa tau, ma'nubua'ko
lako Gog, ammu ma'kada kumua:
Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Manassa la Kulaoiko, e Gog,
arung tarompo'na Mesekh na Tubal.
2 La saeNa' unnalako sia Kuula'iko
male sia la Kupake'de'ko dio mai
inan mambela rampe daanna lu sia la
Kusolangko langngan mintu' buntunna
Israel.
3 La Kusa'pa tu pana anna tobang dio
mai lima kairimmu sia Kuronnosan tu
anak pana dio mai lima kananmu.
4 La tibambangko mate dao buntunna
Israel, iko sola mintu' bangsa tu
musolan: la Kupakandeiko langkan,
iamotu manuk-manuk ma'rupa-rupa
pani'na, sia olo'-olo' dio lu padang.
5 La tibambangko mate dio lu padang
kalua', belanna mangkamo Kupokada tu
iannato, kadanNa Puangta PUANG.
6 La Kuleba' api tama tu Magog sia iatu
mai to torro manaman dio lu tondok

ma’biring tasik, anna tandai, kumua Akumo tu PUANG.
7 La Kupa’petandan tu sanga madatungKu dio lu to Israel, taungKu, tae’mo angKu la unneloranni tu sanga madatungKu, la dipamatuna; anna tandai mintu’ bangsa, kumua Akumo tu PUANG, tu masero dio lu to Israel.
8 Manassa iatu iannato la rampo sia la dadi, kadanNa Puangta PUANG; iamora te tu allo mangka Kupokada.
9 Iatu pa’tondokan kota Israel la sun la umpadukku api la umballai tu mintu’ pa’buno, iamotu balulang sia pakolong, pana sia anak pana, pelonga’ sia doke, pitung taun la nanii tau iato mai umpadukkui api te mintu’nate.
10 Naurunganni tae’mo anna lao unnala kayu tutungan lako padang, ba’tu unte’tek ranga’-ranga’ lan mai pangala’, belanna iatu pa’buno iato iamo la natutung. Susimoto tu tau iato mai la urrampa apanna tu tau mangka umpangrampai sia ullo’do’ apanna tu tau mangka umpanglo’do’i, kadanNa Puangta PUANG.
11 Attu iato la Kuben misa’ inan tu Gog, tu la nanii panglamunanna dio

Israel: iamotu Lombok to lendu', dio
rampe matallona tasik; anna ampangi
tu lalanna to lendu'. Inde to dio la nanii
tau ullamunni tu Gog sola mintu' to
budanna, anna sangai tau: Lombok to
budanna Gog.
12 Nalamunni to Israel tu tau iato mai, la
usseroi tondok pitung bulan.
13 Mintu' tau lan tondok la ullamunni,
na iatu iannato la umpakalelean
sanganna tu tau iato mai, ke attunnamo
umpakala'bi' Kaleku, kadanNa Puangta
PUANG.
14 Iatu tau iato mai la unnangka' tau,
tu dipatage'i male ullelei mintu' tondok
la ullamunni tu mintu' to lendu', tu
torrona dao lu padang, sia la usseroi tu
mai padang. Iake lendu'mi pitung bulan
naparessami tu iannato.
15 Ianna lao tu tau iato mai ussalongi
tondok, anna misa'i tu tau iato mai
untiroi tu buku tolino, la naosokki misa'
tanda inde to dio sae lako nalamun to
manglamun diong lombok to budanna
Gog.
16 Den duka sanganna misa' kota
disanga: To buda; la naseroi tau iato mai
tu tondok.

17 E ma’rupa tau, inde sia tu kadanNa
Puangta PUANG, Nakua: Pokadai lako
mintu’ manuk-manuk, tu ma’rupa-rupa
pani’na sia lako mintu’ olo’-olo’ dio lu
padang, kumua: sipulungkomi ammi
pada sae, sia sirampunkomi dio mai
mintu’ inan lako pemala’ pangrere’
iato tu Kutunuangkomi, iamotu misa’
pangrere’ kapua dao lu buntunna Israel:
kandekomi duku’ sia iru’komi rara.
18 Iatu duku’na mintu’ to lalong la
mikande sia rarana mintu’ arungna
lino la miiru’, iamotu domba laki, anak
domba, bembe’ laki, sapi laki, patuoan
malompo nasang dio mai Basan.
19 La ungkandekomi lompo sadia’mi sia
la unniru’komi rara samalangomi dio mai
pemala’ pangrere’, tu Kutunuangkomi.
20 Ondongpi dao medaKu la minii
dipedia’i darang, pakkanarang, to lalong
sia ma’rupa-rupa surodadu, kadanNa
Puangta PUANG.
21 Susimoto tu kamala’birangKu la
Kupakalelean dio lu mintu’ bangsa, sia
la natiro mintu’ bangsa tu ukungan
mangka Kupalalo sia iatu lima, mangka
Kupata’pan tau iato mai.

22 Anna tandai to Israel, kumua Akumo
tu PUANG, Kapenombanna tau iato mai,
randuk dio mai allo iato sia undinna.
23 Anna issanni mintu' bangsa, kumua
iatu to Israel dipali'mo natumang
kakadakeanna; belanna tang maruru'
lako kaleKu, iamoto Kubunianni lindoKu
sia Kusorong tama limanna to unneai,
naurunganni tibambang nasang nakande
pa'dang.
24 Sitinayanna kamaruttakanna sia
kapatodotintinganna, angKu gau'i tu tau
iato mai sia Kubunian lindoKu.
25 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, totemo la Kupasule tama
dandanna tu Yakub sia la Kukamasei tu
mintu' to Israel sia la natukka'Na' ara'Ku
belanna sanga madatungKu.
26 Attu iato la nakalupai tu kaditattanna
sia mintu' penggauran tang maruru'
tu nanii tang maruru' lako Kaleku, ke
torromi sule tu tau iato mai lan tondokna
sia marampa'mo, na moi misa' tau tae'
umpatirambanni.
27 Iake Kupasulemi dio mai lili'na
mintu' bangsa sia Kupasipulung dio
mai mintu' tondokna ualinna, attu iato
la kupamanassa lako tau iato mai dio

pentirona buda bangsa, kumua Akumo
tu To masero.
28 Anna tandai tau iato mai, kumua
Akumo tu Puang Kapenombanna, la iake
Kupali'i dio lu mintu' bangsa, la iake
Kupasirampunni sule tama tondokna, na
moi misa' tau tae' Kupatorro dio.
29 Sia tae'mo angKu la umbunianni
lindoKu, ke mangkami Kubarrakan tu
PenaangKu lako to Israel, kadanNa
Puangta PUANG.

Babangan sia tarampakna Banua Kabusungan ba'ru

40:1-47

40 1 Iatonna taun ma'penduangpulo
llima kadipalirangki,
tonna pamulanna taun iato, allo
ma'pessangpulona bulan iato, iamo
tonna taun ma'pessangpulo a'pa'na
kamangkanna sanggang tu kota, allo ia
bangsiato nata'paina' limanNa PUANG,
anNa solanna' inde to lako:
2 Lan patiro mendeata, tu Napaombo'
Puang Matua, Nasolammo' lako tondok
Israel, anNa patorrona' dao buntu tarru'

malangka’, tu nanii bendan misa’ apa
susi kota, rampe lo’na lu.
3 Iatonna mangkamo ussolanna’ inde
to lako, kutiromi inde to dio tu misa’
muane, susi tambaga rupanna, naden
ulang lenang sia tekken pesuka’ lan
limanna; bendan lan babangan.
4 Ma’kadami tu muane iato lako kaleku
nakua: e ma’rupa tau, pata’pai matammu
sia tananni talingammu sia paninaai
tu mintu’na la Kupatiroangko; belanna
la dipatiroangko tu iannato, iamoto
mudibaa sae indete. Pa’peissananni tu
mintu’ apa la mutiro lako to Israel.
5 Manassa iatu dio lu saliananna mintu’
banua iato nalilingi misa’ rinding tembo’
tiku lao. Iatu tekken pesuka’ natoe
muane iato, pennannan siku – iake
sangsikuoi dipamanassa sangsiku
ssangpala’ –; nasuka’mi tu kambanna
rinding tembo’ iato: iamotu misa’ tekken
pesuka’ sia langka’na misa’ tekken
pesuka’.
6 Rampomi lako to’babangan, tu
mentingo lako rampe matallo, anna
kendek langngan eranna, nasuka’i tu
ampang babangan, den misa’ tekken
pesuka’ sangka’na sia ia duka tu ampang

senga’na, den misa’ tekken pesuka’ sangka’na.
7 Iatu mintu’ bilik misa’ tekken pesuka’ landona sia misa’ tekken pesuka’ sangka’na, na iatu alla’na lima siku; iatu ampang babangan siupu’ sarambi babangan lanna lu misa’ tekken pesuka’.
8 Mangkato nasuka’mi tu sarambi babangan lanna lu, den misa’ tekken pesuka’.
9 Nasuka’mi tu sarambi babangan den karua siku sia rinding tembo’na, den duang siku kambanna; na iatu tarampak babangan rampe tamanna banua.
10 Iatu mai bilik babangan, tu mentingo lako rampe matallo tallu rampe indena mai, tallu rampe lakona, pada nasangi suka’na tu tallu; na iatu rinding tembo’ rampe indena mai sia iatu rampe lakona, pada nasangi suka’na.
11 Nasuka’mi tu baba babangan, den sangpulo siku; iatu lando babangan, den sangpulo tallu siku.
12 Dio tingayo bilik iato den tu sapa’, sisangsiku, na misa’ siku tu sapa’ rampe lakona, na iatu mintu’ bilik annan siku tu lambe’na sia babana.

13 Nasuka’mi tu babangan, dio mai
to’ pato’doan bilik misa’ sae lako to’
pato’doan bilik sangbalinna unturu’ ba’ba
sitingoan, den duangpulo llima siku
babana.
14 Nasuka’ susi dukato tu lentong, annan
pulona siku, sia dio to’ lentong nanii tu
tarampak untikui tu babangan.
15 Randuk dio mai tingo babangan, dio
mai lalan tama sae lako tingo sarambi
babangan lanna lu, den limangpulo siku.
16 Iatu mai bilik sia rinding tembo’ den
pentiroanna, titutu’ bang ditaralii, tu
ma’palutama, dio babangan tiku lao;
susi dukato dio lu mintu’ sarambi; iatu
pentiroan ma’palutama tiku lao, na dio
to’rinding tembo’ den koroma.
17 Attu iato nabaamo’ lako tarampak dio
salian, kutiromi dio den bilik, sia den
sali batu digaragai dio, tiku lao mintu’
tarampak; den tallungpulo bilik dao sali
iato.
18 Iatu sali iato dio sa’de babangan,
situru’ landona babangan iato mai;
iamotu sali diongna lu.
19 Mangkato nasuka’mi tu alla’na tingayo
babangan diongna lu sae lako tingayo
tarampak lanna lu rampe salianna, den

saratu’ siku, dio rampe matallo sia dio rampe daanna lu.
20 Ia duka tu babangan, ma’palurekkena, dio tarampak dio salian, nasuka’ tu lambe’na sia sangka’na.
21 Iatu bilikna tallu tu indena mai sia tallu tu lu lakona, rinding tembo’na sia sarambinna pada suka’na tu babangan bunga’na, limangpulo siku tu lambe’na na duangpulo llima siku tu babana.
22 Ia duka tu pentiroanna sia sarambinna sia koromana pada suka’na tu babangan ma’palulako rampe matallo; iake kendekki tu tau langngan pitu pellesean diolai, na iatu sarambi dio tingayona.
23 Den duka babangan dio tarampak lanna lu sitingoan babangan ma’palurekke, susi dio babangan, ma’palulako rampe matallo; nasuka’mi dio mai to’ babangan lako babangan misa’ saratu’ siku.
24 Nasolanna’ ma’palusau’, kutiromi inde to dio den misa’ babangan ma’palusau’. Nasuka’mi tu rinding tembo’na sia sarambinna, pada suka’na tu dolona.
25 Den pentiroanna tiku lao, susi duka dio sarambinna, pada bang tu pentiroan

ina’; limangpulo siku tu lambe’na sia
duangpulo llima siku tu babana.
26 Iake kendekki tu tau langngan pitu
pellesean diolai; na iatu sarambi dio
tingayona sia dio to’rinding tembo’ den
koroma.
27 Sia den duka misa’ babangan dio
tarampak lanna lu rampe lo’na lu;
nasuka’mi dio mai to’ babangan lako
babangan misa’ saratu’ siku.
28 Mangkato nabaana’ tama tarampak
lanna lu; unnola babangan rampe
sau’na, sia nasuka’ tu babangan rampe
sau’na, pada suka’na, tu ina’na.
29 Ia duka tu bilikna sia rinding tembo’na
sia sarambinna pada suka’na tu ina’na;
den pentiroanna tiku lao, susi duka
dio tarampakna, limangpulo siku tu
lambe’na sia duangpulo llima siku tu
babana.
30 Sia den duka sarambi tiku lao,
lambe’na duangpulo llima siku na
babana lima siku,
31 na iatu sarambinna mentingo lako
tarampak dio salian sia den tu koroma
dio to’ rinding tembo’na sia karua
pellesean dio ampangna langngan.

32 Nabaamo’ tama tarampak lanna lu dio
rampe matallo, anna suka’i tu babangan,
pada suka’na tu ina’na;
33 sia iatu mai bilikna sia rinding
tembo’na sia sarambinna pada suka’na
tu ina’na. Den pentiroanna tiku lao, susi
duka dio sarambinna; limangpulo siku
tu lambe’na sia duangpulo llima siku tu
babana.
34 Na iatu sarambinna dio rampe
tarampak dio salian; sia den tu koroma
dio to’rinding tembo’na patomali, sia
karua pellesean dio ampangna langngan.
35 Nabaamo’ lako babangan rampe
daanna lu, anna suka’i, pada suka’na tu
ina’na,
36 sia iatu mai bilikna sia rinding tembo’na
sia sarambinna; den pentiroanna tiku
lao; limangpulo siku tu lambe’na sia
duangpulo llima siku tu babana.
37 Na iatu sarambinna dio rampe
tarampak dio salian; sia den tu koroma
dio to’rinding tembo’na patomali, sia
karua pellesean dio ampangna langngan.
38 Den misa’ bilik, iatu ba’bana dao
to’rinding tembo’; inde to nanii tau
umbasei tu pemala’ ditunu pu’pu’.

39 Nalan sarambi babangan nanii bendan
da’dua meda, misa’ indena mai namisa’
diona lu, tu nanii tau untunu pemala’
ditunu pu’pu sia suru’ pengkalossoran
sia suru’ pangakuan sala.
40 Na dio sa’dena, dio salian, tu nanii tau
kendek langngan lalan tama babangan
dio rampe daanna lu, den meda da’dua,
na dio sa’de senga’na sarambi babangan
den duka da’dua meda.
41 Den meda sia’paran dio sa’dena
patomali tu babangan iato; karua meda,
nanii tau mantunu dao.
42 Iatu a’pa’ meda dinii untunu pemala’
ditunu pu’pu’, batu dipa’ digaragai,
lambe’na sangsiku ssangtangnga,
babana sangsiku ssangtangnga, na
langka’na sangsiku; dao meda iato nanii
tau umpatorro pareanan, tu napake
untunu pemala’ ditunu pu’pu’ sia pemala’
pangrere’.
43 Iatu pekadang sangpala’ sangka’na
dipala’ka’ lako banua tiku lao; iatu duku’
pemala’ dipatorro dao meda.
44 Na dio rampe salianna babangan lanna
lu den da’dua bilik dio tarampak lanna
lu, misa’ dio sa’dena babangan rampe
daanna lu, mentingo sau’, na misa’

dio sa’dena babangan rampe lo’na lu,
mentingo rekke.
45 Ma’kadami lako kaleku, Nakua: Iate
bilik mentingo sau’ la nanii mintu’ to
minaa, tu untoe pentoean lan Banua
Kabusungan.
46 Na iatu bilik mentingo rekke la nanii
mintu’ to minaa, tu untoe pentoean
dio to’ inan pemalaran; iamotu bati’na
Zadok, ia manna bati’na Lewi tu
ma’din umpengkareke’i PUANG la
umpengkaolai.
47 Mangkato nasuka’mi tu tarampak;
iatu lambe’na saratu’ siku na babana
saratu’ siku, pada sappa; na iatu inan
pemalaran iato bendan dio tingo Banua.

Banua Kabusungan ba’ru

40:48–41:26

48 Mangkato nabaamo’ tama sarambi
Banua, anna suka’i tu rinding tembo’
sarambi, limang siku indena mai na
limang siku diona lu, sia babana sitallung
sikuan patomali.
49 Iatu lambe’na sarambi iato duangpulo
siku na babana sangpulo misa siku, ke
disuka’i dio to’ pellesean, tu nanii tau

kendek langngan. Na dio to’ rinding
tembo’ patomali nanii bendan lentong.
41 [1] Mangkato nabaamo’ tama bilik
kapua, anna suka’i tu rinding
tembo’ annan siku tu babana indena
mai, na annan suku tu babana diona lu,
iamoto tu baba tenda.
[2] Iatu babana lalan tama sangpulo siku,
na iatu sa’dena patomali silimang sikuan.
Nasuka’ duka tu lambe’na bilik kapua:
patangpulo siku, sia babana: duangpulo
siku.
[3] Malemi tama bilik lanna lu, nasuka’i tu
rinding tembo’ lalan tama: duang siku
kambanna, sia iatu lalan tama: annan
siku babana na iatu baba dio sa’de lalan
tama: pitung siku.
[4] Mangkato nasuka’mi tu lambe’na bilik
lanna lu: duangpulo siku na babana
duangpulo siku, siunduk sa’de bilik
kapua; anna ma’kada lako kaleku nakua:
Iamote tu inan tarru’ maindan.
[5] Nasuka’mi tu rinding tembo’ Banua
iato: annan siku kambanna na iatu baba
bilik dipasikande Banua patangsiku,
untikui Banua male.
[6] Iatu bilik dipasikande banua tallung
kalada’ langngan sitodo’, tallungpulo

bilik. Ke sangtibangoi; iatu rinding
tembo’ Banua tiku lao dipakurang, nanii
balok bilik dipasikande banua kumua
naden inan dinii umpale’ke’i tu balok,
belanna tae’ nadilo’poran tama tu rinding
tembo’ Banua.
7 Iatu bilik dipasikande Banua untikui
banua male salangngan-langnganna
sakalua’-lua’na; iatu bilik dipasikande
Banua sitodo’-todo’ langngan untikui
banua male; susimoto tu Banua iato
salangngan-langnganna sakalua’-lua’na;
ma’din tu tau kendek diong mai kalada’
diongna lu unnola kalada’ tangnga sae
langngan kalada’ daona lu.
8 Kutiro den kalada’ dio Banua tiku lao,
tu napoparandangan bilik dipasikande
Banua; iatu langka’na ganna’ misa’
tekken pesuka’: annan siku sae lako
pa’pasitammuan.
9 Iatu kambanna rinding tembo’, salian
bilik dipasikande Banua limang siku, susi
dukato tu baba kalada’ torronapa. Dio
alla’na bilik dipasikande Banua.
10 Sia bilik to mentoe duangpulo siku tu
babana, tiku lao Banua.
11 Iatu lalan tama bilik dipasikande
Banua tassu’ lako kalada’ torronapa; iatu

misa’ lalan ma’palurekke na misa’ lalan
ma’palusau’; iatu baba kalada’ torronapa
tiku lao limang siku.
12 Iatu mai Banua dipabendan siupu’ tana
lapang dio rampe matampu’ pitungpulo
siku babana na iatu rinding tembo’na
tiku lao limang siku kambanna; na iatu
lambe’na kasera pulona siku.
13 Nasuka’mi tu Banua, iatu lambe’na
saratu’ siku; ia duka tu tana lapang sola
Banua sola rinding tembo’na saratu’ siku
lambe’na.
14 Na iatu tingayo Banua sia tana lapang
dio rampe matallo saratu’ duka siku
babana.
15 Nasuka’ duka lambe’na tu Banua
siupu’ tana lapang, dio boko’na, sia
mintu’ sarambi daoanna patomali:
saratu’ siku.
Anna suka’i tu Banua Kabusungan lanna
lu sia sarambi tarampak;
16 iatu ampang sia pentiroan, tu ditaralii,
sia sarambi daoan untikui tallui tu
inan iato – sitingoan tu ampang tiku
lao dilapik kayu –, iatu sali sae lako
pentiroan, ditutu’i,
17 sia iatu inan daona lu lalan tama sae
lako bilik lanna lu, sia dio salian dio

mintu’ rinding tembo’ tiku lao, tu lanna
lu sia iatu salianna.
18 Den karubion sia koroma dipalakoanni,
dipasialla’, misa’ koroma na da’dua
karubion; iake misa’oi karubion da’dua
tu lindona:
19 iatu ma’rupa lindo tolino mentingo
lako koroma indena mai na iatu ma’rupa
lindo singa mentingo lako koroma diona
lu. Iatu panggaraga iato dipadio nasang
Banua iato tiku lao.
20 Randuk diong mai sali sae lako daona
lu lalan tama dipalakoi mintu’ karubion
sola koroma, iamotu dio rinding tembo’
Banua Kabusungan.
21 Iatu Banua Kabusungan ma’kalada’
a’pa’ tu mai ampangna. Iatu tingayo
inan maindan susi duka rupanna to.
22 Iatu inan pemalaran kayu digaraga,
tallung siku langka’na na duang siku
lambe’na; iatu tetukna sia lette’na sia
rindingna kayu nasang. Ma’kadami
lako kaleku nakua: Iamote tu meda tu
bendan dio oloNa PUANG.
23 Iatu Banua Kabusungan na inan
maindan den ba’bana da’dua.

24 Iatu ba’ba iato den tu tutu’na da’dua
tu ma’din tigirik, da’dua tutu’na tu misa’
ba’ba na da’dua tu misa’nao.
25 Dio duka, iamotu dio ba’ba Banua
Kabusungan, dipalakoi karubion sia
koroma, susi dukato tu rinding tembo’
dipalakoi. Den papa sape kayu dio salian
dio tingayo sarambi.
26 Sia den pentiroan ditaralii sia koroma
dio sa’de sarambi patomali, dio bilik
dipasikande Banua sia dio papa sape.

Bilikna to minaa

42:1-14

42 1 Mangkato na solammo’ lako
salian, lako tarampak dio salian
ma’palurekke, anna baana’ lako mintu’
bilik, tu sitingoan tana lapang sia
sitingoan Banua, rampe daanna lu.
2 Iatu bendanna unturu’ lambe’na saratu’
siku dio lalan tama rampe daanna lu, na
iatu babana limangpulo siku.
3 Siupu’ tu duangpulo siku dio mai
tarampak lanna lu sia siupu’ tu sali
batu tarampak dio salian, den tangdo’
sitingoan tangdo’ tallung kalada’
langngan sitodo’.

4 Na dio tingayo bilik iato mai den lalan
diola tama, sangpulo siku babana na
saratu’ siku lambe’na, iamotu lalan tama
ma’palurekke.
5 Apa iatu mintu’ bilik daona lu mandu
sukku’, belanna iatu tando’ unnala inan
losong na iatu dio bilik diongna lu sia
iatu dio bilik lan tangnga Banua iato.
6 Belanna iatu bendan ma’kalada’ tallung
todo’ langngan, natae’ lentongna, susi
lentong tarampak; iamoto nadipabitti’
sidi’ tu diongna iring sia lan tangngana,
disuka’ randuk dio mai padang.
7 Den misa’ tu rinding tembo’ tu dio
salian, siayoka bilik iato, ma’palulako
tarampak dio salian, siupu’ tu mai bilik
limangpulo siku lambe’na.
8 Belanna iatu lambe’na tu mai bilik dio
tarampak dio salian den limangpulo siku;
apa iatu lambe’na tu mai bilik sitingoan
inan maindan saratu’ siku.
9 Sia diongna lu te bilik iate den lalan
tama dio rampe matallo, tu nanii tau
tassu’ dio mai tarampak dio salian male
lako bilik iato.
10 Siupu’ tu baba rinding tembo’
tarampak rampe lo’na lu, siupu’ tana
lapang sia siupu’ banua, den duka bilik.

11 Dio tingayona den tu lalan, susi
rupanna tu bilik rampe daanna lu; pada
lambe'na sia pada babana, pada bang tu
lalan diolai sun sia iatu atoranna.
12 Sia susi lalan tama bilik rampe
daanna lu, susi dukato tu lalan tama
dio bilik rampe lo'na lu; den ba'ba dio
to'randukna lalan, iamotu lalan siupu'
rinding tembo' sikande bilik iato, dio
rampe matallo, ke tamai tau.
13 Ma'kadami lako kaleku nakua: Iatu
mai bilik daanna lu sia iatu mai bilik
lo'na lu, tu siupu' tana lapang, iamo bilik
maindan tu nanii to minaa, tu mareke'
tongan lako PUANG, la ungkande apa
tarru' maindan; la dibaa lako tu apa
tarru' maindan, iamotu pemala' dikande,
tu suru' pengkalossoran sia suru'
pangakuan sala, belanna iatu inan iato
maindan.
14 Ianna tamamo inan maindan tu to
minaa, tae'mo nama'din sun lan mai lako
tarampak dio salian, ke tae'pi nalossokki
dolo tu pakeanna, tu napake untoe
pentoeanna, belanna apa iato maindan.
La nasondai dolo tu pakeanna, namane
ma'din urreke'i tu inan nanii to buda.

Lili’ inan maindan

42:15-20

15 Iatonna mangka nasangmo ussuka’i
tu lanna lu Banua nasolammo’ lako
salian unnola babangan, tu ma’palulako
matallo, sia massuka’ tiku lao.
16 Nasuka’mi tekken pesuka’ tu rampe
matallona: limaratu’ tekken pesuka’, ke
disuka’i tekken pesuka’ tiku lao.
17 Sia na suka’ tu rampe daanna lu:
limaratu’ tekken pesuka’, ke disuka’i
tekken pesuka’ tiku lao.
18 Iatu rampe lo’na lu nasuka’: limaratu’
tekken pesuka’, ke disuka’i tekken
pesuka’.
19 Tibalikmi lu lako rampe matampu’,
anna massuka’: limaratu’ tekken
pesuka’, ke disuka’i tekken pesuka’.
20 Nasuka’mi siupu’ a’pa’ sulapa’; den
tu rinding tembo’ tiku lao, limaratu’
tu lambe’na na limaratu’ tu babana,
la ussapa’i tu maindanna na iatu tang
maindanna.

PUANG **sule tama**
Banua KabusunganNa

43:1-11

43 [1] Mangkato nabaamo’ lako to’
babangan, iamotu babangan,
ma’palulako rampe matallo.
[2] Tonganna denmi sae tu kamala’biranNa
Kapenombanna Israel lu dio mai
rampe matallo, sia den oni susito
ongngo’ uai buda na iate lino naarrangi
kamala’biranNa.
[3] Iatu patiro mendeata kutiro susi
bangsiato mangkanna kutiro, tonNa sae
la ussanggangi tu tondok iato, sia susito
mai patiro mendeata mangka kutiro dio
randan salu Kebar. Lumbangmo’ rokko
padang.
[4] Tamami Banua unnola babangan,
ma’palulako rampe matallo tu
kamala’biranNa PUANG.
[5] Naangka’mo’ Penaa, anNa Baana’
tama tarampak lanna lu, tonganna iatu
kamala’biranNa PUANG umponnoi tu
banua.

6 Kurangimi tu Puang lan mai Banua
Kabusungan ma'kada lako kaleku, tonna
bendan tu muane iato dio sa'deku.
7 Sia ma'kada tu Puang lako kaleku,
Nakua: E ma'rupa tau, iamote tu inan
nanii isungan kapayungangKu sia inan
pala' lette'Ku, tu la Kunii torro dio lu
to Israel tontong sae lakona; tae'mo
nala urruttakki to Israel tu sanga
madatungKu, la tau iato mai, la iatu
mai datunna napobua' gau' salana sia
napobua' batang rabukna datunna tau
iato mai' ke matemi.
8 Belanna iatu ampangna napadio sa'de
ampangKu sia iatu lentong ba'bana dio
sa'de lentong ba'baKu, naurunganni
rinding tembo' mannamo Kusialla'i tau
iato mai, iamoto naruttakki tu sanga
madatungKu napobua' apa megallianna,
tu napogau'. Iamoto Kupisanni tete dio
kasengkeangKu.
9 Totemo la napatoyang tau iato mai tu
gau' salana sia batang rabukna datunna
dio mai kaleku. Kuurunganni ma'din
torro dio lu tau iato mai tontong sae
lakona.
10 E ma'rupa tau, pokadanni to Israel
tu diona te Banua Kabusungan –

kumua anna masiri' tu tau iato mai
diona kakadakeanna –, sia nasuka' tu
pandirinna.
11 Na ianna masiri' tu tau iato mai diona
tu mintu' apa napogau', pokadanni
tu a'ganna Banua Kabusungan iate
sia atoranna, mintu' tu lalanna diola
tama sia diola sun, mintu' garaganna,
mintu' pangalukanna, mintu' a'ganna
sia mintu' sukaran alukna, ammu sura'i
dio pentirona tau iato mai, kumua anna
karitutui tu atoran a'ganna sia napogau'i
tu pangalukanna.

Diona inan pemalaran sia diona kadiraranna

43:12-27

12 Inde sia tu sukaran aluk diona te
Banua Kabusungan; dao lolok buntu
lili'na inan tarru' maindan. Manassa
iamote tu sukaran alukna Banua
Kabusungan iato.
13 Inde sia tu suka' inan pemalaran
disuka' siku, iake sangsikuoi
dipamanassa sang siku ssangpala': iatu
kalo'na sangsiku mandalanna sangsiku
babana, iatu biringna te'dek siupu'

randan salianna tiku lao, sangdangkan langka’na. Inde sia tu parandanganna inan pemalaran iato:
14 Randuk diong mai kalo’ diong padang sae lako biring tarangso diongna lu duang siku langka’na na sangsiku babana. Randuk dio mai biring tarangso bitti’na sae lako biring tarangso kapuana patang siku langka’na, na sangsiku babana.
15 Iatu dapo’ patang siku langka’na, naranduk diong mai den tu a’pa’ tanduk tarangso langngan.
16 Iatu dapo’ sangpulo dua siku lambe’na na sangpulo dua siku tu babana, pada sappa lao tu a’pa’ biringna.
17 Iatu biring tarangso sangpulo a’pa’ siku tu lambe’na na sangpulo a’pa’ siku tu babana tiku lao a’pa’ biringna; iatu biringna te’dek tiku lao sangtangnga siku tu babana sia kalo’na sangsiku tu babana tiku lao, na iatu eran inan pemalaran iato ma’palulako rampe matallo.
18 Ma’kadami lako kaleku Nakua: E ma’rupa tau, inde sia tu kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Inde sia tu apa dipondok diona inan pemalaran: Iato allo, ke upu’mi digaragai la

dipemalarammo tu pemala’ ditunu pu’pu
dao sia la dipi’pikki rara lako,
19 la muben misa’ sapi laki mangura
diposuru’ pengkalossoran tu to minaa
bati’na Lewi, tu naala bilanganna
Zadok, tu mareke’ tongan lako Kaleku
la umpengkaolaiNa’, kadanNa Puangta
PUANG.
20 Sia la muala dio mai rarana, ammu
sussui tu tanduk a’pa’ sia tu tetuk
a’pa’na biring tarangso sia biring te’dek
tiku lao, susimokoto la umpemaseroi sia
umpadenanni pengkalossoran.
21 Mangkato la muala tu sapi laki
diposuru’ pengkalossoran, anna tunu
pu’pu’i tau dio inan dipamanassanni dio
banua, dio salianna inan maindan.
22 Na allo ma’penduanna la mupennoloan
tu misa’ bembe’ laki tae’ tattanna
diposuru’ pengkalossoran sia la
napemaseroi tau tu inan pemalaran, susi
mangkamo napemaseroi untunu sapi
laki.
23 Iake mupaupu’mi tu suru’
pengkalossoran, la mupennoloan
tu misa’ sapi laki mangura tae’ tattanna
sia misa’ domba laki tu tae’ tattanna dio
mai baanan bembe’ sola domba.

24 La mupopennolo tu apa iato dio oloNa
PUANG sia la naambo'i sia to minaa dao,
anna pemalaranni napopemala' ditunu
pu'pu' lako PUANG.
25 Pitung allo situru'-turu' la munii
umpemalaranni simisa' tu bembe'
laki diposuru' pengkalossoran; sia la
mupemalaran simisa' sapi laki mangura
sia simisa' domba laki dio mai bembe'
sola domba ma'baanan tu tae' dua
tattanna.
26 Pitung allo la dinii umpadenanni
pengkalossoran tu inan pemalaran iato
sia usseroi, namane dirara.
27 Iake napaupu'mi tau tu allo iato,
la napemalarammo to minaa, ke allo
ma'pengkarua sia undinna dao inan
pemalaran tu pemala' ditunu pu'pu'mi
sia pemala' kasalamarammi, sia la
nakalo'komi PenaangKu, kadanNa
Puangta PUANG.

Arung sia to minaa

44:1-31

44 1 Mangkato nabaamo' sule lako
babangan dio salianna inan

maindan, tu ma’palulako rampe matallo;
iate babangan iate ditutu’.
2 Ma’kadami PUANG lako kaleku, Nakua:
Iate babangan iate la tontong bang
ditutu’; tae’ nala ma’din dibungka’
sia moi misa’ tau tae’ nama’din
unnolai tama, belanna iatu PUANG,
Kapenombanna Israel, mangkamo
unnolai tama; iamoto manassa la
tontong titutu’.
3 Iatu diona arung, belanna arung ma’din
tongkon lan la kumande dio oloNa
PUANG: sarambi babangan la naolai
tama sia lalan ia bangsiato tu la naolai
sun.
4 Nabaamo’ lako babangan rampe
daanna lu, lako tingayo banua: kutiromi
tonganna iatu kamala’biranNa PUANG
umponnoi banuanNa PUANG; tukkumo’
rokko padang menomba.
5 Ma’kadami tu PUANG lako kaleku,
Nakua: E ma’rupa tau, parinaai, pata’pai
matammu sia tananni talingammu tu
mintu’ apa Kupokada lako kalemu diona
tu mintu’ apa dipondok sia sukaran
alukna banuanNa PUANG; tiro meloi tu
atoran ke la tamakomi banua unnolai
mintu’ lalan tama sun inan maindan.

6 Ammu ma’kada lako to pabali-bali,
iamotu to Israel, kumua: Inde sia tu
kadanNa Puangta PUANG, Nakua: Mandu
maro’mo tu apa megallian mipogau’ e to
Israel.
7 Belanna mibaa tama tu to sae, iamotu
to tang disunna’i tu penaanna sia tang
disunna’i tu kalena, la dioren lan inan
maindanKu, la urruttakki banuangKu,
tommi pennoloanni tu kande taaKu,
iamotu lompo sia rara, naurunganni
umpokai tu basseKu; tu mipogau’
ondong na iatu apa megalliammi.
8 Sia tae’mo na kamu kalena ungkaduttu’i
tu apa maindanKu, sangadinna
miangka’mo tu to senga’ ussondakomi la
untoei tu kamenomban lako Kaleku lan
inan maindanKu.
9 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Tae’i misa’ to sae, tu tang
disunna’i penaanna sia tang disunna’i
kalena, la tama inan maindanKu, iamotu
mai to sae, tu torro dio lu to Israel.
10 Apa iatu to Lewi, tu untoyangan
tarru’mo kalena dio mai Kaleku, tonna
pusa tu to Israel-inang memboko’mo
tu tau iato mai dio mai Kaleku unturu’
rapang-rapang dipodeatanna –, iatu

to Lewi iato mai la untanggung
kakadakeanna.
11 Tau iato mai la mentoe lan inan
maindanKu ungkampai babangan banua
sia umposara' banua; sia la untunuan
pemala' ditunu pu'pu' sia pemala'
pangrere' tu to buda sia tumaya dio
tingayona tau iato mai la untoeanni tu
pengkaranganna.
12 Belanna natoeammo to Lewi tu
pengkaranganna tau iato mai dio
tingayona rapang-rapang dipodeatanna,
sia napobatu titodoammo to Israel
umpogau' kakadakean, iamoto Kuangka'
limangKu umpalao sumpa unnea tau iato
mai, kadanNa Puangta PUANG, kumua
natanggungi tu kakadakeanna.
13 Tae' anna la urreke'Na' tau iato
mai la untoeanNa' pentoean to
minaa sia la merreke' lako mintu'
pareanan maindanKu, ondongpi lako
pareanan tarru' maindan, sangadinna la
untanggung siri'na sia apa megallian tu
mangka napogau'.
14 Iamoto la Kuangka' tu tau iato mai
la ungkaritutui tu banua, sia mintu'
kamenomban lan sia mintu' tu apa
dikarang lan.

15 Apa iatu mintu’ to minaa to
Lewi, bati’na Zadok, tu ungkaritutui
kamenomban lan inan maindanKu,
tonna memboko’ tu to Israel dio mai
Kaleku, tau iato mai la urreke’Na’ la
umpenombaiNa’ sia bendan dio oloKu
lan umpennoloanni lako Kaleku tu lompo
sia rara, kadanNa Puangta PUANG.
16 Tau iamoto mai tu la tama inan
maindanKu, sia iamotu la urreke’
medamu la umpenombaiNa’ sia la
umpengkaolaiNa’.
17 Ianna mentama babangan tarampak
lanna lu la ma’pake pakean lenang
tae’ nama’din ma’pakean bulu domba,
ke untoei pentoeanna lan babangan
tarampak lanna lu, ba’tu lan Banua.
18 La ma’passapu lenang dao ulunna sia
la masseppa lenang lan aakna, sia tae’
nala umpotambeke’ apa mepama’pu’.
19 Ianna tassu’ tu tau iato lako to’ to
buda dio tarampak dio salian, la naalai
tu pakeanna tu mangka napake lan
pentoeanna, anna patorroi lan bilik inan
maindan, anna pake pakean senga’,
kumua da napamarimbanganni tau iato
mai tu to buda tete dio pakeanna.

20 Sia tae’ nala ma’galettung ba’tu
ma’rundun, sangadinna la nasakkuru’ tu
beluakna.
21 Tae’ nama’din tu mintu’ to minaa
la unniru’ uai anggoro’, ke la tamai
tarampak lanna lu.
22 Tae’ nama’din umpobaine baine balu,
ba’tu baine pura ditantang, sangadinna
anak darapi, bati’ to Israel, ba’tu pura to
balunnapi to minaa, ma’din napobaine.
23 Anna pamanassanni taungKu
umpasisengaranni tu maindanna anna
tang maindanna, sia tang maruttakna
anna maruttakna.
24 Sia la bendan duka ma’paolai salu,
ke denni kara-kara sia la nara’ta’ tu
kara-kara iato unturu’ atorangKu; iatu
Sukaran alukKu sia iatu apa Kupondok la
nakaritutui lan mintu’ tu pa’gaurangKu
sia la napamadatu tu allo katorroangKu.
25 Moi misa’i tu tau iato mai tae’ nama’din
urreke’ to mate, da anna urruttakki
kalena, sangadinna ia mannari nanii
ma’din umpamaruttak kalena, ke
ambe’na ba’tu indo’na, anakna muane
ba’tu anakna baine, sangmanena ba’tu
anak daranna, tu tae’pa namendapo’.

26 Iake mangkami umpamasero kalena,
la dianggean pitung allo.
27 Na iake attu tamami sule tama
inan maindan, lan tarampak lanna
lu, la mentoe lan inan maindanKu, la
napennoloan tu suru' pengkalossoranna,
kadanNa Puangta PUANG.
28 Iamote tu la napotaa mana' tau iato
mai: Akumo tu taa mana'na, sia da
mibenni tu apanna tau iato mai lan lu
Israel: Akumo tu apanna.
29 Ma'din nakande tu kande dipemalaran
sia suru' pengkalossoran sia suru'
pangakuan sala sia mintu' tu apa
dipa'pemalian lako to Israel, iamo la
napotaa.
30 Iatu mintu' rupanna bunga' bura
padangmi tu tarru' melona sia mintu'
pa'duruk dio mai mintu' rupanna
pa'duruk, la napotaa to minaa; sia iatu
ta'pung dalle sisikan tu tarru' melona la
miben to minaa, anna dipamareso' tu
kamasakke-sakkean lan banuammi.
31 Tae' nama'din tu to minaa la ungkandei
tu apa mate, ba'tu iatu tisepak-sepakna,
la manuk-manuk la patuoan.

Kaditaanna padang

45:1-8

45 [1] Iake mitaai tu padang iato
la mipotaa mana', la misorong
lako PUANG tu padang sangtempe'
maindan la dipopa'duruk; iatu lambe'na
duangpulo llima sa'bu siku na iatu
babana duangpulo sa'bu siku; la
maindan nasang sae lako tu mintu' naala
lili'na tiku lao.
[2] Iatu iannate la diparandanan inan
maindan limaratu' siku lambe'na
limaratu' siku babana, la pada sappa tiku
lao, sia misa' tana lapang untikui male
limangpulo siku.
[3] La musuka' dio mai padang mangkamo
disuka' duangpulo sa'bu siku lambe'na
sia sangpulo sa'bunna siku babana; inde
to lan la nanii inan maindan, iamoto tu
la tarru' maindan.
[4] Iate padang iate la sangtempe' padang,
tu maindan; iamo la napotaa mintu' to
minaa to, tu mentoe lan inan maindan,
tu mengkareke' la mengkaola lako
PUANG: iamo la nanii tau iato ma'nubua'

sia misa’ inan dipamarimbangan lako
inan maindan.
5 Na duangpulo llima sa’bu siku lambe’na
sangpulo sa’bunna siku babana la
napotaa to Lewi, tu umposara’ Banua, la
napotaa, la napokota nanii torro.
6 La mianggean tu la naala lili’ kota
limangsa’bu siku babana sia duangpulo
llima sa’bu siku lambe’na, sipatu
pa’duruk maindan; iamote tu la napotaa
mintu’ to Israel.
7 Na iatu la napotaa arung, iamotu
dio sa’de patomalinna pa’duruk sia
lili’na kota, siupu’ pa’duruk maindan sia
siupu’ lili’na kota, dio rampe matampu’
ma’palulako matampu’ sia dio rampe
matallo ma’palulako matallo sia iatu
lambe’na la susi misa’ taa senga’, randuk
dio mai lili’ rampe matampu’ sae lako lili’
rampe matallo.
8 Iamoto tu lili’na, tu la napotaa dio
Israel, naurunganni iatu mai arungKu
tae’mo nala umpakario-rioi tu taungKu,
sangadinna la napopa’elo’na tu padang
iato lako to Israel, situru’ sukunna tau
iato mai.

Passanan tengkona arung sia apa la natuntun

45:9-17

9 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Tarru' budamo to, e mintu' arung
to Israel. Tibemi tu kamasa'garan sia
pa'pakario-rio, ammi pogau'i tu salunna
sia kamaloloan; lendokanni tu taungKu
dio mai pa'pandasammi, kadanNa
Puangta PUANG.
10 Sipatukomi la untoei tu suka' malolo,
sia epa malolo sia ba' malolo.
11 Iatu epa sola ba' la dipatontong
suka'na, naurunganni suka'na sangba'
taa sangpulona sanghome' sia sangepa
taa sangpulona sanghome'; iatu
kadipasipulianna la umpake home'.
12 Na iatu misa' sikele' duangpulo gera;
duang pulo sikele', duangpulo lima sikele'
na sangpulo lima sikele' sita'pa namane
misa' mina.
13 Inde sia tu pa'kasian la miben arung:
sangtaa annanna epa dio mai sanghome'
gandung na sangtaa annanna epa dio
mai sanghome' dalle sisikan.

14 Iatu natuntunna dio mai minna',
iatu ba' dipoinan minna', iamotu taa
sangpulona ba' ke misa'oi koro –
sangpulo ba' alanna tu misa' home',
belanna iatu sangpulo ba' den misa'
home'.
15 Iatu natuntunna misa' domba ba'tu
misa' bembe' dio mai sangtuntunan, ke
duaratu'oi dio mai padang kariuanna
Israel, tu buda uainna, la dipokande
dipemalaran, sia dipopemala' ditunu
pu'pu' sia dipopemala' kasalamaran la
umpadenanni pengkalossoran, kadanNa
Puangta PUANG.
16 Mintu' tau lan tondok iato la
umpennoloan pa'kasuiyan iate lako
arung lan Israel.
17 Apa iatu passanan tengkona arung
la umbaa pemala' ditunu pu'pu', kande
dipemalaran sia pemala' pantedok, ke
pa'gauran sia ke bulan ba'rui sia allo
katorroan, iatu mintu' allo madatunna
to Israel. Sipatu la napennoloan tu
suru' pengkalossoran, iatu kande
dipemalaran, iatu pemala' ditunu
pu'pu' sia iatu pemala' kasalamaran la
umpadenanni pengkalossoran tu mintu'
to Israel.

Diona pa’gauran sia pemala’

45:18–46:24

18 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Iake bulan bunga’na, allo
bunga’na bulan iato, la miala tu misa’
anak sapi laki, tu tae’ tattanna, ammi
seroanni tu inan maindan.
19 Anna alai to minaa pira tu rara
suru’ pengkalossoran, anna palakoanni
lentong Banua, sia a’pa’ tetuk biring
tarangsona inan pemalaran sia lentong
babangan tarampak lanna lu.
20 Susi duka la mipogau’ to, ke allo
ma’ pempitunnai bulan iato, belanna to
tang naangga’i sia tang naissan, anna
kasalan; la mipadenan pengkalossoran
tu banua iato.
21 Iake bulan bunga’na, allo
ma’pessangpulo a’pa’na bulan iato, la
umpogau’komi Pa’pasa; lan to allo kapua
pitung allo la ungkandekomi roti tang
dirangii.
22 Allo iate iatu arung la umpemalaran
misa’ sapi laki belanna kalena sia
belanna mintu’ tau lan tondok iato.

23 Sia lan to pa'gauran pitung allo la
napemalaran kiallo-kiallo lan pitung allo
pitu sapi laki sia pitu domba laki, tae'
tattanna dipopemala' ditunu pu'pu' lako
PUANG sia kiallo-kiallo misa' bembe' laki
diposuru' pengkalossoran.
24 Sia la napemalaran misa' epa, ke
misa'oi sapi laki sia misa' epa, ke
misa'oi domba laki sia misa' hin minna',
ke misa'oi epa, la dipapatuan kande
dipemalaran.
25 Iake bulan ma'pempitui, allo
ma'pessangpulo limanna bulan iato, ke
pa'gauran, la napemalaran duka susito
lan pitung allo, la suru' pengkalossoran,
la pemala' ditunu pu'pu', la kande
dipemalaran, la minna'.

46 1 Inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Iatu babangan
tarampak lanna lu, tu ma'palulako rampe
matallo, la titutu' annan alonna, nanii
tau mengkarang, apa iake allo katorroan
la dibungka'; ia duka ke allo bulan ba'ru
la dibungka'.
2 Na iatu arung la tama dio mai salian
unnola sarambi babangan, anna bendan
dio to' lentong babangan; na iatu
mai to minaa la umpemalaranni tu

pemala’ ditunu pu’pu’na sia pemala’ kasalamaranna; mangkato tukkumi menomba dio to’ ampang babangan; namane sun lako salian. Tae’ nama’din ditutu’ tu babangan sae lako makaroen.
3 Apa iatu tau lan tondok la tukku menomba dio oloNa PUANG dio to’ lalan tama babangan iato, ke allo katorroan sia allo bulan ba’ru.
4 Iatu pemala’ ditunu pu’pu’, tu napennoloan arung lako PUANG, ke allo katorroanni, la annan domba tae’ tattanna sia misa’ domba laki tae’ tattanna.
5 Na kande dipemalaran misa’ epa, ke misa’oi domba laki sia iatu mai domba dipasola kande dipemalaran pada pakullena sia minna’ misa’ hin ke misa’oi epa.
6 Na iake allo bulan ba’rui misa’ anak sapi laki tae’ tattanna, sia annan domba sia misa’ domba laki, tu tae’ nasang tattanna;
7 sia la napemalaran tu kande dipemalaran misa’ epa, ke misa’oi sapi laki sia misa’ epa, ke misa’oi domba laki sia dipasisola domba pada pabelanna, sia minna’ misa’ hin, ke misa’oi epa.

8 Ianna tama tu arung, iatu babangan
la naola tama sarambi sia lalan ia duka
bangsiato, tu la naola sun.
9 Apa ianna lao mennolo lako oloNa
PUANG tu tau lan tondok, ke attu
pa'gauran na minda-minda tu tama
babangan rampe daanna lu la tukku
menomba, la tassu' lako salian unnola
babangan rampe lo'na lu, sia minda-
minda tu tama babangan rampe lo'na lu,
la tassu' lako salian unnola babangan
rampe daanna lu. Tae' nama'din la sule
unnola babangan iato tu naola tama,
sangadinna tassu' unnolai tu babangan
nasitingoanna.
10 Na iatu arung la naparitangnga tau
iato mai, ke malei tama, sia iake tassu'i
tu tau iato mai, la tassu' duka.
11 Sia ia duka ke pa'gauran sia allo
madatui, iatu kande dipemalaran la
misa' epa, ke misa'oi sapi laki sia misa'
epa, ke misa'oi domba laki, sia dipasisola
domba pada pakullena sia minna' misa'
hin, ke misa'oi epa.
12 Ianna pemalaranni arung tu pemala'
tanning inaa, iamotu pemala' ditunu
pu'pu' ba'tu pemala' kasalamaran,
iamotu pemala' tanning inaa, lako

PUANG, la dibungkaran babangan
ma'palulako rampe matallo tu arung,
anna pemalaranni tu pemala' ditunu
pupu'na sia iatu pemala' kasalamaranna,
susitu napogau', ke allo katorroanni;
ianna tassu'mo lako salian, la natutu' tau
tu babangan, ke malemi.
13 Sia la mupemalaran lako PUANG kiallo-
kiallo tu misa' domba mane sang taun,
tu tae' tattanna, dipopemala' ditunu
pu'pu'; melambi'oi mupemalaranoi.
14 Iatu kande dipemalaran ke melambi'oi
la mupasisola taa annanna epa sia
minna' taa tallunna hin, la urrammei
ta'pung; iamo kande dipemalaran lako
PUANG, – iamo apa dipondok tontong
sae lakona.
15 Pemalaranni tu domba iato sia iatu
kande dipemalaran sia iatu minna', ke
melambi'oi, iamo dipopemala' ditunu
pu'pu' kiallo-kiallo.
16 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Ianna benni pamengan arung
tu mai misa' anakna, iatu iannato
napomana'mo; la napoapamo anakna tu
apa iato, napotaa mana'.
17 Apa ianna den pamengan dio mai
apa mana'na naben misa' taunna, la

napoapa tu apa iato sae lako taun
kadirampananna, namane sule lako
arung; manassa apa iato mana'na arung,
sia la tontong napoapa anakna.
18 Apa iatu arung tae' nama'din unnalai
tu taa mana'na to buda belanna
napakario-rio, sangadinna mana'na
siamo tu la naba'gianni tu mai anakna
muane, kumua da naden misa' taungKu
diula'i dio mai mana'na.
19 Attu iato nasolammo' unnola lalan
tama, tu dio sa'de babangan lu tama
bilik to minaa lan inan maindan, tu
ma'palurekke, sia kutiro den inan dio
boko'na, ma'palulako matampu'.
20 Ma'kadami lako kaleku nakua: Iamote
tu inan nanii mintu' to minaa untollo'
duku' suru' pangakuan sala sia duku'
suru' pengkalossoran, tu nanii tau iato
mai unggoreng kande dipemalaran,
kumua da namanggi' umbaai lako salian
lako tarampak dio salian, tu la nanii tau
iato mai umpamarimbangan to buda.
21 Mangkato nasolammo' lako salian,
lako tarampak dio salian, nabaana' lako
a'pa' tetuk tarampak, angku tiroi ke
misa'oi tetuk tarampak den misa' inan
dirinding.

22 Dio a’pa’ tetuk tarampak den inan
dirinding, iatu lambe’na patangpulo siku
na iatu babana tallungpulo siku, iatu
inan dio tetuk pada nasang tu suka’na.
23 Iatu inan dirinding a’pa’ natikui rinding
tembo’ bitti’, nadiongna lu tu rinding
tembo’ bitti’ den lalikan tiku lao.
24 Ma’kadami lako kaleku Nakua: Iamote
tu dapo’, nanii to ma’paraka Banua
untollo’ duku’ pemala’ pangrere’na to
buda.

Salu’-salu’ sun lan mai Banua Kabusungan

47:1-12

47 1 Attu iato nabaamo’ sule lako to’
lalan tama Banua; kutiromi naden
ia uai lolong lan mai diongna lu ampang
Banua ma’palulako rampe matallo,
belanna iatu tingo Banua ma’palulako
rampe matallo, iatu uai lolong lan mai
diongna lu sa’de kanan banua, rampe
lo’na lu inan pemalaran.
2 Nabaamo’ unnola babangan rampe
daanna lu, anna solanna’ sun lako
salian ullilingi tiku lao lako babangan dio
salian, iamotu babangan ma’palulako

rampe matallo; kutiromi naden ia uai
ma’kalimbuang-buang sun lan mai to’
sa’de kanan.
3 Iatonna sunmo tu tau ma’palulako
rampe matallo untangke misa’ ulang
pesuka’, nasuka’i sangsa’bu siku sia
napalumingkana’ diong to’ uai; iatu uai
angge buku tara tu mandalanna.
4 Nasuka’omi sangsa’bu siku sia
napalumingkana’ diong tu’ uai; iatu
uai angge guntu’ tu mandalanna.
Nasuka’omi sangsa’bu siku sia
napalumingkana’ diong; iatu uai angge
aak tu mandalanna.
5 Nasuka’ poleomi pissan, sangsa’bu
siku; totemo dadimo misa’ salu, tu tang
kuolamo kulamban, belanna iatu uainna
mandalan tonganmo, naurunganni
ma’dinmo tau unnorong lan, iamotu
misa’ salu tae’mo nakullei nalambanni
tau.
6 Ma’kadami lako kaleku nakua:
Mutiromoraka te iannate, e ma’rupa tau?
Nabaamo’ sule unnola randan salu iato.
7 Iatongku sule kutiromi tu kayu buda
tongan tuo dio randan salu patomali.
8 Ma’kadami lako kaleku nakua: Iate uai
iate lolong lako padang rampe matallo,

anna lolong rokko Araba-Yordan, anna
tama tasik, tibarrakmi tama tasik,
naurunganni melo tu uainna.
9 Umba-umba tu nanii salu lolong tama,
inde dukato tu nanii tuo tu mintu'
olo'-olo' kepenaa sibi'tokan lan, sia
tarru' buda tu bale, belanna iake lolongi
lako te uai iate, la melo tu uai tasik.
Umba-umba tu nanii rampo salu iato, la
tuo nasang tu olo'-olo'.
10 Na iatu to mebale la bendan dio
randanna, randuk dio mai En-Gedi sae
lako En-Eglaim, iamoto tu inan la nanii
umballa' dalla'na, anna ma'rupa-rupa tu
bale lan, susitu mai bale lan tasik kapua,
lendu' budanna.
11 Apa iatu bukanna sia limbongna tae'
anna melo len tu uainna, sangadinna
dipopaélo'na mapi'da.
12 Siupu' salu iato dio randanna patomali
la tuo tu ma'rupa-rupa kayu membua,
tu tang la malayu len tu daunna sia tang
la muru' tu buanna; bulanoi membuaoi,
belanna iatu uainna tassu' lan mai inan
maindan; iatu buanna la dipokande na
iatu daunna la dipopedampi.

Katonanna tondok

47:13-20

13 Inde sia tu kadanNa Puangta PUANG,
Nakua: Iamote tu katonanna tondok tu
lan lili'na minii untaa-taa mana' lako
sangpulo dua suku to Israel; na iatu
Yusuf duang taan napotaa.
14 Pada la mipotaa mana' sola nasang,
belanna mangkaMo' umpalao sumpa, la
Kukamasean nene' to dolomi; na iate
padang la miappa' butung taa mana'.
15 Inde sia tu katonanna tondok iato.
Rampe daanna lu randuk dio mai tasik
kapua ullendu'i Hetlon sae lako lalan
tama Zedad.
16 Hamat, Berota, Sibraim, tu
naparitangnga lili' Damsyik sola
Hamat, na Hazar-Enon, lan tangnga, tu
sidampi' katonanna Hauran,
17 naurunganni iatu katonan randuk
dio mai tasik sae lako Hazar-Enon,
lili'na Damsyik, sia rampe daanna lu
ma'palurekke Hamat katonanna. Iamote
tu rampe daanna lu.
18 Na iatu rampe matallona: randuk dio
mai kasiallaranna Hauran na Damsyik

sia kasiallaranna Gilead na tondok
Israel siupu’ Yordan, la mipamanassa tu
katonanna sae lako tasik rampe matallo.
Iamote tu rampe matallo.
19 Na iatu rampe lo’na lu: randuk dio mai
Tamar ma’palusau’ Uai kasite’geran dio
Kadesh, sae lako salu’-salu’, tarru’ lako
tasik kapua. Iamote tu rampe lo’na lu,
ma’palusau’ Padang rampe lo’na lu.
20 Na iatu rampe matampu’na: tasik
kapua randuk dio mai katonan iato sae
lako sitingoan lalan lako Hamat. Iamote
tu rampe matampu’.

Kaditaanna padang

47:21–48:29

21 Iatu padang iato la mitaa lako
padammi mintu’ suku Israel.
22 La miloterei mipotaa mana’ sola mintu’
to sae, tu mempue dio kalemi sia iatu
ma’dadian taumo dio kalemi; iatu tau
iato mai la mipapada to dadi diomo lu to
Israel; la unnappa’ taa mana’ diloterei
dio lu suku to Israel;
23 na iatu suku nanii mempue to sae,
inde to dio la minii umpaketaa mana’i,
kadanNa Puangta PUANG.

48 [1] Inde sia tu sanganna mintu’ suku iato. Randuk dio mai tampak rampe daanna lu, siupu’ lalan dio mai Hetlon, sae lako naninna tau rampo lako Hamat sia Hazar-Enon na iatu lili’na Damsyik rampe daanna lu, dio sa’dena Hamat, dio mai matallo sae lako tasik, iamoto tu misa’ taa napotaa Dan.
[2] Iatu siampingna lili’na Dan randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Asyer.
[3] Iatu siampingna lili’na Asyer randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Naftali.
[4] Iatu siampingna lili’na Naftali randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Manasye.
[5] Iatu siampingna lili’na Manasye randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Efraim.
[6] Iatu siampingna lili’na Efraim randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Ruben.
[7] Iatu siampingna lili’na Ruben randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Yehuda.
[8] Iatu siampingna lili’na Yehuda randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe

matampu’ la nanii pa’duruk tu la
mipaden: duangpulo llima sa’bu siku tu
babana na lambe’na la pada lambe’na
misa’ taa randuk dio mai rampe matallo
sae lako rampe matampu’, na iatu inan
maindan la lan tangngana.
9 Iatu padang tu la mipamarimbanganan
PUANG, la duangpulo llima siku tu
lambe’na na sangpulo sa’bu siku babana.
10 Inde sia tu tau la diben tu padang
maindan dipamarimbangan Puang,
iamotu to minaa: ma’palurekkena
duangpulo llima sa’bu siku na rampe
matampu’na sangpulo sa’bu siku
babana; iatu rampe matallona sangpulo
sa’bu siku babana na ma’palusau’na
duangpulo llima sa’bu siku lambe’na;
na iatu inan maindanNa PUANG la lan
tangngana.
11 Iatu taa dipamaindan la napotaa to
minaa, bati’na Zadok, tu ungkaritutui
kamenomban lako Kaleku, tu tae’
namemboko’, tonna memboko’ tu to
Israel sia tae’ nasusi to Lewi memboko’.
12 La napotaa marimbangan dio mai tu
padang dipamarimbangan, iamotu misa’
lili’ tarru’ maindan siampingna taana to
Lewi.

13 Iatu to Lewi umpotaa misa’ taa
sipatu lili’na to minaa duangpulo llima
siku lambe’na sia sangpulo sa’bu siku
babana. Iatu mintu’ lambe’na duangpulo
llima sa’bu siku na babana sangpulo
sa’bu siku.
14 Moi sidi’ tae’ nama’din nabaluk
ba’tu napenukaran tu taa iato: tae’
nama’din umbenan lakoi to senga’ tu
taa ditonno’na padang iato, belanna iatu
iannato dipamaindanan PUANG.
15 Apa limangsa’bu siku, tu la’binnapa dio
babana sipatu tu duangpulo llima sa’bu
siku, iamotu padang tang maindan,
sangadinna dipamanassa la nanii kota,
inan la nanii torro tau sia la dipopadang
kariuan, na iatu kota la lan tangngana.
16 Inde sia tu mai suka’na: rampe daanna
lu patangsa’bu llimaratu’ siku, rampe
lo’na lu patangsa’bu llimaratu’ siku,
rampe matallona patangsa’bu llimaratu’
siku sia rampe matampu’na patangsa’bu
llimaratu’ siku.
17 Iatu kota iato la den tu padang
kariuanna; ma’palurekke dua ratu’
llimangpulo siku, ma’palusau’ dua ratu’
llimangpulo siku, ma’palulako rampe
matallo dua ratu’ llimangpulo siku, sia

ma’palulako rampe matampu’ dua ratu’
llimangpulo siku.
18 Iatu la’binna dio lambe’na sipatu tu
padang maindan dipamarimbangan:
sangpulo sa’bu siku ma’palulako
rampe matallo sia sangpulo sa’bu siku
ma’palulako rampe matampu’; iatu
iannato la sipatu padang maindan
dipamarimbanganan Puang, na iatu
burana la napokande to mengkarang lan
kota.
19 Iatu mai to mengkarang lan kota,
iamotu dio mai mintu’ suku to Israel, la
umpa’lakki tu padang iato.
20 Iatu mintu’ padang
dipamarimbanganan Puang lambe’na
duangpulo llima sa’bu siku na babana
duangpulo llima sa’bu siku; iatu padang
maindan dipamarimbanganan Puang la
mipapada sappa, na iatu mintu’ apa
naala lili’ kota la tama bilanganna.
21 Apa iatu la’binna la napotaa arung,
iamotu lili’ dio sa’de patomalinna padang
maindan dipamarimbanganan Puang
sia mintu’ apa naala lili’ kota, siupu’
tu duangpulo llima sa’bu siku, suka’na
padang dipamarimbanganan Puang
sae lako katonan rampe matallo, sia

ma’palulako rampe matampu’ siupu’ tu duangpulo llima sa’bu siku sae lako katonan rampe matampu’, sipatu mintu’ taa suku, iamotu napotaa arung. Na iatu padang maindan dipamarimbanganan Puang sia inan maindanna Banua la lan tangngana.
22 Sangandinna mintu’ apa naala lili’ to Lewi sia mintu’ apa naala lili’ kota tu naparitangnga lili’na arung, iamotu naparitangnga katonanna Yehuda sola Benyamin, la napotaa arung.
23 Iatu suku torronapa, randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Benyamin.
24 Iatu siampingna lili’na Benyamin, randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Simeon.
25 Iatu siampingna lili’na Simeon, randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Isakhar.
26 Iatu siampingna lili’na Isakhar, randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Zebulon.
27 Iatu siampingna lili’na Zebulon, randuk dio mai rampe matallo sae lako rampe matampu’ misa’ taa napotaa Gad.

28 Iatu siampingna lili'na Gad, rampe
lo'na lu ma'palusau, nanii katonan
randuk dio mai Tamar, naolai uainna
Meriba dio Kadesh, siupu' salu'-salu' sae
lako tasik kapua.
29 Iamote tu padang la miloterei lako
mintu' suku Israel la napotaa, sia iamote
tu taanna, kadanNa Puangta PUANG.

Kota maindan

48:30-35

30 Inde sia tu lalan sun dio mai kota:
Rampe daanna lu, iatu lambe'na
patangsa'bu llima ratu' siku,
31 namintu' babangan kota iato disangai
sikona sanga suku to Israel –, tallu
babangan ma'palurekke: misa' babangan
Ruben, misa' babangan Yehuda na misa'
babangan Lewi.
32 Rampe matallona, iatu lambe'na
patangsa'bu llima ratu' siku, tallu duka
babangan: misa' babangan Yusuf, misa'
babangan Benyamin na misa' babangan
Dan.
33 Rampe lo'na lu, iatu lambe'na
patangsa'bu llima ratu' siku, tallu duka
babangan: misa' babangan Simeon,

misa’ babangan Isakhar na misa’
babangan Zebulon.
34 Sia rampe matampu’na, iatu lambe’na
patangsa’bu llima ratu’ siku, tallu duka
babanganna: misa’ babangan Gad, misa’
babangan Asyer na misa’ babangan
Naftali.
35 Iatu mengguririkna lao sangpulo karua
sa’bunna siku; naranduk dio mai allo iato
iatu kota la disangai: Naisungi PUANG.

DANIEL

Kasaeanna Daniel tama tongkonan layukna datu Babel

1:1-21

1 [1] Iatonna taun ma’pentallun kaparentanna Yoyakim, datu Yehuda, saemi tu Nebukadnezar, datu Babel, lako Yerusalem, anna patama limbui.
[2] Nasorongmi PUANG tu Yoyakim, datu Yehuda, tama limanna sola tu sangtaan pareanan banuanNa Puang Matua, nabaai lako padang Sinear, napatamai banua deatanna; iatu pareanan iato napatama inan pareanan deatanna.
[3] Mesuami tu datu lako Aspenas, pangulu to mase’ponna, kumua nabaai sae tu ba’tu pira-pira to Israel, dio mai bati’ datu sia dio mai to la’bi’.
[4] Iamotu ba’tu pira-pira to mangura, tu tae’ tattanna sia melo pantarisanna, tu kinaa sia paissan sia tarru’ manarang, tu malute untoe pengkarangan lan

tongkonan layukna datu, anna ada'i
sura' sia basa to Kasdim tu tau iato mai.
5 Napamanassami datu tu kandena tau
iato mai kiallo-kiallo, iamotu dio mai
kandena datu sia uai anggoro' nairu'
datu. Lan tallung taun la dinii unnada'i
tu tau iato, namane ma'din untoei tu
pengkaranganna datu.
6 Dio lu tau iato mai ba'tu pira-pira tu to
Yehuda, iamotu Daniel, Hananya, Misael
na Azarya.
7 Nasondaimi pangulu to mase'ponna
datu tu sanganna tau iato; iatu Daniel
nasangaimo Beltsazar, na iatu Hananya
nasangaimo Sadrakh, Misael nasangaimo
Mesakh, na iatu Azarya nasangaimo
Abednego.
8 Iatu Daniel napamanassamo lan
penaanna, kumua tae' nala urruttakki
lenni kandena datu sia uai anggoro'
nairu' datu, tu kalena; iamoto anna
messiman lako pangulu to mase'ponna
datu, kumua da anna ruttakki lenni tu
kalena.
9 Attu iato Nakamasei Puang Matua tu
Daniel, anna maturu-turu sia mamase
penaanna tu pangulu to mase'ponna
datu lako kalena.

10 Apa ma’kada tu pangulu to mase’ponna
datu lako Daniel, nakua: Mataku’na’,
natiro manii puangku datu tu mangkamo
umpamanassai tu la mikandena sia la
miiru’na tu rupammi, sosso’ na iatu mai
pia muane sangbara’mi; iake susito la
mipapassannina’ tu sala dio olona datu.
11 Ma’kadami tu Daniel lako pa’kampa
kande, tu mangka nasua pangulu to
mase’ponna datu la ungkaduttu’ Daniel,
Hananya, Misael na Azarya, nakua:
12 Tobai te taummi lan sangpulo allona:
ben bangmokan utan kikande sia uai
kiiru’.
13 Ammi pasitiroi rupangki tu to mangura
ungkande kandena datu mimane
umpogau’i lako te taummi susitu
patiromi.
14 Napalalomi tu palakunna tu tau iato
mai, natobai lan sangpulo allona.
15 Iatonna upu’mo sangpulo allona
natiromi kumua mandu maelo ia tu
rupanna sia malompo tu kalena tau
iato mai anna iatu mintu’ to mangura
ungkande kandena datu.
16 Iamoto naalai pa’kampa kande tu
kandena sia uai anggoro’ la nairu’,
nabenni utan tu tau iato mai.

17 Nakamaseimi Puang Matua
kapaissanan, kamatarrusan untandai
mintu’ sura’ sia kakinaan tu to mangura
sola a’pa’i, na iatu Daniel matarru’mo
untandai ma’rupa-rupa patiro mendeata
sia tindo.
18 Iatonna ganna’mo tu attu
napamanassa datu, maneri dipopennolo
tu tau iato mai, nasolammi pangulu
to mase’ponna datu umpennoloi
Nebukadnezar.
19 Napa’kadaimi datu tu tau iato mai; dio
lu mintu’ tu tau iato, tae’ misa’ naappa’
susi Daniel, Hananya, Misael na Azarya;
randukmi diala to mase’ponna datu.
20 Na lan mintu’na apa diona
kamatarrusan sia kapaissanan, tu
napekutanan datu lako kalena,
naappa’mi datu kumua losong ia
pessangpulo manarangna na iatu mintu’
to paissan-issan sia to ma’basa-basa lan
mintu’ kadatuanna.
21 Torromi tu Daniel dio sae lako taun
bunga’na kadatuanna Koresh.

Tindona Nebukadnezar

2:1-49

2 [1] Iatonna taun ma’penduan kaparentanna Nebukadnezar, ma’tindomi tu Nebukadnezar; napomagiangmi penaanna tu tindo iato, anna tang mamma’mo.
[2] Mesuami tu datu untambai mintu’ to paissan-issan sia to ma’basa-basa sia to unnampui balik mata sia to Kasdim, la ussembanganni tu tindona datu; saemi tu tau iato mennolo dio olona datu.
[3] Ma’kadami tu datu lako tau iato mai, nakua: Mangkamo’ ma’tindo sia magiangmo penaangku la morai untandai.
[4] Ma’kadami tu to Kasdim lako datu (ma’basa Arami), nakua: Namasakkemora tu datu sae lakona! pokadanni taummi tu tindo iato, angki sembangi.
[5] Mebalimi tu datu lako to Kasdim nakua: Manda’mo kupamanassa lan penaangku, iake tae’i mipokadanna’ tu tindo iato situang sembangna, manassa

la dita’tak-ta’takkomi sia iatu banuammi
la disanggang anna daun lauan.
6 Apa iake mipokadai tu tindo iato
situang sembangna, manassa la
mitarima tu pamengan sia pa’kamasean
sia kadipangkeran kapua dio mai kaleku;
iamoto pokadammo’ tu tindo iato situang
sembangna.
7 Mebali pole’omi tu tau iato mai
nakua: Melo ke napokadai datu lako te
taummi tu tindo iato, angki pokadai tu
sembangna.
8 Mebalimi tu datu nakua: Kutandai
tonganmo, kumua undaka’ bangrokomi
lalan umpadapai tu iannato, belanna
miissan, kumua manda’mo kupamanassa
lan penaangku.
9 Kumua, iake tae’i mibela umpokadanna’
tu tindo iato, iatu ukungammi
sangrupari, apa pada situru’mokomi
la umpokadanna’ tu apa mo’rang sia
buttok, sae lako tileluk senga’ tu apa
iato. Pokadammo’ totemo tu tindo
iato, angku issanni, kumua mibela sia
ussembangi.
10 Mebalimi tu to Kasdim lako datu
nakua: Tae’ misa’ tau dao kuli’na padang
umbelai napokada tu apa natuntun

datu, iamoto tae’ duka misa’ datu, moi
nakapua sia makuasa untuntunni tu apa
susite lako misa’ to paissan-issan, ba’tu
to ma’basa-basa, ba’tu to Kasdim.
11 Iatu apa natuntun datu, lendu’ ia
magasanna, sia moi misa’ tau senga’ tae’
umbelai umpokadanni datu, sangadinna
ke iatu mintu’ deata, tu tang torro sola
tolino.
12 Tete dio tu iannato napobannangi
sengke tongan tu datu sia re’dek ara’na,
anna mesua umpatei tu mintu’ to paissan
dio Babel.
13 Iatonna tassu’mo tu parenta iato,
kumua la dipatei tu mintu’ to paissan,
nadaka’mi tau tu Daniel sola to nasolan
la napatei.
14 Mennolomi tu Daniel situang
kamanaranganna sia ma’sipa’ melo lako
Ariokh, pangulu to ma’kampana datu, tu
tassu’mo la umpatei tu mintu’ to paissan
dio Babel.
15 Ma’kadami lako Ariokh, to makuasanna
datu, nakua: Ma’apari anna patassu’ri
datu tu parenta makarra’ susito?
Napokadami Ariokh tu iannato lako
Daniel.

16 Malemi tu Daniel umpalakui lako datu,
anna dampapi kumua naia umpokadai
lako datu tu sembangna tindo iato.
17 Sulemi tu Daniel lako banuanna
umpokadanni solana, iamotu Hananya,
Misael na Azarya te iannate,
18 anna ma'kada kumua la umpalaku
kamamasean lako Puang Matua dao
suruga diona te rasia iate, kumua na iatu
Daniel sola to nasolan da nadipatei sola
to paissan torronapa dio Babel.
19 Attu iato dipaombo'mi lako Daniel tu
rasia iato lan patiro mendeata tonna
ibongi, anna pudi-pudi Daniel tu Puang
Matua dao suruga.
20 Umpakendekmi pa'pudi-pudian tu
Daniel, nama'kada nakua: Mintu'
kadipudian lu lako sanganNa Puang
Matua tempon dio mai landa' lako attu
situran, belanna Ia unnampui kakinaan
sia kamatotoran.
21 Ia duka umpopembali pentaunan
sia attu. Ia untassu'i datu, Ia duka
unnangka'i, Ia duka ungkamasei
kakinaan tu to kinaa sia kapaissanan tu
to paissan.
22 Ia umpaombo'i tu apa tang dilambi'
la diissan sia apa kabunian, Naissan

duka tu apa lan malillinna sia siayoka kamasiangan.
23 Kamu, o Kapenombanna nene’ to doloku, tu kupudi sia kupakala’bi’, belanna mangkamoKomi ungkamaseina’ kakinaan sia kamatotoran, sia Mipokadammo’ totemo tu apa kipalaku lako Kalemi, belanna Mipaombo’mo lako kaleki tu diona a’ganna datu.
24 Iamoto malemi tu Daniel lako Ariokh, tu mangka nasua datu la umpatei to paissan dio Babel; malemi anna ma’kada lako nakua: Da mipatei tu mintu’ to paissan dio Babel, solanna’ umpennoloi datu, angku pokadanni datu tu sembang tindona.
25 Tikarami nasolan Ariokh tu Daniel umpennoloi datu, anna ma’kada lako nakua: Unnappa’mo’ misa’ muane dio lu mintu’ to Yehuda dipali’, iamo la umpokadai tu sembang tindona datu.
26 Ma’kadami tu datu lako Daniel, tu diganti Beltsazar, nakua: Ma’dinrokoka umpokadanna’ tu tindo mangka kutiro sola sembangna?
27 Mebalimi tu Daniel lako datu nakua: Iatu rasia napekutanan datu moi misa’ to paissan, to ma’basa-basa, to

paissan-issan ba’tu to pakita-kita, tae’
nabelai umpokadanni datu.
28 Apa den misa’ Kapenomban dao
suruga, tu umpaombo’ mintu’ rasia.
Iamo umpamanassai lako datu
Nebukadnezar tu apa la dadi allo undi.
Inde sia tu tindomi sia mintu’ patiro
mendeatammi, tu bu’tu dio pentiromi
dao katindoammi.
29 Iatu kamu, o datu, tommi mamma’ dao
katindoammi, bu’tumi tu tangnga’ lan
penaammi diona tu apa la dadi undinna;
na Ia tu umpaombo’ mintu’ rasia, Ia
dukamo tu mangka umpamanassai lako
kalemi tu apa la dadi undinna.
30 Iatu aku te, tae’ to kumua den
kamanarangan losong lan kaleku na
iatu mintu’ to tuo, anna dipaombo’ lako
kaleku te rasia iate, sangadinna iari tu
sembangna dipamanassan datu, ammi
issanni tu mintu’ tangnga’ penaammi.
31 Iatu kamu, o datu, mitiromo tu misa’
patiro mendeata, mitiro den misa’
rapang-rapang kapua! Rapang-rapang
iato malangka’ sia lendu’ tongan
pandillakna; bendan dio olomi, sia lendu’
ia mentakuranna untiroi.

32 Iatu ulunna rapang-rapang iato bulaan
massang, iatu dadanna sia takia'na
salaka, na iatu tambukna sia pupunna
tambaga,
33 iatu bi'ti'na bassi na iatu lentekna
sisese bassi na losso' pitti'.
34 Iatommi marassan ummanta-mantai,
pakalan melolinmi tu misa' batu tang
natumbu limanna tau, anna ruai tu
lentek rapang-rapang iato, tu bassi sirau
losso' pitti', anna nisak-nisakki.
35 Attu iato sangmanisakammi tu
bassi na losso' pitti' sia tambaga
sia salaka sia bulaan, susito ta'pian
dio to' panglulluran, ke pealloanni,
napasisarombonan angin, naurungan
moi sidi' tae'mo tinampe len; apa iatu
batu tu unnisak-nisakki tu rapang-rapang
iato, mendadimo misa' buntu kapua,
ussamboi mintu' kuli'na padang.
36 Iamote tu tindo, na iatu sembangna la
kipokadan datu.
37 Kamumo, o datu, datunna mintu'
datu, tu Nakamaseimo Puang Matua
dao suruga kadatuan sia kuasa sia
kamatotoran sia kamala'biran,
38 ondongpi tu mintu' ma'rupa tau,
tu umba-umba nanii torro sia mintu'

olo’-olo’ dao kapadanganna sia
mintu’ manuk-manuk dao lu langi’.
Nasorong nasangmo tama limammi
sia Napadadikomi la umparentai tu
mintu’nato, – kamumo tu ulunna, bulaan
iato.
39 Undinna nakamu la bu’tu misa’
kadatuan senga’, tu tae’ napada
kamala’birammi; namane misa’
kadatuan senga’ pole’o, iamotu
ma’pentallunna, tu tambaga, iamoto tu
la umparenta mintu’ lino.
40 Na iatu kadatuan ma’penna’pa’na
la makarra’ susito bassi; susito bassi
untesse sia unnisak-nisakki tu mintu’
apa; sia susito bassi umpoka-poka
mintu’ apa, iatu kadatuan iato la untesse
sia la unnisak-nisakki tu mintu’ kadatuan
iato.
41 Iatu lentek sia taruno lentek mitiro
sangsesena losso’ pitti’ ditampa kurin
sangsesena bassi, battuananna to: iate
kadatuan la titaa; na lan to den tu susi
makarra’na bassi, susitu bassi mitiro
sirau losso’ pitti’.
42 Na iatu taruno lentek sangsesena bassi
na sangsesena losso’ pitti’, kadatuan

iato sangsese la makarra’ na sangsese marapo.
43 Iatu bassi sirau losso’ pitti’ mitiro, battuananna, kumua tau iato mai la sirau tete dio rampanan kapa’, apa tae’ anna belai sangkombong susi bassi tae’ nabelai sirau losso’ pitti’.
44 Lan attunna mintu’ datu iato la Napabendan Puang Matua dao suruga tu misa’ kadatuan tang la sanggang len sae lakona sia iatu parentana kadatuan iato tang la lele len lako bangsa senga’: iamo la unnisak-nisakki sia la umputtai tu mintu’ kadatuan dipokada undinna, apa ia manna ia la marendeng sae lakona,
45 susitu mitiro tongan, misa’ batu, tang natumbu limanna tau, melolin dao mai buntu, anna nisak-nisakki tu bassi, tambaga, losso’ pitti’, salaka sia bulaan. PUANG Matua pasareongan mangka umpaissanni datu tu apa la dadi undi; tongannamo tu tindo sia tang balle tu sembangna.
46 Attu iato lumbangmi sae rokko padang tu datu Nebukadnezar sia umpenombai Daniel; sia mesua duka umpennoloanni pemala’ sia dupa.

47 Mebalimi tu datu lako Daniel nakua:
Tonganna iatu Kapenombammu, Iamo
Puang Matua undaoanni mintu' deata
sia Puangna mintu' datu, sia Iamo
umpaombo'i tu mai rasia: iamoto
mubelai umpaombo'i te rasia iate.
48 Iamoto napamatandemi datu tu
Daniel, nakamasei ba'tu sangapa-apa
pamengan kapua, anna angka'i dadi to
ma'parenta lan mintu' propinsi Babel sia
pangulunna mintu' to paissan dio Babel.
49 Napalalomi datu tu palakunna Daniel,
anna dipatanggungi tu kaparentan dio
propinsi Babel lako Sadrakh, Mesakh sia
Abednego, na iatu Daniel tontong lan
tongkonan layukna datu.

Tallu muane lan to' api ma'lullu-lullu

3:1-30

3 1 Nagaragami datu Nebukadnezar
misa' rapang-rapang bulaan, annan
pulona siku malangka'na, anna annan
siku tu sangka'na; napabendanni dio
padang marantena Dura lan propinsi
Babel.
2 Mesuami tu datu Nebukadnezar
umpasirampunni sae tu mai to maraa

lompo, pangulu, to maraa, pebangun
ada', sandan uai, to ma'paolai salu, sia to
diala parea, iamotu mintu' to ma'parenta
lan propinsi, la ma'dio ren nasang, ke
dirarai tu rapang-rapang dipodeata iato,
tu napabendan datu Nebukadnezar.
3 Sirampunmi tu mai to maraa lompo,
pangulu, to maraa, pebangun ada',
sandan uai, to ma'paolai salu sia to diala
parea, iamotu mintu' to ma'parenta
lan propinsi, la urrarai tu rapang-
rapang dipodeata napabendan datu
Nebukadnezar, anna bendan sola nasang
dio tingayo rapang-rapang dipodeata
iato, tu napabendan Nebukadnezar.
4 Meolimi tu misa' lentek maringan
umpekapui gamaranna nakua: Inde sia
tu parenta dipokadangkomi, e kamu
mintu' bangsa sia to sangpetayanan sia
to ma'rupa-rupa basana, kumua:
5 Iake mirangii tu oni tarompe', suling,
katapi, su'dekan, dandi sia suling rapi' sia
ma'rupa-rupa oni-onian, la lumbangkomi
sae rokko padang umpenombai tu
rapang-rapang bulaan, tu napabendan
datu Nebukadnezar.
6 Minda-minda tae' nalumbang sae
rokko padang sia menomba, ta'pa la

dipembuangan tama dapo’, nanii api
ma’lana-lana.
7 Iamoto iatonna rangimi mintu’
bangsa sia to sangpetayanan sia to
ma’rupa-rupa basana tu oni tarompe’,
suling, katapi, su’dekan sia dandi sia
ma’rupa-rupa oni-onian ta’pa lumbangmi
sae rokko padang tu mintu’ bangsa, sia
to sangpetayanan sia to ma’rupa-rupa
basana umpenombai tu rapang-rapang
bulaan iato, tu napabendan datu
Nebukadnezar.
8 Attu iato ta’pa saemi tu ba’tu pira-pira
to Kasdim mennolo umparapa’i tu to
Yahudi tu diona to.
9 Messimanmi tu tau iato nama’kada
lako datu Nebukadnezar, nakua:
Namasakkemora tu datu sae lakona!
10 Kamu, o datu, mipa’parentammo,
kumua mintu’ to urrangii tu oni
tarompe’, suling, katapi, su’dekan,
dandi sia sulingrapi’ sia mintu’ oni-
onian, la lumbang sae rokko padang
la umpenombai tu rapang-rapang
dipodeata bulaan iato,
11 sia minda-minda tae’ nalumbang
sae rokko padang sia menomba, la

dipembuangan tama dapo', nanii api
ma'lana-lana.
12 Den tu ba'tu pira-pira to Yahudi, tu
mangkamo naangka' datu la umparenta
propinsi Babel, iamotu Sadrakh,
Mesakh sia Abednego; tau iate tae'
nabilangkomi, o datu: iatu mai deatammi
tae' napakarayai, sia iatu rapang-rapang
bulaan, tu mipabendan tae' duka
napenombai.
13 Sengkemi tu Nebukadnezar sia
re'dek tongan ara'na, namesua unnalai
tu Sadrakh, Mesakh sia Abednego.
Nabaammi tau tu tau sola tallu
umpennoloi datu.
14 Ma'kadami tu Nebukadnezar lako tau
iato mai nakua: E Sadrakh, Mesakh
sia Abednego, miangga'iraka tang
umpakarayai tu mai deatangku sia
nokarokomika umpenombai rapang-
rapang dipodeata, tu kupabendan?
15 Kusanga melo, ke naalai penaammi,
iammi rangii tu oni tarompe', suling,
katapi, su'dekan, dandi sia suling rapi' sia
ma'rupa-rupa oni-onian, la lumbangkomi
sae rokko padang umpenombai tu
rapang-rapang dipodeata, tu mangka
kugaraga, (tae' ammi dipatumba-

tumba), apa ke tae'i mipenombai, ta'pa
dipembuangangkomi tama dapo', nanii
api ma'lana-lana, sia den pole'raka misa'
deata tu ma'din urrampanangkomi lan
mai limangku?
16 Mebalimi tu Sadrakh, Mesakh na
Abednego lako datu Nebukadnezar,
nakua: Kisanga tae' gai'na
umpebaliikomi, moi sangbuku kada.
17 Iake matoto' siai tu Kapenombangki
tu kipenombai la urrampanangkan,
manassa la Narampanangkan lan mai
dapo' nanii api ma'lana-lana sia lan mai
limammi, datu.
18 Apa iake susinna tae' Nabelai la
miissan, e datu, kumua tae' kila
umpakarayai tu mai deatammi sia
umpenombai tu rapang-rapang
dipodeata bulaan, tu mangka
mipabendan.
19 Attu iato nakabu'mi kare'dekanna
ara'na tu Nebukadnezar, sia bali' tu
rupanna sengke lako Sadrakh, Mesakh,
na Abednego; mebalimi sia mesua
la umpemalassui tonganni tu dapo'
pempitu manglokkon tu malassunna na
iatu biasanna.

20 Nasuami tu ba’tu pira-pira muane,
tu mawatangna tongan dio mai
surodadunna la umpungo Sadrakh,
Mesakh na Abednego, napembuanganni
tama dapo’, nanii api ma’lana-lana.
21 Dipungomi tu tau iato sola tallui
situang bayu lamba’na, seppana sia
passapunna sia mintu’ tamangkale
senga’na, anna dipembuangan tama
dapo’ nanii api ma’lana-lana.
22 Belanna makarra’ tongan tu parentana
datu, sia iatu api lan dapo’ dipopa’lana-
lana liu, iamoto anna mintu’ tu
to unnangka’ Sadrakh, Mesakh na
Abednego, mate nadurru’ api.
23 Na iatu tau iato sola tallui, Sadrakh,
Mesakh na Abednego tobang situang
pungo tama dapo’, nanii api ma’lana-
lana.
24 Tirambanmi tu datu Nebukadnezar,
anna tikara ke’de’; ma’kadami lako
mintu’ pebangun ada’na, nakua: Tang
talluraka tu tau tapungo dipembuangan
tama to’ api? Ma’kadami tu tau iato mai
nakua: Tonganna susitu kadanna datu.
25 Ma’kadami nakua: Tiromi, kutiro
tu a’pa’ tau tilendokmo tu pungona
sumalong lan to’ api, tae’ namatumba

len, na iatu ma’penna’pa’na iatu rupanna susi bang anak deata.
26 Malemi tu Nebukadnezar lako to’ ba’ba dapo’, nanii api ma’lana-lana: nama’kada nakua: E Sadrakh, Mesakh na Abednego, kamumo tu taunNa Puang Matua patodoranna, tassu’mokomi mai. Tassu’mi tu Sadrakh, Mesakh na Abednego lan mai to’ api.
27 Sirampunmi tu mintu’ to maraa lompo, pangulu, to maraa sia pebangun ada’na datu: natiromi iatu api tae’ nasau’i tu kalena tau iato mai iatu beluakna tae’ namampu’ len, iatu bayu lamba’na tae’ nale’ke’i api, ondongpi tae’ bang nabusasa.
28 Ma’kadami Nebukadnezar nakua: Mintu’ kadipudian lu langngan Kapenombanna Sadrakh, Mesakh na Abednego! Nasua tu malaeka’Na sae urrampanan taunNa, tu nanii sande’, tu untengkai tu parentana datu sia umpopa’elo’na batang kalena, belanna moi misa’ deata noka ia umpakarayai ba’tu umpenombai, sangadinna Kapenombanna manna.
29 Iamoto angku pa’parentanni, kukua lako mintu’ tau, dio mai mintu’ bangsa

ba’tu sangpetayanan ba’tu ma’rupa-rupa basana tae’ duka misa’ dipasalian, ke umpa’kada solangi Kapenombanna Sadrakh, Mesakh na Abednego, tau iato mai la dita’tak-ta’tak sia iatu banuanna la dipopendaun lauan, belanna tae’ tu kapenomban senga’, tu ma’din merampanan susito.
30 Mangkato nakaduttu’ tonganmi datu tu Sadrakh, Mesakh na Abednego lan propinsi Babel.

Kada napa’peissanan datu Nebukadnezar sia kabomboananna

4:1-37

4 1 Iate kada lu dio mai datu Nebukadnezar dipalanda’ lako mintu’ bangsa, to sangpetayanan sia to ma’rupa-rupa basana, tu untorroi mintu’ kuli’na padang, kumua la marampa’ tongankomi.
2 Naalamo penaangku umpa’peissananni tu mintu’ tanda kalle-kallean sia tanda mangnga, tu mangka Napogau’ Puang Matua patodoranna lako kaleku.
3 Tumba kapuanna tu tanda kalle-kalleanNa sia tumba kuasanna tu

tanda mangngaNa! Iatu kadatuanNa
misa’ kadatuan tontong sae lakona
sia iatu pekapuanganNa tontong
disituran-turananni.
4 Iatu aku te, Nebukadnezar,
marampa’na’ lan banuangku sia
torro manamanna’ lan tongkonan
layukku.
5 Ta’kala angku ma’tindo,
kupotirambanni; iatu apa kutiro
lan tindoku dao katindoangku sia iatu
patiro mendeata, tu bu’tu dio pentiroku
umpamagiangna’.
6 Attu iato kupa’parentammi mesua
umbaai lako kaleku tu mintu’ to paissan
dio lu Babel, kumua anna pokadanna’ tu
sembangna tindo iato.
7 Pakalan saemi tu mintu’ to paissan-
issan, to ma’basa-basa to Kasdim sia
to pakita-kita, angku uleleananni tu
tindoku lako kalena, apa tang naissan
umpokadanna’ tu sembangna.
8 Undinna saemi tu Daniel umpennoloina’,
sikona sanga deatangku disanga
Beltsazar, tu natorroi penaa deata
masero angku uleleananni lako tu tindo
iato.

9 E Beltsazar, pangulunna mintu’ to
paissan-issan, tu kuissan, kumua
natorroiko penaa deata masero,
na moi misa’ rasia mukaringanan
nasang, iamoto pokadammo’ tu patiro
mendeata lan tindoku, tu kutiro, iamotu
sembangna.
10 Inde sia tu patiro mendeata bu’tu dio
pentiroku dao katindoangku, kutiro: den
kayu sangbatang, bendan lan tangnga
lino, lendu’ ia ma’layukna.
11 Iatu kayu iato kapua sia mawatang,
iatu ma’layukna tu’tun dao langi’ sia
payan ditiro lako mintu’ randan langi’.
12 Iatu daunna maballo sia tarri’ tu
buanna, iamoto napokandei mintu’
angge menono’; sia napentionganni
mintu’ olo’-olo’ dao kapadanganna sia
iatu tangkena napopembuyan mintu’
manuk-manuk dao lu langi’, sia mintu’
angge menaa umpokandei.
13 Kutiro lan patiro mendeata, tu bu’tu
dio pentiroku dao katindoangku, kutiro
den misa’ to ma’kampa, tau iato misa’ to
maindan songlo’ dao mai langi’.
14 Metambami umpekapuai gamaranna,
nakua: Lellengi tu kayu iato sia totoi
tu tangkena, purru’i tu mai daunna,

samboranni tu buanna; namallai
nasang tu mintu’ olo’-olo’ diong sia
manuk-manuk dao mai tangkena.
15 Apa patorroi iatu garonto’
panglellengan mennuaka’napa diong
padang, dipori bassi sia tambaga lan to’
riu maluna, diong padang; anna sakka’i
ambun dao mai langi’, na iatu kande
napotaa sola olo’-olo’, iamotu riu dio lu
padang.
16 La dipopembali tu penaanna, anna
tang susimo tolino: dibenmo penaa
olo’-olo’, la nalambi’ pempitu attu la
nanii susito.
17 Iate parenta iate napamatu’tunmo
mintu’ to ma’kampa na iatu iannate
nalampakmo to masero, anna tandai
mintu’ to tuo, kumua Puang Patodoranna
ungkuasai tu kadatuan tolino sia
Nakamasei minda-minda tu Naporai,
ondongpi ma’din natokko tu to tarru’
madiongan dio lu tolino lan kadatuan
iato.
18 Iamote tu tindo tu akumo, datu
Nebukadnezar, mangka untiroi; na iko,
e Beltsazar, pokadanna’ tu sembangna,
belanna mintu’ to paissan lan parentaku
tae’ nakullei umpokadanna’ tu

sembangna; apa iko ma’dinko, belanna
natorroiko penaa deata masero.
19 Sangattu’ to naalami sumangnga
tu Daniel, tu diganti Beltsazar, iatu
tangnga’na umpamagiang penaanna.
Ma’kadami tu datu lako nakua, E
Beltsazar, da napamagiangko tu tindo
iato sola sembangna. Mebalimi tu
Beltsazar nakua: O puangku, kenna
iaora tu to ungkabiri’komi napatu tu
tindo iato sia kenna ualimmiora narampoi
tu sembangna.
20 Iatu kayu mitiro kapua sia mawatang,
tu ma’layukna tu’tun dao langi’ sia payan
ditiro lako mintu’ randan langi’.
21 Iatu daunna maballo sia tarri’ tu
buanna, iamoto napokande mintu’
angge menono’, sia napentionganni
mintu’ olo’-olo’ dao kapadanganna sia
iatu tangkena napopembuyan mintu’
manuk-manuk dao lu langi’.
22 Iatu kayu iato, kamu bangsiamo
datu, tu kapuamo sia matoto’; iatu
kataromposammi sakerangngan-
rangnganna, naurunganni sumpu
langngan langi’ sia iatu kadatuammi sae
lako randan langi’.

23 Natiro datu tu misa’ to ma’kampa, tau
iato misa’ to maindan songlo’ dao mai
langi’, nakua: Lellengi tu kayu iato sia
sanggangi, apa patorropi ia tu garonto’
panglellengan mennuaka’na diong
padang, dipori bassi sia tambaga, lan
to’ riu maluna dio padang, anna sakka’i
ambun dao mai langi’, na iatu kande
napotaa sola olo’-olo’, iamotu riu dio lu
padang, sae lako nalambi’ pempitu attu.
24 Inde sia tu sembangna tindomi, o
datu, sia inde sia tu Napamatu’tun Puang
Patodoranna diona puangku datu.
25 La naali’komi tau dio mai sangbilangan
tolino na iatu katorroammi la sisola olo’-
olo’ dio lu padang; anna pakandekomi
tau riu ten to sapi, ammi dipopa’elo’na
nasakka’i ambun dao mai langi’; la
nalambi’ pempitu attu la minii susito
sae lako miakunna, kumua Puang
Patodorana ungkuasai kadatuanna tolino
sia Nakamasei tu minda-minda Naporai.
26 Apa iatu napokada tau tu diona
garonto’ panglellengan mennuaka’,
la dipatorropa lan padang, iamo
battuananna to, kumua iatu kadatuammi
la bantang temponna miaku, kumua iatu
suruga unnampui kaparentan.

27 Iamoto, e datu, lala siai manii
naala penaammi tu pa’pakilalangku
kumua puttaimi tu kasalammi tete
dio kamalamburan sia puttaimi tu
kakelokammi tete dio ungkamasei
to makario-rio, dennoupa’ anna
dipamalambe’ tu karapasan dio kalemi.
28 Iate mintu’na te urrampoimo datu
Nebukadnezar.
29 Iatonna lendu’mo sangpulo dua
bulanna, sumalong-malongmi tu datu
dao bubungan marantena tongkonan
layuk kadatuanna dio Babel.
30 Ma’kadami tu datu nakua: Tangiaraka
te tu Babel kapua, tu kubangun
dipoisungan kadatuan tete dio
kakapuanna kuasangku, dikua anna
dipakala’bi’ tu kapayungangku.
31 Tae’ bangsiapa naupu’ nasa’bu’
dio randan dipudukna datu tu
kada iato, denmi gamara dao
mai langi’ nakua: Dipokadangko,
datu Nebukadnezar, kumua: iatu
kadatuammu sisayurammoko.
32 Sia la naali’ko tau dio mai sangbilangan
tolino na iatu katorroammu la sisola
olo’-olo’ dio lu padang; anna pakandeko
tau riu ten to sapi; sia nalambi’ pempitu

attu la munii susito sae lako muakunna,
kumua Puang Patodoranna ungkuasai
kadatuanna tolino sia Nakamasei tu
minda-minda Naporai.
33 Attu ia bangsiamoto anna rampoi
Nebukadnezar tu kada iate, belanna
naali'mo tau dio mai sangbilangan tolino,
anna kande riu ten to sapi, anna sakka'i
ambun dao mai langi' tu kalena, sae lako
kala'dok tu beluakna susi bulu langkan
maega sia iatu kanukunna susito kanuku
manuk-manuk.
34 Apa iatonna lendu' nasangmo tu attu
iato, mentingaramo' langngan langi'
tu aku, Nebukadnezar, tibalikmi sule
tama kaleku tu tangnga' kinaangku,
iamoto kupudimi tu Puang Patodoranna
sia kupakala'bi'mo sia kupangke'mo
tu Puang Tuo sae lakona, belanna iatu
parentaNa misa' parenta matontongan
sia iatu kadatuanNa tontong siosso'.
35 Iatu mintu' to untongkonni kuli'na
padang direken tae' bang gai'na;
Napogau'i lako tu mintu'na angge maritik
dao langi' sia mintu'nato untongkonni
kuli'na padang unturu' pa'poraianNa, sia
moi misa' tau tae' untukka'i tu limanNa,

ba’tu ma’kada lako Kalena kumua apara
tu Mipogau’?
36 Attu ia bangsiamoto natibalik sule
tu tangnga’ kinaangku, sule dukami
lako kaleku tu kapayungangku sia
kamala’birangku, anna tarompo’
tu kadatuangku; sae pole’omi
umpennoloina’ tu mai pebangun ada’ku
sia to ma’parentaku, sia diangka’mo’ sule
tama kadatuangku, ondongpi mandu
pole’ ia tu kamala’biran dikamaseanna’
anna dolona.
37 Totemo, iate aku, Nebukadnezar
umpangke’mo’ sia umpalayukmo’ sia
umpakala’bi’mo’ Datu dao suruga, tu
belanna tongan nasang tu penggauranNa
sia malolo tu lalanNa sia ullese lu rokko
to unturu’ kamatampoan.

Pangoki’ dio to’ rinding

5:1-30

5 1 Iatu datu Belsazar umpadenan
pa’maruasan sangsa’bu to
ma’parentana; unniru’mi uai anggoro’ tu
datu dio tingayona to sangsa’bu.
2 Marassan mangiru’ anggoro’ tu
Belsazar, mesuami umbaai sae tu

pareanan bulaan sia salaka, tu nabaa
Nebukadnezar, ambe’na lan mai Banua
Kabusungan dio Yerusalem, anna iru’i
datu sia mintu’ to paana sia bainena sia
gundi’na.
3 Nabaami tau sae tu mintu’ pareanan
bulaan, tu dipatassu’mo dio mai Banua
Kabusungan, banuanNa Kapenomban dio
Yerusalem, anna iru’i datu sia mintu’ to
ma’parentana, sia bainena sia gundi’na.
4 Unniru’mi anggoro’ anna pudi-pudii tu
mintu’ rapang-rapang dipodeata bulaan,
salaka, tambaga, bassi sia batu.
5 Ta’kala payanmi tu mai taruno lima tau,
tu mangoki’ dio to’ rinding dikapu’i lan
tongkonan layukna datu sitingoan to’
inan lampu, anna tiroi datu tu boko’ lima
iato marassan mangoki’.
6 Attu iato bali’mi tu rupanna datu sia iatu
tangnga’na umpamagiang penaanna,
sia langga’ tu aakna, na iatu guntu’na
sigalatuan.
7 Metambami tu datu umpekapuai
gamaranna, mesua ussolanni sae tu
to ma’basa-basa, sia to Kasdim sia to
pakita-kita.
Ma’ kadami tu datu lako mintu’ to
paissan lan Babel, nakua: Minda-minda

ma’din umbasai te pangoki’ iate sia
umpokadanna’ tu battuananna, la
dipakei tamangkale lango-lango, sia
dipaluangi manik bulaan tu barokona,
sia iamo la ma’parenta lan kadatuan
untoe pangka’ ma’pentallun.
8 Iatonna sae nasangmo tu mintu’
to paissanna datu, tae’ bang
ungkullei umbasai tu pangoki’ iato
sia umpokadanni datu tu battuananna.
9 Lendu’mi magiangna tu datu Belsazar
sia bali’ tu rupanna; sia mintu’ to
ma’parentana tiramban nasang.
10 Iatonna rangimi datu baine tu kadanna
datu sia mintu’ to ma’parentana, tamami
to’ inan pa’maruasan. Ma’kadami tu
datu baine nakua: Namasakkemora tu
datu sae lakona! Da naiatu tangnga’mi
umpamagiangkomi, sia da nabali’ tu
rupammi.
11 Den misa’ tau lan parentami, natorroi
penaa deata masero; na iatonna
ambe’mipa iatu tau iato iatu penaanna,
naniimo arrang sia tangnga’ kinaa sia
kakinaan, susitu kakinaanna deata; iatu
ambe’mi datu Nebukadnezar unnangka’i
tu tau iato pangulu to paissan-issan,
to ma’basa-basa, to Kasdim sia to

pakita-kita, – susimoto tu ambe'mi, o datu.
12 Belanna lan kalena tu penaa liu matarru', kapaissanan sia kamanarangan ussembang tindo sia umpabu'tu rasia sia ungko'ka'i ponto bannang, iamotu lan kalena Daniel, tu naganti datu, iamotu Beltsazar, iamoto melo ke ditambai tu Daniel, naia la umpokadai tu battuanna.
13 Attu iato nasolammi tau tu Daniel, lako datu. Ma'kadami tu datu lako Daniel nakua: Ikoraka Daniel, misa' to Yehuda tu dipali' tu nabaa datu, ambe'ku, dio mai Yehuda?
14 Kurangimoko, kumua naniiko penaa deata sia iatu penaammu naniimo arrang sia kamatarrusan sia kakinaan kapua tongan.
15 Saemo disolan umpennoloina' tu to paissan sia tu to ma'basa-basa, dikua anna basai te pangoki' iate sia napokadanna' tu battuananna, apa tae' naissanni umpokadai tu battuananna te kada iate.
16 Apa kurangimoko kumua ma'dinko ussembang tindo sia ungko'ka'i ponto bannang; totemo iake muissanni umbasai te pangoki' iate sia

umpokadanna’ battuananna, la
dipakeiko tamangkale lango-lango sia la
dipaluangi manik bulaan tu barokomu
sia la ma’parentako lan kadatuan untoe
pangka’ ma’pentallun.
17 Mebalimi tu Daniel lako datu nakua:
Da’i bangmi to tu pa’kamaseammi, na
iatu pamenganmi ben bangmi to senga’;
moi tae’ tu apa, la kubasan duka datu te
pangoki’ iate sia la kupokadangkomi tu
battuananna.
18 O datu, mangkamo Puang Matua,
Patodoranna, ungkamasei kadatuan,
kataromposan, kadipangkeran sia
kamala’biran tu Nebukadnezar, ambe’mi.
19 Na diona tu kuasa kapua
Nakamaseanni Puang, anna mintu’
bangsa sia to sangpetayanan sia
ma’rupa-rupa basana ma’parondo
penaanna ungkataku’i, belanna
minda-minda tu la napatei, manassa
napatei, minda-minda tu la napatuo,
manassa napatuo, minda-minda tu la
napamatande, manassa napamatande,
minda-minda tu la napamadiongan,
manassa napamadiongan.
20 Apa iatonna pamadaomo penaanna sia
umpamakarra’ pa’inaanna, naurunganni

matampo, iamoto nadisuale dio mai
isungan kapayunganna, sia sisayurammo
kamala'biranna.
21 Ondongpi diali' dio mai sangbilangan
tolino, na iatu penaanna susimo tu penaa
olo'-olo', sia sangtorroammo keledai
lampung sia dibenmo riu nakande
susi sapi sia nasakka'imo ambun dao
mai langi' tu kalena sae lako naaku,
kumua Puang Matua, Patodorannamo,
ungkuasai kadatuanna tolino sia
untokkoi tu la dadi datu tu minda-minda
naala penaanNa.
22 Apa kamu, Belsazar, anakna datu, tae'
mipamadiongan penaammi, moi ammi
issanni te mintu'na te,
23 sangadinna umbali-baliorokomi Puang
dao suruga, belanna napatassu' nabaa
tau lan mai banua kabusunganNa lako
olomi tu mintu' pareanan, ammi iru'i
uai anggoro' sola to ma'parentami,
bainemi sia gundi'mi sia umpangke'komi
rapang-rapang dipodeata salaka, bulaan,
tambaga, bassi, kayu sia batu, tu tae'
napatiro sia parangi sia tang paissan,
apa iatu Puang Matua, untoe bannang
penaammi sia umpasirundunanni tu
mintu' lalanmi, tae' mipangke'I.

24 Attu iato Nasuami tu misa’ boko’ lima
ussura’i tu pangoki’ iate.
25 Inde sia tu pangoki’ iato, nakua: Mene,
mene, tekel ufarsin.
26 Na inde sia tu battuananna tu kada
iato, kumua iatu Mene, battuananna:
Nabilangmo Kapenomban tu kadatuammi
sia Napaupu’mo;
27 Tekel, battuananna: Ditimbangkomi
lan timbangan apa maringan maro’komi;
28 Peres, battuananna: Dipokamo tu
kadatuammi sia disorongmo lako to
Media sia to Persia.
29 Attu iato mesuami Belsazar umpakei
tamangkale lango-lango tu Daniel sia
napaluangi manik bulaan tu barokona,
anna petambanni tau, kumua iamo la
ma’parenta lan kadatuan untoe pangka’
ma’pentallun.
30 Iatonna bongi ia bangsiamoto,
napateimi tau tu Belsazar, datu to
Kasdim.

Daniel lan lo’ko’ singa

5:31-6:28 (6:1-29)

31 (6-1) Mangkato natarimami Darius,
to Media, tu kadatuan, tonna annanmo
pulona ndua taunna.
6 1 (6-2) Nakalo’mi penaanna Darius
unnangka’ saratu’ duangpulo to
maraa lompo, tu titale’ umparenta mintu’
lili’ kadatuan iato;
2 (6-3) anna daona pole’o to maraa
lompo iato den tu tallu to maraa
akkele’na datu, iamotu Daniel misa’, tu
nanii to maraa lompo iato umpatu’tunni
tu passananna, kumua da anna rugi tu
datu.
3 (6-4) Attu iato iatu Daniel losong
tu kamatarrusanna na iatu mintu’ to
maraa akkele’na datu na iatu mintu’ to
maraa lompo, belanna to natorroi penaa
ma’iringan naurunganni iatu datu la
morai unnangka’i la umparenta mintu’
kadatuan iato.
4 (6-5) Undaka’-daka’mi lalan tu mintu’
to maraa akkele’na datu na iatu mintu’ to
maraa lompo la umpa’parampoan Daniel
diona kama’parentan lan kadatuan iato,

apa moi misa’ tae’ nakabu’tui tu la
napobannang nanii umpa’parampoanni
ba’tu kadakena, belanna ia misa’ to
maruru’ sia to tae’ bang sala ba’tu
kakadakean diappa’ dio kalena.
5 (6-6) Ma’kadami tu tau iato mai
nakua: Tae’ bang bannangna takabu’tui
la umpa’parampoanni tu Daniel,
sangadinna ke diona kapengkaolan
langngan Kapenombanna tanii unnappa’
bannangna la umpa’parampoanni.
6 (6-7) Mennolomi tu to maraa akkele’na
datu sia mintu’ to maraa lompo lako
datu sia ma’kada lako kalena umpalaku
tonganni nakua: O datu Darius,
namasakkemora tu datu sae lakona.
7 (6-8) Iatu mintu’ to maraa akkele’na
datu lan kadatuan, pangulu, to maraa
lompo, pebangun ada’ sia to maraa
nasangamo melo, ke dipatassu’i tu
parentana datu sia la dipamanassa
tu misa’ atoran kumua minda-minda
lan te tallungpulo allona umparampo
palakunna lako misa’ deata ba’tu tolino
sangadinna lako manna kamu, o datu,
tau iato dipembuangan tama lo’ko’ singa.
8 (6-9) Na totemo, o datu, melo ke
mipatassu’mi tu atoran iato sia sura’i tu

sura’ parenta, tu tang lelukmo, situru’ atoran napondok to Media sia to Persia, tu tang diriu’ sule.
9 (6-10) Iamoto nasura’mi datu Darius tu sura’ parenta sola atoran iato.
10 (6-11) Iatonna issanmi Daniel, kumua mangkamo disura’ tu sura’ parenta iato, malemi lako banuanna; dao bilik mengkadaoanna den pentiroan tibungka’ ma’palulako Yerusalem; pentallun lan sangallo nanii malinguntu’ massambayang sia umpudi Kapenombanna, susitu biasa napogau’ dolona.
11 (6-12) Ma’dondomi tu mai tau urrekke’i lako, naapparanni tu Daniel marassan massambayang sia mengkamoya-moya langngan Kapenombanna.
12 (6-13) Saemi tu tau iato mai mennolo lako datu nama’kada lako tu diona atoran kadatuan, nakua: Tang mipatassu’moraka tu atoran, kumua minda-minda lan te tallungpulo allona tu umparampo palakunna lako misa’ deata ba’tu tolino, sangadinna lako manna kamu, o datu, tau iato la dipembuangan tama lo’ko’ singa? Mebalimi tu datu nakua: Iatu apa iato dipantokmo situru’

atoran napondok to Media sia to Persia,
tu tang diriu' sule.
13 (6-14) Ma'kadami tu tau iato mai lako
datu nakua: Iatu Daniel, misa'i to dipali'
dio mai Yehuda, tae' nabilangkomi, datu,
sia iatu atoran mipatassu' tae' naperangii
sangadinna massambayangora pentallun
sangallo.
14 (6-15) Iatonna rangimi datu te
iannate, matana' tonganmi penaanna
tu diona to, naundaka' lalan la
urrampananni tu Daniel, ondongpi sae
lako lambunna allo nanii masara' tu datu
la ullendokanni.
15 (6-16) Naparuku tonganmi tau iato
mai tu datu nama'kada lako nakua: La
miissan datu, kumua iate misa' atoran
napondok to Media sia to Persia, tae'
nama'din disondai len tu misa' atoran
ba'tu parenta, tu mangkamo napatassu'
datu.
16 (6-17) Mesuami tu datu, namale tu tau
unnala Daniel, napembuanganni rokko
lo'ko' singa. Ma'kadami tu datu lako
Daniel nakua: Na Kapenombammumora
tu tontong mupenombai, Iamo la
urrampanangko.

17 (6-18) Nabaami tau tu misa’ batu,
natuturanni tu baba lo’ko’ iato, naca’i
sissin peca’na datu sia sissin peca’na to
ma’parentana dikua da nadipogau’ tu
senga’na diona Daniel.
18 (6-19) Mangkato sulemi tu datu lako
tongkonan layukna, tang kumande to
bongi iato, sia tae’ namesua umbaa
paningoan tu la umpatibalik pa’inaanna,
sia tang rapa’ bang mamma’.
19 (6-20) Millikmi tu datu tonna tilalek
masiang, mela’bik tongan anna madomi’
male lako to’ lo’ko’ singa.
20 (6-21) Iatonna reke’mi tu lo’ko’
singa, tang masero bangmo gamaranna
tu datu untambai Daniel belanna
masussa, anna ma’kada lako Daniel
nakua: E Daniel, taunNa Puang Matua
matontongan, iatu Kapenombanmu tu
tontong mupengkaolai, Narampanan
siarokoka dio mai singa?
21 (6-22) Mebalimi tu Daniel lako datu
nakua: O datu, namasakkemora tu datu
sae lakona.
22 (6-23) Iatu Kapenombangku ussua
malaeka’Na ungkamummu’i tu sadang
singa, anna tae’ napatumba lenna’,
belanna tae’ angku sala dio oloNa sia

tae’ duka kupogau’ kadake lako kamu, datu.
23 (6-24) Attu iato sende tonganmi tu datu, anna mesua kumua la nariu’ tau tu Daniel diong mai lo’ko’; diriu’mi tu Daniel diong mai lo’ko’, na moi misa’ bangkena tae’ diapparan dio kalena, belanna sande’ lako Kapenombanna.
24 (6-25) Mesuami tu datu, anna baai tau sae tu mai to umpa’parampoan Daniel, nadipembuangan tu tau iato rokko lo’ko’ singa, la kalena tu tau iato la iatu mai anakna sia bainena, natae’pa narampo melo rokko lo’ko’ iato, ta’pa nadammakmi mintu’ singa; iatu mintu’ bukunna puramo nanisak-nisak.
25 (6-26) Mangkato massura’mi tu datu Darius lako mintu’ bangsa sia to sangpetayanan sia to ma’rupa-rupa basana, tu untongkonni mintu’ kuli’na padang, nakua: Nakapuamora kamarampasammi.
26 (6-27) Dio mai kaleku dinii umpatassu’ parenta, kumua mintu’ tau lan mintu’ lili’na kadatuangku la magiang sia mataku’ lako Kapenombanna Daniel, belanna Iamo Puang Matua matontongan, tu tang leluk sae lakona;

iatu kadatuanNa tang la sanggang sia iatu parentaNa tae’ katappuranna.
27 (6-28) Iamo parampanan sia pakarimmanan sia Ia umpaden tanda kalle-kallean sia tanda mangnga dao lu langi’ sia dao kuli’na padang. Iamo mangka urrampanan Daniel lan mai kuasa singa.
28 (6-29) Iatu Daniel dipakala’bi’ tongan lan lu parentana Darius sia lan lu parentana Koresh, to Persia.

Patiro mendeata tu diona a’pa’ olo’-olo’ lan tindona Daniel

7:1-28

7 1 Iatonna taun pamulanna kadatuanna Belsazar, datu Babel, ma’tindomi tu Daniel sia natiro tu pentiro mendeata, tu bu’tu dio pentirona dao katindoanna. Nasura’mi tu tindo iato. Inde sia tu pamulanna tu kada iato.
2 Ma’kadami tu Daniel nakua: Iatonna bongi kutiro lan patiro mendeata, songlo’ tu a’pa’ angin dao mai langi’ umpatigega’ tasik kapua;

3 sia bu’tu diong mai tasik tu a’pa’
olo’-olo’ kapua, pantan sisengaran tu
rupanna.
4 Iatu bunga’na susi singa sia kepani’
susi langkan maega. Iatongku marassan
umpenunui, dilampi’i tu pani’na,
anna diangka’ diong mai padang
nadipabendan umpellesean lentekna susi
tolino, nadipatamai penaa tolino.
5 Kutiromi tu misa’ olo’-olo’ senga’, tu
ma’penduanna, susito misa’ beruang;
bendanmi natumbiring sangpiak,
ussamang tallu usuk lan to’ alla’ isinna;
anna ma’kada tu tau ungkuanni: ke’de’ko
kandei tu duku’ buda.
6 Undinnato kutiro tu misa’ olo’-olo’
senga’ susi misa’ arimau bulu, a’pa’ tu
pani’ manuk-manuk dao boko’na sia
a’pa’ tu ulunna; disorongmi lako tu
kaparentan.
7 Undinnato kutiromi lan patiro mendeata
tonna ibongi, kutiro misa’ olo’-olo’,
tu ma’penna’pa’na, metakuran,
mekarrangan bulu sia lendu’ matoto’na;
sia iatu isi bassinna kapua: nakandemi
sia nakaru’tukki tu mintu’ apa, na
iatu sesanna nalullu’-lullu’ lentekna;

sisengaran bang tu mintu’ olo’-olo’
dolonamo, sia sangpulo tu tandukna.
8 Iatongku marassan umpenunui tu
tanduk iato, ta’kala anna tuomo tu misa’
tanduk bitti’ lan alla’na, tu untumangi
nadilampi’i tallu tanduk dio mai tanduk
dolo; kutiro lan tanduk iato, nanii mata
susi mata tolino sia puduk ussa’bu’ bang
kada matampo.
9 Iatongku marassan umpenunui,
dipabendanmi tu ba’tu pira-pira isungan
kapayungan. Nanii misa’ ToKaubanan;
iatu tamangkaleNa mabusa susito
ambun makko sia iatu beluakNa maputе
susi bulu domba; api ma’lana-lana tu
isungan kapayunganNa sia api dukku tu
lentenanna.
10 Sia misa’ salu api tikula’dak-la’dak, na
lolong dio oloNa; massa’bu-sa’bu diala
pessangsa’bu umpengkaolai sia sangpulo
sa’bu-sa’bunna diala pessangpulo sa’bu
bendan dio oloNa. Unnisungmi tu to
ma’paolai salu anna bungka’i tu mintu’
sura’.
11 Kupenunu tu diona gamaranna
tanduk tu umpokada kada matampo;
marassan bangsia kupenunu, ta’kala
nadipateimo tu olo’-olo’ iato sia iatu

kalena disanggang sia disorong la diballa api.
12 Iatu olo’-olo’ torronapa dialai tu
parentana anna diben kamalamberan
sunga’ sae lako attunna sia allona.
13 Tontongmi kupenunu lan patiro
mendeata tonna ibongi sia kutiro den
misa’ tu susi anak rampan dilino sae
sola gaun dao langi’; anna male lako
ToKaubanan sia dipopengkareke’ lako
oloNa.
14 Dikamaseimi kaparentan sia
kadipangkeran sia kuasa kabarrealloan,
anna mintu’ bangsa sangpetayanan
sia ma’rupa-rupa basa mengkaola lako
kalena. Iatu kaparentanna la tontong
sae lakona, sia tang la pa’de len, sia iatu
kadatuanna tang la sanggang len.
15 Tigiang tu penaangku lan ba’tengku,
te aku, Daniel, sia napatirambanna’ tu
mintu’ patiro mendeata, tu bu’tu dio
pentiroku.
16 Kupengkareke’imi tu tau iato misa’,
tu bendan inde to dio, angku kutanai
manassana te mintu’na apa iate;
ma’kadami lako kaleku sia napokadanna’
battuananna te mintu’ apa iate.

17 Iatu olo’-olo’ kapua, a’pa’i iamotu a’pa’
datu la kendek diong mai padang.
18 Mangkato iatu Tomaserona Puang
Patodoranna la untarima kadatuan, sia
la umpomana’ kadatuan tontong sae
lakona, ondongpi matontongan tontong
sae lakona.
19 Moraimo’ la unnissanni manassana
tu diona olo’-olo’ ma’penna’pa’na, tu
sisengaran mintu’ solana, sia lendu’ ia
metakuranna, ma’isi bassi, ma’kanuku
tambaga, nakandemi sia nakaru’tukki tu
mintu’ apa, na iatu sesanna nalullu’-lullu’
lentekna,
20 sia diona sangpulo tanduk dao ulunna,
na iatu senga’na misa’ tu tuo, tu
untumangi anna lesok tu tanduk dolo
tallu, na iatu tanduk iato kemata sia
kepuduk ussa’bu’ bang kada matampo
sia ditiro kapua na iatu solana.
21 Kutiromi tu tanduk iato sirari to
masero, anna patalo,
22 sae lako saena tu To Kaubanan, anNa
sanda tonganni tu to maserona Puang
Patodoranna sia mengkareke’mo tu
attunna, ke natarimami to masero tu
kadatuan.

23 Ma’kadami susite nakua: Iatu olo’-olo’
ma’penna’pa’na iamotu kadatuan
ma’penna’pa’na, tu la den dao kuli’na
padang sia la sisengaran mintu’ kadatuan
senga’, sia iamo la umpepurai mintu’
issinna lino sia la nalullu’-lullu’ sia
nanisak-nisak.
24 Na iatu sangpulo tanduk battuananna:
dio mai kadatuan iato la nanii bu’tu
sangpulo datu, naundinna la bu’tu tu
senga’na misa’, la sisengaran tu dolona,
anna tallu datu la naputtai.
25 Sia la ussa’bu’ ba’tu pira-pira
kada umbali-bali Puang Patodoranna
sia umpandasa to maserona Puang
Patodoranna; sia undaka’ lalan la
ussondai attu sia atoran, sia la disorong
tu tau iato mai tama limanna lan misa’
attu sia ba’tu pirang-pirang attu na
sangtangnga attu.
26 Attu iato unnisungmi tu to ma’paolai
salu, anna dialai tu parentana sia
disanggangi sia disabu’i sae lako roto’na.
27 Sia iatu kadatuan sia kuasa sia
kataromposanna mintu’ kadatuan
diong nasambo langi’ la dikamasean
kombonganna tomaseroNa Puang
Patodoranna; na iatu kadatuanNa iamo

misa’ kadatuan tontong sae lakona, sia
mintu’ to kuasa la umpengkaolai sia
umperangii.
28 Rampomo inde te tu kada iato.
Iatu aku Daniel, mintu’ tu tangnga’ku
umpamagiang tonganna’, naurunganni
bali’ tu rupangku; sia mintu’ te kada iate
kupalan penaangku.

Patiro mendeata diona domba laki sia bembe’ laki

8:1-27

8 1 Iatonna ma’tallung taunmo
ma’parenta tu datu Belsazar
dipapayanmi lako kaleku, te aku
Daniel, tu misa’ patiro mendeata, tonna
mangkamo tu patiro mendeata dolo
payan lako kaleku.
2 Kutiromi lan patiro mendeata, – diona’
kota Susan ditambakuku dio propinsi
Elam, tongku tiroi tu iannato, – kutiro
lan patiro mendeata iato, kumua, diona’
biring salu Ulai.
3 Iatongku bangunammi tu matangku,
kutiromi, tonganna den misa’ domba
laki kutiro bendan sambalinna lu salu;
den tu tandukna da’dua, kalando dua tu

tandukna, iatu misa’ mandu kalando na iatu misa’na, iatu kalandona undi tuo.
4 Kutiro tu domba laki iato messendok ma’palulako matampu’, sia ma’palurekke sia ma’palusau’, tae’ misa’ olo’-olo’ ungkulle untanananni; sia tae’ misa’ tau ungkullei merrampanan lan mai limanna, sia umpogau’ bang lalan penaanna sia umpalayuk kalena.
5 Apa iatongku marassan umpemarangai, kutiromi tu misa’ bembe’ laki sae dio mai rampe matampu’ umpasitarru’-tarru’ mintu’ kuli’na padang, tang ullese padang; na iatu bembe’ laki iato misa’ tu tandukna kalle-kallean tuo lan mai kasiallaran matanna.
6 Saemi lako to’ domba laki, ketanduk patomali, tu kutiro bendan sambalinna lu salu, nama’dondo lako situang kamasarrangan mawatangna.
7 Kutiromi mengkareke’ tarru’ lako domba iato, sengkean tongan ussendokki, nale’toi tu tandukna patomali, naurunganni tae’mo kamabukuanna tu domba la bendan unneai; napembassanammi tu domba rokko padang, anna lullu’ bannangi, na

moi misa’ tau tae’ urrampananni lan mai kuasanna.
8 Iatu bembe’ laki umpatarompo’ tongan kalena, apa iatonna paamo, le’tomi tu tanduk kapua, anna tuo tu a’pa’ tanduk kalle-kallean dio inanna, tu tingo lako a’pa’ mata angin dao langi’.
9 Iato misa’na mentaruk misa’ tanduk lan mai, tu pamulanna bitti’, apa tarru’ mengkapua ma’palusau’, ma’palulako rampe matallo sia ma’palulako Padang ballo.
10 Satarompo’-rompo’nami sae langngan ma’dandan maritik dao langi’, nadao mai tu ma’dandan maritik, iamotu mai bintoen, naronnosan ba’tu pira-pira rokko lino, anna lullu’i.
11 Umpatarompo’ duka kalena unnea arungna ma’dandan maritik, sia naputtai tu pemala’ allo-allo lako Puang sia nasongkan tu inan maindanNa.
12 Sia patodo-tintingmo, belanna umpondok misa’ kamenomban, anna umputtai pemala’ allo-allo; sia untibe kamanapparan rokko padang, na apa duka tu napogau’ umpabu’tuanni kamauparan.

13 Kurangimi tu misa’ to masero ma’kada,
namisa’ to masero senga’ ma’kada lako
tu to mangkamo ma’kada nakua:
La sangapa dadi tu apa ditiro lan patiro
mendeata iate, diona tu pemala’ allo-allo
sia kapatodo-tintingan metakuran, inan
maindan tae’ nadipamaindan sia iatu
ma’dandan maritik dilullu’.
14 Ma’kadami lako kaleku nakua: Sae lako
penduang sa’bu ntallu ratu’ makaroen
sia melambi’, namane dipemeloi sia
dipasirundunan sule.
15 Iatongku tiroi, te aku Daniel, tu
patiro mendeata iato sia moraimo’ la
unnissanni tu battunanna, pakalan
bendanmi dio tingayoku tu misa’ tau tu
susi bang misa’ muane.
16 Sia kurangi tu gamara tau daona lu
Ulai, tu nakua: E Gabriel! battuananni
lako tau iate tu patiro mendeata iato.
17 Saemi dio tu kuninna bendan; iatonna
saemo, tirambanmo’ angku tukku
rokko padang, apa ma’kada lako kaleku
nakua: Tandai, e ma’rupa tau, kumua
iate patiro mendeata iate umpatu attu
ma’katampakanna lino.
18 Iatonna marassan ma’kada lako
kaleku, limpumo’ sia lumbang rokko

padang; apa naremme’na’ anna
pabendanna’ sule,
19 sia ma’kada nakua: Manassa la
kupokadangko tu apa la dadi, ke
katampakanna kare’dekan ara’, belanna
iatu patiro mendeata iato umpatu
manassana attu ma’katampakanna.
20 Iatu domba laki, tu mangka mutiro,
da’dua tandukna, umpatu datu Media
sola Persia.
21 Na iatu bembe’ laki, kalando bulunna,
iamo datu Yunani, na iatu tanduk kapua
dio pararra’ matanna, iamo bunga’
datunna.
22 Le’tomi tu tanduk kapua iato, nabu’tu
a’pa’ sondana, iamotu a’pa’ kadatuan la
bu’tu lan mai bangsa iato, apa tae’ anna
matoto’ susi datu bunga’na.
23 Iake tampaknami kadatuanna tu tau
iato mai, ke ma’kalolokannami tu gau’na
to bulituk, la bendan misa’ datu, tu
matoro lindona sia lando pa’du.
24 Iatu kamawatanganna la matoto’ – apa
tae’ natete dio kamawatanganna kalena –
sia la metakuran tu kapasangganganna,
sia apa tu napogau’ umpabu’tuanni
kamauparan; la nasanggang tu mintu’

to paa, sia ia duka tu mintu' bangsa to masero.
25 Sia tete dio kabulitukanna anna palaloi tu pa'pakenanna; la napakapua tu penaanna, sia nasanggangi buda tu to tae' namangea. Sia la pabali-bali duka lako Arungna mintu' arung, apa la sabu' ia tang narumbu lima.
26 Na iatu patiro mendeata diona makaroen sola melambi', iatu apa mangka disa'bu' dionato, tang balle. La mubuni bang tu patiro mendeata, belanna budapa allona namane sae.
27 Sia aku te, Daniel, langga'mo' sia ba'tu pirang-pirang allomo' masaki; undinnato milikmo', angku pengkaranganni tu datu. Napussakkimo' te patiro mendeata iate, apa moi misa' tau tae' untandai.

Kada ombo' diona pitungpulo minggunna

9:1-27

9 1 Iatonna taun pamulanna kaparentanna Darius, anakna Ahasweros, bati' to Media, tu mendadi datu undatui to Kasdim,

2 tonna taun pamulanna kadatuanna,
iate aku, Daniel, kuparessa tonganmi lan
lu ba’tu pira-pira sura’ tu bilangan taun,
diona tu napomangka kadanNa PUANG
rampo lako nabi Yeremia kumua Puang
umpadaun lauanni tu Yerusalem pitung
pulo taunna.
3 Mentingaramo’ langngan Puang
Kapenomban la massambayang sia
mengkamoya angku ma’puasa sia
ma’karoro’ sia undudung barra’-barra’.
4 Massambayangmo’ langngan PUANG,
Kapenombangku sia mangaku sala,
kukua: O Puang, Puang Matua
pasareongan sia metakuran, tu
ungkanana’i basse sia kamasokanan
lako tu mintu’ to ungkamali’Komi sia
ungkaritutui pepasanMi.
5 Kasalammokan sia patodo tinting,
tang mekaalukmokan sia pabali-bali;
untanannimokan boko’ pepasanMi sia
atoramMi.
6 Sia tae’ kiperangii tu mai taumMi,
iamotu mai nabi, tu ma’kada tete dio
sangamMi lako mintu’ datungki, mintu’
arungki, mintu’ nene’ to doloki sia lako
mintu’ tau lan tondok.

7 O Puang, dio Kamu kalemi tu
kamaloloan, apa iatu dio kaleki siri'
manna, susite allo iate, iamotu dio lu
to Yehuda, to lan Yerusalem sia dio
lu mintu' to Israel, la mandappi'na
sia mambelanna, tu torro lan lu
mintu' tondok, tu Minii urrambai male
belanna katangmarurusan, tu napogau'
umbali-baliKomi.
8 O PUANG, natodingmokan siri' sia iatu
mai datungki, arungki sia nene' to doloki,
belanna kasalammokanni lako Kalemi.
9 Dio ia Puang, Kapenombangki, tu
kamamasean sia kama'pagarrisan, moi
angki pabali-balimo lako Kalena,
10 sia tang umperangiimokan gamaranNa
PUANG, Kapenombangki, sia tang
unturu'mokan sukaran aluk, tu mangka
Nabenkan nalopian mintu' taunNa,
iamotu mai nabi.
11 Ondongpi mintu'na to Israel
untengkaimo Sukaran alukMi sia
memboko'mo, belanna tae' naperangii
tu gamaramMi. Iamoto anna dibarrakan
lako kaleki tu tampak ropu, tu diarra'i
sumpa, tu mangka disura' lan Sukaran
alukna Musa, taunNa Puang Matua,
belanna kasalammokan lako Kalena.

12 Napalanda’mo tu mintu’ kadanNa,
tu mangka Napokada diona kami
sia diona mintu’ to ma’parentaki, tu
umparentakan, belanna Naparampoikan
kasanggangan lendu’ kapuana, susitu
tae’ bangpa nadadi lan mintu’ nasambo
langi’, sangadinna lan manna Yerusalem.
13 Susitu disura’ lan Sukaran alukna
Musa, susi dukamoto tu mintu’
kasanggangan iate urrampoikan,
sia tae’ kiparadan kasengkeanNa
PUANG, Kapenombangki, belanna tae’
kimengkatoba’ dio mai kakadakeangki
sia tae’ kipalan penaa kamanapparamMi.
14 Iamoto namatangkin tu PUANG la
umparampoikanni tu kasanggangan,
belanna iatu PUANG, Kapenombangki,
malambu’ lan mintu’ pengkarangan
Napogau’, apa tae’ kiperangii tu
gamaranNa.
15 Tonganna, o Puang, Kapenombangki,
tu mangka ussolan taumMi tassu’ lan
mai tondok Mesir tete dio lima mawatang
sia iatu umpakalelean sangamMi,
susi allo iate, kasalammokan sia tang
mekaalukmokan.
16 O Puang, ke ma’dinni, natete dio
mintu’ kamaloloamMi, natilendok tu

kasengkeamMi sia kare'dekan ara'Mi dio
mai Yerusalem, kotaMi, iamotu buntu
maindanMi; belanna diona kasalangki
sia kakadakeanna nene' to doloki na iatu
Yerusalem sia iatu taumMi napamatuna
mintu' to untikuikanni.
17 Totemo perangiimi, o Kapenombangki,
tu passambayangna taumMi sia
pengkamoyanna sia la Mipaarrangi
lindoMi tu inan maindan sanggangMi
belanna pa'poraianNa Puang.
18 Patananni tu talingamMi, o
Kapenombangku, sia perangiina':
bungka'i tu matamMi, amMi tiroi tu
kasanggangangki sia iatu kota, tu dinii
ussa'bu' sangamMi naposanga; belanna
tae' nabannang dio kamaloloangki angki
barrakanni tu pengkamoyaki dio oloMi,
sangadinna bannang diori kamamasean
kapuaMi.
19 O Puang, perangii! O Puang, pagarri'i!
O Puang, palan penaai! Pogau'i
damo Midampai, belanna Kalemi, o
Kapenombangku, belanna disa'bu' tu
sangamMi naposanga kotaMi sia taumMi.
20 Marassan bangsiapa' ma'kada sia
massambayang sia unnaku kasalangku
sia kasalanna bangsaku to Israel sia

umbarrakan pengkamoyaku langngan
PUANG, Kapenombangku, diona buntu
maindanna Kapenombangku,
21 marassan bangsiapa' ma'kada tongku
massambayang, saemi tu misa' muane,
iamotu Gabriel, tu mangka kutiro dolona
lan patiro mendeata, matira' tongan
mentia' umperreke'ina', tonna attu
pemala' karoen.
22 Naparandukmi unnada'ina' anna
sipa'kadanna' nakua: E Daniel, totemo
tassu'mo' sae la umbenko kapaissanan.
23 Iatonna bunga' pengkamoyamu,
tassu'mi misa' kada sia saemo'
umpokadangko, belanna ikomo tu tarru'
dipakaboro'. Palan penaai tu kada iato
sia pariba'tengi tu patiro mendeata.
24 Pitungpulo minggunna
dipamanassanni tu taummu sia
kota maindanmu la ungganna'i tu
kapatodo-tintingan sia la umpogau'i tu
kasalan, sia la umbasei tu kakadakean,
la umbaa kamaloloan sae lakona sia la
ussanda tonganni patiro mendeata sia
nabi, sia la umminnakki tu apa tarru'
maindan.
25 Issanni sia tandai, kumua randuk dio
mai attu tassu'na tu kada la umpemeloi

sia umbangunni sule tu Yerusalem sae
lako kaparentanna misa’ to ditokko,
iamotu misa’ arung, den pitung minggu,
sia annan pulona ndua minggu la dinii
umpemeloi sia umbangunni, anna torro
susito, sola tana lapangna sia kalo’na,
apa siappa’ attu kadipakario-rioan.
26 Sia iake lendu’mi annan pulona
ndua minggunna la diputtai tu misa’
to ditokko, moi tae’ apa naposala; sia
iatu taunna misa’ arung, tu la sae, la
ussanggang kota sia inan maindan,
apa ma’katampakanna la nasamboi uai
saba’; sia sae lako ma’katampakanna la
den kasirarian, iamotu kasanggangan,
tu mangka dipamanassa.
27 Sia la napamabanda’ tu basse lako
buda tau lan sangminggu; iatonna
ma’tangngana minggu la napa’dei
tu pemala’ pangrere’ sia iatu kande
dipemalaran; anna dao pani’ megi’giran
la sae tu misa’ to ma’kasanggang
sia manassa la nasanggang sae lako
tappunna, sia iatu apa dipamanassa la
dibarrakan dao apa sanggang.

Diona apa la dadi undinna lako bangsana Daniel

10:1–12:13

10 1 Iatonna taun ma’pentallunna
parentana Koresh, datu Persia,
dipaombo’mi misa’ kada lako Daniel,
tu diganti Beltsazar, iatu kada iato
iamo kamanapparan sia ussa’bu’
kamaparrisan kapua. Napalan penaami
tu kada iato sia napariba’teng tu patiro
mendeata.
2 Attu iato ma’pote dibolongna’, te aku
Daniel, malebu bang tallung minggu.
3 Tae’ angku kande len kande mammi’
sia tae’ natamai duku’ sia uai anggoro’
tu sadangku, sia tae’ kuma’minna’
busarungngu’ sae lako malebu tallung
minggu.
4 Iatonna allo ma’penduangpulo nna’pa
bulan bunga’na, tongku dio randan salu
kapua, iamotu Tigris,
5 kubangunammi tu matangku, angku
tiroi den tu misa’ tau ma’pakean lenang
ma’beke’ bulaan dio mai Ufaz.
6 Iatu batang kalena susi parimata
pirusa’; iatu lindona pandila-dila

susi kila’, iatu matanna susi sulo
marorrongan, sia iatu takia’na sia
lentekna parrang susi tambaga
dipopandilak, na iatu gamaranna susito
ongngo’ tau buda.
7 Aku manna, te Daniel, untiroi tu
patiro mendeata iato, apa iatu to
kusolan, tae’ anna tiroi; narampoimi
misa’ katirambanan kapua tu tau iato
mai, naurunganni mallai umpembunian
kalena.
8 Aku manna tu torro misa-misa.
Iatongku tiroi tu patiro mendeata
kalle-kallean iato, soyang sumanga’mo’,
tae’mo rara dio lindoku sia ma’ipumo’.
9 Attu iato kurangimi tu kadanna; na
iatongku rangi tu kadanna limpumo’ sia
lumbang, angku songka rokko padang.
10 Denmi tu lima ungkaka’na’
sia umpopengguntu’na’ sia
umpopa’dangkanna’ millik, angku
ma’parondo-rondo.
11 Ma’kadami lako kaleku nakua: E
Daniel, to tarru’ dipakaboro’, palan
penaai te kada la kupokadangko sia
bendanko, belanna totemo disuana’ sae
lako kalemu. Iatonna pokadai te iannate
lako kaleku, bendanmo’ ma’parondo.

12 Ma’kadami lako kaleku nakua: Da
mumataku’, e Daniel, belanna randuk
dio mai allo bunga’na muparinaai la
morai unnissanni sia umpamadiongan
penaammu dio oloNa Kapenombammu,
dirangimo tu kadammu sia saemo’
bannang dio kadammu.
13 Apa naeana’ tu arungna kadatuan
Persia duangpulo mmisa allona; apa
tonganna iatu Mikhael, misa’i arung
tarompo’ sae lako kaleku, untunduina’,
kuurunganni pasau’ dio lu mintu’ datu to
Persia.
14 Na totemo saemo’ umpaissanniko tu
diona apa la urrampoi bangsamu, ke allo
ma’katampakannai; belanna den dukapa
tu patiro mendeata diona tu allo la sae.
15 Iatonna ma’kada lako kaleku susito,
tukkumo’ rokko padang littu bang.
16 Apa kutiro denmo misa’ apa susi rupa
tolino ungkaka’ pudukku; kubungka’mi
tu pudukku sia kuparanduk ma’kada
angku kuai lako tu to bendan dio
tingayoku, kukua: O Puang, ta’pa
napamasakina’ te patiro mendeata iate,
sia tae’mo kamabukuan torro lan kaleku.
17 Umba la kukua te taunna puangku,
ussipa’kadangkomi, o puangku? Inang

tae’mo kamabukuangku sia tae’mo penaa kururu.
18 Nakaka’mo’ tu to susi tolino rupanna,
sia napamatoto’na’ sia ma’kada nakua:
19 Da mumataku’, e to tarru’ dipakaboro’,
torro marampa’ko, mengkabatta’ko,
ondongpi mengkabatta’ko. Iatonna
marassan ussipa’kadanna’, matoto’mo’,
angku ma’kada kukua: O puangku,
ma’kadamokomi, belanna mangkamo’
mipamatoto’.
20 Ma’kadami nakua: Mutandairaka,
ma’apari kusaera lako kalemu? Ta’pa’ la
sulena’ sirari arungna to Persia, na iake
tassu’mo’ inde to dio mai, manassa la
saemo tu arungna tondok Yunani;
21 apa moi susito, la kupokadangko tu
apa disura’ lan Sura’ Kamanapparan.
Tae’ misa’ tau batta’ untunduina’ unneai
tu tau iato mai, sangadinna Mikhael,
arungmi.

11 1 Apa bendanna’, tonna taun
bunga’na parentana Darius, to
Media, dadi misa’ to patunduanna sia
pentilindunganna.
2 Totemo la kupokadangko tu
kamanapparan. Manassa tallupa tu
datu la bendan lan Persia na iatu to

ma’penna’pa’na la kapuapa kasugiranna na iatu mintu’ senga’na, sia iake matoto’mi tete dio kasugiranna, la napatiangka’ tu mintu’na ullaoi tu kadatuan Yunani.
3 Sia la bendan misa’ datu lalong, tu la kapua kaparentanna sia la umpogau’ lalan inaanna.
4 Apa mane bendan, nata’pa la dipokamo tu kadatuanna, sia ditaa lako a’pa’ mata angin dao langi’, apa tae’ nalako bati’na, sia tae’ nakuasa susito mangkanna natoe, belanna iatu kadatuanna la disialai sia tobang lako to senga’, tangia tau iato mai.
5 Attu iato la matoto’ tu datu rampe Lo’na lu, apa misa’i tu kamandangna la mandu matoto’ na ia sia la ma’parenta; sia iatu lili’ parentana la misa’ lili’ parenta kapua.
6 Ba’tu pirang-pirang taun undinnato la sibassemi sola duai; iatu anakna baine datu rampe Lo’na lu la sae lako datu rampe Daanna lu la sitama, apa tae’ nala untoe manda’i tu kamatotoranna kuasanna, sia tae’ duka nala bendan matoto’ tu kuasanna datu rampe Daanna lu; iatu baine iato la ditibe, susi dukato

tu to nasolan, sia iatu to padadianna sia iatu to umpobainei.
7 Attu iato la tuo tu misa’ taruk dio mai uaka’na dio to’ inanna sia la male ullaoi surodadunna sia la tama bentengna datu rampe Daanna lu, anna palulun to patalo.
8 Ondongpi, sae lako rapang-rapang dipodeatanna sola rapang-rapang dipodeata dipati’no’na sia pareanan keangga’na, iamotu salaka sia bulaan, la nabaa lako Mesir butung pangrampa; sia ba’tu pirang-pirang taun tae’ nala sirari datu rampe Daanna lu.
9 Mangkato iatu datu rampe Daanna lu la male ullaoi kadatuanna datu rampe Lo’na lu, apa inang la diparuku sule lako tondokna.
10 Na iatu mai anakna la ma’pasakka’ parari sia la urrampun ba’tu pira-pira tuntunan surodadu kamban; namisa’i tu la male ullaoi datu rampe Daanna lu, sia samasai-sainna ma’parekan susi to uai saba’, sia tonna torroi naparandukomi palaoan sae lako bentengna.
11 Namapalla tu datu rampe Lo’na lu anna tassu’ sirari datu rampe Daanna lu, na iatu datu rampe Daanna lu la

urrampun surodadu makamban, apa iatu
surodadu makamban iato la disorong
tama limanna.
12 Iatonna roto'imi tu surodadu
makamban iato, la napakapuamo tu
penaanna; moi anna patei ma'pulo-pulo
sa'bu, apa tae' duka namatoto'.
13 Na iatu datu rampe Daanna lu la
urrampun poleomi surodadu makamban,
mandu buda na iatu dolona, sia iatonna
lendu'mo ba'tu pirang-pirang taun,
la malemi ullaoi umbaa surodadu
makamban sia parea kamban.
14 Attu iato buda tu tau bendan la
pabali-bali lako datu rampe Lo'na lu; sia
den duka tu mai to masa'ga' dio mai
bangsamu la umpatarompo' kalena, la
umpalanda'i tu misa' patiro mendeata,
apa iatu tau iato mai la songka.
15 Sia la sae tu datu rampe Daanna lu,
la unggaragai misa' tampo malangka'
sia la untalo misa' kota ditambakuku;
iatu surodadu rampe Lo'na lu tae'
natananni bendan mangea, moi anna
surodadu pa'tonno', ondongpi tae' tu
kamatotoranna la bendan mangea.
16 Iatu to ullaoi la umpogau' lalan
inaanna sia moi misa' tau tae' natananni

bendan mangea; sia la matoto’
bendan lan Tondok ballo; na iatu a’gan
ma’kasanggang lan limanna.
17 Sia undaka’ lalan la umpatundukki tu
mintu’ lili’ kadatuanna datu rampe Lo’na
lu sia naangga’-angga’i bang umpogau’
kasiturusan; la naben misa’ baine tu
datu rampe Lo’na lu la nopobaine,
kumua anna sanggangi tu kadatuan
iato, apa tae’ nala dadi to sia tae’ nala
umpomaupa’i.
18 Undinnato ma’palulakomi tondok
ma’biring tasik, anna buda natalo dio,
apa misa’ kamandang lompo la napa’dei
ma’pamatuna sia tae’mo nakullei
umpabala’i tu kadipamatunanna.
19 Undinnato ma’palulakomi tambakuku
lan tondokna; apa la titodo anna tobang,
sia tae’mo nala diapparan len.
20 La bendan misa’ tau ussondai, tu ussua
misa’ tau ma’paruku umpalaku sima
ma’lele-lele unnolai lili’ tarru’ marua’na
kadatuan, apa ba’tu pirang-pirang allori
nala sanggangmo, tu tae’ natete dio
kamarukkan sia kasirarian.
21 Sia la bendan misa’ to matuna
ussondai, tu tae’ naia dipamanassa la
dinii ussorong kapayungan lako kalena;

tae’ nadikapang nasae sia la urrampai tu
kadatuan tete dio pa’pakena.
22 Iatu surodadu ussabu’i mintu’ apa,
la diputtai duka dio tingayona sia
disanggang, ondongpi moi arung
mangkamo nasibassean.
23 Sia ianna sibasse tau, la ma’pakena;
susimoto la sakendek-kendekna sia
matoto’ moi anna sidi’ri tau nasiban!
24 Tae’ anna dikapang anna saemo tama
padang malompo sia umpogau’ apa tae’
bangpa napogau’i nene’na sia nene’ to
dolona: iatu pangrampa sia panglo’do’
sia eanan la nasamboran lako taunna;
sia la ma’tangnga’ la ullaoi tu kota
ditambakuku, apa tae’ anna masae lako.
25 Sia la napatiangka’ duka tu
kamatotoranna sia kabaranianna situang
surodadu kamban la unneai tu datu
rampe Lo’na lu, na iatu datu rampe Lo’na
lu la umpasakka’ surodadu kamban sia
matoto’ tongan, apa tae’ nakullei la
bendan mangea belanna la nasitangnga’i
tau unneai.
26 Na iatu to ungkande kandena la
umpasosso’i tu kuasanna, sia iatu
surodadunna la disabu’i, sia buda taunna
la tibambang mate.

27 Iatu datu iato sola duai pada
ma’tangnga’ kadake lan penaanna sia
ianna unno’ko’ dio misa’ meda pada
la ma’kada tang tongan, apa tae’ nala
dadi tu nasanganna, belanna tae’pa
nalambi’i tu ma’katampakanna sae lako
attu dipamanassa.
28 Mangkato la sule lako tondokna umbaa
ianan sanda makamban, sia la naea
penaanna tu basse masero; susimo la
napogau’ to, namane sule lako tondokna.
29 Iake nalambi’mi tu attu dipamanassa,
la male pole’ tama rampe Lo’na lu
palaoan, apa iate ma’katampakanna tae’
nala susi tu bunga’na;
30 la sae kappala’ to Kitim unneai, anna
selang penaanna; apa iatonna sule la
umpasau kare’dekan ara’na lako basse
masero, anna palalo penggauranna, sia
iatonna sulemo, napapatuimi penaa tu
to umboko’i tu basse masero iato.
31 Sia la napake’de’ tu ba’tu pira-pira
surodadu, anna ruttakki tu inan maindan,
iamotu tambakuku, sia la naputtai bang
tu pemala’ allo-allo sia napabendanni tu
apa megallian, tu ma’kasanggang.
32 Na iatu to untodo tinting basse, la
nasede anna memboko’, apa iatu tau

untandai Kapenombanna la matoto’ sia
umpalalo penggauran.
33 Sia iatu to paissan dio lu bangsa iato
la unnada’i buda tau, apa la songka
belanna nakande pa’dang sia api sia
ditarungku sia dipangrampai ba’tu
sangapa-apa masainna.
34 Apa iake songkai tu tau iato mai la
unnappa’ pa’tunduan tang siagi, sia buda
tu tau la menturu’ lako tau iato mai, apa
pudukna bangri.
35 Ba’tu pira-pira tu to paissan la songka,
kumua anna disudi, dipamasero sia
dipamatasak tu tau iato mai, sae lako
attu ma’katampakanna; belanna iatu
iannato tae’pa nalambi’i lako tu attu
dipamanassa.
36 Na iatu datu iato la umpogau’ bang
apa naala penaanna; la umpalayuk sia
la umpatarompo’ kalena unnea mintu’
deata, ondongpi sae lako Puang Matua
undaoanni mintu’ deata napa’kada
solangi; sia la maupa’ ia sae lako
sundunna tu kare’dekan ara’, belanna
iatu apa pura dipamanassa la dadi.
37 Sia tae’ duka nabilangi tu deatanna
nene’ to dolona; tae’ nabilangi tu deata
naporai baine, sia moi misa’ tae’ duka tu

deata senga’, belanna la napalayuk tu kalena unnea mintu’ deata.
38 Apa naposondana deata iato mai la napenombai, iamo deata tambakuku, tu deata tae’ natandai nene’ to dolona la napenombai umpennoloan bulaan, salaka, parimata sia ma’rupa-rupa ianan masuli’.
39 Sia la ke’de’ ullaoi tu benteng ditambakuku tete dio pa’tunduanna kapenombanna lembang senga’; mintu’ tu to umpatonganni, la unnappa’ kamala’biran kapua; la naangka’ tu tau iato mai umparenta buda tau sia la nataa-taan padang la naposaro.
40 Apa iake attu ma’katampakannai la sae tu datu rampe Lo’na lu urrarii tu datu rampe Daanna lu, anna iatu datu rampe Daanna lu la ullaoi umbaa kareta sia pakkanarang sia kappala’ buda; la tama ullaoi tu tondok iato sia samasai-sainna ma’parekan susito uai saba’.
41 Sia la tama duka ullaoi tu Tondok ballo sia buda tau songka; apa iatu to la tilendok dio mai limanna iamotu Edom, Moab sia pa’tonno’na to Amon.

42 Sia la napake'deran surodadunna lako
tu ba'tu pira-pira tondok, sia tae' duka
anna lussu' tu tondok Mesir.
43 Apa la nakuasai tu mintu' pareanan
bulaan sia salaka sia mintu' ianan masuli'
lan Mesir, sia la naturu' to Libia sia to
Etiopia.
44 Apa la napatiramban kareba dio
mai rampe matallo sia daa mai rampe
daanna lu, iamoto nala mandu re'dek
ara'na tassu' la ussanggang sia ussabu'i
buda tau.
45 Sia la naosok tu tenda kapayunganna
lan kasiallaran tasik sia buntunna
Padang ballo maindan, apa la nalambi'
lampakna, anna moi misa' tau tae'
untundui.

12 1 Attu iato la bendan tu Mikhael,
arung kapua, tu untundui mintu'
bati'na bangsamu; sia la den tu misa'
attu kadipandasan kapua, tu tae' bangpa
susinna dadi temponna den tu mai
bangsa sae lako attu iate. Apa lan attu
iato la tilendok tu bangsamu; iamotu
mintu' to diappa' tisura' lan Sura' iato.
2 Anna buda tu to matindomo lan lipu
daenan, la malimbangun sule, den lu
lako katuoan sae lakona, den lu lako

kaditattan, iamotu apa megi’giran sae
lakona.
3 Iatu mintu’ to paissan la parrang susi
arrangna batara, sia mintu’ to urrenden
buda tau lako kamaloloan la parrang susi
bintoen tontong sae lakona.
4 Apa iko, e Daniel, nannai te mintu’
kada iate sia ca’i te Sura’ sae lako
attu ma’katampakanna; buda tu tau
la unnunnungi sia iatu kapaissanan la
sakerangngan-rangnganna.
5 Naaku te, Daniel, kutiro manassa denpa
da’dua senga’na, iatu misa’ dio randan
indena mai salu, na iatu misa’nao dio
randan sambalinna lu salu.
6 Ma’kadami tu misa’ lako tu tau
ma’tamangkale lenang, tu bendan daona
lu uai salu, nakua: Sangapapira namane
ma’katampakanna te apa kalle-kallean
iate?
7 Kurangimi umpalao sumpa tu to
ma’tamangkale lenang, tu bendan daona
lu salu, unnangka’ lima kananna sia lima
kairinna langngan langi’, sia ussa’bu’
sanganNa Totuo tontong sae lakona:
Misa’ attu sia ba’tu pirang-pirang attu,
na sangtangnga attu; na ianna lambi’mi
katappuranna unnisak-nisak kuasanna

bangsa masero, maneri diganna'i tu
mintu'na apa iate.
8 Kurangi sia tu iannato, apa tae'
kupebuyu'i angku ma'kada kukua: O
puang, umbara la nakua kasundunanna
te apa iate?
9 Apa ma'kada nakua: Malemoko, e
Daniel, belanna mintu' apa iate la
manda' dibuni sia dica' sae lako attu
ma'katampakanna.
10 Buda tu tau la dipamasero sia
dipamatasak sia la disudi, apa iatu
to tang mekaaluk la tontong lolang
tang mekaaluk; moi misa' tu to tang
mekaaluk tae' la untandai, apa iatu to
unnampui tangnga' kinaa la untandai tu
iannato.
11 Randuk dio mai pemala' nenne' bang
kiallo-kiallo dipa'dei sia dipabendan tu
apa megallian ma'kasanggang, den
sangsa'bu dua ratu' ngkasera pulona
allona.
12 Maupa' tu to matangkin ma'peagi,
anna lambi'i tu attu sangsa'bu talluratu'
tallungpulo llima allona.
13 Apa iko, e Daniel, malemoko
umpellambi'i lampakmu sia melayoko

mumane malimbangun untimang
dalle’mu, ke allo ma’katampakanna.

HOSEA

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia tu kadanNa PUANG tu
rampo lako Hosea, anakna Beeri,
tonna linona Uzia, Yotam, Ahas, na
Hizkia, datu Yehuda, sia iatonna linona
Yerobeam, anakna Yoas, datu Israel.

Gomer undadian anak tallu

1:2-2:1 (1:2-12)

[2] Inde sia tu bunga' kadanNa PUANG
nalopian Hosea. Ma'kadami PUANG lako
Hosea, Nakua: Maleko, muala misa'
baine kadake gau' sia pia dadi dio mai
gau' sala, belanna lendu' ia gau' salana
tu tondok sia memboko'mo dio mai
PUANG.
[3] Malemi umpobainei tu Gomer, anakna
Diblaim, anna ma'tambuk napadadianni
misa' pia muane.

4 Ma’kadami tu PUANG lako kaleku
Nakua: La musangai Yizreel, belanna
tae’mo nala masai angKu pembalaranni
tu rarana Yizreel lako bati’na Yehu, sia
angKu pa’dei tu kadatuanna bati’na
Israel.
5 Allo iato la dadi, kumua la Kule’to tu
panana to Israel diong lombok Yizreel.
6 Ma’tambuk pole’omi tu baine
iato anna dadian misa’ pia baine.
Ma’kadami tu Puang lako kalena, Nakua:
Sangai Lo-Ruhama, belanna tae’mo
Kula ungkamasei tu bati’na Israel,
Kuurunganni tang umpa’dei tu salana,
moi misa’ duka.
7 Apa iatu bati’na Yehuda la Kukamasei
sia la Kurampanan tete dio PUANG
Kapenombanna. Apa tae’ angKu la
urrampananni tete dio pana ba’tu
pa’dang ba’tu pa’buno, ba’tu darang
ba’tu pakkanarang.
8 Iatonna disarakki susumo tu Lo-
Ruhama, ma’tambukomi, anna dadianni
tu misa’ pia muane.
9 Ma’kadami tu Puang Nakua: Sangai
Lo-Ami, belanna tangiakomi taungKu sia
iatu Aku tangiaNa’ Puangmi.

10 Apa undinna iatu to Israel la buda
susi karangan dio biring tasik, tu tang
dikemba' disuka' ba'tu diia'. Anna dadi
dio inan dinii umpokadanni tau iato mai
kumua: Kamu te tangia taungKu, inde
dukato la dinii ussangai anakNa Puang
Matua matontongan.
11 La sita'pa tu mai to Yehuda anna to
Israel, unnangka' misa' pangulu, anna
ke'de' lan mai padang iato, belanna la
kapua tu allona Yizreel.
2 1 (1-12) La mikua lako siulu'mi
muane: Ami, sia lako siulu'mi baine:
Ruhama.

To Israel ditibe sia ditarima sule

2:2-23 (2:1-22)

2 (2-1) Parapa'i tu indo'mi, parapa'i,
belanna tangia baineKu sia iatu Aku
tangiaNa' muanena. Da anna lindo batu
massede sia tang ma'bayu la pasandak
salu lako rampanan kapa'.
3 (2-2) Da angKu kalosso'i tu pakeanna
nama'kambelang, sia Kupopa'elo'na susi
tonna mane ditibussanan, da angKu
pasusi padang pangallaran sia Kupadadi

padang rangke sia Kupopa’elo’na mate
ma’rang.
4 (2-3) Sia tae’ angKu kamasei tu
mai anakna, belanna bati’ dadi lan
penggauran sala.
5 (2-4) Belanna mangkamo ma’gau’
sala tu indo’na, sia iatu untambukki
tu pia iato, mesirisan gau’na. Belanna
nakua: La undina’ urrundu’i tu to
kusigau’-salan, iamotu to umbenna’
rotingku sia uaingku, bulu dombaku
sia batang ramingku, minna’ku sia apa
kuiru’.
6 (2-5) Iamoto manassa la Kurompo duri
tu lalanmu sia la Kupaampangi rinding
tembo’, naurungan tae’mo nakabu’tui
lalanna.
7 (2-6) Sia la undi unnula’i tu to nasigau’-
salan, apa tae’ nalambi’i; nadaka’, apa
tae’ naapparanni. Undinna la ma’kada
nakua: La moraina’ male angku sule
lako muane doloku, belanna iatu dolona
mandu melo na iate totemona.
8 (2-7) Apa tae’ natandai, kumua Akumo
tu mangka umbenni gandung, anggoro’
ba’ru sia minna’, sia Aku duka mangka
umpopemba’karanni tu salaka sia
bulaan, tu napake umpenombai Baal.

9 (2-8) Iamoto la Kuala sule tu
gandungKu, ke attu pegandungan sia uai
anggoro' ba'rungKu, ke attunnai, sia la
Kusintak tu bulu dombaKu sia batang
ramingKu, tu la napaluangan kalena.
10 (2-9) Totemo la Kupapayan tu
kamasirisanna dio matanna to nasigau'-
salan, sia tae' tau la ullendokanni lan
mai limangKu.
11 (2-10) Sia la Kupa'dei tu mintu'
kasendeanna, mintu' pa'gauranna, bulan
ba'runna sia allo katorroanna, ondongpi
tu mintu' allo kapuana.
12 (2-11) Attu iato la Kusanggang tu
mai garonto' anggoro'na sia garonto'
arana, tu napobannang ma'kada kumua:
Iamo to tu saroku tu nabenna' to
kusigau'-salan. La Kupopempangala'
napurai mintu' olo'-olo' dio lu padang.
13 (2-12) Susimoto la Kunii unnukungi
diona tu mintu' allo, nanii untunu
pemala' lako mintu' Baal sia umbeloi
kalena ma'sissin, sia ma'manik-ata sia
undi urrundu' to nasigau'-salan, apa iatu
Aku nakalupaiNa', kadanNa PUANG.
14 (2-13) Iamoto manassa la Kunaran sia
la Kusolan tama padang pangallaran sia
la ma'kada malamma'Na' lako kalena.

15 (2-14) Sia la Kuben tu pa’lak
anggoro’na dio, sia iatu lombok Akhor la
Kupopendadi misa’ ba’ba pa’rannuanan.
Sia attu iato la menani pole’ susi tonna
mangura, iamo tonna sun lan mai tondok
Mesir.
16 (2-15) La dadi allo iato, kadanNa
PUANG, la mukua ussangaiNa’ muaneku,
sia tae’mo ammu sangaiNa’: Baalku.
17 (2-16) Ondongpi, la Kupatoyang dio
mai pudukna tu mintu’ sanga Baal,
naurunganni tae’mo nala ussa’bu’i tau
iato mai tu sanganna.
18 (2-17) Iake allo iato la sibasseNa’ tu
olo’-olo’ dio lu padang napomeloi tau
iato mai, sia iatu manuk-manuk dao lu
langi’ sia olo’-olo’ mendonglo’ dao kuli’na
padang. Attu iato la Kule’to tu pana sia
pa’dang sia mintu’ pa’buno lan tondok,
angKu patorro marampa’i tu tau iato
mai.
19 (2-18) Sia la Kupotumaiko tontong
sae lakona, la Kupotumaiko tete dio
kamaloloan sia unnola salunna, tete dio
kamasokanan sia kamamasean.
20 (2-19) La Kupotumaiko tete dio
kamarurusan, ammu tandai tu PUANG.

21 (2-20) Sia la dadi attu iato, kumua
la Kuperangii, kadanNa PUANG, la
Kuperangii tu langi', anna perangii langi'
tu lino.
22 (2-21) Anna perangii lino tu gandung
sia uai anggoro' ba'ru sia minna', na iate
apa iate mai la umperangii Yizreel.
23 (2-22) Attu iato la Kuamboran
Kaleku tu tau iato mai lan tondok
sia la Kukamasei tu Lo-Ruhama
sia Kukua lako Lo-Ami; Ikomo tu
taungKu. Anna ma'kada nakua: Kamu tu
Kapenombangku.

Pa'kaboro'na Hosea lako baine tang maruru'

3:1-5

3 1 Ma'kadami tu PUANG lako kaleku
Nakua: Male pole'ko, mupakaboro'
misa' baine, tu unneloran kalena
napakaboro' to senga', anna pasandak
salu lako rampanan kapa', susi PUANG
umpakaboro' to Israel, tu mentingo lako
kapenomban senga' sia umporai deppa
bua anggoro'.

2 Susi to kualli tu baine iato sangpulo
lima sikele’ salaka sia dalle sisikan
sangome’ sangtangnga.
3 Ma’kadamo’ kukua: La mari’piko masai,
tae’ ammu la ma’gau’ sala, tae’ ammu
la sisola muane, sia tae’ duka kula
urrumbuko.
4 Belanna iatu to Israel la masai torro
tang didatui, tang diarungi, tang
memala’ sia tae’ batu dipodeatanna, tae’
epo’na ba’tu balo’ taunna.
5 Undinnato la mengkatoba’ tu to Israel,
sia undaka’ PUANG Kapenombanna,
sia Daud datunna, na sae mennolo
ma’parondo tu tau iato mai lako PUANG
sia lako kameloanNa, – lan attu la sae.

Peada’ unta’tan to minaa tang maruru’ sia bangsa tang maruru’

4:1-19

4 1 Perangii tu kadanNa PUANG, e to
Israel, belanna den apa Napasalanni
PUANG tu pa’tondokan, belanna tae’mo
kamarurusan, tae’mo kamamasean sia
tae’mo kapaissanan diona Puang Matua
lan tondok iato.

2 Ma’tampakki ropu, mo’rang,
papatean, boko sia pasandak salu
lako rampanan kapa’! Kamasa’garan sia
kaumpatibolloan rara situru’-turu’.
3 Iamoto anna makarorrong tu tondok sia
mintu’ apa lan silayuan sia sipa’du’dunan,
la mintu’ olo’-olo’ dio lu padang, la
manuk-manuk dao lu langi’; ondongpi ia
duka tu bale lan lu tasik siaangan mate.
4 Da naden misa’ tau ma’parapa’ sia
da naden misa’ tau ma’ta’tan, belanna
pa’parapa’Ku diona iko, e to minaa.
5 La songkako, ke allona, sia la pada
songkako tu nabi, ke bonginnai, sia la
Kusanggang tu indo’mu.
6 Iatu taungKu la sanggang, belanna tae’
kapaissananna. Belanna mutumpu tu
kapaissanan, iamoto angKu tumpuko,
damo mutoe toean to minaa dio oloKu;
belanna tae’mo mukilalai tu Sukaran
alukNa Kapenombammu, iamoto natae’
dukamo Kula ungkilalai tu bati’mu.
7 Sabuda-budanna tu tau iato mai,
samandu-mandunna kasalan lako
Kaleku. Iamoto angKu popembalii
kamatunan tu kamala’biranna.

8 Tau iato mai unnappa’ kandena dio mai
kasalanna taungKu sia iatu kamoraianna
ma’palulako kakelokanna.
9 La dipapada to minaa tu to buda.
Iamoto Kula unnukungi diona tu kedona
sia la Kupapakkanni tu penggauranna.
10 La kumande tu tau iato, apa
tae’ anna dia’, la ma’gau’ sala, apa
tae’ namemba’ka’, belanna tae’mo
namakaritutu menomba lako PUANG.
11 Iatu gau’ sala sia uai anggoro’ sia uai
anggoro’ ba’ru umpapusa penaa.
12 Iatu taungKu mekutana lako kayunna,
natekkenna ma’patudu. Belanna
misa’ penaa ma’patudu lako gau’ sala
umpapusa tau iato mai, naurunganni
ma’gau’ sala umboko’i Kapenombanna.
13 Umbaa pemala’ dao lu bottona mintu’
buntu sia umpennoloan pemala’ ditunu
dao lu mintu’ tanete, iamo tu diong
to’ garonto’ pallin, libne sia tarpin,
belanna masakka’ naonganni. Iamoto
anna ma’gau’ sala tu anakmi baine sia
pasandak salu tu minintummi baine.
14 Tae’ angKu la umpapakkanni tu gau’
salana tu mai anakmi baine sia tu
pasandak salunna tu mai minintummi
baine. Belanna ia kalena tu tau iato mai

male senga’ ussolan baine bualang, sia
umpennoloan pemala’ sola to ma’gau’
sala dio to’ dipa’deatainna. Susimo
to tu bangsa tae’ inaanna manassa la
sanggang.
15 Iake la moraikomi ma’gau’ sala, e to
Israel, da anna lakoi sala tu to Yehuda!
Da milao lako Gilgal, sia da milao lako
Bet-Awen, sia da mipalao sumpa dio,
kumua: La lelukraka tuoNa PUANG!
16 Belanna iatu to Israel tang sopati susi
sapi tang sopati. Ma’dinraka la Nakambi’
PUANG susi misa’ domba dio lu padang
kalua’?
17 Iatu Efraim manda’ mengkale’pe’ lako
rapang-rapang dipodeata. Elo’na ia!
18 Iake tae’mo namalango, umpogau’omi
gau’ kadake tang untandai siri’. Iatu
balulangna tau iato mai ungkamali’
tongan kamatunan.
19 Natalimbungmo pani’ angin tu tau
iato mai sia la kasirisan diona mintu’
pemala’na.

Iatu to Israel sola panglalanna la narua kasanggangan, belanna tang maruru’

5:1-7

5 1 Perangii te, e kamu to minaa, sia
parinaai te, e to Israel, sia tananni
talinga, e kamu to lan banuanna datu!
Belanna iatu kamu, la narampoikomi
ukungan, belanna dadikomi poya lako
Mizpa, sia misa’ dalla’ tiballa’ dao Tabor.
2 Iatu to sorong boko’ ungkalimo misa’
patuang lambe’; na Aku nasuale pala’
sola nasangi.
3 Kutandai tu Efraim sia tae’ duka
nakarerungan tu Israel dio oloKu.
Tonganna totemo ma’gau’ salamoko, e
Efraim, sia urruttakkimoko kalemu, e
Israel.
4 Tae’ anna eloranni tu penggauranna
la mengkatoba’ lako Kapenombanna.
Belanna den penaa pa’gau’ sala torro lan
ba’tengna, sia tae’ natandai tu PUANG.
5 Iatu kamatampoanna Israel kendek
duka dio tingayona la titanan sa’bi
umpasalai. Iamoto anna songka tu Israel
sola Efraim natumang kakadakeanna.

Iatu Yehuda la songka duka sola tau iato mai.
6 Tau iato mai male undaka' PUANG umbaa domba sola bembe'na sia sapinna, apa tae' nala ungkabu'tui. Napatoyangmo Puang tu Kalena dio mai tau iato mai.
7 Umpogau'mo tang maruru' tu tau iato mai lako PUANG, belanna kianak bule'mo. Iake nalambi' (oi) bunga' sombona bulan ma'din narampoi kasaburan sisola tu mai iananna.

Iatu kadirampanan tete dio mannari pengkatobaran

5:8–6:3

8 Pannonikomi napiri tanduk dio Gibea sia tarompe' dio Rama! Unnarrakkomi dio Bet-Awen diona kasirarian! Naula'ko ualimmu, e Benyamin!
9 La mempadang lo'bang tu Efraim, ke allo kadiukungan. La Kupa'peissanan tu apa mangka dipamanassa la urrampoi tu mintu' suku Israel.
10 Iatu mai arung Yehuda butungmo to umpalele katonan padang. Lako tu tau

iato mai la Kubarrakan tu kare'dekan
ara'Ku butung to uai.
11 Iatu Efraim dipakario-riomo, sia
disanggangmo napobua' salunna,
belanna naala penaanna male unturu'
apa tae' gai'na.
12 Iamoto angku susi busung lako Efraim
sia susi pasi lako bati'na Yehuda.
13 Iatonna perasai sakinna tu Efraim,
sia iatonna ussarroan bundangna tu to
Yehuda, malemi tu Efraim lako Asyur sia
mesua lako datu Passirarian. Apa tae'
anna iate umpamalekekomi, tae' anna ia
la umpamondoi tu bundangmi.
14 Belanna susiNa' misa' singa lako
Efraim sia susi misa' singa mangura lako
bati'na Yehuda. Aku, Akumo la usserek-
serekki, Kumane male; la Kusintak,
natae' misa' tau la urrampananni.
15 La maleNa', angKu sule lako inangKu,
sae lako ussa'dingna salana sia undaka'
oloKu; ianna kapussakan tu tau iato mai,
manassa la mamali' tonganmo penaanna
umpeagi'Na'.

6 1 Maikomi, anta sule lako PUANG!
Belanna Iamo mangka usserek-
serekki', sia Ia la umpamondoki', Ia
umbambaki', sia Ia la umbimbinki'.

2 Naupu’ duang allo to, Napatuoki’
sule, ke allo ma’pentallunna
Napamalimbangunki’, anta tuo dio
oloNa.
3 Moraiki’ untandai tu PUANG,
tapengkullei untandai. Tonganna la
bu’tu lako kaleta, susito kabu’tuanna
arrang melambi’. Attu iato Nata’paiki’
susito uran, susito uran undi, tu ussakka’i
padang.

Iatu to Israel bati’ to bulituk

6:4-11

4 Apara tu la Kugaurangko, e Efraim?
Apara tu la Kugaurangko, e Yehuda?
Belanna iatu kamamalirammu susi bang
gaun melambi’ sia susi damo’ tu pa’de,
ke mane berre’i allo.
5 Iamoto Kupasisikki kada tu tau iato
mai nalopian mintu’ nabi, sia Kupongko
kada sun dio pudukKu. Iatu ukungan
urrampoikomi susi arrang melambi’.
6 Belanna nakalo’ penaangKu tu
kamamaliran, tangia pemala’ pangrere’;
sia kapaissanan diona Puang Matua,
tangia pemala’ ditunu pu’pu’.

7 Apa untengkaimo basse tu tau iato mai
susi Adam; inde to dio nanii umpogau'
tang maruru' lako Kaleku.
8 Iatu Gilead misa' tondok ponno patoro'
buku, naponnoi katibolloan rara.
9 Iato tuntunan to minaa mangodo'
susito pa'gora', umpatei tau dio lu lalan
lako Sikhem. Inang umpogau' gau' liu
kadake tu tau iato mai.
10 Dio lu bati'na Israel Kutiro tu apa
megi'giran: inde to dio nanii Efraim
ma'gau' sala sia Israel urruttakki kalena.
11 Sia iko duka, e Yehuda,
dipasakkarammoko tu bura padang, ke
Kupopembalii sule tu dalle'na taungKu.

Katangmengkatobaranna to Efraim

7:1-16

7 1 IangKu la umpakatanai sule tu
to Israel, la payan tu kakelokanna
Efraim sia kakadakeanna Samaria.
Belanna ma'pakena bang: tama bang
tu to boko, anna mangrampa tuntunan
pa'gora' dio salian.
2 Tae' nakilalai, kumua iatu mintu'
kakadakeanna Kupalan penaa. Totemo

natikuimo gau’ kadakena, sia dio
nasangmo oloKu.
3 Napasende kakadakeanna tau iato mai
tu datu sia mo’rangna tu mai arung.
4 Mintu’ tau iato mai pasandak salu lako
rampanan kapa’, butung to dapo’ tang
pa’de apinna, moi na iatu to unggaragai
roti tae’mo umpadukku apinna, belanna
ullemun ta’pung, sae lako messu’mo.
5 Iatonna allo kapuana datunta,
napelangoi uai anggoro’ tu mai arung.
Natadoan limanna tu to tae’mo apa
nadampang.
6 Apa napamalassu tu penaanna tete
dio pa’pakena butung to dapo’; moi
anna mamma’ situ’turan bongi tu to
unggaragai roti, melambi’o to malassu
bang tu dapo’ susi api ma’lana-lana.
7 Iatu mintu’ tau iato mai malassu susi
dapo’. Pura namangsanni tu mintu’
to ma’parentana, sia mintu’ datunna
tibambangmo mate. Moi misa’ tau dio lu
tau iato mai tae’ nameongli’ lako Kaleku.
8 Iatu Efraim umpasirau kalena
mintu’ bangsa. Iatu Efraim susi misa’
pa’ranggina tang dibaliangan.
9 Napurai to salian lembang tu
kamawatanganna, apa tae’ nasa’dingi.

Ondongpi nasitutu’imo uban, apa tae’
naissanni.
10 Sia iatu matampona Efraim kendek
dio tingayona titanan sa’bi umpasalai.
Apa tae’ namengkatoba’ lako PUANG,
Kapenombanna, sia tae’ nadaka’i tu
Puang, moi narampoi te mintu’na apa
iate.
11 Susi bang bu’ku’ baga tu Efraim,
tae paissanna. Natambai tu Mesir la
untundui, namaleo lako Asyur.
12 Ianna male lako, la Kusalokko’i
dalla’Ku tu tau iato mai. La Kutobangan
tu tau iato mai susi manuk-manuk
dao mai langi’. Ianna marekomo tu
tuntunanna, Kutingkanmi.
13 Upu’ allona tu tau iato mai, belanna
male umboko’iNa’! Sumpu sumandakna,
belanna sepangmo dio mai Kaleku. Moi
mangkamo Kurampanan, tontong duka
ma’kada mo’rang lako Kaleku.
14 Tae’ duka nadio mai penaanna tu
tau iato mai metamba lako Kaleku, ke
sumarroi dao patindoanna. Natori’-tori’
piso tu kalena umpalaku gandung sia uai
anggoro’ ba’ru; pabali-bali tongan tu tau
iato mai lako Kaleku.

15 Moi Kuada'i sia Kupamawatang tu
takia'na, apa nenne' bang untangnga'
kadake unneaNa'.
16 Messaile sia tu tau iato mai, apa tae'
nalu langngan; butungi to misa' pana
disanga melo, apa tae'mo gai'na. Iatu
mai arungna la tibambang nakande
pa'dang natumang kada layukna.
Dionamo to nanii tau ullo'boi lan lu
tondok Mesir.

Mareke'mo tu kasangganganna Efraim

8:1-14

8 1 Padioi pudukmu tu napiri tanduk.
Susi misa' langkan maega tu
kasanggangan sae urrampoi banuanNa
PUANG! Belanna natengkaimo tau iato
mai tu basseKu sia nabali-bali tu Sukaran
alukKu.
2 Tau iato mai metamba lako Kaleku,
nakua: O Kapenombangku. Kami te, to
Israel, kitandaiKomi.
3 Untibemo maelona tu to Israel; iamoto
anna ula'i uali.
4 Unnangka'mo datu, apa napasalianNa',
sia unnangka' arung, natae' Kuissanni.

Iatu mai salakana sia bulaanna
nagaragamo rapang-rapang dipodeata
napourunganni dipisanni.
5 Iatu anak sapimmu apa megi'giran, e
Samaria! Dukku tu kasengkeangKu la
urrampoi tu tau iato mai. Sangapapira tu
tau iato mai tang la ma'din diseroi?
6 Tonganna bu'tu dio duka mai Israel,
tu misa' apa nagaraga pande, apa
tangia misa' kapenomban. Tonganna la
dinisak-nisak tu anak sapi Samaria.
7 Belanna unnambo'mo angin tu tau iato
mai, tae' duka nasalai tang talimpuru'
napolean: la langko tu gandung, iamo
tananan, tu tang la umpaden ta'pung;
moi naden issinna, to tama sae la
unnampello'i.
8 Diampello'mo tu Israel. Totemo diomo
lu mintu' bangsa susi misa' pareanan, tu
moi misa' tau tae'mo umporai.
9 Belanna malemo lako Asyur. Iatu misa'
keledai lampung messarak ia, apa Efraim
umpatassu' pamengan la napa'gau' –
salan.
10 Moi anna tarima pamengan dio lu
mintu' bangsa, manassa la Kurampun
tu tau iato mai; sidi'ri la naappa'

kenarannuanni tu kada pangra’ta’na
datunna mintu’ arung.
11 Manassa budamo tu inan pemalaran
napabendan Efraim la umpogau’ kasalan;
mintu’ inan pemalaran iato napake la
umpogau’ kasalan.
12 Moi angKu surasanni pessangpulo
sa’bunna tu Sukaran alukKu, apa inang
nasanga iate apa iate lu dio mai to tama
sae.
13 Umpennoloan pemala’ tu tau iato mai,
iamo tu duku’, anna kandei. Apa tae’
nakalo’i penaanNa PUANG to; totemo
Nakilalaimo Puang tu kakadakeanna
tau iato mai sia Naukungi diona tu
kasalanna; la sule tu tau iato mai lako
Mesir.
14 Ondongpi nakalupaimo Israel tu To
tumampana sia umpabendan tongkonan
layuk, tonna marassan to Yehuda
umpebudai kota ditambakuku. Apa
la Kupasonglo’ tu api tama kota iato
mai, anna purai nakande tu mintu’
tambakukunna.

Tae’ kamenomban dio lu tondok senga’

9:1-9

9 1 Da musende-sende, e Israel, ammu
mela’tek-la’tek, susi mintu’ bangsa,
belanna sorong boko’moko dio mai
Kapenombammu sia pasandak salu lako
rampanan kapa’, ammu kamorai saro
gau’ sala dao lu mintu’ panglulluran
gandung.
2 Iatu panglulluran sia pa’parran
anggoro’ tae’mo nala umpabu’tuanni tu
apa dikande sia diiru’ sia la napakenamo
uai anggoro’ ba’ru.
3 Tae’mo nala torro lan tondok PUANG tu
tau iato mai, sangadinna iatu Efraim la
sule lako Mesir, sia la ungkande apa tang
masero dio lu Asyur.
4 Tae’ anna untedokan uai anggoro’
PUANG tu tau iato mai, sia tae’ anna
alai penaanNa Puang tu pemala’
pangrere’na; disanga kande ro’ lako
kalena tau iato mai; mintu’ tau tu
ungkandei urruttakki kalena, belanna
iatu roti iato la napokandena siamo, sia

tae’ anna ma’din dibaa tama banuanNa PUANG.
5 Apara la mipogau’, ke allo kapua sia
iake allo pa’gauranNa PUANG?
6 Belanna, moi anna tilendok dio mai
kasanggangan, la narampun duka Mesir,
sia la napeliang Memfis. Ria la ussitutu’i
tu ianan salakana sia duri la tuo lan lu
tendana.
7 Saemo tu allo kadiukungan, saemo tu
allo pa’papakkan. La naperasai to Israel
te iannate. Iato nabi iato baga sia iatu
to natamai penaa bomboan, napobua’
kakapuanna kakadakeammu sia belanna
kakapuanna tu kamabirisan.
8 Iatu to ma’kampana Efraim dio
oloNa Kapenombangku, iamo nabi –
misa’ poyana to ma’poya dio mintu’
lalanna, sia kamabirisan lan banuanNa
Kapenombanna.
9 Lendu’ ia kadakena penggauranna, susi
lan allona Gibea: La Nakilalai Puang
tu kakadakeanna sia la Naukung tu
kasalanna.

Efraim tang membati’

9:10-17

10 Kukabu’tuimo tu Israel susi bua
anggoro’ dio padang pangallaran;
iatu nene’ to dolomi Kutiro susi bua
ara bunga’, iamotu pamulanna dio
garonto’ ara. Apa tau iato mai male lako
Baal-Peor, sia mengkaola lako deata
mesirisan; iamoto megallian tu tau iato
mai susitu apa nakamali’.
11 Iatu kamala’biranna Efraim la mettia’
male susi manuk-manuk; tae’mo tau la
dadi, tae’mo tau la ma’tambuk, iatu inan
tau tang la kasampean.
12 Moi umpelobo’i pia muane tu tau iato
mai, la Kupasisayuran, naurunganni moi
misa’ tau tae’mo torro. Manassa upu’
allona tu tau iato mai, ke untoyangammo’
Kaleku dio mai.
13 Iatu Efraim, susitu mangka Kutiro,
butung Tirus, tu ditanan lan misa’ pa’lak;
apa totemo inang la nasorong Efraim tu
anakna lako to papatean.
14 Benni tau iato mai, o PUANG, tu
sipatunna la Mibenni: benni tau iato mai

tu inan tau tang kasampean sia susu
tang sekka'.
15 Mintu' kakadakeanna sirampun dio
Gilgal, iamoto inde dukato dio Kunii
ungkabiri'i tu tau iato mai; belanna
penggauran kadakena, angKu la unnula'i
lan mai banuangKu. Sia tae'mo angKu
kamasei; mintu' arungna pabali-bali
nasang.
16 Iatu Efraim dipandasamo sia
marangkemo tu daka'na; tae'mo anna la
membua. Ianna la kianakpa, manassa la
Kupatei tu sun dikalena tu napakaboro'.
17 La Natibe Kapenombangku tu tau iato
mai, belanna tae' naperangii; iamoto
anna salamba salao dio lu mintu' bangsa.

Iatu kamenomban lako rapang-rapang dipodeata dipakasiri'

10:1-8

10 1 Iatu Israel misa' garonto'
anggoro' loboran; satarri'-
tarri'na tu buanna, sanarangngan-
rangnganninna tu inan pemalaranna,
samelo-melona tu padangna, sanaballo-
balloinna tu batu dipodeata.

2 Mo’rang tu penaanna, totemo la
napassan tu bua kasalanna: la
Nasanggang Puang tu inan pemalaranna
sia la Naro’pok tu mintu’ batu
dipodeatanna.
3 Inang ma’kada tu tau iato mai
totemo, nakua: Tae’ datunta – apa iake
tae’i takataku’ PUANG, apara ma’din
napogaurangki’ tu datu.
4 Tau iato mai ma’kada tang kebattuan:
umpalao sumpa tang tongan sia untanan
punala basse. Sia la bu’tu tu ukungan
susi lelating tuo lan lu gorri’ pa’lak.
5 Belanna anak sapi dio Bet-Awen anna
selang tu to umpa’tondokki Samaria;
ondongpi iatu to buda mario-rio tu diona
to, sia silallakan to minaa umpengkaolai
rapang-rapang dipodeata, belanna
sisayurammo kamala’biranna.
6 Ondongpi iatu kalena dibaa duka
lako Asyur, la dipennoloan lako datu
Passirarian. La matuna tu Efraim
sia la kasirisan tu Israel napobua’
pa’tangngaranna.
7 La disanggangmo tu Samaria; iatu
datunna susi to bulisak naangan uai
male.

8 La disanggang tu inan madao dinii
memala’ dio Awen, tu napokasalan
Israel. La nakabu’ duri sia a’da’ tu inan
pemalaranna. Anna ma’kada tu tau iato
mai lako buntu, kumua: Samboikan sia
lako tanete, kumua: I’pinnikanni!

La diukung tu to Israel susito Gibea

10:9-10

9 Tempon allonapa Gibea, mupogau’mo
kasalan, e Israel. Tontong bangkomi
umpengkaolai tu iannato. Tang
nalambi’raka dio Gibea tu tau iato mai tu
kasirarian unneai tu to tang mekaaluk
unturu’ pa’poraiangKu?
10 Manassa la Kupandasa, anna sirampun
tu mintu’ bangsa unneai, sia la dipandasa
tu tau iato mai natumang tu kasalanna
da’dua.

Tae’ nadadi tu apa Narannuan PUANG **diona Efraim**

10:11-15

11 Iatu Efraim misa’ sapi mangura
diada’imo, tu moraimo dipanglulluran:
apa Kukasayangi tu sokkong melona. La

Kuayokai tu Efraim, sia la dipa'tengkoan
tu Yehuda sia la dipassalagan tu Yakub.
12 Mangambo'komi situang
kamalamburan, mebura padangkomi
situang kamamasean, bungka'komi
padang ba'ru. Iake susito, nalambi'mo
attunna la undaka' PUANG, kumua
anNa sae sia umpasaeangkomi uran
kamaloloan.
13 Untengkomokomi katangmekaalukan
sia urrampunmokomi kakadakean;
ungkandemokomi bura padang
kamo'rangan, belanna murannuammo tu
lalanmu sia kabudanna to lalongmu.
14 Iamoto anna dadi tu kamarukkan
unnea bangsamu, sia la disanggang tu
mintu' kota bentengmu, susi Salman
ussanggang Bet-Arbel, tonna bendan
kasirarian, tonna pessambakanni tu
indo' sola anakna.
15 Iatu iannato buntu tumangna Betel
sia pa'pobua'na kaliuan kadakemi. Ianna
tilalekmo masiang, iatu datu Israel la
disabu'imo.

KamamaseanNa PUANG **sia ukunganNa lako bangsa iato**

11:1-6

11 [1] Iatonna piapa tu Israel,
Kupakaboro’ sia Kutambai tu
anakku dio mai Mesir.
[2] Saditamba-tambainna tu tau iato
mai, sauntoyang-toyanganora kalena;
memala’ lako mintu’ Baal sia mantunu
dupa lako mintu’ rapang-rapang
dipodeata dipa’.
[3] Aku unnada’i lumingka tu Efraim, sia
Kukayun, apa tae’ naakui, kumua Aku
umpamalekei.
[4] Ulang tau Kurendenanni tu tau iato
mai sia Kupori pepori kamamasean;
iatu penggaurangKu lako kalena butung
to manglendokan ayoka sia kambu dio
mai popona. TukkuNa’ untiroi sia Kuben
kande.
[5] Tae’raka pa’tangngaranna sule lako
Mesir? Manassa Asyur la undatui,
belanna manoka mengkatoba’ tu tau iato
mai.
[6] Iatu pa’dang la unta’pai tu mai kotana
sia la ussanggangi tu salli’ babangan

kotana sia la naimbakan tiku lao, natumang pa’tangngaranna.

Iatu kamamasean undaoanni kama’paolaian salu

11:7-11

7 Manassa iatu taungKu tontong bang memboko’ dio mai Kaleku. Moi anna meongli’ langngan PUANG, inang tae’ Nala unnendekanni.
8 Umba la Kukua ussa’biangangko, e Efraim, umba la Kukua ussorongko, e Israel? Umba la Kukua ussa’biangangko susi Adma, sia la umpapadako Zeboim? Tibalik senga’omo tu penaangKu, anna tiakka’ tongan tu kamamaseangKu.
9 Tae’ angKu la umpalanda’i tu kasengkean dukkungKu, tae’ra angKu tarru’ la ussanggangi tu Efraim. Belanna Akumo tu Puang Matua tangia tolino, maindanNa’ lan lu tangngami, sia tae’ angKu la sae situang kasengkean dukku-dukku.
10 Iatu tau iato mai la undi urrundu’ PUANG, la umburrung-burrung susi singa. Iake umburrungI, iatu mintu’ pia

muane la sae dio mai rampe matampu’
sipa’parondoan.
11 La sae sipa’parondoan susito manuk-
manuk dio mai Mesir sia susito bu’ku’
dio mai tondok Asyur, angKu patorroi lan
banuanna, kadanNa PUANG.

Kasalanna Efraim sola Yakub, nene’ to dolona

11:12-12:14 (12:1-15)

12 (12-1) Nalilingi bangMo’ Efraim
ma’kada mo’rang sia bati’na Israel
ma’pakena bang – na iatu Yehuda
tontong bang umbali-bali Puang Matua
sia To tarru’ maindan, tu maruru’ bang.
12 1 (12-2) Iatu Efraim umpodia’
angin sia situ’turan allo unnula’
angin matallo; napapa’i bang tu
kamo’rangan sia kasanggangan.
Untanan basse sola Asyur na iatu minna’
dibaa lako Mesir.
2 (12-3) Den kara-karaNa tu PUANGna
Yehuda: iamoto anNa ukungi tu Yakub
sitinaya kedona sia la Napapakkanni
sitinaya penggauranna.
3 (12-4) Lan bang siapa pa’tambukanna
indo’na anna pakenami tu siulu’na, na

iatonna matona’mo sibobo’mi Puang Matua.
4 (12-5) Sibobo’mi misa’ malaeka’, anna patalo. Tumangi’mi sia mengkamoya umpalaku kamaturu-turuan lako Puang. Nakabu’tuimi tu Puang dio Betel, na dio Nanii ma’kada tu Puang lako kaleta,
5 (12-6) iamo tu PUANG, Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, PUANG tu sanganNa.
6 (12-7) Iamoto tibalikmoko sule lako Kapenombammu, karitutui tu kamasokanan sia katonganan sia tontongko ma’rannuan lako Kapenombammu.
7 (12-8) Iatu Kanaan – lan lu limanna tu timbangan ma’pakena, ia umpogau’ pakira-kira.
8 (12-9) Apa ma’kada tu Efraim nakua: Tonganna, sugi’mo’, na iatu kasugirangku daka’kumo; iatu mintu’ daka’ku, tae’ nadiappa’ tu kakadakean dio kaleku, tu disanga kasalan.
9 (12-10) Apa Akumo tu PUANG, Kapenombammu, tempon dio mai tondok Mesir. La Kupatorro pole’ko lan tenda, susi tonna allo kasirampunan.

10 (12-11) Sia la ma’kadaNa’ lako mintu’
nabi sia la Kupabuda tu patiro mendeata
sia la ma’kadaNa’ lan pa’pasusian
nalopian mintu’ nabi.
11 (12-12) Moi inan kakadakean tu
Gilead, anna tae’ pissanmo gai’na tu
pa’tondokanna; moi anna pemalaranni
tau tu sapi laki dio Gilgal, ia duka tu inan
pemalaranna la susimo batu ditombon
diong kalo’ pa’lak.
12 (12-13) Iatu Yakub mallaimo lako
padang Aram, sia iatu Israel dikurinni,
la urrampanni kapa’ tu misa’ baine, sia
belanna la urrampanni kapa’ tu misa’
baine, anna mangkambi’ domba.
13 (12-14) Apa tete dio misa’ nabi anNa
solanni PUANG tu to Israel lan mai Mesir,
sia tete dio misa’ nabi anna dikambi’i.
14 (12-15) Iatu Efraim mepa’diran tongan
penaa, apa Puangna umpasuleanni tu
rarana sia umpabala’i tu kamatunan
napogau’ lako Puang.

Kare’dekan ara’Na PUANG **urrampoi Efraim**

13:1–16 (13:1–14:1)

13 [1] Iake ma’kadai tu Efraim,
tiramban tu tau, anna matande
dio lu to Israel, apa natumang Baal,
iamoto nakasalan, anna mate.
[2] Totemo napatontong duka umpogau’
kasalan sia nagaragai rapang-rapang
dipodeata dipati’no’ tu salakana, iamo
tu rapang-rapang dipodeata nagaragai
unturu’ inaanna; mintu’nato panggaraga
pande bulaan. Napokadammi tau tu
diona tau iato mai: iatu to memala’,
iamo unnudung anak sapi.
[3] Iamoto anna la susi bang to gaun
melambi’ sia susi damo’, tu pa’de, ke
mane berre’i allo, sia susito ta’pian
nasarombonan angin, sia susito rambu
tassu’ dio pentiroan.
[4] Apa Akumo tu PUANG,
Kapenombammu, tempon dio mai
Mesir, tae’ Kapenomban mutandai
sangadinna Aku sia tae’ misa’ to
merampanan sangadinna Aku.

5 Kutandaimoko lan padang pangallaran,
lan padang mampu’.
6 Iatonna dikambi’imo, dipedia’imi
tu tau iato mai. Iatonna dia’mo
umpamadaomi penaanna: iamoto anna
tang ungkilalaiNa’.
7 Iamoto angKu butung singa lako tau
iato mai, angKu mangodo’ susito arimau
buluh dio to’ lalan.
8 La Kudammak tu tau iato mai susito
beruang sisayuran anakna, Kuserekki tu
barangkangna, angKu ampello’i susito
singa birang, anna olo’-olo’ dio lu padang
umbesse-besei.
9 Iamoto tu kasanggangammu, e
Israel, belanna mubali-baliNa’ tu
Topatunduammu.
10 Umbamira tu datummu, tu la
urrampanangko lan mintu’ kotamu, sia
umbamira tu to ma’parentamu – e iko tu
mangka ma’kada kumua: Benna’ misa’
datu sia ba’tu pira-pira arung.
11 Kubenmoko misa’ datu situang
kasengkeangKu sia Kuala pole’ situang
kamagalliangKu.
12 Iatu kakadakeanna Efraim manda’mo
dinanna sia iatu kasalanna dipalumpunni
melomo.

13 Narampoi saki susi baine mangurria’,
apa iatu Israel susi misa’ pia tang
paissan; ianna attunnamo la dadi, tae’
naditibussanan.
14 La Kurampananraka tu tau iato
mai dio mai kuasanna lino to
mate, sia la Kula’bakraka dio mai
kamatean? E kamatean, umbamira tu
ropummu, e lino to mate umbamira tu
pasanggangammu? Tang natandaimo
matangKu tu kamamasean.
15 Moi anna maloboran dio lu to
massiulu’, la sae duka tu angin dio mai
rampe matallo, iamo tu anginNa PUANG,
tu kendek dio mai padang pangallaran,
naurunganni iatu kalimbuangna ma’ti sia
iatu mata uainna be’ko’ tongan; narampa
tu mai ianan ballo napalumpunni.
16 (14-1) Iatu Samaria la umpassanni
tu salana, belanna pabali-balimo lako
Kapenombanna. La tibambang tu
tau iato mai nakande pa’dang sia la
dipessambakan tu mai anak bitti’na sia
iatu mai baine ma’tambukna la ditesse
tu pa’tambukanna.

Kamengkatobaran sia pangallonan

14:1-8 (14:2-9)

14 [1](14-2) Mengkatoba'ko, e Israel,
lako PUANG, Kapenombammu,
belanna tete dio kakadakeammu, ammu
tisumbang.
[2](14-3) Saemokomi umparampoi tu
pangakuan kasalan, sia mengkatoba'
lako PUANG, ammi ma'kada lako
Kalena kumua: Pa'dei nasangi tu mintu'
kakadakeangki, ammi katuru-turuikan;
kipennoloammo tu pangakuan dio
randan pudukki butung to sapi laki
dipangurrandean.
[3](14-4) Tae'mo anna Asyur tu la
urrampanangkanni, tae'mo angki la
ma'darang. Sia tae'mo angki la ma'kada
lako panggaraga limangki kumua: O
Kapenombangki! Belanna diori mai
Kalemi nanii unnappa' kamamasean tu
pia biung.
[4](14-5) La Kuparapa' tu
kamembokoranna tau iato mai, la kalebu
tallang tu penaangKu ungkamasei,
belanna iatu kasengkeangKu toyangmo
dio mai kalena.

5 (14-6) La butungNa’ to ambun lako
to Israel, anna menta’bi susi bunga
bakung, sia la merrorro tu aka’na susi
Libanon.
6 (14-7) Marambak tu mintu’ tarukna;
iatu kameloanna la susi kayu
saitun sia iatu busarungngu’na
susi busarungngu’na Libanon.
7 (14-8) Tau iato mai, tu torro
umpentionganni, natananni pole’
gandung. Ondongpi la menta’bi susitu
garonto’ anggoro’, nakalelean susito uai
anggoro’ Libanon.
8 (14-9) E Efraim, la siapaRa’ tu mintu’
rapang-rapang dipodeata? – Kutanding
talingamo sia Kupenunumo, – Akumo tu
butung kayu sanoba’ tu tontong maluna,
dio Kaleku tu nanii bu’tu buammu.

Ma’katampakanna pa’pakilala

14:9 (14:10)

9 (14-10) Minda-minda kinaa, la
naparinaa te mintu’nate! Minda-minda tu
matarru’ la nasanda tonganni. Belanna
iatu lalanNa PUANG malolo; naolai mintu’
to malambu’, apa napotilende’ mintu’ to
patodo tinting.

YOL

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia tu kadanNa PUANG tu
rampo lako Yoël, anakna muane
Petuel.

Kasanggangan naparampo batik umpa’peissananni lako to Yehuda tu allo pa’paolaian salunNa PUANG

1:2–2:11

[2] Perangiimi, e mintu’ pekaamberan, sia
tananni talinga, e mintu’ pa’tondokan!
Kela den lenni nadadi tu apa susite tonna
attummi, ba’tu iatonna linona nene’ to
dolomi.
[3] Uleleananni tu apa iate lako mintu’
anakmi; sia iatu anakmi la naulelean
duka lako anakna sia anakna tau iato mai
la ullelean pole’oi lako bati’ siosso’na.
[4] Iatu apa nasesa batik pa’benga’,
nakande batik pa’kande; iatu apa

nasesa batik pa’kande’ nakande batik pa’ampello’; iatu apa nasesa batik pa’ampello’ nakande batik pa’kasopu.
5 Pana’dingkomi, e to pa’malangoan ammi tumangi’, sia sumarrokomi, e pangiru’ uai anggoro’ diona uai anggoro’ ba’ru, belanna disintakkimo dio mai pudukmi.
6 Belanna ke’de’mo male tu misa’ bangsa la ullaoi tu padangKu, misa’ bangsa matoto’ sia tang dikemba’ budanna; iatu isinna susi isi singa sia iatu torana susi tora singa birang.
7 Iatu garonto’ anggoro’Ku napopendadi apa megiangan sia kayu araKu nasa’pek-sa’pek, napekuli’i tu mintu’ pa’pakna sia natibe; iatu mai tangkena sibusammo.
8 Sumarroko butung misa’ anak dara ma’karoro’ belanna sikampanna tonna mangura.
9 Iatu kande dipemalaran sia pemala’ pantedok dialai dio mai banuanNa PUANG; iatu mintu’ to minaa, iamo tu to untoe pentoeanNa PUANG rossomo penaanna.
10 Sanggangmo tu pa’lak; makarorrongmo tu padang, belanna mangsan nasangmo tu gandung,

ma’timo tu uai anggoro’ ba’ru sia
meremo tu minna’.
11 Bangngo ara’na tu mintu’ to lako
padang sia sumarro tu mintu’ to
ma’palak anggoro’ diona gandung sia
dalle sisikan, belanna iatu bura padang
tallanmo.
12 Marangkemo tu garonto’ anggoro’ sia
malayumo tu garonto’ ara; iatu garonto’
dalima sia ia duka tu garonto’ koroma sia
garonto’ appel, mintu’ kayu dio padang
malayu nasangmo. Tonganna masiri’mo
tu kaparannuan, anna mallai dio mai
ma’rupa tau.
13 Ma’tambeke’komi sia unnurrukkomi,
e kamu mintu’ to minaa; sumarrokomi
e mintu’ to untoe pentoean dio inan
pemalaran; maikomi ammi ma’bongi
ma’pote dibolong, e kamu to untoe
pentoeanna Kapenombangku, belanna
iatu kande dipemalaran sia pemala’
pantedok dipatoyang dio mai banuanNa
Kapenombammi.
14 Pamaindanni tu misa’ allo pa’puasan,
pasirampunni tu misa’ kasirampunan
kamenomban; e kamu pekaamberan,
rampunni tu mintu’ tau lan tondok lako

banuanNa PUANG, Kapenombammi sia
metamba-tambakomi lako PUANG.
15 A’a tu allo iato! Belanna mandappi’mo
tu alloNa PUANG; saemo tu allo iato susi
kasanggangan lu dio mai To umpoissan
angge maritik.
16 Tae’raka naka’tu tu mintu’ kande dio
mai pentirota? Sia ka’tu dukamo tu
kaparannuan sia la’tek lan mai banuanNa
Kapenombanta.
17 Mintu’ tu lise’ banne tikkurrungmo
diong to’ apa’ litakna; mintu’ tu alang
sanggang; mintu’ tu palipu’ tiserang-
serangmo, belanna malayu nasangmo tu
mintu’ gandung.
18 A’a, tumbai sarrona tu mintu’ patuoan!
Mintu’ tuntunan sapi male-male bang,
belanna tae’mo padang kariuanna;
sia ia duka tu mintu’ tuntunan domba
mandasa.
19 Lakori Kalemi, o PUANG, kunii
metamba, belanna napoppongimo api tu
kariuanna dio lu padang pangallaran, sia
nalepa’i api tu mintu’ garonto’ kayu dio
lu padang.
20 Ondongpi mintu’ olo’-olo’ dio lu
padang mentingara langngan Kalemi
ma’peagi, belanna ma’timo tu salu’-salu’

sia napoppongimo api tu kariuanna dio
lu padang pangallaran.
2 [1] Pannonii tu napiri tanduk dao Sion,
sia rembangi tu katto'-katto' dao
buntu maindanKu! La ma'parondo tu
mintu' pa'tondokan, belanna saemo tu
alloNa PUANG. Belanna mandappi'mo!
[2] Iamotu misa' allo kamalillinan sia
kapi'tukan, misa' allo saleburan sia
lillinan parrak. Susi arrang allo berre'
ussamboi mintu' buntu, susi dukamo
to tu misa' bangsa makamban sia
mawatang. Tae' lenpa susinna tempon
dio mai sia tae' dukamo nala den, ke
attu undi sae lako osso' situran-turan.
[3] Dio tingayona den tu misa' api tontong
ma'kande, nadio boko'na tu dukku
api ma'pamampu'; iatu padang dio
tingayona susi pa'lak Eden, sia dio
boko'na padang lo'bang sanggang; moi
misa' duka apa tae' natilendok dio mai
kalena.
[4] Iatu rupanna susi darang sia ma'dondo-
dondo susi darang dipatetta'.
[5] Mengkondong-kondong dao lu botto
buntu susi kareta magaluntu'-luntu',
susito api sikane'tekan ungkande

dalame, susito misa’ bangsa mawatang
ma’pampang la parari.
6 Iatu mintu’ bangsa ma’parondo dio
tingayona, sia pa’de rupa tu mintu’ tau
napobua’ kamatakuran.
7 Susito pa’barani tu tau iato mai
ma’dondo-dondo, susito parari
ungkendekki rinding tembo’, anna male
tarru’, pantan unturu’ lalanna, tae’
nasidoloan len.
8 Tae’ nasisi’pin-si’pin tu tau iato mai,
sangadinna pada tarru’ umpeloloi
lalanna, sia moi den pa’buno lan lu
tangnga tarru’ bang tu tau iato mai; tae’
napopa’elo’nai lo’bang tu tibangna.
9 Nalaoi tu kota, anna ma’dondo-dondo
dao rinding tembo’, tau iato mai unteka’
banua, anna tama pentiroan susi to
boko.
10 Dio tingayona tigega’ tu lino sia
gumalugu tu mintu’ langi’: iatu mata
allo sia bulan napamalotong sia mintu’
bintoen tae’ napasombo arrangna.
11 Napakapua PUANG tu gamaranNa, dio
tingayona mintu’ surodadunNa, belanna
lendu’ ia budanna tu surodadunNa;
iatu surodadunNa mawatang umpalalo
kadanNa; ondongpi iatu alloNa PUANG

kapua sia tarru’ metakuran! Mindara ma’din la umpatananni?

Pa’pakilala la mangaku sala sia mengkatoba’

2:12-17

12 Apa moi totemo den dukapa tu kadanNa PUANG, Nakua: Palantuk tonganni tu penaammi mengkatoba’ lako Kaleku situang ma’puasa sia tumangi’ sia umbating.
13 Sessei tu penaammi, da na iatu tamangkalemi sia mengkatoba’komi lako PUANG, Kapenombammi. Belanna sumpu mamase sia sa’pala buda tu Puang, kalando pesuka’ sia kapua kamasokananNa, sia Napenassanni tu diona kamandasan.
14 Mindara unnissanni, den sia manii upa’ anNa sule sia menassan sia untampe pa’kamasean dio boko’Na, la dipokande dipemalaran sia pemala’ pantedok lako PUANG, Kapenombammi.
15 Pannonii tu napiri tanduk dao Sion, pamaindanni tu misa’ allo pa’puasan, pasirampunni tu misa’ kasirampunan kamenomban.

16 Rampunni tu bangsa, pamaindanni
tu kombongan, pasipulungi tu mintu'
to matua, rampunni tu mai pia'-pia'
sia mintu' pia ma'susupa, la tassu' tu
muane la diparampo lan mai bilikna
sia iatu baine la di parampo lan mai
katindoanna.
17 Iatu mintu' to minaa, iamo tu to
untoe pentoeanNa PUANG, la tumangi'
lan kasiallaranna sarambi sia inan
pemalaran, anna ma'kada nakua:
Kasayangi tu taumMi, PUANG sia da
Misa'bianganni tu taa mana'Mi la ditatta,
naurunganni napoparumbasan to kapere'
tu tau iato mai. Ma'apai nala ma'kada
tu mai tau dio lu mintu' bangsa, nakua:
Umbara tu Kapenombanna tau iato mai?

PebalinNa PUANG **diona passambayang sia pangakuan sala**

2:18-27

18 Attu iato Napa'tunduammi PUANG tu
tondokNa, sia Nakamasei tu taunNa.
19 Mebalimi tu PUANG lako taunNa
Nakua: Manassa la Kupasaeangkomi
gandung, uai anggoro' ba'ru sia
minna', ammi podia'i, sia tae' lenmo

Kula ussa’biangankomi natatta mintu’
bangsa.
20 Iatu to sae daa mai rampe daanna
lu la Kurambai dio mai kalemi sia la
Kuula’i lako misa’ padang marangke sia
lo’bang, iatu diona tingayo ma’palulako
tasik rampe matallo, na iatu dio boko’
ma’palulako tasik rampe matampu’, anna
kendek tu bubosinna sia sumarombon
tu bumappangna, belanna mangkamo
umpogau’ apa kapua.
21 Da mumataku’, e lipu daenan,
mela’tekko sia parannu-rannuko,
belanna mangkamo Napogau’ PUANG tu
apa kapua.
22 Da mimataku’, e mintu’ olo’-olo’ dao
lu padang, belanna iatu mai kariuan dio
lu padang pangallaran maluna, belanna
membuamo tu mai garonto’ kayu sia
garonto’ ara sia garonto’ anggoro’
umpatassu’i tu kasebaranna.
23 E kamu, mintu’ to Sion,
sila’tekangkomi sia parannu-rannukomi
tete dio PUANG, Kapenombammi,
belanna Nabenkomi to mangada’ lako
kamaloloan, ondongpi Napasaeangkomi
uran kamban, uran bunga’ sia uran
tampak, susi dolona.

24 Mintu’ panglulluran la ponno gandung
sia mintu’ pa’parran la lempan uai
anggoro’ ba’ru sia minna’.
25 La Kubenkomi tu sondana bura
padang lan mintu’ taun, nanii umpurai
tu mintu’na nakande batik pa’kande,
tu batik pa’ampello’, batik pa’kasopu
sia batik pa’benga’, iamo tu surodadu
kambanKu tu Kupasae lako kalemi.
26 La kumande seba’komi sadia’mi,
ammi pudi-pudi sanganNa PUANG,
Kapenombammi, tu umpogaurangkomi
apa kalle-kallean; iatu taungKu tae’
lenmo nala dipakasiri’ sae lakona.
27 Attu iato la miissan kumua Akumo tu
dio lu to Israel, sia Akumo tu Puang,
Kapenombammi, tae’ senga’na; iatu
taungKu tae’ lenmo na la dipakasiri’ sae
lakona.

AlloNa PUANG

2:28-32

28 Undinna dio mai to la dadi kumua
la untuaranNa’ PenaangKu lako mintu’
ma’rupa tau, anna ma’nubua’ tu anakmi
muane sia anakmi baine; sia iatu mai
to matua-tuammi la ungkita tindo

ma’rupa-rupa tindo sia iatu mai to
mangurammi la ungkita ma’rupa-rupa
patiro mendeata.
29 Sia lako duka mintu’ kaunan muane sia
kaunan baine la Kutuaran tu PenaangKu
allo iato.
30 Sia la umpadenNa’ ba’tu pira-pira
tanda kalle-kallean dao langi’ sia dao
kuli’na padang, iamotu rara, api sia ba’tu
pira-pira lentong rambu.
31 Iatu mata allo la membali malillin
sia iatu bulan la membali rara, to ke la
saemi tu allo kapuanNa sia metakuranNa
PUANG.
32 La dadi kumua minda-minda tu
meongli’ ussa’bu’ sanganNa PUANG,
iamo la dikarimmanni. Belanna dao
buntu Sion sia dio Yerusalem la den
katilendokan, susitu mangka Napokada
PUANG; sia iatu naala bilanganna to
tilendok, iamo la Natambai PUANG.

Ukungan lako ualinna to Israel

3:1-8

3 1 Belanna manassa allo iato sia attu
iato, ke Kupopembali tu dalle’na
Yehuda sia Yerusalem,

2 la Kurampun tu mintu’ bangsa, angKu
solanni rokko lombok Yosafat, na inde
to diong la Kunii urra’ta’i tu ukunganna
tau iato mai belanna taungKu sia taa
mana’Ku, iamo tu Israel, tu napatitale’
tau iato mai dio lu mintu’ bangsa, tonna
taa-taai tu padangKu.
3 Sia naloterei tu taungKu nataa-taa,
sia misa’ pia muane napassaroan baine
bualang, sia misa’ pia baine nabalukan
belanna uai anggoro’, kumua nama’din
mangiru’.
4 Sia la siapariKi’, e Tirus sia Sidon sia
mintu’ tondok lan lili’na tondok Filistin?
La ma’papakkannirokomika lako Kaleku?
Apa iake denni la mipapakkanni lako
Kaleku, madoi’-doi’ duka la Kupasule tu
pa’pakkan langngan ulummi.
5 Belanna miala tu salakaKu sia bulaanKu
sia mibaa tu ianan keangga’Ku tama
banua pa’deatammi.
6 Sia iatu to Yehuda sia to Yerusalem
mibaluk lako to Yunani, la umpatoyangi
tu tau iato mai dio mai lili’na.
7 Manassa la Kupake’de’ tu tau iato dio
mai minii umbalukki sia iatu pa’pakkanmi
Kupasule langngan ulumi.

8 La Kubaluk tu anakmi muane sia baine
lako to Yehuda, na tau iato mai la
umbalukki lako to Syeba; iamo tu misa'
bangsa mambela tondokna, belanna
mangkamo Napokada PUANG.

Kamauparan la dikamasean lako taunNa PUANG

3:9-21

9 Petambanni te dio lu mintu' bangsa.
Pamaindanni tu rari, pake'de'i tu mintu'
to lalong; iatu mintu' surodadu la ke'de'
male.
10 Tampai pa'dang tu mintu' tengko
bassimmi sia tampai doke tu mintu'
sae'mi; la ma'kada tu to langga' nakua:
to lalongna'.
11 Ke'de'komi ammi sae, e mintu' bangsa
tiku lao, sia sirampunkomi. O PUANG,
pasonglo'mi tu to lalongMi inde to rokko.
12 La ke'de' tu mintu' bangsa sia male
rokko lombok Yosafat, belanna inde
to diong la Kunii unnisung la urra'ta'i
ukunganna tu mintu' bangsa tiku lao.
13 Popa'ka'ta'mi tu pesae', belanna
matasakmo tu bura padang. Maikomi
ammi manglullu', belanna ponnomo

tu pa’parran; iatu inan uai anggoro’
lempanmo. Belanna kapuamo tu
kakadakeanna tau iato mai.
14 Ma’tombon-tombon tu tau diong
lombok pangra’tasan ukungan, belanna
mandappi’mo tu alloNa PUANG diong
lombok pangra’tasan ukungan.
15 Iatu mata allo sia bulan la malotong
sia iatu mintu’ bintoen tae’ napasombo
arrangna.
16 Iatu PUANG umburrung lan mai Sion
sia umpa’perangian gamaranNa lan
mai Yerusalem, naurunganni tigega’ tu
langi’ sia lino. Apa PUANGmo tu misa’
pentilindungan lako taunNa sia misa’
kota tambakuku lako to Israel.
17 Sia la miissan, kumua Akumo tu
PUANG, Kapenombammi tu unnisung
dao Sion, buntu maindanKu, sia
Yerusalem la dadi misa’ inan maindan sia
tae’mo nala unnolai lendu’ to tama sae.
18 Allo iato la dadi kumua iatu mintu’
buntu umpato’do uai anggoro’ ba’ru
sia mintu’ tanete la umpalolong uai
pangandu’ sia mintu’ salu’-salu’ Yehuda
la saba’ uainna; sia misa’ mata uai
ma’kalimbuang-buang lan mai banuanNa
PUANG sia la ussakka’i lombok Sitim.

19 La mempadang lo’bang tu Mesir sia la
mempadang pangallaran makarorrong
tu Edom, belanna pa’pakario-rio tu
napogau’ lako to Yehuda, sia belanna
umpatibollo rara tang sala lan tondok to
Yehuda.
20 Apa la tontong sae lakona tu Yehuda
sia la manda’ disiosso’i tu Yerusalem.
21 Sia la Kupamanassa, kumua iatu
rarana tau iato mai tang sala, tu tae’pa
Kupamanassai, kumua tang sala. Sia
iatu PUANG la tontong unnisung dao
Sion.

AMOS

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia tu kadanna Amos, misa'i tu
to umpatuo domba dio mai Tekoa, tu
natiro diona to Israel tonna linona Uzia,
datu Yehuda sia tonna linona Yerobeam,
anakna Yoas, datu Israel, duang taun
dolona, namane lino'.

Pa'nubua' diona ukungan la urrampaoi tu mai to sibala lembang Israel sia la urrampoi duka Israel

1:2–2:16

[2] Inde sia tu kadanna, nakua: Iatu
PUANG umburrung lan mai Sion sia
umpa'perangian gamaranNa lan mai
Yerusalem, naurunganni mario-rio tu
padang kariuanna to mangkambi' sia
marangke tu botto Karmel.
[3] Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna

Damsyik, ondongpi belanna a’pa’, iamoto
natae’ Kula undampai to. Belanna
mangka napalullu’i panglulluran bassi tu
Gilead,
4 iamoto angKu la umpasae api
tama banuanna Hazael naurungan
unnimbakanni tu mintu’ bentengna
Benhadad.
5 La Kule’to tu salli’na Damsyik sia
la Kusabu’i tu pa’tondokan lan mai
Bikeat-Awen sia iatu to untoe tekken
kapayungan lan mai Bed-Eden, sia iatu
pa’tondokanna Aram la dipali’ lako Kir, –
kadanNa PUANG.
6 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna
Gaza, ondongpi belanna a’pa’, iamoto
natae’ Kula undampai to. Belanna
mangkamo narampa tu mintu’
pa’tondokan anna sorongi lako Edom,
7 iamoto angKu la umpasae api tama
rinding tembo’na Gaza, naurungan
unnimbakanni tu mintu’ bentengna.
8 Sia la Kusabu’i tu pa’tondokan lan mai
Asdod sia iatu tekken kapayungan lan
mai Askelon, sia la Kubalik tu limangKu
unta’pai Ekron, naurungan iatu mintu’ to

Filistin tinampepa la sanggang, kadanNa Puangta PUANG.
9 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna
Tirus, ondongpi belanna a'pa', iamoto
natae' Kula undampai to. Belanna
mangkamo nasorong tu mintu'
pa'tondokan lako Edom sia tae' nakilalai
tu basse kasiuluran,
10 iamoto angKu la umpasae api tama
rinding tembo'na Tirus, naurungan
unnimbakanni tu mintu' bentengna.
11 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna
Edom, ondongpi belanna a'pa', iamoto
natae' Kula undampai to. Belanna
naula'imo pa'dang lao tu siulu'na sia
napa'deimo tu kamamaseanna, sia tete
dio kasengkeanna, anna ma'kase'bu-
se'bu bang sia unnanna bang kare'dekan
ara'na,
12 iamoto angKu la umpasae api tama
Téman, naurungan unnimbakanni tu
mintu' bentengna Bozra.
13 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna to
Amon, ondongpi belanna a'pa', iamoto
natae' Kula undampai to. Belanna

naballak tu baine ma'tambukna to
Gilead, la umpakalua' lili'na,
14 iamoto angKu la umpadukkui api
tu lanna lu rinding tembo'na Raba,
naurungan unnimbakanni tu bentengna,
naturu' arrak ke attu kasirarian, sia
ongngo' angin bara', ke attu talimpuru';
15 sia iatu datunna tau iato mai la male
dipali', la ia la iatu mintu' arungna, –
kadanNa PUANG.
2 1 Inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Belanna tallu tu kapatodo-
tintinganna Moab, ondongpi belanna
a'pa', iamoto natae' Kula undampai to.
Belanna natunumo tu bukunna datu
Edom napadadi kapu',
2 iamoto angKu la umpasae api tama
Moab, naurungan unnimbakanni tu
bentengna Keriot; sia la mate tu Moab
lan rukka kasirarian naturu' arrak
kasirarian sia oni tarompe',
3 sia la Kusabu'i tu to ma'parentana lan
mai sia la Kupatei tu mintu' arungna sola
to ma'parentana, – kadanNa PUANG.
4 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna
Yehuda, ondongpi belanna a'pa', iamoto
natae' Kula umpasalai ukungan. Belanna

natumpu tu Sukaran alukNa PUANG sia
tae’ nakaritutui tu mintu’ apa Napondok
Puang, sangadinna napapusamo deata
mo’rangna tu naturu’mo nene’ to dolona,
5 iamoto angKu la umpasae api lan
Yehuda, naurungan unnimbakanni tu
bentengna Yerusalem.
6 Inde sia tu kadanNa PUANG, Nakua:
Belanna tallu tu kapatodo-tintinganna
Israel, ondongpi belanna a’pa’, iamoto
natae’ Kula undampai umparampoi
ukungan. Belanna ungkamorai doi’ anna
balukanni tu to malambu’ sia nabalukan
tu to bongko sangpasang sepatu.
7 Nakaduangi ke nasamboi barra’-barra’
tu ulunna to bongko sia ulleko’ lalanna to
tang pa’bela; sia misa’ tu pia muane sola
ambe’na male ma’gau’ sala lako misa’
baine mangura, la umpamatuna sanga
madatungKu.
8 Umbambangan kalena mamma’ diong
pakean ditoe dio to’ la’pekna mintu’ inan
pemalaran sia unniru’ uai anggoro’na to
didosa lan banuanna kapenombanna.
9 Moi mangkamo Kusabu’i tu to Amori dio
tingayona, moi anna pada lando kayu
arasi’ sia pada buku kayu jati, ondongpi

Kusabu'i tu buanna dao mai sia uaka'na diong mai.
10 Sia mangkamokomi Kusolan lan mai tondok Mesir sia Kuanta'komi lan padang pangallaran patangpulo taunna, kumua ammi pomana'i tu tondok to Amori.
11 Na iatu anakmi muane Kupadadimo nabi, na iatu to mangurammi Kupadadimo nasiri. Tang susiraka to, e to Israel? KadanNa PUANG.
12 Apa mipairu'mo uai anggoro' tu mai nasiri sia mipokadan tu mai nabi, kumua da mima'nubua'.
13 Manassa la Kupasikanetekan diong to' lentekmi susito kareta sikanetekan len, ke ponnoi dao tu pa'kutu' gandung.
14 Attu iato iatu mai to malinta' tang nabelamo umpallaian kalena, iatu to mawatang tang nakullemo umpalalo kamabukuanna sia tu to lalong tae'mo nakullei ullendokan sunga'na.
15 Ia duka tu mai to ma'pana tang naattamo bendan sia to matipa lumingka tae'mo nalussu' sia pakkanarang tae'mo nalendokan sunga'na.
16 Ondongpi moi to barani tongan dio lu mintu' to lalong la mallai tang

ma’tamangkale attu iato, kadanNa PUANG.

Nabi umparampo kadanNa PUANG

3:1-8

3 [1] Tananni talinga te kada, tu Napokada PUANG diona a’gammi e to Israel, iamotu diona mintu’ pa’rapuan tu mangka Kusolan lan mai tondok Mesir, tu nakua:
[2] Mintu’na tu pa’rapuan dao kuli’na padang kamu manna tu Kutandai, iamoto angKu ukungkomi belanna mintu’ kakadakeammi.
[3] Ma’dinraka tu tau sola dua lumingka, ke tae’i nasituru’?
[4] Ma’dinraka tu singa umburrung-burrung lan lu pangala’, ke tae’i tu kandena? Ma’dinraka tu singa mangura gumarau-rau lan mai lo’ko’na, ke tae’i apa nadammak?
[5] Ma’dinraka tu manuk-manuk male rokko poya ba’tikan, ke tae’i pea’pan lan? Ma’dinraka tu poya ba’tikan tisintak diong mai padang, ke tae’i apa naala?
[6] Iake dipannonii tu napiri tanduk lan kota, tae’raka nala tiramban tu

pa’tondokan? Ma’dinraka tu kota
narampoi kamandasan, ke tae’i na
PUANG umpasaei?
7 Manassa tae’ Napogau’i Puangta PUANG
tu mintu’ apa, ke tae’pi Napasamboi tu
pa’timbanganNa lako taunNa, iamotu
mintu’ nabi.
8 Iake umburrung-burrungi tu singa,
mindara tang mataku’? Iake ma’kadami
tu Puangta PUANG, mindara tang
ma’nubua’?

To Israel narampoi ukungan, belanna kakadakeanna

3:9-15

9 Pa’perangianni tu apa iate dao lu
mintu’ benteng lan Asdod sia dao
lu mintu’ benteng lan tondok Mesir,
ammi ma’kada kumua: Sirampunkomi
dao mintu’ buntunna Samaria, ammi
tiroi tu kamarukkan kapua lan tu
tangnga-tangngana sia pa’pakario-rio
lan kotana.
10 Ondongpi tae’ naissanni umpogau’
malambu’na, kadanNa PUANG, iamo
tu to umpasipapa’ pa’pandasa sia
pa’pakario-rio lan mintu’ bentengna.

11 Iamoto, inde sia tu kadanNa Puangta
PUANG, Nakua: Iatu uali untikui tondok!
Iatu kamabukuammu napalurokkomo,
dialaimo dio mai kalemu sia iatu
bentengmu dilo'do'imo lan mai.
12 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
Susi ke misa' to manglaa unnalai da'dua
buku bi'ti' ba'tu sangira' talinga lan
mai sadang singa, susi dukato tu to
Israel la dirampanan, iamotu to torro
dio Samaria, tu unno'ko dao tetuk inan
katindoan sia dao sambo malamma'na
bale-bale.
13 Tananni talinga sia titanan sa'bikomi
lako bati'na Yakub, kadanNa Puangta
PUANG, Kapenombanna mintu'
ma'dandan maritik.
14 Tonganna iangKu ukungi tu Israel
belanna kapatodo-tintinganna, manassa
la Kuparampoi duka kasanggangan tu
mai inan pemalaran Betel, naurungan
dita'takki tu tanduk inan pemalaran,
anna tipessambak rokko padang.
15 Attu iato Kuro'pokan tu banua
pentionganan sola banua pentuanginan
sia la sanggang duka tu banua gading,
ondongpi la buda banua mangsan,
kadanNa PUANG.

Pa’nubua’ diona kasangganganna baine Samaria

4:1-3

4 [1] Tananni talinga te kada iate, e sapi
Basan, tu untorroi buntu Samaria tu
umpandasa to bongko sia umpakario-rio
to mase-mase, tu ma’kada lako puangmi
mikua: Benkanni angki mangiru’-iru’.
[2] Umposumpamo kamaseroanNa tu
Puangta PUANG, Nakua: Tonganna,
manassa narampoikomi attu, ke
nariu’komi pekadang bassi langngan sia
to torromipa la nariu’ pekan.
[3] Ammi tassu’ unnolai tembo’ ro’pok,
pantan mentiro lako bang tingayo ammi
diriu’ lako Hermon, kadanNa PUANG.

Iatu kamenombanna to Israel, kamenomban umpabu’tu kasalan

4:4-5

[4] Malekomi lako Betel, ammi pogau’
kadake, sia lako Gilgal –, ammi
pamakamban kadakena! Pennoloanni
tu pemala’mi, ke makale’ sia pa’taa
sangpulomi, ke allo ma’pentallun.

5 Padukkuanni api tu pemala’ pa’pudian
dio mai roti diragii sia petambanni tu
pemala’ tanning inaa sia pa’peissananni
tu iannato! Belanna iamo pa’poraiammi
to, e to Israel, kadanNa Puangta PUANG.

To Israel manoka mengkatoba’

4:6-13

6 Apa iatu Aku, Kubenkomi kamaseroan
isi lan lu mintu’ kotami sia kapu’duran
roti lan lu mintu’ inanmi. Moi susito,
tae’ duka mimengkatoba’ lako Kaleku,
kadanNa PUANG.
7 Sia Aku duka, tae’mo Kubenkomi
uran, tonna tallung bulanpa, namane
pegandungan, Kubenmo uran tu
misa’ kota, apa iatu kota senga’ tae’;
iatu sangteppe’ pa’lak kauranan, na
iatu senga’na, tu tae’ nato’doi uran,
marangke.
8 Iatu tau lan da’dua ba’tu tallu kota
tipa’re’ba-re’ba male lako misa’ kota la
unniru’ uai, apa tontong ma’rang. Moi
susito, tae’ duka mimengkatoba’ lako
Kaleku, kadanNa PUANG.
9 Kuparampoimokomi kamalangkoan
sia pasian tu mintu’ pa’lakmi sia pa’lak

anggoro’mi Kupamalayu iatu kayu
arami sia kayu saitunmi nakande
batik pa’kande. Moi susito, tae’ duka
mimengkatoba’ lako Kaleku, kadanNa
PUANG.
10 Kuparampoimokomi tu ropu, susi dio
Mesir. Kupateimo pa’dang tu mintu’
to mangurammi, anna dirampa tu
darangmi. Sia Kupasongngonnimo
bubosi tu illongmi lan mai to’ tendami.
Moi susito, tae’ duka mimengkatoba’
lako Kaleku, kadanNa PUANG.
11 Kubaliangammokomi susi Puang
Matua umbaliangan Sodom na Gomora,
ammi susi to lalotin disintak lan mai to’
api. Moi susito, tae’ duka mimengkatoba’
lako Kaleku, kadanNa PUANG.
12 Iamoto la Kupasusi dukako to,
e Israel. Belanna la Kupasusikoto,
– la ma’parandanko la sitammu
Kapenombammu, e Israel.
13 Belanna tonganna Puangmo tu
ungkombong buntu sia umpadadi
angin, sia umpokadanni tolino tu apa
lan penaanna, sia umpopemmalillinni
tu arrang melambi’, sia unnola inan
madao dao kuli’na padang – PUANG,

Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, iamoto tu SanganNa.

Bating diona Israel

5:1-3

5 [1] Tananni talinga te kada la Kusaurangkomi, iamo misa’ bating, e bati’ to Israel:

[2] Iatu anak dara Israel songkamo, tang nakullemo milik sule,
tipessambakmo rokko padangna, namoi misa’ tau tae’ umbangunanni.

[3] Belanna inde sia tu kadanNa Puangta PUANG:
Iatu tau lan kota sun massa’bu, la saratu’mora tinampe,
na iatu to sun ma’ratu’, la sangpulomora tinampe dio lu bati’na to Israel.

Lalan lako katuoan

5:4-6

[4] Belanna inde sia tu kadanNa PUANG lako bati’na to Israel, Nakua: Daka’Na’, ammi tuo.

[5] Apa da midaka’ Betel, sia da mimale lako Gilgal, sia da mike’de lako Bersyeba.

Belanna iatu Gilgal inang la male dipali’
sia iatu Betel la diputtai.
6 Daka’i tu PUANG, ammi tuo, da
narampoi bati’na Yusuf susi tu api
ma’kande pu’pu’, anna tae’ misa’ tau
untundui tu Betel umpa’deanni.

Upu’ allona tu tau umpoka kamalamburan

5:7-13

7 O! tu to umpopembali apsantin
tu kamalamburan sia umpentibean
kamaloloan rokko padang.
8 Puangmo, tu ungkombong Bunga’ sia
Orion. Puangmo tu umpopembali malillin
dadi arrang melambi’, sia umpamalillin
masiang dadi bongi; Puangmo, tu
unnongli’ uai tasik, anNa patibarrakki
dao kuli’na padang – PUANG iamo to tu
sanganNa.
9 Puangmo, tu umpata’pai kasanggangan
tu kota ditambakuku, naurunganni
narampoi kasanggangan tu benteng.
10 Nakabiri’ tau iato mai tu tau untuntun
apa tongan lan lu babangan sia natapa’
tu tau umpokada salunna.

11 Belanna ullullu'komi to bongko sia
miparuku la umbenkomi pamengan,
iamotu gandung, iamoto moi ammi
bangun banua batu dipa', tae' duka
ammi la unnii, moi ammi garagai pa'lak
anggoro' ballo, tae' duka ammi la unniru'i
tu uai anggoro'na.
12 Belanna Kuissan, kumua tumbai
budanna tu kapatodo tintingammi sia
tumbai makambanna tu kasalammi;
mipapussak tu to malambu',
ungkandekomi pappe' sia mitumpu
tu to mase-mase lan lu babangan.
13 Iamoto nakappa tu to unnampui
tangnga' kinaa lan attu iato, belanna
attu iate kadake.

Diona katuoan sia kamatean

5:14-17

14 Daka'i tu melona, da na iatu
kadakena, ammi tuo; ianna susito la
Narondongkomi PUANG, Kapenombanna
mintu' ma'dandan maritik, susitu
mipokada.
15 Kabiri'i tu kadakena, kabarii tu
melona, patunannangi tu salunna lan
lu babangan, den sia manii upa' anNa

katuru-turui PUANG, Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, tu to tinampena Yusuf.
16 Iamoto, inde sia tu kadanNa PUANG, Kapenombanna mintu’ ma’dandan maritik, iamotu Puang, nakua: Dio lu mintu’ tana lapang nanii tau umbating, sia dio lu mintu’ batatta ma’kada tu tau nakua: A’a, a’a! Natambai tau tu to ma’pa’lak anna ma’pote dibolong sia nakua lako to manarang umbating: la unnurruk-urrukkomi.
17 Ondongpi la umbating tu tau lan lu mintu’ pa’lak anggoro’, ke lendu’Na’ lan lu tangngami – kadanNa PUANG.

Diona alloNa PUANG

5:18-20

18 Upu’ allona tu to ungkabarii alloNa PUANG. La matumbari tu alloNa PUANG lako kalemi? Iamo kapittukan, tangia kamasiangan!
19 Susi, ke den misa’ tau mallai dio mai singa, la nadammak beruang; iake rampomi lako banuanna, anna merremme’ lako rinding tembo’ la natotokki ula’.

20 Inang la kapittukan tu alloNa PUANG,
tangia kamasiangan, ondongpi la
malillin, tae' naparrang.

Iatu PUANG ungkabiri' kamenombanna Israel

5:21-27

21 Kukabiri' sia Kupamatuna tu
pa'gaurammi sia tang Kuporai unnudukki
tu bau allo kapuammi.
22 Ondongpi, moi ammi pennoloan
pemala' ditunu pu'pu' lako Kaleku, sia
kande dipemalarammi, tae' kuporai sia
iatu pemala' kasalamarammi, iamotu
sapi malompo inang tae' duka Kula
untiroi.
23 Patoyangi dio mai Kaleku tu arrak
naniammu, tae' Kuporai urrangii tu oni
dandimmu.
24 Sangadinna iatu salunna la tikalulun-
lulun susi uai sia iatu kamaloloan susi
salu'-salu' tontong lolong.
25 Mipennoloammoraka tu pemala'
pangrere' sia kande dipemalaran
lako Kaleku lan padang pangallaran
patangpulo taunna, e bati' Israel,

26 sia mibulle dukaraka tu Sakut,
datummi sia Kewan, bintoen
mipa'deatainna, iamo rapang-rapang
dipodeatammi tu mangka migaragai?
27 Iamoto la malekomi Kupali' –
ullendu'i Damsyik – kadanNa PUANG,
Kapenombanna mintu' ma'dandan
maritik, iamoto tu sanganNa.

Karapasan tae' gai'na

6:1-10

6 1 Upu' allona tu to tang matangkin
dao Sion sia ussa'ding kalena
marampa' dao buntu Samaria, to la'bi'na
bangsa ditonno' dio lu mintu' bangsa, tu
nanii to Israel rampo mengkanorong.
2 Malekomi lako Kalne, ammi tiroi, sia
ammi ke'de' inde to dio mai lako Hamat
kapua, ammi solo' rokko Gat, lili'na
to Filistin. Mandu meloraka to na iate
kadatuan iate, mandu kalua'raka tu
lili'na na iatu lili'mi?
3 E kamu, tu ussangai mambelapa tu allo
kamandasan, sia umpamareke' kadera
pa'pakario-rio.
4 E kamu, tu matindo dao inan katindoan
gading, sia melundan-lundan dao

bale-balemi, sia ungkande anak domba
dio mai tuntunan domba sia anak sapi
lan mai lantang sapi.
5 Tu unnarrak-arrak unturu' oni dandi
sia ma'tangnga'-tangnga' unggaragai
oni-onian, susi Daud.
6 Tu unniru' uai anggoro' lan mai balubu
sia umperruda' minna' tu mandu melo,
apa tae' mipalan penaai tu karo'pokanna
Yusuf!
7 Iamoto totemo la male dipali' tu tau
iato mai dio tingayona mintu' to dipali',
sia la upu' tu arrakna to kasode-sode.
8 Iatu Puangta PUANG mangkamo
umposumpa Kalena, KadanNa PUANG,
Kapenombanna mintu' ma'dandan
maritik, Nakua: Kukagallimo tu
kamatampoanna Yakub sia Kukabiri'mo
tu tongkonan layukna; ondongpi la
Kusa'biangan tu kota iato sola mintu'
apa lan.
9 Attu iato, iake den sangpulo muane
torro lan misa' banua, – la mate.
10 Iake naangka'i pa'amberanna, ba'tu
iatu to untunui, la umpatassu'i tu
bukunna lan mai banua iato, la ma'kada
lako tu to dio boko' banua lanna lu,
kumua: Denparaka tau iti' misolan?

Mebalimi nakua: Tae'mo! Ma'kadami nakua: Kappakomi! Belanna tae' tasipatu ussa'bu' sanganNa PUANG diona te.

Ukungan la urrampoi to kapua sia to bitti'

6:11-14

11 Belanna manassa PUANG umpasun parenta – anna dipopendaun lauan tu banua kapua sia diro'pok tu banua bitti'.
12 Ma'dinraka tu mai darang ma'dondo dao lu buntu batu ba'tu ma'dinraka tu tasik natengko tau sapi? Apa kamu umpopembali rasunni tu salunna sia umpopembali apsantinni tu kamalamburan?
13 E kamu, tu umposende Lodabar, tu ma'kada kumua: Tang kamatotorantaraka anta taloi tu Karnaim?
14 Belanna tonganna la Kupake'de' ullaoikomi, e bati' Israel, kadanNa PUANG, Kapenombanna mintu' ma'dandan maritik, tu misa' bangsa, la umpandasakomi randuk dio mai lalan lako Hamat sae lako salu'-salu' Araba.

Patiro mendeata bunga’na, iamotu batik

7:1-3

7 [1] Susite tu apa Napatiroanna’ Puangta PUANG, iamotu umpadadi batik, tonna randuk tuo tu riu tuo undi. Manassa iamoto tu riu tuo undi, tonna mangka disasaran datu tu riu tuo dolo.
[2] Iatonna sidi’mora anna imbakan nasangi tu apa tuo diong mai padang, ma’kadamo’ kukua: O Puangta PUANG, pagarri’mi! Umbara nakua tu Yakub ungkullei torro bendan, belanna bitti’?
[3] Napenassannimi PUANG tu iannato. Tae’ anna la dadi tu iannato, kadanNa PUANG.

Patiro mendeata ma’penduanna, iamotu api ma’kande

7:4-6

[4] Susite tu apa Napatiroanna’ Puangta PUANG: Manassa untambai api la umpalalo ukungan. Api iato napamarangke tu uai kapua sia la nakande duka tu pa’pa’lakan.

5 Apa ma’kadamo’ kukua: O Puangta
PUANG, paradanmi! Umbara nakua tu
Yakub ungkullei torro bendan, belanna
bitti’?
6 Napenassannimi PUANG tu iannato.
Tae’ duka anna la dadi tu iannato,
kadanNa Puangta PUANG.

Patiro mendeata ma’pentallunna, iamotu batu petimbang

7:7-9

7 Susite tu apa Napatiroanna’ Puang,
iamotu bendan tu Puang dio to’ rinding
tembo’ malolo, sitangke batu petimbang.
8 Attu iato ma’kadami tu PUANG
lako kaleku Nakua: Apara mutiro, e
Amos? Ma’kadamo’ kukua: Misa’ batu
petimbang. Ma’kadami tu Puang Nakua:
La Kupalako taungKu, to Israel, tu batu
petimbang; tae’mo Kula ullendu’i lenni.
9 Sangadinna iatu inan madaona Ishak la
disanggangi sia iatu mai inan maindanna
Israel la diro’pok, sia la ke’de’Na’
unnukungi tu bati’na Yerobeam la
umparampoi pa’dang.

Amos diula’i male

7:10-17

10 Ta’kala mesuami tu Amazia, to minaa
dio Betel mennolo lako Yerobeam, datu
Israel, nakua: Iatu Amos umpaden misa’
kasipakulu-kuluan la unneakomi dio lu
mintu’ to Israel; tae’mo nabelai tondok
la umpassanni tu mintu’ kadanna.
11 Belanna susite tu kadanna Amos
nakua: Iatu Yerobeam la mate nakande
pa’dang sia iatu to Israel manassa la
male dipali’ lan mai tondok-
12 Undinnato ma’kadami tu Amazia lako
Amos nakua: E to patanda-tandan!
mallaiko madoi’ lako tondok Yehuda;
inde to dio la munii ungkande roti sia
ma’nubua’.
13 Apa dio Betel da’mo muma’nubua’,
belanna iate inan iate inan maindanna
kadatuan sia inan kemenombanna
tondok.
14 Mebalimi tu Amos lako Amazia nakua:
Tangiana’ nabi sia tangiana’ anak nabi
sangadinna misa’na’ to manglaa sia to
ungkaduttu’ bua ara pangala’.

15 Apa Naalamo’ PUANG dio mai boko’
domba, sia ma’kada tu PUANG lako
kaleku, Nakua: Maleko ammu ma’nubua’
diona ukungan diparampo lako taungKu
Israel.
16 Iamoto, perangii tu kadanNa PUANG.
Ma’kadako mukua: Da muma’nubua’
diona ukungan diparampo lako Israel sia
da mupalolong kada diona ukunganna
bati’na Ishak.
17 Iamoto inde sia tu kadanNa PUANG
Nakua: Iatu bainemu la pasandak
salu lako rampanan kapa’ lan lu kota,
iatu anakmu muane sia anakmu baine
la songka nakande pa’dang, sia iatu
pa’lakmu la ditaa-taa ulang pesuka’, na
iko kalena la mate dio to’ padang tang
masero, sia iatu to Israel manassa la
male dipali’ lan mai tondokna.

Patiro mendeata ma’penna’pa’na, iamo tu baka ponno bua matasak

8:1-3

8 1 Susite tu apa napatiroanna’ Puangta
PUANG: Tiroi, den misa’ baka ponno
bua matasak.

2 Ma’kadami tu Puang, Nakua: Apara
mutiro, e Amos? Mebalimo’, kukua:
Den misa’ baka ponno bua matasak.
Ma’kadami tu PUANG lako kaleku, Nakua:
Nalambi’mo tu ma’katampakanna Israel,
taungKu, Tae’mo Kula ullendu’i lenni.
3 Allo iato iatu mintu’ nanian lan Banua
Kabusungan la membali kasumarroan,
kadanNa Puangta PUANG. La makamban
tu batang rabuk. Umba-umba nii Puang
tu umpasilentenanni. Kappakomi.

Peada’ lako to ma’baluk ma’pakena

8:4-8

4 Tananni talinga te, e kamu to masa’ga’
lako to mase-mase, la umbala’-bala’ to
bongko lan tondok,
5 tu ma’tangnga’-tangnga’ kumua:
Sangapapira nalendu’ tu bulan ba’ru,
angki ma’din umbalukan gandung sia
allo katorroan, angki ma’din umpatassu’
gandung dibalukan; angki pabitti’i tu epa
sia umpakapua sikele’ sia ma’pakena
umpake timbangan tang tongan,
6 kumua angki ma’din unnalli doi’i tu to
bongko sia angki allii sangpasang sepatu

tu to mase-mase; angki balukan ta'pian
sondana gandung!
7 Umposumpa kamala'biranna Yakub
tu PUANG Nakua: Tonganna tae' Kula
ungkalupai sae lakona moi misa' tu
penggauranna tau iato mai.
8 Tang bannang dionaraka mintu'na te,
anna tiseno te lino, naurunganni ma'pote
dibolong tu mintu' tau untorroi? Tang
kendek nasangraka susi Nil sia tise'go',
sia mere sule susi salu Mesir?

Misa' allo la nanii bosi allo sia ma'pote dibolong

8:9-10

9 Allo iato, kadanNa Puangta PUANG,
la Kupopentilindung tu mata allo, ke
matangngai allo, sia la Kupapittuk tu
padang, ke kulla'i allo.
10 Attu iato la Kupopembali passanda
bolong tu mintu' pa'gaurammi sia la
Kupopembali bating tu mintu' naniammi.
Attu iato la Kupatambeke'i nasangkomi
sanda bolong sia la Kupopa'galettung tu
mintu' ulu. Iatu kapassanda-bolongan la
Kupabutung sanda-bolong diona anak

tungga’ sia iatu ma’katampakanna la susi allo nanii kamaparrisan.

Katangdiaran sia kama’rangan

8:11-14

11 La rampo tu allo, kadanNa Puangta PUANG, ke la umpasaeNa’ karorean lan tondok – tangia karorean roti sia tangia kama’rangan la unniru’ uai, sangadinna kalaurrangiannari mintu’ kadanNa PUANG.
12 Attu iato la salamba salao tu tau iato mai ullelei tasik, sia ma’lele-lele daa mai rampe daanna lu sae lako rampe matallo, la undaka’ kadanNa PUANG, apa tae’ nala unnappa’i tau iato mai.
13 Attu iato iatu mai anak dara ballo sia pia muane mawatang la langga’ belanna ma’rang,
14 tu umposumpa kasalanna Samaria, sia ma’kada: La lelukraka tuona kapenombammu, e Dan!, sia: La lelukraka tuona kalingkan lako Bersyeba! Tonganna la songka tu tau iato mai sia tae’mo nala bendan sule.

Patiro mendeata ma’pellimanna, iamo tu ukungan pasaburan

9:1-6

9 1 Kutiromi tu Puang bendan
sikandappi’ inan pemalaran, anNa
ma’kada, Nakua: Pa’tongi tu parande
lentong, naurungan tigoyang tu ampang,
sia tessei anna ruai tu ulunna mintu’ tau
iato mai; na minda-minda tu torronapa
la Kupatei pa’dang. Moi misa’i tu tau iato
mai tae’ nala lussu’, sia moi misa’i tu tau
iato mai tae’ nala tilendok.
2 Moi anna kali tau iato mai sae rokko
lino to mate, la naala duka limangKu
inde to diong mai; moi kendek langngan
langi’, la Kupopengkalao duka inde to
dao mai.
3 Sia iake la messu’bui dao botto Karmel,
manassa Aku la umparessai sia la
unnalai inde to dio mai, moi umbuni
kalena dio mai pentiroKu diong salinna
tasik, manassa la Kusua tu misa’ ula’
inde to dio mai untotokki.
4 Sia iake malei dipali’ tu tau iato mai
dio tingayona mintu’ ualinna, manassa
la Kusua tu pa’dang inde to dio mai

umpatei. Sia Kupatontongi matangKu tu
tau iato mai la napokadakena, tangia la
napomelona.
5 Tonganna tu Puang, iamo PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, tu
ungkaka' kuli'na padang, anna
tigega', naurunganni iatu mintu' tau
untorroi sumarro-marro, sia kendek susi
Nil sia mere sule susi salu Mesir,
6 tu umpabendan bilik mengkadaoanna
dao langi' sia unnoton bilik massaloko'na
dao kuli'na padang, tu unnongli' uai
tasik, anna patibarrakki dao kuli'na
padang – PUANG iamoto tu sanganNa.

Moi to Israel ditonno', la diukung duka kakadakeanna

9:7-10

7 Tae'raka mipada to Etiopia lako Kaleku,
e to Israel? kadanNa PUANG. Tae'raka
kumangkamo ussolanni tu to Israel sun
lan mai tondok Mesir sia to Filistin dio
mai Kaftor sia to Aram dio mai Kir?
8 Tonganna iatu matanna Puangta
PUANG unneai te kadatuan kasalan iate,
kumua angKu pisanni dao mai kuli'na
padang. Moi nasusito, tae' duka Kula

ussanggangi nasangi tu bati'na Yakub,
kadanna PUANG.
9 Belanna manassa la mesuaNa', sia la
kuseno tu bati'na Israel dio lu mintu'
bangsa, susi to usseno benoan, anna
moi sanglise' batu'-batu' tae' la tobang
rokko padang.
10 Mintu' tu to kasalan dio lu taungKu
la mate nakande pa'dang, tu ma'kada
nakua: Da mipopengkareke'i tu
kasanggangan sia da mipasitammukan
tu iannato.

Pangallu' kasalamaran, tu tang la dilendai

9:11-15

11 Allo iato la Kupabendan sule tu
lantangna Daud, tu robokmo, sia la
Kupasule tu rassakna, sia la Kupabendan
sule tu ro'pokna; la Kubangun sule susi
to dolona,
12 kumua anna iatu Edom torronapa
la napomana' sia iatu mintu' bangsa,
tu dinii ussa'bu' sangangKu, kadanNa
PUANG, tu umpogau'i te apa iate.
13 Tonganna la sae tu allona, kadanNa
PUANG, kumua to ma'tengko la ussonda

to megandung sia to manglullu’ bua
anggoro’ ussonda to mangambo’ banne;
attu iato iatu mintu’ buntu la umpato’do
uai anggoro’ ba’ru sia mintu’ tanete la
seba’ uai anggoro’ ba’ru.
14 Sia la Kupopembali tu dalle’na Israel,
taungKu: anna bangunni tau iato mai
sule tu mintu’ kota sanggang, anna
pa’tondokki, sia la untanan garonto’
anggoro’ anna iru’i tu uai anggoro’na,
sia la unggaragai pa’lak, nanii kayu
membua, anna kandei tu buanna.
15 Attu iato la Kutanan tu tau iato
mai lan lu padangna, sia tae’mo nala
dilampi’i len lan mai padang, tu mangka
Kukamaseanni, kadanNa PUANG,
Kapenombammu.

OBAJA

Pa’nubua’ diona Edom

1:1-21

1 [1] Patiro mendeatanna Obaja. Inde sia
tu kadanNa Puangta PUANG diona
Edom – diori mai PUANG kinii urrangi
kareba, iamotu misa’ pesua disua ullelei
mintu’ bangsa, tu ma’kada nakua,
Maikomi, take’de’ urrarii!-
[2] Tonganna la Kupabitti’ko dio lu mintu’
bangsa sia dipamatuna tonganko.
[3] Kamatampoammu umpakenamoko, e
to untorroi lo’ko’ buntu batu, iamotu
inan madaoammu, sia iatu ma’kada lan
penaammu, kumua: Mindara umbelai la
untua’na’ rokko padang?
[4] Moi unggaragaiko serangmu pada
langka’ serangna langkan maega,
ondongpi napetangngai mintu’ bintoen,
inde dukato dio mai la Kunii untua’ko,
kadanNa PUANG.
[5] Iake denni to boko sae lako kalemu,
ba’tu to mangrampa bongi, a’a! lendu’

ia nasanggangmu! tae’raka na ia manna
naala tu silasanna lako kalena? Iake
saei lako kelemu tu to mebua anggoro’,
tae’raka nala untampeangko pira?
6 Tumbai kadiparessanna tu Esau sia
didaka’ tu barang apanna sadiappa’na.
7 Mintu’ solamu musibassean ussuako
sorong boko’ lako katonan tondok, sia
mintu’ sangmuanemu umpakenako sia
ussau’ko, sia iatu musolan kumande
untananniko poya, tae’ tu tangnga’
kinaanna.
8 Tae’raka naallo iato, kadanNa PUANG,
Kula umputtai tu mintu’ to paissan lan
mai Edom sia iatu tangnga’ kinaa dao
mai buntunna Esau?
9 Mintu’ to lalongmu, e Téman, la naala
sumangnga, anna mintu’ muane dao mai
buntunna Esau sabu’ nakande padang.
10 Belanna penggauran masa’ga’ tu
mupogau’ lako siulu’mu Yakub, iamoto
la natodingko siri’, sia la dipisanniko
tontong sae lakona.
11 Iatu allo munii bendan mentiro-tiro,
iamotu allo nanii untingkanni to tama sae
tu surodadunna sia tama babanganna
to salian lembang, anna loterei tu

Yerusalem, attu iato susiko to misa’
solana tau iato mai.
12 Da musende untiroi tu allona siulu’mu,
iamo allo kamandasanna, sia da
muparannu diona to Yehuda ke allo
kasangganganna tau iato mai, da
mupakapua kada ke allo kapu’duranna.
13 Da mutama babanganna taungKu
ke allo kamandasanna, na iko da
musende untiroi tu kamaparrisanna ke
allo kamandasanna; sia da muparampoi
limammu tu barang apanna ke allo
kamandasanna.
14 Da mubendan dio kasepangan lalan la
ussabu’i tu mintu’ taunna, tu umpallaian
kalena, sia da’ musorongi tu mintu’ to
tilendokna, ke allo kamaparrisanna.
15 Belanna mandappi’mo tu alloNa
PUANG la urrampoi mintu’ bangsa;
susitu penggaurammu, susi dukamo
la dipogau’ lako kalemu, sia iatu
penggaurammu la sule langngan
ulummu.
16 Manassa, susitu kamangkammi
mangiru’ dao buntu maindanKu, susi
dukato tu mintu’ bangsa tang tore
mangiru’; ondongpi nabarakki mangiru’,

naurunganni iatu tau iato mai butung to tae’ lenpa natuo.
17 Apa dao buntu Sion la den katilendokan, sia iamo la dadi inan maindan; na iatu bati’na Yakub la umpoapa pole’i sule tu apanna.
18 Iatu bati’na Yakub la susi api na iatu bati’na Yusuf la susi dukku api, na iatu bati’na Esau la susi dalame; la natutungi sia pura naballa, na moi misa’ tu bati’na Esau tae’ natilendok, belanna susimo kadanNa PUANG.
19 Iatu tau lo’ padang rampe Lo’na lu la unnala buntunna Esau napobuntu, sia iatu tau dio padang Merrantena la unnala tondok to Filistin napotondok; iatu tau iato mai la umpopadang padang Efraim sia padang Samaria, sia Benyamin la umpopadang Gilead.
20 Iatu sangtuntunanna to Israel, tu dipali’ la umpotondok tondok to Kanaan sae lako Zarfat; na iatu to dipali’ dio mai Yerusalem, tu dio Sefarad, la umpokotai tu mintu’ kota rampe Lo’na lu.
21 Iatu to mangrampanan la kendek langngan buntu Sion, sia la unnukung buntunna Esau, na iatu kadatuan iato PUANG umpoissanni.

YUNUS

Kaditambaianna Yunus sia kamallaianna

1:1-17

1 [1] Saemi tu kadanNa PUANG lako
Yunus, anakna Amitai, nakua:
[2] Ke'de'ko ammu male lako Niniwe,
tu kota kapua ammu pokadanni
tu kamandasanna, belanna iatu
kakadakeanna kendekmo dio oloKu.
[3] Apa iatu Yunus ke'de' la mallai lako
Tarsis dio mai oloNa PUANG, anna male
lako Yafo, nakabu'tui tu misa' kappala',
tu la ke'de' lako Tarsis; nabaya'mi tu
sewana, anna kendek langngan kappala'
sola to ma'kappala' la male lako Tarsis,
la umpatoyang kalena dio mai oloNa
PUANG.
[4] Apa Napasae PUANG tu angin bara'
dao tasik, anna ma'pamumbuk lan
tasik, naurungan iatu kappala' sidi'mora
nasabu'.

5 Mataku’mi tu mintu’ to ma’kappala’ sia
pantan metamba lako deatanna, sia iatu
apa nabaa kappala’ napembuangammo
rokko tasik la umpamaringanni tu
kappala’. Apa iatu Yunus mengkalaomo
rokko sulluk kappala’, anna bambangan
kalena diong sia leppeng mamma’.
6 Saemi tu kapiteng kappala’
umpellambi’i, nama’kada lako nakua:
Ma’apai mileppeng bang mamma’!
Millikkomi, ammi metamba lako
deatammi, nakilalai siaki’ manii tu deata
iato, da anta sanggang.
7 Sipa’kada-kadami tu tau iato mai,
nakua: Maikomi anta ma’loterei, anta
issanni, kumua minda napobannang
anna rampoiki’ te kasanggangan iate.
Ma’lotereimi anna Yunus tu narua.
8 Ma’kadami tu tau iato mai lako
Yunus, nakua: Pokadangkanni kumua
minda napobannang anna rampoiki’
tu kasanggangan iate, apara tu
pengkarangammi, umbara minii sae,
tondok apara tu minii sia mindara tu
bangsami?
9 Ma’kadami lako tau iato mai nakua:
Iate aku te to Ibrani sia umpenombaina’
PUANG, Kapenomban dao suruga,

tu mangka ungkombong tasik sia karangkean.
10 Mataku' tonganmi tu tau iato mai, anna ma'kada lako, nakua: Apara tu mipogau'? Belanna naissan tau iato mai, kumua mallai dio mai oloNa PUANG, belanna napokadammo tu apa iato.
11 Mekutanami tu tau iato mai lako nakua: Apara la kigaurangkomi, anna rapa' tu tasik sia tae' napandasakan, belanna samasai-sainna, samongngo'-mongngo'na tu bombangna tasik.
12 Mebalimi lako tau iato mai nakua: Angka'na' mipembuanganna' rokko tasik, manassa la rapa' tu tasik sia tae'mo nala umpandasakomi. Belanna kutandai, kumua iatu angin ma'pamumbuk sae umpandasakomi natumang salaku.
13 Apa iatu tau iato mai nabose tu kappala' la napasule lako karangkean apa tang nakulle, belanna samasai-sainna samongngo'-mongngo'na tu tasik iato umpandasai.
14 Attu iato metambami tu tau iato mai langngan PUANG, nakua: O PUANG, ke ma'dinni, da kisanggang diona penaanna te tau iate sia da Mipapassannikan tu rarana to tang kasalan, belanna Kamu,

o PUANG, Mipogau'mo tu apa naala penaamMi.
15 Naangka'mi tu tau iato mai tu Yunus, nabuangi rokko tasik, anna rapa' tu tasik.
16 Lendu'mi mataku'na tu tau iato mai lako PUANG, natunui tu pemala' dipemalaran lako PUANG sia unnallu' ba'tu pira-pira pangallonan.
17 Belanna panglampakNa PUANG denmo misa' bale kapua unnampello'i tu Yunus, anna torro tu Yunus lan tambuk bale iato tallung allo tallung bongi.

Pa'kurre sumanga'na Yunus

2:1-10

2 1 Iatonna lan tambuk bale massambayangmi tu Yunus lako PUANG, Kapenombanna.
2 Nakua: Metambana' lako PUANG lan kamaparrisangku, anNa pebaliina'; melallakna' lan mai panglisuanna lino to mate, amMi perangii tu gamarangKu.
3 Mipembuangammo' rokko to' mandalanna, rokko atena tasik sia nasamboimo' landa-landa, sia mintu' bombangMi tikalulun-lulun ungkabu'na'.

4 Iatu aku ma'kadana' kukua: Ditibena'
dio mai pentiroMi, umbai tang la kutiro
lenmo tu banua maindanMi!
5 Mintu' tu uai iato untikuina', la
ussanggang katuoangku, sia iatu
malikunna urraka'na', sia nabi'bi' lumu'
tu ulungku.
6 Mengkalaomo' rokko parandanganna
mintu' buntu; iatu salli'na te lino diomo
boko'ku tontong sae lakona. Attu iato
Miriu'mo langngan tu deatangku diong
mai bambana mukkun, o PUANG,
Kapenombangku.
7 Iatonna langga'mo kusa'ding tu
deatangku, kukilalaimi tu PUANG sia
pengkamoyaku rampomo lako Kalemi
lan banua maindanMi!
8 Iatu tau umpengkaolai deata
tae' gai'na, umboko'imo Puang, tu
ungkasokanni.
9 Apa iatu aku, la memala'na' lako
Kalemi dipasituang pa'pudi-pudian, sia la
Kusundunni tu pangallonan, tu mangka
kuallu'. Kadirampanan iato lu dio mai
PUANG.
10 Mangkato Nasuami PUANG tu bale iato
ulluai tu Yunus langngan karangkeanna.

Pa’pakilalanna Yunus dio Niniwe sia buanna pengkaranganna

3:1-10

3 1 Saemi tu kadanNa PUANG tonna
ma’penduanna lako Yunus, nakua:
2 Ke’de’ko mumale lako Niniwe, kota
kapua iato, ammu pa’peissananni tu
pa’pakilala, la Kupokadangko.
3 Ta’kala ke’de’mi tu Yunus, anna male
lako Niniwe, unturu’ kadanNa PUANG,
Iatu Niniwe misa’ kota kapua tongan,
iatu lua’na kalingkan tallung allo.
4 Naparandukmi Yunus ullingkai tu
kota iato lan kalingkan sangallo,
anna ma’pakilala sia ma’kada nakua:
Patangpulopa allona nadisanggang-
sanggang tu Niniwe!
5 Napatonganmi to Niniwe tu Puang
Matua, anna sangra’banan metamba,
kumua anna ma’puasa tu tau, pantan
ma’pakean karung randuk dio mai
kapuanna sae lako bitti’na.
6 Iatonna rampomo tu kada iato lako
datu Niniwe, mengkalaomi tu datu
dao mai isungan kapayunganna,
nalossokki tu pakean kadatuanna, anna

ma’pakean karung, anna unno’ko’ diong
to’ barra’-barra’.
7 Metambami tu tau sia ma’kada lan
kota Niniwe tete dio parentana datu sola
tu mai to kapuana, nakua: La tau la
patuoan, la sapi ba’tu domba tang la
ullepa’ kande, tang la unde’pa’ riu sia
tang la unniru’ uai.
8 Sangadinna iatu mai tau sola patuoan
la ma’pakean karung sia la napemandui
metamba-tamba lako Puang Matua sia
la pantan mengkatoba’ dio mai lalan
kadakena sia kamasa’garan tu dio
limanna.
9 Mindara unnissanni den sia manii upa’
natibalik tu Puang Matua sia menassan,
anna pasalai penaa tu kasengkean
dukkunNa, naurunganni tae’ anta
sanggang.
10 Iatonna tiromi Puang Matua tu
penggauranna tau iato mai, kumua
mengkatoba’mo dio mai lalan kadakena,
Napenassannimi Puang Matua tu
kamandasan, tu Napokada la Naparampo
lako tau iato mai, sia tae’mo Napogau’i.

Pa’pakilalanNa Puang Matua lako Yunus

4:1-11

4 1 Apa iatu ianna te mandu
umpamasussa penaanna Yunus,
naurunganni sengke.
2 Massambayangmi lako PUANG nakua:
O PUANG, tang mangkamoraka
kupokada, tongku lanpa tondokku?
Iamoto angku padoloi mallai lako Tarsis,
belanna kuissan, kumua iatu Kamu
Kapenomban sumpu mamase sia sa’pala
buda, kalando pesuka’ sia kapua tu
kamasokananNa sia umpenassanni tu
diona kamandasan.
3 Iamoto, o PUANG, alami tu sunga’ku,
belanna kula’biran mate na iatu tuo.
4 Ma’kadami tu PUANG Nakua:
Sipaturokoka la sengke susito?
5 Tassu’mi tu Yunus lako salian kota,
anna unno’ko’ dio rampe matallona kota;
unggaragammi kalena misa’ lantang
inde to dio, namale unno’ko’ dio to’
karionganna, kumua anna tiroi apa la
urrampoi tu kota iato.

6 Napadenmi PUANG Kapenomban
misa’ kayu pallan, tuo dao patunna
Yunus, kumua naonganni tu ulunna, la
umpakatanai dio mai kamasussanna.
Mandumi napoparannu tu kayu pallan
iato.
7 Apa iatonna masiang pole’, tonna berre’
allo tete dio panglampakNa Puang Matua
denmi misa’ ulli’, ungkandei tu garonto’
kayu pallan iato, naurunganni malayu.
8 Iatonna dellekmo allo, pakalan
Napadenni Puang Matua tu misa’ angin
lu dio mai rampe matallo mapannang
tongan, anna nanangi allo tu ulunna
Yunus, naurungan malayu tu kalena, sia
napalaku, anna matemo, sia ma’kada
nakua: Kula’biran mate na iatu tuo.
9 Ma’kadami Puang Matua lako Yunus
Nakua: Sipaturokoka la sengke diona
kayu pallan iate? Mebalimi nakua:
Sipatuna’ sengke, sakupomatena.
10 Ma’kadami tu PUANG Nakua: La
mukasayangi te kayu pallan iate, tu
tang mukara’ta’i sia tang mupatuo, tu
sangbongiri tuo, sia sangbongi dukari
anna pa’de.
11 Bua’raka Ku la tang ungkasayangi tu
Niniwe, kota kapua iato, tu nanii tau

la’bi saratu’ duangpulo sa’bu, tu to tang untandaipa umpasisengaranni tu lima kananna na lima kairinna, sia iatu mai patuoan makamban?

MIKHA

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia tu kadanNa PUANG rampo
lako Mikha, to Moresyet, tu natiro
diona a'ganna Samaria sia Yerusalem,
tonna linona Yotam, Ahas sia Hizkia,
datunna Yehuda.

Pa'nubua' diona ukungan la urrampoi Samaria sia Yerusalem

1:2-7

[2] Perangiimi, e mintu' bangsa, tanannimi
talinga, e lino sola mintu' issinna,
kumua Puangta PUANG la titanan sa'bi
la umpasalakomi, iamotu Puang lan mai
banua maindanNa.
[3] Belanna iatu PUANG manassa tassu'
lan mai inanNa, anNa mengkalao
umpopentengka lentekNa dao lu mintu'
inan matande dao kuli'na padang.

4 Lolong tu mai buntu diong to’ lentekNa
Puang sia menganga tu mai lombok,
susito lilin nakande api sia susito
sarambu dao mai aa’.
5 Mintu’nate bannang dio kapatodo-
tintinganna Yakub sia kasalanna to
Israel. Apara tu kapatodo-tintinganna
Yakub? Tangiaraka tu Samaria? Sia apara
tu kasalanna inan madaona Yehuda?
Tangiaraka tu Yerusalem?
6 Iamoto iatu Samaria la Kupadadi misa’
inan daun lauan dio padang sia misa’
inan la digaragai pa’lak anggoro’; la
Kutuan tu mintu’ batunna rokko lombok
sia la Kupasombo tu parandanganna.
7 Sia mintu’ rapang-rapang dipodeata
dipa’na la dipoka, sia pamenganna tu
dipennoloan lako deata la diballa api, sia
mintu’ rapang-rapang dipodeatanna la
Kunisak-nisak, belanna iatu saro bu’tu
lu dio mai pa’gau’ salana naallianni tu
rapang-rapang dipodeata narampun, na
iatu apa iato la dadi duka saro gau’ sala.

Sarrona nabi

1:8-16

8 Diona apa iato angku umbating
sia sumarro, angku lumingka tang
ma'sepatu sia ma'kambelang, sia
melallak susi serigala sia kumarrak susi
burung unta?
9 Belanna iatu bangke malua'na tang
dampi-dampiammo, belanna narua
dukamo tu Yehuda sia nalambi'mo
tu babanganna taungKu, sae lako
Yerusalem.
10 Da mipokadai tu apa iato dio Gat, da
duka mitumangi' dio! Pentombanganni
tu kalemi diong to' barra'-barra' dio Afra.
11 Tarru'komi male, e to Safir, situang
siri' belanna kama'kambelangammi.
Iatu to Zaanan tae' nabarani tassu'.
Iatu kaumbatingan dio Bet-Haezel
undampakomi torro inde to dio.
12 Belanna iatu to Marot ma'parondo
mataku' belanna kameloan, saba'
songlo'mo tu kasanggangan dao mai
PUANG sae lako babangan Yerusalem.
13 Papasangi kareta tu darang, e to
Lakhis. Iamo tiparandukna kasalanna

anak dara Sion, belanna lan kalemu
dinii unnappa'i tu kapatodo-tintinganna
Israel.
14 Iamoto benni pamengan kasisarakan
Moresyet-Gat. Iatu banuanna Akhzib
dadimo misa' salu'-salu' ma'pakena lako
datu Israel.
15 La Kuparampoi pole'komi misa' to
patalo, e to Maresya; iatu kamala'biranna
Israel la rampo lako Adulam.
16 Galettungi sia ku'ku'i tu ulummu,
belanna mintu' tu anak pa'kaboro'mu;
papada lua'i galepo'mu tu galepo' dio
langkan maega, belanna toyangmo male
dipali' tu tau iato mai dio mai kalemu.

Upu' allona tu to paa masa'ga'

2:1-5

2 1 Upu' allona tu mintu' to umparri-
parri kakelokan sia untampa
kakadakean dao inan katindoanna; iake
masiangmi dio mai napalalomi, belanna
nakulle limanna umpogau'i.
2 Iake ungkamorai pa'lak tu tau iato mai,
narampa, sia banua, naala. Susimoto
tu tau iato mai umpakario-rio tau sia

narampa tu banuanna sia umpakario-rio
to ma’mana’ sia narampa tu mana’na.
3 Iamoto, inde sia tu kadanNa PUANG,
Nakua: Tonganna la Kupasae tu
kasanggangan lako bangsa iate, tu tae’
minii umbelai urriu’ barokomi lan mai,
ba’tu malolo lumingka lan, belanna iamo
misa’ attu kadake.
4 Allo iato la nasa’burangkomi tau
misa’ parumbasan sia tumangi’ anna
umbating, nakua tu tau: Sabu’mokan,
masappimokan sanggang. Iatu taa
mana’na bangsaku Nasorongmo Puang
lako to senga’. Masang tongan tu
apa naala Puang dio mai kaleku! Sia
Nataa-taa Puang tu pa’lakki lako to
umboko’i Puang.
5 Iamoto moi misa’ tau tae’mo tu
umbuangangko ulang pesuka’ unturu’
pa’loterei lan kombonganNa PUANG.

Nabi tang tongan

2:6-11

6 Da mima’nubua’, nakua tau iato mai
ma’nubua’ ungkuanni: tae’ nama’din
tau ma’nubua’ diona apa iato. Tae’ bang
upu’na tu kada ma’ta’tan.

7 Ma’dinraka dipokada tu kada susito, e
bati’na Yakub! Kondi’raka tu kama’tanan
penaanNa PUANG, susiraka to tu
penggauranNa? Tang masokanraka tu
kadangKu lako to malolo gau’na?
8 Apa masai allomo tu taungKu pabali-
bali susi uali lako Kaleku; nalalakki tu
bayu lamba’ lan mai bayunna to lendu’
malolo, iamotu to manoka massite’ge’.
9 Mintu’ tu bainena taungKu mirambai
lan mai banua karongkosanna, sia dio
mai anakna mialai tu kamala’birangKu
tontong sae lakona.
10 Ke’de’komi mimale, belanna iate
inan iate tangia inan kapelayoan;
belanna maruttak te tondok iate, iamoto
naumpaden katune, ondongpi misa’
katune ma’kasanggang tarru’.
11 Iake denni misa’ tau ma’kedo tang
kebattuan sia ma’kada tang tongan,
nakua: La kupa’nubuarangko tu diona
uai anggoro’ sia pangiru’ palango –,
iamoto tu nabinna bangsa iate.

Kareba diona kasalamaranna dipa’peissanan

2:12-13

12 Tonganna la Kurampunkomi sola
nasang, e Yakub, ondongpi la Kupulung
tu to Israel, torronapa. Iatu tau iato mai
la Kurampun butung domba lan misa’
bontong sia sangtinti misa’ tuntunan lan
lu padang kariuan. Inde to dio la mamak
bang belanna kabudanna tau.
13 Iatu to undoloanni lumingka dolo
dio tingayona solana; iatu tau iato mai
ma’kakei, anna tarru’ unnolai babangan
sia tassu’ inde to dio mai; iatu datunna
tau iato mai lumingka undoloanni, anna
PUANG umpangului.

Peada’ lako to ullopian tondok

3:1-12

3 1 Ma’kadana’ kukua: Perangiimi,
e kamu pangulunna Yakub sia to
ullopian to Israel, tang sipaturokomika
untandai tu salunna?

2 Mikagi’gi tu melona, ammi kabarii tu
kadakena, mikalekei tu kuli’na sia issinna
dio mai bukunna tau iato mai.
3 Ondongpi nakande tau iato mai tu
duku’na taungKu, sia napekuli’i sia
nale’to tu bukunna, anna ira’-ira’i susi
duku’ lan kurin ba’tu lan panti.
4 Attu iato la metamba-tamba tu tau
iato mai lako PUANG, apa tae’ Nabalii,
sangadinna la Nabunian lindoNa, belanna
ma’gau’ kadakemo tu tau iato mai.
5 Inde sia tu kadanNa PUANG diona
mintu’ nabi, tu umpapusa taungKu, sia
iatu ma’kada nakua: maupa’, ke denni
apa nakeke’, apa iatu to tae’ bang apa
nasuak, nasa’buran rari, nakua:
6 Iamoto la nasikapu’ikomi bongi natae’
patiro mendeata, sia la den kapittukan
natae’ kapakita-kitan, la nalambunni
mata allo tu nabi, sia iatu allo la membali
pittuk lako tau iato mai.
7 Mintu’ to patanda-tandan la kasirisan
sia mintu’ to pakita-kita la bangngo ara’,
anna samboi tu puduk daoanna, belanna
tae’ Napebalii Puang Matua.
8 Apa iatu aku, naponnoina’ kamatotoran,
sia PenaanNa PUANG, sia salunna sia
kamawatangan, la umpokadanni Yakub

tu kapatodo-tintinganna sia Israel tu kasalanna.
9 Iamoto perangiimi te, e mintu' pangulunna bati'na Yakub sia mintu' to ma'lopianna bati'na Israel, tu ungkasorro salunna sia umpakelok tonganna,
10 tu umbangun Sion umpato'do rara sia Yerusalem umpogau' kakelokan.
11 Iatu mintu' pangulu ma'paolai salu ungkande pappe', sia mintu' to minaa mangada' umpalaku saro sia mintu' nabi pakita-kita umpalaku doi'. Moi na susito iatu tau iato mai sande' duka lako PUANG sia ma'kada nakua: Tae'raka PUANG dio lu kaleta? Tae' nala urrampoiki' kamandasan!
12 Iamoto kamu napobannang na iatu Sion la ditengko susi misa' pa'lak, sia iatu Yerusalem la mendadi misa' inan daun launan, ondongpi iatu buntu Banua Kabusungan la membuntu pangala'.

Kasaeanna Kadatuan pasali rampa'

4:1-5

4 1 Sia la dadi, ke allo ma'katampakannai, kumua iatu buntu banuanNa PUANG la bantang

butung tu buntu malangka’na mintu’
buntu, sia la layuk untongloi mintu’
tanete, anna mintu’ bangsa lolong sae
lako kalena.
2 Sia buda to sangpetayanan la ke’de’
male anna ma’kada nakua: Maikomi
anta male langngan buntunNa Puang,
langngan banuanNa Kapenombanna
Yakub, anNa ada’iki’ diona mintu’ lalanNa
sia anta olai tu mai lalanNa, belanna lan
mai Sion la nanii bu’tu tu Sukaran aluk
sia iatu kadanNa lan mai Yerusalem.
3 Sia Ia la umpaolai salunna tu mintu’
bangsa sia urra’ta’ kara-karana mintu’ to
sangpetayanan tarompo’ sae lako tondok
mambela. Attu iato iatu pa’dangna la
natampa pole’ tengko bassi sia iatu
dokena la natampa pole’ pese’bo’,
moi misa’ bangsa tae’mo la umbua’
pa’dangna la unnea bangsa senga’ sia
tae’mo nala melada’ tu tau iato mai
parari.
4 Sangadinna la pantan unno’ko’ diong
lu garonto’ anggoro’na sia diong
lu garonto’ arana, anna moi misa’
tae’mo la umpatiramban lenni tu tau
iato mai, belanna pudukNa PUANGna

mintu’ ma’dandan maritik tu mangka
umpokadai te.
5 Belanna mintu’ bangsa pantan lolang
tete dio sanganna deatanna, apa iatu
kita la lolangki’ tete dio sanganNa
PUANG, Kapenombanta, tontong sae
lakona.

Yerusalem lan kapussakan, apa dipamanassammo kamala’biran

4:6-5:1 (4:6-14)

6 Allo iato, kadanNa PUANG, la Kurampun
tu to keppa, sia la Kupulung tu to
tisambo’ sia iatu mai to Kuparampoi
kamandasan.
7 Iatu to keppa la Kupadadi to torrona sia
iatu to dirambai male la Kupadadi misa’
bangsa mawatang, anNa PUANG, la
Undatui dao buntu Sion, randuk totemo
tontong sae lakona.
8 Na iatu iko, e Migdal-Eder, e Ofelna
anak dara Sion, la nareke’moko sia
narampoiko kaparentan dolo, iamotu
kadatuanna anak dara Yerusalem.
9 Ma’apai ammu melallak-lallak susito?
Tae’raka datummu? Ba’tu sabu’raka tu

pa’bisarammu, muurunganni mapa’di’ susito mangurria’?
10 Malimukku-mukkuko sia melallakko, e anak dara Sion, susito manguria’; belanna totemo la tassu’ko lan mai kota, ammu torro dio lu padang sia la rampoko lako Babel. Inde to dio la dinii urrampanangko; inde to dio la Nanii PUANG ullendokangko lan mai limanna ualimmu.
11 Moi totemo budamo tu bangsa sirampun unneako, tu ma’kada nakua: Da’ito namatuna, sia naporai matanta mentiro lako Sion!
12 Apa tae’ natandai tau iato mai tu tangnga’Na PUANG sia pa’timbanganNa, kumua la Narampun susi patuku gandung dao panglulluran.
13 Bendanko sia lullu’i, e anak dara Sion, belanna iatu tandukmu la Kupopendadi bassi sia iatu kanukummu la Kupopendadi tambaga ammu nisak-nisakki tu ba’tu pira-pira bangsa sia la musabu’i, dipemalian PUANG tu saro bu’tu kadakena sia mintu’ apanna la mupa’pemalian Puangna mintu’ lino.

5 1 (4-14) Totemo la ma’tuntunangkomi, e kamu to naala

bilanganna tuntunan! Nagaragaimo tau
tu panampo la untalimbung tamaki'. Iatu
to ma'parentana to Israel la dibamba
tekken tu popona.

Pa'nubua' diona Mesias na kadatuanNa

5:2-15 (5:1-14)

2 (5-1) Na iatu iko, e Betlehem
Efrata, moi ammu bitti' dio lu mintu'
tongkonanna Yehuda, apa dio mai
kalemu la nanii bu'tu lako Kaleku tu
misa' tau tu la dadi to ma'parentana to
Israel, tu bu'tu tempon dio mai, dio mai
allo tae' tipamulanna.
3 (5-2) Iamoto la Nasa'biangan Puang tu
tau iato mai sae lako attu, kumua iatu
tau la kianak, kianakmo. Attu iato iatu to
torropa tu siulu'na la sule sola to Israel.
4 (5-3) La tunannang ungkambi' tau
iato mai tete dio kamatotoranna PUANG
sia kamala'biranNa sanganNa PUANG,
Kapenombanna; sia la torro marampa'
tu tau iato mai, belanna la tarompo' tu
Mesias sae lako mintu' randan langi'.
5 (5-4) Sia Ia la oto'na kasalamaran. Iake
la tamai tondokta tu to Asyur sia iake la

ullesei tongkonan layukta, manassa la
tapabendanan pitu to mangkambi' sia
karua arung dio mai tolino la unneai,
6 (5-5) tu la umpakandei domba tu
tondok Asyur sia tondokna Nimrod lan lu
babanganna, anna purai pa'dang. Sia la
mangrampanan dio mai Asyur, ke saei
tu tau iato mai tama tondokta sia iake
ullesei lili'ta.
7 (5-6) Sia iatu to torronapa Yakub la
dio lu ba'tu pira-pira budanna bangsa
sangtinti ambun dio mai PUANG,
sangtinti uran kamban dao lu taruk
maluna, tu tang untayan tolino ba'tu
umpeagi rupa tau.
8 (5-7) Sia iatu to torronapa Yakub la dio
lu mintu' to sangpetayanan sia la lan
lu ba'tu pira-pira budanna bangsa susi
misa' singa dio lu olo'-olo' lan pangala',
sia sangtini misa' singa mangura dio lu
tuntunan domba. Iake tamai inde to dio
nadammak sia nase'bu'-se'bu, na moi
misa' tau tae' urrampananni.
9 (5-8) Iatu limammu la matande daona
lu mintu' to unneako, sia mintu' ualimmu
la dipisanni.
10 (5-9) La dadi allo iato, kadanNa
PUANG, kumua la Kupisanni tu mintu'

darangmu dio mai kalemu sia la
Kusanggangi tu mintu' karetamu.
11 (5-10) La Kupisanni tu mai kota lan lu
padangmu sia la Kuro'pokan tu mintu'
tambakukummu.
12 (5-11) La Kupisanni duka tu balik
mata lan mai limammu sia la tae'mo to
pakita-kita dio kalemu.
13 (5-12) La Kupisanni tu rapang-
rapang dipodeata dipa'mu sia batu
dipodeatammu lan mai tangngamu,
sia tae'mo mula tukku menomba lako
panggaraga limammu.
14 (5-13) La Kulampi'i duka tu lentong
dipodeatammu lanmai tangngamu sia la
Kusanggangi tu mintu' kotamu.
15 (5-14) Sia la mapallaNa' sia re'dek
ara'Ku la umpabala'i tu bangsa manoka
ma'perangi.

PUANG **la ma'paolai salu**

6:1-8

6 1 Perangii tu apa Napokada PUANG:
Ke'de'ko, ammu tunannang butung
to ma'parapa', anna perangii mintu'
buntu, sia natananni talinga mintu'
tanete tu gamarammu.

2 Perangii, e mintu' buntu, tu
pa'parapa'Na PUANG, sia kamu
duka, e parandanganna lino, tu tang
tigoyang. Belanna ma'parapa'mo tu
PUANG unnea taunNa, sia la sikara-kara
Israel.
3 E taungKu, apara tu Kupogau' lako
kalemu sia apara Kupamasussangko?
Bendan sa'biko untingoiNa'!
4 Tae'raka Kumangka ussolangko tassu'
lan mai tondok Mesir sia Kula'bakko lan
mai inan munii dipokaunan, sia Kusua tu
Musa, Harun sia Miryam undoloangko?
5 E taungKu, kilalai tu apa natangnga'-
tangnga' Balak, datu Moab, sia iatu
apa napebalian Bileam, anakna Beor,
lako, sia apa dadi randuk dio mai Sitim
sae lako Gilgal, kumua mukanassai tu
katonganannaNa PUANG.
6 Apara la kubaa la mennolo lako Puang
sia la kubaa tukku menomba lako Puang
Matua dao inan madaona? Ma'dinraka
kupennoloan tu pemala' ditunu pu'pu',
iamotu anak domba sangtaun dadinna?
7 Umbani' apa nala ungkalo'i penaanNa
PUANG tu domba laki ma'sa'bu-sa'bu,
ba'tu ma'lampa-lampa tu salu minna'?
Ma'dinraka la kupemalaran tu anak

pa’bunga’ku belanna kapatodo-tintinganku, ba’tu anak sun di kaleku belanna kasalanna deatangku?
8 Napokadammoko, e tolino, umba tu melo sia apa tu Natuntun PUANG dio mai kalemu: tae’ senga’na, sangadinna umpogau’ kamalamburan sia ungkamali’kamarurusan sia umpamadiong penaa lolang sikadamak Kapenombammu.

Kasalanna Yerusalem sia ukungan dio mai Kapenomban

6:9-16

9 Ma’perangikomi! metamba tu PUANG lako kota – maupa’ tu tau ungkataku’ sangamMi –: Perangii tu pebamba sia iatu tau umpamanassai.
10 Denparaka lan banuanna to tang mekaaluk tu ba’tu pira-pira ianan bu’tu tete dio katangmekaalukan sia epa tang ganna’ tu ditampakki ropu?
11 La Kusangaraka malolo tu timbangan to tang mekaaluk sia kandu’ ponno batu timbangan palassu?
12 Iatu mai to sugi’na untambuk kamasa’garan sia iatu pa’tondokanna

ma’kada tang tongan sia iatu lilana lan
sadangna nanii pa’pakena.
13 Apa la Kupa’di’iko, la Kubamba
sia la ma’kasanggangNa’ natumang
kasalammu.
14 La kumandeko, apa tae’ mula dia’,
sangadinna iatu katangdiaran la torro lan
tambukmu; la umpallaiangko apa-apa,
apa tae’ mula unnannai; sia apa-apa tu
munanna, la Kusorong lako pa’dang.
15 La mangambo’ko apa tae’ mula
ma’ke’te’, la ullullu’ko bua saitun, apa
tae’ mula umpa’minnakanni kalemu, sia
la ullullu’ko bua anggoro’ ba’ru, apa tae’
mula unniru’ uai anggoro’.
16 Belanna mintu’ tu apa napondok Omri
dikaritutui sia mintu’ penggauranna
to lan banuanna Ahab, sia lolangko
unturu’ pa’timbanganna, kumua angKu
popendadiko misa’ apa metirambanan sia
iatu mintu’ pa’tondokkanna la Kupadadi
misa’ apa ditatta; susimokomito la
umpassanni tu kadilo’boanna taungKu.

Kakadakean kapuana to Yehuda

7:1-6

7 1 Upu’ alloku, belanna iatu a’gangku
susi ke attu pangalan bua, sia
susi ke attu ungkatote bua anggoro’;
moi sanglise’ bua anggoro’ tae’mo la
dikande, ba’tu moi sanglise’ bua ara tae’
dukamo, tu kukaduangi.
2 Iatu to mekaaluk tae’mo lan tondok sia
to ma’bulo sanglampa tae’mo dio lu torro
tolino. Pada ma’penunumo tu tau iato
mai la umpatibollo rara; pantan undaka’
lalan la umpoya siulu’na.
3 Matira’ tu limanna tau iato mai
umpogau’ kadake; iatu arung ma’tuntun
bang sia iatu to ma’paolai salu untarima
pappe’, sia iatu mai to kapua tae’ bang
namasiri’ umpokada pa’poraian kalena;
susimoto tu tau iato mai unnalai tu apa
nakaduangi.
4 Iatu melona dio lu tau iato mai susi bang
to duri na iatu ma’bulo sanglampana
mandu kadake na rompo pondan. La
rampo tu allona to ma’kampamu, sia
ukungammu! Attu iato la narampoi
kamagiangan tu tau iato mai.

5 Da’mo mipatonganni tu solami, da’mo
mikatappa’i tu sangmanemi; kanandai tu
pudukmu lako tu baine mamma’ diong
riammu.
6 Belanna iatu pia muane umpamatuna
ambe’na; iatu pia baine bendan umbali-
bali indo’na sia minintu baine umbali-bali
matusanna baine; na iatu mai tau,
siruranna mendadi ualinna.

Kadirampananna Sion

7:7-13

7 Apa iatu aku la ma’penununa’ untayan
PUANG, sia la umpeagina’ Puang Matua,
oto’na kasalamarangku; la Naperangiina’
Kapenombangku.
8 Da muposendei tu a’gangku, e uali
baine: moi angku tobang, manassa la
bendanna’ sule; moi angku unno’ko’
lan kapittukan, manassa PUANG la dadi
arrangku.
9 Iatu aku untanggung kare’dekan
ara’Na PUANG – belanna umpogau’na’
kasalan lako kaleNa – sae lako nasanda
tongannina’ lan kara-karaku sia
Napasirundunan tu salunna lako kaleku.
La Napatassu’na’ lako masiang; sia la

kutiro kumua umba Nakua umpogau'i tu kamaloloan.
10 Iatu iannato la natiro ualingku baine, anna samboi siri' tu lindona, tu to ma'kada lako kaleku, nakua: Umbamira tu PUANG, Kapenombammu? La natiro matangku. Totemo la dilullu' susi so'mak dio lu lalan.
11 Allo iato, ke nabangunni tau sule tu rinding tembo'mu, allo ia dukato mintu' tu lili'mu la tarru' dipekalua'i.
12 Attu ia dukato la sae tu tau dio mai Asyur sae lako Mesir, sia dio mai Mesir, sae lako Salu, sia dio mai tasik sae lako tasik, sia dio mai buntu sae lako buntu.
13 Apa iate lino la mempadang lo'bang natumang to untorroi, belanna bua penggauranna.

Pengkamoya sia pa'pudi-pudian

7:14-20

14 Kambi'i tekkenMi tu taumMi, iamotu tuntunan domba mana'Mi, tu torro makarorrong lan lu pangala', lan lu tangnga padang malompo. Popa'elo'nai ungkande riu dio lu Basan sia dio Gilead, susitu attu dolo-dolona.

15 Susito allo, tommu tassu’ lan mai
tondok Mesir, susi dukamoto la Kunii
umpatiroanni tu ba’tu pira-pira tanda
mangnga.
16 La masiri’ tu mintu’ bangsa untiroi,
anna pa’de tu mintu’ kamatotoranna; la
natampun limanna tu pudukna, sia la
taru tu talinganna.
17 La ullepa’i barra’-barra’ tu tau iato
mai, susi ula’, sia susito olo’-olo’
mendonglo’ dao kuli’na padang; la
ma’parondo sun lan mai tambakukunna
sia ma’paganggang la sae lako PUANG,
Kapenombanta, sia la nakataku’Komi.
18 Mindara tu Kapenomban susi Kamu, tu
umpagarri’ kakadakean sia umpaboko’i
kapatodo-tintinganna mana’ torroNapa,
tu tang unnanna kasengkeanNa tontong
sae lakona, sangadinna umpopaiman
kamasokanan!
19 Manassa Puang la ungkamasei
pole’ki’, sia Iamo la ullullu’i tu mintu’
kakadakeanta. Manassa la Mitibe tu
mintu’ kasalangki rokko tasik mandalan.
20 La Mipatiroan Yakub tu kamarurusan
sia kamasokanan lako Abraham, susitu
sumpaMi dolo-dolona lako nene to
doloki.

NAHUM

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Kada Napa’petanggungan Puang
Matua diona Niniwe. Sura’ patiro
mendeatanna Nahum, to Elkosh.

Peada’ sia pa’pakatana

1:2-15

[2] Iatu PUANG iamo Kapenomban
noka ditimba oloNa sia ma’pabala’i,
iatu PUANG iamo To ma’pabala’i sia
nakabu’ kare’dekan ara’; iatu PUANG To
ma’pabala’i lako to unneaI, sia tontong
tu kasengkeanNa lako ualinNa.
[3] Iatu PUANG kalando pesuka’, moi anna
kapua kamatotoranNa, tae’ duka Ia na
la tang mangukung. Lumingka naturu’
talimpuru’ sia angin bara’, sia salebu’
butung barra’-barra’ diong to’ lette’Na.
[4] Nagarrak tu tasik sia Napamarangke
sia mintu’ salu Napaba’ta’. Iatu Basan

sola Karmel tang me’dukmo, sia mintu’
daun-daun dao Libanon malayumo.
5 Tigega’ tu mintu’ buntu dio oloNa sia
mintu’ tanete tuan; sia tiseno-seno tu
kuli’na padang dio oloNa, ondongpi tu
lino sola mintu’ issinna.
6 Minda la unnattai bendan dio olo
katorrong-torronganNa? Mindara la
umpatananni tu kasengkean ma’lana-
lananNa? Iatu kare’dekan ara’Na
tibarrak susi api sia iatu mai buntu batu
tesse-tesse dio oloNa.
7 Iatu PUANG masokan sia misa’
pentirerungan lan attu kapussakan;
Natandai duka Ia tu mintu’ to
umpentirerungI.
8 Apa tete dio uai saba’ Nasabu’i Puang
tu inanna, sia Naula’i tu ualinNa tama
kapittukan.
9 Moi apa tu mitangnga’ la unnea PUANG,
Nasanggangi duka, tae’ napenduanni
bu’tu tu kadipapussakan.
10 Belanna, moi sibintan susi duri, sia
malango susito kabiasanna malango –,
inang la dimangsanni tarru’ tu tau iato
mai susi dalame marangke.

11 Dio mai kalemu tassu’mo misa’ tau
untannun kadake unnea PUANG, tu misa’
tau untangnga’ kabulitukan.
12 Inde sia tu kadanNa PUANG: Moi anna
tepu tu kamatotoranna sia moi tarru’
buda, manassa la susi dukato tu tau
iato mai la disasa’, naurunganni tappu.
Moi angKu mangka unti’tinko, manassa
tae’mo Kula untolei unti’tinko.
13 Belanna totemo la Kualai sia Kutesse
tu ayoka, tu napadao palempengmu, sia
la Kuka’tuan tu mintu’ pepungomu.
14 Apa diona tu apa la urrampoiko
Napokada PUANG susite, Nakua: Iatu
sangammu tae’mo nala dipatale’: lan mai
banua deatammu la Kupisanni tu mintu’
rapang-rapang dipodeata dipa’ sia mintu’
rapang-rapang dipodeata dipati’no’. La
Kuparandan tu lamunammu, belanna
Kuangga’ maringanko.
15 Tiromi dao buntu tu lette’na to
umpa’pekareban kaparannuan, tu
umpatumale’ kasalamaran. Pakarayai, e
Yehuda, tu pa’gaurammu, pasundunni tu
mintu’ pangallonammu! Belanna iatu to
bulituk tae’mo nala lendu’ dio tondokmu,
saba’ mangka nasangmo disabu’i.

Ninewe ditalo sia disanggang

2:1-13

2 1 Iatu tau ma’patisambo’-sambo’
ke’de’mo la ullaoiko; kampai tu
tambakuku, ma’penniroko dio lu lalan,
pori tu aakmu, pematoto’i tonganni tu
kalemu.
2 Belanna la Nabangun PUANG sule
tu kamala’biranna Yakub, susi dukato
tu kamala’biranna Israel, belanna
mangkamo narampa to mangrampa sia
nasanggangi tu tangke anggoro’na.
3 Iatu balulangna mintu’ to lalongna
mararang, sia iatu pa’barani ma’pakean
karamisi; iatu karetana bendan
umpoarrang bae’-bae’na susi api, ke
allo kadipasakkaranna, sia mintu’ doke
dipopangandu.
4 Iatu mintu’ kareta sigalunturan dio lu
lalan, sia sisarrukan dio lu mintu’ tana
lapang; iatu arrangna susi dama’, sia
susi kila’ sipellepa’-leparan.
5 Nainaa-naamo tu mintu’ pa’baraninna –
sasa-sasa tu tau iato mai anna tilende’,
tikara-kara tu tau iato mai male lako

rinding tembo’na –, apa sakka’mo tu
papa menarana to ma’tumbuk tembo’.
6 Iatu babangan dio mintu’ randan salu
tibungka’mo, na iatu tongkonan layuk
tiseno-seno.
7 Upu’mo: iatu kota dipuraimo tu mintu’
apanna sia dipali’ tu pa’tondokan, na
iatu mai kaunanna baine sumarro susi
oni bu’ku’, namarassan ussa’pa-sa’pa
ara’na.
8 Iatu Niniwe susi misa’ limbong
ponno uai randuk bendanna; totemo
lolongmo tu uainna male. Tadangkomi,
tadangkomi, apa moi misa’ tau tae’
tibalik.
9 Rampai tu salaka, rampai tu
bulaan! Tae’ upuranna tu mintu’
ianan makamban, iamotu kala’bianna
ma’rupa-rupa ianan maballo.
10 Mangsan, lo’bang, sanggang! pussak
tu penaa, sia ma’parondo-rondomo tu
mintu’ guntu’; iatu mintu’ aak sipa’dikan
sia mintu’ lindo pa’de rupanna.
11 Umbamira totemo tu lo’ko’ singa,
umbara tu inan dinii umpakande singa
mangura, tu nanii lumingka singa laki sia
singa birang sola anakna sia moi misa’
tae’ tau umpatirambanni?

12 Umbara nanii tu singa, tu undammak
pealanna la naben anakna sia
untakessekki tu apa nadammak la naben
birangna, sia umponnoi pangrampa tu
lo'ko'na sia iatu inanna naponnoi apa
nase'bu-se'bu?
13 Manassa la Kulaoiko!, kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
la Kuballa nasang tu karetamu
namerambu; iatu mintu' singa
mangurammu la nakande pa'dang, sia
iatu pangrampamu la Kupisanni dao
mai kuli'na padang, sia iatu gamaranna
mintu' sumbungan pudukmu tae'mo nala
dirangi len.

Upu' allona tu kota umpatibollo rara

3:1-19

3 1 Upu' allona tu kota umpatibollo
rara, tu buttok manna lan, naponnoi
pa'kasanggang, sia tae' upu'na
mangrampa.
2 Perangiimi tu oni pebamba! perangiimi
tu oni lentenan karetana, sikane'tekan!
Mintu' darang sipa'tetta'-tettaran sia iatu
mintu' kareta sitibuang-buang.

3 Na iatu darang metteba’, sia mintu’
tu pa’dang pandila-dila sia mintu’ doke
dukku-dukku; lendu’ budanna tau dipatei
sia buda tu to mate, sia tae’ upu’na tu
batang rabuk, anna potitodoanni tau iato
mai.
4 Natumang kabudanna gau’ salana
baine bualang, tu melo pantarisanna,
manarang ma’patama-tamai, tu
umbalukan ba’tu pira-pira bangsa tete
dio pa’gau’ salana, sia ba’tu pira-pira
pa’rapuan tete dio pa’patama-tamainna.
5 Manassa la Kulaoiko! kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
la Kupoli’ tu tampak dodomu sae
langngan lindomu sia la Kupasombo
tu kama’kambelangammu lako mintu’
bangsa sia kasirisammu lako mintu’
kadatuan.
6 Kuleba’ko apa masarepa sia la
Kupamatunako sia la Kupadadiko
pengkitan,
7 naurunganni minda-minda untiroko,
la mallai ma’dondo untampeko sia
ma’kada, nakua: Sanggangmo tu
Niniwe! Mindara la untangi’i? Umbara la
kunii undakarangko pa’pakatana?

8 Mandu melorokoka na iatu No-Amon,
tu dio biring salu kapua, tu natikui uai,
tu umpobenteng tasik sia umporinding
tembo’ uai?
9 To Etiopia sia to Mesir tang dikemba’
diia’ iamo kamatotoranna, to Put sia to
Libia iamo patunduammu.
10 Moi nasusito, inang mangka dukamo
male dipali’, sia iatu mintu’ pia-pia’na
dipessambakan dio lu mintu’ tetuk lalan
sia diloterei tu mintu’ to la’bi’na sia
mintu’ to kapuana dirante.
11 Iko duka la malango sia limpu-limpu,
sia la undaka’ko pembunian dio mai uali.
12 Mintu’ tambakukummu susi garonto’
ara, tu membua bunga’; iake digoyakki
ronno’mi tu buanna tama sadangna to la
ungkandei.
13 Manassa iatu mintu’ muane lan lu
tangngamu dadimo susi baine; mintu’ tu
babangan tondokmu tungangnga’ lako
ualimmu, sia mintu’ salli’ babangammu
napuraimo api.
14 Timbako uai, mupakei ke dipatama
limbuko, pematoto’i tu mintu’
bentengmu, pelleseiko litak pitti’ sia
lullu’ko losso’ pitti’, ammu toei tu pandiri
batu tela.

15 Inde to dio la nanii ungkandeko
api sia nasabu'iko pa'dang, susi batik
pa'ampello' dipisanni. Moi ammu
memba'ka' susi batik pa'ampello', moi
ammu memba'ka' susi batik,
16 – mupopemba'ka' tu to ma'baluk-
balukmu na iatu bintoen dao langi' – apa
iatu batik pa'ampello' umballa' pani'na
anna male mettia'.
17 Iatu mintu' tau la'bi'mu susi batik sia
iatu to diala pareamu susi sangtuntunan
batik londong, tu ma'kaponan dao lu
rinding tembo', ke attu madingin, iake
bu'tumi allo, malemo mettia', naurungan
tae'mo ditandai tu inanna. Umbamira
nanii?
18 Mintu' tu to mangkambi'mu
mamma'mo, e datu Asyur, sia iatu
to kapuammu timbambangmo; iatu
taummu tisambo'mo dao lu mintu' buntu,
sia moi misa' tau tae'mo urrampunni.
19 Tae'mo kameloanna tu kale le'tomu,
tae'mo na la mondo tu bangkemu.
Iatu mintu' to urrangi karebammu,
ussa'pa-sa'pa pala'na diona iko, belanna
mindara tu tang la tontong narampoi tu
kakadakeammu?

HABAKUK

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Iatu kada Napa’petanggungan
Puang Matua, tu dipasombo lako nabi
Habakuk.

Ukungan napalalo to Kasdim

1:2-17

[2] O PUANG, ba’tu sangapamo’ meongli’
umpalaku pa’tunduan, apa tae’
Miperangii, melallakna’ mati’ Kalemi,
kukua: Kamasa’garan! Apa tae’
Mibengan katilendokan.
[3] Ma’apai amMi patiroanna’ tu kakelokan
sia Mitiro, tu kamandasan? ondongpi
iatu pa’pakario-rio sia kamasa’garan dio
pentiroku, sia den kasigagan, sia bu’tu
tu kasite’geran.
[4] Iamoto natangkan kepatu tu Sukaran
aluk sia tae’mo napayan len tu salunna,
belanna iatu to tang mekaaluk untikui to

malambu’, iamoto napayan tibalik sule
tu salunna.
5 Tiro tikui male tu mintu’ to kapere’, sia
pemarangai, ammi mangnga sia pussak,
belanna Kupogau’ tu misa’ penggauran
lan attummi, tu tae’ mila umpatonganni,
ke diuleleanni.
6 Belanna tonganna iatu to Kasdim
Kupabendan, misa’ bangsa masa’ga’
sia malinta’, tu lumingka unnoloi lua’na
lino, la unnala inan katorroanna tau la
napoapa, tu tangia apanna.
7 Megiangan sia metakuran, iatu salunna
sia kataromposanna tu dio mannapi mai
kalena nanii sun.
8 Iatu darangna mandu malinta’ na iatu
arimau buluh, sia mandu matira’ na iatu
guruk ke bonginna; mintu’ tu darangna
sia pakkanarangna sae tiantak-antak,
mambela nanii sae langkan maega tu
ussiok kandena.
9 Mintu’ bangsa iato sae umpogau’
kamasa’garan, iatu to undoloanni
lumumpa’ susi angin rampe matallo,
sia urrampun to dirampa susi karassik
budanna.
10 Natelle-telle tu mai datu sia napetaai
tu mai pangulu. Napetaai tu mintu’

benteng, belanna natopporan losso’
ullaoi, anna taloi.
11 Tarru’ bang susi angin sia male
tarru’; susimoto tu naposala, belanna
kamatotoranna tu napodeata.
12 O PUANG, tae’raka na Kamu tu
Kapenombangku tempon dio mai sia To
maseroku? Tae’ kila mate. O PUANG,
Kamumo umpadenni tu tau iato mai la
mangukung, sia o Buntu Batu, Kamu
umpamanassai tu tau iato mai la
umpalalo peada’.
13 Mandu masero tu matamMi untiro
kakadakean, sia tang Mitanan
umpemarangai tu pa’pakario-rio,
ma’apai Minenne’ umpemarangai tu
to tang maruru’ sia kappaKomi, ke
naampello’i to tang mekaaluk tu to
mandu malambu’ na ia.
14 Miurunganni umpadadi tolino, susito
bale diong tasik sia susito olo’-olo’
mendonglo’, tu tae’mo to ma’parentana.
15 Napekan nasang kendek, napaalai
dalla’na, anna riu’i sia narampun
tama bundena; iamoto naparannu sia
mela’tek-la’tek.
16 Iamoto anna memala’ lako dalla’na sia
untunu pemala’ lako bundena, belanna

bannang iarite namalompo tu taana sia
sebo tu kandena.
17 Iamoto anna lo'bangiraka tu dalla'na
sia tontong umpateiraka ba'tu pira-pira
bangsa tae' bang nakasayangi?

Kadiukunganna to Kasdim

2:1-20

2 1 La bendanna' dao menara
pa'kampangku sia la tunannangna'
dao benteng tembo' tu kunii ummanta-
mantai tu apa la Napokada Puang lako
kaleku sia apa la kupebalian sarroku.
2 Attu iato Napebaliimo' PUANG Nakua:
Sura'i te patiro mendeata iate sia
pamarorronganni dao ba'tu pira-pira
papan, kumua na iatu to lendu' ma'din
la umbasai.
3 Belanna iatu patiro mendeata
umpeagipa tu attu dipamanassa, apa
la madoi' male lako ma'katampakanna
sia tae' nabuttok; iake malelanpi, la
mukampai, belanna la sae tongan, sia
tae' nala torro.
4 Manassa matampo sia tang malolo
tu penaanna, apa iatu to malambu' la
umpotuo kapatongananna.

5 Tonganna iatu to matampo ma’pakena
iamo to ma’kada layuk, apa tae’ ia
nala tontong; umpopenganga sadangna
susi lino to mate sia tae’ len nadia’
susi kamatean, naurunganni urrampun
mintu’ bangsa sia umpulung mintu’ to
sangpetayanan lako kalena.
6 Tang la nasa’buranraka parumbasan
mintu’ bangsa tu diona kalena, petelle
sia ponto bannang, nakua: Upu’ allona
tu to umpopemba’ka’ tangia apanna la
sangapara? sia iatu to umpassan apa
dipa’pentoean.
7 Tae’raka nala ta’pa bendan tu to
ungkeke’ko sia malimbangun tu
to umpatirambanko, naurunganni
umpangrampaiko?
8 Belanna mangkamoko umpangrampai
buda bangsa, ia toda tu torronapa
bangsa iato la umpangrampaiko, tu
belanna rarana tolino tu tibollo sia
belanna kamasa’garan, tu diparampoan
tondok, kota sia mintu’ pa’tondokanna.
9 Upu’ allona tu to urrampun saro
bu’tu kadake lako to lan banuanna,
tu unggaragai serangna dao inan
madao, la urrampanan kalena dio mai
pa’dammakna kamandasan.

10 Mutangnga’-tangnga’ tu kaditattan
urrampoi to lan banuammu, tonna sae
lan penaammu la ussanggangi ba’tu
pira-pira budanna bangsa; iamoto
sipatuko la kapa’dean katuoammu.
11 Belanna metamba tu batu dio mai
rinding tembo’, sia mebali tu lentong dio
mai pa’pasitammuan kayu.
12 Upu’ allona tu to umpatibollo rara
umbangun kota, sia unnoton benteng
dao pa’pakario-rio.
13 Tonganna, tae’raka nalu dio mai
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
kumua mintu’ bangsa tang mekata’ka’
umpandakaran api sia mintu’ to
sangpetayanan tang mekabo’yo’
umpandakaranni tu apa tae’ gai’na.
14 Belanna la naponnoi kapaissanan
diona kamala’biranNa PUANG tu mintu’
lino, susi uai buda ussamboi salinna
tasik.
15 Upu’ allona tu to umpairu’ solana,
ammu ranganni rasunmu, sia iatu
to umpamalangoi la untiroi tu
kama’kambelanganna.
16 Mupedia’imo apa mesirisan tu kalemu
ussonda kamala’biran, iamoto iru’
dukami iko, ammu kambelangi kalemu.

La tibalik lako kalemu tu irusan lu dio
mai kananNa PUANG, sia kamasirisan
kapua la ungkabu' kamala'birammu.
17 Belanna iatu kamasa'garan mupogau'
dao Libanon la ungkabu'ko sia
iatu kaussabuirammu olo'-olo' la
umpatirambanko, napobua' rarana
tolino tu tibollo sia kamasa'garan, tu
diparampoan tondok, kota sia mintu'
pa'tondokanna.
18 Apara gai'na tu rapang-rapang
dipodeata dipa', belanna to ma'pa'
unggaragai? Apara gai'na tu rapang-
rapang dipodeata dipati'no', iamotu
misa' panganda' tang tongan, moi
anna posande' bangi to unggaragai tu
panggaraga limanna? Tae'raka nadeata
mamang tu nagaragai?
19 Upu' allona tu to ma'kada lako kayu
sanglontok, nakua: Malimbangunko
sia lako misa' batu mamang, nakua:
Pana'dingko, Ma'dinraka tu apa iato
mai la mangada'? Manassa moi disapu'
bulaan sia salaka, apa tae' duka penaa
lan.
20 Apa iatu PUANG lan Ia
Banua Kabusungan maindanNa.

Ma’pakappakomi dio oloNa, e issinna mintu’ lino.

Passambayangna nabi

3:1-19

3 [1] Inde sia tu passambayangna nabi Habakuk, unturu’ baenan sengo Syigyonot,
[2] O PUANG, kurangimo tu karebamMi, mataku’na’, o PUANG, lako penggauramMi;
palaloi tu iannato lan taun-taun la sae, pasomboi tu iannato lan taun-taun la sae;
lan attu kasengkean la Mikilalai tu pa’kamasean.
[3] Saemo tu Puang Matua dio mai Téman, sia iatu To masero dao mai buntu Paran. *Sela*
Iatu kamala’biranNa ussamboi mintu’ langi’,
sia nasitutu’i kadipudianNa tu lino.
[4] Den misa’ silo susi arrangna matallo, dio sa’deNa nanii dukku arrang pandila-dila, den dio tu pa’bungku’ kamatotoranNa.
[5] Dio oloNa lumingka tu ra’ba biang, sia lassu lalla’ sibaa melako lette’Na.

6 Ke’de’Mi anNa patigega’i te lino;
mentiro tiku lao anNa patike’kenni tu
mintu’ bangsa,
mintu’ buntu tempon dio mai bake, sia
mintu’ tanete dolo-dolona tuan; iatu
mintu’ lalan dolo-dolona, lalanNa Puang.
7 Kutiro tu mintu’ tenda to Kusyan nati’tin
kapussakan,
sambo tenda tondokna to Midian
ma’parondo-rondo.
8 SengkeroKomika lako mintu’ salu, o
PUANG, dukkuraka tu kasengkeamMi
lako mintu’ salu,
ba’tu re’dekraka tu ara’Mi lako tasik,
amMi sakei tu darangMi, ba’tu kareta
kapataloamMi?
9 Dilossokammi tu panaMi,
Miparandanmo tu anak pana buda
tongan. *Sela*
Mipiakmo tu kuli’na padang, Mipopendadi
salu.
10 NatiroKomi tu mintu’ buntu, anna
ma’parondo, lendu’mi tu uai buda
tibarrak dao mai,
iatu uai buda diong aa’ mi’lan mongngo’
sia unnangka’ limanna langngan.
11 Iatu mata allo sia bulan sorong
boko’mo lako inanna;

napobua’ arrang anak panaMi tu sumaang lendu’,
napobua’ marorrongna doke pandila-dilaMi.
12 Tete dio Kare’dekan ara’Mi Miolai te kuli’na padang,
sia tete dio kasengkeamMi amMi lullu’i tu mintu’ bangsa.
13 Tassu’moKomi amMi rampananni tu taumMi,
amMi rampananni tu to mangka Mitokko.
Miro’pok dao mai tu bubungan banuanna to tang mekaaluk,
sia Mitesse tu parandangan banuanna sae lako batu ringki’ diongna lu.
14 Anak panana duka ia la Mitossokan tarru’i,
tu ulunna surodadunna, tu sae palaoan la mela’tek umpatisambo’na’,
butung to unnampello’ to mandasa lan inan kabunianna.
15 Mipatetei darangMi tu tasik,
iamotu uai kapua pambura-bura.
16 Iatongku rangii tu iannato,
ma’rundedemi tu ba’tengku, bannang dio oni iato anna ma’parondo tu pudukku,
sia langgang tu bukungku,

angku ma’parondo dio inan kunii bendan;
moi susito la rapa’na’ umpeagii tu allo kapussakan,
ke narampoi tu bangsa iato,
tu ma’tuntunan sae ullaoikan.
17 Moi anna tae’ namenta’bi tu garonto’ ara,
anna tang membua tu garonto’ anggoro’,
sia moi tae’ nama’pakarannu-rannu tu bua garonto’ saitun;
moi anna tae’ napakendek burana tu mai pa’lak,
sia diula’i tu domba lan mai bala sia tae’ tu sapi lan lu bontong,
18 la parannu dukana’ unnarrak tete dio PUANG, sia la mela’tekna’ tete dio Puang Matua, oto’na kasalamarangku.
19 Iatu PUANG Puangta Iamo oto’na kamatotorangku:
Napasusi lette’ donga birang tu lette’ku,
sia Napalesei lette’ku tu inan matandeku.
Lu lakona pangala sengo. Dipasiala oni katapi.

ZEFANYA

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia tu kadanNa PUANG, tu sae
lako Zefanya, anakna Kusyi anakna
Gedalya, anakna Amarya, anakna Hizkia,
tonna linona Yosia, anakna Amon, datu
Yehuda.

Ukungan, ke alloNa PUANG

1:2-18

[2] La Kuputtai nasang tu mintu' apa dao
mai kuli'na padang, kadanNa PUANG.
[3] La Kuputtai tu tolino sia olo'-olo'
la Kuputtai tu manuk-manuk dao lu
langi' sia bale diong lu tasik, sia iatu
kamasaki-inaan tete dio mai to tang
mekaaluk, tu umpabu'tu kamasussan;
ondongpi la kupisanni tu tolino dao mai
kuli'na padang, kadanNa PUANG.
[4] La Kue'te' tu limangKu unnukung
Yehuda sia mintu' to lan Yerusalem, sia

la Kusabu'i lan mai inan iate tu mintu' apa torronapa Baal sia sanganna mintu' to untoean deata sola mintu' to minaa,
5 sia mintu' tu to tukku menomba dao papa dio tingayona mintu' ma'dandan maritik dao langi', sia iatu to tukku menomba sia umpalao sumpa tete dio PUANG sia umpalao sumpa tete dio Milkom, deatanna;
6 sia mintu' tau iato mai, tu umboko'i PUANG sia tae' nadaka' PUANG sia tae' nareke' Puang la mekutana.
7 Pakappako kalemu dio oloNa Puangta PUANG, belanna mareke'mo tu alloNa PUANG; belanna Napasakka'mo PUANG tu misa' pemala' sia Napamarimbangammo tu mintu' to Natambai.
8 La dadi, ke allo pemala'Na PUANG, kumua la Kuukung tu mintu' arung sia mintu' anakna muane datu sia mintu' tu mai to ma'pakean to sae.
9 Allo ia dukato la Kuukung tu mintu' to ungkondongi ampang sia iatu to umponnoi kamasa'garan sia pa'pakena tu banuanna puangna.
10 Allo iato, kadanNa PUANG, la den urruk kapua dio mai babangan Bale sia

tangi’ dio mai kota ba’ru sia ongngo’
memassan dao mai tanete.
11 Tumangi’komi, e kamu to untorroi
Issong batu, belanna iatu mintu’
to ma’balili sanggang sia mintu’ to
untimbang doi’ dipisanni.
12 La dadi attu iato, kumua la Kubia’i
Kuparessa tu Yerusalem; la Kuukung
tu mintu’ muane malompona tu mari’pi
bang unniru’ anggoro ponno tainna, sia
iatu ma’tangnga’ lan penaanna, nakua:
Iatu PUANG tae’ Napogau’ melo sia tae’
Napogau’ kadake.
13 Iatu kasugiranna tau iato mai
la dirampa sia iatu banuanna la
disanggang. Moi naumpabendan banua,
tae’ nala unnii torro, moi nauntanan
garonto’ anggoro’, tae’ nala unniru’i tu
uai anggoro’na.
14 Mareke’mo tu allo kapuanNa PUANG,
mareke’mo sia madomi’ bangmo rampo
mengkareke’. Perangiimi tu alloNa
PUANG. Moi anna iatu to lalong metamba
duka diona kamaparrisan.
15 Allo iato iamo misa’ allo kare’dekan
ara’, misa’ allo kapussakan sia
kamatakuran, misa’ allo kasanggangan
sia kasaburan, misa’ allo kapittukan sia

kamalillinan, misa’ allo nakabu’ salebu’
sia lillinan parrak;
16 misa’ allo nanii oni napiri tanduk
sia arrak kasirarian tu ullaoi mintu’
kota ditambakuku sia ullaoi menara
malangka’ dio tetuk kota.
17 Attu iato la Kupapussak tu tolino,
naurunganni male butung to buta,
belanna kasalammo tu tau iato lako
PUANG, sia la tibollo tu rarana susi
barra’-barra’ sia iatu tambuk barinni’na
la tiampa’ susi tai.
18 Moi salakana moi bulaan tae’ nakullei
urrampananni tu tau iato mai, ke
allo kare’dekan ara’Na PUANG. Api
kamangimburuanNa la umpurai nakande
tu mintu’ lino, belanna la Napaden tu
kasanggangan, ondongpi katappuran
megiangan lako mintu’ to untorroi kuli’na
padang.

Popengkadionganni tu penaammi, ke tae’pi nasae tu ukungan

2:1-15

2 1 Timbang meloi lan penaammi, sia
mengkatoba’komi, e bangsa tang
unnissan siri’,

2 ke tae’pi nadipalalo tu apa Napondok
Puang – belanna iatu sangallo lendu’
susi ta’pian mettia’ –, ke tae’pi
narampoikomi tu kasengkean dukkunNa
PUANG, ke tae’pi narampoikomi tu allo
kasengkeanNa PUANG.
3 Daka’i tu PUANG e mintu’ to
umpamadiongan penaanna lan tondok,
unturu’i tu atoranNa; daka’i tu
kamaloloan, daka’i tu kamadiongam
penaa; den sia manii upa’, ammi
dipopentilindung, ke allo kasengkeanNa
PUANG.
4 Belanna iatu Gaza la ditampe sia iatu
Askelon la dipopempadang lo’bang,
iatu Asdod la diula’i tu tau lan mai, ke
tangngai allo, sia Ekron la didu’dukki.
5 Upu’ allomi, e mintu’ to dio randan
tasik, iamotu bangsa Kreti! Iatu
kadanNa PUANG la sae ullaoikomi, e
Kanaan, tondokna to Filistin, sia la
Kusanggangko, naurungan moi misa’
pa’tondokan tae’mo torro lan.
6 Iatu randan tasik la dadi padang
kariuan, bubun to manglaa, sia bontong
domba.
7 Iatu randan tasik la napotaa to Yehuda
torronapa, la nasolan tu domba inde to

lako anna kande riu, lan lu banuanna
to Askelon la nanii torro ma’bongi,
belanna PUANG iamo Kapenombanna,
la umparinaai sia la umpopembalii tu
dalle’na.
8 Kurangimo tu pelo’bona Moab sia
pebe’sena to Amon, tu nalo’boan
taungKu sia tu napokapua penaanna
unnea lili’na.
9 Iamoto, la lelukraka tuoKu, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna Israel, tonganna iatu
Moab la dadi susi Sodom, sia iatu to
Amon la susi Gomora, iamotu padang
nanii a’da’ sia nanii pangkalian sia,
sia padang lo’bang sae lakona. Iatu
torronapa tu taungKu, la urrampai
tu tau iato mai na iatu sesanna
sangpetayanangKu la umpomana’i.
10 Iate apa iate la urrampoi tau iato mai
pakkanna kamatampoanna, belanna
ullo’bo sia umpakapua penaanna unnea
taunNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik.
11 La masarrang tu PUANG lako tau iato
mai, belanna la Napisanni tu mintu’
deatanna kuli’na padang, anna dio
oloNa la nanii tukku menomba tu mintu’

bangsa dio mai tondok ma’biring tasik’
pantan lu dio mai inanna.
12 Susi dukato tu kamu, e to Etiopia, la
natarru’komi pa’dangKu.
13 Sia la Nae’te’ tu limanNa unnea tondok
rampe daanna lu, anNa sanggangi tu
Asyur sia la Napopempadang talo tu
Niniwe, anna marangke susi padang
pangallaran.
14 Inde to dio la nanii torro tu olo’-olo’
sikapan, iamotu mintu’ olo’-olo’, tu biasa
torro ma’rampun; la mundan la kayo
la membuya dao parande lentongna;
perangii umba nakua tu ongngo’na
ullendu’i pentiroan; iatu ampangna
nalolinni apa tuan, belanna nasanggangi
tau tu pareanna kayu arasi’.
15 Iamote tu kota kasode-sode bang, tu
tang untandai kamasussan, tu ma’kada
lan penaanna nakua: Aku mannari,
na moi misa’ tae’ tu senga’na. Umba
nakua anna mempadang lo’bangmo,
sia napoinan kapelayoan olo’-olo’
masuru! Minda-minda lendu’ inde to
dio mai la ma’uik-uik untelle-tellei sia
nadullu-dullu.

Yerusalem dipasala, belanna manoka mengkatoba’

3:1-8

3 1 Upu’ allona tu kota pabali-bali, sia
maruttak sia ma’pakario-rio.
2 Tae’ naperangii pa’pakilala, sia tae’
natarima peada’; tae’ naposande’
PUANG sia tae’ namengkareke’ lako
Kapenombanna.
3 Mintu’ arungna dio lu tangngana susi
bang singa umburrung-burrung, mintu’
to ma’paolainna salu susi bang, guruk
ke bongi, tu tang massesa sae lako
melambi’na.
4 Mintu’ nabinna ma’kada punala bang,
iamoto ma’gau’ tang maruru’; iatu to
minaanna urruttakki mintu’ apa maindan
sia ullullu’ Sukaran aluk.
5 Apa iatu PUANG malambu’ dio lu
tangngana; tae’ Napogau’i tu tang
malambu’; melambi’oi Napasombooi
Puang tu atoran malambu’Na; ianna
masiangmo, sae dukami. Apa iatu to
leko’ tae’ natandai siri’.
6 Kusabu’imo tu ba’tu pira-pira bangsa;
sanggangmo tu manarana dio tetuk

kota; Kusanggangngimo tu batattana,
naurunganni moi misa' tau tae'mo
unnolai; iatu mintu' kotana daun
lauanmo, tae'mo tau lan sia tae'mo tau
umpa'tondokki.
7 Ma'kadaNa' Kukua: Kataku'Na' sia
tarimai tu peada'; iake susito, iatu
inanna tae' nala disabu'i situru' tu mintu'
ukungan tu la Kuparampoanni. Apa
natikarai pissan umpogau'i tu mintu'
kakadakeanna.
8 Iamoto, tayanNa', kadanNa PUANG, to
allo la Kunii ke'de' unnala pangrampa;
belanna mangkamo Kura'ta' la
urrampunni tu bangsa sia umpulungi
tu kadatuan, sia umbarrakanni tu
kare'dekan ara'Ku lako tau iato mai,
iamotu mintu' kasengkean dukkungKu,
belanna api kamangimburuangKu la
umpurai nakande tu mintu' kuli'na
padang.

Pangallu' diona kasalamaran

3:9-20

9 Apa attu iato la Kuben lila senga', tu
masero, tu mintu' bangsa, anna sa'bu'i
mintu' tau iato mai tu sanganNa PUANG,

kumua anna sangmamullean umpassan
kapengkaolan lako Puang.
10 Lu sambalinna mai mintu' salu Etiopia
tu nanii sae tu to umpenombaiNa', iamotu
tau tisambo'Ku, la umpennoloanNa'
pemala' sipatu dibaa lako Kaleku.
11 Allo iato tae'mo mula masiri'
belanna mintu' penggaurammu, tu
mupobannangmo patodo tinting lako
Kaleku, belanna la Kualai lan mai
alla'mu tu mintu' to unnarrak tete
dio kamatampoanna, sia tae'mo
mula umpakapua kalemu dao buntu
maindanKu.
12 Sia la Kupatorro dio lu kalemi tu mai
to mase-mase sia to bitti' sia iatu mai to
umpentilindungi sanganNa PUANG.
13 Iatu to torrona Israel tae'mo nala
ma'pakario-rio ba'tu ma'kada tang
tongan sia iatu lila pa'pakenan la tae'mo
lan sadangna, belanna tau iato mai
la ungkande riu dio padang kariuan
sia la matindo sia tae'mo misa' tau la
umpatirambanni.
14 Mela'tekko, e anak dara Sion,
unnarrakko, e Israel; sende paimanko
sia ponno penaammu parannu-rannu, e
anak dara Yerusalem.

15 Napa’deimo PUANG tu
kadiukungammu, Naputtaimo tu
ualimmu. Iatu Datunna Israel, iamotu
PUANG, lan lu tangngamu, tae’mo mula
ungkataku’i tu kamandasan.
16 Alo iato la ma’kada tu tau lako
Yerusalem nakua: Da mumataku’, e
Sion, da mupopa’elo’nai langga’ tu
limammu.
17 Iatu PUANG, Kapenombammu,
lan lu tangnga’mu, iamotu to lalong
mangrampanan. La parannu tu Puang
umposendeko, la umpakappa kaleNa
tete dio pa’kaboro’Na; la mela’tek sia
unnarrak umpopaimanko.
18 Mintu’ tu to rosso penaanna, sikambela
kasirampunan pa’gauran, manassa la
Kurampun; inang naala bilangammu.
Nati’tin kadilo’boan tu tau iato mai
butung panglemba.
19 Manasa attu iato la Kupapakkanni
tu mintu’ to umpakario-rioko, apa la
Kurampanan tu to gento sia la Kurampun
tu to tisambo’, belanna la Kupadadi misa’
kadipudian sia sanga kalelean tu tau
iato mai, iamo tu to kaissanan siri’na lan
mintu’ lino.

20 Attu iato la Kupasaekomi, iamotu
attu la Kunii urrampunkomi. Belanna
la Kupadadikomi misa’ sanga kalelean
sia kadipudian dio lu mintu’ bangsa dao
kuli’na padang, ke Kupopembalimi tu
dalle’mi dio pentiromi, kadanNa PUANG.

HAGAI

Pa’pakilala la umbangunni sule tu Banua Kabusungan

1:1–15 (1:1–2:1)

1 [1] Iatonna taun ma’penduan kadatuanna Darius, bulan ma’pennannan, allo bunga’na bulan iato, saemi tu kadanNa PUANG nalopian nabi Hagai lako Zerubabel, anakna Sealtiel, to maraya Yehuda, sia lako Yosua, anakna Yozadak, tominaa kapua, nakua:
[2] Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, Nakua: Ma’kada te bangsa iate, nakua: Tae’pa nalambi’i tu allona, iamotu allo la dinii umbangunni sule tu banuanNa PUANG.
[3] Saemi tu kadanNa PUANGna lopian nabi Hagai, nakua:
[4] Denraka tu attummi la torro lan banuammi tu melo rinding papanna na iate banua iate sanggangpa?

5 Totemo, kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: Tangnga’
meloi tu apa urrampoikomi.
6 Buda tu miambo’, apa ia tu mialanna
sidi’ri; kumandekomi, apa tae’ midia’;
mangiru’komi, apa tae’ nabossakomi,
ma’pakeankomi, apa tae’ namalassu
tu kalemi, sia minda-minda tu male
sumaro, untarima sarona lan poro’-poro’
lo’po’.
7 Inde sia tu KadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: Tangnga’
meloi tu apa urrampoikomi.
8 Malekomi langngan buntu unnala kayu,
ammi bangunni sule te banua iate,
manassa la naposende penaangKu,
angKu dipakala’bi’, kadanNa PUANG.
9 Misanga pangrekenmi la buda, apa
tonganna sidi’ri, apa iatommi patamami,
Kupamurru’mi tama. Ma’apai nasusito?,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik. Belanna bannang dio tu
banuangKu, tu sanggangpa, na iatu
kamu pantan umposara’komi banuammi.
10 Iamoto na iatu langi’
umpatadangangkomi ambun,
sia iatu kuli’na padang tae’mo
napakendekangkomi burana.

11 Sia Kutambai tu pealloan karing
urrampoi padang sia buntu, gandung,
uai anggoro’ ba’ru, minna’ sia mintu’
burana padang, tolino sia olo’-olo’ sia
mintu’ panggaraga lima.
12 Attu iato naperangiimi Zerubabel,
anakna Sealtiel sia Yosua, anakna
Yozadak, tominaa kapua, sia mintu’
to buda, tu torronapa, tu gamaranNa
PUANG, Kapenombanna, sia iatu
kadanna nabi Hagai, tu Nasua PUANG,
Kapenombanna, umparampoi lako tau
iato mai, anna mataku’ tu to buda dio
olona PUANG.
13 Ma’kadami Hagai, pesuanNa PUANG,
tete dio pepasanNa PUANG, lako to buda,
nakua: La Kurondongkomi kadanNa
PUANG.
14 Napatiakka’mi PUANG tu penaanna
Zerubabel, anakna Sealtiel, to maraya
Yehuda, sia penaanna Yosua, anakna
Yozadak, tominaa kapua, sia penaanna
mintu’ to buda, tu torronapa, anna
sae tu tau iato mai ungkarangi
tu pengkarangan dio banuanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna tau iato mai,

15 (2-1) tonna allo ma’penduangpulo
nna’pa’ bulan ma’pennannan, taun
ma’penduan kadatuanna Darius.

Kamala’biranna
Banua Kabusungan ba’ru

2:1-9 (2:2-10)

2 1 (2-2) Iatonna bulan ma’pempitu,
allo ma’penduangpulo mmisa, saemi
tu KadanNa PUANG, nalopian nabi Hagai,
nakua:
2 (2-3) Pokadai lako Zerubabel, anakna
Sealtiel, to maraya Yehuda, sia lako
Yosua, anakna Yozadak, tominaa kapua,
sia lako to buda, tu torronapa kumua:
3 (2-4) Mindaparakomi tu dennapa,
untiroi tu kamala’biran dolona te banua
iate? Umba nakua mitiro totemo?
Tae’raka nasusi to apa matuna bang
ditiro?
4 (2-5) Apa totemo, pabatta’i tu
peanaammu, e Zerubabel, kadanNa
PUANG, sia pabatta’i tu penaammu, e
Yosua, anakna Yozadak, tominaa kapua,
sia pabatta’i tu penaammi, e mintu’
to budanna tondok, kadanNa PUANG,
sia mengkarang tarru’komi, belanna

Kurondongkomi, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik,
5 (2-6) situru’ tu kada Kuallu’ lako
kalemi, tommi tassu’ lan mai Mesir,
sia tonna bendan tu PenaangKu lan
tangngami: Da mimataku’.
6 (2-7) Belanna inde sia tu kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Nakua: Sattu’mora, tae’mora namasai,
angKu patigega’i tu langi’ sia lino, tasik
sia karangkeanna.
7 (2-8) Ondongpi la Kupatigega’ tu
mintu’ bangsa sia ianan maballona
mintu’ bangsa la sae, sia la Kuponnoi
kamala’biran te banua iate, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
8 (2-9) Aku puangna tu mintu’ salaka sia
Aku puangna tu mintu’ bulaan, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
9 (2-10) Iatu kamala’biran undinna
te banua iate la mandu kapua na
iatu kamala’biran dolona, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik; sia
lan inan iate la Kunii umpa’kamasean
kasalamaran, kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik.

Pangallu’ diona kamauparan tonna dibangun sule tu Banua Kabusungan

2:10-19 (2:11-20)

10 (2-11) Iatonna allo ma’penduangpulo
nna’pa’ bulan ma’pengkasera, taun
ma’penduan kadatuanna Darius, saemi
tu kadanNa PUANG lako nabi Hagai,
Nakua:
11 (2-12) Inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, Nakua:
Totemo pekutananni lako to minaa tu
diona tu battuananna Sukaran aluk, sia
ma’kadako, kumua:
12 (2-13) Iake denni misa’ tau umbaa
duku’ maindan diong biring sambu’na,
anna iatu biring sambu’ iato urrua
roti, utan sirau uainna, uai anggoro’,
minna’ ba’tu umbanna tu kande senga’,
ma’dinraka maindan to? Mebalimi tu
mintu’ to minaa nakua: Tae’.
13 (2-14) Ma’kadami Hagai nakua. Iake
denni misa’ tau naruttakki batang rabuk,
anna ruai ba’tu umbanna tu apa iato,
ma’dinraka la maruttak to? Mebalimi tu
mintu’ to minaa nakua: La maruttak to.

14 (2-15) Ma’kadami Hagai nakua :
Susimo a’ganna te bangsa iate sia
susimo a’ganna te to sangpetayanan iate
dio oloKu, kadanNa PUANG, sia susimo
a’ganna to tu mintu’ pengkaranganna
limanna, sia iatu apa napemalaran inde
to dio, maruttak nasang.
15 (2-16) Totemo la mipalan penaa tu
mintu’ apa dolo na allo iate; tonna
tae’pa nadipasitoppo’ tu batu dio Banua
kabusunganNa PUANG,
16 (2-17) tonna tae’pa nadadi mintu’
apa iato; iake saemi tu tau lako
patuku gandung, tu duangpulo suka’na,
apa denri pessangpulo; iake saei
lako pa’parran anggoro’ la untimbai
pellimangpulo lan mai inan iato, apa
denri penduangpulo.
17 (2-18) Kuparampoikomi kalangkoan
sia pasi sia mintu’ panggaraga
limammi Kupata’pai uran batu, apa tae’
kapengkilalammi lako Kaleku, kadanNa
PUANG.
18 (2-19) Palan penaai tu mintu’
apa dolo na allo iate, iamotu allo
ma’penduangpulo nna’pa’ bulan
ma’pengkasera, randuk dio mai allo iato,

tu dinii unnoton parandangan Banua kabusunganNa PUANG. Palan penaai:
19 (2-20) Den paraka banne dao lu alang?
Ondongpi ia duka tu garonto' anggoro',
garonto' ara garonto' dalima sia garonto'
saitun tae' namembua. Randuk allo iate
la umpa'benganNa' kamasakke-sakkean.

Pangallu' lako Zerubabel

2:20-23 (2:21-24)

20 (2-21) Iatonna ma'penduanna saemi
kadanNa PUANG lako Hagai tonna allo
ma'penduangpulo nna'pa' bulan iato,
Nakua:
21 (2-22) Pokadanni Zerubabel, to
maraya Yehuda, kumua: La Kupatigega'
tu langi' sia lino.
22 (2-23) Sia la Kubalittua' tu mintu'
isungan kadatuan, la Kusanggangi tu
kuasa kadatuanna mintu' bangsa, la
Kubalittua' tu mintu' kareta sia mintu' to
dao, sia iatu darang sia pakkanarangna
la pantan songka nakande pa'dangna
solana.
23 (2-24) Allo iato, kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, la Kualako,
Zerubabel, anakna Sealtiel, taungKu,

kadanNa PUANG, angKu padadiko misa’ sissin peca’, belanna ikomo tu mangka Kupilei langsa’, kadanNa PUANGna mintu’ na’dandan maritik.

ZAKHARIA

Petamba kumua namengkatoba’ tu to Yehuda

1:1-6

1 [1] Iatonna bulan ma’pengkarua taun ma’penduan kadatuanna Darius, saemi kadanNa PUANG, lako nabi Zakharia, anakna Berekhya, anakna Ido, Nakua:
[2] Lendu’ tongan sengkeNa PUANG lako nene’ to dolomi,
[3] apa pokadai lako tau iato mai, kumua: Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, Nakua: Mengkatoba’komi lako Kaleku, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, angKu sule lako kalemi, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
[4] Da misusi nene’ to dolomi, tu nanii mintu’ nabi dolona mangka ma’kada nakua: Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, Nakua: Mengkatoba’komi dio mai kedo

kadakemi sia penggauran kadakemi,
apa tae’ naperangii tau iato mai sia tae’
nadampangNa’, kadanNa PUANG.
5 Iatu mintu’ nene’ to dolomi, umbamira
nanii? Sia mintu’ nabi tuoraka tontong
sae lakona?
6 Moi nasusito, apa iatu mintu’ kadangKu
sia mintu’ atorangKu, tu mangka
Kupatangkean taungKu, iamotu mintu’
nabi iato, tae’raka nalambi’i tu nene’ to
dolomi, naurunganni mengkatoba’, anna
ma’kada nakua: Susi tanan penaanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik la
umpogau’i lako kaleki, situru’ kedoki sia
situru’ penggaurangki, susi dukamoto
Napogau’ lako kaleki?

Patiro mendeata bunga’na, iamotu pakkanarang

1:7-17

7 Iatonna allo ma’penduangpulo nna’pa’
bulan ma’pessangpulo misa, iamotu
bulan Syebat, tonna taun ma’penduan
kadatuanna Darius, saemi kadanNa
PUANG lako nabi Zakharia, anakna
Berekhya, anakna Ido, Nakua:

8 Iatonna bongi kutiromi den misa’
muane ussakei darang balibi, anna
tadang dio lu tangngana mintu’ garonto’
murdu’ dio to’ inan madiong, sia dio
boko’na den ba’tu pira-pira darang balibi,
pilla’ sia busa’ dio boko’na.
9 Mekutanana’ kukua: Apara battuananna
te mintu’ te, o puangku? Mebalimi tu
malaeka’ kusipa’kadan nakua: La
kupakitangko tu battuananna te
mintu’na te.
10 Mebalimi tu to bendan dio lu tangngana
mintu’ garonto’ murdu’, nakua: Iamo te
tu Nasua PUANG male ullelei tu lino.
11 Mebalimi tu tau iato mai lako
Malaeka’Na PUANG, tu bendan dio lu
tangngana mintu’ garonto’ murdu’,
nakua: Mangkamo kilelei tu lino,
manassa iatu mintu’ lino marampa’
tongan.
12 Ma’kadami tu Malaeka’Na PUANG
nakua: O PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, sangapapaKomi tang
ungkamasei tu Yerusalem sia mintu’
kota Yehuda, tu nanii kasengkeamMi
pitungpulomo taunna?
13 Nabalimi PUANG kada melo sia kada
ma’pakatana tu malaeka’ kusipa’kadan.

14 Ma’kadami lako kaleku tu malaeka’
kusipa’kadan nakua: Pa’peissananni,
mukua: Inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, Nakua:
Lendu’ tongan Kukamali’na tu Yerusalem
dio Sion, angKu posara’i,
15 apa lendu’ ia mare’dekna ara’Ku
lako tu mintu’ bangsa matampo, tu
patunduan mepalulako kakadakean, moi
tae’ namandu tu kasengkeangKu.
16 Iamoto, inde sia tu kadanNa PUANG,
Nakua: La suleNa’ lako Yerusalem
situang kamamasean, anna dibangun
tu banuangKu lan, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, sia iatu tinting
pesuka’ la dirittingan lan Yerusalem.
17 Pa’peissanan tarru’i, mukua: Inde
sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: Iatu mintu’
kotaKu la sebo pole’ tu melona, sia la
Napakatanapa PUANG tu Sion sia Napilei
langsa’pa tu Yerusalem.

Patiro mendeata ma’penduanna, iamotu tanduk sia pande bassi

1:18-21

18 Ta’kala kubangunanmi tu matangku,
kutiroi den tanduk a’pa.
19 Mekutanamo’ lako malaeka’, tu
kusipa’kadan, kukua: Apara battuananna
te? Ma’kadami lako kaleku nakua:
Iamote tu tanduk umpatisambo’ Yehuda
sia Israel sia Yerusalem.
20 Mangkato Napakitammo’ PUANG tu
pande bassi a’pa’.
21 Mekutanamo’ kukua: Apa sae napogau’
te tau iate? Mebalimi nakua: Iamote tu
mintu’ tanduk, tu umpatisambo’ Yehuda
naurunganni moi misa’ tau, tae’ nabelai
unnadongan ulunna; apa saemo te tau
iate umpatirambanni tu tau iato mai
sia umpempananni tu tandukna mintu’
bangsa, tu unnangka’ tandukna unnea
tondok Yehuda, la umpatitale’i male.

Patiro mendeata ma’pentallunna, iamotu muane untoe ulang pesuka’

2:1-5

2 [1] Kubangunanni tu matangku, angku tiroi misa’ muane untoe ulang pesuka’.
[2] Mekutanamo’ kukua: Umba la muolai? Nabalimo’ nakua: La malena’ ussuka’ Yerusalem, la untiroi ba’tu la sangapai sangka’na sia landona.
[3] Manassa iatonna malemo lako tingayo tu malaeka’ kusipa’kadan, malemi tu misa’ malaeka’ senga’ umpessitammui,
[4] anna ma’kada lako tu malaeka’ senga’, nakua: Ma’dondoko male muma’kada lako tu to mangura, mukua: Iatu a’ganna Yerusalem la susi misa’ kota tang dibenteng, napobua’ kabudanna tau sia patuoan lan.
[5] Sia Aku kalena la napobenteng api tiku lao, kadanNa PUANG, sia la napokamala’biran lan.

Puang Matua lan lu tangngana taunNa

2:6-13

6 Madoi'komi, madoi'komi. Mallaikomi lan
mai tondok rampe daanna lu! kadanNa
PUANG, belanna mangkamokomi
Kupatisambo' lako a'pa' matanna angin,
kadanNa PUANG.
7 Madoi'komi, lendokangkomi kalemi lako
Sion, e kamu, tu torro sikandappi' anak
dara Babel.
8 Belanna, inde sia tu kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik, tu
kamala'biranNa ussuana', diona mintu'
bangsa, tu mangka umpangrampaikomi
– belanna minda-minda tu urrumbukomi,
iamo urrumbu mata taunNa –,
9 Nakua: Manassa la Kupakedo tu
limangKu lako tau iato mai, anna
pangrampai tu to mengkanorong lako
kalena. Attu iato la mitandai, kumua
mangkamo' Nasua PUANGna mintu'
ma'dandan maritik.
10 Mela'tekko sia parannu-rannuko, e
anak dara Sion! belanna manassa la

sae’Na angKu torro lan lu tangngamu,
kadanNa PUANG.
11 Allo iato buda bangsa la mengkara’pa
lako PUANG sia dadi taungKu. Sia la
torroNa’ lan lu tangngamu. Attu iato la
mutandai, kumua mangkamo’ Nasua
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik lako
kalemu.
12 Attu iato la Naala PUANG tu Yehuda la
Napomana’ dao padang maindan sia iatu
Yerusalem la Napilei langsa’ dukapa.
13 Ma’pakappakomi, e mintu’ angge
menono’, dio oloNa PUANG belanna
ke’de’mo dio mai to’ inan maindanNa.

Patiro mendeata ma’penna’pa’na, iamotu Yosua dibilang malolo

3:1-10

3 1 Undinnato Napakitammo’ tu Yosua,
tominaa kapua, bendan dio olona
Malaeka’Na PUANG, anna bendan tu
deata bulituk dio sa’de kananna la
umparapa’i.
2 Apa ma’kada tu PUANG lako deata
bulituk, nakua: Nagarrakko PUANG,
e deata bulituk, ondongpi PUANG, tu
mangka umpilei langsa’ Yerusalem, la

unggarrakko. Tae’raka na iate tu misa’
lalotin disintak lan mai api?
3 Iatu Yosua ma’pakean mariga tonna
bendan dio olona Malaeka’ iato.
4 Ma’kadami tu Malaeka’ iato sia nakua
lako tu tau iato mai, tu bendan dio
oloNa: Lossokanni dio mai kalena tu
pakean mariga. Mangkato ma’kadami
lako Yosua, Nakua: Kupa’dei tu
kakadakeammu dio mai kalemu, angKu
pakeiko pakean pa’gauran.
5 Ma’kadamo’ kukua: La dipassapui tali
bate’ masero tu ulunna. Nataliimi tali
bate’ masero tu ulunna sia napakei
bayu lamba’, tonna bendan dio ren tu
Malaeka’Na PUANG.
6 Napakilalami Malaeka’Na PUANG tu
Yosua, Nakua:
7 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: Iake muturu’i
tu mintu’ lalanKu sia mukaritutui tu apa
Kupatagerangko, manassa la muparenta
tu banuangKu sia la mukampai duka tu
tarampakKu, angKu elorangko male sola
tu tau bendan inde te.
8 Ma’perangiko, Yosua, tominaa kapua,
la iko la mintu’ solamu tu unno’ko dio
tingayomu – belanna iatu tau iato mai

iamo muane dipotanda kalle-kallean –
tonganna la Kupasae tu taungKu, iamo
tu Taruk.
9 Tonganna iatu batu, tu Kupadio
tingayona Yosua – dio misa' batu iato,
nanii pitu mata –, Aku kalena la ussura'i
tu sura'na, kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, sia sangallori la Kunii
umputtai tu kakadakeanna tondok iate.
10 Attu ia dukato, kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik la pada
mitambai tu solami diong lu garonto'
anggoro' sia diong lu garonto' saitun.

Patiro mendeata ma'pellimanna, iamotu tongkonan palita sia da'dua garonto' saitun

4:1-14

4 1 Sulemi tu malaeka' kusipa'kadan,
anna tundanna' susito untundan to
mamma'.
2 Ma'kadami lako kaleku nakua: Apara
mutiro? Mebalimo' kukua: Untirona'
misa' tongkonan palita bulaan nasang,
anna toppo' daona lu tu inan minna', pitu
tu palitanna, susi duka tu sulingna pitu
lako tu palita daona lu,

3 sia da’dua garonto’ saitun untongloi
daona lu, misa’ dio sa’de kananna na
misa’ dio sa’de kairinna tu inan minna’.
4 Mebalimo’ lako tu malaeka’
kusipa’kadan kukua: O puang,
apara battuananna te?
5 Mebalimi tu malaeka’ kusipa’kadan
nakua: Tae’raka mutandai apara
battuananna te? Ma’kadamo’ kukua: Tae’
kutandai, puang.
6 Ma’kadami lako kaleku nakua: Inde
sia tu kadanNa PUANG lako Zerubabel
Nakua: Tangia tete dio kamatotoran
sia tangia tete dio kamasa’garan,
sangadinna tete dio PenaangKu,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik.
7 Mindarako, e buntu malangka’? Dio
tingayona Zerubabel la dadiko padang
marante, la natassu’i tu batu daona
lu naunnarrak-arrak tu tau, nakua:
Salama’, salama’ lako kalena.
8 Saemi tu kadanNa PUANG lako kaleku,
Nakua:
9 Mangkamo naoton Zerubabel te
parandanganna te Banua iate, naia duka
la ussundunni, ammi issanni kumua

Nasuana’ PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik lako kalemi.
10 Belanna mindara tu untapa’ allo
nanii bitti’pa tu mintu’ apa? Manassa la
parannu penaanna tu tau iato mai, ke
natiroi tu batu petimbang lan lu limanna
Zerubabel. – Iate pitu apa iate iamotu
matanNa PUANG tu umpenunu mintu’
lino tiku lao.
11 Mebalina’ lako kukua: Apara
battuananna tu da’dua garonto’ saitun
tu dio kananna sia kairinna tongkonan
palita iato?
12 Ma’penduannamo’ ma’kada lako
kukua: Apara battuananna tu da’dua
tangke saitun, tu nalolongi mintu’ saitun
susi bulaan unnola da’dua suling bulaan?
13 Ma’kadami lako kaleku nakua:
Tae’raka mutandai apara battuananna tu
apa iato? Mebalimo’ kukua: Tae’, puang.
14 Ma’kadami nakua: Iamote tu da’dua
to diminnakki, tu bendan dio oloNa
Puangna mintu’ lino.

Patiro mendeata ma’pennannanna iamotu sura’ tilulun mettia’

5:1-4

5 1 Kubangunan pole’omi tu matangku,
angku tiroi, tonganna den misa’ sura’
tilulun mettia’.
2 Mekutanami lako kaleku nakua: Apara
tu mutiro? Mebalimo’ kukua: Untirona’
misa’ sura’ tilulun mettia’, tu duangpulo
siku landona na sangpulo siku babana.
3 Ma’kadami lako kaleku nakua: Iamote
tu tampak ropu, tu tassu’ lako mintu’
tondok: situru’ sura’ iate minda-minda
tu boko manassa la disabu’i randuk attu
iate, sia situru’ sura’ iate minda-minda tu
umpalao sumpa tang tongan la disabu’i
randuk attu iate.
4 Aku umpatassu’i te tampak ropu iate,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, anna rampo tama banuanna
to boko sia tama banuanna to umpalao
sumpa tang tongan tete dio sangangKu
sia ma’bongi lan banuanna, anna
sanggangi tu kayu pa’pasitammuanna
sia ia duka tu batunna.

Patiro mendeata ma’pempitunna, iamotu baine unno’ko’ lan epa

5:5-11

5 Mangkato saemi mengkareke’ tu
malaeka’ kusipa’kadan sia ma’kada lako
kaleku nakua: Bangunanni tu matammu
ammu tiroi tu apa tassu’ totemo.
6 Mekutanamo’ kukua: Apara to?
Mebalimi naku: Iamoto tu misa’ epa, tu
tassu’ totemo. Ma’kada pole’omi nakua:
Susito tu rupanna lan lu mintu’ tondok.
7 Denmi misa’ pesambo tumarra lotong
diangka’, nainde to dio unno’ko’ tu misa’
baine lan epa.
8 Ma’kadami malaeka’ nakua: Iamote
tu a’ganna katangmekaalukan.
Napessambakammi rokko tangnga epa,
anna pempananni tu tumarra lotong
sanglontok dao babana.
9 Kubangunammi tu matangku kutiroi,
den da’dua baine mengkareke’, umballa’
pani’na lan angin, belanna ma’pani’ susi
tambolang. Anna angka’i tu epa iato
tama alla’na langi’ na lino.

10 Mekutanamo’ lako tu malaeka’
kusipa’kadan, kukua: Umba la naolai te
tau iate umbaai tu epa?
11 Mebalimi lako kaleku nakua: La
lu lako tondok Sinear, nadio la nanii
umpabendananni misa’ banua. Ianna
mangkamo te, diomo to’ inanna nanii
umpatorroi.

Patiro mendeata ma’pengkaruanna, iamotu a’pa’ kareta

6:1-8

6 1 Kubangunan pole’omi tu matangku,
kutiroi den a’pa’ kareta tassu’ lan
mai alla’na da’dua buntu. Na iatu buntu
iato, buntu tambaga.
2 Dio tu kareta bunga’na nanii darang
balibi, dio kareta ma’penduanna nanii
darang bolong,
3 dio kareta ma’pentallunna nanii darang
busa’ naiatu ma’penna’pa’na’ nanii
darang saleko; mintu’nato darang
mawatang.
4 Mekutanamo’ lako tu malaeka’
kusipa’kadan kukua: Apara battuananna
te, puang?

5 Mebalimi tu malaeka’ iato lako kaleku
nakua: Iate apa iate tassu’ dio mai
inanna sikandappi’ Puangna mintu’ lino,
nalulako a’pa’ mata angin dao langi’.
6 Iatu kareta nariu’ darang bolong male
rekke tondok rampe Daanna lu, iatu
busa’na male unturu’i, na iatu salekona
male sau’ tondok rampe Lo’na lu.
7 Tassu’mi tu darang mawatang, morai
male ullelei te lino; ma’kadami Nakua:
Malemokomi ullelei te lino. Malemi ullelei
te lino.
8 Mangkato metambami lako kaleku
sia ma’kada Nakua: Manassa iatu
malenamo rekke tondok rampe Daanna
lu, umparapa’ penaangKu lan tondok
rampe Daanna lu.

Makota dipasakkaran Yosua; a’ganna Taruk dipa’peissanan

6:9-15

9 Saemi kadanNa PUANG lako kaleku,
Nakua:
10 Tarimai tu pamengan dio mai to
dipali’, iamotu dio mai Heldai, Tobia
na Yedaya, na iko allo ia bangsiamote
mumale, mutama banuanna Yosia,

anakna Zefanya, tu nanii ma’bongi to
rampo dio mai Babel.
11 Alai tu salaka sia bulaan mugaragai
misa’ makota, ammu palangnganni
ulunna Yosua, anakna Yozadak, tominaa
kapua,
12 sia ma’kadako lako, mukua: Inde sia
tu kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, Nakua: Manassa la den misa’
muane diganti Taruk. Iamo la tuo diong
mai inanna sia iamo la umbangunni tu
Banua kabusunganNa PUANG.
13 Ondongpi Iamo la umbangunni tu
Banua kabusunganNa PUANG sia la
umpopake kamala’biran sia la unnisung
dao isungan kapayunganna butung to
ma’parenta dao isungan kapayunganna.
Dio kananna la den misa’ to minaa
anna iatu kada situru’, tu umpabu’tu
kasalamaran naparitangnga sola duai.
14 Na iatu makota iato la torro lan
banua kabusunganNa PUANG dipotanda
kapengkilalan diona Heldai, Tobia,
Yedaya na Yosia, anakna Zefanya.
15 Iatu to mambela la sae umbangunni
tu Banua kabusunganNa PUANG,
ammi tandai, kumua PUANGna mintu’
ma’dandan maritik ussuana’ lako kalemi.

Iate iannate la dadi, ke miperangii sia mipalan penaai tu kadanNa PUANG, Kapenombammi.

Tae’ gai’na tu ma’puasa, ke tae’i naden menturu’

7:1-14

7 1 Iatonna taun ma’penna’pa’na kadatuanna Darius, tonna allo ma’penna’pa’na bulan ma’pengkaseranna, iamotu bulan Kislew, saemi kadanNa PUANG lako Zakharia.
2 Iatu to Betel ussuamo Sarezer sia Regem-Melekh sola tu mai taunna la undaka’ pa’kamaseanNa PUANG,
3 sia la mekutana lako tu mai to minaa, tu dio banuanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, sia lako mintu’ nabi, nakua: Sipatura’ka la tumangi’ sia ma’puasa lan bulan ma’pellima, susitu kipogau’ ba’tu pirang-pirang taunmo lendu’na?
4 Attu iato saemi kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik lako kaleku, Nakua:

5 Pokadai lako mintu’ tau lan lu tondok
sia lako mintu’ to minaa, kumua:
Iammi ma’puasa sia umbating lan
bulan ma’pellima sia bulan ma’pempitu
lan pitungpulomo taun lendu’na,
tonganrokomika ma’puasa belanna Aku?
6 Sia iammi kumande sia mangiru’,
tae’raka nakamu kalena kumande sia
mangiru’?
7 Tang susi dukaraka to tu diona mintu’
kadanNa PUANG tu Napa’peissanan
nalopian mintu’ nabi dolona, tonna
torroipi tau tu Yerusalem sola mintu’
kota untikui sia tonna rapa’pa sia tonna
torroipi tau tu padang rampe Lo’na lu sia
Padang Merrantena?-
8 Lako duka Zakharia sae tu kadanNa
PUANG –:
9 Inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, Nakua:
La bulo lollongkomi ma’paolai salu
sia sipatiroangkomi pa’kaboro’ sia
kamamasean;
10 sia da mipakario-rioi tu baine balu,
pia biung, to sae, sia to bongko sia da
misitangnga’ kadake lan penaammi.
11 Apa manoka ma’perangi tu tau
iato mai, umpatanan palempengna la

mangea sia nasissing tu talinganna, da
naperangii.
12 Sia napamakarra’ tu penaanna
susi intan, kumua da naperangii tu
pangadaran sia kada, tu Naparampo
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik lako
kalena tete dio PenaanNa, tu nalopian
mintu’ nabi dolo. Iamoto napodenni
kasengkean kapuaNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik.
13 Susitu katangma’perangianna tau iato
mai, tonna tambai Puang, la susi dukato
tu tau iato mai metamba, apa tae’
Kutananni talinga, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik.
14 Iamoto la Kupamurru’i tu tau iato
mai susi angin bara’ lako ma’rupa-
rupa bangsa, tu tae’ natandai, sia
la disanggang tu tondok naboko’i,
naurunganni moi misa’ tau tae’mo lu
lako lu dio mai lan tondok iato. Susimoto
tu tau iato mai umpopempadang lo’bangi
tu tondok maballo.

Pangallu’ diona kasalamaran

8:1-23

8 1 Undinnato saemi kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik susite:
2 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: Lendu’
Kukamali’na tu Sion, angKu posara’i.
Kukamali’ tongan, angKu posara’i.
3 Inde sia tu kadanNa PUANG Nakua:
La suleNa’ lako Sion, angKu torro lan
Yerusalem; iatu Yerusalem la disangai
kota kamarurusan, na iatu buntunNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, la
diganti buntu kamaindanan.
4 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: La den pole’
tu to matua muane sia baine unno’ko’
dio lu tana lapang Yerusalem, pantan
untoe tekken, belanna tarru’ matuamo.
5 Sia dio duka lu tana lapang kota iato
la ponno tu pia muane sia pia baine
maningo.
6 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, Nakua: Moi nakalle-
kallean tu mintu’ apa iate dio pentirona
te bangsa torronapa, umbaniapa nala

kalle-kallean dio pentiroKu? KadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik.
7 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, Nakua: Tonganna
la Kurampanan tu taungKu dio mai
tondok kabu'tuan allo sia dio mai tondok
kalambunan allo.
8 La Kupasule tu tau iato mai anna torro
lan Yerusalem. Tau iato mai la dadi
taungKu na Aku la dadi Kapenombanna
situang kamarurusan sia kamaloloan.
9 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik, Nakua: Pamatoto'i
tu limammi, e kamu, tu urrangii te kada
iate sun dipudukna nabi allo iate, tu tuo
tonna dioton tu parandangan banuanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik,
iamotu Banua kabusungan, la dibangun.
10 Belanna dolo dio mai attu iato tae'
naappa' saro ra'ta'na tu tau, tang me'duk
tu patuoanna; tae' kamanamananna to
male sia to sae napobua' uali; ondong
pissan Kuroso tu mintu' tolino nasipakka.
11 Apa totemo tae'mo Kususi dolona lako
te bangsa torronapa, kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik.
12 Belanna iatu banne diambo' la dadi,
iatu garonto'na anggoro' la membua,

iatu padang la membura sia iatu
langi’ la umpato’do ambunna; angKu
pa’kamasean nasangi te lako te bangsa
torronapa la napomana’.
13 Susitu mangkakomi dadi kada tampak
ropu dio lu mintu’ bangsa, e to Yehuda
sia to Israel, la susi dukakomito la dadi
pa’passakke, belanna Kukamaseangkomi
kasalamaran; da mimataku’, pamatoto’i
tu limammi.
14 Belanna inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, nakua:
Susimoto tu tanan penaangKu la
umparampoikomi kamandasan, tonna
pare’dekki nene’ to dolomi tu ara’Ku,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik, Kuurunganni tang menassanmo,
15 susi dukato te allo iate dennomo
tanan penaangKu la umpogau’ melo lako
Yerusalem sia lako to Yehuda; iamoto da
mimataku’.
16 Inde sia tu mintu’ apa la mipogau’,
iamotu la sipokadangkomi tu tonganna,
ma’paolaikomi salu lan lu babanganmi
situang kamalamburan, anna bu’tu
karapasan,
17 sia da misitangnga’ kadake lan
penaammi sia da miporai tu umpalao

sumpa tang tongan, belanna Kukagi'gi' te mintu' apa iate, kadanNa PUANG.
18 Sia rampo duka tu kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik lako kaleku, Nakua:
19 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Nakua: Iatu pa'puasa lan bulan ma'penna'pa'na, ma'pellimanna, ma'pempitunna sia ma'pessangpulona la membali kasendean sia kaparannuan, ondongpi pa'maruasan ponno kapaimanan lako to Yehuda; iamoto sipatu la mikamali' tu tonganna sia karapasan.
20 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik, Nakua: La saeomo ba'tu pira-pira bangsa sia to umpa'tondokki buda kota,
21 sia iatu tau lan misa' kota la male lako misa'nao, nama'kada nakua: Maikomi anta pada male umpengkamoyai pa'kamaseanNa PUANG sia undaka' PUANGna mintu' ma'dandan maritik; morai dukana' male lako.
22 Ondongpi, buda to sangpetayanan sia bangsa tarompo' la sae undaka' PUANGna mintu' ma'dandan maritik

dio Yerusalem sia umpengkamoyai
pa'kamaseanNa PUANG.
23 Inde sia tu kadanNa PUANGna mintu'
ma'dandan maritik Nakua: Allo ia
dukato la sangpulo tu tau dio mai
mintu' bangsa ma'rupa-rupa basana
la untoe, ondongpi la natoe tongan tu
tampak bayu lamba'na to Yahudi, anna
ma'kada nakua: La moraikanni undi
unturu'komi, belanna kirangimo, kumua
Narondongkomi Puang Matua.

PenggauranNa PUANG **lako tu mai to sibala lembang Israel**

9:1-8

9 1 Inde sia tu kada
Napa'petanggungan Puang Matua,
iamotu kadanNa PUANG. Iatu Puang
diomo tondok Hadrakh, sia Damsyik
tu inan Nanii torro, belanna PUANG,
umpata'pai mata tu mintu' to senga',
susi dukato tu mintu' suku Israel;
2 ondongpi ia duka tu Hamat, tu
nasikandean sia iatu Tirus sola
Sidon, moi nasangtumba madaona tu
kapaissananna,

3 sia moi nabangunan kalena benteng
tu Tirus sia moi napopa'toppo'-toppo'
tu salaka susi barra'-barra' sia bulaan
butung pullan dio lu batatta.
4 Manassa, la Natalo Puang sia la Natuan
tu rinding tembo' bentengna tama tasik,
sia iatu kota la pura diballa api.
5 La natiro Askelon anna mataku', susi
duka tu Gaza anna ma'parondo sia
Ekron, belanna iatu apa narannuan la
dipakasiri'; attu iato iatu datu la pa'de
dio mai Gaza sia iatu Askelon tae'mo tau
la untorroi.
6 Lan Asdod la nanii torro tu to disese,
sia la Kusabu'i tu mintu' apa napokapua
penaanna to Filistin.
7 La Kupatoyang tu rara lan mai
sadangna sia iatu apa megi'giran lan
mai alla' isinna sia ia duka tu torronapa
la Napotau Kapenombanta, naurunganni
butung to misa' pangulu suku lan
Yehuda, na iatu to Ekron la susito Yebus.
8 La torroNa' ungkampai banuangKu
tiku lao unnea tuntunan surodadu tu
male sule, sia tae'mo nala ullaoi tu
to ma'pakario-rio, belanna totemo
matangKu kalenamo untiroi.

Diona datu Sion

9:9-10

9 Sila’tekangko, e anak dara Sion,
unnarrak-arrakko, e anak dara
Yerusalem! Manassa iatu datummu
saemo lako kalemu, malambu’ sia
pasau’, umpamadiongan penaanna, sia
ussakei keledai, iamotu keledai laki,
anakna keledai birang.
10 Attu iato la Kuputtai tu mintu’
kareta dio mai Efraim sia darang dio
mai Yerusalem, sia ia duka tu pana
dipake parari; sia la umpakalelean
kamarampasan lako mintu’ bangsa, sia
iatu kaparentanna la randuk dio mai
tasik sae lako tasik sia dio mai Salu sae
lako randan langi’.

Diona kadirampananan sia kapataloan

9:11-17

11 La Kurampanan duka tu to dirampa
dio lu kalemu lan mai bubun tu tae’
uainna tu belanna umpotoding rara
kasibasseammu.

12 La sulekomi tama kota benteng, e
to ditarungku, tu den siapa rannunna;
allo ia duka te Kupa'peissananni, kumua
la Kupakkanniko melo manglokkon
penduan.
13 Belanna la Kue'teran Kaleku tu Yehuda
susito pana, la Kupatorro dao pana tu
Efraim, sia la Kusarrang tu anakmu, e
Sion, sirari anakmu, e Yunani, sia la
Kupadadiko misa' padangna to lalong.
14 La sombo tu PUANG lako tau iato mai
sia iatu anak panaNa la tassu' susito kila'
sia Puangta PUANG la umpannoni napiri
tanduk sia la ke'de' naturu' angin bara'
rampe lo'na lu.
15 PUANGna mintu' ma'dandan maritik la
urrerungi tu tau iato mai, naurunganni
mangampello', ondongpi nalullu' tu batu
pelobang; la mangiru' tu tau iato mai,
namareko napobua' uai anggoro', sia la
ponno rara tu tau iato mai susi pindan
pa'pi'pikan sia susi tetuk inan pemalaran.
16 Allo iato, PUANG, Kapenombanna, la
urrampananni tu tau iato mai susi domba
ma'baanan; iatu taunNa susi tuntunan
dombaNa, ondongpi sangtinti parimata
dio makotaNa, tu la pandillak-dillak lan
tondokNa.

17 Manassa, lendu’ tongan ia kapuana
kasalamaranna tu tondok iato,
ondongpi lendu’ tongan ia kapuanna
kamaballoanna! Iatu gandung
umpamaloboran pia muane sia iatu uai
anggoro’ ba’ru umpamarumbo pia baine.

PUANG **manna tu umpa sae uran**

10:1-2

10 1 Palakui tu uran dio mai PUANG,
ke attunnai uran tampak, PUANG
umpadadii tu kila’ mellepa’ sia la
Napasaean uran kamban tu tau iato mai,
sia Nakamasean mintu’ tau tu tananan
maluna dio pa’lakna.
2 Belanna iatu balo’ tau umpokada
apa tae’ bua’na, iatu to pakita-kita
untiro patiro mendeata kamorang-
morang, unnulelean ba’tu pira-pira tindo
ma’pakena, sia umpokada pa’pakatana
tae’ gai’na. Iamoto nasalamba-salao lu
lako lu dio bang mai tu tau iato mai susito
tuntunan domba, tu lan kapussakan,
belanna tae’ to mangkambi’na.

Diona kapataloan sia kasuleanna to Israel

10:3-12

3 Dukkumi tu kasengkeangKu lako
mintu’ to mangkambi’, sia la Kuukung
tu mintu’ domba laki, apa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik ungkaritutui tu
domba ma’baananNa, iamotu to Yehuda,
sia umpadadii susi darang malinta’ lan
kasirarian.
4 Dio mai tau iato mai la nanii bu’tu tu
batu petau, dio mai tau iato mai la nanii
bu’tu tu tana’ tenda, dio mai tau iato
mai la nanii bu’tu tu pana dipake lan
kaparararian, sia dio mai tau iato mai la
nanii pada bu’tu tu mintu’ to paa.
5 Sia iatu tau iato mai butung to lalong, tu
ullese so’mak dio lu lalan lan kasirarian;
ondongpi parari tu tau iatu mai, belanna
Narondong PUANG, apa iatu mai to
ussakei darang la kasirisan.
6 Tenmoto la Kupamatoto’ tu to Yehuda
sia urrampanan to Yusuf, ondongpi,
la Kupasulei tu tau iato mai, belanna
Kukamasei, sia iatu a’ganna la susi
tonna tae’pa Kutibei. Belanna Akumo

tu PUANG, Kapenombanna, sia la
Kuperangii tu tau iato mai.
7 Attu iato iatu tau iato mai la susito
lalong lu dio mai Efraim, sia la parannu tu
penaanna susito napobua' uai anggoro';
sia ia duka tu mintu' anakna muane la
untiroi, anna parannu sia sende paiman
tu penaanna diona PUANG.
8 La Kuongli' tu tau iato mai sia la
Kupasirampun, belanna la Kurampanan
tu tau iato mai, sia la memba'ka' susi
dolona.
9 Moi angKu patisambo'i tu tau iato mai
dio lu mintu' bangsa, apa dio lu tondok
mambela manassa la nakilalaiNa', iamoto
la tuo tu tau iato mai sola mintu' anakna
sia la sule.
10 Ondongpi la Kusolan sule tu tau
iato mai lan mai tondok Mesir sia la
Kurampun dio mai Asyur, angKu solanni
lako padang Gilead sia lako Libanon; apa
tang la ganna'mo lako tau iato mai.
11 Attu iato iatu tau iato mai la ullamban
tasik lan kapussakan sia la ussambakki
bombang tu tau iato mai lan lu tasik; sia
mintu' malikunna Nil la marangke. La
susimoto tu mintu' apa napomatampo

Asyur la songka, sia iatu tekken
kapayunganna Mesir la pa'de.
12 La Kupabatta' tu tau iato mai tete dio
PUANG, anna lolang tete dio sanganNa,
kadanNa PUANG.

Kasangganganna Libanon na Basan

11:1-3

11 1 Bungka'i tu mintu' ba'bamu, e
Libanon, anna purai api tu mintu'
garonto' arasi'mu.
2 Sumarroko, e sanoba', belanna
songkamo tu arasi', sia diratoimo tu
mintu' kayu umbalumbun; sumarrokomi,
e mintu' jati dio Basan, belanna
tibambangmo tu pangala' tamman.
3 Perangii tu sarrona to mangkambi',
belanna sanggangmo tu kamala'biranna;
perangii tu burrungna singa mangura,
belanna iatu kamaballoanna Yordan
sanggangmo.

Diona da’dua to mangkambi’

11:4-17

4 Inde sia tu kadanNa PUANG,
Kapenombangku, Nakua: Kambi’i tu
mintu’ domba la ditunu.
5 Iatu tau unnallii untunui, apa nasanga
tae’ nasala’; iatu tau umbalukanni
ma’kada nakua: Mintu’ kadipudian
lu lako PUANG, belanna sugi’mo’;
iatu mintu’ to mangkambi’na tae’
ungkasayangi.
6 Belanna tae’mo Kula ungkasayangi tu
to untorroi kuli’na padang, kadanNa
PUANG; manassa la Kusorong tu mintu’
tolino tama limanna padanna tolino
sia tama limanna datunna; na tau iato
mai la umpopempadang lo’bangi te lino
sia tae’mo Kula urrampananni lan mai
limanna tau iato mai.
7 Iamoto kukambi’i tu mintu’ domba
la ditunu – iamo napobannang to
namakario-rio dio lu mintu’ domba
angku alai tu tekken da’dua, misa’
kusangai Pa’kaboro’na iatu misa’ Pa’pori,
susimoto kunii ungkambi’i tu tuntunan
iato.

8 Iatu to mangkambi’ tallu kuratoimo
lan sangbulan, belanna tappumo tu
kasa’barasangku lako sia nakanoka
dukamo’ tu tau iato mai.
9 Mangkato ma’kadamo’ kukua. Tae’mo
kula ungkambi’komi, iatu to la mate,
nake matei, iatu la diratoinna, nake
diratoi, na iatu torronapa nake pada
ungkande duku’ solana.
10 Kualami tu tekkenku, tu disanga
Pa’kaboro’, angku le’toi, kuurunganni
umpokai tu basseku, tu mangka kutanan
sola mintu’ bangsa.
11 Susimoto tu apa iato dipoka tonna allo
iato; susi dukamoto iatu makario-riona
dio lu mintu’ domba, tu umpalanna’
penaa, unnissanni, kumua iamote tu
kadanNa PUANG.
12 Ma’kadamo’ lako tau iato mai kukua:
Iake misangai melo, benmo’ tu saroku,
apa iake tae’i, elo’namo! Natimbangmi
tu saroku tallungpulo batu salaka.
13 Apa ma’kada tu PUANG lako kaleku
Nakua: Pembuanganni lako to tumampa
kurin; iatu allinna masuli’ naanggaranNa’
tau iato mai! Kualami tu tallungpulo
batu salaka, angku pembuanganni lako

to tumampa kurin, tu lan banuanNa
PUANG.
14 Mangkato kule'toomi tu tekken
ma'penduangku, tu disanga Pa'pori,
kuurunganni umpoka kasiuluranna
Yehuda na Israel.
15 Mangkato ma'kadaMi tu PUANG lako
kaleku Nakua: Alanomoko kalemu
pareanan to mangkambi' baga.
16 Belanna manassa la Kupadenan misa'
tu to mangkambi' lan tondok, iamotu
tang umparinaa apa la sanggang,
tang undaka' apa tisambo', tang
umpoinaa umpamondo apa bangke,
tang ungkaritutui apa tang pakulle,
sangadinna la ungkande duku' olo'-olo'
malompo sia la nase'bu kanukunna.
17 Upu' allona tu to mangkambi'
tae' gai'na, tu umpopa'elo'na mintu'
dombana. Narampoimira pa'dang tu
takia'na sia iatu mata kananna! La
kope tu takia'na, anna maraun tu mata
kananna.

Yerusalem dipatama limbu sia dirampanan

12:1-9

12 1 Inde sia tu kada
Napa'petanggungan Puang
Matua, iamotu kadanNa PUANG diona
Israel. Susite tu kadanNa PUANG, tu
umballa' langi' sia umparandanganni lino
sia ungkombong penaanna tolino lan
ba'tengna.
2 Iatu Yerusalem la Kupadadi misa'
irusan nanii apa palango lako mintu'
bangsa tiku lao; ondongpi la urrampoi
duka Yehuda, ke dipatama limbui tu
Yerusalem.
3 Attu iato iatu Yerusalem la Kupadadi
misa' batu tu manassa la naangka'
mintu' to sangpetayanan; apa mintu' tu
tau unnangka'i, manassa la nabangkei
tongan tu kalena. Sia mintu' bangsa lan
te lino la sirampun ullilingi.
4 Attu ia dukato, kadanNa PUANG, la
Kuparampoi katirambanan tu mintu'
darang, sia la Kupabomboan tu mintu'
to ussakei; lako mintu' to Yehuda la
tontong tibungka' tu matangKu, apa iatu

mintu’ darangna to sangpetayanan la
Kupabuta.
5 Attu iato iatu mintu’ pangulu
pa’rapuanna Yehuda la ma’kada lan
penaanna nakua: Iatu to lan Yerusalem
misa’ lima matoto’ lako kaleku tete dio
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
Kapenombanna tau iato mai.
6 Allo iato iatu mintu’ pangulu
pa’rapuanna Yehuda la Kupasusi
misa’ puaro lan lu alla’ kayu sia la
Kupasusi misa’ sulo lan lu alla’ patuku;
iamoto la napurai nakande tu mintu’
to sangpetayanan dio kananna sia dio
kairinna tiku lao; apa iatu Yerusalem la
tontong bendan dio inanna, iamotu dio
Yerusalem.
7 La Narampanan PUANG dolo tu tendana
Yehuda, kumua na iatu passattuanna
rapunna Daud sia to lan Yerusalem, da
napakapuai na Yehuda.
8 Allo iato PUANG la urrerungi tu mintu’
to lan Yerusalem, naminda-minda tu
titodo dio lu tau iato mai allo iato la
susi Daud, na iatu bati’na Daud la susi
Puang Matua, sia la sangtinti Malaeka’na
PUANG dio tingayona tau iato mai.

9 Allo iato la Kudakaran lalan ussanggangi
tu mintu’ bangsa sae ullaoi Yerusalem.

Bating diona to dirok

12:10-14

10 Lako to lan tongkonan layukna
Daud sia lako to lan Yerusalem la
Kubarrakan tu Penaa kamaturu-turuan
sia passambayang; iatu tau iato mai
la mentiro lako tu to mangka narok,
anna sa’buranni bating, susito umbatingi
anak tungga’, ondongpi la si’dan-si’dan
untangi’i butung to untangi’i anak
pa’bung’a.
11 Allo iato la den bating kapua
dio Yerusalem, susi bating diona
Hadad-Rimon diong lombok Megido.
12 Mintu’ tau lan tondok la ussa’bu’
bating, pantan simisa’-misa’ pa’rapuan;
pa’rapuanna manna bati’na Daud sia ia
manna tu mintu’ bainena, pa’rapuanna
manna bati’na Natan sia ia manna tu
mintu’ bainena;
13 pa’rapuanna manna bati’na Lewi sia ia
manna tu mintu’ bainena; pa’rapuanna
manna Simei sia ia manna tu mintu’
bainena;

14 iatu mintu’ pa’rapuan senga’, pantan
simisa’-misa’ pa’rapuanna sia pantanni
simisa’-misa’ bainena.

La diputtai tu mintu’ kamenomban lako deata sia pa’nubua’ tang tongan

13:1-6

13 1 Allo iato la tibungka’ tu misa’
kalimbuang lako bati’na Daud sia
to lan Yerusalem la umbasei sia usseroi
kasalan.
2 Sia allo iato, kadanNa PUANGna mintu’
ma’dandan maritik, la Kuputtai tu sanga
dipa’deatainna lan mai tondok iato,
naurunganni tae’ lenmo nala ungkilalai
tau iato mai; sia ia duka tu mintu’ nabi
sia penaa bulituk la Kupa’dei lan mai
tondok.
3 Ianna denpa misa’ tau ma’nubua’,
manassa iatu ambe’na sia indo’na, tu
undadianni, la ma’kada lako nakua:
Tae’mo mula tuo, belanna mangkamoko
ma’kada tang tongan tete dio sanganNa
PUANG; ondongpi iatu ambe’na sia
indo’na, tu undadianni, la untobokki, ke
ma’nubua’i.

4 Allo iato iatu mintu’ nabi pantan
la masiri’, diona mintu’ patiro
mendeatanna, ke ma’nubua’i, sia
tae’mo nala ma’bayu lamba’ kebulu la
ma’kada tang tongan.
5 Sangadinna pantan la ma’kada nakua:
Tae’ aku kumisa’ nabi te, aku te misa’na’
to mukkun padang, belanna bitti’pa’
naallimo’ tau.
6 Sia iake ma’kadai tau lako nakua:
Ma’apari tu mintu’ bangke dio alla’
takia’mu? la mebali nakua: Iatu iannato,
belanna dibambana’ lan banuanna
sangmaneku.

Iatu to mangkambi’ dibamba natisambo’ mallai tu pangkambi’na

13:7-9

7 E pa’dang tinonokko, ta’pai tu
to mangkambi’Ku ta’pai tu muane
marengke’Ku, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik; ba’tai tu to
mangkambi’, naurunganni sisarak-sarak
tu domba; sia la Kubalik tu limangKu
unta’pai tu bitti’na.
8 Lan lu mintu’ tondok, kadanNa PUANG,
duang taanna tu la disabu’i sia la ka’tu

sunga’na, apa iatu sangtaanna la torro
lan tondok.
9 Iatu taa tallunna to, la Kupatama
api, sia la Kupakombong susito salaka
napakombong tau, ondongpi la kusudi,
susito bulaan nasudi tau. La nasa’bu’ tau
iato mai tu sangangKu sia la Kuperangii.
La ma’kadaNa’ Kukua: Iatu tau iato
mai taungKu sia ma’kada duka tu tau
iato mai nakua: Iatu PUANG iamo
Kapenombangku.

PUANG **umpaombo’**
Kalena dao buntu Saitun

14:1-7

14 1 Manassa la sae misa’ alloNa
PUANG, la dinii untaa-taai lan lu
benteng tembo’mu tu pangrampa diala
dio mai kalemu.
2 Attu iato la Kurampun tu mintu’ bangsa
urrarii Yerusalem; iatu mai kota la ditalo,
iatu mai banua la dipangrampai sia
iatu mai baine la diparuku digau’ sala.
Sesena tu pa’tondokan la male dipali’,
apa iatu torronapa tu to buda tae’ nala
disabu’i lan mai kota iato.

3 Attu iato la tassu’ tu PUANG, anNa
sirari tu mintu’ bangsa iato susitu
kapararianNa dolona, tonna allo
kasirarian.
4 Allo iato la mellese tu lette’Na dao
buntu Saitun, tu dio tingayo Yerusalem
rampe matallona; attu iato iatu buntu
Saitun la tipa’dua ma’palulako rampe
matallo sia lako rampe matampu’, dadi
misa’ lombok tarru’ kapua, iatu sesena
buntu iato menono’ ma’palurekke,
na iatu sangsesena pole’o menono’
ma’palusau’.
5 Attu iato la mallaikomi rokko lombok
buntungKu, belanna iatu lombokna buntu
iato la sumpu sae lako Azal, ondongpi la
mallaikomi, susi kamallaiammi dio mai
lino’ tonna linona Uzia, datu Yehuda. Sia
iatu PUANG, Kapenombangku, la sae
sola mintu’ to masero.
6 Allo iate tae’mo nala den arrang
mala’bi’ sia iatu uai tae’mo namakko;
7 ondongpi iatu iannato la mennallo
bangmo – tu kaissanan lako PUANG – tu
tangia allo sia tangia bongi; apa ianna
makaroenmo, la masero.

Diona kadatuanNa PUANG

14:8-21

8 Allo ia dukato ba’tu pira-pira
kalimbuang boba la lolong lan mai
Yerusalem, sesena la lu lako tasik rampe
matallo na iatu sesena la lu lako tasik
rampe matampu’; moi anna pealloan,
moi anna attu madingin la dadi susito.
9 Sia PUANG la dadi datu lan mintu’ lino;
allo iato la misa’ri tu PUANG sia iatu
sanganNa la misa’ dukari.
10 Iatu mintu’ padang tiku lao la dadi
susi Padang marante randuk dio mai
Geba sae lako Rimon, rampe lo’na lu
Yerusalem; iatu kota iato la dipamatande
sia la tontong dio inanna, randuk dio
mai babangan Benyamin sae lako inan
babangan dolo, sae lako babangan Tetuk,
sia randuk dio mai menara Hananeel sae
lako pa’parran anggoro’ datu.
11 La natorroi tau tu kota iato, sia tae’mo
ukungan pasabu’i, sangadinna iatu
Yerusalem la torro marampa’.
12 Inde sia tu kasanggangan tu la
Napata’pa PUANG lako mintu’ bangsa, tu
ullaoi Yerusalem: la Napapoppong Puang

tu duku’na ke marassanpi bendan, sia
la pu’pu’ tu matanna lan lo’ko’na, sia la
poppong tu lilana lan sadangna.
13 Ondongpi, allo iato la den kamarukkan
kapua dio lu tau iato mai, tu Napaden
PUANG, naurunganni pantan la
undammak limanna solana, sia pantan
la unnangka’ limanna unnea solana.
14 Ondongpi, ia duka tu Yehuda la urrarii
Yerusalem, na iatu iananna mintu’
bangsa tiku lao la dirampun, iamotu
bulaan, salaka sia pakean tarru’ buda.
15 Sia iatu mintu’ darang, bagala’,
unta, keledai sia mintu’ patuoan, tu
lan kaponan surodadu iato la narua
kasanggangan susite kasanggangan
iate.
16 Mintu’ tu torronapa tu mintu’ bangsa,
tu ullaoi Yerusalem, la male, ke taunoi
menomba lako olona Datu, iamo tu
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, sia
la umpakaraya allo kapua pekalumban.
17 Apa umba-umba tu suku dao kuli’na
padang tae’ namale lako Yerusalem
la menomba lako olona Datu, iamotu
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
manassa tae’ nala sae uran lako kalena.

18 Sia iake tae’i namale sia sae tu
sukunna to Mesir, tu tae’ nato’doi uran,
la sae duka tu kasanggangan, tu la
Naparampo PUANG lako mintu’ bangsa,
tu tae’ namale umpakaraya allo kapua
pekalumban.
19 La susimote tu ukunganna to Mesir
sia mintu’ bangsa, tu tae’ namale
umpakaraya allo kapua pekalumban.
20 Allo iato la tisura’ dio lu mintu’
giring-giring darang susite nakua:
Dipamaindanan PUANG, sia iatu mintu’
kurin lan banuanNa PUANG la susi pindan
pa’pi’pikan dio tingayo inan pemalaran.
21 Ondongpi mintu’ kurin lan Yerusalem
sia lan Yehuda dipamaindanan PUANG,
naurunganni mintu’ to memala’ ma’din
sae sia la napantollo’i. Sia allo iato
la tae’mo to Kanaan lan banuanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.

MALEAKHI

Bungkaran kada

1:1

1 [1] Inde sia misa’ kada
Napa’petanggungan Puang Matua,
iamotu kadanNa PUANG lako Israel
nalopian Maleakhi.

Pa’kaboaro’Na PUANG **untonno’ Israel**

1:2-5

[2] Kukaboro’ikomi, kadanNa PUANG. Apa
ma’kadakomi mikua: Umbara Mikua
umpapayanni tu pa’kaboro’Mi? Tae’raka
nasiulu’na Yakub tu Esau? kadanNa
PUANG. Moi nasusito, Kukaboro’i tu
Yakub,
[3] apa iatu Esau Kukabiri’ sia iatu
buntunna Kupopendadi lo’bangmo sia
iatu taa mana’na Kusa’biangan lako
serigala dio padang pangallaran.

4 Iake ma’kadai tu Edom nakua:
Mangkamokanni disanggangi, apa la
kibangun sule tu inan daun lauan –
manassa inde sia tu kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik, Nakua: Moi
nabangunni tu kotana, apa inang la
Kusanggang; la nasangai tau tu tau iato
mai: lili’ katangmekaalukan, sia: bangsa
narua kasengkeanNa PUANG tontong
sae lakona.
5 Iake natiroi matammi tu iannato, la
ma’kadakomi mikua: Pasareongan tu
PUANG, moi nadio duka lu salianna lili’na
Israel.

To minaa tang umpakala’bi’ kamaseroanna pemala’

1:6-14

6 Iatu pia muane ungkasiri’ ambe’na,
sia misa’ kaunan ungkasiri’ puangna.
Iate Aku te, ke misa’Na’ Ambe’, umbanii
tu pa’pakaraya lako Kaleku? Sia iate
Aku te ke misa’Na’ Puang, umbanii tu
kamatakuran lako Kaleku? kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik
lako kalemi, e mintu’ to minaa, tu
umpamatuna sangangKu. Moi susito,

ma’kadakomi mikua: Apara kipotete
umpamatuna sangamMi?
7 Umbaakomi pemala’ kadake langngan
inan pemalarangKu. Ammi ma’kada
kumua: Apara kipotete ma’gau’ tang
melo lako Kalemi? Belanna mikua: Iatu
medaNa PUANG apa dipamatuna.
8 Na iake umbaakomi misa’ patuoan buta
dipopemala’, tae’raka nakadake to? Iake
umbaakomi misa’ patuoan gento, ba’tu
masaki, tae’raka nakadake to? Iake
mipennoloanni lako to maraammi tu apa
susito, la nakalo’ siarokomika penaanna,
ba’tu matanaraka untirokomi? kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
9 Iamoto, pamalinomi tu penaaNa Puang
Matua, anNa katuru-turuiki’! Denmo tu
gau’mi susito. Umbanii apa Na la matana
untirokomi moi misa’ duka! kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
10 Melo ke den misa’ tau dio kalemi, tu
untutu’ ba’ba, kumua da mipadukku
punala bang api dao inan pemalarangKu!
Tae’ nakalo’komi penaangKu, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik,
sia tae’ Kuporai tu pemala’ natangke
limammi.

11 Belanna dio mai tu inan nanii berre’
mata allo sae lako naninna lambun,
pasareongan tu sangangKu dio lu
mintu’ bangsa, sia dio mintu’ inan dinii
umpennoloan dupa sia pemala’ masero
tu sangangKu, belanna pasareongan
sangangKu dio lu mintu’ bangsa,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik.
12 Apa mipamatuna tu sangangKu,
belanna mikua: Iatu medaNa PUANG
apa tang melo, sia iatu apa dao, iamotu
kande, iamo dipamatuna to.
13 Sia ma’kadakomi mikua: Tiromi,
lendu’ ia tu sara’! Mipessa’da-sa’dai,
kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik; mipennoloan tu apa dirampa,
apa sondo’, sia apa masaki. Iammi
pennoloanni tu pemala’ susito, la
nakalo’raka penaangKu untarimai diong
mai limammi? kadanNa PUANG.
14 Tampak ropu duka lako tu to
ma’pakena, ke denni misa’ patuoan laki
lan tuntunanna, tu mangka nadandi
lan pangallonanna, apa napennoloan
tu misa’ patuoan tu den tattanna
lako PUANG! Belanna Aku te, Datu
pasareongan, kadanNa PUANGna mintu’

ma’dandan maritik, sia metakuran tu sangangKu dio lu mintu’ bangsa.

Tampak ropu dipa’peissanan lako to minaa tang umpogau’ tongan pengkaranganna

2:1-9

2 1 Totemo, e mintu’ to minaa, kamu napatu te apa dipa’peissanan iate:
2 Iake tae’i miperangii sia tae’ mipalan penaai, ammi pangke’i tu sangangKu, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik, la Kuparampo tu tampak ropu lako kalemi, sia la Kupopembali tampak ropu tu pa’passakkemi; ondongpi mangkamo Kupopembali tampak ropu, belanna tae’ mipalan penaai.
3 Tonganna, la Kupa’peissanan tu tampak ropu lako bati’mi, sia tai la Kutampolakanni tu lindomi, iamotu tai pa’gaurammi, ondongpi la nariu’ sembangkomi tau inde to lako.
4 Attu iato la mitandai, kumua Kupa’peissanammo te kada iate lako kalemi, kumua anna manda’ tu basseKu sola Lewi, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.

5 Iatu basseKu tu Kutanan sola, iamotu
katuoan sia kamarampasan; mangkamo
Kukamaseanni tu iannato, kumua
anna mengkaola, anna kataku'Na' sia
nakagiangi tu sangangKu.
6 Iatu pangadaran manappa' diona
Sukaran aluk lan sadangna na iatu
kakelokan tae' diappa' dio pudukna.
Lolang tu tau iato mai ussikadamakanNa'
situang kamarampasan sia bulo lollong,
sia buda tau napatibalik dio mai
kakadakean.
7 Belanna iatu pudukna to minaa
unnanna kapaissanan sia lan mai
sadangna nanii tau undaka' pangadaran
diona Sukaran aluk, belanna iamo misa'
pesuanNa PUANGna mintu' ma'dandan
maritik.
8 Apa iatu kamu sepangmokomi dio
mai lalan pa'pangada'mi diona Sukaran
aluk napobannang buda tau titodo;
mipakadake tu basse sola Lewi, kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik.
9 Iamoto Kupopendadikomi to dilo'bo
sia dipopengkadiongan dio tingayona
mintu' to buda, belanna tae' mituru'i tu
mintu' lalanKu sia mipelindo tu tau, ke
mipa'pangadaranni tu Sukaran aluk.

Dipasala tu katangmarurusan lan tananan dapo’

2:10-16

10 Tae’raka namisa’ri Ambe’ta sola
nasang? Tae’raka namisa’ri tu Puang
Matua umpadadiki’? Ma’apari tala
sipogauranra tang maruru’ sia
umpamatuna basse nene’ to dolota?
11 Iatu Yehuda ma’gau’ tang maruru’mo
sia iatu penggauran megiangan
dipogau’mo lan Israel sia lan Yerusalem,
belanna iatu Yehuda umpamatuna apa
maseroNa PUANG, tu Nakamali’, sia
umpobaine anakna deata to salian
bangsa.
12 Kenna pisanniori PUANG tu to ma’gau’
susito lan mai tendana Yakub, sae lako
bati’na sia moi umpemalaran pemala’
lako PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
13 Iatu ma’penduanna mipogau’, susite,
iamotu mipasitutu’i uai matammi tu inan
pemalaranNa PUANG, ke tumangi’komi
sia sumarro, belanna tae’mo Nasailei
tu pemala’ sia tae’mo Natarimai diong
mai limammi butung to apa nakalo’
penaanNa.

14 Sia ma'kadakomi mikua: Ma'apai
to? Iamotu belanna PUANGmo tu sa'bi
lan alla'mu anna bainemu, tommu
mangurapa, tu munii tang maruru'mo
totemo, moi na iamo dodo'mu sia baine
tonganmu.
15 Tae' misa' tau umpogau'i susito, tu
batta' penaanna, belanna apara nadaka'
tu tau iato misa'? Bati'na Puang Matua.
Katangkinni tu penaammi, da mituru'
kamoraiammi sia da mima'gau' tang
maruru' lako bainemi tommi mangurapa.
16 Belanna Kukabiri' tu kasitantangan,
kadanNa PUANG, Kapenombanna
Israel sia iatu kedona to umpasitutu'i
kamasa'garan tu bayu lamba'na,
kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan
maritik. Iamoto, katangkinni tu
penaammi, da mituru' kamoraiammi sia
da mima'gau' tang maruru'.

La sae tu PUANG **mangukung**

2:17–3:5

17 Mipabo'yok tu PUANG napobua' mintu'
kadammi. Ammi ma'kada kumua: Apara
kipabo'yokanNi? Iamotu belanna mikua:
Minda-minda tu umpogau' kadake iamo

melo dio pentiroNa PUANG, na iatu to
susito nakalo’ penaanNa; umbara Nanii
tu Puang Matua umpaden ukungan?
3 [1] Tonganna, Kusua pesuangKu, tu
la umparandan lalan dio oloKu;
simpolo saemi tu Puang, tu midaka’,
lako Banua kabusunganNa, iamotu
Malaeka’ kasibassean tu mikamali’.
Tonganna la sae, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik.
[2] Apa mindara ungkullei umpatananni
tu allo kasaeanNa, sia mindara ma’din
la bendan, ke somboI? Belanna susi
api to ma’kombong sia susi sabun to
ma’galantang.
[3] Belanna la unno’ko’ ungkombong
salaka sia umpamatasakki. La usseroi
bati’na Lewi sia la ussudii susi bulaan sia
salaka, kumua anna pemalaranni lako
PUANG tu pemala’ situang kamaloloan.
[4] Attu iato iatu pemala’na Yehuda sia
Yerusalem la naala penaanNa PUANG,
susitu allo dolo-dolona sia taun lendu’.
[5] La Kureke’komi ma’paolai salu, sia
madoi’Na’ umpasalai tu to balik mata, tu
to pasandak salu lako rampanan kapa’,
tu to umpalao sumpa tang tongan, tu
to umpatadang sarona to sumaro, tu

to umpakario-rio baine balu sia pia biung, tu to untumpu to sae, apa tae' nakataku'Na', kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik.

Pa'pakilala la mengkatoba'

3:6-12

6 Tonganna, Aku te, iamotu PUANG, tang leluk, na kamu, iamotu bati'na Yakub, tae' midisabu'i.
7 Randuk dio mai linona nene' to dolomi, miboko'imo tu apa Kupondok sia tae'mo mikaritutui. Sulemokomi lako Kaleku, angKu sule duka lako kalemi, kadanNa PUANGna mintu' ma'dandan maritik. Apa mikuaora: Bannang apara angki la sule?
8 Ma'dinraka tu tolino urrampa apanNa Puang Matua? Moi tae' nama'din mirampa duka tu apangKu. Ma'kadakomi mikua: Umbara kikua urrampai, tu apamMi? Bannang dio pissan taa sangpulona tu mintu' apa sia pa'duruk.
9 Narampoikomi tampak ropu, namoi susito mirampa duka tu apangKu, e kamu mintu' bangsa.
10 Baa nasangi tu pissan taa sangpulona mintu' apa tama inan pangrampunan,

kumua anna den kande lan banuangKu;
tobaNa' tu diona to, kadanNa PUANGna
mintu' ma'dandan maritik, ke tae'i
Kubungkarangkomi pentiroanna langi'
sia umbarrakanni lako kalemi tu
kamauparan sebo.
11 Iake susito la Kutampakki ropu tu batik
londong, ammi pomeloi, kumua da na
sanggangi tu bura padangmi sia kumua
iatu garonto' anggoro' dio pa'lakmi tae'
nala tang menta'bi' lako kalemi, kadanNa
PUANGna mintu' ma'dandan maritik.
12 Sia mintu' bangsa la ussa'bu' pa'pudi-
pudian, kumua maupa'komi belanna
la dadikomi misa' padang dikamali',
kadanNa Puangna mintu' ma'dandan
maritik.

Kasisengaranna to malambu' na to kelok

3:13-18

13 Ma'kada layuk bangkomi tu diona
Aku, kadanNa PUANG. Apa ma'kadakomi
mikua: Apara kisipa'kada-kadai tu diona
Kalemi?
14 Ma'kadakomi mikua: Tae' gai'na tu
mengkaola lako Puang Matua; apara

tapomaupa’ ungkaritutui tu parentaNa
sia iake lolangki’ ma’pote dibolong
dio oloNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik?
15 Na totemo tapokada kumua maupa’ tu
to matampo; tangia kumua manaman
manna, moi naumpogau’ kakelokan,
ondongpi natoba duka tu Puang Matua,
anna tilendok siapa.
16 Attu iato iatu mintu’ to ungkataku’
PUANG pada sipa’kada-kada, kumua:
Napalan penaa sia Narangi PUANG
sia dio oloNa den disura’ tu misa’
sura’ kapengkilalan, napomeloi tu to
ungkataku’ PUANG sia umpakala’bi’
sanganNa.
17 Iatu tau iato mai la dadi apangKu,
lan to allo la Kupasakka’, kadanNa
PUANGna mintu’ ma’dandan maritik.
Sia la Kukaduttu’, susito misa’ ambe’
ungkaduttu’ anakna, tu mengkaola lako
kalena.
18 Attu iato la balik tu penaammi, ammi
tiroi tu kasisengaranna to malambu’ sia
to kelok, sia kasisengaranna minda tu
mengkaola lako Puang Matua na minda
tu tae’ namengkaola lako Kalena.

Diona alloNa PUANG

4:1-6

4 [1] Belanna manassa la sae tu allo iato
ma’ lana-lana susi dapo’ api. Attu
iato, mintu’ to matampo, sia mintu’ to
umpogau’ kakelokan la susi dalame, sia
iatu allo la sae la umballa tau iato mai
–, kadanNa PUANGna mintu’ ma’dandan
maritik – naurungan moi iatu aka’ sia
moi iatu tangke tae’mo ditampean tau
iato mai.
[2] Apa lako kamu tu ungkataku’
sangangKu la berre’ tu mata allo
kamaloloan nadiongna lu pani’na la
den kamalekean; la tassu’komi sia
mekkondong-kondong susi anak sapi
sun lan mai lantangna.
[3] La milullu’ tu mintu’ to kelok, belanna la
membarra’-barra’ diong pala’ lette’mi lan
to allo la Kupasakka’, kadanNa PUANGna
mintu’ ma’dandan maritik.
[4] La mikilalai tu Sukaran alukna Musa,
taungKu, tu Kupokadanni dao Horeb,
anna karitutui mintu’ to Israel, iamotu
apa dipondok sia atoran.

5 Tonganna la Kusua lako kalemi tu nabi
Elia, ke tae’pi nasae tu allo tarompo’
metakuranNa PUANG.
6 Iamo la umpatibalikki tu penaanna
mintu’ ambe’ lako anakna sia penaanna
mintu’ anak lako ambe’na, kumua da
Kusae ussabu’i tu tondok butung pepayu.

MATEUS

Ossoronna nene’Na Yesu Kristus

1:1-17

Luk. 3:23-38

1 1 Inde sia tu ossoran nene’Na Yesu
Kristus, anakna Daud, anakna
Abraham.
2 Anna Abraham undadian Ishak na Ishak
undadian Yakub na Yakub undadian
Yehuda sola siulu’na;
3 anna Yehuda undadian Peres na Zerah
dio Tamar; na Peres undadian Hezron;
na Hezron undadian Ram;
4 anna Ram undadian Aminadab na
Aminadab undadian Nahason; na
Nahason undadian Salmon;
5 anna Salmon undadian Boas dio Rahab;
na Boas undadian Obed dio Rut; na Obed
undadian Isai.
6 Na Isai undadianni tu Daud, datu.
Anna Daud undadian Salomo dio baine
umbalui Uria;

7 anna Salomo undadian Rehabeam;
na Rehabeam undadian Abia; na Abia
undadian Asa;
8 na Asa undadian Yosafat; na Yosafat
undadian Yoram, na Yoram undadian
Uzia;
9 na Uzia undadian Yotam; na Yotam
undadian Ahas; na Ahas undadian
Hizkia;
10 na Hizkia undadian Manasye; na
Manasye undadian Amon; na Amon
undadian Yosia;
11 na Yosia undadian Yekhonya sia
siulu'na tonna dipalengka' tau lako
Babel.
12 Na undinna tonna mangka tau
dipalengka' lako Babel, undadiammi
Sealtiel; na Sealtiel undadian Zerubabel;
13 na Zerubabel undadian Abihud; na
Abihud undadian Elyakim; na Elyakim
undadian Azor;
14 anna Azor undadian Zadok; na Zadok
undadian Akhim; na Akhim undadian
Eliud;
15 na Eliud undadian Eleazar; na Eleazar
undadian Matan; na Matan undadian
Yakub;

16 na Yakub undadian Yusuf, muanena
Maria; iamotu Maria undadian Yesu, tu
digente' Kristus.
17 Iatu mintu' osso'na tempon dio mai
Abraham sae lako tonna Daud, sangpulo
a'pa' papa'na; na tempon dio mai Daud
sae lako tonna dipalengka' tau lako
Babel, sangpulo a'pa' duka papa'na;
na tempon dio mai tonna dipalengka'
tau lako Babel sae lako tonna Kristus,
sangpulo a'pa' duka siao papa'na.

Diona kadadianNa Puang Yesu Kristus AnakNa Puang Matua

1:18-25

Luk. 2:1-20; Yes. 7:14

18 Iatu kadadianNa Yesu Kristus susite:
Iatonna sikampa Yusuf tu Maria, indo'Na,
tonna tae'pa nasisola, manassami
kumua ma'tambuk tu Maria diona
kamatotoranNa Penaa Masallo'.
19 Iatu Yusuf muanena, tu belanna
ia misa' to malambu' penaanna, sia
moka la umpalaoi siri'na, la moraimi
urrampanan buni bangi.
20 Apa iatonna susimo tangnga'na to,
nakita tindomi tu malaeka'Na Puang

misa’, nakua: E Yusuf, tarukna Daud,
da mubata unnalai tu Maria mupobaine,
belanna iatu natambuk lu dio mai Penaa
Massallo’.
21 La undadian misa’ pia muane la
musangai Yesu, belanna Iamo, tu la
urrampanan taunNa dio mai mintu’
kasalanna.
22 Mintu’nato dadimo kumua anna
sundun tu apa Napokada Puang tu sun
dio pudukna nabi, kumua:
23 Manassa la ma’tambuk tu anak
dara iato na undadian misa’ pia
muane sia nasangai tau: Imanuel,
ke dipallemba’i, battuananna: Puang
Matua urrondongki’.
24 Millikmi tu Yusuf, napogau’i susitu
napepasananna malaeka’Na Puang lako
kalena, naalami tu Maria bainena.
25 Tae’ nasangampa’ len sae lako
nadadianna tu pia muane misa’.
Nasangai Yesu.

Penombana to patanda-tandan

2:1-12

Mi. 5:1

2 1 Iatonna dadimo tu Yesu dio
Betlehem, tana Yudea, tonna linona
datu Herodes, saemi to patanda-tandan,
to dio mai padang rampe matallo, lako
Yerusalem,
2 nakua: Umbara nanii tu datu to
Yahudi, tu mane dadi? Belanna dellekmo
tu bintoenNa kikita, angki sae la
umpenombai.
3 Iatonna rangii datu Herodes tu iannato,
tirambanmi sola tu mintu' pa'tondokan
dio Yerusalem.
4 Narampunmi tu mintu' pangulu to
minaa sia iatu mai pandita Sura' lan
tondok, anna kutanai lako tu tau kumua,
umba la nanii dadi tu Kristus.
5 Ma'kadami tinde tau lako, nakua: Dio
Betlehem, dio tana Yudea, belanna
susimoto tu nasura'na nabi, nakua:
6 E Betlehem, dio tana Yehuda, inang
tae' ia nala iko bitti'na tu mintu'
pangulu Yehuda, belanna iko

nanii sun misa’ panglalan, tu la
ungkambi’ taungKu to Israel.
7 Pakalan natambai bunimi Herodes tu
to patanda-tandan, anna pesumpui lako
kumua sangapamo dukkunna tu bintoen.
8 Nasuami tinde tau lako Betlehem
sia nakua: Laomokomi umpemanassa
tonganni tu diona Pia iato, sia iammi
kabu’tui, paissannina’, angku lao duka
umpenombai.
9 Naperangii bangmi tu kadanna datu,
anna male tinde tau, na iatu bintoen
nakita dio rampe matallo male bang
undoloanni, nasae tadang dao sipatunna
langngan tinde’ Pia’-pia’.
10 Iatonna kitai tu bintoen lendu’mi
parannunna penaanna tinde tau.
11 Malemi tinde tau tama banua iato,
nakitai tu Pia’-pia’ sola Maria, indo’Na;
tukkumi umpenombaI, nabungka’
nasangi tu pa’pannianna napasunni
tu iananna, anna penombanni lako tu
pa’kasianan, iamotu mai bulaan sia dupa
sia muru.
12 Iatonna patudumi Puang Matua tinde
tau lan tindona kumua da nasule lako
Herodes, sulemi tinde tau lako tondokna
unnola lalan senga’.

Yusuf sola Maria umpallaianni tinde Pia'-pia' lako tana Mesir

2:13-15

Hos. 11:1

13 Malena sia tu to patanda-tandan,
nakita tindomi Yusuf tu misa' malaeka'Na
Puang, nakua: Millikko, ammu alai
tu Pia sola indo'Na, ammu pallaianni
lako Mesir, ammu torro dio sae lako
kukuammu, belanna napengkali-kalii
Herodes undaka' lalan la umpatei tu Pia.
14 Millikmi, namale ussolan bongii tinde
Pia sola indo'Na, mallai lako Mesir.
15 Torro bangmi dio sae lako matena
Herodes, kumua anna sundun tu apa
Napokada Puang tu sun dio pudukna
nabi, kumua: Dio mai Mesir Kunii
untambai tu AnakKu.

Datu Herodes umpa'parentan pia'-pia' la dipatei

2:16-18

Yer. 31:15

16 Undinna tonna issanmi Herodes
kumua napakena to patanda-tandan,

lendu’mi sengkena, nasuami tu tau lao
umpatei tu mintu’ pia’-pia’ muane, tu
lanna tondok Betlehem sia lan mintu’
lili’na, tu ma’angge duang taunnamo
dadinna, naagian dio mai tu mangkanna
napesumpu lako to patanda-tandan.
17 Tonna iato sundunmo tu apa napokada
nabi Yeremia, kumua:
18 Den gamara dirangi dio Rama,
tangi’ sia bating merio-rio tongan;
iamotu Rahel umbatingi anakna,
natang pakaranga-ranganna,
belanna pa’demo tu anakna.

Yusuf sola Maria sule lako Nazaret

2:19-23

Yoh. 1:46

19 Iatonna matemo tu Herodes, nakita
tindomi Yusuf tu misa’ malaeka’Na Puang
dio tana Mesir,
20 sia nakua: Millikko musolanni tu Pia
sola indo’Na, mumale lako tana Israel,
belanna mate nasangmo tu to la morai
umpatei tu Pia.
21 Millikmi, namale ussolanni tinde Pia
sola indo’Na, narampo lako tana Israel.

22 Iatonna rangimi kumua Arkhelaus dadi
datu dio tana Yudea ussonda Herodes
ambe'na, batami tu Yusuf lao lako;
apa belanna Napatudu Puang Matua
lan tindona, sepang lu lakomi parenta
Galilea,
23 rampomi dio natorro lan misa' kota
disanga Nazaret, kumua anna sundun tu
kadanna mintu' nabi, kumua la digente'
To Nazaret tu Yesu.

Yohanes Pa'dio'

3:1-12

Mark. 1:1-8; Luk. 3:1-18; Yoh. 1:6-8

3 1 Iatonna attu iato saemi tu Yohanes
Pa'dio' mangada'i dio padang
pangallaran Yudea,
2 nakua: Mengkatoba'komi, belanna
mengkareke'mo tu Parenta Suruga.
3 Belanna ia bangsiamote tu
napokadanna nabi Yesaya, kumua:

> Den gamaranna tau metamba-
> tamba dio padang pangallaran:
> Pasakka'mi tu batattaNa Puang,
> ranteimi tu lalanNa.

4 Iatu pakeanna Yohanes bulu unta, sia
iatu salipi' lan ayakna balulang, anna

iatu kandena batik sia tallo’ merang pangala’.
5 Attu iato sang sunammi tu tau dio
tondok Yerusalem sia mintu’ pa’tondokan
tana Yudea sia mintu’ lili’na salu Yordan
umpellambi’i Yohanes;
6 umpopedio’mi kalena tu tau anna dio’i
Yohanes diong salu Yordan tonna unnaku
kasalanna.
7 Apa iatonna tiroi, buda tu to Farisi
sia to Saduki sae duka la ma’popedio’,
nakuami lako: E bati’ ula’ rame, mindara
umpatudukomi umpallaian kalemi dio
mai tu kasengkean la sae undinna?
8 Iamoto dadi pasombomi tu bua
sitinaanna katobaran.
9 Sia da misangai sia ma’kada lan
penaammi kumua: Abraham kita tu
ambe’ta; belanna kukua lako kalemi,
kumua iatu Puang Matua kuasa
umpadadianni anak Abraham te mai
batu.
10 Nakampai bangmo uase tu garonto’
kayu; iamoto umba tu kayu tang
membua melo, la dilelleng na dibuang
tama api.
11 Tonganna aku undio’komi uai dikua
ammi mengkatoba’, apa iatu To la sae

undinna na aku, ondong Ia kuasanNa na aku; tang sipatuna' la dadi to umbanni lapik lentekNa; Iamo la undio'komi Penaa Masallo' sia api.
12 Diomo Natoe tu barangNa; la Napemata'pii tu panglullu'Na, anNa rampunni tama pa'pannian tu malapu'na, apa iatu langkona la pura Naballa api tang pa'de-pa'de.

Puang Yesu nadio' Yohanes

3:13-17

Mark. 1:9-11; Luk 3:21, 22; Yoh. 1:31-34

13 Pakalan saemi Yesu dio mai Galilea lako Yordan umpellambi'i Yohanes la ma'popedio', anna dio'i Yohanes.
14 Apa natumpu Yohanes tu diongna penaanNa sia nakua: Akuri la Midio', ma'apai anna Kamu la sae lako kaleku!
15 Apa mebali Yesu sia Nakua ungkuanni: Da'ito belanna susimoto sipatuki' ussundunni tu natuntunna sukaran aluk. Naturu'Mi.
16 Tonna mangka tu Yesu didio', ta'pa kendekmi diong mai to' uai; pakalan ia tibungka'mi tu langi', Nakitai tu

PenaanNa Puang Matua susi bu'ku' songlo' sae lako Kalena.
17 Ta'kala saemi gamara dao mai langi', nakua: Iamote tu Anak Pa'kaboro'Ku, tu Nanii kasendeangKu.

Deata bulituk untoba Puang Yesu

4:1-11

Mark. 1:12, 13; Luk 4:1-13

4 1 Pakalan Nabaami Penaa tu Yesu lako padang pangallaran, anna rosoI deata bulituk.
2 Iatonna patangpulomo allona patangpulo bonginna Nanii ma'puasa, katampakanna tangdia'mi.
3 Saemi tinde to pangrosoan sia nakua lako: Iake AnakNaKomi Puang Matua, suai te batu mendadi roti.
4 Apa mebali Nakua: Den disura' kumua: Tae' nakande manna la napotuo tau, sangadinna ia duka tu mintu' kada, tu Napokadanna Puang Matua.
5 Mangkato nasolammi deata bulituk tu Yesu lako tondok maindan, anna pabendanNi dao bubungan Banua Kabusungan,

6 sia nakua lako: Iake AnakNaKomi
Puang Matua, tobangangKomi Kalemi
indete rokko, belanna den disura',
kumua:
La NasuangKo tu malaeka'Na,
natimangKo da natitampa' tu
lentekMu lako batu.
7 Nakuami Yesu lako: Den dukao
disura' kumua: Da mutoba Puang
Totumampamu.
8 Nasolan pole'omi deata bulituk tu
Yesu langngan buntu malangka' tongan,
napakitanNi tu mintu' parenta lan te lino
sola mintu' kamala'biranna;
9 sia nakua ungkuanNi: Mintu'nate
la kuben nasangKomi, ke tukkuKomi
umpenombaina'.
10 Pakalan Nakuami Yesu lako:
Sumarombonko mallai, e deata
bulituk, belanna den disura' kumua: La
menombako lako Puang Totumampamu
sia Ia mammo mupekapuangi.
11 Mangkato soro'mi tu Deata bulituk
dio mai Kalena, nasae malaeka'
ungkamayaI.

Puang Yesu torro dio Kapernaum

4:12-17

Mark. 1:14, 15; Luk. 4:14-15

12 Iatonna rangimi Yesu kumua
dipa'petarungkuammo tu Yohanes,
sulemi lako tana Galilea.
13 Natampemi tu tondok Nazaret anna
lu tama Kapernaum natorro dio, dio to'
randan tasik, nalili'na padangna Zebulon
sola Naftali,
14 anna sundun tu kadanna nabi Yesaya,
tu nakua:
15 Iatu padangna Zebulon sola
Naftali, padang lakona tasik,
rampe lianna Yordan, iamotu Galilea
padang to kapere';
16 iatu to torro lan malillinna
ungkitamo arrang ma'lana-lana,
sia bu'tumo maserona umpanta'i tu
mintu'
to torro lan padang naluang
kamatean.
17 Tempon iamoto naranduk tu Yesu
mangada'i sia nakua: Mengkatoba'komi
belanna mengkareke'mo tu Parenta
Suruga.

Bunga’na anak gurunNa Puang Yesu Napilei

4:18-22

Mark. 1:16-20; Luk. 5:1-11

18 Iatonna sumalong-malong dio randan
tasik Galilea, Nakitami tu Petrus sola
siulu’na disanga Andreas, marassan
umbuang dalla’ diong tasik, belanna tau
iato pa’dalla’.
19 Nakuami ungkuanni: Malekomi mai
urrundu’Na’ angKu popendadikomi
pa’dalla’ tau.
20 Ta’pa natampemi tu dalla’na tinde tau,
naundi urrundu’I.
21 Iatonna male inde to dio mai, Nakita
pole’omi tu to massiulu’ senga’ da’dua,
iamotu Yakobus, anakna Zebedeus sola
siulu’na disanga Yohanes lan lopi sola
ambe’na ussula’i dalla’na, Natambai.
22 Ta’pa natampemi sola duai tu lopi sola
ambe’na, naundi urrundu’I.

Puang Yesu tiranda lelena, belanna mintu’ pengkaranganNa

4:23-25

23 Malemi tu Yesu ullelei mintu’
tana Galilea mangada’i lan lu
banua pa’kombonganna tau, sia
umpa’peissanan Kareba kaparannuan
diona ParentaNa Puang Matua sia
umpasoro’ mintu’ saki sia rammun dio
mai kalena tau.
24 Tiseno-senomi karebanNa dio mintu’
lili’na tana Siria; nabaami tau lako
Kalena tu mintu’ to mandalan sakinna,
tu narua ma’rupa-rupa saki sia pa’di’,
tu mai to natamai deata bulituk sia to
ta’taran sia to kupi’; anNa pamalekei.
25 Budami tau dio mai Galilea sia
Dekapolis sia Yerusalem sia Yudea sia
dio mai lamban lianna salu Yordan undi
urrundu’I.

PANGADARANNA PUANG YESU DAO TANETE

Kada maupa’

5:1-12

Luk. 6:20-23

5 1 IatonNa kitami Yesu tu to buda,
kendekmi langngan tanete; tonna
unno’ko’mo, saemi lako tu anak
gurunNa.
2 Umbuangmi kada sia Naada’i tu tau,
Nakua:
3 Maupa’ tu mintu’ to
umpamadiongan penaanna
belanna tau iato umpoparenta
Parenta Suruga.
4 Maupa’ tu mintu’ to masussa,
belanna tau iato la dipakatana.
5 Maupa’ tu mintu’ to sorong
inaanna, belanna tau iato la
umpomana’ lino.
6 Maupa’ tu mintu’ to umpotangdia’
sia umpoma’rang kamaloloan,
belanna tau iato la dipedia’i.

7 Maupa’ tu mintu’ to unnampui
kamamasean, belanna tau iato la
dikamasei.
8 Maupa’ tu mintu’ to masallo’
penaanna, belanna tau iato la untiro
lindo Puang Matua.
9 Maupa’ tu mintu’ to ma’pasikaelo,
belanna tau iato la disa’bu’ AnakNa
Puang Matua.
10 Maupa’ tu mintu’ to dipakario-rio
diona kamaloloan, belanna tau iato
umpoparenta Parenta Suruga.
11 Maupa’komi ke nasayukomi tau
sia napakario-riokomi sia napalele
bekokomi naben tang gau’mi diona
Aku.
12 Parannu paimankomi sia sende
pakadua, belanna kapua serongmi
lan suruga, belanna susi dukamoto
tu nabi dolona anna kamu,
dipakario-rio.

Sia anna arrang

5:13-16

Mark. 9:50; Yoh. 8:12; Kol. 4:6

13 Kamumo te tu sianna lino. Iake
memmatammakki tu sia, apa pole’pa

la dipamapi'danni? Tae'mo naden len
gai'na, sangadinna ditibe sia nalullu' tau.
14 Kamu te arrangnakomi lino. Misa'
tondok dao tanete, ma'apa-apai nala
kabunian.
15 Tae' dukao ia tau untutungi dama',
anna samboi baka, sangadinna dipadao
tongkonanna, anna arrangi tu mintu' tau
lan banua.
16 Susi dukamoto la ma'lana-lana tu
arangmi dio tingayona mintu' tau, anna
kitai tu gau' melomi, napakala'bi'i tu
Ambe'mi dao suruga.

TimbanganNa Puang Yesu diona Sukaran alukNa Puang Matua

5:17-48

Luk. 6:27-36

17 Da' misangai kumua saeNa' la ullelleng
Sukaran alukNa Puang Matua ba'tu
sura'na nabi; tae' Kusae la ullellengi
sangadinna la ussundunni.
18 Belanna tonganna Kukua mati',
sae lako rabunna langi' sola lino,
moi sangto'dikan ba'tu pada kanuku
malotong tae' napa'de len lan mai

Sukaran alukNa Puang Matua sae lako dadinna nasang.
19 Iamoto minda-minda umpisikki misa’ tu bittikna lan mai te mintu’ parenta iate, sia umpa’pangadaranni lako tau susi to, iamo la bittikna disa’bu’ lan Parenta Suruga; apa minda-minda tu ungkanannangi tu parenta sia umpa’pangadaranni, iamo la kapua disa’bu’ lan Parenta Suruga.
20 Belanna Kukua lako Kalemi: Iake tae’i nalosong tu kamaloloammi na iatu kamaloloanna pandita Sura’ sia to Farisi, dennoraka mila tama len Parenta Suruga.
21 Mirangimo tu apa dipokadan to dolo-dolo kumua: Da’ mupapatean, na minda-minda tu papataen, la napakannai ukungan ada’.
22 Apa Aku Kukua mati’ kumua: minda-minda tae’ natore kasengkeanna lako siulu’na, la napakannai ukungan ada’; sia minda-minda tu ma’kada lako siulu’na kumua: E baga! La napakannai ukungan ada’ lompo; sia minda-minda tu kumua: E to bomboan? La nakanna ukungan tama api naraka.

23 Iamoto, iammu baa pemala’mu lako
to’ kapemalaran, ammu kilalai dio,
kumua den siulu’mu madiong penaa lako
kalemu,
24 tampei tu pemala’mu dio to’
kapemalaran, mulao sitama siulu’mu
dolo, mumane sule umpemalaranni tu
pemala’mu.
25 Madomi’ko umpemeloanni penaa
tu balimmu, ke diopoko lu lalan sola;
da’ anna baako balimmu lako to
mangra’ta’ kara-kara, nasorong pole’oko
to mangra’ta’ kara-kara lako sapiri,
ammu dipatama pa’tarungkuan.
26 Tonganna tongan Kukua mati’;
dennoraka mula tassu’ lan mai, ke tae’pi
mubaya’i tu utangmu moi misa’ seng
dokko’ tae’ nama’din kurang.
27 Mirangimo tu kada susite: Da’
mupasandak salu lako rampanan kapa’.
28 Apa Aku Kukua mati’ kumua, minda-
minda tu umpenunu misa’ baine anna
sae kamoraianna lako, mangkamo ia
pasandak salu lako rampanan kapa’ lan
penaanna lako tu baine to.
29 Iake mata kananmu untumangko,
su’be’i, mutibei; belanna la’bi’ sia ia ke

pa’dei misa’ tu lesoan kalemu na iake
dipembuangan kalebuko tama naraka.
30 Sia iake lima kananmu untumangko,
ta’takki, mutibei; belanna la’bi’ sia ia ke
pa’dei misa’ tu lesoan kalemu, na iake
dipembuangan kalebuko tama naraka.
31 Sia iatu nakua: Minda-minda
untantang bainena, la naben sura’
kasitantangan.
32 Apa Aku Kukua mati’: Minda-minda
tu untantang bainena sangadinna ke
passalan kalosi dibuni, ia untumangi
napasandak salu lako rampanan kapa’
tu baine, sia minda-minda umpobainei
tu baine ditantang susi to, ia dukamo
pasandak salu lako rampanan kapa’.
33 Sia mirangi dukamo tu apa dipokadan
to dolo-dolo kumua: Da mutengkai
sumpamu, sangadinna sipatu la
mupalanda’ lako Puang tu mintu’
sumpamu.
34 Apa Aku Kukua mati’: Da’ mimassumpa
len; da’ mumassumpa ussa’bu’ langi’,
belanna iamo isungan kapayunganNa
Puang Matua;
35 ba’tu lino, belanna iamo pelleseanNa,
ba’tu Yerusalem, belanna iamo kotana
Datu kabarre-alloan;

36 sia da’ mumassumpa urrere’
kollongmu, belanna moi sang lamba’
beluak tae’ mukuasa umpopemmabusai
ba’tu umpopemmalotongi.
37 Sangadinna la mikua: tonganna
ke tonganni, ba’tu tae’ ke tae’i, iatu
madaoanna na iato ulang diomira
kakadakean.
38 Mirangimo te kada susite: Mata
dipasibala’ mata, sia isi dipasibala’ isi;
39 apa Aku Kukua mati’: Da’ mipasuleanni
tu to kadake, sangadinna minda-minda
ussala’pa popo kananmu, patadoanni
lako tu sangbalinnapa.
40 Sia iake la naparapa’ko tau, nala
unnalai tu bayummu, da’ito naala dukai
tu sambu’mu.
41 Sia minda-minda umparukuko
lumingka misa’ kilo mambelanna,
maleko sola penduan pada to.
42 Benni tu to malaku lako kalemu, sia da
mupa’taeranni tu to la morai mangindan
mati’.
43 Mirangimo tu kada susite: la muala
mase tu solamu, sia mukabiri’ tu
ualimmu.

44 Apa Aku Kukua mati': Ala masei tu
ualimmi, sia passambayanganni tu to
umpakario-riokomi,
45 ammi paan anakNa Ambe'mi dao
suruga; belanna Ia umpabu'tuanni
alloNa tu to kadake sia to masokan, sia
umpasaeanni uranNa tu to malambu' sia
to tang malambu'.
46 Belanna iake unnala masekomi to
ungkamaseikomi, apara poleanna
lako kalemi? Tang napogau' dukaraka
passima susi to?
47 Sia iake siulu'mi manna mikambaroan
melo, apara mipolosong? Tang napogau'
dukaraka to kapere' susito?
48 Iamoto dadi la tae' sayuammi, susi
Ambe'mi dao suruga tae' sayu-sayuanNa.

Diona pa'kamasean, passambayang, na ma'puasa

6:1-18

Luk. 11:2-4

6 1 Pengkilalai tonganni: da mipogau'i
tu gau' malolomi dio tingayona tau
kumua nakitai tau: iake susito tae'
mitarimai tu poleanna dio mai Ambe'mi
dao suruga.

2 Iamoto, iammu bengan pa’kamasean,
da mupa’petendenganni tu iannato dio
tingayomu, susitu napogau’ to belo
puduk lan banua pa’kombongan sia
dio lu lalan, kumua anna tendengi tau.
Tonganna tongan Kukua mati’, inang
naala dolomo tu poleanna.
3 Apa iatu iko, iammu bengan
pa’kamasean, da naissanni lima
kairimmu tu apa napogau’ lima
kananmu,
4 da anna kakitanan tu pa’kamaseammu;
anna Ambe’mu tu ungkita tang
kakitananna, Iamo la umpapakkanni
lako kalemu.
5 Iammi massambayang, da misusi
to belo puduk; belanna naporai
ke’de’ massambayang lan lu banua
pa’kombongan sia dio lu tetuk batatta
kumua anna kitai tau. Tonganna tongan
Kukua mati’, naala dolomo tu poleanna.
6 Apa iatu iko, iammu la massambayang,
kendekko langngan banuammu mutama
inanmu, musalli’i tu ba’bamu, ammu
massambayang langngan Ambe’mu
Puang tang kakitanan, anna Ambe’mu
tu ungkita tang kakitananna, Iamo la
umpapakkanni lako kalemu.

7 Iammi massambayang, da mirombe-
rombei tu kada susi gau'na to kapere'
belanna nasanga kumua iari naditarima
pangimbona tu kamalengkoanna
kadanna.
8 Iamoto da misusitu tau iato; belanna
naissan dolomo Ambe'mi tu mipomelona
mimane umpalakui lako.
9 Iamoto dadi la mikua massambayang:
O Ambe'ki dao suruga, (kipalaku) anna
dipakala'bi' tu sangamMi:
10 Anna patalo tu ParentaMi
anna dadi tu pa'poraiamMi lan te
lino susi dao suruga.
11 Benkanni tu silasanna kikande
allo iate
12 sia pa'dei tu sala budangki, susi
kami umpagarri' salana to kasalan
lako kaleki.
13 Sia da Mielorangkanni diroso,
sangadinna rinding pala'kan da
narandankan deata bulituk.
Belanna Kamu tu unnampui Parenta
sia kapaan sia kamala'biran sae
lakona.
14 Belanna iake umpagarri'komi salana
tau, tae' Natang umpa'dei dukai Ambe'mi
dao suruga tu salami.

15 Apa iake tang umpagarri'komi salana
tau, manassa tae' duka Napa'dei
Ambe'mi tu salami.
16 Sia iammi ma'puasa, da misusi to belo
puduk umpamaru'gun lindona; belanna
umpamariga-riga rupanna anna tandan
nakita tau kumua ma'puasa. Tonganna
tongan Kukua mati', naala dolomo tu
poleanna tu tau iato.
17 Apa iatu iko, iammu ma'puasa, boka'i
tu ulummu sia dau'i tu lindomu,
18 da mupa'pepayananni lako tau kumua
ma'puasako, sangadinna lako Ambe'
tang kakitanammu; anna Ambe'mu
tu ungkita tang kakitananna, Iamo la
umpapakkanni lako kalemu.

Diona ianan

6:19-24

19 Da' mipakombongan ianan kalemi
lan te lino tu naninna busung sia ta'ga'
umbala'-bala'i, sia to boko ullo'po' banua
anna boko,
20 sangadinna pakombongangkomi ianan
kalemi lan suruga, tu inan tang nanii
busung sia ta'ga' umbala'-bala'i sia tae'
to boko ullo'po' banua ba'tu boko.

21 Belanna umba-umba nii iananmu, dio
duka tu penaammu.
22 Iatu mata, palitanna kale; iamoto,
ianna masero tu matammu, tae’ natang
masero tu mintu’ kalemu.
23 Apa iake kadakei tu matammu,
manassa malillin tu mintu’ kalemu.
Iamoto, iake malillinni tu maserona dio
kalemu tang padamo ia kapuanna tu
kamalillinan iato!
24 Tae’ misa’ kaunan ma’poperuranni
lako da’dua puangna, belanna tae’
nasalai tang nakasorro tu misa’na,
naporai tu misa’, ba’tu la’ka’ lakoi
misa’na nasarroanni tu misa’na. Tae’
mima’din umpekapuangi Puang Matua
mipengkaolai dukai tu Mamon.

Diona umposelang katuoanna

6:25-34

Luk. 12:22-31

25 Iamoto Kukua lako kalemi: Da
miposelangi tu katuoammi, tu kumua:
apa tu la mikande ba’tu la miiru’, ba’tu
diona kalemi, kumua apa tu la mipake.
Tae’raka nalosong tu penaa na iatu
kande, sia kale na iatu tamangkale?

26 Tiro-tiroi tu manuk-manuk dao langi’,
tae’ namantanan len sia mepare, ba’tu
urrampun kande langngan alang, anNa
patuo dukai Ambe’mi dao suruga.
Tae’raka milosong na iatu mintu’
manuk-manuk?
27 Mindarokomi kamu ke miposelangi
ma’din umpamalambe’ sunga’mi sidi’
duka?
28 Sia ma’apari miposelangi tu diona
tamangkale? Tangnga’-tangnga’ri tu
diona danga-danga dio lu padang,
umbara nakua tuona; tang la
mengkarang sia, tang la mangunu’sia.
29 Na Kukua lako kalemi: Moi Salomo
nakabu’ mintu’ kamala’biranna,
tae’ nadipakei susitu danga-danga
sangtangke.
30 Iake susito tu Puang Matua umbeloi
tu riu dio lu padang, tu tuo siapa te allo
iate, anna manikale’ dibuangmo tama
api dapo’, ondong pissan tu kamu, e to
tangkan ma’patongan?
31 Iamoto da miposelangi, kumua: Apara
tu la kikande? ba’tu: Apara tu la kiiru’?
ba’tu: Apara tu la kipotamangkale?

32 Belanna mintu’na te napengkali-kalii
to kapere’, apa Naissan Ambe’mi dao
suruga kumua mipotuona tu mintu’nato.
33 Apa daka’ tonganni dolo tu ParentaNa
Puang Matua sola kamaloloanNa, na iatu
mintu’nato, la dipangrangnganan duka
lako kalemi.
34 Iamoto da miposelangi tu allo masaa,
belanna iatu allo masaa den toda ia tu
naposelangna. Silasamo ke pantan denni
ia kamasussanna ke sangallooi.

Diona ma’pasala na malaku

7:1-12

Luk. 6:37-38, 41-42, 11:9-13

7 1 Da mipasala tau, da ammi dipasala.
2 Belanna iatu mininna ma’pasala,
ia pole’ la dinii umpasalakomi, sia iatu
sukaran mipassukaran tau, ia duka la
dipassukarangkomi.
3 Ma’apari mukitai tu bulisak lan matanna
siulu’mu, apa kayu sangbatang lan
matammu tae’ musa’dingi?
4 Ma’apari ammu la kumuara lako
siulu’mu: Da’ito angku alai tu bulisak lan
mai matammu, anna iko kalena nanii
kayu sangbatang lan matammu?

5 E belo puduk! Alai dolo tu kayu
sangbatang lan mai matammu, namane
masero mukita unnalai tu bulisak lan
mai matanna siulu'mu.
6 Da mibenni apa masero tu asu sia
da mipembuanganni tu mattiarammi
lako to' bai, nalullu' manii anna sule
umballak-ballakkomi.
7 Palakui, ammi diben, daka'i ammi
appa'i; tumbekki tu ba'ba ammi
dibungkaran.
8 Belanna minda-minda tu malaku,
la ditadoi, sia iatu mandaka'na, la
naappa', sia iatu untumbekna ba'ba, la
dibungkaran.
9 Mindara kamu tu tau, ke umpalakui roti
tu anakna, nabenni batu?
10 Ba'tu ke umpalakui bale, nabenni ula'?
11 Iamoto, ia duka tu kamu to kadake
miissan duka umbengan pamengan melo
lako anakmi, ontong pissan tu Ambe'mi
dao suruga la umpa'bengan apa melo
lako to umpalakui lako Kalena?
12 Iamoto apa-apa tu miporai la napogau'
tau lako kalemi, ten dukato la mipogau'
lako; belanna iamoto tu natuntunna
Sukaran aluk sia sura'na nabi-nabi.

Tumba tu tama Parenta Suruga

7:13-23

Luk. 13:24

13 Unnola tamakomi ba’ba sukku’,
belanna loka’ tu ba’ba sia malona’ tu
lalan, tu mebaa lako kasanggangan, sia
buda tau unnolai.
14 Apa sukku’ tu ba’ba sia pangkun tu
lalan, tu mebaa lako katuoan, sia sidi’ri
tau ungkabu’tui.
15 Kanandaikomi kalemi dio mai nabi
tang tongan, tu sae lako kalemi ma’rupa
domba, apa lan penaanna susi guruk
masuru.
16 Dio bangsia mai buanna la minii
untandai. Denmoraka tau unnala bua
anggoro’ dio mai oto’ duri, ba’tu bua ara
dio mai oto’ a’da’?
17 Ten dukato tu mintu’-mintu’na kayu
melo, inang melo siami buanna; apa iatu
kayu kadake, kadake siami buanna.
18 Tae’ nabelai tu kayu melo umpasun
bua kadake, ba’tu kayu kadake umpasun
bua melo.

19 Mintu’-mintu’na tu kayu tang umpasun
bua melo, la dilelleng nadibuang tama
to’ api.
20 Susinnamito buanna bangsia la minii
untandai.
21 Tae’ namintu’ tu to metamba lako
Kaleku kumua: O Puang, o Puang! tu la
tama Parenta Suruga; sangadinna iatu
to umpogau’ pa’poraianNa Ambe’ku dao
suruga.
22 Iapi to allo iato anna buda tau
ma’kada lako Kaleku kumua: O Puang,
o Puang!, tang tete dioraka sangamMi
angki mangada’i, sia tete dio sangamMi
angki rambai deata bulituk sia tete dio
sangamMi, angki pogau’ buda tanda
mangnga?
23 Attu iato la Kupamaleso tu kadangKu
lako tau iato kumua: Tae’pa Aku Kutandai
lenkomi; pallaikomi dio mai Kaleku, e
kamu to umpogau’ kakadakean.

Banua dipadao batu lappa’ sia banua dipadao to’ bungin

7:24-29

Luk. 6:47-49

24 Iamoto minda-minda tu urangii te
mintu’ kadangKu naturu’i, iamo dipasusi
misa’ to kinaa tu umpabendan banuanna
dao batu lappa’,
25 saemi uran kamban nasaba’ tu uai,
sia ma’paliu bara’ umpamumbukki sia
untu’ba’i tu banua; apa tae’ naro’pok,
belanna umpoparandangan batu lappa’.
26 Sia minda-minda tu urrangii te mintu’
kadangKu, apa tae’ naturu’i, iamo
dipasusi misa’ to baga, tu umpabendan
banuanna dao to’ bungin;
27 saemi uran kamban, nasaba’ tu uai sia
angin bara’ ma’pamumbuk anna tu’ba’i
tu banua: ro’pokmi naumbassan male.
28 Pakalan iatonna upu’mo Yesu
umpokadai tu mintu’na kada iato,
lendu’mi tirambanna tu to buda diona tu
pangadaranNa.
29 Belanna susi misa’ to paa unnada’i tu
tau, senga’ bang Ia na iatu mai pandita
Sura’na.

Kadipamalekeanna misa’ to golenan

8:1-4

Mark. 1:40-45; Luk. 5:12-16

8 1 Iatonna mengkalaomo Yesu dao
mai buntu iato, lendu’mi budanna
tau undi unturu’I.
2 Saemi misa’ to golenan tukku
umpennoloi nakua: O Puang,
iake Miporai, manassa kuasaKomi
umpamalekena’.
3 Nasorongammi tu limanNa, Nakaka’i,
Nakua: Kuporai, la malekemoko! Ta’pa
mondo bangsiami tu golenna.
4 Nakuami Yesu lako: Kanandai tonganni,
da mupokada lenni, moi lako misa’
duka tau, sangadinna malemoko
umpa’pekitanan kalemu lako to
minaa sia pemalaranni tu pemala’
napa’peannan Musa, tu la mendadi tanda
lako tu tau.

Kadipamalekeanna misa’ kaunanna kamandang

8:5-13

Luk. 7:1-10

5 Iatonna male tama Kapernaum, saemi misa’ kamandang, mengkamoya-moya lako,
6 sia nakua: O Puang, kaunanku dio banuangku kupi’ anna mamma’bang, sia lendu’ ia mapa’di’na.
7 Nakuami ungkuanni; la mati’Ra’ka la umpamalekei?
8 Apa mebali tu kamandang, nakua: O Puang, tae’ nasipatu ke la Puang ullese pengkalaoangku; sangadinna pokada bangmi sangbuku tu kada, la napomaleke kaunanku.
9 Belanna aku te to diparentana’, naden pole’o tu surodadu kuparenta. Iake kukua ungkuanni tu misa’: Maleko, male; sia ke kukua lako tu misa’na: Maleko mai, sae; sia iake kukua lako kaunanku: Garagai te, nagaragai.
10 Iatonna rangimi Yesu tu kada iato mangngami sia Nakua lako to undi unturu’I: Kukua mati’: Tonganna tongan

moi misa’ lan mai to Israel, tae’ bangpa
Kuappa’ tu kapatonganan susi matoto’na
te.
11 Sia Kukua lako kalemi, kumua buda
tau la sae dio mai rampe matallo sia
matampu’, naunno’ko’ kumande sisola
Abraham sia Ishak sia Yakub lan Parenta
Suruga;
12 apa iatu to dianak lan Parenta iato
la dipembuangan tama malillinna dio
salian, diomo la nanii katumangiran sia
kasisangeran isi.
13 Nakuami Yesu lako tinde kamandang:
Sulemokomi, susitu mipatonganna ten
dukamoto la dadi lako kalemi. Maleke
bangsiami tu kaunanna to attu iato.

Kadipamalekeanna matusanna baine Petrus

8:14-17

Mark. 1:29-34; Luk. 4:38-41

14 Malemi Yesu tama banuanna Petrus,
Nakitai tu matusanna baine Petrus,
mamma’ bang lumalla’.
15 Nakaka’mi tu limanna, napa’de tu
lalla’na; milikmi, anna ia umparakai.

16 Iatonna makaroenmo budami to
natamai deata bulituk nasolan tau lako,
anNa sisangbukuri kadanNa urrambai tu
deata bulituk sia Napamaleke tu mintu’
to nasanta’ saki,
17 kumua anna sundun tu kadanna nabi
Yesaya, tu nakua:
Iamo unnalai tu kamakuyuanta sia
ussondokanni tu mintu’ sakinta.

Puang Yesu umparadan angin bara’ lan tasik

8:18-27

Mark. 4:35-41; Luk. 9:57-62

18 Iatonna kitai Yesu tu to buda untikui,
Nasuami (tu anak gurunNa) lamban lian.
19 Saemi misa’ pandita Sura’ nakua
lako: O Guru, la undina’ urrundu’Komi
umba-umba Miola.
20 Nakuami Yesu lako: Sindallung ia
den sia lo’ko’na, sia mintu’na duka
manuk-manuk den sia serangna, apa
Anak rampan dilino Ia tae’ bang inan
nanii ussurrukan ulunNa.
21 Den pole’omi misa’ tau, iamo anak
gurunNa, ma’kada lako nakua: O

Puang, la messimanpa’ angku lao dolo
umpeliang ambe’ku.
22 Apa Nakua Yesu lako: Undiko
urrundu’Na’ da’ito anna to matemora
umpeliangi tu to matena.
23 IatonNa Kendekmo tu Yesu langan
lembang, undimi tu anak gurunNa.
24 Pakalan saemi angin kapua lan tu
tasik, naleanni bombang tu lembang;
apa mamma’ bang Ia tu Yesu.
25 Saemi tu anak gurunNa untundanNi,
nakua: O Puang, tunduikanni,
sabu’kanni!
26 Nakuami ungkuanni: Ma’apai ammi
mataku’, e to tangkan ma’patongan?
Mangkato milikmi, Nata’tanni tu angin
sia bombang; rapa’ bangmi.
27 Mangnga nasangmi tinde tau, nakua:
Mindaraka Ia te Tau te, na moi angin sia
tasik unturu’ dukai tu parentaNa?

Da’dua to natamai deata masussuk dio Gadara

8:28-34

Mark. 5:1-20; Luk. 8:26-39

28 Iatonna rampomo lian dio tana
Gadara, saemi napessitammui da’dua

to natamai deata masussuk, lu dio
mai to’ liang, lendu’ ia masarrangna,
naurunganni moi misa’ duka tau tae’
ussarai lendu’ dio to’ lalan iato.
29 Melalla-lallami sola duai nakua: La
siaparaki’, e AnakNa Puang Matua?
Iaraka Misae te, la saeKomi umpakario-
riokanni dolo namane attunna?
30 Denmi bai budai sangtuntunan
marassan undaka’ kande sikambela
tinde tau.
31 Napalakumi deata masussuk lako Yesu
nakua: IamMi la urrambaikan, suakanni
inde to lako bai sangtuntunan.
32 Nakuami ungkuanni tu deata
masussuk: Laomokomi. Sangsunammi
tu deata masussuk nalao untamai tu bai,
nasipettu’mu’-tu’muran nasang tu bai
sangtuntunan dao mai aya’ mi’lan rokko
tasik namate malammu’ diong to’uai.
33 Sipa’dondo-dondoammi mallai tu to
mangkambi’na tinde bai male tama
tondok, napa’peissananni tu iannato,
sia iatu diona tinde to nataba deata
masussuk.
34 Sangsunammi tu mintu’ pa’tondokan
umpellambi’i Yesu; iatonna tiromi,

mengkamoya-moyami lako kumua anNa soro’ lan mai lili’na tondokna.

Kadipamaloloanna misa’ to kupi’

9:1-8

Mark. 2:1-12; Luk. 5:17-26

9 1 Kendekmi Yesu langngan lembang,
Nama’lembang lian, Narampo lako
tondokNa.
2 Nabaami tau lako tu to kupi’ misa’,
mamma’ bang diong ampa’na; belanna
Natiro Yesu tu kapatongananna tinde
tau, Nakuami ungkuanni tinde to kupi’:
Parapa’i tu penaammu, e anakKu,
dipa’deimo tu kasalammu.
3 Denmi ba’tu pira-pira pandita Sura’ dio,
tu ma’tangnga’ lan penaanna kumua:
Ma’kada solang Ia te Tau iate.
4 Belanna Naissan nasang Yesu tu
tangnga’ lan penaanna tinde tau,
Nakuami: Ma’apari ammi ma’tangnga’
salara lan penaammi?
5 Umbannara maraa, dikuaraka:
Dipa’deimo tu kasalammu, ba’tu
dikuaraka: Millikmoko, muma’lingka?
6 Apa dikua ammi issanni kumua kuasa
tu Anak rampan dilino umpa’dei kasalan

lan te lino –, Nakuami ungkuanni tinde to kupi': Millikko, mualai tu ampa'mu, musule lako banuammu.
7 Millikmi nasule lako banuanna.
8 Iatonna tiromi to buda tu iannato, mataku'mi sia umpudi Puang Matua, tu umpa'kamasean kuasa susito lako to lino.

Puang Yesu untambai Matius

9:9-13

Mark. 2:13-17; Luk. 5:27-32

9 Malemi tu Yesu inde to dio mai, Natiroi tu tau misa' disanga Matius unno'ko' dio to' passiman; Nakuami ungkuanni: undiko urrundu'Na'. Ke'de'mi naundi urrundu'I.
10 Iatonna unno'ko' kumande tu Yesu lan banua, budami passima sia to kadake gau'na sae duka unno'ko' kumande Nasisolan sia anak gurunNa.
11 Iatonna kitai to Farisi tu iannato nakuami ungkuanni tu anak gurunNa: Ma'apari tu gurummi Nakumandera sisola passima sia to kadake gau'na?

12 Iatonna rangii Yesu te kada iate,
Nakuami: Tae’ naanga’i to maleke tu to
ma’dampi, sangadinna to masakiri.
13 Apa laomokomi ammi tangnga’-
tangnga’i patunna te kada iate:
Kamamasean Aku tu Kukamorai, tangia
pemala’, belanna tae’ Kusae untambai to
malambu’, sangadinna to kasalan.

Kapa’puasan

9:14-17

Mark. 2:18-22; Luk. 5:33-39

14 Iatonna iato saemi tu anak gurunna
Yohanes lako Yesu nakua: Ma’apai anna
kami kami ma’puasakan sia to Farisi
duka, anna tae’ kamu tu anak gurumMi?
15 Nakuami Yesu ungkuanni: La
makarorrongmoraka tu mai to pasolan
ke sisolapi tu to la diparampo? Apa la sae
tu allona, to ke dialami dio mai kalena tu
to diparampo, namane ma’puasa.
16 Tae’ ia tau misa’ umpa’tampiran
sampin ba’ru sangserek lako pakean
malusa; belanna inang la naserek pissan
dipa’tampiranna tu malusanna, anna
sakalua’-lua’na tu serekna.

17 Sia tae’ duka tau umpatama uai
anggoro’ ba’ru tama kiriba’ malusa.
Belanna iake susito inang la tesse tu
kiriba’ natibollo tu uai anggoro’ sia
sanggang duka tu kiriba’, sangadinna
iatu uai anggoro’ ba’ru sipatu dipatama
kiriba’ ba’ru, anna pada-pada manda’.

Anakna baine Yairus dipatuo sule na kadipamalekeanna baine naala saki tang dampi-dampian

9:18-26

Mark. 5:22-43; Luk. 8:41-56

18 Iatonna marassan Yesu umpokadanni
tinde tau tu kada susito, saemi misa’
kapala banua pa’kombongan, tukku
umpennoloI, nakua: Iatu anakku baine,
mane mate, maipoKomi dikka’ urremme’i
limamMi anna tuo sule.
19 Ke’de’mi tu Yesu Naundi urrundu’i,
nasangundian tu anak gurunNa.
20 Denmi misa’ baine nakasunni nenne’
bang rara, sangpulo duamo taunna,
tama lu dio mai boko’, nakaka’i tu rombe
sambu’na.

21 Belanna nakua lan penaanna: Moi
anna sambu'Na manna kukaka', manassa
la malekena'.
22 Apa messaile tu Yesus, anNa kitai,
Nakuami: E anakKu, parapa'i tu
penaammu, kapatonganammumo
umpatuoko. Maleke bangsiami tinde
baine to attu iato.
23 Iatonna rampo tu Yesu lako to'
banuanna tinde kapala, Natiroi tu to
massuling sia tau mamak bangmo.
24 Nakuami: Mengkalaokomi, tae' ia
namate te pia te, sangadinna mamma'ri.
Napetaaimi tau.
25 Apa iatonna papallai nasangmi tu tau
rokko padang, malemi tama, anNa toei
tu limanna, anna malimbangun tinde pia
baine.
26 Tiseno-senomi karebanNa lan mintu'
lili'na padang iato.

To buta da'dua dipamillik matanna, na to mamang misa' dipopa'kada

9:27-34

27 Iatonna male tu Yesu inde to dio mai,
denmi da'dua to buta undi urrundu'I

sia metamba-tamba, nakua: O Anakna
Daud, kamaseikan dikka'.
28 Tonna kendekmo langngan banua,
saemi tinde to buta umpennoloI
Nama'kada Yesu lako tinde tau,
Nakua: Mikatappa'iraka, kumua ma'din
Kupogau' tu ianna te? Nakuami:
Kikatappa'i, Puang!
29 Nakaka'mi tu matanna tinde tau
sia Nakua: Susitu mipatonganna ten
dukamo dadi lako kalemi to.
30 Millikmi tu matanna, anNa pakare'na-
re'na tonganni Yesu, Nakua: Kanandai
tonganni, da naden tau misa' duka
unnissanni te ianna te.
31 Apa iatonna sun tinde tau, napatiseno-
senomi karebanNa lan mintu' lili'na
padang iato.
32 Tonna male tinde tau nabaa pole'omi
tau lako Yesu tu to mamang misa'
natamai deata masussuk.
33 Iatonna rambaimi sun tu deata
masussuk, ma'kada-kadami tinde to
mamang. Mangngami tu to buda sia
nakua: Tae'pa ditiro len tu susinna te dio
to Israel.

34 Apa nakua tu to Farisi:
Kamatotorannari pangulunna deata
masussuk anNa rambai tu deata.

PengkaranganNa Puang Yesu

9:35-38

35 Malemi tu Yesu ullelei mintu' kota sia
kampong, Namangada'i lan lu banua
pa'kombonganna tau sia umpa'peissanan
Kareba kaparannuan diona parentanNa
Puang Matua sia umpasoro' mintu' saki
sia rammun.
36 Iatonna tiroi tu to buda, tilaomi
masseNa lako tau iato mai, belanna
mauyu bangmo sia bo'yok susi domba
tae' to mangkambi'na.
37 Tonna iato Nakuami lako anak
gurunNa: Tonganna buda tu bura
padang, apa sidi'ri tu to ungkasara'i.
38 Iamoto, dadi palakui langngan Puang
ampunna bura padang anNa sua tau
ungkasara'i tu bura padangNa.

PepasanNa Puang Yesu lako sangpulo dua anak gurunNa

10:1–11:1

Mark. 6:7-13; Luk. 9:1-5

10 1 Natambaimi tu anak gurunNa
sang pulo dua, Nabenni
kamatotoran la ungkuasai deata
masussuk sia la urrambai sia la
umpasoro’ mintu’ saki sia rammun.
2 Inde sia tu sanganna tu rasulu’
sangpulo dua: Bunga’na Simon tu
diganti Petrus, sia Andreas siulu’na; sia
Yakobus, anakna Zebedeus, sia Yohanes
siulu’na Yakobus;
3 Filipus sia Bartolomeus; Tomas sia
Matius passima; Yakobus anakna Alfeus
sia Tadeus;
4 sia Simon to parruk na Yudas Iskariot,
tu mangka umpa’peturoan Yesu.
5 Iamote tau sangpulo dua tu Nasua Yesu
sia Napepasanan kumua: Da misepang
lu lako lalan ma’palulako tondok to
kapere’ sia da mitama kota to Samaria,
6 sangadinna la’bi’ ke lu lakokomi domba
pa’dena to Israel.

7 Iammi male lako lalan pa’peissananni
kumua: Mengkareke’mo tu Parenta
Suruga.
8 Pamalekei tu to masaki, patuoi tu to
mate, pamondoi tu to golenan sia rambai
tu deata masussuk. Belanna dikamasean
bangkomi, dadi pa’kamasean duka
bangi.
9 Da mibaa bulaan ba’tu salaka ba’tu
tambaga lan salipi’mi;
10 ba’tu kandu’, ba’tu bayu da’dua, ba’tu
lapik lentek, ba’tu tekkenraka, belanna
iatu to mengkarang sipatu dipakande.
11 Iake tamakomi misa’ kota ba’tu
kampong, tiroi dio tu to la sipatu, ammi
torro dio, sae lako ke’de’mi pole’o inde
to dio.
12 Iammi tama banuanna tau, kambaroan
marampa’i.
13 Sia iake sipatui tu to lan banua iato,
narampoi kamarampasammi tu banua
iato; apa iake tae’i, nasule lakomora
kalemi tu kamarampasammi.
14 Minda-minda tu tang untarimakomi,
ba’tu tang umperangii kadammi,
sunkomi lan mai banua ba’tu kota iato,
mipentambakanni tu barra’-barra’ dio
pala’ lentekmi.

15 Tonganna Kukua mati’ kumua, iake
allo kadiparessan la maringngan ia tu
parri’na tondok Sodom na Gomora anna
parri’na kota iato.
16 Pengkilalai, Kusuakomi male susi
domba lako to’ guruk. Iamoto, dadi la
ma’tangnga’komi susi ula’, sia la ma’bulo
sanglampa, susi bu’ku.
17 Apa kanandai tu tau, belanna la
nabaakomi tama to’ kombongan ada’,
sia la nabambakomi ulang lan lu banua
pa’kombonganna.
18 Sia la napakendekkomi lako olona
to maraa sia datu tu belanna Aku, la
napotanda sa’bi tau iato sia mintu’ to
kapere’.
19 Apa ianna pakendekkomi tau iato,
da miposelangi kumua umba la
mikua ba’tu apa tu la mipokada,
belanna ia bangsiamoto attu iato, nala
dipa’kamasean lako kalemi tu sipatunna
la mipokada.
20 Belanna tae’ na kamu tu la ma’kada,
sangadinna PenaanNa Ambe’mi tu la
ma’kada lan kalemi.
21 To siulu’ la ussorong penaanna siulu’na
anna mate dipongko, sia ambe’ la
ussorong penaanna anakna. Sia iatu

mai pia la umbalibali indo' ambe'na sia napa'pepatean.
22 La nakabiri'komi mintu' tau tu belanna sangangKu, apa minda-minda tu mengkabatta' sae lako ma'katampakanna, iamo la dikarimmanni.
23 Ianna pakario-riokomi tau lan misa' kota, mallaikomi lako kota senga', belanna tonganna tongan Kukua mati', kumua tae' naupu' misalongi tu mintu' kota Israel, ke tae'i nasae tu Anak rampan dilino.
24 Misa' to digurui tae' nadaoanni tu gurunna, ten dukato tu kaunan tae' nadaoanni tu puangna.
25 Madaoammo tu to digurui ke pada-padai gurunna, ten dukato tu kaunan anna puangna. Iake nasangai tau Beelzebul tu ampu banua, ontong pissanpa tu to lan banuanna.
26 Iamoto, da mikataku'i tu tau iato, belanna moi misa' duka tu kasamboanna, tae' tang la dipasombona, sia moi misa' duka tu membuninna, tae' tang la kaissananna.
27 Iatu Kupokadannakomi lan malillinna, la mipokada lan to' maserona; sia iatu

dipa’bisikanna dio to’ talingammi, la
mipetamban dao mai bubungan banua.
28 Da mikataku’i tu to umpatei batang
kaleta, apa tang nakulle umpatei
deatanta; apa iatu sipatunna tongan la
mikataku’, Iari tu kuasanna ussanggangi
nala batang kaleta nala deatanta, lan
naraka.
29 Tang misa’raka seng lompo
nabalukananni tau tu dena’ da’dua?
Apa moi misa’ tae’ duka natobang
rokko padang, ke tangia pangeloranNa
Ambe’mi.
30 Iatu kamu Natoe nasang dukamo
iaranna tu beluak dao ulummi.
31 Tenmito, dadi da mimataku’: apa iate
kamu te mandukomi losong na iatu
dena’ buda.
32 Iamoto, minda-minda tu unnakuNa’
dio tingayona tau, la Kuaku duka dio
oloNa Ambe’Ku dao suruga.
33 Apa minda-minda tu umpeonganniNa’
dio tingayona tau, la Kupeonganni duka
dio oloNa Ambe’Ku dao suruga.
34 Da misangai kumua saeMo’ umbaa
karapasan lan te lino. Tae’ Kusae umbaa
karapasan, sangadinna la’bo’.

35 Belanna saeMo’ umpasisala tau anna
ambe’na, sia anakna baine anna indo’na
sia mimintunna baine anna matusanna
baine,
36 sia to nasiruranan la mendadi to
nasisallangan.
37 Minda-minda tu umpalosong ambe’na
ba’tu indo’na nakamali’ na Aku, tae’
nasipatu lako Kaleku; sia minda-minda
tu umpalosong anakna muane ba’tu
anakna baine nakamali’ na Aku, tae’
nasipatu lako Kaleku.
38 Sia minda-minda tu tang unnendekan
kayu pea’ta’na naundi urrundu’Na, tae’
nasipatu lako Kaleku.
39 Minda-minda tu ungkabu’tui
katuoanna, iamo la kapa’dean
katuoanna, sia minda-minda tu
kapa’dean katuoanna, tu belanna Aku,
iamo la ungkabu’tui.
40 Minda-minda tu untammuikomi,
iamo untammuiNa’, na minda-minda
tu untammuiNa’, iamo untammui tu To
ussuaNa’.
41 Minda-minda tu untammui misa’
nabi, belanna nabi sangananna
iamo la ungkabu’tui kameloan susitu
nakabu’tuinna nabi; na minda-minda

untammui to malolo penaanna, belanna
to malolo penaanna sangananna,
iamo la ungkabu'tui kameloan susitu
nakabu'tuinna misa' to malolo penaanna.
42 Sia minda-minda tu umpairu'i moi
anna sangirusanri uai sakke' te to
bongko iate, tu belanna anak guru
sanganna, tonganna tongan Kukua mati',
tae' nala pa'de len tu poleanna.

11 1 Iatonna upu' Yesu
umpepasananni susito lako
tinde Anak gurunNa sangpulo dua,
ke'de'Mi dio mai la lao mangada'i sia
umpa'peissanan Kareba kaparannuan
lan lu kotana tau.

Pekutananna Yohanes Pa'dio' lan mai pa'tarungkuan

11:2-19

Luk. 7:18-35, 16:16

2 Iatonna rangii Yohanes tonna lan
pa'tarungkuan tu diona mintu'na
penggauranNa Kristus, mepasanmi lako
anak gurunna,
3 la umparampoi tu pekutananna lako
Yesu kumua: Kamumoraka tu la sae,

ba’tu den poleraka to senga’ misa’ sipatu
la kipeagi?
4 Mebalimi Yesu lako tinde tau, Nakua:
Laomoko parampoanni Yohanes tu
mintu’na miranginna sia mikitanna.
5 Iamotu to buta pakita sia to kupi’
lumingka, to golenan dipamondo sia to
taru parangi, sia to mate dipatuo sia
Kareba kaparannuan dipa’peissanan lako
to kalala’.
6 Maupa’ tu to tang umpomatana’Na’.
7 Iatonna male tinde tau, randukmi tu
Yesu ma’ulelean lako to buda tu diona
Yohanes, Nakua: Apara tu mangka lao
mitiro lako padang pangallaran? Tilleraka
sanglolo nagoyak angin?
8 Apara pale’ tu mangka lao mitiro? To
ma’pakean meloraka? Iatu to ma’pakean
melo lan ia lu banua datu.
9 Ba’tu ma’aparika pale’ to ammi lao?
laorokomika untiro misa’ nabi? Kukuaria
mati’: ondong ia namisa’ nabi.
10 Belanna iamora te, tu disura’ a’ganna
kumua:

Tiromi ussuaNa’ pesuangKu
undoloangKo, tu la umpasakka’
lalan dio oloMu.

11 Tonganna tongan Kukua mati’, kumua
iatu mintu’nato dadi dio mai baine, tae’
bangpa misa’ duka bendan, tu mandu
madaoan anna Yohanes Pa’dio’; apa iatu
madiongna lan Parenta Suruga, iamoto
tu mandu madaoan na ia.
12 Tempon dio mai tonna Yohanes Pa’dio’
sae lako totemo masarrang kumarorak
tu Parenta Suruga sia narabak to unnea
parrangi.
13 Belanna mintu’na nabi sia Sukaran
aluk den pa’nubua’na sae lako tonna
linona Yohanes.
14 Sia iammi tarimai to: Iamora Elia la
sae to.
15 Minda-minda tu ke talinga,
nama’perangi.
16 Apara la Kupasusianni te to totemo?
Susito pia unno’ko’ dio lu pasa’
nametamba-tamba lako solana,
17 nakua:
Mangkamokanni
umpa’gandangangkomi, anna tae’
bangra miunnondo, mangkamokan
umbating, natae’ bangra mimario.
18 Belanna saemo tu Yohanes tang
kumande sia mangiru’, nakuami tau:
Nataba deata masussuk.

19 Totemo saemo Anak rampan dilino
kumande sia mangiru', nakuaomi tau:
Tiromi iti' to barak sia pa'anggoro',
sangmanena passima sia to kadake
gau'na. Apa iatu kakinaan natonganni
penggauranna.

KadanNa Yesu diona tondok Khorazim, Betsaida na Kapernaum

11:20-24

Luk. 10:12-15

20 Tonna iato, randukmi Yesu untangdoi
tu mai kota budanna tanda mangnga
Napogau' lan tu belanna tae' nasang
namengkatoba', Nakua:
21 Upu' allomu, E Khorazim! Sumpu
sumandakmu, e Betsaida! Belanna
iakenna susinna nalan Tirus na Sidon
nanni dadi tu mintu'na tanda mangnga
mangka dadi lan lili'mi, tae' natang
masaimo ia namangka mengkatoba'
naumpembungku' karoro' sia au.
22 Apa Kukua mati': iake allo
kadiparessan la maringan ia parri'na
Tirus na Sidon na iatu parri'mi.
23 Na iko, e Kapernaum! Ikomoraka la
dipekalangka'i sae langngan langi'? La

sarokko-rokkonako ria sae tama lino to mate, belanna iakenna lan Sodom nanii mangka dadi tu tanda mangnga dadi lan lili'mu, inang la tontong ia sae lako te attu iate.
24 Apa Kukua mati'; iake allo kadiparessan la maringngan ia parri'na tana Sodom anna parri'mu.

Passambayang sia pa'pudian langngan Puang Matua; pa'pakananna' lako to boyo'

11:25-30

Luk. 10:21, 22

25 Iatonna iato umpakendekmi pa'pudian tu Yesu, Nakua: O Ambe', Puangna langi' na lino, KupudiKomi, belanna Misamboan to paissan sia to manarang te ianna te, anna lako pia Minii umpasomboi.
26 O Ambe', belanna tenmoto tu pa'poraiamMi dio oloMi.
27 Mintu'na angge maritik mangkamo Nasorong Ambe'Ku lako Kaleku na moi misa' tau tae' untandai tu Anak, sangadinna Ambe' manna, sia moi misa' tau tae' untandai tu Ambe',

sangadinna Anak manna sia iatu to la
morai Napasomboan Anak.
28 Malekomi mai, e kamu mintu' boyo'na
sia dipapassanni magasanna, Akumote
tu la umbenkomi kapelayoan.
29 Endekammi tu panglembaKu sia
melada'komi lako Kaleku; belanna Aku
malamma' sia umpamadiongan penaa;
ammi alan kapelayoan kalemi.
30 Belanna manaman tu panglembaKu
disa'ding sia maringngan tu pamaangKu.

Diona ungkalette' gandung lan allo katorroan

12:1-8

Mark. 2:23-28; Luk. 6:1-5

12 1 Iatonna attu iato siappa'
allo katorroan malemi tu Yesu
ullendu'i to' pa'lak gandung, tangdia'mi
tu anak gurunNa, sangiammi ungkalette'i
tu gandung anna kandei.
2 Iatonna kitai to Farisi tu iannato,
nakuami ungkuanNi: Tiromi, napogau'
bangmo anak gurumMi tu tang
dipogau'na ke allo katorroan.

3 Apa Nakua ungkuanni tinde tau: Tae’
paraka mibasai tu apa napogau’ Daud
tonna tangdia’ sia iatu to nasiban?
4 Matumbari natama banuanNa Puang
Matua, anna kandei tu roti dipennoloan,
tu pemalinna nakande sola tu to nasiban,
sangadinna to minaa manna ia?
5 Ba’tu tae’paraka ammi basai tu kada
lan sura’ Sukaran aluk, kumua iake
allo katorroan mintu’nato minaa lan
banuanNa Puang Matua untengkai
pemalinna allo katorroan anna tae’
naposalai?
6 Apa Kukua mati’ kumua: inde sia Ia tu
To ondong kapuanna anna banuanNa
Puang Matua.
7 Apa iake miissanmi battuananna te
kada iate kumua: Kamamaseanri tu
Kukamorai, tangia pemala’, manassa
tae’ mipasalai tu to tang kasalan,
8 belanna iatu Anak rampan dilino, Iamo
puangna allo katorroan.

Kadipamatotoranna misa’ to kope limanna sangbali

12:9-14

Mark. 3:1-6; Luk. 6:6-11

9 Ke’de’mi inde to dio mai, Natama banua
pa’kombonganna tau iato mai.
10 Denmi dio misa’ to kope limanna
sangbali; kumua anna den nanii
umpasalai, mekutanami tinde tau lako
Yesu, nakua: ma’dinraka umpamaleke
tau, keallo katorroan?
11 Apa Nakua lako tinde tau: Mindarokomi
kamu ke denkomi unnampui misa’
domba, natobang rokko garuang ke allo
katorroan, tae’raka nala madomi’ untoei
nariu’i diong mai?
12 Apa pole’pi tu tau, tumbara ondongna
mala’bi’na na iatu domba? Iamoto dadi
ma’din duka umpogau’ kameloan ke allo
katorroan.
13 Nakuami Yesu lako tinde tau: Angka’i
tu limammu! Naangka’mi, namatoto’
sule susitu lima sangbalinna.
14 Sunmi tu to Farisi la unnea Yesu sia
sipakulu-kulu, kumua umba la nakua
umpatei.

Pengkaranganna to Natonno’ Puang Matua

12:15-21

Mark. 3:7-12

15 Apa iatonna issanmi Yesu tu iannato,
malemi inde to dio mai; budami tau undi
urrundu’I anNa pamaleke nasangi,
16 sia Nagagai tu tau kumua da
napa’peissananNi.
17 Anna sundun tu kadanna nabi Yesaya,
nakua:

> 18 Iamote tu taungKu, tu to
> Kutonno’, pa’kaboro’Ku, naposende
> penaangKu; la Kuparondongi
> PenaangKu, na Ia umpa’peissananni
> lako to kapere’ tu kadiparessan.
> 19 Tae’ Ia nala massigaga ba’tu
> metamba-tamba, sia moi misa’ duka
> tau tae’ la urrangii gamaranNa dio
> lu to’ kasitammuan lalan.
> 20 Iatu tille kumpang tae’ Nara’pakki,
> sia iatu palita ma’millo mannamo
> tae’ duka Nala umpa’dei, sae lako
> Napopatalona tu pangra’ta’Na Puang
> Matua.

21 Anna iatu sanganNa narannuan
mintu’ to kapere’.

Puang Yesu napa’kada solangi to Farisi

12:22-37

Mark. 3:22-30; Luk. 6:43-45, 11:14-26

22 Tonna iato nabaami lako Yesu tu to
natamai deata masussuk misa’, to buta
sia mamang; Napamatanami, anna
ma’kada-kada tu to mamang iato sia
pakita.
23 Napotirambanmi to buda sia nakua:
Tang Iamoraka Anakna Daud te?
24 Apa iatonna rangii to Farisi tu
iannato, nakuami: Iari Naurrambai deata
masussuk te tau iate, pa’tunduannari
Beelzebul, pangulunna deata.
25 Tu belanna Natandai tu tangnga’na
tinde tau, Nakuami lako: Umba-umba tu
parenta usseru-seru kalena, sanggang
undinna; sia umba-umba tu tondok ba’tu
to sangdapo’ ia kalena sisala-sala, tae’
nala manda’.
26 Sia iake la deata bulituk urrambai
deata bulituk, tae’ nasalai tang ia kalena

sisala-sala; naumba nakua la bendan tu parentana?
27 Sia iake la pa'tunduannara Beelzebul angKu rambai deata masussuk, mindao pa'tunduan, anna rambai anak gurummi? Iamoto dadi ia duka la dadi to mangra'ta'mi.
28 Apa iake Penaanna siamo Puang Matua angKu rambai deata masussuk, manassa nalambi'mokomi tu ParentaNa Puang Matua.
29 Ba'tu umbara la nakua la ma'din misa' tau tama banuanna to mawatang sia umpangrampai banuanna, sangadi ke napungoi dolo tu to mawatang? Na undinna namane ma'din umpangrampai tu banuanna.
30 Minda-minda tu tang mirring lako Kaleku, iamo unneaNa', sia minda-minda tu tang Kusisolan mangrampun, iamo ma'pasisarak-sarak.
31 Iamoto angKu kua mati': Mintu'na kasalanna tau sia kada solangna, la dipa'dei, apa umpa'kada solangi Penaa Masallo', tae' nala dipa' dei.
32 Sia minda-minda ussa'bu' kada untingoi Anak rampan dilino, la dipa'dei sia kasalanna; apa minda-minda

umpokada kada untingoi Penaa Masallo’, tae’ nala dipa’dei kasalanna, la lan te lino, la lan lino undi.
33 Umba-umbannamo mipokada, mikuaraka melo tu kayu iato, melo duka buanna, mikuaraka kadake tu kayu iato, kadake duka buanna. Belanna buannari dinii untandai tu kayu.
34 E bati’ ula’ rame, umba la mikua umpokadai tu melona, anna kamu kalena to kadake? Belanna kala’biammira diong penaa anna ma’kada tu puduk.
35 Iatu to melo penaanna umpasun siami melona dio mai anggenna melona lan lu batu ba’tangna; na iatu to kadake penaanna umpasun siami kadakena dio mai anggenna kadakena lan lu batu ba’tangna.
36 Apa Kukua mati’: Iatu diona mintu’na kada tang kebattuan, tu napokada tau, pada la napenandai ke allo kadiparessan.
37 Belanna diona kadammu la dinii untonganangko, sia kadammu duka la dinii umpasalako.

Pandita Sura’ sia to Farisi untuntun tanda kalle-kallean

12:38-45

Luk. 11:29-32

38 Tonna iato den ba’tu pira-pira pandita
Sura’ sia to Farisi umbali sia ma’kada
nakua: O Guru la moraikanni untiro
misa’ tanda kuasamMi.
39 Apa mebali sia Nakua ungkuanni tinde
tau: Misa’ bangsa kadake sia pasandak
salu lako rampanan kapa’ la morai
bang ungkita tanda kakuasan: apa tae’
nala diben tanda, sangadinna tanda
kalle-kallean diona nabi Yunus.
40 Belanna susi nabi Yunus tallung allo
tallung bongi lan tambuk bale kapua,
susi dukato tu Anak rampan dilino la lan
maririnna litak tallung allo tallung bongi
masainna.
41 Iake allo kadiparessan la ke’de’ tu
to Niniwe sisola tau totemo te sia la
napasala, apa mengkatoba’mo belanna
pangadaranna Yunus; anna tiromi, inde
Ia tu ondongna na Yunus.
42 Iatu datu baine lo’ mai pollo’na uai la
ke’de’ ke allo kadiparessan sisola tau

totemo te anna pasalai, belanna iatu datu iato ke’de’ lo’ mai engkokna padang la umperangii kakinaanna Salomo; anna tiromi: inde Ia tu ondongna na Salomo.
43 Apa ianna sunmo tu deata masussuk lan mai tau, sumayomi dio lu padang rangke sia undaka’ pelayoan, apa tae’ nakabu’tui.
44 Nakuami: La sulemo’ lako banuangku, tu inan mangka kunii tassu’; ianna saemo, nakarampoimi tu inan iato lo’bangmo sia mangkamo disapui sia dikassa’i.
45 Undinna lao pole’ omi untambai deata senga’ pitu nasisolan, tu masussukna pissan na ia, natama namembanua lan; dadi ma’katampakanna ondong pissanmi masua-suanna tu to natamai na iatonna dolona. Ten dukamoto la dadi lako te bangsa kadake.

Diona indo'Na sia siulu'Na Puang Yesu

12:46-50

Mat. 13:55, 56; Mark. 3:20, 21, 31-35; Luk. 8:19-21; Yoh. 6:42, 7:15, 52

46 Marassan bangsia tu Yesu sipa'ulelean tu to buda, Nakitai tu indo'Na sia siulu'Na ke'de' dio salian la morai ussipa'kadanNi.
47 Nakuami tau misa' lako: Tiroi, tu indo'Mi sua siulu'Mi ke'de' bangmo dio salian, la morai ussipa'kadangKomi.
48 Nakuami mebali lako tu to ungkuanNi: Mindara tu indo'Ku sia mindara tu mai siulu'Ku?
49 Napasayoimi limanNa tu anak gurunNa sia Nakua: Kitami, iari indo'Ku sia siulu'Ku te mai!
50 Belanna minda-minda tu umpogau' pa'poraianNa Ambe'Ku dao suruga, iamoto tu siulu'Ku muane sia anak darangKu sia indo'Ku.

Pa’pasusian diona misa’ to mangambo’

13:1-23

Mark. 4:1-20; Luk. 8:4-15

13 1 Iatonna allo iato sunmi tu Yesu
lan mai banua iato, Naunno’ko’
dio randan tasik.
2 Budami tau sae sirampun lako Kalena.
Iamoto Nakendek langngan misa’ lopi
Naunno’ko’, anna ke’de’ nasang bang tu
to buda dio randan tasik.
3 Budami tu Napokadanni Naalan
pa’pasusian, Nakua: Den misa’ to
mangambo’ sun la unnambo’ banne;
4 iatonna marassanmo mangambo’,
denmi pira ta’pa rokko biring lalan,
saemi manuk-manuk napura ungkandei.
5 Den pira ta’pa rokko to’ batu-batu, tae’
nabuda litak dio; nata’pa tuo, belanna
tae’ namandalan litakna.
6 Apa iatonna kendekmo allo, malayumi
sia belanna tae’ namennuaka’,
marangkemi.
7 Den duka pira tu ta’pa tama tangnga to’
duri, napada tuo duri nataloi tu banne.

8 Sia den pira tu ta’pa rokko to’ padang
lunak namembua, den manglokkon
pessaratu’, den pennannan pulona den
pentallungpulo.
9 Minda-minda tu ketalinga,
nama’perangi.
10 Saemi tu anak gurunNa nakua
lako: Ma’apari amMi ala pa’pasusian
ma’pangada’ unnada’i tu tau?
11 Mebalimi sia Nakua ungkuanni tu
tau: Iatu kamu dibenkomi pa’kamasean
la unnissanni tu rasia diona Parenta
Suruga, apa iatu mati’ tau tae’ ia
dikamaseanni.
12 Belanna minda-minda tu den dio,
la diben dukapa lako, anna kala’bian
pissan. Apa minda-minda tu tae’ dio, la
dialai pissan dio mai moi iatu dionamo
kalena.
13 Iamoto angKu ala pa’pasusian
umpa’kadai tu tau, belanna iatu mati’
tau pakita tang pakita, sia parangi tang
parangi ba’tu tang paissan.
14 Nasusito disundunnimi lako tinde tau
tu kadanna nabi Yesaya, tu nakua:
Pa’perangimmi la parangi, apa tae’ mila
unnissan lenni,

sia pentiromi la pakita, apa tae’
mikanassai.
15 Belanna makarra’mo penaanna
te bangsa iate, sia bantangmo
pa’peranginna,
sia napamamma’mo tu matanna,
kumua da anna pakita tu matanna,
sia parangi tu talinganna,
sia mangingaran tu penaanna,
namengkatoba’ sule
angKu pamalekei.
16 Apa maupa’ kamu tu matammi
belanna pakita, sia talingammi belanna
parangi.
17 Belanna tonganna tongan Kukua mati’;
Budamo nabi sia to malolo penaanna
maduang la ungkitai te mintu’na
mikitanna, anna tae’ nabelai ungkitai;
sia la urrangii tu mintu’na miranginna,
na tae’ duka nabelai urrangii.
18 Dadi perangiimi kamu battuanna tu
pa’pasusian to unnambo’banne!
19 Iatu mintu’nato urrangii tu
diona Parenta Suruga iato, natae’
napemanassai, saemi to bulituk unnalai
tu apa diambo’ tama penaanna; iamoto
tu tiambo’na dio biring lalan.

20 Apa iatu tiambo’na dio to’ batu-
batu, iamotu to urrangii tu kada
iato, naparannu len penaanna ta’pa
untarimai;
21 apa tae’ namennuaka’ lan penaanna,
sangadinna sattu’ri, nanii mananna’.
Ianna sae peroso ba’tu pa’pakario-rio tu
diona kada iato, ta’pa napamo’dongmi tu
penaanna.
22 Na iatu tiambo’na tama tangnga to’
duri, iamotu to urrangii tu kada iato, apa
nataloi sara’ lan te lino sola pea’panna
kasugiran tu kada iato, naurunganni
tang membua.
23 Na iatu tiambo’na rokko to’ padang
lunak, iamotu to urrangii tu kada iato
anna pemanassai; namembua melo
tongan, naumpakendek burana, den
manglokkon pessaratu’, den pennannan
pulona, den pentallungpulo.

Pa’pasusian diona pare-pare lan to’ pare

13:24-30

24 Napokada pole’omi tu pa’pasusian
senga’ misa’ dio tingayona tinde tau,

Nakua: Iatu Parenta Suruga susi misa’
to unnambo’ banne melo dio umanna;
25 na iatonna mamma’mo tau, saemi
to mabiri’ lako kalena unnambo’i pole’i
pare-pare tama tu banne, anna male.
26 Na iamira tonna kendek sia membua,
namane dikita tu pare-pare.
27 Saemi tu mai kaunanna tinde to
ma’uma sia nakua lako: Umbaraka
nakua na banne melo sia tu miambo’
dio umammi? Naumba ia nanii sae tu
pare-pare?
28 Nakuami mebali lako tau iato mai: To
mabiri’ ia, tu umpogau’i to. Nakuami
tu mai kaunanna lako: Miporai siaraka,
kilao urrampunni tu pare-pare?
29 Nakuami: Da’ito, belanna iake la
laoi mirampun tu pare-pare, umbai la
mentuang tu pare tilampi’ sola.
30 Da’ito anna tuo bangpa sola sae lako
peparean, na iapa ke peparean angku
kuanni tu to mepare kumua: Rampunni
dolo tu pare-pare sia pori sisanguyunni
anna diballa, apa iatu pare pakissinni
langngan alangku.

Pa’pasusian diona lise’ sawi na ragi

13:31-43

Mark. 4:30-32; Luk. 13:18-21

31 Napokada pole’omi tu pa’pasusian
senga’ misa’ dio tingayona tinde tau,
Nakua: Iatu Parenta Suruga susi lise’
sawi sanglise’, naala tau natananni lan
pa’lakna.
32 Tonganna iamo bitti’na tu mintu’na
uluanna lise’ tananan, apa ianna tuomo,
kapuami na iatu mintu’na utan, sia
mengkayu, anna ma’din nanii manuk-
manuk dao mai langi’ sae mentiongan tu
mai tangkena.
33 Sia misa’ dukapa pa’pasusian senga’
Napokadanni tu tau Nakua: Iatu Parenta
Suruga susi ragi naala misa’ baine,
napatamai to’ ta’pung tallung bakku’,
anna silele messu’ sia lobo’.
34 Mintu’nate naalan pa’pasusian Yesu
Napokadan to buda, sia tae’ nama’kada
lako tau ke tang pa’pasusian.
35 Kumua anna sundun tu napokadanna
nabi nakua:

La umbuangNa’ kada unnala
pa’pasusian,

umpasomboNa’ apa kabunian tempon
dio mai mai dadinna lino.
36 Undinnato, Nasuami Yesu male tu
to buda, anNa male lako banuanNa.
Saemi tu anak gurunNa lako Kalena sia
nakua: Pokadangkan battuananna tu
pa’pasusian pare-pare dio uma.
37 Nabalimi Nakua: Iatu to unnambo’
banne melo, iamotu Anak rampan dilino;
38 na iatu uma, iamote lino; na iatu
banne melo, iamotu mai to dianak lan
Parenta iato; na iatu pare-pare, iamotu
anak to bulituk.
39 Na iatu uali unnambo’ pare-
pare, iamotu deata bulituk; na iatu
kapeparean, iamotu allo katampakanna
te lino; na iatu to mepare, iamotu mintu’
malaeka’.
40 Dadi susitu pare-pare dirampun
napura diballa api, ten dukamoto tu la
dadi ke allo katampakannai te lino.
41 La Nasua Anak rampan dilino tu
malaeka’Na, anna rampunni tu mintu’na
patua’ ba’tangna sia to umpogau’
kabulitukan lan mai ParentaNa.
42 Anna dipembuangan tama dapo’ nanii
api; indemoto nanii katumangiran sia
kasisangeran isi.

43 Iake attu iato la parrang susi allo tu
mintu’ to malolo penaanna lan Parentana
Ambe’Na. Minda-minda tu ketalinga,
nama’perangi.

Pa’pasusian diona ianan kabunian na mattiara me’lok

13:44-46

44 Iatu Parenta Suruga butung ianan
kapua angga’na membuni diong padang,
nakabu’tui tau, nabuni pole’oi; belanna
kaparannuanna, malemi umbalukan
nasangi tu mintu’ apa dio kalena, anna
allii tu padang iato.
45 Sia iatu Parenta Suruga, butung misa’
to ma’balili undaka’ mattiara me’lok.
46 Ianna kabu’tuimi tu mattiara masu’lik
allinna, malemi umbalukanni tu mintu’
apa dio kalena, anna allii tu mattiara
iato.

Pa’pasusian diona puka

13:47-52

47 Sia ia duka tu Parenta Suruga butung
puka, nae’te’ tau diong tasik sia umpurru’
ma’rupa-rupa bale.

48 Ianna ponnomo, nariu'mi tau langngan
randanan, naunno'ko' umpilei, iatu
melona napatama pa'pannianna, apa
iatu kadakena natibean.
49 Susimo la dadi to ke katampakannai
lino: mintu'na malaeka' la sun ussarakki
tu mintu' to kadake dio mai to malolo
penaanna.
50 Anna pembuanganni tama dapo' nanii
api; indemoto nanii katumangiran sia
kasisangeran isi.
51 Mikanassamoraka te mintu'na te?
Nakuami lako: Kikanassamo.
52 Nakuami Yesu ungkuanni: Iamoto
minda-minda tu pandita Sura', tu
digurui lan Parenta Suruga, iamo butung
misa' to makaka, umpatassu'i diong
mai inan pangannana tu bangla'na sia
masainnamo.

Puang Yesu rampo dio Nazaret

13:53-58

Mark. 6:1-6; Luk. 4:15-30

53 Iatonna upu'mo Yesu umpokadai tu
mintu'na pa'pasusian iato, ke'de'Mi inde
to dio mai.

54 Tonna rampomo lako tondok Nanii
lobo’ Naada’imi tu tau lan lu banua
pa’kombonganna, anna mangnga tu tau
sia nakua: Umbara Ia Nanii te Tau iate
unnalai tu kamatarrusan susito, sia iatu
tanda mangnga?
55 Tang anak pande kayuraka te? Sia
tang disangaraka Maria tu indo’Na sia
iatu mai siulu’Na, Yakobus sia Yusuf sia
Simon sia Yudas?
56 Sia iatu siulu’Na baine tang inde
nasang siaraka te mai tasisolan?
Naumbaraka Ia Nanii unnalai te mintu’na
te?
57 Napomatana’mi tinde tau tu diona
Yesu. Apa Nakua Yesu lako tinde
tau: Misa’ nabi tae’ natang dibilang,
sangadinna lan tondokna sia lan tananan
dapo’na.
58 Tae’ra nabuda tanda mangnga
Napogau’ inde to dio, belanna tae’
napatonganNi tau.

Diona kamateanna Yohanes Pa'dio'

14:1-12

Mark. 6:14, 17-30; Luk. 9:7-9, 3:19-20

14 [1] Iatonna iato napelelemi Herodes, tu digente' datu sangtepona tondok, tu diona karebanNa Yesu.
[2] Nakuami tu datu lako solana: Yohanes Pa'dio'mo tu; malimbangunmo diong mai to' to mate, iamoto nakedo tu mintu' kamatotoran lan kalena umpogau' tanda mangnga.
[3] Iatu Herodes mangkamo untingkan Yohanes anna pungoi, napatamai pa'tarungkuan tu belanna Herodias bainena Filipus, siulu'na.
[4] Belanna mangkamo ma'kada lako Herodes tu Yohanes nakua: Pemali ke mipobainei.
[5] La moraimi Herodes umpatei, apa mataku' siao lako to buda belanna inang nasanga tau nabi tu Yohanes.
[6] Apa iatonna pa'maruasan allo kadadianna Herodes, ma'gellu'mi tu anakna baine Herodias lan tangnga tau, naposendei penaanna datu.

7 Iamoto anna massumpa tu Herodes
umpokadai, la umbenni apa-apa tu
napalaku.
8 Iatinde pia inang mangkamo
napatunduk indo'na, iamoto nama'kada
nakua: Tabenmo' mai tu ulunna Yohanes
Pa'dio' indete, diong misa' pindan.
9 Massemi penaanna tu datu, apa
belanna iamotu sumpana sia belanna
iamotu to nasisolan ma'talimbungan
kumande, napesuammi la umbenni lako.
10 Nasuami tu tau lao umpoloi tu ulunna
Yohanes lan pa'tarungkuan.
11 Nabaami tau tu ulunna diong pindan,
napennoloanni lako tinde pia baine,
nabaai lako indo'na.
12 Saemi tu anak gurunna Yohanes
unnalai tu batang rabukna, anna
peliangi; nalao tinde tau umpokadai lako
Yesu.

Puang Yesu umpakande tau limangsa'bu

14:13-21

Mark. 6:31-44; Luk. 9:10-17; Yoh. 6:1-13

13 Iatonna rangii Yesu tu kareba iato,
umpaseremi Kalena, inde to dio mai,

Namale misa ma’lembang lako to’ kasalanna. Tonna rangii to buda tu iannato, pada sunmi lan mai tondokna naundi urrundu’I unnola gantanan.
14 Rampomi tu Yesu, Nakitai tu tau lendu’ budanna; mamassengmi lako tau iato mai, Napamalekei tu mai mintu’na masakinna.
15 Iatonna makaroenmo, saemi tu anak gurunNa lako sia nakua: Iatu inan iate to’kasalan, sia la bongi dukamo, melo ke Misuami te mai tau male, nalao unnalli kande dio lu tondok.
16 Apa Nakua Yesu lako tinde tau; Dai’mito namaleo tu mati’ tau, kamumo umpakandei.
17 Nakuami tu anak gurunNa lako: Tae’ bang apa inde, sa’bamora roti lima na bale da’dua.
18 Nakuami: Banna’ mai.
19 Nasuami tu to buda unno’ko dio to’ riu; Naalami tu roti lima na bale da’dua, Namentingara langngan langi’ sia massambayang, Namane untepu-tepui tu roti, Nabenni anak gurunNa, na anak gurunNa umben pole’i to buda.
20 Kumandemi sola nasangi sadia’na. Naalaimi tau tu roti sesanna tu

mangkanna ditepu-tepu sangpulo dua karandang ponno.
21 Iatu to kumande agi-agi limangsa'bu tu muane, diboko'pa tu mai baine sia pia.

Puang Yesu untete uai tasik

14:22-36

Mark. 6:45-56; Yoh. 6:15-21

22 Ta'pa Napasassa'mi tu anak gurunNa kendek langngan lembang, la ma'lembang dolo lian, tonna marassan ussuai sule tu to buda.
23 Iatonna mangkamo ussuai male sule tu to buda, kendekmi langngan misa' tanete la massambayang. Tonna la bongimo, torro bangmi dao misa-misaI.
24 Iatinde lembang ma'tangnga tasikmo, nalendu' ia maparri'na napobua' bombang, belanna angin ma'sissang.
25 Iatonna dannarimo saemi tu Yesu umpellambi'i, untete uai tasik.
26 Iatonna kitaI anak gurunNa untete uai tasik, tiramban nasangmi sia nakua: Bombo ia tu! Sikarrakammi belanna kamatakuranna.

27 Apa ta’pa Napa’kadai Yesu, Nakua:
Parapa’i tu penaammi, Akumote anna,
da mimataku’.
28 Mebalimi Petrus nakua lako: O Puang,
iake Kamu tonganmo, suana’ angku
male mati’ untete uai tasik.
29 Nakuami: Maimoko. Mengkalaomi tu
Petrus dao mai lembang, nama’lingka
untete uai la umpellambi’i Yesu.
30 Apa iatonna tiromi tu bara’,
mataku’mi; sia iatonna la tallanmo,
kumarrak-marrakmi, nakua: O Puang
kanana’ina’!
31 Tikarami tu Yesu ussorongan limanNa.
Natoei sia Nakua ungkuanni: E to
tangkan ma’patongan, ma’apai anna
bata penaammu?
32 Iatonna kendekmo langngan lembang,
radanmi tu angin.
33 Sangsaeammi tu mintu’ to lan lembang
tukku umpennoloi Yesu sia nakua: Kamu
tonganmo tu AnakNa Puang Matua.
34 Malemi ma’lembang, narampo lako
gantananna dio Genesaret.
35 Iatonna kanassami pa’tondokan tu
Yesu, mesuami tu tau lako mintu’na
tondok untikui, nasae tu tau umbaai tu
mintu’ to masaki;

36 malakumi tinde tau lako kumua anna
kaka’ bangi tu rombe sambu’Na. Padami
tau ungkaka’I padami maleke.

Puang Yesu umpa’pakilalan pangadaranna to Farisi

15:1-20

Mark. 7:1-23

15 1 Tonna iato, saemi lako Yesu tu
mai to Farisi sia pandita Sura’ dio
mai Yerusalem sia nakua:
2 Ma’apari tu anak gurumMi anna lendai
tu aluk panganna to dolo? Belanna tae’
nabasei tu limanna, ke la kumandei.
3 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni
tinde tau: Ma’apai anna kamu duka
untengkai Sukaran alukNa Puang Matua
tu belanna aluk panganna to dolomi?
4 Belanna Nakua Puang Matua: Kasiri’i tu
ambe’mu sia indo’mu sia: Minda-minda
unggatai ambe’na ba’tu indo’na, iamo la
mate dipongko.
5 Apa mikua kamu: Minda-minda tu
ma’kada lako ambe’na ba’tu indo’na
kumua: Iatu la mipotuona tu lu diona
mai kaleku, iamo kupenomban (lako
Puang Matua);

6 tae’mo namanggi’ tau la ungkasiri’opi
tu ambe’na ba’tu indo’na. Susimoto tu
kaumpa’deimmi bisaranNa Puang Matua,
tu belanna aluk panganna to dolomi.
7 E to belo puduk, tonganna bang tu
apa mangka napoparunde nabi Yesaya
pirambongi’ tu diona kamu, kumua:
8 Manassa iate tau iate pudukna
manna ungkasiri’Na’,
apa iatu penaanna tae’ nalattu’ lako
Kaleku.
9 Tae’ bua’na to tau iato
umpenombaiNa’,
belanna umpa’pangadaran
panganna napondok tolino.
10 Natambaimi tu to buda, Nama’kada
lako Nakua: Perangiimi ammi issanni!
11 Tae’ ia na iatu apa lu tama sadang
tu urruttakki tau, sangadinna iari tu lu
lanna mai sadang, iamo iato tu urruttakki
tau.
12 Pakalan saemi tu anak gurunNa, nakua
lako: Miissan siaraka kumua mapa’di’
penaa tu to Farisi, tonna rangii tu kada
susi to?
13 Mebalimi Nakua: Umba-umba tu
tananan, tu tang Natanan Ambe’Ku dao
suruga, la dilampi’i.

14 Elo’na ia namale. Perenden butanna
ia to buta tu tau iatu mati’. Iake to buta
urrenden to buta, inang la tobang sola
duai rokko garuang.
15 Mebalimi Petrus sia nakua lako:
Pokadangkan battuananna to
pa’pasusian iato.
16 Apa Nakua Yesu: Tangkan dukaparaka
mitandai melo sae lako totemo?
17 Tae’paraka miissanni, kumua apa-apa
tu lu tama sadang, tarru’ rokko tambuk
nadipasun rokko pekkueran?
18 Apa iatu apa sun dio puduk, iamo ia lu
lan mai penaa; iamo ia to tu urruttakki
tau.
19 Belanna lan mai penaa sun tu tangnga’
kadake, kapapatean, pasandak salu lako
rampanan kapa’, gau’ sala, kabokoan,
sa’bi tang tongan, kada solang;
20 ia nasangmo ia te ianna te tu
urruttakki tau, apa iatu kumande tang
membase dolo, tae’ ia na ia urruttakki
tau to.

Diona misa’ baine to Kanaan

15:21-28

Mark. 7:24-30

21 Ke’de’mi tu Yesu indeto dio mai,
Namale misa lako lili’na Tirus na Sidon.
22 Denmi misa’ baine to Kanaan lu
dio mai parenta iato sae nametamba-
tamba nakua: O Puang, o Anakna
Daud, kamaseina’ dikka’ belanna iatu
anakku baine, nataba deata masussuk,
napandasa tongan.
23 Apa moi sangbuku duka kada tae’
Napebalian lako baine iato. Saemi tu
anak gurunNa urreke’I napalakui nakua:
suai tu baine iatu male, belanna undi
bang melalla-lalla dio boko’ta.
24 Mebalimi Nakua: Tae’ra Kudisua lako
senga’na sangadinna lako mintu’ domba
pa’dena to Israel.
25 Saemi tinde baine tukku umpennoloI,
nakua: O Puang, tulungna’ dikka’!
26 Apa mebali, Nakua: Tae’ napato’ dialai
tu kande dio mai pia, nadibuangan asu.
27 Nakuami tinde baine: Tonganna
Puang, apa iatu asu ungkande duka

mintu’ kande mara’, tu rondonna dao
mai medana puangna.
28 Mebalimi Yesu, sia Nakua
lako: E baine! matoto’ tongan
kapatonganammu; dadimo lako kalemu
susitu mukamorainna. Matana bangsiami
tu anakna baine to attu iato.

Puang Yesu umpamaleke to masaki sia umpakande tau patangsa’bu

15:29-39

Mark. 8:1-10

29 Ke’de’mi tu Yesu inde to dio mai,
Namale urrundunan biring tasik Galilea;
kendekmi langngan misa’ tanete,
Naunno’ko’ dao.
30 Budami tu tau sae lako Kalena umbaa
to kupi’ sia to kope limanna sia to buta
sia to mamang, sia buda to senga’
natarru’ umpatorroi diong to’ lentekNa
Yesu. Napamalekemi tu tau, naurunganni
mangnga bangmi
31 tu to buda, untiroi tu to mamang
ma’kada-kada, to kope limanna matoto’,
sia to kupi’ lumingka, sia to buta pakita;
napakala’bi’mi tu Kapenombanna to
Israel.

32 Natambaimi Yesu tu anak GurunNa,
Nakuami: MamassengNa’ untiroi te to
buda, belanna tallung allomo Kusisolan,
na tae’ bang apa dio lu la nakande. na
tae’ Kumorai la ussua tangdia’ bangi
male sule, apa limpu manii lako lalan.
33 Nakuami tu anak gurunNa lako:
Umbara la tanii unnala roti pada
budanna to, indete padang pangallaran
la dipediaranni te tau pada to?
34 Nakuami Yesu lako: Pirara roti iti’?
Nakuami: Pitu na bale’-bale’ sidi’.
35 Nasuami tu to buda unno’ko’ rokko
padang.
36 Naalami tu roti pitu sia iatu bale,
Nama’kurre sumanga’ Natepu-tepui,
Nabenni anak gurunNa, na anak gurunNa
pole’ o umbenni to buda.
37 Kumandemi sola nasangi sadia’na;
naalaimi tau tu roti sesanna, tu
mangkanna ditepu-tepu, pitu baka
ponno.
38 Iatu to kumande patangsa’bu tu
muane, diboko’pa tu mai baine sia pia.
39 Iatonna suami male tu to buda,
kendekmi langngan lembang, Narampo
lako lili’na Magadan.

Peada’ diona petobana to Farisi sia to Saduki

16:1-12

Mark. 8:11-21

16 1 Saemi tu to Farisi sia to Saduki
la untoba Yesu, umpalakui lako
la Napakitan misa’ tanda kakuasan dao
mai langi’.
2 Apa mebali sia Nakua ungkuanni: Ianna
kekaroen mikuami: Manta’ allo, belanna
masero langi’.
3 Sia ianna melambi’na mikuami: La
ma’paliu bara’ te allo iate, belanna
mararang langi’ sia maru’gun. Tonganna
iatu lilinganna langi’ manarangkomi
umpasisengaranni, apa iatu tanda
makalaen-laenna attu iate tae’ mitandai.
4 Misa’ bangsa kadake sia pasandak
salu lako rampanan kapa’ la morai
bang ungkita tanda kakuasan, anna
tae’ nala diben tanda, sangadinna
tanda kalle-kallean diona nabi Yunus.
Natampemi tu tau iato, Namale.
5 Iatonna rampomo tu anak gurunNa
lian, tang nakilalaimi umbaa roti.

6 Nakuami Yesu ungkuanni: Pengkilalai
tongan-tonganni, penandaikomi kalemi
dio mai raginna to Farisi sia to Saduki.
7 Sipa'kada-kada kalenami, nakua: Ia sia
Nama'kada susi to, belanna tae' tabaa
roti.
8 Iatonna issanmi Yesu tu diongna
penaanna, Nakuami ungkuanni: E
to tangkan ma'patongan, ma'apari
ammi sipa'kada-kada misara, iaraka tu
kataeranna roti dio kalemi?
9 Tae'paraka miissanni sia tae'moraka
mikilalai tu diona roti lima anna
limangsa'bu tau, napirang karandangra
tu sesanna mangka mialai?
10 Ba'tu iatu diona roti pitu na patang
sa'bu tau, napirang bakara tu sesanna
mangka mialai?
11 Umba nakua natae' miissanni kumua
tangia diona roti tu Kupokada lako
kalemi? Apa penandaikomi kalemi dio
mai raginna to Farisi sia to Saduki.
12 Maneri naissan tinde tau, kumua
tangia Napokada tu la umpenandai
kalena dio mai ragi, sangadinna dio mai
pangadaranna to Farisi sia to Saduki.

Kapangakuanna Petrus

16:13-20

Mark. 8:27-30; Luk. 9:18-21

13 Iatonna rampomo Yesu lako lili'na
Kaisarea Filipi, mekutanami lako anak
gurunNa Nakua: Mindara nasanganni tau
tu Anak rampan dilino?
14 Nakuami tinde tau: Den tu kumua:
Yohanes Pa'dio'; sia den tu kumua Elia;
den pole'o tu kumua: Yeremia, ba'tu
umbannaraka misa' tu mintu' nabi.
15 Nakuami lako: Apa iake kamu
misangaRa' minda?
16 Mebalimi Simon Petrus, nakua:
Kamumo Kristus, AnakNa Puang
Matontongan.
17 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni:
Maupa'moko, e Simon, anakna Yunus!
Belanna tangia mentolinona umpaombo'i
lako kalemu tu iannato, sangadinna
Ambe'Ku dao suruga.
18 Sia Aku Kukua mati' kumua, ikomo
te tu Petrus, sia dao batu iate la
Kunii umpabendan kombongangKu, sia
bambana mukkun tae' nabelai untaloi.

19 La Kubenko tu gontingna Parenta
Suruga. Sia apa-apa tu muarra'i lan lino,
ia dukamo la maarra' lan suruga, sia
apa-apa tu muko'ka'i lan lino, ia dukamo
la tiko'ka' lan suruga.
20 Napakare'nami tu anak gurunNa, da
napokadai lako misa' duka tau, kumua
Iamo Kristus.

Bunga'na Puang Yesu umpa'peissanan kamaparrisanNa

16:21-28

Mark. 8:31–9:1; Luk. 9:22-27

21 Randuk tonna iato Napa'peissanammi
Yesu lako anak gurunNa kumua sipatu
la lao lako Yerusalem anNa perasai
buda parri' dio mai pekaamberan
sia dio mai pangulu to minaa sia
pandita Sura', naurunganni dipatei,
Nadipamalimbangun sule tonna allo
ma'pentallun.
22 Natambai misami Petrus,
naparandukki unta'tanNi, nakua:
Napamambela-bela Ia Puang Matua
to, Puang! Tae' maro' ia nala dadi lako
Kalemi tu iannato.

23 Apa memboko’ tu Yesu, anNa kua lako
Petrus: Pallaiko lako boko’Ku, e deata
bulituk! Ikomo misa’ tu la untumangNa’,
belanna tangia diona Puang Matua
muinaa-naa, sangadinna diona tolino.
24 Tonna iato Nakuami Yesu lako anak
gurunNa: Iake denni tau la morai undi
urrundu’Na’, la ussa’biangan kalena sia
unnendekan kayu pea’ta’na, naundi
urrundu’Na’.
25 Belanna minda-minda la morai
ungkatirinnai katuoanna, iamo la
kapa’dean katuoan, apa minda-minda tu
kapa’dean katuoanna tu belanna Aku,
iamo la ungkabu’tui katuoan.
26 Belanna apara la napomaupa’ tau,
moi naassangi te lino, apa karugian
deatanna? Ba’tu apara tu sipatu la
nasorong tau la nasondan deatanna?
27 Belanna iatu Anak rampan dilino la
sae nakabu’ kamala’biranNa Ambe’Na
naturu’ mintu’ malaeka’Na; attu iato
pantan la Napapakkanni lako tau sitinaya
penggauranna.
28 Tonganna tongan Kukua mati’: Den
ba’tu pira-pira tu to ke’de’ indete, tu tae’
nala sikita kamatean, ke tae’pi nakitaI

tu Anak rampan dilino sae umpotoding kamala’biran tanda kadatuanNa.

Puang Yesu dipakala’bi’ dao buntu

17:1-13

Mark. 9:2-13; Luk. 9:28-36

17 1 Ma’annan allona lendu’nato,
Nabaami Yesu tu Petrus sia
Yakobus sia Yohanes siulu’na Yakobus,
Nasolanni langngan misa’ buntu
malangka’, male messarak.
2 Membalimi tu rupanNa dio tingayona
tinde tau, naparrang tu lindoNa susi allo,
sia iatu pakeanNa mandu mabusssang
susi arrang masiang.
3 Pakalan nakitami tinde tau tu Musa sia
Elia nasipa’kadan Yesu.
4 Ma’kadami Petrus lako Yesu, nakua:
O Puang, melo ke indemoki’ te; iake
Miporai, kugaragamora lantang tallu
indete, misa’ Kamu, na misa’ Musa na
misa’ Elia.
5 Marassan bangsia ma’kada-kada,
pakalan denmi sangleon gaun parrang
unnonganni; narangimi tu gamara
lan mai gaun iato nakua: Iamote tu

Anak Pa’kaboro’Ku, Ia dukamo nanii
kasendeangKu; perangii.
6 Iatonna rangii tinde anak gurunNa tu
gamara iato, tobangmi tipessussuk,
lendu’ mataku’na.
7 Saemi tu Yesu ungkaka’i tinde tau
sia Nakua: Malimbangunkomi sia da
mimataku’.
8 Iatonna bangunammo matanna tinde
tau, tae’ bangmo misa’ tau nakita, Yesu
mannamo misa-misa.
9 Iatonna solo’mo dao mai buntu iato,
ma’pakainga’mi tu Yesu lako tinde
tau sia Nakua: Da mipokada lenni te
mikitanna lako misa’ duka tau, ke tae’pi
Namalimbangun tu Anak rampan dilino
diong mai to’ to mate.
10 Mekutanami tu anak gurunNa lako
nakua: Ma’apari nakuara pandita Sura’,
kumua tae’ nasalai tang sae dolo tu Elia?
11 Mebalimi tu Yesu Nakua: Inang la sae
ia tu Elia, sia umpasirundunan mintu’
sakka’ saeanna.
12 Apa Kukua mati’, kumua saemo tu
Elia, na tae’ natandai tau, sangadinna
napogau’ora lako tu pa’poraianna. Ten
dukamoto tu Anak rampan dilino la
napakario-rio tau iato.

13 Maneri naissan anak gurunNa, kumua
diona Yohanes Pa'dio' tu Napokada lako
kalena.

Kadipamatananna misa' to nataba deata

17:14-21

Mark. 9:14-29; Luk. 9:37-42

14 Iatonna rampomo lako to' to buda,
saemi tu tau misa',
15 malinguntu' dio oloNa Yesu nakua: O
Puang, kamasei dikka' tu anakku muane,
belanna ta'taran, sia lendu' maparri'na;
belanna pembuda tobang tama to' api
sia pembuda dukamo rokko to' uai,
16 kusolammo lako anak gurumMi, apa
tae' nabelai umpamatanai.
17 Mebalimi tu Yesu Nakua: E bati' to
tang ma'patongan sia to leko' penaanna,
sangapaPa' la ussisolangkomi? Sia
sangapaPa' la umpama'tanangkomi
penaa? Solanni mai.
18 Nasarabaimi Yesu, nasun lan mai
kalena tu deata masussuk; ta'pa
matanami tinde pia to attu iato.

19 Iatonna iato sae misami tu anak
gurunNa lako Yesu sia nakua: Ma'apai
kami natae' kibelai urrambai tu deata?
20 Nakuami ungkuanni: Tu belanna
mandalle' pa'patonganmi. Apa
tonganna Kukua mati': iake denni
kapatonganammi pada lise' sawi, ammi
kua lako te buntu: Tilengka'ko indete
lako, manassa tilengka'; inang tae' tu
tang la dadi dio kalemi.
21 (Apa iatu ianna te tae' nama'din
sun moi dipatumba, sangadi
massambayangpiki' sia ma'puasa.)

Ma'penduanna Puang Yesu umpa'peissanan kamaparrisanNa

17:22-23

Mark. 9:30-32; Luk. 9:43-45

22 Iatonna torro dio tana Galilea
sumalong sola anak gurunNa. Nakuami
Yesu lako: Iatu Anak rampan dilino la
disorong lako tau;
23 anna patei, anna allo ma'pentallun
Namalimbangun sule. Lendu'mi
masussanna tu anak gurunNa.

Diona kapamayaran sima tama Banua Kabusungan

17:24-27

Kel. 30:13

24 Iatonna rampomo lako Kapernaum saemi lako Petrus tu to undurukki tu sima Banua Kabusungan sia nakua: Tae’ raka ia Nabaya’i Gurummi tu sima da’dua dirham?
25 Nakuami: Nabaya’. Iatonna tamamo banua tu Petrus, Napadoloimi Yesu umpa’kadai, Nakua: E Simon, umbara musanga? Mindara nanii tu mai datu lan te lino unnala sassung ba’tu sima? Dioraka mai anakna ba’tu dio mai to salian?
26 Nakuami mebali: Dio ia mai to salian. Nakuami Yesu lako: Iake susii to, lessu’ ia tu mai mintu’ anak datu.
27 Apa dikuari daa’ anna katannarangki’ tu mati’ tau, dadi laoko mamekan rokko tasik, ammu alai tu bale bunga’ pealammu; sia iammu bungka’i tu sadangna, la mukabu’tui tu doi’ a’pa’ dirham; alai tu doi’ iato, ammu sorongi lako tu tau, pamaya’Ku na iko.

Kasipakkanna anak gurunNa; ma’rupa-rupa peada’Na Puang Yesu

18:1-11

Mark. 9:33-42; Luk. 9:46-48

18 1 Tonna attu iato saemi tu anak gurunNa lako Yesu nakua:
Mindara tu kapuanna lan Parenta Suruga?
2 Natambaimi Yesu tu pia’-pia’ misa’
Napalanni tangnga,
3 sia Nakua: Tonganna tongan Kukua
mati’, iake tae’i mipasondai penaammi,
midadi pia, dennoraka mila tama len
Parenta Suruga?
4 Iamoto, minda-minda tu
umpamadiongan kalena susite
pia’-pia’, iamo la madaoanna lan Parenta
Suruga.
5 Na minda-minda tu untammui tu
pia’-pia’ susite diona sangangKu, iamo
untammuiNa’.
6 Minda-minda untumangi moi misa’i
te to bongko umpatonganNa’, la’bi’
sia ia lako kalena ke ditoke’i batu
parandangan tu barokona, nadilammu’
lan tangnga-tangnga tasik.

7 Upu’ allona te lino, belanna angganna
patumangna. Belanna tae’ nasalai tang
sae tu patumangna, apa upu’ allona tu
to napobannang tu patumangna.
8 Iamoto, iake limammu ba’tu lentekmu
untumangko, ta’takki mutibei, belanna
la’bi’ sia ia ke popponko ba’tu sondo’ko
tama katuoan na iake dio patomalii tu
limammu sia lentekmu mudipembuangan
tama api tontong sae lakona.
9 Sia iake matammu untumangko, su’be’i
ammu tibei, belanna la’bi’ sia ia ke
sangbaliri matammu tama katuoan,
na iake dio patomalii tu matammu
mudipembuangan tama api naraka.
10 Kanandai tonganni, da naden misa’
mitapa’ te to bongko iate. Belanna
Kukua mati’, iatu mintu’ malaeka’na lan
suruga tontong untiro lindo Ambe’Ku dao
suruga.
11 (Belanna iatu Anak rampan dilino sae
la ungkarimmanni tu pa’dena.)

Pa’pasusian diona domba pa’de

18:12-20

Mark. 9:43-48

12 Umba nakua tu misanganna? Ke denni
tau misa’ unnampui domba saratu’, anna
pusa tu misa’, tae’raka nala untampei
tu kaseranna pulona ngkasera dao lu
tanete, anna male undaka’i tu pusanna
misa’?
13 Na iake nakabu’tui siai, tonganna
tongan Kukua mati’, ondong ia
napoparannunna to na iatu tang pusanna
kasera pulona ngkasera.
14 Ten dukamoto tu Ambe’mi dao suruga
tae’ dio tu pa’poraian kumua anna
sanggang misa’ te to bongko iate.
15 Iake kasalanni tu siulu’mu lako
kalemu, laoko umpakilalai podo iko
simisa-misanan; iake natarimai tu
pa’pakilalammu, sikadulu’ omoko sule to
tu siulu’mu.
16 Apa iake tae’i natarimai, solan pole’ko
tau misa’ ba’tu da’dua dikua anna
pudukna tinde to sa’bi’ da’dua ba’tu tallu
umpamanassai tu mintu’ kada.

17 Na iake natumpui tu kadanna tinde tau,
pokadai tu iannato tama kombongan;
apa iake tae' siaoi naperangii da'ito
nabutung to kapere' sia passima lako
kalemu.
18 Tonganna tongan Kukua mati': apa-
apa tu miarra'i lan lino, iamo la maarra'
lan suruga, sia apa-apa tu miko'ka'i lan
lino, tiko'ka' duka lan suruga.
19 Sia Kukua duka lako kalemi:
Iake denkomi da'dua lan lino
sanginaa umpalaku ba'tu apa-apa,
la Napadenangkomi Ambe'Ku dao suruga
tu iannato.
20 Belanna umba-umba nii tau da'dua
ba'tu tallu sirampun belanna sangangKu,
dio dukaNa' lan tangnga-tangngana.

Pa'pasusian diona to tang unnala mase solana

18:21-35

21 Tonna iato saemi tu Petrus
umpentireke'i Yesu nakua: O Puang,
pempiran sala tu siulu'ku lako kaleku
tu sipatu la kupagarri'? Saeraka lako
ma'pem-pitunna?

22 Nakuami Yesu lako: Kukua
mati': tae' nasae manna lako
ma'pempitunna, sangadinna sae
lako ma'pempitungpulona pempitu.
23 Iamoto iatu Parenta Suruga dipasusi
misa' datu, la sisalu taunna.
24 Iatonna parandukki sisalu, nabaami
tau lako tu to kaindanan sangpulo
sa'bunna talenta.
25 Apa belanna tae' apa dio la
napamayaran, napesuammi puangna,
kumua ia la dibalukan sola anakna sia
bainena, sia mintu' tu apa dio kalena,
napopamaya'.
26 Lumbangmi tinde taunna, mennolo
lako, nakua: Dapa mipupu' bangna' la
kubaya' nasang sia lako kalemi.
27 Tilaomi massena tu puangna tinde
tau, narampananni, sia iatu indanna
napamasero bangmo.
28 Apa iatonna sun tinde tau, sitammumi
misa' solana, tu kaindanan lako
kalena saratu' dinar; nala'ka'imi anna
kalessekki, nakua: Baya'i tu indanmu
lako kaleku.
29 Lumbangmi tinde solana
mengkamoya-moya lako sia nakua: dapa

mipupu’ bangna’, inang la kubaya’na mati’.
30 Apa manoka, sangadinna napa’petarungkuan, sae lako naseroinna tu indanna.
31 Iatonna tiroi mintu’ solana tu penggauran iato, lendu’mi masussanna, nalao umparampoi lako puangna tu mintu’nato.
32 Pakalan natambaimi puangna tinde tau, nakuami ungkuanni: E to kadake, mangkamo kupamasero nasang tu indanmu, belanna mengkamoya-moyako umpalakui lako kaleku.
33 Tang sipaturokoka la unnala mase solamu susi aku mangka unnala maseko?
34 Sengkemi tu puangna, nasorongi lako sapiri la umpakario-rioi, sae lako nabaya’na nasang tu indanna.
35 Ten dukamoto tu Ambe’Ku dao suruga la umpogau’i lako kalemi, ke tae’i naponno tongan penaammi pada umpagarri’ salana tu mai siulu’mi.

Diona kasitantangan

19:1-12

Mark. 10:1-12

19 1 Iatonna mangkamo tu Yesu
umpaupu'i tu mintu' kada iato,
ke'de'Mi dio mai tana Galilea; Narampo
lako lili'na tana Yudea, tu nabala salu
Yordan lian.
2 Lendu'mi budanna tau undi urrundu'I,
anNa pamalekei tu mai tau dio.
3 Saemi tu to Farisi lako la untobaI
nakua lako: Ma'dinraka tu tau untantang
bainena diona mintu'na passalan?
4 Mebalimi Yesu, Nakua: Tang
mibasaparaka kumua Ia tu Totumampa
ungkombong tolino tonna mulanna
umpadadii tu muane sia baine.
5 Anna ma'kada kumua: Iamoto anna
la untampe ambe'na sia indo'na tu tau
anna la'ka' lako bainena; anna mendadi
sangbatang kale sola duai?
6 Naurunganni tae'mo nada'dua
sangadinna sangkalemora. Iamoto, dadi
iatu mangkannamo Napasibali Puang
Matua, da napasitantangi tolino.

7 Nakuami tinde tau lako: Iake susito,
ma’apai namesua tu Musa umpa’bengan
sura’ kasitantangan sia untantangi?
8 Nakuami Yesu lako tinde tau: Tu
belanna kamakarrasanna penaammi
anna elorangkomi Musa untantang
bainemi; apa iatu tempon dio mai tae’ ia
nasusito.
9 Apa Aku Kukua mati’: minda-minda
untantang bainena sangadinna diona
gau’ sala, anna umpobaine to senga’,
iamo pasandak salu lako rampanan
kapa’. Na minda-minda umpobainei tu
baine natantang, ia dukamo pasandak
salu lako rampanan kapa’.
10 Nakuami tu anak gurunNa lako: Iake
susito tu diona muane anna baine, la’bi’
tang mendapo’.
11 Apa Nakua ungkuanni tinde tau: Tae’
namintu’ tau untandai te kada iate,
sangadinna ia manna ia tu to dinii
umpa’kamaseanni lako.
12 Belanna den tu tau inang lupamo
sun lan mai tambukna indo’na; sia
den tu tau lupa belanna nabalianni
tau; sia den pole’o tu tau lupa, tu ia
kalenamo umpalupa kalena tu belanna

Parenta Suruga. Minda-minda tu umbelai ungkaritutui tu iannate, nakaritutuimi.

Puang Yesu umpassakke pia’-pia’

19:13-15

Mark. 10:13-16; Luk. 18:15-17

13 Tonna iato nasolammi tau lako Yesu tu mai pia’-pia’, kumua anNa remme’i limanNa sia Napassambayanganni, apa nasarabai anak gurunNa tinde tau.
14 Apa Nakua Yesu: Popa’elo’nai tu pia’-pia’, da migagai sae lako Kaleku, belanna iamotu to susito tu unnampui Parenta Suruga.
15 Naremme’mi limanNa tu pia’-pia’, Namane ke’de’ dio mai.

Diona misa’ to sugi’ mangura

19:16-30

Mark. 10:17-31; Luk. 18:18-30

16 Pakalan saemi tu tau misa’ lako Kalena nakua: O Guru, kameloan apara tu sipatu la kupogau’, angku kabu’tui katuoan sae lakona?
17 Nakuami Yesu lako: Ma’apari na iara tu kameloan mupekutanan lako Kaleku?

Misa’ri Ia tu melo. Apa iake la moraiko
tama katuoan, turu’i tu Sukaran alukNa
Puang Matua.
18 Nakuami lako: Sukaran aluk umbara
to? Nakuami Yesu: Da mupapatean, da
mupasandak salu lako rampanan kapa’,
da muboko, da musa’bi tang tongan.
19 Kasiri’i tu ambe’mu sia indo’mu, sia:
Kamasei tu padammu tolino susi kalemu.
20 Nakuami tinde to mangura lako:
Mintu’na to kukanandai nasangmo;
apapara tu kakurangangku?
21 Nakuami Yesu ungkuanni: Iake la
moraiko tae’ sayuammu, malemoko,
mubalukanni tu apa-apa dio kalemu,
mupa’kamaseanni lako to kalala’, ammu
ampui ianan dao suruga; ammu male
mai undi urrundu’Na’.
22 Apa iatonna rangii tinde to mangura
te kada iate, rossomi penaanna male,
belanna buda iananna.
23 Nakuami Yesu lako anak gurunNa:
Tonganna tongan Kukua lako kalemi,
malia’ tongan misa’ to sugi’ tama Parenta
Suruga.
24 Sia Kukuapa lako kalemi: Malomo ia
misa’ unta tama to’tok darun ke la to
sugi’mora tama Parentana Puang Matua.

25 Iatonna rangimi anak gurunNa tu
iannato, lendu'mi tu'pena penaanna,
nakuami: Iake susito, mindapa tu la
ungkabu'tui kasalamaran?
26 Mentiromi tu Yesu lako tinde tau
Nama'kada, Nakua: Iake tolino tae'
nadadi te iannate, apa iake Puang Matua
tae' apa tang dadi.
27 Tonna iato mebalimi Petrus, nakua
lako: Kami te kitampe nasangmo tu
mintu'na, angki undi urrundu'Komi.
Apara tu la kikabu'tui undinna?
28 Nakuami Yesu lako tinde tau:
Tonganna tongan Kukua lako kalemi,
iake dipaba'rui lino, to ke unno'ko'mi
tu Anak rampan dilino dao isungan
kapayungan mala'bi'Na, kamu duka te
undinnamo urrundu'Na', la unno'ko' duka
dao sangpulo dua isungan kapayungan
sia urrengnge' sangpulo dua sukunna to
Israel.
29 Sia minda-minda tu untampemo
banuanna, ba'tu siulu'na muane ba'tu
siulu'na baine, ba'tu ambe'na ba'tu
indo'na ba'tu anakna, batu pa'lakna tu
belanna sangangKu, iamo la ungkabu'tui
pessaratu' manglokkon, sia umpomana'
katuoan tontong sae lakona.

30 Apa buda tu to dolo iamo la undinna,
sia iatu undinna iamo la dolona.

Pa'pasusian diona to sumaro lan pa'lak anggoro'

20:1-16

20 1 Belanna iatu Parenta Suruga susi
to makaka, tu tae'pa bongi nasun
la urra'ta' sarona tu to la mengkarang
lan pa'lak anggoro'na.
2 Iatonna sipatumo to sumaro misa'
dinara' sangallo, nasuami tu tau tama
pa'lakna.
3 Sunmi tonna agi-agi tette' kasera
melambi', nakita pole'omi tu to senga'
be'dang-be'dang punala bang lan pasa'.
4 Nakuami ungkuanni tinde tau: Lao
dukakomi inde tu tama pa'lak anggoro',
padami sipatunna padami kubenkomi.
Malemi tinde tau.
5 Sun pole'omi tinde tau tonna agi-agi
tette' sangpulo dua, sia tette' tallu, anna
pogau' dukai susito.
6 Iatonna sae pole'omo tinde tau
agi-agi tette' lima makaroen, nakabu'tui
pole'omi tu to senga' be'dang-be'dang
bang, nakuami ungkuanni: Ma'apari

ammi be’dang punala bangra indete
tu’tu’na allo?
7 Nakuami tinde tau lako: Belanna tae’
bang tau ussarokan. Nakuami lako: Male
dukakomi inde tu tama pa’lak anggoro’.
8 Iatonna bongimo nakuami tu puangna
tinde pa’lak anggoro’ lako bandoro’na:
Tambaimi tu to mengkarang, benni tu
sarona, randuk dio mai tu undi’-undi’na
tama sae lako dolo’-dolo’na.
9 Iatonna sae tu to sitette’ lima
makaroen namane tama, natarimami
simisa’ dinara’ namisa’i.
10 Iatonna sae tu dolo’-dolo’na tama,
nasangami la losong natarima; apa
simisa’ duka bangsiari dinara’ natarima
ke misa’i.
11 Tonna tarimai, sipa’nuku-nuku-ammi
tu tau iato lako tinde to makaka, nakua:
12 Iatu to undi’-undi’na tama
sangdiangmora ia mengkarang,
ammi papada bangkanni kami tu
situ’turanna allo mara’tak sia natumbui
allo.
13 Apa nakua mebali lako misa’na: E
sangmane, tae’ nasala tu kupogau’ lako
kalemu, tang misa’raka dinara’ tasipatui?

14 Alami tu taamu, ammu male; iate to
undi'-undi'na inaangku aku umbenni
pada tu kubenko.
15 Tang sipatura'ka la ma'inaanna
kalena umpamalei tu apangku? Ba'tu
musuru mataraka, tu belanna aku te
masokanna'?
16 Tenmoto tu to undi'-undi'na la mendadi
dolo'-dolo'na, sia to dolo'-dolo'na la
mendadi undi'-undi'na.

Ma'pentallunna Puang Yesu umpa'peissanan kamaparrisanNa

20:17-19

Mark. 10:32-34; Luk. 18:31-33

17 Iatonna la male langngan Yerusalem
tu Yesu, Napopa'misami tu anak gurunNa
sangpulo dua Nasolan, Nama'kada lako
dio tangnga lalan, Nakua:
18 La maleki' langngan Yerusalem, sia
la disorong tu Anak rampan dilino lako
pangulu to minaa sia pandita Sura', anna
situru'i kumua la dipatei.
19 Anna sorongi lako to kapere', natelle-
tellei, naongkan-ongkan ue, sia naa'ta',
na allo ma'pentallun Namalimbangun
sule.

Palakunna indo’na anakna Zebedeus

20:20-28

Mark. 10:35-45

20 Tonna iato saemi lako Kalena tu
indo’na anakna Zebedeus sola tu
anakna sola duai, natukku umparampo
palakunna lako.
21 Nakuami Yesu lako: Apara
mitungkanan? Nakuami lako: Eloranni tu
anakku sola duai ammi paunno’ko’ dioi
kananMi misa’ na dio kairimMi misa’ lan
ParentaMi.
22 Mebalimi Yesu sia Nakua: Tae’ mitandai
tu apa mipalaku. Ma’dinraka la miiru’
tu la Kuiru’na lan mai irusan? Nakuami
lako: Ma’din.
23 Nakuami lako tau iato: Tonganna
iatu Kuiru’na lan mai irusan la miiru’
duka, apa iatu unno’ko’ dio kananKu
sia dio kairingKu, tangia Aku ma’lalan
inaanNa la umpa’benganni, sangadinna
la Napa’bengan Ambe’Ku lako tu to inang
Naparandanammo.
24 Iatonna rangi tinde sangpulona tu
iannato, saemi kasengkeanna lako sola
duai tu to massiulu’.

25 Apa Natambai nasang Yesu tu anak
gurunNa, Nakua: Miissan sia kumua iatu
to disanga pangulunna mintu' bangsana
tau, umpalalo parentana lako tau iato
mai, sia iatu to paana ungkuasai.
26 Apa iatu kamu tae' misusito,
sangadinna minda-mindammi tu la
morai madaoan, sipatu mendadi to
ma'parakami;
27 sia minda-mindammi tu la morai
pangulu, sipatu la mendadi kaunanmi
sola nasang.
28 Susi Anak rampan dilino tae' Nasae
kumua Nadikamayai, sangadinna
kumua anNa ma'kamayai sia ussorong
penaanNa la napopela'bak buda tau.

Kadipamillikanna matanna da'dua to buta

20:29-34

Mark. 10:46-52; Luk. 18:35-43

29 Iatonna malemo sun lan mai Yerikho,
lendu'mi budanna tau undi urrundu'I.
30 Denmi to buta da'dua unno'ko' dio
biring lalan; iatonna rangi kumua lendu'
tu Yesu, metamba-tambami sola duai,

nakua: O Puang, o Anakna Daud,
kamaseikan dikka'!
31 Nasarabaimi to buda, nasua ma'loko-
loko, apa samandu-mandunnaora
metamba sola duai, nakua: O Puang, o
Anakna Daud, kamaseikan dikka'!
32 Tadangmi tu Yesu, sia Natambai
sola duai, Namane kumua: Apara tu
mikamorai la Kupogau' lako kalemi?
33 Nakuami tinde tau lako: O Puang,
elo'namo ke pakita dukakan.
34 Massemi penaanNa Yesu untiroi
tinde tau, Nakaka'i tu matanna: ta'pa
pakitami, naundi urrundu'I.

Puang Yesu male tama Yerusalaem

21:1-11

Mark. 11:1-10; Luk. 19:29-38; Yoh. 12:12-19

21 1 Iatonna mandappi'mo lako
Yerusalem tonna rampomo lako
Betfage, dio buntu Zaitun, Nasuami Yesu
tu anak gurunNa da'dua,
2 sia Nakua ungkuanni: Malekomi lako tu
tondok misipatuan, ammi ta'pa unnappa'
misa' keledai disangkin sola anakna;
bukai tu ulangna ammi banNa' dio mai.

3 Iake den tau umpa'kadaikomi, la
mikua: den la Napapatuanni Puang,
madomi' bang sia la Napasule.
4 Mintu'nate iannate dadi nasangmo,
kumua anna sundun tu kadanna nabi, tu
nakua:
5 Pokadanni anak dara Sion, kumua:
Tiromi tu Datummu sae lako kalemu,
umpamadiongan penaanNa, ussakei
keledai, keledai lundara, anak patuoan
dipassampei.
6 Malemi tinde anak gurunNa, napogau'i
susitu Napepasananna Yesu lako.
7 Nabaami tu keledai sola anakna
nalapikki pakeanna tinde tau, Naunno'ko'
dao tu Yesu.
8 Anna buda tau umballa' pakeanna lako
lalan sia den pole'o pira ussembang
tangke-tangke kayu, naampa'i lako
lalan.
9 Iatu to buda, tu dolona dio tingayoNa
sia undinna unturu'I, unnarrak-arrak,
nakua:

Hosanna tu Anakna Daud,
Kurre sumanga'Na tu saeNa
umpotete sanganNa Puang,
Hosanna dao masuanggana.

10 Iatonna tamamo Yerusalem,
marambami tu mintu' tau lan tondok
iato, nakua: Mindamora te?
11 Nakuami tu to buda: Iamo nabi tu,
Yesu to dio mai Nazaret dio tana Galilea.

Ma'penduanna Puang Yesu urrambai to ma'baluk sia to mangalli sun lan mai Banua Kabusungan

21:12-17

Mark. 11:15-18; Luk. 19:45-48

12 Malemi tu Yesu tama to' Banua
Kabusungan, Narambai tu mintu' to
ma'baluk sia to mangalli lan to' Banua
Kabusungan. Nabalittua'i tu mai medana
to ussapi' doi' sia o'koranna to ma'baluk
bu'ku';
13 sia Nakua ungkuanni tu tau:
Mangkamo disura' kumua: Iatu
banuangKu la disanga banua
passambayangan; apa mipadadimo
kamu lo'ko' pa'gora'.
14 Saemi lako Kalena lan Banua
Kabu-sungan tu to buta sia to kupi',
Napa-mondoi.
15 Apa iatonna tiroi pangulu-pangulu
to minaa sia pandita Sura' tu mintu'

penggauran memangnganNa, sia iatu mintu’ pia unnarrak-arrak lan Banua Kabusungan kumua: Hosanna tu Anakna Daud, sengkemi tinde tau,
16 sia nakua lako Yesu: Mirangiraka tu kadanna te pia? Nakuami Yesu lako tinde tau: Kurangi tongan ia; apa tae’paraka mibasa lenni tu nakua: Dio mai pudukna pia’-pia’ sia pia’-pia’ ma’susupa inang Miparandanmo tu pa’pudi-pudian?
17 Natampemi tu tau, Nasun lan mai tondok male lako Betania, Nama’bongi dio.

Puang Yesu unggatai kayu ara sangto’

21:18-22

Mark. 11:12-14, 20-26

18 Iatonna masiang to, tae’pa bongi, tonna sule lako tondok iato, ussa’dingmi tangdia’.
19 Iatonna kitami tu ara sangto’ dio biring lalan, laomi lako, natae’ bang apa misa’ duka Nakabu’tui dio kayu iato, sangadi daunna manna. Nakuami ungkuanni: Damo mumembua len sae lakona! Ta’pa malayu bangsiami tinde kayu ara.

20 Iatonna kitai anak gurunNa tu iannato,
mangngami sia nakua: Umba ia nakua
nata'pa malayu bang tinde kayu ara?
21 Mebalimi Yesu sia Nakua lako tau
iato mai: Tonganna tongan Kukua lako
kalemi, iake denni kapatonganammi
sia tae' mibata-bata, tae' nasusinna
manna te dipogau' lako kayu ara
ma'din mipogau' sangadinna iake mikua
ungkuanni te buntu: Tiangka'ko ammu
tipembuang rokko tasik, tae' natang
dadi.
22 Sia apa-apa mipalaku lan
passambayangmi, ke mikatappa'i,
manassa miappa'.

Kasitambenan kada diona kuasanNa Puang Yesu; pa'pasusian diona da'dua pia muane

21:23-32

Mark. 11:27-33; Luk. 20:1-8

23 Iatonna male tu Yesu tama to'
Banua Kabusungan, marassanmo
unnada'i tau, saemi lako Kalena tu
mai pangulu-pangulu tominaa sia
pekaamberan, nakua: Kuasa apara

Mipokuasa umpogau'i tu mintu'na te sia
mindara umpakuasaKomi susite?
24 Mebalimi Yesu sia Nakua lako
tinde tau: Aku den duka misa' la
Kupekutanan lako kalemi. Iake miissanni
umpokadanNa' inang la Kupokadan
dukakomi ia, kumua kuasa apara
Kupokuasa umpogau'i tu mintu'nate.
25 Iatu pa'dioranna Yohanes, umbara
nanii sae? Lu daoraka mai suruga, ba'tu
lu dioraka mai tolino? Nasitangnga'-
tangnga'i kalenami tinde tau nakua:
Iake la takua, lu dao mai suruga,
inang la Nakua: nama'apai anna tae'
mipatonganni?
26 Na iake la takua: lu dio mai tolino,
mataku'oki' lako to buda, belanna mintu'i
ussangai nabi tu Yohanes.
27 Mebalimi lako Yesu, nakua: Tae'
kami kiissanni. Nakuami Yesu lako
tinde tau: Iake susito tae' duka
Kumorai umpokadangkomi, kuasa apara
Kupokuasa umpogau'i tu mintu'nate.
28 Apa tumbara tu tangnga'mi? Den
misa' tau da'dua anakna muane. Laomi
lako pa'bunga'na nakua: E anakku, laoko
te allo iate mengkarang tama pa'lak
anggoro' iate.

29 Mebalimi nakua: Io ambe’, apa tae’
nalao.
30 Namane lao lako ma’penduanna
nama’kada susi dukato. Mebalimi
nakua: Manokana’ aku, apa undinna
menassanmi, nalao.
31 Mindannara tinde pia sola duai tu
umpogau’ pa’poraianna ambe’na?
Nakuami tinde tau: Iamo ia tu undinna.
Nakuami Yesu lako tinde tau: Tonganna
tongan Kukua mati’, kumua moi passima
sia baine sala’kedo nadoloi dukakomi
tama ParentaNa Puang Matua.
32 Belanna saemo tu Yohanes lako
kalemi umpadulluangkomi lalan
kamaloloan, anna tae’ mipatonganni.
Apa napatonganmo ia passima sia
baine sala’ kedo. Tonganna iate kamu
te mitiromo tu iannato, apa tae’
duka mimengkatoba’ undinna, ammi
patonganni.

Pa’pasusian diona to kadake penaanna untesan pa’lak anggoro’

21:33-46

Mark. 12:1-12; Luk. 20:9-19

33 Perangiimi tu pa’pasusian senga’
misa’: Den misa’ to makaka
mantanan anggoro’, narompoi tiku
lao, nabo’bokki tu pa’parran anggoro’,
sia napabendan tu barung malangka’
misa’, napa’petesananni lako to
ma’tesan, nake’de’ lako tondok senga’.
34 Iatonna la peanggorosammo, nasuami
tu kaunanna lako tu to ma’tesan la
unnalai tu buanna.
35 Nala’ka’imi tinde to ma’tesan tu mai
kaunanna, misa’ nalonga’, misa’ napatei,
na iatu misa’ natumbui batu.
36 Nasua pole’omi tu kaunan senga’na,
losong pole’o na iatu dolona; apa
napasusi siao tu dolona.
37 Ma’katampakanna anakna muanemi
nasua lako tinde tau, nakua: Tae’ natang
ungkasiri’ siami te anakku.
38 Apa iatonna tiroi tinde to ma’tesan
tu anakna, sipa’kada-kadami, nakua:

Indemo tu la umpoapai; maikomi
tapatei, tapoapai tu apanna.
39 Nala'ka'imi napembuanganni lan mai
pa'lak anggoro' lako salian, napatei.
40 Iake saei tu puangna pa'lak anggoro',
la napatumbai tinde to ma'tesan?
41 Nakuami tu tau lako: La napasikita
tongan mapaina' tinde to kadake
anna patei, sia iatu pa'lak anggoro'
napa'petesanan pole' lako to ma'tesan
senga', tu to la ussorong nenne'i tu
buanna lako ke peanggorosanomi.
42 Nakuami Yesu lako: Tae'paraka mibasa
lenni lan Sura' madatu kumua:
Iatu batu natibe pande,
ia bangsiamo mendadi batu petau.
Susimoto Napogau' Puang,
na iatu iannato memangngan ke
pentirota.
43 Iamoto Kukua mati', kumua iatu
ParentaNa Puang Matua la diala dio mai
kalemi, anna disorong lako bangsa la
umpabu'tui tu buanna.
44 (Minda-minda tobang rokko batu iato
la ru'puk; apa minda-minda nai'pinni
batu iato, la manisak.)

45 Iatonna rangii pangulu-pangulu to
minaa sia to Farisi tu pa'pasusianNa,
naissanmi kumua gau'na Naparuai.
46 Undaka'mi lalan la morai untingkanNi,
apa mataku' lako to buda, belanna
nabilang nabi to buda tu Yesu.

Pa'pasusian diona datu umpogau' pa'maruasan rampanan kapa'

22:1-14

Luk. 14:16-24

22 1 Mebalimi lako tau iato mai tu
Yesu sia ma'kada umpokadan
pole'i pa'pasusian, Nakua:
2 Iatu Parenta Suruga dipasusi misa' datu
umpogau' pa'maruasan umpopa'kapa'
anakna.
3 Nasuami tu mai kaunanna umpokadanni
tu to ditambai tama pa'maruasan iato,
apa manoka tu mai tau sae.
4 Nasua pole'omi tu kaunan senga'na,
nakua: Pokadanni tu to ditambai
kumua: suka'-suka'i, kupasakka'mo tu
pa'maruasangku, mangkamo kutunu tu
mai tedongku sia patuoan maloppokku,
sia sakka' nasangmo; maimokomi

umpellindoi te pa’maruasan rampanan kapa’.
5 Apa napasalai duka penaa tau sia male, den lu lako pa’lakna, den lu lako pa’balilinna.
6 Ia tu tau pira nala’ka’i tu mai kaunanna, napakario-rioi sia napatei.
7 Sengkemi tinde datu, nasuai tu surodadunna ummangsanni tu mintu’ to papatean sia umballai tu kotana.
8 Nakuami lako kaunanna: Tonganna sakka’mo tu pa’maruasan rampanan kapa’, apa to ditambaimira tu tang sipatu.
9 Iamoto malekomi lako to’ kasitammuan batatta, na padami tau misitammuan, padami mitambai tama, te pa’maruasan rampanan kapa’.
10 Sunmi tinde kaunan dio lu to’ batatta, narampunni tu mintu’nato nasitammuan, nala to bulituk nala to malolo. Naponnoimi to unno’ko’ kumande tu inan pa’maruasan rampanan kapa’.
11 Tamami tinde datu la untiroi tu to unno’ko’ kumande nakitai tu tau misa’ lan tang umpake pakean pa’maruasan rampanan kapa’.

12 Nakuami ungkuanni: E sangmane,
ma’apai mutama dio mai tang umpake
pakean pa’maruasan rampanan kapa’?
Kabelle-bellemi tinde tau.
13 Nakuami tu datu lako solana: Pungoi tu
lentekna sia limanna, mipembuanganni
lako kalillinanna dio salian; indemoto
nanii katumangiran sia kasisangeran isi.
14 Belanna buda tu tau ditambai, apa
sidi’ri tu dipilei.

Diona kapassiman lako datu kapua

22:15-22

Mark. 12:13-17; Luk. 20:20-26

15 Tonna iato malemi tu to Farisi
sipakulu-kulu umba la nakua umpoya
kadai tu Yesu.
16 Anak gurunna kalenami nasua sola to
Herodian lao umpokadai kumua: O Guru,
kiissan kumua Kamumo misa’ to malolo,
sia lalanna tongan bang Puang Matua
Mipa’pangadaran, sia tae’ tau Milaenan
moi misa’ duka, belanna tae’ Mimentiro
lindo lako tau.
17 Iamoto pokadangkanni, umbara
Misanga? Sipaturaka disorong tu sima
lako datu kapua, tae’raka?

18 Apa belanna Natandai Yesu tu tangnga’
kadakena, Nakuami: E to belo puduk,
ma’apai ammi toba-tobaNa’?
19 PakitanNa’ tu doi’ diposima. Nabammi
lako tu dinara’ misa’.
20 Nakuami Yesu lako tinde tau: Mindara
rupa te sia mindara passura’ te?
21 Nakuami tu tau mebali: Datu.
Nakuami Yesu lako tau iato: Iamoto dadi
pennoloanni lako datu kapua tu apanna
datu kapua, sia lako Puang Matua tu
apanNa Puang Matua.
22 Iatonna rangii tu iannato, mangngami
tinde tau, namale umboko’i.

Diona katuoanna to mate sule

22:23-33

Mark. 12:18-27; Luk. 20:27-40

23 Iatonna allo ia bangsiato, saemi
ba’tu pira-pira to Saduki lako Kalena tu
umpokadai kumua: tae’ tu katuoan sule,
anna mekutana lako, nakua:
24 O Guru, naannangki’ Musa kumua,
iake denni tau mate, anna tae’ nakeanak,
siulu’na la umpobainei tu bainena anna
pabu’tuanni bati’ tu siulu’na.

25 Denmo solaki pitui muane massiulu’;
kebainemi tu pa’bunga’na anna mate; na
belanna tae’ nakeanak, natampeammi
siulu’na tu bainena.
26 Susi dukato tu ma’penduanna sia
ma’pentallunna sae lako ma’pempitunna.
27 Undinnato mate dukami tinde baine.
28 Dadi iake allo katuoan sule to,
umbannamo tinde tau sola pitui la
umpobainei? Belanna mangka nasangmo
umpobainei.
29 Mebalimi Yesu sia Nakua lako tau iato:
Pusakomi, belanna tae’ mitandai la lanna
Sura’ madatu la kuasanNa Puang Matua.
30 Belanna iake allo katuoan sule, tae’mo
tau kebaine sia tae’ tau dipakemuane,
sangadinna susi bangmo malaeka’ dao
suruga.
31 Apa iatu diona katuoanna to mate sule,
tae’paraka mibasai tu NapokadanNa
Puang Matua lako kalemi, kumua:
32 Akumote tu Puangna Abraham, sia
Puangna Ishak, sia Puangna Yakub? Iatu
Puang Matua tangia Puangna to mate,
sangadinna to tuo.
33 Iatonna rangii to buda tu
iannato, lendu’mi napomangngana
tu pangadaranNa.

Diona garonto’na parentaNa Puang Matua

22:34-40

Mark. 12:28-31; Luk. 10:25-28

34 Iatonna rangii to Farisi tu diona Yesu
umpo’don to Saduki, sirampunmi.
35 Denmi misa’i tinde tau, misa’ pandita
Sukaran aluk ungkutanai Yesu la morai
untobal, nakua:
36 O guru, umbannara tu ma’indo’na
parentaNa Puang Matua lan Sukaran
aluk?
37 Nakuami Yesu lako: La ponno
penaammu sia mintu’ tangnga’mu sae
lako deatammu la ungkamali’ Puang
Kapenombammu.
38 Iamote tu ma’indo’na sia garonto’na
parenta.
39 Na iatu ma’penduanna tu sama
bangsiato, iamotu nakua: La mukamasei
tu padammu tolino susi batang kelemu.
40 Iamote parenta iate da’dua
napenggaronto’i mintu’ Sukaran
aluk sia sura’na mintu’ nabi.

Anaknaraka Daud tu Kristus?

22:41-46

Mark. 12:35-37; Luk. 20:41-44

41 Iatonna sirampun tu to Farisi,
mekutanami Yesu lako, Nakua:
42 Tumbara tangnga'mi tu diona Kristus?
Mindara Anak? Nakuami mebali lako:
Anakna Daud.
43 Nakuami Yesu lako tinde tau:
Iake susito, umba nakua anna Daud
kalena mekapuang lako, belanna
pa'patudu-tudunNa Penaa Masallo',
nakua:
44 Nakuamo Puang lako Puangku:
unno'ko'Ko dio kananKu,
sae lako Kupadiongna nasang to'
lentekMu tu ualimMu?
45 Iamoto iake Daud kalena
umpekapuangi, umba nakua nala
Ia pole'o napoanak?
46 Tae' bangmi tau misa' umpebalii moi
sangbuku duka kada, anna randuk duka
tonna allo iato natae' bangmo tau misa'
barani mekutana len lako.

Puang Yesu ussassa kamenombanna pandita Sura’ sia to Farisi

23:1-36

Mark. 12:38-40; Luk. 20:45-47, 11:39-52

23 1 Tonna iato ma’kadami tu Yesu
lako to buda sia lako anak
gurunNa, Nakua:
2 Iatu pandita Sura’ sia to Farisi unnisungi
isunganna Musa.
3 Iamoto, dadi la mipogau’ sia la mituru’
tu mintu’ apa napokadangkomi; apa iatu
penggauranna da mipeolai, belanna iatu
tau iatu mati’ napokada-kada manna,
apa tae’ napogau’i.
4 Naarra’i tu pamaan magasa sia maparri’
dilemba, anna papassanni tu tau, apa ia
kalena moi rakka’na manna tae’ namorai
urrumbui.
5 Napogau’ bang tu mintu’ penggauranna
kumua nakitai tau; napekalua’i tu beke’
napake massambayang sia napekalandoi
tu rombe-rombe sambu’na.
6 Sia naporai unno’ko’ dio inan madaoan
lan pa’maruasan sia kao’koran mala’bi’
lan banua pa’kombongan,

7 sia naporai dipekatabe'i dio lu pasa', sia
naporai nasanga tau Rabi.
8 Apa iatu kamu da nasangaikomi tau
Rabi: Belanna Misa'ri tu Gurummi, na
iatu kamu sola nasang siulu'komi.
9 Sia da naden tau misa' misanga ambe'
lan te lino, belanna Misa'ri tu Ambe'mi,
Iamotu dao suruga.
10 Sia da nasangakomi tau panglalan,
belanna Misa'ri tu Panglalanmi, Iamotu
Kristus.
11 Apa iatu madaoanna tu kamu sola
nasang, la mendadi to ma'parakami.
12 Minda-minda umpamadaoan kalena,
iamo la dipamadiongan; sia minda-
minda umpamadiongan kalena, iamo la
dipamadaoan.
13 Upu' allomi, e pandita Sura' sia to
Farisi, to belo puduk! belanna mitutu'
tu ba'ba Parenta Suruga miampangi tu
tau. Kamu tang tama, na iatu to la morai
tama migagai.
14 (Upu' allomi, e pandita Sura' sia
to Farisi, to belo puduk, belanna
miimbakan tu iananna baine balu,
ammi angga'-angga'i umpamalambe'
passambayangmi; iamoto mandu la
naruakomi tampak ropu.)

15 Upu’ allomi, e pandita Sura’ sia
to Farisi, to belo puduk! Belanna
lumilingkomi diong tasik sia dao
gantanan la umpasada’ misa’
poso tau tama aluk; na ianna
tamamo mipopentonarakami penduan
manglokkon anna kamu.
16 Upu’ allomi, e panglalan buta,
tu ma’kada kumua: Minda-minda
umposumpai tu Banua Kabusungan,
tae’ namatumba; apa minda-minda,
umposumpai tu bulaan lan Banua
Kabusungan, tae’mo natilendok.
17 E to baga sia buta! Umbara la ondong:
bulaanraka ba’tu banua kabusunganraka
tu umpamadatunna bulaan?
18 Sia mikua: Minda-minda tu
umposumpa inan pemala’, tae’
namatumba; apa minda-minda
umposumpai tu pemala’ dao inan
pemala’, tae’mo nala tilendok.
19 E to buta, umbara la ondong:
pemala’raka ba’tu inan pemala’raka, tu
umpamadatui tu pemala’?
20 Iamoto, minda-minda tu umposumpa
inan pemala’, ia bangsiamo umposumpai
tu inan pemala’ sia ia duka tu mintu’ apa
dao.

21 Sia minda-minda tu umposumpa
Banua Kabusungan, ia bangsiamo
umposumpai tu Banua Kabusungan sia
ia duka tu Puang torro lan.
22 Sia minda-minda tu umposumpa
suruga, iamo umposumpa isungan
kapayunganNa Puang Matua sia Ia duka
tu Puang unnisungi dao.
23 Upu' allomi, e pandita Sura' sia to
belo puduk! Belanna ianna dipa'sangpulo
tu kamangi sia salasi sia dintan,
sangtaanna mipennoloan, apa mipasalai
tu ma'iringanna lan Sukaran aluk,
susinna tu katonganan sia kamamasean
sia kamarurusan. Iari ia to tu sipatu
dipogau' sia iatu senga'na da duka
nadipaboko'i penaa.
24 E perenden buta, to ussungke'i kasisi',
anna unta naampello' kalebu.
25 Upu' allomi, e pandita Sura' sia
to Farisi, to belo puduk! Belanna
umbaseikomi salianna irusan sia
kandian, apa lanna lu ponno apa
dirampa mibarakki.
26 E to Farisi buta! Basei dolo tu lanna lu
kandian sia irusan, anna pada mabase
salianna.

27 Upu’ allomi, e pandita Sura’ sia
to Farisi, to belo puduk! Belanna
butungkomi kaburu’ disapu’ kapu’; moi
me’lok tu salianna ditiro, apa lanna
lu ponno buku to mate sia anggenna
maruttakna.
28 Susi dukamoto tu kamu, ianna
salianmi natiro tau malolo, apa lanna lu
ponno kakelokan sia kamataparan lako
sukaran aluk.
29 Upu’ allomi, e pandita Sura’, sia
to Farisi to belo puduk! Belanna
unggaragakomi lamunanna nabi-nabi,
sia untananni batu lamunanna to
malambu’.
30 Mikuami: Iakengki denmo tonna linona
nene’ to doloki, inang tae’ kila sanginaa
tu tau iato umpato’doi tu rarana tu
nabi-nabi.
31 Susimoto, kamu kalena ussa’bii
kalemi, kumua kamumo tarukna tu to
umpatei nabi-nabi.
32 Ma’elo’namokomi umponnoi tu
sukaranna nene’ to dolomi!
33 E ula’ sia bati’ ula’. Umba la mikua
umpallaian kalemi dio mai ukungan
naraka?

34 Iamoto palan ara’i, ussuaNa’ nabi-nabi
sia to kinaa sia pandita Sura’ lako kalemi.
Na den pira la mipatei sia mia’ta’, sia
den pira la mibamba ulang lan lu banua
pa’kombongan sia mipasilamban-lamban
tu kota minii ullolai.
35 Kumua ammi buntu rengnge’i tu
mai rarana to malambu’ tu to’do rokko
padang, tempon dio mai rarana Habel
tau lambu’ sae lako rarana Zakharia,
anakna Berekhya, tu mangka mipatei dio
kasiallaranna banua kabusungan anna
to’ kapemalaran.
36 Tonganna tongan Kukua mati’, kumua
iate mintu’na te la narampoi te bangsa
iate.

Dalle’na Yerusalem anna banua kabusungan

23:37-39

37 E Yerusalem, Yerusalem, tu umpatei
tu mai nabi sia untumbui batu mintu’ to
disua lako kalemu. Ba’tu pempiranMo’
la morai urrampun anakmu, susi indo’
manuk urrampun anakna lan to’ pani’na,
apa manokakomi.
38 Tiromi midisa’bianganan tu banuammi.

39 Belanna Kukua mati', kumua randuk te
attu iate, tae'mo milaungkitaNa' sae lako
mikuanna: Kurre sumanga'na tu saeNa
umpotete sanganNa Puang.

Kasangganganna Yerusalem, na tanda katappuranna lino

24:1-51

Mark. 13:1-37; Luk. 21:5-36

24 1 Sunmi tu Yesu lan mai Banua
Kabusungan anNa male; saemi tu
anak gurunNa umpakitanNi tu garaganna
Banua Kabusungan.
2 Mebalimi Nakua ungkuanni tinde tau:
Tang mipemaranga nasangmoraka te
mintu'na te? Tonganna tongan Kukua
mati', tae' la torro indete tu batu
mettodo' dao batu senga', tu tang la
diseranna.
3 Tonna unno'ko' dao buntu Zaitun,
ussarakki misami kalena tu anak
gurunNa nasae lako Kalena, sia nakua:
Pokadangkan, attu umbara nala dadi tu
iannato, sia apara tandana tu kasaeamMi
sia katappuranna te lino?

4 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni:
Kanandai tonganni, den manii tau
umpapusakomi.
5 Belanna buda tau la sae umposanga
sangangKu, nakua: Akumote tu Kristus!
iamoto tau iato tu la umpapusa buda
tau.
6 La mirangi tu diona kasirarian sia kareba
kasirarian, apa da mitiramban, belanna
tae' nasalai tang dadi tu mintu'nato, apa
tae'pa nala katappuranna to.
7 Belanna bangsa la siea pada bangsa sia
to sangkadatuan siea to sangkadatuan;
sia umba-umba nii la den karorian sia
lino'.
8 Apa mintu'nato, mane pamulannari
kamaparrisan.
9 Attu iato la nasorongkomi tau la
dipakario-rio sia la napateikomi tau, sia
la nakabiri'komi mintu' bangsa belanna
sangangKu.
10 Attu iato nabuda tau la dipakondo',
anna sipa'pesorongan len sia sikabiri'.
11 Buda tu nabi tang tongan la bendan,
anna umpapusa buda tau.
12 Sia belanna sadipisik-pisikna tu
sukaran aluk, budami tau la moro'
kamamaseanna.

13 Apa minda-minda tu mengkabatta’
sae lako ma’katampakanna, iamo la
dikarimmanni.
14 Iatu Kareba kaparannuan diona
ParentaNa Puang Matua la dipa’peissanan
lan mintu’ lili’na te lino la mendadi tanda
sa’binna lako mintu’ bangsa; undinnato,
maneri sae tu katappuranna.
15 Iamoto, iammi kitami tu
kamaparrangan megi’giran tu umpabu’tu
kasanggangan bendan dio inan
masero, susitu napokada nabi Daniel
minda-minda tu umbasai natangnga’
mandalanni-
16 ianna attu iato la mallai langngan
tanete tu to dio tana Yudea:
17 sia iatu to dao bubungan banua, da
namengkalao rokko sia unnala apanna
lan mai,
18 sia iatu to dio pa’lakna, da nasule
unnala sambu’na.
19 Upu’ allona tu to ma’tambuk sia to
sumusupa anakna to attu iato.
20 Massambayangkomi umpalakui da
nasiappa’ attu kamadinginan ba’tu allo
katorroan tu kapallaiammi.
21 Belanna attu iato la bu’tu tu
ma’iringanna kadipakario-rioan; iatu

susinna to tae’ bangpa nadadi len
tempon dio mai pamulanna lino sae lako
te totemo, sia tae’ dukamo nala dadi len.
22 Sia iakenna tae’ nadipakadomi’ tu
attunna, inang la tae’mo tau misa’ duka
dikarimmanni; apa belanna iatu mintu’
to ditonno’, anna dipakadomi’ tu attu
iato.
23 Iake attu iato naden tau ma’kada
lako kalemi kumua: Tiromi, indemo tu
Kristus!, ba’tu: Diomo tu Kristus!, da
mipatonganni.
24 Belanna ba’tu pira-pira tu Kristus tang
tongan sia nabi tang tongan la bendan,
tu umpabu’tu tanda kalle-kallean tongan
sia penggauran memangngan, kumua
anna ma’papusa moi na iatu to ditonno’,
ke la ma’din siai.
25 Palan ara’i, mangkamo kupokada dolo
tu iannato lako kalemi.
26 Iamoto, ianna kua tau ungkuangkomi:
Tiromi, diomo Ia padang pangallaran, da
milao lako; ba’tu nakua: tiromi, lanmo
Ia inan; da mipatonganni.
27 Belanna susi kila’ mellepa’ dio mai
matallo, naparrang sae lako matampu’
susi dukamoto tu kasaeanna Anak
rampan dilino.

28 Belanna umba-umba nanii batang
rabuk, iamo nanii pa'duku' sirampun.
29 Ianna lendu' nasangmo tu kadipakario-
rioan, ta'pa la dipaliun tu allo sia tae'
duka nala parrang tu bulan, sia la
ronno' tu mintu'na bintoen dao langi',
sia mintu'na kamatotoran dao langi' la
tigega'.
30 Namangkato la payan tu tandaNa Anak
rampan dilino dao langi'; anna mintu'na
bangsa lan lino la umbating, anna kitaI
tu Anak rampan dilino sae dao gaun
dao mai langi' umpake kamatotoran sia
kamala'biran kapua.
31 Anna ussua malaeka'Na umpannoni
tarompe' pua, kapua oninna, sia
urrampun mintu' to NapileinNa dio mai
matallo matampu', lo' mai engkokna
padang sae rekke ulunna langi', tempon
dio mai randanna langi' sae lako randan
sangsesena.
32 Alai rapang-rapangna dio kayu ara:
ianna mentarukmo takke'-takke'na sia
mellolo, inang miissan bangmo kumua la
madomi'mo pealloan.
33 Ten dukamoto tu kamu: Iammi tiromi
dadi tu mintu'nato, issan bangmi, kumua
mareke'mo dio to' ba'ba tu iannato.

34 Tonganna tongan Kukua lako kalemi
kumua: Tae’ nala pa’de te bangsa iate,
ke tae’pi nadadi tu mintu’nato.
35 Iatu langi’ sola lino la pa’de, apa iatu
kadangKu tae’ nala pa’de.
36 Apa iatu allona ba’tu attunna tae’
tau misa’ duka untandai, moi na iatu
malaeka’ dao suruga ba’tu iatu Anak,
sangadinna Ia manna tu Ambe’.
37 Belanna tumba tonna linona Nuh,
la susi dukamoto tu kasaeanNa Anak
rampan dilino.
38 Belanna susi bangsia tonna attu la
madomi’mo sae uai saba’: kumande-
mande bang tu tau, sia mangiru’ sia
kebaine sia ma’pakemuane, sae lako allo
katamanna Nuh tama lembang.
39 Sia tae’ bang namengkilala, sae lako
saena uai saba’ ussabu’i nasangi, la susi
dukamoto tu kasaeanNa Anak rampan
dilino.
40 Attu iato iatu tau da’dua dio pa’lak,
misa’ la disolan na misa’ la ditampe.
41 Sia iatu da’dua baine ma’ta’pung dio
to’ pangrissoan, misa’ la disolan na misa’
ditampe.
42 Iamoto ma’penandakomi, belanna tae’
miisanni, umba allo nala sae tu Puangmi.

43 Apa miissan sia tu diona te kumua:
Iake naissanni ampu banua umba
attu nala sae to boko, tae’ natang
ma’penanda sia tae’ napopa’elo’nai tu
banuanna dilu’bakki.
44 Iamoto la marea dukakomi, belanna
iatu Anak rampan dilino la sae lan attu
tang mikapang-kapang.
45 Mindara tu kaunan maruru’ sia kinaa,
tu napakuasa puangna umpoissan mintu’
rurananna la umpapantanni kande ke
attunnaomi?
46 Maupa’ tu kaunan iato, ke saei
puangna nakarampoi umpogau’i susi to.
47 Tonganna tongan Kukua mati’: Inang
la napakuasa umpoissanni tu mintu’
apanna.
48 Apa iake kaunan kadake nakua lan
penaanna: marempa siapa namane sae
tu puangku;
49 anna parandukki ungkambei tu
mai solana, sia kumande-mande sia
mangiru’-iru’ sola to pa’malangoan.
50 Na iatu puangna la sae ke allo tang
nakapang sia attu tang natandai,
51 nateba-tebai la’bo’ sia napakitai
kataananna sisola to belo puduk.

Indemoto nanii katumangiran sia kasisangeran isi.

Pa’pasusian diona sangpulo anak dara

25:1-13

Luk. 12:35-36

25 1 Attu iato iatu Parenta Suruga
susi sangpulo anak dara umbaa
palitanna, anna sun la untammui muane
la diparampo.
2 Ia tinde baine, lima tu baga, na lima tu
kinaa.
3 Belanna iatu baganna tae’ minna’
napasalian, lan manna palitanna.
4 Apa iatu kinaanna umbaa minna’ lan
pa’pannianna sia lan palitanna.
5 Iatonna marempamo sae tu to la
diparampo tikkaru’du’mi sola nasangi,
anna mamma’.
6 Pakalan tonna ma’tangngamo bongi,
denmi tau metamba nakua: Mareakomi
saemo tu to la diparampo! Sunmokomi
untammui!
7 Millik nasangmi tinde anak dara napada
umparandan palitanna.

8 Nakuami tu baganna lako kinaanna:
Benkan kami minna'mi pira, belanna la
pa'demo tu palitangki.
9 Apa mebali tu kinaanna nakua: Umbai
tae'mo ia nala silasa ke la kibenkomi
pira; melo ke laomokomi lako to
ma'baluk, ammi allii kamu.
10 Memboko'mo male unnalli minna',
anna sae tu to diparampo; na iatu
ma'parandanna tamamo naturu'i tu to
diparampo tama pa'maruasan rampanan
kapa'; disalli'mi tu ba'ba.
11 Mangkato sae dukami tu anak dara
senga' nakua: O puang, o puang,
bungkarangkan kami ba'ba.
12 Apa mebali nakua: Tonganna tongan
kukua mati': tae' aku kutandai-komi.
13 Iamoto la ma'penandakomi, belan-na
tae' miissanni tu allona ba'tu attunna.

Pa'pasusian diona talenta

25:14-30

Luk. 19:12-27

14 Belanna iatu iannato susi misa' to
la male lako padang senga'; natambai
tu mintu' kaunan marimbanganna,
napakambi'i tu iananna.

15 Misa’ naben lima talenta, misa’ naben
da’dua, naden pole’o misa’ naben misa’;
pantan napapatui bang lako. Namane
ke’de’ lako padang senga’.
16 Iatinde to diben lima talenta, ta’pa
male umpalolo’ pongna, anna kesaro
lima talenta.
17 Susi dukato tu to diben da’dua talenta,
kesaro da’dua talenta.
18 Apa iatu to diben misa’ talenta, male
umbo’bok patuang, nabunii tu doi’na
puangna.
19 Iatonna ba’tu sangapa-apa undinnato,
saemi tu puangna tinde mintu’ kaunan
anna sisalu.
20 Saemi mennolo tu to diben lima
talenta, nabaai tu nasarona lima talenta,
nakua: O Puang, lima talenta misorong
lako kaleku; tiromi kesaro siamo lima
talenta.
21 Nakuami tu puangna lako: iamo
melonato, e kaunan masokan sia
maruru’! sala sidi’na munii duka
maruru’; dadi la kupamanassamoko
ungkambi’i tu budanna: tamamoko
kaparannuanna puangmu.
22 Saeomi mennolo tu to diben da’dua
talenta, sia nakua: O puang, da’dua

talenta misorong lako kaleku; tiromi
kesaro siaomo da'dua talenta.
23 Nakuami tu puangna lako: Iamo
melonato, e kaunan masokan sia
maruru'! sala sidi'na munii duka
maruru'; dadi la kupamanassamoko
ungkambi'i tu budanna. Tamamoko
kaparannuanna puangmu.
24 Sae dukami mennolo tu to mangka
dipongi misa' talenta, sia nakua: O
puang, kuissan kumua kamumo misa'
to masuangga, umpeparei bangkomi
tangpantananmi, sia urrampunkomi tang
pangambo'mi;
25 Iamoto angku mataku' kulao umbunii
tu talentami rokko padang. Tiromi, inde
sia tu apammi.
26 Mebalimi tu puangna, sia nakua
ungkuanni: E kaunan bulituk
sia tukkunan! muissanmo kumua
umpeparei bangna' tang pantananku sia
urrampunna' tang pangambo'ku;
27 iamoto, sipatuko ussorongi tu doi'ku
lako to umpa'pedenneran doi', kumua
iangku sae to kualami aku sule tu doi'ku
sola denne'na.
28 Iamoto allai dio mai tu talenta, benni
ia tu to sangpulo talenta dio.

29 Belanna minda-minda tu den dio,
la diben dukapa lako, anna kala'bian
pissan; apa minda-minda tu tae' dio, la
dialai pissan dio mai moi iatu dionamo
kalena.
30 Anna iatu kaunan tae' gai'na
pembuanganni tama malillinna dio
salian; diomo la nanii katumangiran sia
kasisangeran isi.

Diona ukungan ke allo katappuranna lino

25:31-46

Kad. 20:11-15

31 IanNa sae tu Anak rampan dilino
nakabu' kamala'biranNa, sia naturu'
mintu' malaeka'Na, anNa unno'ko' dao
isungan kapayunganNa;
32 mintu' bangsana tolino la dirampun
dio oloNa, anNa sarakki simisa'i, susi to
manglaa ussarakki domba dio mai to'
bembe'.
33 Anna rampunni tu domba dio rampe
kananNa, apa iatu bembe' dio rampe
kairinNa.
34 Namane ma'kada tu Datu lako tu to dio
rampe kananNa kumua: Maimokomi, e

kamu tu Naparongko'na Ambe'Ku, ammi
pomana'i tu mana', iamotu kadatuan
diparandanangkomi tempon dio mai
dikombongna tu lino.
35 Belanna iatongKu tangdia',
mipakandeNa'; ma'rangNa' mipairu'Na';
torro to saeNa', mitammuiNa';
36 ma'kale-kaleNa', mitamangkaleiNa';
masakiNa', mitollongiNa'; lanNa'
pa'tarungkuan, saekomi ussitiroanNa'.
37 Anna mebali tu mintu' to maruru',
sia ma'kada lako nakua: O Puang, attu
umbara kitiroi tu Puang tangdia', angki
pakandeI? ba'tu ma'rang, angki pairu'I?
38 Ba'tu attu umbara kitiroi tu Puang
torro to sae, angki tammui ba'tu
ma'kale-kale, angki tamangkalei.
39 Ba'tu attu umbara kitiroI tu Puang
masaki, ba'tu lan pa'tarungkuan, angki
tollongI?
40 La mebali tu Datu, sia ma'kada lako
tu tau, Nakua: Tonganna tongan Kukua
mati', kumua tumba tu mipogau'namo
lako misa' te siulu' makario-rioKu,
iamoto tu mipogau' lako Kaleku.
41 Namane ma'kada tu Datu lako tu to dio
rampe kairinNa kumua: Pallaikomi dio
mai oloKu, e tampak ropu, tamamokomi

api naraka sae lakona, tu diparandanan deata masussuk sia mintu' pesuanna.
42 Belanna iatongKu tangdia' tae' mipakandeNa'; ma'rangNa', tae' Mipairu'Na';
43 torro to saeNa', tae' mitammuiNa'; ma'kale-kaleNa', tae' mitamangkaleiNa'; masakiNa' sia lanNa' pa'tarungkuan, tae' mitollongiNa';
44 La mebali tu tau, kumua: O Puang, attu umbara angki tiroI tu Puang tangdia' ba'tu ma'rang, ba'tu torro to sae, ba'tu ma'kale-kale, ba'tu masaki, ba'tu lan pa'tarungkuan, anna tae' kiparakai tu Puang?
45 La mebali tu Datu, sia ma'kada lako tu tau kumua: Tonganna tongan Kukua mati', kumua tumba tu tang mipogau'na lako misa'i te to makario-rio iate, tae' duka naden tu mipogau'na lako Kaleku.
46 Dadi tau iato la lu tama kamaparrisan tontong sae lakona; apa iatu to malambu' la tama katuoan tontong sae lakona.

Ma’katampakanna Puang Yesu umpa’peissanan kamaparrisanNa

26:1-5

Mark. 14:1-2; Luk. 22:1-2

26 1 Iatonna mangkamo Yesu unnupu’i tu mintu’ kada iato,
ma’kada pole’omi lako anak gurunNa Nakua:
2 Inang miissanmo kumua duang allopi
nalambi’i tu pa’gauran Pasa, anNa
disorong tu Anak rampan dilino, kumua
anNa dia’ta’.
3 Tonna iato sirampunmi tu mintu’
pangulu to minaa sia pekaamberan
dio banua pangra’tasan kara-karana
Tominaa Kapua, tu disanga Kayafas,
4 nasituru’imi la untangnga’ Yesu
natingkanNi, kumua napatei.
5 Apa nakua tu tau: Da ia ke allo kapua,
da nabu’tu tu la napomarukkana tau.

Puang Yesu nabolloi minna’ misa’ baine dio Betania

26:6-13

Mark. 14:3-9; Luk. 7:36-50; Yoh. 12:1-8

6 Iatonna dio Betania tu Yesu, dio
banuanna Simon masaki kadake,
7 saemi lako Kalena tu baine misa’,
sibaa tonde gori-gori nanii minna’
busarungngu’ masuli’ allinna, nabolloanni
langngan ulunna Yesu, tonna unno’ko’
kumande.
8 Iatonna tiroi anak gurunNa pada
bangngomi ara’na, sia nakua: Apara
patunna tu kamalaboan iato?
9 Belanna iatu minna’ ma’din dibalukan
masuli’, nadipa’kamasean lako to
mase-mase.
10 Apa iatonna tiroi Yesu tu iannato,
Nakuami ungkuanni tu tau: Ma’apari
ammi sussairi tu baine iatu? Anna
umpogau’ misa’ kameloan lako Kaleku.
11 Belanna iatu to mase-mase tontong
siakomi sisola, apa iate Aku te tae’
Kutontong misisolan.

12 Belanna iatu kanabolloianna minna' tu
Kaleku tinde baine butung to napogau' la
umpasakka'i tu kadipe-liangangKu.
13 Tonganna tongan Kukua mati': Umba-
umba nii lan te lino dinii umpa'peissanan
Kareba kaparannuan, la disa'bu'
duka tu penggauranna te baine, dinii
umpengkilalai.

Tangnga' kadakena Yudas

26:14-16

Mark. 14:10, 11; Luk. 22:3-6

14 Undinnato malemi misa' tu anak
gurunNa sangpulo dua, tu disanganna
Yudas Iskariot, lako mintu' pangulu to
minaa,
15 sia nakua: Apara la mibenna', ke
kupa'peturoanNi tu Yesu lako kalemi?
Natimbangammi salaka tallungpulo
batunna.
16 Randuk tonna iato nanii Yudas undaka'
attu melo la ussorongI lako tau iato mai.

Diona Pa’pasa, na Katumimburan bongi

26:17-30

Mark. 14:12-16; Luk. 22:7-23; Yoh. 13:21-26

17 Iatonna bunga’na tu allo kapua dinii
ungkande roti tang diragii, saemi lako
Yesu tu mai anak gurunNa, nakua:
Umbara tu Miporainna la kinii lao
umpasakkarangKomi tu kande Pa’pasa?
18 Nakuami Yesu: Laomokomi tama
kota umpellambi’i anu, ammi pokadanni
kumua: Nakua Guru: mandappi’mo
lampakKu; dadi lan banuammu la Kunii
ungkande Pa’pasa sola anak gurungKu.
19 Napogau’mi anak gurunNa susitu
Napepasanan Yesu lako, sia napasakka’
tu Pa’pasa.
20 Iatonna bongimo, unno’ko’mi tu Yesu
kumande sola tu anak gurunNa sangpulo
dua.
21 Marassanmo kumande, Nama’kada tu
Yesu Nakua: Tonganna tongan Kukua
lako kalemi kumua denkomi misa’ tu la
umpa’peturoanNa’.

22 Lendu’mi masussanna, anna randuk
pantan mekutana lako nakua: O Puang,
akuraka?
23 Mebalimi Yesu Nakua: Na tu to
Kusangbarasan unnoton limangKu rokko
pindan, iamoto tu la umpa’peturoanNa’.
24 Inang la maleNa tu Anak rampan
dilino, belanna mangkamo disura’ tu
iannato; apa upu’ allona tu tau iato,
tu umpa’peturoan Anak rampan dilino!
La’bi’pissan ia kenna tae’ nadidadian tu
tau iato.
25 Mebalimi Yudas tu la umpa’peturoanNi,
nakua: akuraka, Guru? Nakuami Yesu
ungkuanni: Susimo tu kadammu.
26 Iatonna marassanmo kumande,
Naalami Yesu tu roti Nasambayangi,
Namane untepu-tepui Nabenni anak
gurunNa sia Nakua: Alami, mikandei,
iamote tu batang kaleKu.
27 Namane unnangkaranni tu irusan,
Nama’kurre sumanga’ anNa tadoanni
anak gurunNa sia Nakua: Iru’imi sola
nasangkomi te irusan.
28 Belanna iamote tu raraKu, rara titanan
basse ba’ru, tu dipato’do belanna buda
tau, napotete kadipa’deian kasalan.

29 Apa Kukua mati’ kumua randuk te attu
iate tae’mo Kula unniru’ uai bua anggoro’
sae lako tairu’na sola, tu ba’runna lan
parentaNa Ambe’Ku.
30 Iatonna mangkamo umpopenani
pa’pudian, sunmi namale ma’palulako
buntu Zaitun.

Puang Yesu umpokada dolo peonganna Petrus

26:31-35

Mark. 14:27-31; Luk. 22:21-38; Yoh. 13:36-38

31 Nakuami Yesu ungkuanni: La
mo’dongkomi sola nasang tu diona
Aku te bongi iate, belanna den disura’
kumua: la Kubamba tu to manglaa, anna
sisaraksarak tu domba sangtun-tunan.
32 Apa undinna ke malimbangunMo’ sule,
la Kudoloikomi male lako Galilea.
33 Mebalimi Petrus sia nakua lako: Moi
namo’dong nasang tu mati’ tu diona
Puang, apa aku te tae’.
34 Nakuami Yesu ungkuanni: Tonganna
tongan Kukua mati’, kumua ia
bangsiamote bongi iate, tae’pa naunnoni
manuk, mupeonganniMo’ pentallun.

35 Nakuami Petrus lako: Moi angku
pada mate Puang, inang tae' kula
umpeonganni Puang. Susi duka kadanna
to tu mintu' anak gurunNa.

Puang Yesu lan pa'lak Getsemani

26:36-56

Mark. 14:32-50; Luk. 22:39-52; Yoh. 18:3-12

36 Iatonna mangkato saemi tu Yesu sola
tinde mai tau lako misa' pa'lak disanga
Getsemani. Nakuami lako anak gurunNa:
Unno'ko'mokomi indete, Kulaopa indetu
lako massambayang.
37 Nasolammi tu Petrus na iatu anakna
Zebedeus da'dua, randukmi Ia masussa
sia lendu' maparri'Na.
38 Nakuami Yesu lako tinde mai tau:
Lendu' masussanna penaangKu kari' la
mateMo' Kusa'ding; torromokomi indete
anta maroya sola.
39 Malemi sanglengko-lengko,
Namalinguntu' massambayang,
Nakua: O Ambe', ke ma'dinni amMi
lendokanni te irusan iate dio mai Kaleku;
apa iatu iannato tangia pa'poraiangKu
tongan, sangadinna pa'poraiamMi.

40 Sulemi lako anak gurunNa, Nakabu'tui
mamma'mo; Nakuami ungkuan Petrus:
E, tae' siamoraka mibelai maroya
sangte'te' duka Kusisolan?
41 Ma'penandakomi sia
massambayangkomi da naruakomi
peroso; tonganna la morai tu penaa, apa
langga' tu kale.
42 Male pole'omi massambayang tonna
ma'penduanna, Nakua: O Ambe', iake
tae'i nala tilendok dio mai Kaleku
te irusan iate, sangadinna inang la
Kuiru'ina, pa'poraiamMi tongan.
43 Iatonna sule pole'omo, mamma'omo
Nakarampoi, belanna maga'sak tu
matanna.
44 Napopa'elo'nami, Namale pole'o
massambayang tonna ma'pentallunna,
ia siao to kada iato Natole.
45 Namane sule lako anak gurunNa sia
Nakua ungkuanni: Mamma' bangmokomi
ammi pamondo ta'ka'mi; totemo
mandappi'mo attunna la disorong tu
Anak rampan dilino lako to kadake.
46 Millikmokomi, mimale mai talao; tiromi
tu to umpa'peturoanNa' mandappi'mo.
47 Marassan bangsia ma'kada-kada,
saemi tu Yudas, iamo misa' tu to

sangpulo dua, sia lendu’ budanna to
ma’pa’dang sia ma’tarasulu’ nasisolan,
tu to nasua pangulu to minaa sia
pekaamberan pa’tondokan.
48 Iatinde to umpa’peturoan Yesu
napokadan tanda tu tau, nakua: Minda-
minda tu kuudung, iamoto; tingkanmi
to.
49 Attu ia bangsiamoto nasae lako Yesu
sia nakua: SiriaKomi kamarampasan,
Guru! namane unnudungi.
50 Nakuami Yesu ungkuanni: E
sangmane, pogau’mi tu mutungkananna
sae. Napentireke’imi tau iate mai
napata’pai lima namane untingkanNi.
51 Denmi misa’ tu to nasisolan Yesu
tikambe limanna, nanonokki tu la’bo’na,
naba’tai tu kaunanna Tominaa Kapua
natantangi tu talinganna.
52 Nakuami Yesu ungkuanni: Banuai sule
tu la’bo’mu; belanna mintu’na tu to
umpopaningoan la’bo’, la mate nakande
la’bo’.
53 Musangaraka, tae’ Kuma’din
umpa-lakui langngan Ambe’Ku, anNa
pa’ka-maseanni lako Kaleku losong anna
sangpulo dua sa’bu malaeka’, moi na
totemo bangsiamote?

54 Iake susito, umbamo la dikua
ussundunni tu lanna Sura' Madatu tu
nakua, tae' nasalai tang dadi susito?
55 Tonna iato nakuami Yesu ungkuanni
tu to buda: Takuakomi to la urrukka'
pa'gora' ammi sun ma'la'bo' sia
ma'tarasulu' la untingkanNa'? Keallo-
keallo mangada'iNa' lan Banua
Kabusungan, anna tae'ra mitingkanNa'.
56 Apa mintu'na te dadi, kumua anna
sundun tu lanna sura'na mintu' nabi.
Sangmallaiammi tu anak gurunNa
ussitampei.

Puang Yesu dio olona Kayafas. Kapeongananna Petrus

26:57-75

Mark. 14:53-72; Luk. 22:54-71; Yoh. 18:14-27

57 Iatinde to untingkan Yesu, male
umbaaI lako Kayafas, Tominaa Kapua,
lako tu inan nanii sirampun mintu'
pandita Sukaran aluk sia pekaamberan
pa'tondokan.
58 Apa iatu Petrus undi unturu'
mambela bangI tu Yesu, sae lako to'
banuanna Tominaa Kapua, anna tama

unno'ko' sola mintu' kaunan la untiroi
ma'katampakanna.
59 Napatamammi kada pangulu-pangulu
to minaa sola mintu' Ada' tu Yesu,
kumua anna patei;
60 tae'mi lalan nakabu'tui, moi anna buda
sa'bi tang tongan. Apa undinna saemi
tau da'dua,
61 nakua: Iamora te tu to umpokadai
tu kada kumua: Ma'din Kurondonni tu
Banua Kabusungan, angKu bangunni lan
tallung allo.
62 Bendanmi tu Tominaa Kapua sia nakua
ungkuanNi: Tae'raka Mila mebali len?
Apara te nasa'biangKomi tau?
63 Apa ma'loko-loko bang tu Yesu.
Nakuami tu Tominaa Kapua ungkuanNi:
La kupopassumpaKomi ussa'bu' Puang
matontongan Mipokadangkanni ke
Kamumo Kristus, tu AnakNa Puang
Matua.
64 Nakuami Yesu lako: Susimo tu
kadammi. Apa Kukua mati', randuk te
totemo ammi kitai tu Anak rampan dilino
unno'ko' dio kananNa To umpoissan
angge maritik, sia sae lan gaun dao mai
langi'.

65 Usse'bu-se'bumi pakeanna tu Tominaa
Kapua sia nakua: Umpa'kada solangi
Puang Matua; apaopa gai'na lako kaleta
tu sa'bi? Totemo mirangimo tu kada
solangNa.
66 Tumbara tangnga'mi? Mebalimi tu tau,
nakua: Sipato'namo la mate.
67 Natittuduimi tu lindoNa, sia
natambusuk; sia den tu untappele'I,
68 sia nakua: Pa'nubuarangkanni, e
Kristus, mindara tu ungkambeikomi?
69 Iatu Petrus unno'ko dio salian, dio to'
banua kombongan kalua'na Ada'; saemi
lako kalena tu baine ruranan misa',
nakua: Iko dukapa tu sisola tu Yesu, to
Galilea.
70 Apa meongan dio tingayona mintu'
tau, nakua: Tae' aku kuissan tu
mupokadanna.
71 Iatonna sunmo lako to' babangan, den
pole'omi baine ruranan senga' ungkitai
sia nakua ungkuanni tu to indeto dio: Ia
dukapa te tau iate tu nasisolan Yesu, tu
to Nazaret.
72 Meongan pole'omi sia menggata
nakua: Tae' aku kutandai tu tau ia tu.
73 Sattu'-sattu' to saeomi lako Petrus tu
to bendan indeto dio sia nakua: Manassa

iko dukapa misa’ tu solana tu tau ia tu,
belanna kadammu umpa’petandangko.
74 Randukmi umpatamai karangan
makula’ kalena sia menggata nakua:
Tae’ aku kutandai tu tau ia tu. Ta’pa
unnonimi manuk tonna iato.
75 Tilanta’mi lan penaanna Petrus tu
kadanNa Yesu kumua: Tae’pa naunnoni
manuk, ammu peonganniMo’ pentallun.
Sunmi naunnade-ade tumangi’.

Lampakna Yudas

27:1-10

27 1 Iatonna masiangmo,
nakombongammi mintu’
pangulu to minaa sia pekaamberan
pa’tondokan tu diona Yesu, kumua anNa
dipatei.
2 Napungomi namale umbaaI, nasorongI
lako Pilatus, to maraya.
3 Iatonna tiroi Yudas tu mangka
umpa’peturoan Yesu, kumua
dipakannaimo ukungan, menassanmi,
napasulei tu salaka tallungpulo batunna
lako to minaa sia pekaamberan,
4 nakua: Madosana’, belanna ussorong
rarana to tang kasalan. Apa nakua tu

tau: Apara kami la kiissan? Iko iko rengnge'na.
5 Nasamboran nasangmi tu salaka tama Banua Kabusungan, namale, anna lao untoke' kalena.
6 Narurukmi pangulu to minaa tu salaka sia nakua: tae' nasipatu la dipatama patti doi' pa'kamasean te doi' iate, belanna alli rara.
7 Nasituru'imi umpangallianni sanginan padangna to tumampa kurin tu doi' iato, la dipopanglamunan to sae.
8 Iamoto anna disanga Padangrara tu padang iato sae lako te allo iate.
9 Tonna iato sundunmo tu napokadanna nabi Yeremia, nakua: Naalamo tu salaka tallungpulo batunna, tu allinna to dipasiangga' to Israel,
10 anna sorongi napamayaran alli padangna to tumampa kurin, susitu Napokada Puang lako kaleku.

Puang Yesu dio olona Pilatus

27:11-31

Mark. 15:2-5; Luk. 23:2, 3; Yoh. 18:29-38

11 Bendanmi tu Yesu dio olona to maraya, anna mekutana to maraya lako, sia

nakua: Kamumoraka tu Datunna to Yahudi? Nakuami Yesu: Susimo tu kadammi.
12 Iatonna parapa'i pangulu-pangulu to minaa sia pekaamberan moi misa' tae' duka Napebalii.
13 Nakuami Pilatus ungkuanNi: Tae'raka Mirangii ba'tu pira-piramo tu kara-kara nasa'bii tau diona Kamu?
14 Moi sangbuku kada tae' Napebalian lako, anna mangnga tongan tu to maraya.
15 Ianna allo kapua biasa tu to maraya umpatassuranni to buda tu to ditarungku misa', minda-minda tu naporai tau.
16 Apa iatonna iato, den misa' to ditarungku, to lele kadakena, disanga Barabas.
17 Iatonna sirampunmo tu to buda, ma'kadami tu Pilatus lako tu tau iato mai nakua: Mindara tu miporai kupatassurangkomi? Barabas raka ba'tu Yesu, tu disanga Kristus?
18 Belanna naissanmo, kumua kamabirisanna tu tau anna sorongI.
19 Iatonna unno'ko' tu Pilatus dao kadera nanii unno'ko' mangra'ta' kara-kara, mesuami tu bainena lako umpokadai

kumua: Da mipatumba-tumbai tu to malambu'; belanna ba'tu pempiranmo kutibuang-buangan te allo iate lan tindoku tu diona Ia.
20 Apa napatunduk pangulu to minaa sia pekaamberan tu to buda, kumua napalakui naia dipatassuranni tu Barabas, anna dipatei tu Yesu.
21 Mebalimi tu to maraya nakua ungkuanni tu tau: Umbannara miporai te tau da'dua kupatassurangkomi? Nakuami tu tau: Barabasmo.
22 Nakuami Pilatus lako tu tau: Iake susito, umba tu sipatu la kugauranNi tu Yesu disanga Kristus? Nakuami tu tau mintu': Sipatu Ia dia'ta'.
23 Apa nakua Pilatus: Kakadakean apara tu napogau'? Samandu-mandunnami tu tau metamba, nakua: Sipatu Ia dia'ta'!
24 Iatonna tiroi Pilatus kumua tae'mo gai'na tu kadanna, sangadi sakerangngan-rangnganna kamarekoan, naalami tu uai nabasei tu limanna dio tingayona to buda, nakua: Maserona' aku dio mai raraNa te to malambu': kamu rengnge'na!

25 Mebalimi tu mintu’ to buda, nakua:
Na kalekimora sola nasang sia tarukki
natirampanni tu raraNa.
26 Tonna iato napatassurammi tu
Barabas, apa iatu Yesu nabamba, sia
nasorong kumua anNa dia’ta’.
27 Mangkato nabaami surodadunna to
maraya tu Yesu tama pangra’tasan
kara-kara, anna pasirampun nasangi tu
mintu’ surodadu sangkaponan.
28 Nasabakkimi tu pakeanna Yesu,
napaluangi bayu lamba’ lango-lango.
29 Sia naampinniran sa’pi’ duri,
napasa’pi’i, napatangkei tekken tallang
tu lima kananNa; namalinguntu’ dio
tingayoNa untelle-telleI, nakua: Tabe’
datu to Yahudi!
30 Natittuduimi tau, sia naala tu tallang
nalonga’i tu ulunNa.
31 Iatonna mangka untelle-telleI,
nasabakkimi sule tu bayu lando,
napapasangi tu bayunNa siamo, namale
umbaaI, kumua Nadia’ta’.

KamateanNa Puang Yesu dao kayu pea’ta’

27:32-56

Mark. 15:20-41; Luk. 23:26, 33-49; Yoh. 19:16-30

32 Iatonna sun, sitammumi misa’ to
Kirene disanga Simon; naparukumi tu
tau iato umpassanni tu kayu pea’ta’Na
Yesu.
33 Iatonna rampo lako inan disanga
Golgota, battuananna Inan ma’kararo
ulu,
34 nabenmi Yesu tu uai anggoro’
dipasito’bo’ pa’du; iatonna lepa’i,
manokami unniru’i.
35 Tonna mangka unna’ta’i tu Yesu,
nasitaaimi tu pakeanNa nasire’tekki.
36 Naunno’ko’ indeto dio ungkampai.
37 Iatu kada diparapasanni disura’ dao to’
ulunNa nakua: Iamote tu Yesu, Datunna
to Yahudi.
38 Tonna iato dipasia’ta’ duka pa’gora’
da’dua, misa’ dio kananNa, na misa’ dio
kairinNa.
39 Na iatu mai to lendu’ indeto dio
nasilo’bo-lo’boi sia unniling-iling,

40 Nakua: ai’, Kamumo para’ tu
la urrondonni Banua Kabusungan
amMi bangunni sule lan tallung allo,
karimmanni kalenamoKomi Kalemi;
iake AnakNaKomi Puang Matua,
mengkalaoKomi dao mai tu kayu pea’ta’!
41 Susi duka tu to mintu’ pangulu to
minaa sia pandita Sukaran aluk sia
pekaamberan ussitelle-tellei, sia nakua:
42 Nakarimmannimo tu to senga’, anna
Kalena tang nabela ungkarimmanni. Ia
para’ Datunna to Israel, namengkalaomo
totemo dao mai kayu pea’ta, tamane
umpatonganNi.
43 Rannu lakomo Puang Matua, da’ito
na Puang Matua duka ungkarimmanNi
totemo, ke Naporai Puang Matua;
belanna nakua: AnaknaNa’ Puang Matua.
44 Susi dukato tu pa’gora’ nasisolan
dia’ta’ untelle-telleI.
45 Randukmi tonna te’te’ sangpulo
dua ma’tangnga allo malillin tu mintu’
padang sae lako te’te’ tallu makaroen.
46 Agi-agi te’te’ tallu Nametamba tu Yesu
umpemandui gamaranNa, Nakua: Eli,
Eli lama sabakhtani! battuananna: O
PuangKu, o PuangKu, ma’apari amMi
tampemoRa’.

47 Iatonna rangii ba’tu pira-pira to
bendan inde to dio, nakuami ma’kada:
untambaimo Elia te Tau te.
48 Tikarami ma’dondo tu tau misa’ unnala
lumu’ batu, napatamai sukka, napadioi
tallang, anna pairu’I.
49 Apa nakua tu to senga’: Da’ito, anta
tiroi: ba’tu la saei tu Elia ungkarim-
manni!
50 Metamba pole’omi tu Yesu
umpemandui gamaranNa, namane
ussorong PenaanNa.
51 Pakalan natipa’duamo tu kulambu lan
Banua Kabusungan, tempon dao mai sae
rokko; sia tiseno-seno tu padang; sia
iatu mai buntu batu silalla-lalla.
52 Sia iatu mai liang tibungka’, anna den
ba’tu pira-pira tu batang rabukna to
masallo’ malimbangun sule;
53 anna sun lan mai liangna; na iatonna
mangkamo kamalimbangunanNa Yesu,
tamami tondok maindan, nabuda tau
ungkitai.
54 Iatonna tiroi kamandang sia iatu
mai to nasisolan ungkampai Yesu tu
lino’ sia iatu mintu’ apa dadi, lendu’mi
mataku’na, nakua: Manassa AnakNa
Puang Matua te Tau iate.

55 Denmi ba’tu pira-pira baine inde to dio
untiro mambelai, iamotu mai to unturru’I
dio mai Galilea sia umparakai.
56 Ia siamo tu mai sia Maria Magdalena
sia Maria indo’na Yakobus sola Yusuf, sia
indo’na anakna Zebedeus.

KadipelianganNa Puang Yesu

27:57-66

Mark. 15:42-47; Luk. 23:50-55; Yoh. 19:38-42

57 Iatonna makaroen, saemi misa’ to
sugi’ disanga Yusuf, lu dio mai Arimatea;
ia dukamo misa’ anak gurunNa Yesu.
58 Laomi mennolo lako Pilatus umpalakui
tu batang rabukNa Yesu. Namesua
Pilatus umbenni.
59 Naalami Yusuf, nabalunni sampin kasa
me’lok sia bangla’.
60 Napatamai liang ba’runna, liang mane
mangka napa’; nalentenni tu batu kapua
misa’ lako to’ babana tu liang, namane
male.
61 Iatu Maria Magdalena sola tu Maria
senga’ dio unno’ko’ sipatu tu liang.
62 Iatonna masiangnato, tonna lendu’mo
tu allo dinii ma’pasakka’, sirampunmi

tu mintu' pangulu to minaa sia to Farisi
mennolo lako Pilatus,
63 nakua: Tabe' tuang, kikilalai kumua
nakua ma'kada tu iti' To ma'papusa tonna
tuopa: tallung allo Kumalimbangun sule.
64 Iamoto melo ke misuai tau ungkampai
tu liangNa sae lako allo ma'pentallunna,
da' nasae anak gurunNa umbokoI,
anna pokadai lako pa'tondokan kumua
malimbangun dio mai to' to mate;
satama-tamannami tu dipopusanna
undinna na iatu dolona.
65 Nakuami Pilatus lako tu tau:
Ma'dinkomi diben pa'ronda'; laomokomi
ungkampai tonganni.
66 Laomi nakampai tu liang, tonna
mangka unca'i, natundui mintu'
pa'ronda'.

Diona kamalimbangunanNa Puang Yesu, sia ma'katampakanna pepasanNa

28:1-20

Mark. 16:1-10; Luk. 24:1-10; Yoh. 20:1-18

28 1 Tonna lendu'mo tu allo
katorroan, mane tibaan masiang
tonna allo bunga'na lan minggu iato,

saemi Maria Magdalena sola Maria senga’ la untiroi tu liang.
2 Pakalan denmi lino’ kapua, belanna den malaeka’Na Puang mengkalao dao mai suruga, nasae ullentenni tu batu dio mai baba liang, anna unno’ko’ dao.
3 Iatu rupanna susi kila’, na iatu pakeanna mabussang susi bua uran.
4 Ma’parondomi tu pa’ronda’ belanna mataku’, naurunganni susi bangmo to mate ditiro.
5 Ma’kadami tu malaeka’ sia nakua lako tu baine; Da mimataku’, belanna kuissan kumua undaka’komi Yesu, tu dia’ta’.
6 Tae’ Ia Naindete, belanna malimbangunmo susitu kadanNa dolona. Maimokomi mitiroi tu NaninNa Puang.
7 Laomokomi madomi’ umpokadanni anak gurunNa, kumua malimbangunmo dio mai to’ to mate, sia la Nadoloikomi lako Galilea; diomo la minii untiroI; pengkilalai, kupokadammokomi tu iannato.
8 Tikarami tinde mai baine male untampei tu liang situang kamatakuran sia kaparannuan kapua, namale

ma’dondo-dondo la umpokadanni anak gurunNa Yesu.
9 Pakalan nasitammumo Yesu, sia Nakua:
Siriakomi kamarampasan! Saemi tinde
mai baine urraka’i tu lentekNa, sia tukku
umpennoloI.
10 Nakuami Yesu ungkuanni: Da
mimataku’! Laomokomi umpokadanni
sangsiulurangKu, anna lao lako Galilea,
nadio nanii untiroNa’.
11 Iatonna malemo memboko’, rampomi
tu mai pa’ronda’ tama tondok umpokadai
lako pangulu-pangulu to minaa tu mintu’
apa dadi.
12 Sirampunmi sola pekaamberan anna
ma’kombongan, nabenni doi’ salaka
buda tu surodadu ba’tu pira-pira,
13 sia nakua: La mikua umpokadai: Sae
bongi tu anak gurunNa tongki mamma’,
anna bokoI.
14 Ianna rangi to ma’parenta undinna tu
iannato, kiada’imira sia kipa’kadangkomi.
15 Naalami tu doi’, napogau’i susitu
diadaranni. Kaleleammi te kada iate lako
to Yahudi sae lako totemo te.
16 Malemi tinde to sangpulo misa
lako Galilea, lako misa’ tanete
napamanassamo Yesu lako tau iato mai.

17 Iatonna kitaI tu Yesu, tukkumi
umpennoloI; apa den duka tu tau bata,
18 Napentireke'imi Yesu, anNa ma'kada
lako tu tau, Nakua: Mintu'na kakuasan
disorongmo lako Kaleku, la dao suruga
la lan te lino.
19 Iamoto malemokomi mipopendadii
anak gurungKu tu mintu'na bangsa,
ammi dio'i tama sanganNa Ambe', sia
Anak na Penaa Masallo';
20 sia miada'i susitu mintu'na
Kupa'peannan lako kalemi; la
miissan kumua: Aku te la tontongNa'
ussisolangkomi sae lako katappuranna
lino.

MARKUS

Pengkaranganna Yohanes Pa’dio’

1:1-11

1 [1] Iamote tu tipamulanna Kareba
kaparannuan diona Yesu Kristus,
AnakNa Puang Matua.
[2] Susitu disura’ lan sura’na nabi Yesaya,
nakua:
Tiromi, ussuaNa’ pesuangKu
undoloangKo, tu la umpasakka’
lalanMu.
[3] Denmi gamaranna tau metamba-
tamba dio padang pangallaran,
nakua: Pasakka’mi tu batattaNa
Puang, ranteimi tu lalanNa.
[4] Saemi tu Yohanes Pa’dio’
umpa’peissananni dio padang
pangallaran tu kadidioran tanda
pengkatobaran, tu napotete kadipa’deian
kasalan.
[5] Sangsunammi tu mintu’ pa’tondokan
tana Yudea sia mintu’ pa’tondokan
Yerusalem male umpellambi’i,

naumpopedio’ kalena tu tau iato
mai nadio’i Yohanes diong salu Yordan
tonna unnaku kasalanna.
6 Iatu pakeanna Yohanes bulu unta sia
iatu salipi’ lan ayakna balulang anna iatu
kandena batik sia tallo’ merang pangala’.
7 Mangada’imi, nakua: Undinna na aku
la sae tu mandunna kuasa na aku, moi
ulang lapik lentekNa tae’ duka kusipatu
la tukku umbukai.
8 Kudio’mokomi uai, apa Ia la undio’komi
Penaa Masallo’.
9 Pakalan tonna iato saemi tu Yesu dio
mai Nazaret, tana Galilea, anna dio’I
Yohanes diong salu Yordan.
10 Iatonna kendekmo diong mai to’
uai, ta’pa Natiromi tu langi’ tibangnga
nasonglo’ tu PenaanNa Puang Matua lako
Kalena susi bu’ku’.
11 Anna sae tu gamara dao mai langi’,
Nakua: Ikomo tu Anak Pa’kaboro’Ku, dio
dukamo Kalemu nanii kasendeangKu.

Deata bulituk urroso Puang Yesu

1:12-13

Mat. 4:1-11; Luk. 4:1-13

12 Iatonna attu ia bangsiamoto
Napaseremi Penaa sun lako padang
pangallaran.
13 Patangpulo allona dio tu padang
pangallaran naroso deata bulituk
anNa sisola bang olo'-olo' masuru, sia
malaeka' ungkamayai.

PengkaranganNa Puang Yesu dio tana Galilea

1:14-45

Mat. 4:12-17; Luk. 4:14-15

14 Iatonna dipa'petarungkuammo tu
Yohanes, saemi Yesu lako tana Galilea
umpatiranda kareba kaparannuan lu dio
mai Puang Matua.
15 Nakua: Nalambi'mo attunna,
mengkareke'mo tu ParentaNa Puang
Matua. Mengkatoba'komi sia patonganni
tu Kareba kaparannuan.
16 IatonNa sumalong-malong dio randan
tasik Galilea, Nakitami tu Simon na

Andreas, siulu'na Simon, marassan
umbuang dalla' diong tasik, belanna tau
iato pa'dalla'.
17 Nakuami Yesu lako: Malekomi mai
urrundu'Na', angKu popendadikomi
pa'dalla' tau.
18 Ta'pa natampemi tu dalla'na tinde tau
naundi urrundu'I.
19 Iatonna male dio mai tu Yesu tae'pa
nasangapa mambelanna, Nakitami
tu Yakobus, anakna Zebedeus sola
Yohanes, siulu'na, unno'ko' lan lopi
ussula'i dalla'na.
20 Ta'pa Natambaimi, anna untampe
Zebedeus, ambe'na lan lopi sola to
sumaro namale urrundu' Yesu.
21 Malemi tama Kapernaum, na iatonna
allo katorroan, ta'pa malemi tu Yesu
tama banua pa'kombongan sia unnada'i
tau.
22 Lendu'mi tirambanna tu tau mintu'
diona pangadaranNa, belanna susi misa'
to paa unnada'i tu tau, senga' bang na
iatu mai pandita Sura'.
23 Sirupang tonna attu iato denmi lan
banua pa'kombongan tu tau misa'
nataba deata masussuk, namelalla-lalla,

24 nakua: E, Yesu to Nazaret, la siapariki'!
La saeKomi ussanggangikan. Kutandai
siaKomi, kumua mindaraKomi te, iamora
To Sallo' lu dio mai Puang Matua.
25 Nasarabaimi Yesu, Nakua: Ma'loko-
lokoko sia tassu'ko lan mai tau
iate!
26 Napaganggang tonganmi deata
masussuk tu tau iato, bassa'mi
kumarrak-marrak natassu' lan mai
kalena.
27 Tiramban nasangmi tu tau,
naurunganni sikutana len, nakua:
Aa, apamo ia te? Pangadaran ba'ruomo
sia paa tongan! Belanna moi mintu'
deata masussuk Naparenta anna turu'i
tu parentaNa.
28 Ta'pa tiseno-senomi karebanna tu
diona Yesu dio mintu' lili'na Galilea.
29 Ta'pa sunmi tinde tau lan mai banua
pa'kombongan, namale tama banuanna
Simon na Andreas sisola Yakobus na
Yohanes.
30 Mamma' bangmi tu matusanna baine
Simon dio lumalla', ta'pa napokadammi
Yesu.

31 Saemi Yesu untoei, Nabangunanni,
napa'de tu lalla'na anna ia tinde baine
umparakai.
32 Iatonna makaroenmo tonna lambun
allo, nasolammi tau lako tu mintu' to
nasanta' saki sia to natamai deata
masussuk.
33 Sang sirampunammi tu mintu'
pa'tondokan dio to' ba'ba.
34 Budami tau Napamaleke tu nasanta'
ma'rupa-rupa saki sia buda deata
masussuk Narambai, natae' Natangga'i
tu deata masussuk ma'kada-kada
belanna natandai deata masussuk tu
Yesu.
35 Iatonna dannari malillin bangsiapa,
millikmi Nasun male lako to' kasalanna
nadio Nanii massambayang.
36 Undimi tu Simon sola mintu' to nasolan
urrundu'I.
37 Iatonna kabu'tuimi, nakuami tinde tau
lako: Mintu' tu tau undaka'Komi.
38 Ma'kadami Yesu lako: Maikomi talulako
inan senga', indete dio lu tondok-tondok
mandappi', angKu mangada'i duka dio,
belanna iamo patunna to angKu sun.

39 Nasae mangada'i lan lu mintu' banua
pa'kombonganna tau ullelei mintu' tana
Galilea sia urrambai deata masussuk.
40 Saemi lako Yesu tu misa' to
golenan malaku sia malinguntu' dio
oloNa, nakua: Iake Miporai, manassa
kuasaKomi umpamalekena'.
41 Maturu-turumi, Nasoronganni tu
limanNa, Nakaka'i sia Nakua lako:
Kuporai la malekemoko!
42 Ta'pa pa'de bangsiami tu golen dio
kalena, anna maleke.
43 Iatonna mangkamo umpakare'na-
re'na tonganni, ta'pa Napasassa'-
sassa'mi la male,
44 sia Nakua lako: Kanandai tonganni, da
mupokada lenni moi lako misa' duka tau,
sangadinna malemoko umpa'pekitanan
kalemu lako to minaa sia pemalaranni tu
pemala' belanna kamalekeammu, susito
napa'peannan Musa, tu la mendadi tanda
lako tu tau.
45 Apa sun tinde tau, naranduk
umpatiseno-seno lu lako lu dioi mai tu
karebanNa sia umpalelei tu iannato,
naurunganni tae'mo nama'din tu Yesu
umpa'pepayanan Kalena tama tondok
sangadinna dio bang Ia salian dio lu to'

kasalanna. Nasae tu tau lako Kalena pantan tama bang sae.

Kadipamaloloanna misa' to kupi'

2:1-12

Mat. 9:1-8; Luk. 5:17-26

2 1 Ba'tu pirang-pirang allo undinna to, male pole'omi tu Yesu tama Kapernaum, nalele karebanNa kumua, lan sia banua.
2 Budami tau sirampun, naurunganni tae'mo inan, moi dio to' ba'ba, Napokadai tu kadanNa Puang Matua lako tau iato mai.
3 Saemi tau umbaai lako oloNa tu to kupi' misa', nabulle tau a'pa'.
4 Apa belanna tae' nabelai urreke' Yesu tu belanna to buda, narondonnimi tu papa sipatunna naninNa; iatonna mangkamo umbungka'i, narorro'mi rokko to ampa' nanii tinde to kupi' mamma'.
5 Iatonna tiromi Yesu tu kapatongananna tinde tau, Nakuami lako to kupi': E anakku! dipa'deimo tu kasalammu.
6 Den dukami ba'tu pira-pira tu pandita Sura' unno'ko' dio tu ma'tangnga'-tangnga' lan penaanna kumua:

7 Apara patunna nama'kada susirato te
tau iate? Ma'kada solang Ia! mindara
ma'din umpa'dei kasalan, sangadinna
Misa'ri ia, Ia manna tu Puang Matua.
8 Ta'pa Natandai bangsiami Yesu
lan penaanNa kumua ma'tangnga'-
tangnga' susito tu tau iato mai lan
ba'tangna, Nakuami lako: Ma'apari
mima'tangnga'-tangnga' mangea buni
lan penaammi?
9 Umbannara maraa: dikuaraka lako te to
kupi': Dipa'deimo tu kasalammu, ba'tu
dikuaraka: Millikmoko, alai tu ampa'mu,
muma'lingka?
10 Apa sangapaoi ammi issanni kumua
kuasa tu Anak rampan dilino umpa'dei
kasalan lan te lino –, Nakuami lako tinde
to kupi':
11 Iko te Kukuangko: millikko, alai tu
ampa'mu, musule lako banuammu!
12 Ta'pa millik bangsiami, naalai tu
ampa'na, namale lako salian dio
tingayona mintu' tau, anna tiramban
nasang tu tau sia umpangke' Puang
Matua, nakua:
Aa, tae' bangpa kibelai untiroi tu susinna
te!

Puang Yesu untambai Lewi undi urrundu'I

2:13-17

Mat. 9:9-13; Luk. 5:27-32

13 Sun pole'omi tu Yesu urrundunan
randan tasik, na sae lako Kalena tu to
buda, Naada'i.
14 Iatonna lendu' indeto dio, Nakitami
tu Lewi, anakna Alfeus, unno'ko' dio to'
passiman, Nakuami lako:
Undiko urrundu'Na'. Ke'de'mi naundi
urrundu'I.
15 Iatonna unno'ko' kumande lan
banuanna nabuda passima sia to kadake
gau'na Nasolan Yesu unno'ko' kumande
sola anak gurunNa, belanna budamo tau
undi urrundu'I.
16 Iatonna kitami pandita Sura' sia to
Farisi tu Yesu kumande sola passima sia
to kadake gau'na, nakuami lako anak
gurunNa: Kumanderaka Ia sia mangiru'
sisola passima sia to kadake gau'na?
17 Iatonna rangii Yesu te kada iate,
Nakuami lako tu tau: Tae' naanga'i to
maleke tu to ma'dampi, sangadinna to

masakiri. Tae’ra Kusae la untambai to malambu’, sangadinna to kasalan.

Kapa’puasan

2:18-22

Mat. 9:14-17; Luk. 5:33-38

18 Iatu anak gurunNa Yohanes sia to Farisi matangngamo ma’puasa; saemi tu tau nakuami lako Yesu: Ma’apai anna ma’puasa ia tu anak gurunna Yohanes sia to Farisi, anna tae’ Kamu tu anak gurumMi?
19 Nakuami Yesu lako tau iato mai: Ma’dinraka tu to pasolan ma’puasa ke sisolapi tu to la diparampo? Iake sisolapi tu to la diparampo, tae’ nama’din ma’puasa.
20 Apa la sae tu allona, to ke dialami dio mai kalena tu to diparampo, iamo pole’ to namane ma’puasa.
21 Tae’ ia tau misa’ umpa’tampiran sampin ba’ru sangserek lako pakean malusa, belanna inang la naserek pissan sampin ba’ru dipa’tampiran tu malusanna, anna sakalua’-lua’na pissan tu serekna.

22 Sia tae’ ia tau misa’ duka umpatama
uai anggoro’ ba’ru tama kiriba’ malusa,
belanna inang la napopema’tu anggoro’
ba’ru tu kiriba’ anna tibollo tu uai
anggoro’ sia sanggang tu kiriba’.
Sangadinna iatu uai anggoro’ ba’ru
sipatu ia dipatama kiriba’ ba’ru.

Anak gurunNa Puang Yesu ungkalette’ gandung lan allo katorroan

2:23-28

Mat. 12:1-8; Luk. 6:1-5

23 Den pissan lan allo katorroan Namale
tu Yesu ullendu’i to’ pa’lak gandung,
anna ungkalette’ lolanan gandung tu
anak gurunNa.
24 Nakuami to Farisi lako Yesu: Kitami,
ma’apari tu mati’ tau napogau’i lan allo
katorroan tu tang dipogau’na.
25 Nakuami lako tinde tau: Tae’paraka
mibasa lenni tu apa napogau’ Daud
tonna kapu’duran sia tangdia’ sola tu to
nasiban?
26 Matumbari natama banuanNa Puang
Matua tonna Abyatar Tominaa Kapua
anna kandei tu roti dipennoloan, tu

pemali ungkandei sangadinna to minaa
manna ia, sia naben duka tu to nasiban?
27 Sia Nakua lako tinde tau: Iatu allo
katorroan dipaden belanna tolino, tangia
tolino den belanna allo katorroan.
28 Iamoto iatu Anak rampan dilino
Puangna duka allo katorroan.

Puang Yesu umpamatoto' misa' to kope limanna sangbali

3:1-6

Mat. 12:9-14; Luk. 6:6-11

3 1 Male pole'omi tama banua
pa'kombongan tu Yesu, denmi dio,
misa' to kope limanna sangbali;
2 napenniroi bangmi tau, kumua ba'tu
la Napamatoto'i tinde tau lan allo
katorroan, anna nii umpasalaI.
3 Nakuami Yesu lako tu to kope limanna
sangbali:
Ke'de'ko lan tangnga-tangnga.
4 Nakuami lako tu tau: Sipaturaka
lan allo katorroan, umpogau' melona
ba'tu umpogau'raka kadakena,
ungkarimmanniraka tau ba'tu
umpateiraka tau? Apa ma'loko-loko bang
tinde tau.

5 Mentiro tikumi tu Yesu lako tau iato mai
situang kasengkeanNa sia Napomasussa
tu kamakarrasanna penaanna tu tau,
Nakuami lako tu to kope limanna:
Angka'i tu limammu! Naangka'mi
namatoto' tu limanna.
6 Ta'pa sunmi tu to Farisi nalao sipakulu-
kulu to Herodiani diona Yesu, umba la
nakua umpatei.

Buda to nataba deata masussuk Napamatana Puang Yesu

3:7-12

Mat. 12:15-16; Luk. 6:17-19

7 Messarakmi tu Yesu sola anak gurunNa
ma'palulako to' tasik; na lendu' budanna
tau undi urrundu'I, to dio mai Galilea;
8 sia dio duka mai Yudea sia dio mai
Yerusalem sia dio mai Idumea sia dio
mai lamban lianna salu Yordan sia dio
mai lili'na Tirus na Sidon lendu' budanna
tau sae lako Kalena, tonna rangii tu
mintu' penggauran memangnganNa.
9 Nasuami Yesu tu anak gurunNa kumua
la dio bang tu lopi bitti' nasikandappiran,
belanna kabudanna tau, da nasisi'pinni
tau.

10 Belanna budamo tau Napamaleke,
naurunganni padami tau narua saki
padami sae umpessuangan kalena lako,
la morai ungkaka' bangI.
11 Mintu'na duka deata masussuk, tonna
kitaI tu Yesu, lumbangmi rokko to'
tingayoNa namelalla-lalla, nakua:
Kamumo tu AnakNa Puang Matua.
12 Lendu'mi Napakare'na-re'nanNa
kumua, da napalelei.

Puang Yesu unnangka' anak gurunNa sangpulo dua

3:13-19

Mat. 10:1-4; Luk. 6:12-16

13 Kendekmi langngan misa' tanete,
Natambai minda-minda tu Naporai,
nasae tu tau lako Kalena.
14 Naangka'mi tu tau sangpulo dua,
kumua anNa sisolanni sia kumua anNa
suai lao unnada'i tau,
15 sia la unnampui kuasa urrambai deata
masussuk.
16 Iatu Simon Nagantimi Petrus,
17 sia Yakobus, anakna Zebedeus sia
Yohanes siulu'na Yakobus anNa gantii

Boanerges tu tau iato, battuananna anak guntu'.
18 Sia Andreas sia Filipus sia Bartolomeus
sia Matius sia Tomas sia Yakobus, anakna
Alfeus sia Tadeus sia Simon to Kanani,
19 sia Yudas Iskariot, tu mangka
umpa'peturoan Yesu.

Diona to Farisi umpa'kada solangi Penaa Masallo'

3:20-30

Mat. 12:24-32; Luk. 11:15-22, 12:10

20 Malemi Yesu tama misa' banua: nasae
pole'o sirampun tu to buda, naurunganni
tae' palambi'Na kumande.
21 Iatonna rangimi sangdadianNa tu
iannato, sunmi la unnalai, belanna
nakua: katama-taman.
22 Nakuami tu pandita Sura' tu saemo
dio mai Yerusalem: Narondong Beelzebul
sia pa'tunduanna pangulunna deata
masussuk anNa rambai tu mintu' deata.
23 Natambaimi Yesu tinde tau, Nama'kada
lako umpokadanni pa'pasusian: Umba la
nakua tu deata bulituk urrambai deata
bulituk?

24 Iake denni misa’ parenta usseru-seru
kalena, tae’ nama’din bendan tu parenta
iato;
25 sia iake ia kalena sisala-sala tu to
sangdapo’, tae’ namanda’ tu to lan
tananan dapo’ iato.
26 Sia iake ia kalena ke’de’ siea sia
sisarangnga’ tu deata bulituk, tae’
nama’din bendan, sangadinna ia
bangsiamo katampakanna to.
27 Apa tae’ misa’ duka tau ma’din tama
banuanna to mawatang la urrampai tu
iananna, sangadi ke napungopi dolo
tu to mawatang iato, namane ma’din
umpangrampai tu banuanna.
28 Tonganna, Kukua lako kalemi:
mintu’na rupa kasalan dio tarukna Adam
la dipa’dei, ten dukato tu mintu’ rupa
kada solang tu napa’kada solangan.
29 Apa minda-minda umpa’kada solangi
Penaa Masallo’ tae’ naappa’ kadipa’deian
kasalan sae lakona, sangadinna tontong
bang tu kasalanna.
30 Susimoto tu kadanNa Yesu, belanna
nakua tu mai tau: Narondong deata
masussuk.

Mindara tu indo'Na sia siulu'Na Puang Yesu?

3:31-35

Mat. 12:46-50; Luk. 8:19-21

31 Saemi tu indo'Na sia siulu'Na, ke'de' dio salian sia ussua tau untambai.
32 Unno'ko'mo tu to buda untalimbungi, denmi tau ma'kada lako: Tiromi, indo'Mi sia siulu'Mi dio salian undaka'Komi!
33 Mebalimi lako tau iato mai, Nakua: Mindara tu indo'Ku, sia mindara tu mai siulu'Ku?
34 Mentiro tikumi lako tu mintu' tau unno'ko' untalimbungi sia Nakua: Kitami, iari indo'Ku sia siulu'Ku te mai!
35 Belanna minda-minda tu umpogau' pa'poraianNa Puang Matua iamoto tu siulu'Ku muane sia anak darangKu sia indo'Ku.

Pa’pasusian diona misa’ to mangambo’

4:1-20

Mat. 13:1-23; Luk. 8:4-15

4 1 Naparanduk pole’omi Yesu
mangada’i dio randan tasik; lendu’mi
budanna tau sirampun lako Kalena,
naurunganni kendek langngan misa’
lopi Naunno’ko lan tasik, na dao
karangkeanna tu mintu’ to buda rengke’
lako tasik.
2 Budami peada’Na lako tu tau lan
ma’rupa-rupa pa’pasusian sia Nakua
lako tau iato lan pangadaranNa:
3 Perangiimi sola nasangkomi! Den misa’
to mangambo’ sun la unnambo’ banne.
4 Iatonna marassanmo mangambo’
denmi pira ta’pa rokko biring lalan,
saemi manuk-manuk napura ungkandei.
5 Den duka pira ta’pa rokko to’ batu-
batu, tae’ nabuda litak dio, nata’pa tuo,
belanna tae’ namandalan litakna.
6 Apa iatonna kendekmo allo, naalami allo
namalayu, belanna tae’ namennuaka’.

7 Den duka pira ta’pa tama tangnga to’
duri, napada tuo duri nataloi tu banne,
naurunganni tang membua.
8 Sia den pira ta’pa rokko to’ padang
lunak, namembua na malapu’ sia
samemba’ka’-ba’ka’na tu buanna,
den manglokkon pentallungpulo, den
pennannanpulona sia den pessaratu’.
9 Nakuami Yesu: Minda-minda tu
ketalinga la ma’perangi, nama’perangi.
10 Iatonna misa-misa tu Yesu,
napekutanammi to Nasisolan anna
iamotu anak gurunNa sangpulo dua tu
diona pa’pasusian iato.
11 Nakuami lako tu tau: Iatu kamu
dibenkomi pa’kamasean unnissanni tu
rasia diona ParentanNa Puang Matua,
apa mintu’na tu to salian dipatiayoan
manna lan pa’pasusian, kumua
12 anna kitai matanna, apa tae’
nakanassai,
sia narangi talinganna, apa tae’
naissanni,
kumua da’anna ba’tumba pissan
namengkatoba’
anna dipa’dei kasalanna.
13 Nakuami lako: Tae’raka miissanni
battuananna te pa’pasusian iate,

naumbara mikua unnissanni tu mintu’ pa’pasusian?
14 Iatu to mangambo’ iamotu to unnambo’i tu kada.
15 Inde sia tu lu rokkona biring lalan, tu nanii tu kada iate diambo’, ke narangii nata’pa sae deata bulituk unnalai tu kada diambo’ tama penaanna.
16 Ten dukato tu tiambo’na dio to’ batu-batu; ke narangii to kada iato nata’pa untarimai sia parannu penaanna.
17 Apa tae’ namennuaka’ lan penaanna, sangadinna to mandalle’ penaanna; na ianna sae peroso ba’tu pa’pakario-rio tu diona kada iato, ta’pa napamo’dongmi tu penaanna.
18 Senga’ pole’o tu tiambo’na tama tangnga to’ duri, iamotu to mangka urrangii tu kada iato,
19 anna tama penaanna tu mintu’ sara’ lan te lino sola pea’panna kasugiran sia kamoraian lako ma’rupa-rupa apa senga’ anna taloi tu kada iato, naurunganni tang membua.
20 Apa inde sia tu tiambo’na rokko to’ padang lunak, iamotu to urrangii tu kada iato sia umpalan ara’i namembua, den

tu manglokkon pentallungpulo, den tu pennannanpulona, den tu pessaratu'.

Peada' lako to la umpa'peissanan kareba kaparannuan

4:21-25

Luk. 8:16-18

21 Nakuami Yesu lako tu tau: Denraka tau
sae umbaa dama', anna padiongngi lu
baka, ba'tu diong sulluk kamammaran?
Tae'raka anna padaoi tongkonan dama'?
22 Belanna moi misa' duka tae' tu
membuninna, sangadinna la dipasombo
sia moi misa' duka tae' tu tang paanna,
sangadinna la paan.
23 Iake den tau ketalinga la
napopa'perangi, nama'perangi.
24 Nakuami lako tau iato mai: Palan
penaai tu apa mirangi. Iatu sukaran
mipassukaran tau, ia dukamo la
dipassukarangkomi sia la dirangnganni
pole'pa lako kalemi.
25 Belanna minda-minda tu den dio, la
diben dukapa lako, na iatu to tae' dio, la
dialai pissan dio mai moi iatu dionamo
kalena.

Pa’pasusian diona banne tuo kalena keallo kebongi

4:26-29

26 Nakua pole’omi: Tenmo to tu ParentaNa Puang Matua, susi misa’ to unnambo’ banne rokko padang,
27 namamma’ sia millik kebongi keallo, anna kendek tu banne sia lobo’, apa tae’ naissanni umbara nakua lobo’na.
28 Iatu padang umpakendek kalena burana, dolo tu batangna namane bulinna, na undinna lise’ gandung malappuk dio bulinna.
29 Ianna matasakmo tu buanna, umpopebaami piso sae’, belanna nalambi’mo kadialaianna.

Pa’pasusian diona lise’ sawi

4:30-34

Mat. 13:31-34; Luk. 13:18-19

30 Nakuami: Umbara la takua unnalanni panganderan tu ParentaNa Puang Matua ba’tu pa’pasusian apara la tanii umpamanassai?

31 Susito lise’ sawi sanglise’; iake
diambo’i rokko padang iamo bitti’na na
iatu mintu’ lise’ diong padang;
32 apa iake mangkami diambo’, tuomi
losong kapuanna na mintu’na utan,
umpasun tangke sikapuana, nama’din
nanii manuk-manuk dao mai langi’
mentiongan lan to’ daun makampunna.
33 Budami pa’pasusian susite nanii
umpokadai tu kada iato lako tau, tu
sitinaanna la nanii unnissanni.
34 Tae’ Nama’ulelean lako tau iato
mai, ke tang pa’pasusian, apa ianna
anak gurunNa manna Nasisolan,
Nabattuananni lako tu mintu’nato.

Puang Yesu umparadan angin bara’ lan tasik

4:35-41

Mat. 8:18, 23-27; Luk. 8:22-25

35 Ia bangsiato allo iato tonna makaroen
Nakuami Yesu lako tu tau: Malekomi mai
talamban lian.
36 Iatonna suami male tu to buda,
nabaami anak gurunNa tu Yesu, belanna
lanmo lembang sia den pole’pa lembang
senga’ Nasisolan.

37 Pakalan saemi angin bara’ kapua,
naleanni bombang tu lembang,
nasidi’mora naponno uai.
38 Namamma’ bang Ia dio pollo’ lembang
dao allonan, natundannI nakua: O, Guru!
tae’raka Mikaselanganni te la sabu’ki’?
39 Millikmi Nata’tanni tu angin sia Nakua
ungkuanni tu tasik: Rapa’ko, radanko!
Radanmi tu angin, narapa’ bang.
40 Nakuami lako: Ma’apai kamu
mimataku’ bang susito? Tae’paraka
mikatonganni?
41 Lendu’mi mataku’na, napantan
sipa’kada-kada nakua: Mindaraka Ia te
Tau te, na moi angin sia tasik unturu’
dukai tu parentaNa.

Kadipamalekeanna misa’ to nataba deata masussuk dio Gerasa

5:1-21

Mat. 8:28-34; Luk. 8:26-40

5 1 Rampomi lako lamban lianna tasik
lako padang to Gerasa.
2 Iatonna mengkalaomo tu Yesu dao
mai lembang simpolo napessitammuimi
misa’ tau lu dio mai to’ liang to natamai
deata masussuk.

3 Torro dio bang ia lu to’ liangna tau na
moi misa’ tau tae’ umbelai umpungoi,
moi dirante tae’ duka.
4 Belanna pembudamo disangkala sia
dirante, apa naka’tu-ka’tu tu rante sia
narebong-rebong tu sangkala, na moi
misa’ tau tae’ duka la ussau’i.
5 Tontong bang keallo kebongi dio lu to’
liang sia dao lu tanete melalla-lalla sia
untumbui batu kalena.
6 Apa iatonna tiro mambelami tu Yesu,
ma’dondo-dondomi sae tukku, mennolo,
7 sia mukkun melalla-lalla umpemandui
gamaranna nakua: La siapariki’, e
Yesu, Anakna Puang Patodoranna!
Massumpana’ ussa’bu’ sanganNa Puang
Matua umpalakui lako Kalemi da’ amMi
pakario-riona’.
8 Belanna Nakuamo Yesu lako: E deata
masussuk, mallaiko lan mai tau iate.
9 Nakutanaimi Nakua: Minda sangammu?
Nakuami mebali: Iatu sangangku Legiun
(Sakotik), belanna budakanni.
10 Mengkamoya-moya tonganmi lako
Yesu, kumua da Nasuai sun lan mai
tondok iato.
11 Denmi dio tu bai dao tanete
sangtuntunan undaka’ kande.

12 Napalakumi deata masussuk nakua:
Suakanni lako to mintu’ bai dao, na ia
kinii tama.
13 Naelorammi. Sangsunammi tu mintu’
deata masussuk anna tamai tu bai
sangtuntunan, na sipettu’mu’-tu’muran
tinde bai sangtuntunan dao mai aya’
mi’lan rokko tasik, agi-agi duangsa’bu,
anna mate malammu’ diong tasik.
14 Sipa’dondo-dondoammi mallai tu to
mangkambi’na, napa’peissananni tu
iannato lan lu kota sia dio lu kampong.
Sangsunammi tu tau lao untiroi tu apa
mangka dadi.
15 Sangsaeammi lako Yesu sia nakita tu
to nataba deata masussuk unno’ko’mo
ma’tamangkalemo sia matanamo, ia
bangsiamo tu to nataba sakotik; saemi
kamatakuranna tu tau.
16 Napa’peissanammi to untiroi tu
iannato lako tau diona tinde to natamai
deata masussuk, sia ia duka tu diona
bai.
17 Randukmi tinde tau umpalakui lako
Yesu kumua anna soro’ lan mai lili’na
tondokna.
18 Iatonna kendek pole’mo langngan
lembang, napalakumi tinde to mangka

natamai deata masussuk lako kumua
anna sikaloli' Yesu.
19 Apa tae' Natangga'i tinde tau,
sangadinna Nakua lako: Malemoko
ria sule lako banuammu lako
sangdadiammu, mupa'peissananni
tumba kapuana tu apa Napogau' Puang
lako kalemu sia tumba Nakamaseimmu.
20 Malemi, naparandukki
umpa'peissananni dio tondok Dekapolis,
kumua tumba kapuana tu apa mangka
Napogau' Yesu lako kalena, anna
mangnga nasang tu tau.
21 Tonna malemo sule tu Yesu
ma'lembang lian, saemi tau buda
sirampun untikui, tonna dio to' randan
tasik.

Anakna baine Yairus dipatuo sule na kadipamalekeanna baine naala saki tang dampi-dampian

5:22-43

Mat. 9:18-26; Luk. 8:41-56

22 Saemi misa' kapala banua
pa'kombongan, disanga Yairus, tonna
tiromi tu Yesu tukkumi malinguntu'
rokko to' lentekNa,

23 sia mengkamoya-moya tongan lako
nakua: Iatu anak bitti'ku tu baine la
mate mannamo, maipoKomi dikka'
Miremme'i limamMi anna maleke sia tuo.
24 Malemi sola, nabuda tau undi urrundu'I
sia ussisi'pinni.
25 Denmi misa' baine nakasunni nenne'
bang rara, sangpulo duamo taunna.
26 Budamo to ma'dampi nanii umperasai
buda kamaparrisan, ia dukamo
umpepurai mintu' apanna to, tang den
lenni gai'na, sangadinna samasai-sainna
samandu-mandunna tu sakinna.
27 Inang mangkamo narangi tu diona
Yesu, namale tama to' to buda tama lu
dio mai boko', nakaka'i tu sambu'Na,
28 belanna nakua: Moi anna pakeanNa
manna kukaka', manassa malekena'.
29 Ta'pa radanmi tu rarana sia nasa'ding
lan kalena kumua mondomo tu sakinna.
30 Ta'pa Nasa'dingmi Yesu lan Kalena
tu kamatotoran iato sun lan mai,
namessaile lan tangngana to buda,
Nakua: Mindara ungkaka' pakeangKu?
31 Nakuami tu anak gurunNa lako: Mitiro
sia te to buda ussisi'pinniKomi, Mikuami:
mindara ungkaka'Na'?

32 Mentiro tikumi lao tu Yesu, la untiroi
tu baine umpogau'i tu iannato.
33 Mataku'mi tinde baine sia ma'parondo,
belanna naissan tu apa mangka dadi
lako kalena nasae tukku malinguntu'
dio oloNa sia umpokada tonganni tu
mintu'nato.
34 Nakuami Yesu lako: E anakKu!
pa'patonganmumo umpatuoko; male
marampa'moko sia malekemoko dio mai
sakimmu.
35 Marassanmo ma'kada-kada, saemi
tau dio mai banuanna kapala banua
pa'kombongan, nakua: Ru'du'mo tu
anakmi; apapa bua'na mira'ta'i tu Guru?
36 Apa tae' Napalan ara'i Yesu tu kada
iato, Nakuami lako kapala banua
pa'kombongan: Da mimataku', patongan
bangmi.
37 Tae' bangmi Natangga'i tu tau misa'
duka undi urrundu'I sangadinna Petrus
na Yakobus na Yohanes, siulu'na
Yakobus.
38 Rampomi lako banuanna kapala
pa'kombongan, Natiroi Yesu tu tau
mamak siurrukan tongan sia umbating.
39 Iatonna tamamo, Nakuami lako tau
iato mai: Ma'apai ammi mamak sia

siurrukan? Tae’ ia namate te pia te, sangadinna mamma’ri.
40 Napetaaimi tau. Apa iatonna popallai nasangmi tu tau rokko padang, Nasolammi tu ambe’na sia indo’na tinde pia sia iatu to Nasisolan Namale tama to’ inanna tinde pia.
41 Natoemi tu limanna tinde pia sia Nakua lako: Talita kumi! ke dipallemba’i battuananna: E Lai’, Kukua mati’: malimbangunko!
42 Ta’pa malimbangunmi tinde pia nama’lingka belanna sangpulo duamo taunna dadinna. Ta’pa tibaliang nasangmi ara’na tu tau, lendu’ tirambanna.
43 Lendu’mi Napakare’na-re’nanna Yesu, kumua da’ nakaissanan tu iannato lako misa’ duka tau, sia mesua umbenni kande tinde pia.

Puang Yesu rampo dio Nazaret

6:1-6a

Mat. 13:53-58; Luk. 4:15-30

6 1 Malemi tu Yesu dio mai, Narampo lako tondok Nanii lobo’; na iatu anak gurunNa undi urrundu’I.

2 Iatonna allo katorroammo
Naparandukmi mangada’i lan banua
pa’kombongan; mangnga nasangmi tu
mintu’ to buda tonna rangi sia nakua:
Umbara Nanii unnalai te tau iate tu
iannato sia tumba ia tu kamatarrusan
dikamaseanNi? Anna paden duka tanda
mangnga susito, tu limanNa?
3 Tang pande kayuraka te Tau iate,
anakna Maria sia siulu’na Yakobus sia
Yoses sia Yudas sia Simon? Sia tang
inde siaraka te mai tasisolan tu anak
daranNa? Napomatana’mi tinde tau tu
diona Yesu.
4 Apa Nakua Yesu lako tu tau: Misa’ nabi
tae’ natang dibilang, sangadinna lan
tondokna sia lan alla’na sangdadianna
sia lan tananan dapo’na.
5 Tae’ra Nabelai umpaden len misa’ duka
tanda mangnga indeto dio, sangadinna
sidi’ri tu to masaki Naremme’i limanNa
Napamalekei.
6 Mangngami belanna tae’ napatonganni
tinde tau.

PepasanNa Puang Yesu lako anak gurunNa sangpulo dua

6:6b-13

Mat. 10:1, 9-15; Luk. 9:1-6

(6-6b) Malemi sumalong umpasilamban-
lambanni tu tondok untikui lao sia
unnada'i tau.
7 Natambaimi tu anak gurunNa sangpulo
dua, Naparandukki ussua sida'dua-
duai male sia Naben kamatotoran la
ungkuasai deata masussuk.
8 Napepasanammi lako tau iato mai,
kumua da nabaa apa-apa lako lalan,
sangadinna tekken manna misa'; iatu
kinallo da, iatu kandu' da, doi' lan salipi'
da duka;
9 ma'din sia umpake lapik lentek, apa da
napaduang papa' bayu lanna lu.
10 Nakuami lako: Umba-umba banua
minii kendek, iamo minii torro dio to sae
lako malemi pole'o indeto dio mai.
11 Umba-umba tu inan tang
untarimakomi sia tang umperangiikomi,
iammi sun dio mai, pentambakanni tu
barra'-barra' dio pala' lentekmi, tanda
sa'bi salana tu tau.

12 Sunmi namale mangada'i, kumua
sipatu tau mengkagarri'.
13 Urrambaimi buda deata masussuk
sia buda to masaki nabolloi minna' sia
napamaleke.

Yohanes Pa'dio'
napopepatei datu Herodes

6:14-29

Mat. 14:1-12; Luk. 9:7-9, 3:19-20

14 Napelelemi datu Herodes tu diona
Yesu, belanna kaleleammo sanganNa,
nakua tu tau: Malimbangunmo tu
Yohanes Pa'dio' diong mai to' to mate,
iamoto nakedo tu mintu' kamatotoran
lan Kalena.
15 Den tau kumua: Elia iate; den pole'o
tu kumua:
Iamo misa' nabi te tu susi ba'tu
umbanna misa' tu mintu' nabi.
16 Apa iatonna rangii Herodes tu iannato,
nakuami: Iamotu Yohanes kuta'takki
ulunna to, dipatuomo sule.
17 Belanna Herodes kalena mangka
ussua tau untingkanni tu Yohanes,
napungoi lan pa'tarungkuan tu belanna

Herodias, bainena Filipus siulu'na, pa napobainemo Herodes.
18 Belanna mangka tu Yohanes ma'kada lako Herodes: Pemali ke unnalakomi bainena siulu'mi.
19 Natambukan essun Herodias tu Yohanes la morai umpatei, apa tae' nakullei.
20 Belanna mataku' tu Herodes lako Yohanes, apa naissan: iamo misa' to malambu' sia masallo', napangeai bangmi; sia pembuda ke urrangii pangadaranna Yohanes, pussakmi penaanna, apa moi susito naporai duka umperangii.
21 Nalambi'mi allo melo, tonna allo kadadianna Herodes napadenanni pa'maruasan tu to untoe parea kapua sia pangulu pa'baraninna sia to kapua dio Galilea.
22 Iatonna iato, tamami tu anakna baine tinde Herodias nama'gellu, naposendemi penaanna Herodes sola mintu' to nasolan ma'talimbungan kumande. Nakuami datu lako tinde pia baine: Palakui lako kaleku tu muporainna, angku benko.
23 Massumpami umpokadai lako nakua: Apa-apa mupalaku lako kaleku, la

kubenko, moi na sangsesena te parentaku.
24 Sunmi tinde pia nakua lako indo’na: Apara tu la kupalaku? Nakuami indo’na: Palakui tu ulunna Yohanes Pa’dio’.
25 Simpolo malemi tama sasa-sasa mennolo lako datu sia umpalakui, nakua: Iatu kukamorainna, la taben bangsiamo’ totemo tu ulunna Yohanes Pa’dio’ diong misa’ pindan.
26 Lendu’mi massena penaanna tu datu, apa belanna iamotu sumpana sia belanna iamotu to nasolan ma’talimbungan kumande, tae’mi namorai untumpui tu palakunna.
27 Ta’pa nasuami datu tu to ma’peulu kumua la nabaa sae tu ulunna Yohanes. Maleni tinde tau umpoloi ulunna Yohanes lan pa’tarungkuan.
28 Nabaami tu ulunna diong pindan, napennoloanni lako tinde pia baine, napennoloan pole’oi tinde pia lako indo’na.
29 Iatonna rangimi anak gurunna Yohanes tu iannato, saemi unnalai tu batang rabukna, napeliangi.

Puang Yesu umpakande tau limangsa’bu

6:30-44

Mat. 14:13-21; Luk. 9:11-17; Yoh. 6:1-13

30 Sirampunmi tu rasulu’ lako Yesu
narundunanni lako tu mintu’ apa
napogau’na sia iatu mintu’ apa
napa’pangadaranna.
31 Nakuami lako: Ta male messarak lako
to’ kasalanna ammi pamondo ta’ka’mi
sidi’ dio.
Belanna buda tau sisula’ sirrin bang sae,
naurunganni moi kumande tae’ duka
palambi’na.
32 Malemi ma’lembang messarak lako to’
kasalanna.
33 Apa iatu tau ungkitai male, buda
untandai, napada sun lan mai mintu’
tondok nasangmalean lumingka
sirampun lako sia undoloi tinde to
ma’lembang.
34 Iatonna mengkalao Yesu dao mai
lembang, Nakitami tu tau lendu’ budanna
tilaomi massena lako tinde tau, belanna
ia tinde tau sola nasangi butung domba

tae’ panglaana, Naparandukmi unnada’i buda pangadaran tu tau iato mai.
35 Iatonna la makaroenmo saemi tu anak gurunNa lako Kalena, nakua: Iate inan iate kasalan sia la bongi dukamo.
36 Melo ke Misuami te mai tau male nalao lan lu to’ banua salian sia iate tondok tiku lao unnalli kande nakandei, belanna tae’ bang apa dio lu la nakande.
37 Apa mebali Nakua: Kamumo umpakandei. Nakuami tu anak gurunNa lako: La laorakannika unnalli kande dua ratu’ dinar la dipakandeanni te tau?
38 Nakuami lako: Pirapara roti iti’? Tiroikae.
Iatonna tiromi, nakuami: Limamora na da’dua bale.
39 Nakuammi tu anak gurunNa kumua anna suai tu tau mintu’ unno’ko’ ma’ta-limbung-limbungan dio to’ riu maluna.
40 Unno’ko’mi tu tau ma’rampun-rampun, den sisaratu’, den silimangpulo.
41 Naalami Yesu to roti lima na bale da’dua, Namentingara langngan langi’ sia massambayang, Namane untepu-tepui tu roti, Nabenni anak gurunNa, kumua napatorroi dio tingayona tau; susi duka

tu bale da’dua Nataa-taa lako tu tau mintu’.
42 Kumandemi sola nasangi sadia’na.
43 Naalami tau tu mintu’ sesanna sangpulo dua karandang ponno, naden dukapa tu bale.
44 Iatu to ungkandei tu roti limangsa’bu tu muane.

Puang Yesu untete uai tasik

6:45-52

Mat. 14:22-23; Yoh. 6:15-21

45 Ta’pa Napasasami tu anak gurunNa kendek langngan lembang la lamban lako tondok Betsaida, tonna marassan ussuai sule tu to buda.
46 Tonna mangkamo umpopessimanni tu tau, tuka’mi langngan misa’ tanete la massambayang.
47 Iatonna makaroenmo ma’tangnga tasikmi tu lembang, na Yesu mannamo misa-misa dao gantananna.
48 Natiromi urra’takki tonganmo kalena ma’bose, belanna angin ma’sissang; tonna agi-agi dannarimo, saemi umpellambi’i untete uai tasik, la ullendu’i

49 Iatonna kitami untete uai tasik,
nasangami bombo, nasikarrakan,
50 belanna nakita sola nasangi tu Yesu,
anna tiramban. Apa ta'pa Napa'kadai,
Nakua: Parapa'i tu penaammi, Akumote
anna, da mimataku'.
51 Kendekmi langngan lembang
umpellambi'i, naradan tu angin, iamoto
anna li'pang bang sola nasang, lendu'
tongan tirambanna,
52 belanna tae'pa namasiang lan
penaanna sia tae' napalan penaai tu
diona roti, sangadinna makarra'pa
penaanna.

Kadipamalekeanna buda to masaki

6:53-56

Mat. 14:34-36

53 Malemi ma'lembang lian gantananna,
rampo lako Genesaret, natadang dio.
54 Iatonna mengkalaomo dao mai
lembang, ta'pa natandaimi tau tu Yesu,
55 pada malemi sasa-sasa tu tau lan
mintu' tondok untikui, sia randuk pada
sae umbullei diong inanna tu mintu' to
masaki lako tu inan naranginna Nanii
Yesu dio.

56 Sia umba-umba Nanii tama, nala
tondok nala kota ba'tu to' banua, pada
napatorro tau tu mintu' to masaki dio
pasa' sia napalaku lako Yesu, kumua ke
ma'din siai anna kaka' bangi tu rombe
sambu'Na; padami tau ungkaka'I padami
maleke.

Puang Yesu unnada'i to Farisi

7:1-23

Mat. 15:1-20

7 1 Sirampunmi lako tu to Farisi sia
ba'tu pira-pira pandita Sura' tu lu dio
mai Yerusalem.
2 Iatonna tiroi ba'tu pira-pira tu
anak gurunNa ungkande roti anna
tae' namasero limanna, iamotu tae'
namembase dolo,
3 belanna iatu to Farisi sia mintu'
to Yahudi tae' nakumande, ke tang
napemabassengipi tu limanna, umpeolai
aluk panganna to dolo.
4 Ten dukato ke sulei dio mai pasa',
tae' nakumande, ke tae'i napemabasei
dolo tu kalena; sia budapa senga'na tu
diannanni la naturu', susinna umbasei
irusan sia suke tutu' sia sere' gallang.

5 Mekutanami tu to Farisi sia pandita
Sura’ lako: Ma’apari tu anak gurumMi
natae’ra napeolai tu aluk panganna to
dolo, apa ungkande roti natae’ namasero
limanna?
6 Nakuami Yesu lako: Tonganna bang tu
apa mangka napoparunde nabi Yesaya
pirambongi’ tu diona kamu, to belo
puduk, susitu disura’, kumua:
Manassa iate tau iate pudukna
manna
ungkasiri’Na’ apa iatu penaanna tae’
nalattu’ lako Kaleku.
7 Tae’ bua’na tu tau iato
umpenombaiNa’,
belanna umpa’pangadaran
panganna napondok tolino.
8 Mirampanan tu ParentaNa Puang
Matua, anna pangalukan tolino mitoe.
9 Sia Nakua lako tu tau: Tangpada
manarangmi misuale tu ParentaNa
Puang Matua, kumua ammi toe aluk
panganna to dolomi.
10 Belanna nakua Musa: Kasiri’i tu
ambe’mu sia indo’mu sia: Minda-minda
tu unggatai ambe’na ba’tu indo’na, iamo
la mate dipongko.

11 Apa mikua kamu: Sipatumo, ke nakua
tau lako ambe'na ba'tu indo'na: Iatu
la mipotuona tu lu diona mai kaleku,
iamotu kuruban battuananna apa
dipenomban,
12 mipopa'elo'namo tang ungkaritutui tu
ambe'na ba'tu indo'na moi sidi' duka.
13 Susimoto tu kaumpa'deimmi
bisaranNa Puang Matua diona aluk to
dolomi tu mangka misipaleleanni. Sia
buda tu susinna to mipogau'.
14 Natambai pole'mi tu to buda,
nama'kada lako Nakua: Perangiina' sola
nasangkomi ammi tandai tonganni!
15 Tae' ia tu apa salian ke tamai kale,
ma'din urruttakki kalena tau, sangadiri
iatu apa lu lan mai kale, tu urruttakki
tau.
16 (Minda-minda tu ketalinga la
ma'perangi, nama'perangi).
17 Iatonna tampemi Yesu tu to buda
Namale tama banua, napekutanammi
anak gurunNa lako tu diona pa'pasusian
iate.
18 Nakuami lako tu tau: Susi
dukarokomika to, tangkan miissan
melo? Tae'raka miissanni kumua iatu

apa salian lu tama kalena tau, tae’
naparuttakan?
19 Belanna iatu iannato tae’ nalu
tama penaanna, sangadinna lu tama
tambukna, na sun rokko pekkueran.
Susimoto Nasanga masero ia tu mintu’
kande.
20 Nakuami: Iatu apa sun lan mai kalena
tau, iamo iato tu urruttakki.
21 Belanna lan mai, iamotu lan mai
penaanna tau, sun tangnga’ kadake,
gau’ sala, kabokoan, kapapatean,
22 pasandak salu lako rampanan
kapa’, kamanengkengan, kabulitukan,
patangnga’, barak, mailu mata, kada
solang, kamatampoan, kabagan.
23 Mintu’nate kadakena tu sun lu lan mai
ba’teng sia urruttakki tau.

Diona misa’ baine Yunani, to ma’rapu Siro-Puniki

7:24-30

Mat. 15:21-28

24 Ke’de’mi tu Yesu indeto dio mai,
Namale lako lili’na Tirus na Sidon.
Malemi tama misa’ banua, la morai

kumua da naissanni misa’ duka tau, apa inang nakita bang sia.
25 Belanna ta’pa napekareba bang misa’ baine nataba deata masussuk tu anakna baine, nasae tukku malinguntu’ diong to’ lentekNa.
26 Iato baine iato to Yunani to ma’rapu Siro-Puniki. Napalakumi lako Yesu urrambai tu deata masussuk lan mai anakna.
27 Apa Nakua lako tinde baine: Da’ito nadipedia’i dolo tu pia, belanna tae’ napato’ dialai tu kande dio mai pia nadibuangan asu.
28 Mebalimi tinde baine nakua lako: Tonganna Puang, apa iatu asu diong sulluk meda ungkande duka kande mara’na pia.
29 Nakuami Yesu lako: Belanna iate kadammu, dadi malemoko; mallaimo tu deata masussuk lan mai anakmu.
30 Iatonna rampomo lako banuanna, nakarampoimi tinde pia mamma’ dao inan mamma’ na iatu deata masussuk mallaimo.

Puang Yesu umpaparangi to taru

7:31-37

Mat. 15:29-31

31 Iatonna sun pole’omo lan mai lili’na
Tirus, Nalendu’i tu Sidon rampomi lako
tasik Galilea lan tangnga-tangngana
lili’na Dekapolis.
32 Nabaami tau lako tu to taru tilu’
misa’, napalakui lako Yesu la urremmei’
limanNa.
33 Nasarakkimi tu tau iato dio mai
to buda, Naului tu rakka’Na tama
talinganna; mettuduMi Nakaka’i tu
lilana.
34 Sia mentingara langngan langi’
Naumbussanan penaanNa sia Nakua
lako tu tau: Effata, battuananna:
Tibungka’ko.
35 Tibungka’mi tu talinganna nata’pa
malutte’ tu lilana anna malolo tu
kadanna.
36 Napepasanammi lako tau iato mai,
kumua da napokadai te ianna te lako
misa’ duka tau; apa sia Napepasan-
pasananna sanasarra’-sarra’ina tau
umpalelei tu iannato.

37 Lendu’ tonganmi tirambanna tu tau
nakua: Melo nasang tu Napogau’na
Napaparangi tu to taru sia to mamang
Napopa’kada-kada.

Puang Yesu umpakande tau patangsa’bu

8:1-10

Mat. 15:32-39

8 1 Iatonna attu iato lendu’ pole’omi
budanna tau sirampun, natae’ bang
apa dio lu la nakande. Natambaimi tu
anak gurunNa sia nakua lako:
2 MamassengNa’ untiroi te to buda,
belanna tallung allomo Kusisolan natae’
bang apa la nakande.
3 Na iake la Kusua bangi sule lako
banuanna te mai tau natangdia’mo,
inang la limpu lako lalan, belanna den tu
mambela nanii sae.
4 Nakuami anak gurunNa mebali lako:
Umbara la dinii unnala roti indete padang
pangallaran la dipediaranni te mintu’
tau?
5 Mekutanami lako Nakua: Pirara roti iti’?
Nakuami: Pitu.

6 Nasuami tu to buda unno'ko' diong
padang. Naalami tu roti pitu, Nama'kurre
sumanga', Natepu-tepui sia Naben anak
gurunNa kumua nabaai lako tingayona
tau, napatorromi dio tingayona to buda.
7 Den duka siapa bale'-bale' sidi'
dio. Iatonna mangka ussambayangi,
Napesuammi umpatorroi dio tingayona
tau.
8 Kumandemi sola nasangi sadia'na;
naalaimi tu roti sesanna tu mangkanna
ditepu-tepu, pitung baka.
9 Iatu to kumande agi-agi patangsa'bu.
Nasuami Yesu male.
10 Ta'pa kendekmi sola anak gurunNa
langngan lembang, Narampo lako lili'na
tondok Dalmanuta.

Peada' diona petobana to Farisi

8:11-21

Mat. 16:1-12

11 Sunmi tu to Farisi sia naparanduk
sitamben kada Yesu, iamotu la untuntun
tanda kakuasan dao mai langi' la
untobai.
12 Lendu'mi tu'pena lan penaanNa,
Nakua: Ma'apari te tau iate mai natuntun

bangra tanda? Tonganna, nakua
kadangKu mati': Ma'apa-apari nala diben
lenra tanda te tau iate mai!
13 Naboko'imi tu tau iato mai, Nakendek
sule langngan lembang Namale lian
rampe sambalinna lu.
14 Tang nakilalaimi tu anak gurunNa
umbaa roti, natae' bang senga'na lan tu
lembang, pakari roti misa'.
15 Ma'pakainga'mi Yesu lako Nakua:
Pengkilalai tongan-tonganni,
penandaikomi kalemi dio mai raginna to
Farisi sia dio mai raginna Herodes.
16 Sipa'kada-kada kalenami, nakua: Ia
sia Nama'kada susito, belanna tae' roti
dio kaleta.
17 Iatonna issanmi Yesu tu diongna
penaanna, Nakuami ungkuanni: Ma'apai
na ia mibisara tu kataeranna roti
dio kalemi? Tae'paraka miissanni sia
tae'paraka namasiang lan penaammi?
Makarra'paraka tu penaammi?
18 Kematakomi natae'raka mipakita?
Ketalingakomi natae'raka miparangi?
19 Sia tae'raka mikilalai, tongKu tepu-
tepuanni roti lima tu tau limangsa'bu,
pirang karandangra sesanna mialai?

Nakuami lako: Sangpulo dua karandang.
20 Sia iatonna pitu anna patangsa'bu tau, pirang bakara sesanna mialai? Nakuami: Pitung baka.
21 Nakuami Yesu ungkuanni: tae'paraka namasiang lan penaammi?

Kadipamillikanna misa' to buta

8:22-26

22 Saemi lako tondok Betsaida. Nabaami tau lako Kalena tu to buta misa' sia napalaku anNa sapui.
23 Natoemi Yesu tu limanna tinde tau, Narendenni sun lan mai tondok. Sia iatonna mangka untudui tu matanna tinde tau, Napalakomi to' matanna tu limanNa, nakutanai: Denraka apa-apa mupebaang?
24 Umbangunammi matanna anna kua: Den tau kupebaang, belanna kupebaang susi kayu lumingka.
25 Napalako pole'omi to' matanna tu limanNa namano'ra pentirona sia mondo sia napemanassa nakita tu mintu'na.

26 Nasuami sule lako banuanna, Nakua:
Da mupokadanni tau senga' lan lu
tondok.

Kapangakuanna Petrus

8:27-30

Mat. 16:13-20; Luk. 9:18-21

27 Sunmi Yesu sola anak gurunNa
ma'palulako tondok dio lu sikandappi'
Kaisarea Filipi.
Mekutana lolanammi lako anak gurunNa,
Nakua: NasangaRa' tau minda?
28 Mebalimi tu anak gurunNa, nakua:
Den kumua: Yohanes Pa'dio', sia den
kumua: Elia, den pole'o kumua: ba'tu
umbannamo misa' tu mintu' nabi.
29 Mekutanami lako Nakua: Apa iake
kamu, misangaRa' minda? Mebalimi
Petrus nakua lako: Kamumo Kristus.
30 Napa'pakare'nammi kumua da
napokadai tu iannato lako misa' duka
tau.

Bunga’na Puang Yesu umpa’peissanan kamaparrisanNa

8:31–9:1

Mat. 16:21-28; Luk. 9:22-27

31 Naparandukmi unnada’i anak gurunNa, kumua sipatu tu Anak rampan dilino la umperasai buda parri’ sia naali’ mintu’ pekaamberan sia pangulu to minaa sia pandita Sura’, naurunganni napatei tau iato mai anna tallung allo undinna Namalimbangun sule diong mai to’ to mate.
32 Mintu’nate kada iate Napasombo pissan bangmo. Natambai misami Petrus tu Yesu naparandukki unta’tanNi.
33 Apa menggirik anNa mentiro lako anak gurunNa sia Nasarabai tu Petrus, Nakua: Mallaiko lako boko’Ku deata bulituk!, belanna tangia diona Puang Matua muinaa-naa, sangadinna diona tolino.
34 Natambaimi tu mintu’ to buda sola anak gurunNa, anNa ma’kada lako Nakua: Minda-minda la morai urrundu’Na’, la ussa’biangan kalena

sia unnendekan kayu pea’ta’na naundi urrundu’Na’.
35 Belanna minda-minda la morai ungkatirinnai katuoanna, iamo la kapa’dean katuoan, apa minda-minda tu kapa’dean katuoanna tu belanna Aku sia belanna Kareba-kaparannuan, iamo la ungkatirinnai katuoan.
36 Belanna apara la napomaupa’ tau, moi naassang nasangi te lino, apa karugian deatanna?
37 Ba’tu apara tu sipatu la nasorong tau la nasondan deatanna?
38 Belanna minda-minda ungkasirisan Na’ sia ungkasirisan kadangKu lako te to ma’gau’ sala sia kasalan, masiri’ duka Anak rampan dilino la unnakui, ke saeI situang kamala’biranNa Ambe’Na naturu’ mintu’ malaeka’ madatu.
9 1 Nakuami Yesu lako tu tau iato mai: Tonganna nakua kadangKu mati’: ba’tu pira-pira tu to ke’de’ inde te tu tae’ nala sikita kamatean, ke tae’pi nakitai tu ParentaNa Puang Matua sae situru’ kamatotoran.

Puang Yesu dipakala’bi’ dao buntu

9:2-13

Mat. 17:1-13; Luk. 9:28-36

2 Annan allona lendu’nato Nabaami
Yesu tu Petrus na Yakobus na Yohanes,
Nasolanni langngan misa’ buntu
malangka’ male messarak. Pakalan
membalimi tu rupanNa dio tingayona
tinde tau.
3 Iatu pakeanNa pandillak-dillak
lendu’ mabussangna; moi misa’ to
mamusuk lan lino tae’ duka umbelai
umpemabussangi susito.
4 Nakitami tinde tau tu Elia sia Musa
marassan sipa’kada-kada Yesu.
5 Ma’kadami tu Petrus lako Yesu
nakua: O Guru, melo ke indemoki’ te;
kigaragamora lantang tallu, misa’ Kamu,
na misa’ Musa na misa’ Elia.
6 Belanna tae’ naissanni tu la
napokadanna, apa lendu’mo matakkukna
tinde tau.
7 Denmi sangleon gaun unnonganni anna
rangii tu gamara lan mai tu gaun, nakua:
Iamote tu Anak Pa’kaboro’Ku, perangiI.

8 Tonna mentiro tiku lao tinde tau
tiramban natae’ bangmo misa’ tau nakita
lako, Yesu mannamo Nasisolan.
9 Iatonna solo’mo dao mai buntu iato
ma’pakare’nami tu Yesu lako tinde tau
kumua, da napokada lenni lako misa’
duka tau tu apa mangka nakita, ke tae’pi
Namalimbangun tu Anak rampan dilino
dio mai to’ to mate.
10 Napalan penaami te kada iate sia
sikutana-tana la morai unnissanni, apara
battuananna tu kada: malimbangun dio
mai to’ to mate?
11 Mekutanami lako Yesu, nakua: Tang
nakuaraka mintu’ pandita Sura’ kumua,
tae’ nasalai tang sae dolo tu Elia?
12 Nakuami lako: Inang la sae ia dolo tu
Elia sia umpasirundunan mintu’ sakka’
saeanna. Apa tumbai tu mangkanna
disura’ tu diona Anak rampan dilino,
kumua la umperasai buda kamaparrisan
sia la nasassai tau?
13 Apa Kukua mati’ kumua iatu Elia inang
sae dukamo, anna pogau’i tau lako
tu pa’poraianna, susitu disura’ diona
kadia’ga-a’ganna.

Kadipamatananna pia nataba deata

9:14-29

Mat. 17:14-21; Luk. 9:37-42

14 Iatonna rampomo lako anak
gurunNa Nakitami lendu' budanna tau
untalimbungi sisola duka pandita Sura'
nasite'geran.
15 Ta'pa tirambanmi tu mintu' to
buda tonna kitai, nama'dondo loo
umpekatabe'I.
16 Nakutanaimi Nakua: Apara tu
misite'ge'i te tau iate?
17 Mebalimi misa' lan mai tu to buda
nakua: O Guru, kubaamo lako Kalemi
tu anakku muane natamai deata
namamang.
18 Umba-umba nanii unnalai,
napessambakanni, anna pambura
pudukna sia singgarigi' isinna, sia matoro
kalena. Namangkamo kupokadan anak
gurumMi, kumua narambai sun, apa tae'
nabelai.
19 Mebalimi Yesu lako tinde tau, Nakua:
E bati' to tang ma'patongan! sangapaPa'
la ussisolangkomi? sia sangapaPa' la
umpama'tanangkomi penaa?

Solanni mai!
20 Nasolammi tinde pia lako.
Iatonna kitami deata tu Yesu,
ta'pa napopa'parondo-rondomi tu pia,
anna songka rokko padang sia ma'lisu
sarong pambura-bura pudukna.
21 Nakutanaimi Yesu tu ambe'na Nakua:
Sangapamira napasusi to? Nakuami:
Tempon bitti'na.
22 Sia pembudamo napessambakan moi
tama to' api sia rokko to' uai, la morai
ussanggangi. Apa iake la den siai Miola
lako, kamaseikanni dikka' Mitulungkan.
23 Apa Nakua Yesu mebali lako: Umba
nakua: Ke la den siai Miola lako? Mintu'na
apa naola nasang, ke to ma'patongan.
24 Ta'pa melallakmi tu ambe'na tinde pia
tumangi', nakua: O Puang, kupatongan,
tundui tu kapatonganan malamma'ku!
25 Tonna tiroi Yesu tu to buda sirampun
dio to' inan iato, Nasarabaimi tu deata
masussuk sia Nakua lako: E deata
mamang sia taru, Kusuako mallai dio
mai kalena, sia da'mo mutama pole'
sule.
26 Sunmi tu deata melalla-lalla sia
napopa'parondo-rondo tongan, anna

susi bangmo to mate ditiro tu pia,
naurunganni buda tau kumua: matemo.
27 Apa Natoe Yesu tu limanna
Nabangunanni, anna millik.
28 Tonna malemo tu Yesu tama banua,
mekutana misami tu anak gurunNa,
nakua: Ma'apai kami natae' kibelai
urrambai tu deata?
29 Nakuami ungkuanni: Iatu iannato tae'
nama'din sun moi umba dipakuanni,
sangadi massambayangpiki'.

Ma'penduanna Puang Yesu umpa'peissanan kamaparrisanNa

9:30-32

Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45

30 Ke'de'mi inde to dio mai naullendu'i
Galilea, apa manoka Yesu ke la denni tau
unnissanni, moi misa' duka;
31 belanna Naada'i tu anak gurunNa, sia
Nakua ungkuanni: Iatu Anak rampan
dilino la disorong lako tau, anna patei;
ma'tallung allo mangkanna dipatei
Namalimbangun sule.
32 Apa tae' naissanni tinde tau tu kada
iato, sia mataku' duka umpeku-tananNi.

Kasipakkanna anak gurunNa Puang Yesu tu diona kakapuan. Ma’rupa-rupa pa’pakilalanNa Puang Yesu

9:33-50

Mat. 18:1-9; Luk. 9:46-50

33 Rampomi lako Kapernaum. Na iatonna
saemo lako banua, Nakutanaimi tu anak
gurunNa, Nakua: Apara tu misipa’kadai
lolanan?
34 Apa sipa’loko-lokoan belanna
mangkamo sipakka dio lu lalan kumua,
ba’tu mindannai tu kapuanna.
35 Unno’ko’mi tu Yesu, Natambai tu
anak gurunNa sangpulo dua sia Nakua
ungkuanni: Iake la morai dolo tu tau,
sipatu iamo la undinna sia mendadi to
ma’parakanna mintu’ tau.
36 Naalami tu pia’-pia’ misa’, Napalanni
tangnga-tangngana tinde tau, Naraka’i
sia Nakua ungkuanni tu tau:
37 Minda-minda untammui misa’
pia’-pia’ susite diona sangangKu, ia
dukamo untammuiNa’; na minda-minda
duka untammuiNa’, tae’ kumua Aku

natammui, sangadinna iatu To mangka ussuaNa’.
38 Nakuami Yohanes lako: O, Guru, denmo tau kikita misa’, tu tae’ naundi urrundu’ki’, anna urrambai deata masussuk ussa’bu’ sangamMi; kigagaimi, tu belanna tae’ naundi urrundu’ki’.
39 Apa Nakua Yesu: Da migagai, belanna tae’ misa’ tu to umpogau’ tanda mangnga ussa’bu sangangKu, anna madomi’ la umpalele bekoNa’.
40 Belanna minda-minda tu tang unneaki’, iamo solata.
41 Belanna minda-minda tu umpairu’komi uai sangirusan diona sangangKu, tu belanna kamu te passolannakomi Kristus, tonganna Kukua mati’, inang tae’ nala pa’de len tu poleanna.
42 Minda-minda untumangi moi misa’i te to bitti’ umpatonganNa’, la’bi’ sia ia lako kalena, ke ditoke’i batu parandangan tu barokona, nadipembuangan rokko tasik.
43 Sia iake limammu untumangko, ta’takki; belanna la’bi’ sia ia, ke popponko tama katuoan sae lako, na iake dio patomalii tu limammu

ammu tama naraka, tama to’ api tang
pa’de-pa’de;
44 tu inan tang mate ulli’na sia tang pa’de
duka apinna.
45 Sia iake lentekmu untumangko,
ta’takki;
46 belanna la’bi’ sia ia, ke sondo’ko tama
katuoan sae lako, na iake dio patomalii
tu lentekmu mudipembuangan tama
naraka.
47 Sia iake matammu untumangko,
su’be’i mutibei, belanna la’bi’ sia ia, ke
sangbaliri matammu tama ParentaNa
Puang Matua, na iake dio patomalii tu
matammu ammu dipembuangan tama
naraka,
48 tu inan tang mate ulli’na sia tang pa’de
duka apinna.
49 Belanna pantan la disiai api.
50 Iatu sia inang apa melo, apa
iake pa’denmi mapi’danna tu sia, la
dipatumba pole’pi anna mapi’da sule?
Sipatu la den sia lan kalemi, sia karitutui
tu kasikaeloan.

Puang Yesu natoba to Farisi diona kasitantangan

10:1-12

Mat. 19:1-9

10 1 Malemi dio mai tu Yesu,
Narampo lako lili'na tondok Yudea
sia lamban lianna Yordan; buda pole'omi
tau sae sirampun lako Kalena, Naada'i
pole'oi tu tau susitu biasanNa.
2 Saemi to Farisi sia mekutana lako
la untobaI nakua: Ma'dinraka tau
untantang bainena?
3 Apa Nakua mebali lako tu tau: Umbara
nakua tu nanannangkomi Musa?
4 Nakuami tu tau: Naeloran Musa tu
tau unggaraga sura' kasitantangan, sia
untantang bainena.
5 Nakuami Yesu lako tu tau: Tonganna,
apa kamakarrasanna penaammi, anna
surasangkomi tu parenta iato.
6 Apa iatu tempon dio mai sipamula lino,
Napadadimo Puang Matua tu muane sia
baine.
7 Iamoto anna la untampe ambe'na sia
indo'na tu tau, anna la'ka' lako bainena,

8 anna mendadi sangbatang kale
sola duai, dadi tae'mo nada'dua tau,
sangadinna sangkalemora.
9 Iamoto, iatu Napasibalinna Puang
Matua, da napasisarakki tolino.
10 Iatonna saemo lako banua,
napekutanan pole'omi anak gurunNa
lako tu iannato.
11 Nakuami Yesu lako: Minda-minda
untantang bainena, naumpobaine to
senga', iamo umposala gau' sala lako
baine dolona.
12 Sia iake baine untantang muanena,
anna umpomuane to senga', ia umposala
gau' sala.

Puang Yesu umpassakke pia'-pia'

10:13-16

Mat. 19:13-15; Luk. 18:5-17

13 Denmi pia'-pia' nasolan tau lako Yesu,
kumua anNa kaka'i, apa nasarabai anak
gurunNa tinde to ussolanni.
14 Tonna tiroi Yesu tu iannato, re'dekmi
ara'Na sia Nakua lako tau iato mai:
Popa'elo'nai tu pia'-pia' sae lako Kaleku,
da migagai, belanna iamotu to susite tu
unnampui ParentaNa Puang Matua.

15 Kukua mati’: Tonganna minda-minda
tu tang susi pia’-pia’ untarima ParentaNa
Puang Matua, la tama lennorika!
16 Naraka’mi, sia iatonNa remme’mi
limanNa Napassakkemi.

Diona misa’ to sugi’ mangura

10:17-31

Mat. 19:16-30; Luk. 18:18-30, 13:30

17 IatonNa sunmo lako to’ batatta tu
Yesu, saemi tu tau misa’ ma’dondo-
dondo lako Kalena anna malinguntu’
dio oloNa, nakutanai nakua: O Guru
masokan, apara tu sipatu la kupogau’,
angku pomana’ katuoan tontong sae
lakona?
18 Nakuami lako: Ma’apari musangaRa’
masokan? Tae’ tau misa’ duka masokan,
sangadinna Misa’ri, Ia manna tu Puang
Matua.
19 Manassa mutandai sia tu Sukaran
alukNa Puang Matua kumua: Da
mupapatean, Da mupasandak salu lako
rampanan kapa’, Da muboko, Da musa’bi
tang tongan, Da mutangnga’ tau, sia
kasiri’i tu ambe’mu sia indo’mu.

20 Nakuami lako: O Guru, mintu'nato
inang kupenandaimo tempon dio mai
bitti'ku.
21 Mentiromi Yesu lako tinde tau,
sia mamase untiroi, Nakuami lako:
Misa'mora tu musala: Malemoko,
mubalukanni tu mintu' apa dio kalemu
ammu benni to mase-mase, ammu
ampui ianan dao suruga mumane male
mai, undi urrundu'Na'.
22 Apa naporossoora penaanna tu kada
iato, anna masussa penaanna male,
belanna buda iananna.
23 Mentiro tikumi tu Yesu, sia ma'kada
lako anak gurunNa, Nakua: Tangpada
malia'na lako to unnampui ianan tu la
tama ParentaNa Puang Matua!
24 Tirambanmi tu anak gurunNa belanna
kada iato. Apa Nakua pole'o Yesu lako
tinde tau kumua: E anakKu, tangpada
malia'na la tama ParentaNa Puang
Matua.
25 Malomo ia misa' unta tama to'tok
darun ke la to sugi'mora tama ParentaNa
Puang Matua.
26 Apa satiramban-rambanna tinde tau
sia nakua sipa'kada-kada: Iake susito,
mindapa tu la ungkabu'tui kasalamaran?

27 Mentiromi Yesu lako tinde tau sia
Nakua: Iake tolino tae’ nadadi tu iannato,
apa tae’ natang dadi ke Puang Matua;
belanna iatu Puang Matua mintu’na
angge maritik lan nasang kuasanNa.
28 Randukmi Petrus ma’kada lako nakua:
Kami te kitampe nasangmmo tu mintu’na
angki undi urrundu’Komi.
29 Nakuami Yesu: Kukua mati’: tonganna
tae’ misa’ duka tu to untampemo
banuanna, ba’tu siulu’na muane,
ba’tu siulu’na baine, ba’tu indo’na,
ba’tu ambe’na, ba’tu anakna, ba’tu
umanna tu belanna Aku sia belanna
Kareba-kaparannuan,
30 sangadinna la nakabu’tui pessaratu’
manglokkon te attu totemo lan te lino
iamotu banua sia siulu’ muane sia
baine, sia indo’ sia anak, sia uma sisola
kadipakario-rioan, apa iake attu la sae
undinna la ungkabu’tui katuoan tontong
sae lakona.
31 Buda tu tau dolo iamo la undinna, sia
iatu undinna iamo la dolona.

Ma’pentallunna Puang Yesu umpa’peissanan kamaparrisanNa

10:32-34

Mat. 20:17-19; Luk. 18:31-34

32 Diomi lu lalan la tuka’ langngan
Yerusalem, Nadolo tu Yesu dio
tingayona, tirambanmi tinde tau, sia
ia duka tu tau undi urrundu’I mataku’.
Tonna iato Napopa’misa pole’omi tu anak
gurunNa sangpulo dua, Naparandukki
umpokadai lako tinde tau tu mintu’na
apa la dadi lako Kalena,
33 Nakua: Totemo la maleki’ langngan
Yerusalem, anNa disorong lako pangulu
to minaa sia pandita Sura’ tu Anak
rampan dilino, anna situru’i kumua la
dipateI, sia la nasorong lako to kapere’.
34 Anna telle-telleI sia natittuduI, sia
naongkan-ongkan ue sia napateI, apa
iake allo ma’pentallun la malimbangun
sule.

Diona anakna Zebedeus

10:35-45

Mat. 20:20-28

35 Saemi tu Yakobus sola Yohanes,
anakna Zebedeus lako Yesu sia
ma'kada lako nakua: O Guru, kiporai
ke Mipogaurangkan tu kipalakunna lako
Kalemi.
36 Nakuami lako: Apara tu pa'poraiam-mi
tu la Kupogaurangkomi.
37 Nakuami tinde tau lako: Elorangkanni
unno'ko' misa' dio kanan na misa' dio
kairimMi lan inan kamala'biramMi.
38 Apa Nakua Yesu lako: Tae' mitandai
tu apa mipalaku. Ma'dinrokomika la
unniru'i tu Kuiru'na lan mai irusan? Ba'tu
ma'dinraka didiorangkomi tu pa'dioran la
didioranNa?
39 Nakuami sola duai: Ma'din. Ma'kadami
Yesu lako nakua: Tonganna iatu Kuiru'na
lan mai irusan la miiru'duka, sia
iatu pa'dioran didioranNa' la didioran
dukakomi;
40 apa iatu unno'ko' dio kananKu sia dio
kairingKu tangia Aku ma'lalan inaanNa la

umpa’benganni, sangadinna iatu iannato
la diben tu to inang diparandanammo.
41 Iatonna rangii tinde to sangpulo tu
iannato, randukmi sengke lako Yakobus
sia Yohanes.
42 Natambaimi Yesu sola nasangi sia
Nakua: Miissan sia kumua iatu to disanga
pangulunna bangsana tau, umpalalo
parentana lako tu tau, sia iatu to paana
ungkuasai.
43 Apa iatu kamu tae’ misusito,
sangadinna minda-mindammi tu la
morai madaoan, sipatu la mendadi to
ma’parakami.
44 Sia minda-mindammi tu la morai
pangulu, sipatu la mendadi kaunanmi
sola nasang.
45 Belanna Anak rampan dilino duka tae’
Nasae kumua Nadikamayai sangadinna
kumua Nama’kamayai sia ussorong
penaanNa la napopela’bak buda tau.

To buta dio Yerikho disanga Bartimeus

10:46-52

Mat. 20:29-34; Luk. 18:35-43

46 Rampomi lako Yerikho. Iatonna
sunmo tu Yesu dio mai Yerikho sola
anak gurunNa sia lendu' budanna
tau Nasisolan, denmi anakna Timeus,
disanga Bartimeus, to buta kapalaku-
laku, unno'ko' dio biring lalan.
47 Iatonna rangii kumua Yesumo te, tu
to Nazaret, randukmi metamba-tamba,
nakua: o Yesu, Anakna Daud kamaseina'
dikka'.
48 Budami tau ussarabai, ussuai ma'-
loko-loko, apa samandu-mandunaora
metamba, nakua: O Anakna Daud,
kamaseina' dikka'!
49 Tadangmi tu Yesu sia Nakua:
Tambai. Natambaimi tau tinde to buta,
nakua lako: Parapa'i tu penaammu;
ke'de'moko, Natambaimoko.
50 Narampanammi tu sambu'na, nata'pa
ke'de' sia male lako Yesu.
51 Mebalimi Yesu lako, Nakua: Apara
mukamorai la Kupogau' lako kalemu?

Nakuami tinde to buta lako: O Guru, elo'namo ke pakita dukana'.
52 Nakuami Yesu lako:
Malemoko, kapatonganammumo umpamakarimmanko. Ta'pa pakitami to attu iato, naundi urrundu' Yesu dio lu lalan.

Puang Yesu tama Yerusalem

11:1-11

Mat. 21:1-9; Luk. 19:29-38; Yoh. 12:12-16

11 1 Iatonna reke'mi tu Yerusalem, sikandappi' Betfage sia Betania dio buntu Zaitun, Nasuami Yesu tu anak gurunNa da'dua,
2 sia Nakua lako: Malekomi lako tu tondok misipatuan; iake malekomi tama, ta'pa la unnappa'komi misa' anak keledai disangkin, tu tae' bangpa misa' duka tau ussakei; bukai, mibaai dio mai.
3 Iake denni tau ungkuangkomi kumua: Ma'apari mipasusiri to?, la mikua; den la Napapatuanni Puang, madomi' bangsia la Napasule.
4 Malemi tinde tau, naappa'i tu keledai misa' disangkin sikandappi' ba'ba rampe

salianna messikunna batatta, nabukai tu ulangna.
5 Denmi tu to ke’de’ dio nakua lako: La mipatumbai ammi rampananni tu anak keledai?
6 Apa mebali tinde tau lako susitu Napokadanna Yesu; naelorammi tinde tau sola duai male.
7 Nabaami tu anak keledai lako Yesu; sia nalapikki pakeanna Naunno’ko’ dao tu Yesu.
8 Budami tau umballa’ pakeanna lako lalan sia den pole’o senga’na unnampa’i tangke-tangke kayu nasembang lan mai pa’lak.
9 Iatu to dolo dio tingayoNa sia to undi unturu’I unnarrak-arrak, nakua:

Hosanna!
10 Kurre sumanga’na tu saena
umpotete sanganNa Puang;
Maupa’ tu kadatuanna nene’ to
dolota Daud te sae te;
Hosanna dao masuanggana.

11 Malemi tama Yerusalem tama to’ Banua Kabusungan; iatonna mangka nasangmo untiroi tu mintu’ apa untikuI, belanna makaroenmo, sunMi Namale

lako Betania sola anak gurunNa sangpulo dua.

Puang Yesu unggatai sangto’ kayu ara sia urrambai to ma’baluk sia to mangalli dio to’ Banua Kabusungan

11:12-26

Mat. 21:12-22; Luk. 19:45-48

12 Iatonna masiang to, tonna sun lan mai
Betania, ussa’dingmi tangdia’.
13 Iatonna kita mambelai tu kayu ara
sangto’, loomi Natiro, kumua den sia
manii buanna dio Nakabu’tui! Iatonna
saemo lako, tae’ bangra apa Nakabu’tui,
sangadinna daunna manna! belanna
tae’pa naallu’na ara membua.
14 Ma’kadami lako nakua: Da’mo naden
len tau ungkandei buammu sae lakona.
Narangimi anak gurunNa te kada iate.
15 Rampomi lako Yerusalem.
Iatonna malemo Yesu tama to’ Banua
Kabusungan, Naparandukmi urrambai tu
to ma’baluk sia to mangalli dio to’ Banua
Kabusungan, Nabalittua’ tu mai medana
to ussapi’ doi’, sia o’koranna to ma’baluk
bu’ku’.

16 Sia tae’ Natangga’i tu tau misa’ duka
umbaa oongan banua unnolai tu to’
Banua Kabusungan.
17 Mangada’imi sia Nakua lako tu tau:
Tang mangkamoraka disura’ kumua:
Iatu banuangKu la disanga banua
passambayanganna mintu’ bangsa?
Apa mipadadimo kamu lo’ko’ pa’gora’.
18 Narangimi mintu’ pangulu to minaa sia
pandita Sura’ tu kada iato, undaka’mi
tangnga’ la morai ussanggangi; apa
mataku’ tinde tau lako, belanna mintu’na
tau umpotirambanni tu pangadaranNa.
19 Iatonna makaroenmo sunmi lan mai
kota.
20 Iatonna melambi’ anna lendu’ indeto
dio, nakitami tu kayu ara marangkemo
sae lako uaka’na.
21 Nakilalaimi Petrus tu iannato, nakuami
lako: O Rabbi tiromi marangkemo tu
kayu ara Migatai.
22 Mebalimi Yesu sia Nakua lako tau:
Patonganni tu Puang Matua.
23 Tonganna tongan, Kukua mati’,
minda-minda tu ma’kada lako te buntu
kumua: Tiangka’ko ammu tipemparrak
rokko tasik! natae’ nabata lan penaanna
sangadinna nakatappa’i kumua la dadi

tu napokadanna, manassa dadi duka tu napokadanna.
24 Iamoto Kukua mati': Apa-apa tu miando sia mipalaku, iake mikatappa'i kumua mitarimamo, manassa la miappa'.
25 Iake ke'de'komi massambayang, pagarri'i salana ke denni to mikalia-lia, anna pa'dei dukai Ambe'mi dao suruga tu mintu' salami.
26 Apa iake tae' mipagarri'i, tae' duka Napa'dei Ambe'mi dao suruga tu mintu' salami.

Kasitambenan kada diona kuasanNa Puang Yesu

11:27-33

Mat. 21:23-27; Luk. 20:1-8

27 Sae pole'omi lako Yerusalem. Marassanmo tu Yesu sumalong-malong lan to' Banua Kabusungan, saemi lako Kalena tu pangulu to minaa sia pandita Sura' sia pekaamberan
28 sia ma'kada lako nakua: Kuasa apara Mipokuasa umpogau'i tu mintu'na te? Ba'tu mindara umpakuasaKomi la umpogau'i tu mintu'na te?

29 Nakuami Yesu lako tu tau: Aku duka
den misa' la Kupekutanan lako kalemi;
pebaliimi mai, angKu pokadan dukakomi
kumua kuasa apara, Kupokuasa
umpogau'i tu mintu'nate.
30 Iatu pa'dio'na Yohanes, lu daoraka
mai suruga, ba'tu lu dioraka mai tolino?
Pebaliimi mai.
31 Nasitangnga'-tangnga'i kalenami tinde
tau, nakua: Iake la takua: lu dao mai
suruga, inang la Nakua: nama'apai anna
tae' mipatonganni?
32 Na iake la takua: lu dio mai tolino –;
mataku' tinde tau lako to buda, belanna
mintu'na tau ussangai nabi tongan tu
Yohanes.
33 Mebalimi tinde tau lako Yesu, nakua:
Tae' kami kiisanni. Nakuami Yesu
lako tinde tau: Iake susito tae' duka
Kumorai umpokadangkomi kuasa apara
Kupokuasa umpogau'i tu mintu'na te.

Pa’pasusian diona to kadake penaanna untesan pa’lak anggoro’

12:1-12

Mat. 21:33-46; Luk. 20:9-19

12 1 Naparandukmi Yesu ma’kada
lako tinde tau unnala pa’pasusian
Nakua: Den misa’ tau mantanan
anggoro’ lan misa’ pa’lak, narompoi tiku
lao, sia nagaraga tu pa’parran anggoro’
sia napabendan tu barung malangka’
misa’, napa’petesananni lako to ma’tesan
nake’de’ lako tondok senga’.
2 Iatonna la peanggorosammo nasuami
tu kaunanna misa’ lako tu to ma’tesan,
kumua natarimai tu bura pa’lak
anggoro’na dio mai tu to ma’tesan.
3 Nala’ka’imi to ma’tesan tinde tau
nalonga’i sia narambai lo’bang lan mai.
4 Sia nasua pole’ loo lako tu kaunan
senga’ misa’, apa nalonga’ duka tu
ulunna sia napakasiri’.
5 Nasua pole’omi tu to senga’, napatei tu
tau iato, sia budapa tu to senga’ nasua,
na iatu tau iato den pira nalonga’ den
pira napatei.

6 Den siapa tau dio kalena misa’,
iamotu anakna muane napakaboro’;
ma’katampakanna iami nasua loo lako
tau iato mai, belanna nasanga: inang la
nakasiri’ sia te anakku.
7 Apa nakuaora sipa’kada-kada tinde
to ma’tesan: Indemo tu la umpoapai;
maikomi tapatei, anna kita umpoapai tu
apanna.
8 Nala’ka’imi sia napatei,
napembuanganni lan mai pa’lak
anggoro’ lako salian.
9 Apara la napogau’ tu puangna tinde
pa’lak anggoro’? La sae ussanggangi tu
to ma’tesan, nabenni to senga’ tu pa’lak
anggoro’.
10 Tae’raka mibasai te kada iate lan mai
Sura’ Madatu kumua:

Iatu batu natibe pande
mendadi batu petau;
11 Susimoto Napogau’ Puang,
na iatu iannato memangngan ke
pentirota.

12 Undaka’mi lalan tinde tau la untingkan
Yesu, apa mataku’ lako tau buda, belanna
natandai kumua iatu pa’pasusian iato,
gau’na Naparuai. Napopa’elo’nami
namale.

Diona kapassiman lako datu kapua

12:13-17

Mat. 22:15-22; Luk. 20:20-26

13 Nasuami tinde tau lako Yesu ba'tu
pira-pira tu to Farisi sia to Herodian, la
umpetilende'i tu kadanNa.
14 Saemi tinde tau, nakua lako: O
Guru kiissan kumua to manappa'Komi
sia tae' tau Milaenan, belanna tae'
Mimentiro lindo lako tau, sangadinna
lalanna tongan bang Puang Matua
Mipa'pangadaran.
Sipaturaka disorong tu sima lako datu
kapua, tae'raka? La kisorongraka,
tae'raka?
15 Apa belanna Natandai Yesu tu tangnga'
leko'na tinde tau, Nakuami ungkuanni:
Ma'apai ammi toba-tobaNa'? BanNa' mai
tu dinar misa', angKu tiroi.
16 Nabaami. Nakuami Yesu lako tinde
tau: Mindara rupa te sia mindara
passura' te? Nakuami tu tau mebali:
datu kapua.
17 Nakuami Yesu lako tau iato mai:
Iamoto dadi pennoloanni lako datu

kapua tu apanna datu kapua sia lako Puang Matua tu apanNa Puang Matua. Napomangami tinde mai tau tu Yesu.

Diona katuoanna to mate sule

12:18-27

Mat. 22:23-33; Luk. 20:27-38

18 Saemi ba’tu pira-pira to Saduki lako Kalena – tu umpokadai kumua: tae’ ia katuoan sule – anna mekutana lako, nakua:
19 O Guru, mangkamoki’ nasurasan Musa te pepasan iate, kumua: iake denni siulu’na tau mate, anna den bainena natampe, apa tae’ nakianak, la napobaine siulu’na tu bainena anna pabu’tuanni bati’ tu siulu’na.
20 Den tau pitu massiulu’. Kebainemi tu pa’bunga’na, apa mate natae’ anak natampe.
21 Iami tu sidampi’na umpobainei, namate tae’ anak natampe; susi dukato tu ma’pentallunna.
22 Tae’ bangi sola pitui untampe anak; undinna tonna mate nasangmo to, mate dukami tinde baine.

23 Dadi iake allo katuoan sule to,
umbannamo tinde tau sola nasang
la umpobainei tinde baine? Belanna
mangkamo sola pitui umpobainei.
24 Mebalimi Yesu sia nakua lako tau iato
mai: Tang iaraka mipopusa te iannate,
belanna tae’ miisanni la lanna Sura’
Madatu, la kuasanNa Puang Matua?
25 Belanna iake malimbangunmi sule dio
mai to’ to mate, tae’mo nala kebaine sia
dipakemuane, sangadinna susi bangmo
malaeka’ dao suruga.
26 Apa iatu diona to mate kumua dipatuo
sule, tae’raka mibasai lan sura’na Musa
tu dininna umpokadai tu diona to’ duri,
tumba tu kadanNa Puang Matua lako,
Nakua: Akumote tu Puangna Abraham
sia Puangna Ishak sia Puangna Yakub?
27 Iatu Puang Matua tangia Puangna
to mate, sangadinna to tuo. Lendu’
tonganmo pusammi.

Diona garonto’na parentaNa Puang Matua

12:28-34

Mat. 22:34-40; Luk. 10:25-28, 20:39-40

28 Saemi misa’ pandita Sura’, tu urrangimi tumba tu kasitamben-tamben kadanna tinde tau anna naissanmo kumua Napebalii melo Yesu, ia pole’omi ungkutanai, nakua: Umbannara tu garonto’na tongan tu ParentaNa Puang Matua?
29 Nakuami Yesu mebali lako: Iatu garonto’na parenta inde sia; Perangiimi, o Israel, Iatu Puang Kapenombanta Iamo Puang Misari;
30 la ponno penaammu sia mintu’ tangnga’mu sia padami kamatotorammu sae lako deatammu la ungkamali’ Puang Kapenombammu.
31 Na iatu ma’penduanna inde sia: La mukamasei tu padammu tolino susi batang kalemu.
Tae’mo tu parenta senga’ undaoanni te parenta iate da’dua.
32 Nakuami tu pandita Sura’ lako: Io tonganna, Guru, manassa tu mintu’

kadamMi kumua iatu Puang Matua Misari
sia tae' senga'na sangadinna Ia manna;
33 sia iatu ponno penaa sia mintu'
tangnga' sia padami kamatotoran sae
lako deata la ungkamali' Puang Matua,
sia ungkamasei padanta tolino, ondong
ia to na iatu mintu' pemala' ditunu pu'pu'
sia pemala' pangrere'.
34 Iatonna tiroi Yesu kumua kinaa mebali,
Nakuami lako: Tae'mo mimambela dio
mai ParentaNa Puang Matua. Tae'
bangmi tau misa' duka barani mekutana
pole'lako.

Anaknaraka Daud tu Kristus?

12:35-37

Mat. 22:41-46; Luk. 20:41-44

35 Ma'kadami tu Yesu tonna mangada'i
lan Banua Kabusungan, sia Nakua:
Matumbai nakua tu pandita Sura', kumua
Anakna Daud tu Kristus?
36 Daud kalenamo ma'kada belanna
pa'patudu-tudunNa Penaa Masallo'
kumua: Nakuamo Puang lako Puangku:

> Unno'ko'Komi dio kananKu sae lako
> Kupadiongna nasang to' lentekMi tu
> ualimMi.

37 Daud kalenamo umpekapuangi, umba
nakua nala ia pole'o napoanak? Budami
tu tau lendu' naporainna umperangii.

Pa'pakilala la ungkanandai kale dio mai to Farisi

12:38-40

Mat. 23:5-7; Luk. 20:45-47, 11:43

38 Napokadami lan pangadaranNa
kumua: Kanandaikomi kalemi dio mai
pandita Sura', tu naporai bang male
sumalong ma'bayu lamba' sia morai
bang dipekatabe'i dio lu pasa',
39 sia naporai unno'ko' dio kao'koran
mala'bi' lan banua pa'kombongan sia
inan madaoan lan pa'maruasan;
40 sia unnimbakan iananna baine balu,
sia naangga'-angga'i umpamalambe'
passambayangna; iatu tau susito mandu
la narua tampak ropu.

Doi' pa'kamaseanna misa' baine balu

12:41-44

Luk. 21:1-4

41 Unno'ko'mi tu Yesu untingoi patti
doi' pa'kamasean, sia untiro to

buda umpatama doi' tama patti doi' pa'kamasean; ba'tu pira-pirami tu to sugi' umpatama doi' buda.
42 Sae dukami misa' baine balu kalala',
napatamai tu doi' bittik da'dua, misa doi'
kalebu angga'na da'dua doi' bittik.
43 Natambaimi tu anak gurunNa sia
Nakua lako: Kukua lako Kalemi:
Tonganna losong ia napa'bengan te
baine balu kalala' iate na iatu tau mintu',
tu umpatamanna doi' tama te patti doi'
pa'kamasean.
44 Belanna iatu tau sola nasang la'binnapi
nanii unnalai tu napatamanna, apa iate
baine iate kataeranna napatama nasangi
tu diona kalena tu la napotuona.

Diona kasangganganna tondok Yerusalem sia napotandana katappuranna lino

13:1-27

Mat. 24; Luk. 21:5-36, 12:11-12

13 1 Iatonna sunmo Yesu lan mai
Banua Kabusungan, nakuami
anak gurunNa misa' lako: O Guru, tiromi
lendu' ia melona te batu iate sia lendu'
ia kapuanna te panggaraga iate!

2 Nakuami Yesu lako: Mupemaranga
tonganmoraka garaganna te banua pua
iate? Moi misa’ batu tae’ duka la torro
mettodo’ dao batu senga’, tu tang la
diseranna.
3 Tonna unno’ko’ tu Yesu dao buntu
Zaitun sitingoan tu Banua Kabusungan,
mekutana misami tu Petrus na Yakobus
na Yohanes na Andreas lako, nakua:
4 Pokadangkan piranda nala dadi tu
mintu’nato sia apara tandana, to ke la
dadi tu mintu’nato?
5 Nakuami Yesu mebali lako sia
Naparanduk ma’kada susite: Kanandai
tonganni, da napapusakomi tau.
6 Belanna buda tau la sae umposanga
sangangKu, nakua: Akumote tu Kristus!
iamoto tau iato tu la umpapusa buda
tau.
7 Iammi rangi diona kasirarian sia kareba
kasirarian, da mitiramban belanna tae’
nasalai tang dadi tu mintu’nato, apa
tae’pa nala katappurannato.
8 Belanna bangsa la siea pada bangsa sia
to sangkadatuan siea to sangkadatuan.
Sia umba-umba nii la dadi lino’ sia
karorian. Iamoto tu pamulanna mintu’
kamasussan.

9 Apa iatu kamu kanandaikomi kalemi,
belanna la nabaakomi tama kombongan
ada' sia la dibambakomi ulang lan
lu banua pa'kombongan, sia la
dipakendekkomi lako olona to maraa sia
datu tu belanna Aku, la napotanda sa'bi
tinde tau.
10 Tae' nasalai tang dipa'peissanan dolo
tu Kareba kaparannuan lako mintu'
bangsa.
11 Apa ianna baakomi la lao napakendek,
da miposelang doloi tu la mipokadanna,
sangadinna iatu apa dikamaseangkomi
ke attu iato, iamo mipokada, belanna
tangia kamu tu la ma'kada-kada,
sangadinna Penaa Masallo'.
12 To siulu' la ussorong penaanna siulu'na
anna mate dipongko, sia ambe' la
ussorong penaanna anakna; sia pia la
umbali indo' ambe'na sia napa'pepatean.
13 La nakabiri'komi mintu' tau tu
belanna sangangKu; apa minda-
minda tu mengkabatta' sae
lako ma'katampakanna, iamo la
dikarimmanni.
14 Iammi kitai tu kamaparrangan
megi'giran tu umpabu'tu kasanggangan,
bendan dio inan tang sipatu –

minda-minda tu umbasai natangnga’
mandalanni – ianna attu iato la mallai
langan tanete tu to dio tana Yudea.
15 Sia iatu to dao bubungan banua, da
namengkalao rokko natama unnala ba’tu
apa-apa lan mai banuanna.
16 Sia iatu to dio pa’lakna, da nasule la
unnala sambu’na.
17 Apa upu’ allona tu to ma’tambuk sia to
sumusupa anakna to attu iato.
18 Massambayangkomi umpalakui
da nasiappa’ attu kamadinginan tu
kamallaiammi;
19 belanna mintu’na allo iato la nanii
bu’tu kadipakario-rioan, iatu susinnato
tae’ bangpa nadadi len tempon dio mai
tipamulanna mintu’na angge maritik tu
Napadadinna Puang Matua sae lako te
totemo, sia tae’ dukamo nala dadi len.
20 Iakenna tae’ Napakadomi’i Puang to
attu iato, inang tae’mo tau misa’ duka
la dikarimmanni; apa belanna mintu’
tu to ditonno’, tu mangka Natonno’,
napoulangi Napakadomi’ to attu iato.
21 Sia iake attu iato, naden tau ma’kada
lako kalemi kumua: Tiromi indemo tu
Kristus! ba’tu: Diomo tu Kristus! da
mipatonganni to!

22 Belanna ba’tu pira-pira tu Kristus tang
tongan sia nabi tang tongan la bendan,
tu umpabu’tu tanda kalle-kallean sia
penggauran memangngan, kumua anna
ma’papusa moi na iatu to ditonno’, ke la
ma’din siai.
23 Apa iate kamu te palan ara’i! mangka
nasangmo Kupa’pakilalan dolo lako
kalemi.
24 Apa iato attu iato ke mangkai
kadipakario-rioan, la dipaliun tu allo sia
ia duka tu bulan tae’ nala parrang.
25 Sia mintu’na bintoen dao langi’ la
ronno’, sia mintu’na kamatotoran dao
langi’ la tigega’.
26 Attu iato la nakita tu Anak rampan
dilino sae dao gaun situang kamatotoran
kapua sia kamala’biran.
27 Namane ussuai tu malaeka’Na sia
urrampunni tu mintu’ to Napilei dio mai
matallo matampu’ lo’ mai engkokna
padang sae rekke ulunna langi’, dio mai
randanna lino sae lako randanna langi’.

Sipatu dipenandai tongan tu allo kasaeanNa Anak rampan dilino

13:28-37

28 Alai rapangan dio kayu ara: ianna
mentarukmo takke'-takke'na sia mellolo,
inang miissan bangmo kumua la
madomi'mo pealloan.
29 Ten dukamoto tu kamu, iammi tiromi
dadi tu mintu'nato, issan bangmi, kumua
merreke'mo dio to' ba'ba tu iannato.
30 Tonganna tongan Kukua lako kalemi:
Bangsa iate tae' nala pa'de, ke tae'pi
nadadi tu mintu'nato.
31 Iatu langi' sola lino la pa'de, apa iatu
kadangKu tae' nala pa'de.
32 Apa iatu allona ba'tu attunna tae' tau
misa' duka untandai, moi na iatu mintu'
malaeka' dao suruga tae' duka, ba'tu
moi na iatu Anak tae' duka, sangadinna
Ia manna tu Ambe'.
33 Mainga' tongankomi, ma'penandakomi
sia massambayangkomi, belanna tae'
miissanni, piranra tu attunna to.
34 Iatu iannato susi misa' to male lako
padang mambela, untampe banuanna
sia napakuasa tu mai kaunanna, sia

pantan napatakoi pengkaranganna,
anna mepasan lako to ma'kampa ba'ba,
kumua anna ma'penanda-nanda.
35 Iamoto dadi ma'penandakomi,
belanna tae' miisanni, piranra nala sae
tu ampu banua, ba'tu makaroenraka,
ma'tangngaraka bongi, unnoniraka
manuk, melambi'raka.
36 Kumua nakelokomi manii tu
kasaeanna, anna kabu'tuikomi mamma'.
37 Iatu kupokadannakomi, ia dukamo
Kupokada lako mintu' tau to kumua:
Ma'penanda-nandakomi!

Puang Yesu nabolloi minnak misa' baine dio Betani

14:1-9

Mat. 26:1-5, 6:13; Luk. 22:1, 2; Yoh. 12:1-8

14 1 Duang allopa namane allo
Pasa sia allona roti tang diragii;
undaka'mi lalan tu pangulu to minaa sia
pandita Sura' la morai untangnga' Yesu
natingkanNi sia napatei.
2 Belanna nakua tinde tau: Da'na ia ke
allo kapua, da' namaramba tu tau.
3 Iatonna dio Betania tu Yesu lan
banuanna Simon golenan, marassanmo

kumande, saemi misa’ baine sibaa tonde
gori-gori pualam nanii minna’ pandere’
narawastu massang sia masuli’ allinna;
napoloi tu tonde gori-gori nabolloanni
dao ulunna Yesu.
4 Denmi ba’tu pira-pira tau umpobang-
ngo ara’i tu iannato sia sipa’kada-kada,
nakua: Ma’apari nadipakasala-sala
punala bangra tu minna’ pandere’?
5 Belanna iake dibalukanni, inang la
la’bi tallu ratu’ dinar allinna nama’din
dipa’kamasean lako to makario-rio.
Sengkemi tinde tau lako.
6 Apa nakua Yesu: Popa’elo’nai ia;
ma’apari ammi sussai? kameloan ia tu
napogau’ lako Kaleku.
7 Belanna iatu to makario-rio tontong
siakomi sisola, sia iake moraikomi,
ma’dinkomi umpogau’ kameloan lako
tau iato mai, apa iate Aku te tae’ tala
sola nenne’.
8 Iate baine iate napogau’mo tu
napengkulleinna; iamotu umbolloi
minna’ tu Kaleku butung to mate ke la
dipeliangi, su’ding tae’pi Kudipeliang.
9 Tonganna Kukua lako kalemi;
umba-umba nanii lan te lino dinii
umpa’peissanan Kareba kaparannuan,

dio duka dinii unnannanni batu silambi' tu penggauranna te baine.

Yudas umpa'peturoan Puang Yesu

14:10-11

Mat. 26:14-16; Luk. 22:3-6

10 Iatu Yudas Iskariot siposangpuloduanna anak gurunNa Yesu, male lako pangulu to minaa la umpa'peturoanNi lako tu Yesu.
11 Parannumi urrangii tu iannato, na allu'i la umbenni doi'. Undaka'mi tangnga' tu Yudas umba nakua la umpa'peturoanNi lan attu melo.

Umpasakka' Pa'pasa

14:12-16

Mat. 26:17-19; Luk. 22:7-13

12 Iatonna bunga'na allo kapua dinii ungkande roti tang diragi, tonna ditunu tu anak domba Pa'pasa, nakuami tu anak gurunNa lako: Umbara tu Miporainna la kinii loo umpasakka'i tu Pa'pasa amMi kandei?
13 Nasuami tu anak gurunNa da'dua sia Nakua ungkuanni: Loomokomi tama

tondok, ammi sitammu misa' tau umbaa busso nanii uai lan, undikomi urrundu'i.
14 Umba-umba nanii tama, la mikua lako tu ampu banua: Nakua Guru: Umbara tu inan la Kunii ungkande Pa'pasa sola anak gurungKu?
15 Anna pakitangkomi misa' tu inan malona', tiangka' langnganna, sakka' nasangmo tu pengkarangan dio; iamo minii umpasakkarangki' to tu Pa'pasa.
16 Malemi tinde anak gurunNa narampo tama kota, nakabu'tui susitu Napokadanni, napasakka'i tu Pa'pasa.

Puang Yesu umpondok Katumimburan masallo'

14:17-25

Mat. 26:20-29; Luk. 22:14-23; Yoh. 13:21-26

17 Iatonna bongimo saemi tu Yesu sola anak gurunNa sangpulo dua.
18 Marassanmo unno'ko' kumande, Nakuami Yesu: Kukua lako kalemi, tonganna denkomi misa' te Kusisolanna unno'ko' kumande, la umpa'peturoanNa'.
19 Randukmi pantan masussa, nasisonda-sonda ma'kada nakua: Akuraka?

20 Nakuami ungkuanni: Misa'komi te tau
sangpulo dua, tu Kusangbarasan pada
unnoton roti rokko pindan.
21 Inang la Natampena Anak rampan
dilino te lino, susitu disura' diona
a'ganNa, apa upu' allona tu to
umpa'peturoanNi tu Anak rampan dilino;
la'bi' pissan ia kenna tae' nadadi tu tau
iato.
22 Marassanmo kumande, Naalami Yesu
tu roti Nasambayangi, Natepu-tepui
Nabenni, Nakua: Alami, mikandei,
iamote tu batang kaleKu.
23 Namane unnangkaranni tu irusan,
Nama'kurre sumanga' sia Naben, nairu'i
sola nasangi.
24 Nakuami ungkuanni: Iamote tu
raraKu, tu rara titanan basse, dipato'do
belanna buda tau.
25 Kukua lako kalemi: Tonganna tae'mo
Kula unniru' len uai bua anggoro' sae
lako Kuiru'na pole' tu ba'runna lan
ParentaNa Puang Matua.

KadanNa Puang Yesu lako Petrus kumua la napeonganNi pentallun

14:26-31

Mat. 26:30-46; Luk. 22:31-34, 39-46

26 Iatonna mangkamo umpopenani
pa'pudian, sunmi sola nasangi
ma'palulako buntu Zaitun.
27 Nakuami Yesu ungkuanni: La mo'dong
penaakomi sola nasang, belanna den
disura' kumua: La kubamba tu to
mangkambi', anna sisarak-sarak tu
mintu' domba.
28 Apa undinna ke malimbangunMo' sule,
la Kudoloikomi male lako Galilea.
29 Nakuami Petrus lako: Moi mo'dong
penaa nasangi tinde mati', apa aku aku
tae'.
30 Nakuami Yesu ungkuanni: Kukua
mati', tonganna totemo ia bangsiamote
bongi iate tae'pa napenduan manuk
unnoni, ammu peongannimo' pentallun.
31 Apa nakuaora ma'kada: Moi angku
pada mate Puang, inang tae' angku la
umpeonganni lenKomi. Susi dukato tu
kadanna tinde tau sola nasangi.

Puang Yesu lan pa’lak Getsemani

14:32-54

Mat. 26:36-46; Luk. 22:39-53; Yoh. 18:3-12

32 Rampomi lako inan disanga
Getsemani; Nakuami lako anak
gurunNa: Unno’ko’komi inde te, Kuloopa
massambayang.
33 Nasolanmi tu Petrus na Yakobus
na Yohanes, saemi kamagiangan lako
Kalena sia samapuppa-puppanna
penaanNa.
34 Nakuami lako tinde tau: Lendu’
masussanna penaangKu, kari’ la
matemo’ Kusa’ding, torromokomi inde
te, ammi ma’penanda bang.
35 Malemi mambela-bela sidi’, Natukku
malinguntu’ rokko padang sia
massambayang kumua, ke ma’dinni
anna tilendok dio mai Kalena tu attu iato.
36 Nakuami: Abba, o Ambe’, mintu’na
angge maritik lan nasang kuasamMi,
lendokanni dio mai Kaleku te irusan iate,
apa iatu iannato tangia pa’poraiangKu
sangadinna pa’poraiamMi.
37 Saemi Nakabu’tui tinde tau mamma’,
Nakuami ungkuan Petrus: E Simon

mamma’rokoka? Tang mubela siamoraka
la maroya sangte’te’ bang?
38 Ma’penandakomi sia
massambayangkomi, da naruakomi
peroso; la morai tongan sia tu penaa,
apa tang pa’bela tu kale.
39 Male pole’omi tu Yesu
Namassambayang, ia bangsia tu
kada ina’ Napokada.
40 Iatonna sule pole’mo Nakabu’tuimi
tinde tau mamma’omo sule, belanna
turruk bang matanna, sia tae’ naissanni,
apa tu la napebalii lako.
41 Saemi tonna ma’pentallunna
Nama’kada lako tinde tau Nakua:
Mamma’ bangmokomi mipamondo
ta’ka’mi; totemo ganna’mo; nalambi’mo
attunna; tiromi tu Anak rampan dilino
disorong lako to kasalan.
42 Millikkomi, talao, tiromi mandappi’mo
tu to la umpa’peturoanNa’.
43 Marassan bangsiapa ma’kada-
kada to, ta’pa saemi tu Yudas
siposangpuloduanna tu anak gurunNa,
sia budapa tau nasisolan ma’takin sia
ma’tarasulu’ nasua pangulu to minaa sia
pandita Sura’ sia pekaamberan.

44 Iatu to la umpa’peturoan Yesu inang
mangkamo napokadan tanda tinde
tau, nakua: Minda-minda tu kuudung,
Iamoto; tingkanNi ammi matangkin
male umbaai.
45 Saemi nata’pa umpentireke’i Yesu sia
nakua lako: O Guru!, naudungI.
46 Pada nasila’ka’-la’ka’imi tau,
natingkanNi.
47 Denmi misa’ tu to ke’de’ dio unnonok
la’bo’na, napama’tanni naruai tu
kaunanna Tominaa Kapua, natantangi tu
talinganna.
48 Ma’kadami Yesu Nakua lako tau
iato mai: Susikomi to sun la urrukka’
pa’gora’ma’takin sia ma’tarasulu’ la
untingkanNa’.
49 Keallo-keallo misisolanNa’ lan lu
Banua Kabusungan mangada’i; natae’ra
mitingkanNa’; – apa tae’ nasalai tang
disundunni tu dipokadanna lan Sura’
Madatu.
50 Male nasangmi mallai tu anak
gurunNa, untampeI.
51 Denmi misa’ to mangura undi urrundu’
Yesu, pakari sambu’ kasa lan kalena,
nala’ka’i tau iato mai.

52 Apa nalendokan tu sambu'na,
nama'kale-kale male mallai.
53 Nabaami tinde tau tu Yesu lako
Tominaa Kapua; iamo dio to, nanii
sirampun mintu' pangulu to minaa sia
pekaamberan sia pandita Sura'.
54 Iatu Petrus undi duka unturu' mambela
bangI sae tama to' banuanna Tominaa
Kapua, naunno'ko' sisola solana tominaa
kapua sia mendarang dio to' api.

Puang Yesu dio olona Kayafas

14:55-65

Mat. 26:59-68; Luk. 22:54, 55,
22:63-71; Yoh. 18:19-24

55 Iatu pangulu to minaa sia mintu' Ada'
undaka' bang sa'bi la umpasala Yesu la
morai umpatei, apa tae' nakabu'tui.
56 Belanna buda tau tama sa'bi tang
tongan ussa'bii, apa mintu'na sa'bi iato
tae' bang situdu.
57 Denmi ba'tu pira-pira tau ke'de' sia
ussa'bii tang tonganni, nakua:
58 Kirangimo tu kadanNa tau iate
kumua: La Kurondonni te Banua
Kabusungan tu nagaraganna limanna
tolino na tallung allori Kupabendanni tu

Banua Kabusungan senga’, tu tangia
panggaraga lima tolino.
59 Moi susito tae’ duka nasitudu
passa’binna tinde tau.
60 Ke’de’mi tu Tominaa Kapua male tama
tangnga sia nakutanai tu Yesu nakua:
Tae’ bangraka Mila umpebalii lenni?
Apara te nasa’biangKomi tau?
61 Apa ma’loko-loko bang, tae’ bang
Napebalii lenni. Natole pole’omi tu
Tominaa Kapua mekutana lako nakua:
Tongannaraka Kamumo tu Kristus,
AnakNa Puang dipenombai?
62 Nakuami Yesu: Aku bangsiamo; la
mikita tu Anak rampan dilino unno’ko’
dio kananNa Toumpoissan angge maritik
sia songlo’ sola gaun dao mai langi’.
63 Usse’bumi pakeanna tu Tominaa
Kapua sia nakua: Apa opa gai’na tu sa’bi
lako kaleta?
64 Mirangimo tu kada solangna. Tumbara
timbangan penaammi? Nasituru’imi
sola nasangi kumua: sala sia sipatu la
dipatei.
65 Randukmi tinde tau pira untittudui sia
umbungku’i tu lindoNa sia natambusuk
sia nakua ungkuanNi: Ma’nubua’moKomi!

Pantan natampa'mi solana tominaa
kapua tu lindoNa.

Diona kapeongananna sia kapenassananna Petrus

14:66-72

Mat. 26:69-75; Luk. 22:56-62; Yoh. 18:17, 25-29

66 Iatonna diong padang tu Petrus dio
tarampak banua kombongan kalua'na
Ada', saemi misa' baine rurananna
Tominaa Kapua.
67 Iatonna kitami tu Petrus mendarang,
napemarangami sia nakua: Iko duka tu
Nasisolan titi' Yesu, to Nazaret.
68 Apa napeonganni Petrus sia nakua:
Tae' aku kuissanni sia tae' kutandai
tu kadammu tu. Malemi sun lako to'
babangan, pakalan naunnonimo manuk.
69 Nakitami tinde kaunan baine, nakua
pole'omi lako mintu' tu to ke'de' dio: Ia
dukapa misa' te, tu solana tu Tau tu.
70 Apa napeonganni siao. Sattu'-sattu'
to ma'kada pole'omi lako Petrus tu to
ke'de' dio, nakua: Tonganna iko dukapa
tu Nasisolan, belanna to Galilea dukako.

71 Randukmi tu Petrus untangdoi tu
kalena sia menggata nakua: Tae’ aku
kutandai tu To mipokada.
72 Ma’kukkua bang siami duka tu
manuk unnoni ma’penduan to attu
iato. Tilanta’mi lan penaanna Petrus tu
kada Napokada Yesu lako, to kumua:
Tae’pa napenduan manuk unnoni ammu
peonganniMo’ pentallun. Iatonna kilalai
to, tumangi’mi.

Puang Yesu dio olona Pilatus

15:1-19

Mat. 27:11-30; Luk. 23:2-25; Yoh. 18:29–19:16

15 1 Tae’pa bongi tonna la masiangmo
nara’ta’mi pangulu tominaa sia
pekaamberan sia pandita Sura’, iamotu
mintu’ to ma’kombongan, napungoI tu
Yesu, namale umbaaI, nasorongI lako
Pilatus.
2 Mekutanami Pilatus lako, nakua:
Kamumoraka tu datunna to
Yahudi? Nakuami mebali: Susimo
tu mipokadanna.
3 Budami kara-kara naparapasanni
pangulu to minaa.

4 Mekutana pole'omi tu Pilatus lako,
nakua: Tae' bangraka Mila mebali len?
Tiromi, pira ia budanna tu kara-kara
naparapasangKomi tau!
5 Apa tae' bangmora misa' duka Napebalii
Yesu, anna mangnga tu Pilatus.
6 Iake allo kapuaomi biasa tu Pilatus
umpatassuranni misa' to ditarungku tu
tau, minda-minda napalaku.
7 Denmi tu tau misa' disanga Barabas,
tu ditarungku sola mintu' tu to nasisolan
ma'pamaramba, sia umpatei tau lan
kamaramban iato.
8 Sangkendekammi tu to buda anna
randuk umpalakui kumua napalaloanni
susitu biasanna.
9 Nakuami Pilatus mebali lako tu tau:
Morairokomika kurampananangkomi tu
Datu to Yahudi?
10 Belanna naissan kumua ia sia
nasorongI pangulu to minaa, apa
kamabirisanna lako.
11 Apa napatunduk pangulu to minaa tu
to buda kumua, la'bi' ke ia tu Barabas
natassuranni.
12 Nakuaomi Pilatus mebali lako tu
tau; Naapara pale' la kugauranNi te To
misanga Datunna to Yahudi?

13 Rambanomi metamba tu tau nakua:
A’ta’I Ia tu.
14 Nakuami Pilatus lako tu tau:
Kaka-dakean apara tu napogau’? Apa
sama-sarrang-sarrangna metamba tu
tau nakua: A’ta’I Ia tu!
15 Belanna nasanga Pilatus la’bi’ ke
naparundu’i tu lalan penaanna to buda,
natassurammi tu Barabas, nabambaI
ulang tu Yesu sia nasorong la dia’ta’.
16 Denmi ba’tu pira-pira surodadu
umbaaI tama sa’de banua, tu banua
pangra’tasan kara-kara, narampun
nasangi tu mintu’ surodadu sang-
tuntunan.
17 Napaluangimi sambu’ lango-lango
tu Yesu sia naampinniran sa’pi’ duri,
napasa’pi’I.
18 Anna randuk umpekatabe’I, nakua:
Tabe’, Datu to Yahudi!
19 Nalonga’mi tallang tu ulunNa sia
natittuduI, namalinguntu’ umpenombaI.

KamateanNa Puang Yesu dio kayu pea'ta'

15:20-41

Mat. 27:31-56; Luk. 23:26-49; Yoh. 19:16-30

20 Iatonna mangka untelle-telleI,
naalaimi lan mai Kalena tu sambu' lango-
lango napaluangi sule tu pakeanNa
siamo, namale umbaaI lako salian,
kumua anna a'ta'I.
21 Lendu'mi dio misa' tu to lu dio
mai pa'lak, disanga Simon to Kirene,
ambe'na Iskandar sola Rufus,
naparukumi umpassanni tu kayu pea'ta'.
22 Nabaami tu Yesu lako to' inan disanga
Golgota, ke dipallemba'i battuananna:
Inan ma'kararo ulu.
23 Napairu'mi uai anggoro' dipasito'bo'
muru, apa manoka.
24 Naa'ta'mi, nataa-taai tu pakeanNa
nasire'tekki kumua napada unnalai tu la
napotaanna.
25 Te'te' kasera melambi' anna dia'ta'.
26 Iatu diparapasanni disura' daona lu
nakua: Datu to Yahudi.
27 Napasia'ta'mi pa'gora' da'dua, misa'
dio kananNa na misa' dio kairinNa.

28 Nasusi to, sundunmo tu kada lan Sura’
Madatu, tu nakua: Dipasangbilangammo
to masua-sua.
29 Iatu to lendu’ inde to dio ullo’bo-lo’boI
sia unniling-iling, nakua: Ai’! iti’ To
urrondonni Banua Kabusungan natallung
allori Napabendanmi suleo!
30 Lessuran kalenamika tu Kalemi, amMi
mengkalao dao mai tu kayu pea’ta’!
31 Ten dukato tu pangulu to minaa
sia pandita Sura’ untelle-telleI, sia
nakua sipa’kada-kada: Nalessurammo
tu to senga’, anna Kalena tae’ Nabelai
ullessuranNi!
32 E Kristus, Datu to Israel!
mengkalaomoKomi dao mai kayu
pea’ta’, angki kitai sia kipatonganni.
Iatu to Nasisolan dia’ta’ untelle-telle
dukaI.
33 Iatonna te’te’ sangpulo dua
ma’tangnga allo, malillinmi tu mintu’
padang indeto dio sae lako te’te’ tallu
makaroen.
34 Iatonna te’te’ tallumo, metambami
tu Yesu umpemandui gamaranNa,
Nakua: Eloi, Eloi, lama sabakhtani?, ke
dipallemba’i battuananna: O PuangKu, o
PuangKu ma’apari MitampemoRa’?

35 Iatonna rangii ba’tu pira-pira tau tu
ke’de’ indeto dio, nakuami: Perangiimi,
untambaimo Elia!
36 Ma’dondomi tu tau misa’ unnotonni
tama sukka tu lumu’ batu, napadioi
tallang napairu’I, nakua: Da’ito takitai
ba’tu la saei tu Elia umpopengkalaoI.
37 Apa metamba tu Yesu umpemandui
gamaranNa, naka’tu penaanNa.
38 Iatu kulambu Banua Kabusungan
tipa’dua, tempon dao mai sae rokko.
39 Iatonna kitai tinde kamandang
Nasitingoan tu kaka’tuanna penaanNa
susito, nakuami: Tonganna tongan Anak
Puang te tau iate!
40 Denmi ba’tu pira-pira baine dio untiro
mambelai; indeto tau iato, den Maria
Magdalena sia Maria indo’na Yakobus
Bitti’ sia Yoses sia Salome.
41 Tau undi nasang urrundu’ Yesu sia
umparakai tonna diopa Galilea; sia buda
dukapa baine senga’ to Nasisolammo
male langngan Yerusalem.

KadipelianganNa Puang Yesu

15:42-47

Mat. 27:57-61; Luk. 23:50-55; Yoh. 19:38-42

42 Iatonna makaroenmo belanna allo
iato allo dinii Ma'pasakka', iamotu allo
sidampi' allo katorroan,
43 saemi tu Yusuf to Arimatea, iamo
misa' to diala Ada' sia dikasiri', ia
dukamo umpeagi bang ParentaNa Puang
Matua; iamo umpabatta' penaanna tama
mennolo lako Pilatus napalakui tu batang
rabukna Yesu.
44 Apa mangnga tu Pilatus tu kumua
matemo, natambai tu kamandang
sia nakutanai kumua, ba'tu masaimi
mateNa.
45 Iatonna issanmi dio mai kamandang,
naeloranmi naala Yusuf tu batang
rabukNa.
46 Naallimi Yusuf tu kasa, napopeng-
kalaoi tu batang rabukna Yesu, na
balunni sampin kasa napeliangi tama
liang; namane ullentenni batu lako tu
baba liang.
47 Iatu Maria Magdalena sia Maria indo'na
Yoses, nakita tu dinii umpeliang Yesu.

KamalimbangunanNa Puang Yesu sule

16:1-8

Mat. 28:1-8; Luk. 24:1-12; Yoh. 20:1-10

16 1 Iatonna lendu’mo tu allo
katorroan unnallimi pebangki’
tu Maria Magdalena sia Maria indo’na
Yakobus na Salome, kumua naloo
umbangki’I.
2 Iatonna tibaan masiang tonna allo
bunga’na lan minggu iato, saemi tinde
tau lako to’ liang tonna dellekmo allo.
3 Nakuami sipa’kada-kada: Mindamo la
ullentenangki’ tu batu dio mai to’ baba
liang?
4 Iatonna umbangunan matanna,
nakitami tu batu mangkamo dilentenni
–, belanna iatu batu iato lendu’
kapuanna.
5 Malemi tinde tau tama liang, nakitami
tu to mangura misa’ unno’ko’ dio
rampe kananna, ma’sambu’ mabusa;
tirambanmi tinde baine.
6 Nakuami tinde to mangura lako:
Da mitiramban; undaka’komi Yesu
to Nazaret, tu mangka dia’ta’.

Malimbangunmo Ia, tae'mo Ia naindete;
tiromi tu naninna tau umpatorroI.
7 Apa laomokomi, mipokadai, lako mintu'
anak gurunNa sia lako Petrus, kumua
Nadoloimokomi male lako Galilea; diomo
la minii ungkitaI susitu kadanNa lako
kalemi.
8 Tikara-karami sun namale ma'dondo-
dondo dio mai to' liang, belanna
ma'parondo sia soyang sumanga'; tae'
bang napokada lenni lako misa' duka
tau, belanna mataku'.

Puang Yesu umpa'pekitanan Kalena lako anak gurunNa

16:9-18

Mat. 28:9, 10, 16:20; Luk. 24:13-19; Yoh. 20:11-29

9 Iatonna malimbangunmo tu Yesu tae'pa
bongi tonna allo bunga'na lan minggu
iato, bunga'na umpa'pekitanammi
Kalena lako Maria Magdalena, tu
mangkamo Nanii urrambai deata
masussuk pitu lan mai kalena.
10 Malemi tinde baine umpa'peissananni
tu iannato lako mintu' tu to unturu'mo
Yesu, tu masussa bangmo sia tumangi'.

11 Iatonna rangimi kumua tuomo
sule, sia nakitamo tinde baine, tae'mi
napatonganni tinde tau.
12 Undinnato umpa'pekitananomi Kalena,
apa umpasenga' rupanNa, lako da'duai
tinde tau, tonna male sola duai lako
tondok salian.
13 Male dukami tinde tau sola duai
umpa'peissananni tu iannato lako tu
mintu' to unturu'I, apa iatu tau iato tae'
duka napatonganni.
14 Undinna pole'o to umpa'pekitanammi
kaleNa lako anak gurunNa sangpulo
misai, marassan unno'ko' kumande,
Nata'tanmi, belanna tangkan
ma'patongan sia makarra' penaanna,
naurunganni tang umpatonganni tu to
mangka ungkitaI tonna malimbangunmo.
15 Nakuami ungkuanni tinde tau:
Malemokomi lako mintu'na lino,
mipa'peissananni tu Kareba-
kaparannuan lako angganna issinna
lino.
16 Minda-minda tu umpatonganni sia
didio', iamo la dikarimmanni, apa
minda-minda tu tang umpatonganni,
iamo la diukung.

17 Mintu’nate tanda iate la urrondongi
tu to ma’patongan: diona sangangKu
anna la urrambai deata masussuk sia la
ma’kada-kada umpobasa basa ba’ru;
18 tau iato untoe ula’, na moi unniru’ apa-
apa dipomatena, tae’ nala umpatumbai;
la urremme’ to masaki, anna maleke tu
tau iato.

Puang Yesu kendek langngan suruga

16:19-20

Luk. 24:50-53; Pengg. 1:4-11

19 Iatonna mangka ma’kada susito tu
Puang Yesu lako tinde tau, tiangka’mi
kendek langngan suruga, Naunno’ko’ dio
kananNa Puang Matua.
20 Male nasangmi tinde tau sia
ma’pangada’ umba-umba nii, Natundui
Puang sia Napamatoto’ tu kada iato
sisola tu mai tanda kalle-kallean unturu’i.

LUKAS

Bungkaran kada

1:1-4

1 [1] Tonganna budamo tu tau
umparanduk-randukki untonoranni
uleleanna mintu'na tu sundunnamo
manassana lako kaleki,
[2] susitu mangka naossorangkan tu to
untiro kalenai dio mai randukna sia
umpa'pangadaranni tu kada iato.
[3] Iamoto iatongku mangka umparessai,
kutono'-tonoranni lan penaangku tu
mintu'nato tempon dio mai mulanna,
kusangami melo ke kupasirundunan
dukakomi lan sura', e Teofilus, tau la'bi',
[4] anna maleso lako kalemi tu manassana
mintu'na apa mangka diadarangkomi.

Kadadianna Yohanes dipa'peissanan

1:5-25

[5] Iatonna Herodes datu Yudea denmi
misa' tominaa, disanga Zakharia,

untamai atoranna allona Abia, na iatu
bainena disanga Elisabet, tarukna Harun.
6 Iatu tau sola duai malambu' penaanna
langngan Puang Matua, napengkaolai
bang tu pepasanNa sia Sukaran alukNa
Puang, tae' napasalai penaa.
7 Iatu tau iato tae' nakianak, belanna
tamanang tu Elisabet namatuamo sola
duai, lendu'mo kakianakanna.
8 Den pissan tonna marassan umpogau'
pangalukan kapemalaran langngan
Puang Matua sirupang allu'na la untoe
pangalukan to allo iato,-
9 susitu biasanna tu gau' pentoen to
minaa, – dibiangammi nakitananni la
tama lan Banua KabusunganNa Puang,
la mangrambu tagari.
10 Iatu mintu'nato sirampun marassan
massambayang dio salian, tonna pogau'i
tu pemala' mangrambu tagari.
11 Payanmi lako kalena tu malaeka'Na
Puang Matua misa' bendan dio kanan
meda dinii memala' mangrambu tagari.
12 Iatonna ta'paimi matanna, tirambanmi
tu Zakharia sia sae tu kamatakuranna.
13 Apa nakua tu malaeka' lako:
Da mumataku', Zakharia, belanna
ditarimamo tu palakummu; iatu bainemu

Elisabet la napadadiangko misa’ pia
muane, la musangai Yohanes.
14 Dadi la mulambi’ tonganmo tu
kaparannuan sia kasende-sendean
sia buda tau la umpopaimanni tu
kadadianna.
15 Belanna ia la kapua dio oloNa Puang
sia tae’ nala unniru’ uai anggoro’ ba’tu
apa palangona ke diiru’i sia iamo la
Naponnoi Penaa Masallo’ tempon dio mai
natambukna indo’na.
16 Sia buda tongan tu to Israel la
napasule lako Puang Kapenombanna.
17 Ia duka bangsiamo la dolo dio
oloNa umpopenaa penaanna Elia sola
kamatororanna Elia, la umpapatui
penaa mintu’ ambe’ lako anakna sia la
umpabalik mintu’ to tang sopati lako
kakinaanna to ma’bulo sanglampa, la
umparandanan Puang Matua sangrapu
to maparea tongan.
18 Nakuami Zakharia lako malaeka’:
Umba la kukua ungkatappa’i manassana?
Namatuamo’ sia iatu baineku nalendu’i
tonganmo tu kakianakanna.
19 Mebalimi malaeka’ lako nakua:
Akumote tu Gabriel, biasana’ bendan
dio oloNa Puang Matua, nasuamo’

sae ussipa’kadangko umparampoi te
kamauparan iate lako kalemu.
20 Dadi la mamang todako, tang la
muissan ma’kada sae lako dadinna
nasang tu mintu’na te, tu belanna tae’
mupatonganni te kadangku, natae’
nasalai ke allu’namo.
21 Ma’peagi bangmi tu to buda ungkampai
Zakharia sia mangnga tu tau, belanna
lan bangpa Banua Kabusungan.
22 Iatonna sunmo, tang naissanmo
umpa’kadai; lanmi penaanna tau
kumua: mangkamo untiro patiro
mendeata lan Banua Kabusungan.
Nako’bi’-ko’bi’ bangmi tu tau tandana
mamangmo tae’ nabattu kada.
23 Iatonna sundunmo allo pentoeanna,
sulemi lako banuanna.
24 Tae’ namasai alla’na ma’tambukmi tu
Elisabet namembuni bang limang bulan,
nakua:
25 Susimo Nagauranna’ Puang to, tonna
tontongina’ Nasamboanna’ tu siri’ku lako
mintu’tau.

KadadianNa Puang Yesu dipa’peissanan

1:26-38

26 Iatonna bulan ma’pennannanmo
Nasuami Puang Matua tu malaeka’
Gabriel lako misa’tondok dio Galilea,
disanga tondok Nazaret,
27 umpellambi’i misa’ anak dara,
dipasikampamo misa’ muane, disanga
Yusuf, bati’na Daud; iatu anak dara
disanga Maria.
28 Tonna tamamo tu malaeka’, nakuami
lako: Kurre sumanga’mu, e to dikamasei
la Narondongmoko Puang Matua.
29 Napotirambanmi Maria tu kada susito
sia nakua lan penaanna: ba’tu la apa
nakitanan tu kurre sumanga’ iato.
30 Nakuami tu malaeka’ lako: Da’
mumataku’, e Maria, belanna
mulambi’mo tu kamamasean dio
mai Puang Matua.
31 Manassa la ma’tambukko mudadian
misa’ pia muane, la musangai Yesu.
32 Iamo la kapuanna sia la digente’ Anak
Puang Patodoranna sia la Nasorong

Puang Kapenombanta lako Kalena tu
isungan kapayunganna Daud nene'Na.
33 Iamo la undatui rapunna Yakub
tontong sae lakona na iatu kadatuanNa
tae' upu'na.
34 Ma'kadami tu Maria lako malaeka':
Umba nakua la dadi te, natae'
kukemuane?
35 Mebalimi tu malaeka' lako nakua:
Iamotu Penaa Masallo' la songlo' lako
kalemu sia kamatotoranNa Puang
Patodoranna unnonganniko, iamoto dadi
iatu Pia la mudadian la disangai Pia
masallo' sia AnakNa Puang Matua.
36 Ia duka tu Elisabet, sangdadiammu,
tonganna matuamo, disanga bangmo
la tamanang, apa totemo annanmo
bulanna untambuk misa' pia muane.
37 Belanna denraka tang dadi ke
Napokadami Puang Matua?
38 Nakuami Maria: Tonganna tongan
aku tu taunNa Puang Matua, podo
nadadi lako kaleku susitu kadammi.
Ta'kala nasoro'mo dio mai tingayona tu
malaeka'.

Maria na Elisabet

1:39-45

39 Iato allo iato ke’de’ bangsiami tu Maria
namale tikara-kara lako misa’ tondok
mentanete dio Yehuda.
40 Tamami banuanna Zakharia
namassalama’ lako Elisabet.
41 Iatonna rangimi Elisabet tu
passalama’na Maria, pandiumi tu
pia’-pia’ lan pa’tambukanna sia
Naponnoi Penaa Masallo’ tu Elisabet.
42 Napemandui metamba, nakua:
Sundunmo rongko’mu dio mintu’na
baine sia sundunmo rongko’na tu
pangluang inan taummu.
43 Matumbara’ na iatu indo’na Puangku
sae umpellambi’ina’?
44 Apa tonganna iatonna tilanta’mo lan
talingangku tu passalama’mu, pandiumi
tu pia’-pia’ lan inan taungku, belanna
parannu penaanna.
45 Maupa’mo ia tu baine umpatonganni
te iannate, belanna iatu dipokadanni
lu dio mai Puang Matua, manassa la
dipasundun.

Pa’pudianna Maria

1:46-56

46 Nakuami tu Maria: Deatangku
umpekalangka’I Puang Matua
47 sia umpomarannumo Puang
Matua tu penaangku, To patutungan
bia’ku,
48 belanna Napemarangamo tu
kamadionganna taunNa. Anna
randuk pole te totemo nasiosso’i
tau umpotule’-tuleranni umpokada
rongko’na’,
49 belanna penggauran kapua
Napabu’tumo dio kaleku tu To
umpoissan angge maritik.
Dadi madatu todamo tu sanganNa,
50 manassa iatu kamamaseanNa
tontong nasiosso’i mintu’nato
ungkataku’I.
51 Pura naolamo limanNa tu
pentoean matoto’, Napasisarak-
sarakmo tu mintu’ to matampo
nasanga lan penaanna;
52 iatu to kapua Napasule rokko
tu pangka’na na iatu to barinni’
Napamadoan,

53 Iatu to tangdia’ Napedia’i ianan,
na iatu to sugi’ Nasua sule lo’bang.
54 Nasande’mo tu Israel taunNa, la
ungkilalai pole’ kamamaseanNa,-
55 susitu mangka Naallu’ lako nene’
to dolota – iamotu kamamaseanNa
lako Abraham na mintu’ tarukna
tontong sae lakona.
56 Torromi tu Maria sola Elisabet
umbai agi-agi tallung bulan namane
sule lako banuanna.

Kadisangaianna Yohanes tonna ma’karuamo allona dadinna

1:57-66

57 Iatu Elisabet nalambi’mo bulan
kakianakanna, nadadiammi tu misa’
pia’-pia’ muane.
58 Mintu’na to sikandappi’na tiku lao
sia mintu’na sangdadianna urrangii,
kumua Napakapuamo Puang Matua tu
kamamaseanNa lako, dadi menturu’
duka tu tau parannu penaanna.
59 Iatonna ma’karuamo allona dadinna
tu pia, saemi tu tau la umpogau’i tu
sunna’ lako kalena tu pia, la nasangaimi
Zakharia sikona ambe’na.

60 Mebalimi indo’na nakua: Tae’, la
disangai ia Yohanes.
61 Nakuami tu tau lako: Mintu’na
sangdadiammu tae’ ia misa’ disangai te
sanga iate!
62 Nabenmi tau tanda lako tu ambe’ na,
kumua ba’tu la umba sanga naporai
disanganni tu pia.
63 Napalakumi tu papa’-papa’
passurasan, nasura’i lako, nakua:
Yohanes la disanganni. Mangnga
nasangmi tu tau.
64 Ta’pa tiku’bi’mi tu pudukna natiba’tik
tu lilana Zakharia nama’kada-kada
umpudi-pudi Puang Matua.
65 Saemi kamatakuranna tu mintu’
to sikandappi’na tiku lao sia budamo
kadanna tau lan mintu’ buntu Yudea tu
iannato.
66 Iatu mintu’nato urrangii tu iannato
napalan penaanna, nakua: Ba’tu apa
la dadi dio undinna te pia iate? Apa
Narande pala’ tongan Puang!

Nanian pa’tendengna Zakharia

1:67-80

67 Iatu Zakharia, ambe’na naponnoi
Penaa Masallo’, nama’parunde, nakua:
68 Mintu’na kadipangkeran lu lako
nasang Puang Kapenombanna
to Israel, belanna denmo
mamaseNa umpemaranga to
Napilei, Napadenanni kadila’bakan.
69 Sia Napabendanammiki’ tanda
kamarendengan lan banuanna
Daud, taunna,
70 susitu kadanNa mangka napasun
mintu’ nabi maseroNa tempon dio
mai-
71 kumua anta lessu’ dio mai mintu’
ualinta sia dio mai limanna mintu’ to
ungkabiri’ki’;
72 kumua Nasundunni tu mamaseNa
lako nene’ to dolota sia Nakilalai
pole’ tu pangallu’ madatunNa;
73 sia iatu kada mangka Nasibassei
nene’ to dolota, Abraham,
la Napa’kamasean lako kaleta;

74 iake lessu’miki’ dio mai mintu’
ualinta, tae’mo tala mataku’
mengkaorong lako alukNa;
75 sikambi’miki’ kamaseroan sia
kamaloloan, dio oloNa lan mintu’
allo katuoanta!
76 Na iatu iko, e anakku, ikomo
la disanga nabinNa Puang
Patodoranna, belanna la doloko
dio oloNa Puang umpasakkaranni
lalanNa,
77 la umpa’peissanan
kamakarimmanan lako to Napilei tu
diona kadipa’deian kasalanna,
78 belanna penaa mamaseNa Puang
Matua, iamotu Parrang bu’tu dao
madona saemo la umpellambi’iki’,
79 anna kaanan lako to lan
kamalillinan sia naonganni
bayo-bayo kamatean,
sia la umpate’teki’ mata kalambanan
lako lalan kasalamaran.
80 Sakapua-puanami tinde pia,
saponno-ponnona Penaa Masallo’
lan ba’tengna; dio bangmi lu
padang pangallaran sae lako
umpa’pekitananna kalena lako to
Israel.

KadadianNa Puang Yesu

2:1-21

Mat. 1:18-25

2 1 Den pissan tonna iato, sunmi
parenta dio mai datu Agustus
mesua ussura' sanganna mintu' tau lan
parentana.
2 Iate bunga'na kapassurasan iate iamo
na Kirenius to maraa dio parenta Siria.
3 Dadi mintu'na tau pantan male
umpeloloi tongkonanna, la disura'
sanganna.
4 Male dukami tu Yusuf dio mai Galilea,
lan mai tondok Nazaret, lako tondok
Yudea, tondokna Daud, disanga
Betlehem, belanna bati'na sia tarukna
Daud,
5 kumua nadisura' sanganna sola Maria,
sikampana, tu mabanda'mo ma'tambuk.
6 Iatonna dio bangsiapa lu sola duai,
ta'kala nalambi'mi allo kakianakanna tu
Maria.
7 Kianakmi, undadian misa' Pia muane,
iamo pa'bunga'na, naammu'Imi sambu',
napamamma'I rokko palungan, belanna

tae’mo inan la nanii sola duai lan banua pa’bongian.
8 Lan lili’na tondok iato den ba’tu pira-pira
to manglaa torro bang dio lu tangnga
padang ungkampai sangtuntunan
pangkambi’na kebongi.
9 Tiramban denmi misa’ malaeka’Na
Puang Matua bendan dio tingayona tu
to manglaa sia natikui arrang maseroNa
Puang Matua, dadi lendu’mi mataku’na
sola nasang.
10 Nakuami tu malaeka’ lako: Da
mimataku’, belanna la kupokadangkomi
kaparannuan kapua tu dipadenan
angganna tolino,
11 kumua iate bongi totemo
dipadadiammokomi To patutungan
bia’ lan tondokna Daud, iamo Kristus, tu
Puang iato.
12 Inde sia tu tandana lako kalemi: la
ungkabu’tuikomi misa’ Pia diammu’I
sambu’, dipamamma’ lan palungan.
13 Pakalan denmi budai sangtuntunan
lan mai tu mintu’na malaeka’ ma’baanan
dao suruga nasolan tinde malaeka’
umpudi-pudi Puang Matua, nakua:

14 Mintu’na kadipangkeran lu langngan
nasang Puang Matua dao madona, sia
kamarampasan lan lino lako to Nakaelo.
15 Iatonna memboko’mo tu malaeka’
sule langngan langi’, nakuami tinde to
mangkambi’ sipa’kada-kada: Maikomika
duka talao lako Betlehem, untiroi tu
apa dadimo dio, tu mangka dipokada,
Napa’peissanan Puang lako kaleta.
16 Nasarra’i sae, nakabu’tui tu Maria
sola Yusuf na iatu Pia’-Pia’ mamma’ lan
palungan.
17 Iatonna tiromi, narundunammi tu
kada dipokadanni diona tinde Pia’-Pia’.
18 Iatu mintu’nato urrangii,
nakamangngai nasang tu apa napokada
to manglaa lako.
19 Apa iatu Maria nananna inaa nasang
bang tu kada iato, natangnga’- tangnga’i.
20 Sangsulean nasangmi tu to manglaa
umpakaraya sia umpudi-pudi Puang
Matua, belanna mintu’na tu apa mangka
narangi sia natiro sipatu tu mangka
dipokadanni lako.
21 Iatonna ganna’mo karua allona tinde
Pia, la disunna’mi, disangai dukami
Yesu, susitu nasanganni malaeka’, tonna
tae’pa natambukki indo’na.

Puang Yesu dipopennolo lako Puang Matua

2:22-40

22 Iatonna lambi’mi allo kamaseroanna
tu indo’Na, susitu atoranna Musa,
nabaami tu anakna lako Yerusalem,
la lao napopennolo lako oloNa Puang
Matua;
23 susitu disura’ lan Sukaran alukNa
Puang, kumua: Mintu’na pia’-pia’ muane
tu bunga’na urrubak pa’tambukanna
indo’na, iamoto tu disanga marimbangan
lako Puang Matua,
24 sia la umpemalaran pemala’, susitu
dipokada lan Sukaran alukNa Puang: tu
bu’ku’ da’dua ba’tu da’dua anak bu’ku’
ala’.
25 Den todami tau lan Yerusalem misa’,
disanga Simeon, iamo misa’ to malambu’
sia umpatongan Puang Matua, umpeagi
bangmo pa’pakatana lako to Israel sia
den Penaa Masallo’ lan kalena.
26 Mangkamo napokada Penaa Masallo’Na
Puang Matua lako kalena, kumua tae’pa
nala sitiro kamatean, ke tae’pi natiroi tu
Kristus dolo.

27 Belanna pa’patudu-tudunNa PenaanNa
Puang Matua saemi tama Banua
Kabusungan; tonna baaI indo’Na sola
ambe’Na tinde Pia, iamotu Yesu, tama, la
dipogau’ lako, susitu atoranna Sukaran
alukNa Puang Matua,
28 naala dukami Simeon, nakayunNi,
namane umpudi-pudi Puang Matua
nakua:
29 O! Puang, elo’namo Misarakki
mana’pana’ lan mai te lino, susitu
kadamMi,
30 belanna natiromo matangku tu
kamarendengan lu dio mai Kalemi,
31 tu Miparandanan angganna tolino.
32 Iamotu parrang unnarrang to
kalillinan
sia misa’ kamala’biran lako taumMi
to Israel.
33 Napomangngami ambe’Na sola
indo’Na tu dipokadanna diona tinde Pia.
34 Napalakuammi kamauparan Simeon,
nama’kada lako Maria, indo’Na: Manassa
iate Pia te la napotallan sia napobangun
buda tau dio tondok Israel sia la mendadi
tanda disisakkai;
35 ondongpa butung misa’ la’bo’ la
ungkandeko tarru’ sae tama inan

penaammu kumua, anna buda tau
tibungka’ penaanna.
36 Den misa’ tau, disanga Hana, nabi
baine, anakna Fanuel, bati’na Asyer,
masaimo tau; anak darapa nakemuane
napitung taunri sisola muanena;
37 balumo na umbai karuamo pulona
nna’pa’ taunna; tae’ bang namemboko’
lan mai banuanNa Puang Matua
umpenombai Puang Matua, ma’puasa
bang sia massambayang keallo kebongi.
38 Iatonna iato saemi, naparandukki
umpudi-pudi Puang Matua sia
unnuleleanni tinde Pia lako mintu’ to
untayan kadila’bakanna Yerusalem.
39 Iatonna mangkamo umpogau’i tu
mintu’na tu natuntunna Sukaran alukNa
Puang Matua, sulemi lako Galilea, lako
tondokna siamo dio Nazaret.
40 Sakapua-puanami tinde Pia samatoto’-
toto’Na sia Naponnoi kakinaan sia tae’
natore pa’kamaseanNa Puang Matua
lako.

Puang Yesu lan banuanNa Puang Matua, tonna bitti'pa

2:41-52

41 Dilambi'oi taun maleoi tu indo' ambe'Na lako Yerusalem, ke allo Pasa.
42 Iatonna sangpulo duamo taunna dadinNa tu Yesu, ke'de'mi male sola tallui lako Yerusalem, susitu biasanna alukna allo kapua;
43 iatonna mangkamo umpalendu' nasangi dio tu alukna allo iato, tonna matangnga lalanmo sule, tinampemi tu Yesu dio Yerusalem, apa tae' naissanni to matuanNa.
44 Apa belanna sae lan penaanna, kumua umbai malemo situru' to nasiban, male bangmi ma'angge lingkan sangallo, nadaka'i lan lu alla'na sangmanena sia sitanda-tandanna.
45 Iatonna tae'mo natiro, sulemi lako Yerusalem, la lao undaka'I.
46 Iatonna ma'tallung allomo, pakalan nakabu'tuI lan banuanNa Puang Matua unno'ko' lan tangnga-tangngana mintu' pandita, marassan umperangii kadanna sia mekutana-tana lako.

47 Mintu’na tu tau urrangii tu kadanNa
Puang Yesu, nakamangngai nasang tu
kamanaranganNa sia mintu’ pebalinNa.
48 Iatonna tiromi indo’Na sola ambe’Na,
tibaliangmi ara’na, nakuami tu indo’Na
lako: E anakku, ma’apari Mupasusirakan
to? Selang tongan penaangku sola
ambe’Mu undaka’Ko.
49 Nakuami Yesu lako: Ma’apari ammi
daka’Ra’?
Tae’raka miisan, kumua iatu Aku tae’
Kutang lan banuanNa Ambe’Ku?
50 Tae’mi natandai Maria sola Yusuf
battuananna to kada mangka Napokada
lako.
51 Malemi sule sola, Nasae lako Nazaret,
mengkaola bang lako indo’Na sia
ambe’Na. Apa iatu indo’Na napalan bang
penaanna tu mintu’na kada iato.
52 Sakerangngan-rangngannami
kamanaranganNa tu Puang Yesu sia
kakapuanNa situru’ pa’poraianNa Puang
Matua sia tolino.

Pengkaranganna Yohanes

3:1-6

Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yoh. 1:6-8

3 [1] Iatonna ma’taun sangpulo limamo
tu kadatuanna datu kapua Tiberius
tonna Pontius Pilatus to maraa dio
Yudea, na Herodes datu dio Galilea, na
Filipus siulu’na, datu dio Iturea sia lan
parenta Trakhonitis, na Lisanias datu dio
Abilene;
[2] tonna Hanas sola Kayafas Tominaa
Kapua, narampoimi kadanNa Puang
Matua tu Yohanes, anakna Zakharia, dio
padang pangallaran.
[3] Saemi Yohanes lako lili’na salu Yordan,
umpa’pangadaran kadidioran tanda
pengkatobaran, tu napotete kadipa’deian
kasalan,
[4] susi tu lan sura’ pa’parundena nabi
Yesaya, kumua:

Den gamaranna tau metamba-
tamba dio padang pangallaran:
Pasakka’mi tu batattaNa Puang,
ranteimi tu lalanNa!

5 Mintu’na lombok la dibumbun sia
mintu’na tanete na buttu-buttu la
dirantei,
sia iatu ma’lekko-lekkona la
dipakalolo,
sia iatu tang marantena la dirantei,
6 sia mintu’na ma’rupa tau la untiro
kasalamaran dio mai Puang Matua.

Pangadaranna Yohanes

3:7-9

7 Nakuami lako to buda, tu to
sangsunammo la nadio’; E bati’
ula’ rame, mindara umpatudukomi
umpallaian kalemi dio mai kasengkean
la sae undinna?
8 Iamoto dadi pasombomi tu bua
sitinayanna katobaran sia da mikua lan
penaammi kumua: Abraham kami tu
ambe’ki belanna kukua lako kalemi,
kumua iatu Puang Matua matoto’
umpadadianni anak Abraham te mai
batu.
9 Nakampai bangmo uase tu garonto’
kayu; iamoto umba-umba tu kayu tang
membua melo dilelleng nadibuang tama
api.

Pebalinna Yohanes

3:10-14

10 Mekutanami tu to buda lako nakua:
Iake susito, apa tu sipatu la kipogau'?
11 Nakuami mebali lako: Minda tu
unnampui bayu da'dua, benni misa' tu
tang unnampuinna bayu, sia iatu to
ma'kinallo, la susi dukato.
12 Saemi tu passima la morai didio',
nama'kada nakua lako: O guru! apara tu
sipatu la kipogau'?
13 Nakuami Yohanes lako: Da mipala'bii
mipalaku tu mangkanna disuangkomi.
14 Dennomi surodadu mekutana lako,
nakua: Na iatu kami, apara tu la
kipogau'? Nakuami lako:
Moi misa' tau da mipakario-rioi, sia da
mialai apanna tau sia pasilasan bangmi
tu gadimmi.

Kadanna Yohanes diona tu Kristus

3:15-18

15 Iatu to buda ma'peagi bang, nasanga-
sanga lan penaanna tu diona Yohanes
kumua: ba'tu tang iapa te tu Mesias.

16 Mebalimi Yohanes lako mintu’ tau,
nakua: Tonganna kudio’komi uai, apa
la sae pole undinna tu To ondong
Ia kuasanNa na aku, moi ulang lapik
lentekNa tang sipatu dukana’ la umbukai.
Iamo la undio’komi Penaa Masallo’ sia
api.
17 Diomo Natoe tu barangNa, la
Napemata’pii tu panglullu’Na anNa
rampunni tama pa’pannian tu malapu’na,
apa iatu langkona sola ongkanna la pura
Naballa api tang pa’de-pa’de.
18 Ba’tu pira-pirapa kada senga’
naadaranni lako sia napangadaran tu
Kareba kaparannuan lako to buda.

Yohanes ditarungku

3:19-20

Mat. 14:3; Mark. 6:18

19 Apa iatu Herodes datu sangtepona
tondok, tonna mangkamo Yohanes
umpakilalai tu diona Herodias,
bainena siulu’na, sia belanna mintu’na
kakadakean napogau’ Herodes,
20 naranganni pissanoi tu kakadakean
iate napogau’ untarungku Yohanes lan
pa’tarungkuan.

Puang Yesu didio’

3:21-22

Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11; Yoh. 1:32

21 Den pissan tonna popedio’ nasang
kalena tu tau, Yesu didio’ duka,
marassanmo massambayang,
natibungka’ tu langi’.
22 Pakalan Nasonglo’ tu Penaa Masallo’
dao mai langi’ lako Kalena mempaan
susi bu’ku’; anna sae tu gamara dao mai
langi’ ma’kada kumua: Kamumo Anak
Pa’kaboro’Ku; dio dukamo Kalemi nanii
kasendeangKu.

Ossoranna Puang Yesu dio mai Daud

3:23-38

Mat. 1:1-17

23 Iatu Yesu tonna randukmo
ma’pangada’, agi-agi tallungpulomo
taunNa; nasangami tau, iamo anakna
Yusuf, anakna Eli,
24 anakna Matat, anakna Lewi, anakna
Malkhi, anakna Yanai, anakna Yusuf;
25 anakna Matica, anakna Amos, anakna
Nahum, anakna Hesli, anakna Nagai;

26 anakna Maat, anakna Matica, anakna
Semei, anakna Yosekh, anakna Yoda;
27 anakna Yohanan, anakna Resa, anakna
Zerubabel, anakna Sealtiel, anakna Neri;
28 anakna Malkhi, anakna Adi, anakna
Kosam, anakna Elmadam, anakna Er;
29 anakna Yesua, anakna Eliezer, anakna
Yorim, anakna Matat, anakna Lewi;
30 anakna Simeon, anakna Yehuda,
anakna Yusuf, anakna Yonam, anakna
Elyakim;
31 anakna Melea, anakna Mina, anakna
Matata, anakna Natan, anakna Daud;
32 anakna Isai, anakna Obed, anakna
Boas, anakna Salmon, anakna Nahason;
33 anakna Aminadab, anakna Admin,
anakna Arni, anakna Hezron, anakna
Peres, anakna Yehuda;
34 anakna Yakub, anakna Ishak, anakna
Abraham, anakna Terah, anakna Nahor;
35 anakna Serug, anakna Rehu, anakna
Peleg, anakna Eber, anakna Salmon;
36 anakna Kenan, anakna Arpakhsad,
anakna Sem, anakna Nuh, anakna
Lamekh,
37 anakna Metusalah, anakna Henokh,
anakna Yared, anakna Mahalaleel,
anakna Kenan;

38 anakna Enos, anakna Set, anakna
Adam, anakNa Puang Matua.

Puang Yesu na roso deata bulituk

4:1-13

Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13

4 1 Naponnoi Penaa Masallo' tu Yesu
sule dio mai salu Yordan, Nabaal
Penaa lako padang pangallaran.
2 Narosomi deata bulituk patangpulo
allona. Iato lan mintu'na allo iato tae'
bang apa Nakande. Iatonna lendu'mo tu
allo iato mane tangdia'ri.
3 Nakuami deata bulituk lako: Iake
AnakNaKomi Puang Matua, suai te batu
mendadi roti.
4 Mebali Yesu lako Nakua: Lan Sura'Na
Puang Matua nakua: Iatu tau tae' na
kande manna napotuo.
5 Nasolammi deata bulituk langngan
madona, napatiroanni lako tu mintu'
parenta lan te lino, sattu'.
6 Nakuami deata bulituk lako: Iate mintu'
parenta iate sola mintu' kamala'biranna
la kuben nasangKomi, belanna
mangkamo disorong lako kaleku, dadi
ma'din kuben minda-minda kuporai.

7 Iamoto, iake Mipenombaina', manassa
Kamu nasangmo puangna.
8 Mebali Yesu lako Nakua: Lan Sura'Na
Puang Matua nakua: La menombako lako
Puang Kapenombammu sia Ia mammo
mupekapuangi.
9 Nasolammi deata bulituk tu Yesu lako
Yerusalem, napabendanNi dao bubungan
Banua Kabusungan, namane kumua
lako: Iake AnakNaKomi Puang Matua,
tobangangKomi Kalemi indete rokko,
10 belanna lan Sura'Na Puang Matua
nakua: La Nasuangko tu malaeka'Na
nakarimmanniko;
11 sia natimangko da natitampa'
lentekmu lako batu.
12 Mebalimi Yesu lako Nakua: Den lan
Sura'Na Puang Matua nakua: Da mutoba
Puang Kapenombammu.
13 Iatonna mangkamo ussundunni deata
bulituk tu mintu' pangrosona, soro'mi dio
mai tingayoNa Yesu ba'tu sangapa-apa.

Puang Yesu sule lako Galilea

4:14-15

Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15

14 Napasulemi kamatotoranNa Penaa
Masallo' tu Yesu lako Galilea; lelemi
karebanNa dio mintu' lili'na tondok iato.
15 Mangada'imi lan banua
pa'kombonganna tau, pada napudi-
pudimi tu Yesu.

Puang Yesu disuale lan mai tondok Nazaret

4:16-30

Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6

16 Rampomi tu Yesu lako Nazaret, tu
Nanii lobo'; iatonna allo katorroammo
malemi tama banua pa'kombongan,
susitu biasanNa, Nake'de' la umbasa
sura'.
17 Nabenmi tau lako tu sura'na nabi
Yesaya, Nabungka'mi, Naappa'mi tu
dininna ussura'i lan:
18 Den Penaa Masallo'Na Puang
Matua lan Kaleku,

Belanna mangkaMo' Nabolloi minna'
la umpa'pangadaran Kareba melo
lako to kalala';
19 sia NasuaNa', la umpa'peissanan
kadirampanan lako to dipali',
sia pakita lako to buta,
la ullussuran to dirampa,
la umpa'peissanan taun la
Nanii Puang Matua umpabu'tu
kamarampasanNa.
20 Iatonna lulunmi tu sura', Napasulemi
lako to ungkampai banua pa'kombongan,
Namane unno'ko'; mintu'na mata lan
banua pa'kombongan iato mentiro
nasang lako Yesu.
21 Naparandukmi ma'kada lako tau,
Nakua: Iate allo iate malambi'mo allu'na
te kada iate lan mai Sura' rampo tama
talingammi.
22 Natonganan nasangmi tau tu kadanNa
sia napomangnga tu kada sun dio
pudukNa umpabu'tu kapaimanan,
nakuami tu tau: tang anaknaraka Yusuf
te?
23 Nakuami Yesu lako: Inang la mikua
ungkuanNa' te ponto bannang iate: E!
to ma'dampi, pamalekei dolo tu Kalemi;

iatu kiranginna dadimo dio Kapernaum,
pogau’ dukami susito indete tondokMi.
24 Nakuami Yesu: Apa tonganna tongan
Kukua mati’: Tae’ misa’ nabi diporai lan
tondokna.
25 Apa Kukua tongan lako kalemi,
kumua: Iatonna Elia, tonna titutu’ langi’
tallung taun annan bulanna, anna ra’pak
padang lan mintu’ tondok; iatonna iato
buda baine balu dio tondok Israel.
26 Apa moi misa’ tu baine balu iato tae’
bangra dinii ussua Elia, sangadi lako
Sarfat, misa’ tondok lan parenta Sidon,
lako misa’ baine balu.
27 Ia duka tonna nabi Elisa buda to Israel
golenan natae’ bangra misa’ dipamaleke
sangadinna Naaman to Siria.
28 Iatonna rangimi mintu’ to lan banua
pa’kombongan tu kada susito, ponno
nasangmi kasengkean diong tambukna.
29 Pakalan nasangke’deran nasualei
sun lan mai tondokna tu Yesu,
nasurrunni lako kadakean dao tanete,
tu dinii umbangun tondokna, la morai
umpembuanganNi dao mai.
30 Apa Naruang tangnga bang tu tau
Namale.

Puang Yesu lan banua pa’kombongan dio tondok Kapernaum

4:31-37

Mark. 1:21-28

31 Solo’mi rokko Kapernaum, tondok dio
Galilea, naada’i tu tau dio lu, ke allo
katorroan.
32 Napotiramban nasangmi penaanna
tau tu pangadaranNa, belanna matoto’
tongan tu kadanNa.
33 Denmi lan banua pa’kombongan misa’
tau nataba deata masussuk, melalla-lalla
nakua:
34 Popa’elo’nakan kami, la siapariki’
e Yesu, to Nazaret! SaeroKomika la
ussanggangkan? Kuissan sia kumua
mindaraKomi, iamora To masallo’ lu dio
mai Puang Matua.
35 Nasarabaimi Yesu, Nakua: ma’loko-
lokoko, pallaiko dio mai kalena.
Nasongkammi deata masussuk tinde tau
lan tangnga-tangngana tau, namane sun
lan mai, tae’ bangra napatumba-tumbai.
36 Mangnga-mangnga nasangmi tu tau,
anna sipa’kada-kada, nakua: Kada apa

maro’ ia te? Anna kuasa Ia sia matoto’
umparentai tu deata masussuk namallai!
37 Tirandami tu karebanNa lako mintu’
lili’na tondok iato.

Matusanna baine Simon dipamaleke

4:38-41

38 Ke’de’mi tu Yesu Nasun lan mai banua
pa’kombongan, Namale tama banuanna
Simon. Iatu matusanna baine Simon
nasanta’ lalla’.
Napeta’dan tulungmi tau lako Yesu.
39 Bendanmi tu Yesu dio to’ ulunna,
Nagagai tu lalla’na namallai lan
mai kalena tu lalla’ nata’pa millik,
naparakanni kande.
40 Iatonna lambunmo allo, nabaami
tau lako Yesu tu mintu’ to masakinna,
ma’rupa-rupa tu sakinna, Naremme’
simisa’mi limanNa, Napamalekei.
41 Buda tau nanii sun deata masussuk
melalla-lalla lan mai kalena, nakua:
Kamumo tu AnakNa Puang Matua.
Nata’tanmi, tang Natangga’ ma’kada,
belanna natandaimo, kumua inang
iamotu Mesias.

Puang Yesu ke’de’ dio mai tondok Kapernaum

4:42-44

42 Iatonna masiangmo, sunmi tu Yesu
male lako to’ kasalanna, nadaka’mi to
buda namale umpellambi’i, la morai
umpatorroI tu Yesu, kumua da Natampei.
43 Apa nakua Yesu lako: Tae’ nama’din
tang Kupa’peissanan duka tu Kareba
melo, diona ParentaNa Puang Matua lako
tondok senga’, iari patunna to angKu
disua.
44 Mangada’imi lan banua pa’kombongan
dio lu tondok Yudea.

Tanda mangnga diona kaunnalanna bale Simon. Bunga’na Puang Yesu untambai tu anak gurunNa undi urrundu’I

5:1-11

Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20

5 1 Den pissan nasisuang-suang tu tau
lako Yesu, la umperangii kadanNa
Puang Matua, tonna bendan dio randan
tasik Genesaret.

2 Natiromi tu lembang da’dua dio to’
randan tasik apa sunmo tu to ma’dalla’
lan mai, marassanmo umbasei dalla’na.
3 Malemi tu Yesu tama tinde lembang
misa’, tu lembangna Simon,
Napopeturrunni sidi’ dio mai to’
karangkeanna, Namane unno’ko’ tu Yesu
Naada’i tu to buda dao mai lembang.
4 Iatonna upu’mo mangada’i, Nakuami
lako Simon: Tokonni te lembang tama
malikunna, ammi ma’dalla’ miala bale.
5 Nakuami Simon mebali: O Puang,
sangmai’ situ’turangkan bongi mara’
takkanni, tae’ bang kiala misa’, apa
belanna Kamu kumua, dadi la kiparokko
bang tu dalla’.
6 Iatonna buangmi, naluangmi tu bale
lendu’ budanna, sidi’mora naserek tu
dalla’na.
7 Naka’bi’-ka’bi’ bangmi tu solana tu
lanna lembang misa’ rampe lakona
to’ karangkeanna, kumua anna sae
untundui; saemi naponnoi tu lembang
da’dua sidi’mora natallan.
8 Iatonna tiromi Simon Petrus tu iannato,
lumbangmi rokko to’ guntu’Na Yesu,
nakua: O Puang, toyang-toyangKomi

dio mai kaleku, belanna aku te to kasalanna'!
9 Belanna tiramban tu penaanna sola
mintu' to nasolan, tu diona kaunnalanna
bale pada to;
10 susi dukato tu anakna Zebedeus sola
duai Yakobus na Yohanes nasiban Simon.
Nakuami Yesu lako Simon: Da
mumataku', belanna randuk te totemo
mudadi pa'dalla' tau.
11 Iatonna patu'tunmi tu lembangna lako
to' karangkeanna, natampe nasangmi
namale urrundu' Yesu.

To golenan dipamaleke

5:12-16

Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45

12 Tonna lan misa' tondok, denmi misa'
tau dio nasanta' golen. Iatonna tiromi
tu Yesu lumbangmi rokko padang
namengkamase-mase lako, nakua:
O Puang! iake Miporai manassa
kuasaKomi umpamalekena'!
13 Nasoronganni Yesu lako tu
limanNa, Nakaka'i, Nakua: Kuporai
la malekemoko! Ta'pa mondo bangsiami
tu golenna.

14 Ma’pakare’nami Yesu lako, Nakua: Da
mupokada lenni moi lako misa’ duka
tau, sangadinna maleko umpa’pekitanan
kalemu lako tominaa sia pemalaranni tu
pemala’ belanna kamalekeammu susitu
napa’peannan Musa, tu la mendadi tanda
lako tu tau.
15 Apa satiseno-senona loo tu karebanNa,
sia tae’ ka’tunna tu tau ponno sae
umperangii sia kumua anNa pamalekei.
16 Apa merrabunan tu Yesu male lako to’
kasalanna Namassambayang dio.

To kupi’ dipamalolo

5:17-26

Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12

17 Dikua den sangallo mukkunmo
mangada’i, naden ba’tu pira to Farisi
unno’ko’ dio sia pandita Sukaran aluk, tu
pantan sae dio mai mintu’ tondok Galilea
sia Yudea, sia dio mai Yerusalem, sia
kamatotoranNa Puang Matua dio ren,
anNa matoto’ Yesu umpamalekei tu tau.
18 Denmi tau umbaa misa’ to kupi’,
mamma’ diong ampa’na, undaka’mi
lalan la morai umbaai tama, la napatorro
dio tingayoNa Yesu.

19 Apa belanna tae’ nabelai urreke’ Yesu
tu belanna to buda, kendekmi langngan
bubungan nabungka’i narorro’i sola
ampa’na rokko tangnga-tangngana tau
dio tingayoNa Yesu.
20 Iatonna tiromi tu kapatongananna
tinde tau, Nakuami lako: E tau!
dipa’deimo tu kasalammu.
21 Mintu’na pandita Sura’ sia to Farisi
naparandukmo ma’tangnga’-tangnga’ sia
ma’kada kumua: To apara Ia te ma’kada
solang bang? Minda pole’ tu la umpa’dei
kasalan, sangadinna Puang Matua?
22 Iatonna issanmi Yesu tu
pa’tangngaranna tinde tau sola nasang,
Nakuami: Apara mitangnga’-tangnga’
lan penaammi?
23 Umbannara maraa, dikuaraka:
Dipa’dei’mo tu kasalammu, ba’tu
dikuaraka: Millikmoko muma’lingka?
24 Apa dikua ammi issanni, kumua kuasa
tu Anak rampan dilino umpa’dei kasalan
lan lino, Nakuami lako tu to kupi’: Kukua
ungkuangko: Millikko alai tu ampa’mu,
musule lako banuammu!
25 Ta’pa millik bangsiami dio tingayona
mintu’ tau naalai tu ampa’na, tu nanii

mamma’ diong, nasule lako banuanna, sia umpudi-pudi sanganNa Puang Matua.
26 Tiramban nasangmi penaanna tu tau iato mai sia umpakaraya Puang Matua sia nakabu’ kamatakuran, nakua: Iate allo iate tatiromo tu penggauran kalle-kallean.

Lewi Natambai Puang Yesu undi urrundu’I

5:27-32

Mat 9:9-13; Mark. 2:13-17

27 Undinna sunmi tu Yesu, Natiromi tu passima misa’ disanga Lewi unno’ko’ dio to’ passiman, Nakuami lako: Undiko urrundu’Na’.
28 Natampe nasangmi tu pengkaranganna, nake’de’ male urrundu’ Yesu.
29 Natoratumi Lewi tu Yesu umpogau’ pa’maruasan kapua lan banuanna; buda passima sirampun dio sia tau senga’ kumande ma’talimbungan sola.
30 Iatu to Farisi sia pandita Sura’ situmberu’-beru’, nakua lako anak gurunNa: Ma’apari ammi kumandera sia

mangiru’ sola passima sia to kadake gau’na?
31 Mebalimi Yesu, Nakua: Tae’ naanga’i to maleke tu to ma’dampi, sangadinna to masakiri.
32 Tae’ra Kusae la untambai to malambu’, sangadinna to kasalan, denoupa’ namengkatoba’.

Kapa’puasan

5:33-39

Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22

33 Nakuami tu tau lako: Anak gurunna ia Yohanes pembuda ma’puasa sia tae’ nasalai tu kapassambayangan, susi dukato tu mintu’ anak gurunna to Farisi, anna anak gurumMi kamu kumandeora sia mangiru’.
34 Nakuami Yesu lako tau iato: Ma’apai mila ussuai tu to pasolan la ma’puasa, ke sisolapi to diparampo?
35 Apa la sae tu allona, to ke dialami dio mai kalena tu to diparampo, iamo pole’ to namane ma’puasa.
36 Napokadan duka misa’ pa’pasusian lako tu tau, Nakua: Tae’ ia tau misa’ la usserekki sangserek dio mai sambu’

ba’ru napa’tampiranni sambu’ malusa,
apa iake napasusi tau to, naserek
pissanmi panampi’ ba’ru tu sambu’
malusa sia iatu panampi’ ba’ru tang
sitama sambu’ malusa.
37 Sia moi misa’ tau tae’ duka umpatama
uai anggoro’ ba’ru tama kiriba’ malusa,
apa iake napasusi tau to, inang la
napopema’tu anggoro’ ba’ru tu kiriba’
natibollo sia sanggang tu kiriba’;
38 sangadinna iatu anggoro’ ba’ru sipatu
dipatama kiriba’ ba’ru.
39 Moi misa’ tau tae’ duka, ke
mangkai unniru’ anggoro’ masai, nala
ungkamoraiopa ba’runna, belanna
nakua: Melo ia tu masainna.

Puang Yesu puangna allo katorroan

6:1-5

Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28

6 1 Den pissan tonna allo katorroan,
malemi tu Yesu ullendu’i to’ pa’lak
gandung, sangiammi tu anak gurunNa
ungkalette’i tu gandung, nasisikki
sisangbulii lan limanna, nakandei.

2 Nakuami ba’tu pira-pira to Farisi:
Apa kamu mipogau’? – tae’ nama’din
dipogau’ keallo katorroan!
3 Mebalimi Yesu lako tau iato mai, Nakua:
Tae’paraka ammi basai te, tu napogau’
Daud tonna tangdia’ sia iatu to nasiban.
4 Ma’apai natama banuanNa Puang
Matua, anna alai tu roti dipennoloan,
nakandei sia naben duka tu to nasiban,
tu pemalinna dikande, sangadinna to
minaa manna ia?
5 Nakuami Yesu lako: Iatu Anak rampan
dilino, Iamo puangna allo katorroan.

To kope limanna dipamatoto’

6:6-11

Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6

6 Den pole’omi pissan tonna allo
katorroan, mentamami tu Yesu tama
banua pa’kombongan, anNa mangada’i;
denmi misa’ tau lan kope lima kananna.
7 Iatu pandita Sura’ sola to Farisi
napenniroi bang tu Yesu, kumua ba’tu la
umpamalekei tau ke allo katorroan, na
ia nanii unnala pellesean umpasalai.
8 Apa natandai Yesu tu lalan penaanna
tinde tau, Nakuami ungkuanni tu to kope

limanna: Ke'de'ko ammu bendan lan
tangnga! Ke'de'mi nabendan.
9 Namangka to Nakuami Yesu lako tau
iato mai: La mekutanaNa' mati': Umbara
sipatu ke allo katorroan, umpogau'raka
melona, ba'tu umpogau'raka
kadakena; ungkarimmanniraka tau
ba'tu ussanggangiraka tau?
10 Napaleleimi matanNa lao tu mintu'na
tau, namane kumua lako tinde tau:
Angka'i tu limammu!
Naangka'mi namatoto' tu limanna.
11 Nakabu'-kabu'mi ara'na sola nasang
sia sipa'kada-kada umpokadai tu la
nagauran Yesu.

Puang Yesu umpilei anak gurunNa sangpulo dua

6:12-16

Mark. 3:13-19

12 Den pissan tonna iato sunmi
tu Yesu male lako misa' tanete la
massambayang. Iato bongi iato,
situ'turan bang Ia bongi massambayang
langngan Puang Matua.

13 Iatonna masiangmo, Nakambaroimi tu
anak gurunNa, Napilei sangpulo dua lan
mai, Nasangai rasulu'.
14 Iamotu Simon, tu diganti Petrus, na
siulu'na, disanga Andreas, sia Yakobus,
sia Yohanes, Filipus,
15 na Bartolomeus, sia Matius na Tomas,
na Yakobus, anakna Alfeus, na Simon,
iamo disanga Zelot
16 sia Yudas anakna Yakobus na Yudas
Iskariot, tu mangka umpa'peturoan
Yesu.

Bungkaran kadanNa Puang Yesu, tonna mangada'i dao buntu

6:17-19

Mat. 4:25–5:1; Mark. 3:7-12

17 Mengkalaomi tu Yesu sola tau iato,
natorro dio marantena, den pole'omi
kasirampunanna anak gurunNa sia tang
pada budanna tau sae dio mai tondok
Yudea sia dio mai tondok Yerusalem sia
18 dio mai biring tasik Tirus na Sidon, la
morai umperangii kadanNa sia kumua
anNa pamalekei dio mai sakinna na iatu
to nataba deata masussuk, napamaleke
duka;

19 undaka’ nasangmi lalan tu to buda la
morai ussapui, belanna den sun lan mai
Kalena tu kamatotoran Naumpamaleke
mintu’ tau.

PangadaranNa Puang Yesu diona tau maupa’ sia diona tau upu’allona

6:20-26

20 Mentiromi lako anak gurunNa,
Namane ma’kada kumua:
Maupa’komi tu kalala’na, belanna
umpoparentakomi ParentaNa Puang
Matua.
21 Maupa’komi tu tangdia’na totemo,
belanna la dipedia’ikomi.
Maupa’komi tu tumangi’na totemo,
belanna la metaakomi undinna.
22 Maupa’komi, ke nakabiri’komi tau,
sia ke nasarakkikomi sia nasayukomi
sia nakanoka tu sangammi butung
napopepayu belanna Anak rampan
dilino.
23 Iake allo iato, laparannu
penaammi sia ma’tentenkomi,
belanna kapua tongan tu serongmi
lan suruga; apa susimoto tu

napogau’ nene’ to dolona lako
mintu’ nabi.
24 Apa upu’ allomi, e to sugi’, belanna
mialamo tu kamanamanammi.
25 Upu’ allomi, e to liu dia’, belanna
la tangdia’komi.
Upu’ allomi, e to metaa totemo,
belanna la mekaindo’ lenkomi
tumangi’.
26 Upu’ allomi, ke mintu’i tau
umpokada meloi tu gau’mi, apa
susimoto tu napogau’ nene’ to
dolona lako mintu’ nabi buttok.

AnakNa Puang Patodoranna

6:27-38

27 Apa den kadangKu mati’, tu
ma’peranginna: Ala masei tu
ualimmi; pogau’komi melona lako
to ungkabiri’komi;
28 palakuanni kamarampasan tu to
unggataikomi; passambayanganni tu to
umpakario-riokomi.
29 Sia iatu tau ussala’pa popomu,
patadoan pissanni tu sangbalinna sia
iatu tau unnalaiko sambu’mu, da duka
mugagai unnalai tu bayummu.

30 Benni minda-minda malaku lako
kalemu, sia iatu tau unnala apa-
apammu, da mupalakui sule.
31 Susitu miporainna la napogau' tau lako
kalemi, susi dukato la mipogau' lako.
32 Iake ungkamaseikomi tau mamase
lako kalemi, kameloan apara rampo
lako kalemi? Moi to kadake gau'na
ungkamasei dukato mamase lako
kalena.
33 Sia iake umpogau'komi penggauran
melo lako tau ma'gau' melo lako kalemi,
kameloan apara rampo lako kalemi?
Belanna to kadake gau'na umpogau'
dukai susito.
34 Iake umpaindannikomi to misanga la
umpasulean siakomi, kameloan apara
rampo lako kalemi? Belanna to kadake
gau'na umpaindanni sia padanna to
kadake gau'na, anna alai sule pada tu
napaindananni.
35 Sangadinna la miala mase tu to
unna'tangkomi; pogau'komi kameloan,
da mititumbui umpaindanni solami,
nakapua tu serongmi, anna anakkomi
Puang Patodoranna, belanna, Ia
ungkasokanni to tang ma'kurre
sumanga' lako Kalena sia to masua-sua.

36 Iamoto dadi mamasekomi, susi
Ambe'mi sumpu mamase.
37 Da mipasala tau, manassa tae' mila
dipasala, da mima'paro'pokki pangra'ta',
manassa tae' mila diparo'pokki
pangra'ta'. Rampananni, manassa la
dirampanangkomi.
38 Benni, manassa la diben dukakomi.
Misa' sukaran melo tongan ditemme'
rokko nadirodo sama'toppo'na, la
diparokko riammi, belanna iatu
sukaran mipassukaran tau, ia duka la
dipassukarangkomi!

Diona guru sia to digurui

6:39-40

39 Napokadammi misa' pa'pasusian lako
tu tau Nakua: Ma'dinraka tu to buta
ullalan to buta? Tae'raka nala tobang
sola duai rokko garuang?
40 Iatu to digurui tae' nalosong na iatu
gurunna, apa minda-minda tu sundun
peladaranna, iamoto tu la pada-pada
gurunna.

PangadaranNa Puang Yesu diona apa sun lan mai batu ba'tangta

6:41-46

41 Ma'apai ammu kitai tu bulisak
lan matanna siulu'mu, anna kayu
sangbatang lan matammu tae'
musa'dingi?
42 Ma'apari ammu la kumuara lako
siulu'mu: E sangmuane! Da'ito angku
alai tu bulisak lan mai matammu, anna
iko kalena nanii kayu sangbatang lan
matammu? E belo puduk, alai dolo tu
kayu sangbatang lan mai matammu,
namane masero mukita unnalai tu
bulisak lan mai matanna siulu'mu.
43 Belanna tae' tu kayu melo umpasun
bua kadake, sia tae' duka tu kayu kadake
umpasun bua melo.
44 Apa mintu'na kayu buanna dinii
untandai. Belanna tae' naala tau bua ara
dio mai oto' duri ba'tu dio mai oto' a'da'
tae' naala tau bua anggoro'.
45 Iatu to melo penaanna, umpasun
siami melona dio mai anggenna melona
lan lu batu ba'tangna, na iatu to kadake
penaanna, umpasun siami kadakena

dio mai anggenna kadakena lan lu batu ba'tangna. Belanna kala'biammira diong penaa anna sun dio puduk.
46 Ma'apai ammi ma'puang-puang untambaiNa', anna tae' mipogau'i susitu Kupokadanna?

Banua dipadao batu lappa' sia banua dipadao to' bungin

6:47–7:1

47 Minda-minda tu sae lako Kaleku, naperangii tu kadangKu, anna turu'i manassa la Kupakitangkomi tu dipapadanni.
48 Iamo susi misa' to la umpabendan banua, nabo'bokki, napemandalanni, anna pellambi'i tu batu lappa' napannii parandanganna dao. Iatonna sae uai saba' untu'ba'i tu banua, tae' nabelai umberui, belanna ditiroan melona tu parandanganna.
49 Apa iatu to umperangii natae' naturu'i, iamo butung to umpabendan banua dao to' bungin, natae' nadiparandanganni; nasae uai saba' untu'ba'i nasimpolo ro'pok tu banua napura sanggang.

7 1 Iatonna upu’mo kadanna Yesu
lako to buda, malemi tama tondok
Kapernaum.

Kamandang dio Kapernaum

7:2-10

Mat. 8:5-13

2 Denmi misa’ kaunanna kamandang
ungkapalai saratu’ surodadu, tang
namasean penaa puangna, masaki,
ma’edo’-edo’ mannamo.
3 Iatonna rangimi kamandang tu diona
Yesu, nasuami tu pekaamberan to Yahudi
male umpalakui, kumua anNa saepa
undakaranni katuoan tu kaunanna.
4 Iatonna rampomo tu tau lako Yesu,
mengkamoya-moya tonganmi, kumua:
Sipatu la Mitulung, Puang,
5 belanna iate tau iate ungkamasei
tongan solata sia iamo mangka
unggaragangkan banua pa’kombongan.
6 Malemi tu Yesu sola tinde tau. Iatonna
tae’mora nasangapa mambelanna lako
banuanna kamandang, nasuami tu
sangmuanena untammui, nakua:

Mimanggi’ora ussussai bang Kalemi,
belanna aku te tang sipatuna’ Milese
pengkalaoangku;
7 iamoto kusanga duka iatu kaleku tang
sipatu la umpessitiroi Puang, sangadinna
pokada bangmi sangbuku tu kada,
manassa napomaleke kaunanku.
8 Belanna aku te to diparentana’, naden
pole’o tu surodadu kuparenta; iake
kukua ungkuanni tu misa’: maleko,
male; sia kukua lako tu misa’na: maleko
mai, sae; sia iake kukua lako kaunanku:
garagai te, nagaragai.
9 Iatonna rangimi Yesu te kada iate,
mangngami, Namessaile ma’kada lako
tu to buda undi unrrundu’I: Kukua
lako kalemi: Moi dio to Israel tae’ duka
Kuappa’ tu kapatonganan susi matoto’na
te.
10 Iatonna sulemo lako banua tu to disua,
malekemo tinde kaunan nakarampoi.

Anakna baine balu dio Nain

7:11-17

11 Iatonna undinna na iato, malemi Yesu
lako misa’ tondok disanga Nain, buda

anak gurunNa Nasolan sia buda duka tau senga’.
12 Iatonna reke’mi tu babangan tondok, denmi misa’ to mate dio sun nabulle tau; iatu pia anak misa dio indo’na, baluomi tu indo’na; buda tau lan mai tondok sae unturu’i.
13 Iatonna tiromi Puang lako, mamasseng-massengmi untiroi, Nakuami lako: Damo mitumangi’!
14 Nareke’mi lako, Natoei tu bulleanna natadang tu tau umbullei, Nakuami: E to mangura! Kukua mati’, millikmoko!
15 Malimbangunmi tinde to mate naunno’ko’, anna parandukki ma’kada-kada; Namane ussorongi lako indo’na.
16 Iatu tau mintu’, saemi kamatakuranna, naumpakaraya Puang Matua, nakua: Misa’ nabi kapua bendanmo lan tondokta, sia Natontongimo Puang Matua tu to Napilei.
17 Tirandami karebanNa lako mintu’ tondok Yudea sia mintu’ lili’na.

Pekutananna Yohanes diona Puang Yesu

7:18-23

18 Napokadami anak gurunna Yohanes
lako Yohanes te mintu'na te.
19 Natambaimi Yohanes tu anak gurunna
da'dua, nasuai male lako Puang la
umpokadai, kumua: Kamumoraka tu la
sae ba'tu den poleraka to senga' misa'
sipatu la kipeagi?
20 Iatonna rampomo tinde tau lako
Yesu, nakuami: Iate kami te nasuakanni
Yohanes Pa'dio', umpellambi'iKomi, la
umpekutananni, kumua: Kamumoraka
tu la sae, ba'tu den poleraka to senga'
misa' sipatu la kipeagi'?
21 Iatonna attu iato, buda tau marassan
Napamaleke Yesu, tu to narua
ma'rupa-rupa saki sia to masaki tang
dampi-dampian sia to nataba deata
masussuk sia buda to buta Napapakita.
22 Mebalimi Yesu lako, Nakua:
Malemokomi, parampoanni Yohanes tu
mintu'na mangka mitiro sia mirangi: To
buta pakita, to kupi' lumingka malolo, to
golenan dipamondo sia to taru parangi,

to mate dipatuo sule, Kareba melo
dipa'peissanan lako to kalala'.
23 Dadi maupa' tu to tang
umpomatana'Na'.

KadanNa Puang Yesu diona Yohanes 7:24-28

24 Iatonna malemo tu pesuanna Yohanes,
Naparandukmi Yesu umpokadai lako
to buda tu diona Yohanes, Nakua:
Apara tu mangka loo mitiro lako Padang
Pangallaran, tommi sun lan mai tondok?
Tilleraka sanglolo nagoyak angin?
25 Apara pale' tu mangka loo mitiro? Tau
ma'pakean meloraka? Iatu to ma'pakean
melo sia unnappa' mintu'na mammi'na,
lan sia banuanna datu.
26 Naapara pale' tu mangka loo mitiro?
Misa'raka nabi? Tonganna Kukua lako
kalemi, ondong ia na misa' nabi.
27 Iamora te, tu disura' a'ganna, kumua:
UssuaMo' pesuangKu undoloangKomi, La
umpasakkarangKomi lalanMi dio oloMi.
28 Kukua lako Kalemi: iatu mintu'na tau
dadi dio mai baine tae' bangpa misa'
duka tu mandu madaoan anna Yohanes
Pa'dio' apa iatu bitti'na lan ParentaNa

Puang Matua, iamotu mandu madaoan na ia.

Diona tau unnaku kamaloloanNa Puang Matua sia tau untumpui tu Napondokanni Puang Matua

7:29-35

29 Iatu to buda tu urrangii tu kadanNa sia to passima natonganammo tu kamaloloanNa Puang Matua, belanna umpa'bengan kalena nadio' Yohanes.
30 Apa iatu to Farisi sia pandita Sukaran aluk mangkamo natumpu tu Napondokanni Puang Matua, belanna noka nadio',
31 Nakuami Puang: Apara la Kupasusianni te to totemo sia apara la dipapadanni?
32 Manassa iamo susi pia'-pia' unno'ko' dio pasa' nasitamba-tamban, nakua (ma'londe):

Mangkamokan
umpa'gandangangkomi natae'
bang miunnondo;
Kimane umbating, natae' bang
mitumangi'.

33 Belanna sae Yohanes Pa’dio’ natae’
nakande roti sia unniru’ anggoro’
mikuami: Nataba deata bulituk.
34 Saeomi Anak rampan dilino kumande
sia mangiru’, mikuaomi: Tiromi iti’ to
barak misa’ sia pa’anggoro’, sangmanena
passima sia to kadake gau’na.
35 Apa iatu kakinaan natonganammo
mintu’ anakna.

Diona misa’ baine kadake gau’na lan banuanna Simon

7:36-50

36 Den misa’ to Farisi untambai Yesu sae
kumande ma’talimbungan sola; tamami
lan banuanna to Farisi, Naunno’ko’
kumande.
37 Denmi misa’ baine lan tondok iato,
iamoto kadake gau’na; iatonna issanmi
tu Yesu marassan unno’ko’ kumande
lan banuanna to Farisi, nabaami misa’
tu tonde gori-gori pualam nanii minna’
pandere’ lan.
38 Saemi dio boko’Na Yesu, narampo
tumangi’ diong to’ lette’Na, sae lako
napabonakki uai matanna tu lentekNa,

napa’dii beluakna, naudungi tu lentekNa,
namane umpalakoi tu minna’ pandere’.
39 Iatonna tiroi to Farisi untoratu Yesu tu
iannato, nakuami lan penaanna: Iakenna
la nabi te Tau iate, manassa Natandai,
mindara, sia baine apara te, tu ussapui
lako, belanna ia tinde baine to kadake
gau’na!
40 Mebalimi Yesu lako Nakua: E Simon!
den kada sangbuku la Kupokadangkomi.
Nakuami: Io, guru, pokadami.
41 Nakuami Yesu: Den da’dua tau
kaindanan lako misa’ to umpa’peindanan
doi’, misa’ kaindanan saratu’ ringgi’ na
misa’ sangpulo.
42 Belanna tae’ bang apa dio la
napamayaran, napamasero bangmi sola
duai. Totemo pokadanNa’: Umbannara
tu tau sola duai, tu la mandu mamali’
lako kalena?
43 Nakuami Simon mebali: Kusanga, ia
siamo tu budanna indanna. Nakuami
Yesu lako: Tonganna tu passangammi.
44 Messailemi lako baine iato Nama’kada
lako Simon, kumua: Mitiroraka te baine?
Aku te tamaNa’ banuammi, natae’ bang
mibenNa’ uai Kubasean lentekKu, apa

iate tau iate nabasei uai matanna tu
lentekKu, napa'dii beluakna.
45 Tae' mibela unnudungNa' apa iate
baine iate mane tama, natae' bangmo
napaka'tui unnudung lentekKu.
46 Sia tae' mipalangnganni minna' tu
ulungKu, apa iate baine sae rokko
lette'Ku napalakoi duka minna' pandere'.
47 Iamoto Kukua mati': Mintu'na sala-
budanna dipa'dei nasangmo, belanna
umpa'pekitanan buda kamamasean,
apa minda-minda sidi'ri kadipa'deianna
kasalanna, sidi' dukari kamamasean
napa'pekitanan.
48 Namane ma'kada lako tu baine:
Dipa'deimo tu kasalammu.
49 Iatu mintu'na tau unno'ko' sola
Yesu kumande, sipa'kada-kada kalena,
nakua: Mindaraka Ia te Tau iate, nala
umpa'deira kasalan?
50 Nakuami Yesu lako tinde baine:
Manassa kapatonganammumo
umpatuoko, sule marampa'moko.

Diona baine ungkaritutui Puang Yesu

8:1-3

8 [1] Undinnao to malemi tu Yesu
ma'lele-lele lan lu mintu' tondok
kapua sia tondok bitti', mangada'i sia
umpalele Kareba-kaparannuan tu diona
ParentaNa Puang Matua; na iatu anak
gurunNa sangpulo dua male duka sola.
[2] Sia ba'tu pira-pira baine, tu
malekenamo dio mai kanatabanna
deata masussuk sia ma'rupa-rupa
sakinna, iamotu Maria disanga
Magdalena, pitumo deata masussuk
soro' dio mai kalena, sia
[3] Yohana, bainena Khuza, to manappa'
lan banuanna datu Herodes sia Susana
sia budapa tau senga', tu ungkaritutui
umbenni apa-apanna.

Pa'pasusian diona to mangambo'

8:4-8

[4] Iatonna buda tau sirampun to pantan
sae umpengkaa'i dio mai mintu' kota,
ma'kadami Yesu umpokada misa'
pa'pasusian, Nakua:

5 Den misa’ to mangambo’ sun la
male unnambo’ bannena; marassanmo
mangambo’, denmi pira ta’pa rokko
biring lalan, nasilessakki tau sia pura
nakande manuk-manuk;
6 sia den pira ta’pa rokko to’ batu, natuo,
apa malayu, belanna tae’ namasakka’.
7 Den duka pira ta’pa tama tangnga to’
duri; napada tuo duri, nataloi tu banne.
8 Sia den pira tu ta’pa rokko to’ padang
lunak; iatu iannato tuo melo namembua
manglokkon pessaratu’. Iatonna pokadai
te, metambami tu Yesu nakua: Minda-
minda tu ketalinga la ma’perangi,
nama’perangi!

Napokada Puang Yesu tu patunna nanii umpake pa’pasusian

8:9-10

9 Napekutanammi anak gurunNa: Apara
battuananna tu pa’pasusian iato?
10 Nakuami Yesu: Iatu kamu dibenkomi
pa’kamasean, unnissanni tu rasia diona
ParentaNa Puang Matua, apa iatu tau
senga’ diben pa’pasusian, anna tang
paan, ke natiroi sia tae’ naissanni, ke
narangii.

Battuananna pa’pasusian diona to mangambo’

8:11-15

11 Na iatu pa’pasusian inde sia tu
battuananna: Iatu banne iamo kadanNa
Puang Matua.
12 Na iatu diona biring lalan, iamoto
umperangii, apa undinna saemi deata
bulituk unnalai lan mai penaanna tu
kada, kumua, natang umpatonganni sia
tae’ nakabu’tui kasalamaran.
13 Na iatu diona to’ batu, iamotu tau
untarimai, ke narangii sia parannu
len penaanna; apa tae’ namennuaka’
lan penaanna, sangadi napatongan
sangattu’ bangri, ianna rampoi peroso,
tikkondo’mi penaanna.
14 Na iatu rondonna tama to’ tangnga
duri, iamotu tau umperangii na samasai-
sainna sanatalo-taloinna kamasarasan
na kasugiran na kaparannuan lan te lino,
dadi tae’ namembua tongan.
15 Na iatu lu rokkona padang lunak,
iamotu tau, ianna rangimi tu kada,
napalanmi penaa matoto’na sia penaa

malolona sia napatontong namembua melo.

Pa’pasusian diona dama’

8:16-18

Mark. 4:21-29

16 Moi misa’ tau tae’ duka, ke untutungi
dama’ anna la ussarongi apa-apa, ba’tu
la napadiongi sulluk kamammaran,
sangadinna dipadao tongkonanna, anna
tiroi tau tu dukkunna, ke tamai.
17 Belanna moi misa’ duka tae’ tu
membuninna tang la dipasombo, sia
moi misa’ duka tae’ tu rasia, tang la
kaissanan sia paan.
18 Iamoto kanandai tonganni, umbara
susi parangimmi; belanna minda-minda
tu den dio, la diben dukapa lako, na
minda-minda tu tae’ dio, la diala dukapa
dio mai tu nasanganna la den dio.

Mindara tu indo'Na sia siulu'Na Puang Yesu?

8:19-21

Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35

19 Saemi tu indo'Na sia siulu'Na Yesu
umpellambi'i, apa tae' nanii urreke'i,
belanna buda tau.
20 Napokadammi tau, nakua: Indo'Mi
sia siulu'Mi ke'de' bangmo dio salian, la
morai ussitiroangKomi.
21 Apa Nakua mebali: Iari indo'Ku sia
siulu'Ku, tu umperanginna kadanNa
Puang Matua naturu'i.

Puang Yesu umparadan angin na bombang

8:22-25

Mat. 8:8, 23-27; Mark. 4:35-41

22 Den sangallo Nakendek tu Yesu
langngan lembang sola anak gurunNa,
Nakuami lako: Melo ke ma'lembangki'
lako diona lu te tasik; ke'de'mi.
23 Iatonna ma'lembang, nabokomi
mamma'na tu Yesu. Saemi bara' lan

tu tasik, ponnomi uai lan tu lembang, sidi'mora namalabu.
24 Saemi tinde anak gurunNa umpellambi'i, natundanNi, nakua:
O Guru! o Guru! sabu'kanni! Iatonna tundanmi, ta'pa Nata'tanmi tu angin sia bombang kapua, pakalan naradanmo sia rapa'.
25 Nakuami lako: Umbara nanii tu kapatonganammi? Mangngami tinde tau sia mataku' nakuami sipa'kada-kada: Mindaraka Ia te, anNa ussua angin sia uai, naturu' tonganNi.

To nataba deata dio Gerasa

8:26-39

Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20

26 Rampomi lako biring tasik lako tondok to Gerasa, sibala tasik tondok Galilea.
27 Iatonna kendekmo langngan karangkeanna, saemi napessitammui misa' tau dio mai tondok iato to nataba deata masussuk, masaimo tae' nama'tamangkale natae' bangmo natorro lan banua, sangadinna dio bang lu to'liang.

28 Iatonna tiromi tu Yesu, melallak-
lallakmi nasongka dio tingayoNa sia
bassa’ bang metamba-tamba, nakua:
La siapariki’ e Yesu, AnakNa Puang
Patodoranna? Kupalaku lako Kalemi da
Mipakario-riona’.
29 Tu belanna Nasuamo Yesu tu deata
masussuk soro’ dio mai kalena tinde tau,
apa masaimo tu deata iato untamai;
narantemo sia napungo tau tu lentekna,
la napatorro, apa naka’tu-ka’tu tu
pungona, napallaianni deata masussuk
lako padang pangallaran.
30 Nakutanaimi Yesu Nakua: Minda
sangammu? Nakua: Legiun, belanna
buda tonganmo deata untamai.
31 Napalakumi tinde deata sola nasangi
kumua, da Nasuai lako to’ inan
kamalillinan.
32 Denmi sangtuntunan bai dio undaka’
kandena dao tanete. Napalakumi deata,
kumua, Naeloranni untamai tu bai.
Napopa’elo’nami.
33 Sangsunammi lan mai kalena tinde
tau, nalu tama bai; sipettu’mu’-tu’mu
rammi tinde bai dao mai aya’ mi’lan
rokko tasik, namate malammu’.

34 Iatonna tiromi to mangkabi’na tu apa
mangka dadi, sipa’dondo-dondoammi
male umpokadai tama kota sia dio lu
kampong.
35 Sangsunammi tu tau, la lao untiroi
tu apa mangka dadi, nasae lako Yesu,
nakabu’tui tu tau mangka nanii sun
deata lan mai kalena unno’ko’ diong
to’ letteNa Yesu ma’tamangkalemo sia
mengkilalamo; saemi kamatakuranna tu
tau sola nasang.
36 Sia iatu mintu’ to mangka untiroi
unnuleleanni lako tau tu kadirampananna
tinde to nataba deata.
37 Napalaku nasangmi tau dio tondok
Gerasa lako Yesu, kumua, anNa toyang-
toyang dio mai kalena, belanna budamo
kamatakuranna sola nasang.
Malemi tu Yesu rokko lembang, Namale
sule.
38 Iate to nanii soro’ deata lan mai
kalena, napalaku lako Yesu, kumua,
anna torro sola, apa Nasua Yesu male,
Nakua:
39 Sulemoko lako banuammu, pokadanni
tau tu penggauran kapua mangka
napogau’ Puang Matua lako kalemu.
Malemi tinde tau umpokadanni mintu’na

tau lan tondok iato tu diona penggauran kapua Napogau’ Yesu lako.

Anakna baine Yairus na baine naala saki tang dampi-dampian

8:40-56

Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43

40 Iatonna sulemo tu Yesu natammuimi
to buda, belanna inang nakampai
bangmo sola nasangi.
41 Saemi misa’ tau disanga Yairus, iamo
kapala banua pa’kombongan, tukku
malinguntu’ rokko to’ lentekNa Yesu sia
napalaku lako, kumua anNa sae dio to’
banuanna,
42 belanna den anakna baine, anak misa,
agi-agi sangpulo duamo taunna dadinna,
la mate mannamo. Iatonna male tu Yesu
buda tau ussisi’pinNi.
43 Denmi misa’ baine masaki, nakasunni
nenne’ bang rara, sangpulo duamo
taunna sia puramo tu apa-apanna
napamalean to ma’dampi, apa moi misa’
tae’ duka umpapa’dei.
44 Saemi dio boko’Na Yesu nakaka’i tu
rombe-rombe sambu’Na, nata’pa radan
tu rarana.

45 Nakuami Yesu: Minda ungkaka'Na'?
Iatonna meongan nasangmo nakuami
Petrus: O Guru, to buda bangsia
ungkasaKomi.
46 Nakuami Yesu: Den tau ungkaka'Na',
belanna Kusa'dingmo den tu
kamatotoran sun lan mai Kaleku.
47 Iatonna tiromi tinde baine, kumua
tang naissanmo la umbunii, saemi
ma'parondo-rondo, malinguntu' dio
tingayoNa, naakui lako dio tingayona to
buda tu battuanna nanii ungkaka'I anna
ta'pa umpomalekei.
48 Nakuami Yesu lako tinde baine:
Manassa kapatonganammumo
umpatuoko, sule marampa'moko.
49 Iatonna marassan ma'kada susito,
saemi misa' tau dio mai banuanna
kapala banua pa'kombongan, umpokadai
kumua: Matemo tu anakmi, damo
mira'ta'i tu Guru.
50 Apa Naranginna sia Yesu to kada iato,
Nabalinna sia, Nakua: Da mimataku'
patongan bangmi, la matumbaori ia!
51 Iatonna tamamo banua tu Yesu, moi
misa' tau tae' duka Natangga'i tama
sola sangadinna Petrus na Yakobus na

Yohanes na ambe'namo tinde pia sola indo'na.
52 Tumangi' nasangmi tu tau umbatingi. Apa Nakua Yesu: Marangakomi! tae' ia namate, sangadinna mamma'ri.
53 Napetaaimi tau, belanna naissan, kumua matemo tu pia.
54 Apa Natoemi tu limanna tinde pia, namane untambai Nakua: E, lai'! millikko!
55 Sulemi tama tu sumanga'na, anna ta'pa millik; Nasuami umbenni kande lako.
56 Tibaliangmi ara'na tu indo'na sola ambe'na, apa Nakuan Yesu, kumua, da napokadai tu apa mangka dadi moi lako misa' duka tau.

Puang Yesu ussua anak gurunNa sangpulo dua male umpatale' ParentaNa Puang Matua

9:1-6

Mat. 10:1, 7, 9-11; Mark. 6:7-13

9 1 Natambaimi Yesu tu anak gurunNa sangpulo dua sirampun, Nabenni kamatotoran la ungkuasai mintu' deata masussuk sia la umpasoro' mintu' saki.

2 Nasuami umpatale’ ParentaNa Puang
Matua sia umpamaleke to masaki;
3 sia Nakua lako: Da mibaa apa-apa lako
lalan, ke malekomi, da mibaa tekken
ba’tu kandu’, da mibaa kande ba’tu doi’,
sia da miden umbaa sambu’ sida’dua.
4 Umba-umba banua minii kendek,
torrokomi dio, anna dio minii male
pole’o.
5 Minda-minda tu tae’ natarimakomi,
iammi sun lan mai kota iato,
pentambakanni tu barra’-barra’ dio
pala’ lentekmi, tanda sa’bi salana tu tau.
6 Sangmaleammi ma’lele-lele lan lu
mintu’ tondok umpatale’ kareba melo sia
umba-umba nii to masaki, napamaleke.

Mindara tu disanga Puang Yesu

9:7-9

Mat. 14:1-2; Mark. 6:14-16

7 Narangimi Herodes, datu sangtepona
tondok, tu mintu’ penggauran Napogau’
Yesu, pussakmi penaanna, belanna
nakua tau pira: malimbangunmo tu
Yohanes dio mai to’ to mate.
8 Sia nakua tau pira: saemo tu Elia; sia
nakua tau senga’: ba’tu umbannamo

misa’ tu nabi tonna to dolo tuo sule
namalimbangun dio mai to’ to mate.
9 Nakuami Herodes: Mangka kuta’takki
ulunna tu Yohanes, mindara ia te
kunii urrangi kumua susi a’ganna to?
Undaka’mi tangnga’ datu la morai
untiroI.

Anak gurunNa Puang Yesu sangpulo dua sulemo umpatale’ ParentaNa Puang Matua. Puang Yesu umpakande to buda

9:10-17

Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yoh. 6:1-13

10 Iatonna sule nasangmo tu rasulu’,
nauleleammi lako Yesu tu mintu’na
mangkanna napogau’ sola nasangi.
Nasarakki misami Yesu tu rasulu’,
Nasolanni lako tondok disanga Betsaida.
11 Iatonna issanmi to buda,
sangundiammi urrundu’I. Natarimai
Yesu sia Nauleleanan lako tu diona
ParentaNa Puang Matua sia Napamaleke
tu sipatunna siamo dipamaleke.
12 La lambunmo allo, nasangsaean
tu anak gurunNa sangpulo dua
umpellambi’i, nakua lako: Umbai melo

ke Mikuammi tu to buda namale, anna loo tama tondok, sia dio lu to’ banua salian tiku lao undaka’ inan sia kande, belanna iate kita te indeki’ mai to’ kasalanna.
13 Nakuami Yesu lako: Kamumo umpakandei. Mebalimi anak gurunNa: Sa’bamora roti lima na bale da’dua inde, sangadi ke malekan unnallianni kande te tau pada to.
14 Belanna umbai den limangsa’bu tau tu muane. Nakuami lako anak gurunNa: Suai unno’ko’ sirampun-rampun silimangpulo tu tau, ke sangtorroanoi.
15 Napogau’mi anak gurunNa susito; nasua nasang unno’ko’ tu tau mintu’.
16 Naalami Yesu tu roti lima na bale da’dua. Namentingara langngan langi’ sia massambayang, Namane untepu-tepui, Nabenni anak gurunNa, anna patorroi dio tingayona to buda.
17 Kumandemi sola nasangi, sadia’na. Naalami tau tu roti sesanna tu mangkanna ditepu-tepu sangpulo dua baka ponno.

Kapangakuanna Petrus

9:18-20

18 Den pissan tonna torro misa tu
Yesu massambayang sia anak gurunNa
dio duka sola, Nakutanaimi tu anak
gurunNa.
Nakua: NasangaRa' minda to buda?
19 Mebalimi nakua: Yohanes Pa'dio',
sia den tu kumua: Elia; den pole'o tu
kumua: ba'tu umbannamo misa' tu nabi
tonna to dolo tuo sule namalimbangun
dio mai to' to mate.
20 Nakuami Yesu lako: Apa iake kamu
misangaRa' minda? Mebalimi Petrus
nakua: Mesias lu dio mai Puang Matua.

Bunga'na Puang Yesu umpokada kamapa'diranNa

9:21-22

21 Napakai'timi sia Napakare'na-re'na
tongan Yesu, kumua da napokadai tu
iannato moi lako misa' duka tau.
22 Nakua: Iatu Anak rampan dilino
manassa tae' nasalai tang la umperasai
buda parri' sia la naali' mintu'

pekaamberan sia pangulu to minaa sia pandita Sura’ sia la dipatei, na allo ma’pentallun Nadipamalimbangun sule dio mai to’ to mate.

Diona to la urrundu’ Puang Yesu

9:23-27

23 Sia nakua ungkuanni sola nasangi:
Minda-minda la morai urrundu’Na’, la
ussa’biangan kalena sia unnendekan
kayu pea’ta’na keallo-keallo undi
urrundu’Na’.
24 Belanna minda-minda la morai
ungkatirinnai katuoanna, iamo la
kapa’dean katuoan, apa minda-minda tu
kapa’dean katuoanna tu belanna Aku,
iamo la ungkatirinnai.
25 Apa apara napomaupa’ tau, moi
susinna naassangi tu mintu’na lino, apa
kapa’dean ba’tu karugian penaanna?
26 Belanna minda-minda ungkasirisanNa’
sola kadangKu, ia dukamo la Nakasirisan
Anak rampan dilino, ke saeI nakabu’
kamala’biranNa sia kamala’biranNa
Ambe’Na sia mintu’ malaeka’ madatu.
27 Apa tonganna tongan Kukua mati’, den
ba’tu pira-pira tu to bendan inde te tae’

nala sikita kamatean, ke tae'pi nakita ParentaNa Puang Matua.

Puang Yesu dipakala'bi' dao buntu

9:28-36

Mat. 17:1-9; Mark. 9:2-9

28 Den pissan umbai karuamo allona lendu'na tonna pokadai to, Nasolammi tu Petrus na Yohanes na Yakobus, Nakendek langngan misa' tanete la massambayang.
29 Marassanmo massambayang namembali tu rupanNa sia iatu pakeanNa mabussang pandillak-dillak.
30 Pakalan denmi da'dua tau Nasipa'kada-kadan, iamo Musa na Elia,
31 tu bu'tu situang kamala'biranna sia umpokada-kadai tu diona katappuranNa, tu la Napamangka dio Yerusalem.
32 Apa iatu Petrus sia iatu to nasolan tikapipimo, belanna tikkaru'du' tonganmo; iatonna pana'dingmo, natiromi tu kamala'biranNa sia da'dua tau Nasolan ke'de'.
33 Iatonna soro'mo tu tau da'dua dio mai Kalena, nakuami Petrus lako Yesu: O, Guru! melo ke indemiki' te!

kigaragamora lantang tallu, misa' Kamu, misa' Musa, misa' Elia. Apa tae' bang naissanni tu apa napokada.
34 Iatonna ma'kada susito, saemi sangleon gaun unnonganni; mataku'mi tonna male tama gaun.
35 Narangimi tu gamara lan mai gaun, nakua: Manassa Iamo Anak Kutonno' te, perangii.
36 Iatonna den tu gamara iato Yesu mannamo misa-misa. Napa'loko-lokoi bangmi sola tallui, sia tae' bang misa' naulelean lako to senga' tonna iato tu diona penggauran mangka natiro.

Pia nataba deata Napamaleke Puang Yesu

9:37-43a

37 Iatonna masiangto, tonna mengkalaomo dao mai tanete, budami tau sae umpellambi'i Yesu.
38 Denmi misa' tau lan mai tu to buda metamba nakua: O Guru! Kupalaku la Mitiroampa' dikka' anakku, belanna pakamondona anak dio kaleku.
39 Nataba deata, nata'pa melalla-lalla, napopa'lisu sarongi, anna pambura

pudukna sia kamma-kamma natang
umparadanni napandasa tongan.
40 Kupalakumo lako anak gurumMi,
Puang, la urrambai sun, apa tae'
nakullei.
41 Mebalimi Yesu, Nakua: E, bati' to tang
ma'patongan sia to leko' penaanna,
sangapa pole'Pa' la ussisolangkomi sia
la umpama'tanangkomi penaa? Baai tu
anakmu mai.
42 Iatonna la saemo napandasami deata
masussuk napopa'lisu sarongi.
Apa Nasarabai Yesu tu deata masussuk,
Napamalekei tu pia, Namane umbenni
ambe'na sule.
43 Iatu tau sola nasangi tirambanmi
penaanna untiroi tu kakapuanna
kuasanNa Puang Matua.

Ma'penduanna Puang Yesu umpokada kamapa'diranNa

9:43b-45

(9-43b) Iatonna mangnga bangmo sola
nasangi tu diona mintu'na Napogau'
Yesu,
Nakuami Yesu lako anak gurunNa:

44 Patananni talingammi te kada iate:
Belanna iatu Anak rampan dilino la
disorong lako tau.
45 Apa tae’ naissanni te kada iate, sia
napusa’i, iamo pole’ natae’ natandai, sia
mataku’ umpekutananni lako tu kada
iato.

Anak gurunNa Puang Yesu ussipakkai kakapuan

9:46-48

46 Nasipakkaimi tinde anak gurunNa tu
diona kakapuan ba’tumbannai kapua.
47 Nadoloimi Yesu tu lanna penaanna
tinde tau, Naalai misa’ tu pia’-pia’
Napareke’i lako Kalena,
48 Namane kumua lako tau iato mai:
Minda-minda untammui tu pia’-pia’
susite diona sangangKu, ia dukamo
untammuiNa’ sia minda-minda tu
untammuiNa’, ia dukamo untammui tu
To ussuaNa’ belanna iatu bitti’na lan te
kamu sola nasang, iamo kapuana.

Solata tu tang unneannaki’

9:49-50

49 Mebalimi Yohanes lako, nakua: O
Guru! Untirokan tau misa’ urrambai
deata masussuk tete dio sangamMi,
angki gagai, belanna tae’ kisisola undi
urrundu’Komi.
50 Nakuami Yesu lako: Da migagai,
belanna iatu to tang unneakomi, iamo
solami.

Katanguntarimanna
Puang Yesu to Samaria

9:51-56

51 Tonna la ullambi’mi tu allo la dinii
umpakala’bi’ Yesu, ma’palulakomi, la
male lako Yerusalem.
52 Nasuami tu pesuanNa dolo. Malemi
tinde tau natama dio misa’ tondok
to Samaria, la umparandananNi inan
pa’bongian;
53 iatu tau iato tae’ natarimai tu Yesu,
belanna ma’palulako Yerusalem.
54 Iatonna tiromi anak gurunNa, iamotu
disanga Yakobus na Yohanes, tu iannato,

nakuami: O Puang! Mieloranraka angki sua api mengkalao dao mai langi’ la ummangsanni tu tau?
55 Messailemi Yesu, ussarabai sola duai.
56 Pakalan namalemo lako misa’ tondok senga’.

To la urrundu’ Puang Yesu la untampe apa-apanna

9:57-62

57 Iatonna matangngamo lumingka, denmi misa’ tau ma’kada lako Yesu susite: La moraina’ undi urrundu’Komi, moi umba-umba Miola male.
58 Nakuami Yesu lako: Io, apa sindallung ia den sia lo’ko’na sia mintu’ manuk-manuk den duka serangna, na Anak rampan dilino Ia tae’ bang inan Nanii ussurrukan ulunNa.
59 Nakuami lako to senga’ misa’: Undiko urrundu’Na’! Nakuami tu tau: O Puang! La messimanpa’ angku laopa umpeliang ambe’ku dolo.
60 Nakuami Yesu lako: Da’ito na to matemora umpeliang to matena, malemoko ria umpatale’ ParentaNa Puang Matua.

61 Nakua pole’omi misa’ tau senga’: O
Puang! la undina’ urrundu’Komi; apa la
messimanpa’ kulaopa dolo umpokadanni
to dio banuangku.
62 Nakuami Yesu lako: Tae’ misa’ tu to
untoe tengko, namessaile-ile, la den
patunna lako ParentaNa Puang Matua.

To pitungpulo Nasua Puang Yesu male umpatale’ ParentaNa Puang Matua. Anak gurunNa Puang Yesu na to morai untarima kadanNa Puang Matua

10:1-9

10 1 Undinna pole’oto Natandaomi
Puang pitungpulo (ndua) tu to
senga’, Nasua sida’dua-duai male dolo
lako, ke misa’oi tondok sia inan la Nanii
loo lako.
2 Nakuami lako: Tonganna buda tu bura
padang, apa sidi’ri tu to ungkasara’i,
dadi palakui langngan Puang ampunna
bura padang, anNa sua tau ungkasara’i
tu bura padangNa.
3 Malemokomi! Pengkilalai: Kusuakomi
susi anak domba lako to’ guruk.

4 Da mibaa poro'-poro' ba'tu kandu' ba'tu
lapik lentek sia da misalama' len tau lako
lalan moi minda-minda.
5 Iake la tamakomi misa' banua, pokadai
dolo: Siria kamarampasan te banua.
6 Iake denni pangrianna salama' lan,
manassa torro dio tu passalama'mi, apa
iake tae'i, la sule lako kalemi.
7 La torro dukakomi dio tu banua, kandei
sia iru'i tu natadoangkomi, belanna iatu
to mengkarang sipatu unnala sarona; sia
da mima'lele-lele dio mai misa' banua
lako banua senga'.
8 Na umba-umba nii tondok minii
tama, anna tarimakomi, kandei tu apa
natadoangkomi;
9 sia pamalekei tu mintu'nato masaki dio
sia pokadai lako kumua: nareke'mokomi
tu ParentaNa Puang Matua.

Anak gurunNa Puang Yesu na to ussayu kadanNa Puang Matua

10:10-16

10 Apa umba-umba nii tondok minii
tama, ke tae'i natarimakomi, la sunkomi
lako to' batattana, mipokadai, kumua:

11 Moi barra’-barra’ tondokmi le’ke’ lako
lentekki, kitambakan dukakomi, apa
la miissan, kumua mandappi’mo tu
ParentaNa Puang Matua.
12 Kukua lako kalemi: iato allo iato
parri’na tondok Sodom la maringngan na
iatu parri’na tondok iato.
13 Upu’ allomu, e Khorazim, sumpu
sumandakmu, e Betsaida, belanna
iakenna susinna nalan Tirus na Sidon
dinii umpadenni tu tanda mangnga,
mangka dipadenangkomi, manassa
masaimo namangka mengkatoba’ sia
unno’ko’ umpembungku’ karoro’ sia au.
14 Apa iake allo kadiparessan, parri’na
tondok Tirus na Sidon la maringngan na
iatu parri’mi.
15 Na iatu iko, e Kapernaum, ikomoraka
la dipekalangka’i sae langngan langi’? La
sarokko-rokkonako ria sae tama naraka.
16 Minda-minda tu umperangiikomi,
ia dukamo umperangiiNa’ na minda-
minda tu untumpukomi, ia dukamo
untumpuNa’, na iatu to untumpuNa’,
iamo untumpui tu To mangka ussuaNa’.

Kaparannuanna anak gurunNa Puang Yesu

10:17-20

17 Sulemi tinde tau pitungpulo (ndua)
parannu tongan penaanna, nakua:
O Puang, moi deata masussuk
mengkanorong dukamo lako kaleki,
belanna sangamMi.
18 Nakuami Yesu lako: Kutiro tu deata
bulituk tobang dao mai langi', takua
tokila'.
19 Tonganna denmo kamatotorammi
tu mangka Kubenkomi la ullese ula'
sia sando sia la misau' tu mintu'
kamatotoranna uali, sia tae'mo apa la
umpatumba-tumbakomi.
20 Apa da naparannu penaammi,
belanna mengkanorong lako kalemi
tu deata masussuk, sangadinna iari la
napoparannu penaammi, tu disura' lan
suruga tu sangammi.

KaparannuanNa Puang Yesu

10:21-24

21 Iatonna iato parannu penaanNa tu
Yesu belanna Penaa Masallo', nakua:
Ma'kurre sumanga'Na' lako Kalemi, O
Ambe', Puangna langi' sola lino, belanna
mintu'na te Misamboan to matarru'
sia to manarang, amMi pasomboi lako
pia. O Ambe'Ku, belanna susimoto tu
pa'poraiamMi dio oloMi.
22 Mintu'na apa-apa mangka nasangmo
Nasorong Ambe'Ku lako Kaleku,
namoi misa' tau tae' unnissanni,
kumua mindara tu Anak, sangadinna
Ambe' manna sia mindara tu Ambe',
sangadinna Anak manna sia mindapa la
Nanii umpasomboi Anak lako.
23 Messailemi lako anak gurunNa,
Nakuami ungkuan misai: Maupa' ia tu
mata untiroi tu mitirona.
24 Belanna Kukua lako kalemi: budamo
nabi sia datu la morai tongan la ungkitai
te mintu'na mikitanna anna tae' nabelai
ungkitai, sia la urrangii tu miranginna,
apa tae' duka narangii.

Lalan lako katuoan sae lakona

10:25-28

Mat. 22:35-40; Mark. 12:28-34

25 Ke’de’mi misa’ pandita Sukaran aluk
la untoba Yesu, nakua: O Guru! apara
sipatu la kupogau’, angku pomana’i tu
katuoan sae lakona?
26 Nakuami Yesu lako: Apara tu disura’
lan sura’ Sukaran aluk? Umbara nakua
mibasa?
27 Mebalimi tinde tau nakua: La ponno
penaammu sia mintu’ kamatotorammu
sia mintu’ tangnga’mu sae lako
deatammu la ungkamali’ Puang
Kapenombammu sia la ungkamaseiko
padammu to lino susi batang kalemu.
28 Nakuami Yesu lako: Tonganna tu
pebalimmi. Pogau’mi susito ammi tuo.

To Samaria mamase

10:29-37

29 Apa la morai bang untonganan kalena
tu tau iato, nakuami lako Yesu: Mindara
tu padangku to lino?

30 Napatarru’mi Yesu tu kadanNa, Nakua:
Den misa’ tau solo’ dao mai Yerusalem
male lako Yerikho, nadammakmi pa’gora’
nakalossokki tu pakeanna, nalonga’i,
namale untampei, sidi’mora namate.
31 Sirupangmi lendu’ misa’ to minaa
dio lalan iato, natiroi, nasepang senga’
nalendu’i;
32 susi dukato tu to Lewi misa’, iatonna
lambi’mi tu inan iato, natiroi, sepang
senga’mi nalendu’i.
33 Pa den misa’ to Samaria, to mambela
lalan ullambi’i, tonna tiroi bu’tumi
kamamasean lan penaanna;
34 malemi lako tinde tau, nabimbinni
tu bangkena namane umpalakoi
minna’ na uai anggoro’, napalangnganni
darangna, nabaai lako banua pa’bongian,
nadaranai.
35 Iatonna masiangmo, naalami tu doi’
da’dua dinar, nabenni tu ampu banua
pa’bongian, nakua lako: Daranai melo-
meloi, pira-pirapa tu tang palambi’na,
kusae pole’pa kumane ussondai mati’.
36 Umbanna misanga tinde tau sola
tallui tu padanna ma’rupa tau lako tu to
nadammak pa’gora’?

37 Nakuami: Iamo ia tu to
umpa'pekitanan mamasena lako.
Nakuami Yesu lako: Malemokomi
mipogau'i susito.

Maria sola Marta

10:38-42

38 Iatonna malemo, tamami misa' tondok
tu Yesu; saemi baine misa' disanga Marta
untammui, nasolanni lako banuanna.
39 Denmi misa' tu sangbainena disanga
Maria, uno'ko' diong to' lentekNa Puang,
la umperangii kadanNa.
40 Apa iatu Marta buda pengkaranganna
umposarasanNi kande, saemi
urreke'I sattu', nakua: O Puang!
Mipopa'elo'naraka tu siulu'ku
umpopengkarang misana'? Suai ia
natunduina'.
41 Mebalimi Yesu lako, Nakua: E Marta,
Marta, masussa bangko iko sia buda tu
nakita penaammu.
42 Apa sidi'ri ba'tu sanguluanri tu denna
gai'na.
Na iatu Maria napileimo tu melona tu
tang la dialanna dio mai kalena.

PassambayangNa Puangta

11:1-4

11 1 Den pissan Namassambayang
tu Yesu dio misa’ inan. Iatonna
mangkamo, ma’kadami misa’ tu anak
gurunNa lako: O Puang! ada’ikanni
massambayang, susitu napangadaran
Yohanes lako anak gurunna.
2 Nakuami Yesu lako: Iake
massambayangkomi, la mikua:
O Ambe’ki,
kipalaku anna dipakala’bi’
tu sangamMi,
anna patalo tu ParentaMi,
3 Benkanni tu silasanna kikande
keallo-keallo.
4 Sia pa’dei tu sala-budangki,
belanna kami duka umpagarri’
salana mintu’ to kasalan lako kaleki.
Sia da Mielorangkan diroso.

Sangmane ma’lindo batu

11:5-8

5 Nakuami Yesu lako sola nasangi:
Mindara kamu ke denni sangmanena,

naloo tangnga bongi umpellambi'i, nakua
lako: E sangmane, pasuka'pa' rotimmu
tallu,
6 belanna den misa' sangmaneku loo
lumio' nalendu' dio banuangku, natae'
bang apa dio kaleku la kutadoanni.
7 La mebali tu tau dao mai banua nakua:
Da muroyaina', totemo mangkamo
disalli' tu ba'ba sia indemo' sumbung
sola anakku, tae'mo kula millik umbenko.
8 Kukua mati', iake tae'i namillik
umbenni anna sangmanena ia, apa
belanna kalindo-batuanna, anna millik
sia umbenni pada tu silasanna la
natadoanni.

Puang Matua untananni talinga passambayangta

11:9-13

Mat. 7:7-11

9 Iamoto Kukua lako kalemi: Palakui
ammi diben; daka'i ammi appa'i,
tumbekki tu ba'ba ammi dibungkaran.
10 Belanna minda-minda tu malaku,
la ditadoi, sia iatu mandaka'na, la
naappa', sia iatu untumbekna ba'ba, la
dibungkaran.

11 Na kamu umbara kamu tu ambe', ke
umpalakui roti tu anakna, la nabenraka
batu lako?, ba'tu, ke umpalakui bale, la
nabenraka ula' sondana bale?
12 Ba'tu iake umpalakui tallu manuk
misa', la nabenraka sando misa'?
13 Iamoto ia duka tu kamu to kadake,
miissan duka umbengan pamengan melo
lako anakmi, ontong pissan tu Ambe'mi
dao suruga la umpa'bengan Penaa
Masallo' lako to umpalakui lako Kalena.

To umpa'kada solangi Puang Yesu

11:14-16

14 Urrambaimi deata masussuk tu
Yesu lan mai kalena misa' tau: iatu
deata masussuk iato mamang. Dadi
iatonna sunmo lan mai kalena tu deata,
ma'kada-kadami tinde to mamang. Sia
mangnga bang tu to buda;
15 apa nakua tu tau pira: Iari Narambai
deata masussuk, pa'tunduannari
Beelzebul, pangulunna mintu' deata.
16 Sia den pole'o tu to senga', untoba
Yesu sia umpalakui lako tu tanda
kakuasan dao mai langi'.

Puang Yesu umbali to umpa’kada solangi

11:17-20

17 Apa belanna Nadoloi Yesu tu
tangnga’na, Nakuami lako: Umba-umba
tu parenta usseru-seru kalena, manassa
la ussanggangi kalena ba’tu to sangdapo’
ia kalena sisala-sala, la robok.
18 Susi dukamoto, iake ia kalena
sisarangnga’ tu deata bulituk, naumba
nakua la bendan tu parentana? –
belanna mikua kumua: iari Kurambai
deata, pa’tunduannari Beelzebul.
19 Iake la pa’tunduannari Beelzebul,
angKu rambai deata, mindao pa’tunduan,
anna rambai anak gurummi? Apa iamo
la umpasalakomi.
20 Apa iake pa’tunduanna siamo Puang
Matua, angKu rambai deata, inang
manassa nalambi’mokomi tu ParentaNa
Puang Matua.

To mawatang disau’ mawatang

11:21-23

21 Iake to mawatang nama’pa’buno
pole’opa, ungkampai sa’de banuanna la
torro mana’pa tu iananna;
22 apa iake mawatang pole’oi tu to
urrukka’i anna taloi, manassa narampa
tu mintu’ pa’bunona, tu naparannuanna,
sia nasitaa-taai tu pangrampana.
23 Minda-minda tu tang mirring lako
Kaleku, iamo unneaNa’ sia minda-minda
to tang Kusisolan mangrampun, iamo
ma’pasisarak-sarak.

Diona deata masussuk sun lan mai kalena tau

11:24-26

24 Ianna sunmo tu deata masussuk
lan mai tau, sumayomi dio lu padang
rangke undaka’ pelayoan, apa belanna
tae’ naappa’, nakuami: La sulemo’ lako
banuangku, tu kunii sun lan mai.
25 Ianna saemo, nakarampoimi
mangkamo disapui sia dikassa’i.

26 Undinna lao pole'omi untambai deata
senga' pitu nasisolan, tu masussukna
pissan na ia, natama namembanua lan;
dadi ma'katampakanna ondong pissanmi
kadakena gau'na tu to natamai na
iatonna dolona.

Maupa' tongan tu mintu'nato umperangii kadanNa Puang Matua

11:27-28

27 Marassanmo tu Yesu umpokadai tu
mintu'na te, denmi misa' baine lan
mai tu to buda umpemandui metamba,
nakua lako: Maupa'mo ia tu inan tau
mangka untambukKomi sia iatu susu
Misusu.
28 Apa Nakua Yesu: Ia ria maupa' tongan
tu mintu'nato umperangii kadanNa
Puang Matua sia ungkaritutuinnai.

Tandana nabi Yunus

11:29-32

Mat. 12:38-42

29 Iatonna sangsirampunammo tu to
buda, naparandukmi Yesu ma'kada,
Nakua: Iate tau totemo te iamoto

kadake. Untuntun bang tanda kakuasan, apa tae’ bang misa’ tanda la dibenni, sangadinna tanda kalle-kallean diona nabi Yunus.
30 Belanna susi Yunus mendadi misa’ tanda lako to Niniwe, la susi dukato tu Anak rampan dilino lako tau totemo te.
31 Iatu datu baine lo’ mai pollo’na uai la ke’de’ ke allo kadiparessan sisola te tau totemo te anna pasalai. Belanna iamo sae lo’ mai engkokna padang umperangii kakinaanna Salomo anna tiromi, inde Ia tu ondongna na Salomo.
32 Iake allo kadiparessan, la ke’de’ tu to Niniwe sola te mintu’na tau totemo te, anna pasalai, belanna mengkatoba’ untarimai tu pangadaranna Yunus na inde Ia tu ondongna na Yunus.

Diona maserona lanna lu

11:33-36

33 Tae’ ia misa’ tau ke umpadukkui palita, la umpadiongi sulluk ba’tu diongna lu baka, sangadinna dao siamo tongkonanna, anna tiroi tau tama tu dukkunna.

34 Iatu palitanna kalemu, iamotu
matammu. Iamoto iake maseroi tu
matammu, tae’ natang masero duka tu
mintu’ kalemu, apa iake kadakei, malillin
duka tu kalemu.
35 Iamoto kanana’i tonganni, da
namalillin tu maserona lanmu lu.
36 Dadi iake mintu’i kalemu masero,
natae’ bangmo sangmata malillin,
manassa la masero nasang: susi ke
naarrangko dukkunna palita.

Puang Yesu unnada’i to Farisi

11:37-41

37 Iatonna marassanmo tu Yesu ma’kada,
saemi misa’ to Farisi untambai tama
banuanna kumande, Namale tama
Naunno’ko’ kumande.
38 Mangngami tu to Farisi, tonna
tiroi, tae’ Namembase dolo, Namane
kumande.
39 Nakuami Puang lako: E, kamu to
Farisi, manassa umbaseikomi salianna
irusan, sia kandian, apa lanmi lu ponno
kabasisi-inaan sia kakadakean.

40 E, to baga, tae’raka na Ia tu To
umpadadi salianna umpadadi dukai tu
lanna lu?
41 Apa pa’kamaseammi tu apa lanna lu,
ke la tang masero nasangi mitiro.

Upu’ allona to Farisi na pandita’ Sura’

11:42-52

42 Apa upu’ allomi, e to Farisi, belanna
iake sangpuloi tu salasi na kamangi
sia mintu’ utan, misa’ mipennoloan,
mipasalai penaa tu pa’paressan sia
kamamaliran lako Puang Matua. Iari te
tu sipatu la dipogau’, sia iatu senga’na
da miboko’i.
43 Upu’ allomi, e to Farisi, belanna urrurui
bangkomi kao’koran mala’bi’ lan banua
pa’kombongan sia dipekatabe’i dio lu
pasa’.
44 Upu’ allomi, belanna susikomi lamunan
tae’ tandana, dadi tae’ natandai, ke den
tau lendu’ dio.
45 Pakalan namebali misa’ pandita
Sukaran aluk, nakua: O Guru, tae’
bangmo Milapinan lenkan puduk diona
kada iate.

46 Nakuami Yesu: Upu’ duka allomi, e
pandita Sukaran aluk! apa mipatangka’i
bang tang dibelanna tu tau, anna kamu
kalena tae’ mirumbu lenni moi misa’
duka rakka’mi.
47 Upu’ allomi, belanna kamu unggaragai
lamunanna mintu’ nabi, anna nene’ to
dolomi kalena mangka umpatei to.
48 Susimoto, misa’bii, kumua miporai tu
pa’pogau’na nene’ to dolomi, belanna
ia umpatei na kamu unggaragai
lamunanna.
49 Iamoto nakua pole’ kada kinaanNa
Puang Matua: La ussuaNa’ nabi sia
rasulu’ lako tau iato, anna patei pira sia
naula’ pira;
50 kumua nadipassosoan tu rarana mintu’
nabi lako te tau totemo, tu dipato’do
tempon dio mai mulanna lino;
51 tempon dio mai rarana Habel rampo
lako rarana Zakharia, tu dipatei dio to’
kasiallaranna pemalaran na banuanNa
Puang Matua. Manassa nakua kadangKu
lako kalemi, kumua mintu’nato, la
dipassosoan lako te tau totemo.
52 Upu’ allomi, e pandita Sukaran
aluk, belanna mibaa bang tu gonting
kamanarangan; kamu kalena kamu tang

tama, ammi ampangi lenni tu to la morai tama.

To Farisi na pandita Sura' umpa'pekitanan kare'dekanna ara'na lako Puang Yesu

11:53-54

53 Tonna sunmo tu Yesu lan mai,
randukmi pandita Sura' sia to Farisi
umpa'pekitananNi tu kare'dekanna
ara'na, naparessa-ressa tonganNi tu
diona buda aluk;
54 napatama leko'i lenni kada, la morai
umpentoei sangbuku tu kada sun dio
pudukNa tu ma'dinna la nanii umpasalaI.

Mindara tu sipatu dikataku'

12:1-7

12 1 Iatonna iato sirampunmo
ba'tu pirang-pirang sa'bu tau,
nasilessak-lessak bangmo, pakalan
Naparandukmi Yesu ma'kada dolo lako
anak gurunNa: Kanandaikomi kalemi dio
mai raginna to Farisi, iamotu belo puduk.
2 Manassa moi misa' duka apa disamboi,
tae' tang la dipasombona sia iatu

membuninna, tae’ tang la kaissanan duka.
3 Iamoto mintu’na tu mangka dipokada
lan malillinna, la dirangi dio maserona,
sia mintu’na tu mangka dipa’bisikan dio
to’ talinga lan inan, iamo la dipetamban
dao mai bubungan banua.
4 Nakua kadangKu lako kalemi, e
mintu’ sangmaneKu, da mikataku’i tu
to umpatei kale, mangkanna to, la
naapaoporokomi;
5 la Kupamanassa lako kalemi, minda tu
sipatu la mikataku’: Iamo la mikataku’
tu To, ianna mangkamo umpatei,
Napembuangammi tama naraka; Kukua
tongan lako kalemi: kataku’I.
6 Tae’raka nasilima tu dena’ nabalukanni
tau misa’ ruppia? Namoi misa’ tae’ duka
Nakalupai Puang Matua.
7 Namoi duka iatu mintu’ beluak dao
ulummi Natoe nasang iaranna. Iamoto
da mimataku’, belanna iatu kamu
mandukomi losong na iatu dena’ buda.

Diona to unnaku Puang Yesu sia to umpeonganni Puang Yesu

12:8-10

8 Sia Kukua lako kalemi: Minda-minda
tu unnakuNa' dio tingayona tau, ia
dukamo la Naaku Anak rampan dilino
dio tingayona mintu' malaeka'Na Puang
Matua;
9 apa minda-minda tu umpeonganniNa'
dio tingayona tau, ia dukamo la
dipeonganni dio tingayona malaeka'Na
Puang Matua.
10 Minda-minda tu umpokada kadake
Anak rampan dilino, la dipa'dei
kasalanna, apa iatu to umpa'kada
solangi Penaa Masallo', iamo tang la
dipa'dei kasalanna.

Pa'tunduanNa Penaa Masallo'

12:11-12

11 Iake nabaakomi tau lako olona
to ma'kombongan tama banua
pa'kombongan, ba'tu lako olona to
ma'parenta, ba'tu lako to paa, da
miposelangi kumua umba nakua ba'tu

apa tu la mipebalian sia apa tu la
mipokada;
12 belanna na iapa to, Namane Penaa
Masallo' unnada'ikomi tu sipatunna la
mipokada.

Tangia to mangra'ta'
kara-kara tu Puang Yesu

12:13-14

13 Denmi misa' lan mai mintu'nato buda
ma'kada lako susite: O Guru, suai tu
siulu'ku napaketaana' tu mana'ki!
14 Apa nakua Yesu lako: E sola, mindara
unnalaNa' to mangra'ta' kara-karami
ba'tu to ma'tallangmi?

Pa'pasusian diona to sugi' baga

12:15-21

15 Nakuami lako tau iato: Kanandai sia
kanannangi tu kalemi dio mai kabasisi-
inaan, belanna tae' na ia napotuo tau tu
kala'bian ianan.
16 Napokadammi misa' pa'pasusian lako
tu tau, Nakua: Den padangna misa' to
sugi' buda tongan burana.

17 Ma’tangnga’mi lan penaanna, nakua:
Umbara la kukua ma’tangnga’? belanna
tae’ inan la kunii umpalangnganni tu
mintu’ bura padangku.
18 Nakuami: Indemo la kupogau’;
la kurondonni nasang tu alangku,
kupabendanni tu kapuanna pole, kunii
umpalangan mintu’ bura padangku sia
mintu’ iananku;
19 angku ma’kada lako deatangku susite:
E deatangku, budamo ianan dio kalemu
ma’toppo’-toppo’, moi pirang-pirang
taun silasa duka, popelayomoko kalemu,
kumandeko sia mangiru’-iru’ko sia
parannu-rannuko.
20 Apa Nakua Puang Matua lako: E
to baga, ia bangsiamote bongi iate
nadituntun tu penaammu dio mai
kalemu, namindamo la umpoapai tu
mintu’na apa-apa mangka mupasakka’
to?
21 Susimoto tu diona to umpakombongan
ianan kalena, sia tae’ nasugi’ dio oloNa
Puang Matua.

To unturu’ Puang Yesu tang sipatu umpomasussai tu diona katuoanna

12:22-34

22 Nakuami Yesu lako anak gurunNa:
Iamoto Kukua lako kalemi: da
miposelangi tu katuoammi, to kumua
apa tu la mikande, ba’tu diona kalemi
kumua apara tu la mipake.
23 Belanna iatu penaa losong ia na iatu
kande, sia iatu kale losong ia na iatu
tamangkale.
24 Tiro-tiroi tu diona kadoya, tae’
namantanan len sia mepare, sia
tae’ duka naampui palipu’ ba’tu
alang, apa Napatuo duka ia Puang
Matua; nasangapa losongmi na iatu
manuk-manuk!
25 Mindarokomi kamu ke miposelangi
ma’din umpamalambe’ sunga’mi sidi’
duka?
26 Sala duka bitti’na tang mikulle
umpogau’i, ma’apai miinaa-naa bangi tu
senga’na?
27 Tangnga’-tangnga’ri tu diona danga-
danga, umbara nakua tuona; tang la
mangunu’ sia tang la ma’tannun sia, na

Kukua lako kalemi: Moi Salomo nakabu’
mintu’ kamala’biranna tae’ nadipakei
susitu danga-danga sangtangke.
28 Iake susito tu Puang Matua umbeloi
tu riu dio lu padang, tu tuo siapa te allo
iate, anna manikale’ dibuangmo tama
api dapo’, ondong pissan tu kamu, e to
tangkan ma’patongan!
29 Iamoto da miposelangi tu la
mikandena ba’tu la miiru’na sia da
nasitaa penaammi;
30 belanna iatu mintu’nato, napengkali-
kalii to kapere’; apa Naissan Ambe’mi,
kumua mipotuona tu mintu’nato.
31 Sangadinna daka’i tu ParentaNa
Puang Matua na iatu mintu’na to la
dipangranganan duka lako kalemi.
32 Da mimataku’ e to tang pira,
belanna mangkamo Napondok Ambe’mi
umbengan ParentaNa lako kalemi.
33 Balukanni tu apa dio kalemi, ammi
pa’kamaseanni; garagangkomi poro’-
poro’ tang malusa kalemi, ianan dao
suruga tae’ napura, tang nalambi’na to
boko, sia tang nabala’-bala’na busung.
34 Belanna umba-umba nii ianammi, dio
duka nanii penaammi.

Pa’pasusian diona kaunan ma’parandan

12:35-40

35 Ma’tambeke’komi, sia popa’lulu-lului
tu palitammi.
36 Sia la susikomi to untayan kasaeanna
puangna, ke sulei dio mai pa’maruasan
to ma’kapa’, kumua ianna sae natumbek
ba’ba, tikarami umbungkaranni.
37 Maupa’ tu kaunan iato, ke sulei tu
puangna, natae’ namamma’ nakarampoi.
Manassa nakua kadangKu lako kalemi, ia
kalena la ma’tambeke’, nasuai unno’ko’
kumande na ia sae umparakai.
38 Na iake penduammi tau pana’ding
ba’tu pentallummi nasae nakarampoi
susi dukato, maupa’ tu mintu’na kaunan
iato.
39 Apa miissan sia te iannate, kumua iake
susinna naissanni ampu banua, kumua
te’te’ iato nala sae tu to boko, manassa
nakampai sia tae’ napopa’elo’nai tu
banuanna nalu’bakki.
40 Iamoto la ma’parandan dukakomi,
belanna iatu Anak rampan dilino la sae
to ke attu tang mikapang-kapang.

Pa’pasusian diona kaunan tang ma’parandan

12:41-48

41 Iatonna iato nakuami Petrus lako: O
Puang, iate pa’pasusian iate, kamiraka
Mipokadan, ba’tu mintu’raka tau?
42 Nakuami Puang: Mindara tu to
ma’kampa banua maruru’ sia kinaa, tu
naangka’ puangna la ungkapalai mintu’
kaunanna, la umpapantanni kande, ke
allu’naomi?
43 Maupa’ tu tau iato, ke saei puangna,
nakarampoi umpogau’i susito.
44 Tonganna tongan Kukua mati’, inang
la ia la naangka’ puangna ungkapalai
mintu’ iananna.
45 Apa iake ia lan penaanna tu tau
iato, kumua: masai siapa namane sae
puangku; naparandukki ungkambei tu
mintu’ kaunan, nala muane, nala baine,
sia kumande sia mangiru’ samalangona;
46 saemi tu puangna tonna allo nasanga
tae’pa nala sae sia attu tang natandai:
nata’tak-ta’takki la’bo’ sia napakitai
kataananna susito matekkok.

47 Iatu kaunan unnissanmo pa'poraianna
puangna, natae' nama'parandan ba'tu
tae' napogau'i susitu pa'poraianna
puangna, iamo la dipemalongkanni.
48 Apa iatu tau tae'pa naissanni,
napogau'i tu penggauran sipatu la dinii
umbambai, iamo la disandan dibamba.
Minda-minda tu buda dibenni, buda duka
la dituntun lako kalena, sia minda-minda
buda dipakambiranni, ondong pole
budanna dituntun lako kalena.

Puang Yesu sae umpellebaran api tama lino sia umbaa kasisalan

12:49-53

49 Ia sia angKu sae te la umpellebaranNa'
api tama lino; la Kuapamira ke
ma'lulu-lulumi?
50 Apa tae' nasalai tang didio'Na' lan misa'
kadidioran sia tang pada kamakario-
rioangKu sae lako disundunninna tu
iannato.
51 MisangaRa'ka saeMo' umbaa
karapasan lan lino? Kukua lako kalemi,
tae', sangadinna kasisalan.
52 Belanna randuk totemo te, iake lima
tau lan misa' banua, manassa la sisala tu

tallunna na iatu da’duanna sia da’duanna anna tallunna;
53 tonganna ambe’ la sisala anakna muane sia pia muane anna ambe’na, sia indo’na sisala anakna baine sia pia baine na indo’na, sia matusanna baine anna manintunna baine sia manintunna baine anna matusanna baine.

Tandana apa la dadi lan lino

12:54-56

54 Nakua pole’omi Yesu lako to buda: Iake mitiroi tu gaun kendek dio rampe matampu’, mikua bangsiami: la ma’paliu bara’; ta’kala sae tonganmi.
55 Sia iake mitiroi tu angin mangiri’ lu lo’ mai, mikuami: la manta’mo allo; dadi tonganmi susito.
56 E to belo puduk! manarangkomi untiro lilinganna langi’ sola lino, umba nakua natae’ miissanni untiroi tandana tu allo totemo?

To unturu’ Puang Yesu sipatu la untangnga’i tu tonganna

12:57-59

57 Ma’apai mitang untangnga’ kalenai
kamu tu tonganna?
58 Iake maleko nabaa balimmu
umpellambi’i kapala, ke diopoko lu lalan
mukkunko ma’tangnga’, sangapaoi ke
lessu’ko dio mai, ke da duka narendenko
lako to mangra’ta’ kara-kara, da
nasorongoko lako sapiri anna patamako
pa’tarungkuan.
59 Nakua kadangKu mati’: dennoraka
mula tassu’ lan mai, ke tae’pi mubaya’i
tu utangmu moi misa’ de’pen tae’
nama’din kurang.

KadanNa Puang Yesu diona tu to Galilea napatei Pilatus

13:1-5

13 1 Iatonna iato rampomi ba’tu
pira-pira tau umpokadai lako Yesu
tu diona rarana to Galilea napasirau
Pilatus pemala’na.

2 Mebalimi tu Yesu, Nakua lako tinde
tau: Misangaraka ondong ia kapuana
kasalanna tu to Galilea iato na iatu
mintu' to Galilea senga', belanna susi
kadipakario-rioanna to?
3 Kukua mati': tae', apa ianna tae'
mimengkatoba', la sanggang dukakomi
sola nasang susito.
4 Na iatu sangpulo karua tau nasongkai
menara dio Siloam namate, misangaraka
ondong ia kapuana salana na mintu' to
torro dio Yerusalem?
5 Kukua mati': tae', apa iake tae'i
mimengkatoba' kamu duka sola nasang
la sanggang susito.

Pa'pasusian diona kayu ara tang membua

13:6-9

6 Napokadami tu pa'pasusian iate,
Nakua: Den misa' tu tau nanii ara
sangto' lan pa'lak anggoro'na; saemi la
unnalai buanna, apa moi misa' tae' duka
naappa' dio.
7 Nakuami lako to ma'kampa pa'lak:
Tiromi, totemo tallung taunmo' sidanu'-
danu', sae undaka'i buanna te ara,

tae’ bang kuala; lellengi, apara bua’na umbalumbun indete?
8 Mebalimi tu to ma’kampa pa’lak, nakua lako: O Puang, palan bangpi te taun iate, kumangkapa ungkalii, kupalilingi pangangku’.
9 Iake membuai keallo, melo, iake tae’i, na iapa to mimane umpopelellengi.

Baine tang naissan umpakalolo kalena Napamaleke Puang Yesu lan allo katorroan

13:10-17

10 Iatonna allo katorroan, mangada’imi tu Yesu lan misa’ banua pa’kombongan.
11 Denmi misa’ baine dio nataba deata, namasaki sangpulo karuamo taunna, mandumo tibungku tu boko’na, tang naissan liumo umpakalolo kalena.
12 Iatonna tiromi Yesu, Natambaimi sae lako Kalena, Namane kumua: E, baine, la dirampanammoko dio mai te sakimmu.
13 Naremme’mi limanNa tu baine iato, nata’pa malolo, naumpudi-pudi Puang Matua.
14 Sengkemi penaanna tu pangulu banua pa’kombongan, belanna umpamatana

tau tu Yesu lan allo katorroan, iamoto
namebali nakua lako to buda: Siannan
allona tu la nanii tau sipatu mengkarang:
iamoto allo iato la minii sae ammi
dipamaleke, apa da ia ke allo katorroan.
15 Apa Nabali Puang, Nakua: E to belo
puduk, tae'raka mipantan umpasun
tedongmi ba'tu darangmi lan mai
barungna, ammi lao umpairu'i ke allo
katorroan?
16 Na iate baine iate anakna Abraham,
nasangkin bang deata bulituk, aa
sangpulo karuamo taunna, tang
sipaturaka dirampanan dio mai
sangkinna te allo katorroan iate?
17 Iatonna ma'kadamo susito, masiri'mi
tu mintu' tau umbalii, apa iatu to
buda sende-sende belanna mintu' gau'
mala'bi', Napogau' Yesu.

Pa'pasusian diona lise' sawi na ragi

13:18-21

Mat. 13:31-33; Mark. 4:30-32

18 Iatonna iato Nakuami Yesu: Apara la
dipapadanni tu ParentaNa Puang Matua
sia apara la Kupasusianni?

19 Susito lise’ sawi sanglise’, naala
tau, natananni lan pa’lakna, natuo
namendadi misa’ kayu kapua, anna
nii manuk-manuk messerang tu mai
tangkena.
20 Sia Nakuapa: Apara la Kupasusianni
tu ParentaNa Puang Matua?
21 Susi ragi naala misa’ baine napatamai
to’ ta’pung tallung bakku’, anna silele
messu’ sia lobo’.

Diona ba’ba sukku’

13:22-30

22 Napasilamban-lambanmi Yesu tu kota
sia kampong unnada’i tau. Iatu kalingkan
iannato ma’palulako Yerusalem.
23 Denmi misa’ tau ungkutanai,
nakua: O Puang, inang sidi’raka tu to
makarimman? Nakuami Yesu lako:
24 Parukui tu kalemi unnola ba’ba sukku’,
belanna Kukua lako kalemi: Buda
tau undaka’ lalan la morai tama, apa
pangkun.
25 Iamoto ke ke’de’mi tu ampu banua
nasalli’i tu ba’ba, ammi randukmo
bendan bang dio salian undedek ba’ba,
mikua: O Puang, bungkarangkan

kami, anNa mebalimo Nakua: Tae’ Aku
kutandaikomi, lu umbarokomi nii sae?
26 Mane iari to miranduk ma’kada susite:
Mangkamokan Mitiro kumande sia
mangiru’ dio oloMi sia Miada’imokan dio
lu lalan lan tondokki.
27 Apa la ma’kada lako kalemi kumua:
Tae’ Aku kutandaikomi, lu umbarokomi
nii sae? Pallaikomi dio mai Kaleku, e
mintu’ to ma’gau’ kadake.
28 Indemoto la minii tumangi’ sia sisange’
isimmi, ke mitiromi tu Abraham na Ishak
na Yakub sia mintu’ nabi lan ParentaNa
Puang Matua, apa dipembuangangkomi
kamu lako salian.
29 Manassa la den tu diona mai rampe
matallo sia rampe matampu’, daa mai
ulunna salu sia lo’ mai pollo’na uai
nasangunno’koran lan ParentaNa Puang
Matua.
30 Pa inang la den tu undi’-undi’na
la mendadi dolo’-dolo’na, sia den tu
dolo’-dolo’na la mendadi undi’-undi’na.

Kadanna to Farisi lako Puang Yesu kumua la morai Herodes umpatei. Ma'penna'pa'na Puang Yesu umpokada kamapa'diranNa

13:31-35

31 Iatonna allo iato saemi ba'tu pira
to Farisi umpellambi'i Yesu, nakua:
Ke'de'moKomi, mallaimoKomi indete,
belanna la morai Herodes umpateiKomi.
32 Nakuami Yesu lako: Malemokomi,
pokadanni tu sindallung iato, kumua:
Manassa la unnalaiNa' deata sia
umpamaleke tau te allo iate sia masiang
duka, na allo ma'pentullannari namane
upu'.
33 Apa tae' nama'din tang malePa' te
allo iate sia duang bongi, belanna tae'
nama'din nabi la disanggang dio salianna
Yerusalem.
34 E Yerusalem, Yerusalem, tu umpatei
tu mai nabi sia untumbui batu tau disua
lako kalemu, ba'tu pempiranMo' la morai
urrampun anakmu susi indo' manuk
urrampun anakna lan to' pani'na, apa
manokakomi.

35 Tiromi midisa'bianganan tu banuammi,
apa Kupokada lako kalemi, kumua:
Tae'mo mila untiroNa' sae lako
nalambi'na tu attu la minii ma'kada
kumua:
Maupa'mo Ia tu saena umpotete
sanganNa Puang.

Ma'pentallunna Puang Yesu umpamaleke tau lan allo katorroan

14:1-6

14 1 Den pissan tonna tama Yesu lan
banuanna misa' pangulu to Farisi
la ungkande roti siappa' allo katorroan,
napenniroi bangmi tau.
2 Denmi tau dio misa' dibaa dio
tingayoNa, masaki innak-innakan.
3 Mebalimi tu Yesu, Nakua lako mintu'
pandita Sukaran aluk sia to Farisi:
Ma'dinraka la dipamaleke tu tau ke allo
katorroanni?
4 Ma'loko-loko bangmi tinde tau. Naalai
Yesu tinde to masaki, Napamalekei,
Nasuai male.
5 Nakuami lako tinde tau: Mindarokomi
kamu ke denni misa' keledaimmi ba'tu
tedongmi natobang rokko garuang lan

allo katorroan, tae’raka namadomi’ urriu’i diong mai?
6 Tae’ pole’omi naissanni tinde tau umpebalii.

Pa’pasusian diona kao’koran mala’bi’

14:7-11

7 Napokadammi Yesu misa’ pa’pasusian lako tinde mintu’ to ditambai, belanna Natiromo, kumua umba nakua tinde tau umpilei kao’koran mala’bi’, Nakuami lako tinde tau:
8 Iake natambaiko tau lako pa’maruasan to ma’kapa’, da munii unno’ko’ tu kao’koran mala’bi’; den manii natambai tu mala’bi’na na iko.
9 Anna sae tu to untambaiko sola tau iato, kumua: Lo’banganni te tau iate tu inan iatu, masiri’moko male unnala inan madiongan pissan.
10 Sangadinna iake natambaiko tau, ia pissan tu madionganna munii unno’ko’, anna sae to tu to untambaiko nakuami lako kalemu: E sangmuane, iatu melo-melona munii unno’ko’. Dadi iato attu iato, dibilangmoko dio tingayona mintu’ tau tu musolanna unno’ko’ kumande.

11 Belanna minda-minda umpamadoan
kalena, iamo la dipamadiongan, na
minda-minda umpamadiongan kalena,
iamo la dipamadoan.

Diona to ditambai tama pa'maruasan

14:12-14

12 Sia Nakua Yesu lako tu to untambai:
Iake umpogau'komi pa'maruasan ba'tu
allona ba'tu bonginna, da mitambai tu
mintu' sangmanemi, ba'tu siulu'mi, ba'tu
sangdadiammi, ba'tu sangtondokmi
tu sugi'na, kumua natambaiokomi
napabala'i lako kalemi.
13 Sangadinna iake la untoratukomi tau,
iari tu to kalala' tambai sia to sala' dadi,
sia to sondo' sia to buta.
14 Dadi la salama'komi, belanna iatu tau
iato tae' nabelai umpabala'i lako kalemi,
sangadinna la dipabala'i lako kalemi
ke dipatuoi sule tu mintu' to ma'bulo
sanglampa.

Diona pa’maruasan kapua

14:15-24

15 Iatonna rangimi tau misa’ lan mai
mintu’na to unno’ko’ kumande sola
Yesu te kada iate, nakuami mebali:
La maupa’mo tu to ungkande roti lan
ParentaNa Puang Matua.
16 Apa Nakua Yesu lako tu tau: Dikua
denmo tau misa’ umpogau’ pa’maruasan
kapua sia buda tau natambai.
17 Iatonna la kumandemo tau, nasuami
tu kaunanna umpokadai lako tu to
ditambai, kumua: Maimokomi, belanna
sakka’ nasangmo.
18 Susi nasang bangmi tu tau pada
undaka’ bang posanga. Den nakua:
Mane mangkana’ unnalli uma sanginan,
dadi tae’ nama’din tang loo kutiro;
iamoto dadi la messimanna’.
19 Nakuaomi tu senga’na: Mane
mangkana’ unnalli tedong limang ayoka,
la loo kupakana-kana, iamoto dadi la
messimanna’.
20 Nakua pole’omi tu senga’na: Mane
mangkana’ mendapo’, iamoto dadi tae’
kula mati’.

21 Nasusito sule bangmi tinde kaunan
lako puangna umpokadanni tu
mintu'nato. Sengkemi tu ampu banua,
nakua lako kaunanna: Maleko madomi'
lan lu tondok, mubaai dio mai tu mintu'
to kalala' sia to sala' dadi, sia to buta sia
to sondo'.
22 Ma'kadami tu kaunan nakua: O Puang,
dadimo susitu mipokada, apa denpa tu
inan lo'bang.
23 Nakuami tu Puangna lako kaunanna:
Maleko lako batatta lompo sia dio lu
to' lalan, ammu parukui tama tu tau,
naponnoi te banuangku;
24 belanna kukua lako kalemi: mintu'na
tu to mangkamo ditambai dolo tae' la
ullepa'i te apa lan pa'maruasangku.

Minda-minda unturu'
Puang Yesu, la natarru'i

14:25-35

25 Pakalan denmi buda tau undi unturu'
Yesu, Namessaile Nama'kada lako tu tau
Nakua:
26 Iake to la sae lako Kaleku natae'
nakabiri' indo' ambe'na sia bainena sia
anakna sia siulu'na muane na baine,

ontongrika katuoanna, iato tau iato tae’
nama’din dadi anak gurungKu.
27 Sia minda-minda tu tang umbaa
melako kayu pea’ta’na undi urrundu’Na’,
iato tau iato tae’ nama’din mendadi anak
gurungKu.
28 Belanna mindarokomi kamu ke la
umbangunkomi misa’ menara tang
unno’ko’rokomika dolo unnagi-agianni tu
langgoso’na, kumua ba’tu la siagi siai
ummangkai tu pengkarangan iato?
29 Kumua da anna parandanganna
manna mangka diparokko, anna tang
dibelamo undanunni tu pengkarangan
iato, anna randuk tu mintu’ to untiroi
untelle-tellei,
30 nakua: Naparanduk lenmo te tau
te umbangun menara, natae’ nabelai
undanunni tu pengkaranganna.
31 Ba’tu datu umbara, ke la sirarii
datu senga’, natae’ na unno’ko’ dolo
untimbang-timbangi, kumua iake
sangpuloi sa’bunna la natanan siaraka la
unneai tu uali sae urrarii, ke duangpuloi
sa’bunna?
32 Iake tang natananni, nasua tu
pesuanna loo umpokada kasitaman
su’ding mambelapi tu uali.

33 Susi dukamo kamu to, minda-minda
tu tang umpasalai penaa tu mintu'na
apa dio kalena, iamo tae' nama'din dadi
anak gurungKu.
34 Iatu sia inang misa' apa melo, apa iake
memmatammakki tu sia, la dipatumba
pole'pi anna mapi'da sule?
35 Tang la denpa gai'na lako padang sia
moi dipopangangku', sangadinna natibe
bangmo tau. Minda-minda tu ketalinga
la ma'perangi, naperangii.

Puang Yesu unneloran tau urreke'I

15:1-2

15 1 Iatonna iato iatu mintu' passima
sia to kadake gau'na dio sisola
Yesu la umperangii kadanNa.
2 Sipa'nuku-nukuammi tu mintu' pandita
Sura' sia to Farisi, nakua: Na iate Tau te
untarima to kadake gau'na, sia kumande
sola.

Pa'pasusian diona domba pa'de

15:3-7

3 Napokadami Yesu lako te pa'pasusian
iate, Nakua:

4 Mindarokomi kamu tu unnampui domba
saratu', ke pa'dei misa', tang untampei
tu kaseranna pulona ngkasera dio lu
padang, namale undaka'i tu misa', tu
pa'dena sanaalanna?
5 Iake nakabu'tui, parannumi penaanna
male ungkolongi.
6 Sia ianna rampomo lako banuanna,
natambaimi tu mintu' sangmanena sia
sangbanuanna sirampun, nama'kada
lako, nakua: La parannu-rannuki' sola,
belanna kukabu'tuimo sule tu domba
pa'deku.
7 Kukua lako kalemi: La susimoto tu
kaparannuan lan suruga, belanna misa'
to kasalan mengkatoba' losong ia na
kasera pulona ngkasera to maruru'
penaanna tu tau ussanga kalena tae'mo
namanggi' la mengkatoba'.

Pa'pasusian diona suku pa'de

15:8-10

8 Ba'tu baine umbara, ke unnampui suku
sangpulo napa'de misa', tang untutungi
palita nasapui tu banua sia mukkun
undaka'i sanaalanna?

9 Iake naalami, natambaimi tu mintu’
sangbainena sia sangbanuanna sirampun
nama’kada lako nakua: La parannu-
rannuki’ sola, belanna kualamo tu
sukungku misa’ pa’de.
10 Iamoto nakua kadangKu mati’:
Susimoto tu kaparannuanna mintu’
malaeka’Na Puang Matua tu belanna
misa’ to kasalan mengkatoba’.

Pa’pasusian diona anakna misa’ to makaka pa’de

15:11-32

11 Nakuami Yesu: Den misa’ tau da’dua
anakna muane.
12 Nakuami tu adinna lako ambe’na: O
ambe’, benmo’ aku tu la kupoba’ginna tu
iananmi.
13 Nataammi tu iananna lako. Tae’
napirang allo to, naparandan nasangmi,
namale lako misa’ tondok mambela,
natabu-tabu bangi tu iananna dio lu,
belanna solle’-solle’ bangmo.
14 Pakalan tonna puramo umpamalei tu
apanna, saemi karorian pannang lan lu
tondok iato, randukmi kapu’duran.

15 Malemi ussaro mase lako misa’ tau
lan tondok iato, nasuami tinde tau lako
pa’lakna ungkampai bai.
16 La moraimi ungkande bangi tu
pa’parran, tu nakande bai, apa moi misa’
tau tae’ duka umbenni.
17 Tonna kilalaimo kalena, nakuami:
Ba’tu pira-pira sia tu to ussaro kande dio
ambe’ku tang umpura-pura kande, na
ratomo’ aku dikka’ te mangelo.
18 La ke’de’na’ kuloo umpellambi’i
ambe’ku, kukuamora lako: O ambe’,
kasalammo’ lako Puang Matua sia lako
kalemi.
19 Tang sipatumo’ la misanga anakmi,
papada bangmo’ misa’ to sumaro kande
lako kalemi.
20 Pakalan ke’de’mi narampo lako to’
ambe’na, apa mambela bangsiapa
natiromi ambe’na, natibaliang ara’na sia
mamasseng namale ma’dondo-dondo
umpessitammui, naraka’i sia naudung.
21 Apa nakua tu anakna lako: O ambe’
kasalammo’ lako Puang Matua sia lako
kalemi; dadi tang sipatumo’ la misanga
anakmi.
22 Apa nakua tu ambe’na lako kaunanna:
Madomi’komi baai mai tu sambu’ me’lok,

ammi papakei sia patamanni sissin tu
limanna sia paluangi sepatu tu lentekna;
23 sia baai mai tu anak tedong maloppok
misa', mitunuanni, la ma'marua'-rua'ki'.
24 Belanna matemo tu anakku anna tuo
sule, pa'demo anna bu'tumo sule.
Pakalan naparandukmi ma'marua'-rua'.
25 Iatu anak pa'bunga'na dio lu pa'lak;
tonna saemo mandappi'mo lako to'
banua narangii tu to ma'gandang sia to
manimbong;
26 natambai misa' tu kaunanna
nakutanai: To ma'aparaka ia te?
27 Nakuami lako: Napa tu adimmi
sulemo, natunuanni ambe'mi anak
tedong maloppok, belanna nakabu'tui
marampa'mo sule.
28 Sengkemi, manoka loo tama;
iamoto dadi sunmi tu ambe'na loo
unnaran-naranni.
29 Apa nakua mebali lako ambe'na:
Timbang-timbangi; sama-samamo'
taunna matutu dio kalemi; tae' bangra
kupasalai, ke mikuanna', natae' bangpa
aku miben lenna' anak bembe' misa',
angku ma'marua'-rua' sola sangmaneku.
30 Namane sae ia te anak mangkammi
umbala'-bala' iananmi sola baine

bualang, ammi tunuammi anak tedong maloppok!
31 Nakuami ambe'na lako: E anakku, iatu iko tontong siaki' sisola, na iatu mintu' apa dio kaleku apammu nasang.
32 Sipatuki' ma'marua'-rua' sia parannu-rannu, belanna iate adimmu matemo anna tuomo sule, pa'demo anna dikabu'tuimo sule.

To sugi' napakena to ma'kampa banuanna

16:1-9

16 1 Sia Nakua duka tu Yesu lako anak gurunNa: Den misa' to ma'kampa banuanna misa' to sugi', natanda' tau ungkasalapakki iananna puangna.
2 Napesuammi puangna, nakuami ungkuanni: Ma'patumbari te angku rangii tu penggaurammu? saluan nasangmo' rokko tu mukambi'na, belanna tae'mo muma'din dadi to ma'kampa banuangku.
3 Iatonna iato ma'tangnga'mi tu to ma'kampa banua lan penaanna, nakua: La ma'apamora', belanna la natassu'imo'

puangku lan mai te toeku? La mangkali-
kalina’ natang kukulle, la male bangna’
kapalaku-laku na masiri’na’.
4 Kuissan sia tu la kupogau’, kumua iake
ditassu’ina’ lan mai te toeku, ma’din
siana’ natarima tinde tau lan banuanna.
5 Natambai simisa’mi tu mintu’ to
kaindanan lako puangna, nakuami lako
tu bunga’na: Pirara indanmu lako puang?
6 Nakuami: Minna’ saratu’ busso.
Nakuami ungkuanni: Alai tu sura’
indanmu, madomi’ko unno’ko’, musura’i
tama limangpulo.
7 Namangka to nakuaomi lako tu
senga’na misa’: Na iko pira indanmu?
Nakua: Barra’ saratu’ pikulu’na. Nakuami
lako: Alai tu sura’ indanmu, musura’i
tama karua pulona.
8 Napudi-pudimi puangna tinde to
ma’kampa banua tang malolo, apa
manarang umpasilolonganni tu iannato;
ondong ia manarangna tu mintu’ to
umbudanan katuoan lan lino lako solana
na iatu to umpengkaolai kamaseroan.
9 Kukua lako kalemi: Pakei massangmane
tu ianan tang manassa, sangapaoi, ke
nasalaikomi, la natarima siakomi lan
banua tontong sae lakona.

Umpengkaolai Puang Matua na umpengkaolai Mammon

16:10-14

10 Iatu tau dipatongan lan penggauran
bitti', ia dukamo dipatongan lan
penggauran kapua na iatu to tang
manappa' lan penggauran bitti', ia
dukamo tang manappa' lan penggauran
kapua.
11 Iamoto iake tae'i midipatongan lan
ianan tang manassa, minda toda la
umpakambi'ikomi tu manassana?
12 Iake tae'i midipatongan lan apanna to
senga', minda toda la umbenkomi apa la
sipatu mipoapa kalena?
13 Tae' ia misa' kaunan ma'poperuranni
lako da'dua puangna, belanna tae'
nasalai tang nakasorro tu misa'na,
naporai tu misa', ba'tu la'ka' lakoi
misa'na, nasarroanni tu misa'. Tae'
mima'din umpengkaolai Puang Matua,
mipengkaolai dukai tu Mammon.
14 Iate mintu'na te narangi nasang to
Farisi, to inang ungkaduangi bang doi',
natelle-tellei tu Yesu.

Diona ParentaNa Puang Matua sia Sukaran alukNa

16:15-18

15 Apa Nakua Yesu lako tu tau: Kamumo
tu ussanga bang kalemi to malolo
dio tingayona tau, apa Naissan duka
sia Puang Matua tu penaammi;
iatu nasanganna tolino kapua, iamo
Nakagi'gi'na Puang Matua.
16 Iatu Sukaran alukNa Puang Matua
sia sura'na mintu' nabi sae lako tonna
attunna Yohanes, randuk tonna attu
iato nadipatale' tu Kareba-kaparannuan
diona ParentaNa Puang Matua napantan
merruku bang tama.
17 Sae lako rabunna langi' sola lino, moi
pada kanuku malotong tae' napa'de len
lan mai Sukaran alukNa Puang Matua.
18 Minda-minda tu untantang bainena
naumpobaine to senga', iamo pasandak
salu lako rampanan kapa' sia minda-
minda tu umpobaine baine mangka
natantang muanena, ia dukamo
pasandak salu lako rampanan kapa'.

To sugi’ na Lazarus

16:19-31

19 Den misa’ to sugi’ ma’pakean melo
ma’sambu’ lango-lango sia sampin ballo,
ma’marua’-rua’ bang kiallo-kiallo sia
manaman bang katuoanna.
20 Den pole’omi misa’ to mase-mase,
disanga Lazarus unno’ko’ dio to’
katengkanna, nakarupu bang kele tu
kalena;
21 la moraimi ungkande bangi tu kande
mara’ dao medana tinde to sugi’, apa
sangadi asu sae ullepa’i kelena.
22 Pakalan den pissan matemi tu to
mase-mase iato, nasolanni malaeka’,
naparokkoi rianna Abraham.
23 Mate dukami tu to sugi’, nadipeliang.
Iatonna lanmo naraka, maparri’mi
nasa’ding, umbangunammi matanna,
natiro mambelai tu Abraham sola
Lazarus diong rianna.
24 Metambami nakua: O ambe’ku
Abraham, kamaseina’, suanna’ dikka’ tu
Lazarus, naotonni tu tampak rakka’na
rokko uai, nasakka’i bangi tu lilaku,

belanna tang kutananmo tu malallangna
lan te to’ api.
25 Apa nakua Abraham: E anakku,
kilalai tommu tuopa mangkamoko
unnala kataanan melomu, susi duka tu
Lazarus mangkamo unnalai tu kadakena,
apa totemo iamo dipakatana, natang
mutananmo iko tu parri’mu.
26 Senga’mito dipaden kumila’ lan
kasiallaranta, dadi iatu tau inde te, ke la
morai loo mati’, tae’ nama’din, ba’tu to
inde tu tae’ naola loo mai.
27 Nakuaomi tu to sugi’: O ambe’!
kupalaku ammi suai lako banuanna
ambe’ku,
28 belanna den siulu’ku lima, anna ada’i
napalanni penaanna, da natama duka
indete inan kamaparrisan.
29 Nakuami Abraham lako: Den sia
dio to Sura’na Musa sia nabi: iamo la
naperangii to.
30 Nakuami: Tae’ ia na iato, sangadinna,
iake den bangsiapi misa’ tu to mate sule
umpellambi’i, manassa mengkatoba’.
31 Apa nakua Abraham lako: Iake
tae’i naperangii tu kadanna Musa sia
nabi, ma’apai nala untarimai, kenna
la den duka misa’ to mate tuo sule

namalimbangun dio mai to’ to mate loo umpellambi’i!

Upu’ allona tu to untumang padanna ma’rupa tau

17:1-4

17 1 Nakua Yesu lako anak gurunNa:
Manassa tae’ nasalai tang bu’tu
tu untumangna tau, apa upu’ allona tu
to umpasaei.
2 Iake susinna naditoke’i batu
parandangan tu barokona,
nadipembuangan tama tasik, melo
sia ia lako kalena to na iake untumangi
misa’ te to baitti’!
3 Kanannangikomi kalemi! Ke kasalanni
tu siulu’mu, pakilalai, iake menassanni
pamaseroi kasalanna.
4 Iake kasalanni lako kalemu pempitu
lan sangallo, napempitu duka sae
lako kalemu kumua: menassanmo’, la
mupamasero duka kasalanna.

Kapatonganan umpasae tanda mangnga

17:5-6

5 Nakua nasangmi tu rasulu' lako Puang:
Rangngannipi tu kapatonganangki ke!
6 Nakuami Puang: Iake denni
kapatonganammi moi pada lise'
sawi, ammi kua lako te kayu karato:
Tilampi'ko, ammu tuo lan tasik, manassa
la naturu' tu kadammi.

Diona kaunan tae' gai'na

17:7-10

7 Apa mindarakomi kamu, ke denni
kaunanmi misa' ma'tengko ba'tu
mangkambi', ke sulei dio mai uma ammi
kua lako: Maimoko muta'pa unno'ko'
kumande?
8 Tae'raka ammi la ma'kada lako
susite: Pasakka'mi tu apa la kukande,
ma'kamandi'ko, ammu parakanna' mai,
kumangkapa kumande sia mangiru',
mumane kumande sia mangiru'.

9 La ma'kurre sumanga'raka lako
kaunanna, belanna mangkamo napogau'
tu mintu'na nasuanni?
10 Susi dukamoto tu kamu, iammi
mangkamo umpogau'i tu dipesuanna
lako kalemi, kuakomi: Iate kami te
kaunan tae' gai'ki, belanna ia manna tu
sipatunna lako kaleki tu kipogau'.

Diona sangpulo to golenan dipamaleke

17:11-19

11 Dikua denmo pissan tonna male tu
Yesu lako tondok Yerusalem, ullendu'i
padang aak kasiallaranna Samaria na
Galilea.
12 Iatonna tamamo tondok anu,
sitammumi sangpulo to golenan,
mambela-bela nanii ke'de'.
13 Metambami tinde tau, nakua: O Yesu,
o Guru! kamaseikanni dikka'.
14 Iatonna tiromi tu tau, Nakuami
ungkuanni: Malemokomi umpa'pekitanan
kalemi lako to minaa.
Pakalan mondomi tu sakinna tinde tau
tonna male lako lalan.

15 Denmi misa’ tinde tau, iatonna
tiromi tu kalena mondomo, sulemi
metamba-tamba umpudi Puang Matua.
16 Malinguntu’mi tukku ma’kurre
sumanga’ diong to’ lentekNa Yesu; iato
tau iato, to Samaria.
17 Ma’kadami Yesu Nakua: Tang
sangpuloraka tau dipamaleke nasang?
Naumbami tu kasera?
18 Tae’moraka ditiro misa’ duka sule sae
la umpakaraya Puang Matua, sangadinna
iate to sae misa’?
19 Nakuami lako: Ke’de’moko ammu
male: manassa kapatonganammumo
umpatuoko.

Diona ParentaNa Puang Matua sia alloNa Anak rampan dilino

17:20-25

20 Iatonna kutanai to Farisi kumua:
piranra nala sae tu ParentaNa Puang
Matua? mebalimi lako tinde tau, Nakua:
Iatu kasaeanna ParentaNa Puang Matua
tae’ napaan tu tandana.
21 Sia tae’ duka nala kua tau kumua:
Tiroi inde, ba’tu tiroi dio, belanna

iatu ParentaNa Puang Matua lan tangnga-tangngami.
22 Pakalan Nakuami lako anak gurunNa:
Manassa la sae tu allona, ke mikailui la untiroi sangallo tu alloNa Anak rampan dilino, anna tae' mila untiroi.
23 La den tau ma'kada lako kalemi susite:
Tiromi diomo ia, tiromi indemo ia, da miloo lako sia da miundi urrundu'i.
24 Belanna susi kila' mellepa' dio mai biring langi' naparrang sae lako biring langi', susi dukamoto tu Anak rampan dilino, ke alloNa.
25 Apa tae' nasalai tang umperasai kamaparrisan dolo sia la nasayu bangsa iate.

La ma'patumbari te lino ke nalambi'mi alloNa Anak rampan dilino

17:26-30

26 Umba-umba nakua tu mangkannamo dadi tonna Nuh, la susi dukato, to ke Anak rampan dilino:
27 Kumande-mande bang tu tau sia mangiru' sia kebaine sia dipakemuane sae lako allo katamanna Nuh tama

lembang nasae uai saba’ ussabu’i sola nasang.
28 Umba-umba duka nakua tu mangkannamo dadi tonna Lot: kumande-mande bang tu tau sia mangiru’ sia mangalli sia ma’baluk, sia mantanan-tanan sia umbangun banua.
29 Apa tonna memboko’mo Lot lan mai Sodom, saemi dao mai langi’ tu uran api sia solo’ ummangsanni tu tau sola nasang.
30 Susi dukamo la dadi to, ke dipabu’tumi tu Anak rampan dilino.

La ma’patumbari tu anak gurunNa Puang Yesu ke allo iato

17:31-33

31 Iato ke allo iato, minda-minda dao bubungan nalan banua tu iananna, da namengkalao la loo unnalai, sia minda-minda tu dio uma, da nasule lako apa naboko’i.
32 Pengkilalai tu bainena Lot!
33 Minda-minda morai ungkatirinnai penaanna, iamo la kapa’dean, na minda-minda la kapa’dean penaanna, iamo la napotuo.

Kadipasisarakanna tau ke bongi iato

17:34-37

34 Kukua lako kalemi: Iato bongi iato,
iatu da'dua tau mamma' lan misa' inan,
misa' la disolan, namisa' ditampe.
35 Iatu da'dua baine ma'ta'pung sola
duai, misa' la disolan, misa' ditampe.
36 Iatu da'dua tau dio uma, misa' la
disolan, misa' ditampe.
37 Mebalimi tinde tau lako nakua:
Umbanii, Puang? Nakuami lako tu tau:
Umba-umba nanii batang rabuk, iamo
nanii pa'duku' sirampun.

To mangra'ta' kara-kara tang malambu'

18:1-8

18 1 Napokadan pole'omi Yesu misa'
pa'pasusian lako tinde tau la
umpamalesoi, kumua, sipatu tau la
massambayang nenne', da narayang.
2 Nakua: Lan misa' tondok den misa' to
mangra'ta' kara-kara tae' namataku'
langngan Puang Matua, sia tae' bang tau
nasanga moi misa' duka.

3 Lan tondok iato den misa’ baine balu
messule-sule bang loo mennolo lako,
nakua: Pakaloloampakan dikka’ te
kara-karaki.
4 Lendu’mo masainna moka bang tu
to mangra’ta’ kara-kara, apa undinna
nakuami lan penaanna: Moi natae’
kumataku’ lako Puang Matua sia moi tae’
bang tau kusanga misa’ duka;
5 apa belanna nasussai bangna’ te
baine balu iate, dadi la kura’ta’mo
tu kara-karana, undinna manii nasae
nakaramussangmo’.
6 Nakuami Puang: Perangiimi tu kada
napokada tu to mangra’ta’ kara-kara
bimbang.
7 Tae’raka nala umpakaloloi Puang
Matua tu kara-karana mintu’ to Napilei,
tu napalakunna nametamba-tamba
lako keallo kebongi sia maremparaka
ungkilalai tu tau iato?
8 Kukua lako kalemi: Manassa madomi’ la
Napakaloloan tu kara-karana tinde tau.
Apa iake saeI tu Anak rampan dilino, la
ungkabu’tuiparaka kadipatonganan lan
te lino?

Papasusian diona to Farisi sia passima

18:9-14

9 Napokadan pole’omi Yesu te
pa’pasusian iate lako tu tau ussanga
kalena malolo sia ussayu bang mintu’ to
senga’:
10 Den da’dua tau kendek langngan
banuanNa Puang Matua la
massambayang, iatu misa’ to Farisi na
misa’ passima.
11 Ke’de’mi tu to Farisi massambayang
lan penaanna, nakua: O Puang Matua!
ma’kurre sumanga’na’ lako Kalemi,
belanna aku te tae’ kususi to senga’,
to unnalai bang apanna tau, ba’tu to
matampo, ba’tu to pasandak salu lako
rampanan kapa’, ba’tu susite passima
iate;
12 lan sangminggu sipenduanna’
ma’puasa sia ianna dipa’sangpulo tu
mintu’na apangku, sangtaanna bang
kupa’kamasean.
13 Iatu passima mambela-bela tu nanii
ke’de’, moi mentingara langngan langi’
tae’ nasarai, sangadinna ussa’pa-sa’pa

ara’na, nakua: O Puang, ala masena’,
aku te misa’ to kasalan!
14 Kukua lako kalemi: iate tau iate diseroi
sule lako banuanna, apa iatu tau ina’
tae’, belanna minda-minda umpamadoan
bang kalena, iamo la dipamadiongan, na
minda-minda umpamadiongan kalena,
iamo la dipamadoan.

Puang Yesu unneloran pia’-pia’ sae lako Kalena

18:15-17

Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16

15 Nasolan dukami tau tu pia’-pia’ lako,
kumua anNa kaka’i Yesu tu kalena.
Iatonna tiromi anak gurunNa tu iannato,
nasarabaimi tu tau.
16 Apa Natambai Yesu tu pia’-pia’ sae
urreke’i, Nakua: Popa’elo’nai tu pia’-pia’
sae lako Kaleku, da migagai, belanna
iamotu to susite tu unnampui ParentaNa
Puang Matua.
17 Kukua mati’: Tonganna minda-minda
tu tang susi pia’-pia’ untarima ParentaNa
Puang Matua, la tama lenorika!

To sugi’ mangura

18:18-27

18 Denmi misa’ to kapua mekutana lako
nakua: O Guru masokan, apara tu sipatu
la kupogau’, angku pomana’ katuoan sae
lakona?
19 Nakuami Yesu lako: Ma’apari
musangaRa’ masokan? Tae’ tau misa’
duka masokan sangadinna Misa’ri, Ia
manna tu Puang Matua.
20 Manassa mutandai sia tu Sukaran
alukNa Puang Matua kumua: Da
mupasandak salu lako rampanan kapa’,
da mupapatean, da muboko, da musa’bi
tang tongan; kasiri’i tu ambe’mu sola
indo’mu.
21 Nakuami tu tau iato: Mintu’na to inang
kupenandaimo tempon dio mai bitti’ku.
22 Iatonna rangimi Yesu to, Nakuami:
Misa’pa tu musala. Balukampi tu
mintu’na apa-apammu, ammu taa-taai
lako to mase-mase, ammu ampui ianan
lan suruga, mumane male mai undi
urrundu’Na’.
23 Apa iatonna rangimi, lendu’mi rossona
penaanna, belanna sugi’ kapua tongan.

24 Iatonna tiromi Yesu, Nakuami: Tang
pada malia'na lako to unnampui ianan tu
la tama ParentaNa Puang Matua!
25 Belanna malomo sia ia misa' unta
tama to'tok darun ke la to sugi'mora
tama ParentaNa Puang Matua.
26 Nakuami tu mintu' to urrangii to:
Iake susito, mindapa tu la unnappa'
kasalamaran?
27 Nakuami Yesu: Iatu nasanganna tolino
tae' nadadi tae' natang dadi ke Puang
Matua.

La maupa' tu to untampe apa dio kalena belanna ParentaNa Puang Matua

18:28-30

28 Iatonna iato nakuami Petrus:
Manassa kitampe nasangmo, angki undi
urrundu'Komi.
29 Nakuami Yesu lako: Tonganna tu
kadangKu mati', kumua tae' tau tu
untampenamo banuanna, ba'tu bainena,
ba'tu siulu'na, ba'tu indo' ambe'na, ba'tu
anakna tu belanna ParentaNa Puang
Matua,

30 tu tang la unnappa' pole'i ba'tu
pempiran-piran manglokkon totemo, sia
katuoan sae lakona dio lino undi.

Ma'pennannanna Puang Yesu umpokada kamapa'diranNa

18:31-34

Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34

31 Iatonna iato natambaimi tu anak
gurunNa sangpulo dua namale sola,
Nakua: Manassa la malemiki' langngan
Yerusalem, dadi iatu mintu'na mangka
nasura' mintu' nabi tu diona Anak
rampan dilino la diganna'imo.
32 Belanna la disorong lako to kapere',
natelle-telleI tau sia naa'ga-a'ga sia
natittuduI;
33 ianna mangka ullongkan-longkanNi,
la napateI, na allo ma'pentallun,
Namalimbangun sule.
34 Tae' bangmi misa' natandai tinde
tau tu iannato sia iatu kada iato tae'
bang napebayangi, tae' naissanni tu
Napokadanna Yesu.

To buta dio Yerikho, disanga Bartimeus

18:35-43

Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52

35 Iatonna mandappi'mo lako Yerikho,
denmi to buta unno'ko' dio biring lalan
malaku-laku.
36 Iatonna rangimi tu to buda lendu',
mekutanami, nakua: To ma'apara te?
37 Napokadammi tau lako kumua: Iamo
Yesu to Nazaret tu lendu'.
38 Metambami, nakua: O, Yesu, Anakna
Daud, kamaseina' dikka'!
39 Nasarabaimi tinde to dolo,
nasua ma'loko-loko, apa samandu-
mandunnaora metamba nakua: O
Anakna Daud! kamaseina' dikka'.
40 Tadangmi tu Yesu, Nasuami umbaai
dio mai.
41 Iatonna saemo urreke'i, Nakutanaimi
lako Nakua: Apara mukamorai la
Kupogau' lako kalemu? Nakuami: O
Puang, elo'namo ke pakita dukana'!
42 Nakuami Yesu lako: Pakitako! manassa
kapatonganammumo umpatuoko.

43 Ta’pa pakita bang siami naundi
urrundu’ Yesu umpakaraya Puang Matua.
Iatonna tiromi mintu’ tau tu iannato,
umpudi-pudi dukami Puang Matua sola
nasang.

Diona kamengkatobaranna Zakheus

19:1-10

19 1 Lu tamami tondok Yerikho tu
Yesu, tarru’ liu bang male.
2 Denmi tau dio misa’ disanga Zakheus,
iato tau iato kapala passima sia sugi’
duka.
3 Undaka’mi lalan la morai untiro Yesu,
kumua mindara tu disanga Yesu, apa
tae’ nabelai untiroI, belanna to buda, na
iatu Zakheus to kondi’.
4 Dolomi ma’dondo-dondo unteka’ kayu
ara pangala’ la morai untiroI, belanna
iamo la Nanii lendu’ to.
5 Iatonna rampomo Yesu lako to’
inan iato, mentingarami, Nakuami
ungkuanni: E Zakheus, mengkalaoko
madomi’, belanna iate allo iate inang la
lempangKu dio to’ banuammu.
6 Tikara-karami mengkalao untammui
Yesu, parannu tongan penaanna.

7 Sipa’nuku-nukuammi tu mintu’ to
untiroi tu iannato, nakua: Naloo Ia
lempang lako to’ banuanna to kadake
gau’na.
8 Ke’de’mi tu Zakheus nama’kada lako
Puang, nakua: O Puang, sangsesena
tongan bang tu iananku kuben to
kalala’ sia iake denni apa-apanna
tau kutangnga’ kualai, kupopellokkon
penna’pa’ kupasuleanni lako.
9 Nakuami Yesu lako: Ia duka
bangsiamote allo iate narampoi
kamakarimmanan te banua iate, belanna
iate anakna duka Abraham;
10 belanna saemo Anak rampan dilino la
undaka’i sia ungkarimmanni tu pa’dena.

Pa’pasusian diona doi’na misa’ puang naben kaunanna la napalolo’-lolo’

19:11-27

Mat. 25:14-30

11 Iatonna marassanmo tu tau
umperangiI, Natarru’imi Yesu tu
kadanNa, umpokada misa’ pa’pasusian,
belanna mandappi’mo lako Yerusalem

sia nasanga tinde tau, la madomi'mo
bu'tu tu ParentaNa Puang Matua.
12 Iamoto nakuami Yesu: Den misa'
Puang male lako misa' tondok mambela,
la loo ditappu dadi datu, namane sule.
13 Untambaimi kaunanna sangpulo,
nabenni sangpulo mina lako, nakua
ungkuanni: Palolo'-lolo'i te sae lako
suleku.
14 Apa nakabiri' sangtondokna tinde
tau, namesua undi urrundu'i, nakua:
Nokakan kami la nadatui te tau iate.
15 Iatonna sulemo ditappu datu,
mesuami untambai mintu' kaunanna,
tu mangka naben doi', la sae mennolo
lako kalena, kumua anna issanni, ba'tu
sipiramo nasaro ma'balili.
16 Saemi tu bunga'na, nakua: O puang,
iatu minami kesaro pole'omo sangpulo
mina.
17 Nakuami tu puangna lako: Iamo
melona to, e kaunan masokan, belanna
kamarurusammu lan penggauran bitti',
dadi ma'dinmoko la umparenta sangpulo
tondok.
18 Saeomi tu ma'penduanna, nakua: O
puang, iatu minami kesaromo lima.

19 Nakua dukami tu puangna lako tinde
tau: Ma'din dukamoko umparenta lima
tondok.
20 Sae pole'omi tu senga'na nakua: O
puang, indemo tu minami, tu kuanna
diong pantarekan;
21 belanna mataku'na' lako kalemi, apa
inang to matorokomi, unnala bangkomi
tang pangannami, umpeburai bangkomi
tang pantananmi.
22 Nakuami tu puangna lako: E kaunan
kadake, la kuparundu'i ukungammu tu
sunna dio pudukmu! Muissanmo kumua
aku te to makarra' penaangku, unnala
bangna' tang pangannaku, umpeburai
bangna' tang pantananku.
23 Anna ma'apai ammu tang
umpatamai tu doi'ku tama naninna tau
umpa'pedenneran doi'? Kumua kasulepa
kupalakui sola tu uainna.
24 Nakuami lako to bendan dio: Alai dio
mai tu minanna, mibenni lako tu to
sangpulo mina dio.
25 Nakuami tinde tau: O Puang diomo ia
sangpulo mina!
26 Kukua lako kalemi: Minda-minda tu
unnampuimi, la diben dukapa lako, apa

iatu tae'na dio, moi iatu apa dionamo
kalena, la dialai pissan dio mai.
27 Apa iatu mintu'na ualingku, tu
manokana umpodatuna', solanni mai
ammi patei dio tingayoku.

Tau umpangke' Puang Yesu tonna tama tondok Yerusalem

19:28-38

28 Iatonna mangkamo Yesu ma'kada
susito, dolomi dio tingayona tau Namale
langngan Yerusalem.
29 Iatonna reke'mi tu Betfage sia Betania
dio buntu disanga Zaitun, Nasuami tu
anak gurunNa da'dua,
30 Nakua: Malekomi lako tu tondok
misipatuan; iake malekomi tama,
la unnappa'komi misa' anak keledai
disangkin, tae' bangpa nasakei tau,
bukai mibaai dio mai.
31 Iake denni tau ungkutanaikomi,
kumua: Ma'apai ammi bukai? kuakomi
lako: Den la Napapatuanni Puang.
32 Malemi tinde to disua, naappa'i susitu
Napokadanni lako.

33 Marassanmo nabukai tu ulang anak
keledai, nakuami tu puangna: Ma'apai
mirampananni te anak keledai te?
34 Nakuami tinde tau: Den la
Napapatuanni Puang.
35 Nabaami lako Yesu, naampa'i
sambu'na dao tu anak keledai,
napanno'ko'i tu Yesu dao.
36 Tonna malemo mukkun bangmi tu tau
umballa' pakeanna lako lalan.
37 Iatonna rampomo lako aa' buntu
Zaitun, randukmi parannu-rannu
penaanna tu mintu' anak gurunNa
sia unnarak-arrak umpudi-pudi Puang
Matua, belanna mintu' kamatotoran
mangka natiro,
38 nakua:
Kurre sumanga'na tu Datu, sae
umpotete sanganNa Puang;
Kamarampasan dao suruga,
Kamala'biran lan inan madona!

Puang Yesu untarima kadipangkeranNa

19:39-40

39 Nakuami ba’tu pira-pira to Farisi lan
mai tu to buda lako Yesu: O Guru, gagai
tu anak gurumMi.
40 Mebalimi nakua: Kukua lako kalemi:
Iake la ma’loko-lokoi tinde mai, inang la
kumalasi-lasi tu batu.

Kasangganganna Yerusalem

19:41-44

41 Pakalan tonna mandappi’mo Natiromi
tu tondok iato, Natangi’imi,
42 Nakua: Iakemmu la unnissanni
tu apa la ma’din umpadenangko
kamarampasan, moi na iate allo iate!
Apa totemo te mintu’nato nasala
matammu.
43 Belanna la sae tu allo kamatilakammu
sia la natambakukuko mintu’ ualimmu
sia natalimbung tamako, sia nasikemunni
tikuko sae,
44 sia napemparrakangko rokko padang
nasilullu’iko sola mintu’ anakmu lan

lili'mu sia tae'mo batu la mettodo' dao batu natampeangko lan lili'mu, belanna tae' mupalan ara'i tu attunna kasaeanna pa'kamaseanNa Puang Matua lako kalemu.

To ma'baluk sia to mangalli dirambai sun lan mai to' Banua Kabusungan

19:45-46

45 Pakalan iatonNa tamamo Yesu tama
to' Banua Kabusungan, Naparandukmi
urrambai sun tu mintu' to ma'baluk sia
to mangalli lan.
46 Nakua ungkuanni tu tau: Den lan
Sura'Na Puang Matua susite; Iatu
BanuangKu banua passambayangan ia,
apa mipadadimo lo'ko'pa'gora'.

PangadaranNa Puang Yesu lan Banua Kabusungan

19:47-48

47 Kiallo-kiallo mangada'i bang tu Yesu
lan Banua Kabusungan; undaka' toda
bangmi ia lalan tu pangulu to minaa sia
pandita Sura' sia ia duka tu kapala, la
morai ussanggangi;

48 apa tae’ naappa’i tu la napogau’na
belanna iatu to buda la’ka nasang
penaanna lako Yesu, sia naperangii tu
pangadaranNa.

Puang Yesu ussamboi kuasanNa lako to tang umpatonganNi

20:1-8

Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33

20 1 Den sangallo tonna iato,
marassanmo Yesu unnada’i
mintu’ to lan Banua Kabusungan sia
umpa’peissanan Kareba-kaparannuan,
saemi pangulu to minaa sia pandita
Sura’ sola pekaamberan umpellambi’I,
2 sia ma’kada tinde tau lako nakua:
Pokadangkanni kuasa apara Mipokuasa
umpogau’i te mintu’na te, ba’tu
mindaraka umpakuasaKomi?
3 Mebalimi Nakua lako tinde tau: Den
duka misa’ la Kupekutanan lako kalemi,
pokadan todaNa’ mai:
4 Iato pa’dio’na Yohanes, lu daoraka mai
suruga, ba’tu lu dioraka mai tolino.
5 Nasitangnga’-tangnga’i kalenami tinde
tau: Iake la takua: lu dao mai suruga,

inang la Nakua: Nama'apai anna tae' mipatonganni?
6 Apa iake la takua: lu dio mai tolino, inang la natumbuiki' batu to buda, belanna napatongan sola nasangi, kumua iatu Yohanes, nabi.
7 Mebalimi tinde tau, nakua: Tae' kami kiissanni, kumua, umba ia nanii sae.
8 Nakuami Yesu lako tinde tau: Iamoto natae' duka Kumorai umpokadangkomi, kuasa apara Kupokuasa, umpogau'i te mintu'na te.

To kadake penaanna untesan pa'lak anggoro'. Ma'pempitunna Puang Yesu umpokada kamapa'diranNa

20:9-16

9 Namangkato Naparandukmi umpokadai te pa'pasusian iate lako to buda: Den misa' to anu mantanan anggoro' lan misa' pa'lak, napa'petesananni lako to ma'tesan, namale lako tondok senga' natorro masai dio lu.
10 Iatonna la peanggorosammo, nasuami tu kaunanna misa' lako tu to ma'tesan, kumua anna benni tu taana tu bura pa'lakna lako. Apa iatinde to ma'tesan

nalonga’ora sia narambai lo’bang lan mai.
11 Nasua pole’omi tu kaunan senga’na,
apa nalonga’ siao sia napakario-rio sia
narambai lo’bang lan mai.
12 Nasua pole’omi tu ma’pentallunna,
apa nabangkei siao napembuanganni
lako salian.
13 Mangkato, nakuami tu puangna tinde
pa’lak: Apa siapa la kupogau’? La kusua
tu anak kaboro’ku, umbai la nakasiri’ sia
ke ia.
14 Apa iatonna tiromi tinde to ma’tesan,
nasipada-padaimi, nakua: Indemo tu la
umpoapai, maikomi tapatei, anna kita
umpoapai tu apanna.
15 Napembuangammi lan mai pa’lak
anggoro’ lako salian, napatei. La
napatumbai puangna pa’lak anggoro’
tinde tau?
16 La sae ussanggangi tu mintu’nato
ma’tesan iato sia iatu pa’lak anggoro’
naben to senga’. Iatonna rangimi tu kada
iato, nakuami: Napatoyang-toyang ia
Puang Matua dio mai kaleki tu iannato!

Puang Yesu iamo batu petau

20:17-18

17 Apa mentiro Yesu lako tinde tau,
Nakua: Na apa battuananna te kada iate
disura’:
Iatu batu natibe mintu’ pande, mendadi
batu petau?
18 Minda-minda tobang rokko tu batu
iato, inang la ru’puk-ru’puk tu tau iato,
sia minda-minda nai’pinni tu batu iato,
manassa la nanisak-nisak.

Pandita sura’ undaka’ lalan la untingkan Puang Yesu

20:19-20

19 Iatonna iato undaka’mi lalan tu
mintu’na pandita Sura’ sia pangulu to
minaa la undammakki tu Yesu, belanna
natandai tu pa’pasusian iato, kumua
gau’na narua, apa mataku’i lako to buda.
20 NatuntunNi bangmi tau iato, iamoto
nasuai ba’tu pira-pira tu tau loo
ummata-matai sia unna’ga to malolo
kalena, kumua anna pentoei sangbuku tu

kadanNa, tu la naninna umpa'peturoanNi lako to paa sia lako parentana to maraya.

Diona kapassiman lako datu

20:21-26

21 Mekutanami tinde tau lako, nakua:
O Guru! kiissan tongan tu kadamMi
sia pangadaramMi, kumua malolo
sia tae' tau Milaenan, sangadinna
umpa'pangadaran tongan bangKomi
lalanNa Puang Matua;
22 sipaturakannika la ussorong sima lako
datu kapua, tae'raka?
23 Apa Naissan Yesu tu tanga'na tinde
tau, dadi Nakuami ungkuanni:
24 PakitanNa' tu dinara misa'! Mindara
rupa sia passura' te lan! Nakuami tinde
tau: Datu kapua.
25 Nakuami Yesu mebali lako tinde tau:
Iamoto dadi pennoloanni lako datu
kapua tu apanna datu kapua sia lako
Puang Matua tu apanNa Puang Matua.
26 Tae' nabelai tau iato mai untingkanni
misa' tu kadanNa dio tingayona to
buda, nakappa tinde tau, umpomangnga
pebalinNa Yesu.

Pekutananna to Saduki diona katuoan sule

20:27-36

27 Saemi ba’tu pira-pira to Saduki lako
Kalena tu ussangai, kumua tae’ tu
katuoan sule,
28 namekutana susite: O Guru! susite
nasurasangkan Musa: Iake denni
siulu’na tau kebainemo, namate,
apa tae’ anak natampe tonna mate,
siulu’na la umpobainei tu bainena, anna
pabu’tuanni bati’ tu siulu’na.
29 Naden tau pitu siulu’ naumpobaine
baine misa’ tu pa’bunga’na, namate
natae’ anak natampe.
30 Iami tu ma’penduanna,
31 sia ma’pentalunna umpobainei tinde
baine; susi nasang bangi sola pitui mate
natae’ anak natampe.
32 Undinna tonna mate nasangmo, mate
dukami tinde baine.
33 Dadi iake allo katuoan sule to,
umbannamo tinde tau sola nasang la
umpobainei? Belanna mangkamo sola
pitui umpobainei.

34 Napokadammi Yesu lako tinde tau,
Nakua: Iatu tau untorroi te lino kebaine
sia dipakemuane,
35 apa iatu to disanga sipatu la
umpomana' lino undi sia katuoan sule,
tae'mo nala kebaine sia dipakemuane,
36 belanna tae'mo nama'din mate len,
apa susimo malaeka' sia anakNa Puang
Matua, belanna iatu tau iato to dipatuo
sule.

Diona manassana katuoan sule

20:37-40

37 Sia iatu kadipatuoanna to mate sule
napamanassa duka Musa lan to' duri,
tonna sa'bu' Puang Matua Puangna
Abraham sia Ishak sia Yakub.
38 Iatu Puang Matua inang tae'
Napuangna to mate, sangadinna
Puangna to tuo, belanna la lu lako
nasang tu katuoanna mintu' tau.
39 Mebalimi pira tu pandita Sura', nakua:
O Guru, tonganna tu kadamMi!
40 Belanna tae'mo nasarai umpekutanan
apa-apa.

Ondong tu Kristus na Anakna Daud

20:41-44

Mat. 22:41-45; Mark. 12:35-37

41 Nakuami Yesu lako tinde tau: Ma'apari
nadikuara Anakna Daud tu Mesias?
42 Apa lan sura' Pa'pudian Daud kalena
ma'kada, kumua:
Nakuami Puang lako Puangku:
Unno'ko'Komi dio kananKu.
43 Sae lako kupadiongna nasang to'
lentekMi tu ualimMi.
44 Daud kalenamo umpekapuangi, umba
nakua nala Ia pole'o napoanak?

Pandita Sura' dipokadan kasalanna

20:45-47

Mat. 23:1, 5-7, 14; Mark. 12:38-40

45 Tonna ma'perangi tu mintu' to buda,
Nakuami tu Yesu lako anak gurunNa:
46 Kanandaikomi kalemi dio mai pandita
Sura', tu naporai bang male sumalong
ma'bayu lamba' sia morai bang
dipekatabe'i dio lu pasa' sia naporai
unno'ko' dio kao'koran mala'bi' lan

banua pa’kombongan sia inan madaoan
lan pa’maruasan,
47 sia iatu unnimbakan iananna
baine balu sia naangga’-angga’i
umpamalambe’ passambayangna; iatu
tau susito mandu la narua tampak ropu.

Diona doi’na baine balu

21:1-4

Mark. 12:41-44

21 1 Umbangunammi matanNa
tu Yesu, Natiroi tu to sugi’
umpatama pamenganna tama patti doi’
pa’kamasean.
2 Natiro dukami tu baine kalala’
umpatama misa’ doi’ bittik.
3 Nakuami: Kukua lako kalemi: tonganna
losong ia napatama te baine balu kalala’
iate na iatu tau mintu’.
4 Belanna iatu tau sola nasang la’binnapi
nanii unnalai narangngananni sidi’ tu
doi’ pa’kamasean, apa iate baine iate
tu kataerannamira dikka’ napatama
nasangi tu apa napotuona.

Kasangganganna Banua Kabusungan

21:5-6

5 Pakalan iatonna pokada-kadai ba’tu
pira-pira tau tu diona Banua Kabusungan
melo tongan ditiro tu mai batunna sia
dikassa’i apa melo, iamotu mai apa
napa’kamasean tau, Nakuami Yesu:
6 Iate mintu’na mitirona te, la sae tu
allona, ke tae’ bangmi torro tu batu
mettodo’ dao batu senga’, tu tang la
diseranna.

Diona to umposanga sanganNa Kristus

21:7-8

7 Mekutanami tinde tau lako, nakua: O
Guru, piranra nala dadi tu mintu’nato?
Sia apara tandana to ke la dadi tu
mintu’nato?
8 Nakuami: Kanandai tonganni, da
napapusakomi tau, belanna buda tau
la sae umposanga sangangKu, nakua:
Aku bangsiamote! sia: mandappi’mo tu
allu’na! Apa da mirundu’i tu tau iato.

Diona kasirarian sia napomatoto’na tau

21:9-11

9 Iammi rangi diona kasirarian sia ba’tu
pira-pira kamaramban, da mitiramban,
belanna tae’ nasalai tang sae dolo
tu iannato, apa tae’pa nasimpolo la
katappuranna to.
10 Pakalan Nakuami lako tinde tau:
Bangsa la siea pada bangsa sia to
sangkadatuan la siea to sangkadatuan,
11 sia la den pembuda ra’ba biang sia
lino’ kapua dio lu ba’tu pira-pira tondok
sia karorian sia penggauran dikataku’ sia
tanda kalle-kallean kapua dao mai langi’.

Kadipakario-rioan

21:12-19

12 Apa dolona na iate mintu’na te, la
napata’paikomi lima sia la nalolaikomi
sae lako napatamammi banua
pa’kombongan sia tama pa’tarungkuan
sia la napakendekkomi lako olona datu
sia to maraya tu belanna sangangKu.

13 La naruakomi mintu’nato, ammi
mendadi to sa’bi.
14 Iamoto sipatu la mipemanassai lan
penaammi, da mitangnga’i dolo tu la
mipebalianna,
15 belanna la Kubenkomi kada sia
kamanarangan, tu tang nalambi’na
nabali ba’tu nagaga mintu’ to unnea-
komi.
16 Moi to matuammi sia siulu’mi sia
sangdadiammi sia sangmanemi la
naparapa’ dukakomi sia iatu kamu
denkomi la napatei;
17 sia la nakabiri’komi mintu’ tau tu
belanna sangangKu.
18 Apa moi sanglamba’ beluakmi tae’
nala matumba;
19 ke umpatontong bangkomi penaammi,
ungkarimmanni katuoammi.

Kasangganganna Yerusalem

21:20-24

20 Iammi tiromi tu Yerusalem
natalimbung tama to parari, iato attu
iato la miissan, kumua mandappi’mo
kasangganganna.

21 Iato attu iato, la mallai langngan
tanete tu to dio Yudea, sia lanna tondok
la sun sia iatu diona to' uma da natama.
22 Belanna iamo allo dinii umpabala'i,
kumua anna sundun tu mintu'na
disura'na.
23 Apa upu' allona tu to ma'tambuk sia to
sumusupa anakna to attu iato, belanna
kamaparrisan kapua la dadi lan lino,
24 sia kasengkean lako te tau sia la mate
nakande pa'dang mataran sia dirampa
nadibaa lako mintu' rapunna tau sia iatu
Yerusalem la nasilullu'i to kapere' sae
lako kasundunanna allona tu to kapere'.

Tandana kasaeanNa
Anak rampan dilino

21:25-28

Mat. 24:29-30; Mark. 13:24-26

25 Sia la den tanda kalle-kallean bu'tu
dao allo sia bulan sia bintoen sia lan
lino kasumpuan mintu' tau sia putta
penaanna, ke mongo'mi tu tasik sia
bombang;
26 sia mintu'na tau kadangkeng
nasa'ding lan penaanna, belanna
mataku' sia umpeagii tu la urruannai te

lino, belanna mintu’ kamatotoran dao
langi’, la kedo.
27 Sia iato attu iato la natiro tu Anak
rampan dilino sae lan gaun sisola
kamatotoran kapua sia kamala’biran
kapua.
28 Ianna randukmo dadi tu mintu’nato,
mentingarakomi sia bangunangkomi
ulummi, belanna mandappi’mo tu
kalessurammi.

Tandana kasaeanna ParentaNa Puang Matua

21:29-31

29 Napokadammi misa’ pa’pasusian lako
tu tau, Nakua: Tiroi-tiroi tu kayu ara sia
mintu’ kayu.
30 Iake mitiroi mellolo, miissan kalenamo,
kumua la madomi’mo pealloan.
31 Susi dukamoto tu kamu, iake mitiroi
dadi tu mintu’nato, mitandaimo to,
kumua la madomi’mo sae tu ParentaNa
Puang Matua.

Tae’ nasalai tang sae tu ParentaNa Puang Matua

21:32-33

32 Tonganna tongan Kukua lako kalemi:
Bangsa iate tae’ nala pa’de, ke tae’pi
nadadi tu mintu’nato.
33 Iatu langi’ sola lino la pa’de, apa iatu
kadangKu tae’ nala pa’de.

Sipatu dipenandai tongan tu allo kasaeanNa Anak rampan dilino

21:34-36

34 Kanandai tonganni, da namalilu
tu penaammi napobua’ kamasalung-
salungan sia kamalangoan sia
umpengkaolai katuoan lan te lino,
naurunganni tae’ bang nadikapang-
kapang naalamokomi to allo iato susi
misa’ poya.
35 Belanna la narua tu angganna to
untorroi tana kalua’.
36 Iamoto ma’penandakomi sia
tontongkomi massambayang, sangapaoi
ammi ma’din lessu’ dio mai mintu’na te

tu la dadi undinna sia ammi mennolo lako Anak rampan dilino.

Katappuranna alloNa Puang Yesu dio Yerusalem

21:37-38

37 Iake allona mangada'imi tu Yesu lan Banua Kabusungan, apa iake bonginna sun Nama'bongi dao tanete, disanga buntu Zaitun.
38 Iatu mintu'na to buda, sitae'pa bongi nasaemo umpellambi'I tama Banua Kabusungan la umperangii pangadaranNa.

Pangulu to minaa sia pandita Sura' undaka' lalan la umpatei Puang Yesu

22:1-2

Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2

22 1 Pakalan namandappi'mo tu allo dinii ungkande roti tang diragii tu disanga allo Pasa.
2 Undaka'mi lalan tu mintu' pangulu to minaa sia pandita Sura' la umpatei Yesu, apa mataku' lako to buda.

Yudas ungkadoi la ussorong Puang Yesu lako mintu’ pangulu to minaa sia kapala

22:3-6

Mat. 26:14-16, Mark. 14:10-11

3 Iatonna iato natamaimi deata bulituk tu
Yudas, tu diganti Iskariot, siposangpulo
duanna tu anak gurunNa Yesu.
4 Malemi sipa’kada mintu’ pangulu to
minaa sia kapala, kumua umbara la
nakua ussorongI lako tu Yesu.
5 Parannumi penaanna tinde tau naallu’i,
la ussaroi doi’.
6 Nakadoimi nadaka’i tu attu melo la
nanii ussorong kamama’I lako tu Yesu.

Umpasakka’ Pa’pasa

22:7-13

Mat. 26:17-19, Mark. 14:12-16

7 Pakalan nalambi’mi tu allo roti tang
diragii, tonna sipatunnamo tu Pa’pasa la
ditunu.
8 Nasuami Yesu tu Petrus na Yohanes,
Nakua: Loomokomi umpasakkarangki’ tu
Pa’pasa, anta kandei.

9 Nakuami sola duai lako: Umbara nii tu
Miporainna, la kinii umpasakka'i?
10 Nakuami lako: Manassa iammi tama
tondok, la sitammukomi misa' tau umbaa
busso nanii uai, undikomi urrundu'i,
ammi tama tu banua nanii
11 tama, ammi kua lako tu ampu banua:
Nakua kadanNa Guru lako kalemi:
Umbara tu inan la Kunii sola anak
gurungKu ungkande Pa'pasa?
12 Anna pakitangkomi misa' tu inan
mengkadoan sia malona', sakka'
nasangmo tu pengkarangan dio, iamo
minii umposara'i.
13 Malemi sola duai anna kabu'tui tu
Napokadanna Yesu, napasakka'i tu
Pa'pasa.

TampakNa Puang Yesu ungkande Pa'pasa

22:14-20

Mat. 26:20-29; Mark. 14:17-25; Yoh. 13:21-26

14 Iatonna lambi'mi attunna unno'ko'mi
kumande sola tu rasulu' sangpulo dua.
15 Nakuami lako: Kukabarii tongan
ungkandei dolo te Pa'pasa sola kamu,
Kumane dipakario-rio,

16 belanna Kukua lako kalemi kumua:
tae'mo Kula ungkande lenni, sae lako
disundunninna lan ParentaNa Puang
Matua.
17 Iatonna alami Yesu tu irusan misa',
ma'kurre sumanga'Mi, sia Nakua: Alai te
mitaataai sola nasangkomi.
18 Belanna Kukua lako kalemi: Tae'mo
Kula unniru' uai anggoro' sae lako saena
tu ParentaNa Puang Matua.
19 Naalami tu roti Nama'kurre sumanga',
Natepu-tepui anNa benni, Nakua:
Iamote tu batang kaleKu, tu dipa'bengan
belanna kamu: Pogau'mi susite minii
umpengkilalaiNa'.
20 Susi dukato tonna mangkamo
kumande, Naalami tu irusan, Nakua:
Iate irusan iate iamo irusan titanan
basse ba'ru lan raraKu tu dipato'do
belanna kamu.

Upu' allona tu to ussorong Puang Yesu

22:21-23

21 Apa tiromi iatu limanna to ussorongNa'
sisola sia limangKu dao te meda.

22 Inang la maleNa tu Anak rampan
dilino, susitu mangka dilampakanNi, apa
upu' allona tu to ussorongI.
23 Randukmi sikutana-tana kalena sola
nasangi tinde anak gurunNa, kumua
mindannari ia la umpogau'i susito?

Anak gurunNa Puang Yesu umposigaga kamadaoanna

22:24-27

24 Randuk dukami anak gurunNa siterrek
kumua, mindannara sola nasangi tu
disanganna madaoan?
25 Nakuami Yesu ungkuanni: Iatu mai
datunna bangsana tau umparenta
taunna sia iatu to ungkuasai naporai
disa'bu' to masokan.
26 Apa iatu kamu da misusi to,
sangadinna iatu manakkana tu kamu
sola nasang, melo ke pada bangi tu tang
manakkana sia iatu mesuanna, melo ke
pada bangi ma'parakana.
27 Belanna umbannara madaoan, iaraka
tu unno'ko'na kumande, iaraka tu
ma'parakana? Tang iaraku tu unno'ko'na
kumande? Apa iate Aku te butungNa' to
ma'paraka.

Kadipangkeranna anak gurunNa Puang Yesu undinna

22:28-30

28 Apa tontongkomi Kusisolan lan mintu’
kadipakario-rioangKu.
29 Iamoto angKu pa’tekkenanni lako
kalemi tu Parenta susi Ambe’ku mangka
umpa’tekkenanni lako Kaleku,
30 anta misa’ kao’koran sola
ma’talimbungan kumande sia mangiru’
lan ParentaKu sia unnisungi isungan
kapayungan umparessai tu sangpulo dua
sukunna to Israel.

KadanNa Puang Yesu lako Petrus kumua la napeonganni pentallun

22:31-34

Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yoh. 13:36-38

31 Nakuami Puang: E Simon, Simon,
lendu’ nakabarinna deata bulituk la
unta’piikomi susi barra’,
32 apa mangkamoko
Kupassambayangan, da napinda
tu kapatonganammu, dadi iammu

mangkamo mengkatoba', pabatta'i tu penaanna mintu' siulu'mu.
33 Nakuami Petrus lako: O Puang, inang kupatutumo tu penaangku, la ussisolangKomi moi tama pa'tarungkuan moi lako dipomatena.
34 Apa Nakua lako: E Petrus! Kukua mati', ia bangsiamote bongi iate, tae'pa naunnoni manuk, ke tae'pi mupentallun meongan kumua, tae' mutandaiNa'.

Anak gurunNa Puang Yesu la unnala poro'-poro', kandu' sia pa'dang

22:35-38

35 Nakuami Yesu lako: IatongKu suakomi tang umbaa poro'-poro', kandu' na lapik lentek, denraka apa kurang dio kalemi?
36 Nakuami: Tae' bangra. Nakuami lako tinde tau sola nasangi: Apa totemo iatu to unnampui poro'-poro' la naala, susi dukato tu kandu', sia iatu to tang unnampui pa'dang, nabalukanni tu sambu'na napangallianni pa'dang misa'.
37 Belanna Kukua lako kalemi: Iapa te ianate tu disura', tae' nasalai tang disundunninna lako Kaleku, kumua: Dipasisangbilangan to kadake.

Belanna mintu'na tu disura' diona Aku, disundunnimo.
38 Nakuami tinde tau: O Puang, inde sia tu pa'dang da'dua. Nakuami Yesu lako: Da'imi to.

Puang Yesu lan pa'lak Getsemani

22:39-46

Mat. 26:30, 36-40; Mark. 14:16, 32-42; Yoh. 18:1-11

39 Sunmi Namale lako buntu Zaitun, susitu biasanna, nasangundian tu anak gurunNa urrundu'I.
40 Iatonna rampomo lako inan iato, Nakuami lako anak gurunNa: Massambayangkomi, da naruakomi peroso!
41 Umpamambela-belami Kalena dio mai anak gurunNa agi-agi nalambi' pa'piring Namane malinguntu' Namassambayang,
42 Nakua: O Ambe', iake morai siaKomi, palendu'iNa' te irusan, apa iatu iannato tangia pa'poraiangKu, sangadinna pa'poraiamMi.
43 Payanmi lako Kalena tu malaeka' misa' dao mai suruga umpabatta'I.

44 Lanmo kamaparrisan kapua na
samukkun-mukkunNa massambayang.
Sia iatu ma'pu'Na, susito rara pantan
to'do rokko padang.
45 Iatonna malimbangunmo tonna
mangkamo massambayang, saemi
lako anak gurunNa, Naappa'i mamma'
bangmo, belanna masussa penaanna.
46 Nakuami lako: Ma'apari
mimamma' bangra? Millikkomi
ammi massambayang, da naruakomi
peroso.

Yudas sae urreke' Puang Yesu la unnudungI

22:47-48

47 Marassan bangsiapa ma'kada-kada
pakalan nasaemo sangtuntunan tau
sola tu anak gurunNa misa' disanga
Yudas, dolo undoloanni tu tau, nasae
umpentireke'i Yesu, la unnudungI.
48 Apa Nakua Yesu lako: E Yudas, iaraka
la munii umpa'peturoan Anak rampan
dilino tu pangudung?

Pangulu to minaa sae la untingkan Puang Yesu

22:49-53

49 Tonna tiromi to untalimbungi tu apa la
dadi, nakuami: O Puang, la kiba'tamiraka
pa'dang?
50 Denmi misa'i umba'tai tu kaunanna
Tominaa Kapua, natantang tu talinga
kananna.
51 Apa mebali Yesu nakua: Da'imi to.
Sia Nasapu tu talinganna tinde tau
Napamondoi.
52 Nakuami Yesu lako mintu' pangulu to
minaa sia kapala Banua Kabusungan sia
mintu' pekaamberan tu sae urrukka'i:
Susikomi to la urrukka' pa'gora' ammi
sae ma'takin sia ma'tarasulu'?
53 Kiallo-kiallo misisolanNa' lan Banua
Kabusungan, tae'ra mipata'paiNa'
limammi, apa iamote tu allu'mi sia
parenta kamalillinan!

Petrus umpeonganni Puang Yesu

22:54-62

Mat. 26:34, 58, 69-75; Mark. 14:35, 54, 66-72; Yoh. 18:12-18, 24-27

54 Tonna mangkamo untingkanNi tu Yesu,
malemi nasolan, nabaaI lako banuanna
Tominaa Kapua, naundi tu Petrus unturu'
mambela bangi.
55 Iatonna dipadukkumo api lan tangnga-
tangnga paladan, unno'ko'mi sola
nasangi, anna iatu Petrus unno'ko' duka
lan alla'na.
56 Natiromi misa' kaunan baine tonna
unno'ko' sikandappi' api naarrangi api,
napemaranga-rangai lako, namane
kumua: Ia dukapa te tau iate tu
Nasisolan!
57 Apa napeonganni, nakua: E baine, tae'
aku kutandai tu Tau iatu!
58 Sattu'-sattu' to natiroomi misa' to
senga', nakuami: Manassa ikopa tu
solaNa! Apa nakua Petrus: Na iate tau
te! Tae' aku na aku!
59 Mangkato agi-agi sangkapuran
pangan nakua pole'omi misa' to senga'
ungkanassai: Manassa tongan ia dukapa

te tau iate tu Nasisolan, belanna iate tau iate to Galilea duka!
60 Nakuami Petrus: Na iate tau te! tae’ aku kuissanni tu kadammu! Iatonna iato, marassan bangsia ma’kada-kada naunnonimo manuk.
61 Messailemi Puang namentiro lako Petrus, nakilalaimi Petrus tu kadanNa Puang, tu Napokadanna lako, kumua: Tae’pa naunnoni manuk te bongi iate, ammu peonganniMo’ pentallun.
62 Sunmi tu Petrus naunnade-ade tumangi’.

Puang Yesu ditelle-telle lan banuanna Tominaa Kapua

22:63-65

Mat. 26:67, 68; Mark. 14:65

63 Iatu mintu’ to ungkampai natelle-telle tu Yesu sia nakambei;
64 sia tonna mangkamo umbungku’I tu Yesu, nakutanaimi, nakua: Tandaikae mindara tu mangka ungkambeiKomi!
65 Budapa tu kada patelle napokada tinde tau lako.

Puang Yesu dipatama pa’kombongan pangulu to minaa

22:66-71

Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64

66 Iatonna masiangmo
ma’kombongammi tu mintu’ to
matua-tua pa’tondokan sia pangulu
to minaa sia pandita Sura’, nabaaI
napopennolo tama pa’kombonganna,
67 nakuami tu tau: Iake Kamumo Mesias,
pokadangkanni mai. Nakuami Yesu lako:
La mipatonganrika, ke Kupokadangkomi
68 sia iake mekutanaNa’, la mipebaliirika?
69 Apa randuk te totemo, la unno’ko’ tu
Anak rampan dilino dio kanan kuasanNa
Puang Matua.
70 Nakuami tu tau sola nasang: Dadi
Kamumoraka tu AnakNa Puang Matua?
Nakuami lako: Susimo tu mipokadanna,
Akumote.
71 Nakuami tu tau: Apaopa gai’na tu sa’bi
lako kaleta? Na kita kalenamo urrangii
sun dio pudukNa.

Puang Yesu dio olona Pilatus

23:1-7

23 1 Sangke’derammi tu tau, nabaaI
tu Yesu lako olona Pilatus.
2 Randukmi umparapa’I, nakua:
Kilambiran te tau iate unnada’i sala
solaki, Nagagai massima lako datu
kapua, Nakua Ia kalena Ia Kristus sia
datu.
3 Nakutanaimi Pilatus nakua:
Kamumoraka datu to Yahudi?
Mebalimi Yesu lako, Nakua: Susimo tu
mipokadanna.
4 Mangkato nakuami Pilatus lako mintu’
pangulu to minaa sia lako to buda: Tae’ra
kuappa’ tu la Naposalana te tau iate.
5 Napamakarra’ pissanorami tu kadanna,
nakua: Umpatigega’ to buda te tau iate,
lao ullilingi tondok Yudea unnada’i tau
tempon dio mai Galilea sae inde te mai.
6 Iatonna rangimi Pilatus tu iannato
napekutanammi kumua: to Galilearaka
te tau iate;
7 tonna kanassami kumua lan parentana
Herodes nasuami umbaaI lako, belanna
iatonna iato dio Yerusalem tu Herodes.

Puang Yesu ditelle-telle dio olona Herodes

23:8-12

8 Iatonna tiromi Herodes tu Yesu,
lendu'mi parannunna penaanna, belanna
masaimo la morai bang untiroI, belanna
pembudamo narangi datu tu kadanna
tau diona Yesu sia la morai untiroi misa'
tu tanda mangnga Napogau'.
9 Ma'rupa-rupa tonganmi kada
napekutanan datu, apa moi misa' tae'
duka Napebalii Yesu.
10 Bendan bangmi tu pangulu to minaa
sia pandita Sura' umparapa' Yesu, lendu'
maparrangna.
11 Nalo'bo-lo'bomi Herodes sola mintu'
surodadunna tu Yesu sia natelle-telle,
napakei sambu' pandillak-dillak, nasuai
umbaaI sule lako Pilatus.
12 Iatonna iato sisangmuanemo tu
Pilatus na Herodes, belanna sisarangnga'
pirambongi'.

Pilatus la urrampanan Puang Yesu

23:13-17

13 Narampunmi Pilatus tu mintu’ pangulu
to minaa sia kapala sia to buda, nakuami,
lako:
14 Iate tau iate mibaa lako kaleku
susito umpatipero’ senga’ to buda,
na kuparessamo dio tingayomi natae’
bang kuappa’ tu la Naposalana, tu minii
umparapa’I.
15 Susi dukato tu Herodes, tae’, belanna
nasua diomo mai sule, natae’ bang apa
Napogau’ te tau iate tu sipatunna la dinii
umpatei.
16 Iamoto dadi la kubamba bangmo,
kurampananNi.
17 (Belanna tae’ nasalai tu Pilatus tang
umpatassuranni misa’ tau tu to buda, ke
allo kapua.)

Barabas dirampanan

23:18-25

18 Rambanmi tu tau metamba takua
bang to misa’ri, nakua: Tombonni lao

tu tau iatu, iamo kami tu Barabas tassurangkan.
19 Iatu Barabas dikurung lan pa'tarungkan, belanna mangkamo umpamaramba tau lan tondok sia umpatei tau.
20 Belanna la morai tu Pilatus urrampanan Yesu, ma'kada pole'omi lako tau.
21 Apa metamba pole'o tu tau, nakua: A'ta'I Ia tu! A'ta'I Ia tu!
22 Ma'pentallunna ma'kadami Pilatus lako tu tau, nakua: Kakadakean apara Napogau'? Tae' bang kuappa' tu la Naposalana tu sipatunna la dinii umpatei. Iamoto dadi la kubamba bangmo, kurampananNi!
23 Apa tae' napaka'tui metamba umpekapuai gamaranna, natuntunni bang tu Yesu la dia'ta' na samasarrang-sarrangna bang tu petambana tau.
24 Namane urra'ta'i Pilatus, kumua la susimo tu natuntunna bang tau.
25 Natassurammi tu to ditarungku ma'pamaramba sia umpatei tau tu napalakunna, apa iatu Yesu nasorong sia naeloran tu tau umpogau'i lako tu pa'poraianna.

Puang Yesu dio lalan langngan buntu Golgota

23:26-32

26 Iatonna malemo umbaaI tu Yesu,
nala'ka'imi tu to Kirene misa' disanga
Simon lu dio mai pa'lak, napapassanni
tu kayu pea'ta', kumua anna undi
umpassanni dio boko'Na Yesu.
27 Nabuda tongan tau undi urrundu'I sia
den ba'tu pira-pira baine ussa'pa-sa'pa
ara'na sia untangi'i.
28 Messailemi Yesu lako tinde tau, Nakua:
E pia to Yerusalem, da mitangi'iNa',
sangadinna tangi'ikomi ria kalemi sia
anakmi.
29 Belanna tae' nasalai tang sae tu allo,
tu la nanii tau ma'kada kumua: Maupa'
ia tu to tamanang sia iatu tau tang
narubak anak sia iatu susu tang nasusu
pia'-pia'.
30 Iato ke attu iato mane la randukri
ma'kada tu tau lako mintu' tanete susite:
I'pinnikanni mai! sia lako mintu' buntu:
Samboikanni mai!

31 Belanna iake susii penggauranna
lako kayu mamata to, la ma'patumbaoi
dadinna tu kayu marangke?
32 Nabaa dukami tau tu to senga' da'dua,
to kadake, la napasipatei Yesu.

Puang Yesu dao kayu pea'ta'

23:33-43

33 Iatonna rampomo lako to' inan disanga
Kararo ulu, naa'ta'mi tu Yesu dio sia iatu
to kadake da'dua, misa' dio kananNa na
misa' dio kairinNa.
34 Massambayangmi Yesu, Nakua: O
Ambe', pagarri'i te mai tau, belanna tae'
naissanni tu apa napogau'. Nasire'tekkimi
tu pakeanNa kumua ba'tu umbannai
umpotaai.
35 Sangke'derammi tinde to buda
untiroi. Ia duka tu mai kapala-kapala
ussitelle-tellei, nakua: Narampanammo
tu to senga', Narampanan todai tu Kalena
totemo, ke Iamo Kristus, To Natonno'
Puang Matua!
36 Sangsaean dukami tu surodadu
untelle-telleI, napairu'I sukka anggoro',
nakua:

37 Iake datunnaKomi to Yahudi, lessuran
kalenaKomi Kalemi!
38 Sia den duka tandana disura' dao
nakua: Iamote tu datunna to Yahudi.
39 Iatu to kadake ditoke' den
misa' untelle-telleI, nakua:
Tang KristusroKomika? Lessuran
kalenamoKomi Kalemi Milessuran
dukakan!
40 Apa mebali tu misa' sia nata'tan,
nakua: Tae' bangraka iko mumataku' lako
Puang Matua, anna pada muperasaimo
tu kamaparrisan?
41 Ia kita tu kitanna sipatuki', belanna
natumangki' penggauranta anta
dipakario-rio, apa iate Tau iate moi misa'
duka tu penggauranNa tae' sala.
42 Nakuami lako Yesu: O Puang, kilalaina'
dikka', ke tamaKomi ParentaMi!
43 Nakuami Yesu lako: Nakua kadangKu
mati': Manassa ia bangsiamote allo iate,
anta sisola lan inan kamanamanan.

KamateanNa Puang Yesu

23:44-49

44 Umbai agi-agi te'te' sangpulo dua
ma'tangnga allo, malillinmi tu mintu'

padang inde to dio sae lako te’te’ tallu makaroen,
45 belanna malillin tu allo sia iatu kulambu Banua Kabusungan tipa’dua.
46 Metambami tu Yesu umpemandui gamaranNa, nakua: O Ambe’, Kusorong lako Kalemi tu penaangKu. Iatonna mangkamo ma’kada susito, sinoemi penaa.
47 Iatonna tiromi tinde kamandang ungkapalai surodadu saratu’ tu apa mangka dadi, umpakarayami Puang Matua, nakua: Manassa Iamo misa’ To ma’bulo sanglampa te!
48 Mintu’na to sae sirampun umpengkitai, tonna tiromi tu apa mangka dadi, pantan sulemi ussa’pa-sa’pa ara’na.
49 Iatu mintu’na to Nasitandan sia iatu baine undi unturu’I dio mai Galilea bendan mambela-bela bang untiroi tu iannato.

KadipelianganNa Puang Yesu

23:50-56

Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yoh. 19:38-42

50 Denmi misa’ tau disanga Yusuf, to diala ada’,

51 iamo misa’ to melo penaanna sia
malolo – iato tau iato tae’ naturu’i tu
pa’tangngaranna sia penggauranna tau;
– iato tau iato, to dio mai Arimatea,
misa’ tondok to Yahudi, sia ia dukamo
umpeagi bang parentaNa Puang Matua.
52 Malemi to tau iato mennolo lako
Pilatus, napalakui tu batang rabukNa
Yesu.
53 Iatonna alaimi dao mai, nabalunmi
sampin kasa me’lok, napatamai liang,
tae’ bangpa tau dipeliang tama.
54 Iamoto allo iato dinii ma’pasakka’ sia
mandappi’mo tu allo katorroan.
55 Iatu mintu’na baine, tu Nasolanna sae
dio mai Galilea, sangundian urrundu’i
sia untiroi tu liang, sia kumua ba’tumba
dikua umpatamai tu batang rabukNa.
56 Iatonna sulemo tinde tau,
napassakka’mi tu pebangki’ sia
iatu dipa’busarungngusanna.
Iatonna allo katorroan natorroimi,
unturu’ atoran Sukaran aluk.

KamalimbangunanNa Puang Yesu sule

24:1-12

Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Yoh. 20:1-13

24 1 Apa iatonna tibaan masiang,
tonna allo bunga'na lan minggu
iato, tae'pa bongi, nasaemo tinde tau
lako to' liang umbaai tu pebangki' tu
mangka napasakka'.
2 Nakarampoimi tu batu mangkamo
dilentenni dio mai to' liangNa,
3 sia iatonna malemo tama, tae'mo
naappa' tu batang rabukNa Puang Yesu.
4 Iatonna bangngo bangmo ara'na tinde
tau tu diona to, denmi tau da'dua
bendan nasikandappiran, ma'pakean
pandillak-dillak.
5 Tonna mataku' tonganmo tinde tau
natukku rokko padang, nakuami tinde
tau lako: Ma'apai midaka'I tu To tuo dio
to' to mate?
6 Tae' Ia Naindete, sangadinna
malimbangunmo dio mai to' to mate.
Pengkilalai umbara nakua kadanNa lako
kalemi tonna diopa Galilea,

7 kumua: Tae’ nasalai tang disorong
lako to kasalan tu Anak rampan
dilino anna a’ta’I naallo ma’pentallun
Namalimbangun sule.
8 Pakalan nakilalaimi tinde tau tu
kadanNa;
9 sia iatonna sulemo dio mai to’ liang,
napokadami tu mintu’na to lako tu
sangpulo misa anak gurunNa sia lako
duka mintu’ to senga’.
10 Iamotu Maria Magdalena na Yohana na
Maria indo’na Yakobus; ia duka tu baine
senga’, tu nasolanna, umpa’peissananni
lako mintu’ rasulu’ te ianna te.
11 Nasangami mintu’ rasulu’ tu kadanna
kada pa’patia’bak punala bang, dadi
tae’mi napatonganni.
12 Apa iatu Petrus ke’de’ namale sasa-
sasa lako to’ liang; iatonna messurruk
mentiro tama, natiromi pebalunNa
mannamo lan, malemi sule, namangngai
tongan tu apa mangka dadi.

Puang Yesu umpa’pekitanan Kalena lako to male lako tondok Emaus

24:13-35

Mark. 16:12, 13

13 Sirupang dukato allo iato denni
da’duai male lako misa’ tondok disanga
Emaus, agi-agi kalingkan duang diang
sangtangnga mambelanna dio mai
Yerusalem.
14 Sipa’kada-kadami sola duai umpokadai
tu diona tu mintu’na apa mangka dadi.
15 Iatonna marassanmo sipa’kada-kada
sia sikutana-tana, pakalan Nasae
kaleNamo tu Yesu urreke’i, Namale sola,
16 apa takua to ditampun tu matanna
tinde tau sola duai, natae’ pole’ natandai.
17 Nakuami Yesu lako: Apara kamu tu
miulelean lolanan? Tadangmi tinde tau,
lendu’ masussanna Natiro Yesu lako.
18 Namebali tu misa’ disanga Kleopas,
nakua: To saeroKomika Kamu duka dio
Yerusalem, na Kamu manna Kamu tang
unnissanni tu apa mangka dadi dio te
totemo?
19 Nakuami lako: Apamo ia? Mebalimi
nakua: Napa tu apa dadi lako Yesu to

Nazaret, misa’ nabi matoto’Na Puang
Matua nala diona penggauranNa, nala
diona kada dio oloNa Puang Matua sia
dio tingayona mintu’ tau;
20 ba’tumba nakua pangulu to minaa sia
kapalaki umpa’peturoanNi, anna dira’ta’
kumua la dipatei, anna a’ta’I!
21 Kiparannuan bangmo kami, kumua
Iamo la ulla’bak to Israel, – apa moi
susito, totemo ma’tallung allomo
mangkanna dadi tu mintu’nato.
22 Apa napatirambanokanni ba’tu pira-
pira baine solaki, tu sae dio to’liangNa
ina’ makale’;
23 na iatonna tae’ naappa’i tu batang
rabukNa, saemi nakua: untiro pole’omo
malaeka’ payan lako kalena umpokadai,
kumua tuomo.
24 Malemi tu solaki pira lako to’ liangNa,
nakabu’tui tonganna susitu kadanNa
tinde baine, apa iatu Yesu tae’ natiroI.
25 Nakuami Yesu lako: E to baga sia to
banda’ inaa umpatonganni tu mintu’na
apa mangka napokada nabi!
26 Tang sipaturaka Mesias umperasai tu
iannato, Namane tama kamala’biranNa?

27 Naparanduk diomi mai Musa sia mintu’
nabi Nabattuananni lako tu dipokadanna
lan mintu’na sura’ diona Ia.
28 Mareke’mi tinde tau lako tu tondok
napatu, Naangga’-angga’i bangmi Yesu
susito la tarru’ bang male.
29 Apa nana’ran-na’ran tinde tau sola
duai, nakua: Tatorromo sola, belanna la
bongimo, lambunmo allo. Malemi tama
tu Yesu la torro dio sola.
30 Pakalan iatonna unno’ko’mo kumande
sola tinde tau sola duai, Naalami
tu roti, Napalakuanni kamatotoran,
Natepu-tepui, Natadoanni.
31 Pakalan namaseromo tu matanna
tinde tau sola duai, natandai tu Yesu;
pa’de bangsiami natiro lako.
32 Sipa’kada-kadami, nakua: Tang
mamali’raka penaanta, tonNa pa’kadaiki’
dio lu lalan sia tonna pokadan nasangki’
tu lanna mai Sura’ Madatu?
33 Ke’de’ bangsiami tonna attu iato,
namale sule lako Yerusalem, nakarampoi
tu sangpulo misa anak gurunNa
sirampun sola tu to nasolan nenne’;
34 nakuami sola nasangi: Tongannamo
malimbangunmo tu Puang sule sia
umpa’pekitanammo Kalena lako Simon.

35 Naulelean dukami tinde tau da’dua
tu mangkanna dadi dio lalan sia umba
nakua katandanna Yesu lako kalena,
tonna untepu-tepu roti.

Puang Yesu umpa’pekitanan Kalena lako anak gurunNa

24:36-43

Yoh. 20:14-23

36 Marassanmo tinde tau umpokada-
kadai tu iannato, pakalan Nasaemo tu
Yesu bendan lan tangnga-tangngana sia
Nakua lako: Siriakomi kamarampasan.
37 Tirambanmi sia lendu’ mataku’na,
belanna nasanga bombo tu natiro.
38 Nakuami Yesu lako: Ma’apari
mibata-batara sia sala tangnga’?
39 Tiromi tu limangKu sia lentekKu,
manassa Aku bangsiamote! Sapumi tu
Kaleku, sia tiromi, pa tae’ ia nakeduku’
tu bombo sia kebuku, tae’ nasusi te Aku
mitiro mai.
40 Iatonna ma’kada susito, Napakitammi
tu limanNa sia lentekNa.
41 Apa tae’pa napatonganni, belanna
parannu penaanna tinde tau sia
mangnga, Nakuami Yesu lako:

Denraka kandemi indete?
42 Nabenmi tau bale digoreng sangti'-
pek.
43 Naalami Nakandei dio tingayona tinde
tau sola nasang.

KamalimbangunanNa Puang Yesu la dipa'peissanan lako anggenna tolino

24:44-48

44 Nakuami lako tinde tau: Iamote tu
kada KupokadangKomi tonta sisolapa,
kumua tae' nasalai tang disundunninna
te mintu'nate, tu disura'na lan sura'
Sukaran alukna Musa sia lan sura'na
mintu' nabi sia lan sura' nanian pa'pudian
diona Aku.
45 Tonna iato Napatibungka'mi tu
penaanna tinde tau, kumua anna issanni
tu Sura' Madatu.
46 Sia Nakua lako: susite tu disura'na,
kumua la umperasai kamaparrisan
tu Mesias, anna allo ma'pentallun
Namalimbangun sule dio mai to' to mate,
47 nadipalele sola sanganNa tu
kamengkatobaran umpasae kadipa'deian
kasalan lako mintu' issinna lino nasambo

langi’ narande tana, randuk dio mai Yerusalem.
48 Na iate mintu’na te kamumo la sa’binna.

Kamatotoran dao mai madona

24:49

49 Manassa tae’ nasalai tang Kuparampo lako kalemi tu pangallu’Na Ambe’Ku, na kamu ma’peagi-agi bangmokomi lan te kota sae lako dipaselle’imi tu kamatotoran dao mai madona.

KakendekanNa Puang Yesu langngan suruga

24:50-53

50 Nasolammi lako salianna tondok sae lako Betania, Naangka’i tu limanNa, Nabura’i lindo masakke.
51 Marassan bangsiapa umbura’i lindo masakke, nasisarakmo tinde tau, Nadiangka’ langngan suruga.
52 Sulemi tinde tau lako Yerusalem lendu’ parannunna penaanna.

53 Tontong bangmi lan Banua
Kabusungan umpudi-pudi Puang
Matua.

YOHANES

Diona Bisara matontongan

1:1-18

1 [1] Tempon mulanna naden tu Bisara,
na iatu Bisara siayoka Puang Matua,
sia iatu Bisara Ia bangsia Puang Matua.
[2] Inang denmo Ia tonna tipamulanna
sola Puang Matua.
[3] Mintu'na angge maritik dipadadimo
tete dio Kalena, iake tae'i na Ia tae' duka
misa' dadi tu mintu'na dadinnamo.
[4] Ia oto'na katuoan, anna iatu katuoan
iamo arrangna tolino.
[5] Parrang lan kamalillinan tu arrang iato,
anna tae' nataloi kamalillinan.
[6] Saemi misa' tu to Nasua Puang Matua,
disanga Yohanes.
[7] Iamo sae umpamanassai, la
ungkatottongi tu diona arrang,
kumua anna ma'patongan tu mintu' tau
belanna Ia.

8 Tangia kumua iamotu arrang,
sangadinna la ungkatottongiri tu diona
arrang.
9 Iatu manassana arrang tu unnarrang
mintu' tau, mane sae tama lino.
10 Lanmo lino sia mangka Napadadi te
lino, apa tae' natandai lino.
11 Saemo umpellambi'i apanNa, apa to
Napotau ia tu ungkanokaI.
12 Apa padami tau untarimaI, iamo
Naben kuasa la mendadi anakNa Puang
Matua, tu to ungkanappa'i tu sanganNa;
13 tu kombong tang lu dio mai rara sia
tang lu dio mai kasikamaliranna kale sia
tang lu dio mai kamoraianna muane,
sangadinna lu dio mai Puang Matua.
14 Mentolinomo tu Bisara, sia tongkon
tau matamo tasisolan sia kitiromo tu
kamala'biranNa, susi kamala'biranNa
Anak misa dio mai Ambe', ponno
kamaturu-turuan sia kamanapparan.
15 Nakatottongimi Yohanes sia metamba-
tamba nakua:
Iamora te tu mangka kupokada a'ganNa
kumua:
Iatu undinna sae na aku, Iamo
undoloina', belanna inang dolo Ia den na
aku.

16 Belanna dio mai kala’bianNa, anta
timba tang tore pa’kamasean sola
nasang.
17 Belanna napa’benganmo Musa tu
Sukaran aluk, apa iatu kamaturu-turuan
sia kamanapparan Napaombo’ Yesu
Kristus.
18 Iatu Puang Matua moi misa’ duka
tau tae’pa untiroi; anNa Anak misa,
tu diong bantananNa Ambe’, Ia
umpa’pepayananNi.

Yohanes Pa’dio’ ungkatottongi kalena sia diona Puang Yesu

1:19-34

19 Inde sia tu nakatottongi Yohanes,
tonna ussua to minaa sia to Lewi
tu to Yahudi dio mai Yerusalem la
lao umpekutananni lako, kumua:
Mindarakomi?
20 Mangakumi sia tae’ nameongan;
mangaku kumua:
Tae’ aku na aku te tu Mesias.
21 Mekutanami tinde tau lako kumua:
Iake susito, mindakomi kamu?
Kamumoraka Elia? Nakuami: Tae’.

Kamumoraka tu nabi? Nakuami mebali:
Tae’.
22 Nakuami tinde tau lako: Na mindakomi
kamu? Angki issanni mebali lako tu to
ussuakan. Umbara mikua umpokadai tu
kalemi?
23 Nakuami: Akumote tu gamaranna to
metamba-tamba dio padang pangallaran
kumua: Ranteimi tu batattaNa Puang,
susitu mangka napokada nabi Yesaya.
24 Iatu to disua, to Farisi.
25 Mekutanami lako sia nakua ungkuanni:
Iake tangiakomi Mesias, sia tangia Elia
sia tangia tu nabi, ma’apai ammi dio’
tau?
26 Mebalimi Yohanes lako, nakua: Aku
te uai bangri kupa’dioran, apa lan
tangnga-tangngami bendanmo tu To
tang mitandai.
27 Iamoto tu undi sae na aku, na moi
ulang lapik lentekNa tang sipatuna’ la
umbukai.
28 Mintu’na tu iannato dadimo dio
Betania, dio lamban lianna salu Yordan
tu nanii Yohanes undio’ tau.
29 Tonna masiang to nakitami tu Yesu
sae lako kalena nakuami: Tiromi tu Anak

dombaNa Puang Matua, tu ussarapai
kasalanna issinna lino.
30 Iamora te tu kupokada a'ganNa
kumua: Undinna na aku la sae misa' tu
To undoloina', belanna inang dolo Ia den
na aku.
31 Dolona tae' kutandai; apa dikua anNa
dipa'pepayanan lako to Israel, iamoto
angku sae umpa'dioran uai.
32 Nakatottongimi Yohanes nakua:
Kukitamo tu PenaanNa Puang Matua
songlo' dao mai langi' susi bu'ku',
unta'pai.
33 Aku tae' duka kutandai, apa Ia tu
To ussuana' umpa'dioran uai, mangka
umpokadanna' kumua: Minda-minda
mutiro Nanii songlo' tu Penaa anna
torroi, Iamoto tu umpa'dioran Penaa
Masallo'.
34 Kukitamo angku katottongi kumua
Iamo te tu AnakNa Puang Matua.

Puang Yesu umpilei anak gurunNa lima

1:35-51

35 Iatonna masiang to, bendan pole'omi
inde to dio tu Yohanes sola anak gurunna
da'dua.
36 Iatonna kitami tu Yesu sumalong-
malong, nakuami: Tiromi tu Anak
dombaNa Puang Matua.
37 Tonna rangi tinde anak gurunna
Yohanes sola duai ma'kada susito,
undimi urrundu' Yesu.
38 Messailemi tu Yesu; iatonna kitai undi
urrundu'I, Nakuami ungkuanni: Apara
tu midaka'? Nakuami mebali: O Rabi!
– ke dipallemba'i battuananna Guru –:
umbara Minii torro?
39 Nakuami lako tinde tau: Maimokomi
untiroi! Laomi natiro tu Naninna torro,
anna torro sola Yesu to allo iato. Tonna
iato agi-agi te'te' a'pa' makaroen.
40 Iatu Andreas, siulu'na Simon Petrus,
iamo misa' to tau da'dua, tu urrangi dio
mai Yohanes, anna undi urrundu' Yesu.
41 Bunga'na sitammumi Andreas
tu Simon, siulu'na, nakuami lako:

Kikabu’tuimo tu Mesias, ke dipallemba’i battuananna Kristus.
42 Nasolammi lako Yesu. Napatontongimi mata Yesu Nakua: Iko te Simon, anakna Yohanes, la disangamoko Kefas, ke dipallemba’i battuananna Petrus.
43 Iatonna masiang to la malemi lako Galilea; Nasiappa’ Filipus. Nakuami ungkuanni: Undiko urrundu’Na’.
44 Iatu Filipus to Betsaida, sangtondok Andreas na Petrus.
45 Siappa’omi Filipus tu Natanael, nakuami lako: Kikabu’tuimo tu nasura’ Musa lan Sukaran aluk tu diona a’ganNa sia mintu’ nabi, Iamotu Yesu, anakna Yusuf, to Nazaret.
46 Nakuami Natanael lako: Ma’dinraka tu Nazaret nanii bu’tu melona? Nakuami Filipus: Maimoko mutiroi!
47 Nakitami Yesu tu Natanael sae lako Kalena, Nama’kada umpokadai tu a’ganna Nakua: Tiromi tu misa’ to Israel tongan, tu tae’ tangnga’ kadake dio kalena!
48 Nakuami Natanael lako: Umbara Mikua untandaina’? Nakuami Yesu mebali lako: Tae’pa natambaiko Filipus, tommu dio to’ ara angKu kitamoko.

49 Nakuami Natanael mebali lako: O
Rabi, Kamumo tu AnakNa Puang Matua!
Kamumo tu Datunna to Israel!
50 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni:
Ma'patonganrokoka, tu belanna Kukua
mati': Kukitako dio to' kayu ara? La
mukita tu ondong kapuanna na iate
iannate.
51 Sia Nakua lako: Tonganna tongan
Kukua mati'; la mikita tu langi' tibungka',
sia mintu'na malaeka'Na Puang Matua
sisula' sirrin songlo' lako Anak rampan
dilino.

Pa'maruasan to ma'kapa' dio Kana

2:1-11

2 1 Ma'duang allo lendu'nato, denmi
pa'maruasan to ma'kapa' dio Kana,
tana Galilea, sia iatu indo'Na Yesu dio
ren.
2 Iatu Yesu sola anak gurunNa ditambai
duka lako tu pa'maruasan to ma'kapa'.
3 Iatonna tang silasamo tu uai anggoro',
nakuami indo'Na Yesu lako: Tae'mo uai
anggoro'na te tau.

4 Nakuami Yesu lako: E baine, apamora
la mituntun dio mai Kaleku? natae'pa
nalambi'i attungKu.
5 Nakuami indo'Na ungkuanni tu mintu'
to ma'paraka: Apa-apa Nakuangkomi,
pogau'i.
6 Indeto dio den balubu batu annan, dinii
membase susitu biasanna atoranna to
Yahudi; iatu balubu, siduang busso ba'tu
sitallung busso uai tama.
7 Nakuami Yesu ungkuanni tu tau:
Patamai nasangi uai te balubu.
Naponnoimi tau sae langngan babana.
8 Nakuami ungkuanni tu tau: Siokmi
totemo, ammi baai lako to umpana'ta'
pa'maruasan. Nabaami.
9 Iatonna lae'mi tinde to umpana'ta'
pa'maruasan tu uai menanggoro'mo,
– tae' naissanni umba nanii sae, apa
naissan ia tu to ma'paraka, tu ussiokki
tu uai – natambaimi tinde to umpana'ta'
pa'maruasan tu muane diparampo,
10 nakuami ungkuanni: Biasanna ia
napa'pairusan tau dolo tu anggoro'
mammi', nabossapi tu tau unniru'i,
namane dipa'pairusan tu tangkanna
mammi'; anna mipalumpunni bang kamu
tu mammi'na sae lako totemo.

11 Iamo te tu bunga'na tanda kalle-
kallean tu Napogau' Yesu dio Kana
tana Galilea, sia umpa'pekitanan
kamala'biranNa; napatonganmi anak
gurunNa.

Bunga'na Puang Yesu urrambai to ma'baluk sia to mangalli sun lan mai Banua Kabusungan

2:12-25

Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luk. 19:45-46

12 Upu' to malemi tu Yesu rokko
Kapernaum sola indo'Na sia siulu'Na na
anak gurunNa; apa tae' napirang allo
torro dio.
13 Mandappi'mo allo Pasa to Yahudi,
Nake'de' tu Yesu langngan Yerusalem.
14 Nalambi'mi lan Banua Kabusungan tu
to ma'baluk tedong sapi sia domba sia
bu'ku' sia to ussapi' doi', unno'ko' dio.
15 Nagaragami tu pebamba ulang,
Narambai nasangi tu tau lan mai Banua
Kabusungan, sia ia duka tu mintu'
domba sia tedong sapi; sia Nabolloan tu
doi'na to massapi' doi', sia Nabalittua' tu
medana.

16 Nakuami ungkuanni tu to ma’baluk
bu’ku’: Alai nasangi lao te apa iate,
da mia’ga pa’balukanni te banuanNa
Ambe’ku.
17 Tilanta’mi lan penaanna anak
gurunNa tu mangka disura’ kumua:
Kamakaritutuan lako banuamMi la
umpapuru’ penaangKu.
18 Mebalimi tu to Yahudi nakua lako Yesu:
Apara tu tanda la Mipakitangkan, kumua
ma’dinKomi umpogau’i susito?
19 Nakuami Yesu mebali lako:
Rondonnimi te Banua Kabusungan,
angKu pabendanni sule lan tallung allo.
20 Nakuami tu to Yahudi: Patangpulo
nnannan taunna nanii tau umpabendanni
te Banua Kabusungan, anna tallung allori
Kamu la Minii umpabendanni?
21 Apa ia tu Banua Kabusungan
Napokada, Kalena Ia.
22 Iamira tonna malimbangunmo dio mai
to’ to mate, namane ungkilalai anak
gurunNa kumua mangkamo Napokada
te; napatonganmi tu Sura’ Madatu sia
iatu kada mangka Napokada Yesu.
23 Tonna diomo Yerusalem, tonna
allo kapua dinii Ma’pasa, budami tau
umpatonganni tu sanganNa, belanna

nakitamo tu tanda kalle-kallean
Napogau'.
24 Apa iatu Yesu tae' Namatappa' lako tau
iato mai umpamanassa kalena, belanna
Natandai nasang tu penaanna.
25 Sia belanna tae' Naanga' misa' duka
tau la ungkatottongi tu diona tolino,
belanna Ia kalena unnissanni tu lanna
penaanna tolino.

Kasipa'uleleanna Nikodemus na Puang Yesu

3:1-21

3 1 Denmi misa' to Farisi, disanga
Nikodemus, pangulu to Yahudi.
2 Sae bongi lako Yesu, nakua lako: O
Rabi, kiissan kumua Kamumo misa' guru
lu dio mai Puang Matua, belanna tae'
ia misa' tau ma'din umpogau'i tu tanda
kalle-kallean susitu Mipogau', ke tae'i
Narondongi Puang Matua.
3 Mebalimi tu Yesu nakua ungkuanni:
Tonganna tongan Kukua mati', iake tae'i
nadidadian pole' tu tau, tae' nabelai
untiro ParentaNa Puang Matua.
4 Nakuami Nikodemus lako: Umbara la
dikua undadianni tu tau, ke matuami?

Ma’dinraka la tama pa’tambukanna
indo’na, anna didadian pole’?
5 Nakuami Yesu mebali: Tonganna tongan
Kukua mati’: Iake tae’i nadidadian dio
mai uai sia Penaa tu tau, tae’ nama’din
tama ParentaNa Puang Matua.
6 Iatu nadadianna kale, kale bangsiami;
iatu nadadianNa Penaa, Penaa
bangsiami.
7 Da mimangnga, belanna Kukuamo
mati’ kumua: Sipatukomi didadian pole’.
8 Iatu angin umba-umba ia nanii mangiri’
tu naporainna, na mirangi sia tu
mongngo’na, apa tae’ miissanni umba
nanii sae sia umba naola. Tenmoto tu
mintu’nato dadi lu dio mai tu Penaa.
9 Mebalimi Nikodemus nakua lako: Umba
nakua la dadi tu ianna te?
10 Mebalimi Yesu lako Nakua: Kamu para’
tu gurunna to Israel, natae’ miissanni te
iannate?
11 Tonganna tongan Kukua mati’:
Kipokada tu kiissanna, sia kikatottongi
tu kitirona, apa tae’ mitarimai tu
kikatottonginna.
12 Iake Kupokadammokomi tu lanna te
lino natae’ mipatonganni, ma’apai ammi

la umpatonganni, ke Kupokadangkomi
tu daona suruga?
13 Moi misa' tau tae' kendek langngan
suruga, sangadi Ia tu mangkanna songlo'
dao mai suruga, Iamotu Anak rampan
dilino.
14 Susi Musa mangka umpakendekki
tu ula' dio padang pangallaran, susi
dukamoto tu Anak rampan dilino sipatu
la dipakendek,
15 dikua anna minda-minda
umpatonganNi ungkabu'tui katuoan
tontong sae lakona.
16 Belanna tenmoto tu Puang Matua
ungkamasei tu issinna te lino,
naurunganni umpa'kamaseanni tu Anak
tungga'Na, kumua anna minda-minda
umpatonganNi tae' nala sanggang,
sangadinna ungkabu'tui katuoan sae
lakona.
17 Belanna iari Nasuai Puang Matua
tu AnakNa tama te lino, tae' kumua
Napa'peukunganni tu lino, sangadinna
kumua anNa karimmanni te lino.
18 Minda-minda umpatonganNi, tae'
nadipa'peukungan, apa iatu to tang
ma'patongan, inang dipa'peukungammo,

belanna tae’ napatonganni tu sanganNa
Anak tungga’Na Puang Matua.
19 Inde sia nadipaolai pangra’ta’, to
kumua saemo tama lino tu maserona,
apa napa’budai ia tolino tu malillinna
na iatu maserona belanna kadake tu
penggauranna.
20 Belanna minda-minda umpogau’
kakadakean, nakabiri’ tu maserona
sia tae’ naloo lako maserona, da
nakantollean tu penggauranna.
21 Apa iatu to umpogau’ malolona, lu
lako maserona, anna payan kumua iatu
penggauran napogau’ umpa’passarei
Puang Matua.

Ma’katampakanna Yohanes Pa’dio’ ungkatottongi tu diona Puang Yesu Kristus

3:22-36

22 Undinnato saemi tu Yesu sola anak
gurunNa lako tana Yudea; torromi sola
dio Naundio’ tau.
23 Apa iatu Yohanes undio’ duka tau dio
Ainon sikandappi’ Salim, belanna buda
uai inde to dio; saemi tu tau ma’popedio’.

24 Belanna attu iato tae’pa nadipatama
pa’tarungkuan tu Yohanes.
25 Tonna iato bu’tumi kasisakkanna anak
gurunna Yohanes anna misa’ to Yahudi
diona kadipamaseroan.
26 Saemi lako Yohanes sia nakua lako: O
Rabi, iatu To misolan dio sambalinna lu
Yordan, tu mikatottongi, tiromi undio’mo
tau sia sangsaean tu tau lako Kalena.
27 Mebalimi Yohanes nakua: Moi misa’
tau tae’ nama’din unnala misa’ apa, ke
tae’i nadikamaseanni dao mai suruga.
28 Kamu kalena duka sia
ungkatottongina’, kumua mangkamo’
ma’kada susite: Tae’ na aku te tu Mesias,
sangadinna: disuara’ undoloanNi.
29 Iatu ampunna baine la dirampanni
kapa’, iamotu muane la urramppanni
kapa’; apa iatu sangmuanena muane
la diparampo, ke’de’ umperangii, lendu’
parannunna belanna narangi gamaranna
tu muane la diparampo; na totemo te
sundunmo tu kaparannuangku.
30 Sipatu Ia la salangngan-langnganna,
apa aku te la sarokko-rokkona.
31 Iatu ma’paludaona mai, madaoan na
iatu mintu’na; na iate lu lanna mai te
lino, naamben bangsiami lino sia lanna

manna lino napokada, apa iatu lu daona
mai suruga, ondong Ia na iatu mintu'na.
32 Ia ungkatottongi tu diona apa Natiro
sia Narangi, apa moi misa' tau tae'
untarimai tu Nakatottonginna.
33 Minda-minda tu untarimami tu
Nakatottonginna, naarra'imo kumua
tongan tu Puang Matua.
34 Belanna Iamotu Nasua Puang Matua
umpokada kadanNa Puang Matua,
apa tang liu-liu tu Puang Matua
umpa'kamasean Penaa.
35 Napakaboro' Ambe' tu AnakNa sia
mintu'na angge maritik Nasorong lako
Kalena.
36 Minda-minda umpatonganNi tu
Anak, ia unnampui tu katuoan tontong
sae lakona; apa minda-minda tang
umperangii tu Anak, tae' nala sikita
katuoan, sangadinna tontong dio kalena
tu kasengkeanNa Puang Matua.

Kasipa'uleleanNa Puang Yesu na misa' baine to Samaria

4:1-42

4 1 Tonna issanmi Yesu, kumua
narangimo to Farisi tu diona Yesu

buda Ia tau Napadadi anak gurunNa sia
buda Ia tau Nadio’ anna Yohanes,
2 – moi anna tae’ na Yesu kalena undio’
tau, sangadinna anak gurunNa ia tu
ma’dio’-
3 Natampemi tu tana Yudea, Nake’de’
sule lako Galilea.
4 Apa inang la unnola lako tana Samaria.
5 Rampomi lako misa’ tondok dio
Samaria, disanga Sikhar sikandappi’
padang mangka napa’bengan Yakub lako
Yusuf anakna, pirambongi’.
6 Indemoto tu bubunna Yakub. Belanna
mata’ka’ lumingka tu Yesu, unno’ko’
bangmi dio to’ bubun iato, agi-agi te’te’
sangpulo dua tangnga allo.
7 Saemi misa baine to Samaria la
untimba uai; Nakuami Yesu lako: Benna’
uai Kuiru’i.
8 Belanna iatu anak gurunNa malemo
tama tondok unnalli kande.
9 Nakuami tinde baine to Samaria
lako: Ma’apai na to YahudiKomi amMi
palakuina’ uai Miiru’ anna baine
to Samariana’ aku? (Belanna tae’
nasikambaroan to Yahudi tu to Samaria.)
10 Mebalimi Yesu Nakua ungkuanni:
Iakemmu tandai tu pa’kamaseNa Puang

Matua sia minda tu umpa'kadaiko,
kumua: benNa' uai Kuiru'i, tae' mutang
malakumo lako, sia mangkamoko Naben
tu uai marendeng.
11 Nakuami tinde baine lako: O Puang,
tae' bang apa iti' la Mipa'timban anna
mandalan rokko te bubun; naumbara la
Minii unnalai tu uai marendeng?
12 Kamuraka la ondong na iatu Yakub,
nene' to doloki, tu mangka umbenkanni
te bubun, na ia kalenamo unniru'i, sia
anakna sia mintu' patuoanna?
13 Mebalimi Yesu Nakua lako: Minda-
minda unniru'i te uai iate, la ma'rang
bangsia sule.
14 Apa minda-minda unniru'i tu uai
la Kubenni, tae' nala ma'rang len
sae lakona, belanna iatu uai Kubenni
la mendadi kalimbuang lan kalena
natikula'dak-la'dak sae lako katuoan
tontong sae lakona.
15 Nakuami tinde baine lako: O Puang,
benmo' tu uai iato, da angku ma'rang
len, sia da kumanggi' sae indete untimba
uai.
16 Nakuami ungkuanni: Loomoko
untambai tu muanemu, mumane sae
indete.

17 Mebalimi tinde baine nakua: Tae’ aku
kukemuane.
Nakuami Yesu lako: Tonganna tu
kadammu, kumua: tae’ aku kukemuane.
18 Belanna limamo tu tau mangka
mupomuane, na iatu diona kalemu
totemo, inang tangia ia muanemu to.
Tonganna tu kadammu.
19 Nakuami tinde baine lako: O Puang,
kusanga inang la nabiKomi.
20 Naniimo nene’ to doloki menomba dao
te buntu iate, Mikuami Kamu, Yerusalem
ia tu sipatu nanii tau menomba.
21 Nakuami Yesu ungkuanni: E baine,
patonganNa’, kumua la sae tu attunna,
to ke mipenombaimi tu Ambe’, tang
daora buntu iate sia tang dio dukara
Yerusalem.
22 Manassa kamu te umpenombaikomi
apa tang mitandai; kami kami
umpenombaikan apa kitandai; belanna
iatu kadikarimmanan lu dio mai to
Yahudi.
23 Apa la sae tu attunna, na nalambi’mo
totemo, kumua mintu’na tu to menomba
tongan la menomba lan ia penaa
langngan Ambe’ tu tonganna; belanna

iari Nadaka’ Ambe’ tu to menomba
susito.
24 Iatu Puang Matua Penaa Ia: dadi iatu
to umpenombai, sipatu la menomba lan
ia penaa tu tonganna.
25 Nakuami tinde baine lako: Kuissan
sia kumua la sae tu Mesias, tu disanga
Kristus; ianNa sae, la Napa’peissanan
lako kaleki tu mintu’nato.
26 Nakuami Yesu ungkuanni: Aku
bangsiamote musipa’kadan.
27 Tonna iato saemi anak gurunNa;
mangngami, belanna sipa’ulelean baine
tu Yesu. Apa tae’ bangi misa’ mekutana
kumua: La ma’aparoKomi? ba’tu Apara
tu Mipokada lako?
28 Natampemi tu bussona tinde baine,
namale tama tondok sia nakua lako tau:
29 Maimokomi, den ia tau inde dio misa’
umpokadanna’ tu mintu’ penggaurangku.
Ba’tu tang Iamo Kristus?
30 Sangsunammi tu tau lan mai tondok
naloo umpellambi’I.
31 Tonna iato natambaimi anak gurunNa,
nakua: O Rabi, kumandemoKomi.
32 Apa Nakua ungkuanni: Den sia kande
inde la Kukande, tu tang miissanna.

33 Sipa’kada-kadami tu anak gurunNa
nakua: Dendaka tau umbanNi kande?
34 Nakuami Yesu ungkuanni: Iatu
kandeKu, iamotu umpogau’
pa’poraianNa To ussuaNa’, sia
ussundunni pengkaranganNa.
35 Tang mikuaraka: Patang bulanpa
napeparean? Tonganna tongan Kukua
mati’: Bangunanni tu matammi, tiromi tu
mintu’ bela’; belanna matasak nasangmo
totemo, pepareannamo.
36 Na iatu to mepare unnalamo sarona,
sia urrampun bura padang tama katuoan
tontong sae lakona, kumua anna
pada-pada parannu nala to mangambo’
nala to mepare.
37 Belanna iatu ianna te tonganna
bangmo tu dipoparumbasan kumua:
Senga’ tau mangambo’, laen tau mepare.
38 Aku ussuakomi lao umpeparei tang
mikara’ta’ina; nakara’ta’imo tau ammi
alai tu kara’tasanna.
39 Budami tu to Samaria lan tondok
iato umpatonganNi tu Yesu, belanna
kanakanassainna tinde baine nakua:
Napokadamo lako kaleku tu mintu’na
mangkanna kupogau’.

40 Iatonna sae lako Yesu tu to Samaria,
napalakumi, kumua anNa torro sola;
torromi dio duang allo.
41 Sabuda-budannami tau ma'patongan
belanna narangi kalenamo tu kadanNa
Yesu.
42 Nakuami tu tau lako tinde baine:
Totemo ma'patonganmokan tangia
kumua diona manna kadammu,
sangadinna kirangi kalenamo sia kiissan
kumua iate Tau iate tonganna to
Pakarimmananna te lino.

Kadipamalekeanna anakna misa' to untoe parea dio datu, dio Kapernaum

4:43-54

43 Duang allo lendu'nato ke'de'mi tu Yesu
dio mai Namale lako Galilea,
44 belanna Ia Kalena umpokadai, kumua
misa' nabi tae' nadibilang lan tondokna.
45 Iatonna rampo lako Galilea,
natammuimi to Galilea, belanna
nakitamo tu mintu'na Napogau'na dio
Yerusalem tonna allo kapua; belanna
loo duka tu tau iato umpakarayai tu allo
kapua.

46 Ma’tole pole’omi sae dio Kana, tana
Galilea, tu Naninna umpopennanggoro’
uai. Denmi misa’ to untoe parea dio
datu, dio Kapernaum, masaki tu anakna
muane.
47 Iatonna rangi kumua saemo tu Yesu
dio mai tana Yudea lako Galilea, loomi
napellambi’I, napalakuI anNa loo rokko
umpamalekei tu anakna, belanna la
mate mannamo.
48 Nakuami Yesu ungkuanni: Ianna tae’
mitiro tanda kalle-kallean sia tanda
mangnga, tae’ mima’patongan.
49 Nakuami lako tinde to untoe parea dio
datu: MaimoKomi talao rokko su’ding
tae’ siapi namate tu anakku.
50 Nakuami Yesu lako: Laomokomi, tuo
ia tu anakmi. Napatonganmi tinde tau tu
kada Napokadanni Yesu, namale.
51 Apa solo’ bangsia rokko, nasitammumo
kaunanna umbaa kareba kumua tuo sia
ia tu anakna.
52 Mekutanami lako tinde tau kumua:
te’te’ pira anna melo nasa’ding? Nakuami
lako: Te’te’ misa’ iongi’ napa’de tu
kula’na.
53 Naissanmi tinde ambe’na tu pia,
kumua te’te’ ia duka bangsiamoto anNa

kua lako tu Yesu: Tuo ia tu anakmi; ma'patonganmi sola tu mintu' to lan banuanna.
54 Iamote tu tanda kalle-kallean ma'penduanna Napogau' Yesu tonna lu dio mai tana Yudea Nasae lako Galilea.

Kadipamalekeanna misa' to masaki dio limbong Betesda

5:1-18

5 1 Undinnato denmi allo kapuana to Yahudi; malemi tu Yesu langngan Yerusalem.
2 Dio Yerusalem sikandappi' babangan Domba den misa' limbong, iake basa Ibrani disanga Betesda; inde to dio den lima lantang.
3 Lan lantang iato lendu' budanna to masaki mamma', to buta sia to sondo' sia to kupi', umpeagi nasang uai limbong tise'go'.
4 Belanna den sipissan-pissan namengkalao malaeka' rokko limbong iato nase'go'i tu uainna; minda-minda tu bunga'na mengkalao rokko tu limbong, ke mangkai tise'go' tu uai, maleke moi nasaki apa unnalai.

5 Denmi dio misa’ tu to masaki
tallungpulomo ngkarua taunna.
6 Iatonna tiroi Yesu mamma’, sia Naissan,
kumua padamo masainna masaki to,
Nakuami ungkuanni: Morairokoka
maleke?
7 Nakuami tinde to masaki mebali lako: O
Puang, tae’ dikka’ tau umbaana’ rokko te
limbong, ke tise’go’i uainna, apa iangku
male, nadoloimo’ to senga’ mengkalao
rokko.
8 Nakuami Yesu ungkuanni: Millikmoko
mualai tu ampa’mu mumale ma’lingka.
9 Ta’pa malekemi tinde tau, naalai tu
ampa’na namale ma’lingka. Iato allo
iato, allo katorroan.
10 Iamoto anna kua to Yahudi lako tu to
dipamaleke: Allo iate allo katorroan, tae’
nasipatu la mubaa tu ampa’mu.
11 Mebalimi lako tinde tau nakua: Na tu
To umpamalekena’, Iamo ungkuanna’
kumua: Alami tu ampa’mu, mumale
ma’lingka’.
12 Mekutanami tinde tau lako nakua:
Mindara tu tau iato, tu ungkuangko
kumua: Alai mumale ma’lingka?
13 Apa tae’ natandai tinde to dipamaleke
kumua mindara to, belanna malemo tu

Yesu, apa lendu’ budanna tau inde to dio.
14 Undinnato sitammumi Yesu dio to’ Banua Kabusungan, Nakuami ungkuanni: Tiromi, malekemoko; damo mupogau’ kasalan, da naruako tu kadakena pissan.
15 Malemi tinde tau umpa’peissananni lako to Yahudi, kumua iatu To umpamalekei iamotu Yesu.
16 Iamoto napakario-rioI to Yahudi tu Yesu tu belanna Napogau’ tu iannato lan allo katorroan.
17 Nakuami Yesu mebali lako tinde tau: Iatu Ambe’Ku mengkarang sae lako totemo sia Aku mengkarang dukaNa’.
18 Iamoto nasaundaka’-daka’na tanga’ tu to Yahudi la morai umpatei, tae’ kumua untengkai mannai atoranna allo katorroan, sangadinna tu belanna Nakua Ambe’ misanNa tu Puang Matua, umpapada Puang Matua Kalena.

Puang Yesu untonganan Kalena kumua AnakNa Puang Matua

5:19-47

19 Mebalimi tu Yesu sia nakua ungkuanni tu tau: Tonganna tongan Kukua mati’:

Moi misa’ apa tae’ Nama’inaanna tu Anak
umpogau’i ke tae’i Natiroi Napogau’
Ambe’; belanna apa-apa tu Napogau’
Ambe’, ten dukato Napogau’ Anak.
20 Belanna Napakaboro’ Ambe’ tu Anak
sia Napakitan tu apa Napogau’; ontongpi
la Napakitan tu pengkarangan ondong
kapuana na iate, kumua ammi mangnga.
21 Belanna susi Ambe’
umpamalimbangun to mate anNa
patuoi, ten dukamoto tu Anak umpatuoi
minda-minda tu Naporai.
22 Belanna iatu Ambe’ moi misa’ tau
tae’ Napaolai pangra’ta’, sangadinna
mangka nasangmo Nasorong lako Anak
tu pangra’ta’,
23 kumua anna mintu’ tau umpangke’I tu
Anak susitu kaumpangkeranna Ambe’.
Minda-minda tang umpangke’I tu Anak,
tae’ duka napangke’I tu Ambe’ ussuaI.
24 Tonganna tongan Kukua mati’: Minda-
minda umperangii tu kadangKu sia
umpatonganNi tu To ussuaNa’, iamo la
ungkabu’tui katuoan tontong sae lakona
sia tae’ nakannai ukungan, sangadinna
lumengka’mo dio mai kamatean lako
katuoan.

25 Tonganna tongan Kukua mati’: La
sae tu attunna sia den dukamo totemo,
kumua mintu’nato mate la urrangi
gamaranNa AnakNa Puang Matua, na
iatu to urrangii la tuo.
26 Belanna susitu Ambe’ den katuoan lan
Kalena, ten dukamoto Napa’kamasean
lako Anak naden katuoan lan Kalena.
27 Sia Naben kakuasan lako la umpogau’i
tu pangra’ta’, belanna Iamotu Anak
rampan dilino.
28 Da mimangnga tu iannato, belanna la
sae tu attunna to ke mintu’nato lan liang
urrangi tu gamaranNa,
29 anna sun; mintu’na tu to umpogau’
kameloan la malimbangun natama
katuoan tontong sae lakona, sia
mintu’na tu to umpogau’ kakadakean la
malimbangun natama ukungan.
30 Moi misa’ tae’ Kuma’din ma’inaanna
Kalena umpogau’i; sangadinna Kupalalo
tu pangra’ta’ susitu Kuranginna, na
iatu pangra’ta’Ku malambu’ tongan;
belanna tangia pa’poraiangKu Kutuntun,
sangadinna pa’poraianNa tu To ussuaNa’.
31 Iake Kaleku Kukatottongi, tae’
natongan tu Kukatottonginna.

32 Den senga’na tu ungkatottongi tu
diona Aku, na Kuissan kumua tonganna
tu apa Nakatottongi diona Aku.
33 Iate kamu te inang ussuakomi tau lako
Yohanes anna katottongi tu tonganna.
34 Apa Aku te tae’ Kutuntunni tu
nakatottonginna tolino, iari Kupokadai
te, kumua ammi makarimman.
35 Iatu Yohanes iamo misa’ palita dukku
sia parrang; apa kamu te sattu’rokomi la
umpasende penaammi lan arrangna.
36 Apa iatu dikatottonginna diona
Aku ondong Ia kapuanna na iatu
nakatottonginna Yohanes; belanna
mintu’na tu pengkarangan tu
Nasorong Ambe’Ku lako Kaleku,
kumua angKu pasundunni, mintu’namo
tu pengkarangan iato, tu Kupogau’,
iamoto tu ungkatottongi tu diona Aku,
kumua Ambe’Ku tu ussuaNa’.
37 Na iatu Ambe’ ussuaNa’, Ia kalenamo
mangka ungkatottongi tu diona Aku.
Tae’pa mirangi lenni gamaranNa ba’tu
untiroi rupanNa,
38 sia iatu kadanNa tae’ mikanannangi
lan penaammi; belanna iatu To Nasua,
tae’ mipatonganNi.

39 Minannung tu lanna Sura’ Madatu,
belanna misanga lan mai la minii
ungkabu’tui katuoan tontong sae lakona;
anna ia duka tu Sura’ iato ungkatottongi
tu diona Aku.
40 Apa tae’ mimorai sae lako Kaleku,
kumua ammi kabu’tui katuoan.
41 Iatu kadibilangan dio mai tolino tae’
Kutuntunni;
42 apa Kuissankomi, kumua tae’ miampui
kamamaliran lako Puang Matua lan
penaammi.
43 Aku te saeNa’ umpotete sanganNa
Ambe’Ku, apa tae’ mitarimaNa’; iake to
senga’ misa’ sae na sanganna kalena
napotete, inang la mitarima.
44 Umba la mikua ma’patongan, ke
sipa’tuntunangkomi kadibilangan, natae’
mituntun kadibilangan dio mai Puang
Matua?
45 Da misangai kumua
Kupa’parampoangkomi dio oloNa
Ambe’.
Iatu to umparapa’komi iamotu Musa to
mirannuan.
46 Belanna iake mipatonganni tu Musa,
inang la mipatongan dukaNa’, belanna ia
ussura’i tu diona Aku.

47 Apa iake tae'i mipatonganni tu
Sura'na, umba la mikua umpatonganni
tu kadangKu?

Puang Yesu umpakande tau limangsa'bu

6:1-15

Mat. 14:13-21; Mark. 6:32-44; Luk. 9:10-17

6 1 Undinnato malemi tu Yesu lako
lamban lianna tasik Galilea, iamo
tasik Tiberias.
2 Lendu'mi budanna tau undi urrundu'I,
belanna natiro tu tanda kalle-kallean
Napogau' lako to masaki.
3 Kendekmi tu Yesu langngan misa'
tanete, Naunno'ko' dao sola anak
gurunNa.
4 Tonna iato mandappi'mo tu pa'gauran
Pasa, tu allo kapuanna to Yahudi.
5 Iatonna bangunan matanNa tu Yesu
sia Natiro lendu' budanna tau sae lako
Kalena, Nakuami lako Filipus: Umbara la
tanii unnalli roti, anna kandei te to buda?
6 Ia sia Napokadai susito, belanna la
morai untobai, belanna Naissan kalena
Ia apa tu la Napogau'.

7 Nakuami Filipus mebali lako:
Passaratusan ruppia roti tae'pa nasilasa
te tau, moi anna sisidi'ri namisai.
8 Denmi misa' tu anak gurunNa iamotu
Andreas siulu'na Simon Petrus, nakua
lako:
9 Inde sia tu pia misa' den roti ba'tan dio
lima na bale'-bale' da'dua; apa apara
bua'na to lako te tau pada budanna te?
10 Nakuami Yesu: Sua nasangi
unno'ko' tu tau. Indeto dio buda riu;
nasangunno'koran tu muane, agi-agi
limangsa'bu budanna.
11 Naalami Yesu tu roti, Nama'kurre
sumanga', Nataanni tu mintu' to
unno'ko', susi dukato tu bale'-bale',
sangapa-apa nakamorai.
12 Iatonna dia' nasangmo tu tau,
Nakuami lako anak gurunNa: Rampun
nasangi tu sesanna, da naden masala.
13 Narampunmi sangpulo dua karandang
ponno tu titepu-tepunnamo tinde roti
ba'tan lima, tu sesanna tau tonna
mangka nasangmo kumande.
14 Iatonna tiromi tau tu tanda kalle-
kallean Napogau', nakuami tu tau:
Manassa Iamote tu nabi la sae tama te
lino.

15 Iatonna issanni Yesu kumua la morai
tu tau sae umparukuI la nabaa naangka'
datu, malemi sule langngan tanete
misa-misaI.

Puang Yesu untete uai tasik

6:16-21

Mat. 14:22-33; Mark. 6:45-52

16 Iatonna makaroenmo malemi rokko
tasik tu anak gurunNa,
17 nakendek langngan lembang la
ullamban tasik, ma'palulian Kapernaum.
Tonna iato malillinmo, apa tae' bangsia
Nasae tu Yesu lako kalena.
18 Iatu tasik lendu' bombangna, belanna
ma'pamumbuk angin.
19 Iatonna agi la'bimo lima ba'tu la'biraka
annan kilo mambelanna nanii ma'bose,
pakalan natiromi tu Yesu untete uai
tasik sae umpentireke'i lembangna,
mataku'mi tinde tau.
20 Apa Nakua ungkuanni: Akumote anna
da mimataku'.
21 Iatonna parannumo tinde tau la
untambai langngan lembang, tarru'mi
tu lembang lako radanna, tu inan
napempatui.

KadanNa Puang Yesu diona roti katuoan sia diona ungkandei tu kaleNa

6:22-66

22 Iatonna masiangto natiromi to buda,
tu sangbendanan dio lamban lianna
tu tasik, tae’ lembang senga’ dio
sangadinna misa’ri, sia tae’ Nakendek
tu Yesu sola anak gurunNa langngan
lembang iato, sangadinna anak gurunNa
manna male ma’lembang.
23 Den pole’omi ba’tu pira lembang
senga’ sae lu dio mai Tiberias,
sikandappi’ tu naninna tau ungkande
roti tonna mangka tu Puang ungkurre
sumanga’i.
24 Na iatonna tiromi to buda kumua
tae’ dio tu Yesu sia ta’de duka tu anak
gurunNa, kendekmi langngan lembang
tu to buda, namale lako Kapernaum
undaka’ Yesu.
25 Iatonna lambi’mi sambali’ rampe
lianna tasik, nakuami tinde tau lako: O
Rabi, piranra Misae dio mai?
26 Nakuami Yesu mebali lako tinde
tau: Tonganna tongan Kukua mati’, iari

midaka’Na’ tae’ kumua belanna mitiromo
tu tanda kalle-kallean, sangadinna
belanna ungkandekomi roti sadia’mi.
27 Da mira’ta’i kalemi undaka’i tu kande
tang marendeng, sangadinna iari tu
kande marendeng, tu la Nabenkomi tu
Anak rampan dilino; belanna Iamotu
mangka Napamanassa Puang Matua
Ambe’.
28 Nakuami mekutana lako: Apara tu
sipatu la kipogau’ la ungkarangi tu
pengkarangan Natuntun Puang Matua?
29 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni tu
tau: Inde sia tu pengkarangan Natuntun
Puang Matua, kumua sipatukomi
umpatonganNi tu To Nasua.
30 Nakuami tu tau lako: Apara tu tanda
kalle-kallean Mipogau’, kitiroi angki
patonganKomi? Apara tu Mipogau’?
31 Nene’ to doloki kami ungkande manna
dio padang pangallaran, susitu disura’
kumua: Napa’kamaseammo lako tau iato
mai tu roti dao mai suruga la nakande.
32 Nakuami Yesu ungkuanni tinde tau:
Tonganna tongan Kukua mati’: Tangia
Musa tu mangka umbenkomi tu roti dao
mai suruga, sangadinna Ambe’Kuri tu

umpa’kamaseanni lako kalemi tu roti
tongan dao mai suruga.
33 Belanna Ia tu rotinNa Puang Matua
Iamotu songlo’ dao mai suruga sia
umbengan katuoan lako issinna te lino.
34 Nakuami tinde tau lako: O Puang,
tontongKomi umbenkanni tu roti iato.
35 Nakuami Yesu lako tinde tau: Akumote
tu roti katuoan. Minda-minda tu sae lako
Kaleku, tae’mo nala tangdia’ len, sia
minda-minda tu umpatonganNa’, tae’mo
nala ma’rang len.
36 Mangkamo Kukua mati’: MikitaMo’,
apa tae’ mima’patongan.
37 Mintu’na tu Napa’kamasean Ambe’Ku
lako Kaleku, ia dukamo la sae lako
Kaleku, sia iatu to sae lako Kaleku, tae’
angKu tumpu lenni.
38 Belanna iari Kusae dao mai suruga,
tae’ kumua la umpogau’Na’ pa’poraian
Kaleku, sangadinna pa’poraianNa tu To
ussuaNa’.
39 Apa inde sia tu pa’poraianNa tu Ambe’
ussuaNa’ kumua: iatu mintu’na Nasorong
lako Kaleku, tae’ Kula kapa’dean len,
sangadinna la Kupamalimbangun ke allo
katappurannai lino.

40 Belanna inde sia tu pa’poraianNa
Ambe’ku, kumua umba-umba tu mentiro
lako tu Anak anna patonganNi, la
ungkabu’tui katuoan tontong sae lakona,
na Aku la umpamalimbangunni ke allo
katappurannai lino.
41 Sipa’nuku-nukuammi tu to Yahudi
lako, belanna Nakua: Akumote tu roti lu
dao mai suruga.
42 Nakuami tinde tau: Tang Yesuraka
te Tau te, anakna Yusuf, tu kitandai
sia tu indo’ ambe’Na? Umba ia nakua
Nama’kada te Tau iate kumua: Lu daoNa’
mai suruga?
43 Mebalimi Yesu lako tinde tau Nakua:
Da misipa’nuku-nukuan!
44 Moi misa’ tau tae’ nama’din sae
lako Kaleku, ke tae’i Napatilaoi
Ambe’ ussuaNa’, tu penaanna; na
Aku la umpamalimbangunni ke allo
katappurannai lino.
45 Den disura’ lan sura’na nabi kumua:
Mintu’na to tau iato la Naada’i Puang
Matua. Na minda-minda tu urrangimi
sia melada’ lako Ambe’, iamo sae lako
Kaleku.
46 Tae’ kukua kumua, denmo misa’ tau
untiromi tu Ambe’, sangadinna Ia manna

tu To lu dio mai Puang Matua tu untiromo Ambe'.
47 Tonganna tongan Kukua mati': Minda-minda tu ma'patongan, iamo unnampui katuoan tontong sae lakona.
48 Akumote tu roti katuoan.
49 Iatu nene' to dolomi ungkandemo manna dio padang pangallaran, anna mate duka sia.
50 Iamote tu roti lu dao mai suruga, kumua anna kandei tau da namate.
51 Akumote tu roti tuo, tu lu dao mai suruga; iake denni tau misa' ungkandei te roti iate, la tuo sae lakona; na iatu roti la Kupa'bengan iamotu kaleKu, la napotuo issinna te lino.
52 Sita'gen kalenami tu pada to Yahudi sia nakua: Umba Ia Nakua te Tau te la umbenki' tu kaleNa dikande?
53 Nakuami Yesu ungkuanni tinde tau: Tonganna tongan Kukua mati': iake tae'i mikandei tu kaleNa Anak rampan dilino sia tae' miiru'i tu raraNa, tae' naden katuoan lan kalemi.
54 Minda-minda tu ungkande kaleKu sia unniru' raraKu, den katuoan sae lakona dio kalena, sia Aku

la umpamalimbangunni ke allo katappurannai lino.
55 Belanna iatu kaleKu iamo ia tonganna kande, sia iatu raraKu iamo ia tonganna tu mintu'na diiru'na.
56 Minda-minda tu ungkande kaleKu sia unniru' raraKu, iamo torro lan Kaleku sia Aku torro lan kalena.
57 Tumba tu Ambe' matontongan ussuaNa', sia Aku umpotuo Ambe', susi dukamoto minda-minda ungkandeNa' la napotuoNa'.
58 Iamote tu roti lu dao mai suruga, tae' nasusi tu nakande nene' to dolomi, anna mate bangsia. Minda-minda ungkandei te roti iate, la tuo tontong sae lakona.
59 Mintu'na to Napokada lan banua pa'kombongan, tonna mangada'i dio Kapernaum.
60 Budami tu to unturu'I urrangii tu kadanNa susito, ma'kada kumua: Makarra' maro' ia te kada iate, mindara ma'din la umperangii?
61 Apa Naissan Kalenamo Yesu, kumua sipa'nuku-nukuan tu to unturu'I diona te ianna te, Nakuami ungkuanni: Mipomatana'raka te iannate?

62 Natumbai to ke mitiromi tu Anak
rampan dilino kendek langngan inanNa
siamo dolona?
63 Penaari ia tu ma'patuo, iatu kale
tae' ia bua'na. Iatu kada mangka
Kupokadangkomi, iamoto tu penaa sia
katuoan.
64 Apa denkomi ba'tu pira-pira tu tang
ma'patongan. Belanna tempon dio
mai mulanna Naissanni Yesu minda
tu tang ma'patongan sia minda tu la
umpa'peturoanNi.
65 Nakuami: Iamoto Kukua mati', kumua
moi misa' tau tae' nasae lako Kaleku,
ke tae'i Napa'kamaseanni Ambe' lako
kalena.
66 Iamoto nabuda sorong boko' tu to
unturu'I, sia tae'mo namale sola.

Kapangakuanna Petrus

6:67-71

67 Nakuami Yesu lako anak gurunNa
sangpulo dua: Na iate kamu te la male
dukarokomika?
68 Nakuami Simon Petrus mebali lako: O
Puang, minda pole'ra la kinii loo? Puang

mannari tu unnampui tu kada nanii
katuoan tontong sae lakona.
69 Kami te kipatonganmo sia
kikanassamo kumua Kamumo tu
To Sallo' lu dio mai Puang Matua.
70 Nakuami Yesu mebali lako tinde tau:
Tang mangkamorokomika Kupilei te tau
sangpulo dua?
Apa denkomi misa' tu deata bulituk.
71 Iatu kadanNa to, Yudas anakna Simon
Iskariot napatu: belanna inang iamotu la
umpa'peturoan Yesu sia ia dukamo misa'
tu anak gurunNa sangpulo dua.

Puang Yesu ke'de' lako Yerusalem la lao umpakaraya allo kapua Pekalumban

7:1-36

7 1 Undinnato malemi tu Yesu ullelei
tana Galilea, belanna tae' namorai
ullelei tu tana Yudea, apa undaka'
tangnga' tu to Yahudi la morai umpatei.
2 Anna mandappi'mo tu allo kapuana to
Yahudi, tu allo kapua Pekalumban.
3 Nakuami tu mai siulu'Na lako:
Ke'de'moKo inde te, amMu male lako

tana Yudea, anna tiro dukai to unturu'Ko
tu penggauran Mupogau'.
4 Belanna tae' tau misa' umpogau' buni
apa, ke la morai kalelean. TakkalamoKo
umpogau'i tu iannato, pasombo pissanni
tu Kalemu lako issinna te lino.
5 Belanna iatu mai siulu'Na tae' duka
napatonganNi.
6 Nakuami Yesu ungkuanni: Tae'pa
nalambi'i attungKu, apa iatu attummi
tontong bang kamu den.
7 Tae' nabelai tu issinna te lino la
ungkabiri'komi, apa nakabiri'Na' Aku,
belanna Kukatottongi tu a'ganna, kumua
kadake tu penggauranna.
8 Laomokomi kamu umpellindoi tu
pa'maruasan allo kapua. Tae'pa Aku
Kula lao umpellindoi tu pa'maruasan
allo kapua, belanna tae'pa nalambi'i
attungKu.
9 Torromi dio Galilea tonna mangka
ma'kada lako susito.
10 Apa iatonna malemo tu mai siulu'Na
umpellindoi tu pa'maruasan allo kapua,
male dukami, apa tae' Napa'pepayanan
Kalena, sangadinna male kamama' bang.
11 Nasidaka'-daka'Imi to Yahudi tonna
allo kapua iato nakua: Umbamira?

12 Budami kadanna tau unnuleleanNi dio
pa'budan tau; den tu tau kumua: To
masokan Ia, nakuaomi tu pira': Tae',
umpapusa ria to buda.
13 Apa tae' misa' tau tu barani ma'kada-
kada unna'tikanni tu diona Yesu, belanna
mataku' lako to Yahudi.
14 Iatonna matangngamo tu pa'gauran
kendekmi tu Yesu langngan to' Banua
Kabusungan anNa mangada'i.
15 Mangngami tu to Yahudi nakua: Umba
Ia nakua te Tau te untarru'i tu mai Sura'
anna tae' Namelada'?
16 Mebalimi Yesu lako tu tau sia Nakua:
Iatu pangadarangKu tae' natuo dio
Kaleku, sangadinna lu dio mai tu To
ussuaNa'.
17 Iake den tau morai umpogau'
pa'poraianNa Puang Matua, la natandai
te pangadaran iate, kumua lu dioraka
mai Puang Matua, ba'tu tuo lu dio
bangraka mai Kaleku.
18 Minda-minda tu umpasun kada tuo
dio kalena, iamo untuntun kadibilangan,
apa minda-minda tu untuntunanNi
kadibilangan tu To ussuai, iamo ia
tonganna to sia tae' naden kakelokan
Dio.

19 Tang mangkamorokomika naben
Sukaran aluk Musa? Natae’ bangkomi
misa’ umpengkaolai tu Sukaran
aluk. Ma’apari ammi daka’ra lalan la
umpateiNa’?
20 Nakuami mebali tu to buda:
NatabaKomi ria deata masussuk.
Mindara undaka’ lalan la umpateiKomi?
21 Nakuami Yesu mebali lako tu tau:
Mane misa’ tu penggauran Kupogau’,
ammi mangnga nasangmo.
22 Iamoto: nabenmokomi Musa tu sunna’
– tangia Musa umpondokki sangadinna
nene’ to dolomi –; anna mipogau’ sia
lako muane ke allo katorroan.
23 Iake dipogau’ siai lako tau lan allo
katorroan, kumua da anna ditengkai tu
alukna Musa, ma’apai ammi sengke lako
Kaleku, anna mintu’ kalena Kupamondo
tu tau misa’ lan allo katorroan?
24 Da na ia manna tu nabasanna mata
minii ma’pasala, sangadinna pakalambu’
tonganni, ke mangra’ta’komi.
25 Denmi ba’tu pira-pira to Yerusalem
nakua: Tang Iamoraka te tu nadakaran
lalan tau la napatei?
26 Tiromi, Napolang-polang bangmo tu
kada, anna tae’ bang nama’kada len

tu tau lako. Ba'tu la napemanassami
ia pangulu kumua Ia tonganmo te tu
Kristus?
27 Inang kitandaimo kumua umba Nanii
sae te Tau iate; apa ianNa sae tu Kristus,
tae' ia tau misa' unnisanni kumua umba
Nanii sae.
28 Napemanduimi Yesu tu kadanNa
mangada'i lan Banua Kabusungan
Nakua: Iatu Aku inang mitandaiMo'
sia miissan umba Kunii sae; sia tae'
Kuma'lalan inaanna sae, sangadinna den
misa' To tongan tu ussuaNa', iamoto tu
tang mitandai.
29 Kutandai Aku, belanna Ia Kunii ke'de',
sia Iamotu ussuaNa'.
30 Undaka'mi lalan tu tau la untingkanNi,
apa tae' bang misa' umpata'pai lima,
belanna tae'pa nalambi'i attunNa.
31 Apa buda tau lan tinde to buda
umpatonganNi sia nakua: Iake saeI tu
Kristus, la buda pole'oraka tanda kalle-
kallean Napaden na iatu Napadenna te
Tau iate?
32 Iatonna rangii to Farisi tu to buda
sipa'kada-kada unnuleleanni tu iannato,
umpokadai tu diona Yesu, nasuami

pangulu to minaa sia to Farisi tu solana kumua anna tingkanNi.
33 Nakuami Yesu: Sattu'moraki' la sisola, angKu malemo umpellambi'i tu To ussuaNa'.
34 Ammi daka'Na', natae' mikabu'tuiNa', sia iatu Kuninna tae' mibelai la ullambi'i.
35 Iamoto anna sipa'kada-kada kalena tu pada to Yahudi nakua: Umbara la Naola te Tau iate anta tang la ullambi'i? La laoraka lako to sisarak-sarak bangmo dio lu sola to Yunani sia unnada'i to Yunani?
36 Kada apa ia tu Napokada kumua: La midaka'Na' natae' mikabu'tuiNa', sia iatu Kuninna tae' mibelai ullambi'i?

Uai katuoan

7:37-44

37 Iatonna allo tampaknamo, tonna matannamo tu pa'gauran, ke'de'mi tu Yesu, Napemandui ma'kada Nakua: Iake denni tau ma'rang, nasae lako Kaleku, namangiru'.
38 Minda-minda tu umpatonganNa' susi dipokada lan Sura' Madatu, la lolong lan mai ba'tangna tu salu nanii uai marendeng.

39 Iatu Napokadanna te diona Penaa, tu
la natarima mintu' to umpatonganNi;
apa attu iato tae'pa tu Penaa Masallo'
belanna tae'pa Nadipakala'bi' tu Yesu.
40 Iatonna rangii ba'tu pira-pirai te to
buda te kada iate, nakuami: Manassa
Iamote Tau iate tu nabi.
41 Sia nakua tu to senga': Iamo te tu
Mesias. Den pole'o tu senga'na kumua:
Ma'apai nala bu'tu dio mai Galilea tu
Mesias?
42 Tang dipokadaraka lan Sura' Madatu
kumua lan mai tarukna Daud sia lan mai
Betlehem, tondokna Daud, la Nanii bu'tu
tu Mesias?
43 Bu'tumi kasisakkanna tu to buda
belanna Yesu.
44 Denmi pira la morai untingkanNi, apa
tae' bangi misa' umpata'pai lima lako.

Nikodemus umbali kadanna to Farisi

7:45–8:1

45 Sulemi tinde to disua lako pangulu to
minaa sia to Farisi nakuami ungkuanni
tinde to disua: Ma'apai anna tae' mibaaI?
46 Nakuami mebali tu to disua: Tae'pa ia
naden len tau ma'kada susitu tau ia tu.

47 Nakuami mebali tu to Farisi lako tinde
tau: Napapusa dukamorokomika?
48 Denmoraka misa' tu mintu' pangulu
ba'tu to Farisi umpatonganNi?
49 Ai', tinde mati' to buda tang unnissan
Sukaran aluk, kenna ruaori tampak ropu!
50 Nakuami Nikodemus lako tinde tau,
iamo misa' sibaanna to Farisi, tu sae
pirambongi' lako Yesu:
51 Umpasalaraka tau tu Sukaran alukta,
ke tae'pi nadirangi tu natuntunna, sia
tae'pa nadiissan tu napogau'na?
52 Mebalimi tu tau sia nakua ungkuanni:
To Galilea dukarokoka pale'? Pemarangai
sia tiroi, kumua tae' ia misa' nabi bu'tu
dio mai Galilea.
53 Pantan sulemi lako banuanna.

8 1 Apa iatu Yesu lu lako buntu Zaitun.

Misa' baine ma'gau' sala

8:2-11

2 Tae'pa bongi Nasae pole'omo tama
to' Banua Kabusungan, nasangsaean
tu to buda lako Kalena anNa unno'ko'
unnada'i, tu tau.

3 Nabaami pandita Sura’ sia to Farisi tu
baine misa’ tu nalambiran ma’gau’ sala,
napabendanni lan tangnga-tangnga,
4 sia nakua lako Yesu: O Guru, dilambiran
te baine iate ma’gau’ sala.
5 Napa’peannan Musa lan Sukaran aluk
la untumbui batu tu baine susito. Apara
Mikua?
6 Ia sia napokadai te, la nanii untobaI,
kumua anna kabu’tui tu la naninna
umparapa’I. Apa tukku tu Yesu
umpassurasan rakka’Na rokko padang.
7 Apa tontong bang tinde mai tau
mekutana, umbangunammi lindoNa
sia Nakua lako tau iato mai: Minda-
mindammi tu tang kasalan, iamo dolo
umpa’nakki batu te baine.
8 Tukku pole’omi sule massura’-sura’
rokko padang.
9 Iatonna rangimi tu kada susito,
sun-sun simisa’mi, randuk dio mai
matua-tuanna; misa-misamira Yesu
torro, na ia tinde baine bendan bangpa
lan tangnga-tangnga.
10 Iatonna umbangunammo lindoNa tu
Yesu, Nakuami ungkuanni: E baine,
umba siamira tu tau? Tae’ bangraka
misa’ urra’ta’i kumua la diukungko?

11 Nakuami tinde baine: Moi misa' tae' duka, Puang.
Nakuami Yesu: Aku te tae' duka Kula urra'ta'i kumua la diukungko; laomoko, sia randuk te totemo da'mo mupogau' kasalan.

Puang Yesu arrangna lino

8:12-20

12 Ma'kada pole'omi Yesu lako tinde tau nakua: Akumote tu arrangna lino. Minda-minda unturu'Na', tae' nala lumingka lu lako lu dio mai lan malillinna, sangadinna la den arrang katuoan dio.
13 Nakuami to Farisi lako: UngkatottongiKomi Kalemi, na tae' natonganna tu Mikatottonginna.
14 Mebalimi Yesu sia nakua ungkuanni: Moi angKu katottongi Kaleku, tonganna duka tu Kukatottonginna, belanna Kuissan, umba tu Kunii sae sia umba tu Kunii male, apa iatu kamu tae' miissanni umba tu Kunii sae sia umba tu Kunii male.
15 Kamu te inang mangra'ta'komi sitinaya tu mentolinona; na iate Aku te tae' tau misa' duka Kura'ta' kara-karana.

16 Apa moi angKu mangra'ta', tongan
tu pangra'ta'Ku, belanna tae' na Aku
manna, sangadinna sisolaNa' tu Ambe'
ussuaNa'.
17 Na lan duka Sukaran alukmi
disura' kumua, iamo manassa tu
nakatottonginna tau da'dua.
18 Akumote tu ungkatottongi Kaleku,
sia iatu Ambe' ussuaNa', Ia dukamo
ungkatottongiNa'.
19 Nakuami tu tau lako: Umbara nii tu
Ambe'Mi?
Nakuami Yesu mebali: Tae' mitandaiNa',
sia iatu Ambe'Ku tae' duka mitandai.
Iake mitandaiNa', manassa mitandai
duka tu Ambe'Ku.
20 Mintu'nate kada iate Napokada
sikandappi' inan patti doi' pa'kamasean
tonna marassan mangada'i lan Banua
Kabusungan; na moi misa' tau tae'
untingkanNi, belanna tae'pa nalambi'I
attunna.

Puang Yesu unnada'i to Yahudi

8:21-29

21 Nakua pole'omi Yesu lako tau iato mai:
Aku te la maleNa', sia la midaka'Na', sia

la mate situangkomi kasalammi, apa iatu inan la Kunii male, tae’ mibelai ullambi’i.
22 Nakuami tu to Yahudi: La umpateiraka kaleNa? belanna Nakua: Iatu inan la Kunii male, tae’ mibelai ullambi’i?
23 Nakuami ungkuanni: Lu diongkomi kamu mai, na Aku te lu daoNa’ Aku mai; kamu te to lan mai te lino na Aku te tae’ Kuto lan mai te lino.
24 Iamoto angKu kua mati’ kumua, la mate situangkomi kasalammi, belanna iake tae’i mipatonganni kumua Akumote, la mate situangkomi kasalammi.
25 Nakuami tinde mai tau lako: Mindarokomi te?
Nakuami Yesu ungkuanni tinde mai tau: Apara bua’Ku la ma’kadapa lako kalemi?
26 Buda tu apa la Kupokada sia Kupamanassa diona kamu, apa iatu To ussuaNa’ tongan. Na apa-apa tu Kurangi dio mai Kalena ia dukamo Kupokada lako issinna te lino.
27 Tae’mi natandai tinde mai tau, kumua iatu Napokadanna lako iamotu diona Ambe’.
28 Iamoto anNa kua Yesu lako tinde tau: Iammi mangkamo umpamadao Anak rampan dilino, maneri la miissan

kumua Akumote, sia moi misa' tae'
Kuma'inaanna kalena umpogau'i,
sangadinna tumba tu NaadaranNa'
Ambe'Ku, susi dukamoto Kupokada.
29 Iatu To ussuaNa' sirondongNa'.
Tae' NatampeNa' misa-misa, belanna
tontongNa' umpogau'i tu Naporainna.

Tarukna tonganraka Abraham tu to Yahudi?

8:30-47

30 Iatonna ma'kada susito, budamo tau
umpatonganNi.
31 Nakuami Yesu ungkuanni tu to
Yahudi umpatonganNi: Iake manda'i
mipentoei tu kadangKu, manerokomi
anak gurungKu tongan;
32 sia la mitandai tu kamanapparan
na iamotu kamanapparan iato tu la
ullessurangkomi.
33 Nakuami tinde tau lako: Kami te
taruknakan Abraham, sia tae'pa kibelai
mengkaunan len lako misa duka tau;
matumbai amMi kua: Ammi lessu'?
34 Nakuami Yesu mebali lako tinde
tau: Tonganna tongan Kukua mati',

minda-minda tu umpogau’ kasalan, iamo
napokaunan kasalan.
35 Iatu kaunan tae’ natontong lan banua
sae lakona, sangadinna iari tu anak
muane tu tontong lan sae lakona.
36 Iake iatu Anak muane
ullessurangkomi, manerokomi lessu’
tongan.
37 Kuissan kumua taruknakomi Abraham,
apa undaka’komi lalan la umpateiNa’,
belanna tae’ nala’ka’ lan penaammi tu
kadangKu.
38 Aku te umpokadaNa’ apa mangka
Kutiro dio Ambe’Ku; sia kamu umpogau’
apa mangka mirangi dio mai ambe’mi.
39 Nakuami mebali tinde tau lako:
Abraham kami tu ambe’ki. Nakuami Yesu
ungkuanni: Iake anaknakomi Abraham,
pogau’ dukami tu napogau’na Abraham.
40 Apa totemo undaka’komi lalan la
umpateiNa’, te To umpokadangkomi
tonganna, tu Kuranginna dio mai Puang
Matua; iate iannate tae’ ia napogau’i
Abraham.
41 Kamu te umpogau’komi penggauranna
ambe’mi. Nakuami tinde tau lako: Tae’ra
nadiona gau’ sala angki dadi. Misa’ri tu
Ambe’ki, iamotu Puang Matua.

42 Nakuami Yesu ungkuanni: Iake Puang
Matua Ambe'mi, manassa mikamali'Na',
belanna lu dioNa' mai Puang Matua
angKu sae indete; belanna tae' angKu
ma'inaanna kalena sae, sangadinna Ia
ussuaNa'.
43 Ma'apari natae' miissanni tu laoan
kadangKu? Tu belanna tae' miissanni
umperangii te kadangKu.
44 Kamu te bu'tu diokomi mai ambe'mi
deata bulituk, sia mintu' tu kamoraianna
ambe'mi mipeolai. Iamo papongko
tolino tempon dio mai mulanna,
tang unnola salunna, belanna tae'
kamanapparan dio kalena. Iake ma'kada
mo'rangi, napasiolanan tu kedona
umpokadai, belanna ia mo'rang, sia
ambe' kamo'rangan.
45 Apa Aku te, belanna umpokadaNa'
tonganna, anna tae' mipatonganNa'.
46 Mindarokomi ma'din ungkanassaiNa'
diona kasalan? Iake umpokadaNa'
tonganna, ma'apai natae'
mipatonganNa'?
47 Minda-minda tu lu dao mai Puang
Matua, ia dukamo umperangii
kadanNa Puang Matua. Iamoto na tae'

mima’perangi, belanna tae’ milu dio mai Puang Matua.

KasaeanNa Puang Yesu umpasundun pa’poraianna Abraham

8:48-59

48 Mebalimi tu to Yahudi sia nakua lako:
Tang tongannaraka tu kipokada kumua
to SamariaKomi sia natabaKomi deata
masussuk?
49 Nakuami Yesu mebali: Tae’ Aku
natamaiNa’ deata masussuk, apa
umpangke’Na’ Ambe’Ku, ammi sa’saiNa’.
50 Aku te tae’ Kutuntunan kamala’biran
Kaleku, apa den Ia Misa’ tu untuntunni
sia mangra’ta’.
51 Tonganna tongan Kukua mati’, iake
denni tau ungkaritutui kadangKu, tae’
nala sikita len kamatean sae lakona.
52 Nakuami tu to Yahudi lako: Totemo
kiissan pissanmo kumua natamaiKomi
deata masussuk. Iatu Abraham sia
mintu’ nabi mate nasangmo, ammi
kuami kamu: iake denni tau ungkaritutui
kadangku, tae’ nala sikita len kamatean
sae lakona.

53 Kamuraka la ondong na iatu ambe’ki
Abraham, tu mangkamo mate? sia
mintu’na nabi mate nasangmo. Mindara
la Mipasusian Kalemi?
54 Nakuami Yesu mebali: Iake la
umpakala’bi’Na’ Kaleku, tae’ bua’na
tu kamala’birangKu. Apa Ambe’Ku
tu umpakala’bi’Na’, tu misanga iamo
Puangmi.
55 Tae’ kamu mitandai, apa Aku
Kutandai. Iake Kukua kumua, tae’
Kutandai, manassa susi bangsiaNa’
kamu mo’rang; apa Kutandai Aku sia
Kukaritutui tu kadanNa.
56 Iatu Abraham ambe’mi sende sia
mamali’ penaanna la untiroi tu alloKu;
natiromo naparannu penaanna.
57 Nakuami tu to Yahudi ungkuanNi: Tae’
bangsia nalambi’i limangpulo taunna
dadimMi, amMi la ungkitaomo Abraham?
58 Nakuami Yesu uangkuanni: Tonganna
tongan Kukua mati’: Tae’pa naden tu
Abraham, angKu inang Denmo.
59 Pada unnalami batu la morai untumbui
batu, apa mentirerung tu Yesu Nasun lan
mai Banua Kabusungan.

Kadipamillikanna matanna misa’ to buta tempon dio mai dadinna

9:1-41

9 1 Iatonna lendu’, Nakitami tu tau misa’ buta tempon dio mai dadinna.
2 Mekutanami tu anak gurunNa lako nakua: O Rabi, mindannara tu umpogau’ kasalan: iaraka te taute ba’tu indo’ ambe’naraka, naurunganni buta tempon dio mai dadinna?
3 Nakuami Yesu mebali: Tae’ ia na iate tau te umpogau’ kasalan; sia tae’ ia na to matuanna, sangadinna kumua anna payan dio kalena tu penggauranNa Puang Matua.
4 Ke masiang siapi sipatuki’ la ungkarangi tu pengkaranganNa tu To ussuaNa’. Belanna la sae tu bongi to ke tae’mi tau misa’ ma’din mengkarang.
5 Iake lanPa’ te lino, Akumo tu arrangna lino.
6 Iatonna pokadai to, mettudumi rokko padang, Nalelo’i elo’Na tu litak, Nasapuranni matanna tinde to buta,
7 sia Nakua ungkuanni: Laomoko umbasei lako limbong Siloam!, ke

dipallemba'i battuananna: Disua. Laomi nabasei, nasule millikmo matanna.
8 Nakuami sangtondokna sia iatu mai to untiroi dolona tonna kapalaku-laku: Tang iamoraka te tu unno'ko' bang kapalaku-laku?
9 Denmi tu tau kumua: Iamora te. Den pole'o tu kumua: Tangia, sirupari. Ia kalenami kumua: Akumote.
10 Nakuami tu tau lako: Naumba dipakuanni anna millikmo tu matammu?
11 Nakuami mebali: Den tau misa' disanga Yesu ullelo'i litak, nasapuranni matangku sia Nakua: Laomoko umbasei lako limbong Siloam. Laomo' umbasei lako, angku pakita.
12 Nakuami tu tau lako: Umbamira tu tau iato? Nakuami mebali: Tae' kuissanni.
13 Nabaami tau lako to Farisi tinde to buta pakitamo.
14 Iato allo iato allo katorroan tonna lelo'i Yesu litak Napamillikki tu matanna.
15 Mekutana pole'omi tu to Farisi lako kumua umba nakua anna pakita. Nakuami mebali lako: Napalakoi losso' pitti' tu matangku, kubasei angku pakita.
16 Nakuami tu to Farisi pira: Tangia To lu dio mai Puang Matua tu Tau iato, belanna

tae’ Naturu’ atoranna allo katorroan.
Den pole’o tu kumua: Ma’apai tu to
kasalan nala ma’din umpogau’i tu tanda
kalle-kallean susito? Sita’genmi tinde
tau.
17 Iamoto anna mekutana lako tinde to
buta nakua: Tumbara duka kadammu
tu Tau iato, apa mangkamo umpamillik
matammu? Nakuami mebali: Inang nabi
Ia.
18 Tae’mi napatonganni to Yahudi, to
kumua buta dolona, na totemo pakitamo
tu matanna, sae lako natambainna tu
indo’ ambe’na tinde to pakitamo,
19 anna mekutana lako nakua: Iamoraka
te tu anakmi tu mikua buta tempon
dio mai dadinna? Ma’patumbai anna
pakitamo totemo?
20 Mebalimi tu indo’ ambe’na nakua:
Kitandai kumua iamo anakki te, sia inang
buta tempon dio mai dadinna;
21 apa tumbai anna pakitamo totemo,
tae’ kami kiissanni, ba’tu minda
umpamillikki tu matanna tae’ duka kami
kiissanni. Kutanai ia lako, nakasalle
siamo, tang la iaparaka ia umpokadai tu
kalena.

22 Ia sia napokadai indo’ ambe’na susito,
apa mataku’ lako to Yahudi; belanna
nasituru’imo to Yahudi kumua, ianna den
tau unnakuI kumua Mesias, la ditassu’i
lan mai banua pa’kombongan tu tau iato.
23 Iamoto anna kua tu indo’ ambe’na:
kasalle siamo ia, kutanai ia lako.
24 Natambai pole’omi tinde to buta
pakitamo, sia nakua ungkuanni:
Pangke’I tu Puang Matua! Kami te kiissan
kumua to kasalan tu.
25 Nakuami mebali: Ba’tu to kasalanni
Ia tae’ aku kuissan, samari aku kuissan
kumua: dolona butana’, na totemo
pakitamo’.
26 Nakua pole’omi tinde tau lako:
Napatumbaroko? Umbara Nakua
umpamillikki tu matammu?
27 Nakuami mebali lako: Mangkamokomi
kupokadan, apa tae’ra pale’ miperangii.
Ma’apai ammi la moraiomo la
umperangii? La morai dukarokomika
dadi anak gurunNa?
28 Nado’do-do’domi sia nakua: Iko iko
tu anak gurunNa, anna iate kami anak
gurunnakan kami Musa.
29 Kiissan kumua mangkamo tu Puang
Matua ma’kada lako Musa; apa iate tau

iate, tae’ kami kiissan ba’tu umba Ia Nanii sae.
30 Nakuami tinde tau mebali lako: Memangngan tongan iato, tae’ miissanni Nanii sae, anNa mangkamo umpamillik matangku.
31 Taissan kumua tae’ Naperangii Puang Matua tu passambayangna to umpogau’ kasalan, iari ia tu to umpengkara’pai sia umpogau’ pa’poraianNa tu Naperangii.
32 Temponna dio mai tae’pa ia naden len dirangi tu tau umpamillik mata to buta tempon dadinna.
33 Iake la tae’I nalu dio mai Puang Matua tu Tau iato, moi misa’ apa tae’ Nakullei umpogau’i.
34 Mebalimi tu tau sia nakua ungkuanni: Iko iko te inang nakapu’ bangmoko kasalan mudadi, na iko lenno la unnada’ikan! Nasualemi tau lako salian.
35 Narangimi Yesu kumua nasuale tau lako salian tu tau iato, Nakuami ungkuanni tonna sikita: Mupatonganraka tu AnakNa Puang Matua?
36 Mebalimi tinde tau nakua: Mindara to, Puang, angku patonganNi?
37 Nakuami Yesu lako: Mukitamo, sia Ia bangsiamo tu musipa’kadan.

38 Nakuami: O Puang kupatongan.
Natukku umpennoloi.
39 Nakuami Yesu: Iatu kasaeangKu tama
te lino, belanna diona kapangukungan,
kumua anna pakita tu to tang pakita, sia
buta tu to pakita.
40 Denmi ba'tu pira-pira tu to Farisi
Nasirondongan urrangii te kada iate,
nakuami lako: Buta dukarakannika?
41 Nakuami Yesu ungkuanni: Iakemmi
buta, tae' ammi kasalan; apa belanna
mikua: pakitakan, iamoto anna tontong
tu kasalammi.

Puang Yesu: to mangkambi' masokan

10:1-21

10 1 Tonganna tongan Kukua mati':
minda-minda tu tang lu dio
mai ba'ba natama bontong domba,
sangadinna metteka' lu dio mai senga'na,
iamo ia to boko ba'tu pa'gora'.
2 Apa iatu unnola tamanna ba'ba, iamo
ia to mangkambi' domba.
3 Iate tau iate nabungkaran ba'ba to
ma'kampa ba'ba, sia narangi domba
tu gamaranna, natambai nasangi

tu dombana siamo nasa'bu' simisa' sanganna, anna pasunni.
4 Ianna mangkamo umpasun nasangi tu dombana, dolomi nasangundian tu domba urrundu'i, belanna natandai tu gamaranna.
5 Apa iatu to senga' manoka undi urrundu'i, sangadinna mallai dio mai, belanna tae' natandai tu gamaranna.
6 Iamote tu pa'pasusian Napokada Yesu lako tu tau; apa tae' naissanni tu Napokadanna lako.
7 Nakua pole'omi Yesu: Tonganna tongan Kukua mati', Akumote tu ba'ba domba.
8 Na ia tu mintu'nato dolo sae na Aku, iamoto tu to boko sia pa'gora', apa manoka tu domba umperangii tu tau iato.
9 Akumote tu ba'ba. Iake denni tau unnolaiNa', iamo makarimman sia lu tama lu lan mai naungkabu'tui kande.
10 Iatu to boko sae manna ia la boko sia parere' sia pasanggangan, Aku te saeNa', dikua anna kabu'tui kala'bian katuoan tu domba.
11 Akumo tu to mangkambi' masokan; iatu to mangkambi' masokan ussorong penaanna ussondai tu mintu' domba.

12 Apa iatu to sumaro tangia to
mangkambi', sia iatu domba tangia
apanna, ianna tiroi tu guruk sae,
natampemi tu mai domba namale
umpallaian kalena, naalai guruk tu
domba sia napasisarak-sarak.
13 Belanna to disaro bangri ia, natae'
pole'napoinaai tu domba.
14 Akumo tu to mangkambi' masokan;
Kutandai tu mai pangkambi'Ku, sia
natandai dukaNa' tu pangkambi'Ku,
15 susitu Ambe' untandaiNa', sia Aku
untandai tu Ambe'; angku sorong
penaangKu belanna mintu' tu domba.
16 Den dukapa dio KaleKu tu domba
senga' tu tang lanna bontong domba
iate; mintu'nato sipatu duka Kubaa, sia
la narangi tu gamarangKu, anna sita'pa
mendadi sangtuntunan, sia misamora to
mangkambi'na.
17 Iamoto anNa kamaseiNa' Ambe'Ku,
belanna ussorongNa' penaangKu, kumua
angKu alai sule.
18 Moi misa' tau tae' unnalai dio mai
Kaleku, apa inaangku Aku ussorongi.
KuasaNa' ussorongi sia kuasa dukaNa'
unnalai sule; iate parenta iate Kutarima
lu dio mai Ambe'Ku.

19 Sita’gen pole’omi tu to Yahudi tu
belanna kada iato.
20 Budai tu kumua: Nataba deata
masussuk nabomboan, ma’apai kamu
ammi perangii?
21 Den pole’o tu kumua: Tae’ ia
nakadanna to natamai deata te.
Ma’dinraka tu deata masussuk
umpamillik mata to buta?

KadanNa Puang Yesu tonna pa’gauran dinii umba’rui Banua Kabusungan

10:22-39

22 Tonna attu iato, pa’gauran umba’rui
Banua Kabusungan dio Yerusalem, sia
iatonna attu iato attu kamadinginan.
23 Sumalong-malongmi tu Yesu lan
Banua Kabusungan lan serambinna
Salomo.
24 Natalimbung tamami to Yahudi sia
nakua lako: Sangapapara la Minii
unnempai bang lalan penaangki? Iake
Kamumo Mesias, pokadan pissan
bangmokan.
25 Nakuami Yesu mebali lako tinde tau:
Mangkamokomi Kupokadan, anna tae’

mipatonganni; mintu'na tu penggauran
Kupogau' tete dio sanganNa Ambe'Ku,
iamoto tu ungkatottongi tu a'gangKu.
26 Apa iate kamu tae' mipatonganni,
belanna tae' misangbilangan dombaKu.
27 Mintu'na tu dombaKu urrangi
gamarangKu, sia Kutandai, sia
sangundian urrundu'Na',
28 sia Aku umbenni katuoan tontong sae
lakona, dadi tae' nala sanggang sae
lakona, sia moi misa' tau tae' umbelai
urrampai dio mai Kaleku.
29 Iatu Nasorongan Ambe'Ku lako Kaleku,
ondong mala'bi'na na iatu mintu' angge
maritik; moi misa' tau tae' umbelai
urrampai dio mai Ambe'Ku.
30 Iatu Aku na Ambe' misa' bangsiari.
31 Unnala pole'omi batu tu to Yahudi la
natumbuanNi.
32 Nakuami Yesu mebali lako tinde tau:
Budamo tu penggauran melo dio mai
Ambe'Ku Kupa'pekitanan lako kalemi,
umbannamora tu penggauran iato tu la
minii untumbuiNa' batu?
33 Nakuami tu to Yahudi mebali lako:
Iatu penggauran melo tae' ia na ia la
kinii untumbuiKomi batu, apa iari tu
umpa'kada solangiKomi Puang Matua,

sia iatu to linoKomi amMi papada Puang Matua KaleMi.
34 Nakuami Yesu mebali lako tinde tau:
Tang disura'raka lan Sura' Sukaran
alukmi susite: Mangkamo' ma'kada
kumua: kamumo tu deata?
35 Iake disa'bu' deatai tu mai to mangka
dinii umparampo kadanNa Puang Matua
sia tae' nama'din dipaleluk tu lanna Sura'
Madatu,
36 sipaturaka la mikua lako tu To
Napamaindan Ambe' sia Nasua tama te
lino, kumua: Umpa'kada solangiKomi
Puang Matua, tu belanna Kukua: Aku te,
AnaknaNa' Puang Matua?
37 Iake tae'i Kupogau'i tu pengkarangan
Natuntun Ambe'Ku, da' ammi
patonganNa'.
38 Apa iake kupogau'i, patonganni
tu pengkarangan iato, moi natae'
mipatonganNa', anna sakerangngan-
rangnganna miissan sia mikatonganni
kumua lan KaleKu tu Ambe' sia Aku lan
Ambe'.
39 La morai pole'omi untingkanNi, apa
tilendok dio mai limanna tau iato mai.

Puang Yesu torro dio Perea

10:40-42

40 Male pole'omi lian sambalinna lu
Yordan tu inan nanii Yohanes randuk
undio' tau, Natorro inde to dio.
41 Budami tau sae lako Kalena sia nakua:
Inang tae' ia tanda kalle-kallean misa'
Napogau', apa mintu'na tu apa napokada
diona te Tau iate, tonganna bang.
42 Budami tau umpatongan Yesu inde to
dio.

Kadipamalimbangunanna Lazarus

11:1-44

11 1 Denmi misa' to masaki disanga
Lazarus to Betania, dio mai
tondokna Maria sola sangbainena,
disanga Marta.
2 Iamo Maria iato tu umbolloi minna'
pandere' Puang, sia umpa'dii beluakna
tu lentekNa tu umpoanak muanei tu
Lazarus masaki.
3 Mesuami tu to massiulu' sola duai
lako Yesu nakua: O Puang, iatu to
Mipakaboro', masaki.

4 Apa iatonna rangii Yesu to, Nakuami:
Tae’ ia nala umpomatei tu saki iato,
sangadinna la Napomala’bi’ Puang
Matua, kumua anNa dipakala’bi’ tu
AnakNa Puang Matua diona to.
5 Iatu Marta sia sangbainena na iatu
Lazarus Napakaboro’ Yesu.
6 Iatonna rangii kumua masaki tu
Lazarus, torromi duang allopa inde to
dio.
7 Undinnato Nakuami ungkuanni tu anak
gurunNa: Maimokomi tasule lako tana
Yudea.
8 Nakuami tu anak gurunNa lako: O
Rabi, mane mangka bang tu to Yahudi la
morai untumbuiKomi batu, na totemo la
suleomoKomi lako?
9 Nakuami Yesu mebali: Tang sangpulo
duaraka diang lan sangallona? Iake
lumingka alloi tu tau, tae’ natitodo,
belanna untiro maserona te lino.
10 Apa iake denni tau lumingka bongi,
titodo, belanna tae’ maserona lan
kalena.
11 Susimoto tu kadanNa; namangka
to Nakuami ungkuanni tinde tau:
Mamma’mo tu sangmaneta Lazarus, apa
la laoNa’ untundanni.

12 Nakuami anak gurunNa lako: O
Puang, iake mamma’ bangsiari, tang la
bangunorika ia.
13 Iatu Napokada Yesu diona ia
kamateanna, apa nasanga tinde tau
kumua diona kalupianna mamma’ tu
Napokada.
14 Ma’kadami tu Yesu umpokadan
pissanni Nakua: Matemo tu Lazarus.
15 Sia parannuNa’ belanna kamu, tu tae’
Kudio, kumua ammi ma’patongan; apa
maimokomi talao lako.
16 Nakuami tu Tomas, disanga duka
Didimus lako padanna anak guru:
Maikomi duka talao, da’ito tapada mate.
17 Iatonna rampo tu Yesu, Nakarampoimi
patang allomo lanna liang.
18 Iatu Betania sikandappi’ Yerusalem,
agi-agi tallu kilo mambelanna dio mai.
19 Budamo tu to Yahudi sae lako Marta
sola Maria umpakatanai tu diona
siulu’na.
20 Iatonna rangii Marta karebanna kumua
sae tu Yesu, laomi natammui; apa iatu
Maria torro bang ia unno’ko’ dio banua.
21 Nakuami Marta lako Yesu: O Puang,
iakemMi inde, tae’ namate tu siulu’ku.

22 Apa moi totemo kuissan kumua,
mintu'na tu Mipalaku langngan Puang
Matua, NabenKomi Puang Matua.
23 Nakuami Yesu ungkuanni: La
malimbangun ia sule tu siulu'mu.
24 Nakuami Marta lako: Kuissan
sia, kumua la malimbangun ke allo
kamalimbangunan, ke katappurannai
lino.
25 Nakuami Yesu lako: Akumote tu
kamalimbangunan sia katuoan; minda-
minda tu umpatonganNa', moi anna
mate, la tuo;
26 sia minda-minda tu tuo sia
umpatonganNa', tae' nala mate
tontong sae lakona. Mupatonganraka te?
27 Nakuami Marta mebali lako: O Puang,
aku te kupatongan kumua Kamumo tu
Mesias, AnakNa Puang Matua, tu sipatu
sae tama te lino.
28 Iatonna mangkamo ma'kada susito,
laomi natambai kamama' tu Maria,
siulu'na, nakua: Saemo tu Guru sia
Natambaiko.
29 Iatonna rangimi tu iannato, tikara-
karami ke'de' nalao lako Yesu.

30 Apa tae’pa nalao tama tondok tu Yesu,
sangadinna dio bangsia tu Naninna
sitammu Marta.
31 Iatu mai to Yahudi tu nasolan Maria
unno’ko’ lan banua sia umpakatanai,
tonna tiroi tu Maria tikara-kara ke’de’
nasun, sangundiammi urrundu’i, belanna
nasanga kumua la lao lako to’ liang
umbating dio.
32 Iatonna sae Maria lako tu Naninna
Yesu, natiroI, tukkumi malinguntu’ diong
to’ lette’Na sia nakua lako: O Puang,
iakemMi inde, tae’ namate tu siulu’ku.
33 Iatonna tiroi Yesu tu Maria tumangi’,
sia iatu mai to Yahudi nasolan sae
tumangi’ duka, tu’dangmi ara’Na sia
lendu’ mamassengNa untiroi,
34 sia nakua: Umbara mipannii? Nakuami
tu tau lako: O Puang, maimoKomi
untiroi.
35 Tumangi’mi tu Yesu.
36 Nakuami tu to Yahudi: Tiromi tumba ia
Napakaboro’na!
37 Apa denno pira tu kumua: To buta
Napamillikmo matanna, nala tae’oraka
Nala kuasa umpogau’i da’ namate te tau
iate?

38 Tu’dang pole’omi ara’Na tu Yesu tonna
sae lako to’ liang. Iatu liang iato lo’ko’,
nabatu tu dipalaparanni.
39 Nakuami Yesu: Berui te batu. Nakuami
Marta siulu’na tinde to mate: O Puang,
bosimo, belanna patang allomo.
40 Nakuami Yesu ungkuanni: Tang
mangkamoraka Kukua mati’,
iake ma’patonganko la untiroko
kamala’biranNa Puang Matua?
41 Naberumi tau tu batu. Mentingarami
tu Yesu anNa ma’kada Nakua. O Ambe’,
ma’kurre sumanga’Na’ mati’, belanna
MiperangiiNa’.
42 Inang Kuissanmo kumua tontongKomi
umperangiiNa’, apa belanna iari te to
buda bendan untalimbungNa’, angKu
pokadai te, anna patonganni kumua
Kamu ussuaNa’.
43 Iatonna mangka umpokadai to,
metambami Nakua: E Lazarus, sunko
mai!
44 Sunmi tinde to mate, manda’ bangsia
bimbinna tu limanna sia lentekna,
sia iatu lindona nabungku’ passapu.
Nakuami Yesu ungkuanni tu tau: Bukai,
da’ito namale.

Kasiturusanna pangulu to minaa la umpatei Puang Yesu

11:45-57

Mat. 26:1-5

45 Budami tu to Yahudi sae unno'ko' sola
Maria, umpatongan Yesu tonna kitai tu
penggauran Napogau'.
46 Apa den pira tu male lako to Farisi,
napokadanni tu apa Napogau' Yesu.
47 Iamoto anna rampunni pangulu to
minaa sia to Farisi tu mai to diala Ada'
lompo, anna kua: Umbamora tu tangnga'
la tapogau', belanna buda bangmo tu
tanda kalle-kallean Napogau' tu Tau tu?
48 Iake la tapopa'elo'na bangi susi to,
inang la mintu' tau umpatonganNi,
anna sae tu to Roma unnii tu inanta
sia umpa'dei tu katongananta lako
bangsata.
49 Denmi misa' tinde tau, iamotu
disanganna Kayafas, tu Tominaa Kapua
tonna taun iato, ma'kada lako tinde tau
kumua: Tae' bang kamu apa miissan,
50 tae' duka bang misuka'i kumua den
gai'na lako kalemi, ke denni tau misa'

mate ussonda pa’tondokan, ke da duka
namintu’ bangsa la sanggang.
51 Apa iari napokadai to, tae’ kumua
tuo lu dioi mai kalena, sangadinna
belannari ia Tominaa Kapua to taun iato,
anna ma’nubua’ kumua Yesu tu la mate
ussondai tu bangsa iato.
52 Sia tae’ kumua la ussonda mannai
bangsa iato, sangadinna kumua anNa
pasirampunni tu mai mintu’ anakNa
Puang Matua tu sisarak-sarak bangmo
anNa pamisa’i kombongan.
53 Randukmi to allo iato nasituru’i la
umpatei Yesu.
54 Iamoto anna tae’ Napa’pepayanan
Kalena tu Yesu loo sola to Yahudi,
sangadinna umpasere Kalena inde to
dio mai lako padang sikandappi’ padang
pangallaran, lako misa’ tondok disanga
Efraim, indemo to Nanii torro sola anak
gurunNa.
55 Tonna iato mandappi’mo tu allo
pa’gauran Pasana to Yahudi, sia buda
tu to inde to dio mai umpadoloi male
lako Yerusalem ke tae’pi nalambi’i
tu pa’gauran Pasa, kumua nalao
umpemaseroi kalena.

56 Nadaka'mi tu Yesu sia sipa'kada-kada
nake'de' lan Banua Kabusungan nakua:
Umbara misanga? Tae'raka nala sae
umpellindoi te pa'gauran iate?
57 Apa iatu mai pangulu to minaa sia
to Farisi mangkamo umpasun parenta
kumua, iake denni tau unnissanni tu
nanii torro Yesu, napa'peissananni,
kumua anna ma'din untingkanNi.

Puang Yesu dibolloi minnak dio Betania

12:1-11

Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9

12 1 Annanpa allona namane
pa'gauran Pasa, saemi tu
Yesu lako Betania nanii Lazarus, tu
Napamalimbangun Yesu dio mai to' to
mate.
2 Natoratumi dio tu Yesu, na Marta
ma'parakai; iatu Lazarus iamo misa'
Nasolan Yesu unno'ko' kumande.
3 Naalami Maria sangkatti tu minna'
pandere' narawastu massang, masuli'
allinna, nabolloi tu lentekna Yesu,
napa'dii beluakna. Tipamaen-maenmi tu
baunna lan banua.

4 Apa nakua tu anak gurunNa misa’,
tu Yudas Iskariot, tu umpa’peturoanNi
undinna:
5 Ma’apari anna tang dibalukanra
limangpulo nna’pa’ ringgi’ tu pandere’,
nadipa’kamasean lako to mase-mase?
6 Ia sia nama’kada susito, tae’
kumua diona to mase-mase natiroan,
sangadinna belanna to bokoan, sia ia
untoei tu inan doi’, naala bangi tu mai
doi’ dipatama.
7 Nakuami Yesu: Popa’elo’nai ia,
nanannanNa’ tu pandere’ sae lako allo
kadipeliangangKu.
8 Belanna iatu to mase-mase tontong
siakomi sisola, apa iate Aku te tae’
Kutontong misisolan.
9 Budami to Yahudi unnissanni kumua
inde to dio tu Yesu; saemi, tae’ kumua
Yesu manna natungkanan, sangadinna
la untiro dukai tu Lazarus, tu mangka
Napamalimbangun dio mai to’ to mate.
10 Nasituru’imi pangulu to minaa, la
umpatei dukai tu Lazarus,
11 tu belanna iamora anna buda tu to
Yahudi male, naumpatongan Yesu.

Puang Yesu tama Yerusalem

12:12-19

Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-10; Luk. 19:29-40

12 Iatonna masiang to tonna rangii to
buda tu sae umpakarua' pa'gauran
kumua sae dio Yerusalem tu Yesu,
13 pada unnalami palapa koroma nalao
untammui sia unnarrak-arrak nakua:
Hosana,
kurre sumanga'Na tu saeNa umpotete
sanganNa Puang.
Iamotu datunna to Israel!
14 Iatu Yesu tonna lambi'i tu keledai
mangura misa', Nasakeimi, susitu
mangka disura', kumua:
15 Da mumataku', e anak dara Sion.
Tiromi tu Datummu sae ussakei misa'
anak keledai!
16 Dolona tae' naissanni anak gurunNa
tu iannato; apa iatonna dipakala'bi' tu
Yesu, maneri ta'ka' lan penaanna kumua
iatu ianna to mangkamo disura' tu diona
Ia, sia mangkamo napogau' lako Kalena.
17 Nakatottongimi to buda, tu nasisolanna
Yesu, tonna tambai tu Lazarus lan mai

liang sia Napamalimbangun dio mai to’ to mate.
18 Iamoto anna lao tu to buda untammui, belanna narangi kumua Napadenmo Yesu tu tanda kalle-kallean iato.
19 Nakuami tu pada to Farisi sipa’-kada-kada: Mikitamo kumua tae’ bang bua’na tu tangnga’mi; tiromi mintu’na issinna lino sangundiammo urrundu’I.

Puang Yesu umpa’peissanan kamateanNa

12:20-36

20 Denmi ba’tu pira-pira to Yunani lan tu mintu’nato sae menomba tonna pa’gauran iato.
21 Saemi lako Filipus to Betsaida dio tana Galilea tu tau iato mai, anna palakui nakua: O tuang, la moraikan untiro Yesu.
22 Saemi napokada Filipus tu iannato lako Andreas, nasae tu Andreas sola Filipus umpokadai lako Yesu.
23 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni tinde mai tau:
Nalambi’mo attunna tu Anak rampan dilino la dipakala’bi’.

24 Tonganna tongan Kukua mati’: Iatu
gandung sanglise’ ke tae’i natobang
rokko padang namate, tontong bang
sanglise’; apa iake matei, memba’ka’ tu
buanna.
25 Minda-minda untiroan katuoanna,
iamo la kapa’dean katuoanna, sia
minda-minda ussa’biangan katuoanna
lan te lino, iamo ungkaritutui landa’ tama
katuoan sae lakona.
26 Iake den tau mengkaola lako Kaleku,
la undi urrundu’Na’, sia iatu inan Kunii,
inde dukamoto la nanii tu taungKu. Iake
den tau mengkaola lako Kaleku, iamo
Napamala’bi’ Ambe’.
27 Totemo te lendu’ rossona tu
penaangKu; apara la Kupokada? la
Kukuaraka: O Ambe’, karimmanniNa’ dio
mai te attu iate!
Tae’, apa iari to angKu lambi’i te attu
iate.
28 O Ambe’, pakala’bi’i tu sangamMi!
Denmi tu gamara dao mai langi’ ma’kada
nakua:
Kupakala’bi’mo sia la Kupakala’bi’
pole’pa.
29 Nakuami tu to buda, tu ke’de’ inde to
dio sia urrangii tu gamara iato: Guntu’ ia

to; den pole’o tu kumua: Den malaeka’ umpa’kadaI.
30 Mebalimi tu Yesu Nakua: Tangia belanna Aku anna den tu gamara iato, sangadinna belanna kamu.
31 Totemo rampomo tu kapangra’tasan lako te lino; totemo la dialai lako salian tu pangulunna lino.
32 IangKu dipakendekmo diong mai te lino, la Kupatilao nasang tu penaanna tau, anna sae lako Kaleku.
33 Ia sia Napokadai te, la Nanii umpasomboi tumba tu kamateanNa.
34 Nakuami mebali tu to buda lako: Kirangimo lan mai sura’ Sukaran aluk, kumua iatu Mesias tuo sae lakona, ma’apai amMi ma’kada kumua tae’ nasalai tang dipakendek tu Anak rampan dilino. Mindara pale’ tu Anak rampan dilino?
35 Nakuami Yesu ungkuanni tinde mai tau: Sattu’mora tu arrang la misisolan; malemokomi su’ding denpi tu arrang misisolan da ammi kalillinan. Minda-minda tu lumingka lan kamalillinan, tae’ naissanni tu naolainna.
36 Su’ding denpi tu arrang misisolan, patonganni tu arrang iato, ammi dadi

anak arrang. Susimoto tu Napokada Yesu, namane male membuni umpasere Kalena dio mai tau iato mai.

Katangkanna to Yahudi ma'patongan

12:37-50

37 Moi anna buda tongan tanda kalle-kallean Napogau' Yesu dio tingayona tinde mai tau, apa tae' duka napatonganNi,
38 kumua anna sundun tu kadanna nabi Yesaya tu napokada kumua:

> O Puang mindamora umpatonganni tu kareba kipa'peissanan? sia mindamora dinii umpapayanni tu limanNa Puang?

39 Iamoto natae' nabelai tu tau ma'patongan, belanna nakua pole'o tu kadanna nabi Yesaya:

> 40 Napabuta Puang Matua tu matanna tau iato mai sia Napamakarra' tu penaanna, kumua da anna pakita tu matanna sia mangingaran tu penaanna namengkatoba', angKu pamalekei.

41 Iamote tu napokada nabi Yesaya,
belanna natiromo tu kamala'biranNa
anna pokadai tu a'ganNa.
42 Moi anna susito, buda tu mai pangulu
umpatonganNi, apa belanna to Farisi,
tae'mi namangaku, kumua da naditassu'i
lan mai banua pa'kombongan.
43 Belanna nabudanan iatu napakala'bi'
tolino na iatu Napamala'bi' Puang Matua.
44 Napemanduimi Yesu ma'kada Nakua:
Minda-minda tu umpatonganNa', tae'
kumua Aku napatongan, sangadinna iatu
To ussuaNa';
45 sia minda-minda tu ungkitaNa', iamo
ungkitai tu To ussuaNa'.
46 Aku te saeNa' tama lino butung
misa' arrang, kumua anna minda-
minda umpatonganNa' tae' natorro lan
malillinna.
47 Sia iake denni tau umperangii tu
KadangKu, apa tae' nakaritutui, tae' na
Aku urra'ta'i tu diona to, belanna tae'
Kusae urra'ta'i tu diona issinna te lino,
sangadinna la ungkarimmanni.
48 Minda-minda tu untumpuNa' sia tang
untarima kadangKu, den sia Misa' dio la
urra'ta'i: iatu kada Kupokada, iamo la
umpasalai ke allo katappurannai lino.

49 Belanna tangia kumua lalan inaangKu
kalena angKu ma'kada-kada, sangadinna
Ambe' ussuaNa', mangkaMo' Napokadan
pepasan tu sipatunna la Kupokada sia
Kupa'pangadaran.
50 Sia Kuissan kumua iatu pepasanNa
iamo katuoan tontong sae lakona.
Iamoto iatu Kupokadanna, susi
bangsiamo tu Napokadanna Ambe' lako
kaleku, ten dukamoto tu Kupokada.

Puang Yesu umbasei lentekna anak gurunNa

13:1-20

Mat. 26:20-35; Luk. 22:24-30

13 1 Tae' bangsia nalambi'i tu
pa'gauran Pasa, tonna issanmi
Yesu, kumua nalambi'mo attunNa
la lumele lan mai te lino lako
Ambe', Napasundunmo sae lako
ma'katampakanna tu kamamaseanNa
lako mintu' taunNa lan te lino, tu
Nakamaseinna.
2 Iatonna katumimburan bongi, tonna
mangka deata bulituk umpatudui lan
penaanna tu Yudas Iskariot, anakna
Simon, la umpa'peturoan Yesu,

3 moi anNa issanni Yesu, kumua mangka
nasangmo Nasorong Ambe’ tu mintu’
angge maritik lako Kalena, sia Ia lu dio
mai Puang Matua sia sule lako Puang
Matua,
4 tonna la kumandemo ke’de’mi, Naalai
tu bayu lamba’Na, Naalai tu sampin
Napotambeke’i.
5 Namangka to Natua’mi tu uai rokko
loyang, Naparandukki umbasei tu
lentekna anak gurunNa, Napa’dii sampin
Napotambeke’.
6 Namane sae lako Simon Petrus.
Nakuami tu Petrus lako: O Puang,
ma’apai anna Kamu la umbasei
lentekku?
7 Mebalimi Yesu sia Nakua ungkuanni:
Iatu Kupogau’na tae’ muissanni totemo,
apa undinnapi mumane unnissanni.
8 Nakuami Petrus lako: Da’ maro’ anna
Kamu umbasei tu lentekku. Nakuami
Yesu mebali lako:
Iake tae’i Kubaseiko, tae’ Kusisolangko
keba’gi.
9 Nakuami Simon Petrus lako: O Puang,
da’ora na ia manna tu lentekku,
sangadinna ia duka tu limangku sia
ulungku.

10 Nakuami Yesu lako: Minda-minda tu
mangkamo mendio', tae'mo namanggi'
dibasei, ia mannamo tu lentekna,
belanna inang maseromo; kamu te
maseromo apa tae' mimintu'.
11 Belanna inang Naissanmo tu to la
umpa'peturoanNi; iamoto anNa kua:
Tae' ammi mintu' masero.
12 Iatonna mangkamo umbasei tu
lentekna anak gurunNa sia umpelluang
bayu lamba'Na, unno'ko'mi sule sia
Nakua ungkuanni: Mitandairaka te
Kupogau' lako kalemi?
13 Kamu te misa'bu' GuruNa' sia Puang,
natonganna tu kadammi, belanna Aku
tonganmo.
14 Iake Aku Puang sia Guru mangka
umbasei lentekmi, sipatu dukakomi la
sibasean lentekmi.
15 Belanna mangkamokomi Kuben
passangkaran, kumua mipogau' dukai
susitu Kupogau'na lako kalemi.
16 Tonganna tongan Kukua mati': misa'
kaunan tae' namadoan anna Puangna
sia misa' to disua tae' namadaoan anna
iatu to ussuai.
17 Iake mitandai tu mintu'nate,
maupa'komi, ke mipogau'i.

18 Ia sia Kuma'kada tangia diona kamu
sola nasang, belanna Aku te Kutandai
minda tu Kupilei. Apa dikuari anna
sundun tu lanna Sura' Madatu, tu
Nakua: Iatu to Kusolan kumande, untitti
kambutu'na unneaNa'.
19 Totemote Kupokadammokomi tu
iannato su'ding tae'pi nadadi, ammi
patonganni ke dadii, kumua Aku
tonganmo.
20 Tonganna tongan Kukua mati':
Minda-minda tu untammui to Kusua,
iamo untammuiNa'; sia minda-minda
untammuiNa', iamo untammui tu To
ussuaNa'.

Puang Yesu umpaombo' to la umpa'peturoanNi

13:21-30

Mat. 26:21-25; Mark. 14:18-21; Luk. 22:21-23

21 IatonNa ma'kada susito tu Yesu,
lendu'mi tu'pena penaanNa, anNa
katottongi Nakua: Tonganna tongan
Kukua mati', kumua denkomi misa' tu la
umpa'peturoanNa'.

22 Sisaile lenmi sola nasangi tu anak
gurunNa, tae’ nakapang lenni mindanna
tu Nasanga.
23 Denmi misa’ tu anak gurunNa
iamo Napakaboro’na, sissare lako
barangkangNa.
24 Nako’bi’mi Simon Petrus nakua
ungkuanni: Pokadangkan tu
Nasanganna.
25 Ta’pa umpati’pingmi kalena lako
barangkangNa Yesu, nama’kada nakua:
O Puang, mindara ia?
26 Nakuami Yesu mebali: Na tu to
Kuotonan sangsuakan, Kutadoanni.
Naotonmi sangsuakan, Naalai
Natadoanni Yudas, anakna Simon
Iskariot.
27 Iatonna mangkamo Yudas untarimai
tu sangsuakan, tamami deata bulituk lan
penaanna. Nakuami Yesu ungkuanni:
Iatu mupogau’na, pogau’mi madomi’.
28 Apa tae’ bangi misa’i tinde tau sola
nasang tu Nasolan unno’ko’ kumande
untandai apa patunna Nama’kada lako
susito.
29 Apa den tu ussangai kumua, belanna
ia untoe doi’ tu Yudas, butung-butungmi
to la Nakua ma’kada lako tu Yesu:

Alliammiki’ tu apa la tapasakka’na lan
pa’gauran, ba’tu kumuaraka la naben
ba’tu apa-apa lako tu to mase-mase.
30 Iatonna mangka Yudas ungkarangii tu
sangsuakan, ta’pa sunmi; tonna iato la
bongimo.

Parenta ba’ru

13:31-35

31 Iatonna sunmo tu Yudas, Nakuami
Yesu: Totemote dipakala’bi’mo tu
Anak rampan dilino, sia Puang Matua
dipakala’bi’ dukamo lan AnakNa.
32 Iake dipakala’bi’i tu Puang Matua lan
AnakNa, la Napakala’bi’ duka Puang
Matua lan Kalena, ontongpi ta’pa
Napakala’bi’.
33 E anakKu, sattu’mora la Kunii
ussisolangkomi, ammi daka’Na’, sia
susitu mangkanna Kupokada lako to
Yahudi kumua: Iatu Kuninna male,
tae’ mibelai ullambi’i, susi dukamoto
Kupokada lako kalemi totemo.
34 Misa’ parenta ba’ru Kubenkomi,
iamotu: la sipakaboro’komi susi
Aku umpakaboro’komi, dikua ammi
sipakaboro’ duka.

35 Iamotu iannate la nanii untandai
mintu' tau, kumua anak gurungKukomi,
to ke siala masekomi.

Puang Yesu umpokada dolo peonganna Petrus

13:36-38

Mat. 26:33-35; Mark. 14:29-31; Luk. 22:31-34

36 Nakuami Simon Petrus lako: O Puang,
umbara la Minii lao? Nakuami Yesu
mebali lako: Iatu la Kuninna lao, tae'
mubelai la undi urrundu'Na' totemo; apa
undinna la undiko urrundu'Na'.
37 Nakuami Petrus lako: O Puang,
ma'apari angku tang la umbelai undi
urrundu'Komi totemo? La ussorongna'
penaangku belanna Puang.
38 Nakuami Yesu mebali: Morairokoka
ussorong penaammu belanna Aku?
Tonganna tongan Kukua mati': tae'pa
naunnoni manuk, mupeonganniMo'
pentallun.

Kada pa’pakananna’Na Puang Yesu

14:1-14

14 [1] Da miparossoi tu penaammi;
patonganNi tu Puang Matua, sia
patongan dukaNa’!
[2] Lan banuanNa Ambe’Ku buda inan dinii
torro; iake tae’i nasusi to, manassa
mangkamo Kupokada lako kalemi;
belanna la laoNa’ umpasakkarangkomi
inan.
[3] Sia iangKu lao angKu mangka
umpasakkarangkomi inan, la suleNa’
untammuikomi, dikua anna iatu Kuninna,
ia duka minii.
[4] Sia iatu Kuninna male, mitandai tu
lalan lako.
[5] Nakuami Tomas lako: O Puang, tae’
kitandai tu la Mininna male; na umbamo
la kikua untandai tu lalan lako?
[6] Nakuami Yesu lako: Akumote tu lalan
sia kamanapparan sia katuoan; moi
misa’ tau tae’ narampo lako Ambe’
sangadi ke tete diopi Aku.
[7] Iake mitandaiMo’, manassa mitandai
tu Ambe’Ku; na randuk te totemo te
mitandaimo sia mikitamo.

8 Nakuami Filipus lako: O Puang,
pakitangkan tu Ambe', podo ke ia
dukato.
9 Nakuami Yesu ungkuanni: E Filipus,
samamo masainna Kunii ussisolangkomi,
natae' bangsiaraka mutandaiNa'?
Minda-minda tu ungkitaMo', ungkitamo
Ambe'. Ma'apai ammu kua: Pakitangkan
tu Ambe'?
10 Tae'raka mupatonganni, kumua Aku
te lan Ambe' sia iatu Ambe' lan Kaleku?
Mintu'nate kada Kupokadangkomi,
tae' Kuma'inaanna kalena umpokadai,
sangadinna iatu Ambe' tu lan Kaleku,
Iamo umpogau'i tu penggauranNa.
11 PatonganNa' kumua Aku te lan Ambe'
sia iatu Ambe' lan Kaleku; iake tae'i
mipatonganni, patonganNa' tu belanna
mintu' penggauran iato.
12 Tonganna tongan Kukua mati':
Minda-minda tu umpatonganNa',
la napogau' tu mintu' penggauran
Kupogau', sia napogau' tu penggauran
ondong kapuana na iate, belanna Aku te
la laoNa' lako Ambe'Ku.
13 Sia apa-apa tu mipalaku tete dio
sangangKu, iamo la Kupogaurangkomi,

kumua anNa dipakala'bi' tu Ambe' diona Anak.
14 Iake umpalakukomi apa lako Kaleku, natete dio sangangKu, la Kupaden.

Puang Yesu unnallu' kasaeanNa Penaa Masallo'

14:15-31

15 Iake mikamali'Na', la mikaritutui tu mintu' parentaKu.
16 AngKu palakuangkomi lako Ambe', anNa pa'kamaseanNi lako kalemi tu Panglalan senga', anna Ia urrondongkomi tontong sae lakona,
17 Iamotu Penaa Kamanaparan, tu tang nabelanna te lino untarimaI, belanna tae' nakitaI sia tae' natandaI; apa kamu te mitandaI kamu, belanna Ia urrondongkomi, sia la lan kalemi.
18 Tae' Kula untampekomi ammi biung, la suleNa' lako kalemi.
19 Tae'mora namasai anna tae'mo natiroNa' issinna te lino, apa kamu te mitiroNa', belanna tuoNa' sia kamu duka la tuokomi.

20 Allo ia bangsiamoto ammi issanni
kumua Aku lan Ambe'Ku na kamu lan
Kaleku, sia Aku duka lan kalemi.
21 Minda-minda tu untoe parentaKu
nakaritutui, iamoto ungkamali'Na'; apa
minda-minda tu ungkamali'Na', iamo
Nakamasei Ambe'Ku, sia Aku duka la
ungkamasei sia umpaombo' Kaleku lako.
22 Nakuami Yudas lako – tangia tu
Iskariot –: O Puang umba nakua to amMi
la umpaombo' Kalemi lako kaleki natae'
nalako mintu' issinna lino?
23 Mebalimi Yesu nakua ungkuanni: Iake
den tau ungkamali'Na', la nakaritutui tu
kadangKu, anNa kamasei Ambe'Ku, sia
la saeKanni lako kalena sia mareso' dio.
24 Minda-minda tu tang ungkamali'Na',
tae' duka nakaritutui kadangKu; sia
iatu kada mirangi, tangia kadangKu,
sangadinna kadanNa tu Ambe' ussuaNa'.
25 Iate ianna te Kupokada lako kalemi
su'ding torroPa' misisolan.
26 Apa iatu Panglalan iamotu Penaa
Masallo', tu la Nasua Ambe' tete dio
sangangKu. Iamo la unnada'ikomi tu
mintu'nato sia la umpakilalakomi tu
mintu'na mangkanna Kupokadangkomi.

27 Kamarampasan Kutampeangkomi,
ontongpi kamarampasangKu kalena
Kusorong lako kalemi, tangia susinna
tu nasorong te lino, tu Kusorong lako
kalemi. Da narosso penaammi sia da
miselang.
28 Mirangimo kumua Kukua ma'kada
mati': La maleNa' sia la suleNa' lako
kalemi. Iake mikamali'Na', manassa
parannukomi, to kumua la maleNa'
langngan Ambe', belanna iatu Ambe'Ku
ondong mala'bi'Na na Aku.
29 Na totemo mangkakomi Kupokadan
su'ding tae'pi nadadi, kumua ianna
dadimo, la ma'patongankomi.
30 Tae'mo nabuda Kuuleleanangkomi,
belanna saemo pangulunna lino, natae'
bang dio Kaleku tu la naapanNa'.
31 Apa dikua anna issanni issinna te
lino kumua ungkamali'Na' Ambe', sia
Kupogau' susitu Napokadanna Ambe'
lako Kaleku. Ke'de'mokomi, maimokomi
tamale.

Pa’pasusian diona oto’ anggoro’

15:1-8

15 1 Akumote tu oto’ anggoro’
tongan, sia Ambe’Ku tu To
ungkaduttu’i.
2 Iatu mai tang membuanna tu tangkeKu
Nata’takki; sia iatu mai membuanna
Naseroi, kumua nasatarri’-tarri’na
buanna.
3 Kamu te inang maserokomi tu belanna
iatu kada mangka Kupokada lako kalemi.
4 La reso’komi lan Kaleku, na Aku
duka lan kalemi. Susi tangke anggoro’
tae’ nabelai membua kalena, ke tae’i
natontong manda’ dio oto’ anggoro’, ten
dukamoto tu kamu, tae’ mikullei, ketae’i
mireso’ lan Kaleku.
5 Akumote tu oto’ anggoro’, na kamumo
tu mai tangkena. Minda-minda tu reso’
lan Kaleku, sia Aku lan kalena, iamo
tarri’ buanna; belanna ke tae’i na Aku
urrondongkomi moi misa’ tae’mikullei
umpogau’i.
6 Iake denni tau tae’ nareso’ lan
Kaleku, dialai lao lako salian susitu
tangke anggoro’, anna marangke; anna

rampunni tau, anna pembuanganni tama
to’ api, namampu’.
7 Iake reso’komi lan Kaleku sia tontong
mipalan tambuk tu kadangKu, palakui,
apa-apa mikamorai, iamo dipa’kamasean
lako kalemi.
8 Iamorato tu dinii umpakala’bi’ Ambe’Ku,
to ke tarri’i buammi, sia iake susito
dadikomi anak gurungKu.

Tontongkomi lan pa’kaboro’Ku

15:9-17

9 Tumba tu Ambe’ umpakaboro’Na’,
ten dukamoto tu Aku mangka
umpakaboro’komi; tontongkomi lan
pa’kaboro’Ku.
10 Iake ungkaritutuikomi mintu’
parentaKu, manassa tontongkomi lan
pa’kaboro’Ku, susi Aku mangkamo
ungkaritutui mintu’ parentaNa Ambe’Ku
sia tontong lan pa’kaboro’Na.
11 Mintu’nate Kupokada lako kalemi,
kumua anna tontong lan kalemi
tu kaparannuangKu, sia sundun tu
kaparannuammi.

12 Inde sia tu parentaKu, to kumua la
sipakaboro'komi susi Aku mangkamo
umpakaboro'komi.
13 Tae' dio misa' duka tau tu pa'pakaboro'
ondong na iate, tu napourungan
ussorong penaanna belanna mintu'
sangmanena.
14 Kamumo te tu sangmaneKu, ke
mipogau'i tu apa Kupa'peannan lako
kalemi.
15 Tae'mo Kusangakomi kaunan, belanna
iatu kaunan tae' naissanni tu napogau'na
puangna; apa Kusangamokomi
sangmane, belanna mintu'na tu
Kuranginna dio mai Ambe'Ku, iamoto tu
Kupokadangkomi.
16 Tae' anNa kamu umpileiNa',
sangadinna Akuri tu umpileikomi sia
umpamanassakomi, ammi male umpalao
bua, sia tontong tu buammi; dikua
anna apa-apa tu mipalaku lako Ambe'
umpotete sangangKu, la Napa'kamasean
lako kalemi.
17 Iamote tu Kupa'parentan lako kalemi,
to kumua sipakaboro'komi.

Pa’pakatana lako anak gurunNa Puang Yesu, belanna nakabiri’ lino

15:18–16:3

18 Iake nakabiri’komi issinna te lino, issan
bangmito kumua inang nakabiri’Mo’ dolo
anna kamu.
19 Iakenna alakomi bilangan lan te lino,
sipatu tu lino unnala mase apanna, apa
belanna tae’ naalakomi bilangan lan te
lino, sangadinna mangkamokomi Kupilei
lan mai te lino, iamoto anna kabiri’komi
te lino.
20 Pengkilalai tu kada mangka Kupokada
lako kalemi kumua: Misa’ kaunan
tae’ namadaoan anna puangna. Iake
napakario-rioNa’, inang la napakario-rio
dukakomi; iake nakaritutui tu kadangKu,
nakaritutui duka tu kadammi.
21 Apa mintu’na tu iannato la napogau’
lako kalemi belanna sangangKu; tu
belanna tae’ natandai tu To ussuaNa’.
22 Iake tae’i Kusae ma’kada-kada lako tu
tau, tae’ nakasalan, apa totemo tae’mo
napa’posangai tu diona kasalanna.
23 Minda-minda tu ungkabiri’Na’, ia duka
ungkabiri’ Ambe’Ku.

24 Iakenna tae’ Kupogau’i dio tingayona
tu penggauran tae’ bangpa to senga’
misa’ duka umpogau’i tae’ra nala kasalan
tu tau iatu mati’; apa totemo natiromo,
anna kabiri’Na’ sola Ambe’Ku.
25 Apa ia sia nadadi susito tu ianna te,
kumua anna sundun tu kada disura’
lan Sura’ Sukaran alukNa, tu nakua:
Nakabiri’Na’ tu tau iatu mati’ natae’ bang
bannangna.
26 Apa ianna sae tu Panglalan la Kusua
lako kalemi dio mai Ambe’, iamotu Penaa
Kamanapparan tu lu dio mai Ambe’,
iamoto tu la ungkatottongi tu diona Aku.
27 Sia kamu duka la dadi sa’bingKu,
belanna misisolamMo’ tempon dio mai
mulanna.

16 1 Mintu’ te ianna te Kupokada lako
kalemi, kumua da napotipipa’i
penaammi.
2 La natassu’ikomi lan mai banua
pa’kombongan. Ontongpi la sae tu
attunna, to kumua minda-minda tu
umpateikomi la nasanga napopenomba
langngan Puang Matua.
3 Mintu’ tu iannato napogau’, belanna
tae’ natandai tu Ambe’ sia Aku.

KasaeanNa Penaa Masallo’

16:4-15

4 Apa mintu’na te kupokada lako kalemi,
dikua ianna lambi’i attunna ma’dinmo
mikilalai, kumua mangkamo Kupokada
lako kalemi susito. Mintu’nate iannate
tae’pa Kupokadai lako kalemi tempon dio
mai mulanna, belanna denPa’ misisolan.
5 Apa totemo la maleMo’ lako To
ussuaNa’, natae’ bangkomi misa’ tu
mekutana lako Kaleku kumua: Umbara
la Miola?
6 Iamira tu Kupokadamo lako kalemi
tu mintu’nato, anna ponnomo lan
penaammi tu kamasussan.
7 Apa iate Aku te tonganna tu
Kupokadangkomi kumua: Den gai’na
lako kalemi, ke maleNa’; belanna iake
tae’i Kumale, tae’ nasae lako kalemi tu
Panglalan; apa iake maleNa’ la Kusua
sae lako kalemi.
8 IanNa sae Iamo la umpamanassai
lako issinna te lino tu diona kasalan sia
kamaloloan sia ukungan;
9 iatu diona kasalan, belanna tae’
napatonganNa’ tau;

10 diona kamaloloan, belanna maleNa’
lako Ambe’ natae’mo mikitaNa’;
11 diona ukungan, belanna ra’ta’mo la
diukung tu pangulunna te lino.
12 Budapa tu la Kupokada lako kalemi,
apa tang la mikullepa te totemo te.
13 Apa ianNa sae Ia, Iamotu Penaa
Kamanapparan la Nalalankomi lako
mintu’na kamanapparan belanna tae’
Nama’inaanna kalena ma’kada-kada,
sangadinna iatu Naranginna ia dukamo
Napokada; sia Napa’peissanan lako
kalemi tu mintu’na apa la dadi.
14 Ia la umpakala’bi’Na’, belanna la Naala
dio mai apangKu, anNa pa’peissananni
lako kalemi.
15 Mintu’na tu apanna Ambe’, ia dukamo
apangKu; iamoto angKu kua: Naala dio
mai apangKu, anNa pa’peissananni lako
kalemi.

Kamasussan membali kaparannuan

16:16-33

16 Sattu’mora anna tae’mo mikitaNa’, sia
tae’ dukamora nasangapa mikitaMo’.
17 Sipa’kada-kada misami ba’tu pira-
pira tu anak gurunNa nakua: Apara

battuananna tu Napokadannaki’ kumua:
Sattu’mora anna tae’mo mikitaNa’, sia
tae’ dukamora nasangapa mikitaMo’? sia
iatu kumua: La maleNa’ lako Ambe’?
18 Ma’kadami nakua: Apara ia
battuananna tu Napokada kumua:
Sattu’mora? Tae’ kita taissanni tu
Napokadanna.
19 Naissanmi Yesu kumua la morai
mekutana lako, Nakuami, ungkuanni:
Misitimbang-timbangi misaraka tu
iannato, tu Kukua: Sattu’mora anna
tae’mo mikitaNa’, sia tae’ dukamora
nasangapa mikitaMo’?
20 Tonganna tongan Kukua mati’, kumua
la tumangi’komi sia umbating, apa iatu
issinna te lino parannu; iate kamu te la
masussakomi, apa iatu kamasussammi
la membali kaparannuan.
21 Iato ke mangurea’i tu baine, masussa
nasa’ding, belanna nalambi’mo attunna;
apa ianna dadiammi tu pia, tae’mo
nakilalai tu kamaparissan iato, belanna
kaparannuanna, apa denmo tau misa’
dadi tama lino.
22 Susi kamu inang masussa misa’ding
totemo te; apa la Kusitiroan pole’komi,
anna parannu penaammi, na moi misa’

tau tae’ umbelai unnalai dio mai kalemi
tu kaparannuammi.
23 Sia iake allo iato moi misa’ tae’mo
mipekutanan lenni lako Kaleku.
Tonganna tongan Kukua mati’, iake
umpalakukomi ba’tu apa-apa lako
Ambe’, la Napa’kamasean lako kalemi
tete dio sangangKu.
24 Sae lako te totemo tae’ bangpa
mipalaku apa tete dio sangangKu.
Palakumi, ammi appa’i, nasundun tu
kaparannuammi.
25 Mintu’na tu iannato Kupokadamo
lako kalemi Kualan pa’pasusian; apa la
sae tu attunna tu tang la Kuninnamo
unnala pa’pasusian ma’kada lako kalemi,
sangadinna la Kupamanassa pissan
bangmo Kupa’peissanan lako Kalemi tu
diona Ambe’.
26 Allo iamoto ammi la umpalakui tete
dio sangangKu, sia tae’ Kuma’kada lako
kalemi kumua Aku la umpalakuangkomi
lako Ambe’,
27 apa Ambe’ kalena umpakaboro’komi,
tu belanna kamu te mikamaseiNa’, sia
belanna mipatonganmo kumua Aku te lu
dioNa’ mai Puang Matua.

28 Lu dioMo’ mai Ambe’, angKu sae tama
te lino; undinna la Kutampeo sule te lino
angKu male lako Ambe’.
29 Nakuami anak gurunNa lako: Tiromi,
totemo te Mipamanassa pissan bangmo
tu kadamMi, tae’mo Miala pa’pasusian
ma’kada.
30 Totemo kiissan kumua mintu’ apa
Mitandai sia tae’mo namanggi’ tau
mekutana lako Kalemi; Iamoto angki
patonganni kumua lu dioKomi mai Puang
Matua.
31 Nakuami Yesu mebali lako:
Ma’patonganmorokomika totemo?
32 Tiromi, attunnamo, ontongpi
nalambi’mo attunna, kumua la
dipasisarak-sarak simisa’komi lako to’
inanmi ammi sitampeiNa’ misa-misa;
apa tae’ angKu misa-misa, belanna
NarondongNa’ Ambe’.
33 Mintu’nate kupokada lako kalemi,
kumua misiria kamarampasan
ussisolanNa’. Lan te lino umperasaikomi
kamaparrisan; apa pabatta’komi
penaammi, belanna Aku te mangkaMo’
untaloi te lino.

Puang Yesu butung tominaa kapua umpassambayangan taunNa

17:1-26

17 1 Susimoto tu kadanNa Yesu,
Namentingara langngan langi'
anNa ma'kada, Nakua: O Ambe',
nalambi'mo attunna, pakala'bi'mi tu
AnakMi, anNa pakala'bi'komi AnakMi.
2 Susitu Kamu mangkamo
umpa'kamasean kuasa lako Kalena
umparentai tu mintu' tolino, kumua na
Ia pole'o umpapantanni katuoan tontong
sae lakona tu Misorongna lako Kalena.
3 Inde sia tu katuoan tontong sae lakona,
ke natandaiKomi, o Puang tu misari sia
tongan, sia iatu Yesu Kristus tu mangka
Misua.
4 MangkamoKomi Kupakala'bi' lan lino
angKu pasundunni tu pengkarangan
Misorong lako Kaleku la Kupogau'.
5 Na totemo o Ambe', pakala'bi'Mo' dio
oloMi susitu kamala'biran inang diomo
kaleKu MisiayokanNa' tonna tae'pa
naden te lino.
6 Kusomboammo tu sangamMi lako tu to
mangka Misorong lako Kaleku lan mai te

lino; tau iato taumMi, amMi sorongi lako
Kaleku, sia nakaritutuimo tu kadamMi.
7 Totemo nakanassamo, kumua mintu'na
tu mangka Mipa'kamasean lako Kaleku,
lu dio nasang mai Kalemi.
8 Belanna mintu'na tu kada Mipokada
lako Kaleku, iamo Kuparampo lako
tu tau sia natarimamo, sia naaku
tonganmo kumua lu dioNa' mai Kalemi,
sia napatongan kumua Kamumo tu
ussuaNa'.
9 Kupassambayangan tu tau iato, tangia
mintu' issinna lino Kupassambayangan,
sangadinna mintu' tu to Misorong lako
Kaleku, belanna tau iato taumMi.
10 Mintu' apangKu iamo apamMi, sia
iatu apamMi ia dukamo apangKu, sia
dipakala'bi'Na' diona tau iato.
11 Tae'mo Kulan lino, apa tau iato lan
lino, na Aku te saeNa' lako Kalemi, o
Ambe' masero, karimmanni tu tau iato
umpoparinding sangamMi, tu mangka
Mipa'kamasean lako Kaleku, kumua
anna mendadi misa' susi Kita.
12 IatongKu sisolapa, Kukarimmanni
umpoparinding sangamMi, tu mangka
Mipa'kamasean lako Kaleku, sia
mangkamo Kurinding pala', na moi misa'i

tae’ sanggang sangadinna iatu anak taa kasanggangan, dikua anna sundun tu lanna Sura’ Madatu.
13 Apa totemo saeNa’ lako Kalemi;
Kupokadamo tu iannate tongKu
lanpa lino, dikua anna sundun tu
kaparannuangKu napoparannu lan
penaanna.
14 Kuparampomo tu kadamMi lako;
anna kabiri’i issinna lino, belanna tae’
naalai bilangan lan te lino, susi Aku tae’
naalaNa’ bilangan lan te lino.
15 Tae’ra Kupalakui kumua Mialai lan mai
te lino, sangadinna kumua Mirinding
pala’i dio mai deata bulituk.
16 Tae’ ia naalai bilangan lan te lino, susi
Aku tae’ naalaNa’ bilangan lan te lino.
17 Pamaindanni umpoparinding
kamanapparan; Kadammi iamo
kamanapparan.
18 Susi Kamu ussuaNa’ tama te lino, susi
dukamoto tu Aku ussuai tama lino.
19 Sia belanna iari angKu pamaindan
Kaleku, kumua anna dipamaindan duka
umpoparinding kamanapparan.
20 Tangia kumua ia manna tu
Kupassambayangan, sangadinna

mintu'na duka tu to umpatonganNa' belanna pangadaranna;
21 kumua anna mendadi misa' sola nasangi, susi Kamu lan Kaleku, o Ambe', sia Aku lan Kalemi, anna mendadi misa' duka lan Kaleta, anna patonganni issinna te lino, kumua Kamu ussuaNa'.
22 Sia Kusorongmo lako kalena tu kamala'biran mangka Mipa'kamasean lako Kaleku: kumua anna mendadi misa' duka, susi Kita misa'ri.
23 LanNa' kalena sia Kamu lan Kaleku, kumua anna sundun kasiturusanna; anna issanni issinna te lino kumua kamumo tu ussuaNa', sia umpakaboro'i tu tau iato susi Aku Mipakaboro'.
24 O Ambe', Kuporai ke sisolaNa' tu to mangka Misorong lako Kaleku umba-umba Kunii, anna kitai tu kamala'birangKu tu mangka Mipa'kamasean lako Kaleku, belanna Mipakaboro'Na' tempon dio mai tonna tang dikombongpa te lino.
25 O Ambe' malolo, moi anna tae' natandaiKomi issinna te lino, apa Aku KutandaiKomi, sia naissanmo te tau iate kumua Kamu tu ussuaNa'.

26 Sia mangkamo Kupa'petandan tu
sangamMi lako sia la Kupa'petandampa,
anna lan kalena tu pa'kaboro' susi
pa'kaboro'Mi lako Kaleku, sia angKu lan
duka kalena.

Puang Yesu ditingkan lan pa'lak Getsemani

18:1-11

Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-52; Luk. 22:47-53

18 1 Iatonna mangka Yesu ma'kada
susito, sunmi Namale sola anak
gurunNa lian nabala salu'-salu' disanga
Kidron; inde to dio den misa' pa'lak;
malemi tu Yesu sola anak gurunNa tama.
2 Iatu Yudas, tu umpa'peturoanNi,
natandai duka tu inan iato, belanna
pembudamo tu Yesu sirampun sola anak
gurunNa inde to.
3 Nasolammi Yudas tu surodadu
sangtuntunan sia pa'ronda'na pangulu
tominaa sia to Farisi, nasae lako sibaa
lantera sia bia' sia pa'buno.
4 Belanna Naissan Yesu tu mintu' apa la
dadi lako Kalena, sunmi sia Nakua lako
tau iato mai: Mindara mindaka'?

5 Nakuami tu tau mebali lako: Yesu to
Nazaret.
Nakuami lako tau iato mai: Akumote.
Iatu Yudas, tu umpa'peturoanNi ke'de'
dio sola tu tau.
6 Iatonna kua tu Yesu: Akumote, sorong
boko'mi tu tau nasongka rokko padang.
7 Mekutana pole'omi lako tau iato mai,
Nakua: Mindara midaka'? Nakuami tu
tau: Yesu to Nazaret.
8 Nakuami Yesu mebali: Mangkamokomi
Kupokadan kumua Akumote; iamoto,
iake Aku midaka', da'ito namalemo te
tau.
9 Iatu iannato kumua anna sundun tu
kada Napokada Nakua: Iatu mintu' to
Misorong lako Kaleku, moi misa' tae'
Kupa'dean.
10 Iatu Simon Petrus sitakin la'bo',
nanonokmi tu la'bo', naba'tai tu
kaunanna Tominaa Kapua, natantang
tu talinga kananna. Iatu kaunan iato
disanga Malkhus.
11 Nakuami Yesu ungkuanni tu Petrus:
Pasibanuai tu la'bo'mu. Ma'apai
angKu tang la unniru'i tu lanna irusan
NatadoanNa' Ambe'?

Puang Yesu dio tingayona Hanas. Kapeongananna Petrus

18:12-27

Mat. 26:57-75; Mark. 14:53-72; Luk. 22:54-71

12 Untingkanmi Yesu tinde surodadu
sangtuntunan sia pangulu pa'barani sia
pa'ronda' to Yahudi, napungoI;
13 nabaami dolo lako Hanas belanna
iamo matusanna Kayafas, tu tominaa
kapua tonna taun iato.
14 Iamora tu Kayafas
umpa'petimbanganni lako to Yahudi
kumua, den gai'na ke matei misa' tau
ussonda pa'tondokan.
15 Iatu Simon Petrus sola misa' anak
gurunNa senga', undi urrundu' Yesu. Iatu
anak gurunNa iato natandai Tominaa
Kapua, malemi sola Yesu tama sa'de
banuanna Tominaa Kapua;
16 apa iatu Petrus, ke'de' dio salian,
dio to' babangan. Sunmi tinde anak
gurunNa senga' tu natandainna tominaa
kapua nasipa'kada tu baine ungkampai
babangan nasolanni tama tu Petrus.
17 Nakuami tinde kaunan ungkampai
babangan lako Petrus: Tang ikomoraka

misa’ tu anak gurunNa tu Tau iatu?
Nakuami mebali: Tae’ aku.
18 Indeto dio bendan ba’tu pira-
pira tu kaunan sia pa’ronda’ tu
mangka umpadukku api, belanna attu
kamadinginan namendarang; iatu Petrus
ke’de’ duka dio sola namendarang.
19 Nakutanaimi Tominaa Kapua tu
Yesu diona anak gurunNa sia diona
pangadaranNa.
20 Nakuami Yesu mebali lako: Aku te
Kupopempayan bang tu kadangKu lako
issinna lino; tontong bangNa’ mangada’i
lan banua passambayangan sia lan
Banua Kabusungan, tu naninna mintu’
to Yahudi sirampun, natae’ bang misa’
Kupokada buni.
21 Ma’apai na Aku mikutanai? Kutanai
tu to mangka urrangii tu Kupokadanna
lako; manassa naissan tu Kupokadanna.
22 IatonNa mangka umpokadai te, denmi
misa’ tu pa’ronda’ ke’de’ dio ussala’pai
tu lindoNa sia nakua: Susimoraka
pebalimMi lako tominaa kapua to?
23 Nakuami Yesu mebali lako: Iake salai
tu kadangKu, pokadanNa’ tu salana; apa
iake tonganni, ma’apai musala’paNa’?

24 Napesuammi Hanas lao umpopennolo
situang pungoI lako Kayafas, tominaa
kapua.
25 Iatu Simon Petrus diopa ke'de'
mendarang.
Nakuami tau ungkuanni: Tang iko
dukaraka tu misa' anak gurunNa?
Meonganmi nakua: Tae' aku.
26 Nakuami misa' tu kaunanna Tominaa
Kapua, tu sisampunna tu to natantangi
Petrus talinganna:
Tang kukitarokoka sisola lan pa'lak?
27 Meonganomi tu Petrus; unnonimi tu
manuk to attu iato.

Puang Yesu dio olona Pilatus

18:28-40

Mat. 27:2, 11-30; Mark. 15:1-19; Luk. 23:1-25

28 Nabaami tau tu Yesu dio mai Kayafas
lako banua pangra'tasan kara-kara, to
melambi' iato. Iatu to Yahudi tae' nalao
tama banua pangra'tasan kara-kara,
kumua da nakasambanan, sangadinna la
ma'din duka ungkande Pa'pasa.
29 Iamoto anna sun tu Pilatus lako sia
nakua: Apara miparapasanni te tau iate?

30 Nakuami tinde mai tau mebali lako:
Iake la tang to kadakei te tau iate, tae’
duka kila ussorongi lako kalemi.
31 Nakuami Pilatus lako: Alami, ammi
paolai pangra’ta’ susitu natuntunna
atoran sukaran alukmi! Nakuami tu
to Yahudi lako: Tae’ kami kikuasa la
umpatei tau, moi misa’ duka.
32 Kumua anna sundun tu kadanNa Yesu,
tu Napokada la umpa’peissananni tumba
tu kamateanNa.
33 Iatonna malemo sule tu Pilatus
tama banua pangra’tasan kara-kara,
natambaimi tu Yesu anna mekutana lako
nakua: Kamumoraka tu datu to Yahudi?
34 Nakuami Yesu mebali: Tuo lu dioraka
mai kalemi te kadammi te, ba’tu to
senga’raka umpokadangkomi tu diona
Aku?
35 Nakuami Pilatus mebali: To Yahudira’ka
te? BangsaMi Kamu sia mintu’ pangulu
to minaa tu ussorongKomi lako kaleku.
Apara tu Mipogau’?
36 Nakuami Yesu mebali: Iatu
kadatuangKu tangia kadatuan lan
lino; iake la kadatuan lan lino, inang
la mangea mintu’ solaKu, da angKu

disorong lako to Yahudi; apa totemo iatu kadatuangKu tangia kadatuan lan lino.
37 Nakuami Pilatus lako: Datu dukaroKomika pale’? Nakuami Yesu mebali: Tonganna susitu kadammi, kumua Aku te datuNa’. Iamo patunna to angKu dadimo, sia iamo patunna to angKu saemo tama te lino, kumua angKu katottongi tu kamanapparan. Minda-minda tu bu’tu lu dio mai kamanapparan iamo umperangii kadangKu.
38 Nakuami Pilatus lako: Apara tu kamanapparan iato? Iatonna ma’kada susito, sunomi nalao lako to Yahudi, nakuami lako: Tae’ kukabu’tui tu salaNa.
39 Apa iatu biasanna atorammi to ke allo Pasa kurampananangkomi tau misa’; miporairaka kurampananangkomi tu datu to Yahudi?
40 Rambanomi tu tau nakua: Da’ na Ia tu, iamo ia tu Barabas. Iatu Barabas to ma’pamarukka sia papatean.

KamaparrisanNa Puang Yesu

19:1-16

19 1 Iatonna mangkato napesuammi
Pilatus unnalai tu Yesu, sia
umbambaI ulang.
2 Naampinniranni surodadu sa'pi'
duri napasa'pi'i, napaluangi bayu
lango-lango;
3 saemi lako Kalena nakua: Tabe' Datu to
Yahudi! sia nasala'pa len tu lindoNa.
4 Sun pole'omi tu Pilatus sia nakua lako
tau iato mai: Tiromi, kubaamo sun lako
kalemi, ammi issanni kumua moi misa'
tae' kuappa' tu salaNa.
5 Sunmi tu Yesu ma'sa'pi' duri sia
ma'bayu lango-lango. Nakuami Pilatus
lako tu tau sola nasangi: Tiromi te tau
iate!
6 Iatonna kitami mintu' pangulu to minaa
sia mintu' solana, rambanmi metamba
nakua: A'ta'I Ia tu, a'ta'I Ia tu! Nakuami
Pilatus ungkuanni tu tau: Alami kamu,
mia'ta'I! Belanna tae' aku kukabu'tui tu
salaNa.
7 Nakuami tu to Yahudi mebali lako: Iatu
kami den atoran sukaran alukki, na iake

dituntunni tu atoran iato sipatu la dipatei belanna ussanga Kalena AnakNa Puang Matua.
8 Iatonna rangii Pilatus tu kada iato, samandu-mandunnami mataku';
9 male pole'omi tama banua pangra'tasan kara-kara, sia nakua lako Yesu: To bu'tu umbaroKomi nii? Apa tae' Napebalii Yesu lako.
10 Nakuami Pilatus lako: ManokaroKomika ussipa'kadanna'? Tae'raka Miissanni kumua kuasana' urrampanangKomi sia kuasa dukana' unna'ta'Komi?
11 Nakuami Yesu mebali: Moi misa' tae' mibelai ungkuasaiNa', ke tae'i nalu Dao mai; iamoto iatu to ussorongNa' lako kalemi, iamo kapuanna kasalanna.
12 Randuk tonna iato naundaka' lalan tu Pilatus la urrampananNi, apa ramban tu to Yahudi metamba, nakua: Iake mirampananNi te Tau iate, tae'mo misisangmane datu kapua; minda-minda tu unnangka' datu kalena, iamo unnea datu kapua.
13 Iatonna rangii Pilatus te kada iate, nabaami lako salian tu Yesu, naunno'ko' dao kadera biasa nanii unno'ko'

mangra'ta' kara-kara, tu inan disanga
Sali batu, ke basa Ibrani disanga Gabata.
14 Iato allo iato allo dinii umpasakka'
Pa'pasa, agi-agi te'te' sangpulo dua
tangnga allo. Nakuami Pilatus lako to
Yahudi: Tiromi tu datummi!
15 Apa ramban tu tau metamba nakua:
Tombonni lao, tombonni lao! a'ta'I Ia tu!
Nakuami Pilatus ungkuanni: Sipaturaka
la kua'ta' tu datummi? Nakuami mintu'
pangulu to minaa mebali: Tae' kami
datungki senga'na, ia manna tu datu
kapua.
16 Nasorongmi lako tu Yesu kumua
naa'ta'I.

KamateanNa Puang
Yesu dao kayu pea'ta'

19:17-37

Mat. 27:31-50; Mark. 15:20-37; Luk. 23:26-46

17 Naalami tau tu Yesu; Nasun umpassan
Kalenai tu kayu pea'ta'Na ma'palulako
inan disanga Inan ma'kararo ulu, ke
basa Ibrani disanga Golgota.
18 Indemoto nanii unna'ta'I sola to senga'
da'dua dio patomalinNa, nalan tangnga
tu Yesu.

19 Napesuammi Pilatus ussura'i tu
tandana, nadipale'ke' dao tampak kayu
pea'ta', nakua lan tu sura': Yesu, to
Nazaret, Datunna to Yahudi.
20 Iatu passura' iato buda to Yahudi
umbasai, belanna iatu dinii unna'ta'
Yesu sikandappi' kota, anna disura' basa
Ibraniomi sia basa Romawi sia basa
Yunani.
21 Nakuami pangulu to minaanna to
Yahudi lako Pilatus: Da misura'i kumua:
Datu to Yahudi, sangadinna la susiri tu
Napokadanna kumua: Akumo tu Datu to
Yahudi.
22 Nakuami Pilatus mebali: Ianna
mangka disura', mangka bangsiamo!
23 Iatu surodadu tonna mangkamo
unna'ta'I tu Yesu, naalami tu pakeanNa
napa'a'pa'i, napantan unnalai sangtaan
ke misa'i, sia ia duka tu bayu lanna
lu; iatu bayu tae' dasi'na, sangadinna
sangkalae bang tempon dao mai sae
rokko.
24 Nakuami sipa'kada-kada: Da anta
serekki, melo ke tasire'tekki, ba'tu
mindanta umpotaai, kumua anna sundun
tu kada lan Sura' Madatu tu nakua:
Mangkamo nataa-taa tu pakeangKu

sia iatu bayu lanKu lu mangkamo nasire'tekki. Ten dukamoto tu napogau' tinde surodadu.
25 Iatu indo'Na bendan sikandappi' kayu pea'ta'na Yesu sola sangbainena, Maria bainena Klopas, na Maria Magdalena.
26 Iatonna tiroi Yesu tu indo'Na sia iatu anak guru Napakaboro'na, ke'de' nasikandappiran, Nakuami lako indo'Na: E baine, tiroi tu anakmi!
27 Namane kumua lako anak gurunNa iato: Tiroi tu indo'mu! Randuk tonna attu iato nasolanni lako banuanna nakurinni.
28 Undinnato, belanna Naissan Yesu kumua sundun nasangmo, kumua anna sundun tu kada lan Sura' Madatu, Nakuami: Ma'rangNa'.
29 Denmi busso inde to dio ponno sukka anggoro'; nabatangimi tau supa tu lumu' batu nanii ponno sukka lan, napadundui lako pudukNa Yesu.
30 IatonNa lepa'i Yesu tu sukka, Nakuami: Sundunmo! Tukkumi, Naussorong penaanNa.
31 Belanna allo iato allo dinii ma'pasakka', saemi tu to Yahudi lako Pilatus, kumua da nadio bang kayu pea'ta' lan allo katorroan, belanna allo iato allo

katorroan dipakala'bi'. Napalakui la
ulle'toi tu lette'na sia unnalai dao mai.
32 Saemi surodadu, nale'toi tu lette'na
tu misa' namane senga'na tu Nasolanna
dia'ta'.
33 Apa iatonna sae lako Yesu, natiroi
matemo, tae'mi nale'toi tu lette'Na,
34 sangadinna den misa' surodadu
untobokki dokena tu la'pekNa Yesu,
nata'pa sun tu rara sola uai.
35 Iatu to mangka untiroi to, iamo
ungkatottongi, na iato nakatottonginna
tonganna; sia naissan kumua tonganna
tu napokada, dikua ammi ma'patongan
duka.
36 Belanna iatu iannato dadimo, kumua
anna sundun tu kada lan Sura' Madatu
nakua: Moi misa' bukunNa tae' la dile'to.
37 Sia den duka kada lan Sura' Madatu:
La natiro tau iato tu Tau mangka
natobok.

KadipelianganNa Puang Yesu

19:38-42

Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luk. 23:50-55

38 Undinna loomi tu Yusuf to Arimatea,
ia dukamo misa' anak gurunna Yesu,

apa nabuni bang belanna mataku' lako
to Yahudi, umpalakui lako Pilatus la
umpopengkalaoi tu batang rabukNa
Yesu; naelorammi Pilatus.
Malemi, napopengkalaoi tu batang
rabukNa Yesu.
39 Iatu Nikodemus, tu mangka lao
umpellambi'i bongi Yesu, sae duka
umbaa muru dipasirau garu, agi-agi
sangtangnga pekulu'.
40 Naalami tu batang rabukNa Yesu,
nabalunni sampin pebalun mangka
napalakoi pebangki', susitu biasa
nagauran to mate to Yahudi.
41 Den misa' pa'lak sikandappi' tu dininna
unna'ta' Yesu, nalan pa'lak iato den misa'
liang ba'ru, tae' bangpa tau dipeliang
tama.
42 Indemo to nanii umpannii tu batang
rabukNa Yesu tu belanna allo naniimo to
Yahudi ma'pasakka', namandappi' sia tu
liang.

Puang Yesu umpa’pekitanan Kalena lako Maria Magdalena

20:1-18

Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-11; Luk. 24:1-12

20 1 Iatonna allo bunga’na lan
minggu iato tonna melambi’
tae’pa bongi, saemi tu Maria Magdalena
lako to’ liang iato, natiroi mangkamo
dilentenni tu batu dio mai baba liang.
2 Ma’dondo-dondomi sae lako Simon
Petrus sia lako tu anak gurunNa senga’,
tu Napakaboro’na Yesu, anna kua lako:
Naalaimo tau lan mai liang tu Puang, na
tae’ kiissanni ba’tumba napannii.
3 Malemi tu Petrus sola tu anak gurunNa
senga’, narampo lako to’ liang.
4 Ma’dondo-dondomi sola duai, apa
didoloi tu Petrus, matira’ ia tu solana,
nadolo rampo lako to’ liang.
5 Messurrukmi mentiro tama, natiroi
dipatorro bangmo tu pebalun, apa tae’
nalao tama.
6 Undimi tu Petrus dio mai boko’na
namale tama liang, natiroi tu pebalun
dipatorro bangmo,

7 na iatu sampin dipadao ulunNa,
tae’ nadiong sola sampin pebalun,
sangadinna dilu’pi’ nadipatorro senga’.
8 Namane tama tu anak gurunNa senga’
tu dolona rampo lako to’ liang, natiroi
anna patonganni.
9 Belanna tae’pa natandai battuananna
tu kada lan Sura’ Madatu kumua inang
la malimbangun dio mai to’ to mate.
10 Sulemi lako banuanna.
11 Apa iatu Maria ke’de’ dio salian
sikandappi’ liang, tumangi’. Iatonna
tumangi’ messurrukmi mentiro tama
liang;
12 nakitami tu malaeka’ da’dua
ma’pakean mabusa unno’ko’, misa’ dao
to’ naninna mennulu namisa’ diong to’
lentekna tonna lanpa tu batang rabukNa
Yesu.
13 Nakuami lako: E baine, ma’apai
ammu tumangi’? Nakuami Maria lako:
Belanna naalamo tau tu Puangku, natae’
kuissanni ba’tumba napanii.
14 Iatonna mangka ma’kada susito,
menggirikmi nakitaI tu Yesu ke’de’, apa
tae’ natandai kumua Iamo.
15 Nakuami Yesu lako: E baine, ma’apari
ammu tumangi’? Mindara mudaka’?

Belanna nasanga Maria to ma'kampa pa'lak, nakuami mebali lako: O tuang, iake kamu umpalelei male, pokadanna' umbara Mipannii, angku lao unnalaI.
16 Nakuami Yesu lako: E Maria. Menggirikmi tu Maria sia nakua lako ma'basa Ibrani: Rabbuni! battuananna: Guru.
17 Nakuami Yesu lako: Da mukaka'Na' mai, belanna tae'pa Kukendek langngan Ambe'; apa laomoko lako mintu' siulu'Ku, sia pokadanni kumua: La kendekNa' langngan Ambe'Ku sia Ambe'mi, PuangKu sia Puangmi.
18 Malemi tu Maria Magdalena umpa'peissananni lako anak gurunNa kumua natiromo tu Puang sia kumua Napokadamo lako kalena tu mintu'nato.

Puang Yesu umpa'pekitanan Kalena lako anak gurunNa

20:19-23

Mark. 16:14-18; Luk. 24:36-49

19 Iatonna makaroenmo tonna allo bunga'na lan minggu iato, disalli' bangmo tu ba'ba banua nanii anak gurunNa torro belanna mataku' lako to

Yahudi, pakalan Nata'pa sae bangmo
bendan lan tangnga-tangngana tinde
tau tu Yesu sia Nakua ma'kada lako:
Siriakomi kamarampasan!
20 Tonna mangka ma'kada susito,
Napa'pekitanammi lako tinde tau tu
limanNa sia la'pekNa. Parannumi tu anak
gurunNa tonna tiroi tu Puang.
21 Natole pole'omi Yesu umpokadai
lako tinde tau kumua: Siriakomi
kamarampasan! Tumba tu Ambe'
mangka ussuaNa', ten dukamoto tu Aku
ussuakomi.
22 Iatonna mangka umpokadai susito,
Napamurru'mi lako tinde tau sia Nakua:
Tarimami tu Penaa Masallo'.
23 Minda-minda mipagarri' tu kasalanna,
masero tu kasalanna, sia minda-minda
mipasisurung kasalanna, la sisurung
kasalanna.

Puang Yesu umpa' pekitanan Kalena lako Tomas

20:24-31

24 Iatu Tomas, iamo misa' tu anak
gurunNa sangpulo dua, tu disanga duka

Didimus, tae’ nasisola tinde tau tonna sae tu Yesu.
25 Nakuami tinde anak gurunNa senga’ lako Tomas:
Kikitamo tu Puang. Apa nakua Tomas lako:
Iake tae’pi kutiroi tu lalan paku dio limanNa sia kuului rakka’ku tama, sia ke tae’pi kuului tu limangku tama la’pekNa, tae’pa kupatonganni.
26 Karua allona mangkanna to sirampunomi tu anak gurunNa Yesu lan banua lan dukamo sola tu Tomas. Iatonna tisalli’mo tu ba’ba banua, saemi tu Yesu bendan lan tangnga sia Nakua:
Siriakomi kamarampasan!
27 Namane ma’kada lako Tomas, Nakua:
Patadomi mai tu rakka’mu, tiromi tu limangKu, sia patadomi mai tu limammu muului tama tu la’pekKu, da mutang ma’patongan, sangadinna katappa’i.
28 Mebalimi Tomas sia nakua lako: O Puangku sia Kapenombangku.
29 Nakuami Yesu lako: Tu belanna mukitaMo’, dadi ma’patongan dukamoko; maupa’ tu to ma’patongan, moi anna tae’ nakitai.

30 Moi anna buda tu tanda kalle-kallean
senga' tu Napogau' Yesu dio tingayona
anak gurunNa tu tang disura'na lan te
sura';
31 apa iate iannate mangkamo disura',
ammi katappa'i kumua iatu Yesu Iamo
Mesias, tu AnakNa Puang Matua, sia
kumua diona kapatonganammi mipotuoi
tu sanganNa.

Puang Yesu umpa' pekitanan Kalena dio randan tasik Tiberias

21:1-14

21 1 Undinnato umpa'pekitanan
pole'omi Kalena tu Yesu lako anak
gurunNa dio randan tasik Tiberias. Susite
tu kaumpa'pekitananNa Kalena.
2 Iatu Simon Petrus dio ren sola Tomas,
tu disanga duka Didimus, na Natanael
dio mai Kana dio tana Galilea, na anakna
Zebedeus na da'duapa anak gurunNa
senga' nasisolan.
3 Nakuami Simon Petrus lako tinde tau:
La laona' mebale. Nakuami tinde tau
mebali lako: La lao dukakan urrundu'ko.
Malemi ma'lopi; iato bongi iato tae' bang
misa' apa nakabu'tui.

4 Tonna tibaanmo masiang ke’de’mi tu
Yesu dio randan tasik; apa tae’ natandai
anak gurunNa kumua Iamo Yesu.
5 Mekutanami tu Yesu lako, Nakua: E
pia, denraka pa’kandean iti’? Nakuami
mebali: Tae’.
6 Nakuami ungkuanni: Buangi tu dalla’mi
rokko sa’de kananna lopi, manassa
la miala. Nabuangmi tu dalla’na, na
belanna lendu’ budanna bale lan, tang
nabelami urriu’i.
7 Nakuami tu anak guru Napakaboro’
Yesu lako Petrus: Iamo Puang tu.
Iatonna rangii Simon Petrus kumua
Iamo Puang to, napotambeke’mi tu
sambu’na, belanna tae’ namessambu’,
namekkondong rokko tasik.
8 Apa iatu anak gurunNa senga’
ma’lopi sae, belanna tae’ nasangapa
mambelanna dio mai gantanan, agi-agiri
limangpulo da’pana, nariu’i tu dalla’
ponno bale lan.
9 Iatonna kendekmo langngan gantanan,
nakitami tu ruaya, nanii bale dao sia den
duka roti.
10 Nakuami Yesu lako tinde tau: Baai mai
pira tu bale mane miala.

11 Kendekmi langngan lopi tu Simon
Petrus, nariu'i tu dalla' langngan
karangkeanna, ponno bale sikapua,
saratu' limangpulo ntallu budanna. Na
moi pada budanna to, tae' duka naserek
tu dalla'.
12 Nakuami Yesu lako tinde tau:
Maimokomi kumande. Apa tae' bangi
misa'i tu anak gurunNa barani mekutana
lako kumua: Mindarokomi te? Belanna
inang naissanmo kumua: Iamo Puang.
13 Saemi Yesu urreke'i Naalai tu roti
Natadoanni lako, sia ia duka tu bale.
14 Iamote tu ma'pentallunna Yesu
umpa'pekitanan Kalena lako anak
gurunNa tonna malimbangunmo dio mai
to' to mate.

Kasipa'kadanNa Puang Yesu sola Petrus

21:15-23

15 Iatonna mangkamo kumande,
Nakuami Yesu lako Simon Petrus: E
Simon, anakna Yohanes, mupakaboro'
tonganRa'ka na iate tau iate mai?
Nakuami Petrus lako: O Puang,
inang Miissan bangmo, kumua aku te

kukamali'Komi. Nakuami Yesu lako:
Kaduttu'i tu mintu' anak dombaKu.
16 Natoleomi ma'kada lako nakua: E
Simon, anakna Yohanes mupakaboro'
tonganRa'ka? Nakuami Petrus lako: O
Puang inang Miissan bangmo kumua aku
te kukamali'Komi. Nakuami Yesu lako:
Kambi'i tu mintu' dombaKu.
17 Natole pole'omi ma'kada lako
Nakua: E Simon, anakna Yohanes,
mukamali'Ra'ka? Masussami tu Petrus tu
belanna ma'pentallun maro'mo ma'kada
lako kumua: Mukamali'Ra'ka? Nakuami
lako: O Puang, mintu'na angge maritik
Miissan nasang, Miissan duka kumua aku
te kukamali'Komi. Nakuami Yesu lako:
Kaduttu'i tu mintu' dombaKu.
18 Tonganna tongan Kukua mati':
Iatommu mangura, iko kalena
ma'tambeke' ammu male umba-umba
nii muporai; apa iake matuamoko,
la umpatadoko limammu, anna to
senga' umpatambeke'iko, anna baako
umba-umba nii tu tang muporainna.
19 Ia sia Nama'kada susito, la Nanii
umpasomboi kumua kamatean tumbara
la nanii Petrus umpakala'bi' Puang
Matua. Iatonna mangka umpokadai

te, Nakuami lako Petrus: Undiko urrundu'Na'.
20 Messailemi tu Petrus: Nakitai tu anak guru Napakaboro' Yesu undi urrundu'I, iamotu sissare lako barangkangNa Yesu tonna kumande bongi sia ma'kada kumua: O Puang, mindara tu la umpa'peturoangKomi?
21 Iatonna kitai Petrus tu anak guru iato, nakuami lako Yesu: O Puang, la ma'patumbai undinna te tau iate?
22 Nakuami Yesu ungkuanni: Iake Kukamorai anna torro bang te tau iate sae lako kasaeangKu, na ikoora iko la umpoissanni! Undiko urrundu'Na'.
23 Iamoto anna tiseno-seno te kada iate lako mintu' to sangsiuluran kumua: Tae' nala mate tu anak guru iato; apa tae' Nakua Yesu lako kumua tae' nala mate sangadinna Nakua: Iake Kukamorai anna torro bang te tau iate sae lako kasaeangKu, na ikoora iko la umpoissanni!

Ma’katampakanna

21:24-25

24 Iamotu anak guru iato tu ungkatottongi
te mintu’nate, sia mangka untonoranni
te mintu’nate; sia taissan kumua iatu
nakatottonginna tonganna tongan.
25 Budapa senga’na tu Napogau’ Yesu;
na iake la disura’ simisa’i tu mintu’nato,
kusanga iate lino tae’ nala tama tu
mintu’ sura’ dinii ussura’i.

PENGGAURANNA RASULU’

Bungkaran kada

1:1-3

1 [1] E Teofilus, mangkamo kutonoranni
tu ulelean dolo tu diona mintu’na
apa Napogau’ sia Napa’pangadaran Yesu
tempon dio mai mulanna,
[2] sae lako allo dipakendekNa langngan
suruga, tonNa mangka umpokadanni
parenta tu mai rasulu’ mangka Napilei
umpake kuasanNa Penaa Masallo’.
[3] Lako dukamo tu tau iato mai Nanii
umpa’pekitanan Kalena, kumua tuomo,
tonna upu’mo tu kamaparrisanNa,
nabuda tu tanda Nanii umpamanassai,
tonna kitaI lan patangpulo allona, sia
umpokadai tu diona ParentaNa Puang
Matua.

KakendekanNa Puang Yesu langngan suruga

1:4-14

4 Iatonna ma’misa-misa Yesu sola tu mai
rasulu’, Napa’peannammi lako kumua
da natampei tu Yerusalem, sangadinna
la umpeagi pangallu’Na Ambe’ tu
miranginnamo dio mai Kaleku;
5 belanna iatu Yohanes undio’ uai tau,
apa iate kamu te tae’mora nasangapa
mididio’ Penaa Masallo’.
6 Mekutanami tinde to ma’misa-misa
lako nakua: O Puang, attu iamoraka te
amMi la umpabendanan pole’i to Israel
tu kadatuan?
7 Nakuami Yesu lako tinde tau: Tae’ kamu
patummi la unnissanni tu attu ba’tu allo,
tu Napoissan misa Ambe’ situru’ lalan
kuasanNa.
8 Apa la untarimakomi kamatotoran to
ke saeI unta’paikomi tu Penaa Masallo’,
na kamu ungkatottongiNa’, la dio
Yerusalem, la dio mintu’ tana Yudea
ba’tu dio Samaria sae lako randanna
langi’.

9 Iatonna mangka ma’kada susito,
tiangka’Mi tonna mentiro lako tinde tau,
anNa tileak tama gaun, natae’mo natiro
tinde tau.
10 Marassan bangsia tinde tau untingarai
tonNa kendek langngan langi’, pakalan
denmi tu tau da’dua ma’pakean
mabussang ke’de’ nasikandappiran,
11 sia ma’kada nakua: E kamu to
Galilea, ma’apari mike’de’ra mentingara
langngan langi’? Iatu Yesu tu dipakendek
dio mai tingayomi langngan suruga, la
ten dukamoto tu kasaeanNa sule, susitu
kakendekanNa langngan suruga mitiro.
12 Tonna mangkato sulemi tu mai rasulu’
lako Yerusalem dio mai tu buntu disanga
Zaitun, sikandappi’ bangsia Yerusalem
pada kalingkan ma’din dilingkai lan allo
katorroan.
13 Iatonna tamamo tondok, kendekmi
langngan inan mengkadaoan tu naninna
Petrus sia Yohanes sia Yakobus sia
Andreas sia Filipus sia Tomas sia
Bartolomeus sia Matius sia Yakobus,
anakna Alfeus sia Simon Zelot na Yudas,
anakna Yakobus.
14 Iatinde tau sola nasang tontong
sanginaa massambayang sola ba’tu

pira-pira baine sia Maria indo'Na Yesu,
sola tu mai siulu'Na muane.

Matias dipilei ussonda Yudas Iskariot

1:15-26

15 Tonna attu iato ke'de'mi tu Petrus lan
tangnga-tangngana to sangsiuluran –
na iatu to sirampun to, agi-agi saratu'
duangpulo – nakua:
16 E mintu'ki' sangsiuluran, tae' nama'din
tang disundunni tu kada lan Sura'
Madatu, susitu napokada dolomo Penaa
Masallo' sun dio pudukna Daud tu diona
Yudas dadi panglalanna to untingkan
Yesu.
17 Belanna dipasangbilangammoki'
pirambongi' tu Yudas sia pada-padaki'
umpoupa'i te toean iate.
18 Iate tau iate umposaro pa'lak sanginan
lan kakadakeanna, natobang tipessussuk
sia tiballak natisasu tambukna.
19 Naissanmi mintu' pa'tondokan
Yerusalem te iannate, naurunganni
disangai Hakal-Dama lan basana tu
padang iato, battuananna Padang rara.
20 Belanna den disura' lan Sura' Pa'pudian
nakua:

Nake makarorrongi tu inan,
sia nake tang nanii tau lan, sia nakua:
Nake natoei to senga’ tu pangka’na
ma’panundu’.
21 Iamoto mintu’na tu to tasibaan nenne’
tonna lu lako lu dio mai tu Puang Yesu
tasisolan,
22 tempon dio mai nadio’Na Yohanes
sae lako allo kadipakendekanNa dio
tingayota, sipatu misa’ tu tau iato
la tasolan ungkatottongi tu diona
kamalimbangunanNa Yesu.
23 Napabendanmi tu tau da’dua,
iamotu Yusuf disanga Barsabas, Yustus
pa’gantiananna, anna Matias.
24 Massambayangmi tu tau nakua: O
Puang, Kumumo tu unnissan penaanna
mintu’ tau, pakitammokan umbanna
Mipilei te tau sola duai,
25 anna toei te toean iate sia pangka’
rasulu’, tu natampemo Yudas, anna male
lako inan misanna.
26 Nabiangammi tinde tau sola duai,
na Matias nakitanan; naalami bilangan
rasulu’, sangbilangan tu tau sangpulo
misa.

Allo kasaeanNa Penaa Masallo’

2:1-13

2 1 Tonna lambi’mi allo Pentakosta,
sirampunmi sola nasangi.
2 Pakalan mongngo’mi dao mai langi’
susitu angin bara’ ma’paliu, ussamboi tu
banua nanii unno’ko’ tinde tau.
3 Nakitami tinde tau tu lila ba’tu pira-pira
susi api sipellepa’-leparan, pantan
unta’pai tinde tau.
4 Naponnoimi Penaa Masallo’ tinde tau
sola nasangi, anna randuk umpasun
ma’rupa-rupa basa, susitu Napatuduanni
Penaa Masallo’ lako la napokada.
5 Denmi ba’tu pira-pira to Yahudi torro
dio Yerusalem to ungkaritutui alukNa
Puang Matua, lu dio mai mintu’ bangsa
nasambo langi’.
6 Tonna mongngo’ sae, sirampunmi tu
to buda lendu’ littunna, belanna pantan
narangimo tinde tau tu mai rasulu’
ma’kada-kada umpobasai tu basana.
7 Lendu’mi tirambanna sola nasangi sia
mangnga, anna ma’kada nakua: Tang to
Galilea nasangraka te ma’kada?

8 Naumbamo nakua te taranginna
napantan ma’kada-kadamo tu tau
umpobasa basata dio lu tondok
kadadianta?
9 tu kita to Partia, sia Media, to Elam sia
pa’tondokan Mesopotamia sia Yudea sia
Kapadokia sia Pontus sia Asia,
10 sia Frigia sia Pamfilia sia Mesir sia
mintu’ lili’na Libia tu sikandappi’ Kirene,
sia to lu dio mai Roma,
11 nala batang to Yahudi nala to Yahudi
dipasada’, to Kreta sia to Arab, tarangi
sola nasang tinde tau umpokadai tu
penggauran kalle-kallean kapuanNa
Puang Matua umpobasa basata.
12 Lendu’mi tirambanna sola nasangi
sia pussak penaanna, anna pantan
sipa’kada-kada nakua: Apamora
patunna te?
13 Apa iatu tau pira nasitelle-tellei,
nakua: Tarru’ pangiru’ ria unniru’
anggoro’ matanning.

Pangadaranna Petrus

2:14-36

14 Apa ke’de’ tu Petrus sola tu rasulu’
sangpulo misa, anna pemandui ma’kada
sia nakua ungkuanni tu tau:
E to Yahudi sia kamu mintu’ to torro lan
Yerusalem, la miissan te iannate, sia
patananni talinga te kadangku!
15 Belanna kami te sola nasang tae’
kimalango susitu misanganna, belanna
mane te’te’ kasera melambi’;
16 sangadinna iamote tu napokadanna
nabi Yoël nakua:
17 Nakuami Puang Matua:
La dadi ke allo katappuranna lino,
la umpatitu’ba’Na’ PenaangKu lako
mintu’ ma’rupa tau,
anna ma’nubua’ tu anakmi muane sia
anakmi baine,
sia iatu mai to mangurammi la
ungkita bayo-bayo ba’tu pira-pira
penggauran,
sia iatu mai to matua-tuammi la
ungkita tindo ma’rupa-rupa tindo,
18 sia lako duka mintu’ taungKu muane
sia taungKu baine la Kutuaran

tu PenaangKu to attu iato, anna
ma’nubua’.
19 Sia la umpadenNa’ tanda mangnga
dao langi’,
sia tanda kalle-kallean lan te lino:
iamotu rara sia api sia salebu’ sia
rambu.
20 Iatu allo la memmalillin, sia iatu
bulan la mendadi rara, to ke la
saemi tu alloNa Puang,
tu allo kapua sia mala’bi’.
21 Attu iato minda-minda tu ussa’bu’
sanganNa Puang, iamo la
dikarimmanni.
22 E to Israel, perangii tu kadangku: Iatu
Yesu to Nazaret, misa’ To Napamanassa
Puang Matua lako kalemi umpake
kamatotoran sia tanda mangnga
sia tanda kalle-kallean tu Napaden
Puang Matua Napapayananni Yesu dio
tingayomi, susitu miissan kalenamo;
23 Iamotu disorong situru’ tanan
penaanNa sia paissanNa tempon Puang
Matua, mangkamo mia’ta’ sia mipatei
napata’pai lima to tang mekaaluk.
24 Ia dukamo tu Napamalimbangun
Puang Matua sule tonna ko’ka’i tu

kamaparrisan kamatean, belanna tae’
nabelai tu kamatean la untaloI.
25 Belanna nakua Daud umpokadai tu
diona Ia:
Tontong bang kutiro lindo tu Puang dio
tingayoku; belanna Ia dio kananku,
kumua da angku tibe’do.
26 Iamoto anna sende penaangku, sia
kumalasi-lasi tu pudukku,
ontongpi kaleku la mamma’ sola
rannunna;
27 belanna tae’ Mila ussa’bianganni tu
deatangku lan lino to mate, sia tae’
Mieloranni tu To masallo’Mi narua
kasanggangan.
28 Belanna mangkamo’ Mipaissanan
tu lalan lako katuoan, sia la
Mipakabu’ina’ kaparannuan dio
oloMi.
29 E mintu’ki’ sangsiuluran, mindara
unggagaina’ ke ma’kadana’ lako kalemi
tu diona nene’ to dolota Daud, kumua
mate sia dipeliang, sia den siapa tu
liangna tatiro sae lako te totemo.
30 Apa belanna ia misa’ nabi anna
issanni tu Nasibasseinna Puang
Matua kumua misa’ to sun dikalena,

tarukna la Napaunnisung dao isungan
kapayunganNa,
31 anna diona pakitanna napokadai tu
diona kamalimbangunNa Kristus, kumua
tae’ Nadisa’biangan lan lino to mate, sia
untiro kasanggangan tu kaleNa.
32 Iamora te Yesu tu Napamalimbangun
Puang Matua, na iatu iannato kamimo te
sola nasang tu ungkatottongi.
33 Iatonna pamalangka’mi lima kananNa
Puang Matua sia Natarima dio mai Ambe’
tu Penaa Masallo’ diallu’, Natua’mi tu
Penaa iato susite mikita sia mirangi.
34 Belanna tangia Daud kendek langngan
suruga, sangadinna iari umpokadai
kumua:

Nakuamo Puang lako Puangku:
Unno’ko’Komi dio kananKu,
35 sae lako Kupopendadinna pelilli’
lentekMi tu mintu’ ualimMi.

36 Iamoto la naissan tongan mintu’ to
ma’rapu Israel kumua Puang Matuamo
umpadadiI Puang sia Kristus tu Yesu, tu
mia’ta’.

Bunga’na kombongan dio Yerusalem

2:37-47

37 Iatonna rangii susito, tibaliangmi
ara’na sola nasangi nama’kada lako
Petrus sia iatu mai rasulu’ senga’, nakua:
E kamu to kisangsiuluran, apara tu
sipatu la kipogau’?
38 Nakuami Petrus lako tu tau: La
mengkatoba’komi ammi pantan
ma’popedio’ tete dio sanganNa Yesu
Kristus tu napotete kadipa’deian
kasalammi, ammi kabu’tui Penaa
Masallo’ dipa’kamasean.
39 Belanna kamu napatu tu pangallu’ iato
sia anakmi sia mintu’ tu mai to mambela,
pira-pira tu la Natambai Puangta, Puang
Matua tama.
40 Budapa tu kada senga’ nanii
untonganni sia umpakilalai tu tau nakua:
Pa’benganni tu kalemi dikarimmanni dio
mai te to leko’ penaanna.
41 Ma’popedio’mi tu mintu’ to untarimai
tu kadanna; keranganmi bilanganna
tonna allo iato agi-agi tallungsa’bu tau.
42 Natoe manda’mi tu pangadaranna
rasulu’, sia kasiturusan, sia

kasirampunan untepu-tepu roti sia
kapassambayangan.
43 Pantan saemi kamatakuranna tu tau,
sia buda tanda mangnga sia tanda
kalle-kallean napabu’tu tu mai rasulu’.
44 Mintu’na tu to ma’patongan sirampun
bang, sia iatu mintu’ apanna napoapa
sola.
45 Dennoi umbalukan iananna sia apanna
sipapantanni sola nasang, pantan
napapatui naben tu mai kakuranganna.
46 Keallo-keallo sanginaa bang
makaritutu tama banuanNa Puang
Matua, sia ullelei banua nanii sirampun
untepu-tepu roti, anna kumande situru’
kaparannuan sia penaa malambu’na,
47 sia umpudi Puang Matua, anna
porai mintu’ pa’tondokan. Kiallo-kiallo
Naranganni Puang to dikarimmanni tu
kombongan iato.

Petrus umpamalolo misa’ to kupi’

3:1-11

3 1 Malemi tu Petrus sola Yohanes
langngan Banua Kabusungan, tonna
attu kapassambayangan te’te’ tallu
makaroen.

2 Denmi misa’ to kupi’ natuang lan
mai tambukna indo’na nabulle tau;
kiallo-kiallo dipadio bang to’ ba’ba
Banua Kabusungan, tu disanga Ba’ba
Ballo, malaku-laku lako to tama Banua
Kabusungan.
3 Iatonna kitai tu Petrus sola Yohanes
la tama Banua Kabusungan, malakumi
lako.
4 Apa napemaranga Petrus sia Yohanes
nakuami: Tirokan mai.
5 Natuntun matami tinde tau da’dua sia
ma’peagi la naben ba’tu apa-apa.
6 Nakuami Petrus: Iatu bulaan sia salaka
tae’ dio kaleku, apa iatu denna dio
kaleku la kubenko: tete dio sanganNa
Yesu Kristus, to Nazaret, ma’lingkako!
7 Natoei Petrus tu lima kananna, na
pake’de’i; ta’pa matoto’mi lentekna sia
buku tarana.
8 Kumondongmi, nake’de’ sia ma’lingka;
anna male sola tinde tau sola duai
tama Banua Kabusungan, lumingka sia
kumondong-mondong sia umpudi Puang
Matua.
9 Mintu’na tu pa’tondokan untiroi
lumingka sia umpudi-pudi Puang Matua,

10 sia untandai kumua iamote tu to
unno’ko’ malaku-laku dio to’ ba’ba Banua
Kabusungan, disanga Ba’ba Ballo. Mintu’
tu tau mangnga sia lendu’ tirambanna
belanna iatu apa mangka dadi lako tinde
tau.
11 Apa mella’ka’ bangsia tinde
tau lako Petrus sia Yohanes,
nasipa’dondodondoan tu mintu’
pa’tondokan sirampun dio serambi
disanga serambi Salomo, lendu’
tirambanna.

Pa’pakilalanna Petrus lako to Israel

3:12-26

12 Iatonna tiroi Petrus tu iannato,
nakuami lako mintu’ tau: E to Israel,
ma’apari mipomangngari te iannate?
sia ma’apari mipemarangakan takua to
kamatotorangki ba’tu kamenombangki
kalena angki palumingkai te tau iate?
13 Puangna Abraham sia Ishak sia Yakub,
tu Puangna nene’ to dolota umpakala’bi’
TaunNa, iamotu Yesu, tu misorong kamu
sia mipeoanganni dio olona Pilatus,
tonna ra’ta’i kumua la dirampanan.

14 Mipeonganni kamu tu To maseropindan
sia malambu’, ammi palakui tu to
papatean dirampananankomi butung
misa’ pa’kamasean lako kalemi.
15 Ammi patei tu Panglalan lako katuoan,
apa Napamalimbangunmo Puang Matua
dio mai to’ to mate, iamotu iannato tu
kikatottongi.
16 Sia belanna kapatonganan lako
sanganNa, anna pamatoto’i sanganNa
te to mikita sia mitandai: sia iatu
kapatonganan lu dio mai Yesu
umpa’kamaseanni lako kalena tu
kamalekean tongan dio tingayomi sola
nasang.
17 Na totemo, e kamu siulu’ku, kuissan
kumua katangpaissanammi ammi
pogau’i tu iannato susi bangsia
pangulummi.
18 Apa susimo kaNasundunninna Puang
Matua to, tu apa inang Napa’peissanan
dolomo sun dio pudukna mintu’ nabi tu
diona Kristus la umperasai kamaparrisan.
19 Iamoto menassankomi sia
mengkatoba’ anna dibasei tu
kasalammi sia kumua anna den tu
attu kamanamanan dio mai oloNa Puang,

20 anNa suai tu Yesu, tu Kristus inang
Napamanassan dolomokomi.
21 Iamo tu tae’ nasalai tang natammui
suruga sae lako attu kadibangunanna
pole’ mintu’ angge maritik susitu
Napokadanna Puang Matua sun dio
pudukna nabi-nabi masallo’Na tempon
dio mai mulanna lino.
22 Inang Napokadamo Musa kumua: La
Napabu’tuangkomi Puang Kapenomban
lan mai rapummi tu nabi misa’ susite
aku; la miperangii tu mintu’na Napokada
lako kalemi.
23 Apa minda-minda tang umperangii
kadanna nabi iato, la dimangsanni lan
mai bangsa iate.
24 Sia mintu’na nabi tempon dio mai nabi
Samuel sia iatu mai nabi undinna na
iato, pira-piramo tu mangka ma’kada, ia
nasangmo mangka umpa’peissananni tu
diona mintu’ allo iate.
25 Kamumo te tu tarukna tu mai nabi
iato, sia ussiosso’i tu pangallu’, Naallu’
Puang Matua lako nene’ to dolomi,
tonna ma’kada lako Abraham kumua:
Lan mai tarukmu la nani ungkabu’tui
kamasakkean tu mintu’ bangsa lan te
lino.

26 Kamumo tu ma’iringanna
Napamalimbangunan Puang Matua
tu TaunNa sia ussuaI la umbenkomi
kamasakkean, kumua mipantan
mengkatoba’ dio mai kakadakeammi.

Petrus na Yohanes
dio olona Ada’ lompo

4:1-22

4 1 Marassan bangsia sola duai
umpa’kadai tu tau, saemi lako kalena
tu mai tominaa sia pangulu Banua
Kabusungan sisola to Saduki,
2 sia lendu’ magi’gi’na, belanna naada’i
tu tau sia napa’peissanan, kumua tete
lan Yesu den tu kamalimbangunan dio
mai to’ to mate.
3 Natingkanmi tinde rasulu’ sola duai,
anna baai tama inan dinii umpatadang
tau, sae lako masiangna, belanna
bongimo.
4 Apa budamo tu tau urrangii tu kada
iato ma’patongan; iatu muane agi-agi
limangsa’bu.
5 Iatonna masiang to sirampunmi dio
Yerusalem tu mintu’ pangulunna sia
pekaamberanna sia pandita Sura’,

6 tu mai sia Hanas Tominaa Kapua, sia
Kayafas, sia Yohanes sia Iskandar, sia
mintu’na tu mai to ma’rapu dio mai
Tominaa Kapua dio ren.
7 Iatonna pesuanni ussolanni tama
tangnga tu rasulu’, nakutanaimi nakua:
Kamatotoran apara sia mindara sanga
mipotete umpogau’i tu iannato?
8 Pakalan ma’kadami Petrus tu Naponnoi
Penaa Masallo’ lako tinde tau nakua: E
pangulu sia pekaamberan to Israel,
9 iake diparessakanni te allo iate diona
kameloan lako misa’ to masaki, tu
napomaleke te tau iate,
10 la miissan sola nasang sia mintu’ to
Israel, kumua tete dio sanganna Yesu
Kristus, to Nazaret, tu mangka mia’ta’
sia Napamalimbangun Puang Matua dio
mai to’ to mate, sanga iato anna maleke
te tau iate bendan dio tingayomi.
11 Iatu Yesu iamora batu misayu kamu
pande, mendadimo batu parandangan.
12 Tae’ naden kamakarimmanan dio misa’
duka tau; belanna lan nasambo langi’
tae’ sanga senga’ dipa’kamasean lako to
lino tu sipatunna la tapomakarimman.
13 Iatonna tiroi tu kabattaranna
penaanna Petrus sola Yohanes, sia

naissan kumua tae’ nadiada’i sura’
sukaran aluk sia to biasa bangsia,
mangngami, maneri natandai kumua
iatinde tau sola duai sisolamo Yesu
pirambongi’.
14 Sia belanna natiro tinde to malekemo
dio ke’de’ nasisolan, tae’mi nabelai la
unte’ge’i.
15 Iatonna mangkamo ussuai sola
duai sun lan mai to’ Ada’ lompo
nasipada-padaimi tinde tau,
16 nakua: Apara la tagauranni te tau
iate? Belanna napadenmo tu tanda
kalle-kallean manassa, tu lele lako
mintu’ tau lan Yerusalem natae’mo
tabelai unte’ge’i.
17 Apa dikua da anna sarorak-rorakna
lako tau tu iannato, melo ke tapakarrangi
tu tau iatu, da nanenne’ ma’kada-kada
tete dio sanga iato lako misa’ duka tau.
18 Natambaimi sola duai nabenni parenta
kumua damo nama’kada len ba’tu
mangada’i tete dio sanganNa Yesu.
19 Apa mebali Petrus na Yohanes sia
nakua ungkuanni tinde tau: Timbang
kalenai, ke la sipatui dio oloNa Puang
Matua tu umpalosongi unturu’komi na
unturu’ Puang Matua.

20 Belanna kami te ma’apa-apai angki la
untorei umpokadai tu apa mangka kikita
sia kirangi.
21 Apa sanapakarrang-karrangna,
namane urrampananni sola duai;
belanna tae’ nakabu’tui tu la naninna
umpa’peukunganni, apa mataku’ lako
to buda, belanna umpakala’bi’ nasang
Puang Matua tu tau diona tu apa mangka
dadi.
22 Belanna iatu to nanii umpogau’i lako
kalena tu tanda mangnga anna maleke,
la’bimo patangpulo taunna dadinna.

Passambayangna kombongan to Sarani

4:23-31

23 Iatonna tassu’mo malemi sola duai
lako solana, nauleleanni tu mintu’
apa nakuanni pangulu to minaa sia
pekaamberan.
24 Iatonna rangi tinde tau tu iannato,
metambami langngan Puang Matua
umpamisa penaa nakua: O Puang,
Kamumo tu umpadadi langi’ sia lino sia
tasik na mintu’ issinna;

25 tu mangka umpokadai Napatudu
Penaa Masallo’ nasun dio pudukna nene’
to doloki Daud, kumua:
Ma’apari tu to kapere’ anna maramba,
sia anna tangnga’ra tae’na gai’na tu
mintu’ bangsa!
26 Mintu’na datu lan lino ke’de’,
sia iatu mai pangulu sirampun,
la unnea Puang sia unnea KristusNa.
27 Belanna tonganna tongan lan te
tondok iate mangkamo sirampun tu
sia Herodes na Pontius Pilatus sola to
kapere’ na mintu’ bangsa Israel unnea
Yesu To masallo’Mi, tu mangka Mitokko,
28 la ussundunni tu apa nalampak dolomo
limamMi sia tanan penaamMi, kumua la
dadi.
29 Na totemo te, o Puang, tiromi tu mintu’
pa’pakarrangna, sia benni pa’kamasean
te taumMi anna batta’, umpokadai tu
kadamMi,
30 amMi unne’te’ lima kuasamMi la
umpamaleke tau, anna dadi tu mai tanda
mangnga sia tanda kalle-kallean tete dio
sanganNa Yesu To masallo’Mi.
31 Iatonna mangkamo massambayang,
tiseno-senomi tu inan nanii sirampun,
anNa ponnoi Penaa Masallo’ sola nasangi,

anna batta’ umpokadai tu kadanNa Puang Matua.

Diona kasiturusanna kombongon

4:32-37

2 Petr. 1:7

32 Iatu to buda tu to ma’patonganmo
situru’ bang sia sanginaa, sia tae’ bangi
misa’ umpokadai tu apa naampui misa,
sangadinna mintu’i umpoapai sola.
33 Kamatotoran kapua napomatoto’
tu mai rasulu’ ungkatottongi tu diona
kamalimbangunanNa Yesu, sia kapua
pa’kamasean lako tinde tau sola nasangi.
34 Moi misa’i tae’ bang kasumpuan,
belanna padami tau unnampui padang
ba’tu banua, nabalukan nasang, nabaai
tu allinna tu apa nabalukan,
35 napadiongi to’ lentekna rasulu’,
napapantanni lako tu tau tu
napokurangna.
36 Iatu Yusuf naganti rasulu’ Barnabas,
– ke dipallemba’i battuananna anak
pa’pakatana, – to Lewi, dio mai Siprus,
37 unnampui pa’lak sanginan,
nabalukanni, nabaai tu allinna,
napadiong dukai to’ lentekna rasulu’.

Diona Ananias na Safira

5:1-11

5 1 Den misa’ tau disanga Ananias sola
bainena disanga Safira umbalukan
apanna;
2 napatorro senga’mi sangsesena tu
allinna, naissan duka bainena, nabaai
tu sangsesena, napadiongi to’ lentekna
rasulu’.
3 Apa nakua Petrus: E Ananias, ma’apai
naponnoi deata bulituk tu penaammu la
ungkamorang-morangi Penaa Masallo’,
ammu patorro senga’i sangsese tu alli
padang?
4 Iatonna tang dibalukampa tang
apammu misaraka? Na iatonna
mangkamo dibalukan, tang ikoraka
ungkuasai tu allinna? Ma’pai ammu
tangnga’i lan penaammu tu penggauran
iato? Tangia tolino mukamorang-
morangi, sangadinna Puang Matua.
5 Iatonna rangii Ananias tu kada iate
songkami, naka’tu penaanna. Lendu’mi
mataku’na tu mintu’ to urrangii tu
iannato.

6 Ke’de’mi tu mai to mangura inde
to dio nasamboi, nabullei lako salian
nalamunni.
7 Agi-agi tallung diang lendu’nato,
tamami tu bainena, tae’ bang naissanni
tu apa mangka dadi.
8 Nakuami Petrus ungkuanni:
Pokadanna’, tongannaraka padamo
allinna to tu padang mangka mibalukan?
Nakuami: Pada tonganmo to tu allinna.
9 Apa nakua Petrus lako: Ma’apari
misituru’iri untoba-toba PenaanNa Puang
Matua? Tiromi tu lentekna to ullamun
muanemu dio to’ ba’ba, tau iamoto tu la
umbulleko lako salian.
10 Songka bangsiami diong to’ lentekna
Petrus, nata’pa ka’tu penaanna. Tamami
tu mai to mangura, nakabu’tui matemo
tinde baine; nabullemi lako salian
nalamunni dio to’ sa’dena muanena.
11 Lendu’mi mataku’na tu mintu’ tau lan
kombongan sia mintu’ tu to urrangii tu
iannato.

Kakerangngananna kombongan

5:12-16

12 Budami tanda kalle-kallean sia
tanda mangnga napadenanni rasulu’
tu to buda, sia sanginaa sola nasangi
sirampun lan sarambinna Salomo.
13 Iatu mai senga’na tae’ nabarani
mentirau sola tinde tau, apa napakala’bi’
ia to buda tinde tau.
14 Sakerangngan-rangngannami
bilanganna tu to umpatongan Puang,
lendu’ budanna muane sia baine,
15 naurunganni nabaa tau sun lako to’
batatta tu mai to masaki, napatorroi
diong ampa’ sia sindangan, kumua den
sia manii misa’ tinde tau naonganni
bayo-bayona Petrus ke lendu’i.
16 Buda duka tau dio mai tu tondok
untikui Yerusalem sirampun umbaa to
masaki sia to nataba deata masussuk;
mintu’nato napamaleke nasang.

Pa’pakario-riona Ada’ lompo lako rasulu’. Pa’pakilalanna Gamaliel

5:17-42

17 Ke’de’mi tu Tominaa Kapua sola
mintu’ solana, tu mai sangserekanna to
Saduki, ponno bangmo kamabirisan lan
penaanna,
18 anna tingkanni tu mai rasulu’ anna
kurungi tama pa’tarungkuan lan tondok.
19 Apa nabungka’ malaeka’Na Puang
tu ba’ba pa’tarungkuan tonna bongi,
natassu’i lan mai sia nakua:
20 Laomokomi mike’de’ lan Banua
Kabusungan umpokadai lako to buda
mintu’ to kada dipotuo.
21 Iatonna rangii susito, tae’pa bongi
malemi tama Banua Kabusungan
namangada’i lan. Saemi Tominaa Kapua
sola mintu’ solana, urrampunni tu to diala
Ada’ lompo sia mintu’ pekaamberan to
Israel, nasuai tu tau lako pa’tarungkuan
la unnalai tu mai rasulu’.
22 Apa tae’mo nakabu’tui tinde to
disua lan pa’tarungkuan; anna sule
umpokadai,

23 nakua: Iatu pa’tarungkuan manda’
digonting kikarampoi, sia iatu pa’ronda’
ungkampai pa’tarungkuan ke’de’ bang
dio lu to’ ba’ba; apa iatongki bungka’i,
tae’ bangmora tau misa’ kikabu’tui lan.
24 Iatonna rangii pangulu Banua
Kabusungan sia pangulu to minaa tu
kada iato, littumi untangnga’i tu iannato
kumua ba’tu ma’patumbami undinna.
25 Saemi misa’ tau ma’kada lako nakua:
Tiromi, iatu tau mipatama pa’tarungkuan
ke’de’mo lan Banua Kabusungan
unnada’i to buda.
26 Tonna iato laomi pangulu Banua
Kabusungan sola pa’ronda’na unnalai tu
mai rasulu’, apa tae’ naala maparrangi,
belanna mataku’ la natumbui batu to
buda.
27 Nabaami tu mai rasulu’ tama to’ Ada’
lompo. Anna paressai Tominaa Kapua,
28 nakua: Tang kipakare’na-re’na
tonganrokomika, kumua da mimangada’i
tete dio sanga iato? Apa samipatale’-
tale’naora tu pangadarammi lan
mintu’ Yerusalem, sia la moraikomi
umpopa’indo’i dio kaleki tu raraNa Tau
iato.

29 Apa mebali tu Petrus sia iatu mai
rasulu’ nakua: Sipatu tau umpalosongi
naturu’ tu Puang Matua na iatu tolino.
30 Iatu Puang Matua, tu Puangna nene’
to dolota mangkamo umpamalimbangun
Yesu, tu mangka mipatei mitoke’ lako
kayu.
31 Iamora Te tu napakalangka’ lima
kananNa Puang Matua mendadi Pangulu
sia To pakarimmanan la umpa’kamasean
katobaran lako to Israel sia kadipa’deian
kasalan.
32 Sia kamimo te tu ungkatottongi tu
iannate, ten dukato tu Penaa Masallo’
Napa’kamasean Puang Matua lako mintu’
to unturu’I.
33 Iatonna rangii tinde tau te kada iate,
lendu’mi re’dekna ara’na sia la morai
umpatei tu mai rasulu’.
34 Apa ke’de’ misa’ to Farisi disanga
Gamaliel lan tu kombongan, iamo misa’
pandita Sukaran aluk nakasiri’ mintu’
tau; napesuammi umbaai sattu’ lako
salian tinde tau.
35 Nakuami ungkuanni tu to
ma’kombongan: E to Israel, suka’-
suka’komi kalemi diona tau iate mai, apa
tu la migauranni.

36 Dolonapa anna bendan Teudas,
ussanga kalena to paa; na iatu to
unturu’i agi-agi a’pa’ratu’ muane. Anna
di patei, natisambo’-sambo’ tu mintu’ to
unturu’i, tae’ bangmo apa-apa.
37 Undinna na iate tau iate, bendanmi
Yudas to Galilea, tonna disura’ sanganna
tau; nabuda tau unturu’i unnea parenta;
anna mangsan duka, nadipasisarak-
sarak tu mintu’ to unturu’i.
38 Dadi totemo kukua mati’: da
mipatumbai te tau iate mai, sia
popa’elo’nai ia; belanna iake tuo
dioi tolino tu lalan penaa iate ba’tu
pengkarangan iate, inang la disanggang;
39 apa iake tuo dioi Puang Matua, tae’
mibelai ussanggangi, miurunganni manii
siuali Puang Matua. Napatonganmi to
ma’kombongan tu kadanna,
40 natambaimi tu mintu’ rasulu’,
nabambai sia nagagai ma’kada tete dio
sanganNa Yesu; namane urrampananni.
41 Parannumi penaanna soro’ lan mai
kombongan, belanna disanga sipato’
natanggung tu kadisa’san belanna Sanga
iato.
42 Tae’ bangmi natorroi mangada’i
keallo-keallo lan Banua Kabusungan sia

dio lu banuanna tau sia umpa’peissanan Kareba-kaparannuan kumua iatu Yesu, iamo Kristus.

Kadipileianna pitu pa’kamaya

6:1-7

6 [1] Tonna iato, tonna sakerangngan-rangngannamo tu to menturu’, bu’tumi kapa’nuku-nukuanna tu to Yahudi ma’basa Grika lako to Ibrani, belanna tae’ nadipoinaa ungkaritutui keallo-keallo tu mai baine balunna.
[2] Narampunmi tinde rasulu’ sangpulo dua tu to buda menturu’mo, nakua: Tae’ kisipatu, la umpasalai penaa tu umpalolang kadanNa Puang Matua, belanna umparakai kande dao meda.
[3] Iamoto, e mintu’ siulu’, pileimi pitu lan mai te kamu mintu’, tu tae’na sayuanna sia Naponnoi Penaa Masallo’ sia kakinaan, tu ma’dinna la kiala untoei te pengkarangan iate.
[4] Apa kami te la tontongkan massambayang sia umpalolang kadanNa Puang Matua.
[5] Napasiolami mintu’ to buda te kada iate, napilei tu Stefanus, to lantuk

kapatongananna sia ponno Penaa
Masallo’, na Filipus na Prokhorus na
Nikanor na Timon na Parmenas na
Nikolaus, iamo misa’ to Yahudi dipasada’,
to dio mai Antiokhia.
6 Nasolan nasangmi lako rasulu’ tu
tau iato; massambayangmi tu rasulu’,
naremme’i rasulu’ limanna tinde tau.
7 Sarorak-roraknami tu kadanNa Puang
Matua, sia sakerangngan-rangnganna
bilanganna tu to menturu’ dio Yerusalem
sia lendu’ duka budanna to minaa
umpengkaolai kapatonganan.

Diona Stefanus

6:8-15

8 Umpadenmi ba’tu pira-pira tanda
mangnga sia tanda kalle-kallean dio
to’ to buda tu Stefanus naponnoi
pa’kamasean sia kamatotoran.
9 Apa den ba’tu pira-pira tu to naala
bilangan lako banua pa’kombongan,
tu disanga banua pa’kombonganna to
Libertini sia to Kirene sia to Aleksandria
sia to Yahudi dio mai Kilikia na Asia,
ke’de’ nasita’genan Stefanus.

10 Apa tae’ nabelai tinde tau unneai
tu kakinaan sia Penaa urrondongi
ma’kada-kada.
11 Naada’imi ba’tu pira-pira tu tau
la umpokadai kumua: Kirangimo
umpokadai tu kada solang lako Musa sia
Puang Matua.
12 Nasarrangmi tu to buda sia
pekaamberan sia pandita Sura’,
nalumpa’i tu Stefanus sia nariu’-riu’
nabaai tama to’ Ada’ lompo.
13 Sia napopentingayo tu sa’bi tang
tongan, tu umpokadai kumua: Tae’
natorei te tau iate umpasunanni kada
solang te inan maindan sia Sukaran aluk,
14 belanna kirangimo ma’kada kumua la
narondonni Yesu to Nazaret te inan iate
sia la nasondai tu atoran Sukaran aluk
napondokangki’ Musa.
15 Iatonna pemarangai mintu’ to unno’ko’
lan kombongan tu Stefanus, natiromi tu
rupanna susito rupa malaeka’.

Pebalinna Stefanus

7:1-53

7 1 Nakuami Tominaa Kapua:
Tongannaraka tu kadanna tau?

2 Nakuami Stefanus mebali: E kamu
mintu’ kuposiulu’na sia kupoambe’na,
perangiimi: Iatu Puang Matua unnampui
mintu’ kamala’biran, mangkamo
umpa’pekitanan Kalena lako nene’
to dolota Abraham tonna diopa
Mesopotamia, tae’pa natorro dio Haran.
3 Nakuami Puang ungkuanni: Sunko lan
mai tondok kadadiammu, sia dio mai
sangdadiammu, ammu male lako tondok
la Kupakitangko.
4 Sunmi dio mai padang to Kasdim,
natorro dio Haran. Undinna tonna
matemo ambe’na, Napalengka’mi Puang
Matua dio mai sae indete padang iate, te
mitorroi totemo.
5 Tae’ Napa’kamaseanni lako tu mana’
matontongan misa’ lan te padang iate,
moi sangpellesean tae’ duka, apa Naallu’
umpa’kamaseanni lako te padang iate
nasituranni umpoossoranni moi anna
tae’pa nakianak.
6 Susite tu kadanNa Puang Matua: Iatu
tarukna la torro to sae lan tondok senga’,
nadipokaunan sia dipakario-rio a’pa’ratu’
taunna.
7 Sia nakua kadanNa Puang Matua:
La Kuukung tu bangsa umpokaunanni

namane sun dio mai, anna menomba
lako Kaleku lan inan iate.
8 Anna benni basse sunna’, na susito
undadiammi Ishak tu Abraham anna
sunna’i tonna allo ma’pengkaruanna,
na Ishak undadian Yakub, na Yakub
undadianni tu sangpulo dua nene’ to
dolo.
9 Apa mangimburu tu nene’ to dolota
lako Yusuf anna balukanni lako Mesir,
anNa rondongi Puang Matua,
10 sia nalendokan dio mai mintu’
kamaparrisan anna benni pa’kamasean
sia kakinaan dio olona Firaun, datu Mesir,
tu unnalai pangulu dio mintu’ lili’na tana
Mesir sia lan banuanna datu.
11 Saemi karorian pannang dio mintu’
lili’na tana Mesir na Kanaan sia
kamaparrisan kapua, anna tae’ nanii
unnala kande tu nene’ to dolota.
12 Apa iatonna rangii Yakub kumua den
gandung dio Mesir, nasuami tu nene’ to
dolota lako tonna bunga’na.
13 Iatonna ma’penduammo
umpa’petandammi kalena tu Yusuf
lako tu mai siulu’na, sia maneri natandai
Firaun tu kadadianna Yusuf.

14 Napesuanni Yusuf untambai tu Yakub
ambe’na sia siulu’na sia pa’anakanna
pitungpulo llima tau budanna.
15 Malemi tu Yakub rokko Mesir, undinna
matemi sia ia duka tu nene’ to dolota;
16 Nabaami tau tu batang rabukna lako
Sikhem, napeliangi tama liang naalli
Abraham sangsama-sama dio mai
tarukna Hemor dio Sikhem.
17 Iatonna samandappi’-dappi’namo tu
attu pangallu’ Naallu’ Puang Matua lako
Abraham, sabuda-budannami tu to Israel
dio Mesir,
18 sae lako tonna datu Mesir senga’
randuk ma’parenta, tu tang untandainna
Yusuf.
19 Natangnga’mi datu iato tu bangsata
sia napakario-rio tu nene’ to dolota,
belanna naparuku untibei tu anak mane
dadinna, kumua da napatale’ bati’.
20 Attu iamoto nadadi tu Musa sia lendu’
melona pantarisanna, natallungbulan
didaranai lan banuanna ambe’na.
21 Iatonna tibemi, narurumi lai’na Firaun,
nakaduttu’i susito anak dadianna.
22 Naada’imi tau kamanarangan to Mesir
tu Musa, naurunganni pasau’ nala diona
kada nala diona penggauran.

23 Iatonna ganna’mo patangpulo taunna
dadinna, tiakka’mi penaanna la morai
untollongi mintu’ rapunna, iamotu mai to
Israel.
24 Iatonna kita misa’ to dipakario-rio,
napembuloimi, sia napembalaran tinde
to dipakario-rio napatei tu to Mesir.
25 Nasanga Musa naissan tu mai rapunna
kumua ia napotete anna pa’kamaseanni
Puang Matua lako tau iato mai tu
kadirampanan, apa tae’ naissanni te tau
iato mai.
26 Iatonna masiang to loo pole’omi untiroi
tonna sibobo’ tau, napasiporai nakua: E
sangmane, tang to sirapurokomika te;
ma’apai ammi sibala’-bala’?
27 Apa natumpu tinde to umbala’-bala’
solana nakua: Mindara unnalakomi
pangulungki sia to mangra’ta’ kara-
karaki?
28 La morairakomika umpateina’ susitu
to Mesir iongi’?
29 Belanna kada iato mallaimi tu Musa,
nadadi to sae dio tana Midian; na inde to
dio undadiammi pia muane da’dua.
30 Iatonna patangpulo pole’omo taunna,
nakitami dio padang pangallaran

sikandappi’ buntu Sinai tu malaeka’
misa’ lan to’ duri, nanii api dukku.
31 Iatonna kitai Musa tu iannato,
napomangngami tu apa kalle-kallean
nakita; iatonna reke’mi la napemaranga,
narangimi tu gamaranNa Puang ma’kada
Nakua:
32 Akumote tu Puangna nene’ to dolomu,
tu Puangna Abraham sia Puangna Ishak
sia Puangna Yakub. Ma’paganggangmi
tu Musa, naurunganni tang nasaramo
umpemarangai.
33 Nakuami Puang umpa’kadai: Alai tu
lapik lentekmu, belanna iatu inan munii
ke’de’, iamo padang maindan.
34 Kutiro tonganmo tu kadipakario-
rioanna taungKu dio Mesir, sia Kurangi
tu sarrona, angKu mengkalao la
urrampananni; dadi totemo maimoko, la
Kusuamoko lako Mesir.
35 Musa iamoto tu natumpu tau, nakua:
Mindara unnalako Pangulu sia to
mangra’ta’ kara-kara? na ia tonganmo
Nasua Puang Matua dadi pangulu sia
to parampanan nasande’ tu malaeka’
nakita lan to’ duri.
36 Iamo ussolanni sun tu tau, tonna
mangka umpadenanni tu tanda mangnga

sia tanda kalle-kallean dio tana Mesir,
sia dio tasik Mararang, sia dio padang
pangallaran patangpulo taunna.
37 Musa iamoto tu ma’kada lako to Israel
kumua: Misa’ nabi la napabu’tuangkomi
Puang Matua lan mai rapummi tu susinna
te aku.
38 Iamoto tu lan kombongan dio padang
pangallaran sola tu malaeka’ umpa’kadai
dio buntu Sinai, sia sola nene’ to dolota,
tu untarima mintu’ kada tuo kumua
nadiparampo lako kaleta.
39 Apa manoka tu nene’ to dolota
unturu’i, sangadinna natumpu, anna
pamirring lu lakoi Mesir tu penaanna,
40 sia nakua lako Harun: Garagangkan
deata, tu la dadi panglalanki belanna iatu
Musa ussolangkanni sun lan mai Mesir,
tae’ kiissanni ba’tu ma’patumbami.
41 Attu iato nagaragaimi tu rapang-
rapang anak tedong sapi misa’, anna
pemala’i tu deata rapang-rapang iato,
sia naposende tu panggaraga limanna.
42 Naboko’imi Puang Matua sia
Napopa’elo’na tu tau la umpenombai
mintu’ pentaunan dao langi’, susitu
disura’ lan sura’na nabi, kumua:

E to ma’rapu Israel, denmoraka
mipemalaranni lako Kaleku
tu pemala’ pangrere’ sia penomba,
lan to patangpulo taunna dio padang
pangallaran?
43 Manassa umpasonglo’komi lantang-
lantang Molokh,
sia bintoen Romfa, deatammi,
tu mintu’ rapang-rapang migaraga la
mipenombai.
Iamoto angKu la umpalengka’komi lako
rampe diona lu Babel.
44 Iatu tenda kasa’bian nakambi’ nene’
to dolota dio padang pangallaran, susitu
Napa’peannan tu To ma’kada lako Musa
kumua la nagaragai susitu pa’pasusian
mangka natiro.
45 Iatu nene’ to dolota tu dipakambi’i
tenda iato, mangkamo umbaai sola
Yosua tama tana Kanaan, tonna taloi tu
to kapere’, tu Narambai Puang Matua dio
mai tingayona nene’ to dolota, sae lako
linona Daud.
46 Daudmo tu ungkabu’tui pa’kamasean
dio mai Puang Matua, napalakui kumua
anna ma’din unnalanni inan tu Puangna
Yakub.

47 Apa Salomo ia tu umpabendananNi
misa’ banua.
48 Apa iatu Puang patodoranna tae’ Nanii
banua panggaraga lima, susitu napokada
nabi nakua:
49 Iatu suruga iamo isungan
kapayungangKu,
sia iatu lino iamo pelleseangKu.
Banua matumbara tu la migaraganNa’,
kadanNa Puang sia apara tu inan
kapelayoangKu?
50 Tang panggaraga limangKu
nasangraka te?
51 E kamu to battuk sia tang sopati sia
tang to’tok, nenne’ bangkomi unnempai
Penaa Masallo’. Tumba tu nene’ to
dolomi, ten dukamoto tu kamu.
52 Umbara tu nabi tang napakario-rio
nene’ to dolomi? Napatei duka tu mintu’
to umpokada doloi tu diona kasaeanNa
tu To malambu’, tu mane mangka
mipa’peturoan sia mipatei.
53 Kamumo tu mangka untarima Sukaran
aluk tu naparampo malaeka’, apa tae’
mikaritutui.

Kamateanna Stefanus

7:54-60

54 Iatonna rangii tinde tau tu iannato,
re’dekmi ara’na sia singgarigi’-rigi’ isinna
untiroi.
55 Apa iatu Stefanus, ponno Penaa
Masallo’ mentingara langngan langi’
nakitai tu kamala’biranNa Puang Matua,
sia Yesu ke’de’ dio kananNa Puang
Matua.
56 Nakuami: Tiromi kukita tu langi’
tibungka’ na iatu Anak rampan dilino
ke’de’ dio kananNa Puang Matua.
57 Apa maramba tu tau umpemandui
gamaranna, sia untampun talinganna,
napada ta’pa ulla’ka’i.
58 Nasualei lako salianna tondok, na
tumbui batu. Iatu mai sa’bi pantan
umpatorro sambu’na rokko to’ lentekna
misa’ to mangura disanga Saulus.
59 Anna tumbui batu tu Stefanus tonna
marassan metamba langngan Puang,
nakua: O Puang Yesu, tarimai tu
penaangku.
60 Malinguntu’mi nametamba
umpemandui gamaranna nakua: O

Puang, da Mipopa’indo’i te kasalan iate lako te mai tau! Tonna mangka ma’kada susito, manglessurammi.

Saulus umpakario-rio to Sarani

8:1-3

8 [1] Naporaimi Saulus tu diona Stefanus mate dipongko. Tonna attu iato narampoimi kadipakario-rioan kapua tu kombongan to Sarani dio Yerusalem, natisambo’-sambo’ dio lu mintu’ tana Yudea sia Samaria, ia mannamo tu mai rasulu’.
[2] Denmi ba’tu pira-pira to umpengkaolai Puang Matua ullamunni tu batang rabukna Stefanus, sia napotangi’-tangi’ tongan nabatingi.
[3] Apa iatu Saulus nasanggang tu kombongan sia nakendekki simisa’ tu banua, nariu-riu’i tu tau nala muane nala baine, nasorongi tama pa’tarungkuan.

Pengkaranganna Filipus na Petrus dio Samaria

8:4-25

4 Iatu mintu’ to tisambo’-sambo’ mukkun
sia male, mukkun umpa’peissanan
Kareba-kaparannuan.
5 Sia iatu Filipus lu rokko Samaria
umpa’peissananni lako tau diona tu
Kristus.
6 Sanginaami tu to buda unturu’i tu apa
napokada Filipus, tonna rangii sia nakita
tu mintu’ tanda kalle-kallean napogau’.
7 Belanna budamo tu tau nataba
deata masussuk, nanii sun nasang tu
mintu’ deata masussuk sia melalla-lalla
umpemandui gamaranna; sia buda tu to
kupi’ sia to sondo’ napamalolo.
8 Lendu’mi kapuanna kaparannuan lan
tondok iato.
9 Dolona na iato den misa’ tau dio tondok
iato disanga Simon umpogau’ balik
mata, sia umpamangnga to Samaria, sia
ussanga kalena tau tongan.
10 Mintu’na tau nala to bitti’ nala to kapua
umpengkaolai sia nakua: Tau iamote,

tu kuasanNa Puang Matua, tu disanga,
kuasa kapua.
11 Mintu’na tu tau iato mai mengkaola
nasang lako, apa masaimo
umpatirambanni tu tau iato mai
diona mintu’ balik matanna.
12 Apa iatonna patonganmi tu Filipus, tu
umpa’peissanan Kareba-kaparannuan
diona ParentaNa Puang Matua sia
sanganNa Yesu Kristus, ma’popedio’
nasangmi nala muane nala baine.
13 Iatu Simon ma’patongan duka,
iatonna mangkamo didio’ tontongmi
sisola Filipus; lendu’mi tirambanna
untiroi tu mintu’ tanda mangnga sia
tanda kalle-kallean kapua tu dipaden.
14 Iatonna rangimi tu mai rasulu’
dio Yerusalem tu diona to Samaria
unturu’mo kadanNa Puang Matua,
nasuami tu Petrus na Yohanes lako tau
iato mai.
15 Iatonna rampo,
napassambayangammi sola duai
tu to Samaria, kumua anna tarima Penaa
Masallo’.
16 Belanna iatu Penaa Masallo’ tae’pa
nasonglo’ lako misa’ dukai tinde tau,

sangadinna mane didio’ tama sanganNa Puang Yesu.
17 Attu iato naremme’i limanna rasulu’ sola duai tu tau iato mai, anna tarima Penaa Masallo’.
18 Iatonna tiroi Simon, kumua iatu Penaa Masallo’ dipa’kamasean tu belanna naremme’i rasulu’ limanna tu tau, napakitammi sola duai tu doi’,
19 sia nakua; Ben dukana’ aku tu kuasa iato, anna minda-minda kuremme’i lima, iamo untarima Penaa Masallo’.
20 Apa nakua Petrus ungkuanni: Masolang tu doi’mu sola kalemu, belanna musanga ma’din dialli doi’ tu pa’kamasaeanNa Puang Matua.
21 Tae’ mutamai ba’tu tae’ taamu lan te kada iate: belanna tae’ namalambu’ penaammu langngan Puang Matua.
22 Iamoto mengkatoba’ko dio mai tu kakadakeammu, sia massambayangko langngan Puang, dipa’dei sia manii tu kasalan natuntun penaammu.
23 Belanna kutiro lanko kamapairan susi pa’du, sia lan tisimporro’na kakadakean.
24 Mebalimi Simon nakua: Passambayanganna’ lako Puang,

da naden misa’ urrampoina’ tu apa mipokada.
25 Iatonna mangkamo tu rasulu’ sola duai ungkatottongi sia umpa’peissanan kadanNa Puang, sulemi lako Yerusalem, sia umpalolang Kareba-kaparannuan lan lu ba’tu pira-pira tondok to Samaria.

Diona misa’ to Etiopia nadio’ Filipus

8:26-40

26 Denmi misa’ malaeka’Na Puang ma’kada lako Filipus nakua: Ke’de’ko mumale sau’ unnola lalan dao mai Yerusalem rokko Gaza; lalan iato kasalan.
27 Ke’de’mi anna male. Denmi misa’ to Etiopia pa’bisara, kapala ada’ Kandake, datu baine dio Etiopia tu umpoissan mintu’ iananna, lao massambayang lako Yerusalem.
28 Tonna attu iato sule lu diomo mai, nanno’ko’ dao karetana umbasa sura’na nabi Yesaya.
29 Nakuami Penaa ma’kada lan penaanna Filipus: Laoko umpentireke’i tu kareta.

30 Ma’dondomi tu Filipus lako narangii
marassan umbasa sura’na nabi Yesaya,
nakuami: Miissan siaraka tu mibasa?
31 Nakuami: Umba la dikua unnissanni,
ke tae’i tau umpatuduki’? Natambaimi tu
Filipus kendek unno’ko’ sola.
32 Iatu nabasanna lan tu Sura’ nakua:
Male dibaa susito domba la direre’
sia susito misa anak domba mamang
dio tingayona to unggontingi,
tenmoto tae’ bang Napatiku’bi’
pudukNa.
33 Lan to kadisa’sainNa,
nalendokkammo tu
kadipa’peukunganNa;
mindara ma’din unnuleleanni tu
tarukNa?
Belanna iatu penaanNa dialai lan mai te
lino.
34 Nakuami tinde pa’bisara lako Filipus:
La mekutanapa’ lako kalemi: dionara
minda napokada tu nabi? dionaraka
kalena ba’tu to senga’raka?
35 Randukmi Filipus ma’kada, sia randuk
napokadan lan mai te kada iate, tu
Kareba-kaparannuan diona Yesu.
36 Lan to kalingkanna to, rampomi lako
to’ uai, nakuami tu pa’bisara: Indemo

tu uai, apapara la unnempaina’ ke didio’na’?
(37 Nakuami Filipus: Iake ponno tonganni penaammi ma’patongan, la ma’apari. Nakuami mebali: Kupatongan kumua iatu Yesu Kristus Iamo AnakNa Puang Matua.)
38 Mesuami umpatadangi tu kareta; mengkalaomi sola duai rokko to’ uai, tu Filipus na iatu pa’bisara; anna dio’i Filipus.
39 Iatonna kendekmo diong mai to’ uai, Napapa’de poto’mi PenaanNa Puang tu Filipus, natae’mo nakitai tinde pa’bisara, tarru’mi sule parannu penaanna.
40 Apa iatu Filipus dikabu’tui dio Asdod; mukkun sia male umpa’peissanan Kareba-kaparannuan lan lu mintu’ tondok, anna sae lako Kaisarea.

Saulus mengkatoba’ nadadi rasulu’

9:1-19

9 1 Iatonna masarrangpa kasengkeanna tu Saulus la morai umpakarrang sia umpatei to unturu’ Puang, laomi lako tominaa kapua,

2 umpalakui lako tu sura’ kuasa anna baai
lako banua pa’kombongan dio tondok
Damsyik, kumua ianna den tau unnolai
lalan kapekaalukan iato nakabu’tui, nala
muane nala baine, nabaa situang pungo
lako Yerusalem.
3 Diomo lu lalan, tonna sikandappi’mo
Damsyik, pakalan naparrangmo tu
arrang dao mai langi’ untikui;
4 Songkami rokko padang, anna rangii tu
gamara umpa’kadai kumua: E Saulus,
Saulus, ma’apari mupakario-rioNa’?
5 Nakuami mebali: MindaroKomi, Puang?
Ma’kadami nakua: Akumo Yesu, tu
mupakario-rio.
6 Malimbangunmoko mumale tama
tondok, nalanpa mudipokadan tu apa
sipatu la mupogau’.
7 Iatu to nasolan male littu bangmo
ke’de’ urrangii tu gamara, apa moi misa’
tau tae’ nakita lako.
8 Malimbangunmi tu Saulus diong
mai padang: Iatonna bangunammo
matanna, tae’ bang apa misa’ nakita
lako. Narendenni tau tu limanna
nasolanni tama Damsyik.
9 Tallung allo tae’ napakita, sia tae’
nakumande sia mangiru’.

10 Dio Damsyik den misa’ to unturu’
Puang, di sanga Ananias. Nakita
bayo-bayo Nakua Puang ungkuanni: O
Ananias! Nakuami: Inde siana’, Puang.
11 Nakuami Puang ungkuanni: Ke’de’ko
mulao lako lalan disanga lalan Malolo,
mupekutananni dio banuanna Yudas tu
to disanga Saulus, to Tarsus, belanna
marassan massambayang to,
12 sia ungkita bayo-bayo misa’ tau,
disanga Ananias sae tama urremme’i
limanna, kumua anna pakita sule.
13 Nakuami Ananias mebali: O Puang
budamo tau kunii urrangii tu diona tau
iato, budamo kakadakean napogau’ lako
to masallo’Na Puang dio Yerusalem.
14 Sia inde duka te nabenmo kuasa
pangulu to minaa umpungoi tu mintu’ to
ussa’bu sangamMi.
15 Apa Nakua Puang lako: Laomoko,
belanna iamotu butung misa’ parea
ditonnoranNa’ la umpatale’ sangangKu
lako mintu’ to kapere’ sia datu sia to
Israel.
16 Belanna la Kupakitan ba’tu pira-pira
kamaparrisan tu sipatu la naperasai
diona sangangKu.

17 Malemi tu Ananias anna tama banua
iato, sia naremme’ limanna nakua: E
siulu’ku Saulus, aku te Nasuana’ Puang,
iamo Yesu tu umpa’pekitanan Kalena
lako kalemu dio tu lalan muolai, kumua
ammu pakita sule, sia kumua anNa
ponnoiko Penaa Masallo’.
18 Ta’pa rondonmi tu ussapu’na matanna,
napakita sule, namalimbangun anna
didio’.
19 Kumandemi anna batta’ sule.
Torromi ba’tu pirang-pirang allo sisola to
mai to unturu’ Puang dio Damsyik.

Bunga’na pengkaranganna Saulus dio Damsyik sia dio Yerusalem

9:20-31

20 Tonna iato napa’peissanammi lan lu
banua pa’kombongan tu diona Yesu
kumua Iamo AnakNa Puang Matua.
21 Apa mangnga tongan tu mintu’ to
urrangii nakuami: Tang iamoraka te tu
urratoi mintu’ to ussa’bu’ sanga iato dio
Yerusalem! ia duka natungkanan sae tu
iannato, kumua nabaa situang pungoi tu
tau iato mai lako olona to minaa.

22 Samandu-mandunnami batta’
penaanna tu Saulus sia iatu to Yahudi
torro dio Damsyik napapussak tonna
pamanassai kumua iatu Yesu iamo
Kristus.
23 Iatonna ba’tu pirang-pirang allomo,
sipakulu-kulumi tu to Yahudi la morai
umpatei.
24 Apa iatu tangnga’na tinde tau naissan
Saulus.
Nakampai bangmi tinde tau tu babangan
ke allo kebongi, kumua anna patei;
25 apa nasolan bongi to unturu’i narorro’i
dao mai tembo’ lan buria’.
26 Iatonna sae lako Yerusalem, la
moraimi lao sola tu mai to unturu’
Puang; apa iatu mintu’ to unturu’ Puang
mataku’ lako, tae’ napatonganni kumua
ia dukamo misa’ to unturu’ Puang.
27 Apa nakadamak Barnabas nasolanni
lako rasulu’ sia naulelean, tu kanakitanna
Saulus tu Puang dio lalan, sia
kaNapa’kadainna Puang, sia tumba
kabaranianna umpatale’i tu sanganNa
Yesu dio Damsyik.
28 Lu tama lu lanmi mai Yerusalem tu
Saulus sola tu mai rasulu’ sia barani
umpatale’i tu sanganNa Puang.

29 Sipa’uleleanmi sia sitamben kada to
Yahudi ma’basa Grika; apa undaka’ bang
tangnga’ la umpatei.
30 Iatonna issanni to sangsiuluran tu
iannato, nasolammi lako Kaisarea,
nasuai male lako Tarsus.
31 Torro manamanmi sia marampa’
tu kombongan to Sarani dio mintu’
tana Yudea sola Galilea na Samaria sia
dipabatta’ sia ungkataku’ Puang Matua;
anna pa’tunduanNa Penaa Masallo’
nasakerangngan-rangnganna.

Petrus umpamaleke Eneas dio Lida

9:32-35

32 Iatonna male tu Petrus ullonda-londai
tu mintu’ tondok iato, lendu’ dukami lako
mintu’ to masallo’ torro dio Lida.
33 Indeto dio nakabu’tui misa’ tu tau
disanga Eneas melenten-lenten bang
diong inan mamma’na karuamo taunna,
belanna kupi’.
34 Nakuami Petrus ungkuanni: E
Eneas, Napamalekeko Yesu Kristus.
Malimbangunmoko, muampa’ kalenai tu
ampa’mu. Ta’pa malimbangunmi.

35 Natiroi mintu’ to dio Lida na Saron,
anna tibalik penaanna lako Puang.

Petrus umpatuo Dorkas dio Yope

9:36-43

36 Den misa’ baine unturu’ Puang dio
Yope disanga Tabita, ke dipallemba’i,
battuananna: Dorkas; iato baine iato
lendu’ budanna gau’ melo napogau’ sia
pa’kamase napa’bengan.
37 Tonna attu iato masakimi namate.
Iatonna mangka didio’, naangka’mi tau
langngan bilik tiangka’ langnganna.
38 Belanna sikandappi’ Lida tu Yope
napekarebami to unturu’ Puang kumua
dio tu Petrus, nasuami tu tau da’dua
lao lako mengkamoya-moya nakua: Da
mimarempa lao umpellambi’ikan.
39 Ke’de’mi tu Petrus namale sola.
Iatonna rampo nasolammi tau tama bilik
tiangka’ langnganna. Mintu’na baine balu
sae ke’de’ umpentirondongi, natumangi’
sia napa’pekitanan tu mai bayu sia dodo
nagaragai Dorkas tonna sisolapa.
40 Apa na sua nasang Petrus sun tu
tau, namalinguntu’ massambayang,

namessaile lako to’ to mate, nakua: E Tabita, malimbangunko!
Nabidarammi tu matanna, sia iatonna tiroi tu Petrus, unno’ko’mi.
41 Nasoronganni Petrus tu limanna, napake’de’i, natambai tu mai to masallo’ sia iatu mai baine balu, napakitanni lako tinde tau kumua tuomo.
42 Tiseno-senomi lako mintu’ pa’tondokan dio Yope tu iannato, nabuda tau umpatongan Puang.
43 Torromi tu Petrus ba’tu pirang-pirang allo dio Yope dio misa’ tau disanga Simon, to mantasi balulang.

Diona Kornelius dio Kaisarea

10:1-48

10 1 Den tau misa’ dio Kaisarea disanga Kornelius, pangulunna kaponan surodadu, tu disangai kaponan Italia.
2 Iato tau iato umpengkaolai sia ungkasiri’ Puang Matua sola mintu’ to lan banuanna, umpa’bengan buda pa’kamase lako tau, sia tontong massambayang langngan Puang Matua.

3 Umbai agi-agi te’te’ tallu makaroen
napemanassami nakita bayo-bayo tu
malaeka’Na Puang Matua misa’ sae
umpelambi’i sia ma’kada lako nakua: E
Kornelius!
4 Lendu’mi mataku’na mentiro lako
malaeka’ sia nakua: Apara mitungkanan,
Puang? Nakuami lako: Mintu’na
passambayangmu sia pa’kamasemu
rampomo langngan Puang Matua sia
Napengkilalai.
5 Dadi totemo suai tau lako Yope sia
popetambai tu to disanga Simon, tu
diganti Petrus.
6 Torro dio banuanna to mantasi balulang
disanga Simon; sikandappi’ randan tasik
tu banuanna.
7 Iatonna pa’demo tu malaeka’
nasipa’kadan, natambaimi da’dua
tu kaunanna, namisa’ surodadu
umpengkaolai Puang Matua, lan mai tu
to biasa umparakai;
8 naulelean nasangi lako tu mintu’nato,
anna suai lako Yope.
9 Masiang dio maito tonna diopa
lu lalan sia urreke’mo tondok iato
kendekmi tu Petrus langngan bubungan

massambayang, agi-agi te’te’ sangpulo dua tangnga allo.
10 Tangdia’mi sia la morai kumande; apa marassanmo naposara’ tau tu kande, senga’mi tu pentirona.
11 Nakitami tu langi’ tibungka’, namengkalao dao mai tu apa misa’, susito sampin kalua’, diulangi a’pa’ tu tetukna natirorro’ sae rokko padang.
12 Mintu’ olo’-olo’ a’pa’ lette’na den lan sia iatu mai mendonglo’ dao lu padang, sia manuk-manuk dao lu langi’.
13 Saemi gamara ma’kada lako nakua: E, Petrus, ke’de’ko, mutunui, mukandei!
14 Apa nakua Petrus: Da’ maro’ ia to Puang, belanna tae’ bangpa kukandei tu pemalinna dikande sia megi’giranna.
15 Sae pole’omi tu gamara ma’penduan lako kalena kumua: Iatu tang Napa’pemalinna Puang Matua da mupa’pemalii.
16 Pentallun sidanu’ susito, nata’pa tiangka’ sule langngan langi’ tu sampin iato.
17 Pussak bangsia penaanna tu Petrus untangnga’i battuananna tu natirona, pakalan diomi to’ ba’ba ke’de’ tu

to nasua Kornelius, umpekutanan banuanna Simon,
18 anna kambaro sia mekutana kumua ba’tu torro dioi tu Simon, diganti Petrus.
19 Marassan bangsia Petrus untangnga’i tu natirona, Nakuami Penaa ungkuanni: Tiromi, den tau tallu undaka’ko.
20 Ke’de’moko mumengkalao, mumale sola tu tau, da’ mubata, belanna Aku ussuai tu tau.
21 Mengkalaomi tu Petrus umpessitammui tu tau, sia nakua: Akumote tu midaka’. Apara tu mitungkanan sae?
22 Nakuami tinde tau: Na tu Kornelius, pangulunna kaponan surodadu, iamo misa’ to malambu’ sia ungkataku’ Puang Matua sia napokada melo mintu’ to Yahudi, Napatudumo Puang Matua naparampo malaeka’ madatu untambaikomi lako banuanna la umperangii tu kadammi.
23 Natambaimi tinde tau tama natoratui. Iatonna masiangto ke’de’mi namale sola tinde tau, sia ba’tu pira-pira tu to nasangsiuluran dio mai Yope undi unturu’i.

24 Iatonna masiang pole’to, rampomi
lako Kaisarea. Napeagi bangmi Kornelius
tonna mangkamo urrampunni tu
sangdadianna sia sangmane karra’na.
25 Iatonna tamamo tu Petrus, saemi
Kornelius untammui sia malinguntu’
diong to’ lentekna umpennoloi.
26 Apa natoe Petrus diong mai, nakua:
Ke’de’komi, aku te tolino dukana’.
27 Malemi tama sipa’kada-kada,
nakarampoi inang budamo tau sirampun.
28 Nakuami Petrus ungkuanni tu tau:
Miissan kumua tae’ nama’din misa’ to
Yahudi sikadamak ba’tu sirau-rau bangsa
senga’; apa Napatudumo’ Puang Matua
kumua da naden tau misa’ kupa’pemalii
ba’tu kukagi’gi’.
29 Iamoto anna tae’ kupomatana’i
sae, tongku ditambai. Dadi totemo la
mekutanana’: ma’apari mitambaina’.
30 Nakuami Kornelius: Dikua patang
bongi’, susimo allo to, te’te’ tallu
makaroen, angku massambayang
lan banuangku; pakalan denmi tau
misa’ ke’de’ dio tingayoku ma’pakean
pandillak-dillak,

31 nakua: E, Kornelius, ditarimamo tu
passambayangmu, sia Napengkilalai
Puang Matua tu pa’kamaseammu.
32 Dadi suai tau lako Yope sia popetambai
tu to disanga Simon, tu diganti Petrus;
torro dio banuanna to mantasi balulang,
sikandappi’ randan tasik.
33 Iamoto kusua tu tau untambaikomi;
kurre sumanga’na misaemo. Iamoto
angki dio nasang ren indete totemo dio
oloNa Puang Matua la umperangii tu
mintu’ apa Napepasanan Puang lako
kalemi.
34 Ma’kadami tu Petrus nakua: Tonganna
tongan manassamo lako kaleku, kumua
tae’ Namentiro lindo lako tau tu Puang
Matua,
35 sangadinna lan mai mintu’na bangsa
minda-minda tu ungkataku’i sia
umpogau’ kamaloloan, iamo Naporai.
36 Iamoto tu kada Naparampo lako to
Israel tonna umpa’peissanan Kareba-
kaparannuan, kumua den kasikaeloan
tete dio Yesu Kristus; Iamo Puangna
angge maritik.
37 Miisanmo tu apa dadi lan lili’na Yudea,
tempon dio mai Galilea, tu undinna na
iatu pa’dioran napa’peissanan Yohanes,

38 tu diona Yesu to Nazaret, umba
nakua Puang Matua mangka untokkoI
Penaa Masallo’ sia kamatotoran. Tu
male lumiling umpogau’ kameloan, sia
umpamatana mintu’ to nasakkolo’ deata
bulituk; tu belanna Narondong Puang
Matua.
39 Na kami ungkatottongi tu mintu’
apa Napogau’, la dio tana Yahudi la dio
Yerusalem; Iamotu napatei tau naa’ta’
lako kayu.
40 Iamotu Napamalimbangun Puang
Matua tonna allo ma’pentallun,
sia umpa’pekitanan Kalena situru’
pangeloranNa Puang Matua,
41 tae’ kumua lako mintu’ to Yahudi,
sangadinna lako to ungkatottongi
tu inang Napilei dolomo Puang
Matua, iamotu kaminna mangkanna
ussisolanNi kumande sia mangiru’ tonNa
malimbangunmo dio mai to’ to mate;
42 Napa’peannanni lako kaleki la
umpa’peissananni lako to Israel,
sia ungkatottongi kumua Iamo
Napamanassa Puang Matua dadi to
mangra’ta’na mintu’ to tuo sia to mate.
43 Iatu diona Ia nakatottongi mintu’ nabi,
kumua minda-minda umpatonganNi

unnappa' kadipa'deian kasalan tete dio
sanganNa.
44 Marassanmo napokada Petrus tu kada
iato, Nasonglo' tu Penaa Masallo' lako
mintu' to urrangii tu kada iato.
45 Mintu'na tu to ma'patongan, tu unturu'
aluk sunna', tu saena sola Petrus, lendu'
mangngana, belanna dipasonglo' duka
sia dipa'kamasean tu Penaa Masallo' lako
to kapere'.
46 Belanna narangi tinde tau ma'kada-
kada umpobasa ma'rupa-rupa basa
sia umpakala'bi Puang Matua. Ma'kada
pole'omi Petrus nakua:
47 Ma'dinraka misa' tau la umpadapai tu
uai, ke didio'i tu to untarimamo Penaa
Masallo' susite kami?
48 Napesuammi undio'i tu tau tama
sanganNa Yesu Kristus. Anna palakui
tinde tau tu Petrus torro dio ba'tu
pirang-pirang allo.

Kadanna Petrus dio Yerusalem diona kaundioranna to kapere'

11:1-18

11 1 Narangimi tu mai rasulu' sia
to sangsiuluran dio tana Yudea

kumua umperangii dukamo kadanNa
Puang Matua tu to kapere’.
2 Iatonna sae langngan Yerusalem tu
Petrus, sita’genmi to unturu’ aluk sunna’,
3 sia nakua: Mangkamoko tama
banuanna to tang disunna’ sia
kumandemoko sola.
4 Apa naparanduk Petrus urrundunan
mana’pai tu iannato, sia nakua:
5 Marassanna’ massambayang dio Yope,
senga’mi tu pentiroku, angku kita misa’
apa mengkalao susito sampin kalua’
diulangi a’pa’ tu tetukna dirorro’ dao mai
langi’, narampo urreke’na’.
6 Iatongku pemarangai angku
pemanassai, kukitami tu mintu’ olo’-olo’
a’pa’ lentekna dao kapadanganna sia
olo’-olo’ lampung sia mendonglo’na sia
manuk-manuk dao lu langi’.
7 Kurangimi tu gamara umpa’kadaina’
nakua: E Petrus, ke’de’ko, mutunui,
mukandei!
8 Apa kukua: Da’ maro’ ia to Puang,
belanna iatu pemalinna dikande sia
megi’giranna tae’ bangpa natama
sadangku.
9 Apa mebali tu ma’penduanna gamara
dao mai langi’, nakua: Iatu tang

Napa’pemalinna Puang Matua, da
mupa’pemalii.
10 Pentallun sidanu’ susito, namane
tiangka’ nasang langngan langi’ sule.
11 Pakalan denmi tau tallu ke’de’ dio
tingo banua kinii torro, disua dio mai
Kaisarea sae umpellambi’ina’.
12 Nasuamo’ Penaa, tang bata-bata
male sola tinde tau, sia iate siulu’ta
annan undi unturu’na’, angki tama dio
banuanna tau iato.
13 Nauleleanmi lako kaleki tumba
kanatiroanna tu malaeka’ ke’de’ lan
banuanna, tu umpa’kadai kumua: suai
tau lako Yope untambai Simon diganti
Petrus;
14 ia la umpokadangko tu kada la
mupomakarimman sola to mukurinni.
15 Iatongku randukmo ma’ulelean,
songlo’mi tu Penaa Masallo’ lako kalena
tinde tau susi kita tonna mulanna.
16 Tilanta’mi lan penaangku tu kadanNa
Puang tu Napokada kumua:
Tonganna umpa’dioran uai tu Yohanes,
apa kamu te la didio’komi Penaa Masallo’.
17 Iamoto, iake Napa’kamaseanni Puang
Matua lako tu tau tu pa’kamase susi
Nakamaseangki’, tonta patongan Yesu

Kristus, mindana' aku te, angku la
ma'din unnampangi Puang Matua?
18 Iatonna rangii susito, rapa'mi
penaanna tinde tau' naumpakala'bi'
Puang Matua nakua: Iake susito,
Napa'kamasean duka Puang Matua lako
to kapere' tu lalan katobaran lu lako
katuoan.

Bunga'na kombongan dio Antiokhia

11:19-26

19 Mintu'na tu to sisarak-sarak belanna
pa'pakario-rio bu'tu, diona Stefanus,
ma'lako-lakoan bang sae lako Fenisia sia
Siprus sia Antiokhia, apa tae' napalelei
tu kadanNa Puang Matua lako misa' duka
tau sangadinna lako to Yahudi.
20 Apa iatinde tau den to Siprus
sia to Kirene, na iatonna sae
lako Antiokhia sipa'uleleanmi to
Grika, umpa'peissananni tu Kareba-
kaparannuan diona tu Puang Yesu.
21 Narondongmi Puang tu tau iato, anna
buda bilanganna tu to ma'patongan,
mengkatoba' lako Puang,

22 Napekarebami kombongan dio
Yerusalem tu diona to, anna suai tu
Barnabas lako Antiokhia.
23 Iatonna rampomo, natiroi tu
pa’kamaseanNa Puang Matua,
parannumi, anna pakilalai tu tau mintu’,
kumua anna tontong maruru’ lako Puang
susitu diongnamo penaanna.
24 Belanna iatu Barnabas misa’ to
masokan sia Naponnoi Penaa Masallo’
sia kapatonganan. Buda tonganmi tu tau
mengkara’pa lako Puang.
25 Sunmi tu Barnabas namale lako Tarsus
la undaka’ Saulus.
26 Iatonna kabu’tuimi, nasolammi
lako Antiokhia. Tenmoto ganna’ bang
sangtaun sola duai torro to sae sisola
kombongan, sia lendu’ budanna tau
naada’i. Diomo Antiokhia bunga’-
bunga’na tu to menturu’ nasangai tau to
Kristen.

Pa’nubua’na nabi Agabus

11:27-30

27 Iatonna attu iato saemi ba’tu pira-pira
nabi dao mai Yerusalem rokko Antiokhia.

28 Bendanmi misa' tu disanganna
Agabus, anna pa'peissananni belanna
pa'patudu-tudunNa Penaa, kumua la sae
karorian pannang lan mintu' lili'na lino.
Dadimi tu iannato tonna linona Klaudius.
29 Nasituru'imi tu to menturu' pada
umpopatu patunna anna umpakatu
pa'tulungna lako to menturu' dio tana
Yudea.
30 Ten duka napogau' to, lako tu mai
pekaamberan, napakatuanni, lako
Barnabas sola Saulus.

Kadipakario-rioanna kombongan dio Yerusalem. Kamateanna Yakobus

12:1-18

12 1 Agi-agi attu iamoto anna mesua
datu Herodes umpata'pai lima
ba'tu pira-pira to lan kombongan la
morai umpakario-rioi.
2 Napateimi tu Yakobus, siulu'na
Yohanes, napakandei la'bo'.
3 Iatonna tiroi kumua napomarannu
to Yahudi to iannato, natingkanomi tu
Petrus, siappa' allo kapua dinii ungkande
roti tang diragii.

4 Iatonna tingkanni, napatamami
pa’tarungkuan sia nasorong lako
sangpulo annan surodadu ungkampai
sisonda sia’pa’-a’pa’, nasanga la
napopennolo lako to buda ke lendu’i
pa’gauran Pasa.
5 Iamoto anna dikurung tu Petrus lan
pa’tarungkuan, apa napengkamoya-
moyan tongan kombongan napassam-
bayangan.
6 Iatonna la umpennoloi Herodes, ia
bangsimo to bongi iato, marassanmo tu
Petrus mamma’, napetangnga da’dua
surodadu, dirante bassi da’dua sia den
ba’tu pira-pira to ma’ronda’na dio to’
ba’ba ungkampai tu pa’tarungkuan,
7 pakalan nabendanmo misa’ malaeka’Na
Puang inde to dio, sia den arrang
parrang lan bilik iato; nasa’pa-sa’pami
tu la’pekna Petrus sia natundan nakua:
Millikko madomi’!
Tobangmi tu rantena lan mai
limanna.
8 Nakuami tinde malaeka’ ungkuanni:
Ma’tambeke’ko mupatamai tu lapik
lentekmu. Napogau’mi susito, Nakuami
ungkuanni: Pelluangi tu sambu’mu,
muundi urrundu’na’!

9 Sunmi naundi urrundu’i, apa tae’
naissan tu napogau’na tinde malaeka’
kumua tonganna, sangadinna nasanga
bangri bayo-bayo nakita.
10 Iatonna lendu’imi tu ronda’ bunga’na
sia ma’penduanna, rampomi sola duai,
lako to’ ba’ba bassi lu tama tondok;
tibungka’ kalenami tu ba’ba iato anna
sun sia unnolai misa’ batatta, pakalan
nata’pa pa’demo natiro tu malaeka’.
11 Iatonna mengkilalamo tu Petrus,
nakuami: Totemo manassamo kuissan
kumua Puang ussua malaeka’Na
urrampananna’ dio mai limanna Herodes
sia dio mai mintu’ lalan penaanna to
Yahudi.
12 Iatonna mangka untangnga’i tu
iannato, malemi lako banuanna Maria,
indo’na Yohanes, tu diganti Markus; inde
to dio den tau buda sirampun marassan
massambayang.
13 Iatonna tumbekki tu ba’ba salian,
saemi misa’ baine ruranan disanga Rode
la umperangii.
14 Iatonna tandaimi tu gamaranna
Petrus, tae’mi nadadi umbungka’i
tu ba’ba belanna kaparannuanna,
sangadinna male tama ma’dondo lao

umpapeissananni, kumua Petrus dio to' ba'ba.
15 Nakuami tu tau ungkuanni: Umbai bomboangko! Apa napatonganna tongan tinde baine ungkatottongi, kumua tonganna te. Nakuami tu tau: Malaeka'na ria tu.
16 Apa tae' bang natorroi tu Petrus ma'tumbek-tumbek; iatonna bungka'i tinde tau tu ba'ba, nakitami sia lendu' tirambanna.
17 Napopangimbami tu limanna, ussuai ma'loko-loko, anna uleleananni lako tau iato mai umba Nakua Puang ussolanni sun lan mai pa'tarungkuan, sia nakua: Pa'peissananni te iannate lako Yakobus sia lako sangsiuluranta. Sunmi namale lako tondok senga'.
18 Iatonna masiang dio mai, tangia mannamo ia inang sidi' tu kamarekoanna surodadu, kumua ma'patumbai tu Petrus.

Lampakna Herodes

12:19-25

19 Iatonna daka'mi Herodes tu Petrus natae' nakabu'tui, naparessami tu

mai surodadu ma’ronda’, napesuanni umpatei. Nake’de’ dio mai tana Yudea lako Kaisarea natorro dio.
20 La moraimi Herodes urrarii tu to Tirus na to Sidon; apa sama turu’ tinde tau nasae umpennoloi.
Iatonna randukmo siporai Blastus, pa’bisaranna datu, umpalakumi kasitaman, belanna iatu tondokna diori mai tondokna datu nanii urrannuan kande.
21 Den pissan allo inang dipamanassamo, naumpake pakean kadatuanna tu Herodes, naunno’ko’ dao isungan kapayunganna sia ma’kada lako tau.
22 Ra’banmi tu to buda ma’kada lako nakua: Deata ia te ma’kada, tangia tolino.
23 Ta’pa napa’tongmi malaeka’Na Puang tu Herodes, belanna tang umbilang Puang Matua, Nakandemi ulli’ namate.
24 Sarorak-roraknami tu kadanNa Puang Matua.
25 Sulemi tu Barnabas sola Saulus dio mai Yerusalem tonna mangka umpogau’i tu pentoean pa’tulung, sia nasolan tu Yohanes diganti Markus.

Bunga’na kalingkan umpa’peissanan Kareba-kaparannuan. Saulus sola Barnabas dio Siprus

13:1-12

13 1 Denmi ba’tu pira-pira nabi
sia guru lan kombongan dio
Antiokhia, iamotu mai sia Barnabas
sia Simeon diganti Niger, sia Lukius to
Kirene sia Menahem, siulu’ bali susunna
Herodes, datu sangtepona tondok, na
Saulus.
2 Matangngamo tinde tau umpogau’
kamenomban langngan Puang sia
ma’puasa, Nakuami Penaa Masallo’:
PamarimbanganNa’ tu Barnabas sola
Saulus, anna pogau’i tu pentoean
Kupapatuanni.
3 Ma’puasami tinde tau sia
massambayang, anna remme’i
limanna, anna eloranni male.
4 Iatonna suami Penaa Masallo’ malemi
sola duai rokko Seleukia, na inde to dio
mai namale massombaran lako Siprus.
5 Iatonna sae lako Salamis
umpa’peissanammi kadanNa Puang
Matua lan lu banua pa’kombonganna to

Yahudi; iatu Yohanes sisola duka tinde
tau butung to ma’parakana.
6 Tonna salongi nasangmi tinde tau
tu lebukan iato sae lako Pafos,
ungkabu’tuimi misa’ to balik mata,
iamo misa’ nabi tang tongan, to Yahudi,
disanga Baryesu,
7 sikaloli’ Sergius Paulus, to maraanna
tondok iato, to manarang. Iamoto tu
untambai Barnabas sola Saulus, la
umperangii tu kadanNa Puang Matua.
8 Apa ia tinde Elimas, tu to balik mata,
belanna susimoto tu sanganna ke
dipallemba’i, napangeai tinde tau la
morai umpopemboko’i tu to maraa dio
mai kapatonganan.
9 Apa iatu Saulus, tu disanga duka
Paulus, Naponnoi Penaa Masallo’
ullessekki mata,
10 sia nakua: E iko te to ponno
tangnga’ kadake sia kabulitukan,
anak deata bulituk, ualinna mintu’
kamaloloan! tae’raka mula morai
untorroi umpakelokki tu lalan malolo Na
Puang?
11 Tiromi, totemo bangsiamote anna
lambi’ko limanNa Puang, ammu buta,
tae’ mula untiro allo ba’tu sangapa-apa.

Ta’pa narampoimi kamaraunan sia
kamalillinan, naurunganni kakaririk-ririk
bang undaka’ to la urrenden limanna.
12 Iatonna kitami to maraa tu apa
dadi, ma’patonganmi, sia lendu’
napomangngana tu pangadaran diona
Puang.

Paulus umpa’peissanan Kareba-kaparannuan dio Antiokhia dio tana Pisidia

13:13-52

13 Malemi tu Paulus sola tu to
nasikaloliran massombaran dio mai
Pafos nasae lako Perga dio tana Pamfilia.
Messarakmi tu Yohanes dio mai tinde
tau, nasule lako Yerusalem.
14 Apa ia tinde tau male tarru’ dio mai
Perga narampo lako Antiokhia dio tana
Pisidia; tamami banua pa’kombongan
tonna allo katorroan, anna unno’ko’.
15 Iatonna mangkamo umbasanni
tu sura’ Sukaran aluk sia sura’na
nabi, mesuami tu mai pangulu banua
pa’kombongan lako tinde tau sola duai
umpokadai kumua: kamu te siulu’ki,

iake denni tu kada la mipa’pakilalan lako te to buda, pokadami.
16 Ke’de’mi tu Paulus umpopangimba limanna sia ma’kada nakua: E, to Israel sia kamu tu ungkataku’na Puang Matua! perangiimi!
17 Puang Matua, Puangna te to Israel, mangka untonno’i tu nene’ to dolota, sia umpakalangka’i tu to ma’rapu iato tonna mempue dio Mesir, anNa tassu’i dio mai Nadoloan kuasa kalle-kalleanNa.
18 Agi-agi patangpulo taunna Nanii umpama’tananni penaa tu pasiruanna tu tau dio padang pangallaran.
19 Iatonna mangkamo ummangsanni tu tau pitu bangsana dio tana Kanaan, nataa-taanni tu padangna napomana’i tinde tau,
20 agi-agi a’pa’ratu’ llimangpulo taunna. Undinnato napadenmi ba’tu pira-pira tu to parengnge’ sae lako tonna linona nabi Samuel.
21 Undinnato umpalakumi datu, anna benni Puang Matua tu Saul anakna Kish, iamo misa’ to ma’suku dio mai Benyamin, patangpulo taunna.
22 Iatonna sayumi Puang Matua, Napabendanan pole’mi tu Daud la

napodatu; Napamanassami diona Daud,
sia Nakua: Kukabu’tuimo tu Daud,
anakna Isai, iamoto naala penaangKu,
iamo la umpogau’ mintu’ pa’poraiangKu.
23 Iamotu tarukna Daud, Nanii Puang
Matua umpabu’tuanni to Israel tu To
pakarimmanan, susitu Naallu’, Iamotu
Yesu.
24 Dolona na iatu kasaeanNa mangada’i,
inang napa’pangadarammo Yohanes tu
kadidioran tanda pengkatobaran lako
mintu’ to Israel.
25 Iatonna mukkun tu Yohanes
umpasirundunan pentoeanna,
ma’kadami nakua: Mindara
misanganna’? Tangia aku te, apa
manassa den Misa’ tu la sae undinna na
aku, moi umbukai ulang lapik lentekNa
tang sipatu dukana’ umbukai.
26 Kamu tu siulu’ki, tarukna Abraham
sia mintu’mi tu ungkataku’Na Puang
Matua, diparampomo lako kaleta tu
kareba-kamakarimmanan iate.
27 Belanna iatu to dio Yerusalem sola tu
mai pangulunna, tae’ natandai tu Yesu,
sia naukung na susito nasundunnimo
tu kadanna nabi tu dibasanni ke allo
katorroanomi.

28 Sia moi tae’ nakabu’tui tu sipato’na la
dinii umpatei, apa napalaku lako Pilatus
kumua anNa dipatei.
29 Iatonna mangkamo ussundunni
tu mintu’na apa disura’ diona Yesu,
napopengkalaomi dao mai kayu pea’ta’,
napeliangI.
30 Apa Napamalimbangun Puang Matua
dio mai to’ to mate.
31 Umpa’pekitanammi Kalena ba’tu
pira-pira allona lako to lu dio mai Galilea
nasolan male langngan Yerusalem na
(totemo) iamotu tau iato ungkatottongi
lako te to buda.
32 Na kami te umpa’peissananni lako
kalemi tu Kareba-kaparannuan, iamotu
pangallu’ dialluran nene’ to dolota,
33 kumua Nasundunnimo Puang
Matua lako tarukta diona
kaumpamalimbangunanna Yesu,
ten dukamoto tu disura’ lan sura’
Pa’pudian ma’penduanna nakua: Ikomo
tu AnakKu, allo ia bangsiamote angKu
dadiangKo.
34 Na iatu kaNapamalimbangunanna
Puang Matua dio mai to’ to mate, kumua
da Naburuk sule, iamoto anNa ma’kada
kumua: La Kupa’kamasean lako kalemi

tu kamauparanna Daud, tu maindan sia
matappa’.
35 Ia dukamo patunna to anNa ma’kada
lan Pa’pudian senga’ kumua: Tae’
Mieloranni tu To maseroMi la buruk.
36 Belanna iatonna mangkamo Daud
umpogau’ pa’poraianNa Puang Matua
tonna linona, matemi anna dipeliang dio
sa’dena nene’ to dolona, naburuk.
37 Apa iatu To Napamalimbangun Puang
Matua, tae’ Naburuk.
38 Iamoto la miisan e kamu siulu’ki,
kumua Tau iamora te tu napotete
anna dipa’peissanan lako kalemi tu
kadipa’deian kasalan,
39 sia Ia duka napotete, anna minda-
minda tu ma’patongan dipamasero
dio mai mintu’na, tu tang nabelammi
napamasero sukaran alukna Musa.
40 Iamoto dadi pengkilalai tonganni, da
anna rampoikomi susi tu disura’na lan
sura’na nabi, tu nakua:
41 Tiromi, e kamu to pasa’san,
mangngakomi sia sabu’komi;
belanna iatonna linomi umpogau’Na’
misa’ penggauran,
tu penggauran tae’ mipatongan lenni
moi anna pokadangkomi tau.

42 Iatonna sunmo napengkali-kali
tonganmi tau napalaku kumua anna
dipokadan tu kada iato ke allo katorroan
la sae.
43 Iatonna sisarak-sarakmo tu to
sirampun, budami to Yahudi sia to
Yahudi dipasada’ tu umpengkaolainNa
Puang Matua, undi urrundu’ Paulus sola
Barnabas, tu to ungkuanni sia unnada’i
kumua namanda’ lan pa’kamaseanNa
Puang Matua.
44 Tonna lambi’i tu allo katorroan
iato, kari’ la mintu’ to lan tondok iato
sirampun umperangii kadanNa Puang
Matua.
45 Apa iatonna tiroi to Yahudi tu to buda,
lendu’mi mabiri’na, sia umbali kadanna
Paulus sia napokada kadake.
46 Apa batta’ tu Paulus sola Barnabas
ma’kada nakua: Sipatu kamu la dolo
dipokadan tu kadanNa Puang Matua,
apa belanna mitumpu sia misanga tang
sipatu katuoan sae lakona tu kalemi,
angki lu lako kami to kapere’.
47 Apa Napepasanan Puang lako kaleki,
Nakua:

Kupopendadimokomi arrang lako mintu’
to kapere’,

ammi pasae kamakarimmanan sae lako
randanna langi'.
48 Iatu mai to kapere' urrangii tu iannato,
parannu sia umpakala'bi' kadanNa
Puang Matua sia padami tau dilampak
la ungkabu'tui katuoan sae lakona, ia
dukamo ma'patongan.
49 Dipakaleleammi tu kadanNa Puang
Matua lan mintu' parenta iato.
50 Apa napakulu-kulu to Yahudi tu mai
mintu' baine mala'bi' umpengkaolai
Puang Matua sia iatu mai to kapua lan
tondok iato, napakitai kadipakario-rioan
tu Paulus sola Barnabas, naali'i lan mai
parentana.
51 Napentambakammi tinde rasulu' tu
barra'-barra' le'ke dio pala' lentekna,
tanda sa'bi salana tu tau, anna male lako
Ikonium.
52 Naponnoimi kaparannuan sia Penaa
Masallo' tinde to menturu'.

Pengkaranganna Paulus sola Barnabas dio Ikonium sia dio Listra

14:1-18

14 1 Ten dukato dio Ikonium lao tinde
rasulu' sola duai tama banua

pa’kombonganna to Yahudi sia ma’kada
susito, naurunganni buda tongan to
Yahudi sia to Grika ma’patongan.
2 Apa iatu mai to Yahudi tang
ma’patongan napakulu-kulu sia
nasarrang tu to kapere’ unneai tu to
sang-siuluran.
3 Iamoto anna torro ba’tu sangapa-apa
inde to dio, tu mai rasulu’ sia batta’
ma’kada belanna sande’ lako Puang
untonganan kada pa’kamaseanNa, sia
umpaden tanda kalle-kallean sia tanda
mangnga tu napaombo’ limanna tinde
tau.
4 Tipa’duami tu mintu’ tau lan tondok
iato, sangtaanna menturu’ lako to
Yahudi, na iatu pira menturu’ lako tu mai
rasulu’.
5 Iatonna maramba to kapere’ na to
Yahudi sola pangulunna la umpakario-rioi
sia untumbui batu,
6 anna issanni tinde tau sola duai,
mallaimi lako Listra sia lako Derbe dio
tana Likaonia sia dio lu lili’na tiku lao.
7 Indemoto dio nanii umpa’peissananni
tu Kareba-kaparannuan.
8 Denmi dio Listra misa’ tau unno’ko’
bang; langga’ tu lette’na, to kupi’

natuang lan mai tambukna indo’na, tae
bangpa nalumingka len.
9 Naperangii bangmi tinde tau tu Paulus
ma’kada, napemarangai Paulus sia natiro
kumua den kapatonganan dio, tu ma’din
la dinii umpamalekei,
10 nakuami tu Paulus umpemandui
gamaranna: Ke’de’ko, mumalolo bendan.
Mekkondongmi nata’pa male lumingka.
11 Iatonna tiroi to buda tu penggauranna
Paulus, napemanduimi tu gamaranna
ma’kada ma’basa Likaonia, nakua:
Songlo’mo lako kaleta tu mai deata
mentolino.
12 Nagantimi Zeus tu Barnabas, apa iatu
Paulus naganti Hermes, belanna iamotu
ma’kada-kada.
13 Saemi tu to minaanna Zeus, tu
untingoi tondok iato tu banua deatanna,
umbaai lako to’ babangan tondok tu mai
tedong sapi sia bunga-bunga diampinni’,
la memala’ sola to buda.
14 Apa iatonna rangii tinde rasulu’ sola
duai tu iannato, iamotu Barnabas sola
Paulus, usse’bu-se’bumi sambu’na sia
male ma’dondo-dondo tama to’ to buda
sia metamba-tamba.

15 Nakua: E tau, ma’apari ammi
pogau’ri te iannate? Kami te
tolino duka bangsiakan susi kamu,
sia umpa’peissanangkan Kareba-
kaparannuan lako kalemi, kumua ammi
memboko’ dio mai apa tae’ bua’na ammi
lu lako Puang Matua matontongan, tu
umpadadi langi’ sia lino sia tasik na
mintu’ issinna.
16 Iamotu umpopa’elo’na mintu to
kapere’ unturu’ lalan pa’poraianna lan
lino diboko’imo,
17 moi anNa umpa’pepayanan
Kalena umpogau’ kameloan, sia
umpasaeangkomi uran dao mai langi’
sia pentaunan sebona bura padang sia
Napabossai kande sia kaparannuan tu
penaammi.
18 Moi na iate kada iate, masussa
dukapa tu rasulu’ unggagai tu to buda
umpemala’i.

Paulus sola Barnabas sule lako Antiokhia

14:19-28

19 Apa pakalan nasaemo ba’tu pira-pira
to Yahudi dio mai Antiokhia sia dio mai

Ikonium umpabalik penaanna to buda,
anna tumbui batu tu Paulus, sia nariu’
lako salian tondok nasanga matemo.
20 Apa iatonna ke’de’ tu mai to menturu’
untalimbung tamai, malimbangunmi
namale tama tondok, na iatonna
masiangto, sunmi namale sola Barnabas
lako Derbe.
21 Iatonna pa’peissanammi tu Kareba-
kaparannuan lako to lan tondok iato
sia ba’tu pira-piramo tu tau napadadi
to menturu’, sulemi lako Listra sia lako
Ikonium sia lako Antiokhia,
22 na umpabatta’ penaanna to menturu’
sia napakilala kumua anna manda’ lan
kapatonganan, nakua: tae’ nasalai tang
buda kamaparrisan umpatuki’ tu tama
ParentaNa Puang Matua.
23 Iatonna mangkamo umpamanassanni
tu mai penatuanna ke misa’oi
kombongan, namassambayang sia
ma’puasa, nasorongmi tu tau lako Puang
napatongan.
24 Iatonna upu’mo ussalongi tana Pisidia,
saemi sola duai lako tana Pamfilia.
25 Napa’peissanammi tu kadanNa Puang
Matua dio Perga, namane male rokko
Atalia,

26 naindeto dio mai nanii massombaran
lako Antiokhia, tu dininna ussorongi
pirambongi’ lako pa’kamaseanNa Puang
Matua la ungkarangi tu pengkarangan
mane mangka nasundunni.
27 Iatonna sae lako, narampunmi tu to
Sarani, nauleleananni tu mintu’ apa
Napogau’ Puang Matua urrondongi sia
kaNabungkaranna Puang Matua tu ba’ba
kapatonganan lako to kapere’.
28 Torromi masai tinde rasulu’ sisola tu
mai to menturu’.

Kasirampunanna rasulu’ dio Yerusalem

15:1-22

Gal. 1:2

15 1 Saemi ba’tu pira-pira tau dio
mai Yudea, naada’i tu mai to
menturu’, nakua: Iake tae’i midisunna’
unturu’ atoranna Musa, tae’ mikabu’tui
kamakarimmanan.
2 Bu’tumi kasisakkan sia kasisalan
kapuana Paulus sola Barnabas anna tau
iato, anna pamatu’tunni tau tu Paulus
sola Barnabas anna ba’tu pira-pira
to senga’ la lao langngan Yerusalem

umpelambi’i tu mai rasulu’ sia penatua
umpekutananni diona tu nasisalainna.
3 Iamoto anna solanni kombongan
tinde rasulu’ sola duai lako salian
tondok, anna male ullendu’i Fenisia
na Samaria sia naulelean tu diona to
kapere’ mengkatoba’, anna umpabu’tu
kaparannuan kapua lako mintu’ to
sangsiuluran.
4 Iatonna rampo lako Yerusalem,
natammuimi kombongan sola rasulu’
sia penatua, nauleleananni tu mintu’
penggauran Napogau’ Puang Matua
urrondongi.
5 Apa ke’de ba’tu pira-pira to lu
dio mai kasiturusan to Farisi, tu
ma’patongannamo, sia nakua:
Sipatu la disunna’ tu mati’ tau sia
dipepasanan lako anna turu’i tu sukaran
alukna Musa.
6 Ma’kombongammi tu mai rasulu’ sia
penatua la ussitimbangi tu iannato.
7 Iatonna sisakka kapuamo, ke’de’mi
tu Petrus anna ma’kada lako tinde tau,
nakua: E kamu siulu’ki, miissan kumua
masaimo’ Napilei Puang Matua te kita
sola nasang, anna rangii to kapere’

tu kada Kareba-kaparannuan sun dio
pudukku, anna ma’patongan.
8 Anna Puang Matua, tu untandai
penaanna tau, untongananni tu tau
Napa’kamaseanni lako tu Penaa Masallo’
susitu kaNakamaseinta;
9 moi misa’ tae’ Napasisengaranni
tu kita anna iatu tau, ke mangkami
Napemaseroi tu penaanna tete dio
kapatonganan.
10 Iake susito ma’apai ammi toba-toba
Puang Matua ammi papassanni lemba
tu mai to menturu’, tu tang nabelanna
napassan nene’ to dolota ba’tu kita te.
11 Apa takatappa’i kumua belanna
pa’kamaseanNa Puang Yesu, anta la
dikarimmanni, misa’ lalan la taola sola
tu mati’ tau.
12 Sipa’loko-lokoan nasangmi tu to
ma’kombongan, anna perangii tu
Barnabas sola Paulus unnuleleanni tu
mintu’ tanda kalle-kallean sia tanda
mangnga Napaomboran to kapere’
Puang Matua napogau’ tinde tau sola
duai.
13 Iatonna upu’ sola duai ma’kada-kada,
mebalimi Yakobus, nakua: E, kamu
siulu’ki, perangiina’!

14 Mangkamo naulelean Simon tumba
mulanna anNa kilalai Puang Matua tu to
kapere’ anNa alai lan mai tu sangbangsa
tau la umpangke’ sanganNa.
15 Iatu iannato sikitanan tu kadanna
nabi, susitu disura’na kumua:
16 Undinna na iato la suleNa’,
angKu bangunni sule tu lantang Daud,
tu ro’pokmo,
sia iatu mai sanggangna Kubangun sule
angKu pabendanni,
17 dikua anna daka’ Puang tu to
torropa, sia iatu mintu’ to kapere’
tu dininnamo ussa’bu’ sangangKu,
18 tenmoto tu kadanNa Puang, tu
umpaombo’i tu iannato tempon dio
mai.
19 Iamoto iake timbangangku, da
tasussai tu to kapere’ mengkatoba’mo
lako Puang Matua,
20 sangadinna pakatuanni sura’ anna
toyangan kalena dio mai apa naruttakki
deata, dio mai gau’ sala, dio mai olo’-olo’
masala, sia dio mai rara.
21 Belanna iatu Musa tempon
dio mai dolo-dolana naden tau
umpa’pangadaranni lan ke sang
tondokoi, belanna dibasan tau tu sukaran

alukna lan lu banua pa’kombongan ke
allo katorroanomi.
22 Tonna iato nasangami tu mai rasulu’
sia penatua sia mintu’ to lan kombongan
kumua melo ke dipilei tu tau nadisua
lako Antiokhia sola Paulus na Barnabas,
napileimi tu Yudas, diganti Barsabas sola
Silas, panglalanna tu to sangsiuluran.

Balinna tu apa napekutanan to Sarani lan Antiokhia

15:23-34

23 Umpakatumi sura’ napakaloli’i tu tau
iato, nakua lan tu sura’: Umparampokan
salama’ki te mai kami siulu’mi rasulu’
sia penatua mati’ kamu sangsiuluran tu
bu’tu dio mai to kapere’ iti’ Antiokhia sia
Siria na Kilikia.
24 Belanna kirangi kumua den ba’tu pira-
pira tu solaki male mati’ umpatigega’komi
napokadan kada umpabata penaammi,
anna tae’ kami kipepasananni lako tu
tau,
25 kipourungi ussituru’i umpilei ba’tu
pira-pira tu tau angki suai mati’ sola
Barnabas na Paulus kipakaboro’,

26 tu to ussorongmo penaanna belanna
sanganNa Puangta Yesu Kristus.
27 Iamoto angki suai tu Yudas sola
Silas, anna pudukna kalena duka
umpa’peissananni tu iannato lako
kalemi.
28 Belanna situru’ pa’poraianNa Penaa
Masallo’ sia kami, to kumua tae’ mila
dipapassanni tu magasanna na iate
sipatunna,
29 iamotu untoyangan kalemi dio mai
tampak pesung, sia dio mai rara sia dio
mai olo’-olo’ masala sia dio mai gau’
sala. Iake ungkanandaikomi kalemi dio
mai mintu’na te iannate, iamo melona
to. Siriakomi kamarampasan.
30 Iatonna messimanmo tinde tau
malemi rokko Antiokhia, anna rampun
nasangi tu to lan kombongan, nabenni
tu sura’.
31 Iatonna basami tu sura, parannumi
penaanna sola nasangi belanna kareba
pa’pakatana iato.
32 Iatu Yudas sola Silas, belanna nabi
toda ia, napapa’yakmi sia napabatta’ tu
penaanna to sangsiuluran, buda kada
napokadanni.

33 Iatonna torro ba’tu sangapa-apa dio,
natangga’mi tinde to sangsiuluran sule
marampa’ lako to ussuai.
34 (Apa iatu Silas naporai ia torro dio).

Ma’penduanna kalingkan umpa’peissanan Kareba-kaparannuan. Kasisakkanna Paulus na Barnabas

15:35-41

35 Torromi tu Paulus sola Barnabas dio
Antiokhia mangada’i sia umpa’peissanan
kadanNa Puang sia buda to senga’
nasolan.
36 Ba’tu pirang-pirang allo undinnato,
nakuami Paulus lako Barnabas: Talao
pole’ untollongi tu mai to menturu’ dio
lu mintu’ tu tondok mangkamo tanii,
umpa’peissanan kadanNa Puang, ba’tu
ma’patumbami katorroanna.
37 Diongmi penaanna Barnabas la
ussolan dukai tu Yohanes diganti Markus.
38 Apa nasanga Paulus tae’ namelo ke
nasolanni tu to mangkamo untampei
sola duai dio Pamfilia, tae’ namale sola
umpogau’i tu pengkarangan iato.

39 Bu’tumi kasisalan kapuana,
naurunganni sisarak; nasolammi
Barnabas tu Markus, namale
massombaran lako Siprus,
40 apa iatu Paulus, Silas ia napilei, anna
male tonna mangka ussorongi tu to
sangiuluran lako pa’kamaseanNa Puang.
41 Naola lendu’mi tu tana Siria sia Kilikia,
anna pabatta’i tu penaanna mintu’
kombongan.

Paulus sitammu Timotius. Kalingkanna dio tana Asia-Bitti’ sae lako Troas

16:1-10

16 1 Saemi lako Derbe sia lako Listra.
Denmi dio tu to menturu’ disanga
Timotius anakna misa’ baine to Yahudi
ma’patongan, apa iatu ambe’na to
Yunani.
2 Iatu Timotius napokada melo to
sangsiuluran dio Listra sia dio Ikonium.
3 Iamoto tu la nasolan Paulus male;
nasolammi nasunna’i, tu belanna iatu
mintu’ to Yahudi dio parenta iato,
apa naissan sola nasangi kumua iatu
ambe’na to Yunani.

4 Iatonna male sola duai unnolai lendu’
tu tondok iato naparampoanni mintu’ to
sangsiuluran tu nasituru’ina rasulu’ sola
penatua dio Yerusalem, kumua anna
turu’i.
5 Tenmo to tu mintu’ kombongan
dipabatta’ kapatongananna, nasangalloi
kendekoi bilanganna.
6 Naola lendu’mi tu tana Frigia sia
Galatia, belanna tang Natangga’ Penaa
Masallo’ umpokadai tu kada dio Asia.
7 Iatonna sae lako sipatunna Misia,
la morairaimi tama Bitinia, apa tae’
Naeloranni PenaanNa Yesu.
8 Tonna lendu’i Misia, ma’palurokkomi
Troas.
9 Iatonna bongi denmi bayo-bayo nakita
Paulus; nakua den to Makedonia ke’de’
untambai nakua: Lambankomi mai
Makedonia untunduikan.
10 Iatona kitai tu bayo-bayo iato, tikaran-
karamokan la male lako Makedonia,
belanna kipamatu’tunmo lan penaangki
kumua Puang Matua untambaikan lako
la umpa’peissanan Kareba-kaparannuan
lako tu tau.

Kapassombaran lako Makedonia. Pengkaranganna Paulus dio Filipi

16:11-40

11 Iatongki ke’de’ massombaran dio mai
Troas, ma’palulakomokan Samotrake;
namasiang to lako Neapolis;
12 naindeto dio mai kimale lako Filipi,
tondok la’bi’ dio te parenta Makedonia,
nanii to Roma ma’tondok. Iamote tondok
iate kinii torro ba’tu pirang-pirang allo.
13 Iatonna allo katorroammo sunmokan
lan mai babangan tondok kimale
urrundunan randan salu, kisanga inang
la den inan dinii masambayang inde to
dio; angki unno’ko’ ma’ulelean lako tu
baine sirampunmo.
14 Denmi misa’ baine disanga Lidia, to dio
mai Tiatira, pa’baluk sampin lango-lango
sia to umpengkaolai Puang Matua,
umperangiikan; Napatibungka’mi Puang
Matua penaanna, anna palan penaai tu
apa napokada Paulus.
15 Tonna mangkamo didio’ sola to lan
banuanna, natamba-tambaimokan,
nakua: Iake misanga siai kumua
aku te to mengkaola lako Puang,

maikomi ammi torro dio banuangku.
Naparuku-rukumokan.
16 Denmi pissan tongki lao lako
to’ inan nanii tau massambayang,
sitammumokan misa’ kaunan baine,
to ma’deata pakita-kita, kesaro
la’da’ tonganmo tu puangna diona
pakita-kitanna.
17 Undimi urrundu’ Paulus sia kami,
nametamba-tamba nakua: Tau
iamote mai tu taunNa Puang Matua
patodoranna, tu umpokadangkomi lalan
kamakarimmanan.
18 Ia bang napogau’ ba’tu pirang-
pirang allo to; apa masorro tu Paulus,
namenggirik sia nakua ungkuanni tu
deata: Tete dio sanganNa Yesu Kristus
angku suako soro’ dio mai kalena. Ta’pa
soro’ bangsiami dio mai kalena.
19 Iatonna tiroi puangna kumua pa’demo
tu saro narannuan, nala’kaimi tu Paulus
sola Silas, nariu’-riu’i lako pasa’ lao
napopennolo lako to ma’parenta,
20 nalao umpopennoloi lako petoro’ lan
lu tondok nakua: Iate tau iate mai to
Yahudi umpatigega’ tongan tondokta;
21 sia umpa’patuduan aluk tang sipatu
dipoaluk ba’tu dituru’ kita to Roma.

22 Sangiammi tu tau umpakkuai; anna
se’buse’bui petoro’ tu mai sambu’na sia
napesuan umbambai ue.
23 Iatonna pembudamo nabamba,
napentu’muanammi tama pa’tarungkuan
sia napesuan lako sapiri kumua
nakampai meloi.
24 Iatonna mangkamo untarimai tu
parenta susito, napatamami tinde tau
tama pa’tarungkuan, naparengke’ pissan
lan, napaluangi sangkala tu lentekna.
25 Apa iatonna la ma’tangngamo bongi,
massambayangmi tu Paulus sola Silas
sia umpopenani pa’pudian langngan
Puang Matua, na iatu mai to ditarungku
mukkun umperangii.
26 Pakalan nasaemo lino’ kapua, anna
tigoyak tu lilli’ tembo’ pa’tarungkuan.
Ta’pa tibungka’ nasangmi tu ba’ba sia
iatu mai sangkalana tau tikalossok.
27 Tirambanmi millik tu sapiri, natiroi tu
mai ba’ba pa’tarungkuan tibungka’mo,
nanonokmi tu la’bo’na la morai umpatei
kalena, belanna nasanga lussu’mo tu to
ditarungku.
28 Napemanduimi metamba tu Paulus
nakua: Da mibala’-bala’ kalemi, inde
nasang siakanni.

29 Umpalakumi palita tu sapiri,
nama’dondo tama sia ma’paganggang,
anna tukku umpennoloi tu Paulus sola
Silas.
30 Nasolammi lako salian tinde tau,
nama’kada nakua: E tuang, apara
tu sipatu la kupogau’ angku kabu’tui
kamakarimmannan?
31 Nakuami: Patonganni tu Puang Yesu,
ammi kabu’tui kamakarimmanan, nala
kamu nala to lan banuammi.
32 Napokadammi tu kadanNa Puang
Matua sola tu mintu’ to lan banuanna.
33 Ia bangsiami to bongi iato nata’pa
ussolanni tinde tau, nabasei tu mai
sipa’la’po-la’poanna dio kalena; ta’pa
ma’popedio’mi sola tu mintu’ solana.
34 Nasolammi langngan banuanna,
napasakkaranni kande, anna parannu-
rannu sola to lan banuanna, belanna
tidukunmo tama kapatonganan langngan
Puang Matua.
35 Iatonna masiangmo, nasuami petoro’
tu mai opasa’, nakua: Rampanammi to
tau da’dua!
36 Naparampomi sapiri lako Paulus
tu kada iato, nakua: Napesuammo

petoro' urrampanangkomi. Iamoto sun marampa'mokomi mimale.
37 Apa nakua Paulus ungkuanni: Kami te, moi angki to Roma, mangkamokan dibamba dio tingayona to buda sia dipentu'muanan tama pa'tarungkuan, natae'pa napangra'ta'na to mangra'ta' kara-kara; na totemo la napasoro' kamama' bangmokan? Tae' ia to, na ia kalena ria sae umpasoro'kan.
38 Naparampoomi tinde opasa' lako petoro' tu kada iato. Mataku'mi tonna rangii kumua ia tinde tau sola duai, to Roma.
39 Saemi unnaran-naranni sola duai; anna solanni lako salian napalakui kumua anna soro' lan mai tondok iato.
40 Sunmi lan mai pa'tarungkuan, anna male lako banuanna Lidia. Iatonna sitiromo tu mai to sangsiuluran, napakananna'mi, namane male.

Pengkaranganna Paulus dio Tesalonika sia dio Berea

17:1-14

17 1 Iatonna lendu'imi tu Amfipolis sia Apolonia, saemi lako Tesalonika;

inde to dio den banua pa’kombonganna
to Yahudi.
2 Laomi tu Paulus tama umpessitiroi tu
mai tau susitu biasanna, napentallun allo
katorroan sidanu’ nanii umpokadai sola
tau tu diona lama Sura’ Madatu,
3 napokadan sia napamanassan
kumua tae’ nasalai tang umperasai
kamaparrisan tu Kristus sia malimbangun
dio mai to’ to mate, nakua: Iatu Yesu
kupa’peissanan lako kalemi Iamo
Kristus.
4 Denmi ba’tu pira-pira tu tau
ungkatappa’i, nasikadamak Paulus sola
Silas; susi dukato lendu’ budanna to
Yunani umpengkaolai Puang Matua sia
buda baine la’bi’.
5 Apa iatu mai to Yahudi mabiri’
penaanna, untambai ba’tu pira-pira tu
mai to kadake pa’long-pa’long bang
dio lu pasa’, nasuami umpamarambai
tu to buda, napatigega’i tu tondok, sia
urrukka’ banuanna Yason nanii undaka’i
tu rasulu’ la nabaa sun lako to buda.
6 Apa tae’ nakabu’tui tinde tau da’dua,
iami tu Yason sola ba’tu pira-pira to
menturu’ nariu’-riu’ lako to ma’parenta
lan tondok sia metamba-tamba, nakua:

Saemo inde mai te to silelemo lino nanii
ma’pamaramba,
7 anna pebanuai Yason! iate tau iate
mintu’ umbali-bali parentana datu
kapua, nakua: den pole’opa tu datu,
Iamotu Yesu.
8 Napatigega’mi tu to buda sia to
ma’parenta lan tondok tonna rangii tu
iannato.
9 Iatonna indo’i Yason sia iatu mai to
senga’, natangga’mi male.
10 Ta’pa nasuami to sangsiuluran tu
Paulus sola Silas male bongi lako Berea.
Iatonna saemo lako, tarru’liumi tama
banua pa’kombonganna to Yahudi.
11 Iatu to inde to dio masokan ia
na to Tesalonika, belanna iatu tau
iato matinuru’ untarimai tu kada sia
kiallo-kiallo untuntun tu lanna Sura’
Madatu, kumua ba’tu susi tonganni to.
12 Iamoto anna buda tu ma’patongan,
tendukato buda tu mai to kapua dio
Yunani nala baine nala muane.
13 Apa iatonna issanni to Yahudi dio
Tesalonika kumua napa’peissanan
dukamo Paulus tu kadanNa Puang Matua
dio Berea, lao dukami lako ussura’i sia
umpatigega’ to buda.

14 Ta’pa nasuami to sangsiuluran tu
Paulus male ma’palurokko to’ tasik. Apa
iatu Silas sola Timotius torro dio.

Paulus dio Atena

17:15-34

15 Iatu to ussolan Paulus nasolan sae
lako Atena, na iatonna mangkamo
umpepasananni Paulus lako tu Silas
sola Timotius kumua namadomi’ sae
umpellambi’i, sulemi tinde tau.
16 Iatonna peagi bangmi Paulus tinde tau
sola duai dio Atena, mapallami penaanna
tonna tiroi dio tondok iato ponno bang
rapang-rapang dipodeata.
17 Ma’uleleanmi lan banua pa’kombongan
sola to Yahudi sia mintu’ tu to
umpengkaolai Puang Matua, sia dio duka
lu pasa’ keallo-keallo sola tu mai to na
sitammuan.
18 Den duka ba’tu pira-pira tu to untoe
pangadaranna to Epikuros sia Stoa
nasitamben kadan. Den tu kumua:
Apara la napokada te to salle kada?
Apa nakua tu pira’na: Takua-kua to
umpa’peissanan deata banga’, belanna
iatu Paulus umpa’peissanan Kareba-

kaparannuan diona Yesu sia diona tu kamalimbangunan.
19 Nasolammi tu Paulus nabaai lako Areopagus, nakua: Ma’din siaraka la kiissan tu pangadaran ba’ru mipokada?
20 Belanna apa makalaen-laen tu miparampo tama talingangki; iamoto angki la morai unnissanni apara battuananna tu iannato.
21 Mintu’na tu to Atena sia to banga’ inde to dio, tae’ namatean allona lako senga’na, sangadinna umpokadai sia umperangii tu apa ba’ru.
22 Bendanmi tu Paulus lan tangnga-tangngana Areopagus nama’kada nakua: E, kamu to Atena, iatu mintu’na kutirona, lendu’ mipa’buda-budainna tu aluk.
23 Belanna iatongku sumalong-malong angku pemarangai tu mintu apa mipenombai, kulambi’mi misa’ tu to’ pemalaran dinii ussura’i dio, nakua: Lako Puang tang ditandai. Iamoto iatu apa tang mitandai ammi penombai, iamo la kupamanassa lako kalemi.
24 Iatu Puang Matua umpadadi lino sia mintu’ issinna, Iamo Puangna langi’ sia lino, tae’ Natorro lan banua penomban, tu panggaraga lima;

25 sia tae’ Nakamorai naparakai limanna
tolino, butung to denpa apa Naanga’ ana
Iari umpa’kamaseanni lako mintu’na tu
katuoan, penaa sia mintu’na apa.
26 Misa’ri Nanii umpabu’tui tu mintu’na
bangsana tolino, la untorroi tu
mintu’ kuli’na padang, tonna mangka
ullampakki tu mintu’ attu tituka’na lino
sia katonan pellaoanna,
27 kumua anna daka’ Puang Matua,
sangapaoi anna kabu’tui ke nasapui, moi
anna tae’ Namambela dio mai kalena
sola nasang.
28 Belanna Iari urrondongki’ anta tuo sia
kedo sia den, susi tu napokada ba’tu
pira-pira to ungkarang londemi nakua:
Belanna kita duka bu’tu dio mai Kalena.
29 Belanna bu’tu dioki’ mai Puang Matua,
tang sipatu la tasanga susi bulaan ba’tu
salaka ba’tu batu digaragai dipaolai
kamanarangan sia tangnga’ tolino tu
kapuanganNa Puang Matua.
30 Mintu’na tu attu kabagan
Napopa’elo’na Puang Matua, apa
totemo te mintu’na tau nala umba-umba
nii Nasua mengkatoba’.
31 Belanna Napamanassamo tu allo
sangallo tu la Nanii umpaolai salunna tu

mintu’ issinna lino situru’ kamalamburan tete dio Misa’ To mangka Napamanassa anNa pakatuai lako mintu’ tolino, tu diona kaNapamalimbangunanNa dio mai to’ to mate.
32 Iatonna rangii tau tu diona kamalimbangunan dio mai to’ to mate, natelle-tellemi tau pira; apa iatu pira nakua: La moraipakan urrangii pissan dio mai kalemi tu iannato.
33 Iamotu iannato anna sun tu Paulus lan mai naninna tinde tau.
34 Apa den ba’tu pira-pira tu tau mengkadamak sia ma’patongan. Iatu tau iato den disanga Dionisius ada’ Aeropagus na misa’ baine disanga Damaris sia den dukapa to senga’ nasolan tu tau iato.

Paulus dio Korintus

18:1-17

18 1 Undinnato ke’de’mi tu Paulus dio mai Atena nasae lako Korintus.
2 Nakabu’tuimi tu misa’ to Yahudi disanga Akwila, to Pontus, mane sae dio mai Italia sola bainena, disanga Priskila, belanna napa’parentammo Klaudius

kumua mintu’ to Yahudi la sun lan mai Roma. Laomi umpellambi’i tinde tau sola duai.
3 Na belanna misa pandakaranri, torromi namengkarang sola; belanna iatu pandakaranna manggaraga tenda.
4 Nalambi’ oi allo katorroan ma’uleleanoi tu Paulus lan banua pa’kombongan sia napakanassan nala to Yahudi nala to Yunani.
5 Apa iatonna saemo tu Silas sola Timotius dio mai Makedonia ia mannamo napogau’ Paulus tu umpa’peissanan kada iato, sia nakatottongi lako to Yahudi kumua iatu Yesu Iamo Kristus.
6 Apa iatonna mangea tu tau sia ma’kada solang, narimbakammi tu pakeanna sia ma’kada lako tu tau nakua: Narampoi misamorokomi kamu tu kasanggangan; tae’mo aku na aku sala; randuk te attu iate angku la lu lako to kapere’.
7 Malemi inde to dio mai nalao lako banuanna Titius Yustus, misa’ to mengkaola lako Puang Matua, sirondong banua pa’kombongan tu banuanna.
8 Umpatongammi Puang tu Krispus, kapala banua pa’kombongan sola mintu’ to lan banuanna, sia buda to Korintus

urrangi Paulus ta’pa ma’patongan,
nadidio’.
9 Ma’kadami Puang lako Paulus tonna
bongi ungkita bayo-bayo, Nakua: Da
mumataku’, sangadinna ma’kadako sia
da muma’loko-loko!
10 Belanna Aku urrondongko, na moi
misa’ tau tae’ la umpata’paiko lima anna
bala’-bala’ko; belanna buda taungKu lan
te tondok iate.
11 Torromi tu Paulus dio sangtaun annan
bulanna, sia umpa’pangadaran kadanNa
Puang Matua lako tau.
12 Apa iatonna Galio to maraya dio tana
Akhaya, tu’bami tu to Yahudi unnea
Paulus, napakendekki napopennolo lako
to’ pangra’tasan kara-kara,
13 nakua: Ullono’ to buda te tau iate
menomba langngan Puang Matua, tu
sisalanna atoran Sukaran aluk.
14 Apa mane la tiku’bi’ tu Paulus nakuami
tu Galio ungkuan to Yahudi: E to Yahudi,
iake tonganna apa sala tu iannato,
ba’tu kakadakean, sipatu la kuperangii
marampa’.
15 Apa iake kasipakkan diona kada
ba’tu sanga ba’tu sukaran alukmi,

paressa kalenai kamu; manokana’ aku la
umpoissanni te kara-kara iate.
16 Narambaimi tu tau iato lan mai to’
pangra’tasan kara-kara.
17 Nasila’ka’-la’ka’imi to buda tu Sostenes
kapala banua pa’kombongan, nakambei
dio tingo to’ pangra’tasan kara-kara. Apa
napopa’elo’na bang Galio tu mintu’nato.

Paulus sule lako Antiokhia unnola lendu’ Efesus

18:18-22

18 Iatonna ba’tu sangapa-apamo tu
Paulus torro inde to dio, messimanmi lako
to sangsiuluran, namale massombaran
lako tana Siria sola Priskila na Akwila,
tonna mangka tu Paulus ungku’ku’i
beluakna dio Kengkrea, belanna mangka
ma’tado’.
19 Iatonna sae lako Efesus, natampemi
Paulus tinde tau sola duai inde to dio,
anna loo tama banua pa’kombongan,
nasipa’kada to Yahudi.
20 Iatonna naran-naranni tau la torro
masaisai inde to dio, tae’mi napasiolai,
21 sangadinna iatonna messiman,
nakuami: La sule siana’

umpellambi’ikomi, ke Naeloranni Puang Matua. Malemi massombaran dio mai Efesus.
22 Tonna rampo lako Kaisarea, malemi langngan karangkean, anna umpassakke kombongan inde to dio, namane male rokko Antiokhia.

Ma’pentallunna kalingkan umpa’peissanan Kareba-kaparannuan. Paulus dio Galatia sia dio Frigia. Apolos dio Efesus

18:23-28

23 Iatonna ba’tu sangapa-apamo torro inde to dio, ke’de’mi namale ussalongi mintu’ tana Galatia sia Frigia, napabatta’i penaanna tu mai to menturu’.
24 Saemi lako Efesus tu to Yahudi misa’ disanga Apolos, to Aleksandria, misa’ to manarang sia untarru’i tu lanna Sura’ Madatu.
25 Iate tau iate mangkamo diada’i lalanNa Puang, sia parruk penaanna ma’kada sia napa’pangadaran tongan tu diona Yesu, moi anna pa’dioranna manna Yohanes natandai.

26 Naparandukmi ma'kada-kada lan
banua pa'kombongan lendu' batta'na.
Apa iatonna rangii Priskila sola Akwila,
natambaimi sola duai, napamanassan
tonganni tu lalanNa Puang Matua.
27 Iatonna la male massombaran lako
Akhaya, napatiakka'mi to sangsiuluran
tu penaanna, sia napakatuan sura' tu to
sangsiuluran dio kumua anna tammui.
Iatonna rampo, kapuami pa'tulungna
lako mintu' to ma'patongan belanna
pa'kamaseanNa Puang Matua.
28 Belanna kabattaranna anna tarru'i
tu to Yahudi dio tingayona to buda sia
napamanassan lan mai Sura' Madatu,
kumua iatu Yesu Iamo Kristus.

Paulus undio' anak gurunna Yohanes sangpulo dua dio Efesus

19:1-7

19 1 Dio bangsia Korintus tu Apolos,
tonna upu'mo Paulus ussalongi
tu padang rampe ulunna salu, sae lako
Efesus, ungkabu'tuimi ba'tu pira-pira to
menturu' dio.
2 Nakuami ungkuanni tu tau iato:
Narampoimorokomika Penaa Masallo'

tommi ma’patongan? Nakuami mebali
tu tau: Tae’pa kami kirangi lenni kumua
den tu Penaa Masallo’.
3 Nakuami: Iake susito, umba kamu
pa’dioran dinii undio’komi tama?
Nakuami tinde tau: Tama pa’dioranna
Yohanes.
4 Nakuami Paulus: iatu Yohanes
umpa’dioran pa’dioran umpotete
katobaran, sia napokadan tau kumua
sipatu la napatongan tu To la sae
undinna na ia, iamotu Yesu.
5 Iatonna rangii tinde tau tu iannato, di
dio’mi tama sanganNa Puang Yesu.
6 Iatonna remme’i Paulus limanna tu tau,
songlo’mi tu Penaa Masallo urrampoi,
anna ma’kada umpobasa ma’rupa-rupa
basa sia ma’nubua’.
7 Iatu tau iato umbai agi sangpulo dua.

Pengkaranganna sia patirona Paulus tonna dio Efesus

19:8-22

8 Tamami banua pa’kombongan tu
Paulus, sia batta ma’kada-kada
tallung bulan, nasipa’ulelean tau sia

napamanassan tu diona ParentaNa
Puang Matua.
9 Apa iatonna makarra’mo penaanna
tu tau pira sia noka ma’patongan sia
nasayu-sayu tu lalan pekaalukan iato dio
tingayona to buda, umpaseremi kalena
dio mai tau iato napopessarakki tu mai
to menturu’. Mangada’imi kiallo-kiallo
lan passikolanna Tiranus.
10 Susi bangmo napogau’ to lan duang
taun, sae lako naranginna mintu’ to torro
lan Asia tu kadanNa Puang Matua, la to
Yahudi, la to Grika.
11 Napadenmi Puang Matua tu tanda
mangnga makalaen-laen napaombo’
Paulus,
12 naurunganni moi passapunna sia
pa’bakkanna tu pura napake Paulus,
naban tau to masaki, nasoro’ tu saki dio
mai kalena sia mallai tu mintu’ deata
masussuk.
13 Apa den duka ba’tu pira-pira to Yahudi
unnampui issan-issan male sumalong
ma’barani-rani umpobasa-basai tu
sanganNa Puang Yesu lako to nataba
deata masussuk, nakua: Sanganna
Yesu napa’peissanan Paulus kusa’bu’
umpasoro’komi.

14 Pitu tu muane, anakna Skewa, to
minaa kapuanna to Yahudi, umpogau’i tu
susinnato.
15 Apa mebali tu deata masussuk, nakua
ungkuanni tinde tau: Iatu Yesu kutandai
sia iatu Paulus kuissan, namindakomi
kamu te?
16 Lumumpa’mi tu to nataba deata
ulla’ka’i, nasau’ parrangi tinde tau sola
nasang sia nalulun buku, naurunganni
mallai ma’kambelang lan mai banua sia
bangke.
17 Tiseno-senomi tu kareba iato lako
mintu’ to Yahudi sia to Grika dio Efesus,
sae nasangmi kamatakuranna tu tau,
anna pakala’bi’i tau tu sanganNa Puang
Yesu.
18 Budami tu to ma’patonganmo sae
mangaku sala sia umpa’peissanan mintu’
penggauranna.
19 Sia buda tu to umpogau’ kapaissanan
tu urrampun mintu’ sura’ issan-issanna,
naballai dio tingayona mintu’ tau;
narekenni tu allinna agi-agi limangpulo
sa’bunna suku.
20 Susimoto tu kadanNa Puang Matua
sarorak-rorakna sia sapatalo-talona tete
dio kuasanNa Puang.

21 Iatonna upu’mo tu iannato, lanmi
penaanna Paulus la lao ussalongi
Makedonia sia Akhaya, namane lao lako
Yerusalem, nakua: Iangku, diomoto,
tae’mo kutang lao duka lako Roma.
22 Iatonna suami da’dua tu to untundui
lako Makedonia, iamotu Timotius na
Erastus, torromi ba’tu sangapa-apapa
dio Asia.

Kamarukkan dio Efesus

19:23-41 (19:23-40)

23 Tonna attu iato dadimi kamarukkan
kapua diona aluk ka-Saranian.
24 Belanna den tau misa’ disanga
Demetrius, to tumampa salaka,
unggaragai salaka banuanua deata,
disanga Artemis, nanii mesaro la’da’ tu
pande iato mai.
25 Napasirampunmi tinde tau tu mai to
misa’ pandakaranna, nakua: E sola,
miissan sia kumua iate pentoean iate
tanii mesaro kapua.
26 Na mitiromo sia mirangimo kumua
tangngia inde manna te Efesus,
sangadinna kari’ la mintu’mo lili’na Asia
nanii te Paulus unna’pan sia umpabalik

buda tau, nakua kumua iatu panggaraga
tolino tangngia deata.
27 Iatu iannato tangngia ia manna tu
pandakaranta ia nasura’ naurunganni
tang la lala’, apa iari tu banua dinii
umpenombai Artemis, deata mala’bi’,
tae’mo nala ungkatondo’i tau, anna pa’de
kamala’biranna tu deata napenombai
mintu’ tau lan tana Asia sia mintu’ tau
lan te lino.
28 Iatonna rangii tinde tau tu iannato,
re’dekmi ara’na nasikumalasi-lasi,
nakua: Mala’bi’komi Artemis to Efesus!
29 Lendu’mi marukkana lan tondok iato,
na sama turu’ tu tau sikarumun tama’
to pengkitan, nala’ka’i tu Gayus sola
Aristarkhus, to Makedonia, sibanna
Paulus.
30 Iatonna la male tama to’ to buda tu
Paulus, tang natangga’mo to men-turu’.
31 Den duka ba’tu pira-pira pangulu
Asia, tu melo penaanna lako Paulus
umpakare’nai kumua da nalao tama to’
pengkitan.
32 Sipelallak-lallakammi tu tau, nakua
pira ten to, nakua pira susiri to. Belanna
mamak bangmo lan tu kasirampunan sia

buda tu tau tae’ natandai apa patunna
nasirampun.
33 Naada’imi to buda tu Aleksander,
tu nasua to Yahudi lako tingayo.
Umpopangimbami limanna tu Aleksander
la umpa’kadan solana lako tu to buda.
34 Apa iatonna issanmi tau kumua to
Yahudi to, rambanmi sikumalasi-lasi,
agi-agi duang diang nakua: Mala’bi’komi
Artemis to Efesus!
35 Iatonna parapa’mi duru-tulisi’ lan
tondok tu to buda, nakuami: E kamu
to Efesus, umbara misa’ tolino tu
tang unnissanni kumua iate Efesus to
ma’kampana banua dinii umpenombai
Artemis mala’bi’ sia rapang-rapang
dipodeata turun dibatara?
36 Na belanna mintu’nato tae’ nadibela
dibali, sipatukomi umparapa’ penaammi
sia da misasa-sasa umpogau’ apa-apa.
37 Belanna mibaamo sae te tau iate mai,
moi anna tae’ nabokoi banua deata, sia
tae’ napa’kada solangi tu deatanta.
38 Iamoto iake denni la naparapasan tau
tu Demetrius sola tu mai sangpandena,
den sia ia kombongan ada’ sia den
dukato maraa, da’ito na iamora ia
siparapa’.

39 Apa iake senga’na mituntun ma’din
dipasirundunan lan kasirampunan
manassana to kamban.
40 Belanna masolangki’ te ke diparapa’ki’
diona te kamarukkan ina’ allo natae’
bang misa’ bannangna tu la tapebalian
diona te kasirampunan marukka iate.
Iatonna mangka ma’kada susito,
nasuami tu to sirampun sule. 41 (19:40)

Kalingkanna Paulus lako tana Yunani namane sule lako Makedonia, Troas na Miletus

20:1-6

20 1 Iatonna rapa’mo tu kamarukkan,
natambaimi Paulus tu to
sangsiuluran napakilalai, na iatonna
mangkamo messiman, ke’de’mi lako
Makedonia.
2 Tonna mangkamo ussalongi tu mintu’
parenta iato sia buda pa’pakilala
napokadanni tu mai tau, tarru’mi tama
tana Yunani.
3 Ma’tallung bulan dio to,
nakombongammi to Yahudi tonna
la male massombaran lako tana Siria.

Iamoto napopa’ga’tarammi la sule
ullendu’i Makedonia.
4 Laomi nasolan sia Sopater, anakna
Pirus to dio mai Berea, sia Aristarkhus
sola Sekundus to dio mai Tesalonika sia
Gayus to dio mai Derbe sia Timotius sia
Tikhikus sia Trofimus to dio mai Asia.
5 Mintu’na tu tau iato inang dolomo lao
ungkampaikan dio Troas.
6 Malemokan massombaran dio mai
Filipi tonna lendu’mo tu allo kapua dinii
ungkande roti tang diragii; ma’limang
alloan angki sae lako Troas ungkarampoi
tinde tau. Indemoto kinii torro pitung
allo.

Paulus umpatuo Eutikhus

20:7-16

7 Iatonna allo bunga’na lan minggu
iato, tongki sirampun untepu-tepu roti,
ma’uleleammi Paulus lako tu tau, apa
nasanga la malemo ke masiangito,
iamoto napatarru’i tu pa’uleleanna sae
lako ma’tangnga bongi.
8 Iatu bilik mengkadaoan tu kinii
sirampun, nanii buda palita.

9 Denmi misa’ to mangura disanga
Eutikhus unno’ko’ dio to’ pentiroan,
naleppeng. Belanna masai tongan
tu Paulus ma’ulelean, natarru’mi
mamma’na, natobang dao mai kalada’
ma’pentallunna, naangkaranni tau
matemo.
10 Mengkalaomi tu Paulus ullumbangi
rokko naraka’i, nakua: Da misiurrukan,
belanna lan sia ia tu penaanna.
11 Iatonna kendekmo sule langngan
nauntepu-tepu roti, kumandemi sia
masai ma’ulelean sola tu tau sae lako
tibangka’na masiang, namane ke’de’.
12 Nasolammi tau tinde to mangura tuo
sia: pa’pakatana kapua tongan rampo
lako kalena sola nasangi.
13 Kendekmokan dolo langngan kappala’,
angki male massombaran lako Asos,
kumua anna dio kinii unnalai tu Paulus,
belanna susimo pepasanna to, apa la
ma’lingka ia.
14 Iatongki sikitamo dio Asos laomi kiala,
kitarru’ lako Metilene.
15 Massombarammokan inde to dio mai,
na iatonna masiangto, diomokan tingo
lebukan disanga Khios; nama’duang
bongian, kilendu’ dio lebukan disanga

Samos, anna ma'tallung bongian kirampo dio Miletus.
16 Belanna iatu diongna penaanna Paulus la morai massombaran ullendu'i Efesus, da anna marempa dio tana Asia, belanna la morai madomi', kumua palambi' sia manii anna sae lako Yerusalem, ke allo kapua Pentakosta.

Pa'kombonganna Paulus sola penatua dio mai Efesus dio Miletus

20:17-38

17 Ussuami tau dio mai Miletus lako Efesus untambai tu mai penatua kombongan.
18 Iatonna saemo lako kalena, nakuami ma'kada lako: Miissanmo tempon dio mai tongku bunga' ullesei te tana Asia, tumba tu biasanna kasikadamakanta,
19 angku mengkaola langngan Puang, naturu' kamadionganan penaa sia uai mata, sia ba'tu pira-pira peroso narapa' to Yahudi lan kombongan rampo lako kaleku;
20 mintu'na tu apa den patunna lako kalemi, moi mia' tae' kubuni, sangadinna kupa'peissanan lako kalemi, sia

kuadarangkomi dio tingayona to buda
sia lan lu banua;
21 sia kupamanassan to Yahudi sia to
Yunani tu diona kamengkatobaran lako
Puang Matua sia ma’patongan lako
Puangta Yesu.
22 Na totemo la miissan kumua: aku
te natuntunnina’ Penaa la lao lako
Yerusalem, tae’ kuissanni apa tu la
urrampoina’ inde to dio.
23 Sangadiri Penaa Masallo’
umpamanassanna’ ke saeona’ lako
misa’ tondok kumua pepungo manna
sola kamaparrisan untayanna’.
24 Apa tae’mora kuangga’ lenni tu
penaangku kumua la denpi patunna lako
kaleku, podo Naeloranna’ Puang Matua
umpasundun passanan tengkoku sia iatu
pentoean mangka Napadudunganna’
Puang Yesu, tu la ungkatottongi Kareba-
kaparannuan diona pa’kamaseanNa
Puang Matua.
25 Tiromi totemo, kuissan kumua iatu
kamu mintu’ tu mangkannamo kutollongi
kupokadan ParentaNa Puang Matua,
tae’mo mila untiroi rupangku.

26 Iamoto angku pamanassai lako kalemi
te allo iate kumua maserona’ dio mai
rarana mintu’ tau.
27 Belanna tae’ apa kubuni, sangadinna
kupa’peissanan nasang lako kalemi tu
mintu’ lalan penaanNa Puang Matua.
28 Kanandai tu kalemi sia mintu’
tu to sangtuntunan, tu Nanii
umpamanassakomi Penaa Masallo’
dadi to mangkambi’, la ungkambi’i tu
kombonganNa Puang Matua, tu mangka
Nala’bak raraNa kalena.
29 Kuissan, kumua iake memboko’mo’ la
sae tu guruk masuru ba’tu pira-pira, to
tang untandai kamamasean lako tu to
sangtuntunan.
30 Kamu kalena denkomi ba’tu pira-pira
la bendan umpalolang pangadaran
sala la umpatilaoi penaanna tu mai to
menturu urrundu’i.
31 Iamoto dadi kanandai sia pengkilalai
kumua tallung taunna’ keallo kebongi
tae’ kutorei umpakilala simisa’i tu tau
situru’ uai matangku.
32 Na totemo kusorongkomi lako Puang
sia lako kada pa’kamaseanNa, tu kuasa
umpabatta’komi sia umpa’kamaseanni

lako kalemi tu mana’ sola tu mintu’ to
dipamaindan.
33 Tae’ angku kaduangi salakana tau
ba’tu bulaanna ba’tu pakeanna.
34 Kamu kalena unnissanni kumua
limangku mara’ta undaka’i tu kupotuona
sola tu mai to kusolan.
35 Mintu’na kunii nasangmo
umpakitangkomi sangka’ umba la
mikua umposara’i untundui tu mai to
langga’, sia umpalan ara’ kadanNa Yesu,
tu Ia kalena umpokadai Nakua: Ondong
ia dipomaupa’ tu mamengan na iatu
diben.
36 Iatonna ma’kada susito tu Paulus,
malinguntu’mi namassambayang sola tu
tau mintu’.
37 Siunnumbu-umbumi tumangi’ tu tau,
anna raka’i tu barokona Paulus sia
naudung,
38 lendu’ napomassena ondong pissan
tu kada mangka napokada kumua,
tae’mo nala untiroi rupanna. Nasolammi
langngan kappala’.

Kapassombaranna Paulus lako Tirus. Pa’nubua’na nabi Agabus

21:1-14

21 1 Iatongki messarakmo dio mai
tu tau, massombarammokan
ma’palulako Kos, na iatonna masiangto
ma’palulakomokan Rodos, na inde to dio
ma’palulakomokan Patara.
2 Iatongki lambi’mi tu kappala’ la
ma’palulako Fenisia, kendekmokan
kimale massombaran.
3 Iatongki kitami tu Siprus kipokairimi,
kimale massombaran lako tana Siria,
kimengkalao dio Tirus, belanna indemoto
nanii tu kappala’ umpopengkalao
lurangna.
4 Sitiromokan tu mai to menturu’ angki
torro dio pitung allo; umpakilalami
Paulus belanna pa’patudu-tudunNa
Penaa kumua da nalao langngan
Yerusalem.
5 Iatonna upu’mo tu allo katorroangki
inde to dio, sunmokan la umpatarru’
kapassombarangki; sangsunammi sola
bainena sia anakna unnanta’kan sae

lako salian tondok, angki malinguntu’
massambayang dio randan tasik.
6 Iatongki mangkamo sisalama’ simisa’,
kendekmokan langngan kappala’, anna
sule lako banuanna.
7 Iatongki massombaran dio mai Tirus,
saemokan lako Ptolemais angki sisalama’
tu mai sangsiuluran, sia torrokan
sangallo sola.
8 Iatonna masiangto ke’de’mokan, angki
sae lako Kaisarea, kikendek langngan
banuanna Filipus, guru Injil, iamo misa’
tu to pitu dipilei pirangbongi’, angki torro
dio.
9 Iate tau iate den anakna a’pa’ anak
dara, ma’nubua’.
10 Iatongki ba’tu pirang-pirang allomo
torro inde to dio, saemi misa’ nabi dao
mai tana Yudea, disanga Agabus,
11 nasae umpellambi’ikan, naalai tu
salipi’na Paulus, napungoanni lentekna
sola limanna sia nakua: Inde sia tu
kadanNa Penaa Masallo’, kumua iatu
Puangna te salipi’ la napungo to Yahudi
dio Yerusalem susite, anna sorongi lako
to kapere’.

12 Iatongki rangii to, kipalakumi sola
pa’tondokan menturu’mo, kumua da
nalao langngan Yerusalem.
13 Nakuami Paulus mebali: Apara ga’imi
tumangi’ sia umparanggang penaangku?
belanna aku te kukaringngnganan tangia
dipungo manna sangadinna dipatei duka
dio Yerusalem tu belanna sanganNa
Puang Yesu.
14 Tu belanna tang nalakoi pa’pakilala,
ma’loko-lokomokan sia kikua: Tang la
pa’poraianNaraka Puang Matua tongan.

Patirona Paulus tonna dio Yerusalem

21:15-26

15 Undinnato ma’pasakka’mokan, angki
male langngan Yerusalem.
16 Denmi ba’tu pira-pira to menturu’
dio mai Kaisarea kisiturusan, anna
solangkan lako Manason, to Siprus
masaimo menturu’, dio banuanna la kinii
torro.
17 Iatongki rampomo langngan
Yerusalem, parannumi tu mintu’ to
sangsiuluran untammuikan.

18 Tonna masiangto, laomokanni sola
Paulus lako Yakobus, nasangdioan ren tu
mintu’ penatua.
19 Iatonna mangkamo ussalama’i tu
tau, naulelean simisa’mi tu mintu’na
Napaden Puang Matua urrondongi lan
pengkaranganna dio lu to kapere’.
20 Iatonna rangii tau tu iannato,
umpakala’bi’mi Puang Matua sia
nakua lako Paulus: E siulu’, mutiromo,
maka la pira ia sa’bu tu to Yahudi
ma’patonganmo, apa tontong nasang
bangpa parruk ungkaritutui Sukaran
aluk.
21 Apa iatu iko, dipa’peissanammoko lako
tau kumua iko unnada’i tu mai to Yahudi
dio lu to’ to kapere’ memboko’ dio mai
Musa, kumua: Tae’ mo nala ussunna’i tu
anakna sia unturu’i tu atoran sukaran
aluk;
22 totemo umbamo la dipakuanni?
bua’raka nala tang urrangii kumua
saemoko.
23 Iamoto pogau’i tu kipakilalangko. Den
sia a’pa’ to ma’tado’ kisisolan;
24 solanni ammu pemaseroi kalemu
sola, sia poissanni tu la naangkaranna
anna diku’ku’; naissanni mintu’ tau

kumua tae’ natonganna susitu narangi tu gau’mu, apa iko kalena, na mupogau’ tu ungkaritutui Sukaran aluk.
25 Apa iatu diona to kapere’ tu ma’patongannamo, mangkamo kipakatuan sura’ umpamanassanni kumua anna toyangan kalena dio mai tampak pesung, sia dio mai rara, sia dio mai olo’-olo’ masala sia dio mai gau’ sala.
26 Nasolammi Paulus tinde tau, na iatonna masiangna to usseroimi kalena sola, natama Banua Kabusungan umpa’peissananni tu kamala’biranna allo kamaseroanna, anna pantan dipemalaran tu pemala’na.

Kaditingkananna Paulus

21:27-40

27 Iatonna la ma’pitung alloammo, umpamarambami to buda tu to Yahudi lu dio mai Asia tonna kitai tu Paulus lan Banua Kabusungan, anna pata’pai lima tu Paulus,
28 sia metamba-tamba, nakua: E kamu mintu’ to Israel, tunduimokan! Indemo tu to unnada’i mintu’ tau, tu tae’ tang

nanii umbelle’i tau sia Sukaran aluk sia
iate inan iate. Sia ba’tu pira-piramo to
Yunani nasolan tama Banua Kabusungan,
sia naruttakki te inan maindan iate.
29 Belanna dolona mangkamo nakita
tinde tau tu Trofimus to Efesus nasisolan
lan lu tondok, nasangami nasolan Paulus
tama Banua Kabusungan.
30 Marambami tu mintu’ pa’tondokan,
nasirampun tu to buda. Nala’ka’imi tu
Paulus, nariu’-riu’i sun lan mai Banua
Kabusungan, nata’pa untutu’ nasangi
tau tu ba’bana.
31 Iatonna la morai umpatei, narampoimi
kareba tu kamandang kumua maramba
tu mintu’ pa’tondokan Yerusalem.
32 Ta’pa malemi ussolan surodadu sia
pangulu surodadu, namale ma’dondo-
dondo rokko umpelambi’i; na ia tinde
tau tonna kitami tu kamandang sia
surodadu, natorroimi ungkambei tu
Paulus.
33 Saemi tu kamandang urreke’i,
namesua ulla’ka’i sia umpaluangi rante
bassi da’dua, namekutana kumua
mindara te sia apara napogau’.
34 Denni lan mai tu to buda metamba
umpokadanni kumua susi to, den

kumua susi te. Apa belanna tang
ma’rundunan tu manassana, napobua’
tu kamaramban, napesuammi umbaai
tama tangsi.
35 Iatonna saemo lako to’eran tangsi,
kenna tang umbullei surodadu, tae’mo
nala rampo, belanna nasikemunni to
buda.
36 Belanna sangundian bang tu to buda
sia sipetamba-tamban nakua: Sabu’i ia
tu!
37 Iatonna la dibaamo tama tangsi tu
Paulus, nakuami lako kamandang: Ma’din
siara’ka umpokada kada lako kalemi?
Nakuami mebali: Manarangrokoka
ma’basa Yunani?
38 Tang ikomoraka tu to Mesir umpabu’tu
kamarukkan pirambongi’ sia male
ussolan patang sa’bu pa’gora’ lako
padang pangallaran?
39 Apa nakua Paulus: Aku te to Yahudi
diona’ mai Tarsus, dio mai misa’ tondok
kalelean dio tana Kilikia; kupalaku lako
kalemi, eloranna’ angku ma’kada-kada
lako te to buda.
40 Iatonna elorammi, ke’de’mi tu Paulus
dao eran, naumpopangimba limanna
lako tu to buda, na iatonna kappa

nasangmo, ma’kadami ma’basa Ibrani, nakua:

Kadanna Paulus lako to Yahudi

22:1-30

22 [1] E kamu sangsiuluran anna
lako pekaamberan, perangiipi te
tutungku, te la kupokada totemo lako
kalemi!
[2] Iatonna rangimi ma’kada ma’basa
Ibrani, sakappa-kappanami tu tau.
Nakuami Paulus:
[3] Aku te to Yahudi, dadi diona’ Tarsus, dio
tana Kilikia, apa lobo’ lanna’ tondok iate,
ma’guru lakona’ Gamaliel, naada’ina’
unnannung tongan atoranna sukaran
aluk nene’ to dolota, sia parrukna’
menomba langngan Puang Matua susi
kamu sola nasang totemo.
[4] Mangkamo kupakario-rio tu to unnolai
tu lalan pekaalukan iate naurunganni
kupatei, kupungo sia kusorong tama
pa’tarungkuan la muane la baine.
[5] Sia Tominaa Kapua duka ma’din
ungkatottongi tu penggaurangku, sia
mintu’ duka Ada’ pekaamberan; apa
dio mai kunii untarimai tu mai sura’

dipakatuan sang siuluranta, angku male
lako Damsyik, la umbaa situang pungo
dukai tu tau dio lako Yerusalem, kumua
anna dipakario-rio.
6 Denmi pissan, tongku diomo lu lalan,
mandappi’mo lako Damsyik, agi-agi
ma’tangnga allo, pakalan naparrangmo
dao mai langi’ tu arrang pandala-dala
tongan untikuina’.
7 Songkamo’ rokko padang sia kurangi
tu gamara umpa’kadaina’ nakua: E Saul,
Saul, ma’apari ammu pakario-rioRa’?
8 Kukuami mebali: MindaroKomi, Puang?
Nakuami ungkuanna’: Akumo te tu Yesu
to Nazaret tu mupakario-rio.
9 Iatu to kusolan nakita tu arrang,
apa tae’ narangii gamaranNa tu To
umpa’kadaina’.
10 Kukuami: O Puang, apara tu sipatu la
kupogau’? Nakuami Puang ungkuanna’:
Malimbangunmoko mulao lako Damsyik
nadiopa ammu dipokadan tu mintu’na la
dipapassanangko tu la mupogau’na.
11 Tu belanna tang pakitamo’ napobua’
tu pandala-dalana tu arrang iato,
narendenmi to kusisolan tu limangku
angki sae tama Damsyik.

12 Denmi tau dio disanga Ananias
to umpengkaolai Puang Matua sia
ungkanannangi Sukaran aluk, to
nabilang mintu’ to Yahudi torro inde to
dio,
13 sae umpellambi’ina’ nake’de’ dio to’
la’pekku sia nakua: E siulu’ku Saul,
pakitako sule! Ta’pa pakita bangsiamo’
angku kitai.
14 Nakuami: Inang napamanassa
dolomoko Puang Matua Puangna nene’
to dolota la untandai pa’poraianNa sia
ungkitai tu To malambu’ sia urrangii tu
gamara sun dipudukNa.
15 Belanna la dadiko to ungkatottongi
sanganNa lako mintu’ tolino diona tu
mukitanna sia muranginna.
16 Na totemo, ma’apai muma’marempa-
rempa? Ke’de’moko, ammu ma’popedio’
sia dibasei tu mintu’ kasalammu ussa’bu’
sanganNa.
17 Pakalan iatongku sule lako Yerusalem,
marassanmo’ massambayang lan Banua
Kabusungan senga’mi tu pentiroku;
18 kukitami tu Puang umpa’kadaina’
Nakua: Madomi’ko, tikarai sun lan mai
Yerusalem, belanna tae’ natarimai tau tu
mukatottonginna diona Aku.

19 Kukuami: O Puang, ia kalena tu tau
unnissanni kumua mangka kutarungku
sia kubamba lan lu banua pa’kombongan
tu to umpatonganKomi.
20 Sia iatonna to’do tu rarana Stefanus,
to ungkatottongiKomi, dio dukana’ ke’de’
sia kuporai tu kadipateianna sia akumo
tu ungkampai pakeanna to umpatei.
21 Nakuami ungkuanna’: Male bangmoko,
belanna Aku ussuako male mambela
indete lako to kapere’.
22 Rampo indemote nanii tu tau
umperangii tu Paulus, pakalan
nasipetamba-tamban sia nakua: Sabu’i
ia lan mai lino tu to susito, belanna tang
sipatumo la dipatuo.
23 Bassa’mi tu tau sipetamba-tamban
umpembuangan sambu’na sia
ussamboran barra’-barra’ langngan
langi’,
24 anna pesuanni kamandang umbaai
tu Paulus tama tangsi, napesuanni
umparessai napasituru’ pebamba la nanii
uniissanni kumua apa patunna anna
petamba-tambanni tau susito.
25 Iatonna dipasia’ta’ kayu nadipori
rari’, ma’kadami tu Paulus lako pangulu
surodadu nakua: Ma’dinrokomika,

umbamba misa’ to Roma ke tae’pi
nadira’ta’ tu kara-karana?
26 Iatonna rangii tinde pangulu surodadu
tu iannato, laomi napokada lako
kamandang sia nakua: Apamora la
mipogau’? belanna iate tau iate to Roma.
27 Saemi tu kamandang sia nakua lako:
Pokadanna’, to Roma tonganrokoka?
Nakuami: Tonganna.
28 Nakuami mebali tu kamandang:
Naalamo’ bilangan pa’tondokan iato,
kupamalei doi’ buda. Nakuami Paulus:
Apa aku te inang naalamo’ bilangan to
Roma tempon dio mai dadingku.
29 Madomi’mi male umpasere kalena
tu to umparessai sia iatu kamandang
mataku’ dukamo, belanna naissan
kumua to Roma sia belanna mangkamo
napungo.
30 Apa iatonna masiangto, belanna la
morai ungkanassai naissan tu diona
gau’na, tu nanii to Yahudi umparapa’i,
dibukaimi tu pungona, nasuai sirampun
tu mintu’ pangulu to minaa sia mintu’
Ada’ lompo, nasolanni rokko tu Paulus
napopennoloi lako.

Paulus dio olona Ada’ lompo to Yahudi. Kasisakkanna to Farisi na to Saduki

23:1-11

23 1 Napemarangami Paulus tu Ada’ lompo, nakua: E tuang-tuang
sangsiulurangku, aku te bannang pute
tu sukaran inaangku diona gau’ku dio
oloNa Puang Matua sae lako allo totemo.
2 Nasuami Ananias, Tominaa Kapua tu to
ke’ de’ nasikandappiran Paulus ussala’pai
tu pudukna.
3 Nakuami Paulus ungkuanni:
Nasala’pakomi Puang Matua, e! rinding
dibusai. Tongannaraka unno’ko’komi
umpaolaina’ salunna, tu situru’na
lalan Sukaran aluk? apa unneamokomi
Sukaran aluk tu umpesuanna’ disala’pa.
4 Nakuami tu to ke’de’ nasikandappiran:
Mukada-layukkiraka tu Tominaa
KapuanNa Puang Matua?
5 Nakuami Paulus mebali: E
sangsiulurangku, tae’ aku kuissanni
kumua Tominaa Kapuai tu; belanna den
di sura’ kumua: Da mulo’bo pangulunna
bangsamu.

6 Iatonna tandai Paulus kumua ia
tinde tau to Saduki pira anna to Farisi
pira, napemanduimi ma’kada lan
kombongan nakua: E sangsiuluran,
aku te to Farisina’ sia taruk to Farisi.
Na belanna kapa’rannuanan diona
kamalimbangunanna to mate, angku
diparapa’.
7 Iatonna ma’kada susito, bu’tumi
kasisakkanna to Farisi na to Saduki, na
iatu to buda sitaa.
8 Belanna nakua tu to Saduki, tae’ ia tu
kamalimbangunan, tae’ duka malaeka’
ba’tu a’gan penaa; apa napatongan dua
to Farisi tu iannato.
9 Bu’tumi kamarukkan kapua, nake’de’
ba’tu pira-pira tu pandita Sura’ dio to
Farisi massita’gen nakua: Tae’ bangra
kakadakeanna kiappa’ te tau iate; iake
napa’kadai tongannia’gan penaa ba’tu
malaeka’, la naposalaoraka?
10 Iatonna bu’tumo kasisakkan kapua,
mataku’mi tu kamandang, kumua
nasikabittingi manii tau tu Paulus, nasuai
tu surodadu lao ussabakki lan mai
tangngana tau, nabaai tama tangsi.
11 Iatonna bongimoto, bendanmi Puang
dio sa’dena sia Nakua: Pabatta’i

tu penaammu! Belanna tumba tu kamukatottongingKu dio Yerusalem, susi dukamoto sipatuko la ungkatottongiNa’ dio Roma.

Kasipatammaranna to Yahudi la umpatei Paulus

23:12-35

12 Iatonna masiang dio mai, sipatamma’mi ba’tu pira-pira to Yahudi, pada ussumpa kalena kumua, tae’ nala kumande sia mangiru’ ke tae’pi napatei tu Paulus.
13 Iatu to sipatamma’ sia ussumpa kalena la’bi patangpulo.
14 Sanglaoammi tu tau iato lako pangulu to minaa sia pekaamberan nakua: Mangkamokan ussumpa kaleki kumua tae’pa kila ullepa’ kande, ke tae’pi kipatei tu Paulus.
15 Iamoto totemo la mipamaleso sola Ada’ lako kamandang kumua anna sae ussolanni lako kalemi, susito kumua la miparessa tongan-tongan tu kara-karana, angki marea bangmo kami kipadoloi umpatei ke tae’pi narampo lako kalemi.

16 Apa iatonna rangii anakna muane
anak daranna Paulus tu kasipatammaran
iato, malemi napalaku anna lao tama
tangsi umparampoanni Paulus.
17 Natambaimi Paulus misa’ tu pangulu
surodado nakua: Solanni te pia iate
lako kamandang; belanna den apa la
napokada lako.
18 Natambaimi nasolanni lako
kamandang nakua: Natambaina’
tu Paulus ditarungku napalakui la
kusolan te pia lako kalemi belanna den
apa la napokada lako kalemi.
19 Natoemi kamandang tu limanna,
nasolanni lako to’ kasalanna,
namekutana nakua: Apara tu la
mupokada lako kaleku?
20 Nakuami: Den to Yahudi mangka
sipatamma’ la umpalakui lako kalemi
ammi solanni tu Paulus ke masiangi
lao mennolo lako Ada’ susito kumua
la miparessa tonga-tonganpa tu
kara-karana.
21 Apa da mimorai nanaran-naran
tu tau iato la umparundu’i tu lalan
penaanna, belanna la’bi patangpulo tu
tau unnaunganni sia ussumpa kalena
tae’ nala kumande sia mangiru’, ke tae’

pi napatei tu Paulus; totemoto marea
bangmo umpeagii tu kamipalaloanna.
22 Nasusito nasuami kamandang tinde
pia sule nakua ungkuanni: Da mupokada
lenni lako misa’ duka tau, kumua
mangkamo mupokada te iannate lako
kaleku.
23 Natambaimi tu pangulu surodadu
da’dua nakua: Pasakka’i tu surodadu
duaratu’, ke te’te’ kasera bongi iate,
na pitungpulo to ma’pakkanarang, na
duaratu’ to ma’doke anna male lako
Kaisarea.
24 Sia pasakka’i ba’tu pira-pira tu darang
la dinii umpalangngan Paulus, ammi
solan marampa’i lako to maraya Feliks.
25 Naoki’mi tu sura’ nakua lan:
26 Aku te Klaudius Lisias, umparampo
pessimanku iako to maraya kabarre
alloan Feliks.
27 Kumua tau iate nala’ka’imo to Yahudi,
sia la napateimo angku lao sola surodadu
urrampananni, belanna kurangimo
kumua to Roma te tau iate.
28 Belanna la moraina’ unnissanni tu
bannangna nanii umpasalai tau, kubaami
rokko kupopennoloi lako Ada’na.

29 Kuissanmi ba’tu pira-pira tu passalan
Sukaran alukna tinde tau nanii
umpasalai, apa tae’ bangra misa’ tu
kadiparapasanna tu sipatu la dinii
umpatei ba’tu untarungkui.
30 Sia iatonna parampoanna’ tau, kumua
nasipatamma’i tau te tau iate, ta’pa
kupesuammi umpopennoloi lako kalemi,
sia kupokadan parenta tu to umparapa’i
kumua naparapa’ dioi olomi.
31 Nasusito, naalani surodadu tu Paulus
susitu disuanni, anna male ussolan
bongii lako Antipatris.
32 Apa iatonna masiangto, sibokorammi
to ma’pakkanarang anna sule lako
tangsi.
33 Iatonna saemo lako Kaisarea,
naparampomi tu sura’ lako to maraya sia
napopennoloi tu Paulus.
34 Iatonna basami tu sura’,
napekutanammi tu parenta nanii;
na iatonna issanmi, kumua to Kilikia tu
Paulus,
35 nakuami: La kuparessa sia tu
kara-karamu, ke sangsaeammi tu to
umparapa’ko. Napesuammi umpatadangi
tu Paulus lan salassa’na Herodes.

Paulus dio olona Feliks

24:1-27

24 1 Iatonna ma’limang alloammo
saemi rokko tu Ananias Tominaa
Kapua, sola ba’tu pira-pira pekaamberan
sia misa’ goratongkon disanga Tertulus;
ia nasangmo tu tau iato umparampoi
lako to maraya tu kadiparapasanna
Paulus.
2 Iatonna ditambaimo tu Paulus,
randukmi tu Tertulus umparapa’i, nakua:
Tabe’ lako olona to kabarre-alloan, apa
kamasokananta unparentakan angki
rapa’, sia belanna kamanaranganta anta
padenammi ba’tu pira-pira kameloan te
bangsa iate.
3 Naumba-umba nii tontongkanni
untongananni tu mintu’nato, sia
kitimang kurre sumanga’.
4 Apa tae’ sia kula umboyo’i bangki’,
dadi kupengkaborosan dio olota, anta
perangiipi sidi’ te kadangki sola nasang.
5 Belanna mintu’kan ungkabu’tui te tau
iate butung ropu, apa iamo umpadenan
kamarukkan mintu’ to Yahudi lan

mintu’ lino, sia dadi pangulunna to
sangserekan, iamotu to Sarani.
6 Umpakaleanammo Banua Kabusungan;
apa kila’ka’i sola nasangkan, sia la
kipaolai salunna tu situru’na Sukaran
alukki.
7 Apa sae tu Lisias, kamandang ussau’
parrangkan nasabakki dio mai limangki,
sia nasua tu mintu’ to umparapa’i sae
mennolo lako kaleta;
8 iake taparessai, inang la taissan sia
dio mai kalena tu bannangna kinii sola
nasang umparapa’i.
9 Mintu’na tu to Yahudi, untamai tu
pa’parapa’ iato, ungkatottongi kamua
tonganna susito.
10 Iatonna ayomi to maraya tu Paulus
nasua ma’tutu, mebalimi nakua: Iatu
kuissanna ba’tu pirang-pirang taunmiki’
dadi to mangra’ta’ kara-karana bangsa
iate iamoto angku batta’ umpebalii te
kara-karaku.
11 Kusanga ma’din sia takatappa’i,
kumua tae’pa nala’bi sangpulo dua
allona ka’nanku lao langngan Yerusalem
massambayang.
12 Natae’ bangra tau ungkitana’ sipa’kada
tau lan Banua Kabusungan moi misa’

duka, ba’tu umpakulu-kulu to buda marukka, la lan banua pa’kombongan la umba-umba nii lan tondok.
13 Sia tae’ duka nabelai umpokadangki’ manassana tu nanii umparapa’na’ totemo te.
14 Apa inde sia tu kuaku dio olota kumua iatu situru’na lalan pekaalukan tu nasanga tu mati’ to sangserekan, inang susi tonganmo’ aku to umpenombai tu Puangna nene’ to doloku, sia kupatongan tu mintu’ disura’na lan sura’ Sukaran aluk sia sura’na nabi.
15 Sia ma’passarena’ lako Puang Matua, susi duka tu mati’ tau umposande’i kumua la den tu kamalimbangunan dio mai to’ to mate la lako to malambu’ la lako to tang malambu’.
16 Ia dukamora te ianna te kunii umpembela-belai, kumua angku tontong untambuk inaa masero pindan la langngan Puang Matua la lako tolino.
17 Na ba’tu pira-piramo taunna angku sae umban pa’kamase bangsaku sia umpogauranni kapemalaran.
18 Nasusi pole’ to denmi ba’tu pira-pira to Yahudi dio mai Asia ungkitana’ lan Banua Kabusungan tongku mangka usseroi

kaleku, tae’ra kusisola to buda, sia tae’
dukara kamarukkan;
19 iari to tau iato tu sipatu la indete
olota umparapa’na, ke denni la
naparapasanna’.
20 Apa tae’ dio ren tu tau iato, dadi da’ito
na ia bangmo te tau iate mai umpokadai
tu salaku tu natirona tongku bendan dio
olona Ada’,
21 ia manna to sangbuku kada, tu
kupetamban tongku bendan lan
tangngana kukua: Diona manna
kamalimbangunanna to mate
diparapasanna’ dio olomi te allo
iate.
22 Apa iatu Feliks, tu unnissan melomo
lalan kapekaalukan iato, umpadampapi
tu kadira’tasanna tu kara-karana
sia nakua: Ianna sae dao mai tu
Lisias kamandang, la kura’ta’mo tu
kara-karami.
23 Napa’parentammi lako pangulu
surodadu kumua la dipatadang, apa da
sia nadilaai bang, sia da nadigagai tu
mai sitanda-tandanna sae untollongi.
24 Iatonna ba’tu pirang-pirang allo
alla’na, saemi tu Feliks sola Drusilla
bainena, tu Yahudi; napesuammi

untambai to Paulus, naperangii tu diona kapatonganan lako Kristus, iamotu Yesu.
25 Apa iatonna uleleanni Paulus tu diona kamalamburan sia diona kauntaloian kale sia iatu kadipaolaian salu, mataku’mi tu Feliks, nama’kada nakua: Da’ito laomoko, nadennopa palambi’ku kutambaiko.
26 Sia iatu nasanga-sanga diong penaanna la nasorongan doi’ Paulus. Iamoto napesuan nenne’i mennolo, nasipa’ulele-lelean.
27 Apa, iatonna ganna’mo duang taun, nasondami Perkius Festus tu Feliks: belanna la morai unnala penaanna to Yahudi tu Feliks, napalan bangmi pa’tarungkuan tu Paulus.

Paulus dio olona Festus la umpa’petimbangan kara-karana dio olona datu kapua

25:1-12

25 1 Iatonna sae tu Festus lako lili’ parentana, ma’tallung alloan nake’de’ dio mai Kaisarea male langngan Yerusalem.

2 Saemi tu mai pangulu to minaa sia
to kapuanna to Yahudi umparampo
kaumparapasanna Paulus;
3 sia umpalakui kumua sangapaoi
napopetambai Festus tu Paulus lako
Yerusalem, na ia nanii ussolangi, belanna
ia tinde tau inang mangkamo sipatamma’
la unnaunganni napatei dio lu lalan.
4 Apa mebali Festus, kumua iatu Paulus,
inang la dipatadangmo ia dio Kaisarea,
sia ia duka inang natungkanammo la
madomi’ male lako.
5 Iamoto, nakuami, iatu sipatunna la lao
tamalemo sola, sia ke denni kasalanna,
ma’apari ke naparapa’i tau.
6 Iatonna torromo sola Festus tu tau iato,
tae’mora nalendu’i karua ba’tu sangpulo
allona, namalemo lako Kaisarea;
sia iatonna masiangto unno’ko’mi
dao o’koran pangra’tasan kara-kara,
napesuanni umbaai tu Paulus lako olona.
7 Iatonna saemo ke’de’mi tu to Yahudi
sae dao mai Yerusalem untalimbungi,
naaroanni tu kara-kara masang, tu tang
naissanna tinde tau umpamanassai.
8 Anna nakua Paulus umpebalii kumua:
Tae’ bang misa’ tu kasalangku untengkai
Sukaran alukna to Yahudi ba’tu lako

Banua Kabusungan, ba’tu lakoraka datu kapua.
9 Apa belanna la morai tu Festus unnala penaanna to Yahudi, mebalimi lako Paulus nakua: La morairokomika lao langngan Yerusalem nadao dinii umparessai dio oloku te mintu’na kara-kara iate?
10 Nakuami Paulus: Totemo ke’de’mo’ dio olo o’koran pangra’tasan kara-karana datu kapua, tu sipatunna la dinii umparessana’; tae’ aku kasalangku misa’ duka lako tu to Yahudi, tang la taissan dukaraka.
11 Iake kasalanna’ sia umpogau’ sipato’na la dinii umpateina’, tae’ kukanokai tu la mate; apa iake tae’i natonganna tu naparapasanna’ tau, tae’ tau misa’ la umpa’kamasean bangna’ lako tu mati’ tau. La kupa’petimbangampa lako datu kapua!
12 Mebalimi tu Festus tonna nangka ussitimbang-timbangi sola Ada’ nakua: Iake la mipa’petimbanganni lako datu kapua, lu lakomokomi datu kapua.

Paulus dio olona Herodes Agripa

25:13-27

13 Ba’tu pirang-pirang allo undinnato,
rampomi tu datu Agripa sola Bernike
lako Kaisarea umpessitiroi Festus.
14 Iatonna ba’tu pirang-pirang allomo
torro sola duai dio, napokadami Festus
lako datu tu kara-karana Paulus, nakua:
Den misa’ to dipatadang inde napatorro
bang Feliks,
15 diopa’ Yerusalem naparampoi pangulu
to minaa sia pekaamberanna tu
kanaparapasanna, sia napalaku la
kura’ta’ nadiukung.
16 Kukuami mebali lako tu tau
kumua tae’ biasanna to Roma
umpa’kamasean misa’ tau’ ke tae’pi
nadipasitingayo tu to diparapa’ na to
ma’parapa’ sia dilo’bangan umpebalii tu
kadiparapasanna.
17 Iatonna sangsaeammo indete,
tae’mo kupamarempai, sangadinna
ia bangsiamo tonna masiangto angku
unno’ko’ dao o’koran pangra’tasan
kara-kara kupesuanni umpopennoloi tu
tau.

18 Tonna iato sangke’derammi tu mai to
ma’parapa’, apa tae’ bangi umpatamai
tu pa’parapa’ nanii kakadakean susitu
kusanganna;
19 den mannari ba’tu pira-pira kasisakkan
diona lalan kapekaalukanna, sia iatu
diona misa’ tau disanga Yesu matemo,
nakuami Paulus kumua tuo.
20 Belanna napusa’imo’ umparessai te
kara-kara iate, angku mekutana, kumua
ba’tu la morai lao langngan Yerusalem,
nadao nanii umparessai.
21 Apa belanna napa’petimbangan Paulus
napalakumi la dipatadang bangpa sae
lako nara’ta’na datu kapua to Kabarre-
alloan, kupesuammi umpatadangi, sae
lako kupesuanna ussolanni lako datu
kapua.
22 Nakuami Agripa lako Festus: Aku la
morai dukana’ urrangi kalenai pebalinna
tu tau iato. Nakuami: Masiangpa
tarangii.
23 Iatonna masiangto saemi tu
Agripa sola Bernike, sakka’ tanda
kamala’biranna tama to’ pangra’tasan
kara-kara naturu’ mintu’ kamandang sia
to kapua lan tondok iato; napesuammi
Festus tu Paulus dipopennolo.

24 Nakuami Festus: Tiromi, datu Agripa
sia kita mintu’ tu diona ren indete,
iamote tu to naparapa’ mintu’ to Yahudi
lako kaleku, la dio Yerusalem la indete,
sipetamba-tamban kumua tae’mo
nasipatu la dipatuo.
25 Apa manassa lako kaleku, kumua tae’
bang ia misa’ penggauranna tu sipato’na
la dinii umpatei. Sia belanna ia kalena la
umpa’petimbangampi lako datu kapua
To kabarrealloan, kupopa’ga’tarammi la
umpesuanni lao ussolanni.
26 Apa tae’ kuissan tu la kusura’na lako to
dipakabarre-alloan, iamoto kupopennoloi
dio olota sola nasang; ontongpi lako
datu Agripa, kumua anna den kukabu’tui
tu la kusura’na, ke mangkai diparessa.
27 Belanna kusanga bekoki’, ke
umpesuangki’ to dipatadang
dipopennolo anna tae’ nadipamanassa tu
kadiparapasanna.

Paulus dio olona kombonganna Festus sola Agripa

26:1-32

26 1 Nakuami Agripa lako Paulus:
Dilo’bangangko ma’kada,

umpokada kalenai tu kara-karamu.
Umbaenammi limanna tu Paulus anna
pokadai tu pebalinna, nakua:
2 Tabe’ dio olona datu Agripa, kusanga
diong penaangku maupa’na’ te allo
iate, belanna dilo’banganna’ umpokada
pebalingku dio olona datu diona mintu’
kanaparapasangku to Yahudi.
3 Ontong pissanpi puang unnissan
tonganni tu mintu’ aluk sia kasisakkanna
to Yahudi; iamoto kupalaku anna
perangii marampa’na’ puang.
4 Naissanmo mintu’ to Yahudi tu gau’ku
tempon dio mai bitti’ku, tongku randuk
sisola bangsaku dio Yerusalem.
5 Belanna natandai tempon diona’ mai,
na iake morai ma’din nakatottongi,
kumua untoe tonganna’ atoran to
Farisi, tu kasiturusan ungkanannangi
kapekaalukanta.
6 Na totemo, ke’de’na’ indete, apa
diparapa’na’, belanna urrannuanna’
pangallu’ Naallu’ Puang Matua lako nene’
to dolota,
7 ia dukamira tu pangallu’ iato narannuan
tu sangpulo dua sukunna bangsata
kumua anna dete’i, natontong keallo
kebongi umpenombai Puang Matua.

Iamora tu urrannuanni to, puang, nanii
to Yahudi umparapa’na’.
8 Umbara misanga? Misangaraka tang
la dadi, ke Napamalimbangunni Puang
Matua tu to mate?
9 Tonganna tongan iate aku te,
kusangamo diong penaangku, sipatuna’
umpogau’ buda kasiualian untingoi
sanganNa Yesu to Nazaret.
10 Ia duka tu iannato mangka kupogau’
dio Yerusalem, tonna pakuasana’
pangulu to minaa, angku kurungi
ba’tu pira-pira tu to masallo’ lan
pa’tarungkuan, sia rokkona’ kada turu’
tonna la dipatei.
11 Sia pembuda kupakario-rio lan banua
pa’kombongan sia kuparuku umpa’kada
solangi tu sanganNa Yesu, sia belanna
tae’ pada kamare’dekangku lako,
kulolaimi moi diomo tu tondok senga’.
12 Nasusito iatongku male lako Damsyik
situru’ tu pa’palalona sia parentana
pangulu to minaa,
13 pakalan tonna ma’tangngamo allo,
puang, kukitami dio lalan iato tu arrang
dao mai langi’, ondong ia parrangna
anna allo, pandala-dala untikuina’ sola
tu mintu’ to kusolan lumingka.

14 Iatongki songka nasangmo rokko
padang, kurangimi tu gamara
umpa’kadaina’, ma’basa Ibrani,
nakua: E Saulus, Saulus ma’apari
mupakario-rioRa’.
Masussako la unteba’ pebamba ma’duri
bassi.
15 Kukuami: MindaroKomi, Puang?
Nakuami tu Puang iato: Akumo Yesu te
mupakario-rio,
16 apa malimbangunko muke’de’, belanna
iari patunna te, angKu pa’pekitanan
Kaleku lako kalemu, la kupamanassako
mendadi rasulu’ sia sa’bi, nala diona tu
kamangkangKu mukita, nala diona tu
la Kuninna umpa’pekitanan Kaleku lako
kalemu undinna;
17 sia la Kupileiko dio mai te bangsa iate,
sia dio mai to kapere’, tu Kunii ussuako
lao;
18 ammu pamillikki tu matanna, anna
memboko’ dio mai malillinna lako
maserona, sia dio mai parentana deata
bulituk lako Puang Matua, anna kabu’tui
kadipa’deian kasalan sia mana’ sisola
tu mintu’ to dipamaindan tete dio
kapatonganan lako Kaleku.

19 Iamo patunna to, datu Agripa,
anna tae’ kupasalai penaa unturu’i tu
kukitanna lao dao mai suruga,
20 sangadinna kupa’peissanan dolo,
nala lako to dio Damsyik, nala dio
Yerusalem sia dio mintu’ tana Yehuda,
susi duka lako to kapere’, kumua anna
mengkatoba’ sia sule lako Puang Matua
anna umpogau’ penggauran sitinaya
katobaran.
21 Belanna iamira tu mintu’nato,
anna la’ka’ina’ to Yahudi lan Banua
Kabusungan, la morai umpateina’.
22 Apa belanna ungkabu’tuimo’
pa’tunduan dio mai Puang Matua sae
lako te allo iate, angku ke’de’ siapa
ungkatottongi dio tingayona mintu’ tau,
nala to bitti’ nala to kapua, sia tae’
kupokadai tu apa senga’, sangadinna
napokadannapi tu mai nabi sia Musa, tu
la dadi undinna,
23 iamotu Kristus sipatu umperasai
kamaparrisan sia Iamo bunga’na
malimbangun dio mai to’ to mate la
umpa’peissanan misa’ arrang lako te
bangsata sia lako duka to kapere’.
24 Marassanmo umpokadai tu pebalinna
susito, ma’kadami tu Festus sumaraba,

nakua: Umbai katama-tamanko
Paulus, kamanarangan matarru’mu
umpakatama-tamanko.
25 Apa nakua Paulus: Tae’ kukatama-
taman, o Festus to kabarre-alloan,
sangadinna tonganna tu kupokada sia lu
diong mai penaa malino.
26 Belanna naissanan nasang datu
tu mintu’nato, iamoto angku barani
umballakan nasangi lako, tu kukatappa’i
kumua mintu’na tu iannato tae’ misa’
tang naissan belanna mintu’na te tae’
nadadi dio lu tondok torro misa.
27 Tapatonganraka tu mai nabi, datu?
Kuissan kumua tapatongan.
28 Ma’kadami tu Agripa lako Paulus
nakua: Madomi’ bangna’ mupopento
Sarani.
29 Nakuami Paulus: Kupalaku ria
langngan Puang Matua, kumua nala
madomi’ nala salako-lakona tae’ na
kamu manna, sangadinna ia duka tu
mintu’ to urrangimo’ te allo iate, ke
ma’dinni la susina’, sangadi iate pepungo
tae’ iato.
30 Ke’de’mi tu datu sola to maraya
sia Bernike na iatu mintu’ to nasolan
unno’ko’,

31 na iatonna memboko’mo sipa’kada-
kadami, nakua: Tae’ bangra napogau’
tu tau iatu, tu sipato’na la dinii umpatei
ba’tu untarungkui.
32 Nakuami Agripa lako Festus: Ma’dinmo
dirampanan tu tau iatu, ke tae’ siai nala
umpa’petimbanganni lako datu kapua tu
kara-karana.

Kapassombarranna Paulus lako Roma; kamalabuanna kappala’ dio sikandappi’ lebukan Malta

27:1-44

27 1 Iatongki dipamanassamo la
male massombaran lako Italia,
nasorongmi tu Paulus sola ba’tu pira-pira
to ditarungku senga’ lako pangulu
surodadu disanga Yulius, to dio mai
kaponanna datu kapua.
2 Kendekmokan langngan kappala’ dio
mai Adramitium, la male urrundunan
randan tasik dio Asia, angki ke’de. Iatu
kisisolan Aristarkhus, to Makedonia dio
mai Tesalonika.
3 Iatonna masiangto, lendu’mokan dio
Sidon. Iatu Yulius nakasokanni tu Paulus,

napalaloi lao sitiro tu mai sangmanena
anna kamayai.
4 Iatongki ke’de’ dio mai
massombarammokan urrundunan
Siprus, belanna angin ma’sissang.
5 Iatongki lendu’imi tu tasik Kilikia sia
Pamfilia, rampomokan lako Mira dio tana
Likia.
6 Nakabu’tuimi tinde pangulu surodadu
inde to dio tu kappala’ lu dio
mai Aleksandria la lu lako Italia,
napakendekkan inde to kappala’ iato.
7 Ba’tu pirang-pirang allokan
massombaran umpapela’-pela’
bangi, sia maparri’kan urreke’i tu
Knidus; belanna tang natangga’kan
angin, massombarammokan urrundunan
lebukan Kreta dio tingo Salmone.
8 Maparri’kan unnolai to, kimane rampo
lako disanga Labuan Ballo, sikandappi’
Lasea.
9 Iatonna ba’tu pirang-pirang allomo
susi bangto, payan kasanggangan
manna dio tu kapassombaran iato,
belanna lendu’mo tu allo dinii ma’puasa,
ma’pakilalami tu Paulus lako tinde tau
nakua:

10 E tuang-tuang, kutiro bangmo te
kapassombaran iate nanii kasanggangan
dio sia karugian kapua, tae’ kumua
ia manna tu lurang sia iate kappala’,
sangadinna penaanta duka.
11 Apa iatinde pangulu surodadu
napatongan ia tu durumudi sola kapiteng
na iatu mintu’na napokada Paulus.
12 Belanna tae’ namelo torroanna tu
labuan iato, tae’ napomeloi kappala’ ke
attu kamadinginan, budami tau ussangai
melo la tarru’ massombaran inde to
dio mai, kumua nalambi’ sia manii lako
Feniks, natorro inde to dio lan attu
kamadinginan, iamo misa’ labuan dio
lebukan Kreta, untingoi angin ma’pili’ lu
lo’ mai sia ma’pili’ lu daa-daa mai dio
rampe matampu’. la
13 Iatonna mangiri’-iri’ pela’mo tu angin
ma’palulo’ mai, nasangami kumua
la dadimo tu diongna penaanna,
unnendekammi sau, namassombaran
umpebiring lebukan Kreta.
14 Apa tae’ namasai alla’na saemi
talimpuru’ disanga Yurakulon,
ma’pamumbuk dao mai (gantananna).
15 Iatonna baami angin tu kappala’
sia tang nabelamo untanananni,

kipopa’elo’na bangmi, namale umbaai angin.
16 Sia iatonna baakanni angin urrundunan lebukan bitti’ disanga Kauda, lendu’mi maparri’ki urriu’ lopi.
17 Iatonna dipakendekmo tu lopi, didakarammi tangnga’ ussambe’i tu kappala’, sia belanna dikatakuran la tipessarin dao Sirtis, dipopengkalao nasangmi tu sombaran namale bang unnayang-ayang.
18 Belanna napatikambobong lenkan angin bara’, natibemi tau rokko tasik tu lurang kappala’ pira tonna masiangto,
19 sia iatonna ma’duang bongian to, kami kalenami untibei pira tu parea kappala’.
20 Iatonna tae’mo dikita tu allo sia bintoen ba’tu pirang-pirang allo sia napamumbuk tonganmokanni tu angin bara’, ma’katampakannu pu’du’mi rannungki la rampo mana’pa.
21 Belanna masaimo tu tau tang kumande, ke’de’mi tu Paulus lan tangnga-tangngana tau nama’kada nakua: E tuang-tuang, iakemmi perangii tu kadangku, kumua da anta massombaran dio mai Kreta, tilendokki’

dio mai te kasanggangan sia karugian iate.
22 Apa totemo duka kupakilalakomi ammi pabatta’ penaammi; belanna tae’komi misa’ la pa’de penaammi, sangadiri ia manna te kappala’.
23 Belanna sangmai’ bongi den malaeka’Na Puang Matua, tu Puang kupopuang sia kupenombai, ke’de’ dio sa’deku,
24 nakua: Da mumataku’, Paulus! Tae’ nasalai tang mennoloko dio olona datu kapua, tiromi Nasorongmo Puang Matua lako kalemu tu mintu’ to musolan massombaran.
25 Iamoto, e tuang-tuang, pabatta’i tu penaammi, belanna kukatappa’i tu Puang Matua, kumua tumba tu kada Naparampo lako kaleku, susi dukamoto la dadi.
26 Apa tae’ nasalai tang tipengkauki’ lako misa’ lebukan.
27 Iatonna saemo lako bongi ma’sangpulo a’pa’na, male bangmokanni unnayang-ayang dio tasik Adria, agi-agimo tangnga bongi nasangami tu mai kalasi mandappi’mo tu gantanan,

28 nabuangmi tu batu pelantuk, nasuka’i
duangpulo da’pana mandalanna; tae’
nasangapa mambelanna inde to,
nabuangomi tu batu pelantuk, nasuka’i
sangpulo lima da’pana.
29 Sia belanna nakatakuran kumua
tibasse manii langngan batu karang,
naparokkomi tu sau a’pa’ dio to’ pollo’
kappala’, sia nakua kenna masi-angmo.
30 Apa iatonna undaka’mo tangnga’ tu
mai kalasi la morai umpallaian kalena
untampei tu kappala’ sia napopengkalao
rokko tasik tu lopi naangga’-angga’i
urrorro’ sau dio mai tingo kappala’,
31 nakuami Paulus lako pangulu surodadu
sia mintu’ surodadu: Iake tae’i natorro
lan kappala’ tu mati’, denparaka mila
lessu’ len.
32 Sangiammi tu surodadu urra’ta’i tu
ulang lopi, napopa’elo’nai nabaa uai.
33 Iatonna la masiangmo napakilala
nasangmi Paulus tu tau la kumande
sia nakua: Allo ma’sangpulo a’pa’namo
te minii ma’penanda bang, silambi’
bangkomi tangdia’, tae’ bang apa
mikande len.
34 Iamoto kupalakui: kumandekomi,
iari to tu la mipobatta’ lessu’ dio mai

kasanggangan. Belanna tae’ sanglamba’
beluak la rondon dao mai ulunna misa’
duka tau te kamu sola nasang.
35 Iatonna mangka ma’kada susito,
naalami tu roti nama’kurre sumanga’
langngan Puang Matua dio tingayona
mintu’ tau natepu-tepui anna kumande.
36 Batta’mi penaanna sola nasangi, anna
kumande.
37 Iatu kami mintu’ lan kappala’ iato,
duaratu’kan pitungpulo nnannan.
38 Iatonna dia’mo tu tau,
dipembuangammi rokko tasik tu
gandung kumua naunnayang tu
kappala’.
39 Iatonna masiang, tae’ natandai tinde
tau tu padang iato, apa den baba
minanga natiro marante randanna;
nasitangnga’imi tinde tau, kumua nabela
sia manii umpatitu’tunni inde to tama tu
kappala’.
40 Naendekan nasangmi tu sau namale
unnayang-ayang bang tu kappala’ lan lu
tasik, sia nasalodaran tu pori kemudi,
napakendekki tu sombaran kapua kumua
naala angin, namane umpopangudu lu
tamai randan tasik.

41 Iatonna saemo lako misa’ karangan
ma’tombon, napengkauammi tu kappala’
lako, anna lammak tu ulunna, tae’mo
natiberu len, apa iatu pollo’na pura
sanggang napobua’ bombang.
42 La moraimi tu mai surodadu la umpatei
tu mintu’ to ditarungku, kumua da naden
misa’ mallai tarru’ ke unnorongi.
43 Apa belanna la morai tu pangulu
surodadu la ungkarimmanni Paulus,
naampaimi tu lalan penaanna sia
napa’parentan kumua mintu’na to
manarangna unnorong la mekkondong
rokko tasik, nadolo langngan gantanan.
44 Na iatu mai senga’na, la mentoe pira
lako papan, na lako parea kappala’
sanggang pira. Nasusito kendek
marampa’ nasangmi langngan gantanan.

Paulus torro dio lebukan Malta sae lako upu’na attu kamadinginan

28:1-10

28 1 Iatongki sangkendekan
marampa’mo, maneri kitandai
kumua iatu lebukan iato disanga Malta.
2 Iatu to inde to lebukan iato nakasokanni
tongankan, belanna napadukkuangkan

api sia natammuikan sola nasang,
belanna la uran sia madinginkan.
3 Iatonna alai Paulus sanguyun tu ranga’-
ranga’, napatamai to’ api, sunmi misa’
ula’, belanna malassu, nasindoyangi tu
limanna.
4 Iatonna kitai tinde to dio lebukan iato
tu ula’ mendoyang dio limanna, nakuami
sipa’kada-kada: Tae’mo nasalai tang to
papatean te tau iate, moi anna lessu’mo
dio mai kasanggangan lan tasik, apa tae’
naeloranni tu ma’pakalolo la tuo.
5 Napempi’pikammi Paulus tama to’ api
sia tae’ bang nasa’dinganni mapa’di’.
6 Nasangami tinde tau kumua la
kambang ba’tu ta’pa tibambangika
namate. Apa iatonna masiangmo
napeagi natae’ bang napomatumbai,
senga’omi tu passanganna, nakuami:
deata ia te.
7 Iatu to ma’parenta dio tu lebukan iato
disanga Publius sikandappi’ bangsia inan
iato tu to’ banuanna sia pa’pa’lakanna;
iamo untammuikan sia nakasokannikan
natoratu tallung allo.
8 Iatu ambe’na Publius mamma’ bang
makula’ sia untittaian rara; malemi tama

tu Paulus namassambayang naremme’i limana napamalekei.
9 Tonna iato sae dukami tu mai to masaki senga’ dio lebukan iato anna pamalekei.
10 Lendu’ duka napakala’bi’ki tu tau iato; sia iatongki la male massombaran, nabankan tu sipatunna la kibaa.

Kapassombaranna Paulus lako Roma

28:11-15

11 Iatonna ma’tallung bulanmo malemokan massombaran la misa’ kappala’ lu dio mai Aleksandria, umpotanda Dioskuri, tu torro dio lebukan iato lan tu attu kamadinginan.
12 Iatonna sae lako Sirakusa, lendu’mokan inde to dio tallung allo.
13 Naindeto dio kimale massombaran ullilingi lebukan iato kirampo lako Regium. Iatonna masiangnato mangiri’mi angin ma’palulo’mai anna masiangna pole’ to kirampo lako Putioli.
14 Indemoto kinii sitiro tu sangsiuluran, tu untambaikan la torro pitung allo sola; susi bangmokan to angki sae lako Roma.

15 Iatonna rangii to sangsiuluran tu diona
apa urrampoikanni, saemi ma’angge
dio pasa’ Apius sia dio Pa’ga’dengan
Tallu umpessitammuikan. Iatonna
ta’pai matanna Paulus tu tau, ma’kurre
sumanga’mi langngan Puang Matua sia
umpabatta’ penaanna.

Paulus dio Roma

28:16-31

16 Iatongki tamamo dio Roma,
dielorammi tu Paulus torro misa sisola
misa’ surodadu ungkampai.
17 Tallung allo lendu’na natambaimi
sirampun tu mai to pekaamberan to
Yahudi. Iatonna sirampunmo ma’kadami
nakua lako tau: E kamu siulu’ku,
tonganna aku te tae’ bang kupogau’i
misa’ tu untingoinna bangsata ba’tu
atoran sukaran aluk to dolota, apa
mentoditarungkumo’ angku disorong dio
mai Yerusalem lako to Roma.
18 Iatonna paressamo’ la moraimo
urrampananna’, belanna tae’ bang misa’
tu sipato’na la dinii umpateina’.
19 Apa iatonna patananni to Yahudi
unte’ge’i, umbapa kukua tang la

umpa’petimbanganni lako datu kapua,
tae’ra to kumua denni kuparapasan
bangsaku.
20 Iamoto angku tambaikomi sae
indete la moraina’ untiro rupammi sia
ma’kada lako kalemi; belanna iamira tu
narannuanna to Israel angku dipaluangi
te rante bassi.
21 Nakuami tinde tau lako: Moi sura’
tae’ bangra urrampoikan dio mai
Yudea tu diona kamu, sia iatu mai
mintu’ sangsiuluranta tu lu diona mai,
tae’ bangra misa’ umparampoi ba’tu
umpokadai tu sayuammi.
22 Apa kiporai duka la umperangii dio
mai kalemi tu timbangammi; belanna
iatu diona to sangserekan iate kiisanmo
kumua umba-umba nii dite’ge’i.
23 Iatonna allu’mi lako Paulus tu allo
sangallo, lendu’mi budanna tau sae lako
tu naninna Paulus torro. Napamanassami
sia nakatottongi tongan lako tinde tau
tu diona ParentaNa Puang Matua sia
randuk lan mai sura’ Sukaran alukna
Musa sia lan mai sura’na nabi nanii
umpamalesoanni tau tu diona Yesu,
tempon dio mai melambi’ sae lako
makaroen, kumua napatonganni.

24 Denmi tu tau umpatonganni tu
napokadanna, den tae’.
25 Apa ia kalena tinde tau tae’
kasiturusanna, sisarak-sarakmi, tonna
mangka umpokadai Paulus te kada
sangbuku kumua: Tonganna bang tu
Napokada Penaa Masallo’ lako nene’ to
dolota tu sun dio pudukna nabi Yesaya,
nakua:
26 Laomoko lako te bangsa iate, ammu
pokadai kumua:
Pa’perangimmi la parangi, apa tae’ mila
unnissan lenni;
sia pentiromi la pakita, apa tae’
mikanassai.
27 Belanna makarra’mo penaanna te
bangsa iate,
sia bantangmo pa’peranginna,
sia napamamma’mo tu matanna,
kumua da anna pakita tu matanna,
sia parangi tu talinganna,
sia mangingaran tu penaanna,
namengkatoba’ sule,
angKu pamalekei.
28 Iamoto la miissan kumua iate
kamakarimmanan lu dio mai Puang
Matua diparampo lako to kapere’; tau
iamoto mai tu la umperangii.

29 (Iatonna mangka umpokadai susito,
sangmaleammi tu to Yahudi anna pada
ia kalena sita’gen.)
30 Torromi tu Paulus lan banua nasewai
sae lako ganna’na duang taun, sia
napakendek langngan banuanna tu
mintu’ to sae umpessitiroi,
31 sia batta’ umpa’peissanan ParentaNa
Puang Matua sia umpa’pangadaran
mintu’ tu diona Puang Yesu Kristus, tae’
nadigagai len.

ROMA

Bungkaran kada: pangando

1:1-7

1 [1] Dio mai Paulus taunNa Kristus
Yesu, tu ditambai mendadi rasulu'
sia dipamarimbangan la umpa'peisanan
Kareba-kaparannuanNa Puang Matua.
[2] Tu Naallu' dolomo Puang Matua,
napokadai nabinNa lan Sura' Madatu,
[3] tu diona AnakNa, tu kea'gan kale tolino,
dadi lu dio mai tarukna Daud,
[4] apa kea'gan Penaa ma'pamasallo',
dipamanassamo kumua AnakNa Puang
Matua sikambi' kakuasan, tu belanna
kamalimbangunanNa dio mai to' to
mate, tu Yesu Kristus, Puangta.
[5] Bannang diori angki appa' pa'kamasean
sia pangka' rasulu' la umbaa mintu'
to kapere' lako lalan kapengkaolan
kapatonganan diona sanganNa.
[6] Nalan mai tau iato ditambai dukakomi
mendadi taunNa Kristus.-

7 Diparampo lako mintu’ tau dio Roma
tu Nakamaseinna Puang Matua sia
dipamarimbanganmo mendadi to
masallo’. Narampoimorokomi kamaturu-
turuan sia kamarampasan dio mai Puang
Matua Ambe’ta sia Puangta Yesu Kristus.

Kamamaliranna Paulus la morai umpa’peissanan Kareba-kaparannuan dio Roma

1:8-15

8 Tipamulanna ma’kurre sumanga’na’
langngan Kapenombangku diona
kamu tete dio Yesu Kristus, belanna
kaleleammo tu kapatonganammi lan
mintu’ lino.
9 Na Puang Matuamora tu Kupenombai
lan penaangku umpa’peissanan
Kareba-kaparannuanNa AnakNa,
ungkatottongina’, tumba makaritutungku
umpalan ara’komi,
10 tang torena’ umpalakui ke
massambayangna’, kumua den sia
manii lalan, ke denni upa’ku, naturu’i
pa’poraianNa Puang Matua angku mati’
ussitiroangkomi.

11 Belanna mamali’na’ la ussitiroangkomi,
kumua angku pasilelekomi pa’kamasean
mempenaa umpabatta’komi;
12 kumua anna pakananna’ki’
kapatonganan, la kapatonganangku la
kapatonganammi.
13 Tang matana penaangku ke tang
miissanni, e sangsiulurangku, kumua
ba’tu pempirammo’ la morai male mati’
– nasae lako totemo sakkalanganna’,
– dikua angku kabu’tui dukai buanna
dio mai kalemi susi dio mai to kapere’
senga’.
14 Anna aku te kaindananna’, la lako to
Yunani la lako bangsa senga’, la lako to
manarang, la lako to tang paissan.
15 Iamoto iake lalan penaangku matinuru’
bangmo’ la male mati’ umpa’peissanan
dukai lako kamu to iti’ tondok Roma tu
Kareba-kaparannuan.

Oto’na pangadaran lan mai te sura’: Kareba-kaparannuan iamo kamatotoranNa Puang Matua lako mintu’ to ma’patongan

1:16-17

16 Belanna tang ussa’dinganna’ siri’
untongananni tu Kareba-kaparannuan,
apa iamo kamatotoranNa Puang Matua
tu umpabu’tu kamakarimmanan lako
mintu’ to ma’patongan, ondonganna lako
to Yahudi sia to Yunani duka.
17 Belanna inde to dinii umpapayanni
tu kamaloloanNa Puang Matua dio mai
kapatonganan lako kapatonganan, susitu
mangka disura’ kumua: iatu to malolo la
umpotuo kapatonganan.

KasengkeanNa Puang Matua lako to kapere’

1:18-32

18 Belanna iatu kasengkeanNa Puang
Matua Napapayan dao mai suruga
lako mintu’ katangmekaalukanna
sia kakelokanna tau, tu umpai’pinni
kakelokan tu kamanapparan;

19 apa iatu ma’dinna diissan tu diona
Puang Matua masiangmo lan penaanna,
belanna Napamanassamo Puang Matua
lako.
20 Belanna tempon dio mai tipamulanna
angge maritik, mintu’na a’gan tang
dikitanNa, iamotu kamatotoran sia
Kapuangan tontongNa sae lakona,
ma’din nakanassa tangnga’ dio
panampaNa; iamoto natae’ nabelai
undakaran posanga kalena,
21 belanna moi natandai tu Puang Matua,
apa tae’ nabilang Puang Matuai sia tae’
nama’kurre sumanga’ lako, sangadinna
tae’mo patunna tu tangnga’na sia
dipamalillin tu penaa baganna.
22 Kaussanganna kalena kinaa anna ia
todamo napobaga,
23 nasondaimi rapang-rapang tolino
tang marendeng sia manuk-manuk
sia olo’-olo’ a’pa’ lette’na sia olo’-olo’
mendonglo’ tu kamala’biranNa Puang
Matua tang leluk sae lakona.
24 Iamoto belanna ma’taloan lako
pa’poraian penaanna, Napopa’elo’nai
Puang Matua lako kamaruttakan la
urruttakki kalena batang kalena;

25 tu ussondai kabuttokan tu
katongananNa Puang Matua sia
umpangke’ sia umpenombai tu
panampaNa napasondana To manampa,
tu sipatu dipudi sae lakona. Amin.
26 Iamo bannangnato anNa popa’elo’nai
Puang Matua lako kamoraian penaa
megi’giran, belanna iatu mai baine
ulleko’ aluk matutu napopentangia aluk;
27 susi dukato tu muane untampe aluk
matutunna lako baine sia pada natukka’
kamoraianna lako padanna muane
umpogau’ gau’ megi’giran, anna kabu’tui
lan kalena tu pakkan sitinayanna
kapusanna.
28 Tu belanna manoka untandai
Puang Matua lan pangingaranna
Napopa’elo’nami Puang Matua lako
pa’pasirundunan megi’giran anna
umpogau’ tang sipato’na;
29 ponno anggenna kakelokan,
kakadakean, kabasisi-inaan,
kabulitukan, nakabu’ kamagallian,
kapapatean, kasigagan, lando pa’du,
patua’ ba’tang;
30 ma’pasisarrang, ma’palele beko,
ungkabiri’ Puang Matua, pabe’se,

matampo, madongngnga’ untannun
kakadakean, umbali-bali to padadian;
31 tang keinaa, ussalai lampa kada, tang
mamase, tang maturu-turu.
32 Moi natandai tu atoran Nalampak
Puang Matua, kumua iatu to umpogau’i
susito sipatu la mate, apa tae’ napogau’
mannai susito, sangadinna nasarrang
pole’pa tu to umpogau’i.

KasengkeanNa Puang Matua lako to Yahudi

2:1-16

2 1 Iamoto tae’ mubelai undakaran
posanga kalemu, e iko, minda-
mindako tu umpasala tau; belanna lan tu
kaumpasalammu to senga’, iko kalenamo
umpakannai ukungan kalemu; belanna
iko ma’pasala na iko duka umpogau’i.
2 Taissan kumua iatu ukunganNa Puang
Matua dipakannai melo tu to umpogau’i
tu iannato.
3 E iko tu umpasalanna to ma’gau’
susito anna iko kalena umpogau’i,
musangaraka la tilendokko dio mai
ukunganNa Puang Matua?

4 Ba’tu tae’raka muangga’i tu
kamasokanan tang dilambi’Na sia
kama’tananNa sia pesuka’ kalandoNa
sia tae’ muissanni, kumua iatu
kamasokananNa Puang Matua
urrendenko lako katobaran?
5 Apa kamakarrasanna penaammu sia
noka mengkatoba’, ammu rampunanni
kasengkean tu kalemu sae lako
allo kasengkeanNa Puang Matua sia
kapayananna ukungan malambu’Na,
6 tu la umpapakkanni simisa’i lako tau,
tu sitinayanna penggauranna,
7 iamotu katuoan sae lakona
Napapakkananni tu to umpengkaolai
kameloan undaka’i tu kamala’biran sia
kadipangkeran sia apa tang narandanna
kasanggangan,
8 apa kasengkean sia kamagi’giran
Napapakkananni tu to basisi inaa sia
tang mengkaola lako kamanapparan
sangadinna mengkaola lako kakelokan.
9 Parri’ sia kasanggangan urrampoi
penaanna mintu’ tolino tu umpogau’na
kakadakean, ondonganna to Yahudi sia
to Yunani duka;
10 apa kamala’biran sia kadipangkeran
sia kamarampasan urrampoi mintu’ to

umpogau’ kameloan, ondonganna to
Yahudi sia to Yunani duka.
11 Belanna tae’ Namentiro lindo tu Puang
Matua.
12 Belanna pira-pira tu to tang untandai
Sukaran aluk umpogau’ kasalan,
dipasalianna duka ia Sukaran aluk
la disanggangi; anna pira-pira tu to
umpentionganni Sukaran aluk umpogau’
kasalan, la narua ukungan Sukaran aluk.
13 Belanna tangia to urrangi bangri
Sukaran aluk tu la malolo dio oloNa
Puang Matua, sangadinna iaritu to
umpogau’ sukaran aluk tu la dibilang
malolo.
14 Belanna iake to kapere’ tu tang
ma’sukaran aluk, anna lalan inaanna
kalena umpogau’i susitu natuntunna
Sukaran aluk, iamo to umposukaran aluk
kalena to, te to tang ma’sukaran aluk.
15 Napa’pekitanan, kumua iatu gau’
natuntun Sukaran aluk tioki’ lan
penaanna, anna katottongi penaa
ma’pakilalanna susito, sia iatu
tangnga’na sipasala ba’tu sitongananni
16 to ke allo Nanii Puang Matua umpaolai
salunna tu mintu’ tangnga’ tang dikita

dio tolino, tete dio Kristus Yesu, situru' tu Kareba-kaparannuan kupa'peissanan.

Katangpalambiranna to Yahudi diona Sukaran aluk

2:17-29

17 Iake umpentoeiko katoyahudiammu, sia umposande' Sukaran aluk sia ussattuan kalemu diona Puang Matua,
18 sia unnissan pa'porainNa sia umpasisengaranni tu kapuanna patunna, belanna diada'iko Sukaran aluk,
19 sia iake ungkanappa'iko kalemu kumua perenden to buta sia patutungan bia' lako to lan kamalillinan,
20 to mangada'na to baga, gurunna pia tang paissanpa, belanna unnampuiko indo'na kapaissanan sia kamanapparan lan Sukaran aluk.
21 Iake susito, e iko tu unnada'ina to senga', tae'raka muada'i tu kalemu? Iko umpa'pangadaranni, kumua dana bako tu tau, anna bokorokoka?
22 Iko umpokadai kumua: da nama'gau' sala tau anna ma'gau' salarokoka? Iko ungkagi'gi' mintu' deata, anna ikoraka unnala banua deata?

23 Iko ussattuan kalemu diona Sukaran
aluk, anna untapa'rokoka Puang Matua,
belanna untengkaiko Sukaran aluk?
24 Apa ia sia napa'kada solangi to kapere'
tu sanganNa Puang Matua tu belanna
kamu, susitu mangka disura'.
25 Belanna iatu sunna' den sia patunna,
ke umpogau'ko Sukaran aluk, apa iake
untengkai bangko Sukaran aluk, pada
bang sia tang disunna'.
26 Iamoto, iake ungkanannangi tuntunan
Sukaran aluk tu to tang disunna' tang
dipapadaraka to disunna'?
27 Sia iatu to inang tang disunna', apa
ungkaritutui Sukaran aluk, tae'raka
nala umpasalako tu to untengkai bang
Sukaran aluk, moi muampui sura' sia
disunna'.
28 Belanna iatu to Yahudi tongan, tangia
salianna manna Yahudi, sia iatu sunna'
tae' na ia manna tu salianna dio kale;
29 sangadinna iatu Yahudi tongan, iamo
Yahudi lanna lu, sia iatu massang
sunna' iamotu lanna ba'tang tete dio
Penaa, tangia tete dio sura'. Iamoto iatu
kadipudianna tae' nalu dio mai tolino,
sangadinna lu dio mai Puang Matua.

Kalosonganna to Yahudi

3:1-8

3 1 Iake susito, apara napolosong to
Yahudi? ba'tu apara patunna tu
sunna'?
2 Buda, ma'rupa-rupa napolosong.
Ma'pempissanna kumua mintu'na
kadanNa Puang Matua mangkamo
dipakambiranni.
3 Belanna umbara nakua? Iake tang
ma'patonganni tu tau pira, ma'dinraka
tu tang ma'patonganna undampa
katanglelukanNa Puang Matua?
4 Inang tae' ia to! Sangadinna inang
tonganna susitu dipokada kumua tongan
Ia tu Puang Matua, apa mintu'na tolino
buttok, susi tu disura' kumua:
AmMi payanan tongan dio kadamMi sia
pataloKomi ke dipasalaKomi.
5 Apa iake kakelokanta umpamanassai
tu kamalamburanNa Puang Matua, apara
la takua? Kelokraka tu Puang Matua
umpata'pa kasengkeanNa? iate aku
ma'kada te, ma'kada tolinona'.

6 Inang tae’ ia to! Belanna iake susito,
umbamo la Nakua tu Puang Matua
umpaolai salunna te lino?
7 Apa iake sakendek-kendeknai tu
kamanapparanNa sia kamala’biranNa
Puang Matua napamanassa
kabuttokangku, ma’apapi kudipakannai
ukungan susito kasalan?
8 Nama’apari kitang ma’kadara – susito
kada naanggarangkan tau, kumua kikua:
– Da’ito anta pogau’ kakadakean, anna
bu’tu melona? Tau iato dipasisurung
lindo alukna.

To Yahudi sia to kapere’ pada-pada mengkanorong lako kasalan

3:9-20

9 Dadi umba nakua? Denraka tapolosong?
Inang tae’ ia to; belanna pirambongi’
mangkamokan umpasala to Yahudi sia
to Yunani duka kumua mengkanorong
nasangi lako kasalan;
10 susitu disura’ kumua:
Tae’ tau misa’ malolo, moi misa’ tae’
duka,
11 tae’ tau misa’ manarang, tae’ tau
misa’ undaka’ Puang Matua;

12 sepang nasangmo lako senga'na,
tae' nasangmo patunna; tae'mo
tau misa' umpogau' kameloan, moi
misa' tae' dukamo;
13 iatu gora-gorana susi liang
tungangnga', lilana umpana'ta'
kapa'pakenan, ipo ula' dio randan
pudukna,
14 dio pudukna ponno tampak ropu sia
kada layuk.
15 Lentekna maleke umpato'do rarana
tau;
16 kasanggangan manna sia
kamatilakan dio lalanna;
17 sia iatu lalan kamarampasan tae'
natandai;
18 tae' kamatakuran lako Puang Matua
dio pentirona.
19 Apa taissan kumua samami dipokada
lan Sukaran aluk, iamoto tu dipokadan
to mengkanorong lako Sukaran aluk,
dikua anna titutu' nasang pudukna sia
mintu' issinna lino sipatu Napakannai
ukungan Puang Matua.
20 Apa iatu umpogau' Sukaran aluk,
tae' tau misa' dibilang malolo dio
oloNa Puang Matua, belanna lan mai

tu Sukaran aluk nanii bu'tu tu dininna untandai kasalan.

Puang Matua umpapayan kamaloloanNa tete dio kapatonganan

3:21-31

21 Apa totemo manggi'opara ma'tete
Sukaran aluk inang mangka payanmo
ia tu kamaloloanNa Puang Matua, tu
nakatottongi Sukaran aluk sia nabi,
22 iamotu kamaloloanNa Puang Matua
tete dio kaumpatonganan Yesu Kristus
umpatu sia tang umpasalian rinding
mintu' to ma'patongan; belanna tae'
silaenanna.
23 Apa umpogau' nasang bangmo kasalan
sia sisayuran kamala'biranNa Puang
Matua,
24 sia dikamasei bangri nadibilang malolo
tete dio pa'kamaseanNa Puang Matua,
belanna pangla'bakNa Kristus Yesu.
25 Tu Napatingo Puang Matua mendadi
pemala' kasikaeloan diona raraNa, tete
dio kapatonganan anNa papayanni tu
kamalamburanNa belanna tae' Naukungi

tu mintu’na kasalan tonna dolona tonna
pama’tanampi penaa Puang Matua,
26 la umpapayan kamalamburanNa te
attu iate, kumua inang To malambu’ Ia,
moi umbilang malolo to umpatongan
Yesu.
27 Iake susito, umbami nii tu
kapassattuan? Ditibemo. Umbanna
atoran dituru’? Atoran umpogau’raka
kameloan? Tae’, sangadinna diona atoran
kapatonganan.
28 Belanna kisanga kumua iatu tau
dibilang malolo diona kapatonganan,
tangia diona umpogau’ tuntunan
Sukaran aluk.
29 Ba’tu iatu Puang Matua Puangna
mannaraka to Yahudi? Tang Puangna
dukaraka to kapere’? Tonganna, Puangna
dukato kapere’.
30 Belanna misa’ri tu Puang Matua, tu
la umbilang malolo to disunna’ diona
kapatonganan, sia to tang disunna’ tete
dio kapatonganan.
31 Iake susito, umpadamparakannika
Sukaran aluk belanna kapatonganan?
Inang tae’ ia to; sangadinna
untonganangkan Sukaran aluk.

Abraham duka dibilang malolo belanna kapatonganan

4:1-25

4 [1] Apara la takua? Naposenderaka
Puang Matua diona a'gan kale tolino
tu Abraham, ambe'ta?
[2] Belanna iake dibilang maloloi tu
Abraham diona penggauranna, den sia
kadisattuanna, apa tang dio oloNa Puang
Matua.
[3] Belanna apara nakua tu Sura' Madatu?
Iatu Abraham umpatongan Puang Matua,
iamo disanga napomalolo to.
[4] Iatu to mengkarang, den sarona, tangia
disanga pa'kamasean, sangadinna sonda
ra'ta'na.
[5] Apa iatu to tang mengkarang,
sangadinna umpatongan tu To umbilang
malolo to tang mekaaluk, iamo
umpomalolo kapatongananna.
[6] Susitu napokada Daud kumua maupa'
tu to nareken Puang Matua unnampui
kamaloloan, tang tete dio penggauran,
nakua:

7 Maupa’ tu mintu’ to dipa’dei
kakadakeanna sia disamboi
kasalanna;
8 maupa’ tu to tang la Narekenmo
Puang kasalanna.
9 Iake susito, to disunna’ mannaraka
napatu tu kada diona kamauparan
iato, ba’tu to tang disunna’ dukaraka?
Belanna mangkamo kipokada, kumua
direken umpomalolo kapatongananna tu
Abraham.
10 Apa umbara nakua umpomaloloi?
Iaraka tonna mangkamo disunna’,
ba’tu iaraka tonna tae’pa? Tangia tonna
mangkamo disunna’, sangadinna tonna
tae’pa.
11 Na iatu tanda sunna’ natarima
butung toding kamaloloan diona
kapatongananna tonna tang disunna’pa.
Susiri lalanna to anna poambe’i mintu’ to
ma’patongan tu tang disunna’na, anna
direken lako kalena tu kamaloloan.
12 Sia napoambe’ dukai to disunna’ tu
to tangia manna disunna’ sangadinna
unturu’ lalan kapatongananna ambe’ta
Abraham, tonna tang disunna’pa.
13 Belanna tangia tete dio Sukaran aluk
anna rampoi pangallu’ tu Abraham

ba’tu tarukna, kumua ia umpomana’i te
lino, sangadinna tete dio kamaloloanna
kapatonganan.
14 Belanna iake to umposande’ Sukaran
aluk umpomana’i to, manassa torro
sala tu kapatonganan sia diputtai tu
pangallu’.
15 Belanna iatu napabu’tu Sukaran aluk,
iamotu kasengkean, apa umba-umba
tu tang nanii Sukaran aluk, inde to tae’
duka kauntengkaian Sukaran aluk.
16 Iamoto namenggaronto’ dio
kapatonganan tu mana’ iato anna
siolanan pa’kamasean sia anna
matontongan tu pangallu’ lako mintu’
tarukna, tangia manna to umposande’na
Sukaran aluk, sangadinna ia duka
tu umposande’na kapatonganan susi
Abraham, tu tapoambe’ sola nasang,
17 susitu disura’ kumua:
Kupabendanmoko napoambe’ buda
bangsa – dio oloNa tu Puang napatongan
Abraham, Iamotu Puang umpatuo to
mate sia untambai manna apa tae’, anna
denmo.
18 Belanna tonna ka’tu rannumo tu
Abraham, inang narannuammo lan
kapatonganan, kumua la napoambe’

buda bangsa, susitu dipokada kumua:
La susimoto tu tarukmu undinna.
19 Sia tae’ namoro’ kapatongananna,
natiro tu kalena butung to matemo,
belanna agi-agimo saratu’ taunna
dadinna, sia iatu inan taunna Sara
butung mate dukamo;
20 apa belanna ungkilalai pangallu’Na
Puang Matua, tae’mi nabata
butung to tanggan ma’patongan,
sangadinna sadipamatoto’-toto’na lan
kapatongananna umpakala’bi’ Puang
Matua,
21 sia nakanappa’i tongan, kumua kuasa
tu Puang Matua ussundunni tu apa
Naalluranni.
22 Ia (dukamo) napobannang to anna
direken umpomalolo kapatongananna.
23 Apa iatu kada direken umpomalolo
tangia diona manna Abraham disurasan,
24 sangadinna diona duka kita
tu la direken umpomaloloi tu
belanna tapatongan tu To mangka
umpamalimbangun Yesu, Puangta, dio
mai to’ to mate,
25 tu mangka disorong belanna kasalanta
sia dipamalimbangun belanna la
umbilang maloloki’.

Buanna kadibilangan malolo

5:1-11

5 [1] Tu belanna dibilang malolomoki’
diona kapatonganan, anna den
kasikaeloanta Puang Matua tete dio
Puangta Yesu Kristus,
[2] sia dio dukaRi, anta ma’din tama
te pa’kamasean iate (tete dio
kapatonganan) tu tanii bendan; anta
massattuan belanna rannunta diona
kamala’biranNa Puang Matua.
[3] Apa tangia manna to, sangadinna la
ussattuan dukaki’ kamaparrisan, belanna
taissan kumua iatu kamaparrisan
umpabu’tu penaa kalebu,
[4] na penaa kalebu umpabu’tu kabattaran
penaa, na kabattaran penaa umpabu’tu
kapa’rannuanan;
[5] anna iatu kapa’rannuanan tae’
namepakasiri’, belanna mangkamo ditua’
tu kamamaseanNa Puang Matua tama
penaanta tete dio Penaa Masallo’ tu
dikamaseangki’.
[6] Belanna iatonta langga’pa sia tonna
lambi’i allu’na, matemi tu Kristus belanna
to tang mekaaluk.

7 Apa masuli’ tongan tau morai mate
belanna misa’ to malolo. Umbai den
sia tau barani mate belanna to melo
penaanna.
8 Apa napakitammoki’ Puang Matua
kamamasean diona tu napomatena
Kristus belanna kita, tonna taloipiki’
kasalan.
9 Anna totemo dibilang malolomoki’
tete dio raraNa, ondong pissanpi la
Nakarimmanniki’ dio mai kasengkean.
10 Belanna iake dipasikaeloki’ Puang
Matua tete dio kamateanNa AnakNa,
tonta kabiri’pa Puang Matua, ondong
pissan, tonta mangkamo dipasikaelo, la
ungkabu’tuiki’ kadikarimmanan diona
katuoanNa.
11 Sia tangia manna to, sangadinna
ussattuan poleki’ Puang Matua tete dio
Puangta Yesu (Kristus), apa belanna Iari
anta kabu’tui kasikaeloan totemo.

Kasitintianna: Kasalan sia kamatean lu dio mai Adam; pa'kamasean sia katuoan lu dio mai Kristus

5:12-21

12 Iamoto tumbai tu kasalan mangkamo
tama te lino, belanna misa' tau, sia
kamatean belanna kasalan, sia susi duka
tu rampona kamatean lako mintu' tolino,
iamoto anna kasalan nasang mintu'
tolino –,
13 belanna tae'pa Sukaran aluk, nainang
lanmo lino tu kasalan; apa tae' nadireken
tu kasalan, tonna tae'pa Sukaran aluk.
14 Apa iatu kamatean pasau' randuk
tonna Adam sae lako tonna Musa, sama
bang sia lako to tang umpogau' kasalan
susitu kauntengkaianna pepasan Adam,
tu butung rapang-rapangna Tu la saena.
15 Apa iatu pa'kamaseanNa Puang
Matua tae' nasusi katobangan tama
kasalan. Apa iake budami tau mate
diona kasalanna misa' tau, ondong
pissanpi tu pa'kamaseanNa Puang
Matua sia pamengan napabu'tu
pa'kamaseanNa misa' Tau, iamotu Yesu
Kristus malleanmo lako buda tau.

16 Iatu pamengan iato silaenan a’ganna
tu bannang diona kasalanna misa’
tau. Belanna iatu umpaolai salunna
tu napobua’ misa’ tau mebaa lako
kadiukungan, apa iatu pa’kamaseanNa
Puang Matua tu bannang dio kabudanna
kasalan mebaa lako kadibilangan malolo.
17 Belanna iake katobanganna misa’
tau tama kasalan anna pasau’mo tu
kamatean diona tu tau misa’, ontong
pole’pi tu mai to mallean pa’kamasean
sia pamengan kamaloloan naappa’, la
pasau’ lan katuoan tete dio misa’ Tau,
iamotu Yesu Kristus.
18 Iamoto, tumbai tu diona misa’
katobangan tama kasalan narampoi
kadiukungan tu mintu’ tolino, tenmoto
bannang dio misa’ penggauran malolo,
anna mintu’ tolino dibilang malolo kumua
anna appa’ katuoan.
19 Belanna susitu diona
katangmengkaolanna misa’ tau,
nabuda tau bendan dipopendadi to
kasalan, susi dukamoto tu belanna
kamengkaolanna Misa’ Tau, anna bendan
tu budanna tongan dipopendadi to
malolo.

20 Undinna tamaomi tu Sukaran aluk,
kumua nasakerangngan-rangnganna
tu kasalan; apa umba-umba nanii
sakerangngan-rangnganna kasalan,
indemoto nanii samallean-leanna
pa'kamasean,
21 kumua anna tumba tu kasalan
pasau' lan kamatean, susi dukamoto tu
pa'kamasean pasau' tete dio kamaloloan
landa' lako katuoan sae lakona diona
Yesu Kristus, Puangta.

Katilendokan dio mai kasalan lan Yesu Kristus

6:1-14

6 1 Iake susito apa la tapokada?
La la'ka' lanriki'ka kasalan,
anna sakerangngan-rangnganna tu
pa'kamaseanNa Puang Matua?
2 Inang tae' ia to! Iatu kita mangkannamo
mate tilendok dio mai kasalan, umbapa
la takua tuo lan?
3 Ba'tu tae'raka miissanni kumua
padamoki' didio' tama Kristus Yesu, pada
didio' tama kamateanNa?
4 Iamoto mangkamoki' dipasilamun tete
dio pa'dioran tama kamatean, kumua

anna tumba tu Kristus mangkamo
dipamalimbangun dio mai to’ to mate
tete dio kamala’biranNa Ambe’, susi
dukamoto tu kita la unnolai katuoan
ba’ru.
5 Belanna iake misa’ garonto’moki’
sola lan rapang-rapang kamateanNa,
la susi dukaki’ lan rapang-rapang
kamalimbangunanNa.
6 Belanna taissan kumua iatu a’gan
pa’kalean masainta mangkamo
dipasia’ta’ dikua anna disabu’i tu kale
kasalan, da tanenne’ umpopengkaunan
kaleta lako kasalan;
7 belanna iatu to matemo, dibilang torro
to makakamo dio mai kasalan.
8 Iake inang pada matemoki’ Kristus,
takanappa’i kumua la pada tuo dukaki’
sola;
9 belanna taissan kumua iatu Kristus, tu
mangkamo dipamalimbangun dio mai
to’ to mate, tae’mo Namate len; tae’mo
nakuasai lenNi kamatean.
10 Belanna iatu diona kamateanNa,
pissanri mate umpa’dei kasalan, apa
diona katuoanNa, tuo mengkaola lako
Puang Matua.

11 Susi dukamoto la urrekenkomi kalemi
mate tilendok dio mai kasalan, apa tuo
mengkaola lako Puang Matua lan Kristus
Yesu.
12 Iamoto da nama'parenta tu kasalan
lan kale tang marendengmi, naurunganni
miparundu'i tu lalan pa'poraianna,
13 sia da misorongi tu lesoan kalemi
lako kasalan napoparea kakelokan,
sangadinna sorongi tu kalemi butung to
mate tuo sule, sia iatu lesoan kalemi lako
Puang Matua napopareai kamaloloan.
14 Belanna iatu kasalan tae'mo
nakuasaikomi, apa tangiakomi
to umpentionganni Sukaran
aluk, sangadinna umpentionganni
pa'kamasean.

Iake umpentionganniki' pa'kamasean, tae' tadieloran umpogau' kasalan

6:15-23

15 Umbamo la nakua? La
umpogau'moriki'ka kasalan, belanna
tangiaki' to umpentionganni Sukaran
aluk, sangadinna umpentionganni
pa'kamasean? Inang tae' ia to!

16 Tae’raka miissanni, kumua minda-
minda minii ussorong kalemi butung
kaunan la unturu’i pa’poraianna,
mengkaunanmokomi lako tu to mituru’
pa’poraianna, la lako kasalan mebaa
lako kamatean, la lako kamengkaolan
mebaa lako kamaloloan?
17 Apa kurre sumanga’na lako Puang
Matua: tu dolona mengkaunankomi
lako kasalan, apa totemo masorok
tonganmo penaammi umpengkaolai
atoran pangadaran diadarangkomi.
18 Iatommi mangka dipopentorro
to makaka dio mai kasalan,
dipopengkaunanmokomi lako
kamaloloan.
19 – Ma’kada to linona’ umpokadai
te iannate tu belanna kalanggaranna
pa’kaleammi. – Belanna susitu
kamangkammi umpopengkaunan
lesoan kalemi lako kamaruttakan sia
kabulitukan umpabu’tu kabulitukan, susi
dukamoto totemo popengkaunammi
tu lesoan kalemi lako kamaloloan
umpabu’tu kamaseroan.
20 Belanna tonna pokaunankomi kasalan,
tang mengkaolakomi lako kamaloloan.

21 Attu iato, apara buanna mikabu'tui?
Iamotu apa mipomasiri' totemo, belanna
iatu ma'katampakanna kamatean
bangsia.
22 Apa totemo iammi mangka
dipopentorro to makaka dio mai
kasalan, sia dipopengkaunan lako Puang
Matua, la unnappa'komi bua umpabu'tu
kamaseroan, nama'katampakanna
katuoan sae lakona.
23 Belanna iatu napassaroan
kasalan iamotu kamatean, apa
iatu pa'kamaseanNa Puang Matua,
iamotu katuoan sae lakona tete dio
Kristus Yesu, Puangta.

Kristus ma'popentomakaka dio mai Sukaran aluk

7:1-13

7 1 Tae'raka miissan, e sangsiulurangku
– apa iate kadangku to untamai
atoran Sukaran aluk napatu – kumua
iatu atoran umparenta tau sae lako
matena?
2 Belanna misa' baine untanan dapo'
naarra'i atoran lako muanena, ke tuopi tu
muanena; apa iake matemi tu muanena,

tilendokmo tu baine dio mai atoran
unnarra'i lako muanena.
3 Iamoto iake umpomuanei to senga',
ke tuopi tu muanena, nasanga tau
baine pasandak salu lako rampanan
kapa', apa iake matemi tu muanena,
tilendokmo tu baine dio mai atoran iato,
naurunganni tangia baine pasandak salu
lako rampanan kapa', ke umpomuanei to
senga'.
4 Susi dukato, e sangsiulurangku,
kamu te dipamatekomi mitilendok
dio mai Sukaran aluk tete dio batang
kalena Kristus, kumua anna to senga'
umpoissankomi, iamotu To mangka
dipamalimbangun dio mai to' to mate,
anta pabu'tuanni Puang Matua tu
buanna.
5 Iatonta tuo lanpa a'gan pa'kalean
tolino, mintu' tu kamoraian ponno
kasalan, tu napakedo Sukaran aluk,
kedo lan lesoan kaleta la umpabu'tuanni
bua tu kamatean.
6 Apa totemo tilendokmiki' dio mai
tu Sukaran aluk, anna mangkamiki'
mate tilendok dio mai atoran iato, tu
ussalungkuki' taurunganni mengkaola
unnolai lalan ba'ru, tu pengkaolan Penaa,

tangia unnolai lalan dolo, tu pengkaolan
sura'.
7 Apara la tapokada totemo? Dosaraka
tu Sukaran aluk? Inang tae' ia to.
Sangadinnari tae' kutandai tu kasalan,
kenna tang Sukaran aluk, belanna
tae' kutandai tu kamailuan, kenna tae'
Sukaran aluk kumua: Da mumailu.
8 Apa iatonna kabu'tuimo lalan
pa'posangan, tu kasalan bannang diomi
atoran nanii umpakedoi lan kaleku
tu ma'rupa-rupa kamailuan; belanna
iake tae'i Sukaran aluk, putta duka tu
kasalan.
9 Dolona tuo tang untoena' Sukaran aluk,
apa iatonna sae tu atoran, tuomi sule tu
kasalan,
10 apa aku te matena'; na iatu
atoran mebaa lako katuoan, payanan
umpalulakona' kamatean.
11 Belanna iatonna kabu'tuimo lalan
pa'posangan tu kasalan, iami nanii
untua' ba'tangna' sia lalan susito nanii
umpateina'.
12 Dadi iatu Sukaran aluk masero sia ia
duka tu atoran, masero sia malambu' sia
melo.

13 Iake susito, iatu melona la
napasaeanra'ka kamatean? Inang
tae' ia to! Sangadinna ia bangsiamo
tu kasalan, anna payanan kumua
iamo kasalan, tu umpake kameloan
umpasaeanna' kamatean, anna bannang
dio atoran nanii payan tu kakapuanna
tongan kasalan.

Kasirarianna Sukaran aluk na kasalan

7:14-25

14 Belanna taissan kumua iatu Sukaran
aluk mempenaa, apa aku te lanna' a'gan
pa'kalean, dibaluk sia ma'taloan lako
kasalan.
15 Belanna iatu kupana'ta'na, tae'
kutandai apa tangia kuporainna tu
kupogau', sangadinna kukagi'gi'na, tu
kupogau'.
16 Apa iake umpogau'na' tang
kuporainna, kukatonganni kumua
iatu Sukaran aluk melo.
17 Iake susito, totemo tangiamo aku
umpogau'i tu iannato, sangadinna iatu
kasalan lan kaleku.

18 Belanna kuissan, kumua tae’ lan
kaleku iamotu lan pa’kaleangku, tu
melona misa’ duka; belanna iatu
pa’poraian den sia dio kaleku, apa iatu
umpogau’i tu melona, tae’.
19 Belanna iatu melona tu kuporainna,
tae’ kupogau’i, sangadinna kadakena, tu
tang kuporainna, iamo kupana’ta’.
20 Dadi iake umpogau’na’ tang
kuporainna, tangiamo aku umpogau’i
tu iannato, sangadinna iatu kasalan lan
kaleku.
21 Na susito kukanassami te lalan biasa
iate kumua: iangku la morai umpogau’
melona, inang dolo diomo kaleku tu
kadakena.
22 Belanna kukaringnganan tu Sukaran
alukNa Puang Matua ke diona a’gan
penaa,
23 apa den pole’o tu lalan biasa senga’
kutiro lan lesoan kaleku tu sirari lalan
biasanna tangnga’ku, anna baana’ lako
pangrampan dinii mengkaunan lako lalan
biasanna kasalan lan lesoan kaleku.
24 A’a to masolangna’ aku te! Mindamo
la urrampananna’ tassu’ lan mai te kale
kamatean?

25 Ma’kurre sumanga’na’ langngan Puang
Matua tete dio Yesu Kristus, Puangta! –
Na susito, iate aku te iatu penaangku
mengkaolana’ lako Sukaran alukNa
Puang Matua, apa iatu pa’kaleangku
mengkaola lako lalan biasanna kasalan.

Katuoanna to Narondong Penaa Masallo’

8:1-17

8 1 Iamoto totemo tae’mo ukunganna
tu to lan Kristus Yesu.
2 Belanna iatu lalan biasanNa Penaa tu
umpa’kamasean katuoan lan Kristus
Yesu mangkamo umpopentorro to
makakana’ dio mai lalan biasanna
kasalan sia kamatean.
3 Apa iatu tang nalambi’na Sukaran
aluk, belanna langga’ diona pa’kalean,
Napasundun Puang Matua, tu ussua
AnakNa kaleNa unnala a’gan pa’kalean
mengkaola lako kasalan, tu belanna
iamoratu kasalan, anNa pakannai
ukungan tu kasalan, lan pa’kalean,
4 kumua anna iatu natuntunna Sukaran
aluk dipasundun lan kaleta, tu tang

unturu'na pa'poraian pa'kalean,
sangadinna unturu' pa'poraian Penaa.
5 Belanna iatu tau umpengkaolai
pa'kalean umparinaa sibaanna
pa'kalean, apa iatu tau umpengkaolai
Penaa, umparinaa memPenaanna.
6 Belanna iatu naparinaa pa'kalean
iamotu kamatean, apa iatu
naparinaa Penaa iamotu katuoan
sia kamarampasan.
7 Apa iatu umparinaa pa'kalean iamo
kasiualian Puang Matua, belanna tang
umpengkaolai Sukaran alukNa Puang
Matua, sia tang nabela duka.
8 Iatu to umpengkaolai pa'kalean inang
tae' nama'din Naporai Puang Matua.
9 Apa kamu te tangiakomi umpengkaolai
pa'kalean, sangadinna umpengkaolai
Penaa to ke torroi tu PenaanNa Puang
Matua lan kalemi. Apa iake denni tau
tae' PenaanNa Kristus dio, tangia taunna
Kristus.
10 Apa iake denni lan kalemi tu Kristus,
iatu batang kale inang mate belanna
kasalan, apa iatu penaa tuo belanna
kamaloloan.
11 Apa iake PenaanNa tu To
umpamalimbangun Yesu dio mai

to’ to mate torro lan kalemi, iamotu
To umpamalimbangun Kristus Yesu dio
mai to’ to mate, la umpatuo dukai tu
batang kale tang marendengmi tete dio
PenaanNa tu torro lan kalemi.
12 Iamoto e sangsiulurangku, kita te
tangia kaindanangki’ lako pa’kalean tuo
umpengkaolai pa’kalean.
13 Belanna iake tuo umpengkaolaikomi
pa’kalean, la matekomi; apa iake tete
dio Penaa, ammi pamatei tu penggauran
kale, la tuokomi.
14 Apa padami tau Narenden PenaanNa
Puang Matua, padami anakNa Puang
Matua.
15 Belanna tangia unnappa’komi
penaa kakaunanan naurunganni
mataku’pokomi, sangadinna
unnappa’mokomi Penaa umpadadikomi
to dianak, tu tabannang metamba
kumua: Abba, o Ambe’!
16 Belanna Ia kalena tu Penaa
umpamanassai sola penaanta, kumua
anakNaki’ Puang Matua.
17 Iake anakki’, ma’mana’ dukaki’,
iamotu mana’ dio mai Puang Matua
sia pada ma’mana’ki’ Kristus, ke

umperasaiki’ kamaparrisan sola, anta pada dipakala’bi’duka.

Kamaparrisan sakkattu’ umpatu kamala’biran sae lako

8:18-30

18 Belanna kukanappa’i, kumua iatu
kamaparrisan lan te attu iate tang
sitinaya ke dipasitintii tu kamala’biran la
dipaombo’ lako kaleta.
19 Belanna mintu’na angge maritik
mamali’ tongan umpeagi kapayananna
anakNa Puang Matua.
20 Belanna mintu’na angge maritik
mangkamo dipopengkanorong lako
tae’na gai’na, tangia lalan penaanna
kalena, sangadinna lalan pa’poraianNa
tu To umpopengkanorongi, apa den
rannunna,
21 belanna mintu’na tu angge maritik
la dipopentorro to makaka dio mai
kakaunanan kasanggangan, anna tama
katomakakan kamala’biranNa anakNa
Puang Matua.
22 Apa taissan kumua mintu’na angge
maritik pada sumarro sia pada ussa’dingi
susito mangurria’ sae lako te totemo.

23 Sia tangia manna to, sangadinna
kita duka tu unnappa'namo bunga'
pamengan –, iamotu Penaa, kita
duka sumarroki' lan kaleta umpeagi
kadianakanta, iamotu katilendokanna
batang kaleta.
24 Belanna mangkamoki'
dipamakarimman situang
kapa'rannuanan; apa iatu
kapa'rannuanan mempayan tangia
kapa'rannuanan, belanna iatu apa nakita
tau, apapa patunna dirannuan?
25 Apa iake urrannuangki' apa tang
mempayan lako kaleta, batta' penaanta
umpeagii.
26 Susi dukamoto tu Penaa ussande'ki'
lan kalanggaranta. Belanna iatu
apa la tapalaku susi sipato'na, tae'
taissanni; sangadinna Ia kalena tu
Penaa umpa'kadangki' sisola sarro tang
dilambi' dipokada.
27 Anna Puang, tu ussudi penaanna
tolino, Natandai tu apa Natungkanan
Penaa, belanna iatu Penaa umpa'kadan
mintu' to masero situru' pa'poraianNa
Puang Matua.
28 Apa taissan kumua mintu'na apa
situru' umpasaeanni kameloan tu to

ungkamali’ Puang Matua, iamotu to ditambai situru’ tanan penaanNa Puang Matua.
29 Belanna iatu to tempon dio mai Natandai, tempon dio dukapa mai Nalampakki la sangrupa a’ganna AnakNa, kumua anna Ia pa’bunga’ dio tu to budai sangsiuluran.
30 Na iatu to Nalampak tempon dio mai, ia dukamo Natambai, sia iatu to Natambai, ia dukamo Nabilang malolo, sia iatu to Nabilang malolo, ia dukamo Napamala’bi’.

Kasendeanna to dibilang malolo

8:31-39

31 Totemo apara la takua diona tu mintu’nato?
Iake sisolaki’ Puang Matua mindapa la umbaliki?
32 Ia duka Ia tang umbudanan AnakNa sangadinna Nasorong belanna kita sola nasang, ma’apai Nala tang umpa’kamaseanni tu mintu’na sisola tu AnakNa lako kaleta?

33 Mindara la umpasala to Natonno’
Puang Matua? Anna Puang Matua Ia
umbilang maloloi.
34 Mindara umpakannai ukungan?
AnNa Kristus Yesu Ia tu mangka mate,
ontongpi mangka dipamalimbangun
sule, sia dio kananNa Puang Matua, sia
umpa’kadangki’.
35 Mindara tu ma’din la
ussarakkiki’ dio mai pa’kaboro’Na
Kristus? kamasussanraka ba’tu
kamaparrisanraka, ba’tu kadipakario-
rioanraka, ba’tu katangdiaranraka,
ba’tu kama’kambelanganraka, ba’tu
kasangganganraka, ba’tu la’bo’raka?
36 Susitu disura’ kumua:
Tu belanna Kamumora angki dipatei
tu’tu’ allo; dipasusikan domba la ditunu.
37 Apa lan mintu’nato sapatalo-talota tu
belanna iatu To umpakaboro’ki’.
38 Belanna kukatappa’i, kumua la
kamatean, ba’tu katuoan, la malaeka’
ba’tu to paa, la denna totemo ba’tu mane
la saena, ba’tu misa’ kamawatangan,
39 la malangka’ ba’tu mandalan, ba’tu
misa’ senga’na tu panampaNa Puang
Matua tae’ nabelai ussarakkiki’ dio mai

pa’kaboro’Na Puang Matua bannang dio Kristus Yesu, Puangta.

Kaditonnoranna to Israel. Kamasussanna Paulus diona katobanganna to Israel

9:1-5

9 1 Tonganna te kupokada tete dio
Kristus, tae’ angku kamorang-
morang sia situru’ Sukaran inaangku
ungkatottongi diona Penaa Masallo’,
2 kumua lendu’ masussangku sia tae’
natore kamapa’diran lan penaangku.
3 Kenna la ma’din kukaringnganan
aku te kaleku narua tampak ropu
diali’ dio mai Kristus diona mintu’
siulu’ku, sangdadiangku tu mai sangrara
sangbukungku,
4 iamotu mai to Israel tu unnampui
kadianakan sia kamala’biran sia basse
sia Sukaran aluk sia kamenomban sia
mintu’ pangallu’,
5 tu umponene’i tu mai to dolo, dio duka
mai to Israel nanii bu’tu Kristus diona
a’gan kale tolinoNa, Kapenomban sipatu
dipudi sae lakona! Amin.

Kadisa’biangananna to Israel tang ussakkalangi pangallu’Na Puang Matua

9:6-13

6 Apa tangia kumua butung to tae’ nadadi
tu kadanNa Puang Matua. Belanna tae’
na to Israel nasang tu to bu’tu dio mai
Israel,
7 sia tangia kumua mintu’i tu tarukna
Abraham tu anakna, sangadinna: Bu’tu
lu diona mai Ishak la dinii ussangai
tarukmu.
8 Battuananna: tangia anak rara buku tu
mai anakNa Puang Matua, sangadinna
anak pangallu’ iamo ia dibilang tarukna.
9 Belanna susite tu kada pangallu’:
Agi-agi susi pole’ to angKu sae, na iatu
Sara la denmo anakna misa’, pia’-pia’
muane.
10 Apa tae’ na ia mannato, sangadinna ia
duka tonna ma’tambuk tu Ribka tu sibali
misa’ tau, iamotu Ishak nene’ta.
11 Belanna iatonna tae’pa nadadi tu
pia sia tae’pa naumpogau’ melona sia
kadakena, – kumua anna tang leluk tu

tanan penaanNa Puang Matua situru' pa'tonno'Na kaleNa,
12 tu tangia tuo dio penggauran tolino, sangadinna tuo dio petambaNa Puang Matua –, anna rampo tu kada lako Ribka kumua: Iatu pa'bunga'na la napokaunan bongsunna,
13 susitu disura' kumua: Kupakaboro' tu Yakub, apa iatu Esau Kukagi'gi'.

Kadisa'biangananna to Israel tang ussakkalangi kamalamburanNa Puang Matua

9:14-29

14 Apara la tapokada? Denraka kabimbanganNa Puang Matua? Inang tae' ia to!
15 Belanna Nakua Puang Matua ma'kada lako Musa kumua: La maturu-turuNa' untiro to Kukaturu-turui sia mamaseNa' untiro to Kukamasei.
16 Iamoto, iatu iannato tangia tuo dio pa'poraianna tau, ba'tu kasarasanna tau, sangadinna tuo dio Puang Matua tu ungkaturu-turui tau.
17 Belanna nakua lan Sura' Madatu lako Firaun: Iamoto angKu pabendanko, dikua

nadio kalemu Kunii umpa’pekitanan
kuasangKu sia dikua anna dipakalelean
tu sangangKu lan mintu’ lino.
18 Iamoto anNa katuru-turui Puang
Matua minda-minda tu Naporai, sia Ia
umpabattukki tu penaanna minda-minda
Naporai.
19 Umbai la ma’kadako lako kaleku
kumua: Ma’apai Nanenne’ bangpa
pasayu? Belanna minda ia la unneai tu
pa’poraianNa?
20 Apa aku pissan mekutanana’: E
tolino, mindako la umbali Puang Matua?
Ma’dinraka tu apa ditampa la ma’kada
lako to untampai kumua: Ma’apari ammu
tampa susira’ te?
21 Tang umpoinaaraka inaanna tu to
tumampa kurin unggaragai tu losso’
pitti’, sanglemun napopennapa keangga’
na iatu senga’na napopennapa tang
keangga’?
22 Naumba nakua, ke Puang Matua, moi
Nala umpa’pekitanan kasengkeanNa
sia umpapayan kuasanNa, apa
Napama’tanan tonganpa penaa tu apa
nanii kasengkean, tu diparandanan
kasanggangan.

23 Iamo Napogau’i susito kumua
la Napa’peissanan tu kasugiran
kamala’biranNa lako apa nanii
kamaturu-turuan, tu Naparandanan
dolomo kamala’biran?
24 Na iatu iannato susimo tu kita
Natambainna, tangia lan manna mai
to Yahudi sangadinna lan duka mai to
kapere’.
25 Susitu kadanNa lan sura’na Hosea,
Nakua:
Iatu tang taungKu la Kusa’bu’ taungKu;
sia iatu tang dipakaboro’na la Kusa’bu’
pa’kaboro’Ku.
26 La dadi dio tu inan mangka dinii
umpokadanni kumua: Kamu te
tangia taungKu, indemoto la dinii
ussangai anakna Kapenomban
matontongan.
27 Sia napetamban duka Yesaya tu
diona to Israel nakua:
Moi anna susi bungin diong tasik
tu bilanganna to Israel, torrona
manna la dikarimmanni.
28 Belanna la Nalampak Puang
tu kadanNa lan te lino sia la
Nasundunni madomi’.

29 Sia susitu napokada dolomo Yesaya,
nakua:
Iakenna susinna natae' Natampeangki'
Puang Zebaot (Puangna mintu'
ma'dandan maritik) taruk,
manassa susimiki' Sodom, sia
tae'mo silaenanta Gomora.

Kadisa'bianganna to Israel belanna salana kalena

9:30–10:3

30 Apaomo la tapokada? Inde sia:
kumua iatu to kapere', tu tang untuntun
kamaloloan, unnappa'mo kamaloloan, tu
kamaloloan tete dio kapatonganan.
31 Apa iatu to Israel tu unnula' atoran
kamaloloan, tae' nalambi'i tu atoran iato.
32 Matumbari? belanna tae' natete
dio kapatonganan nanii unnula'i,
sangadinna butung to nasanga la tuo
dio penggauranna kalena, Titodomi lako
batu katitodoan.
33 Susitu disura' nakua:
Tiromi, Kupalan Sion tu misa' batu
katitodoan sia misa' buntu batu
ma'pamatana', naminda-minda
umpatonganni tae' nala kasirisan.

10 [1] E kamu siulu'ku, iatu nakamali' penaangku sia passambayangku lako Puang Matua, iamotu diona to Israel, kumua anna appa' kadikarimmanan.
[2] Belanna aku ungkatottonganni kumua mangu'gu lu lako Puang Matua, apa tae' nasisola kapaissanan.
[3] Tu belanna tang ussanga kamaloloanNa Puang Matua, sia belanna la morai umpabendan kamaloloanna kalena, tae' namengkaola lako kamaloloanNa Puang Matua.

Kamaloloan tete dio kapatonganan

10:4-21

[4] Belanna iatu Kristus Iamo napatu Sukaran aluk, mendadi kamaloloanna mintu' to ma'patongan.
[5] Belanna mangkamo nasura' Musa kumua iatu to umpogau' kamaloloan tete dio Sukaran aluk la napotuo.
[6] Apa nakua ia tu kamaloloan tete dio kapatonganan:

Da mukua lan penaammu kumua:
Mindara tu la kendek langngan suruga?, battuananna la umpopengkalaoi tu Kristus.

7 Ba’tu kumua: Mindara tu lao rokko
inan tang diperambu, battuananna la
umpakendekki tu Kristus diong mai to’
to mate.
8 Sangadinna apara nakua? Iatu kada
iato sirondong bangsiako, dio pudukmu
sia lan penaammu, iamotu kada
kapatonganan, tu kipa’peissanan.
9 Iake muakui kumua iatu Yesu Puang,
sia mukatappa’i lan penaammu
kumua Puang Matua tu mangka
umpamalimbangunNi dio mai to’ to
mate, la makarimmanko.
10 Belanna penaari anna ma’patongan
tu tau naurunganni ungkabu’tui
kamaloloan, apa dio puduk nanii tau
mangaku naurunganni ungkabu’tui
kamakarimmanan.
11 Belanna nakua lan Sura’ Madatu:
Minda-minda tu umpatonganni, tae’ nala
kasirisan.
12 Belanna tae’ silaenanna to Yahudi anna
to Yunani. Apa misa’ri Puang umpuangi
mintu’na sia sumpu mamase lako mintu’
to metamba lako Kalena.
13 Belanna, minda-minda tu metamba
ussa’bu’ sanganNa Puang, la
dipamakarimman.

14 Naumbamo la nakua metamba lako
Kalena tu to tang umpatonganni? sia
umba nakua umpatonganni tu tang
naranginnapa? sia umba la nakua
urrangii, ke tae'i tau umpa'peissananni?
15 Sia umba la nakua umpa'peissananni,
ke tae'i nadisua? Susi tu disura' nakua:
Tang pada ia melona lentekna tu to
umbaa Kareba-kaparannuan diona
melona.
16 Apa tae' namintu'i unturu'i tu
Kareba-kaparannuan. Belanna nakua
Yesaya:

O Puang, mindamora umpatonganni tu
kareba kipa'peissanan?

17 Na susito, manassamo kumua iatu
kapatonganan bannang dio kareba
mangka dirangi, na iatu kareba mangka
dirangi tete dio kadanNa Kristus.
18 Apa kukua: Tae'paraka narangii?
Tonganna tongan!

Memannamo tu gamaranna lan mintu'
lino, sia iatu kadanna landa'mo
lako randanna langi'.

19 Apa kukua: Tae'raka naissanni to
Israel? Tonganna, dolona napokadamo
Musa kumua:

Aku te la umpabu'tuNa'
kapangimburuammi lako misa'
bangsa tang disa'bu' bangsa,
sia la umpabu'tuNa' kasengkeammi
lako misa' bangsa tang paissan.
20 Apa iatu Yesaya batta' ma'kada,
nakua:
Nakabu'tuiNa' to tang undaka'Na'
sia paanNa' lako to tang
umpekutananNa'.
21 Apa nakua lako to Israel:
Keallo-keallo umpatadoNa' limangKu
lako to battuk sia pabali-bali.

Kadisa'bianganna to Israel pira

11:1-10

11 1 Iamoto kukuami: Nasole'moraka
Puang Matua tu taunNa? Inang
tae' ia to! Belanna aku te to Israel
dukana', tarukna Abraham, ma'suku dio
Benyamin.
2 Tae' Nasole'i Puang Matua tu taunNa,
tu Naissan dolomo. Ba'tu tae'raka
miissanni tu lan Sura' Madatu tu dininna
umpokadai tu diona Elia, tumbai anna
pa'parampoanni tu to Israel lako Puang
Matua, kumua:

3 O Puang, napongkomo tu mai nabimMi
sia naseran tu mintu’ inan pemalaramMi;
aku mannamo misa-misa sia natuntunni
bang tu penaangku.
4 Apa umbara nakua tu kada
dipaomboranni? Den siapa
Kupopa’mirringan lako Kaleku
pitungsa’bu tu muane, tu tang
umpenombainna Baal.
5 Ten dukamoto te attu iate den
siapa torrona situru’ tu pa’tonno’na
pa’ka-masean.
6 Apa iake tete dioi pa’kamasean, tae’mo
ia natete dio penggauran tolino, belanna
iake tete dioi penggauran, tangiamo
pa’kamasean tu pa’kamasean.
7 Iake susito, umbamo nakua? Iatu
nadaka’na to Israel, tae’ nakabu’tui,
sangadinna to dipilei bangsiami ia
ungkabu’tui, na iatu mai senga’na
napopemmakarra’ penaanna.
8 Susitu disura’, nakua:
Naben Puang Matua penaa ma’turu-turu
mamma’,
sia mata tang la pakita, sia talinga tang
la parangi sae lako te allo iate.
9 Sia nakua Daud:

La mendadi poya tu medana sia bunde
sia misa' labuanan
sia misa' pa'pabala' lako tu tau.
10 La dipamaraun tu matanna da' anna
pakita sia iatu boko'na la tontong
bang dipabukku'.

**Kadisa'bianganna to Israel
tae' natontong sae lakona.
Kaditambaianna to kapere'**

11:11-24

11 Iamoto kukua: Iaraka natitodo
kumua anna tobang? Inang tae' ia to!
Sangadinna diona katobanganna anna
bu'tu kamakarimmanan lako to kapere',
kumua anna pabu'tu kapangimburuanna
to Israel.
12 Iake naposugi'i issinna lino tu
katobanganna sia naposugi' to kapere'
tu kapu'duranna, ondong pissanpi tu
kala'bianna.
13 Apa iatu kamu to kapere', kukua
ungkuangkomi:
Siolanan tu kadadiangku rasulu' to
kapere', angku pakala'bi'i tu toeku,
14 kubela sia manii umpabu'tuan
kapangimburuan sangrara

sangbukungku sia ungkarimmanni
tu tau pira.
15 Belanna iake ia napasikaelo issinna
lino tu kadisa'biangananna to Israel, la
ma'patumba pole'opi ke ditarimai sule,
ke tang katuoan dio mai to' to mate?
16 Iake maseroi tu bunga' panglemun,
ten dukato tu sangla'pa'na, sia iake
maseroi tu uaka'na, ten dukato tu mai
tangkena.
17 Apa iake le'toi ba'tu pirang-pirang
tangke, anna iko tu saitun pangala',
dipopengkale'pe' tama, ammu pada
unnalai lompona tu uaka' to' saitun,
18 da ammu sattuan kalemu mutapa'i tu
tangke iato. Apa iake morongi ammu
sattuan kalemu, pengkilalai: tangia iko
tu untulakki tu uaka', sangadinna iatu
uaka' tu untulakko.
19 Iake mukua: Mangkamo ia dile'to tu
tangke iato, angku dipopengkale'pe'
tama.
20 Melo. Tu belanna tae' kapatonganan
dio, anna dile'to, apa iatu iko diona
kapatonganan ammu bendan. Da'
anna kapua penaammu, sangadinna
mataku'ko.

21 Belanna iake tae'i Napessailei Puang
Matua tu banu' tangke siamo, tae' duka
Napessaileiko.
22 Iamoto karitutui tu kamasokananNa
sia kamakarrasanNa Puang Matua;
iatu kamakarrasanNa lu lako to
tobangmo, apa iatu iko kamasokananNa
iko Puang Matua, ke tontongko lan
kamasokananNa. Iake tae'i, la dita'takki
dukako.
23 Apa ia duka tu tau iato la
dipopengkale'pe', ke tae'i natontong
lan katangkanna ma'patongan, belanna
kuasa tu Puang Matua umpopengkale'pe'
pole'i.
24 Belanna iake banu' saitun pangala' dinii
unta'takkiko, ammu dipopengkale'pe'
lako saitun melo tu tang sipogaronto'mu,
ondong pissan tu inang batang tangke
saitun siamo tang la dipopengkale'pe'
lako oto'na siamo.

Kamakarimmananna to Israel

11:25-32

25 Belanna tae' kuporai, e kamu siulu'ku,
ke tae'i mitandai te rasia iate, – kumua
da ammi sanga kalemi manarang

– to kumua iato kamakarrasan iato
urrampoimo sangtaanna to Israel sae
lako ganna’na bilanganna tu to kapere’
tama kapatonganan.
26 Na susito la dipamakarimman nasang
tu mintu’ to Israel, susitu disura’ nakua:
Dio mai Sion la Nanii sae tu Pela’bak;
Iamo la umpale mintu’ kakelokan dio
mai Yakub.
27 Iamora te tu basse Kutanan sola, to ke
Kulendokanni tu mintu’ kasalanna.
28 Iatu diona Kareba-kaparannuan uali ia
tu tau iato tu belanna kamu; apa ianna
diona kadipilean, dipakaboro’ ia tete dio
nene’ to dolo.
29 Belanna iatu pa’kamaseanNa sia
petambaNa Puang Matua tae’ nanii
kapenassananNa.
30 Belanna susi kamu dolona tang
umperangiikomi Puang Matua, apa
totemo dikamaseimokomi tu belanna
katangma’peranginna to Israel,
31 ten dukamoto tu tau iato totemo
tang ma’perangimo, anna bannang
dio tu kamamasean mangka
dikamaseangkomi, anna appa’
duka kamamasean totemo.

32 Belanna Nakurung nasangmo Puang
Matua tama katangma'perangian, kumua
anna mintu'i Nakamasei.

Kadipudianna penaa tang dilambi'Na Puang Matua

11:33-36

33 Tang pada ia mandalanna tu
kasugiran kakinaanNa Puang Matua sia
kapaissananNa!
Tumba ia tang dilambi'na disandak tu
mintu' pangra'ta'Na sia tumba tang
dilambi'na dirundunan tu mintu' lalanNa.
34 Apa mindara ia unnissanni tu lalan
penaanNa Puang? ba'tu mindara tu
to ma'pakilalanNa?
35 Ba'tu mindamora tu mangka
umbenNi apa dolo kumua anNa
pakkanni sule?
36 Belanna iatu mintu' angge maritik lu
dio mai Kalena sia tete dio Kalena sia
lu lako Kalena. Lu lako duka Kalena tu
mintu' kamala'biran sae lakona. Amin.

Ma’rupa-rupa pa’pakilala. Kamenomban siolanan kakinaan

12:1-2

12 [1] Iamoto, e kamu siulu’ku,
kupakilalakomi tete dio
kamamaseanNa Puang Matua,
pennoloanni tu kalemi butung pemala’
tuo sia masero sia Naporai Puang Matua,
iamoto tu kamenomban tu siolanan
kakinaan.
[2] Sia da mipeolai tu a’ganna te lino,
sangadinna la membalikomi diona
kadiba’ruanna penaammi, ammi issanni
untandai pa’poraianNa Puang Matua,
iamo melona sia Naporainna sia
sundunna.

Diona unnangga’ pa’kamase silaen-laenan

12:3-8

[3] Belanna dio tu pa’kamasean
dipa’kamasean lako kaleku, angku
kuan simisa’komi kumua: da anna
sanga kalena losong na iatu sipatunna,
sangadinna la napasitinayai tu

nasanganna anna kinaa sitondon
kapatonganan tu Napapatuanni Puang
Matua.
4 Belanna susi dio kaleta sangbatang
nabuda lesoan kale, apa mintu'na tu
lesoan kale tae' nasidulu pentoeanna,
5 susi dukamoto tu kita budaki' anta
sangkale lan Kristus, apa pada-padaki'
sipolesoan kale sola nasang.
6 Tu belanna pantan serongki' situru'
tu pa'kamasean dipa'kamasean lako
kaleta: iake pa'nubua', pasitinayai
kapatonganan;
7 iake pa'parakan, angkaranni
tu situru'na kapa'parakan; iake
ma'pangada', angkaranni tu situru'na
lalan pangadaran;
8 iake ma'pakilala, angkaranni
tu situru'na kapa'pakilalan; sia
iatu mamenganna pasiolananni
kamasokanan; sia iatu manglopianna
pasiolananni kabirisanan; sia iatu
unnangkaranna kamamasean
pasiolananni kasendean.

Pa’pakilala diona kasialamasean lan katuoan ba’ru

12:9-21

9 Iatu kasialamasean pasiolananni
kamalamburan. Kagi’gi’i tu kadakena
la’ka’ lakokomi melona.
10 Lan kasialamaseammi
sangsiulurammi, pantan la
sipakaboro’komi sia da mididoloi
sipekataberan.
11 Da milangga’ lan sara’mi; paparrukki
tu penaammi, mengkaolakomi lako
Puang.
12 Sendekomi diona rannummi, ma’tan
penaakomi lan kamaparrisan, sia batta’
lan kapassambayangan.
13 Rokkoi tu kakuranganna to masallo’
sia matinuru’komi untoratu tau.
14 Palakuanni kamauparan tu to
umpakario-riokomi; palakuanni
kamauparan sia da mitampakki ropu tau.
15 Pada parannukomi to parannu; sia
pada tumangi’komi to tumangi’.
16 Sisanginaakomi solami. Da ammi
kabarii apa madaoan, sangadinna

sikadamakkomi to bitti’. Da misanga kalemi manarang.
17 Da mipasipakkan kakadakean lako misa’ duka tau. Karitutui tu kameloan dio tingayona tau.
18 Iake ma’dinni padami pabelammi la sikadamakkomi tau.
19 E pa’kaboro’ku, da anna kamu kalena ma’pasibalaran, sangadinna pakampai kasengkeanNa Puang Matua, belanna den disura’ kumua: Aku umpoissanni tu pepakkan; Akumote tu la umpapakkanni, kadanNa Puang.
20 Sangadinna, iake tangdia’i tu to ungkabiri’ko, benni kande; iake ma’rangi, pairu’i. Belanna, iake mupogau’i susito, butung to ruaya mutopporanni dao ulunna.
21 Da anna taloiko kakadakean, sangadinna taloi tu kakadakean diona kameloan.

Umpakaraya to pabaa

13:1-7

13 1 Mintu’na tau pantan la umpopengkanorong kalena lako mintu’ to pabaa ungkuasai. Belanna tae’

naden tu kuasa ke tang lu dioi mai Puang Matua; na iatu kuasa inang denmo pura Nalampakmo Puang Matua.
2 Iamoto minda-minda unneai tu kuasanna to pabaa, iamo untengkai panglampakNa Puang Matua; apa iatu to untengkai to, ia bangsiamo ia la umpabu'tuan ukungan kalena.
3 Belanna iatu to pabaa tae' naumpasae kamatakuran lako penggauran melo, sangadinna lakori penggauran kadake. Morairokoka tang ungkataku'i tu to pabaa iato? Pogau'mi tu kameloan, ammu kabu'tui kapudian dio mai.
4 Belanna iamo taunNa Puang Matua tu umpabu'tuangko kameloan. Apa iake umpogau'ko kakadakean, la mataku'ko, belanna tae' natakin punala bangi tu la'bo', apa iamo taunNa Puang Matua, tu umparampo kasengkean lako minda-minda tu umpogau' kakadakean.
5 Iamoto sipatuko umpopengkanorong kalemu, tangia kumua diona manna tu kasengkean, sangadinna diona duka sukaran inaa.
6 Ia dukamira to ammi mamaya' sima; belanna iamoto Napadudungi bunga

Puang Matua tu tontong sikambi’
pentoean iato.
7 Baya’i lako mintu’ tau tu mipoindanna,
iamotu sima lako to minii kaindanan
sima, sia sassung lako to minii kaindanan
sassung; kataku’i tu to sipatu dikataku’,
pangke’i tu to sipatu dipangke’.

Kasialamasean ussundunni tuntunan Sukaran aluk

13:8-10

8 Da mikaindanan len barang apa
lako misa’ duka tau, sangadinna siala
masekomi. Belanna minda-minda tu
unnala mase tau, iamoto tu ussundunni
tuntunan Sukaran aluk.
9 Tu belanna kada iate: Da mupasandak
salu lako rampanan kapa’, da
mupapatean, da muboko, da mumailu
na iatu senga’na kada Sukaran aluk,
naala nasangmo lan te kada iate kumua:
La mupakaboro’ tu padammu tolino susi
batang kalemu.
10 Iatu pa’kaboro’ tae’ naumpabu’tuan
kakadakean padanta tolino. Iamoto iatu
pa’kaboro’ iamo dipolalan ussundunni
tuntunan Sukaran aluk.

Pa’pakilala diona katuoan masero

13:11-14

11 Tenmito, belanna miissanmo tu
diona attunna, kumua nalambi’mo
tu attu la minii ta’pa malimbangun
dio mai kamammarammi. Belanna
totemo samandappi’-dappi’namo tu
kamakarimmanan lako kaleta na iatonta
mane ma’patongan.
12 Mambelamo bongi, la madomi’mo
masiang. Iamoto sipatu tarampanan
tu mintu’ penggauran malillin, anta
angkaran maserona tapopa’buno.
13 La lumingka maloloki’, susitu
sipato’na ke masiangna; da’ anna
sisola kamalaboan sia kamalangoan sia
da’ anna sisola gau’ sala sia passulo
bongi sia da’ anna sisola kasigagan sia
kamabillanan.
14 Sangadinna la umpokararrankomi
Puang Yesu Kristus, sia da’ mipasasua’nai
tu kalemi da anna samasarrang-
sarrangna tu kamoraian.

Passananna to langga’ sia to batta’ lan kapatonganan

14:1-23

14 1 Paalai bilangan tu to langga’
lan kapatongananna, apa tangia
kumua la mipopetamben kadai tu lanna
penaanna.
2 Belanna den tau unnala dioi
kapatongananna nasangai ma’din
ungkande mintu’na kande, apa iatu to
langga’ lan kapatongananna utan-utan
manna nakande.
3 Iatu to ungkandei da natellei tu to tang
ungkandei na iatu to tang ungkandei
da napasalai tu to ungkandei, belanna
Natarimamo Puang Matua.
4 Mindaroko la umpasala pa’kurinanna
to senga’? Puangna ia napoke’de’ ba’tu
napotobang. Apa la tontong tumanan
ke’de’, belanna Puang umpatumananni.
5 Den tu tau ussangai den tu allo mala’bi’
na iatu mai allo senga’, apa denno tu
tau ussangai sama nasang bang tu allo.
Napantan umpamanassa kalena bangmi
lan penaanna.

6 Minda-minda tu ungkasiri' allo, diona
Puang nanii ungkasiri'i, sia minda-minda
tu ungkandei, diona Puang nanii
ungkandei, belanna ma'kurre sumanga'
lako Puang Matua; sia minda-minda tu
tang ungkandei, diona Puang nanii tang
ungkandei sia ma'kurre sumanga' duka
lako Puang Matua.
7 Belanna iatu kita, tae'ki' misa'
umpoissan kalena katuoanta, sia tae'ki'
misa' umpoissan kamateanta.
8 Belanna iake tuoki', Puang umpoissanni,
sia iake mateki' Puang umpoissanni.
Iamoto la tuoki' la mateki' inang
taunNaki' Puang.
9 Belanna iamira te ianna te anNa
mangka mate tu Kristus sia tuo sule,
kumua anNa umpuangi la to mate la tu
tuo.
10 Na iatu iko, ma'apai mupasala
siulu'mu? Ba'tu iatu iko, ma'apai ammu
telle siulu'mu? Belanna mintu'ki' sola
nasang la umpentingayoi isungan
pangra'tasanNa Puang Matua.
11 Belanna den disura', nakua:
La lelukraka tuoKu, kadanNa Puang,
nala tang malinguntu' nasang
tu mintu' guntu' dio oloKu, sia

mintu’na lila la unnaku Puang Matua.
12 Iamoto anta sipatu pantan la ussalui (lako Puang Matua) tu diona kaleta.
13 Iamoto, da’mo tasipasala len, sangadinna la’bi’ ke mipopa’ga’taranni te ianna te kumua: da’ mipatitumbu ba’tu umpamatana’ penaanna siulu’mi.
14 Kuissan sia kukanassai, lan Puang Yesu, kumua moi misa’ apa tae’ tu mako’do’ kalena, sangadinna iari tu to ussangai mako’do’ tu umpomako’do’i.
15 Belanna iake diona kande iato anna masussa tu siulu’mu, tangiamo lalan kasiala-masean muola. Da nadiona tu kande mukande munii ussanggangi, tu to mangka Napomate Kristus.
16 Iamoto da nasura’i tau tu mipomelona,
17 belanna iatu ParentaNa Puang Matua tangia diona kande ba’tu diiru’na, sangadinna kamalamburan sia kamarampasan sia kaparannuan tete dio Penaa Masallo’.
18 Belanna minda-minda tu mengkaola lako Kristus tete dio Penaa Masallo’, iamo Naporai Puang Matua sia nabilang tolino.

19 Iamoto melo ke unnula'ki' apa la
umpabu'tuangki' kamarampasan sia
sipabatta' kapatongananta.
20 Da ammu sanggang panggaraganNa
Puang Matua diona kande. Mintu'na apa
masero, apa sala dio ia tu to titumbu
penaanna ungkandei.
21 Melo ke da mukandei tu duku', ba'tu
unniru' uai anggoro', ba'tu apa-apa, tu
napotitumbunna penaanna siulu'mu.
22 Karitutuanni kalemu dio oloNa Puang
Matua tu kapatonganan dio kalemu.
Maupa' tu to tang umpasala kalena diona
tu apa nasanga melo.
23 Apa minda tu bata-bata ungkandei,
iamo dipasala, belanna tae'
naumpoparandangan kapatonganan.
Na iatu apa tang umpoparandangan
kapatonganan, iamoto tu kasalan.

Pa'pakilala diona umpama'tanan penaa to langga' kapatongananna unturu' sangka'Na Kristus

15:1-13

15 1 Iatu kita batta'na sipatuki'
unnala kataananta dio

kalanggaranna to langga’ sia da
anta patongan misa pa’poraianta.
2 Melo ke pantan tapa’pekitananni
tu la naposendena padanta tolino tu
umpatunna kameloan la umpabatta’
kapatongananta.
3 Belanna Kristus duka tae’ Napatongan
misa pa’poraianNa, sangadinna susitu
disura’, nakua: Iatu pabe’sena tau, tu
umbe’seKomi, narampoiMo’.
4 Belanna mintu’na tu apa disura’
dolomo, disurasammoki’ la mendadi
pangadaran lako kaleta, kumua anna
manda’ rannunta diona kama’tanan
penaa sia diona pa’pakatana lan mai
Sura’ Madatu.
5 Anna Puang Matua, tu oto’na mintu’
kama’tanan penaa sia pa’pakatana,
ungkamaseikomi sangapaoi upa’ ammi
pada sanginaa, unturu’ sangka’Na
Kristus Yesu,
6 dikua ammi misa’ penaa sia misa’ kada
umpakala’bi’ Puang Matua, tu Ambe’Na
Puangta Yesu Kristus.
7 Iamoto sipaalangkomi bilangan, susi
duka Kristus mangkamo umpaalaikomi
bilangan anna dipakala’bi’ tu Puang
Matua.

8 Indemi pole tu kadangku kumua:
iatu Kristus mangkamo mendadi to
ma'kamayana to disunna', tu belanna
kamanapparanNa Puang Matua, kumua
anNa arra'i tu pangallu'Na lako nene' to
dolota;
9 sia anna pakala'bi'i to kapere' tu Puang
Matua belanna kamamaseanNa, susitu
disura' nakua:
Iamora bannangna to angku pudiKomi
dio lu to kapere' sia umpopenani
pa'pudian umpudi sangamMi.
10 Sia nakua:
Parannukomi, e mintu' to kapere' sola
taunNa Puang Matua.
11 Sia nakuapa:
Pudimi tu Puang, e mintu' to kapere'
sia mintu'na bangsa la untendengi.
12 Sia nakua Yesaya:
La bu'tu tu uaka'na Isai, sia Iamotu
la bendan umparenta mintu' to
kapere';
Iamo la naposedanan rannu to kapere'.
13 Denno upa' anNa Puang Matua, tu
oto'na kapa'rannuanan, umponnoikomi
mintu' kaparannuan sia kamarampasan
tete dio kapatonganan, anna

sakapua-puana rannummi belanna kamatotoranNa Penaa Masallo'.

Kareba napokada Paulus diona kalena

15:14-21

14 E kamu siulu'ku, aku kalena te kukatappa'i tu diona kamu, kumua kamu duka ponnokomi kamasokanan sia untambuk mintu' kapaissanan, sia malute dukakomi pada sipakilala.
15 Moi susito, batta' dukana' ussurasangkomi, butung umpakilala pole'komi moi natang palambi', tu belanna pa'kamasean Napa'kamasean Puang Matua lako kaleku,
16 kumua angku dadi to pasumbunganna Kristus Yesu lako to kapere' la untoe pentoean maindan diona Kareba-kaparannuanNa Puang Matua, anna iatu to kapere' mendadi pemala' Naporai Puang Matua, belanna Napemapindanni Penaa Masallo'.
17 Iamoto tete dio Yesu Kristus angku massattuan diona kapekaalukan langngan Puang Matua.

18 Belanna tae’ kubarani umpokadai tu
apa, sangadi iapi tu Napogau’na Kristus
tu kusumbunganni, la umpadadi to
menturu’ tu to kapere’, diona kada sia
penggauran;
19 diona kamatotoranna tanda kalle-
kallean sia tanda mangnga, tete
dio kamatotoranNa Penaa Masallo’,
naurunganni tempon dio mai Yerusalem
sia tiku lao sae lako Ilirikum upu’mo
kupa’peissanan tu Kareba-kaparannuan
diona Kristus.
20 Na susito mangkamo’ umpa’budai
umpa’peissananni tu Kareba-
kaparannuan, iamotu dio lu inan
tang diniipa ussa’bu’ sanganNa Kristus,
kumua da angku umbangun banua dao
parandanganna to senga’;
21 sangadinna susitu disura’, nakua:
Iatu to tang umpekarebapi tu diona Ia,
la natiro, sia iatu apa tang tamapa
talinganna, natandaimo.

Pattuduanna rasulu’ diona kalingkanna

15:22-33

22 Ia dukamoto, angku pembudamo
tipodo’ la male mati’,
23 apa totemo te tae’mo inan la kunii
umpalolang pengkarangangku lan
te lili’na sangpiak padang, sia ba’tu
pirang-pirang taunmo nanii mamali’
penaangku la male mati’.
24 Iake ke’de’na’ lako Spanyol, kurannuan
lan kalingkangku la lendu’ mati’, na
kamu umparandananna’ tu la kubaanna
lako, ke mangkana’ umpaliu penaangku
sidi’ ussisolangkomi.
25 Apa totemo te la malena’ lako
Yerusalem ungkamayai to masallo’.
26 Belanna nasituru’imo to Makedonia sia
to Akhaya pada urrampunanni doi’ tu mai
to masallo’ makario-rio dio Yerusalem.
27 Iamoto tu nasituru’i tau iato: ondongpi
nainang kaindanan dukai tu tau iato
lako to Israel, belanna iake natamaimi
to kapere’ tu tang mentolinona, sipato’
duka tu to kapere’ umpa’kamayan
barang apanna lako tau iato.

28 Iangku mangkamo umpasundunni
tu iannato sia umparampo mana'pai
buanna sia umpamanassai lako tau iato,
la malena' lako Spanyol unnola mati'
tondokmi.
29 Na kuissan kumua iake laona' mati',
la mati'na umbaa kamauparan ponnoNa
Kristus.
30 Apa kupakilalakomi, tete dio Puangta
Yesu Kristus sia tete dio pa'kaboro'Na
Penaa Masallo', (e kamu siulu'ku),
pengkullei umpassambayanganna' lako
Puang Matua,
31 angku tilendok dio mai to tang
mengkaola dio Yudea sia anna alai
penaanna to masallo' tu pa'kamayaku
lako Yerusalem,
32 sia angku ma'din umpellambi'ikomi
sisola kaparannuan, ke situru'i
pa'poraianNa Puang Matua, angku
pakatana penaangku ussisolangkomi.
33 Denno upa' anNa Puang Matua, tu
oto'na kamarampasan, urrondongkomi
sola nasang. Amin.

Diona Febe. Salama’na Paulus

16:1-16

16 1 Kupa’peingkoran lako kalemi
tu Febe siulu’ta baine, tu to
ma’kamayana kombongan dio Kengkrea.
2 Tarima marampa’i belanna Puang,
susitu sipato’na siamo lako to masallo’
sia tundui tu naninna mekatulung lako
kalemi. Belanna budamo tau natundui
sia kaleku duka.
3 Parampoanna’ salama’ku lako Priskila
sola Akwila, sangayokangku lan
pengkaranganNa Kristus Yesu;
4 tu mangkamo ussorong sunga’na
sola duai belanna penaangku; tangia
aku manna ma’kurre sumanga’ lako
kalena, sangadinna mintu’ duka tu mai
kombongan dio lu to’ to kapere’.
5 Parampoan dukana’ salama’ku lako
kombongan lan banuanna. Salama’ku
lako Epenetus, pa’kaboro’ku, tu bunga’
bua dipopennolo lako Kristus dio tana
Asia.
6 Salama’ku lako Maria, tu mangka tang
umpomata’ka’ tongankomi.

7 Salama’ku lako Andronikus sia
Yunias, sangsukungku sia sibangku
lan pa’tarungkuan, tu kabilangan lako
padanna rasulu’, sia dolo ia umpatongan
Kristus na aku.
8 Salama’ku lako Ampliatus, pa’kaboro’ku
diona Puang.
9 Salama’ku lako Urbanus,
sangayokangki lan pengkaranganNa
Kristus, sia Stakhis pa’kaboro’ku.
10 Salama’ku lako Apeles, tu payanan
lantuk lako Kristus tonna ruai petoba, sia
lako rurananna Aristobulus.
11 Salama’ku lako Herodion,
sangsukungku. Salama’ku lako
rurananna Narkisus tu umpatonganna
Puang.
12 Salama’ku lako Trifena sia Trifosa, tu
baine tang mekata’ka’ lan alukNa Puang.
Sia lako Persis, tu baine dipakaboro’,
tu tang mekata’ka’ tongan lan alukNa
Puang.
13 Salama’ku lako Rufus, tu to ditonno’
diona Puang, sia lako indo’na, tu indo’ku
duka.
14 Salama’ku lako Asinkritus sia Flegon,
na Hermes na Patrobas, na Hermas sia
mintu’ tu mai siulu’ nasisolan.

15 Salama’ku lako Filologus sia Yulia, sia
lako Nereus, sia iatu mai siulu’na baine,
sia lako Olimpas, sia mintu’ tu mai to
masallo’ nasisolan.
16 Pada sisalama’komi mipasituru’i
pangudung masero. Salama’na mintu’
kombonganNa Kristus naparampo lako
kalemi.

Pa’pakilala diona ungkanandai kale dio mai to ma’papusa

16:17-20

17 Kupakilalakomi, e mintu’ siulu’ku,
la mikanandai tu mintu’ to umpabu’tu
kasisakkan sia patumang tu sisalanna
pangadaran mipelada’i. Toyangangkomi
kalemi dio mai tau iato.
18 Belanna iatu to susito, tangia to
mekapuang lako Puangta Kristus,
sangadinna umpopuang tambukna; sia
mamming bang kadanna sia male’so’
untua’ ba’tangi to mai to ma’inaa
sangkaloloan.
19 Belanna lelemo lako mintu’ tau
tu kamengkaolammi. Iamoto angku
poparannukomi, apa kuporai ke

kinaakomi diona melona sia masero dio mai kadakena.
20 Na Puang Matuamora, tu oto'na kamarampasan, urru'puk-ru'pukki madomi' tu deata bulituk diong to' lentekmi. Denno upa' anna pa'kamaseanNa Puangta Yesu urrondongkomi!

Salama'na sangmanena rasulu'

16:21-24

21 Salama'na Timotius, sangayokaku lan pentoeangku, lako kalemi, sia salama'na sangsukungku Lukius na Yason anna Sosipater.
22 Akumo Tertius, tu ussura'i te sura' umparampo salama' lako kalemi tete dio Puang.
23 Sia Gayus, tu untoratuna' sola mintu' to lan kombongan, umparampo salama'na lako kalemi. Salama'na Erastus sandan uainna tondok, sia Kwartus, siulu'ta.
24 (Denno upa' anna pa'kamaseanNa Puangta Yesu Kristus urrondongkomi sola nasang! Amin)

SamparanNa Puang Matua

16:25-27

25 Anna lako Puang unnampui kakuasan
umpabatta'komi situru' Kareba-
kaparannuan kupa'pangadaran sia
situru' kadipa'peissananna Yesu Kristus,
susi kadipapayananna rasia tang
dipatia'tik tempon dio mai,
26 apa totemo te dipapayanmo sia
dipa'peissanan lako mintu' bangsa,
situru' tu parentaNa Kapenomban
matontongan, napamanassa sura'na
nabi, unnanta'i lako kapengkaolan
kapatonganan,
27 lako Kapenomban unnampui misa
kakinaan, den kamala'biran tontong sae
lakona, tete dio Yesu Kristus. Amin.

1 KORINTUS

Bungkaran kada: salama’na rasulu’

1:1-3

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus, tu
ditambai mendadi rasulu’Na Kristus
Yesu tete dio pa’poraianNa Puang Matua,
sia dio mai siulu’ta Sostenes,
[2] diparampo lako kombonganNa Puang
Matua dio Korintus, lako mintu’ tu to
dipamaindan tete dio Kristus Yesu, tu
ditambai mendadi to masero sola mintu’
to ussa’bu’ sanganNa Puangta Yesu
Kristus dio lu mintu’ inan, tu naninna sia
taninna.
[3] Narampoimorokomi kamaturu-turuan
sia kamarampasan dio mai Puang Matua
Ambe’ta sia Puang Yesu Kristus.

Pa’kurre sumanga’

1:4-9

[4] Tang torena’ ma’kurre sumanga’
langngan Puang Matua belanna kamu

diona kamaturu-turuanNa Puang Matua
Napa'kamasean lako kalemi lan Kristus
Yesu,
5 kumua tete diori Kalena ammi dipasugi'
dio mintu'na la diona kada, la diona
kapaissanan;
6 susitu dikatottonginna tu diona Kristus
dipamanassamo lan penaammi.
7 Naurunganni tae' mikakurangan len
pa'kamase, ke marassankomi umpeagi
kapayananNa Puangta Yesu Kristus.
8 Ia dukamo la umpabatta'komi sae lako
ma'katampakanna, naurunganni tae'
sayuammi to ke alloNa Puangta Yesu
Kristus.
9 Iatu Puang Matua maruru', tu mangka
untambaikomi tama kasiturusammi
AnakNa, tu Yesu Kristus, Puangta.

Pa'pakilalanna rasulu' diona ba'tu pira-pira kasisakkan lan kombongan

1:10-17

10 E kamu siulu'ku, ussa'bu'na' sanganNa
Puangta Yesu Kristus, umpakilalakomi,
dikua ammi sanginaa sola nasang sia
da misisarangnga' bang, sangadinna la

manda'komi lan kasiturusan umpamisa
penaa sia misa pa'tangngaran.
11 Belanna, e kamu siulu'ku,
naparampoammo' to lan banuanna
Kloë tu diona kamu, kumua den
kasisakkammi.
12 Ia napatu te kadangku, tu pantan
ma'kadakomi kumua: Aku te menturu'
diona' aku Paulus, aku te menturu'
diona' aku Apolos, aku te menturu'
diona' aku Kefas, aku te menturu' diona'
aku Kristus.
13 Titaa-taaraka tu Kristus? Paulusraka
dia'ta' belanna kamu? Ba'tu tamaraka
sanganna Paulus dinii undio'komi?
14 Ma'kurre sumanga'na', tu tae'
siapakomi misa' kudio', sangadinna
Krispus sola Gayus,
15 den manii misa' tau ma'kada kumua
mangkamokomi didio' tama sangangku.
16 Mangka dukamo' undio' to lan
banuanna Stefanus, na iatu senga'na
na iato tae'mo kuissan ba'tu la denpi tu
kudio'.
17 Belanna tae' Nasuana' Kristus la
ma'dio', sangadinna la umpa'peissanan
Kareba-kaparannuan, tangia diona kada
mammi' ullisa'i kamanarangan lino,

kumua da’ anna torro sala tu pea’ta’Na Kristus.

KakinaanNa Puang Matua na kakinaanna lino

1:18-31

18 Belanna iatu pangadaran diona pea’ta’, nasanga pa’popetaa to lu lako kasanggangan; apa iake kita lu lakona kamakarimmanan iamo kuasanNa Puang Matua.
19 Belanna den disura’ nakua:
La Kuroto’i tu kakinaanna to kinaa,
sia la Kuputtai tu kamanaranganna to manarang.
20 Naumbamira tu to manarang? Umbamira tu pandita Sura’? Umbamira tu to umpelalan bang apa dadi lan te attu iate? Tae’raka Napopendadii Puang Matua pa’popetaa tu kakinaanna te lino?
21 Apa belanna diona kakinaanna kalena te lino anna tang untandai tu Puang Matua lan kakinaanNa, iamoto anna iatu pa’poraianNa Puang Matua la ungkarimmanni tu to ma’patongan tete dio tu pa’popetaana pangadaran iato.

22 Tu belanna to Yahudi napalaku la
dipakitan tanda kalle-kallean sia to
Yunani undaka’ kakinaan,
23 anna iate kita te umpa’peissanangki’
Kristus dia’ta’, tu napomatana’ to Yahudi
sia misa’ pa’popetaa lako to kapere’,
24 apa lako to ditambai, la to Yahudi la
to Yunani, iatu Kristus, iamo kuasanNa
Puang Matua sia kakinaanNa Puang
Matua.
25 Belanna iatu pa’popetaaNa Puang
Matua ondong ia kinaanna na to lino; sia
iatu kalanggaranNa Puang Matua ondong
ia mawatangna na tolino.
26 Tiro bangmi, e kamu siulu’ku, tu diona
kamu tommi ditambai, kumua tae’ra
mibuda paissan, ke pentiro lino, sia tae’
mibuda to paa sia tae’ mibuda to kapua;
27 apa iatu dipetaainna lan te lino Napilei
Puang Matua, kumua anNa pakasiri’i tu
to kinaa, sia langga’na lan te lino Napilei
Puang Matua, kumua anNa pakasiri’i tu
mawatangna,
28 sia iatu bongkona lan te lino sia iatu
tang dibilangna Napilei Puang Matua,
ontongpi tu tang keangga’na, kumua
Naputtai tu keangga’na,

29 kumua da naden misa' tau ussattuan
kalena dio oloNa Puang Matua.
30 Apa bannang dio mai Puang Matua
ammi lan Kristus, tu mendadi kakinaan
tapokinaa dio mai Puang Matua
sia kamaloloan sia kadiseroian sia
kadila'bakan;
31 kumua anna susitu disura'na, nakua:
Minda-minda tu massattuan, la
massattuan tete dio Puang.

Kakinaan lu dio mai Puang Matua

2:1-16

2 1 Susi dukamo'to, tongku sae
lako kalemi, e mintu' siulu'ku,
tae' kurampo umpa'peissanan apa
Napamanassa Puang Matua lako kalemi
diona kamalutean ma'kada ba'tu diona
kakinaan.
2 Belanna kukanassaimo lan penaangku
kumua tae' senga'na la morai kuissan
dio kalemi, sangadinna diona mannari
Yesu Kristus tu mangka dia'ta'.
3 Lanmo' kalanggaran sia kamatakuran
sia lendu' ma'parondoku ussisolangkomi.
4 Iatu kadangku sia pangadarangku,
tangia diona kada kakinaan tolino

umpatilao penaanna tau, sangadinna
diona tanda pa'patudunNa PenaanNa sia
kamatotoranNa Puang Matua,
5 kumua da' anna umpoparandangan
kakinaan tolino tu kapatonganammi,
sangadinna kamatotoranNa Puang
Matua.
6 Iatu kakinaan kipokada duka dio
lu to sundun kapatongananna. Apa
tangia kakinaanna te lino sia tangia
kakinaanna pangulunna te lino, tu la
diputtai undinna,
7 sangadinna umpokadakan kakinaanNa
Puang Matua, tu dirasian sia tang paan,
tu Nalampakmo Puang Matua tempon
dio mai, la tapomala'bi',
8 tu moi misa' pangulunna te lino tae'
untandai. Belanna iake la natandaimi,
manassa tae' naa'ta'i tu Puang, tu oto'na
mintu' kamala'biran.
9 Sangadinna susitu disura', nakua:
Iatu apa tang nakitapa mata, sia
tang narangipa talinga, sia tang
saena lan penaanna tolino, iamoto
tu Naparandananni Puang Matua tu
to ungkamali'I.
10 Apa iatu kita Napasombomo Puang
Matua lako kaleta tete dio PenaanNa,

belanna Iamotu Penaa tu umpelalan mintu'na angge maritik, moi anna apa mandalanNa Puang Matua.
11 Belanna mindara la untandai tu lanna ba'tengna tau, sangadinna penaa inang lan tau iato?
Ten dukamoto tae' misa' tau untandai tu lanna ba'tengNa Puang Matua, sangadinna PenaanNa Puang Matua.
12 Apa kita te, tangngia penaanna a'gan lino tu taappa'mo, sangadinna Penaa lu dio mai Puang Matua, kumua anta tandai tu apa Napa'kamasean Puang Matua lako kaleta.
13 Iamoto iatu apa kipokada tangngia kada napa'pangadaran kakinaanna tolino, sangadinna kada napa'pangadaran Penaa, naurunganni kipasitende' tu apa mempenaa.
14 Apa iatu to umbudanan mentolinona tae' natarimai tu apa lu dio mai PenaanNa Puang Matua, belanna iatu apa iato nasanga pa'popetaa lako kalena, sia tae' nabelai untandai, belanna apa iato la ditimbang dio a'gan mempenaa.
15 Apa iatu to umbudanan mempenaanna untimbang mintu' apa, na moi misa' tau tae' untarru'i tu penaanna.

16 Belanna mindara tu unnissan
lalan penaanNa Puang, naurunganni
umpatudu Puang? Apa iatu kita te
unnampuiki' lalan penaanNa Kristus.

Diona to Korintus, tu patirona Paulus

3:1-4

3 1 E kamu siulu'ku, dolona tae' kubelai
umpokadai lako kalemi susi lako to
umbudanan mempenaanna, sangadinna
susi lako to lan a'gan mentolinona, susi
lako to butung pia'-pia'pa lan Kristus.
2 Bumbungan kupataranakangkomi
tangia kande; belanna tang mibelapa,
apa sae lako totemo tae' dukapa mibelai,
3 belanna lanpakomi a'gan pa'kalean.
Belanna ke denni kamabirisan sia
kasisarangngasammi, tang lanrokomika
pa'kalean sia umpogau' pasirua tolino?
4 Belanna iammi kua misa': Aku te
menturu' diona' aku Paulus, anna
kua tu misa': aku te menturu' diona'
Apolos, tang to umbudananrokomika
mentolinona?

Passanan tengkona to mangkambi’

3:5-23

5 Mindara pale’ tu Apolos? Sia mindara
tu Paulus? Iatu tau iato to ma’kamaya
bangri, tu tete dio kalena ammi tama
kapatonganan susitu mangka pantan
Nakamaseanni Puang.
6 Mangkamo’ mantanan na Apolos
ma’sakka’i, apa Puang Matua Ia tu
umpatuoi.
7 Iamoto, la to mantanan, la to ma’sakka’i
tae’ battuananna, sangadinna Puang
Matua Ia umpatuoi.
8 Iatu to mantanan anna to ma’sakka’i
pada-pada, apa pantan la unnappa’
sarona, tu sitinayanna pengkaranganna.
9 Belanna kami tu Nasolan Puang Matua
mengkarang, anna kamu tu pa’lak sia
pa’bangunNa Puang Matua.
10 Sitinayanna tu pa’kamasean
Nasoronganna’ Puang Matua, butung to
pande manakka, mangkamo kuoton tu
parandangan, anna to senga’ umbangun
banua dao. Apa pantan la napengkilalai
umba nakua umbangunni dao.

11 Belanna tae’ ia misa’ tau umbelai
unnoton parandangan senga’ na iatu
inang tiotonnamo, Iamotu Yesu Kristus.
12 Iake napa’bangunni tau banua bulaan
dao tu parandangan, ba’tu salaka, ba’tu
parimata ballo, ba’tu kayu, ba’tu riu
rangke, ba’tu dadame,
13 pantan la payan tu panggaraganna.
Belanna allo iato tu la umpapayanni tu
a’ganna belanna api dipasomboanni;
pantan la disudi api tu panggaraganna
ba’tu ma’patumbai a’ganna.
14 Iake denni panggaraganna misa’
tau tontong, tu nabangunna dao tu
parandangan, manassa nakabu’tui tu
bua kara’tasanna undinna.
15 Iake denni misa’ tau nakande api
panggaraganna, manassa rugi. Iatu
kalena la makarimman, apa butung to
unnolai to’ api.
16 Tae’raka miissanni kumua iatu kalemi
banuanNa Puang Matua, sia iatu
PenaanNa Puang Matua torro lan kalemi?
17 Iake denni misa’ tau ussanggang
banuanNa Puang Matua, tau iato la
Nasanggang Puang Matua, apa iatu
banuanNa Puang Matua maindan iamotu
kamu.

18 Da naden misa’ tau umpakena kalena.
Iake denkomi misa’ ussanga kalemi
manarang lan te lino, melo ke umpabagai
kalena, anna kinaa.
19 Belanna iatu kakinaanna te lino
mendadi pa’popetaa lako Puang Matua.
Apa den disura’ nakua:
Tangnga’na kalena tu to
matangngaran Nanii Puang
untingkanni.
20 Sia nakua:
Naissan Puang tu tangnga’na to
matangngaran kumua tae’ nasang
gai’na.
21 Iamoto dadi da naden misa’ tau
ussattuan tolino. Belanna mintu’na
angge maritik kamu nasang puangna,
22 la Paulus, la Apolos la Kefas, la iate
lino, la katuoan, la kamatean, la iatu
denna totemo, ba’tu iatu la saena
undinna, mintu’nato kamu nasang
ampunna.
23 Apa iatu kamu apannakomi Kristus, na
iatu Kristus apanNa Puang Matua.

Passanan tengkona taunNa Puang Matua dio oloNa Puang Matua

4:1-5

4 1 Iamoto sipatu tu tau la umbilangkan
taunNa Kristus sia to ungkaritutui
rasianNa Puang Matua.
2 Na iatu dituntunnapa dio to makaritutu,
la payanan manappa'.
3 Apa iatu aku maringan tongan, ke
la kamu umpaolaina' pangra'ta' ba'tu
ke pangra'ta' tolino, pissanmi to tae'
kupaolai kalena pangra'ta' kaleku.
4 Belanna moi misa' tae' kuissan tu sala
dio kaleku; apa iatu iannato tae'pa
kudibilang malolo, sangadinna iatu
umpaolaina' salunna Iamotu Puang.
5 Iamoto da mira'ta'i tu apa, ke tang
attunnapa, sae lako saeNa Puang, tu
la umpasombo duka apa kabunian lan
lu malillinna, sia la umpapayan mintu'
lalan penaanna tau. Attu iamoto anna
la pantan unnappa' kadipudian dio mai
Puang Matua.

Pa’pakilalanna rasulu’ diona to Korintus umpamadao kalena. Kamaparrisanna rasulu’

4:6-21

6 Mintu’nate iannate, e kamu siulu’ku,
kupangande’i dio kaleku sia Apolos
tu belanna kamu, ammi pelada’i dio
mai kaleki kumua da ammi paleanni
kamanarangammi tu disura’na, da ammi
umpamadaoan kalemi ussattuan misa’
tau la umpaottonni to senga’.
7 Belanna mindara umpalosongko?
Sia apara tu diona kalemu tu tang
di patarimangko? Sia iake mangkami
mutarima, ma’apari ammu sattuan
kalemu, butung to tang dipatarimaiko?
8 Manassa dia’mokomi sia manassa
sugi’mokomi sia tang bannang dio
kami mimendadi datu. Ha’a, lendu’ ia
parannungku ke dadi datukomi, anta
dadi datu sola!
9 Apa kusanga Napadadimokan rasulu’
madiongan tongan Puang Matua susito
ditarungku samatena. Belanna dadikan
misa’ pengkitan lako te lino, la lako
malaeka’, la lako tolino.

10 Kami te bagakanni belanna Kristus;
apa kamu manarangkomi diona Kristus;
kami te langga'kanni, apa kamu
mawatangkomi, kamu mala'bi'komi, apa
kami tang dibilangkan.
11 Sae lako totemo te umperasaikan
katangdiaran sia kama'rangan sia
kataeran tamangkale sia dibamba sia
tae' inan kinii reso',
12 sia mara'ta'kan mengkarang. Iatu
pelo'bona tau kipakkan pa'passakke,
pa'pakario-riona tau kipengkabatta'i.
13 Kada layukna tau kipakkan kada
masokan. Angki butung to barubukna
te lino sia butung to soyok dio lette'na
mintu' tau sae lako te totemo.
14 Ia sia angku sura'i te tangia
la kupakasiri'komi, sangadinna la
kupakilalakomi susi anak pa'kaboro'ku.
15 Belanna moi susinna anna den
sangpulo sa'bunna gurummi diona
Kristus, apa tae' nabuda ambe'mi;
belanna diona Kristus Yesu kunii
mangka umpoanakkomi tete dio
Kareba-kaparannuan.
16 Iamoto kupakilalakomi: turu'i tu
gau'ku.

17 Iamo bannangna to angku suai
lako kalemi tu Timotius, tu anak
pa'kaboro'ku sia maruru' diona Puang;
iamo la umpakilalakomi tu diona
mintu' lalanku lan Kristus (Yesu) susitu
kupa'pangadaranna lan lu mintu'
kombongan to Sarani la umba-umba nii.
18 Apa den ba'tu pira-pira tu tau
umpamadao kalena takua to tae'mo kula
male mati'.
19 Apa la madomi'na' male mati', ke
situru'i pa'poraianNa Puang sia tangia
manna kadanna to umpamadao kalena la
kuissan, sangadinna kamawatanganna.
20 Belanna iatu ParentaNa Puang Matua
tangia kada napaombo', sangadinna
kamawatangan.
21 Umbannara mikamorai? La mati'ra'ka
sibaa pebamba, ba'tu pa'pakaboro' sola
penaa malamma'?

Paulus umpasala to umpogau' tang gau'

5:1-13

5 1 Lele bangmo karebanna, kumua
den gau' sala lan kombongammi,
ontongpi na iatu gau' sala susito tae'pa

ditiro, moi dio lu to kapere', kumua
denmo tau umpobaine bainena ambe'na.
2 Ammi umpamadao bangpa penaammi,
tang sipato'raka la masussakomi, anna
ditassu'i lan mai kombongammi tu to
umpogau'i tu iannato?
3 Iate aku te, tonganna tae' nadio ren
tu kaleku, apa iatu deatangku dio ren,
dadi butung diona' ren ullampakanni
ukunganna tu to umpogau'i susito.
4 Iake ma'kombongangkomi nadio ren
deatangku sola kuasanNa Puangta Yesu,
5 la tasorong tu to susito lako deata
bulituk tete dio sanganNa Puangta
Yesu, nasanggang tu pa'kaleanna, anna
makarimman tu penaanna, ke alloNa
Puang.
6 Iatu kaussattuammi kalemi tae'
namelo. Tae'raka miissanni kumua
iatu ragi sidi' umpamessu' ta'pung
sanglemun?
7 Tibei tu ragi masai, ammi mendadi
sanglemun ta'pung ba'ru, belanna inang
tae' naraukomi ragi. Belanna mangkamo
ditunu tu pa'pasata, iamotu Kristus.
8 Iamoto melo ke ma'marua'-rua'ki',
tangia ragi masaimo la tapakaruasanni,
sia tangia kakelokan sia kakadakean,

sangadinna roti tang diragii, iamotu
kamalinoan penaa sia kamanapparan.
9 Mangkamo kusura’ lan tu sura’ku mati’
umpalakui kumua da’ misirau-rau tu to
ma’gau’ sala;
10 battuananna kumua: tangia mintu’
to ma’gau’ sala lan te lino, ba’tu to
maduang lako ianan, ba’tu pakira-kira,
ba’tu to umpenombai deata; belanna
iake susito inang la tassu’komi lan mai
lino.
11 Apa totemo kupalanangkomi sura’
kumua da misirau-rau tau, moi to
disanga siulu’, ke to ma’gau’ sala
ba’tu to maduang lako ianan, ba’tu
to umpenombai deata, ba’tu to
manura’, ba’tu to pa’malangoan ba’tu to
pakira-kira: da’ mikumande sola tu to
susito.
12 Belanna apara patungku umpaolai
pangra’ta’ tu to salian? To tang lan
mannaraka kombongan mipaolai
pangra’ta’?
13 Apa iatu to salian Puang Matua la
umpaolai salunna. Toyanganni tu to
kadake lan mai kombongammi.

Diona ma’popera’ta’ dio olona pangra’tasan to kapere’

6:1-11

6 [1] Denrokomika misa’ barani, ke denni misikara-karai to senga’ lan kombongan, la lao ma’popera’ta’ lako to mangra’ta’na to tang malolo, na tae’ nadio olona to masallo’?
[2] Ba’tu tae’raka miissanni kumua iate lino la napaolai salunna to masallo’ undinna? Na iake mipaolai salunna te lino, tang sipaturokomika umpaolai pangra’ta’ tu apa madiongan liu?
[3] Tae’raka miissan kumua kita la umpaolai salunna tu malaeka’ undinna? Ontong pissanpiraka tu diona kara-karana te lino?
[4] Iamoto iake dipaolaikomi pangra’ta’ diona kara-karana te lino, la mipennoloanraka tu iannato lako to tang naala bilangan tama kombongan?
[5] Ia sia kupokadai te, dikua ammi masiri’. Tae’ bangrokomika misa’ tu manarang, umpaolai pangra’ta’ tu kara-karana siulu’mi?

6 Apa pada to siulu’komi ammi lao
siparapa’, ontong pissanpi tu lu lakokomi
to tang ma’patongan.
7 Tonganna bang iatu iannato inang
iamo mipotalo, tu pada kamu siparapa’.
Ma’apari ammi tang ulla’biranri
ma’taloan? Ma’apari ammi tang
ulla’biranri dirugii?
8 Apa kamu kalena umpogau’ tang
malambu’na sia parugian, ontong
pissanpi tu mai siulu’mi!
9 Tae’raka miissanni kumua iatu to kelok
penaanna tae’ naumpomana’ ParentaNa
Puang Matua? Da mipusa. Iatu to
ma’gau’ sala sia umpenombai deata, sia
to paola boko’ sia muane diposangmatua
sia to umposangmatua muane,
10 sia to boko sia to maduang lako ianan
sia to pa’malangoan sia to manura’
sia to pakira-kira, mintu’nato tae’ nala
umpomana’ ParentaNa Puang Matua.
11 Den dukakomi pira pirambongi’
susito, apa mangkamokomi dibasei,
sia mangkamokomi dipamasero sia
mangkamokomi dibilang masero tete
dio sanganNa Puang Yesu sia tete dio
PenaanNa Kapenombanta.

Pa’pakilala diona kasalan gau’ sala

6:12-20

12 Mintu’na tu apa tae’ napemali lako
kaleku, apa tae’ naden nasang bua’na.
Mintu’na tu apa tae’ napemali lako
kaleku apa tae’ kueloranni tu kaleku
ma’taloan lako misa’ duka tu mintu’na.
13 Iatu kande kandena tambuk, sia
iatu tambuk tambukna kande, apa iatu
iannato la Nasabu’i dua Puang Matua.
Apa iatu kale tangia la napoparea gau’
sala, sangadinna la Napoparea Puang,
sia iatu Puang oto’ kameloanna kale.
14 Mangkamo Napamalimbangun Puang
Matua tu Puang sia la Napamalimbangun
dukaki’ situru’ kamatotoranNa.
15 Tae’raka miissanni kumua iatu kalemi
lesoan Kalena Kristus? Sipaturaka la
kubaa tu lesoan Kalena Kristus, angku
popendadii lesoan kalena baine sala’
kedo? Tae’ maro’ ia to.
16 Ba’tu tae’raka miissanni kumua iatu to
sisola to sala’ kedo, sisangkale? Belanna
Nakua Puang: La mendadi sangkale sola
duai.

17 Apa iatu to la’ka’ lako Puang la
mendadi sangpenaa Puang.
18 Toyangangkomi kalemi dio mai
gau’ sala! Iatu mai kasalan senga’, tu
napogau’na tau, salianna sia ia kale; apa
iatu to ma’gau’ sala, ia kalena kasalan
lako kalena.
19 Ba’tu tae’raka mitandai kumua iatu
kalemi, iamo banuanNa Penaa Masallo’
untorroikomi, tu mangka miappa’ dio
mai Puang Matua, sia tangia apammi
kalena tu kalemi?
20 Belanna mangkamokomi dialli melolo.
Iamoto la mipake tu kalemi umpakala’bi’
Puang Matua.

Balinna pekutananna to Korintus diona rampanan kapa’, belang-belang na kasitantangan

7:1-40

7 1 Iatu balinna kada pekutana lan
sura’mi, melo ke da mirumbu baine,
2 apa iamira tu gau’ sala, anna pantan la
den bainena tu muane sia pantan la den
muanena tu baine.

3 Iatu muane la napogau’ tu sipatunna
muane lako bainena, susi dukato tu
baine lako muanena.
4 Iatu baine tae’ naumpoissan misa
kalena, sangadinna muanena. Ten
dukato tu muane, tae’ naumpoissan
misa kalena, sangadinna bainena.
5 Da mima’pasitanan, bokoranna
ke pada elo’mi patomalimmi ba’tu
sangapa-apa, anna den kapalambirammi
massambayang, mimane sisola sule, da
anna rosokomi deata bulituk, apa tae’
mibelai untaloi kalemi.
6 Apa iate kupokada tangia parenta,
sangadinna kupatimbangirokomi.
7 Iatu kuporainna, kukua kenna mintu’
tau susite aku te, apa pantan sisengaran
tu pa’kamasena Puang Matua lako
kaleta, misa’ susite, misa’ susito.
8 Apa iatu to belang sia to balu kukua
lako, melo ke ten bangmito, susite aku.
9 Apa iake tae’i nabelai untaloi kalena,
melo ke rokkoi rampanan kapa’, apa
la’bi’ ia rokko rampanan kapa’ na iake
naballai kamoraianna.
10 Apa lako to rokkomo rampanan
kapa’ kupakare’na – apa tangia aku
te sangadinNa Puang – kumua: da

namentantang dio mai muanena tu baine.
11 Apa iake mentantangi, la belang bang, ba'tu sisuleanni muanena; sia iatu muane da' natantang bainena.
12 Na lako tu to senga' akumo ia tu ma'kada te, tangia Puang: iake denni siulu'ta misa' umpobaine to tang ma'patongan, anna porai tu baine sikari'pian da natampei muanena.
13 Sia iatu baine umpomuane to tang ma'patongan, anna porai tu muane sikari'pian, da natampei tu muanena.
14 Belanna iatu muane tang ma'patongan dipamasero diona bainena, sia iatu baine tang ma'patongan dipamasero diona tu siulu' iato. Iake tae'i nasusito, inang la kasarembangan tu mai anakmi, apa totemo maseromo.
15 Apa iake mentantangi tu tang ma'patonganna, da'ito namentantang. Iatu siulu' muane ba'tu baine tae'mo apa ussangkinni lan tu iannato. Apa mangkamokomi Natambai Puang Matua tama kasikaeloan.
16 Belanna, e baine, umbara mukua unnisanni kumua ba'tu la umpamakarimman siako muanemu?

ba’tu, e muane, umbara mukua unnisanni kumua ba’tu umpamakarimman siako bainemu?
17 Iake tae’ nasusito, melo ke pantan napogau’ bangmi tu napapatuanni Puang, sia iatu kanatambaianna Puang Matua. Tenmoto tu pa’pana’ta’ku lan lu mintu’ kombongan.
18 Iake denni tau ditambai anna mangkamo disunna’, da napatae’i tu sunna’na. Sia iake ditambai anna tae’pa nadisunna’, damo napogau’i.
19 Iatu disunna’ tae’ patunna, sia iatu tang disunna’ tae’ patunna, sangadinna iari tu ungkanannangi parentaNa Puang Matua.
20 Pantan la manda’komi lan tu torroan mangka dinii untambaikomi.
21 Iake lanko torroan kaunan ammu ditambai, da mupomasussai; apa susinna ke dipopentomakaka siako, la samukaritutu-tutuinna tu kaditambaiammu.
22 Belanna iatu to torroan kaunan ditambai tama Puang, iamoto makakanNa Puang. Susi dukato iatu to torroan to makaka ditambai, iamo kaunanNa Kristus.

23 Na iatu kamu mangkamokomi dialli
melolo; damo mimengkaunan lako tau.
24 E sangsiulurangku, pantan la
manda'komi lan tu torroan dinii
untambaikomi tama sirondong Puang
Matua.
25 Iatu diona anak dara, tae' kada kuappa'
dio mai Puang, apa kupatimbangi tu
diongna penaangku susito maruru' diona
kamamaseanNa Puang.
26 Iake timbangangku: melo ke susi
bangito, tu belanna iamote kamaparrisan
totemo, sia melo ke susi bangmi to tu
tau.
27 Iake mari'piko dio bainemu, da
mudaka' lalan la mentantang. Iake
belangko, da mukebaine.
28 Apa iake inang la kebaineko, tae'ra
mukasalan, sia iake kemuanei tu anak
dara, tae'ra nakasalan. Apa iatu to susito
la narampoi kamaparrisan tu batang
kalena. Na iate aku te kukua kenna da
narampoikomi kamaparrisan.
29 Nainde sia tu kadangku, e kamu
siulu'ku, to kumua: samareke'-
reke'namo tu attu. Ia mannamira te: iatu
to kebaine la butung to tang kebaine;

30 sia iatu to tumangi’ la butung to tang
tumangi’, sia iatu to parannu la butung
to tang parannu, sia iatu to mangalli la
butung to tae’ apa naala;
31 sia to umpobeloi te lino la butung to
tang sundun umpobeloi. Belanna iatu
a’ganna te lino la pa’de.
32 Apa iatu diongna penaangku da ammi
selang. Iatu to tang kebaine ungkaritutui
apa lu dio mai Puang, kumua umba la
napakuanni anNa porai Puang Matua.
33 Apa iatu to kebaine ungkaritutui apa
lan lino, kumua umba la napakuanni
anna porai bainena,
34 sia mentangke patomali tu penaanna.
Iatu baine tang kemuane sia anak dara
ungkaritutui ParentaNa Puang kumua
anna masero, la kalena la penaanna.
Apa iatu baine kemuane ungkaritutui
apa lan lino, kumua umba la napakuanni
anna porai muanena.
35 Na iate kupokadanna te den bua’na
lako kalemi, tae’ kumua la kutanannikomi
poya, sangadinna la kupasirundunan
ammi pogau’i tu sipato’na sia tang
bata-bata tontong mengkaola lako
Puang.

36 Apa iake denni tau ussangai
tangia sipato'na napogauran anakna
baine sae lako naliuinna siku, ianna
sangai sipatu la napakemuane, da'ito
napogau'i tu pa'poraian penaanna.
Tae' napokasalanni, ke napakemuanei;
ma'din sibali.
37 Apa minda-minda tu matu'tun
diong penaanna, tae' umpatundukki
sangadinna ma'lalan inaanna umpogau'
kalenai, sia napamatu'tunmo lan
penaanna la umpatongkoi tu anakna
baine, melo duka sia to tu napogau'na.
38 Iamoto iatu to umpakemuane anakna
baine, melo tu napogau'na sia iatu to
tang umpakemuanei samelo-melona tu
napogau'na.
39 Iatu baine kemuane manda'pa
sangkinna, ke tuopi muanena; apa
iake matemi muanena, tilendokmo,
ma'inaannamo kemuane minda-minda
naporai, podo natete dio Puang.
40 Apa iake penaangku, maupa' ia,
ke susi bangi to. Na kusanga den sia
PenaanNa Puang Matua dio kaleku.

Diona kande dipemalaran lako deata

8:1-13

8 1 Iatu diona apa dipemalaran lako deata, taissan kumua mintu'ki' den paissanta. Iatu kapaissanan umpamadao penaa, apa iatu pa'kaboro' umpabatta' kapatonganan.
2 Iake denni tau ussanga kalena unnissan misa' apa, tae'pa naampui kapaissanan sipatunna kapaissanan.
3 Apa iake denni tau ungkamali' Puang Matua, iamo Natandai Puang Matua.
4 Iatu diona ungkande kande dipemalaran lako deata, taissan kumua iatu deata moi misa' tae' lan te lino, sia tae' kapenomban senga' sangadinna Misa'ri.
5 Belanna moi anna buda tu disanganna deata, la dao langi', la lan lino, susitu nasanganna tau kumua buda tu deata sia buda tu puang,
6 apa kita, Misa'ri Kapenomban, iamotu Ambe', namintu'na angge maritik Ia nasang oto'na, na kita te ma'pangudu lu lakoki', sia misa' dukari tu Puang, iamotu Yesu Kristus, napodenni mintu' apa sia tapobannangI den.

7 Apa tae’ namintu’ tau paissan dionate.
Den tu tau pira sae lako totemo
nenne’ ma’palulako deata tu penaanna,
belanna nakabiasaimo anna kandei tu
apa dipenombammo lako deata, na
belanna langga’ tu sukaran inaanna,
napomarutai.
8 Tonganna iatu kande tae’na ia mebaa
lako Puang Matua. Iake tae’i takandei,
tae’ra tapokurang, iake takandei tae’ra
tapolosong.
9 Apa pengkilalai, da anna potitumbui to
langga’ kapatongananna tu kataeranna
mikatondo’i.
10 Belanna iake natiroko tau tu iko to
paissan unno’ko kumande lan banua
deata tae’raka nala dipabatta’ tu sukaran
inaa langga’na la ungkandei tu kande
dipenomban lako deata?
11 Na susito dionami kapaissanammu
naposanggang tu to langga’, tu siulu’
mangka Napomate Kristus.
12 Apa iake susito mipokasalan lako
tu siulu’, sia mipabangke tu sukaran
inaa langga’na, kasalan dukakomi lako
Kristus.
13 Iamoto iake diona kande napotitumbu
penaanna siulu’ku, tae’mo kula ungkande

len duku’ sae lakona, da angku pabu’tui tu napotitumbunna penaanna siulu’ku.

Paulus tang umbudanan kalena lan pangka’ rasulu’

9:1-27

9 1 Tang tongannaraka tae’ apa kukadonton? Tang rasulu’ra’ka? Tang mangkamora’ka untiro Yesu, Puangta? Tang kamuraka te tu pentoeangku lan Puang?
2 Iake tae’i kurasulu’ lako to senga’, apa lako kamu rasulu’na’; belanna iatu tanda tasikna toeangku rasulu’ lan Puang, iamote kamu.
3 Inde sia tu balinna to umpelalan gau’ku.
4 Tang sipaturakannika la kumande sia mangiru’?
5 Tang sipaturakannika la ungkaloli’ misa’ baine siulu’ta tu kisibalianna, susitu mai rasulu’ senga’ sia iatu mai siulu’Na Puang sia Kefas?
6 Ba’tu aku mannaraka sola Barnabas tu tang sipato’ la untorroi tu pentoean lima?
7 Umbara tu surodadu umpoissan misa kalena? Sia mindara tu mantanan

anggoro’ anna tang ungkandei tu
buanna? Ba’tu mindara tu mangkambi’
anna tang unniru’i tu bumbunganna?
8 Ma’kada tolinora’ka umpokadai te? Tang
susi dukaraka dipokada lan Sukaran aluk
to?
9 Belanna den disura’ lan sukaran alukna
Musa, nakua: Da ammu kambu tedong
dipa’palulluran. Naparinaaraka Puang
Matua tu tedong?
10 Ba’tu iaraka Nama’kada susito,
ma’iringanna kita napatu? Tonganna
belanna kitari anna mangka disura’
kumua iatu to ma’tengko sipatu la
den rannunna ma’tengko sia iatu
manglullu’na la den rannuna la unnappa’
kara’tasanna.
11 Iake unnambo’kan banne mempenaa
lako kalemi, kapuamoraka angga’na,
ke umpepareikan mentolinona dio mai
kalemi?
12 Iake denni kuasanna to senga’
umpa’tuntunnikomi, tae’raka naondong
pole tu kami?
Apa tae’ra kami kiangkaranni tu kuasa
iate, sangadinna ma’patari bangkan
lan mintu’na, kumua da angki sapa’i tu
Kareba-kaparannuanNa Kristus.

13 Tae’raka miissanni kumua iatu
to ungkasara’i sara’ lan banua
kamenomban, kande lan banua
kamenomban napotuo sia iatu to
untu’gun to’ pemalaran, dipaketaa dio
mai to’ pemalaran?
14 Susi dukamoto Napamanassamo
Puang, kumua iatu to umpa’peissanan
Kareba-kaparannuan, la tuo dio mai
Kareba-kaparannuan.
15 Apa aku te, moi misa’ tae’
kuangkaranni tu iannato; sia tae’ra
kusura’i tu iannato, kumua anna dipogau’
lako kaleku susito. Belanna la’bi’ matena’
na iake …, anna tae’ tau misa’ umpatorro
salai tu kapassattuangku.
16 Belanna iake umpa’peissananna’
Kareba-kaparannuan, tae’ kusattuanni,
apa iatu iannato inang passanangku;
ontongpi masolangna’, ke tae’i
kupa’peissananni tu Kareba-
kaparannuan.
17 Belanna iake ma’lalan inaannana’
umpogau’i tu iannato, den kupomelona
dio; apa iake tang ma’lalan inaannana’,
inang passanan tengkoku bangsia.
18 Iake susito, apara kupomelona
dio? Iatu kaumpa’peissanangku

Kareba-kaparannuan, tae’ kumesaro,
naurunganni tae’ kuangkaran
kuasangku umpa’peissananni tu
Kareba-kaparannuan!
19 Belanna moi tae’ misa’ tau
umpokaunanna’, mangka dukamo
kupopengkaunanan kaleku tu mintu’ tau,
kumua nasabuda-budanna tau kuappa’.
20 Lako to Yahudi unna’ga to Yahudina’
kaleku, kumua angku popenturu’i tu
to Yahudi. Sia lako to umpentionganni
tuntunan Sukaran aluk mangkamo’
unna’ga to umpentionganni Sukaran aluk
kaleku, moi anna tae’ kupentionganni
tuntunan Sukaran aluk, kumua angku
popenturu’i tu to umpentionganni
tuntunan Sukaran aluk.
21 Lako tu to tang unnampui tuntunan
Sukaran aluk, unna’ga to tang
unnampuina’ Sukaran aluk kaleku, moi
anna tae’ kulessu’ dio mai Sukaran
alukNa Puang Matua, sangadinna
mengkaolana’ lako Sukaran alukNa
Kristus, kumua angku popenturu’i tu to
tang unnampui Sukaran aluk.
22 Lako to langga’ mendadi dukana’ to
langga’, kumua angku popenturu’i tu
to langga’. Anggennamo kunii unna’ga

kaleku lako mintu’ tau, kumua sangapa
sia manii kupamakarimmanni ba’tu
pira-pira tu tau.
23 Ia sia kupogau’i tu mintu’nato,
belanna Kareba-kaparannuan, kumua
anta pada-pada untamai.
24 Tae’raka miissan kumua mintu’na tu
to ma’dondo-dondo lan kasilomban,
pada ma’dondo nasang, apa misa’
bangsiari tu unnappa’ tanda kabilangan?
Ma’dondo-dondomokomi susito, ammi
appa’ tanda kabilangan.
25 Iatu to la tama pa’telanganna,
mintu’na nanii pantan ungkaraa kalena
kumua da nalangga’; tau iato la unnappa’
misa’ makota, apa makota la malayu,
na kita te la unnappa’ki’ makota tang la
malayu.
26 Iamoto angku ma’dondo-dondo
te, tae’ kumua ma’dondo-dondo
tang ma’rundunanna’. Susi dukato tu
pebusukku, tae’ kumua kutambusukanni
angin,
27 sangadinna umpakario-riona’ kaleku
sia kupopengkanorong kumua aku manii
mangka unnada’i to senga’ na aku
kalenamo ditibe.

Diona katilenderanna Israel mendadi sangka’ lako kombongan

10:1-13

10 1 E kamu siulu’ku, tae’ kuporai, ke
tang miissanni, kumua iatu nene’
to dolota naonganni salebu’ sia ullamban
tasik sola nasangi;
2 sia mangka nasangmo umpopedio’
kalena tama Musa tonna onganni salebu’
sia tonna lan tasik,
3 sia mangkamo sola nasangi pada
dandan ungkande kande mempenaa
sanguluanri,
4 sia mangkamo sola nasangi pada
dandan unniru’ apa mempenaa
sanguluanri. Belanna mangkamo nairu’i
tu batu mempenaa undi unturu’i, na iatu
batu iato, Iamotu Kristus.
5 Apa budai tu tang Naporai Puang
Matua. Iamoto anna mangsan lan
padang pangallaran.
6 Apa mintu’nato mendadi sangka’ lako
kaleta, kumua da anta kaduangi tu apa
kadake susi tau iato.
7 Da ammi dadi to umpenombai deata,
susitu tau iato pira, susitu mangka

disura’ kumua: Iatu tau iato mangka unno’ko’ kumande sia mangiru’, anna ke’de’ maningo.
8 Da duka tapogau’ gau’ sala susitu tau iato pira, anna sangallori natibambang duangpulo ntallu sa’bu mate.
9 Sia da anta sandak-sandak Puang, susitu tau iato pira mangka ussandakKi, anna mangsanni ula’.
10 Sia da mima’nuku-nuku susitu tau iato pira ma’nuku-nuku, anna mangsanni kalamau’.
11 Mintu’nato, mangkamo urrampoi tu tau iato la dadi misa’ sangka’ sia mangka disura’ la mendadi pa’pakilala lako kaleta, tu kita to nalambi’ tiparanta’na lino.
12 Iamoto minda-minda tu ussanga kalena bendan, la napengkilalai da’ anna tobang.
13 Belanna ia manna tu petoba biasa urrampoi tolino tu mangka urrampoikomi. Apa maruru’ tu Puang Matua, tae’ Napopa’elo’nakomi dipatondonni petoba, sangadinna la pada Napabu’tu petoba tu katilendokan, kumua ammi batta’ umpengkanannangi.

Kapengkaolan lako Puang Matua na kamenomban lako deata

10:14-22

14 Iamoto, e mintu' pa'kaboro'ku,
pallaiangkomi kalemi dio mai
kamenomban lako deata.
15 Iate aku te ma'kada susina' to
umpa'kadai to kinaa. Timbang kalenai te
kupokadanna.
16 Iatu irusan pa'kurre sumangasan
tu takurre sumanga'i, tang iaraka
to tu umpasirapuki' raraNa Kristus?
Sia iatu roti tatepu-tepu, tangiaraka
umpasirapuki' Kalena Kristus?
17 Belanna iatu roti misa'ri, na iate kita
budaki' namisa'ri kale tapokale, apa
mintu'ki' unnala taata lan mai tu roti
misa'.
18 Tiroi tu ada' biasanna to Israel tete
rara tete buku! Tang sikambi'raka inan
kapemalaran tu to ungkande kande
pemala'?
19 Umbara nakua kadangku? La
mepatumbari tu apa dipemalaran lako
deata? Ba'tu la mepatumbari tu deata?

20 Sangadinna inderi tu kadangku, kumua
iatu apa napemalaran, napemalaran
lako mintu’ deata masussuk, tangngia
lako Puang Matua. Apa tang kuporai ke
sirapukomi tu deata masussuk.
21 Tae’ mima’din unniru’i irusanNa Puang
ammi iru’io irusanna mintu’ deata
masussuk. Sia tae’ mima’din tama
kumande dao medaNa Puang ammi
tamao kumande dao medana mintu’
deata masussuk.
22 Ba’tu la untimbariki’ka oloNa Puang?
Kitaraka la matoto’ anna Puang?

Iake kumandeki’ sia mangiru’ki’ la umpakala’bi’ki’ Puang Matua

10:23-33

23 Mintu’na tu apa tae’ napemali, apa
tae’ naden nasang bua’na. Mintu’na tu
apa tae’ napemali lako kaleku, apa tae’
namintu’ umpabatta’ kapatonganan.
24 Melo ke tae’i misa’ tau untiroan misa
la napomelona kalena, sangadinna la
napomelona to senga’.
25 Apa-apa tu dibalukan dio pa’balukan
duku’, kandei, da mimanggi’ umparessai,
belanna pa’pasirundunan penaa,

26 belanna Puang ampunna te lino sola
mintu’ issinna.
27 Iake denni misa’ to kapere’
untambaikomi mimorai lao, kandei
tu apa nabenkomi, da mimanggi’
umparessai, belanna pa’pasirundunan
penaa.
28 Apa iake nakua tau ungkuangkomi
kumua: Kande deata te, da mikandei,
belanna diona tu to ungkuangkomi, sia
diona pa’pasirundunan penaa;
29 battuananna: tangia sukaran inaammi
kalena, sangadinna sukaran inaanna to
senga’. Belanna ma’apari tu kataeranna
kumakadonton anna la umpaolai
pa’timbangan sukaran inaanna to
senga’?
30 Iake ma’kurre sumanga’na’ ungkandei,
ma’apai anna sura’na’ tau diona tu apa
kupa’kurre sumanga’i?
31 Iamoto, la iake kumandekomi, ba’tu
mangiru’, la diona umba-umba misa’
penggaurammi, pogau’i tu mintu’nato
situru’ tu la Napomala’bi’na Puang
Matua.
32 Da mipabu’tui tu la napotitumbunna,
la lako to Yahudi, la lako to Yunani, ba’tu

lako kombongan to SaraninNa Puang Matua,
33 susi aku umpopa'lalan penaanna mintu' tau lan mintu-mintu'na, tae' kudakaran la napomelona misa kaleku, sangadinna la napomelona to buda, kumua anna makarimman.

Diona gau'na muane sia baine lan kombongan

11:1-16

11 1 La mituru' tu gau'ku, susi aku unturu' gau'Na Kristus.
2 Kupudikomi, belanna mikilalaina' lan mintu'na, sia mikaritutui tu mintu'na pangadaran sia atoran susitu mangka kusorong lako kalemi.
3 Apa kuporai ke miissanni kumua, iatu Kristus pangulunna mintu' muane, na muane pangulunna baine, anna Puang Matua pangulunNa Kristus.
4 Mintu'na tu muane massambayang ba'tu ma'nubua' anna ma'lullung, umpamatuna ulunna.
5 Apa mintu'na tu baine massambayang ba'tu ma'nubua' anna tae' nama'lullung,

umpamatuna ulunna, belanna pada
bangsia digalepo'i to.
6 Belanna iake tae'i nama'lullung tu
baine, melo ke digalepo'i bangmi. Apa
iake naposayuanni baine tu ma'galepo'
ba'tu diku'ku'i beluakna, melo ke
ma'lullungi.
7 Belanna iatu muane tae' nasipato'
ma'lullung, apa rapang-rapangna sia
kamala'biranNa Puang Matua; apa iatu
baine kamala'biranna muane.
8 Belanna tae' nabu'tu lu dio mai baine
tu muane, sangadinna baineri tu bu'tu lu
dio mai muane.
9 Sia tangngia kumua baine dipadadian tu
muane, sangadinna muaneri dipadadian
tu baine.
10 Iamoto anna sipatu tu baine umpake
tanda katundukanna dao ulunna, tu
belanna mintu' malaeka'.
11 Moi susito, lan Puang marannu tu
baine lako muane, sia marannu tu
muane lako baine.
12 Belanna susitu baine bu'tu lu dio
mai muane, ten dukamoto tu muane
nadadian baine; apa mintu'na to ludio
nasang mai Puang Matua.

13 Kamu ria ussuka’ kalenai: Sipato’raka
misa’ baine tang ma’lullung
massambayang langngan Puang
Matua?
14 Tae’raka naa’ganna kalena lino
umpamanassai lako kalemi, kumua
iake denni muane ma’beluak lando
napomatuna?
15 Apa iake baine kalando beluakna
napomala’bi’! Belanna ia sia nadiben
beluak kalando kumua anna rerunganni
ulunna.
16 Apa iake denni tau morai massite’ge’,
tae’ kita biasanta susito, sia mintu’na
kombongan to SaraninNa Puang Matua
tae’ duka.

Diona katumimburan masallo’

11:17-34

17 Apa diona umbenkomi te atoran, tae’
kupudikomi, belanna iate kasaeammi
sirampun, tangngia umpabu’tu
kameloan, sangadinna umpabu’tu
kakadakean.
18 Belanna bunga’na kurangi kumua:
Iammi sirampun lan kombongan, bu’tu

ba’tu pira-pira kasisalan, nainang kupatongan duka sidi’.
19 Apa tae’ nasalai tang den ba’tu pira-pira kasite’gerammi, anna manassa tu to maruru’ penaanna lan kombongammi.
20 Iamoto, iake pada kamu sirampun, tangngia ungkande kande katumimburanNa Puang to.
21 Belanna lan tu kakumandean, pantan ma’inaanna bang unnala kandena dolo, naurunganni den tu tangdia’, den tu ma’pelango.
22 Tae’raka banuammi minii kumande sia mangiru’? Ba’tu mitapa’rika tu kombongan to SaraninNa Puang Matua sia mipakasiri’ tu to tae’? Apara la kukua lako kalemi? La kupudirokomika? Tae’ kupudikomi diona te iannate.
23 Belanna iatu atoran mangka kutarima kalena dio mai Puang, ia dukamo kusorong lako kalemi, to, kumua iatonna bongi kadisoronganNa tu Puang, Naalami tu roti;
24 sia iatonna mangka ma’kurre sumanga’, Natepu-tepui, Nakuami: Iamote tu batang kaleKu, tu dipa’bengan belanna kamu; pogau’mi susite, minii umpengkilalaiNa’.

25 Susi dukato tu irusan tonna mangka
kumande, Nakuami: Iate irusan iate iamo
irusan titanan basse ba’ru lan raraKu.
Pogau’mi te minii umpengkilalaiNa’, ke
miiru’oi.
26 Belanna ke mikandeoi te roti sia
miiru’ioi te irusan, mipa’peissananoi tu
kamateanNa Puang sae lako saeNa.
27 Iamoto minda-minda ungkandei tu roti
sia unniru’i tu irusan, ke tang sipato’i,
kasalan lako kaleNa sia raraNa Puang.
28 Apa pantan la ussudi kalena penaanna
tu tau, namane ungkandei tu roti sia
nairu’i tu irusan.
29 Belanna iatu to ungkandei sia unniru’i
anna tang umpakala’bi’ tu Kalena Puang,
umpasae ukungan lako kalena, ke
nakandei sia nairu’i.
30 Iamo bannangnato ammi buda tu
langga’ sia masaki, sia tae’ nainang sidi’
tu matena.
31 Iake umparessa kalenaki’ kaleta,
manassa tae’ naruaki’ ukungan.
32 Apa iake diukungki’, napangada’iki’
Puang, kumua da anta dipasiukung te
lino.
33 Iamoto, e siulu’ku, iammi sirampun
kumande, sikampankomi.

34 Iake denni tau tangdia', melo
ke kumande dioi banuanna, da
anna pasaeangkomi ukungan tu
kasirampunammi. Iatu mai senga'na, la
kupasirundunan, ke mati'na'.

Diona pa'kamase mempenaa

12:1-11

12 1 E kamu siulu'ku, iatu pa'kamase
mempenaa, tae' kuporai ke tae'i
miissanni.
2 Miissan kumua iatommi kapere'pa,
mangkamokomi direnden lako deata
mamang, susitu kanasolammi.
3 Iamoto angku pamanassangkomi,
kumua mintu'na tu to ma'kada-kada tete
dio PenaanNa Puang Matua, tae' misa' tu
umpokadai kumua tampak ropu tu Yesu,
sia tae' duka misa' umpokadai kumua,
Puang tu Yesu, sangadinna tete diopi
Penaa Masallo'.
4 Ma'rupa-rupa tu pa'kamase
dipasserongan, apa misa'ri tu Penaa.
5 Sia ma'rupa-rupa tu toean
dipasserongan, apa misa'ri tu Puang.

6 Sia ma’rupa-rupa tu penggauran
matoto’, apa Misa’ri tu Kapenomban
unnato’i tu mintu’nato lan lu mintu’ tau,
7 apa iatu kapayananna tu Penaa pantan
dipa’kamasean lako tau, kumua anna
pabu’tuan kameloan mintu’ tau.
8 Belanna den tu tau kada Kinaa,
Nakamaseanni Penaa na iatu senga’na
kada paissan, tuo dio duka mai Penaa
iato.
9 Na iatu to senga’, kapatonganan tete
dio duka Penaa iato; na senga’na,
pa’kamase ma’pamaleke tete dio duka
bangsia tu Penaa misa’.
10 Iatu to senga’ penggauran kalle-
kallean, na senga’na pa’nubua’, na
senga’na umboronganni mintu’ penaa,
na senga’na ma’rupa-rupa pa’kamase
diona basa, na senga’na kamanarangan
umbattuananni tu basa.
11 Apa mintu’nato, Ia bangsia tu Penaa
misa’ unnato’i, Naserongi simisa’i situru’
pa’poraianNa.

Misa’ri kale anna buda lesoanna

12:12-31

12 Belanna susi kale misa’, anna buda
lesoan kalena, anna iatu lesoan kalena
moi anna buda, misa’ bangsiari kale,
susi dukamoto tu Kristus.
13 Belanna misa’ri Penaa mangka dinii
undio’ki’ sola nasang anta mendadi
misa’ kale, la to Yahudi, la to Yunani,
la kaunan, la to makaka; mintu’ki’
dipatamai tu Penaa misa’.
14 Belanna iatu kale tae’ namisa’ri lesoan
kalena, sangadinna buda.
15 Dadi iake la nakua tu lentek kumua:
Belanna tae’ naaku tu lima, tae’ duka
naalana’ bilanganna kale, tangngia la
napobannang to anna tang la unnalai
bilangan kale tu lentek.
16 Sia iake la nakua tu talinga:
Belanna tae’ naaku tu mata, dadi tae’
naalana’ bilanganna kale, tangngia la
napobannang to anna tang la unnalai
bilangan kale tu talinga.
17 Na iake la mendadi mata nasangi tu
mintu’ kale, umbapa tu la ma’perangi?

Sia iake la ma’perangi nasangi, umbapa
tu la manguduk?
18 Apa inang mangkamo ia Napapatui
simisa’ Puang Matua tu mintu’ lesoan kale
dio kaleta, situru’ lalan pa’poraianNa.
19 Na iake la mendadi misa’mira lesoan
kale tu mintu’nato, umbamo ia tu kale?
20 Inang buda ia tu lesoan kale, apa
misa’ri kale.
21 Tae’ nama’din tu mata la ma’kada lako
lima kumua: Tae’ patummu lako kaleku,
ba’tu ulu ma’kada lako lentek kumua:
Tae’ patummi lako kaleku.
22 Ontong pissan na iatu disanganna
kumua iamo langga’na dio kale, iamo
kapua patunna.
23 Sia iatu lesoan kaleta, tu tasanganna
tang mala’bi’, tamandu ungkasiri’i
taparerungi tamangkale, sia iatu lesoan
kale tu dipomasiri’na mandu dipomasiri’.
24 Apa iatu mai lesoan kaleta tu
tang dipomasiri’na, tae’ namanggi’
dipakala’bi’, apa inang Napapatuimo
Puang Matua susito tu kale, anNa
pa’kamaseanni losong kamala’biran lako
tu tang mala’bi’na,

25 kumua da naden kasisalan lan
kale, sangadinna mintu'na lesoan kale
pada-pada sikaritutuan.
26 Iake misa' lesoan kale mapa'di', mintu'i
ussa'dinganni, sia iake misa' lesoan kale
dipakala'bi', mintu'i pada-pada parannu.
27 Na kamumo te tu kaleNa Kristus, sia
kamumo sola nasang tu mai lesoan
kaleNa.
28 Napamanassamo Puang Matua
ba'tu pira-pira tu tau lan kombongan,
bunga'na rasulu', ma'penduanna
nabi, ma'pentallunna guru, namane
penggauran kalle-kallean, namane pole'
pa'kamase ma'pamaleke, pentoean
pa'tunduan, pentoean ma'parenta,
ma'rupa-rupa pa'kamase diona basa.
29 Rasulu' nasangraka to mai? Nabi
nasangraka? Guru nasangraka?
Umpogau' nasangraka penggauran
kalle-kallean?
30 Unnappa' nasangraka pa'kamase
ma'pamaleke? Manarang nasangraka
ma'kada susitu pa'kamase diona
ma'rupa-rupa basa? Manarang
nasangraka umbattuananni basa?
31 Pengkaolai tonganni tu ma'kalolokanna
pa'kamase.

Angku pakitangkomi lalan ma’iringanna tongan.

Diona pa’kaboro’: ma’kalolokanna pa’kamase

13:1-13

13 1 Moi angku ma’kada susitu
pa’kamase diona ma’rupa-rupa
basa tolino sia malaeka’,
apa ke tae’i kuampui pa’kaboro’,
manassa susimo’ to bombongan
ma’mung-mung
sia susi giring-giring magurissing.
2 Sia moi angku appa’ pa’kamase
ma’nubua’, sia unnissan mintu’
membuninna sia mintu’ kapaissanan,
sia moi angku ampui kapatonganan
tae’ sayuanna, naurunganni ma’dinna’
umpalengka’ buntu,
apa ke tae’i kuampui pa’kaboro’,
manassa moi misa’ tae’ patungku.
3 Sia moi angku pa’kamasean mintu’
iananku kupapantanni tu to kalala’, sia
moi angku sorong kaleku ditunu,
apa tae’ angku ampui pa’kaboro’,
manassa moi misa’ tae’ gai’na lako
kaleku.

4 Iatu pa’kaboro’ umpama’tan penaa
sia kamasokanan;
iatu pa’kaboro’ tang sisola
kamabirisan;
iatu pa’kaboro’ tang ussattuan
kalena,
tang madao penaa;
5 tang umpogau’ mesirisanna,
tang untiroan misa kalena,
tang mato’do’,
tang umpangannan tau;
6 tang umpomarannu kadakena,
sangadinna malolona.
7 Nasamboi nasang tu mintu’na sia
napatongan nasang tu mintu’na,
sia narannuan nasang tu mintu’na
sia napama’tanan nasang penaa tu
mintu’na.
8 Iatu pa’kaboro’ tae upu’na;
apa iatu pa’nubua’ la diputtai
sia iatu ma’rupa-rupa basa la radan
sia mintu’na kapaissanan la diputtai.
9 Belanna iatu paissan budapa tang
palambi’na sia iatu kapa’nubuaranta
budapa tang palambi’na,
10 apa ianna sae tu sundunna, la diputtai
tu budannapa tang palambi’na.
11 Iatongku piapa,

ma’kada pia siamo’,
sia ma’penaa pia
sia ma’tangnga’ pia;
apa iate kasallekumo, kurampanan
nasangmo tu kedo piaku.
12 Belanna totemo te untiroki’ apa tang
manassa lan sammin; apa iake attu iato
la sitontongan rupaki’.
Totemo te buda tang palambi’na
kapaissanangku, apa attu iato la
kutandai susitu kaditandaiangku.
13 Nasusito torromira te tallu:
kapatonganan na kapa’rannuanan
na pa’kaboro’, apa iatu
ma’kalolokanna te tallu, iamotu
pa’kaboro’.

Pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa na pa’nubua’

14:1-25

14 1 Ula’komi pa’kaboro’ sia pengkali-
kalii unnampa’ pa’kamaseanNa
Penaa, apa ontongpi kumua ammi
ma’nubua’.
2 Belanna iatu to ma’kada susitu
pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa,
tangia umpa’kadan tolino, sangadinna

Napomala’bi’na Puang Matua, apa tae’ misa’ tau unnissanni, sangadinna tete dio Penaa anna pokada tang paanna.
3 Apa iatu to ma’nubua’, umpokada kada napomelona tolino, sia umpokada pa’pakilala sia pa’pakatana.
4 Iatu to ma’kada susitu pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa, kapatongananna manna napabatta’, apa iatu to ma’nubua’ umpabatta’ kapatongananna kombongan.
5 Kuporai ke mintu’komi ma’kada susitu pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa, apa losongpa, ke ma’nubua’komi. Iatu to ma’nubua’ ondong ia na iatu to ma’kada susitu pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa, sangadinna ke nabattuananni tu kada, anna pobatta’i kapatongananna kombongan.
6 Apa iake susito, e kamu siulu’ku, angku ma’kada susitu pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa, apara mipomaupa’ dio mai kaleku, ke tae’i kuma’kada-kada situru’ tu apa mangka dipaombo’ ba’tu kapaissanan ba’tu pa’nubua’ ba’tu pangadaran?
7 Moi apa tang kepenaa apa unnoni, ba’tu suling ba’tu katapi, ke tae’i nasisengaran

oninna, umba la dikua untandai,
umbanna tu oni suling, naumbanna tu
oni katapi?
8 Belanna iake tang ma'rundunanni tu oni
tarompe' pua, minda ia tu la ma'pasakka'
la parari?
9 Susi dukamoto tu kamu, iake tae'i
mipasunni tu kada manassa dio
pudukmi, umba la nakua tau untandai,
tu mipokadanna? Belanna butungkomi
to umpa'kadai angin.
10 Pira ia budanna tu oni lan lino, mindara
unnissanni, na moi misa' apa tae' tang
unnoni.
11 Iamoto, iake tae'i kutandai
battuananna tu oni manassa to
banga'na' lako tu to ma'kada, sia iatu to
ma'kada to banga' lako kaleku.
12 Susi dukamoto tu kamu, tu belanna
mipengkali-kalii la unnappa' pa'kamase
mempenaa, daka'mi ammi kala'bian
anna pobatta'i kapatongananna
kombongan.
13 Iamoto, iatu to ma'kada susitu
pa'kamase diona ma'rupa-rupa basa,
la massambayang, anna ma'din
umbattuananni tu basa.

14 Belanna iake massambayangna’ susitu
pa’kamase diona ma’rupa-rupa kada,
massambayang duka tu penaangku, apa
iatu tangnga’ku tae’ apa napabu’tu.
15 Naumbamo nakua? La
massambayangna’ sisola tu penaa
iato, sia sola duka tangnga’ iato;
la umpopenanina’ pa’pudian sisola
penaa iato, sia la umpopenani dukana’
pa’pudian sisola tangnga’ iato.
16 Iake tae’i nasusito, iake ma’kurre
sumanga’ko sisola penaa umba la nakua
tu to sa’buran ma’perangi, la ma’amin
diona pa’kurre sumanga’ mu? Anna tae’
naissanni tu kadammu?
17 Belanna tonganna pato’ tu pa’kurre
sumanga’mu, apa tae’ napobatta’i
kapatongananna to senga’.
18 Ma’kurre sumanga’na’ langngan Puang
Matua, tu belanna kuissan ma’kada
susitu pa’kamase diona ma’rupa-rupa
basa, ondong anna kamu sola nasang.
19 Apa ianna lan kombongan kula’biran
limang buku kada lan mai tangnga’ku
kupokada, angku ada’i dukato senga’,
na iatu sangpulo sa’bunna kada, ke
ma’kadana’ susitu pa’kamase diona
ma’rupa-rupa basa.

20 E, kamu siulu'ku, da mimapia-pia lan
tangnga'mi, sangadinna lan kakadakean
sipatukomi la mapia-pia; apa lan
tangnga'mi sipatukomi la matona'.
21 Lan sura' Sukaran aluk den disura',
nakua: To ma'basa senga' sia puduk to
senga' la Kunii umpasunni tu kadangKu
lako te to ma'rapu iate. Moi susito tae'
duka namorai tu tau umperangiiNa',
kadanNa Puang.
22 Iamoto iatu mai ma'kada susitu
pa'kamase diona ma'rupa-rupa basa
mendadi misa' tanda, tangngia lako to
ma'patongan, sangadinna lako to tang
ma'patongan, apa iatu nubua', tangngia
to tang ma'patongan napatu, sangadinna
to ma'patongan.
23 Nasusito, iake ma'kombonganni tu
mintu' to Sarani, anna mukkun sola
nasangi ma'kada susitu pa'kamase diona
ma'rupa-rupa basa, anna tama tu to
ma'perangi ba'tu to tang ma'patongan,
tae'raka nala ma'kada kumua to
bomboangkomi te?
24 Apa iake marassanni sola nasangi
ma'nubua', anna tama misa' to tang
ma'patongan, ba'tu to ma'perangi, tau

iato la natarru'-tarru' kada sola nasangi
sia la nabia'i,
25 naurunganni sombo tu diongna
penaanna, nasusito tukkumi
umpenombai Puang Matua sia
nakatonganni kumua, manassa den
Puang Matua misisolan.

Atoran diona kamenomban lan kombongan

14:26-40

26 Totemo umbamo nakua, e kamu
siulu'ku? Iammi sirampun, pantan
den dikamaseangkomi, den pa'pudian,
den pangadaran, den tu apa mangka
dipamanassa, den ma'kada susitu
pa'kamase diona ma'rupa-rupa basa,
den umbattuananni tu kada. Mintu'na tu
iannato la umpabatta' kapatonganan.
27 Iake denni tau ma'kada susitu
pa'kamase diona ma'rupa-rupa basa,
melo ke da'dua tau, budannamo ke tallu,
apa la sipalesso' simisa', namisa' tau
umbattuananni.
28 Apa iake tae'i tau la umbattuananni,
melo ke ma'loko-loko bangi lan

kombongan, kalena bang napa'kada-kadai sia Puang Matua.
29 Sia melo ke da'dua ba'tu tallu tu to ma'nubua' ma'kada-kada, na iatu mai senga'na untimbangi tu kadanna.
30 Apa iake denni tu to unno'ko' inde to dio ombo' pa'patudu-tudunna lako kalena, la ma'loko-loko tu bunga'na.
31 Belanna mintu'komi ma'din sipalesso' ma'nubua', anna ala pangadaran lan mai sola nasangi sia pa'pakilala.
32 Iatu penaanna mintu' nabi mengkaola lako nabi,
33 belanna iatu Puang Matua Iamo Puangna karapasan, tangngia ma'pasirompo.
34 Nasusitu lan mintu' kombonganna to masallo', la ma'loko-loko tu baine lan lu kombongan. Belanna tae' nadieloran ma'kada-kada, sangadinna sipatu la mengkaola, susi siamo tu dipokadanna lan Sukaran aluk.
35 Iake la morai unnissan ba'tu apa-apa, melo ke napekutanan lakoi muanena dio lu banua, belanna mabeko tu baine, ke ma'kada-kadai lan kombongan.
36 Dioraka mai kalemi nanii sun tu kadanNa Puang Matua? Ba'tu kamu

mannaraka nalambi’ tu kadanNa Puang Matua?
37 Iake denni tau ussanga kalena nabi ba’tu to dikamasei Penaa, la naissan kumua iate kusurasangkomi, iamo parentaNa Puang.
38 Apa iake denni tau umpasalai penaa, la dipasalai duka ia penaa.
39 Iamoto, e kamu siulu’ku, pengkali-kalii tonganni tu ma’nubua’, sia da miampai tu ma’kada-kadanna, susitu pa’kamase diona ma’rupa-rupa basa.
40 Apa mintu’na tu iannato la dipogau’ susitu sipato’na sia dipopa’rundunan.

Kamanassanna tongan diona kamalimbangunanna to mate

15:1-34

15 1 E kamu siulu’ku, kupakaleso lako kalemi tu Kareba-kaparannuan kupa’peissanan lako kalemi, tu mangka mitarima sia manda’ minii bendan,
2 ia dukamo mipomakarimman, podo ammi toe manda’i, susitu kupa’peissanan lako kalemi, boko’ ke unnola salai tu kauntarimammi kapatonganan.

3 Belanna bunga’-bunga’na kusorong
lako kalemi tu apa mangka duka
kutarima, tu kumua iatu Kristus
mangka mate belanna kasalanta, susitu
dipokadanna lan Sura’ Madatu,
4 sia mangkamo dipeliang, naallo
ma’pentallun Nadipamalimbangun sule,
susitu dipokadanna lan Sura’ Madatu,
5 sia mangkamo umpa’pekitanan Kalena
lako Kefas, na undinna lako tu to
sangpulo dua;
6 na undinna to umpa’pekitanan pole’omi
Kalena lako siulu’ la’bi limaratu’
napissanri nanii untiroI, budapi tu tau
iato tuopa sae lako totemo, apa ba’tu
pira-piramo tu mangka mate.
7 Undinna Napa’pekitanan Kalena lako
Yakobus, na undinna pole’o lako mintu’
rasulu’.
8 Na ma’katampakanna umpa’pekitanan
dukami Kalena lako kaleku, butung lako
misa’ pia dadi mangura.
9 Belanna iatu mintu’na rasulu’, akumo
tu madionganna, tang sipatuna’ la
digente’ rasulu’, tu belanna mangkamo’
umpakario-rio kombonganNa Puang
Matua.

10 Apa belanna pa’kamaseanNa Puang
Matua angku dadi susite totemo; sia iatu
pa’kamaseanNa lako kaleku, tae’ anna
tae’ bua’na, belanna ondongmo aku
mara’takku na iatu mintu’i; apa tangngia
aku, sangadinna pa’kamaseanNa Puang
Matua tu urrondongna’.
11 Iamoto, la aku, la ia sola nasangi,
susimo kipa’peissanan to sia susi
dukamo mipatongan.
12 Iake dipa’peissananni tu diona Kristus
kumua mangkamo dipamalimbangun dio
mai to’ to mate, umba nakua ammi den
ba’tu pira-pira tu ma’kada kumua tae’ ia
tu kamalimabangunanna to mate?
13 Apa iake tae’i tu kamalimbangunanna
to mate, manassa tae’
Nadipamalimbangun tu Kristus.
14 Na iake tae’i Nadipamalimbangun tu
Kristus, torro sala tu kipa’peissananna
sia torro sala duka tu kapatonganammi.
15 Sia payanangkan sa’bi tang tongan dio
Puang Matua, belanna ungkatottongikan
silekoranna dio Puang Matua kumua
mangka umpamalimbangun Kristus anna
tae’ Napamalimbangunni, ke la tongannai
tu to mate tang dipamalimbangun.

16 Belanna iake tae’i nala
dipamalimbangun tu to mate, manassa
inang tae’mo Nadipamalimbangun tu
Kristus.
17 Apa iake tae’i Nadipamalimbangun tu
Kristus, tae’ bua’na tu kapatonganammi,
sia tontongkomi lan kasalammi.
18 Susi dukato tu mintu’ to ussalaimo lino
lan Kristus, sanggangmo.
19 Iake lan manna te katuoan iate tanii
urrannuan Kristus, kitamo tu mandunna
masolang na iatu mintu’na tolino.
20 Apa manassa mangkamo
dipamalimbangun dio mai to’ to
mate tu Kristus, mendadi bua pa’bunga’
lako mintu’nato ussalaimo lino.
21 Belanna susitu kamatean tete dio misa’
tau, ten dukamo tu kamalimbangunan
dio mai to’ to mate tete dio misa’ tau.
22 Belanna susitu diona Adam anna
ma’lalan mate mintu’ tolino, ten
dukamoto, diona Kristus anna la dipatuo
nasang sule.
23 Apa pantan den atoranna sia siono’
attunna; iatu bua pa’bunga’ Iamotu
Kristus, na undinna iatu mai taunNa
Kristus ke attu kasaeanNai sule.

24 Undinna na iato saemi tu
ma’katampakanna, to ke Nasorongmi tu
parenta lako Puang Matua, Ambe’, ke
mangkami Naputtai tu mintu’ parenta
sia kapaan sia kakuasan.
25 Belanna inang sipato’ ma’parenta susi
datu, sae lako Napadiongna nasang
Puang Matua to’ lentekNa tu mintu’ uali.
26 Iatu uali ma’katampakanna la disabu’i,
iamotu kamatean.
27 Belanna mintu’na angge maritik
Napopengkanorongmo Puang Matua
diong to’ lentekNa. Apa iatonna
pokadai kumua mintu’na angge maritik
dipopengkanorongmo, manassami
kumua iatu To umpopengkanorongi tu
mintu’ angge maritik, disangadi.
28 Iatonna mangkamo dipopengkanorong
lako Kalena tu mintu’ angge maritik,
attu iato la umpopa’taloan duka
Kalena tu Anak lako tu To mangka
umpopengkanorong mintu’ angge
maritik lako Kalena, kumua anNa Puang
Matua ussalokoi sia umpoissanni tu
mintu’na.
29 Iake susito apa patunna anna popedio’
kalena tu tau belanna to mate? Iake tae’
liui nadipamalimbangun tu to mate, apa

patunna anna popedio’pa kalena tu tau belanna to mate?
30 Sia ma’apa dukai te kami te, anna luangkan kasanggangan lan mintu’na attu?
31 E siulu’ku, kusisalamora kapassattuangku diona kamu tete dio Yesu Kristus, Puangta, ke la tang keallo-keallo narandannina’ kamatean.
32 Iake pentiro tolino, angku mangka sibobo’ olo’-olo’ masuru dio Efesus, apara gai’na lako kaleku? Iake tae’i nadipamalimbangun tu to mate, da’ito takumande-mande bangmo sia mangiru’, masiang matemiki’.
33 Da mipusa: iatu ulelean ma’kapettok untumang gau’ melo.
34 La mengkilalamokomi situru’ sipato’na sia da’mo mipengkaolai kasalan: belanna denkomi pira tu tang untandai Puang Matua. Ia sia kupokadai te kumua ammi masiri’.

Tumba tu kamalimbangunanna to mate?

15:35-58

35 Apa den tu tau kumua:
Umbara dipakuanni tu to mate
dipamalimbangun?, sia umbara la
susinna tu kalena ke saei?
36 E to baga! iatu apa miambo', tae'
natuo, ke tang matepi dolo.
37 Sia iatu apa muambo', tangngia tu
batang la tuo diong mai tu muambo',
sangadinna lise'na manna, ba'tu lise'
gandung, ba'tu senga'na.
38 Apa Puang Matua umpakebatangi
susitu Naporainna, sia pantan
Napasibatang batangna.
39 Iatu kepenaanna tae' nainang
sanguluan kalena, sangadinna senga'
kalena tolino, senga' patuoan, senga'
manuk-manuk, senga' bale.
40 Den tu panampa dao langi', den
tu panampa lan lino; apa senga'
kamala'biranna to panampa dao langi',
nasenga' kamala'biranna to panampa lan
lino.

41 Senga’ kamala’biranna allo, senga’
kamala’biranna bulan, senga’
kamala’biranna bintoen; belanna
iatu bintoen napantan sisengaran
kamala’biranna.
42 Ten dukamoto tu kamalimbangunanna
to mate. Diambo’ sangindo’ a’gan
kasanggangan, dipamalimbangun
sangambe’ a’gan tang kasanggangan;
43 diambo’ sangindo’ a’gan kamadiongan,
dipamalimbangun sangambe’ a’gan
kamala’biran; diambo’ sangindo’
a’gan kalanggaran, dipamalimbangun
sangambe’ a’gan kamatotoran.
44 Kale tang mempenaa diambo’, kale
mempenaa dipamalimbangun.
Iake denni kale tang mempenaa, den
duka kale mempenaa.
45 Susi dukato den disura’, nakua: Iatu
bunga’na tolino iamotu Adam unnala
a’gan tuo. Na iatu Adam undi mendadi
penaa ma’patuo.
46 Apa tae’ na iatu bunga’na
tu mempenaanna, sangadinna
tang mempenaanna, namane tu
mempenaanna.

47 Iatu bunga’na tau, lu dio mai lino, iamo
a’gan litak, na iatu tolino ma’penduan lu
dao mai suruga.
48 Tumba tu lu diona mai lino, ten
dukamoto tu mintu’ to lu dio mai lino.
Natumba tu lu dao mai suruga, ten
dukamoto tu mintu’ to lu dao mai
suruga.
49 Naumba tapakua unnangkaranni
a’ganna tu lu diona mai te lino, ten
dukamoto la tapakuanni umpakei tu lu
daona mai suruga.
50 Apa inde sia tu kadangku, e kamu
siulu’ku, kumua iatu kale tolinona tae’
nama’din umpomana’ ParentaNa Puang
Matua; sia iatu apa la sanggang tae’ nala
umpomana’ apa tang la sanggang.
51 Pengkilalai, kupaissanangkomi rasia
kumua: iate kita sola nasang, tae’ tala
ussalai lino, apa dipopembali nasangki’,
52 sattu’ri, sangpekkappidian mata, to
ke ma’katampakanna oni tarompe’ pua;
belanna la dipannoni tu tarompe’ pua,
nadipamalimbangun tu mintu’ to mate,
umpotampa tampa tang la sanggang, na
kita te la dipopembaliki’.
53 Belanna tae’ nasalai te tampa la
sanggang tang la unnangkaran tang

la sanggangna, sia iate tampa la mate
tae’ nasalai tang la unnangkaran tang la
matena.
54 Apa ianna angkarammi tampa la
sanggang tu tang sanggangna, sia ianna
angkarammi tampa la mate tu tang la
matena, maneri nalambi’ te kada disura’,
nakua: Naampello’mo kapataloan tu
kamatean.
55 E kamatean, umbamira tu
kapataloammu?
E kamatean, umbamira tu pasui’mu?
56 Iatu pasui’na kamatean, iamotu
kasalan, na iatu kamatotoranna kasalan,
iamotu Sukaran aluk.
57 Apa kurre sumanga’na langngan
Puang Matua, tu umpa’kamaseanni lako
kaleta tu kapataloan tete dio Puangta
Yesu Kristus.
58 Iamoto, e kamu siulu’ pa’kaboro’ku,
batta’komi da naleluk penaammi,
sia bassa’komi umpengkali-kalii
mengkarang lan pengkaranganNa
Puang, belanna miissan kumua iatu
kamara’tasammi tae’ nala torro sala lan
Puang.

Atoran kadidurukanna doi’ tu to masallo’ dio Yerusalem. Ba’tu pira-pira pa’pakilala sia salama’na rasulu’

16:1-24

16 1 Iatu diona kadidurukanna doi’ tu mai to masallo’, tumba tu
mangkanna kupepasanan lako mintu
kombongan dio Galatia, ten dukamoto la
mipogau’.
2 Ianna lambi’omi allo minggu pantan
la misapean dio banuammi umpopatu
patummi minannanni, da kumanggi’opa
la sae mati’, mimane la undurukanni.
3 Iangku sae mati’ minda-minda
tu misanga manappa’, iamo kusua
angku pakaloli’i sura’, lao umbai tu
pa’kamaseammi lako Yerusalem.
4 Sia iake inang denni tu la
kutungkananna lao, kulaomora
sola.
5 Apa iapi kumane male mati’, ke
mangkapa’ lendu’ dio Makedonia,
belanna la lendu’pa’ dolo dio Makedonia.
6 Apa umbai angku torro iti’ ba’tu
sangapa-apa, ba’tu sipeupu’na’ attu

kamadinginan, ammi parandananna’ tu
la kubanna umba-umba kunii male.
7 Iate pissan te tae’ angku la lendu’
manna mati’, sangadinna kusanga la
torrona’ iti’ ba’tu sangapa-apa, ke
NaeloranNi Puang.
8 Apa la torro diona’ Efesus sae lako
nalambi’na allo Pentakosta.
9 Belanna dibungkarammo’ misa’ ba’ba
kapua nanii katiakkaran penaa, sia buda
bali dio.
10 Ianna sae tu Timotius, karitutui,
da anna tigiang misisolan, belanna
umpogau’ pentoeanNa Puang, susi
bangsia te aku.
11 Iamoto da naden misa’ tau umbelle’i.
Apa la miparandanan melo tu la
nabanna, anna pellambi’ina’, belanna
ma’peagina’ sola tu to sangsiuluran
untayanni.
12 Iatu siulu’ta Apolos, mangkamo
kuada’i tongan, kumua anna mati’
umpellambi’ikomi sola tu mai
sangsiuluranta, apa inang tae’pa
nalan penaanna la male mati’ totemo
te, ia kumua la male sia mati’, ke denni
palambi’na.

13 Mareakomi, tontongkomi tumanan
umposissarean kapatonganan,
umpapiamuanekomi kalemi, sia
mawatangkomi.
14 La naturu’ pa’kaboro’ tu mintu’
penggaurammi.
15 E kamu siulu’ku, kupalaku lako kalemi:
miissan sia tu to lan banuanna Stefanus,
kumua iamo bua pa’bunga’ dio Akhaya,
sia ia kalena ussorong kalena untiroanni
melo tu mai to masallo’.
16 Ammi mengkaola lako tu to susito sia
lako tu mai mintu’ to patunduan sia to
mara’ta’.
17 Kupomarannu tu kasaeanna Stefanus
sia Fortunatus sola Akhaikus, belanna
napasundunmo tu kakurangangku diona
kamu.
18 Belanna mangkamo umpakatana
penaangku sia penaammi. Iamoto
bilangi tu to susito.
19 Iatu mintu’na kombongan dio Asia
umparampo salama’na lako kalemi.
Akwila sola Priskila umparampo salama’
tang liu-liunna diona Puang sisola
tu mintu’ to tama kombongan lan
banuanna.

20 Mintu’na tu siulu’ umparampo
salama’na lako kalemi. Pada
sisalama’komi mipasituru’i pangudung
masero.
21 Na iamote tu salama’ku, Paulus,
limangku kalena unnoki’i.
22 Iake denni misa’ tau tang ungkamali’
Puang, nake narampoi tampak ropu.
Maranata!
23 Denno upa’ anna pa’kamaseanNa
Puang Yesu urrondongkomi.
24 Anna pa’kaboro’kumora
urrondongkomi sola nasang tete
dio Kristus Yesu.

2 KORINTUS

Bungkaran kada: salama’na rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus,
rasulu’Na Kristus Yesu tete dio
pa’poraianNa Puang Matua, na siulu’- ta
Timotius, diparampo lako kombonganNa
Puang Matua dio Korintus sia mintu’ to
masallo’ dio lili’na tana Akhaya,
[2] Narampoimorokomi kamaturu-turuan
sia kamarampasan dio mai Puang Matua
Ambe’ta sia Puang Yesu Kristus.

Rasulu’ ma’kurre sumanga’ belanna pa’pakatananNa Puang Matua lan kamaparrisanNa

1:3-7

[3] Mintu’na kadipudian tu langngan
nasang Puang Matua, Ambe’Na Puangta
Yesu Kristus, Iamotu Ambe’ oto’na
mintu’ kamamasean, sia Kapenomban
oto’na mintu’ pa’pakatana,

4 tu umpakatanaki’ lan mintu’
kamaparrisanta, kumua anta ma’din
umpakatananni to nalambi’ ma’rupa-
rupa parri’ tu pa’pakatana mangka
Napakatanangki’ Puang Matua.
5 Belanna tumba tu kamaparrisanNa
Kristus ungkabu’kan, susi dukamoto
tu pa’pakatanangki pakabu’ belanna
Kristus.
6 Apa iake narampoikan kamaparrisan,
la napabu’tuangkomi pa’pakatana
sia kamakarimmanan, sia iake
dipakatanakan, la napabu’tuangkomi
pa’pakatana, tu umpakananna’komi
ammi ma’patari lan kamaparrisan susitu
kiperasai.
7 Manda’ tu rannungki diona kamu,
belanna kiissan kumua tumba tu
kamitamainna tu kamaparrisan, susi
dukamoto la mitamai tu pa’pakatana.

Rasulu’ ma’kurre sumanga’, belanna tilendok dio mai kamatean

1:8-11

8 Belanna tae’ kiporai, e kamu siulu’ki,
ke tae’i miissanni tu diona kamaparrisan
mangka urrampoikan dio tana Asia, to

kumua: mangkamokan dipabokkokki tu
mandunna magasa na iatu kibelanna,
naurunganni pu'du'mo rannungki kumua
inang tae'mo kila tuo.
9 Ondongpi kipamatu'tunmo lan
penaangki, kumua naluangmokan
kamatean, kumua da angki rannuan
kaleki, sangadinna Puang Matua, tu
umpamalimbangun to mate;
10 tu mangka ullendokangkan dio
mai kamatean susi mapai'na to, sia
la urrampanangkan undinna. Iamo
kirannuan kumua Ia la urrampanan
pole'kan,
11 anna mitundui dukakan diona
passambayangmi, kumua anna buda
tau ungkurre sumanga'kan diona tu
pa'kamasean dipa'kamasen lako kaleki
bannang dio passambayangna tu tau
buda.

Paulus untonganan kalena lako kombongan

1:12–2:4

12 Belanna iatu kapassattuangki, tu
natonganan sukaran inaangki, kumua
iatu gau'ki lan te lino, ontongpi lako kamu

situru’ kamaindanan sia kamaseroan, lu dio mai Puang Matua, tangngia situru’ kakinaan katolinoan, sangadinna diona pa’kamaseanNa Puang Matua.
13 Belanna iatu kisurasangkomi tae’ silaenanna tu mibasanna sia miissanna; kurannuan la miissan tu iannato sae lako upu’na;
14 susitu kamiissanangkimo sidi’, to kumua mipopassattuangkan, ten dukato tu kamu kipopassattuangkomi, ke alloNa Puangta Yesu.
15 Iatu kurannuannato, inang dolo diongmo penaangku la male mati’, kumua ammi appa’ pole’pa pa’kamasean te ma’penduanna.
16 To ke lendu’na’ mati’ kumane tarru’ lako Makedonia, nadio Makedonia kusuleo iti’, ammi parandananna’ tu la kubaanna tarru’ lako Yudea.
17 Iatonna diong penaangku susito, umpa’pekitanammora’ka katanglatturanna penaangku? Ba’tu ma’inaa pa’kalean tolino bangra’ka umpadiongi penaangku tu iannato, anna sattu’-sattu’ mekaiona’, sattu’-sattu’ ma’tae’na’?

18 Sangadi ke tang maruru'I tu Puang
Matua, angki la sattu'-sattu' mekaio,
sattu'-sattu' ma'tae' lako kalemi!
19 Belanna iatu AnakNa Puang Matua, tu
Kristus Yesu, tu mangka kipa'peissanan
lako kalemi, aku na Silwanus na
Timotius, tangngia sattu'-sattu' io,
sattu'-sattu' tae', sangadinna tete dio Ia
anna dipekaioimo.
20 Belanna pira-pira tu pangallu'Na Puang
Matua, mendadi nasang io diona Ia.
Iamoto tete dio duka Ia angki ma'amin
umpakala'bi' Puang Matua.
21 Ia tu mangka umpamanda'kan lan
Kristus sia kamu duka na iatu mangka
untokkokan, Iamotu Puang Matua;
22 Ia dukamo mangka untodingki' sia
umpa'ba'gian Penaa tama penaanta
butung pa'petamben.
23 Apa kupessa'bian langngan Puang
Matua la untiro deatangku, kumua
kutiroangkomi kameloan, anna tae'pa
kumale mati' Korintus.
24 Tae' kumua kami umbanni katonganan
tu kapatonganammi, sangadinna la
untundui kaparannuammi; belanna
diona kapatonganan ammi bantang
bendan.

2 [1] Kupamatu’tunmo lan penaangku susite, kumua tae’mo kula mati’ situang kamasussan.
[2] Belanna iake kupamasussakomi, mindapa tu la umpamarannuna’, ke tang iatu to mangka kupamasussa?
[3] Iari patunna to tu mangka kusura’, to kumua saena’ manii mati’ anna pamasussana’ tu to sipatu la kupomarannu, belanna kurannuangkomi sola nasang, kumua iatu kaparannuangku mipomarannu duka sola nasang.
[4] Belanna lendu’ masussangku sia matanna’na penaangku umpakatu sura’ mati’, sia sitana’takan uai matangku, tae’ kumua angku sussaikomi, sangadinna kumua ammi issanni tu pa’kaboro’ku tang liu-liu tongan lako kalemi.

Kadipamaseroanna to umpogau’ kasalan

2:5-11

[5] Iake denni tau umpabu’tu kamasussan, tae’ naaku manna ussa’dingi, sangadinna, – kumua da angku

pamasang bangi tu kadangku –,
misa’ding duka pira’ sola nasang.
6 Iatu to susito silasamo tu pelo’bo tu
budakomi ullo’boi.
7 Sangadinna sipatu la mipagarri’
kasalanna sia mipakatana, da anna
bonnongi kamasussan kapuana.
8 Iamoto kupakilalakomi ammi
pamatu’tunni lan penaammi tu
pa’kaboro’mi lako.
9 Ia dukamirato, angku pakatu sura’ lako
kalemi, kumua angku nii untandaikomi,
ba’tu mengkaola tongankomi lan
mintu’na.
10 Minda-minda tu mipagarri’ kasalanna,
kupagarri’ duka kasalanna, belanna
apa-apa tu mangkamo kupagarri’,
ke denni tu sipato’na la kupagarri’,
kupagarri’ diona kamu dio oloNa Kristus,
11 kumua da’ nasau’ tangnga’ki’ deata
bulituk, apa tang taissanpiraka tu lalan
penaanna.

Patirona Paulus dio Troas

2:12-17

12 Iatongku saemo lako Troas la
umpa’peissanan Kareba-kaparannuanNa

Kristus, tongku dibungkaran lalan misa’
tete dio Puang,
13 tae’mi namatana penaangku, belanna
tae’ kusitiro siulu’ku Titus. Iamoto,
iatongku mangka messiman lako tu tau,
malemo’ lako Makedonia.
14 Apa kurre sumanga’na langngan Puang
Matua, tu tontong umpasonglo’kan lan
mai pa’telangan la male lumiling tama
tondok belanna kapataloan tete dio
Kristus sia umpatitantan busarungngu’na
kaditandaianna Kristus diona kadangki
dio lu mintu’ inan.
15 Belanna napobau busarungngu’kan
Kristus lako to la dipamakarimman sia
to la disanggang napomala’bi’i Puang
Matua;
16 ma’bau kamateangkan ke lako to
la disanggang umpatu kamatean, apa
ianna lako to la dipamakarimman
umpatu katuoan ma’bau katuoangkan.
Namindara tu la umbelai tu iannato?
17 Belanna kami te tae’ kisusitu tau pira
tu umpopandakaran kadanNa Puang
Matua, sangadinna malambu’ tongankan
ma’kada-kada, susitu lu diona mai Puang
Matua, sia dio oloNa Puang Matua kinii
umpokadai tete dio Kristus.

Rasulu’ tang untendeng kalena

3:1-6

3 [1] Randukomorakannika untendeng kaleki? Ba’tu undaka’rakannika sura’ umpa’petandan kaleki susitu tau pira, la kipa’pekitanan lako kalemi, ba’tu sura’ dio mai kalemi la kipa’pekitanan lako tau?
[2] Kamu bangsiamo tu sura’ki, tu tioki’ lan penaangki, tu natandai sia nabasa mintu’ tau.
[3] Dadi iatu kamu, manassa sura’Nakomi Kristus, buanna pentoeangki, tu disura’ tang tinta, sangadinna penaanNa Puang Matua matontongan, tangngia lako papan batu, sangadinna lako batu ba’tangna tolino.
[4] Puang Matua kirannuan angki katappa’i kumua kilambi’ tu iannato tete dio Kristus.
[5] Tangngia duka kumua kami te nalambi’ kamanarangangki kalena angki sangai kumua manarangkan umpogau’ misa’ apa, sangadinna iatu kamanarangangki lu dio mai Puang Matua.

6 Ia dukamo umpamanarangkan mendadi
to ma'kamayana basse ba'ru, tae' duka
na diona sura', sangadinna diona Penaa,
belanna iatu sura' ma'pamate, apa iatu
Penaa ma'patuo.

Kamala'biranna basse ba'ru

3:7-18

7 Apa iake nakabu'mi kamala'biran tu
toean umbaa kamatean, tu dioki' lako
papan batu, naurunganni tang nasau'mo
tu to Israel umpemaranga lindona Musa,
belanna arrang kamala'biranna lindona,
tu kamala'biran tae' nasalai tang pa'de,
8 tae'raka nala ondong pole mala'bi'na tu
toean Penaa?
9 Belanna iake mala'bi'i tu toean
umpasae ukungan, ondong polepa tu
toean umpasae kamaloloan tang la
mallean kamala'biranna.
10 Belanna inang tonganna tae'
nadipakala'bi' lan te iannate tu
mangkanna dipakala'bi', apa iamo iate tu
kamala'biran pasau'na.
11 Belanna iake denni kamala'biranna tu
la pa'dena, ondong polepa tu tontongna
tang la nakabu' kamala'biran.

12 Belanna den rannungki susito, angki
barani ma'kada-kada,
13 sia tae' kima'pasusi Musa
membungku', kumua da anna
pemarangai to Israel tu ma'kalolokanna
apa la pa'de.
14 Apa dipamakarra'mo penaanna tu
tau iato belanna sae lako te totemo
tontongpa den tu pebungku', tae'pa
natilendok, ke umbasaoi sura' basse
dolo, belanna Kristus manna umpa'dei tu
pebungku' iato.
15 Sae lako te totemo, ianna dibasa tu
sura'na Musa, nasamboi pebungku' iato
tu penaanna.
16 Apa ianna tibalik lako Puang tu
penaanna, dilendokan tu pebungku' iato.
17 Iatu Puang, Penaa, na umba-umba
nanii den tu PenaanNa Puang, indemo to
nanii katilendokan.
18 Apa kita sola nasang te tang
membungku'na, nanii bayo-bayo
kamala'biranNa Puang butung misa'
sammin, sia membaliki' susitu rupa iato
nasakendek-kendekna kamala'biranta,
susitu lu diona mai PenaanNa Puang.

Rasulu’ tang soso’ penaa

4:1-6

4 1 Tu belanna sikambi’kan te toean iate, anna tete dio kamamasean
mangka dipakitangkan, natae’ kisoso’ penaa,
2 sangadinna kirampanammo tu mintu’ apa kabunian, tu umpabu’tunna kamasirisan, sia tae’ kipogau’i tu pakira-kira ba’tu untuka’i kadanNa Puang Matua, sangadinna umpamanassakan tonganna, angki pa’petandan kaleki lako sukaran inaanna mintu’ tau dio oloNa Puang Matua.
3 Apa iake kasamboanni tu Kareba-kaparannuangki, kasamboan lakomira to la sanggang,
4 tu mangka napabuta datunna lino tu mata penaanna to tang ma’patongan, kumua da anna kita arrang kamala’biranNa Kristus iamotu rupanNa Puang Matua.
5 Belanna tangia kaleki kipa’peissanan, sangadinna Kristus Yesu, kumua Iamotu Puang, na kami te kaunanmikan tu belanna Yesu.

6 Belanna Puang Matua mangka ma'kada
kumua: La parrang, tu arrang lan
mai malillinna, Ia dukamo parrang lan
penaangki umpaarrangikan kapaissanan
kamala'biranNa Puang Matua lan
rupanNa Kristus.

Kamaparrisan sia kama'tanan penaa lan toean rasulu'

4:7-18

7 Apa iate apa mala'bi' iato den dio kaleki
lan misa' pa'pannian litak, anna manassa
tu kalosongan kuasanna kumua lu dio
mai Puang Matua, tangngia lu dio mai
kaleki.
8 Disilatukki tikukanni sae, apa tae' angki
disirimpi'i, dipaselangkan, apa tae' anna
ka'tu rannungki;
9 dipakario-riokan apa tae' angki
disa'biangan; dipemparrakangkan apa
tae' angki sanggang.
10 Tontong bangkanni umperasai tu
kamaparrisan kamateanNa Yesu lan
kaleki umba-umba kinii male, kumua
anna payan duka lan kaleki tu katuoanNa
Yesu.

11 Belanna iate kami tuona te tontong
bangkanni disorong lako kamatean tu
belanna Yesu, kumua anna payan duka
lan te kale la mate tu katuoanNa Yesu.
12 Iamoto iatu kamatean mengkuaro lan
kaleki, apa iatu katuoan lan kalemi.
13 Apa belanna den dio kaleki tu Penaa
kapatonganan, susitu disura', nakua:
Kupatonganmo, iamoto angku mangka
ma'kada; susi dukamoto te kami
kipatongan, iamo napobannangto angki
ma'kada-kada duka.
14 Belanna kiissan kumua iatu Puang
Matua mangka umpamalimbangun Puang
Yesu la umpamalimbangun dukakan sola
tu Yesu sia umpopennolokan sola kamu.
15 Apa mintu'nate iannate dadi tu belanna
kamu, kumua anna iatu pa'kamasean
tu sakerangngan-rangnganna belanna
sabuda-budanna bilanganna tu tau,
umpopemba'ka'i tu pa'kurre sumanga'
Napomala'bi' Puang Matua.
16 Iamoto anna tae' nasoso' tu penaanta,
belanna moi disanggang tu a'gan kale
tang marendengta, apa iatu a'gan
ba'tengta diba'rui keallo-keallo.
17 Belanna iatu kamaparrisanta tu
maringngan bangsia sia tae' nasangapa,

umpabu'tuangki' misa' ma'kalolokanna
kamala'biran matontongan,
18 belanna tae' tamentiro lako apa natiro
mata, sangadinna mentiro lakoki' tang
natirona mata, belanna iatu natirona
mata sattu'ri, apa iatu tang natirona
mata tontong sae lakona.

Rannunna to ma'patongan

5:1-10

5 1 Belanna taissan kumua iake
dirondonnimi tu tenda tanii torro
lan te lino, la unnappa'ki' misa' banua
lu dio mai Puang Matua dao suruga, la
tanii torro, tu tangngia panggaraga lima,
sangadinna tontong sae lakona.
2 Iamoto anta sumarro indete kumua
mamali'ki' la umperrampangi tu banua
lu daota mai suruga.
3 Iake merrampangki', tae' tadikabu'tui
ma'kale-kale.
4 Belanna iake lanpaki' te tenda iate,
sumarroki', apa magasa pamaanta,
belanna tang taporai dipopa'kale-kale,
sangadinna la ditamangkaleiriki', kumua
anna kapu'i katuoan tu la matena.

5 Na iatu umpasakka'ki' tama tu iannato,
iamotu Puang Matua, tu mangka duka
umpa'ba'gian Penaa lako kaleta butung
pa'petamben.
6 Iamoto anta tontong umpabatta'
penaanta, belanna taissan kumua iake
lanpiki' te kale iate, sikambelaki' Puang.
7 Belanna lumingka kapatonganangki',
tangngia lumingka pentiroki'.
8 Apa batta' tu penaanta sia tala'biran
untampei te kale iate, anta tama
banuanNa Puang.
9 Ia dukamoto anta pengkullei, la torro
lannaki' lu, la torro saliannaki', kumua
Naalaki' penaanNa Puang.
10 Belanna tae' nasalai tang
payan nasangki' dio tingo isungan
pangra'tasanNa Kristus, anta pantan
untarimai tu pakkanna, tumba tu
mangkanna tapogau' tonta lanpa batang
kaleta, la melo la kadake.

Pentoeanna Paulus umpoparandangan pea'ta'Na Puang Yesu

5:11-21

11 Tu belanna kiissan tu diona ungkataku' Puang, iamoto angki ada'i tu tau anna ma'patongan, apa lako Puang Matua inang payan bangmokan, kurannuan angki payan duka lan sukaran inaammi.
12 Tae'mo kila umpa'petendengan kaleki lako kamu, sangadinna la kibenkomi tu bannangna la minii ussattuangkan, anna den mipebalian lako to ussattuan kalena diona apa natiro mata, na tangngia diona apa lan lu ba'tang.
13 Belanna iake butungkan to katamataman, napomala'bi' Puang Matua, apa iake malinokan mipomaupa'.
14 Belanna napatundukkan tu pa'kaboro'Na Kristus, tu kikanassai kumua matemo tu Tau misa' tu belanna iatu mintu' tau, iamora bannangnato anna matemo sola nasangi.
15 Sia mateMo tu belanna mintu' tau, kumua anna iatu to tuopa, da anna untuoan kalena, sangadinna la untuoanni

tu To mangkamo mate sia malimbangun
belanna iatu mai tau iato.
16 Iamoto randuk te totemo tae’ misa’
duka tau kitandai diona a’gan tolinona.
Ke susinna kitandaimi tu Kristus diona
a’gan tolinona, apa totemo te tae’mo
kitandai susito.
17 Iamoto iake denni misa’ tau tuo lan
Kristus, iamo pa’padadi ba’ru; iatu mai
apa malaun pa’demo; na tonganna
dipopendadi ba’rumo.
18 Apa mintu’na tu iannato lu dio
nasang mai Puang Matua, tu mangka
umpasikaeloki’ Kalena tete dio Kristus
sia umpa’kamasean toean kasikaeloan
lako kaleki.
19 Belanna tete dio Kristus Nanii Puang
Matua umpasikaeloi Kalena tu issinna
te lino, sia tae’ Narekenni lako kalena
tau tu kasalanna sia Napatu’gunnikan tu
kareba kasikaeloan.
20 Iamoto kidadi pesuanNa Kristus
sia kiissan, kumua Naposumbungan
pudukkan Puang Matua ma’pakilala;
angki ma’kada dio Kristus umpalakui
kumua: Sangapaoi upa’ ammi
dipasikaelo Puang Matua!

21 Anna Ia tu tang narandan kasalan,
mangkamo Napopendadi kasalan
ussondaki', kumua anna kita mendadi
kamaloloanNa Puang Matua diona Ia.

Kabattaran penaanna Paulus

6:1-10

6 1 Apa iatu kami pada mengkarangna,
kipalaku duka lako kalemi, da ammi
tarima tang keangga'i tu pa'kamaseanNa
Puang Matua.
2 Belanna susite tu kadanNa:
Iake attu dipopaiman Kuperangiimoko,
na iake allo kamakarimmanan
Kutunduimoko.
Tonganna iamote totemo tu attu
Napopaiman Puang Matua, tonganna
iamote totemo tu allo kamakarimmanan.
3 Tae' angki pabu'tu katitumbuan diona
misa' duka apa, da anna disayu tu
toeangki.
4 Sangadinna lan mintu'na apa,
kami kalena umpa'petandan kaleki
mendadi to mengkarangNa Puang
Matua, diona kabattaran penaa sia lan
kadipakario-rioan, lan kamasussan lan
kasumpuan,

5 lan kadibamban, lan kaditarungkuan
sia kamarukkan, lan kamara’tasan, sia
kamaroyan sia kamangeloan;
6 lan kamasalloran, lan kapaissanan,
lan pesuka’ kalando, lan kamasokanan,
lan Penaa Masallo’, lan pa’kaboro’ tang
balle-balle,
7 lan kapa’peissanan lambu’ lan
kamatotoranNa Puang Matua, sitetang
pa’buno kamalamburan lan lima kairi sia
kanan,
8 lan kamala’biran sia kamadiongan, lan
kadipalele-bekoan sia kadipudian, sitinti
to pakira-kira anna manappa’,
9 butung to tang katandan, apa katandan
duka; susito mate, apa tonganna
tuokan, butung to dipakario-rio, apa tae’
nalanda’ dipatei;
10 butung to masussa, apa tontong
parannu; susito kalala’, apa umpasugi’
buda tau; susito tang unnampui misa’
apa, apa unnampui mintu’na.

To ma’patongan sipatu untoyangan kalena dio mai kamaruttakanna to kapere’

6:11–7:4

11 E kamu to Korintus, tang mari’pi tu
pudukki mati’ sia tibungka’ tu penaangki.
12 Tae’ ammi pangkun lan penaangki,
apa pangkunkanni lan penaammi.
13 Totemo la sisonda-sondaki’ –
butungna’ to umpa’kadai anakku te
kumua: la tibungka’ duka tu penaammi.
14 Da mimisa’ ayoka sola to tang
ma’patongan; belanna apara tu
kasiduluanna kamaloloan na kabattukan?
ba’tu umbara nakua sita’pa masiangna
tu malillinna?
15 Sia apara tu kasiduluanNa Kristus na
Belial? ba’tu apara tu ba’gi nasidului to
ma’patongan na to tang ma’patongan?
16 Sia apara nasikandei banuanNa Puang
Matua tu deata? Belanna kitamote tu
banuanNa Puang Matua matontongan,
susitu kadanNa Puang Matua, Nakua:
La torroNa’ sia la sumalongNa’ dio lu
naninna tau iato, sia la mendadiNa’

Puangna tau iato, anna tau iato la
mendadi taungKu.
17 Iamoto tassu'komi dio mai to'
to kapere', sia messarakkomi,
susimoto tu kadanNa Puang, sia da
mirumbui tu apa maruttak;
na Aku umpaalaikomi bilangan,
18 sia angKu mendadi Ambe'mi, ammi
dadi anakKu muane sia anakKu
baine, susimoto tu kadanNa Puang
tu Umpoissan angge maritik.

7 1 E pa'kaboro'ku, tu belanna den
pangallu' susito lako kaleta, dadi
la usseroiki' kaleta dio mai mintu'na
kamarutanna kale sia penaa sia la
tasundunni tu kamaseroanta ungkataku'
Puang Matua.
2 Bungkarangkan tu penaammi. Moi
misa' duka tau tae' kinii sala' kedo, moi
misa' duka tau tae' kisussai, moi misa'
duka tau tae' kipesaroi.
3 Ia sia kuma'kada susito, tae' kumua
la kupasalakomi, belanna mangkamo
kupokada pirambongi' kumua iatu kamu
tontongkomi kiparinaa la pada mate
pada tuoki'.

4 Barani tongan penaangku ma’kada lako
kalemi sia lendu’ kapassattuanangku
belanna kamu.
Nakabu’na’ pa’pakatana sia tang
umpurana’ kaparannuan lan mintu’
kamaparrisangki.

Pa’pesa’dingna Paulus dio Makedonia tonna saemo Titus

7:5-16

5 Belanna iatongki rampomo dio
Makedonia, tae’ nasikita kapelayoan tu
kaleki, sangadinna disussai bangkan
lan mintu’na, dio mai salian den
kadiboboran, lan penaangki den
kamatakuran.
6 Apa Puang Matua tu umpakatana
to umpamadiong penaanna, Ia duka
umpakatanakan diona kasaeanna Titus;
7 sia tangia kasaeanna manna,
sangadinna ia duka tu pa’pakatana
mangka mipakatananni, tonna uleleanni
lako kaleki tu kamamalirammi sia
tangi’mi sia kamasarasammi belanna
aku, napourungi saparannu-rannungku.
8 Belanna moi angku pamasussamokomi
diona to sura’ku, tae’ duka kumenassan.

Moi susinna angku menassanmo – tu
belanna manassa lako kaleku kumua
napamasussakomi tu sura'ku, sattu'ri-
9 na totemo parannuna'. Tae' kumua
iatu masussamokomi, sangadinna iari tu
masussakomi mipourungi mengkatoba'.
Belanna iatu kamasussammi situru'
pa'poraianNa Puang Matua, anna tae'
nalambi'komi karugian lan mintu' apa
tete dio kami.
10 Belanna iatu kamasussan situru'
pa'poraianNa Puang Matua umpabu'tu
katobaran tang penassanan, tu mebaa
lako kamakarimmanan; apa iatu
kamasussan lino mebaa lako kamatean.
11 Belanna tiromi, tumba ia kapuana
tu kamatutturan napabu'tu lan
penaammi tu kamasussan situru'
pa'poraianNa Puang Matua, ontongpa
diona kapebalian, sia kamasorroan,
sia kamatakuran, sia kamamaliran
sia kabirisanan, sia peada'. Lan te
mintu'nato mipamanassamo tu kalemi
kumua masero lan tu iannato.
12 Iannamoto moi angku pakatumo sura'
lako kalemi, apa tang bannang dio to
umpogau' kasalan sia tang bannang
dio to nao'tonni kasalan, sangadinna

kumua anna sombo dio kalemi tu
kamatutturammi dio oloNa Puang Matua
belanna kami.
13 Iamo umpakatanakanto.
Inang dipakatanamokan, apa mandu
pole saparannu-rannungki belanna iatu
kaparannuanna Titus, apa mipapaya sola
nasangkomi tu penaanna.
14 Belanna iake kusattuangkomi lako
kalena lan apa sidi', tae' angku kasirisan,
sangadinna susitu mintu'na mangka
kipokada tu tonganna lako kalemi, susi
dukamoto tu passattuangki lako Titus
manassa tonganmo.
15 Na iatu kala'karanna penaanna
lako kalemi sakerangngan-
rangnganna, belanna nakilalai tu
kamengkaolammi sola nasang sia tumba
tu kamitammuinna situru' kamatakuran
sia kama'parondoan.
16 Iamoto angku parannu, belanna
kukatappa'ikomi lan mintu'na.

Kadidurukanna doi' dikamasean to masallo' mase-mase dio Yerusalem umpeolai sangka'na kombongan dio Makedonia

8:1-7

8 1 E kamu siulu'ku, kipokadangkomi
tu pa'kamaseanNa Puang Matua
Napa'kamasean lan mintu'na kombongan
Makedonia.
2 Apa belanna moi sangtumbanna tu
kamaparrisan kadisudianna, payan duka
tu kabattaranna, anna iatu kaparannuan
tang puranna sia kamakario-rioan
masangna umpalempan kasugiran
kamasokananna.
3 Belanna – aku ungkatottongi –
napa'bengan angge nabelanna, ontongpi
losong na iatu nabelanna,
4 sia kamasorokanna anna mengkamoya-
moya lako kaleki diona tu pa'kamasean
la untamai umposara'i tu mai to masallo'.
5 Sia tae' nasusi manna tu kisanganna,
sangadinna inang ussorongmo kalena
dolo lako Puang, namane lako kaleki
situru' pa'poraianNa Puang Matua,

6 naurunganni kipalaku lako Titus, susitu
naparandukmo dolona, susi dukato
la napalanda' lako kalemi tu toean
kamamasean.
7 Susitu kala'biammi diona mintu'na, la
diona kapatonganan, la diona kada, la
diona kapaissanan na mintu' sara'mi
sia kamipakaborosangki pa'kaboro'
kitadoangkomi, palattu'i pakala'bian
dukai te diona pentoean kamamasean.

Sangka'Na Kristus

8:8-15

8 Tae' kulaoan susii parenta te iannate,
sangadinna sara'na to senga' la kusudian
kamalamburan kamamaseammi.
9 Belanna miissan tu pa'kamaseanNa
Puangta Yesu (Kristus) kumua iatu Ia,
moi anNa sugi', apa mendadi kalala'
tu belanna kamu, kumua anna kamu
umposugi'i tu kakalalaranNa.
10 Indemote kunii umpokadangkomi
passangangku. Belanna iatu iannato den
patunna lako kalemi, tu kumua randuk
dio mai taun lendu', kamumo tu bunga'na
umparandukki, tae' kumua mipogau'
mannai, sangadinna pa'poraiammi duka.

11 Palanda’ dukami totemo te tu
penggauran iato, anna susitu diongna
penaammi, susi dukato la mipalanda’ tu
sitinayanna daka’mi.
12 Belanna iake denni diong penaa
iamoto nadikaringnganan sitinaya tu apa
den dio kalena, tangia sitinaya apa tae’
dio kalena.
13 Belanna tangia kumua anna manaman
tu to senga’ ammi masussa kamu.
14 Apa dikuari ammi pada dandan, iatu
mallebana dio kalemi lan te attu iate,
la ungganna’i tu tang palambi’na dio
kalena, na iatu mallebana dio kalena
ungganna’i tu tang palambi’na dio
kalemi, dikua ammi pada-pada.
15 Susitu disura’, nakua:
Iatu to unnalai buda tae’ nala losong,
na iatu to unnalai sidi’, tae’ nala
kakurangan.

Paulus umpa’petandan Titus na da’dua siulu’ senga’ lako to Korintus

8:16-24

16 Apa kurre sumanga’na langngan Puang
Matua, tu mangka umpa’kamaseanni tu

kamatutturan iato tama penaanna Titus
tu belanna kamu.
17 Tu napasiola tu pa'pakilalangki, sia
kamatutturanna tongan namaringngan
penaanna mati' umpellambi'ikomi.
18 Angki suai te siulu'ki male mati' sola,
tu dipudinna lan mintu' kombongan
diona kaumpalolanganna Kareba-
kaparannuan.
19 Sia tae' na ia manna tu iannato,
sangadinna mangka dukamo
napamatu'tun mintu' kombongan
la kisisolan lan te pentoean kamamasean
iate, tu kipalingka lako kamala'biranNa
misa Puang sia la napomanassa duka
kamaringnganan penaangki.
20 Angki ma'ta'tan dikua da na sura'- kan
tau lan te pentoean nanii pame-ngan
kapua.
21 Belanna ungkaritutuikanni sanga,
tangia dio manna oloNa Puang,
sangadinna dio duka tingayona tolino.
22 Angki suai sola tinde tau sola duai
tu siulu'ki, tu pembudamo mangka
kitiro tu sara'na lan ba'tu pira-pira
penggauran; na totemo sakendek-
kendekna kamatutturanna, belanna
nakanappa'i tongankomi.

23 Iatu diona Titus, iamo sibangku sia
to umbaliina' umposara'komi, na diona
tu siulu'ta da'dua, iamo nasua mintu'
kombongan sia kamala'biranNa Kristus.
24 Iamoto pa'pekitananni tu tanda
pa'kaboro'mi lako dio tingayona mintu'
kombongan, sia kakisattuanammi.

Pa'pakilala diona umpasakka' pa'kamase

9:1-5

9 1 Iatu diona untulung to masallo'
manggi'opara kupokadangkomi lan
te sura'.
2 Belanna kutandai tu kamasorokan
penaammi tu napobannang
kusattuangkomi dio tingayona to
Makedonia, to kumua sangtaunmo
lendu'na nanii ma'pasakka' tu Akhaya,
na iatu kamatutturammi umpatiakka'
penaanna buda tau.
3 Apa kusua te mai siulu' dikua da
natang kebattuan lan iannate tu
kakisattuanammi, ammi ma'pasakka'
susitu kupokadannamo,
4 da anna saena' manii mati' sola to
Makedonia, anna lambi'komi tae'pa

mima'pasakka', anna kami – tae' kukua kamu – dipakasiri' lan te kapa'rannuanan kapua iate.
5 Iamoto kusangai melo, ke kupalakui lako te siulu', namale mati' umpellambi'ikomi dolo, anna pasakka' doloi tu pamengan kamasokanan mangka miallu', anna sakka' butung pamengan kamasokanan tangngia pamengan diparuku.

Pa'pakilala diona mamengan naturu' kamasokanan

9:6-15

6 Apa pengkilalai te kada iate: Minda-minda tu manenneng mantanan, manenneng duka mepare, na minda-minda tu malabo mantanan, malabo duka mepare.
7 Da'ito anna pantan mamengan situru' kamatinurusan penaanna, da naturu'i katangmasorokan penaa ba'tu diparuku. Belanna iatu Puang Matua ungkamasei to masorok penaanna mamengan.
8 Kuasa tu Puang Matua umpakabu'ikomi pa'kamaseanNa, ammi tontong tang kakurangan lan mintu'na, naurunganni

kala’biangkomi lan mintu’na penggauran
melo.
9 Susitu disura’, nakua:
Iatu massearan, sia Ia mamengan lako
to kalala’, na iatu kamaloloanNa
tontong sae lakona.
10 Apa Puang tu umpa’bengan banne
lako to mangambo’ sia kande la dikande.
Ia duka la umpa’kamaseanni sia
umpopemba’ka’i tu pangambo’mi sia
umpatarri’i tu bua kamaloloammi,
11 anna anggenna minii dipasugi’
ammi urunganni umpogau’ mintu’
kamasokanan, tu umpabu’tui tu pa’kurre
sumanga’ langngan Puang Matua tete
dio pa’pakilalangki.
12 Belanna iate pentoean kamamasean
iate tangngia manna umpasitutu’
kakuranganna to masallo’, sangadinna
kala’bian pole’pa diona kabudanna
pa’kurre sumanga’ langngan Puang
Matua.
13 Sia belanna manassa tu
kamarurusammi lan te pentoean
kamamasean iate anna umpakala’bi’
Puang Matua, belanna mipengkaolai
tu kapangakuammi lako Kareba-
kaparannuanNa Kristus, sia belanna

kamasokanammi umpaketaai tu tau iato
sia mintu’ tau.
14 Sia lan tu kanapassambayangammi
nakamali’komi, tu belanna nakilalai tu
pa’kamasean kapuaNa Puang Matua lako
kalemi.
15 Kurre sumanga’na langngan Puang
Matua, tu diona tu pa’kamase tang
dilambi’Na dipokada.

Paulus untonganan kalena lako mintu’ balinna

10:1-6

10 1 Iate aku te, aku kalenamo Paulus
umpakilalakomi kada kaboro’Na
sia kamasokananNa Kristus, tu aku
te disanga, kumua, iake sitingayoki’
umpamadionganna’ kaleku apa iake
sikambelaki’ lendu’ baraningku lako
kalemi.
2 Kupalaku da angku ma’kada makarra’
tongan, ke saena’ mati’ susitu diongna
penaangku lako tau pira, tu to ussangai
tu gau’ki butung-butung to unturu’
pa’poraian lino.

3 Belanna moi angki tuo unturu' a'gan
lino, tae' duka angki parari unturu'
a'ganna pa'kalean.
4 Belanna iatu parea kapararriangki tang
unturu' a'ganna pa'kalean, sangadinna
matoto'mo Nasanga Puang Matua, la
usseran mintu' tambakuku bantang
tongan.
5 Naurunganni umbambangan mintu'
kadanna tau, sia mintu' apa matande
unnea kapaissanan diona Puang
Matua, sia urrampakan mintu' tangnga'
kipopengkaolai lako Kristus;
6 sia sakka'kan la umpapakkanni mintu'
tang kapengkaolan, to ke sundunmi tu
pengkaolammi.

Pebali lako to ussangai langga' tu rasulu'

10:7-18

7 Tiroi tu apa dio tingayomi. Iake den
tau ungkatappa'i kalena kumua apanNa
Kristus, la nasuka' dukapa dio kalena,
tu kumua, susi ia taunNa Kristus susi
dukamo kami to.
8 Belanna moi sakusattu-sattuanna tu
kuasa Napa'kamasean Puang lako kaleki,

la umbangunangkomi tangngia kumua
la ussongkangkomi, inang tae' kula
kasirisan.
9 Da nabutung to kupakataku'komi sura'
pakatu.
10 Belanna nakua tau, masang sia
makarra' tu kadanna lan sura'na, apa
langga' tu ambana sia tang keangga' tu
kadanna.
11 Melo ke iatu tau susito untimbangi
te, kumua tumba tu kadangki lan
sura' pakatungki, ke toyangkan, susi
dukamoto tu gau'ki ke diokan ren.
12 Belanna tae' kibarani
umpasangbilanganni kaleki tu to
untendeng kalena, ba'tu umpasitende'i
kaleki tu tau iato, sangadinna iatu tau
iato tu to umpassuka'i misa kalena sia
umpa'tende'i misa kalena, tang paissan.
13 Apa iate kami te tae' kimorai
massattuan tang tianggean, sangadinna
kituru' tu atoran sitinayanna tu
Naanggeangkan Puang Matua, sae lako
kilambi'mi duka.
14 Apa tae' angki tarru' umpakumorang
kaleki, butung kisanga tang la
kilambi'komi mati', belanna ma'angge

kamumo kinii umpalolang Kareba-
kaparannuan diona Kristus.
15 Tae’ kumua tang ma’anggeangkan
ussattuan kaleki dio kamara’tasanna
to senga’, sangadinna kirannuan
iake sakerangngan-rangngannai
kapatonganammi, la dibilang tongankan
dio kalemi, sitinaya tu atoran ma’angge
kitoe.
16 Kumua angki lendu’i tu tondokmi
kinii umpa’peissananni tu Kareba-
kaparannuan, sia tae’ kila ussattuan
kaleki diona tu apa napasakka’namo
to senga’ sitinaya tu atoran ma’angge
natoe.
17 Apa minda-minda tu massattuan, la
massattuan tete dio Puang.
18 Belanna tae’ na iatu to umpudi kalena
kalena tu manassa, sangadinna iari tu to
Napudi Puang.

Kapassattuanna rasulu’ dio tingayona mintu’ balinna diona katongananna

11:1-6

11 1 Pama’tananna’ penaa diona tu
kabagangku sidi’; pama’tanan
tonganmo’ penaa.
2 Belanna mangimburuna’ lako kalemi
umpopangimburu kapangimburuanNa
Puang Matua, apa mangkamokomi
kupasitumaean misa’ muane, la
kupatingo butung misa’ anak dara
masero lako Kristus.
3 Apa mataku’na’ susi manii ula’
umpakena Hawa napalaoi tangnga’na,
susi duka manii to dipatangma’rundunan
penaammi sia dipasepang dio mai
kamalamburan sia kamaseroan
ma’palulako Kristus.
4 Belanna iake denni tau punala bang
sae umpa’peissanan pole’o pangadaran
senga’ diona Yesu, tu tangianna
kipa’peissanan, ba’tu iake narampoikomi
penaa senga’ na iatu mangkannamo
mitarima, ba’tu Kareba-kaparannuan

senga’ na iatu miakunnamo, ammi
ma’tan penaa bangmo untarima punalai.
5 Apa kusanga moi misa’ tae’ kunii
kurang na iatu mai rasulu’ disanganna.
6 Tonganna tang ganna’ matarru’ lan
buangan kadangku, apa tang susito
tu diona kapaissanan, sangadinna
lan mintu’ passalan mangkamo
kipa’pepayanan tu kapaissanan iato lako
kamu sola nasang.

Kapassattuanna Paulus, belanna tang unnala saro dio mai to Korintus

11:7-15

7 Kasalanra’ka tongku umpamadiongan
kaleku kumua anna kamu dipakalangka’,
belanna kupa’peissanan punala bangsia
lako kalemi tu Kareba-kaparannuanNa
Puang Matua.
8 Kurugiimo tu mai kombongan senga’,
ia kunii unnala bua kamara’tasangku,
angku ma’din ungkamayaikomi.
9 Iatonta sisola angku kakurangan,
moi misa’ tau tae’ kupamatana’,
belanna iatu kakurangangku natutu’
sangsiuluranta tu sae dio mai Makedonia.
Mintu’na kunii umpenandai kaleku tu la

umpamatana’komi, sia susi dukamo la
kupenandainna to tu kaleku.
10 Tonganna tongan katongananna
Kristus tu lan kaleku, angku tang dibela
diampangi dio mai te kapassattuan iate
lan mintu’ lili’na Akhaya.
11 Matumbari’? Belannaraka tae’
kupakaboro’komi? Na Puang Matuamora
unnissanni.
12 Apa iatu mangkanna kupogau’ la
kupogau’ dukapa, angku puttai tu
lalanna to undaka’ lalan, anna tiroi
lan kapassattuanna kumua pada-pada
bangsiakanni.
13 Belanna iatu to susito rasulu’
mengkona tu mengkarang lando pa’du
sia unna’ga rasulu’Na Kristus kalena.
14 Iatu iannato tangngia memangngai,
belanna deata bulituk duka unna’ga
kalena susito malaeka’ marorrong.
15 Iamoto tangngia apa makalaen-laen,
ke iatu mai pesuanna unna’ga kalena
butung to ma’kamayanna kamaloloan;
ma’katampakanna tau iato dipapakkanni
susitu penggauranna kalena.

Kapassattuanna Paulus diona pentoeanna sia kamaparrisanna

11:16-33

16 Sia kukua pole’pa: Da naden misa’ tau ussangana’ baga; apa iake misangai susito, tarima susi duka bangmo’ to baga, angku massattuan duka sidi’.
17 Iatu kupokadanna to, tangngia kupokada situru’ pa’poraianNa Puang, sangadinna butung to baga dio kaussanganna ma’dinna’ ussattuan kaleku.
18 Tu belanna buda tau ussattuan kalena situru’ kapassattuan lino, la ussattuan dukana’ kaleku.
19 Belanna morai siakomi kamu umpama’tananni penaa tu to baga, tandami to kinaa.
20 Belanna mipama’tanan sia para’ penaa, ke napokaunankomi tau, ke nakandekomi tau, ke nakale’ke’ikomi tau, ke umpamadaoanni kalena tu tau, ke nasala’pai tau tu lindomi.
21 Kupomasiri’ umpokadai te, butung to tangganmokan batta’. Apa apa-apa nanii

tau barani – ma'kada to baga bangmo' te – ia duka kunii barani tu iannato.
22 To Ibraniraka tu mati'? Aku to Ibrani dukana'. To Israelraka tu mati'? Aku to Israel dukana'. Taruknaraka Abraham tu mati'? Aku duka taruknana' Abraham.
23 PesuanNaraka Kristus tu mati'? – ma'kada to tang ma'runduanan bangmo' te – ondong pissanpi tu aku. Diona kamara'tasan losongna', diona kaditarungkuan losongna', diona kadibamban mandu losongna' sia pembudana' lan kasanggangan kamatean.
24 To Yahudi napellimana' nabamba, sipempissanmora natang pempatangpulo ke pissanoi;
25 pentallunna' diongkan ue, pissanna' ditumbui batu, pentallun malammu' tu kappala' kunii, sangallo sangbongina' unnaang lan lu tasik mandalan.
26 Pembudana' lan kalingkan, pembudana' lan kasanggangan diong lu salu, lan kasanggangan dio mai pa'gora', lan kasanggangan dio mai bangsaku, lan kasanggangan dio mai to kapere', lan kasanggangan lan lu kota, lan kasanggangan dio lu padang

pangallaran, lan kasanggangan diong
lu tasik, lan kasanggangan dio mai
sangsiuluran mengkona.
27 Lan kamara'tasan sia kamasussan,
pembudana' maroya, lan katangdiaran
sia kama'rangan, pembudana'
mangelo, naalana' sangkang sia tang
ma'tamangkale.
28 Sia – boko'pato tu mintu'na tang
tamanna – tu ussussaina' keallo-keallo,
iamotu unninaa-naa diona mintu'
kombongan.
29 Mindara tu to langga', tang kusolan?
Mindara dipatitumbu penaanna, anna
tae' napomalallangi penaangku?
30 Iake inang la massattuanna', la
ussattuanna' apa umpapayan kalang-
garangku.
31 KapenombanNa sia Ambe'Na Puangta
Yesu, tu sipato' dipudi sae lakona,
unnissanni kumua tae' angku buttok.
32 Dio Damsyik napesuan to marayanna
datu Aretas urronda'i tu tondok Damsyik
la untingkanna'.
33 Angku dirorro' lan buria' rokko
tembo' dao mai pentiroan, anna susito
tilendokmo' dio mai limanna.

Paulus ussattuan patiro mendeata sia kada pa’paombo’ dio mai Puang Matua

12:1-10

12 [1] Sipatuna’ la massattuan, moi
anna tae’ bua’na tu iannato. Apa
la umpa’peissananna’ patiro mendeata
sia kada pa’paombo’ dio mai Puang.
[2] Kutandai tu misa’ to lan Kristen,
sangpulo a’pa’mo taunna lendu’na,
diangka’ langngan ma’tallung papa’na
langi’, ba’tu sisolai batang kalena tae’
kuissanni, ba’tu sisarakki batang kalena,
tae’ kuissanni Puang Matua manna Ia
unnissanni.
[3] Sia kuissan tu to disa’bu’ iato, – ba’tu
sisolai batang kalena ba’tu sisarakki
batang kalena, tae’ kuissanni, Puang
Matua Ia unnissanni –,
[4] kumua diangka’ sae tama Firdaus, anna
rangii tu kada tang diissan disa’bu’, tu
tae’ napato’ nasa’bu’ misa’ tolino.
[5] Tau iamoto tu la kusattuan, apa kale
misa-misangku tae’ kula ussattuanni,
sangadinna mintu’ kalanggarangku.

6 Belanna iake la moraina' massattuan,
tae' angku baga, belanna umpokadana'
tonganna; apa kupatammanan bang
penaa, da anna den misa' tau ussangai
kumua ondongpa kuperasainna na iatu
natirona dio kaleku sia naranginna dio
mai kaleku.
7 Sia diona untimbangi tu kamakalaen-
laenna tongan mintu' pa'paombo'.
Iamoto dikua da angku pamadaoan
kaleku, angku mangka diben duri
untossok-tossokki tu kaleku, iamo misa'
pesuanna deata bulituk, tu untumbuina'
pebusuk da angku pamadaoan kaleku.
8 Iamira te iannate angku pentallunmo
umpalakui lako Puang kumua anna soro'
dio mai kaleku.
9 Nakuami ungkuanna': Silasamo
tu pa'kamaseangKu lako kalemu,
belanna dipasundun lan kalanggaran tu
kamatotorangKu.
Iamoto kula'biran ussattuan
kalanggarangku, anna torroina' tu
kamatotoranNa Kristus.
10 Iamoto angku porai tu kalanggaran
sia kadisussaian sia kamaparrisan
sia kadipakario-rioan sia kasumpuan

belanna Kristus. Belanna iake langga'na', attu iamoto angku matoto'.

A'ganna Paulus undampa mintu' passayunna to umbalii

12:11-18

11 Membagamo', apa samiparukungku, belanna sipato'na mikatonganni. Apa moi misa' tae' kupokurang na iatu mai rasulu' madaoan, moi anna tae' patungku.
12 Mintu'na tanda kuasa rasulu' mangkamo dipogau' tontong dipengkullei dio kalemi iamotu diona tanda kalle-kallean na tanda mangnga sia kamatotoran.
13 Belanna apara nanii umpadiongangkomi kombongan senga', sangadiri tu tang kupamatana'mi. Mangaku salana' tu iannato.
14 Kilalai, totemo te ma'pentallunnamo' ma'pasakka' la mati', anna tae' angku la umpamatana'komi. Belanna tangngia apammi kudaka', sangadinna kalemi. Apa tae' ia biasanna tu pia umpakombongan ianan indo' ambe'na, sangadinna indo' ambe'ri umpakombonganni anakna.

15 Kukaringnganan tongan kalaoan sia
dipokalaoan belanna deatammi.
Iake kukamasei tongankomi,
satangdikamase-maseingkuraka?
16 Apa tonganna susito: aku te
tae' kupamatana'komi, sangadinna
kamaluteangku, anna alakomi
tangnga'ku.
17 Mangkarokomika kupesaroi diona tu
to mangka kusua mati'?
18 Kupalakumo tu Titus male mati',
angku suai tu mai siulu'ta male sola.
Mangkarokomika napesaroi Titus?
Tangiaraka tu Penaa misa' kipeolai
sola dua? Tang lalan lenteknaraka tu
kipemalutu?

Kaselanganna rasulu' diona torroanna kombongan

12:19-21

19 Masaimo minii ussangai kumua
untonganangkan kaleki lako kalemi.
Apa dio oloNa Puang Matua kinii
ma'kada-kada tete dio Kristus, anna
mintu'na tu pa'kaboro'ku, la umpabatta'
kapatonganammi.

20 Belanna mataku'na' saena' manii
mati' angku kabu'tuikomi, tae' nasusi
tu kuporainna, susi duka aku, ke
mikabu'tuina', tae' nasusi tu miporainna;
mataku'na' den manii kasigagan,
kamagallian, kare'dekan ara', kasisala-
salan, pa'palele beko, ma'parampo sala,
kapabe'sean, kamarukkan.
21 Mataku'na', iamo ke sae pole'na'
manii, anna pamadionganna' Puang
dio tingayomi, angku pamasussai tu to
umpogau' bang kasalan pirambongi',
natontongpa tang mengkatoba' dio mai
kamaruttakan napogau' sia gau' sala sia
passulo bongi.

Pa'pakilalanna rasulu'
diona kamatotoranna
Kristus lan kombongan

13:1-10

13 1 Iamote tu ma'pentallunna
kasaeangku lako kalemi. Sipatu
tu mintu'na apa la napakatua kada sun
dio pudukna da'dua ba'tu tallu to sa'bi.
2 Mangkamo kupokada dolo, na kupokada
dolo pole'omi, – susi tongku dio ren
tonna ma'penduanna, totemo te tae'

kudio ren –, lako tu to umpogau' bang
kasalan pirambongi' sia iatu mintu' to
senga', kumua iangku sae pole', tae'mo
tau kukatirinnai;
3 anna mituntun bang tanda manassana
tu Kristus kusumbungan kadanNa,
tu tang mipolangga', sangadinna
mipomatoto'.
4 Belanna inang dia'ta' diona
kalanggaran, apa tuo sule diona
kamatotoranNa Puang Matua. Kami te
kipolangga' duka tu kalanggaranNa, apa
la tuokanni sola diona kamatotoranNa
Puang Matua, tu dipamanassa lako
kalemi.
5 Paressa kalenai tu kalemi, ba'tu
lan siakomi kapatonganan, ontongpi
sudi kalenai tu kalemi. Ba'tu tae'raka
miissanni kumua Narondongkomi Yesu
Kristus? Bokoranna ke attangangkomi.
6 Apa kurannuan la miissan kumua kami
te tae' angki attangan.
7 Apa kipalaku langngan Puang Matua
dikua anna tae' kakadakean mipogau',
tae' kumua angki payanan tang
attangan, sangadinna dikuari ammi
pogau' kameloan, moi angki butung to
attangan.

8 Belanna tae’ kima’din umpogau’i tu
untingoinna kamanapparan, sangadinna
situru’nari kamanapparan.
9 Belanna parannukanni, to ke
langga’kanni, anna kamu batta’. Ia
duka te iannate kipalakuangkomi tu la
miposielle’na.
10 Iamo patunna to angku sura’i te
iannate, su’ding mambelapa’, kumua
iangku diomo ren, tae’mo kumanggi’
ullaoan makarra’i situru’ kakuasan tu
Napa’kamasean Puang lako kaleku,
iamotu ma’pabendan, tangngia la
massongkan.

Pa’pakilala sia pangandona rasulu’

13:11-14 (13:11-13)

11 Ma’katampakanna, e kamu siulu’ku,
parannukomi, tuntunni tu miposielle’na,
alakomi pa’pakilala, sanginaakomi,
sikaelokomi. AnNa Puang Matuamora tu
oto’na kamamasean sia kamarampasan
urrondongkomi.
12 Pada sisalama’komi mipasituru’i
pangudung masero. 13 (13-12b)Mintu’
to masallo’ umparampo salama’na lako
kalemi.

14 (13-13) Anna kamaturu-
turuanNamora Puang Yesu Kristus
na pa'kaboro'Na Puang Matua
na kasiturusanNa Penaa Masallo'
urrondongkomi sola nasang.

GALATIA

Salama’na rasulu’

1:1-5

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus, misa’ rasulu’ – tang lu dio mai tolino sia tang petambana duka tolino, sangadinna petambaNa Yesu Kristus sia Puang Matua Ambe’, tu mangka umpamalimbangun Yesu dio mai to’ to mate –,
[2] sola mintu’ sangsiuluran tu kusisolanna, diparampoan mintu’ kombongan dio Galatia,
[3] narampoimorokomi kamaturu-turuan sia kamarampasan dio mai Puang Matua, Ambe’ta, sola Puang Yesu Kristus,
[4] tu mangka ussorong Kalena belanna kasalanta, kumua anna lendokangki’ dio mai te lino kadake, situru’ pa’poraianNa Puang Matua, Ambe’ta.
[5] Lu lako Kalena tu kamala’biran sae lakona. Amin.

Napobannangna rasulu’ umpakatu sura’na

1:6-10

6 Mangngana’, tu madomi’ bangkomi
memboko’ dio mai tu to untambaikomi
torro lan pa’kamaseanNa Kristus, ammi
lu lako kareba-kaparannuan senga’,
7 anna iatu senga’na tangia Kareba-
kaparannuan; apa den tu tau pira
umpapusakomi sia la morai umbulang
leko’ Kareba-kaparannuanNa Kristus.
8 Apa iake kami te ba’tu moi misa’
malaeka’ dao mai suruga la
umpa’peissananni lako kalemi tu
Kareba-kaparannuan sisengaran tu
mangkanna kipa’peissanan lako kalemi,
nake naruai tampak ropu.
9 Tumba tu mangkanna kipokada
pirambongi’, totemo ia duka kupokada
pole’, kumua iake denni misa’ tau
umpa’peissanan Kareba-kaparannuan
lako kalemi sisengaran tu mangkanna
mitarima, nake naruai tampak ropu.
10 Na totemo ussedera’ka tolino, ba’tu
Puang Matua? Ba’tu undaka’ra’ka lalan
kumua anna poraina’ tolino? Iake

mukkunna’ undaka’ lalan kumua anna poraina’ tolino, manassa tangiana’ taunNa Kristus.

Pa’patale’ ambunna Paulus bu’tu lu dio mai Puang Matua

1:11-24

11 E kamu sangsiulurangku,
kupaissanangkomi, kumua iatu
Kareba-kaparannuan kupa’peissanan,
tangia situru’ a’gan tolino.
12 Belanna tae’ kutarima lu dioi mai
tolino, sia tae’ duka angku pelada’i,
sangadinna diona pa’paombo’Na Yesu
Kristus lako kaleku.
13 Belanna mirangi siamo tu diona
gau’ku pirambongi’, tongku lanpa aluk
Yahudi, kumua lendu’ kupakario-riona
tu kombonganNa Puang Matua sia
kubala’-bala’,
14 sia samanakka-nakkaku lan aluk
Yahudi, kusau’ nasang tu mai mintu’
sangbara’ku dio bangsaku, belanna
lendu’ kupengkulleinna tu panganna
nene’ to doloku.
15 Apa iatonna poelo’mi Puang Matua tu
umpamarimbangan tempon lanna’ mai

pa’tambukanna indo’ku, sia untambaina’
diona pa’kamaseanNa,
16 la umpaombo’i tu AnakNa lan kaleku,
kumua angku pa’peissananNi dio lu to
kapere’, ta’pa tae’ bangsiami angku
timbang mandalanni tu a’gan tolino;
17 sia tae’ duka kulao langngan
Yerusalem umpellambi’i tu mai to dolo
mendadi rasulu’ na aku, sangadinna lu
lakona’ tana Arab, angku sule pole’ dio
Damsyik.
18 Ma’tallung taun lendu’nato malemo’
langngan Yerusalem, la lao sitandan
Kefas, angku torro sola sangpulo lima
allona.
19 Apa iatu mai rasulu’ senga’ moi misa’
tae’ kusitiroan, ia manna tu Yakobus,
siulu’Na Puang.
20 Iate apa kusurasangkomi te, tae’
angku mo’rang, tang la Puang Matuaraka
untiroi.
21 Undinnato malemo’ lako tana Siria sia
Kilikia.
22 Apa tae’pa naperupana’ tu mai
kombonganNa Kristus dio tana Yudea;
23 sangadi napekareba-reba
bangri kumua iatu to umpakario-
rioki’ pirambongi’, totemo te

umpa’peissanammo Kareba-
kaparannuan diona kapatonganan,
tu nabala’-bala’ pirambongi’.
24 Umpakala’bi’mi Puang Matua tu diona
aku.

Paulus nabilang rasulu’ padanna rasulu’ dio Yerusalem

2:1-10

2 1 Sangpulo a’pa’ taunna undinnato,
male pole’mo’ langngan Yerusalem
sola Barnabas sia kusolan tu Titus.
2 Iatu kalaoangku langngan, pa’patudu-
tudunNa duka Puang Matua, angku
pamanassanni tau iato tu Kareba-
kaparannuan kupa’peissanan dio
lu to kapere’, ondonganna lako to
katandan, dikua da anna torro sala tu
kamara’tasangku, la iate totemona la
iatu lendu’namo.
3 Iatu Titus kusolan, tonganna bangsa
Yunani, apa tae’ dukara nadiparuku
umpogau’ sunna’.
4 Tu belanna iatu mai siulu’ leko’
penaanna, tu tama kamama’, iamotu
tama buni bang la umpenniroi tu
katilendokangki dio mai panganna to

dolo, tu kitoe tete dio Kristus Yesu,
kumua napalutamakan kakaunanan
panganna to dolo.
5 Tae’ kimengkanorong len lako tau
iato moi sattu’ duka, dikua anna
tontong manda’ tu kamanapparanna
Kareba-kaparannuan miallonni.
6 Apa iatu to katandan – moi matumba
kapuana pirambongi’ tae’ sisengaranna
keaku, belanna tae’ Namentiro lindo lako
tau tu Puang Matua – iatu to katandan
tae’ misa’ apa napopa’indo’ lako kaleku.
7 Apa sibalikanora, iatonna tiromi kumua
dipakambi’imo’ tu kadipalolanganna
Kareba-kaparannuan lako to tang
disunna’, susi tu dipakambiran Petrus
lako to disunna’,
8 – belanna Puang tu umpalao kuasanNa
dio Petrus lan toean rasulu’ lako to
disunna’. Ia dukamo umpalao kuasanNa
dio kaleku lako to kapere’-
9 iatonna kanassami tinde tau tu
pa’kamasean disorong lako kaleku,
sitoe limamo’ sola Barnabas tu mai
sia Yakobus na Kefas na Yohanes, tu
dibilang paloloan kombongan, tanda
kasisanginaan, kumua angki lu lako to
kapere’, anna lu lako ia to disunna’.

10 Samamira diong penaanna to kumua
angki kilalai tu mai to mase-mase, anna
iatu iannato inang kupa'inaai bangmo.

Paulus umbali Petrus dio Antiokhia! Mate tilendok dio mai sukaran aluk, umpotuo Kareba-kaparannuan

2:11-21

11 Apa iatonna sae tu Kefas lako
Antiokhia kubalimi dio tingayona tau,
belanna tang salunna naola.
12 Belanna iatonna tang saepa tu
ba'tu pira-pira to malang dio Yakobus,
kumandemo ma'talimbungan sola to
kapere'; apa iatonna saemo, soro'mi,
nauntoyangan kalena, belanna mataku'
lako to disunna'.
13 Sia iatu mai to Yahudi senga' menturu'
belo puduk sola, naurunganni napapusa
kabelo-pudukanna tinde tau tu Barnabas.
14 Apa iatongku tiroi tu gau'na tinde
tau tang situru'mo kamanapparanna
Kareba-kaparannuan, kukuami ungkuan
Kefas dio tingayona mintu' tau: Iake to
Yahudiko, ammu ma'gau' to kapere',
tang ma'gau' to Yahudi, umba la mukua

umparukui tu to kapere’ ma’gau’ to
Yahudi?
15 Kita te bati’ to Yahudiki’, tangiaki’ to
kadake gau’, bati’ lu dio mai to kapere’,
16 apa taissan kumua tae’ misa’ tau
dibilang malolo belanna ungkaritutui
tuntunan Sukaran aluk, sangadinna
kapatongananri lako Kristus Yesu,
tenmoto anta patonganni tu Kristus
Yesu, kumua anta dibilang malolo diona
kapatonganan lako Kristus, tangia
kumua diona ungkaritutui tuntunan
Sukaran aluk, belanna iatu ungkaritutui
tuntunan Sukaran aluk, moi misa’ tau
tae’ dibilang malolo.
17 Apa iake kita kalena tu to umpengkali-
kalii la dibilang malolo tete dio
Kristus, payanan to kadake gau’, to
ma’kamayanaraka pale’ kasalan tu
Kristus? Inang tae’ ia to!
18 Belanna iake la kupabendan pole’i tu
apa mangka kurondon, manassana’ to
untengkai tuntunan Sukaran aluk.
19 Apa belanna Sukaran aluk angku
mate, kupotilendokki dio mai Sukaran
aluk, dikua angku pengkaolai Puang
Matua. Mangkamo’ dia’ta’ sola Kristus.

20 Iatu tuoku te tangiamo aku
umpoissanni, sangadinna Kristus tu
tuo lan kaleku; apa iatu kupotuona
lan kaleku totemo te, umpokatuoanna'
kapatonganan lako AnakNa Puang
Matua, tu ungkamaseina', sia ussorong
Kalena belanna aku.
21 Tae' angku tumpui tu pa'kamaseanNa
Puang Matua, belanna iake tete dio
Sukaran aluk anna den tu kamaloloan,
tae' patunna tu Kristus mate.

Tangia Sukaran aluk mebaa lako kamakarimmanan, sangadinna kapatonganan

3:1-5

3 1 E to Galatia baga, mindamora
mangka umpakannaikomi issan-
issan, anna iatu kadipa'peissananNa
Yesu Kristus mangka dia'ta' butung to
dio bang lindomi tu rupanNa?
2 Inde mannari tu la moraina' unnissanni
dio mai kalemi: Dionaraka ungkaritutui
tuntunan Sukaran aluk ammi tarima
Penaa, ba'tu dionaraka kadipalolanganna
kapatonganan?

3 Ammi bagara kamu susito? Miparanduk
lenmo tu diona Penaa, anna totemo la
mililokkimo mentolinona?
4 Tae'raka bua'na miduppa tu iannato?
Tae' tonganni manii bua'na.
5 Iatu To umpa'kamaseanni tu Penaa
lako kalemi sia umpadenangkomi tanda
kamatotoran, tete dioraka ungkaritutui
tuntunan Sukaran aluk, anNa pogau'i
tu iannato, ba'tu tete dioraka
kadipalolanganna kapatonganan?

Iatu to napoanak Abraham tete dio kapatonganan, tangia tete dio Sukaran aluk

3:6-14

6 Iatu iannato susi bangsia tu diona
Abraham umpatongan Puang Matua,
iamoto tu dibilang napomalolo;
7 iamoto la miissan kumua mintu'na tu
to umposande' kapatonganan, iamo
anakna Abraham.
8 Belanna nakita dolomo Sura' Madatu,
kumua tete dio kapatonganan anNa
bilang maloloi Puang Matua tu to
kapere', anNa pa'peissanan dolomi tu
Kareba-kaparannuan lako Abraham

Nakua: Bannang dio kalemu la nanii
ungkabu'tui kamauparan tu mintu' to
kapere'.
9 Iamoto anna mintu' to umposande'
kapatonganan ungkabu'tui kamauparan
sola Abraham to ma'patongan.
10 Belanna samami tu to umposande'
tuntunan Sukaran aluk, samami naluang
tampak ropu, belanna den disura' nakua:
Tampak ropu lako tu mintu' to tang
batta' ungkaritutui mintu' tu disura'na
lan sura' Sukaran aluk.
11 Manassa tae' misa' tau nabilang
malolo tuntunan Sukaran aluk dio oloNa
Puang Matua, belanna: Iatu to malolo la
umpotuo kapatonganan.
12 Apa iatu tuntunan Sukaran aluk tangia
lu dio mai kapatonganan, sangadinna
minda-minda umpogau'i la napotuo.
13 Mangkamoki' Nala'bak Kristus dio
mai tampak ropu Sukaran aluk, apa Ia
mendadi tampakan ropu belanna kita,
belanna nakua lan sura': Tampak ropu
lako mintu' to titoke' dao kayu.
14 Kumua anna rampo lako to kapere' tu
kamauparanna Abraham, tete dio Yesu
Kristus, sia anta tarimai tu Penaa diallu'
diona kapatonganan.

Pangallu’ lako Abraham tang nadampa tuntunan Sukaran aluk

3:15-18

15 E sangsiulurangku, ma’kada tolino
siamo’: moi anna panglampak tolino
bangsiara, ke mangkami dipakatua,
tae’mo tau misa’ undampai ba’tu
urrangnganni.
16 Mintu’na tu pangallu’ iato, Naallu’
Puang Matua lako Abraham sia lako
tarukna. Tae’ Nakua kumua: Sia lako
mintu’ tarukna, susito ke lako to buda,
sangadinna susito ke lako Misa’ Tau,
Nakua: Sia lako Tarukmu, iamotu
Kristus.
17 Inde sia tu kadangku: kumua iatu
Sukaran aluk, tu a’pa’ratu’ tallungpulo
taunna undinna namane bu’tu, tae’
nakullei undampai tu panglampak,
Napakatua dolomo Puang Matua, anna
diputtai tu pangallu’ iato.
18 Belanna iake lu dioi mai tuntunan
Sukaran aluk tu mana’, tangiamo lu dio
mai pangallu’; apa mangkamo tu Puang
Matua umpa’kamaseanni tu mana’ lako
Abraham tete dio pangallu’.

Patunna Sukaran aluk, ma'pamatota mepalulako Kristus

3:19-29

19 Apara patunna tu Sukaran aluk? ia
sia nadipangrangnganan belanna diona
kasalan, sae lako saeNa tu To napatu
tu pangallu'; na iatu sukaran aluk
naparampomo malaeka' lako misa' to
pasumbungan.
20 Iatu to pasumbungan tae'
nasangbalinna manna nasumbungan,
apa iatu Puang Matua inang Misa'ri.
21 Iake susito, sisarangnga'raka pangallu'
Na Puang Matua tu Sukaran aluk? Inang
tae' ia to. Belanna iake dipa'benganmi
tu Sukaran aluk, tu ma'din mepatuo,
manassa bu'tu lu dio mai Sukaran aluk
tu kamaloloan.
22 Apa napaalai nasangmo Sura' Madatu
tama lili'na kasalan tu mintu'na,
kumua anna dipa'kamasean lako to
ma'patongan tu pangallu' umpotete
kapatonganan lako Yesu Kristus.
23 Apa iatonna tang saepa tu
kapatonganan, naluang nasangki'
kuasanna Sukaran aluk, butungki' to

dikurung umpeagi kapatonganan la
dipaombo’.
24 Iamoto iatu Sukaran aluk mendadi
misa’ pa’pamatota iato mepalulako
Kristus, kumua anta dibilang malolo tete
dio kapatonganan.
25 Apa iatonna saemo kapatonganan,
tae’mo naonganniki’ pa’pamatota.
26 Belanna iatu kamu sola nasang
anakNakomi Puang Matua tete dio
kapatonganan lako Yesu Kristus.
27 Belanna pira-pirakomi tu didio’ tama
Kristus, umpopakemokomi Kristus.
28 Tae’mo to Yahudi lan, ba’tu to Yunani,
tae’mo kaunan ba’tu to makaka, tae’mo
muane ba’tu baine; belanna iatu kamu
sola nasang mendadi misamorokomi lan
Kristus Yesu.
29 Belanna iake taunnakomi Kristus,
kamumo tu tarukna Abraham, iamotu
mana’ napatu tu pangallu’.

A’ganna mendadi anakNa Puang Matua

4:1-7

4 1 Inde sia tu kadangku: iatonna
piapa tu to ma’mana’, tae’ bang

sisengaranna misa’ kaunan, moi anna ia
puangna tu mintu’na.
2 Apa mengkaola lako passulle ambe’na
sia to mangingko’na, sae lako nalambi’na
tu attu napamanassa dolomo ambe’na.
3 Ten dukamoto te kita, iatonta piapa,
mengkaolaki’ lako aluk lino dolo.
4 Apa iatonna lambi’mi kagannaranna
attu, Nasuami Puang Matua tu AnakNa tu
dadi dio mai misa’ baine, tu dikianakan
naonganni Sukaran aluk.
5 Kumua anNa la’bakki tu mintu’ to
naonganni Sukaran aluk, sia kumua anta
ala katonganan to dianak.
6 Belanna diona kadianakammi
Namangkamo Puang Matua ussua
PenaanNa AnakNa tama penaanta tu
metamba kumua: Abba, o Ambe’.
7 Naten pole’to, tangiamoko kaunan,
sangadinna anak, sia iake anakko,
ma’mana’ dukako tete dio Puang Matua.

Kamasussanna rasulu’ diona kapusanna to Galatia

4:8-11

8 Apa attu iato, belanna tang
untandaikomi Puang Matua,

umpopengkaolamokomi kalemi
lako deata, tu inang tonganna tangia
deata.
9 Apa totemo, tu untandaimokomi
Puang Matua, ontongpi Natandaimokomi
Puang Matua, umba nakua ammi
balik pole'o lako tu aluk lino dolo, tu
langga'na sia kalala'na, naurunganni la
umpopengkaola pole'omokomi kalemi
lako?
10 Mipakala'bi' tu allo sia bulan sia attu
dipakaraya sia taun.
11 Kukaselangangkomi, kumua iamo ke
la tae' lenni bua'na tu kamara'tasangku
lako kalemi.

Pa'pakilalanna rasulu' la umpatontong pa'kaboro'

4:12-20

12 E kamu sangsiulurangku, kupalaku
lako kalemi ammi susi aku te, belanna
aku te susi dukana' kamu. Moi misa' tae'
miposala lako kaleku.
13 Miissan kumua mulanna angku
pa'peissanan Kareba-kaparannuan lako
kalemi belanna saki dio kaleku.

14 Anna iatu kale susingku to, tu dadi
peroso lako kalemi, tae’ ammi kagi’gi’i sia
tae’ mikalinai, sangadinna mangkamo’
mitarima butung malaeka’Na Puang
Matua, ontongpi Nabutung Yesu Kristus.
15 Umbamira totemo tu kaussangammi
kalemi to rongko’? Anna aku untonganni,
kumua kenna susinna nala ma’din, inang
la ussu’be’ikomi matammi ammi benna’.
16 Mipoualimora’ka totemo, tu belanna
umpokadana’ tonganna lako kalemi?
17 Napengkullei tongan tau iato
unnala penaammi, apa tae’ nalantuk,
sangadinna la morai ussarakkikomi,
kumua ammi birisan umpengkaolai.
18 Melo duka, ke tontongi tu tau birisan
umposara’ki’ diona melona, moi natae’
kudio ren misisolan.
19 E kamu anakku, belanna kamu angku
perasai pa’di’ butung to mangurria’, anna
ma’rupa tu Kristus lan kalemi.
20 Iatu diongna penaangku kukua,
kenta sitingayo bangsiamo totemo to,
angku pasenga’ gamarangku, belanna
pussakmo tu penaangku tu diona kamu.

Panganderan diona da’dua anakna Abraham

4:21-31

21 Pokadanna’, e kamu tu morainna
mengkaola lako tuntunan Sukaran aluk,
tae’raka mirangii tu Sukaran aluk?
22 Belanna den disura’ kumua iatu
Abraham da’dua anakna, misa’ dio
kaunan na misa’ dio to makaka.
23 Iatu anak diona kaunan dadi susi
siamo a’gan tolino, apa iatu anak diona
to makaka dadi bannang dio pangallu’.
24 Iatu iannato misa’ panganderan,
belanna iatinde baine da’dua iamo
da’dua basse: misa’ dao mai buntu Sinai,
tu umpadadian bati’ kakaunanan, iamo
Hagar.
25 Iatu Hagar iamo buntu Sinai dio
tana Arab, tu dipasitinti te Yerusalem
dennamo totemo, belanna iamo kaunan
sola tu mai anakna.
26 Apa iatu Yerusalem dao, tae’
nakaunan, iamo indo’ta.
27 Belanna den disura’, nakua:
Parannuko, e iko tu tamanangna sia tang
kianakna, kumalasi-lasi sia sumapukoko,

e iko tu tang untandainna kamapa'diran mangurria'. Belanna makianakammo tu to tae' balinna anna to kemuane.
28 Iatu kamu e sangsiulurangku, anak pangallu'komi, susi Ishak.
29 Apa susi tonna attu iato napakario-rio to dikianakan a'gan tolino tu to dikianakan a'gan mempenaa, susi dukamoto te totemo.
30 Apa umbara nakua tu dipokadanna lan Sura' Madatu? Rambai lao tu kaunan sola anakna, belanna iatu anakna tinde baine kaunan tae' nala ma'mana' sola anakna tinde baine to makaka.
31 Iamoto e kamu sangsiulurangku, kita te tangiaki' bati'na tu baine kaunan, sangadinna bati'naki' tu baine to makaka.

Pa'pakilala diona untoe katomakakan Napa'kamasean Kristus

5:1-12

5 1 Mangkamoki' Natalla'i Kristus kumua anta to makaka tongan; iamoto tumanankomi, da ammi dipapassanni pole' ayoka kakaunanan.

2 Kilalai tonganni, akumo Paulus te
ma'kada lako kalemi, kumua iake
umpogau'komi sunna', tae'mo gai'na
lako kalemi tu Kristus.
3 Sia kupamaleso pole' lako tu to
umpogau' sunna', kumua pato'
ungkaritutui tu mintu' tuntunan Sukaran
aluk.
4 Ka'tumo ulangmi dio mai Kristus tu
kamunna la morainna nabilang malolo
Sukaran aluk; salianmokomi dio mai
pa'kamaseanNa Puang Matua.
5 Belanna tete dio Penaa anta
poparandangan kapatonganan untayan
kamaloloan tu tarannuananna.
6 Belanna iake sirapumoki' Kristus Yesu,
la umpogau' ba'tu tang umpogau'
sunna', tae' kuasanna, sangadinna
kapatonganan tu napakedo pa'kaboro'.
7 Dolona melomo pa'dondomi;
mindamora unnampangikomi
miurunganni tang mengkaola lako
kamanapparan?
8 Iate pa'naran iate tae' nalu dio mai
Puang tu mangka untambaikomi.
9 Iatu ragi sisidi', umpamessu' ta'pung
sanglemun.

10 Iate aku te kukatappa'ikomi tete
dio Puang, kumua tae' apa senga'
mitangnga'; apa iatu tau, la minda-
minda, tu umpasikaputtak penaammi, la
untanggung ukunganna.
11 E kamu sangsiulurangku, iate aku te,
ke umpa'peissanampa' tu diona sunna',
ma'apai angku dipakario-rio siapa? Iake
susito, iatu kayu pea'ta' tae'mo anna
mendadi katitumbuan.
12 Kenna umbalianniora kalena tu mintu'
to umpatilalak penaammi.

Atoran kamentomakakan dio mai Sukaran aluk

5:13-26

13 Belanna kamu te, e sangsiulurangku,
mangkamokomi ditambai la dipopentorro
to makaka, apa iatu katorro-tomakakan
iato da mipannii pa'posanganna
pa'poraian kale, sangadinna pantan
sikaritutuangkomi tete dio pa'kaboro'.
14 Belanna iatu mintu' Sukaran aluk
dipongo'mo lan sangbuku kada, tu
nakua: La mukamasei tu padammu to
lino, susi batang kalemu.

15 Apa iake sikeke’ lenkomi ba’tu
siampello’ lenkomi, pengkilalai da
napada kamu simangsanan.
16 Apa inde sia tu kadangku: La
Narendenkomi Penaa lan torro ke’de’mi,
manassa tae’ mitarru’i tu pa’poraian
pa’kalean.
17 Belanna iatu pa’poraian pa’kalean
sisala Penaa, sia iatu pa’poraian Penaa
sisala pa’poraian pa’kalean, apa siuali
sola duai, dikua da mipogau’i tu apa
mikamorainna.
18 Apa iake Narendenkomi Penaa,
manassa tae’ naongannikomi Sukaran
aluk.
19 Iatu mintu’ penggauran kamoraian
pa’kalean payan bang, iamotu: gau’
sala, kamaruttakan, passulo bongi,
20 kamenomban lako deata,
pa’pangissanan, kasisallangan,
kasigagan, kapangimburuan,
kamare’dekan, tuo misa, kasisalan,
mangulang leko’,
21 kamagallian, kamalangoan, ma’dadu
tambuk sia susinnato. Iatu mintu’nato
kupokada dolomo lako kalemi, susitu
mangka kupokadangkomi pirambongi’,
kumua iatu to umpogau’i tu mintu’na apa

susito, tae’ nala umpomana’ ParentaNa
Puang Matua.
22 Apa iatu mai buanNa Penaa,
iamotu pa’kaboro’, kaparannuan,
kamarampasan, pesuka’ kalando,
kamasokanan, kameloan, kamarurusan,
23 sorong inaa, untaloi kale. Tae’ ia
sukaran aluk umpasalai tu susinna to.
24 Apa iatu mintu’ taunNa Kristus Yesu
mangkamo naa’ta’ tu pa’kalean sola
kamoraianna sia kamailuanna.
25 Iake tuo bannang dioki’ Penaa, melo
ke tasorong dukai tu kaleta Narenden
Penaa.
26 Da anta tuntun kamapangkaran
tang kebattuan, anna pada kitamo
sipakarede-rede, sia sikabillan.

Kasiturusanna pada to sangsiuluran

6:1-10

6 1 E kamu sangsiulurangku, iake
denni misa’ tau diappa’ umpogau’
kasalan, kamu tu Natorroinna Penaa la
umpemeloi tau iato situru’ sorong inaa,
ammi kanandai kalemi, da anna kamu
duka narampoi peroso.

2 Situndu-tunduangkomi umpassan
pamaammi, susimoto la minii ungganna'i
tu atoranNa Kristus.
3 Belanna iake den tau ussanga kalena
den patunna, anna inang tae' patunna,
ia kalena umpakena kalena.
4 Apa pantan la ussudi penggauranna tu
tau, namane ma'din ussattuanni tu diona
kalena, tangia diona to senga'.
5 Belanna pantan la umpassan misa
pamaanna tu tau.
6 Sipatu tu to diada'i kadanNa Puang
umbenni kataananna tu to mangada'i.
7 Da mipusa: tae' nabelai dibelle'i tu
Puang Matua, belanna apa tu natanan
tau, ia duka napeburai.
8 Belanna minda-minda tu mantanan
lan pa'kalean, dio duka mai pa'kalean
la nanii umpeburai kasanggangan; apa
minda-minda tu mantanan lan Penaa,
dio duka mai Penaa la nanii umpeburai
katuoan sae lakona.
9 Da tamasorro umpogau' melo, belanna
la tapeburai duka ke attunna ke tae'i
tamalilu.
10 Iamoto su'ding denpi palambi'ta,
la umpogau'ki' melo lako mintu' tau,

ontongpi lako mintu’ siulu’ padanta to ma’patongan.

Natampakki rasulu’ pa’pakilala sia pangando

6:11-18

11 Tiromi tumba kapuana tu pangoki’, tu limangku kalena unnokirangkomi mati’.
12 Sangapa budanna tu tau la morai umpa’petiroan kameloanna lan a’gan mentolinona, tu umparukukomi umpogau’ sunna’, nakua bangri da nadipakario-rio diona kayu pea’ta’Na Kristus (Yesu).
13 Belanna ia kalena to umpogau’ sunna’, anna tae’ natoei tu tuntunan Sukaran aluk, sangadinna iari naporai ke umpogau’komi sunna’, kumua anna ma’din massattuan diona batang kalemi.
14 Apa dennoupa’ da’ angku massattuan, sangadinna ke diona kayu pea’ta’Na Puangta Yesu Kristus, ia dukamo bannangnato, anna iate lino tia’ta’mo, namateammo kaleku sia susi duka kaleku to lako te lino.

15 Belanna la disunna’ ba’tu tang
disunna’, tae’ patunna, sangadinna iari
ke dadimi panampa ba’ru.
16 Narampoimira kamarampasan sia
kamamasean tu mintu’ to situru’ atoran
iate tu gau’na sia lako IsraelNa Puang
Matua.
17 Randuk te attu iate da naden tau misa’
ussussaina’, belanna dio kaleku den
simembua-buanna bangkeNa Yesu.
18 Narondongmira kamaturu-turuanNa
Puangta Yesu Kristus tu penaammi, e,
kamu sangsiulurangku. Amin.

EFESUS

Pangandona rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus,
rasulu’Na Kristus Yesu tete dio
pa’poraianNa Puang Matua, diparampo
lako mintu’ to masallo’ dio Efesus, to
ma’patongan, lan Kristus Yesu,
[2] narampoimorokomi kamaturu-turuan
sia kamarampasan dio mai Puang Matua
Ambe’ta sia Puang Yesu Kristus.

Pa’kurre sumanga’ langngan Puang Matua belanna pa’kamaseanNa tete dio Puang Yesu Kristus

1:3-14

[3] Mintu’na kadipudian lu langngan
Puang Matua, tu Ambe’Na Puangta Yesu
Kristus, tu mangka umpasiriaki’ mintu’
kamauparan mempenaa dao suruga lan
Kristus.

4 Susitu kaNatonnoranta diona Kristus,
tonna tang dikombongpa tu lino, kumua
anta masallo’ sia tang sayuan dio oloNa
Puang.
5 Tu diona pa’kaboro’Na anNa mangka
ullampakki’ mendadi to Naanak tete dio
Yesu Kristus, situru’ kamasorokanna
pa’poraianNa,
6 la umpabu’tuanni kadipudian tu
kamala’biran pa’kamaseanNa, tu
Napa’kamasean lako kaleta lan
Pa’kaboro’Na.
7 Tu tapobannang ungkabu’tui
kadila’bakan diona raraNa iamotu
kadipa’deianna mintu’ kasalan, situru’
kakapuanna pa’kamaseanNa,
8 tu Napelempanni lako kaleta situru’
kakinaan sia kamatarrusan.
9 Napasomboammiki’ tu rasia
pa’poraianNa situru’ pangala inaanNa, tu
inang lannamo penaanNa,
10 la Napasakka’ tu kagannaranna attu,
anNa pasipulungi ma’misa lan Kristus tu
mintu’na apa la daona suruga, la lanna
lino.
11 Lan dukamo Kalena tanii dipadadi
mana’, dilampak unturu’ tanan penaanNa

Puang Matua, tu umpakedo mintu'na,
situru' lalan pa'inaanNa.
12 Anta dadi kadipudianna
kamala'biranNa, tu kitanna dolona
urrannuanan Kristus.
13 Ia duka minii lan, tommi mangka
urrangi kada kamanapparan
iamotu Kareba-kaparannuan
kamakarimmanammi; lan duka
Kalena minii ditoding Penaa Masallo' tu
diallu', tommi ma'patonganmo.
14 Iamo natamben mana'ta la umbaaki'
lako kadirampananna taunNa Puang
Matua, la umpudi tu kamala'biranNa.

Rasulu' massambayang kumua anna kanassai kombongan tu kuasanNa Puang Matua tu payan lan kamalimbangunanNa Kristus

1:15-23

15 Iamoto iatongku rangii tu
kapatonganammi lako Puang Yesu
sia pa'kaboro'mi lako mintu' to masallo',
16 tae' kutorei ma'kurre sumanga' tu
belanna kamu, sia kukilalaikomi lan
passambayangku,

17 kumua anna KapenombanNa Puangta
Yesu Kristus, iamotu Ambe’ oto’na
mintu’ kamala’biran, umpa’kamaseanni
lako kalemi tu Penaa kakinaan sia
kaNapamanassan untandai Puang
Matua.
18 Iamotu mata penaammi
Napemarorrongi, ammi tandai apa
tu dirannuanan diona petambaNa
Puang Matua sia tumba kapuana tu
kamala’biranna mana’ pa’ba’ginNa
nadulu to masallo’;
19 sia tumba kalle-kalleanna kuasanNa
lako kita ma’patonganna, situru’
pengkarangan kamatotoran kuasanNa,
20 tu Napogau’ lan Kristus, tonna
pamalimbangunNi dio mai to’ to mate,
anNa panno’ko’I dio kananNa dao bamba
suruga,
21 mandu matandena anna mintu’ to
ma’parenta sia to paa sia kakuasan sia
pekapuangan sia mintu’ to kalelean,
tangia te attu totemo manna, sangadinna
ia duka ke attu la sae.
22 Sia mintu’na angge maritik
Napopengkanorong Puang Matua
diong to’ lentekNa, sia Nakamasean

kombongan mendadi pennuluanna
mintu'na angge maritik.
23 Anna iatu kombongan iamo batang
kaleNa sia kasundunanNa Kristus, tu
umpasundun nasangi lan mintu'na.

KuasanNa Puang Matua payan lan kamengkatobaranna to kapere'

2:1-10

2 1 Kamu duka dolona matemo belanna
mintu' gau' kadake sia kasalammi,
2 tu mipogau' dolona situru' aluk
tiparanta'na te lino, situru' kuasanna to
paa dao masuanggana, iamora tu penaa
marassanpa mengkarang lan penaanna
tu mai pia battuk.
3 Lan bilanganna tu tau iato mai,
kita duka sola nasang te, dolona
mangkamoki' unturu' kamailuanna
pa'kaleanta, anta pogau'i tu pa'poraian
pa'kalean sia lalan inaanta sia tenmoki'
a'gan pia naonganni kasengkean susito
senga'.
4 Apa Puang Matua tu sumpu mamase,
tu belanna kapua pa'kaboro'Na
Nakamaseangki',

5 tonta mate diona kasalan, Napatuomiki’
sola Kristus – anna tete dio pa’kamasean,
minii dipamakarimman –,
6 sia lan Kristus Yesu Nanii mangka
umpamalimbangunki’ sola sia
Napanno’ko’ki’ sola dao bamba
suruga,
7 kumua anNa pa’pekitananni lako
kaleta lan te attu la sae tu kakapuanna
pa’kamasean tang dilambi’Na diona
kamasokananNa lako kaleta lan Kristus
Yesu.
8 Belanna tete dio kamaturu-turuan
iato ammi dikarimmanni diona
kapatonganan, anna iatu iannato
tangia tuo dio mai kalemi, sangadinna
pa’kamaseanNa Puang Matua,
9 sia tangia tuo dio penggauran, kumua
da naden misa’ tau ussattuan kalena.
10 Belanna kita te panampaNaki’,
Napadadiki’ lan Kristus Yesu la umpogau’
kameloan, tu Naparandan dolomo
Puang Matua, kumua anta karitutui tu
mintu’nato.

KuasanNa Puang Matua tu payan lan kasiturusanna to Yahudi sia to kapere’

2:11-22

11 Iamoto pengkilalai, kumua dolona
to kapere’komi diona batang kale sia
nasangakomi to disanga umpogau’
sunna’, kumua to tang umpogau’komi
sunna’, iamotu naolanna lima dio batang
kale.
12 Attu iato salian rindingkomi dio mai
Kristus sia tae’ mitamai katongananna
to Israel sia butung to saekomi tu diona
basse Naallu’ Puang Matua sia tae’
mima’rannuan sia tae’ miposande’ Puang
Matua lan te lino.
13 Apa kamu tu mambela dolona,
totemo tete dio Kristus Yesu, anna
popengkareke’mokomi raraNa Kristus.
14 Belanna Ia dadi kasikaeloanta,
umpamisa’i patomalinna sia urrondonni
tu rinding ussapa’i, iamotu kasiualian;
15 belanna mangka umpasalian tuntunan
sukaran aluk sola mintu’ pangalukanna
lan batang kaleNa, dikua anna lan Kalena

Nanii umpopendadi misa’i tolino ba’ru
patomalinna anNa pabu’tu kasikaeloan,
16 kumua anna Ia umpasikaeloi Puang
Matua tu patomalinna mendadi misa’
batang kale diona kayu pea’ta’, anna
inde to Nanii umpa’dei tu kasiualian.
17 AnNa sae umpa’peissanan Kareba-
kaparannuan diona kasikaeloan lako
kamu tu mambelanna sia lako duka
mandappi’na,
18 belanna bannang dioRi anta belai
patomalinta umpennoloi Ambe’, Naria to
Penaa misa’.
19 Nasusito tae’mo mitosae
sia to mentiruran, sangadinna
sangtondokmokomi tu mai to masallo’
sia sikurinmokomi lan banuanNa Puang
Matua,
20 tu dibangun dao parandangan
naparokko mintu’ rasulu’ sia nabi, na
iatu batu petaunna iamotu Kristus Yesu.
21 Lan Kristus dinii umpasikala’ nasangi
tu garagan banua dipabendan, anna
salangngan-langnganna nabendan misa’
banua kabusungan maindan diona
Puang.

22 Lan duka Kristus minii dipabendan
sola, ammi dadi inan Nanii Puang Matua
diona Penaa.

Paulus rasulu'na to kapere'.Kasomboanna rasianNa Puang Matua

3:1-13

3 1 Iamora bannangnato anna aku te
Paulus, to dirante bassi diona Kristus
Yesu belanna to kapere',
2 – inang mirangimo tu diona atoran
kadipasseronganna pa'kamaseanNa
Puang Matua, tu dikamaseanna', kamu
napatu-
3 tu kumua iatu rasia dipasombomo lako
kaleku lan pa'paombo' susitu kusura'
kondi' bang dao.
4 Iammi basai to, ma'dinmo mitandai tu
kaunnissanangku rasia diona Kristus,
5 – tu tae' bangpa nadipa'peissanan len
tonna dolona lako mintu' tarukna Adam,
susitu Napaombo' Penaa totemo lako
mintu' rasulu' sia nabi masallo'Na-
6 to kumua iatu to kapere' pada-
pada ma'mana' sia misa' kale sia
pada ketaa dio mai pangallu' lan

kasiturusanNa Kristus Yesu tete dio
Kareba-kaparannuan.
7 Anna aku dipadadi to ma'kamayana
Kareba-kaparannuan, situru' serong
pa'kamaseanNa Puang Matua, tu
Napa'kamasean lako kaleku sitinaya
pengkarangan kamatotoranNa.
8 Anna aku te, tu madionganna na
iatu mintu' to masallo', diserongi te
pa'kamasean iate, la umpa'peissananni
lako to kapere' tu kasugiran tang
dilambi'Na Kristus,
9 sia umpamanassai lako mintu' tau
tumba tu diona umpalolang rasia tu
tempon diomo mai kabunian bang lan
Puang Matua, To umpadadi mintu' angge
maritik,
10 kumua anna pa'peissananni
kombongan totemo lako mintu' to
ma'parenta sia to paa dao suruga tu
ma'rupa-rupa kakinaanNa Puang Matua,
11 situru' tu tanan penaa Napogau' lan
Kristus Yesu, Puangta.
12 Lan duka Kristus anna den
kabattaranta sia lalan umpennoloi
Puang Matua anta katappa'I tete dio
kapatonganan lako Kalena.

13 Iamoto kupalakui lako kalemi,
da naporanggangi penaammi tu
kamaparrisangku diona kamu, belanna
iamo mipomala'bi'.

Passambayangna rasulu' kumua anna torroi Kristus tu penaanna to ma'patongan

3:14-21

14 Iamo bannangnato, angku malinguntu'
malaku langngan Ambe',
15 tu dio mai Kalena anna mintu' bangsa
dao suruga sia lan lino disangai,
16 sangapaoi upa' anNa kamaseikomi
situru' kasugiran kamala'biranNa,
anna kamatotoran Napabattarangkomi
PenaanNa lan ba'tengmi,
17 anNa torroi Kristus tu penaammi tete
dio kapatonganan sia ammi mennuaka'
sia keparandangan lan pa'kaboro',
18 ammi belai unnissanni sola mintu' to
masallo', sangapa sangka'na, lambe'na,
langka'na sia likunna,
19 sia untandai polepa pa'kaboro'Na
Kristus, tu undaoanni mintu'
kapaissanan, dikua anna ponnoikomi

pa’kamasean sae lako milambi’na tu
mintu’ panganggeanna Puang Matua.
20 Iatu Puang Matua tu kuasa umpogau’i
tu mintu’na umpelempanni losong, na
iatu tapalakunna ba’tu tasanganna,
sitinaya lalan kuasanNa tu mengkarang
lan kaleta,
21 lu lako duka tu mintu’na kamala’biran
lan kombongan sia lan Kristus Yesu
tontong siosso’ sae lakona! Amin.

Kasisanginaan lan Kristus

4:1-16

4 1 Iamo bannangnato, anna aku te to
dirante bassi belanna Puang malaku
lako kalemi, kumua ammi pasitende’i
gau’mi tu petamba ditambangkomi.
2 Naturu’ mintu’ penaa mengkadiongan
sia sorong inaa sia pesuka’ kalando,
sipama’tanan penaa situru’ pa’kaboro’.
3 Ammi pengkullei ungkaritutui
kasisanginaan tete dio Penaa ussiulangi
kamarampasan;
4 misa’ri batang kale sia misa’ri Penaa,
susi tommi mangka ditambai misa’
dukari kapa’rannuanan napabu’tu
kadi-tambaiammi;

5 misa’ Puang, misa’ kapatonganan,
misa’ pa’dioran,
6 misa’ Kapenomban tu napoAmbe’ sola
nasang, Ia untongloi nasangi sia Ia
napotete sola nasangi sia Nanii nasang
lan.
7 Apa iatu kita mintu’ mangkamoki’
pantan diserongi pa’kamasean, sitinaya
sukaran pamenganNa Kristus.
8 Iamoto anna kua lan Sura’ Madatu:
Iatonna kendek langngan Narampa sia
Nakaloli’ tu mai to dirampa, sia
mangkamo umpa’kamasean ba’tu
pira-pira pamengan lako tolino.
9 Apa iatu dipokada kumua: Kendekmo
langngan, tangiaraka battuananna tu
kumua, dolona mangkamo mengkalao
rokko inan madiongan lan te lino?
10 Dadi Ia tu mangka mengkalao, Ia duka
mangka kendek langngan madaoanna
liu na iatu mintu’ langi’, kumua anna
pasundunni tu mintu’ angge maritik.
11 Ia dukamo mangka unnalai rasulu’ tu
mai tau pira, nabi pira, to umpalolang
Kareba-kaparannuan pira, pangkambi’
pira sia guru,

12 la umpasakka’i tu mai to masallo’,
la umpogau’ pentoean ma’kamayai, la
umpatulangdan batang kaleNa Kristus,
13 taurunganni sola nasang landa’ lako
kasisanginaan lan kapatonganan sia
kapaissanan diona AnakNa Puang Matua
sia lako kamatakkoan sae lako ma’angge
kaloboranna kasundunanNa Kristus,
14 kumua damo anta mapia-pia tikalulun-
lulun susi bombang sia nairi’ lu lako lu
dio mai ma’rupa-rupa angin pangadaran,
diona pakenanna tau sia pakira-kiranna,
tu mebanna lako tangnga’ mepapusa,
15 sangadinna la umpentoeiki’
kamanapparan lan pa’kaboro’ anta
salobo’-lobo’na lan mintu’na lako tu To
tapoulu, iamotu Kristus.
16 Tete diomora Kristus anna salobo’-
lobo’na tu kale, umpamatoto’ kalena lan
pa’kaboro’ anna sitoe-toe sia sikande-
kande napasikande mintu’ lesoan situru’
patu pengkaranganna lesoan kale.

Katuoan dolo dipasitende’ katuoan ba’ru

4:17-24

17 Inde sia tu kadangku sia kukatottongi
lan Puang, kumua da’mo nasusi gau’na
to kapere’ tu gau’mi, unturu’i tu tangnga’
tae’na gai’na,
18 tu dipamalillinmo tangnga’na sia
nasarakkimo kabagan lan kalena dio
mai katuoan lu dio mai Puang Matua,
belanna kamakarrasanna penaanna.
19 Na belanna tae’mo siri’na, naeloranni
tu kalena lako kapassulo-bongian, sia
kabarakanna anna pogau’i tu mintu’ gau’
maruttak.
20 Apa tae’ ia nasusi mipelada’i to tu
diona Kristus.
21 Iake inang mirangimi sia
Naada’imokomi lan kasiturusanNa
tumbai tu kamanapparan lan Yesu,
22 iamotu diona gau’ dolomi, la mitibe
tu pa’kalean masaimmi, tu sanggang
napobua’ kamoraian lu dio mai tangnga’
sala,
23 anna diba’rui tu penaammi lan batu
ba’tengmi,

24 ammi angkaran kedo ba’ru, tu dipadadi
situru’ pa’poraianNa Puang Matua lan
kamaloloan sia kamaseroan tongan.

Pa’pakilala umba dikua sikadamak

4:25–5:21

25 Iamoto la mitibe tu kamo’rangan,
ammi pantan ma’kada tongan lako
padammi tolino, belanna sipolesoan
kaleki’.
26 Iake sengkekomi, da anna pabu’tu
kasalan; da ammi nanna kasengkeammi
sae lako lambunna allo.
27 Da milo’banganni inan tu deata
bulituk.
28 Iatu to bokoan, da’mo naboko,
sangadinna melo ke masara’i
umpatangmari’pi limanna ungkarangi tu
pengkarangan tang dipa’gagainna, anna
den apa nabenni tu to tae’.
29 Da mipasunni dio pudukmi tu kada
dipomasiri’, sangadinna iari tu melona
tu la napomatoto’na kapatonganan,
tu denna patunna, anna pasaeanni
pa’kamasean tu to urrangii.
30 Sia da mipamasussai tu Penaa
Masallo’Na Puang Matua, tu dinii

mangka untodingkomi landa’ lako allo kadila’bakan.
31 Toyanganni dio mai kalemi tu mintu’ kamapallan, sia kamasakiarasan sia kasengkean sia salle kada sia kapa’palelebekoan sisola mintu’ kakadakean.
32 Sangadinna pantan sikasokanangkomi sia siala mase, sia sipagarri’komi, susi Puang Matua umpa’dei tu kasalammi tete dio Kristus.

5 1 Iamoto, la dadikomi to unturu’ Puang Matua, susi anak Nakaboro’i,
2 sia lolangkomi umpa’pekitanan pa’kaboro’ susi Kristus mangka ungkamaseikomi, sia mangka ussorong Kalena belanna kita, mendadi pemala’ sia pesuru’, tu busarungngu’ lako Puang Matua.
3 Apa iatu gau’ sala sia mintu’ penggauran maruttak ba’tu kabasisi-inaan, da naden len disa’bu’ kumua denkomi umpogau’i, susi tu gau’ sipato’na to masallo’.
4 Susi dukato tu apa pagi’giran sia ulelean tang kebattuan sia rongga, iamotu apa tang sielle’na, sangadinna la’bi’ ma’kurre sumanga’.

5 Belanna iate pengkilalai tonganni,
kumua tae’ ia tu to ma’pangngan buni
ba’tu to maruttak ba’tu to basisi inaa
– tu samanna to umpenombai deata –
umpotaa mana’ lan ParentaNa Kristus
sia Puang Matua.
6 Da naden misa’ tau umpapusakomi
napokadan kada tang kebattuan;
belanna iamora napobannang to anna
rampoi kasengkeanNa Puang Matua tu
mai to battuk.
7 Iamoto da misamaturu’ tu tau iato.
8 Belanna dolona kalillinangkomi,
apa totemo masiangmokomi lan
kasiturusanNa Puang. Lolang susikomi
to mangkamo dipemasiangi,
9 – belanna iatu bua kamasiangan
iamotu kameloan, kamaloloan sia
kamanapparan –,
10 sia sudii tu apa Naporainna Puang.
11 Sia da mitamai tu mai gau’
kamalillinan, tu tang umpabu’tu melo,
sangadinna sipatu la mipasala,
12 belanna iatu mintu’ apa napogau’ buni,
moi disa’bu’ manna mesirisan duka.
13 Belanna iatu mintu’ dipasalana,
napasombo masiangna. Apa iatu
dipasombona, inang masiang ia.

14 Iamoto anna den tu kada nakua:
Millikko, e iko tu mamma'na,
sia malimbangunko dio mai to' to mate,
anna Kristus unnarrangko.
15 Iamoto kainga'i meloi, umba la
mipakuanni tu kalemi, da misusi to
tang keinaa, sangadinna la susikomi to
keinaa;
16 da mimatei punala allo, belanna attu
iate, attu kadake.
17 Iamoto, da mibaga, sangadinna la
miissan umba tu pa'poraianNa Puang.
18 Da mima'pelango anggoro' tu
umpabu'tu tang penggauran, sangadinna
la Naponnoikomi Penaa,
19 ammi sipa'kada-kada naturu'
pa'pudian sia pa'tendeng sia penanian
masallo' ammi penanianni sia umpudi-
pudi Puang lan penaammi;
20 sia tontongkomi ma'kurre sumanga'
diona mintu' passalan langngan Ambe'ta
Puang Matua, ussa'bu' sanganNa
Puangta Yesu Kristus,
21 ammi sisonda tunduk ungkasiri'
Kristus.

Atoranna tananan dapo’

5:22–6:9

22 E kamu mintu’ baine, la tundukkomi
lako muanemi susi lako Puang,
23 belanna muane ungkapalai baine,
susi Kristus ungkapalai kombongan, Ia
dukamo ungkarimmanni batang kaleNa.
24 Iamoto, umba nakua tu kombongan
tunduk lako Kristus, susi dukamoto tu
mintu’ baine tunduk lako muanena lan
mintu’na.
25 E mintu’ muane, pakaboro’i tu
bainemi, susi Kristus ungkamasei
kombonganNa, sia ussorong Kalena
belanna kombongan,
26 kumua anNa pemaseroi tonna mangka
umbasei pa’dioran uai tete dio kadanna
Puang Matua,
27 sia kumua anna Ia kalena
umpabendanni tu kombongan dio
oloNa sikambi’ kamala’biran tang den
kadakena ba’tu tingkurrungna ba’tu
senga’na, sangadinna masero tae’
sayuanna.
28 Ten dukamoto tu mintu’ muane
sipato’ umpakaboro’ bainena, susi

ia umpakaboro’ batang kalena.
Iatu to umpakaboro’ bainena, iamo
umpakaboro’ kalena.
29 Belanna tae’ bangpa ia tau misa’
ungkabiri’ batang kalena, sangadinna
nadaranai sia nakaritutui susi Kristus
anna kombongan;
30 belanna kita te lesoan kaleki’ lan
batang kaleNa.
31 Iamoto anna la untampe indo’ ambe’na
tu tau, anna la’ka’ lako bainena, anna
dadi sangbatang kale sola duai.
32 Kapua te rasia iate, apa kuala
sangka’ri inde te tu diona Kristus anna
kombongan.
33 Anna moi susito, sipatu tongankomi
pantan la umpakaboro’ bainemi susi
kamu umpakaboro’ kalemi; sia iatu
baine la ungkasiri’ muanena.

6 1 E kamu mintu’ pia, turu’i tu
kadanna indo’ ambe’mi tete dio
Puang, belanna inang iamo sipato’na to.
2 Kasiri’i tu ambe’mu sola indo’mu
– iamoto tu parenta bunga’na nanii
pangallu’,-
3 ammu rongko’ sia malambe’ sunga’ lan
te lino.

4 E mintu’ ambe’, da mipamasaki ara’
anakmi, sangadinna ada’i situru’ peada’
sia pa’pakilala lu dio mai Puang Matua.
5 E mintu’ kaunan, mataku’ sia
ma’parondokomi unturu’ parentana
puangmi diona lino, anna malambu’
penaammi susi lako Kristus,
6 da ammi susito belo puduk, butung to
ussede tau, sangadinna susikomi taunNa
Kristus masorok penaanna umpogau’
pa’poraianNa Puang Matua,
7 sia matinuru’ mengkarang susi lako
Puang, tangia lako tolino,
8 belanna miissan, kumua kameloan apa
tu napogau’ tau, ia duka natarima sule
dio mai Puang, la kaunan, la to makaka.
9 E kamu mintu’ puangna, susi duka la
mipogau’ lako kaunanmi to, sia torroi tu
pa’pakingki-kingkimmi, belanna miissan
kumua iatu Puangna sia Puangmi dao sia
suruga sia tae’ Ia Namentiro lindo lako
tau.

Atoran untoe pa’buno mempenaa

6:10-20

10 Nama’katampakanna la bintinkomi lan
Puang sia umpomatoto’ kamatotoran
kuasanNa.
11 Pakei tu pa’buno sanda pareaNa Puang
Matua, ammi batta’ untanananni tu
petua’ ba’tangna deata bulituk.
12 Belanna tangia padanta ma’rupa
tau tasiean, sangadinna mintu’ to
ma’parenta sia to paa sia pangulunna
lino tu umparenta kamalillinan iate sia
mintu’ kuasa deata masussuk dao langi’.
13 Iamoto, toei tu pa’buno sanda pareaNa
Puang Matua, ammi batta’ tumanan,
ke allo kadakei sia bantang bendan, ke
mangkakomi umpogau’i tu mintu’na.
14 Iamoto la bendankomi umpotambeke’
kamanapparan sia umpokararran
kamaloloan,
15 sia iatu lentekmi umpolapik
kamatinurusan umpatale’ Kareba-
kaparannuan kamarampasan,
16 sia tontong umpobalulang
kapatonganan, iamo la mipa’deanni tu
tinaran apinna deata bulituk.

17 Sia tarimai tu songko’ bassi
kamakarimmanan sia pa’dang Penaa,
iamotu kadanNa Puang Matua.
18 Tontongkomi massambayang lan
mintu’ attu tete dio Penaa, umpotete
mintu’ pangando sia passambayang,
sia dikua ammi lambi’i tu iannato,
la marea-reakomi umpengkullei sia
umpassambayangan mintu’ to masallo’,
19 sia aku duka, dikua angku ditadoi
kada to ke tiku’bi’i pudukku, la
umpa’peissanan rasianna Kareba-
kaparannuan situru’ kabaranian
pena-angku.
20 Belanna iamora tu Kareba-
kaparannuan angku dadi to
pasumbungan puduk tu dirante
bassi, angku barani ma’kada-kada
umpa’peissananni, susitu inang pato’na
la kupokada.

Diona Tikhikus. Pangando ma’katampakanna

6:21-24

21 Apa dikua anna kamu duka te
unnissanni tu diona aku sia tumbai torro
ke’de’ku, anna siulu’tamora Tikhikus tu

dipakaboro’, iamo misa’ to ma’kamaya
maruru’ lako Puang, la umpokadan
nasangkomi.
22 Iannamora to angku suai mati’ dikua
ammi issanni tu torro ke’de’ki sia dikua
la umpakatanai tu penaammi.
23 Narampoimira kamarampasan tu
sangsiuluranta sia pa’kaboro’ sisola
kapatonganan lu dio mai Puang Matua,
Ambe’, sia Puang Yesu Kristus.
24 Narondongmira pa’kamaseanNa
Puang Matua tu mintu’ to umpakaboro’i
pa’kaboro’ tang sitiro kasanggangan tu
Puangta Yesu Kristus.

FILIPI

Pangandona rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus na
Timotius, taunNa Kristus Yesu
diparampo lako mintu’ to masallo’ lan
Kristus Yesu dio Filipi sia mintu’ to
ma’panundu’ sia pa’kamaya.
[2] Narampoimorokomi kamaturu-turuan
sia kamarampasan dio mai Puang Matua,
Ambe’ta sia dio mai Puang Yesu Kristus.

Pa’kurre sumanga’ langngan Puang Matua diona kasisanginaanna kombongan

1:3-11

[3] Tilanta’okomi lan penaangku ma’kurre
sumanga’ona’ langngan Kapenom-
bangku.
[4] Tontongna’ parannu lan mintu’
passambayangku umpangandoangkomi.

5 Tu belanna kasisanginaammi lan
kadipalolanganna Kareba-kaparannuan
tempon dio mai allo diparandukna sae
lako te totemo.
6 Kukatappa'i te iannate, kumua Puang
Matua tu mangka umparanduk misa'
pengkarangan melo dio kalemi, Ia duka
la umpasundunni sae lako alloNa Yesu
Kristus.
7 Inang sipato'na' la ma'timbang susito
tu diona kamu sola nasang, belanna
kupalan ara'komi, pa kamu sola nasang
pada-padaki' unnappa' pa'kamasean,
la iatongku dirante bassi, la iatongku
umpebalian sia umpamanassai tu
Kareba-kaparannuan.
8 Belanna Puang Matua ussa'biina' kumua
tumba mamali'na penaangku lako kamu
sola nasang diona kamamaseanNa
Kristus Yesu.
9 Na inde sia tu kupalaku, dikua
anna sakerangngan-rangnganna tu
pa'kaboro'mi diona kapatandaian sia
mintu' kapaissanan.
10 Miurunganni paissan ussudii umbanna
tu ma'iringanna, ammi masero sia tae'
mima'pamatana' landa' lako alloNa
Kristus.

11 Sia naponnoikomi bua kamalamburan
tete dio Yesu Kristus, umpabu'tuan
kamala'biran sia kadipudian Puang
Matua.

Kareba diona a'ganna rasulu' tonna dirante bassi

1:12-26

12 E sangsiulurangku, kuporai ke
miissanni, kumua mintu'na tu apa
urrampoina' mandu umpakalua'
kalolanganna Kareba-kaparannuan,
13 naurunganni iatu kadiranteangku
nakanassai mintu' surodadu pa'kampa
tongkonan layuk sia to senga', kumua
Kristus napobannang.
14 Sia buda tu mai sangsiuluranta
umporannuomo Puang diona tu
kaditarungkuangku, anna sabatta'-
batta'na tang mataku' umpokadai tu
kadanNa Puang.
15 Tonganna den siao pira tu to
umpa'peissanan Kristus belanna
kamagallian sia kasisalan, den pira
belanna kamasorokan.
16 Tau iato umpa'peissanan Kareba-
kaparannuan belanna pa'kaboro', apa

naissan kumua aku dipamanassa la
umpebalianni tu Kareba-kaparannuan;
17 apa iatu senga'na umpa'peissanan
Kristus belanna katuo-misan,
tangia belanna kamalamburan,
sangadinna nasanga, to kumua
la nanii umpakati'tinna' diona
kaditarungkuangku.
18 Elo'na iato. Moi umba nakua tu gau',
la diangga'-angga'ina, la dipatonganna,
inang dipa'peissananna duka ia tu
Kristus; iamo kupoparannu tu iannato;
ontongpi tontongna' la parannu.
19 Belanna kuissan, kumua iatu iannato
la napalulakona' kamakarimmanan tete
di passambayangmi sia pa'tunduanNa
PenaanNa Yesu Kristus,
20 susitu kupiang-piangna sia
kurannuanna, kumua tae' kula
kasirisan lan misa' duka apa, sangadinna
la batta' tonganna', susitu biasanna, susi
dukato tu totemona, la dipakala'bi' tu
Kristus lan kaleku, la tuoku la mateku.
21 Belanna iatu tuoku lu lako nasang
Kristus, na kamatean tu kamauparangku.
22 Apa iake tuona' lan te kale iate, den
bua'na lako pengkarangangku, tae'mo
kuissanni, umbanna tu la kupilei;

23 nasisukunnina’ te da’dua: mamali’
penaangku la male angku torro sisola
Kristus, belanna iamo ma’iringanna
melona to;
24 apa iake mari’pina’ lan te kale iate,
la’bi kebattuan belanna kamu.
25 Na kamatapparan iamora te, kuissanni
kumua la torrona’ sia la tontongna’
ussisolangkomi sola nasang, ammi
sakerangngan-rangnganna sia parannu
diona kapatonganan,
26 anna sakerangngan-rangnganna tu
kamisattuanangku tete dio Kristus, tu
belanna kasaeangku.

Pa’pakilala diona bantang lan kapatonganan

1:27-30

27 Samamira kumua iato katuoammi
la sitondon Kareba-kaparannuanNa
Kristus, dikua la iake saena’ untirokomi,
la iake pa’dena’, anna rampo tama
talingangku, kumua tontongkomi
misa’ penaa sia sanginaa sibalian
umpangeai kapatonganan diona
Kareba-kaparannuan.

28 Da naden misa’ apa nanii
umpaselangkomi to unneakomi, tu
manassa lako kalena mendadi tanda
kasanggangan, apa lako kamu tanda
kamakarimmanan, tu lu dio mai Puang
Matua.
29 Belanna mangkamo dipa’kamasean
lako kalemi bannang dio Kristus, tangia
kumua mipatongan mannai, sangadinna
kumua miperasai dukai tu kamaparrisan
diona Ia,
30 sanggundangan lan kadipakario-rioan
tu mangka mitiro diona aku sia tu
miranginna totemo diopa kaleku.

Pa’pakilala diona kasisanginaan umpopengkadiongan penaa unturu’ sangka’Na Kristus

2:1-11

2 1 Iamoto, iake denni pa’pakilala tete
dio Kristus, iake denni pa’pakatana
pa’kaboro’, iake denni kasiturusan
Penaa, iake denni kamamasean sia
kamaturu-turuan,
2 sundunnimi tu kaparannuangku, ammi
misa’ penaa, sia misa’ pa’kaboro’,

sangpa’inaan sia sanguluanri la
miinaa-naa.
3 Moi misa’ da mipogau’i situru’ katuo-
misan ba’tu matampo, sangadinna
situru’ penaa madiongan, pantan
ussanga kalena madiong anna to senga’,
4 Da ammi pantan umpoinaa misa
kalemi, sangadinna diona duka to senga’.
5 Palan ara’mi te inaa iate, tu dennamo
lan penaanNa Kristus Yesu,
6 tu moi anNa pada Ia a’ganNa Puang
Matua, apa diona tu kapada-tandeanNa
Puang Matua tae’ nasangai misa’ apa la
nala’ka’I,
7 sangadinna umpabongko Kalena
menna’ga kaunan sia pada-pada tolino,
anna pasiruanNa susi tolino;
8 sia umpamadiongmo Kalena sia
mengkaola lako Puang Matua landa’ lako
kamatean, ontongpi landa’ lako matena
dao kayu pea’ta’.
9 Iamoto anNa pamalangka’ tonganNi
Puang Matua sia Napa’kamasean lako
Kalena tu Sanga, undaoan nasangi tu
mintu’ sanga,
10 kumua anna lan sanganNa Yesu la
malinguntu’ tu mintu’ guntu’, la iatu

daona langi', la lanna te lino, la iatu diongna lu te lino,
11 sia mintu' puduk mangaku, kumua Yesu Kristus tu Puang, la napomala'bi' Puang Matua, Iamotu Ambe'.

Pa'pakilala umpengkullei kamakarimmanan

2:12-18

12 Iamoto, e kamu mintu' pa'kaboro'ku, susitu biasanna mengkaola bangkomi, tangia manna ke diona' ren, sangadinna ondong pole'pa ke pa'dena', karitutui tu kamakarimmanan kalemi situru' kamatakuran sia kama'parondoan,
13 belanna Puang Matua Ia umpasirundunanni lan kalemi, la iatu diongna penaa, la dipogau'na tete dio kamasorokanNa.
14 Pogau'mi tu mintu'na, da mipaturu'i ma'nuku-nuku, sia kasite'geran,
15 anna tae' salami sia anna masallo' penaammi, ammi dadi anak tang sayuanNa Puang Matua dio lu tu mai to kelok sia leko', ammi pandala-dala lako kalena susito apa parrang lan te lino,

16 ammi pa’petiroanni tu kada katuoan,
angku massattuan, ke alloNa Kristus,
kumua iatu kapassilombangku sia
kamara’tasangku tae’ nalao sala.
17 Moi susinna anna dipato’do raraku
dibolloan pemala’ sia pesuru’
kapatonganammi, parannu duka
penaangku sia sende-sendena’ sisola
kamu massola nasang,
18 susi dukamoto la parrannukomi sia
sendeki’ sola.

Diona Timotius sola Epafroditus

2:19-30

19 Apa urrannuanna’ pangeloranNa
Puang Yesu, la ussuana’ Timotius
madomi’ mati’, anna matana penaangku,
to ke kuissanmi tu mintu’ torro ke’de’mi.
20 Belanna tae’ tau misa’ dio kaleku,
tu susi penaanna, sia lantuk tongan la
umpa’inaai tu mintu’ mipelambeinna.
21 Belanna pantan kalena manna
natiroan, tangia diona Kristus Yesu.
22 Anna miissanmo tu kamarurusanna
tu mangka disudi, kumua susi
anak anna ambe’, susi dukamoto

tu kamengkaolanna lako kaleku lan
kadipalolanganna Kareba-kaparannuan.
23 Kurannuan la ussuai mati' madomi',
to ke kutiromi tumba katampakanna tu
diona torro ke'de'ku.
24 Apa urrannuanna' pangeloranNa
Puang, angku batangi kalenai male mati'
madomi'.
25 Apa kusanga sipatu duka kusua
mati' tu Epafroditus, siulu'ku sia
sangayokangku lan pentoeangku sia
kapararіangku, tu to misua umparakaina'
lan kakurangangku,
26 lendu' mamali'na lako kamu sola
nasang, sia ma'rundede duka penaanna
tu belanna mirangimo kumua masaki.
27 Inang masaki tongan, sidi'mora
namate, apa Nakamasei Puang Matua,
sia tangia ia manna, sangadinna aku
duka kumua da anna sakerangngan-
rangnganna tu kamasussangku.
28 Iamoto angku pakadomi'i kusua mati',
dikua anna parannu penaammi sule ke
sitirokomi sia anna maringngan-ringngan
duka tu kamasussangku.
29 Iamoto parannu-rannu tongankomi
untarimai tete dio Puang, sia pato'
dibilang tu to susito.

30 Belanna diona pengkaranganNa
Kristus anna sidi’ namate, untibe
sunga’na la umpaganna’i tu apa kurang
diona kamiparakaingku.

Iatu apa naporongko’na rasulu’ Paulus dolona, ia dukamo nasanga naporugi belanna Kristus

3:1-16

3 1 Senga’pi to, e kamu
sangsiulurangku, poparannukomi
Puang. Iake kutolei ussurasangkomi
tu apa mangka kupakilalangkomi, tae’
kupomasorroi to, ammi nii ungkanassai
kapatonganammi.
2 Kanandaikomi kalemi dio mai to dadi
asu; kanandaikomi kalemi dio mai to
umpogau’ kakadakean; kanandaikomi
kalemi dio mai sunna’ sala.
3 Belanna kitari te tu umpogau’ sunna’
tongan, kitari tu menomba unturu’
PenaanNa Puang Matua, sia massattuan
tu belanna Kristus Yesu, sia tang
urrannuan a’gan tolino;
4 moi anna aku te ma’din duka
urrannuanni tu apa a’gan tolino.

Iake nasangai tau ma’din urrannuanni tu apa a’gan tolino, ontong pissanpi te aku te,
5 tu disunna’ tonna karuamo allona dadingku, bati’na to Israel, dio mai to ma’suku Benyamin, to Ibrani ma’gau’ to Ibrani tongan; diona pangalukan Sukaran aluk, aku misa’ to Farisi;
6 diona sara’, to umpakario-riona’ kombongan; diona kamaloloan tu umpogaronto’ Sukaran aluk, payan tae’ sayuangku.
7 Apa iatu kuporongko’na dolona, ia dukamo kusanga kuporugi belanna Kristus.
8 Tonganna mintu’na kusanga karugian nasang, belanna kapaissanan diona Kristus Yesu, Puangku undaoanni tu mintu’na iannato. Bannang dioRi angku perasai karugian dio mintu’na, sia kubilang romon nasang, dikua anNa Kristus kuporongko’,
9 sia lan kasiturusanNa kunii payan, kumua tangia kamaloloangku kalena tu lu diona mai tuntunan Sukaran aluk, sangadinna kamaloloan tete dio kapatonganan lako Kristus, iamotu

kamaloloan lu dio mai Puang Matua
umpolalan kapatonganan.
10 Kumua angku ma'din untandai sia
iatu kuasa kamalimbangunanNa sia
kasiturusanNa lan kamaparrisanNa,
angku dipasangrupa diona kamateanNa,
11 kubela sia manii ullambi'i tu
kamalimbangunan dio mai to' to mate.
12 Tangia kumua inang kulambi'mo, ba'tu
sundunmo, apa kupembelai unnula'i,
kubela duka sia manii ulla'ka'i tu apa
kupobannangmo Nala'ka'i Kristus Yesu.
13 E sangsiulurangku, tae' kusangai
kumua kulaka'imo tu iannato, apa inde
misa' kupogau': kupaboko'imo penaa tu
apa lendu'mo, angku pakorong kaleku
lako apa dio tingayo,
14 angku ma'dondo-dondo lako tu tanda
umpempatui tu bua kamara'tasan tu
napaombo' petambaNa Puang Matua dao
mai, tete dio Kristus Yesu.
15 Iamoto, pira-piraki' tu matakkomo,
sipatuki' la ma'inaa susito; na iake
senga'i tangnga'mi lan misa' apa,
manassa ia dukato la Napasombo Puang
Matua lako kalemi.
16 Samari kumua iatu talambi'namo, ia
duka bangmo la taturu'.

Rasulu’ mendadi sangka’ diona gau’

3:17–4:1

17 E sangsiulurangku, la mituru’ sola
nasang tu gau’ku, sia palan penaai tu
gau’na mintu’ tau susito, susi kami te
dadi sangka’ lako kalemi.
18 Belanna buda tau umpalolang kalena
unnuali kayu pea’ta’Na Kristus, tu
pembudamo kupokada lako kalemi,
apa totemo duka te kupokada situru’
tangi’ku.
19 Ma’katampakanna tau iato mendadi
kasanggangan, sia umpa’deatai
tambukna, sia napomasiri’na nasanga
napomala’bi’, sia a’gan lino manna
nainaa-naa.
20 Apa dao suruga tu tondok kadadianta,
dao duka mai tanii untayan To
pakarimmanan, Iamotu Puang Yesu
Kristus,
21 tu la umpopembali te kale lanta
kamakario-rioanta, anna susi kale
lanNa kamala’biranNa, situru’ tu kuasa
Napokuasa umpopengkanorongi tu
mintu’ angge maritik lako Kalena.

4 [1] Iamoto, e sangsiulurangku
tu kupakaboro’ sia kukamali’,
tu kupoparannu sia kupomakota,
susinnamirato bantangkomi lan
kasiturusanna Puang, e pa’kaboro’ku.

Ma’rupa-rupa pa’pakilala

4:2-9

[2] Kupalaku anna sanginaa lan Puang tu
Euodia sola Sintikhe.
[3] Ontongpi kupalaku lako kalemu e
sangayoka lambu’ku, tundui tu baine
sola duai, tu kusiban umpangeai
Kareba-kaparannuan sia Klemens duka,
sia mintu’ solaku tu senga’na, tu disura’
sanganna lan sura’ katuoan.
[4] Tontongkomi parannu tete dio Puang,
kutolepa pissan kupokada kumua:
parannukomi.
[5] Anna issanni mintu’ tau tu
kamasokanammi. Sattu’mora Nasae tu
Puang.
[6] Da mikaselanganni tu diona apa-
apa, sangadinna lan mintu’-mintu’na
la miparampo nasang tu lanna
penaammi langngan Puang Matua lan

kapassambayangan sia pangando situru' pa'kurre sumanga'.
7 Anna kamarampasan dio mai
Puang Matua, tu undaoanni mintu'
kamanarangan la umpetayanni
penaammi sia tangnga'mi lan Kristus
Yesu.
8 Senga'mito, e sangsiulurangku,
mintu'na tu tonganna, mintu'na tu
mala'bi'na, mintu'na tu malambu'na,
mintu'na tu masallo'na, mintu'na tu
maballona, mintu'na tu melona dirangi,
to ke nanii kameloan sia ke nanii
kadipudian, iamoto tu la mitangnga' lan
penaammi.
9 Apa-apa tu mipelada'i sia mitarima sia
mirangi sia mitiro dio kaleku, iamoto tu la
mipogau'; anna Puang Matua, tu oto'na
kamarampasan, la urrondongkomi.

Pa'kurre sumanga'na rasulu' diona pamenganna to Filipi

4:10-20

10 Lendu' parannunna penaangku
lan Puang, belanna iate undinnate,
mipabu'tuomo sule tu pengkilalammi
lako kaleku. Tonganna iato lendu'na,

mikilalai sia tu iannato, apa tae’ palambi’mi.
11 Tae’ kumua belanna kakuranganna’ angku ma’kada susito, apa iate aku te inang kupelada’imo umpasilasanni tu apa dio kaleku.
12 Kuissan tu mangringki-ringki, kuissan duka tu malabo, moi satumbanna, sia lan mintu’ apa mangkamo’ dipaissanni, la diona kadiaran la diona katangdiaran, la diona kala’bian la diona kakurangan.
13 Mintu’na apa kubela umpassanni lan Kristus, tu umpamatoto’na’.
14 Apa melo tu penggaurammi, belanna unnalakomi sara’ diona kamaparrisangku.
15 Miissan sia, e to Filipi, kumua iatonna bunga’ dipa’peissanan tu Kareba-kaparannuan, tongku sunmo lan mai Makedonia, moi misa’ kombongan tae’ rokko kasiturusan kusitukaran pamengan, sangadinna kamu manna.
16 Belanna iatongku dio Tesalonika penduan pentallunmokomi ma’pa’pea diona kakurangangku.
17 Tae’ kumua undaka’na’ pamengan, sangadinna iari kudaka’ tu kakerangngananna bua kamesaroammi.

18 Kutarima nasangmo sia losongmo
na iatu silasanna; kala'biammo',
tongku tarimami dio mai Epafroditus tu
pamengammi, susi bau busarungngu'
sia pemala' naala penaanNa sia Naporai
Puang Matua.
19 Anna Puangku umpasilasan mala'bi'i
tu mintu' kakurangammi situru'
kasugiranNa tete dio Kristus Yesu.
20 Lu langngan Puang Matua, Ambe'ta tu
kamala'biran tontong sae lakona. Amin.

Salama'na rasulu'

4:21-23

21 Parampoanna' salama'ku lako mintu'
to masallo' lan Kristus Yesu. Mintu' duka
sangsiuluranta inde kusolan umparampo
salama'na mati' kalemi.
22 Salama'na mintu' to masallo' mati'
kalemi, ma'ondonganna dio mai to lan
tongkonan layukna datu kapua.
23 Narondongmira kamaturu-turuanNa
Puang Yesu Kristus tu penaammi.

KOLOSE

Pangandona rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus,
rasulu’Na Kristus Yesu situru’
pa’poraianNa Puang Matua sia dio mai
siulu’ta Timotius,
[2] diparampo lako mintu’ to masallo’ sia
lako sangsiuluran tu to ma’patongan lan
Kristus, dio Kolose: narampoimorokomi
kamaturu-turuan sia kamarampasan dio
mai Puang Matua, Ambe’ta.

Pa’kurre sumanga’ belanna kapatongananna kombongan

1:3-8

[3] Ma’kurre sumanga’kan tontong
umpassambayangangkomi langngan
Puang Matua, Ambe’Na Puangta Yesu
Kristus,

4 belanna kirangi tu kapatonganammi
lako Kristus Yesu sia pa’kaboro’mi lako
mintu’ to masallo’,
5 sia diona apa dirannuan, tu
diparandanangkomi dao suruga,
tu mangkamo mirangi dolona lan
kada kamanapparan, iamotu Kareba-
kaparannuan,
6 tu ullambi’mokomi, susitu
lannamo mintu’ lino, tu membua
sia sakerangngan-rangnganna,
susi dio kalemi, randuk dio mai
miranginnamo sia mitandainna
tonganmo tu pa’kamaseanNa Puang
Matua,
7 susitu mangka mipelada’i dio mai
Epafras, sangayoka pa’kaboro’ lan
pengkarangangki, tu tau maruru’Na
Kristus belanna kamu.
8 Sia mangka unnuleleanangkan
pa’kaboro’ lanmi kasiturusanNa Penaa.

Passambayangna rasulu’ kumua anna sauntanda-tandainna kamala’biranNa Kristus tu kombongan

1:9-23

9 Iamoto tempon dio mai tongki
rangi tu iannato, tae’mo kitorei
umpassambayangangkomi sia umpalakui
kumua anna ponnoikomi kapaissanan
untandai tu pa’poraianNa Puang Matua
lan mintu’ kakinaan sia kamanarangan
mempenaa,
10 kumua anna pato’ lako Puang tu
gau’mi, anNa poraikomi lan mintu’na,
ammi pabu’tu bua lan mintu’ gau’
melo, sia sakerangngan-rangnganna
kauntandaiammi Puang Matua.
11 Anna mintu’ kamatotoran
dipamatotorangkomi situru’ tu
kuasa kamala’biranNa lako kabattaran
penaa sia pesuka’ kalando situang
kaparannuan,
12 ma’kurre sumanga’ langngan Ambe’,
tu umpasipato’komi untamai mana’na to
masallo’ lan inan masero.

13 Iamotu mangka urrampanangki’ dio
mai kuasa kamalillinan sia umpalengka’ki
tama parentaNa Anak pa’kaboro’Na,
14 tete dio Kalena anta appa’
kadila’bakan, iamotu kadipa’deianna
mintu’ kasalan,
15 sia Iamo rapang-rapangNa Puang
Matua tang mempayan, sia Iamo Anak
pa’bunga’ tu mintu’na pa’padadi,
16 belanna tete lanri Kalena anna
dipadadimo tu mintu’ angge maritik dao
langi’ sia lan lino, mempaanna sia tang
mempaanna, la esungan kapayungan,
la pekapuangan, la to ma’parenta, la to
paa; tete dio Kalena sia lu lako Kalena
anna dipadadi tu mintu’ angge maritik;
17 sia Iamo Ia tu ma’kadoloanna dio mai
mintu’na angge maritik, sia mintu’ angge
maritik menggaronto’ lan Kalena;
18 sia Iamo Ia ulunna batang kale,
iamotu kombongan; Iamo tipamulanna
sia pa’bunga’ malimbangun dio mai to’ to
mate, kumua anna lan mintu’na angge
maritik Iamo ma’iringanna.
19 Belanna Iamo Naporaianna Puang
Matua, kumua mintu’ kagannaran
membanua lan Kalena.

20 Sia bannang dioRi anNa padenni Puang
Matua tu kasitaman tete dio raraNa dao
kayu pea’ta’, sia bannang dio dukaRi
anNa pasikaeloi Puang Matua Kalena tu
angge maritik, la lanna lino la daona
langi’.
21 Kamu te dolona sitoyangan sia siuali
Puang Matua tu lanna penaammi, tu
payan diona penggauran kadakemi,
22 apa totemo mangkamokomi
Napasikaelo diona kamateanNa lan kale
tolinoNa, la umpopennolo maserokomi
sia tae’ attanganmi sia sayuammi dio
oloNa Puang Matua,
23 podo ammi bantang sia batta’
umpoparandangan kapatonganan,
apa pole’pa, ke tae’i mimemboko’
dio mai kapa’rannuanan napabu’tu
Kareba-kaparannuan, tu mangkamo
mirangi, tu dipa’peissanan lako mintu’
sangga menaa lan nasambo langi’ sia
tu kuninna te aku Paulus mendadi to
ma’kamayana.

Diona kamala’biranna Kareba-kaparannuan

1:24–2:7

24 Totemo parannuna’ diona te
kamaparrisan kuperasai belanna kamu,
sia kupaganna’ lan kaleku tu tang
ganna’na pa mintu’ kamaparrisanNa
Kristus, belanna batang kaleNa, iamotu
kombongan.
25 Dialana’ to ma’kamayana
kombongan situru’ tu passanan
tengko Napatageranna’ Puang Matua
belanna kamu, la umparampo sama lele
kadanNa Puang Matua,
26 tu rasia tu marra’ tempon dio mai sia
disituran-turananni, apa dipasombo lako
tu mai to masallo’Na.
27 Lako tu tau iamoto Naporai Puang
Matua umpasomboi, tumba kapuana
kamala’biranna rasia iato dio lu to
kapere’, iamotu Kristus tu dio kalemi;
Iamo kapa’rannuanan, tu diporannu la
ungkabu’tui kamala’biran,
28 tu kipa’peissanan, angki pakilala
simisa’i tu tau sia kiada’i situru’ mintu’

kakinaan, kikua angki popennolo simisa'i
tu tau natae'mo sayuanna lan Kristus.
29 Iamora kupomara'ta' tu iannato, sia
kupengkullei tongan, sitinaya kuasanNa,
tu mawatang kedo lan kaleku.
2 1 Kuporai ke miissanni kumua lendu'
mengkulleku belanna kamu sia
belanna iatu to dio Laodikia sia mintu' tu
to tang untiropa lindoku diona te a'gan
kale,-
2 dikua anna dipakatana penaanna sia
dipasikala' lan pa'kaboro', napoulangi
ullambi' kasugiran kapaissanan matarru',
tu ungkanassai sia untandai tonganni,
naurunganni untandai tu apa tang
paanNa Puang Matua, iamotu Kristus.
3 Indemoto nanii karerungan tu mintu'
kakinaan sia kapaissanan butung ianan
ballo, mentirerung.
4 Ia sia kupokadai te, dikua da naden
misa' tau umpakenakomi kada pelono'.
5 Belanna tonganna tae' nadio ren
tu kaleku, apa iatu penaangku
urrondongkomi situru' kaparannuan,
belanna untiro atorammi sia
kabantanganna kapatonganammi
lako Kristus.

6 Tu belanna mitarimamo tu Kristus
Yesu, tu Puang, lolangmokomi lan
kasiturusanNa,
7 mennuaka'komi sia bantangkomi lan
Kalena sia batta'komi lan kapatonganan,
susitu mangka diadarangkomi, ammi
pabuda pa'kurre sumanga'.

Pa'pakilala da anna pusa tu kombongan

2:8-15

8 Pengkilalai tonganni da naden misa'
tau umpaalaikomi kapaissananna to
paminnakan sia pangadaran ma'papusa
tang kebattuan, situru' panganna to
dolo sia aluk lino dolo, tu tang unturu'
Kristus;
9 belanna lan Kristus Nanii membanua
sia merrupa kagannaranNa batangNa
Puang Matua,
10 sia kamu duka dipasundun tete dio
Kalena, tu to napopangulu mintu' to
ma'parenta sia to paa.
11 Tete dio duka anna dipogau' lako
kalemi tu sunna' tang naola lima, diona
kauntampeanna pa'kalean kasalan,
iamotu sunna'Na Kristus.

12 Anna lan pa’dioran dinii
umpasilamunkomi, sia lan duka pa’dioran
iato dinii umpamalimbangunkomi sola,
belanna diona umpatongan kuasanNa
Puang Matua tu umpamalimbangunNi
dio mai to’ to mate.
13 Sia kamu tu mate tete dio kasalan
sia tang dipogau’ sunna’ lako kalemi,
mangka dukakomi dipatuo sola, tonna
pa’deimi tu mintu’ kasalanta,
14 sia tonna butaimi tu sura’ indan sola
mintu’ atoranna, tu unno’tonniki’ sia
unneaki’; anNa alai dio mai kaleta,
Napakui lako kayu pea’ta’.
15 Iatonna mangka ungkalosso’i tu mai
to ma’parenta sia to paa, Napalaomi
siri’na, anNa pakitanni tu kapataloanNa
dio kayu pea’ta’.

Katilendokan tete dio kasiturusan Kristus

2:16-23

16 Iamoto da naden misa’ tau
umpasalakomi tu diona kande
ba’tu diiru’na ba’tu lan attu dipakaraya
ba’tu bulan ba’ru ba’tu allo katorroan,

17 belanna mintu’nato bayo-bayona
bangri tu mintu’na apa la sae, apa iatu
batangna iamotu Kristus.
18 Da’ naden misa’ tau
umpasisayurangkomi tanda
kabilangammi, tu to unna’ga madiongan
kalena sia menomba lako malaeka’,
anna pamatampo punala kalena tete dio
tangnga’ pa’kaleanna,
19 sia tae’ namanda’ mentoe lako tu
Ulu, tu nanii batang kale napasanda
sia napasikande mintu’ lesokan sia
ura’, nasalobo’-lobo’na Napalobo’ Puang
Matua.
20 Iake mangkamokomi mate sola
Kristus tilendok dio mai aluk lino dolo,
ma’apai ammi popa’taloan kalemi
lako ma’rupa-rupa atoran butung to
tuopokomi lan lino? iamotu nakua:
21 Da mutoei, da mule’i, da mukaka’i!
22 Mintu’nato apa la pa’de diona
kadipakeanna; sia mintu’ to unturu’
parenta sia pepasan tolino.
23 Mintu’na tu iannato, moi anna
disanga kakinaan, belanna umpogau’
kamenomban pangala penaa kalena sia
umpamadiongan penaa sia umpakario-

rio kale, apa mintu'nato tae' bua'na, dinii bangri umpaliu pa'poraian a'gan lino.

A'gan katuoan umpangudui Kristus dao suruga

3:1-17

3 [1] Iamoto iake dipamalimbangunmokomi sola Kristus, daka'i tu apa dao, tu Naninna Kristus, unno'ko' dio kananNa Puang Matua.
[2] Pamatu'tunni tu penaammi lako apa dao, da nalako apa lan lino.
[3] Belanna mangkamokomi mate, na iatu katuoammi mellindung sola Kristus lan Puang Matua.
[4] Ianna dipapayan tu Kristus, tu katuoanta, la dipapayan dukakomi sola lan kamala'biran.
[5] Pamatemi tu mintu' lesoan kale a'gan lino, iamotu: pa'pangngan buni, kamaruttakan, kamoraian, pa'poraian kadake, sia kabasisi-inaan, tu samanna memala' lako deata;
[6] belanna mintu'namira tu iannato anna sae tu kasengkeanNa Puang Matua;

7 kamu duka dolona miolaimo tu iannato,
tommi tuo lanpa.
8 Apa totemo la mirampanan duka
te iannate: kasengkean, arasan,
kakadakean, pa'palele beko, kada
pagi'giran sun dio pudukmi.
9 Da misipokadan buttok, tu belanna
mangkamokomi urrampananni tu a'gan
tolino masai sia mintu' penggauranna,
10 ammi angkaranni tu ba'runna, tu
nenne'pa diba'rui landa' lako kapaissanan
unturu' rupa a'ganNa Puang Matua tu
umpadadii.
11 Tu naninna tae'mo to Yunani ba'tu
to Yahudi, to disunna' ba'tu to tang
disunna', bangsa senga' ba'tu to Skit,
kaunan ba'tu to makaka, sangadinna
ma'massangmo Kristus sia Naluang
nasangmo.
12 Iamoto, susitu to Natonno' Puang
Matua, tu masallo' sia dipakaboro', ten
dukamoto tu kamu la unnangkaran:
kamamasean, kamasokanan,
kaumpamadiongan penaa, sorong
inaa, pesuka' kalando,
13 sipama'tanan penaa sia sipagarri'komi,
to ke denkomi madiong ba'teng lako

solami. Susi Puang umpa’dei kasalammi,
la susi dukakomi to.
14 Apa iatu ma’iringanna na iato, iamo
pa’kaboro’, tu pearra’na kasundunan.
15 Anna kamarampasanNamora
Kristus ma’parenta lan penaammi,
belanna ditambaimokomi la unnappa’
kamarampasan iato lan kale sangbatang;
sia la ma’kurre sumanga’komi.
16 Anna kadanNamora Kristus lempan
unnongannikomi; siada’komi sia
sipakilalakomi situru’ mintu’ kakinaan,
sia situru’ pa’pudian sia pa’tendeng sia
penanian masallo’ mimenani ma’kurre
sumanga’ langngan Puang Matua lan
penaammi.
17 Na apa-apa mipogau’, la diona kada
la diona pengkarangan, mintu’na la
mipogau’ lan sanganNa Puang Yesu,
ammi ma’kurre sumanga’ langngan
Puang Matua, iamotu Ambe’, tete dio
Kalena.

Ba’tu pira-pira pa’pakilala lako tananan dapo’ to Sarani

3:18–4:1

18 E mintu’ baine, tundukkomi lako
muanemi, susitu sipato’na lan Puang.
19 E mintu’ muane, pakaboro’i tu
bainemi, da mimato’do’ lako.
20 E pia turu’i tu peada’na to matuammi,
belanna susimoto tu NaporainNa Puang.
21 E mintu’ ambe’, da ammi panggarrak
bangi tu anakmi, da nasoyang sumanga’.
22 E mintu’ kaunan, lan mintu’na apa
la mituru’ tu pesuanna puang lanmi te
lino, da ammi ma’angga’-angga’i butung
to la ussede tau, sangadinna la lantuk
penaammi sia la ungkataku’komi Puang.
23 Apa mipogau’, karang tongan-
tonganni, susitu lu lakoNa Puang, tangia
lu lako tolino,
24 apa miissan kumua dio mai Puang la
minii untarimai tu mana’, pakkanna lako
kalemi. Belanna kaunankomi lako Puang
Kristus.
25 Apa iatu to umpogau’ sala, la napassan
ia tu sala napogau’, belanna tae’ ia tau
dipelindo.

4 [1] E mintu’ puang, pogau’i tu tonganna
sia malambu’na lako kaunammi,
belanna miisan den duka misa’ Puangmi
dao suruga.

Passambayang lan kasiturusan tongan

4:2-6

[2] La tontongkomi lan kapassambayangan
sia kanandai tu iannato mima’kurre
sumanga’.
[3] Ammi passambayangan dukakan,
anNa bungkarangkan lalan Puang Matua
la umpalolang Kareba-kaparannuan,
angki pokadai tu rasianNa Kristus, tu
kupobannang te dirante bassi.
[4] Angku pasomboi tu iannato, susitu
sipato’na la kupokada.
[5] Pa’pekitanangkomi kakinaammi lako to
salian sia da’ mimatei tu attu melo.
[6] La mammi’ bang tu buangan kadammi
butung to disiai, ammi issanni umba la
mikua umpebalii simisa’-misa’i tu tau.

Ba’tu pira-pira kareba diona Tikhikus sia Onesimus na salama’na rasulu’

4:7-18

7 Mintu’na tu torro ke’de’ku la napokadangkomi Tikhikus, tu siulu’ dipakaboro’, sia to ma’kamaya maruru’, sangayokaku lan pentoeanNa Puang.
8 Tu kusua mati’ kalemi tu belanna iannate, ammi issanni tu diona kami, sia kumua anna pakatanai tu penaammi.
9 Sola Onesimus, siulu’ maruru’ sia dipakaboro’, tu sangtondokmi. Iamo sola duai la umpokadangkomi tu apa dadi inde.
10 Salama’na Aristarkhus mati’ kalemi, padangku ditarungku, sia dio mai Markus, sampunna Barnabas – dionamo tau iato tu mangka dipasanangkomi; ianna sae mati’ tarimai –,
11 sia salama’na Yesu tu diganti Yustus. Ia manna te tau iate sola duai lan mai to umpogau’ sunna’, kusolan mengkarang lan parentaNa Puang Matua, anna tau iato umpakananna’na’.
12 Salama’na Epafras mati’ kalemi, iamo misa’ sangtondokmi sia taunNa

Kristus, tu tontong mengkulle
umpassambayangangkomi, kumua
ammi bantang sia matakko sia unnampui
kamanassan lan mintu' pa'poraianNa
Puang Matua.
13 Kukatottongi tu tau iato kumua
lendu' mara'ta'na belanna kamu sia
belanna mintu' to dio Laodikia sia diona
Hierapolis.
14 Salama'na Lukas mati' kalemi, tu to
ma'dampi dipakaboro', sia salama'na
duka Demas.
15 Salama'ku lako sangsiuluranta dio
Laodikia, anna lako Nimfa sia kombongan
lan banuanna.
16 Sia iammi mangka dibasan te sura'
iate, la dibasan duka kombongan dio
Laodikia, sia basan dukai kombonganmi
tu sura' lu dio mai Laodikia.
17 Sia pokadanni Arkhipus kumua:
Pengkilalai tonganni tu pentoean
mangka mutarima tete dio Puang, ammu
karitutui.
18 Anna salama'ku, Paulus, tu lalan
limangku kalenamo te. Palan ara'i te
rante bassingku. Narondongmorokomi
pa'kamaseanNa Puang Matua.

1 TESALONIKA

Pangandona rasulu’

1:1

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus sia Silwanus anna Timotius diparampo lako kombongan to Tesalonika, tu lanna Puang Matua, Iamotu Ambe’ sia Puang Yesu Kristus. Narampoimorokomi pa’kamasean sia kamarampasan.

Pa’kurre sumanga’ diona kapatongananna kombongan

1:2-10

[2] Tontong bangkanni ma’kurre sumanga’ langngan Puang Matua belanna kamu sola nasang sia kisa’bu’komi lan mintu’ passambayangki.
[3] Tae’ ka’tunna kikilalai dio oloNa Kapenombanta, iamo Ambe’ta, tu penggauran bu’tu lu diomi mai kapatonganan, sia sara’ bu’tu lu diomi mai pa’kaboro’, sia penaa kalebu ba’tu

lu diomi mai kapa’rannuanan diona
Puangta Yesu Kristus.
4 Belanna kiissan tu diona kamu,
kumua mangkamokomi ditonno’, e
sangsiulurangku tu Napakaboro’ Puang
Matua.
5 Belanna iatu Kareba-kaparannuan
kipa’peissanan, rampomo lako kalemi
tangia kumua kada manna, sangadinna
situru’ duka kamatotoran sia Penaa
Masallo’ sia kamanassan tongan, susitu
inang miissanmo kumua tumba tu
katorroangki misisolan tu belanna kamu.
6 Na kamu te to menturu’ lakomokomi
kaleki sia lako Puang; moi anna
lambi’komi ba’tu pira-pira kamaparrisan,
mangkamo mitarima tu kada iato situru’
kaparannuan lu dio mai Penaa Masallo’,
7 ammi dadi passangkaran lako mintu’ to
ma’patongan dio Makedonia sia Akhaya.
8 Belanna diomo mai kalemi nanii
tiranda tu kadanNa Puang, tae’ anna
dio manna Makedonia sia Akhaya,
sangadinna lan mintu’ inan naniimo
kalelean kapatonganammi langngan
Puang Matua, naurunganni tae’mo
namanggi’ la kipokada tu apa diona to.

9 Belanna ia kalenamo unnuleleanni
tu diona kami, tumba tu diona
kamitarimangki sia tumba tu
kamembokorammi dio mai deata, ammi
lu lako Puang Matua, la umpenombai tu
Puang Matua matontongan sia tongan,
10 sia untayan kasaeanNa AnakNa
dao mai suruga, tu mangka
Napamalimbangun dio mai to' to
mate, iamotu Yesu, tu ullendokangki' dio
mai kasengkean la sae undinna.

Kalolanganna pengkaranganna Paulus dio Tesalonika

2:1-12

2 1 Belanna kamu kalena unnissanni,
e sangsiulurangku, kumua iatu
kasaeangki ussitiroangkomi tae'ra
natang kebattuan.
2 Tonganna kumua dolona umperasaikan
kamaparrisan sia kadipakario-
rioan dio Filipi, susitu miissanna,
apa tete dio Kapenombanta angki
barani duka umpa'peissananni tu
Kareba-kaparannuanNa Puang Matua
lako kalemi, moi anna lan peatang
maparrang.

3 Belanna iatu pa’pakilalangki tang lu dio
mai kapusan, ba’tu dio mai penaa kelok,
sia tae’ naturu’i pakira-kira.
4 Sangadinna susitu NasanganNa Puang
Matua kumua sipato’mokan dipakambi’i
tu Kareba-kaparannuan, susi dukamoto
kipa’peissanan, tangiara butung to la
umpasende tolino, sangadinna Puang
Matua, tu ussudi penaanta.
5 Belanna tae’pa kibelai ullono’komi, moi
kamu miissan duka; tae’ duka angki
kalemu’i kabasisi-inaan, Puang Matua
untiroi!
6 Tae’ duka kidaka’ kadipangkeran dio
mai tolino, la dio mai kamu, la dio mai to
senga’;
7 moi anna den kuasangki untuntun
kadipangkeran, belanna rasulu’Nakan
Kristus, apa masokankan misisolan
butung indo’ undaranai anakna.
8 Na susito, tu belanna lendu’
kikamaseimmi, anna tangia manna
Kareba-kaparannuanNa Puang Matua
kibenkomi, sangadinna kaleki duka tu
belanna lendu’ kipakaboro’mi.
9 Tu belanna mikilalai, e sangsiulurangki,
tu kamara’tasangki sia kabo’yorangki, tu
keallo kebongi mengkarangkan, kumua

anna da miden misa’ duka kipamatana’,
anna mangkamo kipa’peissanan lako
kalemi tu Kareba-kaparannuanNa Puang
Matua.
10 Kamu ungkanassai sia Puang Matua
duka, tumba masallo’na sia malambu’na
sia tang sayuanna tu gau’ki lako kamu
ma’patonganna.
11 Susitu miissan, umba kikua umpakilala
simisa’komi, butung misa’ ambe’ lako
anakna;
12 angki pabatta’i tu penaammi sia
kipasan-pasan, miangkaran gau’ sipatu
pa’poraianNa Puang Matua, tu mangka
untambaikomi tama ParentaNa sia
kamala’biranNa.

Pa’kurre sumanga’na rasulu’ belanna kamanannaranna kombongan ma’patari lan kadipakario-rioan

2:13-16

13 Iamo bannangnato anna tae’ duka
ka’tungki ma’kurre sumanga’ langngan
Puang Matua, belanna iatommi tarimami
tu kadanNa Puang Matua, tu kipalolang,
tae’ mitarima susii kada tolino,

sangadinna susitu tonganna inang
den, iamotu kadanNa Puang Matua, tu
mengkarang duka lan kalemi, tu kamu
ma'patonganna.
14 Belanna, e kamu sangsiulurangku,
unnolamokomi bate lalanna mintu'
kombonganNa Puang Matua dio tana
Yudea, tu lannamo Kristus. Belanna pada
umperasai dukamokomi kamaparrisan
dio mai bangsami, susitu mangka
naperasai dio mai to Yahudi,
15 tu mangka umpatei Puang Yesu sia
ba'tu pira-pira duka nabi, sia mangka
ullolaikanni sun. Tau iato tang Naporai
Puang Matua sia unnea mintu' tolino,
16 sia nagagaikan ma'kada lako tu
mai to kapere', dikua anna kabu'tui
kamakarimmanan; iatu iannato nanii
to Yahudi nenne' untompei kasalanna;
apa narampoimo kasengkeanNa Puang
Matua landa' lako ma'katampakanna.

Kamamaliranna rasulu' lako kombongan Tesalonika

2:17-20

17 Apa kami te, e sangsiulurangku, tu
belanna sangattu'ki' te sisarak, ta'de dio

pentiro, apa tang pa'de diong penaa,
ondong pissanmi kipengkulleinna sia
lendu' mamali'ki la ussitiroangkomi.
18 Iamoto anna sae diong penaangki la
male mati', iamote aku Paulus pissan
penduampa, apa naampangikan deata
bulituk.
19 Belanna mindara tu kiporannu ba'tu
kiposende ba'tu kipomakota passattuan?
Tang kamu dukaraka dio oloNa Puangta
Yesu ke attu kasaeanNai?
20 Tonganna inang kamumo tu
kamala'biranki sia kasendeanki.

Diona Timotius disua lako Tesalonika

3:1-10

3 1 Iamoto iake tang kitananmi,
kitangnga'mi, kumua la'bi'
ditampena' misa-misa dio Atena.
2 Angki sua Timotius siulu'ta, iamo
misa' to ma'kamayanNa Puang
Matua lan kadipalolanganna
Kareba-kaparannuanNa Kristus, la
umpakananna' sia umpakilalakomi diona
kapatonganammi,
3 da anna den misa' tau diparope tu
penaanna lan mintu' kamaparrisan iate.

Belanna kamu kalena unnissanni kumua
diona te mangkamiki' dipaka'panni.
4 Belanna iatonta sisolapa, inang
mangkamokomi kipokadan dolo, kumua
la umperasaiki' kamaparrisan, susitu
dadinnamo sia miissanna duka.
5 Iamo bannangnato, natae' tonganmo
kutananni tu mamali'ku, kusuami
mati', kumua angku issanni tu
kapatonganammi, belanna magiangna',
kumua mangkamokomi manii naroso
to paroso, anna lao salamo tu
kamara'tasangki.
6 Apa totemo mane mangka sule tu
Timotius umbangkan kareba melo diona
kapatonganammi sia pa'kaboro'mi sia
iatu katontongammi ungkilalai melokan
sia mamali' la ussitiroangkan, susi duka
kami lako kalemi.
7 Iamoto, e sangsiulurangki,
napomatanamo penaangki tu diona
kamu belanna kapatonganammi, moi
anna kabu'kan kamaparrisangki sia
kama-sussangki.
8 Belanna totemo tuomokan, ke
bantangkomi lan Puang.
9 Apa pa'kurre sumanga' umbamora tu la
kipole paraan Puang Matua diona kamu,

tu belanna mintu'na kaparannuan,
kiposende bannang dio kamu dio oloNa
Kapenombanta?
10 Keallo kebongi massambayang
tongan-tongankan, dikua angki ma'din
untiro rupammi sia urrangnganni tu
kurangnapa lan kapatonganammi.

Rasulu' umpassambayangan kombongan

3:11-13

11 Dennoupa' anNa Iamora, tu Puang
Matua Ambe'ta sia Puangta Yesu
umpalumati'i kalemi tu lalanki.
12 Sia anNa Puangmora umpasake-
rangngan-rangnganna kasiala-
maseammi sia umpalempan kasiala-
masean lako mintu' tau susi kami unnala
mase-komi.
13 AnNa pabatta'i tu penaammi, anna
tae' attangammi lan kamasalloran dio
oloNa Puang Matua, Iamotu Ambe'ta, to
ke attu kasaeanNa Puangta Yesu sola
mintu' to masallo'Na.

Pa’pakilala diona tuo masero

4:1-12

4 1 Sia indepa, e sangsiulurangku,
kipalaku lako kalemi sia
kipakilalakomi lan Puang Yesu,
susitu mangkanna mitarima dio mai
kaleki, kumua umba la mipakuanni
tu gau’mi anNa poraikomi Puang
Matua, – susitu mipogau’ sia –, susi
dukamoto la samipakendek-kendekna tu
pengkaolammi.
2 Belanna miissan tu parenta mangka
kibenkomi tete dio kuasanNa Puang
Yesu.
3 Apa iamo pa’poraianNa Puang Matua
tu diona kamangkammi dipamasero,
iamoto toyanganni tu kalemi dio mai
pa’pangngan buni,
4 ammi pantan unnissanni untonno’i
tu la mendadi sangkurimmi situru’
kamaseroan sia mala’bi’na,
5 tang unturu’ kamoraian pa’kalean,
susi gau’na to kapere’ tu tang untandai
Puang Matua;
6 sia da miden misa’ umpogau’ kadake
sia untampan saki inaa siulu’na lan

tu iannato, belanna Puang Matua
umpapakkanni tu mintu'nato, susitu
inang mangkamo kipokada dolo sia
kikatottongi lako kalemi.
7 Belanna ia sia Natambaimiki'
Puang Matua tae' kumua anta
pogau' maruttakna sangadinna diona
kadipamaseroan.
8 Iamoto, iatu to untumpui, tangia
kumua tolino natumpu, sangadinna
Puang Matua, tu umpa'kamasean Penaa
Masallo'Na lako kalemi.
9 Iatu diona kasiala-masean to
sangsiuluran, tae'mo namanggi'
kusurasangkomi, belanna inang
mangkamokomi Naada'i Puang Matua
sialamase.
10 Belanna tonganna mipogau'mo
susito lako mintu' sangsiuluran dio
lili'na Makedonia. Apa kipakilalakomi,
e kamu sangsiulurangku, dikua anna
sakendek-kendekna kasiala-maseammi.
11 Sia mipomala'bi' tu tuo rapa' penaa,
ammi parinaai tu pengkarangammi,
sia unnosok rangka'mi, susitu mangka
kipasanangkomi;
12 anna pato' tu gau'mi lako to salian, sia
ammi tang urrannuan tau.

Diona kamalimbangunanna to mate sia kasaeanNa Puang

4:13-18

13 Tae’ kiporai, e sangsiulurangku, ke
tae’i miissanni tu diona tu to sisarakmo
angin dipudukna, da mimasussa susito
senga’ tu tae’na rannunna.
14 Belanna iake tapatonganni
kumua mangkamo mate tu Yesu
sia malimbangunmo sule, ten dukamoto
tu to si sarak angin dipudukna la
Nakaloli’ Puang Matua tete dio Yesu.
15 Apa inde sia kipokadangkomi situru’
kadanNa Puang, kumua iate kitanna
tuonapa, tu torropa sae lako kasaeanNa
Puang, tae’ tala undoloi tu to sisarak
angin dipudukna.
16 Belanna Puang kalena la songlo’
dao mai suruga situru’ petamba sia
gamaranna pangulu malaeka’ sia oni
tarompe’ puaNa Puang Matua; na
mintu’na tu to mate lanmo Kristus la
malimbangun dolo;
17 na undinna iatu kita tuonapa, te
torronapa, la simpolo diangka’ tama
gaun sisola tu tau iato untammui Puang

lan masuanggana, na susimoto la
tontongki’ sisola Puang.
18 Iamoto la sipakatanakomi unnoong
kada iate.

Diona kamarean umpeagi kasaeanNa Puang

5:1-11

5 1 Apa diona mintu’ attu sia allona, e
sangsiulurangku, tae’mo mimanggi’
disurasan.
2 Belanna inang miissan melomo, kumua
iatu alloNa Puang la susito boko sae ke
mabongii.
3 Ianna kua tau: Marampa’ sia salama’,
pakalan to ke saemi kasanggangan
urrampoi, susito baine ma’tambuk
mangurria’; anna tae’ nabelai la
urrampanan kalena.
4 Apa iatu kamu, e sangsiulurangku,
tae’ ammi lan kamalillinan, sae lako
narampoimmi tu allo iato susi misa’ to
boko.
5 Belanna kamu te sola nasang anak
kamaseroangkomi sia kamasiangan,
tae’ naalaki’ bilangan lako bongi ba’tu
malillinna.

6 Iamoto dadi da tamamma’ susitu mai
to senga’, sangadinna la mareaki’ sia
mangingaran.
7 Belanna iatu to mamma’, bonginna
nanii mamma’, sia iatu to tarru’ pangiru’,
bonginna duka nanii malango.
8 Apa iate kita to naala bilangan lako
masiangna, melo ke mangingarangki’
sia umpokararran kapatonganan sia
pa’kaboro’ sia umposongko’ bassi
kapa’rannuanan lako kamakarimmanan.
9 Belanna tae’ Nalampakki’ Puang Matua
la narampoi kasengkean, sangadinna la
ungkabu’tui kamakarimmanan tete dio
Puangta Yesu Kristus.
10 Tu mangka mate belanna kita,
naurunganni la pasa’dingki’, la
mamma’ki’,la tontongki’ tuo sisola.
11 Iamoto dadi sipakilalakomi sia
sipabatta’komi lan kapatonganammi,
susitu mipogau’na siamo.

Diona umpamatoto’ kasiturusanna kombongan

5:12-25

12 E sangsiulurangku, kipalaku ammi
bilangi tu mai to umposara’komi, sia

umpanguluikomi tete dio Puang sia umpakilalakomi,
13 sia kasiri' tongan-tonganni sitondon pa'kaboro' tu belanna pengkaranganna. La sikarampasangkomi.
14 E sangsiulurangku, kipalaku ammi pakilalai tu mai to tang unturu' parenta, pabatta'i tu mai to ranggang penaanna, tundui tu mai to malamma', pama'tananni penaa tu mintu' tau.
15 Pengkilalai tonganni, da naden misa' duka tau umpasipakkanan kakadakean, sangadinna tontongkomi sipaularan kameloan sia unnula' melo, lako mintu' tau.
16 La tontong bang parannu penaammi;
17 sia tang tore massambayang;
18 sia ma'kurre' sumanga' diona mintu'na, belanna iamoto tu pa'poraianNa Puang Matua lako kalemi tete dio Kristus Yesu;
19 Da ammi pa'dei tu Penaa;
20 sia da mitunai tu pa'nubua'.
21 Sangadinna sudi tu mintu'na, na iatu melona la mitoe.
22 Toyangangkomi kalemi dio mai mintu' sanda kadake.

23 Anna Puang Matuamora tu oto’na
kamarampasan, umpamasero
tangkarauangkomi; anna makalima’na
penaammi sia deatammi sia batang
kalemi la makarimman, naurunganni
tae’ attanganna ke attu kasaeannami
Puangta Yesu Kristus.
24 Iatu Puang Matua untambaikomi
maruru’, na Ia dukamo la umpogau’i tu
iannato.
25 E sangsiulurangku,
passambayangankanni.

Salama’na rasulu’

5:26-28

26 Parampoangkan salama’ki situru’
pangudung masero lako mintu’
sangsiuluranta.
27 Kupalaku tongan lako kalemi tete dio
sanganNa Puang, anna dibasan mintu’
sangsiuluranta te sura’, iate.
28 Anna pa’kamaseannamora Puangta
Yesu Kristus urrondongkomi.

2 TESALONIKA

Pangandona rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus sia
Silwanus anna Timotius diparampo
lako kombongan to Tesalonika, tu lanna
Puang Matua, Iamotu Ambe’ta sia Puang
Yesu Kristus.
[2] Narampoimorokomi pa’kamasean sia
kamarampasan dio mai Puang Matua,
Ambe’, sia dio mai Puang Yesu Kristus.

Pa’kurre sumanga’na rasulu’ diona kapatongananna kombongan dio Tesalonika sia pepakkan lako mintu’ to ma’pakario-rio

1:3-12

[3] E sangsiulurangku, sipatukanni
tontong ma’kurre sumanga’ langngan
Puang Matua diona kamu, susitu
sielle’na siamo, belanna sakendek-
kendekna tu kapatonganammi sia iatu

kasialamaseammi tang dikemba'mo lako
kamu simisa'-misa'mi sola nasang,
4 naurunganni kami duka te massattuan
diona kamu dio lu mintu' kombonganNa
Puang Matua, belanna kabantangammi
sia kapatonganammi lan mintu'
kadipakario-rioan sia kamaparrisan
miperasai.
5 Iamo misa' tanda pangra'ta'
malambu'Na Puang Matua to, kumua
disanga sielle'komi tama ParentaNa
Puang Matua, ia dukamo bannangna to
ammi perasai kamaparrisan:
6 Apa Nasanga Puang Matua malambu'
ke dipabala'i kadipakario-rioan lako tu to
umpakario-riokomi,
7 anna iatu kamu dipakario-riona diben
kamanamanan sisola kami, to ke
dipasomboi tu Puang Yesu dao mai
suruga sola mintu' malaeka' matoto'Na,
8 situang api ma'lana-lana, anNa
pabala'i tu to untumpu Puang Matua
sia iatu to manoka umpengkaolai
Kareba-kaparannuanNa Puangta Yesu.
9 Tau iato la dipakario-rio kasanggangan
sae lakona, dipatoyang dio mai oloNa
Puang sia dio mai kamala'biran
kuasanNa,

10 ke attu kasaeanNa Puang Yesu la
dipakala'bi' lan mintu' to masallo'Na,
sia la dipudi mangnga lan mintu' to
ma'patongan ke allo iato; belanna iatu
kikatottongi lako kalemi, dipatongan.
11 Iamoto angki tontong
umpassambayangankomi, dikua
anNa sangakomi Kapenombanta
sielle' ditambai sia Napasundunni tu
mintu' pa'poraiammi lako melona sia
pengkarangan kapatonganan situru'
kuasanNa,
12 anna dipakala'bi' tu sanganNa
Puangta Yesu lan kalemi sia kamu duka
lan Kalena, situru' pa'kamaseanNa
Kapenombanta sia Puang Yesu Kristus.

Diona kasaeanNa Kristus sia diona apa dadi dolo na iatu iannato

2:1-17

2 1 Iatu diona kasaeanNa Puangta Yesu
Kristus, sia iatu diona kasipulunganta
sola, kipalaku lako kalemi, e sang
siulurangku,
2 da anna madomi' tu penaammi saling
sia tigiang, la tete dio pa'paombo'na
penaa, la tete dio kada, ba'tu tete dio

sura', tu disanga lu dio mai kaleki,
butung to saemo tu alloNa Puang.
3 Da naden misa' tau umpapusakomi moi
umba nakua, belanna tae'pa nala dadi,
ke tae'pi nasorong boko' dolo tu to buda
dio mai kapatonganan, anna dipasombo
tu to umparri-parri kasalan, iamo anak
ranaka,
4 to pabali-bali sia ussanga madao
kalena na iatu mintu'na disanganna
kapenomban sia dipenombainna,
naurunganni unnesung lan banuanNa
Puang Matua sia ungganti kalena kumua
iamo deata.
5 Tae'raka mikilalai kumua iatonta
sisolapa inang mangkamokomi
kupokadan tu mintu'nato?
6 Dadi totemo miissan tu apa
unnampangipi, kumua anna dipasombo
ke attu dipamanassa lako kalena.
7 Belanna lalomo tu rasia kakelokan;
iamira tu to unnampangi sae lako totemo
la dipa'dei dolo.
8 Attu iapito namane dipasombo tu to
umparri-parri kasalan, anna sanggangi
penaa sun dio pudukNa Puang (Yesu) sia
nasabu'i arrang kasaeanNa.

9 Iatu kasaeanna tu to umparri-parri
kasalan iato unturu' pengkaranganna
deata bulituk sitonda mintu' kamatotoran
sia tanda kalle-kallean sia tanda
mangnga tang tongan,
10 sia sitonda tangnga' kakadakean lako
tu mai to la sanggang, belanna natumpu
tu pa'kaboro' sanda tonganna, kumua
anna kabu'tui kamakarimmanan.
11 Iamo bannangnato anNa pasaeanni
Puang Matua tu kuasa ma'papusa,
naurunganmi umpatonganni tu
kamo'rangan,
12 kumua anna mintu' to tang
umpatonganni tu kamanapparan sia to
umporai kakadakean, diukung.
13 Apa iate kami te sipatukanni tontong
ma'kurre sumanga' langngan Puang
Matua diona kamu, e sangsiulurangku to
Napakaboro' Puang, tu belanna tempon
diopa mai mulanna Natonno'komi Puang
Matua la ungkabu'tui kamakarimmanan
diona kaNapamasallorammi Penaa sia
kaumpatonganammi kamanapparan.
14 Mangkamokomi Natambai Puang lako
tu iannato tete dio Kareba-kaparannuan,
la ungkabu'tui tu kamala'biranNa
Puangta Yesu Kristus.

15 Iamoto, e sangsiulurangku,
bantangkomi bendan sia toei tu mintu’
pangadaran mangka dipa’pangadaran
lako kalemi, la sunna dio pudukki, la iatu
kisura’na.
16 Na iamora tu Puangta Yesu Kristus, sia
Puang Matua, Ambe’ta, tu mangkamo
ungkamaseiki’ sia umpa’kamasean
pa’pakatana matontongan sia
kapa’rannuanan maelo tete dio
kamaturu-turuanNa,
17 umpakatana penaammi sia
umpabatta’komi lan mintu’ penggauran
sia kada maelo.

Ba’tu pira-pira pa’pakilala diona kamarurusan lan kombongan

3:1-16

3 1 Ma’katampakanna,
e sang siulurangku,
lamipassambayangankan, anna kalelean
tu kadanNa Puang sia dipakala’bi’, susitu
lalonamo lako kamu,
2 sia angki dirampanan dio mai mintu’ to
toro sia to kadake, belanna tae’ na ia
nasang tau umpotaa kamarurusan.

3 Apa maruru’ sia tu Puang, Ia dukamo la
umpabatta’komi sia urrinding pala’komi
dio mai tu to kadake.
4 Kirannuan tete dio Puang, kumua ammi
pogau’i, sia la mipogau’ tu apa kipasan
lako kalemi.
5 Anna Puangmora umpalulakoi
pa’kaboro’Na Puang Matua sia
kama’tanan penaanNa Kristus tu
penaammi.
6 E sangsiulurangku, kipasan lako kalemi
tete dio sanganNa Puang Yesu Kristus,
ammi toyangan kalemi dio mai mintu’
siulu’ tang ma’rundunan gau’na, sia tang
unturu’ atoran mangka natarima dio mai
kaleki.
7 Belanna miisan kalena, kumua umba
tu sipatunna la mikua unturu’ sangka’ki,
belanna iatu gau’ki dio lu kamu tae’
natang ma’rundunan;
8 sia tae’ duka kikande punalai tu
mai kandena tau, sangadinna keallo
kebongi mara’ta’kanni sia boyo’kanni
mengkarang dikua da ammi den misa’
kipamatana’.
9 Tangia kumua belanna tae’ kipato’,
sangadinna angki padadi kaleki misa’
sangka’ sipatu la mituru’.

10 Belanna iatonta sisolapa, mangkamo
kipasan lako kalemi te ianna te, kumua:
iake den tau manoka mengkarang, da
nakumande.
11 Belanna den kareba kirangi
kumua denkomi ba'tu pira-pira
tu tang ma'rundunan gau'na,
tu tang mengkarang sangadinna
umpatangma'rundunan tau.
12 Lako tau susito kipasan sia kipakilala
tete dio Puang Yesu Kristus, namukkun
mengkarang sia ungkande kandena.
13 Apa iatu kamu te, e sangsiuluran, da
mimasorro umpogau' melo.
14 Iake den tau tang unturu'i susite
kadangki lan te sura' tandai to tau iato,
sia da misikadamak len, anna masiri'.
15 Da mitiro ualii, sangadinna pakilala
susii misa' siulu'.
16 Anna Iamora tu Puang, oto'na
mintu' kamarampasan, tontong
ungkamaseangkomi kamarampasan
lan mintu'-mintu'na. Anna
rondongmorokomi Puang sola nasang.

Pangandona rasulu’ tu naoki’ kalena

3:17-18

17 Salama’ dio mai aku Paulus, tu kuoki’
kalena, napotanda mintu’ sura’ku,
susimote tu pangoki’ku.
18 Narondongmorokomi pa’kamaseanNa
Puangta Yesu Kristus sola nasang.

1 TIMOTIUS

Pangandona rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus,
rasulu’Na Yesu Kristus tete
dio pepasanNa Puang Matua, To
pakarimmananta, sia dio mai Yesu
Kristus kapa’rannuananta,
[2] diparampo lako Timotius, anak
tongan-tonganku diona kapatonganan.
Narampoimoroko kamaturu-turuan sia
kamamasean dio mai Puang Matua
Ambe’, sia dio mai Kristus Yesu, Puangta.

Sipato’ to ma’pangada’ la manda’ lan pangadaran tongan

1:3-7

[3] Melo ke torropoko dio Efesus
susitu kupalakunna lako kalemu,
tongku male lako Makedonia, ammu
pa’parentanni lako ba’tu pira-pira tau,
da napa’pangadaran pangadaran senga’,

4 ba’tu umbudanan ulelean tang tongan
sia pangosso’ tae’ upu’na tu umpabu’tu
penunnung tang kebattuan losong
na iatu ungkaritutui kombongan lan
kapatonganan, Napa’pepasanan Puang
Matua.
5 Na iatu patunna pangadaran, iamotu
pa’kaboro’ bu’tu diong mai penaa
tang kera sia sukaran inaa melo sia
kapatonganan lantuk.
6 Na den ba’tu pira-pira tu sepang dio
mai te ianna te, anna ma’palulako
ulelean tang kebattuan.
7 La morai pandita Sukaran aluk, moi
anna tae’ naissanni tu apa napokada sia
iatu namanassainna.

Melo tu Sukaran aluk, sipatu la napalalo melo tau

1:8-11

8 Apa taissan kumua iatu Sukaran aluk
melo, ke napalalo meloi tau susitu
sipatunna siamo,
9 sia ke nakanassai kumua iatu Sukaran
aluk, tangia dipadenan to malambu’,
sangadinna to battuk sia to matoro, to
tang mekaaluk, to ponno kasalan, to

tang ungkasiri’ kamaindanan sia tang
massipa’, to umpatei ambe’na sia indo’na
sia mintu’ to papatean,
10 to ma’pangngan buni sia to sigau’ sala
padanna muane, sia to umboko tau, to
buttokan sia to menggata tang tongan,
sia apa-apa tu sisalanna pangadaran
mepamanaman,
11 situru’ Kareba-kaparannuan
umpa’peissanan kamala’biranNa Puang
Matua, tang dilambi’ karongkosanNa,
iamo dipakambiranna’ to.

Pa’kurre sumanga’na rasulu’ diona pa’kamaseanNa Puang Matua lako kalena

1:12-17

12 Ma’kurre sumanga’na’ lako Kalena tu
umpamatoto’na’, Iamotu Kristus Yesu
Puangta, belanna Nakatappa’imo’, anNa
patamana’ lan te pentoean iate,
13 moi angku to pa’kada solangan
sia to palolan sia to pa’pakario-rioan
tonna dolona; apa dikamaseimo’,
belanna mintu’na tu iannato
kupogau’ diona kabagangku tete
katangma’patonganangku.

14 Apa iatu kamaturu-turuanNa
Puangta tarru’ lempan tonganmo sisola
kapatonganan sia pa’kaboro’ tete lan
Kristus Yesu.
15 Manappa’ te kada iate sia sipatu
tongan ditarima, tu nakua: saemo tu
Kristus Yesu tama te lino ungkarimmanni
to kasalan; na iatu mintu’na tau iato,
akumo tu losongna kasalan.
16 Apa inde sia tu bannangna angku
mangkamo dikamasei, tu kumua iatu aku
losongna kasalan Nanii umpa’pekitanan
nasangi Yesu Kristus tu kama’tanan
penaanNa, angku dadi misa’ sangka’
lako mintu’ to ma’patongan tete dio
Kalena undinna, umpangudui katuoan
sae lakona.
17 Mintu’na kadipangkeran sia
kamala’biran lu lako Datu umparenta
attu siosso’ Iamo Puang Matua tu tae’
kasanggan ganNa sia tang dikita, sia
Puang Misa’ri, tontong sae lakona. Amin.

Pepasan lako Timotius

1:18-20

18 Inde sia tu pepasan
kupabarakkanangko, e, anakku

Timotius, situru' tu mintu' pa'nubua' dipokada dolo diona a'gammu, kumua anna pa'nubua' iato mupomatoto' lan kapararian melo.
19 Ammu manda' untoe kapatonganan sia lako penaa ma'pakilala, tu ba'tu pira-piramo tau ussuale pala'i, anna sabu' kapatongananna.
20 Susimo Himeneus sola Aleksander to, tu mangka kusorong lako deata bulituk, kumua anna diada' da anna ma'kada solang.

Pa'pakilala lako kombongan diona passambayang

2:1-7

2 1 Iannamoto bunga'na pa'pakilalangku, la mipangandoan sia mipassambayangan sia mipalakuan sia la mipa'kurre sumangasan tu mintu' tau;
2 tu mai mintu' datu sia mintu' to kapua, anta tuo manaman sia marampa' situru' mintu' kamenomban sia sipa' melo.
3 Iamo melona susinna to sia naala penaanNa Puang Matua, Topakarimma-nanta,

4 tu umporai ke mintu'i tau unnappa'
kamakarimmanan sia ullambi'
kapaissanan diona kamanapparan.
5 Belanna iatu Puang Matua Misa'ri, na
iatu ToparitangngaNa Puang Matua na
tolino Misa'ri, tolino duka sia, iamotu
Kristus Yesu,
6 tu mangka ussorong Kalena
napopela'bak mintu' tau,
nadipa'pekanassan lan attu mangka
dipamanassa.
7 Iamotu iannato dinii umpamanassana'
dadi to ma'palolang sia rasulu' –
tonganna te kupokada, tae' angku
mo'rang –, napoguru to kapere' diona
kapatonganan sia kamanapparan.

Atoran pato' diona menomba

2:8-15

8 Iamoto, iatu diongna penaangku,
umba-umba inan nanii tu mai muane
massambayang, umpatado pala'
mabusanna ma'uai ma'tan.
9 Susi dukato tu mai baine la umpakei
kalena pakean sitinaya sia naturu'
sipa' sia siri'; tae' kumua la ma'beluak

diampinni'i sia umpake bulaan sia
mattiara ba'tu pakean masuli';
10 sangadinna sitondon penggauran
melo, susitu sipato'na lako baine ussanga
kalena menomba lako Puang Matua.
11 Iatu baine la kappa bang melada' sia
umpamadiongan tongan penaanna lan
mintu'na.
12 Apa tae' kueloranni tu baine mangada'i
ba'tu untaloi muane, sangadinna la
ma'loko-loko.
13 Belanna Adam dipadadi dolo, namane
Hawa.
14 Na tangia Adam tu ditua' ba'tang,
sangadinna baineri tu ditua' ba'tang
tarru', naurunganni untengkai parenta.
15 Apa la maupa', belanna ma'dadian
tau, ke tontongi batta' lan kapatonganan
sia pa'kaboro' sia kadipamasalloran sia
kamassiparan.

Bayu sielle'na to ma'panundu'

3:1-7

3 1 Indemo tu kada sielle' dikatappa'i:
iake den tau umpapatui penaa
tu toean to ma'panundu', iatu patu
penaanna to, misa' toean melo tongan.

2 Iamoto sipatu la tae’ sayuanna tu
to ma’panundu’ sia la misa’ dukari
bainena, to umpama’tan penaanna,
kinaa, massipa’, ungkarimmanni to
lendu’, naissan unnadai’ tau,
3 tang pa’anggoro’, ba’tu passiboboran,
sangadinna to sallo’ penaanna, tangia to
passite’geran sia tangia to ungkaduangi
doi’;
4 sangadinna to umparenta mana’pa to
lan banuanna sia unnada’ kinaa anakna
anna mengkaola lako kalena.
5 Apa iake tang naissanni tu tau
umparenta to lan banuanna, umba la
nakua ungkambi’i tu kombonganNa
Puang Matua?
6 Da na ia tu to mane tama pekaalukan,
napomatampoi manii, anna ruai ukungan
susi deata bulituk.
7 Sia sipatu duka napokada melo to
salian tu sanganna da anna sayuan sia
naala poyana deata bulituk.

Bayu sielle'na pa'kamaya kombongan

3:8-13

8 Susi dukato tu mai pa'kamaya, la massipa', da anna popa'pangka lilana, da anna pa'anggoro' da anna mesaro bu'tu kadake;
9 la unnampui kapatonganan tang paan lan sukaran inaa masallo'na.
10 Sia la ditiro dolo tu tau iato, namane tama untoei tu pentoean pa'kamaya, ke tae'i sayuanna.
11 Susi dukato tu mai baine (na) la massipa', da nama'palele beko, sangadinna la umpama'tan penaanna sia dikatappa'i lan mintu'na.
12 Iatu pa'kamaya la misa'ri bainena, sia la umparenta mana'pa anakna sia to lan banuanna.
13 Belanna iatu to mangkamo untoe meloi tu pentoean pa'kamaya, dipangka' tongan sia malona' penggirikanna umpalolang pentoeanna tete dio kapatonganan lako Kristus Yesu.

Diona kombonganNa Puang Matua matontongan

3:14-16

14 Kusura’ mati’ te, moi angku sangai la
madomi’ tonganna’ male mati’.
15 Apa iake marempana’ male
mati’, muissanmo to, kumua
umba nakua sipato’na tu gau’na
tau lan banuanNa Puang Matua,
iamotu kombonganNa Puang Matua
matontongan, napopatongkon sia
napoparandangan katonganan.
16 Sia natongannimo tau tumba kapuana
tu apa katangpaanna pengkaolanta
kumua:
Iamotu dipasombo lan batang kale
tolino,
Natonganni Penaa, payan lako
malaeka’,
dipa’peissanan lako mintu’ to kapere’,
dikatappa’i lan lino,
diangka’ tama kamala’biran.

Diona kapusan undinna

4:1-5

4 1 Apa maleso tongan tu kadanNa
Penaa, kumua undinna, la sorong
boko’ tu tau pira dio mai kapatonganan,
belanna menturu’ lako penaa ma’papusa
sia lako ba’tu pira-pira pangadaranna
deata masussuk,
2 tu belanna kabelo-pudukanna mintu’
to mo’rang, tu butung to disarrang bassi
sukaran inaanna.
3 Tu umpa’gagai ma’rampanan kapa’,
sia umpemalii ma’rupa-rupa kande tu
Napadadi Puang Matua, kumua nakandei
situang kurre sumanga’ to ma’patongan,
unnissan kamanapparan.
4 Belanna mintu’na tu Napadadinna
Puang Matua melo sia moi misa’ tae’
nasipatu ditibe, ke ditimangi kurre
sumanga’,
5 belanna iatu iannato napamasero
kadanNa Puang Matua sia
passambayang.

Patunna kamengkaolan tongan

4:6-11

6 Iake mupa’pakilalanni te mintu’na te
lako sangsiuluranta, manassa ikomo
tu to masokanNa Kristus Yesu, to
ungkaritutuiko kalemu diona kada
pa’patongan sia mintu’ tu pangadaran
melo tu mupengkaolainnamo.
7 Apa tumpui tu mintu’ ulelean tang
kebattuan sangrupa uleleanna to matua
baine. Sangadinna popa’biasako kalemu
lan kamengkaolan.
8 Belanna iatu umpopa’biasa kale sidi’ri
patunna, apa iatu kamengkaolan den
patunna lan mintu’na, belanna den
pangallu’ katuoan dio, la totemona la
iatu la saena.
9 Iamote tu kada sielle’ dikatappa’i sia
sipatu tongan ditarima.
10 Belanna ia dukamo napobannang
te angki tang ussa’ding ta’ka’
sia mengkulle-kulle, belanna
umporannumokan Puang Matua
matontongan, Iamo ungkatirinnai
mintu’ tolino, ma’iringanna mintu’ to
ma’patongan.

11 Mintu’nate iannate la mupa’pepasanan
sia la mupa’pangadaran.

Ba’tu pira-pira pa’pakilala lako Timotius

4:12–5:2

12 Da naden tau untunaiko belanna
mangurako, sangadinna la dadiko
misa’ sangka’ to ma’patongan, la diona
buangan kada, la diona gau’, la diona
pa’kaboro’, la diona kapatonganan ba’tu
kamaseroan.
13 Karitutuiko kapa’basan sia
kapa’pakilalan sia kapa’pangadaran sae
lako saeku mati’.
14 Da mukasalioi tu pa’kamasean lan
kalemu, tu dipa’kamasean lako kalemu
tete dio pa’nubua’ tonna remme’iko
limanna mintu’ penatua.
15 La mupalan ara’ tu iannato, sia la
mupangu’gui, anna payan lako mintu’
tau tu sakakendek-kendekammu.
16 Kanandai tu kalemu sia
pangadarammu; la tontongko batta’ lan
iannate, belanna la mupomakarimman
umpogau’i te iannate, la iko, la iatu
mintu’ to umperangiiko.

5 [1] Da musaraba-rabai to matua-tua, sangadinna pakilala susii misa' ambe'; sia iatu mai to mangura pasusii siulu';
[2] sia iatu mai to matua baine pasusii indo', sia iatu mai manguranna pasusii siulu' situru' kamaseroan lan mintu'na.

Diona baine balu

5:3-8

[3] Kasiri'i tu mintu' baine balu tu balunna tongan.
[4] Apa iake den to balu den anakna ba'tu ampona, la umpogau' kapengkaolan lako to lan banuanna dolo, sia umpakkanni kameloan to matuanna, belanna iamote tu melo dio oloNa Puang Matua.
[5] Iatu baine balu tongan, tu misa-misamora, iamo marannu lako Puang Matua, sia tontong batta' lan palakunna sia passambayangan allo bongi.
[6] Apa iatu unturu'na bang kamoraian penaanna, tonganna tuo apa samanna mate.
[7] Iamote tu la mupasananni, da naden sayuanna.

8 Apa iake den tau tang ungkaritutui
sangdadianna, ontongrika to lan
banuanna, iamo umpeongannimo
kapatonganan to, sia ondong ia
kadakena, na to tang ma’patongan.

Diona baine balu naala bilangan ma’kamaya lan kombongan

5:9-16

9 Da nadipatama sura’ tu baine balu ke
tae’pi naganna’ annan pulona taunna
dadinna, sia ke tae’i namisa’ bangri tu
muanena,
10 sia iatu kaleleanna diona penggauran
melo, belanna ungkaritutui anakna, sia
ungkarimmanni to lendu’, sia umbasei
lentekna to massallo’, sia untundui to
narua sussa, sia umpengkullei mintu’
penggauran melo.
11 Apa da mupatamai sura’ tu mai baine
balu mangura, belanna ianna saemo
kamoraianna tu sisalanna Kristus, la
moraimi kemuane,
12 sia narua ukungan, belanna ullendai
pangallu’ dolona.
13 Sia randuk pole’pa umpopa’biasa
kalena tukkunan sia ullelei banua;

apa tangia kumua tukkunan manna,
sangadinna pa'uleleanan duka sia
umpatangma'rundunan tau sia
unnulelean apa tang pato' dipokada.
14 Iamoto, iatu diongna penaangku,
la kemuane nasang tu mai baine balu
mangura, sia la ma'dadian tau sia
ungkaritutui tu lanna banuanna, sia da
anna benni lalan pa'posangan tu uali la
nanii umpalele bekoki'.
15 Belanna inang den ba'tu pira-pira tau
sepangmo unturu' deata bulituk.
16 Iake susinna misa' baine ma'patongan
den baine balu dio rapunna, ia
la natundui, da napamatana'i tu
kombongan, anna belai kombongan
untundui tu mai baine balu tongan.

Diona penatua-penatua

5:17-22

17 Iatu mai penatua-penatua manglopian
melo, sipato' dikasiri' manglokkon
penduan, ontong pole' tu to umposara'
kadanNa Puang Matua sia ma'pangada'.
18 Belanna susite tu kada lan Sura'
Madatu: Da mukambui tu sapi marassan

manglullu’ sia nakuapa: Iatu to
mengkarang, manassa den sarona.
19 Da muperangii tu pa’parapa’na tau
diona penatua, sangadi ke denni to sa’bi
da’dua ba’tu tallu tau.
20 Iatu to umpogau’ kasalan, la mulo’bo
dio tingayona sola nasangi, anna
mataku’ tu senga’na.
21 Kupa’pepasanan tongan lako kalemu
dio oloNa Puang Matua sia Kristus
Yesu sola mintu’ malaeka’ ditonno’,
la mukaritutui tongan tu mintu’nate
situru’ tang la pakayun bimbang, sia da
mipogau’ apa-apa umpalosongan misa’
tau anna iatu mai senga’na.
22 Da ammu sa’ka’ bang urremme’i lima
moi misa’ tau, sia da mutamai kasalanna
to senga’. Karitutui maindanko kalemu.

Ba’tu pira-pira pa’pakilala lako Timotius

5:23-25

23 Damo napaka uai manna muiru’,
sangadinna iru’i tu uai anggoro’ sisidi’,
belanna pa’di’ tambukmu sia iatu saki
untu’bai nenne’ko.

24 Iatu kasalanna tau pira payan bang,
naurunganni undoloi lako ukunganna;
apa iatu kasalanna tau pira undipi
namane payan.
25 Susi dukamoto tu mintu' kameloan,
den tu payan bang, sia iatu senga'na
na iato, tae' duka nala tontong bang
kabunian.

Passanan tengkona kaunan lako puangna

6:1-2

6 1 Samami to naluang samban
kakaunanan, la nasanga sipato' tu
puangna napangke' lan mintu'na, kumua
da anna ditelle tu sanganNa Puang
Matua sia pangadaranNa.
2 Iato to umpopuang to ma'patongan, da
natunai tu belanna siulu'mo, sangadinna
la samengkaola-olanna lako puangna,
belanna ma'patongan tu puangna
sia dipakaboro', tu birisan umpogau'
kameloan.
Susimo la muadaranni to sia la
mupakilalanni.

Pa’pakatangkinna rasulu’ diona pangadaran ma’papusa

6:3-5

3 Iake den tau umpa’pangadaran
pangadaran senga’, tang unturu’ kada
tongan, iamotu kadanNa Puangta
Yesu Kristus, sia pangadaran situru’
kamengkaolan lako Puang Matua,
4 tau iato matampo, natae’ apa naissan,
sangadinna bomboan massita’gen sia
massitamben kada, tu naninna bu’tu
kamagallian, kasigagan, ma’rupa-rupa
pa’palele beko sia pa’kapang-kapang
kadake,
5 iamo kasisakkan napabu’tu tu to
tang ma’runduanan tangnga’na sia
disabakkimo tu kamanapparan, tu
ussangai kumua iatu kamengkaolan
misa’ tangnga’ la dinii mesaro.

Pa’pakatangkinna rasulu’ diona kabasisi-inaan

6:6-10

6 Iatu kamengkaolan tonganna kapua
sarona, ke narondongi penaa manaman.

7 Belanna moi misa’ apa tae’ tabaa tama
te lino, iamoto dadi tae’ duka misa’ apa
la tabaa tassu’ lan mai.
8 Iake denni kande sia pakean dio kaleta,
taposilasan bangmi.
9 Apa iatu to ungkamorai la sugi’,
tobang tama peroso sia poya sia buda
kamaduangan baga sia umpabu’tu
kamaparrisan tu umpatallan tolino tama
kasanggangan sia kamasolangan.
10 Belanna iatu kabasisi-inaan lako doi’,
iamo garonto’na mintu’ kakadakean; na
iatu to undaka’nai tu iannato, pusamo
diona kapatonganan sia umpatamai
bungin lassu kalena.

Pa’pakilala lako Timotius

6:11-16

11 Apa iatu iko, taunNa Puang Matua,
pallaiangko kalemu dio mai tu
mintu’nato, sia tuntunni tu kamaloloan,
kamengkaolan, kapatonganan,
pa’kaboro’ kabattaran sia sorong inaa.
12 Pembela-belai lan rari melona
kapatonganan, pellambi’i tu katuoan
matontongan, tu ditambammoko, sia

mangkamoko unnaku pangakuan tongan
dio tingayona buda sa'bi.
13 Kupasan lako kalemu dio oloNa Puang
Matua, tu umpatuo angge maritik sia
dio oloNa Kristus Yesu tu ungkatottongi
tu pangakuan tongan dio olona Pontius
Pilatus.
14 Ammu karitutui tu parenta tang la
mupaattangan sia tang la mupasayuan
sae lako kakitananNa tu Puangta Yesu
Kristus.
15 Iatu iannato ke attunnamo la
Napa'pekitanan Puang ma'kada misa
sia tang dilambi' karongkosanNa.
Datunna mintu' datu sia Puangna mintu'
pekapuangan.
16 Tu Ia manna unnampui tu tang mate,
sia unnesungi arrang tang dirandan,
tu tae' lenpa tau untiroi ba'tu ma'din
untiroi, na mintu'na kamala'biran sia
kapaan matontongan lu lako nasang
Kalena! Amin.

Pa'pakainga' lako to sugi'

6:17-19

17 Pakainga'i mintu' to sugi' lan te lino,
kumua da anna pamadao penaanna,

sia da narannuanni tu kasugiran tae’
natontong, sangadinna langnganri Puang
Matua, tu umpalempan mintu’ apa
Napa’kamasean lako kaleta, taangkaran
parannui.
18 Anna ma’gau melo sia umposugi’
penggauran melo, sia masokan, sia
naporai mantaa-taa,
19 anna rampunanni kalena tu pong la
napoparandangan, ke attu la sae, anna
appa’i tu katuoan tongan.

Ma’katampakanna pa’pakilala na pangando

6:20-21

20 E Timotius, karitutui tu pangingko’
dipa’pekambiran lako kalemu, sia boko’i
tu ulelean punala bang sia tae’ gai’na sia
kasita’genan ussita’genni kapaissanan
tang pato’ disanga kapaissanan;
21 denmo tau pira unnakui, anna pusa
dio mai kapatonganan.

Narondongmorokomi
pa’kamaseanNa Puang Matua.

2 TIMOTIUS

Pangandona rasulu’

1:1-5

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus,
rasulu’Na Yesu Kristus tete dio
pa’poraianNa Puang Matua, situru’
pangallu’ katuoan, tu menggaronto’ lan
Kristus Yesu,
[2] diparampo lako Timotius, anak
pa’kaboro’ku. Narampoimoroko
kamaturu-turuan sia kamamasean sia
kamarampasan dio mai Puang Matua,
Ambe’ sia Kristus Yesu, Puangta.
[3] Ma’kurre sumanga’na’ langngan Puang
Matua, tu kupenombai susi nene’ to
doloku situru’ sukaran inaa masero,
kumua tae’ ka’tungku ungkilalaiko lan
mintu’ passambayangku keallo kebongi.
[4] Belanna ungkilalai uai matammu,
kupourungi mamali’ la ussitiroangko,
kumua anna ponnoina’ kaparannuan;
[5] Situndu kukilalai tu kapatonganan
lantuk lan kalemu, tu randuk diopa mai

natuo lan penaanna nene’mu baine Lois sia indo’mu Eunike, apa kukatappa’i kumua den dukamo lan kalemu.

Pa’pakilala lako Timotius kumua anna parruk

1:6-11

6 Iamo bannangna to angku pakilalako, kumua ammu tundanni tu pa’kamaseanNa Puang Matua lan kalemu diona tu kamangkammu kuremme’i limangku.
7 Belanna tangia kumua Penaa kamatakuran mangka Napa’kamasean Puang Matua lako kaleta, sangadinna Penaa kamatotoran sia pa’kaboro’ sia kauntaloian kale.
8 Iamoto da mumasiri’ umpa’peissananni tu diona Puangta, sia da mupomasiri’i tu diona aku te dirante bassi, sangadinna la pada-padako umperasai kamaparrisan tu belanna Kareba-kaparannuan situru’ kamatotoran dio mai Puang Matua.
9 Tu mangka ungkarimmanniki’ sia mangka untambaiki’ petamba masero, tangia sitinaya penggauranta, sangadinna situru’ tanan penaanNa

Kalena sia pa'kamasean, inang dolo
dikamaseangki' tete dio Kristus Yesu na
iatu tipamulanna attu,
10 apa totemo napasombomo kasaeanNa
Topakarimmananta Kristus Yesu,
tu mangka unno'ton kamatean,
anNa pabu'tui tu katuoan sia a'gan
katangsanggangan tete dio Kareba-
kaparannuan.
11 Iamora tu Kareba-kaparannuan dinii
unnangka'na' mendadi to pebaa kareba
sia rasulu' sia guru.

Sangka'na rasulu' sia Onesiforus

1:12-18

12 Iamo bannangnato, angku perasai
dukai te mintu'nate.
Apa tae' duka kupomasiri'i,
belanna kuissan kumua
minda tu kupatonganmo sia
kukatappa'i, kumua Iamo
kuasa la ungkarimmanni tu apa
kupa'peannan landa' lako tu Allo
iato.
13 Alai passangkaran dio mai mintu'
kada tongan, tu mangka murangi dio

mai kaleku naturu’ kapatonganan sia
pa’kaboro’ tete dio Kristus Yesu.
14 Karitutui tu pangingko’ melo, tu
dipa’pekambiran lako kalemu tete dio
Penaa Masallo’ tu torro lan kaleta.
15 Muissan sia te iannate kumua
mintu’nato dio tana Asia memboko’mo
dio mai kaleku; iatu tau iato, Figelus
misa’ anna Hermogenes.
16 Anna Puangmora umpa’kamasean
kamamasean lako to lan banuanna
Onesiforus, belanna ba’tu pempiran-
pirammo umpakatana penaangku, sia
tae’ napomasiri’i tu rante bassingku,
17 sangadinna tonna rampomo dio
Roma, natonganni tongan undaka’na’,
sanaappa’ku.
18 – Sangapaoi upa’ anNa benni Puang
kamauparan anna appa’ kamamasean
dio mai Puang, ke Allo iato, – ba’tu apa
siapa tu nanii umposara’na’ dio Efesus,
iko sia mandu unnissanni.

Pa’pakilala tontong batta’ lan pangadaran tongan

2:1-7

2 1 Iamoto, e anakku, mananna’ko lan
pa’kamasean tete dio Kristus Yesu.
2 Sia iatu muranginna dio mai kaleku,
tu nasa’bii buda tau, pakambiranni to
dikatappa’i, tu la sielle’ unnada’i pole’to
senga’.
3 La pada-padaki’ umperasai
kamaparrisan, butung misa’ surodadu
mapatoNa Kristus Yesu.
4 Tae’ misa’ tu surodadu marassan parari,
umposara’ kalena kinallona, ia manna
ria la naposara’ tu la naposendena tu to
umpangului.
5 Sia iake sitoro’-bukui tu tau lan
kapaningoan, tae’ nadipaluangi makota,
sangadinna ke naturu’i susitu atoranna.
6 Iatu to mara’ta’ ma’pa’lak, sipato’ ia
dolo untammui tu burana.
7 Palan ara’i tu kadangku, belanna
lan mintu’ apa Puang la umbenko
kamanarangan.

Diona kabattaran lan kamaparrisan

2:8-13

8 Pengkilalai tu Yesu Kristus tarukna
Daud, mangkamo malimbangun
dio mai to’ to mate, susitu lanna
Kareba-kaparannuan kupa’peissanan.
9 Belanna iamira tu iannato angku
perasai kamaparrisan, kuurunganni
dirante bassi butung to sala’ kedo, apa
iatu kadanNa Puang Matua tae’ nabelai
dirante bassi.
10 Iamo patunna to angku batta’
umpatananni tu mintu’na, belanna
mintu’ to ditonno’, kumua anna kabu’tui
tu kamakarimmanan, lan Kristus Yesu
sola kamala’biran tontong sae lakona.
11 Inde sia tu kada la dikatappa’i: Iake
mangkamiki’ mate Sola, la tuo dukaki’
Sola;
12 sia iake batta’ki’ umpatananni, la
ma’parentaki’ Sola; iake tapeonganni, la
Napeonganni dukaki’;
13 iake tang maruru’ki, tontong Ia
maruru’, belanna tae’ nama’din la
Napeonganni tu Kalena.

Pa’pakilala tang la sita’gen to pusa

2:14-18

14 Pa’pakilalanni te mintu’na te lako tau,
sia pa’pakare’nan tonganni dio oloNa
Puang Matua, kumua da nasita’genni
tu kada tae’ bang patunna, sangadi la
ussanggangi manna to urrangii.
15 Pengkulle-kullei umpopennolo kalemu
lako Puang Matua susito tongan, butung
to tae’ namasiri’, belanna umpalolang
malolo kada diona kamanapparan.
16 Apa boko’i tu mintu’ ulelean punala
bang sia tae’ gai’na, belanna iatu to
susito napasakendek-kendekna bang tu
katang-mekaalukanna.
17 Sia iatu kadanna tu tau iato mandalan
kandena susi bari’bo’; iatu tau iato
Himeneusmo misa’ na Filetus,
18 tu sepangmo dio mai
kamanapparan, sia nakua kumua
iatu kamalimbangunanna to mate
dadimo, na ba’tu pira-pira tu tau
napatibalik tu kapatongananna.

Diona parandanganNa Puang Matua sia pangarra’na

2:19-21

19 Apa moi susito tae’ namatumba len,
belanna iatu parandangan matoto’Na
Puang Matua bintin, na iatu pearra’na,
kumua: Natandai Ia Puang Matua tu
taunNa; sia nakuapa: Minda-minda tu
ussa’bu’ sanganNa Puang, la umboko’i
kakelokan.
20 Lan misa’ banua kapua tangia oongan
bulaan manna sia salaka, sangadinna
oongan kayu sia litak duka; den pira
diangkaran lako mala’bi’na den lako tang
mala’bi’na.
21 Iamoto, iake den tau umpamasero
kalena dio mai tu tang maserona,
iamoto tu dadi oongan diangkaran lako
mala’bi’na, tu mangka dipamaindan,
sipato’ napake puangna, sia sakka’ la
diangkaran lako mintu’ pentoean maelo.

Atoran lako to umpalolang
Kareba-kaparannuan

2:22-26

22 Apa randanangko kalemu dio mai
mintu' pa'poraian to mangura, ammu
tuntun kamaloloan, kamarurusan,
pa'kaboro' sia sikaelo mintu' tau, tu to
masero penaanna metamba langngan
Puang.
23 Tumpui tu mintu' kasita'genan baga
sia tae' patunna, apa muissan kumua
iatu iannato umpabu'tu kasigagan.
24 Tae' napato' tu taunNa Puang
massigaga, sangadinna mabalele lako
mintu' tau, manarang mangada'i sia
umpama'tanan penaa kakadakean;
25 sorong inaa unnada'i tu mintu'
to umbalii, kumua sangapaoi
Napa'kamaseanni Puang Matua
lako tau iato tu kamengkatobaran,
naurunganni ullambi'i tu kapaissanan
diona tu kamanapparan,
26 anna mengkilala sia tilendok sule dio
mai poyana deata bulituk, tu ungkurungi,
la umpogau' pa'poraianna.

Diona kakadakeanna tau ke attu ma’katampakanna

3:1-9

3 1 Sipatu la muissan, kumua iake attu
ma’katampakanna la sae tu attu
maparri’ tongan.
2 Belanna buda tau la tuo misa sia
ungkailui doi’, untendeng kalena, madao
penaa, umpalele beko tau, umbali-bali
indo’-ambe’na, tang ma’kurre sumanga’
sia tang mekaaluk;
3 tang unnampui pa’kaboro’, tae’ namorai
massikaelo, umpangrosoan tau, tang
untaloi kalena, arasan, ungkagi’gi
melona,
4 patangnga’, masa’ga’, matampo,
umpalosong kasendean anna iatu
ungkamasei Puang Matua.
5 Ma’matottong-tottong butung to
ungkaritutui aluk, apa napeongannimo
tu kamatotoran ungkaritutui aluk;
toyangan dukako kalemu dio mai tu to
susito.
6 Belanna den tu tau iato umboko lalan
tama banuanna tau anna patana’i tu mai

ma’kada baine, tu nao’tonni kasalanna,
narenden ma’rupa-rupa kamailuanna,
7 tu tontong bang melada’, apa
tae’ nabelai palambi’ untandai tu
kamanapparan.
8 Susi Yanes sola Yambres umbali
Musa, susi dukamo tu tau iato mai
umbali tu kamanapparan, iamoto tang
ma’rundunan tangnga’na sia tang
diangga’ tu kapatongananna.
9 Apa tau iato tae’mo nalolo’, belanna la
payan tu kabaganna lako mata malele
susi kabaganna tu tau da’dua.

Pa’pakilala la tontong batta’ lan pangadaranna Paulus

3:10-17

10 Apa iatu iko unturu’moko
pangadarangku sia gau’ku, sia
lalan inaangku sia kapatonganangku sia
kama’tanan penaangku sia pa’kaboro’ku
sia kama’patariangku.
11 Sia mintu’ kadipakario-rioan sia
kamaparrisan urrampoina’ dio Antiokhia
sia dio Ikonium sia dio Listra. Apa
Puang Matua urrampananna’ dio mai

kadipakario-rioan, susinna tu mangka
kuperasai.
12 Ondongpi, mintu’ tu to la morai tuo
mengkaola lako Puang Matua lan Kristus
Yesu, la narampoi kadipakario-rioan.
13 Apa iatu to kadake sia to patangnga’ la
samasarrang-sarrangna kakadakeanna
ma’papusa sia ia kalena duka pusa.
14 Apa iko te la manda’ko lan tu mintu’na
apa mangkamo mupelada’i, sia iatu
mukatappa’inamo, belanna muissan
minda tu munii mangka umpelada’i;
15 sia tempon dio mai bitti’mu
mutandaimi tu mintu’ Sura’ MadatunNa
Puang Matua, tu ma’din umpakinaako la
umpabu’tu kamakarimmanan tete dio
kapatonganan lako Kristus Yesu.
16 Mintu’na tu Sura’ Napa’patudu-tuduan
Puang Matua sia den gai’na lako
kapangadaran, lako kapa’pakilalan, la
umpakalolo kelokna sia la ma’patudu
diona kamaloloan,
17 anna palambi’ tu taunNa Puang Matua,
sia sakka’ lako mintu’ penggauran melo.

Pa’pakilala umpangu’gui tu pentoeanna

4:1-8

4 [1] Kupa’pepasanan tongan lako kalemu dio oloNa Puang Matua sia Kristus Yesu, tu la umpaolai salunna mintu’ to tuo sia to mate, sia tete dio duka kasaeanNa sia kadatuanNa, kumua.
[2] Palolangi tu kada iato, matoto’ko umparampoi, la iake nakamorai la iake nakanokai tau, pakanassanni tu salana tau, ta’tanni, pakilalai situru’ kama’tanan penaa sia situru’ pangadaran.
[3] Belanna undinna la sae tu attu nanii tau tang untananni tu pangadaran tongan; belanna kamakattikanna talinganna anna rampunni lako kalena tu mai guru situru’ lalan pa’poraianna,
[4] napasalai talinganna tu tonganna, anna patanan lu lakoi ulelean tang tongan.
[5] Apa iatu iko mangingarangko lan mintu’na, pengkabatta’i tu kamaparrisan, pogau’i tu passanan tengko umpalolang Kareba-kaparannuan sia pasundunni tu pentoeammu.

6 Belanna sakka’mo’ la dipemalaran
dipopemala’ pantedok, sia attu
kaussalaiangku te lino mandappi’mo.
7 Kupembela-belai tonganmo lan
rari melo diona kapatonganan,
kusundunnimo tu tage’ku, kukaritutuimo
tu kapatonganan.
8 Na undinna sakka’mo makota
kamalamburan, tu la Napa’kamasean
Puang lako kaleku ke Allo iato, tu
Tomangra’ta’ malambu’, sia tangia lako
manna kaleku, sangadinna lako duka
mintu’ to ungkamali’mi tu kasaeanNa.

Paulus umpalaku Timotius sae lako kalena

4:9-18

9 Pengkullei mumadomi’ male mai.
10 Apa natampemo’ Demas, belanna
napalosongmo te lino sia malemo ia lako
Tesalonika; na iatu Kreskes male lako
Galatia, na Titus male lako Dalmatia;
11 Lukas mannamo kusolan. Tambai
tu Markus musolanni, belanna kapua
patunna lako kaleku lan pentoean iate.
12 Na iatu Tikhikus kusuamo lako Efesus.

13 Iammu male mai, banna’ tu bayu
landoku, tu kutampe dio Troas dio
banuanna Karpus, sia iatu mintu’ sura’,
ma’ondonganna tu sura’ balulang.
14 Iatu Aleksander, pande tambaga,
lendu’mo kakadakean napogau’ lako
kaleku; Puang la umpapakkanni lako
kalena tu sitinayanna penggauranna.
15 Kanandaiko kalemu dio mai, belanna
naea tonganmo tu kadangki.
16 Iatonna bunga’ pebalingku tae’ bang
tau misa’ tundu dio kaleku, sangadinna
natampe nasangna’; kenna da siamo
nadipamatana’ lako kalena tu iannato.
17 Apa Puang urrondongna’ sia
umpabatta’na’, kumua anna sundun
kalelean tu kadipalolanganna Kareba-
kaparannuan belanna aku sia anna rangii
mintu’ bangsa; sia lessu’mo’ dio mai
sadang singa.
18 Puang la ullendokanna’ dio mai
mintu’ penggauran kadake sia
ungkarimmannina’ landa’ sae tama
Parenta lanNa suruga; anna lu lako
Puang tu kamala’biran tontong sae
lakona. Amin.

Salama’na rasulu’

4:19-22

19 Salama’ku lako Priska sola Akwila, sia
lako to lan banuanna Onesiforus.
20 Iatu Erastus torro diomo Korintus; na
iatu Trofimus kutampe lan kamasakianna
dio Miletus.
21 Pengkullei male mai su’ding tae’pi
anna attu kamadinginan.
Iatu Ebulus na Pudes na Linus na
Klaudia sola mintu’ sangsiuluran
umparampo salama’na mati’.
22 AnNa Puangmora urrondong
penaammu sia pa’kamaseanNamora
Puang Matua urrondongkomi sola
nasang.

TITUS

Pangandona rasulu’

1:1-4

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus, taunNa
Puang Matua sia rasulu’Na Yesu
Kristus belanna kapatongananna mintu’
to Natonno’ Puang Matua, sia belanna
kapaissanan diona kamanapparan, tu
situru’ kamengkaolan lako Puang Matua,
[2] tete dio kapa’rannuanan lako katuoan
sae lakona, tu mangka Naallu’ dolomo
Puang Matua tang balle na iatu
tipamulanna attu,
[3] anna iatu bisaranNa mangkamo
dipasombo tonna attunna lan tu kada
dipa’peissanan tu dipatageranna’
situru’ pepasanNa Puang Matua, To
pakarimmananta.
[4] Diparampo lako Titus tu anak
tongan-tonganku tete dio kasiduluan
kapatonganan. Narampoimoroko
pa’kamasean sia kamarampasan dio mai

Puang Matua, Ambe', sia dio mai Kristus Yesu, To pakarimmananta.

Atoran mendadi penatua

1:5-9

5 Inde sia bannangna angku tampeko dio lebukan Kreta, kumua ammu pasirundunanni tu tang sirundunannapa, sia kumua ammu angka' penatua lan simisa'-misa' tondok, susitu mangka kupa'pepasanan lako kalemu,
6 tu kumua minda-minda tu tae' sayuanna, sia misa'ri bainena, sia ma'patongan tu anakna sia tae' naditanda' umpogau' tang penggauran sia tangia to tang diada'.
7 Belanna iatu to ma'panundu' la susito makatirinnanNa Puang Matua tae' len sayuanna, da nato umpakapua penaanna, da nato madoi' sengke, da nato pa'anggoro', ba'tu to passiboboran, ba'tu to mesaro bu'tu kadake;
8 sangadinna to ungkarimmanni to lempang, umporai kameloan, kinaa, malambu', masallo', untaloi kalena,
9 to manda' untoe kada manappa', susitu dipa'pangadaranna, anna issanni

umpakilala tau diona pangadaran mepamanaman sia untarru'i to pabali-bali.

Atoran umbali to ma'papusa

1:10-16

10 Belanna buda tu to toro, to umpasun
kada tang kebattuan, sia ma'patudu
beko, ondong pissan tu to untoe sunna'.
11 Tu sipatu dikamummu' sadangna, tu
umbalittua' tau lan lu tananan dapo'na,
diona umpa'pangadaran tang sipato'na,
belanna mesaro bu'tu kadake.
12 Den misa'i tu tau iato, iamo nabinna,
mangka ma'kada nakua: Iatu to Kreta,
tae' mosona mo'rang, olo'-olo' masuru,
to barak tukkunan.
13 Tonganna tu kada iato. Iamoto, tarru'i
tonganni tu tau iato mai, anna mapato
lan kapatonganan,
14 sia da naperangii ulelean tang
kebattuanna to Yahudi sia pepasanna to
umboko'imo tonganna.
15 Iatu to masallo', mintu'na apa masero
lako kalena; apa iatu to masareppak sia
tang ma'patongan, moi misa' tae' masero

lako kalena, sangadinna la tangnga'na,
la sukaran inaanna, masareppak duka.
16 Tau iato ussanga kalena untandai
Puang Matua, apa penggauranna
tang ussangai, belanna pagi'giran, sia
pabali-bali sia tae' bang patunna lako
mintu' penggauran melo.

Atoran lako to matua-tua, to mangura na mintu' kaunan

2:1-10

2 1 Apa iko te, la umpokadako situru'na
pangadaran tongan, iamotu:
2 Mintu' to matua-tua la mangingaran
melo, masipa', kinaa, sia mapato
lan kapatonganan sia pa'kaboro' sia
kabattaran.
3 Susi dukato tu mintu' to matua
baine, sipatu la ma'gau susito sikambi'
maserona, da nama'palele beko,
da napa'anggoro', sangadinna la
umpa'guruan kameloan,
4 anna ada'i kinaa tu mai baine mangura,
umpakaboro' muanena, sia ungkamasei
anakna,
5 sia kinaa, sia masero, sia birisan
ungkaritutui tananan dapo', sia melo

penaanna, sia tunduk lako muanena,
da anna dipokada kadake tu kadanNa
Puang Matua.
6 Susi dukato la muada'i tu mai muane
mangura anna kinaa;
7 iko kalena la umpa'pekitanan sangka'
penggauran melo lan mintu'na; sia
la mupapayan tu kamalamburan sia
kamasiparan lan pangadarammu,
8 sia pa'peissananni tu kada tongan
tu tang la disayunna, anna kasirisan
tu balinta, belanna tae' tu la nanii
umpokada kadakeki'.
9 Sia pakilalai tu mintu' kaunan
namengkaola lako puangna lan
mintu'na, sia anna pasende puangna sia
da anna bali-balii tu kadanna,
10 sia da anna kadi'pu'-di'pu, sangadinna
la napa'pekitanan tu kamarurusanna lan
mintu' melona, anna lan mintu'na nanii
umpobeloi pangadaranNa Puang Matua,
To pakarimmananta.

Pa’kamaseanNa Puang Matua tu umpabu’tunna kamakarimmanan

2:11-15

11 Belanna iatu pa’kamaseanNa Puang
Matua, tu umpasaena kamakarimmanan
lako mintu’ tolino, bu’tumo,
12 sia unnada’iki’ anta tumpui tu
mintu’ katang-mekaalukan sia mintu’
kamailuanna te lino, anta lolangan
kaleta lan te lino situru’ kakinaan sia
kamalamburan sia kamengkaolan.
13 Anta tayanni tu kapa’rannuanan
diporongko’ sia kapayananna
kamala’biranNa Kapenomban
patodoranta sia To pakarimmananta,
Kristus Yesu,
14 tu mangka ussorong Kalena belanna
kita, kumua anna la’bakki’ dio mai
mintu’ kakadakeanta, sia kumua anna
pamaseroanni Kalena tu sangrapu tau
la Napotau misa, tu birisanna umpogau’
kameloan.
15 Pamati’tinni mupokada tu mintu’ kada
sia pakilalai sia tarru’i sia da naden tau
misa’ untapa’ko.

Atoran ullolangan kale lako to ma’parenta sia lako padanta ma’rupa tau

3:1-7

3 1 Pakilalai tu mai tau, anna tunduk
lako mintu’ to paa sia to ma’parenta
sia anna mengkaola sia ma’parandan
lako mintu’ penggauran melo.
2 Da napalele beko tau, da anna
passigagan, sangadinna la masokan, sia
umpa’pekitanan tongan sorong inaanna
lako mintu’ tau.
3 Belanna kita duka bagaki’ pirambongi’
sia pabali-bali sia pusa sia unturu’
ma’rupa-rupa kamailuan sia pa’poraian
lino, tuo lan kakadakean sia kamagallian
sia tumbuan biri’ sia sikabiri’.
4 Apa iatonna sombomo tu
kamasokananNa Puang Matua, To
pakarimmananta, sia pa’kaboro’Na lako
tolino,
5 Nakarimmannimiki’, tangia kumua
tete dio penggauran melo tapogau’
lan kamaloloan, sangadinna situru’
kamamaseanNa tete dio kamendioran

kadidadian pole sia kadiba'ruan
Nakarang Penaa Masallo',
6 tu Napalempanmo Natuarangki' tete
dio Yesu Kristus, To pakarimmananta,
7 kumua anna kita, tu mangka dibilang
malolo tete dio pa'kamaseanNa, dipadadi
to umpomana' katuoan sae lakona,
susitu tarannuanna.

Pa'pakilala diona pangadaran ma'papusa

3:8-11

8 La dikatappa'i tu kada iato; na iatu
diongna penaangku: la mupakatua tu
mintu'nato, anna iatu to ungkatappa'imo
Puang Matua, napengkullei umpogau'
mintu' penggauran melo. Mintu'na tu
iannato melo sia den bua'na lako tolino.
9 Apa randanangko kalemu dio mai
kasita'genan baga sia pangosso' nene'
sia kasisakkan sia kasigagan diona
atoran Sukaran aluk, belanna mintu'nato
tae' gai'na sia tae' patunna.
10 Iatu to unturu'mo pangadaran sala,
iammu mangkamo umpakilalai pissan
ba'tu penduan, pasalian rindingmi.

11 Belanna muissan kumua iatu to susito
tibalikmo tangnga'na sia kasalan, na ia
kalenamo umpasala kalena.

Ba'tu pira-pira palaku misanna sia salama'

3:12-15

12 Iake kusuami mati' tu Artemas ba'tu
Tikhikus, pengkullei mupellambi'ina' lako
Nikopolis belanna diongmo penaangku la
torro dio ke attu kamadinginan.
13 Iatu Zenas, tu pandita Sukaran aluk
sola Apolos la mupengkullean kinallo, da
naden apa kurang dio kalena.
14 Sia melo ke napelada'i nasangi
tu solata umpengkullei umpogau'
penggauran melo, la umpaganna'
kurangnapa, da anna tae' buanna tu
kapatongananna tau iato mai.
15 Mintu'na tu to kusolan umparampo
salama'na mati'. Salama' lako tu mintu'
to umpakaboro'ki' lan kapatonganan.
Narodongmorokomi pa'kamaseanNa
Puang Matua sola nasang.

FILEMON

Pangandona rasulu’

1-3

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Paulus,
misa’ to ditarungku belanna Kristus
Yesu, sia lu dio mai Timotius, siulu’ta,
diparampo lako Filemon, tu kipakaboro’,
sia sangayokaki lan pengkarangan,
[2] sia lako siulu’ki Apfia, sia lako Arkhipus,
sangayokaki lan kapararian mempenaa,
sia lako kombongan lan banuammu.
[3] Narampoimoroko pa’kamasean sia
kamarampasan dio mai Puang Matua,
Ambe’ta, sia dio mai Puang Yesu Kristus.

Pa’kurre sumanga’

4-7

[4] Tontong bangna’ ma’kurre sumanga’
langngan Puangku, angku sa’bu’ko lan
mintu’ passambayangku,

5 belanna kurangi tu diona pa'kaboro'mu
sia diona kapatonganammu lako Puang
Yesu sia lako mintu' to masallo'.
6 Massambayangna' sangapaoi upa'
tu kasiduluanta lan kapatonganan
naumpamatoto' kapaissanan diona
mintu' apa melo, tu lanna kaleta diona
Kristus.
7 Belanna lendu' parannungku sia
masannang penaangku tu diona
pa'kaboro'mu, belanna mupakatana tu
penaanna to masallo', e siulu'.

Palakunna Paulus kumua anna dipagarri' tu Onesimus

8-22

8 Iamoto, moi angku barani tongan
tete lan Kristus ussuako umpogau'i tu
sipato'na,
9 apa diona pa'kaboro' kupola'biranni
malaku lako kalemu, te aku Paulus, to
matua, tu ditarungku totemo belanna
Kristus Yesu,
10 kupalakuan lako kalemu tu
anakku, tu butung kudadian lan te
kaditarungkuangku, iamotu Onesimus,

11 tu tae’ patunna lako kalemu
pirambongi’, apa totemo kapua tongan
gai’na lako kalemu sia lako duka kaleku.
12 Iamo kusua sule mati’, tu
pa’kamoyaku.
13 Kusangari la kupatorro kusisolan,
anna sondako umparakaina’ lan te
kaditarungkuangku belanna Kareba-
kaparannuan.
14 Apa tae’ kumorai umpogau’ apa-apa,
ke tae’i mueloranni, da anna butung
diparuku tu penggauran melomu,
sangadinna kamasorokammu.
15 Belanna umbai ia dukamo patunna te
anna disarakki dio mai kalemu lan te
sattu’, kumua ammu posolai tontong sae
lakona,
16 totemo tae’mo nasusi kaunan,
sangadinna mala’bi’mo ia na
kaunan, susimo siulu’ dipakaboro’,
ma’ondonganna lako kaleku, tang
dipokada pissanmo tu ikona, la lanna
a’gan tolino, la diona kasiturusan lan
Puang.
17 Iamoto, iake musanga siulu’na’,
tarimai susi kaleku.

18 Iake mangkami umparugiko ba’tu
kaindananni lako kalemu, bilang lakoi
kaleku.
19 Akumo Paulus, limangku kalena
ussura’i te, na akumora umbaya’i;
da’omo kupokadai te iannate tu kumua:
bilang lako bangmi kalemu, belanna
kalemu mupoindan lako kaleku.
20 Melo, e siulu’, ke muparongko’na’ tete
dio Puang; pakatanai tu penaangku lan
Kristus.
21 Tu belanna kukatappa’i tu
kamengkaolammu, angku surasangko,
sia kuissan kumua la ondongpa tu
mupogau’na na iatu kupokadanna.
22 Sipoduanna to, la mupasakkaranna’
inan kunii ma’bongi, belanna kurannuan
diona passambayangmi angku
dipa’kamasean sule lako kalemi.

Salama’na

23-25

23 Iatu Epafras, padangku ditarungku
belanna Kristus Yesu, umparampo
salama’na lako kalemu,

24 sia Markus, Aristarkhus, Demas
na Lukas, tu kusisangayokan lan
pengkarangan.
25 Narondongmira pa’kamaseanNa Puang
Yesu Kristus tu penaammi.

IBRANI

KalosonganNa AnakNa Puang Matua tu tae’ siliona

1:1-4

1 [1] Iatonna mangkamo ma’kada tu
Puang Matua tonna dolo-dolona lako
nene’ to dolota tu ba’tu pempiran-piran
nalaoan nabi-nabi sia ma’rupa-rupa lalan
Napake dio randan pudukna nabi-nabi,
[2] nama’katampakanna attu iate,
ma’kadaMi lako kaleta Nalopian AnakNa
tu Napamanassa umpomana’ mintu’na,
tete dio dukari anNa padadii tu angge
maritik.
[3] Iamo arrang kamala’biranNa Puang
Matua sia bate rupanna A’ganNa
sia Naria tu mintu’na tete dio kada
kuasanNa; iatonna mangkamo
umpogau’ kadiseroianna mintu’ kasalan,
unno’ko’mi dio kananNa To patodoranna
dao masuanggana.

4 Mandu paa Ia anna mintu' malaeka',
sitondon tu sanga Napomana' mandu
mala'bi' na sanganna malaeka'.

Kristus losong mala'bi' anna malaeka'

1:5-14

5 Mindannamora tu mintu' malaeka'
denmo Nanii ma'kada Puang Matua lako
kumua:
Kamumo tu AnakKu,
Allo ia bangsiamote angKu
dadiangKomi;
Nakuapa:
Aku la mendadi Ambe'Na,
na Ia mendadi AnakKu.
6 Tu diona attu, ke la Napatama polei lino
tu Anak pa'bunga' iato, nakua kadanNa:
Mintu' malaeka'Na Puang Matua la
umpenombai
7 Na diona mintu' malaeka' susite tu
kadanNa:
Ia umpopennangin mintu' malaeka'Na
sia kambutu' maringnganNa
Napopendukku api;
8 Apa diona tu Anak nakua kadanNa:

IsungamMi, o Kapenomban,
tontong sae lakona; sia tekken
kamalamburan iamo tekken
kapayunganNa.
9 Mikamali' tu kamaloloan amMi sayu
kakelokan: iamoto, o Kapenomban, anna
bolloiKomi minna' KapenombamMi tanda
kasendean. NapalosongKomi na iatu mai
solaMi.
10 Nakuapa:
Kamumo, o Puang, tonna tipamulanna
umparandanganni te lino sia iatu
langi' panggaraga limamMi;
11 Na mintu'nato la sanggang, apa iatu
Kamu tontong sae lakona;
mintu'nato la buruk susi tamangkale,
12 sia susi sambu' la Milu'pi',
sia mintu'nato la bali' susi tamangkale;
apa Kamu tang la bali',
sia tae' upu'na tu taun bilangamMi.
13 Mindannamora tu malaeka' mangka
Nakuan kumua:
Unno'ko'Komi dio kananKu,
sae lako Kupopengkanorongna nasang
tu ealimMi mendadi pelilli' lentekMi?
14 Tangiaraka kumua mintu'na tu
malaeka' iamo penaa mengkaola lako

Puang Matua, tu disua ungkamayai
tolino, la umpomana' kasalamaran?

Pa'pakilala mengkaola lako Kareba-kaparannuan

2:1-4

2 [1] Iamoto la losong tapalan ara' tu
mintu'na apa mangka tarangi, dikua
da anta tipero' senga'.
[2] Belanna iake iatu kadanNa Puang
Matua tu naparampo malaeka' payanmo
tang tileluk sia mintu' kasalan sia
kapabali-balian dipakkanni sipatunna,
[3] umbara la takua tilendok, ke
tae'i takatappa'i tu kasalamaran
pada kapuanato, tu tipamulanna
Napa'peissanan Puang, anna pakanassai
mintu' to mangka urrangii lako kita;
[4] mangka dukamo Nakatottongi Puang
Matua tu iannato tete dio tanda
kalle-kallean sia tanda mangnga
sia ma'rupa-rupa kuasa sia diona
kaumpa'kamaseanNa Penaa Masallo'
unturu' pa'poraianNa.

Puang Yesu dipopengkadiongan na malaeka', kumua anna ma'din ungkarimmanni tolino

2:5-18

5 Belanna tangia Nasorong lu lako
malaeka' anNa popengkanorongi tu lino
undi, tu tapokadanna.
6 Apa den misa' tau ussa'bu'i lan Sura'
Madatu, nakua:
Apa toda ia tu tolino amMi kilalairi,
ba'tu iatu bati' tolino amMi sailei?
7 Mangkamo Mipopengkadiongan sattu'
na malaeka'; mangkamo Mimakotai
kamala'biran sia kadipangkeran,
8 iatu mintu'na Mipopengkanorongmo
diong to' lentekNa.
Iatu mintu'na tu Napopengkanorong
lako Kalena, moi misa' tae' Nasangadi
len, tu tang mengkanorong lako Kalena.
Apa te totemo tae' dukapa anta tiroi tu
mintu'na mengkanorong lako Kalena.
9 Apa iatu Ia tu mangka
dipopengkadiongan sattu' na
malaeka', iamotu Yesu, tatiro dimakotai
kamala'biran sia kadipangkeran, diona
parri' kamatean; kumua anna tete dio

pa’kamaseanNa Puang Matua anNa
perasai kamatean belanna mintu’ tolino.
10 Belanna Puang Matua, tu bannang
Dio sia tete Dio duka napodenNi angge
maritik, anNa solan ba’tu sangapa
budanna anak lako kamala’biran, pato’
umpasundun Panglalan kasalamaranna
tau iato, tete dio buda kamaparrisan.
11 Belanna iatu To ma’pamasallo’ sia to
di pamasallo’, misa’ri garonto’na: iamoto
Natae’ Ia anNa masiri’ unnaku siulu’i tu
tau iato mai,
12 Nakua:
La Kupa’peissanan tu sangamMi lako
mintu’ siulu’Ku,
sia la KupenaniangKomi pa’pudian lan
lu kombongan.
13 Sia Nakuapa:
Aku te la marannu lakoNa’ Kalena.
Nakua siapa:
Tiroi, Aku te sisolana’ mintu’ anak
Napa’kamasean
Puang Matua lako Kaleku.
14 Iamoto belanna iatu mintu’ anak
pada ma’rara ma’duku’, Ia duka unnala
a’gan susito, kumua anNa bannang dio
kamatean Nanii umputtai tu to untoe

kuasa umpabu'tu kamatean, iamotu deata bulituk.
15 Sia kumua anNa rampananni tu mintu' to naluang kakaunanan angge tuona belanna ungkataku' kamatean.
16 Belanna manassa tangia malaeka' tu Natiroan, sangadinna bati'na Abraham Natiroan.
17 Iamoto anNa Ia dipapada mintu' siulu'Na lan mintu'na, dikua anNa lan kamenomban langngan Puang Matua Ia mendadi Tominaa Kapua tu mamase sia maruru', la usseroi mintu' kasalanna taunNa.
18 Belanna mangkamo Ia umperasai parri' tonna ruaI peroso, iamoto anNa belai untundui tu to diroso.

Kristus mandu mala'bi'na Musa

3:1-6

3 1 Iamoto e sangsiuluran masallo'ku, tu pada unnappa' petamba dao mai suruga, pemantangkomi Rasulu' na Tominaa Kapua tu mangkamo taaku, iamotu Yesu;

2 tu maruru’ lako To unturo ta’bai
susi Musa lako (makalima’na) apa lan
banuanNa Puang Matua.
3 Belanna dibilang pato’mo Ia untarima
kamala’biran losong anna Musa, susito
umbangun banua losong dipakala’bi’ na
banua.
4 Belanna mintu’ banua tau umbangunni,
apa iatu umbangun angge maritik, Iamo
Puang Matua.
5 Iatu Musa maruru’ lako makalima’na
apa lan banuanNa Puang Matua susi to
ruranan, la umpa’peissananni tu mintu’
apa la dipokada undinna,
6 apa Kristus susi Anak ungkuasai
makalima’na apa lan banuanNa Puang
Matua; kitamorate tu apa lan banuanNa,
podo ke tang tilelukki tu penaa batta’ta
sia kapa’rannuananta, tu taposattuan
(sae lako katampakanna).

Pa’pakilala tang la sorong boko’ dio mai Kristus

3:7-19

7 Iamoto susitu kadanNa Penaa Masallo’:
Iate allo, ke mirangii tu gamaranNa,

8 da mipabattukki tu penaammi susi
tommi pasaki-arasan, sia tonna
allo kapassandakan dio padang
pangallaran,
9 tu nanii nene’ to dolomi usandakNa’
nasudi, moi anna tiromi tu mintu’
penggaurangKu lan patangpulo
taunna.
10 Iamo bannangnato angKu sengke
lako bangsa iate, Kuma’kada
kumua: Nenne’ bang pusa tu
penaanna tau iato, tae’ siapa
naissanni tau iato tu lalanKu;
11 iamoto angku palenduranni kada
kumua: Inang tae’ nala tama inan
kapelayoangKu tu tau iato.
12 Kanandai meloi, e sangsiulurangku, da
miden misa’ ma’penaa kadake, tu tang
ma’patongan, naurunganni balik dio mai
Puang Matua matontongan;
13 sangadinna pada sipakilala-lalakomi
kiallo-kiallo su’ding nasa’bu’pi tau tu
allo iate, da miden misa’ battuk penaa
natumang tangnga’na kasalan.
14 Belanna umpoba’gimiki’ Kristus,
podo ke manda’ki’ untoei tu randukna
kamatapparan sae lako katam-pakanna.
15 Diona tu kada mangka disura’ kumua:

Iate allo, ke mirangii tu gamaranNa,
da mipabattukki tu penaammi susi
tommi pasaki-arasan,
16 dipekutanan kumua: mindara tu
mangka manna ma'perangi, anna saki
ara'i Puang Matua? Tang mintu'raka to
sun lan mai Mesir nasolan Musa?
17 Mindara tu mangka Nasengkei lan
patangpulo taunna? Tangiaraka tu mai
to mangka umpogau' kasalan naurungan
siapanan tu batang rabukna dio padang
pangallaran iato?
18 Sia mindara tu Napalenduran kada
kumua inang tae' nala tama inan
kapelayoanNa? tang mintu'naraka tu to
battuk?
19 Iamoto payan lako kaleta kumua tae'
nama'din tau iato tama, belanna tae'
nama'patongan.

Diona kapelayoan Naallu' Puang Matua

4:1-13

4 1 Iamoto su'ding denpi tu pangallu'
diona kataman kapelayoanNa, sipatu
takaselangan kumua denkomi manii
misa' payan tinampe.

2 Belanna dipa’peissanan dukamo lako
kaleta tu Kareba kaparannuan, susi
bangsia lako tu mai tau iato, apa iatu
kada narangi tae’ bua’na lako kalena,
belanna tae’ nasiindo’ kapatonganan lan
penaanna tu to urrangii.
3 Belanna kita te mentamaki’ kapelayoan
iato, ke ma’patonganki’, susitu
Napokadannamo kumua:
Susitu mangka Kupalenduran kada
kumua:
Inang tae’ nala tama kapelayoangKu
tu tau iato;
moi anna sakka’mo tu mintu’
pengkaranganna tempon dio mai
dikombongna tu lino.
4 Den lan Sura’ Madatu nanii mangka
ma’kada diona allo ma’pempitu susite:
Natorroimi Puang Matua tonna allo
ma’pempitu tu mintu’ pengkaranganNa.
5 Nakua polepa inde te kumua:
Inang tae’ nala tama kapelayoangKu tu
mai tau iato.
6 Iamoto belanna tongtongpa tu
kalamentamanna ba’tu pira-pira tau
tama kapelayoan iato, sia iatu to
dipokadan dolomo Kareba kaparannuan
tae’ natama, belanna battuk.

7 Napamanassa polei pissan tu misa’
allo, iamotu: Allo iate, tu Napokada
lan sura’na Daud undinna tonna ba’tu
sangapamo lendu’na susitu mangka
disa’bu’ ina’ kumua:
Iate allo, ke mirangii tu gamaranNa,
da mipabattukki tu penaammi.
8 Belanna iake nasolammi Yosua tu tau
iato mai mentama kapelayoan, manassa
tae’mo Napokadai Puang Matua tu allo
senga’ undinna.
9 Iake susito tontong ia tu misa’
kapelayoan allo katorroan lako taunNa
Puang Matua.
10 Belanna iatu to tamamo kapelayoanNa
Puang Matua, natorroi kalenamo tu
pengkaranganna, susi Puang Matua
untorroi pengkaranganNa.
11 Iamoto tapengkullei tama kapelayoan
iato, da taden misa’ tobang, susi to a’gan
kabattukanna.
12 Belanna iatu kadanNa Puang Matua
tuo sia maatang sia mandu mataran
anna pa’dang kemata patomali, sia
mandalan pa’kandeanna, naurunganni
umpasisarak sumanga’ anna penaa,
sia lesokan anna utak buku lampa, sia

naissan umpelalan tangnga' sia lalan penaa.
13 Tae' misa' panampa karerungan lako Kalena, sangadinna payan sia tiballa' mintu' apa dio oloNa Puang Matua, tu la tapebalii lako Kalena.

Kristus, AnakNa Puang Matua, Tominaa Kapua matontongan

4:14–5:10

14 Tu belanna den Tominaa Kapua ma'iringanta, tu umpasitarru'mo mintu' langi', Iamo Yesu, AnakNa Puang Matua, sipatu tatoe tu kapangakuan iato.
15 Belanna tae' taampui tu Tominaa Kapua tang ungkaturu-turui kamalammaranta, sangadinna Iamotu mangka narampoi peroso lan mintu'na susi kita, apa tae' Ia Nakasalan.
16 Iamoto tapabatta'i tu penaanta urreke' isungan pa'kamaseanNa Puang Matua anta appa' kamamasean sia ungkabu'tui kamaturu-turuan la patunduan ke attunnai.

5 1 Belanna mintu'na tominaa kapua iamo diangka' umbendanan tolino diona kamenomban langngan Puang

Matua, kumua anna ia umpennoloan
pemala’ sia suru’ belanna mintu’
kasalanna tau;
2 sia tu ma’dinna umpama’tanan penaa
to tang paissan sia to pusa, belanna ia
duka nakapu’ kamalammaran;
3 iannamoto pato’ ia umpennoloan
pesuru’ belanna kasalan, tangia
kumua belanna to nabendanan manna,
sangadinna kalena duka.
4 Moi misa’ tae’ anna alan kalenai kalena
tu pangka’ mala’bi’ iato, sangadinna to
Natambaipi Puang Matua susitu Harun.
5 Susi duka Kristus tae’ na Ia
umpamala’bi’ Kalena kumua la
mendadi Tominaa Kapua, sangadinna
Puang Matua Ia tu mangka ma’kada lako
Kalena kumua:
Kamumo AnakKu;
allo iate KudadiangKomi,
6 susi duka tu Napokada lan pa’pudian
senga’ kumua:
Kamumo Tominaa tontong sae lakona,
unturu’ lalanna Melkisedek.
7 Anna Ia, tonna lan a’gan tolino,
Napennoloammo tu passambayangNa
sia pa’palakunNa sia Napemandui
metamba umpato’do uai matanNa lako

Puang tu kuasa ullendokanNi dio mai
kamatean, nadipalalo tu pa'palakunNa,
belanna ungkasiri' Puang Matua;
8 moi tonganna Ia Anak apa melada'
dukamo mengkaola, belanna diona
kamparrisan Naperasai.
9 Tonna mangkamo dipasundun maneri
Ia mendadi oto' kamakarimmanan
matontonganna mintu' to mengkaola
lako Kalena,
10 anNa gantii Puang Matua Tominaa
Kapua unturu' lalanna Melkisedek.

Pa'pakilala lako to masalio, anna daka' kapaissanan matakko

5:11-6:12

11 Iatu diona to, budapa tu la tapokada,
apa masussa la urrundunanni, belanna
matukkunkomi ma'perangi.
12 Iake ditangnga'i tu masainna,
pato'komi dadi guru, apa sipatukomi
naada'i pole tau tu pamulanna
pangadaran diona kadanNa Puang
Matua; susimokomi to sipatupa dipairu'
bumbungan, tangiapa kande makarra'.

13 Minda-minda tu unniru'pa bumbungan,
tae'pa anna tandai kada tongan, belanna
piapa.
14 Apa iatu kande makarra', iamo taana
to matakko, tu to biasa umpatumbang
tangnga'na anna belai umpasisengaran
melo na kadake.
6 1 Iamoto melo ke tatorroi
urrundunanni tu tipamulanna
pangadaran diona Kristus, anta
patarru'mi lako kasundunan: da
taparandanganni polei, iamotu
pangadaran kamengkatobaran dio mai
penggauran mate, sia kapatonganan
lako Puang Matua,
2 sia pangadaran diona to mai pa'dioran,
sia diona urremme'i lima tau, sia
diona kamalimbangunanna to mate sia
ukungan matontongan.
3 Susimoto la tapogau', ke Naeloranni
Puang Matua.
4 Belanna mintu'i tu to paissanmo
dipamasiang tu penaanna, sia ussa'ding-
sa'dingmo pa'kamase lu dao mai suruga
sia umpoba'gimo Penaa Masallo',
5 sia ussa'ding kada meloNa Puang Matua
sisola kamatotoranna attu la sae,

6 anna sorong boko', umbapa la dikua
umba'rui sule tu pengkatobaranna
tau iato, belanna naa'ta' poleomo tu
AnakNa Puang Matua tu la nanii bu'tu
kasangganganna, sia napadio lindo
bang.
7 Belanna iatu padang, unnamma' uai
uran tu unta'pai nenne'i, anna pabu'tu
burana tu den gai'na lako tau, tu
napobannangna umposara'i, Napassakke
duka Puang Matua.
8 Apa iake umpatuoi duri sia a'da',
ditampemi sia sikandappi'mo tampak
ropu, katampakanna diballa.
9 Moi angki ma'kada susito, apa iatu
diona kamu, e pa'kaboro'ku, kikanassai
tu apa mandu melo, sia ma'palulakona
kamakarimmanan.
10 Belanna tangia kumua tang unnola
salunna tu Puang Matua Naurunganni
tang ungkilalai tu penggaurammi sia
pa'kaboro'mi lako sanganNa, tu mangka
mipa'pekitanan tete dio kamangkammi
ungkamayai mintu' to masallo' sia sae
lako totemo mikamayai siapa.
11 Inde sia tu diongna penaangki, to
kumua pantan umpa'pekitanangkomi
kamasarasan susi dukato, miurunganni

unnappa’ kapa’rannuanan sundun sae
lako katampakanna,
12 dikua da ammi matukkun, sangadinna
la unturu’komi sangka’na tu mai to
umpomana’ mintu’ tu Naallu’na Puang
Matua belanna kapatongananna sia
kama’tanan penaanna.

Kapa’rannuanan lako pangallu’Na Puang Matua

6:13-20

13 Belanna tonna mangallu’ tu Puang
Matua lako Abraham, apa tae’mo
ia daoanna tu Kalena, umposumpa
Kalenami Kalena,
14 Nama’kada kumua:
Tonganna tongan
la Kupamaupa’ko upa’ ma’iringanna sia
la Kupamabatiran tonganko.
15 Nasusito tonna mangka umpeagi
ma’tan penaai, naappa’mi tu pangallu’
iato.
16 Belanna iatu tolino umposumpa
madoanna anna kalena, na sumpa iato
untonganan kadanna, naurunganni
umparampo randannai tu mintu’
kasisalan.

17 Iannamorato, belanna morai
tongan tu Puang Matua umpapayan
katanglelukanNa lalan penaanNa
lako mintu' to umpomana' pangallu',
Naarra'imi sumpa,
18 kumua anna bannang dio te
da'dua passalan tang tileluk tu Nanii
Puang Matua tang balle, nadipabatta'
tu penaanta te kita mallainnamo
mentilindung lako Kalena la untoe
kapa'rannuanan tu diomo tingayota,
19 tu susi sau penaanta bantang sia
matoto', tu mentama tarru' dio boko'
kulambu sapa',
20 dio inan Naniimo Yesu mentama
mendadi Panglalan belanna kita, tu
mendadi Tominaa Kapua sae lakona
unturu' lalanna Melkisedek.

Melkisedek bayo-bayoNa Puang Yesu, Tominaa Kapua tae' sayuanna sia matontongan

7:1-25

7 1 Iatu Melkisedek iamo datu dio
Salem sia tominaanNa Puang Matua
patodoranna, tu mangkamo untammui

Abraham tonna sule tu Abraham untalo
mintu’ datu, napassakkemi tu Abraham.
2 Lako dukamo nanii Abraham umpa’ben
taa sangpulona dio mai mintu’na. Iatu
Melkisedek, ke dibattuananni bunga’na,
datu malolo, disanga polepa datu Salem,
iamo datu marampa’.
3 Tu tang keambe’ sia tang keindo’ sia
tang keossoran, sia tae’ pamulanna ba’tu
katampakan katuoanna, sangadinna
dipasangtinti ia AnakNa Puang Matua,
tontongmi ia Tominaa sae lakona.
4 Tangnga’i tumba kapuana tau iato,
tu naben Abraham nene’ to dolota
taa sangpulona tu mintu’ pangrampa
ma’iringanna.
5 Mintu’na bati’na Lewi tu sikambi’
pentoean tominaa unnappa’ pepasan
unnala bura padang taa sangpulona dio
mai bangsa iato situru’ atoran Sukaran
aluk, iamotu dio mai sangsiuluranna,
moi anna tau iato sun dio mai Abraham;
6 apa iatu Melkisedek tu tang sangnene’
tau iato, unnalamo taa sangpulona
dio mai Abraham sia napassakke tu to
unnappa’ mintu’ pangallu’ iato.
7 Tae’mo nama’din dite’ge’i kumua to
bitti’ anna passakkei to madaoan.

8 Inde te iatu to untarima taa sangpulona
iamo to tang la marendeng, apa inde to
dio den misa' to dikanassai kumua tuo
marendeng ia.
9 Ma'din dipokada kumua lalan dio
Abraham, iatu Lewi tu untarima taa
sangpulona, mangka dukamo mamaya'
taa pessangpulona,
10 belanna lanpa kalena ambe'na tonna
tammui Melkisedek tu Abraham.
11 Iamoto iake iatu kasundunan
napabu'tu katominaanna ma'suku Lewi,
– belanna bannang iamorato anna
tarima Sukaran aluk naapaopa gai'na
bu'tu pole tu tominaa senga' unturu'
lalanna Melkisedek, tu disanga tang
situru' lalanna Harun?
12 Belanna iake disondai tu katominaan,
tae' duka nasalai tang la disondai tu
atoran Sukaran aluk.
13 Belanna iatu To dipokada tu a'ganNa
to, dibilang lako suku senga', na suku
iato tae' bangpa misa' umpogau'
pengkarangan dio to' inan pemalaran.
14 Belanna payanmo kumua iatu Puangta
sun dio mai suku Yehuda, na diona suku
iato moi misa' tae' napokada lenni Musa
diona katominaan.

15 Mandu pissan payan tu susinna to,
ke bendanni misa’ tominaa senga’ susi
a’ganna Melkisedek,
16 tu mangka dadi susito tangia unturu’
lalan atoran rara buku, sangadinna
situru’ kuasa katuoan tu tang sitiro
kasanggangan.
17 Belanna iatu a’ganNa dikanassaimo
kumua:
Ikomo Tominaa tontong sae lakona
unturu’ lalanna Melkisedek.
18 Susinnamorato na iatu atoran dolo
dipa’dei, belanna malamma’ sia tae’
gai’na,
19 – belanna moi misa’ tae’ napasundun
Sukaran aluk – apa dipabu’tu
tu kapa’rannuanan mandu melo,
tapobannang umpentireke’i Puang
Matua.
20 Sia tumbai tu Yesu tangia mendadi
Tominaa Kapua tang undudung sumpa
belanna tau iato mai dadimo Tominaa
Kapua tang undudung sumpa,
21 apa iatu Ia Napadudungi sumpa Puang
Matua tu ma’kada lako Kalena, Nakua:
Umpalaomo sumpa tu Puang sia tang
la menassan,
Kamumo Tominaa tontong sae lakona.

22 Susi dukamo Ia mendadi bassean
ulangna basse mandu melo.
23 Sia buda tu tau iato mai sisonda-sonda
mangka diangka' tominaa, belanna tang
napatontong kamatean;
24 apa iatu Ia, belanna tontong bang sae
lakona, tae'mi natilele len lako to senga'
tu ka TominaanNa.
25 Iamo bannangna to anNa belai
ungkarimmanni sundun mintu' to
umpentireke'i Puang Matua tete dio
Kalena, belanna tontong bang Ia tuo
umpalakuanni pa'tunduan tu tau iato
mai.

Puang Yesu Tominaa Kapua tae' sayuanNa

7:26-28

26 Belanna pato' lako kita misa'
Tominaa Kapua susito, iamotu masallo',
tae' Nakasalan, tae' attanganNa,
dipamarimbangan dio mai mintu' to
kasalan sia dipamatande anna mintu'
langi',
27 tae' Namanggi' susi tominaa kapua
senga', kiallo-kiallo umpennoloan ba'tu
sangapa suru', bunga'na belanna mintu'

kasalanna siamo, namane belanna
mintu' kasalanna to buda. Belanna
iatu ianna te mangkamo Ia Napissanni
Napogau' tonna pemalaran Kalena.
28 Belanna iatu Sukaran aluk unturo
ta'ba to malamma' mendadi Tominaa
Kapua, apa iatu lise' sumpa tu undinna,
na Sukaran aluk, unturo ta'ba Anak
mendadi Tominaa Kapua tu sundun
tontong sae lakona.

Puang Yesu, Tominaa Kapua dao suruga

8:1-13

8 1 Lan mintu'na apa kipokada susito
iamo ma'iringanna te, to kumua:
Den misa' Tominaa Kapuata tu
susinnato, tu unno'ko' dio sa'de
kanan isunganNa Topatodoranna
dao suruga.
2 Iamo to mentoe dio inan maindan sia
lan batang kema tongan, tu Napabendan
Puang, tangia tolino.
3 Belanna mintu' tominaa kapua dituro
ta'ba la umpennoloan pemala' sia
pesuru', iamo bannangnato anna pato'

den apa dio Kalena tu Tominaa iate la
Napemalaran.
4 Moronganna kenna la torro lan te
lino, inang tae’ Ia anNa mendadi
Tominaa Kapua, belanna denmo tu to
umpennoloan pemala’ situru’ Sukaran
aluk.
5 Tu umpogau’ pentoean kamenomban
lan rapang-rapang sia bayo-bayona
mintu’ apa dao suruga, susi Musa
mangka narampoi kadanNa Puang
Matua, tonna marassan unggaraga kema
iato Nakua: Tiro meloi, ammu garagai
tu mintu’nato, unturu’ rapang-rapang
dipakitangko dao buntu.
6 Apa totemo te Naappa’mo Yesu tu
misa’ pentoean mandu mala’bi’ sitinaya
kamendadianNa Toparitangngana basse
mandu melo, tu diarra’i lan mintu’
pangallu’ mandu melo.
7 Belanna iake tongannai tae’ sayuanna
tu basse bunga’na, manassa tae’ anna
didakaran lalan tu ma’penduanna.
8 Belanna Nasayu tu mai tau iato
Nama’kada Nakua:
Kilalai, la sae tu allona dako’ kadanNa
Puang,

la umpadenNa' basse ba'ru lako
mintu' to lan banuanna Israel
sia mintu' to lan banuanna Yehuda.
9 Tae' nasusi tu basse mangka Kutanan
sola nene' to dolona,
tongKu toei tu limanna, angKu
rendenni tassu' lan mai tondok
Mesir.
Belanna tae' nakaritutui tu basseKu,
anna tae' Kupoinaai, kadanNa Puang.
10 Belanna iamote tu basse
la Kutananan mintu' to lan banuanna
Israel,
undinna dio mai attu iato, kadanNa
Puang:
la Kupatama tangnga'na tu mintu'
parentaKu,
sia la Kusura' duka lan penaanna,
sia Aku la napoKapenomban,
sia ia la Kupotau.
11 Sia tae'mo anna pada unnada'i
sangtondokna,
sia sangsiuluranna, kumua: La
mitandai tu Puang!
Belanna la na tandai nasangNa',
la to baitti', la to kapua.
12 Belanna la Kukaturu-turui tu
kakelokanna,

sia mintu' tu kasalanna tae'mo angKu palan penaai.
13 Diona ussa'bu' basse ba'ru Nasangamo malusa tu bunga'na; iatu apa malusamo sia matuamo sattu'mora napa'de.

Atoran pesuru' dolo nasonda atoran pesuru' ba'ru

9:1-22

9 1 Iatu bunga' basse den atoran kamenombanna sia inan maindanna diona a'gan lino.
2 Belanna mangkamo tu tenda, tu sapa' dio tingayona nanii tongkonan palita sia meda nanii roti dipennoloan, iamoto tu disanga inan maindan.
3 Sia iatu sangsapa' dio boko' kulambu ma'penduanna iamo disanga inan tarru' maindan;
4 Nalan to den bulaan pantunuan dupa sia patti basse disapu' mintu' bulaan mengguririk, nanii gori-gori bulaan nanii manna lan sia tekken mentarukna Harun, sia da'dua papan batu basse;
5 na daona lu to den da'dua karubion kamala'biran unnonganni tu tutu' pebase kasalan; apa totemo iatu

mintu’nato tae’mo palambi’ umpokada
simisa’-misa’i.
6 Tonna mangkamo dipopa’rundunan
nasang tu mai susinnato, tama nenne’mi
sapa’ tingayo tu mintu’ to minaa la
umpogau’ nasangi tu kamenomban;
7 Apa sapa’ ma’penduan, Tominaa Kapua
manna tu mentama sipissan sangtaun,
tangia kumua tang umbaa rara, tu
napennoloan diona batang kalena sia
salana to buda.
8 Susimo a’gannato Nanii umpapayanni
Penaa Masallo’, kumua tae’pa anna
tibungka’ tu lalan lako to’ inan tarru’
maindan, ke bendan siapi tu tenda dolo,
9 tu misa’ rapanganna attu totemo, situru’
susi lan rapangan iato dipemalaran
ba’tu pira-pira pemala’ sia pesuru’, tu
tang nakulle umpasundun to umpogau’i,
susitu nasa’dingna lan penaanna,
10 na iatu apa iato tu ma’rupa kande
sia diiru’na sia ma’rupa-rupa pebase,
pangalukan a’gan tolino bangri to, tu
dipatageran tau sae lako nalambi’na
atoran ma’rundunan melo.
11 Apa saemo tu Kristus mendadi
Tominaa Kapua, tu oto’na mintu’
kameloan la bu’tu, unnolai tenda

la’bi kapua sia la’bi sundun, tangia
panggaraga lima, battuananna tangia lu
dio mai te lino,
12 sia tang umbaa rara bembe’ laki
sia anak tedong, sangadinna raraNa
Kalena, anNa pissanri tama inan
maindan, umpabu’tu misa’ pangla’bakan
matontongan.
13 Belanna iake rara bembe’ laki sia
tedong laki sia au anak tedong birang
dipi’pikan to maruttak umpamaseroi,
naurunganni umbasei batang kale a’gan
salianna,
14 ontong polepa tu raraNa Kristus,
tu mangkamo umpemalaran Kalena
tang sayuan lako Puang Matua tete dio
Penaa matontongan, usseroi tu batu
ba’tangta dio mai penggauran mate,
kumua anta mengkaola lako Puang
Matua matontongan.
15 Iamora bannangnato anna Ia mendadi
Toparitangngana basse ba’ru, kumua
anna iatu to ditambai ma’din unnappa’
mana’ matontongan tu mangka
dialluranni, tonna rampoi kamatean
Napangla’bakan kasalan tu napogau’ to
naluang basse dolo.

16 Belanna iake denni pantaa dolo, sipatu
dipemanassa tu kamateanna to mantaa
dolo.
17 Belanna iatu pantaa dolo, tiserek, ke
matemi tu puangna; apa iake tuopi tu to
mantaa dolo, inang tae'pa nama'din lalo.
18 Iamoto anna dibassei rara tu basse
bunga'na.
19 Belanna iatonna mangkamo tu Musa
umpokada nasangi tu pepasan iato lako
mintu' tau iato situru' tu lanna Sukaran
aluk, naalami tu rara anak tedong sia
rara bembe' laki, sola uai sia bannang
bulu domba mararang, sia supa, anna
pi'pikki tu sura' sia to buda;
20 anna ma'kada nakua:
Iamote tu rara lan basse
Napasanangkomi Puang Matua.
21 Sia ia duka tu kema sola mintu'
oongan penomban napasusi dukato
napi'pikki rara.
22 Iatu biasanna atoran Sukaran aluk,
kamma namintu' apa dibasei rara, sia
iake tae'i anna dipato'do tu rara, tae'
kadipa'deian kasalan.

Puang Yesu Tominaa Kapua tongan tu pempissanri umpemalaran Kalena

9:23–10:18

23 Iamoto pato’ tu mintu’na rapang-rapang apa dao suruga diseroi susito, apa mintu’ tu apa daona siamo suruga diseroi pesuru’ mandu melo anna iatu mintu’nato.
24 Belanna iatu Kristus tangia tamamo inan maindan panggaraga lima, tu rapang-rapang batangna inan maindan, sangadinna tama batang suruga, la mennolo totemo dio oloNa Puang Matua belanna kita.
25 Tangia kumua Natole-tolei umpemalaran Kalena susitu Tominaa Kapua rundun taun mentama inan maindan umbaa rara tangia rarana kalena.
26 Belanna iake susito, tae’ anna salai tang la ma’tole-tole umperasai parri’ tempon dio mai dikombongna tu lino. Apa totemo te tonna ganna’mo tu attu, pissan dukari mangka dipasombo diona kaumpassurusanna batang kaleNa la umpa’dei kasalan.

27 Susitu tolino manassamo den pissan
nala mate, namangkato namane dipaolai
salunna,
28 susi dukamo Kristus, tonna mangkamo
pissan dipemalaran la ullendokan
kasalanna to buda, anna iake
ma'penduannami, tang untanggungmo
kasalanna tau, anNa tiroi mintu' to
untayanNi la napomakarimman.
10 1 Belanna iatu Sukaran aluk
bayo-bayona bangri mintu'
rongko' la sae, tangia kumua batangna
tonganno mintu' apa iato, anna tete
dio pesuru' susi duka bangsiato, tu
nenne' dipemalaran rundun taun, inang
tae' nabelai umpasundun mintu' to
umpennoloi.
2 Iake nakullei, tang tae'moraka
napemalaranni tau tu pesuru' iato?
Belanna iatu to umpogau' kamenomban,
iake dipamaseromi pissan, tae'mo
kasalan nasa'ding lan penaanna.
3 Apa diona mintu' pesuru' iato, ke taunoi
napakilalaoki' tu diona kasalan.
4 Belanna inang tae' nakullei tu rara
tedong laki sia bembe' laki la umpa'dei
kasalan.

5 Iamo bannangnato tonna mentama te
lino tu Kristus, Nakuami kumua:
Iatu pesuru’ sola pemala’ tae’ Mianga’i,
– apa mangkaMo’ Mipatepuan misa’
batang kale –.
6 Iatu pesuru’ ditunu pu’pu’ sia suru’
pengkalossoran,
tae’ anna alai penaamMi.
7 Kukuami:
Tiromi, rampoMo’,
nalan tu sura’ tilulun mangkamo
disura’ tu diona a’gangKu
la umpogau’ pa’poraiamMi, o Puang
Matua.
8 Iatonna mangkamo umpokadai te
daona, iamotu: Pesuru’ sia pemala’
sia pesuru’ ditunu pu’pu sia suru’
pengkalossoran tae’ amMi anga’i sia tae’
anna alai penaamMi – tu dipemalaran
unturu’ Sukaran aluk –.
9 Undinna Nakua polemi kumua: Tiromi,
rampoMo’ la umpogau’ pa’poraiamMi.
Iatu bunga’nato Napa’dei, kumua anNa
pantokki tu ma’penduanna.
10 Pa’poraian iannamorato anta pissan
bangri mangka diseroi pesuru’ batang
kaleNa Yesu Kristus.

11 Mintu’ tominaa bendan kiallo-kiallo
umpogau’ kamenomban, sia madada’
umpennoloan pesuru’ susi duka
bangsiato, tu inang tang nakulle
umpa’dei kasalan.
12 Apa Tominaa Kapua iate, tonna
mangkamo umpemalaran misa’ suru’
belanna mintu’ kasalan, unno’komi dio
kananNa Puang Matua tontong sae
lakona.
13 Randuk attu iato anNa tayanni tu
mintu’na ualinNa la Napopelilli’ lentek.
14 Belanna diona misa’ pemala’ anNa
mangkamo Ia umpasundun sae lakonai
tu mintu’ to Naseroi.
15 Nakatottongi duka Penaa Masallo’
lako kaleta tu dionato, belanna iatonna
mangkamo ma’kada, Nakua:
16 Iamote tu basse la Kutananan tau
iato mai, undinna dio mai attu
iato, nakua kadanNa Puang; la
Kupatama penaanna tu mintu’
parentaKu, sia la Kusura’ duka lan
tangnga’na;
17 sia mintu’ tu kasalanna sia
kakelokanna tae’mo angKu palan
penaai.

18 Apa umba tu nanii kadipa'deian
kasalan, manassa tae'omo nasipatu tu
pesuru' belanna kasalan.

Pa'pakilala, bantang lan kapatonganan, kapa'rannuanan sia pa'kaboro'

10:19-39

19 Iamoto, e sangsiulurangku, belanna
baranimo tu penaanta, la mentama inan
maindan belanna diona raraNa Yesu,
20 unnola lalan ba'ru sia tuo tu
Nabungkarangki' untarru' kulambu,
iamotu batang kaleNa;
21 sia belanna den kita misa' Tominaa
mala'bi'ta, tu umpoissan apa lan
banuanNa Puang Matua.
22 Melo ke tapengkareke'i naturu' penaa
lambu' sia kapatonganan kalebu, anna
dipi'pikki tu penaanta, naurungan
masero pindanmo dio mai pa'inaan
kadake, sia iatu batang kaleta dibasei
uai malino.
23 Melo ke manda'ki' umpentoei
pangakuan umpabu'tu kapa'rannuanan
naturu' katangbata-batan, belanna iatu
Tomangallu' maruru'.

24 Sia melo ke sipokarianganangki’ la
untundan pa’kaboro’ sia penggauran
melo.
25 Da anta salai tu kasirampunan
kombonganta siamo, susitu biasa
napogau’ tau pira, sangadinna la
sipakilala-lalaki’, ondong pole’pi
na iato belanna mitiro tu allo iato
mengkareke’mo.
26 Belanna iake taangga’i umpogau’
kasalan, ke mangkamoki’ unnappa’
kapaissanan diona kamanapparan,
tae’mo suru’ pengkalossoran,
27 sangadinna ukungan masang la
ditayan sia palla api la unnimbakanni tu
mintu’ to unnea.
28 Iatu to untapa’ sukaran alukna Musa,
mate dipatei tang dikaturu-turui, ke
nasa’bii da’dua ba’tu tallu tau.
29 Tangnga’mi, tumba polepi magasanna
tu ukungan sipatu dipakannanni tu to
ullullu’ Anakna Puang Matua, sia to
ussangai maruttak tu rara basse tu dinii
usseroi sia iatu to untelle-telle Penaa
oto’na pa’kamasean.
30 Belanna tatandai tu To mangkamo
ma’kada kumua:
Akumo untoe pepakkan;

Aku duka tu ma’papakkanni,
sia Nakua siapa:
Puang tu la umpaolai salu tu taunNa.
31 Masang, ke tobangi tu tau tama
limanNa Puang Matua matontongan.
32 Apa kilalai tonna dolona, tonna
dipemasiangimo tu penaammi,
mipengkullei tonganni umpatanan
penaammi lan parri’ paria;
33 denkomi pira tu ditelle-telle sia
dipakario-rio mendadi pengkitanna tau,
sia den pira tu manda’ sisola tu to dia’ga
susito.
34 Belanna mipa’petiroammo tu
mamasemi lako to ditarungku, sia
mikasorokan duka tu mai apammi
dirampa, tu miissan kumua, den
dio kalemi tu apa mandu melo sia
matontongan.
35 Iamoto, da ammi pa’dei tu kabattaran
penaammi tu umpabu’tu polean kapua.
36 Belanna sipato’komi unnampui
kabantangan penaa, dikua anna
iake mangkamokomi umpogau’i tu
pa’poraianNa Puang Matua, ammi appa’i
tu apa diallu’.

37 Belanna sattukmora, na iatu Puang
la sae iato, tang marempamo
karampoanNa.
38 Apa iatu to malolo Ku la umpotuo
kapatonganan; pa iake sorong
boko'i, tae' naalai PenaangKu.
39 Apa kita te tangiaki' to tama
bilangan to sorong boko', taurunganni
sanggang, sangadinna to ma'patongan,
naurunganni makarimman tu deatanta.

Ba'tu pira-pira sangka' diona kapatongananna nene' to dolo-dolo

11:1-40

11 1 Iatu kapatonganan iamo tanda
tasikna kumua taampui tu mintu'
apa dirannuan, sia tanda sa'binna apa
tang kakitanan.
2 Belanna tete dio kapatonganan anna
dipokada melo tu sanganna nene' to
dolo-dolo.
3 Bannang dio kapatonganan taissanni,
kumua iatu mintu' angge maritik
Napadadi kadanNa Puang Matua,
naurunganni iatu apa nata'pai mata, tae'
nadadi dio mai apa mempaan.

4 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna pemalaranni Habel lako Puang
Matua tu misa’ pesuru’ mandu melo
na iatu pemala’na Kain; tete dio
kapatongananna to, anna dikanassai,
kumua iato malolo, belanna Natonganni
Puang Matua tu pemala’na; sia tete dio
kapatongananna anna ma’kada-kada
siapa, moi anna matemo.
5 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna dipopellindung tu Henokh, kumua
da naperasai kamatean; sia tae’mo
anna kabu’tui tau, belanna Naalamo ia
Puang Matua, belanna iatonna tae’pa
nadipopellindung dikanassaimo kumua
Naala ia penaanNa Puang Matua.
6 Iake tang ma’patonganni inang tae’
naalai penaanNa Puang Matua; belanna
iatu to umpengkareke’i Puang Matua
sipatu la nakatappa’i kumua den tu
Puang Matua, sia kumua Ia umparongko’
mintu’ to undaka’ tonganNi.
7 Bannang dio dukamora kapatonganan
na iatu Nuh, tonna mangkamo Puang
Matua umpokadanni tu diona apa
tang dikitapa, ungkasiri’mi Puang
Matua napasakka’i tu lembang iato
la umpamakarimman mintu’ to lan

banuanna; tete dio kapatongananna
napasalai tu mintu’ issinna lino,
anna pomana’ kamaloloan tu situru’
kapatonganan iato.
8 Bannang dio dukamora kapatonganan,
anna turu’i Abraham tonna ditambai,
naurunganni tassu’ male lako misa’
inan tu la napoba’gi nasiosso’i bati’na;
tassu’mi tae’ natandai umba tu naola.
9 Bannang dio dukamora kapatonganan,
ma’tondokmi dio padang dialluranni
butung dio padangna tau, anna torro lan
tenda, susi duka Ishak sola Yakub, tu
pada umpomana’ pangallu’ ia dukato.
10 Belanna urrannuan tondok
diparandanganni, tu Nabangun sia
Napabendan Puang Matua.
11 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna appa’i Sara tu kamatotoran la
ma’tambuk, moi anna lendu’ tonganmo
kakianakanna, belanna nakanassai
kumua matappa’ tu To-mangkamo
unnallu’i.
12 Ia dukamoto, anna dio mai misa’ tau,
ontongpi samannamo to mate, nanii
bu’tu ba’tu pira budanna tau tu susi
bintoen dao langi’ sia susi karangan dio
biring tasik tang dikemba’ dibilang.

13 Lan duka kapatonganan naniimo mate
sola nasangi tonna tae’pa naappa’i tu
apa dialluranni, apa lan kapatongananna
natiro mambelamo sia natammui
marampa’, anna akui tu kalena kumua to
sae sia to mentiruran lan te lino.
14 Belanna iatu to ma’kada susito,
napapayan kumua undaka’ tondok
kadadian.
15 Sia iake tongannai tau iato mai
ungkilalaimo tondok kadadianna tu
naboko’imo, den dukamo pakalanna la
sule.
16 Apa iatu manassana tau iato mai
ungkaduangi misa’ tondok mandu melo,
iamotu dao suruga; iamoto anna tae’
Nakasirisanni Puang Matua nasa’bu’
Puangna, belanna Naparandanammo
misa’ tondok.
17 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna pemalaranni Abraham tu Ishak,
tonna disudi, sia tae’ anna tipodo’ tinde
to mangka untarima mintu’ pangallu’
umpemalaran anak tungga’na,
18 moi anna dipokadammo susite,
kumua: Iatu tarukna Ishak iamo la
disa’bu’ tarukmu.

19 Belanna natangnga’ kumua Puang
Matua kuasa umpamalimbangunni tu
tau, moi anna mate; nabutung dio mai
kamatean nanii unnappa’i sule.
20 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna mangka tu Ishak umpassakke
Yakub, sola Esau diona tu apa la sae
undinna.
21 Bannang dio dukamora kapatonganan
tonna la matemo tu Yakub anna
passakke simisa’-misa’ tu anakna Yusuf,
massambayangmi anna ma’patu’tun lako
to’ ulu tekkenna.
22 Bannang dio dukamora kapatonganan
tu Yusuf tonna mandappi’ mo sunga’na,
napokadami tu diona katassuranna to
Israel, sia napepasanan tu diona batang
rabukna.
23 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna iatu Musa tonna dadimo, nabunimi
indo’ ambe’na tallung bulan, belanna
natiro kumua iatu pia’-pia’ me’lok
rupanna, tae’mi anna kataku’i tu
parentana datu.
24 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna noka tu Musa disanga anakna
Lai’na Firaun, tonna kapuamo;

25 napola’biran ia dipakario-rio sola
taunNa Puang Matua, ke la umposende
sangattu’mira kasolleranna kasalan;
26 belanna iatu kaditelleanNa Kristus
nasanga la’bi kapua ia angga’na na iatu
mintu’ ianan dio Mesir, belanna mentiro
lu lako ia rongko’.
27 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna tampei tu tondok Mesir tang
ungkataku’ kasengkeanna datu, belanna
bantang ia butung ungkita To tang
kakitanan.
28 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna pogau’i tu Pa’pasa sia aluk ma’pi’pik
rara, kumua da anna rumbui malaeka’
umbaa kasanggangan tu mai anak
pa’bunga’na to Israel.
29 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna lambanni tau iato mai tu tasik
Kolsum, butung to unnola karangkean;
na iatu to Mesir nasandak umparundu’i
susito, nasabu’.
30 Bannang dio dukamora kapatonganan
anna tuan tu bentengna Yerikho, tonna
mangkamo dililingi pitung allo.
31 Bannang dio dukamora kapatonganan,
anna tae’ naruai kasanggangan tu Rahab
baine kadake gau’, sola mintu’ to battuk,

belanna untarima marampa’ to ullio-lio tondok.
32 Na apa siapara tu la kupokada? Belanna tae’mo pakalangku ke la kuuleleanni tu diona Gideon, Barak, Simson, Yefta, Daud sia Samuel, sia mintu’na tu nabi.
33 Bannang dio dukamora kapatonganan anna untalo ba’tu pira-pira parenta, umpogau’ kamaloloan, unnappa’i tu apa diallu’, ungkamummu’ sadang singa,
34 umpapa’de kamasarrangan api, ullendokan kalena dio mai mata pa’dang, malamma’ anna memmawatang, sia lalong lan kapararian, sia untalo russun mintu’ to pararinna uali naurunganni mallai.
35 Anna den pira-pira tu baine ungkabu’tui sule tu solana dipamalimbangun dio mai to’ to mate, iatu senga’na dipakitai pa’di’, anna tae’ namorai untarima kadirampananna, kumua anna appa’i tu kamalimbangunan mandu polepa melo.
36 Na iatu to senga’ umpatanan peroso, petelle-telle, sia diongkan-ongkan, sia rante bassi sola pa’tarungkuan.

37 Sia ditumbui batu, sia digare'ge', sia
diroso, sia mate dipongko pa'dang,
sia salamba-salao ma'tamangkale
balulang domba sia balulang bembe',
nakapu'duran sia dipakario-rio sia
dipakitai pa'di'.
38 Tonganna iatu issinna te lino tae'
nasielle' lako tau iato mai; tau iato
mai salamba salao dio lu padang aak
sia dao lu mintu' buntu sia lo'ko' sia
pamombong.
39 Na mintu' tau iato, moi anna
dipokada melo tu sanganna belanna
kapatongananna, apa iatu apa dialluranni
tae'pa anna appa'i.
40 Belanna Naparandanammiki' Puang
Matua tu apa la'bi' melo, kumua da anna
lambi'i tu kasundunan ke tae'i nakitai.

Pa'pakilala bantang lan kapatonganan

12:1-17

12 1 Iamoto belanna napatama
limbuki' pada budanna to titanan
sa'bi makamban susi gaun, dadi la
talendokan tu mintu' magasanna,
sia kasalan tu maraa ussalembe'ki'

sia la taparri-parri ma’dondo lan
kapassilomban dipapatuangki’,
2 anta mentiro lu lako Yesu, tu panglalan
sia umpasundun kapatonganan. Belanna
sondana kaparannuan dipaoloanNi, anNa
mangka untanggung kayu pea’ta’ tang
Nakuamo siri’, unno’ko’mi dio kanan
isungan kapayunganNa Puang Matua.
3 Iamoto, timbangmi tu Yesu, tu
umma’tanan penaa mintu’ kada layukna
to kasalan unneai, kumua da ammi
masorro, belanna ranggang penaammi.
4 Tae’pa ammi unnea sae lako kerarammi
urrarii kasalan.
5 Sia tang mikilalaimo diona tu pa’pakilala
umpakilalakomi susito umpakilala pia,
nakua:

E anakku, da mupamaringnganni tu
peada’Na Puang,
sia da muranggang penaa, ke
narampoiko pa’di’;

6 belanna iatu to Napakaboro’ Puang,
Naada’ sia mintu’ tu pia Nasanga anak,
Nabamba.
7 Pama’tananni penaa tu iannato, anna
mendadi peada’ lako kalemi; iatu
Napogau’ Puang Matua lako kalemi,
susimo Napogau’ lako tu mai anakNa;

belanna anak umbara tu tang naada’ ambe’na?
8 Apa iake tae’i midiada’, anna mintu’mo ia anak unnappa’ kataananna, kamumo tu anak bule’, tangia anak tongan.
9 Sia denmo tu ambe’ta diona rara buku unnada’ki’, sia takasiri’mo; tang mandu pato’riki’ka umpopengkaola kaleta lako Ambe’na mintu’ ma’rupa penaa iato, taurunganni tuo?
10 Belanna tonganna kumua naada’miki’ lan sangattu’, umba tu nasanganna melo; apa Puang unnada’ki la tapomelona, anta appa’ kamaseroanNa.
11 Iatu mintu’na peada’ lan sangattu’ to, tae’pa napabu’tu kaparannuan, sangadinna karossoan, apa iake undinna umpobua kamarampasan sia kamaloloan lako tu to ungkaluteimi tu peada’.
12 Iamoto angka’mi tu lima loe sia guntu’ matteng;
13 sia ranteanni lalan tu lentekmi, dikua da anna tiparedok tu to keppang, sangadinna dikua kenna malolo.
14 Ula’i tu kasikaeloan lako mintu’ tau na kadipamaseroan, na iake tae’i tu kadipamaseroan, tae’ duka misa’ tau untiro lindo Puang.

15 Kanandai tonganni, dikua da anna den
misa’ tau untoyangan kalena dio mai
pa’kamaseanNa Puang Matua, sia da
anna den misa’ uaka’ mapai’ tuo anna
pabu’tu kamasussan, naurunganni buda
tongan tau natumang;
16 sia da anna den tau ma’pangngan
buni ba’tu tang mekaaluk susi Esau,
napasituka’ kande sangkandean tu
katonganan anak pa’bunga’.
17 Belanna miissanmo kumua undinnato
tonna la moraimo umpomana’i tu rongko’
iato, ditumpumi, apa tae’ anna pakala
menassan, moi anna daka’ tonganni tu
iannato umparra uai matanna.

Kasisengaranna rongko’ basse dolo anna basse ba’ru

12:18-29

18 Belanna tangia kumua rampo lu
lakomokomi api ma’din dirumbu sia
dukku, sia lako kamapittukan sia
kamalillinan, sia angin bara’,
19 sia lako oni tarompe’ pua sia
gumalugunna kada, naurunganni
meta’damo tu to urrangii, kumua damo
nadipalanda’ tu kada.

20 Belanna tang natanan tu parenta iato
kumua: Moi ia olo'-olo', ke narumbui tu
buntu iato, la dituranni batu.
21 Lendu' ia masangna tu patiro iato,
naurunganni ma'kada tu Musa nakua:
Ma'parondona' mataku'.
22 Apa rampo lu lakomokomi buntu Sion
sia tondokNa Puang Matua matontongan,
iamotu Yerusalem dao suruga, sia lako
kasipulunganna massa'bu-sa'bu
malaeka',
23 sia lako pa'maruasanna sia
kombonganna mintu' anak pa'bunga',
tu mangka disura' sanganna lan suruga
sia Tomangra'ta', iamo Kapenombanna
mintu' tau, sia lako bombona mintu' to
malolo dipasundunmo,
24 sia lako Yesu, To paritangngana basse
ba'ru, sia lako rara dipa'pi'pikan, tu
umpokada apa mandu melo na iatu
napokadanna rarana Habel.
25 Kanandai tongan-tonganni, da ammi
tumpui tu To ma'kada iato. Belanna
iatu to untumpumi tu To umpokada
kadanna lan te lino, tae' anna kullei
ullendokan kalena, apa polepi tu kita te,
ke memboko'ki' dio mai Kalena, tu To
ma'kada dao mai suruga.

26 Attu iato Napationdo gamaranNa te
lino, apa totemo Naallu'mo, Nakua:
Pissanpa la Kupatiseno tangia ia manna
te lino, sangadinna langi' duka.
27 Iatu kada pissanpa umpatu
kadipopembalianna mintu' apa
tibendon, iamotu apa dipadadi, kumua
anna tontong tu tang tibendonna.
28 Iamoto, belanna untarimaki' parenta
tang tibendon, sipatuki' ma'kurre
sumanga', anna tete inde to anta
kullei menomba susitu Naporainna
Puang Matua, naturu' pa'pakaraya sia
kamatakuran.
29 Belanna iatu Kapenombanta api
ma'pamampu'.

Atoran gau' masallo' siala mase sangsiuluran

13:1-6

13 1 Melo ke tontongi tu pa'kaboro'mi
lako sangsiuluran.
2 Da ammi masorro umpatoratu to
sae, belanna dionamora penggauran
susito, anna denmo tau umpatoratumo
malaeka', apa tae' naissanni.

3 Kilalai tu to ditarungku, butung pada
ditarungkukomi, sia iatu to dipakario-rio
butung batang kalemi dipakario-rio.
4 La mikasiri' tu rampanan kapa'
sola nasang sia da mipolulluranni tu
kasibalian; belanna iatu to ma'pangngan
buni sia to pasandak salu lako rampanan
kapa' la Naukung Puang Matua.
5 Toyangangkomi kalemi dio mai
umpa'budai doi', sia posilasanni tu
apa denmo dio kalemi; belanna Puang
Kalenamo tu mangka ma'kada, kumua:
Inang tae' angKu la ussa'biangangko, sia
inang tae' angKu la untampeko.
6 Naurungan batta'ki' ma'kada, kumua:
Puangmo tu To patunduangku, tae' kula
mataku' len.
Apara la nagauranna' telino?

Pa'pakilala mengkaola lako Puang Yesu

13:7-16

7 Kilalai tu mai panglalanmi tu to
mangkamo umpokadangkomi kadanNa
Puang Matua, palan ara'i tu tampak
katuoanna, ammi alai sangka' tu
kapatongananna.

8 Iatu Yesu Kristus tae’ anna membali, la
iongi’, la totemo sia sae lakona.
9 Da napapusakomi ma’rupa-rupa
pangadaran makalaen-laen, belanna
iatu tonganna, melo ke napabatta’i
pa’kamaseanNa Puang Matua tu
penaanta, tangia ma’rupa-rupa kande,
tu tae’ gai’na lako to umpogau’mi tu
iannato.
10 Den tu inan kapemalaranta, na iatu
mintu’ to umpogau’ kamenomban dio
kema iato, tae’ anna pato’ ungkandei tu
kande dio mai inan kapemalaran iato.
11 Belanna iatu patuoan nabaa Tominaa
Kapua rarana tama inan maindan
belanna diona kasalan, ditunu pu’pu’ dio
salian lili’na to’ tenda’.
12 Susi duka Yesu to, kumua anna raraNa
Kalena Napamaseroanni tu tau buda,
anNa perasaimi tu kamaparrisan dio
salian babangan.
13 Iamoto tatassu’ lako umpellambi’i
dio salian lili’na to’ tenda iato sia anta
tanggungi tu kaditelleanNa.
14 Belanna inde te tae’ tondok
matontonganta, sangadinna undaka’ki’
pa’tondokan undi.

15 Iamorato anna tete dio Yesu, tala
tontong umpemalaranni langngan Puang
Matua tu pemala' pa'pudi-pudian, tu bua
tassu' dio puduk unnaku sanganNa.
16 Sia da mimalilu umpa'pekitanan
kamasokanan sia kamamasean belanna
iatu pemala' susito iamo Naporainna
Puang Matua.

Pa'pakilala mengkaola lako tu mai panglalan sia umpassambayanganni

13:17-19

17 Mengkaolakomi lako panglalanmi sia
turu'i; belanna tau iato mai ungkaritutui
deatammi, apa iamo la umpebalii,
kumua anna parannu ungkarangi tu
pentoean, tangia la sumarroi; belanna
iatu susinnato tae' bua'na lako kalemi.
18 Passambayangangkan, belanna
kikatappa'i kumua bannang pute tu
sukaran inaangki morai la umpalolang
kaleki lan mintu' apa susitu sipato'na.
19 Ondong pissanpi kupalaku ammi
pogau'i susito, angku dipasule madomi'
lako kalemi.

Salama’ sia samparan kada

13:20-25

20 Puang Matua, oto’na kamarampasan,
tu mangka umbaai sule dio mai
to’ to mate Pangkambi’ domba, tu
umpomala’bi’ rara basse matontongan
iamo Puangta Yesu,
21 anna Iamora umpasakka’komi
lan mintu’ melona, ammi pogau’i
tu pa’poraianNa; sia Ia dukamora
umpadenni lan kaleta tu Naporainna
tete dio Yesu Kristus. Lu lako Kalena tu
kamala’biran tontong sae lakona! Amin.
22 Apa kupalaku lako kamu, e
sangsiulurangku, da misa’dinganni
te kada pa’pakilalangku, belanna
mangkamo kusura’ kondi’ lako kalemi.
23 La miissan kumua iatu Timotius,
siulu’ta dirampananmo; iake madoi’ sae,
la malena’ mati’ sola ussitiroangkomi.
24 Salama’ lako mintu’ panglalanmi sia
lako mintu’ to masallo’. Na iatu to dio
mai tana Italia umparampo salama’na
mati’ kalemi.
25 Narondongmorokomi pa’kamaseanNa
Puang Matua sola nasang.

YAKOBUS

Passalama’

1:1-18

1 [1] Salama’ dio mai aku, Yakobus,
taunNa Puang Matua sia taunNa
Puang Yesu Kristus, diparampo lako
sangpulo dua sukunna bangsa to naala
bilanganna to tisambo’.
[2] E sangsiulurangku, iammi tobang tama
ma’rupa-rupa peroso, sanga bangmi
kaparannuan kapua tu iannato;
[3] belanna mitandai, kumua iatu
kadisudianna kapatonganammi
umpabu’tu kabantangan.
[4] Sipatu tu kabantangan la landa’ lako
ma’kalolokanna, dikua ammi sundun sia
tang attangan, nalan mintu’nato tae’mo
sayuammi.
[5] Anna iake denkomi tu tang kinaa,
sipatu la napalaku lako Puang Matua,
tu umpa’kamasean bangi lako mintu’
tau sia tang Napopeko’to’, manassa la
Napa’kamasean lako kalena.

6 Apa sipatu la napalaku situru’
kapatonganan sia tae’ nala bata, belanna
iatu to bata butung bombang, nairi’
angin tikalulun-lulun lu lako lu dio mai.
7 Belanna iatu tau susito da nasangai,
kumua la den apa naappa’ dio mai
Puang;
8 iamotu to ma’ranga’-ranga’ penaanna,
sia tang ma’rundunan mintu’ lalanna.
9 Apa sipatu tu siulu’ tu lan a’gan
kamadiongan la massattuan diona
kadipamadaoanna;
10 apa to sugi’ diona kadipamadionganna,
belanna la pa’de ia undinna butung ta’bi
riu.
11 Belanna la bu’tu tu allo situru’
kamapannanganna anna pamalayui tu
riu sia rondon tu ta’binna sia la pa’de tu
kameloan rupanna, susi dukamoto tu to
sugi’ la malayu lan mintu’ kalingkanna.
12 Maupa’ tu to batta’ untanggung
peroso, belanna ke mangkami disudi,
la unnappa’ katuoan dadi makotana,
tu Naallu’ Puang Matua lako mintu’ to
ungkamali’I.
13 Moi misa’ tau da nama’kada, ke
naruai peroso, kumua: Narosona’ Puang
Matua, belanna inang tae’ Ia narosoi

kakadakean, sia tae' duka Ia Naurroso
tau moi misa';
14 sangadinna mintu' tau narua peroso,
iake nabintii sia napakenai kamailuanna
kalena.
15 Undinna, iake ma'tambukmi tu
kamailuan, undadiammi kasalan, na iatu
kasalan, ke kapua melomi, undadiammi
kamatean.
16 Da ammi pusa, e sangsiuluran
pa'kaboro'ku.
17 Iatu mintu'na pamengan sia mintu'na
pa'kamase lu dao mai, songlo' dao mai
Ambe', oto'na mintu' parrangna dao
langi', Iamotu tang membali sia tae'
natimbayo len katileleanNa.
18 Situru' lalan penaanNa anNa
mangkamo undadiangki' tete dio kada
kamanapparan kumua anta dadi butung
bunga' bua dio tu mintu' pa'padadinNa.

Tae' nama'perangi manna, sangadinna la menturu' duka

1:19-27

19 Kanassai te iannate, e sangsiuluran
pa'kaboro'ku. Melo ke mintu' tau matira'

ma’perangi, napela’i ma’kada-kada sia sengke.
20 Belanna iatu kasengkeanna tolino tae’ naumpabu’tu kamaloloan Natuntun Puang Matua.
21 Iamoto la mitibe tu mintu’ kamaruttakan sia kakadakean manglianmo, ammi tarimai tu kada titananmo lan penaammi naturu’ sorong inaa, tu kuasa umpamakarimman deatammi.
22 Sipatu tongankomi la unturu’i tu kada iato, tangia to ma’perangi umpakena kalena kalena.
23 Belanna iake denni tau urrangii tu kada iato, apa tae’ naturu’i, iamo susito umpemaranga lindo tonganna lan sammin.
24 Iatonna mangkamo untiroi tu kalena, malemi, apa ta’pa tang nakilalai tumba rupanna.
25 Apa iatu to unnannung atoran Sukaran aluk sundun, tu umpopentorro to makakaki’, tae’ namendadi to ma’perangi tang mengkilala, sangadinna to menturu’ tongan, maupa’ ia tau iato lan kamenturusanna.

26 Iake denni misa' tau ussanga kalena
mengkaola lako Puang Matua, apa tae'
nabelai untorei tu puduk makattikna,
sangadinna umpakena penaanna,
manassa kapengkaolanna tau iato lao
sala.
27 Iatu kapengkaolan masero sia
tae' sayuanna dio oloNa Puang
Matua, Ambe', iamote: unto'longi
pia biung pu'pu' sia baine balu lan
kamasussanna, sia ungkaritutui kale dio
mai kamaruttakanna te lino iate.

Pa'pakilala da tapelindo tau

2:1-13

2 1 E sangsiulurangku, tu ma'patongan
lako Puang Mala'bi'ta Yesu Kristus, da
mipalaloi tu kapatonganammi umpelindo
tau.
2 Belanna iake tamai banua
pa'kombongammi misa' to ma'sissin
bulaan ma'pake melo na inde
dukato nanii tama misa' to bongko
ma'tamangkale kadake;
3 ammi kasiri'i tu to ma'pakean melo
sia mikua lako: Unno'ko'komi inde te
inan melo, nalako tu to bongko mikua

ungkuanni: Bendanko inde te, ba’tu
unno’ko’ko diong to’ pelleseangku;
4 misangaraka tang mangkaopokomi
ma’pasisengaran lan penaammi, sia dadi
to mangra’ta’ pakayun bimbang?
5 Perangii, e sangsiuluran pa’kaboro’ku,
tang Napileiraka Puang Matua tu to
bongko lan te lino mendadi sugi’
kapatonganan sia umpomana’ Parenta tu
mangka dialluran mintu’ to ungkamaseI?
6 Apa kamu te mangkamokomi unne’sek
to bongko. Tang to sugi’raka umpakario-
riokomi sia urrendenkomi lako olona to
mangra’ta’ kara-kara?
7 Tangiaraka tau iato tu umpa’kada
solangi sanga mala’bi’, tu
disa’burangkomi?
8 Apa iake mituru’i tu parenta
ma’iringanna, susitu lan Sura’ Madatu
nakua: La mukamasei tu padammu
tolino susi batang kalemu, melo dukamo
tu penggaurammi.
9 Apa iake mipelindoi tu tau,
umpogau’komi kasalan, belanna
napasalakomi Sukaran aluk butung to
ullendai parenta.

10 Belanna minda-minda untoe nasangi
tu mintu' atoran sukaran aluk, apa
nalendai misa', salamo ia lako mintu'na.
11 Belanna Iamo ia tu Tomangka ma'kada
kumua: Da' mupasandak salu lako
rampanan kapa', Ia dukamo ma'kada
kumua: Da' mupapatean. Na iake tae'i
mupasandak salu lako rampanan kapa',
apa papateangko, manassa dadimoko to
ullendai atoran Sukaran aluk.
12 Pokadami sia pogau'mi susi sipato'na
lako to la napaolai salu Sukaran aluk
ma'popentorro to makaka.
13 Belanna kama'paolaian salu tae'
nakamasei tu to tang umpogau'
kamamasean. Anna iatu kamamasean
undaoanni kama'paolaian salu.

Diona kapatonganan sia penggauran

2:14-26

14 E sangsiulurangku, apa gai'na
ke ussangai kalena tu tau
den kapatongananna, apa tae'
nasituang penggauran. Ma'dinraka
tu kapatonganan susito la
umpamakarimmanni?

15 Iake denni siulu’ muane ba’tu siulu’
baine tang ma’tamangkale sia tang
sidundu rokkoan barokona allo-allo,
16 ammi den misa’ ma’kada lako kumua:
Paela’-ela’mokomi lalan, lassui tu kalemi,
sia ma’pedia’komi, apa tae’ mibenni tu
sipatunna lako batang kalena, apara
gai’na to?
17 Susi duka kapatonganan, ke tae’i
nasituang penggauran, mate bang-siami.
18 Apa umbai den tau ma’kada nakua:
iko den kapatonganammu, na aku
den penggaurangku, apa pakitammo’
kapatonganammu tang situang
penggauran, angku pakitangko tu
kapatonganan tete dio penggauran.
19 Anna iko te mupatongan kumua iatu
Puang Matua, misa’ri. Melo duka. Na
mintu’ deata bulituk umpatongan dukai,
apa ma’parondo.
20 La morairokoka untandai, e to tae’
gai’na, kumua iatu kapatonganan tae’
nasituang penggauran, tae’ patunna?
21 Tang bannang dioraka penggauranna
anna dibilang malolo tu Ambe’ta
Abraham tonna umpandan Ishak,
anakna, la napemalaran dao inan
pemala’?

22 Manassamo lako kalemu kumua
kapatongananna situnduan
penggauranna naurunganni tete
dio penggauran anna disundunni tu
kapatonganan.
23 Na susito nalambi'mo tu kada lan
Sura' Madatu, nakua: Napatonganmo
Abraham tu Puang Matua, na iamorato
tu dibilang kamaloloan lako kalena; iamo
disangai sangmaneNa Puang Matua.
24 Manassamo lako kalemi kumua tangia
tete dio manna kapatonganan anna
dibilang malolo tu tau, sangadinna tete
dio duka penggauran.
25 Tang susi dukaraka tu Rahab, baine
kadake gau', dibilang malolo, belanna
penggauranna tonna tarimai sia tonna
patassu'i tu to dipolentek maringan
unnola lalan senga'?
26 Belanna susi kale mate, ke tae'i penaa
lan, susi dukamo kapatonganan to,
mate, ke tae'i nasituang penggauran.

Pa’pakilala kumua da takasalan napobua’ lila

3:1-12

3 1 E sangsiulurangku, da mibuda morai
la mendadi guru, belanna miissan
kumua la nakannaki’ kadiparessan
mandu magasa;
2 belanna kita sola nasang buda apa tanii
sala. Iake denni misa’ tau tae’ nasala lan
buangan kadanna, iamoto sundun, sia
ma’din duka umparenta mintu’ kalena.
3 Iake ussanga’ki’ darang dikua anna
turu’i tu pa’poraianta, anta balikki mintu’
kalena lu lako dipapatuanni.
4 Tiro dukai tu mintu’ kappala’ moi
sangtumba kapuanna, sia nadudang
angin bara’, napasepang kamudi bittik
duru mudi lako tu naporainna.
5 Susi dukamoto tu lila misa’ lesoan
kale bitti’, apa lendu’ ia umpakapuanna
kalena. Tiromi tumbai kapuana tu
pangala’ nanennek api bitti’.
6 Iatu lila susi misa’ api; anna mintu’na
lesoan kaleta lilamo tu misa’ lino
pa’rampunanna mintu’ kakadakean,
urruttakki mintu’ batang kale sia umballa

mintu’ lalan katuoanta, anna ia kalena
naballa api naraka.
7 Belanna mintu’ rupa olo’-olo’
lampung sia manuk-manuk sia olo’-olo’
mendonglo’ sia iatu lanna tasik ma’din
dipamanaran sia mangka dukamo
napamanaran kamalutean to lino;
8 apa iatu lila tae’ tau ungkullei
umpamanaranni; iamo misa’ kakadakean
tang mari’pi, ponno ipo papatean.
9 Iamotu lila taoong umpudi Puang,
Ambe’ta, sia lila dukamo taoong
untampakki ropu tolino tu dikombong
susi rupanNa Puang Matua.
10 Na misa’ dukari puduk nanii tassu’
pa’tendeng sia pa’tampak ropu. E
sangsiulurangku, tae’ napato’ tu iannate.
11 Denraka kalimbuang umpatassu’ uai
malino sia uai mapai’ diong mai misa’
mata kalimbuang?
12 E sangsiulurangku ma’dinraka tu
garonto’ ara la membua saitun, ba’tu
garonto’ anggoro’ la membua ara? Ten
dukamoto tae’ nama’din nanii sun uai
malino tu naninna sun uai ma’sin.

Diona kakinaan tongan

3:13-18

13 Mindammiraka tu kinaa sia paissan?
Sipatu ia napa'pekitanan mintu'
penggauranna tu lu dio mai gau' melo,
situang sorong inaa diona kakinaan.
14 Apa ia ke denkomi untambuk
kamagi'giran sia te'geran penaa, da
misattuan kalemi sia da mimorang
unnea tonganna.
15 Iatu kakinaan iato tae' nakakinaan
lu dao mai sangadinna kakinaan lu dio
mai lino, tu umbudanan mentolinona,
sia menggaronto' dio mai pa'poraianna
deata bulituk.
16 Belanna umba tu nanii kamagi'giran
sia kasite'geran, indemoto tu
katangma'rundunan, sia mintu'
penggauran kadake.
17 Apa iatu kakinaan songlo' lu dao
mai tipamulanna masallo', ungkabarii
kamarampasan, mabalele, matinuru',
ponno kamamasean sia bua-bua maelo,
tae' nabata, sia tae' nabelo puduk.

18 Anna buanna, iamotu kamaloloan,
diambo' situang kamarampasan lako
mintu' to ma'pasikaelo.

Ma'rupa-rupa pa'pakilala kumua da anta turu' kamoraian

4:1-12

4 1 Bu'tu umbara nii sae tu kasigagan,
sia bu'tu umbara nii sae tu
kasiboboran lan kombongammi? Tang
bu'tu lu dioraka mai mintu' kamoraiammi
tu male mangea unnoong mintu' lesoan
kalemi?
2 Den kamailuammi, apa tae' dio kalemi;
papateangkomi sia mangimburukomi,
apa tae' miappa'i; sibobo' sia sigagakomi,
apa tae' dio kalemi, belanna tae'
mimassambayang;
3 sia massambayangkomi, apa tae'
miappa'i, belanna sala passambayangmi,
tu belanna la misa'sakan unturu'
kamoraiammi.
4 E kamu tu dipasitinti to ma'gau' sala,
tae'raka mitandai kumua kasiporaian
lino iate, iamo kasiualian Puang Matua?
Iamoto minda-minda morai la siporai

lino iate, iamo mendadi ualinNa Puang Matua.
5 Ba’tu misangaraka tae’ patunna tu dipokada lan Sura’ kamua: iatu penaa Napalan kaleta Nakamali’ Puang Matua, Naurunganni mangimburu?
6 Apa Napa’bengan tu pa’kamasean mandu kapua. Iamo bannangna to anna kua lan Sura’ Madatu: Puang Matua umbali to matampo, apa Napa’kamasean tu pa’kamasean lako to madiongan penaanna.
7 Sorongkomi kalemi lako Puang Matua, ammi eai tu deata bulituk, nasorong boko’ dio mai kalemi.
8 Perreke’i tu Puang anNa reke’ dukakomi. Basei tu limammi, e to kasalan, sia pemasallo’i tu penaammi, e to ma’ranga’-ranga’ penaanna.
9 Pesa’dingimi tu sussa ammi mario sia tumangi’; sipato’ tu penaammi membali kamarioan, sia kasendeammi membali kamasussan.
10 Sipatukomi la umpamadiong kalemi dio oloNa Puang, na Ia la umpamalangka’komi.
11 E sangsiulurangku, da misipalele beko sangsiulurammi. Iatu to umpokada boko’

ba’tu umpasala siulu’na, iamo umpalele beko sia umpasala sukaran aluk. Apa iake mupasalai tu Sukaran aluk, tangiako to unturu’ Sukaran aluk, sangadinna to mangra’ta’na.
12 Sangadinna Misa’ri tu Umpatassu’ parenta sia To mangra’ta’. Iamo kuasa pakarimmanan sia pasanggangan, apa to matumbaroko iko te umpasala padammu tolino?

Diona kada tae’ patunna

4:13-17

13 E kamu to ma’kadanna kumua: Allo iate ba’tu masiang tamale lako tondok anu anta torro sangtaun dio, ma’balili sia undaka’ saro;
14 apa tae’ miissanni tu apa la dadi masiangna to. Umbara nakua tu katuoammi? Belanna susi bangrokomi to rambu, sattu’ri ditiro, anna pa’demo.
15 Sangadinna sipatukomi ma’kada kumua: Ke Napoelo’i Puang Matua, anta tuo sia umpogau’i te ba’tu iato.
16 Apa totemo massattuangkomi diona kamatampoammi ma’kada; mintu’na passattuan susito kadake.

17 Iamoto, iake to unnissan umpogau’
melo, apa tae’ napogau’i napokasalan.

Saro bu’tu kadake umpaden tampak ropu

5:1-11

5 1 E kamu to sugi’, tumangi’komi sia
unnorronkomi, belanna mintu’na
kasanggangan la urrampoikomi.
2 Sanggangmo tu kasugirammi sia
nakandemo busung tu tamangkalemi.
3 Ta’garammo tu bulaan sia salakami
na iatu ta’ga’na la kendek titanan sa’bi
umbalikomi, sia ungkande duku’mi susi
api. Mangkamokomi urrampun eanan
tonna ma’katampakanna attu.
4 Tiromi, iatu sarona to umpeparei
bela’mi, tu milando pa’dui mipatadang,
metamba sia iatu sarona to mepare
tamamo talinganNa Puang Zebaot.
5 Mangkamokomi tuo ma’pemammi’
lan te lino, sia masua’ kumande;
umpelompoi bangpokomi kalemi, naallo
pa’reresammo.
6 Mangkamo mira’ta’ kumua la diukung
sia mipatei tu to malambu’; natae’
naeakomi.

7 Iamoto, e sangiulurangku, ma’tan
penaakomi sae lako allo kasaeanNa
Puang. Tiromi, tu to ma’pa’lak
untayan bua malapu’ diong mai
padang; napama’tanan penaa sae lako
nata’painna uran masonak sia uran
ma’pangalla’.
8 Ma’tan penaa dukakomi ammi pabatta’
penaammi, belanna mareke’mo tu
kasaeanNa Puang.
9 E sangsiulurangku, da misisarroan,
da naruakomi pangra’ta’ kadiukungan.
Kilalai kumua bendanmo dio to’ ba’ba tu
To mangra’ta’.
10 E sangsiulurangku, alami sangka’ tu
kauntanggunganna kamasussan sia
kama’tanan penaanna mintu’ nabi tu
mangka ma’kada tete dio sanganNa
Puang.
11 Kilalai kumua iatu to bantang,
tabilang maupa’; mangkamo mirangi tu
kabantanganna Ayub, sia mangkamo
mitiro tu katampakanna penggauranNa
Puang, kumua sumpu mamase sia liu
kaboro’.

Sipatuki’ mukkun massambayang

5:12-20

12 Apa iatu ma’iringanna tongan, e
sangsiulurangku, da ammi menggata,
la umpopenggata langi’ ba’tu lino, ba’tu
penggata senga’, sangadinna la mikua
tonganna, ke tonganni, sia tae’, ke tae’i,
da naruakomi pangra’ta kadiukungan.
13 Denrokomika tu masussa? sipatu la
massambayang. Denkomiraka parannu?
sipatu la umpopenani pa’pudian.
14 Denrokomika tu masaki? sipatu la
untambai tu mai penatua kombongan,
anna passambayanganni, sia anna bolloi
minnak tete dio sanganNa Puang.
15 Anna passambayang narondong
kapatonganan umpamakarimmanni tu
to masaki, anna Puang la umpamalekei,
sia iake mangkai umpogau’ kasalan, la
dipa’dei tu kasalanna.
16 Iamoto sipatukomi la
sipangakuan kasalammi sia la
sipassambayangankomi, ammi
maleke. Iatu passambayangna to
malambu’, tu napalantuk penaa, kapua
kamatotoranna.

17 Iatu Elia pada bangsia a’ganta, apa
lantuk tu passambayangna kumua da
nasae uran, tae’mi nasae tu uran dio
padang iato tallung taun annan bulanna.
18 Massambayang pole’omi, nasae tu
uran dao mai langi’, anna pakendek
burana tu padang.
19 E sangsiulurangku, iake denkomi
pusa diona tonganna, anna misa’ tau
umpopengkatoba’i,
20 la miissan kumua iatu to
umpopengkatoba’ misa’ to kasalan
dio mai lalan pusana, iamo
umpamakarimman deatanna tau
iato dio mai kamatean, sia la ussamboi
kasalan buda.

1 PETRUS

Pangando

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Petrus,
rasulu’Na Yesu Kristus, diparampo
lako mintu’ to ditonno’, iamoto naala
bilanganna to tisambo’ mekaletteran
utan dio lu Pontus sia Galatia sia
Kapadokia sia Asia sia Bitinia,
[2] tu ditonno’ situru’ paissan temponNa
Puang Matua, Ambe’, Napamasallo’
Penaa lu lako kaumpengkaolaian Yesu
Kristus sia pa’pi’pikan raraNa: denno
upa’ anna sakerangngan-rangnganna tu
pa’kamasean sia kamarampasan lako
kalemi.

Pa’kurre sumanga’ langngan Puang Matua belanna kapa’rannuanan lako Kristus

1:3-12

3 Mintu’na kadipudian lu langngan
nasang Puang Matua Ambe’Na Puangta
Yesu Kristus, tu tete dio kakapuanna
mamaseNa anna dadian poleki’,
taurunganni unnappa’ kapa’rannuanan
tuo belanna kamalimbangunanNa Yesu
Kristus dio mai to’ to mate,
4 la ungkabu’tui mana’ tang la sanggang
sia tang attangan sia tang la malayu, tu
diannangkomi lan suruga,
5 tu Narinding pala’ kuasanNa Puang
Matua tete dio kapatonganan lu lako
kamakarimmanan tu diparandan la
dipasombo, ke attu ma’katampakanna.
6 Lan ianna te minii parannu, moi anna
attu sangattu’ bangri, iake inang pato’i,
la naparosso inaakomi ma’rupa-rupa
peroso,
7 kumua anna kalantukan
kapatonganammi tu disudi – tu
mandu keangga’ na iatu bulaan la
sanggang moi anna disudi api – la

payan kumua umpabu'tu kapudian sia
kamala'biran anna kadipangkeran, ke
attunnamo sombo tu Yesu Kristus,
8 tu tae' bangpa mikitaI, apa
mikamaseimo; moi anna tae' mitiroI
totemo, apa mipatongan sia Ia
mipobannang sende paiman sitonda
kaparannuan tang dilambi' dipokada sia
dipakala'bi'na,
9 belanna milambi' tu patunna
kapatonganammi, iamora tu
kamakarimmananna deatammi.
10 Iatu diona kamakarimmanan naparri-
parrimo nadaka' sia napelalan mintu'
nabi; tu ma'nubua' diona pa'kamasean
tu la rampo lako kalemi,
11 sia napelalan attu umbara nakua
a'ganna tu attu Napa'patuduan
PenaanNa Kristus lan kalena tau iato
mai, tonna pamanassa dolomi Penaa tu
mintu' kamaparrisanNa Kristus sia iatu
mai kamala'biran sidanu'-danu' undinna.
12 Mangkamo dipapayanan tau iato
mai, kumua tae' anna kalena napatu,
sangadinna kamuri anna mangka
masara' lan mintu' passalan, tu
totemo te napokadangkomi tu to
umpa'peissanan Kareba-kaparannuan

lako kalemi tete dio Penaa Masallo', tu disua dao mai suruga; passalan iamorato napetimbayo malaeka' la morai naissan.

Diona kapengkaolan tongan

1:13–2:10

13 Iamoto pamataranni tu tangnga'mi sia maingarangkomi sia rannuan tongan-tonganni tu pa'kamasean la diparampo lako kalemi, ke attunnami sombo tu Yesu Kristus.
14 Susikomi pia'-pia' mengkaola sia da ammi parundu'i tu sangka' menturu' lako kamailuan dolo, susi tommi lanpa kabagammi,
15 sangadinna susi Puang masero tu mangka untambaikomi, la susi dukakomi masero lan mintu' gau'mi;
16 belanna mangkamo disura' kumua: La maserokomi, belanna maseroNa'.
17 Iake misa'bu'i Ambe', tu mangra'ta' tang pakayun bimbang sitinaya penggauranna simisa'-misa' tau, dadi la lolang mataku'komi, angge mempuemipa lan te lino,
18 belanna miissan kumua dila'bakmokomi dio mai gau' tang

kebattuammi, tu misiosso'i dio mai
nene' to dolomi, tangia apa la sanggang
dila'bakangkomi, susinna salaka ba'tu
bulaan,
19 sangadinna rara mala'bi'Na Kristus, tu
butung rara anak domba tae' sayuanna
sia tae' attanganna.
20 Mangkamo Ia dipamanassa tonna
tang dikombongpa te lino, apa mane
dipapayanri te attu ma'katampakanna
belanna kamu;
21 bannang diomora Kristus,
ammi patongan Puang Matua, tu
umpamalimbangunNi dio mai to' to mate
sia Naba'gi kamala'biran, naurunganni lu
lako Puang Matua tu kapatonganammi
sitonda kapa'rannuanammi.
22 Tu mangkamokomi usseroi
deatammi diona kamengkaolammi
lako kamanapparan miurunganni
ungkarampa'i tonganni tu mintu'
siulu', iamoto sipatu la lantuk penaa
tongankomi siala mase,
23 belanna mangkamokomi didadian pole
tangia kumua dio mai taruk la sanggang,
sangadinna tang la sanggang, tete dio
kada marendengNa sia matontonganNa
Puang Matua.

24 Belanna:
Mintu’ to lino butung riu,
sia mintu’ kamala’biranna butung ta’bi riu;
anna malayu tu riu sia rondon tu ta’binna;
25 apa iatu kadanNa Puang Matua tontong sae lakona.
Iamora te tu kada di pa’peissanan lako kalemi.

2 1 Iamoto rampananmi tu mintu’ kalando-pa’duan sia mintu’ sanda pakena sia kabelo-pudukan sia kamagallian sia mintu’ pa’palele beko;
2 susi pia’-pia’ mane dadi, la susi dukakomi to ungkaduangi bumbungan massang, dikua anna ia mipolobo’ landa’ lako kasalamaran,
3 iake misa’dingmi kumua masokan tu Puang.
4 Iamo mipentireke’i, iamotu batu tuo, tonganna natibei tolino, apa passanganNa Puang Matua ditonno’ sia keangga’;
5 la susi dukakomi batu tuo dibangun mendadi misa’ banua mempenaa sia kombongan masallo’na tominaa, dikua ammi pemalaran pesuru’ mempenaa,

tu Naporai Puang Matua belanna Yesu Kristus.
6 Belanna den disura' lan Sura' Madatu kumua:
Kutanan lan Sion tu batu petau,
ditonno' sia keangga';
na iatu to umparandan Dio
kapatongananna, tae' anna la
dipakasiri'.
7 Iamoto iatu kamu ma'patonganna
mipakeangga', apa iatu tang
ma'patonganna napatu te kada
iate:
iatu batu natibe pande,
ia bangsiamo mendadi batu petau,
8 sia:
Misa' batu katitodoan sia buntu batu
ma'pamatana',
tu nanii titodo tau iato, belanna tae'
anna turu'i tu kadanNa Puang
Matua; dilampakmo tu tau iato mai
lako apa iato.
9 Apa kamu te misa' rapu ditonno',
misa' kombongan tominaa ma'parenta,
misa' bangsa masallo', sangrapu tau
misanNa Puang Matua, kumua ammi
pakaleleanni tu penggauran kapuanNa
Puang, tu untambaimokomi tassu' lan

mai kamalillinan mentama kamaseroan
kalle-kalleanNa;
10 iamotu kamu dolona tangia taunNa,
apa totemo taunNamo Puang Matua; tu
dolona tang unnappa' kamamasean, apa
totemo te dikamaseimo.

Pa'pakilala diona tuo masero; passanan tengko unturu' atoran to ma'parenta

2:11–3:7

11 E pa'kaboro'ku, kupakilalakomi susito
mentiruran sia to lumio' lan te lino, la
mitoyangan tu kalemi dio mai mintu'na
kamailuan pa'kalean tu sirari deatammi;
12 iatu gau'mi la melo dio lu to kapere',
dikua anna iatu napobannang umpalele
bekokomi tau butung to umpogau'
kadake, tu belanna natiro tu penggauran
melomi, anna pakala'bi'i tu Puang Matua
ke alloNami Puang sae umpakilalai.
13 La turu'komi lako mintu' parenta
napondok tolino belanna Puang, la lako
datu kapua, belanna iamo ma'iringanna
kuasanna;
14 la lako mintu' to maraya, belanna iamo
nasua datu kapua umpakkanni tu mintu'

to umpogau’ kadake, sia la umpakkanni
melo tu to umpogau’ kameloan.
15 Belanna susimoto tu pa’poraianNa
Puang Matua, kumua anna diona
penggauran melo minii ungkamummu’i
tu puduk katangpaissananna to baga.
16 Susito torro to makaka; tang susito
unnangkaran katorro-tomakakanna
la ussamboi kakadakean, sangadinna
susito taunNa Puang Matua.
17 Kasiri’i tu mintu’ tau. Pakaboro’i tu
mintu’ sangsiuluran. Kataku’i tu Puang
Matua. Pangke’i tu datu kapua.
18 E mintu’ ruranan, tundukkomi lako
puangmi sia kasiri’ tongan-tonganni,
tangia lako manna manamanna sia
masokanna, sangadinna lako duka tu
masa’ga’na.
19 Belanna iamo Naporai Puang Matua,
ke manda’i tu tanan penaanna tau lako
Puang Matua, nabelai umpatananni
tu kamasussan, moi umperasai
kamaparrisan tang sirua-rua.
20 Belanna apara kadipudianna,
ke ma’tan penaakomi ma’patanan
dikambei, belanna umpogau’komi
kasalan? Apa ke ma’tan penaakomi
umpatanan kamaparrisan belanna

umpogau'komi kameloan, iamo ia
Naporai Puang Matua to.
21 Belanna iamora patunna to ammi
ditambaimo, apa umperasai dukamo
kamaparrisan tu Kristus belanna kamu,
Natampeangkomi misa' sangka', kumua
ammi rundu'i bate lalanNa.
22 Iamo Ia, tu tang umpogau' kasalan,
tae' duka naombo' dio mai randan
pudukNa tu kada patua' ba'tang;
23 iatonna disere kadai, tae' anNa
papakkanni sere kada, sia iatonna
rampoi kamaparrisan, tae' anNa
ma'pakarrang, sangadinna Nasorong
lako Puang tu iannato, tu tang pakayun
bimbang umpaolai salunna.
24 Ia Kalenamo umpassanni lan
batang kaleNa tu mintu' kasalanta
Napemalaranni dao kayu pea'ta', kumua
iatonna tiro matemoki' kasalan, la
natiro tuoki' kamaloloan; belanna
iatu kamassendang-sendanganNa
mipomondo.
25 Belanna dolona pusakomi susi domba,
apa totemo mengkara'pa lu lakomokomi
To mangkambi' sia To ungkatirinnai
deatammi.

3 1 Susi duka kamu, e mintu’ baine,
la tundukkomi lako muanemi siamo,
dikua iake denni umbali-balii tu kada
iato, ma’din natalo kedona bainena, moi
tae’ nama’kada,
2 ke natiroi tu kedo maseromi sia sibaa
pa’pakaraya.
3 Da ammi pakei kalemi pakean merrupa,
iamotu beluak diampinni’ sia umpake
bulaan, ba’tu ma’rupa-rupa pakean
maballo,
4 sangadinna sipa’ malammak diong
ba’teng, tu umpake pakean tang la
sanggang, iamotu kedo sorong inaa sia
kappa, tu kapua angga’na dio oloNa
Puang Matua.
5 Belanna susi dukato tonna dolo-dolona
mintu’ baine masallo’, tu urrannuan
Puang Matua, umpakei duka kalena,
anna tunduk lako muanena siamo,
6 susi Sara sanda katuru’ lako Abraham
napekapuangi. Na iatu kamu te
dadimokomi anakna, iake umpogau’komi
melo, ammi tang ungkataku’i tu apa
ma’patiramban.
7 Susi duka kamu to, e mintu’ muane
la kinaakomi siruran bainemi, belanna
ma’kada baine, ammi kasiri’i, apa pada

umpomana'komi pa'kamaseanNa Puang Matua, iamotu katuoan: dikua anna tang tikadang-kadang tu passambayangmi.

Pa'pakilala diona umpa'pekitanan pa'kaboro' sia kasorong-inaan

3:8-12

8 Ma'katampakanna sipatukomi sola
nasang sanginaa, sia maturu-turu, sia
unnala mase mintu' siulu', sia madulu',
sia umpamadiongan penaa;
9 da ammi papakkanni kakadakean tu
kakadakean, ba'tu sere kada dipakkanni
sere kada, sangadinna palakuanni
karongkosan, belanna iannamorato tu
ditambangkomi, kumua ammi pomana'
karongkosan.
10 Belanna:
Iatu to morai la tuo
sia unnappa' attu melo,
la napakari'pi tu lilana umpokada
kadakena, sia pudukna, tang la
narandan kalandopa'duan;
11 sia sipatu la ullempangan
kakadakean, anna pogau'
kameloan;

sipatu la undaka' kamarampasan anna
ula'i;
12 belanna iatu matanNa Puang
umpemantang to malambu' sia
Natananni talinga tu pa'palakunna,
apa Natiro sengke tu to umpogau'
kakadakean.

Rongko' napabu'tu kamaparrisan belanna Kristus

3:13-22

13 Mindara tu la umpogau' kadake
lako kalemi ke birisankomi untuntun
kameloan?
14 Apa iake naruakomi kamaparrisan tu
belanna kamaloloan, rongko'komi; sia
da mikataku'i tu pa'pakarrangna to mai
tau sia da ammi potirambanni.
15 Pamaindanni lan penaammi tu
Kristus kumua iamo Puang, sia la
tontongkomi marea umpebalii tu
mintu' to ungkutanaikomi diona
kapa'rannuanan dio kalemi, apa la
naturu' sorong inaa sia sipa',
16 sia bannang putekomi, dikua anna
diona kanasangammi tau kadake, iamo

napomasiri’ to ussayu torro ke’de’ melomi lan Kristus.
17 Apa mandu melo ke miperasai tu kamaparrisan, – ke Napoelo’i Puang Matua –, belanna umpogau’ melo na iatu umperasai parri’ belanna umpogau’ kadake.
18 Belanna pissan dukari tu Kristus mate diona mintu’ kasalanna tau, Iamo To malolo belanna to tang malolo, kumua anNa solangki’ lako Puang Matua; tonganna anNa dipatei diona batang kale, apa dipatuo diona penaa.
19 Nalan penaa iato Nanii umpa’peissananni lako mintu’ bombo lan pa’pattangan,
20 tu dolona battuk tonna pamalambe’pi Puang Matua tu kama’tanan penaanNa, tonna attunna Nuh, namarassan dipasakka’ tu lembang, tu nanii sidi’ri tau lan – karuari tau – dirinding pala’ tete dio uai.
21 Iatu uai rapangan umpamakarimmankomi totemo, iamotu pa’dioran, tu battuananna tangia ullossokki mariganna dio batang kalemi, sangadinna mepalakuan sukaran

inaa maelo Puang Matua, tete dio
kamalimbangunanNa Yesu Kristus,
22 tu mangkamo kendek langngan
suruga, anNa unno'ko' dio kananNa
Puang Matua, na mintu' malaeka' sia to
paa sia kakuasan mengkanorong lako
Kalena.

Pa'pakilala untoyangan kale dio mai kasalan

4:1-6

4 1 Belanna mangkamo umperasai
kamaparrisan tu Kristus unnala a'gan
tolino, la sipatukomi umpoparea lalan
inaa ia dukato, kumua minda-minda
umperasai kamaparrisan diona a'gan
batang kale, dilendokammo dio mai
kasalan,
2 dikua anna lan mintu' angge tuomipa,
da mituru' mintu' kamailuan a'gan tolino,
sangadinna pa'poraianNa Puang Matua.
3 Belanna silasamo tu attu lendu' minii
mangka umpogau'i tu pa'poraian to
kapere', umpogau' passulo bongi,
kamailuan, malango, ma'dadu tambuk,
tang ussanda mangiru', menomba sanda
kadake lako deata.

4 Lan tu iannato mangnga
untangnga'komi, kumua tae' ammi
turu' sisola tau iato mai rokko liku tang
penggauran ia dukato, naurunganni
umpalele bekokomi;
5 apa inang la napebalii lako Puang
undinna, tu tumaya la umpaolai salunna
la to tuo la to mate.
6 Belanna iamora patunna to anna
dipa'peissanan duka lako to matemo
tu Kareba-kaparannuan, dikua anna
dipaolai salunna tu tau iato mai situru'
a'gan tolino lan batang kalena, apa
tuo lu lako Puang Matua unturu' a'gan
mempenaa.

Pa'pakilala la matangkin-tangkin, belanna mandappi'mo tu katappuranna lino

4:7-11

7 Apa iatu ma'katampakanna mintu' apa
mandappi'mo, iamoto la matangkinkomi
sia mainga' lan passambayangmi.
8 Iatu ma'iringanna tongan la siala
masekomi, belanna iatu kasiala-masean
ussamboi kasalan makamban.

9 Sipatukomi sikendek-kendekan tang
naturu' ma'nuku-nuku.
10 La sikamayangkomi sitinayanna
pa'kamase dio kale simisa'-misa'mi,
susito mangringki mapato tu dipaingko'i
ma'rupa-rupa pa'kamaseanNa Puang
Matua.
11 Iake den tau ma'ulelean, sipatu
ma'ulelean susito umpokada kadanNa
Puang Matua; iake den tau ungkamayai
solana, sipatu naturu' tu kamatotoran
Nakamaseanni Puang Matua; anna
dipakala'bi' tu Puang Matua lan mintu'na
tete dio Yesu Kristus; lu lako Kalena tu
kamala'biran sia kapaan tontong sae
lakona. Amin.

Pa'pakilala la bantang ma'patari lan kamaparrisan belanna Kristus, dikua anna diappa' tu kamala'biran

4:12-19

12 E pa'kaboro'ku, da mikamangngai
tu kadipakario-rioan maparrang tu
rampo ussudikomi, butung misa' apa
makalaen-laen urruakomi,
13 sangadinna la parannukomi sitinaya
kataanammi lan kamaparrisanNa

Kristus; dikua ke attunnami sombo
tu kamala'biranNa la parannukomi sia
sende paiman.
14 Iake ditellekomi belanna sanganNa
Kristus, maupa'komi, apa Natorroikomi
tu Penaa kamala'biran, iamotu PenaanNa
Puang Matua untorroikomi.
15 Iamoto, da miden misa' umperasai
kamaparrisan butung to papatean ba'tu
to boko ba'tu misa' to kadake, ba'tu to
umpentamai sara'na to senga';
16 apa iake denni misa' narua
kamaparrisan belanna Sarani, da
anna masiri', sangadinna iatu sanga iato
la napakala'biran Puang Matua.
17 Belanna nalambi'mo attunna tu to lan
banuanNa Puang Matua randuk dipaolai
salunna, apa iake kita te tu nanii randuk,
apara katampakanna tu mintu' to tang
unturu' Kareba-kaparannuanNa Puang
Matua?
18 Sia iake maparri'i tu to malambu'
unnappa' kamakarimmanan, naumbara
la nanii mennolo tu to tang mekaaluk sia
to kadake?
19 Iamoto sipatu tu mintu' to umperasai
kamaparrisan situru' pa'poraianNa
Puang Matua ussorong penaanna lako

To tumampa maruru', anna pogau' kamalamburan.

Pa'pakilala lako mintu' penatua sia to mangura anna mengkaola lan kapatongananna

5:1-9

5 [1] Inde sia tu pa'pakilalangku lako mintu' penatuammi – belanna pada penatua dukana' sia to umpemanassa diona mintu' kamaparrisanNa Kristus, sia umpotaa kamala'biran la dipasombo undinna:-
[2] kambi'i tu mintu' dombaNa Puang Matua tu mitage'na, da anna susito diparuku sangadinna la sanning penaa situru' pa'poraianNa Puang Matua; sia da anna butung la morai mesaro bu'tu kadake, sangadinna naturu' penaa kalebu;
[3] da mia'ga to ma'parenta kalemi lako mintu' to dipatagerangkomi, sangadinna umpa'petiroangkomi kalemi la dadi sangka'lako mintu' domba iato.
[4] Sia iake bu'tumi undinna tu Pangulu to mangkambi' iato, la miappa' tu makota kamala'biran tang la malayu len.

5 Susi duka kamu, e to mangura, la
tundukkomi lako mintu' penatua sia
la situndu-tunduangkomi sola nasang
umpotambeke' kaumpamadiongan
penaa; belanna Nabali Puang Matua
tu to matampo, apa Napa'kamasean
tu pa'kamasean lako to madiongan
penaanna.
6 Iamoto la mipamadiongan tu kalemi
diong to' lima matoto'Na Puang Matua
umpoissan angge maritik, anNa
pamalangka'komi ke attunNami.
7 Sorongi tu mintu' kamasussammi lako
Kalena, belanna Ia ungkaritutuikomi.
8 La mainga'komi sia matangkinkomi;
iatu deata bulituk, balimmi susito singa
umburrung-burrung lumiling, undaka'i
minda tu la naamma' kalebu.
9 Eai kapatonganan batta', belanna
miissan, kumua mintu' kamaparrisan
susito, naupu' naperasai mintu'
sangsiulurammi lan lili'na lino.

Salama'na rasulu'

5:10-14

10 Puang Matua oto'na mintu'
pa'kamasean tu mangka untambaikomi

tete dio Kristus mentama
kamala’biran matontonganNa,
ke mangkamokomi umperasai
kamaparrisan lan attu sangattu’,
Ia duka la umpasundunkomi sia
umpabantangkomi sia umpamatoto’komi
sia umparandangannikomi.
11 Lu lako Kalena tu kapaan tontong sae
lakona! Amin.
12 Iate sura’ naoki’ Silwanus tu kusanga
siulu’ maruru’ lako kalemi, kunii
ussauran kondi’komi, la ma’pakilala
sia ungkatottongi, kumua iamote tu
pa’kamasean tonganNa Puang Matua.
Bantangkomi lan.
13 Iatu kombongan dio Babel, tu ditonno’
susi kamu, umparampo salama’na lako
kalemi, susi duka anakku Markus.
14 La sisalama’-lama’ pangudung
pa’koboro’komi. Ammi marampa’mora
sola nasang tu lanna Kristus.

2 PETRUS

Pangandona rasulu’

1:1-2

1 [1] Iate sura’ lu dio mai Simon Petrus,
taunNa sia rasulu’Na Kristus,
diparampo lako mintu’ to unnappa’mo
kapatonganan, tu pada mala’bi’na
kapatonganangki tete dio kamaloloanNa
Kapenombanta sia Yesu Kristus, To
pakarimmanan:
[2] dennoupa’ anna sakerangngan-
rangnganna tu pa’kamasean sia
kamarampasan lako kalemi, diona
kauntandaiammi Puang Matua sia Yesu,
Puangta.

Pa’pakilala anna sakerangngan-rangnganna kapatonganan sola katuoan masero

1:3-11

[3] Belanna kamatotoran kamendeatanNa
nakamaseammoki’ tu mintu’na apa

mebaa lako katuoan sia kapengkaolan,
bannang dio kauntandaiannai tu To
untambaiki’ tete dio kamala’biranNa sia
kasundunan kameloanNa.
4 Tete indemorato anta dikamaseimo
mintu’ pangallu’ mala’bi’ sia mandu
kapua, kumua anna pangallu’ iato
minii umpotaa pasirua mendeata, ke
ullendokammokomi kalemi dio mai
kasanggangan bu’tu lan te lino belanna
kamailuan.
5 Iamo bannangnato ammi la
umpengkullei tonganni umpasombo
kameloan lan kapatonganammi; na
kameloammi umpasombo kapaissanan;
6 na kapaissanammi umpasombo
kauntaloian kale; na kauntaloiammi
kale umpasombo kabantangan;
na kabantangammi umpasombo
kapengkaolan;
7 na kapengkaolammi umpasombo
pa’kaboro’ lako sangsiuluran, na
pa’kaboro’mi lako sangsiuluran
umpasombo kasiala-masean.
8 Belanna iake dio nasangi kalemi tu
iannate, sia sakerangngan-rangnganna,
iamora tang untangga’komi tukkunan

sia tang membua diona kapaissanan untandai Puangta Yesu Kristus.
9 Belanna iatu to tae’ nadio nasang kalena tu iannate, tau iato buta sia maraun, apa tang nakilalaimo tu kadiseroianna dio mai kasalan masainna.
10 Iamoto e sangsiulurangku, la mandu mipengkullei umpamatoto’i tu kaditambaiammi sia kaditonnorammi; belanna iake mipogau’i susito, inang tae’ mila tilende’ len.
11 Belanna susimoto ammi dibungkaran sea-sea lalan tama Parenta matontonganNa Yesu Kristus, Puangta sia To pakarimmananta.

Ba’tu pira-pira passalan napobannang rasulu’ ma’pakilala

1:12-21

12 Iamoto tang la maliluna’ umpakilala nenne’komi tu diona mintu’na te, moi miissan nasangmi, sia dipabantangkomi lan pangadaran tongan, susitu mangkanna mitarima.
13 Iatu kusanganna pato’, ke lan siapa’ tenda iate la kupamabalisakomi, ke kupakilalakomi;

14 belanna kuissan kumua iate
tendaku la kutampe madoi', susi tu
Napasomboammo' Puangta Yesu Kristus,
15 dikua anna lan duka mintu'na attu,
ke matemo' la mibela umpengkilalai tu
mintu'nato.
16 Belanna tae' angki turu'i tu ulelean
pare digaraga kamalutean, tongki
pokadangkomi tu kuasa sia kasaeanNa
Puangta Yesu Kristus, sangadinna kitiro
kalenamo tu kamatandeanNa.
17 Belanna mangkamo unnappa'
kadipangkeran sia kamala'biran dio mai
Puang Matua Ambe', tonna diparampoI
gamara dao mai kamala'biran matande,
susite: Iamote tu Anak pa'kaboro'Ku, Ia
dukamo Nanii kasendeangKu.
18 Kami kalenamo mangka urrangii te
gamara lu dao mai langi', tongki sisola
dao buntu maindan.
19 Mandu polepa matoto' tu kada
nubua' dio kaleta; ke mipemaranga
susii palita parrang lan inan malillin,
naurunganni tibangka' masiang, sia
bu'tu lan penaammi tu bintoen sulo bai.
20 Apa iatu ma'iringanna la mikilalai tu
iannate, kumua tae' misa' pa'nubua'

lan Sura’ Madatu ma’din nabattuananni
tangnga’ misanna tolino,
21 belanna tae’ bangpa pa’nubua’
napabu’tu pa’poraian tolino, sangadinna
Natamaipi Penaa Masallo’ tu tau, anna
sa’bu’i tu kada lu dio mai Puang Matua.

Diona guru ma’papusa sia ukungan urrampoi

2:1-22

2 1 Apa den dukamo dolona ba’tu
pira nabi mo’rang dio lu to Israel,
susi duka tu kamunna la bu’tu ba’tu
pira guru ma’papusa, la umbaa buni
pangadaran sala, tu untumang tau,
sia napeonganni tu Puang mangka
ulla’bakki’, sia umpasae kasanggangan
madoi’ lako kalena.
2 Sia buda tau la unturu’i tu to tang
penggauran napogau’; iamora tu tau iato
napobannang anna sayui tau tu lalan
pangadaran tongan.
3 Belanna kabasisi-inaanna nala undaka’
saro dio mai kalemi umpokada kada
passede. Masaimo tumaya tu ukungan la
urrampoi sia ia duka tu kasanggangannа
ma’kampa bangmo.

4 Belanna iake tae'i anNa dampangi
Puang Matua tu malaeka' tonna pogau'
kasalan, sangadinna Napembuangan
tama naraka sia Napatama lo'ko'
kamalillinan sia Napattang sae lako
diukungna,
5 sia iake tae'i Nadampang lino dolo-
dolo, sangadinna Nuh manna, to
umpa'peissanan kamaloloan, karuai
sibaa tu Narinding pala', tonna pasabu'i
uai saba' tu lino to tang mekaaluk;
6 sia iake Napopennaumi tu tondok
Sodom na Gomora sia Naukung
naurungan mangsan, Nanii umpadenanni
sangka' tu mintu' to umpalolang tang
mekaaluk kalena,
7 sia Narampanan tu Lot to malambu',
tu umpomasussa gau' tang penggauran
napogau' to kadake,
8 – apa iatu to malambu' iato tonna sisola
tau iato mai, belanna natiro sia narangi
tu penggauran ma'liu aluk, allo-allomi
masussa tu penaa malambu'na-
9 iake susito, payanmo kumua Naissan
Puang urrampanan mintu' to mengkaola
lan mai kadirosoan, sia umpattang
mintu' to kelok penaanna sae lako allo
pangukungan, anNa pakario-rioi,

10 ondong polepi tu to umpalolang
kalena unturu’ kamoraian pa’kalean lan
kamailuan masarepa, sia tang umbilang
mintu’ kapaan. Barani sia umpattuan
penaanna sia tang magiang ullangdo
mintu’ tu mai disanganna mala’bi’,
11 na mintu’ ia malaeka’ moi anna mandu
kapua kamatotoranna sia kuasanna tae’
anna pa’peukungan tampak ropui tu tau
iato lako Puang Matua.
12 Apa mintu’ tau iate, susi olo’-olo’
tae’ tangnga’na, dipadadi turu’ lalan
biasanna la napotingkanan sia dipatei,
untelle apa nakabagai; tae’ anna salai
tang la sanggang natumang penggauran
pasangganganna,
13 naurunganni unnappa’ pakkan
kasalanna. Tau iato mai nasanga misa’
kasendean tu pa’pemammi’na keallo,
anna attangan sia sayuan tu tau iato
mai, ma’pemammi’ lan pa’pakenanna,
ke kumandekomi sola.
14 Mentia’-tia’ bang tu matanna
ma’gau’ sala sia tang natorei umpogau’
kakadakean, nadaai tu to tang bantang
penaanna, umpopa’biasa basisi
penaanna, anak-anak ditampakki ropu;

15 iatu tau iato mai untampe lalan malolo
anna pusa narundu'i tu lalanna anakna
Beor, iamotu Bileam, tu umporai saro
bu'tu dio mai kakelokan,
16 apa narua pelo'bo belanna diona
kakelokanna; misa' keledai tang
ma'kada, ma'kada tolino undampa
kabaganna nabi iato.
17 Tau iate mai susi kalimbuang
marangke sia salebu' nairi' talimpuru',
tiparandanmo tu kapi'tukan lako kalena.
18 Belanna umpokada matampo kada
tang kebattuan, anna daai pa'poraian
pa'kalean sia tang penggauran tu to
mane tilendok dio mai to unnolai lalan
pusa.
19 Naalluran katilendokan tu tau iato mai,
na ia kalena napokaunan kasanggangan;
belanna iatu tau mengkaunan lako
pasau'na.
20 Belanna iake tilendokmi tu tau iato
mai dio mai kamaruttakanna lino
tete dio kauntandaiannamo Puang
To pakarimmananta, Yesu Kristus,
naundinna tibalik poleomi naala poya lan
mintu'nato anna talo, mandu kadake ia
te undinna na iatu pamulanna.

21 Belanna mandu melo, iake tae’pi
natandai tu lalan kamaloloan na iake
natandaimi, namemboko’ dio mai atoran
masallo’ disoronganni.
22 Nalambi’mo te parumbasan tongan tu
tau iato mai, tu nakua: Asu ungkande
luana sia bai mangka didio’ mentombang
sule.

Pangadaran diona kasaeanNa Puang sia katappuranna lino

3:1-7

3 1 E pa’kaboro’ku, iamote tu sura’
ma’penduanna kupakatuangkomi;
lan to sura’ da’dua kunii umpamabalisa
inaa malambu’mi tete dio
kakupakilalammi,
2 dikua mikilalai tu kada mangka
napokada mintu’ nabi masallo’ dolona
sia atoranNa Puang To pakarimmananta,
napokadangkomi mintu’ rasulu’mi.
3 Ma’iringanna la mikilalai te iannate,
kumua iake ma’katampakanna attu
la sae ba’tu pira-pira to patelle sibaa
petellena, tu umpalolang kalena unturu’
kamailuanna,

4 anna ma’kada nakua: Umbara nakua tu
kasaeanNa tu diallu’? belanna temponna
pa’de nene’ta, iatu mintu’ angge maritik
susi bang sia to dio mai tipamulanna
kadadianna langi’ na lino.
5 Belanna naangga’i tau iato mai tang
umpalan ara’i te iannate mai, kumua
tete dio kadanNa Puang Matua inang
denmo tempon dio mai tu langi’ sia
lino duka dikombong dio mai uai tonna
dipopa’misa tu kauaianna.
6 Tete dio duka uai anna sabu’ tu lino to
attu iato nakabu’ uai saba’.
7 Apa iate langi’ sola lino te denna
totemo, susi ianan dianna rara’,
diparandanan api, tete dio duka kada
iato sae lako allo kadiukungan sia
kasangganganna mintu’ to battuk.

KasaeanNa Kristus dipamarempa tete dio pesuka’ kalandoNa Puang Matua

3:8-13

8 Apa iate misa’na te da mitang umpalan
ara’i, e mintu’ pa’kaboro’ku, kumua
sangallo Nasanga Puang pada bangsia

sangsa’bu taunna sia sangsa’bu taunna
pada bangsia sangallo.
9 Tae’ Namarempa tu Puang umpalanda’
pangallu’Na, susitu nasanga tau pira
kumua marempa tu iannato, sangadinna
Nasuka’ kalandokomi, tae’ Naporai, ke
denni misa’ tau sanggang, sangadinna
kumua anna mengkatoba’ nasang.
10 Apa iatu alloNa Puang la sae butung to
boko; allo iato mintu’ langi’ la sappi anna
mongngo’, sia mintu’na anasi’ la nakande
api nasisarak-sarak, sia iatu lino sola
mintu’ penggauran lan, la dimampu’i.
11 Belanna susinna la kasangganganna to
tu mintu’ apa, naumbara la mipakuanni
tu kalemi unturu’ gau’ masallo’ sia
kamengkaolan?
12 Sia mamali’ untayan kasaeanna alloNa
Puang Matua, tu napobannang langi’ la
nakande api nasisarak-sarak sia mintu’
anasi’ lolong lan api ma’lana-lana.
13 Apa iatu Naallu’na Puang, untayanki’
langi’ ba’ru sia lino ba’ru, tu nanii
kamaloloan.

Pa’pakilala la matangkin

3:14-18

14 Iamoto, e pa’kaboro’ku, tayanni
tu mintu’nato sia pengkullei, ammi
diapparan torro marampa’ tang attangan
sia tang sayuan dio oloNa Puang,
miurunganni marampa’.
15 Sia sipatu la mibilang, kumua iatu
pesuka’ kalandoNa Puangta umpabu’tu
kamakarimmanan, susi duka tu
mangka nasurasangkomi Paulus, siulu’
pa’kaboro’ta, sitinaya kapaissanan
dikamaseanni.
16 Susimo lan mintu’ sura’na to, ke
nasa’bu’i te iannate. Den duka lan ba’tu
pira passalan tu masussa dibattuananni;
iatu to tang mandalan paissanna sia
tang bantang nabulang leko’ susitu mai
sura’ senga’, naurunganni umpabu’tu
kasanggangan lako kalena.
17 Na kamu te, e pa’kaboro’ku, belanna
inang miissan dolomo tu mintu’na
passalan iato, dadi la matangkinkomi, da
nabaakomi pangadaran ma’papusanna
mintu’ to kadake iato, ammi tilendok dio
mai kabantangammi;

18 sangadinna sakendek-kendekmi lan
pa’kamasean sia kauntandaian diona
Puangta sia To pakarimmananta, Yesu
Kristus. Lu lako Kalena tu kamala’biran,
la totemo te, la attu tontong sae lakona.
Amin.

1 YOHANES

Kasomboanna katuoan matontongan

1:1-4

1 [1] Iatu apa denmo tempon dio mai, tu
kirangimo, tu nata'paimo matangki,
tu mangkamo kitiro sia mangkamo
nakaka' limangki iamotu diona Bisara
katuoan,
[2] – na iatu katuoan mangkamo
dipasombo sia kitiromo, angki katottongi
sia kipa'peissanan lako kalemi tu katuoan
matontongan, tu inang denmo siayoka
Ambe', anna dipasombo lako kaleta;-
[3] iatu apa kitiromo sia kirangimo, ia
dukamo kipa'peissanan pole lako kalemi,
anna kamu duka tama kasiulangan
lan kasiturusan sisola kami; iatu
kasiturusangki iamo kasiturusan
kisiulangi Ambe' sia Yesu Kristus,
AnakNa.
[4] Iatu iannate kisura', dikua anna sundun
tu kaparannuanta.

Pa’pakilala la tuo lan masiangna, unturu’ kamanapparan, napotanda kasiturusan disiulangi Puang Matua

1:5–2:17

5 Iamote tu kadanNa tu mangka kirangi
dio mai Kalena, angki pa’peissananni
lako kalemi, kumua iatu Puang Matua
Iamo kamasiangan, sia inang tae’
kamalillinan lan Kalena.
6 Iake ma’kadaki’ kumua den
kasiturusanta sola, apa lolang lanki’
malillinna, manassa mo’rangki’ sia tae’
tapogau’i tu situru’na kamanapparan.
7 Apa iake lolangki’ lan kamaseroan,
susi Ia torro lan kamasiangan, manassa
denmo kasiturusanta sola nasang, sia
raraNa Yesu, AnakNa, usseroiki’ dio mai
mintu’ kasalan.
8 Iake ma’kadaki’ kumua tae’ kasalan dio
kaleta, umpakena kalenaki’ kaleta sia
tae’ kamanapparan dio kaleta.
9 Apa iake taakui tu mintu’ kasalanta,
maruru’ sia malambu’ Ia tu Puang
Matua, la umpa’dei mintu’ kasalanta, sia
usseroiki’ dio mai mintu’ kakadakeanta.

10 Iake ma’kadaki’ kumua tae’pa
tapogau’ len kasalan, untanda to
mo’rangki’ Puang Matua, sia tae’ dio
kaleta tu kadanNa.
2 1 E anakku, ia sia kusurasangkomi te,
dikua da mipogau’ kasalan. Na iake
denni misa’ tau umpogau’ kasalan, den
kita tu Pa’bisaranta lako Ambe’, iamo
Yesu Kristus, To malambu’,
2 sia Iamo dadi pemala’ usseroi mintu’
kasalanta, sia tangia kasalanta manna,
sangadinna kasalanna duka mintu’
issinna lino.
3 Dionamote taissanni kumua
tatandaimo, iake takaritutui tu
parentaNa.
4 Iatu to ma’kada kumua: Kutandaimo,
apa tae’ nakaritutui tu parentaNa,
iamoto mo’rang, sia tae’ kamanapparan
dio kalena.
5 Apa minda-minda ungkaritutui tonganni
tu kadanNa, tonganna kumua lanmo
kalena nanii tepu pa’kaboro’Na Puang
Matua. Dionamoto taissanni kumua iatu
kita lanki’ Kalena.
6 Iatu to ussanga kalena torro lan Puang
sipato’ ia la umpalolang kalena susi
Kristus mangkamo umpalolang Kalena.

7 E mintu’ pa’kaboro’ku, tangia parenta
ba’ru kusurasangkomi, sangadinna
parenta masaimo, tu inang diomo kalemi
tempon dio mai. Iatu parenta masai,
iamotu kada mangka mirangi.
8 Apa kusurasan dukakomi parenta
ba’ru, iamotu apa tongan diona Kristus
sia diona kamu, belanna iatu malillin
lendu’mo sia iatu manassana masiang
parrangmo.
9 Minda-minda tu ussanga kalena lan
masiangna, apa ungkabiri’ siulu’na, iamo
tontong lan malillinna sae lako totemo.
10 Apa iatu to umpakaboro’ siulu’na,
tonang lan ia masiangna, nalan tau iato
tae’ dipotitumbunna.
11 Apa iatu to ungkabiri’ siulu’na, iamo
lan malillinna, sia lolang lan malillinna
sia tae’ natandai tu napatunna, belanna
napabutamo malillinna tu matanna.
12 E anakku, massura’na’ lako kalemi,
belanna mintu’ kasalammi dipa’deimo
tete dio sanganNa Kristus.
13 E mintu’ ambe’, massura’na’ lako
kalemi, belanna mitandaimo tu Puang tu
inang denmo tempon dio mai. E mintu’
to mangura, massura’na’ lako kalemi,

belanna mangkamo mitalo tu deata bulituk.
14 E pia, mangkamo’ massura’ mati’,
belanna mitandaimo tu Ambe’. E mintu’
ambe’, mangkamo’ massura’ mati’,
belanna mitandaimo tu Puang tu inang
denmo tempon dio mai. E mintu’ to
mangura, mangkamo’ massura’ mati’,
belanna batta’komi sia naniikomi torro
kadanNa Puang Matua, sia mangkamo
mitalo tu deata bulituk.
15 Da mikamali’i tu lino ba’tu apa lan
lino. Iake denni misa’ tau ungkamali’i te
lino, manassa tae’ pa’kaboro’Na Puang
Matua lan tau iato.
16 Belanna mintu’na tu lan lino, iamotu
kamailuan pa’kalean, kamailuan mata,
sia kasolleran, tae’ nalu dio mai Ambe’,
sangadinna lu dio mai lino.
17 Lino iate la lanna’ sola mintu’
kamaballoanna, apa iatu to umpogau’
pa’poraianNa Puang Matua tontong sae
lakona.

Pa’pakilala umpentoei Puang Yesu Kristus unturu’ pangadaran tongan

2:18-27

18 E pia, nalambi’mo tu
ma’katampakanna attu; sia susitu
mangkamo mirangi kumua la sae
undinna tu uali Kristus, na totemo te
budamo; iamo tanii untandai to kumua
ma’katampakannamo attu te.
19 Messarakmo dio mai kaleta tu tau iato
mai, apa inang tangia solata, belanna
iake solatai tae’ nasalai tang mari’pi
ussisolangki’; apa messarak ia anna
payan kumua tae’ na ia nasang solata.
20 Na kamu te unnappa’mokomi
pa’kamasean, iamotu mangkamokomi
Napassakke To maindan sia paissankomi
sola nasang.
21 Tae’ra kusurasangkomi, belanna tae’
mitandai tu kamanapparan, sangadinna
belanna mitandaimo sia belanna tae’ apa
tang tongan lu dio mai kamanapparan.
22 Mindara tu to mo’rang, ke tang to
umpeonganni Yesu, kumua tangia
Kristus? Na iatu to umpeonganni Ambe’
sia Anak, iamoto tu uali Kristus.

23 Minda-minda umpeonganni Anak, tae’
duka anna poAmbe’i tu Puang Matua,
apa iatu to unnaku Anak, napoAmbe’ tu
Puang Matua.
24 Iate kamu te, sipatu manda’ lan
penaammi tu apa mangka mirangi
dio mai pamulanna. Iake manda’i lan
penaammi tu apa mangka mirangi dio
mai pamulanna, manassa la manda’
dukakomi lan Anak sia lan Ambe’.
25 Iamote tu pangallu’ mangka
Naallu’ lako kaleta, iamotu katuoan
matontongan.
26 Mintu’na apa iate mangkamokomi
kusurasan tu diona to la umpapusakomi.
27 Iatu kamu te, manda’mo lan kalemi
tu pa’kamasean Napassakkeangkomi
Puang, tae’omo mimanggi’ naada’i
pole’ misa’ tau: sangadinna susi
Naadarangkomi pa’kamaseanNa
diona mintu’ apa sia tongan sia tae’
namo’rang, sia susitu mangkakomi
Naada’i, la manda’komi lan Kalena.

A’ganna mintu’ to disanga anakNa Puang Matua

2:28–3:9

28 Totemo te, e anakku, manda’komi
lan Kalena, kumua iake dipasombomi,
la unnappa’ki’ kabattaran sia tae’ tala
kasirisan dio oloNa, ke attu kasaeanNa.
29 Na iake miissanni kumua malambu’ tu
Puang, manassa miissan duka kumua
minda-minda umpogau’ kamalamburan,
iamo lu dio mai Kalena.
3 1 Tiromi, tumbai kapuana tu
pa’kaboro’ mangka Napa’kamasean
Ambe’ lako kaleta, tapourungi disa’bu’
anakNa Puang Matua; susimoto tu
diona kita. Iamo bannangna te, natae’
natandaiki’ te lino, belanna tae’ natandai
tu Puang.
2 E mintu’ pa’kaboro’ku, totemo te
anakNaki’ Puang Matua, apa tae’pa
nasombo la matumbai dadinta
undinna. Apa takanassai, kumua iake
dipasomboMi undinna, la susi dukamo tu
a’ganta, belanna la tatiro susitu a’ganNa
siamo.

3 Na minda-minda tu den kapa’rannuanan
iate lako Kalena, iamo umpemaseroi
kalena, susi Kristus masero.
4 Minda-minda umpogau’ kasalan, iamo
ullullu’ Sukaran aluk, belanna kasalan
iamo gau’ ullullu’ Sukaran aluk.
5 Miissan kumua dipasombo tu Kristus
anNa lendokanni tu mintu’ kasalan; lan
Kalena tae’ kasalan.
6 Minda-minda tu manda’ lan Kalena, tae’
napogau’ kasalan; anna minda-minda
umpogau’ kasalan, tae’pa natiroI sia
tae’pa natandai tu Puang.
7 E anakku, da naden misa’ tau
umpapusakomi: iatu to umpogau’
kamalamburan, iamo malambu’, susi
Kristus malambu’;
8 Iatu to umpogau’ kasalan, iamoto lu
dio mai deata bulituk, belanna iatu
deata bulituk inang umpogau’ kasalan
dio mai mulanna. Iamo bannangnate,
Nadipasombo tu AnakNa Puang Matua,
kumua anNa Ia ussanggangi tu mintu’
pengkaranganna deata bulituk.
9 Minda-minda tu lu dio mai Puang
Matua, tae’ napogau’ kasalan, belanna
iatu amboran malapu’Na Puang manda’
lan kalena; tae’ nakullei umpogau’

kasalan, belanna lu dio mai Puang Matua.

Lalanna pa’kaboro’ tongan

3:10-24

10 Dionamora te naniimo sombo umbanna
tu anakNa Puang Matua na umbanna tu
anakna deata bulituk; minda-minda tang
umpogau’ kamalamburan, tae’ nalu dio
mai Puang Matua, susi dukato tu to tang
umpakaboro’ siulu’na.
11 Belanna iamote tu pangadaran
mangka mirangi dio mai mulanna,
kumua sipatuki’ siala mase.
12 Tae’ nasusi Kain, tu lu dio mai
deata bulituk, umpongko siulu’na. Apa
bannangna anna pongkoi? Belanna
mintu’ penggauranna kadake, apa
penggauranna siulu’na malambu’ ia.
13 E sangsiulurangku, da mikamangngai,
ke nakabiri’komi te lino.
14 Kita te taissan, kumua tilelemoki’ dio
mai kamatean lako katuoan, belanna
tapakaboro’ tu sangsiuluran. Iatu to tang
ma’pakaboro’, tontong lan kamatean.
15 Minda-minda ungkabiri’ siulu’na,
iamoto papatean, sia miissan kumua iatu

to papatean, tae’ katuoan tontong sae lakona dio kalena.
16 Nasusite tatandaimo tu pa’kaboro’, belanna mangkamo Kristus ussorong sunga’Na, diona kita; sipato’ dukamoki’ ussorong sunga’ta belanna sangsiuluran.
17 Apa minda-minda unnampui ianan lino, anna tiroi tu siulu’na kapu’duran, naka’pananni ma’mata to buta tu siulu’ iato, maka umbamo la nakua tu pa’kaboro’Na Puang Matua torro lan kalena?
18 E anakku, da tama’pakaboro’ kada ba’tu puduk bangri, sangadinna la situang penggauran sia kalantukan tongan.
19 Nasusito taissan, kumua lu dioki’ mai kamanapparan, anta pabatta’ penaanta dio oloNa Puang;
20 belanna moi napasalaki’ penaanta, apa mambela kapuanNa tu Puang Matua na penaannta, sia unnissan mintu’na apa.
21 E mintu’ pa’kaboro’ku, iake tae’ siai napasalaki’ penaanta, manassa barani penaanta mennolo lako Puang Matua;

22 sia apa tapalaku, la taappa’ dio mai
Kalena, belanna takaritutui tu mintu’
parentaNa sia tapogau’ tu apa Naporai.
23 Iamote tu parentaNa, kumua sipatu
tapatongan tu sanganNa AnakNa, Iamo
Yesu Kristus, anta siala mase, situru’ tu
parenta mangka Nakamaseangki’.
24 Minda-minda ungkaritutui tu mintu’
parentaNa, iamo manda’ lan Puang,
anNa Puang lan kalena. Iamote tanii
unnissanni kumua manda’ tu Puang
lan kaleta, diona tu Penaa mangka
Nakamaseangki’.

Lalanna ungkanassai penaa tongan

4:1-6

4 1 E mintu’ pa’kaboro’ku, da
mipatongan bangi tu anggenna
penaa, sangadinna sudi dolo tu mintu’na
penaa iato, ba’tu la lu dio siai mai Puang
Matua; belanna budamo nabi tang
tongan bu’tu lan lili’na lino.
2 Susinna te minii untandai tu PenaanNa
Puang Matua; umba-umba tu penaa
unnaku Yesu Kristus kumua saemo lan
a’gan tolino, iamoto tu lu dio mai Puang
Matua;

3 na umba-umba tu penaa, tae’ naakui
tu Yesu, iamoto tu tang lu dio mai Puang
Matua, sangadinna iamote tu penaanna
uali Kristus tu mangka mirangi la bu’tu
sia totemo te denmo lan lino.
4 E anakku, kamu te lu diokomi mai
Puang Matua sia mangka untaloi tau iato
mai, belanna mandu kapua tu To lan
kalemi na iatu to lan lino.
5 Tau iato lu dio mai lino, iamoto
nama’kada tolino, sia naperangii lino.
6 Kita te lu dioki’ mai Puang Matua; sia
iatu to untandai Puang Matua, iamo
umperangiiki’; apa iatu to tae’ nalu dio
mai Puang Matua, tae’ ia naperangiiki’.
Susinnamoto tanii untandai tu penaa
tongan sia penaa pusa.

Kamamaliran tongan lako Puang Matua

4:7-21

7 E mintu’ pa’kaboro’ku, sipatu la siala
maseki’, belanna iatu pa’kaboro’ lu dio
mai Puang Matua, sia minda-minda tu
ma’pakaboro’, iamo lu dio mai Puang
Matua sia untandai Puang Matua.

8 Iatu to tae’ nama’pakaboro’, tang
untandai Puang Matua; belanna iatu
Puang Matua a’gan ma’pakaboro’.
9 Iamote nadipasombo tu pa’kaboro’Na
Puang Matua lako kaleta, kumua
mangkamo Nasua tu Anak tungga’Na
tama te lino, anna tete dio Kalena anta
tuo.
10 Iamote a’ganna pa’kaboro’, kumua
tae’ nakita mangka ungkamasei Puang
Matua, sangadinna Ia tu mangka
ungkamaseiki’, sia mangka ussua
AnakNa mendadi suru’ usseroi mintu’
kasalanta.
11 E mintu’ pa’kaboro’ku, iake
mangkamoki’ Nakamasei Puang
Matua susito, sipatu dukaki’ la siala
mase.
12 Moi misa’ tau tae’pa untiro len Puang
Matua; iake pada sipakaboro’ki’, torro
tu Puang Matua lan kaleta, sia tepu tu
pa’kaboro’Na lan kaleta.
13 Iamote tanii unnissanni kumua torroki’
lan Kalena, anna Ia lan kaleta, belanna
mangkamoki’ Nakamasean tu PenaanNa
pira.

14 Sia kami te untiromi angki katottongi,
kumua mangkamo Nasua Ambe' tu Anak
mendadi To pakarimmananna te lino.
15 Minda-minda unnakui kumua Yesumo
tu AnakNa Puang Matua, la torro tu
Puang Matua lan kalena anna ia duka
torro lan Puang Matua.
16 Kita te taissanmo sia takatappa'imo tu
pa'kaboro'Na Puang Matua lako kaleta.
Puang Matua a'gan ma'pakaboro', na iatu
to torro lan pa'kaboro' torro lan Puang
Matua, sia Puang Matua duka torro lan
kalena.
17 Dionamoto anna tepu tu pa'kaboro' lan
kaleta, kumua anna barani penaanta, ke
allo kapangra'tasan, belanna tumbai tu
Kristus, la susi dukamoki' to lan te lino.
18 Lan pa'kaboro' tae' kamatakuran, apa
pa'kaboro' tepu umpa'dei kamatakuran,
belanna iatu kamatakuran situang
kadiukungan, sia iatu to mataku' tae'
natepu tu pa'kaboro'na.
19 Ma'pakaboro'ki', belanna
Napakaboro'ki' Puang dolo.
20 Iake den tau ma'kada nakua:
Kukamasei tu Puang Matua, apa
ungkabiri' siulu'na, tau iato mo'rang,
belanna iatu to tae' napakaboro' siulu'na

tu natiromo lako, tae’ nakullei nakamasei
tu Puang Matua, tu tang natiro lako.
21 Parenta iate mangkamo tatarima dio
mai Puang, kumua iatu to ungkamasei
Puang Matua, sipatu umpakaboro’ duka
siulu’na.

Kapatonganan iamo parandanganna pa’kaboro’

5:1-12

5 1 Minda-minda umpatonganni kumua
Yesu tu Kristus, tau iato lu dio
mai Puang Matua; sia minda-minda tu
ungkamasei Puang Matua, tu mangka
undadian pole’i, iamo umpakaboro’ to lu
dio mai Kalena.
2 Dionamote tanii unnissanni, kumua
tapakaboro’ tu mintu’ anakNa Puang
Matua, iamo ke takamasei tu Puang
Matua sia tapogau’ tu mintu’ parentaNa.
3 Belanna iamo kamamaliran lako
Puang Matua, ke dikaritutui tu mintu’
parentaNa; iatu mintu’ parentaNa tae’
namagasa.
4 Belanna iatu mintu’ apa lu dio mai
Puang Matua untaloi lino; iamote tu

kapataloan tu untaloimo lino, iamotu kapatongananta.
5 Mindara tu untaloi te lino, sangadinna ia manna tu to umpatonganni kumua Yesumo tu AnakNa Puang Matua?
6 Iamo iate tu mangkamo sae unnolai uai sia rara, Iamotu Yesu Kristus, sia tangia lan manna uai, sangadinna lan uai sia lan rara. Penaa iamoto ma'pamanassa, belanna Penaa iamo kamanapparan.
7 Belanna den tallu ma'pamanassa (lan suruga, Iamo Ambe', sia Bisara sia Penaa Masallo', apa iato tallu misa'ri a'ganNa;
8 na den tallu tu ma'pamanassa lan te lino), iamotu Penaa sia uai sia rara, apa iato tallui misa'ri napatu.
9 Iake tatarimai tu pa'katottonginna tolino, mandu kapua polepa pa'katottonginNa Puang Matua, belanna inde sia tu pa'katottonginNa Puang Matua, kumua mangkamo Ia ungkatottongi tu diona AnakNa.
10 Iatu to umpatongan AnakNa Puang Matua den kamanassan lan kalena; iatu to tae' napatongan Puang Matua, natanda to mo'rang tu Puang, belanna tae' napatonganni tau iato tu

pa’katottonginNa Puang Matua diona AnakNa.
11 Inde sia tu pa’katottonginNa:
mangkamoki’ Nakamasean Puang Matua
tu katuoan matontongan, na katuoan
iato lan AnakNa.
12 Iatu to unnampui Anak iato, unnampui
katuoan, na iatu to tang unnampui tu
AnakNa Puang Matua, tae’ naampui
katuoan iato.

Samparan kada: Kabintinanna katuoan matontongan na massambayang na sipassambayangan

5:13-21

13 Mintu’na apa iate mangkamokomi
kusurasan dikua ammi issanni, kumua
unnampuikomi katuoan matontongan,
tu kamunna umpatongan sanganNa
AnakNa Puang Matua.
14 Indemo tu kabattaranna penaanta
lako Puang, ke umpalakuki’ apa situru’
pa’poraianNa, Natarima tu pa’palakunta.
15 Na iake taissanni kumua Natarima
tu apa tapalaku, takanassaimo kumua

taappa’ tu mintu’ palaku mangka
tapalaku dio mai Kalena.
16 Iake denni misa’ tau untiro siulu’na
umpogau’ kasalan tu tang umpabu’tunna
kamatean, la napassambayangan, na
Puang ungkamasei katuoan, iamotu
mintu’ to umpogau’ kasalan tu tang
umpabu’tunna kamatean. Den tu kasalan
umpabu’tu kamatean, tae’ nadiona to tu
kukuan pato’ napassambayangan.
17 Iatu mintu’na kakelokan kasalan
to, apa den tu kasalan tae’ napabu’tu
kamatean.
18 Taissan kumua minda-minda tu lu
dio mai Puang Matua tae’ napogau’
kasalan, sangadinna iatu To lu dio mai
Puang Matua ungkaritutui kalena, sia
tae’ nadammakki deata bulituk.
19 Taissan kumua lu dioki’ mai Puang
Matua, apa mintu’ lino te naluang
kuasanna deata bulituk.
20 Sia taissan kumua saemo tu AnakNa
Puang Matua sia Nakamaseammoki’
kapaissanan, kumua anta tandai tu To
tongan; iatu kita te lanki’ To tongan,
iamotu lan AnakNa, – Yesu Kristus –. Ia
tonganmo Puang Matua te sia katuoan
matontongan.

21 E anakku, kanandaikomi kalemi dio
mai mintu’ deata.

2 YOHANES

Pangando

1-3

1 [1] Sura’ iate lu dio mai kaleku, misa’
to matua, lako simbolong manik
ditonno’ sola mintu’ anakna tu tonganna
kupakaboro’; sia tae’ naaku manna te,
sangadinna mintu’ duka tu to untandaimi
tu kamanapparan.
[2] Tu belanna kamanapparan tonang lan
kaleta, sia la urrondongki’ tontong sae
lakona.
[3] Kamaturu-turuan sia kamamasean
sia kamarampasan la urrondongki’ lu
dio mai Puang Matua, Ambe’, sia lu dio
mai Yesu Kristus, tu AnakNa Ambe’, lan
kamanapparan sia pa’kaboro’.

Pa’pakilala la bantang lan pangadaranNa Kristus

4-6

4 Lendu’ tongan parannungku, belanna
kuappa’mo ba’tu pira-pira anakmi tu
umpalolang kalena lan kamanapparan,
susitu parenta mangka tatarima dio mai
Ambe’.
5 E simbolong manik, tangia butung
parenta ba’ru kusurasangkomi,
sangadinna parenta inang denmo dio
kaleta randuk tipamulanna, na totemo
kupalaku lako kalemi anta pada siala
mase.
6 Iamo pa’kaboro’ te, ke umpalolangki’
kaleta unturu’ parentaNa. Iamote tu
parenta iato susitu mangka mirangi
dio mai tipamulanna, la sipatukomi
umpalolang kalemi lan.

Pa’pakilala unnea pa’papusa

7-11

7 Belanna buda tu to ma’papusa
sumalongmo lan lino, tu tae’ naakui
kumua iatu Yesu Kristus sae lan a’gan

tolino. Iamora te tu pa'papusa sia uali Kristus.
8 Kanandai tu kalemi, anna da mikapa'dean tu apa mangkamo takarang, sangadinna kumua nasundun miappa' tu saro ra'ta'mi.
9 Minda-minda palenduran natae' anna bantang lan pangadaranNa Kristus, tae' naampui Kapenomban. Apa iatu to bantang lan pangadaran iato, tau iamora to unnampui la Ambe' iato, la Anak iato.
10 Iake saei misa' tau lako kalemi natae' napangadaran iato nabaa, da mitarimai tama banuammi sia da mibenni passalama'.
11 Belanna minda-minda umbenni passalama', manassa natamai tu penggauran kadakena.

Salama'na rasulu'

12-13

12 Tonganna tongan budapa apa la kusurasangkomi, apa tae' nalan penaangku la ussura'i tinta, sangadinna kurannuan la malena' mati' anta sipuduk sipa'kada, dikua anna sundun tu kaparannuanta.

13 Mintu’ anakna siulu’mi baine tu
ditonno’ umparampo salama’na mati’.

3 YOHANES

Pangando

1-4

1 [1] Sura’ iate lu dio mai kaleku, misa’
to matua, lako Gayus tu dipakaboro’
sia aku te umpakaboro’ tonganni.
[2] E pa’kaboro’ku, massambayangna’
kumua ammu maupa’ lan mintu’na sia
malaga’-laga’, susi duka deatammu
maupa’.
[3] Belanna lendu’ tongan parannungku,
tonna rampo ba’tu pira-pira tau
ungkatottongi gau’mu situru’
kamanapparan, umba mukua lolang lan
kamanapparan.
[4] Tae’ dio kaleku tu kaparannuan mandu
kapua na iate, urrangii tu mai anakku
lolang lan kamanapparan.

Pa’pakilala untoratu mintu’ siulu’

5-8

5 E pa’kaboro’ku, mangkamoko
umpalolang maruru’ kalemu lan mintu’
penggaurammu lako sangsiuluran, moi
anna tau iato mai to sae.
6 Tu mangkamo ungkatottongi
pa’kaboro’mu dio olona kombongan;
melo dukamo penggaurammu ke
mukinalloi tu tau iato mai, susi sipato’na
dio oloNa Puang Matua.
7 Belanna tete dio sanganNa Puang
ke’de’mo tu tau iato mai, tang
ungkabudai barang apa dio mai to
kapere’ iato.
8 Iamoto kita te pato’ki’ untundui tu
tau susito, kumua tama’din sangayoka
mengkarang umpalolang kamanapparan.

Diona gau’na Diotrefes

9-10

9 Ba’tu pira-piramo apa mangka kusura’
lako kombongan, apa iatu Diotrefes tu
la morai dadi pangulu lako tau iato mai,
manoka unnakukan.

10 Iamoto iake saena’ la kupakilala tu
mintu’ penggauran napogau’, belanna
mangkamokan natelle kada mabiri’; apa
tae’pa nasangai silasa to, belanna tangia
manna kumua manoka untarimai mintu’
to mai siulu’, sangadinna nagagai duka
tu tau la morai untarima tau iato mai,
sia natassu’i lan mai kombongan.

Sangka’ melo dio mai Demetrius

11-12

11 E pa’kaboro’ku da muturu’i tu sangka’
kadake, sangadinna melona. Iatu to
umpogau’ melo, lu dio mai Puang Matua;
apa iatu to umpogau’ kadake, tae’pa
anna tiro Puang Matua.
12 Diona a’ganna Demetrius
nakatonganni melo mintu’ tau sia
dio duka mai kamanapparan iato; na
kami duka te ungkatonganni meloi, sia
mutandai kumua iatu pa’tonganningki
tonganna.

Samparan kada

13-14 (13-15)

13 Budapa tu apa la kusurasangko, apa
tae’ kuporai ussura’i tinta sia peoki’.
14 Apa kurannuan la sitiroki’ madomi’
anta sipuduk sipa’kada.
(1-15) Narampoimoroko kamarampasan.
Mintu’ sangmuane umparampoangko
salama’na. Parampoan simisa’-misa’i
salama’ku tu mintu’ sangmuaneta.

YUDAS

Pangando

1-2

1 [1] Sura’ iate lu dio mai Yudas, taunNa
Yesu Kristus sia siulu’na Yakobus,
diparampo lako mintu’ to ditambai tu
naluang pa’kaboro’Na Puang Matua
Ambe’ sia kadikarimmanan dio mai Yesu
Kristus.
[2] Dennoupa’ anna sakerangngan-
rangnganna tu kamamasean sia
kamarampasan na pa’kaboro’ lako
kalemi.

Pa’pakilala la unnea mintu’ to ma’papusa

3-19

[3] E mintu’ pa’kaboro’ku, iatongku
pengkullei tongan-tonganni massura’
lako kalemi diona kamakarimmananta
sola, nasangami lan penaangku la
massura’na’ umpakilalakomi, ammi

pengkullei umpangeai tu kapatonganan
dipissanni disorong lako mintu’ to
masallo’.
4 Belanna den ba’tu pira-pira tau tama
buni, iamotu to tisura’ dolomo lako
ukungan iate; to tang mekaaluk,
tu ussondai tang penggauran tu
pa’kamaseanNa Kapenombanta, anna
peonganni tu pangulu misa’ta sia
Puangta, Yesu Kristus.
5 Apa kuporai la umpakilalakomi, moi
ammi tappuimi miissan nasang, tonna
mangka Puang ungkarimmanni tu misa’
bangsa tassu’ lan mai tondok Mesir,
undinnato Nasabu’imi tu mai to tang
ma’patongan.
6 Sia mintu’ malaeka’ tang undampang
pangka’na, sangadinna ussalai
kao’koranna, Napattang rante bassi
matontongan Puang naonganni
kamalillinan sae lako pangukungan allo
kapua iato.
7 Susi Sodom na Gomora sia mintu’
tondok nasikandappiran, susi bangsiamo
tau iato mai mangka ussorong kalena
lako gau’ tang nakande asu anna male
sigau’ sala tangia bali lalan biasanna,
mendadi misa’ rapangan nakande

api tang pa’de-pa’de tonna perasai
kamaparrisanna.
8 Moi susito iatu mai to katindo-tindo
ia dukamoto urruttakki kalena, sia
untumpu mintu’ pekapuangan sia
nakagi’gi’ tu mintu’ mala’bi’na.
9 Apa Mikhael pangulu malaeka’, tonna
site’ge’ deata bulituk ussialai batang
rabukna Musa, tae’ ia nabarani ungkada
layukki, sangadinna nakua bangri: Na
Puangmora unnada’ko.
10 Apa mintu’ tau iate ungkagi’gi’ apa tae’
natandai, sia apa natandai tu belanna
inang a’gannamo susito panampa tang
keinaa, na dionamora apa iato nanii
sanggang tau iato mai.
11 Upu’ allona tau iato mai, belanna
unturu’mo lalanna Kain, sia
mentu’mu’mo tama peroso sarona
Bileam, anna sanggang diona pabali-
balinna susi Korah.
12 Tau iamote mai tu umpaattangan
mintu’ kakumandean umpotete
pa’kaboro’mi, ke kumandekomi sola tau
iato mai tae’ naissanni tu siri’, ungkilalai
misa bang kalena; butung to gaun tang
untambuk uai, nairi’ angin male lao,
sia susi garonto’ kayu tang membua ke

tampak pealloanni, penduan mate sia
tibuak sae lako aka'na;
13 susi bombang kapua lan tasik
umpemburrusan kalena siri'na; susi
bintoen tilele-lele; tau iato mai
tiparandanmo kamapattangan lako
kalena tontong sae lakona.
14 Diona dukamo tau iato mai
namangka ma'nubua' tu Henokh, bati'
ma'pempitunna Adam, nakua:
Tiromi, saemo tu Puang sola to
masallo'Na ma'pulo-pulo sa'bu,
15 la umpaolai salunna lako mintu'na
tau, sia la unnukung mintu' to tang
mekaaluk diona mintu' penggauran
tang mekaalukna, tu mangka napogau'
tang mekaaluk, sia diona mintu' kada
makarra' nasa'bu' to kasalan tang
mekaaluk unnea Puang.
16 Tau iamorato mai tu pa'nuku-
nukuan sia suma'rok sia unturu' bang
kamoraianna, ma'kada matampo, anna
ussede tau belanna untiroan misa
kalena.
17 Apa kamu te, e pa'kaboro'ku, la
mikilalai tu apa napokada dolomo mintu'
rasulu'Na Puangta Yesu Kristus;

18 susitu mangkamokomi napokadan,
kumua iake attu undinna la sae ba'tu
pira-pira to patelle tu unturu' kamailuan
masuangna.
19 Tau iato mai tu umpaden kasisarakan,
iamotu to umbudanan mentolinona sia
tae' Nanii Penaa.

Pa'pakilala la umpabatta' kapatonganan

20-23

20 Apa kamu te, e pa'kaboro'ku,
pabantangi tu kalemi umpoparandangan
kapatonganan masallo'mi tongan,
ammi massambayang Narondong Penaa
Masallo'.
21 Nasusito karitutui tu kalemi lan
pa'kaboro'Na Puang Matua, ammi tayan
kamamaseanNa Puangta Yesu Kristus tu
mebaa lako katuoan matontongan.
22 Iatu to bata-bata kamasei;
23 sia sintakki tu tau iato mai lan mai to'
api ammi pamakarimmanni; na lako tu
senga'na la matangkinkomi ungkamasei,
sia la mikagi'gi' tu tamangkale naruttakki
kamoraian pa'kalean.

Pa’pudi-pudian lako Puang Matua

24-25

24 Na lako Puang, tu kuasa
ungkarimmannikomi dio mai katitodoan,
anNa popennolo tang sayuangkomi dio
olo mala’bi’Na, situang kaparannuan
kapua,
25 iamo Puang Matua tu Misari, To
pakarimmananta, tete dio Yesu Kristus
tu Puangta, tu kamala’biran sia kakapuan
sia kamatotoran sia kapaan tempon dio
mai sia totemo te sia sae lakona. Amin.

KADA OMBO’ LAKO RASULU’ YOHANES

Bungkaran kada

1:1-3

1 [1] Iamote tu kada ombo’ dio mai Yesu
Kristus, tu NakamaseanNi Puang
Matua, dikua anNa pakitanni mintu’
taunNa tu mintu’ apa inang manassa
la dadi madoi’: Nasuami tu malaeka’Na
umpamanassanni Yohanes, taunNa.
[2] Tu ungkatottongi kadanNa Puang Matua
sia tu apa napamanassanNi Yesu Kristus,
iamotu mintu’ apa natiro.
[3] Maupa’ tu mintu’ to umbasai sia mintu’
to urrangii kada nubua’ iate, sia umpalan
penaai tu mintu’ apa disura’ lan, belanna
mandappi’mo tu attunna.

Pangandona rasulu’ lako Puang Matua diona pitu kombongan

1:4-6

4 Iate sura’ lu dio mai Yohanes
rampo lako pitu kombongan dio Asia:
narampoimorokomi pa’kamasean sia
kamarampasan lu dio mai Kalena, tu
Den, sia inang Den tempon dio mai, sia
la saemo, sia lu dio mai pitu penaa tu
dio olo isungan kapayunganNa;
5 sia lu dio mai Yesu Kristus, tu dadi sa’bi
maruru’, tu pa’bunga’ tuo dio mai mintu’
to mate, sia dadi Pangulunna mintu’ datu
lan te lino.
Nalako tu To-umpakaboro’ki’, sia
mangkamo ulla’bakki’ raraNa, dio mai
mintu’ kasalan,
6 sia umpadadiki’ misa’ kadatuan
sia tominaa lako oloNa PuangNa sia
Ambe’Na; lu lakomo Kalena tu mintu’
kamala’biran sia kapaan tontong sae
lakona. Amin.

Katanglelukanna kasaeanNa Kristus

1:7-8

7 Tiromi la saeMo, natikui gaun anna
mintu’ mata untiroI; sia la natiro duka
mintu’ to urrokKi; mintu’ suku lan te lino
la siorronan untiroI. Tonganna, amin.
8 Akumote tu Alfa sia Omega, kadanNa
Puang Kapenomban, tu Den, sia inang
Den tempon dio mai, sia la saeMo,
Iamotu Umpoissan angge maritik.

Kada ombo’ lako Yohanes tonna dio lebukan Patmos

1:9-20

9 Akumo Yohanes te, siulu’mi sia
sangmuanemi lan kadipakario-rioan sia
lan Kadatuan sia lan kabattaran tu lan
Yesu, indemo’ lebukan disanga Patmos,
belanna kadanNa Puang Matua sia apa
Napamanassanna’ Yesu.
10 Iatonna alloNa Puang narampoina’
a’gan Penaa, angku rangii dio boko’ku
misa’ gamara kapua, susi oni tarompe’
pua,

11 nakua: Apa-apa tu mutiro, sura’i lan
misa’ sura’, ammu pakatui lako pitu
kombongan, iamotu lako Efesus, sia
Smirna, sia Pergamus, sia Tiatira, sia
Sardis, sia Filadelfia na Laodikia.
12 Messailemo’ lu lako tu gamara
ma’kada lako kaleku. Iatongku messaile
untiromo’ pitu tongkonan palita bulaan.
13 Sia lan tangnga-tangngana tongkonan
palita iato den misa’ susi Anak rampan
dilino, ma’bayu lamba’, na dadanNa
ma’pali’ bulaan.
14 Iatu ulunNa sia beluakNa mabusa,
susi bulu domba mabusa, sia susi ambun
makko; na matanNa susi dukku api.
15 Sia lentekNa susi tambaga pandila-
dila butung dukku api lan dapo’; sia
gamaranNa mongngo’ susi uai saba’.
16 Lima kananNa untoe pitu bintoen,
nalan mai pudukNa nanii tassu’
misa’ pa’dang mataran patomali, sia
lindoNa parrang susi mata allo ke attu
mapannang.
17 Iatongku tiromi, songkamo’ rokko to’
lentekNa susito mate. Naremme’mo’
lima kananNa, nama’kada Nakua: Da
mumataku’. Akumo tu pamulanna sia
ma’katampakanna,

18 sia tuo. MangkaMo’ mate, apa tiromi,
totemo tuoMo’ tontong sae lakona, sia
untoe gonting kamatean sia lino to mate.
19 Iamoto sura’i tu apa mangkamo
mutiro sia tu apa denmo totemo te, sia
tu apa la dadi undinna.
20 Iatu rasia diona tu pitu bintoen tu
mangka mutiro lan lima kananKu,
sia iatu pitu tongkonan palita bulaan
battuananna: iatu pitu bintoen iamo
malaeka’na to pitu kombongan, na
iatu pitu tongkonan palita, iamo pitu
kombongan.

Sura’ lako kombongan Efesus. Pa’pakilala kumua la bantang lan pa’kaboro’

2:1-7

2 1 Surasanni malaeka’ kombongan dio
Efesus susite:
Kumua iamote tu kada lu dio mai Puang
tu untoe pitu bintoen lan lima kananNa,
tu sumalong lu lako lu dio mai lan
tangngana tu pitu tongkonan palita
bulaan.
2 Kuissan tu mintu’ penggaurammu sia
kamara’tasammu sia kabattarammu,

sia kutandai kumua tae’ mutananni
tu mintu’ to kadake, apa mangkamo
musudi tu mintu’ to ussanga kalena
rasulu’, apa tangngia, sia muappa’ to
mo’rang tu tau iato mai;
3 sia batta’ penaammu sia tang
mata’ka’ko ma’patanan belanna
sangangKu.
4 Apa den misa’ Kusayuangko, iamotu
untampemoko pa’kaboro’ dolomu.
5 Iamoto kilalai tobang lu umbako nii,
sia mengkatoba’ko sia pogau’i sule
tu penggauran dolomu; iake tae’i, la
mati’Na’, angKu palelei tu tongkonan
palitammu dio mai inanna, sangadi ke
mengkatoba’ko.
6 Apa den dio kalemu tu apa iate, iamotu
mukabiri’ tu mintu’ penggauranna to
Nikolaus, tu Kukabiri’ duka.
7 Minda-minda ketalinga, la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan.
Na lako to patalo, la Kupakande bua
katuoan tu lan FirdausNa Puang Matua.

Sura’ lako kombongan Smirna.Pa’pakilala kumua la tontong maruru’ sae lako kamatean

2:8-11

8 Surasanni malaeka’ kombongan Smirna
susite: Iamote tu kadanNa Puang tu
pamulanna sia ma’katampakanna, tu
mangka mate, anna tuo sule:
9 Kuissan tu kadipakario-rioammu
sia kabongkoammu – apa sugi’ko
– sia Kuissan tu petelle dio mai
to ussanga kalena to Yahudi, apa
tangngia, sangadinna misa’ banua
pa’kombonganna deata bulituk.
10 Da mukataku’i tu mintu’ kadipakario-
rioan la muperasai. Tiromi, iatu deata
bulituk la napatamakomi pa’tarungkuan
pira, anna rosokomi, sia la dipakario-
riokomi sangpulo allona. Apa batta’ko
sae lako matemu, angKu benko tu
makota katuoan iato.
11 Minda-minda ketalinga la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan na iatu to patalo tae’ nala
urrua lenni kasanggangan kamatean
ma’penduan.

Sura’ lako kombongan Pergamus. Pa’pakilala kumua tang la unturu’ pa’poraian lino

2:12-17

12 Surasanni malaeka’ kombongan
Pergamus susite:
Iamote tu kada lu dio mai Puang tu
ma’pa’dang mataran patomali.
13 Kuissan umba tu munii torro, iamotu
naninna isunganna deata bulituk.
Mentoeko lako sangangKu sia tae’
mupeonganni tu kapatonganan lako
Kaleku, moi iatonna attunna Antipas,
sa’bi maruru’Ku, tu mangka dipatei dio
tingayomi, dio inan nanii deata bulituk
torro.
14 Apa den sidi’ Kusayuangko, belanna
denkomi tu mentoe lako pangadaranna
Bileam, tu mangka unnada’i Balak
umpaden katitodoan lako to Israel,
naurunganni tau iato mai ungkandei tu
apa dipemalaran lako deata, sia ma’gau’
sala.
15 Ten dukami to denkomi tu mentoe
lako pangadaranna to Nikolaus, tu susi
dukato.

16 Iamoto mengkatoba’ko; iake tae’i la
saeNa’ mati’ madoi’, angKu rarii pa’dang
dio te pudukKu tu tau iato mai.
17 Minda-minda ketalinga la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan.
Na lako tu to patalo, la Kuben manna
kabunian, sia la Kuben misa’ batu
mabusa na dio batu iato tisura’ misa’
sanga ba’ru, tu tae’ misa’ tau untandai,
sangadinna ia manna tu to untarimai.

Sura’ lako kombongan Tiatira.Pa’pakilala la ussudi mintu’ penaa

2:18-29

18 Surasanni malaeka’ kombongan Tiatira
susite:
Iamote tu kadanNa AnakNa Puang
Matua, tu matanNa susi dukku api, sia
lentekNa susi tambaga pandila-dila.
19 Kuissan tu mintu’ penggaurammu,
sia pa’kaboro’mu, sia kapatonganammu
sia pa’kamayamu sia kabattarammu sia
mintu’ penggauran ma’katampakammu
mandu losong na iatu pamulanna.

20 Apa den apa Kusayuangko, iamotu
mupopa’elo’na tu baine disanga Izebel
ungganti kalena nabi, sia mangada’
anna umpapusa mintu’ taungKu ma’gau’
sala sia ungkande apa dipemalaran lako
deata.
21 Mangkamo Kutempoan kumua
anna mengkatoba’, apa tae’ namorai
mengkatoba’ dio mai tu gau’ salana.
22 Tiromi, la Kupamasaki dao inan
mamma’na, sia iatu to nasolan ma’gau’
sala Kupatama kamasussan kapua,
sangadinna ke toba’mi unturu’ mintu’
penggauranna baine iato.
23 Sia mintu’ anakna la Kusabu’i, anna
mintu’ kombongan la unnissanni,
kumua Akumo tu umparessa ba’tang
sia penaanna tau sia Akumo tu la
umpapakkannikomi situru’ penggauran
simisa’-misa’mi.
24 Apa lako kamu mintu’ to senga’
dio Tiatira samami tu tang unturu’
pangadaran iato, sia tae’ naissanni tu
kamandalananna deata bulituk, susi
kadanna tau iato mai, – Kukua, kumua:
tae’ Kupapassannikomi panglemba
senga’.

25 Apa iatu apa den dio kalemi, toe
manda’i sae lako saeKu.
26 Na iatu to patalo, sia ungkaritutui
mintu’ pengkarangangKu sae lako
ma’katampakanna, la Kuben kuasa
ungkuasai mintu’ to kapere’;
27 anna parentai unnoong tekken bassi;
butung kurin tana la dinisak-nisak, tete
dio kuasa, susitu Kutarimanna dio mai
Ambe’Ku
28 sia la Kuben bintoen sulo melambi’
iato.
29 Minda-minda ketalinga la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan.

Sura’ lako kombongan Sardis. Pa’pakilala kumua da namate kapatonganan

3:1-6

3 1 Surasanni malaeka’ kombongan
Sardis susite:
Iamote tu kada lu dio mai Puang tu
unnampui tu pitu PenaanNa Puang
Matua, sia iatu pitu bintoen; Kuissan tu
mintu’ penggaurammu, kumua disanga
tuoko, apa iatu tonganna mateko.

2 Mareako sia pamatoto’i tu mintu’
torrona sia la matena; belanna tae’ bang
Kuappa’ tu penggaurammu keissi dio
oloNa KapenombangKu.
3 Iamoto, kilalai umba nakua tu
mangkanna mutarima sia murangi;
karitutui to sia mengkatoba’ko. Iake tae’i
mumarea, la saeNa’ butung to boko, sia
tae’ mukapangi tu attungKu sae ullaoiko.
4 Apa den dukapakomi dio Sardis sidi’ tu
to tae’ siapa naruttakki tu tamangkalena;
tau iamo to mai tu la Kusolan lolang
ma’tamangkale mabusa, belanna iamoto
sielle’ to mai.
5 Iatu to patalo la dipakei pakean busa
sia inang tae’ Kula umpa’dei tu sanganna
lan mai sura’ katuoan, sia la Kuaku tu
sanganna dio oloNa Ambe’Ku sia dio
olona mintu’ malaeka’Na.
6 Minda-minda ketalinga, la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan.

Sura’ lako kombongan Filadelfia.Pa’pakilala kumua natoe manda’i tu apa dio kalena

3:7-13

7 Surasanni malaeka’ kombongan
Filadelfia susite:
Iamote tu kada lu dio mai Puang
maindan sia tongan, tu untoe gontingna
Daud, tu umbungka’i, nata’e misa’ tau
ungkullei untutu’i, sia Ia untutu’i natae’
misa’ tau ungkullei umbungka’i:
8 Kuissan tu mintu’ penggaurammu
– tiromi Kupopentingoammoko misa’
ba’ba tibungka’, tu moi misa’ tau tae’
nabelai untutu’i –, belanna moi sidi’ri
tu kamatotorammu, apa mukaritutuimo
tu kadangKu sia tae’ mupeonganni tu
sangangKu.
9 Tiromi, Kusorongi ba’tu pira-pira tau
dio mai banua pa’kombonganna deata
bulituk, tu ussanga kalena to Yahudi apa
tangngia, sangadinna mo’rang, tiromi,
la Kupasae tu tau iato mai menomba
dio to’ lentekmu, anna akui kumua
Kukamaseiko.

10 Belanna mukaritutui tu pangadaran,
kumua ammu batta’ untayanNa’, dadi
la Kurinding pala’ dukako dio mai attu
kaditoban, tu la sae lako mintu’ issinna
lino, urroso mintu’ to torro lan lino.
11 Madoi’ tu kasaeangKu, toe manda’i
tu apa dio kalemu, da naden misa’ tau
umpasayu’ko makotamu.
12 Iatu to patalo, la Kupadadi misa’
lentong lan banuanNa KapenombangKu,
sia inang tae’ ia nala tassu’ inde to
lan mai; sia la Kusurasan tu sanganNa
KapenombangKu sia sanga tondokNa
KapenombangKu, iamotu Yerusalem
ba’ru tu songlo’ dao mai suruga dao
mai KapenombangKu, sia iapa tu sanga
ba’rungKu.
13 Minda-minda ketalinga, la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan.

Sura’ lako kombongan Laodikia, tu malamma’ a’ganna

3:14-22

14 Surasanni malaeka’ kombongan
Laodikia susite:

Iamote tu kada lu dio mai Puang tu
disanga Amin, iamo sa’bi maruru’ sia
tongan, pamulanna mintu’ pa’padadinNa
Puang Matua.
15 Kuissan mintu’ penggaurammu,
iatu iko tang madingin, tang malassu.
Kemmu madingin pissanora ba’tu
malassu pissan!
16 Belanna makula’ tauko, tang malassu
tang madingin, dadi la Kuluako lan mai
sadangKu.
17 Belanna mukua: Sugi’na’ sia unnappa’
kasugiran, na moi misa’ tae’mo pu’du’
dio kaleku, apa tae’ mutandai, kumua
ikomo mandasana sia tang tiroan tau sia
bongko sia buta sia ma’kambelang,
18 iamoto Kupakilalako ammu allii
lako Kaleku tu bulaan mangka disudi
api, ammu sugi’; sia pakean mabusa,
ammu ma’tamangkale, da nasombo
tu kamasirisammu ma’kambelang, sia
palakoi pedampi minna’ tu matammu,
ammu pakita.
19 Samami to Kupakaboro’, Kutarru’i
sia Kuada’; iamoto pengkullei sia
mengkatoba’ko.
20 Tiromi bendanNa’ dio to’ ba’ba
angKu ma’dedek; iake narangii tau tu

gamarangKu, anna bungkaranNa’ ba’ba,
la tamaNa’ angKu kumande sola.
21 Na iatu to patalo, Kueloran unno’ko’
dio sa’deKu dao isungan kapayungangKu
susi duka tu Aku pataloMo’ angKu
unno’ko’ sola Ambe’Ku dao isunganNa.
22 Minda-minda ketalinga la naperangii
tu apa Napokada Penaa lako mintu’
kombongan.

PentiroNa Puang Matua dao mai isungan kapayunganNa. Duangpulo nna’pa’ penatua sia a’pa’ a’gan kepenaa

4:1-11

4 1 Undinnato kutiromi tu misa’ ba’ba
tibungka’ dao suruga, na iatu gamara
bunga’-bunga’na susito oni tarompe’ pua
ma’kada lako kaleku, Nakua: Kendekko
mai, angKu pakitangko tu apa tae’
nasalai tang la dadi undinna.
2 Ta’pa narampoimo’ a’gan Penaa,
napayan tu isungan kapayungan
tongkonan dao suruga, sia iatu To
unno’ko’ dao isungan kapayungan iato.
3 Na iatu To unno’ko’ dao, susi parimata
intan sia ake’ tu rupanNa; sia den misa’

tindak sarira ussalungkui tu isungan
kapayungan iato, susi samru’ rupanna.
4 Sia tiku lao isungan kapayungan
iato den duangpulo nna’pa’
isungan kapayungan sia mintu’
isungan kapayungan iato nanii
unno’ko’ duangpulo nna’pa’ penatua
ma’tamangkale mabusa sia ma’makota
bulaan dao ulunna.
5 Nasun lan mai isungan kapayungan
iato tu kila’ sia ba’tu pira-pira gamara sia
guntu’; sia den pitu palita dukku dio olo
isungan kapayungan iato, iamotu pitu
PenaanNa Puang Matua.
6 Sia dio olona isungan kapayungan iato
butung to tasik sammin, susi kinang
rupanna; lan tangngana sia tiku lao
isungan kapayungan iato den a’pa’
a’gan kepenaa, natikui mata tu olona sia
boko’na.
7 Iatu a’gan kepenaa bunga’na susi
singa tu rupanna, na a’gan kepenaa
ma’penduanna susi anak tedong sapi,
na a’gan kepenaa ma’pentallunna
kelindo susi tolino, na a’gan kepenaa
ma’penna’pa’na susi langkan maega
mentia’.

8 Iatu a’pa’ a’gan kepenaa pada kepani’
siannan, natikui mata male salian sia
lanna lu; tang tore sola a’pa’i allo bongi
ma’kada:
Maindan, maindan, maindan Puang
Kapenomban, tu Umpoissan angge
maritik, tu inang Den tempon dio
mai, sia Den sia la saemo.
9 Iake napakala’bi’oi sia napangke’oi
a’gan kepenaa sia ma’kurre sumanga’
lako tu To unno’ko’ dao isungan,
10 kapayungan iato, sia tu tuo tontong
sae lakona, tukkuomi tu duangpulo
nna’pa’ penatua dio olona tu To unno’ko’
dao isungan kapayungan iato, anna
penombai tu To tuo tontong sae
lakona, anna lendokanni tau iato mai tu
makotana dio olo isungan kapayungan
iato, nakuami:
11 O Puang, Kapenombangki,
sipatuKomi untoe kadipakala’biran
sia kadipangkeran sia kapaan,
belanna Kamumo umpadadii tu
mintu’ apa sia pa’poraiamMi duka
anna den tu mintu’na sia anna
dipadadimo.

Diona sura’ pitu ca’na sia Anak domba dao isungan kapayungan iato

5:1-14

5 1 Kutiromi lan lima kananNa Puang
tu unno’ko’ dao isungan kapayungan
iato misa’ sura’, tu disura’ lanna lu sia
salianna, sia dica’ pitu ca’.
2 Sia kutiro misa’ malaeka’ matoto’
metamba umpekapuai gamaranna,
nakua: Mindara sipatu la umbungka’i tu
sura’ iato sia usserekki tu ca’na?
3 La dao suruga, la lan te lino, ba’tu
diong mangapi’na tana, moi misa’ tau
tang tikambe umbungka’i tu sura’ iato
ba’tu umpasayoi mata.
4 Lendu’mi tumangi’ku, belanna tae’ bang
misa’ tau diappa’ sipatu la umbungka’i
ba’tu umpasayoi mata tu sura’ iato.
5 Denmi misa’ dio mai tu mintu’
penatua ma’kada lako kaleku nakua: Da
mutumangi’, tiromi, iatu Singa tu lu dio
mai sukunna Yehuda, iamo Una’na Daud
unnappa’mo kapataloan naurunganni
umbungka’i tu sura’ sia iatu pitu ca’na.
6 Kutiromi lan tangnga-tangnga isungan
kapayungan sia a’pa’ a’gan kepenaa sia

lan tangnga-tangngana mintu’ penatua
ke’de’ misa’ Anak domba, butung to
mangkamo direre’, pitu tandukna, sia
pitu matanna, iamotu pitu PenaanNa
Puang Matua, tu mangka disua lako
mintu’ lili’na’ lino.
7 Saemi anna alai tu sura’ iato dio mai
lima kananNa Puang tu unno’ko’ dao
isungan kapayungan.
8 Iatonna alami tu sura’ iato, tukkumi tu
a’pa’ a’gan kepenaa sia iatu duangpulo
nna’pa’ penatua dio oloNa Anak domba
iato, pada untoe katapi sia gori-gori
bulaan ponno kemenian, iamo mintu’
pangandona to masallo’.
9 Napopenanimi tau iato mai tu misa’
nanian ba’ru, nakua:

Sipatukomi unnalai tu sura’ iato,
amMi bungka’i tu ca’na, belanna
mangkamoKomi direre’, anna tete
dio raraMi Mila’bakanNi Puang Matua
tu tau tu lu dio mai mintu’ suku tau
sia basa sia to sangpetayanan sia
bangsa.
10 Sia mangkamo Mipadadian
Kapenombanta tu tau iato mai misa’
kadatuan sia tominaa, anna datui te
lino.

11 Kutiromi sia kurangimi tu gamaranna
malaeka’ buda ullilingi isungan
kapayungan sia mintu’ a’gan kepenaa
sia mintu’ penatua; iatu budanna
pessanglampa sisanglampa sia
massa’bu-sa’bu,
12 tu ma’kada umpekapuai
gamaranna: Sipatu tu Anak
domba tu direre’ untarima kuasa
sia kasugiran sia kakinaan sia
kamatotoran sia kadipangkeran sia
kamala’biran sia kadipudian.
13 Kurangimi mintu’ panampa lan suruga,
sia lan lino, sia diong mangapi’na
tana sia lan tasik, sia mintu’na issinna
ma’kada, nakua:
Lako Puang tu unno’ko’ dao
isungan kapayungan sia lako Anak
domba nanii tu kadipudian sia
kadipangkeran sia kadipakala’biran
sia kapaan sae lakona.
14 Iatu a’pa’ a’gan kepenaa ma’kada,
nakua: Amin. Sia mintu’ tu penatua
tukku menomba.

Diona annan ca’ tonna tibungka’

6:1-17

6 1 Kutiromi tonna bungka’i Anak
domba, misa’ tu pitu ca’, sia kurangi
misa’i to a’pa’ a’gan kepenaa ma’kada
butung oni guntu’, nakua: Maimoko.
2 Kutiromi den misa’ darang busa’, na
iatu to ussakei untoe pana; dikamaseimi
misa’ makota, sunmi patalo sia kumua
anna patalo tarru’.
3 Iatonna bungka’i Anak domba tu ca’
ma’penduanna, kurangimi tu a’gan
kepenaa ma’penduanna ma’kada,
nakua: Maimoko.
4 Nasun pole’o misa’ darang senga’,
ma’bulu balibi, nadiben to ussakei tu
kuasa umputtai kamarampasan lan lino,
naurunganni sipate-patean tu tau; sia
misa’ pa’dang kapua dikamaseanni.
5 Iatonna bungka’i tu ca’ ma’pentallunna,
kurangi tu a’gan kepenaa ma’pentallunna
ma’kada, nakua: Maimoko. Sia kutiro
den misa’ darang bolong, na iatu to
ussakei untoe timbangan.

6 Sia kurangi tu oni susi gamara lan
tangnga-tangngana a’pa’ a’gan kepenaa
ma’kada, nakua:
Sangkararo barra’ misa’ dinar allinna, sia
tallung kararo dalle misa’ dinar allinna.
Apa iatu minna’ sola uai anggoro’ da
misanggangi.
7 Iatonna bungka’mi Anak domba tu
ca’ ma’penna’pa’na, kurangi tu gamara
a’gan kepenaa ma’penna’pa’na ma’kada,
nakua: Maimoko.
8 Kutiromi den misa’ darang bullau, na
iatu to ussakei disanga kamatean sia
undi narundu’ len lino to mate. Diben
kuasa sola duai la umpatei pa’dang tu
sangtepona lino sia ra’pak padang sia
ra’ba biang sia olo’-olo’ masuru lan lino.
9 Iatonna bungka’mi Anak domba tu
ca’ ma’pellimanna, kutiromi diong
to’ inan pemalaran tu mintu’ bombo
mendeatanna to mangka dipatei belanna
kadanNa Puang Matua sia belanna
pa’katottongan natoe tau iato mai.
10 Metambami umpekapuai gamaranna
nakua: Sangapapi, o Puang maindan
sia tongan, Mimane unnukungi sia
umpembalaran raraki lako mintu’ to
untongkonni kuli’na padang?

11 Dipapantannimi bayu lamba’ mabusa,
sia dipokadan kumua la melayopa
sattu’, sae lako ganna’na tu bilanganna
mintu’ to nasolan Napotau Puang Matua;
iamotu sangsiuluranna tu la dipatei duka
susi tau iato mai.
12 Kutiro tonna bungka’mi Anak domba
tu ca’ ma’pennannanna, dadimi lino’
kapua, sia iatu mata allo malotong
butung satti bolong sia iatu bulan susi
nasang rara.
13 Sia mintu’ bintoen dao langi’
sitana’takan tama lino, susi garonto’ ara
umpasitana’takan bua tang ma’ganna ke
nagoyakki angin bara’.
14 Sia iatu langi’ tikaririk butung sura’
dilulun, sia mintu’ buntu sia lebukan
tipalengka’ dio mai inanna.
15 Sia mintu’ datu lan lino sia to kapua
sia pangulu rari sia to sugi’ sia to paa
sia mintu’ tau, la kaunan la to makaka,
membuni nasang lan lu lo’ko’ sia lan lu
sapak batu.
16 Anna ma’kada lako mintu’ tanete sia
buntu batu: Tuannikanni sia rerungkanni
dio mai oloNa Puang tu unnisung dao
isungan kapayungan iato, sia dio mai
kasengkeanNa Anak domba.

17 Belanna allo kapua, iamotu allo
kasengkeanNa saemo; mindara la
unnattai umpatananni?

Diona unca’ mintu’ to ma’patongan

7:1-8

7 1 Undinnato kutiromi tu a’pa’
malaeka’ bendan dio tetuk a’pa’na
lino, untampang a’pa’ mata angin,
kumua da namangiri’ tu angin lan lino
ba’tu lan tasik ba’tu moi dio lu to’
garonto’ kayu.
2 Kutiro pole’omi misa’ malaeka’ senga’
kendek dio mai kadellekan allo untoe
peca’Na Puang Matua matontongan;
metambami umpekapuai gamaranna
lako tu a’pa’ malaeka’ mangka diben
kuasa ussanggang lino sia tasik,
3 nakua: Da misanggangi tu lino ba’tu
tasik ba’tu iato mai garonto’ kayu sae
lako kica’na tu mintu’ taunNa Puang
Matua dio kidena.
4 Kurangimi bilanganna tu mintu’ to
mangka dica’ saratu’ patangpulo nna’pa’
sa’bunna tu mangka dica’ dio mai mintu’
sukunna to Israel:

5 dio mai sukunna Yehuda tu mangka
dica’ sangpulo dua sa’bunna;
dio mai sukunna Ruben sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Gad sangpulo dua
sa’bunna;
6 dio mai sukunna Asyer sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Naftali sangpulo dua
sa’bunna;
7 dio mai sukunna Manasye sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Simeon sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Lewi sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Isakhar sangpulo dua
sa’bunna;
8 dio mai sukunna Zebulon sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Yusuf sangpulo dua
sa’bunna;
dio mai sukunna Benyamin mangka dica’
sangpulo dua sa’bunna.

Diona mintu’ to mate belanna kapatonganan

7:9-17

9 Undinnato kutiro den misa’
kasirampunan kapua, na moi misa’
tau tae’ nakulle umbilangi, tu lu dio mai
mintu’ bangsa sia suku sia mintu’ to
sangpetayanan sia mintu’ basa, bendan
nasangmi dio olo isungan kapayungan
sia dio oloNa Anak domba, ma’bayu
lamba’ busa, sia lan limanna den palapa
kambuno;
10 metamba-tambami umpekapuai
gamaranna nakua:
Mintu’na kadipangkeran lu lako
Puang Matua tu unno’ko’ dao
isungan kapayungan, sia lako Anak
domba, oto’na kamakarimmanan.
11 Bendanmi tu mintu’ malaeka’ ullilingi
tu isungan kapayungan sia ullilingi mintu’
penatua sia iatu a’pa’ a’gan kepenaa,
anna tukku dio olo isungan kapayungan
sia umpenombai Puang Matua,
12 nakua:
Amin, mintu’na kadipudian
sia kamala’biran sia kakinaan

sia pa’kurre sumanga’ sia
kadipangkeran sia kuasa sia
kamatotoran lu lako Puangta
tontong sae lakona! Amin.
13 Mekutanami misa’i tu mintu’na
penatua lako kaleku nakua: Iate mai
to ma’bayu lamba’ busa, mindara sia
umbara nanii sae?
14 Kukuami lako kalena: Puangri ia
untandai. Nakuami lako kaleku: Iamote
tu to tassu’ lan mai kadipakario-rioan sia
mangkamo umbasei bayu lamba’na sia
nabusai rara Anak domba.
15 Iamo bannangna to anna dio olo
isungan kapayunganNa Puang Matua, sia
anna menomba lako Kalena allo bongi
lan inan kabusunganNa; sia Puang tu
unnisung dao isungan kapayunganNa la
ungkulambu tarunoi.
16 Tau iato mai tae’mo nala tangdia’ len
ba’tu ma’rang sia tae’mo nala’da’i allo
ba’tu apa malassu:
17 belanna Anak domba tu lan tangnga
isungan kapayunganNa la ungkambi’i
sia la urrambai lako mintu’ to’ mata uai
katuoan; anNa Puang Matua umpa’dii
mintu’ uai matanna tau iato mai.

Diona ca’ ma’pempitunna sia pitu malaeka’ anna pitu tarompe’ pua

8:1-6

8 1 Iatonna bungka’i Anak domba tu ca’
ma’pempitunna, bittukmi lan suruga
den agi-agi sangtangnga te’te’.
2 Kutiromi tu pitu malaeka’ bendan dio
oloNa Puang Matua, anna diben pitu
tarompe’ pua.
3 Saemi misa’ malaeka’ senga’ nabendan
dio sa’de inan pemalaran, untoe puaro
bulaan, dibenmi buda kemenian lako,
kumua napennoloanni sola pangandona
mintu’ to masallo’ dao inan pemalaran
bulaan dio olo isungan kapayungan iato.
4 Iatu rambu kemenian sola pangandona
mintu’ to masallo’ kendek langngan
oloNa Puang Matua diong mai limanna
malaeka’ iato.
5 Naalami malaeka’ iato tu puaro anna
patamai api dio mai inan pemalaran,
anna pellebaranni tama lino, dadimi
ba’tu pira-pira guntu’ sia ba’tu pira-pira
gamara sia kila’ sia lino’.
6 Iatu pitu malaeka’, untoe pitu tarompe’
pua tumayamo la ma’pannoni.

Lino namampu’i api

8:7

7 Iatu malaeka’ bunga’na umpannoni
tarompe’ puana, nasae uran batu sia
api, sirau rara; mintu’nato dibolloan
tama lino. Mampu’mi sangtaa tallunna tu
lino sia mampu’ sangtaa tallunna mintu’
garonto’ kayu sia mampu’ tu mintu riu
maluna.

Tasik disanggang

8:8-9

8 Iatu malaeka’ ma’penduanna
umpannoni tarompe’ puana, butung
to misa’ buntu kapua nakande api
dipembuangan tama tasik; iatu tasik
sangtaa tallunna mendadi rara;
9 Sia matemi sangtaa tallunna tu mintu’
apa kepenaa lan tasik; sia tallan sangtaa
tallunna tu mintu’ kappala’.

Mintu’ uai memmapai’

8:10-11

10 Iatu malaeka’ ma’pentallunna
umpannoni tarompe’ puana, naronno’
dao mai langi’ misa’ bintoen kapua,
dukku susi bia’, iatu bintoen iato,
nai’pinni tu sangtaa tallunna mintu’ salu
sia mintu kalimbuang.
11 Iatu bintoen iato disanga Apsintus,
nasangtaa tallunna mintu’ uai mendadi
apsantin; budami tau mate napobua’ uai
iato, belanna mapai’mo.

Mintu’ apa dao langi’ disanggang

8:12-13

12 Iatu malaeka’ ma’penna’pa’na
umpannoni tarompe’ puana, anna
sanggangi tu sangtaa tallunna mata
allo sia sangtaa tallunna bulan sia
sangtaa tallunna mintu’ bintoen, kumua
anna malillin tu sangtaa tallunna sia da
namarorrong sangtaa tallunna masiang,
sia bongi susi dukato.
13 Kutiromi sia kurangi misa’ langkan
maega mettia’ lan tangngana langi’

ma’kada umpekapuai gamaranna; A’a, a’a, a’a, masolang tu mintu’ to untorroi kuli’na padang tu belanna oni tarompe’ pua senga’na, iamotu lu dio mai tallu malaeka’ tu la umpannonii undinna.

Tarompe’ pua ma’pellimanna; kamaparrisanna tolino

9:1-12

9 1 Iatu malaeka’ ma’pellimanna
umpannoni tarompe’ puana, angku
tiroi misa’ bintoen mangka ronno’ dao
mai langi’ tama lino; dibenmi gonting
garonggong posi’ tana lambe’.
2 Nabungka’mi tu garonggong posi’
tana lambe’, nasun rambu lan mai posi’
tana lambe’ iato, susi rambu dio mai
panglallangan, naurunganni tu mata allo
sia langi’ malillin napobua’ rambu posi’
tana lambe’ iato.
3 Sunmi lan mai to’ rambu iato tu batik
anna tama lino, anna diben kuasa susi
kuasa te’tek-buku lan te lino.
4 Dipokadammi kumua tae’ nala
ussanggangi tu riu lan lino, ba’tu
tananan ba’tu garonto’ kayu, sangadinna

tolino manna tu tae’ ca’Na Puang Matua dio kidena.
5 Dielorammi la napa’dikki bang limang bulan, podo da napatei. Iatu pa’di’na susi pa’di’na to nasui’ te’tek-buku.
6 Iake attu iato la undaka’ mate tu tolino, apa tae’ naappa’i; nakamorai la mate, apa iatu kamatean mallai dio mai kalena.
7 Iatu rupa batik butung to darang tumaya parari, nadao ulunna den susi makota takua bulaan, sia lindona susi lindo tau.
8 Sia ma’beluak susi beluak baine na isinna susi isi singa.
9 Sia dadanna susi bayu bassi, na oni pani’na susi oni kareta naturu’ darang ma’baanan sigalunturan la parari.
10 Sia keikko’ susi te’tek-buku, nalan ikko’na den kuasanna la umpakario-rio tau limang bulan.
11 Sia umpodatu malaeka’na garonggong posi’ tana lambe’, lan basa Ibrani disanga Abadon, sia lan basa Grika disanga Apolion.
12 Iatu kamaparrisan bunga’na lendu’mo. Tiromi la sae pole’opa da’dua kamaparrisan undinna.

Tarompe’ ma’pennannanna: kamateanna tolino

9:13-21

13 Iatu malaeka’ ma’pennannanna
umpannoni tarompe’ puana, angku rangi
misa’ gamara sun lan mai tu a’pa’ tanduk
inan pemalaran bulaan dio oloNa Puang
Matua,
14 ma’kada lako malaeka’
ma’pennannanna tu untoe tarompe’ pua:
Rampananni tu a’pa’ malaeka’ dipungo
sikandappi’ salu kapua, iamo salu Efrat.
15 Narampanammi tu a’pa’ malaeka’ tu
inang tumayamo, ke te’te’ sia allo sia
bulan sia taun iato, kumua anna patei tu
sangtaa tallunna mintu’ tolino.
16 Iatu budanna mintu’ surodadu
ma’darang duanglampa lampana,
mangkamo kurangi tu bilanganna.
17 Iatu pentiroku mintu’ darang sia
mintu’ to ussakei takua susite: tau iato
mai ma’bayu bassi mararang susi api
sia masekke’ sia ma’rupa solo’; sia iatu
ulu darang susi ulu singa sia lan mai
sadangna tassu’ tu api sia rambu sia
solo’.

18 Tete dio to tallu kamaparrisan iato,
anna sangtaa talluna mintu’ tolino mate:
napatei api sia rambu sia solo’ tu sun lan
mai sadangna.
19 Belanna iatu kamatotoranna mintu’
darang iato lan sadangna sia dio ikko’na:
belanna iatu ikko’na butung ula’ keulu,
napasanggangan.
20 Sia mintu’ tolino senga’ tu tae’ napatei
te mintu’ kasanggangan iate, tae’ duka
namengkatoba’ dio mai penggauranna,
kumua da natontong umpenombai
mintu’ deata masussu’ sia umpa’deatai
bulaan, salaka, tambaga, batu, ba’tu
kayu, tu tae’ napakita ba’tu parangi
ba’tu lumingka.
21 Tae’ dukapa namengkatoba’ umpatei
tau ba’tu umpogau’ pangissanan ba’tu
gau’ sala ba’tu kabokoan.

Diona malaeka’Na Puang sia sura’ bitti’ tibungka’ sia pitu guntu’

10:1-11

10 1 Kutiromi misa’ malaeka’ senga’
matoto’ mengkalao dao mai langi’
umpobayu lamba’ gaun, sia tindak sarira

dao ulunna, sia lindona butung to allo,
sia lette’na susito lentong api.
2 Lan limanna den misa’ sura’ bitti’
tibungka’; iatu lette’ kananna mellese
diong tasik, na lette’ kairinna dao
karangkean;
3 metambami umpekapuai gamaranna
susi gamara singa umburrung-burrung
na iatonna metamba, pantan unnonimi
tu pitu guntu’.
4 Iatonna unnonimo tu guntu’ pitu, angku
la ussura’i, kurangimi misa’ gamara dao
mai langi’, nakua: Ca’i to apa mangka
napokada pitu guntu’ sia dandi’ sura’i.
5 Iatu malaeka’ mangka kutiro mellese
diong tasik sia dao karangkean
unnangka’ lima kananna lu langngan
langi’,
6 anna menggata ussa’bu’ sanganNa
Puang tu tuo matontongan, tu umpadadi
langi’ sola mintu’ issinna sia lino sola
mintu’ issinna sia tasik sola mintu’
issinna, kumua: tae’mo nala disorong.
7 Apa iake oni gamarannami malaeka’
ma’pempitunna, ke la umpannonimi
tarompe’ puana, maneri dipalanda’ tu
rasianNa Puang Matua, susitu kareba

dipa’peissanan lako mintu’ taunNa, iamo
mintu’ nabi.
8 Iatu gamara mangka kurangi dao
mai langi’ ma’kada pole’o lako kaleku,
nakua: Maleko, alai tu sura’ tibungka’
lan limanna to malaeka’ mellese diong
tasik sia dao karangkean.
9 Malemo’ lako malaeka’ iato angku
kua lako kalena: Benna’ tu sura’ bitti’
iato. Nakuami lako kaleku: Alami ammu
kande nasangi, sia iamo la umpemapai’i
tambukmu, apa lan sadangmu la
musa’ding matanning susi uai tani’.
10 Kualami tu sura’ bitti’ dio mai limanna
tu malaeka’, angku kande nasangi; lan
sadangku matanning susi uai tani’, apa
iatongku mangka ungkandei, mapai’mi
lan tambukku.
11 Dikuammo’: La ma’nubua’ko diona
ba’tu pira-pira to sangpetayanan sia
ba’tu pira-pira bangsa sia ma’rupa-rupa
basa sia ba’tu pira-pira datu.

Suka’na banuanNa Puang Matua sia dalle’na tondok maindan

11:1-2

11 [1] Nabenmo’ bulo sanglolo susito tekken, anna ma’kada, nakua:
Bendanko ammu suka’i tu banuanNa
Puang Matua sia inan pemalaran sia
mintu’ tu to menomba lan.
[2] Sia paboko’i tu luba’ba dio salianna
banuanNa Puang Matua, da musuka’i,
belanna dibenmo to kapere’ sia iatu
tondok maindan la dilessa’-lessa’
patangpulo ndua bulanna.

Diona da’dua to ma’katottongi, tu ma’nubua’

11:3-14

[3] La Kuben kuasa tu da’dua to
ma’katottongingKu tu ma’tamangkale
karoro’, ma’nubua’ sangsa’bu duaratu’
annan pulona allona.
[4] Iamo sangrapang da’dua garonto’
saitun sia da’dua tongkonan palita, tu
bendan dio oloNa Puangna lino.

5 Iake denni tau la morai ussanggangi to
sola duai, sunmi tu api lan mai sadangna
ungkandei tu mintu’ ualinna; sia iake
denni misa’ tau la ussanggangi sola duai,
manassa la mate susi duka iato.
6 Kuasa ia sola duai la untampun langi’,
kumua da nasae uran, ke tontongpi
sola duai ma’nubua’, sia kuasa sola duai
umpopendadi rara uai, sia umparampoi
ma’rupa-rupa kasanggangan tu lino
pempiran-piran, tu naporainna.
7 Iatonna pasundunmi tu
pa’katottonginna sola duai, la narariimi
olo’-olo’ masuru tu sun diong mai posi’
tana lambe’, sia nataloi anna patei.
8 Iatu batang rabukna sisumpandanan
dio lalan tondok kapua, tu lan rapangan
disanga Sodom na Mesir, tu Nanii duka
Puangna dia’ta’.
9 Ba’tu pira-pira tau dio mai mintu’
bangsa sia suku sia basa sia to
sangpetayanan untiroi tu batang rabuk
iato tallung allo sangpolo, sia tae’
naeloranni tau iato mai tu batang
rabukna dilamun.
10 Mintu’ tu to untorroi kuli’na padang
umpoparannui sia sende-sende sia siben
ben apa, belanna iatu nabi sola duai

umpakario-rio mintu’ to untorroi kuli’na padang.
11 Undinnato tallung allo ssangpolo
natamaimi penaa ma’patuo lu
dio mai Puang Matua sola duai,
anna malimbangun bendan; saemi
kamatakuran kapuana tu mintu’ to
untiroi sola duai.
12 Tau iato mai mangka urrangi misa’
gamara kapua dao mai langi’ ungkuanni
sola duai: Kendekkomi mai. Kendekmi
sola duai langngan langi’ naputu’ gaun,
sia mintu’ ualinna untiroi.
13 Iatonna attu ia dukato saemi lino’
kapua, naurunganni mangsan taa
sangpulona tu tondok iato; pitungsa’bu
tau mate belanna lino’ iato, na iatu
torronapa lendu’ mataku’na, anna
pakala’bi’i tu Puang Matua dao suruga.
14 Iatu kamaparrisan ma’penduanna
lendu’mo; kanandai tu kamaparrisan
ma’pentallunna la sae madomi’.

Tarompe’ pua ma’pempitunna, sia kamaparrisan ma’pentallunna; pa’tendengna to dao suruga

11:15-19

15 Iatu malaeka’ ma’pempitunna
umpannoni tarompe’ puana, denmi ba’tu
pira-pira gamara kapua dao suruga
ma’kada nakua:
Iate kadatuan lino natoemo Puangta
sia To Natokko, Iamo la ma’parenta
tontong sae lakona.
16 Iatu duangpulo nna’pa’ penatua tu
unnisung dao isungan kapayunganna dio
oloNa Puang Matua tukku umpenombai
Puang Matua,
17 anna ma’kada:
Ma’kurre sumanga’kanni mati’ oloMi, o
Puang Kapenomban, tu Umpoissan
angge maritik, tu den, sia inang
den tempon dio mai, belanna
untoeKomi kuasa kapuaMi sia
ma’parentamoKomi.
18 Kendekmo kasengkeanna tu
mintu’ bangsana to kapere’, apa
saemo tu kasengkeamMi, sia attu
umpaolai salunna to mate, sia

nalambi’mo attunna kadiseronginna karongkosan tu mintu’ taumMi, iamotu mintu’ nabi sia mintu’ to masallo’ sia to ungkasiri’ sangamMi, la bitti’ la kapua; sia nalambi’mo attunna ussanggangi tu mintu’ to ussanggang lino.
19 Tibungka’mi tu banuanNa Puang Matua dao suruga, kaananmi tu patti pangalluranNa Puang Matua lan tu banua iato; saemi ba’tu pira-pira kila’ sia gamara sia guntu’ sia lino’ sia uran batu kamban.

Diona baine umposapu’ allo sia diona naga kapua

12:1-6

12 1 Kaananmi dao langi’ misa’ tanda kapua, iamotu misa’ baine disapu’ allo anna diong to’ lette’na tu bulan, sia ulunna ma’makota bintoen sangpulo dua.
2 Iatu baine iato ma’tambuk anna sumarro, belanna mapa’di’ sia mangurria’ la kianak.
3 Kaanan pole’omi misa’ tanda senga’ dao langi’, iamotu misa’ naga kapua dukku

mararang, pitu ulunna sia sangpulo
tandukna, sia pitu makota dao ulunna;
4 iatu ikko’na urriu’ sangtaa tallunna
mintu’ bintoen dao langi’, anna
pentibeanni tama lino.
Bendanmi tu naga iato dio tingayona
tu baine marassan mangurria’, kumua
ianna kianakmo la naamma’ tu Anakna.
5 Undadiammi misa’ pia muane, tu dadi
muane, la umparentai tekken bassi
mintu’ to kapere’; ta’pa disintakmi tu
Anakna nadibaa lako Puang Matua sia
lako to’ isungan kapayunganNa.
6 Mallaimi tu baine iato lako padang aak;
inde to, den misa’ inan Naparandananni
Puang Matua, kumua anna didaranai
inde to dio sangsa’bu duaratu’ annan
pulona allona.

Naga natalo Mikhael

12:7-9

7 Bu’tumi kasirarian dao suruga, iamotu
Mikhael sola mintu’ malaeka’na urrarii
naga; na iatu naga sola mintu’ baananna
parari dukami;
8 apa iatu naga sola baananna tae’
napatalo, sia tae’mo inanna lan suruga.

9 Dipembuangammi tu naga kapua, iamo
ula’ tua, tu disanga deata patua’ ba’tang
sia deata masussuk, tu umpapusa mintu’
issinna lino. Dipembuangammo tama
lino sia mintu’ baananna dipembuangan
dukamo sola.

Arrak kapataloan

12:10-12

10 Kurangi pole’omi misa’ gamara kapua
dao suruga, ma’kada:
Totemo nalambi’mo tu
kamakarimmanan sia kamatotoran
sia kadatuanna Kapenombanta,
sia kuasanNa To Natokko, belanna
tipembuangmo rokko tu to
umpangrosoan mintu’ siulu’ta,
tu umpangrosoanni dio oloNa
Kapenombanta allo bongi.
11 Natalomo tau iato mai tu naga
tete dio rara Anak domba sia tete
dio kada nakatottongi; sia tau iato
mai tae’ nadampang sunga’na moi
sae lako matena.
12 Iamoto, parannu-rannukomi, e
lili’na suruga, sia mintu’komi tu
lanna. Mandasa dikka’ tu lino sia

tasik, belanna mengkalaomo mati’
tu deata bulituk situang sengke
budanna, apa naissan kumua
madenge’mo attunna.

Diona baine naula’ sumpu naga

12:13-13:1 (12:13-18)

13 Iatonna tiromi naga tipembuangmo
tu kalena tama lino, naula’ sumpumi to
baine undadian pia muane ina’.
14 Dibenmi baine iato tu da’dua pani’
langkan maega kapua, kumua anna
kullei mettia’ lako padang aak, lako to’
inanna, tu inan dinii undaranai lan misa’
attu sia lan dua attu sia lan sangsese
attu, mambela dio mai pakitanna ula’.
15 Iatu ula’ iato umpemburrusan uai
butung to salu lan mai sadangna dio
mai boko’na tu baine iato, kumua anna
tallananni.
16 Apa natundui lino tu baine iato
napopengangai tu sadangna, anna
amma’i tu uai salu napemburrusan naga
lan mai sadangna.
17 Kendekmi kasengkeanna tu naga lako
baine iato, namale urrarii tu bati’na
baine tu torronapa, iamotu mintu’ to

ungkaritutui parentaNa Puang Matua sia untoe manda’i tu Napamanassanni Yesu.

13 [1](12-18) Bendanmi dio biring tasik.

Diona olo’-olo’ masuru tu sun lan mai tasik

13:1b-10

(13-1) Kutiro pole’omi misa’ olo’-olo’ masuru sun lan mai tasik sangpulo tandukna, sia pitu ulunna; na sangpulo makota dao tandukna, sia dao ulunna, disura’ ba’tu pira-pira sanga pa’kada solang.
[2] Iatu olo’-olo’ kutiro susi arimau tamarang tu rupanna, sia lette’na susi lette’ beruang, sia kamorona susi kamoro singa. Nabenmi kamatotoranna naga, sia kao’koranna sia kuasa kapua.
[3] Kutiro tu ulunna misa’ takua to bangke malua’; apa iatu bangke malua’na to mondomo, namintu’ issinna lino mangnga anna turu’i tu olo’-olo’ iato.
[4] Anna penombai tu naga iato, belanna mangka naben kuasa to olo’-olo’ iato; napenombai dukami tu olo’-olo’ iato

anna ma’kada: Mindara umpadanni te
olo’-olo’ iate sia mindara ma’din unneai?
5 Dibenmi misa’ puduk umpasun kada
matampo sia kada solang tu olo’-olo’
iato; diben duka kuasa la umpogau’i to
patangpulo ndua bulanna.
6 Umpatiku’bi’mi pudukna umpa’kada
solangi Puang Matua, la umpokada
solang sanganNa sia tendaNa sia mintu’
tu to untorroi suruga.
7 Sia dieloran sirari mintu’ to masallo’ sia
la untaloi, sia diben kuasa ungkuasai
mintu’ suku sia to sangpetayanan sia
basa sia bangsa.
8 Mintu’na tu to torro lan te lino la
umpenombai, iamotu to randuk dio mai
diparandanganninna te lino, tang disura’
sanganna lan sura’ katuoanNa Anak
domba, tu mangkamo direre’.
9 Minda-minda ketalinga, sipatu la
ma’perangi.
10 Minda-minda mangrampa tau,
manassa la dirampa; minda-minda la
umpatei tau unnoong pa’dang, tae’
nasalai tang dipatei duka pa’dang.
Lan mintu’na te sipatu mintu’ to
masallo’ umpa’pekitanan kabattaran sia
kapatonganan.

Diona olo’-olo’ masuru tu sun diong mai padang

13:11-18

11 Kutiromi misa’ olo’-olo’ masuru senga’
sun diong mai padang, da’dua tandukna
susi tanduk Anak domba; ma’kada susi
naga.
12 Sia napalalo tu mintu’ kuasanna
olo’-olo’ bunga’na dio tingayona, sia iate
lino sola mintu’ tu to torro lan nalalan
umpenombai tu olo’-olo’ bunga’na, tu
mondomo bangke malua’na.
13 Sia umpadadi tanda kalle-kallean
kapua, naurunganni umpasonglo’ api
dao mai langi’ tama lino dio tingayona
tolino.
14 Napapusai tu mintu’ to torro lan
te lino tete dio ma’rupa-rupa tanda
kalle-kallean tu dibenni la napogau’ dio
tingayona olo’-olo’ iato. Nasuami tu
mintu’ to torro lan te lino unggaraganni
rapang-rapang dipodeata tu olo’-olo’
mangka nabangkei pa’dang, apa tuo sia.
15 Diben duka kuasa la umpatamai penaa
tu rapang-rapang dipodeata olo’-olo’
iato, kumua anna ma’kada, sia anna

palalo gau’, tu napobannang mintu’ tu
to tang umpenombai rapang-rapang
dipodeata olo’-olo’ iato, dipatei.
16 Sia umpalalo gau’ anna mintu’ tau,
bitti’, kapua, sugi’, bongko, to makaka,
ba’tu kaunan, diben nasang misa’ tanda
dio lima kananna ba’tu dio kidena;
17 sia moi misa’ tau tae’ nama’din
ma’baluk sia mangalli, sangadinna iapi
tu to den tanda iato dio kalena, iamotu
sanga olo’-olo’ iato ba’tu bilangan
sanganna.
18 Iamote tu nanii payan tu kakinaan.
Sipatu tu to kepenaa umbilangi tu
bilangan olo’-olo’ iato; belanna bilangan
tolino sia. Iatu bilanganna annanratu’
annan pulona nnannan.

To mangka dila’bak mendadi bunga’ bua

14:1-5

14 1 Tiramban kutiroi tu Anak domba
bendan dao buntu Sion, sia sisola
tau saratu’ patangpulo nna’pa’ sa’bunna,
tu to disura’ dio kidena tu sanganNa
Anak domba sia sanganNa Ambe’Na.

2 Angku rangi misa’ gamara dao mai
langi’, takua to uai buda mongngo’,
sia susi oni guntu’ kapua. Iatu gamara
kurangi susito ma’katapi umpannoni
katapinna;
3 iatu tau iato mai umpopenani misa’
nanian ba’ru dio olo isungan kapayungan
iato, sia olona a’pa’ a’gan kepenaa, sia
mintu’na penatua; sia moi misa’ tau
tae’ anna kullei umpelada’i tu nanian
iato, sangadinna ia manna tu tau saratu’
patangpulo nna’pa’ sa’bunna tu to
dila’bak dio mai lino.
4 Iamote mai tu to tae’pa naparuttakki
baine kalena, belanna malolle’pa; sia
iamote mai tu to urrundu’ mai lako Anak
domba umba-umba Naola. Iate tau iate
mai mangka dila’bak tassu’ dio mai
tolino Napobunga’ bua Puang Matua sia
Anak domba.
5 Sia tae’ ia mo’rang diappa’ dio pudukna
sia tae’ sayuanna.

Kareba diona kapa’paolaian salu tu mandappi’mo

14:6-7

6 Kutiromi misa’ malaeka’ senga’ mentia’ lan tangngana langi’, sia umbaa Kareba-kaparannuan matontongan, la napa’peissanan lako mintu’ to untorroi te kuli’na padang, iamotu mintu’ bangsa sia suku sia basa sia to sangpetayanan, 7 anna metamba nakua: Kataku’i tu Puang Matua sia pangke’I, belanna rampomo tu attu kapa’paolaianNa salu, sia penombai tu Puang umpadadi langi’ sola lino sia tasik na mintu’ kalimbuang.

Kareba diona kasangganganna tondok Babel

14:8

8 Denno tu senga’na pole, undi urrundu’i, iamotu malaeka’ ma’penduanna anna ma’kada nakua: Mangsanmo, mangsanmo tu Babel, tondok kapua, belanna mangka napairu’ uai anggoro’ kamoraian gau’ salana tu mintu’ bangsa.

Kareba ukungan

14:9-12

9 Den siapa tu senga’na poleo undi
urrundu’i sola duai iamotu malaeka’
ma’pentallunna, anna metamba nakua:
Iake denni misa’ tau umpenombai
olo’-olo’ iato sola rapang-rapang
dipodeatanna sia untarima tanda dio
kidena ba’tu dio limanna,
10 la nairu’ duka tu uai anggoro’ iamotu
kare’dekanNa Puang Matua, tu sakka’mo
tang dito’bo’ lan irusan kasengkeanNa;
sia la dipakario-rio api sia solo’ dio olona
mintu’ malaeka’ masallo’ sia dio oloNa
Anak domba,
11 sia iatu rambu kadipakario-rioanna
kendek langngan tontong sae lakona:
tau iato mai tae’ ka’tunna umperasai
parri’ allo bongi, iamotu mintu’ to
umpenombai olo’-olo’ iato sola rapang-
rapang dipodeatanna sia to untarima
tanda sanganna.
12 Lan mintu’na te sipatu mintu’ to
masallo’ umpa’pekitanan kabattaran,
iamotu to ungkaritutui mintu’ parentaNa

Puang Matua, sia kapatonganan lako Yesu.

Rongko’na to ma’patongan

14:13

13 Kurangimi misa’ gamara dao mai langi’
ma’kada nakua: Sura’i susite: Rongko’
tu mintu’ to matemo, iamotu to mate
lan Puang randuk totemo. Ondongpi,
nakua tu Penaa, iatu tau iato mai la
umpelayoan tarru’mo kamasussanna;
belanna mintu’ penggauranna undi
urrondongi.

Diona Anak rampan dilino umpaolai salunna lino: dipasangtinti mepare

14:14-16

14 Tiramban kutiroi den sangkombong
salebu’ mabusa, sia den misa’ tau
unno’ko’ dao, takua susito Anak rampan
dilino, ma’makota bulaan, sia dio
limanNa den misa’ rangkapan mataran.
15 Sun pole’omi misa’ malaeka’ senga’
lan mai banuanNa Puang Matua,
metamba umpekapuai gamaranna
lako tu To unno’ko’ dao salebu’ iato,

nakua: Pata’pami tu rangkapanMi,
amMi mepare, belanna nalambi’mo attu
kapeparean, apa matasak tonganmo tu
bura padang.
16 Napopangayomi To unno’ko’ dao
salebu’ tu rangkapanNa tama lino,
nadipeparei tu lino.

Diona malaeka’ unnukung to tang ma’patongan: dipasangtinti meanggoro’

14:17-20

17 Sunmi misa’ malaeka’ senga’ pole’o
lan mai banuanNa Puang Matua dao
suruga; untoe toda ia misa’ pesae’
mataran.
18 Sunomi dio mai to’ pemalaran misa’
malaeka’ senga’, tu ungkuasai api, anna
metamba umpekapuai gamaranna lako
malaeka’ untoe pesae’ taran, nakua:
Pata’pami tu pesae’ taranmu, ta’takki
tu mintu’ bure anggoro’ lino, belanna
matasak melomo tu buanna.
19 Napopangayomi malaeka’ iato tu
pesae’na tama lino, nalellengi tu
anggoro’lino iato, anna pembuanganni

tama panglulluran kapua, iamo
kasengkeanNa Puang Matua;
20 na bua anggoro’ lan panglulluran iato
nalullu’ tau dio salian tondok; nalolong
tu rara lan mai panglulluran iato angge
passangaran darang, pada mambelanna
sangsa’bu annanratu’ setadi.

Diona pitu malaeka’ na pitu kamaparrisan ma’katampakanna

15:1-4

15 1 Kutiro polemi misa’ tanda
senga’ dao langi’, kapua sia
kalle-kallean, iamotu pitu malaeka’,
tu umbaa pitu kamaparrisan
ma’katampakanna; belanna iamo
naposundun kasengkeanNa Puang
Matua.
2 Kutiro polemi takua to tasik sammin
sirau api, sia mintu’ tu to untalomo olo’-
olo’ iato sia rapang-rapang dipodeatanna
sia angka bilangan sanganna, bendan dio
randan tasik sammin untoe katapinNa
Puang Matua.
3 Anna popenani nanianna Musa taunNa
Puang Matua sia nanianNa Anak domba
nakua:

Kapua sia makalaen-laen mintu’
penggauramMi, o Puang Matua,
Puang Umpoissan angge maritik;
malambu’ sia tongan tu mintu’
lalanMi, o Datunna mintu’ bangsa.
4 Mindara tu tang mataku’, o Puang,
sia tang umpakala’bi’ sangamMi?
Belanna kamu manna tu maindan,
na mintu’ bangsa la mennolo sia
umpenombaiKomi, apa payanmo tu
mintu’ pangra’ta’ malambu’Mi.

Diona pitu malaeka’ na pitu gori-gori bulaan

15:5-8

5 Undinnato kutiromi tibungka’ tu
banuanNa Puang Matua lan tenda
tananan sa’bi dao suruga;
6 sunmi lan mai tu malaeka’ sola
pitui tu sikambi’ kamaparrisan iato
ma’tamangkale kasa mase’rok, pandillak
sia umpotambeke’ bulaan.
7 Misa’i tu a’pa’ a’gan kepenaa iato
untadoan pitu gori-gori bulaan lako pitu
malaeka’ iato, nanii ponno kasengkeanNa
Puang Matua matontongan sae lakona.

8 Na iatu banuanNa Puang Matua
naponnoi rambu kamala’biranNa Puang
Matua sia kamatotoranNa; moi misa’
tau tae’ nabelai mentama banuanNa
Puang Matua sae lako sundunna tu pitu
kamaparrisan nabaa malaeka’ sola pitui.

Diona umbolloan pitu gori-gori kasengkeanNa Puang Matua

16:1-21

16 1 Kurangi poleomi misa’ gamara
kapua lan mai banuanNa Puang
Matua ma’kada lako malaeka’ sola pitui
nakua: Malekomi sia bolloanni tu pitu
gori-gori kasengkeanNa Puang Matua
tama lino.
2 Malemi tu malaeka’ bunga’na
umbolloanni tama lino tu gori-gorinna;
mendadimi saki bundang tang dampi-
dampian sia malallang lako mintu’ tu
to den tanda olo’-olo’ iato dio kalena
sia to umpenombai rapang-rapang
dipodeatanna.
3 Iatu malaeka’ ma’penduanna umbolloan
gori-gorinna tama tasik, na iatu tasik
membali rara, susi rara to mate,

namintu’ kepenaanna lan tasik mate nasang.
4 Iatu malaeka’ ma’pentallunna umbolloan gori-gorinna rokko mintu’ salu sia kalimbuang; mintu’nato membali rara.
5 Kurangimi tu malaeka’na mintu’ uai iato ma’kada nakua: Tang pakayun bimbangKomi, o Puang, tu inang Den, si inang Denmo dolona sia maindan, belanna Mipaolaimo salunna susito.
6 Belanna mintu’ tau iato mangkamo umpato’do rarana mintu’ to masallo’ sia mintu’ nabi, amMi pairu’i rara tu tau iato mai. Iatu iannato sitondonmo penggauranna.
7 Kurangi dio mai to’ inan pemalaran ma’kada nakua: Tonganna, o Puang Matua, Puang Umpoissan angge maritik, tongan sia malambu’ tu mintu’ ukungamMi.
8 Na iatu malaeka’ ma’penna’pa’na umbolloan gori-gorinna langngan allo, anna diben kuasa tu allo ummampu’i api tu mintu’ tolino.
9 Na mintu’ tolino namampu’i lassu masang tongan, napa’kada solangimi tu sanganNa Puang Matua, tu ungkuasai

mintu’ kamaparrisan iato; tae’ duka
anna mengkatoba’ tu tau iato mai la
umpangke’ Puang.
10 Na iatu malaeka’ ma’pellimanna
umbolloan gori-gorinna rokko isunganna
olo’-olo’ iato, nakalillinan tu kadatuanna,
anna pantan ungkeke’-keke’ lilana,
belanna mapa’di’,
11 sia umpa’kada solangi Puang Matua
dao suruga belanna kamapa’diranna
sia bundangna; anna tae’ duka
namengkatoba’ dio mai penggauranna.
12 Na iatu malaeka’ ma’pennannanna
umbolloan gori-gorinna rokko salu
kapua, iamotu salu Efrat, anna
marangke, dikua anna tibungka’ tu lalan
naola mintu’ datu dio mai matallo.
13 Kutiro sun lan mai sadang naga sia lan
mai sadang olo’-olo’ sia lan mai sadang
nabi tang tongan tu tallu penaa bulituk,
susi tokko’;
14 belanna sola tallui to, iamo penaa
deata masussuk, tu umpabu’tu ba’tu
pira-pira tanda kalle-kallean sia male
umpellambi’i mintu’ datu lino la
umpasipulungi la unnea ke allo kapuai,
iamotu alloNa Puang Matua Umpoissan
angge maritik.

15 Kilalai, kumua la saeNa’ butung to
boko; maupa’ tu to ma’penanda-nanda
anna karitutui tu tamangkalena, dikua
da anna ma’kambelang sia da napayan
tu kasirisanna.
16 Narampunmi penaa deata masussuk tu
mintu’ datu lino sirampun dio misa’ inan
tu disanga lan basa Ibrani: Harmagedon.
17 Na ia tu malaeka’ ma’pempitunna
umbolloan gori-gorinna dao langi’, denmi
misa’ gamara kapua tassu’ lan mai
banuanNa Puang Matua, dio mai isungan
kapayungan iato, ma’kada nakua: Dadi
nasangmo.
18 Silalle-lallemi tu kila’, sia den ba’tu
pira-pira gamara sia guntu’, sia sae duka
tu lino’ lendu’ masangna, tu tae’ bangpa
naden tempon natongkonninna tolino te
kuli’na padang, tu lino’ susito, sia pada
kapuanna to.
19 Na tondok kapua iato piak tipa’tallu,
sia ro’pok tu tondokna mintu’ bangsa,
sia iatu tondok Babel kapua iato
tae’ anna dikalupai dio oloNa Puang
Matua, naurungan diben irusan uai
anggoro’, iamotu kamaparranganna
kasengkeanNa.

20 Na mintu’na lebukan sabu’mo, sia iatu
mintu’ buntu tae’mo dikita.
21 Saemi tu uran batu kamban unta’pai
tolino, agi-agi sangtalenta magasanna
ke misa’i, napa’kada solangimi tolino
tu Puang Matua belanna kamaparrisan
uran batu, apa lendu’ kapuana tu
kamaparrisan iato.

Babel dipasangtinti pa’gau’ sala masarrang; battuananna pa’sangtintian iato

17:1-18

17 1 Saemi misa’ tu malaeka’
pitu tu umbaa pitu gori-gori
iato, umpa’kadaina’ nakua: Maiko la
kupakitangko ukungan lako pa’gau’ sala
masarrang tu unno’ko’ dio to’ uai buda;
2 iamora nasigau’-salan mintu’ datu lan
lino, sia mintu’na issinna lino nalangomo
uai anggoro’ gau’ salana.
3 Nabaai tu deatangku lako padang aak,
angku tiroi tu misa’ baine messake
dao misa’ olo’-olo’ mararang karamisi,
nasituru’i sanga kada solang, sia pitu
ulunna na sangpulo tandukna.

4 Iatu baine iato ma’tamangkale langolango sia mararang karamisi rupanna,
sia dipakei bulaan sia parimata, sia
ma’rupa-rupa mattiara sia sitoe misa’
irusan bulaan ponno sanda kadake sia
kamaruttakanna gau’ salana;
5 sia dio kidena den sanga misa’ disura’,
iamo rasia: Tu Babel kapua, indo’na gau’
sala sia sanda kadake lan lino.
6 Kutiromi tu baine iato nalango rara,
rarana mintu’ to masallo’ sia rarana
mintu’ to ungkatottongI Yesu.
Lendu’ mangngaku untiroi.
7 Nakuami tu malaeka’ iato lako
kaleku: Ma’apari ammu mangngara? La
kupokadangko tu rasia diona te baine,
sia diona olo’-olo’ nasakei, tu pitu ulunna
sia sangpulo tandukna.
8 Iatu olo’-olo’ mutiro, dolona den
apa totemo pa’demo, la kendek
diong mai garonggong posi’ tana
lambe’, namentama kasanggangan.
Mintu’na tau lan lino tu randuk dio mai
diparandanganninna te lino tu tang
disura’ sanganna lan sura’ katuoan,
la mangnga, ke natiroi tu olo’-olo’ tu
dolona den, apa totemo pa’demo sia la
bu’tu pole.

9 Inde te sipatu diangkaran tu tangnga’
narondong kakinaan; iatu pitu ulu iato,
iamo pitu buntu, nanii tu baine iato
unno’ko’ sia ia dukamoto tu pitu datu:
10 Limamo tu tibambang, nadenpa tu
misa’, sia iatu senga’na tae’pa sae, iake
saemi, tae’ nasalai tang torro sangattu’.
11 Iatu olo’-olo’ tu den dolona, na totemo
pa’demo, iamo ma’pengkaruanna,
sia sangbilangan sola tu pitunna, sia
mentama duka kasanggangan.
12 Sia iatu sangpulo tanduk mutiro
iamo sangpulo datu tu tang untarimapa
kadatuanna, apa kuasa susi datu-datu
sisola olo’-olo’ iato sangte’te’ bangri.
13 Samaturu’mi sola nasangi, anna
sorongi tu kamawatanganna sia
kakuasanna lako olo’-olo’ iato.
14 Mintu’i sola nasang la sirari Anak
domba, apa la Natalo Anak domba;
belanna Iamo Puangna mintu’ puang
sia Datunna mintu’ datu; na mintu’ tu
baananna patalo duka, iamotu mintu’
to ditambai sia to ditonno’ sia iatu to
maruru’.
15 Nakuami lako kaleku: Iatu mintu’na
uai mutiro dio inan nanii unno’ko’ pa’gau’
sala iato, iamora tu ba’tu pira-pira to

sangpetayanan sia to tang dipetayanni
sia mintu’ bangsa sia basa.
16 Na iatu sangpulo tanduk sia olo’-olo’
tu mutiro, iamo la ungkabiri’ pa’gau’ sala
iato anna kalosso’i sia nakambelangi, sia
la nakande tu duku’na sia natunu api.
17 Belanna Napatamaimo tanan penaa
Puang Matua tu penaanna la umpogau’
pa’poraianNa Puang Matua sia samaturu’
tu tau iato mai sia ussorong kadatuanna
lako olo’-olo’ iato sae lako rampo
randanna tu kadanNa Puang Matua.
18 Iatu baine mutiro iamo tondok kapua,
tu umparenta mintu’ datu lan lino.

Bunga’na kareba diona kasangganganna Babel

18:1-3

18 1 Undinnato kutiromi misa’
malaeka’ senga’ songlo’ dao mai
langi’ tu kapua kuasanna, na iatu lino
naarrang kamala’biranna.
2 Melallakmi umpekapuai gamaranna
nakua: Ro’pokmo, ro’pokmo tu
tondok Babel kapua sia naniimo
tonang mintu’ deata bulituk, sia nanii
pentirerunganna mintu’ deata masussuk,

sia pa’kurunganna manuk-manuk
maruttak sia dikagi’gi’na.
3 Belanna mintu’ bangsa unniru’mo
uai anggoro’ kamoraian gau’ salana,
sia sigau’ salamo mintu’ datu lan lino
sia mintu’ pa’baluk-baluk lan te lino
sanapasugi’-sugi’na belanna lendu’
tongan malabona.

Ma’penduanna kareba diona kasangganganna Babel

18:4-20

4 Kurangi polemi misa’ gamara senga’
dao mai langi’ nakua: Mallaikomi dio
mai kalena, e taungKu, da ammi perapii
tu mintu’ kasalanna, sia da anna pada
urruakomi kamaparrisanna;
5 belanna ma’tombon-tombonmo sumpu
langngan langi’ tu mintu’ kasalanna,
sia Nakilalaimo Puang Matua tu mai
kakelokanna.
6 Papakkanni lako kalena susitu
napogau’na sia popanglokkon penduanni
na iatu mintu’ penggauranna; na iatu lan
irusan mangka napasito’bo’, to’boranni
manglokkon penduan.

7 Tumba tu kaumpamadoanna kalena
sia kasolleranna, pada dukato tu
kamaparrisan sia tangi’ la mibenni,
belanna nakua lan penaanna:
Unnisungna’ susi datu baine; tangiana’
to balu, sia inang tae’ angku la sitiro
katumangiran.
8 Iamo bannangna to nalan sangallori
nanii la bu’tu tu kamaparrisanna, iamotu
kamatean, katumangiran sia ra’pak
padang, sia la ditunu api, belanna
mawatang tu Puang Matua, tu Puang
umpaolai salunna.
9 Mintu’ datu lan lino tu nasigau’ salan
sia nasolan solle’, la untangi’i sia la
umbatingi, ke natiromi tu rambu api
ungkandei,
10 anna bendan mambela belanna
ungkataku’ kadipakario-rioanna sia
ma’kada nakua: A’a, a’a tondok Babel
kapua, sia tondok matoto’! sangte’te’ri
anna saemo tu ukungan urrampoiko.
11 Sia mintu’ pa’baluk-baluk lan lino
untangi’i sia umbatingi, belanna moi
misa’ tau tae’mo unnalli balukanna,
12 iamotu balukan bulaan sia salaka sia
parimata, sia ma’rupa-rupa mattiara, sia
sampin kasa, sia sampin lango-lango,

sia sa’be, sia sampin karamisi, sia mintu’
kayu busarungngu’, sia mintu’ parea
digaraga dio mai gading, sia dio mai
kayu masuli’ allinna, sia dio mai tambaga
sia bassi, sia dio mai batu marmar,
13 sia kayu tanik, sia minna’ pandere’,
sia kemenian, sia muru, sia dupa, sia
uai anggoro’, sia minna’ saitun, sia
ta’pung manisak, sia gandung, sia sapi,
sia domba, sia darang, sia kareta, sia
kaunan sia sunga’ tolino.
14 Iatu anggenna bua-bua nakaelo’i
penaammu lanna’mo dio mai kalemu,
sia mintu’na tu mammi’na sia maballona
tilendokmo dio mai kalemu tae’mo
dikabu’tui len.
15 Mintu’ to ma’balukna balukan iate,
tu napasugi’mo, la bendan mambela,
belanna ungkataku’ kamaparrisanna,
natumangi’ sia umbating,
16 nakua: A’a, a’a tondok kapua, tu
umpobelo sampin kasa, sia sampin
lango-lango sia sampin karamisi, sia
nasapu’ bulaan sia parimata sia mattiara!
17 Sangte’te’ri nanii sanggang tu
mintu’na kasugiran susi kapuana to.
Mintu’ durukamudi, sia mintu’ to ma’lopi,
sia mintu’ to mengkarang lan kappala’

sia mintu’ tu umpopandakaran tasik,
bendan mambela.
18 Pakalan melallakmi tonna tiroi tu
rambu api ungkandei, nama’kada nakua:
Tondok umbara tu pada te tondok kapua
iate?
19 Nasamborammi tau iato mai tu barra’-
barra’ langngan ulunna sia melallak
anna tumangi’ sia umbating nakua: A’a,
a’a tondok kapua, nanii to unnampui
kappala’ lan tasik, napasugi’mo mintu’
iananna; sangte’te’ri nanii sanggang!
20 E, lanna suruga, sia mintu’ to masallo’
sia mintu’ rasulu’, sia mintu’ nabi arrakki,
belanna Napaolaiammokomi salunna
Puang Matua.

Upu’mo kasangganganna tondok iato

18:21-24

21 Naangka’mi misa’ malaeka’ mawatang
tu misa’ batu susi rupanna batu
pangrissoan, napempa’nakanni tama
tasik nama’kada nakua: Tete dio
pepa’nak susite, na iatu Babel, tondok
kapua la tipempa’nak, sia inang tae’mo
anna dikita len.

22 Sia oni to ma’katapi sia to menani
sia to massuling sia tarompe’ pua
tae’mo anna dirangi lan mai, sia iatu
to manarang lan misa’ kamanarangan,
tae’ dukamo untorroiko, sia oni batu
pangrissoan inang tae’mo anna dirangi.
23 Sia arrang palita inang tae’mo anna la
parrang lan lili’mu, sia gamara muane
diparampo sia baine narampoi tae’mo
anna la dirangi lan. Belanna mintu’ to
ma’baluk-balukmu to kapua lan lino;
belanna balik matammu, pusami tu
mintu’ bangsa.
24 Nalan lili’na diappa’ tu rarana mintu’
nabi sia to masallo’ sia rarana mintu’ to
dipatei lan te lino.

To lan suruga umpalao pa’tendeng lako Puang Matua

19:1-5

19 1 Undinnato kurangimi tu oni susi
misa’ gamara kapuana to buda
lan suruga ma’kada nakua:
Haleluya! Kapenombanta unnampui
kamakarimmanan sia kamala’biran
sia kapaan,

2 belanna mintu’ tu pa’paolainNa
salu tongan sia malambu’; belanna
Naukungmo tu pa’gau’ sala
masarrang iato, tu ussanggang lino
diona gau’ salana, sia Naalammo
bala’ tu rarana mintu’ taunNa lako
to ma’gau’ sala iato.
3 Sia nakua polepa tu tau iato mai tonna
ma’penduanna:
Haleluya! Kendek tu rambunna tontong
sae lakona.
4 Iatu duangpulo nna’pa’ penatua
sia ia duka tu a’pa’ a’gan kepenaa
tukku umpenombai Puang Matua tu
unno’ko’ dao isungan kapayungan iato,
nama’kada nakua: Amin! Haleluya!
5 Denmi gamara dirangi dao mai isungan
kapayungan iato nama’kada nakua:
Pudi tu Puangta, e kamu mintu’ taunNa
tu ungkataku’I, la to bitti’ la to
kapua!

Pa’tendeng lako Anak domba

19:6-10

6 Den kurangi susi gamara to buda
sia susi ongngo’ uai buda, sia guntu’
menanan ma’kada nakua:

Haleluya! Belanna ma’parentamo tu
Puang Kapenombanta, Puang
Umpoissan angge maritik.
7 Sipatuki’ parannu paiman sia
sende pakadua, sia sipatu tapangke’
tu Puang, belanna nalambi’mo tu
attunNa Anak domba ma’rampanan
kapa’ sia sakka’mo tu baine
Narampanni kapa’.
8 Nadikamasei, dikua anna umpakei
kalena sampin kasa dadi’, pandila-
dila sia masero; belanna iatu sampin
kasa dadi’ iamo dipasangtinti mintu’
penggauran malolona to mai to
masallo’.
9 Nakuami lako kaleku: Sura’i susite:
Maupa’ tu mintu’ to ditoratu lako
pa’maruasan rampanan kapa’Na Anak
domba iato. Ma’kadami lako kaleku,
nakua: Iamote tu kadanNa Puang Matua,
tu kada tongan.
10 Tukkumo’ umpenombai, apa nakua
lako kaleku: Da mususi to! Aku te,
padaki’ taunNa Puang Matua, sia susi
duka mintu’ sangsiulurammu tu untoena
apa Nakatottonginna Yesu; Puang Matua
Ia tu la mupenombai! Belanna iatu apa

Nakatottonginna Yesu, iamo napopenaa pa’nubua’.

Diona kasaeanNa Kristus, sia kadiukunganna uali Kristus sola mintu’ baananna

19:11-21

11 Tiramban kutiromi tu langi’ tibungka’,
napayan tu misa’ darang busa’, na iatu
to ussakei disanga Maruru’ sia Tongan,
anNa tang pakayun bimbang ma’paolai
salu sia parari.
12 Iatu matanNa susito dukku api sia
buda makota dao ulunNa; den misa’
sanga disura’ lako tu moi misa’ tau
tae’ duka unnissanni, sangadi Ia
manna Ia.
13 Sia ma’bayu lamba’ Ia, tu didamorro’
rara, sia iatu sanganNa disa’bu’:
BisaranNa Puang Matua.
14 Mintu’ ma’dandan maritik dao suruga
umbaananni Puang ussakei darang
busa’, ma’tamangkale kasa bussang sia
mase’rok.
15 Sia lan mai pudukNa sun misa’
pa’dang mataran la Naba’tan mintu’ to
kapere’. Ia duka la umparentai tekken

bassi sia iamo ullullu’ bua anggoro’ lan
panglulluran, iamo kamaparranganna
kasengkeanNa Puang Matua Umpoissan
angge maritik.
16 Dio bayu lamba’Na sia dio pupunNa
den misa’ sanga disura’ nakua: Datunna
mintu’ datu sia Puangna mintu’ puang.
17 Kutiro polemi misa’ malaeka’ bendan
lan allo, nametamba umpekapuai
gamaranna ma’kada lako mintu’ manuk-
manuk mettia’ dao lu langi’, nakua:
Maikomi sirampun lako kakumandean
pua Naparandan Puang Matua,
18 dikua ammi kandei tu duku’na mintu’
datu, sia duku’na pangulu sangsa’bu
surodadu, sia duku’na to lalong, sia
duku’na mintu’ darang na mintu’ tu to
ussakei, sia duku’na mintu’ tau, la to
makaka, la kaunan, la bitti’ la kapua.
19 Pakalan kutiromi tu olo’-olo’ iato sia
mintu’ datu lan lino sola to pararinna
sirampun la sirari Puang tu To ussakei
darang iato sia sola to pararinNa.
20 Na iatu olo’-olo’ iato ditingkan
sola nabi tang tongan tu umpabu’tu
ba’tu pira-pira tanda kalle-kallean
dio tingayona. Iamora napapusan
mintu’ to untarima tanda olo’-olo’ iato

sia to umpenombai rapang-rapang
dipodeatanna, dipembuangan tuomi sola
duai tama limbong api tu umpodukku
solo’.
21 Sia mintu’ tu to senga’ mate napongko
pa’dangna To-ussakei darang iato,
iamotu pa’dang sun lan mai pudukNa.
Na mintu’ manuk-manuk iato nadia’imo
duku’na tau iato mai.

Deata masussuk dipattang sangsa’bu taunna

20:1-3

20 1 Kutiro polemi misa’ malaeka’
songlo’ dao mai langi’ sitoe
gonting posi’ tana lambe’ sia misa’ rante
bassi kapua,
2 natoei tu naga, ula’ tua, iamotu deata
bulituk sia deata patua’ ba’tang sia
narante bassi sangsa’bu taunna,
3 napembuanganni rokko posi’ tana
lambe’, anna lapa’i tu posi’ tana lambe’
iato, sia napalakoi ca’, dikua da anna
papusa polei tu mintu’ bangsa, sae lako
ganna’na tu sangsa’bu taun, undinna
pole to tae’ anna tang dirampanan
sangattu’.

Diona kadatuan sangsa’bu taunna

20:4-6

4 Pakalan kutiromi tu ba’tu pira-pira
isungan kapayungan den tau unno’ko’
dao, nadiben kuasa ma’paolai salu;
sia kutiropa tu mintu’ bombona
to dipoloi ulunna belanna mentoe
lako apa Nakatottonginna Yesu sia
kadanNa Puang Matua, sia iatu to
tang umpenombai olo’-olo’ iato sola
rapang-rapang dipodeatanna, sia iatu
to tang untarima tandana dio kidena
ba’tu dio limanna. Mintu’ tau iato mai
tuo sule anna ma’parenta sisola Kristus
sangsa’bu taunna.
5 Apa mintu’na tu to mate senga’ tae’
anna tuo sule sae lako ganna’na
sangsa’bu taunna; iamote tu
kamalimbangunan bunga’na.
6 Maupa’ sia masallo’ tu to naala
bilanganna kamalimbangunan bunga’na;
tae’mo anna kuasai kamatean
ma’penduan tu tau iato mai, sangadinna
la dadi tominaanNa Puang Matua sia
Kristus, sia la ma’parenta sola Puang
sangsa’bu taunna.

Diona kasangganganna naga sia Gog sia Magog

20:7-10

7 Iatonna ganna’mo sangsa’bu taunna, la
dirampanan polemi tu deata bulituk lan
mai pa’pattanganna,
8 nasun la umpapusa mintu’ bangsa lan
a’pa’ sulapa’na lino, tu Gog sia Magog,
kumua anna rampunni tu tau iato mai la
parari, na iatu budanna susi karangan
diong biring tasik.
9 Kendekmi ussitutu’i kuli’na padang,
anna patama limbui tu inanna to
pararinna mintu’ to masallo’ sia tondok
Nakamali’na; songlo’mi tu api dao mai
langi’ ummampu’i tu tau iato mai.
10 Iatu deata bulituk umpapusa tau iato
mai, dipembuangan tama limbong api
sia solo’, tu naninna olo’-olo’ sia nabi
tang tongan lan, na tau iato mai, la
narua parri’ keallo kebongi sae lakona.

Diona kama’paolaian salu ma’katampakanna

20:11-15

11 Pakalan kutiromi misa’ isungan
kapayungan kapua mabusa, sia To
unnisung dao, na iatu langi’ sola lino
lanna’ dio mai oloNa, naurungan tae’mo
inan diappa’ la nanii.
12 Kutiromi tu mintu’ to mate, la kapua, la
bitti’ bendan dio olo isungan kapayungan
iato, sia ba’tu pira-pira sura’ dibungka’,
sia dibungka’ pole misa’ sura’ senga’,
iamo sura’ katuoan; na mintu’ tu to mate
iato, dipaolai salunna unturu’ tu disura’
lan mintu’ sura’ iato sitinaya mintu’
penggauranna.
13 Anna pasun nasangi tasik tu to
mate lan, sia iatu kamatean sia lino to
mate umpasun dukai tu to mate lan;
anna pantan dipaolai salunna sitinaya
penggauranna.
14 Nadipembuangan tu kamatean sola
lino to mate tama limbong api iato;
iamote tu kamatean ma’penduanna: tu
limbong api.

15 Sia iake den tau tae’ nadiappa’ tu
sanganna disura’ lan sura’ katuoan,
dipembuangan duka tama limbong api
iato.

Diona langi’ ba’ru sia lino ba’ru

21:1-8

21 1 Pakalan kutiro polemi tu langi’
ba’ru sia lino ba’ru, belanna iatu
langi’ sia lino bunga’na lanna’mo, sia iatu
tasik tae’ dukamo.
2 Kutiromi tu tondok maindan, Yerusalem
ba’ru, songlo’ dao mai suruga, dao mai
Puang Matua, sakka’ pakean susi misa’
baine ma’kapa’ umbeloi kalena, anna
parannu tu muanena.
3 Kurangimi misa’ gamara kapua dao
mai isungan kapayungan iato ma’kada
nakua: Kilalai kumua iatu tendaNa
Puang Matua nanii sola tolino, sia la
torro Ia sisola tau iato mai, na tau iato
mai mendadi taunNa, na Puang Matua
Kalena la urrondongi.
4 Sia Ia la umpa’dii tu mintu’ uai
matanna tau iato mai, tae’mo anna
la den kamatean ba’tu pote dibolong,
ba’tu katumangiran ba’tu kamaparrisan

tae’ dukamo, belanna mintu’ tu apa
pamulanna lanna’ nasangmo.
5 Pakalan na iatu To unnisung dao
isungan kapayungan iato, ma’kada
Nakua: Tiroi, Kupopemba’ru nasang.
Sia Nakuapa: Sura’i, belanna kada iate
matappa’ sia tonganna.
6 Ma’kadami lako kaleku Nakua:
Sundunmo. Akumote tu Alfa sia Omega,
iamo pamulanna sia ma’katampakanna.
Iatu to ma’rang la Kupairu’ uai
kalimbuang katuoan, tu tang dialli.
7 Na iatu to patalo la umpomana’ mintu’
apa iate; Akumo la mendadi Puang
Kapenombanna na ia la Kupoanak.
8 Apa iatu to takuran sia to tang
ma’patongan sia to megi’giran, sia
mintu’ to papatean, sia to ma’gau’ sala,
sia to patiro-tiro, sia to umpenombai
deata sia mintu’ to morang, iatu dalle’na
la tama limbong tu umpodukku api sia
solo’, iamo kamatean ma’penduanna.

Diona Yerusalem ba’ru

21:9-27

9 Saemi misa’ tu malaeka’ pitu tu
mangka untoe pitu gori-gori nanii ponno

pitu kamaparrisan ma’katampakanna,
nama’kada lako kaleku nakua: Maiko, la
kupatiroangko baine la ma’kapa’, iamotu
baineNa Anak domba.
10 Nasolammi tu penaangku langngan
misa’ buntu kapua sia malangka’,
anna patiroanna’ tu Yerusalem, tondok
maindan, songlo’ dao mai suruga lu dao
mai Puang Matua.
11 Nakabu’ kamala’biranNa Puang Matua.
Iatu arrangna susi parimata masu’lik
allinna, susi parimata intan, malinnong
susi kinang.
12 Kebenteng kapua sia malangka’, sia
sangpulo dua babanganna; anna iatu
mintu’ babangan iato nanii sangpulo
dua malaeka’, sia mintu’ sanga disura’
lako babangan iato, iamotu sanganna
sangpulo dua suku to Israel.
13 Dio rampe matallo tallu babangan,
lu rekke tallu babangan, lu sau’ tallu
babangan, na lu rokko matampu’ tallu
babangan.
14 Benteng tondok iato sangpulo dua
parandanganna, nadisura’ dao tu
sanganna sangpulo dua rasulu’Na Anak
domba.

15 Iatu to umpa’kadaina’ untoe pesuka’,
iamo tekken bulaan, ussuka’ tondok iato
sia babanganna sia bentengna.
16 Iatu tondok iato pada sappa, pada
lambe’na, pada babana. Pesuka’ iato
nasukaranni tu tondok iato, sangpulo
dua sa’bunna setadi; lambe’na babana
na langka’na pada nasang.
17 Sia nasuka’ duka tu benteng tondok
iato saratu’ patangpulo nna’pa’ siku
sukaran tolino, tu napopesuka’ malaeka’
iato.
18 Iatu bentengna, parimata intan
digaraga; sia tondok iato bulaan
massang, susi sammin mase’rok.
19 Mintu’ parandanganna tondok iato
dibeloi sanda rupanna parimata;
iatu parandangan bunga’na parimata
intan, ma’penduanna parimata
lasuri’, ma’pentallunna ake’ pute, na
ma’penna’pa’na samru’,
20 sia iatu ma’pellimanna unan,
na ma’pennannanna ake’ rarang,
na ma’pempitunna pirusa’,
na ma’pengkaruanna arsa’, na
ma’pengkaseranna parimata krisoli’, na
ma’pessangpulona parimata krisopra’ na
ma pessangpulo misanna ake’ maido,

na ma’pessangpulo duana parimata katubung.
21 Iatu sangpulo dua babangan iato
sangpulo dua mattiara; misa’ mattiara
digaraga misa’ babangan. Na iatu batatta
lan tondok iato bulaan massang susi
sammin mase’rok.
22 Tae’ kutiro tu banua kabusunganNa
Puang Matua lan, belanna Puang
Kapenomban, Umpoissan angge
maritik sia Anak domba tu napobanua
kabusungan.
23 Tae’ namanggi’ tu allo sola bulan
unnarrangi tu tondok iato, belanna
kamala’biranNa Puang Matua
umpamasiangi sia Anak domba
napopalita.
24 Na mintu’ bangsa la lolang lan
arrangna, sia mintu’ datu lan lino la
umbaa kamala’biranna tama tondok iato.
25 Iatu babanganna tae’ nala ditutu’ len
keallo, belanna tae’ nala urrandan lenni
bongi.
26 Iatu kamala’biranna sia
napomarayanna mintu’ bangsa la
nabaa tau tama.
27 Apa inang tae’ anna la tama len
tu apa maruttak, ba’tu to umpogau’

pagi’giranna sia to ma’kada mo’rang, sangadinna ia manna tu to tisura’ tu sanganna lan sura’ katuoanNa Anak domba.

Salu katuoan sia kayu katuoan

22:1-5

22 1 Napakitammo’ misa’ salu nanii uai katuoan, malino susi kinang
lolong dio mai to’ isungan kapayunganNa
Puang Matua sia Anak domba.
2 Lan tangnga lalan lan tondok iato sia
patomalinna randanan salu iato den kayu
katuoan, membua pessangpulo dua;
bulanoi membuaoi, namintu’ daunna
napomondo mintu’ bangsa.
3 Tae’ ia tampak ropu dio; na iatu isungan
kapayunganNa Puang Matua sia Anak
domba la tongkon lan, sia mintu’ taunNa
la mengkaola lako Kalena,
4 sia la untiro lindoNa, sia iatu sanganNa
den dio kidena tau iato mai.
5 Tae’mo nala bongi len, sia tau iato
mai tae’ nala umpiang arrang palita
sia arrang matallo, belanna Puang
Kapenomban la unnarrangi, sia la

ma’parenta tu tau iato mai tontong sae lakona.

Diona kasaeanna Kristus

22:6-17

6 Nakuami lako kaleku: Mintu’ kada
iate matappa’ sia tonganna. Iatu Puang
Matua, Puangna mintu’ penaanna nabi,
ussuamo malaeka’Na umpakitanni
mintu’ taunNa tu apa tae’ anna salai
tang la dadi madoi’.
7 Kilalai, la madoi’Na’ sae. Maupa’ tu to
ungkaritutui mintu’ kada pa’nubua’ lan
sura’ iate.
8 Akumo Yohanes tu urrangii sia untiroi
tu mintu’na te. Iatongku rangimi sia
kutiromi, tukku dukamo’ umpenombai tu
malaeka’ umpakitan nasangna’ tu mintu’
apa iato.
9 Nakuami lako kaleku: Da mususi to.
Aku te padaki’ taunNa Puang Matua,
sia susi duka mintu’ sangsiulurammu,
nabi sia mintu’nato ungkaritutui mintu’
kada lan sura’ iate. Puang Matua Ia
mupenombai.

10 Nakuami lako kaleku: Da mumanda’i
tu ca’na mintu’ kada pa’nubua’ lan sura’
iate, belanna iatu attunna mandappi’mo.
11 Iatu to kelok, da’ito napatarru’i
umpogau’ kakelokanna, sia iatu to
maruttak, da’ito anna samaruttak-
ruttakna; na iatu to malambu’, dai’to
napatarru’i umpogau’ kamalamburan;
na iatu to masallo’ da’ito anna
sadipamasallo’-sallo’na.
12 Kilalai, la saeNa’ madoi’, na iatu
pepakkan dio mai Kaleku Kubaa len,
dikua angKu papakkanni simisa’-misa’i
tu tau sitinaya penggauranna.
13 Akumote tu Alfa sia Omega. Bunga’-
bunga’na sia Undi’-undi’na, Pamulanna
sia Ma’katampakanna.
14 Maupa’ tu mintu’ to umbusukki
bayu lamba’na, naurunganni den
katongananna unnappa’i tu kayu
katuoan iato, sia mentama tondok iato
unnola babangan.
15 Apa la salian rinding tu mintu’ asu
sia to patiro-tiro sia to ma’gau’ sala,
sia mintu’ to papatean, sia mintu’
to umpenombai deata, sia minda-
minda tu ungkamali’ kamo’rangan sia
umparri-parrii.

16 Akumote tu Yesu mangka ussua
malaeka’Ku la ungkatottongi lako kalemi
tu mintu’ apa iate lan mintu’ kombongan.
Akumo tu una’na sia tarukna Daud, sia
bintoen sulo melambi’ pandala-dala.
17 Ma’kadami tu penaa sola baine
ma’kapa’ nakua: MaiKomi! Sia iatu to
urrangii, melo ke nakua dukai: MaiKomi!
Na iatu to ma’rang, melo ke saei, sia
minda-minda morai, melo ke natimbai tu
uai katuoan tang dibaya’.

Kada disedan sarong

22:18-19

18 Kusedan sarong lako mintu’ to urrangii
tu kada pa’nubua’ lan sura’ iate, kumua
iake denni tau urrangnganni tu kada iato,
manassa la Narangnganni Puang Matua
lako kalena te mintu’ kamaparrisan
disura’ lan sura’ iate;
19 sia iake denni tau umpa’deanni pira tu
kada lan sura’ pa’nubua’ iate, manassa
la Napaputta Puang Matua tu taana dio
mai kayu katuoan sia dio mai tondok
maindan, susitu disura’ lan sura’ iate.

Samparan kada sia pangandona rasulu’

22:20-21

20 Iatu To umpamanassai te mintu’na
apa iate, Nakua ma’kada: Tonganna, la
saeNa’ madomi’. Amin, maimoKomi, o
Puang Yesu!
21 Anna pa’kamaseanNamora Puang Yesu
urrondong mintu’ to masallo’.

Sura' Madatu

==========

Alkitab Bahasa Toraja (revised ed.)

© 2009 Indonesian Bible Society

Toraja [SDALAIN/IBS]

http://www.faithcomesbyhearing.com

==========

http://bibles.org/versions/sda-SDA